Ч. 1. Львів Понеділок 3 (16) Січня 1905 Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наш ювилей.

З нинїшним числом розпочинаємо 26-ий рік видавництва часописи „Діло“. День нинїшний єсть отже для нашої часописи днем ювилейним.

Двайцять пять лїт, чверть столїтя, минуло від хвилї, як перше число „Діла“ опустило друкарску пресу та представило ся вперве тодїшній рускій інтелїґенциї в Галичинї. Двайцять пять лїт се спорий шмат часу; двайцять пять лїт — чверть столїтя, се значить: нове поколїнє, инші люди, инші часи. Двайцять пять лїт се вже щось значить у житю не лише одиниць, але й у житю суспільности, і двайцять пять лїт житя та публичної дїяльности часописи се також спора вкладка у суспільне житє, у розвій народу. Тому й нинї, коли „Діло“ зачинає нове двайцятьпятьлїтє своєї служби рускому народу, нам, як редакциї сеї часописи під теперішну, ювилейну хвилю, годить ся присьвятити кілька сьвяточних слів сему ювилеєви, кинути зором в минувше, на початки та розвиток інституциї, в якій нинї доводить ся нам працювати, спомянути труди та працю тих, хто поклав коло неї свої труди, чиєю працею і думкою вона жила і зросла, оглянути те народне післанництво, якому вона служила і якого вона доконала та вкінци — що головне — з'ясувати те значінє, яке „Діло“ мало в розвитку не лише нашого сторонництва і нашого полїтичного житя, але й в розвитку всего народного істнованя галицких Русинів за двайцять пять лїт свого істнованя. В подробицї і детайлї вдавати ся не станемо, анї се в розмірах нашої статї можливе; внутрішну історию „Діла“ — зразу тридневника середної величини, нинї дневника великого формату — теж лишаємо на боцї, тим більше, що все те найде читатель на иншому місци. Ми хочемо лише з історичної перспективи з'образити ролю, яка припала в участи „Дїлу“, як одинокому независимому національному дневникови у народнім житю і розвою галицких Русинів.

„Четвертим царством“ сьвіта назвав Наполеон III ий пресу. Слова ті відносили ся вправдї в першім рядї до преси сьвітової, і сьміло можна сказати, що в них нема пересади. О скілько однак отся фраза мала характеризувати значінє преси у сучаснім житю европейских народів взагалї та з питомим Французам полетом мала звертати увагу на вплив і вагу преси як чинника у суспільних відносинах новочасного сьвітя, то в тім ширшім, загальнїйшім розуміню дасть ся вона приложити до усеї преси загалом, отже і в нашім, народнім житю до преси рускої. Про вагу преси як реґулятора народного житя, як пропаґатора ідей, кличів, думок, програм і плянів, як сторожа народної опінїї і народного інтересу, як ініциятора практичного дїла, як проводира для народної думки і народного житя — злишно тут розводити ся. Отся роля преси, головнож щоденного товариша кождого інтелїґентного чоловіка — дневника, всякому кидає ся щоденно у вічи і коли не все цїлком ясно та сформуловано розуміє ся, то на всякий спосіб усе відчуває ся.

Вагу періодичної рускої часописи полїтично народної, а іменно вагу часописи, що в коротких відступах часу появляючи ся могла би поспішати за ходом щоденних подій у полїтичному житю, розумів добре той кружок заслужених народних дїячів, що на переломі 70 их а 80-их років минулого столїтя оснував нашу часопись „Діло“. І нинї, по двайцяти пять роках істнованя „Діла“, коли ми глядячи на розвиток руского народного житя в Галичинї, належно можемо оцїнити ролю „Діла“ у сїм житю, — нинї можна ствердити, що ті подїї, що їх основателї „Діла“, кладучи підвалини під єго істнованє та виступаючи з ним на арену народної дїяльности, привязували до сеї часописи пишучи у першім проспектї видавництва ті слова: „Хочемо, щоб наша часопись стала тим огнищем, вколо котрого лучили-б ся всї Русини до щирої, вирозумілої, братолюбної обміни мислий, своїх стремлїнь і своїх подвигів, до живої неустрашимої і рішучої дїяльности для житя і дальшого розвою руского народу“ — сих достопамятних мужів не завели, але противно: здїйснене їх пішло навіть може дальше їхних замислів та здогадів. Не буде пересади, коли скажемо, що „Діло“ протягом довшого часу було дїйсно і властиво одиноким огнищем, при якім концентрувало ся, в якім збігало ся і з якого вибігало все наше народне житє, що й далї, коли вже наше народне житє розросло ся, „Діло“ не перестало бути у нїм побіч найповажнїйших, а при єго співдїланю сотворених інституций, первородним чинником і так силою традициї, як і силою факту, як одинокий, независимий національний дневник до послїдної хвилї не перестало бути керманичем і реґулятором нашого національного житя в Галичинї, властивим висловом опінїї руского народу і двигачем єго всестороннього розвитку. Тому, писати історию „Діла“ значило би писати історию нашого народного розвою за послїдних 25 лїт.

Володимир Барвіньский.

Стефан Качала.

Чим було „Діло“ для національного табору і для національного жита Русинів в Галичинї? Відповідь на се питанє дасть нам стан національної думки і національного житя з часу перед основанєм „Діла“, розвиток сеї думки і житя по основаню єго, і їх теперішний стан.

Нинї, коли національний табор в Галичинї єсть рішаючим чинником внутрішного житя Русинів та властивим і одиноким репрезентантом руского народу на внї, коли сей табор розпоряджає численною пресою та рядами поважних і сильних інституций, нинї, коли національна ідея стала основою, на якій розвиває ся усе житє руского народу в Галичинї і коли ми, здобувши тій ідеї право горожаньства, в єї рамках берем ся зажити всесторонним культурним житєм на европейский лад, нинї, коли вступаючі в суспільне житє поколїня застали вже ті підвалини, положені в основу народного розвитку батьками та сьміливим оком шибаючи в гору і в даль, шпилями ідейних змагань та поривів думають досягати блакитних височин, коли ідея независимої демократичної України-Руси, як полїтичного ідеалу нациї сполучає серця синів народу духовим ланцом понад наїжені баґнетами та штиками кордони, і коли практичне народне житє розлило ся широкою та глибокою течією, обхоплюючи чим раз нові і нові царини, втискаючи ся в чим раз дальші закутини, здвигаючи чим раз нові і чим раз висші та найвисші інституциї — нинї й годї собі уявити, як дрібним і незначним був сей табор в 70-і роки, як слабосильно репрезентував ся він супротив домінуючого тодї табору москвофільствуючих „рутенцїв“ і яким слабим огником блимала тодї у нас національна думка. Місячник „Правда“, як одинокий орґан, переважно лїтературного змісту, „Руска Бесїда“, „Просьвіта“, містячі ся в однім спільнім льокали, та скромне „товариство ім. Шевченка“, як осередки-зародки нашого культурного житя, а вкінци проживаюче в комірнім у „Бесїди“ мізерне товариство студентске — от і уся тодїшна орґанїзация та сила народного табору, чи радше єго завязків у Галичинї, що прямо зникали против численного, богатими інституциями розпоряджаючого та інертного табору заскорузлих „рутенів“, причисляючих ся до москволюбства, а в котрих руках находив ся одинокий тодї дневник „Слово“. Складаючий ся переважно з молодїжи національний табор, непосїдаючий [illegible] того полїтичної преси та інститу[illegible], не міг — розуміє ся — відгравати [illegible] майже нїякої полїтичної ролї.

З заложенєм „Дїла“, з початком 1880-ого року, народний та[illegible] поважлїтичну трибуну й відразу ста[illegible] ним полїтичним чинником серед Русин[illegible] тим більше, що виступ сей припадає як раз на часи банкротства рутеньскої полїтики москвофільского табору.

Рік 1879-ий був переломовим роком для полїтичного житя галицких Русинів. З цїлої фалянґи руских послів москвофільско-рутеньского покрою, що вийшли завдяки підмозї централїстичного правительства і „Шомер-Ізраеля“ в 1873-ім роцї до парляменту і що прогайнували там марно увесь 5-лїтний період на рабских поклонах та дармих вислугах правительству, при нових виборах з 1879-го року вийшло лише трех. Се був погром рутеньскої інертности та москвофільского мамелюцтва. І се був той полїтичний момент, що невеликій громадї тодїшних галицких українофілів-народовцїв велїв вийти з вузких рамок лїтературно белетристичного та романтично-козакофільского напрямку на ширшу та серіозну полїтичну арену. Правда, зроблено до сего уже крок дещо передше заложенєм „Батьківщини“, та все таки основанє „Діла“ було рішаючим моментом.

* * *

З основанєм „Діла“ справдї зродило ся огнище для народного житя. І від того часу „Діло“, як орґан полїтичного сторонництва, разом з сим сторонництвом переживає всю полїтичну історию нашого народу в Галичинї, витискаючи нераз в хвилях сумнївів та колибаня рішаюче пятно на рускій полїтицї й даючи їй здецидований напрям. Які небудь були полїтичні подїї і звороти за отсих двайцять пять лїт, треба ствердити се, що „Діло“ ішло все на чолї рускої полїтики і що, як з одного боку єго голос та становище були рішаючими для руского загалу, так з другого боку було воно усе висловом правдивої і незалежної опінїї руского загалу. „Діло“ сотворило, сконсолїдувало і полїтично виробило національний табор як полїтичну, нинї найповажнїйшу по польскій правлячій партиї, силу в цїлій Галичинї — вона єсть головно єго твором. І коли нинї ряд полїтичних товариств і орґанїзаций покрив східну Галичину, коли „Народна Рада“ здобула собі поважне становище супротив своїх і чужих, коли народна орґанїзация сотворена першим „Народним З'їздом“ нинї єсть рішаючим чинником нашого полїтичного житя, то все те в першій і головній мірі доконало ся через „Діло“ і за-

вдяки єго публіцистичному значіню. А безперечно одним з моментів, що давав і дає до нинї сїй часописи так далекосягле значінє, єсть се, що „Діло“ було і остає доси у нас одиноким независимим орґаном, якого вся сила і істнованє лежить в тім, що ся часопись стояла і стоїть лише на опінії і довірю предплачуючого єї загалу.

Політична роля, яку відограло „Діло“, як головний осередок нашої політичної орґанізациї протягом довгих літ, однак далеко ще не вичерпує єго значіня як одинокої щоденної часописи, богатої довірєм і впливом. „Діло було монїтором двигачем всего народного житя і на поли культурнім та економічнім. На єго стовпцях появляли ся проекти і проґрами культурних та економічних орґанізаций, з єго стовпців лунали кличі, з яких зродили ся сотки і тисячі більших і менших, культурних і економічних институций, воно накликало раз в раз до гуртованя умових та матеряльних сил народу і можна сказати, що нема у нас одної більшої институциї, яка своєї популярности і скорого розвою не завдячувала би в значній мірі „Ділу“ та єго пропаґанді. Не було майже нї одного народно-суспільного почину та діла у нас, до якого „Діло“ не приложило би руки і до якого переведеня „Діло“ не додало би своєї публіцистичної, нераз дуже чималої пайки. Був час, коли „Діло“ заступало всї нинїшні руські видавництва, а й нинї ще, хоч специялїзация на сїм поли уже значно поступила вперед і хоч житє народу значно стало скомплїкованє та хоч само „Діло“ стало більш органом для самої політики, коли инші ресорти переняли специяльні институциї та видавництва, мимо того „Діло“ все таки дальше не затрачує характеру сего загально-народного монїтора й кожде народне діло стає народним через єго уста. Повнячи таку службу свому народови цїлих двайцять пять літ, „Діло“ звязало ся тїсно з усім народним житєм. Стовпці „Діла“ се хронїка руского національного розвою в Галичині від 1880-ого року починаючи, а рівночасно в чималих розмірах осередок і жерело сего розвою. Коли не було ще институций, що вдоволяли би всїм культурним потребам загалу, коли повставши, сї институциї вже по своєму характеру не все могли постійно впливати на народне діло, коли навіть для браку сил чи з инших причин вони не все жили животворним житєм, — „Діло“ йшло в наш загал усе, жило кождої днини, і кождої днини було вузлом, що вязав разом в одно нитки народного житя. Се все єго історична заслуга. І коли будучий історик стане колись писати історию відродженя нашого народу в Галичині, то перше місце дасть він там „Ділу“.

Пишучи отсї стрічки, пишемо не про нас, а про тих, що перед нами були. „Діло“ се не теперішна єго редакция — се традиция, яку нашим обовязком достойно піддер[illegible]. І з сеї традициї, з тих історичних заслуг „Діла“ як національної институциї випливає [illegible] „Діла“ у [illegible]біч независимости, повага і значінє [illegible] своїх і чужих, і звідси єго всенародне зна[illegible] стягу на вн[illegible] як репрезентанта народного [illegible]р і на вні.

Вступаю[illegible] в нове двайцятьпятьлїтє житя і діяль[illegible] нашої часописи, ми, теперішна єї [illegible] редакция, єї теперішні керманичі і робі[illegible]тники, з дякою і пошаною мусимо спогадати тих, що їх силами сотворена і піддержана та трибуна, з якої нинька нам суджено промовляти. Дяка і пошана тим, хто поклав першу основу тїй заслуженій трибуні, дяка і пошана тим, хто клав у нїй свою працю, працю свого духа і серця — бувшим редакторам, співробітникам і дописувателям, дяка і пошана тим, хто держав єї своїм довірєм — рускому загалови померлих і живучих поколїнь, дяка і шана тим, хто клав при „Ділї“ працю своїх рук, тим співробітникам від зецерскої кашти, від експедициї і т. д., що їх праця посередно служила народному ділу. Всім їм, звісним і незвісним, дяка і пошана!

Віддавши минувшині належитий поклін, ми, діти сучасности не забуваємо однак глядїти і на завтра. Тож з ювилейним числом бажаємо „Ділу“, щоби воно, ростучи дальше у силу, як доси росло, при спільних силах редакциї і пренумеруючого загалу, двигало ся в своїм внутрішнім розвитку скорим кроком дальше на европейский уровень, — на славу і добро свому Народу — Україні-Руси.

Короткий начерк історії „Діла“.

Ґенеза „Діла“.

Гадка видаваня народовецкої політичної ґазети зродила ся в роцї 1879 а батьками сеї гадки були тогдїшний редактор місячника „Правда“ Володимир Барвіньский (кандидат адвокатури) і адмінїстратор „Правди“ і Дамян Гладилович (професор рускої ґімназиї).

Стан галицкої Руси був тогдї крайно невідрадний. Веденє політики спочивало в руках москвофілів, зорґанізованих в політичнім товаристві „Русская Рада“, а єдиною політичною ґазетою для інтелїґенциї було москвофільске „Слово“, що виходило тричи на тиждень під редакциєю Вен. Площаньского — ґазета мертва, вічно як катеринка переґравала в відому з 1866 року Наумовичівску арию „адін народ“, на все лихо, яке спадало на Русь, знала лиш одну потїху: надію на Росию (мовляв по шевченому: „цитьте, дїти! Москаль зробить лад...“). Що-ж до політичного проводу — то „Русская Рада“, перевівши в 1873 р. при помочи централїстичного правительства півтора десятка своїх послів до ради державної (котрі, що правда, зовсїм не визискали своєї чисельної сили в користь галицко-руского народу), — при других безпосередних виборах в 1879 р. вспіла перевести вибір усего трох своїх кандидатів (Ковальского, Кулачковского і Озаркевича). Сей сумний результат виборів відчули патріоти-народовці більше, анїж фаталїсти-москвофіли, а Володимир Барвіньский ударив в „Правдї“ у дзвін тревоги — на ратованє Руси. Єго гадки, проґраму і тактику видно із листу, який він написав до пок. о. Гната Рожаньского в Хотїни під Калушем. Ось сей лист:

Львів 4 жовтня 1879.

Високоповажаний Пан-Отче Добродію!

Знаючи Вашу щирість, з якою займаєтесь справами народними, Вашу сфірливість, з якою самі трудитесь для добра народу, зрілу Вашу пораду, якою все підмагаєте всякі почини народного ділання, осьміляю ся удатись до Вас, ВПоважаний Пан-Отче, о пораду і підмогу в слїдуючих справах.

Я не потребую говорити, який переворот сподїяв ся послїдними виборами до ради державної, яка сумна перспектива отворилась перед Русинами. Що Русини показались при тих виборах крайно немічними, бездїльними і непорадними — про се нїчого й згадувати, так як остаточно ми народовцї об сїм здавна знали і на сю слабу сторону увагу проводирів непереставно звертали. І се не менше ясно, що дотеперішні проводирі Русинів в дїлах політичних пропали безповоротно, доказавши свою цїлковиту неспосібність до розумного дїланя в користь народу. Руководство справ політично-народних остаєть ся таким чином без руководцїв і ми бачимо перед собою політичне заступництво інтересів народу так сказати яко haereditas jacens. Повстає питанє, чи народовцї мають лишити руководство сих справ справдї яко необняту спадщину посьвячуючись дальше тілько лїтературно-просьвітним працям, чи признатись до сеї спадщини і взяти ся до дїла?

Коли-б дивитись на се питанє тілько з становиска партийного, можна-б дати відповідь і таку і сяку. Але коли поглянемо на стан всїх Русинів і згадаємо, на якій вижинї політичної сили станули Поляки через послїдні вибори, то здаєть ся менї — годї буде згодитись на status quo, бо се-ж значить з одної сторони годитись на дотеперішну бездїльність політичну Русинів, а з другої сторони годитись і на те, щоб Поляки, здобувши всї позициї леґальної репрезентациї нашого народу, укріпились в сих позициях на завше і набули не тілько de facto, але й de jure право говорити, що вони є справдї єдина правна репрезентация краю і народу, значить, і те, чого вони бажають, що вони дїлають, до чого вони в імени старопольскої традициї прямують, — є іменно й волею нашого народу!

На се, здаєть ся менї, не можуть народовцї нїяк згодитись. По волї чи по неволї спадає на нас обовязок ратувати нашу народність, котрої ратунок почиває тепер виключно тілько в руках самих Русинів. Бо-ж не можна забувати, що дотеперішна, хоч слабенька, непевна і неконсеквентна підпора, але все таки підпора, а бодай охорона, яку доси давало нашій народности австрийске правительство, — тепер не тілько не істнує, але противно, також і з сеї сторони треба сподїватись не меншого натиску на нашу народність, як від самих Поляків — с. є. натиску чи угнїту цїлої політично-державної адмінїстрациї, мілїтаризму і судівництва!

Розважаючи все те, прийшли львівскі народовцї, в котрих імени я отсе пишу, до пересьвідченя, що нам слїдує конечно, для ратунку нашого народу, взяти ся ось до якого дїла:

1. висказати, чого бажають Русини, і то ясно, позитивно і всесторонно;

2. дбати про можливе з'єднанє і оживотворенє цїлої рускої інтелїґенциї, щоб вона почула і зрозуміла свою одвічальність перед историєю і свій обовязок: вести наш народ до житя і самостійного побуту;

3. будити сьвідомість рускости в як найширших кругах народу, доводити єго до пізнаня своїх інтересів, своїх прав і своєї сили;

4. завчасу готовитись до політичної борби, яка дожидає нас в недовгім часї при нових виборах до сойму.

Сї дїла вимагають подвійної чинности.

Передовсім конечно поставити політичний дневник (виходячий бодай 2 рази в тиждень), котрий висказував би живі, щирі і позитивні гадки Русинів і будив зарівно інтелїґенцию як і масу народа, служив для обговореня наших справ, для виміни гадок, для їх оброблення, роз'яснення і так сказати скристалїзованя.

Друге, треба дбати про те, щоб Русини не кінчили свого дїла на словах, але й дїлом сповняли свої замисли. І найлучше висказувані гадки мусять остатись мертвими, коли вони останут ся тілько на папері, і найлучше редаґована часопись останеть ся безсильною, коли гадки в нїй висказувані не будуть находити живого дїяльного відгомону серед читаючого загалу. Треба конче, щоб роз'ясненю нашої політичної проґрами відповідала рівночасна живуча дїяльність Русинів. А се заданє мали-б сповняти періодичні з'їзди чи там мітинґи Русинів. До сего, правда, відповідало би найлучше — політичне товариство, але єго заснованє, склад видїлу з незалежних і дїяльних людий, окажеть ся при теперішних обставинах неможливим. А тимчасом такі з'їзди могли-б не тілько вповнї заступити товариство стале, але й значно всесторонніййше і скорше дїлати, — збираючись по ріжних пунктах нашої Галичини.

Що-до часописи політичної, то ся гадка доспіла вже на стілько, що о кавциї, робітниках і навіть о певній хоч малій грошевій підмозї зі сторони львівских народовцїв не було би великих клопотів. Іменно кавция (з Просьвіти) і робітники були-б — та розходить ся ще о закладовий капітал, щоб можна розпочати дїло, а на се треба би, після приближеного обчисленя, капіталу около 2000 зр.

При знаній не засібности наших Русинів нема надії, щоб таку суму покрив оден чоловік. Тут конечна складкова підмога всїх наших щирих людий. Було-б справдї дуже сумно, коли-б для ратунку народної справи не знайшлось на цїлій Руси 2000 зр., котрі при успішнім розвою дїла могли-б бути навіть звернені ш. давцям.

Що-до з'їзду, то є також гадка, щоб скликати вже тепер (де на 1 листопада або коли-инде) з'їзд Русинів до Львова. Щоб однакож можна явно виступити з таким проєктом і щоб такий з'їзд міг мати певне значінє, треба б мати певність, що бодай около 100 людий і то переважно независимих, як сьвященників, міщан і селян збереть ся. Коли-ж нї, то луче-б на-разї не скликати такого з'їзду і не давати нового доказу байдужности. Коли-б була приближаюча певність, що такий з'їзд міг би удатись, тогдї уложило-б ся проґраму з'їзду і розіслало-б ся явні запросини.

Ось чому прошу я Вас, ВПоважаний Добродію, висказати в сих справах Ваші гадки, а імеменно:

1. Чи в Ваших сторонах почуває ся потреба нової політичної часописи [видаваної бодай 2 рази в тиждень [етимольоґією для згоди] і скілько пренумерантів приближаючо могла-б вона числити в Ваших сторонах. [До удержаня ґазети при пренумераті 8—9 р. річно треба-б всего бодай 400 пренумерантів]. — 2. Чи не зволили-б Ви, Добродію, або й хто з Ваших знакомих причинитись датками [доразовими або періодичними] на заснований капітал? — 3. Чи може знаєте який инший спосіб узисканя такого засновного капіталу? — 4. Чи почуває ся потреба з'їзду Русинів [по мисли як се писалось меньше більше в Правдї] і скілько людий могло-б прибути на такий з'їзд до Львова з Ваших сторін?

Позаяк в сих справах розписані листи і в инші сторони краю, щоб засягнути як найширшої опінії, і сї справи дуже наглячі, про те осьміляюсь просити о ласкаву відповідь як найскорше на се письмо на мої руки.

В надії скорої ласкавої відповіди остаюсь з високим поважанєм

В. Барвіньский.

Нарада громади львівских Русинів в справі народовецкої політичної часописи відбулась в „Рускій Бесїдї“ одної недїлї сполудня при участи около 60 людий і була строго довірочною [кождий зобовязав ся до тайни поданєм руки вибраному на провідника нарад проф. Юл. Романчукови]. В дискусиї всї узнали потребу ґазети, тілько одна частина уважала єї за передвчасну і радила лучше підготовити почву, щоби на случай, як би ґазета не удержалась, народовцї не скомпромітували ся. Вол. Барвіньский і Дам. Гладилович [розумієсь і деякі иньші] горячо промавляли за ґазетою зараз від початку 1880 року, а коли Вол. Барвіньский заявив, що він, в потребі, готов редаґувати ґазету безплатно, доки не буде змога оплачувати редактора, запала ухвала видавати ґазету від 1 ст. ст. сїчня 1880 р.

Не основуючи свого політичного товариства, народовцї рішили ся були вступати в члени „Русской Ради“ і в листопадї зголосилось було їх кільканадцять [28 зі Львова, між ними д-р Омел. Огоновский, д-р Корн. Сушкевич, д-р Олекс. Огоновский, Дам. Гладилович, д-р Юл. Целевич, Нат. Вахнянин, Ізид. Громницкий, Вол. Барвіньский і иньші, а також деякі з провінциї, між иньшими Олекс. Барвіньский з Тернополя і о. Дан. Танячкевич], — однак „Русская Рада“ нікого не приняла, відписавши [що-до львівских членів]: „...Выдѣлъ „Русской Рады“ рѣшилъ неприняти въ члены политического Общества: Господина Данила Танячкевича, гр. к. капеляна изъ Закомара, также тѣхъ 28 Русиновъ Львовскихъ, которыи тутъ о принятіе подали. — Отъ Выдѣла общества „Русская Рада“ Львовъ дня 9 [21] Ноября 1879. *Павликовъ*, председатель. *Площаньскій*, секретарь“. — Треба знати, що після статута всїх поручали два члени „Русской Рады“, то й не диво, що по оголошеню тої справи Стеф. Качалою і Романчуком [летучим листком] під конець падолиста 1879 р. настало серед народовцїв загальне обуренє на „Русскую Раду“.

Формат, обєм і цїна „Діла“.

В 1880, 1881 і 1882 р. „Діло“ виходило двічи в тиждень що середи й суботи в форматї аркуша (меньшого нїж нинїшний, хотяй від 1882 р. аркуш побільшено в ширину) і коштувало в дорозї передплати для провінциї 8 зр. річно [піврічних і квартальних цїн не подаємо, бо они завсїгди становили половину зглядно четвертину річної цїни].

Від 1883 до кінця 1887 р. „Діло“ почало виходити тричи тижнево, що вівтірка, четверга й суботи, а передплата на провінцию була 12 зр. річно. Формат був до кінця 1886 р. такий, як в 1882 р., а в 1887 р. збільшено єго на формат більше-менше краківского Czas'у без підвисшеня передплати.

Від 1888 р. „Діло“ почало виходити щодня, в форматї незміненім до нинї, а річна передплата на провінцию була до кінця 1899 року 18 зр. річно а від 1900 р., по скасованю ґазетного стемпля, 16 зр.

В першій половинї 1881 р. подав був ред. Вол. Барвіньский прошенє до российского „Главного управленія по дѣламъ печати“ в Петербурзї о дозвіл „Діла“ в Росиї. Відповідь прийшла прихильна і „Діло“ кілька літ ішло туда при передплатї 12 а з Бібліотекою найзн. повістий 16 руб. Дуже значного числа передплатників там не було (з причини етимольоґічної правописи і замазуваня або й вирізуваня цензурою уступів або й цїлих статий) а все-таки богато україньских патріотів передплачували „Діло“ не лиш по більших містах України, але й по селах і хуторах. Користь із сего була моральна, бо Українцї запізнавали ся з відносинами галицкими а знов Галичани могли в тім часї читати дописи й студиї про відносини на Україні. Розуміє ся, передплата з Росиї була для „Діла“ і з матеріяльного боку немалозначущою підмогою. Дебіт до Росиї віднято „Ділу“ в сїчни 1886 р., як упевнювано з Росиї в наслїдок доносів від аґентів московского правительства з Галичини, котрим дуже не на руку були ревеляциї „Діла“ в справі страхованого банку москвофілів — „Общого рольничо кредитового заведенія“. Від того часу „Діло“ двічи старалось о дебіт до Росиї, однак без успіху.

Друкувало ся „Діло“ (з додатком „Бібліотека найзнаменитших повістий) від 1880, до кінця 1896 р. в друкарни Товариства імени Шевченка, від 1897, до кінця н. ст. 1903 р. в друкарни Ставропиґийского Інститута, а від 1 н. ст. сїчня 1904 р. мусїло (за для ріжних недогід в тій друкарни) перенести ся до друкарнї Манецких.

„Бібліотека найзнаменитших повістий“

Зараз в другім роцї видаваня „Діла“ почала виходити яко додаток Бібліотека найзнаменитших повістий, а то до кінця 1887 р. двічи в місяци по два аркуші великої вісїмки і коштувала для передплатників „Діла“ 4 зр. а для непередплатників 5 зр. річно. Колиж від 1888 р. „Діло“ стало щоденною ґазетою, Бібліотека найзнам. повістий стала складовою частиною „Діла“ виходячи в малій вісїмцї але за те шість аркушів на чотири тижнї. (Остатними часами менше, бо нинї є вже й инші видавництва того рода).

Бібліотеки найзнам. повістий вийшло доси 69 томів. Сповнила она дуже важну задачу: дала руским домам повістеву лектуру в рідній мові і (особливо у наших женщин) виперла лектуру польску. В руских домах читано на своїй мові твори таких визначних писателїв, як Турґенєв, Достоєвский, Ґончаров, Данилевский, Костомарів, Короленко, як Дікенс, Вальтер-Скот, Бульвер, Брет-Гарт, як Бальзак, Альфонс Доде, Золя, П. Льоті, Фейлет, Еркман Шатріян, як Йокай, Еберс, Еліза Оржешко, Вазов і инші. По-при перекладах подано також оріґінальні повісти україньско-руских писателїв: Івана Левицкого (Нечуя) чотири, Кулїша одну, Андрія Чайківского три і Т. Бордуляка „Ближні“ (збірник).

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.
666 33—52

Право власности „Діла".

Від основаня „Діла" аж до часу переміни его в щоденний орґан (т. е. від 1880 до кінця 1887 р.) було оно власностию основателів, т. е. тих, котрі т. зв. „уділами" допомогли до его заснованя. В перших трох роках, коли жив Володимир Барвіньский, основателї не відбували специяльних зборів і з'їздів, а справи „Діла" обговорювались на зборах львівскої „громади" по-при инші справи. (Збір „громади" мусів бути найменче раз до року, але в потребі бував і частійше). Редактор Барвіньский і адмінїстратор Гладилович, маючи повне довіре загалу народного сторонництва, дбали о „Діло" і порядкували всї справи редакцийні і адмінїстрацийні, хоч адмінїстратор виплачував редакторови пенсию місячно так само, якби співробітникови. По смерти Барвіньского зійшла ся зараз львівска „громада" і, з дбалости о будучину орґану, увійшла в свої права: ухвалила, хто має підписувати „Діло" яко властитель і редактор, хто має вести редакцию і т. д. Від того часу основателї рішали о „Ділї" — о его розвою, політичнім напрямі, о тактицї і т. д. Важні бували збори основателів в часї сесий соймових, на яких бувало проводив Степ. Качала.

Колиж „Діло" мало перемінити ся в щоденну ґазету, треба було для більшої обезпеки істнованя дневника нової, поважнійшої форми власности „Діла" і длятого під конець 1887 р. уложив д-р Кость Левицкий „Контракт Спілки". Контракт сей з дати 31 грудня 1887 р. зачинав ся: „Ми підписані [імена всїх спільників], набувши від основателів і попередних властителів видавництво політичної часописи „Діло" разом з цілим інвентарем тогож видавництва і всїми правами в рівних частях на виключну і необмежену власність — заключаємо межи собою „Контракт Спілки" і т. д. (Дня 17 цьвітня 1895 р. відновлено той Контрак Спілки на підставі одноголосної ухвали заг. зборів спільників з 31 грудня 1887). За права свої до „Діла" спільники зобовязували ся до беззворотних вплат на видавництво „Діла".

(При переміні „Діла" на щоденну ґазету потрібно було доповнити кавцию квотою .000 зр. Сю квоту зложив Стеф. Качала, постановляючи, що она є власностию „Просьвіти", але має служити за кавцию „Дїлу", доки буде потреба).

Редактори й персонал „Діла" і позаредакцийна поміч.

Першим редактором був основатель „Діла" Володимир Барвіньский до своєї смерти (2 лютого 1883 р.) Яко видавець і редактор підписував „Діло" в 1880 Михайло Косак, в 1881 р. якийсь час Барвіньский підписував ся як одвічальний редактор, аж від 6 числа 1882 р. підписував ся яко властитель і редактор.

По смерти В. Барвіньского „громада" установила редактором Антона Горбачевского, кандидата адвокатури. Новий редактор не був фірмантом (як М. Коссак), писав до кождого числа, але що був занятий в адвокатскій канцелярії, то фактично вів редакцию Іван Белей, котрий вже другого року (від 26 числа з 1884 р.) почав підписувати „Діло" яко видавець і редактор. Під его редакциєю оставало „Діло" до кінця марта 1902 р., коли задля тяжкої недуги Спілка уділила єму цілорічну відпустку.

На місце Белея обняв редакцию „Діла" провізорично д-р Вол. Охримович і вів її пів року. На его місце покликала Спілка д-ра Евгена Левицкого. Спершу яко провізоричний, а від марта 1903 р. яко фактичний редактор веде д-р Евген Левицкий редакцию „Діла" по нинїшний день.

Що-до редакцийного персоналу — наведемо визначнїйших.

Першим співробітником „Діла" був Іван Белей, вступивши до редакциї в лютім 1880 р. Другим був Іларіон Грабович, від 1881 до 1884 р. По смерти Барвіньского були співробітниками: Ів. Франко (в 1883, 84 і 85), Вол. Маслян, Кирило Кахникевич (від липня 1883 до 1891 р., коли відійшов на редактора „Нар. Часописи"), Вол. Коцовский, Нат. Вахнянин (від 1885 до сїчня 1894), Евг. Олесницкий (від 1885 до 1889), Мих. Струсевич (до смерти в 1898 р.), Корнило Устиянович, Павло Кирчів (1890 р.), Ант. Березиньский, Ос. Маковей, д-р Щурат (в 1895 і 96). До нинї є членами редакциї: дир. Олександер Борковский (від 1895 р.), Вячеслав Будзиновский (від 1898 р., покликаний на місце пок. Струсевича), Льонгин Цегельский (від 1900 р.) і Олекса Кузьма (від 1902 р.).

З бувших членів редакциї особливі заслуги положили для „Діла": Вахнянин, Струсевич, Кахникевич, д-р Олесницкий, д-р Франко, д-р Щурат (о членах нинїшної редакциї не говоримо).

Кромі того „Діло" мало велику безінтересовну поміч від людий зпоза редакциї. В початках від Стеф. Качали (майже до самої его смерти в 1888 р.), Володимира Навроцкого, Олександра Барвіньского (головно до 1888 р.) і д-ра Юліяна Целевича (до его смерти 1892 р.). Пізнійше, почавши вже від другої половини 80-их рр., особливо заслужив ся для „Діла" посол Юліян Романчук (в 1889 р. був навіть членом редакциї), дальше Ом. Партицкий, д-р Ярослав Окуневский, о. Т. Бордуляк, о. Василь Чернецкий, д-р Андр. Чайківский, Богдан Лепкий і богато инших, а з України передовсїм Ол. Кониський і Іван Левицкий (его писаня печатались під трема псевдонїмами). Дописувателів мало „Діло" без числа.

„Діло" від самого початку було орґаном народовців. В грудни 1899 р., як відомо, настала за згодою „Народної Ради" національно-демократична орґанізация і „Діло" стало її орґаном. Длятого „Діло" завсїгди було речником кождочасної орґанізациї народовців (зразу „громади", відтак, від 1886 р., політичного товариства „Народна Рада") а від 1900 р. національно-демократичної орґанізациї.

Идея „Діла" була все одна, та тактика в ріжних часах бувала ріжна, відповідно до постанов кождочасної орґанізациї. Вол. Барвіньский, стремлячи до того, щоби народовцї переняли від москвофілів політичний провід галицкої Руси, проголосив з'єднане людий доброї волї з обох партий і, по мысли тої тактики, почав видавати „Діло" етимольоґічною правописию, дав почин до славного т. зв. Йосифиньского віча в 1880 р., до спільних комітетів виборчих для доповняючих виборів. Наслїдком сеї тактики (якого В. Барвіньский не дожив) був великої для народовців ваги факт, що при загальних виборах до сойму увійшли народовцї, навіть в значнїйшім числї, як москвофіли (з народовців вибрано між иншими Качалу, Романчука, о. Січиньского, Лїниньского). За тим пішло по неудачних виборах (через інтриґу пок. Сильв. Сембратовича, котрого польский комітет виборчий ужив був за своє оруде, і через нельояльність москвофілів) основане „Народної Ради". Опісля тактика змінила ся. Вибори переводились то спільними комітетами Народної Ради з Рускою Радою, то окремо, поки вкінци не наступив цілковитий розрив.

За час свого видавництва „Дїлу" два рази грозила небезпека. Перша в 1885 р., коли пок. Сильв. Сембратович основав при помочи Поляків політичну ґазету „Миръ" в першій мірі для поваленя „Діла". Се не вдало ся. „Миръ", редаґований москвофілами, по пару лїтах нужденного істнованя повалив ся.

Друга небезпечність для „Діла" була по так зв. „новій ері" за т. зв. „нового курсу" — в 1895 роцї. При суперечности між двома „тактиками політичними" послів Романчука а Барвіньского, т. е. опозицийної а т. зв. „опортуністичної" редакция „Діла" стояла по сторові політики опозицийної а рішучо виступала против опортуністичної. Між членами Спілки були сторонники обох „тактик". В марті 1894 р. ухвалила була Спілка, щоби редакция „не вязала ся з жадною хвилевою тактикою політичною", однак для редакциї було се просто неможливостию. В наслїдок того прийшло до крізи, котра закінчила ся в лютім 1895 р.; на загальних зборах Спілки ухвалою більшости спільників, що „Діло" має заступати політику опозицийну.

Фінансова сторона „Діла".

Коли засновувало ся „Діло", основателї мали на-разї дуже малі бажаня: „аби 400 передплатників в першім роцї, а ґазета, при уділах основателів, виплатить ся". І справдї виплатило ся, хоч при незвичайній ощадности. Число передплатників було більше як 400, хоч не досягло цифри 500. З передплати і уділів вплинуло 4.733 зр., з інсератів 470; цїлий прихід в роцї був 5.206 зр. В розходах було: на редакцию 1396 зр. (редактор Барвіньский побирав 80 зр., Белей 25 зр. місячно) хата, услуга, опал і сьвітло коштувало за цїлий рік 5[illegible] зр.! — цїлий розхід (ще на друкарню, на марки й стемпель ґазетний і т. д.) був 5.133 зр. Недобору за 1880 рік було всего 586 зр. довгу друкарнї, який мав покрите в „послїплатї" т. зв. медлительних" передплатників. Льокаль редакцийний містив ся при улици Краківскій (в домі, де нинї реставрация Віклє) на першім поверсї в мешканю Барвіньского; у фронтовій комнатї він мешкав і приймав гостий, а друга від подвіря служила для сотрудників і для адмінїстрациї та експедициї (розумів ся одної й другої безплатної). Там містило ся „Діло" до кінця 1882 р., аж в сїчни 1883 р. перенесла ся вже з тяжко хорим редактором до того льокалю, яке займає й нинї. Від 1881 р. ред. Барвіньский побирав 100 зр. місячної платнї.

Як імя Вол. Барвіньского яко редактора славно вяже ся з „Ділом", так само вяже ся з ним імя Дамяна Гладиловича, довголїтного адмінїстратора „Діла". Він не тільки вложив богато працї яко адмінїстратор, але й був ініциятором розвою „Діла". Его імя записане буде в історії рускої журналїстики яко того, що дав ініциятиву і перевів в діло видаване першої щоденної ґазети. Правда, материяльний стан „Діла" до 1888 р. був лїпший, ніж через ряд років опісля, але дарма! Більше діло вимагає більше жертв. Від 1888 р., мимо можливо низької платнї членів редакциї, недобори зростали з кождим роком. Було кілька причин: насамперед передплата 18 зр. за шїсть чисел в тижни була за низька в порівнаню до 12 зр. за три числа в меньшім форматї, властиво повинна була бути 24 зр., а знов число передплатників не збільшало ся аж так, щоби тую ріжницю вирівнати; по друге: не дописували інсерати [при щоденнім видавництві преліміновано інсераси на 6.000 зр. річно а дійсно приносили около 4.000]; по трете: друк ґазети ставав що-раз дорожшим; вкінци — що мабуть найважнїйше — „рутеньска" послїплата замість передплати! Спільники складали раз уділи і ще додавали, була поміч від Ст. Качали, була й дворазова поміч з України, та все те не вистарчало. Зміна настала, аж коли видавництво взяло ся не на жарти до „послїплатників". Ще заки „Діло" відійшло з друкарнї ім. Шевченка до Ставропіґійскої, вже его стан фінансовий почав значно поправляти ся, а від 1897 р. поправа поступала з року на рік. З поступом часу і число передплатників зростає з року на рік. Тут годить ся зазначити, що в часах прикрих хвиль для видавництва „Діла" від 1895 до кінця 1897 р. був головою Спілки д-р Кость Левицкий, тож коли уступав з того уряду, члени Спілки однодушно висказали єму подяку за щиру, ревну і щедру в успіхи діяльність его.

Перший адмінїстратор і основатель „Діла" помер в сїчни 1892 р. На кілька лїт перед смертию передав він адмінїстрацию на молодші сили, хоч сам до послїдної хвилї житя горячо, як усе, інтересував ся „Ділом". Адмінїстрацию вели Кость Паньківский і Ол. Ярема, а в 1893 р. розписало видавництво конкурс на адмінїстратора і приняло п. Івана Зарицкого, котрий до сегодня із справдїшним посьвяченем трудить ся на сїй посадї.

Експедицию вели зразу молоді мужчини, а від липня 1893 р. віддано її женщинї, панї Йосифі Ігнатівній, і від тогдї вся експедиция „Діла" остає в руках женщин під проводом совістної і ревної начальницї п. Ігнатівної. Експедицию „Діла" на почту і обслугу редакциї держить від початку 1892 р. чесний Русин Іван Стецик.

Рік 1904 на сьвітовій арені.

Рік минувший не промине безслїдно — він запише себе великими буквами на скрижалях історії, бо приніс чимало такого, що мати ме тревалі наслїдки в дальшій судьбі людства.

Ми привикли в оглядах міжнародної політики і міжнародних відносин зупиняти ся передовсїм на війнах. І не дивниця: війни поражають нас своєю ґрандіозностию; вони суть тими революцийними судорогами, що одним замахом розтинають спірні квестиї і вводять новий порядок на міжнародній арені. Між війною а революциєю богато схожого — і одна і друга є проявом насиля, тілько що при революциї йде насиле від маси, а при війнї від зорґанізованої державної власти. Що однак найважнїйше то те, що одинаковою є роля революциї і війни в круговороті всесьвітного житя: по правдї те житє іде супокійною дорогою, по правилам вельми скомплїкованим невідомих нам доси соціольоґічних законів, а тілько час до часу тому правильному ходови подій приходить ся зупинитись на пунктах критичних, де звичайна дорога до дальшого розвою перехрещуючих ся сил є невистарчаюча. Ось тут то і входять в свою історичну ролю війна і революция, прояви насиля, і дають товчок за одним замахом новому порядкови річий і новому житю. Се ті еруптивні катаклїзми в розвою людства, що як подібні ж прояви в сьвітї природи, суть виїмковими, але й незамінимими, підоймами в такім чи иншім житю.

Ті замітки насувають ся нам на ум, коли приходить ся писати міжнародний огляд з минувшого року. В тім огляді на перше місце мусить висувати ся війна японьско-росийска, а однак будучому історикови того часу, колись з далекої перспективи, прийдеть ся мабуть війну поставити на другім плянї, а на перший плян поставити инші події. Важною була в тім роцї японьско-росийска війна, бо на Далекім Сходї поляли ся потоки людскої крови, та заанґажували ся там престіж і вся потуга одної з найбільших сучасних держав, але по своїм безпосередним наслїдкам росийско-японьска війна не мати-ме мабуть тої ваги, яку їй на разї приписує ся. Вона в безпосереднім результатї змінить лише територияльні границї міжнародних впливів в Азиї а і при тім не нарушить екзистенциї котрої-будь з воюючих держав, бо навіть для Росиї, що доси програвала, розходить ся о саму займаньщину, кольонізацию, отже о річ другорядного значіня. За те головними подіями на картках історії будуть мабуть записані внутрішні відносини в Росиї, ті відносини, які під товчком війни стали швидко перемінати ся а які доведуть мабуть до перестрою цілої росийскої держави. Отже не війна, помимо її ґрандіозних картин, але як-раз правильний, хоч приспішений процес внутрішних відносин вибє ся на перше місце в історії минулого і найблизших, слїдуючих років, даючи не лише поворот в житю одної держави на новий шлях, але в дальших консеквенциях також далекосяглі зміни для східної і по части середньої Европи.

Переходячи до подрібного огляду війни, не потребуємо богато про се писати, бо важнїйші події сеї війни суть ще в сьвіжій і загальній памяти. Війна почала ся дня 7 лютого, тодї, коли японьский посол зложив своє заступство в Петербурзї а зараз на другий день адмірал Того виконав звісний нечайний атак торпедовців на росийску фльоту. Війна росийско-японьска має по однім боцї характер національний. Японцї бють ся за дальший розвій свого народу, котрого змаганям росийска політика захвату поставила перепони. Японцї мусять іти на Корею і Манджурию, бо перелюднені на своїх островах, не можуть настачити стредств зарібку на вижилене свого населеня. День 31 грудня 1904 а зглядно 1-ий сїчня с. р. дав як-раз завершене першої фази сеї інтересної а безпримірно жостокої війни — Порт Артура упав а з тим Япан став ся виключним паном на водах Жовтого моря і Тихого океану. Друга фаза війни наступить доперва в перших місяцях біжучого року а обмежить ся вона виключно на военні операциї на суши. Росияни будуть мусіли, коли не схочуть остаточно капітулювати, побити Японців над Ша а відтак посунути ся на полудне і старати ся відобрати Манджурию і закопити часть Кореї — або що найменше виконати хоч часть сеї програми, аби мож було приступити до заключеня сякого-такого мира.

В самій Росиї війна відбила ся значними перемінами, котрих початок, начеб сиґнал, дало убийство Плевого. З Плевим упав послїдний стовп і оборонець безоглядного абсолютизму, бо на его діяльність покладали реакцийні круги в Петербурзї свої послїдні надії. По упадку Плевого курс мусів піти на дорогу лїбералїзму, котрий заінавґуровано покликанем Мірского і наданем більшої свободи пресї і представителям суспільности. Свободу і новий режім використала суспільність на те, аби виявити свої давно таємні конституцийні бажаня. Розпочав ся рух земств а за земствами пішли заяви городских дум, всїляких зборів і публичних інституций, які тревають і доси. Є то фаза демонстр[illegible] в боротьбі росийскої суспільност[illegible] зі скомпромітованим чиновництвом, а [illegible] після тої фази настане фаза чинної рево[illegible]люцийної боротьби, чи навпаки побідит[illegible] програма реформ осьвіченого абсолютизм[illegible], яку має перевести в дїло комітет мінї[illegible]рів, годї на разї предсказати.

Наша держава була в минулім роцї видовищем завзятої внутрішної [illegible] боротьба, яка веде ся тут вже від кількох лїт. Боротьба дійшла вже до критичної точки на Угорщинї, а до загаченя парляменту і мінїстерскої крізи в Цїслїтавії. На Угорщинї видвигнено вже клич независимости з 1848 р. а виборча боротьба, яка настала там по розвязаню сойму, веде ся як раз на тлї сих політичних змагань, що мають перемінити Австро-Угорщину з унії реальної (дуалїзму) в унію персональну. Верховодячі круги хочуть забезпечити істнуючий стан річи накиненем реґуляміну і унеможливленем обструкциї а програма Тіси є як-раз програмою побідженя опозициї силою і удержаня status quo. У нас, в Цїслїтавії, боротьба національна між Чехами а Нїмцями виклика обструкцию в парляментї, але правлячі круги зробили тут инакше як на Угорщинї, бо замість боротися з обструкциєю, лишили парлямент на боцї а вхопили ся вигідного їм маскованого абсолютизму при помочи §-у 14. Допервa потреба великих кредитів на цїли армії поклала кінець тій роботї, викликуючи крізу кабінету і на разї принайменше зміну тактики зі сторони правительства.

В Нїмеччинї плило внутрішне державне житє звичайною правильною дорогою. Богато клопотів наробила собі Нїмеччина війною з Герерами, котру остаточно закінчить своєю побідою, хоч буде коштувати величезні мілїони. Нїмеччина в своїй кольонїзацийній „місиї" в полудневій Африцї поводить ся взагалї брутально і тому немає [illegible]ди про се, щоб між дикими автохто[illegible] племенами а нїмецкими к[illegible] прийшло до якогось порозуміня [illegible]. Нїмцї прийшли до пересьвідченя, що [illegible] неподатливих дикарів мусять цїлком виперти або знищити і тому війна з Герерами перемінила ся вкінци в боротьбу нїмецко-екстермінацийну. Борба така потреває довше і буде коштувати богато, але потоками крови окупить свобідне місце для нїмецкої кольонїзациї. У нутрі нїмецкої держави проявив ся злегка рух антимонархічний і демократичний. В антимонархічнім движеню мачають пальцї головно социяльні демократи, котрі через війну з Вільгельмом II зискують собі в широких кругах населеня незвичайну популярність. Що-до руху в напрямі демократизму, то проявив ся він в поодиноких князївствах і королївствах реформою виборчого права до законодатних тїл. Навіть в такій Баварії, підвалинї всякої реакциї і заскорузлости, переведено реформу в напрямі загального права виборчого, — а вже є лиш дві провінцийки нїмецкі, в яких нема еще новочасних конституцийних порядків. Вкінци та-

кож Альзация і Лотарингія заявдали від Bund-у влученя їх в одну державну цілість з иншими краями Німеччини на основі одних прав і зі соймом вибраним при загальнім голосованю, а коли се діло буде корисно полагоджене, то і той момент богато причинить ся до зуніфіковани німецкої держави в цілому і до здемократизованя її політичного житя.

Велякі несупокої переживала в минувшім році Франция з фаза, яку она тепер переберуве, можна назвати фазою підпольної роботи і інтриґ. Франциї вельми тяжко приходить ся сконсолідуватись як републиканьскій демократичній державі, а вина того лежить мабуть в палкій а непостійній вдачи француского народу. О привереню монархії в Франциї, серед суспільности так політично і культурно розвитої і сьвідомої, нема і бесіди, але не йде також з консолідацею републиканьских сил. Попередник Комба, Вальдек-Руссо, перевів републиканьский союз, зложений з социялістів і радикальних партий буржоазийних, але в тім „бльоку" проявила ся в послідвім часї риса, яка може довести до непожаданого для републики розвалу. На разі правительство Комба веде борбу з Ватиканом і монархістами в армії і серед части француского духовеньства, а чи сей курс буде піддержаний в повній основі, покаже ся вже в тих днях, коли рішить ся справа кабінету.

В Італії рік послідний був роком страйків а закінчив ся реакциєю в напрямі консерватизму. Італія сильно підмінована социялістами революцийного напрямку (на їх чолї стоїть проф. Феррі) а перевага скрайних елементів е тут тим більша, що при виборах до італійского парляменту не брали доси участи клерикали всїлякої масти, а передовсім ціле італіяньсне духовеньство. Заказ вийшов ще від Пія IX як месть за захват папских держав з'єдиненою Італією, але в тім році стало ся инакше. Страйк був поведений занадто безпардонно, викликав через те олючене навіть в супокійних кругах населеня а се відбило ся також на рішаючих сферах Ватикану, котрі рішили тим разом прийти в поміч італійскому правительству. Настали вибори а при тих виборах при помочи латиньскодо духовеньства побідили елементи консервативні, даючи підклад до такої-ж політики Джіолітія.

Америка згл. ей „Сполучені держави" перебули в сім році вибори президента, на якого вийшов попередний віцепрезидент а відтак президент Русвельт. Великий американьский сьвіт по своїм політичним і социяльним змаганям розпадає ся на три ґрупи: републиканців, демократів і социялістів. По правді, дві перші назви не конче підпадають під се, що репрезентують — демократи такі-ж републиканці як і самі републиканци. Ті партиї дали-б ся радше розділити на два загальні великі табори, або й ще загальнїйше кажучи дві відмінні струї, які проявляють ся серед американьского населеня а з котрих одну з републиканьску знаменують лїбералізм в [...]глядах і змаганє до витвореня великого про[...]ислу і одноцільної могучої всеамериканьскої держави, — а другу: демократичну принцип[...] автономної незавсимости, симпатия з др[...]ним промислом і торговлею, неробі[...] трестів і вишних проявів великого промислового сьвіта а вкінци і нехіть до мілітаризму і всякої політики захвату. А сей подія двох політично-суспільних системів іде так далеко, що сягає до найменьших майже подробиць; звісно прецінь, що в послідних часах ведено завзяту боротьбу в справі золотої чи срібної валюти, при чім, видима річ, републиканці станули по стороні золота, бо дорожіюче, пособляє зріжці цін на земні плоди а тим самим і фабричному промислови. При полїдних виборах побідив Русвельт а тим самим побідила програма републиканців, якії в послідвім часї надали назву імпериялізму, значить: змаганя до власти і панованя. Сю програму розвинув вкінци сам новий президент, домагаючи ся розвою воєнної фльоти для північної Америки і скріпленя міжнародної акциї за границею. Для нас Европейців побіда політики Русвельта не ворожить добра — вона рівнає ся зростови американьскої конкуренциї яка вже і так від кільканайцяти літ давить усї промислові краї Европи.

Справи заграничні.

О реформи в Росиї.

Поголоски о уступленю Мірского удержують ся дальше. Оголошеня димісиї надіяли ся в суботу, але ей доси не оголошено.

[...] уступленя Мірского доно[...] льондоньского дневника [...] указ, підписаний дня 12 [...] ся вже дня 6 грудня, в [...] Указ був вже підписаний [...] царі, де дня 5 грудня [...] того самого дня [...] Сергій, котрого телефон[...] ро все, що в Петербурзі [...] авдиенциї у царя довів до того, що цар згодив ся викинути з указу уступ, приріканочий конституцию. Покликано Віттого, котрому цар дав пізнати, що єму дуже тяжко погодити ся з гадкою наданя конституциї. Вітте заявив сейчас в імени своїм і своїх приятелів, що они не привязують великої ваги до уступу о конституциї, і що его можна пропустити. По сій заяві здержано телефонічно друк і Віттому поручено зредаґувати новий указ, котрий в тиждень пізнїйше оголошено. Все те зроблено в тайні перед міністром внутрішних справ. Коли Мірский про все те довідав ся, зголосив сейчас димісию, котру провізорично принято, під услівєм, що справа лишить ся в тайні аж до хвилї, коли знайде ся наслідник.

Берлїньскі дневники дістають цілком суперечні вісти о тім, що порішила зробити рада росийских міністрів. Після одних вістий рада рішила звести превенцийну цензуру для всїх часописий, без огляду на їх мову; після инших вістий новий закон прасовий має бути заострений, особливо що до обиди монархів чужих держав. Комітет міністрів розпочав тепер наради над компетенциєю і складом сїльскої і міскої самоуправи.

Поляки в Прусах.

В прускім соймі п. Герольд критикував поступованє прускиго правительства супротив Поляків. На се гр. Більов відповів: П. Герольд гадає, що наші зарядженя винні, що в провінциях мішаних язиково еще не запанував спокій. На се відповім, що ніхто так горячо не бажає, як ми, полагодженя і усуненя в сих провінциях национальних суперечностий. Прецінь се не є приємностю для нас вічно сварити ся з панами з польскої фракциї. Коли там устане польска агітация, тогди запанує спокій. Коли прийде до того, що польска агітация з вдячностию признасть добродійства прускої держави і прускиго імени, коли прийде до переконаня, що переведенє її остаточних цілий є неможливе, коли польска агітация зрезиґнує з борби і зложить оружие, то тогди і ми дійдемо до порозуміня в провінциях язиково мішаних. Як довго до нас стріляють, так довго і ми будемо стріляти і то муніциєю тим сильнїйшою, чим явнїйше польска агітация буде стреміти до своїх цілий. П. Герольд гадає, що ми повинні показувати більше прихильности до польского населеня. На се я відповім єму, що столїтна історня наша учить, що як довго пруска держава ішла дорогою слабости супротив польскої держави, то се виходило нам на велику шкоду. Ми на дорогу політики слабости не вступимо нїколи і все з цілою силою будемо поборювати польску агітацию.

Війна.

З манджурского терену війни надійшла в суботу одна дуже цікава вість, именно, що козаки, здаєсь під командою ґенерала Міщенка цілком неожидано появили ся в більшій силі за плечима японьскої армії, попсували зелїзничий шлях між Дашічаом а Нючваном, а навіть заатакували Нючван і Інкау. Зелїзницю направлено еще того самого дня, а про атаки на Нючван і Інкау доносять з японьских жерел, що Росиян побито.

Цікава річ, що Росиян спонукало до так ризиковної експедициї. Деякі гадали, що Куропаткін, маючи поки що чисельну переваґу, рішив ся розпочати офензиву, заки Ояма дістане японьскі війска і тяжку артилерию з під Порт-Артура. В такім случаю задачею Міщенка було би заатакувати Японців з заду, там, де они атаку цілком не могли надїяти ся. Супротив того, що Куропаткін з головною своєю силою дальше сидить спокійно, здогадують ся, що задачею Міщенка є лише знищити зелїзницю, щоби Японці не могли перетранспортувати з під Порт-Артура гармат. Навіть самі гармати могли би впасти в руки Міщенка, а тогди він знищив би їх. Факт, що Росияни явили ся коло Гайчену і Нючвану непомічені Японцями, доказує, що Міщенко мусїв машерувати 300-кільометровим півколесом через хіньску територию. Як Японці розпоряджають сильною і рухливою кіннотою, то могли би віддїли Міщенка відтяти поворот до головних становищ армії. На всякий случай, з дотеперішних вістий про сю експедицию, не можна виробити собі докладного образу анї о еї цїли, анї о результаті.

По капітуляциї Порт-Артура цар видав слїдуючий приказ до армії і фльоти:

Порт-Артур перейшов в руки ворога. Одинайцять місяців тревала велика облога. Звиш 7 місяців скритий славою ґарнізон був відтятий від сьвіта, без помочи, але без ропоту терпів облогу і моральні муки. Серед збільшаючих ся успіхів ворога, не щадячи анї житя анї крови, жмінка Росиян мимо шалених атаків ворога витревала в надії відсїчи. Росия з гордостию слїдила ті геройскі подвиги, цілий сьвіт клонив чоло перед тими хоробрими героями, але з кождим днем ряди рідшали, а серед безнерервного напору ворога вже не стало средств до борби. Герої мусїли зробити кінець своїй хоробрій обороні і піддати ся перемагаючій силї. Мир останкам і вдячна память незабутним Росиянам, котрі погибли при обороні, далеко від вітчини, умираючи за справу Росиї, перенятї любовю до цїсаря і вітчини. Вам живучим нехай буде слава! Нехай Бог гоїть ваші рани, нехай дасть сили і терпеливости видержати нову тяжку пробу. Наш ворог сьміливий і сильний, дуже тяжка є борба з ним о 10.000 верст від жерела нашої сили. Але Росия сильна. В часї свого тисячлїтного житя переходила о много тяжші проби, але з кождої борби все вийшла наново скріплена і все могуча. Наше неповодженє тяжке, але нашими стратами не треба дати ся ввести в блуд, лиш разом з цілою Росиєю вірити, що прийде година побіди. Молю ся, щоби Бог поблагословив вашу армію і фльоту, щоби тілько потрафили побороти ворога, на честь і славу Росиї.

(Телеґрами).

Гонкон. На анґлійскім пароході Тунчау знайдено 250 бочок експльодуючих материялів, призначених для балтийскої фльоти. Начальник порту сконфіскував цілий ладунок і наложив на капітана парохода кару, бо корабельні папери не були в порядку.

Токіо. Японьский торпедовець ч. 72 зловив в заливі Цушіма і сконфіскував анґлійский пароход, котрий віз до Владивостока вуголь. Пароход відставлено до Сасечо. Уряд марнарки оголошує, що орґанізує ся друга ескадра підводних судев.

Льондон. Вартість военного материялу забраного в Порт-Артурі Японцями, обчисляють на 30 мілїонів єнів. По капітуляциї росийске населенє Порт-Артура зачало рабувати приватну власність росийских офіцирів, так що они мусїли просити о японьску опіку. В дім, в котрім жив Штессель, трафило 40 японьских ґранатів.

Відень. З Яви доносять, що воєнні кораблї японьскі знаходять ся тепер на північно-західнім березї острова Бернео.

Токіо. Ґарнізон з Ляояну доносить, що в четвер Росиян побито коло Інкау і они цофнули ся в нелад до Какаоку на полудни від Нючвану, лишаючи 60 трупів і 6 ранених. Кажуть, що Росияни стратили звиш 200 людий. В пятницю Росиян побито коло Нючвану. Патрулї росийскої кінноти попсували зелїзничі опори Аншанчан-Гайчен і Інкау-Дашічао. Шкоди невеликі вже направлено.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. На дневнім порядку першого засїданя державної ради, котра збере ся дня 24 с. м., знаходять ся: 1) справозданє буджетової комисиї в справі правительственного предложеня о державних запомогах і рефондациї; 2) перше читанє правительственного предложеня о континґенті рекрутів на р. 1905, 3) перше читанє буджету на р. 1905.

Француский парлямент.

Париж. В парляментї президент міністрів Комб заявив, що лише з фінансових причин не замкнено еще всіх конґреґацийних шкіл, і не знесено еще конґреґаций, занимаючих ся опікою хорих. Однак такий проект знесеня сих шкіл і конґреґаций від 5 лїт вже приготовлено і він лише жде на підпис міністра фінансів. Реформи військового закона, доходового податку закона о розділі держави від церкви і инших законів не полагоджено, бо інтерпеляциї проволікають працї парляменту. По довшій дискусиї парлямент відкинув дневний порядок звернений против правительства 291 голосами против 277, а приняв порядок похваляючий заяву і проґраму правительства.

Комб уступає?

Париж. Дневники доносять, що Комб рішив ся уступити, але еще хоче з своїми приятелями обговорити положенє і політичні наслідки свого уступленя. Говорять, що місию утвореня нового кабінету дістане міністер фінансів Рувє.

Крета.

Париж. Грецкий кн. Юрій, комісар Крети передав францускому міністрови заграничних справ меморияль, в котрім доказує, що одиноким способом розвязаня тяжкої справи є прилученє Крети до Греції. Як би держави сумнївали ся що так само думає населенє Крети, то нехай зарядять під контролею репрезентантів плебісцит на Креті.

Хіни.

Париж. Дневники доносять, що тайні товариства в Хінах ухвалили за згодою Японії здетронізувати хіньску цісареву, а посадити на престолї цісаря, котрий тепер є під курателею своєї матери.

Бунт в нїмецкій Африцї.

Берлін. В комисиї нїмецкого парляменту кольоніяльний директор заявив, що в часї полудневоафриканьскої кампанії погибло померло з ран або в наслідок неду до 10 сїчня 1905: 65 офіцирів, 110 підофіцирів 852 рядових; ранених є 31 офіцирів, 57 підофіцирів і 149 рядових. Разом убитих, померших і ранених є 1041 людий. Разом з війском, котре є в дорозї, вислано до Африки: 519 офіцирів, 154 урядників, 11.068 вояків, 9.987 коний, 54 гармат і 16 машинових карабінів. До кінця грудня видано над 42 мілїонів марок.

НОВИНКИ.

— **В нинїшнім числї „Діла"** подаємо портрет бл. п. Володимира Барвіньского, як головного орґанізатора нашого дневника в его перших початках і бл. п. о. Стефана Качали, як того, котрий через довгі роки запомагав „Діло" так морально як і материяльно. Портрети инших особливо заслужених задля дневника мужів, Д. Гладиловича і Івана Белея, довголїтного редактора, подамо в числї з дня 2 лютого с. р. — Принагідно зазначуємо, що нинїшне число „Діла", числячи від заснованя нашої часописи, є з ряду 6971-им.

— **Розправа против д-ра Трильовского.** Нинї розпочала ся перед трибуналом карним у Львові яко судом делеґованим карна розправа против д-ра Трильовского з Коломиї і Яцка Войчука з Боршова о нарушенє всїляких §§ карного закона нелеґальною аґітациєю. В акті обжалованя закидає ся д-рови Трильовскому, що вже від кількох літ веде горячу аґітацию, особливо в Коломийщинї і Снятинщинї, але головний заміт підносить ся з причини зборів, які д-р Тр. відбув в Боршові, ще дня 7 червня 1903 при отвореню тамошної „Січи". Д-р Тр. мав сказати: „Цїсар нехай возьме собі Жидів до Палестини, Поляків до Варшави, а тут є Червона Русь"... „Русини якби були сильнїйші, то вибрали би собі свого короля. Я ще буду сам королем, а Яцко Войчук моїм заступником". Крім того д-р Тр. мав захвалювати різню в Кишеневі і поучати селян, що бук то найлїпший руский параґраф. Вкінци мав займати ся недозволеною кольпортажию. Другий обжалований Яцко Войчук представляє ся в сьвітлї акту обжалованя ще страшнїйше чим д-р Тр. Мав він мати цілий стратеґічно-воєнний плян вирізаня Ляхів та Жидів і страшив такими погрозами польске і жидівске населенє. Прокураторця на основі тих фактів обжаловує д-ра Тр.ского о злочин обиди маєстату, обох о провини з §. 305 к. з. [сїянє ненависти], Войчука о злочин публичного насильства через небезпечну погрозу і д-ра Тр. о переступленє §. 23 пресового закона. Розправу веде радник Ґрилуский, вотують радники Вержбіцкий, Ґарліцкий і Наглік, обжаловує прокуратор Ганчаковский, а боронять Войчука адв. д-р Лезер, д-ра Трильовского адв. д-р Олесницкий із Стрия. На розправі перед полуднем переслухано жандармів Оржеха і Валенґу, котрих зізнаня є головним атутом в руках прокураториї. Перед тим промовляв сам д-р Трильовский, збиваючи заміти акту обжалованя.

— **З народної працї по селах.** Пишуть нам: Коли кожде аматорске представленє на селї треба повитати як знак піднесеня інтеліґенциї наших селян, то тим більше належить се вчинити з нагоди такогож представленя в селї Жапалові пов. чесанівского. Село се до недавна було примірником села „темного" — тепер почало пробуджуватись. Засновано читальню „Просьвіти", засновано крамницю. Доказом поступу повинно послужити також і представленє, яке відбулось в другий і третий день Різдва. Відограно образ сценїчний п. з. „Нова весна" М. Манька. Штука ся, нїгде дотепер не грана, єсть незвичайно поучаючого змісту і яко така надаєсь до вистави по наших селах. Аматори (всї селяни) вивязались зі своїх роль зовсїм удачно. Велика саля шкільного будинку на обох представленях була битком набита селянами і інтеліґенциєю з сего як і з сусїдного села. Особлива подяка належить ся п. Мачугови, місцевому державцеви дібр, що головно заняв ся виученєм як і уладженєм сего представленя. — *В. С.*

— **Село Коропець в Бучаччинї,** се село, що зпоміж усїх важнїйших сел Бучаччини, здаєсь, послїдне взялось на праву до просьвіти а й то лише завдяки о. Воляньскому та теперішному его наслїдникови о. Крохмалюкови. Сего чоловіка, тихого і спокійного, який перетерпів чимало обид від ворогів а прислужив ся не в однім Русинам коропецким, маючи проти себе величезну фалянґу ворогів не то чужих але навіть своїх, напало „Słowo polskie", прозвавши его „księdzem hajdamaką", небезпечним ворогом „братів" на кресах. Село Коропець числить 4000 душ руских, 800 Русинів латинників, та кількадесять Поляків, шляхти ходачкової-ремісників, що виключно жиють з хлопскої шкіри. Село се має чотири школи, та **анї одного учителя Русина, а всюди язик викладовий польский.** Коли-ж сего року порушено справу будови чотирокласової школи, завдяки щирій праци о. Крохмалюка, громадска рада ухвалила язик викладовий руский на присїлках Перевіз і Луги, де нема анї одної душі польскої. Внесено подане до ради шкільної краєвої, поперто справу здаєсь-і в соймі, та рада шкільна краєва звернула подане з жаданєм потверджения сеї ухвали судом. Потверджену ухвалу давно віддослано, та на жаль десь там дрімає сном блаженних. А поки-що рускі дїти мусять висьпівувати всякого рода патріотичні польскі пісні. Та о. Крохмалюк зробив своє. В осени року 1904 відбулись вибори до ради громадскої. І певне були-б раду засипали двірскі посїпаки та Поляки, якби не о. Крохмалюк та господар Максим Мельник, що кілько сил їм стало, порались і поставили на своїм. На 36 радних, вибрано 30 радних Русинів. Вкінци о. Крохмалюк постарав ся о заснованє руского „Сокола". Кілько він находив ся, напросив ся людий, нїм справа дійшла до кінця, в Коропци кождий знає. О. Крохмалюк приладжує також 10 учеників селян до ґімназиї безплатно. Стоїть вірно на сторожи руского обряду і народности перед заливом приверженців „zjednoczenia" пралата Ґромніцкого, сам оден на шість учителїв Поляків і сотрудника, катехита-Поляка. Дай Боже, щоб таких „księży hajdamaków" як о. Крохмалюк було як найбільше а тоді були-б ми певні, що такі оборонцї руского народа не дали-б загирити наших прав, не допустили-б до его покривдженя. Так, панове, коропецкі Поляки! Ви горлайте, скілько хочете, що тут земля „krwią braci zbryzgana", верещіть аж під небеса, „kędy Wisła płynie" і „Patrz Kościuszko", то нїчо не поможе. Ми маємо людий, що вміють стати в нашій обороні, та що не лякають ся ваших грозьб, бо на сїй землї ми маємо право засьпівати: „Не пора Ляхам служити". В Коропци як-раз зачинають воробцї сьпівати ще иншої, дуже „файної" та о тім потім. — *Сьвідок.*

— **Дуже гарний вечер в честь митрополита Ексц. Шептицкого** урядили в недїлю (15 сїчня) вихованцї інститута Сестер Василиянок при улици Зибликевича у Львові. Програму, обіймаючу 7 точок, виконали молоденькі ученицї дуже добре. Попри точках фортепянових і скрипкових віддзначились: Кантата, Манастарского: „Ой Днїпре" і хор ангелів. Сей послїдний, через виступленє зміняючих ся по черзї девяти ликів ангельских, при дуже ефектовнім угрупованю терасовім 13-ти ангеликів, котрі наче живий образ серед ночи Вефлиємскої зіставали серед зелени на естрадї до кінця відповідаючи прехорошим сьпівом представителькам ликів ангельских, перенесли скромний кружок запрошених гостий довкруги Високопреосьвященного в ті часи, коли то в нас на Руси цвила різдвяна вертепна драма, яка мусїла сильне робити враженє. Вечер закінчив живий образ в апотеозї Непорочної Матери Божої, гідний кисти маляря, і вертеп. Взагалї, при управі монастирем Преподобною Володимирою і помочи кількох сестер годить ся зазначити, що сей

інтернат зріс до 70 майже учениць, котрі влучні відповіди з нашої історії, літератури при пописах дорічних, хороші здорові личка і веселе успособлене сьвідчать, що веденє сего Інститута як раз дуже відповідне і принесе, як виразивсь достойний гість Експ. Митрополит, „користь народови і его будучности“. Гидилось би лишень еще подумати о будові дальшого крила при церковці СС. Василиянок і переміненя інтернату в лїцей, або жіночу ґімназию. — *За.*

— **Зі Снатина.** Дня 2 січня 1905 р. завязало ся в Снятині заходом д-ра А. Могильницкого товариство позичкове під назвою „Прут“, а на 23 с.м. в понеділок по Йордані має ся підписати контракт до поданя до торговельного суду і проч. На разї засубскрибовалось 80 уділів на квоту 1.600 корон. Дирекция скликує як найширший загал до участи в перших заг. зборах сего товариства дня 23 січня 1905 р. на 1 годину пополудни. — За дирекцию: *Михайло Кр..ливець* з Снятина.

— **Нові приписи о лікарских рецептах.** На основі розпорядженя мінїстерства внутрішних справ, лїкарі обовязані тепер виписувати на рецептї скількість складових частий також словами біля дотичних цифер. Аптикарям при пакованю порошків не вільно роздувати устами паперу. Рецепта мусить бути написана ціла читко і виразно. Аптикарі обовязані держати на складі пявки і продавати їх по 20 сот. за штуку і мати все в припасї по дві фляшчини дифтерийного серум. Переступлене тих приписів, о скілько не підлягає приписам карного закона загрожене гривною до 200 К або арештом до 14 днів.

— **В справі редакцийної тайни.** Синдикат віденьских кореспондентів до ріжних дневників ухвалив протест против рішеня найвисшого трибуналу, яким знесить ся увільнене від зізнань дневникарів, що повликують ся в суді на редакцийну тайну.

— **Спійманий убийник.** Слїдчому судиї Орнштайнови в Перемишли удало ся викрити убийника женщини, котрої тіло найдено перед двома тижнями в Уйковичах. Є ним чоловік убитої, селянин з Мякиша (під Ярославом), Ян Варґала. З жінкою не жив кілька літ. Перед самими польскими сьвятами, коли жінка вернула з Прус, де перебувала в лїтї, помирив ся з нею і вибрав ся в її товаристві на сьвята до своєї сестри в Уйковичах. Доходячи до села, стрілив до неї а відтак кілька разів ударив її грубим костуром по голові, почім віддалив ся. Арештовано его тамтого тижня в поїздї під Ярославом. Їхав в товаристві Єви Ясенко, двірскої служниці з Уйкович, з котрою удержував любовні зносини. Арештований і его товаришка випирали ся злочину убийства. Коли їх відставили до Перемишля, Варґала почав удавати божевільного і в той спосіб утрудняє дальше слїдство.

— **Угорскі вибори.** В Будапештї винаймлено всї дорожки по цїнї 60 К від одної на день 26 с. м., коли то будуть переводити ся вибори. Щоби публика для своїх приватних потреб не була лишена фіякрів, мають бути на той день стягнені до Будапешту численні запряги. Навіть з Відня замовлено в тїй цїли 50 дорожок.

— **На вибори до Угорщини.** З Перемишля доносять: Від кількох днів стоять тут „готові“ три батальони самбірского 77-го полку піхоти, що стоять залогою в бараках на „Засяню“. Всьо на военній стопі. Вояки заосмотрені в острі набої. Так вοякам, як і официрам не вільно віддаляти ся з бараків ані на хвилю. Рівночасно на військовій стациї Перемишль-Бакінчицї стоїть військовий поїзд, готовий кождої хвилї до відїзду. Полк призначений до асистенциї підчас виборів на Угорщинї. На случай виїзду 77 п. п. в такім самім поготівлю має станути 58 п. п. — З Ярослава пишуть нам: Ододїшне донесенє „Дїла“ повторене за N. fr. Presse, що війско з Ярослава виправлено на вибори до Будапешту, є передчасне. Доси з тутешного ґарнізону не відійшов нї оден відділ, хотяй подібного зарядженя надїють ся в найблизшім часї.

— **Смерть анархістки.** В Марсилїї померла дня 9 с. м. славна анархістична аґітаторка Люїза Мішель, проживши 69 лїт. Уроджена в 1836 р. у Вронкур, одержала дуже старанне виховане, почім стала учителькою і заложила в дїльници Монтмартр, в Парижи приватну школу. За пристрасну аґітацию в справі париской комуни і за дїяльну в ній участь, заслано її в 1871 р. до Нової Каледонії, звідки повернула аж 1880 р. наслїдком оголошеня в тім роцї амнестиї для всїх учасників комуни. Не довго тїшила ся свободою, бо три роки після повороту до Франциї засуджено її на 6 років вязниці за підбурюване до грабежи пекарских склепів. Помилувана не приняла тої ласки. Вийшовши з тюрми розпочала знов аґітацию, наслїдком чого її замкнули хвилево як несповна розуму в заведеню для божевільних у Віен. Лїтературну дїяльність розпочала поетичними творами, писаними під виразним впливом Віктора Гіґо. Окрім аґітацийних брошур видала в 1880 р. свої спомини.

— **Нова фізіольоґічна теория.** Проф. др. Ростафіньский в Кракові виложив на тодїшнім засїданю математично-природного виділу академії наук нову теорию повставаня родів п. з. „Фізіольоґічна теория ріжнородности животин“. Ся теория опирає ся на відкритю, що всї животини, отже не лише ростини, але навіть найнизші орґанїзми, мають „память“. Є се одна із складових частий і нашої памяти, яка полягає на тім, що довготревалі впливи окруженя стають — як загально говорить ся — призвичаєнями. Призвичаєня викликають якраз наслїдки, що є тою частиною памяти. Автор називає її „utrwalność“. Коли отже кожда ростина починає кільчити ся в означеній температурі, коли солодководне зьвіря не зносить побуту в воді морскій, коли окістна відтворює докладно кість, почасти знищену, то все є явищем „утревальности“. Позаяк животини є податні до змін, отже завдяки зверхним впливам окруженя, особливо хемічним, можуть приймати нові форми. Раз витворені зміни переховують ся у животин завдяки тій утревальности, що є їх прикметою. О скілько отже зверхні умови є постійні, о стілько оден рід може цїлі віки не підлягати нїякій зміні: колиж зміняють ся, наслїдком примінюваня до нових умов повстають нові форми, що є виразом памяти тих нових умов, а ті форми упостійняють ся, о скілько відокремлені (ізольовані). Зміна зверхних умов, утревалене їх впливів при помочи „утревальности“ і відокремленя, є три головні чинники, що викликують нові форми. Ся теория ріжнить ся основно від теориї Дарвіна, бо не приймає зовсїм природного добору, анї борби о єствоване як чинників, що мають витворювати нові форми. Проф. Ростафіньский подав лише зміст своїх поглядів, котрі видасть в окремій книжцї.

— **Різдвяне оповіданє Марка Твена.** Редакция часописи New-York-Herald умовила ся з звісним гумористом Марком Твеном, щоби написав для неї на різдво оповіданє. Про се повідомила своїх читачів заздалегідь. Однак Марко Твен не прислав рукописи на час. Редакция звернула ся до него по тій причинї з просьбою о вказівку, як їй виправдати ся перед читачами. „Надрукуйте таку заяву — відповів гуморист: „Марко Твен обіцяв написати різдвяне оповіданє, але розміркувавши, прийшов до висновку, що коли він опише факт, що став ся минулого року, то се буде застарілий твір, не пригожий для дневника, що інтересує ся лише питанями дня; колиж він опише факт, що лучив ся на різдво с. р., то се буде передвчасно і читачі дорікати-муть авторови, що він видумує. Тому в інтересї читачів Марко Твен відказав ся написати оповіданє, не відказуючись однак від гонораря — за чесність“.

— **Дрібні вісти.** З Лодзи доносять, що на поїзд тамошної фабричної зелїзниці напало 20 опришків, котрі побивши тяжко зелїзничу службу, ограбили поїзд і втекли. До петербурских дневників доносять, що ватага опришків зрабувала товаровий поїзд катеринославскої зелїзниці. — Віденьскі міліонери Ґутман і Мавтнер обжалували редакцию Zeit-у о клевету, споввненую звісною ревеляцією, немов вони хотіли купити собі у д-ра Кербера за пів міліона номінациї членами палати послів. — В Делятинї убив оден робітник урядника тов-а деревного промислу, Давида Єкеля з мести за те, що увільнив его від занятя.

— **До Прус на зарібки.** Ті всї, що здержали ся з виїздом до Прус на зарібки, на підставі інформаций з Народної канцелярії можуть слїдуючого тижня виїздити. Білет брати до Осьвенціма, а звідси **до Найберуну**. Десять робітників, що мають потрібні документи [книжку робітничу, або сьвідоцтво приналежности], мають право їхати за пів білету. Робота акордова. Заробити можна 2 до 3 марки на день або і більше. Вік людий мусить бути від 18 до 30 років. Всї зголошеня на зарібки до Прус треба слати **просто до Найберуну** і адресувати: **Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter in Neuberun, Oberschlesien.** Ще раз звертаємо увагу, що Народна канцелярия не буде посередничити в зарібковій еміґрациї і на письма не буде відповідати, бо на се отворено бюра в Найберуні. Також нехай люди **не їдуть до Львова** і ту не задержують ся, тілько **просто їдуть до Найберуну** на прускій граници (30 мінут ходу від Осьвенціма, послїдної стациї на нашій границі).—Бюро посередництва працї для руских робітників в Найберуні.

— **Загальні збори Руского Товариства педаґоґічного у Львові** відбудуть ся дня 2 н. ст. лютого в четвер о год. 9½ рано в клясї V рускої ґімназиї у Львові (Народний Дім, III поверх). — *Виділ Руского Товариства педаґоґічного.*

— **Сокільский фестин на „Морскім Оці“.** В четвер пополудни в день Богоявленя відбуде ся заходом забавової комісиї львівского „Сокола“ великий фестин на ставі „Морске Око“ (за електричною ремізою) для оживленя сезонового спорту — ховзанки на ледї. В програму фестина війдуть ориґінальні танцї при музицї, сокільскі забави, походи з лямпіонами і смолоскипами, перегони о нагороду окрему для пань і мужчин, колесо щастя, почта любови і т. п. Загалом комісия постарає ся, аби учасники фестина були вдоволені. При ставі в просторій огрівальни буде приготований добрий буфет. Лижви можна буде випозичити за дрібною оплатою, о скілько запас вистане. Вступ на лїд 50 сот., для учеників 30 сот., а вступ для приглядаючих ся 30 с. Музика пічне грати о год. 3½; конець фестину о 10 год. До побаченя на „Морскім Оці“. Гаразд! — *Забавова комісия.*

— **З львівского „Бояна“.** Пригадує ся членам, що проба мішаного хору відбуде ся вівторок 17 о годинї пів до 8 вечером. З огляду на близький реченець концерту просить ся членів о як найчисленнїйшу участь. — *Виділ Бояна.*

— **Загальні збори золочівскої філії „Просьвіти“** відбудуть ся в Золочеві дня 1 (н. с.) лютого с. р. в комнатах „Рускої Бесїди“ (стара почта). Збори розпічнуть ся о годинї 9 рано Богослуженєм в церкві парохіяльній. О як найчисленнїйшу участь Вп. членів, представителїв читалень і маючих намір вписатись в члени „Просьвіти“ упрашає — *Виділ.*

— **Довірочні збори дяків аґентури деканата** зборівского відбудуть ся в Веремівцях дня 2 лютого (н. ст.) то єсть в четвер в домі місцевого дяка з слїдуючим дневним порядком: 1) О годинї 10 рано Служба божа за упокій душі бл. п. Ігнатия Цолотвюка; 2) о годинї 1-ій по полудни відкрите зборів і вибір президиї; 3) справоздане аґента і вибір комісиї шконтруючої: 4) вписи членів і вплата вкладок членьских; 5) наради над поліпшенєм долї дяків; 6) внесеня і інтерпеляциї — на котрі то збори всїх дяків тутешного деканату не виключаючи дяків з инших деканатів, запрашає ся. — *Іван Канцій* голова, *Д. Шарабун* секретар.

Померли:

— **Іґнатий Яричевский**, міщанин міста Рогатина, патріот щирий і гарних прикмет людина, отець звісного нашого поета Сильвестра, Павлїни й Іванни Яричевских, помер в віцї 70 лїт по довгій і тяжкій слабости. Вічна ему память!

— **О. Евген Крушиньский**, парох Гаврилївки повіту надвірняньского помер в 37 роцї житя. Покійний обнявши перед вісьмома місяцями парохію Гаврилївку старав ся ревно о піднесенє релїґійности і моральности у своїх парохіян, заложив Сокола і щиро заняв ся читальнею і касою Райфайзена. Не судилось ему однак довго трудитись для добра своїх парохіян, бо несучи поміч релїґійну хорим на тифус плямистий набавив ся тої страшної недуги і віддав житє яко жертва свого званя. В. є. п.!

— **Мария Савка-Амброзия**, вдова по стражнику акцизовім, померла по довгих і тяжких терпінях дня 14 січня 1905 року. Вічна єї память!

— Лекциї або бюрового занятя пошукує бувший кандидат теольоґії. Адреса: Львів. doste restante Д. Б. 1—3

Радикальна і певна поміч на пропуклину без операциї. М. Фрайліх, ц. к. петентований специялїста бандажів на пропуклини у Львові, ул. Городецка ч. 35 на жадане висилає брошури даром і франко. 4—4

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 1—40

Глядаю рутинованого манїпулянта, обзнакомленого з табулею. **Др Андрій Чайковский** адвокат в Сколім.

64 1—3

Руске товариство педаґоґічне

просить П. Т. Родимців вступати в члени, вирівнувати залеглости, присилати жертви на удержанє приватної жіночої семінариї і на бурси Товариства, дальше поручає **Бібліотеку для молодїжи** (115 томиків) і ілюстровану часопись для молодїжи (двотижневник)

ДЗВІНОК

котра повинна находитись в кождій рускій родинї. Передплата „Дзвінка“ виносить на рік 6 К. піврічно 3 К. Селяньским дїтям і читальням дає Адмінїстрация часопись по 4 К річно а 2 К. піврічно.

Вкінци поручаєсь П. Т. учителям і учителькам педаґоґічно-дидактичну часопись (двотижневник)

УЧИТЕЛЬ.

Предплата виносить на рік 6 К, піврічно 3 К а членам Товариства 4 К річно, 2 К піврічно.

Адреса Товариства педагогічного і всіх адміністраций: ул. Сикстуска ч. 47. Адреса касиєра: ул. Кохановского 15 Б. Вписове до Товариства виносить 1 К, вкладка річна 1 К. 915 5—10

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить кождого 5 і 20 в місяци в обємі 2 до 3 аркушів друку. Передплата на цїлий рік виносить 12 К. — Число друге появить ся 20 с. м. і буде вислане лише тим, що надішлють передплату. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.** 49 5-6

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Гіпотечного на плянтацияx площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найлїпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри,** цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 4185

Ученик VII. кляси ґімназияльної, вправний інструктор, глядає на провінциї лекциї. Зголошеня просить під адресою: Мартин Тимчук, властитель млина в Дорошові великім, почта Куликів.

44 3—4

Вдова або сирота

середних лїт з рускої (сьвященичої) родини, обізнана добре з кухнею і сільским господарством, потрібна до управи дому у сьвященика вдівця. Зголошеня з поданем близших обставин під адресою: Іван Щуровский, парох Струтина вижного, почта Долина коло Стрия. 34 2—3

Дяк уміючий вести громадску писарку. дістане дуже добре місце. Зголошеня належить слати чим скорше до уряду парохіяльного в Залесцях, почта Ходорів.

40 3—3

Мід липовий!

пушка 5 кґр. 6 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.

759 16—24

Фортепяни

короткі, перехресні, нові і переграні дешево продам. Академічна 8, I пов. офіцини.

52 1—1

Уже вийшов другий випуск

„Церковно-народних пісень“

о. Вол. Стеха, ч. св. В. В.

Дістати можна в книгарнях ставропиґійскій у Львові і А. Юшиньского в Перемишли і у видавця о. Юліяна Левиньского в Потуторах по цінї 15 сот.

41 5-6

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привил. **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.**

168 43—7

Позір! Правдивий мід продовжує житє, виніжнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. **тілько 6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ**, ем. уч. Іванчани.

89 20—?

Задля передсьвяточної пори 33% дешевше **музичні інструменти** всякого рода

поручає фірма

І. БОДЕНШТАЙН

Львів, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

886 11—16

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисл!

86 24-30

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів промioване)

Від 15/1 до 21/1 до побаченя: Росия, Кавказ, Персия, інтересна подорож через Тифліс, Баку, Решт, Астрахан до Казан.

ВСТУП 10 кр. 45

ДОМАГАЙТЕ СИ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 4—6

Дістати можна всюди.

ОГОЛОШЕНЄ.

„Читальня Просьвіти“ в Раві рускій, котра завязала у себе міщаньский хор, глядає учителя до сьпіву під услівєм, що зуміє вивчити всїлякі пісни так на [illegible] і мішаний і знає трохи грати на скри[illegible] Винагорода: помешканє, сьвітло, опа[illegible] Може при тім знайти легко занятє в [illegible] Зголошувати ся під адресою: *М. Слонев*[illegible]

Важне для рільничих кружків [illegible] *ниць!*

Найдобірнїйшу вудженину

поручає фірма

Франц Янечек

Львів, Личаківска 39.

Краківска ковбаса груба 1 зр., сїчена груба 80 кр., **суха** тонка 65 кр., салямі 80 кр., смалець красний, білий 80 кр., солонина середна 70 кр., солонина груба 75 кр., солонина паприкована 70 кр. і т. д.

Замовляючі на провінцию зволять подати докладну адресу. Висилає ся за післяплатою. Більше як на 50 К. прошу замовляти о день наперед. Цїнники висилаю відворотно і франко! В послїдних часах одержав я богато листів з признанєм.

63 1—3

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** *Виходить раз на місяць в обємі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.* 23

Ц. к. управ. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведене

Войтіха Косіби

Львів, Пекарска 32

виробляє всякої огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівельні і артистичні роботи по дуже приступних цінах. Всякі намовленя виконує в як найкоротшім часі. Доставник для бюра патронату при краєвім виділі у Львові.

Цінники безплатно і оплатно.

862 7 26

Ч. 9906/04.

КОНКУРС.

На основі ухвали міскої ради з дня 21 грудня 1904 р. розписує ся конкурс на посаду секретаря при маґістраті в Дрогобичи з річною платою 2800 К, додатком на мешкане 600 К і трома пятилітними додатками по 400 К.

Посада буде надана на разї провізорично однак по році вдоволяючої служби може наступити стабілізация.

Компетенти мають виказати ся кваліфікациєю, приписаною законом з дня 13 марта 1889 а зглядно розпорядженєм краєвого виділу з дня 29 мая 1891 (Віси. краєвих законів з р. 1891 ч. 67).

Крім того мають предложити докази непереступленого віку 40 літ і сьвідоцтво моральности. — Так удокументовані поданя належить внести до президиї маґістрату найдальше до 1 лютого 1905.

З Маґістрату в Дрогобичи дня 29 грудня 1904.

45 3—3 *Д-р ШАЙНА.*

Перший найбільший в краю склад машин ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., віжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилітна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до напраки.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цінників. 699 14—52

Рух зелізничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	**2·31***, 6·00, 8·55, **1·30, 5·40, 8·40***, 9·50*.
„ Тернополя	8·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, **2·30**, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, **2·15**, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, **4·45**.
„ Белзця	5·03.
„ Стрия	10·02, **4·35**.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·35.

Поїзди льокальні:

в Брухович **6·42, 7·30** рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·03 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, **1·16, 4·45** пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята]

в Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.)

Відходять зі Львова:

до Кракова	**12·45***, 4·10*, 8·25, 8·35, **2·55**, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	**2·51***, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, **1·55**, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	3·05 10·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рава руска	7·05*, 11·10* [тілько що неділї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполудмем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклада їзди і т. д. мож набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелізниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

ПОЗІР! 46

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“ слідуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимці! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару“ **ул. Руска ч. 1 ріг ул. Бляхарскої.**

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по ціні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попередним надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по ціні 10 сот. за штуку.

Позір!

„Сокільский Базар“	перша украиньска **торговля в краю** заосмотрена в великий вибір приборів до писаня, **рисованя**, мальованя і т. п.
„Сокільский Базар“	має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалантерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, **притискачі**, папіросниці і т. д.
„Сокільский Базар“	продає льоси фантової льотерии Сокола і переписні **украïньскі** листки.
„Сокільский Базар“	продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя на **кридкові** портрети після надісланої фотографії, диплому, грамоти — все артистично виконане.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя з **провінциї** і полагоджає відворотною почтою.

Родимці ідїть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти“.

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найліпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 3—8

Без конкуренциї.

Чи конце! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	66	„ „ „	Moning родинна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„ „ „	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плантаж.	90	„ „ „	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлівка	90	„ „ „	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабска	80	„ „ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кагр. чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і 5 кгр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпечене рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цілорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім речинци *без якого небудь потручення;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Перед наслідуванєм остерігає ся!

Я нижче підписаний, Henry de Manduit, заявляю і стверджую власноручним підписом, що паперці з маркою

„LE GRIFFON“

є правдивим француским виробом

Ті загально звісні паперці по по причині їх визначних прикмет, котрих н'який француский або инші вироби в такім степени не мають, є дуже цінні. Кождий папірець можна дуже легко розпізнати по тій характеристичній марці „Le Griffon“.

Кожді паперці з тою маркою є виробом моєї фабрики в Kerisole під Quimperle (Finistere) у Франциї і висилають ся від часу єствованя тої марки т. є. від 15 літ (січень 1886) виключно фірмі:

Jac. Schnabl & Comp.

Та заява зложена в Kérisole є зовсім згідна з правдою.
Дня 12 грудня 1904.

Henry de Manduit m. p.

Vu pour légalisation de la signature de Mr. Henry de Manduit apposée ci-dessus.
Quimperle, le 12. Decembre 1900.

Le Maire:

Richard m. p.

Vu par nous, Prefect du Finistre pour légalisation de la signature de M. Richard, Maire de Quimperlé.
Quimperlé, le 17 Decembre 1900.

Pour le Prefect: Le Secretaire General delegue

Menard m. p.

Vu pour légalisation de la signature de M. Menard, Secrétaire général.
Paris, le 19. Decembre 1900.

Pour le ministre de l'interieur:
pr. le chef de bureau du secretairai délégué

E. Kussol m. p.

Le ministre des affairet étrangeres certifie veritable la signature de M. E. Kussol.
Paris. 19. Decembre 1900.

Pour le Ministre:
pr. le chef du bureau délégne

E. Korpel m. p.

Vu pour légalisation de la signature du ministere français des affaires entrageres apposée ci-contre.
Paris, le 19 Decembre 1900.

Pour l'Ambasade d'Autriche Hongrie:

Czernin m. p.

808 5—5

Перед наслідуванєм остерігає ся!

„Ще не вмерла Україна!“ патріотичні народні пісні

зложив на фортепян

Денис Січиньский.

Часть I. Музика. Часть II. Текст. 152 пісень. Накладом книгарні і складу нот *А. Штавдахер і Спілка в Станиславові.* **Ціна 6 корон.** Набути можна у накладців і у всіх книгарнях. 931 9—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редагує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 30 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Мечі щерблять ся.

Цілою силою пари женуть проти нас недруги нашого народа. Ряд всіляких законів на нашу погибель ухвалює польска соймова більшість, тьма ріжних розпорядків, видаваних тепер, має зробити з нашого народа погній під будучу велику державу від „моржа до моржа".

Бюра посередництва праці, ухвалені соймом, мали бути тим одним сильним каменем в підвалині польского верховладства над нами. Кажемо виразно „мали бути", бо тепер той камінь розсипуєсь в порох.

Приватні бюра посередництва праці є в ріжних місцях західної Галичини вже від давна. Знаємо навіть, що ославлений посол Шаєр дістав на таке бюро концесию, хоч поважне товариство „Просьвіта" товкло о него надармо через кілька літ. Що польскі шовіністи так не остро виступали проти руского бюра, є на се кілька причин. Перша випливає з засадничої політики, попирати всюди західну Галичину зі шкодою східної так довго, доки ослабленєм руского живла а зміцненєм мазурского не витворить ся тривкої переваги польскости в Галичині.

Еміґрациї зарібкової в Галичині західній нічим було верховодам спинити. Она на стілько вже там змогла ся, що жадні бюра посередництва праці вже її не збільшать, хиба лиш її управильнити можуть. З еміґрацию Мазурів треба було погодити ся, а з другої сторони визискати її до загально-політичних комбінаций. Тих найменше сто тисяч „обежисасуф", котрі рік-річно виходять на зарібки в Німеччину, Данію і дальше, вносять до краю річно не менше двайцяти міліонів корон. Зникаюча на Мазурщині більша посілість мусить що правда робітникови краще платити, чим на сході — але браку робітника через тую еміґрацию не відчуває дуже, бо населенє всюди більшає, а землї не прибуває. А збогачений зарібками Мазур надає ся як-раз верховодам до їх задушевних плянів: скольонізувати і витворити польску більшість у східній Галичині.

Другою причиною, що не дано нігде у східній части призволу на отворенє бюра, є страх перед матеріяльними втратами поміщиків. Бюра праці силою еміґрацийного руху змусили-б поміщиків дати робітникови кращу платню, не о много гіршу прамірем від пруской. Красше положенє матеріяльне руского робітника довело би більшу посілість на сході до того, що на Мазурщині, т. є. до занепаду. А довести тепер більшу посілість на сході до упадку є те саме, що знищити найважнійше заборолo польскости в тих сторонах, коли додати ще, що через еміґрацию зарібкову наш нарід мав би спромогу пізнати ся з Европою і через порівнанє з тутешним ладом витворив би собі сам понятє о своїм положеню—зрозуміємо, що верховоди за всяку ціну не хотіли допустити до приватних бюр у нас.

Страйки з 1902 р. нагнали дещо страху „брацям", але більше їх переполохала зарібна еміґрация, бо она гірша в троє для них від страйку. З шаленим проте поспіхом ухвалено закон о бюрах праці і подбано о его санкціюванє. Ціль закона була одна, а способів до переведеня давав закон кілька. Бюра мали достарчувати з темного Підкарпатя страйколомів, обнизити ще ту платню, що є, спинити чи недопустити до еміґрациї поза межі Галичини, а дальше мали витворити сильвійший „Drang nach Osten" не тілько інтеліґенциї польскої як до тепер але її мазурских селян. Попри тім повстало-б при виділах повітових досить нових місць до обсадженя емеритованими „власціцелами венкшей посядлосці".

Та не так склало ся, як собі бажали верховоди. Народний Комітет цілісенький час не дармував, від коли виринула гадка зарібної еміґрациї. Рівнобіжно ідуча орґанізация „Січий" виказала, що на Підкарпатє не мож буде довго числити яко на таке, що поможе обнизити платню зарібну деинде на сході. Еміґрация зарібкова, заінавґурована Народним Комітетом внесла вже стілько ферменту по всіх закутках нашого краю, що бюра повітові були-б безсильні супроти тої еміґрациї хочби на власну руку.

Остаточно отворенє руского бюра пруським правительством просто розбило всі важні плани наших приятелів. Не дивуймо ся тому тепер, що як в своїм часі „електрикою" гнали верховоди при ухвалюваню закона, так тепер не дуже спішать ся з отворенєм тих бюр. Приспішились! Та по таковыми розповідають собі тепер польскі політики, що непотрібно ухвалено той закон, непотрібно викликано ферми та невдоволенє. Частійші з'єзди робить занадто чуйним горега а рівночасно що раз відпорнійшим на атаки.

Честь Народному Комітетови! Мечі щерблять ся! Більше праці, а поломлять ся! Горі імієм серця!..

Початківець.

[П]олітичний процес.

Як ми донесли вчера коротко в новинках, перед трибуналом карним у Львові зачав ся вчера процес против д-ра Трильовского, адвоката з Коломиї та Яцка Войчука, господаря з Боршева, коломийского повіту, з котрих першого прокураториа обжаловує о злочин з § 63 (обида маєстату), провину з § 303 (одобрюванє заборонених вчинків) закону карного та проступку з § 23 закону пресового (безправна кольпортажа), а другого крім тих самих переступств також о злочин з § 99 зак. карн. (забуренє публ. спокою через розширюванє непокоячих вісток), проступок з закона коаліцийного з 1870-ого року, провину з § 491 зак. карн. та з артикулу V закона з 17-ого грудня 1862 (обида публичної власти), а вкінци ще о намірену крадіж оружя у жандарма Івасюка.

Головні заміти акту обжалованя переказали ми вже вчера. До розправи покликано поверх 20 сьвідків зі сторони прокураториї, між ними кількох жандармів, з поміж котрих зізнаня Оржеха і Валевґи є головним атутом в руках прокураториї.

Заки приступлено до розправи, д-р Лєзер, оборонець Войчука, звертає ся до трибуналу з представленєм, що жандарми Оржех і Валевґа підмавляють сьвідків, як мають зізнавати по думці акту обжалованя. Прикликані жандарми, покликуючи ся на се, що вони „знають приписи", перечать сему замітови і заявляють, що вони лише „розмовляють зі знакомими". Предсідатель взиває їх, щоби здержали ся і від сего.

По тім характеристичнім інциденті приступлено до переслуханя обжалованих. Д-р Трильовский до вини не почуває ся. Заміти піднесені актом обжалованя заперечує рішучо. Від 20 літ є членом радикальної партиї, що признає своєю основою социялізм. Як социяліст не міг отже ширити національної вражди супротив Поляків і Жидів, а лише заходив ся коло горожаньского освідомленя руских селян і їх культурного двигненя. Не лише що не похваляв Кишеневскої ріні, але на зборах в Коломиї осудив її рішучо як референт сеї справи. Рішучо відкидає заміти що-до обиди маєстату. Про цїсаря нїколи в своїх промовах не згадує, а вкінци акт обжалованя вкладає єму в уста так наївні фрази, яких він піяк яко адвокат та старший правник не міг ужити, тим більше, що не вели би вони его до цїли. Заложені ним „Січи" мають на ціли культурне двигненє селяньства та відученє їх від пияньства, а не є нїякою орґанізациєю військовою. Жерело закидів против него лежить в ненависти жандармів з Коломийщини, против котрих надужить д-р Трильовский виступав і про котрих доставив материялів до інтерпеляций послови Олесницкому.

Предсїдатель: Як же то можна подумати, аби так без основи тілько сьвідків зізнало солїдарно про похвалу Кишенева?

Обжалований рішучо заперечує.

Предсїдатель: Чому-ж „Січи", коли вони є культурними институциями, мають військову орґанізацию?

Обжалований толкує, що статут „Січий" скопійований зі статутів „Сокола", а назва товариства і старшини має инше історичне значінє.

Д-р Олесницкий: Пане товаришу! Виголошуючи свої промови при закладинах „Січий", ви певне говорите їх після одного типу?

Обжалований: Так, все говорю ту саму промову. Промова та поміщена в коломийскій „Зорі" з червня 1903.

Д-р Олесницкий жадає відчитаня сеї промови та прихильних статей, поміщених про „Січи" в „Станиславівских Nowinах", „Narodzi" та петербургскім „Kraj'y". Прокуратор годить ся на се.

На запит д-ра Олесницкого д-р Трильовский додає, що кільком зі сьвідків виточив процес о клевету. Вкінци д-р Трильовский зазначує, що хоч єсть антиклерикалом, але не таке справ віри хочби лише тому, аби не зражувати собі селян. „Січи" беруть участь у всіх церковних торжествах.

4)
ІВАН ВАЗОВ.

Воєвода Славчо.

(Дальше).

Минуло з того часу кілька місяців. Потрійне убійство, доконане Славчом, зразу наробило богато гамору. Турецкі власти вислали до Софії майже половину селян з Бельомеля в кайданах. Чорбаджия Недіо вказав на них як на спільників злочину, а навіть майже винуватців. Але згодом річ пішла в непамять, страх почав минати. Село відотхнуло.

Про Славча не було чутки; думано, що утік з жінкою до Сербії. Але по якімсь часі розійшла ся вість, що він з'явив ся в сусідних горах на чолі нової ватаги, в котрій находить ся і Велкана. Ті вісти подабали на правду, тим більше що нараз щезло з села двоє людий, котрих Турки хотіли забрати до Софії. Вони не вертали і не давали по собі жадного знаку.

Далекі родичі Велкани забрали Влада до себе; хата лишила ся без опіки. Згодом-перегодом позабирано з неї все, як річи, що не мали властителя; хата стала пустюю.

Тої весни слухи про Славча ширили ся ще упрійнійше. Дехто навіть бачив его, як сходив зі стрімких скель коло села Помеждя, де мав свою криївку. Перед тижнем упали три вистріли з трох дубельтівок на побережника, коли йшов попри пасовиско. Всї були певні, що ті вистріли походили від ватаги Славча. Єго імя почало набирати розголосу; говорено про него по селах, пригадувано собі его стать. Нишком люди раділи, що юнак живе, що здоров і мстить ся на ворогах; але мимохіть учували тревогу на саму гадку, що якась пригода Славча готова спровадити на ціле село нове нещастє.

„Взяв він з собою в гори шкіряні бесаги" говорив Недіо, „але незадовго зідруть з него шкіру. Чи ніхто не скаже тому ледарези, щоби его чорти взяли відси і щоби нас уже раз лишив в спокою?"

За кілька днів чабан Найден, вертаючи вечером з гір, приніс Недіови оловяну кулю зі знаком хреста і сказав:

— Чічо Недіо, приношу тобі привіт від Славча; а на знак, що йду від него, на-тобі отсю чародійну кульку.

„Недіо змішав ся, але кулї не приняв.

„Чого він хоче від мене? На що присилає мені сю кулю?" спитав.

— На що? Він хоче, щоби ти завтра зрана післав для его ватаги дванайцять пар постолів, пів ока пороху і око тютюну. На Ілиїн день приладди столи, бо Славчо прийде до тебе в гості.

Недіо з жахом глянув на Найдена.

„І ти в таких справах приходиш звідси від того опришка?"

— Чорбаджіо, не моя в сім вина. Знаєш, що ми літо проводимо в полонинах. Колиб ми їх не слухали... всьо, що маємо, в їх руках. Що мені Славчо велїв переказати тобі, те й говорю; а ти роби, як хочеш.

„А чого присилає мені се олово?"

Найден мовчав.

„Що він хоче сказати мені сим?"

— Не знаю.

„Чи воно має означати, що він мене убє?"

— Нічого не знаю.

„Та й ще і хрест назначив" говорив Недіо і став оглядати кулю, взявши її до руки.

— Так, є там і хрест — потвердив Найден.

„А на що він тут є?"

— Славчо поцілував сей хрест сьвятий і заклав ся, що як не зробиш того, що тобі звелів...

З очий Недія блиснуло огнем.

— „Добре, занесеш єму мою відповідь".

Недіо кинув кулю в близьку Оґосту, гордо заложив руки в кишені і сказав:

„Найден! Занеси гайдукови Славчови моє поздоровленє!"

— Спасибіг, чорбаджіо!

„Ще раз кажу: поздоров его від мене і скажи, що не маю дома ані постолів ані пороху, але піду до Берковиці, то куплю... і тютюну повний мішок".

Коли се говорив, сполотніло его лице.

А я, чи маю ждати?

„Ні, ти йди і скажи єму, що ані постолів ані пороху не вішлю єму в гори; коли на Ілиїн день прийде сюди, тоді дам єму, чого хоче. І обід приладжу такий, якого ще в житю не їв".

При сих словах бліде лице Недія позеленіло.

Найден не зрозумів правдивого значіня сих слів, а чув лише спокійний голос Недія; правди міг був тілько здогадати ся з грізного виразу лица.

— Спасибіг, чорбаджіо, бувай здоров — сказав Найден і закинув міх на палицю, а палицю на рамя та відійшов. Сарака чабан очевидно не зрозумів погрози, що містила ся в словах Недія.

Се розгнівало чорбаджію. Він хотів, щоби Найден добре его зрозумів та заніс Славчови правдиву відповідь. Отже завернув его.

„Ти болване якийсь, ти мене не зрозумів?" крикнув гнївно Недіо.

Найден мовчав.

„Скажи тій лютій стервині, нехай прийде на Ілиїн день до моєї хати, а я почастую не лиш его і его товаришів, але й всїх круків та орлів, що живуть в сих сторонах, накормлю его стервом; а его голову застромлю на моїм плоті на пострах воробцям".

Найден глядів на него з жахом.

— Не добре робиш, чорбаджіо; Славчо може тобі богато лиха накоїти.

— Чи ти часом не переховуєш его у себе, ти сеща якийсь?"

— Хорони Боже!

„Геть, забирай ся відси!"

Недіо впадав в лють.

— З Богом, чорбаджіо — сказав Недіо і щез в темній улици.

Найден минув дві улиці, завернув у трету і запукав до воріт. Довкола густа темрява, улиця пуста. На подвірю дві чабаньскі собаки залаяли і кинули ся до воріт, але в тій-же хвили утихли. Очивидно пізнали, що то свій стукає. І справді Найден стояв перед своєю хатою, то й собаки були его. Дівчина відчинила ворота. Найден війшов на подвіре, дівчина зачинила за ним ворота.

„Чи приходив сюди хто?" нишком спитав Найден.

— Ніхто, тату.

Найден війшов до хати, відки блимало сьвітло крізь паперяні вікна. В хатї не було пусто; сидїло в нїй чотирох селян, кождий мав при собі карабін. Між ними оден визначав ся великаньским ростом і тїлом силача. Плечі у него широкі, груди високі; осмалене чорне лице вказувало, що бувало на вітрах, морозах і на жарі сонця. Очи лискучі, бистрі, але спокійні; брови тонкі, луковаті, дивно відбивали від грубих черт лица і цілої велитної постави.

Єго три товариші не належали до велитів, але й по них знати було вплив гірского воздуха; очи й у них були лискучі та ще живійші. Оден зпоміж них вирізняв ся від своїх товаришів тим, що зовсім не мав вусів. Дивно було також, що той головуєний відложив карабін на бік і тримав на колінах малу дитину. Виглядав він скорійше на матір, ніж на гайдука.

Легко здогадати ся, що то була частина ватаги Славча, а між нею находила ся Велкана. Той велит — то сам Славчо, а два товариші то селяни з Бельомеля.

З приходом Найдена було всїх пятьох, бо й він потайки був їх товаришем. Коли війшов, спитав его Славчо:

„Ну, і що-ж?"

— Не хоче.

„Не хоче?"

Ціни дешевші від конкуренциї. Виконане дуже старанне.

На зимовий сезон
маґазин і робітня футер
під фірмою:
І. Даненгаймер і Ст. Старнавский
у Львові, ул. Валова ч. 11 а.,
(напротив почтової фіїї.)
866 18—26

Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуби, -, сака, пелерини, боа, ковніри, зарукавки, шапочки.
Дерки до подорожий, дивани і т. п.

З черги переслухано обжалуваного, **Войчука**, 47 літ числячого господаря з Боршева. Обжалуваний не признає за собою ніякої вини і відпирає всї заміти акту обжалуваня. Сьвідки зізнавали против него з личної ненависти. До „Січи“ не належав, на політицї як неписьменний не розуміє ся.

Наступило переслуханє сьвідків. Перший зізнає вахмайстер жандармерії, **Оржех**. Д-р Олесницкий противить ся єго заприсяженю, а так само заприсяженю Валенґи, бо вони оба звісні з ненависти против д-ра Трильовского. Крім того ті оба сьвідки, їдучи на розправу, у ваґонї з нотесів вивчували других сьвідків, як мають зізнавати. Оден з сьвідків звернув жандармам увагу на се, що таке поступованє зборонене, на що жандарм сказав: „Та тобі не вільно, а менї вільно! — Тому сьвідок не повинен бути заприсяженим. Д-р Лєзер прилучає ся до сего внесеня і додає, що оба жандарми і в судовім будинку поучують сьвідків, як мають зізнавати. Трибунал однак до сего жаданя не прихилив ся, мотивуючи своє рішенє тим, що коли жандарми обговорювали зі сьвідками предмет розправи, то се „доказує лише їх службової ревности“ і Оржеха заприсяжено.

Оржех зізнає з зарузомілостию та бутною певностию. Тон і поведенє єго супротив противної сторони характеризує арроґанция. Коли сьвідок прийшов до Коломийщини перед 4-а роками, довідав ся, що Трильовский „підміновує суспільність“, що він розширяє книжки якогось Драгоманова, „нагнаного з Росиї“, що був десь професором в Болгариї. Оржех тих книжок не видів, але чув про них, що вони тайком ходять між людьми. „Січи“ по думцї сьвідка се осередок усего зла. „Січовики“ мали вибивати вікна і муштрували ся на те, аби — як ходили поголоски — різати Жидів і Поляків. Жандармерия конфіскувала топірцї. Сам сьвідок конфіскував календар „Запорожець“, де було про Драгоманова, про козаків, страйки і еміґрацию. Позаяк сьвідок висловив ся, що акону позволяючого страйкувати нема і що „такий закон міг би підписати лише дурень“, д-р Лєзер жадав заспротоколованя сих слів. Предсїдатель сему жаданю відмовив.

Слїдуючий сьвідок, жандарм **Валенґа** каже, що „Січи“ бунтують народ. Ходили поголоски що „козаки“ мають різати Жидів і Поляків. Сьвідок сам нічого не бачив і не чув на свої уха, а лише доходили єго слухи.

Радник Вержбіцкий: А хто так підбурив населенє?

Сьвідок: Д-р Трильовский, котрий мав себе називати „руским королем“, Войчук мав говорити, що до Жидів треба взяти ся з ножиками, але сьвідок сам того не чув.

Д-р Олесницкий. А чи ви самі не причинили ся до сих непокоячих вісток?

Предсїдатель ухиляє се питанє.

На тім ранїшну розправу перервано. На пополудневій переслухувано дальше сьвідків доказових.

Перший з ряду, о. **Маньковский**, руский парох з Боршева, модифікує свої зізнаня, зложені в слїдстві, будьто „Січ“ була причиною неспокою в громадї. Тодї він був тої думки, але пізнїйше переконав ся, що аґітация против него виходила не з „Січи“ але з коршми від арендаря, що хотів мстити ся за пропаґанду тверезости.

Сьвідок **Семен Танасійчук**, війт з Боршова — тип сільского дуки та старостиньского послужника. До „Січи“ не хотів належати, бо знав, що се „недобра річ“. За се, переказувано єму, мали „козаки“ відгрожувати ся битєм шиб та єго самого. Впрочім все, що зізнавав у слїдстві, забув.

Сьвідок **Юрко Танасійчук** поліцай громадский, усе забув.

Сьвідок **Юрко Войчук** брат Яцка (обжалуваного), колись „кошовий“, тепер схрунений. Обтяжає д-ра Трильовского, будьто сей похваляв Кишенїв. Але говорить се дуже балямутно і що хвиля зміняє текст своїх зізнань. Каже далї, що д-р Трильовский намавляв при страйках вживати „руского параґрафу“.

Сьвід. **Петронеля Кравчиньска**, жінка коваля з Боршова, зізнає обтяжаючо для д-ра Трильовского, але оповідає про єго вислови инакше, ніж Юрко Войчук. На жаданє д-ра Олесницкого сьвідків сконфронтовано; обоє обстають при своїм.

Сьвідок **Чарнецкий** „Поляк“, що вміє лиш по руски, не знає нічого зізнати.

На тім вчерашний день розправи закінчено.

Нинїшна розправа розпочала ся драматичною сценою. Жандарми Валенґа і Оржех поводили ся супротив сьвідків, як і трибуналу так імпертинентно, і так старали ся явно впливати на зізнаня сьвідків, що трибунал усунув їх із салї. Потім розпочало ся дальше переслухуванє сьвідків.

Сьвід. **Михайло Гриник**, б. слуга Яцка Войчука, зізнавав незаприсяжений. Розійшов ся із своїм ґаздою кепско, процесував ся з ним, закидав єму кривоприсягу... Тому тепер розповідає широко, що до Яцка Войчука сходили ся вечером люди на читанє книжочок і часописий, які діставали від д-ра Трильовского. Сходили ся з 30 до 40 разів. Яцко Войчук сам неписьменний, инші читали, а він лиш говорив, щоби громада не слухала війта, тілько єго, щоби страйкували против панів, шандарів нехай не боять ся і також їх не слухають, бо вони тримають з Поляками і Жидами. — Як прийдуть до села, то відобрати їм ґвери, а Кравчиньского треба застрілити з револьвера. З міністериї прийшло таке письмо, що їм нїчо за то не буде. Дальше згадав сьвідок про „твердий параґраф“, про те, що Я. Войчук мав взивати людий, аби не ходили до церкви, де сьвященик „гне їм хармана“ і бє хрестом по „писку“... Чув, що Войчук мав сказати, що хрест не ріжнить ся нічим від лопати, бо одно і друге з того самого дерева... Громада не потрібує вже нічого бояти ся, бо дістане инші, не деревляні топірцї. Як підемо через місто, то вікна і мури будуть дрожати, а на Жидів нападе великий страх. Мав також Войчук говорити, що „ми будемо мати свого круля, а я буду єго застемиця“. На зборах в Боршеві д-р Трильовский розповідав, що в Росиї побили Жидів і Поляків; виновникам нїчо за те не стало ся, бо держали ся разом; як ми будемо так робити, то й нам нїчого не буде... Взагалї сьвідок говорив як школяр добре вивчену лєкцию і дав доказ, що мав не злих учителїв.

Д-р Олесницкий виказує деякі суперечности в тих зізнанях. Сьвідок казав раз, що про „руского круля і єго застемиця“ чув від д-ра Трильовского, иншим разом чув се від Я. Войчука. При першім переслуханю зізнавав, що д-р Тр. на зборах не говорив нїчого про Кишинїв і руского короля. Опісля зізнавав инакше. Раз те все мав чути від самого д-ра Трильовского, то знов лише від Войчука.

На допити оборонця д-ра Лєзера сьвідок у відповідях путає ся, не вміє означити, чи Войчук говорив те все перед приїздом д-ра Трильовского, чи по приїздї, хоч при попереднім переслуханю говорив, що по приїздї.

Так само д-р Трильовский виказує деякі суперечности в зізнанях сьвідка і опрокидує єго виказа, немов він [д-р Тр.] мав говорити до людий: Я давнїйше був Поляк, тепер пристав до Русинів!

Д-р Лєзер домагає ся покликаня до розправи телеґрафічно ще кількох сьвідків, які по зізнаням сьвідка Гриника могли-б посьвідчити те все, що Войчук на сходинах в своїй хатї виговорював, а з котрих оден, Остафій Гуцуляк находить ся в судовім будинку, покликаний яко сьвідок для потвердженя иншої обставини. Децизию на се домаганє трибунал застерігає собі на пізнїйше.

Сьвід. **Микита Ключок**, 22-лїтний парубок, був на зборах, де промовляв д-р Трильовский, але мало що собі пригадує. Д-р Трильовский говорив, що в Росиї побили Жидів, „але то не файно“, і перестерігав, щоби такого в нас не робити. — През. Пшипуский звертає увагу на зізнанє сьвідка при першім переслуханю, після котрого д-р Тр. мав сказати: „Не бійте ся кримінальу, тамтим нїчого не стало ся, то й вам нїчого не буде“. Сьвідок не заперечує сего, але рівночасно рішучо обстає при тім, що д-р Трильовский сказав: „то не файно“. Сеї суперечности не вміє пояснити. Впрочім „нїчого не тямує“, і на допити предсїдателя трибуналу зізнає дуже неясно та попутано про сходини у Войчука, про єго розмови підчас котрих піль „Січи“ мав представити словами: „Як зберемо ся всї разом і виступимо в параді, то цїле місто буде трясти ся.“

Сьвід. **Мария Скрипникова** з Боршева, вдова, зайшла на збори за своїм хлопцем, а відтак скоро забрала ся. Чула, як д-р Тр. заохочував людий, щоби „тримали ся купи і дали си руку, бо як тим в Росиї нїчо не стало ся, так і вам нїчого не буде“.

Сьвід. **Іван Максимюк** з Боршева, господар, на зборах був, але всього не чув. Д-р Тр. говорив, що „в якімсь краю били ся Русини з Жидами, але упало більше Жидів і Поляків“. Того: що добре ся стало, щоби у нас так було не бійте ся шандарів — не говорив. Впрочім більше не „тямує“. На заміт предсїдателя трибуналу, що при першім переслуханю говорив инакше, заявив сьвідок, трясучись весь час на цїлім тїлї, що жандарм Валенґа, ведучи єго до слїдства, сказав: „псякров, як тя скую, то більше не вернеш“.

Сьвід. **Остафій Гуцуляк**, господар з Боршева, зізнає, що на сходини до Войчука приходили люди лише два рази. На одних таких сходинах він був, але не чув, щоби Войчук говорив щось на шандарів, Жидів або Поляків, або розповідав про „руского короля“. — Д-р Лєзер замічає, що як раз на того чоловіка покликав ся сьвідок Гриник в своїх обтяжаючих зізнанях на д-ра Трильовского. — При сконфронтованю обох сьвідків Гриник відступає від свого твердженя і каже, що Гуцуляк на всїх сходинах не був, але все таки бував частїйше. Дальше заявляє сьвідок Гуцуляк рішучо, що на зборах „Січи“, хоч був коло самої президиї, не чув, щоби д-р Трильовский говорив щось про побій Жидів в Росиї або взагалї щось противзаконного.

Свід. **Кость Максимів**, господар з Боршева, був на зборах, але змісту промов добре не тямить. Говорено про закладанє крамниць, позичкових кас, про солїдарність, а відтак по зборах говорив дір Трильовский, щоби люди держали ся купи, не ходили до коршми і т. д. Те саме повторяє, коли предсїдатель трибуналу виказує, що сьвідок при першім переслуханю говорив инакше. Д-р Олесницкий: Чи судия в Заболотові прочитав вам протокол по переслуханю? — Сьвідок: Нї!

Тут заявляє д-р Трильовский, що зізнаня деяких сьвідків при першім слїдстві, немов то він говорив щось против „Ляхів і Жидів“, вже тому неправдиві, бо він слова „Лях“ нїколи в житю не ужив, а підчас народної дїяльности не виступає нїколи против Жидів яко народу, лише против **лихварів**.

Сьвід. **Розвадовский**, господар з Боршева, був на зборах „Січи“ і пригадує собі, що д-р Трильовский говорив, що в Росиї побили Жидів і нїчого за те нікому не було. Як війско до села прийде, той ви нїчого не бійте ся. Більше сьвідок не чув, бо не був цїлий час на зборах, а також не чув відтак, щоби Войчук щось про се говорив.

О год. 1 розправу перервано і відложено на год. 4 пополудни.

Війна.

(Телеґрами).

Льондон. З Інкау доносять, що російский відділ, котрий заатакував Нючван і Нючатун, числив 2000 людий. Атак розпочав ся дня 12 с. м. о год. 3 з полудня. О год. ½5 Росияни виконали три завзяті атаки на японьскі маґазини. По направленю зелїзницї, попсованої Росиянами в кількох місцях, Японцї дістали поміч і відперли Росиян, котрі лишили 62 убитих і 11 ранених. Японцї мають двох убитих і 11 ранених. Говорять, що Росиянам відтято поворот.

Петербург. Куропаткін телеґрафує: Дня 10 с. м. пів швадрона російскої кінноти розбило півтора компанії японьскої піхоти і знищило часть зелїзничої лінії, в наслїдок чого розбили ся дві японьскі льокомотиви. Дня 11 с. м. російский відділ обсадив Нючван. Японьский ґарнізон, зложений з компанії піхоти і двох швадронів кінноти, відстрілював ся, але відтак уступив з міста. В сих двох днях російский відділ здобув 100 возів з прозянтом і взяв до неволї офіцира і 14 рядових. Росиян погибло: 3 офіцири і 15 вояків; ранених є 10 офіцирів і 49 вояків. Дня 12 с. м. патруля попсувала зелїзницю коло Тайці о 6 км. від Інкау. Пополудни надійшов сильний японьский відділ, котрий обсадив зелїзничий дворець і розпочав карабінову і гарматну пальбу. Росияни знищили дворець і уступили.

Токіо. Оден офіцир з Порт-Артура оповідає, що стан російских кораблїв воєнних і міста є о много лїпший, як зразу гадали. Лязарети знайдено в досить добрім станї. Полонених Японцїв Росияни трактували зле. Они не діставали палива, лише щось два рази позволено їм напалити в печах. В цїли усуненя мін вислано до Порт-Артура сотки матрозів.

Чіфу. Офіцири російского торпедовця оповідають, що ґранати, які Японцї знайшли в Порт-Артурі, походять еще з хіньских часів і не мають ніякої вартости. Перед капітуляциєю Росиян знищили всї карабіни.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Міроский лишає ся.

Льондон. Дневники доносять з Петербурга, що цар в послїдних часах дуже посивів. До сеї пори не наступили ніякі зміни в міністерстві і Міроский здаєсь лишить ся дальше на своїм становищи.

Атентат на Трепова.

Москва. На зелїзничім двірци якийсь молодий чоловік, здаєсь студент, стрілив три рази з револьвера до бувшого шефа поліциї, ґенерала Трепова. Трепов був в товаристві в. кн. Сергія, котрий від'їздив до Петербурга. Жадна куля не трафила.

Реформи в Росиї.

Петербург. Міністерство фінансів внесло до комітету міністрів проєкт установленя окремої комісиї для зредаґованя державного закона о обезпеченю робітників.

Російский буджет.

Петербург. Російска преса висказує ся неприхильно о державнім буджетї з єго канцелярийним оптимізмом і вихваляє давні буджети Віттого.

Вибори в Італії.

Рим. В пяти доповняючих виборах до парляменту побідили виключно правительственні кандидати.

Кріза в Франциї.

Париж. Завтра кабінет Комба має подати ся до димісиї.

З Балкану.

Білград. Тут приготовані на дуже важні події на балканьскім півострові. Хоч зима, в Македонії має оперувати 80 ватаг повстанців. Король висказав при одній нагоді до офіцирів бажанє, щоби сербска армія була по Новім Роцї готова ставити чоло всяким небезпеченьствам.

Софія. З одного полку піхоти утїкло 6 вояків до повстанців в Македонії.

Білград. Недалеко сербскої границї Болгари виконали атентат на сербского сьвященика. Ся вість викликала в Сербії велике обуренє. Оден дневник пише, що супр тив сеї провокациї Серби мусять думати о пімстї. О дружбі вже не може бути бесїди.

Великий страйк.

Ессен. Вчера страйкувало 91.020 робітників. Праця устала в 124 закопах. Пополудни відбуло ся віче робітників, на котрім оголошено загальний страйк. Властителї копалень відкинули домаганя страйкарів.

Під новий рік.

Витаємо тебе, — хотяй й не знаєм —
Девять сотний пятий!
Чи ти нам пекном будеш — раєм
Добрим чи завзятим.

Неси, що маєш: сьміх і горе!
Доля нас не вбила,
Нїхто і нич нас не поборе,
Бо де правда — сила!

Львів, 1905.

Евг. Мандичевский.

НОВИНКИ.

— **Ще одна почтова істория.** Лїтом 1904 р. вислав праский професор д-р Іван Пулюй з Авзе в Стирії рекомандований лист до М. Павлика у Львові, написавши єго кватиру по руски: „Люблинська Унія, 5“. Але львівска почта звернула сю посилку назад з увагою на куверті: „Lubieńska droga 15 unbekannt“. Д-р Пулюй подав жалобу до Дирекциї почти у Львові за незнанє єї орґанами рускої мови, через що потерпів і він і адресат [котрий дістав посилку аж 11-ого жовтня!] Дирекция у Львові зробила слїдство і в письмі з 9-го грудня 1904 р. звістила д-ра Пулюя, що провинив ся тут орґан почтового уряду у Львові 1, прочитавши кватиру адресата „Lubieńska-Gasse“ [навіть і тут неточні!], котрий і був відповідно покараний, при чім заряджено, щоби се на далї не повторило ся. „Ваше Вбл. — додає Дирекция — зволять впрочім приняти запевненє, що провини в сїм случаю не можна приписати ніякій по-

---

— Проклятий чорт! — сказав Найден і кинув торбу в кут.

„Скажи-ж нам докладно, як то було“ відозвав ся воєвода.

Найден повторив цїлу розмову з Недієм.

„Отже він хоче застромити мою голову на своїм плотї?“ спитав Славчо, а іскри посипались єму з очий.

Найден притакнув.

„Деж він тепер?“

— Лишив ся дома.

„Велкано, пусти хлопця. Вставайте всї!“ приказав Славчо.

Очивидно всї згоджували ся на постанову Славча і готові були йти за ним, куди він їх поведе.

Велкана поставила хлопця на землю. Владо розплакав ся та кликав:

— Мамо, мамо!

„Остань тут, дитино: мамо зараз верне. Підемо в гостину до одного чорбаджії“ сказала Велкана і взяла карабін на плече.

Але Владо плакав заєдно.

Вона похилила ся над ним, поцїлувала єго в голову і вийшла на двір, де товариші ждали вже на неї.

Нарада була коротка.

„Перелїзмо через паркан від дому Стамена. Найден!“ звернув ся Славчо до чабана, що також мав карабін на плечи: „Спустимо ся на подвіре Недія по грушцї через паркан від хати Стамена. Ти війдеш перший“.

— Добре; собаки мене знають, то їх принаджу до себе.

„Жінцї і дїтям дамо спокій, лише Недія возьмемо“.

— А що зробимо з ним? Потербуємо єго троха?

„Нї; се недобре“.

— Так — що-ж зробимо з ним?

„Лишіть Недія менї!“ сказав поважно Славчо.

По короткій тихій нарадї ватага пішла. Славчо з Велканою йшли наперед, тамті три лишили ся позаду.

Тихе спокійне небо визьвіздило ся. Темне галузє дерев віднимало ся довкола наче таємні мовчазні мари. Глуха тишина залягала улицї. Чути було лише кроки пятьох ступаючих людий. За десять хвиль всї спинили ся перед загородою Недія. Найден станув на раменах одного з товаришів і зручно скочив на подвіре.

На другий день заворушило ся ціле село. Розійшла ся вість, що чорбаджію Недія пірвали гайдуки до ліса. Пірвано єго з дому зі сну. Нїхто не сумнївав ся, що то була робота Славча. Селяни в души були раді, що Славчо визволив їх від такого глитая. Але що буде з того? Чи жандарми знов не прийдуть до села на слїдство? Будуть всїх вязати і всьо нищати? Страх і тревога росли з кождою хвилею, особливо коли переконано ся, що справдї Славчо, сам Славчо, був тої ночи з своєю ватагою в селї.

Над берегом Оґости край села замічено одну велику камінну плиту порушену, а під нею викопану велику яму; на сьвіжо порушеній земли найдено кілька срібних і золотих монет. Очивидно в тім місци була закопана відиньска каса, та тепер видобув її Славчо.

В хатї Недія настала розпука. Але плакали лише в єго хатї. Цїле село було урадоване, що Недіо пропав.

— Коли попав ся в руки Славча, то не мине єго смерть — говорили селяни.

— Велике нещастє! Се давно належалось єму.

— Нехай Бог помагає таким юнакам, як Славчо! Носив вовк вівцї, понесли й вовка. Добрий з него майстер!

Знов инші говорили:

— То правда, Недіо був лютїйшою зьвірюкою від Турків; Славчо лїпше зробив, що єго упратав, ніж був би десятьох Турків згнадив.

Ось так проявляла ся радість з нещастя Недія. Минуло богато часу, а нїхто не знав, що з ним стало ся. Кметь повідомив власть в Берковицї, що Недіо пропав. Жандарми прийшли до села, розпитували всїх, глядячи всюди, перетрясли цїлу околицю, та не найшли вігде нї слїду. Вкінци залишено слїдство, мовляв: „не варто так розбивати ся за одного паршивого ґявра“.

(*Конець буде.*)

літичній анімозиї або злобі, але єдино похибці одного орґану почтового, тим більше, що хибне відчитане подібно звучачих адрес мешкань часом, на жаль, лучає ся при натовпі посилок також при адресах в польскій мові". — Розуміє ся, Русинам мала потіха з сего, що таке лучає ся й при польских адресах, а все таки, на основі повисшого письма дирекциї, можемо завважати, що таки можна дійти свого права, коли взяти ся енерґічно.

— **Смакують рускі гроші, але не смакує їм руска мова.** Товариство зелізниче „Flugrad" Відень V. Гумпендорферштрасе 21 розсилає льоси по 1 К, котрих поясненя суть заосмотрені шістьома австрийскими мовами, лише о рускій забули. Остерігає ся П. Т. публику, щоби тоті льоси не купувала, бо як „Flugrad" забуває на нас, то і ми непотребуємо на них памятати. X.

— **Різдвяні сьвята в Товстім.** Товсте, невелике місточко близько Збруча, давнїйше визначало ся немалим рухом торговельним, а навіть мало школу гончарску. Потому, не знати длячого, виділ краєвий забрав сю школу, хотяй до гончарских робіт є там дуже придатна глина, та міщани, трудячись і так гончарством, визначають ся великою вправою в своїх виробах. Остало ся ще много таких, що вчили ся гончарства, і на їх товари є значний попит в цїлій Галичинї. Крім того населене Товстого займає ся кушнїрством, ткацтвом та виробльованем крайок, а лїтом рільництвом. Цікаве у міщан сего місточка есть се, що задержали свій давний стрій з рантухами та бекешками, з шапками на завісах та з поважними капотами. За давнїйших часів імпонувала їм могучість Росиї і тому они були добрим матеріялом для москвофільского баламутства; від довшого часу є там читальня „общества" і ще до нинї богато міщан держить ся еї. Щоби вразумити міщан, отворити їм очи, много трудив ся товстецкий парох о. Чачковский та учителї, але се йшло дуже трудно, треба було виховувати людий з дитиньства. Аж по пятнацяти лїтах працї удало ся виховати кількох молодих господарів і при їх помочи основано торік на Великодні сьвята читальню „Просьвіти". Зразу вписало ся до читальнї, що правда, мале число, 33, але за те були люди, що найскорше відчували потребу питомої просьвіти. Відтак пішла вже робота, не легка, бо противники всїми способами відтягали від нової читальнї. Між иншим читальня „общества" дала була театральне представлене, однак оно випало дуже невдячно. Завдяки відчитам товстецкої рускої інтелїґенциї, завдяки дбалости о. пароха, що не щадив нї труду нї коштів для читальнї, число читальників росло з кождим днем, так що нинї она числить 120 членів. Що недїлї відбувають ся відчити в читальни, а теперішними вечерами члени сходять ся читати часописи і вчити ся драматичної штуки. На перше представлене взято „Вефлеємску ніч". Підготовленем читальників до відограня сеї штуки заняли ся учителї при помочи о. пароха. Постарано ся о всї потрібні костюми, упаджено цїлком добру сцену і відповідні декорациї, а члени читальнї щиро взяли ся вивчитись роль перед сьвятами. Представлене вповнї удало ся. Всї виступаючі особи дуже добре вміли свої ролї, так що грали без підповіданя, всї переняли ся своїми ролями і передавали все з чутєм і зрозумінем. Поводили ся на сценї свобідно й певно. Коли додати, що луна, громи і блискавиця були наслїдувані удачно, то недиво, що штука виходила цїлком бездоганно. — Товстецке міщаньство і доохрестні селяни вже перед Різдвом з нетерпеливостию дожидали відограня сеї штуки. До сеї пори відограно сю штуку чотири рази, а ще кілька разів мають відограти. За кождим разом простора саля була битком повна, слухачі все були одушевлені. Зачуваємо, що каса дописала та що читальня з чистого доходу має післати дещо на будову народного театру. Кажемо „дещо", бо з весною рішили читальники взяти ся до будови величавого дому читальнї. Що сї сьвятя Товстяни обійшли гідно і приємно, годї сумнївати ся; труд читальників оплатив ся, та немале вдоволене мають і сї, що не жалували труду для менше осьвіченого брата... — X.

— **Із „Сокола" в Камінці струмиловій.** Заходом п. Гната Цегельского і контрольора Вп. п. Івана Максимовича устроїв наш „Сокіл" дня 9 н. ст. січня вечерницї з ріжнородною програмою, в котрій між иншим находились два сценїчні виїмки з першої і другої інтермедиї Якова Гаватовича, та відчит про історию нашого українсько-руского театру, котрий держав п. Ґнат Цегельский. Сї вечерницї випали на причуд гарно і величаво, так що хто був на них, нїколи не забуде пережитих милих хвиль на тих вечерницях. Завдяки п. Іванови Максимовичеви хоральні продукциї мужеского хору в кождій точцї і під кождим зглядом випали знаменито, а головно пописав ся в тім зглядї п. Остап Лехнюк, котрий своїм чистим дзвінким голосом при сопрановім сольо „Сонце низенько" чарував публику, а при комічній ролї виборного з „Наталки-Полтавки" та при сьпіві „Дїд рудий" одушевляв видців так, що мусїв на загальне їх жадане виходити другий раз на сцену. Також в І. інтермедиї ролю Степка відіграв знаменито п. Микола Чипак із Забужа, а ролю Климкахитруна дуже удачно віддав п. Михайло Качмар, за що публика нагородила їх гучними оплесками. Взагалї сї вечерницї, котрі протягнулись своєю богатою програмою в пізну ніч, випали під кождим зглядом добре. Публика заповнила салю „Сокола" так численно, як ще нїколи, і розуміє ся каса також дописала, бо мимо низьких цїн вступу на вечерницї, по всїх видатках остало 40 К чистого доходу. Факт се важний, бо наш „Сокіл" з осеню зачав був (через інтриґи деяких людий) засипляти по своїй живійшій діяльности, хоч в лїтї заходом п. Гната Цегельского і лїтерата Веретельника завязав ся просьвітно-лїтературний драматичний кружок при „Соколї". Тими вечерницями, як і сходинами, вправами і відчитами через кілька тижнів перед тим „Сокіл" наш стрепенув ся до нового житя і є надія, що він вже не перестане в своїй діяльности та своїм бистрим летом знесеть ся високо, так що не досягне его ворожа злоба. Наші молоді Соколи, загріті наново до гарної громадянської працї, зрозуміли свою цїль і вже певно нїхто не зразить їх від щирої працї над власним осьвідомленем та над способами, котрі ведуть до добробиту і щастя та до нашого відродженя. Бо лише на крилах щирої одноцїльної працї сполученими силами зможемо знестись з нашої недолї до ясного щастя! — Гаразд! *Сокіл-Дубчак.*

— **Земля на продаж.** Від Калуша пишуть: В селї Кропивнику, 5 кільом. від Калуша і стациї зелїзницї, є на продаж реальність по пок. Прок. Кушлику. Складаєсь она з хати і господарских будинків, саду і около 15 морґів скомасованої доброї землї; в тім є 3½ морґа сїножати і лїса, а 11½ морґа ріллї з садом. Реальність находить ся в серединї села при головнім битїм гостинци, так що хата дуже надає ся на крамницю. Хто хотїв би купити сю реальність, нехай зголосить ся о близші поясненя до о. Січиньского, пароха Вістової (почта в місци).

— **Поклик до всїх Всч. От. духовних,** до орґанїзатрів і їх помічників та до всїх щирих патріотів округів: Станиславівского, Товмацкого, Богородчаньского і Надвірняньского: Торговля в житю кождого народа є незвичайно важна, бо она є жерелом богацтва, а з ним жерелом всякого поступу. Котрий нарід не має торговлї в своїх руках, той нарід не може розвинути ся нї культурно, нї політично. Він мусить оставати в завиcимости від других; він мусить бути рабом, що своєю працею, своєю кервавицею пособляє розвиткови других наций. Ми, Русини, випустили торговлю з наших рук майже зовсїм. Через те попалисьмо в завиcимість і в пониженє на власній, нашій землї і не можемо двигнути ся з упадку, бо нам бракує средств на розвинене наших інтелектуальних сил, на заспокоєне культурних потреб. А тих средств не дасть нам рільництво, котре, мимоходом сказавши, нинї взагалї в цїлім сьвітї находить ся в станї упадку і пересиленя, лише торговля може нам їх достарчити. Се ми вже по трохи зрозуміли і в послїдних часах кинули ся на те поле, особливо на поле дрібного крамарства. Та на жаль з браку умілости купецкого дїла та з браку відповідного нагляду наші крамницї (розуміє ся спілкові) не то що не приносять сподїваних зисків, але ще стали жерелом деморалїзациї народа. Так дальше не сьміє бути! Треба чим скорше злому зарадити і наше крамарство звернути на новий шлях. В тій цїли завязує ся в Станиславові Крамарский Союз, котрий буде старати ся зарадити всїм дотеперішним хибам наших крамниць. Іменно: він буде кождої зими уряджувати для крамарів купецкі виклади, аби з часом виховати на Руси солїдний, умілий купецкий стан. Він буде кождого року два рази контролювати дїловодство кождої крамницї. Він заложить при помочи Народної Торговлї в Станиславові спеціяльний, гуртівний склад крамничних товарів, де буде продавати крамницям товар можливо найлучший, по можливо найнизшій цїнї. Він намірює з'орґанїзувати спедицийну доставу товарів до кождої крамницї, а попри те з'орґанїзувати торговлю: збіжом, покладками і пряд ивом. Одним словом, він хоче вирвати торговлю із рук жидівских спекулянтів, а перенести її в наші, рускі руки. Велика цїль! важка робота! Одиницї її не подолають, лиш вспільними силами можна таке дїло довершити. Тож відзиваю ся отсим до Вас, Всеч. Отцї духовні, і до Вас всїх щирих народолюбців-патріотів: в імя добра руского народа подбайте за те, щоби кожда крамниця в Вашім селї стала членом Крамничного Союза. Скличте людий, поясніть їм цїль і вагу справи, заохотіть і загрійте, щоби на мої руки прислали заяву приступленя крамницї в члени Союза, та щоби вислали своїх, уповноважнених відпоручників на перші, загальні збори Крамничного Союза, котрі скликаю на четвер дня 2-го лютого до Станиславова на 11-ту год. рано. Сподію ся, що наш патріотичний загал зрозуміє вагу піднесеної справи і зі всякою готовостию виконає маленьку працю, о яку его отсим сердечно прошу. Всї рускі часописи зволять сей поклик перепечатати. — *о. Ієронїм Бариш,* в Угринові долїшнім, поч. Станиславів.

— **Нагло помер** вчера о год. 9. зрана в тутешнім податковім урядї селянин з Дорошева з жовківского повіту Стефан Смаха. Візваний міский лїкар ствердив смерть, що наступила наслїдком удару серця. Тїло покійного відставлено до трупарнї заведеня судової медицини.

— —

— **Йорданьске богослужене** у Львові відправить ся сего року не, як досі бувало, в Успеньскій церкві, а в новій просторій Преображеньскій.

— **Загальні збори філії Руск. Тов. педаґ. в Щирци** відбудуть ся дня 21 січня 1905 н. ст. о год. 2 по пол. в сали шкільній в Щирци, на котрі запрашаєсь отсим П. Т. членів і не-членів так з духовної, як і сьвітскої інтелїґенциї. Час вже, щоби раз спільними силами ми спромогли ся основати „Селяньску Бурсу" в Щирци і загрілись до щирійшої роботи на народній ниві. Порядок зборів: 1. Отворене. 2. Відчитане протоколу. 3. Звіт касиєра і секретаря з дїяльности виділу за минувший рік. 4. Вибір виділу і контрольної комісиї. 5. Відчит на тему: Задача і значінє філій тов. педаґ. — реф. п. З. С. 6. Внесеня членів. — За виділ: *о. Б. Клїпиєцкий, Зено Сениця.*

— **З Коломиї.** Дня 22 н. с. січня 1905 р. в сали Народного Дому (П. п.) відбудуть ся перші загальні збори тов. „Кружок українських дївчат" в Коломиї, на котрі маємо честь всїх україньских дївчат, що бажають належати до нашого товариства запросити. Порядок дневний: а) Відчитанє зборів і вибране президиї. б) Вибір виділу. в) Внесеня. — *Комітет основательок.*

— **Додаткова лїцитация часописий „Рускої Бесїди у Львові"** відбуде ся в пятницю, дня 20 с. м., о год. ½ до 8-ої веч. в комнатах товариства.

— **Надзвичайні загальні збори філії руского товариства педаґоґічного в Коломиї** відбудуть ся в недїлю дня 22 н. ст. січня 1905 о год. 3-ій зглядно 4-ій з полудня у великій сали „Народного Дому" II. поверх. На порядку дневнім: 1. Справа купна хати для бурси тов-а. 2. Справа заснованя кружків педаґоґічних. 3. Внесеня і інтерпеляциї. — *Виділ філії руского товариства педаґоґічного в Коломиї.*

— **Товариство „Родина" в Коломиї** устроює в суботу дня 21 січня 1905 вечерницї з танцями. Стрій візитовий. Початок о годинї 8-ій вечером. Вступ від особи 1 К, 50 с. — *Виділ.*

— **Товариство Руска Бесїда в Бучачи** устроює в недїлю 22 н. ст. січня в комнатах товариства товариські сходини з музикою. Вступ на салю від особи 1 К. Початок о годинї 8 вечером.

— **Виділ бурси ім. св. Онуфрия в Ярославі** устроює дня 7 н. ст. лютого с. р. вечерок з танцями на дохід сеї бурси в великій сали „Сокола". Запрошеня в тих днях розсилають ся, а хто би не получив, зволить віднести ся до виділу. Вечерки ярославскі до тепер тїшили ся поводженем під кождим зглядом завдяки ласкавій участи П. Т. Публики. Виділ має надію, що і тим разом наша П. Т. Публика так місцева як замісцева зволить своєю присутностию звеличити сей вечерок і через се подасть можність нашій бідній бурсї придбати пару сотиків. Вправдї бурса наша має вже свою величаву хату, але се дитина в повитю, котра потребує еще опіки і помочи, щоби могла станути на сильних основах і служити за приют для найбіднїйших а потребуючих. Виділ не має слів подяки для П. Т. Добродіїв, котрі зволили причинитись до поставленя сего дому для бурси однак мимо щедрих жертв які вплинули в часї будови, а котрі виносили 6.646 корон, бурса наша має ще довгу 31.500 корон, позаяк цїла будова з місцем коштувала 43 615 корон 16 сотиків. Сума поважна, на котрої покрите треба річно около 2.800 корон! А звідки се взяти? Цїла наша надія в Бозї і жетвелюбивости П. Т. наших Родимцїв! Тому, віддаючи і дальше нашу ярославську молоденьку бурсу ласкавій опіці П. Т нашої жертволюбивої Публики, уклінно просимо о як найчисленнїйшу участь на маючім відбути ся вечерку. — За виділ бурси ім. св. Онуфрія, о *І. Хотинецкий предсїдатель, о. К. Хотинецкий, секретар.*

— **Пожарний „Сокіл" в Боляновичах,** мостиского повіта, затвердило вже ц. к. намісництво яко філію львівского „Сокола".

— **Два доми** в середмістю у Львові, 1 чотироповерховий 1 триповерховий є до розібраня. Близших інформаций уділить і письменні оферти п. п. відприємців приймає до 25 січня с. р. товариство Днїстер, Ринок ч. 10.

— **На українско-руску бурсу в Сяноцї** жертвували слїдуючі Впв. Добродії в грудни 1904 р. (в коронах): Просьвящ. епископ Константин Чехович 20, П. С. Баньковский, совітник зі Львова 25, о, А. Воляньский від громади Ялиска Воля 5, п. судия Осип Чубатий з Рыманова 10, о. Павло Стукач з Тісної 20, о. Ів. Шевчик з Ясениції сільної 1·40, о. К. Ясеницкий 2, п-на Шатиньска 1, п. Крупский, учитель з Репеди 1, Франц Кічоровский 1, Сп. Баніт і Мих. Самула 12, з пушки читальнї „Просьвіти" в Сяноцї 0·96. Всїм Високоповажаним Добродіям складаємо сердечне „Спаси Біг!" желаємо „веселих сьвят" і поручаємо бурсу ласкавій опіцї родимців. Від виділу філії „Просьвіти". *Ом. Константинович,* голова.

— **Виказ жертв на будову „Народного Дому" в Мостисках** до дня 31. грудня 1904 (в коронах): Виказано вже з кінцем року 1903 78·00, Баран Іван 2, Борис Іван, купець з Перемишля 10, Ващишин Іван (б. жандарм) 6, Гаусманівна Фридерика 1·06, Горневич Дмитро 23. Ґвоздівна Мария (зі Старяви) 5, О. Калужняцкий Болесл. зі Стефкови 6, Коваль Іван (селянин) 2, д-р Корнер Ігнатій разом 24·14, Костик Андрій (селянин) 2, о. Куневич Михайло з Перемишля разом 25·00, о. Левицкий Лев 12, Либич Андрій (селянин) 2, Ловгин Михайло (селянин) 2, д-р Макух зі Львова 1, Манастирский Лев зі Суд. Вишнї 4, о. Мовчіньский Еміль з Ходнович 2, Москаль Іван (селянин) 2, о. д-р Мільницкий Йосиф зі Львова 2·10, Наконечний Андрух (селянин) 2, о. Небиловець Василь з Перегиньска 10, о. Ніжанковский Остап 1, Осідач Мартин (селянин) 2, д-р Охримович Володимир адвокат з Залїщик 5, Перчиньский Іван 1, Плїтка Андрій (селянин) 2, Прийма Михайло (селян.) 2, Савицкий Михайло (селян.) 1, о. Савула Теодор з Дмитрович від радних громад 4·14, Старява, громада 4, Янович Іванна зі Святина 4, о. Юзичиньский Володислав з Острова 4, з пушки „Народного Дому" 22·99 Разом 276 К. 52 с. — Всїм жертводавцям сердечно дякуємо – Спаси-Біг! — *Д-р Ст. Попяньский, З. Скварко, Д. Горневич.*

✝ Померли:

— **О. Іван Пастернак,** парох в Тилявї дуклянського деканата, перемиської епархії, упокоїв ся д. 8. с. м. в 68. році житя а в 40-ім сьвященьства. Покійний був знаний з жертволюбивости на добродійні цїли. В. є. п.!

— **О. Павло Левицкий,** вислужений професор богословя (в Перемишли), парох в Ясеницн сільній мокряньского деканата, перемиської епархії, упокоїв ся дня 6. с. м. в Середнім великім (де перебував на відпустцї у своїх рідняків) в 74 році житя а в 49-ім сьвященьства (був целибсом). Перед смертию записав 3000 К на Бурсу в Сяноцї яко стипендийний фонд для бідних хлопців із Середного великого, в першій лїнії своїх рідняків. В. є. п.!

— **Теодора Гнатишакова** (з Копистяньских), жена пароха з Кривицї, упокоїла ся дня 6. с. м. в 47. році житя. В. ї. п.!

Бібліоґрафія:

— **Николай Василько. Посольска дїяльність.** — Під таким заголовком вийшла в Черніївцях обємиста книжка (650 сторін 8-ки), в котрій містять ся промови, інтерпеляциї і внесеня посла Николая Василька в радї державній і в спільних делеґациях в роках 1901—1904. Книжка украшена портретом посла.

Ой не ходи Грицю...

(*П. Н-кій*).

А хоч конає там на сценї Гриць,
Не плач, дитино; хай, невірний, гине!
Не тут хай кануть чистії перлини,
Зітри й слїди тих твоїх сліз із лиць.

Кохання плач — гокинь се для горлиць.
Жар почутя для змаганя, дитино,
Зберіжи, що вічне, в боротьбі не гине.
Гляди на землю з висоти вірлиць.

Не плач за Грицем. Анї по поетї,
Що сліз дївочих прагне у сонетї:
Бо сьпів — зрадлива се примана, вір!

У всоднім найдуть ся фейлєтонї
Його мистецькі вірші, в ніжнім тонї,
До уст чудових та усяких зір...

К.

Вп. І. Га. в Ма к. Га. Просимо від подібних посилок на будуче нас увільнити. — В. Кр. в Яж. ст. Ми при своїм обстаємо, бо в серпни і вересни м. р. передплату не одержано. — К. Гр. в До. По конець січня прийде нам від Вас ще 40 с. а від п. І. Мо. 2 К 40 с. — А. Ма. в До. За грудень прийде нам ще 2 К. — Е. Се. в Ко. За грудень прийде нам ще 2 К' бо в марти передплату не одержано. — В. Мо. в Ма. к. Га. Тепер вплачено за 4 квартал 1904 бо з 1903 зістала залеглість 8 К. — І. Де. в Мо. Тепер вплачено за грудень а не січень. — Д. Фе. в Ор. За рік 1904 належить ся нам ще 5 К 60 с. — А. Ви. в Ол. За грудень прийде нам 2 К 34 с. — В. Му. в Ск. За минулий рік прийде нам ще 2 К. — С. Со. в Фл. До кінця року 1904 прийде нам ще 2 К 40 с. — В. Сї. в Ст. Тепер вплачено за грудень а не січень. — К. Ро. в Бу. Тепер вплачено лиш по конець 1 кварталу. — З. Ма. в За. Тепер вплачено за грудень 1904 а не січень. — Е. Ду. в За. Тепер вплачено за жовтень 1904 а не січень. — А. Ку. в От. Тепер за грудень 1904 а не січень. — М. Ду. в По. Тепер за грудень 1904 а не січень. — Те. Це. в Ст. Тепер за грудень 1904, а не січень. — О. Пр. в Ро. З 1903 зістало в залеглости 4 К 80 с, до сего в цвітни 1904 передплату не одержано тож позістає в залеглости по конець січня 1905, ще 7 К 20 с. о надіслане котрих просимо.

Календар: Завтра: гр.-кат.: Навеч. Бог., рим.-кат.: Прискi панни, в четвер: гр.-кат.: Богоявлені Господа, рим.-кат.: Фердинанда, в пятницю: гр.-кат.: Собор св. Йоана, рим.-кат.: Фабіяна і Севастияна, в суботу гр.-кат.: Григория Пр., рим.-кат.: Агнети М., в недїлю: гр.-кат.: Полиєвкта, рим.-кат.: Винкентия, в понедїлок: гр.-кат.: Григория, рим.-кат.: Обручини Д.М.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Гвязда" ул. Францішканьска): в второк дня 17 січня, перший раз: „Пан професор хитрий", комедия в 3 д. О. Ернеста в перерібцї з нїмецкого О. Левицкого, в четвер, дня 19 січня, представлене пополудневе, нїмецкі віршові „Відьма", фантастична оперета в 5 відслонах. Музика М. Лисенка. Початок година 4, в суботу дня 21 січня третий раз гостинний виступ п. Гавла „Продана Наречена" опера в 3 д. Ф. Сметани, в недїлю дня 22 січня „Шельменко денщик", комедия в 5 д. Гр. Квітки, в второк дня 24 січня перший раз „Катерина" опера в 3 д. Н. Аркаса.

Що скажете нашим паням? Ломлять собі бідачки голову і не знають, чим зробити своїм курячим чоловікам або синам наймилїйшу несподїванку. А дїло таке просте. Пачка доброго тютюну, до того картон знаменитих і так загально люблених папероцїв „Le Delice" або „Le Griffon", евентуально коли мужчина волить папіроси в тутках, 1000 туток „Le Delice" або „Le Griffon". Той дарунок коштує марницю, а зробить мужчинї певно більшу радість, як неоден дорогий презент, що сильно виводить жіночий буджет з рівноваги.

Надіслане.

Мунданта умїючого добре писати на машинї потребує адвокат Д-р Олесницкий в Стрию. 67 1—3

В школї танцїв передтим Ксавера, тепер Люлґарди Будковакої, розпочинає ся 15 січня карнаваловий курс, Ринок 12. Уділяє ся також наука в приватних домах і пенсіонатах. 69 1—1

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і суспільного житя

виходить кождого 5 і 20 в місяци в обємі 2 до 3 аркушів друку. Передплата на цілий рік виносить 12 К. — Число друге появить ся 20 с. м. і буде вислане лише тим, що надішлють передплату. Адрес адміністрациї:
Львів, Бляхарска ч. 8. 19 5—6

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Гіпотечного на пяндатицях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлiпшi по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 2. і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 4185

СЬВІДОЦТВО.

Пан Йосиф Ключевский, різьбар, виконав при гр.-кат. церкві в Жидачеві, роздільского деканата, Іконостас, головний і два побічні Престоли, на повне вдоволене так підписаного як також ЧЧ. Братства і Комітету церковного. Длятого совісно поручаю п. Йосифа Ключевского яко чоловіка спокійного і праьдивого всім Всеч. Отцям духовним, ЧЧ. Братствам і Комітетам церковним, заслугуючого на довіре всїх любячих благоліпіє храмів Господних.

Жидачів 20 грудня 1904.

Николай Лукавецкий гр.-кат. парох в Жидачеві. *Василь Дубик, Николай Матура, Григорий Давидчак, Іван Солїєвич* — брати церковні. 73 1—2

Подяка.

Неумолима смерть забрала з поміж нас дорогого мужа і батька бл. п. Онуфрія Криницкого. В тяжкім тім горю дізнали ми від многих осіб тілько співчутя і відради, що, не будучи в спроможности в иншій спосіб їм відвдячити ся, почуваємось до обовязку бодай в тій дорозї виразити їм нашу подяку. Дякуємо передовсім паньству Пясецким і п. Росцішевским, котрі підчас болїзни покійника, як по його смерти спішили нам з відрадою і помочею, займаючись всїм так, якби були членами нашої родини. Неменьше дякуємо також П. П. Янковским і п. Пьонткевичеви за їх труди підчас похорону. Дякуємо рівнож Высокопреподобному о. деканови Рожаньскому, о. Клосевичови і о. Петрушевичеви, о. Владичинови а Впр. оо. Козакови і Федюкови за слова потіхи, виголошені в трогаючій промові в церкві і над гробом покійника як рівнож всїм прочим Всечест. ОО. прибувшим так численно на похорон. Дякуємо також честним братствам церковним з Голиня, Брошнева і Тужилова прибувшим з процесиями як рівнож всїм свояком, приятелям, знакомим і всїм побожним християнам, котрі своєю присутностию возвеличили те сумне торжество. Прийміть всї щире Спаси-Біг.

В Голини дня 16 січня 1905.

Александра Криницка вдова, *Мария Чепель, Ольга, Анна і Кирило*, — дїти. *Стефан Чепель* — зять, *Володимир* Чепель внук. 71 1—1

Оповіщенє.

Чесний селяньский молодець, маючий бодай початки купецтва, найде зараз посаду склепаря. Платня місячна 20 до 30 К. Розуміючі нотний сьпів мають першеньство. Стараючі ся о ту посаду мусять зложити відповідну кавцию, або бодай виказатись поручоном. Зголошеня устні, або письменні приймає п. Н. Яворский, упр. шк. в Кутах старих п. Кути. 57 2—3

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалєтового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує ґустовно і дешево стампілії кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісових та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.

Переписна руска. 8.4 10—10

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатїм свій промисл! 25—30

Ученик V кл. глядає лекциї на селї. Зголошеня під адресою: Адміністрация Дїла, приватист. 2—3

В ніякім сільским мешканю

не повинно недоставати спіритусової печи! Дешеве топливо! Дасть переносити, безпечне без чаду!

Інформациї:

Dom dla Ziemian

у Львові. 68 1—3

Мід липовий!

пушка 5 кґр. 6 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.
759 17—24

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Украина“), появили ся досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти дїях, переклав В. Сімович. Цїна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька“, оповіданє, переклав А. Крушельницький. Цїна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.
4. Теодот Галїп: „Думки та пісні“, поезиї. Цїна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Орці“, оповіданя. Цїна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщане“, сцена в домі Бессемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Видання 1—2 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки з Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

ПОЗІР!

46

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“ слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару“ ул. Руска ч. І ріг ул. Бляхарскої.

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковáних цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

АКАДЕМІК шукає лекциї на провінциї: може також заложити і вивчити хор. Ласкаві зголошеня *О. Гупаловскій* Золочів, Луги. 1—3
61

УЧЕНИК з висшої ґимназиї глядає лекциї на селї. Може рівночасно уладити курс анальфабетів, устроювати відчити і вечерницї. Ласкаві зголошеня враз з поданими услівями під адресою: Тарас, poste restante, Святиня.
72 1—5

МІД ПАТОКУ чистий, десеровий з власної пасіки в 5 кґр. пушках по 6·20 кор. **Мід питний** власного виробу, чистий курацийний в 5 кґр. демiонах висилає оплатно за послїплатою почтовою Омелян Бородієвич з Денисова почта в місци.
820 17—?

Нотар у Винниках пошукує канцелярийного помічника з гарним письмом. Студенти прав з висших років, котрі хотїлиб лишитись в нотариятї, мають першеньство.
4 4—5

Фортепян, короткий, пере-хресний, а також пянїно, нове, чорне, концертове дешево продам. Бляхарска 2, М. Войнарович.
50 3—3

Першорядний строїтель фортепянів поручає ся Впов. Публицї і просить о ласкаву память. На жаданє виїзджає на провінцию. З поважанем Михайло Войнарович, Бляхарска ч. 2. 50 3—3

ШКІРИ

знезрівнаною імітациєю як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 35—?

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10 сот.
Замкненя місячні2	„ „	5 „
Інвентар довжників	„ „	5 „
Інвентар вкладників	„ „	5 „
Інвентар удїлів	„ „	5 „
Книга головна	„ „	10 „
Книга ліквідацийна	„ „	10 „
Книга вкладок щаднич.	„ „	10 „
Книга удїлів членьских	„ „	10 „
Реєстр членів	„ „	10 „
Справозданє і замкненє рахунків	„ „	10 „
Зголошеня о позичку штука	„	2 „
Зиказ уморення позички	„	2 „
Асиґнати касові штука	„	1 „

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“** у Львові, Ринок ч. 10, І. поверх.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

віднзачена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материяльну і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьмілаю ся припоручити Їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

76 Аґентів не висилаю.

Вже вийшов і висилає ся всім відворотною почтою — особливо яко для молодїжи обох полів відповідний — дарунок на ялинку і Новий Рік:

„ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАЛЄНДАР“ на 1905 р.

(з додатком другого накладу альманаха з р. 1904.)

ЗМІСТ: Рускі, латиньскі і жидівскі сьвята. — Калєндар астрономічний. — Розклад поїздів. — Скалї стемплевi. — Почтові припаси. — Податок особисто-доходовий. — Найважнїйші форми композиций. — Золоті гадки славних музиків. — Альманах містить: а) біографії: С. Крушельницкої, Н. Лисенка, Й. Кишакевича, І. Вілиовского; П. Бажаньского, Д. Січиньского; б) вельми цікаві музичні розвідки пера о. В. Досета Садовского, Ст. Людкевича, О. Бережницкого, Р. Зарицкого, І. Біликовского, В. Шухевича (передрук трех розвідок з його славного етнограф. дїла „Гуцульщина“ з ілюстрациями); в) вірші С. Яричевского, Д. Млаки, Л. Глїбова, Б. Лепкого; г) цікаву літопись галицких Боянів та селяньских і міщаньских хорів (41 оригінальних дописий).

Цїна вже з оплатою почти 1 корона.

Цїлий чистий дохід призначений на будову руского народного театру у Львові!

Дістати можна лише у видавця, за надісланем переказу під адресою: **Р. Зарицкий, Львів, ул. Сикстуска 62.** 3—3

РІК ЗАСНОВАНЯ 1789.

Одинока найстарша торговля чаю і кави фабрика воскових сьвічок

Фридриха Шубута і Сп.

ЛЬВІВ поручає **РИНОК 45**

чаї хіньскі, чорні ароматичні сильно натягаючі

Congo ч. 0 пів кґр.	3 К. 20 сот.
„ „ 1 „ „	3 К. 80 сот.
Souchong ч. 2 пів кґр.	4 К. 60 сот.
„ „ „ „ „ масний збір	7 К. — сот.
Kaysow найзнаменитша пів кґр.	8 К. — сот.

Знамениті чайні окрушки пів кґр. К. 3·—, 3·60 і 4·60.

815 а Просимо домагати ся чаю в Хінцем. 3—10

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави руской	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·03.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·35.

Поїзди льокальні:

з Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·03 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівцїв	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	3·05, 10·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави руской	7·05*, 11·10* [тілько що недїлї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 26. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chalawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплату і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. дод.

в Австриї: за границею

на цїлий рік . . 32 к. —

на пів року . . 16 „ —

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік . . 28 к. на пів року . .

на чверть року . 7 „ на місяць . 2

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Хитрощі бар. Ґавча.

24-ого с. м. збирає ся парлямент на сесию, котра має виратувати правительство хвилево з того безвихідного положеня, в яке загвало ся воно політикою „безпристрастної витревалости" д-ра Кербера. Новий премієр кабінету підготовляв пильно ґрунт до сего, намагаючи ся конференциями з провідниками ріжних сторонництв зискати собі respiro у рішаючих парляментарних партий, аби перевести пекучі для правительства державні конечности.

Плян бар. Ґавча та двірскої камарилї, котрої сей премієр есть довірочним мужем, мали ми уже нагоду на стовпцях нашої часописи вияснити. Рішаючим кругам розходить ся іменно в першім ряді о дві справи: рефондацию зв. єних 53 і пів міліона корон до т. зв. запасового военного фонду та о кредити на військові цїли (гавбицї, нові пушки та кораблї), з котрих на Австрию припадає 141,811.400 корон. Двірскі круги хочуть скористати з нездеклярованої ще позициї нового премієра, котрому поки що ні Нїмцї ні Чехи не мають приводу кидати колод під ноги, і супротив котрого оба ті рішаючі сторонництва займуть поки що вижидаюче становище, аби при згляднім спокою в парляментї перепхати свої мілїтарні бажаня, котрі, по правді кажучи, є одинокою справою, що до якої сї круги сяк-так числять ся з парляментом. Бар. Ґавч добре зрозумів свою місию і тому, поконферувавши з сторонництвами та представивши ся усїм у політицї наче новонароджене дитя, думає тепер визискати отсей вижидаючий настрій сторонництв, аби серед нього перепачкувати державні конечности, яких не повело ся перевести збляхованому уже д-ру Керберу.

І справдї бар. Ґавчу єго хитрий плян зачинає удавати ся. Як доносять з Відня та з Праги, справи стоять покищо так, що Молодочехи рішили ся на разї залишити обструкцию, натомість Нїмцям дав бар. Ґавч запевнене, що не дасть Чехам односторонних концесий без згоди противної сторони. Тим робом бар. Ґавч може на разї бути безпечним від обструкциї з одного чи з другого боку.

Ходить ще о усунене величезного балясту наглих внесень, які спали на сю сесию ще з сесиї попередної. А есть тих внесень не менше, як 181. В тій цїли президент парляменту, гр. Феттер має разом з зібранем парляменту скликати конференцию рішаючих сторонництв, аби спонукати їх до усуненя наглих внесень. Радикальні сторонництва певно не схотять на се згодити ся. Та їх внесень остаточно лише мала пайка, і тому їх парлямент скоро перемолотить.

Нас однак інтересує не то, як бар. Ґавч думає перепхати державні конечности, але те, як новий мінїстер президент думає спекати ся національного питаня. Наміром бар. Ґавча есть іменно се, щоби ческо-нїмецкий спір пересунути до ческого сойму, який і має бути скликаний в тій цїли зараз по укінченю сесиї парляменту в цьвітни або в маю. Зі зреченем ческої обструкциї в парляментї Нїмцї зрікають ся обструкциї в ческім соймі.

Розуміє ся, що спосіб сей рішучо небезпечний для всїх пригнічених народів, котрих тим робом видає ся на потолу краєвих соймових більшостий, і тому всї ті народи мусять супротив него рішучо опонувати. Квестия національна в Австриї не есть квестиєю краєвою, але квестиєю державною, так як вона проявляє ся не в однім чи двох краях, але в значно переважній части головних і найбільших країв держави. Тим то і розвязка сеї справи не може обіймати лише деяких країв, ані бути доконана у ріжних краях на ріжних основах, але — коли ходить о справдїшну полагоду єї і о мир в державі — мусить ся доконати в цїлій державі однаково, що можливо лише через центральне тїло законодатне. А сойми краєві тим більш неспосібні до розвязки так важного проблєму, що в борбі двох лише націй, коли меншість віддана на ласку і неласку більшости краєвої, годі дійти до якого небудь обєктивного результату, що натомість можливим було би лише на парляментарнім форум, де перехрещуючі ся впливи чисельних національних ґруп ні одній з них не дали би стати панами ситуациї та приневолили би всї нациї до справедливого вирівнаня взаїмних рахунків на ширшій, спільній основі. Коли-ж на се замикає ся очи і національні спори на силу хоче ся зіпхати у краєві сойми, то се лише спричинить дальше розїгрюване справи і мусить довести до ще сумнїйших наслїдків, ніж їх вже маємо нинї.

Та коли би навіть приняти за імовірне неймовірну річ, а іменно, що Чехи справдї полагодять ся у краю з Нїмцями і знайдуть якийсь взаїмний modus vivendi, то і се, з державного становища певно не довело би до пожаданих успіхів. Полумя національної борби, яке нинї найяркійше палає в Чехії, перенесло би ся тодї в иншї сторони монархії, в краї, де національні меншости, втративши надїю на полагоду своїх жадань державою, хопили би ся тим радикальнїйших способів борби з своїми гнобителями. Меншостям тим між ними і Русинам, не оставало би тодї нїчо иншого, як або цїлком зрезиґнувати з національного розвою і жити, або махнути рукою на державу, що лишила їх на потолу ворогам, і хопити ся хиба революцийних средств та хочби і поза межами держави шукати ратунку для своєї екзистенциї. А сего чей не повинні спускати з ока ті, що в їх руках керма держави і котрим чей повинно залежати на привязаню народів до неї, а котрі з засліпленим упором стоять по стороні політики супремациї одних народів над другими.

Та вертаючи до самого бар. Ґавча і єго плянів, можемо сказати, що нехай, хто наївний, вірить єго запевненям та нехай перепускає єму державні конечности, але тими наївними не можемо бути ми Русини. Навпаки, тепер, коли правительство находить ся в примусовім положеню, маючи перед собою необходимі державні конечности, і коли кожда страчена днина парляментарної сесиї припирає єго до муру, тепер пора усім справдї демократичним елементам парляменту сконсолідувати ся для того, щоби поминати бар. Ґавчови єго пляни та приневолити єго до демократичних реформ. Пропускати ту нагоду, се був би непростимий гріх не тільки супротив власного народу і єго будучини, але і супротив цїлої держави. Внесеня бар. Ґавча можуть піти до комісиї, парлямент може радити, але пок. бар. Ґавч не дасть нїчого иншого, крім пустих фраз і обіцянок, доти не можна допустити до ухваленя парляментом державних конечностий. Перед державними конечностями повинні іти конечности народні і з того становища лише може оцінювати ситуацию дїйсний репрезентант руского народу.

Наші парляментарні посли певне зійдуть ся вже перед отворенем сесиї і розважать належно та всесторонно парляментарну ситуацию. Хвиля є важна і вона не повинна проминути дарем... Але видять в політицї ті, що грають лише пасивну ролю обсервуючих кунктаторів, стають завсїгди уже лише перед f... accomplis. Хвиля вимагає рішучих кр...

Зі Самбора.

Ваньовичі, село п. самбірского, невеликі, ... але славні з Жидови, яка мов в своїй вітчинї розсїла ся в 30 коршмах і творить громаду в громадї. Не диво проте, що всякі забави і гулятики відбували ся до недавна в коршмі, при чім не мало йшло лїкарства „на хробака".

В послїдних роках відносини змінили ся. Хиба „старші" заглядають (й то рідко) від часу до часу до своїх давних знакомих пейсатих, а молодші „союз" зірвали.

В селї повіяло новим житєм! Мале понятє о тім новім житю можна було винести вже на св. Николая.

В селї празник. До церкви зійшли ся всї свої, а і з чужих сел наїхало не мало. Скінчило ся богослуженє, нарід вийшов з церкви. Не розходить ся однак, як то давнїйше бувало, а чекає на свого провідника духовного о. Н. Боберского. Нинї його імянини. Уставляють ся перед церквою. На передї братство церковне, відтак дїти шкільні, за ними члени читальнї „Просьвіта", вкінци тов. „Сокіл". Представителї з відзнаками товариств.

Вийшов парох і почали ся желаня. Від братства церковного промовив госп. ... Манько, від школи дївчатко Кася ..., від читальнї парубок Лесько Сидорак...

В сїм залунала команда: „Позір! ліво гляди!" Всї поглянули в сей бік, „Соколи"!... Всї з синьо-жовтими лентами здорові парубки і молоді господарі, стоять мов мур, а голова, Іван Герчанівский дякує парохови за моральну підмогу. Коло розвитку товариства. Затрубів сурмач Дидьо і Соколи виконали вправно кілька рухів ґимнастичних. З піснею „Многая лїта" проводила громада свого духовника домів.

Скінчила ся урочистість біля церкви, але не скінчила ся в читальни. Єще не змеркло, а читальняна саля битком наповнила ся. Всї очікують св. Николая. „Вже надходить" — тїшуть ся дїти. На сценї з'являє ся двох парубків Герчанівский і Балаш і з артизмом відграють свої ролї. Можна їм було хиба закинути, що за богато пакали люльки. Вибігає і Антипко, Лесько Сидорак і розсьмішує присутних своїм природним

5)

ІВАН ВАЗОВ.

Воєвода Славчо.

(Докінчене.)

На св. Петра був великий празник з Беломелю. Барвистий хоровід жінок, дївчат і хлопців-молодців, вистроєних у цьвіти, пера і стяжки, колихав ся до складу музики на просторій долинї перед хатою Недїя.

Дві кобзи гуділи, а веселість молодїжи не мала границь. Довкола танцюючих стояли громади селян, а не бракло їх і в середині колеса; залюбки придивлялись вони румяним від танцю щасливим дївчатам.

З блакитного неба гріло тепле, оживляюче проміне сонця, наче весняного, та радощами наповняло природу і людий. На далекім овидї значили ся на темнім блакитї неба високі верхи Старої Планїни. На узбічах гір пожовклі пасовиска спочивали у блеску чудового осінного сонця.

Низше простирали ся уґіря і лїси. Видно було червоні увядаючі буки, ще темнозелені дуби, озолочені ясним проміньом сонця, покриті легким димистим туманом; усе те подабало на якісь чародійні картини.

На північ за селом підноcили ся голі горби, сумовиті і мовчазні, без тїни, без деревинки, наче бездомні тваря, що зависно позирають на пишний стрій товаришів. Не видко на них жадного знаку житя. Якась отара овець блудить по них та здалека виглядає на купу розкиненого каміня.

А перед хатою Недя хоровід кружить дальше, чим-раз живійше, чим-раз веселїйше. Кобзи замовкли, а коло колише ся в склад пісни.

Всї дївчата сьпівають, бо пісня нова. Всї розуміють її значінє, всї нею любують ся. Так, пісня се нова; ось вона:

Ой, вранцї зрана встала Велкана,
У сьвітлий той день, у Юрия день;
Позамітала свою обору
І на Балкани глядить
Та голосно править до себе:
„Ой, чи видав хто або чував,
Щоб жінка була за воєводу,
За воєводу над юнаками,
Над юнаками та сімдесятьми,
Над сімдесятьма й семи".
Тай повела ж вона, тая Велкана,
Хлопців-молодців в ліси зелені,
В ліси зелені, в буки густії,
Над свої води тонкії.
І каже Велкана до Славча:
„Ой, Славчу, Славчу, мій ти хоружний,
Щось я тебе попитаю;
Та ти менї правду скажи:
Чому то гнівні хлопці-молодцї,
Гнївні й не говорять зі мною?"
Славчо Велканї на се відрече:
— Ой, ти Велкано, моя ти дружино!
Коли питаєш, то скажу тобі,
Скажу всю правду, нїчого не скрию,
Бо тайни для тебе нема.
Вчера, Велкано, зачув я таке,
Як правили поміж собою:
„Не хочемо жінки за воєводу,
Бо жінцї не до ножа,
Бо голова жінка не втне;
Не хочемо жінки за воєводу!"
Велкана до Славча рече:
„Ой, Славчу, Славчу, мій ти хоружний,
Ти знаєш, де яма глубока,
Де чорт той сидить, той Недьо,
Той Недьо лютїйший від Турка.
Минуло з горою лїт сім,
Тепер уже осьмий минає,
Як Недьо у ямі сидить,
У ямі у тяжких кайданах.
Иди-ж менї, Славчу, дістань
Ту навку лютїйшу від Турка;
Най бачать хлопцї-молодцї,
Чи годна твоя дружина Велкана
Та голову взяти зміюцї з плеча
І бути вам за воєводу..."

Чи скінчили пісню чи не скінчили, а вмісь жах обняв танцюючих, і коло розірвало ся.

Всї звернули очи в середину хороводу, куди вскочило сімох чи вісьмох танцюристів; хопили ся за руки. Були то також селяни; один з них був велит, а оден цїлком горбатий.

— То Славчо! — пішов гамір по товпі.
— Велкана! — шептали собі другі.
— Славчова ватага! — говорено вже голосно.

Хоровід спинив ся на хвилю, але не розійшов ся. Ніхто не важив ся уступати. Така сумятня тревала одну мить, і коло рушило ся на ново, пісня поплила дальше, добігаючи до кривавого кінця.

І коло повертало ся, нїчим не спиняючись, мовби нїчо. Очи всїх селян приковані були, мов зачаровані, до таємничої пари. Не могли надивити ся, начудувати ся Велканї, її суворій і дикій поставі. Мужеска на нїй одїж, за поясом довгий ятаґан з колодкою з слоневої кости і пара пистолїв, так що її тяжко було її впізнати.

— А яка вичепурена! — гомоніли селяни.

Між дївчатами і жінками не було анї одної, щоби нишком не завидувала Велканї і не бажала бути на її місци.

Танцюючі упадали з утоми. Танець скінчив ся. Селяни збили ся довкола Славча і Велкани та всеї їх дружини. Оден поперед другого витав ся з ними, стискав юнакам руки. Принесли коновки з вином, пили за спільне здоровлє; юнаки побратали ся з селянами, настала велика радість.

За братними радощами забули всї про небезпеку. Якийсь дур обняв усїх, — не з вина, бо жінки не пили, а з якоїсь незрозумілої, дитинної радости, викликаної тою несподіваною, хоч так небезпечною стрічою. Нїхто навіть не припускав, щоби міг хтось зрадити їх, донести Туркам. Здавало ся їм, що скоро раз пропав з села чорбаджія Недьо, то разом з ним пропало все лихо. Недьо убитий — все лихо убите. А втім і так, хоч не бачили Славча на очи, хоч ні в чім не провинились, Турки таки били їх, вязали, мучили. Коли би не Недьо, нїхто не доносив би про все Туркам. Тим то селяни спокійно, без страху перед зрадою віддавали ся радощам.

Лише челядь Недя була в розпуцї. Що буде тепер, коли прийшов Славчо?

„Братики, сестри! Гарну ви пісню зложили; юнакам належить ся пісня. Але скажу вам щось: ся пісня не є правдива!"

— Коли так, то поправ її — загомоніли дївчата.

— Так, так, в саму пору прийшли ви до нас: скажіть же нам усю правду! — відозвали ся хлопи.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ" оплачуваних з 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. ... поштовою відворотною почтою. БРАТЯ ... Льв...

...гумором. Не буду подрібно описувати штуку „Гостина св. Николая" і еї натурального відграня. Скажу тілько, що всї відограли ролї з правдивим розуминем річи. На ... повагу не міг би ся здобути й сам ...олай, а Ангел, дївча Кася Гриб. з ...ю ангельским щебетанием давала на...уским дїтям, щоби виростали на потї...тери-Руси".

Причиною зміни в житю колишньої ...цкої громади" Ваньович є читальня „Просьвіти", яка повстала заходами Впр. о. Н. Боберского і завдяки правника, Володимира Б. розвинула ся, особливо в послїднїм роцї так, що тепер сьміло може станути побіч найлїпших читалень.

Доказом сего були послїднї „Загальні збори" 9. I. 1905, які відбули ся в так взірцевім порядку, в якім рідко відбувають ся збори навіть інтелїґентів. Сей взірцевий порядок тим більше похвальний, що зборам проводили самі селяни.

Предсідатель Іван Герчанівский пояснив на вступі цїль читальнї і зборів, а відтак в заступстві голови здав загальний звіт з роботи читальнї. Показало ся, що читальня примірно сповняла свою задачу. Мала 87 членів, які поплатили точно вкладки і з читальнї дійсно користали, будьто сходячи ся до читальнї на науку і забаву, будьто виничаючи книжки до дому. Книжок прочитаних дома було 307, що є вдоволяюче, коли зважить ся, що в селї є богато анальфабетів, бо школа недавно повстала і книжки прочитує оден для цїлої родини. Надто для анальфабетів вечерами і в сьвята перечитували ...еміну добре читаючі книжки і часописи.

Цікавий передовсїм стан фінансовий читальнї. Річна вкладка члена виносила 20 сот., а мимо того читальня утримувала з того хату, пренумеровувала 5 часописий (4 діставала даром від о. Б.), справляла книжки, висилала своїх членів на представленя руского театру підчас його гостини в Самборі, а надто зложила до каси на книжочку 80 К.

Неймовірне, але правдиве!!!

Загадка лежить в тім, що читальня пошукала собі инших доходів, як вкладки. І так: 1) На Різдво вислала читальників з „Вертепом". Відгравали по хатах штуку Луцика „Вертеп" (вийшла в книжочках мисийних), з чого прийшло по відтрученю розходів на строї чистого доходу 60 К.

2) Дала вечерницї Тараса Шевченка.

3) Представлене аматорске „Пявиця". (Штуку сю відограли також в Стрївбичах, п. старосамбірского, де їх дуже гостинно приймали, завдяки о. Яворского. „З музиками — говорив предсїдатель — вийшли на против нас і з музиками відпровадили, а все кричали „Славно Ваньовичам").

4) „Гостину св. Николая".

Се одно жерело доходів, а друге: се гідна наслїдованя підприємча манїпуляция „з пивом". Щоб завинути звичай витирати ...і пороги, впали на гадку правник Володимир Боберский і господар Іван Сидорак спровадити до читальнї „товариске пиво". На початок скинули щось 14 К. Господарки „від пива" підняв ся Ів. С. Брав пиво просто з магазину о много дешеве ніж навіть самі Жиди. Позаяк до того еще не платили „шинкового", вислїд був той, що в кількох місяцях зробили з тих 14 К аж 92 К 79 сот., а надто мали в читальни пиво дешеве о 6 сот. (на літрі) чим в коршмі! Чи не гідне наслїдування?!?

Се бувби менше більше короткий звіт з працї читальняної за рік 1904, зложений предсїдателем. Можна би еще багато цїкавого навести з поодиноких справоздань секретаря Осипа Звержаньского, бібліотекаря Левька Сидоряка, касиера, але моєю цїлю не є запускати ся в подробицї, з тілько показати, до яких корисних результатів навіть в найгірше ситуованій громадї може довести розумна господарка в читальни. Правда, що велику заслугу в розвою читальнї положив Вол. Боб., але не мало заслуги припадає також самим селянам, за що „честь їм і слава".

Зі зборів винесло ся дуже корисне вражінє, бо були вони надзвичайно оживлені і богато учасників забирало голос — в ріжних справах просьвітних. Оден пр. з видїлових дуже влучно ось що зауважав: „Дивно менї, що на наші збори не приїхав нїхто з панів, нї з Самбора, нї з околицї. То чужосїльні хлопи могли поприходити, а пани то нї. Вони знають хлопа тілько тодї, як ходить о гроші". І в дїйсности мав слушність, бо крім місцевих студентів, нїкого не було з замісцевих інтелїґентів, хотяй стация в селї і недалеко, а в часописях були запросини на збори. А шкода, що не прийшли, бо не пожалували-б були того, а може і самі чого научили ся від хлопів. Закладати читальнї та вміють, бо через се стануть славними, бо їх імена фіґурують в часописях, а підперти житє в читальнях, то їх нема, бо про се „ґазети не будуть писали". А потім мають чоло бідькати ся, що „їх робота пійшла на нічо, бо хлопи темні"! А чому-ж їх панове не просьвічуєте?! Чому не покажете ся хоть раз в однїй Вами заложенїй читальни?!

Тригодинні збори закінчив нововибраний голова Іван Герчанівский заохотою до дальшої працї, а одушевлені учасники відсьпівали: „Ще не вмерла Україна"!..... І не вмре, коли хлопи стануть сильною лавою „грудь при груди".

Не—чан.

Справи австро-угорскі.

Державна рада.

Zeit доносить, що головною перешкодою розруханя парляменту є 181 наглих внесень, котрі загатили перехід до дневного порядку. Фетер хоче скликати президиї всїх клюбів. На тій конференциї має бути ухвалена заява, що відкладанє наглих внесень на пізнїйше є неможливе. Фетер хоче предложити методу, якої держав ся Хлюмецкий. Насамперед полагоджувано би дневний порядок а на пополудневих засїданях наглі внесеня. Надіють ся, що всї більші сторонництва згодять ся на се предложенє. Що до радикальних партий, то їх наглих внесень є дуже мало, і як би сї партиї не згодили ся на методу Хлюмецкого, то їх внесеня буде мож скоро полагодити, а доперва потому перейти до справ стоячих на дневнім порядку. Всенїмцї хочуть на першім засїданю поставити нагле внесенє в справі атаку клерикальних сторонництв на свободу преси. [Розходить ся о акцию католицкого товариства против статей в Alld. Tagbl. о сьв. тайнах].

Віденьскі дневники доносять, що правительство хоче внести в парляментї цїлий ряд нових предложень в важних суспільних справах. Між иншими буде внесена якась ремісннича реформа, військовий закон опертий на дволїтній службі, торговельний договор з Нїмеччиною як лиш буде підписаний, і т. д. Міністерство судівництва працює над новим законом против картелїв і як лиш закон буде готовий, внесе єго в парляментї. Справа італїйского унїверзитету буде відрочена, а дотичний закон буде внесений до парляменту по Великодни.

Deutsch. Volksblatt доносить, що цїлою справою о зміну реґуляміну нарад палати послів, заініцийованої в палатї панів кн. Шенбурґом, кермує ґр. Ґолуховский, і що за єго ініциативою відбула ся вчера довірочна нарада комісиї палати панів, вибрані в цїли зредаґованя сеї зміни реґуляміну.

Ґавч конферував вчера з членом палати панів ґр. Шенбурґом, послами Парішем, Ферянцічем, Скедлем і тирольским намісником Шварценавом. Перед засїданем парляментарної комісиї ческого клюбу відбуде ся спільна конференция сеї комісиї з парляментарною комісиєю полуднево-славяньского клюбу.

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. Куропаткін телеґрафує: Дня 14 с. м. сильний відділ японьскої піхоти, кінноти і артилериї окружив в часї мраки з двох сторін колюмну росийскої піхоти Прийшло до бою на мале віддаленє. Росийска артилерия стріляла з віддаленя 1000 кроків і спричинила Японцям великі страти. Росийска кіннота пофнула ся на північ в найбільшім порядку, стративши в убитих і ранених 5 офіцирів і 40 вояків. Того самого дня росийска патруля знищила зелїзницю коло Дашічаона ½ км. і вернула до свого відділу.

Токіо. Японьский торпедовець придержав коло Тушіми голендерский пароход Вільгельміну, котрий віз до Владивостока вуголь. Сконфіскований пароход приготовлювано до Сасеґо.

Париж. Matin доносить, що в найблизшім часї буде утворена четверта армія росийска, що сила Куропаткіна піднесе ся до 500.000 вояків.

Льондон. Daily Mail доносить, що Росияни вирушили вільним маршом з Мукдену, щоби бойву лінію правого крила розвинути на правім березї ріки Гун.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Торговельнї договори.

Відень. З Берлїна доносять, що нинї або завтра буде підписаний торговельний договор між Австро-Угорщиною а Нїмеччиною.

Угорскі вибори.

Будапешт. Виконуючий комітет людової партиї румуньскої в Сибіни видав відозву до румуньского народу з візванем, щоби Румуни голосували тілько на румуньских кандидатів, навіть в округах, в котрих Румуни суть меншостию, а то в цїли ствердження числа румуньских голосів. З инших місцевостий доносять о розрухах в часї передвиборчих зборів. До кількох місцевостий вислано військо.

Кровава демонстрация.

Краків. Naprzód доносить, що в Лодзї відбула ся дня 15 с. м. велика демонстрация зорґанїзована польскими социялїстами, якої місто еще не бачило. Військо стріляло до демонстрантів. Богато осіб убито і ранено. Погиб також робітник, котрий ніс червоний прапор. В Варшаві арештовано 9 осіб, між ними поета Немоєвского.

Македонія.

Софія. В послїдних часах ситуация в Македониї значно заострила ся, бо появили ся нові грецкі ватаги, котрі виступають так само против Болгар як і против Сербів. Цїлковита анархія в Македониї може присилувати держави, а специяльно Австрию до енерґічнїйшої акциї в цїли привернення ладу. З сею можливою інтервенциєю Австриї стоять в звязи певні приготовленя військові в полудневих повітах Босни і Герцоґовини.

Величезний страйк.

Ессен. Збір делеґатів з цїлого рурского округа копальняного ухвалив ґенеральний страйк. По оголошеню сеї ухвали на 272 тисячів робітників, сейчас застрайкувало звиш 100.000. Вчера страйкувало вже 122.612. Страйк обняв до вечера 187 закопів.

Против жидівскої іміґрациї.

Ню-Йорк. Від 1 сїчня задержано тут і не впущено до Америки 1100 еміґрантів, головно росийских Жидів.

Переслїдуванє бенькетів.

Петербург. Адміністративні власти переслїдують тепер всї політичні бенькети, котрі в Росиї заступають наші політичні віча. Деякі ґубернатори заряджують слїдство навіть против сих осіб, котрі брали участь в бенькетах еще в груднї.

Великий страйк в Росиї.

Петербург. В путилівских варстатах застрайкувало 12.000 робітників. Початок страйку спокійний. На зборах страйкарі мали ухвалити, що як заряд фабрики не згодить ся до 3 днів на їх жаданя, то они виступлять з оружем в руцї (?). Внесенє социялїстів, щоби вислати петицию до правительства о введенє свободи преси і зборів, страйкарі відкинули з заявою, що они не стремлять до зміни державного ладу, лише до здійсненя економічної справедливости.

Кабінетова криза в Франциї.

Париж. На вчерашній радї кабінетовій президент кабінету Ком відчитав письмо з просьбою о димисию кабінету, котру нинї має доручити Любетови.

Атентат в Росиї.

Париж. З Смоленьска доносять, що на палату ґубернатора кинено бомбу, котрої експлозия зробила велику шкоду. Той, що кинув бомбу, утїк.

НОВИНКИ.

— **В справі процесу против о. Попеля і Гуцулів** в Коломиї доносять нам, що розправа, має тягнутись три днї, від 25—27 сїчня. Обжалованих мають боронити адвокати: Евген Олесницкий, Кость Левицкий а яко третий або Федак, або Петрушевич або Лїпиньский. Розправа заповідає ся дуже цїкавою з огляду на вшехпольскі махінациї. Приміром: Звідуєсь польска часопись п. N.: „Czy prawda, że są rozruchy?" а п. N. (чоловік чесний) відтелеґрафовує, що нема нїяких. А тут п. X. підслухує і телеґрафує чи пише: „Słupy telegraficzne powyrywane... asenterunek wstrzymany... Huculi gromadnie wałęsają się... mina u nich zbójecka" бо він хоче докучити панови N., ну і, розуміє ся, ненависним Русинам...

— **Процеси політичні в Галичинї і в Познаньщинї.** З сим новим роком настав у нас, в руский части Галичини, сезон полїтичних процесів. Маємо у Львові процес д-ра Трильовского і Войчука, невдовзї саля карних розправ коломийского суду карного буде сценою, де відограє ся процес о. Попеля і Гуцулів, відтак стоїть в програмі карний процес у Львові за руский похід в часї приїзду д-ра Кербера до Львова на торг з польскими геґемонами... а можливо, що репертуар не скінчить ся на тім. Та замітна річ, що рівночасно з процесом д-ра Трильовского веде ся в Прусах, на Горішнім Шлеску в містї Гливцях так само політичний процес против 22 Поляків і Польок гли-

---

„Я вам скажу" відповіла Велкана: „Не я, а Славчо є воєводою!"

Дївчата зглянулись похнюплені одна на другу. Коли Велкана не є воєводою, то цїла пісня нїчого не варта. Се дуже їх засмутило.

— А таки не змінимо пісни! — закричали дївчата з твердою постановою та вибухли голосним сьмїхом.

— Пісня і так гарна! — докинули зібрані.

„І я так кажу: не змінайте її!" відозвав ся Славчо: „Лиш на кінци треба її справити".

— А що треба змінити?

„Там, де кажете, що Недьо убитий"...

— А може повішений? — спитали.

„Нї, і не повішений".

— То ви кинули єго в яму?

„І се нї".

— Хочемо тілько знати напевно, що він не жиє — загомонїли селяни.

„Недьо жиє відказав Славчо.

Сї слова прикро всїх вразили.

— Жиє!

— Жиє? А що-ж у чорта!

— Чи втїк вам?

Такі питаня градом посипали ся, коли Славчо, перешептавши ся з товаришами, звернув ся до громади і сказав:

„Не бійте ся, Недьо в моїх руках!"

— Тримаєте єго? Слава Богу!

„О, так, тримаємо єго добре. Скажіть же нам, що з ним зробити. Він вас гнобив, не нас. Скажіть же, братики, як єго укарати".

Селяни пошепки стали нараджуватись.

Втім товпа, що стояла довкола юнаків, розступила ся під сильним напором. Всї звернули ся, цікаві побачити, що таке стало ся.

— Не пускайте її! — закликав хтось.

— Геть відси, геть!

— Чого вона тисне ся сюди мов гадюка?

Чим-раз більший гнів проявляв ся на ту, що хотїла дістати ся до середини. Славчо, що головою виставав понад усїх, бачив, що діє ся.

„Чи се жінка Недя?" спитав він.

— Так, се вона.

— Відженїть її відси! — загуділо кількох селян.

— Вона не прийшла сюди з нїчим добрим. Не бачите, як витріщила очи?

— Чого тутки глядаєш?

— Геть, геть! — чути було голоси з усїх сторін.

— Славчу, Славчу! Пусти мене! — кричала в розпуцї жінка Недя, відпихаючи тих, що її не пускали.

Славчо і Велкана дали знак рукою.

„Нехай прийде сюди!" відозвались обоє.

На той приказ розступила ся товпа і пустила жінку. Була то справдї жінка Недя.

„Ходи сюди, жінко! Що хочеш менї сказати?" суворо спитав Славчо.

— Ми знаємо, чого вона хоче — почув ся ропіт товпи.

— Нехай плаче! Тілько людий плакало через її чоловіка; тепер Бог сторицею їй віддав.

Але незабаром стало тихо.

Жінка Недя, молода, страшно вимарнїла, в лахманах, з плачем підійшла до Славча, упала перед ним на землю і обняла єго за колїна.

— Пусти єго, Славчу, пусти! Бог тобі за се заплатить! Вислухай мене, Славчу, молю тебе!

І голосно заридала.

Нараз усї замовкли; всї глянули на ридаючу жінку, що лежачи на земли, обіймала руками ноги воєводи. Хто був би ще перед трема місяцями погадав, що горда жінка Недя буде стелити ся перед Славчом, що тилятись буде перед ним в порсї.

І на диво гнїв товпи почав поволи таяти. Така безмежна розпука, таке упокоренє зворушило серця і викликало нові, лагіднїйші чувства. Тяжке горе тої жінки скаменуло людий; жаль їм зробило ся людини, що сама нїчим таки не завинила.

— Нещаслива! — відозвало ся кілька голосів.

І наче би порозуміли ся без слів, загомонїли:

— Воєводо, даруй єму житє! Просимо!

— Пусти єго, пусти Недя!

— Нехай прийде сюди і довідає ся, що повинен жити для нас — говорили инші.

— Прощаємо єму!

Всї просили для него прощеня, помилуваня; на славу людскости нїхто не жадав смерти.

„Добре!" відозвав ся Славчо, а звернувшись до жінки Недя, сказав:

„Недьовице, маєш на Недя ждати з вечерею! На се моє слово. А тепер принеси нам трилїтного вина і почастуй нас на дорогу".

Щаслива жінка на радощах нї слова не могла промовити, лиш цїлувала по руках тих, що просили за Недьом.

— А тепер нехай же твій чоловік возьме на розум та буде чоловіком і нехай тямить, що він Болгарин! — говорили старші.

— Так, так! Він буде добрий, як ангел... Буде мій Недьо такий, як кажу; побачите — відповідала всїм.

— Ну, скорійше! Знаєш, що сказав воєвода: принеси трилїтного вина!

Жінка Недя побігла до дому, а незабаром котила ся на поляну бочка чорбаджиї Недя з трилїтним білим вином серед гамору веселих розмов і благословеньства. Добрий вчинок урадував усїх.

По сїй пригодї ватага десь пропала; нїчого за неї не було чути певного. Лиш глухі вісти несли, що пішла в инші сторони глядати роботи, а другі казали, що Турки її вибили у Вратчаньских Балканах, ще инші говорили що иншого.

Та правдою було, що Славчо розпустив свою дружину і з жінкою забрав ся до Сербії та поселив ся в Неґотинї.

Більша часть відиньскої каси дістала ся при подїлї єму. З тим розпочав він торговлю, а завдяки свому розумови і трудящости незабаром доробив ся маєтку і великої поваги у Неґотинців.

Після визволеня Болгариї неґотиньский купець вернув до вітчини і став мировим судиєю в Р. А треба додати, що вийшов з него добрий судия; так добре умів судити справи, як давнїйше умів копати в черево. Бо й чого-ж чоловік не навчить ся?

Ще слів кілька на закінченє.

Остатний побут Славча і єго дружини в Беломелю на св. Петра та хоровід з селянами остав на завсїгди тайною. Турки нїколи не довідали ся про сердечне братерство Беломельців з юнаками. Оден лиш Недьо міг їм про те донести; та він справдї ще того вечера вернув до жінки і з того часу став цїлком иншим чоловіком.

Тай легко по тім зрозуміти, що між повязаними селянами, котрих в р. 1876 Турки пігнали до Софії, підозрілих о попиранє повстанців Ботиєва, на самім переді ведено Недя.

(З болгарского.)

На ялинку і Новий Рік
поручає
ві... ...ствуючий годинникар-...ий магазин
Юліяна Домбровского
у Львові, ул. Гетманьска ч. 4.
Брилянти, перли, золоті і срібні вироби, з ручнові перстенцї, вінчальні обручки, будильники
ВСЯКІ ГОДИННИКИ У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ
з первопорядних фабрик сьвітових по найнизших цїнах. 503

вицких обжалуваних, на донесене політичної власти, прускою прокураториєю майже за те саме, за що австрийска зглядно галицка прокуратория, на донесене галицких старость, вносить свої акти обжалованя. В гливицкім процесі закидає прокуратория обжалуваним, що они в тайних кружках [сходинах] підбурювали против Німців і пруских законів, дехто з них за підбурюване до насильств против верстви суспільних. На розправі переслухує трибунал насамперед особи польскої народности, а відтак органи поліцийні [як у нас жандармів]. І зізнань сьвідків Поляків і Польок [молодих дївчат, котрі бували на сходинах] обтяжають обжалуваних вискази, що на сходинах говорено: „Trzymajcie się Polski, choćby to krew kosztowało“, що на сходинах читано о повстанях і т. д. [З переслуханя поліцийних органів нема ще доси вістий]. Дописуватель Kurjera lwowsk'ого з Гливиць пише, що ожалувані відповідають сьміло, більшість відмовляє відповідий. На лавах обжалуваних весело, як мужчини так і женщин сьміють ся, в довгі розмови з прокуратором і суд'ями не вдають ся. Головний обжалуваний Дудек на запитане предсїдателя трибуналу, чи він закінчив свій виклад на сходинах словами: „Musimy się trzymać polski-j Ojczyzny, choćby to krew kosztowało“ — відповів: „Możliwem jest, że tak mówiłem“. Обжалуваних боровять чотири адвокати, самі Поляки.

— **Честь заслузї!** В день св. Стефана с. р. відбув ся в Чернівцях в сали Центрального готелю комерс устроєний для солєнізанта проф. д-ра Стефана Смаля-Стоцкого, заступника краєвого маршалка, мужа високо-заслуженого для поступу буковиньскої Руси. Саля була битком заповнена. Було богато промов (інсп. Поповича, крил. Костецкого, проф. Клима, послів Н. Василька і Андр. Могильницкого, акад. Весоловского, П. Клима і міщанина Мицака) а д-р Стоцкий, подякувавши за слова признаня, вніс тоаст за дальший поступ буковиньскої Руси в згіднім труді і в вірі в красшу будучність.

— **Товариство „Січ“ в Довгополи** має вже нагоду дати доказ своєї справности при пожарі а заразом доказ, як потрібні і пожиточні є сї товариства для наших громад. Дня 12 с. м. повстав огонь на домі парохіяльнім в Довгополи, котрий був би знищив ціле приходство з економічними будинками і добутком або і дальші сусїдні будинки. Але на голос дзвона в одну мить прибігли до огню січовики, видрапали ся мов коти на дах і пригасили огонь. Ось і доказали наші Січовики, що їх орґанїзация се не пуста забавка, йно се карні ряди охотників, що несуть поміч там, де грозить найбільша небезпека. І коли дивить ся чоловік на сю хосенну працю наших січовиків, то і не може вийти з подиву, як можуть за се переслїдувати січовиків і спиняти їх орґанїзацию. Треба бути або невидющим або ворогом всего, що руске, щоби виступати проти „Січий“. „Січ“ в Довгополи не тільки виратувала майно громадске, але і прислужила ся товариству „Днїстер“, в котрім будинки були обезпечені; за се „Днїстер“ признав „Січи“ нагороду на прилади ратункові. Як ми поінформували ся в „Днїстрі“, то се не перша „Січ“, що віддала і людям і товариству прислугу через ратунок. В р. 1904 роздало товариство „Днїстер“ на прибори ратункові 1.344 кор. „Січам“ і „Соколам“, не рахуючи нагород для инших сторожий пожарних і для сикавок громадских.

— **Дефравдациї на зелїзници.** Оногди карний трибунал в Кракові засудив підурядника північної зелїзниці Лєона Вільчка на місяць вязниці за злочин спроневірства. Вільчек зі своїм товаришем Владиславом Бачиньским були занятї при пакунковій касї на двірци в Кракові і, відбираючи оплати за пакунки, пофальшували поквітовань на 776 К. Другий обжалований, Бачиньский, утік з Кракова.

— **Смерть від горівки.** Оногди в Хирові в шинку т. зв. Юдки заложив ся 18 лїтний парубчак Іван Третяк зі своїми ровесниками, що випє лїтру оковити. Випивши пів лїтри, впав уже трупом.

— **Пропали конї.** П. Федько Черник, господар з Гради під Львовом, просить нас оголосити, що на руский Новий Рік утїкли его конї випущені на пійло в ріцї. Хто би заняв ті конї або знав що про них, зволить донести властителеви [почта Дублянв].

— **Пригода на Північній зелїзници.** Дня 16 с. м. в ночи поспішний поїзд Північної зелїзниці на шляху Відень-Берно вискочив із шин коло Гогенав в Долїшній Австриї. Зломала ся шина і в наслїдок того льокомотива а за нею чотири вози особові вискочили. Не обійшло ся без нещастя для подорожних: є шість осіб тяжко а 17 легко ушкоджених. Сейчас виїхали на місце пригоди ратункові поїзди з Люнденбурґа і з Відня. Ранених по заосмотреню лїкарями, перевезено окремим поїздом до Відня.

— **Дрібні вісти.** Намісник Галичини ґр. Потоцкий виїхав перед кількома днями до Відня і оногди мав авдиенцию у президента мінїстрів д-ра Ґавча. — В Празї помер Вацлав Сегналь, посол до ради державної з праскої торговельної палати. — Професори краківского унїверситету предложили на катедру недуг нервових і умових д-ра Яна Пільца з Варшави; другий кандидат на сю посаду, доцент віденьского унїверзитету д-р Генрик Гальбан має дістати таку катедру в львівскім унїверзитетї. — В Бучачи в ночи на 17 с. м. огонь знищив одну з найновійших каменниць; вибух він в коріннім склепі (де був значний склад сірників) з такою силою, що богато осіб ледви вспіли утечи з камениці; одному льокаторови згоріла домашна обстава вартости около 4.000 К.

— **Кружок правників** устроює в комнатах „Бесїди“ д. 21 с. м. вечерницї з танцями. Початок о 9 год.; вступ 1 К, для товаришів-академіків 50 с.; чистий дохід на бібліотеку кружка.

— **Зі Львова.** Звичайні загальні збори читальнї „Просьвіти“ жовківского передмістя у Львові відбудуть ся дня 22 с. м. в недїлю о 5-тій год. пополудни в льокали читальнї при ул. св. Мартина ч. 17. Просить ся о численну участь. — *Видїл.*

— **Фестин і баль львівского „Сокола“.** Запрошеня на наш баль, який відбуде ся в суботу дня 11 лютого, вже розіслані. Єсли хто задля неточности адреси або з вини почти запрошеня не одержав, а хотів би бути на бали, зволить зголосити ся карткою або устно до підписаної комісиї. — Оповістку про завтрішний [четверговий] фестин „Сокола“ на „Морскім Оцї“ принято в широких кругах львівских Русинів яко новість з нетаєним вдоволенєм, тому фестин певно удасть ся. Лижви буде випозичати заряд „Морского Ока“ по 40 сот. за пару по зложеню запоруки 2 К. На став, який з далека буде пізнати по синьо-жовтих фанах, заходить ся дорогою на лїво від електричної централї. Початок фестина о пів до 4 год. по полудни.— *Забавова комісия.*

— **З драм. тов-а ім. І. Котляревского.** Пригадує ся отсим, що звичайні загальні збори тов-а відбудуть ся в суботу, дня 21 с. м. о о. 4-ій по пол. в комнатах тов-а „Академічна Громада“ Ринок ч. 10 І п.

— **„Вертеп“ для Львовян.** Заряд „Рускої Захоронки для дїтий“ оповіщує, що в понедїлок дня 23. с. м. відбуде ся в сали „Ґвязди“ при ул. Францїшканьскій дїточе представлене сценїчної штуки „Вефлеємский вертеп“. З огляду на цїль доходу можна надїяти ся численної участи Львовян на сїм представленю.

— **Вечерок з танцями Руского Касина в Стрию** заповідаєсь гарно. Комітет не ерковний докладає старань, щоб забава повела ся як найкраще. Численна участь с колів запевнена. Тому пригадуємо сею дорогою нашим красавицям, щоби 1 лютого як найчисленнійше зволили прибути. — *Комітет.*

Політичний процес.

Пополуднева розправа з вчерашного дня розпочала ся від переслуханя сьвідка Михайла Гушалея, з Корнича. — Обжалований д-р Трильовский спротивив ся заприсяженю того сьвідка, бо є супротив него ворожо настроєний. На доказ наводить обжалований справу, яку мав з війтом з Корнича, Федунником. Сей чоловік знущав ся в зьвірский спосіб над селянами, а одного з них, Лущака побив на квасне яблоко та обжалував перед судом о крадїж. Коли жінка Лущака прийшла до д-ра Трильовского о правну пораду, він дав одному мужикови 1 корону, щоби наймили фіру і привезли тяжко побитого до лїкаря. Однак ту корону ужили на убите цїлого дїла, бо мужик разом з війтом і Гушалеєм її пропили, а інтересованого Лущака намовили, щоби в судї против війта не зізнавав. Рівночасно розпочало ся ворогуване против д-ра Трильовского. — Трибунал не прихилив ся до бажаня обжалованого і сьвідка Гушалея заприсяжено.— Сьвідок розповідає, як ходив до д-ра Трильовского, діставав від него книжочки і часописи, котрі відтак продавав людям в своїм селї, а гроші д-рови Трильовскому звертав. Такі книжочки роздавав д-р Тр. і иншим людям, що приходили до его канцеляриї, роздавав на вічу в Чорнокінцях, а раз дав навіть одному арештантови в Коломиї. Відтак оповідає сьвідок про побут д-ра Тр. в Корничи, на якихсь зборах в хатї сьвідка. Тодї д-р Тр. читав книжочку про „Кота-Мурлику“ і при тій нагодї пояснив, що як коти нищать миши, так пани і Жиди здерли з хлопа сїм шкір. Прочого сьвідок добре собі не пригадує, а на допити предсїдателя трибуналу заявляє, що так має бути, „як записано в протоколї при слїдстві“. Все-ж таки тямить, що д-р Тр. говорив про страйк, казав, щоби громада виставила за селом таблицї, аби чужі люди не приходили підчас страйку до двора на роботу. Вичисляє книжочки, які давав д-р Трильовский селянам, пригадує собі, що д-р Тр. сказав раз в своїй канцелярії: не треба давати до церкви на боже, Пану Богу не треба сьвічки, его сьвічка грім, а ваша кіл.

Д-р Трильовский виказує деякі суперечности в зізнанях сьвідка і поясняє, що книжочки, котрі він роздавав людям, то его власне видавництво „Зоря“ або его календарі. Арештантови міг дати якусь книжочку, бо видко був якийсь его знакомий. Що-до его мнимого висказу против Бога, то він яко інтелїґентний чоловік знає, що виступати против релїґії річ несмачна, а говорив лише, що Бог має до розпорядимости громи і всї сили природи. Так само в справі страйкованя говорив те, що на основі закона говорити вільно.

Сьвід. Юрко Павлюк, господар з Корнича, знає д-ра Трильовского звідси, що удавав ся до него о правну оборону. На зборах „Січи“ в Корничи д-р Трильовский читав про „Кота-Мурлику“ і пояснив, що як той кіт ловить миши, так пани напосїли ся на хлопів. Як позакладаємо всюди „Січи“, будемо мати свої права. Про здиранє шкіри сьвідок нїчого не чув, а так само про страйк.

Покликано сьвідка Антона Федуника, війта з Корнича. Д-р Трильовский противить ся его заприсяженю, бо Федуник ворогує з ним. Обжалований пригадує, що Федуник від часу, як став війтом, знущав ся над громадянами і за побите Костя Волощука мав карний процес. Через се як і инші безправства обжалований постарав ся, що пос. Олесницкий вніс против Федуника в соймі інтерпеляцию. Впрочім сам Федуник, вибираючись на розправу до Львова, жалував ся, що через д-ра Трильовского має шкоду на 200 левів. Мимо того трибунал рішив заприсягнути сего сьвідка. — З его зізнань показує ся, що давнїйше був він приятелем д-ра Трильовского, але як мала громада вибирати его війтом, сьвященик і деякі господарі говорили до него: Уважай, щобись чого не завів з д-ром Трильовским до села! І справдї, коли пізнїйше приїхав д-р Тр. до Корнича, він, вже яко війт, велів людям розійти ся. Що говорив д-р Тр., сьвідок добре собі не пригадує.

Сьвід. Онуфрий Первусяк, з Семаковець, незаприсяжений, зізнає, що д-р Тр. був у них на закладаню „Січи“, поясняв статут, відчитав пісню „Довбуш“, а відтак відбули ся вправи. О страйку не говорив. Книжочки діставали селяни не від д-ра Тр., але від Лукащука. Були се книжочки видавництва „Зорі“. Як відбували ся збори, книжок на столї було більше.

Сьвід. Іван Шкурган, б. війт в Залучи, зізнає, що бачив д-ра Трильовского на заложеню „Січи“ в своїм селї. Він з того товариства був невдоволений і до него не приступив. На зборах д-р Трильовский роздавав книжочки, але сьвідок їх не читав, бо були єму противні. В селї була тодї колотнеча зі сьвящеником, громада зголосила перехід на православіє.

Д-р Олесницкий: Коли розпочала ся тота колотнеча, перед чи по приїздї д-ра Трильовского до Залуча? — Сьвідок: Перед приїздом. — Обжалуваний д-р Трильовский нагадує сьвідкови деякі пожежі, при котрих „Січ“ з Залуча добре списала ся і навіть одержала прилюдну похвалу.

Сьвід. Юрко Ключук з Боршева був на перших зборах „Січи“, котрі розігнали жандарми і мав чути, як Яцко Войчук виговорював на них та заохочував людий відобрати їм на другий раз „ґвери“. Бував на сходинах у Войчука і мав чути, як він говорив про руского короля і его наступника, про фальшиві суди, про Кишнів, про цїсаря. Хрунів треба шпичками шпигати, війта забити. Хрест то само що лопата, церковна скарбона корито...

Обжалований Войчук заявляє, що Ключук чує до него ненависть за одну пересправу на пасовиску.

В дальших зізнанях сьвідок путає ся, причім д-р Лєзер константує, що сьвідок під впливом конфронтациї з Гриником і его зізнань, тепер „поправляє ся“ і зізнає ще більше обтяжаючо для Войчука. — Предсїдатель трибуналу пригадує сьвідкови з протоколу, що він перед деким мав признати ся, немов при переслуханю жандармом тому обтяжив Войчука, бо в той спосіб хотів придбати собі ласку і добру опінію у властий з огляду на процес, який грозив єму з боку одної уведеної дївки, та що при другім переслуханю сьвідок те все заперечив. При тій нагодї д-р Лєзер своїми допитами видобув з него зізнане, що жандарм при першім переслуханю справдї випитував ся наперед про тоту дївку, а відтак аж про Войчука — Д-р Олесницкий просить о занотоване до протоколу, що сьвідок Гриник говорив спершу, що Войчук всї слова про хрест, лопату, руский параґраф і т. д. говорив перед приїздом д-ра Трильовского, а тепер під впливом инших сьвідків говорить, що те все стало ся по приїздї.

Сьвід. Стеф. Пилипюк каже, що єму лише парубки говорили про зізнаня Ключука, котрий обтяжаючи Войчука, хотів ратувати ся в своїм клопотї з дївкою.

Сьвід. Петро Гриник, зять Я. Войчука, бував на сходинах у Войчука, заким у него оженив ся, але якихсь каридостойних бесїд нїколи не чув. — При конфронтациї з Мих. Гриником або сьвідки обстають при своїх зізнанях. — Петро Гриник додає, що говорив там не лише Войчук, але й Дмитро Лукащук із Заболотова. То само признає й Михайло Гриник, хотяй перед тим зізнавав, що на сходинах говорив лише Войчук.

Сьвід. Юрко Танасійчук, громадский поліцай, не може також пригадати собі, щоби чув від Ключука про его зізнанє задля дївки, хоч сьвідок Петро Гриник повторяє єму в очи, що чув се від него.

На тім вчерашна розправа скінчила ся о 8 год. вечером.

* * *

Нинїшна розправа розпочала ся переслуханєм сьвідка Петра Ратійчука, котрий повторив деякі заміти инших сьвідків, що обтяжали Войчука.

Сьвідок Іван Тарнавецкий з Боршева зізнає: На зборах „Січи“ був, але що там говирили, не чув добре. Так само приходив на сходини до Войчука і чув, як говорено про шандарів, що спровадять шпички — таке оружє.. будуть бити панів і Жидів, якби зібрали ся всї села і пішли на місто, то прогнали би своїх ворогів. Суд єсть шахрайский, бо за гроші можна від всякої кари викупити ся. Говорено також о ходженю до церкви. Про д-ра Трильовского не говорено. На допити д-ра Лєзера сьвідок заявляє, що те все говорив Войчук перед приїздом д-ра Трильовского. На сходинах говорив також Дмитро Лукащук про цїль „Січи“.

Сьвід. Марко Івасюк з Боршева, слуга у коваля Кравчиньского, розказує, що ходив раз до Яцка Войчука по блеху. В розмові Войчук казав єму відобрати ґвер від „червоного“ шандара [Валенти], котрий накував був его перед тим до арештy.

Сьвід. Проць Скрипюк з Боршева на зборах „Січи“ не був, а на сходини до Войчука ходив лише раз. Переднім був також раз сам один у Войчука, котрий заохочував его, щоби приступив до „Січи“, шандара не треба боятись, бо будемо мати зброю — револьвери... Сьвященикови не треба давати крейцара при марованю. А як хто до „Січи“ не приступить, то буде битий. Так говорив єму Войчук в своїй хатї, в чотири очи. Що говорено у Войчука на сходинах, сьвідок собі не пригадує. — На допити д-ра Олесницкого, чому вже тодї він [illegible] через „Січ“ і уважав її [illegible], хто єму се наговорив, сьвідок [illegible]. Так само на допити д-ра Лєзера не може пояснити, чому тепер лише собі пригадує, як при слїдстві, коли говорив дещо иньше.

Сьвід. Іван Шкурган з Залуча дав деякі поясненя на допити д-ра Трильовского, як продавано в Залучи підчас зборів „Січи“ книжки. Сьвідок не видів на власні очи, щоби д-р Трильовский продавав книжки, лише від других людий чув, що „[illegible] пан“ се робив. Д-р Трильовский константує, що в Залучи був тодї також посол [illegible].

Д-р Лєзер [illegible] кількох нових сьвідків, що мають [illegible] сьвідка Ключука, котрий лише [illegible] обтяжаючо на Войчука, бо хотів придбати собі ласку жандарма і [illegible] з „клопотї“ з дївчиною. Так само [illegible] покликава нових сьвідків [illegible] дня, коли відбули ся в Боршеві збори „Січи“, особливож, що сьвід. Мих. Гриник на зборах не був в хатї Войчука, бо [illegible] з иншими відпроваджував гостий до другого села. Трибунал не прихилив ся до тих домагань.

Сьвід. Олекса Шокалюк, з Заболотова, на зборах „Січи“ в Боршеві був і переповідає вірно зміст промови д-ра Трильовского, котрий пояснив цїль і призначенє пожарних товариств „Січий“. Знає також про Осипа Шпитка, котрий відчитав „Історию про дурну корову“. По зборах відбули ся на толоцї вправи, а відтак під вечір він разом з другими вернув до Заболотова. Про Кишнів від д-ра Трильовского тодї нїчого не чув, хоч стояв коло самої пеевницї зборів. Так само не говорив д-р Тр. рішучо нїчого про панів, про цїсаря і т. д. Сьвідок бував на зборах „Січи“ в сусїдних селах, бо любить прилюдно деклямувати або щось сказати, але й тодї д-р Трильовский чогось подібного не говорив. За те заохочував до чесного житя, тверезости, просьвіти, закладаня читалень, крамниць, кас... Про страйки від д-ра Трильовского не чув.

Д-р Олесницкий просить о відчитане „Десятьох заповідий „Січи“, видрукованих в однім випуску „Зорі“, однак трибунал застерігає собі того відчитане на пізнїйше.

Сьвід. Федор Лїпшук, господар з Хлїбичина, був також на зборах „Січи“ в Боршеві. Д-р Трильовский заохочував до закладаня крамниць, кас і пожарних товариств „Січий“. Провідної гадки „Історії дурної корови“, відчитаної п. Шпитком, сьвідок не розуміє. Щоби д-р Трильовский говорив про Кишнів, цїсаря, руского короля, панів і Жидів, сьвідок заперечує, бо таких промов тодї нїхто не виголошував.

Сьвід. Микита Попадюк, господар з Хлїбичина, оповідає в тім самім дусї хід зборів в Боршеві і подає так само зміст промови д-ра Трильовского. „Історії дурної корови“ добре не слухав і не розумів. Сьвідок заявляє рішучо, що д-р Трильовский про Кишнів, Жидів, панів, про цїсаря і руского короля не говорив. Сьвідок був на зборах в инших селах, де промовляв д-р Трильовский, але нїгде не говорив він против Жидів, панів або про цїсаря, заохочував лиш до чесного житя і щоби люди ходили до церкви.

Сьвід. Дмитро Лукащук, господар з Заболотова, був головним основателем „Січи“ в Боршеві бо займає ся орґанїзацию „Січий“ в цїлій околици. Він скликав перші загальні збори „Січи“ в Боршеві, на котрих був д-р Трильовский і Шпитко. Подає докладно зміст промови д-ра Трильовского і виказує, що обмежала ся вона на поясненю статута „Січи“ і заохочуваню людий до просьвітно-економічної дїяльности. Про дальший хід зборів оповідає згідно з попередними сьвідками. Осипа Шпитка не знає, бачив его всего два рази. І в его „Історії дурної корови“ не доглядує чогось підозрілого. Сьвідок був містоголовою зборів, сидїв коло д-ра Трильовского, тому перечить рішучо, щоби д-р Трильовский говорив про Кишнів, цїсаря або руского короля. Бував на многих зборах „Січи“ в околици, але й там д-р Трильовский не говорив щось такого. За те пояснив, що „Січи“ мають ратувати не лише Русинів, але й Поляків і Жидів, розпоряджав, що селяни по богослуженю в недїлю повинні йти не до коршми, але до читальнї. Не чув також, щоби Яцко Войчук говорив перед людьми щось протиправного. По зборах в Боршеві всї Січовики відвели гостий з сусїдних сїл. — На допити д-ра Олесницкого сьвідок [illegible], що жандарм Валента намовляв сьвідків до обтяжаючих зізнань на Войчука так на місци, як і підчас їзди зелїзницею на розправу до Львова. [illegible] ставиї зібрав деякі [illegible] і щось з книжочки відчитував.

О год. пів до 2-ой розправу відложено до 5 год. пополудни.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів [illegible] річно 5 кор. Редакция і адмінїстрация в [illegible]

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 18 січня. Валюта коронова. Ціна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 8·90 а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·75 до 6·90 а на термін 6·40 до 6·60, *овес* оброчний старий 6·80 до 7·05 а на термін 6·60 до 6·85, *ячмінь* пастівний 6·50 до 6·75, а броварний 7·— до 7·35, *ріпак* 10·30 до 10·60 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·85 до 7·50 а до вареня 9·— до 10·15 *вика* 7·— до 7·80, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·50 до 6·85, *гречка* 7·25 до 7·50, *кукуруза* готова 6·50 до 7·80 а нова 8·— до 8·30, *хміль* (за 56 кільо) 210·— до 225·—, *конюшина* червона 65·— до 85·—, біла 50·— до 65·—. шведска 65·— до 75·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 33·25 до 33·75.

Ціна волів. Віденъ 17 січня. На нинішний торг пригнано загалом 4.339 штук. Між тими з Галичини було 540 штук, а з Буковини —. Плачено виїмкові штуки по 88 до — кор. Най ліпші по 81 до 86 кор. Середні по 75 до 80к. гірші по 68 до 74 кор. Підтучені корови і бугаї по 66 до 76 кор. Худі по 36 до 62 кор. Ціна за оден метричний сотнар.

Курс Львівский

з дня 18 н. ст. січня 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	543 —	553 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	580 —	588 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
" " " 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
" краевого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
" " 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
" " 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
" " 4% льос. в 56 н.	99 20	99 9
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краев. 5% (II. ем.)	101 50	— —
" " " 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
Позички краевої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краевої з 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	97 —
" " 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова " "	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 30	117 90

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 2—40

Доцент унів. Д-р М. В. Герман

ул. Личаківска ч. 5 II. п.

ординує в хівурґічних хоробах від 3—5 год. по пол. 49 3—5

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

81 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 4—8

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Диплъомів і т. п. по уміренних цінах.

Важне для рільничих кружків і сільских крамниць!

Найдобірнїйшу вудженину

поручає фірма

Франц Янечек

Львів, Личаківска 39.

Краківска ковбаса груба 1 зр., січена груба 80 кр., сука тонка 65 кр., салямі 80 кр., смалець красний, білий 80 кр., солонина середна 70 кр., солонина груба 75 кр., солонина паприкована 70 кр. і т. д.

Замовляючі на провінцию зволять подати докладну адресу. Висилає ся за післяплатою. Більше як на 50 К. прошу замовляти о день наперед. Цінники висилаю відворотно і франко! В послїдних часах одержав я богато листів з признанем. 63 2—3

ПОЗІР! 44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“ слідуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару“ ул. Руска ч. I ріг ул. Бляхарскої.

Руске товариство педаґоґічне

просить П. Т. Родимців вступати в членн. вирівнувати залеглости, присилати жертви на удержане приватної жіночої семинариї і на бурси Товариства, дальше поручає

Бібліотеку для молодіжи

(115 томиків) і ілюстровану часопись для молодїжи (двотижневник)

ДЗВІНОК

котра повинна находитись в кождій рускій родинї. Передплата „Дзвінка“ виносить на рік 6 К. піврічно 3 К. Селяньским дїтям і читальням дає Адміністрация часопись по 4 К річно а 2 К. піврічно.

Вкінци поручаєсь П. Т. учителям і учителькам педаґоґічно-дидактичну часопись (двотижневник)

УЧИТЕЛЬ.

Предплата виносить на рік 6 К, піврічно 3 К а членам Товариства 4 К річно, 2 К піврічно.

Адреса Товариства педагогічного і всіх адміністраций: ул. Сикстуска ч. 47. Адреса касиєра: ул. Кохановского 15 Б Вписове до Товариства виносить 1 К, вкладка річна 1 К. 915 6—10

Яко добру і певну льокацию

поручаємо

4½% Листи гіпотечні,
4 " Листи гіпотечні коронові,
5 " Листи гіпотечні преміовані,
4 " Листи Тов. кред. земского,
4½ Листи Банку краєвого,
5 " Облїґациї Банку краєвого,
4 " Позичку краєву,
4 " Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшим курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 37!

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить кождого 5 і 20 в місяци в обемі 2 до 3 аркушів друку. Передплата на цілий рік виносить 12 К. — Число друге появить ся 20 с. м. і буде вислане лише тим, що надішлють передплату. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.** 49 6-6

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка [illegible]

[illegible] Банку Гіпотечного на [illegible] Галицкої поручають

Барометри [illegible] по 7, 9 і 1[illegible] К, [illegible] ліпші по [illegible], 16, [illegible] 24 К. — Льорнетки польні по [illegible] 2, 15, [illegible] і всьо. Бараєм [illegible] рунаємо в [illegible] [illegible] виборі [illegible] цвікери люпи і всякі иньші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4[illegible]

Махнів парохія первоpядна в Угнівскім дек. до заміни за прихід в горах. Волошиньский, Махнів, Любича королївска. 46 3—3

Цьвiти церковнi i балевi

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНИІ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисл! 26—30

86

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 40 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 58 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженим уряду громадского.

Услови сплати приступні. Готово є 10%, дешевше. Науки шитя і гафту безплатно. [illegible]

5

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Ученики V кл. глядає лекциї на селї. Зголошеня під адресою: Адміністрация Дїла приватне. [illegible]—3

Концінїєнт потрібний на мое місце від 1 або 15 лютого постійно до канц. адвоката Д-ра Дамідовича. Услівя добрі. Д-р Партицкий в Ланьцуті. [illegible]

Мід липовий!

пушка 5 клгр. 8 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.

759 [illegible]—24

Задля передсьвяточної пори 33“, дешевше **музичні інструменти** всякого рода

поручає фірма

І. БОДЕНШТАЙН

Львів, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

886 12—16

Позір! Правдивий мід продовжує житє, вилїчює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кг. тільки **6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К а жовтих 2 К за 1 кг. **КОРЕНЕВИЧ,** ем. уч. Іванчани. 8 9 21—[illegible]

ЗМІНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. відборців, що

МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ОБУВИ

від фірми

Д. Федорович

перенесений тепер з ул. Бернадиньскої ч. 2 на **ул. Батория ч. 14** (біля кошикарскої школи п. Копевача.)

921 5—10

В ніякім сільским мешканю

не повинно недоставати спірітусової печи! Дешеве топливо! Двесь переносити, безпечне без чаду!

Інформациї:

Dom dla Ziemian

у Львові. 68 2—3

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Агентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул, Коперника). 780

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 920 7—60

Дістати можна всюди

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри [illegible] від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосяні на три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Постіль-сінники „Шіска“ з солоки препарованої по зр. 6 і 7; вистелювані травою морскою або волосінем по зр 10, 12, до зр. 20.

Новість! [illegible] парова [illegible] свіжу і чистить [illegible] ковдри [illegible] [illegible] — лише в спеціальній робітни ковдер і матераців 383

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Відозва руских промисловців!

Коли ми дождали ся суспільної праці в кождім напрямі для піднесеня добробиту руского народу, належить не забувати в першім ряді на поліпшеня долї руского промислу і его промисловців. Відзиваємо ся прото до всеї рускої суспільности, що ми яко рускі промисловці, котрі від кільканайцяти літ зорганізовані в Товаристві руских ремісників „Зоря“ у Львові, заложили в біжучім році Комісию промислово-інформацийну, котрої задачею буде:

а) Оголошувати всї рускі фірми наших промисловців (членів „Зорі“).

б) Подавати рускій суспільности всякі інформациї про розвій руского промислу.

в) Заохочувати руску молодїж до нашого промислу.

г) Стояти на сторожи наших інтересів промислових.

д) Подавати до прилюдної відомости, де і які роботи руськими промисловцями виготовлено.

е) Устроювати постійні вистави і базари нашого промислу і т. в.

Отсе і програма комісиї промислово-інформацийної, яку подаємо до відомости широких кругів нашого народу і маємо надію, що кождий щирий Русин, зрозуміє тенденцию руских промисловців, аби тим способом прискорити цїль, до якої всї усердно змагаємо. Просимо відтак всїх прихильників доброї волї, відносити ся у всяких справах промислових до відпоручника Комісиї, котра хоч би в найдрібнїйших дїлах можливих, удїлить інформаций.

Львів дня 13 грудня 1904.

Комісия промислово-інформацийна при товаристві „Зоря“ у Львові ул. Краківска ч. 17. [illegible] 5—5

Товариство взаємного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

у Львові, Ринок ч. 10, дім Просьвіти.

Членами Товариства можуть бути тільно обезпечені тревало в „Днїстрі“ від огню. Членский удїл 50 кор. можна зложити в ратах; вписове 2 кор.

Члени Товариства можуть затягати **позички на 6%** за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; оплату більших позичок розкладає ся *на 10 літ.*

При парцеляциях і иньшім купни землї нехай купуючі звертають ся за позичками до „Днїстра“.

Вкладки щадничі приймає Товариство на 4%.

З чистого зиску дістануть члени *дивіденду* від удїлів а часть зиску призначує ся *на добродійні цїли;* дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. п. *18.385 корон.* 34

(Стан 31 мая 1904)

Вкладки	1,693.745 К.	Позички	1,403.472 К.
Удїли	55.947 К.	Цїнні папери льос.	
Фонди резервові	23.522 К.	в банках і на рах. біж.	506.994 К.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·46, 5·50, 9·10*.
" Кракова	2·31*, 6·00, 5·55, 1·30, 5·40, **8·40***, 9·50*.
" Тернополя	8·25*.
" " на Підзамчє	3·[illegible]4*.
" Рави рускої	6·42.
" Підволочиск	7·10, 2·30, 5·30, 10·20*.
" " на Підзамчє	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
" Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
" Самбора	8·00, 10·00*.
" Станиславова	8·10.
" Яворова	8·20, 4·45.
" Белзця	5·03.
" Стрия	10·02, 4·35.
" Ряшева	10·20.
" Коломиї	11·35.

Поїзди льокальні.

З Брукович 6·42, 7·30 рано, 11·[illegible] передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·03 пополудни, 7·[illegible], і 9·12 вечером [від 8.5 до 11/9 вкл.)

З Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером. [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

Зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

З Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·55, 2·55, 6·20*, 10·55*.
" Іцкан	2·51*, 9·20, 2·45, 10·42*.
" Підволочиск	6·30, 1·55, 9·10*, 11·00*.
" " з Підзамча	6·43, 2·[illegible], 9·21*, 11·24*.
" Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
" Яворова	8·50, 5·48.
" Самбора	9·25, 3·40.
" Тернополя	10·35.
" " з Підзамча	10·52.
" Чернівцїв	10·45.
" Белзця	10·50.
" Стрия	3·05 10·05*.
" Ряшева	3·30.
" Коломиї	5·55.
" Рави руск.	7·05*, 11·10* [тільно що недїлї].
" Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брукович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·01 вечером від 8.5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл. 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·[illegible] пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 6·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9

Ч. 4. Львів Пятниця 7 (20) Січня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuławski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Г-35 2 підш.

Уступлене Комба.

В середу президент французского кабінету Комб вручив президентови републики Любетови іменем цілого кабінету письмо з просьбою о димісию. Президент Любе приняв димісию, але припоручив усім міністрам задержати свої уряди аж до іменованя наслідників.

В письмі до Любета виложив Комб причини, задля котрих кабінет постановив уступити. Насамперед висказав він жаль, що мусить уступити перед довершенєм своєї програми реформ, на котру завсїгди згоджувала ся більшість як палати послів так і сенату. Однако клерикалам і націоналїстам на жаль удало ся розбити сильну більшість палати послів, так що заходить небезпека, що кабінет кождої хвилї міг би лишити ся в меншости, і то через справу, котра навіть не остає в звязи з загальною політикою правительства. Длятого кабінет після голосованя в палаті послів (д. 13 с. м.), котре виразно похвалило его політику, уважає за свій обовязок уступити, хоч і був би готов до дальшої борби. Ухвали більшости, хоч і незначної, мусять обовязувати кожде правительство, яке дальше наступить. Комб висказує певну надію, що „републиканьска унія“ доведе духове визволене до успішного кінця. Вкінци дякує він президентови Любетови за оказувану ему і его товаришам прихильність.

Треба тут зазначити, що д. 13 с. м., коли ходило о судьбу кабінету Комба, палата послів відкинула порядок дневний, против котрого заявив ся Комб, лише 296 голосами против 277. Коли-ж прийшло до голосованя над порядком дневним, на котрий згодив ся Комб, більшість за правительством оказала ся при поодиноких точках того порядку дуже неоднакова. І так за точкою, в котрій мало ся висказати похвалу для програми правительства, віддано 380 голосів против 55; за точкою, похваляючою поясненя правительства, віддано вже лише 287 голосів против 281. Таким способом, хоч похвалено програму правительства, то таки довіре до того-ж самого правительства оказало ся досить непевним. І длятого Комб бачив ся спонуканим просити о димісию.

Комб станув в червни 1902 р. на чолї кабінету по уступленю Вальдека-Русса, а д. 10 червня того року проголосив в палаті послів програму нового правительства. „Хочемо — сказав він — армію тримати здалека від політики і перешкодити, щоби служала каригідних підшептів. Часть духовеньства хотїла справу католицкої церкви змішати з духовними конґреґациями і всупереч духови закона пустила ся на виборчу арену. Такого поведеня не можна стерпіти, так що спільно з палатою будемо мусіли розважити, чи досить тих способів, які має правительство, щоби сему запобігчи. Заразом станемо тут з внесенєм на знесене шкільного закону з р. 1850, щоби державі привернути его права“.

Комб мав дальше вести внутрішну полїтику Вальдека-Русса; тимчасом пішов він в церковних справах так далеко, що Вальдек-Руссо, говорячи в сенаті про конґреґациї, заявив ся против богатьох розпоряджень свого наслїдника. Виконуючі приписи до закону о конґреґациях заострював Комб кілька разів і вкінци відобрав бувшим монахам право здавати державні іспити на учителїв низших і середних шкіл. Він хотїв усі школи відразу перемінити на сьвіткі, а заразом дуже рішучо переводив свої помисли в загальній церковній політицї. Против конґреґаций виступав так, що навіть визначні і щирі републиканцї закидали ему безправність і нарушуванє горожаньскої свободи. Его політика довела вкінци до зірваня дипльоматичних зносин з Ватиканом. При тім занедбав він инші важні справи, як реформу доходового податку, дволїтну службу войскову, заосмотрене робітників на старість і и.

Умірковані сторонництва почали відвертати ся від него, а противники та кандидати до міністерских тек почали під ним рити. Втім вигринула справа доносів в армії; дійшло до того, що на засїданю палати послів Сіветон побив міністра війни. З того часу кабінет Комба почав клонити ся до упадку, а в палаті часто більшостию ледво кількох голосів позискував заяву довіря Вкінци прийшло до уступленя кабінету.

В справі утвореня нового кабінету нараджував ся президент Любе з президентами сенату і палати послів. Президент сенату Фальє заявив, що новий кабінет повинен дальше вести політику Комба, а членами кабінету повинні стати лише члени дотеперішної більшости. Противно президент палати послів сказав, що новий кабінет повинен вести політику мирну, щоби з'єдинити всї републиканьскі ґрупи; кабінет того самого напряму, що Комба, стрів би ті самі трудности. Доносять, що утворити новий кабінет буде не так легко і вимагати буде довшого часу, ніж доси припускано.

Політичний процес.

Дальша розправа против д-ра Трильовского і Яцка Войчука, що розпочала ся в середу о 5 ій годині вечером, була посьвячена переслухуваню прочих відводових сьвідків. Як перші чотири відводові сьвідки, іменно Шокалюк із Заболотова, Федір Ліщук з Хлїбичина, Попадюк з Хлїбичина і Лукащук із Заболотова, переслухані того дня рано, заперечили з цілою рішучостию, немов то д-р Трильовский мав говорити до народу інкриміновані слова, так і слідуючі сьвідки ствердили, що обтяжаючі зізнаня сьвідків доводових є брехнею і клеветою.

Сьвід. Іван Ліщук з Хлїбичина прислухував ся уважно бесіді д-ра Трильовского на зборах „Січи“ в Борщеві, але якихсь слів про бите Жидів в Росиї, про „руского короля“ і его „заступника“ або про те, щоби цісар мусів забрати Поляків до Варшави, а Жидів до Палестини, як також що „бук то руский параґраф“, він не чув, бо того бесідник не говорив. З „Історії дурної корови“, відчитаної п. Шпитком, сьміяв ся так як всі инші, але що властиво та історія має значити, сьвідок не знає.

Сьвід. Михайло Попадюк так само заперечує, щоби д-р Тр. говорив на зборах щось каригідного. Байки про „дурну корову“ не розумів. Коло устроєня зборів „Січи“ заходив ся лише Юрко Войчук (котрий — як звісно — починяв тепер обтяжаючі зізнаня на свого брата, обжалованого Яцка) а так само лише Юрко займав ся січовими вправами по зборах. Яцко Войчук відійшов зараз по зборах до своєї хати, де приймав гостий з нагоди хрестин.

Сьвід. Матвій Шварц, латинник і по польски говорити не вміє, зізнає зовсім подібно.

Сьвід Василь Загриньовский господар з Демидча, б. жандарм, оповідає про збори в Борщеві згідно з попередними сьвідками і перечить рішучо тому, немов то д-р Трильовский виголошував там інкриміновані слова. — Д-р Олесницкий: Ви були жандармом і тому видїли та слухали не одні такі збори. Як ви думаєте, що зробили би люди, коли-б хто їм сказав, що він є їх королем? — Сьвідок: Обурили би ся і его звязали би! — Д-р Олесницкий: А ви такі слова остали би в тайнї перед властями? — Сьвідок: Хоч би ніхто й не доніс, то дійшли би до відома старости „телеґрафічно“. — Олесницкий: А на инших зборах, де промовляв д-р Трильовский, ви бували? — Сьвідок: Чому ні, бував, але чогось подібного д-р Трильовский нігде не говорив. — Дальше впевнює сьвідок, що не говорив про якийсь „руский параґраф“, а на допити д-ра Лезера заявляє, що не чував, аби Яцко Войчук говорив про різане Жидів, панів і т. д.

Сьвід. Микола Шинкарюк згадує так само про збори в Борщеві, про Шпитка... — Предсїдатель трибуналу Хто то сей Шпитко? — Сьвідок: Та от... такий чоловік. — Предсїдатель: Звідки він там взяв ся? — Сьвідок: Або я знаю, прийшов... може мав інтерес. — Щоби д-р Трильовский говорив про різню Жидів в Кишиневі, про цісаря, аби забрав собі Поляків до Варшави і т. д., сьвідок рішучо перечить. — Д-р Олесницкий: А не чули ви, як д-р Трильовский підніс руку до гори і сказав: ми маємо бук і то наш руский параґраф! — Сьвідок: Того не говорив! — На допити д-ра Лезера сьвідок зізнає, що „Січию“, зборами і вправами займав ся Юрко Войчук, а Яцко Войчук до нічого не мішав ся.

Сьвід Стефан Томчук, кошовий „Січи“ з Демидча, подає докладно зміст промови д-ра Тр. в Борщеві, що пояснив причину повстаня товариств „Січий“, їх цїль, дальше згадує про „Історию дурної корови“, з котрої всі сьміяли ся, але провідної гадки тої історії не вміє сказати. Про різню Жидів, руского короля і т. д. не було бесіди. Сьвідок зазначує корисний вплив „Січи“ на село, де давнїйше „було зле“, люди пили, били ся, але як повстала „Січ“, то почали ходити до читальнї, устаткували ся і стали чесними людьми. Оповідає також, що підчас противжидівских заворушень в Заболотові він вратував від смерти одного Жида і за то був побитий, але д-р Трильовский сказав ему, що дотре зробив, що з него чоловік „порядний“, і що так всї Січовики мають робити.

Сьвід. Федько Мурзак, із Заболотова, оповідає про хід зборів в Борщеві згідно з попередними сьвідками. По д-рі Трильовскім говорив Шпитко про „дурну корову“, люди сьміяли ся... — Предсїдатель трибуналу: Що то за чоловік той Шпитко? — Сьвідок: Не знаю. — Предсїдатель: Господар? — Сьвідок: Та де ні! — Предсїдатель: А якже був убраний? — Сьвідок: Так гейби Поляк... — По кількох дальших словах сьвідок затяв ся і замовк. Зробило ся ему недобре, бо втомлений дорогою, голодний... Супротив того оборонцї і прокуратор зрекли ся дальшого переслуханя сего сьвідка.

Сьвід. Андрій Лукащук із Заболотова годить ся в своїх зізнанях цілковито із своїми попередниками і стверджує, що д-р Трильовский про Кишинів, руского короля і т. д. не говорив. — Предсїдатель: Чи ви лише не чули, чи таки не говорив? — Сьвідок: Таки не говорив! На то можу присягнути сто разів. — Предсїдатель: Ви присягали лише раз а то, що говорите, мусить бути правда. — Сьвідок: Ні, таки не говорив.

Сьвід. Семен Косович із Заболотова зізнає майже те саме. Д-р Трильовский нічого противзаконного не говорив, історія „дурної корови“, відчитана Грицем Щипавкою, була сьмішна, але сьвідок її не розуміє. — Предсїдатель: Хто се той Гриць

Щоб весело розпочати рік.

Анатоля Франса.

Ортер, видавник „Зорі“ і редактор „Національного Огляду“ та „Нового Ілюстрованого Віка“, приймаючи мене в своїм кабінеті, заявив менї з глубини свого редакторского крісла:

— Дорогий Марто, напишіть менї оповідане для мого надзвичайного числа „Нового Віку“. Триста стрічок з нагоди Нового року. Щось актуального з аристократичним ароматом.

Я відповів Ортерови, що не зовсім надаю ся до его вимог, але радо дам ему оповідане.

— Я хотїв би — сказав він — щоби воно називалось „оповіданєм для богатих“.

— Менї подобає ся більше „казка убогих“.

— Догадую ся. Казка, що викликує у богатих співчуте для убогих.

— Що-ж коли я не признаю співчутя богатих до бідних.

— Дивний погляд!

— Зовсім не дивний, а науковий. Я уважаю співчуте богатого до бідного обидливим почуванєм, яке суперечить всім основам братної любови. Коли ви хочете, щоби я звернув ся до богатих, то я скажу їм: „Увільнїть убогих від вашого співчутя; вона їм ні до чого. Длячого співчуте, а не справедливість? Маєте з ними рахунки — полагодїть їх. Се дїло не почувань. Се економічне дїло. Коли те, що ви їм ласкаво предкладаєте, робить ся тому, щоби продовжити їх убожество, то поступаєте несправедливо; і сльози, які ви придаєте до вашої ласки, зовсїм її не оправдують. Треба все звернути — як говорив прокуратор до судиї, після проповіди дорогого брата Мапора. Ви даєте милостиню, щоби не звертати. Ви даєте нам, щоби зберечи богато, і радуєте ся. Так кинув тиран свій перстень в море. Але Немезида богів не приняла сего дару. Рибак приніс тиранови перстень в череві риби. І Полїкрат лишив ся всїх своїх богатств.

— Ви жартуєте.

— Не жартую. Я хочу показати богатим, що вони щедрі по дешевій цїнї і що не так треба чинити. Така рада може бути їм дуже хосенна.

— І такі ідеї ви хочете проповідувати в „Новім Віцї“, щоб повалити часопись. Ні, друже мій, ні...

— Чому хочете ви, щоби богатий поступав з бідним инакше, як з богатими, що мають власть? Він платить їм се, що їм винен, а як не винен нічого, то нічого й не платить. То чесність. Коли він чесний, то нехайже так поступає з бідними. Не думаю, щоби бодай оден богатий так думав. Цїле дїло лише в границях обовязку; тут зачинає ся неозначеність, з котрої ніхто не старав ся вийти, далеко приємнїйше бути в неясности. Вони знають, до чого вони обовязані. Але кілько обовязані — не знають, і від часу до часу дає ся малий задаток. Се називає ся добродійностию і воно дуже вигідно.

— То, що ви говорите, мій друже, не має найменшого здорового змислу. Я, може бути, більший социяліст, як ви. Але треба бути практичним Облекшити біль, продовжити єствоване, поправити хоч частинку суспільної несправедливости — се вже гарний результат. Лїпше що-небудь, як нічо. То не все, але таки щось. Коли оповідане, о котре я вас прошу, зворушить серця соток моїх передплатників і спонукає їх до доброго дїла, то вже щось значить. В той спосіб злагіднить ся дещо жите убогим.

— Чи се добре, щоби жите убогих ставало лагіднїйше? Убожество потрібне для богатства і богатство потрібне для убожества. Ті два зла викликують одно друге і піддержують ся взаїмно. Не треба злагіднювати нужди, її треба викоренити. Я не буду намовляти богатих до добродійности, тому що їх милостиня робить добре тим, що її дають, а не тим, що її беруть, і вкінци тому, що богатство само по собі жорстоке, отже не повинно прикрашати ся обманчивою одїжю сердечности. А що ви хочете, щоби я написав оповідане для богатих, то я їм скажу: „Ваші бідні — то ваші собаки, котрі ви кормите, щоби кусали ся.“ Вони витворюють для вас свору, що лає на пролетарият. Богаті дають лише тим, що просять. Люди працї нічого не просять і нічого не дістають.

— А сироти, калїки, старцї?..

— За ними право жити, для них я не стану викликувати співчутя, а буду домагати ся їх права.

— Все те теориї! Вернїм ся до дійсности. Ви напишете менї лише оповідане з нагоди Нового року; можете приправити его крихіткою социялїзму Социялїзм в моді. То свого рода елеґантність. Я очивидно не говорю про социялїзм Жореса, а про добрий социялїзм, котрий сьвітскі люди дуже влучно і остроумно противставлять колективізмови. Дайте менї в своїм оповіданю молодих героїв; оповідане буде ілюстроване, а в образках всї люблять щось ніжного. Виведїть гарненьку молоду дївчину. Се не трудно?

— Ні, се не трудно.

— Не могли-б ви вивести в оповідане малого коминаря. Я маю на той случай готову ілюстрацию, що зображає гарненьку молоду дївчину, як подає милостиню малому коминяреви на ступнях церкви. Се буде нагода пустити его в дїло... Студено, паде сніг... Гарненька панї подає милостиню малому коминареви... Уявляєте собі?

— Уявляю.

— Ви розвинете сю тему.

— Добре. Малий коминар, ведений почуванєм вдячности, кидає ся на шию дамі, що показує ся власною дочкою ґрафа де-Лїнот. Він цїлує її і випечатує на її сьвіженькім личку маленьке О із саджі. Гарненьке, мале О, зовсїм округле і зовсїм чорне. Він любить її. Дївчина не остає рівнодушною у відповідь на таку щиру і просту прояву чувства... Менї здає ть ся, що ідея доволї зворушлива.

— Справдї, у вас щось з того вийде.

— Заохочуйте мене продовжати...

Вернувшись до свого розкішного помешканя, панночка вперве відчуває бажане не мити ся, їй хотїлось би зберечи на личку відтиск губ, що доторкнули ся її. Між тим малий коминар проводив її до дверий дому. Він стоїть під вікнами чарівної дївчини. Гарно?

— Справдї, справдї...

Я продовжаю. На другий день дївчина лежить в своїм білім ліжочку і нараз бачить, що з комина вилазить малий коминар. Він наївно кидає ся до чарівної дитини і покриває її маленькими, круглими О із саджі. Я забув вам сказати, що він дивної краси. Ґрафиня де-Лїнот его при тім приємнім занятю. Він так відданий свому дїлу, що не видить її і не чує.

— Пане Морто...

— Він так відданий свому дїлу, що не видить її і не чує. Прибігає ґраф. У него душа аристократа. Він ловить малого коминаря за шиворот і кидає за вікно.

— Алеж дорогий пане Морто!

— Сейчас кінчу. За кілька місяців малий коминар оженив ся з благородною дїв-

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.

Щипавка? — Сьвідок: Якийсь панок... — І сей сьвідок, подібно як всї попередні, на запити обох оборонців, д-рів Олесницкого і Лезера сказав рішучо, що д-р Трильовский про „рускій параграф" ані в Боршеві ані на зборах в инших місцевостях не говорив, а так само, що Яцко Войчук по виборі старшини пішов до своєї хати, підчас коли так зборами, як і січовими вправами та забавою на толоці займав ся виключно его брат Юрко.

Тут забирає голос д-р Трильовский і пояснює, що „Істория дурної корови" се віршована байка, алеґория, річ вправдї довга, але мало в ній акциї, котра заключає ся в тім, що „дурну" корову ссуть ріжні зьвірята, а весь зміст полягає на рефлексиях. Не дивниця, що сьвідки так мало вміють про се сказати. Значінє тої алеґориї можна всїляко пояснити, хочби й так, що „дурна корова" то Русь, а вовк, лев, лис, медвідь і безрога, що її ссуть, то чесні сусїди, що жиють коштом руского народу. Однак автор, п. Шпитко, читаючи свою „історию на зборах в Боршеві, не давав взагалї ніяких пояснень, а здаеть ся навіть, не читав її в цїлости, лише подав зміст. „Істория дурної корови" була друкована в однім з випусків коломийскої „Зорі". На зборах в Боршеві найшов ся п. Шпитко зовсїм случайно, бо обжалований (д-р Трильовский), стрінувшись з ним по дорозї, взяв его із собою на збори для писаня протоколу, де его й дїйсно вибрано секретарем зборів. Не був він отже ніяким референтом, а „Історию дурної корови" обжалований позволив єму лише тому відчитати, щоби розсьмішити та розірвати трохи нарід і в той спосіб настроїти его ум, непривичний чимнебудь довго займати ся, до слуханя дальших поважних річий. З тої самої причини обжалований на кожді збори на селї вибирає ся все з якоюсь збіркою анекдотів, з творами Руданьского, Федьковича або Стефаника. Подібною методою послугує ся звісний кс. Громїцкий з Бучача, що переплїтає свої проповіди анекдотами, краковяками і т. п. Впрочім п. Шпитко не відгравав на зборах більше ніякої ролї і взагалї січовим рухом не займав ся.

На тім скінчило ся переслухуванє сьвідків.

По короткій перерві д-р Лезер зажадав покликаня нових сьвідків для ствердженя обставини, що на сходинах в хатї Яцка Войчука говорили лише Юрко Войчук і Дмитро Лукащук, отже для доказаня, що зізнаня сьвідків Мих. Грипика і Юрка Ключука, обтяжаючі Яцка Войчука, є неправдиві. Трибунал очевидно тому відмовив, подібно як спротивив ся покликаню сьвідків, предложених д-ром Лезером на ранїшній розправі.

Відтак приступлено до відчитаня протоколів, списаних з ріжними сьвідками, котрих переслухано в Коломиї і Заболотові. Дальше відчитано протокол ревізиї, переведеної в мешканю д-ра Трильовского в Коломиї, і два листи з поміж численних паперів забраних при ревізиї.

О год. пів до 9-тої вечером розправу перервано і відложено до пятниці.

Нинїшна розправа розпочала ся відчитанєм [на домаганє прокуратора] одного уступу з брошурки Моста „Kto z czego żyje", виданої за дозволом цензури в Кракові, і [на домаганє д-ра Олесницкого] „Десятьох заповідий січових", поміщених в одній книжочцї „Зорі". З відчитаня инших письм і брошур обі сторони, прокуратор і оборона, зреаґували. Додатково зажадав д-р Олесницкий відчитаня деяких уступів із статї д-ра Трильовского, уміщеної ще в 1901 р в краківскім місячнику Krytyka, де автор виявив найлїпше свої політичні почуваня до Поляків, супротив котрих однак після акту обжалованя мав ширити ненависть, і мимо протесту прокуратора, трибунал по нарадї прихилив ся до сего домаганя. Згадану статю відчитано в цїлій основі. Автор старає ся кинути критичне сьвітло на партийні відносини галицких Русинів, поясняє постуляти радикальної партиї і бажає лїпшого пізнаня Русинів з боку Поляків, особливож польскої преси, бо лише від того зависить поправа обопільних, а так тепер напружених відносин обох братних народів.

Дальше на домаганє д-ра Лезера відчитано судовий вирок, котрим засуджено сьвідків Юрка Войчука, Костина Максимова і Проця Танасїйчука за крадїж на кару арешту. Судове поступованє переведено на донесеня Яцка Войчука, отже в тім треба шукати льоґічно мотивів обтяжаючих зізнань згаданих сьвідків в теперішній розправі против Яцка Войчука. — Відчитано також сьвідоцтва моральности, виставлені громадским урядом для Яцка Войчука, з котрих показує ся, що обжалуваний був чотири рази караний за ріжні малозначні провини. — На тім закінчено доводове поступованє розправи.

Забирає голос прокуратор Ганчаковский і на основі обтяжаючих зізнань кількох сьвідків старає ся піддержати в повні заміти против обжалованих, обняті актом обжалованя, та домагає ся їх укараня.

В обороні обжалованого д-ра Трильовского забрав голос д-р Олесницкий.

Сю промову як і звіт з розправи пополудневої, з вироком, що западе імовірно пізно вечером, подамо завтра.

Атентат на царя?

Вчера став ся в Петербурзї небувалий в історії атентатів факт... В часї йорданьскої паради **стріляли до царя з гармат!**

Поки що справа не вияснена, тож нинї обмежимо ся на подаваю телеґрамів з Петербурга: Петербурґска аґенция телеґрафічна доносить: „В часї обходу Йордану, **рівночасно з другою сальвою кілька картачів від біржи розторощило вікна в Миколаївскій сали зимової палати.** Перед біржою були уставлені гармати в цїли віддання сальв в часї торжества. Цїлий факт еще не вияснений. Говорять, що оден поліцийний урядник убитий". Друга телеґрама аґенциї доносить: „Оногди відбували ся вправи кінної батериї ґвардиї. Оден картач лишив ся в гарматвій люфі, а вчера через похибку вложено в люфу і картач вистрілив". Бюро Райтера в Льондонї дістало вчера з Петербурга слїдуючу телеґраму: „Коли нинї сальви з моздірів заповідали кінець торжества Йордану, до вікна Миколаївскої салї зимової палати впали стріли. Ранених нема. Куля знищила в сали електричну лямпу". Урядово в Петербурзї оголошено: „В часї торжества Йордану, коли зачали давати звичайні сальви, стала ся пригода. Гармата батериї уставленої коло біржи, замість слїпого стрілу викинула картач. Куля упала коло дошок, уложених на березї Неви недалеко полонки Йордану, коло фасади зимової палати. Шиби в 4 вікнах розбиті, оден поліцай ранений. Впрочім після дотеперішних інформаций, не сталось нічо більше. Слїдство веде ся".

Війна.

(Телеґрами).

Париж. Слїдча комісия в гельскій справі відбула перше явне засїданє, на котрім відчитано російске і анґлїйске експозе з представленєм стану річи. Анґлїйске експозе твердить, що в ночи дня 21 жовтня на мори була тільки рибацка фльотиля з всякими приписаними сиґналами, що сих сиґналів не мож було не видіти, що між рибацкими кораблями не було жадного воєнного корабля японьского, жадного Японця, ані жадного материялу воєнного. Росияни дали до них сальву, мимо сиґналів не здержали пальби і відплили, не давши рибакам помочи. Російске експозе рішучо твердить, що між рибацкими суднами розпізнано японьскі торпедовцї і богато суден подібних до рибацких. Одно з них в'їхало між російскі панцирники, котрі через 10 мінут стріляли, аж торпедовцї щезли. Експозе кінчить ся словами: Рождественьский мав право і рішучий обовязок так дїлати, мимо можности зробленя шкоди невтральним і невинним рибакам.

Токіо. Японцї сконфіскували коло Тушіми анґлїйский пароход, котрий дня 17 падолиста плив з Кардіфу і віз 5.900 тон вугля до Владивостока. Сконфіскований пароход Японцї приготовлюють до Сасєчо.

Сеуль. Японцї знов отворили рух до Фузану, бо вже не потребують бояти ся владивостоцкої ескадри, котра зразу непокоїла транспорти на сїй лїниї.

Льондон. Загальну увагу звернув за себе факт, що 16 пароходів, котрі везуть вуголь для фльоти Рождественьского, обезпечено дуже низько і то лише на просторонь до Кейльона. З факту, що сї кораблї обезпечено лише до місця, до котрого японьска фльота не доїде, їдучи на стрічу Рождественьскому, здогадують ся, що цїла балтийска ескадра поза Кейльон не поїде і буде відкликана.

Токіо. З послїдних донесень з Манджуриї виходить, що разом з Росиянами оперує і підпирає богато віддїлів правильних хіньских військ. Росияни стратили в послїдних днях 300 людий. Віддїл Міщенка мав 5000—6000 людий і мав гармати. Богато Росиян полонено.

Петербург. На заміти заграничних ґазет, що російский віддїл Міщенка, своїм походом через територию на захід ріки Ляо, нарушив невтральність, півурядові дневники російскі заявляють, що по вибуху війни російске правительство виключило від невтральности цїлий простір між рікою Ляо а зелїзницею Інкау-Сінмінтін, на захід від сеї лїниї а по части також на північ від ріки Ляо.

Токіо. Заряд маринарки доносить, що при атаках на Себастополь під Порт-Артуром погибло японьских 17 офіцирів і матрозів. Приготовленя до розміщеня 35 тисячів полонених Росиян вже закінчено. В Теуґакаї помістять 5.000, в Гамалярі коло Осака 20.000, а решту в инших місцевостях.

Париж. Дневники доносять з Петербурга, що в короткім часї зачне ся російска офензива. Куропаткін хоче скористати з переваги своєї кінноти і артилєриї і жадає заатакувати Японців в долинї ріки Гун. Куропаткін має 350.000 людий. Фронт евентуальної великої битви розтягнув би ся на 80 км.

Льондон. З Шангаю доносять, що хіньске правительство жалує ся, що Росияни обсадили хіньску територию Ілї, між Хінами і східним Туркестаном. Росияни мали також обсадити Кашґар в Туркестанї, против чого запротестував ґубернатор Кашґару.

Телеґрами.

З Росиї.

Петербург. Міский заряд вніс до сенату обжалуванє против градоначальника Фульона о надужитє урядової власти, доконане відданєм каменичних сторожів до розпорядимости поліциї з нагоди акциї против уличних розрухів в грудни м. р. Розправа в сенатї відбуде ся 28 січня.

Саратов. Земство дістало від хлопів, властителїв більшої посїлости і инших адресу з 200 тисячами підписів, заявляючу, що підписані прилучають ся до ухвали конґресу земств, котрий відбув ся в грудни м. р.

Київ. Конґрес кримінольоґів власти замкнули, бо при нарадах переступлено правом начеркнені границї.

Баку. Страйк робітників закінчив ся в наслїдок уступок працьодавців.

Петербург. До страйку робітників францусько-російских варстатів прилучили ся робітники „Невских доків", в котрих працює 12.000 людий. Застрайкувало також 8 тисячів робітників з фабрик Шіблїца. Страйкарі приготовили петицию, в котрій домагають ся ріжних зарядженьв інтересі робітничої кляси, і запевняючих особисте безпеченьство, свободу слова, совісти і зборів.

Відень. Wien. Allg. Ztg. доносить, що о димісиї Мірского в Петербурзї не було навіть бесїди. Навіть голова комітету міністрів, Вітте, бажає собі горячо, щоби Мірский лишив ся на своїм становищи. Вітте хоче лиш дістати право безпосередного приступу до царя і доручуваня єму безпосередно рапортів ріжних міністрів. До сеї пори Вітте мусїв робити се за посередництвом Мірского. Мірский є в Росиї популярнїйший від Віттого і тому уступленє Мірского пошкодило би акциї, яку Вітте розпочав, редаґуючи звісний указ царский о реформах.

Відень. N. Fr. Presse доносить рішучо, що в середу Мірский дістав димісию і що міністром внутрішних справ вже іменований кн. Оболеньский.

Страйки.

Брест. Тут застрайкували портові робітники. В середу вечером страйкарі устроїли демонстрацию і при тій нагоді вкинули до моря 100 бочок з вином. Війско розігнало демонстрантів.

Ессен. Робітничий синдикат доніс вчера, що страйкує 185.000 робітників. Після инших вістий число страйкарів доходить до 250.000.

Geschäfts-Majorität.

Градець. Gr. Tagbl. доносить з Відня, що великі парляментарні сторонництва наміряють утворити більшість для полагодженя державних конечностий. Се не має бути правительственна більшість, лише Geschäfts-Majoritet. Фетер має скликати президиї клюбів в цїли обговореня сеї справи. Ґавч возьме участь в сїй конференциї. В понедїлок відбуде ся кабінетова рада, на котрій буде ухвалений остаточний текст декляраций, котру правительство предложить палатї послів на сї першім засїданю.

Краєві фінанси.

Відень. За ініцииятивою істрийского видїлу краєвого відбуде ся в половинї лютого конференция членів австрийских видїлів краєвих, котра займе ся справою санациї краєвих фінансів.

З Угорщини.

Будапешт. В ріжних місцевостях приходить з нагоди передвиборчих зборів до кровавих бійок між лїбералами а опозиционїстами. Опозицийні дневники доносять, що якийсь учитель зневажив Тісу чинно, коли сей виходив з бенькету в честь міністра гонведів. Урядові дневники заперечують сю вість.

Кошут за федерацию.

Будапешт. На бенькеті сторонництва независимости в Ясберенї Кошут заявив ся за федералїстичним перестроєнєм Австриї. Народи, котрі мають історичну минувшість, отже Поляки, Чехи і Нїмцї повинні дістати до певної степени державну независимість. Всї ті три держави утворили би спільну федерацийну державу, з котрою Угорщина була би сполучена персональною униєю.

Сербска позичка і гармати.

Відень. Між австрийскими фінансїстами і фабрикантами запанував переполох, бо розійшлась чутка, що сербске правительство рішило ся затягнути 70-мілїонову позичку на зелїзничі і військові цїли не в Австриї, а в Нїмеччинї і Франциї. Будова сербских зелїзниць має бути віддана францускім інжинїрам, а гармати і инші достави також мають бути замовлені не в Австриї, лише в Нїмеччинї. Нинї доносять з Білграду, що справа еще не порішена.

Новинки.

— **Традицийне торжество Йорданьске** почало ся сего року по раз перший богослуженєм не у Волоскій церкві, але в Преображеньскій при Народнім Домі [з причини, що Преображеньска церков значно більша від Волоскої, впрочім вузенькою улицею Рускою попри церков Волоску їздить трамвай]. Службу Божу відправив Впр. митрополит Андрей в сослуженю митратів Білецкого та Туркевича з капітулою при сьпіві хору питомців. Простора церков була битком заповнена. По службі Б. рушив похід з церкви улицею Краківскою до Ринку. Воду осьвятив митрополит сим разом при кирници коло „Народної Торговлї" [а не, як доси бувало, напротив дому „Просьвіти]. Потім похід обійшов довкруги ратуша і повернув Краківскою улицею назад до церкви. Похід, як звичайно, був дуже численний, цїлий Ринок заляг нарід. В поході взяли участь представителї властий військових і цивільних і представителї руских товариств і інституций. З достойників були намістник, маршалок краєвий, академічний сенат, директор Сеферович, віцепрезидент Плажек, віцепрезидент міста Михальский, директор поліциї Шектель і иньші. Гонори військові сповняли віддїли двох полків, 30-го і 80-го з музикою 80 п. Підчас цїлого походу сьпівали на переміну хор дух. семинариї і хор руских ремісників „Зоря" дуже гарно. —Годить ся зазначит и що підчас походу звертав на себе увагу жезл митрополита роботи звісного сточника Василя Шкрибляка з Яворова [косівского повіта]. Жезл цїлий з дерева яворового вирізуваний а надто народні взори виконані ріжнобарвними скляними пацьорками, золотим дротиком та вкладуванєм дерева тисового і сливового. Фотоґрафічна знимка того жезла находить ся в II части „Гуцульщини" проф. Володим. Шухевича.

— **Фестин „Сокола".** Новостию був вчерашний фестин львівского „Сокола" на ставі „Морске Око" не лише тому, що се був взагалї перший рускій фестин на ледї, але найшло ся там на лижвах немало новиків, яких гладонький лїд спонукав перекинути ся з ролї видців в лижварских аспірантів. Звичайно перша проба не все виходить складно, так і вчерашний фестин був, так сказати-б, для більшости его учасників лише лекциєю лижвового спорту, пригадкою давно забутого знаня ховзаня, а вкінци милою „рандкою" зі знакомими з вечерків і забав. Лижварів творила переважно молодїж і кількох старших, а много старших осіб залюбки приглядало ся, як їх дїти мчать або мучать ся на ледї. Хто прийшов вчера лише оглядати заповіджені несподїванки, дізнав гіркого розчарованя, бо ті всї танцї, забави, перегони і походи мусїли відпасти, єсли мав удержати ся сердечний товариский настрій між лижварами і лижварками. Доводило ся менї вчера на ледї часто почути від неодного і неодної, що по тілько а тількох лїтах нинї перший раз ховзає ся, що впрочім було пізнати. Хтож ледви може удержати ся на лижвах при помочи лїпшого лижваря, того тягнути до забав і перегонів було-б спортовним варварством. З того приводу аранжери забав відложили свої услуги на пізнїйший фестин, який на домаганє многих учасників устроїть „Сокіл" небавом. Додати ще належить, що приґравала музика ветеранів та що лижварі не тратили на ледї рівноваги, себто не падали. Вчерашний фестин був, так сказати-б, пробою до змірення сили ховзанкового спорту у руских жителїв Львова. Проба вийшла дуже добре, тому „Сокіл" в імя девізи „в здоровім тїлї здоровий дух" устроїть сего року ще неоден фестин на ледї, єсли зима потягне. Про гостий, як можна було вчера почути, журити ся не треба, бо ті всї, що ховзали ся вчера по кількох лїтах випочинку або перший раз, певно загостять вдруге на лїд, як лише відпічнуть з вчерашного умученя, та ще приведуть з собою сотки нових любителїв ледового спорту. — *Г.*

— **До Его Екcеленциї п. намістника!** Всюди по школах навіть людових висилає дирекция повідомленя до родичів в справі поступу учеників в науцї. Є обовязок дирекций середних шкіл повідомляти батьків і опікунів учеників о лихих поступах. На папір є якийсь фонд, коли всюди дирекциї так повідомляють. Можеби і дирекция бережаньскої ґімназиї така ласкава була повідомляти батьків, щоби двійки і треті нечайно на батьків не спадали. Почту і так ми оплачуємо. Зачуваємо, що сего року випадає столїтний ювилей істнованя бережаньскої ґімназиї. Сьвято се випало би ще красше, коли би приміром оснувати яку стипендию для бідних учеників з тих фондів, котрі заощаджують ся в тій ґімназиї на папери на повідомленя. — *Батько.*

— **Про опорожненє Вавеля** пише Czas: По мисли соймової ухвали і договору видїлу краєвого з правительством, видїл кр. віддав військовости ґрунти „на Ольши" вартости 252.000 К під будову нових касарень а крім того зобовязав ся виплатити 3,048.000 К на кошти будови касарень. Доси виплатив видїл кр. 1,300.000 К, а решту 1,748.000 виплатить ратами до 1 жовтня 1909 р. а в три місяцї потім (31 грудня 1909 р.) війско вимашерує з Вавеля. Цїла історична часть замку враз із сенаторскою вежою буде опорожнена вже 6 серпня сего року, отже видїл краєвий має внести вже на сегорічну сесию сойму внесеня з програмою перебудови королївского замку. На се треба буде знов мілїонів! — коби то лише від польских, а то зарівно і від руских податників!

— **Курси для учителїв шкіл середних.** Міністерство просьвіти намірає устроювати в

чиною, і се було за часів... Ось вам наслїдки вашої добродїйности.

— Досить, добродїю. В доволї наглумили ся вашї мною.

— Де-ж там. Я кінчу. Оженившись з m-lle de-Лінот, малий комивар зробив ся італїяньским ґрафом і зруйнував ся на хіньских перегонах. Тепер він мулярем при улици Ґете в Монпарнасї. Єго жінка має склеп і продає саламандри по 18 франків із сплатою на рати на 8 місяців.

Шановний добродїю, то зовсїм не сьмішно.

— Борони Боже, ваш Ортер. То, що я оповів, се-ж на дїлї „Chute d'un ange" Ламертіна і „Eloa" Альфреда де Віні. І остаточно воно лїпше, як вашї зворушливі оповіданя, що то вмовляють в людий, що вони гарні, тодї як вони зовсїм не гарні, що вони роблять добро, тодї як вони зовсїм его не роблять, і що добродїйність річ легка, тодї як се найтруднїйша річ на сьвітї. Моє оповіданє поучаюче. Крім того воно оптимістичне і гарно кінчить ся, бо благородна дївчина найшла в склепі при ул. Ґете щастє, якого вона з трудом глядала би в розривках і на забавах, колиб вийшла замуж за дипльомата або офіцира... Дорогий редактор, рішайте, чи приймаєте „Удачну добродїйність" до „Нового ілюстрованого Віка".

— Ви, як бачу, серіозно питаєте?

— Зовсїм серіозно. Як не хочете мого оповіданя, а поміщу его деинде.

— Де?

— В демократичній часописи.

— Не раджу вам...

Побачите.

часї великих ферій курси для учителів середних шкіл, щоби могли доповняти і поглубляти своє фахове знанє. Курс має тревати 12—14 днів. Сего року заведуть ся такі курси в універзитетах в Градци, Львові і в ческім в Празї.

— **П. Юліян Романчук** (син посла Юліяна Романчука), судовий ад'юнкт зі Скольго, одержав дня 17 с. м. в краківскім університеті степень доктора прав.

— **Огнї.** Сими днями згоріли в Дубівцях станиславівского повіта три загороди селяньскі; шкода 2.300 К, в значній части обезпечена. — В Печихвостах жовківского повіта згоріло кільканацять селяньских загород. — В Краснім скалатского повіта згорів дня 10 с. м. американьский млин Франц. Зайончковского, враз із запасами, вартости 30.000 К. — В Гусятинї дня 17 с. м. о 5 год. рано зачав горіти суфіт мужеской школи; огонь швидко угашено.

— **Дрібні вісти.** Намісник ґр. Потоцкий повернув з Відня до Львова в ночи з середи на четвер і в недїлю буде уділяти авдиєнций. — Крилошанина Ант. Петрушевича іменувала петербурска академія наук своїм почесним членом. — Місто Жовква введе у себе сего року електричне осьвітлене, 218 жарових ламп; осьвітлене обняв після умови на 25 літ підприємець Ян Кшиштофович, за що місто платити єму буде за перших пять літ по 5000 а за дальші літа по 6000 К річно. — Перенесено баталїони стрільців з Галичини: 1-ий баталїон з Рави рускої до Лїберця в Чехах, 25-ий з Мостів вел. до Відня а 29-ий із Заліщик до Монфальконе [коло Ґрадиски]. — В Турцї увязнено Поляковича [помічника урядника почтового] за крадїж листів. — В краківскім судї карнім почато слїдство о крадїж перед кількома днями на почтї в Хшанові мішка з грошевими посилками на 18.000 К; підозріна о крадїж служба від почтового воза буде з Хшанова доставлена до Кракова. — Спадкоємцї краківского адвоката Добії, котрий свого часу помер в краківскім краєвім шпитали на відділї божевільних а при обдукциї трупа стверджено слїди побитя єго шпитальною службою, внесли відклик до висшого суду від вироку першої інстанциї, відкинувши їх жадане винагороди в сумі 150.000 К; спадкоємцї позивають видїл краєвий, дирекцию краєвого шпиталя, директора і службу відділу для божевільних. — В Бучачи отворює ся заходом тамошного польского товариства педаґоґічного приватна семинария учительска від д. 1 лютого с. р. — В Гусятинї увязнено д. 16 с. м. дефравданта, почтового асистента Авраама Перльмуттера; знайдено при нїм 13.000 К; хотів він дістатись через границю до Росиї, а зрадив єго фризиєр Лятайнер, котрого просив о вироблене єму перепустки; на другий день гусятиньский суд виправив дефравданта до Відня. — Розправа в голоснїй справі старшого комісаря краківскої поліциї Баліцкого відбуде ся перед судом присяжних в Кракові в лютім с. р. — Краєвий маршалок ґр. Бадені виїхав до Відня, звідки верне д. 24 с. м. — В Кременчузї [на Українї] допустив ся хтось замаху на тамошного поліцаймайстра, обливши єму лице вітріолем. — Славний електротехнїк Тесля мав, як доносять з Нового-Йорку, винайти нову торпеду, котра викидає набій з добрим успіхом на далечінь десяти миль анґлїйских. — В Новім-Йорку вийдуть невдовзї твори президента Рузвельта в 25 томах [писаня історичні, суспільні, описи подорожий, публичні промови]; видавець заплатив президентови за право виданя величезну суму. — Нїмецка клерикальна Germania виступає в обороні сьвящеників-Нїмцїв [против атаків з польскої сторони], що они не хотять на териториї польскій в Прусах додавати в Льоретаньскій літаниї слів: "Królowo korony polskiej", бо нїякий папа не затвердив того додатку.

— **Баль Академічної Ґромади.** Запросини на великі вечерницї, які устроює товариство ві вторoк дня 7 лютого с. р. [а не в суботу дня 7 лютого, як мильно було подане на деяких запросинах] в великій сали Народного Дому, уже розіслані. Хто може через ошибку або мильно подану адресу запросин еще не дістав, зволить ласкаво віднести ся до комітету. Усї вечерки, які наше товариство устроювало від часу свого заснованя, тїшились все загальною симпатиєю і усе як найкрасше удавались. Щоби ся симпатия не зменьшалась, а як раз збільшалась, старав ся кождорічний комітет вечерковий о якісь новости, несподїванки, усунене петрушки і т. п. Один комітет, поучений досьвідом попередно, старав ся все о усунене неодних невигод і браків, так щоби та симпатия для нас все з року на рік більшала а не зменшалась. Однак при тій своїй запобігливости почали на жаль наші комітети забувати на удачу сих вечерниць, які усї однодушно балем називають, зі сторони матеріяльної. По оплаченю видатків, попередними роками за велику салю фільгармониї та електричного осьвітленя, лишив ся лише невеликий дохід. Дохід сей призначений на збільшене нашого невеликого запомогового фонду, який стає в пригодї та помочи нашим товаришам. З тої то як раз причини, щоби фондови приспорити як раз той дохід, який вперед пожирало оплачене сьвітла на величезні салї, рішив ся сегорічний комітет устроїти вечерницї в сали Народного Дому. Ощадивши в сей спосіб коштів, постарав ся комітет о пречудові карнети в видї мініятурних модних торбинок із срібних та золотих бляшок. Трех метних аранжерів буде проводити танцям, а капельник військової музики 80 п. п. приобіцяв комітетови спровадити найновійші і найгарнїйші танцї. Саля буде убрана, буфет добірний і дешевий, ґардероби вигідні. З всякими письмами просимо звертатись на адресу комітету вечеркового Акад. Громади, Львів Ринок ч. 10. — *Комітет.*

— **Орхестральні вправи „Кружка музичного Львівского Бояна"** розпічнуть ся наново по феріях сьвяточних в понедїлок дня 23. с. м. о год. 7. вечером в комнатах Бояна. З огляду на близький концерт прошу усїх членів точно і в комплєтї зібратись. — *Дирекция.*

— **Заходом „Буковиньского Бояна"** в Чернівцях відбудуть ся дня 15 н. ст. лютого 1905 в салї „Музичного Товариства" в Чернівцях „Великі вечерницї". — Стрій для пань вечерковий або народний, для панів фрак. — Вступ 5 К від особи. — Льожа на 4 особи з вільним вступом на салю 16 К. — Початок о год. 9-ій. — Запрошеня вже розсилають ся. Коли би хто з сусїдних повітів Галичини хотів явити ся на сих вечерницях, має звернути ся за запрошенєм до писаря товариства Василя Сїмовича в Чернівцях ул. Нового Сьвіта ч. 37. — *За Видїл: Модест Левицкий,* голова.

— **З Перемишля.** „Вефлиємска Ніч" буде представлена другий і послїдний раз в Перемишли в сали „Народного Дому" дня 24. сїчня н. ст. о 7½ г. вечером.

— **З Бережан.** Заходом „Товариства Руско Бурси" відбудуть ся в четвер дня 2 н. ст. лютого 1905 в сали „Надії" в Бережанах вечерницї з танцями. Стрій для пань народний, або вечерковий, для панів балевий. Білєти 2 К від особи. Вступ лиш за запрошенєм. — Початок о годинї 8 вечером.

— **На загальних зборах тов. „Родина" в Коломиї** дня 2 сїчня 1905 вибрано слїдуючий видїл: М. Каратницкий, радник суду, голова; Кость Телїшевский, нотар, заст. голови; М. Рибачок, проф. ґімн., касиєр; А. Лепкий, авск. суду, писар; І. Голик, учит. вид., бібліотекар; Е. Данилович, проф. ґімн., господар; К. Кмицикевич, упр. почт., аранжер забав, заступники. Т. Прокопович, учит. і В. Дяків канд. нотар.

— **Оперовий кружок „Львівского Бояна"** розписує отсим конкурс на написане лїбрета до оперетки під слїдуючими условями: 1) Штука має заповнити цїлий вечір. 2) Тему належить ся взяти з житя україньского люду або інтелїґенциї. 3) Реченець надсиланя творів кінчить ся з днем 1. червня 1905 включно. 4) Перша нагорода за найлучший твір виносить 100 корон, друга 50 корон. Рукописи належить ся надсилати на руки голови „оперового кружка" Йосифа Доманика (Львів, Ринок 10). До конкурсової комісиї будуть прошені: сов. Наталь Вахнянин, проф. д-р Кирило Студиньский, о. Остап Нижанковский, проф. Іван Копач та п. Олександер Бережницкий. — За Видїл „оперового кружка": *Йосиф Доманик* голова, *Стефан Чарнецкий* секретар.

— **Загальні збори товариства „Руска Хата" в Станиславові** відбудуть ся в недїлю дня 29 сїчня 1905 о годинї 5 вечером з слїдуючим порядком: 1) звіт із дїяльности уступаючого видїлу, 3) звіт із дїяльности уступаючого видїлу, 4) внесеня і інтерпеляциї членів. Єсли би приписана скількість членів о годинї 5 не явила ся, натогди відбудуть ся загальні збори о годинї 6 при числї присутних членів.

— **Товариство Шкільна Поміч в Станиславові** устроює ві вторoк 24 н. ст. сїчня в комнатах товариства „Руска Бесїда" (площа Франц Йосифа) вечерницї з танцями. Стрій домашний. Початок о год. 9-ій вечером. Вступ від особи 1 кор. — *Видїл.*

— **Нові почесні крилошани перемиської епархії.** Урядова Wiener-Ztg. оповістила іменоване пісарем оо. Емилїяна Дїдицкого, угнївского декана і пароха в Мостах великих і Івана Вірецкого, лїського декана і пароха в Лїську почесними крилошанами рускої капітули в Перемишли.

Померли:

— **Антонина Пушкарева,** з Дрогобича, вдова по ґімназ. професорі, померла дня 17 с. м. в Грусятичах коло Ходорова в 43 році житя. В. ї. п.!

З штуки і лїтератури:

— **З руского театру.** Ві вторoк виставив руский театр по раз перший новість: „Пан професор Хитрий", комедию в 3 діях Ернеста перероблену з нїмецкого О. О. Левицким. Ся — як сказано на афішах — перерібка з нїмецкого заслугує вповні на те, щоб над нею близше застановити ся; є то твір в переважній части ориґінальний а своїм змістом пасує також вповні до шкільних відносин в нашім краю, дарма, що по волї автора річ дїє ся на Буковинї. Зараз перший акт дає нам до пізнаня, о що розходило ся авторови а радше переробчикови; перед нами пересуває ся цїлий ряд постатий, в котрих автор зображає нам усї учительскі типи, які витворили ся в нашій народній школї. Маємо там типи темнї, почавши від самого директора школи, пана професора Хитрого, і типи сьвітлї, яких представником являє ся герой новочасної педаґоґічної системи учитель Янко Любович. Розуміє ся, що типів темних є далеко більше чим сьвітлих і тому темнї типи переважають. Є там кромі самого Хитрого, чоловіка без усякого вихованя, що тілько хитрощию і лизуньством дістав ся на становиско управителя школи а є звичайним негідником і обманьцем, Корнило Брус, учитель-еґоїст, що тілько пильнує свого матеріяльного інтересу і підступом та доносами старає ся дістати на лїпше платну посаду — є Петро Картак, звичайний картограй, який ввесь час поза обовязковою шкільною наукою перегайновує на грі в карти — є Еміль Вербина, учитель-ідіот, який стуманїв комплетно на правтиках старої, механїчно понятої педаґоґії а котрий усю науку сконцентрував на науцї, як витягати шуфлядки з пультів і як відносити пельцї, аби, Боже борони, не виставели понад голову. Кромі тих типів зовсїм поганих є типи посередні, до котрих належить учитель Осип Сковрон, чоловік по віку старшої дати але розумний і чесний, який вправдї не в силї сам станути на ньшу дорогу, але бачить, що правда стоїть по сторонї молодих, та Галя Миловичівна, гарна і чесна собі дївчинка, котра одначе дістала ся на місце учительки лише під примусом родинних обставин і надаєсь радше до тихого супружого житя, чим до самостійного учительованя. До більше здекларованих і сьвітлих типів треба причислити учительку Берту Стурган, котру праця серед препоганих обставин і пануючої системи в школї зденервувала і котра у всїх і вся видить лише лайдацтво, молоденького Франца Ромера, що не має духової способности на героя, але є завзятим пропаґатором нової системи наученя, хоч пересаджує в палкости тону і в горячости пропаґанди. На якій принципіяльній основі опер автор свою критику шкільництва і драматичний конфлїкт? — Треба зазначити, що не на основі національного антаґонїзму, але на тлї боротьби двох системів педаґоґіки: старої і нової. По однїм боцї в тій боротьбі стоять суха рутина і гулюканє та побиванє дїтий — по другім свобода научаня; по однїм плїснь, по другім новість, по однїм роблене з дїтий податливих і тупих машинок — по другім образоване свобідних душ з характером і критичним умом; вкінци по однїм трактоване школи як средства до заниманя становиск і наживи з усею деправацию і моральним упадком дїлаючих при тім осіб, по другім трактоване учительского становиска як званя з почутєм суспільного обовязку, а школи як кузнї душ і будучности цїлих людских поколїнь. Сама акция, сам конфлїкт, на які опер автор боротьбу названих двох системів, представляє ся доволї просто а при тім правдиво: ото по учителю з висшою платнею отвирає ся місце, на яке убігають ся з одного боку учитель Любович, герой молодого поколїня учителїв, і Корнило Брус найгрубійший тип з тих, що то уміють для своєї матеріяльної користи визискувати пануючу систему. Гра о становиско розвиває ся коло інтриґ, які концентрують ся в руках Хитрого, що сам ненавидить Любовича за те, що вже фактом своєї інтелїґенциї нарушує єго повагу і становиско в школї. Пишуть ся отже препоганї а глупі денунцияциї, на Любовича засїдають ся доносчики, що мають підслухувати навіть через дїрку від дверий кляси а вкінци підюджує ся інтриґою і брехнею всїх товаришів-учителїв і позиває ся Любовича на розмові з Галею Миловичівною, між котрою і Любовичем вже здавна завязали ся живі сердечні взаємини. Ідіот-інспектор, оден з тих, що то ввесь час візитациї обертає на закупно шинки і полагоду всїляких своїх приватних орудок, подає руку до нечесної інтриґи і Любовича не тілько поминають на конференциї при обсадї місця, але і викликують проти него дисциплїнарне доходженє. Однак автор, видимо, не бажав собі так звичайної у нас побіди темних сил, бо в послїдній части драми являє ся нечайно в цїли переведеня слїдства делеґат ради шк. краєвої радник д-р Франкевич а цїла ситуация обертає ся на другий бік. Пан радник ходить по клясах а результат тої інспекциї є поражаючий: Брус одержує димісию, Любовичеви дістають ся найвисші похвали а на п. Хитрого падуть перші тїни підозріня. Ще напирають на Любовича, аби хоч перепросив Хитрого або приняв нагану, але він не піддаєсь і добре зробив; при помочи листу прогнаного Бруса виявляє ся, що Хитрий немає навіть кваліфікациї на учителя, а сьвідоцтва покрав від свого помершого брата. Хитрий зістає прогнаний а єго місце дістає ся провізорично — Любовичеви. На сценї триюмфує правда: побіда чесности і науки над ложею і підступом, нової системи творення душ над системою їх убиваня і плїсни. Той триюмф має еще і прикрасу особисту; Любович подає руку на вічне супруже житє Гали Миловичівній а той радісний акт дїє ся під безпосередною інтервенцию делеґата ради шк. краєвої, на загальне вдоволене учительского персоналу, що між тим по деяких виясненях переходить назад на бік Любовича — ну, і публики.

Отсе є зміст комедиї з вже кождий зрозуміє, як ся комедия підходить під наші сумні відносини і яку вона може мати вагу. „Пан професор Хитрий" причинить ся чимало со представленя в правдивім сьвітлї „педаґоґів" єго покрою, а піднесе на дусї тих учителїв — все одно Русинів як і Поляків — що з щирим серцем не для наживи віддали ся тяжкому званю учительства і свою працю трактують з ідейного висшого становища та суспільно-вихсвуючого посланництва. Тому дирекциї театру треба висказати щиру подяку, що придбала до свого репертуару сю нову пєсу, а повинна вона не полишати ві одної місцевости, де заїде зі своєю дружиною, щоб не виставити хоч раз „Пана професора Хитрого" — особливо на провінциї.

Що-до вартости пєси як твору сценічного і драматичного, то річ має ся дещо инакше, чим з єї вартостию, так сказати, аґітацийною. „Пан професор Хитрий" має як твір сценічний і драматичний значні хиби і тоті хиби належало-б усунути. До таких хиб належить передовсїм єго розволїклість і надто вже повільне темпо акциї; автор губить ся в безчисленних а дрібних епізодах і видець мусить довго ждати, поки зможе зорєнтувати ся в ситуациї і драматичній завязцї твору. Пєса отже вимагає ґрунтового перегляданя; те саме, що автор зображає в тисячних моментах, дасть ся умілою рукою представити в кількох ярких а сьміливих штрихах, на чім сама пєса і інтерес до неї лише зискають. Другою хибою є зовсїм злишне введене мотиву любовного і залицянок Любовича з Миловичівною; той бічний момент для основної теми непотрібний а шкодить лише вазї самої акциї і єї серіозности. Годї також згодити ся на тоту ролю, яку визначив автор делеґатови ради шк. краєвої; таких радників нема на Буковинї не то в Галичинї, і тут автор (певно з инших мотивів, числячи ся з цензурними обставинами) попав в разячий конфлїкт з дїйсностию. Вкінци герой драми, Любович, безпотрібно чванить ся Геґлями і Шопенгаверами та попадає в бомбастичну фразеольоґію, яка робить вражінє пустої фанфаронади а не апелює для него симпатиї, особливо в очах інтелїґентнїйшого видця. Момент любовний пошкодив також авторови в удержаню тону драми; нїякий поважний делеґат верховної шкільної власти не стане бавити ся як др Франкевич в покровителя учительских любовних афер і подружий — се хиба ролї не для него і коли др. Ф. в послїднїм акті почнає безпосередно мішати ся в судьбу Любовича і Галї, комедия видимо обнижує ся що-до тону і переходить в несмачну фарсу.

Виставлено „Пана проф. Хитрого" на нашій сценї дуже живо і старанно і за се належить ся признанє так дирекциї і режисерії як і персоналови. На особливе визначене з того послїднього заслугують пп. Захарчук і Юрчак. Їх гра — першого в ролї служащого, другого в ролї Хитрого — була виступнюована і викінчена до послїдних подробиць і видержана до кінця, без всякого шаржованя, в артистичній мірі і з артистичним смаком. Пп. Юрчак і Захарчук се справжні артисти, які приносять честь нашому театрови. Знаменитий був також п. Ґембицкий в ролї окружного інспектора, пп. Дяків і Шеремета в ролї учителїв Вербини і Картака та п-а Турківна в ролї учительки Берти Штурган. Впрочім і гра других артистів (з малими застереженями в подробицях) була бездоганна і складала ся згідно на улатну цїлість.

Послїдні вісти.

Атентат на зимовий дворець.

Берлїн. Тутешні дневники одержали слїдуючі донесеня про сьвятойорданьскі події в Петербурзї. До сальв були відкомендировані 3 батериї під проводом кн. Михайла Мекленбурґ-Штрелїц. По однїм боцї ріки в каплици стояли цар і 8 князїв а цариця з великими княгинями приглядали ся водосьвятию з вікон „Малахітової салї" двірця. При сальвах замість сліпих набоїв стали свистати кулї великого калїбру. Кулї стали падати біля царя а часть їх посипалась на стїни палати, вибиваючи шиби і дістаючись до внутра. Між окруженєм царя напав переполох і всї кинулись до дверий палати, ратуючись утечею. Торжество перервано а після перерви розпочали ся арештованя. Всїх урядників і офіцирів батерий, що брали участь в торжестві, разом з кн. Михайлом інтерновано в Шлїсельбурзї. Від куль погибли оден поліцият і оден сьвященик. Дві кулї упали коло самого царя, одна розбила флягу прибережного павільону св. Андрея, а богато куль загрязло в стїнї зимового двірця коло Малахітової салї.

Петербург. Страйк розширює ся дальше. До страйку мають прилучити ся 7.000 робітників з фабрики патронів, 5000 в фабрицї балтийскій, 8000 в фабрицї вагонів. Зачувати, що 400.000 робітників ладить ся до демонстрацийного походу перед царский дворець.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальнї і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Надіслане.

Мунданта уміючого добре писати на машинї потребує адвокат Д-р Олесницкий в Стрию. 67 2—3

Глядаю рутинованого манїпулянта, обзнакомленого з табулею. **Др Андрій Чайковский** адвокат в Самборі. 61 2—3

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН
лїкар клініки львівского університету б. лїкар клініки проф. Лейдена в Берлинї
ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

Промеси до всіх тягнень австрийских льосів.
Безплатна ревізия льосів для всїх тягнень.
Обезпечене льосів від страт при вильосованю найменшої виграної.
Сокаль і Лїлієн 2075
дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницкий і Син
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

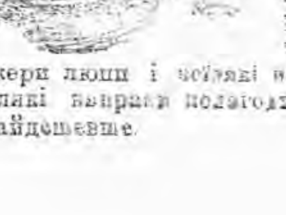

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Зараном поручаємо в найбільшім виборі окуляре, цвікери люпи і всїлякі иньші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4135

Оголошенє.

Дня 2 лютого 1905 р. відбудуть ся о год. 1-шій в полудне в комнатах „Руского Народного Дому" в Калуши

Загальні збори

Общества взаїмного кредита „Хлопский Банк" товар. зареєстрованого з обмеженою порукою з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Справозданє Дирекциї з чинностий за р. 1904.
3. Справозданє Комісиї контрольної.
4. Уділенє Дирекциї і Совітови абсолюториї.
5. Розділ чистого зиску і ухваленє дивіденди.
6. Вибір двох членів Совіта і одного заступника.
7. Вибір трех членів Дирекциї і трех заступників.
8. Вибір комісиї контрольної на р. 1905.
9. Внесеня членів.

Єслиб однакож в вище означеній години не явилось статутом означене число членів, в такім случаю відбудуть ся загальні збори того самого дня о год. 2-гій з полудня в тім самім льокали і з тимже самим порядком дневним.

Право пасивного і активного вибору прислугує лише тим членам, що вплатили бодай оден повний удїл.

Калуш дня 18 сїчня 1905.

ЗА СОВІТ УПРАВЛЯЮЧИЙ:

Д-р Іван Кос секретар. *о. сов. Володимир Петрушевич* предсїдатель. 76 1—1

ПОЗІР!

44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ" слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт купувати лиш до „Сокільского Базару" ул. Руска ч. 1 ріг ул. Бляхарскої.

ОГОЛОШЕНЄ.

„Читальня Просьвіти" в Раві рускій, котра завязала у себе міщаньский хор, глядає учителя до сьпіву під услівєм, що зуміє вивчити всїлякі пісни так на хор мужескпй як і мішаний і знає трохи грати на скрипках або фортепянї. Винагорода: помешканє, сьвітло, опал і 40 корон місячно. Може при тім знайти легко занятє в урядї або у адвоката. Зголошувати ся під адресою: *М. Слоневскій* в Раві. 483 -3

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішнї замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі групи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанєм

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Агентів не висилаю.

Важне для рільничих кружків і сільских крамниць!

Найдобірнїйшу вудженину

поручає фірма

Франц Янечек

Львів, Личаківска 39.

Краківска ковбаса груба 1 зр., сїчена груба 80 кр., суха тонка 65 кр., салямі 80 кр., смалець красний, білий 80 кр., солонина середна 70 кр., солонина груба 75 кр., солонина паприкована 70 кр. і т. д.

Замовляючі на провінцию зволять подати докладну адресу. Висилає ся за післяплатою. Більше як на 50 К. прошу замовляти о день наперед. Цїнники висилаю відворотно і франко! В послїдних часах одержав я богато листів з признанєм. 63 3—3

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цїнах. Без конкуренциї.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалєтового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Уже вийшов другий випуск

„Церковно-народних пісень"

о. Вол. Стеха, ч. св. В. В.

Дістати можна в книгарнях ставропігійскій у Львові і А. Юшиньского в Перемишли і у видавця о. Юліяна Левиньского в Потуторах по цїнї 15 сот.
39 6—6

ШКІРИ

знезрівнаною імітацию

як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 36—7

ЗМІНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. відборців, що

МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ОБУВИ

під фірмою

Д. Федорович

перенесений тепер з пл. Бернадиньскої ч. 2 на **ул. Батория ч. 14** (біля кошикарскої школи п. Коневича.)
921 6—10

Мід липовий!

пушка 5 кґр. 6 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.
759 19—24

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 43 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Вси. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Условя оплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жаданє даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

СВОБОДА

часопис політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

Ученики або академіки знайдуть мешканє з вікном. Личаківска 19. І.
74 1—6

Ученик VII. кляси ґімназияльної, вправний інструктор, глядає на провінциї лекциї. Зголошеня просить під адресою: Мартин Тимчук, властитель млина в Дорошові великім, почта Куликів.
44 4—4

АКАДЕМІК шукає лекций на провінциї; може також заложити і вивчити хор. Ласкаві зголошеня *О. Гупаловский* Золочів, Луги.
61 2—3

УЧЕНИК з висшої ґімназиї глядає лекциї на селї. Може рівночасна уладити курс анальфабетів, устроювати відчитя і вечерницї. Ласкаві зголошеня враз з поданими условями під адресою: Тарас, poste restante, Снятин.
72 2—5

Вдова або сирота

середних лїт з рускої (сьвящепичої) родини, обізнана добре з кухнею і сільским господарством, потрібна до управи дому у сьвященика вдівця. Зголошеня з поданєм близших обставин під адресою: Іван Щуровский, парох Струтина вижного, почта Долина коло Стрия. 34 3—3

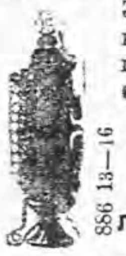

Задля передсьвяточної пори 33% дешевше **музичні інструменти** всякого рода

поручає фірма

І. БОДЕНШТАЙН

Львів, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

886 13—16

МІД ПАТОКУ чистий, десеровий з власної пасіки в 5 кґр. пушках по 6·20 кор. **Мід питний** власного виробу, чистий курацийний в 5 кґр. деміонах висилає оплатно за післяплатою почтовою Омелян Бородієвич з Денисова почта в місци.
829 18—?

„Краєвий Союз кредитовий"

видає для руских товариства кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот.
Замкненя місячні2	„	„	5	„
Інвентар довжників	„	„	5	„
Інвентар вкладників	„	„	5	„
Інвентар уділів	„	„	5	„
Книга головна	„	„	10	„
Книга ліквідацийна	„	„	10	„
Книга вкладок щаднич.	„	„	10	„
Книга уділів членьских	„	„	10	„
Реєстр членів	„	„	10	„
Справозданє і замкненє рахунків	„	„	10	„
Зголошеня о позичку штука	„		2	„
Виказ умореня позички	„		2	„
Асиґнати касові штука	„		1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім"** у Львові, Ринок ч. 10, І. поверх.

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

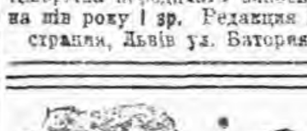

Автоматинні лапки на миши,

на щурі зр. 2. — на миши зр. 1·20,

ловлять з догляду до 40 штук одної ночи, не полишають жадного сопуху, самі наставляють ся. **Лапка на швабів** „Eclipse" тисячі швабів і карзконів одної ночи ловить ся по зр. 1·20. Всюда найлїпший успіх. Висилка за післяплатою.

J. SCHÜLER. Відень II/2. Kurzbauergasse 4/22.

Численні подяки. 604 1—?

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тільки за попередним надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру", Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Оповіщенє.

Сим подаємо до відомости загальної, що

IV. Загальні Збори Товариства задаткового „Народний Дім" в Дрогобичи

товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 2-го лютого н. ст. (в четвер) о год. 2 по полудни в комнатах Руского касина в Дрогобичи. В случаю браку комплєту, потрібного до зміни статута, відбудуть ся загальні збори при якім небудь числї членів того самого дня о годинї 3-тій по полудни.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Справозданє Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1904.
3. Справозданє комісиї ревізийної.
4. Вибір 3 членів Дирекциї і заступників на 3 роки.
5. Зміна статута.
6. Розділ зиску з року 1904.
7. Вибір 3 членів Совіта і 3 заступників.
8. Внесеня Дирекциї і членів.

Яко леґітимация для членів єсть книжочка уділова. Право голосу мають лише члени, котрі уплатили цїлий удїл в сумі 20 кор. найменче на 14 днів перед загальними зборами.

Анатоль Луцик секретар. *о. Іван Мудрик* предсїдатель.

Біляпс за рік адміністрацийний 1904.

Пасива. корон сот.			*Актива.* корон сот.
10394·27	з рахунку уділів	з рахунку скриптів	37570·84
1349·74	„ фонд. резерв.	„ векслів	56448·—
84181·54	„ вкл. до обор.	„ льокаций	250·—
666·86	„ відсот. надїб.	„ інвентаря	94·—
2412·78	„ зисків і страт	„ готівки	8573·60
4810·—	„ позич. затяг.	„ коштів адмін.	410·—
182·25	„ спец резерв.	„ „ заснов.	343·—
104542·44			104542·44

Загальний оборот . . . . . 361328 кор. 33 сот.

75 1—1 **Дирекция.**

Оповіщенє.

Чесний селяньский молодець, маючий бодай початки купецтва, найде зараз посаду склепаря. Платня місячна 20 до 30 К. Розуміючі нотний сьпів мають першеньство. Стараючі ся о ту посаду мусять зложити відповідну кавцию, або бодай виказатись порученєм. Зголошеня устні, або письменні приймає п. Н. Яворский, упр. шк. в Кутах старих п. Кути. 57 2—3

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·03.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні:

з Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·03 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·26 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівцїв	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	3·05 10·05*.
„ Ряшева	8·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*, 11·10* [тілько що недїлї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8 5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

„Ще не вмерла Україна!" патріотичні народні пісні

зложив на фортепян

Денис Січиньский.

Часть І. Музика. Часть II. Текст. 152 пісень. Накладом книгарнї і складу нот *А. Штаєдахер і Спілка в Станиславові.* **Цїна 6 корон.** Набути можна у накладцїв і у всїх книгарнях.
931 10—10

Найлїпші француски паперці циґаретові „LE GRIFFON" **Найлїпші француські тутки циґаретові**

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 5 Львів Субота 8 (21) Січня 1905. Річник XXI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		на границяхъ:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 34 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неспечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Росия в фазї революциї.

В своїм вірнопідданчім меморандї до царя кн. Трубецкий назвав стан, в якім находить ся Росия, революциєю. Хто ще недовірював серіозним словам поважного князя, — а до таких в теперішнім рядї належав сам адресат меморанду — того о правдивости сих слів мусїла переконати небувала доси в історії державних замахів та атентатів подія, що скоїла ся в часї йорданьского торжества в Петербурзї.

Правлячі російскі круги пробували зразу закрити так перед Росиєю, як і загалом перед сьвітом, справдїшну правду про сю подію, а намагали ся се вчинити тому, що здають собі добре справу з того потрясаючого враженя, яке ся подія мусить зробити на напружену і так психольоґію російского загалу. Через урядову пресу та урядові бюра пущено в сьвіт поясненє, що отсї арматні кулї, з котрих одна поцїлила прапор над царским бальдахімом, друга о кільканайцять метрів від царя сторощила дошки, якими вилущено під, а кілька инших влучило в вікна і мури Зимової Палати, з котрої вікон як-раз цариця приглядала ся торжеству, що сї кулї, до того кулї великого калїбру, заблукали ся до арматних дул „припадково“ і так само „припадково“ посипали ся градом в сторони, де находили ся цар і цариця враз з найблизшим окруженем. Від разу однак уже було видко, що се „поясненє“ не видержує нї найменшої критики, а дальші вісти з Петербурга, як і опінії фахових людий, потверджують лише факт, що справдї має ся в тім случаю до дїла з дїйсним військовим заговором, і то заговором царскої ґвардиї, яка доси вважала ся найвірнїйшою охороною царского престолу.

Подібні телеґрами про сам факт, наступивший по нїм переполох серед двірских сфер та про осадженє всїх офіцирів дотичних батерий ґвардийскої артилериї — між ними кількох споріднених з царем — в Шлїссельбурґу, подаємо на иншім місци. Тут зазначуємо лише ті обставини, серед яких отсей факт доконав ся, та єго значінє, як прояву уже не лише словної, але і чинної революциї. Доба реформ скінчила ся. Росия виступає в фазу насильного перевороту.

Ера Сьвятополка-Мірского, що наступила по убийстві Плевого т. зв. „Боєвою Орґанізациєю „социялїстично - революцийної партиї заставила революцийні елементи занять становище вижидаюче. В конституцийнім движеню, яке розлило ся по всїй Росиї, висунули ся на перший план елементи нереволюцийні а ліберально-конституцийні зпоміж найзаможнїйших та найінтелїґентнїйших і суспільно висше ситуованих сфер Росиї. Революціонери усунули ся на другий плян і революцийні елементи відгривали ролю слюзнаків лїберального движеня. „Боєва Орґанізация“ в „Революцийній Росиї“ навіть виразно заявила, що поки-що займає становище вижидаюче і визначила навіть реченець до Нового Року для надання конституциї, заповідаючи, що з безуспішним упливом сего реченця перейде знов до чинної акциї. І як бачимо, слова свого додержала, а вистріли Йорданьскі у Петербурзї се перший, грізний виступ тої революцийної сили.

Кажемо грізний. Бо справдї гроза лежить так у жерелї, з якого вийшов послїдний замах, як і в тім психольоґічнім середовищу, серед якого він скоїв ся і з якого випав, наче сиґналова ракета. Войско се сила, на яку числять правлячі усе, коли вже все инше здає ся страченим. А те войско, та опора державного ладу, престола і династиї, до того войско окружаюче самого царя — ґвардия, котрої склад добирає ся незвичайно обережно і котрої офіцири вербують ся з поміж синів двірских кругів — се войско являє ся нараз само підмінованє революциєю і виступає чинно як єї оруде. А возьмім отсю насичену революцийним духом атмосферу, серед яких пали отсї вистріли зрадливих пушок! Всюди кипить: загал протестує против царских слів, протестує против „маніфесту“, з резерсістами, покликуваними до війни, жандармерия і військо зводять в многих сторонах держави кровавi баталії, дух опору і бунту обхопив усї круги, усї околицї, усї верстви. В самім Петербурзї вибух страйк, що зачинає обхоплювати чим раз ширші круги робітництва, з чисто економічного руху перемінює ся у рух з політичними постулатами і мав вже тепер втягнути в акцию поверх 300.000 робітників, що демонструють перед палатою царя і кн. Сергія, та жадають, аби допущено їх депутатів з жаданем конституциї перед царя. До того, що найбільше вражаюче, в ночи на день Йордану, отже і на день ґвардейского замаху, розкинено по цїлім Петербурзї десятки тисяч відозв з закликом до революциї. Все те отсей атентат ставить у крівавім сьвітлї тих грізних подій, які мабуть наступають на Росию. Там зачинає ся справдїшна революция і коли лише трохи злагіднїє зима а доскулять передновок, коли ще до того новими невдачами і тягарами дасть ся знати східно азийска війна, Росия готова стати ареною переворотового оркану.

Царский двір з Йорданьского торжества, недокінчивши навіть єго, утік до Царского Села і окружив ся військом та жандармериєю. Підозрілих офіцирів і чимало инших осіб, з двірских навіть кругів, арештовано. Тирани все вживали репресиї тоді, коли можна було затишити бурю уступками. Се Немезіс їх історичної долї. Вони не слухали пересторог так, як цар глухий був на слова кн. Трубецкого. Пересторогн ті нераз і приходили за пізно. Російскі автократи тим більш засліплені, що за довго грали ся з огнем...

Вибори на Угорщинї а Русини.

Narodni Noviny, орґан угорских Словаків, приніс інтересну статю з зазивом до галицких Русинів, аби рушили своїх братів по другім боцї Карпат до виборчої акциї на Угорщинї. Статя ся, затитулована симптоматично: „Погибаючий народ“, звучать до слова:

„Найсумнїйший а пластично типічний образ угнетеного народу представляють Русини угорскі. Образ нечести і глуму для XX. столїтя — нервава сатира кличів про гуманітарність, лїберализм і поступ.

„Русини угорскі не можуть хиба дістати ся під тяжших тиранів (автор видимо не знає, про анальоґічні відносини поза Карпатами. — *Ред. Дїла*), як сї теперішні, мадярскі. Знещавши їх тїла, забирають ся тепер саме до убиваня їх душ. Бо і що остало ся нинї з угро руского, ядерного, церковно-самостійного житя? Виключно маса занедбаного люду, опущеного навіть церквою, о скілько вона олицетворюєсь в урядових особах. „Завмираючим народом“ назвав єго Фенцик, що в своїм „Листку“ піддержував ще блимаюче сьвітло духа і народного почутя. Завмираючий се народ Европи, Европи гуманітарної, освіченої і лїберальної — а умираючий не природною смертию а насильно. Почуте віри істнує еще в тім народї; на однїй молитві „Отче наш“, наче на тонесенькій ниточцї, висить еще житє того народу. Але незабаром забракне єму і сеї золотої ниточки: тисячлїтну лїтурґію хочуть єму забрати, аби загибаючий народ втратив і сю послїдну розраду“.

„Зрадники свого нещасного народу прогнали матерну мову не тілько зі шкіл і семинарів але навіть і з родинного огнища. Не чувати хочби про сьвітлї виїмки а як є які, то хиба дуже скриті. Русини угорскі немають сьвітскої інтелїґенциї. Їх сини, що вчать ся по публичних школах, перекабачують ся на ренеґатів, так що в школах середних і висших нема навіть слїду із Русинів. Богаті властителї земельних посїлостий прогайнонують свої маєтки в Будапештї а їх оселї занимає жидова, що добиває останки винищеного люду. А де лише той люд зриває ся до самооборони, як прим. в Ізї, там стає сейчас урядувати державна прокураторня. Під'юджуванє проти церкви і держави стає покришкою до того, аби жертви запроторувати в кримінальних. Нещасним остала ся лише еміґрация за море, яка прокинулась на угорскій Руси на широку скалю, але богатьом не стає на те средств і вони мучать ся тут від визиску, поки передчасом не вигинуть. В р. 1887 числено на Угорщинї 345.187 Русинів, в р. 1890 — 383.392 а в р. 1900 — 429.447. Коли перед 25 роками Русини представляли 2·19 процент всеї людности Угорщини, то в р. 1900 було їх всього 2·23 прц. — приріст непропорціональний і зовсїм малий. Серед таких обставин було-б можливе, аби хоч з Галичини народне почутє серед тої темної маси скріплено, аби вона могла устояти ся проти денаціоналїзациї. Атже часть Русинів на полудни (Дебрічін-Токай) вже цїлком змадярщила ся а оден з мадярских епископів, під давленем правительства, хотів там навіть завести мадярску лїтурґію. Тільки опір папи Льва XIII, що заявив ся проти уживаня живих мов в богослуженю, унеможливив виконанє сего проекту, ратуючи лїтурґію серед тих Русинів в славяньскій мові. А прецінь ті мадярскі Русини представляють 10 прц. усего малоруского населеня і повинні об тім тямити їх братя в Галичинї“.

Тілько на тему запущеня Русинів на Угорщинї написав словацкий дневник, а не можна тих слів не читати з деяким встидом і не признати їм деякої рациї. Помиляє ся лише словацкий дневник що-до причин, які сей сумний стан викликали, а специяльно що-до нашої вини. Винними суть тут в першім рядї москвофіли — всїлякі Добряньскі і Фицики, що в користнїйших для нас Русинів хвилях і серед вигіднїйших політичних умов задурманили руске населенє на Угорщинї своєю теориєю про „адін нарід“ і цер-

Мої австро-рускі спомини.

(*З записок туриста.*)

Називають Америку краєм of possible impossibilities.

Чому лиш Америцї даємо се почесне імя?

Я турист відкрив куток землї, де найнеможливійші річи що-дня на кождім кроцї подибати можна. І нїхто з мешканців того краю тому навіть не дивуєсь.

Тай цікавий край лежить в самім осередку старої Европи.

Стация зелїзної дороги. На чолї двірця написано рускими буквами „Перемишль“. Се перша руска напись на шляху Відень — Урал.

Витай менї Земле руска! Так давно не бував я у рідним краю. Усїх обняв би, розцїлував би.

Звертаюсь до одного панича, що чевону шапочку на голові носить. Витаюсь чемно і питаю про щось там. Уже так давно не чув я руского слова!

Я до него по руски, він до мене по польски, я знов по руски, він по нїмецки, він по нїмецки, я по француски. І от сталась менї пригода, що я на рускій земли, на рускій мові, порозумітись не міг. Порозумілись ми остаточно, але те порозуміне вийшло досить нечемно, цїлком не так, як я собі того бажав, і то лиш на словах а не на принципах.

Стрів камінь на камінь. Я стою за тим принципом, що усяка червона шапочка служить суспільности, а червона шапочка стояла за принципом, що уся суспільність мусить норовитись до тої соломи, що прикрита червоною шапочкою.

В моїй рідній країнї, між Сяном і Збручем, я взагалї і опісля нїколи не почув руского слова нї від одної урядової шапочки або навіть спіднички. Бувало иноді так, що урядові шапочки, визвиривши ся на мене за моє руске слово та показавши виразом свого лиця погорду до моєї особи, остаточно всетаки сповняли мою требу, але мовчки нї пари з уст.

В моїй рідній країнї живуть ще (possibile impossibility!) рускі мужики. Уже давно писав про се д-р Олеськів, що рускі мужики відживляють ся цїлковито в розрізі з усїми науковими дослїдами фізиольоґії про рівновагу в буджетї людского орґанизму. Наші мужики запихають дальше свої голодні жолудки лушпиною з бараболь і вичим хабузом, заливають єго зваром з бураків і лихим фузлем, дякуючи прошинациї, і живуть. Живуть они, як я о тім переконав ся лично, звичайно по селах. По селах живуть ще попри мужиків, на них і з них, птицї, що не сїють не орють, а сам Єгова про них дбає. Чотири або і десять гнїзд тих птиць я бачив по селах, де перед роками я знав лиш одно.

По селах, якими я переїздив, я бачив ще dworki szlacheckie, які я собі затямив з лїт дитинних. В тих dworkach веде тепер господарство новий рицар і веде єго звичайно по рицарски, Raubritter-ски, а переселив ся він сюди звичайно з прошинациї. Сини шляхоцкі з dworku надїли урядові шапочки а у котрих до того хисту не стало, для тих устроює сойм рентові оселї.

А тут брешуть лихі духи, що сойм галицкий не занимаєсь социяльним законодавством!

Цїлий край подїлений на повіти (Bezirk) як і в инших провінциях Австриї, де найвижшу власть політичну занимає k. k. Bezirkshauptmann. В Галичинї занимає те місце пан староста. Тілько пан староста а k. k. Bezirkshauptmann то цїлком не одно і те саме. Староста у східній Галичинї то щось таке як Алексєєвъ, бывший намѣстникъ Є. Имп. Величества на дальномъ Востокѣ. Восток се видко уже має то до себе: Sic voleo sic jubeo, voluntas starostii suprema lex. Богато в тих оказах voluntatis starostii п. з. rozporządzeniach єсть знов такого, що звичайному чоловікови тяжко зрозуміти. Сюда на пораду не вадило би вписати Ломброза, профессора кримінально. психо патольоґії в Туринї.

В Галичинї є ще ради повітові, уряди, яких я не здибав по инших, навіть високо-культурних провінциях Австриї. Який осяг їх урядового дїланя, я не міг на певно дізнатись. Одні казали менї, що се тихі і не утомлюючі посади з окладами для mężów zasłużonych ojczyźnie, значить ся своєго рода емеритури, другі знов говорили, що то straż na kresach мужів певних і довірочних против ворога в постаті rozbestwionego chłopstwa.

Руский мужик живе ще, як то я уже казав, а живе на те, щоб податки платив. Правда податків в нашій країнї не можна виборати на чисто а білянс кінчить ся усе недобором з одного боку а зростом екзекуцийних видатків з другого. Але все-таки згодом, поволи, і податки і закуцию остаточно заплатить таки мужик. А на скілько знов той податок має обернутись на т. зв. загально культурні вимоги руского мужика яко нациї — про се читав дуже цікаву лекцию п. Гембіньский у галицкім соймі.

Руский мужик живе ще на те, щоб рекрута дати. Та і тут войскові власти усе жалують ся, що рекрут — „das Material“ — усе приходить підлїщий і никлїщий, що остаточно після Олеськова стає нам цїлком зрозумілим.

Американьскими possibile impossibilities нашого мужика уже не здивуєш, тому-то і тягне він туда безконечною вереницею. А коли він там чому дивуєсь, то лиш тому, що там мужик справдї сотворений на образ і подобіє Боже, а не таке сотворінє, що усякий має право єму говорити: „ти“ та ще до того не дуже з чемними причіпками „хаме“, „мудю“ і т. д. і т. д.

У Львові єсть піскова гора звана „Замок“, як кажуть від того, що там в давну забуту вже давнину стояв замок руского князя Льва, що і Львіград сей заложив. На верху того замку єсть копець усипаний на память Унії Люблиньскої. Усипала єго лиш одна сторона з тих, що підписали той контракт, другий контрагент не виніс на верх нї одної тачки і відпекуєсь до тепер і від контракту і від усякого спомину про ту пригоду. Що за майстер той малар Ян Матейко! Як підглянув він душу руску! І на тій апотеозї сеї Люблиньскої пригоди, що висить у соймі, та там тягнуть пани-шляхта руского мужика за поли до підпису, а він відхрещуєсь і відпекуєсь від того цирографу.

На Замку єсть ще камінна статуя і представляє она льва, що стоїть на задних лапах. Обі передні лапи обломлені а голова розшиблена. Русь Галицка значить ся гербом Льва, що на скалу спинаєсь. Я узяв ту статую за герб Руси.

У Львіградї я бачив на власні очи руского мужика. На Городецкій улици счинилась буча. Трамвай звонив, фірмани лаялись, халатники звели рейвах, поліцайники заметушились. Серед того збіговиска побачив я драбинястий віз, двоє худих шкапят, що перепутались в шлеї і посторонки, а коло тих шкапят мужика в полотнянцї та у високій шапцї на голові а там на возї на околотї соломи єго жінку. На адресу того мужика сипались як з рукава усякі „щиро“ подавані поради, бо той мужик з своїми шкапятами був причиною того нещастя, що у великих містах звесь Verkehrs-störung. Нїякої симпатиї до того мужика не чулось у цїлій тій юрбі, так якби той чоловік не належав до кавказкої породи і був який червоноскірий Індиянець або чорний Ботокуда. Усї накину-

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОН І ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9. 500 15-1

ковно-славяньскою та нїби-московскою мертвеччиною. Проти тої мертвеччини, яка не могла рушити народної маси нї єї осьвідомити, ми мусимо доперва тепер зводити бій, так само як колись в Галичинї і на Буковинї, а не треба й доказувати словацкому монїторови, що ся відчищуюча праця в наш час, коли-то мадярщина стала вже абсолютним паном, далеко труднїйша, нїж могла бути колись, перед тим. Та все-таки деяка праця з нашого боку вже розпочала ся і дасть Біг, не остане ся без наслїдків.

Вертаючи до виборів, котрі і спонукали словацкий орґан до єго песимістичних роздумувань, треба сказати, що не було вже давно так догідної хвилї, як саме тепер аби наші закарпатскі братя рушили ся до якоїсь самостійної акциї. Між самими Мадарами кипить боротьба а правительство певно не стануло-б так сильно на перепонї в заходах Русинів, особливо там, де само мусить бороти ся з мадярскою опозициєю. Чи однак найде ся хтось, що вже тепер вмів би використати ситуацию хочби для самої національної пропаґанди між Русинами, дуже сумнїваємо ся.

Полїтичний процес.

На самім початку своєї промови, виголошеної на вчерашнїй ранїшній розправі в обороні д-ра Трильовского, д-р Олесницкий вказав на велику діспропорцию межи інкримінованими фактами, з котрих кождий означений ясно і докладно, а величезним доводовим материялом, з якого однак лише дуже незначна частина може сяк-так упостійнити провину. Вже спосіб поставленя справи прокуратором виходить не на обжаловане, чого вимагає карний кодекс, але на ґенеральне виявлене полїтичних поглядів обжалованого. Рівночасно бачимо, що нинїшна справа стоїть в звязи із звісною системою верховодячих кругів, котрі січовий рух між руским народом зробили актом полїтичним. Еманципацийний рух против економічної експльоатациї представлено грізною акциєю против публичної безпечности і тому постановлено за всяку цїну її придавити. Не давні се часи, коли зроблено фальшивий алярм на Гуцулів, щоби за одним замахом знищити цїлу січову орґанїзацию. В тій самій цїли виступлено против поодиноких орґанїзаторів, а нинїшний процес се лиш оден з примірів, унаглядняючих цїлу систему. Сама січова справа надто ясна, отже щоби конче чимсь її здискредитувати, виведено наперед куліси, висунено чорне тло, цїлу масу неясних фактів. Все те однак не удало ся. Тут мали ми дві опінїї, з одної сторони жандармів, війтів та всяких темних духів, а з другої сторони опінїю самих січовиків, людий сьвідомих, елементу будь-що-будь розумного. По ілюстрациї жандармів Оржеха і Валенґи справа являє ся дуже страшно, просто варила ся революция. Однак та ілюстрация в міру того, як справу почали розслїджувати, блїдне все більше і більше, а коли вкінци тут спитали ми тих жандармів о жерело їх відомостий, вони стали дуже лаконїчні... З перших їх донесень виходило, що цїле Покуте „підмінноване“, Жиди утїкають перед заворушенями в сьвіт за очи, але вскорі доходженя не могло викрити анї одного подібного факту, хиба що оден-однїсїнький Жид виїхав, і то аж — до Коломиї! Так само сумнївну доказову вартість має опінїя війтів, свого рода консерватистів, що не можуть зжити ся з новими формами сїльского житя, а рівночасно остають під впливом тих самих жандармів. Невдоволені вони, що по ночах сьпівають або деиеде витовчено шибу, але таке дїяло ся по селах перед „Січами“ і дїяло-б ся, колиб „Січий“ не було. Тимчасом розправа дала нам инший доказ, кваліфікативний, про вартість „Січий“. Навіть доводові сьвідки признали „Січам“ велику хосенність задля народу, що ті пожарні товариства боронять від огню не лише Русинів, але й Поляків та Жидів, що більше, ми тут чули про похвали для „Січий“ від польского дідича, а навіть від буковиньских властий. Отже рух, викликаний д-ром Трильовским а почитуваний тут єму за злочин, заслугує на попиране з боку тих самих чинників, що хотять єго знищити.

Прокуратор обжаловує д-ра Трильовского о социялїстично-комунїстичні змаганя і покликуєсь на найдену у него брошуру Моста „Kto z czego żyje“ та на якийсь лист з Америки. Алеж фак найденя згаданої брошури не може нїяк доказати розвиваня обжалованим між народом социялїстично-комунїстичної пропаґанди, бо брошура написана в польскій мові, котрої — як показало ся при розправі — селяни не розуміють. Я — говорив бесїдник — в страху тепер о самого прокуратора... В своїй промові, піддержуючій обжаловане, згадав він тут про сен-сімонїзм і подібні небезпечні теориї, які лежать в основі дїяльности обжалованого, і я в праві припускати, що шан. прокуратор має у себе в шафі книжки, які викладають всї ті грізні теориї. Не вже й шан. прокуратор такий грізний, як обжалований, чоловік? — Таку саму вартість має заміт, опертий на факті, що у обжалованого найдено лист підозріного змісту, за який нїяк не може одвічати адресат. Д-р Трильовский має вести борбу против духовеньства, церкви, релїґії і посьвідчили се такі сьвідки як Гушалей, котрого зізнаня випливають з мотивів як надто ясних. Та рівночасно многі инші сьвідки, більше віридостойні, як пр. о. Маньковский, зізнали щось противного. Сей послїдний навіть заявив, що на Покутю богато сьвящеників піддержує викликаний д-ром Трильовским рух, яко скріпляючий просьвітну і уморальняючу дїяльність кождого доброго душпастира. Виступати против деяких сьвящеників за iura stolae обжалований міг, алеж саме духовеньство виступає нинї публично против тих одиниць, що переступають міру в церковних требах.

Всї delicta verbalia по зізнаням обтяжаючих сьвідків мав обжалований сповнити тому два роки, отже після так довгого часу не лише такі людцї як Мих. Гриник або Юрко Ключук, але й фахові правники не могли би упостійнити як слїд сповненого злочину. Як-жеж можна полягати на зізнанях людий так слабої інтелїґенциї, а ще слабшої поняти, яких ми тут бачили та чули, людий, що підчас ріжних пердолухань наслухали ся від жандармів всїх тих „небезпечнох“ слів, що мав їх говорити д-р Трильовский. Бесїдник переходить по черзї моральну кваліфікацию кождого обтяжаючого сьвідка. Юрко Войчук, клясичний сьвідок обжалованя, був караний за ріжні переступства, а критичного дня був пяний. Петронеля Кравчиньска жила в „зносинах“ з Валенґою у вільних а навіть службових хвилях... Такий самий сьвідок Мик Ключук, а всї разом не вміють означити інкримінованих слів і подають їх в ріжних, суперечних верзиях. Дивна річ, що того всего не чуло 13 сьвідків відводових, людий зовсїм иншої кваліфікациї, не темних, з притупленим умом наслїдком піяньства, але ступаючих на передї просьвітного руху. Дивна річ, що те все не дійшло зараз до відома властий, коли навіть пр. сьвідок Загриньовский, б. жандарм, сказав, що якби хто на зборах проклямував себе королем, то до 24 годин знали би про се всї жандарми, всї суди, а передовсїм староство... Дальше обговорив бесїдник ті заміти з боку юридичного і покликав ся на рішене найвисшого трибуналу з 1888 року, коли в нагоди анальоґічної справи, трибунал зніс засуд низшої інстанциї, не добачивши у факті наміру сповненя обиди маєстату, отже знамен вимаганих карним законом. Взагалї обжалованя прокуратора о то, що д-р Трильовский проклямував себе руским королем, годї брати серіозно. Воно радше гумористичне. Колиж вже конче трактувати єго поважно, то треба тямити, що під австрийским цїсарем живе лише одна десята часть руского народу, а головна маса остає під російским царем. Та знаємо, що австрийский цїсар не є руским королем, бо того титулу в збірній титулятурі нема. Так само російский цар не має титулу руского короля. Отже обжалований, проклямовавши себе руским королем, не міг обмежити прав нї одного з тих монархів. Руске королївство то res nullius, а окуповане річи нїчиєї не є нїякою узурпациєю анї нарушенєм чиїхсь прав. [Сьміх серед публики. Предсїдатель упоминає публику, щоби поводила ся спокійно, а бесїдника взиває, щоби не трактував справи гумористично].

Подібно опрокинув бесїдник заміти з § 305 [похвала каридостойних вчинків] і з § 23 (недозволена кольпортаж); фактів сих хаотичні і суперечні зізнаня сьвідків зовсїм не доказали, а коли-б обжалований їх допустив ся, то із становища процесуального їх каридостойність задавнена. На конець своїх виводів бесїдник звертає увагу трибуналу, що часи процесів за социялїзм у нас давно минули, нинї радикальні, социялїстичні або в понятю деяких кругів „переворотові“ партиї мають свої на законах оперті орґанїзациї, свою пресу, своїх послів, тому просить трибунал судити обжалованого не із становища полїтичного, але карного закона.

Бесїда д-ра Олесницкого, котру ми переповіли лише побіжно, тревала майже дві години і своєю красноріччивостию зробила очивидне враженє. Незвичайно річева а притім блискуча арґументация, оперта на тривкім правничім відкладї і основнім поглубленю психольоґічного елементу, великий спокій і певність у виголошеню валили безпощадно арґументи прокуратора, з яких був сконструований акт обжалованя і збурали сю штучну будівлю до нащаду.

Не менше знаменита була промова д-ра Лезера, виголошена вчера пополудни в обороні другого обжалованого, Яцка Войчука. З огляду на недостачу місця зазначуємо з неї лише важнїйші моменти. Бесїдник замаркував також з натиском, що цїла справа є лише відгомоном нагінки на січову орґанїзацию, яку деякі чинники раді бачити небезпечною для єствуючого ладу суспільного і по тій причинї її знищити. Отже піднесено крик на грізну аґітацию і орґани „безпечности“, жандарми стали глядати за слїдами тої небезпечної роботи. В селї Борщеві добачено такого аґітатора в особі Яцка Войчука, а добачено завдяки лише тій обставинї, що той чоловік поріжнив ся з братом Юрком, із слугою Гриником, якого нагнав зі служби і позивав до суду за якусь провину, і що дальше той Яцко Войчук мав в селї ще кількох ворогів. Цїла та компанїя палала местию до него і ту месть перевела несподївано легко при помочи жандармериї. Орґани „безпечности“ потребували доказів небезпечної аґітациї, отже згадані людцї вказали на Яцка Войчука. На тім тлї перевів бесїдник незвичайно зручно і з великою силою арґументациї цїлу ткань своїх виводів, виказуючи правну безвартність зізнань сьвідків, та прямо психольоґічну неможливість злочинів, які приписує акт обжалованя Яцкови Войчукови. Цїлогодинну бесїду закінчив д-р Лезер пригадкою для трибуналу, що судівництво се одиноке в Галичинї поле, де ми можемо виказати ся, що ми в Европі, отже відповідно до того просить о увільнене обжалованого від вини та кари.

На тім розправу замкнено, а вирок має бути оголошений нинї.

З Росиї.

Атентат на царя.

Нинїшні вісти з Петербурга про фатальний стріл в часї торжества Йордану, хоч все ще неповні і в деяких подробицях суперечні, рішучо виключають можливість нещасливого случаю, а доказують, що се був сьвідомо приготовлений атентат на царя. В перше півурадове поясненє, що в однїй з гармат лишив ся був по якихсь вправах невистрілений картач, не увірить жаден артилерист з ріжних причин. Гармату чистить ся не лиш по кождій стрілянинї, не лиш по кождих вправах, але кождого дня, чи вона була уживана, чи нї. Хоч би в російскій артилериї не було сего звичаю, то на всякий случай вкладано до гармати мішок з порохом (слїпий патрон), а тогди набиваючий гармату чейже був би побачив, що гармата вже набита. Вже цїлком рішучо виключає случай факт, що картачі посипали ся не при першій, а при другій, чи навіть третій сальві, отже гармату набито картачами таки на місци.

Що до самого стрілу, суть ріжні верзиї. Після одних верзий був оден лиш острий вистріл, після других кілька; одні кажуть, що стріляно картачами, другі що шрапнелями. За шрапнелями промовляв би факт, що від місця, де стояла батерия, до зимового двірця є до 600 кроків, а картачі бють лише на 450 кроків. Що могло бути кілька острих стрілів, а що найменше два, доказувало би, що кулї не лиш обсипали зимову палату по другім боцї Неви, але також упали коло павільону на Неві, о 15 кроків від місця, де стояв цар.

О скілько доси стверджено, одна куля пробила хоругов св. Андрея на павільонї, дві вбили ся в деревляні сходи павільону, в котрім стояв цар, четверта куля вибила шиби в Миколаївских салях зимової палати і вбила ся там в стїну, пята куля убила жандарма чи полїцая, шеста куля ранила сьвященика. В хвили, коли упав острий стріл, цар не помітив здаєсь нїчого, доперва замішане в єго окруженю звернуло єго увагу. Убитий полїцай мав стояти о 30 кроків від царя. Куля, котра впала до салї, де були зібрані дипльомати, порозбивала сьвічники і викликала величезну паніку.

Берлїньскі дневники доносять, що арештовано персонал батерий, котрі брали участь в торжестві, т. є. всїх офіцирів і рядових. Увязнено також команданта батерий, князя М. Мекпембурґского. Всїх арештованих відставлено до Шлїсельбурґа. Полковник Дубасов мав в арештї застрілити ся. Вчера донесено, що еще перед арештованєм застрілив ся капітан батериї Давідов. Телеґр. аґенция дементує сю вість і каже, що вість о єго арештованю або самоубийстві неправдива. В російскій амбасадї у Відни говорять, що батерия цїлком не винна, бо стріл упав з картачівницї чи з моздїра, уставленого на увіверзитетї; инші кажуть, що на противнім березї Неви. Петербурґскі дневники доносять, що при торжестві Йордану стріляно з гармат старих, з переду набиваних.

В двірских кругах нечуваний переполох, бо атентат показав, що революцийний рух вдер ся навіть до армії. В дворі еще не хочуть признати, що се був сьвідомий атентат, лише потїшають ся здогадом, що вже від 6 днїв батериї були наладовані картачами в предвиджуваню робітничих розрухів. Для переведеня слїдства утворено окрему комісию під проводом команданта артилериї ґвардиї, ґенерала Хитрова. Президувати буде в. кн. Михайлович.

Wien. Allg. Zeit. довідує ся з дипльоматичних кругів, що атентат на царя не був в Петербурзї несподїванкою, бо комітет революцийного сторонництва відразу по іменованю кн. Мірского мінїстром внутрішних справ заявив, що до Нового Року буде ждати готовий до борби на конституцию. Коли ся надія не сповнить ся, комітет загрозив дальшими атентатами. Супротив того, що до Нового Року не введено конституциї, революцїонери виконали перший атентат, щоби царя перестерегчи. Деякі двірскі урядники дістали навіть пересторогу, що в часї торжества Йордану буде виконаний атентат. Полїция не сподївала ся, що атентат виконає царска артилерия і шукала за мінами під естрадою на Неві.

По атентатї розгравали ся на невскім бульварі страшні сценї. Сейчас по від'їздї царя розпочали ся арештованя. Спокійну публику полїция зганяла з улицї шаблями і нагайками. Коли опорожнено бульвар, лежала на нїм маса капелюхів, шапок, палиць, а навіть пальта і футра. Арештовано цїлу ніч і увязнено множество цивільних осіб. Говорять, що полїция вже впала на слїд заговора. До заговора має належати богато офіцирів.

Революцийний рух в Росиї.

В Петербурзї потерпають, що величезний страйк робітників буде початком революциї. Товпи страйкарів тягають від фабрики до фабрики і силою змушують робітників прилучати ся до страйку. Війско і полїция суть безрадні. Вчера застановлено працю майже у всїх друкарнях і всїх менших фабриках Петербурга. Рух сей перестає бути рухом виключно стремлячим до поправи долї робітничої, а переходить в рух полїтичний з виразним революцийним характером. Страйкарі мали рішити ся завтра о годинї 2 в полудне помаширувати перед царску палату, хоч би війско заперло їм дорогу. На чолї походу має іти якийсь сьвященик з хрестом в руцї. Робітники хочуть передати свою петицию до рук самого царя, бо єго урядникам не вірять. Нинї відбуде ся рада мінїстрів, на котрій буде обговорена справа намірено демонстрациї робітників перед зимовою палатою. Цїлий ґарнїзон сконсиґновано.

Страйкарі одної фабрики зголосили депутацию до мінїстра фінансів і внутрішних справ. Мінїстри не приняли депутациї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Наради буковиньских Русинів.

Чернівцї. Вчера відбула ся нарада буковиньских Русинів, скликана рускими послами. Проф. Стоцкий реферував о полїтичнім положеню. Пос. Василько обговорював дїяльність Кербера і дійшов до заключеня, що Русини добачують уздоровлене відносин лише в подїлї держави не на провинциї, але на національні теториї і в заведеню загального голосованя. В парляментї Русини будуть противити ся всякій змінї реґуляміну, як довго не буде заведене загальне голосованє. П. Пігуляк говорив о положеню Русинів на поли церковнім. Збори ухвалили довіре для руских послів і ухвалили резолюцию з заявою, що санацию церковних відносин може завести лише подїл черновецкої архіепархії на руску і румуньску. Збір висказав також бажанє, щоби буковиньскі Русини ішли рука в руку з галицкими.

лись на него як ворони на падло а найдужче зпоміж усїх сторож публичного порядку. Се було і перший раз, що я учув руску бесїду від урядової особи. Бесїда не була дуже чемна, але щож дїяти?

Пригадалась менї вистава в Ст. Люї в Америцї. Американцї виставили там у правдивих індияньских вігвамах давних хозяїнів землї американьскої, на показ і подив усего сьвіта.

І прийшла менї думка до голови. Оттак узяти би того мужика з возом, з жінкою і шкапятами та поставити за шкло у який галицкий музей, просто задля цїкавости наукової. А то гляди, так той тип пропаде з лиця землї галицкої, бо при звіснім „попеченю“ нашої управи до сеї породи, єї Reservation-Ground усе стає тїснїщим і тїснїщим, цїлком так само як у американьских Індиянців.

Єсть у Відни музей, де увіковічнюють фоноґрафом бесїду вимираючих народців; може би музей Дїдушицкого у Львові заняв ся сею справою.

У Львіградї, столици рускої землї, Русинів не слїдно. У Чернівцях хоч надписи рускі на улицях сьвідчать, що там живуть Русини-тубильцї.

Коли хто має добрий адрес, то по ньому і у Львові до Русинів допитатись можна. Але таким самим способом можна би допитатись і до Французів або і Анґличан, а через те все-таки город не буде нї француский нї анґлїйский.

Старинних зостанків давного руского житя і культури єсть ще дещо у Львові.

При смердячій жидівскій улици — називає ся, вдаєть ся, она Рускою— стоїть гарна монументальна церква Волоска в Bädecker-і трома зьіздками зазначена. Будова пречудна, зверху обдерта, звісно памятка старих часів, а в серединї тьма кромішна, сьміте і нехар.

На крилосї драли хрипливі горла якісь людцї, бо се було під недїлю. Они нїбито після приписів обряду церковного Богу молились, але я був би цїлком не здивував ся, якби котрий із тих „слуг Божих“ виняв собі був цигаретко зза пазухи, та закурив єго при напрестольній сьвічцї. Не лишень я турист собі, усякі думки про се робив, але навіть і якийсь пес, що забіг з улицї подивитись на сю „відправу“ і той мотав собі на хвіст свої „пеєї“ уваги.

І пригадались менї ті за недостатком віруючих порожні сьвятинї буддійскі в Китаю, що їх віднаймають бонци на лїто Европейцям.

І Будді сьвічка і чортови кадило, а сьвященнослужителям користь єсть.

У Львові захотїв я подивитись і на ті останки нашої давної культури, що заховані в музею Ставровиґії. Показувала недавнож той музей з гордостю одна половина рускої громади у Львові мінїстрови Керберови, підчас коли друга половина рускої громади в той сам час тому самому мінїстрови пястуками намахувала.

Ввійшов я у сїни ладного дому, над котрим по грецки стоїть написано Stauropigion.

На моє запитанє, чи можна бачити музей, відповіла менї сїльска баба, жінка сторожа: „Най господин ідуть до господина секретара на руску улицю. Та не извісно єст, чи господин секретар господинови зможут показати музей, бо тепер перенесеніе єст“.

Я умію по російски, знаю по українськи, хоть правда волочучись по сьвітї від обох язиків трохи візвик, але ся паламарщина сїльскої баби страх як різнула мене по ухам. Цїлком так само різали мене ті нїбито українські написи: „вихиляне ся з вагону забороняєсь“ і тим подібні, що переслїдували мене підчас подорожи по Галичинї.

Господин секретар господинови туристови справдї музея показати не могли, бо господина секретаря дома не було, а як прийшли, то почало уже вечеріти і так важаль господин турист музея наших старинних культурних забутків не бачив.

(Конець буде.)

Головний і одинокий склад **Пудру княгинї Милюхни** відзначеного сотками похвальних листів по 50 сот., 1 і 2 Кор. в дроґериї Щасного Травнфельнера Львів, Ринок ч. 10. 825

З Росиї.

Рига. Вчера пополудни ґрупа студентів устроїла демонстрацию на площи і розвинула червону хоругов. Коли надійшла поліция, демонстранти дали кілька стрілів і розійшли ся. Нікого не ранено. Арештовано 7 студентів.

Петербург. Вчера розкинено тут велику масу відозв революцийного змісту, взиваючих населене до енерґічної акциї против царского автократизму.

Берлін. З Петербурга доносять, що по острім стрілї церемонію Йордану прискорено. Цар сейчас від'їхав до Анічковскої палати, де жие цариця вдова. Дипльомати мали розбігчи ся на всї сторони. З иншого жерела доносять, що мимо сконстатованого атентату, відбув ся в зимовій палатї бенькет на 600 накрить; рівночасно в кухни заосмотрювано ранених поліцаїв.

Петербург. Мінїстер просьвіти, котрого проект реформи шкільництва відкинено, подав ся до димісиї. Цар димісию приняв.

Договор з Німеччиною.

Відень. З Берліна прийшли цїлком автентичні вісти, що торговельний договор між Австриею а Німеччиною вже підписаний.

Німеччина в Африцї.

Берлін. Буджетова комісия вімецкого парляменту знизила предложену правительством квоту на відшкодоване для африканьских кольоністів з 5 мілїонів марок на 3 мілїони.

НОВИНКИ.

— **В справі д-ра Трильовского** і тов. запав нинї в полудне слїдуючий вирок: д-ра Трильовского узнае ся винуватим провини з §. 305 к. з. (під'юджуване проти народностий і клас) і §. 23 прес. зак. (недозволена кольпортажа) і засуджує ся его на 6 тижнїв арешту. Яцка Войчука узнае ся винуватим провини з §. 303 кз. (підбурюване проти властий), 305 кз. і засуджує ся его на 3 тижні строгого арешту. Оба засуджені зголосили відклик від вини і кари. За підставу вироку приняв трибунал як доказані що-до д-ра Трильовского: 1) его висказ в Кишиневі, 2) слова: цїсар нехай забере собі Жидів до Палестини а Поляків до Варшави і 3) грожене буком яко хлопским параґрафом. Що-до Войчука принято за доказані ріжні его вискази проти урядів і Поляків. Від закиненого злочину обиди маєстату трибунал увільнив в цїлости обох обжалованих. Яко облегчаючу обставину при вимірі кари що до д-ра Т. принято его дотеперішну бездоганність а що до Войчука его 5-місячну слїдчу вязницю.

— **Спомин з йорданьского водосьвятя у Львові.** З нагоди йорданьского сьвята варто нагадати ось-яку історичну подію: Коли наша Галичина прийшла в другій половині 18 віка під панованє Австриї, бажав руский епископ у Львові сьвятити воду в ринку [перед теперішним домом „Просьвіти"]. Тодїшний латиньский архиепископ, мешкаючий тоді в сусїдній каменици, не міг стерпіти руского сьпіву і богослуженя перед своєю хатою, та гадаючи, що зможе руским обрядом помітати як за польских часів, заборонив водосьвятє в тім місци. Руский епископ мусїв звертатись аж до Відня і одержав аж з відтам бажане призволенє! Від того часу стали рускі архиереї сьвятити воду в ринку.

— **Галицкі полки з Галичини на вибори в Угорщині.** З усїх більших ґарнїзонів галицких виїздять або вже приготовані до виїзду на угорскі вибори баталїони галицких полків. З Кракова виїхав позавчера баталїон 20-ого полку піхоти; кождий вояк дістав 110 острих набоїв. У Львові готові до виїзду полки 15 і 30. Насамперед виїдуть баталїони другий, третий і четвертий 15 полку (по виключеню з них вояків слабших фізично і низького росту).

— **Нещасні пригоди.** Вчера у Львові в полудне переїхав кінний віз трамваєвий на Бернардиньскій площи одну женщину, перекупку, вдову і матїр трох дрібних дїтий. Стояла она близько шин, ждучи, щоби трамвай переїхав, але нагле над'їхав розгоном фіякер, крикнув на неї, щоби мала ся на бачности, а она замість стояти на місци, в зметушеню поступила в бік і тручена трамваєм упала так нещасливо, що колеса відрізали їй праву ногу і здушили грудну клїтку. Заки заосмотрено ногу, уплило богато крови і нещасна женщина, взята стациєю ратунковою до шпиталя умерла на шпитальнім порозї. Віз трамваєвий мав число 13, від якогось часу не їздив, аж вчера пущено его з ремізи лиш на оден тор із зелїзничого двірця на Цлову площу і назад. Так фатальна 13-ка у забобонних людий задокументувала свою нечисту силу. — На зелїзничім двірци в Самборі підчас формованя поїзду старший пересувач возів Мазур упав під колеса і вони відтяли єму обі ноги; Мазур умер по кількох днях в самбірскім шпитали. — В Норвеґії в одній місцевости над озером Lönwand урвала ся вечером побережна скальна стїна і впала в озеро. В наслїдок сего могуча, 20 стіп висока филя пірвала з собою сусїдні доми й людий і 59 осіб утопило ся в озері.

— **Зловлене небезпечного злодія в Богородчанах.** Там, як відомо, д. 5. жовтня м. р. хтось добув ся до податкового уряду і розбивши підручну касу, забрав 600 К а з бюра возьного 60 К. Тепер знов грозила обікража каси повітового суду, та не удала ся тілько завдяки случаєви. О 11. год. в ночи канцелярийний помічник судовий Гарасим, переходячи улицею попри суд, почув, що в судї хтось порає ся. Вявши до помочи возьного, скопили на горячім учинку Франціїшка Анасального з Лисця, котрий був уже караний за крадежи в Станиславові і за обікражу костела в Лисци.

— **Кардинал Пузина а кардинал Рамполя.** В справі ролї, яку відограв краківский біскуп Пузина в часї конкляве 1903 р. подає поважний дневник Pester-Lloyd (стоячий в тїсних зносинах з австро-угорским мінїстерством справ заграничних) такі інформациї з Риму: Кардинал Пузина сам, добровільно, жертвував ся віденьскому двори до заложеня veto против вибору Рамполї на папу, хотай поперед відкинули були сю місию архієпископи віденьский і праский. Зробив же се Пузина з личних рахунків з Рамполею, бо Рамполя свого часу взяв в оборону кс. Стояловского, виклятого Пузиною, і яко секретар державний припоручив був віденьскому нунцієви постаратись о регабілїтацию ксьондза-редактора. Від того часу кардинал Пузина не міг стерпіти кардинала Рамполї. — Цїкаве!

— **Мати президента французкої републики,** Любета, померла перед кількома днями, переживши 92 лїт, до самої смерти займаючись господарством. Президент Еміль Любе, як звісно, селяньска дитина; отець его був хлїборобом і мером (війтом) в Марсанї. Президент від дитини був любимцем матери і горячо любив еї. Мати тїшилась успіхами сина, котрий спершу подавав надії на музичного композитора (компонував ораторії і марші) а опісля віддав ся цїло праву, став адвокатом, послом до парляменту, сенатором, мінїстром а вкінци президентом републики. Син хотів в старших еї лїтах взяти еї на відпочинок до себе, та она не хотїла розставати ся зі своїм господарством, зі своєю худібкою і своїм дробом. Коли Любе став президентом Франциї, перша его подорож була до матери з поклоном і що-року відвідував еї. „Матери президента" віддала честь Франция — межи вінцями на еї домовинї були вінцї від парляменту і сенату, — віддали і президенти републик та монархи многих держав. Президент Любе одержав кондоленцийні депеші від президентів Сполучених Держав, Швайцариї і Мексика, від цїсарів австрийского і німецкого, від королів анґлїйского, італїйского, шведского і т. д.

— **Кровавий конець розправи між двома польскими артистами в Варшаві.** Артист-маляр Вацлав Павлїшак почув ся обидженим артистом-різьбарем і професором школи штук красних Францїшком Дунїковским через те, що з его причини не принято на виставу одного Павлїшакового образа. По виміні листів дійшло до того, що Павлїшак визвав Дунїковского на поєдинок, однак той поєдинку не приняв. Тогдї Павлїшак постановив зробити собі сатисфакцию в иньший спосіб. Зайшов у середу вечером до реставрациї, де Дунїковский сидів з одним паном при вечери, нагло приступив до столика і підніс руку, ударити щоби суперника в лице. Однак Дунїковский бистрим рухом руки добув з кишенї револьвер і стрілив. Куля пробила Павлїшакови лице й череп і застрягла в мозку. Павлїшак, перевезений до шпиталя, умер по півночи, а Дунїковского арештовано. Небіщик був спосібним малярем, від року вдівцем і осиротив малу дочку.

— **Про чуму і холеру в Росиї** послїдний урядовий звіт доносить: Від дня 4 до 10 с. м. було в ґубернії вятскій 46 випадків сибірскої чуми. В уральскій области захорувало від 3—9 на азийску чуму 8 осіб; від початку вибуху там сеї чуми захорувало 370 осіб а умерло 340. На холеру занедужало в заражених сторонах від 2 до 8 с. м. 23 осіб; в попереднім тижни було 61 занедужань.

— **Дрібні вісти.** Нинї перед полуднем відбуло ся в церкві св. Юра вінчанє п-ни Мариї Охримовичівної (дочки посла) з п. В. Ценетом, інжинїром із Закопаного. — Громадска рада місточка Болшівцї надала почесне горожаньство рогатиньскому старості Ант. Гродкому. — Дня 23 сїчня зачнуть ся в Станиславові реколекциї для всего руского дієцезального клира і потревають чергою три місяцї. — Доцент віденьского університету д-р Генрих Гальбан іменований надзвичайним професором психіятриї і невропатольоґії в львівскім університетї.

— **Для Львсвян.** В понедїлок дня 23 с. м. пополудни відбуде ся в салї „Ґвязди" при ул. Францїсканьскій представлене штуки „Вефлеємский вертеп", яку відограють дїти з „Рускої захоронки". Заряд Захоронки, який займає ся сим представленем, постарав ся о ефектовні костюми для малих акторів і подбав о все, щоби сьпіви і гра вийшли глядко. Режісерию обняв оден з учителї, що вже устроював подібні представленя. Цїни вступу: I-рядні крісла по 1·50 К, II рядні по 1 К, стоячий партер 60 сот., а для учеників 30 сот. Початок точно о 4 год. по полудни з огляду на дїтий, для яких се представлене головно устроює ся.

— **З товариства ім. Івана Котляревского.** Видїл товариства пригадує Вп. членам, що загальні збори товариства відбудуть ся в суботу дня 21 с. м. о годинї 4 по полудни в салї товариства „Академічна Громада" (Ринок ч. 10. I пов.). Видїл просить о численну участь, бо до важности рішень треба особистої присутности 30 членів. — *Г. Огоновский*

— **В справі вечерку з танцями Руского Касина в Стрию** маємо честь повідомити всїх Вп., що одержали запрошенє і що его не одержали, а схотять о него постарати ся в день вечерку при касї, що до запрошень і дотеперішних оголошень в часописях вкрала ся ошибка що до дня вечерка, іменно вечерок сей відбуде ся не в середу дня 1 лютого, але в недїлю дня 5 лютого с. р. — *Комітет.*

— **З Труда.** Курс в концесионованій л. в. намісництвом школї модниярства в нашім товаристві розпочинає ся 1 лютого, і тревае 10 місяців, по укінченю котрого ученицї одержують дипльоми. Дирекция товариства поручає рівнож ученицї, котрі укінчили науку в тій школї на управляючі і підручні панни до маґазинів мод так у Львові, як і на провінцию. Близших пояснень уділяє канцелярия товариства, Ринок 39 II поверх. — *Дирекция.*

— **З нинїшним числом „Дїла"** розсилаємо дванацятий аркуш повісти Болеслава Пруса „Фараон".

✝ Померли:

О. **Донизий Кучиньский,** сьвященик-ювилят, вислуж. канцлер львівскої митроп. консисториї, умер дня 19 с. м. в 83 році житя а в 68-ім сьвященьства в Сасові коло Золочева, де приживав на пенсиї. В. е. п.!

— **Юлія із Зарицких Застирцева,** вдова по сьвященику, женщина загально поважна і щира Русинка, померла д. 19 с. м. в Бережанах. В. ї. п.!

— **Адольфина з Угриновских Стратийчукова,** надучителька дївочої школи в Кіцмани, жена ц. к. інспектора шкільного Ілярия Стратийчука, померла дня 29 грудня 1904 в 49 році житя. Науки кінчила в Чернівцях, від 1877 р. учителювала у Вижници, відтак від 1880 в Кіцмани, де 1895 р. стала надучителькою дївочої школи. Покійна, — пише „Промінь" — була взірцевою учителькою і ревною патріоткою, сьвідомою Русинкою-Українкою, борителькою против ґерманїзаторскої і вшехпольскої нахальности за народну правду й волю. Покійну прощали над могилою промовами о. крил. Костецкий, начальник суду Семака, краєвий інспектор шкільний Ом. Попович і учителька Конст. Малицка. Честь памяти покійницї!

Послїдні вісти.

Петербург. „Новое Время" пише: Доконано страшного злочину: після третої сальви пущено з одної з гармат набій, що відтак у воздусї експльодував розкидуючи безліч куль. Деякі з тих куль пали на землю, иньші ударили в стїну Зимової палати.

Петербург. На завтра плянована величезна демонстрация і похід страйкарів перед царску палату. Командант міста Фулон видав зарядженя для ґарнїзону, аби здержав похід за всяку цїну силою.

Петербург. Поліцмайстер міста видав заказ всяких публичних сходок під загрозою острих поліцийних кар.

Петербург. В петициї, яку страйкуючі вислали до царя, находять ся слїдуючі уступи: Твої чиновники перемінили нас в рабів. Твої чиновники крадуть і рабують державні фонди. Вони довели край до анархії і накинули єму ганьблячу війну. Нарід не має можности висказати свою волю в справі податків і державного буджету. Репрезентация люду є конечна; конечне аби нарід брав участь в державній управі. Розкажи, щоб наше бажане сповнено. Як нї, то радше помремо. Маємо лиш дві дороги — свободу і щастє або могилу. Ми раді жертвувати житє за Росию.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Ґвязда" ул. Францїшканьска) недїлю дня 22 сїчня „Шельменко деньщик", комедия в 5 д. Гр. Квітки, вівторок дня 24 сїчня перший раз: „Катерина" опера в 3 д. II. Аркаса.

По поводу сніговицї задержано аж до відкликаня загальний рух на части шляху Коломия-Стефанівка належачого до льокальної зелїзницї Делятин-Коломия-Стефанівка.

Allianz, котрої оповістку днесь уміщаєм, стоїть під управою Львовянина і має всякі потрібні друксорти також в рускім язицї.

Найкрасше печиво, торти і т. п. виробляє ся при помочи „КУНЕРОЛЮ" ростинної товщи, чистїсінької, зладженої з овочу кокосової пальми, а Впов. господинї дому і цукорники мають на бажане випробовані рецепти на крем, бублики, пампухи, тїсто на маслї, тїсточка з піною, ріжні торти і т. п. Остерігає ся перед менше вартними а дуже подібними наслїдуваними продуктами.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 3—40

Доцент унів. Д-р М. В. Герман

ул. Личаківска ч. 5 II. п.

ординує в хірурґічних хоробах від 3—5 год. по пол. 49 4—5

Руске товариство педаґоґічне

просить П. Т. Родимців вступати в члени, вирівнувати залеглости, присилати жертви на удержане приватної жіночої семінариї і на бурси Товариства, дальше поручає

Бібліотеку для молодїжи

(115 томиків) і ілюстровану часопись для молодїжи (двотижневник)

ДЗВІНОК

котра повинна находитись в кождій рускій родинї. Передплата „Дзвінка" виносить на рік 6 К. піврічно 3 К. Селяньским дїтям і читальням дає Адміністрация часопись по 4 К річно а 2 К. піврічно.

Вкінци поручаєсь П. Т. учителям і учителькам педаґоґічно-дидактичну часопись (двотижневник)

УЧИТЕЛЬ.

Предплата виносить на рік 6 К, піврічно 3 К а членам Товариства 4 К річно, 2 К піврічно.

Адреса Товариства педагогічного і всіх адміністраций: ул. Сикстуска ч. 47. Адреса касиера: ул. Кохановского 15 Б. Вписове до Товариства виносить 1 К, вкладка річна 1 К 915 7—10

Численні слова заохоти і признаня, які дістаю від Впов. патріотів і молодїжи, велять менї просити нашу суспільність о розкупленє останків накладу одинокого у нас, дуже розповсюдненого поглядового:

„Підручника Історії цїлої нашої рускої лїтератури"

який висилаю з *„Відповідию критикам"* по 1 К а для молодїжи два примірники за 60 крайцарів з портом.

Йосиф Застирець, Львів **Длуґоша 21** або: Львів четверта ґімназия.) По книгарнях дорожше. 47 3—4

Ц. к. управ. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, приймає до переховання цїнні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних институций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 874

Знак в палений на корку

для охорони перед фальшованє

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Маттонія Ґісгіблерсра вода щавова. 36

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Гіпотечного на пінятзщих площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри,** цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше найдешевше 4185

Ruthenisch 1b. 1905.

Мід липовий!

пушка 5 клґр. 6 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.

759 20—24

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатїм свій промисл! 27—30

86

Нотар у Винниках пошукує канцелярийного помічника з гарним письмом. Студенти прав з висших років, котрі хотїлиб лишитись в нотариятї, мають першеньство. 4 5—5

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** *Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів і стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.* 62

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів проміоване)
Від 22/1 до 28 1 до побачення:
Петербург і Москва
вступ 10 кр. 45

В нінкім сільскім мешканю

не повинно недоставати спіритусової печи! Дешеве топливо! Дасьсь переносити, безпечне без чаду!

Інформациї:

Dom dla Ziemian
у Львові. 68 3—3

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник в хорошим лянцушком іде точно в 3 річною порукою, величня LATERNA MAGICA в 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки в імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з оріент. перел, неодна женьска окраса в лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка циґарнічка в бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне толяєтове веркальце в бельґійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасві, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем і зр. 95 кр. в магазині

С. КОГАНЕ
Краків Pf 882.
За недогідне гроші звертають ся.
66 1—3

Мід пчільний, патока, десеровий, липневий, білий і жовтий, в бляшанках 5 клґ. по 5 К під ґарантиєю, за післяплатою висилає **Ізраель Шехтер** в Підгайцях. 869 7—10

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 6—60
Дістати можна всюди.

Дешеве ческе пірє на постіль!
5 кг.: сьвіжо дерте К 9·60, ліпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченем порта допускають ся.
BENEDIKT SACHSEL, Lobes 147
Pilsen Cechy
почта Пільзно, Чехи. 783

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревизия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 750

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосінні за три подушки зр 14, 16, 18, 20 до 30 зр Матераци в морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Новість-сінники „Шrisa" в соломи препарованої по зр. 6 і 7; вистелювані травою морскою або волосінєм по зр. 10, 12, до зр. 20.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в спецiяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, ул. Коперника ч. 5.

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найліпших артистичних сил.
Щоденъ 2 нові сензацийні комедиї. 5—8
31

Прошу все домагати ся
краєвого виробу
Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„носою"** виробу першої галицкої паров ї фабрики мила і сьвічок
СИМЕОНА МУНКА
в Живци [заснованої в 1846 році.]
Прібки і цінники даром! 172 14—25

Оригінальні машини до шитя „VICTORIA"

до домового ужитку і промислових цілий заслугує на велике признане завдяки своїм знаменитим прикметам. Оригінальні „Victoria" є найліпші хотяй і найдешевші. Оригінальні „Victoria" вироблювані з найліпшого материялу, викінчені з незвичайною докладностию та з узглядненем найновійших основ механіки. Оригінальні „Victoria" не мають нічого спільного з дешевою масовою фабрикациєю, за те пробідною думкою фабрики є щоби купуюча публика в оригінальній „Victoria" набула машину до шитя в найліпшій якости. Елеґантні і тревалі, деревляне уладжене походять з власної парової фабрики. Оригінальні „Victoria" шиють вперед і взад а всі від найдешевшої надають ся знаменито до артистичного гафту. Просить ся ласкаво порівнати ціни і випробувати якости. Ілюстровані цінники даром. **Оригінальні „Victoria" машини до шитя, Львів, ул. Третого мая ч. 5.**
790 9—13

Заснована **1782** Заснована **1782**
Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковацих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і сходжених та ц. к. інститутом до розсліду споживчих средств розсліджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 240

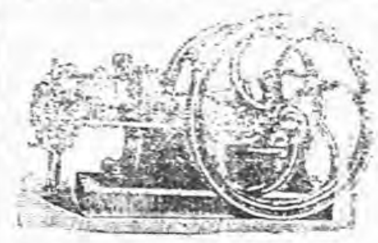

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЄВА, Відень, Герпальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР
ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цінники і плани даром. Кошти погону на годину і силу коня $1^1/_4$—2 сотики. 816 10—52

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптеках.

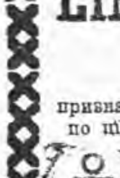

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 772 9—20

АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом" в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Найвисші відзначення в добрах Єго ціс. Величества і від корол. угор. державних домен, від ц. к. міністерства рільництва, ц. к. господ. товариства у Відни, академія винаходів в Парижи і звиш 50 инших високих відзнак.

Оригінальні рільничі машини **Ф. Віхтерля** в Простїві, а то: патент. молотільні з кованими штатами і кулевими панівками, криті кирати без і THA з 3 і 4 ножами (в краю уживаєсь їх поверх 100.000 штук), млинки до чищеня збіжа системи Бакера, почавши від 76 К, праси до олїю, сівачки, печности, славні січкарні New Modell Polonia BM мотори і т. п. поручаю найдешевше і під корисними услівями

І. Найберґер і С-ка

Львів, ул. Городецка **ч. 53** у власнім домі.

Повір перед наслідуванєм!

На складі удержуємо також: огневі сикавки, ваги на худобу і десяточні, огнетревалі каси, помпи, циркулярки, ковальскі знаряди, міхи, машини до верченя, вінди, масарскі машини, машини до шитя, непромакальні плахти і т. п., всьо в першорядних фабрик. *Цінники даром і оплатно.* 467 26—28

Львів, ул. Академічна ч. 2 а.

Юліяна Майнля
мішанки
палених кав,
для
знатоків,
найліпші

Львів, ул. Академічна ч. 2 а.
229 5—5

Важна перестoрога!

Перестерігаємо Впов. публику в єї власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати розтинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестеріґаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найліпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистійшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій ліпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелізницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі корисні ціни. *Брошурки і лікарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН
Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

Мішане обезпечене до якогось реченця з ґарантованим 3% опустом відсотковим від вплачених річних премій, почавши з кінцем третого року треваня обезпеченя.

Той спосіб обезпеченя обовязує Товариство до виплати якогось капіталу у умовленім з гори реченци без огляду на то, чи обезпечений дожие того реченця або ні.

На случай скорійшої смерти обезпеченого устає оплата премій.

Премію оплачує ся лиш через три роки в тій висотї, котра є наведена в тарифі, по тім часї зменшає ся она, бо Товариство уділяє по упливі сего часу ґарантований відсотковий опуст в висотї 3% від всїх вплачених премій. Річна премія зменшає ся тогди в четвертім роцї треваня обезпеченя о 9%, в пятім о 12%, в шестім о 15% і т д.

Час треваня забезпеченя (літ)	Запевнений опуст відсотковий після вплачених премій		Чиста премія по увзглядненю ґарантованого опусту відсоткового К.
	в проценті річної премії	Корон	
1	—	—·—	505·80
2	—	—·—	505 80
3	—	—·—	505·80
4	9	45·52	460·28
5	12	60·69	445·11
6	15	75.87	429·93
7	18	91·04	414·76
8	21	106 22	399·58
9	24	121·88	384·42
10	27	136·57	369·23
11	30	151·74	354·06
12	33	166·91	338·89
13	36	182·08	323·72
14	39	197·26	308 54
15	42	212·43	293·37
16	45	227·61	278·19
17	48	242·78	263·02
18	51	257·96	247·84
19	54	273·13	232 67
20	57	288·31	217 49

Загальні кошти того обезпеченя виносять отже netto найбільше . . Корон 7278·50

Примір до тарифи XIII.

30-літний отець родини обезпечує на користь своєї новенародженої доньки капітал в висотї К 10.000, котрого виплата має наступити по 20 лїтах.

Премія, маюча ся заплатити за то обезпечене, виносить річно К 505·80, зменшає ся однакож від четвертого року треваня обезпеченя о опуст відсотковий, котрий запевнений є в четвертім роцї в висотї 9% а збільшаючий ся від того часу о 3% (процент) початкової премії.

Кошта на повисше обезпечене представляють ся ось як:

Умре н. пр. обезпечений в девятім роцї треваня обезпеченя то устає з заплаченою до тепер квоту К 4251·48 оплата дальших вкладок підчас, коли обезпечений капітал виплачує ся в повній квоті К 10.000·—. Всї ті позициї в полїсї цифрово запевнені. Поступаючи дуже ощадно в заряді подає „Allianz" як найбільші користи своїм обезпеченим. — Стан обезпечень виносив в „Allianz" дня 31 грудня 1903 р. 195.680 осіб з капіталом К 59,860.157·57.

Близших пояснень, вказівок так що до тої, як і других комбінаций обезпеченя як і проспектів уділяє „ALLIANZ" акц. товариство обезпечень на житє і ренти. Ґенеральна Аґенция у Львові, площа Бернардиньска ч. 2а.

Оборотних і здібних заступників пошукує ся. 56 2—3

Щоби одержати близші поясненя, треба відтяти сей купон і виповнивши переслати почтою

. . . . дня . . . 1905

ДО ҐЕНЕРАЛЬНОЇ АҐЕНЦИЇ „ALLIANZ"
акц. товариства обезпечень на житє і ренти, Львів пл. Бернардиньска ч. 2а.

Прошу — не беручи на себе ніяких дальших обовязків — подати менї, яку річну премію мав би я платити від обезпеченя в квотї К . . . через . . . . літ після комбінациї тарифи V.

Я родив ся дня . . . . 18 . . . . р.
Імя і призвище . . . .
Занятє . . . .
Точна адреса . . . .

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 6. Львів Понеділок 10 (23) Січня 1905. Річник XXI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторея ч. 24. Бюро газет А. Окшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		на границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 г.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторея. — Рукописи звертають ся лише на попереднім застереженьи. — Рекламациї неспечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Рік 1904 в рускій політиці.

З початком нового року годить ся, як се робили ми і попередних років, дати огляд нашого народного житя за рік минулий. Огляди такі, обіймаючи в головних начерках всї царини народного житя, приносять ту користь, що зводять до купи дані про результати цїлорічної народної діяльности, дають менше-більше суцільний єї образ та тим робом уможливлюють читачеви виробленє сяк-так приближного погляду на успіхи нашого народного розвитку за послїдний рік, на положенє та сили власного народу, на недостачі і прогалини в діяльности орґанїзацийній, а тим самим і звертають увагу на се, в котрім напрямі вимагає ся більшого напруженя народних сил та на що імено в дальшій народній праци годить ся звернути пильнїйшу увагу. Тож і сего року хочемо в кількох статях зробити перегляд того, що на народній ниві доконало ся протягом 1904-го року і огляд сей зачнемо, як звичайно, від нашого політичного житя.

Руска політика вступила у 1904-ий рік під тими авспіциями, які надала їй сецесия руских послів із галицкого сойму. Сецесия отта була відповідию на те провокуюче та крайно нехтуюче становище, яке супротив руского народу і єго соймової репрезентациї заняла польска соймова більшість, відкидаючи жадане рускої ґімназиї в Станиславові та ухвалючи закон о бюрах посередництва праці як-раз тоді, коли рускі соймові репрезентанти своїм крайно умірковавим і до найдальших меж льояльним поведенем не давали до сего ніякої, ні найменшої притоки. Ось-так і краєву руску політику з кінцем 1903-ого року замкнув акт політичного протесту — сецесия, що і стала вихідною точкою для усеї рускої політики на рік 1904.

Сецесия руских послів із галицкого сойму в осени 1903-ого року була однак не лише демонстрациєю против краєвої управи та краєвих відносин і наших безпосередних краєвих противників, але і против того центрального правительства, котре збуло ся рускої справи легким коштом, устами д-ра Кербера відсилаючи нас до польского сойму на „справу і розправу“. Сойм сей показав ся однак цїлком неспосібним до полагоди рускої справи, рада правительства, дана Русинам на адресу наших парляментарних репрезентантів показала ся лишеною всякої вартости, а тим самим сецесия була демонстрациєю і против сего-ж правительства. В консеквенциї потягала отже сецесия за собою і скріпленє опозицийної тактики руских репрезентантів в парляменті, що і стало ся через перехід руского парляментарного клюбу до обструкциї в союзї з прочими опозицийними клюбами парляменту. Ведена через дві парляментарні сесиї: зимову і весняну — та друга була дуже коротка — обструкция загнала д-ра Кербера в отсе безвихідне положенє, з якого він думав ратувати ся візитою у галицких Поляків — як показало ся — без успіху.

Двома точками, які треба вважати дальшими ступінами в рускій політиці 1904 ого року, були доповняючі вибори руских соймових послів із червня та згадана щойно подорож д-ра Кербера з кінця серпня м. р.

Доповняючі вибори руских сецесіоністів скінчили ся поворотом усїх руских послів у сойм, з виїмкою одного — п. Барвіньского Як вибір усїх прочих послів був доказом, що весь руский загал прийняв з повною апробатою рішучий протест своїх соймових заступників против сойму і соймової політики правительства супротив Русинів, так знов брідский інцидент був з одного боку сумним сьвідоцтвом партийного засліпленя та політичної деморалїзациї фракциї москвофільских ренеґатів, котрі не зжахнули ся навіть в виду так поважної ситуациї злучити ся з найбільш русиноїдними польскими елементами для поваленя свого партийного та личного противника, а з другого боку також доказом, як мстить ся на руских політиках тактика вислугуваня нашим народним ворогам. Все таки однак сецесия зискала апробату руского загалу, що повинно було для краєвих верховодів і правительства стати дороговказом у дальшім їх відношеню до руского народу.

Подорож д-ра Кербера до Галичини — як сказано в горі — була наслїдком того безвихідного положеня, в яке ввігнала єго обструкция злученої опозициї в парляменті, в котрій брали участь і рускі посли. Щоби позискати поміч Поляків, д-р Кербер пожертвував знов Русинів, апробуючи у своїх промовах галицкі відносини без застережень, іґноруючи Русинів в їх власнім краю та вкінци відсилаючи їх депутатів до тої самої краєвої управи, против якої вони жалїли ся. На все те відповіли Русини величавим вічем та голосною демонстрациєю у Львові, а протест сей, так само як попереду обструкция, був доказом, що за відносини краєві робить руский народ одвічальним само центральне правительство та що не позволить своєї народної справи зробити краєвою справою галицкого сойму, але жадає полагоди єї з боку самого правительства.

Рускі соймові посли, повернувши в осїнній сесиї у сойм, все таки постановили зробити ще одну пробу, кермуючи ся між иншим заміром, щоби через виказане неспосібности сойму до полагоди рускої справи, вирвати раз правительству з рук арґумент, будьто сойм готов був руску справу полагодити. Як отся проба випала, знаємо. Соймова більшість знехтувала ще раз брутально умірковавий голос рускої соймової репрезентациї, за крайно льояльне поведенє руских послів віддячила рентовими оселями, законом о раді шкільній і відмовою субвенциї на театр, на всякі арґументи і відзиви до здорового розуму, до політичної розваги, до справедливости показала ся тупо глухою і дала ще раз яркий доказ, що справа руска у галицкім соймі не найде ніякого увзглядненя, а тим самим і сей сойм Русини всїма даними способами мусять поборювати.

На тім послїднім становищи станув також і послїдний Народний З'їзд з 26-ого грудня 1904, котрий, визначуючи рускій репрезентациї у соймі і в парляменті тактику найдальше ідучої опозициї, задецидував тим самим ясно і про дороги, якими піде руска політика на сей рік. Послїдний Народний З'їзд звів отже до купи усї нитки нашої політики і полагоджуючи, як найвисша національна інстанция, всякі можливі контраверзиї, витворив основу для спільної діяльности всїх рішаючих чинників рускої політики. Під єго клячами вступає наша національна політика у 1905-ий рік.

Політичний збір мужів довіря

буковиньско-руского народу.

Дня 20 н. ст. січня с. р. сполудня відбув ся в „Народнім Домі“ в Чернівцях (як уже в „Ділї“ була о тім коротка згадка) збір руских мужів довіря з цїлої Буковини — поверх шістьсот осіб — скликаний буковиньско-рускими послами, з котрих три — віцемаршалок краєвий проф. д-р Стоцкий, Николай Василько і проф. Пігуляк — здавали звіт з діяльности буков.-руских послів в краєвім соймі тай в раді державній і з успіхів тої діяльности. Мужі довіря — рускі селяни й інтелїґенти, між тими й сьвященики і делеґати товариств — однодушно одобрили політику і діяльність буков.-руских послів і так само ухвалили предложені їм резолюциї щодо становища буковиньских Русинів в соймі, в раді державній і в справах буков.-православної церкви.

Засїданє збору отворив відповідною промовою д-р Стоцкий і на єго предложенє вибрано предсїдателем нарад радника висшого суду краєвого Ясеницкого а заступниками правительственного радника д-ра мед. Филиповича і о. Калинюка, пароха з Прелипча.

Потім перший почав промовляти д-р Стоцкий. Насамперед подав історию союза прихильних народови вільнодумних елементів і наслїдки інавґурованої незабутним бувшим президентом краєвим кн. Гогенльоге ери вільних виборів, котрі скріпили сторонництво вільнодумців в новім соймі і за чотири тижні остатньої соймової сесиї зроблено те, чого не зроблено перше за сорок років. Заслуга в тім і д-ра Кербера, що надав Буковині такого президента, за котрого закони були не лиш на папері але й на ділї; впрочім д-р Кербер заспокоїв неодно оправдане бажанє буков. Русинів. Коли вільнодумний союз увійшов до сойму яко більшість (17 членів на 31 усїх), застав такий сумний стан фінансів краєвих, що на найпекучійші потреби краю не було гроша. Такою пекучою справою було уравильненє платнї учителїв. Вільнодумний союз знайшов для сеї справи вихід, звернувши (після проекту свого члена пос. Ончуля) увагу на фонд пропінацийний. Продовженє право пропінацийне на користь краю не лиш внотане на ухваленє соймом побільшенє платнї учителям і учителькам, але ще й останесь понад пів міліона К на инші краєві цїли. Жизненою справою для буковиньского спролетаризованого населеня було сотворенє дешевого кредиту. Полагодженє сеї справи перевів вільнодумний союз ухвалою основаня Банку краєвого. Банк сей має давати кредит дешевий (4—4½%) і має на цїли викоренити страшну лихву тай достатчати гроша для „Селяньскої Каси“, аби могли красше розвивати ся Райфайзенки по краю. Дальше вільнодумний союз перевів важну зміну закона дорогового. Гостинцї вже не будуть під управою повітових комітетів дорогових, котрі брали грубі гроші за адміністрацию; тепер, по украєвленю гостинців адміністрация доріг буде дешевша о 48.000. Рівнож ухвалено знесенє рогачок, котрі найбільше доскулювали селянам. Дуже важним ділом вільнодумного союза є ухвалена реформа ординациї виборчої до сойму. Після нової ординациї скріпить ся воля народу в соймі, подвоївши число єго заступників. Рівнож дуже великої ваги є соймова ухвала зміни громадскої ординациї виборчої, в напрямі забезпеченя більшости громадян від тероризованя меншостию. Справа скасованя обшарів двірских удала ся вільнодумному союзови бодай на стілько, що тепер властитель двірского обшару має платити від свого комплексу 60% на громадскі додатки. [Розуміє ся, ухвалені закони потребують ще цїсарскої санкциї]. Під конець посол вказував на велике значінє

Мої австро-рускі спомини.

(З записок туриста.)

(Докінченє.)

По адресу допитав ся я у Львові до української „громади“, так само як допитав ся я богато тому уже літ назад до таких самих „громад“ і у Києві і в Одесси.

Се справдї дивне диво — possibile impossibility! На своїй рідній земли творять Українцї „громади“, колонії, так само мов приміром Европейцї в Шангаю або Гонконґу серед чужого китайского царства.

Вол. Ів. Ламанский, що саме тепер сьвяткує 50 лїтний ювилей своєї літературної діяльности, пише в своїй етноґрафії, що Українців, крім мелянхолїйної вдачі, сердечности, привітливости, делїкатности в обичаях і инших таких чеснот, які кождий з нас радо почує про себе від чужинця, характеризує той їх хуторняний „індівідуалїзм“. „Моя хата з краю“...

У нас є „громади“ а у тих громадах кружки а відтак кружочки і підкружочки а в самій глубині річи самі індивідуа, особняки кождий для себе і за себе. А помимо сего українського „сепаратизму“ єсть Русь у Львові і кілько-то прибільшилось щирих діячів і як розширив ся їх горизонт в порівнаню до того, що я бачив десяток літ тому назад! Бажала б душа, щоб ще лїпше і краще було, але дякувати Господу і за те, що єсть у нас люди доброї і щирої волї, що ту bona fides мають, та що тих людий на усїх полях з кождим роком усе прибуває.

На першім ческім бали в Празї в 40 роках мав сказати Ріґер: „Якби тепер завалилась отся стеля і придавила нас своїм тягарем, то пропала ческа нация“. Прага тепер ческа.

У Львові нема уже такої стелї, щоб придавила усю українську громаду. Минули ті часи! Буде Русь на Руси галицкій!

І навіть театр руский стане у Львові, бо до сеї справи взялись енерґічні люди. Правда, про театр руский я маю свою окрему думку, яку я, розуміє ся, нікому навязувати не хочу.

Але нехай! Проти обяву енерґії я ніколи не змагав ся. Нехай енерґія шукає собі виходу де хоче і може. Головне тут — bona fides!

Буде Русь на Руси! З тим чувством виїхав я із Львова року Божого 1904.

На прощаню передав мені оден земляк до купе брошурку: „Wiz i perewiz czyli Ukraina galicyjska w prawdziwem oświetleniu przez Ukraińca. Lwów 1904.“ Бувайте здорові! До побаченя! Читайте по дорозї, щоб скуку розігнати.

Читав я, читав і очам своїм не вірив.

„Народний комітет то стековиско найголоднїйших, найзахланнїйших, найхапчивших індивідуів“.... „Наші провідники політичні то або „осли клапоухі“ або люди без усякої моралї, без усякої чести, просто злодії, що до „чужих комір витрихом добирають ся“. Ще гірше, они не лиш публичні народні лепти між себе розкрадають, але і бідних нужденних руских еміґрантів обдирають і з того собі каменицї ставлять.“

„Уся журналїстика без провідної думки, без характеру. Коли і тут який талянтик проблисне то і він продажний.

„Література українська переливає з пустого у порожне а між літераторами, коли хто з них чужі манускрипти не краде, завість, ненависть, перемовчуванє, або злобне критикованє товаришів і т. п.

„В музаці то один Микола Лисенко, а коли він загине, то остануть ся лишень.. мотиви. В малярстві один Труш то ще-ще, але другим то лїпше би люшні змазувати своїми квачами.

„Навіть і жінка одна, що видна у львівскій громаді то і она „руска сїра“.

„На провінциї та сама гниль. „Патріоти“ на стілько, на скілько від того мужицких грошиків до мошонки прибуває, „баламутять сьвідомо опінію публичну, щоб тим лекше рибку ловити в каламутній водї“.

І те усе з наведенем імен і натяків на певні пригоди. Ні оден виднїйший Русин тут не поминений. Усї они тут в портретах і рамах. Чиста Verbrecher-Galerie в полїцейскім урядї.

Душно менї стало від тої розведеної гнилї і рана отворилась менї в серци а в тій ранї затроєне жало так ниє і ниє.

Невжеж правду говорить той критик-обличитель? Се неможливо!

Навіть якби лиш і зерно правди в тім було, то і тогди оно було-би і болюче і соромне для усеї української нациї.

І почав я торгуватись з критиком, як той старозавітний з своїм Єговою за Содому і Гомору. „Не сьвяті, кажу, горшки лїплять а ми хрещені. Помилятись можемо — але щоб усї самосьвідомо зло дїяли були, ні Віра добра в серци єсть! Не вжеж, кажу, ні одного праведника між тими українськими людьми нема?“

А на се критик: „Darmozjady, kryminalnicy, łgarze, pasożyty, narodołupci, zwykli złodzieje, konioktady, najwstrętniejsze indiwidua pod słońcem“. Анатема! Анатема! Анатема!

„Аще не підете путемъ праведниковъ Зиблиневича, Меруновича, Земляковского, погибель Вамъ и нащадкамъ Вашимъ и плачъ и скрежетъ зубовъ“.

Аллахъ єсть одинъ а Авъ Магометъ єго пророкъ!

А я представляю собі Вашу особу, добродїю обличителю і критику, після отсих Ваших таки слів. Стор. 59. „Єдиною Вашою ідеєю єсть все руйнувати і нівечити. Не любите нікого, навіть самого себе. Колиб Ви ужили своїх безперечних здібностий не на те, щоб нівечити, цькувати одних проти других, плюгавити усїх і уся, і навіть самого себе, а служили чесно людови і єго справі, то не лиш нарід руский полюбив би Вас, але навіть і противники Ваші похвалили би чоло перед тим своїм ворогом. А коли дальше підете тим шляхом, то і Ви і уся Ваша робота возьме поганий конець, на який і заслугує усе те, що будоване ненависти, брехнї, неморальности, на болотї і багнї смердячім“.

Критика в суспільности конечна і дуже пожиточна річ і я знаю критика, що болючо бив батогом свого слова нашу суспільність. Але за тим словом билось щире серце і крилась щира любов. І вороги навіть прозвали Михайла Петровича совістю української нациї. Він і критикував і позитивну роботу робив і не плакав: „не пускають мене злі духи до роботи“ — як у сїй брошурі плаче анонїмний автор.

А тон, яким послугує ся наш новий суспільний критик, то уже справдї переходить усї межі літературної приличности. Се лайка

основуваня до краю загально корисних орґанізаций, як каси задаткові, товариства просьвітні і т. и. „Ми, посли — мовив д-р Стоцкий—сповнили все, що обіцяли, ми дотримали слова; нехай же й нарід дбає сам про себе, щоби в краю запанувала, як і повинна, воля народу!“

Зібрані приняли звіт д-ра Стоцкого бурею оплесків, почім п. Іван Стрийский, нотар з Вашківців, поставив під ухвалу збору такі три резолюциї:

„Мужі довіря руского народу на Буковині, зібрані на зборах дня 20 с. р. в Чернівцях, висказують рускому клюбови буковиньского сойму, головнож віцемаршалкови краю, д-ру Стефанови Смаль-Стоцкому, своє повне, необмежене довіре і складають єму подяку за безкористну, сьвідому цілі роботу в першій сесиї новозібраного сойму, роботу, що *оглядно* а успішно розтягала ся на всі інтереси руского народу;

2) Зібрані констатують з особливим вдоволенєм, що рускі посли йшли все разом; із вдоволенєм підносять вибрану руским соймовим клюбом політичну тактику, яка довела до згуртованя всіх вільнодумних партий краю в однім союзі, котрому зібрані висказують за єго успішну роботу повне признане;

3) Зібрані витають радо передусім ухвалені соймом закони: краєвий банк, фінансовий закон, реґуляцию учительскої платні, реформу соймових і громадских виборів, украєвлене доріг та знесене рогачок, а знаючи, як велике значінє мали-б ті закони для руского народу і для цілого вільнодумного населеня краю, котрого посли становлять нині значну більшість соймову, колиб вони увійшли в житє, взивають всі дотичні чинники в краю, в першій лінії знаного зі своєї безпартийности та прихильности для народу, маршалка краєвого Юрия бар. Василька і вільнодумних буковиньских послів до ради державної, щоби поробили відповідні кроки у правительстві, щоб воно припоручило до найвисшої санкциї ухвалені буковиньским соймом закони“.

Сі резулюциї ухвалено серед невгасаючих оплесків.

(*Конець буде.*)

Революцийний страйк і різня в Петербурзї.

Розпочало ся досить невинним страйком в зелізних фабриках Путилова дня 16 с. м., де часть робітників застрайкувала з причини, що заряд фабрики не приняв назад 4 вигнаних з фабрики робітників і не усунув зненавидженого робітниками наставника. Застрайкувало зразу 800 робітників, але на другий день число їх піднесло ся до 20.000, так що станув рух у всіх путилівских фабриках. За путилівскими фабриками пішли дальші фабрики і варстати, так що в суботу станула праця у всіх фабриках а навіть майже у всіх дрібнійших варстатах Петербурга. Страйк, зразу економічний, переминив ся поволи в велику політичну маніфестацию і скінчив ся вчера — поки що — величавою маніфестациєю під царскою палатою і різнею.

Супротив того, що сей рух робітничий може мати для внутрішного житя Росиї велике значенє, подаємо хід подій від початку страйку аж до масакри під зимовою палатою царя.

До пятниці застрайкували робітники в 173 петербургских фабриках. В суботу залишили працю майже всї друкарі. Число страйкарів дійшло до 150 тисячів, але оно збільшає ся що години. В суботу були замкнені всї друкарні. Окрім „Правит. Вѣстника“ не вийшла жадна ґазета. До деяких друкарень, в котрих робітники не хотіли прилучити ся до страйку, впали страйкарі, порозтинали ремені від машин, понищили мотори машин, порозсипували черенки і присилували всіх робітників залишити роботу. Страйкові комітети розіслали аґітаторів по цілій Росиї, від міста до міста, від фабрики до фабрики. Аґітация не лишає ся без наслідків, бо і в инших містах Росиї також зачинають вибухати страйки.

Загадочно заховує ся поліция від хвилї вибуху страйку. Звичайно, як лиш власти зачують, що в якій фабриці приготовляє ся страйк, арештують передовсім аґітаторів і орґанізаторів страйку і розганяють силою всякі збори і наради страйкарів. Сим разом всего того тут не було. Тим більше дає до думаня пасивність поліциї при нападах страйкарів на фабрики і варстати, в котрих робітники еще не прилучили ся до страйку. Поліция просто дивила ся спокійно на се, як страйкарі виганяли на улицю працюючих і силували замикати фабрики. Так приміром друкарні замкнено лише в наслідок терору страйкарів. Бути може, що правительство бояло ся сим разом дратувати таку масу робітників, против котрих сили самої поліциї були би за слабі, а війску — не цілком мож вірити. Поліцмайстер обмежив ся лише на оголошене, що супротив завішеня праці в многих фабриках і варстатах уважає своїм обовязком вказати на се, що ані збіговища ані уличні походи не суть дозволені і щоби унеможливити розрухи, зарядить ся енерґічні средства приписані законом. Взиває ся робітників, як також неінтересовані особи, щоби здержали ся від участи в масових зборах на улицях.

В касарнях сконсиґновано цілий петербургский ґарнізон для охорони фабрик, як би страйкарі нападали на них. Правительство боїть ся, що салдати рекрутовані з Петербурга і околиці перейдуть на сторону робітників.

Петиция, котру робітники порішили в неділю передати цареви, звучить:

„Ми, робітники і мешканці Петербурга, приходимо перед Тебе. Ми нуждарі і гноблені раби, гноблені деспотизмом і самоволею. Коли нам вже терпцю не стало, ми перестали працювати. Ми просили наших панів о се, без чого житє є мукою, але нашу просьбу відкинено. Всї наші домагання фабриканти називають безправством. А ми, робітники, в числї многих тисячів і цілий народ російский, не маємо людских прав. Твої урядники переміняли нас в невільників. Тих, котрі важили ся говорити о охороні інтересів робітничого стану, вкинено до вязниць. Цілий робітничий і хлопский стан кинено на поталу самоволі.

„Твої урядники крадуть і рабують державні гроші. Они довели край до цілковитого неладу і втягнули єго в ганьблячу війну. Они пхають Росию що-раз більше над берег пропасти. Народ не має спромовности висказати свої бажаня, не може брати участь в ухвалюваню податків і державних видатків. Все те противить ся божим і людским правам. Хочемо радше вмерти, віж жити під такими правами. Нехай в таких услівях жиють капіталісти і урядники.

„Царю! Допоможи народови свому! Завали сей мур, який поставлено між Тобою а народом. Розвали єго, щоби народ міг разом з Тобою радити. Не говоримо зухвало, але хочемо вирвати ся з положеня, котре стало ся для нас невиносимим.

„Народна репрезентация є конечна! Конечною річию є, щоби народ брав участь в кермі державою. Накажи, щоби до сеї репрезентациї покликано заступників всіх станів, кляс і робітників.

Се наша головна просьба. Але ми маємо еще инші, важні для нас справи. (Тут петиция вичисляє домагання виключно в інтересі робітничої кляси).

„Накажи, щоби наші домагання сповнено. Як ні, то волимо тут умерти. Нам лишили ся тілько дві дороги: свобода і щастє, або гріб. З охотою посьвятимо житє за Росию“.

Провідником петербурґских робітників є сьвященик Юрий Гапон, за котрим вся маса робітнича іде сліпо і виконує єго зарядженє. Про сего Гапона пишуть, що він страшно надув російске правительство. Замордований міністер Плеве позволив єму аґітувати між робітниками і орґанізувати їх на се, щоби знищити революцийний рух між робітниками, щоби розбити їх орґанізацию і витворити між ними орґанізацию прихильну до правительства. Гапон дуже зручно використав своє післанництво, але не для правительства, лиш для робітничої справи. Коли здобув собі повне довіре у робітників і зорґанізував їх в сильну і солідарну армію, скинув з себе маску, і замість станути до борби против демократичних змагань, виступив против самого правительства, против невільничого ладу в Росиї.

Коли показало ся, що на чолї страйкового руху стоїть Гапон, поліция хотіла єго арештувати, але бояла ся проливу крови, бо Гапона окружає день і ніч робітнича сторожа і доперва по трупах робітників можна би єго арештувати. Говорять, що вже міністер Плеве зміркував, що зробив дурницю, висилаючи Гапона між робітників, отже рішив ся був арештувати єго і вислати з Петербурга, але заки виконав свій намір, бомба зробила кінець єго житю.

Гапон не аґітує против царя, лише против єго урядників, побиваючи їх тим самим оружєм, котрим бюрократия поборює весь свободолюбний рух, то є пересадною льояльностию супротив царя. Він веде робітників до бою під гаслом: „за царя, віру і Росию!“ Коли страйкарі рішили іти масою під царску палату, щоби єму передати петицию, Гапон заявив, що він піде на чолї походу з хрестом в руці, і або дістане ся до царя і передасть єму петицию, або ляже трупом, а єго смерть буде початком ліпшої будучности Росиї. Робітники заявили, що они не вдоволять ся тим, що може вийде до них який адютант царский, або навіть котрий з великих князів. Депутацию мусить приняти і вислухати сам цар. Робітники не уступлять зпід царскої палати скорше, аж цар прийме їх депутацию.

Гапон вислав був в суботу письмо до міністра внутрішних справ, в котрім звернув єго увагу на велику відвічальність за се, що може стати ся, коли робітничої депутациї не допустять до царя. До царя видав Гапон слідуючу відозву: „Владико! Не вір в се, що о положеню говорять Тобі Твої міністри, але з повним довірєм зверни ся до народу, котрий завтра о годині 2 з полудня явить ся перед зимовою палатою, щоби Тобі представити Твою нужду. Як Ти, царю, ведений страхом, не станеш завтра перед народом, то зірвеш ту духову звязь, яка Тебе лучить з народом і щезне довіре до Тебе, бо між народом а Тобою поллєсь кров невинних. Благаю Тебе, яви ся завтра перед народом і хоробрим духом прийми нашу підданьчу адресу. Я і хоробрі мої товариші робітники ручимо ненарушимість Твоєї особи“.

Через ніч на неділю сконсиґновано цілий петербургский ґарнізон, в числї 50.000 вояків. Рано в неділю скріплено єго кільканацятьма полками, стягненими з околиці. Війско дістало острі набої. На Василївский остров, де мали зібрати ся робітники, вислано артилерию. Решта артилериї стояла готова в касарнях, щоби на случай потреби вирушити на місто. Невский проспект замкнено кількома сильними кордонами війска і поліциї, щоби не пропустити робітників. Війско обсадило також всї фабрики. На площах і більших улицях поуставлювано відділи війск по 100 до 150 людий. Зимову палату обставлено козаками.

На Василївскім острові зачали збирати ся робітники о год. 12. Поліциї не було видко. О год. 12½ оден з робітників візвав товаришів, щоби в цілковитім спокою йшли під царску палату. На Миколаївскім мості задержали їх козаки і зачали розганяти білим оружєм, при чім ранено кілька осіб. З инших сторін зачали також надтягати під зимову палату маси робітників. Одну таку 9-тисячну партию розігнано шаблями. Коли зачали падати ранені, товпа стратила зимну кров і розпочала ся бійка з військом. В околици Зимової палати чути було сальву за сальвою. Нарешті, перед зимовою палатою появив ся Гапон з хрестом в руці, на чолї кількох тисячів робітників. Коло Гапона ішов хлоп з перестріленим царским портретом. Сам Гапон ранений. Війско ударило на товпу, щоби її усунути з під палати. Сальва йшла за сальвою. Остаточно робітників розігнано. Що до числа жертв, то урядові депеші доносять о 180 убитих і ранених. Приватні донесеня оповідають, що число жертв доходить до тисячки. В кварталі Василївского острова робітники перегороджували улиці дротом, щоби унеможливити атаки кінноти. Побудовано також барикади. Оповідають, що при штурмі на сї барикади погибло 200 чи навіть 400 робітників.

Митрополит Антоній викляв Гапона за се, що „в тяжкій для вітчини хвили“ підбурює народ. Правительство потерпає, що за приміром Петербурга підуть инші фабричні центра. Говорять, що до Петербурга приїхали делеґати робітників з Москви і Лїбави і конферують з провідниками страйку. Здаєсь і в сих двох містах вибухне загальний страйк. Дуже болючий для правительства був би страйк в Лїбаві, бо се здержало би роботи коло будови четвертої ескадри воєнної.

З Росиї.

Берлін. Berl. Tagbl. доносить, що цар наказав строго, щоби атентат представляти урядово яко нещасливу пригоду. Щоби здавало ся, що так дійсно було, відкликано всї богослуженя з подякою за уратоване царя. Публика в пригоду не вірить, нїхто не сумніває ся, що се був сьвідомий атентат, число жертв правительство затаює, хоч публика бачила, як до сутерен палати несли трех тяжко ранених. Слідство мало ствердити, що картач мав 160 куль. Ладунок пороху був за слабий і тому було так мало жертв. Богато куль не долетіло до цілі, але упало на лїд Неви. Офіцири артилериї запевняють, що як би набій був сильнїйший, то наслідки стрілу були би страшні.

Льондон. Дневники доносять, що одна кулька з картача ударила в. кн. Володимира в руку і упала на землю. В. князь підніс єї, показав цареви і ховаючи єї до кишені сказав: „Се вічо!“

Берлін Loc. Anz. доносить з Петербурга, що слідство не дало ніяких результатів. Припускають, що якась цивільна особа перебрана по військовому, дістала ся до касарні, а довідавши ся, котру батерию призначено до асисти при торжестві, вложила до гармати острий набій.

Петербург. Кн. Мещерский оголосив в „Гражданині“ статю, котра викликала велике враженє. Він домагає ся не лиш скорого заключення мира в цїли заведеня внутрішного ладу, але також скликаня збору заступників всїх станів, котрий висказав би цілий ряд постулятів.

Депутация миньскої ґубернії передала міністрови внутрішних справ петицию з жаданєм рівних прав для всїх народів і кляс в державі. Міністер відповів, що над сею справою не лиш працює ся, але она вже також порішена.

Курск. При нараді земства над адресою до царя висказано надію, що цар допустить до себе заступників народу і всїх станів до себе, щоби вислухавши їх, міг виявити свою волю самодержця. Коли на однім з засідань показало ся, що суть два проєкти адреси до царя, присутна на сали публика зробила таку бучу, що засїданє перервано. Слідуючі засїданя відбували ся вже без участи публики.

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. Куропаткін доносить: Відділ російскої кінноти стрітив японьску патрулю о 20 км. на північ від Сінмінтіну (т. є. на північ від Мукдену!) В перестрілці убито 4 Японців, одного полонено.

Брукселя. В Петербурзї надіють ся, що сими днями прийде до борби о горб Путилова, коло котрого Японці громадять тяжку артилерию. Куропаткін здаєсь не буде міг удержати горба, але і Японці не усадовлять ся на нім, бо недалеко стоять тяжкі батериї російскі, котрі опановують горб.

Льондон. З Порт-Артура доносять: Японці видобули з води 5 великих Росиянами затоплених кораблів. Між гарматами є 540 непопсованих. Окрім того знайдено в кріпости 3 цілком добрі льокомотиви і 300 ваґонів.

Токіо. В дискусиї над способами витягненя з води затоплених в Порт-Артурі російских кораблів воєнних інжиніри подають план випомпованя води з Порт-Артура. Відгородженє портового басену від моря і випомпованє води з порту виплатило би ся супротив великої вартости затоплених кораблів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Різня в Петербурзї.

Петербург. О год. ½2 прийшло перед зимовою палатою до бійки між військом а робітниками. Страшно виглядають транспорти ранених і страшно помасакрованих трупів через Невский проспект. Між раненими і убитими суть також жінки і діти. На Василївскім Острові робітники ставили барикади. Війско дало до них три сальви. На Невскім проспекті також будовано баракади, щоби замкнути улицю перед кіннотою.

Кольонїзация Познаньщини.

Познань. Буджетова комісия сойму ухвалила 2 міліони марок на німецку кольонїзацию в східних провінциях.

Кабінетова криза у Франциї.

Париж. Любе просив Рувера, щоби взяв на себе утворене нового кабінету. Рувє відповів, що насамперед мусить порозуміти ся з своїми товаришами, по чім повідомить президента, можливо як найскорше, о своїй постанові.

Страйк в Німеччині.

Ессен. В суботу з 239.346 робітників не зголосило ся до роботи 195.604. Число страйкарів зменшило ся о 2.166. До дортмундского ревіру страйкового виїхало з берліна 120 поліцаїв з офіцирами.

НОВИНКИ.

— **Ворог народу або неподібне до правди а правдиве.** Пишуть нам з Богородчан: Є в Богородчанах учитель народний, що зве ся Микита Лободич. Великий се ворог руского народу і великий аристократ. Із своїм ворогованєм до руского народу він зовсім не криє ся, а показує свою лукаву натуру найбільше в місяци вересни при вписах учеників до школи. Тогди вписують ся селяньскі хлопці, а він говорить до Поляків: Ja wam powiadam, że chłop do gnoju. Trzeba pędzić chłopa od szkoły. Кермуючись тим поглядом, проганяє руских дітий при вступнім іспиті, в школі їх переслідує і відстрашує від науки так, що через него богато учеників мусїло покинути школу, і то таких, що під містом мешкають та добре їм користати з науки в міскій школі. — Той панок сам хлопский син і батько може остатну корову продав, заким вивчив сина на то, щоби ренеґат відгонював селяньских дітий від школи. Гей, Микито Лободичу, покай ся! — *Русин.*

— **Ґімнастичний попис тернопільского „Сокола“ в річницю єго заснованя.** Пишуть нам: Щоб звеличати річницю свого заснованя, уладив „Сокіл“ в Тернополи ґімнастичний попис, і тим способом дав доказ своєї праці та розвитку. Заки однак приступлю до оцінки попису, не від річи буде подати загальний образ ситуациї, серед якої находить ся тернопільский „Сокіл“. Зараз по заснованю товариства позискала тамошна старшина для „Сокола“ фахову ґімнастичну силу в особі п. Дигдалевича, тамошного народного учителя. Сей дав товчок до праці. А овочі скоро показались. Вже в першім місяци фреквенция членів та члениць на вправах доходила 40 до 50 на одну годину. Хто мав нагоду бачити, якого то великого накладу праці та енерґії вимагає веденє вправ, той вповні мусить подивляти витревалість та енерґію п. Дигдалевича, що сам оден майже цілий рік мусів зі всїма переводити вправи, доки не виробили ся сили з під єго начальства, котрі би могли єму в тій праці допомочи. В тім році утворив тернопільский „Сокіл“ курс ґімнастики для маленьких хлопчиків. Не дивота, що простора саля „Міщаньского Братства“, в якій на разі містить ся товариство, не в силі вже помістити всїх учащаючих на прави членів, так що товариство задумуєсь вже над вибудованєм своєї власної та просторої сокільнї. Та одного ще тілько побажати-б тернопільскому „Соколови“, щоби він всякими силами старав ся втягнути до сокільскої орґанізациї також і тернопільске

запозичена із словаря уличників і конокрадів.

На сей „острїщий тон“ пішла, як менї пишуть земляки тепер мода між деякими людцями з грядущого поколїня.

Що оно щось в тім єсть, досьвідчив і я сам на своїй таки особі.

Не будучи видним чоловіком, а так собі лиш звичайним туристом, не маю найменшої до того претенсиї, щоб мене лаяли печатно. Але ось недавно дістаю письмо від одного досить видного молодого чоловіка, в котрім він мене лає, просто лає найсоромнїщими словами. Уже я довго живу на сьвіті і з усякими людьми усяких вір і язиків знав ся, але такої уличної лайки та у так сконцентрованім змісті я ще на своїй особі не зазнав. Коли би я ще навіть і провинив ся чим проти того добродія, то і се ще не був би резон лаятись так погано, але я ніякої провини за собою не чую, хиба лиш ту, що познакомив ся з тим добродієм, та що я помилив ся, уважаючи того добродія за інтелїґентного, симпатичного і культурного молодого чоловіка.

Отже ще одно цікаве відкрив я в моїй рідній країні. Там вийшов і уживаєсь в пожитю між людьми української нациї новий доморосдний Bon-ton. Короткий зміст сего кодексу із нашої „Knigge, Umgang mit Menschen“ ось який:

Тріс! трас! трус!
З за угла буком по голові пус!
Сороміцьки лай ся
За пліт сховай ся!

Туристам, що їдуть у мою рідну країну, раджу конечно купити собі сю книжку[1]) і не завадить також узяти з собою камінь за пазуху або і револьвер в кишеню.

В грудни 1904.

Я. О-ский.

[1]) Новий Bon-ton набути можна у автора „Воза і перевоза“ а ілюстрований у мого кореспондента.

Важне для Всеч. Духовеньства і Комітетів церковних!
Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.
666 34—53

міщаньство, яке будь-що-будь в тім місті є дуже численне, а не опираєсь виключно на інтелїґенциї. Втягнувши і міщаньство, „Сокіл“ станув би на тривкій основі свого розвитку, та надав би сильні підвалини сокільскій ідеї в тім місті. Се була би менше більша ситуация, серед якої розвиває ся тернопільский „Сокіл“. Приступаючи тепер до оцінки попису, згадаю передовсїм і про промову містоголови д-ра Грабовского, що в коротких словах згадав про хід працї товариства в тім одвім роцї, якої овочі „Сокіл“ предкладає публицї до осуду. По промові д-ра Грабовского наступили вільні вправи руками малих хлопцїв. Їх поява викликала вже на самім початку бурю оплесків. Вправи випали гладко та вдоволяючо, тим більше, що був то їх перший публичний виступ. Відтак були вправи членів булавами в получеию з оборотами, одна з тих точок, котрі старанно та влучно були-б виконані, коли-б при пробах тілько булось добре звязало, що руки при таких вправах мусять бути сильно випростовані, бо аж тоді око відносить відповідне вражінє. На четверту точку назначено збірку вправ на кони, перероблено зіскок з коня з відбочкою та зіскок з коня з оборотом в опертєм рук в переді. При сїй точці виконуванє було відай чи не за скоре та представляло вправи як дуже скомбіновані, при яких не легко було дійти їх засадничої основи і правильного розвитя. При вправах, як відбочки, на кони ноги мусять бути сильно випростовані, бо впротивнім случаю не роблять вони такого вражіня, яке при добрім виконаню мусить зробити. Поява Сокілок, що виступили в пятій точці, викликала бурю оплесків, посипались цьвіти, неначе-б в заплату їм за се, що причучають ся до сокільскої орґанізациї, що дають ознаку своєї рухливости та діяльности, що позбули ся вже консервативного погляду, немов то женщинї не личить вправляти ся в ґімнастицї, бо вона не має наміру вступати до цирку. До вправ з лїсками стануло 27 пань Сокілок. Виконано збірку вправ лїсками в сей спосіб, що дві панї, держачи кінцї одної лїски руками при відповідній вправі, передавали сю лїску своїй другинї в заді межи ними стоячій, і на відворот. Темпо тих вправ треба держати скорше а при тім лїску конечно мусить держати ся рівномірно до землї, бо в противнім случаю цїла вправа тратить на ефектовности. Вправу сю з лїсками повторяли панї в друге, коли оплескам не було кінця, і при другім повтореню вийшла она вже далеко стараннїйше виконана. Відтак пійшли вправи членів на дручку, про котрі я вже висше згадав. Був се цикль найріжнороднїйших вправ, та що по виставленю кілька таких пописів відай чи не забракне вже концепту до уложеня вправ якихсь ще не роблених на пописї, бо публика буде домагати ся чим раз сильнїйших вражінь, а о них буде вже трудно. Вправи сї тревали найдовше, так що втомили не лише самих вправляючих ся, але й видців. Найгарнїйше випали піраміди. Точки осьма і девята на жаль не дописали не вже з причин вправляючих а з причин технїчних, бо прилади відмовили послуху. Коли возьме ся на увагу, що на сей попис зложило ся аж девять самих ґімнастичних точок, то се по моїй думцї єсть за богато і мучить не тілько самих вправляючих ся, але й видцїв і добре є переплести вправи ґімн. музикою або продукциями вокальними. По концертї відбув ся комерс, на якім промовляли відпоручник львівского Сокола та о. Сьвітенький. Дай Боже, щоби всї „Соколи“ вступили в слїди Тернополя а тоді нарід наш дійсно скріпить ся і клич „Бодрім ся“ розійдесь по всїх з кутках краю. — *Н. Д-ч.*

— **Запомоги з краєвого гроша.** Краєвий видїл уділив з квоти, призначеної соймом на запомоги для студентских товариств: „Академічній Громадї“ 300 К і „Основі“ 200 К. Рівночасно уділено з того самого фонду для ріжних польских студентских у Львові тов. 2,150 К, а в Кракові 1000 К — разом 3.150 К. Отже на польскі товариства видав краєвий видїл суму поверх шість разів більшу, як на студентскі товариства рускі, хоч рускі податники складають до краєвої каси що найменше половину всего гроша!

— **Занедбанє руских дїтий в скалатскій школї.** Пишуть нам: В переїздї через Скалат довідав ся я о дуже сумних відносинах в тамошній школї. Хотяй то школа 6-класова, а то окремо мужеска а окремо жіноча, не мають вони осібного катехита. Парох о. Слюзар зовсїм немічний, не опускає ліжка, сотрудником сим jure directionis о. Онуферко, занятий справами парохіяльними, школою заняти ся не годен просто з недостачі часу, отже не дивниця, що за цїлий курс дотепер дївчата III кляси мали може три рази науку релїґії. Відзиваємо ся проте до консисториї, щоби сему лиху зарадила. Взагалї в тамошній школї русчина зіпхана на остатний плян. Учительки не уміють по руски, рускі слова вимовляють з мазурска „hata“ місто „хата“, а щоби не мати богато клопоту з Русинами, не дбаєсь о їх фреквенцию так що пр. на цїлий Скалат єсть в III клясї жіночої школи щось троє руских дївчат! — *ий.*

— **Еміґрация з Лемківщини до Америки** приймає чимраз більші розміри. Як доносять звідтам, еміґрують до Америки навіть дїти у віцї 13—15 лїт. Прислуги, особливо женьскої, не можна дістати за ніякі гроші. Є села, де від двох лїт не було ніякого вінчаня, а майже у кождім селї стоїть 10 до 12 хат порожних.

— **О. Юрий Гапон.** Петербурскі „Новости“ подають ось-яку сильветку о. Юрия Гапона, що відграває таку визначну ролю в тамошнім робітничім русї: В однїй з улиць, прилягаючих до Александровского парку, находить ся скромне мешканє чоловіка, до котрого прикованї нинї очи всего робітничого населеня столицї, о. Юрия Гапона, основателя орґанізациї фабричних робітників міста Петербурга. О. Гапон, сьвященик пересильної тюрми, вірить твердо, що робітнича кляса може осягнути новий материяльний і культурний добробут. На вид о. Гапонови не більше як 35 лїт; середного росту, з полудневим типом лиця, виглядає крайно знесилений від безсонних ночий і безупинної роботи. Вигляд о. Юрия Гапона носить благородне знамя ідеї борби „за своїх близших“. Трохи екзамінований в бесїдах з „товаришами-робітниками“, з котрими перебуває днями і ночами, відпочиваючи ледви 3 до 4 годин на добу, о. Юрий в бесїдї з чужими являє ся чоловіком холоднокровним, з зелїзною енерґією і твердою вірою, що пробивають ся в єго живих і пронизливих очах. Син селянина-Українця з полтавскої ґубернії, той „демаґоґ“, в благороднім значіню того слова, в дитиньстві пас свинї і гуси... Блискучі спосібности звернули на него, коли був учеником селяньскої школи, увагу начальства; батька намовили продовжати образованє сина, і молодий Юрко опинив ся в полтавскій духовній семинарії. На четвертім роцї Гапона виключено за полїтичну пропаґанду, але незадовго він вернув до семинариї і скінчив її, хоч з „трійкою“ з обичаїв за „потїтику“. В тім часї став Гапон Толстовцем і поклав собі за завданє житя вести боротьбу за свободу. Щоби тим лекше дібрати ся до душі мужика, він їде до Петербурга записати ся до духовної академії, щоби відтак прибрати ся в духовні ризи і стати апостолом-сьвящеником. В академії перебув чотири роки, видавши за той час знаменитий твір про положенє робучої кляси в Росиї. Ставши сьвящеником, Гапон був якийсь час на сїльских парохіях, але по смерти жінки, кинув ся з жаром між біднїйші верстви народа в ролї пропаґандиста і социяльного реформата, як такий він виготовив мемориял з домаганєм, щоби кримінали замінити в доми працї і поправи та в хлїборобскі карні кольонії, а сей мемориял врученний штатским секретарем Танаєвим цареви, придбав єму широку популярність. Цар висказав ся про елаборат Гапона з особлившими похвалами. Як орґанізатор робітників до полїтичної борби виступав Гапон перед кількома роками, вспівши за короткий час злучити 7.000 робітників в одну орґанїзацию. Недавно за промову в робітничім клюбі в Москві видалено єго „адмінїстративним порядком“, але через смерть Плевого кара ся не була виконана. Робітники почитають Гапона як свого пророка, а сторожа, зложена з 300 уоруженнх людий, боронить єго пестійно перед „полїцийскими“ і жандармами.

— **Реконструкция львівского ратуша.** Теперішний будинок львівского ратуша показав ся в послїдних часах за тїсним і невигідним для маґістратских бюр, тому маґістрат постановив сей будинок основно перебудувати. Підчас вступної акциї в тім напрямі виринули три пляни: 1) насадити 4-ий поверх на теперішний будинок, 2) вибудувати філїяльний будинок, 3) перебудовати теперішний будинок. З обчисленя коштів показало ся, що перші два проєкти за дорогі, тому маґістрат заявив ся лише за реконструкцию ратуша без насаджуваня 4-ого поверха. Кошти, обчислені на якихсь 515.000 К, покриють ся з затягненої 20-міліонової позички і з буджетів кількох слїдуючих років. В програму задуманого відновленя входять між иншим: орнаментацийна фасада довкола будинку, реконструкция салї засїдань, що буде розширена о дві прилежні комнати, пульпіти для радних, вінди, електричне осьвітленє і многі инші зміни у внутрішнім уладженю. Цїлий будинок одержать нові вікна на місце теперішних старосьвітских (є їх около 400). Маґістрат потвердив сей плян з огляду на се, що по усуненю музея і архіва, та викїснуваню деяких льокалів, доси не уживаних, повстане поверх 20 просторих бюрових убікаций, які повинні на довший час заспокоювати нинїшні потреби що-до поміщеня бюр.

— **Процес против польского адвоката д-ра Орловского** зачинає ся сегодня перед судом присяжних у Відни і потреває цїлий тиждень. „Dr. Lubin Ritter von Orlowski“ [як єго називає акт обжалованя] адвокат у Відни, обжалований о обманьство і провинену криду. Заки став адвокатом, видавав шість лїт дневник „Kurjer polski“ в Кракові. Стративши на видавництві, залишив єго і мав обжалованє о сфальшованє векслів і криду, але був увільнений Опісля став адвокатом у Відни; але в р. 1903 дисциплїнарна рада адвокатскої палати счеркнула єго з лїсти адвокатів. Єго теперішні довги, за котрі єго обжаловано о провинену криду, виносять 230.000 К. Закидають єму 18 фактів обманьства на високі суми. Найзамітнїйшим є випадок з віденьским парохом Рудольфом Айхгорном, знаним також в полїтичнім житю. Д-р Орловский мав того сьвященика уневнити, що своїм впливом у високопоставлених людий виробить переведенє певних полїтичних і социяльно-полїтичних реформ, та тим способом мав від него видурити 17.000 К позички. Кілька фактів має відносити ся до обманьств в справах посередництва подружа. Д-р Орловский уходив за клерикала, що в ультрамонтаньских кругах мав мати великі впливи; він є шамбеляном папского ордеру св. Григория. Боронить єго д-р Порцер.

— **Дрібні вісти.** В Чернівцях помер 14 лїтний ученик реальної школи Зіґфрід Готліб (з Румунії), потовкшись нещасливо підчас ґімнастичних вправ. — В Царгородї арештовано б. касиєра комерцияльного банку в Реції, Вертолія, що здефравдував 300.000 К. — В Краснім, скалатского повіта, згорів американьский млин, вартости 30.000 К.

— **З нинїшним числом** розсилаємо відозву товариства „Народний Дім в Мостисках“ до складаня жертв на будову власного дому. Залучає ся і переказ.

— **З драм. тов-а ім. І. Котляревского.** Позаяк загальні збори членів тов-а не могли відбути ся дня 24 с. м. задля браку комплету, скликує ся отсим по раз другий загальні збори в суботу дня 28 січня 1905 о 4-ій годинї по полуд. в комнатах товариства „Академічна Громада“, Ринок ч. 10, І поверх, з таким порядком: 1) Отворенє зборів і відчитанє протоколу попередних зборів, 2) іменованє почесних членів, 3) звіт уступаючого видїлу, 4) вибір нового видїлу, 5) внесеня і запитаня. Видїл подаючи се до відомости усїх своїх членів, просить їх о якнайчисленнїйшу участь, аби не потребував скликувати третий раз загальних зборів і пригадує на постанову §. 26 нашого статута, що до важности рішень треба особистої присутности 30 членів. — З Видїлу драм. тов-а ім. І. Котляревского *Г. Огоновский* голова. *Ів. Боднар* секретар.

— **З Копичинець.** Дня 2 н. ст. лютого 1905 р. о год. 10 рано відбудуть ся в сали уряду громадского в Копичинцях звичайні загальні збори „філїї руского Товариства педаґоґічного“ в Копичинцях. Сподїємось, що тим разом зберуть ся численнїйше Русини Гусятинщини, як то сталось 26 грудня 1904 р., коли то задля малочисленности зібраних, збори відбути ся не могли! Порядок дневний: 1. Богослуженє в церкви на „Гетманщинї“ о год. 9. 2. Справозданє уступаючого видїлу. 3. Вибір нового видїлу. 4. Дискусия над справами Бурси. 5. Внесеня членів — *Видїл.*

— **„Селяньска Рада“ в Бережанах** скликує на 25 січня год. 11 перед полуд. в салї тов. „Народний Дім“ народне віче, на яке запрошуємо всїх селян і інтелїґенцию бережаньску до громадної участи. Видїл „Селяньскої Ради“ в Бережанах.

— **Іматрикуляция** тих студентів, що не явили ся до торжественної іматрикуляциї в грудни с. р., відбуде ся ві второк, дня 24 с. м., о 12 год. в полудне в унїверзитетскій авли.

— **Для еміґрантів руско-кат. обряду через Бремен** (в Нїмеччинї) до **Америки** буде заведена в тім місті посада руско-кат. душпастиря. Тим чином сповнить ся бажанє Вър. митрополита Шептицкого, щоби і руско-кат. еміґранти мали в Бремен опіку від свого сьвященика, як мають римо католики і протестанти від своїх духовників а навіть Жиди від свого рабіна.

Урядові вісти:

— **З перемискої епархії,** Преосв. епископ Константин уділив своє повне признанє о. Александру Стефановичу, професорови в ц. к. женьскій учительскій семинариї у Львові, за написанє учебника „Історії християньско-католицкої церкви для середних шкіл“ і поручив сю книжку — задля критичного обробленя предмету, доведеня єго до послїдного часу і потрібного обговореня рускої церкви — яко добрий підручник також для ужитку діецезального клиру. — Конкурс на посаду віцеректора при духовній семинариї у Львові розписаний до дня 15 лютого с. р. О ту посаду старати ся можуть сьвященики безженні або вдівцї. — Презенти одержали: Гр. Тимчишин на Кропильники, Іларий Туна на Чорну, Філярет Ортиньский на Топільницю. — Завідательство в Вислоку ниж. одержав Андрій Кочиркевич.

✝ Померли:

— **О. Филимон Авдиковский,** парох в Цуцилівцях (коло Жидачева), помер вчера у Львові, де находив ся довший час на лїченю. Похорон відбуде ся в середу рано з улицї Вроновскої ч. 6 до церкви св. Юра, а відтак на цминтар Личаківский. Вічна єму память!

З штуки і лїтератури:

— **З руского театру.** Вчера виставив руский театр комедию в 5 дїях Гр. Квітки „Шельменко-деньщик“. Гра випала загалом добре, хоч не так, як належало сподївати ся по тількократних виставах сеї пєси. Дуже добре грав деньщика п. Шеремета, котрий показав ся гідним наслїдником в тїй ролї невіджалованої памяти Стефурака. Побіч п. Шеремети треба відзначити ще знамениту гру п. Ґембіцкого в ролї старого Шпака і п-ї Осиповичевої в ролї єго жени Горпини. Незле грали тим разом п. Стадник як капітан Скворцов і п. Нижанковский в ролї завзятого полїтика п. Опецьковского; п. Нижанковский мав тим разом деякі зовсїм щасливі моменти. П-у Дякову, що грав Лопушковского, треба закинути, що зі свого паничковато придуркуватого жениха зробив невдалу карикатуру. П. Дяків взяв ся говорити фістулою і те так спутало єго, що не був в силї акцентувати як слїд гумористичних моментів своєї, вдячної впрочім, ролї. До гумору треба природности — природности в тім значіню, щоби свободи в грі не зробити неможливою. Взагалї-ж що-до гри цїлого персоналу треба замітити, що перша половина — так до кінця 3 акту — випала слабше чим друга. Доперва в 4-ім актї артисти розіграли ся а акция випала живійше і веселїйше. Завдяки сему зворотови публика, якої назбирала ся повна саля, опустила театр в найлїпшім гуморі і в повнім вдоволеню. — Завтра [ві второк] дає наш театр по раз перший в сїм сезонї „Катерину“, оперу в 3 дїях Н. Аркаса.

Важне для нервово хорих. Від одного дуже поважного сьвященика одержали ми слїдуюче оповіщенє: Богато людий терпить у нас на нервові слабости. Особливо тяжко дає ся відчувати епілепсия, на котру здавалось не було лїку. Уважаю тому обовязком людскости подати отсю вість до прилюдного відома. Я терпів також кільканайцять років на епілепсию. В прикрій недузї уживав всяких способів і удавав ся до ріжних перворядних специялїстів у Львові, але все було надармо. Специялїсти заявляли менї по всїх пробах, що на ту хоробу не мають властиво лїку, а оден властиво лїкар заявив менї таки отверто, що епілептичні напади будуть приходити у мене що раз частїйше, а дальше доведуть до помішаня ума і до кінця житя. І справдї напади проявлялись що раз частїйше (вкінци що десять днів), повтарялись за кождим разом по два і три рази, ломили страшно мої фізичні і умові сили, і даний лїкарский проґностик здавав ся неминучим. В такім положеню дізнав ся я случайно про нового специялїста д-ра Ізидора Фаєрштайна у Львові, а довідавшись від другого поважного і знакомого менї лїкаря про совістне єго лїченє, звернув ся ще до него о поміч. Сей специялїст розпитав мене ірозслїдив пильно мою слабість, та заявив, що має надію мене цїлковито вилїчити, коли сповню лиш точно єго приписи. Та щож був би я не сповнив, щоб визволитись від тої тяжкої хороби! Відтак призначив лїкарство, котре зовсїм не було прикрим, і жадав безуслївно правильного єго заживаня через два роки. При тім приписав дїєту, збороняючи рішучо всякі алькоголїчні напої і деякі роди страви, що могли би паралїжувати силу лїкарства. Я приняв вдячно ті приписи, сповняв її точно, — і чого вже нїколи не надїяв ся, не мав від того часу нїяких нападів. Так дякувати Богу, я від пяти років зовсїм здоровий. Дволїтне знов заживанє лїкарства було в тїй цїли назначене, щоби хороба ще опісля не відновилась. По такім неожиданім вилїченю справляв я до згаданого лїкаря ріжних епілептиків, між отсим таких, на котрих вилїченя страчено вже всю надїю, тай они приходили до здоровля. Знаючи, що таких нещасливцїв єсть по ріжних сторонах богато, подаю мій досьвід до загальної відомости, щоб ті недужі знали, де можуть найти ще поміч. Чей моя добра рада причинить ся до піднесеня многих нещасливих з тяжкої хороби і до потїшеня їх родини! Розуміє ся, що листовні порозуміваня з лїкарем були би недостаточні, бо ріжні прояви хороби потребують також иньшого способу лїченя. Ба в такій бідї повинен кождий стараючись і ставитись вже особисто до згаданого лїкаря. Адреса лїкаря: Ізидор Фаєрштайн (Feurstein) улиця Сенкевича, ч. 3 у Львові. (Сю адресу треба добре стямити, бо єсть у Львові ще другий лїкар того назвиска, специялїст до иньших хороб). — *Руский сьвященик.*

Послїдні вісти.

Революция в Петербурзї.

Вчера через цїлий день улицї Петербурга були видовищем борб робітничих мас із військом. Величезна улиця „Невский проспект“, заповнена стотисячними товпами, які виперто звідтам доперва по кількох шаржах кавалериї. В борбі з войском мало впасти 800 людий. Иншї телеґрами говорять о 1.000 а навіть о 4.000 ранених і убитих. Деякі відділи війска відмовили послуху. Около полудня товпи поперли перед Зимову Палату, але їх відперто. Впало там 150 людий. Забито чимало полїциянтів. Около 4-ої прийшло до борб на Невскім проспектї знов. Впало 25 людий. В деяких улицях поставлено барикади та поперетягано поперек улиць дроти, аби унеможливити атаки козаків. Робітники зброять ся в зелїзні штаби, друки, та відобрані офіцирам і полїциянтам шаблї. Коли улицями несуть ранених, товпи відхиляють голови і кричать „гурра“. На площах стоять маси войска. Виточено артилерию.

Послїдні телеґрами з Петербурга доносять, що о півночи ще треває борба. Berliner Lokal Anzeiger дістав вість, що раненях стілько, що всї шпиталї переповнені. З провінциї везуть войско до Петербурга. До тепер прибули чотири полки козаків і два полки драґонів. Полки піхотні відмовили послуху. В Царскім Селї сконсиґновано чотири полки ґвардиї. Цар має замір утїкати на море балтийске. Рїзнею на улицях столицї кермує великий князь Володимир. Постава робітників чим раз грізнїйша. З заміских фабрик надтягає передміский пролетарият. При т. зв. московскій рогачцї 20.000 робітників звело борбу з військом через цїлу годину. Упало около 300 трупом, 1.000 ранених. Робітники звертають ся тепер і против особи царя, бачучи, що він не думає з ними пактувати. Робітники знищили сїть телефонїчну і телеґрафічну та заатакували головний водопровід. Війско відперло їх. О годинї пів до 12-ої в ночи уривають ся всї вісти з Петербурга. Що дальше дїяло ся, не знати. Подїї в Петербурзї викликали панїку на біржах, особливо в Парижи.

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. П. Ру. в Ка. Тепер вплачено не за 1 кварт. лиш залеглість за 1904, за котрий прийде нам ще 16 К, о надісланє котрих просимо. — М. Ча. в Ко. Тепер вплачено за 3 а не 4 кварт. 1904 і просимо о скоре вирівнанє сеї залеглости. — Ф. Ор. в По. Тепер вирівнано 4 кварт. 1904 а за 1 прийде нам ще 8 К. — М. Ґе. в Лю. ве. Тепер вплачено по конець грудня 1904 а не по конець лютого 1905. — Др. К. Са. в Льв. До кінця біжучого року прийде нам ще 6 К, котрі з 1902 зістало в залеглости. — П. Гу. в По. За 1904 годать ся, заплачено все. — Д. Ло. в Ви. Тепер вплачено за 4 кварт. 1904 а не 1 кварт. 1905. — І. Че. в Ко. Тепер вплачено за 3 квартал 1904 і прийде нам за 1904 ще 8 К.

Календар: Завтра: гр.-кат.: Теодосия прим.-кат.: Тимотея Б. Позавтра: гр.-кат.: Татіяни М. рим.-кат.: Наверненє св. Павла.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Салятов, „Ґвяздя" ул. Францішканьска) ві второк дня 24 січня перший раз: „Катерина" опера в 3д. Н. Аркаса.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком неділь і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслідком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18) в год. 10—1. в дні внеч. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні внеч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окулярк, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученики або академіки знайдуть мешканє з віктом. Личаківска 19. I.
74 2—6

Конципієнт потрібний на моє місце від 1 або 15 лютого постійно до канц. адвоката Д-ра Дмитровича. Услівя добрі. Д-р Партицкий в Ланьцуті. 59 3—3

АКАДЕМІК шукає лекції на провінциї: може також заложити і вивчити хор. Ласкаві зголошеня *О. Гуралевский* Золочів, Луги. 3—3

Бюро Німчиновскої Львів, Ринок 12 а поручає учительки, господині, бони і всяку добі. ну службу. 77 1—1

Ц. к. управ. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє

Войтїха Косїби

Львів, Пекарска 32

виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівляні і артистичні роботи по дуже приступних цїнах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часі. Доставник для бюра патронату при краєвім видїлї у Львові.

Цінники безплатно і оплатно
862 8 26

ОГОЛОШЕНЄ.

По мисли §. 35 статута товариства запрошуємо всїх членів на **Загальні Збори** товариства взаїмного кредиту „НАДІЯ" в Чорткові з слїдуючим порядком денним:

1. Справозданє і замкненє рахунків Дирекциї товариства за рік адміністрацийний 1904.
2. Роздїл зиску і удїленє Дирекциї абсолюторий.
3. Вибір 2 членів і 1 заступника Надзираючої Ради.
4. Вибір комісиї ревізийної з 3 членів.
5. Вибір 2 членів Дирекциї і 1 заступника члена Дирекциї.
6. Внесеня членів.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ

о. Іван Гордієвский в. р. предсїдатель. — *Володимир Мриц* в. р. заст. секретаря.

	Рахунок обороту винен к. с.	Рахунок обороту має к. с.	Рахунок біляну винен к. с.	Рахунок біляну має к. с.
1. Фонд резервовий	420·—	—·—	420·—	—·—
2. Удїли вплачені	6125·90	—·—	6125·90	—·—
3. Вкладки щадничі	50375·96	13209·—	37085·96	—·—
4. Позички на скрипта	5286·99	47160·—	—·—	41873·01
5. Позички на векслї	1817·—	10900·—	—·—	9083·—
6. Відсотки (побр. випл.)	2957·12	1102·02	768·68	—·—
7. Кошта адміністрациї	628·17	847·80	—·—	—·—
8. Позички затягнені	6000·—	—·—	6000·—	—·—
9. Льокациї	—·—	300·—	—·—	300·—
10. Кошта спору	18·91	18·91	—·—	—·—
11. Рахунок ріжних осіб	4000·—	4000·—	—·—	—·—
12. Специяльна резерва	132·81	—·—	132·81	—·—
13. Зиск, 14. готівка	—·—	—·—	866·99	144·13
	77762·86	77618·73	51400·14	51400·14

До того приходи 77618·73
Загальний оборот 155381·59

По мисли §. 22 статута запрошуємо всїх членів товариства „Народний Дім" в Чорткові на Загальні Збори на день 2 лютого н. ст. 1905 о год. 12 в полудне в комнатах „Рускої Бесїди" в Чорткові зі слїдуючим порядком денним:

1) Принятє рахунків і біляну товариства і удїленє зарядови абсолюторий.
2) вибір 2 членів і 1 заступника до Надзираючої ради.
3) вибір комісиї ревізийної.
4) внесения членів. 79 1—1

За Надзираючу раду товариства.
о. Іван Чмола. *о. Александер Маланюк.*

Позір! Правдивий мід продовжує житє, виніжнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. **тільки 6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ,** ем. уч. Іванчани.
89 22—?

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі первові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a M.**
163 43 ?

„Краєвий Союз кредитовий"

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

Книга довжників	арк. по	10 сот.
Замкненя місячні2	" "	5 "
Інвентар довжників	" "	5 "
Інвентар вкладників	" "	5 "
Інвентар удїлів	" "	5 "
Книга головна	" "	10 "
Книга ліквідацийна	" "	10 "
Книга вкладов щаднич	" "	10 "
Книга удїлів членьских	" "	10 "
Реєстр членів	" "	10 "
Справозданє і замкненє рахунків	" "	10 "
Зголошеня о позичку штука	"	2 "
Викає уморення позички	"	2 "
Асиґнати касові штука	"	1 "

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзі кредитовім"** у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх

Образки сьвятих
дуже хороші і дешево!

Аркушами на одним аркуши 72—10 образків з рускими написями і без написів! Оден аркуш по 44 сот. Образки більшого формату від 18 цент. висоти і 13 цент. ширини в цїнї від 6 сот. до 1 корони. Ті послїдні олїйними красками. Також дуже добрі бритви по 2 корони продає **Руска торговля Теодора Литвина в Зборові.** 78 1 2

Задля передсьвяточної пори 33% дешевше **музичні інструменти** всякого рода *поручає фірма*

І. БОДЕНШТАЙН

Львів, ул. Кароля Людвіка ч. 37.
886 14—16

ШКІРИ

знезрівнаною імітациєю як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 37—?

Вже вийшов і висилає ся всїм відворотною почтою — особливо яко для молодїжи обох полів відповідний — дарунок на ялинку і Новий Рік:

„ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАЛЄНДАР" на 1905 р.

(з додатком другого накладу альманаха з р. 1904.)

ЗМІСТ: Рускі, латиньскі і жидівскі сьвята. — Календар астрономічний. — Розклад поїздів. — Скалї стемплеві. — Почтові приписи. — Податок особисто-доходовий. — Найважнїйші форми композиций. — Золоті гадки славних музиків. — Альманах містить: а) біографії: С. Крушельницкої, Н. Лисенка, Й. Кишакевича, І. Біликовского; П. Бажаньского, Д. Січиньского; б) вельми цікаві музичні розвідки пера о. В. Доцета Садовского, Ст. Людкевича, О. Бережницкого, Р. Зарицкого, І Біликовского, В. Шухевича (передрук трех розвідок з єго славного етнограф. дїла „Гуцульщина" з ілюстрациями); в) вірші С. Яричевского, Д. Млаки, Л. Глїбова, Б. Лепкого; г) цікаву лїтопись галицких Боянів та сеяньских і міщаньских хорів (41 оріґінальних дописий).

Цїна вже з оплатою почти 1 корона.

Цїлий чистий дохід призначений на будову руского народного театру у Львові!

Дістати можна лише у видавця, за надісланєм переказу під адресою: **Р. Зарицкий, Львів, ул. Сикстуска 62.** 3—3

Перший найбільший в краю склад машин ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специялїст.

Прошу домагати ся цїнників. 699 14—52

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотиждневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зо. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанєм
АНТОНІЙ СЕРАФИН.
70
Агентів не висилаю.

Подяка.

Тяжкий хрест зіслав Всевишний на нас, призвавши в день 13 с. м. до Себе найдорожшого 95-лїтного мужа, отця, дїда і прадїда бл. п. Андрея Пелліка. Зазнавши так в часї єго слабости, в день похорону, як і по тімже тілько теплого співчутя зі всїх сторін, що неможливо булоб нам особисто подякувати за оказану любов, уважаємо за свій сьвятий обовязок хотяй сею дорогою висказати їм наше щире Спаси-Біг. Передусїм дякуємо Впр. оо. канонїчам Ляндерови з Залозець нових, Ґутковскому з Залозець старих, Кончезичеви з Тростянця великого і Ваврикови з Підкаміня, що зовсїм безінтересовно взяли участь в похоронї а осібно Впр. о. Ляндерови за трунучі слова пращаня над домовиною покійного старця. Рівнож заявляємо нашу подяку Всч. о. Банахови лат. сотрудникови з Залозець за туюж участь. Окремо дякуємо Впму Паньству Ляндерам за довголїтну щиру приязнь і опіку над старенським покійним. Сердечна подяка Вп. Панам ц. к. судиї Залескому, ц. к. офіциялови Вайсови і ц. к. офіциялови Седлякови, котрі в часї недуги єго посіщали. Дякуємо також Вп. Пану Штарклеви ц. к. комісару, як також Вп. віддїлам ц. к. сторожи скарбової в Залїзцях, Мильнї і Панасівцї за послїдну прислугу, а опісля дяка наша всїм Вп. Панам ц. к. урядникам і Паням як і Вповажаному Пану управителеви школи за участь в похоронї і оказане нам співчутє. І Ви, чесні міщани і братя селяни! Приймить від нас і від покійного широ-сердечне Спаси-Біг за участь в похоронї. — Нехай слова: „An Gottes Segen ist alles gelegen" — котрі покійний щоденно через цїле своє довголїтнє житє і в годинї своєї смерти повтаряв, знайдуть місце і в Ваших серцях, і дай Господи, щобисьте і Ви всї могли тїшити ся тим благословенїєм Божим.

Залїзцї нові, дня 17 січня 1905.

Жена, сини, доньки, зятї, внуки і правнуки. 80 1—1

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) *придане* на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;
2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;
3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченцї *без якого небудь потрученя;*
4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*
5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;
6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;
7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триесту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

від фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска І

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Porterico prima	65	"	Moning родинна	1·60	"
Ceylon знаменита	76	"	Kaysow добірна	1·80	"
" плянтац.	90	"	Souchong знам.	2·—	"
" перлївка	90	"	" найл.	2·50	"
Мокка арабска	80	"	Kintuk аромат.	3·—	"

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави осібно оплатно за післяплатою. 86

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

- З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
- „ Кракова 2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
- „ Тернополя 3·25*.
- „ „ на Підзамче 3·04*.
- „ Рави рускої 6·42.
- „ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
- „ „ на Підзамче 7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
- „ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
- „ Самбора 8·00, 10·00*.
- „ Станиславова 8·10.
- „ Яворова 8·20, 4·45.
- „ Белзця 5·03.
- „ Стрия 10·02, 4·35.
- „ Ряшева 10·20.
- „ Коломиї 11·25.

Поїзди льокальні:

- з Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·03 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)
- з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]
- зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].
- з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

- до Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
- „ Іцкан 2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
- „ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
- „ „ з Підзамча 6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
- „ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
- „ Яворова 6·50, 5·48.
- „ Самбора 9·25, 3·40.
- „ Тернополя 10·35.
- „ „ з Підзамча 10·52.
- „ Чернівцїв 10·45.
- „ Белзця 10·50.
- „ Стрия 8·05 10·05*.
- „ Ряшева 8·30.
- „ Коломиї 5·55.
- „ Рави рускої 7·05*, 11·10* [тільки що недїлї].
- „ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

- до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]
- до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
- до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]
- до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9.
85

При закупнї товарів просимо покликувати ся на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік . .	32 к.	— 44 к.
на пів року . .	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Заява.

Окрім складок, збираних вже від довшого чи коротшого часу на всїлякі потреби руского народу, загальні або місцеві, як на цїль будови народного руского театру, на будову дому „Сокола“ або на будову народних домів та на удержане бурс, — стали в остатних часах виринати гадки збираня складок ще на инші цїли, як на закладане приватних руских ґімназий і взагалї середних шкіл, навіть з тим предложенем, аби призбирані вже гроші на цїль будови народного руского театру обернути на отсї нововказані цїли.

Поминувши те, що така переміна призначеня зложених гроший на иншу цїль є неможлива вже з тої причини, бо еї не можна би перевести без волї жертводавцїв (а сих є не сотки, а тисячі), та з тої дальшої причини, бо гроші, зложені на цїль будови народного руского театру, не лежать дармо, але видають ся на розпочату роботу здвигненя нашого театру (нівеляцию площі, виготовлене плянів, отворене улиць і т. и.), — безнастанне висуване нових проектів на перше місце з усуванем змагань вже розпочатих, уважаємо за річ неодвітну а навіть шкідливу загальній справі народній, так як отсим способом можемо захитати віру нашої суспільности в обдуманість і важність справи народного руского театру та зменшити жертвенність народу на тоту цїль.

Отсим не хочемо заперечувати ваги і значіня тих инших цїлий народних або відводити нашої жертволюбної суспільности, аби побіч жертв на цїль будови народного руского театру по своїй волї не складала датків також на вказані цїли, але з огляду на суцїльність нашої акциї народної та з огляду на розпочате вже дїло будови народного руского театру, заявляємо задля усуненя всяких непорозумінь, що в теперішній хвили есть супротив витвореної ситуациї найпильнїйшою справою будова руского театру у Львові, се не тілько дуже важна культурна потреба руского народу, але в сїй справі і заанґажована наша народна честь. Длятого треба нам головно на тую справу сконцентрувати в сїй хвили наші заходи, а вже з кінцем будучого року столиця галицкої Руси може красувати ся новою сьвятинею рускої штуки, величати ся твердинею сучасної рускої культури.

У Львові 23 [10] січня 1905.

Юлїян Романчук, голова „Просьвіти“, „Народної Ради“ і руского клюбу парляментарного. — *Д-р Кость Левицкий*, заст. голови „Просьвіти“, „Народної Ради“, нач. директор „Краєвого Союза кредитового“. — *О. Іван Чапельский*, голова Руского Товариства педаґоґічного. *Д-р Кирило Студиньский*, заст. голови Наукового Товариства ім. Шевченка — *Д-р Ярослав Кулачковский*, директор „Днїстра“. — *Василь Нагірний*, директор „Народної Торговлї“. — *Д-р Евген Олесницкий*, голова Руского клюбу соймового — *Володимир Шухевич*, голова „Рускої Бесїди“. — *Д-р Евген Левицкий*, редактор „Дїла“. *Илярий Огоновский*, голова Товариства ім. Котляревского — *Д-р Дамян Савчак, Д-р Щасний Сельский, проф. Іван Левиньский. проф. Петро Огоновский, о. Ал. Темницкий. Д-р Стефан Федак, Д-р Микола Шухевич, Д-р Михайло Коцюба. члени Комітету будови народного руского театру у Львові*

Чи справді „погибаючий народ?“

Прочитуючи у 5 ч. „Дїла“ перегляд статї про угорских Русинів із Словацкої часописи Narodni Noviny, проти волї доходжу до гадки: Господи, кілько то вже разів справлювано нам похорони! Так, дійсно, складали нас у гріб ті, яким ми заваджали і заваджаємо на сьвітї сьпівають нам вічная память і ті, що розчаровують ся про нашу будучність. Таких кракаючих пророків чували ми богато, між чужими і своїми... І знов відізвав ся один ворон, у згаданій словацкій часописи, виворожуючи смерть півмілїоновому угро-рускому племени. Найцікавійше те, що заговорила тут часопись, знана із великого москвофільства, що й на українство дивить ся як на зраду „русскости“ і Славянщині; інтересне й те, що повторила вона слова „деятеля“ Фенцика, якраз одного із грабарів власного народа. Редакция „Дїла“ справедливо справила погляди Словака що-до причин національного упадку Угорскої Руси, — вказавши на москвофільство, підтримуване і Naroda-ими Novin-ами. Тепер, коли покликуватись на авторитет Росиї і вичікувати звідти помочи — се самударство і політична глупота, знайдено і галицких Українців і візвано на поміч угорским Русинам, чи там Словакам при виборчій акциї, тих, що їх до недавна так нерадо бачено за Карпатами. Signum temporis!

Галичани певне не ждали на поклик N. Novin, аби йти на поміч своїм братам Певно, нам треба передусїм дбати про себе, ратувати себе від національної смерти, але не спустимо з ока і Угорскої Руси, тим більше, що там дїло не так політичне, як культурне. І не дамо себе застрашити, буцїм то там наші брати вже геть гинуть. Навіть числа, що їх наводить автор статї, не доказують того, але щось цїлком противно. Передусїм числа фальшиві, бо й цїла урядова статистика фальшива, 1890 р. було Русинів що найменше 394.000, а 1900 р. до 450.000. А хочби й так, як подає автор за урядовою статистикою, то чиж абсолютний зріст Русинів о 11·6 прц. [очивидно бути 11·9 прц.] за малий за десять літ? Коли порівнаємо з тим загальний абсолютний зріст людности у цїлій Угорщині [10·3 прц.], тоді приріст Русинів треба назвати сьвітлим. Так само із релятивним зростом. Сам автор подає, що за 25 літ зріст був із 2·19 прц. на 2·23 прц. [в дійсности за 1890—1900 зріст сей дає надвишку 0·04 прц.]. Чи се мало? Чомуж то зазвано: „приріст непропорціональний [!] і зовсім малий“. Таж у тім самім десятилїтю урядова статистика показує, що тільки Мадяри росли релятивно о 2·6 прц., Русини буцїм то задержались на 2·2 прц. [що очивидно фальшиво], а всї инші народности показують релятивний упадок, в тім числї Словаки упали з 11 прц. на 10·5 прц. Отже угорскі Русини вимираючий народ?

Таку саму вартість має балакане а тора статї про винародовлене Русинів в околицях Токая і Дебрецена Треба тямити, що ті околицї вже що найменше 7·0 літ є мадярскі, а тамошні Русини — то тілько дрібні кольонії, які мусїли змадяризуватись серед мадярского моря, бо инакше було би чудо... До того околиця Токая поглотнула не в міру більше словацких елементів, анїж руских. Ще одно інтересне у словацкого автора: „угорскі Русини представляють 10 прц. всего малоруского населеня“. Ади — ади! Кілько нас начислив, аж 4 мілїони душ! Ну, спасибі...

Розумієть ся, я тим не хочу замикати очий на долю нашої закарпатскої України. Нї, я добре знаю, що там дїєть ся, але знаю і те що ще нічого не страчене. Мадяризация йде, але майже виключно з гора; у долї йде ще подібний процес, як до недавна у східній Галичинї з Мазурами — чужі рущать ся. Простий народ більше словачить ся (Америка!), анїж мадярщить ся. Найбільший ворог Угорскої Руси — її економічна нужда, спричинена страшною жидівскою ексильоатациєю. Та не треба забувати, що в останніх роках як-раз сей страшний шовінїстичний мадярский уряд забрав ся до цїлком рішучої боротьби з сею язвою і так справдї розводить широку акцию коло піднесеня добробуту угро-руского селяньства. Тимчасом деінде „національна“ політика уряду лежить часто як-раз у тім, аби иншу народність довести до жебрацкого кия...

Страшний національно-культурний стан Угорскої Руси походить ще звідси, що вона не має нїякої точки опору. Угорскі Румуни мають за собою національну державу, Серби також, Хорвати свою історичну автономію, Словаки Чехів, а Русини — нїкого до тепер. Пробовано оперти ся на Росиї — але ся проба скінчилась фатально. Остаєть ся таки Галичина. Але чи ми поки-що репрезентуємо яку політичну або культурну силу? Ми ще собі не вистарчаємо, бо самі ще помочи потребуємо. Для нас вона прийде тілько з відродженої України над Дніпром, та аж тоді прийде черга на Угорску Русь... На разї тілько Буковина живить ся галицким культурним продуктом. И Угорска Русь до того часу не пропаде.

Чи в теперішній хвили тамошні Русини скористають із догідної політичної ситуациї — не знаю, але се певно, що та сама ситуация ще потягнеть ся довго (повертає 1848 рік!) і таки не може остати без впливу на Русинів, мусить їх пірвати в круговорот житя.

С. Т.

Політичний збір мужів довіря

буковиньско-руского народу.

(Конець.)

По звітї посла Стоцкого промовляв посол Николай Василько, привитаний гучними оплесками:

„Заступник маршалка краєвого проф. д-р Стоцкий, пояснив нашу дїяльність в соймі, а я покажу відносини в радї державній і що ми, я і тов. Пігуляк, там зробили. Коли в соймі ми мусїли вести тяжку боротьбу, то в радї державній наше положене ще значно труднїйше. Там стоїмо ми оба досить ізольовані, бо звязані тілько з шістьма рускими послами з Галичини. Тут, в буков. соймі, удало ся нам знайти союзників [вільнодумний союз в буков. соймі, як відомо, складає ся з 17 послів, а то: 6 Русинів, 4 Румунів і 7 Нїмцїв і Жидів, разом 17 на 31 всїх послів], а там здані ми лише на власні сили.

З далекого Сходу.

(Уривки з листів д-ра М. Р., писаних до родини.)

...Ми впливнули 10. серпня до Шанхаю. Того дня відбула ся велика битва під пристанню Артура; наслїдком непорозуміня в сиґналах розбрились кораблї російскої фльоти, ратуючись, куди котрий міг. З тих кораблїв приплив 13. серпня до Шанхаю корабель „Аскольд“, а перед ним контрторпедовець „Грозовой“. Тут мав я перший раз нагоду бачити грозу і знищене війни, а заразом чудувати ся витрівалости корабельного матеріялу і великій технїцї будови кораблїв. „Грозовой“ був ненарушений, за те „Аскольд“ страшно постріляний; з 5-ти его коминів оден був цїлком знищений, а два подїравлені як решето. В обох боках корабля видніли дві величезні діри від стрілів арматних і торпедів, а два сягали понизше зеркала води; а хоч вода лилась повною струєю до середини, корабель не потапав, а плив дальше еще зі скоростию 16 миль на годину! Від затопленя хоронило его те, що він має подвійне дно, а просторонь між ними поділена на келиї, наслідком чого вода виповнює тілько ту келию, котрої стїна передїравлена. На покладї „Аскольда“ було 12 убитих і около 60 ранених жовнїрів-моряків; мимо того всї офіцири були сильно підохочені спортом і так веселї, як би їх вітчина віднесла побіду, а не погрому. Підчас дальшого побуту в Шанхаю давали они навіть балї на кораблї, не зважаючи на те, що его поклад еще не вимили з крови убитих і ранених. Дивлячись на те усе, втратив я цїлком респект перед російскими офіцирами і жалую тілько моряків, що так хоробро бють ся і умирають під проводом таких людий...

Дня 1. падолиста їздили ми відси, з Йокагами, до Токія. Аташе нашої (австрийскої) маринарки приняв нас незвичайно вічливо і дав нам свій повіз до нашого ужитку. Се придало ся нам дуже, бо місто (Токіо) розлоге, так що пішки годі его оглядати. Ми поїхали до парку Шиґа, де є храм Шинта, найкрасший по храмі в Нікку; а звідси до парку Угно, де стоїть Дайбуц, т. є. статуя Будди в сидячій поставі; тота статуя висока 20 метрів при відповіднім обемі. Тут бачили ми виставу образів японьских малярів, панораму битви над Ялью, музей і т. и. З парку, що лежить на горбку, спустились ми в долину, де находить ся невеличкий ставок, цїлий зарослий льотосом, котрого прегарне листє і цьвіти покривають зеркало води. Японцї дуже люблять природу, а надовсе цьвіти; тому можна всюди побачити городцї або бодай вазонки з цьвітами. Тепер як-раз сезон хризантемів (по японьски: кику); тож не дивно, що їх всюда повно і то в найріжнороднїйших відмінах що до краски і форми; цьвіт хризантеми є символом довгого житя.

Дня 3-ого падолиста були уродини Мікада; а що Японцї наслїдують усе, що европейске, хоч би воно й не було потрібне, то на той день заповіджено перегляд війска самим Мікадом. І ми дістали запрошене. День був прегарний і теплий. З Йокогами виїхали ми раненько до Токія, а убравши ся в ґалю, приїхали на болоня призначені на ревію. Всюди по улицях панував взірцевий порядок і спокій; доми і склепи украшено японьскими фляґами і лямпіонами. На болонях приняли нас двірскі урядники, убрані в червоні фраки з золотими ґальонами і білі паньчохи. Нам призначено осібні місця, як для гостий і представителїв чужої держави. Тут застали ми вже богато дипльоматів, конзулїв, військових і маринарских аташе, усї в найріжнороднїйших мальовничих мундурах та ще й множество европейских дам, котрих вид незвичайно приємно мене вразив, бо від довгого часу привикло моє око видїти тілько жовтї лиця, скісні очи і малі фіґурки без віякої фіґури. Непохибно відбивали від наших женщин японьскі дами в европейских одягах і в капелюхах. Виглядали они досить сьмішно, та видно було, що сего строю уживають они тілько з конечности, коли появляють ся на цїсарскім дворі.

Около 9-ої год. надїхав повозкою наслїдник престола з своїм двором, а по хвили і сам Мікадо в окруженю усяких двірских достойників та ґенералів... Висївши з повозки, увійшов Мікадо з своїм сином до осібного шатра, де оба принимали ґратуляциї від чужосторонних амбасадорів і других достойників. По скінченю ґратуляцийних церемоній випроваджено Мікада з шатра і посаджено на коня. Мікадо, здаєсь, не уміє їздити кінно, бо не всїдав сам і через цїлий час конюший провадив ему коня за узду. Як на Японця, Мікадо досить високого росту, а при тім присадкуватий; виглядає добре старий, хоч має ледво 53 рока; лице его дуже блїде, немов би налите, а покрите рідким, чорним, простим волосєм на бородї і вусах. Убраний був в мундур японьского ґенерала. В окруженю цїлої дружини переїхав Мікадо по при нас, потім поперед фронтом війска, котре витало его окликом: банзай! Потім повернув знов до нас, і тут відбула ся дефіляда війска. На ревію спроваджено два полки з дальших місцевостий, бо в Токію не було відповідного числа війска. Дефільовало 4 полка піхоти, 2 полки артилерії і оден полк кавалерії, разом 8000 людий, при відгомонах полкової музики, що пригравала марша в спосіб для европейского уха дуже неприємний. [illegible] було дуже добре вражінє, хоть вояки були майже самі рекрути; тілько дуже трудно приходило їм ходити в черевиках та дотримувати такту військової оркестри.

З Йокогами вибрались ми у двох до Камакури, місцевости, що славе з прехорошої околицї, храмів та морских купелїв. Тим самим поїздом перевожено множество ранених японьских вояків-реконвалесцентів, котрих по лїченю в головнім шпитали в Токію розділюють по всяких менших резервових шпиталях. Взагалї, куди-небудь їде ся в Японії зелїзницею, всюди повно ранених; а з сего бачу, що мусить їх бути дуже богато, хоть Японцї затаюють се перед сьвітом та подають у своїх справозданях заедно: „Наші страти незначні“.

Камакура лежить мальовничо над морем; побереже дуже низьке, сходить лагідно в море. Недалеко від моря починають ся горбки, покриті лїсами; богато в них кленових дерев, що тепер покриті листєм найріжнороднїйшої краски: зеленим, жовтим, рожевим і темно-червоним, — річ дуже характеристична в японьских краєвидах. Як майже всюди, так і тут богато храмів; всї они поставлені на горбках серед хороших парків. Богато їх тому, бо нова релїґія Шинта не виперла еще цїлком Будди, а наслїдком того оба они мають свої храми, котрі ріжнять ся тим, що у Шинта нема ідолів, а у Буди їх множество. На однім узгірю стоїть славна статуя Будди в сидячій поставі, Дайбуцу, висока на 20 метрів.

З Камакури виїхали ми електричним трамваєм до Еношима. Се малий островець, полученний з сушею мостом на 600 метрів довгим. І тут повно храмів, дві печері з сьвятощами японьскими і пребогато склепів з мушлями та другими дарами моря.

З Еношима пречудний вид на сьвяту гору Фуджи-яма. Ми трафили як-раз добре, бо день був прегарний хоч холодний, а небо над вечером, змінявчи що хвиля краску, творило пречудне тло, на котрім відбивали ся обриси тої високої гори.

Дня 11 падолиста сьвято хризантемів в Токію. Ми виїхали з Йокогами о год. 10 ій до Токія, а звідти вирушили одні повозками, другі пішки до парку коло резиденциї на-

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодіж** *Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.* 62

Правда, є там заступники инших Славян, але, на жаль, помочи від них не маємо, бо дорогу до порозуміня між нами і ними завалили колодою Поляки. Польске коло має 68 членів; се сила, з якою мусять числити ся всї партиї і кожде правительство. Против кождого внесеня, против кождого домаганя в користь Русинів стає ворог — 68 Поляків. Зокрема для Русинів у Буковинї удалось нам дещо переперти. Так н. пр. дістали ми руску ґімназию в Кіцмани і управильнене черновецкої рускої ґімназиї під директором-Русином. Маємо від часу Кербера також кількох урядників-Русинів. Все те очивидно, небогато, але оно все таки значить для нас зворот до лучшого. Вже повних пять лїт триває в парляментї завзятий спір між Чехами а Нїмцями, перед котрим мусїв, на наш жаль, уступити також президент мінїстрів Кербер. Він був нам, буковиньским Русинам, приятелем; ми можемо сказати, що чого ми через трицять лїт не могли осягнути, за него нам таки вчасти удало ся. На жаль, Русинам в Галичинї д-р Кербер не поміг. Там сила Поляків при кермі і єї мусїв він бояти ся. Нам, Буковинцям, він, де лиш міг, отже і в церковних справах, в тій найболючійшій точцї буковиньскої Руси, подав помічну руку. Він не допустив, щоби давний дух румуньский ще кріпшав в греко-східній церкві. В живій ще памяти вам управа Бурґіньона. Той пробував згнести нас усякими способами. (*Ганьба!*) Кербер просто прогнав єго і надав нам на єго місце найблагороднїйшого чоловіка, який колинебудь стояв на чолї управи краю, нашого незабутного президента краю Гогенльоге. (*Слава!*) Він увів порядок в управі, дав нам вільні вибори, і — де тілько міг і на скілько дозволило єго коротке президоване, підпирав домаганя наші і всего краю, яких роками не узгляднювано. Коли Гогенльогого взято звідси на висшу посаду, іменував д-р Кербер президентом краю Бляйлебена. Новий шеф краю ще за коротко тут, щоб ми могли утворити собі о нїм суд оконечний. Єго минувшість і єго докладне знане буковиньских відносин з попередної єго урядової дїяльности, дають нам запоруку, що цїла система управи буде вестись дальше по мисли попередника і що він що-до наших домагань не є упереджений. Отсе наші здобутки під Кербером.

На місце Кербера покликано д-ра Ґавча. Свого часу був він мінїстром просьвіти й віроісповідань і тогдї був він Русинам прихильний. Він доказав зрозуміне нашого культурного розвитку і самостійної національної основи. Він показав також, що докладно знає лиху господарку в нашій консисторії. Коли-б він був довше лишив ся тогдї на урядї, то тогдїшний митрополит Андрієвич, що так ненавидїв Русинів і все, що руске, був би мусїв подякувати. Д-р Ґавч знає так добре, як ми тут, наших „приятелїв“ Бежана і кумпанії, всїх їх інтриґи й хитрощі. Але тепер, коли він став президентом мінїстрів, положене єго є інакше, нїж тогдї, і хто знає, яким ще впливам він може показати ся приступним? Наше становище супроти Ґавча утруднене тим, що ми мусимо підпирати по братньому своїх товаришів у Галичинї. Бо, як сказано, відносини в Галичинї зовсїм инакші, як в Буковинї. Але наше відношене до Ґавча також з буковиньского становища залежати буде від того, чи він наші ухвалені соймом закони предложить цїсареви до санкциї. В парляментї лютує борба і доки она тривати-ме, доти о позитивній хосенній роботї нема й мови. Ми належимо в парляментї до тих партий, що добивають ся розширеня права виборчого. Коли се осягне ся, тогдї прийшли-б до парляменту инші люди а з ними виявилась би справдїшна воля народу. (*Славно!*)

Переважна часть нашого народу живе по тамтім боцї Днїстра й Прута а що краєва границя не може дїлити нас, одну кров, то ми мусимо стояти до помочи тим своїм братам в тяжкій їх потребі. Думаю, — закінчив п. Василько свою промову, — що ви притакнете менї, коли скажу, що наша будуча дїяльність в парляментї буде відповідати тому, що я тут виложив. При вашім довірю ся тактика мусить довести до успіху. (*Славно!*)

Після сеї грімко оплескуваної промови, поставив о. Драчиньский з Товтрів по короткім мотивованю отсї резолюциї під ухвалу:

1) Зібрані 20 січня с. р. в Чернівцях мужі довіря руского народа на Буковинї приймають із повним вдоволенєм до відомости справозданя руских послів до ради державної пп. Пігуляка і Николая Василька і висказують їм за їх знамениту, успішну дїяльність подяку і довіре. [*Грімкі оплески*].

2) Уступлене дотеперішного президента мінїстрів, д-р Кербера, із огляду на єго незвичайне зрозуміне для справедливих жадань буковиньских Русинів і загалом Буковини, жадань, які перед ним часто нехтовано, а які він поправив, — приймають збори із жалем до відомости і взивають послів до ради державної, щоби передали д-ру Керберови подяку за єго прихильне становище до буковиньско-руских справ і у відповідній формі виявили свій жаль з нагоди єго уступленя.

3) Враз із заявою вдячности збори висказують своє признане бувшому президентови краю кн. Конрадови Гогенльоге, що положив для краю величезні заслуги, увівши в житє модерну і коректну управу, вільні вибори до сойму, без впливу правительства, що без перестанку при кождій нагоді старав ся піднести культурний і економічний добробит буковиньского населеня, і взивають голову зборів подати се рішене зборів у відповідній формі кн. Гогенльоге до відомости. [*Оплески*].

4) Рівночасно збори констатують із вдоволенєм, що розпочата кн. Гогенльоге робота на кождім кроцї скоро розвиває ся під єго наслїдником, теперішним президентом краю, п. Бляйлебеном, і взивають голову зборів, щоб се рішене зборів подав до відома президентови краю“.

Все те ухвалено.

Відтак проф. Антін Клим додав до наведених вже резолюций ще отсї, які принято також серед оплесків аклямациєю:

„Збори похваляють згуртоване буковиньско-руских послів із заступниками руского народу в Галичинї в один клюб і похваляють рішеня остатного з'їзду всїх руских послів. Збори просять буковиньско-руских послів до ради державної, щоби вони і на будуче, стоячи на сторожі специфічних інтересів буковиньско-руского народу, не спускали з ока справ усїх Русинів австрийскої держави і щоби, як тепер так і на будуче, жили в згодї передовсїм із рускими послами Галичини, заступаючи гідно інтереси виборцїв. [*Славно*].

Із становища загальних інтересів австрийских Русинів і всїх инших народів австрийскої держави збори можуть доперва тодї сподївати ся саваций політичних і социяльних відносин Австриї, коли наш парлямент збере ся на основі загального, рівного, безпосередного і тайного виборчого закона, — тому збори похваляють становище своїх послів, котрі рішили: всїма силами бороти ся з теперішним ладом виборчим, доки єго не змінять після поданої висше думки“. [*Грімкі оплески і оклики: „Славно“*].

Зі становища буковиньских Русинів збори не уважають зміни управи кабінету невдоляючою; теперішний президент мінїстрів, бар. Ґавч, будучи ще мінїстром просьвіти, дав докази, що розуміє національні стремлїня Русинів і що знає докладно церковні справи на Буковинї — а се дає рускому народови на Буковинї надію в теперішній хвили, коли кипить боротьба із церковною управою, що ся справа полагодить ся. Все-ж таки зі становища жадань наших братів з Галичини мусить бути становище наше супроти нового президента вижидаюче“.

Вкінци посол Пігуляк, рівно повитаний оплесками, говорив о положеню і домаганях Русинів на поли церковнім, а православно-церковна квестия стала дуже пекучою для буковиньских Русинів. Давне лихо, від 1880-их рр., ба й ще давнїйше, пекуче потребує заради, та годї єї діждати ся. Через лихе трактоване руского селяньства румуньскими сьвящениками оно тратить довіре до своєї церкви. Спілка консисториї з властителями більших посїлостий против селян грубо пошкодила сьвященикам; над сим дуже жалїють ті не многі з духовеньства, котрі не опустили свого народу. Від часу Морарія, що бажав стерти руске духовеньство з лиця землї, відносини мало змінили ся. Прецїнь сам митрополит Репта враз із обшарниками стояв у соймі против знесеня обшарів двірских і тим показав, чи єму більше лежить на серци добро народу, чи приязнь кліки, з котрої дуже дрібна частина належить до греко-східної церкви. Правда, є ще чесно думаючі сьвященики, але се білі круки і мусять терпіти всякі переслїдуваня. В Буковинї є 260.000 Русинів а 200.000 Румунів, а руска більшість не має навіть відповідного числа своїх сьвящеників! Всї заходи п. Пігуляка до направи сумних відносин, оставались без успіху. Одного разу я — мовив він — пять годин говорив о тім з митр. Рептою, та' надармо. Митрополит мав лиш одну відповідь: „Кому не до вподоби, може собі шукати иншої церкви“. В чисто-руских селах читають евангелиє по румуньски; навіть в черновецкій церкві св. Параскеви нїколи нема рускої проповіди, а Русинів відсилають до церковцї св. Николая, що може змістити ледви сто душ; нема навіть потрібного числа сьвящеників для сповіданя Русинів. Найлучшою зарадою всему лиху був би роздїл дієцезиї на руску й румуньску (*грімкі оплески*), але що се відразу річ трудна, то конечний є поки-що другий, і то можливий спосіб: утворене нової консисториї. Нинї до консисториї належать: 6 румуньских і 2 рускі консисторскі радники під проводом митрополита; на будуще мусїли би в нїй засїдати після правної постанови: 4 Русини, 4 Румуни і два епископи: оден для Русинів, другий для Румунів (*Славно!*). А що митрополит не хоче переговорювати з провідниками Русинів, то они мусять звернути ся із своїми домаганями просто до цїсаря! (*Невмовкаючі оплески.*)

Потім на внесеня проф. Н. Ісопенка ухвалено одноголосно отсї резолюциї:

„Збори висказують руским послам, головно-ж послови Пігулякови, подяку і необмежене довіре за єго роботу що-до поправи відносин Русинів на церковнім поли; — приймають із жалем до відомости нинїшні виводи про становище найвисшого начальника церкви православної до бажань Русинів, бажань, що містять в собі найбільш пекучі житєві інтереси руского народу; — поступаючи консеквентно зібрані резумують ухвали ріжних народних віч, головнож віча з 8 липня 1902 і з 7 липня 1903 р., після яких полекшу для Русинів на церковнім поли може привести тілько подїл буковиньскої православної архідиецезиї на два епископства, на руске і волоске; — теперішний стан, коли є одна диецезия, уважають зібрані тілько переходовим стадіюмом і серед таких відносин може запанувати спокій тілько тогдї, коли православну консисторию подїлять на дві курії, на руску і на волоску, з котрих кожда з-осібна берегти-ме церковних справ своєї народности, а лиш у справах, що дотикають цїлої диецезиї, мали би радити разом. Всї инші способи, яких ужила би церковна найвисша власть задля уздоровленя нестерпних відносин, мусять збори відкинути яко компензацию тих жадань, яких сповнене і румуньска демократична партия признає одиноким способом унормованя церковних справ — і зібрані рішають орґанїзувати православне руске населене краю до боротьби за свої права на церковній ниві“. [*Славно!*].

Під конець промавляли члени збору. Пос. Калитовский зазначив заслуги пп. Стоцкого і Василька; господар Шандра дякував послам і віддав честь народним учителям-Русинам за щиру прихильність народови; відтак промавляли ще посол Левицкий і многі селяни. По кінцевім слові пос. Стоцкого, в котрім він накликував нарід до просьвіти, до політичної й економічної орґанїзациї та остерігав перед вовками в овечій шкірі — предсїдатель радник Ясеницкий замкнув наради.

Всї висше наведені резолюциї приняв збір однодушно.

слїдника престола, де се сьвято мало відбути ся. В парку застали ми богато Европейців і Японців. Сї виглядали дуже сьмішно в европейских одягах в старомодних циліндрах на головах. І дами японьскі поскидали свої кімоно, аби убрати ся по европейски, та се цїлком не було їм до лиця задля браку фіґури; але так мусїло бути, бо Мікадо не терпить коло себе мальовничих японьских строїв. Парк дуже хороший, удержаний старанно. І тут богато клевів, котрі своїм червоним листєм надають паркови чарівної краси. По парку стояли шатра, а в них уміщено старанно плекані хризантеми найдивоглядніщої форми і краски. Під одним шатром стояло їх всего три, одна мала 1.208 цьвітів, друга 1.156, а третя 826! Посеред парку є обширна площа, обставлена шатрами, де заставлено столи з буфетами для цїсарскої родини і гостий; на самій площі безліч столиків та крісел, а все дуже гарно украшене хризантемами. Зразу панував там серед кількатисячної маси народу великий гамір, коли нараз все утихомирило ся: зближав ся цїсарский двір. Передом за кількома льокаями ішов Мікадо в генеральскім убраню. За ним дрботїла єго жена, маленька, худенька, старенька Японочка в европейскім строю; лице єї було на біло і рожево помальоване. За нею ішов наслїдник престола, принци і решта двору. Наблизившись до свого шатра, уставила ся цїсарска родина і єї двір в півколесї, почім почав ся „cercle“. Чужинцї, що занимають які офіцияльні становиска, підходили до Мікада та розмовляли з ним через товмача, бо Мікадо, хоч приняв всякі европейскі уряджени, лишив ся вірним своїй батьківскій мові і говорить лише по японьски, хоч умів кілька европейских мов. „Cercle“ тривав більше години, почім отворено буфети. Розпочав ся справдїшний штурм на них. Особливо цїкаві були Китайцї і Японцї; они набирали на оден таріль: печені з сосом, овочі, морожене, цукорки, тісточка, салати, і се усе разом змішане їли з видимим смаком, попиваючи з часта і досить обильно шампаном. Тривало се з ¾ години, почім двір Мікада усунув ся, а за ним порозходились усї гостї. Ось і сьвято хризантемів...

Революция в Петербурзї.

„Правит. Вѣст.“ доносить, що в недїлю до години 8 вечером було убитих 76 людий, а 233 ранених. Між убитими є оден ревіровий, між раненими оден ревіровий, оден поліцай і оден жандарм. Приватні донесеня до заграничних дневників оповідають о 2.200 убитих, а о 7.600 ранених.

Робітники наміряли зразу устроїти цїлком спокійну демонстрацию; хотїли тілько передати цареви петицию з домаганями робітничої кляси. Коли ж власти порішили робітників не допустити до царя, коли спокійним масам, що без оружя, навіть без палок, заступило дорогу військо, коли перед їх очима блиснула остра сталь баґнета, в жилах товпи заграла кров, она рішила ся пробоєм дістатись під царску палату. Відповідию на се були сальви. Вид крови, вид трупів роздратував масу. Робітники кинули ся на військо і на всїх улицях, що вели до царскої палати, розпочав ся нерівний бій. З одної сторони нагайки, кіньскі копита, шаблї, баґнети, порох і кулї, з другої здорові пястуки, зуби, камінє, вирвані з рук поліцаїв і салдатам шаблї, і що хто міг дістати в руки. Робітники розбігали ся по хатах і виносили все, що мож було вхопити в руки: палки, ножі, револьвери...

На чолї найбільшої товпи робітників ішов — як се був заповів — Гапон з хрестом в руцї, в товаристві еще двох сьвящеників, окружений ґвардиєю робітничою, котра до него нїкого не припускає. Робітники падали перед військом на колїна і просили не стріляти. В демонстрациях взяло участь звиш 200 тисячів робітників.

До бійки між військом а робітниками прийшло в 30 місцях міста. Всї улицї позастелювано трупами. Більша часть погибла від карабінових сальв і від гарматних картачів, котрі клали трупом цїлі купи робітників. Всї петербурґскі шпиталї переповнені так, що мимо 17 степенїв морозу, ранених поуміщувано в шатрах на шпитальних подвірях. Через ніч померло звиш 500 ранених. В війску також убито і ранено богато офіцирів і рядових револьверовими стрілами.

Товпа робітників, на чолї котрої ішов о. Гапон з двома сьвящениками, несла сьвяті образи, хоругви, портрет царя і сьпівала набожні пісни і „Боже царя храни“. Як раз в хвили, коли товпа сьпівала царский имн, військо дало до неї сальву. Кулї продїравили сьвяті образи, і царский портрет. Між иншими упав на землю о. Гапон. Він заповз до сусїдного дому, де перебрав ся в цивільний стрій. Царский портрет опльовано і подерто на кусні.

В недїлю в ночи роздратована товпа повибивала вікна в многих домах на Невскім проспектї. Вибито також шиби в палатї зненавидженого народом великого князя Сергія.

В ночи на понедїлок цар мав завісити всї закони і удержане ладу віддав в руки в. кн. Володимира, котрий рішив ся завести ладд, хоч би мав вимордувати цїлий Петербург. Говорять, що в. кн. Володимир хоче перед товпою народу повісити 100 людий і так відстрашити товпу від дальших демонстраций. Жінка в. князя в розпуцї. Она і инші княжни все вивідують ся о числї ранених і убитих і плачуть. Але вел. князь не гадає відступати від свого наміру здавленя бунту найстрашнїйшими средствами. Він хоче показати, що є чоловіком сильної волї, хоче показати, що він виратував Росию від нещастя.

Цар має бути сильно затревожений тим, що деякі віддїли війск не хотїли стріляти до робітників. Оден віддїл маринарскої піхоти, котрий не хотїв стріляти, заарештовано і відставлено до касарнї. Так само оден полк піхоти ґвардиї мав заявити, що против робітників не вирушить.

В понедїлок розрухи повторили ся з тою ріжницею, що богато робітників прийшло з револьверами, а кажуть також, що з динамітовими бомбами і ручними ґранатами. На Василївскім острові винено між військо 4 бомби і зроблено між сим велике знищене. До Берлїна доносять, що одна ґрупа робітників зробила склад муницї під містом і збудувала барикади. Доносять також, що робітники здобули також до 100 динамітових рур. Вечером панувала в Петербурзї цїлковита темнота, бо не сьвітять ся нї ґазові нї електричні лямпи. З правительственного складу забрано горівки за 3.000 рублїв. Одна велика фабрика циґарет горить. До Відня прийшли вісти, що Петербург горить в кільканацяти місцях. Говорять, що на великого князя Сергія, котрий є злим духом царя, виконано атентат.

Цар сидить в Царскім Селї, стережений цїлим полком козаків. Родину мав вислати до Петергофу.

(Телеґрами).

Берлїн. 30.000 петербурґских робітників машерує на Царске Село. Потерпають, що військо не здержить їх.

Петербург. Всї театри замкнено на необмежений час. Вчера не вийшли жадні дневники. Максим Горкий був вчера на авдиенциї у Мірского, котрий мав просити мінїстра, щоби намовив царя приняти депутацию робітників і їх петицию.

Москва. В одній фабрицї застрайкувало 1000 робітників. Страйкарі вдерли ся до друкарнї Сітена, де також здержано працю. За тим розпочав ся страйк в многих инших фабриках Москви.

Ціріх. Російскі терористи виїхали перед кількома днями до Росиї.

Відень. Тут, у Відни, і в Парижи упав курс російских паперів. В Парижи запанувала на біржи паніка, бо француські капіталїсти мають в російских позичках до 13 мілїярдів.

Льондон. На двірци в Царскім Селї стоїть поїзд готовий в кождій хвили до від'їзду. Цар і цариця приготовані на се, що будуть мусїли утїкати до Лїбави, або навіть за границю.

Севастополь. Вчера о год. 7 рано в кількох місцях варстату адміралїциї вибух рівночасно огонь. Огонь зльокалїзовано доперва в полудне. Шкоду обчислено на кількасот тисячів рублїв.

Відень. Тут говорять, що на підставі тайного порозуміня з російским правительством, на случай вибуху революциї в Росиї, галицкі корпуси мають помашерувати до Росиї, щоби допомогчи російским військам. Команди галицких корпусів вже мали одержати до розпорядимости по 6 мілїонів корон на кождий корпус, котрі вже надіслано галицким урядам податковим.

Війна.

Токіо. Адмірал Камімура виїхав з Шімбані, щоби знов получити ся з фльотою. Говорять, що владивостоцка фльота вже направлена і може в кождій хвили виплисти на море. В Японї розміщено до сеї пори 300 полонених в Порт-Артурі офіцирів і 17.511 вояків.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Вибори в Угорщинї.

Міскольч. Тісу, котрий приїхав тут, щоби виголосити кандидатску промову і лїберальних виборцїв, товпа привитала градом каміня. Не ранено нїкого.

Австрия і Сербія.

Кельн. Köln. Ztg. доносить, що за се, що Сербія затягає позичку і робить замовленя для своєї армії і зелїзниць поза Австриєю, Австро-Угорщина приступає до репресийних кроків. Для сербского експорту мають бути замкнені границї.

Против конституциї.

Краків. Naprzód оголосив тайне зарядженє російского мінїстра внутрішних справ, щоби

власти не допускали до зборів, котрих цїлию суть наради над внутрішними реформами.

Француский кабінет.

Париж. Преса неприхильно привитала кабінет Рувера. Умірковані і націоналїстичні дневники суть невдоволені з того, що до кабінету вступили мінїстри Берто і Томсон і що Руве не покликав нїкого з дисидентів радикальної партиї.

Атентат на царя.

Петербург. Вчера увязнено команданта і найстаршого офіцира батериї, котра в часї торжества дала остру сальву, капітана Давидова і штабового капітана Карчева.

Побідоносцев недужий.

Петербург. Злий дух Росиї, оберпрокурор синода Побідоносцев, тяжко занедужав.

НОВИНКИ.

— **В справі виборів до ради громадскої міста Львова**, які відбудуть ся вже при кінци лютого с. р., нараджував ся вчера в льокали тов-а „Зорі“ ширший кружок виборців-Русинів. Нарадам проводив директор „Народної Торговлї“ п. Василь Нагірний, покликаний на сей уряд через аклямацию. В довшій дискусиї, яка вивязала ся відтак над справою виборів і становиском Русинів в тій справі, забирали голос проф. Вол. Шухевич, д-р Евген Левицкий, о. Стефанович, д-р Павенцкий, п. Павлишак і др., а всї жалували ся на те, що Русини, представляючі близько $^1/_6$ часть населеня міста, не мають в метрополії краю майже нїякої репрезентациї. Навіть Жидів трактують польскі комітети виборчі лїпше і толерантнїйше чим Русинів, в їх власнім краю. Рішено вкінци, що львівска Русь має при надходячих виборах станути солїдарно до самостійної виборчости і направивши блуд попередних років, показати свою силу, аби над Русинами всїлякі польскі комітети в будучности не переходили до дневного порядку. Акциєю виборчою як і веденєм евентуальних компромісових переспрaв має заняти ся руский виборчий комітет, до якого вибрано одноголосно: п. Вас. Нагірного головою, адвоката д-ра Костя Левицкого заступником голови, д-ра Евгена Левицкого секретарем і радного міста п. Павлишака касиєром а дальше Вп.: д-ра Дамяна Савчака, о. Ал. Стефановича, о. Яремовича, проф. Вол. Шухевича, п. Пендюка, п. Павлишака, о. проф. д-ра І. Демкевича, директора Днїстра д-ра Яросл. Кулачковского, п. Леонтия Добряньского, о. крил. І. Чапельского, п. Анд. Кобільника, о. Давидовича, п. Юліяна Мудрака і д-ра Льва Павенцкого. Комітет той має заняти ся між иншими урядженєм передвиборчих віч в ріжних частях міста. Найблисше засїданє того Комітету відбуде ся в сю пятницю в льокали Народної Канцеляриї в домі Просьвіти, Ринок ч. 10.

— **Мобілїзация в Галичинї?** Польскі дневники вотують чутку, не знати о скільки правдиву, що наслїдком революциї в Росиї австрийска армія має вступити в пограничні ґубернії для удержаня порядку. Росийске правительство мало вже порозуміти ся з австрийскими властями. Отже галицкі корпуси армії будуть в найблизшім часї змобілїзовані. Територияльні команди дістали вже до диспозициї відповідні суми, котрі надіслано податковим урядам. Суми виносять пересїчно по 6 мілїонів корон на команду.

— **На угорскі вибори.** З Лавочного доносять, що через тамошну зелїзничу стацию переїхало кілька поїздів везучих три шкадрони уланів з Жовкви і по кілька компаниї з 30 і 80 п. піх. зі Львова, призначених до асистенциї військової в часї виборів на Угорщинї. Всї вояки одержали нові мундури, як підчас мобілїзациї. Нинї надіють ся там трох нових поїздів зі Львова і Тернополя, наладованих військом. Ввідуть дальші кампанії полків 30 і 80, а з Тернополя два баталїони 55 полку піхоти. Значні відділи 15 п. п. зі Львова виїхали ще передвчера. З Ярослава доносять, що в недїлю вислано звідтам на Угорщину шість шкадрон 13. п. гузарів а понадто надять до виїзду 89. і 10. п. п. З Бродів доносять, що тамошна дивизия 13. п. уланів наслїдком одержаного приказу виїхала на Угорщину. Так само виїхали улани, стаціоновані в Золочеві.

— **Будучність американьскої Руси.** Під таким заголовком помістила американьска „Свобода“ статю, з котрої подаємо деякі уступи задля влучности висказаних там поглядів:

„Коли питати людий, що думають про будучність американьскої Руси, то многі покладають великі надії на друге поколїнє, себто на рускі дїти, котрі вже тут родились. Чи надії сї мають яку підставу — чи они оправдані?

Певна річ, що від першого поколїня, від дорослих Русинів еміґрантів, годї богато сподїватись. Се перше поколїнє, наша теперішна американьска Русь, не представляє ся одноцїльно. Оно складаєсь з найріжнороднїйших елементів, які поприходили тут з ріжних сторін рускої землї, і кромі імени мають дуже мало спільного між собою. Люди ті поприносили з собою ріжні погляди, навички та хиби, а все те не лучить людий а дїлить. Кромі сего наші старі еміґранти вічно „муфують“, їх гадки по найбільшій части в старім краю, і тому більша часть з них зовсїм і не думає про будучність американьскої Руси, та про те, щоб сю будучність якось обезпечити, над нею вже тепер попрацювати. Одноцїльної американьскої Руси тепер ще нема, а суть лиш поодинокі рускі громади чи ґрупи. Злучити ті всї громади разом, зіллати їх в одну сьвідому цїлість, належить ще до будучности. Сего перше поколїнє виконати не може, бо оно має за мало на се часу і сили, які мусить з'уживати на поборюванє перших перепон і ставляне перших кроків. Чи зможе сю задачу виконати друге поколїнє? — Ми думаємо, що може коли лиш приготовимо его до сего відповідно виховаємо — але се не легка річ“.

Дальше вказує автор статї на факт, доказаний многими примірами з історії, що друге поколїнє якого-небудь народу або й ґрупи народу, є виставлене на велику небезпеку, коли родичі его дістались в зовсїм відмінні обставини від тих, серед яких жили попередно. Друге поколїнє звичайно деґенерує, стає гіршим, особливо з морального боку. Причини сего ясні. Старі еміґранти, приходячи переважно із сїл або місточок, отже привикши до того, що на їх поведеню спочиває все око публичної опінії, представляють будь-що-будь елемент значно моральний і таким лишають ся на новій земли. Молодші еміґранти вже менше відпорні против деморалїзациї на новім ґрунтї, бо їх понятя доброго і злого ще не так усталені. А вже з другим поколїнєм дїло зовсїм инакше. „Оно живе і виховуєсь у виїмкових обставинах — пише дальше автор. — Живе найчастїйше не в малій громадї, але в якімсь фабричнім або промисловім центрі, де є не одноцїльний елемент, але люди найріжнїйшого сьвітогляду і вартости, де нема чуйного ока загалу, але кождий живе після своєї волї а на всяке посторонне встряванє в его справи має готову відповідь „none of your business“ — тобі нїчо до того! На вихованє, на характер людий мають кромі других чинників безперечно найбільший вплив родина, школа, церков і окруженє серед якого они обертають ся. Тимчасом наше друге поколїнє, наші дїти, майже позбавлені сего впливу. Отець занятий цїлий день тяжкою працею, мати дома працює також не легче а нераз і сама ходить до роботи, а дїти полишені опіцї особи, котра звичайно не має нїякого чутя до них. Додайте до сего ті пiятики, які відбувають ся по многих руских хатах, ті сварки, проклони і т. п., а побачите яке вихованє дає американьскій рускій дитинї пересїчно руска родина. — Школа також не має на них великого впливу, бо до школи ходять коротко — а коли декотрі і ходять довше, то школа виховує їх на Американьців а не на Русинів американьских. Руских шкіл, які мали-б доповняти роботу шкіл публичних не лиш взагалї дуже мало, але й ті, які з малими виїмками, сповняють дуже лихо свою задачу. Церкви наші, унїятскі і православні, мають ще менший вплив на дїтий і дуже можливе, що многі теперішні дїти, коли доростуть, зовсїм їх покинуть, бо сварнї за віри, бездушна формалїстика, бізнесменьство деяких пастирів і проповіди не примічені до обставин чейже не зможуть їх притягнути до себе. Найважнїйшим чинником у вихованю наших дїтий є тепер їх окруженє, отже улиця, фабрика або майна, „сальон“, заля до танців і т. д. Що сї річи не могуть корисно на них впливати — річ певна. Шкідливість такого впливу покажесь нам ще яснїйше, коли зважимо, що наші люди жиють на днї тутешної суспільности і з природи річи їх дїти мусять стикати ся з осадом суспільности, який, як деинде так і тут в Америцї, не визначає ся і не може визначати ся високою моральностию. Чи можуть наші дїти, в сей спосіб виховані, сповнити надії, які многі на них покладають? Нїколи — як довго не займемо ся щиро їх вихованєм та не постараємось, бодай вчасти охоронити їх перед сею небезпекою, яка грозить їм а тим самим і будучности американьскої Руси. Через зреформованє родичів можемо збільшити їх вплив на дїтий, через відповідні рускі школи можемо дуже много зробити, а так само і через церкви та недїльні школи впливови „сальонів“, улиці і т. п. мусимо противставити читальнї, аматорскі представленя, вечерки, товариські забави під наглядом старших, прогульки і т. п. А коли так бодай в части захоронимо наші дїти для рускости, для нашого народу, тодї можемо бути певні, що они сповнять свою важку задачу, закинуть всякі віроісповідні і язикові сварнї ту получать всї істнуючі рускі громади в одну цїлість на народній основі, сотворять силну, одноцїльну американьску Русь“.

— **Полїтична власть а замиканє нічних льокалів.** В адмінїстрацийнім трибуналї запало оводї рішенє важне для всїх громад з виїмком тих, що мають свій власний статут. Ходило тут о те, чи громада має право продовжити пору, у якій має ся замикати гостинницї, шинки, а зглядно й каварнї. Доси робили се громади на власну руку. Аж ось одержала ческа громада Брук від свого староства в Дукс оречене, що продовжуванє годинн, в якій назваві заведеня треба замикати а також догляд над сею справою належить виключно до компетенциї полїтичних урядів. Рекурси громади проти сего обіжника не довели до нїчого, так само і адмінїстрацийний трибунал не прихилив ся до жалоби громади, яку недавно розбирано. Отже право те входить тільки в компетенцию урядів полїтичних. Колиб навіть староство до сего яку громаду делеґувало, то се компетенциї зовсїм не змінює.

— **Полїтичний процес против о. Попеля і Гуцулів** в коломийскім судї карнім розпочинає ся завтра (25-ого) і потреває три днї. Боронити обжалованих будуть адвокати посол д-р Евген Олесницкий і д-р Трильовский. Як довідуємо ся, д-р Кость Левицкий з причин дуже важних занять, процесів рівнож великої ваги, не міг виїхати зі Львова.

— **Товмацкі добра.** Звісні з голосних процесів товмацкі добра змінили властителя. В дорозї добровільної продажи перейшов сам Товмач за цїну 950.000 К. на власність Володислава Доляіса, нотара в Йорданові. Надорожене набув д-р Гельский, адвокат з Коломиї, а Лакітки і Емилїв набув Еренброд, б. властитель Хлїбичина.

— **Самоубийство офіцира.** В Ярославі застрілив ся поручник 40 пп. Йосиф Лявтербах родом з Чех. Лявтербах винен був одному Жидови 500 К., а коли того довгу не міг на час заплатити і Жид загрозив донесенєм до полкової команди, відобрав собі житє.

— **Льояльність росийских вояків.** З Бродів доносять, що в тих днях перебували там росийскі офіцири з жінками і щоби покріпити ся війшли до одного публичного льокалю. Там почали пити шампана і кричати: „Нехай живуть Японцї, що забрали нам Порт-Артура!“

— **Дрібні вісти.** З Бардиєва на Угорщинї утїк директор тамошної каси ощадности, Альберт Топерчер, здефравдувавши 200 000 К. — У віденьскім „джокей-клюбі“ оден член росийскої амбасади програв в послїднім тижни кольосальні суми, тратячи в кількох вечерах з черги по 90.000 К. — Мати б. президента мінїстрів, д-ра Кербера, померла онодї у Відни, в 83 роцї житя.

— **II фестин львівского „Сокола“ на „Морскім Оцї“** відбуде ся в недїлю дня 29 с. м. о 3 год. по полудни при музицї. Вступ знижений на 40 сот., для молодїжи і приглядаючих ся 30 сот. Лиши випозичає заряд ставу за 40 сот. В програму війдуть по можности товариські забави, а вечером походи при бенґальскім сьвітлї і з лямпіонами. Став буде пристроєний зелению і фанами. — *Забавова комісия „Сокола“.*

— **З Дрогобича.** Дня 2 лютого вечером устроюють дрогобицкі Русини в міскій сали в Дрогобичи духовний концерт в 50-лїтні роковини проголошеня догми о Непорочнім Зачатию Пр. Діви Марії. В концертї обіцяли взяти участь проф. унїверзитету д-р Кирило Студиньский з відчитом о культї Пр. Д. Марії на Руси і оперовий сьпівак п. Гавк. Крім того в програму концерту входити ме гра на фортепянї і продукциї мішаного хору, а також декламация. Отсим запрашаєсь доохрестну інтелїґенцию до як найчисленнїйшої участи. — Програма концерту брде ще в тих днях оголошена. — Чистий дохід з того концерту призначує ся на добродїйні цїли, в першій мірі на селяньску бурсу в Дрогобичи. — За комітет: *Володимир Нойко*

— **З Копичинець.** Дня 2 н. ст. лютого о годинї 10 рано 1905 р. відбудуть ся в сали уряду громадского в Копичинцях звичайні загальні збори філїї руского Товариства педаґоґічного в Копичинцях. Сподїваємось, що сим разом зберуть ся численнїйше Русини Гусятинщини, як то стало ся 26 грудня 1904 р., коли то задля мало численности зібраня збори відбутись не могли. Порядок дневний: 1. Богослуженє в церкві на Гетьманщинї о год. 8½. 2. Справозданє уступаючого видїлу. 3. Вибір нового видїлу. 4. Дискусия над справою бурси. 5. Внесеня членів. — *Від Видїлу філїї Товариства педаґоґічного в Копичинцях.*

— **Товариство „Руска Бесїда“ в Вашківцях** н. Ч. устроює в суботу, дня 4 лютого, н. ст. 1905 р. в касиновій сали вечерницї з танцями. Стрій народний або візитовий. Вступ від особи 2 К. Білет родинний до 3 осіб 5 К. Музика Глинницка Алека Паращука. Початок точно о годинї 8 вечером. Хто через необережність не одержав запрошеня, зволить зголосити ся до писара тов. п. Івана Герасимовича, учителя в Вашківцях н. Ч.

— **Видїл тов.: „Руска Захоронка“ в Станиславові** дякує отсим тим, що в який небудь спосіб причинились до урядженя і звеличеня Малаєчного Вечера, з якого дохід призначений був в користь бідних дїтий Захоронки. Подяка належить ся в першій мірі Впов. п. Др. Яновичеви за гарно обдуманий відчит, п. Величкови за прекрасно виголошену декламацию а пп. Насадї, Чорненькому і Котилеви за те, що зволили заняти ся частию забавою. Всїм тим щире руске Спасибіг. — *Від видїлу тов. „Руска Захоронка в Станиславові.*

— **Видїл полїт. товариства „Руска Рада“ в Золочеві** устроює в Золочеві дня 2. лютого (лат. Стрітенїє) загальні збори о год. 11. перед полуднем. На порядку дневнім: о год. 9. рано Служба Божа, 1. відкритє зборів, 2. справозданє уступаючого видїлу, 3. Реферати: полїтичні і економічні, 4. вибір нового видїлу, 5. внесеня членів. — *Видїл*

— **Оповіщенє.** Позаяк богато наших філїй, як також і осіб приватних звертає ся до нас з запитом про жерело набутя дручка до вправ ґімнастичних, подає проте старшина тов. ґім. „Сокіл“ у Львові до відома, що річ сю виконує виключно наш член Стефанівский, робітня слусарска при ул. Коперника напротив „Сокола“. Робітня ся виконувала вже дручки для нашого товариства для філїй в Бережанах і Стрию — *Старшина Тов. ґімн. „Сокіл“ у Львові.*

— **Руска вистава.** „Товариство прихильників української лїтератури і штуки“ у Львові отвирає нинї, в сальонї Летура при площи сьв. Духа виставу. Вистава складає ся з образів українських малярів, плахт і а тистичної різьби на дереві гуцульских майстрів. Вистава отверта кождого дня від години 10-ої рано до 4-ої пополудни і від години 6-ої до 8-ої вечером при електричнім осьвітленю.

Померли:

— **Орест Цїцїмирский**, радник ц. к. суду краєвого, помер у Львові д. 23. с. м. в 57 роцї житя. В. є. п.!

З штуки і лїтератури:

— **Ніч Вефлеємска.** Вчера мав я нагоду бути сьвідком дуже гарного та піднеслого торжества. Маленькі вихованки „Рускої Захоронки“ давали в салї „Ґвязди“ виставу „Вефлеємскої ночи“. Незвичайно милий настрій викликала поява аматорів-лїліпутів (були се самі 6—7 лїтні дїти), що із зачудовуючою свободою та сьмілістю відтворили поетичні вертепові картини. — Якийсь дивний, чар та тепло віяли зі сцени, по якій снували ся малі фіґурки, що хвилями щезали майже у тїни суфлерскої будки... Повні романтизму, пастирскі картини, величава дїя в палатї Ірода, чудовий образ при вертепі — і та цїла ґалерия добре знакомих лиць (що сим разом не переходили величиною 60—70 центиметрів!): король Ірод, три царі, пастирі, ангели, навіть той жовнїр, що весь час тримав витягнену шаблю у лївій руцї — у барвних строях, у мальовничому згуртованю — *всьо* те мало в собі тільки чару, краси та правдивої поезиї, що мусїло викликати у души кождого щире одушевленє. Мене просто чудовала „артистична амбіция“ тої дїтвори, що зуміла так опанувати памятию свої ролї. Можливо, що велика в тім заслуга невтомних пань: Коцовскої, Лучаківскої та Олї Барвіньскої, що так горячо всїм тим занялись, та все таки треба подивляти велику працю самих „артистів“... У виставі брав також участь дїточий хор, що ілюстрував гарно обдумані „живі картини“. — На представленю зложилось немало старшої публики та велике число дїтий. — Заряд „Захоронки“ повинен рішучо ще хотьби раз повторити „Вефл. ніч“ — а львівскі Русини, розуміючи високу цїль та значінє „Захоронки“, заповнять певно салю знова та не оминуть нагоди, щоби кинути скромну лепту в жертву тих бідних дїтий, між котрими над неодною може дитиньством повисла тїнь сирітства... А кому той арґумент не промавляє до переконаня, нехай повірить у моє впевненє, що не тямлю, коли я виносив зі салї Gwiazdy такі милі враженя, як по продукциї тої симпатичної дріботи... — *Ст. Чарнецький.*

— **До Прус на зарібки.** Ті всї, що здержали ся з виздом до Прус на зарібки, на підставі інформаций з Народної канцеляриї можуть слїдуючого тижня виїздити. Білет брати до Осьвенцїма, а звідси до Найберуну. Десять робітників, що мають потрібні документи (книжку робітничу, або сьвідоцтво приналежности), мають право їхати за пів білету. Робота акордова. Заробити можна 2 до 3 марки на день або і більше. Вік людий мусить бути від 18 до 30 років. Всї зголошеня на зарібки до Прус треба слати **просто до Найберуну** і адресувати: **Vermittlungs elle für ruthenische Arbeiter in Neuberun, Oberschlesien.** Ще раз звертаємо увагу, що Народна канцелярия не буде посередничити в зарібковій еміґрациї і на письма не буде відповідати, бо на се отворено бюра в Найберуні. Також нехай люди **не їдуть до Львова** і ту не задержують ся, тільки **просто їдуть до Найберуну** на прускій границї (30 мінут ходу від Осьвенцима, послїдної стациї на нашій границї). — Бюро посередництва працї для руских робітників в Найберуні.

Календар: Завтра: гр.-кат.: Татіяни М., рим.-кат.: Навернєнє св. Павла. Позавтра гр.-кат.: Ермила і Стр., рим. кат.: Поликарпа Б.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Сала тов. „Ґвязда“ ул. Францишканьска) в четвер дня 26 січня на дохід товариства підмоги молодїжи шкільної „Русалка“: „Хазяїн“ комедия в 4 д. Карпенка-Карого, — в суботу дня 28 січня, другий раз: „Катерина“ опера в 3 д. П. Аркаса, — в недїлю дня 23 січня „Сватання на Гончарівцї“ оперета в 3 д. Гр. Квітки-Основяненка, — зі второк дня 31 січня на дохід „Захоронки“ „Професор Хитрий“ комедия в 3 д. О. Ернеста, перерібка з нїмецкого О. Левицкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня в виїмком недїль і сьвят від год. 2—9 по пол. Бібліотека „Нар. Дому“ в дні второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека унїверситетска (тепер замкнена наслїдком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

— Лекциї або бюрового занятя пошукує бувший кандидат теольоґії. Адреса: Львів, poste restante Д. Б. 1—3

Конкурс.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові розписує отсим конкурс на стипендийну запомогу імени **Тараса Шевченка** на рік 1905 в квотї 200 корон.

I. О сю запомогу стипендийну могуть убігати ся передовсїм убогі талановиті лїтерати і артисти рускої народности, як також убога талановита молодїж рускої народности, що по укінченю шкіл висших віддає ся спеціяльним студиям науковим.

II. Отсю запомогу стипендийну буде надавати Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ і виплачувати в двох піврічних ратах по 100 корон.

III. Поданя о наданє сеї запомоги стипендийної належить вносити разом з вказаними прилогами до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10) найдальше до 15 лютого 1905.

Вкінци примічає ся, що конкурс сей оголошує ся по раз другий з причини похибок в першім конкурсї, а поданя внесені на перший конкурс суть важні для нинїшного конкурсу.

У Львові дня 10 січня 1905.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта“:

Юліян Романчук голова. *Іван Яримович* секретар. 1—3

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць **грудень** 1904.

I. Стан довжний:	Кор. с.
1. Уділи членьскі . . .	24156·81
2. Фонд резервовий . . .	2002·40
3. Вкладки щаднич.	—·—
а) стан на початку місяця . . К 92184·94	
б) вложено в **грудни** „ 9472·96	
разом . К 101657·90	
в) винято в **грудни** „ 3323·11	
позістає з кінцем місяця .	98334·79
4. Сальдо відсотків . . .	4911·58
5. З рах. ріжних сторін . .	348·99
6. Непіднята дивіденда . .	310·50
7. Кредит банковий . . .	7000·—
8. „ **в галиц.** фонді пропін.	25000·—
Сума . .	162065·07

II. Стан чинний:	
1. Пожички уділені на скрипти і векслї:	
а) стан на початку місяця . . К 141516·19	
б) уділено в **грудни** „ 12925·—	
разом . К 154441·19	
в) сплачено в **грудни** „ 4646·79	
стан з кінцем місяця . .	150294·40
2. В щадници почтовій (оборот чековий)	396·44
3. Льокациї в Товариствах і банках	6562·29
4. З рахунку коштів спору .	92·10
5. Движимости	702·—
6. Кошти заснованя (решта) .	100.—
7. „ адміністрациї . .	2785·91
8. Готівка з днем 31/12 1904 .	1131·93
Сума . .	162065·07

Членів прибуло 28, убуло — остає в кінцем **грудня** 1904, всіх членів 514 з 619 деклярованими уділами в сумі 30.950 К. Уділ членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щадничі на $4\frac{1}{2}\%$, пожички уділяє на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і уділяє дотичних інформаций безплатно.

Львів два 31 грудня 1904.

Глядаю рутинованого манїпулянта, обзнакомленого з табулею.
Др Андрій Чайковский адвокат в Сколїм.
64 8—3

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 4—40

Руске товариство педаґоґічне

просить П. Т. Родимців вступати в члени, вирівнувати залеглости, присилати жертви на удержане приватної жіночої семінариї і на бурси Товариства, дальше поручає **Бібліотеку для молодіжи** (115 томиків) і ілюстровану часопись для молодіжи (двотижневник)

ДЗВІНОК

котра повинна находитись в кождій рускій родині. Передплата „Дзвінка" виносить на рік 6 К. піврічно 3 К. Селяньским дітям і читальням дає Адмініcтрация часопись по 4 К річно а 2 К. піврічно.

Вкінци поручаєсь П. Т. учителям і учителькам педаґоґічно-дидактичну часопись (двотижневник)

УЧИТЕЛЬ.

Предплата виносить на рік 6 К, піврічно 3 К а членам Товариства 4 К річно, 2 К піврічно.

Адреса Товариства педагогічного і всх адміністраций: ул Сикстуска ч. 47. Адреса касиєра: ул. Кохановского 15 Б Вписове до Товариства виносить 1 К, вкладка річна 1 К. 915 8—10

Старшого помічника торговельного прийме зараз і просить зголосити ся Руска торговля товарів мішаних Теодора Литвина в Зборові. 78 1—3

АКАДЕМІК шукає лекциї на провінциї; може також заложити і вивчити хор. Ласкаві зголошеня *О. Гупаловский* Золочів, Луги. 61 3—3

Ученики або академіки знайдуть мешканє з віктом. Личаківска 19 І.
74 8—6

МІД ПАТОКУ чистий, десеровий з власної пасіки в 5 клґр. пушках по 6·20 кор. **Мід питний** власного виробу, чистий курацийний в 5 кґр. деміонах висилає оплатно за посліплатою почтовою Омелян Бородієвич з Денисова почта в місци.
829 19—?

Цьвіти церковні і балеві
поручає
АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ
СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ
в СТРИЮ.
Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисл! 28—30
86

Мід липовий!
пушка 5 кґр. 6 К. франко
висилає
Пчільнича спілка в Бережанах.
89 21—

ОГОЛОШЕНЄ.

Сим подаємо до відомости загальної, що

III. Загальні Збори Товариства „КАСА ПОЗИЧКОВА"

в Ольшаници

товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 16 лютого 1905 р. н. ст. о год. 2 по полудни в комнаті „Каса позичкова" в Ольшаници з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Справозданє Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1904
3. Справозданє Комісиї контрольної.
4. Уділенє Дирекциї і Радї надзираючій абсолюториї.
5. Роздїл чистого зиску і ухваленє дивіденди.
6. Вибір двох членів Ради Надзираючої.
7. Вибір Комісиї контрольної на р. 1905.
8. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. Право голосу мають лиш члени, котрі уплатили цїлий уділ в сумі 10 Кор.

Ольшаниця дня 24 січня 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ

Г. Сорока заступник секретаря. — *Козек* предсїдатель.

Білянс за рік адміністрацийний 1904.

Пасива корон сот.		Актива	корон сот.
1302·10	з рахунку уділів	з рахунку відс. надібр.	277·67
89·10	„ фонду резерв.	„ скриптів	40766·83
38807·50	„ вкл. до оборот.	„ векслів	205·34
273 32	„ відсот. надпл.	„ льокаций	57·50
550.43	„ зисків і страт	„ інвентаря	194·—
17.60	„ резерва подат.	„ готівки	214·11
		„ коштів спору	70·—
		вартість друків	56·60
41842 05			41842·05

Загальний оборот . . . . . . 92498·05 сот.

ДИРЕКЦИЯ.

81 1—1

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів **як також** тоалетового мила і перфумериї.
Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.
Великий вибір біжутериї. 760
По найдешевших цінах. — Без конкуренциї.

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площ Галицка
... поручають

Барометри ... по 7, 8 і 10 К, ... лїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 20 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі ...
і найд ...
85

Мунданта уміючого добре писати на машині потребує адвокат Д-р Олесницкий в Страю. 67 3—3

Задля передсьвяточної пори 33% дешевше **музичні інструменти** всякого рода
поручає фірма
I. БОДЕНШТАЙН
Львів, ул. Кароля Людвіка ч. 37.
886 15—16

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 7—60
Дістати можна всюди

Надіслане.

ПОЗІР!
Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ" слїдуючі річи:
Синьо-жовті ланцушки (в сьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.
Позір Родимці! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару" **ул Руска ч. 1 ріг ул. Бляхарскої.**

Уже вийшов другий випуск
„Церковно-народних пісень"
о. Вол. Стеха, ч. ...
Дістати можна в книгарнях ... европейский у Львові і ... Юшинського в Перемишли і у видавця Юліяна Левиньского в Погугорах по цїні 15 сот.
39 6—6

СВОБОДА
письмо політично-просьвітне господарске для народу
Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский
Цїлорічна передплата виносить 2 зр ... Редакция і Адміністрация Львів ул Батория ...

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні 2 кор. 50 сот., разом з оплатою почти але тільки за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру", Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

Сьвідоцтво.

Пан Йосиф Ключевский, різьбар, виконав при гр.-кат. церкві в Жидачеві, роздїльского деканата, Іконостас, головний і два побічні Престоли, на повне вдоволенє так підписаного як також ЧЧ. Братства і Комітету церковного. Длятого совісно поручаю п. Йосифа Ключевского яко чоловіка спокійного і працьовитого всїм Все . Отцям духовним, ЧЧ Братствам і Комітетам церковним, заслугуючого на довіре всїх любячих благолїпіє храмів Господних.

Жидачів 20 грудня 1904.

Николай Лукасевский гр. кат. парох в Жидачеві. *Василь Дубик, Николай Магура, Григорий Давидчак, Іван Салієвич* — братя церковні. 73 2—2

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*,
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*,
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*,
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·03.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні:

з Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·03 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 **рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25** вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята]

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ в Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*,
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*,
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Тернополя	10·35.
„ в Підзамча	10·52.
„ Черніввців	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	3·05 10·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рава руска	7·05*, 11·10* [тільно що неділї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·1 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

Лише тоді правдивий, коли триграна фляшина есть замкнена нижше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!
В. МААҐЕРА
правдивий очищений
ТРАН З ПЕЧІНКИ

(*в законно обезпеченім опакованю*
жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—
з фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни.
Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.
Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 750 8—18
W. MAAGER,
WIEN, III./3., Heumarkt 3.
Против наслїдуван заряджує ся судове слїдство.

Заснована **1782** — Заснована **1782**
Ціс. кор. привіл.
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умиркованих цїнах.
Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спиртуалїів у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично злаженних і сподженних та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслїдженних.
Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. — З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 10 с. за стрічку.

Міскі вибори у Львові.

Небавом уже відбудуть ся у Львові міскі вибори 53 радних в місце тих, котрі наслідком вильосованя чи з инших причин убули з ради міста, вибраної перед трема роками. Як вчера донесено нами у рубриці новинок, завязав ся уже під проводом директора Нагірного руский виборчий комітет, в склад котрого входять найвизначнїйші представителї так руской інтелїґенциї як і руских промисловців та руского міщаньства міста Львова і котрий думає доложити всіх заходів, аби надходячі вибори до міскої репрезентациї столицї краю випали для Русинів красше, ніж се стало ся при виборах попередних, де зпоміж усіх кандидатів-Русинів лише двох (п. Павлишак і п. Макович) перейшло до ради і то тільки завдяки тому, що були рівночасно кандидатами т. зв. комітету міщаньского.

Про значінє міских виборів у Львові для Русинів не треба нам богато розводити ся. Русини, що становлять 20 процент усего населеня Львова, що можуть почванити ся між собою чималим гуртом заслужених і поважних мужів так з поміж інтелїґенциї як і міщаньства та що становлять в сїй части краю переважну часть населеня, повинні бути відповідно репрезентовані в раді столицї краю. Коли-ж так не єсть, то се сьвідчить з одного боку сумно про крайний шовінїзм і нетерпимість супротив руских співгорожан Львова зі сторони польскої більшости, а з другого боку кидає невідрадне сьвітло на нашу власну байдужність, інертність і несолїдарність. Русинам, по їх числу в місті Львові і в краю, належить ся безперечно по всім вимогам справедливости певне число мандатів у раді міскій. Та і апелї до почутя справедливости у кого-небудь не поможуть нам, коли ми самі не подбаємо про се, аби показати з нашого боку таку силу, з якою хто-небудь як противник чи союзник потребував би числити ся.

Послїдні, будь-що-будь невдачні для нас, міскі вибори у Львові дали доказ одного і другого: так того, що з Русинами деякі польскі міскі сторонництва числили би ся, коли би бачили у нас більше з'орґанїзованої сили і що в таких обставинах дорогою компромісу Русини потрафили би впровадити кількох своїх представників у раду, як і того, що Русини самі замало дбали, аби свою силу проявити і єї належно виказати.

При послїдних міских виборах показало ся іменно, що при першім голосованю перейшли лише ті кандидати, що були спільними кандидатами так зв. лїсти міскої, як і лїст опозицийних — значить: ні одна зі сторін не була рішаючою при виборах, але обі при доповняючім виборі мусїли числити на компроміс. І коли би руска лїста була позискала бодай яких 300 голосів, а не тих мізерних 180, які на неї віддано (хоч самих інтелїґентів-Русинів, управнених до голосованя, у Львові стілько, що вони самі дали би найменше 300 голосів!), то тоді при доповняючих виборах як-раз рускі виборцї були би — що так скажемо — тим язиком, що рішав би на вазї виборчій. Руска лїста позискала однак при першім голосованю за мало голосів, аби з ними треба було числити ся і тому при доповняючих виборах польскі сторонництва перестали рефлектувати на Русинів. А яка з сего була для нас втрата, то мож зрозуміти з того, що три руські кандидати (п. п. дир. Нагірний, д-р Кость Левицкий і д-р Озаркевич), котрі одержали при першім голосованю мало-що менше понизше абсолютної більшости і в списї кандидатів, приходячих до доповняючого вибору, займали по числу одержаних голосів одні з перших місць, при доповняючім виборі зістали вичеркнені майже з усіх компромісових лїст і одержали доволї мале число голосів.

А причиною того було мале число відданих при першім голосованю руских лїст.

Отся істория послїдних міских виборів повинна не остати без науки для Русинів міста Львова при виборах теперішних. Головна увага комітету виборчого буде звернена на се, щоби на руску лїсту зібрати всї можливі, рускі голоси, а коли се стане ся, то решту доконає ся компромісами. Та якраз в отсім згуртованю руских голосів повинен рускому виборчому комітетови стати до помочи весь руский загал у Львові, розводячи аґітацию в кругах знакомих собі Русинів, подаючи списи і адреси Русинів-виборців усяких станів рускому виборчому комітетови та загалом докладаючи всїх заходів, аби ні оден голос руский не пішов на марне. А коли все те сповнить ся, тоді і можна числити на се, що Русини при сих виборах вийдуть лїпше, ніж при попередних.

В справі закладаня приватних руских ґімназий *).

І. Дуже важну справу порушав в сегорічній січневій книжцї „Літературно-наукового Вістника" проф. М. Грушевский в статї п. заг. „Що-ж далї?"

Указавши на найновійший нам здобуток на поли шкільництва, на руску ґімназию в Станиславові, котрої прийшлось нам шість літ добивати ся, запитує Вп. автор: чи маємо тепер других шість літ або ймовірно й довше такою покірною політикою здобувати чи то випрошувати дальшу руску ґімназию десь в Самборі, Дрогобичи або Бережанах, чи може лїпше взяти ся до закладаня приватних ґімназий? Се питане виринуло було уже перед двома роками, і тоді принято навіть проект заложеня приватної ґімназиї в Яворові. Однак легкість, з якою ся справа спала з дневного порядку по першій дрібній перешкоді, показала, що справа не була поважно трактована.

„А шкода велика" пише дальше Вп. автор: „Колиб наша суспільність показала в справі приватних руських ґімназий бодай стільки заінтересованя й енерґії, скільки показала її в справі будови руського театру, то ми-б мали вже досї кілька приватних ґімназий, і се, розуміється, було-б далеко хосеннійше, ніж той руський театр".

— — — „Удержанє перших двох ґімназияльних клас на початок може коштувати мабуть не більше 3—4 тисяч, удержанє цілої низшої ґімназиї друге стільки. Завязуючи свої ґімназиї, можна числити на значнійшу участь самих міських громад. Переповненє фільософічного виділу обіцяє богатий запас учительских сил уже в найблизших роках, а орґанїзувавши се діло відповідно, давши службову праґматику і право на емеритуру, можна мати вибраний контінґент, котрий буде переходити з одного міста до другого, закладаючи нову приватну ґімназию, коли попередня буде доведена до удержавлення".

„Складаючи річно 25.000 зл., ми могли-б удержувати, при підмозї міських громад і певній ощадности, яких чотири низших ґімназий. Складаючи 40 тисяч, будемо мати під тими-ж умовами одну цілу ґімназию і чотири низші, що будуть в міру удержавлення перех дати все до нових міст, даючи почин до нових ґімназий".

„При тім ми можемо осягнути те, чого не можемо осягнути від сойма і „незвичайно прихильних" нам ц. к. міністрів: Можемо вибирати з практикою, що руські ґімназиї для ненарушення польського посїданя закладають ся лише там, де вже істнують польські ґімназиї. Можемо закладати свої середні школи по таких містах, де держить ся руське міщаньство і де руська ґімназия може послужити сильною національною підоймою, стягнути такі „нереальні елементи", як Русинів-латинників, Жидів, Німців-кольоністів, або й просто ріжних Wasserruthen-ів. Можемо побачити руські школи реальні, учительскі семінариї неутраквістичні і т. и. Зможемо при добрій охотї робітників, що щиро й на все віддадуть ся сьому руському шкільництву, орґанїзувати тип руської середньої школи, в значній мірі свобідної від режиму польської шкільної ради. Зможемо самі добирати учительський персональ, що тепер як-раз для руських середніх шкіл якось часами досить дивно добирать ся. Зможемо дати заняте тим самим, яких рада шкільна, маючи по достатку кандидатів, починає з політичних мотивів не пускати до середніх шкіл, як то було сього року. З тим буде можливо дати й дещо инший напрям вихованю в середній школї, що також дуже важне в інтересах нашої будучности".

„І се все безперечно приспішить тільки, а не спинить перебиранне на державний етат приватних руських шкіл (бо далеко лекше арґументувати потребу удержавлення готової ґімназиї з відповідними учительскими силами й контінґентом учеників, ніж доводити потребу нової ґімназиї in abstracto), а в дальшім пляні прискорить і сформованє осібної руської шкільної ради, котрої ми дорогою сойма чи парляменту не діждемо ся мабуть дуже й дуже довго".

„І осягненє сього пляну вповні можливе, коли на сю цїль повернуть ся гроші, призбирані вже на театр, по покритю закупна ґрунту, та звернеть ся на сю цїль розбуджена жертволюбність руської суспільности".

Отже справу так важну, а так енерґічно порушену проф. Грушевським, пора вже раз роз'яснити собі прилюдно і „на розум".

Гадка, закладати приватні руські ґімназиї, є досить уже давна; але трохи конкретнїйшу форму прибрала вона вперве перед двома роками, коли ходило о заложенє приватної ґімназиї в Яворові, де тоді — хвилево — досить корпстно складали ся річи для введеня такої гадки в житє. Та ся справа спала тоді з дневного порядку, — тількож не „з легкостию" і не „по першій дрібній перешкоді", як каже проф. Грушевський, а по зрілій розвазї, коли здійсненє проекту з огляду на брак всїх корисних обставин оказувало ся таки неможливим.

Першою річию було розглянути ся в австрийских приписах що-до закладаня приватних шкіл; бож річ певна, що держава, котра вихованє уважає за річ так важну, що бере її в свої руки, не може закладанє приватних шкіл лишати без жадних норм на волю і розум тих, кому захотїлось би школу заложити.

Отже що найважнїйші услівя, котрих обовязуючі приписи вимагають при закладаню приватних середних шкіл, є сї:

1) Статут і плян наук та кожда їх зміна мусять на внесенє краєвої ради шкільної бути затверджені міністерством просьвіти.

2) Щоби приватна школа могла звати ся ґімназиєю (чи реальною школою), мусить *а)* мати в головних річах той сам плян науки і такі самі наукові прибори (шкільні підручники і т. и.), які державні ґімназиї (чи реальні школи), *б)* мусять всї учителї виказати ся

*) Сею статею з фахового пера отвираємо публичну дискусию над справою, порушеною Вп. п. проф. Грушевским. Зі свого боку зазначимо, що вже протягом минулого року ми з власної ініцiятиви взивали в „Ділї" суспільність до збираня фонду на основанє приватних середних шкіл і постарались навіть о отворенє окремої щадничої книжки в КОК. на повисшу цїль, але сей наш зазив остався, на жаль, без успіху. — *Ред.*

---

1)

Нові виданя.

„Укр.-руської Видавничої Спілки". ¹)

I.

Марко Вовчок, Народнї оповіданя. Накл. Укр. р. Сп. Львів, 1903. Т. I, ст. 263, ц. опр. 2·00 кор. 8°.

Марко Вовчок, Народнї оповіданя. Накл. Укр. р. Вид. Сп. Львів, 1903. Т. II, ст. 280, ц. опр. 2·00 кор. 8°.

Марко Вовчок, Народнї оповіданя. Накл. Укр. р. Вид. Сп. Львів, 1904. Т. III. (переклав Василь Доманицький), ст. 333, ц. опр. 3·80 кор. 8°.

> ...Господь послав
> Тебе нам, кроткого пророка
> I обличителя жестоких
> Людий несытых!
>
> Т. Шевченко — Марку Вовчку.

Перед нами три томи народних оповідань Марка Вовчка, — два перші видані з українських оріґіналів, третий — пізнїйші російскі оповіданя з українського житя — в перекладї д. В. Доманицького.

Що таке „Народні оповіданя"?

Богато вже говорило ся на ту тему, з ріжних боків характеризувало ся їх значінє, а все таки як мало вони у нас звісні. Не кажу, щоб сама фабула їх не була знана, — противно; хто тільки кінчив галицьку ґімназию, той певне мусів прочитати й „Народні оповіданя". Але, на лихо, на фабулі й конець. „Була кріпачка, пан був недобрий..." — ну, від такого сюжету нам стає вже нудно. Про психольоґію тайник тих звичайних на вид фабул у нас ніхто не питав і не питає. А як раз в тих тайнах криє ся перша причина значіня „Народних оповідань", висока, як тільки високо може піднести ся людский дух.

Коли глянути на еволюцию проґресивного суспільного житя в Росії (якої інтеґральну частину становить також наша Україна), то побачимо в ній один провідний мотив: боротьбу за повну свободу фізичну і ідейну, боротьбу за найкрасші ідеали гуманности. І першим смертельним ворогом, з яким прийшло ся зустрінути розбурханому суспільному житю, була соромна інституция кріпацтва, що законсервувала ся в Росії аж до половини XIX ст.

Що-ж таке було то кріпацтво? Се, коротко сказати, европейске невільництво. Пан був властником житя і свободи соток тисячів людий, чоловік тратив свою людску гідність. Продати, заміняти, подарувати людину другому панови — се річи в періоді кріпацтва зовсім звичайні! Поняття африканьского невільника а европейского кріпака стали зовсім рівнозначні. Прошу прочитати декілька українських оповідань Марка Вовчка, прошу зрозуміти їх психольоґію, а кріпацтво виступить в своїй наготї перед очи, страшне, соромне, зьвіряче... І тоді стане зрозумілим той факт, чого так щиро віднїс ся до Вовчка Шевченко ²), чого з такою симпатиєю привитав „Народні оповіданя" славний Турґенєв. Вони пізнали в нїм нового товариша в боротьбі, вони зрозуміли всю силу його слова. Перший випуск „Народних оповідань" Марка Вовчка, каже М. Драгоманов, зробив в Росії прямий фурор. Там так рельєфно змальоване коротане віку кріпака-звіряни, що хто раз їх прочитав, той вже не складав оружя, поки царский указ з 1861 р. не зніс на віки останків людского дикуньства. Завдяки тим трьом великим духам, Турґенєву, Шевченкови і Вовчку ідея поваленя кріпацтва стає в половинї XIX ст. пекучим питанєм дня у суспільнім житю в Росії, їх могуче слово, скріплене французкими та анґлійскими ґранатами під Севастополем, розторощило вкінци на прах ту гидку институцию ³).

На передодні висвободи селян, каже М. Драгоманов, „Народні оповіданя" грали в Росії ролю „Хати Дядька Томи" пані Beecher Stowe.

А нині?

Хоч причина, що викликала „Народні оповіданя", усунена, то все таки вони ще не є антикварским здобутком. Ті оповіданя повні реальної правди й артистичної краси, а правда і краса не втратять нїколи своєї сили. Хто раз з увагою прочитає Марка Вовчка, той безперечно стане сторонником народної маси, раз на все лишить свої симпатиї по сторонї селян. І в періоді кріпацтва як-раз та симпатия казала читачам „Оповідань" ставати в ряди борців за селянску волю, казала їм ненавидїти ту погану институцию. Нинї з кріпацтва нема й слїду, — але чи-ж викликана симпатия мала-б обмежити ся тільки до протесту проти одного кріпацтва?... Так плитко розуміти Марка Вовчка ніяк не можна! Кому заговорили до серця „Народні оповіданя", той став рішучим сторонником покривджених мілїонів, а які з того консеквенциї — кождий сам собі договорить...

А як дуже потреба у нас під нинїшну пору того правдивого демократичного духа, у нас — в народа гречкосіїв! Бо нема більшого лиха над те, як коли раб схоче наслїдувати свого пана...

(Конець буде.)

¹) Під таким заголовком подамо в тім роцї цїлий ряд статий, кожда у відступі одного-двох місяцїв часу, де будуть обговорені всї найновійші виданя нашого рухливого видавничого товариства „Укр. руска Видавнича Спілка у Львові". Таким чином ми хотїли би звернути на них де-що пильнїйшу увагу нашої інтелїґентної публики на провінциї і заохотити її до енерґічнїйшого купу. Кождій книжці буде присьвячена одна інформацийна статя, без огляду на евентуальний критичний розбір твору иншого автора. — *Ред.*

²) Він посьвятив йому навіть теплий вірш п. з. Марку Вовчку.

³) Аналоґічну появу бачимо в імперії царів й нинї. Рівно 50 літ, як зачала ся кримска війна, а з нею найвисша скаля загального протесту проти соромного кріпацтва — нинї по 50 тьох літах знов війна россійско-японьска, а з тим і найсильнїйший протест проти останнього слїду поневоленя — самоудержавя, протест, що своїми розмірами граничить вже з межами загальної революциї. Тодї кликали до борби Турґенєв, Шевченко, Вовчок, — нинї кличуть Чехов, Горкий і Винниченко (див. А. Чехов, Змора, оповіданя. Накл. укр. р. Вид. Сп. Львів, 1904, ст. XIV+210, ц. опр. 2·40 К; М. Горкий, Мальва і инші оповіданя. Накл. укр. р. Вид. Сп. Львів, 1904 ст. 174, ц. опр. 2·10 К; В. Винниченко. Повісти й оповіданя. Накл. укр. р. Вид. Сп. Львів, 1903 ст. 260, ц. опр. 3·00 К). Тодї руїни розбуреного Севастополя придавили собою сильне на позір кріпацтво, — нинї руїни Порт-Артура вже на наших очах привалюють самодержавє...

кваліфікацию, вимаганою для державних шкіл.

3) Отворене приватної школи вимагає дозволу міністерства просьвіти; а щоби дістати дозвіл треба: *а*) сповнити повисше наведені услівя, *б*) завчасу (найменше три місяці наперед) внести подане до краєвої ради шкільної, *в*) виказати, що школа має — бодай після всякої імовірности — на довгі літа забезпечений матеріяльний бит.

4) Про всяку зміну в складі учителів треба доносити кр. раді шкільній. Міністерство може школі задля браку приписаних условій кождої хвилі відобрати назву ґімназиї (чи реальної школи).

5) Правительство не ручить за наукову і педаґоґічну діяльність приватних шкіл, а полишає батькам осуд, чи приватна школа заслугує на їх довіре. Всеж таки приватні школи остають під доглядом правительства, і воно має право переконувати ся о їх стані (висилати інспекторів на люстрацию, жадати справоздань і т. п.). Коли би приватна школа не дозволяла властям виконувати над нею надзір, то власть може її замкнути; те саме може стати ся кождої хвилі, коли би школа з морального або політичного огляду оказала ся шкідливою.

6) Краєва рада шкільна назначує приватній школі ту школу публичну, де ученики тамтої могуть здавати іспити, коли хотять здобути собі правно важні сьвідоцтва. Спостереженя, пороблені при таких іспитах, подає ся до відомости міністра просьвіти.

7) Коли приватна школа сповняє всі вимагані услівя і при кождім іменованю директора і учителів подає до кр. ради шк. о затверджене, може їй бути признане право видавати правно важні сьвідоцтва; тогді приватна школа зачисляє ся до публичних (має право публичности).

8) Право публичности може бути приватній школі кождої хвилі назад відобране, скоро бракне условій, на котрих воно було їй признане.

9) Коли приватній школі бракне учителів, то ті, що її утримують, мають звернути ся о поміч до кр. ради шкільної. На її внесене назначить міністерство кваліфікованого учителя або на кошт корпорациї, утримуючої школу, або на кошт державний, або — коли неможливе ні одно ні друге — замкне школу цілком або вчасти, на все або на якийсь час.

Пізнавши ті обовязуючі приписи, треба було передовсім подумати про учителів. Вже для самої I. кляси треба двох учителів — розуміє ся, іспитованих, одного до язиків, а другого до реальних наук; крім них ще й катехита. Отже зараз на перший початок годі було висмотріти — не то вже придбати — другого учителя! І річ легко зрозуміла. Межи учителями вислуженими або такими, що могли би хочби й зараз піти на вислугу, люди переважно старі, зробки; а тут в школі, котра сама має здобувати собі довіре, бо правительство не бере одвічальности за її успіхи, треба дужих сил до праці. Инший емерит так привязаний до місця родинними або економічними обставинами, що не пішов би деинде; ще инший такий, що через свої політичні убіждения не пішов би до приватної рускої школи (а може й не гаразд було би брати его). З молодших ніхто не схоче перервати собі служби і зрікати ся користий, які дають єму неперервані літа служби. Між наймолодшими, котрі може ще найскорійше рішились би зарискувати кілька літ, не було іспитованих.

Отсе була перша „дрібна“ перешкода зараз на перший початок. Алеж бо треба було погадати, що навіть в разі, коли би пощастило сю першу перешкоду усунути, то нарік повторить ся вона з більшою силою, а за два роки ще з більшою, так що, навіть отворивши першу клясу, прийшлось би опісля за рік, за два, замкнути школу задля браку учителів. Отже властиво випадало відразу упевнити ся о учителів для цілої бодай низшої ґімназиї, а тимчасом візвідки було їх взяти навіть для одної кляси! З тої вже одної причини оказало ся легкодушностию приступати до отвореня приватної ґімназиї в Яворові. Але були ще й инші причини.

Чи приватна ґімназия в Яворові (або так само й деинде) буде мати учеників? Се-ж питане не менше важне, як перше. Приватна школа, як звісно, не має права видавати важних сьвідоцтв. Щоби дістати важне сьвідоцтво, мусить ученик здавати іспит в назначеній краєвою радою шкільною ґімназиї і там заплатити шкільну оплату, вписову таксу і таксу іспитову; а те все винесе річно над 64 зр. Додати до того видаток на дворазову подорож до міста публичної ґімназиї, бодай дводневний побут в тім місті, вкінци ще і якусь хочби невелику місячну оплату за науку в приватній школі: то річний видаток на одного ученика винесе що найменше 100 зр. Ну, яворівский міщанин або селянин, маючи на свого хлопця 100 зр., цілком певно волить его післати до школи до Перемишля або до Львова! Але — говорено — ученик приватної школи не мусить же здавати іспитів піврічних в публичній ґімназиї; він може без тих іспитів кінчити нашу приватну ґімназию та аж тогді здавати в котрійсь публичній ґімназиї вступний іспит до V-ої кляси. А може! Але могуть его при тім вступнім іспиті завернути до кляси IV-ої, III-ої або й II-ої. Котрий же батько схоче чотири роки оставати в непевности, чи его хлопець робить в приватній школі такі поступи, яких вимагають в школі публичній, чи тілько переходить з кляси до кляси на те, щоби опісля, замість піти до V-ої, загорнути ся може до II-ої або III-ої?

(*Конець буде.*)

Александер Борковский.

Політичний процес.

[*З Коломиї.*]

Сегодня розпочала ся в Коломиї перед карним трибуналом окружного суду карна розправа против Юри Соломійчука з Жабя, о. Івана Попеля з Довгополя і ще инших десятьох обжалуваних у звісній справі „косівских розрухів“.

Акт обжалованя закидає:

1. Юрі Соломійчукови, що а) в днях 11., 12., 17. і 18. цьвітня 1904 р., будучи головою „Січи“ в Жабю, уладжував в Жабю і в его присілках публичні походи „Січи“ без дозволу власти; що того самого допустив ся д. 11. марця 1904. в Жабю, Головах і Ферескулї, а д. 12. цьвітня 1904. в Жабю, Криворівні і в Ясеневі горішнім; що в тих походах позволив брати участь людям узброєним; що такий сам похід получених відділів „Січий“ з ріжних громад уладив д. 25. цьвітня 1904. в Полянках;

б) що д. 11. цьвітня 1904. уладив на Швайковій горі в Жабю прилюдні збори членів жабівскої „Січи“, не повідомивши о тім власти, і позволив взяти участь в тих зборах людям, узброєним стрільним оружем.

Тими вчинками допустив ся переступства законів о товариствах і зборах.

в) В січни 1904. в корчмі Шайндлї Мельцерової перед більшим числом людий хвалив Хмельницкого за те, що він з рускої землї прогнав Поляків, Жидів і Татарів, та заохочував зібраних, щоби те саме зробили й тепер. Тим допустив ся провини з §. 305 з. к.

2) З початком 1904 р. прилюдними промовами і оголошенями розсівав у Жабю безпідставну вість, мов би на св. Юра (6. мая 1904.) мало наступити вигнане і вирізане Жидів і Поляків, і тим допустив ся переступства против публичного спокою з §. 308. з. к.

д) Дня 25. цьвітня 1904. в Полянках вмішав ся в урядову чинність ц. к. жандарма Броніслава Пушки, коли сей взивав січовиків до відложеня відзнак; Юра Соломійчук візвав тогді січовиків, щоби відзнаки затримали, а опісля е) сам в супереч заказови жандарма вложив відзнаку на Юру Курандаша. Тим допустив ся переступства з §. 314. з. к.

ж) Того самого дня в прилюдній промові перед кількома сотками людий прирівнав урядників і жандармів, отже публичні власти правительственні, з пауками, що обмотали хлопа, тримають его в темноті і визискують. Тим посудив він правительственні орґани о згірдні вчинки і наміри, чим допустив ся переступства з §§. 491. і 492. з. к. і арт. V. закону з 17. грудня 1862. (ч. 4. В. з. д. з р. 1863).

з) Того самого дня в хаті Семена Гавучака в Полянках назвав ц. к. жандармів Броніслава Пушку, Андрія Бурдзу і Валентия Соху, котрі були в службі, згірдно „трема костогризами“, чим допустив ся переступства з §. 312. з. к.

і) В тім самім часї і місци, коли єму заявив жандарм Брон. Пушка, що его арештує, відозвав ся піднесеним голосом до кількадесятьох збурених селян, що вони не дадуть его арештувати; тим спровадив він злосливо і серед особливо небезпечних обставин небезпеченьство житя, здоровля або тїла людского і допустив ся злочину публичного насильства з. §. 87. з. к.

З причини всїх тих вчинків підлягає Юра Соломійчук карі з §§. 88. з. к. при приложеню §. 35. з. к.

2—10. Олексу Крамарука, Уласія Танасійчука, Николу Сорохана, Петра Рильчука, Івана Морфієвича Михайла, Івана Гавучака, Семена Гавучака і Анну Гавучакову, жінку Івана, обжаловує ся, що дня 25 цьвітня 1904 в Полянках, коли жандарми заповіли арештоване Юри Соломійчука, взивали збурену товпу до опору против жандармів і громадно виступили против них, чим злосливо і серед особливо небезпечних обставин могли спровадити небезпеченьство для житя, здоровля або тїла людского і тим допустили ся злочину публичного насильства з §. 87 з. к.

Окремо обжаловує ся Уласія Танасійчука, що дня 25 цьвітня 1904 уладив публичний похід членів „Січи“ з Перехрестного до Полянок і в Полянках на болоню, а дня 1 мая 1904 такий сам похід з Перехрестного до Довгополя, не діставши жадним разом дозволу власти; що дня 25 цьвітня 1904 позволив взяти участь в поході людям узброєним і сам проводив їм узброєний; що вкінци на зборах того дня в Полянках при закладаню „Січи“ находив ся узброєний. Тим допустив ся переступства з §§. 3, 9 і 19 закону з дня 15 падолиста 1867 (ч. 135 В. з. д.)

Петра Рильчука обжаловує ся окремо, що в поході членів „Січи“ дня 25 цьвітня 1904 з Перехрестного до Полянок і в Полянках брав участь узброєний і тим допустив ся переступства з §§. 9 і 19 закона з 15 падолиста 1867 (ч. 135 В. з. д.).

Дальше: Івана, Семена, Николу і Анну Гавучаків, о те, що дня 25 цьвітня 1904 в Полянках підчас опору жандармам, остаючим в службі, зневажили їх словами „злодії, опришки, що прийшли хату рабувати“, і тим допустили ся переступства з §. 312 з. к.

Обжаловані 2—10 підлягають карі з § 88, 1) з. к., а обжаловані 3, 5, 7, 8, 9 і 10 окрім того при приложеню §. 35 з. к.

11. Михайла Матіящука обжаловує ся, що дня 25 цьвітня 1904 в Довгополи підчас ескортованя Юри Соломійчука через наникуване збуреної товпи до опору жандармам допустив ся злосливого і серед дуже небезпечних обставин вчинку, котрий міг спровадити небезпеченьство для житя, здоровля або тїла людского, а тим самим злочину публичного насильства з §. 87 з. к. та підлягає карі з §. 88 з. к.

12. о. Івана Попеля обжаловує ся, що:

а) дня 25 цьвітня 1904 в Полянках з нагоди заповідженого жандармами арештованя Юри Соломійчука серед збуреної товпи селян, отже серед особливо небезпечних обставин, через голосну від'ємну критику діяльности жандармів і через грізьбу жандармам чинним опором злосливо допустив ся вчинку, що міг викликати небезпеченьство для житя, здоровля або тїла людского, а тим самим злочину публичного насильства з §. 87 з. к.;

б) що дня 1 мая 1904 в публичній промові, виголошеній в церкви в Довгополи, безпідставно розголошував хибну вість, що могла занепокоїти публичне небезпеченьство, мов би пани наміряли завести паньщину і тим допустив ся переступства з §. 308 з. к.;

в) що в січни 1904 в Довгополи роздавав без дозволу і в місци, не призначенім до сего, книжочку п. заг. „Новомодні коляди“, чим допустив ся переступства з §. 23 прасового закону.

Обжалований підлягає карі з §. 88 з. к. при приложеню §. 35 з. к.

Акт обжалованя жадає візваня на розправу 36 сьвідків і відчитаня протоколів зізнань кільканацяти инших сьвідків та деяких урядових писем. Вкінци прокуратор заявляє в акті обжалованя, що відступає від обжалованя Юри Саломійчука о злочин з §. 58 з. к. або з §. 65 б), а о. Попеля о злочин з §. 65б).

Резолюция в Росиї

В понеділок говорено в Петербурзї, що робітники рішили на другий день помашерувати до Царского села, віддаленого о 3 милї від Петербурга, де схоронив ся цар з родиною. Здаєсь, що сильний мороз унеможливить виконане сего пляну. Цар мав цілком стуманїти, нїчого не говорить, о нїщо не випитує ся, а в своїй безрадности здав ся цїлком на знаного з зьвірскої енерґії в. князя Володимира. Великі князї рядять як хочуть. Цариця цїлими днями плаче. Між міністрами запанувало роздвоєне. Мірский мав зложити свій уряд, бо не хоче брати на себе відвічальности за се, що діє ся. Вітте також має грозити, що як цар не успокоїть чим народу то і він зложить уряд.

В часї першої різнї, яку справлено між робітниками в неділю, в зимовій палатї, під котру тягли робітники, царя цїлком не було. Він утїк до Царского села, віддаленого о 31 км. від Петербурга, де окружив ся цїлим полком козаків. Різня і утеча царя за одним замахом знищили традицийні чувства династичні серед народної маси. По першій кровавій купели Гапон виголосив слїдуючу відозву: „Товариші, російскі робітники! Ми вже не маємо царя. Між ним а російским народом пошлили нинї ріки крови. Крайна пора, щоби російскі робітники розпочали бій о свободу нациї. Благословлю Вас на сей бій. Завтра буду між Вами; нинї працюю пильно для Вашої справи. *о. Юрий*“. В понеділок товпа вже не сьпівала „Боже царя храні“, але метала проклонами під адресою царя і кричала: „проч з царем! нехай жиє република!“ Говорять, що в Лїбаві стоїть готовий до виїзду царский пароход, щоби цар міг в кождій хвили утечи до Копенгаґи.

В понеділок положене сталось грізним через те, що робітники виступали узброєні в револьвери, стрільби і динамітові бомби. Робітники в двох фабриках оружия під Петербургом збунтували ся і забрали всї карабіни з баґнетами; лише патронів не мають. Против великої ватаги робітників, що з околиці машерувала до Петербурга, вийшли два відділи війска. Робітники розброїли оба відділи і забрали оружиє. Робітники забрали також цїлий склад динаміту путилівских фабрик. На Василївскім острові і Садовій улици робітники кидали між війско бомби і ранили тяжко кількадесять вояків. Між війском щораз більше случаїв непослуху; деякі відділи стріляють в воздух. Демонстрантам сприяє піхота і маринарка, так що власти боять ся, щоби не перейшли на сторону робітників. Кілька баталїонів прямо заявило, що не будуть стріляти. Вся ненависть народу звертає ся против козаків, кінноти ґвардиї і висших офіцирів, котрі поступають з нечуваним зьвірством. В неділю замордовано 500 людий а 700 ранено при брамі Нарви; при московскій брамі замордовано 200, ранено 700; на Василївсоім острові убито 200, а 600 ранено. Окрім того помордовано і покалїчено богато людий в инших місцях, бо взагалї війско стріляло в 30 місцях. Урядовий комунїкат каже, що убитих нема, а ранено лише 333 осіб. З того комунїкату сьміють ся, бо наочні сьвідки морду обчисляють число убитих на 2000, а число ранених на 6000. Між убитими є кількасот дїтий. Говорять, що салдати сотки трупів вкинули під лїд до Неви.

О подіях вчерашного дня нема з Петербурга нїяких нових вістий. Або Петербург сяк-так успокоїв ся, або правительство пересїває телеґрами через решето цензора. За те грізні вісти надійшли з головних провінцияльних цензорів.

В Москві застрайкувало в понеділок кілька найбільших фабрик. На другий день прилучили ся до страйку майже всї більші фабрики і всї друкарнї, одні добровільно, другі присилувані страйкарями. Впрочім страйкарі заховують ся поки що спокійно. Всї склади з оружем замкнено.

В Кронштадї робітники застрайкували і, засмотрені в оруже і бомби, вимашерували до Петербурга. Між ними а висланим против них війском прийшло до формальної битви, котрої кінець поки що незвісний.

В Севастополи матрози і портові робітники залишили роботу, бо змобілїзованим їх товаришам не позволено попращати ся з жінками і дїтьми. Полк війска, висланий против них, відмовив послуху. Страйкарі підпалили арсенал маринарки, котрий горів 7 годин. Обурене між севастопольскими матрозами викликало еще се, що адміралїция казала здемолювати кілька старих домів, в котрих жили матрози а їх самих, щоби не опирали ся, замкнено в касарнях. Матрози виважили двері в касарнях впали до мешкань офіцирів і перетріпали їх. Офіцири утїкли до міста і схоронили ся в касарнях.

З Гельсінґфорсу надійшла через Льондон вість, що в цїлій Фінляндиї вибухла революция. Бере в ній участь шляхта, члени сойму і провідники міщаньства. Ся вість досси ще не потверджена з инших жерел.

В Лодзї вибухла дуже поважна демонстрация робітників. Прийшло до бійки з війском, в котрій 20 осіб убито, а богато ранено. Візвано війско з околиці, бо козаки були за слабі. Робітники знищили богато правительственних будинків.

В Радомі також вибухли поважні розрухи. До робітників прилучили ся резервісти і зачали демонструвати по улицях. Війско дало до демонстрантів сальву. Демонстранти також стріляли. Робітники висадили динамітом в воздух кілька правительственних будинків.

В Лїбаві робітники ухвалили загальний страйк, як не будуть узгляднені домаганя народних мас і як ті маси не дістануть політичних прав. В Ризї вислано проти демонстрантів війско. Оден полк заявив, що против робітників не вимашерує з касарнї. З Лїбави, Київа і Одесси також надходять вісти о кровавих бійках робітників з війском. В Ковнї застрайкували робітники зелїзничих варстатів.

Телеґрами.

Берлїн. Російский комітет революцийний рішив нищити зелїзницї, телеґрафи, телефони, а відтак палати і нищити динамітом правительственні будинки.

Льондон. Союз лїберальної праси в Петербурзї уконституовав ся яко революцийний комітет. На случай перевороту, комітет ухвалив всї довги державні за неістнуючі.

Париж. Робітники знищили під Петербургом зелїзничий тор, котрим цар мав переїздити.

Берлїн. Цариця звернула ся до Толстого з просьбою, щоби видав письмо до народу і візвав его до спокою. Толстой відповів, що сего не зробить, бо се було би против его переконаня.

Петербург. Конференция 350 адвокатів і їх помічників ухвалила солїдарність з робітничим рухом і протест против теперішної системи з его наслїдками. Ухвалено також повідомити правительство, що при теперішних відносинах не можуть спокійно вести процесів і не будуть виступати перед судом.

Берлїн. В Петербурзї арештовано редактора „Права“ Ессена, літератів Кареєва, Бешехова, Аншевского і адвокатів Кедріна і Шуйкнікова.

Відень. Zeit доносить, що кількатисячну товпу, котра вимашерувала з Петербурга до Царского Села, сперло війско. Прийшло до страшної різнї.

З Ради державної.

Засїдане почало ся по 11 год. при незвичайній участи послів. Міністри явили ся у фраках.

До президиї наспіли письма: від д-ра Кербера з повідомленем палати, що він уступив з уряду президента кабінету і управителя міністерств справ внутрішних і судівництва, друге від бар. Ґавча з повідомленем о іменованю его президентом міністрів, ґр. Віляндта-Райдта міністром справ внутрішних а севцийного шефа Кляйна управителем міністерства судівництва. — Повідомивши палату о тих письмах, президент Фетер виголосив посмертні згадки послам Сегнальови і Евгенію Абрагамовичеви (сей послував від 1891 р.).

Опісля, серед тишини, забрав слово новий президент міністрів бар. Ґавч. Зазначив, що правительство буде змагати головно до того, щоби обі палати полагодили важні а наглі предложеня. Він, не перепінюючи свого становища в палатї і далекий від оптімізму, все таки може з деяких познак мати надію, що палата тепер, в хвили так вижиданій населенем, розпічне роботу, щоби вдоволити ожиданям, які держава й горожани покладають на устрій конституцийний. Трудолюбивість палати є не лиш в інтересї держави; она користна передовсім самій палатї, бо тілько діяльний парлямент має змогу користати зі своїх прав і свого впливу на формацию справ публичних. Коли парлямент поверне до роботи, тогді й щезне побоюване, мовби інтереси Австриї в австро-угорскій монархиї були загрожені і мовби точка тяжести пересунулась на єї некористь. (Тут відозвали ся оплески, бо послїдні слова були вимірені против угорского президента міністрів ґр. Тіси, котрий сказав, що точка тяжести австро-угорскої монархиї мусить перенестись з Відня до Пешту). Взявшись до спільної праці, палата вже тим самим мати-ме всї услівя приступити до розвязаня найважнїйшого питаня, с. є. питаня правдиво австрийскої політики, котра єдино може повести за собою тревале уздоровлене внутрішно політичного положеня, а іменно зближене й порозуміне Чехів з Нїмцями. Правительство, яко кабінет урядничий, стоїть як супроти Нїмців так і Чехів тай усїх инших народностий вітчини на становищи повної безсторонности, узнаючи всяку індивідуальність і управнені інтереси поодиноких племен. Оно сьвідоме сего, що навіть при правильній праци в палатї послів

зближеня обох племен можливе тілько при видатнім співділаню дотичних заступників народу. Кождий крок в сім напрямі повитає правительство з радостию і сильно єго підопре. Правительство звернуло бачну увагу на успішне функціоноване соймів, а також на те, щоби ціла адміністрация вела ся як найобєктивнійше і щоби закони примінювано совісно. Оно робити-ме повний ужиток зі своїх прав, а вжеж оно рішучо буде хоронити поваги і порядку публичного. — Відтак бар. Ґавч вказав на найважнійші законодатні роботи; заповів, що правительство дуже горячо підпирати-ме промисл, торговлю й хліборобство, що невдовзі оно внесе в палаті промислову новелю і запевнив, що буде підпирати всї справи робучого народу. Закінчив покликом до палати, не лиш в імени правительства, але й вітчини (Австриї), щоби взялась до правильної праці, щедрої успіхами".

Пос. Хоц поставив внесене, щоби над сею заявою правительства отворено дискусию, однак значна більшість голосовала против сего внесеня. На тім і скінчено засїдане.

Із сего засїданя занотуємо ще що-цікавійше. П. Брайтер вніс інтерпеляцию в справі висиланя галицких і буковиньских полків на вибори в Угорщині; против такого поганого поступованя мусить запротестувати кождий заступник люду. — Італійский посол Вазанеля вніс інтерпеляцию в справі автономії полудневого Тироля. — Інтерпеляти запитують правительство, чи оно гадає ввести і то чимскорше автономію на териториї італійскій, а то: італійску адміністрацию автономічну, окрему секцию краєвої ради шкільної, окремий відділ намісництва і окрему секцию висшого суду краєвого. — П. Бойко інтерпеляциєю домагає ся усуненя німецкої назви „Saybusch" (Живец) а п. Кремпа інтерпелював в кількох справах протизаконного поступованя прокураториї в Тарнові, суду повітового в Мельцу і староства в Тарнобжеґу.

Слїдуюче засїдане — нині.

По засїданю відбула ся в сальоні президента палати нарада предсїдателїв клюбів, на котрій був і Ґавч тай забирав кілька разів слово. Се засїдане важне тим, що предсїдателї всїх клюбів взяли назад поставлені дотичними клюбами наглі внесеня (польске коло не мало що брати назад, бо оно загалом не ставило наглих внесень). П. Романчук, рівнож згодившись взяти назад поставлені руским клюбом наглі внесеня, застеріг собі рішене що-до полїтичного становища руского клюбу, подібно як предсїдателї італійского клюбу Мальфаті і социялїстичного Пернерсторфер. Лишило ся всего 18 наглих внесень ческих радикалів і послів т. зв. диких. — На нині ухвалила конференция такий порядок дневний: 1) закон запомоговий, 2) контингент рекрутів, 3) буджет (розуміє ся не взяті назад наглі внесеня мусять бути полагоджені перше).

Тут згадуємо ще о цікавій ухвалї польского кола на засїданю 24 с. м., запавшій одноголосно на внесене презеса ґр. Войтіха Дідушицкого: „Коло польске припоручає парляментарній комісиї, щоби по мисли досегочасних ухвал перевела переговори з правительством о всїх справах краєвих і о ходї сих переговорів здала колу справу".

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. Куропаткін доносить, що в експедициї Мищенка погибло 7 офіцирів і 71 вояків; ранених було 32 офіцирів і 257 вояків.

Чіфу. З Порт-Артура приїхало 13 хіньских суден з 300 мужчинами, жінками і дїтьми. Має приїхати еще 11 суден. Збігців привезли цивільний ґубернатор Порт-Артура і оден офіцир, котрі дали слово чести, що не будуть брати участи в дальшій війнї,

Йокагама. Одного анґлїйского горожанина засуджено на 11 лїт примусових робіт за зраду військових тайн російскому правительству.

Петербург. Російске військо на правім крилї обсадило місцевість С'яодозі і ствердило, що ся місцевість була обсаджена японьскими резервами. На лївім крилї 9 японьских баталїонів заатакувало відділ ґенерала Рененкампфа,

Париж. Рождественьский казав одному дневникареви, що японьскі кораблї воєнні суть недалеко. Він сам, коли перепливав здовж східних берегів Мадаґаскару, бачив 4 кораблї, котрі уважає за японьскі. Рождественьский не вірить, щоби Тоґо зробив блуд і загнав ся так далеко. Рождественьский жде на ескадру Петровского. Російска фльота, котра стоїть коло острова Несі-Бе, має 45 кораблїв. Окрім того є богато німецких вуглевих пароходів. Панує страшна спека. В наслїдок сонячного удару померло 5 матрозів. Від 4 днїв паде дощ і шалїє буря.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ґолуховский захитаний.

Відень. З Берлїна доносять до Відня, що становище Ґолуховского рішучо захитане з причини сербскої справи. Говорять, що наслїдником Ґолуховского має бути Еренталь, австрийский амбасадор в Петербурзї.

Вибори на Угорщинї.

Будапешт. З ріжних місцевостий доносять о нападах товпи на лїберальних кандидатів. В Шваґобі перевернено еквіпажі, в котрих їхали лїберальні кандидати. В Польскі лїберального кандидата побито. В Шемені опозицийні виборцї спалили два доми, на котрих були вивішені хоругви лїберального сторонництва.

Смерть Сіветона.

Париж. Слїдчий судия оголосив ухвалу, заряджуючу здержане дальшого слїдства в справі загадочної смерти Сіветона.

Новий кабінет француский.

Париж. В новім кабінетї запевнено місце демократичній лївици сенату. Парлямент скликано на пятницю.

НОВИНКИ.

— **На адресу Єго Екс. краєвого маршалка.** Від одного з наших львівских патріотів одержали ми слїдуюче письмо: Від давна вже так водить ся, що для піднесеня значіня сьвята беруть участь в торжествах репрезентанти правительства і инших властий. Не дивно проте, що і в нашім Йорданьскім сьвятї виступають згадані представителї у ґалевих одягах. Не розуміємо однак ніяк, для чого у нас таке завело ся, що краєвий маршалок у своїм польскім одязї репрезентує на нашій рускій земли не край, Галичину, але Польщу?! Як небудь ми проти контушів самих нїчого не маємо, все-ж таки мусимо запротестувати проти їх уживаня з нагоди репрезентациї краю та проти нарушуваня наших патріотичних чувств власне у таку хвилю, коли тисячні маси руского народу беруть участь в найбільшім обрядовім торжестві. Таке легковажене становиска краєвого маршалка мусимо уважати просто за провокуюче, — зазначуючи рівночасно, що ми тим зовсїм не хочемо бачити маршалків-Поляків в одягах руских а тільки з загально в Европі принятих інтернаціональних.

— **В справі права патронату** пише нам оден із сьвящеників-патріотів: В остатних числах „Дїла" порушувано живійше все прикро-пекучу справу патронату і подано деякі поступки презентуючих на парохиї як і факти упокорюваня компетентів. Справдї робить се незвичайно прикре і пригноблююче враженє і єсть верхом суперечности із совістию та сьвященичою честию, коли стараючий ся о парохію реверсом має удокументувати свою невтральність в справах народних. Се прямо колїдує з канонїчним законом і є сімонією [a lingua, manu et obseqio], тому то сьвященик, що лише трохи себе шанує і своєю совістию дорожить, нїколи так далеко не забуде ся, щоби подібні реверси виставляв а тим більше ними або й словом вязав ся. А щоби подати зразок, як панове шляхта традицийно дбалї „про добро людку на всї, єго спокуй і щенсте і жеби жадне вроґе елементи теґо спокою мендзи дворкем а людкем не замонцїли", подаю достовірний факт зі своєї Одисеї о парохії. В парохії Г. приходить до мене жидок, пропінатор, посесор, „права ренка ясних паньства, чловек бардзо почцїви і сумєнни", як менї в дворі представлено, і показуючи білет одного сьвященика мовить: „Ви презенту дістанете на парохію, я їздив умисно до парохії вашого попередного побуту, ну... і всьо добре, лише треба виповнити деякі... пункцїкі... напишите, що до полїтики не будете мішатись, до нїяких виборів... а решту на другий раз скажу". Обурений до крайности, що Жид сьміє щось подібного верзти [а у нашої шляхти Жид то якби око канонїчне, без него нї руш] будучи в дворі, без обиняків питаю, чи той Жид був уповажнений до таких пертрактаций, чи надуживає особи коляторів, тим більше, що порушає такі річи, на які нї один сьвященик не згодить ся і нїяких зобовязань приняти не може. Неначе на доказ виймає колятор з бюрка пачку листів, в яких оден сьвященик заявляє, що належить до „старей" партиї, другий, „же в полїтикен се не баві і не меша", инший „же завше в зґодзе жие з дворем і бендзе ісць дворові на ренкен" і т. д. Відтак сказав колятор дальше: „юж з теґо відзен, же ксьондз би сен на то не зґодзїл, а ґди вибєрам ксендза, ктуж найлепей о вшисткім се не дові, як Жид". По тім всїм вже Жид більше у мене не являв ся. Місия до мене скінчила ся! Чиж се не ганьба, не встид, не сором для нас самих, що сьміють нам Жидів насилати і о подібних річах предложеня робити, ба науки давати, „жеби ксьондз бил католїцкім!" Доки-ж будемо зносити се соромне ярмо патронату?! Лїють ся усюда і ухами і боками сї практики польского права патронату! Воно здержує наші пориви, наші змаганя, виробляє мамелюків, інтриґантів, нас самих понижає! Скиньмо єго! А тодї могучим кроком підемо наперед, і народне житє як та загачена вода тим живійше поплине! Подаю ще оден факт: О парохію Гл. довелось менї аж 10 миль фіякром їхати, щоби представитись ґрафини. Яже-ж було моє здивоване, коли льокай каже, „що Ясне Вельможна панї грабіна не пшиймує". Кажу льокайови, що я бажав би конче видїтись, тим більше, що я 10 миль мусїв фірою їхати. На се вертає льокай з запитанєм, чи „ксьондз рускі чи польскі". І потім додає: „Як доведзяла сен, же ксьондз пшиехал, то кшичи на мне, чемусь пусцїл, чемусь пусцїл, нїби то ксьондз мял на дворже зостаць"... Така-то наша доля з тими коляторами! Коли прийде презентувати, дуєсь, упокоряє, скорож прийде платити конкуренцию, то перший не платить, аж через секвестрацию треба залягли датки стягати і відбирати. Орґанїзуймось! Скиньмо ті кайдани, які носимо на собі! — *Съвящ. М. К.*

— **Що справа будови народного театру у Львові** живо обходить наших селян, сьвідчить слїдуючий факт: В парохії Голобутів з прилученими Завадів і Неслухів, повіта стрийского, заключив о. Остап Нижанковский із своїми парохіянами всїх трох сїл умову, що аж до укінченя будови театру відступить парох гроші, припадаючі єму підчас мировання в церкві з кождого сьвята, на будову театру під услівєм, що кождий без виїмки присутний в церкві, чи малий чи великий, положить на тую ціль старшому братови церковному, держачому тацу, і свій крейцар. Умова, заключена добровільно, увійшла вже в житє і так зложено сею дорогою: Дня 19/XII 904 на сьв. О. Николая в Голобутові 11 К, 24 с.; 22/XII 904, на Непор. Зач. Пр. Д. в Завадові 6 К, 30 с.; 7. I. 905 на Рожд. Христ. в Голобутові 10 К, а 9. I. 1905, на сьв. Стефана в Нежухові 7 К. — (Гроші пересилає ся через стрийский повітовий комітет на руки Вп. п. Івана Реваковича).

— **Міскі вибори у Львові.** В поданій нами вчера лїстї руского виборчого комітету зайшла похибка. Именно між иншими членом комітету є не професор д-р Делькевич, але майстер мулярский п. Йосиф Делькевич, що отсим простуємо. Через хибну коректу пущено також: „до самостійної виборчости", зам. „що Русини мають станути до самостійної виборчої акциї".

— **З Рави рускої.** Нововибраний Видїл Товариства „Руский Народний Дім" в Раві рускій уконституував ся на засїданю дня 23 т. м. як слїдує: 1. Голова О. Віктор Сиротиньский парох в Камінцї Новій. — 2. Заступник голови О. Іван Кипріян парох в Немирові. — 3. Секретар О. Юстин Манастирский парох в Голім. — 4. Заступник секретара п. Василь Сїдельник в Раві рускій. — 5. Господар о. Юрій Жук парох в Вербици. — 6. Заступник господара п. Василь Головка в Любичи кам. — 7. Касиєр О. Льонґин Тустановский парох в Вільках мазовецких. — 8. Контрольор О. Антін Колпачкевич парох в Гійчу. — 9. Бібліотекар п. Лука Томашевский в Новосїлках кардинальних. — „Надзираюча комісия", до котрої вибрані яко члени: О. Евген Горницкий парох в Раві, п. Юліян Винницкий купець в Раві і о. Іван Козак парох в Потиличу а яко заступники о. Антін Паславский парох в Девятири і о. Нил Богдан Ломницкий парох в Гребеннім, має уконституувати ся в найблизшім часї. — Щоби дати почин до орґанїзациї руских сил Равщини, порішив видїл на внесок заряду місцевої читальнї „Просьвіти" утворити в Раві рускій „Руске касино", в котрім мають гуртуватись Русини з міста і повіту, та подбати про власну хату, в котрій мають знайти приміщене і другі рускі інституциї так місцеві як і повітові. (Дай Боже як найскорше!). — З огляду на се, що видїл має гадку приступити як найскорше до отвореня так дуже у нас конечної бурси селяньскої, просимо всїх членів, щоби надсилали вкладки членьскі на рік біжучий (по 2 корони) та щоби подбали о приєднане нових членів. — *Голова: В. Сиротиньский. За секретара: В. Сїдельник.*

— **На угорскі вибори.** З Перемишля доносять, що дня 23 с. м. виїхали осібними поїздами з округа X корпуса на Угорщину для асистенциї при виборах отсї полки: 40 полк піхоти до Уйгелї, 45 п. п. до Кошиць, баталїон 77 п. п. до Міскольч; 57 п. п. до Наґі Міхалї. Виїхали також значні відділи 9 і 10 п. п. Надто вислано 6 п. уланів, 8 п. гузарів і 8 п. драґонів. З Тарнова — як звідтам доносять — виїхав на Угорщину 1 баталїон 57 п. п., зложений з найстарших вояків всїх чотирох баталїонів. Також вислано звідтам скомбіновану дивізию уланів. — З Кракова виїхало кілька баталїонів 13 та 20 п. п. і дві шкадрони кінноти. Також з Бельска і Вадовиць вислано часть залоги на Угорщину. — Зі Львова вислало доси три баталїони 15 п. п., три баталїони 30 п. п., три баталїони 80 п. п. і чотири шкадрони 9 п. драґонів. Понадто вислано з Жовкви, як вже звісно, чотири шкадрони 4 п. уланів, з Бродів і Золочева 13 п. уланів, з Тернополя чотири шкадрони драґонів і два баталїони 55 п піхоти і із Станиславова часть 58 п. піхоти. Взагалї з Галичини вислано на Угорщину більшу половину війска, бо власти недовіряють тамошній армії при виборах. Галицкі вояки, особливо вірні „Тирольцї Сходу", будуть певнійше стріляти до народу. Цікаве лише, хто заплатить кошти сеї виміни війска чи спільний скарб, чи мадярске правительство, на котрого домагане переводить ся тоту мобілїзацию підчас мира.

— **З львівского унїверзитету.** Вчера в полудне відбула ся у львівскім унїверзитетї додаткова іматрикуляция, до котрої приступило 100 слухачів зі всїх чотирох видїлів. Тепер унїверзитетска статистика представляє ся ось як: богословский видїл числить 414 студентів, правничий 1418, фільозофічний 988 і медичний 113, разом 2933, між ними женщин: на праві 1 госпітантка, на фільозофії 35 звичайних слухачок, 118 надзвичайних і 11 госпітанток. Крім того є 32 фармацевтів і 1 фармацевтка. По народности є: 2116 Поляків(?), 792 Русинів, 12 Нїмців, 2 Чехів, 2 Румунів, 1 Словінець, 1 Мадяр і 6 студентів инших народностий. Після релїґії: 1465 рим. кат., 812 грек.-кат., 15 вірм.-кат., 4 грек.-вірм., 13 евангеликів, 1018 мойсеєвого віроісп., 3 иншого віроісповіданя, 3 безконфесийних.

— **Американьский повістяр.** Оден американьский повістяр, Клеренс Табер в Ню-Йорку впав на оригінальну гадку, щоби заохотити публику до купованя єго повістий. Оповістив в часописах, що винайшов спосіб, при помочи котрого в силї зобразити психольоґічні прояви так природно, як лише можна. В тій цїли заанґажував талановиту, як не менш гарну акторку, міс Алїцию Мультон (з котрою незабаром оженив ся) і разом з нею відграє драматично, немов на пробі в театрі, всї події із своєї найновійшої повісти. Звіряє ся їй з горячою любовю, обіймає та цїлує її, шалїє в божевільній заздрости, кидає нею об землю, рве собі (або їй) волосє... Міс Мультон так само відграє перед ним цїлу скалю щасливої або заведеної любови, заздрости і т. д., як сего вимагає ситуация повісти, о скілько мож вірно і правдиво. Після „проби" Табер аналїзує і нотує пильно емоциї, вираз лиця, всї рухи і зверхні прояви, які щойно пережив із своєю товаришкою. Автор осягнув свою цїль. Повість, яку видав недавно, має величезний покуп і є предметом живих розмов в кругах, яким залежить більше на оригінальних подробицях, як на правдивій артистичній творчости.

— **Дрібні вісти.** Трибунал присяжних судиїв у Львові засудив на 4 роки вязницї 29-лїтну селянку із Сухоріча львівского повіта, Юстину Когут, за те, що підпалила з мести хату Катерини Солик, котра мала вийти замуж за бувшого любчика Юстини. — В Микулинцях коло Снятина побили парубки двох кушнїрів із села Поточок, братів Юрия і Миколу Блїдиків так тяжко, що перший з них погиб на місци, а другий бере ся із смертию.

— **Для Львовян.** Музичний кружок тов. Академічна Громада устроює в суботу дня 28 січня с. р. в комнатах тов. „Руска Бесїда" вечерницї з танцями. Вступ від особи 1 корона.

— **З тов. „Академічна Громада".** В четвер дня 26 с. м. о год. 6-тій вечером відбуде ся в малій сали „Фізичного інституту", ул. Длуґоша ч. 8 партер, відчит тов. Романа Гординьского п. з. „Деякі понятя і методи новійшої математики" (мнимі числа, метаґеометрия, ґеометрия о „n" вимірах. — Того самого вечера відбуде ся в комнатах товариства, Ринок ч. 10, I. поверх заходом кружка для социяльних наук розмова „Про останні події в Росиї". Розпічне тов. М. Лозиньский. Початок о год. пів до 8-ої вечером.

— **Видїл читальнї „Просьвіти" на личаківскім передмістю** подає отсим до відома, що товариство наше перенеслось з днем 15 січня с. р. до нового, обширнїйшого льокалю, який містить ся при ул. личаківскій ч. 101 на II-ім поверсї. Рівночасно звертає ся Видїл з просьбою до всїх ВП. мешканцїв, личаківскої дїльницї, щоб як найчисленнїйшими вписами до нашого товариства підперли єго морально і материяльно та в той спосіб, щоб хоч в части помогли видїлови до осягненя сеї цїли, яку він поклав собі при основаню сеї читальнї т. є. до національного і горожаньского осьвідомленя найширших верств нашого народа у Львові. Рівнож подаємо до відома, що в найблизшу недїлю т. є. 29. I. с. р. відбуде ся в льокалю нашого товариства 4-тий з ряду відчит. Говоритись буде „про вік землї та про астрономію" (науку о звіздах).

— **Дирекция руского театру у Львові** доносить, що в суботу дня 28 січня місто заповідженої другий раз опери „Катерина" буде виставлений „Сорочиньский ярмарок", оперета в 3 д. за Гоголем, музика Ґротенка.

Урядові вісти:

— **Вісти з львівскої архиепархії.** Богослужебні стипендиї з фонда Шашкевича дістали: Макс. Кинаш у Львові, Пав. Чехут в Вербилївцях, Вас. Терещук в Добровлянах, Петро Петриця в Золочеві і Ксен. Роздольский в Плетеничах. — В пропозицию на Сороцко приняті: Сильв. Вояковский, Йос. Мартинець і Мих. Мосора, а кромі них: Ант. Сосенко, Евг. Купчиньский, Юл. Левицкий, Ал. Яворский, Юл. Борачок, Ден. Коцюба і Юл. Бачиньский. — На конкурс з реченцем до 13 мая розписані парохії: Плугів, Дмитровичі, Олексичі і Лдзїне, а парохія Сенява з реченцем до 28 лютого.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

— *Ц. к. дирекция зелїзниць оповіщує:* „В постановах що-до управнень відправи дотепер для руху особового, надачі пакунків в дорозї доплати, обмеженої видачі пакунків подорожних, як також обмеженої надачі і видачі дрібного товару, отвореного перестанку „Дора" на шляху Станиславів-Вороненка, зайдуть від 1 січня 1905 слїдуючі зміни:

I. Дотеперішне обмежене, що для Дори призначений дрібний товар пишень на стациях, положених в Галичинї і Буковинї, може бути надаваний, зносить ся.

II. Надача пакунків подорожних за видаванєм посьвідчень пакункових може відбуватись з слїдуючими обмеженями:

а) Вага поодиноких пакунків подорожних не може виносити більше як 50 кґр. а посилка пакунку подорожного, складаюча ся з більшої скількости пакунків не може перевисшати ваги 100 кльґр.

б) Пряма відправа може наступити лиш до слїдуючих стаций:

1) До всїх стаций і перестанків в Галичинї і Буковинї виключно стаций зелїзниць льокальних, знаходячих ся під управою ц. к. зелїзниць державних (гляди однак слїдуючу 2 точку).

2) До стаций зелїзницї льокальної Делятин-Коломия-Стефанівка (Залїщики).

3) До стациї Замір і Керешмезе кор. угорских зелїзниць державних.

в) Для инших стаций призначені пакунки подорожні можна приймати і відправляти лиш до стациї переходової з дотичної зелїзницї льокальної або зелїзницї чужої.

III. Видача пакунку подорожного в Дорі буде відбуватись з обмеженєм, що вага посилки пакунків обнятих посьвідченєм пакунковим не буде перевисшати ваги 100 кґр. і що посилка таких пакунків подорожних, котрих би вага після посьвідченя пакункового переступила вагу 100 кльґр., буде ся везти до найблизше положеної стациї, урядженої для необмеженого руху пакункового і там видана зістане.

Календар: Завтра гр.-кат.: Ермила і Стр., рим. кат.: Поликарпа Б. Позавтра гр.-кат.: С. С. Отец в С. рим.-кат.: Іоана Хризост.

Театри: Репертуар руского театру у Львові (Сали тов. „Ґвязда" ул. Францішканьска) в четвер дня 26 січня на дохід товариства підмоги молодіжи шкільної „Русалка": „Хазяїн" комедия в 4 д. Карпенка-Карого, — в суботу дня 28 січня, другий раз: „Катерина" опера в 3 д. Н. Аркаса, — в неділю дня 23 січня „Сватання на Гончарівці" оперета в 3 д. Гр. Квітки-Основяненка, — ві второк дня 31 січня на дохід „Захоронки" „Професор Хитрай" комедия в 3 д. О. Ернеста, перерібка з німецкого О. Левицкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком неділь і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" д ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслідком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошеєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 24 січня. Валюта коронова. Ціна за 50 кіґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·70 до 8·85 а на термін 8·50 до 8·75, *Жито* старе 6·70 до 6·80 а на термін 6·60 до 6·75, *овес* оброчний старий 6·90 до 7·30 а на термін 6·75 до 7·50, *ячмінь* пастівний 6·50 до 6·75, а броварний 7·10 до 7·50, *ріпак* 10·50 до 11·60 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·75 а до вареня 8·50 до 10·50 *вика* 7·25 до 8·50, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·75 до 7·25, *гречка* 7·25 до 7·75, *кукуруза* готова 6·75 до 7·50 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 220·—, *конюшина* червона 65·— до 85·—, біла 50·— до 65·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 33·25 до 33·75.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Курс Львівский

з дня 25 н. ст. січня 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	543 —	553 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% з. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% з. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% з. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% з. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 20	99 9
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% з. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	97 —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 2[illegible]
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 3[illegible]	117 9[illegible]

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка протия Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, ка лїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 2[illegible] і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 4185

Ученики висшої ґімназ. вправний інструктор, глядає лекциї на село. Близші відомости в Редакциї. 1—3

Парохія Ждиня деканату бідского есть до заміни за парохію на долах або на підгірію. 83 1—3

Спільника з капіталом в цїли розширеня торговлї пошукує руска торговля товарів мішаних Теодора Литвина в Зборові.
78 1—5

Фортепян короткий, чорний, в дуже добрім стані, продам за 95 зр. Ул. Академічна 8, I. поверх, официни. 52 1—1

УЧЕНИК з висшої ґімназиї глядає лекциї на селї. Може рівночасна уладити курс анальфабетів, устроювати відчити і вечерниці. Ласкаві зголошеня враз з поданими услівями під адресою: Тарас, poste restante, Снятин.
72 3—5

Мід липовий!

пушка 5 кліґр. 6 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.
759 22—24

Нотар у Винниках пошукує канцелярийного помічника з гарним письмом. Студенти прав з висших років, котрі хотїлиб лишитись в нотаріятї, мають першеньство.
40 5—5

Позір! Правдивий мід продовжує житє, виніжнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. **тільно 6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ,** ем. уч. Іванчани.
819 23—7

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

Щодень 2 нові сензацийні комедиї.
31 6—8

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Диплемів і т. и. по умірених цїнах.

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тільно за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру", Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Позір!

„Сокільский Базар" перша украіньска торговля в краю заосмотрена в великий вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар" має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар" продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні украïньскі листки.

„Сокільский Базар" продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар" приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, диплемы, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар" приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимцї ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ"** при ул. Руській ч. 1. Дім „Просьвіти".

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педагоґічного дкотиж дневник педагоґічно-науковий виходить від 1 черв ня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумера та річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Оголошене.

XVI. Загальні Збори членів Каси задаткової в Радимнї стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 13 лютого 1905 о годині 10-тій перед полуднем в сали дому власного з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних зборів.
2. Звіт і біланс дирекциї за рік 1904.
3. Внесеня комісиї ревізийної на уділене абсолюторії за рік 1904.
4. Внесене надзираючої ради що-до поділу зиску.
5. Затверджене вибору 3 членів дирекциї і заступників.
6. Вибір 3 членів надзираючої ради.
7. Вибір 3 членів ревізийної комісиї на рік 1905.
8. Зміна §. 78 статута.

Колиб на означений час не явилось приписане число членів, вимагане статутом, відбудуть ся збори дня 13 лютого с. р. о годині 1-ій по полудни з тим самим порядком дневним, а після §. 46 статута кожде число членів буде управнене до ухваленя зміни §. 78 статута.

Надзираюча рада задаткової каси в Радимнї зареєстрованого з обмеженою порукою.

о. Ф. Подолїньский предсїдатель. 82 1-1 *о. І. Косоноцкий* секретар.

Обезпечайте будинки, движимости, збіже і пашу *против огневих шкід* в одинокім рускім Товаристві асекурацийнім

„ДНІСТЕР"

Товариство Днїстер опирає ся на взаїмности членів, то значить *звертає членам* щорічну чисту надвижку. *Звороти* виносили за р. 1900, 1901, 1902 суму *219.332 кор.* т. є. 8%.

Шкоди лїквідує **Днїстер** скоро при участи місцевих членів і делеґатів. За 11 лїт виплатив **Днїстер** 7.807 відшкодовань на суму 4,161.668 кор.

Фонди Днїстра з кінцем 1903 р. виносять **1,013.691 кор.** і уміщені в пупілярних цїнних паперах.

Полїси Днїстра приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

Аґенциї Днїстра находять ся у всїх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через аґента; **Днїстер** *уділяє аґенциї господарям*, де еще на більший округ нема аґенциї. Аґенти *заробили вже 537.815 корон провізиї.*

На житє треба обезпечати ся через **Днїстер** в Товаристві краківскім; власну провізию від таких обезпечень дає **Днїстер** *на руські доброділйні цїли*; тому *на житє обезпечайте ся тільно через* **Днїстер.** 34

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР"

у Львові, Ринок 10 в домі „Просьвіти".

ЗМІНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Вп. відборців, що

МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ОБУВИ

під фірмою

Д. Федорович

перенесений тепер з пл. Бернадиньскої ч. 2 на **ул. Батория ч. 14** (біля кошикарскої школи п. Коневича.)
921 7—10

Перший руский склад машин до шитя.

Нерівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 48 по 88 зр. (для грубої роботи)

Всч. Священикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услів сплати пристуні. Гот[illegible] о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданє даром 65

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лявeрук

Львів, Пасаж Міколяша.

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот
Замкненя місячні2	„	„	5	„
Інвентар довжників	„	„	5	„
Інвентар вкладників	„	„	5	„
Інвентар уділів	„	„	5	„
Книга головна	„	„	10	„
Книга лїквідацийна	„	„	10	„
Книга вкладов щадничих	„	„	10	„
Книга уділів членьских	„	„	10	„
Реєстр членів	„	„	10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„	10	„
Зголошеня о позичку штука	„	„	2	„
Виказ укорена позички	„	„	2	„
Асиґнати касові штука	„	„	1	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул. Коперника). 780

ШКІРИ

знезрівнаною імітациєю як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 38—?

Liniment Capsici Comp.

замість

PAIN-EXPELLER

при закупнї того знаменитого, усмиряючого біль средства до натираня, яке можна дістати у всїх аптиках, треба все уважати на марку: ЯКОР.

Аптика Ріхтера, Прага.

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ" в Чернівцях (перед тим „Молода Україна"), появили ся досі ось які книжки

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пятя діях, переклав В. Сімович. Цїна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька", оповідане, переклав А. Крушельницький. Цїна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.
4. Теодот Галїп: „Думки та пісні", поезиї. Цїна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповіданя. Цїна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщане", сцени в домі Безсемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Видання 1—3 і 7 можна дістати тільно неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-європейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя 3·25*.
„ „ на Підзамче 3·04*.
„ Рави рускої 6·42.
„ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Белзця 5·03.
„ Стрия 10·02, 4·35.
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·25.

Поїзди льокальні:

з Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·03 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан 2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча 6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 3·40.
„ Тернополя 10·35.
„ „ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Белзця 10·50.
„ Стрия 3·05 10·05*.
„ Ряшева 8·30.
„ Коломиї 5·55.
„ Рави руской 7·05*, 11·10* [тільно що недїлї].
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, касам Гаусмана ч. 9. 85

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а в рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Революция в Росиї.

Стало ся се скорше, ніж думали навіть ті, кому державний переворот у Росиї видавав ся справою недовгого часу — кількох літ. Сповнило ся се борше, ніж мріли навіть найбільші оптимісти перевороту. Імпериєю царів, тюрмою народів, потрясла революция. Так — се, що діє ся нині в Росиї, се революция в найвірнїйшім і найстрашнїйшім значіню сего слова. Пятий день уже ллеть ся кров, пятий день уже північною столицею самодержців-царів, збудованою на козацких кістках, стрясають пароксизми крівавої історичної драми, пятий день уже дорога свободи значить ся стиртами трупів, тисячами людских екзистенций. Пять день на улицях Петербурга кипить бій, а полумя розскаженілої там пожежі розливає ся уже по всїх більших осередках царства неволї. В Росиї бушує революция.

Нїхто мабуть не припускав, що вона уже за дверима, але що переворот зближає ся, що він недалеко, се мусів бачити кождий, хто незаслїпленими очима глядів на те, що дїяло ся в Росиї від пяти-шести років. Коли ми перед трема-чотирма роками на основі тодїшних подій в Росиї: студентских розрухів, робітницких бунтів і т. п. писали, що історичний розвиток внутрішного житя Росиї несе єї очивидно у пропасть перевороту, із шпальт орґану наших цареславних наймитів посипали ся на нашу адресу туполобий глум на сьміх. „Дрожи Візантия!" кпив тодї львівский цареславний орґан із наших заключень. „Дрожи Візантия!" кликнули у відповіди і ми, піднимаючи серіозно сю грізну пересторогу. І справдї Візантия дрижить.

Цар, самодержець, государ сто-пятьдесять-міліонової череди рабів, всесильний пан дрижить вже не лише о престол, не лише о власть; дрижить о власну шкіру та о власну шию, як послїдний трус утїкаючи перед власними „вірними підданими". Не він і не віддані єму кати, не він і не єго правительство, єсть нинї паном єго власної столицї. Там розказує Гапон, там паном товпа, там царствує революция!

Грізний ропіт йшов через Росию від кількох років. Закованї люди домагали ся людских прав. А ропіт розливав ся, гомонів чим раз дужше, говорив чим раз яснїйше. Та ті, до кого він говорив, не хотїли єго розуміти. Були студентскі забуреня, та їх здавлено нагайками, тюрмою і ссилкою в карні батальйони.

Мальконтентів від книжки замінено у мучеників-революціонерів. Настали розрухи робітничі; самодержавє на них знало лише той сам лік: нагайку, тюрму і ссилку. І невдоволена з низької плати або з наставників товпа перемінила ся у кадри перевороту. Зачали ся бунти селяньскі; їх засїчено крівавими різками. І з покірного мужика зроблено ворога царскої управи. Абсолютизм працював сам над революциєю, сам приготовляв для себе гріб. Добила єго війна на Сходї. Давлені кнутом і баґнетом сили розпутали ся. Зачав ся переворот і весь цивілізований сьвіт від пяти днів є сьвідком, як царат думає загасити революцийний огонь потоками крови, відгородити ся від своєї смерти валами людских трупів.

Всї описи страшних, кервавих боїв на полях Манджуриї пішли в нетяму, всї вони поблїдли супротив того, що діє ся на улицях Петербурга. Там пекло Данта. Темна, мрачна північна ніч, ніч, що зачинає ся о 3-ій сполудня а кінчить ся около 9-ої зрана, налягла міліонове муравлище. Нї одна ліхтарня не роз'яснює сеї ночи. Місто як у війнї: склепи, варстати, школи, уряди — все замкнене. А в тій пітьмі і мрацї тисячві товпи пересувають ся площами та улицями, гремлять сальви, тріскають бомби, ригають гирла картачівниць, падуть сотки трупів, вимощують дрижучим людским мясом уличний брук, кервавлять теплою кровю білу сьнїгову опону. Тут і там знимає ся пожар, крівавою луною осьвічує страшну сценерию.

Стара Европа бачила уже не одну революцию. Єї столицї пережили уже не оден переворот. Та такої страшної революциї, такої різнї, такого пекла, яке переживає Петербург вже пятий день — сьвіт ще не бачив. Там боре ся найпокірнїйший досий люд з найбільш зьвірским тираньством. Там зірвали ся найвірнїйші доси раби против найбільшої трусливости і нїкчемности. Царат боре ся насильством. Микола II втїк з Петербурга і сховав ся за 100.000 баґнетів, заставив ся рядами пушочних батерий. От сей „государ з божої ласки", отсе володар народу — володар, що від сего народу роздїлив ся рікою людскої керви. „Вже нема царя" сказав Гапон — „він стратив право до свого народу". І той сам люд, що ще в недїлю йшов до царя з имном царским на устах, а царским портретом в руках, аби вірноподданчо вручити до єго власних рук смирну петицию, той сам люд нинї реве у скаженій люти „на погибель цареви! проч з катом! нехай живе република!" Микола II, що міг був успокоїти одним словом петиционуючу товпу, що міг був одною загальною фразою запобічи усїм тим страшним подїям, віддаючи ся в руки таких, як великі князї Володимир та Сергій, волів їх пхнути до революциї і зробити з них заїлих ворогів своєї власти і своєї особи. Він одвічати-ме перед судом історнї за ті стоси трупів, за все, що переживає Петербург, а чому легко можна було запобігти.

Хто поборе в тій страшній борбі, годї нинї ворожити. В самім Петербурзї річи не змінили ся. Правда, на 300.000 робітників єсть там 100.000 карабінів, але й се правда, що рух прибрав пляновий характер і робітники узброїли ся, а на чолї руху стануло революцийне правительство. За се рух розлив ся поза Петербург і Кронштад, Колїн, Ревль, Лібава, Вільна, Лодзь, Радом, Москва, Севастополь, Київ, Одесса, Кишенів уже заговорили — всюди вже полила ся кров, посїв революциї. Крівава драма обхоплює усю державу...

В справі закладаня приватних руских ґімназий.

(*Конець.*)

II. Ті дві перешкоди, брак учителів і слаба надїя на фреквенцию, влїзуть в дорогу зараз при першім пориві до заложеня кождої иншої приватної рускої ґімназиї в такім місті, де доси жадної ґімназиї нема. Але припустивши, що за кілька літ справдї не бракне вам уже іспитованих молодих учателїв, готових до народної служби в приватних школах, — хоч я позволю собі не мати так рожевих надій; припустивши дальше, що мої сумнїви що-до сподїваної фреквенциї в приватних школах може песимістичні: треба би, приступаючи до заходів о дозвіл на отворенє приватної ґімназиї, подбати: 1) про відповіднє уміщенє її в усмотренім місті, а 2) про вимаганє забезпеченє її материяльне, та разом з тим добре обчислити потрібні видатки.

Що-до першого не треба забувати, що є докладні приписи, як має виглядати шкільна саля, яку має мати високість, яку просторонь і кілько воздуха на одного ученика, кілько сьвітла, і т. и. О тім треба заздалегідь подумати, чи в такім Яворові або Комарнї, в Раві або Турцї найде ся відповіднє поміщенє бодай на низшу ґімназию, чи може прийшлось би постарати ся о будову дому, нароком на сю цїль призначеного. Бож річ цїлком ясна, що вже задля браку відповідного — а не треба забувати, що се слово може мати дуже широке значінє — будинку можна не дістати дозволу на отворенє школи.

Що-до другого треба числити докладнїйше, ніж числить проф. Грушевський. На єго гадку чотири низші ґімназиї коштували би річно 50.000 К, а за 80.000 могли би ми утримати одну цїлу ґімназию і чотири низші. Так числити загально і навгад не можна, — навіть при надіях, не знати впрочім, на яких підставах опертих, на підмогу міских громад.

Лишаю на боцї кошт уміщеня школи і опалу, бо сего анї в приближеню обчислити не можна, поки не постановить ся, в котрім місті школу закладати. За те остальі кошти буду обчислювати для більшої певности на три способи.

Приклад коштів, получених з заложенєм середної школи, дає нам в остатних роках реальна школа в Коросні. Беру сю як-раз школу за приклад, бо вона одна розвивала ся постепенно нормально, без рівнорядних кляс. Отже в р. 1900. звичайний видаток на одну клясу, на першу, виносив 6.000 К (надзвичайний видаток на внутрішнє уладженє і на наукові потреби не виказаний, хоч обійти ся без него не могло). В р. 1901. на дві кляси було звичайного видатку 10.044 К, а надзвичайного 5.000 К. В р. 1902. на три кляси звичайного видатку було 15.402 К (надзвичайного не знаю). В р. 1903. на чо-

2)

Нові виданя.

„Укр.-рускої Видавничої Спілки".

I.

Марко Вовчок, **Народнї оповіданя**. Накл. Укр. р. Сп. Львів, 1903. Т. I, ст. 263, ц. опр. 2·00 кор. 8°.

Марко Вовчок, **Народнї оповіданя**. Накл. Укр. р. Вид. Сп. Львів, 1903. Т. II, ст. 280, ц. опр. 2·00 кор. 8°.

Марко Вовчок, **Народнї оповіданя**. Накл. Укр. р. Вид. Сп. Львів, 1904. Т. III. (переклав Василь Домавицький), ст. 333, ц. опр. 3·80 кор. 8°.

(Дальше).

Та ще одно — народна мова „Оповідань". „Наш Марко Вовчок, як бджола Божа, каже редакция петербурскої „Основи" [1]), випив найкращу росу із квіток нашої мови, бо покохав її, покохав той люд, котрий вилив всї свої думки та гадки, все своє серденько тією мовою. Без любови одна міць його таланту не помогла-б йому; нічого-б він не вдїяв і одним розумом". Те саме сказав був і Федькович: „Нема в нас сонця, як Тарас, пише він в листї до Танячкевича [2]), нема місяця, як Квітка, і нема зіроньки, як наша Марковичка. Про Тараса та Квітку нема що більше й казати, а про Марковичку, хиба тілько скажу, що звичайнїйш та краще не годен уже нїхто написати — що до форми, то вона перевисшила ще Квітку [3])".

Та найвартнїйше сьвідоцтво виставив Марку Вовчку Шевченко. „Якого автора треба читати, щоби як найскорше вивчити ся по українськи?" — питав раз Турґенєв нашого поета. Не надумуючись довго, Шевченко відповів: „Читайте Марка Вовчка! Він один володіє нашою мовою".

Хто слїдить за нашим літературним рухом в Галичинї, той часто зустрічав ся з нарiканями на загальний занепад знаня українскої літературної мови у нашої інтеліґенциї. І не тільки не знають мови homines minorum gentium — не втинають її дуже й патентовані „коріфеї". Досить заглянути до кількох річників „Записок", або до „Хронїки" Літ. Н. Вістника. кілько там нарікань на варварску мову професорів україньских ґімназий, та ще до того від україньскої мови і літератури! А про наших молодших письменників, а про авторів часописних фелетонів: — про них дотичнї редактори вміли-б оповідати через „Тисяч і одну ніч". Та дарма! Яблоко від яблінки далеко не відбігне...

І коли схочемо усунути той брак, то неоцїнену прислугу віддадуть при тім як-раз „Народнї оповіданя", видані „Укр. р. Вид Спілкою [4]). Инакшої ради на то нема, і в тім друга причина великого значіня нового виданя Марка Вовчка для нас Галичан під нинїшну пору.

Вкінци нерішене питанє — хто таке наш Марко Вовчок? Думки в тій справі у нас роздвоєні; одні догадують ся під ним Московки Мариї Александрівної Велиньскої-Марковички, инші спілки Мариї й Опанаса Марковичів! Нинї переважає той другий погляд. Одначе, гадаємо, досить перечитати з увагою три найновіші томи „Народних оповідань", щоби набрати инакшого переконаня.

Та загляньмо наиперше до біоґрафії Мариї й Опанаса. В червни 1847 р. прибув в город Орел молодии Опанас на засланє і тут запізнав ся з гарною Московкою-сиротою. Небаром він і подружив ся з нею. Маркович горячий україньский патриот, член Кирило-Методиївского Брацтва, учить Московку-жінку україньскої мови, а під конець 1851 р. перебирається на службу до Чернигова. На тій посадї перебув до марта 1853 р. і тодї переходить на службу у Київ. Від половини 1854 р. до половини 1855 р. зістає він без ніякої служби і аж в тім часї роздобув собі посаду учителя ґеоґрафії в Немирівскій ґімназиї на Подїлю. В 1858 р. Куліш вже видає перший том „Народних оповідань".

Ко и поглянемо з увагою на місця побуту Опанаса від часу його подружа з Велиньскою аж до виходу першого тому „Народних оповідань" і коли порівнаємо з тим те знамените змальованє житя україньского селянина, те на причуд ніжне зрозумінє кріпацкої душі в тих „Оповіданях", то від разу виринає питанє: „Хиба-ж в Черниговї, Київі, чи Немирові могла жінка-Московка вистудіювати україньске селяньске житє, пізнати психольоґію україньского кріпака?" А крім в тих трох містах Опанас в тім періодї не жив більше нигде. І від разу великою загадкою стають слова проф. Огоновского: „Пізнавши [де? коли?] суспільний побут люду україньского [?], стала она писати „Народні оповіданя" [5]). Се виходило-б зовсїм на те саме, як коли-б Полька з під Варшави захотїла студіювати житє руского селянина в Галичині і заїхала в тій цїли до Львова, чи хочби й до Коломиї!

Що Опанас навчив Марию україньскої мови, того нїхто не перечить. Вона й за його житя і по його смерти писала дещо по україньски, але прошу подрібно порівнати мову „Листів з Парижа" з мовою котрого-небудь оповіданя Опанаса! Правда і її мова не погана, але виказ Шевченка ніяк не можна приклаcти до „Листів". А як богато говорить той факт, що по смерти Опанаса 1867 р. „Марко Вовчок" майже нічого не писав по україньски, а що написав [одно чи два оповіданя!], з того рішучо нїчо не дорівнує оповіданям, виданим за житя Панаса. Що більше! Від того часу „Марко Вовчок" в україньскій літературі на все замовкає, а пише виключно по російски, беручи зразу сюжети з житя України [певне! з „Народних оповідань" Опанаса можна чейже вивчити до певних границь народне житє на Україні!], а потім покидає зовсїм те „вистудіюване" україньске житє і малює тілько великоруский побут. Зрештою прошу порівнати „Народні оповіданя" з україньского житя писані по україньски [перед смертию Опанаса] з такими самими оповіданями [також з україньского житя!] писаними по російски. Яка

[1]) Основа, 1861, цьвітень, ст. 33.

[2]) Товариш, Львів, 1885, ст. 112.

[3]) „Але одна в неї хиба, пише дальше Федькович, та ще й немала хиба: Кождій з її повістий бракує моральна підвалина [eine moralische Grundlage]. Чоловік читає її повісти, наче медом по серци го мастить, але дочитавши, питає ся: чому? нащо? пощо той, або та так і так страждала?" — Клясичний примір незрозуміня Марка Вовчка!

[4]) Кажемо з натиском видані „Укр. р. Вид. Спілкою"; бо про три томи „Народних оповідань", виданих у Львові в 1877 р, проф. Ом. Партицким [що вже й так давно розійшли ся!] замітимо, що коли-б пок. Опанас Маркович побачив ті „Оповіданя", то хто зна, чи й пізнав би їх. Тільки там змін, тільки поправок мови [правда — нам поправляти Марка Вовчка!...], а навіть деяких скорочень, що „Народні оповіданя", видані Вид. Спіл., виходять таким чином першим виданєм творів Марка Вовчка в Галичині. Перед тим видані то хиба „Оповіданя Вовчка-Партицкого". Щоб показати ad oculos ріжницю текстів обох видань, ми завдали собі труду порівнати в них одно невеличке оповіданє п. з. Два сини. І що вийшло? На 8 сторінках тексту Партицкого є ні менше, ні більше тільки 181 поправок самої мови [?!!], не числячи декілька змін в самім змісті [пр. сцена, коли бідній матери-вдовици звіщають, що пан казав забрати обох її синів у рекрути:]

текст „Укр. р. Вид. Сп." Т. I, ст. 128.

„Пані-матко! Спорядіть обох: пан звелїв і Василя брати,

Я віри не йму їм.

„Не буде сього! — таки на їх кажу: — Аже-ж пан сам людина божа!

текст Партицкого Т. I. ст. 9.

„Панѣ матко! спорядѣть обохъ: велено [?!] и Василя брати.

Я вѣры имъ не йму [?!]

„Не буде сего! ажежь вôнъ одинъ теперь у мене! [?!!!].

Чому Партицкий викинув неприемну згадку про пана, не знаємо. В кождім разї воно характеристичне. В третім томі виданих ним „Оповідань" має бути ще більше змін і поправок. Коли то вже раз переведеть ся у нас той поганий звичай кориґувати мову і зміст першорядних закордонних письменників!

[5]) О. Огоновский, Історія литературы рускои. Т. III, ч. 1 ст. 226.

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодіж** Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи. 62

тири кляси було звич. видатку 23.133 К, надзвичайного 7.000 К. Замітити треба, що не вчислено в те уміщеня школи хати для управителя і платні шкільного слуги, бо те все ймовірно дає громада; не вчислено також в р. 1900. платні управляючого професора, бо він належав еще до етату иншої школи.

Инший спосіб обчисленя коштів утриманя ґімназиї дасть нам загальний прелімінар державних видатків на ґімназиї. Отже на рік 1903 преліміновані були звичайні видатки на галицкі ґімназиї на 3,489.777 К, а надзвичайні на 260.200 К. Коли в надзвичайних видатках відшибнемо 227.500 К, призначених на будови, адаптациї і т. п., то на внутрішне уладжене і на потреби наукові лишить ся 32.700 К, а разом з видатками звичайними 3,522.177 К. Всїх ґімназияльних клас було в тім роцї в Галичинї 526, так що видаток на одну клясу вийде на 6.696 К, а на чотири кляси 26.784 К; при чім памятати треба, що 27 ґімназий мали свої будинки і не платили за льокаль, а також богато ґімназий має опал від громад.

Вкінци переведім еще обчисленє своїм власним ладом, принимаючи за річ певну, що учителям не можна платити менше, ніж платить держава. Отже нормальний етат для низшої ґімназиї розпорядженєм з р. 1855 установлений на шістьох учителїв, разом уже з директором і катехитом; але в галицких ґімназиях може він вистарчити лише в такім разї, коли би кождий з тих шістьох учителїв, не винимаючи нї директора нї катехита, мав по 20 годин на тиждень, — що є попросту неможливе, так що конечний є бодай ще оден суплент, котрий в приватній школї, як уже сказано, мусить бути іспитований. Числїм же платню катехита (з 8 годинами і екзортами) і суплента по 2.600 К, платню чотирох учителїв по 3.200 К, а директора 3.800 К (всьо без пятилїтних додатків), то самі учителї коштувати будуть найменше 20.600 К. До сего дочислити треба ще такі конечні видатки: 1) кошти управи і канцелярийні — що найменше 100 К; 2) платня шкільного слуги — найменше 800 К; 3) видатки на наукові потреби, не вчисляючи першого конечного видатку при заложеню школи, річно після мініст. розпорядженя з 1878 р. 460 К; 4) видаток на внутрішне уладженє (лавки, столи, таблиці, шафи і т. и.) річно аж до скомплетованя кляс найменше по 800 К.

Виходить з сего, що утриманє одної низшої ґімназиї, не вчисляючи коштів поміщеня, опалу і осьвітленя, коштувало би при найбільшій ощадности найменше 22.760 К, так що, коли взяти на увагу ще й пятилїтні додатки для учителїв та инші видатки, які може й не прийшли менї на гадку, се обчисленє цїлком згоджує ся з попереднім, з котрого той кошт виходить на 26.784 К.

Так само легко обчислити кошт цїлої ґімназиї. Етат учительский установлений розпорядженєм з р. 1855 на 12 учителїв враз з директором і катехитом; в р. 1878 піднесено той етат для галицких ґімназий на 13 учителїв, але й сего числа оказує ся за мало, так що конечні є найменше ще два суплєнти. Платня дня 13 учителїв без пятилїтних додатків винесе 41.600 К, для двох іспитованих суплєнтів найменше 4.000 К, додаток для директора 1.000 К; катехитови за другу екзорту 315 К, а на церковні потреби найменше 100 К, кошти управи і канцелярийні найменше 200 К, шкільний слуга найменше 1.000 К; видатки на наукові потреби 880 К річно (нормально установлені); внутрішне уладженє аж до скомплетованя кляс по 800 К; все разом 49.895 К. А коли взяти ще на увагу і пятилїтні додатки, то вийде кругло найменше на 54.000 К.

На власні доходи приватна школа числити не може — бодай так довго, поки не дістане права публичности. Місячна оплата за науку мусїла би при наших відносинах бути мінімальна або ...й жадна. А звичайна, піврічна оплата шкільна, поки школа не має права публичности, йде до державної каси при здаваню публичних піврічних іспитів.

На підмоги мійских громад числити не можна, у всякім разї зовсїм не богато. Ми-ж знаємо, як рідко, та й то хиба хвилево, переминаючо, лучать ся так корисний склад мійскої ради, що вона зважить ся упімнутись о руску викладову мову в якійсь передмійскій двоклясовій народній школї; та й то опісля роками не можна діждати ся від краєвої ради шкільної затвердженя громадскої ухвали, аж тимчасом і змінить ся склад ради на некористь Русинів. То як же тут можна надіяти ся громадскої підмоги на приватну руску ґімназию? В найліпшім разї пішли би протести до повітового, до краєвого видїлу, до намісництва; протестів роками не полагоджувано би, а тим часом наша ґімназия... обходилась би смаком. Але „блаженї віручі“; то я разом з ними хочу надіяти ся тих підмог і длятого на рахунок підмог покладу кошт уміщеня і опалу школи. Все-ж таки лишить ся до заспокоєня кошт утриманя низшої ґімназиї кругло 25.000 К, а цїлої кругло 54.000 К.

Таку суму треба забезпечити на довші лїта вже при перших заходах о дозвіл на отворенє школи, бо инакше вже на сїй точцї розібють ся всї наші проєкти. Як же її забезпечити?

Сподївані річні складки — се не є жадне забезпеченє, бо вони одного року могуть дописати, а другого хибнути. На се треба фонду або якоїсь гіпотеки чи чогось подібного; инакше лишимо ся на ласцї краєвої ради шкільної і „прихильних“ Русинам міністрів, від котрої то ласки проф. Грушевский як-раз рад би нас визволити.

О гіпотеку у нас не так легко, бо ледво чи котрий руский богатир схоче своє майно дати на гіпотеку хочби й для такої великої цїли; а публичні наші інституциї, хочби й хотїли, не могуть сего зробити, бо кожда мусить же передовсїм свої власні потреби покривати з своїх доходів, так що останок, колиб який і лишав ся, буде цїлком недостаточний на забезпеченє потреб ґімназиї. Такої гіпотеки певно й власть не приняла би.

О фонд буде мабуть еще труднїйше. Але лишаю дотепнїйшим від мене, придумати спосіб, як би то ми, Русини, могли роздобути таке певне жерело доходів, котре би прихильні нам власти схотїли признати достаточними до вимаганого материяльного забезпеченя бодай одної низшої ґімназиї; а хочу на хвилю припустити, що за кілька лїт (бо певно, що не скорійше!) поборемо всї трудности і дістанемо дозвіл на отворенє одної — розуміє ся, що на-разї одної — приватної ґімназиї. Чи справдї можемо надіяти ся по ній тих користий, які обіцює нам проф. Грушевский?

„Можемо закладати свої середні школи по таких містах, де ще держить ся руське міщаньство“ і т. д. — Так, можемо,... коли позволять! Бож в наведених вчера приписах все таки найде ся якийсь гачок, за котрий могуть зачіпити і або відразу не позволити або пізнїйше школу замкнути, — бодай би задля „невідповідного уміщеня“ школи.

„Можемо орґанїзувати тип руської середної школи“ і т. д. „Можемо самі добирати учительский персональ . . . Зможемо дати занятє тим, яких рада шкільна тепер не пускає . . . „Буде можливо дати й дещо иньший напрям вихованю в середній школї“ і т. д. — Ну, того всего вже попросту не зможемо! Досить чейже прочитати собі наведені вчера приписи, щоби зрозуміти, що справдї того віяк не зможемо.

Що „лекше арґументувати потребу удержавленя готової ґімназиї з відповідними учительскими силами й контінґентом учеників, ніж доводити потребу нової ґімназиї in abstracto“, — се цїлком слушно. Тількож знов не треба забувати, що те удержавленє таки залежати буде від ласки краєвої ради шкільної і від „прихильного“ міністра та що на тую ласку прийде ся довго ждати, може навіть далеко довше, ніж ждало ся на станиславівску ґімназию; а як покірно треба би запопадати тої ласки, як тревожно треба би пильнувати тої ґімназиї, щоби часом яку демонстрацию якої голоти не звалено на шкільну молодїж і щоби за те не замкнено ґімназиї ще перед її удержавленєм! А втім в недавній ще памяти маємо справу удержавленя польскої ґімназиї в Тїшинї. Кілько то там було заходів і клопотів і трудностий через те лише, що ходило о Нїмців, тогдї сильнїйших своїми впливами від Поляків, але все таки не стілько сильнїйших, як Поляки від нас.

А вже сего ніяк не можна зрозуміти, як собі проф. Грушевський уявляє той „вибраний контінґент [учителїв], котрий буде переходити з одного міста до другого, закладаючи нову приватну ґімназию, коли попередня буде доведена до удержавленя“. Поминувши вже, що на те удержавленє випаде, як сказано, дуже довго ждати, „контінґент учителїв“ після удержавленя ґімназиї не може з неї відлетїти, як воробцї з гнїзда, а мусить в ній лишити ся, також удержавлений, як і вона.

Ще менше зрозуміти можна, як проф. Грушевський уявляє собі „прискоренє сформованя осібної руської шкільної ради, котрої ми дорогою сойма чи парлямента не діждемо ся мабуть дуже й дуже довго“. Адже ж утворенє осібної рускої шкільної ради у всякім разї можливе лише дорогою сойму або... найвисшої цїсарскої постанови. Чи проф. Грушевський надїє ся може найвисшої цїсарскої постанови, коли будемо мати кілька приватних ґімназий? Чи так скоро випало єму з памяти „Adieu, meine Herren“?

Хоч як воно для мене болюче, а таки уважав я за конечне сказати отсе все для вияснення справи, в котрій так несподївано ударено у великий дзвін.

Закінчу, парафразуючи слова проф. Грушевського: Не підозріваю анї на крихту щирости Вп. професора, що порушив сю справу і з'електризував нею нашу суспільність; але не могу тїшити ся его виступом. Уявляю собі, з яким вдоволенєм мусять бачити вороги розвою руского народу те завзятє, з яким проф. Грушевський хоче нашу суспільність загнати в справу закладаня приватних руских ґімназий. Більше безневинної для польского стану посїданя нешкідливої забавки трудно для неї видумати.

Раз загнавши ся в сю справу, всадимо себе добровільно на довгі лїта в такі диби, яких і польскі верховоди не здобулись би придумати для нас. Заложивши кілька приватних ґімназий (на щастє ми їх не заложимо, бо не будемо в силї!), наложили би ми собі і нашій пресї і нашим послам каганець, що й парп з рота боялись би пустити, бо а-нуж: не позволять нам отворити нової ґімназиї в Калуши, не дадуть права публичности ґімназиї в Раві, не удержавлять ґімназиї в Яворові, замкнуть нам ґімназию в Турцї, і т. д. і т. д. до безконечности!

Тількож до сего, я певний, не прийде, бо зараз перша приватна руска ґімназия, яку пощастило би нам заложити, научить нас розуму фактами. Але кілько коштувати буде тим часом така научка за те завзятє, що роздуває і ширить у нас і так уже застрашаючу розтїч, замість проповідувати і прикладом скріпляти солїдарність!..,

Александер Борковский.

Революция в Росиї.

Вчера розійшлась у Відни вість, що великого князя Сергія замордовано на улици в Москві (чи в Петербурзї?). Побіч в. князя Володимира, в. кн. Сергій є тепер найбільше зненавидженою особою в Росиї. Говорять, що цар вже був згодив ся на проєкт реформи, предложений Мірским, але в. кн. Сергій, довідавши ся о тім, приїхав сейчас до Петербурга і так стероризував царя, що він рішив ся не дати Росиї ніяких реформ, котрі — хоч би теоретично — обмежали его власть, або власть адміністрациї. Маніфест, котрий розчарував всїх, був наслїдком інтриґи Сергія. Розійшлась також чутка, що цар утїк з Царского Села до Ґатчина. Коли тілько вибухли розрухи, цар хотїв утечи до Копенгаґи, але на представленя вел. князїв Володимира і Алексія, що се значило би тілько, що абдикация, цар рішив ся лишити в Росиї і утїк лише до Царского Села.

У всїх висших школах Петербурга виклади завішені. Вчера студенти і професори політехніки з ректором на чолї взяли демонстративну участь в похоронї замордованих в часї розрухів студентів і робітників.

В Петербурзї засуспендовано всї закони і всї начальні власти і віддано необмежену власть бувшому поліцмайстрови Москви, ґенералови Трепову. Навіть у всїх справах, котрі доси належали до компетенциї міністра внутрішних справ, рішає тепер без жадного відклику Трепов.

За приміром Петербурга пішли инші міста Росиї з тою ріжницею, що на провінциї демонстранти відразу переходять до атаку. Дня 25 с. м. демонстрували робітники, узброєні в желїзні палки, револьвери і динамітові бомби. Резервісти розбили при помочи робітників брами касарнї і получили ся з робітниками. Коли против робітників виступило війско, оден робітник застрілив капітана і одного офіцира. Війско кинуло ся на робітника і ранило его. Коли хотїли добити его, робітники кинули ся на ратунок. Війско розігнало їх баґнетом, а раненого посїкло на кусні. Роз'ярені робітники кинули ся на війско. В бійцї убито 3 офіцирів і 50 вояків. Між робітниками і резервістами убито і ранено до 100 осіб. Товпа пішла під контору державного банку і висадила его динамітом у воздух. Знищено динамітом також кілька инших правительственних будинків.

Телеґрами.

Льондон. Гапон видав до війска відозву, в котрій проклямує „сьвяту війну“ і звільнює вояків від присяги вірности, зложеної цареви.

Париж. Вчера розрухи розпочали ся на ново. Робітники кидають на війско динамітові бомби. Комітет міністрів ухвалив не робити ніяких уступок, але як найострійшими средствами здавити рух. Гапон мав виїхати до Москви, де орґанїзує страйк. Між петербургскими робітниками розкинено відозву Гапона, що тепер, коли цар не хотїв вислухати льояльних і покірних просьб народа, народови лишає ся оден спосіб борби о права народу — іменно динаміт і бомби.

Петербург. З дневників виходять лише „Правит. Вѣстникъ“ і „Інвалїд“, складані арештантами. Вчера розпочав ся в судї процес о замордованє двох жінок. Адвокат і начальник лави присяглих заявили, що події послїдних днів не позволяють їм на спокійне і совісне сповненє обовязків. По сих заявах президент трибуналу відрочив розправу.

Берлїн. В фінансових кругах розійшлась поголоска, що цар заявив готовість принятя депутациї робітників, зложеної з 12 членів. Ґенерал Трепов видав до робітників проклямацию, щоби заховували ся спокійно і вернули до працї, бо в противнім случаю правительство накаже дальше безпардонно стріляти.

Москва. Війско дало вчера сальву до 3-тисячної товпи робітників а відтак розігнала їх шаблями. Адвокати і їх помічники рішили здержати ся від виконуваня своїх чинностий.

Париж. Тайна орґанїзация росийска видала вирок смерти на царя і повідомила его о тім. По замордованю Плевого, ся орґанїзация повідомила царя, що ручить за безпеченьство его особи, але тепер, по петербургскій різни не чує ся звязаною сею порукою.

Відень. Zeit доносить, що вчера робітники вимашерували з Петербурга на Царске Село. Сїм кільометрів за містом вийшло їм на зустріч війско і справило між ними страшну різню. На партию робітників, котра з околицї машерувала до Петербурга, стріляно на передмістю з гармат.

Риґа. Тут оголошено загальний страйк. Війско розігнало демонструючих на улици робітників.

Берлїн. В Ревлю розпочав ся ґенеральний страйк. В Саратові ухвалили страйк робітники зелїзничих варстатів. В Київі страйкарі повибивали всї вікна в поліциї і в палатї ґубернатора.

З Ради державної.

Вчерашне засїданє палати послів почалось — на обструкцийне жаданє ческого радикала Кльофача — дословним відчитуванєм поставлених інтерпеляций і внесень. Потім президент Фетер подав до відомости палатї, що із 181 наглячих внесень, поставлених від початку сесиї а не полагоджених, не взято назад лише 14. Між тим є 11 внесень ческих радикалів, 2 п. Брайтера (одно в справі incompatibilitatis послів а друге в справі вибору парляментарної комісиї для розслїду дїланя на шкоду державного скарбу і визискуваня посольского мандату польскими послами ґр. Водзїцким, Єнджейовичем, Нементовским і Далевским), вкінци 1 внесок Валевского о вибір комісиї для розслїду его відомої поганої справи.

З черги почалась дебата над внесенями ческих радикалів: в справі зміни § 8 закона війскового, загального права голосованя і инших. П. Хоц підпирав своє внесенє півтретя години, в більшій части по чески. В своїй промові заявив, що ческі радикали не мають довіря до нового президента міністрів, не вірять, щоби він сповнив бажаня ческого народу. П. Бакса (товариш Хоца) говорив звиш дві години; був би говорив ще довше, та президент відняв єму слово під замітом, що не держить ся предмету. Ческі радикали піднесли крик протесту, а Фресель кричав до президента: „Відпокутуєш ти за се, пане президенте!“ Палата відкидала наглячість внесень і противила ся внесеням, щоби замкнути засїданє з причини спізненої пори; за таким внесенєм Хоца голосувало всего 7 послів.

Нїмецкий радикал Вольф кричав до радикальних Чехів: „Робіть обструкцию радше против кредитів війскових, а не тепер, коли має ся ухвалити закон запомоговий!“ Засїданє скінчило ся по 10 годинї по полагодженю, сиріч відкиненю наглости четвертого внесеня радикальних Чехів.

П. Кльофач вніс інтерпеляцию до президента міністрів в справі поголоски, що по

між ними велика ріжниця! Брак ніжного чутя у героїв, махинальна акция, брак поезиї в тій акциї — от характеристичні прикмети росийских оповідань Марка Вовчка[6]). Хто тільки раз прочитає з увагою два перші томи „Народних оповідань“ і порівнає їх з третим [перекладами з рос. мови — зрештою дуже гарними!] той відразу побачить, що вони собі не рідня, що перші два томи [з малими виїмками, що справдї належать до авторки-Московки] — то китичка цьвіток з під погідного неба України, третий — то продукт суворої північної душі[7]).

Кінчимо, резюмуючи наші погляди: автором українських „Народних оповідань“ є Опанас Маркович; коли-б Мария справдї їх писала, а Опанас тільки поправляв і доповнював, то ті поправки такі великі, що „Народні оповіданя“ не можна вважати навіть результатом спільної роботи, а виключним твором Опанаса[8]).

Іван Кривецкий.

[6]) Одно, що може промавляти проти такої характеристики III тому, то більше оповіданє п. з. Маруся [ст. 1—124], що хоч перекладене з рос. мови, то все таки чогось близьке душі Українця і є не богато ріжнить ся від українських оповідань обох перших томів. Та згадка ся стане зрозумілою, коли прочитаємо маленьку замітку в Огоновского [Т. III, ч. 1 ст. 280]: „В Петербурзї видано 1873 р. переклад ненадрукованої української повісти п. з. „Маруся.“ Отже правдоподібно написав її по українськи сам Опанас, а росийске її виданє — се переклад. Де український оригінал — не знати і Вид. Сп. видала її з росийского перекладу.

[7]) Коли вмер Опанас Маркович [1867 року], — каже Огоновский — [Т. III, ч. 1, ст. 230] то й Марія вмерла для літератури української, — перестала писати свої повісти в мові, котру була полюбила для-ради свого мужа. Опісля писала она романи й деякі письма по росийски, однако сими творами не з'єднала собі славного імени в літературі росийскій. Ба, можна сказати, що й ті оповіданя українські, котрі она списувала від того часу, як Опанас став нездужати, не мають уже великої стійности літературної: ослаб животворний дух колишнього горячого патріста, що дотіль здвигав Московку в гору, спонукуючи її рисувати картинки з суспільного побуту на Україні, котрі ачей сам Опанас прикрашував барвами чудовими“. — Отже по думцї Огоновского Опанас поправляв і доповнював писаня жінки, а тоді головна заслуга належить не Марії, а Опанасови, бо значінє оповідань самої Велиньскої дуже мізмальне. Нинї живе вона на Півночи, забута в літературних росийских кругах, а коли цїнять її імя, то тільки за українські оповіданя її пок. мужа, які сам Турґенев переклав на росийску мову в 1859 р.

[8]) Зрештою над тим питанєм варто-б ширшої публичної дискусиї. Саму Велиньску допитував дехто про те листовно — одначе відповіди не було ніякої.

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.

Важне для Всеч. Духовеньства і Комітетів церковних!

Ціни дешевші від конкуренциї. Виконанє дуже старанне.

На зимовий сезон маґазин і робітня футер під фірмою: І. Даненгаймер і Ст. Старнавский у Львові, ул. Волова ч. 17 а., (напротив почтової філіі)

866 19-26

Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуби, саки, пелерини, боа, ковнїрц зарукавки, шапочки.

Дерки до подорожий, дивани і т. г.

димісиї д-ра Кербера німецкий цісар вислав до него телеґраму (а се значило би, що Кербер вів політику німецку зглядно протиславяньску в Австриї).

Пп. Пацак і Пантучек виготовили (і мали вчера під конець засїданя внести в палатї) внесенє, щоби засадничі закони доповнено охороною тайни редакцийної, загроженої, як відомо, недавним рішенєм трибуналу не узнавшим тайни редакцийної в карних процесах.

Слїдуюче засїданє буде нинї.

— —

Рівнож вчера відбуло ся засїданє палати панів. На початку президент кн. Віндішґрец повідомив палату о уступленю д-ра Кербера а іменованю бар. Ґавча і двох нових мінїстрів. Що-до Кербера президент подав до відомости палатї, що устно висказав єму подяку за его прихильність і підпору палати панів.

Відтак бар. Ґавч, представивши себе і нових мінїстрів, зложив іменем правительства заяву таку саму, як в палатї послів.

Закінчив свою промову покликом, щоби палата панів підпирала его і его товаришів в трудній хвили, тим більше, що ся палата „завсїгди визначалась австрийским патріотизмом і обєктивностию“. Знов же правительство старатись-ме бути все в найтїснїйшим порозуміню з палатою панів і всяку єї ініциятиву до привернення парляментарного і полїтичного мира повитає в радостию. (Розумієсь, панове оплескували).

Ґр. Шенборн поставив внесенє дотично доповненя патенту о ношеню оружя; перше читанє его буде на найблизшім засїданю. — Потім радник двору Лямаш мотивував своє внесенє, щоби процеси о оборону чести віднятн судам присяжних а передати судам звичайним. По нїм забрав слово мінїстер судівництва Кляйн і запевнив, що він „льояльно трудив ся над здїйсненєм того внесеня, так важного з огляду социяльного“ і „з правдивою приємностию старатись-ме предложити палатї як найскорше результат, який усїх задоволить“. Розуміє ся, сю заяву мінїстра панове оплескали а палата приділила єї правничій комісиї.

— —

Вчерашнє засїданє палати послів мало характер давнїйших засїдань обструкцийних, але правительство не журить ся тим, бо обструує лише дрібна ґрупка посольска тай число наглячих внесень мале, усего 14. Річ певна, що потім ухвала запомогового закона пійде гладко; що дальше буде, годї напевно сказати.

Пос. Ник. Василько мав дня 25 с. м. конференциї з Ґавчом і з мінїстрами фінансів Козелем, рільництва Букуа і зелїзниць Вітеком в справах буковиньских. Мінїстер зелїзниць зробив майже на певно надію, що будова двірця в Чернівцях зможе розпочатись невдовзї, бо є повна надія, що парлямент ухвалить кредити додаткові, в яких уміщено і позицию на будову того двірця.

Парляментарна комісия польского кола зібрала ся вчера на засїданє. Насамперед радила над наглячим внесенєм п. Валевского. Гадки були подїлені; декотрі Поляки бояли ся, що коли коло польске заанґажує ся в тій справі, то опозиция (Брайтер, Дашиньский і т. д.) вихіснує дискусию против кола, однакож остаточно комісия ухвалила: Коли п. Валевский обставати-ме при наглячости свого внесеня, то поручає ся колу голосувати за наглячостию і так уможливити вибір комісиї. Відтак комісия вибрала кандидатів на опорожнені місця в ріжних комісиях. Тут зайшла одна річ замітна: до комісиї буджетової були два кандидати, д-р Ґломбіньский і д-р Бобжиньский, та більшість заявила ся за Ґломбіньским. На секретаря палати (на місце зрезиґнувавшого ґр. Шептицкого з причини недуги) призначила парляментарна комісия кола п. Теофіля Меруновича.

Цікаву вість принесла з Відня Gazeta Narodowa, а то: презес кола польского ґр. Дідушицкий на засїданю кола з д. 23 с. м. заявив, що представив бар. Ґавчеви всї справи, о які „kraj“ (с. є. Поляки) убігає ся, а бар. Ґавч узнав, що „обіцянки Кербера обовязують Ґавча“... Отже коло ухвалою припоручило своїй парляментарній комісиї, щоби перевела переговори з правительством о всїх справах „krajowych“ і о ходї тих переговорів здала справу колу...

Ческий клюб а так само консервативні чеські февдали ухвалили заняти супротив правительства бар. Ґавча становище вижидаюче.

Полудневo-славяньский клюб відбув оногди засїданє, на котрім п. Шустершіц здав справу з конференциї з Ґавчем. Дневник Zeit довідує ся, що Ґавч обіцяв відкликати бар. Гайна, нинїшного президента Країни, котрого Словінцї уважають за свого ворога. За те полудневo-славяньский клюб залишив би обструкцию. Дальше сей клюб приняв до відомости вислїд конференциї его парляментарної комісиї з парляментарною комісиєю ческого клюбу. На сїй конференциї обговорювано між иншим справу полудневo-славяньского унїверзитету і Чехи заявили, що полудневі Славяни можуть вповнї покладати на їх поміч. Що полудневo-славяньский клюб хоче добре жити і з колом польским, сьвідчить факт, що на тімже засїданю ухвалив висказати колу кондоленцию з причини смерти Євг. Абрагамовича.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Торговельний договор.

Відень. Комісарі обох держав вже закінчили працї над торговельним договором між Австриєю а Німеччиною. Цло за худобу не буде платити ся від штуки, тілько від ваги, по 8 марок за сотнар; цло на безроги установлено на 18 марок. Приписи ветеринарийної конвенциї мають бути дуже ясні, особливо що-до розмірів зараженних округів. Непорозуміня має рішати мішана комісия під проводом репрезентанта якої невтральної держави. Сими днями договор буде спараґрафований.

Новий ґубернатор.

Відень. Ґенерал-ґубернатором Варшави іменований Фульон, дотеперішний начальник Петербурга.

Фінляндия.

Штокгольм. На підставі царского дозволу виїхали до Фінляндиї вигнані за Бобрікова адвокати Кастрін і ґр. Крайц.

Війна.

Льондон. В шпиталях Порт-Артура лежить еще 15.000 недужих і ранених. Від дня капітуляциї померло 500 людий.

Токіо. В понедїлок Японцї виперли з позиций шкадрону росийскої кінноти на північний захід від Васїчу, забрали кілька коний і оруже. Коло Гамену побито росийский відділ, полонено 5 Росиян, забрано конї і оруже. Росияни стратили 20 убитих і ранених.

Берлїн. Японьский департамент маринарки занятий тепер утворенєм нової ескадри для специяльної служби. О сїй новій ескадрі не можна нїчого близшого довідати ся.

Від Адмінїстрациї.

Час відповити передплату на місяць лютий. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостї щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

НОВИНКИ.

— **Руска побіда в Збаражчинї.** Пишуть нам: Дня 24 с. м. відбув ся в Збаражи вибір членів повітової ради з сїльскої куриї і наша опозицийна листа побідила абсолютною більшостию. Вибрані всї 12 наших кандидатів, а то: о. Заячківский Алексей із Збаража, д-р Білиньский Володимир із Збаража, нотар Гординьский Михайло з Нового села, Остапчук Яцко з Добромірки, Паляниця Іван з Терпилївки, Шміґельский Андрух з Залужа, Керничний Дмитро з Черниховців, Вучак Василь з Стриївки, Гарматюк Василь з Розношинець, Гунька Матвій з Ток. Підґурский Антін з Кошляк, Пастушенко Йосиф з Шил. На другий день 25 с. м. відбув ся вибір членів з міскої куриї і мимо особистих впливів старости Теліховского та намісника, отже правительства ґр. Потоцкого, против кандидатури посла Нементовского [котрий загриз ся лично з ґр. Потоцким] рада громадска демонстрацийно вибрала Т. Нементовского, бурмістра Я. Круга і міщанина Соханїка. За Нементовским голосувало 11 Жидів і 6 Русинів, анї оден Поляк на 12 членів ради Поляків. Отже побіда Русинів в повітї дуже сьвітла. — О.

— **З Нового Санча** пишуть нам: Опять мали нагоду мешканцї Нового-Санча бачити торжественне сьвяткованє Йордану у Русинів та переконатись, що таки Санч не чисто польске місто, але що у нїм живуть і Русини і то в поважнім числї. Як попередного так і сего року відбулось оно величаво а то завдяки пос. Яворскому. Сей то загально звісний патріот, на якого плечах спочиває усяка праця на Лемківщинї, котрий заложив банк, бурсу і читальню, постарав ся о все можливе, щоб дати спромогу заточенцям бодай на одну хвилину забути на се, що лиха судьба вирвала їх з поміж своїх та кинула так далеко між Мазурів. Він постарав ся о відділ війска і о звільненє Русинів-робітників, занятих при зелїзничих варстатах так, що усї явили ся, як оден муж. Та не лише зі Санча але і з Грибова, Лїманової, Горлиць прибули заточенцї на се сьвято, щоб бодай одну хвилю бути разом, полинути думками у рідні сторони та набрати охоти до дальшої працї-борби. Богослуженє і водосьвятє відправив о. Лехицкий, ґімназияльний катехит, при співучасти о. Венгриновича, пароха з Мацейової та знаменитого хору, котрим управляв Смолиньский, ст. фільософії зі Львова. І залунали рускі сьпіви і заметушились, забили живо серця заточенців. Несказана радість огортала їх серця, їх очи сьвітились сльозами, а коли залунало із сотки грудий: „Христос хрести ся во Йорданї“, то мимоволї здавалось тодї тобі, що ти не у Санчи, що ти між своїми рідними — на Руси. І тодї мимохіть насуваєсь гадка: чому в Санчи нема церкви? Дивне се та цікаве. Не вжеж наша суспільність, котрої жертволюбивість є загально звісна, не може спромочись та скинутись по сотикови на бідну церковцю?! Новосандецкі Русини не мають причини нарікати на нашу суспільність. Зі Сходу все плили і пливуть датки і на церкву і на бурсу. Та мають жаль і то великий жаль до тих темних духів, які бушують по Лемківщинї, які замкнули сьвітло правди просьвіти в тюрму та панують над Лемками. Темні духи — се москвофіли які вміють вичисляти „високопоставлених“ Лемків, а не знають сказати, що тоті „високопоставлені“ зробили доброго для своїх братів. Їх вина, що новосандецкі заточенцї не мають доси ще церкви. Жертвами зі Сходу закупив пос. Яворский ґрунт під будову церкви та темні духи захопили его у свої руки, як захопили і бурсу, коло котрої заточенцї стілько напрацювались. Однак наша жертволюбива суспільність не дасть нам пропасти, ми зибудуємо церкву і без вас і дасть Бог, що ще сего року се станесь. А тодї темним духам прийде скорше конець... — *Ю. М.*

— **В справах войскових** відносимо ся до послів наших в парляментї. Ото много з жовнїрів підчас войскової служби чинної (активної) служить за т. зв. профатинів. Отже просимо наших послів, щоби при дискусиї над законом войсковим зглядно при дискусиї над контингентом рекрутів внесли резолюцию, щоби раз на всегда абсолютно законом було строго зазначено, щоби з армії активної невільно було брати профатинів (форисїців, Offiziersdiener). Даємо на тоє рекрутів, щоби було войско для держави, а не щоби були профатинами. Парубок господарский або зарібник, служачи яко профатин, відучує ся всякої продуктивної працї, відвикає від своєї родини і свого товариства, набирає норовів непотрібних від своїх панів і вернувши по профатиньскій службі до дому, стає ся явищем оригінальним; йде на службу на льокая, доки лїта служать, а потому, не вміючи практичної жадної роботи, дивить ся ще з гори на свою родину і стає ся наконець „oficyalistą bez kondycyi, szukającym posady“. Проте з принципіяльного пункту як і з практичних і етичних зглядів конче треба внести резолюцию в парляментї що не вільно абсолютно брати активних жовнїрів на профатинів. Таку резолюцию підпишуть з всякою певностию многі посли других народностий. — *Свій.*

— **Rosyjski krzyż.** Читаємо в ілюстрованім місячнику „Misye katolickie“ видаванім оо. Єзуїтами в Кракові в артикулї „Polska misya w Paranie; sprawozdanie X. Dylli dla X. Kiedrowskiego, wizytatora X. X. misyonarzy polskiej prowincyi“ слїдуючий уступ, котрий дословно повтараємо (I. r. 1905 стор. 18): „W połowie drogi mała cerkiew; przed nią krzyż rosyjski; postawił go młody ksiądz ruski, Rozdolski, wielki patryota, bo nie odpowiada nawet, gdy ktoś po polsku przemówi“. — Дотепер були уважані всюди по цїлім сьвітї оо. Єзуїти яко catholicissimi — а тепер надруковали допись X. X. misyonarzy polskiej prowincyi, виступаючих яко polonissimi. Ну, але не дивниця, ми вже привикли здавна, що в тім ордені під покривкою католицизму робить ся все підступом ad majorem Poloniae gloriam.

— **Европейскі біржі а росийскі заворушеня.** Зі всїх европейских бірж найбільше тепер заанґажована в росийских паперах біржа париска. Тому то вісти про недїльні події в Петербурзї викликали на парискій грошевій торговици дуже пригноблююче враженє. Дрібні францускі капіталїсти, котрі доси приглядали ся байдужно росийско-японьскій війнї і не тратили надії, що препінь великаньска Росия побідить Японцїв, настрашили ся наслїдком недїльних події. Отже кинули на грошевий ринок богато росийских паперів, особливо промислових акций, з котрих деякі страшно в цїнї упали. Аж в понедїлок вечером, коли розійшлись по сьвітї росийскі урядові депеші, що представили події в Петербурзї значно лагіднїйше, біржевий настрій поправив ся, і богато капіталїстів залишили продавати росийскі папери. Ті, що грали на знижку, заробили при тім мілїони. В Берлинї поспадали також в понедїлок росийскі папери о 5% а навіть о 7%. Вечером, коли надійшла вість, що на петербурскій біржи панує зовсїм спокій і що росийска рента знижила ся лише о $1^1/_2$%, а промислові акциї ледви о кілька рублїв, почали за росийскі вальори лїпше платити. На льондоньскій біржі зайшов в понедїлок характеристичний случай: продавано росийскі вальори так само радо, як японьскі куповано. Отже день закінчив ся упадком всїх росийских паперів, а звишкою, і то досить значною, японьских. На біржі віденьскій є мало росийских паперів, а о скілько є, всї упали, і всякий, хто мав росийскі папери, радо їх позбував ся. Найгіршим було се, що некорисний настрій в росийских паперах відбивав ся також на паперах австрийских. Загальний упадок був наслїдком того характеристикою сего понедїлка.

— **Шантажист перед судом.** Сими днями розпочала ся перед судом присяжних у Львові розправа против Яна Вацлава Напюрковского, обжалованого о намірену крадїж та публичне насильство через вимушенє. Разом з ним є обжалована его любовниця Олена з Горбачів Чапраґова а співвину в наміреній крадежи. Вона то намовила Напюрковского до обікражі 80-лїтної старушки Елеонори Крічової, що мешкала в домі на розї ул. Хорущини і пл. Домбровского. До спілки взяв собі Напюрковский злодія Автона Поповича, котрого пізнав у вязници. Однак Попович довіс в послїдній хвили полїциї про все і Напюрковского приарештовано на горячім учинку. Вимушеня пробовав Напюрковский ще перед двома роками. Тодї то, як редактор „Karykatur“, хотів вимусити від жінки одного урядника гроші, обіцюючи їй, що лише в такім случаю здержить ся від оголошеня в Karykatur-ах факту, який сильно її скомпромітує. Жінка звірила ся з предложеня Напюрковского свому чоловікови і скінчило ся на тім, що той урядник вибив Напюрковского, коли зголосив ся до его жінки по гроші, а відтак вніс против него до суду жалобу о вимушенє. Лїкарі признали тодї, що Напюрковский має з роду умову деправацию, і слїдство завешано. Тепер лїкарі рішили, що Напюрковский здоров на умі, отже на тій основі прокураторня обжалувала его також о вимушенє.

— **Скарби морских розбишаків.** Недавно тому наспіла була з Панами вість про нещасливу пригоду анґлїйского корабля „Вероніка“, котрий перед кількома місяцями вибрав ся був тяхцем шукати тих скарбів, котрі в давних часах мали закопати морскі розбишаки десь на якімсь острові на полудневім заходї від Панами. Корабель той вислав був оден із найбільших богачів льондоньских Фіцвіліям нїби по то, щоби він шукав вугля на американьских островах, а поправдї мав він шукати скарбів на Кокосовім острові, положенім на яких 500 морских миль на полудневий захід від Панами. З тими скарбами вяже ся ось яка історня. Коли в половинї трийцяти років минувшого столїтя перуаньскому місту Каллао грозили рабунки і розбої, ґубернатор міста забрав весь державний скарб, всю золоту і срібну посудину з церков в містї, всї дорогі церковні ризи виложені дорогими каменями та множество всїляких инших дорогоцїнностий, штаби золота і срібла, разом вартости кілька мілїонів фунтів штерлїнґів і велїв знести на анґлїйский корабель „Марі Дір“, що як-раз під ту пору заплив був до тамошної пристанї і там на якийсь час сховати. Скарби ті так були завернули голову залозї корабля, що она убила капітана, опанувала корабель і пустилась з забраними скарбами на широке море. Перуанцї пустились тодї за кораблем в погоню. Але „Марі Дір“ був дуже скорий корабель і розбишакам удало ся втечи на Кокосовий остров. Тут вивезли они одинайцять лодок тих скарбів на беріг і тимчасом закопали їх а залога старала ся маневцями вернути домів. Але буря загнала корабель до перуаньского побережа, де розбишаків пізнали і половили, а відтак засудили на смерть. Вісьмох з них таки дїйсно страчено, а два, якийсь Томпзон і другий іменем Кітінґ виратували ся від смерти в той спосіб, що обіцяли повести Перуанцїв не то місце, де скарби закопані. Томпзон помер, заким ще до того прийшло а Кітінґови удало ся втечи, заким ще міг сповнити дане приреченє. Тепер знав він лиш сам оден, в котрім місци на острові закопані скарби, але не мав нїяких средств, щоби їх дістати в свої руки. Наконець в девятих лїтах звірив ся він якомусь капітанови Боґе і поїхав з ним до Кокосового острова. Тут знайшли они скарби ненарушені, а щоби не звернути на себе підозріня, взяли з них лиш тілько, кілько могли двигнути без нїчиєї помочи. В дорозї до корабля прийшло між ними до суперечки, а відтак і до бійки, підчас котрої Боґе випав з лодки у воду і утопив ся. Кітінґа забрала залога корабля і він вернув до своєї вітчини, до Америки. Але заким він міг ще другий раз вибрати ся на остров, заскочила смерть і его, а він передав свою тайну капітанови Юрієви Гакетови, котрий також помер скорше, як міг подумати о викопаню скарбів. Гакет, умираючи, передав тайну о закопаних скарбах адміралови Паллїзерови. Чи Паллїзер не знав докладно місця, чи може вже перед ним хтось з успіхом перешукав остров, того вже не знати, досить, що адмірал Паллїзер був два рази на острові, але не знайшов нїчого. Перший раз їздив він туди на воєннім кораблї, а разом з ним був на окремім пароходї також брат капітана Гакета. Тодї шукали они через кілька недїль надармо за скарбами. Відтак їздив адмірал другий раз в 1903 р., але вже виробив був собі концесию від републики Коста Ріка, до котрої той остров належить. Здає ся, що тодї умисно задля сеї справи іменовано якогось Ліслера ґубернатором острова. Паллїзер зробив був в Коста Рікого угоду, після котрої не вільно було нїкому лиш єму шукати за скарбами, а коли би їх був знайшов, то половина зиску мала єму припасти, а друга половина републицї. Крім Паллїзера шукало скарбів на острові також і кількох Американцїв, але надармо. Як тепер показує ся, то на кораблї „Вероніка“ їздив сам льорд Фіцвіліям, а з ним і адмірал Паллїзер і полковник Картер. Чи они що знайшли і яка їм приключила ся пригода, не знати. Они мають дня 26 с. м. вернути до Льондону, і може аж тодї буде можна довідати ся щось докладнїйшого про їх поїздку за скарбами.

— **Дрібні вісти.** Із Станиславова від'їхав в понедїлок 24 п. піхоти на угорскі вибори. — В Старомійщинї пов. скалатского 14-лїтний наймит Михайло Яворский, випивши спору мірку горівки, застрілив ся з дубельтівки. — Радник краєвого суду Филемон Калитовский [посол до буковиньского сойму] одержав титул і характер радника висшого краєвого суду у Львові.

— —

— **Д-р К. Студиньский** просить нас о зазначенє, що его підпис на останнїй відозві в справі складок на будову театру має бути уміщений між підписами членів комітету для будови театру, а не в характері заступника голови наукового товариства ім. Шевченка.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

— **З Тов-а св. Петра.** На річ Тов-а св. Петра в місяци грудни прислали (в коронах) через декана буского о. Словицкого церкви: в Горпині і Сїльци беньковім по 5, церков в Убиєю 6, оо.: Кмицикевич, Лозиньский, Сивеньский, Бардин, Зельский, Курчаба, Купчиньский і Зельский по 2, а оо.: Питлик і Захарясевич по 1, о. Ґаваньский складку в церкві 5, через декана бобрецкого о. Штогрина церкви: Вибранівка, Бринцї церковні, Бринцї загірні, Лани, Серники ad Лани і Подярків по 5, а оо.: Дорош і Честиньский по 1, через декана підгаєцкого о. Лотоцкого церкви: Голгоче і Заставцї ad Голгоче по 5, інспектор шк. краєвий п. Левицкий 2, а о. Коритко 4, через відпоручника деканата скільского о. Качмарского церкви: Волосянка, Підгородцї, Орава і Погар по 5, учителька п-ї Грушка 2, а о. Ревакович і его жена Ольга по 1 К, о. Сембратович складку 7·20, о. Клубок 4, через декана аборівского о. Чумака церкви: Кудинцї, Беремівцї, Зборів і

Богданівка по 5, сьвященики деканату зборівского зворот неправно заплаченої кари стемплевої 12, а оо.: Ворачок, Тимкевич, Мизь і п-і Анна Тимкевич по 1, через декана Бобрецкого о. Штогрина громада Кнісело 13·38, церкви: Стрілиска і Кнісело по 5, пар. Стрілиск о. Фацієвич 1, а сотрудник о Фацієвич 2, дек. олеський о. Вінтоняк від церквей в Турі і Ожидові по 5, а від оо.: Герасимовича і Гутковского по 1, через відпоручника деканату золочівского о. Дудикевича церкви: Урлев, Храбузна, Скварява. Плісняни і Підлипці по 5, оо.: Коменда і Гутковский по 2, а оо: Гавришо і Малий по 1, через о. Бернацкого пароха Підборець церков Підборці 5, о. Бернацкий і его жена Емилія 3, а півець церковний Григорий Чорний і провізори Мельник, Яремко і Антонів по 2, церков в Миклашові 5, оо.: Глиньский і Темницкий по 1, оо.: Юрик, Пилипець, Стефанович, Гузар, Лежогубский, Лиско і сов. Гленицкий по 2, проф. релігії о. Лопатиньский з Тернополя від себе і своїх тов. 29; о. Леонтович від громади Зашків дек. ярчівского 5, проф. нім. ґімназиї: Савуляк, Плешкевич, Грушкевич, Скобельский, о. Ярема, сов. нам. Гавришкевич, оо.: Гродзиньский, Застарець і Павляк по 2, зворот запомоги церкви в Стоках ад Стрілки 400, дек. журавеньский о. Березовский від церквей в Обазници, Мелничи, Буянові і Лютинці по 5, а о. Гриневецкий 1, о. Мійский складку парохиян 5·60, о. Бачиньский 16, через о. Дудикевича з Плугова церкви: Годів і Струтин по 6, Золочів, Красносілці, Коровець, Розгадів, Риків і Угорці по 5, о. Демчук 2, оо. Грушка, Захарясевич Петровский, дек. ярчівский о. Пачовский цц. Гаї 8, Малехів 5, а від оо. Радкевича і Коновальця по 2, о. Степанів від церкви 6, а від себе 4, через декана ходорівского о. Кмицикевича: Перегівский, Озарко, Ілечко, Швед, Милиньский з Залесець, Гук, Бабій, Прокопяк, Тістик з Жирави по 1, а яко жертву парохіяне: Черча 20·50, Васючина 12·32, Воскресенець 8·24, Ліщини 30, Книгинич і Загіря 7·30, Псар 12·28, Деговоі 14·32, Сугрова і Вербиці 4, а оо. Ольш і Білиньский по 2, через дек. роздільского о. Строцкого церкви: Розвадів, Пісочна, Черниця, Кієвець і Вернинь по 6, церков в Рудниках 5, оо. Дикий, Кузьмич, Вергановский і Юрик по 2, Продзевич 4, а Строцкий 1, через декана збаражского о. Рейтаровского церкви: Ступки, Романівка, Черилів, Черниківці по 5, п-ні Курдидик 2, а оо. Чубатий, Михалевич, Курдидик і господар Яструбецкий з Лубянок по 1, через декана скалатского о. Герасимовича: б. Кордуба з Глібова 8, церков в Скалаті старім і о. Слюзар по 5, оо. Герасимович 3·60, Рейтаровский 3·20, Шидловский 2, Білиньский 3, Онуферко 3·70, Дяків, Ганкевич, Куницкий з Оріхівця і Куницкий з Камянки по 2, оо.: Чачковский 2·15, Мелешкевич 1, Пиндус 1·50, Пачовский 3·20, Слюзар і Ващишин по 4, а о. Буцик і церков в Козині по 6, совітник Грабовеньский жертву 2, через дек. ярчівского о. Пачовского церков Германів і о. Яблоньский по 2, надінжінер п. Мійский 10. — Залеглости за р. 1904 просимо присилати до 13 січня 1905, з котрим замикаємо рахунки за р. 1904. — *Виділ.*

Переписка Адміністрациї.

Вп. А. Ру. в Дн. Тепер вплачена решта за минулий рік і прийде нам за 1 квартал ще 8 К. — М. Ко. в Мп. За сей рік прийде нам ще 4 К. — Хв. Рус. Бес. в Зо. За 1904 належить ся нам ще 13 К. — Е. Ли. в Ко. Тепер вплачено за біжучий квартал. — В. Си. в Ка. но. За минулий рік прийде нам ще 8, а за біжучий квартал 8, тож разом 16 К. — М. К. в Ху. На сей рік зістало з одержаних гроший 1 К 30 с. — — Л. Ле. в Кн. Одержано і дякуємо. — І. Ку в Сп. к Ко. За минулий рік належить ся нам ще 2, а за біжучий квартал 8, тож разом 10 К. — Хв. Чит. Пр. в Уг. до. Тепер вплачено за 4 квартал 1904 а не 1 квартал 1905. — Л. Яр. в Ко. Одержано і прийде нам за рік 1904 ще 6 К 5 с. — Е. Да. в Іс. За рік 1904 вирівнано тепер все. — М. Зу. в Мш Гроші Товариству педаґоґічному по 1 короні зістали доручені 5 січня 1903 і 11 січня 1904. — Г. Па. в Го. На театр 4 К, одержано. — І. Да. в Ту. Просимо о подане року, за котрий Народна Рада членьску вкладку від Вас упоминає ся. — С. Га. в. Ос. Просимо звернути ся вкрост до Товариства наукового ім. Шевченка і Просьвіти у Львові о потрібні Вам книжки.

Календар: Завтра гр.-кат.: С. С. Отців сп. Зах. рим.-кат.: Іванн Золот. Позавтра гр.-кат.: Павла тив. рим.-кат.: Кароля Великого.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Ґвада" ул. Францішканьска) в четвер дня 26 січня на дохід товариства підмоги молодіжи шкільної „Руслан": „Хазяїн" комедия в 4 д. Карпенка-Карого, — в суботу дня 28 січня, „Сорочиньский ярмарок" оперета в 3 д. за Гоголем, музика Гротенка — в неділю дня 23 січня „Сватання на Гончарівці" оперета в 3 д. Гр. Квітки-Основяненка, — ві второк дня 31 січня на дохід „Захоронки" „Професор Хитрий" комедия в 3 д. О. Ернеста, перерібка з німецкого О. Левицкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком неділь і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслідком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1. в дні звич. за вголошеньем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол від 3—5.

Надіслане.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3 5 пополудни **ул. Академічна ч. 26.** 314

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 5—40

Інкасо векслїв і переказів

на заграничні місця і на провінцию

приймають 207о

Сокаль і Лїлїен

банковий дім і контора виміни.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Коперкицкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри,** цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Конкурс.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта" у Львові розписує отсим конкурс на стипендийну запомогу імени **Тараса Шевченка** на рік 1905 в квоті 200 корон.

I. О сю запомогу стипендийну могуть убігати ся передовсім убогі талановиті літерати і артисти рускої народности, як також убога талановита молодіж рускої народности, що по укінченю шкіл висших віддає ся специяльним студиям науковим.

II. Отсю запомогу стипендийну буде надавати Головний Виділ Товариства „Просьвіта" і виплачувати в двох піврічних ратах по 100 корон.

III. Подання о надане сеї запомоги стипендийної належить вносити разом з вказаними прилогами до Головного Виділу Товариства „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10) найдальше до 15 лютого 1905.

Вкінци примічає ся, що конкурс сей оголошує ся по раз другий з причини похибок в першім конкурсі, а подання внесені на перший конкурс суть важні для нинїшного конкурсу.

У Львові дня 10 січня 1905.

За Головний Виділ Товариства „Просьвіта":

Юліян Романчук голова. *Іван Яримович* секретар 2—3

Курс Львівский

з дня 26 н. ст. січня 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	543 —	553 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зелїз. гал. Кар. Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Иеси по 200 зр.	581 —	90 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 19½ прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	—
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 20	99 9
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. в.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 8	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позички м. Львова 4% по 200 корон	97 40	97 —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 2[illegible]
100 Рублїв срібних	250	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 30	7 9

Ученики або академіки знайдуть мешкане з віктом. Личаківска 19. I. 74 4—6

Ученик висшої ґімназ. вправний інструктор, глядає лекциї на село. Близші відомости в Редакциї. 2—3

Образки сьвятих

дуже хороші і дешево! Аркушами на однім аркуши 72—110 образків з рускими написями і без написів! Оден аркуш по 44 сот. Образки більшого формату від 18 цент. висоти і 53 цент. ширини в цїні від 6 сот. до 1 корони. Ті послїдні олїйними красками. Також дуже добрі бритви по 2 корони продає **Руска торговля Теодора Литвина в Зборові.** 78 2-2

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 8—60

Дістати можна всюди

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Новість-сїнники „Шлїма" з соломи препарованої по зр. 6 і 7; вистелювані травою морскою або волосїнням по зр 10, 12, до зр. 20.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матерацїв 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інститутї для дївчат в Перемишли.

КОМАР

двотиждневник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Руси. Видає і за редакцию одвічає: *Іван Кунцевич.*

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і Адміністрация: *Львів, ул Собіщина ч. 3.*

Оповістка.

Заходом академ. тов. „Січ" в Чернівцях (перед тим „Молода Україна"), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях, переклав В. Симович. Ціна 60 сот.

2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька", оповідане, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із гуцульского житя Ціна 60 сот.

4. Теодот Галїп: „Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.

5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

7. Максим Горкий „Міщани", сцена в домі Бевсемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Ціна 1 кор.

Видання 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки з Чернівцях у Онеляка Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

ОГОЛОШЕНЄ.

Сим подаємо до відомости загальної, що

III. Загальні Збори Товариства „КАСА ПОЗИЧКОВА"

в Ольшаници

товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 16 лютого 1905 р. н. ст. о год. 2 по полудни в комнаті „Каса позичкова" в Ольшаници з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Справоздане Дирекциї з діяльности і рахунків за рік 1904
3. Справоздане Комісиї контрольної.
4. Уділене Дирекциї і Радї надзираючій абсолюториї.
5. Розділ чистого зиску і ухвалене дивіденди.
6. Вибір двох членів Ради Надзираючої.
7. Вибір Комісиї контрольної на р. 1905.
8. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. Право голосу мають лиш члени, котрі уплатили цїлий уділ в сумі 10 Кор.

Ольшаниця дня 24 січня 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ

Г. Сорока заступник секретаря. 81 2—3 *Козек* предсїдатель.

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпечене рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 9·40*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*,
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*,
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*,
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·03.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні

з Врухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передпокуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·03 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча	6·48, 2·09, 9·21*, 11·24*,
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*,
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 8·40.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·53.
„ Чернівців	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	8·05 10·05*.
„ Ряшева	8·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*, 11·10* [тілько що неділї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Врухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передпокуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·06 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передпокуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, вокзал Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 10. Львів Пятниця 14 (27) Січня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzwski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Спішать ся...

Новий міністер-президент — як ми подали вчера за Gazet'ою Narodow'ою — мав заявити презесови польского кола, що єго „обовязують усї обіцянки д-ра Кербера“ і польске коло рішило, користаючи з того, предложити бар. Ґавчови жаданя „краю“. Що між тими жаданями „краю“ одно з перших місць займає предложене до цїсарскої санкциї закону о рентових оселях, як і загалом апробата цїлого сего антіруского кольонїзацийного проєкту через центральне правительство, про се нема що сумнївати ся А що панам-Полякам спішно з поладнанєм сеї справи у Відни, поки там вони конче потрібні і поки корисна для них констеляция, се можна виміркувати із дописи зі Львова, поміщеної в сїй справі саме у вчерашнім числї „Czas'у“. Допись та, як звичайно дописи Czas'у в того рода справах, походить певне з найавторитетнїйших польских кругів, а тим самим може бути для нас вказівкою про інтензивність польских заходів в тій справі.

Після дописи Czas'у до видїлу краєвого мало вплинути, мимо того, що закон о рентових оселях ще не санкціонований, стілько зголошень о подачу условин для одержаня рентової позички, що видїл краєвий звернув ся до правительства з прозьбою о приспішенє цїсарскої санкциї для сего закона, а заразом о предложенє парляментови тих законопроєктів, котрих ухваленє має рентовій акциї запевнити ріжні пільги та привілеї.

До тих законопроєктів іменно належать:

1) Законопроєкт о субсидиярній поруцї держави за опроцентованє рентових листів їх посїдачам;

2) Законопроєкт о наданю рент. краєв. комісиї права полїтичної еґзекуциї для загальних рат;

3) Законопроєкт о звільненю краєв. рент. комісиї від стемплевих оплат від усїх єї подань до властий, з виїмкою подань в поступованю судово споровім;

4) Законопроєкт о звільненю від належитости від скриптів довжних та від оплати гіпотечної в случаю удїленя позички на цїли, вичислені в § 2-ім точка с) закону о рент. оселях, се єсть: на сплату цїни купна або єї части, як і инших коштів набутя господарства або набутя части господарства від инших співвласників, або в разї набутя ґрунтів, що мають получити ся в одну цїлість або прилучити ся до посїлости.

Крім тих справ, які можуть бути полагоджені лише дорогою парляментарного закону, є ще кілька квестий, дотикаючих рентових осель, які мають бути полагоджені дорогою мінїстерияльних розпоряджень. Се суть справи: побільшеня числа ґеометрів евіденцийних та полекш що до а) підтягненя рент. листів під постанови закону з 1901 р. о низшій стопі рент. податку; б) скороченя поступованя при вимірі полекш в належитостях конверзийних для тих рент. позичок, що мають прикмети конверзийних, і признаня права безпроцентової проволоки в оплачуваню належитостий безпосередних, та в) признаня квітам на сплату капіталу і процентів від рент. листів полекш з закону з р. 1865.

Коли те все краєвий видїл узискає, тодї доперва буде міг приступити до передвступних праць над введенєм в житє закону о рент. оселях а іменно до оброблення реґулямінів, інструкций і загалом до введеня закону рентового в житє.

Як з скомбінованих заходів видїлу краєвого і польского кола виходить, то небезпека санкціонованя антіруского кольонїзацийного закону та виданя додаткових законів і розпоряджень уже за дверима. Тож звертаючи на се увагу нашого загалу, можемо не сумнївати ся, що рускі парляментарні посли займуть ся горячо сею справою та звернуть ся до правительства, а іменно до єго керманича, з представленєм властивих цїлий закону та опінїї всего руского населеня краю о сїм законї.

Против закону о рент оселях, як антіруского закону кольонїзацийного, заопонував усїма законними способами весь руский народ без огляду на стани і партиї. Против него заявила ся вся руска преса, сотки руских віч та руских полїтичних товариств, тисячі письменних протестів, закон о рент. оселях поборювали з усею рішучостию рускі соймові посли, демонструючи против него ще перед трема роками першою сецесиєю зі сойму Закон сей, як вимірений против еґзистенциї руского народу осудило отже все руске населенє краю, весь руский народ

і наші парляментарні заступники певне звернуть увагу правительства, що предкладаючи закон о рентових оселях до монаршої санкциї, воно виступає против одного цїлого народу держави, та прикладає топір до коріня єго національної еґзистенциї.

Приватна ґімназия в Яворові.

Коли починає ся в „Дїлї“ дискусия про закладанє приватних, українських ґімназий, подаю від себе історию заходів у заснованю приватної ґімназиї в Яворові. Ся істория, по моїй думцї, є сумною сторінкою з нашої традицийної байдужности, нерішучости, крихких, хвилевих зворушень і одушевлень. Хто винен, що не дійшло до основаня приватної ґімназиї в Яворові? Відповідь: Львівскі люди. Чому? Докази:

Три роки тому старав ся посадник міста Яворова оснувати реальну середну школу з польскою мовою викладовою. Правительственні власти згоджували ся, предкладали кошти і жадали від нього полагодженя деяких формальностий, як от згоди видїлу повітового і ин. Бурмістр хотів себе показати на стільки ввічливим, що все в містї робить у злуцї з міщаньством, тим то скликав віче, щоби дістати його апробату на свої стараня. Я дізнавши ся про те, позаходив ся з иншими людьми, що вічу надало характер рускій, що тут ухвалено робити заходи за заснованєм української ґімназиї. Виготовлено петицию в українській мові, маґістрат дав свою печатку на неї [маршалок повіта дуже загнївав ся на маґістрат і на мене] і відослано до сойму, а поки-що порішено заснувати приватну ґімназию. Я з міщаньством нараджую ся, роблю все потрібне; аж тут одного дня дістаю письмо від Управи Народного Комітета явити ся у Львові, щоб обговорити справу приватної ґімназиї в Яворові. Втішив ся я незвичайно, що буду мати підмогу у фахових, досьвідних людий в так важному дїлї. Приїзджаю до Львова, йду між зібраних, бачу на лицях усїх велике заінтересованє й одушевленє. Гаразд — буде ґімназия в Яворові! Рада в раду: має бути, мусить бути приватна ґімназия в Яворові! Вибрано специяльний комітет. Члени мали виготовити відозву до народа для збираня потрібних фондів, вишукати учителїв, директора; зголосили ся зараз таки деякі жертводавцї Менї припоручено підготовити міщаньство, раду громадську, щоб дали льокаль, сьвітло й опал. З тим розійшли ся ми. Я допровадив до того, що радо жертвовано на приватну ґімназию льокаль, сьвітло й опал; учеників знайшло ся стільки, що від разу можна було розпочати дві кляси: першу і другу. Жду я спільно з міщаньством звістки зі Львова. Нема і нема. Нїчого не видко, нїчого не чути! Що се знова? В половинї вакаций їду до Львова, щоб переконати ся, що чинить ся зі специяльним комітетом? Йду до одного чоловіка, що був вибраний до специяльного комітету. Сей заявляє менї, що тим займає ся хто инший; йду я до того иншого, а той відсилає мене знову до иншого. Втомив ся я, спотив ся, шукаючи тих „инших“, аж під конець зашкандибав я до п. Ол. Борковского. Питаю ся, задиханий, ввічливо, що чувати з приватною ґімназиєю в Яворові, чи вже все готове, бо я виповнив своє, а тут короткий час. П. Борковский махнув рукою, з чого я догадав ся, що мабуть зле йде дїло. Відтак п. директор став викладати фахово, широко, детально приписи, яких виповненя домагає ся правительство при основаню приватних, середних шкіл; згадав про величезні кошти на шкільні оплати, вписові такси і такси іспитові. Тут виложив менї все те, що поміщене в 8 ч. „Дїла“. Подиктувавши менї параґрафи, виймає грубезну книжку, мабуть статистику австрийских учителїв; відчитав щось двох-трох учителїв і заявляє до кождого: Я собі думав, що не піде той і сей не піде; подає фіктивні здогади. Сї останні слова мене дуже вразили і озлобили! Як молодший не вдавав ся я в дискусию зі старшим чоловіком. Цїлий отже специяльний комітет зробив стілько, що оден його член зволив ласкаво подумати, а не схотїв бодай переписного листка написати до кількох учителїв старших і молодших, чи не зважились би вони піти служити за доброю платнею до приватної ґімназиї в Яворові? Специяльний комітет сим робом виставив мене на посьміховиско в очах яворівскої громади і її печаливих опікунів. Коли Ви, Пане Директор, хотїли лише думати не знаю, чи за себе, чи за всїх, то треба було мене зараз на другий день повідомити, а певно, що я був би инакше подумав і вже другий рік була-б істнувала приватна ґімназия...

Не беру ся опрокидувати доказів п. Борковского проти основуваня приватних ґімназий, думаю, що се зробить хто більш фаховий і більш досьвідний. Зазначу лише, що кожде дїло перед своїм здійсненєм видаєть ся немислимим, неуспішним... Треба спрібувати. Иноді люди й житє віддають для ризикованих проб, чом же би й тут не спрібувати? Три, чотири тисячі варто було жертвувати на спробу для так важного дїла, як приватна ґімназия, а ще до того в Яворові! Пригадую собі, що коли я скликав людий на нараду в справі основаня бурси в Яворові, старший учитель ґімназиї питає ся мене, кілько маю призбираного гроша на сю цїль? Я відповідаю: ще не маю нїчого. Учитель усьміхнув ся і сказав іронїчно перед зібраним міщаньством: не буде з тої муки хлїба; треба мати три, чотири чисячі до такого дїла! Я не зразив ся його скептицизмом, забрав ся до роботи і бурса увійшла в житє і істнує до нинї, виславши вже кількох учеників до ґімназиї. Скаже дехто, бурса инша річ, а инша ґімназия. Коли так, то треба би иншої роботи! Тут уся розвязка...

Правда, у нас тепер у модї обєктивне розважуванє, глибокий критицизм... Колись присягала у Відни прилюдно, публично академічна молодїж, що коли власти не дадуть унїверситета, то вона піде в народ, щоб спільно з народними масами вибороти найвисшу сьвятиню науки. Та вкоротцї показало ся, що ся молодїж тільки на словах страх поступова, революцийна, трудяща.. Тепер молодїж академічна тільки роздумує про унїверситет! Роздумують розважно полїтики, роздумує і низша братия...

Гарна будучність, нема що казати!

Юрий Кміт.

Для поясненя і доповненя повисшої дописи уважаю за потрібне сказати кілька слів.

Згадану в дописи розмову з о. Кмітом мав я, о скілько ще тямлю, на улици. Я пере-

---

І. Н. ПОТАПЕНКО.

Гордість.

Не було дня, щоби Івасик не чув того говореня.

Властиво говорила Олена, єго мати. Олена була жінка добра, голос у неї був ніжний, жалібний, і она всегда говорила, що нїчого не хотїла-б так на сьвітї як того, щоби всегда і всї рішучо жили в згодї і супокою.

Не знати, на що їй се було так потрібне і чому она ставила таке широке питанє.

Може бути, досить було-б і сего, коли би мешканцї села Безхатого жили в згодї, бо в дійсности они постійно сварили ся і дерлись між собою, і близькі сусїди вічно підставляли один другому ногу. Но таке вже в Олени було добре і ніжне серце.

І от вже з пів року, як она хоть раз в тиждень, а таки скаже свому мужеви Каленику:

— Ей, Каленик, добре би ти зробив, коли-б помирив ся з батьком. Справдї — добре. Ну, щож се за житє таке? Ми тут живемо на селї, а батько твій один, як палець, в млинї віку свого доживає. Чи видїв кто таке?

То йди до млина, та поклони ся єму до ніг... Він то любить... Він тобі за се сю кишеню віддасть. Ну, а я таки не піду. Не стану кланяти ся.

— Е, кланяти ся. Таж він тобі батько!

— А хотьби і батько. Тай у мене свій батько є. У него свій, а у мене свій.

— Піди, Каленик... Нехай буде по християньски, — настійчиво говорила Олена...

— Таки не піду. Сказав: не піду, то й не піду. — Так відповідав своїй жінцї Каленик.

Завзятий чоловік був Каленик. Цїлий він вдав ся в свого батька. І з лиця дуже був на него похожий.

Такий сам високий, товстий і плечистий... Такі самі жилаві, спрацьовані руки, і такий-же охочий був до роботи.

Вже-ж то про него справдї можна було сказати, що він хозяїн кождого робітника перевисшить. Тому-то і хозяйство йшло єму так, що і поміщик позавидував би. Всього у нього було: і пшениця, і півдесятка коров, і свинї з поросятами, і трійка коний, і пять пар волів, і птицї домашної подостатком, і здоровий „шматок овець“.

А батько єго Охрим жив в млинї. Млин стояв за селом на високім горбі і молов муку для цїлого села. Був він у спільнім посїданю Охрима з сином а навіть властиво належав до сина тому, що Охрим ще тогдї, як Каленик ж нив ся з Оленою, будучи в веселім настрою духа, сказав:

— А млин я тобі, Каленик, дарую, ну так прямо дарую... На що він менї? Менї він вже все своє вимолов. А кормити мене будеш ти.

Но, кажучи се, Охрим не думав передавати синови млина і по давному сповняв всї обовязки мельника — брав зерно, молов єго на муку і брав для себе часть муки, котра належалась єму за мливо, або гроші, коли платили грішми.

Значить, нїчого не змінило ся. І так минуло вже много лїт. А Каленику було се обидно, і раз він не стерпів і сказав батькови:

— Що там у вас, тату, дїє ся в млинї? Я нїчого і не знаю.

— А на що тобі знати, коли я знаю? — відрубав Охрим. — Я в млинї своє дїло роблю, то і немішай ся в мої дїла.

— Та так оно, тату, так — озвав ся Каленик, — та все таки я господар млина, то і менї випадає втрутити там свій ніс.

І, розуміє ся, Каленик не надїяв ся того, що вийде з єго слів. Старий Охрим випрямив ся, шпурнув на стіл ложку, було се в часї обіду, і сказав:

— Ну, так то оно: або я господар, то і буду господарувати, як знаю, або ти, тогди заберу я свої дорібки і піду блукати ся по сьвіту, буду ходити по монастирях і з милостинї жити, от як оно.

Таж ви се самі, тату, сказали...

— Сказати я сказав, та не знав я, що вийде се на мою голову.

— Непотрібно ви сердитесь, тату... — зачала приязно Олена.

Но Охрим різко перебив їй:

— Сердитись я не серджу ся, а тілько х їба вашого я їсти більше не хочу. Прощайте! І вставши з за стола, він тричі перехрестив ся до образів, взяв шапку, свиту і вийшов з хати. З того часу Каленик і Олена єго не видїли. А сидїв він в млинї і молов муку, і всї знали, що межи сином і батьком пішла суперечка, що они нїколи не видять ся, а як се скінчить ся, незвісно.

Івасик тужив за дїдусем. Каленик всегда занятий був хозяйством. У Олени також було подостатком дїла, нїкому було заняти ся хлопцем. А дїд, коли був з ними, спочивав на свободї. Дїдови було вже лїт з шістьдесять, но був він ще кріпкий і здоров; но було се вже так постановлено, щоби старий батько при синї відпочивав. І у дїда було много свобідного часу. Одиноке, чим він займав ся, то сад в лїтню пору. Він тогдї і на житло переносив ся в курінь, котрий сам собі робив з трави, соломи і хворосту. Но для Івасика був се найкрасший час. Понад все любив він свобідне житє в куренї. Він також покидав хату і через цїле лїто жив разом з дїдом у куренї.

Скілько чудних утїх випадало на єго долю за лїто! З дїдом, з двома кудлатими собаками, они ходили по саду від рана до вечера, оглядали дерева, підтинали їх. А коли зачали дозрівати яблока, то перші, ще не дозрілі, діставали ся Івасикови. На єго услуги були овочеві корчі. Разом слїдили они за роботою пчіл в двох десятках улиів. Дїд не бояв ся пчіл тому, що они єго знали, а і Івасика они не зачіпали тому, що привикли до нього. А птицї, що вили гнїзда межи галузями високих топіль! Івасик знав кожду з них. По більшій части були то ворони, но лучали ся і сороки, котрих Івасик називав шпаками. А були ще й пестрі ріжноцьвітні птицї, котрі жили в дуплах дерев.

Івасик вдрапував ся на дерева, заглядав в гнїзда; слїдив за житєм птиць. А ще під садом плила річка, в котрій було много риб. Дїд закидав сїти, а Івасикови справляло велику втїху витяганє з них риби, яка попала. І без всего того остав Івасик з переходом дїда до млина. Лїто цїлком пропало для него. Каленикови нїкуди було бавити ся садом, і він віддав єго в аренду, а арендатор бу-

довсім звернув увагу на брак учителів, замітивши, що заздалегідь треба би упевнити ся о учителів не тілько для першої кляси на найблизший рік, але й на дальші роки — у всякім разі бодай для чотирох кляс — бо инакше можна виставити ся на таку евентуальність, що за два роки випало би школу замкнути. Я вийняв з кишені мій записник, а з него карточку, на котрій мав списаних всіх учителів Русинів, від емеритованих почавши аж до наймолодших; а відчитуючи назвиска, говорив я: „Романчук не піде, Лашкевич так само; той а той не здалий вже до роботи; того не могли би ми брати“ і т. д. і т. д. Я не відчитав, що правда, всіх, бо на улици нїяк було; але що майже всіх учителів Русинів знаю особисто, то й закінчив я коротко, що навіть для одної кляси не виджу можности роздобути учителів — хочби в найблизших роках. Розуміє ся, що о. Кмітови, коли не згоджував ся зі мною, свобідно було взяти від мене карточку і переконати ся самому, хоч би прийшло єму й розписати листи чи карточки до тих, до кого охотів би.

Сеї одної „дрібної“ перешкоди було для мене досить, щоби перестати й думати про справу. А те, що я потім говорив о. Кмітови про всїлякі оплати, було лише виразом моїх сумнїв що до сподїваної фреквенциї в проектованій приватній школї; але того не уважав я за перешкоду до заходів коло заложеня такої школи.

Нинї могу лише жалувати, що я вдав ся тогдї в справу; бо, як би не те, могли ми нинї мати вже факт, по котрім нікому вже не приходила би фантазия говорити про закладане приватних руских ґімназий.

А. Борковский.

Революция в Росиї

До Льондона доносять з Петербурга, що в послїдних днях прийшло між царем а великими князями до острого конфлїкту. Вел. князї загадали скинути царя з престола а посадити на нїм в. кн. Володимира, котрий між в. князями має богато горячих прихильників. Щоби обурити населене на царя і захитати до него довіре, справлено в недїлю різню, аби потому тим лекше, опираючи ся на невдоволеню населеня, скинути Николая, а посадити Володимира. В Парижи також кружать такі вісти. Цариця хотїла з дїтьми виїхати до Копенгаги, цар також мав охоту утїкати, але вел. князї грозьбами присилували его лишити ся. До Кельну доносять з Копенгаги, що цариця таки приїде там з дїтьми. Вість о замордованю в. кн. Сергія має бути неправдива.

Петербург поволи успокоює ся, робітники вертають до працї. Полїция тимчасом ревідує доми, арештує і запозває вязниці масами інтелїґенциї, особливо студентами і лїтератами.

Оногди були у Мірского видавцї дневників під проводом редактора „Нов. Врем.“, Суворіна. Суворін сказав: „Єще сим разом військо могло побідити, але коли би знайшло ся 5 відважних людий, котрі уконституовали би ся яко провізоричне правительство, то ті заворушеня инакше скінчили би ся. Доперва тепер розумію історию Дмитрія Самозванця. Бачу, що народ в тяжких хвилях впадає в обнятя кождого провідника, котрий має енерґію“. Дальше зазначив Суворін, що окрім царского правительства, є в Росиї підземне правительство чиновниче, котре самовільно гнете народ і доводить до розпуки. Винною сего підземного правительства є слабість, яку сильна Росия виказала з слабим Японом. Давить ся дану царем свободу преси, против царскої волї віддало ся пресу під цензуру. Як довго такий стан не буде знесений, так довго не може бути бесїди о спокою в суспільности. До кровавих подій недїльних було би не прийшло, якби військо не стріляло до безборонної товпи і якби преса була могла свобідно просьвічувати масу. Длятого представителї преси просять Мірского, щоби предложив цареви їх просьбу і представив єму, що одиноким виходом з теперішного положеня є скликане національного збору і свобода преси.

Мірский відповів, що першим услівем, заки зачне ся говорити о реформах, є привернене спокою. Події послїдних днів унеможливили поки що дальшу працю над реформами. Запевнив представителїв преси, що до нарад комітету мінїстрів в справі реформи пресового закона будуть допущені також представителї преси і лїтератури. Що до національного збору, мінїстер відповів коротко: „О реформах не можна говорити так довго, як довго війна з Японом не скінчить ся побідою Росиї“. В довірочній розмові Мірский заявив, що тепер не можливе навіть знесене полїцийної цензури, але она буде коротко тревати, бо урядники тепер мусять знати, що дневники пишуть.

Давнїйші телеґрами донесли були, що о. Гапон виїхав до Москви і там орґанізує страйк. Нинїшні телеґрами доносять, що він лежить тяжко ранений в петербурґскім шпитали і як виздоровіє, буде поставлений перед военний суд за підбурюване робітників против державної власти.

Чотирнацять членів симбірского земства ухвалило резолюцию, в котрій безпощадно критикують теперішний лад полїтичний в Росиї, і називають злочином супротив вітчини се, що правительство злегковажило собі ухвали з'їзду земцїв. Ухвала домагає ся рішучо виборчого законодатного тїла, яко одинокого ратунку для Росиї. Таврицке земство ухвалило адресу до царя з жаданем надання конституциї.

На засїданю міскої ради в Петербурзї оден радний поставив внесене о висказане обуреня за се, що військо стріляло до народу, бо таке поступоване підкопує підвалини суспільного ладу. Внесене домагало ся також ухвалення 25.000 рублів для ранених і для родин по убитих. Коли голова ради Дурново не хотїв отворити над внесенем дискусиї, оден радний вніс о завотоване тих 25.000 рублів без дискусиї. Ухвалено також 2000 рублів на поліпшене міских амбулянсів і на поміч раненим, якби різня повторила ся.

Телеґрами.

Париж. В Ковнї ґенеральний страйк. Трамваї не курсують. Страйк в Ревлю розширив ся також на Лїбаву і Риґу. В Саратові не вийшли вчера дневники. Спокою доси не забурено.

Риґа. Тут загальний страйк. Дневники не вийшли. В кількох точках міста відбули ся демонстрациї. В Тукумі прийшло до бійки з військом. Убито 30 осіб. Два вояки і оден полїцийний урядник тяжко ранені. В Лїбаві робітники поперетинали телеґрафічні дроти. В деяких фабриках повбивано шиби.

Гельсінґфорс. Полїция заатакувала демонструючих робітників. Ранено 10 осіб в голову, оден трафлений кулию в груди. Два полїцаї ранені револьверовими кулями.

Париж. Похорони відбувають ся під військовою ескортою. В жаднім похоронї не може взяти участи більше нїж 12 осіб. В середу похоронено о 15 км. від Петербурга 45 жертв недїльної різнї. По похоронї вдерли ся на кладовище робітники, щоби товаришів екгумувати і відтак справити їм торжественний похорон. Військо розігнало робітників.

Берлїн. Оден з заграничних амбасадорів мав вчера бути в Царскім Селї і предложив цареви довірочний, але вірний рапорт о подіях Петербурзї. Цар мав бути дуже зворушений, читаючи сей рапорт. Вчера увільнено богато арештованих осіб. Робітники мали вчера повісити 7 студентів, (??) котрі були провідниками робітників, а котрих они підозрівали о зраду.

З Ради державної.

Вчерашне засїдане палати послів було тим замітне, що полагоджено остатні наглі внесеня, які ще лишили ся, і приступлено до дневного порядку, до закону о запомогах.

Насамперед відкинено наглість внесень п. Фресля в справі 8-годинного робочого дня, в справі нагород для резервістів і в справі доріжнї пожиги. Дальше п. Хоц відступив від свого наглого внесеня в справі заложеня у Відни торговельних і промислових шкіл з ческим язиком викладовим, а п. Брайтер від внесеня в справі incomptabilitatis послів. Потім президент палати заявив, що в порозуміню з п. Хоцом передав запомоговій комісиї его внесене в справі несеня помочи населеню, дїткненому елементарними нещастями. Опісля принято наглість внесень і само внесене п. Валевского о вибір слїдчої комісиї, котра має розслїдити пороблені єму закиди. Наконець п. Брайтер відступив від свого наглого внесеня в справі вибору комісиї, котра би мала розслїдити справу надуживання мандатів послами Водзїцвим, Єнджейовичем, Немонтовским, Малаховским і Валевским.

З черги приступлено до нарад над проєктом правительства в справі запомог.

Президент мінїстрів бар. Ґавч просить палату, щоби прилучила ся до внесеня буджетової комісиї, бо правительству дуже на тім залежить, щоби чим скорійше можна подати поміч населеню, так тяжко навіщеному нещастями. Длятого правительство змінило свій проєкт о стілько, що вже з сею справою не вяже рефондациї видатків з р. 1903 і 1904, пороблених на разї з касових запасів на покрите рат державного довгу. Правительство вкладить в тій другій справі окремий проєкт і внесе его палатї.

Референт меншости комісиї п. Скене заявив, що з уваги на заяву бар. Ґавча відступає від внесеня меншости.

На тім перервано наради. Наступили ще два запити. П. Еленбоґен запитує голову зелїзничої комісиї в справі додаткових кредитів на будову альпейских зелїзниць, підвисшених о 70—112% від первісно прелїмінованих, і протестує против того, щоби будовано зелїзницї за 150 мілїонів, а палата щоби не могла в тій справі ухвалити. Бесїдник жадає, щоби зелїзнича комісия заняла ся тою справою і щоби таким ненормальним річам положено конець.

П. Брайтер запитує президента палати, чи він готов з нагоди недїльних петербурских подій висказати симпатию тому населеню російского царства, котре проливало свою кров, щоби від автократичної системи здобути бодай тїнь свободи і прав. Коли би президент не схотїв сего зробити, то бесїдник просить запитати палату, чи може вона не уважала би за відповідне висказати свою симпатию борцям за свободу.

На те відповів президент: Добре розумію те зацікавлене, яке цїлий сьвіт оказує на події в Росиї, але уважаю за невідповідне, щоби тут розправляти о внутрішних справах держави, з нами подруженої.

Коли п. Брайтер відкликав ся до палати, заявив президент, що по мисли реґуляміну від заяви президента нема відклику до палати.

На тім скінчило ся засїдане. Наступуюче назначене на нинї.

Парляментарна комісия польского кола буде мати сими днями нараду з бар. Ґавчом в справі „галицких потреб“, а передовсїм в справі каналів, щоби запевнити собі фонди на канал до Кракова. Крім того хоче комісия упевнити ся, чи бар. Ґавч приймає зобовязане свого попередника в справі удержавленя північної зелїзницї. Також буде бесїда о „инших“ еще важних „економічних“ жаданях.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Вибори на Угорщинї.

Будапешт. Вчерашні вибори на Угорщинї скінчили ся погромом лїберальної партиї, котра стратила 51 мандатів. Вибрано: лїбералів 114, кошутівців 113 [зискали 42 мандатів], лїберальних дисидентів 20 [зискали 1], з партиї Банфія 10 [зискали 5], диких 3 [стратили 2], людовців 15 [зискали 3], национала 1 [стратили 2]. Відбудуть ся еще 4 тіснїйші вибори. З мінїстрів упав Ніеронїмій. Мінїстер мінїстерства Пльос приходить до тіснїйшого вибору з Кошутівцем. При першім голосованю оба дістали рівне число голосів. Тіса буде мати більшість, але еще меншу, як перед розвязанем сойму.

Фельвінез. Опозицийні виборцї підпалили кілька домів

Будапешт. В Валькочу опозицийні виборцї застрілили жандарма. Арештовано 10 осіб.

Торговельний договор.

Берлїн. Торговельний договор між Австро-Угорщиною а Німоччиною вже підписано вчера вечером.

Македонїя.

Царгород. Ґенеральний інспектор Гільмі-баша одержав від порти наказ заключеня контрактів з новоіменованими чужими офіцирами македоньскої жандармериї, без додатку, що они призначені лише до реорґанїзациї, бо против сеї клявзулї запротестували амбасадори держав.

Війна.

Токіо. Японцї сконфіскували угорский пароход, котрий виплив з Кардіфу з ладунком вугля і віз его до Владивостока.

Петербург. Тут говорять, що Японцї побили команданта другої армії манджурскої Ґріпенберґа, котрий з більшими силами виконав підїзд против Японців.

НОВИНКИ.

— **Двояка „спренжистосць“.** З Перемишля пишуть нам: Нераз читало ся в „Дїлї“ зовсїм оправдані нарікання, що рускі ґімназиї у Львові та в Перемишли є переповнені, деякі кляси чи їх відділи числять вдвоє або втроє тілько учеників, кілько допускають шкільні приписи. Апелювало ся при тій нагоді все до компетентних властий, аби зарадили лиху, але без успіху. От тепер в тутешній рускій ґімназиї страшно переповнені кляси I а і б, так що наука в них неможлива, така V кляса числить поверх 70 учеників, а VII кл. 58! Краєва рада шкільна вправдї признала ще з початком шкільного року потребу подїлити V клясу на два відділи, але цїле дїло відтак з'їґноровано. Нїби вели ся якісь пертрактациї о наем льокалю, нїби чинш мав видати ся за високий і скінчило ся на нїчім. А тимчасом ученики дусять ся в тїсних клясах, а як наука через те недомагає, не треба богато розводити ся. Дивно, що краєва рада шкільна не годна якось в тім случаю здобути ся на таку енерґію, якою все визначає ся, коли ходить пр. о усунене чогось, що в її понятю являє ся небезпечним з огляду „народовосцьовеґо люб сполечнеґо“... [гляди; промова намісника в соймі!] Не вже звісна „спренжистосць“ деяких осіб служить до чого иншого в ґімназиях польских а до чого иншого в ґімназиях руских?! — *Русин.*

— **Загальний збір членів читальнї „Просьвіти“ у Львові на Жовківскім передмістю** відбув ся в недїлю, 22 с. м. при досить численній участи мешканців того-ж передмістя. Вибрано новий виділ на рік 1905, до котрого увійшли: о. Мохнацкий Стефан яко голова (вибраний на ново), п. Трильовский Іван яко заступник голови, п. Равлюк Василь, яко секретар (вибраний на ново), п. Крит Атанас яко касиєр, п. Стродкий Володимир яко бібліотекар, п. Панас Олекса яко господар і п. Воцьора Іван. Із звіту уступившого виділу піднести належить, що та читальня вже в першім роцї свого істнованя розвинула живу просьвітну дїяльність, придбала 133 членів, а помимо дуже дрібних членьских вкладок (по 20 сотиків місячно) і значних в тій рубрицї залеглостий, мала за 9 місяців свого житя поверх 600 корон доходу, придбаного в більшій половинї устроюванем концертів, вечерків і аматорских представлень. Концерти, вечерки і представленя аматорскі, на котрих бувало по 300, 400 а навіть по 500 осіб, устроювано при помочи власного хору під управою п. Тадея Купчиньского і власного аматорского кружка під управою п. Василя Равлюка, котрий також веде при тій читальни курс анальфабетів методою власного винаходу. Оба ті панове найбільше а без інтересовно потрудили ся коло національного осьвідомленя на Жовківскім передмістю Львова; за се належить ся їм честь не лиш від товаришів-читальників, але й від всего руского народа. Дай нам Боже більше таких! — *Х.*

— **Нові видання на Українї.** З Херзону доносять, що має там вийти збірник творів початкових українських авторів, що своїх писань не друкували доси ще нїгде. Ініциятором і редактором збірника, що має називати ся „Перша Ластівка“, є проживаючий в Херзонї український поет М. Чернявский. Він є також співредактором виходячого в Чернигові під наглядом українського новелїста М. Коцюбиньского другого збірника „З потока житя“. Оба ті проєктовані збірники находять ся тепер в цензурі: „Перша Ластівка“ від місяця мая, а „З потока житя“ від сїчня 1904 р., отже перший збірник 8 місяців, а другий цїлий вже рік!

— **„Червоний“ похорон** відбув ся 22 с. м. в Парижи. Ховали анархістку Люїзу Мішель, звісну під назвою vierge rouge (червоної дївчини). На похоронї всьо було червоне: „червоні“ похоронні учасники — революціонїсти, давні комунарди, социялїсти, анархісти, російскі нїгілїсти і т. д. Домовина була накрита червоною хоругвою, у вінках червоні цьвіти, учасники мали червоні кокардки, підношено „червоні“ оклики і виголошувано над могилою „червоні“ промови. Для удержаня порядку розміщено вздовж дороги від лїньского двірця до кладовища Levallois-Perret всї відділи полїциї і републиканьскої ґвардиї, пішої і кінної, три баталїони піхоти і шість шкадрон кірасиєрів. Коли домовину складали на каравані, товпа кричала: vive la comune, vive l' anarchie! hou! hou! a bas la calotte! Анархісти і социялїсти-революціонїсти сьпівали: carmagnole, Gaira і l'internationale. Наймлена капеля грала жалобний марш Шопена. Оден з бесїдників, б. комунард, Legrandais, звернув увагу, що кровавий посїв Люїзи Мішель видає як-раз жниво над Невою (похорон відбував ся в онодїшну кроваву недїлю т. є. в першім дни заворушень в Петербурзї). Надто сказав Леґранде, що сам цар не дочекає ся так величавого похорону, який зробили бідній Люїзї Мішель її приприхильники. З подробиць годить ся ще занотувати, що між товпою були також ряди молодїжи сьвітских шкіл, заснованих Комбом на місце конґреґацийних. Хлопцї і дївчата мали на головах червоні шапки.

— **В справі конкурсу „Михайлової премії“** одержуємо таке письмо: „В порозуміню з головою товариства „Просьвіта“, д. Ю. Романчуком, подаю до відомости, що засїдане конкурсової комісиї, вибраної для оцїни історичної повісти п. з. „Ярошенко“ відбуде ся дня 15 л. лютого (на Стрітене) о год. 6 вечером в комнатах товариства „Просьвіта“. Премія виносить 700 корон. До конкурсової комісиї входять окрім фондатора, Михайла Ташкевича, голова тов-а „Просьвіта“, д. Романчук, зглядно его заступник, д-р Кость Левицкий, пос. Ол. Барвіньский, радник Вахнянин, проф. д-р Стоцкий, д-р Олександер Колесса, д-р Іван Франко і підписаний! Колиб хто з членів конкурсової комісиї хотїв пригадати собі зміст повісти „Ярошенко“, зглядно прочитати єї, зволить віднести ся по рукопись до головного Виділу Товариства „Просьвіта“ у Львові“. У Львові дня 27/1 л. 1905 р. *Кирило Студиньский.*

— **Баль технїків.** Спішимо подїлитись з нашою суспільностию радісною вісткою, що карнети на баль технїків несподївано гарно вдались. Вже сам помисл в них що найменше оригінальний. Єсть се гуцульска, мосяжна клямра, ґравірована на гуцульский спосіб. До неї причіплені по боках ланцушки, на котрих звисає порядок танців. Зриваючи з традицийним спроваджуванем тандитних, віденьских карнетів, мали ми цїль показати ширшому сьвітови, які прямо чудові річи можна творити, черпаючи із величезного богацтва гуцульских взірців. Єсли з 300 карнетів, які дали ми зробити, полишить ся якась часть, то любителї гуцульскої штуки будуть могли їх набути підчас балю. Що-до вечерниць то много розводити ся хиба не потреба; вистане лиш навести сильне заінтересоване по цїлій Галичинї і то не лишень між нашою суспільностию, але також між польскою. Ось велика скількість наших товаришів Поляків запрошує ся на наші вечерницї... Майже всї п. професори полїтехніки приобі-

---

строгий з Івасиком, ревно стеріг кождого яблока, кожду ягоду. Тому то Івасик найбільше із всїх бажав того, щоби дїд вернув ся з млина і став по давному жити з ними.

І він уважно прислухував ся тому, що говорили по тій причинї отець і мати. Особливо тепер, коли до Різдва оставало всего кілька днів. Вже і кабана закололи, і Олена наробила ковбас і насолила сало. В домі пахло надходячим празником. Олена кождого дня говорила до мужа: — „Ей, Каленик, треба тобі з батьком помирити ся. Що-ж він бідний в сьвята сам буде робити в млинї! Єму з нїким та і нїчим розговітись“.

Каленик хмурив лице і мовчав. Він добре знав, що то значить помирити ся з батьком. То значить: піти до него з поклоном і сказати: от, тату, я прийшов і прошу у вас прощеня. А сего єму не хотїлось. Душа у нього була горда. Винуватий перед батьком він не був. Чого-ж єму понижати ся?

А між тим наступив сьв. вечер. Олена зрана почала готовити вечеру: варити кутю, відварувати сушені грушки і сливки, печи пироги, — а лице у неї було сумне длятого, що Каленик нїчого не хотїв зробити для помиреня з батьком. Олені здавалось, що передріздвяна вечера без сивої бороди старого Охрима буде чимсь дивним, нелюдским. В цїлім селї всї з родинами зберуть ся на ту вечеру, а у них не буде самого найважнїйшого — старого батька. І коли Олена пригадала об тім Каленику, сим разом він змовчав і поглянув на неї такими очима, що лучше їй і не згадувати. Вже стемнїло. В селї у всїх віконцях видні були сьвітла. У всїх хатах сходила ся рідня, щоби засїсти до спільної вечері. В церкві кінчила ся вечірня, сам батюшка пішов до свого дому і у нього дома також заяснїло сьвітло.

(Конець буде.)

цали явитись на балю. А що до самого уряджена і ведена вечерниці, то нехай говорить за нас загальна опінія, якою тішить ся всюди народ технічний, котрий, що правда, мало прибічлює, але за те богато робить. Сего року урядимо небувалу ще в салі, „Народного Дому" річ — вентиляцию, якої брак давав ся так сильно завсїгди відчувати. Крім того годить ся згадати за устроєнє котилїона при електричних, ріжнобарвних рефлекторах. В справі балю урядує кождого дня комітет від год. 12—1 і від 6—7 вечером в „Основі" ул. Льва Сапіги ч. 19. — *Комітет.*

— **З „научного кружка" тов. „Основа"** (ул. Льва Сапіги ч. 19.) В неділю 29. с м. відбуде ся відчит т. Б. Бурбели на тему: „Первісний чоловік і его окруженє". Гостям дуже раді. *Зенон Горницкий* голова, *І. Ярема* писар.

— **З драм. тов. ім. Котляревского.** Отсим пригадує ся П. Т. членам нашого товариства що загальні збори відбудуть ся завтра в суботу дня 28 с. м. в Академічній Громаді Ринок ч. 10 І. пов. о 4-ій г. попол. і просить ся їх о як найчисленнїйшу участь — *Виділ.*

— **Звістка у Відня. — На будову „Народного театру у Львові"** зложили на руки підписаного наразї слїдуючі Добродії з'обовязаня, платні в довільних ратах в р 1905 (в коронах): Теод. Вачиньский 50, д-р Іван Березницкий 48, М. Двістраньский 40, д-р Таначкевич, д-р Антін Савчиньский по 25, Гр. Демчина, Ник. Дяків по 24, д р Миколаєвич, Ів. Мазуркевич, Максим Дуткевич по 20, Мих. Білиньский, Ів. Борусовский, М. і Н. Гриневецкий, Орест Даскалюк, Ів. Зілиньский, Вас. Іваницкий, Роман Індишевский, Богдан Левицкий, Франко Марисюк, Мелень, Улян Ніжавк вский, Осип Назарук, Лев Посацкий, п-на Гон. Прокешівна, Роман Проковович, Вол. і Лев Т. Савчиньский, Юл. Ситник, В. і Лев Сілецкий, Роман Сірецкий, Ів. Соловій, Тустановский, і Олекса Филипович по 12, Вас. Ґудз, А. Микитяк, Павло Стафіняк, Осип. Туряньский і Вол. Чапельский по 7·20, Гнат. Павлюх 7, Павло Белей і І. Гаврилюк по 6, Юр. Курдияк і Омелян Вачиньский по 5, Антін Явецкий і Ал. Данкевич по 4. Разом платних в 1905 669 корон. **На отворенє і удержанє приватних шкіл середних** з'обовязали ся в р. 1905 уплатити (в коронах): Роман Сембратович 100, Вол. Кушнір 25, Лев Шварц 24, Стефан Витвицкий 7·20. Разом 156·20. В. Бородайкевич 100, на отворене 1 кл. ґімн. в Яворові під услівем що утворенє наступить 1. IX. 1905. — Виказ зібраних гроший як також і дальших з'обовязань буду висилати що місяця. — *Максим Дуткевич*, Відень, IX. Waisenhasg.

— **З тернопільскої філії „Просьвіти".** В середу дня 1 н. ст. лютого с. р. о 2 год. пополудни відбудуть ся в комнатах тов. „Руска Бесіда" в Тернополи загальні збори філії руского тов. в Тернополи. Просить ся о численну участь. — *Виділ.*

— **Для Львовян.** Пригадуємо, що вечерниці з танцями „Музичного Кружка" Академічної Громади відбудуть ся 28 січня с. р. Музичний Кружок постарав ся на ті вечерниці о гарні ручно мальовані карнети. Щоби присутним гостям не нудилось відчас павз, відсьпіває Муз. Кружок гарні пісні. Також постарав ся Муз. Кр. о усуненє перешкоди прибутя на вечерниці по театрі, бо представленє зачне ся о год. 7, а вечерниці о год 9 ½. Вступ від особи 1 кор.

— **З „Академічної Громади".** Дня 1/2 1905 в середу о годині шестій [6] вечером відбудуть ся довірочні збори в льокали „Акад. Громади" Ринок ч. 10 з отсим порядком: 1. Справа участи несецесионїстів в житю українськоі суспільности. 2. Справа кухні академічної. Просить ся о численну участь зі взгляду на важність справи. — *І. Яримович*, голова, *Володимир Електорович*, писар.

— **Загальні збори товариства Шкільної помочи сьв. Николая в Тернополи** відбудуть ся 14 лютого 1905 о 8 годині вечером в сали „Руської Бесіди" з слїдуючим порядком дневним: 1. Звіт голови з обороту касового і веденя справ товариства; 2. Звіт завідателя фонду книжкового; 3. Звіт завідателя фонду наукового; 4. Звіт контрольної комісиї; 5. Вибір виділу; 6. Внесеня і інтерпеляциї членів. — *Виділ.*

— **Кружок Забавовий"** тов. руск. реміс. „Зоря" устроює перші сих мясниць вечерниці з танцями дня 28 січня н. ст. в комнатах товариства ул. Краківска ч. 17.

— **З Чорткова.** Дня 2 (н. ст.) лютого с. р. о год. 7 попол. відбудуть ся загальні звичайні збори тов. Руска Бесіда в Чорткові. — *Виділ тов. Руска Бесіда в Чорткові.*

— **З Бучача.** Товариство „Руска Бесіда" в Бучачи устроює в неділю дня 5 лютого н. ст. 1905 р. вечер з танцями. Стрій для пань вечерковий або народний, для панів балевий. Білети по 2 К від особи. Вступ лише за запрошенем. Початок о год. 9 вечером. Запрошеня вже розіслані. Коли-б хто через ошибку, або наслідком неточної адреси запрошенє не одержав, зволить ласкаво звернутись до секретаря Льва Балицкого. — *Виділ.*

— **З Сокаля.** Сокальска акад. молодіж уряджує дня 1 лютого с. р. в комнатах „Рус Бесіди" вечерниці з танцями. Запрошеня розіслано. Якби случайно хто з повіту запрошеня не дістав, а хотїв гарно забавити ся, зволить ласкаво віднестись до комітету. — За комітет: *Ст. Лїминьский, М. Яниш.*

— **Равт в Перемишли.** Товариство „Руских Женщин" в Перемишли устроює в четвер, 16 лютого с. р. в сали „Народного Дому" в Перемишли равт, сполучений з вокально музикальними продукциями і танцями. Початок о годині пів до 8 вечером. Вступ за запрошенем від особи 3 К, білет родинний для 4 осіб 10 К, Льожа 12 К, крісло в льожи 4 К. Стрій для пань вечерковий, для панів балевий. Музика військова.

— **Пожарний „Сокіл" в Чорнокінцях великих** гусятиньского повіта затвердило ц. к. намісництво, як філію львівского „Сокола".

— **Пожарний „Сокіл" в Михайлівці** борщівского повіта затвердило вже ц. к. намісництво, як філію львівского „Сокола".

З штуки і літератури:

— **Комаря ч. І** за сей рік визначає не лише збільшеним обємом, але й добірнїйшим, як доси бувало, змістом. Признати треба, що редакция ступає з „духом часу" і обробляє із свого становища самі актуальні теми. Удачно в своїм роді випав „Живий дневник", зредаґований на Маланчин вечір в „Рускій Бесіді" у Львові. Слабою стороною „Комаря" є ілюстрация.

— **Ювилей 30-літної діяльности Михайла Павлика** (1874—1904), з портретами ювилята і его рідні. Заходом ювилейного комітету. Львів 1905 Сторін 82, вісімки. Ціна 1 К — Брошура містить загальний опис обходженого недавного у Львові ювилея, письмо М. Павлика „до Василя Стефаника і до людий", близші вісти про родину ювилята, а дальше промову Василя Стефаника на ювилею, відчит М. Лозиньского, і тексти всїх промов, декламаций, телеґрам, привітів виголошених та відчитаних на ювилейнім обході, а також відповідь ювилята.

— **Руска хата**, ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя, ч. 2 містить; Остап Луцкий: Фраґменти. — Франц Михайлів: Край вікна мого далека дорога.— Мстислав Рус: Як мене мої татуньо женили. — Переписка Михайла Драгоманова з Наталією Кобриньскою (1893—1895). Зладив М. Павлик. — Д-р Альфред Гедін. — Михайло Яцків: Мальований стрілець. — Не ясна справа — з мадярского К. Міксата. — Шахи. — В сім випуску заміщено портрет Драгоманова, Н. Кобриньскої, д-ра Ад. Гедіна і Нечуя-Левацкого, а надто дві більші ґравюри, репродукциї з образів Іжакевича: На Йордан і До школи. — Руска хата виходить двічи на місяць і коштує 12 кор. річно. Адреса Редакциї: Львів, ул. Бляхарска ч. 8.

— **З руского театру.** По неудачнім, бо недбалім і без відповідної орхестри виставленю опери Аркаса „Катарина", дав наш театр вчера знамениту комедию Карпенка-Карого „Хазяїн". Представленє випало як не мож лучше, а так режисерия як і гра артистів заслугує тим разом на повне признанє. Роля хазяїна спочивала в справних і вишколених руках п. Гембіцкого, який справді грав з великим зрозумінєм і бездоганно. Се роля наче сотворена для п. Ґембіцкого. Дуже добрими показали ся також, як звичайно, пп. Захарчук (в роли шафмайстра Курца) і Юрчак (в роли Феноґена) як і п. Шеремета в роли фактора. Удачні типи дали зі себе також пп. Рубчак і Ніжанковский як економи хазяїна а п-ї Осиповичева як праведна і чесна жена, але уступаюча невільничо супроти автократа-хазяїна в усїх справах управи домом і хазяйством. Навіть п. Стадникова, що надаєсь головно до роль наївних, грала тим разом поправно вспівши віднайти і попасти в більше живий драматичний тон і замаркувати сильнїйші драматичні акценти. Добрим амантом був також п. Стадник визначивши ся поправною вні́шностию і інтеліґенциєю. Дрібнїйша епізодична роля нещасного Зозулї спочивала в руках п. Дякова а Петра Золотницкого в руках п. Махніцкого. Лїкаря грав з деяким злишним заклопотанєм, хоч добре, п. Леонтович. Кравчихою була п-ї Стечиньска. — Театр був майже випроданий.

— **Вінчанє** д-ра Ісидора Голубовича, адвокатского концїпієнта з Тернополя, з панною Мариєю Стефанією Ганкевичівною відбуде ся дня 31 с. м. в Деренівці [п. п. Янів коло Теребовлї].

— **З „Труда".** Курс в концесионованій намісництвом школї моднярства в нашім товаристві, розпочинає ся 1 лютого і триває 10 місяців. Також 1 лютого розпочинає ся перший сегорічний тримісячний курс крою і шитя суконь. Услівя: наука крою 30 корон, наука шитя 18 корон. Близші поясненя уділяє канцелярия товариства, Ринок 39 II. поверх. — *Дирекция.*

Полїтичний процес.

[*З Коломиї.*]

Розправа проти „Січий" в дня 25 січня 1905.

Равїшна розправа, мало цїкава, обмежилась на переслуханю обжалуваних. Всї до одного не признають ся до провин, закинених їм ц. к. прокураториєю. За те пополуднева розправа, що зачала ся переслуханєм жандарма Пушки, славнозвісного з посольскої інтерпеляциї д-ра Олесницкого, достарчила безмір цїкавого материялу, який затаїти перед читачами було би непростимим гріхом.

На самім початку розправи подав д-р Олесницкий внесок на незаприсяженя сего сьвідка як і всїх жандармів, покликаних до розправи, мотивуючи внесок тим, що сї сьвідки находять ся в слїдстві в наслїдок інтерпеляциї поставленої в соймі. Рівночасно предложив трибуналови стенографічний протокол сеї інтерпеляциї, — не яко доказовий материял, але документ, з котрого мож пізнати, якого рода є вчинки, за котрі дотичні особи находять ся в слїдстві. Тут зайшов маленький інцидент. Прокуратор супротивив ся внескови оборони, позаяк, як мовив, інтерпеляция не є актом урядовим, але тільки дїлом кількох людий, хочби й послів, і опирає ся на материялї доставленім „donosicielami". Пан прокуратор дістав за своє крилате слово належну відправу від оборони. Трибунал удав ся на нараду в справі внеску д-ра Олесницкого. Між тим прокуратор, предавши, що кореспонденти, зле, мовляв, зрозуміли його висказ і готові розмазати справу по дневниках, вважав потрібним пояснити, що він не назвав послів „donosicielami". Ну, звісно... але якже з тою інтерпеляциєю, опертою на материялї, доставленім „donosicielami"?

Трибунал, ствердивши, що сьвідок Пушка дійсно находить ся в доходженю, рішив не допустити його до присяги. А шкода...

Пан постенфірер Пушка, колишний жандарм в Гриняві тепер в Печеніжині, літ 28, рим.-кат. віроісповіданя, оповідає широко, як то він з двома товаришами урядував без специяльного припорученя староства на зборах тов. „Січа" в Полянках, що відбували ся д. 25. цьвітня 1904.

В селї людий не бачили. По якімось часї почули голос трубки і побачили відділ Гуцулів, який сходив з гори. Чи були уформовані в похід — не може сказати, бо то було далеко. Коли вони наближили ся, Пушка звернув увагу одного з присутних Гуцулів, що йому не вільно на основі заборони староства носити ленти. Люди зайшли після того до хати, де відбули ся збори. Говорив обж. Соломійчук. Жандарми Пушка, Соха і Бурдза та учитель з Довгополя Ґалевич стояли під відчиненим вікном. Бесіду Соломійчука сьвідок чув, як раз каже, добре і в цїлости, то знов лише поодинокі слова з неї, які сейчас для лїпшого спамятаня повторяв товаришам. Початку бесіди сьвідок собі не пригадує. Та й слїдуючі слова, які наводить, відчитує раз-по-раз з приготованої картки. На внесенє оборонця предсїдатель заборонив йому се і від тепер певність сьвідка страшно ломить ся. Після його зізнань Соломійчук мав в своїй промові наводити всї стани і всї уряди, кажучи, що вони годують ся з хлопскої працї а їдять мясо а „ми кулешу". Оборонець звернув сьвідкови увагу, що сих слів сьвідок не подиктував в слїдстві ані до першого ані до другого протоколу. На се сьвідок заявляє рішучо, що диктував. Але з протоколу показує ся, що воно не правда, бо ті слова подиктував вправдї... але инший жандарм.

Дальше признає ся сьвідок, що між послїдними словами Соломійчука про стани і урядників а між слїдуючими: „Ті пауки обмотали нас як своє гнїздо, але вже прийшов час, щоб ми пірвали ті сїти" — говорив бесїдник ще щось, але що саме — пан Пушка не чув. Між тим у слїдстві твердив рішучо, що повисші слова слїдували і відносили ся безпосередно до „станів і урядів". По промові, як зізнає сьвідок, Соломійчук роздав відзнаки січові і відбув ся похід через прилягаючу до хати царинку; похід тривав ¼ години, почім старшина січова пішла до хати Семена Гавущака, який приготовив гостину. Коли сьвідок враз з двома иншими жандармами зближавсь до згаданої хати, Соломійчук назвав їх костогризами.

Відтак як в акті обжалованя: люди не були пяні, топірців не мали в руках. Колиж сьвідок проголосив, що арештує Соломійчука, сей заявив, що він нічим не провинив ся і люде его не дадуть. Тодї всї обступили Соломійчука (було до 30 осіб) і мали в грізній поставі [хотяй каже, що нїхто нїчо в руках не мав, і на жандармів не перли] кричати: не даймо его, він нїчо не винен, рабують, розбивають.

Сьвідок вправдї пізнає майже всїх обжалованих, які мали бути в хатї і каже, що всї кричали, однак на запитанє предсїдателя трибуналу, чи чув і бачив по устах поодиноких обжалованих, що кричали, не вміє дати рішучої відповіди, лиш твердить що цїла родина Гавущаків кричала.

Що до о. Попеля то сьвідок в нинїшних зізнанях обвинював його о підбурюванє народу, який після сьвідка перед 1. січня 1904 був лагідний, спокійний, гостинний а наraз якби якою силою чародійною став dziki, се спричинив, мовляв, вплив Січий. Закидує о. Попелеви зґірдну критику жандармів перед людьми і супротивленє ся арештованю. Зізнанє кінчить признанєм Соломійчука для о. Попеля, який успокоював розгорячкований нарід.

На заміт оборони, що при слїдстві инакше зізнавав (в користь о. Попеля), сьвідок заявляє, що в наслїдок свого успосібленя лучше тямить і докладнїйше пригадує собі усе по довшім протягу часу як в день по згаданих подїях. Бож перше переслуханє сьвідка мало місце в Кутах 26. цьвітня 1904. Справдї конструкция мозку п. жандарма Пушки гідна пильних дослїдів.

На тім перервано розправу о 8 г. вечером.

Предсїдатель трибуналу радн. Маньковский вельми чемним і тактовним поведенєм супроти обжалованих з'єднав собі повне признанє серед численної авдиториї.

Розправа з дня 26 с. м.

Нинїшна розправа розпочалась від переслуханя жандарма Сохи. Жандарм Соха, 28 літ, тепер стаціонований в Рожнові, заприсяжений, зізнає подібно як попередний сьвідок жандарм Пушка. Що до того чи Пушка вдруге звертав увагу Соломійчукови, що ношенє лент зборонене сьвідок путаєсь; між его теперішними зізнанями а зізнанями при слїдстві заходить ріжниця. Мови Соломійчука, виголошеної на зборах [в хатї Михайла Гавучака], добре не тямить. Специяльно що до мнимого вираженя бесїдника „ті павуки обмотали нас, як павук своє гнїздо павутиною", по довгих короводах з президиєю трибуналу, заявляє, що змислу того вираженя не зрозумів. Мнимі слова [Соломійчука] про жандармів [що то найбільші вороги народу] мали після зізвань сьвідка наступити по вираженю павуків. Що до „походу" [ґімнастичні вправи на парнві] сьвідок заявляє, що похід обійшов 5 морґів. Що до інкр. слів „вже йдуть три костогризи як був жандарм Баліґа", які будьто мали відноситись до наближаючих ся трох жандармів [Пушка, Соха і Бурдза], сьвідок також путаєсь; іменно твердить, що вони пали з уст Соломійчука в тій хвили, коли Пушка вперве [отже коло хати Михайла Гавучака] згадав Соломійчукови про заказ ношеня лент. Між тим сам Пушка зізнавав, що сї слова сказав Соломійчук значно пізнїйше, бо аж з вікна хати Семена Гавучака. Зізнає, що про значінє слів „костогризи і жандарм Баліґа" дізнались від возьного Історевича. [Зазначуєм то тут, пізнїйше показалось, що се не правда]. Всего, що дїялось в хатї Семена Гавучака, сьвідок добре не чув і не бачив, бо „одним оком дививсь до хати а другим на подвірє". Люди кричали „не даймо його" [Соломійчука], котрі саме не годен вказати, крім одного з двох синів Семена Гавучака, котрого пізнавав по голосї, бо старий має тоншій а молодий грубший голос. Чи Іван Гавучак взивав жінку [Анну], щоби наставила дитину на баґнет, сьвідок не чув, хоч в слїдстві казав, що чув. Рівнож обвинює тепер і Семена Гавучака, хоч в слїдстві про него не згадував. Найгірше після сьвідка заховулась Анна Гавучак, що, наставивши дитину під баґнет, кричала: „пробийте дитину, будете дитину ховати, ви рабівники, злодії". Загалом положенє було дуже критичне „aż powietrze było trzęsiące". В чім саме полягала критичність положеня не годен пояснити, бо раз каже, що бачив вже дуже добре, то знов, що не бачив сего і того а опираєсь на пізнїйших поголосках. Остаточно припертий обороною райтерує: „пане мецена є трудно, ажеби двух людзї тен самон ржеч так само відзелї". Зібрані мали бути узброєні в палиці, топірці і „боснацкі ножі". На питанє, чи всї, відповідає — „так впнсци — ченецьово".

3-тий сьвідок жандарм Бурдза, 25 літ, [Мазур], стаціонований в Гриняві, заприсяжений. Говорить певно, плавно і рішучо. В критичнім дни висланий враз зі Сохою на збори до Полянок почув трубку і побачив гурму людий, що збігали з гори [з Перехресного]; під чиїм проводом, не знає. Всего, що дїялось на зборах [в хатї Михайла, Гавучака] добре не тямить. З мови Соломійчука повтаряє то, що попередні але не чув нич про урядників, не знає до чого відносить ся вираженє про павуків і зовсїм не чув, аби Соломійчук сказав, що жандарми то вороги народу. По зборах був похід але Січовики обійшли 300—400 кроків Чи Пушка упоминав Солом. в справі лент, не пригадує собі.

Перед хатою Семена Гавучака стояв коло Пушки але слів „ідуть костогризи" не чув. Дізнав ся про се від Пушки". Коли Пушка арештував Соломійчука, [стояв враз з Пушкою в дверех хати] сказав Соломійчук: „арештовали, за що не знаю, але піду. Колиж люди питали жандарма, за що арештовалисьте, Соломійчук ще раз повторив: „я піду, бо знаю що то значить в імени уstави".

Аж як люди стали казати: „ми Соломійчука не дамо, як підемо то всї". Соломійчук відозвавсь: „я виджу, що люди мене не дадуть". Котрі люди кричали: не знає вказати крім одного Олекси Краморука. На жандармів люде не напирали лиш обступили Соломійчука. Що дїялось на дворі, не знає.

Семен Гавучак питав жандармів „паничі що ви робите". Один з его синів називав жандармів „грабівники", котрий, не знає як мала ся річ з дитиною, не бачив. Як о. Попель з'явив ся, повстав голос, але що кричали і що дїялось, не чув і не бачив. Доперва як похід зупинивсь коло хати М. Дзюбака в Довгополю сьвідок почув на перелазї крик: ми его не дамо, будемо трубіти на ферґаттерунґ, будем цїлу ніч вартувати, особи не бачив.

Мариян Ґалевич, 45 літ, управитель школи в Довгополи, заприсяжений, зізнає: Січовики йшли з гори в неладї, провідника не бачив, але Танасійчук здавав рапорт перед Соломійчуком. З бесїди Соломійчука чув виразно ei початок: „нас темнота обмотала як павук своє гнїздо, через нашу темноту инші їдять мясо а ми кулешу". Про жадну ляховску, маму [як каже Пушка] не чувале про лихварску. Про жандармів чув: жандарми мають стеречи наш маєток і хочби громи били вони мають бути в хатї, але стеречи. Походу не було лиш вправи на царинї. Вираженя „жандарми то наші вороги" не чув; згадував про се Пушка але в 2 або 3 днї опісля. За 12 літ перебуваня серед Гуцулів пізнав, що се нарід добрий, працьовитий і чесний хоч трохи за горячий Історевич, 46 літ, возьний в Кутах, заприсяжений, зізнає що в критичні дни Пушка питав о значінє слова костогриз але не питав про жандарма Баліґу.

Послїдні вісти.

Петербурґ. Дневники ще не вийшли (кромі правительствених) але в місті є спокій. Театр має бути вже завтра отворений.

Москва. Страйк розширяє ся. Поліцмайстер видав відозву, в якій каже, що гроші на революцию дали Японцї і Анґлійцї. Анґлійский амбасадор зажадав з тої причини слїдства.

Одеса. Розліплено тут правительственне оголошенє, що революцию викликали Японцї. Наслїдком того взиває ся робітників до повороту до працї.

Відень. Правительство предложило нинї в парламентї проект закона о рефондациї.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

— На укр. руску Бурсу в Новім Санчи жертвовали Вп. Добродії в жовтни с. р. (в коронах): Пилипчак Гр. учит. з Вереста 1, Мир. Залітач, Львів 0·53, Филимон Левицкий зі Львова і Стефан Лініньский місто цьвітів для дружок на вінчаню д-ра О. Левицкого 20, Сем. Кульчицкий, Львів 3, Анна Подляшецка, Гладишів 2, о. Александер Говда, Воднарка 5, д-р Омелян і Елена Левицкий складку на своїм весїлю в Сокали 51, Іван Окань, Краковець 3, Юр. Черкавский, складка богословів 6, Тад. Онищук, учит. Білцарева 1, Евген Шепарович, Ліманова 2·60, Анна Подляшецка, Гладишів 4, о. Кипр. Ясеницкий 2, Анеля Бабюк, Лужани (Буковина) за карти з видом 10, Евг. Рачиньский, Косів, к. з вид. 5, о. М. Ваврик, Підкамень 5, пос. Вас Яворский дивіденди від уділ. в Ризнищи 1·60, з тов. урядник. і сьвящ. Львів 6, з Союза кредит 2·05 = 9·65, 15% від членьск. вклад філ. Просьв. тут. 5·10, Лев Дзюбина, Лабова 5, Мих. Кебузїньский. Перем. (карт. з вид.) 3, Евг. Шепарович, Ліманова 1, д-р Бабюк, Нов. Санч 1, Кость Біредкий, канд. адв. Львів 4, Фран Августинович Н. Санч 1·17, Новосандецкі Русини в жовтни: п. Вітошиньский 1, Мих. Кубіович 50 с, Олена Леонтович 1, Ст. Леонтович 50, о. З. Лехвцкий 2, Вас. Яворский 10, син Володимир і Казимир по 1 = 18·50, Мих. Ревакович, Живець (карт. вид.) 3·60, Наук. тов. Шевченка, Львів 25, Каса зач. „Взаїмна Поміч“ Топорів 10, тов. „Зоря“, Львів 10, о. Корн. Кузик, Беско (карт. вид.) 10, Олена Леонтович (карти з вид.) 4, Едв. Кельнер, Н. Санч (карт. вид.) 23, „Днїстер“, Львів 50, з пушки Лемк. Бавку 3·70, пос. Вас. Яворский проц. від кн. 17 А 7·50, Ол. Дубівна, учит. Заліщик за карти з видом 2, Ад. Пйонтковский, Сокаль за карти з вид. 2·60, Омел. Колодніцкий ц. к. професор в Дембіци 2·04.

Календар: Завтра гр.-кат.: Павла тив. рим.-кат.: Кароли Великого. Позавтра гр.-кат.: Петра В. рим.-кат.: Франца С.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Ґвязда“ ул. Францішканьска) в суботу дня 28 січня, „Сорочиньский ярмарок“ оперета в 3 д. за Гоголем, музика Ґротенка — в неділю дня 29 січня „Сватаня на Гончарівці“ оперета в 3 д. Гр. Квітки-Основяненка, — в второк дня 31 січня на дохід „Захоронки“ „Професор Хитрий“ комедия в 3 д. О. Ернеста, перерібка з німецкого О. Левицкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і в 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслїдком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Переписка Адміністрациї.

Хв. Чит. Пр. в Кр. До кінця 1 кварталу прийде нам ще 20 К. — Вп. С. До. в Ко. За 1 квартал належить ся нам ще 1 К 13 с. — В. Го. в Ме. До кінця сего кварталу прийде нам ще 4 К. — І. Ко. в Ро. За біжучий квартал прийде нам ще 4 К. — Д. Хр. в Мисе. За минулий рік прийде нам ще 4 К. — І. Роґ. Ле. в Гу. За перший півріч прийде нам ще 3 К 56 с., бо така залеглість зістала з 1904 року. Сл. в Ру. Тепер вплачено лиш до кінця 2 кварталу, бо за минулий рік зістало в залеглости 8 К. — А. Пу. в Ба. Тепер вирівнано передплату за минулий рік все. — Н. Бу. в По. су. До кінця червня прийде ще 20 с. — П. Го. в По. На сей рік годимось по Вашому бажаню.

Курс Львівский

з дня 27 н. ст. січня 1905.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	543 —	553 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 20	99 9
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	97 —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 30	117 90

Надіслане.

Доцент унів. Д-р М. В Герман

ул. Личаківска ч. 5 II. п.

ординує в хірурґічних хоробах від 3—5 год. по пол. 49 5—5

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найлїпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

УЧЕНИК з висшої ґімназиї глядає лекциї на селї. Може рівночасно уладити курс анальфабетів, устроювати відчити і вечерниці. Ласкаві зголошеня враз з поданими услівями під адресою: Тарас, poste restante, Святин.
72 4—5

Старшого помічника торговельного прийме зараз і просить зголосити ся Руска торговля товарів мішаних Теодора Литвина в Зборові. 78 2 3

Русин фотоґраф для Тернополя потрібний. Русинови винаймлю або продам першорядне фотоґрафічне заведене. Берґер, Тернопіль [замок.]
85 1—8

Бюро Німчиновскої Львів, Ринок 12 а поручає офіцияліcтів всякого рода, музикальні учительки і всяку службу. 77 1—1

МІД ПАТОКУ чистий, десеровий з власної пасіки в 5 клґр. пушках по 6·20 кор. **Мід питний** власного виробу, чистий курацийний в 5 кґр. деміонах висилає оплатно за посліплатою почтовою Омелян Бородієвич з Денисова почта в місци.
829 21—?

Уже вийшов другий випуск

„Церковно-народних пісень“

о. Вол. Стеха, ч. св. В. В.

Дістати можна в книгарнях ставропиґийскій у Львові і А. Юшиньского в Перемишли і у видавця о. Юліяна Левиньского в Потуторах по цїнї 15 сот.
39 6—6

Мід липовий!

пушка 5 клґр. 6 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.
759 23—24

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 46 по 58 зр. (для грубої роботи.

Всч. Съященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10%, дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жаданє. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Миколяша.

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторня ч. 24.

44

ПОЗІР!

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“ слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару“ **ул. Руска ч. 1 ріг ул. Бляхарскої.**

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.,** разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Позір!

„Сокільский Базар“ — перша українська торговля в краю заосмотрена в великій вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар“ — має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар“ — продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні українскі листки.

„Сокільский Базар“ — продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар“ — приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, диплъоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар“ — приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимцї ідїть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти“.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15. 5·06, 10·03*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·03.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні:

з Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·08 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівцїв	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	8·05 10·05*.
„ Ряшева	8·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*, 11·10* [тілько що недїлї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·08 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9.
85

Оголошене.

Сим маємо честь запросити П. Т. членів нашого інститута на **звичайні загальні збори,** котрі відбудуть ся в четвер дня 23-ого н. ст. лютого 1905 з отсим порядком дневним:

1. О годинї 9 рано Служба Божа в місцевій церкві.
2. О годинї 3 пополудни відкрите зборів в комнатах „Рускої Бесїди“.
3. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
4. Звіт касовий за рік 1904.
5. Звіт касовий бурси за рік 1904.
6. Вибір комісиї шконтруючої.
7. Вибір нового видїлу на рік 1905.
8. Звіт комісиї шконтруючої.
9. Внески видїлу.
10. Внесеня членів.

Біланс приходів і розходів за рік 1904 розсилаємо рівночасно всїм членам.

Від Видїлу Інститутy „Руский Народний Дім в Сяноцї“.

о. Иосиф Москалик голова. *о. Иосиф Секержиньский* секретар. 84 1—1

Рідка нагода!

незвичайно дешево 500 штук предметів до окраси за 4 К.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилїтна ґарантия, разом з ланцушком, 1 мужеска шовкова краватка, 3 штук найлїпших хусток до сурдута, 1 мужеский перстенець з імітацию дорогого каміня, 1 величава шкіряна портмонетка, 1 кишеневе тоалєтове зеркало, 1 пара спінок до маншетів, 3 спінки до сорочок 3% „дубле“ золот. замок патент., 1 добрий нїклевий прилад до писаня, 1 елеґ. дамска брошка (новість), 1 пара бутонів з наслїдуваним брилянтом дуже манячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тілько варт, коштує лише 4 корони. Висилаємо за посліплатою, або за присланою належитостию через F. A. GELB, Kraków 40/a. Ризико виключене, бо можна назад звернути. 502 1—2

Позір! Правдивий мід продовжує житє, виніжнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. **тілько 6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ,** ем. уч. Іванчани.
8·9 24—?

ШКІРИ

знезрівнаною імітацию

як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 39—?

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цїнах. — Без конкуренциї.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лісок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалєтового мила і перфумериї.
Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Ревматизм, нервоболї, гостець, біль зубів, біль голови, усуває зовсім і швидко клїнічно випробоване средство п. з.

ICHTYOMENTHOL.

Цїна фляшки 1 К. (правно застережений.) **Дістати можна всюди!**

Головний висилковий склад: Хемічна лябораторія аптекаря **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах [Почтою найменше 2 фляшки.]

Заступництво і головний склад на Львів: аптика **п. Симеона Гая,** ц. і к. надворного доставника.

731 2—3

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 11. Львів Субота 15 (28) Січня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Погром камарилї.

Вибори на Угорщинї з виїмкою десяти округів, де прийде ще до тїснїйшого голосованя, покінчені, і покінчені погромом ґр. Тіси. Числові результати з виборів найдуть читачі на иншім місци. Тут сконстатуємо лише, що навіть, якби фракция т. зв. лїберальних дисидентів назад повернула до правительственного лїберального табору, то й тодї ще, як нинї, перед доповняючими виборами справи стоять, опозиция розпоряджає разом 18-а голосами більшости а іменно 185 голосами супротив 167 голосів правительственних. Натомість замітне, що мало-що не всї, здобуті на лїбералах мандати, припали Кошутівцям, так, що на 185 голосів опозициї розпоряджають вони нинї 147-а та стали тим робом найвпливовійшим сторонництвом на Угорщинї. Такого погрому Тіса, анї ті, чиїм він був орудєм, певне не сподївали ся, коли відкликували ся до мадярского народу, сподїючи ся, що він осудить обструкцию та змаганє до зірваня дуалїзму. Тіса та віденьска двірска камарила однак тяжко розчарували ся. Мадяри апробували обструкцию та антідуалїстичну програму.

Результат угорских виборів викликав чимале враженє в усїх полїтичних віденьских кругах. Ті круги здають собі справу з того, що то, що доконало ся на Угорщинї, єсть фактом переломового, історичного значіня, та що сї угорскі вибори становлять вихідну точку для дальшого розвитку відносин між обома частями двоїстої монархії. Всїм бо ясно, що на Угорщинї поборов не Кошут або Апоній ґрафа Тісу, не обструкціоністи антіобструкціоністів, і не Кошутівцї лїбералів, се поборола програма мадярских борців о независимість з 48-ого року дуалїстичну програму Деака. Се розуміють всї полїтичні віденьскі круги і числять ся уже з фактом побіди програми независимости, як з подією доконаною. Віденьскі часописи констатують однодушно погром Тіси та констатують і се, що єго погром єсть рівночасно і погромом та компромітациєю тої двірскої камарилї, котра, не числячи ся з волею народу, думала зломити хочби силою мадярску опозицию. Все те однак не помогло, не помогли і австрийскі полки, спроваджені на вибори до Угорщини, мадярска опозиция вийшла з рішаючої борби побідоносно, а з тим і побідила програма заміни унії реальної унією персональною.

Кажемо, що борба була рішаючою, а кажемо се на тій основі, що рішаючі круги певне не важать ся пробувати вдруге опінії мадярского народу та розвязувати сейчас нововибраний сойм і розписувати нові вибори. Нові вибори могли би, що і певно стало би ся, випасти ще гірше для приклонників дуалїзму, і зготовили би лише ще гіршу компромітацию тим, хто єсть властивим керманичем борби з Мадярами зпоза плечий Тіси.

Коли говорити о наслїдках погрому Тіси, то безпосередним наслїдком буде — розуміє ся — уступленє самого Тіси, по чім місию утвореня нового кабінету одержить певно ґр. Андрасий. Та далеко важнїйші наслїдки річеві, а іменно ті наслїдки, які повстануть з такого результату виборів для відносин між Австриєю а Угорщиною. Очивидна річ, що новий мінїстер-президент, хто-небудь ним буде, лише тодї буде міг обняти керму угорского правительства, коли буде в можности явити ся перед будапештеньским парляментом з далеко сягаючими концесиями корони на річ мадярскої самостійности у своїй теції. Першою такою концесию буде певно повне змадяризованє угорскої части армії, що не буде могло остати без відгомону в Австриї, бо Нїмцї певне зажадають зниженє тої пайки, яка припадає на Австрию із спільних видатків на армію.

А дальше піде зірванє цлової унії з Австриєю. Угорский сойм певне не згодить ся на ухваленє цлової угоди з Австриї дорогою §-у 14-ого, колиж парлямент австрийский неспосібний до перефорсованя сеї важної справи, тож наступить самостійна полагода сеї справи угорским соймом.

Коли ті дві справи випадуть по думцї Мадярів, їх ціль de facto буде осягнена і єдність монархії в сути річи буде вже належати до історії. Віденьска камарила буде могла збирати гіркі для себе овочі своєї інтриґанцкої полїтики.

Звіт Народної Канцеляриї за IV. квартал 1904.

Звіт Народної Канцеляриї за IV. квартал доповнить попередні квартальні звіти, оголошувані в „Дїлї“, і подасть образ дїяльности Народної Канцеляриї за цїлий рік 1904 а другий рік єствованя сеї інстатуциї.

По конець III. кварталу прийшло до Народної Канцеляриї 2.168 письм; в IV. кварталї прийшло 721 письм разом отже в цїлім роцї було 2 889 письм до полагодженя (в 1903 роцї було 2.068 письм отже число письм збільшило ся о 821).

Найбільше письм було в справі зарібкової еміґрациї і з загального числа письм IV. кв. 721 припадає на еміґрацию 389; дальше ідуть письма в справі орґанїзациї 76, народного фонду 74, о правну пораду 28, в справах громадских 23, о оборону в полїтичних справах 15, в справі економічної орґанїзациї 14, непошанованя рускої мови 12, власної адміністрациї 55 і ріжні 30.

Коли в 1903 роцї в IV кв. зменшало ся число майже всїх справ з III кварталом, так в р. 1904 було зовсїм противно — бо число всїх справ збільшило ся.

В IV. кварталї розіслала Н. Канцелярия 2 обіжники, зладила 2 відклики до мінїстерства в громадских справах і 9 відкликів до краєвих властий. Инша статистика не надає ся до публичного оголошеня, длятого подаємо тілько що важнїйші цифри, і з них може наша суспільність видати осуд, чи другий рік єствованя Народної Канцеляриї оправдав потребу сеї інституциї і чи дїяльність єї відповіла ожиданям суспільности.

Як відомо вже з часописий, на сей рік Народна Канцелярия не буде дальше інформувати в справі зарібкової еміґрациї, бо на се основано окреме бюро посередництва для руских робітників в Найберуні (Vermittelungsstelle für ruthenische Arbeiter in Neuberun, Oberschlesien); длятого просимо поучувати всїх охочих до виїзду, аби звертали ся по інформациї, за контрактами і т. д. безпосередно до бюра в Найберуні. Заразом просимо поучувати наш нарід, аби вибирали ся цїлими родинами т. є. муж з жінкою, брат зі сестрою а не поодиноко; дальше просимо научати людий, аби заховували ся в чужім краю поважно і морально, нехай Нїмцї пізнають наш нарід яко людий тверезих, працьовитих і господарних, а не як звикли голосити наші польскі дїдичі, що Русин лїнюх і пяниця. Нехай кождий робітник замовить собі ґазету „Свободу“, щоби Нїмець видів, що Русин читає і інтересує ся публичними справами

Через те, що Народній Канцелярії відпадуть справи еміґрациї і зменшить ся число письм, будемо могли тим ревнїйше занятися иншими справами а передовсїм несенем правної поради і орґанїзациєю полїтичною і економічною. З причини сподїваного зменшеня робіт не будемо також оголошувати наших звітів квартально, тільки по скінченім роцї оголосимо звіт з цїлого року в наших часописях або і розішлемо в окремій відбитцї.

Народна Канцелярия мусїла вже винаймити собі окремий льокаль, проте і збільшили ся кошти єї удержаня (оплата льокалю, сьвітла, услуги, прибори канцелярийні, порто і т. д.) а всї ті кошти мусить поносити Народний Комітет з народного фонду, то є з добровільних датків. На жаль, датки ті не плинуть так щедро, якби сего можна надїяти ся. Инші народи вміють піддержати таку інституцию, раз єї основавши — а якої ваги для народу є така інституция, се оцїнили навіть наші вороги, висказуючи ся з признанєм о єї дїяльности; не згадуємо вже о признаню прихильників (як Ruth. Revue ч. 22. з 1904).

Просимо проте не забувати на „Народний Фонд“, аби управа народна не мусїла бороти ся щорічно з дефіцитами. І минувший рік закінчив народний фонд дефіцитом, як виказує низше поданий звіт.

Скінчили письмо II. рік дїяльности а зачинаємо III рік; будемо докладати всїх заходів, аби і в сїм роцї праця наша вийшла на добро нашого народу так, як се добро є нашим найвисшим законом!

Львів 27. січня 1905.

За Народну Канцелярию
Осип Кузьмич.

Замкненє рахунків Народного Фонду за р. 1904.

А. Приходи:	Кор. с.
1. Переноси з 1903 року	561·19
2. Вкладки членьскі і датки	2.735·95
3. Прихід з марок Н. Фонду	2.151·09
4. Затягнені позички	827·00
5. Приходи з чужих фондів	42·14
6. Ріжні приходи	9·92
Дефіцит	**337·22**
Разом	6.664·51

Б. Розходи:	
1. Кошти адміністрациї Народної Канцеляриї	743·07
2. Розходи на еміґрацию	1.862·54
3. Кошти видавництв, зборів, віч	3.237·46
4. Ріжні видатки (фабрицї туток і т. д.)	821·44
Разом	6.664·51

І. Н. ПОТАПЕНКО.

Гордість.

(*Конець.*)

І ось, в тій хвили, в хатї Каленика настав смуток. Прийшли бідні крівняки Каленика і Олени — Маєра, бідна вдова, і стара тїтка Пелягия. Прийшли они на сьвяту вечеру. І настав час сїдати за стіл. Стіл був накритий білою скатертю з вишитими берегами. На нїм стояли миска і тарілки з їдлом і були засьвічені воскові сьвічки. Комната була ясно осьвічена. В ту саму хвилю, коли треба було сїдати за стіл, оглянулись за Івасиком, а єго не було. Настала трівога. Шукали в дома, по оборах, у сусїдів, вігде єго не було. Олена ходила блїда з переляканим вором, а у Каленика лице було ще похмурнїйше, чим коли небудь. Час ішов, а Івасика не було. Нїхто з сусїдів не видів єго. В хатї Каленика залунав плач, крівні баби голосили, Олена заходилась з плачу.

— Пождїть, — сказав Каленик: — я ще буду глядїти за ним. Хлопчина може бавив ся в снїжки та й зблудив.

Він вийшов на двір, потім на гумно, де стояла ще половина стирти сїна і висока стирта житної соломи. На небі з поза білих хмар виплив місяць і осьвітив землю тихим і сумним сьвітлом. Цїла земля покрита була білим одягом сьвіжого щойно упавшого снїгу. Каленик перейшов огородом по удоптаній стежцї. Тут він станув і оглянув поляну. Меткими очима запримітив він по однїй стороні огороду слїди людских ніг. Які-сь маленькі чобітки легко ступали по сьвіжім снїгу. Слїд зачинав ся не від воріт, а прямо від перелазу. Значить, хтось перелїз через перелаз. Кому була дорога іти туди? Колиб се був добрий чоловік, він ішов би воротами.

— Еге, — подумав Каленик: — може він і добрий, та не було у нього сили отвирати ворота. Хто-ж се міг бути? А хтож, як не Івасик? Сьмілий хлопець не міг отворити воріт, та, не довго думаючи, перелїз через перелаз.

І Каленик також перелїз через перелаз і обережно пішов за слїдом. Він ішов, а слїд все виднїв. За слїдом тим він пішов дальше, вийшов на горбок і оглянув ся в округ. На сто кроків від него, на другім горбку, стояв млин. Єго плоский дах неподвижно висїв в воздусї і враз з млином, в видї довгої і безобразної тїни, відбивав ся тїнею по снїгу. Млин той знав він добре. Там тепер сидить єго старий батько. Сидить один-одинокий, запер ся і лютить ся зі злости. Сумно єму самому, а не прийде до хати, не застукає у віконце, не ввійде в комнату і не скаже:

— Ну, ось я і прийшов до сьвятої вечери. Спокій вам і від нинї жиймо в згодї.

Де там, нї! Гордість не позваляє. А із за чого розсердив ся старий? Сам же дарував єму млин. Каленик не просив, тай і не потрібний він єму той млин, нїкуди єму з ним возитись, других дїл в ґаздівстві богато.

А все таки він подарував. А коли Каленик єму об тім пригадав, старий прогнївав ся.

Кажуть, старим треба простити. Та старий на старого не похожий. Уступи батькови тілько оден раз, та вже він сяде тобі на голову і у всїм буде розказувати. А він не хоче того. От Олена правду каже, що всї повинні жити в згодї. А то що? Син живе в хатї а батько в млинї. І оден до другого навіть не загляне, немов чужі або вороги. Се все правда, та... Ну, нехай він перший прийде. Каленик прийме єго з почестию, посадить єго на першім місци, як і личить старому батькови. На се він годить ся, а перший до нього не піде. Нї, у него, знай, також своя гордість є.

Однак, задумав ся він о вітци, а о Івасику цїлком забув. І от недобрий хлопчиско в такий вечер пустив ся в дорогу. Се-ж єго слїди. От, видно їх по поли і кінця їм нема.

І Каленик опять іде за слїдом, іде прямо полем, іде і дивить ся все в низ, слїдячи за слїдами. Місяць скрив ся за облаки, і єму мало видно. Іде він, іде і знов стає.

Що се? Куди він пішов? Він підняв голову, перед ним стоїть млин, той сам, котрий видів він з горбка; та другого млина і в селї нема, оден тілько і є млин на цїле село — млин Охрима, єго старого батька.

Так що-ж се значить? Слїд привів єго до самого млина. Каленик відступив ся і глянув в гору, немов би хотїв упевнити ся в тім, що се справдї млин, а не якийсь чортівский призид, і єго чотири крила глядять прямо на него з верху в низ, і він добре знає ті крила: от одно, як обломало ся два роки тому назад, коли над селом пронеслась сильна буря, так і до нинї висить обломане. Батько все збирав ся направити єго, та, видно, не зібрав ся.

А от і віконце млина, і крізь него видно сьвітло. Значить, там ще не сплять. Та, де ж слїд?

А от і він: доходить до самих сходів, котрі ведуть у млин. Так от, де він, сякий такий хлопчище, куди він зайшов і весь дім підняв на ноги. Що-ж він тут робить? Треба подивитись, що він тут робить?

Каленик підійшов до сходів і підняв ся по їх ступенях. Маленькі двері сейчас подали ся під напором єго руки, він отворив їх і ввійшов в сїни. Тут були другі двері. Він запукав.

— А хто там такий? — почув ся хрипливий, но ще сильний голос.

— А свої! — відповів Каленик.

— Свої! А коли то свій, так і входи.

Каленик отворив і ті двері і ввійшов. Була се зовсїм маленька каютка, в котрій містилось збите з дощок низеньке ліжко і малий дубовий стіл. На столї горіла воскова сьвічка, в кутї над столом висїв образ і перед ним засьвічена лямпада. На ліжку за столом сидїв дїд Охрим, кріпка, корінаста стать з довгою білою бородою, з густими навислими бровами, з великим лобом. А поруч него тулив ся і тїсно пригортав ся до него нї хто инший, як сам Івасик.

Каленик побачив ту картину, станув і не знав, що властиво належить єму сказати або здїлати. Він зняв шапку і мовчав.

— От так то справдї зложилось нинї, — сказав Орхим: — внука Бог прислав, за внуком і син прийшов. Ну, що-ж, коли прийшов, так садовись. Нема на чім? Ну, нїчого, ось мішок з житом — сегодня молоти привезли, та празник наспів, не прийшлось змолоти. На мішку й сїдай, сину.

Каленикови причулось, що в голосї старого батька звучить відтїнок насьмішки. Він почервонїв і нахмурив брови.

— Я за хлопцем прийшов, — гнївно сказав він: — хлопець не в пору задумав в гостї йти.

— За хлопцем? А я думав, в гостї до старого батька надумав ся прийти... Щоби, значить, почесть єму заявити, по християньски. Виджу, що Бог о менї подумав в такий вечер... От внук пирогів приніс дїдови і з дїдом вечеру з'їсти не погордив, так я думав, що і син...

Тепер доперва Каленик поглянув на

Маю честь донести Впов. Публицї, що по довголїтній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, прошу о попиранє мого підприємства. 1—10 91

З поважанєм ЯКОВ ШРАЙБЕР рукавичник і бандажист.

Хемічна пральня рукавичок „glace“.

Дефіцит виказаний	337 К 22 с.
До того затягнено позички	827 „ 00 „
„ „ чужі фонди	42 „ 14 „
„ „ несплачена позичка з року попередного	237 „ 10 „
Загальний дефіцит	**1.443 К 46 с.**

Львів, 27. січня 1905.

Василь Білецкий. каснер. *Осип Кузьмич,* дир. Нар. Канц.

З Ради державної.

На вчерашнім засіданю державної ради міністер скарбу вніс проект закону о рефондациї сум, виданих в остатних літах на запомоги.

В дискусиї над справозданем буджетової комісиї в справі запомог промовляв п. Гибет іменем социялістів, заявляючи, що промислові робітники зрікають ся помочи від держави, бо хотять зберечи вільну волю. П. Пешка висказав надію, що правительство сим разом ліпше поведе запомогову акцию, ніж попереднє. Бесідник вказує на неврожай в судетских краях і радіє, що парлямент приступає раз уже до праці та передовсім бере ся до полагоди запомогового проекту. Акция правительства повинна обняти не тілько інтереси хліборобів, але взагалі інтереси економічні. Вкінци віззвав комісию цлову, щоби як найскорше виготовила цлову тарифу. — П. Кеніґ звернув увагу на величезні шкоди, які заподіяла хліборобам посуха. Після розслїду ческої секциї краєвої ради рільничої шкода в тій секциї виносила в Чехах 251 міліонів корон. Длятого повинна палата крім $15\frac{1}{2}$-міліонового кредиту ухвалити ще $4\frac{1}{2}$ міліона корон для підвисшеня запомог для тих околиць ческих. Вкінци зажадав бесідник, щоби відписано позички, уділені громадам і повітам в р. 1872 з нагоди повени, а доси не сплачені. — П. Новак жалує ся, що его виборчого округу не взято на лїсту запомог, і просить, щоби се еще зроблено. — П. Форманек обговорює велич нещастя, яке спровадила торічна посуха. — П. Поточек, указуючи на шкоди, заподіяні посухою особливо (!) в західній Галичині, жадає скорої помочи, але не в готівці, лише в натурі.

На тім перервано дискусию.

Опісля ще п. Пацак зложив нагле внесенє, підписане провідниками клюбів, в котрім з уваги на остатні випадки на зелїзницях жадає ся від правительства ревізиї всїх шляхів зелїзниць приватних і державних, а крім того також справозданя про остатні випадки. — На те міністер зелїзниць Вітек заявив, що в справі остатних випадків на зелїзницях заряджено як найострійші доходженя, а на місце катастрофи вислано двох знатоків. Причиною остатного випадку мало бути, що наслїдком сильних морозів пукла шина і через те вийшов поїзд з шин. Міністер обіцяв дати палаті всякі поясненя. — Наконець передано буджетовій комісиї правительственний проект о рефондованю сум, виданих в остатних лїтах на запомоги.

Революция в Росиї.

Телеґрами.

Льондон. До дневників доносять, що в послїдних днях арештовано в Петербурзї звиш 5000 осіб, між ними 150 жінок. Арештовано головно в ночи. Більшість арештованих вже в дорозї на Сибір.

Петербург. Рос. аґ. телеґр. потверджує вість о арештованю Максима Горкого в Ризї.

Париж. З Петербурга доносять, що купецкий клюб ухвалив вичеркнути з членьскої книги всїх офіцирів ґвардиї, котрим доказано, що брали участь в різни на улицях Петербурга.

Петербург. Нинї вийдуть всї дневники. Редактори одержали обіжник начальної управи преси, що не вільно оголошувати вістий о страйках в Росиї.

Берлін. Папа мав вислати до царя письмо, в котрім просить его, щоби позволив дати собі раду, аби поступав з християньскою любовю і по мисли свого мирового маніфесту з р. 1898.

Петербург. Вчера розпочала ся праця в малих фабриках. В понедїлок зачинають роботу в великих. Причиною закінченя страйку є головно голод, бо робітники вже кілька днів не мають ніяких средств до житя.

Москва. На улицях розліплено відозву до робітників, котра покликуючи ся на заяву міністра фінансів, доносить, що вже розпочали ся праці над редакциєю законів, котрі мають управильнити робітничі відносини і заспокоїти потреби робітників. Домаганя робітників будуть розслїджені, але коли вернуть до праці. Ті, що намовляють до страйку, будуть арештовані.

Берлін. В Мітаві розпочав ся ґенеральний страйк. В місті поки що спокій. В Ковні ґубернатор видав відозву до робітників, прирікаючу управильненє їх відносин до працодавців. В Саратові страйк тревае дальше. Дневники не вийшли. В місті спокій. В Києві має бути завтра проклямований ґенеральний страйк. Водопроводи стереже військо.

Риґа. Шпиталї виказали вчера 29 убитих мужчин і 2 жінки; ранених є 36; 8 вояків ранено револьверовими стрілами. Помер також ранений директор щадниці.

Берлін. Новгородске земство вислало до міністра внутрішних справ протест против насильств властий і війска в Петербурзї. Протест кінчить ся рішучим жаданем, щоби правительство як найскорше скликало „народний собор“.

Лібава. Жандарма, котрий хотів відобрати демонстрантам хоругов, застрілено. В порті залишено ладоване кораблів.

Радом. В першій бійці війска з робітниками погибло до 100 робітників, кілька офіцирів і кільканацять вояків. За другим разом убито до 40 осіб.

Війна.

(Телеґрами).

Фузан. З головної кватири Курокого телеґрафують дня 26 с. м.: Від заходу чути було нинї сильну канонаду. Вижидають великої битви. Росияни мали на лївім (східнім) крилї перейти ріку Гун. Японцї приготовляють ся до атаку.

Льондон. Daily Mail доносить, що над рікою Ша кипить бій, котрого результат до сеї пори є користний для Японців. Росияни стратили часть артилєриї. В другій телеґрамі D. M. доносить, що росийска кіннота перейшла з відділом артилєриї ріку Ша і розпочала бій. Вже вчера пополудни Росияни стерли ся з Японцями. Результат до сеї пори не звісний.

Берлін. Loc. Anz. доносить, що під Мукденом кипить бій. Страти по обох сторонах величезні.

Петербург. Куропаткін телеґрафує дня 25 с. м.: Наша офензива на правім (західнім) крилї вже розпочала ся. Температура 16 степенів зимна. Дня 26 с. м. Куропаткін телеґрафує: Доси не маю справозданя о наших стратах при атаку на місцевости Калятора і Кеютая. Першу місцевість наші війска взяли без вистрілу. При занятю другої Японцї боронили ся. Росийска кіннота гнала за двома уступаючими полками японьских драґонів. Атак Японців на наше лїве крило відпер відділ, котрий відтак обсадив прохід, ведучий до Ерлашану. Другий наш відділ дійшов до Чінешену і забрав Японцям 200 штук худоби.

Льондон. D. Telegr. доносить з Петербурга, що Куропаткін вислав до царя телеґраму, в котрій жалує ся на своїх вояків, котрі, особливо полки прислані недавно з европейских провінций, не хочуть іти до атаку. Куропаткім наводить богато примірів доказуючих, що дух в росийскій армії є як найгірший. З сеї причини Куропаткін хоче зложити команду.

Токіо. Військовими аташе, котрі були цїлий тиждень в Порт-Артурі, позволено оглядати форти і фотоґрафувати їх.

Льондон. Коло острова Борнео стоять три японьскі кружляки і кілька торпедовців. Також друга ескадра поплила на полудне. За нею плиють Тоґо і Камімура з трема панцирниками. Кілька кружляків першої кляси стоїть в заливі Цуґару, инші коло Тушіми.

Токіо. Правительство рішило в як найкоротшім часї вибудувати нову велику фльоту. Безпроволочно зачне ся будова величезного панцирника (19 тисячів тон). Також порішено будову двох панцирників; будова одного вже розпочала ся. Окрім того буде збудованих кілька кружляків і протиторпедовців. Япония купив також 15 підводних суден, з котрих кілька є вже в порті Йокогама.

Париж. Гельска комісия переслухувала вчера рибаків, котрі зізнали, що критична ніч була дуже ясна, що між рибацкими суднами не було жадного японьского корабля анї взагалї жадного корабля не належачого до рибацкої фльоти і що росийскі кораблї зачали стріляти без попереднього сиґналу.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорскі вибори.

Відень. Вчера до години 6 вечером був звісний результат з 366 округів. Лїберальних кандидатів вибрано 143, лїберальних дисидентів 24, Кошутівців 147, Банфістів 10, людовців 23, диких 4, народовців 5. В десяти округах відбуде ся тіснїйший вибір. Хоч би лїберальні дисиденти назад прилучили ся до правительственної партиї, хоч би она дістала всїх чотирох диких, хоч би тіснїйші вибори всї (10) випали в користь лїбералів, то правительственне сторонництво в соймі буде розпоряджати лише 181 голосами против 185. Ті правительственні кандидати, котрі побідили, побідили дуже слабою більшостию голосів.

Фінляндия.

Гельсінґфорс. Приїхали тут Фінляндцї, котрим позволено вернути до краю. Всїх вернувших полишено, лише двох братів Крайців арештовано і під ескортою відставлено назад до шведскої границї.

Страйки углекопів.

Ессен. Число страйкарів зменшило ся до вчера до числа 194.7000.

Брукселя. В бельґійских копальнях вугля має розпочати ся на слїдуючий тиждень загальний страйк. Робітники хочуть его ухвалити в недїлю і оголосити в понедїлок.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць лютий. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостй щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

НОВИНКИ.

— **Нову лекцию національної терпимости** дали Русинам польскі верховоди, щоби мати основу до дальших нарікань на „руску невдячність“, ненависть до Поляків і т. п. Сим разом ролю ментора відограла міска рада у Львові, котра разом із славетним маґістратом вже нераз дала докази своїх „симпатий“ до Русинів. Ходило о мешкальний дім для руского пароха при церкві сьв. Петра і Павла на личаківскім передмістю у Львові. Той дім, що із старости валить ся, стоїть від многих лїт порожний, а мешкане для пароха наймало ся в домі иншім. Потреба вибудованя нового будинку була аж надто конечна, однак всяким заходам в тім напрямі станув поперек колятор Давид Абрагамович, що хоч сам міліовер, не хотів на сю цїль жертвувати нї крейцаря. Але зробити з тим дїлом треба було щось конче, отже по довгих крутанинах львівский маґістрат рішив ся відновити та підвисшити старий, розпадаючий ся парохіяльний дімок, високий ледви на 2 метри 60 цм.! Дня 26 с. м. війшло дотичне внесенє на дневний порядок нарад міскої ради і таке мінїмальне домаганє в користь руского пароха видало ся шовіністичним „ойцом мяста“ за великим, бо відкинули его, а згодили ся лише відновити розпадаючий ся дімок коштом 2000 К! І сю жебрану квоту дали лише „з ласки“, як виразно зазначено підчас дискусиї.. Супротив того зовсїм оправдане було обурене звісного Русина-радного, п. Павлишака, котрий зазначив виразно, що справу полагоджено так лише тому, що ходить тут о Русинів, о дім для пароха руского! Для ліпшої характеристики гакатизму польских маґістратників треба ще замітити, що вони з ерекциональнього города при тій самій церкві сьв. Петра і Павла перед кількома роками відтяли iure caduco 440 квадр. метрів на розширене улиці, не признавши рускому пароховi, котрого в той спосіб скривдили, нї крейцара винагороди! І те все діє ся в часах, коли рівночасно міска рада ухвалює 30.000 К на будову костела сьв. Елисавети на городецкім, переважно Русинами заселенім передмістю, коли кольосальні суми видає ся на відновлене костелів сьв. Антонія, сьв. Анни, Марії Снежної і сьв. Миколая! Як жертволюбивими вміють бути маґістратскі верховоди на польскі цїли, показало ся найлїпше при відновленю костела сьв. Миколая, де на внутрішне уладженє видано суму 20.000 К, хоч се не належить до міста як колятора, але має відбути ся коштом парохіян. І ті самі гакатисти, що розкидуючи десятки тисячів на цїли польских парохій, велять руским парохам мешкати в розпадаючих ся із старости будах, ті самі панове сьміють при відповідних нагодах дзявкати на „руску ненависть“ до „фшисткеґо, що польске!“...

— **До відомости ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.** Переїзджаючи раз у раз через перестанок Дорожів ad Дрогобич, маю я нагоду все бачити дивогляду шопу, без всяких вікон, дверий і печи, котра служить від довгих лїт за почекальні I, II і III кляси для людий, часто-густо і звірят в часї дощів, морозів і сніжниць. Не від річи буде і се додати, що дах сеї шопи дуже дрантивий, а що важнїйше, що при сильнім вітрі шопа хитає ся. Можна коло неї все бачити по кілька і кільканайцять фір до поїзду, отже річ очивидна, що рух подорожних єсть тут зовсїм оживлений. Найлїпше знає се ц. к. дирекция зелїзниць у Львові із значного приросту продажи білетів їзди з Дорожова на Самбір і Дрогобич. Всеж таки всї околичні подорожні, хотячи в осени і зимі виїхати з Дорожова, мусять намерзнути ся, змокнути, відморозити руки і ноги, набавити ся кольок, а що найменше вже цїлий час до приїзду потягу дзвонити зубами із студени на дворі. Знаний і практикований „Sparsystem“ знає все тілько підвисшувати цїни їзди брудними возами, а поставити в Дорожові який можливий приют, о котрий від давен давна сусїдні села добивають ся, сего ц. к. дирекция зелїзниць у Львові не хоче знати і видїти. — *О. Л.*

— **В справі права патронату.** Пишуть нам: Під конець минувшого року в „Дїлї“ появив ся відзив в справі права презентованя парохів дворами і був поклик до дискусиї над способом, в який можна би се право обійти, бо до знесеня сего середновічного чудовища не так скоро прийде. В тій відозві був поданий навіть оден такий спосіб. В слїд за тим появили ся многі голоси в „Дїлї“, котрі навели яркі приміри, як практикує ся тепер дворами право презентованя з пониженем а навіть з подоптанем не лиш достоїньства сьвященичого, але й людского! Хоть і як потрібне єсть ілюстроване того славетного права, нехай і сьвіт дізнає ся і наші церковні власти почують, яку тяжку, чисто пекольну дорогу мусить переходити наше духовеньство, заким одержить якусь голодівку-парохію, однак в дотеперішних голосах в „Дїлї“ не подано ніякого способу в тім напрямі, якби то лихо оминути, щоби зробити его нешкідливим. А о се іменно розходить ся. З того виходить, що всї знають то лихо, а не знають способу, як ему зарадити. А прецінь є на се способи, лиш потреба солїдарности із сторони нашого духовеньства, а солїдарність може витворити ся лиш через добру орґанїзацию. В цїли переведеня такої орґанїзациї потреба, щоби чим скорше було скликане віче, на котрім перше місце мало би право презентованя, а потім і много инших дуже важних справ. А до того треба передовсїм, щоби дїяльнїйші наші сьвященики, як оо. Танячкевич, Іван Негребецкий, Бариш, Онишкевич, Фоліс, Вачиньский Мих. і инші, маючі змисл орґанїзацийний, щоби они утворили вічевий комітет, уложили програму, роздїлили реферати і скликали віче. Удасть ся нам перевести сильну орґанїзацию, то покажемо, що ми маємо силу і честь, а не зможемо перевести і удержати такої орґанїзациї, то дамо доказ, що ми все ще материялом — спосібним до двиганя середновічного ганьбячого ярма панщизняного, і до вистоюваня по паньских передпокоях, щоби почути слова: „ясьне пан не пшиймує“. — о. *І. Я.* з над Вистрицї.

— **Сьвященик москвофіл — грабар народної просьвіти.** З Бережанщини пишуть нам: По пок. о. Лепким став в трох найсьвідомійших селах Бережанщини парохом о. А. Чубатий, москвофіл. Сей отець взяв собі за pointe d' honneur із свого москвофільского становища знищити роботу незабутої памяти свого попередника. До дїла взяв ся з завзятєм москвофіла, ворога усякої просьвіти та еманципациї люду. „Для хлопа ціп і ґралї, а нї якісь там байки“ — ось его слова, при чім зазначуємо, що „байками“ в розуміню о. Чубатого є просьвітні та політичні віча. Не станемо розказувати про его напружені відносини до парохіян з Шумлян і Жукова, а подамо до відома загалу найновійший подвиг, довершений на славу „галицко-русскої опричнини“ в Гиновичах. Рік тому „для проби“ вибрано о. Чубатого там головою читальнї „Просьвіти“; коли однак на першім засїданю видїлу о. Ч. зажадав, щоб передплачувати книжочки „общества“ Качковского, а всї инші члени видїлу запротестували проти сеї забаганки, отець розлютив ся, заявив, що з

стіл. Справдї, на столї лежало кілька пирогів, точ в точ таких, які там, в хатї, Олена виложила на стіл для вечери. Івасик тихцем, щоб нїхто не видїв, напхав їх в кишенї і приніс дїдуневи. Поглянув на се Каленик, і знов ему чому-то стало соромно і тяжко перед старим батьком. Яке житє веде він тут в млинї! Комірка его така маленька, що в нїй годї повернути ся. Студенний холод свобідно проникає сюди крізь стїни з дощок. Печи нема, тай небезпечно було би палити в нїй в млинї. Гріє его свечвй кожух, котрим він тепер прикрив спину і ноги Івасика. Нїхто не варить ему страви, і живить ся він Бог знає чим. Нї з ким ему поговорити, нї до кого звернути ся з словом.

А він, Каленик, живе собі преспокійно в теплій хатї, у нього жінка і син, і добрі сусїди. Всего у нього подостатком. А до того він молодий, сильний, здоров, а батькови его поза шістьдесять, і борода у нього от яка біла.

І коли ті гадки прийшли до голови Каленика, забув він всю свою обиду і всю свою гордість, і захотїло ся ему дати себе винним перед батьком і закінчити цїлу ту немилу історию.

— Ах, Боже, досить вже того, батьку, гнївати ся і сердити ся, — сказав він з сильним чувством. — Ну, нехай, я і винуватий, так простїть. Надївайте-ж кожух та підемо в нашу рідню хату, до сьвятої вечері... Олена моя кождого дня посилала мене до вас, а я опирав ся, а от Бог таки, видко, хотїв того і привів мене до вас через Івасика. Ходїмо, тату...

— Ну, от, давно би так, сину!... Коли зовеш, так піду... — сказав Охрим: — ти думаєш, солодко менї жити тут одному? В холодї і голодї... Давно би сам пішов до вас, та гордість не позволяла.

І говорячи ті слова, він надївав кожух, затягав на ноги величезні чоботи і накладав на сиву голову сиву, бараневу шапку. В хвиль кілька опісля дїд, син і внук тими самими слїдами, котрих держав ся Каленик, коли йшов до млина, мовчки йшли до села. Каленик йшов на перед, а дїд Охрим, западаючи глубоко в снїг, йшов з заду, ведучи за руку Івасика, котрий бістро дробив ногами, стараючись поспішити за широкими кроками дїдуня.

Ішли мовчки. От вже й видно сьвітло в вікнах сїльских хат. От і знакома хата — стара, но гарно збудована, хата, в котрій Охрим прожив Бог знає кілько лїт, а тепер много лїт жиє в нїй Каленик.

Війшов старий Охрим в свою хату, в котрій не був вже більше року, станув, перехрестив ся до образу і ударив поклін, потім поцїлував він Олену і бідних крінняків, опісля відчитав молитву і сїв за столом під образом, на самім почеснім місци, і почалась супокійна, тиха, сьвята вечера.

Івасик сидїв поруч з дїдунем і держав его за руку; з втїхою предвиджував він недалеке вже лїто, коли він знов з дїдом буде жити в курени і тїшитись свободою.

На столї ясно горіли воскові сьвічки. В хатї було привітно і тепло, і дїд, намерашись через зиму в млинї, дізнавав милого подиху тепла. А під вікнами сельскі парібки звучними, хоть не гармонїйними голосами виводили різдвяну коляду.

З росийского переклав *Іван Радецкий.*

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОН і ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою. **БРАТЯ ЕЛЬСТЕР** **Львів, Охронок ч. 9.** 500 15—15

головства резиґнує, в читальні виступає і з читальниками нічого до діла не хоче мати. І справді, від сеї хвилї діками читальні через цїлий рік зовсїм не занимав ся. Дня 20 с. м. мали відбути ся в Г. загальні збори читальнї. Перед зборами явив ся в читальняній хатї о. Чубатий і став дорікати читальникам за всякі „провини“ в родї таких, що якийсь там читальник не цїлує єго в руку, що якась дївчина на вечерку читальнї декламувала „неморальну“ Тополю і т. д. Читальники боронили ся. Коли бесїда зійшла на повітову раду а оден молодий та відважнїйший посьмів сказати, що то „кацапи“ при виборах до тої повітової ради зрадили народну справу, тодї о. Чубатий вибіг зза стола, вхопив сьмільчака за горло і став дусити, та кричати: „я тобі дам в м...“ і т. п. Коли нападений став кричати і боронити ся, о. Чубатий не остояв в „сьватім запалї“ і кричучи: „ти такий а такий“ пхав свого парохіянина до дверий, драпав єго в руки і т. д. Молодий читальник, не хотячи викликувати соблазни, вирвав ся з рук о. пароха і хотів вийти з читальнї. О. Чубатий в злости затріснув двері, придушуючи відходячому ногу. Ось епізод, характеризуючий дуже добре роботу о. Чубатого і єму подібних. — *Х.*

— **З тернопільскої рускої ґімназиї** пишуть нам: Знаний аж надто рускій суспільности екстеольоґ Крохмальний, що то недавно тому, як ми доносили в „Дїлї“, провокував учеників писанєм на таблици твердих знаків по кождім слові, втяв тепер, коли єму ся перша справа перейшла безкарно, ще лїпшу штуку: ото без найменшої причини ударив ученика II А. кл. Івана Коцюбу, найспокійнїйшого хлопця, так сильно в голову коло уха, що хлопець сейчас цїлковито оглух і поміч лїкарска показує ся даремною; хлопець не чує, горячкує і здає ся, буде мусїв покидати школу завдяки сему варварскому вчинкови екстеольоґа-суплента. Ми переконані, що справу будуть старати ся затушувати, просимо тому п. Барвіньского яко члена краєвої ради шкільної і о. митр. Білиньского та й наших соймових послів, щоби зволили занятись сею справою і постарались, щоби може згаданого господина Крохмального не давали цїлком до руских ґімназий. — *Занепокоєні родичі учеників.*

— **Всправі виборів до ради міста Львова** відбуло ся вчера в льокали Народної Канцеляриї в Ринку ч. 10 засїдане руского виборчого комітету. Рішено по довшій дискусиї перевести дальшу кооптацию членів та вибрано комітет, який має заняти ся урядженєм передвиборчих віч на передмістях Городецкім, Жовківскім і Личаківскім. Загальне віче всїх виборцїв-Русинів відбуде ся в середмістю в сали „Народного Дому“ дня 26 лютого н. ст. Вкінци вибрано т. зв. комісию парляментарну до всїляких пересправ в справах виборчих, до якої увійшли пп. Василь Нагірний, д-р Кость Левицкий і д-р Евг. Левицкий. Постійні засїданя повного комітету мають відбувати ся що пятницї о год. 7 вечером в льокали „Народної Канцеляриї“ і дальші письменні повідомленя до членів комітету не будуть висилати ся.

— **На будову шкіл.** Краєва рада шкільна признала безпроцентові позички на будову шкіл: громадї Сороки бучацкого повіта в квотї 2800 К, громадї Соколівка камінецкого повіта в квотї 2000 К і громадї Лопонь бжеского повіта в квотї 400 К.

— **Програма загальних зборів Руского товариства педаґоґічного.** Збори відбудуть ся в четвер 2 н. ст. лютого 1905 р. о год. 9½ рано в V клясї (III поверх) рускої ґімназиї у Львові. Перед зборами відбуде ся Служба Божа з панахидою за померших членів в Успеньскій Церкві о год. 8½ рано; підчас Служби Божої сьпівати буде хор бурси товариства. Порядок дневний зборів слїдуючий: 1. Відкрите зборів головою товариства. 2. Іменоване почетних членів товариства. 3. Звіт секретара. 4. Звіт касовий і видавництв товариства. 5. Звіт комісиї контрольної. 6. Вибір Голови і Видїлу. 7. Вибір комісиї контрольної. 8. Відчит д-ра С. Рудницкого про ґеоґрафію, єї завданя і методи. 9. Внесеня видїлу і членів. Головний видїл звертає ся до своїх філїй і всїх членів, так львівских як і позальвівских, щоби зволили як найчисленнїйше прибути на збори товариства. Учителї, що подальше мешкають, можуть жадати звороту коштів. Численні збори дадуть доказ, що наша суспільність інтересує ся одним з найважнїйших наших товариств та узнає єго вагу для культурного та просьвітного піднесеня нашого народа. Народне учительство повинно взяти як найживійшу участь в сих зборах, тим більше, що по загальних зборах товариства відбуде ся дискусия над заложенєм товариства „Самопоміч“, якого цїль головна приходити своїм членам в поміч моральну та материяльну. — За Головний Видїл Руского товариства педаґоґічного у Львові: *Іван Чапельский*, голова, *д-р. Володимир Левицкий*, секретар.

— **Загальні збори філїї Руского товариства педаґоґічного в Рогатинї** відбудуть ся дня 1 н. с. лютого 1905 р. о год. 11 перед полуднем в сали „Рускої бурси“ з слїдуючим порядком дневним: 1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів. 2. Звіт з дїяльности видїлу за минулий рік. 3. Звіт касовий. 4. Звіт з розвитку бурси філїї Рус. тов. педаґ. і одвітні внесеня управляючого комітета. 5. Справа статутів товариства „Самопоміч“. 6. Відчит. 7. Вибір нового видїлу. 8. Внесеня членів. — Вечером о год. 5½ відограють ученики мужескої школи в Рогатинї по раз другий ораторию сценічну в 4 актах І. Я. Луцика п. з. Ніч Вефлеємска. — Сьпіви в супроводї музики. Чистий дохід на „Руску Бурсу“ тов. педаґ. в Рогатинї. Вп. П. Т. членів уклінно просить ся, щоб зволили конечно явити ся на загальні збори як також приєднувати нових членів. — *Видїл.*

— **Зі Збаража.** Дня 2 лютого о год. 11½ рано відбудуть ся в Зборові в домі читальнї загальні збори філїї тов. педаґ. зі слїдуючим порядком дневним: 1. Відчит п. К. Р. „О причинах ледової епохи і о потопі“. — 2. Обговорене статута тов. „Самопомочи“. — 3. Біжучі справи. — 4. Внесеня членів. Вп. членів просимо прибути. — *Видїл.*

— **В „Селяньскій бурсї“ у Львові** може найти приміщене від 1 лютого двох хлопцїв. Заряд бурси ул. Підзамче ч. 15 дякує сердечно за отсї добровільні датки: Хв. тов. „Днїстер“ дало 50 К, Впов. Б. Бойко зі Стрілиск нов. 11 К 7 сот., І. Зарицкий 1 К, А. Зарицка 1 К, Е. Ненцка 1 К, Всч. о. Іван Честиньский з Підяркова від себе 1 чвертку гороху і 1 мішок бульби а від парохіян 4 мішки бульби і трохи капусти. Читальня міщаньска в Городку к. Львова при вечери пращальній в честь радника п. Ярослава Лепкого 10 К, з чистого доходу концерту „Бояна“ 30 К. — Просить ся о дальші ласкаві датки, бо з причини незвичайної дорожнї у Львові боремо ся з великим дефіцитом. — *Заряд.*

— **Видїл „Захоронки“** пригадує, що ві второк 31 с. м. руский театр дає виставу в сали „Gwiazdy“ на дохід захоронок у Львові. Сподїє ся отже, що з уваги як на цїль так на нову і знамениту штуку люди доброго серця виповнять битком театральну салю. — *В. Коцовска, О. Лучаківска.*

— **На ставі „Морске Око“** відбуде ся завтра в недїлю фестин львівского „Сокола“ при музицї. Початок о 3 год. по полудни. Вступ 40 і 30 сот.

— **Читальня „Просьвіти“ в Бялинцях** устроює в середу дня 1 лютого с. р. силами членів аматорів в своїй сали представлене „Ніч Вефлеємска“ сценічну ораторию в 4 актах, музика Бужанина. Початок о 7 год. вечером. Просимо ВП. Родимцїв о численну участь. — *Комітет.*

— **Пожарний „Сокіл“ в Антонові** чортківского повіта затвердило вже ц. к. намісництво, як філїю львівского „Сокола“.

— **Видїл товариства „Шкільної Помочи“ в Самборі** складає отсим прилюдну подяку Їх Преосьвященьству Владицї Константину Чеховичу, епископови перемаскому, за ласкавий дар 50 корон в користь товариства. — *Видїл.*

— **Подяка.** Всечеснїйшому о. Порфірови Бажаньскому, совітникови консисториї у Львові, за надіслані даром твори музичні вартости 10 К, складаю отсим найсердечнїйшу подяку. — *Никола Магдій*, учитель народний.

— **Запитанє.** Хто з Всечесних Отцїв духовних знає бідного чесного молодого чоловіка, котрий би підняв ся провадити крамницю, прошу уклінно мене сейчас повідомити. Услїв листовно. — *Олекса Пристай*, парох в Журові.

— **Вінчанє** п. Зофії Збудовскої з п. Володимиром Лукачом, ц. к. ґеометром з Нового Санча, відбуде ся в домі о. Збудовского в Зубрци, п. Бучач, ст. зелїзнича і телеґр. в Бучачи о годинї 6 вечером дня 2 лютого с. р. в тамошній церкві парохіяльній.

Урядові вісти:

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць держ. у Львові** оповіщує: Галицко-віденьский звязок зелїзничий. З днем 1 січня 1905, а о скілько цїни перевозу зістануть підвисшені, з днем 15 лютого 1905 увійде в житє нова тарифа з додатком для безпосередного перевозу посилок поспішних і звичайних поміж Віднем дворець північний, дворець зелїзниць держ. і дворець зелїзницї північної над Дунаєм з одного, а стациями зелїзницї північної і стациями ц. к. зелїзниць держ. в Галичинї і Буковинї з другого боку.

Тарифа ся містить в собі тарифи стацийні для посилок підлягаючих тарифам клясовим до Відня (дворець північний, дворець зелїзниць держ. і дворець над Дунаєм) і тарифи виїмкові для ріжних товарів, додаток же містить в собі знижені тарифи для цементу, зелїза, живих риб, раків і крохмалю в ріжних реляциях.

Сим доносить ся, що привернено вже рух на шляхах Коломия-Слобода рунґурска і Надвірняньске передмістє-Шепарівцї-Княждвір-Львів-Яворів та Борки великі-Грималів.

З днем 1 січня 1905 входить в житє нова тарифа для перевозу живих зьвірят зі стаций ц. к. австрийских зелїзниць держ. в Галичинї і Буковинї і стаций ц. к. уприв. зелїзницї північної до Відня ст. Маркс, дальше поміж стациями ц. к. австр. зелїзниць держ в Галичинї і Буковинї а стациями ц. к. уприв. зелїзницї північної з одної а Віднем дворець північний з другої сторони.

— **На будову дому львівского „Сокола“** зложили дальші жертви (в коронах) отсї Впов. Добродїї: Йосиф Мишкевич зі Стрия 10, Яросл. Гординьский зі Львова (замість новорічних желань, через „Руслан“) 2, Іванна Купчиньска (складку між читальниками на жовківскім передмістю у Львові) 1·01 і (на городецкім передмістю) 4, пожарний „Сокіл“ в Мшанї к. Барт. 5, о. Корн. Кузик з Беска 6, Вол. Савчиньский зі Львова 4, Ол. Чумак від о. Кіндрата і о. Ф. Озимкевича 4, О. Петришак з Коломиї 1, М. Гриник з Перемишля 1 (три послїдні через „Дїло“), Іван Кушнїр з Суходолів 3, Евген Спожарский зі Львова 4, Ольга Сполїтакевич з Сїлця беньковского 3; за цеголки: о. Петрушевич з Калуша 4 і Н. Доскоч зі Львова 1; з пушок: в читальни українскій дух. семінариї у Львові 3·30 і в „Сокільскім Базарі“ 6·73; з коляди на Богоявлене у Львові: лїста І. Ігната 54·78, лїста Ів. Іванця 24·10 і лїста Ґутковского 88·10 К. — Дякуємо сердечно за дотеперішні жертви на нашу сокільню і поручаємо єї дальшій ласкавій памяти нашої патріотичної суспільности. В чужій, дорого оплачуваній хатї вже за тїсно нашому товариству, аби примістити ті сотки вправлячих членів, учеників і учениць та розпростерти опікунчі крила над 170-ма пожарними і 15-ма ґімнастичними філїями. Попри инші датки просимо ще раз не забувати і на нашу сокільню, яка стане на славу і службу нашому народови. Гаразд! — *Старшина.*

— **На укр. руску Бурсу в Новім Санчи** жертвували Вп. Добродїї в падолистї с. р. (в коронах): Лев Калїновский, Баранів 1, о. Мих. Кручковских, Нагачів 5, о. Сим. Чичилович, Кобильниця руска 10, Іван Грицай, акад. Відень 1, о. Вачиньский з Ріпчиць 2, Лев Шехович, сов.. Перемишль 1, пос. Юл. Романчук, Львів 5, о. Ост. Нижанковский, Завадів 40, д-р Ос. Партицкий, Ланцут 1, Ал. Добряньский сов. Самбір 5, о. П. Мицьковский, вильос. запис довжний ч. 2104 на 5, д-р Зиновій Левицкий з Коломиї зап. довж. ч. 2111 на 5, о. І. Пелехович з Крамної зап. дов. 2664 на 5, Генрик Рогожиньский, Живець 1, Олена Дубівна учит. (к. в.) 3, Мих. Кебузїньский, Перемишль (к з в.) 4, Жін. Кружок Коломия (к. в.) 2, д-р Андрей Чайковский, Сколе 10, д-р Ник. Віновский Gross Schonau 2, о. Ем. Менцїньский, Маластів 20, Ізидор Мазуркевич, Відень 6, Леон. Балецкий, надстр. Комарно 20, Ад. Грабовский, сов. Долина 2, Каса зад. „Віра“ в Тисьменици 20, Круж. укр. руск. жінок, Яворів 6, Із. Ваньо, Лїсько (к. в.) 5, пос. В. Яґорский дивід. від удїл. в Нар. Торг. Львів і Нар. Домі Стрий (2·80+3·20=6, від удїл. в тов. роз. руск. штуки 0·70, Лиманівскі Русини (чеком) Евг. Шепарович 1, І. Легкий 1, Мих. Недзведзкий 0·50, Вол. Кутиньский 0·20, Мих. Гримак 0·40, Ів. Куртич 0·20, Гн. Лаґодзїц 0·30 = 3·60, о. В. Рожейовский, Новосїлки 2, Ю. Черкавский, скл. богосл. Перем. 5, пп. Стефан Сорока і Кость Греняк на зборі учителїв в Грибові складку учительску, що зложили: п. Кінда 1, інж. Шіндлер 1, Мордарский 0·20, пп. учит. Тад. Онищук 2, Ом. Шведик 2, К. Греняк 1, Марчевский 1, Гр. Пилипчак 1, Кольман 0·20, Корін 0·20, Боратиньский 0·20, А. Вадовска 0·20, Бараннюк 0·60, Пельчарівна 0·30, Поцей 0·20, Маґера 0·50, Юзефович 0·30, Табіньский 0·40, Ґвовский 1, Слонїнівна 0·20, Міхалїк 0·10, Косїньский 0·10, Н. Н. 0·10, Косїньский 0·40, Міхалїківна 0·40, Сорока 0·40 разом 15, Народна Торг. Городенка, (к. в.) 6·80, А. Пастушенко ст. ком. Ряшів, за к. в. 5, Тов. Котляревского 10, Е. Спожарский, Львів [к. в] 2, о. К. Ясеницкий Балигород за карт. в. 10, — жертва 4 разом 14, Ю. Михалюньо, Ясло 5, Русини з Лиманової: Е. Шепарович 1, І. Легкий 1, Вол. Кутиньский 0·20, Мих. Гримак 0·40, разом 2·60, Петро Гутович ад. суд. Ланцут 10, Ос. Кульчицкий сов. Самбір 10.

(Конець буде.)

Послїдні вісти.

Варшава. В Варшаві вибухли робітничі розрухи. Вчера два рази мало прийти до борои з війском, при чім богато осіб ранено. Часописи з виїмкою „Kurjera Codzienn-ого“ не вийшли наслїдком страйку і розрухів.

Будапешт. До вчера год. 9 звісний був результат 377 виборів. Результат сей представляє ся ось-як:

Лїберали одержали 145 мандатів; зискали 21, втратили 83.

Сторонництво Кошута одержало 155 м.; зискало 61, втратило 13.

Диссиденти одержали 24 мандати; зискали 9, втратили 9.

Сторонництво Банфія одержало 11 мандатів; зискало 7, втратало 2.

Сторонництво людове одержало 23 мандати; зискало 8, втратило 3.

Сгор. народне одержало 5.

Диких вибрано 1.

В 10 случаях буде вибір тїснїйший.

Будапешт. Дневники доносять, що Тіса внесе в сих днях димісию і предложить на свого наслїдника ґр. Юлія Андрашого. Зараз по виборах Тіса виїхав до Ґешт.

Звертаємо увагу Впов. читачів на 1-шу сторону, де находить ся оповістка новоотвореної у Львові робітнї і торговлї рукавичок та бандажів під фірмою Якова Шрайбера.

Allianz, котрої оповістку днесь уміщаєм, стоїть під управою Львовянина і має всякі потрібні друксорти також в рускім язицї.

Календар: Завтра гр.-кат.: Петра В. рим.-кат.: Франца С. Позавтра гр.-кат.: Антонія Вел. рим.-кат.: Мартина.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Сала тов. „Ґвезда“ ул. Францїшканьска) в недїлю дня 29 січня „Сватання на Гончарівцї“ оперета в 3 д. Гр. Квітки-Основяненка, — ві второк дня 31 січня на дохід „Захоронки“ „Професор Хитрий“ комедия в 3 д. О. Ернеста, перерібка з нїмецкого О. Левицкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ д ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека унїверзитетска (тепер замкнена наслїдком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополуднєвих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за вголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 6—40

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цїнні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Руске товариство педаґоґічне

просить П. Т. Родимцїв вступати в члени, вирівнувати залеглости, присилати жертви на удержане приватної жіночої семінариї і на бурси Товариства, дальше поручає Бібліотеку для молодїжи (115 томиків) і ілюстровану часопись для молодїжи (двотижневник)

ДЗВІНОК

котра повинна находитись в кождій рускій родинї. Передплата „Дзвінка“ виносить на рік 6 К. піврічно 3 К. Селяньским дїтям і читальням дає Адміністрация часопись по 4 К річно а 2 К. піврічно.

Вкінци поручаєсь П. Т. учителям і учителькам педаґоґічно-дидактичну часопись (двотижневник)

УЧИТЕЛЬ.

Предплата виносить на рік 6 К, піврічно 3 К а членам Товариства 4 К річно, 2 К піврічно.

Адреса Товариства педагогічного і всїх адміністраций: ул. Сикстуска ч. 47. Адреса касиєра: ул. Кохановского 15 Б. Вписове до Товариства виносить 1 К, вкладка річна 1 К. 915 9—10

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ruthenisch i b. 1905.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись литературы, штуки і сучасного житя

виходить кождого 5 і 20 в місяци в обемі 2 до 3 аркушів друку. Передплата на цїлий рік виносить 12 К. — Число друге появить ся 20 с. м. і буде вислане лише тим, що надішлють передплату. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8. 49 6—6

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** *Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.* 62

Спільника з капіталом в цїли розширеня торговлї пошукує руска торговля товарів мішаних Теодора Литвина в Зборові.
78 2—5

Глядає ся від 1 лютого учительки домової, приватистки-семинаристки, до мальчика (III. кл.) і дївчинки (IV кл.) на село, 1 миля від Перемишля, 3 клм. від стациї, корисні услівя. Е. Руденьска, Львів, Хшановскої ч. 3.
87 1—2

Ученики або академіки знайдуть мешканє з віктом. Личаківска 19. I.
74 5—6

УЧЕНИК з висшої ґімназиї глядає лекциї на селї. Може рівночасна уладити курс анальфабетів, устроювати відчити і вечерницї. Ласкаві зголошеня враз з поданими услівями під адресою: Тарас, poste restante, Снятин.
72 5—5

Володимир Лаврівский
У ЛЬВОВІ
ул. Пекарска ч. 23 I. поверх
спродає: „Як можна законно увільнити ся від служби військової" — цїна 2 корони, „Прикази до вправ рядових" — цїна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл" — цїна 20 сотиків, „Копана гра" — цїна 20 сотиків, „Lawn tennis" (гра) — цїна 20 сотиків, „Жаданє до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної" — цїна 10 сотиків, Календар „Соколъ" на рік 1895 — цїна 5 корон, — Календар „Соколъ" на рік 1897 — цїна 5 корон. 89 1—12

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів проміоване)
Від 29/1 до 4/2 до побаченя:
Інтересне звіданє
Пекіну
і єго особливостий.
ВСТУП 10 нр. 45

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 9—60
Дістати можна всюди

Кандидат адвокатский шукає місця. Відомість: о. Чировский, Корсів п. Лешнів.
83 1—3

Цьвіти церковні і балеві
поручає
АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ
СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ
в СТРИЮ.
Украшаймо Церкви! — Богатїм свій промисел!
86 28—30

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.
Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

Фабрика цементових виробів
Генрика ґр. Старженьского
в Гнїздичеві.
Виробляє дахівки, цементові, патентовані, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані, в ріжних формах.
Долївки і хідники цементові в ріжних барвах і десенях.
Перепусти і рури у всїх розмірах.
Жолоби і корита в довільній довжинї.
Комини, сходи, намогильні памятники, граничні стовпи і всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.
Телеґрами: Фабрика „Гнїздичів-Кохавина".
Почта і зелїзниця в місци. 90 1—8

Ч. 182. Стрий дня 24 січня 1905.

Оголошенє конкурсу.

Видїл повітовий стрийский розписує отсим конкурс на посаду офіцияла канцелярийного з платою річно 2.200 корон з правом до емеритури і 4 додатків пятилїтних в висотї 10 проц. сталої платнї.

Стараючі ся о сю посаду мають виказати ся:
1) австрийским горожаньством,
2) що не перейшли 40 лїт житя,
3) сьвідоцтвом здоровля,
4) сьвідоцтвом моральности,
5) знанем краєвих мов в слові і письмі,
6) сьвідоцтвом з покінченої середної школи,
7) що найменше дволїтною практикою при власти адмінїстрацийній, автономічній, або правительственій або при інституциї фінансовій, при чім кандидат має виказати ся успосібненем до працї концептової і знанем законів адмінїстрацийних.

До подання треба долучити житєпись (curriculum vitae).

Посада буде надана провізорично на 1 рік, після чого в міру вдоволяючої служби і відповідного уздібненя може наступити стабілїзация. Первеньство мати-муть кандидати, які викажуть ся практикою концептовою і рахунковою (бухгальтерийною).

Поданя як-слїд остемпльовані внести треба в реченци до 15 лютого с.р. включно до Видїлу повітового в Стрию.

З Видїлу повітового.

86 1—2 *Онишкевич* в. р. предсїдатель.

Прошу все домагати ся
краєвого виробу
Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„носою"** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок
СИМЕОНА МУНКА
в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 роцї.]
Прібки і цїнники даром! 172 14—25

Новість!
Ковдри на пуху, верх і спід одинаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри зимчайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.
Матераци чисто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Новість-сїнники „Шґієна" з соломи препарованої по зр. 6 і 7; вистелювані травою морскою або волосїнєм по зр. 10, 12, до зр. 20.
Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592
ИОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Дивна новість!
325 штук за 1 зр. 95 кр.
Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пуларес і елеґанцка цигарнїчка з бурштином, 1 гарнитур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалєтове веркальце з бельґійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазинї
С. КОГАНЕ
Краків Pf. 882.
За недогідне гроші звертають ся.
66 2—3

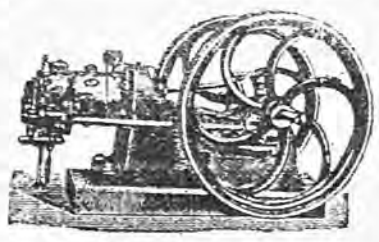

Мотори
бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. мінїстерством торговлї, з фабрики інжиніра
Е. ПЛЕВА, Відень, Гернальс
жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини
Л. КВЕЛЛЕР
ул. Городецка ч. 45.
Кошториси, цїнники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 11—52

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

ОГОЛОШЕНЄ.

Сим подаємо до відомости загальної, що

III. Загальні Збори Товариства „КАСА ПОЗИЧКОВА"
в Ольшаници

товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 16 лютого 1905 р. н. ст. о год. 2 по полудни в комнатї „Каса позичкова" в Ольшаници з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Справозданє Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1904.
3. Справозданє Комісиї контрольної.
4. Удїленє Дирекциї і Радї надзираючій абсолюториї.
5. Роздїл чистого зиску і ухваленє дивіденди.
6. Вибір двох членів Ради Надзираючої.
7. Вибір Комісиї контрольної на р. 1905.
8. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. Право голосу мають лиш члени, котрі уплатили цїлий удїл в сумі 10 Кор.

Ольшаниця дня 24 січня 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ

Г. Сорока заступник секретаря. 81 3—3 *Козек* предсїдатель.

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний достависник
поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.
Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сполоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.
Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Ориґінальні машини до шитя „VICTORIA"
до домового ужитку і промислових цїлий заслугує на велике признанє завдяки своїм знаменитим прикметам. Ориґінальні „Victoria" є найлїпші хотяй і найдешевші. Ориґінальні „Victoria" виробляні з найлїпшого материялу, викінчені з незвичайною докладностию та з узглядненєм найновійших основ механїки. Ориґінальні „Victoria" не мають нїчого спільного з дешевою масовою фабрикациєю, за те провідною думкою фабрики є щоби купуюча публика в ориґінальній „Victoria" набула машину до шитя в найлїпшій якости. Елеґантні і тревалі, деревляне уладженє походять з власної парової фабрики. Ориґінальні „Victoria" шиють вперед і взад а всї від найдешевшої надають ся знаменито до артистичного гафту. Просить ся ласкаво порівнати цїни і випробувати якости. Ілюстровані цїнники даром. **Ориґінальні „Victoria" машини до шитя, Львів, ул. Третого мая ч. 5.**
790 10—13

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Мішане обезпеченє до якогось реченця з ґарантованим 3% опустом відсотковим від вплачених річних премій, почавши в кінцем третого року тревання обезпеченя.

Той спосіб обезпеченя обовязує Товариство до виплати якогось капіталу в умовленім в гори речевци без огляду на то, чи обезпечений дожиє того реченця або нї.

На случай скорійшої смерти обезпеченого устає оплата премій.

Премію оплачує ся лиш через три роки в тій висотї, котра є наведена в тарифі, по тім часї зменшає ся она, бо Товариство удїляє по упливі сего часу ґарантований відсотковий опуст в висотї 3% від всїх вплачених премій. Річна премія зменшає ся тогди в четвертім роцї тревання обезпеченя о 9%, в пятім о 12%, в шестім о 15% і т. д.

Примір до тарифи XIII.

30-лїтний отець родини обезпечує на користь своєї новонародженої доньки капітал в висотї К 10.000, котрого виплата має наступити по 20 лїтах.

Премія, маюча ся заплатати за то обезпеченє, виносить річно К 505·80, зменшає ся однакож від четвертого року тревання обезпеченя о опуст відсотковий, котрий запевнений є в четвертім роцї в висотї 9% а збільшаючий ся від того часу о 3% (процент) початкової премії.

Кошта на повисше обезпеченє представляють ся ось як:

Час тревання забезпеченя (лїт)	Запевнений опуст відсотковий після вплачених премій: в процентї річної премії	Корон	Чиста премія по увзглядненю ґарантованого опусту відсоткового К.
1	—	—·—	505·80
2	—	—·—	505·80
3	—	—·—	505·80
4	9	45·52	460·28
5	12	60·69	445·11
6	15	75.87	429·93
7	18	91·04	414·76
8	21	106·22	399·58
9	24	121·38	384·42
10	27	136·57	369·23
11	30	151·74	354·06
12	33	166·91	338·89
13	36	182·08	323·72
14	39	197·26	308·54
15	42	212·43	293·37
16	45	227·61	278·19
17	48	242·78	263·02
18	51	257·96	247·84
19	54	273·13	232·67
20	57	288·31	217·49
Загальні кошти того обезпеченя виносять отже netto найбільше . . Корон			7278·50

Умре н. пр. обезпечений в девятім роцї тревання обезпеченя то устає з заплаченою до тепер квоту К 4051·48 оплата дальших вкладок підчас, коли обезпечений капітал виплачує ся в повній квотї К 10.000·—.

Всї ті позициї в полсї цифрово запевнені. Поступаючи дуже ощадно в заряді подає „Allianz" як найбільші користи своїм обезпеченим. — Стан обезпечень виносив в „Allianz" дня 31 грудня 1903 р. 195.680 осіб з капіталом К 59,860.157·57.

Близших пояснень, вказівок так що до тої, як і других комбінаций обезпеченя як і проспектів удїляє „A L L I A N Z" акц. товариство обезпечень на житє і ренти. Ґенеральна Аґенция у Львові, площа Бернардиньска ч. 2а.

Оборотних і здібних заступників пошукує ся. 856 —3

Щоби одержати близші поясненя, треба відтяти сей купон і виповнивши переслати почтою

. . . . . дня . . . 1905

ДО ҐЕНЕРАЛЬНОЇ АҐЕНЦИЇ „ALLIANZ"
акц. товариства обезпечень на житє і ренти, Львів пл. Бернардиньска ч. 2а.

Прошу — не беручи на себе нїяких дальших обовязків — подати менї, яку річну премію мав би я платити від обезпеченя в квотї К . . . . через . . . . лїт після комбінациї тарифи V.

Я родив ся дня . . . . . 18 . . . р.

Імя і призвище . . . . . .

Занятє . . . . . .

Точна адреса . . . . . .

Важна пересторога!
Перестерігаємо Впов. публику в єї власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.
Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований
КУНЕРОЛЬ
є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистійшу омасту до страв.
Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошури і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цїлій монархії фабрика ростинних товщів
ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН
Відень, XIV/2. — Заснована 1880.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубриці „Наділане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Письма з Відня.

(*Ситуация в палаті послів. Конець обструкциї а початок праці. Нове правительство. Рускі посли*).

Ще нема вісьмох неділь від відрочення ради державної в грудни а чотирох неділь від уступленя д-ра Кербера і нової президентури міністерства бар. Ґавча, а ситуация в палаті послів зовсім змінила ся. Обструкция уступила цілком; одні чески радикали (5 національних социялістів і оден дикий, др. Вакса), котрі перед двома роками при помочи ческих аґрариcтів через дві доби день і ніч провадили обструцию а тепер мали 11 наглячих внесень неполагоджених, не хотіли зразу уступити, але і їх обструкция вже по двох днях скінчила ся. Аґрариcти чеcкі тепер їм вже не помагали, а коли президент ґр. Феттер хотів їм три дні пишити до полагодженя їх обструкцийних внесень, Німці при помочи Поляків, а навіть недавних обструкціоністів, полудневих Славян і Чехів, так на них наперли, що они вже по двох днях мусїли свою обструкцию закінчити і навіть відступили від двох своїх внесень зовсім. Ревність до парляментарної праці стала аж так велика, що на конференциї голов клюбів представитель ческих аґраристів домагав ся, аби дебату над справою несеня помочи для тих, що потерпіли від торічних елементарних нещасть, закінчили на однім засіданю, а деякі иньші посли хотіли, щоби при першім читаню предложеня буджетового число бесїдників ограничити до мінімум. Аж посли ческого клюбу і социяльні демократи перестерігали, щоби не натягали струни занадто, бо могла би вскорі урвати ся.

Вже-ж певне, що ту велику зміну в парляментарній ситуациї не спровадила особа нового президента міністрів ані его програма. Бар. Ґавч єсть елеґантский чоловік і в часах свого давнїйшого урядованя не наразив ся жадному сторонництву (були вправді часові непорозуміня, але ті залагодили ся досить скоро), а яко міністер просьвіти потрафив закінчити довгий спір межи німецкими лїбералами і клерикалами в Тироли і ввести й там новий закон для народних шкіл, котрому клерикальна більшість тирольского сойму завзято опирала ся, — правда, що се єму удало ся тільки зі значними уступками для клерикалїзму. Але якихсь визначних способностий до управи державою в таких іменно трудних хвилях, як тепер, бар. Ґавч доси не показав, а его програма, коли о такій в загалї можна говорити, висказана в его заяві на першім засіданю палати послів і панів, єсть тільки найпростійшою збіркою самих звичайних фраз і самозрозумілих комуналів, з якими і кожде наше правительство могло би виступити, і зручність его показала ся хиба в тім, що не сказав взагалї нїчого, отже нїчого такого, чим міг би якому сторонництву наразити ся. Зміна ситуациї в палаті наступила отже наслїдком того, що обструкция вже всїм навкучила ся, особливо-ж самим обструкціонїстам Чехам і полудневим Славянам, котрим она вже й перше тяжила і длятого они чекали лише якого небудь позору, щоби єї позбути ся. Чи однакож антіобструкціонїстичний настрій в палаті потреває довго, чи удасть ся дразливі справи або оминути або полагодити мирно, се инше питане; все-ж таки до великодних ферій сподївають ся всї спокою, а до того часу бар. Ґавч буде мати і рекрутів і запознить каси державні 53½ міліонами, котрих Кербер не міг дістати.

Руский Клюб відбув два засїданя. На першім раджено над дальшою тактикою і над заявою, яку мало ся зробити на конференциї голов клюбів. Признано загально, що дальше веденє обструкциї, по відступленю від неї Чехів і полудневих Славян, у купі з самими тільки 6 ческими радикалами, було би зовсім неможливе, отже треба і Рускому Клюбови від неї відступити а провадити опозицию в такий спосіб, який покаже ся можливим. Клюб мав ще два наглячі внесеня неполагоджені, оба поставлені посл. Романчуком в цьвітни 1904 р.; одно дотикало перепон, ставлених галицкими властями зарібковій еміґрациї, се внесенє вже передавнилось і перестало бути актуальним; в другім внесеню висказувалось домаганя відповідних змін що до урядової мови в Галичинї, сеся справа не перестала бути актуальною, але она не єсть справою хвилї, котра би стратила свою вагу, якби не була сейчас полагоджена. Отже на конференциї клюбів пос. Романчук заявив, що і Русини беруть свої наглячі внесеня назад, щоби на них не спадав закид, що перешкаджають санациї парляменту, в котрої тревалість они впрочім не вірять, але се не зміняє їх становища опозицийного а і взагалї дальшу тактику они собі застерігають. На другім засїданю клюбу визначено бесїдників до дебат в палаті: д-ра Коса до дебати о помочи для дїткнених елементарними нещастями, д-ра Короля до дебати о поборі рекрутів а п. Романчука о предложеню буджетовім.

Н.

Про курси для анальфабетів.

Справа курсів для анальфабетів тягне ся вже від довшого часу то по деяких зборах, то по часописях, ба й в соймі була бесїда на послїдній сесиї, но хісна з того досї — дасть Біг. Мова мовить ся, а хліб їсть ся — на балаканцї і кінчить ся. Вправдї — о скілько менї відомо — в кількох місцевостях появились ті курси, но цїли не осягнено. Щож за причина?

Найперше тота, що наша інтелїґенция за мало займаєсь справами народної просьвіти і переважно патріотствує на словах.

Всюди лиш нарікання на темноту мас, всюди лиш чути: треба, повинно ба й мусить — но роботи позитивної в тім напрямі нема. Прийти на яке віче, патріотів гук! а як зачне деякий говорити, то здаєсь, що душу й тїло самому антіхристови віддав би, щоб лиш хлопови помочи, щоб его просьвітити. Але спитайте но того „ревного та голосного патріота“, чи є в тебе курс для анальфабетів, читальня, крамниця, — а як є щось з того, то хто заложив і чи заглядаєш там? то дістанете відповідь: „В мене годї, обставини лихі, я не можу“.

Кождий признасть, що в селї найбільше зробити може таки сьвященик. Але не всї сьвященики сповняють свої народні обовязки, як се ми мали нагоду дещо дізнати ся в тім напрямі з процесу о. Рожки. Не виную загал сьвящеників, бо се не було би совісно. Знаємо, що були і суть між ними добрі, практичні патріоти, але, на жаль, се лиш одиницї, і в кождім деканатї не більш двох-трох, котрі власне дають наглядний примір, що може яку силу має сьвященик в селї і повітї. А не судім лиш, що зробив той або тамтой, але що повинен, що міг зробити, а не зробив.

Друга хиба тота, що курси анальфабетів полишено головно учительству. Воно вправдї на око так і мало-б бути, но розглянувшись близше, кождий признасть, що се неможливо.

По селах, де густо-часто одноклясівки, де оден учитель мусить провадити всї чотири степенї щоденної науки і два рази на тиждень степень пятий т. є. науку доповняючу, там учителеви абсолютно нї часу, нї сили не стає тими курсами занятн ся.

Скаже може дехто: Але-ж в сьвята в недїлї може попрацювати в курсї. Правда! Алеж чи по так тяжкій цїлотижневій праци учитель, котрий наче спасеня того сьвята вичікує, не сьміє мати хвильки часу на відпочинок, або якусь розривку? Чи учитель не має вже права до сьвіта? І чи хочете того чоловіка, і так недолею прибитого, до решти замучити?

Третя причина, що курси анальфабетів у нас не удають ся, є тота, що веденя тих курсів піднимають ся одиницї, котрі через непредвиджені перепони не в змозї все в означений час удїляти науки, через що люди знеохочують ся і курс розлазить ся. (Власне то спричиняє в кількох місцевостях занепад курсів).

Яка-ж на те все рада?

Передовсїм орґанїзация.

Як кожда иньша народна робота так і ся потребує орґанїзациї, потребує проводу і морального примусу. Було — кажуть — їсти, пити, та принуки не було; так і тут. Людий до роботи знайшлось би, лиш принуки нема.

Тою орґанїзацию — думаю — повинен занятись „Народний Комітет“ у Львові.

Найперше, щоб відніс ся з просьбою до всїх трох епископів, аби ті припоручили, ба й морально примусили підчинене їм духовеньство тими курсами серіозно занятись — а відтак до своїх мужів довіря, щоб ті занялись орґанїзацию тих курсів в своїх повітах.

Друге: Всюди, де маєсь заложити курс, утворити комітет научаючий з 4—5 людий під проводом учителя чи сьвященика, котрого-б члени чергою учили а в перешкодах виручувались.

Думаю, що навчити когось читати, писати, до того не треба аж патентованого педаґоґа.

Трете: Курси ті повинні бути преміовані.

Цїкаве! За всьо і на всьо суть фонди, ріжні складки, а на ту цїль нема! Відна тота осьвіта, що про неї богато балакаєсь, а мало для неї дає ся. Між тим о фонди не так тяжко. Віднестись до каси громадскої, до каси церковної, до каси позичкової — і все — думаю — мож придбати на оден курс яких 30—40 К.

---

1)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(*1883, 1885—1891, 1893—1895*).

Зібрав і видав *М. Павлик*.

Драгоманізм — се могуча культурна сила, яка вже відограла велику ролю в історії Руси-України, за остатних 40 років, але якій ще суджено робити у нас історію дуже довгий час, коли не до кінця істнованя нашої нациї. Ся сила видвигнула українство з его провінциялїзму на ширшу світову арену, познакомивши з ним освічений сьвіт і давши єму всесьвітний поступовий напрям і зміст; оборонила его, таким чином, від пожертя посторонними национальними рухами, в тім числї й росийством реакцийним і революцийним — навернула до українства сотнї молодїжи, росийщеної в Росиї й Галичинї; оживила українську лїтературу, своєю критикою; започала українську науку й полїтику в новійшім розуміню; вона, як нїщо инше, поможе українству до повного розросту, не даючи вигудїти українській националїстичній хоптї; стане українству в великій пригодї і тепер, коли Росийській Українї прийде ся формувати полїтично, ба й тодї, коли ми дійдемо до власної держави, коли та хопта найдуже буяє, та нарештї й пізнїйше, коли українство падати ме під вагою не лиш осередної пустоти, але й нового зверхного натиску.

Вплив тої сили на розвій нашої нациї більшати ме в міру, як наша громада дізнавати ме ся докладнїйше про того як він звав себе, від самого першу своєї свідомости, — чоловіка (homo) української нациї, про его працю й змаганя. І пічне ся той вплив на добре аж тодї, коли все те стане відомо докладно як найширшим кругам української нациї.

З сего *погляду добре*, коли й з сирим материялом до того познакомить ся за годї ширший загал.

* * *

Листи М. Драгоманова до д-ра Теофіля Окуневського готові були до друку ще 1896 р., але я здержав їх публїкацию, ждучи дозволу д-ра Окуневського на надрукованє й его листів до Драгоманова. Тривало се, як бачите, повних 8 років — час немалий, особливо для бігу полїтики, — та за те діждав ся дозволу дійсно лїберального, за який не можу надякувати ся д-рови Окуневському: він дозволив надрукувати свої листи цїлком з виїмком кількох пропусків, по більшій частинї особистого характеру, та кількох дрібних поправок, зроблених у рукописи самим д-ром Окуневським, — усе те зазнач но мною під текстом — (*я*, з свого боку, пропустив, як звичайно, лише те, що могло би пошкодити комусь у Росиї або зробити кому нечесть особисту, без можливости оборонити себе).

Окрім листів д-ра Т. Окуневського до Драгоманова та листів остатного — на жаль, не всїх, бо кільканацять пропало! — подаю тут і те, що д-р Окуневський прислав Драгоманову окремо, — що, значить, мало на Драгоманова сякий чи такий вплив і на що він, по більшій частинї, й відповідав, а то: лист д-ра Окуневського до неб. митрополита С. Сембратовича і его відповідь, лист д-ра Окуневського до д-ра Як. Невестюка, листи Ос. Маркова, д-ра Ів. Добрянського, д-ра Ст. Стоцького, неб. Юл. Целевича до д-ра Окуневського, далї записки посла К. Телїшевського й т. и. — все те за виразним дозволом дотичних головних осіб (окрім, розуміє ся, небіжчиків) бо проста письменська етика не дозволяє поступати инакше. Одним словом: тут дає ся ш. публиці пребогатий і преважний материял не лише до історії звязей Драгоманова з Росийською Україною та з парляментарною полїтикою Галицьких Русинів, але й взагалї до історії нашого культурного й полїтичного руху найновійшого часу.

Особливо цїнний сей материял тим, що розкриває історію „нової ери“ з 1890 р. та показує єї фатальні полїтичні наслїдки, остерігаючи, ним самим, наших полїтиків від подібних промахів, на далї. Розуміє ся само собою, що се материял односторонний, односторонний мимохіть, і що можна ждати від зачеплених людей поправок чи доповнень. Коли се буде зроблено фактично й щиро, то історія нашого полїтичного руху на тім, розуміє ся, лише виграє. Я взагалї думаю, що велику кривду робить народній справі той, хто ховає перед нашою публикою хотьби найменшу подробицю дотичну нашої полїтики. Як би наша публика знала всї подробицї заходів, або й намірів наших полїтиків — то не було би у нас тільки полїтичних промахів, бо тодї виросли би й самі полїтики, почувши під собою твердший ґрунт — опінїю полїтичну виборців (у найширшім розуміню), вироблену більше нїж тепер. Тепер навіть державна полїтика мусить числити ся з демократизацию полїтики, — не то полїтика национальна, та ще полїтика нашої нациї-демога... Кривду роблять, по моєму, хованники й тим *окремим* полїтикам, яких зачіпають у своїх листах, але не дозволяють публїкувати того за житя дотичних людей, коли би вони могли поправити невірности (я вже не й кажу про просту людську етику — про те, що чесний полїтик, і взагалї чесний чоловік не повинен не то писати, але й говорити, ба й думати про когось щось таке, чого не міг би заявити тай доказати прилюдно). Кажу таке під враженем листів деяких людей до Драгоманова, особливо листів одного з батьків „нової ери“ — неб. Ол. Кониського, який лаяв ся зразу до Драгоманова, та виманивши від него проґрамову статю до „Правди“ з 1888 р. і зараз же потім, кинувши ся в супротивний напрямок і відпекуючи ся Драгоманова, застеріг ся: не смійте, мовляв, публїкувати моїх листів во віки! А листи Кониського дуже важні власне до характеристики „нової ери“ і зачеплено в них головно народовців, яких память виглядала би дуже негарно, як би їм не дано змоги оборонити себе від закидів Кониського, за житя. Я й думаю опублїкувати ті листи не инакше, як з власною обороною дотичних людей.

Думаю, що з сего погляду земляки будуть особливо вдячні д-рови Окуневському за дозвіл опублїкувати свої листи до Драгоманова. А нагадаю, до речі, що „нову еру“ представлювано нам яко далекосяглий полїтичний акт — яко змаганє до конституциї для Росийської України, або й відорванє єї під протекторат Австрії. Тим часом головний проводир „нової ери“ в Австрії, д. Ол. Барвінський запевняє, що у него „були лише наукові і лїтературні взаємини з Україною і єї письменниками“, що він „нїколи і нїде не виступив ані проти держави, ані проти династиї росийскої, а тільки раз був в Росиї, поводив ся там льояльно, не вдавав ся в нїякі аґітациї, бо на се не позваляє вже саме моє становище урядовє“. Тим то він обурив ся дуже, коли дізнав ся, в р. 1898, що єму заборонено в'їзд у Росию, ще 1892 р. „Я, каже, не почував ся до нїякої вини, щоб мав стояти на списї заграничної держави разом з усякими злочинниками і ворохобниками“. (Див. „Моє знакомство з ґр. Петром Ал. Капністом. Виїмок із „Спомнинів з мого житя“. „Руслан“ 1904 ч. 290). Коли зважити, що росийський деспотичний уряд не допускає в Росию головно полїтичних „злочинників і ворохобників“ — таких напр. як др. Франко та я, грішний, — і що у не-

Лиш щирої охоти, не про людске око, а ціль осягнемо!

Вкінци позволю собі ще на одно звернути увагу.

Яку вартість має просьвіта у войску, аж надто добре вказують факти. Так ось тепер російско-японьска війна дає доказ, що значить просьвіта в руках народа, а давнійше, щоб не далеко заходити за примірами: війна австрийско-пруска. „Пруси побідили учителями“ — сказав свого часу небіщик Бісмарк — і сказав сьвяту правду.

Та хоч від тої війни споро часу минуло — хвала Богу 4-тий десяток кінчить ся — но наші заряди військові якось досі не подбали о розширене просьвіти між вояками, о винищене анальфабетизму в армії.

Тут мимохіть насуваєсь порівнане: кримінальника і вояка.

Кримінальник (поминаю ноторичних злочинців) виходить з вязниці густо-часто письменним, навчить ся там якогось ремесла, лучшого господареня, головно садівництва і нераз дальшу екзистенцию завдячує криміналам.

Що я нині чоловіком — так сказав мені оден — се завдячую я криміналови. Давнійше шукав я розривки в корчмі, а в корчмі, як знаєте, дармо не сидить ся, чарка по чарці тай в чоловіка творить ся дикий зьвір. Се мене там загнало. Но хоч соромно, та не жалую. Там мене навчили письма і тепер замість до корчми, берусь до книжки, або шию чоботи — бо й того там навчив ся — з чого також якийсь ґрейцар капне“.

Розумів ся, що у нас в Галичині і загалом в Австриї далеко ще до того, аби наші кримінали з заведень кари і державної мести замінились на доми вихованя і поправи, як се є в Швайцарії або Америці — але навіть до сеї капки добра, яка буває і у нас в вихованю вязнів, як представляє ся поведене з вояком. Можна сьміло сказати: З чим пішов, з тим і прийшов.

Крім муштри, котра в житю не придасть ся, та кільканайцять перекручених слів як: „штрусак“, „бродак“, „капойстрак“, „дзимбра“, і т. и., з чого нераз лиш сорому набересь, більше нічого.

А чиж би не могли власти войскові позакладати курси для вояків-анальфабетів, а для письменних бібліотеки?

Коштів великих би не було, а користь була-б так для армії, як і для загалу.

Неоден вояк в вільних хвилях — головно в порі зимовій охотнійше перечитав би щось, ніж ішов би на „спацер“, до кнайпи, або шукати „куляціі“, з якої неоден таку радість придбає, що й потомки его ціле житє терпять.

Може-б наші посли тою справою занялись та піднесли єї в парламенті? Для нашого народу вийшла-б з того велика користь, а думку повинні-б піддержати радо і посли инших народів а навіть і воєнна управа, коли вона розуміє, що инакше бєсь вояк просьвічений чим темний. А се був би новий причинок до боротьби з анальфабетизмом.

Ортен.

Політичний процес.

[З Коломиї.]

(Кінець розправи з дня 26 с. м.).

Сьвідок Михайло Сапріянчук, 28 літ, з Красноілі, заприсяжений. Критичного дня був в Полянках, в хаті Мих. Гавучака не був, проте промови Соломійчука не чув. Коли по зборах жандарм Пушка заказував Соломійчукови роздавати ленти, Соломійчук відповів: „покажіть заказ від старости“; а що Пушка заказу не мав, роздав ленти. Відтак січовики вправляли на царині. По вправах Семен Галущак запросив чужосторонних людий до себе в гостину. Сьвідок був в хаті і сидів за столом насупроти дверий, проте чув виразно, як жандарм Пушка через вікно взивав Соломійчука, щоби его переслухати, як Соломійчук відповів: „я готовий йти, лиш позвольте най похарчую, бо я нині натщо“. Відтак жандарм Пушка і Бурдза станули в дверях хати, не пускали домашних носити їду і пиво; а коли Анна з малою дитиною на одній руці і зі студенцем в другій хотіла з сіний вийти в хату, Пушка крикнув до неї: „три кроки взад, бо пробю“ і звів ґвер на ню. Тоді Анна відповіла: „як пробиваєте мене, то пробийте і дитину“. Колиж Пушка заповів арештоване Соломійчука, грозячи при тім розливом крови, Соломійчук заявив, що піде. Сьвідок рішучо перечить, немовто в слідстві зізнавав, що Солом. противив ся арештованю і казав „не піду“. Аж як люди обступили Соломійчука, заявив: „як паничі будуть мене брати голодного, то може ґазди мене не дадуть“. Будучи відтак на ґалерії, чув, як о. Попель чемно просив жандармів, щоби здержались з арештованєм Соломійчука, доки не прийде телеґрафічна відповідь від намісника. Люди не кричали. Як жандарми з Соломійчуком і люди пішли до Довгополя, сьвідок відійшов домів.

Сьвідок о. Володислав Пассинович, парох в Жабю, з усьміхом і почасти з гумором розказує про поведене січовиків. Кілька разів застерігає ся, немов то він ворожо успособлений супроти Січий, бож він батько, а вони парохіяни, его діти; з натиском заявляє, що він не давав свого підпису на телеґраму, в якій жадано війска, в тім часі був він в Станиславові. До справ громадских і січових, до закладаня читалень і крамниць він не мішає ся; але тішить ся, що і в его селі два Гуцули мають крамниці. Нарід є добрий, спокійний і рішучо неспосібний кинутись на жандармів або урядників. Сьвідок лише раз бачив похід „Січи“, як ішов під проводом Соломійчука до церкви і з церкви. Соломійчук мав тогді золочену буляву. Взагалі січовики тішать ся відзнаками, любують ся в парадах, але політичних цілий рішучо жадних не мають.

Сьвідок Микола Гавучак з Полянок, 32-літний, заприсяжений. З мови Соломійчука чув лише конець про конечність закладаня крамів. Про роздаване лент і поведене та бесіди Соломійчука, людий і о. Попеля зізнає згідно з Михайлом Сапріянчуком. Не чув і не бачив чоловіка, що в Довгополи коло хати Дзюбака на перелазі мав кричати „не даймо его!“ Коли предсідатель трибуналу, відчитавши зізнаня сьвідка, зложені в слідстві, ствердив суперечність его теперішних зізнань з тамтими, сьвідок на запитане д-ра Олесницкого каже, що при слідстві крім радника Вішневского і протоколянта стояли обіч сьвідка в тій самій комнаті два жандарми, так що він був під пресию; впрочім протокол списано в польскій мові і его не відчитано сьвідкови (так, як і всі протоколи).

Сьвідок Микола Арсемійчук, заприсяжений, прийшов коло хати Михайла Гавучака вже по зборах. Справу лент розказує згідно з Сапріянчуком. Виразно чув, як жандарм Пушка, взиваючи через вікно Соломійчука з хати Семена Гавучака, сказав: „Куля на тебе вже давно загріта!“ Сьвідок жалує ся, що радник Вішневский при слідстві грозив ему, що піде так, як о. Попель, коли не буде говорити правди.

Сьвідок Гриць Гріздак з Перехресного був коло хати Семена Гавучака, але не чув, щоби Соломійчук або люди противились арештованю. Люди не кричали, а о. Попель чемно говорив до жандармів.

Сьв. Михайло Дзюбак, 22-літний, заприсяжений. Задля слабого розвитку ума і баламутних зізнань занехано переслухувати его.

Сьв. Михайло Рубчак, війт з Ферескулї, чув від Миколи Гавучака, що в хаті Семена Гавучака люди казали: „Нас більше є, ми его (Соломійчука) не дали би взяти, хоч би нам тут сидіти кілька днів“. При конфронтациї Микола Гавучак заперечує тому, а війт обстає при своїм.

Сьв. Дмитро Микірик, війт з Перехресного, заприсяжений, був критичного дня в Кутах; пізнійше чув від людий, що, коли би Соломійчука не відпровадили були за старанєм о. Попеля до хати сего, то або жандарми на людий були би кинули ся, або люди на жандармів. Тепер в селі спокійно. На запитане оборони заявляє сьвідок, що Гуцули неспосібні до нападу на жандармів. Про різню не чув нічого.

Сьв. Василь Бельмеґа зі Стебна, заприсяжений, був в церкві підчас проповіди о. Попеля, слухав уважно і чув, як о. Попель казав, що ліпше забавляти ся на толоці, ніж бити ся в корчмі. Мимо допитів прокуратора сьвідок рішучо перечить, мов би о. Попель говорив, що Соломійчука арештували та обвинюють его, що хотів різати Поляків і Жидів; так само не чув, щоби о. Попель говорив, що ленти вільно носити.

Сьв. Юра Шкрет бачить небезпеченьство із сторони „Січий“ лише в тім, що треба уступати ся січовикам, коли маширують.

Сьв. Айзик Мельцер, 23-літний, від пів року купець в Кутах, передтим жив в Жабю, заприсяжений, чув, як Соломійчук, сидячи з двома чи трома ґаздами при столї в корчмі его батька, говорив про Хмельницкого, котрий вирізав Поляків і Жидів, та казав, що й тепер здалось би так зробити. Люди, що сиділи при другім столї, сего — каже — не чули, хоч корчма мала. Сьвідок наже раз, що Соломійчук говорив голосно, другий раз, що тихо. Про Хмельницкого читав сьвідок в европейских книжках, але таки не знає сказати, хто був Хмельницкий, коли жив і що робив; знає лише, що був „козак“ і різав Жидів. — Зізнаня сего сьвідка були досить забавні та викликували сьміх не лиш серед публики, а сьміяв ся і трибунал і сам прокуратор.

(Конець буде.)

Кінця розправи з дня 27 с. м. ми ще не дістали, лиш телеґрафічно прислано нам засуд: **Соломійчука засуджено на 5 місяців арешту**; Танасїачук, Крамарук і Сурахан, кождий на три неділї; Іван і Миколай Гавучак кождий на місяць строгого арешту; Семен і Анна Гавучаки на три дні (або по 15 К гривни); о. Попель на 30 К гривни; трох обжалованих увільнено.

З Росиї.

Петербург вже має звичайний вигляд, більша часть робітників вже вернула до роботи. В Москві страйк також слабне; всї дневники вже вийшли. Про великі страйки, сполучені з демонстрацями, доносять лише з Варшави і з Лодзі. Тут і там війско розбивало товпи демонстрантів. В Варшаві застрілено богато осіб, а еще більше ранено. Замордованих в Петербурзї вивозять зелїзницями за місто і гребуть потайки на стациях.

О подіях послїдних днів св. синод видав до населеня відозву. Синод виходить з заложеня, що робітники дали ся надути особам з заграниці (се зн. аґентам Анґлії і Япану). Найсумнійше се, що між ними був злочинець духовний (Гапон), котрий знеславив сьвяту присягу і тепер піде під духовний суд. Він навіть важив ся уведеним робітникам дати до рук ґвалтом забраний з церкви хрест, сьвяті образи і хоругви, щоби під охороною сих сьвятощий повести робітників на розрухи, а деяких на смерть. Найбільше болить се, що розрухи викликали і купили вороги Росиї і ладу суспільного. Вороги Росиї старають ся захитати підпорами православної віри і автократизму, без котрих Росия розпала би ся. Відозва кінчить ся зазивом, щоби народ слухав царя, властя і сьвященьства, щоби накликував до спокою. Робітники нехай слухають заповідий божих і стережуть ся перед фальшивими дорадниками, що за гроші служать ворогови, котрий хоче Росию погубити.

В віденьских кругах дипльоматичних розійшла ся вчера вість, що цар змінив свою гадку о розрухах. Цар мав рішити ся не слухати дальше партиї великих князів і їх вплив хвилево зломаний. Цариця переконала царя, що великі князї представили ему події в фальшивім сьвітлї. Наслїдки упадку впливів вел. князїв не дадуть на себе довго ждати. Цар рішив не давити руху ґвалтом, але буде пробувати завести спокій в краю сповненем деяких домагань робітників. Анї Мірский анї Вітте не представили цареви правдивого стану річи. Всї вісти о димісиї Мірского були неправдиві.

Телеґрами.

Берлін. В Петербурзї відбувають ся масові арештованя. Арештовано звиш 5000 осіб, між ними любленого народом сьвященика Петрова. Горкий мав бути поставлений перед воєнний суд і повішений. Берлиньскі літерати і учені оголосили відозву, взиваючи, щоби напором з заграниці ратувати письменника сьвітової слави.

Льондон. Земство в Н. Новгородї ухвалило протест в Петербурзї. На телеґрафічний наказ ґубернатор арештував і відставив до вязниці всїх земців. Велике вражене зробила приватна вість, що до царя покликано маршалка московскої шляхти, кн. Трубецкого. Цар мав покликати его яко мужа довіря.

Краків. В Варшаві і в Лодзї страйкує по 100.000 робітників. Телефонічне получене Лодзї з Варшавою знищене. В Варшаві в кількох місцях війско стріляло до демонстрантів. До касарні драґонів в Ченстохові кинено динамітову бомбу.

Війна.

Паризкі дневники принесли сензацийну вість, іменно, що Куропаткін переговорює з Оямою о перерване воєнних кроків і завішене оружя в тій цїли, щоби розпочати переговори о заключене мира. Сю вість зателеґрафовано до Парижа з Петербурга. Цензура пропустила телеґраму і позволила повторити єї петербургскій пресї. Кореспондент петербургскої аґенциї телеґрафічної заключає з сего, що вість є правдива і що єї цїлию є приготовити публику на факт, що війна невдовзї скінчить ся.

Вісти о воєнних операциях над рікою Ша суть неповні і неясні. Тяжко зрозуміти значене і вагу послїдних рухів російских і японьских війск. З дотеперішних донесень не можемо виміркувати, чи се загальна битва обох армій, чи вступні кроки до такої битви, чи може маневри поодиноких відділів, котрих цїлию є реконосковане сили і становищ противника і его непокоєне.

(Телеґрами).

Петербург. Куропаткін доніс дня 26 с. м.: „По кровавім бою під селом Каютая Росияни заняли д. 24 вечером одно сусїдне село. На другий день Росияни обсадили села: Кайлятосу, Кутаїці і Каютасо; полонено до 100 Японців. Село Чітайці занято зі стратою 56 людий. Нині російскі війска рушили на Сандепу“. Пет. аґенция доносить: „Бій о Сандепу тревав цїлий день. При штурмі на укріплене становище Росияни стратили 45 офіцирів і 100 людий в убитих і ранених. Полонено 102 Японців, забрано вози, муніцию і оружє. Дня 27 вечером Росияни здобули Сандепу (25 верст на захід від зелїзниці, а 42 верст на полудневий захід від стациї Шахе.)“

Берлін. З Мукдену доносять, що атак Куропаткіна на японьску армію відперто. Японці забрали Росиянам 4 гармати.

Токіо. Коло острова Ендо Японці сконфіскували американьский пароход Долар, котрий віз до Владивостока вуголь. Бльокада владивостоцкого порту вже розпочала ся.

Петербург. Сахаров доносить, що Росияни мусїли уступити з здобутого Сандепу, бо не можна було удержати ся на сїм становищи. Коло Чітаіці розігнано кільна віддїлів японьскої кінноти і піхоти. Японці лишили убитих, ранених і оружє і утїкли. Полонено 30 Японців. При здобутю Чітаїці Росияни стратили: 31 убитих, а 2 офіцирів і 89 рядових раненик; 20 Японців полонено.

Відень. Zeit доносить з Варшави, що на вість о вибуху революциї в Росиї, в Житомири утїкли з оружєм всї резервісти з поїзду, котрий віз їх до Манджуриї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Атентат на царя.

Берлін. Батерию, котра стріляла на царя картачами, розвязано, а її офіцирів і вояків вислано до Манджуриї. Цїлу аферу представляють в Петербурзї яко нещасливу пригоду.

Против польонізациї.

Позен. Schl. Volksztg. доносить, що в Бреслявї заложено німецкий банк, котрий має недопустити до переходу німецкої посїлости по селах і містах в польскі руки.

Обезпечене сенаторів.

Париж. Сенат приняв 219 голосами против 15 закон о утвореню фонду на заосмотрене сенаторів на старість. До сего фонду сенатори мають платити вкладки.

Страйк в Вестфалїї.

Дортмунд. На вчерашній конференциї міністерских комісарів з репрезентантами Союза копальняних робітників, повідомлено робітників, що правительство поручило шести комісарям розслїджене відносин в копальнях. Сї розслїди зачнуть ся в понедїлок. Репрезентанти робітників заявили, що супротив становища Союза властителїв копалень не може бути бесїди о злагодженю страйку і повороті до працї.

Памятайте на будову театру!

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць лютий. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позіставших ще залеглостий щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

го „злочин і ворохобня“ — найменше бажане волі для України, то виходило би, що д. Ол. Барвіньский признає status quo в Російській Україні. Котра версия про політику „нової ери“ правдива — я, розумів ся, не беру ся рішати...

Не потребую й казати, що листи д. Окуневського — першорядне жерело до его власної біоґрафії. Вони рисують его особу й політику, так як се не в силі зробити ніхто инший. Розбирати політику д. Окуневського — тут не місце. Я обмежив ся лише фактичними поправками дечого невірного в листах его про мене й инших радикалів. Инші поправки — коли є які помилки — нехай роблять инші. Я готов помістити ті поправки в додатку до отсеї публикациї.

13. І. н. ст. 1905. М. П.

І-ий лист д-ра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Відень 24 окт. 1883.

Високоповажаний Пане Добродію!

Я брат того Окуневского, котрий уже кілька разів з Вами переписовав ся. Прийіхав я педавно з України, гдем пробув цілий місяць — бував в N., N., тай N. і всюди мав щастє бути впровадженим до Українськоі Громадки — в N. через знакомого мині хороше Т.[1]) (,) в N. через самого N.[2]). Як би се Вас інтересовало, о чім там була бесіда, то скажіт, а я Вам подрібно напишу. На тепер скажу Вам те, що головно дотичит Вашоі особи.

N.[3]) в взглядно Ковалевский передає Вам через мене 500 рубл.[4]) на видавництво; маю препоручено відослати Вам сі гроші зараз, як тільки відпишете мині на сей лист.

Крім того N. і N.[5]) перевідавши ся о Вашім невиносимім положеню в Женеві позволяют Cобі зробити Вам таке предложене: чи не хотіли би Ви Добродію перенести ся на постоянний пробуток до Парижа або до Льондону?[6]) Єсли би Ви ся на се рішили (,) то прибіцяют они Вам на перший рік н е п р е м і н н о а на другий рік будут ся к о н ч е с т а р а т и лислати Вам по 2000 рубл.

В сій справі будьте ласкаві донести N.[7]) адресуючи своє письмо з Ліону і підписавши ся, як на залученій коверті. Просят Вас, щоб Ви за для осторожности написали свій лист по французки і то так (,) що Ви яко кореспондент N.[8]) задумуєте перенести ся з Ліону до Парижа чи там Льондону, або лишаєте ся на місци. Властиве діло порозуміют уже там.

Ковалевский просит, щоб Ви поки що не писали до него письм, він Вам не задовго подаст безпечну адресу.

Ви мабуть уже знаєте о Борисові тай Мальованім. Іх обох як раз тогди арештували, як я пробував в N.

Очікую незабавки Вашого письма
з поважанєм Окуневский.

Wien, IX Spitalg. 7. I. 5.

Терлецкий кланяє ся Вам хороше.

(Дальше буде).

---

[1]) Пропущено 9 виразів. — М. П.

[2]) На бажане Т. О. пропущено повне імя й становище чоловіка. — М. П.

[3]) Пропущено 2 слова. — М. П.

[4]) Слова „взглядно Ковалевский“ і „500 рубл.“ підчеркнені Драгомановим.

[5]) Пропущено 5 слів. — М. П.

[6]) Слова від „постоянний“ підчеркнені Драгомановим.

[7]) Пропущено 3 букви. — М. П.

[8]) То само. — М. П.

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.

НОВИНКИ.

— **Нове руске економічне товариство на Буковині.** В Чернівцях вібрала ся минулоі середи руска інтеліґенция на нараду над орґанізацию домашного промислу і ухвалено засновати в тій цїли продукцийно-торговельну спілку „Праця“ на взір львівского „Труда“, але з ширшим кругом діланя. Товариство се має заняти ся — як пише черновецка „Буковина“ — орґанізацию нашого домашного промислу, котрий доси нашим селянам рішучо не дає доходу, який при звісній естетичности і тревалости повинен приносити. Відтак буде воно займати ся справок жіночої конфекциї, моднярства і т. д., а також війдуть в обсяг єго діланя кравецкі мужескі роботи. На згаданій нарадї вибрано статутарну комісию, в котрої склад увійшли: панї Кумановска, Маврова, Малицка, д-р Смаль-Стоцкий, М. Левицкий і др. Когут. Комісия має покінчити свою задачу сими днями. Поки що звісно, що товариство основуе ся на 20-коронових удїлах.

— **З Кіцманя (на Буковині)** пишуть нам: Вислїд клясифікациї тутешної руско-німецкої ґімназиї за I піврік 1904/5 є слїдуючий: в I А. на 48 учеників отримало першу з відзначенем 9 учеників, першу клясу 32, двійку 4, а трійку 2 учеників, оден ученик не клясифікований; в I Б першу з відзначенем отримало 8, першу клясу 37, двійку 2, а трійку 1 ученик. Склад професорского тїла був такий: директор Сергій Шпойнаровский, професори: Іларий Федорович, господар I А, Сильвестер Яричевский, господар I Б кляси, двох тимчасових катехитів, Сіміґинович гр. ор. і Апольон Сімович і прив. катехизуючий для лат. обр. кс. Штайнбах.

— **Нові коментарі до російских неудач.** З часом починають виходити на верх дрібні, але характеристичні подробицї про ледачість Москалїв і все те із звісними вже справами лучить ся в цїлість, що вияснює приготоване і здібність Росиї до веденя війни. Оден з високих військових достойників в Петербурзї (імовірно міністер війни Сахаров) подає ось які подробицї про „героя“ з Порт-Артура: „Штесель був звісний в цїлій армії зі своєї ледачости та жорстокости. Загально, і то головно в офіцирских кругах, називали єго „чоловік зьвіря“. Звісно, що у нас зуби чи рекрутскі уха не відгравають великої ролї, але Штесель катував людий в нечуваний спосіб. Вже підчас облоги Порт-Артура він, найвисший вожд, любив бавити ся муштрованєм одної компанїї на публичній площи, а вибитих єго рукою зубів та розділених поцїчин віхто не в силї обчислити. Коли Штесель в 1900 р. став полковником, думали загально, що на тім єго карієра скінчена. На нещастє прийшов Алексеєв. Штесель умів єму підлизати ся, а всемогучий намісник виробив єму аванс і становище команданта кріпости. О тім, щоби офіцири і вояки мали до него конечне в обляженій кріпости довірє, нема мови; всї бояли ся єго як чорта, а висші офіцири погорджували ним. Ми були би обчислили ся з ним в Петербурзї, але нїмецкий цїсар попсув нам всьо. Чоловіка відзначеного найвисшим пруским ордером мусимо щадити.“ Всї воєнні кореспонденти при манджурскій армії, а в першій лінії звісний Немирович-Данченко, оповідають, що головний штаб армії не має доси докладних мап з воєнного терену, а команданти поодиноких відділів блукають напомацки. Лучає ся, що зазначена на мапі рівнина є на дїлї височезною горою і що унаглядпена на мапі дорога є бездонною трясавиною, в котрій гармати і люди тонуть без ратунку. Про людяність царскої армії розказують також дива. Викидане безборонних Хінців без огляду на пол і вік з їх хат на мороз та дощ се так звичайна річ, що Данченко пр. дивує ся, коли комусь з викинених захочуєсь опирати ся. — Вояки а навіть офіцири наражені на голод і холод, а щасливим чуе ся той, хто за власні гроші може набути старий хіньский кожух, повний нечистости і всяких заразків. Про харч, зложений із стухлих сухарів, а в їх недостачі із здохлих псів та котів, не згадуємо, бо то стара річ. Супротив тих всїх фактів є сьмішні всї рапорти Куропаткіна про „добрий дух“ серед війска; добрий дух може панувати в головній кватирі, доки там не забракне — шампана. — Ще цікавійше сьвітло кидає на оборону Порт-Артура та єго „героя“ воєнний кореспондент льондоньскої „Таймс“. Вже по капітуляциї звідав він докладно Порт-Артур та всї форти і подав із своїх відвідин в згаданій часописи докладний звіт, котрого зміст дасть ся переповісти коротко ось-як: Капітуляция не дуже була почесна, нї оден чужий офіцир не годен собі її пояснити. Мимо російского впевненя, що в кріпости було всего-навсего 5000 люда способних до служби, Японцї найшли більше як 25.000 сильних, здорових людий, а між ними многі сотки нїколи ще не ранених офіцирів. Вояки були добре одягнені та відживлені. Лише 800 офіцирів взагалї було убитих і ранених. В шпитали лежало 14.000 людий зі всїх кругів, однак лише деякі були ранені, переважна частина хорувала на легкі недуги, дальше на ревматизм і скорбут. Між ними було богато сімулянтів, особливо офіцирів. В кріпости найдено велику скількість муніциї, а й всякої поживи було доволї, особливо риб, принайменше на три місяцї. До розпорядимости стояло також около 2000 коний. Температура була лагідна, війско одягнене добре і тепло, на складах лежало богато дерева на топливо. Попри величезній скількости вугля в доках було 70.000 тон вугля в инших маґазинах, між тим 32.000 тон вугля валійского. Нове місто і великі касарнї над торпедовим заливом дуже мало ушкоджені. В палату б. намісника Алексеєва не поцїлило нї одно японьске стрільно. Кріпость боронив оден ґенерал Кондратенко. З єго смертию дух між офіцирами упав зовсїм, і Штесель капітулював, до чого був вже давно готовий. Росийским офіцирам недоставало отже не муніциї, як голошено в урядових рапортах, але люксусових средств; шампан і т. д. скінчили ся.

— **Засуджений шантажист.** Розправа перед судом присяжних у Львові против звісного „редактора“ вшехпольских Karykatur, Яна Вацлава Напюрковского о шантаж і намірену крадїж, скінчила ся в суботу пізним вечером. Судиї присяжні признали вповні єго виновність, відкинувши питаня що-до єго умової недуги, наслїдком чого трибунал засудив Напюрковского на 13 місяців тяжкої вязниці, заостреної постом що місяця. Співобжаловану Олену Чапраґову увільнено.

— **Таємна справа.** В четвер минулого тижня заїхав до одного готелю в Кракові мужчина, що замельдував ся як д-р Ян Бравн, адвокат з Чернівців. В єго товаристві находила ся молода женщина. В ночи з суботи на недїлю готелева служба почула з комнати, де замешкала пара, дивний хропіт, а що обоє гостї не виходили цїлий день, покликано поліцию і виважено двері. В ліжку найдено мужчину вже неживого, а женщину конаючу. Фляшочки з морфіною вказували, що зайшло тут отроєнє. З полишених паперів показало ся, що небіщиком є д-р Густав Пйотровской, професор академії ветеринарії у Львові і доцент львівского університету. Непритомну женщину відвезено сейчас до шпиталю. На її тїлї відкрито численні синцї і відтиски немов наслїдком вязаня. Надто на однім рамени були нарізки від встрикуваня морфіни. Видко боровила ся, заким стала жертвою насильного затроєня. Всеж таки лікарям удало ся привести її на стілько до сьвідомости, що подала своє імя І. Б. Має 29 лїт і походить зі Львова. Проф. Пйотровский був жонатий, мав одну дочку і був звісним морфіністом.

— **Конець польского шантажиста Відни.** В суботу скінчив ся сензацийний процес против д-ра Орловского, адвоката у Відни, що, як звісно, понатягав богато осіб, особливо женщин, на грубі суми, ріжними предложенями, головно женитьби. Сума видурених Орловским гроший досягає 200.000 К. Трибунал засудив обманця на чотири роки тяжкої вязниці, заостреної постом що чверть року та на втрату шляхоцтва, увзглядпивши злагіднюючі обставини, що Орловский не був доси караний [хоч за подібні обманьства ставав вже раз перед судом в Кракові], та що по сьвідоцтву психіятрів є психічно вдеґенерований. Тим самим стратив Орловский титул доктора прав.

— **Лихвар перед судом.** Рівночасно з розправою против Напюрковского відбула ся перед львівским карним трибуналом розправа против шайки лихварів, зложеної з 6 найрухливійших членів т. зв. чорної біржи. Належали до тої шайки Жиди Юлій Найвельт, Яков Доллєр, Йосиф Флїґ, Сімон Менкес і Герман Пфав — типові фіґури, що все волочили ся на „біржевім“ становищи т. є. на Гетманьских валах. Підчас розправи пересунув ся перед трибуналом цїлий ряд визисканих лихварами сьвідків, почавши від золотих „молодців“, що потребували гроший на гульбу, аж до поважних батьків родини, що з нужди попали в кіґтї сих павуків. Більшість сьвідків се офіцири та висші і низші урядники. Найтяжше обжалований був Найвельт, котрий поводив ся із своїми кліентами безоглядно і хто не платив, того скаржив і фантував. Увязнений тепер під замітом шпіонажі підполковник-авдитор Гекайло позичав від Найвельта не довгий час. Раз взяв 1.100 кор., а вексель виставив на 1.500 кор. Винци, як Гекайло обчислив, за 1.100 кор. заплатив наслїдком продьонґати 800 кор. проценту. Оден поручник від гузарів позичив 7.770 кор., а виставив вексель на 9.800 кор., хоч вже наперед заплатив 400 кор. проценту. Молодий урядник звернув ся о позичку до фактора Гірша, який сидить на лаві обжалованих. Гірш наряяв єму Найвельта, але сей замість готівки дав урядникови три срібні чаші і казав собі підписати вексель на 950 кор. Ті чаші взяв Гірш на продаж і дав за них урядникови 700 кор. Коли векслевий речинець трех місяців минув, а довжник заплатив лише 120 кор., Найвельт запізвав єго до суду о цїлих 950 кор. Якомусь правникови, що потребував гроший, Найвельт дав макату, за котру взяв вексель на 400 кор. Правник дав ту макату продати і взяв 130 кор. По заплаченю послугачеви 20 кор. за продаж макати, лишило ся єму 110 кор., за яку мусїв заплатити Найвельтови 400 кор. Дальший примір лихварства: До фактора Менкеса, одного з обжалованих, прийшов практикант намісництва о позичку. Той порадив єму, аби у вказаних купців взяв дивани, заплатив за них векслем, а опісля ті дивани заставив. Практикант взяв дійсно дивани і виставив на них вексель на 1.200 кор. Менкес забрав сейчас ті дивани і заставив їх за 300 кор., з чого одержав факторного 20 кор. По кількох тижнях зголосив ся у практиканта Найвельт і заявив, що дивани заставлені у него, та що мусить їх сейчас викупити. Справу полагоджено в той спосіб, що Найвельт доплатив 30 кор. і взяв дивани на власність а практикант за 310 кор. мусїв заплатити довг 1.200 кор. Обжаловані, розуміє ся не почувають ся винними, але покривджені довжники зізнають, що плачені проценти їх руйновали. Вирок в тій справі запав оноди вечером: Юлія Найвельта засудив трибунал на пять місяців строго арешту і на 1000 кор. гривни (або 50 днїв арешту). Менкес дістав два тижнї арешту і 60 кор. гривну (або 3 дни арешту). Впрочім чотирох обжалованих увільнено від вини і кари.

— **Живі зьвірята а чоловік.** Англїєць Уайльс піднялся труду розслїдити, о скілько вірними є оповіданя про хижацкі інстикти диких зьвірів зглядом чоловіка. Свої студиї переводив він на полудни в Сполучених Державах Америки. Нема там, що правда анї львів анї тиґрів анї носорожців, але жиє вовк, величезний медвідь і пума, менша як лев, але не менше страшна, звинна і жорстока. Уайльс впевняє отже на основі своєї практики, що вовк кидає ся на чоловіка лише в дуже виїмкових случаях. Навіть дїтий лишає він в супокою. Уайльс оповідає, що він ще малим хлопцем, збираючи в лїсї ягоди, надибав великого вовка, але сей чим скорше утїк. Лиш тодї, коли вовк виголоджений надибає якого чоловіка, що єго напастує, відважує кинути ся на него. Медвідь, що задля своєї дикости має між людьми ще гіршу репутацию, як вовк, після Уайльса досить дурним „вуйком“, якому звичайно і на гадку не приходить нападати чоловіка. Уайльс оповідає, що він дуже часто мав честь стрічати зовсїм статочного вуйка, котрий поминав єго, не звертаючи уваги, але вже не мав на стільки чемности, аби уступити ся з дороги. Лиш як Уайльс був з стрільбою, утїкали медведї чим скорше в гущавину. Лише тодї, як медвідь ішов із своїми молодими, оказував більше ворожий настрій. Загалом як вовк так і медвідь не кидає ся на людий, а коли її підходить часом до осель, то по якісь відпадки або товарину. Зовсїм так само відносить ся до чоловіка і пума. Ба, вона боїть ся чоловіка більше навіть як попередні зьвірята. Уайльс наводить случай, де пума скочила з гущавини на карк одного подорожного; той розуміє ся, крикнув, а пума, пізнавши по голосї чоловіка, чим скорше віскочила. Тільки нападена боронить ся пума з неописаною дикостию. Дивно досить, що в Америцї найбезпечнїйшим із зьвірів є... ласкавий олень. Зранений звертає ся проти чоловіка і кидає ся на него завзято.

— **Дрібні вісти.** Як доносять німецкі часописи, пароход товариства Кунард „Славонія“ вертає назад в Америки до Реки і везе домів 2000 еміґрантів, котрих американьскі власти не хотїли приняти. — Наслїдком переслїдуваня старшиною хотїв строїти ся вояк 11 п. артилєриї у Львові, Генрих С., заживши сільного квасу. Тяжко недужого відставлено до шпиталю. — Перед кількома днями арештовано у Львові муляря Івана Дїдька, котрий зачадив на смерть свою любовницю Франціїшку Михаловску, вимантивши перед тим від неї 600 К. — З Винник утїк почтовий урядник Мартин Ц., здефравдувавши 111 К. Здогадують ся, що мусїв він спроневірити більше гроший в инших почтових урядах при помочи підроблених почтових переказів. — Оден з визначнїйших драматичних артистів міского театру у Львові, Володислав Роман, помер вчера, в 36-ім роцї житя.

— **З тов. ім. Шевченка.** Засїдане секциї математично-природничо-лїкарскої Наукового товариства ім. Шевченка відбуде ся в середу 1 лютого с. р. о год. 5 в канцеляриї товариства.

— **Звичайні загальні збори товариства „Кружок українських дївчат“** відбудуть ся в недїлю, дня 12. лютого у Львові, Ринок ч. 10.

— **Товариство ґімнастичне „Сокіл“ в Стрию** устрою в суботу дня 11 лютого 1905 р. в великій сали „Народного Дому“ вечерницї з танцями. Початок о 8 годині вечером. Стрій для пань сьвяточний або народний, для мужчин сокільский або візитовий. Вступ лише за оказанєм запрошеня від членів 1 К, від нечленів 1·50 К. — Ґалерия 1 К. Добровільні датки на будову дому „Сокола“ в Стрию приймає ся з подякою. — *Старшина.*

— **Пригадую,** що дня 2-ого лютого відбуде ся в Станиславові в комнатах Рускої Бесїди о год. 11-тій перед полуднем нарада крамарів в цїли ухваленя і підписаня статутів крамарского Союза. Прошу П. Т. патріотів припильнувати, щоби кожда крамниця вислала своїх відпоручників. — *о. Єронїм Бариш.*

— **Філія руск. Тов. педаґ. в Буску** запрошує всїх своїх членів на конференцию, котра відбуде ся дня 1 лютого 1905 о годині 10 перед полуднем в кімнатї чит. Просьвіти в Буску в слїдуючім порядку: 1. Відчитанє протоколу з пос. конф. — 2. Літературна дїяльність Антона Л. Могильницкого, відчит п. Д. С. 3. Дискусия над справою орґанізациї галицкого учительства. — 4. Внесеня членів. — *Видїл.*

— **Подає ся до загальної відомости,** що дня 4 н. ст. лютого відбудуть ся в сали „Рускої Бесїди“ в Станиславові о г. 8 вечером загальні збори тов. музичного „Станиславівский Боян“ з слїдуючою проґрамою: 1. Справоздане секретаря. 2. Справоздане касове. 3. Звіт директора школи і видавництва музичного „Бояна“. 4. Вибір нового видїлу. 5. Внесеня і інтерпеляциї. — Єсли би о 8 г. приписане статутом число членів не явило ся, відбудуть ся загальні збори з такою самою проґрамою о 9 г. вечером без огляду на число членів. — *Видїл тов. „Станиславівский Боян“.*

— **З Бурштина.** Дня 2 лютого відбуде ся о 9-ій годині рано Богослуженє а відтак посьвяченє читальняного дому. По посьвяченю відбуде ся віче економічно-просьвітне а о 7 годині вечером концерт в честь Тараса Шевченка. — *Комітет.*

— **Рогатин.** Загальні збори тут. філії тов. педаґ. відбудуть ся дня 1 лютого с. р. в середу в комнатах бурси о годині 11 з рана (перед полуднем). Просить ся о численну участь. — *Видїл.*

— **Пожарний „Сокіл“ в Грушці** товмацкого повіта затвердило вже ц. к. намісництво, як філію львівского „Сокола“.

— **Подяка.** Всїм Вп. Панам, що не щадили труду та в сьвята Різдвяні і на Щедрий вечір спішили за колядою для нашої читальні, як і всїм тим Вп. Добродіям, котрі на руки колядників зложили коляду, висказує видїл читальні „Просьвіти“ на передмістю Личаківскім у Львові щиру подяку та сердечне Спаси-Біг. — *Видїл.*

— **Товариство „Родина“ в Коломиї** устроює в суботу 4. н. ст. лютого 1905. вечерницї з танцями. Стрій візитовий або народний. Вступ від особи 1 К. 50 сот. Початок о год. 8-ій вечером. — *Видїл.*

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо додаток: Звіт головного видїлу „Руского товариства педаґоґічного у Львові“.

Календар: Завтра гр.-кат.: Анастазия і Кир., рим.-кат.: Петра і Нол. Позавтра гр.-кат.: Макарія, Ефр., рим. кат.: 1 лютого, Ігнатія.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Сала тов. „Гвязда“ ул. Францішканьска) ві вторек дня 31 січня на дохід „Захоронки“ „Професор Хитрий“ комедия в 3 д. О. Ернеста, перерібка з німецкого О. Левицкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві вторек, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6 — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслїдком перенося). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—4, в дні звич. за оплаченєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві вторек і пятницю також по пол. від 3—5.

— **Двох хлопців** в віцї понад чотирнайцять лїт з укінченою народною школою знайдуть приміщенє у столяра у Львові на вишколенє. Наука три лїт, доплачувати нїчо не треба. Мешканє і харч даром. Близша звістка у п. Олїярника, купця у Львові, ул. Театральна ч. 3.

— Купуйте лише паперцї і тутки „Зоря“ оподатковані на Народний фонд. Замовляти у фірми Ельстера і Сики у Львові, в Народній канцеляриї.

— **На укр. руску бурсу в Новім Санчи жертвовали Вп Добродії в надолнєті с. р. (в коронах)** (Конець.) А. і В Крушельницкі, Львів 10, о. В. Андрухів, Гарбузів 3, Теоф. Лукашевич, Кальварня 3, о. Нав. Кумановский, Німшин 2·50 В. Пухальский, Городенка 1, о. А. Вачиньский, Клїцко 3, Ю. Черкевский богосл. Перем. 5, О. Шухевичівна, Тишківцї 2, д-р Л. Петровский, Вашківцї 5, о. Ст. Онишкевич, Хищевичі 1, о. Петро Чумак, Озерянї 2, о. Вол. Гоцкий, Колоденка 4, о. Вол. Ільницкий Городківцї 5, Маруся Весоловска, Богородчани 9. На руки акад. Ю. Михаця при нагоді отв. Нар. Дому в Перемишли зложили 1/11 с. р.: о. Д. Бордун 1, кад. Іван Гарушкевич 1, о. Д. Лепкий 1, о. А. Чичилович 1, о. В. Клюка 1, о. Ю. Манастирский 1, д-р Ст. Федак 4, о. Р. Гуменюк 1, о. Пелешкевич 2, о П. Кузик 1, о. А. Пшелюрский 1, Йос. Роздольский 1, проф. С. Зарицкий 2, о. Ом. Мартинович 1, о. А. Менціньский 1, проф. О. Гандяк 1, о. Ор. Гнатишак 1, проф. Кл. Глїбовицкий 1, о. М. Колтунюк 1, проф. Д. Л. 1, о. Ем. Менціньский, Ходновичі 1, о. Вол. Попель 0·70, о. Скруток 1, разом 27·70, Павлїна Дмитрик, Долина кар. в. 3, Емілія і Юліян Адрияновичі складку на своїм весїлю в Тустановичах 18·05, пос. Василь Яворский бочку нафти для бурси і філ. Просьв. 153 kg. [netto] à 41 с — 61·73, о. Ал. Ґовда Боднарка % від княж. щади. в Лемк. Б. 13·10, а пушки Лемківского Банку в Нов. Санчи 4·47.

Всїм Вп. Добродіям складаємо щиро руске „Спаси Біг“, та просимо о ласкаву память і поміч на дальше.

При тій нагоді мило нам зложити сердечну подяку і признанє Вп. Стефанії Адрияновичівній, що на весїлю свого брата Юліяна в Тустановичах зволила промовити кілька теплих слів в справі нашої бурси і вібрала 18·05 К. Сим дала живий доказ свого щиро-руского дівочого серця і патріотизму, що защіплений в домі руских родичів, виплекав ся і скріпив ся в „Дївочому Інститутї“ в Перемишли. Честь молодій Русинцї-патріотцї і честь перемискому дївочому Інститутови, що плекає і посилає в сьвіт так красний, щиро-руский жіночий цьвіт! Vivant sequentes! — За видїл бурси: *посол Василь Яворский*, голова, *сьвящ. Захарія Лехицкий*, скарбник і настоятель бурси.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

Копериницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Щадничого на наплатаних площі Галицкої поручають

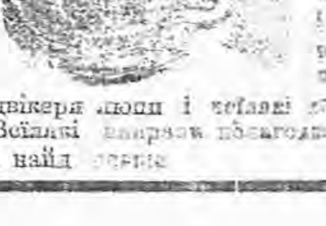

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Запасом [illegible] в обильнім виборі окуляры, цвікеры, льопи і всїлякі [illegible] прибори оптичні. Всїлякі [illegible] вигідно [illegible] і найд[illegible]

Оповіщене.

П. Т.

Маємо честь запросити П. Т. членів товариства на **загальні збори** взаїмного кредиту „ВІРА“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Перемишли, котрі відбудуть ся дня 14 н. ст. лютого 1905 о год. 4-тій пополудни а в недостачі комплєту після §. 31 того самого дня о год. 5-тій пополудни в комнатах товариства з слідуючим порядком дневним:

1. Отворене загальних зборів предсїдателем ради надзираючої.
2. Звіт дирекциї і білянс за рік 1904.
3. Звіт комісиї ревізийної і затверджене білянсу.
4. Розділ зисків.
5. Вибір двох членів ради надзираючої і одного евентуально двох заступників членів ради надзираючої.
6. Затверджене вибору одного члена дирекциї і одного заступника членів дирекциї.
7. Вибір трох членів комісиї ревізийної.
8. Зміна §. 15 статута товариства.

Перемишль дня 26 січня 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ ТОВАРИСТВА

Л. Шеховин в. р. предсїдатель. 93 1—1 *І. Малиновский* в р. секретарь.

Подяка.

Тяжкий хрест зіслав Всевишний на нас, призвавши в день 13 с. м. до Себе найдорожшого 95-лїтного мужа, вітця, діда і прадіда б. п. Андрея Пелліха. — Зазнавши так в часї его слабости, в день похорону, як і по тім-же, тілько теплого співчутя зі всїх сторон, що неможливо було-б нам особисто подякувати за оказану любов, уважаємо за свій сьвятий обовязок хотяй сею дорогою висказати їм наше щире Спаси-Біг. Передусїм дякуємо Високопреподобним отцям крилошанам Ляндерови з Залозець нових, Ґутковскому з Залозець старих, Концевичу з Тростянця великого і Ваврикови з Підкаміня к. Бродів, що зовсім безінтересовно взяли участь в похоронї, а осібно Впр. отцю Ляндерови за зворушливі слова прощаня, виголошені над домовиною покійного старця. Рівнож заявляємо нашу подяку Всч. о. Банахови, лат. сотруднику з Залозець, за тую участь. Окремо дякуємо Високоповажаним Паньству Ляндерам за довголїтну щиру приязнь і опіку над стареньким покійним. — Сердечна подяка Високоповажаним Панам Ц. к. судиї Залескому, ц. к. офіциялови Вайсови і ц. к. офіциялови Седлякови, котрі в часї недуги его посїщали. Дякуємо також Високоповажному Пану Штарклеви, ц.к. комісару, як також віддїлам ц. к. сторожи скарбової в Залїзцях, Мільнї і Панасівцї за послїдну прислугу, а опісля дяка наша всїм Вп. Панам і Паням як і Вп. Пану управителеви тамошної школи за участь в похоронї і оказане нам співчутє. — І Ви, чесні міщани і братя селяни, приймїть від нас і від покійного щиро-сердечне Спаси-Біг! за участь в похоронї. Нехай слова: „Au Gottes Segen ist alles gelegen“, котрі покійний щоденно через цїле своє довголїтне житє і в годинї своєї смерти повтаряв знайдуть місце і в Ваших серцях, і дай Господи, щобисьте і Ви всї могли тїшити ся тим благословенієм. — Залїзцї уові, дня 18 січня 1905. 92 1—1

Жена, сини, доньки, зятї, внуки і правнуки.

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 28 н. ст. лютого 1905,ві второк о 2 годинї по полудни в комнатах „Рускої Бесїди“ (ул. Шляхоцка) в Сокали відбудуть ся звичайні **ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ** членів Повітового товариства кредитового в Сокали з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт дирекциї і замкнене рахунків за рік 1904.
3. Звіт комісиї контрольної з внесенем на удїлене абсолюториї з предложених рахунків і дїяльности за р. 1904.
4. Вибір 3 членів і одного заступника ради надзираючої по мисли статута.
5. Роздїл зиску за рік 1904.
6. Внесеня членів.

Книги, інвентарі, білянс і замкнене рахунків виставлені до перегляду для членів що день від 3 до 6 год. пополудни в комнатї товариства (ул. Шашкевича) в Сокали.

Сокаль дня 21 січня 1905.

ЗА ДИРЕКЦИЮ: *Будзїньский*. РАДА НАДЗИРАЮЧА: *А. Караван. С. Вітошиньский. О. Семечюк. І. Книш.*

96 1—3

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Цїлолїтва гарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цїнників. 699 15 —52

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 7—8

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попередним надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Ученик вищої ґімназ. вправний інструктор, глядає лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї.

Панї або панночка

християнка, що вміє добре по руски, польски і нїмецки в слові і письмі та знає нїмецку стеноґрафію, буде сейчас принята в добрім бюрі у Львові. Докладні оферти, зладжені по нїмецки з поданєм домаганої платнї, надсилати під шифрою: „Постійна посада Л. К. М. 1905“ до Адміністрациї „Дїла“.

95 1—1

ШКІРИ

з незрівнаною імітациєю

як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 40—?

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Україна“), появили ся досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пятї дїях, переклав В. Сімович. Цїна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька“, оповіданє, переклав А. Крушельницький. Цїна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.
4. Теодот Галїп: „Думки та пісні“, поезиї. Цїна 20 сот.
5. Ант. Крушельницький: „Серпень“, оповіданя. Цїна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщане“, сцена в домі Бесеменова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Виданя 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Мід пчільний, патока, десеровий, липневий, білий і жовтий, в бляшанках 5 кльґ. по 5 К під ґарантиєю, за післяплатою висилає **Ізраель Шехтер** в Підгайцях. 869 8—10

Парохія Ждиня деканату біцкого єсть до заміни за парохію на долах або на підгірію. 83 2—3

Старшого помічника торговельного прийме зараз і просить зголосити ся Руска торговля товарів мішаних Теодора Литвина в Зборові. 78 3—3

Мід липовий!

пушка 5 кльґр. 6 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.

759 24—24

Позір! Правдивий мід продовжує житє, виніжнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. **тілько 6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ**, ем. уч. **Іванчани.**

8 9 25—?

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя. нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.**

163 44—?

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адмінїстрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Подяка.

Дня 22 н. ст. січня 1905 померла в Старій соли Валерия з Курбасів Каркут, вдова по гр.-кат. пароху, а похорон еї відбув ся дня 25 н. ст. січня 1905. Не могучи всїм лично за участь подякувати, складаємо в сїй дорозї щиру і сердечну подяку: 1) паньству Порембальским і Яновским, котрі зволили ласкаво доглядати покійну в часї еї слабости; 2) Всечестнїйшим отцям: совітникови Константинови Грицикевичови, пароxови в Старій соли, Іванови Гнатишакови, сотрудникови в Старій соли, совітникови Данилови Лепкому, пароxови в Старім Самборі, совітникови Іляріонови Тунї, парохови в Ляшках мурованих, совітникови Менціньскому, парохови в Ляшках мурованих, Іванови Яворскому, парохови в Стрільбичах і Григориеви Ковалеви, сотрудникови в Хирові, за ласкаву участь в похоронї і за возвеличане тим способом того сумного обряду, а отцю совітникови Константинови Грицикевичови надто за краснорічиву промову над гробом покійної; 3) зібраному на борзї місцевому хорови під проводом п. Володимира Грицикевича за чудовий сьпів похоронний; 4) товариству охотничої сторожи пожарної в Старій соли за то, що зволило покійну в той спосіб почтити, що її домовину з дому жалоби на кладовище віднесло, і 5) доктърови Брониславови Лянґбанкови за безінтересовну лікарску опіку. Всїм там Добродїям складаємо на сїй дорозї сердечну подяку. — Володимир Каркут син, Ольга Завадска донька, Андрей Завадский зять, Спиридіон Каркут син, Анна Голубовска донька, Володислав Голубовский зять, Амврозий Каркут син, Евген Завадский, Стефанія Новаковска, Галя Завадска, Зоня Завадска, Ольга Завадска, Володимир Завадский, Андрей Завадский, Наталія Завадска, Неоніля Каркут, Емиль Каркут, Емилїя Каркут, Зофія Каркут, внуки, Роман Новаковский правнук, Ольга Каркут синова, Наталїя Каркут синова. 94 1—1

Без конкуренциї.

Чи конце! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½ кг	Congo добра	1·40	кр.	½ кг
Portorico prima	65	„	„	Moning родинна	1·60	„	„
Ceylon знаменита	76	„	„	Kaysow добірна	1·80	„	„
„ плянтац.	90	„	„	Souchong знам.	2·—	„	„
„ перлївка	90	„	„	„ найл.	2·50	„	„
Мокка арабска	80	„	„	Kintuk аромат.	3·—	„	„

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави осібно оплатно за післяплатою. 86

ПОЗІР! 44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“ слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару“ ул Руска ч. I ріг ул. Бляхарскої.

Ц. к. уприв. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведене

Войтїха Косїби

Львів, Пекарска 32

виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будївляні і артистичні роботи по дуже приступних цїнах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часї. Доставник для бюра патронату при краєвім видїлї у Львові.

Цїнники безплатно і оплатно

862 9 26

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) ренти вдовам, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) придане на річ третих осіб (дїтий).

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпечене рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченцї *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·08.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні:

з Брюховичь 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·06 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

з Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·53.
„ Чернівцїв	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	8·05 10·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*, 11·10* [тільки що недїлї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брюховичь 5·45 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8 5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·46 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети вольного вишого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, касам Гаусмана ч. 9.

85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манєцких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Па... Ганемана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік . .	32 к.	— 44 к.
на пів року . .	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наша просьвітна орґанізация в роцї 1904.

Давши перед кількома днями у статї „Рік 1904 у нашій полїтицї“, короткий погляд на полїтичне житє нашого народу в 1904-ім роцї, приступаємо нинї до огляду нашої просьвітної орґанїзациї за той сам час.

Перше місце в тїй орґанїзациї займає — розум'є ся — наша найповажнїйша того рода інституция товариство „Просьвіта“. Дїяльність товариства „Просьвіта“, побіч видавництва місячних книжочок та календаря для широких кругів руского населеня, обіймає ще два другі, важнїйші поля: просьвітно орґанїзацийне та економічне. Лишаючи се послїдне до огляду нашої економічної орґанїзациї за рік 1904, нинї зведемо до купи дані лише про саму просьвітно-орґанїзацийну дїяльність т-а „Просьвіта“.

Зачнемо від числа членів. Загальне число членів, приступивших до т-а „Просьвіта“ по конець року 1903 виносило 16.178, але членьскі вкладки заплатило всего 5.450, так, що властиво се послїдне число виказує нам правдиве число дїйсних членів „Просьвіти“. В послїднім, 1904-ім роцї, прибуло **нових членів** *1359* так, що загальне число усїх вступивших доси до товариства членів виносить разом 17.537. Разом з членами, заплатившими вкладку за рік 1903, можна проте дїйсних членів „Просьвіти“ з кінцем 1904-ого року числити на 6.000 осіб — число зовсїм невелике, а навіть прямо мале.

Що число дїйсних членів т-а „Просьвіта“, відповідно до позициї 17.537 членів, вписаних до товариства від початку його істнованя, повинно бути значно, а іменно бодай двічи більше, нїж воно справдї є, се річ певна. На жаль, анї зі справоздань центрального Видїлу товариства, анї в канцеляриї його не можна довідати ся, **скілько членів має „Просьвіта“ по правдї**, а фікцийне число 17.537 (16.178 з року 1903 + 1359 за рік 1904) обіймає, крім 6.000 справдїшних членів, ще й небіщиків, еміґрантів та і тих, що по правдї перестали бути членами „Просьвіти“.

Тому що до тої квестиї висказали би ми на адресу „Просьвіти“ два постуляти: по перше, щоби раз у справозданях товариства виказано справдїшне число членів з поданем чисел членів померших, виступивших та залягаючих з вкладками, а по друге, щоби Головний Видїл обдумав способи аби вписавші ся члени опісля десь не губили ся, що мабуть буде лежати головно в обдуманю найдогіднїйшого способу стяганя вкладок та в веденю точної евіденциї руху членів.

Коли вкінци схочемо довідати ся, як представляв ся рік 1904 для „Просьвіти“ під зглядом числа нових членів в прирівнаню до попередних лїт, то треба сказати, що з того огляду **минулий рік перевисшив усї роки попереднї**, як показують слїдуючі числа:

в роцї	1895	нових членів	572
„ „	1896	„ „	896
„ „	**1897**	„ „	**1333**
„ „	1898	„ „	1.137
„ „	1899	„ „	944
„ „	1900	„ „	1.182
„ „	1901	„ „	1.000
„ „	1902	„ „	1.063
„ „	1903	„ „	1.203
„ „	**1904**	„ „	**1.350**

Коли з черги перейдемо до **читалень** т-а „Просьвіта“, то рік 1904, хоч не буде тут уже першим, та все таки одним із перших. З кінцем року 1903 загальне число всїх основаних до того часу читалень „Просьвіти“ виносило 1339, коли-ж в роцї 1904 **прибуло нових читалень** *155*, то загальне число всїх, основаних доси читалень „Просьвіти“ виносить *1494* На жаль знов нам нї звідки дізнати ся, скілько з помiж тих 1494 читалень справдї живе, а скілько заснїтило ся, а навіть розвязало ся або і відпало від „Просьвіти“. Все ж таки, коли би навіть приняти, що одна третина читалень недописала, то і тодї ще остане імпонуюче кругле число 1000 сїльских просьвітних орґанїзаций.

Як порівнати число прибувших читалень „Просьвіти“ в роцї 1904 до років попередних, то представляє ся воно так:

З кінцем року	читалень	прибуток за сей рік
1891	5	5
1892	48	43
1893	87	39
1894	139	52
1895	231	92
1896	338	107
1897	521	**183**
1898	705	**184**
1899	818	113
1900	924	106
1901	1044	120
1902	1168	124
1903	1339	**171**
1904	1494	**155**

По повітам статистика зросту читальняної орґанїзациї представляє ся як слїдує:

	1900	1901	1902	1903	1904
Бережаня	18	22	28	40	45
Березів	2	2	2	2	2
Бібрка	29	32	37	38	40
Богородчани	12	13	13	15	16
Борщів	36	38	39	43	46
Броди	14	16	25	27	32
Бучач	20	27	29	31	32
Горлицї	1	1	1	1	1
Городенка	14	14	18	22	23
Городок	13	13	15	17	18
Грибів	1	1	2	2	2
Гусятин	24	32	35	36	39
Добромиль	7	7	7	7	8
Долина	25	27	28	32	34
Дрогобич	15	18	19	24	29
Жидачів	19	20	22	23	24
Жовква	18	20	21	23	25
Залїщики	22	28	35	38	41
Збараж	20	22	23	39	44
Золочів	36	43	44	54	61
Калуш	25	27	31	31	32
Камінка струм.	29	30	32	33	36
Коросно	1	1	1	1	1
Коломия	18	21	24	28	28
Краків	1	1	1	1	1
Косів	8	10	13	16	24
Ланьцут	1	1	1	1	2
Лїско	3	3	3	3	3
Львів	33	38	43	48	53
Мостиска	14	15	17	21	24
Надвірна	15	16	18	23	25
Новий Санч	—	—	1	1	1
Перемишль	46	46	47	48	52
Перемишляни	19	25	29	30	32
Печенїжин	7	7	9	9	10
Підгайцї	18	20	24	29	31
Рава руска	18	18	18	26	29
Рогатин	40	45	45	48	52
Рудки	16	17	25	28	28
Самбір	6	8	9	14	34
Скалат	14	18	21	25	28
Снятин	8	12	15	16	17
Сокаль	16	19	22	23	29
Станиславів	26	33	37	43	49
Старий Самбір	14	15	15	19	23
Стрий	40	40	45	51	52
Сянок	3	3	3	12	12
Теребовля	15	19	21	26	27
Терновіль	33	36	40	47	54
Товмач	27	30	33	35	38
Турка	8	11	12	12	12
Цїшанів	6	8	11	12	13
Чортків	22	23	24	28	30
Яворів	12	15	16	18	20
Ярослав	14	15	17	19	23
Ясло	1	1	1	1	5

По числу прибувших читалень стоять повіти в слїдуючім порядку: Самбір 20, Косів 8, Тернопіль 7, Рогатин, Станиславів, Золочів, Сокаль по 6, Дрогобич, Львів, Збараж, Броди, Бережани по 5, Старий Самбір, Ясло, Ярослав, Перемишль по 4, Борщів, Товмач, Залїщики, Гусятин, Скалат, Рава, Мостиска, Камінка стр. по 3, Надвірна, Підгайцї Перемишляни, Чортків, Яворів, Долина, Бібрка, Жовква по 2, Цїшанів, Добромиль, Печенїжин, Стрий, Сянік, Жидачів, Теребовля, Богородчани, Городок, Снятин, Ланцут Калуш, Бучач і Городенка по 1-ій читальни. **Нї одна нова читальня** не заснувалась в р. 1904 у повітах; Березів, Горлицї, Грибів, Коросно, **Коломия**, **Лїсько**, Новий Санч, **Рудки і Турка**.

Остає ще при читальнях згадати про число їх членів. З замкненем року 1903 виносило воно 66.000, — менше-більше по 60 на одну читальню. З прибутком 155 нових читалень се число зросло кругло на *75.000*, значить, зросло найменше о 9.000 нових членів.

Віче в Бережанах.

Дня 21. січня відбуло ся в Бережанах повітове віче, скликане видїлом „Селяньскої Ради“. На віче мав прибути посол Василь Яворский, однак з причини отвореня ради державної на день 24-ий с. м. не міг вволити бажаню видїлу. На вічу явило ся около 300 людий, переважно селян. З інтеліґенциї явило ся кількох сьвящеників з повіту, за те з самих Бережан, крім двох чи трьох академиків та чотирох пань, не явив ся нїхто. Бо треба знати, що Бережанщина належить до тих темних кутів, де виводить ся найбільше трутнів. Сї трутнї своїм раболїпієм, клеветами перед властями, критикованем всїх і вся та своїм лїнивством виробили в Бережанщинї неможливу атмосферу. На будуче будемо всї негідні вчинки сих трутнів пятнувати публично.

Збори отворив теплим словом голова „Селяньскої Ради“ о. **Григорий Кончевич**, покликуючи на предсїдателя о. **Короля з Саранчук** а на секретаря о. Володимира Левицкого з Рогачина. Предсїдатель зборів, візвавши вічевиків до

---

2)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(*1883, 1885—1891, 1893—1895*).

Зібрав і зладив *М. Павлик.*

I-ий лист М. Драгоманова до дра Т. Окуневського
(пропав.)

2-ий лист дра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Відень 1 новембра 83.

Високоповажаний Добродію!

Пересилаю Вам 500 рубл., котрі Вам передає **Ковалевский**. Позаяк сесі грошi ішли через рукі N.[9]) тож я не знаючи Ваших відносин подрібно, написав Вам може трохі неясно.

Що до письма, котреби Ви мали написати до N.[10]) то я поняв сю справу так, що Ви бисте мали подати свій лист в Ліоні; але Ви уже сим більше не трудіт ся, я дізнавшись з Вашого письма, що Ви нікуди не гадаєте рушати ся з Женеви (,) донесу об тім куда слід.

Цікавібисте довідати ся о тім, яким то способом розійшла ся об Вас думка по Россії, що Ви за для свого „невиносимого“ положінія в Женеві раді бисте чим скорше перенести ся до (переч. „Женеви“) Парижа або Льондону. Скажу Вам на те лиш то, щом чув ...[11]), бо більше нічого незнаю: як Вам може се знакомо, перебував сего року літом тут помежи нами а потім в N. Ваш товариш N.[12]). Він жеж подовідував ся тут і в дорозі богато о Вашій особі і скоро лиш приїхав до N.[13]) (,) розповів о всім[14].) Говорило ся тут, що Ви через свою книжку: „И торическая Польща.. ест“ а головно через своє щире пропаґоване украіньскої ідеї стали сілею в очах „великорусск демократ“, що Вам через те стало ся житє в Женеві досить не вигідне і що Ви би раді вирвати ся з того малого гнізда на ширший світ до Парижа або до Льонд — особливо але до Парижа, где бисте могли заняти посаду професора славяньских літератур при універзит(еті) парижскім. На такі і тим подібні бесіди рішили ся N[15]) приобіцяти то, щом уже Вам в попереднім листі написав. Чи они готові би Вам дати тих 2000 рубл. також і тогди, як Ви лишите ся в Женеві **сего незнаю**. Як би знали про ті пісні, о котрих Ви мині в своім листі пишете — думаю (,) що далиб, бо розположіне для Вашоі особи було по тому. Як бисте уповномочили мене до сего, то старавбим ся розвідати ся про се. Але правда! Мині тепер здает ся, що ктось то мині говорив в N[16], що Ви до тепер получали від N[17]) по 1200 рубл. в рік. Тех 1200 рубл. мали бисте получати на **кождий спосіб** і на будуще — лиш що до підвижшеня тоі суми до 2000 не знаю Вам нічого сказати.

Тепер скажу Вам ще где що про громади в N. і в N. За N нема що казати, бо там помежи поодинокими Украінцями жадної орґанізації я не бачив. N. лежав бідняка хорий з „ззбатими нервами“ особливо жалив ся на розстроєне нервів в жолудку. Нікого він не припускає до себе — лиш хиба 2—3 слова заговорит тай каже ся заберати (,) бо го дуже мучит.

З помежи наших людей пізнав я там ще N., N. і N. Лиш сей послідний працює тепер на полю літературнім — пише він тепер повість під заголовком: весна, літо, осінь (,) зима — має тут бути представлений економічний стан нашого люду у всіх фазах року — в формі білетрист.

Решта річей що я тут бачив (,) се для Вас не буде інтересовне.

В N. стоят річи гаразд ліпше. Був я тут 2 рази на громаді, перший раз зібрала ся була в честь N., котрий на тот час перебував в N. — тут не богато важного говорило ся: тількі щось о значіню малорускої сцени говорив N., N. і сам N. За те важнійше ділило ся на другім вечерку у N. (.) Громада зібрала ся там нарочно для того, що приїхав був на той час до N. N. і N.,. аби при тій спосібности показати N. громадянам, о скілько до тепер поступила N. громада. Явило ся тут коло 23 люда. (.) Помежи ними були: N. Ніщеньский, N. (адвокат) N. (судя) N., N. (поет) N. (учитель) N., N. (,) N. і другі.(,) Стали радити 1) над видавництвом альманаха 2) календаря. N. (се душа украі громади в N.) начеркнув плян, після котрого має бути випрацьований альманах і календар. Після него має альманах состояти з 3 частей: *а*) історичноі (,) *б*) ґеографіч. етноґрафічноі (,) *в*) статистичноі. В першій части *а*) має бути умщена якась історична драма з **минувшого житя**, котре громадянам лучше має бути знакоме як теперішне (!) Усі сі праці мялаб найголовнійше обговорювати N. країну, бо та N—ам найліпше може бути знакома.

Календар має також подібно як альманах на 3 части ділити ся.

Після висказаня такої проґрами наступило розпреділене праці помеже членів громади. Історичну часть узяв на себе N. з кількома що громадянами, статистичну приділено N. і т. д.

На слідуючих зборах громади мали заявити поодинокі громадяне, хто і якоі піднимає ся роботи.

Дальше рішено впливати на молодіж університетску посредством украінских і других книжок і посредством живого слова тих молодших членів громади, котрі ще самі недавно скінчили універзитет і живут ще з ним в контакті.

Постановили також і ширшу публику не спускати з ока а впливати на се словом і письмом — очивисто в границях цензурою позволених ударяючи особливо на всякого рода перекінчиків[18]). За орґан свій обібрали N. N.

---

[9]) Пропущена одна буква. — М. П.

[10]) То само. — М. П.

[11]) Пропущено 3 слова. — М. П.

[12]) Пропущено назву місцевости і чоловіка. — М. П.

[13]) Пропущено назву місцевости. — М. П.

[14]) Пропущено 4 слова. — М. П.

[15]) Пропущено 3 слова. — М. П.

[16]) Пропущена назва місцевости. — М. П.

[17]) Пропущено 1 слово. — М. П.

[18]) Слова: „ударяючи особливо на всяко-

Цїни дешевші від конкуренциї. Виконане дуже старанне.

На зимовий сезон маґазин і робітня футер під фірмою: **І. Таненгаймер і Ст. Старнавский** *у Львові, ул. Валова ч. 11 а.,* (напротив почтової філїї.)

866 20—26

Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуби, жакети, пелерини, боа, ковнїрі, зарукавки, шапочки.
Дерки до подорожий, дивани і т. п.

пильної уваги з огляду на важність предметів, які мають бути на вічу обговорені, дав голос п. референтови Тимотеєви Старухови з Слободи золотої. П. референт обговорив в питомний собі горячий спосіб невиносиме положенє руского народу в Галичині, за що нагородили єго вічевики бурею оплесків.

Другий реферат „про руске крамарство“ виголосив о. Гарматій із Стршанець. На вступі розповів коротко історию руского крамарства, сягаючи княжих часів, відтак подав причини занепаду руского крамарства та подав вагу єго в поступі народу, покликуючи ся на пастирский лист нашого митрополита, в котрім зазначено, що бідний той народ, котрий не має свого купецтва.

І сей реферат був виголошений так приступно, що селяни-вічевики, котрі мали понятє о крамарстві, що — мовляв — до крамарства треба жидівскої голови, пізнали, що і хлоп може бути добрим крамаром.

Відтак забирали голос:

Війт з Посухова взивав до єдности в народній праци—п.Василь Романів, парубок з Гинович виголосив красну бесіду до старших селян, щоби з зарозумілости чи з заздрости не відпихали від народної праці молодіжи. — П. Янчиньский з Поручина домагав ся отвореня філії Народної Торговлї в Бережанах, понеже одинокий купець руский п. Юзичиньский попирає „krajowy przemysł“. — О. Іванчук з Кривого обговорював величезні тягарі, які мусить поносити населенє на війско, хоч дуже часто обертає ся відділи єго против населеня. — Вкінци всї вічевики дали собі слово чести, що будуть горячо працювати по селах, аби збудити дрімучий ще бережаньский повіт до народної праці та ухвалили слїдуючі революциї одноголосно:

Під зглядом полїтичним:

I. Народне віче в Бережанах з дня 25. січня 1905 домагає ся знесеня автономії країв а натомість заведеня автономії національної.

II. Домагає ся подїлу Галичини на часть руску і польску з осібним соймом і намісництвом для Русинів у Львові а для Поляків в Кракові.

III. Домагає ся заведеня рускої мови урядової в всїх урядах рускої части краю і знесеня розпорядженя мінїстерияльного з р. 1869, котрим нарушено конституцийні права та заведено в рускій части краю урядову мову польску.

IV. Домагає ся заведеня рівного і загального тайного права голосованя до всїх законодатних тїл.

Під зглядом просьвітним:

V. Віче домагає ся подїлу ради шкільної краєвої на руску і польску.

VI. Домагає ся заведеня більше шкіл ґімназияльних з руским язиком викладовим та протестує против заведеня обовязкового другого язика в середних школах.

VII. Домагає ся заснованя руского унїверзитету у Львові.

VIII. Домагає ся засновуваня учительских семинарий з руским язиком викладовим.

Під зглядом економічним:

IX. Віче домагає ся викупна державним кредитом паньских посїлостий в цїли парцеляциї поміж місцеве населенє.

X. Домагає ся викупна державою хлопских довгів гіпотечних і роздїленя їх на сплати ратальні.

XI. Протестує против закона о рентових оселях і взиває мінїстерство той закон яко кольонїзацийний а для руского народу шкідливий не предложити до цїсарскої санкциї.

XII. Поки тоті жаданя руского народу не будуть сповнені, віче взиває руских послів так парляментарних як соймових до як найострійшої опозициї.

За Видїл Селяньскої Ради в Бережанах: *О. Григорий Кончевич* голова.

Полїтичний процес.

[З Коломиї.]

Ранїшна розправа з дня 27 с. м. 1905.

Сьвідок Андрій Корабйовский, жандарм з Жабя, заприсяжений, оповідає про „похід“ в Ферескулї. Січовики ішли чвірками, провадив Соломійчук, ідучи на кони з булавою в руках. Несено хоругов з портретом Хмельницкого. Сьвідок зізнає, що дехто з походу стріляв з пістолетів. Сьвідок уважає се незвичайною річию, хоч опісля на питаня оборони признає, що Гуцули стріляють з пістолетів при кождім більшім торжестві пр. на Йордан, на весїлях. Сьвідок, як богато попередних, скаржить ся, що Гуцули від часу, як між ними стали заводити ся „Січи“, дуже „сподуфалїли“.

Сьвідки Іван і Василь Мартищуки, братя з Жабя, незаприсяжені на внесок прокуратора, позаяк оба були покарані за розширюванє вістий, між иншими відповідають: Іван М. зізнає, що досьвіта прийшов до него громадский полїцай і забрав його враз з братом на постерунок жандармерії до Жабя. Там їх завели наперед до комнати Шльоми Шнапа, що в його домі містить ся постерунок. Шнап намовляв їх, аби зізнавали так, як Янїшевский. (Про се далї — *зам. кореспон.*). Опісля сьвідків заведено перед жанд. Спачиньского. На допити, що вони чули з уст Соломійчука в провідну недїлю по богослуженю, сьвідки оповідали, що чули слова про потребу читалень і крамниць, щоби люди вже не дбали про Жидів. Гершко Фунд торгнув сьвідка (Івана) за вухо і крикнув: „Чому на того злодія Соломійчука не кажеш“. Вольф тягнув його за волосє. Відтак жандарм скував його враз з братом, бив по лици і сїпав ланцами. Так сьвідки витревали кілька годин. Коли просили жандарма, аби позволив їм сїсти на підлогу, дістали відповідь: „Нї, стійте, ви козаки!“ (Козаками зовуть на Гуцульщинї Січовиків). Жиди, що цїлий час не відступали ся з хати, намовляли їх, аби сьвідчили на Соломійчука, мовто чули від него слова, що на Юрія має ся вигнати всїх Поляків і Жидів „геть аж по Львів“. Жиди впевняли сьвідків, що тогди, як вони се скажуть, жандарми випустять їх. Отже сьвідки притакнули. На се жандарм післав їх до Жабя до суду. Там передержано їх до рана, відтак поставлено перед судию Чарнецкого, перед яким вони зі страху зізнавали так само як на постерунку. (Гарне слїдство! — *Ред.*).

Жандарм Спачиньский, колишний постенфірер в Жабю, заприсяжений, заперечує, мов би при переслуханю бив або кував братів Мартищуків. Вони зразу не хотїли до нїчого признати ся, але відтак надумались (?!) инакше і виговорили цїлу „правду“(?) Після того він арештував їх і післав до суду.

Слїдуючі сьвідки, чотирох Жидів Фундів, Мошко Шнайдер і Шльома Шнап (оден з Фундів караний 20-лїтною вязницею за скритоубийство) всї заприсяжені, зізнають, що в дотичнім дни покликав їх постенфірер яко сьвідків (?) до переслуханя Мартищуків, що вони цїлий день сидїли на постерунку, не виходячи навіть на обід, що бачили і чули всьо: отже, що переслухованих нїхто анї не бив анї не кував, але вони добровільно до всього признали ся. Переслухані оповідали, що чули від Ю. Соломійчука, що на св. Юрія буде ся Жидів і Поляків різати і прогняти геть аж за Львів.

Сьвідок Лесь Мартищук, полїцай громадский, заприсяжений, зізнає, що то він власне спровадив обох Мартищуків на постерунок, що не бачив, аби їх хто бив, але при переслухуваню оба брати були до купи сковані тай що тому хотїли зізнавати на Соломійчука, бо Жиди казали, шо їх за то випустять на волю.

Сьвідок Петро Янїшевский, котрий при слїдстві зізнавав, що чув, як Соломійчук навчав, аби Жидів так прогнати як з Росиї, оповідає тепер, що се неправда. Він того не чув. А коли й говорив при слїдстві, так для того, що боявся „паничів“.

Сьвідок Мария Савчук, заприсяжена, чула від своєї подруги Параски Фунд (вихрестки), що коби „Січ“ зібрала ся „будемо горівку пити, а Жидків бити“. Коли опісля жандарм питав ся єї, чи не чула чого від Мартищуків, а вона не знала нїчого сказати, жандарм торгав єї за груди і називав: ти к....!

Розправа пополудневa з д. 27 с. м.

Зося Ґлясберґ, шинкарка в Перехреснім, бачила дня 1 мая 1904, як люди йшли гурмою, однак не виділа Уласія Танасійчука, не бачила палиць або топірців у людий, рівнож не чула, щоби трубіли.

Іван Зеленьский з Полянок, заприсяжений, в недїлю по критичнім дни був в церкві в Довгополи й слухав уважно проповіди, проте рішучо перечить немовби о. Попель говорив що будь про паньщину. На питанє, що то є паньщина, поясняє, що се робота через 2 дни на дорогах. Запитаний, чому нинї зізнає инакше як при протоколї, відповів: „говорю під присягою: коло дверий хати, де списовано протокол, стояло 5 жандармів. Оден жандарм, вхопивши мене за плечі, пхав до дверий, притім дзвонячи ланцухами кричав: говори на Попеля, бо инакше будеш замкнений. В часї списуваня протоколу, грожено єму арештованєм, як не буде говорити того, що є написано.

Сава Гаврильчук та Василь Лотич обвинюють Івана Зеленьского, немов він їм говорив, що буде паньщина, если Гуцули не будуть разом держатись.

Пепса Ґольдгаґен з Довгополя, заприсяжений, чув в критичнім дни коло хати Макс. Дзюбака крик: „не дати єго“, однак хто кричав, не знає.

Олекса Гавучак з Полянок, заперечує, немов Соломійчук називав жандармів ворогами; о „павуках“ зізнає згідно з Ґалевичом.

Юра Курендаш з Полянок, заприсяжений, чув добре, як Соломійчук по вправах на царинї казав людям сховати ленти і розійтись. Коли жандарм Пушка в хатї Семена Гавучака не пускав домашних вносити їду до хати, сьвідок чув як Іван Гавучак сказав: „прошу божої волї паничів, чи я не волен дати у своїй хатї їсти“.

Олекса Тимофійчук, заприсяжений, чув як Соломійчук по вправах на царинї казав ленти зняти. Будучи в хатї Семена Гавучака бачив, як жандарми Пушка і Соха вбігли в сїни та кричали: „3 кроки в зад, бо маємо острі кулї і кров попле ся“.

Вельми характеристичні були дальші зізнаня сьвідків-Жидів. Сї сьвідки робили враженє, що їх зізнаня наперед обдумані та добре вивчені; боячись, щоби не зізнали чого відмінно, як в слїдстві, часто звертались до предсїдателя трибуналу: „прошу відчитати протокул слїдства, а ми повторимо“. Се і дїялось.

Самуель Пельцтель, шинкар з Полянок, росказує, що на веснї минувшого року прийшов до него Василь Демидюк і оповідав, що будучи в Коломиї бачив 8.000 січовиків, чув що січовики відберуть Жидам і панам поле, а люди самі будуть рядити ся. Вечером критичного дня Дмитро Гавучак, прийшовши до Габера купити колач, мав казати, що мало бракувало, а люди були-б убили жандармів. В якийсь час по 25 цьвітни 1904, оповідає Пельтцель, прийшов до него Семен Гавущак та звірив ся єму, що в критичнім дни називав жандармів злодїями, рабівниками, що мало бракувало а люди були-б убили жандармів. Рівнож Уласій Круценюк прийшов до нього [Пельцтля] та звірювавсь, що січовики казали, щоб жандарів не слухати. Так само Юра Курендаш був у нього та поясняв, що січовики більше знають як суд. Рівнож Антось Меренюк прийшов до него та оповідав, що о. Попель казав небояти ся жовнїрів, бо січовиків є більше і на поміч прийдуть „Січи“ з инших сел.

Єкель Ґрайф з Довгополя зізнає, що критичного дня вечером прибіг до него задиханий Михайло Копильчук [15-лїтний хлопчина] купити руму та розповідав, що в ночи буде війна а Соломійчук буде розказувати, що Попель казав трубіти на алярм та не дати Соломійчука.

Ройза Ґрайф, жінка Єкля Ґрайфа повторяє зізнаня свого мужа. Так само зізнає їх дочка 22-лїтна Ітта, повторяючи зізнаня зложені в слїдстві, які предсїдатель на єї просьбу відчитав.

Різа Пельтцель повторяє зізнаня свого чоловіка Самуеля Пельтцеля.

Шмерль Горовіц з Жабього описує, як-то Соломійчук вів похід 12 цьвітня 1904 попри його склеп а узрівши людий, що виходили зі склепу, ганьбив їх за те, що купують у Жида та грозив.

Відтак відчитано 1. зізнаня жандарма Клеща, в яких о. Попель змальований як не аби-який демаґоґ та буритель ладу. — 2. Зізнаня жандарма Хотці, в яких барвними красками змальовано походи Соломійчука з 17 і 18 цьвітня. Соломійчук представлений там як справдїшний гетман, на кони з золоченим берлом у руцї веде своїх Січовиків; труби грають а вітер шелестить великою хоругвою Хмельницкого.

На відчитаню зізнань тих сьвідків скінчив ся перевід доказовий а наступив звіт предсїдателя і виводи сторін то є промови прокуратора і оборонця д-ра Олесницкого. Обі сї промови після записок нашого Вп. дописувателя подамо завтра.

З Ради державної.

На вчерашнім засїданю палати послів мінїстер торговлї вніс цїсарске розпорядженє з д. 21 грудня 1904 в справі продовженя важности закону о попертю торговельної маринарки і цїсарске розпорядженє о увільненю торговельних кораблїв від податку. — Мінїстер скарбу подав замкненє рахунків за р. 1903. П. Люкш подав внесенє на обниженє споживчого податку від цукру. — Президент мінїстрів Ґавч відповів на кілька інтерпеляций, між иншими: на інтерпеляцию п. Люеґера в справі напастий Всенїмців на католицку церков, на інтерпеляцию п. Малїка (Всенїмця) в справі поголосок про оружну інтервенцию Австро-Угорщини на користь Росиї, на інтерпеляцию п. Врайтера в справі висилки австрийского войска на угорскі виборй. — Мінїстер зелїзниць Вітек відповів на інтерпеляцию п. Лїхта в справі остатних випадків на зелїзницях. — Мінїстер краєвої оборони Вельзергаймб відповів на інтерпеляцию п. Брайтера в справі брошури „Im kaiserlichen und königlichen Dienste“.

Між відчитаними інтерпеляциями була інтерпеляция п. Дашиньского в справі заборонюваних галицкими властями зборів, скликуваних для обговореня подій в Росиї.

Опісля приступлено до дальшої дискусиї над запомоговим проектом. По промовах кількох послів забрав голос мінїстер рільництва ґр. Букоа і заповів роздачу соли і паші поміж населенє. Мінїстерство рільництва буде також удїляти хлїборобам безпроцентових або двопроцентових позичок. Відповівши на заміти попередних бесїдників, заповів мінїстер як найенерґічнїйшу акцию запомогову. — Мінїстер скарбу Козель заявив, що в справі відписуваня ґрунтового і промислового податку правительство мусить тримати ся обовязуючих законів, але при тім поступає оглядно і лагідно; доказом сего є, що в р. 1904 дохід з ґрунтового податку був о 2,800.000 К, менший, нїж попередного, а через відписанє податку цїлий убуток вийде на 5 міл. кор. Що-до платнї санїтарних робітників сказав мінїстер, що вона в західній Галичинї рівнає ся платнї, даваній в альпейских краях; троха низша є у східній Галичинї, відповідно до тамошних зарібків (!). Мінїстер закінчив запевненєм, що не залишить нїчого, щоби злагодити нужду населеня.

На тім закінчено засїданє; наступуюче назначено на нинї.

З відповідий на інтерпеляциї зазначимо тут що важнїйші. На інтерпеляцию п. Люеґера в справі напастий на католицку церков відповів президент мінїстрів, що державні власти нїколи не відмовляють католицкій церкві законної опіки, а правительство не забуває на свій обовязок, що оборона церкви має рівне значінє, як оборона могучости держави і суспільности. — На інтерпеляцию п. Малїка відповів д-р Ґавч, що вість про австрийско-угорску оружну інтервенцию, яка нїбито має приготовляти ся для придавленя розрухів в граничних ґуберніях росийских, не має жадної підстави. — В справі висилки австрийского війска до Угорщини на час виборів сказав президент кабінету, що се згідне є з обовязуючими законами. — На інтерпеляцию в справі брошури „Im k. u. k. Dienste“ відповів мінїстер краєвої оборони, що всї закиди, зроблені в тій брошурі 3-му полкови трену, опирають ся на видумках або перекрученю фактів.

Розрухи в Росиї.

Петербург вже успокоїв ся, в Москві робітники також вертають до працї. За те в Варшаві кипить і ллєсь кров. Від суботи в Варшаві розрухи, яких навіть Петербург не бачив. В Петербурзї робітники заховувались зразу спокійно і з хрестами, сьвятими образами і царским портретом ішли під зимовий дворець, щоби передати цареви свою петицию. В Варшаві робітники відразу розпочали дїло знищеня. В суботу, по короткій, сяк так спокійній демонстрациї, розпочали дїло знищеня. Насамперед понищено всї лїхтарнї на улицях. Відтак робітники кинули ся на державні склади горівки, котру виливано на улицї; нїхто не пив єї. Під одним складом горівки війско ударило на товпу, при чім потекла кров. Окрім робітників застрайкували також всї висші і середні школи. Студенти і ученики прилучили ся до демонстрантів. В містї чути що хвиля з ріжних сторін сальви, бо де лиш війско стрітить купу людий, сейчас стріляє. Робітники відповідають стрілами з револьверів. Навіть з вікон стріляють до війска і жандармів. В недїлю і в понедїлок розрухи повторили ся. Число жертв розрухів — не звісне. В суботу мало

Під конець збору просив N... N. громадян о вспівудїл в видавництві ґеоґрафічно-статиматичного [19]) малоруского словаря (,) над котрим тепер працюют N-е. N. приобіцяли.

В N. на громаді почув я 1) справозданє з фінансового стану товариства — N. 2) Радили над способом перепродажи „Ради“ Старицкого і Кобзаря 3) Говорив N. о Вас [20]) 4) просили мене щоб їм в якій спосіб перешварцовати святе письмо Пулюя тай хоть скілька екземплярів Вашої книжки „Историческ. Польща і велик. дем.“ В N. ще навет сеї книжкі не бачили.

Думаю, що буде Вам сего досить.

Про відносини України до Галичини скажу на тепер тількі, що після моєй думкі зачинає ся одна до другої більше вближати. Задумують ся періодичні перейїздки Українців до Галичини і наоборот. Нарік має приміром приїхати до Галичини N., N. (,) N. і ще хто другій. Від нас поїйде нарік де хто з „Січовиків“.

Так в N. як і в N. інтересовали ся люде дуже нашими обявами житя полїтичного — особливо послїдним вічем [21]) і я їм мусів усьо подрібно росказувати. Дивно мене вразила одна думка N. N. — особливо N. Они не надіют ся жадного важнїйшого хісна із орґанічної внутренної працї а усю надію свою на поліпшен(є) своєї долї і на більшу свободу покладают в стовкновеня більших держав (,) котрі они уважают за непремінні [22]) Кажут (,) що нїяк слабому народови бороти ся з таким кольосом, як є руске правительство. Конечно, щоб імили ся за чупер сильний з сильним себ то одно правительство з другим. Не знаю, як Вам ся подобає ся полїтика? Молодіж украйінска покі що „протестує“. Так мині ся виразили кількох студентів в N.

Не знаю, чи Ви не за остро судите нас за „Барвінофильство“. Нам не так дуже ходит о самого Барв. як о те, що ся має під сею покривкою зробити. Ходит нам о се, щоб зібрати до купи людей а „Барвінский“ се лиш модна фірма. (Ein gutes Agitationsmittel).

В Украіні і у нас дуже жалуют, що перестало виходити „вольнов Слово“. Тут і там рвали ся над ним [23]).

Чи не вислалиб Ви мині: „історич. Польщ...“ я бим старав ся післати ю дальше до N. або N. (Скілька дальших слів, сильно перечеркнених автором, годі відчитати“. — М. П.).

За В...ва і М.[24]), довідаєте ся лучше від N.

Ваш щирий

Окуневск(ий).

(Дальше буде).

го рода перекінчиків“ і дальші „статистичного малоруского словаря над котрим тепер працюют Кіяне“ підчеркнені Др—вим. — М. П.

[19]) Зам. „статиматичного“ було зразу „етноґрафічного“. — М. П.

[20]) Слова „Говорив N. о“ підчеркнені Др-вим. — М. П.

[21]) Слова „послїдним вічем“ підчеркнені Др-вим. — М. П.

[22]) Слова від „в стовкновеня“ підчеркнені Др вим. — М. П.

[23]) Слова від „В Украіні“ підчеркнені Др-вим. — М. П.

[24]) Борисов Евг. і Мальований — оби вже померли. — М. П.

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодіж** *Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.* 62

бути 160 убитих і ранених. Між убитими є також богато жандармів і вояків.

Телеґрами.

Берлін. З Варшави доносять: Пустою улицею ішли англійский ґенеральний конзуль і віце конзуль. На команду офіцира кинули ся на них козаки. Ґен. конзуль утік, а віцеконзуль дістав ся під кіньскі копита. Оден козак розтяв єму шаблею голову. Тяжко раненого перевезено до шпиталя.

Льондон. З причини нападу на англійских дипльоматів в Варшаві ціла преса домагає ся безпроволочного змобілізованя фльоти і висланя до російского правительства острого ультіматум.

Варшава. Тут оголошено стан „скріпленої охорони". Страйк розширив ся на Гродно і Білий Сток. В Смоленьску під бюро ґубернатора підложено бомбу. В часї експльозиї ґубернатора не було в бюрі. Бомба вирвала одну стїну. В Пабяницях бомба знищила одну стїну в поліцийнім уряді.

Льондон. В Москві і в Лїбаві розліплено урядові плякати з закидом, що Анґлїя і Япан своїми грішми піддержують розрухи в Росиї. На інтервенцию англійского амбасадора в Петербурзї Лямсдорф казав усунути сї плякати, але ґубернатори заявили, що не зроблять сего. Анґлїйскі дневники домагають ся в острім тонї сатисфакциї.

Війна.

На манджурскім терені війни що раз живійший рух — бють ся на західних крилах армій. З Сандепу Росияни остаточно мусїли уступити, бо з нездобутої ними части села Японцї сильно пражили їх огнем скорострільних гармат. При здобутю одної части села Росияни мали стратити 24 офіцирів і 1600 рядових.Ояма доніс до Токіо, що Японцї відперли атаки Росиян коло Лютяоку і Гайконтаю, причім забрано до неволї 500 Росиян. Дня 28 с. м. російска артилерия бомбардувала центр і праве крило японьскої армії, а рівночасно дрібнійші відділи атакували Японцїв в ріжних точках. Всї атаки відперто. Японцї заняли кілька сел.

Бюро Райтера доносить з головної кватири російскої: Бій зачав ся дня 25 с. м. і став ся сильнійший, бо прийшли нові війска з заходу. Праве крило російске заатакувало Японцїв на лївім крилї. По завзятім бою забрано Японцям два села. В бою взяло участь цїле праве крило російске. Канонада російскої артилериї була дуже сильна, японьска артилерия відповідала слабо. Дня 26 с. м. маширувано дальше. Вітер гнав сніг Японцям в очи. Оден сибірский полк мав величезні страти. Обі армії мають більше гармат ніж давнійше. Дня 27 японьске крило скріплено, бо надійшли війска ґенерала Ноґі. Російский атак звернув ся головно против одної точки о 10 верст на захід від стациї Шахо. Японцї покинули дві місцевости, котрі відтак обсадили Росияни.

Куропаткін доносить, що вечером 28 с. м. Японцї перейшли по обох сторонах зелїзницї до офензиви, але по годиннім огни російскої артилериї і піхоти відперто їх. Росияни стратили: 3 рядових убитих, а 3 офіцирів і 32 рядових ранених. Росияни посунули ся відтак на полудне і взяли штурмом Сантайце і Лябаті [на захід від Янтаю]. Сповнивши свою задачу, війско уступило до Чуанді.

Ґенерал Ґріпенберґ доносить о кількох успішних атаках Росиян і що ґенерали Міщенко і Кондратович легко ранені.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Телеґрами.

Токіо. Тут обчисляють, що в битвах коло Сандепу і Гайконтаю Японцї стратили 5000 людий, а Росияни 10.000 людий.

Петербург. Два відділи з російского лївого крила, вислані для окруженя японьского правого крила, мусїли уступити, стративши 16 ранених.

Атентат на царя.

Петербург. Атентат на царя в часї сьвята Йордану представляють урядово так: Дня 17 с. м. батерия стріляла на площи вправ. При одній батериї провізоричний капраль заклав затичку, не вичистивши гармати. Дня 19 команданти батерий приїхали, коли гармати були вже запряжені, готові до від'їзду. Всї команданти, підофіцири і капралї оглядали гармати лише з верха. Затички усунено доперва на місци. Коли гармати мали дати сальву, вложено сліпий набій до люфи, в котрій був забутий острий набій.

Арештованя в Петербурзї.

Петербург. Оногди в ночи арештовано в редакциї „Наші Дни" видавця Юрицкого і двох співробітників; в редакциї „Наша Жизнь" арештовано видавця Ходского, приватного доцента Крезусова, одну жінку і трех співробітників.

Атентат на російску амбасаду.

Париж Поліцийні аґенти знайшли коло російскої амбасади пекольну машину з запаленим льонтом.

НОВИНКИ.

— **В справі приватних україньских ґімназий.** Признаючи незвичайну вагу основуваня приватних україньских ґімназий, хочу бодай в части причинити ся до швидшого з'реалїзованя плану професора Грушевского, що на мій погляд мусить бути бажанєм усеї сьвідомої нашої інтелїґенциї. Тому заявляю, що обовязую ся виплатити на руки комітету прив. укр. ґімназий (не сумніваю ся, що він завяже ся і поведе куди слїд запроєктоване дїло) чотириста корон в два роки від заснованя першої україньскої приватної ґімназиї, платних по 20 корон місячно від хвилї введеня в житє першої ґімназиї, коли се стане ся не далї трех років. — В Коломиї 9. н. ст. січня 1905. *Антін Крушельницкий*, заст. учит. II. ґімн. в Коломиї.

— **Із практик шкільних інспекторів.** Пишуть нам з Богородчан: Вибори делеґата учительского до окружної ради шкільної в Богородчанах були предметом інтерпеляциї посла Богачевского при кінци послїдної сесиї соймової. Розходило ся в тій інтерпеляциї о то, що інспектор пофальшував вибори в тій цїли, щоби учителї вибрали делеґатом одного картяра, котрий є інспекторским партнером. Щоби перефорсувати его вибір, велїв шкільний інспектор пять разів голосувати. Те пяте голосованє відбуло ся аж о годинї 11 в ночи. Так умисне протягнув інспектор вибори, щоби учителї а тим більше учительки получили ся і щоби пристали на вибір картяра. І так стало ся. Учительки кричали, щоби учителї не опирали ся волї інспектора, але нехай виберуть якого небудь інспекторского попихача, бо вже 11 година в ночи, отже час вибір скінчити. При пятім голосованю нїби вийшов з вибору картяр. Всї учителї були обурені на такі вибори, а тогди інспектор пімстив ся на них за то, що так опором ішов вибір картяра, і замикаючи конференцию назвав всїх учителїв шахраями!! Протоколу з тих виборів не відчитав інспектор, тому учительство не узнає анї виборів, анї протоколу, бо не знає, що там собі інспектор понаписував — Про ті вибори писали ґазети: з руских „Промінь", з польских Kuryer lwowski, Szkoła i Gazeta szkolna. — Тепер краєва рада шкільна приказала інспекторови оправдати ся з тих виборів, а він тероризує учителїв, щоби єму підписували письмо, в котрім заявляють, що вибори перевіз інспектор леґально. Учителї оден за другим підписують те письмо; боять ся пімсти і секатури інспектора. І так яко примір наводимо, що те письмо підписав уже кацап Амброзяк, учитель з Старого Лисця.

— **Загадка легка до розвязаня.** Оден з наших патріотів пише нам: „Дїло" писало сеї осени, що Поляки одержали від Кербера в р. 1904 сїм середних шкіл. Маршалок Баденї в соймі говорив, що одержали они лише шість. Здає ся, забув дочислити сандецку учительску семинарию. Ми згадуємо про се тому, що всї ті середні школи одержали відразу постійних директорів, хоч в декотрих отворено лиш першу клясу. Так само іменований директором п. Шпойнаровский, хотяй кіцманьска ґімназия має також лиш першу клясу. Супротив того загадкою являє ся факт, що тернопільска руска ґімназия ще не має постійного директора, мимо того, що там є уже сїм кляс! Чоловік, прибувший до нас з Европи, нїколи в сьвітї не відгадав би сеї загадки, хочби як перестудиював всї шкільні приписи та всякі закони. Аж пізнавши звісну систему польских верховодів супротив всего, що руске, сейчас попав би на властиву розвязку.

— **„Тверді" патріоти.** З Заболотова пишуть нам: Заболотівска Польонія забирає ся на добре будовати Польщу в „ziemi śniatyńskiej" і давала дня 28 січня с. р. в сали заболотівского польского „Сокола" аматорску виставу, з котрої дохід призначила на будову „sokolni". Поприїздили численно Поляки, та не бракувало там також „porządnych Rusinów" з околицї а іменно оо. Николая Огоновского, совітника консисторского і пароха Джурова і Василя Новицкого з женою, пароха з Олешкова. Тверді патріоти! Коли маєте подостатком гроший і не знаєте, де їх подїти то жертвуйте їх на якунебудь народну цїль про які читаємо так богато в руских часописях, дайте на котрусь руску бурсу, або як народних цїлий не признаєте, то жертвуйте злишні гроші для тих, що не мають за що їхати на духовні реколекциї до Станиславова, а зробите лїпше, як даючи гроші на будови Польщи на „kresach", бо Польща набравши сили, зітре з лиця землї і ваші сьвятощі, як і ті инші, котрих задля їх сьвятости не читає ся. Вкінци скажу вам тверді патріоти, що деякі Поляки з Заболотова на поважних становищах не були на тім представленю, бо мали оправдані до того причини. — *Перелетний*.

— **Від редакциї.** На жаданє д-ра Ф. і за згодою автора письма, поміщеного в „Дїлї" з дня 10 руск. січня с. р. ч. 6 під заголовком „Важне для нервово хорих" заявляємо радо, що се письмо вийшло з пера одного поважаного і особисто нам добре звісного сьвященика і з его виключної волї, і було випечатане без відома згаданого в нім лїкаря. Імя сьвященика можемо подати тим, котрі би сего бажали.

— **Зелїзнича катастрофа** лучила ся дня 30 с. м. на шляху Загірє-Хирів. Поїзд, зложений з 55 возів, вертав наладований війском і кіньми з Будапешту до Галичини. Межи Мокрим а Загірєм поїзд розірвав ся на дві половини і коли перша половина з льокомотивою пігнала наперед, друга задержала ся трохи, а відтак почала дуже скоро котити ся з гори. З трудом лише здержано ваґони, що йшли на неминучу загибель і сполучено з першою частиною поїзду. Але лихо переслїдувало той поїзд дальше. В однім із середучих ваґонів тріснуло колесо, наслїдком чого ваґон перехилив ся і вискочивши із шин, їхав так від стациї Устрік аж до Коросна [Krościenko]. Тут на перехресници перевернув ся зовсїм і потягнув инші ваґони за собою. Повстала паніка. Вояки кричали о поміч, конї ржали і били копитами о стїни ваґонів, давлячи своїм тягаром вояків, що їхали в тих самих ваґонах для нагляду над кіньми. На щастє поїзд, доїхавши на стацию, станув і катастрофа не приняла ширших розмірів. Вид був страшний. Згаданий ваґон був перевернений колесами до гори, а дальших шість ваґонів лежало боком. Зі всїх ваґонів повибігали перестрашені вояки. Нїхто не знав, як ратувати людий і коний, що страшно кричали і ржали в перерванім ваґонї. Вкінци вирубали одну стїну і добули нещасних. Два вояки і 6 коний тяжко покалїчені, а кільканайцять осіб та звірят потерпіло лекші рани. По 6 годинах поїзд рушив дальше. Їхали ним відділи драґонів з Дембицї і улани.

— **Траґедия в готели.** Таємна справа в однім з краківских готелїв, де погиб самоубийчою смертю проф. львівскої ветеринариї і доцент львівского університету, д-р Густав Пйотровский, починає поволи проясняти ся. Д-р Пйотровский, син професора краківского університету, померлого перед 20 роками, був мужчина в силї віку, гарної поверховности і мав не менше гарну жінку, з котрою однак пожитє не було щасливе. Нещасний терпів на неврастенію і вже двічи передтим пробував скінчити самоубийством. В послїднім роцї, буваючи в родинї померлого недавно поета Кароля Бжозовского, котрого лїчив, пізнав ся з его 29-лїтною дочкою Ядвиґою, женщиною також гарною, але незвичайно ексцентричною. Була учителькою французкої мови. Між тими людьми, рівно нервово хорими, вивязали ся близші зносини, що скінчили ся оногдї так траґічно. Д-р Пйотровский покинув домове огнище, в котрім не міг найти щастя, а п-на Ядвиґа покинула стареньку недужу матір, що перебула недавно тяжку операцию. Обоє опинили ся в Кракові, де заїхали до готелю Кляйна при ул. св. Ґертруди. На готелеву службу зробили вражінє людий з висших кругів, тим більше, що говорили між собою лише по французки. Тому тим більше здивували тоту службу, посилаючи в суботу двічи по... горівку. Дальший хід траґедиї звісний з вчерашньої новинки. По отвореню комнати і сконстатованю смерти, найдено між иншими річами лист до Кароля Пйотровского, судового секретаря в Кракові. Сейчас покликано адресата і він пізнав в небіщику свого брата Ґустава зі Львова... Женщину, що проявляла ще слабі знаки житя, відставлено до шпиталю. Синцї і численні шрами на руках та ногах вказували недвозначно, що ужито тут насильства, з великою фізичною силою. Пйотровский імовірно її звязав, щоб силоміць строїти її морфіною... Борба мусїла бути тяжка і довга, як сьвідчать знаки на тїлї жертви. Коли лїкарі привели її до сьвідомости, сказала між иншими урваними словами: „Там страшно... не хочу морфіни"... Відтак попала знов в стан непритомности. Лїкарі мають надію уратувати нещасну від смерти, тому цїла траґедия виснить ся аж пізнїйше, з оповіданя самої женщини. Тепер можна лише здогадувати ся, що сперша згодила ся вона добровільно на смерть. Сьвідчать про се кусники подертого листу, найдено в готелевій комнатї, а писаного її рукою. Однак в послїдній хвили видко не хотїла гинути і лист подерла. В борбі, яка після того вивязала ся, улягла фізичній силї Пйотровского. — Цїлою справою заняла ся тепер прокураторія. Замітити вкінци годить ся подальше тло сеї траґедиї. Пок. Пйотровский жив в тїсних зносинах з трема своїми товаришами із шкільних часів: д-ром Єндлем, д-ром Ґросом (хірурґом) і д-ром Срочиньским (окулїстом). Всї чотири скінчили самоубийством! Брат п-ни Ядвиґи, Станислав Бжозовский, поет-модерніст із школи Пшибишевского, застрілив ся перед кількома роками у Варшаві. Другий брат є звісним поетом польско-французким.

— **Електричність на службі немовляти.** Оден американьский інжинїр, жонатий з докторкою медицини, найшов ся в доволї прикрім положеню. Жінка занята лїкарскою практикою, отже приневолена пробувати більшу часть дня поза домом, не могла як слїд заняти ся своїм сином, що мав чотири місяцї. А хлопчиско мусїв мати здорове горло, коли за кождий раз як не чув над собою колискової піснї, вибухав голосним а не конче милим плачем і заспокоював ся аж тодї, як колиска розгойдувала ся в такт сонливої мельодиї. Інжинїр, що працював дома, мусїв при такім подружу сам занимати ся господарством і втихомирювати сина, котре то дїло, в наслїдок крикливих звичаїв дитини, справляло єму чималі трудности. Отже він покликав свою інжинїрску штуку на підмогу. Збудував апарат, порушуваний електрикою, що загойдує колиску. На столику біля колиски уставив фоноґраф, в котрий виспівав всї колискові піснї, а фоноґраф повторяв їх безнастанно дитинї. Видко з сего, що інжинїр умів як слїд ужити технїчних вигадів, щоби задоволити свої батьківскі почуваня. Але на сих вигодах він не зупинив ся. Згодом видумав улїпшену фляшку-соску, з котрої також при помочи електричної струї допливало в відповідних перервах молоко до уст дитини. Тепер той інжинїр занятий винаходом ще одної штучної а дуже потрібної діточої посудини, але, чи винайшов її, поки що не чувати.

— **Дрібні вісти.** В промисловій школї в Кракові пострілив ся вчера 19-лїтний ученик механіки, Антін Деблесев, одержавши лихе сьвідоцтво. Безнадїйно недужого відставлено до шпиталю. — В будинку каси ощадности у Львові арештовано вчера Ігнатия Тшціньского, б. зелїзничого урядника і рах. практиканта з намісництва, приловленого на крадежи шапки. — У Віднї збанкротувала велика конфекцийна фірма „Todesco", котрої пасиви виносять 5 міліонів корон.

— **Загально-академічні довірочні збори** україньскої, польскої і жидівскої молодїжи — в справі останніх подій в Росиї — відбудуть ся в четвер д. 2 н. ст. лютого с. р. о год. 11 перед полуднем в салї Данка [польского людового театру] при ул. Шайнохи. — За комітет: Іван Яримович, голова „Академічної Громади", Ярослав Ганкевич, голова „Основи", Казимір Бартель, заст. голови „Bratniej pomocy techn." Яків Фель заст. голови „Związku", Адам Заґурскі, голова „Życia", Еміль Зоммерштайн, голова „Ogniska", Вацлав Осостович, заст. голови „Spójni". [Запрошеня мож відібрати в „Акад. Громадї" або на „Основі"].

— **В справі науки анальфабетів.** Вп. автора статї „Про курси для анальфабетів" у вчерашнім „Дїлї" прошу уклінно, щоби в цїли виміни гадок про „орґанїзацию" зволив ласкаво виявити менї своє чесне імя враз з адресою. Поручаю за тайну, если того треба. Моя адреса: „Виділ краєвий", або „ул. Бальонова, 16", у Львові. — *Василь Равлюк*, автор „Науки читаня для дорослих".

— **Поминальне Богослуженє за упокій души бл. п. Володимира Барвіньского,** основателя і редактора „Дїла", відбудесь заходом Родини в середу 1-шого лютого о год. 9-тій в церкві С. С. Василянок при ул. Зиблїкевича ч. 24. Також Богослуженє заходом видавничої Спілки „Дїла" відбуде ся в день ювилея часописи то є в четвер дня 2 лютого в Волоскій церкві.

— **Дрогобицкі Русини** устроюють в великій сали міскій в Дрогобичи дня 2 лютого н. ст. 1905 торжественний концерт духовний в 50-лїтні роковини проголошеня догми о Непорочнім Зачатю Пр. Діви Мариї. Програма концерту слїдуюча: 1. Сьвяточна промова проф. універ. д-ра Студиньского о культї Пречистої Діви Мариї на Руси. 2. Щурат-Кишакевич: „Радуй ся Мати" имн-кантата — виконає хор мішаний. — 3. Страдельля: „Зглянь ся Пречиста" сольо-сьпів оперового тенора Вп. п. Гаєка — 4. Гайне — О. Левицкий: „На прощу до Кевляр" — декламация, виголосить п-на Галя Стрийска. — 5. Бортнянський: концерт N XXIX „Восхвалю Імя Бога мого з піснею" — хор мішаний. — II) 6. I. M. H. Beltjens: „Услиши нас Пречиста" сольо-сьпів на сопран. — 7. Raff: концерт оп. 95 сольо-ґра на фортепяні — виконає п-на Галя Лопушаньска. — 8. Щурат: „Виїмки з Зарваницї" декламация — виголосить п-на Скобельска. — 9. Hugo Wolf: „Радуй ся" сольо-сьпів оперового тенора Вп. п. Гаєка. — 10. Бортнянський: концерт N XXVIII „Блажен муж боій ся Господа — хор мішаний. — Початок концерту о $7^{1}/_{2}$ вечером. Білети будуть до набутя при касї вечером в день концерту. З огляду на се, що чистий дохід з концерту призначений на добродійні цїли а головно на селяньску бурсу в Дрогобичи, запрошує комітет всїх Русинів міста Дрогобича і доохрестности до як найчисленнійшої участи. — За комітет: *Володимир Нойко*.

— **В Коломиї** відбуде ся в четвер 2-го лютого 1905 виклад Вп. д-ра Кирила Трильовского про: Ювилей Івана Нечуя-Левицкого у Києві (вражіня з подорожи). Виклад відбуде ся в сали Народного Дому. Початок о год. 6-ій вечером. Вступ вільний.

Урядові вісти:

— **З Перемиской епархії.** Ново поставлені пресвитери одержали слїдуючі сотрудництва: Орест Мартинович в Старій Соли, Онуфрій Гадзевич в Старім Самборі, Теодор Піх в Іздебках, Пантелеймон Баран в Никловичах, Константин Курилло в Барчи. — Завідательства одержали: Кирило Коцпловский в Тиняві, Михайло Набилович в Ясеници сільній, Іван Шевчик в Лїнинцї малій, Онисим Саламон в Маковій. Сотрудництва одержали: Володимир Кмицикевич в Руді монастирскій, Іан Ільницкий в Дорожові, Іван Гнатишак в Криници, Станислав Сороковский в Крехові, Евген Кульчицкий в Кунинї. — Катихитом при школї муж. виділовій в Яророві іменований Александер Залїтач. — Презенти одержали: Михайло Татомир на парохію Кавско, Корнило Винницкий на парохію Розбір округлий, Андрей Телеп, дотеперішний прокуратор монастиря інокиничина сьв. В. В. в Яворові, увільнений на власне доманє від тої довжности а на его місце іменований таким прокуратором о. Лука Яремкевич, парох в Бругнали.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць держ. у Львові оповіщує:** Після оголошеня заміщеного у „Wiener Zeitung" роздасть в дорозї оферт за загальним винагородженєм всякі роботи і достави потрібні до будови зелїзницї льокальної Росбах-Адорф від км. $14^{0}/_{1}$ до км. $25^{3}/_{1}$.

Оферти належить вносити найдальше до 15. лютого 1905 — 12 години в полудне до ц. к. Дирекциї будови зелїзниць у Віднї IV. Gumpendorferstrasse 10.

Услівя будови можна переглянути в загальній ц. к. Дирекциї.

Календар: Завтра гр.-кат.: Макарія, Ефрем, рим. кат.: 1 лютого, Ігнатія. Позавтра гр.-кат.: Евсенія, рим.-кат.: Преч. Діва Громничної.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Ґвязда" ул. Францішканьска) вї второк дня 31 січня на дохід „Захоронки" „Професор Хитрий" комедия в 3 д. О. Ернеста, перерібка з нїмецкого О. Левицкого.— в четвер дня 2 лютого „Хата за селом" драма зі сьпівами і танцями в 5 д. за Крашевским. — в суботу дня 4 лютого „Пташник з Тиролю" оперета в 3 д. Целера. — в недїлю дня 5 лютого „Підгіряни" мельодрама зі сьпівами в 3 д. І. Гушалевича — вї второк дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок" комедия Г. Кляйста в перерібцї Д-ра Франка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" д вї второк, середу, патницю і суботу від 9—1 і вї 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслїдком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музеї Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6).

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ҐРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 7—40

В школі танців передтим Ксавери а тепер Людґарди Будковскої [Ринок ч. 12] розпочинає ся 1 лютого новий курс. Приймають ся також замовленя від мая до обивательских домів на село. 99 1—1

Рахунок білянсу кред. товариства „Самопоміч" в Золочеві за 1904 р.

Пасива: З рахунку уділів 12.057·50, резерв. фонду: 2410·72, вкладок до обороту: 53.024·57, відсотків на добр. 331·91, зисків і страт: 1087·71, позичок затягн.: 9990·— спец. резерва 108·74.

Актива: відсотків надплач.: 134·45, скриптів і векслів 76.986·40, льокаций 679·94, інвентар 553·52, коштів спору 4·27 готовими 612·57.

Дирекция: *Іван Саноцкий, Д-р Ів. Дрогомирецкий, Ярослав Вербицкий.* 98 1—3

Численні слова заохоти і признаня, які дістаю від Впов. патріотів і молодїжи, велять менї просити нашу суспільність о розкупленє останків накладу одинокого у нас, дуже розповсюдненого поглядового:

„Підручника їсториї цлої нашої рускої літератури"

який висилаю з *„Відповідию критикам"* по 1 К а для молодїжи два примірники за 60 крайцарів з портом.

Йосиф Застирець, Львів Длуґоша 21 або: Львів четверта ґімназия.) По книгарнях дорожше. 47 4—4

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. противо Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої керуваєть

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі иньші прибори оптичні Всїлякі **направи поладжує ся як найскорше** і найдешевше. 4185

Конкурс.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта" у Львові розписує отсим конкурс на стипендийну запомогу імени **Тараса Шевченка** на рік 1905 в квоті 200 корон.

I. О сю запомогу стипендийну могуть убігати ся передовсїм убогі талановиті літерати і артисти рускої народности, як також убога талановита молодїж рускої народности, що по укінченю шкіл висших віддає ся спецыяльним студиям науковим.

II. Отсю запомогу стипендийну буде надавати Головний Виділ Товариства „Просьвіта" і виплачувати в двох піврічних ратах по 100 корон.

III. Поданя о наданє сеї запомоги стіпендийної належить вносити разом з вказаними прилогами до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10) найдальше до 15 лютого 1905.

Вкінци примічає ся, що конкурс сей оголошує ся по раз другий з причини похибок в першім конкурсі, а поданя внесені на перший конкурс суть важні для нинїшного конкурсу.

У Львові дня 10 січня 1905.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта":

Юліян Романчук голова. *Іван Яримович* секретар 3—3

Курс Львівский

з дня 31 н. ст. січня 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	543 —	553 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зеліз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Черное. Ясса по 200 зр.	581 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	—
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 8	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 20	99 9
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 8	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	97 —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 2[illegible]	11 4[illegible]
20 франківка	19 —	19 26
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 30	117 9[illegible]

Кандидат адвокатский шукає місця. Відомість: о. Чировский, Корсів п. Лешнів. 83 2—3

Русин фотоґраф для Тернополя потрібний. Русинови винаймлю або продам першорядне фотоґрафічне заведенє. Берґер, Тернопіль [замок.] 85 2—3

Спільника з капіталом в цїли розширеня торговлї пошукує руска торговля товарів мішаних Теодора Литвина в Зборові. 73 3—5

Ученики або академіки знайдуть мешканє з вiктом. Личаківска 19. I. 74 6—6

В ніякім дворі

не повинно бракувати спіритусового огрівача. Дешевий опал; дає ся переносити, безпечний, без чаду. Інформациї:

Dom dla Ziemian we Lwowie 68 1—1

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ 929 10—6
Дістати можна всюди.

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК французької мови Часть I.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інститутї для дївчат в Перемишли.

I. Рахунок оборотовий.

	Приходи Корон с.	Розходи Корон с.
	2.163·69	4·—
1. Фонд резервовий	8.973·48	175·84
2. Уділи вплачені і виплачені	59 454·39	17.181·99
3. Вкладки до обороту	34.321·51	90.512·75
4. Позички на скрипти	3·939·19	2.033·18
5. Відсотки	772·34	1·170·66
6. Кошта адмінїстрациї	—·—	2.794 25
7. Льокациї	502·—	502·—
8. Зиск з р. 1903	524·—	—·—
9 Дивіденда	8·0·0·—	—·—
10. Позички затягнені	39·80	149·—
11. Кошти спору		
Разом	118.690 40	114.523·67
До того приходи		118.690.40
Загальний оборот		233.214·07

II. Рахунок білянсу.

	Пасива Корон с.	Актива Корон с.
З рахунку уділів	8.797·64	—·—
„ дивіденди	524·—	—·—
„ фонду резервового	2.159·69	—·—
„ вкладок до обороту	42 272·40	—·—
Відсотки наперед побрані	1 391·30	—·—
„ належні і проволока	—·—	473 40
З рахунку зисків і страт	589.79	—·—
„ позичок затягнених	8.000·—	—·—
„ скриптів	—·—	56.191·24
„ льокаций	—·—	2.794·25
„ коштів спору	—·—	109·20
Готівка з днем 31/XII 1904	—·—	4.166·72
	63.734 82	63.734·82

III. Оголошенє.

Загальні збори Повітового товариства кредитового „Згода" в Копичинцях відбудуть ся в четвер т. є. 16 н. ст. лютого 1905 о 1 годині по полудни (а о 2 годині по полудни без огляду на число членів) в сали уряду громадского.

Порядок дневний:

1. Вибір цїлої ради управляючої після §. 37 статута.
2. Зміна статуту § 19.
3. Звіт рахунковий дирекциї.
4. Роздїл зисків і
5. Внесеня членів і інтерпеляциї.

Копичинці дня 27/I 1905. 97 1—1

За Дирекцию:

Франціщок Турчанович. *Д-р Лукасїян.*

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лісок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також толлетового мила і перфумериї.

Великий вибір цушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Ікан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·08.
„ Стрия	10·02, 4·35.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні:

з Брюхович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·08 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Ікан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·43, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·52.
„ Чернівцїв	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	3·05 10·05*.
„ Ряшева	3·30.
„ Коломиї	5·55.
„ Рави рускої	7·05*, 11·10* [тільки що недїлї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брюхович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·15 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотижневик педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Ученик висшої ґімназ. вправний інструктор, глядає лекциї на село. Близша відомість в Адмінїстрациї.

Оголошенє.

Надзираюча Рада кредитового товариства „САМОПОМІЧ" в Золочеві, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, запрошує членів сего товариства, управнених згідно з §. 50 статутів на **загальні збори**, котрі відбудуть ся в льокали товариства дня 23 лютого 1905 о 2 год. пополудни.

ДНЕВНИЙ ПОРЯДОК:

1. Провірка протоколу попередних загальних зборів.
2. Звіт управляючої ради і дирекциї з білянсу за 1904 р.
3. Вибір двох членів дирекциї ради на місце уступаючих згідно з §. 37 статута о. К. Дудикевича і п. Івана Борсукевича.
4. Роздїл зисків.
5. Внесеня членів.

Золочів 28 січня 1905.

Льонгин Рожанковский предсїдатель. *Теофиль Петровский* за секретаря.

Александер Чемериньский член ради. 98 1—3

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонийний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

70 Аґентів не висилаю.

Позір!

„Сокільский Базар" перша українська торговля в краю заосмотрена в великий вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар" має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар" продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні українські листки.

„Сокільский Базар" продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар" приймає замовленя на кришові портрети після надісланої фотоґрафії, дипломи, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар" приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідїть купувати лиш до „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ" при ул. Руській ч. 1. Дім „Просьвіта".

Заснована 1782 Заснована 1782

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достачник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковашних цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і сконтрольованих та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на доманянє оплатно і даром. 200

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших новістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адмінїстрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
за цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наша просьвітна орґанїзация в роцї 1904.

II.

В доповненю огляду розвитку тов-а „Просьвіта“ за рік 1904 годить ся згадати ще про філїї. Про діяльність сего посередного звена між читальнями і членами „Просьвіта“ а Головним Видїлом товариства не дасть ся — на жаль — майже нїчого позитивного сказати, а се хочби з тої причини, що філїї занедбують правильно оден із найважнїйших своїх обовязків: здавати в час точні справозданя видїлови головному. Тож наші дані про розвиток філїй „Просьвіти“ мусять обмежити ся до сконстатованя приросту числа філїй, а поза тим до сего, що дає трівалого справоздане з року 1903 та часописна хронїка.

Що до прибутку нових філїй, то коли рік 1903 виказав аж 8 нових філїй (Дрогобич, Городенка, Ясло, Калуш. Мостиска, Сянок, Теребовля і Яворів), то рік 1904 приніс нам лише дві нові філїї, а іменно: Олесько та Долина, з котрих послїдна ще навіть не уконституовала ся. Загальне число філїй есть отже 32 (зглядно, коли ще не вчисляти Долини — 31). В справозданю з кінцем 1903-ого року в тій части, що дотичить філїй, читаємо, що на рік 1904 приготовлено уже основанє філїй в повітах: Жидачів, Долина, Збараж, Скалат і Чортків. Крім Долини, де й так філїя ще не функціонує, та Олеська, якого в тім списї і нема, про прочі з наведених повітів якось нїчого не чувати. А шкода, бо час на часї не стоїть.

Що до 30-и істнувавших уже в роцї 1904 філїй, то не буде пересади, коли скажемо, що ледви одна шеста часть усїх філїй сповняла свої обовязки і була справдї тим, чим хоче зробити філїї статут і властивими керманичами просьвітно-орґанїзацийного руху по повітах. На першім місци під тим зглядом вибили ся в роцї 1901 повіти: Стрий, Самбір та Мостиска, де справдї управа філїй стояла в постійнім контактї з читальнями через правильні люстрациї читалень. Що до прочих філїй не можна — на жаль — сказати сего, а бодай бракне нам що до сего всяких даних.

Натомість децо відраднїйше представляє ся діяльність філїяльних видїлів на точцї удержуваня селяньских бурс. Нинї істнує таких бурс при філїях „Просьвіти“ 9 а іменно в Городенцї, Дрогобичи Золочеві (власний дім), Комарнї (повіт Рудки), Новім Санчи, Сяноцї, Тернополи, Яворові, Рогатинї і Букачівцях (також повіт Рогатин) Крім того основала ще подібну бурсу філїя в Каменцї стр. Та завдяки крайній байдужности сїльскої інтелїґенциї, яка мимо розісланих відозв не вважала своїм обовязком повідомити про сю бурсу селян повіту, бурса обмежає ся лише на двох питомцїв.

Коли зібрати усе те разом, треба сконстатувати, що розвиток і діяльність філїй „Просьвіти“ далеко, навіть дуже далеко стоять поза тим, чого від філїй можна би вимагати. Вправдї з боку філїяльних видїлів часто можна почути про „брак людий“ до працї. Ми однак думаємо, що більшу ролю нїж брак людий відгриває брак належної орґанїзациї та звичайна наша інертність. Що так справдї є, досить лише вказати на більші філїяльні міста, як Перемишль, Коломия, Львів, Тернопіль, Станиславів і т. д., де чей більше руской інтелїґенциї нїж в таких Мостисках або навіть Самборі або і Стрию, де — як в 4 ох перших містах є навіть рускі ґімназиї — аби зрозуміти, що не „брак людий“ є причиною за малої діяльности, або і повного засчїченя сих філїй, але те, на що ми щойно вказали у горі.

Приміром просьвітно-орґанїзацийних заходів для наших філїй повинні послужити інституциї подібні своїм призначенем, як посередне звено між центром а селами: т. зв. „коло“ товариства „Школи людової“. Вони втягають до роботи не дві-три одиницї, але загал інтелїґенциї польскої даного округу: урядників сьвящеників, учителїв, учительок, пань, академиків і т д. Так само і філїям нашої „Просьвіти“ треба заанґажувати до роботи усї інтелїґентні сили повіту, а не дати їм марно пропадати без пожитку для просьвітної справи. Се-ж річ не так тяжка. Треба лише, аби на чолї філїй поставити не лише фіґурантів але справдї діяльних і рухливих людий і аби змінити систему роботи так, щоби в нїй 1) брали участь всї інтелїґенти повіту, щоби 2) всякий розділ працї і нагляд єї відбували ся з правила устно, лично і безпосередно а не бюрократичною дорою і вкінци 3) щоби контроля працї вела ся публично через оголошуванє імен людий, яким поручено сякі чи тякі аґенди, та через оголошуванє, як з порученого дїла вони виязали ся. Точні, а не поверховні, справозданя філїй були би тут головним чинником підкріпляючим справдїшну роботу.

В справі приватних середнїх шкіл.

На статю мою про пильну потребу закладання руських приватних середніх шкіл, друковану в кн. 1. Літературно-наукового вістника, появила ся в ч. 8 і 9 „Діла“ чимала статя дир. Ол. Борковського, де піднесено ряд замітів против сеї справи взагалі, а специально против арґументациї згаданої моєї статї. Не маючи в тій хвилї часу піддати сю справу ширшому обговоренню та полишаючи се до дальшої книжки Літ.-наук. вістника, уважаю своїм обовязком зазначити своє становище супроти арґументів згаданої статї дир. Борковського.

Дир. Борковський вказує насамперед на трудности, звязані з закладанием приватних шкіл: інґеренцію ради шкільної, непевність фреквенциї, високі кошти, трудність знайти учительські сили. Та трудности сї в дійсности далеко не такі значні, як вони представлені у нього. Маємо вже руські приватні середні школи „з правом публичности“ і вони собі таки живуть під радою шкільною, і скільки знаю — на брак фреквенциї не нарікають. Мої обчислення коштів як і кождий кошторис можуть бути дещо помилені, але справляти їх на підставі етатів шкіл державних нема найменьшої причини: приватні школи коштують звичайно значно дешевше від державних, часто закладають ся навіть на зиск, і несуть його дійсно. Що до учительських сил, то як показує ся з відповіди дир. Борковського на статю о. Ю. Кміта в ч. 10 „Діла“, за ними досї нїхто не питав; а-ж від декотрих іспитованих людий чув, що як би була заложена приватна ґімназія в Яворові, вони б були пішли до неї тоді-ж таки. В кождім разі за два-три роки нинїшнє переповнення фільософічного факультету обіцює богатий контінґент кваліфікованих сил для приватних шкіл, а кілька одиниць на початок чейже і в найблизшім шкільнім роцї знайшло ся-б. Отже трудности, на моє переконання, все не такі, щоб їх з певною вірою в жизненні сили нашої суспільности і з щирим заінтересованнєм справою не можна було перебороти.

Та дир. Борковський в своїй статї вказує не тільки трудности — він доводить шкідливість закладання приватних середніх шкіл, що воно наложить каганець на руських послів і пресу, зробить велику утїху Полякам, всадить у дибя нашу суспільність, і т. и.

Я певний, що сї виводи „з фахового пера“ пана директора були несподіванкою не тільки для мене. Протягом близько трох лїт пан. директор мав у своїм рефераті справу приватних ґімназій — і не звірив ся з своїм переконанням про шкідливість сеї справи нашому загалу, а навіть — здасть ся, і тим, з котрими стояв в близшім політичнім і суспільнім контактї. Від чільних проводирів тої ґрупи, до котрої належить дир. Борковський, я ще зовсїм не давно чув запевнення, що справа приватних ґімназій натрафила на хвилеві трудности (головно — що не знаходить ся учительських сил), але анї слова про шкідливість. Народний Комітет збирав складки на сю ціль[1]). Редакція „Діла“ в нотці при статї д. Борковського (в ч. 7) пригадала, що вона в минувшім роцї взивала суспільність до збирання складок на фонд приватних середнїх шкіл та жалує, що її заклик лишив ся без успіху. І нараз аж тепер оден з редакторів „Діла“ і член Народного Комітету звіряєть ся нашій суспільности з переконанням, що ся справа небезпечна, грозить безконечними шкодами нашій політиці, суспільности і т. д. Чи не загнав ся ш. автор за далеко в своїй полеміці й парафразованню моєї статї?

„Шкідливим загальній справі народній“ признала взивання суспільности до складок на приватні середні школи також заява проводирів національно-демократичної партиї, уміщена в ч. 7 „Діла“, але вже зовсїм з иншого становища. Вона [...] ність сеї [...] це справ, висунених останніми часами, тільки уважає, що коли не доведена до кінця справа будови театру, не треба відтягати и шу суспільність відсилати на театр висуванием инших потреб.

Розумієть ся, з сим останнім поглядом ніяк не можу також згодити ся. Навіть припустивши, що справа театру дуже важна, се ще не причина, щоб ми на кілька лїт спустили зовсїм з ока иньші некучі потреби, а навіть не вільно було підносити сї потреби, звертати на них увагу суспільности та оцінювати релятивну вартість ріжних справ. Таке veto, але кладе ся „Заява“, зовсїм не личить свобідній суспільности, і дивно бачити під нею підписи шефів руських народніх товариств і руської сцени. Особливо ж дивно виглядає участь в нїй Педаґоґічного товариства в особі свого голови, підписаного на нїй в сїм своїм урядовім характері, тим часом як Педаґоґічне товариство як раз горячо займало ся справою приватних шкіл, положило на тім полї чималі заслуги, і в своїм справозданню, розісланім учора, заявляє про свої пляни заснования приватних середніх шкіл та взиває суспільність до підпирання сих своїх замітів (нас. 32).[2])

[1]) Див. справозданне Педаґоґічного товариства, розіслане при ч. 12 „Діла“ с. 12.

[2]) Чи може й підпись голови Педаґоґічного товариства per nefas появила ся під сею заявою, як то мало місце з підписею проф.

3)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(1883, 1885—1891, 1893—1895).

Зібрав і видав *М. Павлик.*

3-ий лист дра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Писаний в половині ноября 1883 р. з Відня.

Високоповажаний Добродію!

Сердечне спасибіг Вам за книжки (,) щосьте надіслали. От і трафляє ся хороша способність перевезти їх в Россію.

Як бисте гадали тепер ще що надіслати для п. N. N.[25]), то будьте ласкаві адресуйте на моє імя IX Brünlgasse 6. I. 7.[26]) Але як захочите писати лиш лист то адресуйте прямо: Окун. Wien Bezirksgericht Alsergrund (,) так я найскорше дістаю.

Терлецкий просит Вас о матеріяли до біографії Навроцкого.

Тут завязує ся тепер „Общество студентовъ з Россіи“ з тенденціями ліберальними[27]...) Малоби[28]) се отже бути противовіс „Буковині“. Ми сочовиєм помагаєм як можем утвореню сего товариства, котре би лиш містило в собі коренних людей з Россіи а не якись там прозелітів галицких.

Пізнїйше Вам напишу більше.

З глубоким поважанем

Окуневский senior.

Будьте ласкаві скоро відписати.

(Перечеркнено: „Лист Ваш, як бачите писачий до мене взглядом“)

2-ий лист М. Драгоманова до дра Т. Окуневського

писаний після 24. X. 1883 р. пропав.

3-ий лист М. Драгоманова до д-ра Т. Окуневського.

12 Нојабрьа 1883,
Chemin Dancet, 14 Geneve.

Високоповажниј Добродіју,

Кільќа днів тому назад дістав ја од Вас 500 р. і лист Ваш. Спасибі Вам за клопіт, а шче більше за лист. Він мене переніс у Росију. Правду сказавши сумниј цеј фантастичниј пробуток міј з Вами в N. ј N. та всьака реальність даје своју користь, а значить і пријатство. — Оте все, шчо Ви бачили ј чули в N., ја бачив і чув усьакиј раз, јак туди пријіздив з 1867 по 1875 р. Навіть пьудеј не прибавилось з 1875. „Слова, слова, слова!“ Та ј слів нових не прибавилось, ораторів теж. Все тојже N. — прегарниј чоловік, навіть по својому розумниј, — але кінчајушчиј усе словами, нулем! Мабуть N. шче чи не посунулась назад не тільки проти 1875 р. коли перед N. громадоју ја мусив три дні ј три ночи не вмовкати, шчоб вдержати міј „консервативниј“ программ проти „револьу(ціо)низму“ N-ого, а ј проти ранішчих років, коли теорија надіј „на Бисмарка“ (це Полтавсько Харьковська теорија зо...хлавого Пильчикова і нічогісінько не робльашчих з 1863 р. харьківських украјнофілів-сепаратистів) коли иноді вилазила на світ божиј то зараз же осмјувалась навіть в N. — N. все таки сьак-так державться, — але все таки пішов не вперед, а назад пісьла того јак ја бачив. Один N. тој самиј! Так це він мене в Париж переселив, та шче ј на катедру посадив! Чудниј світ! Вже чутка про це розіјшлась і в Россіјі, і в самому Парижі. За остатнье ја најбільше сердитиј. Бачите, в мене в Парижі јесть дуже гарні відносини між вченим світом. Ја туди завше јавльавсь јак чоловік вільниј і нічого од них не просьачиј. Мене радо приймали там і прогрессисти і консерватори, думајучи, шчо ја хоч і динаміт під царьа підпускају, (в цьому не розуміш нікого!) та все таки про пісні ј казки можу де шчо цікавого росповідати. Тепер ја ні з того, ні з сього в аспіранти попав, та шче на те, на шчо ніјакого права не мају (јакиј ја в біса лінгвіст!), — і мало того (:) на те, на шчо маје усе право другиј (L. Leger). Јак јесть чорт-батька (зна) шчо! І натворив це все гоголевськиј Іван Іванович, — котриј памјатајете, побачивши бабу (переч. „шчо“) під церквоју пита јіјі чи не хоче вона борщу, а потім, не давши јіј нічого, каже: „чого-ж ти стојіш, але ја тебе не бју“. — N., просидівши шчось з 2 місьаці за грьаницеју, не написав мені ні словечка, шчоб довідатись од мене, шчо ја роблью, думају, јак живу і т. д. (ја навіть взнав, шчо N. за грьаницеју, случајем, бо јого стріла N. в Відні і мені написала, шчо N. сбирајетьсьа писати мені ј N.). А пријіхав[29]), у N., побачив перед собоју (переч. „гром“) сбір і в ньому закордонного брата, — „сів на комоньа красноріч(іј)“ (це давнье слово про нього шче з наших студентських часів) і почав јазиком благодіјати „далек то друга“. А завтра він одречетьсьа не тільки од нього, а навіть і од јого діла, — подавши впјать (јак в 1880 р.) записку Лоріс-Меликову об консервативности і не-політичному, анті-соціалистичному характеру украјінського руха, котрому тільки шкодьать женевські самозванці!

Так јак ми вже (переч. „ста“) розмовились про справу мого переселеньа в Париж і значить і про пенсију, котру мені б то на те призначено, — то скажу вже Вам точно про цьу справу, шчо б хоч Ви знали правду. В 1875 р., јак ја пријіхав з Галичини і стало вже звісно, шчо мене цар вигнав з служби ја (переч. „це“) знав за 3 місяці перед тим, шчо Толстој цього хоче, і написав до N. в Петербург, де він тоді був, — шчо б тој пішов до кн. Дондукова, котриј теж був у Петербурзі, і сказав об тім (переч. „кньа“) Дондукову; а (переч. „сказ“) на це ја мав право, бо тільки по намові Д-ва[30]) ја згодивсь не читати публичноји лекціји про Галичину, в котріј хотів виложити своју політичну профессију; мене ж Толстој обвинуватив в украјінському сепаратизмі і прихильности до Польшчі; N. не пішов до Дондукова і цеј не міг перед царем перерізати брехньу Толстого) — так ось тоді N. по ініціјативі N. і N., рішили зоставити мені (переч. „царські“) казенні 1200 р. јак

[25]) Слова N. N. написані иншою рукою,— очивидячки, дотичним чоловіком, який перечеркнув написану зразу д. О—ким его фамілію так, що годї відчитати. — М. П.

[26]) Слова від „та“ підчеркнені Др-вим. — М. П.

[27]) Пропущено 3 слова на бажанє Т. О. — М. П

[28]) В оріґіналї „би“ двічі. — М. П.

[29]) В оріґ. „пријівав“. — М. П.

[30]) Дондукова. — М. П.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОН І ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Ціна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронов ч. 9. 500 15—15

Я лишаю ся при своїм переконаню, що справа приватних шкіл далеко актуальнійша від справи руського театру, форсованої тепер головно подражненою національною амбіцією. Зрештою справа приватних ґімназій і хронольоґічно старша від неї (не висунена самими останніми часами як представляє „Заява“) — тільки занедбана. Як показуєть ся, три роки, що упливають від часу поставлення справи першої приватної ґімназії, утрачені зовсім безплодно¹). З подвоєною отже енерґією мусимо взяти ся до сеї справи, аби винагородити страчений час.

М. Грушевський.

Студинського, що як бачимо з його заяви в ч. 9 „Діла“, мав бути підписаний в характері члена театрального комітета, а не заступника голови Наук. товариства імени Шевченка.

¹) Пор. фонд приватних ґімназій в справозданю Педаґоґічного товариства 235 К 50 сот. До річи згадаю, що на мої руки зголошено за сі два тижні евентуальні датки на 1.000 К на сю ціль.

Політичний процес.

[З Коломиї].

Ранїшна розправа з дня 28 м. м. 1905.

Перевід доказовий замкнено — наступили виводи сторін.

Перший промовив прокуратор менше-більше так: Нинїшну розправу назвав він „короною“ всїх процесів „Січий“, з якими прокуратория боре ся вже від року. Досить згадати процеси глушківского війта Радуляка, Крамарука з Красноїлї, Лаврука з Іспаса і много инших. Але в сїм процесї помістили ся всї попередні каригідні вчинки у висшім степени. Се впрочім нїчо дивного. Гуцульщина лежить далеко від центрів властий і військових ґарнїзонів, а нарід, потомок давних збігців, бутний і горячий, дає ся легко пірвати першому лїпшому аґітаторови. Ось такий аґітатор виринув серед Гуцулів в особі обж. Ю. Соломійчука. Тут пан прокуратор облїплює особу Солом. епітетами в роді тих: „сьміливий до зухвалости, незвичайно зручний, майстер у грі на людских пристрастях, знаменитий бесїдник, що від єго слів жіноцтво плаче, а Гуцули стискають топірці в руках“. Ось такий народний „псевдогерой“ з'орґанїзував Гуцульщину в „Січи“ і в короткім часї станув на чолї армії, зложеної в кількасот людий.

На такого героя мусїв наткнути ся ц. к. жандарм Пушка, представитель і поборник ладу, „єдини орґан, ктури не дбал о цалосць своєй особи“. — Старли сєн вєнц два беґуни“. І щож діє ся? Ото в Полянках при нагоді арештованя Солом. старає ся він, [illegible] Поляк з Яричова, в лаПушка, simplicissi[illegible] крови! [illegible] гідний (грозячи пролива[illegible] Пр. кор.) і строго законний спосіб утихомирити розбурханий нарід. Але Соломійчук „містш над містшамі“ кидає хитрі слова „я знаю, що то значить в імени права“ і додає „але мене добрі люди не дадуть“ — пересьвідчений, що його нїбито зимні слова не спинять роз'яреної товпи. Поставмо в тій хвили на місце лаґідного Пушки горячого Музира з під Татр, чи не прийшло-б справдї до розливу крови? — питає з емфазою пан прокуратор. Постава люду була грізна. Правда, пізнїйші сьвідки старали ся представити єї лаґіднїйше, але чи-ж можна їм вірити? Вони мусїли [?] так говорити, виходячи з того, що, мовляв, „паничі нинї тут а завтра там а з людьми треба жити“. Нї, найвіродостойнїйший свідок є Пушка (хоч незаприсяжений і в слідстві о над'ужите власти як-раз супроти обжалуваних!! — *Пр. кор.*).

Дальше переходить пан прокуратор поодинокі закиди акту оскарженя і піддержує їх в цїлій основі, опираючись на зізнанях головно Пушки. Відступає лише від обжалуваня о. Попеля за страшенє людий панщиною. Кінчить свою енунцияцию некорисною характеристикою дїяльности „Січий“, причім в крайно нетактовний і обурюючий спосіб послугує ся приватною розмовою з д-р Трильовским, котрому, як каже, звертав увагу на невластивість ставити на чолї „Січий“ людий склонних до „ґвалтовного пшевроту“.

Відтак промовляв оборонець обжалованих пос. д-р Олесницкий. Єго промова виголошена, як пише редактор „Ґазети Коломийскої“, з „великим знанєм і силою, повна могучих правничих арґументів, гризучої іронїї і доґепу“ зробила величезне враженє. Подаємо тут сю промову в можливім скороченю.

„Арґументация, якої ужив пан прокуратор — казав бесїдник — нагадує менї одну процедуру, яка практикувалась давно в медицинї: процедуру з індукциєю крови з чужих орґанїзмів, щоби нею піддержати погасаючий орґанїзм. Пан прокуратор покликуєсь на цїлий ряд попередних процесів; пан прокуратор сягає навіть приватних поговірок. Я дуже вірю, що пану прокураторови треба було теперішний процес чимсь оживити. Але ся тактика супротивляєсь засадам процесуальним і материяльно-правним, бо основою вироку можуть бути лиш зізнаня сьвідків, те, що стало ся в сали, а нич зноза неї; а в материяльнім згляді панує засада індівідуалїзму, після котрої кожда одиниця мусить бути трактована окремо. Розправа, що за хвилю має бути порішена вироком судовим, то лиш один фраґмент з широкої акциї протисїчової.

„П. прокураторови розходить ся о „Січи“ — проти них виступає також вся адмінїстрация і польска преса. Та в тім нїчо дивного! Кожда новість родить упередженє. Жадна ідея, жадна нова думка не обійшла ся ще без противників, без ненависти і зависти. І січова орґанїзация яко новість найшла своїх противників. „Січи“ поставили собі цїлею економічну еманципацию з під переваги елементу, котрий і доси є фактичним паном Гуцульщини. „Січи“ закликають закладати склепи, спілки, не купувати у Жидів. [illegible] Отже ті, що привикли панувати [illegible] посіданю мусят[illegible] загрожені в своїм треба [illegible] з ними бороти ся. І отсим [illegible] пояснювати собі ті фальшиві поголоски, той ворожий настрій, який мимоволї втискає ся до адмінїстрациї, те упередженє, через яке вона дивить ся на „Січи“ мов через призму. Я радий, що нинї „корона січових процесів“ буде суджена перед трибуналом, бо се одно місце, куди не повинно втиснути ся нїчо, що не стоїть в звязи з законами.

„Ворожий настрій проти „Січий“ пробиваєсь навіть в аґендах урядників, як се виказали факти з розправи. Хто доносить проти Січовиків? — Жиди. Вони вперед провокують, відтак денунциюють; вони є „сьвідками“ при переслухуваню через жандармів, навіть перед судиєю слідчим а врештї і перед трибуналом. Жандарми при переслухуваню сьвідків беруть Жидів до асисти, а через се дорогою психольоґії виробляєсь пучність інтересів між жандармами і Жидами. Ми чули, що жандарми били сьвідків, грозили, що скують їх, єсли не будуть зізнавати на о. Попеля так, як жандарм Пушка.

А врештї Мартищуки, страшні примірні мартирольоґії, мусїли сковані і тортуровані зізнавати неправду. Є то факти, котрі вискагують, що зі сторони тих, які провокували, витворено атмосферу, з якою в будучности усї мали числитись. Всї ті жандарми є близько інтересовані в тій справі. Коли Пушка має слїдство, не доходжене, то не без причини. Знаю, що нинїшні обжаловані є сьвідками доказовими в слїдстві проти Пушки а се оцїнює, як не мож лїпше, віродостойність Пушки, на котрого зізнанях так дуже і без застережень опирає ся пан прокуратор.

„Тягар обжалованя лежить на замітї о злочин з §. 87. О сей злочин обжаловані всї обжалувані. Думаю, що не мож оперти ся на зізнанях одного сьвідка, поневаж злочин з §. 87 дуже скомплїкований, проте потреба розслїдити юридичні кваліфікациї і весь доказовий материял.

„До злочину з §. 87 потреба: 1) щоби повстала небезпека для тїла житя або здоровля, 2) щоби та небезпека дїйсно повстала, то значить, що тут не вистарчає сама лише можливість небезпеки, 3) щоби дїлаючий мав сьвідомість, що єго дїланє спровадить такі а не инші наслїдки. (Тут оборонець цитує дотичне рішенє касацийного трибуналу). Деж розходить ся о delicta вербальні, там ті слова повинні бути виразно звернені на викликанє небезпеки для тїла житя або здоровля. Виходячи з сего, треба обговорити далї факти з субєктивного і обєктивного становиска.

„Поваже при злочинї з §. 87 розходить ся о викликанє відповідного настрою, то треба зважити, чи лиш самі обжаловані єго викликали, чи може причинились до того ще й инші чинники. Бо коли так, то обжаловані не можуть відповідати за всї наслїдки. Се кождий юрист мусить признати. А там — коли був настрій підвисшеної температури то викликали єго самі жандарми.

„По перше: Жандарм Пушка прийшов на збори тов. „Січи“ до Полянок. Є се перший єго нелеґальний поступок, бо він не мав на се специяльного припорученя від староства. Вправдї Пушка зізнав, що вони мали загальне припорученє нагладати за „тлумними“ зібранями, алеж се були збори товариства опертого на статутах, а на се загальне делеґованє не вистарчає.

„По друге: Яким правом жандарм Пушка війшов до дому Семена Гавучака, де були не збори, але приватна гостина. Пушка зізнав, що він боявсь, щоби Соломійчук не виголосив там каридостойної промови. Алеж се є нарушенєм закона о охоронї права домового! Що сказав би хто не-будь з присутних, як би так жандарм відважив ся вдерти до єго дому, під позором, що там має говорити ся щось каридостойного? А Гуцули, хоч мужики, такі самі горожани як ми, стоять під охороною того самого закона. А се чи не вчинок каридостойний, що жандарми баґнетами відганяють домашних, аби ті не вносили їсти гостям? Дальше: на якій то основі відбуло ся арештованє Соломійчука? Пан прокуратор каже, що на основі військового реґуляміну, за обиду варти словом „костогриза“. Нас обовязує процедура карна, а не військовий реґулямін, проте арештованє було актом безправним. Коли жандарм сповняє дїла безправні, каридостойні, коли провокує, то першим виновником за усї наслїдки є він сам. Ба, ми чули, що в сїнях, де стояла маса людий, жандарм вимахував баґнетом, що крізь вікно відзивавсь до Соломійчука „на тебе вже давно кулї нагрітї“, то чи се мають бути тї „паґодзонце сьродкі?“ А мимо того всего фактично грізного настрою не було.

„Пан прокуратор приймає за доказане, мовто Соломійчук мав сказати, що „ті добрі люди мене не дадуть“. Передовсїм пан Пушка, „коронний“ сьвідок пана прокуратора, достовірний на два боки: два рази переслуханий, два рази инакше говорить. Після зізнань в слїдстві все було спокійно і прилично; при розправі зміняє він відтак всї зізнаня есенціонально в некористь обжалованих. Жандарм урядуючий, котрий на другий день зізнає з нотаток, що все було лаґідно, той сам жандарм майже в рік опісля починає нагадувати собі всьо лїпше і зміняє зізнаня. Чи пан проктратор найде який арґумент на „достовірність“ такого сьвідка?! Навіть жандарм Бурдза, котрий враз в Сохою був в хатї, зізнав, що Соломійчук заявив, що піде з Пушкою, та що люди до жандармів не тиснулись, — тим більше, що всї слїдуючі сьвідки заприсяжені зізнавали в супереч з жандармами.

„Що-до о. Попеля, Пушка ріжнить ся в своїх зізнанях. Про жандарма Соху вже й не згадувати. Сей сьвідок заприсяжений, стільки разів путав ся, стільки разів був напоминаний самим паном предсїдателем! Із зізнань прочих сьвідків виходить, що о. Попель взивав і жандармів і людий, аби були спокійні, і дїйсно в хатї був спокій. Впрочім, яку ролю грав о. Попель в цїлій справі, видко з признаня самого „коронного“ сьвідка: „наруд бил би сєн ржуцил на мнє, ґдиби нє ойцец Попель“.

„Всї сьвідки, запитувані о норови Гуцулів, заявляли, що се був нарід тихий, супокійний, гостинний, та що нараз від січня 1904 р., отже від коли стали закладати ся „Січи“, став ся „поривчи і дзікі“. Я абстрагую від того, чи за 3 місяцї то є від січня до цьвітня могла зайти така переміна, а поклику ся на слова пана прокуратора, котрий нам тут з глубоким пересьвідченєм сказав, що настрій народу не мож перевернути як кожух горі вовною. Я спитаю ся, в чім лежить та грізна переміна? Казали сьвідки, що Гуцул почав вважати себе чимсь більше як був доси, що не хоче вже гостити жандармів і уступати ся з дороги. Ба навіть о. Пасиянович, парох з Жабя і совітник консисториї, признає добродушно, що зaалармований вістями про розрухи набив револьвер лише за намовою жінки, але що нїяк не може вносити, аби Гуцули були склонні до опору. Якби ми хотїли підтягнути поведенє Соломійчука і о. Попеля під § 87 треба їм доказати, що вони були пересьвідчені, що Гуцули кинуть ся на жандармів. Коли-б настрій був дїйсно революцийний, то кождий був би мав бодай палицю в руках, тимчасом, як зізнають сьвідки, всї люди в хатї були супокійні, не пяні, без оружя. Отже в найгіршім разї могло дійти до пасивного опору. А врештї прошу зважити: в „кульмінацийній“ точцї напруженя упав в уст Соломійчука оклик: „пива і скрипки“. Коли була яка ситуация, то в кождім разї не кровожадна, а „пивожадна“... і коли Гуцулам розходило ся о що, то лиш о те, щоби перешварцувати до хати пиво. От, лучилась їм раз оказия, а жандарми перешкаджають.

„Так отже і з ситуациї і з поведеня о. Попеля і Соломійчука не виходять кваліфікациї до злочину з § 87. Правда, пан прокуратор опираєсь на зізнанях всяких сьвідків в роді Пельцтелів, які оповідають, що приходили до них люди, що розказували про страшне заворушенє та воєвничий настрій Гуцулів на полянецких зборах. Якби ті попередні сьвідки станули тут заприсяжені, то ми нагладно переконали би ся, як то „fama crescit eundo“. Попит сензациї одинаковий між інтеліґентами і мужиками робить з мухи вола; коли 15-лїтна дитина, яку ми тут вчера бачили, казала, що буде війна, то се нїчо дивного, бо для неї два жандарми та купка людий, що викрикують голоснїйше, се справдїшна війна“.

В дальшій промові переходить д-р Олесницкий поодинокі заміти, піднесені актом обжалованя і опрокидує їх так під зглядом правним як під зглядом достарченого розправою доказового материялу. Передовсїм на ту точку акту обжалованя, де прокуратор закидає Соломійчукови, що в січни 1904 в шинку Х. Мельцера в Жабю похвалював дїяльність Хмельницкого, що він вигнав Поляків і Жидів, оборонець звертає увагу прокуратора, що дїяльність Хмельницкого, яко особи історичної може осуджувати кождий як хто хоче. Наколи-б брати ту справу так, як бере єї прокуратор, то також похвалюванє дїяльности Карла Великого, котрий як звісно в однім дни казав стяти 20.000 Сасів, було-б дїлом не менше каригідним; а прецїнь і в шкільних підручниках находимо похвальні имни в честь Карла В. Зрештою Соломійчук агітував проти шинку Х. Мельцер а се кидає сьвітло на жерело, з якого єї син, сьвідок, зачерпнув відомість про слова Соломійчука о Хмельницкім. Що до другого, важнїйшого закиду, іменно, що-до поголосок про різню Жидів і Поляків на св. Юрія, то вони повстали на основі первісних зізнань братів Танащуків, котрі, як се виказала розправа, тортуровані жандармами мусїли згодитись на те, що їм диктовано.

Цїла розправа, кінчив оборонець, виказала що цїлий розголос і шум повстав з нїчого, аби здавити в самім починї еманципацийний рух Гуцулів з економічної і духової неволї.

Справдї: „parturiunt montes, але nascitur навіть не rediculus mus, але — нїчо.

Історня учить, що жадна держава не може опиратись на елементї темнім; основою єї є сьвідомі горожани.

Позвольте отже Гуцулам свобідно двигатись і розвиватись, щоби стали вільними горожанами, бо

Den Sklaven, der die Kette bricht
Den freien Mann, den fürchte nicht!

Розрухи в Росиї.

Варшава еще не успокоїла ся. Робітники не вернули до роботи і демонструють по містї. Військо розганяє найменшу ґрупу а навіть атакує поодиноких прохожих. В кількох точках міста військо стріляло до товпи. Поліция наказала замикати брами домів о годинї 7 вечером. В домах можуть бути лише сталі мешканцї дому. Убитих і ранених має бути до 500. Найбільше жертв було в недїлю.

В Лодзї прийшло в понедїлок до завзятої бійки війска з робітниками, коли козаки заатакували товпу, котра спокійно радила на одній з улиць. Оґірчені робітники стягали козаків з коний. Страйк обхопив також всї більші литовскі міста. В Петербурзї, Москві і в инших містах російских що раз більше робітників вертає до працї. В Петербурзї арештовано доси над 5000 осіб. В наслїдок бунту Севастопольских матрозів, котрі підпалили арсенал адміралїциї, арештовано до 1000 матрозів.

Війна.

Хоч вісти о послїдних операциях воєнних над рікою Ша дуже скупі, вже можна виробити собі загальний погляд на цїль російскої офензиви, єї хід і — кінець. Куропаткін хотїв ударити на ліве (західне крило) японьскої армії, зіпхнути єго на полуднє. Відтявши в той спосіб полученє решти армії з лівим крилом і з зелїзничою лінією, був би ударив на центр японьских позиций. В тій ситуациї Ояма був би мусїв майже без бою уступити з усею своєю силою на полудневий схід, і кампанія могла бути для Японцїв — програна. Против лївого крила японьского Куропаткін вислав „часть“ армії Ґріпенберґа, зложену в цїлого першого корпусу, з частий 8 і 10 корпусу, з одної дивізиї піхоти і дивізиї кінноти під командою Міщенка — разом що найменше 60 до 70 тисяч людий. Офензива розпочала ся дня 25. с. м. досьвіта, в дуже некорисних для Японцїв услівях; сильний вітер ніс тумани снїгу Японцям в очи. Зразу Росиянам вело ся. Здобули кілька укріплених позиций на полудневий захід від стациї Шахе, а навіть часть сильно укріпленого Сандепу, о 21 км. на захід від зелїзницї, числячи від 10 кільометра на полуднє від стациї Шахе. Дня 29. січня перший акт офензиви закінчив ся тим, що — як доносить Куропаткін —. Росияни, одержавши поміч, уступили, а як доносить

пенсіју од неjі. Ja подьякував і не взьав. Тимчасом N. поклала видавати Громаду за границеју і вмовила мене взьатись за редакціју. Мені покладено було 1800 р. в рік. Поjіхавши за границьу ј видајучи Гр-ду, ја ні одного разу не браз собі більш 1000 р. в рік[31]). За тим пісьльа арестів і пересилок 1879 р. з Россіjі ја став получати гроші дуже нерегульарно ј мало, так шчо в 1879 1880 рр. не приходило ј зовсім навіть і по 1000 р. в рік, а тим часом у мене зостались довги за тіпографіју і приjіхав з Галличини по вмові з одесцьами Павлик, котрого ја мусів содержувати[32]), — а окрім того зостались за перевозчиками Громади довги в Руминіjі. Ja виплатив довги ј піддержав усе діло ј навіть двох чоловік (Павлика ј Черепахина) своjім заробком у Реклью ј в часописьах. В 1881 р. написано було мені з N., шчо N. поновльа своје рішеньньа про 1200 р. і окрім того обіцьа „піддержувати тіпографіју“. Ja переказав, шчо з подьакоју буду (переч. „получать“) брать хоч 200 р., хоч 1200, хоч 200.000 і буду потребльати jіх на громадські оправи, јак сам знатиму. З того часу ја получив у 1881 р. — 800 р., у 1882—800, у 1883—400 р. Наколи, посилајучи мені напр. в Августі того року 400 р., мені писали, шчо „остатні“ 400 р. (тоб то до 1200) будуть з кінцем року, — але ніјаких таких „останніх“ грошеј ја не получав, — а на другиј рік получив 400 [переч. („ось јак“) котрі, (переч. „ось јак“) напр. в 1883 р. і були (переч. „остатніми“) ј першими ј останніми на цеј рік. — Так ось Вам точна історіја моjеjі пенсіjі, про котру згадујете ј Ви. (Переч. „Добавльу історіи“) Робіть з неjі, јакі хочете виводи ј росшчоти на будушче моје, чи женевське, чи парижське, чи лондонське, — а ја добавльу Вам історіју 500 р., котрі Ви передали мені. — Приjіхав літом М-иј[33]) і каже, шчо К-иј[34]) вібрав (помимо N.) 1000 р. дльа моjіх публікаціj федерального напрьамку; та шчо сам М-иј просить мене, чи не можна б обернути jіх јак фонд дльа початку (переч. „jого“) задуманноjі ним з (переч. „К-о“) компаніjеју агитаціj (переч. „украjінсько“) нового політичного товариства. Ja згодивсь, коли проти цього не маје нічого К. і ті, хто јому гроші дав. Тим часом треба було залишити моју заробкову працю, шчоб переробити привезену М-им программу в шчось систематичне, в статут політично-соціального товариства з појасньајучими записками і т. п. Це взьало в мене до 3 місьаців; працьу напечатали ми (поки в корректурі), — і поклали на печать jіjі і шче двох писаниј взьати в Ков. половину грошеј, а другу — М-ому на jого операціjі. Звісно, ј на дорогу в Россіју ја мусив дати М-ому грошеј, та довги jого (маленькі) тут на себе взьати. Јак Ви знајете, М-иј арештованиј (најбільш через те, шчо водивсь з одним чоловіком, котрого зовсім не слід було приjмати в те власне діло, котре думав [переч. „брав“] робити М-иј); працьа наша в тіj формі, в јакіj вона зроблена, не годить сьа тепер нікуди; половина грошеј, шчо мусила піти М-ому, певно, теж (переч. „?“) арештована; а ті льуде, котрі дали 1000 р. на моjі публікаціjі, мајуть резон думати, шчо ја (переч. „обманив“, не сповнив jіх надіjі!

(Дальше буде).

[31]) Припускаємо цїле дальше речене в скобках; воно було сильно замазано д. Т. Ок-им, так що на силу можна було відчитати, про що йде. Бесїда не про Т. О. — М. П.

[32]) Зразу було написано: „котрому ја мусив давати поміщчаньнье ј“. — М. П.

[33]) Мальований. — М. П.

[34]) Ковалевський. — М. П.

Ояма, що атак відперто. Куропаткін не числив ся, здаєсь, що вже надійшла ціла армія Ноґі і що нею скріплено ліве японьске крило. Які були страти по обох сторонах, того не знаємо, і здаєсь они еще не обчислені. Страти Росиян подають на 10 до 12 тисячів, японьскі на 5 тисячів.

Телеґрами.

Петербург. Петерб. Аґенция доносить, що атак Японців коло Ляндунову відперто. Атак полку кінноти на японьску батерию треба було перервати з причини сильного огню карабінового і шрапнелів. Між 25 а 28 січня Росиянами стратили до 10.000 людий. Страти Японців дуже великі. Полонено 300 Японців.

Льондон. Оку доносить 29. січня, що Росиян виперто за ріку Гун. Відтак Японці острілювали російскі позиций на цілій лінії. Російска артилерия відповідала дуже слабо.

Петербург. Куропаткін доносить дня 30. січня, що Росияни удержали ся в здобутих оногди селах. Японці хотіли два рази відбити Батайці, але їх відперто. Російска артилерия бомбардували з успіхом Сандепу, де Японці нагромадили богато війска.

Льондон. Ояма доносить дня 31. січня, що від 25 січня знайдено під Гайконтаєм 1200 російских трупів. Решту трупів Росияни забрали. Фортифікациї Гайконтаю суть дуже сильні. Японці обсадили російскі фортифікациї.

Петербург. Приватно доносять, що в послідних битвах армія Ґріпенберґа стратила 12.000 людий.

Токіо. Японці сконфіскували коло острова Єссо анґлійский пароход, котрий віз контрабанду до Владивостока.

З Ради державної.

Вчерашне засіданє палати послів почало ся наглим внесенєм п. Берґера в справі смерти сьвященика Петрана в Мітенбурґу в Горішній Австриї. Смерть о. Петрана зайшла серед невияснених обставин; на тілї остали ся рани і знаки, по котрих годі припустити самоубійство. А таки похоронено покійного без виконаня звичайної в певних випадках обдукциї. Покійник полишив листи, і не знати, що з ними зроблено і де вони дівають ся. Інтерпеляция домагає ся поясненя справи. — Управитель міністерства судівництва д-р Кляйн запевняє на підставі актів з оглядин тіла, що причиною смерти цілком ясно показало ся утопленє, а не знати лише, чи то був припадок чи самоубійство; длятого не було потреби виконувати обдукцию. Бесідник просить, щоби палата відкинула наглість внесеня і полишила справу судови. — По промовах кількох послів відкинено наглість внесеня і приступлено до дальшої дискусиї над запомоговим проєктом.

З уваги, що загальну дискусию замкнено вже на попереднім засіданю, промавляли вчера лише ґенеральні бесідники. За проєктом говорив п. Володимир Гневош, виказуючи, що з уваги на лихий стан економічний населеня і на великі торічні нещастя елементарні 15½ міл. кор. запомоги є за мало. Особливо Галичина находить ся в дуже злім положеню. Задля браку паші випродано минувшої осени трету часть худоби; в декотрих сторонах краю зібрано торік ледво половину або й четверту часть звичайних плодів. Поміч здалась би також і середним властителям землї, сильно задовженим обшарникам, що беруть живу участь в житю социяльнім, економічнім і політичнім, а зовсім не зазнають розкоший. Не пожалувавши кадила і теперішному міністрови рільництва і д-рови Керберови і Ґавчови, висказав бесідник надію, що запомоги будуть роздавані не тілько в грошах але й в натурі. Дальше перейшов бесідник на язву пожежи і зазначив, що торік вигоріло в Галичині 680 сіл; длятого домагає ся примусового обезпеченя від огню і від градів та радить, щоби з гроший, призначених на запомоги, попирано по малих містах тих, що хотять свої будинки покривати огнетревалим материялом, а міністерство зелїзниць повинно обнизити тарифу для перевозу дахівок.

Після промови другого ґенерального бесідника і наконець референта почала ся дискусия специяльна над § 1-им. На тім перервано наради.

Опісля президент міністрів бар. Ґавч зложив іменем міністерства торговлї проєкт зміни і доповненя промислового закону.

На внесенє комісиї для справ ненарушимости посольскої ухвалила палата приступити до нарад над видачею п. Герцоґа, обжалованого о обиду чести. — П. Вольф жадає, щоби справу відослано назад до комісиї; але єго внесенє відкинено. — Принято також внесенє п. Пернерсторфера, щоби комісия всї свої внесеня в справах видачі посла судови подавала палатї в такім часї, щоби справі не грозило передавненє.

Наступило ще кілька запитів. П. Вольф в запитї, зверненім до президента палати, обговорює результат угорских виборів. — Президент кілька разів взивав бесідника, щоби тримав ся границь запиту, а вкінци відобрав єму голос. — П. Зомер запитує, чому не повідомлено палати про справу торговельного договору з Німеччиною. — Президент палати відповідає, що ся справа належить до компетенциї правительства. — П. Пернерсторфер порушує акцию палати панів в справі зміни реґуляміну палати послів, хоч не має до сего права. Бесідник запитує президента палати, що він гадає против сего зробити. — Президент відповідає, що палата панів є цілком рівнорядна палатї послів, а її ухвали є цілком автономічні, так що ся не може мішати ся до них; сам п. Пернерсторфер перший запротестував би, коли би палата панів схотіла мішати ся до нарад палати послів. — П. Вольф запитує, чи президент палати не схоче наклонити правительство, щоби з уваги на результат угорских виборів і на витворену там нову ситуацию відступив від проєктів в справах континґенту рекрута, буджету, торговельних договорів і взагалї від усїх проєктів, що мають звязь з Угорщиною, бож там заведена буде персональна унія. — Президент відповідає, щоби п. Вольф своє домаганє вніс у формі інтерпеляциї до правительства.

Вкінци п. Пернерсторфер зажадав, щоби на наступуюче засіданє після полагодженя запомогового проєкту покладено на порядок нарад буджет, а опісля континґент рекрута. — На внесенє п. Ґроса ухвалила палата приступити після полагодженя запомогової справи до нарад над внесенєм в справі видачі п. Герцоґа.

На тім закінчено засїданє, а наступуюче назначено на нинї.

———

Сегодня має відбути ся спільна нарада парляментарної комисиї польского кола з польскими членами зелїзничої комісиї. Має бути обговорена справа переступленя кредитів на будову альпейских зелїзниць. Ходить о те, щоби в заміну за польскі голоси в користь переступленя тих кредитів, котре виносять 160 міл. корон, склонити правительство до будови державним коштом кількох зелїзниць в Галичині. Правительство має вже прихиляти ся до сего.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Демонстрация перед „бурґом“.

Відень. Страйкуючі робітники столярскі хотіли вчера устроїти демонстрацию перед цїсарскою палатою і перед парляментом. Поліция не допустила до демонстрациї.

В обороні Ґоркого.

Відень. Анґлїйскі дневники доносять, що Трепов рішив повісити Ґоркого для відстрашаючого приміру. З сеї причини відбув ся в Льондонї величавий метинґ, протестуючий против сего безпримірного варварства.

Пекольна машина.

Париж. По політичних зборах кинено на улици між поліцийних аґентів і ґвардистів пекольну машину. Машина була наповнена куснями зелїза. Ранені два ґвардисти і дві жінки; в сусїднім домі вибиті дві склепові шиби. Арештовано кілька анархістів.

Розділ держави від церкви.

Париж. Міністер просьвіти заявив, що наміряє до 14 днів предложити парляментови проєкт закона о розділї держави від церкви. Держава признає всім горожанам право виконуваня приписів свого віроісповіданя, о скілько се не противить ся законам.

НОВИНКИ.

— *Протест Львова против російского кнута.* На вчерашнім засіданю міскої ради Львів запротестував в спосіб достойний столица против брутальних насильств, яких допустив ся і допускає ся тепер російске правительство на горожанах всіх більших міст російскої держави. Зараз на початку засіданя забрав голос радний Гудец і схарактеризувавши різко прямо нечувані в історії теперішні відносини в Росиї, поставив такі резолюциї: „Рада кор. стол. м. Львова: 1) висказує обуренє по причині розливу крови, доверщеного на безборонним народі на улицях польских і російских міст; 2) висказує співчутє і подив для народа, що несе своє житє в обороні свободи своєї і закріпощених народів, також інтеліґенциї, репрезентантам земств і громадским радам, що мають відвагу пятнувати царске панованє та симпатизувти а з борючами ся робітниками; 3) висказує подив і найгорячійшу симпатию для родимців, Поляків, що неустрашимо станули до бою з царатом о виборенє свободи для одної частини своєї вітчини“. Резолюциї тотї принято акламацию серед оплесків ґалерий.

— *В обороні Ґоркого*, котрому, як звісно, російскі власти приписують авторство в революцийнім заговорі против царя та самодержавія, і наслїдком того мають єго повісити, виступив солідарно весь цивілізований сьвіт. Почин до сеї акциї вийшов від німецкого письменника Фульди, котрий оповістив в Berliner Tageblatt-ї відозву під заголовком „Ратуйте Ґоркого!“, взиваючи всїх німецких учених, літератів, артистів і політиків вислати до російского правительства петицию з підписами, аби судило Ґоркого згідно з вимогами людскости і культури. Сей поклик знайшов живий відгомін в цілім сьвітї. У Відни пр. відбули ся вчера збори австрийского союза дневникарів, в котрих взяли участь многі учені та визначні письменники. Президент союза Зінґер заявив, що не йде тут о якесь встряванє в російску політику, але о акт людяности, о торжественне задемонстрованє людскої солідарности, бо Ґоркий належить не лише до Росиї, але цілого сьвіта. Межи письмами і телеґрамами, котрі наспіли на збори, був лист від руского клюбу. В тім листї сказано: Арештованє Ґоркого викликало в цілім цивілїзованім сьвітї велике обуренє. Підписані члени руского клюбу, представителї 30-міліонового народу, прилучають ся цілим серцем до вашого протесту. Підписані: Романчук, Василько, Барвіньский, Яворский, Кос, Пигуляк. З Риму вислало 60 послів до царя письмо, домагаючись іменем цілого італїяньского народу, що би житє Максима Ґоркого і єго звісних та незвісних приятелїв російскі власти шанували, чим ощадять людскости нових неприємностий. Сильний рух в обороні Ґоркого проявив ся в Скандинавії, Анґлії, Франциї а навіть в цілій Америці, де на мітинґах найбільші осьвічені круги ухвалюють петициї в подібнім дусї. — Ґоркий находить ся тепер в петропавловскій тюрмі.

— *„Поржондні Русіні“.* Пишуть нам: Маючи до діла з переглядом квітів, наочно пересьвідчив ся я, на скілько помогли взазиви та зобовязаня нашого духовеньства в напрямі рускої переписки з властями. Годі вже довше терпіти глум рідного слова і дати пиритись апокрифічній сильно льояльній урядовій літературі! Ось ліста сих добродіїв, що лишень завдяки квітам в польскій мові піднимають належні їм 4, 6 або 8 корон. Не давний се час а таки рік 1904: 1) Ks. Teodor Lewicki gr. kat. proboszcz w Kułaczkowcach (Гвоздец — уряд подат.). 2) Grzegorz Niedzielski gr. kat. proboszcz w Strupkowie—rzetelnie otrzymał 12 kor. (Оттинія). 3) Nikołaj Wołoszynowicz gr. k. proboszcz w Lipowcu (Риманів). 4) ks. Onufry Łelet gr. kat. proboszcz w Krasnej (Делятин). 5) Leo Dniestrzański gr. kat. proboszcz w Jezierzanach (Борщів) зі своєю печаткою: Sigillum gr. cat. Parochiae Jezierzany. 6) H. Tyszyński proboszcz w Bilczu gr. kat. Urząd parochialny (Борщів). 7) Aleksander Małaniuk proboszcz w Panszówce (Чортків). 8) Димитрій Колодницкий, парох в Яґольници (Чортків) — лишень підпис по руски, впрочім цілий квіт по польски. По німецки пишуть квіти: 9) Emil Wesołowski, Pfarrer-verweser in Buczacz. 10) Hieronimus Temnicki gr. kat. Orts. Pfarrer. Dzwiniacz am... (Заліщики).

— *Робітнича манїфестация.* Вчера вечером відбули ся у Львові в сали т. зв. театру людового при ул. Шайнохи довірочні збори, скликані проводирами социяльних демократів, щоби обговорити послїдні події в Росиї. Перший забрав голос д-р Диямand, котрий висказав ся з признанєм про факт, що львівска міска рада на внесенє радного Гудеца ухвалила резолюцию із співчутєм для жертв царских посіпаків та симпатиєю для борців о свободу. Тоту резолюцию відчитано і принято на зборах серед оплесків. Відтак п. Вітик обговорив грізну ситуацию в царстві кнута, а наконець напятновано статю Słow-a polsk-ого, де автор накинув ся на революцийні партиї в Конґресівці. Та статя так озлобила учасників зборів, що половина їх, в числї яких пятьсот люда, вирушила, сьпіваючи имн, в похід против редакциї вшехпольского орґану. По дорозї товпа розбила контору Słow-a polsk-ого при входї до пасажу Міколяша і розкинувши найдені там книжки та примірники Słow-a в болото, попрямувала на ул. Хорущини під льокаль редакциї. Демонстранти хотіли дістати ся на подвіре куди редакция перемістила ся від фронту для безпечности, але в брамі заступила їм дорогу поліция. Скінчило ся на тім, що товпа витовкла камінєм та палицями всї шиби в партері і на першім поверсї, скинула та знищила вивіску Słow-a polsk-ого і таблицю до розліплюваня часописи, а відтак розійшла ся. Арештовань не було ніяких.

— *Дисциплїнарний закон учительский на Буковині* не міг одержати апробати властий, а в слїд за тим і санкциї монаршої, бо зладжений був дуже побіжно і деякі §§ не вовсім згоджувались з основними конституцийними законами. Однак краєва рада шкільна в Чернівцях признала конечність введеня модерного дисциплїнарного закона, а краєвий виділ на засїданю з дня 13 січня с. р. порішив передати той законопроєкт законодатній прибічній раді, щоби єго змодифікувати після санкціонованого вже дисциплїнарного закона стирийских учителїв.

— *Клясифікация в рускій ґімназиї у Львові.* З кінцем першого півроку с. р. шкільного клясифіковано в рускій ґімназиї у Львові загалом 873 учеників. З того одержало першу клясу з відзначенєм 62, першу клясу 594, другу клясу 127, а третю 90 учеників. Взагалї на 873 учеників одержало добру ноту 656, лиху 217 учеників.

— *Дві експедициї до північного бігуна* вибирають ся сего року. Одна з Анґлії під проводом капітана Дрейк, друга з Америки під проводом капітана Пері. За послїдних 365 літ було 85 виправ до північного бігуна, підчас котрих 273 людий втратило житє, а 11 кораблїв здусили леди. Від найвисше на північ висуненого місця, по якім ступала людска нога, до бігуна є ще 236 миль.

— *Дрібні вісти.* О. Платон Філяс, провінциял чина Василиянів, виїхав — як доносить американьска „Свобода“ з Канади до Галичини. — У Відни помер ректор тамошної політехніки Людвик Тетмаєр [стрик польского поета Казимира Тетмаєра], вражений мозковим ударом підчас викладу. — В Градци помер в 82 р. житя бар. Людвик Поссінґер-Хоборский [по матери Русин], що був за часів Голуховского намісником Галичини, відтак якийсь час міністром рільництва, опісля намісником Моравії, а вкінци Низшої Австриї. — Б. міністер торговлї бар. Діпавлї помер оноді у Відни.

———

— *Для передплатників „Діла“.* Слідом за тут. письмом з дня 17 падолиста 1904 число 137094 повідомляє ся Хвальну адміністрацию „Діла“ уклінною просьбою о поданє того у стовпцях своєї часописи до відома публики, що тілько ті часописи, котрих адміністрациї найдальше до 3 лютого 1905 надішлють чи то за посередством дотичного уряду почтового, чи то прямо до дирекциї почт і телеґрафів після уділеного в своїм часї ввірця, що годять ся на посередництво урядів почтових в замовленю краєвих часописий, — найдуть поміщенє в I. спис тих часописий. Пізнїйші зави увзглядять ся доперва в додатку до того спису, котрий появить ся в червни 1905 р. — *Дирекция почт у Львові.*

— *Загально-академічні довірочні збори української, польскої і жидівскої молодіжи* — в справі останніх подій в Росиї — відбудуть ся в четвер д. 2 н. ст. лютого с. р. о год. 11 перед полуднем в салї Данка [польского людового театру] при ул. Шайнохи. — За комітет: Іван Яримович, голова „Академічної Громади“, Ярослав Ганкевич, голова „Основи“, Казимір Бартель, заст. голови „Bratniej pomocy techn.“ Яків Фель заст. голови „Związku“, Адам Заґурскі, голова „Życia“, Еміль Зоммерштайн, голова „Ogniska“, Вацлав Осостович, заст. голови „Spójni“. [Запрошеня мож відібрати в „Акад. Громаді“ або на „Основі“].

— *Зі Львова.* Вечерниці з танцями відбудуть ся в суботу дня 4-го лютого 1905 заходом товариства „Кружок укр. дівчат“ в сали „Рускої Бесіди“. Початок о годині пів до 9 вечер. Вступ 1 К від особи.

— *Нова вистава „Вефлеємскої ночи“.* Виділ „Захоронки“ оповіщає, що на загальне бажанє публика порішив еще оден і послїдний уже в тім роцї раз повторити виставу „Вефлеємскої ночи“. Всї ті отже, що не мали ще нагоди бачити небувалий артистичний персонал, зложений з 3 до 6-лїтних вихованків львівских руских „Захоронок“, зволять загостити в пятницю дня 3 с. м. о годині 4 до салї „Ґвязди“. Окрім милого враженя, якого дізнає кождий на вид совісної працї дрібної дітвори, улекшить ся виділови єго тяжку задачу, бо не маючи ніяких постійних фондів, хиба в той спосіб здобуваємо на хлїб для своїх вихованків, що їх доля мачоха полишила опіцї нашого загалу. Білєтів на виставу дістати буде можна в „Народній Торговли“, в товаристві „Бесїда“ а в день представленя при касї. Цїни на сей раз будуть знижені, і так крісла первородні по короні, другорядні по 60 сотиків, а партер по 20 с. — За виділ: *В. Коцовска, О. Лучаківска*

— *З віденьскої „Січи“.* 5 лютого о пів до 8 веч. відбудуть ся в ресторанї „Zum Magistrat“ [коло ратуша] надзвич. загальні збори з таким порядком дневним: 1. Фінансовий стан товариства. 2. Резиґнация виділу. 3. Евентуалїя. — В дальшій серії відчитів: 26 II, тов. М. Бабин „Про ґеольоґію“, 5. III. тов. С. Витвицкий вреферує Stein'a: Die Sociale Frage im Lichte der Philosophie. — За виділ „Січи“: *Осип Назарук*, голова, *Роман Тустановский*, писар.

— *Потреба руского адвоката в Станиславові* дає ся сильно відчувати, як нам звідтам доносять. Адвокат, щирий Русин-народовець мав би там велику клієнтелю.

* * *

— *Вечерницям „Сокола“ в сали „Народного Дому“ II. лютого 1905 на стрічу!*

Панна Галя при столику
При сьвітлї думала,
„Запрошенє“ гарнесеньке
Вона го читала!
„Запрошенє“ гарнесеньке,
Тай ручний карнет...
...одинайцятий... в суботу...
...лютий... комітет...
І десь она у „Народнім“
В товпах вальса любо мчить,
А довкруги тьма „Соколів“
Всьо веселе — аж кипить!

* * *

І вірвалась як поломінь,
Стріпнулась мов птах,
Спакувала гарну сукню
І вже на санках!...
Падає сніг платочками,
Коники мчуть враз,
А Соколи Галї в привіт,
шлють грімке „гаразд“!...

Римидолов.

Послідні вісти.

Варшава. Страйк триває дальше. Оберполіцмайстра Нолькена замордовано Вчера вибухла знов оружна борба з війском, в якій богато осіб ранено і убито.

Петербург. (Рос. аґ. тель.) Кн. Мірский подав ся до димісиї і димісию принято з причини лихого здоровля князя. (Вість ся є правдива, бо походить з півурядового бюра. Димісия Мірского означає реакцию. — *Ред.*)

Льондон. Daily Mail доносить, що Японці на лївім крилї побили праве крило армії Куропаткіна. Росияни мають 20.000 в ранених і убитих.

Відень. Ґр. Тіса вручив нинї цїсареви на авдиенциї димісию, пропонуючи на свого наслїдника ґр. Ю. Андрашія.

— **Родимці!** Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи“ в Снятині, в якій сего року найшло приют 24 учеників реальної школи дітий убогих селян.

Календар: Завтра гр.-кат.: Евфимія, рим.-кат.: Преч. Діви Громничної. Позавтра гр.-кат.: Максима, Евг. рим. кат.: Власія.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Ґвязда“ ул. Францішканьска) в четвер дня 2 лютого „Хата за селом“ драма зі сьпівами і танцями в 5 д. за Крашевским. — в суботу дня 4 лютого „Пташник з Тироля“ оперета в 3 д. Целера. — в недїлю дня 5 лютого „Підгіряни“ мельодрама зі сьпівами в 3 д. І. Гушалевича — зі второк дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок“ комедия Г. Кляйста в переробці Д-ра Франка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслїдком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни звич. за вголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Переписка Адміністрациї.

Вп. Ю. Га. в Жу. Одержано і дякуємо. М. Фе. в Оль. Тепер вплачено за грудень а за січень належить ся нам ще 2 К 10 с. — І. Ко в Пе. Тепер вплачено за 4 квартал 1904 а за біжучій прийде нам ще 8 К. — М. Кр. в Ро. Так. — І. Ск. в Кр. На залеглість за 1904 прийде нам ще 10 К 70 с.

Двох хлопців в віці понад чотирнайцять літ з укінченою народною школок знайдуть приміщене у столяра у Львові на вишколене. Наука три літ, доплачувати нічо не треба. Мешкане і харч даром. Близша звістка у п. Оліярника, купця у Львові, ул. Театиньска ч. 3.

„Краєвий Союз кредитовий"

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників . . аркуш по 10 с.
2. Замкненя місячні 2 штуки „ 5 „
3. Інвентар довжників . . „ „ 5 „
4. „ вкладників . . „ „ 5 „
5. „ уділів . . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . . „ „ 10 „
7. „ ліквідацийна . . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих . „ „ 10 „
9. „ уділів членьских . „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . . „ „ 10 „
11. Зголошеня о позичку . „ „ 2 „
12. Виказ уморена позички . „ „ 2 „
13. Асиґнати касові . . . „ „ 1 „
14. Заява приступленя, штука „ 1 „

Друки для кас системи Райфайзена:

15. Подане до кр. Дирекциї скарбу по 4 с.
16. Подане до пов. Дирекциї скарбу „ 4 „
17. Декларациї приступл., 1 штука „ 1 „
18. Скрипт довжний А) з порукою „ 2 „
19. „ „ Б) з інтабуляц. „ 2 „
20. „ „ В) кор. речинц. „ 1 „
21. Асиґнати до побраня, аркуш „ 3 „
22. „ „ виплати „ 3 „
23. Книжочка уділова . . . „ 3 „
24. „ вкладкова . . . „ 3 „
25. Взірцеві статут . . . „ 30 „
26. Книга позичок . . аркуш „ 3 „
27. Переписний Листок:
   Упімнене до заплати . . „ 1 „
   Візване до заплати . . „ 1 „

Друки для Спілок господарских і заробкових і кредитових:

28. Статут „Руского Народного Дому" [illegible] штука 10 с.
29. Подане о зареєстроване в судовім реєстрі . . 1 „ 4 „
30. Подане до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільнене друків діловодства від стемпля 1 „ 4 „
31. Подане з повідомленєм о заснованю спілки до власти податкової . . . 1 „ 4 „
32. Заяви приступленя в члени 1 „ 1 „
33. Замкненя річні і білянс для всяких товариств . . 1 „ 10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 І. поверх.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львов: площа Галицка [illegible]

противъ Банку Гіпотечного [illegible]

Барометри анероїд по 7, 8 і 10 К, на лінії по 12, 16, [illegible] 24 К — Льорнетки польв по 12 15 [illegible] Зарівно [illegible] ручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі иниї прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 85

Курс Львівский

з дня 1 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зеліз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в [illegible]	[illegible] 80	— —
[illegible]	99 [illegible]	— —
[illegible] 4% льос. в 56 н.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 20	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 20	117 80

Хлопець з виробленим письмом глядить занятя. Адрес: Павло Фурбала в Полтві. 1—3

Спільника з капіталом в цїли розширеня торговлї пошукує руска торговля товарів мішаних Теодора Литвина в Зборові.
78 4—5

Глядає ся від 1 лютого учительки домової, приватистки-семинаристки, до мальчика (III. кл.) і дївчинки (IV кл.) на село, 1 миля від Перемишля, 3 клм. від стациї, корисні услівя. Е. Руденьска, Львів, Хшановскої ч. 3.
87 2—2

Ученик висшої ґімназ. вправний інструктор, глядає лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї.

Мід липовий!

пушка 5 кл́ґр. 6 К. франко

висилає

Пчільнича спілка в Бережанах.
759 25—34

ШКІРИ

знезрівнаною імітациєю

як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 41—?

Позір! Правдивий мід [illegible] відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. **тілько 6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ,** ем. уч. Іванчани.
89 26—?

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: **Іван Кунцевич.**
Редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„Комар" поміщає статі з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар"** не є офіцияльним орґаном ніякого сторонництва, а боронять інтересів цілого народа. **„Комар"** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар"** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар"** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 4.
Передплачуйте „Комара".

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи)

Всч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданє. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітнє і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация. Львів ул. Баторія ч. 24.

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички фракових і анґлєзових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Ч. 182. Стрий дня 24 січня 1905.

Оголошенє конкурсу.

Виділ повітовий стрийский розписує отсим конкурс на посаду офіцияла канцелярийного з платою річно 2.200 корон з правом до емеритури і 4 додатків пятилїтних в висоті 10 проц. сталої платнї.

Стараючі ся о сю посаду мають виказати ся:

1) австрийским горожаньством,
2) що не перейшли 40 лїт житя,
3) сьвідоцтвом здоровля,
4) сьвідоцтвом моральности,
5) знанєм краєвих мов в слові і письмі,
6) сьвідоцтвом з покінченої середної школи,
7) що найменше дволїтною практикою при власти адміністрацийній, автономічній, або правительственній або при институциї фінансовій, при чім кандидат має виказати ся успосібненєм до працї концептової і знанєм законів адміністрацийних.

До поданя треба долучити житепись (curriculum vitae).

Посада буде надана провізорично на 1 рік, після чого в міру вдоволяючої служби і відповідного уздібненя може наступити стабілїзация. Первеньство мати-муть кандидати, які викажуть ся практикою концептовою і рахунковою (бухгальтерийною).

Поданя як-слїд остемпльовані внести треба в речинци до 15 лютого с.р. включно до Видїлу повітового в Стрию.

З Видїлу повітового.

86 2—2 *Онишкевич* в. р. предсїдатель.

Ревматизм — Гостець

корчі, біль нервів, голови, зубів, лїчить цїлковито знамените средство, клїнїчно випробоване під назвою

„Іхтіоментоль"

(назва, етикети і опаковане правно застережені)

Натиране викликує небувалий доси наслідок дїлаючи успішно навіть в тих случаях, де инші средства показали ся зовсім безуспішними. — Тисячі подяк і сотки признань від визначних професорів і лїкарів сьвідчить найлїпше про вартість того перетвору. — Цїна флашки з приписом ужитя **1 К.** Дістати можна у всїх більших аптиках або просто з головного складу висилкового аптики **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА в Богородчанах.** Почтою висилає ся найменше дві флашки за післяплатою або попереднім надісланєм належитости. Цїна десятьох флашок разом в портом, переказом і опакованєм **10 К.**

Головні склади: у Львові в аптиці Симеона Гая, ц. к. доставника; в Кракові в аптиці Конст. Вишлевского і Ферд. Гралевского: в Тернополи в аптиці Марияна Крижановского і в Тарнові в аптиці Л. Фравенґляса. 731

ОСТОРОГА! Щоби уникнути безвартісних фальсіфікатів, просить ся жадати виразно **„Іхтіоментолю" Едельмана.**

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

з Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·46*, 9·50*.
„ Тернополя 3·25*.
„ „ на Підзамче 3·04*.
„ Рави руской 6·42.
„ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Белзця 5·08.
„ Стрия 10·02, 4·55.
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·25.

Поїзди льокальні:

з Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 8·15, 4·20, і 5·08 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)
з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]
зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].
з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан 2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·09*.
„ „ з Підзамча 6·48, 2·09, 9·21*, 11·34*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Тернополя 10·35.
„ „ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Белзця 10·50.
„ Стрия 9·05 10·05*.
„ Ряшева 8·30.
„ Коломиї 5·55.
„ Рави руской 7·05*, 11·10* [тілько що недїлї].
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]
до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.
до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]
до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

ВЖЕ ВИЙШОВ

вельми інтересний і для популярних відчитів та в-кладів придатний

Альманах „Учителя"

(збірка популярно-наукових розвідок). Видав Комітет редакцийний „Учителя". Цїна знижена з 1 К на 70 с. Дохід призначений в части на удержанє І. прив. женьскої семинариї учительскої. (Замовляти в Р. товаристві педаґоґічнім, ул. Сикстуска ч. 47) Зміст „Альманаха": 1. Д-р В. Левицкий: Етер космічний. 2. Др В. Щурат: Герберт Спенсер і єго фільософія. 3. Д-р О. Макарушка: Житє слів. 4. Д-р В. Левицкий: Про поступ фізики в послїдних часах. 5. Д-р С. Рудницкий: Ліси в господарстві природи. 6. І. Верхратский: Рецензия руского перекладу про „Дарвінізм" Ферріера. 7. Д-р В. Левицкий: Основні одиниці в фізиці. 8 Д-р О. Макарушка: Понятє і завданє лїтератури з поглядом на літературу українську-руску.

Маґазин Р. товариства педаґоґічного (ул. Сикстуска 47) поручає **МОЛИТВЕННИК** для молодїжи по 30 і 40 с. Зміст і форма взірцеві. 1—2

ПОЗІР! 44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ" слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (в:сьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимці! Ідіт куповати лиш до „Сокільского Базару" **ул. Руска ч. 1 ріг ул. Бляхарскої.**

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 28 н. ст. лютого 1905, зі второк о 2 годинї по полудни в комнатах „Рускої Бесїди" (ул. Шляхоцка) в Сокали відбудуть ся звичайні **ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ** членів Повітового товариства кредитового в Сокали в слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт дирекциї і замкненє рахунків за рік 1904.
3. Звіт комісиї контрольної з внесенєм на уділенє абсолюториї з предложених рахунків і дїяльности за р. 1904.
4. Вибір 3 членів і одного заступника ради надзираючої по мисли статута.
5. Роздїл зиску за рік 1904.
6. Внесеня членів.

Книги, інвентарі, білянс і замкненє рахунків виставлені до перегляду для членів що день від 3 до 6 год. пополудни в комнатї товариства (ул. Шашкевича) в Сокали.

Сокаль дня 21 січня 1905.

ЗА ДИРЕКЦИЮ: *Будзїньский*

РАДА НАДЗИРАЮЧА: *А. Караван. С. Вітошиньский. О. Семенюк. І. Книш.*

96 2—3

„Дзвінок"

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Оповістка.

Заходом академ. тов. **„СІЧ"** в Чернівцях (перед тим **„Молода Україна"**), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор" комедия в пятн дїях, переклав В. [illegible]мович. Цїна 60 сот
2. Г. Яблочков: „Сїльска Учителька" оповіданє, переклав А. Крушельницкий. Цїна 60 сот
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.
4. Теодот Галїп: „Думки та пісні", поезиї. Цїна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповіданя. Цїна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки" поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий: „Міщани", сцена в домі Бессемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Видання 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

француської мови

Часть І.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дївчат в Перемишли.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 15. Львів Четвер 20 Січня (2 Лютого) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наша просьвітна орґанізация в роцї 1904.

III.

По товаристві „Просьвіта“ безперечно найважнїйшою нашою просьвітною орґанїзациєю, що призначена для ширших кругів нашої суспільности, єсть товариство педаґоґічне. Отсе товариство, в своїх початках ледви животїюче, від якого десятка років виказує так скорий зріст та може нині похвалити ся так поважними успіхами на поли нашої національної просьвіти, що вибило ся на одно із найповажнїйших місць серед руских інституций й стало одною з головних наших орґанїзаций.

Огляд дїяльности сего товариства даємо на основі справоздання товариства за час від 1-ого вересня 1903 до 31-ого грудня 1904. Так отже, як огляд дїяльности товариства педаґоґічного за рік 1903, поданий нами з початком минувшого року, був неповним, — отсей огляд обіймає троха більше віж рік часу, бо і чотири послїдні місяцї року 1903.

Наш огляд зачнемо від числа орґанізаций товариства, а іменно від его філїй. Справоздане товариства за рік 1903 виказало істнуючих філїй 14, а іменно в: Бережанах, Буску, Грабовичах коло Львова, Залїщиках, Калуши, Коломиї, Миколаєві над Днїстром, Перемишли, Рогатині, Самборі, Станиславові, Теребовли, Тернополи і Щирци, а коли дочислити до того ще філїю в Мостисках, основану по замкненю справоздання, в осени 1903-ого року, то рік 1903-ий закінчило товариство 15-а філїями. В роцї 1904 прибуло ще 7 нових філїй, а іменно: в Сокали, Копичинцях, Бібрцї, Бучачи, Олеську, Збаражи і Коссові так, що рік 1904-ий замкнено з 22 філїями. Крім того внесено ще подання о основане нових філїй в Стрвю, Дрогобичи, Золочеві та Ярославі. Коли порівнати прибуток нових філїй в роцї 1904 з таким-же прибутком в роцї 1903 (4 нових філїй), то рік 1904 треба уважати що до розширеня орґанїзаций товариства найсьвітлїйшим за усї роки его істнованя

Неменше сьвітло представляє ся зріст товариства під зглядом числа членів. Рік 1903-ий замкнуло товариство, маючи 1.30[?] членів, з чого 330, се єсть 25 прц. було членів нових. В роцї 1904 прибуло нових членів 704, се єсть два разів стілько що попередного року, так, що загальне число усїх членів товариства з кінцем 1904-ого року виносить около 2 400. Що до членів філїяльних то з кінцем року 1903 їх число виносило 1.200 (з чого 350 в нових філїях). Рік 1904-ий замикають філїї з 1.400 членами так, що загальне число усїх членів товариства можна приняти на 3.800.

Переходячи тепер до дїяльности товариства, зачнемо від центральної, матїрної орґанїзациї. Дїяльність ся, як вказують понизші данї, справдї благодатна для нашої народної справи так, що нині вже можна сказати, що товариству педаґоґічному судило ся сповнити ті задачі в нашім просьвітнім розвитку, до яких властиво обовязані є публичні власти. Ось так товариство педаґоґічне удержує: руску приватну жіночу семінарию, до котрої учищає 47 учениць (перша кляса 33, друга 14), руску видїлову школу дївочу з 5-ох кляс з правом публичности з 171 ученицями, курс рускої мови і лїтератури для руских дївчат, що вчать ся по польских львівских школах (156 слухачок), курс анальфабеток (110 учениць), дївочий інтернат ім св Ольги (для убожших), де за оплатою 25 К, місячно було 40 дївчат, інститут дївочий для заможнїйших, де було 17 дївчат, інститут св. Николая для учеників шкіл середних (54 питомцїв), бурсу для таких-же учеників (200 питомцїв!) та курс коррепетицийний для убогих учеників І-ої кляси ґімн. Кромі того видавав Головний Видїл дві добре редаґовані часописи: „Дзвінок“ для дїтий та „Учитель“, як фахову часопись педаґоґічну, а вкінци урядив цикль викладів публичних у Львові та дав почин до основаня учительского товариства „Самопоміч“.

Іван Белей,
довголїтний і високо заслужений для дневника редактор „Діла“.

Дамян Гладилович,
довголїтний адміністратор і головний орґанізатор „Діла“.

Що до дїяльности філїй, то справозданем товариства треба сконстатувати, що так, як се має ся річ з том „Просьвітою“, так і тут філїї недомагають. Справоздане Головного Видїлу констатує, що виною тут знов байдужність та інертність наших людий по провінциї, в великій части самого учительства.

Найдїяльнїйшими філїями в роцї 1904 показали ся філїї в Бережанах, (два концерти, селяньска бурса, збиране фонду на власний дім), Сокали (курс приготовляючий до І-ої кл. ґімн. та заходи около основаня приватної ґімназиї), Коломиї (богато конференций, бурса для хлопцїв, купно власного дому), Тернополи (курс анальфабетів в 4 віддїлах, курс приготовл. до учит. семинара, часті конференциї, збиране фондів та закупно реальности) та Станиславові (бурса на 80 учеників, купно дому). Кромі того виказують дїяльність додатну філїї в: Грибовичах коло Львова (селяньска бурса у Львові на 32 хлопцїв), Залїщиках (селяньска бурса) Перемишли (школа служниць), та ще деякі инші філїї. Натомість філїї в Теребовли, Рогатинї, Миколаєві, Буську і т. д. ледви животїють.

Загалом-же дїяльність т-а педаґоґічного, особливо-ж центральної его управи, треба назвати сьвітлою в повнім значіню сего слова і наш загал узнасть її найлїпше, приступаючи гуртом в члени сего поважного товариства, котре стає піонїром рускої школи на ополяченій Руси галицкій.

---

4)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(1883, 1885—1891, 1893—1895).

Зібрав і видав *М. Павлик.*

В такім роді вська моја фінансово-політична Одиссеја за ввесь час пробуваньньа в Женеві. Не сховају од Вас, шчо вона мене дуже втомила особисто: тільки ј знај, шчо думај не тільки про те, шчо сам почав, а ј про почате другими, бери на себе јіх одвічальність, думај про те, шчоб вдержати ј діло, ј льудеј, будь готовиј на всі сьурпризи і т. д., і т. д. При цьому праці најльубішчі мені і котрих тепер, — та, певно, ј уперед на 10—15 років ніхто не зробить, окрім мене, — јак напр. видавьньа Політ. пісень укр. народу, — лежать і чекајуть. Чого? — того поки ја постарі(ј)у і не могти му обробити јіх, або поки ја вмру — і матеріјал, шчо в мене, розвіјетьсьа, (а Ви знаєте, шчо навіть в N. розвіјалось чимало з пісень, котрі ја лишив в N., јак јіхав з Россіјі і котрі М-ше N. звлала в мішок, јак перебудовувала дім свіј, а тој мішок брав јакијсь студент і т. д. і т. д.). Та шчо робить! Мушу тьагнути, поки можу! Најгірше те, шчо все таки всі наші справи јдуть погано і шчо, бачучи це, публіка не може мати пошани ні до нас, ні до нашого діла, (переч. „тим паче, шчо“). А појаснити стан річеј не то публіці, а навіть најближче стојашчим до діла, віјаково та ј не можна. Ось напр. ја не можу навіть розтолкувати з близькими пріјательами напр. про те, шчоб знати точно, скільки справди вони посилали грошеј сьуди. Може вони пропадали де? Близькі льуде давно вже не навідујутьсьа сьуди, — а приј(з)дили то получужі, то шче ј придурдуковаті, јак напр. одна бариньа, шчо позаторік гроші привозила. N, јак сказано, навіть не озвавсь сьуди. Так в тумані ј сидемо,— ј ми оттут, і пріјателі оттам!

Та шче з N. хоч коли не коли звістку получиш, — а з N. так нічогісінько. Сказать би, шчо не довольні там моєју працеју, так ні! Торік на Шевченковиј вечір взьали ј прислали мені „депешу з чувствіјами“. Правда, через кілька днів прочитав ја в „Дѣлѣ“, шчо на тім же вечері проливали сльози ј за Барвинським і про це депешу в „Дѣло“ послали!! В деакім разі характерно, шчо Ви пишете, буцім то N. N. вибрала своїм органом N. N., а ми тут јого ј не бачимо (Впрочім, — знаєте, шчо ја остатнье видавьньа „Кобзарьа“ (громадське) купив собі в Петербурзі, через котриј ја по більшіј части дістају всі книги (переч. „украјін“) кијівські, — та вже через ½ року, оце тижнів зо 2 назад, получају посилку з Парижа; розкривају — ј бачу: Кобзарь в роскішному переплеті. Од кого, — не звісно!

Ну, та буде про це!

Хотілось би роз(го)ворнтись з Вами про „молодіж украјінську“, про котру Ви пишете, шчо Вам казали, шчо вона тільки „протестује“. Та довга це пісньа. Скажу тільки, шчо иноді мају звістки з Кијіва про молодіж „украјінську“ з загалі (а не саму „украјнофільску“) і звістки ті зводьатьсьа до того, шчо молодіжі тіј бракује ј доси політичного образуваньньа, — котре б вона рада була де не будь здобути, та котрого украјнофіли не здільні дати, бо сами јого не мајуть. В усіј N. N. один тільки европејець і јесть — N., та він себе чудно держить: усьакому одповіда: так, а сам став скептиком до всього, та (переч. „таки“) јакось і стариј свіј европеїзм про себе держить. Јак не не дивно, а навіть ближчі N. N., шчо професорами бути готовльатьсьа, не вважајуть потрібним навіть історију З. Европи знати і через те говорьать такі украјнофіль(сь)кі дурниці, јак напр. N. в справі громадського землеволадіньньа в старіј Украјіні. Одно спасіньньа укр. молодіжі — вчитись европ. мовам; та тільки, по всьому, шчо ја знају, в N. не тільки мајже ніхто не вчитьсьа јім, а навіть ніхто не говорить про те. —

Скажу Вам два слова про Барвино-фільство. Я так думају, шчо (переч. „далеко“) з прагорами треба бути розборчивим. Не все рівно, коло чого збирати льудеј. А Б-иј був чоловік перш усього[35]... — а далі пустиј в середині фразер. Знајдіть мені хоч одну јасну думку в тому, шчо він писав (переч. „у Ділі“) в „Правді“, або в „Ділі“. Своја хата, своја правда! і т. д. і т. д. — а јака? — не відомо, (переч. „Д. А правда цьа зводилась“) або всьа правда зводилась на поход до еп. Сембратовича, — и коли? Не думајте, шчо публіка дурна ј не заглљане, (переч. „під“) шчо ж то за прапор, під котрнј јіјі збирајуть, — а заглььанувши на те, шчо справди був Б-иј, вона або буде теж саме робити, — (то б то топтатись на одвім місці, та до Сембратовичів ходити), або пльуне на такиј прапор, — і піде собі од нього, куди очі гльадьать, в тім числі вже ј чисто до језуітського прапора, бо він хоч куди небудь годитьсьа, а Барвино-фільскиј нікуди![36]).

Істор. Польші і другого дечого посилају Вам кілька (екземплярів). Коли схочете, можу прислати більше. Та скажіть при случају, — чи наші виданьньа нікому так вже ј не интересні з галичан, чи шчо, — бо ніхто мајже ніколи не спита (переч. „про“) за вими, хоч ми раді дурно јіх висилати. Ви пишете, буцім то жалујуть, шчо В. Сл. перестало виходити і шчо (переч. „јого“) над ним у Вас рзали (сь). А. ја ні од одного галичанина, окрім П—ка, ніколи не получав затрібуваньньа ні на один екземплар јого.

Ваш шчириј М. Драг.

Будьте ласкаві, передајте мōју карточку в Akademicki Spolek дльа альбома Міклосича. Ја не можу знајти адреса Spolka.

—

Не можу не (переч. „вист сказ“) поділитись з Вами глибоким жалем, што ні Січ, ні Акад. Братсво не взяли на себе ініціативи демонстраціјі в имја Тургенева. А „Діло“ тоді тільки (переч. „ја[к]“) згадало, шчо Т. М. Вовчка перевів і нас піддержав в 1878 р., коли ја јого[37]) за те, (вилаяв?) і все таки хоч би јаку небудь теплу статьтју напечатало про Т—ва! Це і варварство (ознака шчо Тургеневъ жив для всього світа, тільки не для Галичини) і таки невдячность та до того безтактность, бо оддано ініціативу Пролому et К-о.

Чи не могли б Ви прислати мені на час Кирѣевскаго Пѣсни, вип. 5 з Січевоји бібліотеки?

Будьте ласкаві, скажіть, при случају Терлецькому, шчо ја на цих дньах перешукају в своїх паперах все, шчо в них јесть про Навроцького, і перешльу јему.

—

Ја прибавив до комі(те)ту М—ча[38]) кілька слов од нашоји укр. колоніјі. Будьте ласкаві стдајте најскорше комитетові, шчоб непремінно було прочитане на зборі, котриј мусить бути 20 Новембра.

Та чи не моглиб Ви мені написати адрес Січі? Шчо, Альманах, котриј вона гокала видавати, справди буде, чи це одно з звичајних Січі зам'рів, котрих ніхто не дума виповньати?

(Оріґінал сего листа находиться в бібліотеці „Наукового Товариства ім. Шевченка“ у Львові, дарований туди 1904 р. дром Ярославом Окуневським. — М. П.)

(Дальше буде).

[35]) Пропущено скілька слів. — М. П.

[36]) Між кождим дальшим уступом Др-ов полишив малі відступи, — видко, писав їх з перервами. — М. П.

[37]) Ґаз. „Діло“ — М. П.

[38]) Міклъосіча. — М. П.

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодіж** Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи. 62

До руского жіноцтва.

(В справі жіночих одягів).

В перших місяцях 1902 р., зараз по вічу жіночім в Станиславові, появилась статя в „Ділї“ про реформу жіночого одягу. Много часу вже минуло від тогди, а нїхто й словом не порушив сего предмету, котрий пекучим повинен бути для всїх людий взагалї, тим більше для нас, Русинів.

Однак на мою гадку, недогідність для суспільности в жіночім одягу лежить не в єго формі та крою, [як дописуватель дотичної статї наводив], але в єго непрактичности та дорожни. Чи має приміром який змисл стійности, щоби Русинки, доньки народу бідного, котрий нужда виганяє за море, убирались в сукнї шовкові та оксамітові? Одна така сукня стоїть нераз 150 К, коли почислити, що за прибране такої суднї шовковими гафтами треба заплатити 30 К, а кравцеви найменше 16 К. Єсли таких суконь треба купити лиш дві для доньки на одні мясниці, а одну для жінки, то вже руїна для родини. Бо кому-ж у нас є видавати такі суми? Гімназияльний професор та радник судовий, то наша найвисша аристократия! Кілько то ночий безсонних перемучить бідна мати, нїм видумає, на чім-би урвати в домашнім ґаздівстві та поживлїню родини, аби купити такий стрій донцї, а єсли еще єсть дві... А отець, по таких мясницях, позатягавши довги висше вух, не може через улицю перейти, щоби не зайшов єму дороги який пейсатий приятель.

Виджу вже наперед, як не одні усточка викривляє іронїя: „Певно якась біднота вигадала сю штуку, бо сама не має защо купити шовкових суконь, без котрих не може іти на баль, а прецінь молоді мусять забавитись“. — Се справедливо, молодий вік має свої права, молоді мусять поскакати, погуляти, але чому ж конче до забави такі кошти?

Насамперед, у Русинів не повинно бути балїв, лише вечерницї. А на вечерницї, досить для замужних одяг вовняний ясний, [розуміє ся без шовкових гафтів], а для дївчат стрій народний, котрий єсть дуже тревалий, або легонькі, ясні, мусїнові суднї, які звичайно в лїтї носить ся.

Єслиб отся реформа дала ся перевести, тогдї і рух в руских товариствах оживив би ся, було-б більше зібрань, більше забав, а що найважнїйше, більше весїль, бо нераз дає ся чути, як молоді люди говорять: „Не можу женити ся, бо хоть міг би я жінку удержати, то убрати єї не маю за що“. І слушність треба їм признати. Тота дурна мода у женщин все змінявсь, тож трудно відріжнятись від других кроєм одежи, треба купувати нову, або давати до кравця переробляти, а єсли до того панї має забаги, аби других пригасити ще й дорогою материєю, з котрої одяг шиєсь, та гафтами і иншими прикрасами, то вже тогдї нїяк на се пересїчний Русин бідака настатчити не годен; мусить вганятись в що раз нові довги, а на патріотичні, народні цїли вже нема що дати.

Реформа на сїм поли єсть конечна; чиж вже межи Русинками не знайде ся на стілько висших, інтелїґентних душ, щоби виреклися „блищати?“ Щоби звязали ся словом чести не носити шовків та дорогих прикрас, і убиратись лиш прилично, як на доньки бідного народу пристало?

Та перевести сю реформу можуть лиш сї наші панї, котрі від біди могли би собі позволити, без затяганя довгів, на „шовки;“ тогдї нїхто не сьмів би сказати, що они роблять се з потреби, лише для засади, а за ними сьміло вже пішлиби біднїйші.

А єсли би до того еще всї наші женщини научили ся обходити без кравців та модняpок, то і на народні цїли найшов би ся гріш.

Русинка з Підгір.

З Росиї.

Цар принав вчера в Царскім Селї депутацию робітників петербургских фабрик і варстатів. З депутацию був мінїстер фінансів Коковцов і ґенерал-ґубернатор Трепов. Цар вийшов до депутациї в товаристві вел. князів Юрия і Мих. Михайловича, мінїстра царского дому і команданта пляцу. Цар промовив до робітників:

„Я покликав вас тут, щоби ви почули мої слова з власних моїх уст і повторили їх товаришам. Ви дали ся звести до пожалуваня гідних розрухів і до предложеня менї злочинної петициї з вичисленем ваших домагань. Викликано бунт против мене і правительства, змушаючи вас до залишеня працї в хвили, коли обовязком кождого правдивого Росиянина є працювати горячо, щоби подужати упрямого ворога. Страйк і бунт все мусять довести до розрухів, розрухи все ведуть до ужитя оружя, а наслїдки відбивають ся на безвинних. Знаю, що житє робітників не є легке; богато є до полагодженя і поправленя, але будьте терпеливі, бо знаєте самі, що супротив працьодавців треба бути справедливим, і знаєте наші відносини промислові.

Але злочинна була гадка ваших провідників, щоби менї подавати просьбу через збунтовану товпу. Ви повинні мати довірє до моїх заходів для добра робітників і скажіть вашим товаришам, що зроблю все, що можливе для поліпшеня долї робітників і запевненя їм законодатної дороги, на котрій їх домаганя будуть розслїджені. Вірю в вашу льояльність і вірновіддавчі чувства, прощаю вам ваш злочин, бажаю вам здоровля. Вертайте до працї і виконуйте єї разом з вашими товаришами. Нехай вам Бог помагає!“

Відтак цар візвав, щоби депутация повторила єго слова товаришам і заявив, що обіцянку сповненя їх бажань дасть їм також на письмі. Членів депутациї іменував сам Трепов.

Телеґрами.

Петербург. Одного матроза, котрий заштилетував офіцира за се, що в часї розрухів вимордовано єго свояків, віддано під воєнний суд, засуджено на смерть і вирок безволочно виконано.

Рим. Мінїстер заграничних справ заявив депутациї послів, що не прийме посередництва в справі висланя цареви петициї послів в справі увільненя Ґоркого.

Петербург. Урядова аґенция телеґрафічна доносить: Мінїстра Мірского, з огляду на лихий стан єго здоровля, увільнено на власну єго просьбу з єго становища. Обовязки мінїстра внутрішних справ сбняв товариш мінїстра Дурново. — Урядово доносять, що в часї розрухів 96 осіб убито, а 336 ранено. З ранених померло 32, 17 вийшло з шпиталя. В шпиталї є еще 231 ранених, а 53 осіб куруе ся приватно.

Льондон. Петербурґскі кореспонденти льондоньских дневників доносять, що цар в своїм часї вже хотїв послухати ради Вітого, щоби покликати визначних горожан з усїх сторін держави і вислухати їх опінїю о намірених реформах і потребах держави.

Петербург. Цар і цариця-мати висказали родинам і раненим в часї розрухів дня 22 с. м. глубоке співчутє і виплатили ґубернаторови 50.000 рублїв на запомоги для родин.

Одесса. Вчера на передмістю перед самою поліцию стрілив явнїсь чоловік до поліцмайстра Головина і пострілив єго в праву лопатку.

Берлїн. Мінїстер фінансів має в найблизшім часї заняти ся справою робітничих реформ. Увзглядненє домаганя о заведенє 8-годинного дня працї є рішучо виключене, що найбільше будуть робітникам признані деякі права що до зборів.

Париж. Трепов збирає докази, що комітет росийскої інтелїґенциї, зложений з 12 осіб, приготовив революцию в Петербурзї. Правительство заборонило театрам виставляти твори Ґоркого.

Війна.

Анґлїйскі дневники представляють битву коло Сандепу і Гакутаю чи Гайкоту, яко величезний погром росийскої армії. Куропаткін хотїв проломити лїнію позиций лївого крила японьского, а тим часом розбив ся о укріпленя сего крила. Росияни не лиш не здобули жадного сильнїйше укріпленого становища японьского, але в додатку стратили сильно укріплений Гайкутай, без котрого росийска армія не може лишити ся на дотеперішних своїх становищах, але мусить уступати на Мукден. Daily Telegr. доносить з Токіо дня 31 сїчня: Послїдна офензива Куропаткіна скінчила ся страшним єго погромом. Головні єго позициї так загрожені, що він мусить уступати аж поза Мукден. В битвах від 25 до 29 сїчня, не лиш на західних крилах, але майже на цїлій лїнії, Росияни стратили 36 до 40 тисячів людий. Японцї завдячують свою побіду сьвітлому атакови піхоти на центр росийских позиций. Були хвилї, коли сей центр був цїлком проломаний. Росияни утїкали в розсипцї аж 12 клм. на північ від місцевости Ходан, лишаючи на боєвищи 10000, убитих і тяжко ранених. В наслїдок офензиви Японцїв Росияни мусїли покинути позициї на 9 миль в округ Гайкоту. Супротив того, що земля тепер замерзла і не можна сипати нових шанців нї копати казамат, Росияни мусять уступити дальше на північ. Японцї мали стратити 7 тисяч людий.

Телеґрами.

Льондон. З Токіо доносять, що коло острова Єю Японцї сконфіскували пароход Сіям, що віз вуголь до Владивостока.

Токіо. Адмірал Тоґо сїдає дня 6 лютого на адміральский корабель. Цїль єго подорожи удержуєсь в тайнї.

Мукден. Міщенко ранений тяжко під колїном. Здаєсь будуть мусїли ампутувати ногу. Окрім того Міщенко ранений в груди, а так само ґенерал Кондратович. Комендант штабу дивізиї, полковник Андреєв, ранений тяжко в голову.

Провізоричні редактори „Дїла“.

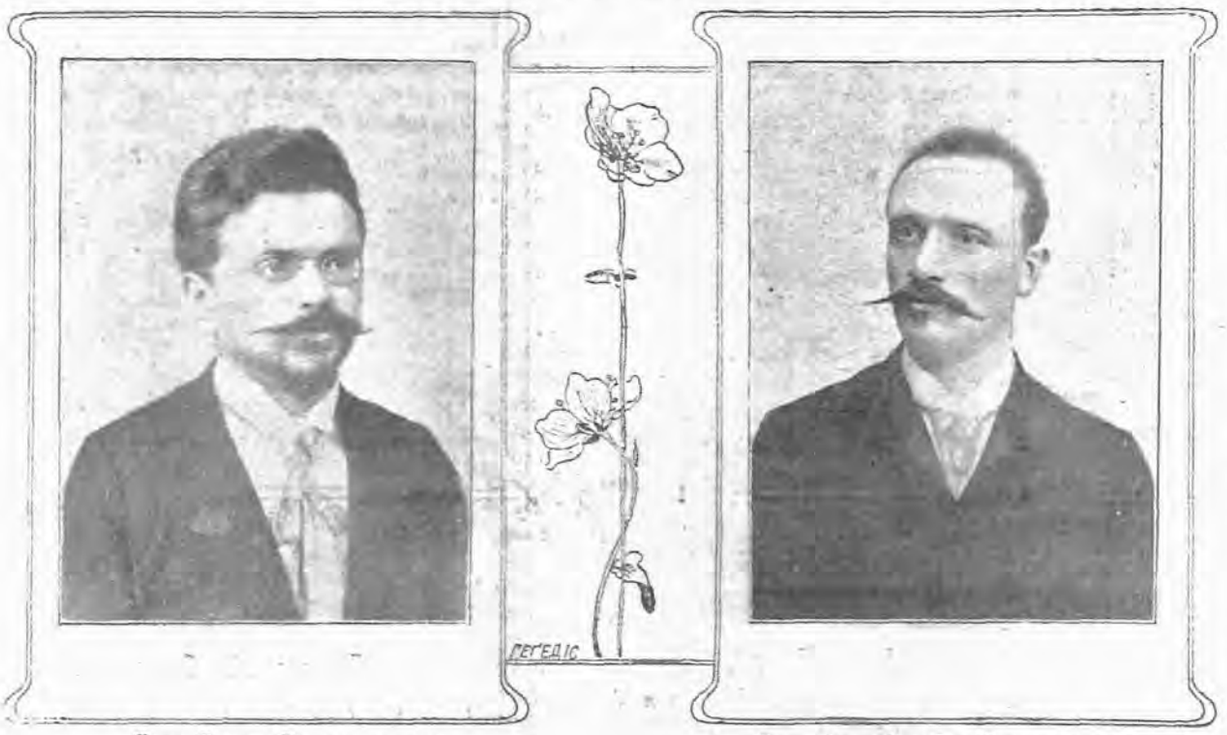

Д-р Вол. Охримович.
(1/4 1902—1/9 1902).

Д-р Антін Горбачевский.
(3/2 1883—1/4 1884).

Справи австро-угорскі.

Вчера в специяльній дискусиї над запомоговим проектом приняла палата послів § 1—5 без зміни; потім приступлено до дискусиї над § 6-тим і відослано проект до буджетової комісиї.

З черги прийшли під нараду внесеня комісиї для справ посольскої ненарушимости. Між иншими ухвалено видати пп. Даняка, Фіяка, Брайтера і Бомбу, а відказано видачі п. Дашиньского.

Потім приступлено до першого читаня закону о контингентї рекрута. Президент відчитав імена послів, записаних до голосу і перервав на тім наради. Наступуюче засїданє назначено на понедїлок.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Німецкий парлямент.

Берлїн. Більов предложив парляментови 7 торговельних договорів, між иншим також договір з Австро-Угорщиною. З жаданого кредиту для полудневої Африки реферат счеркнув 300.000 марок і кредит ухвалено.

Туркестан.

Пекін. Ґубернатор Кашґару доніс, що 1000 росийских вояків обсадило сю столицю хіньского Туркестану.

Димісия Тіси.

Відень. На вчерашній авдиенциї у цїсаря, Тіса вручив димісию цїлого кабінету. На предложенє Тіси цїсар покликав на авдиенцию ґр. Юлїя Андрашого.

Страйк в Варшаві.

Краків. Вчерашний день минув спокійно, хоч страйк ширить ся. Каварнї і цукорнї отворені. Ґазети ще не вийшли. Школи позамикані, ученики позривали з шапок відзнаки. Улицї заповнені війском, а цїла Варшава окружена військовим кордоном. Підозрілих осіб не впускають до міста. Число ранених і убитих має доходити до тисячки.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на україньско-руску бурсу в Новім Санчи!**

НОВИНКИ.

— **В нинїшнім числї „Дїла“** подаємо в доповненю ювилейного числа портрети Івана Белея, Дамяна Гладиловича, д-ра Антона Горбачевского і дра Володимира Охримовича. П. Іван Белей був близько 20 лїт редактором „Дїла“ і єсть єго головною заслугою, що „Дїло“ не тілько вспіло удержати ся в найприкрійших часах, але й постійно розвивати ся. Задля тої цїли п. Іван Белей жертвував свою особисту карієру, а до того втратив також в молодім релятивно віцї свої сили та здоровлє, так що мусїв усунути ся від дальшої редакторскої працї для поратованя здоровля. Коли п. Белей був головним двигачем „Дїла“ в части редакторскій, то другим заслуженим був пок. проф. Дамян Гладилович яко довголїтний орґанїзатор і адмінїстратор дневника. Кромі сих двох заслужених людий подаємо ще портрети редакторів „Дїла“ пп. д-ра Антона Горбачевского і д-ра Волод. Охримовича, тепер адвокатів на провінциї, котрі вели дневник тимчасово, провізорично — перший через три чверти року по смерти бл. п. Варвіньского, другий через півроку по уступленю п. Белея. Оба сї редактори уступили добровільно, переходячи до адвокатури і тому їх редаґованє треба уважати лише за провізорию. За редакциї д-ра Охримовича змінено правопись „Дїла“ на фонетичну.

— **Нинїшний день у Львові** є днем всїляких руских зборів і торжеств. Рано о год. 8½ відбуло ся в Волоскій церкві богослуженє за упокій блаженої памяти Володимира Варвіньского і померших членів спілки „Дїла“, а відтак богослуженє з нагоди зборів Руского тов-а педаґоґічного. Богослуженє „Дїла“ відправив о. сов. Александер Стефанович" вприсутности численної публики, між иншими і членів редакциї „Дїла“ та родини покійного Варвіньского. Від год. 10 відбувають ся в сали III кл. рускої ґімназиї загальні збори Руского тов-а педаґоґічного, з чого звіт подамо завтра. Нинї о год. 7 вечером відбудуть ся торжественні ювилейні збори Видавничої спілки „Дїла“ а відтак комерс в готели Жоржа. Кромі того рано і по полудни відбували ся збори ширшого Народного Комітету в справі народної орґанїзациї.

— **Коляда в Кривенькім** повіта гусятиньского. Пишуть нам: Ідучи за покликом комітету будови руско-народного театру, зібравсь гурток добромислячих у нашім селї, щоби поневоленим заколядувати та придбаний тим гріш дати на народну сьватиню. Гурток сей, зібравшись вечером, починає коляду заледви двома ґрупами по чотарох людий, мимо зимна та пекучого вітру на „Збора“, йде хата від хати і не чуючи утоми, пів села скопядував. Перечисливши зібрані гроші набрав охоти до другого дня. На св. Стефана по Богослуженю, іде не дві, але десять ґруп, — се чотириці Соколів. Соколи, з лентами на грудях, будять у кождого почутє, що се колядники на добру цїль. Радо та весело вибігає з хати маленька дитина, дає коляду і то не аби яку. Скінчивши колядувати, рахують касу і не довіряють, почувши, що так гарний дарунок зібрали. Гроші в квотї 28 К вислав на Новий рік п. Іван Шмата на книжочку ч. 800 кредитового союза. Головна подяка належить ся за се п. п. Остапчукам та п. Іванови Шматї, господареви сего села, котрий мимо своїх 40 лїт, лазить хата в хату при одній чотирници, і колядує на народну справу. Найбільшу однак дяку треба таки зложити нашим громадянам, що жертв своїх не жалували і дали красний примір другим. Честь Вам проте і дяка Кривеньчани! Признати годить ся в агалї, що Кривеньке се одно з лїпших сїл в повітї, чисто руске, а найбіднїйший сьвідомий є, на якій земли живе. Давнїйше читальня Просьвіти, крамниця при нїй, торговля яйцями, гарно розвивались. На жаль нинї, мимо своєї сьвідомости, завдяки деяким перевертням, настав деякий застій. Нема нї одної часописи і здаєсь нї одної вкладки. Жаль, коли бачить ся той гарний домок дахівками, критий а над дверми єго таблицю з написою, еще і синою краскою „Читальня“. Як она може животїти, коли єї виділ стоїть на папери а упавші при послїдних зборах [більше здаєсь, як перед роком] старі виділові Павло Федорейко і Семко Мушій говорили: „Ми так будем робили, щоби читальня впала“. Також і гусятиньска філїя спить тепер сном блаженних. Біда тай годї, а время люте. — *Ага.*

— **Санкціоноване закона.** Цїсар санкціонував ухвалений галицким соймом закон о затягненю позички 6,150.000 К на покрите краєвого додатку до коштів реґуляциї карпатских рік, а також ухвалу гал. сойму в справі побираня краєвих додатків на 1905 р.

— **Переміни в старостах.** Управителями староств іменовані: радник намісництва Ант. Райнер в Долинї; секретар намісництва Жигм. Ретінґер із Станиславова в Рогатинї;

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.

Важне для Всеч. Духовеньства і Комітетів церковних!

666 37—52

Ціни дешевші від конкуренциї. Виконанє дуже старанне.

На зимовий сезон
маґазин і робітня футер
під фірмою:
І. Даненгаймер і Ст. Старнавский
у Львові, ул. Валова ч. 11 а.,
(напротив почтової філіи.)
866 21—26

Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуби, і, саки, пелерини, боа, ковнірц зарукавки, шапочки.
Дерки до подорожий, дивани і т. п.

староста Жигмонт Желеский в Стжижові. — Перенесені: староста Стан. Коритовский з Надвірни до Коросна; староста Волод. Марек з Долини до Надвірни; староста Ант. Ґродке з Рогатина до намісництва у Львові.

— **Земля на продаж.** Пишуть нам від Судової Вишні: В наших сторонах забирають ся німецкі кольоністи до Прус, отже випродують свої господарства. Наші селяни, хоч і розуміють вагу землї та раді би її набувати, не можуть здобути ся на купно німецких ґрунтів. Перешкодою є не так висока ціна землї — 400—700 кор. за морґ найлїпшого ґрунту, — а те, що Німцї не продають парцелями, лиш цїлі господарства, по 15—30 морґів або навіть і більше. При такім станї річи було би вказане, щоби наші грошевиті люди, що складають свої капітали по щадницях і банках, набували німецкі господарства як не на власний ужиток, то на парцеляцию, на котрій ніколи стратити не можна, а певно лише заробити так, що вложений капітал лїпше опроцентує ся, ніж в щадници або в банку. Парцеляция улекшена тут ще й тим, що німецкі господарства звичайно не є скомасовані, а складають ся з невеликих парцель, розкинених поміж селяньскими ґрунтами, так що наші господарі дуже охотно набували би ті парцелї, задля котрих нераз мали й спори та клопоти з кольоністами. Хто мав би охоту на ті господарства, нехай зголосить ся о близші інформациї до редакциї „Дїла“. — *А. М. Андрушко*

— **Против росийских варварств.** Як було заповіджено, зібрала ся нинї перед полуднем в сали людового театру академічна і політехнічна молодїж українськоі, жидівскоі і польскоі народности на довірочні збори, щоби зазначити своє становище супротив послїдних подій в Росиї. Явило ся принайменше півтора тисячки осіб. Після вибору президиї, до котроі покликано пп. Зґурского і Яримовича, рішено занехати реферат про подиї, добре звісні кождому учасникови зборів з часописий, а зате приступлено до самоі дискусиї на сю тему. Поставлено три майже однозвучні резолюциї: від молодїжи українськоі, польскоі і жидівскоі. Зміст резолюциї української молодїжи такий: „Українська академічна молодїж у Львові, зібрана на довірочних зборах дня 2 лютого 1905 р, витає вибух явної революцийної боротьби против абсолютизму, як заповіт свободи для усїх народів, що стогнуть в кайданах суспільного і народного гнету; висказуємо сильне переконанє, що скінчить ся вона зваленєм сили, що від віку була головним заборолом всякої неволї і кривди. Борбі тій за свободу для всїх готові ми посьвятити усї наші сили. А тим, що вже зачали борбу, висказуємо нашу найвисшу честь і братнє поздоровленє. Бачимо в заходах революціонерів нову Росию, що може причинитись до визволеня України, Польщі і Литви та иньших народів“. Всї три резолюциї принято рівночасно і одноголосно. На внесенє п. Лозиньского приняли збори додаткову резолюцию в справі Горкого, в якій заявлено солїдарність з акциєю всего культурного сьвіта в напрямі ратованя сего письменника від смерти з рук росийских властий. Втій хвили надійшло з пасажу Міколяша поверх півтора тисячки робітників, що також відбули подібні збори і на спілн тепер, щоби прилучити ся до маніфестацийного походу. По промові акад. Зґурского, котрий заявив, що поступова молодїж все буде ступати рука об руку з робітниками на шляху до виборення лїпшого ладу суспільного, і по анальоґічній відповіди п. Лїсевича іменем робітничої орґанізациї, рушила поверх тритисячна маса, упорядкована чвірками в предовгі ряди, улицею Сикстуською, Кароля Людвика під будинок міского театру, а звідси ул. Гетманьскою під памятник Міцкевича. Манїфестанти несли численні таблицї з написами: „Проч з царатом:“ — „Нехай живе самостійна українська република!“ Подібного змісту були польскі написи. На площи Марійскій коло памятника Міцкевича похід зупинив ся. Оден з робітничих проводирів виголосив відповідну промову і візвав товпу розійти ся спокійно, що й незабаром стало ся. Цїла манїфестация мала від початку до кінця характер дуже поважний і зовсїм не дала причини мішати ся поліциї, що була сконсиґнована у великім числї.

— **В чиій обороні?** В Станиславові заповіла робітнича партия на минулу недїлю віче, щоби обговорити послїдні подиї в Росиї та запротестувати против різнї робітників на улицях міст. Однак старосто заборонило ті збори і на означену пору вислано цїлу ватагу поліцийників та виділ війска, аби не допустити до демонстраций. Факт є, що вояки, сконсиґновані в недїлю, дістали по 150 острих патронів. При тій нагоді пригадати треба, що старостою в Станиславові є Прокопчиц, звісний з різнї підчас виборів в 1897 р. в селї Черніеві та з кровавих виборів до станиславівскої каси. Видко, хотів тепер знов по свому понисати ся, але робітники не дали єму нагоди до сего, бо піднявши оклики: Проч з царатом! — розійшли ся.

— **Із статистики Львова.** Населенє міста Львова виносило в третім кварталї м. р. 170.447 осіб. В часї того кварталу заключено 392 подружий, уродин було 1412, з того правесних 965, неправесних 477, нежиних 62. Отже що трета дитина у Львові родить ся нешлюбна! Померло в третім кварталї осіб 889, з того природною смертию 886, скоропостижно 23. З недуг, що були причиною смерти, перше місце займають сухоти, на котрі умерло 226 осіб. Инші недуги забирали лише по кількадесять або кільканайцять жертв. Що-до віку: в першім місяци житя померло 229, до 5 років 340, від 5 до 15 лїт 38, від 15 до 30 лїт 109, від 30 до 50 лїт 173, від 50 до 70 лїт 149, над 70 лїт 78 осіб. В случаях скоропостижної смерти припадає 11 на самоубийство, инші були нещасні пригоди або нагла смерть.

— **Велике обманьство.** В тих днях утік із Станиславова посередник в зиченю гроший, якийсь Крумгольц, натягнувши місцевих капіталїстів на яких 300.000 корон! Свої шахрайскі операциї переводив дуже просто. Підсував векслї з підробленими підписами тамошних купців і так вициганював гроші. Найбільшу втрату потерпів оден банк і контора виміни, бо сума витуманених Крумгольцом від сеї фірми гроший виносить поверх 200 тисяч корон. Крумгольц утік минувшого четверга, підчас коли в суботу 28 м. м. его жінка заплатила вексель на 12 тисяч корон.

— **Самоубийство в театрі.** З Петербурга доносять, що в Миколаївскім театрі підчас представленя якийсь молодий чоловік скочив з ґалериї на дїл і убив ся на місци. Як здогадують ся, той чоловік мав бути арештованим, отже сховав ся до театру, але жандармерия обступила всї входи, щоби его зловити. З розпуки переслїдуваний сповнив самоубийство.

— **Причина малого росту Японців.** Японьский мікадо попав на ориґінальну думку найти средства побільшеня росту Японців яким-небудь штучним способом. Установлена по тій причині окремо комісия з лїкарів, військових, педаґоґів і т. п. мала передовсїм вияснити причини малого росту Японців. Комісия прийшла до заключеня, що одна з головних причин низькорослости Японців — то звичай сидїти карачки, підобгавши під себе ноги. Проводячи від дитиньства богато часу в тій неприродній позї, Японцї немов спиняють правильний розвиток і ріст долїшної части туловища а особливо правильний нормальний ріст ніг. Замічено при тім, що в тих японьских школах і родинах, де дїтям не позволяють сидїти на земли з підобганими ногами, молодцї визначають ся все більше високим ростом. З тої причини комісия зажадала передовсїм усуненя законною дорогою стариного японьского звичаю що-до пози сидячих. Дальші свої проекти комісия обіцює предстaвити до трех місяців.

— **По американьски.** Американьска „Свобода“ доносить: Оден фармер з Ворчестер оголосив в часописях, що хоче оженити ся. У відповідь на се оголошенє дістав сотки листів, в котрих многі вдовицї і дївчата зголосили ся готовими вийти за него замуж. Якже тепер вибирати, подумав фармер, і впав на такий помисл: оголосив в часописи, щоби всї ті, що хочуть за него вийти замуж, зібрали ся означеного дня і години в однім домі, а він прийде і вибере собі. І справдї зібрало ся велике число охочих до подружого стану, але фармер не вибрав ні одної, бо всї були погані як темна віч. Між ними було 9 муринок. — В Беноїт, Місс. злінчовано одного мурина. Невеличка товпа білих злінчувала незвісного близше мурина, позаяк він хотів знасилувати білу дївчину. Цїла справа відбула ся зовсїм спокійно. Мурина лише повішено, і зараз потім товпа розійшла ся. Богато муриньских родин зі страху опустило Беноїт і околицю. Минувшого року злїнчовано в Міссісіпі 17 людий, самих муринів. Початок зроблено в Сельмі, де мурин з жінкою замордував одного білого в цїли рабунку. Їх обох спалено на кострі. Инших розлючена товпа вішала, а відтак стріляла з револьверів до висячих трупів. В однім случаю, 17 лїтна скривджена дївчина сама повісила злочинця.

— **Учений пляґіятором.** З Мінстеру [Вестфалїя] доносять: Професор фільософії д р Адікес в Мінстері [тепер в Тібінґен) обжалував свого товариша по факультетї, проф. Капеса о пляґіят, закидуючи єму публично, що в своїх книжках виписав цїлі уступи із звісних підручників фільософії [Іберверґ], не подавши жерела. Наслїдком того обжалованя справою заняв ся дисциплїнарний трибунал для „нечесних урядників“. Рішенє випало для д ра Капеса дуже некорисно, бо усунено его з катедри.

— **Дрібні вісти.** Александер Ґрав-Вандмаєр, автор друкованої в „Дїлї“ довшої новелї „Порядні дївчата“, урядник при львівскій почтї, покликаний до службн при австрийскім конзуляті у Варшаві. — Львівский суд признав братів Гофманів, властителів готелю Жоржа, марнотравниками і іменував куратором для них директора почт п. Сефeровича. — Міский фізикат остерігає перед особистими зносинами з якимсь Мавром Нашлем, що прибув до Львова з Відня, де мешкав в домі, в котрім зайшов случай віспи. — В податковім урядї в Зіляк на Угорщинї украдено 72.000 К готівкою цінних паперів за пів мілїона.

— **З Львівского Бояна.** З огляду на те, що вже в другій половині лютого має відбути ся Боянський концерт „етноґрафічний“ (на котрім між иньшими річами мають бути відсьпівані клясичні, але дуже трудні „Колядки і щедрівки“ М. Лисенка), а десь в марті припадає концерт в роковини смерти Т. Шевченка, — прошу і взиваю отсим всїх дїйсних членів Бояна, іменно мужчин, щоби являли ся на пробах як найточнїйше і в як найбільшім компдетї. Сего ґреціть вимагає обовязок супроти товариства і супроти доброго імени руского сьпіву! Проби відбувають ся, як звичайно, що вівтірка і що пятницї від год. 7½—9½ вечером при улици Вірменьскій ч. 2. І. поверх. — *Д-р Іван Копач*, діріґент.

— **З Драм. тов а ім. Івана Котляревского.** Завдяки надзвичайній байдужности членів не могли відбути ся звичайні загальні збори задля браку комплету, мимо сього, що виділ скликував збори два рази, а другий раз запросив кождого члена осібною карткою. Виділ находить ся тепер в дуже не милім положеню, бо мусить отсим скликувати третїй раз загальні збори, які відбудуть ся сим разом в недїлю, дня 5-го с. м. о 4-ій год. по пол. в комнатах „Руской Бесїди“, Ринок ч. 10 з тим самим порядком. Виділ має надію, що може сим разом дадуть ся наклонити Вп. члени сього товариства до сповненя свого обовязку і в як найбільшім числї возьмуть участь в загальних зборах та виратують виділ з того не милого положеня. Зазначити ще треба, що на дневнім порядку є іменованє почесних членів, а ся одна точка повинна як найбільше учасників стягнути. — За виділ *Іл. Огоновский* голова, *Іван Боднар* секретар.

— **Від комітету балю Громади.** Вечерницї наші, які відбудуть ся вівторок дня 7 с. м. в сали „Народного Дому“, заповідають ся дуже гарно. До послїдної хвилї звертаєсь богато гостий по запросини, так, що комітет по вичерпаню тих-же розсилає тепер письменні запросини. Провід танців обняли звісні уже загально із своєї умілости аранжери п. п. Іл. Чапельский, З. Шухевич і М. Волошин, які уложили спільно прекрасні фіґури. Вчера були ми на пробі орхестри 80 п. п., та мали нагоду почути прекрасні нові танцї, які п. капельник Фрідрік приготовив специяльно на наші вечерницї. На наш зазив з'їхались до Львова усї наші товариші, що до тепер пробували на провінциї, так що петрушка на вечерку єсть виключена. Початок о год. 9 вечером. Вступ від особи 4 К, для родини з 4 осіб 15 К, ґалерия 2 К. Крісла на ґалериї призначені лиш для пань. Комітет звертаєсь сею дорогою до своїх товаришів, щоб на вечерок явились в лентах товариства. — *Комітет.*

— **Для Львовян.** Виділ читальнї „Просьвіти“ на городецкім передмістю подає сим до прилюдної відомости, що сходини в читальни, котра містить ся в заведеню капітульнім при площи св. Юра ч. 5 [вхід від улиці Петра Скарги] зачались уже від минувшої недїлї. Читальня отверта щоденно від години 5·30 до 9 вечером, а в недїлї рано від години 12 до 1 а попол. від 5 до 9. В означених годинах буде все оден з виділових в читальни, так що кождий хто хотів би вписати ся в члени, буде мати щоденно до того нагоду і тому можна надїятись, що небавом не буде на городецкім передмістю ані одного Русина, котрий не був би членом читальнї. Виділ осьмілаєсь також просити о запоможенє читальнї прочитаними книжочками. — *Виділ.*

Урядові вісти:

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць держ. у Львові** оповіщує: Після оголошеня заміщеного в „Wiener Zeitung“ роздасть ся в дорозї офертовій роботи підторові, шутрованє, роботи надторові, опарканенє і уставленє знаків граничних для зелїзниці Віпактальскої поміж ст. Петер і Првачіна.

Дотичві оферти можна вносити найдальше до 12 години в полудни дня 9 лютого 1905 до ц. к. дирекциї будови зелїзниць у Відни VI Gumpendorferstrasse 10.

Услівя виконаня тих робіт можна переглянути в бюрі згаданої ц. к. Дирекциї будови, або в ц. к. управі будови в Триєстї, Piazza nuova Nr. 2.

— **З почти.** З днем 1 лютого с. р. відкрита зістане в Пархачу [сокальского повіта) при ісгнуючім тамже ц. к. урядї почтовім стация телеґрафу з обмеженою службою денною.

З днем 1 лютого 1905 запроваджує ся при ц. к. урядї почтовім в Неполомицях тиждневу шестиразову службу листового, сільского для місцевостий: Гребля, Руска, Воля баторска, Нікомовичі, Замогиле, Тарнівка, Кемпа, Козлиця і Яз.

Померли:

— **Дмитро Ортиньский**, парох в Гордині коло Самбора, упокоїв ся дня 28 січня в 80 році житя а 50 сьвященьства. В. є. п.!

— **Д-р Іван Должицкий**, адвокат в Станиславові, упокоїв ся дня 24 січня с. р. В. є. п.!

— **Сабіна Гвоздецка**, народна учителька в Липици долїшній, померла дня 30 січня с. р. по короткій і тяжкій недузї в 27 році житя в домі брата свого лїкаря. Покійниця відзначалась високо-патріотичними чувствами і лишила загальний жаль серед місцевого населеня. В. ї. п.!

Малий фейлетон.

Послїдні звуки.

Переспів за Болеславом Лесьм.

I. Чи Ти прийдеш тодї до мене,
Як в моїм житю, вечоріти буде,
Як стигнути серце буде в моїй груди
І око вже стане склянне і студене..
Скажи, чи ти прийдеш, ще тодї до мене?

II. І чи поглянеш, тодї в мої очи,
Так, як не раз ти у них глядїв,
Ти лиш оден так дивитись умів,
Що й день робив ся менї із ночи!
Чи ти поглянеш тодї в мої очи?

III. І чи почнеш тодї менї казати,
Про що не раз говорив менї,
О Неньцї-Вкраїнї, о сьвятії любві...
Тодї, як ночну я уже застигати,
І чи почнеш менї тодї казати?

IV. І чи слова твої сердечні
Будуть ще тодї для мене,
Що то будили серденько струджене
Так мельодійні і конечні...
Слова для мене все сердечні!

V. А там, і ніч прийде холодна,
Бурлива, лиш вітер завиє,
А моє око повіки вкриє,
А піднестись в вік негодне
Прийде ніч темна, і холодна.

VI. Та нас она не налякає,
Я буду мертва вже лежати,
Ти думков зі мною будеш розмовляти
І страх тебе хай не здіймає,
Нас ніч пянка не злякає!

VII. В розгуканих потоків шумі
І в реві бурі шукай ти голосу мого.
Слухай! я скажу много, много,
І у розпуці, серця сумі,
Бо я потону в природи шумі.

VIII. Нїщо, що є, не пропадає,
Значить ся, і я не загину.
І духом, духом до тебе злину,
Бо дух неволї мій не знає,
Нїщо, що є, не пропадає.

IX. Прийде пора, прийде година.
І скажу ясно Тобі, сьміло,
Що серце моє Тебе любило
Як рідну Неньку любить дитина
Прийде пора, прийде година.

X. З тих мрій, коли вони лиш щирі,
Не лиш слова, а й дїло стане.
Бо серце любить Ти не настане,
Хотяй у гробі, вичім мірі,
Ті мрії будуть, коб лишень щирі.

XI. З любви, що палить ми душу,
І що цїле житє палила,
І я ї плекала, пестила,
Бо я любити Тебе мушу,
Ах, та любов, спалила душу.

XII. А може, та любов засяне.
Як сонце красне, в теплу днину,
На вік між нами, не на годину,
Єї солодоч будем спивати,
Немов пахучі цьвіти збирати.

XIII. А може ясною зьвіздою
Не лише нам буде всюди,
Може ї приймуть инчі люди,
Усї-б любились, як ми з Тобою,
І всї-б дивились за зьвіздою.

XIV. Всьо бути може, може буде,
Що Ти полюбиш мене мертвую,
А як за Тебе житє жертвую,
Тодї ударить серце в груди,
Всьо бути може, може буде.

XV. Чи Ти прийдеш тодї до мене,
Як в моїм житю вечоріти буде,
Як стигнути серце буде в моїй груди,
І око стане скляве і студене,
Скажи, чи ти прийдеш ще тодї до мене?

7. VIII. 1904.

Ірма Останїєва.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць лютий. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостїй щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

Календар: Завтра гр.-кат.: Максима, Кат. рим кат.: Власія. Позавтра гр.-кат.: Тимотея Ап., рим.-кат.: Вероніки.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Салі тов. „Гвязда“ ул. Францішканьска) в четвер дня 2 лютого „Хата за селом“ драма зі сьпівами і танцями в 5 д. за Крашевским. — в суботу дня 4 лютого „Пташник з Тиролю“ оперета в 3 д. Целера. — в недїлю дня 5 лютого „[illegible]“ [illegible] зі сьпівами в 3 д. І. Гушалевича. — [illegible] дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок“ комедия Г. Кляйста в переробцї д ра Франка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отверта що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ в вівторок, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска [illegible] наслїдком переносин. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. [illegible] від 8—10. — Музей Любомирских [illegible] [illegible] від год. 10—1. — Музей Оссолїньских [illegible] від 9—1, [illegible] від 3—5.

Хто знав би, де перебуває Євген Лефкан, бувший ученик львівскої а відтак золочівскої гімназиї, зволить ласкаво донести на понизшу адресу: Rev. Vasyl Hryvnak 108 Wilbur Ave. Syracuse, N. Y. Nord America.

— **В місяци сїчни зложили жертви на бурсу руского Товариства педаґоґічного оті Вп. добродії: [в коронах].** О. Курманович коляду від парохіян Заястова 10, о. Кароль Бардин з Ланів 5, о. Алексій Гапас з Печеніг коляду від парохіян 12, н. сов. Шипайлові Львова плащ, сподні і шапку студентску, о. Іван Винницкий від парохіян з Залесець, Мирани і Бородчиць 55, громада Глиняни 100, Вп. Михайло Мох з Ременова 5. Всім Добродіям складає щиру подяку і просить на будуче не забувати на нашу молодїж — *Комітет Бурси руского товариства педаґоґічного.*

— Купуйте лише паперці і тутки „Зоря“ оподатковані на Народний фонд. Замовляти у фірми Ельстера і Спки у Львові, в Народній канцеляриї

— **Асекциї або бюрового занятя** пошукує бувший кандидат теольоґії. Адреса: Львів, poste restante Д. В. 1—3

рускім Банку звязковім в Станиславові 30·83, в рускій Касї міщаньскій в Станиславові 8·71 — разом 493 К 10 сот. Фонд будови „Сокільні“ в Станиславові виносить з днем 14 січня с. р. 2809 К 64 сот. Старшина „Сокола“ дякує ласкавим жертводавцям і просить уклінно о дальшу підмогу і о як найчисленнійші жертви на будову нашої „Сокільні“. Ласкаві жертви просимо посилати на адресу касиера комітету будови: о. ґов. Івана Порайка, Станиславів ул. Шевченка ч. 2. — Гаразд! *Старшина „Сокола“.*

„Краєвий Союз кредитовий“

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників . . аркуш по 10 с.
2. Замкненя місячні 2 штуки „ 5 „
3. Інвентар довжників . . „ „ 5 „
4. „ вкладників . . „ „ 5 „
5. „ уділів . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . „ „ 10 „
7. „ ліквідацийна . . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих . „ „ 10 „
9. „ уділів членьских . „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . „ „ 10 „
11. Зголошеня о позичку . „ „ 2 „
12. Виказ умореня позички . „ „ 2 „
13. Асиґнати касові . . „ „ 1 „
14. Заява приступленя, штука „ 1 „

Друки для кас системи Райфайзена:

15. Подане до кр. Дирекциї скарбу по 4 с.
16. Подане до пов. Дирекциї скарбу „ 4 „
17. Деклярациї приступл., 1 штука „ 1 „
18. Скрипт довжний А) з порукою „ 2 „
19. „ „ Б) з інтабуляц. „ 2 „
20. „ „ В) кор. речинц. „ 1 „
21. Асиґнати до побраня, аркуш „ 3 „
22. „ „ виплати „ „ 3 „
23. Книжочка уділова . . . „ 3 „
24. „ вкладкова . . . „ 3 „
25. Взірцевий статут . . . „ 30 „
26. Книга позичок . аркуш „ 3 „
27. Переписний Листок:
 Упімнене до заплати . . „ 1 „
 Візване до заплати . . . „ 1 „

Друки для Спілок господарских і заробкових і кредитових:

28. Статут „Руского Народного Дому“ . . . . 1 штука 10 с.
29. Подане о зареєстроване в судовім реєстрі . . 1 „ 4 „
30. Подане до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільнене друків діловодства від стемпля 1 „ 4 „
31. Подане з повідомленем о заснованю спілки до власти податкової . . . 1 „ 4 „
32. Заяви приступленя в члени 1 „ 1 „
33. Замкненя річні і біланс для всяких товариств . . 1 „ 10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 І. поверх.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4½ „ Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки польні** по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4 85

Цїна збіжа і других продуктів.

Львів 1 лютого. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 8·85 а на термін 8·50 до 8·75, *Жито* старе 6·70 до 6·80 а на термін 6·60 до 6·75, *овес* оброчний старий 7·— до 7·30 а на термін 6·60 до 6·75, *ячмінь* пастівний 6·60 до 6·80, а броварний 7·10 до 7·50, *ріпак* 10·60 до 11·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·75 а до вареня 8·50 до 10·50 *вика* 7·25 до 7·75, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·75 до 7·25, *гречка* 7·50 до 7·75, *кукуруза* готова 8·50 до 8·75 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 220·—, *конюшина* червона 65·— до 85·—, біла 50·— до 62·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 33·25 до 33·75.

Курс Львівский

з дня 2 н. ст. лютого 1905.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (ІІ. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (ІІ. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 20	117 80

Кандидат адвокатский

шукає місця. Відомість: о. Чировский, Корсів п. Лешнів.
83 3—3

Парохія Ждиня

деканату біцкого єсть до заміни за парохію на долах або на підгірію. 83 3—3

Панї або панночка

християнка, що вміє добре по руски, польски і нїмецки в слові і письмі та знає нїмецку стеноґрафію, буде сейчас принята в добрім бюрі у Львові. Докладні оферти, зладжені по нїмецки з поданем домаганої платнї, надсилати під шифрою: „Постійна посада Л. К. М. 1905“ до Адміністрациї „Дїла“.
95 1—1

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисл! 86 29—30

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 11—60

Дістати можна всюди

Шестий рік істнованя.

Одинока руско україньска сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґжовский.

„Комар“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і лїтературного житя. **„Комар“** не є офіціяльним орґаном ніякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелїгентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.

Передплачуйте „Комара“.

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперцїв як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Позір!

„Сокільский Базар“ перша україньска торговля в краю заосмотрена в великій вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар“ має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар“ продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні україньскі листки.

„Сокільский Базар“ продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар“ приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар“ приймає замовленя з провінциї і полагоджає відворотною почтою.

Родимцї ідїть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти“.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·46*, 9·50*.
„ Тернополя 3·25*.
„ „ на Підзамче 8·04*.
„ Рави рускої 6·42.
„ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Белзця 5·08.
„ Стрия 10·02, 4·05.
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·25.

Поїзди льокальні:

з Брюхович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·08 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан 2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча 6·48, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 3·40.
„ Тернополя 10·35.
„ „ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Белзця 10·50.
„ Стрия 9·05 10·05*.
„ Ряшева 8·30.
„ Коломиї 5·35.
„ Рави рускої 7·08*, 11·10* [тільки що недїлї].
„ Перемишля до 10/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брюхович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8 5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети вольного нашого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 25

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 8—40

Рахунок білянсу кред. товариства „Самопоміч“ в Золочеві за 1904 р.

Пасива: З рахунку уділів 12.057·50, резерв. фонду: 2410·72, вкладок до обороту: 53.024·57, відсотків на добр. 331·91, зисків і страт: 1087·71, позичок затягн.: 9990·— спец. резерва 108·74.

Актива: відсотків надплач.: 134·45, скриптів і векслїв 76.986·40, льокаций 679·94, інвентар 553·52, коштів спору 44·27 готовими 612·57.

Дирекция: *Іван Саноцкий, Д-р Ів. Дрогомирецкий, Ярослав Вербицкий.* 98 2—3

Оголошене.

Надзираюча Рада кредитового товариства „САМОПОМІЧ“ в Золочеві, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, запрошує членів сего товариства, управнених згідно з §. 50 статутів на **загальні збори**, котрі відбудуть ся в льокали товариства дня 23 лютого 1905 о 2 год. пополудни.

ДНЕВНИЙ ПОРЯДОК:

1. Провірка протоколу попередних загальних зборів.
2. Звіт управляючої ради і дирекциї з білянсу за 1904 р.
3. Вибір двох членів дирекциї ради на місце уступаючих згідно з §. 37 статута о. К. Дудиковича і п. Івана Ворсукевича.
4. Розділ зисків.
5. Внесеня членів.

Золочів 28 січня 1905.

Льонгин Рожанковский предсїдатель. *Теофиль Петровский* за секретаря.

Александер Чемериньский член ради. 98 2—3

Охоронна марка: **ЯКОР.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптеках.

При закупнї того улюбленого домового средства треба уважати на оріґінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, з аптеки Ріхтера, бо тодї лише дістане ся оріґінальний вибір. 772 10—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Пошукую на село ґі ½ навчального приватиста до кінця шкільного року, щоби приготовив хлопця до іспиту з І. кляси ґімназияльної. Удержане господарске, вагорода після листовної умови. Адреса: Яцхів Колодієв п. Войнилів.
102 1—6

Оповістка.

Заходом академ. тов. **„Січ“** в Чернівцях (перед тим **„Молода Україна“**), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пятя дїях, переклав В. Сімович. Цїна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сїльска Учителька“, оповідане, переклав А. Крушельницкий. Цїна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.
4. Теодот Галіп: „Думки та пісні“, поезиї. Цїна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце“, оповіданя. Цїна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщани“, сцена в домі Бессемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднїм словом. Цїна 1 кор.

Виданя 1—2 і 7 можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

І. нагорода на конкурсї (Perficioramento) Медаль срібний в краківскої Академії штук красних в Римі.

І. нагорода медаль срібний з париской Академиї штук красних в Римі.

Ар. КУЗНЕВИЧ

артист-різьбар.

Виконує портрети, бюсти, медаліони, фіґури, (статуї) алеґоричні, мітольоґічні і релеґійні ріжної величини і всякого рода до сальонів, також вівтарі, таблиці і памяткові фіґури в марморі, камени і в дереві до церкви. Будує памятники і статуї на площі і кладовища.

Робітня ул. Пекарска ч. 83. передтим б. п. Марковский. 103

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цїлий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лиш за попереднim застереженем. — Рекламациї неспечатанї вільнї від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Торговельний договор з Німеччиною.

Торговельний договір нашої держави з Німеччиною, що до котрого заходила серіозна небезпека, що до єго заключеня не прийде, зістав остаточно сфіналїзований і перед кількома днями підписаний репрезентантами обох сторін у Берлинї. Договір сей прийде небавом під обради парляментів обох частин монархії в цїли єго затвердженя так, як сего виразно вимагає конституция обох половин державы, а що він по єго ратифікованю буде обовязувати, відповідно до умови, аж до року 1918, та що буде впливати на положене нашого рільництва, проте належить наш загал познакомити з важнїйшими постановами сего трактату, о скілько сї постанови дійшли уже до публичного відома.

Точка тяжости в торговельних зносинах Австро-Угорщини з Німеччиною полягає головно у торговлї продуктами рільничими. Австро-Угорщина, держава до нинїшного дня ще переважно рільничого характеру, а коли австро-угорский промисл за слабий, щоби міг стати в Німеччинї до успішної конкуренциї з місцевим німецким, і тому торгу для промисловиx продуктів — о скілько їх не запотребовують наскрізь рільничі краї Австро-Угорщини — шукає наша держава на Балканї, тож головним предметом австро-угорского вивозу до Німеччини остають продукти рільництва. Однак і в Німеччинї рільництво, мимо незвичайного розвитку промислу у послїднім чверть столїтю, не уступило ще на стілько на задний плян в нацїональнім господарстві Німеччини, а особливо Прус, аби німецке правительство не потребувало числити ся з єго інтересами та відповідно до них реґулювати свою торговельну політику супротив заграницї. Противно, завдяки полїтичному впливови двох консервативних сторонниць Німеччини, рекрутуючах ся з рільничих округів, а іменно завдяки впливам пруских юнкрів-аґраристів та полуднево-німецких, католицких центровцїв, німецке правительство перехилило ся в своїх заходах очевидно на сторону охорони інтересів юнкерскої та т. зв. „ґроссбаверскої“ посілости земельної, котрим то двом рільничим верствам залежить очевидно на тім, щоби могли свої рільничі продукти збувати на торгах німецких промислових центрів та міст по можливо найвисших цїнах. Се-ж вимагає спиненя конкуренциї імпорту рільничих продуктів з двох сусїдних держав: Австро-Угорщини і Росиї, що і мала доконати нова цлова тарифа, ухвалена мимо великої опозициї німецкого пролетарияту та міщаньства в німецкім парляментї минувшого року.

Цлова тарифа німецка на рільничі продукти заграничні в сути річи могла звернути ся властиво не так против Росиї, як против Австро-Угорщини. Рільничий експорт до Німеччини з Росиї єсть лише частию сегож експорту в прирівнаню до того, що Росия експортує до прочої західної Европи і Америки в сирівцях та загалом рільничих виторах. Тому і утрудненє експорту до Німеччини не було ще знищенєм російского вивозу рільничого взагалї. А до того Росия, бодай для деяких важних галузий промислу (як рільничі махіни, меблї і т. д.), єсть для Німеччини головним торгом збуту і на високі цла Німеччини супротив російских рільничих продуктів могла Росия відповісти таким же самим на вироби німецкого промислу. В виду того Німеччина не могла нової цлової тарифи примінити в усій єї строгости до Росиї, але була спонукана до значних уступок так, що трактат між сими двома державами заключено без більших перепон.

За се уся небезпека нової тарифи звертала ся тепер против рільництва Австро-Угорщини, з якою Німеччина не потребувала уже так числити ся, як з Росиєю, з огляду на свій промисл, для якого Австро-Угорщина є лише другорядним торгом. І ту лежала причина, що так довгий час не могло прийти до порозуміня між обома сторонами. Тепер однак трактат підписаний уже, хоч правда з значними втратами по сторонї рільництва нашої монархії. Вправдї цла на рільничі продукти Австро-Угорщини значно низші в заключенім трактатї від первісних інтенций і жадань Німеччини, все таки чимало висші від тарифи, що обовязувала до сего часу.

Ось-так що-до збіжа підвисшено цла від 100 кл.: пшеницї з марок 3·50 на 5·50, жита з марок 3·50 на 5, ячменю з 2 м. на 4, вівса з 2·80 м. на 5. Ще більше некорисно представляє ся, особливо для Галичини, зміна в цлах від дерева. Вправдї в новім трактатї наступила знижка оплати цлової так від дерева круглого, як від тертого [від першого з 20 м. на 12, від другого з 80 м. на 72]. Однак за се вельми некорисно змінило ся відношенє поміж цлом від одного а другого рода дерева, котре — як виходить з відношеня 1 : 4 [20 : 80] змінило ся на відношенє 1 : 6 [12 : 72] — значить, оплату за нетерте дерево знижено непропорціонально до плати за терте. Наслїдок того може бути такий, що і ті тартаки, які є в Галичинї, можуть упасти, коли Німцям дешевше вийде кругле дерево за малою оплатою везти до Німеччини і там доперва єго терти у власних тартаках. А се одно, не лише що побільшати може експорт дерева з Галичини і еще більшу дорожню єго в краю, але і відібрати заробок місцевому населеню. Чи так справдї поділає отся некорисна пропорция цел, час покаже.

Що важне рівнож для Галичини, а особливо для підгірских єї сторін, то подорожінє цла від товару та від безрог [се послїдне має вагу для цїлого краю]. Замість дотепе рішного цла від штуки вводить нова тарифа цло від ваги, а іменно від 100 кл. живої ваги вола 8 марок, а від безрог 5 марок. В порівнаню з дотеперішним цлом від штуки [25½ м. від вола, 5 марок від безроги] єсть се величезна підвишка, котра на одну штуку вынесе пересїчно від вола 30½ м. [разом 56]. Важна для тих околиць, де управляють хміль, буде важне ще і те, що цло від хмелю підвисшено від 100 кл. о 6 м. [з 14 на 20 м.].

Загалом отже новий трактат справляє австрийске рільництво в досить тяжке положенє. Відібєсь він по части і на наших селянах, о скілько вони в меншій части виступають як продуценти збіжа, а особливо як продуценти товару і безрог.

З гостини у »других«.

„Общество русскихъ студентовъ „Другъ“ во Львовѣ“ справляло дня 30 і 31 січня с. р. своє „Юбилейное торжество десятилѣтія“. Іменно в понедїлок дня 30 січня відбув ся „Торжественный инавгураціонный вечеръ“ тобто концерт з промовами, декламациею, сьпівами і комерсом, а у вівторок 31 січня „Вечеръ съ танцами“ тобто баль.

Глядаючи за живою силою Галицкої Руси і цікавлячи ся вже довший час питанєм, де вона саме дїває ся, вистарав я умисно й собі запрошенє на оте „торжество“. І був я і на однім і на другім як уважний і вдячний гість.

І баль — от як баль. В сьвяточно пристроєній сали уввивали ся вигідно пари, бо до кадриля стануло їх мало що понад 70. (На кождий случай 80 не було. А на вчорашнім балю „Русскихъ Дамъ“ і тілько, кажуть, не явило ся). Атмосфера була сердечна, як звичайно на руских балях, де сходять ся майже самі добре знакомі, щоб не сказати „фамілїянти“. Впрочім баль, як менї видало ся, нїчим не ріжнив ся від балїв „народовецких“, тим більше, що бачив я там досить осіб знаних менї якраз з балїв наших.

За те „инавгураціонный вечеръ“ показав менї богато дечого нового і несподїваного. І головно з тим хочу я й подїлити ся з пов. читачами „Дїла“.

Програма концерту складала ся з дванайцяти точок, між котрими крім промови голови товариства і відчиту про розвій „Друга“ була ще декламация з Некрасова „У параднаго подъѣзда“ (читай: у параднаго пад'єзда) два соля (тенорове: Климовскій „Хуторокъ“ і баритонове: Глинка „Пѣвуня птичка“) і чотири мужескі хори: Главачъ „Завзвучали наши хоры“, Цѣрохъ „Послѣдній часъ разлуки“, Чайковскій „Безъ поры да безъ времени“ і Отто „На погиднимъ тыхимъ неби“ (значить по руски, але друковане официяльною російскою правописею, обовязковою для українських видань у Росиї). Решта точок — то: Мартенъ „Reverie“, Зарицкій „Concert-Potpourri“ на цитрі, і Бетховенъ (sic!) „Соната 49“. Я умисно подаю проґраму концерту вповнї, бо вже з неї вид-

Новорічна почта.

Живу в глухім закутку в горах, де сьвіт забитий дошками, куди іскра електрична дротом не долїтає. Тут Порт Артур 10 день пізнїйше піддав ся, Кербер 10 день пізнїйше провалив ся, сойм угорский давно уже був розігнаний а тут опозиция все еще ломила столи, пульти, била ся та полїнами робила лад в соймі! Але се ще невеликий „анахронїзм“! Мій попередник, старенький парохіяльний о. Атаназий 7 місяців згадував еще при богослуженю кир Спірідіона, хоч вже на владичім престолї розсїв ся був кир Иосиф! Можеш собі проте уявити читателю, що за значінє в тім глухім закутку має почта, яку раз в тиждень привозить Гуцул на кони, коли на дворі нормальна авра!

З великою нетерпячкою виглядав я в навечеріє Нового року післанця, що мав доставити цїлотижневу почту. Раз на раз визирав я через вікно, чи не видко Гуцула на верху, нетерпеливив ся, що стало ся з Порт-Артурцями, як Япанцї їх повитали і здоровили з Різдвом! Чоловік, хоч старий а якийсь зденервований тою війною! Сам не знає, чию сторону тримати, чи сторону Европи против жовтої небезпеки, чи сторону людства і Япанцїв против царату і кнута!

Для убитя часу засїв я при бюрку урядувати.. аж тут вбігає служниця, щоб приподобати ся менї, і кликнула: „вже є почта!“ Нїм я позамикав, посклaдав метрики, вже моя старенька вносить бесаги, кладе на стіл і робить на них операцию. Боже ласкавий! що то за всякого добра посипалось з них: часописий, цїнників, листів, переписних листків! Між числами „Дїла“ замішав ся Руслан „на показ“, між числами Свободи врало ся „Руское Слово“ „на оказъ“, — Комар летїв за Епархіяльним Вістником, Вістник лїтературний тягарем своїм придавив Місіонара і Посланника — випали враз Економіст і Господар, висунув ся Поступ і Нива, Ruthenische Revue і Katholisches Volksblatt, перший раз запрезентовалась Вольне Слово і Руска Хата. А мало не кожда часопись бременна як не чеком, то переказом! Ризница, Стахевич, якби змовились прагада и ся на Новий рік цїнниками! Мизаиі з Триєсту поручає своє Blattwein, Кучера — австрийске, Geza Benes угорске! Огородники Бальзен, Кламович заповідають нам весну 1905.

Відсунувши на бік часописи, стали ми сортувати опечатанї і відкриті письма.

„Ось лист від Славка!“ промовила жена і подала. Старший син однорічняк пише: „Желаючи Вам дорогі Родичі Нового року, мушу висказатись отверто про мою ситуацию. Хоч я відмовляю собі всего, хоч обмежаю ся на найконечнїйші конечности, то таки не могу привести до рівноваги мої фінанси і зробив довг на яких 50 К, о які прошу відворотною почтою. Рівнож прошу мою місячну ґажу з 60 К піднести на 80 К, бо я абсолютно инакше істновати не могу“......

„Ось тут лист від Іванка!“ Молодший син, ученик ґімназиї коломийскої доносить: „Будучи на сьвятах, добре казав я Найд. Родичам, що річи мої в лихім станї, та що не видержать до того часу, як Татко будуть переїздити в Станиславів на реколекциї! Черевик мій при першім наложеню лижви тріс а підошва відкололасъ так, що я мусїв зазичитись у товариша і тепер з єго ласки ходжу по сьвітї. Плащ, хоч Мамця дома єго пошили, на ново попоров ся, „драгон“ відлетїв і лїкоть оден вилїз... Вчера зістав я публично на улици скомпромітований! Якісь колеґи z pod jednego dachu, поступаючи за мною, посьмiхались з оплаканого стану мого плаща, а оден з них крикнув! „Vivat! Niech żyje proletaryat!“ В виду того обсолютно до тижня потребую плаща і черевиків!“

— Чуєш стара, як нашї сини пишуть абсолютно і резолютно?

— Іванко, як Іванко — але Славко повинен мати більше поміркованя — зітхнула жена і відсунула менї маленький подовгастий листок „від Дзюнечки небоги“.

Донька наше: „Мій курс бухгальтерийний на укінченю. Інструктор хвалить мене, що я вельми способна і пишу певна. Наколи мала би я позістати у Львові на весь час карнавалу, то після твердженя тїтки треба буде менї на суконьки, намітку і другі дрібниці яких 100 кор. Я думаю, що се не буде гріш страчений, бо ті суконьки придадуть ся менї на все моє дївоцтво. З Новим роком желаю найдорожшим Таткови і Мамочцї всього блага а найбільше кріпкого здоровля, щоби для нас сто лїт жили а нїколи нїчим не журились“...

— „Так, так, щоби сто лїт жили а нїчим ся не журили!“ повторив я мимохіть. — А не могла би Ольга провести мясницї в Коломиї? чи то конче у Львові?“...

— Ей, дай спокій старий! Дзюнечка небога, добра дитина! Не треба її жалувати на се, най ся покаже раз а гаразд між людьми! Може єї там доля паде! Що Львів то не Коломия!

З черги розпечатав я письмо з уряду деканального: „Взывается Вашую Всечестность, дабы сейчасъ безпроволочно надослали туть же 12 К на пропитаніе и издержки реколекційніи“...

— Або ти мусиш їхати?! А як не поїхав би?

— Не мож старенька, бо владика в своїх відозвах і розпорядженях пише рівнож „абсолютно і резолютно:“ „священник не може під суспензою!“, „священник не сміє!“, „священник не повинен встидати ся приклякнути!“...

— Та як же ти на старі лїта дїбеш ся, проїдеш 9 миль до зелїзницї у таку лють, такими заметями!!! Не лїпше вже, щоб ті реколекциї відбулись в Коломиї або Косові?!

— Певно, що Коломия була би вигіднїйшою для Покутя а Бучач для Поділя, але то видиш, серденько, владика пише, що хоче „зближити ся до нас“, тому комендерує всю діецезию трема оплдами „до себе“, до Станиславова. А за мене не жури ся... Владика уладить певно малий інфірмар для старих, кашлявих...

— Я таки кажу, що реколекциї хиба для молодих, а не для старих, — обстгавала при своїм стара.

— Щож діяти?! Нові часи настали; пригадують нам „штубу“! А поки що наступить, нам треба як найскорше спровадити з місточка Янкля, щоби пошив менї шубу, бо ковнїр облїз, а я не хотїв би, щоб за мною в Станиславові кликнув хто, як за попом в Коломиї.

Посоловіла моя жена а я став перегладати отверті письма. Три відозви від товариств педаґоґічних майже рівнозвучні: „Молодїж — наша будучність! Провінция повинна нас зрозуміти і памятати з нагоди Різдва! Bis dat, qui cito dat!“ Дві відозви урядів парохіяльних містять в собі майже те саме: „Мы здѣсь на рубежахъ Русп пропадаемъ и тонемъ въ мазурскомъ морю! Насъ ждетъ судьба Тучапъ, якъ только Русь и общество не пріидетъ въ помощь! Не посылаемъ особенныхъ прошаковъ а колетаемъ до сердецъ. Bis dat, qui cito dat!“ Стан. Сокіл надіслав також свою відозву: „Задумуєм заснувати власне гнїздо, побудувати власну ха-

Ревматизм, нервоболї, гостець, біль зубів, біль голови, усуває зовсім і швидко клінічно випробоване средство п. з.

ICHTY-MENTHOL.

(правно застережений.)

Цїна флашки 1 К. Дістати можна всюди!

Головний висилковий склад: Хемічна лябораторія аптикаря СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА в Богородчанах [Почтою найменше 2 флашки.]

Заступництво і головний склад на Львів: аптика п. Симеона Гая, ц. і к. надворного доставцика.

731 3—3

ко, який вітер віяв на тім „ювилейнім торжестві“.

Що до виконаня проґрами — то я мимоволі пригадав собі осінний ювилейний концерт в честь М. Павлика. На сім виконували музикально-вокальну часть — у головнім — члени нашої „Академичної Громади“. І мушу признати, що хор „Друга“ значно ліпше презентував ся ніж тамті хори. Правда, і ту зрадила ся „Галицка Русь“, хоч і як еї міцно закривано: Концерт заповіджений на годину сему почав ся аж по осьмій, а деклямятор і ту не вмів своеї партиї (зовсім подібно як на ювилею М. Павлика). Та найцікавійшим з усего були: Лекция по историі „Друга“ і Рѣчь предсѣдателя Общества.

Оба бесідники дуже мило вражали мене своєю повною хоч нераз і наівною щиростию, яку видко було навіть у тім, що оба виголосили свої реферати від початку до кінця по великоруски. Правда, о скілько я про те можу судити, не вибаглива була та їх великорущина. Автор „Лекциі“ що хвиля затинав ся в читаню свого виробу і немилосерно калічив свою великорущину галицко-руским акцентом прим. пóка (місто: покá), намѣрываеть“ (місто: намѣрываеть) і т. д. А навіть голова товариства тов. Глушкевич, котрий, як видко було, вже далеко більше від свого товарища опанував тайни великорускої бесіди, всеж робив ще такі „шніцери“ як „падчѣркиваетъ“ (=подчѣркиваетъ, читай падчѣрківаеть, хоч part. praet. pass. падчѣркнутий = подчѣркнутий) і т. п. Додаю, що і всі пісні великорускі виконавці старали ся виголошувати по великоруски, зате „На погіднім тихім небі“ виголошено чисто по руски, як було написано, хиба що й ту котрийсь завзятий „твердий“ бас не міг ніяк перепустити через свое горло „погідним, тихім“ і старав ся перекричати всіх „по язически“: „погідном, тихом“.

Та ще більше чим у тій великорущині видко було нехибну щирість обох бесідників у змісті їх рефератів. Для мене вони чимсь вовсім новим і надзвичайно цікавим. І так з історії „Друга“ довідав ся я, що се товариство в першім році свого заснованя т. зн. перед десятьма роками мало лише 24 членів, а тепер має 124; що „Другъ“ вже довший час стоїть у напружених відносинах до своїх „старих“ тобто до т. зв. „русско-народной“ партиї; що „Другъ“ вже нераз і не два жадав, щоби та партия перестроїла ся „соотвѣтствующе духови времени“, но все надармо; що терез те в нутрі „Друга“ йде безнастанна борба між „поступовцями“ а „консерватистами“, яких піддержують „старі“, так що послідний виділ „ліберальний“ (15 лютого 1904) вибрано при великій і міцній опозициї „консервативних“; що однак повороту в зад не може бути, бо загальний з'їзд молодежи (роз. „твердої“) в осени 1902 виразно витичив собі ту нову дорогу, а витичив еї не ізза якоїсь хвилевої примхи чи забаганки, лиш під впливом широких і сумних досьвідів на широкім сьвіті підчас сецесиї рускої академічної молодежи з львівского університету: тоді всюда по инших університетах гляділи на „русскую“ молодіж з Галичини з погордою і презирством за еі ретроґрадність, бездійність і незнанє „русскаго литературнаго языка“ і т. д; Отже поворот у зад ніяк неможливий; alea iacta est! Я довідав ся дальше з тоі-ж історії, що „Другъ“ дуже запопадливо займає ся ширенем тих нових своїх кличів, передусім же науки великорускої мови (яко символа единьства Галицкої Руси з рештою Руси аж по Камчатку). Члени „Друга“ старають ся впливати і на молодіж ґімназияльну у тім дусї і їздять по читальнях та філіях Общества ім. Качковского в характері делеґатів „Друга“, очивидно з відповідними промовами, і самі пильно розчитують ся в найкрасших творах „рускої“ літератури. В одним послідним роцї закуплено до бібліотеки товариства щось за 400 корон книжок.

Що се не була пуста самохвальба, се можна було бачити вже із щирости голосу прелеґента. Та наглядний доказ на те дала програмова бесіда голови товариства тов. Глушкевича. Про напрям, характер і тон тої промови може сьвідчити мабуть найліпше та обставина, що підчас неї тай ізза неї вийшов демонстративно із салї консуль Пустошкин а враз із ним найповажнійші „старі“ як проф. університету о. Мишковский і инші. Головні гадки бесіди т. Глушкевича були: Нам кажуть часто, що ми раби. А прецінь се в естві річи неправда, бо основна ідея, якою споконвіку жие „русскій“ народ, се свободолюбність, се любов ближнього і любов правди, а протест проти усякого гнету та утиску. Тисячі народних казок, леґенд, псальмів і гимнів сьвідчать про се. А найкрасші сини „русскаго“ народу, як от Рилєев, Герцен, Достоевский, Чернишевский, Пушкін, Лермонтов, Толстой і инші терпіли тажкі переслідованя за ширенє тої ідеї. От і нинї — Горкому „угрожаетъ виселица“. А прецінь такий Толстой — то властиво лиш експонент самобитної рускої ідеї, се свого рода Месия. Се антитеза до западноевропейского материялізму. Духоборці із своїми протестами проти податків і проти військової служби ділом — мимо різок — наглядно показують, що коммуністичні ідеї западноевропейских мислителів чи, як їх називано, утовістів в дійсности можливі. І треба памятати, що народами правлять ідеї, а не громи пушок. То лиш темні духи реґрессу (назадництва) спинюють теперішне стремлінє „русскаго“ народу до волї і свободи. Але ідея „русскаго“ народу побідить, бо вона всемірна. Вона не потребує також бояти ся анї Українців анї Поляків, бо вона не поступовійша чим саме українство і рівно ненавидить Сибір як Поляки. Коли і тут в Галичинї увесь народ перейме ся тою ідеєю, тоді українство само самою зникне і не треба буде его поборювати ложию та лайками, та брехнями як тепер. Отже вперед братя на стрічу тій ідеї вселюдского братерства і всемірної любови!

Молоді товариші бесідника нагородили його із щирим теплом виголошену промову рясними оплесками, а „старі“ проводирі, видко було, дуже поспускали носи на долину. Я-ж щиро тїшив ся, що видджу вже раз перед собою серед наших „твердих“ людий, котрі не поперестають на якімсь половиннім „хитрім“ становищи „ні пес ні вовк“, тільки консеквентно йдуть до остаточної й одиноко достойної мети своїх пересьвідчень. На се вже вказував нераз і небіщик Михайло Драгоманів. Як ви „адін народ“, казав, то старайтеж ся бути ним і на практиці, а тоді й побачите, о скільки се можливе або неможливе. І от я видів отсе першу пробу, щоби показати можливість сего. — Чи вдала ся? На мій погляд про се ще передчасно відповідати, треба виждати дальше результатів. Сеж ще іноцо перші кроки тих „нових людий“, якнебудь вони вже можуть похвалити ся тим, що представителька „русскаго“ жіноцтва п-а Лисяк на комерсї також виголосила свою „рѣчь“ по великоруски. Здержуючи ся з оцінкою цілого того руху до иньшого догіднійшого часу, зазначую тут ще лиш те, що уважаю той рух корисним для розвою Галицкої Руси навіть зі становища українства вже хоч би длятого, що се на всякий случай не політичні мантії або заскорузлі тумани, лиш люди щирої та горячої ідеї, з котрими і лучити ся і бороти ся успішно можна буде лиш на підставі чесної і міцної правди, праці і освіти. Гадаю, що се передусім повинна взяти собі на увагу наша суспільність і наша молодіж. А перегони під тим зглядом можуть вийти лиш на добро Галицкої Руси в загалї.

Др Іван Копач.

З Росиї.

Daily Telegraph доносить з Петербурга, що цар має видати указ, котрий буде можна назвати magna charta Росиї, а поручаючий Віттому, яко президентови комітету міністрів, розширене реформ заповіджених указом з дня 27 грудня м. р., причім народ має бути допущений до участи в управі державою, в відповідно усталений спосіб. В цілій державі має бути привернений лад в мирний спосіб. Оставшим по убитих дня 22 січня має бути признана досмертна рента.

Опінія видана стоваришенем петербурґских фабрикантів о послїднім страйку звучить:

1) Загально висказано гадку, що поступати робітників в справі 8 годинного часу працї, участи робітників в усталюваню платнї і управильнюваню внутрішного ладу в фабриках, в знесеню кар за неявлене ся до роботи і за страйк, не належать до робітників, але мають бути предложені міністрови фінансів до можливо скорого полагодженя в фінансовій дорозї.

2) Що до специяльних жадань робітників, то узнано за невідповідну річ розпочинати переговори, заки вони вернуть до роботи.

3) Збір узнає, що робітників втягнули в рух внїшні причини, неекономічні, стверджує одноголосно, що нема жадної обопільної злости і тому ухвалює поробити робітникам уступки в слїдуючих точках: Карні постанови за залишенє роботи не будуть сим разом в жаднім случаю примінені. Не буде вишукувати ся аґітаторів і провідників страйків, анї не будуть против них ужаті жадні специяльні средства. Будуть збирані квоти для поперття робітничих родин, пошкодованих дня 22 січня, при чім не буде робити ся ріжниця, чи робітники прилучили ся до страйку добровільно, чи їх до сего примушено. Щоби не сотворити прецеденсу, збір ухваляе за час страйку не виплатити дневної платнї, але признати робітникам, котрим потрібна поміч, безповоротні запомоги.

Телеґрами.

Ґорний увільнений.

Петербург. Максима Горкого випустили на волю. В місті говорять, що стало ся се на інтервенцию цариці, котра з приватних листів довідала ся о обуреню, яке арештованє Горкого викликало за границею. Цариця вплинула на царя, щоби казав випустити Горкого на волю. Під якими услівями се стало ся, не звісно.

Треповщина банкротує?

Петербург. Тут говорять, що Трепов буде іменований командантом одного корпусу в Манджурії. В найблизших днях мають бути увільнені ті члени депутациї, котрі явили ся у Мірского з жаданем заведеня конституциї.

Спокій вертає.

Лїбава. У ґубернатора була вчера депутация робітників, щоби ему предложити свої жаданя. Ґубернатор візвав робітників, щоби закінчили страйк, бо инакше всякі пертрактациї будуть неможливі. Уличні демонстрациї залишено.

Мітава. Страйк на укінченю. Фабриканти поробили робітникам деякі уступки. Розліплено оповіщенє міністра фінансів, котре поділало успокоюючо. Ґубернатор заявив, що правительство бажає загодити нужду робітників і тому они не повинні робити правительству трудностий.

Варшава. Лїкарі гадають, що в часї розрухів в Варшаві убито до 600 людий, а ранено кілька тисячів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Димісия Тіси.

Будапешт. Тіса від'їхав вчера вечером до Відня, щоби вручити цісареви просьбу о димісию, котру міністри підписали оногди на раді міністрів. Вчера приїхав до Відня ґр. Ю. Андрасі і здаєсь нинї буде на авдиенциї у цісаря.

Нові міністри в Росиї.

Петербург Цар підписав декрет, іменуючий міністра судівництва Муравєва амбасадором в Римі. Міністром судівництва іменований дотеперішний товариш міністра, Манухин. „Гражданин“ доносить, що член державної ради Балугин іменований міністром внутрішних справ. Балугин був московским ґубернатором, а відтак помічником ґен. ґубернатора Москва, в. кн. Сергія.

Росийска цензура.

Петербург. Управителя найвисшої управи преси, Зечрева, усунено з сего становища.

Війна.

Токіо. Б. Р. доносить, що в послідних битвах над рікою Ша, Японці взяли до неволи 1500 Росиян.

Льондон. Кореспондент Б. Р. при армії ґенерала Оку доносить, що від мая до 1 грудня 1904, на 24 624 недужих вояків померло 40. Недужих було 193 на тиф, 342 на черлінку, 5.700 на бері-бері. Погибло в сій армії від 6 мая до 19 грудня м. р. 210 офіцирів і 4.970 радових. Ранених було 143 офіцирів і 2.373 радових.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць лютий. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

НОВИНКИ.

— **Гакатистична робота по селах.** З Борщівщини пишуть нам: Панове дідичі значно вже попустили свої великопаньскости, коли взяли на себе місию просьвічуваня „ciemnego ludku polskiego“ „hydrą ruską“. Як то їх просьвічуванє виглядає, покаже нам отсей факт: В борщівскім повітї есть славний поборник польскости між народом руским і презес повітовий — ординат Борковскі-Голієвскі. Его то заходами множать ся, як гриби по дощи, в рускім нашім повітї „twierdzy prawdziwej wiary“ і закладають ся „czyteln-i“. А сам п. Борковскі-Голієвскі взяв на себе місию їжджения від села до села з відчитами по „czytelniach“ в цїли нібито просьвічуваня „polskiego ludku“. В неділю дня 26. І. з'їхав він і до села Новосілки костюкової і держав в „czytelni“ високоумний відчит польскої історії. Назву „Polak“ випровадив від слова „полювати“, кажучи: „naród polski lubiał swobodę, lubiał polować“. Панови Борковскому за се справді належить ся велике признанє. Дійсно деякі Поляки любили „полювати“ — донайпаче на Русинів і до нинї се чинять; доказом есть він сам, бо полює на Русинів лат. обряда. При тій нагоді назвав п. прелеґент Русинів волами (!), длятого, що ті своїми танцями на толоці причинили ся до малочисельности учасників латинників в его відчиті, стягнувши їх до себе. Відтак зійшов п. Борковскі на славословіє для польскої бесіди; апелював до горстки своїх слухачів, аби лиш тою мовою говорили, а всякою иншою, передовсім рускою, погорджали. В кінци ще раз на від'їзднім з емфазою до них відізвав ся: „Trzymajmy się tylko kupy, a jak Pan Bóg pobłogosławi, to jeszcze będziemy wybierać sobie króla“. Може пан „ординат“ рефлектує на престол короля польского і вже заздалегідь хоче собі придбати голосів у „swego ludku“, тримаючи по селах відчити? Нехай там! Крулюйте собі пане ординате, лише не над руским народом! При тім уваги гідне есть се, що якби ті слова відважив ся сказати який Русин, то зараз обвинили би его деякі польскі дневники о „державну зраду“, але ординатови і всїм реставраторам бл. п. Польщи все вільно! — *Правдолюб.*

— **З Перегіньска** пишуть нам: Наше село починає гарно розвивати ся так на поли економічнім як і просьвітнім. Є тут заложена за почином митроп. лїсничого п. Йосифа Зальца Позичкова Каса і Селяньска Торговля; перша має тепер над 15.000 К оборотового капіталу, а оборот другої виносить понад 60.000 К. Селяньска Торговля повинна би мати ще більший оборот, бо є се одинока в місци християньска крамниця, а в селі є 6.000 душ християньского населеня; але наш народ не знає ще гаразд засади „свій до свого“ та купує все таки в жидівских крамницях, що їх тут є около 20. Може й се змінить ся згодом на ліпше, але поки-що воно сумно. Маємо тут читальню ім. Шевченка, заложену ще в р. 1885; та хоч вона має власну хату, даровану о. парохом, і 600 членів, оказувала задля браку енерґічного проводу дуже малу діяльність. Аж в остатних часах проявила завдяки кільком одиницям живійше житє. Заходом читальні відограно „Ніч Вефлеємску“ чотири рази в Перегіньску, а раз в Княжівскім. Чистого доходу було 69 К 21 сот.; з того призначено 10 К для Товариства педаґоґічного, 18·50 К на будову театру, 20 К для убогої молодіжи шкільної, а останок на заложенє театрально-музикальної бібліотеки при читальни. На Новий Рік відбули ся перші загальні збори новозаложеного пожарного товариства „Сокіл“. На збори приїхали зі Львова пп. Ден. Сембратович і Чума. Вписало ся зараз 60 членів. По виборі старшини відбули ся вправи з сикавкою, котрим приглядало ся кілька соток народу. Слїдуючої неділї були загальні збори читальні та ухвалили: 1) головну улицю, що веде через село, назвати іменем Т. Шевченка; 2) на „базарі“ поставити Тарасови бронзовий памятник; 3) в порозуміню з виділом „Сокола“ подбати о будову дому з великою салею, в котрім містились би читальня, крамниця, позичкова каса і Сокіл; ті товариства мають набути в самій середині села гарну площу. Щасть Боже до гарного почину! Тепер готовить ся читальня до обходу свого 20-літного ювилею; ладить ся концерт з аматорскою виставою. Сих мясниць заповідає ся також вечерок з танцями для місцевої інтеліґенциї. На закінченє ще одна замітка. Перегіньско є село чисто руске, — з виїмком напливового населеня, яких 800 душ Жидів і з півтора сотки иньших. Всюди чути лише руску мову. А таки на жидівских склепах бачите написи лише польскі або німецкі! А вже-ж не було би того, коли би купуючі оминали такі склепи, тим більше, що мають вже свою руску крамницю, або коли би від купців бодай домагали ся рішучо написий руских. Так само і на почті є лише польска напись (те саме й в Рожвітові). Ц. к. Дирекция почт повинна чейже наказати, щоби уміщено також і написи рускі. — *Поінформований.*

— **Ера процесів.** Пишуть нам: По семимісячнім скитальстві актів процесових копичинецкої процесиї — а куда ті акти не ходили! були в Тернополи, у Львові а відай і у Відни, — ц. к. державна прокураторня в Тернополи, припоручає судови в Копичинцях укарати оо. Ізидора Кисілевского, Северина Шанковского, Петра Шанковского, Луку Шуста, Вітолда Віліньского, Данила Бахталовского, дальше панів: д-ра Сафіяна, Івана Пендзівола, Юзька Вальчишина, Івана Бабяка і судию Яскуляка, т. є. дирекцию і раду надзираючу товариства господарско-зарібкового „Воскресеніе“ в Копичинцях, за переступ §. 2. закона о зборах з д. 15/11 1867 ч. 135. В. з. д., а то після §. 19. того закона. Івана же Пендзівола і Цимбалісту буде карати суд повітовий в Тернополи за §. 23. закона пресового. П. Строку оставлено вільними від всякої вини і одвічальности. Дирекция і рада надзираюча заресстрованого товариства зарібково-господарского „Воскресеніе“ скликує свої загальні збори після §. 2. закона з дня 15. падолиста 1867 ч. 134 В. з. д., т. є. загального закона о стоваришенях, кажучи виразно, що закон той не розтягаєсь на стоваришеня і спілки за-

---

ту. Буде то перша сокільня на провінциї! З уваги, що in corpore sano mens sana та що тут розходить ся о грядуче поколїнє, сподіємо ся, що патріоти підопруть наші змаганя!“

Ага, ще оден пакуночок величини фунта кави! Се посилка епископскої консисториї, се 200 образків по 10 с. до розпродажи на будову ювилейної церкви. Мої Гудулята будуть мати втіху за моїх 20 корон, бо менї не яло ся розпродавати лише роздаровувати!

Признаю ся, що сим разом новорічна почта, хоч як богата і ріжноманітна, поділала на мене пригноблююче і викликала несмак. Я вхопив опущець, почав поспішно числити а по часї відозвав ся: Знаєш що, стара? Хотївши, щоби я вдоволив обовязкам і інтенциям родинним, патріотичним, суспільним і ерархічним, то треба на першого лагодити 460 К!

— Матінько Божа!... Може бись продав перину! — дораджувала жена.

— Оден хвіст не вдїє тут нїчого! Треба бика гонити!

— Я-ж гадала, що доховаєш їх до волів для Дзюпечки! Може оттак її що трафить ся! — зітхнувши сказала жена і вийшла між челяд.

Позаяк уже вечеріло, накинув я лиса на себе, щоб моїм звичаєм вийти на перегляд господарки. Увійшовши до стайні, обняв я меланхолічним зором мої бики, поплескав зі співчутєм по задах і сказав до наймита: „Від нинї будеш давати їм подвійну порцию, бо підуть на ярмарок!“

Simplex.

рібково-господарскі, т. є. товариства засновані на підставі закона з 9. цьвітня 1873 ч. 70. В. з. д., яким єсть власно „Воскресеніє“. Що приписи того закона не відносять ся до „Воскресенія“ випливає і з §. 5. того закона, де сказано, що всї товариства, з виїмкою в §. §2. згаданих, мають подавати статути до власти політичної в 5 примірниках а предпів товариства заробково-господарскі до того не обовязані. Члени ради надзираючої отже і товариство „Воскресеніє“ не підпадає під закон о стоваришенях з 15. падолиста 1867 ч. 134, а лиш, як вже наведено, під закон з 9 цьвітня 1873 ч. 70. Для них єсть міродайним принятий до відомости суду і зареєстрований статут, а після того можуть они скликати собі загальні збори, кілько хотять, і лиш коли товариство переступило би обсяг діланя, який вказує §. 1. закона з 9. цьвітня 1873, тілько тодї після §. 88 поповняють члени проступок, за який єсть гривна до 600 корон. За такий проступок відповідають вони перед судом окружним, мають дістати акт обжалованя, а судить їх сенат з 4 судиїв. Коли дирекция і рада надзираюча, скликуючи загальні збори свого товариства, допустились проступку з §. 88, то яким способом они могли допустити ся переступу з §. 2. зак. з 15. падолиста 1867 ч. 135, котрий каже, що хто хоче скликати віче для всїх приступне, має на три дни повідомити власть? Таж на загальних зборах товариства, де брали участь тілько члени, або ті, що в члени мали вписати ся, дискутовано лиш над справами товариства, а як вже висше наведено, товариства такі не підлягають контроли власти політичної. Також не дасть ся оправдати юридично обжалованє ц. к. прокураториї Івана Пендзївола і товариша о переступ з §. 23. закона пресового, іменно за те, що Іван Пендзївол з другим ґаздою роздавали і розліплювали оголошеня о загальних зборах товариства „Воскресеніє,“ яке то оголошенє підпадає виключно під уступ 3. того параґрафу, котрий каже, що заказ розповсюдненя не дотичить оголошень промислового характеру — отже вільно єго розповсюднювати. Та однак вільна навіть їм кольпортажа шмат як: „Wiek Nowy“ і т. д. а за наліплюванє оголошень о загальних зборах товариства промислово-господарского, до яких то оголошень товариство статутово навіть обовязане, потягає ся людий до одвічальности. Сумно нам при тій нагоді піднести, що єще в осени на соборчику в Яблонові порушено квестию так процесиї копичинецкої, як також справу латиньского катихита з Гусятина, Процика, котрий здержав похорон, ведений о. Володиславом Білиньским, парохом з Васильковець, і в той спосіб допустив ся злочину забуреня релїґії. Так о. Петро Шанковский як і о. В. Білиньский приняли вложений через соборчик на них обовязок, що перший за Строку, а другий за Процика внесуть жалоби. До нинї не чуємо про ті жалоби. Уважаймо, що як ми самі не будемо дбати о свою честь, про честь обряду, то пусте буде наше нарікане, що з нами не числять ся, що народ нас покидає. Дивне єсть також, що наші консисториї, специяльно же станиславівска, також в справі процесиї нїчо не зарадили! Найби був важив ся Строка з жандармами щось подібного зробити латиньскій процесиї, а тодї наші владики виділи-б, як кс. Більчеський і цїлий латиньский клир виступили би! Тепер парлямент зібрав ся, єсть новий міністер судівництва, то просимо послів руских поновити свою інтерпеляцию і зажадати поясненя від мін. Кляйна сего монструального приміненя законів! — *XX.*

— **Від Ани до Каяфи.** Як відносять ся у нас до просьвіти, ілюструє факт, що лучив ся в ревірі звісного інспектора Костецкого. Іменно, в селї Викторові задумала інтелїґенция заложити курс анальфабетів. В тій цїли внесли інтересовані просьбу до окружної ради шк. [до Станиславова] о дозвіл шкільної салї. Окружна рада шк. звернула просьбу до місцевої ради шк. до засягненя опінії. Місцева рада шк. скликала сейчас засїданє і дала опінію прихильну. Лиш „пан“-дїдич, заступник двірского обшару, надіслав письменне супротивленє. Окружна рада шкільна відослала акти до краєвої ради шк. і вони доси там мусять бути. Таким чином думають звісні деякі чинники знеохотити нарід, що пре ся до науки. На весні, коли настане робота в поли, може прийде дозвіл, а може і нї... А нарік знов буде те саме.

— **З державної ради.** У вчерашнім числї написали ми згідно з телеґрамами, які наспіли з Відня рівнозвучно до всїх тутешних дневників, що на позавчерашнім засїданю палати послів відослано запомоговий проєкт назад до буджетової комісиї. Нинїж показує ся, що не „відослано до буджетової комісиї“, а цїлий проєкт „принято згідно з внесенями буджетової комісиї“.

— **Віденьска руска молодїж против росийских варварств.** Телеґрафічно доносять з Відня, що тамошна руска молодїж скликала на нинї 3-ого с. м. збори в цїли осудженя варварского поступованя росийского правительства.

—

— **Збори виборців-Русинів Городецкого і Янівского передмістя** в справі виборів до ради міста Львова відбудуть ся в сю недїлю дня 5 н. ст. лютого о год. 7 вечером в Готели Паньскім, при ул. Городецкій ч. 5 на I пов. Просить ся всїх Русинів виборців, у котрих ще не загибло руске почутє і привязанє до свого обряду, аби явили ся по можности в комплєтї. Впрочім нехай сьвідомі пильнують менше сьвідомих і приведуть їх на збори. На зборах буде дискусия над виборами до ради міста Львова і над становиском в тій справі Русинів. — *Руский виборчий комітет.*

— **Пригадуємо,** що вечерницї заходом „Кружка україньских дївчат“ відбудуть ся в суботу 4 с. м. на „Бесїдї“ — *Видїл*

— **Вечерок з танцями в Самборі** устроює товариство „Шкільна Поміч в Самборі“ дня 12 н. ст лютого с. є. [в недїлю] в сали „Руської Бесїди“. Дохід призначений на будову дому для Бурси св. Володимира В. в Самборі. Місцеву і заміспеву П. Т. Публику запрошує отсим до численної участи — *Видїл.*

— **Вечерницї з танцями** устроює в суботу дня 4 лютого с. р. в своїх комнатах товариство „Руска Бесїда“ в Тернополи. Початок о год. пів до 9 вечером. Стрій візитовий. Вступ від особи 1 кор., для родини з 4 осіб 3 кор. Окремих запрошень не розсилає ся.

— **В Добромили** дня 5 н. ст. лютого 1905 представлена буде стараньем місцевого хору церковного оратория сценїчна „Вефлиємска ніч“. Старинні костюми, власність перемиской „Зорі“. — *Д.*

— **Видавництво музичне „Станиславівского Бояна“** складає отсим сердечну подяку нашій славнозвісній сьпівачцї Вп. Панї С а л ь о м е ї К р у ш е л ь н и ц к і й, котра у своїй дбалости о розвій рускої музики прислала на цїли нашого видавництва щедрий дар в сумі 100 кор. — Також пригадуємо П. Т. публицї, що висилаємо всї наші видання (XX випусків), котрі коштували би разом 13 кор. 60 с., за знижену цїну 10 корон; а що розходить ся нам о придбанє фондів на виданє всїх музичних творів, осталих по покійних композиторах Вербицкім, Лаврівскім і Воробкевичу, просимо уклінно П. Т. публику, щоби зволила вислані нами твори або приняти і належитість на руки підписаного Евг. Якубовича (ц. к. учителя при заведеню карнім в Станиславові) надіслати або звернути неприняту посилку. — За Видавництво музичне: *Денис Січиньский*, артист. редактор, *Евген Якубович*, адміністратор.

З „Труда“. На сезон балевий: Ґази на сукнї, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд“, Ринок 39. В робітнях виконуєсь балеві сукнї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесионованій школї модпярства розпочав ся. *Дирекция.* 1—10.

Урядові вісти:

— **Іменованя і перенесеня.** Управитель мінїстерства судівництва переніс судових ад'юнктів Гавр. Роттера з Вібрки до Устрик, Влад. Кузиньского з Бучача до Городка, д-ра Стан. Шимоновича з Миколаєва до Львова, Мирона Кимаковича з Заліщик до Березова, Фр. Кратохвилю з Рожнїтова до Косова, Йосифа Байорка з Березова до Надвірної, Кароля Ковальского з Мельницї до Радимна, Каз. Мікулу з Косова до Лопатина, д-ра Евгена Гвоздецкого з Підгайців до Вібрки, Кароля Скульского з Лопатина до Сокаля, Меч. Зібавера з Вижницї до Риманова, Романа Кроґулецкого з Турки до Мединич, Зт. Чайковского з Бродів до Заболотова і Мирослава Янкевича з Борщева до Турки; дальше надав ад'юнктови судовому львівского округа краєвого висшого суду Конст. Грабскому посаду судового ад'юнкта в Миколаєві та іменував судовими адюнктами авскультантів: Максимілїяна Грибовского для Борщева, Івана Януша для Підгаєць, Мариана Маркевича для Боринї, Михайла Ріпецкого для Бучача, Стан. Шайну для Бродів, Антона Рака для Борщева, Володислава Авґустиновича для Бучача, Івана Зельонку для Заліщик, Юл. Вентковского для Мельницї і Конст. Мілашевского для Рожнїтова.

Бібліоґрафія:

— **Ruthenische Revue**, ч. 2, містить: Die Ruthenen und das neue österreichische Ministerium. Von Reichsratsabgeordneten Basil Jaworskyj. — Die galizischen k. k. Bezirksgroessen vor Gericht. Von J. Turjanskyj. — Das Ausland über ruthenische Frage I. Die Ruthenen und deren nationaler Kampf. Von ehem. Minister J. Loewland (Christiania). — Das ruthenische Schulwesen seit seinen Anfängen bis auf die Gegenwart. Von B. Rohatyńskyj. — Zwei Skizzen. Von Ossyp Fedjkowytsch. — Rundschau. — Die ruthenisch-ukrainische Presse.

— **Канадийска самостійна руска церква** видала „Християньский катехизм для ужитку шкільних дїтий і молодежи вкупі з псальмами і піснями на славу Божу“. Катехизм сей обнимає 40 сторін і має паралельні тексти руский та анґлїйский. Невдовзї та сама церква має видавати духовну часопись „Посланиє“.

З товариств.

— **З „Труда“.** Справозданє з дїяльности нашого товариства за рік адміністрацийний 1903/4 розіслано всім членам сего нашого стоваришеня а з него довідають ся, в якій стадиї розвою находить ся нинї наш „Труд“.

Щоби познакомити з справами нашого товариства ширші круги нашої суспільности а головно наші панї, котрі не є еще членами нашої жіночої спілки, а мають намір стати з нами до спільної працї, подаємо в коротности до їх відома отсе: З жалем приходить ся нам сконстатувати, що на міліонову Русь приступило до нашого „Труда“ всего-навсего 298 членів з капіталом удїловим в квотї 10.575 корон. На книжочки вкладкові зложено у нас тілько 75.262 К помимо того, що платимо по 5% і помимо того, що чужі інституциї фінансові платять несповна 4%. Спілка наша набула двоповерхову каменицю в самім ринку у Львові і заняла тую майже цїлу своїми робітнями. Робітнї у нас такі: робітня суконь, конфекциї дамскої, біля, капелюхів дамских, гафтарня, а крім того богато заосмотрений склеп з приборами до жіночих робіт, материями і полотнами, а сальон мод має кождого сезону значний запас капелюхів виготовлених після найновійшої моди, крім того заосмотрений є наш сальон у всякі модні а конечні артикули.

Спілка наша удержує також школи як: концесіоновану школу модиярства, школу шитя і крою суконь та біля і дамскої конфекциї. Удержує також стоваришенє наше бурсу для панночок, що вчать ся у нас робіт жіночих, а для незаможних робітниць удержує приют, де за малі гроші наші робітницї мають мешканє, опіку і харч. Крім того є у нас наука язика руского, нїмецкого, рахунковости і рисунків заводових для наших учениць.

В тім роцї адм. занятих було в нашім товаристві 42 робітницї а 72 учениці. Робітницям виплачено за виконані роботи около 12.000 К а виготовлено поверх 7000 штук. Сойм краєвий, узнаючи хосенність нашого підприємства, признав нам субвенцию в квотї 500 К. На удїли виплачуємо по 5% дивіденди.

Звісна річ, що ініциятори сеї институциї, засновуючи єї, не мали на оцї своїх власних інтересів, бо нїхто з них за труд свій не побирає плати, але мали на оцї тілько добро публичне, а то: згуртувати в своїх робітнях розсїяні по Львові робітницї-Русинки, дати можність молодим панночкам привчити ся робіт жіночих так для хлїба як також для свого власного домашного ужитку, та запобігчи тому, щоби наш тяжко запрацьований гріш не йшов в чужі кармани. Програму, яку собі товариство наше уложило при своїм заснованю, введено в житє цїлковито, бо є наука, робітнї, склеп, є бурса для панночок а приют для робітниць, є можність певної і доброї льокациї для капіталів, — а яка байдужність з сторони нашої суспільности! Навіть 300 членів за пів чотири не приступило до нашої промислової жіночої зарібкової спілки, — а удїл так маленький, бо тілько 20 К! Льокация капіталів певна, бо „Труд“ має каменицю і платить гарні відсотки, а мимо того навіть 80.000 К не зложено на книжочки. Другої такої институциї жіночої, як наш „Труд“, нема в краю, так під зглядом свого гарного розвитку як під зглядом орґанїзациї і вислугу заходів єго управи, а мимо того така байдужність з сторони нашої суспільности! Позаяк не можемо поперестати на тім, що вже здїлано — хоть при малій підмозї з сторони нашої суспільности, — а хочемо в розвитку нашого стоваришеня поступати н а п е р е д, а б и н а с х т о и н ш и й н е в и п е р е д и в — і з у в а г и н а с е, що є між панями нашими еще дуже много таких, котрі доси не увійшли з нашою спілкою в зносини, відкликуємо ся до наших Впов. Пань і просимо їх, щоби зволили ласкаво більше заінтересовати ся нашою спілкою та се оказали приступленєм в члени тоїже, льокациєю своїх ощадностий на книжочки товариства, замовленях в єго робітнях потрібних їм робіт, при закупнах своїх „потреб“ як також материй і полотен послугували ся виключно тілько нашим склепом та сальоном нашого товариства. Щире заінтересованє справами нашого товариства, і то в дїлах а не на словах, додасть нам сили і відваги, котру хочемо вложити в дальший єго розвій на хвалу і пожиток нашої суспільности.

Дирекция.

—

— **Позір!** На будову станиславівского „Сокола“ жертвували в часї від 1 грудня 1904 до 14 сїчня с. р. отсї Добродії (в коронах): п-на Л. О. 50, Мишкевич Стефан 50, Гузар Лев 50, д-р Янович Володимир 40, Дидиньский Лев 30, Комісарук Теодозий 25, д-р Мандичевский Іван 20, Мирон Іван 20, Левицкий Савин 10, Смеречиньский Іван 10, Гранковский Михайло 10, Величко Теодор 6, о. Куницкий Кассіян 5, о. Порайко Іван 5, Левицкий Зенон 5, Могильовский Петро 5, Гричук Йосиф з дрібних жертв 4·02, Красножон Дмитро 4, Рибчук Прокіп 4, Мороз Лука 4, Стефанишин Іван 3, Алтоневич Володислав 3, Сїрецкий Юлїян 3, Яновский Антін 2, Кобзан Григорий 2, Васелина Никола 2, Чорненько Теодор 1, Сутиньский Никола 1, п-на Чорненьківна Гала з дрібних жертв 80 с., К. А. 54 с., Лїсевич Иосиф 20 с., [всї зі Станиславова]; дальше сьвітла рада повітова в Надвірнї 20, Яценьо Михайло з Перемишля 15, д-р Гнатишак А. з Тшиньца 10, о. Мотюк Василь з Мариямполя 10, п-на Мотюківна Ольга з Мариямполя 10, о. Бариш Єронїм з Угринова долїшн. 5, о. Палїїв Іван з Перевізця 2, о. Навроцкий Василь з Долини 2, о. Громадка Григорий з Дори 2, о. Ардан Володимир з Опак 2, відсотки до 31/12 1904 від капіталу зложеного в рускім Банку звязковім в Станиславові 30·83, в рускій Касї міщаньскій в Станиславові 8·71 — разом 493 К 10 сот. Фонд будови „Сокільнї“ в Станиславові виносить з днем 14 сїчня с. р. 2809 К 64 сот. Старшина „Сокола“ дякує ласкавим жертводавцям і просить уклінно о дальшу підмогу і о як найчисленнїйші жертви на будову нашої „Сокільнї“. Ласкаві жертви просимо посилати на адресу касиєра комітету будови: о. сов. Івана Порайка, Станиславів ул. Шевченка ч. 2. — Гаразд! *Старшина „Сокола“.*

—

— **З Тов-а св. Петра.** На річ тов-а св. Петра в мясниці сїчни зложили в коронах: гофрат Зубрецкий Богдан 10, прл. Кобилянський 4, пп. Валецкий, Кордюк і Стоцкий по 1, о. Коцюба з Зарвиницї 5, п-ї Федакевич з Залозець 2, проф. Лучаковский 1, о. Корчиньский 2 а від церкви в Витковї стар. 6, о. Бачиньский в Глинян 1, а від церкви 5, о. Коритко з Ляшок 3, дек. журавеньский о. Березовский від там. членів 20, дек. роздільский о. Строцкий від там. членів 22, о. о. Зарицкий з Устя від церкви 5, а від себе і жени 4, дек. залозецкий о. Кулицкий від там. членів 16, учителька семинариї Ольга Барвіньска 2, о. Дудрович з Таврова 11, о. Гуглевич з Жиравки 9, дек. підгаєцкий о. о. Лотоцкий від там. членів 82, а від церкви Сїльце ад Божиків зворот 50, о. Січиньский з Мшани 2, а від обох церквей 10, редактор Галичанина п. Марков 5, проф. семинариї учительскої о. Гузар від себе і учителїв тоїж семинариї 7, філїя Перемишль зворот 55·50, о. Кинасевич з Підгородя складку парохіян 31·46, катих. Лишпіовский з Тернополя 4, дек. бобрецкий о. Штогрин від там. членів 37, о. Качмарский від членів деканату скільского 42, о. Вербицкий з Хмелиск 2, о. Клодзїньский з Путятинець від церкви 5. Всего вплинуло 480·36. Видатки 476 кор. — За жертви дякує і о дальші просить: *Видїл.*

—

— **Виказ жертв на будову Народного Дому в Мостисках.** За рік 1904 виказано в дневниках з початком сїчня 1905 суму 276 корон 52 сот. Надіслали в сїчни 1905 (в коронах): Алексїєвич Роман з Угнова 5, Вайдала Стефан з Дубецка 2, урядники податкові Багметюк А. і Княжницкий К. з Соколова коло Ряшева 2, о. Барнович Антін парох в Луковім 1, Борковский Єронїм з Грушова 2, Вілоус М. типоґраф з Коломиї 2, Буґель Петро ц. к. нотар з Краківця 10, Вальчик Іван зі Селиск 2, Велигорский Александер з Опехлибів 4, Г. Г. з Яблонова 5, о. Гавацкий Ігнатий парох з Перемилова 4, Ганьковский Василь учитель з Тиряви волоскої 1, Городецкий Л. з Дубецка 1, о. Домбровский Діонизий з Виссова 5, 3 кор. від парохіян, 2 кор. від себе, о. Дорожиньский Іван парох з Межиріча 5, о. Дурдела Мих. парох в Хомяківців 1, Захарчук Кондрат в Лядкім малім 1, Заяць Михайло з Мостиск 1, Згоряякевич Ф. гр. кат. парох в Хревта 2, о. Ільницкий Володимир гр. к. парох в Гороховцях 7, Калужняцкий Ю. з Дубецка 2, о. Куновский Єронїм приходник з Більчи 2, о. Кузьмак Йосиф Н. гр. к. парох з Гочви 3, о. Коптюнюк парох з Тарнавки 1, Колянковский Николай і Мицавка Григор. з Обертина 3, д-р Корнер Ігнатий адвокат в Мостиск 2, о. Киричиньский Стефан гр. кат. парох з ошварової Телешни 2, Лах Михайло з Дубецка 0·50, о. Левицкий Василь парох в Темерівцях 2, о. Левицкий Йосиф гр. кат. парох в Кривенькім 2, Литвинович Іванна з Теребовлї 2, д-р Лисяк Александер адвокат зі Львова 5, Лукашевска Евгенїя з Домброви 2, Мелешкевич Іван нотар з Ніжанкович 5, Млинаркевич Михайло поборець з Мостиск 10, Монастир о. о. Василиян з Краснопущі 2, Олесницкий А. I. з Переволоки 2, Олесницкий I. з Чарної 2, Павловский Тома в Дубецка 0·50, о. Павлюк Петро сотрудник з Озерян 1, Подлуский з Дубецка 0·50, Пенкош Мечислав з Дубецка 0·50, Правець Дмитро з Дубецка 2, Пристай Василь ц. к. підур. почт. з Перемишля 1, Рогужиньский Іван в Шешорах 2, Семків Ілия в Беньковцях 1, о. Сербиньский Яков гр. кат. парох з Кривча 2, Сїнкевич Мирон судия з Краківця 5, д-р Сивак зі Сторожинця 1, о. Стукач Павло гр. кат. парох з Тїсної 10, Ступницка Клементина з Камінки струмилової 2, Татух М. в Сїдлисках 1·60, о. Титар Іван парох в Ганчовій 2, Уряд парохіяльний гр. кат. в Н. 10, о. Хотинецкий I. парох в Ярославі 3, о. Чайковский Григорий приход. з Ботлї 3, Чичкевич Андрій професор ґімназ. з Перемишля 2·50, о. Шумило Тома парох в Курилівки 2, Юзефович Корнило з Черницї 1, д-р Янович В. лїкар зі Станиславова 2. — Сума 168 К, 10 сот., а з попередними 276 К, 52 сот., — разом 444 К, 12 сот. — *З. Скварко, Д. Горневич.*

Калєндар: Завтра гр.-кат.: Тимотея Ап., рим.-кат.: Веронїки. Позавтра гр.-кат.: Климентія рим.-кат.: Агати.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Ґвязда“ ул. Францїшканьска) в суботу дня 4 лютого „Пташник з Тироля“ оперета в 3 д. Целєра. — в недїлю дня 5 лютого „Підгіряни“ мельодрама зі сьпівами в 3 д. I. Гушалевича — зі второк дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок“ комедия Г. Кляйста в перерібцї Д-ра Франка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека унїверситетска (тепер замкнена наслїдком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за оголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Руске товариство педаґоґічне

просить П. Т. Родимців вступати в члени, вирівнувати залеглости, присилати жертви на удержанє приватної жіночої семинариї і на бурси Товариства, дальше поручає

Бібліотеку для молодїжи

(115 томиків) і ілюстровану часопись для молодїжи (двотижневник)

ДЗВІНОК

котра повинна находитись в кождій рускій родинї. Передплата „Дзвінка“ виносить на рік 6 К. піврічно 3 К. Селяньским дїтям і читальням дає Адмінїстрация часопись по 4 К річно а 2 К. піврічно.

Вкінци поручаєсь П. Т. учителям і учителькам педаґоґічно-дидактичну часопись (двотижневник)

УЧИТЕЛЬ.

Предплата виносить на рік 6 К, піврічно 3 К а членам Товариства 4 К річно, 2 К піврічно.

Адреса Товариства педагогічного і всїх адміністраций: ул. Синстусна ч. 47. Адреса касиєра: ул. Кохановского 15 Б. Вписове до Товариства виносить 1 К, вкладка річна 1 К. 915 9—10

„Краєвий Союз кредитовий"

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників . . аркуш по 10 с.
2. Замкненя місячні 2 штуки „ 5 „
3. Інвентар довжників . . „ „ 5 „
4. „ вкладників . . „ „ 5 „
5. „ уділів . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . . „ „ 10 „
7. „ ліквідацийна . . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих . „ „ 10 „
9. „ уділів членьских . „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . . „ „ 10 „
11. Зголошеня о позичку . „ „ 2 „
12. Виказ уморення позички . „ „ 2 „
13. Асиґнати касові . . . „ „ 1 „
14. Заява приступленя, штука „ 1 „

Друки для кас системи Райфайзена:

15. Подане до кр. Дирекциї скарбу по 4 с.
16. Подане до пов. Дирекциї скарбу „ 4 „
17. Декларациї приступл., 1 штука „ 1 „
18. Скрипт довжний А) з порукою „ 2 „
19. „ „ В) з інтабуляц. „ 2 „
20. „ „ В) кор. речинц. „ 1 „
21. Асиґнати до побраня, аркуш „ 3 „
22. „ „ виплати „ 3 „
23. Книжочка уділова . . . „ 3 „
24. „ вкладкова . . . „ 3 „
25. Взірцевий статут . . . „ 30 „
26. Книга позичок . . аркуш „ 3 „
27. Переписний Листок:
   Упімнене до заплати . . . „ 1 „
   Візване до заплати . . . „ 1 „

Друки для Спілок господарских і заробкових і кредитових:

28. Статут „Руского Народного Дому" . . . . 1 штука 10 с.
29. Подане о зареєстроване в судовім реєстрі . . 1 „ 4 „
30. Подане до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільнене друків діловодства від стемпля 1 „ 4 „
31. Подане з повідомленем о заснованю спілки до власти податкової . . . 1 „ 4 „
32. Заяви приступленя в члени 1 „ 1 „
33. Замкненя річні і білянс для всяких товариств . . 1 „ 10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 І. поверх.

Надіслане.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни **ул. Академічна ч. 26.** 314

Перекази

на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лілієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Копeрницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 3 лютого. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 8·85 а на термін 8·50 до 8·75, *Жито* старе 6·70 до 6·80 а на термін 6·60 до 6·75, *овес* оброчний старий 7·— до 7·30 а на термін 6·60 до 6·75, *ячмінь* пастівний 6·60 до 6·80, а броварний 7·10 до 7·50, *ріпак* 10·60 до 11·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·75 а до вареня 8·50 до 10·50 *вика* 7·25 до 7·75, *насінє льняне* 9·65 до 9·85, *насінє конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·75 до 7·25, *гречка* 7·50 до 7·75, *кукуруза* готова 8·50 до 8·75 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 220·—, *конюшина* червона 65·— до 85·—, біла 50·— до 62·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 33·25 до 33·75.

Ціна безрог. *Відень 1 лютого.* На нинїшний торг приґнано 10·901 штук. З того було галицких безрог 4·749. Плачено за тучені по 109 до 110 сот., а за молоді по 70 до 92 сот. за кільоґрам живої ваги.

Курс Львівский

з дня 3 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зеліз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. см.)	101 5	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 28	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 20	117 80

Русин фотоґраф для Тернополя потрібний. Русинови винаймлю або продам першорядне фотоґрафічне заведене. Берґер, 85 Тернопіль [замок.] 8—8

Ученики або академіки знайдуть мешкане з віктом. Личаківска 19. І. 74 7—6

Спільника з капіталом в цїли розширеня торговлї пошукує руска торговля товарів мішаних Теодора Литвина в Зборові. 78 5—5

Хлопець з виробленим письмом глядить занятя. Адрес: Павло Фурбала в Полтві. 2—3

Позір! Правдивий мід продовжує житє, винижнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. **тілько 6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ,** ем. уч. **Іванчани.** 8·9 27—?

ЗМІНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. відборців, що

МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ОБУВИ

під фірмою

Д. Федорович

перенесений тепер з пл. Бернадиньской ч. 2 на **ул. Баториця ч. 14** (біля кошикарскої школи п. Коневича.) 921 8—10

ШКІРИ

знезрівнаною імітациєю

як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 42—?

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 28 зр. (для грубої роботи)

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рата. як також для членів за потвердженєм уряду парохіяльного ... Готів дешевше ... шитя ... безплатно ... 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть І.

Апробований для всіх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дївчат в Перемишли.

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторня ч. 24.

ПОЗІР!

44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ" слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару" **ул. Руска ч. І ріг ул. Бляхарскої.**

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 28 н. ст. лютого 1905,ві второк о 2 годині по полудни в комнатах „Рускої Весїли" (ул. Шляхоцка) в Сокали відбудуть ся звичайні **ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ** членів Повітового товариства кредитового в Сокали з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт дирекциї і замкнене рахунків за рік 1904.
3. Звіт комісиї контрольної з внесенем на уділене абсолюториї з предложених рахунків і діяльности за р. 1904.
4. Вибір 3 членів і одного заступника ради надзираючої по мисли статута.
5. Розділ зиску за рік 1904.
6. Внесеня членів.

Книги, інвентарі, білянс і замкнене рахунків виставлені до перегляду для членів що день від 3 до 6 год. пополудни в комнаті товариства (ул. Шашкевича) в Сокали.

Сокаль дня 21 січня 1905.

ЗА ДИРЕКЦИЮ: *Будзіньский*

РАДА НАДЗИРАЮЧА: *А. Караван. С. Вітошиньский. О. Семенюк. І. Книш.*

96 3—3

Ревматизм — Гостець

корчі, біль нервів, голов», зубів, лїчить цїлковито знамените средство, клїнічно випробоване під назвою

„Іхтіоментоль"

(назва, етикети і опаковане правно застережені)

Натиране викликує небувалий доси наслїдок дїлаючи успішно навіть в тих случаях, де инші средства показали ся зовсїм безуспішними. — Тисячі подяк і сотки признань від визначних професорів і лїкарів сьвідчать найліпше про вартість того перетвору. — Цїна фляшки в приписом ужитя **1 К.** Дістати можна у всіх більших аптиках або просто з головного складу висилкового аптики **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА в Богородчанах.** Почтою висилає ся найменше дві фляшки за післяплатою або попередним надісланем належитости. Цїна десятьох фляшок разом з портом, переказом і опакованем **10 К.**

Головні склади: у Львові в аптиці Симеона Гая, ц. к. доставника; в Кракові в аптиці Конст. Вишневского і Ферд. Гралевского; в Тернополи в аптиці Марияна Крижановского і в Тарнові в аптиці Л. Фравенгляса. 731

ОСТОРОГА! Щоби уникнути безвартісних фальсіфікатів, просить ся жадати виразно **„Іхтіоментолю" Едельмана.**

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·48*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	3·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·08*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·08.
„ Стрия	10·02, 4·05.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні:

в Брухович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·06 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

в Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

в Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·48, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 8·40.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·58.
„ Чернівцїв	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	9·05 10·05*.
„ Ряшева	9·60.
„ Коломиї	5·85.
„ Рави рускої	7·05*, 11·10* [тілько що недїлї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32. 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, іностровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через кождий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

DEPENDANCE

Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

в Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetf Iva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4. 100 1 20

ВЖЕ ВИЙШОВ

вельми інтересний і для популярних відчитів та викладів придатний

Альманах „Учителя"

(збірка популярно-наукових розвідок). Видав Комітет редакцийний „Учителя". Цїна знижена з 1 К на 70 с. Дохід призначений в части на удержане І. прив. женьскої семинарий учительскої. (Замовляти в Р. товаристві педаґоґічнім, ул. Сикстуска ч. 47) Зміст „Альманаха": 1. Д-р В. Левицкий: Етер космічний. 2. Др В. Щурат: Герберт Спенсер і єго фільософія. 3. Д-р О. Макарушка: Житє слів. 4. Д-р В. Левицкий: Про поступ фізики в послїдних часах. 5. Д-р С. Рудницкий: Ліси в господарстві природи. 6. І. Верхратский: Рецензия руского перекладу про „Дарвінізм" Ферріера. 7. Д-р В. Левицкий: Основні одиницї в фізицї. 8. Д-р О. Макарушка: Понятє і завданє лїтератури з поглядом на лїтературу україньску-руску.

Маґазин Р. товариства педаґоґічного (ул. Сикстуска 47) поручає **МОЛИТВЕННИК** для молодїжи по 30 і 40 с. Зміст і форма взірцеві. 2—2

Шестий рік істнованя.

Одинока руско україньска сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар" поміщає статї з нашого политичного, суспільного і лїтературного житя. **„Комар"** не є офіціяльним органом нїякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар"** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар"** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар"** повинен находити ся в кождій рускій інтелїгентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.
Передплачуйте „Комара".

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосінні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Новість-сїнники „Шігієна" з соломи препарованої по зр. 6 і 7; вистелювані травою морскою або волосїнем по зр. 10, 12, до зр. 20.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в спеціяльній робітни ковдер і матераців 593

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 17. Львів Субота 22 Січня (4 Лютого) 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім недїль і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адмінїстрация „Дїла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшавского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
за цїлий рік . .	32 к.	— 44 к.
на пів року . .	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї непечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иншi приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Після революциї реакция.

Революцийний рух в Росиї починає поволи пристигати. Встав Петербург, встала відтак Москва, але мілїтарна сила, пущена безпощадно на безоружний і безоборонний люд, зробила своє. Розворушені маси дали ся стероризувати і все вернуло назад до давних занять і супокою. Страйк в кореннїй Росиї закінчив ся з малими виїмками майже всюди і робітнича фиял, пущена в рух і виграна революціонерами проти царского абсолютизму, уступила перед чиновництвом і салдатами. Нинї після кровавих подій настав принайменше на хвилю мир і тишина.

Пожежа революциї горить вже лиш на окраїнах царства — ллє ся ще кров в Варшаві і Лодзї, а в послїдну хвилю — як доносять депеші — також в столици Фінляндиї Гельсінґфорсї, але і там революцийний рух не видержить довго. Критичні днї Варшави вже проминули, а по правдї, дуже небезпечно було там лише в недїлю і понедїлок. Від вітрка огонь в Варшаві пригасає і столиця російскої Польщі поверне поволи до давного вигляду. А те саме стане ся і з иншими містами сеї провінциї, як і з столицею Фінляндиї, котра тим менше буде могла устояти ся супроти нагайок і куль.

Так отже послїдний епізод революцийної боротьби в Росиї можемо уважати вже за покінчений. Настала видима кріза а з тим і прийшла пора, щоб розглянути ся в витвореній ситуациї та поставити якийсь гороскоп на будуче.

Передовсїм показало ся, що революция в теперішні часи не можлива без оружя і відповідного підготовленя З мілїтаризмом, з его страшною і розторощуючою технїкою треба числити ся і тілько тодї, коли маса приготує ся відповідно до сеї оружної потуги, можна мати в отвертім бою якийсь вигляд на успіх. Тимчасом маси російского пролетарияту вийшли на улицю з голими руками, а така боротьба мусить хиба скінчити ся проливом крови і розбитєм на порох безоружної товпи.

Правда, можливий ще оден спосіб: розбитя слїпого послуху і дисциплїни в самій армії, але переведене тої акциї дуже трудне. Підмовити хоч частину війска, аби не стріляло на люд або навіть і перейшло на его сторону — що вже по части й вистарчило-б, кинувши безпримірний переполох в ряди правлячих кругів — не так легко, а особливо не так легко в Росиї, де з одного боку з ребелянтами поступають дуже безпощадно, а з другого, де серед маси салдатів, так як і серед широких кругів населеня, панує ще безпримірна темнота.

Та далеко важнїйшим від сих загальних рефлексий на тему можливости і способів новочасної революциї є питане, куди поверне ся тепер внутрішне житє Росиї. На се питане дають нам вже відповідь факти: судно управи російскої імперії поверне ся назад в напрямі реакциї. А характеристичними з того боку суть не лиш слова, висказані царем до „депутациї робітників, не лиш удекороване воплоченя російского консерватизму — Побєдоносцева, але єще більше послїдні наглі зміни на начальних урядових становисках. Димісия кн. Сьвятополка-Мірского і назначене міністром внутрішних справ Булиґіна, ба усунене непідозріного зовсїм в лїбералїзмі Муравєва а замінене его Манухіном означують безсумнївну і завзяту реакцию. Царска камарилля прийшла до пересьвідченя, що після послїдних погромів революціонерів і численних арештів, їй вже довший час нічого буде бояти ся революцийних судорогів зі сторони суспільности, і подала ся з усею силою назад в обєми беззглядного абсолютизму і реакциї. Вистарчить сказати, що такий Булиґін був помічником вел. кн. Серґія, ґубернатора Москви, аби зрозуміти, під яким кличем розпічне ся дальша робота російского всесильного чиновництва.

Розходить ся вже лиш о те, чи справдї російска суспільність пригихла під напором нової реакциї і терроризму, чи навпаки приладить ся до тим завзятїшої боротьби. Отже нам здає ся, що наступить те друге, та що царска камарилля, котра зважила ся над послїдним кервавим рухом робітничих російских мас і симпатизуючої з ними російскої інтелїґенциї перейти до дневного порядку, в своїх міркованях і рахунках грубо перечислить ся. Невдоволене з абсолютного режиму, лють проти розкрадаючого все чиновництва надто вже стали загальні надто перейшли в широкі круги суспільности, аби їх мож було здавити хочби й як сильною зелїзною рукою. Маса російских опозиціоністів ще за слабка, щоб звалити сейчас абсолютизм, але вона і за сильна, щоб цїлком притихнути, уступити. А до того послїдні подиї, кроваві днї в Петербурзї і иньших містах та численні арешти зроблять також своє. Кров, а особливо невинно пролита кров, все мстить ся, бо вона зірвала вже нитки між царем а народом а кликати буде що раз більше оборонцїв до опору і боротьби. Тому-то ми зовсїм не думаємо, щоб повернувший хвили реакциї можна було на довго устояти ся; противно ми думаємо, що по короткім інтервалї, який мусить викликати урядничий терор, настануть нові вибухи проти абсолютизму, так що внутрішна заверюха не стихне поки в Росиї не виб'є година свободи Жаль тільки, що через недотепність найвисших чинників російскої держави сонце волї в Росиї буде з конечности сходити так керваво

Szkoła ludowa в Тернопільщинї.

Маємо перед собою звіт тернопільского „Koła Szkoły ludowej“ за р. 1904, зладжений головою управи кола, знаним уже нашій читаючій громадї професором учительской семинарії Стан. Сроковским. Мимоходом замітимо, що п. професор, котрий що року дає в учительскій семинариї докази своєї прихильности і справедливости для руских учеників, також і в сїм звітї залюбки попасує ся стилем, що сьвідчить не лише о его обєктивности, але і о „високім“, як на професора, образованю.

Автор зазначує, що праця кола обіймає терен трудний, бо „небогато є там громад таких, де польске населене живе в поважнїйшій меншости, ледво в кількох громадах має воно більшість, а впрочім виказує лише незначні цифри“. В 52 громадах (наведених поіменно) зменшило ся польске населене в pp. 1880—1900 о 5—75 прц., а в кількадесяти громадах о процент понизше 5. Причиною сего є zachłanność iście hajdamacka, котра nie zna granic, wszystko i wszystkich probuje przerobić na modę kozacką lub moskiewską. Не мало дістає ся від поважного п. професора piśmidłom ruskim, hajdamackim, „Ділови“ z całą sforą hajdamackich pisemek. Особливо piśmidło „Дїло“ стягло собі неласку п. професора тим, що є „на селі найбільше розповсюднене і приступне“, а селяни так в нїм розчитували ся, що п. професор, котрий очивидно такого стану річи не міг знести, мусїв для всїх читалень Szkoły ludowej виписати Wiek Nowy!

Отже цїлию роботи кола була просьвіта і спочуте для долї і недолї того kmiotka polskiego, котрий, осївши тутки далеко на Руси (sic!), доконче потребує безнастанної опіки, щоби не змараїти для польскої народности, щоби чути себе співплемінним з братьми знад Висли і Варти.

Щоби робота йшла успішнїйше, заведено нову орґанїзацию, окружну, а наслїдком сего до тернопільского кола приступили кола: борщівске, бріцке, будзанівске, грималівске, гусятиньске, залозецке, збараске, зборівске, Качанівка, Підволочиска, Підкамінь, Скалат, Теребовля і Тернопіль. Дня 5 падолиста 1904 р. відбули ся перші окружні збори.

Крім того, що Szkoła ludowa йде в своїй дїяльности у злуцї з кулками рільничими і Sokoł'ом, веде вона свою роботу головно в трех напрямах: закладає читальні і випозичальні книжок, люструє їх і уладжує відчити; закладає і утримує школи; уладжує obchody narodowe, театральні вистави, віча і патріотичні wycieczki.

I. Читалень має коло 99, а то: 1) в Чернилові мазовецкім заложена в р. 1889; 40 членів; розвиває ся слабо. [Лат. обр. душ 1059, руского обр. 358] — 2) в Ходачкові вел. заложена 1889; 189 чл. [Лат. обр. 2044 рус. обр. 580] — 3) в Почапинцях зал. 1899; 64 чл.; розвиває ся слабо. [Лат. обр. 1526, рус. обр. 50] — 4) в Плотичи зал. 1899; 60 чл; розвиває ся дуже добре. [Лат. обр. 955, рус. обр. 557] — 5) в Борках вел. зал. 1900; 79 чл., розвиває ся добре. [Лат. обр. 1010, рус. обр. 1200] — 6) в Березовици вел. зал. 1900; 45 чл.; розвиває ся добре. [Лат. обр. 201, рус. обр. 1742; руский парох о. Алекс. Миронович]. — 7) в Забійках зал. 1900; 129 чл.; розв. добре. [Лат. обр. 1064, рус. обр. 525]. — 8) в Драганівцї зал. 1900; 20 чл.; досить добре. [Лат. обр. 1526, рус. обр. 500]. — 9) в Буцневі зал. 1900; 20 чл.; слабо. [Лат. 1060, рус. обр. 1358] — 10) в Настасові зал. 1900; 20 чл.; слабо. [Лат. 520, рус. обр. 3041] — 11) в Загробелї зал. 1900; 92 чл.; дуже добре. [Лат. 1019, рус. обр. 334. Загробеля належить до парохії тернопільскої. В рускім шематизмі дух. нема згадки про руску читальню; мабуть її нема. За те Szk. lud. дуже пильнує того села] — 12) у Висипівцях зал. 1901; 19 чл.; добре. [Лат. обр. 164, рус. обр. 393] — 13) в Серединцях зал. 1901; 3 чл.; жадного житя. [Лат. 301, рус обр. 290] — 14) в Кокутківцях зал. 1901; 30 чл; досить добре. [Лат. 356, рус. обр. 198] — 15) в Цеброві зал, 1901; 30 чл.; слабо. [Лат. обр. 431, рус. 869] — 16) в Петрикові зал. 1901; 40 чл.; слабо.

М. СЛАВИНЬСКИЙ.

О украіньскім язицї.

По смерти російского міністра справ внутрішних фон Плевого, котрий, як звісно, погиб від революціонерскої бомби, цар Микола II. покликав на се найважнїйше під зглядом політичним становище кн. Сьвятополка-Мірского. Іменоване міністром чоловіка о лїберальнїйших поглядах безпосередно по смерти безглядного реакціонера, що кожду свобіднїйшу думку і кожде сьмілившє дїло в самих починах старав ся здусити брутальною силою, приймила російска лїберальна інтелїґенция і західно-европейска преса з повним вдоволенєм і вірою, що тепер наставе рішуче зірване з жандармско-поліцейскою системою у внутрішній політицї — одним словом, що іменоване кн. Мірского се первопочин до далекосягаючих суспільно-політичних реформ у Росиї. Подібні думки читали ми свого часу і на шпальтах „Дїла“.

Кн. Мірский уже уступив, та і управа Мірского не лишила ся без наслїдків. Від коли верховним шефом міністерства справ внутрішних став кн. Мірский, повіяло в Росиї иншим подувом, а ся зміна полягала головно в тім, що дозволено було пресї трохи критичнїйше відносити ся до деяких законів і пильнїйше дивити ся на дїяльність царского чиновництва, котре аж доси уважало ся за magistratus sacrosancti.

З сего свобіднїйшого подуву скористали і наші закордонні орати і в ріжних політичних днєвниках та наукових журналах виказують потребу скасованя царского указу з 1876 р., обмежуючого права української мови, та наданя сій послїдній прав горожаньства на рівнї з мовою московскою. З цїлого ряду подібних статий згадаю про дві найновійші: звісного українського письменника д. Бориса Грінченка в днєвнику „Кіевскіе Отклики“ (ч. 288 з 17 (30) жовтня 1904) п. з. „О положеніи украинской печати“ і д. М. Славиньского в одеским журналі „Южныя Записки“ (ч. 44 з 10 (23) жовтня 1904) п. з. „Къ вопросу о малорусскомъ языкѣ“ *). Правда, жаданя згаданих Українців мінімальні, бо розходить ся їм головно о цензурні полекші для нашої літератури, але і коли би хоч се позискали — іменно формальне знесене указу з 1876 р. — то наслїдки того були би для нас незвичайно важні; в самій закордонній Українї за ємнадцятєлїтє язикового слїдування би орґанїзация політична на національним [illegible], що обмер по ж... би дальнїйше вплив і на наше становище в Галичинї. На доказ, що і російскі Українцї що раз більше зачинають боронити свої язикові права, нехай послужить згадана статя д. М. Славиньского, котру понизше подаю в українськім перекладї, задержуючи російский текст в указах з 1863 і 1876 р.

* * *

Російска дїйстність насилена злобами дня і нерішеними питанями. До таких питань належить і питане о українськім язицї. Правлячі особи до сего часу відносили ся до того питаня з упередженєм, з готовою тенденцию, і в рішенє його вкладали безосновне підозрінє і рішуче недовірє до великої части російского населеня, розкинувшого ся зоитою масою по всему пiвднi Росиї, від Києва до Крима, від Бесарабії до Дона. В нинїшнім часї, коли питане о довірю правительства до суспільности і населеня поставлене на дневний порядок самим правительством, не-злишним буде припімнути коротко історию недовіря правлячих осіб до українського населеня. Перекажемо теє, користуючись офіциальними документами, як вони появляли ся в Росиї в ріжних часах і в ріжних виданях.

До другої половини XIX віка українське слово не підлягало яким небудь специальним обмеженям; цензура була сувора і згубна, одначе ся суворість і нищене розпространяла ся однаково на всїх, в сїм числї і на українську лїтературу. Початок, так званих, шістьдесятих років, проникнений довірєм правительства до суспільности, корисно відбив ся на українській лїтературі і на цїлім українськім руху. Сей час замітний широкою просьвітною дїяльностю української інтелїґенциї, котра стрітила симпатию не лишень серед російскої суспільности і публїцистики, від Каткова до Чернишевского, але і в правлячих кругах. Катков в „Московскихъ Вѣдомостяхъ“ приймає гроші на передплату, запіцийовану Костомаровим на видавництво народних книг в тім числї і св. письма на українськім язицї, міністерство народної просьвіти асиґнує кредити для виданя українських учебників і запомог для учительских семинарів, земства роблять заходи о законодатне введенє українського язика в школи, яко викладового, поодинокі особи основують недїльні українскі школи, появляєсь український журнал („Основа“), творять ся досить обширна педаґоґічна українська лїтература, відкриває ся український театр, духовеньство починає уживати українського язика в церковних проповідах, Академия Наук старає ся о видане апробованого нею переводу евангелия на український язик, провінциональна адмінїстрация (київске ґенерал-ґубернаторство) в своїх зносинах з селянами послугує ся від часу до часу українським язиком. Український язик, само понятно, здобував право горожаньства в школї, в церкві, в журналїстицї і почасти в адмінїстрациї.

Но ся гармонія в відносинах власти і населеня, основана на обосторонним згіднім пониманю жизненних народних потреб, продовжала ся не довго. Ясне небо згідности інтересів і пониманя заволїкло ся темними хмарами відзорливого недовіря, котрого результати незадовго показали ся. Початок до сего, як і до багато иншого положив Катков, що доглянув в малорускім руху не більше, як — польску інтриґу. Поляки, казав, бажаючи сотворити догідну почву для свойого повстаня, дали початок українському рухови Більше безосновного заключеня не можна було і придумати. Як звісно, польскі круги, приготовавші повстане, відносили ся до українського руху в високім степени ворожо, справедливо заключаючи, що відроджене української народности ставить непоборниму перешкоду для осущеня їм думки о відбудованю історичної Польщі „від моря до моря“. Катков, творачи свою теорию польскої інтриґи, з розмислом іґнорував як і ту різку полеміку з Поляками, яку вели в „Основі“ українські інтелїґенти (Костомарів, Кулїш, Антонович і др.), так і сей загально звісний факт, що українське селяньство з нетаєною пересмечею стрітило вістку о польскім повстаню і в борбі Поляків з російским правительством рішучо стануло на сторону послїдного.

(Конець буде.)

*) Написана на основі статї д. Ів. Кревецького „Не было нѣтъ и быть не можетъ“ (Л. Н. Вістник, кн. 6 і 7 з 1904).

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл

Молодїж

Виходить раз на місяць в обємі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адмінїстрация в Тернополи. 62

РУСИНИ! Домагайте ся всюди тутон і папероси „ЗОРЯ“ оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Письмені замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9. 500 15—15

[Лат. 319, рус. обр. 676] 17) в Йосифівці зал. 1901; 42 чл.; дуже добре. [Лат. 530, рус. обр. 153] — 18) в Ігровиці зал. 1901; 30 чл.; дуже добре. [Лат. 750, рус. обр. 1186] — 19) в Ігровиці чит. II. зал. 1901; 15 чл.; досить добре — 20) в Тернополи безплатна випожичальня має 1375 томів; в р. 1904 вивожичено 7921 томів 624 читальникам. — 21) в Нетребі зал. 1902; 30 чл.; дуже добре [Лат. 120, рус. обр. 20] — 22) в Ободівці зал 1902; 30 чл.; ліпше ніж торік. [Лат. 72, рус. обр. 369; рускої читальні нема]. — 23) в Заставі зал. 1902; 40 чл.; слабо. [Лат. 290; рус. обр 495; рускої читальні нема]. 24) в Острові зал. 1902; 30 чл.; добре. [Лат. 345, рус. обр. 1359]. — 25) в Токах зал. 1902; 60 чл.; дуже добре. [Лат. 239, рус. обр. 2109; руска читальня після шематизму „в упадку"; руский парох і заразом патрон о. Волод. Копитчак]. — 26) в Плотичі чит. II. (пор. під 4) зал. 1902. — 27) в Остапю зал. 1902; 20 чл.; слабо. [Лат. 1360, рус. обр. 1392; рускої читальні нема: двокл. школа польска; руский парох о. Ів. Рейтаровский]. — 28) в Збаражи зал. 1902; 50 чл.; досить добре. [Лат. 3356, рус. обр. 1128]. — 29) в Луці вел. зал. 1902; 120 чл.; дуже добре. [Лат. 191. рус. обр. 1633; про руску читальню в шематизмі нема згадки; парох о. Корн. Бачиньский].

З Росиї.

Реформи в Росиї.

Комітет міністрів радив над першою точкою царского маніфесту з 25 грудня і розріжнив три засадничі справи, на котрих мусять оперти ся виконуване законів, а то: 1) Обезпечене виконуваня приписів що до оголошуваня законів; 2) Винайдене способів обезпечаючих чинне діланє органів, покликаних до пильнованя законів; 3) Відвічальність урядників.

Що до першої справи, то комітет міністрів ухвалив унеможливити, щоби міністри при царских розпорядженях відступали від приписаного способу оголошуваня законів. В специяльних случаях, в котрих цар поручить комітетови міністрів нараду над законами, рішенє має бути передтим предложене сенатови. Комітет ухвалив просити царя о дозвіл інтерпретациї законів в тім дусї, що оголошуванє тревалих і переходових законів, зміни і знесенє законів мусять мати виключно форму опінії державної ради, котра має бути затверджена указом, підписаним царем.

Коли би було потрібне, щоби надзвичайним зарядженям міністрів був наданий обовязуючий характер, міністри мусять сї зарядженя оголошувати безпроволочно в дорозї приписаній для оголошуваня законів

Комітет рішив дальше просити царя о дозвіл на зредаґованє проекту закона о доповненю статута сенату і наложеню на сенат обовязку залишеня приписаної публікациї законодатних заряджень, коли би се не відповідало вимогам закона.

Що до другої справи, то комітет міністрів уважає за конечне, щоби сенат і его ухвали були незвисимі від міністра судівництва і инших міністрів, щоби внутрішна орґанізация сенату і его реґулямін були доповнені, щоби вироковане в адміністративних справах було приспорене, щоби сенат був приступнійший для осіб скривджених самоволею адміністративних орґанів, щоби мав право доносити прямо до найвисшої власти о адміністративних справах і щоби до законодатної ініциятиви мав більше право ніж доси.

Комітет міністрів уважає за відповідне установлене льокальних трибуналів адміністративних в получевю з сенатом. В першім департаменті сенату має бути утворене становище першого президента з правом особистого предкладаня цареви справоздань. Має бути також порішене питанє, чи відповідне є теперішне получене функциї міністра судівництва з функциями ґенерального прокуратора сенату в одній особі. Порішено також, щоби в першім департаменті ухвалювано рішеня звичайною більшостию голосів, щоби адміністративні і юридичні розправи були явні і щоби обжаловуючим сторонам призвано устне поступованє.

Що до третої точки, то комітет міністрів розріжнив 3 форми, в котрих урядники можуть бути потягнені до відвічальности: карну, цивільну і дисциплінарну. При тім комітет звертає увагу на трудности, з якими стрічають ся приватні особи, котрі хочуть перевести карний процес против урядників і предкладає, щоби проект нового карного закона пішов на нараду комісиї, виделеґованої царем. В тім проекті приватні особи дістали би законне право вносити обжалуваня против урядників і в таких процесах обжалувуючій стороні була би признана як найбільша участь. Дальше комітет міністрів предкладає, щоби злочинці, карані утратою важних прав або привілеїв, судили ся при участи вилших судиїв.

Комітет ухвалив просити царя, щоби державна рада сейчас розпочала радити над законом о відвічальности урядників.

Дня 29 січня цар принняв всї ті внесеня комітету міністрів.

Розумів ся, що ціла тота робота се бляхманенє очий для наївних.

Телеґрами.

Бреслав. З Петербурга доносять, що арештованого сьвященика о. Гапона перевезено під ескортою 18 козаків до Виборскої кріпости коло Петербурга, де уміщено его разом з звичайними злочинцами.

Петербург. Вісти заграничних дневників о намірении скликаню собору земств суть безпідставні. Власти ніколи не мали подібного наміру. Фальшиве є також донесенє, що комітет міністрів має бути перетворений в кабінет з президентом міністрів на чолї.

Харків. Харківске земство наслало петицию до царя з таким закінченем: „Найясвійший Пане! Зроби Росию державою з вільними і рівноправними горожанами. Тим зробиш величезну прислугу вітчині і своєму укоронованому наслідникови. Твій наслідник одержить в спадщині край добре зорґанізований і спокійно розвиваючий ся, що єму запевнить спокійне і спокійне панованє".

Батум. Між страйкарями а військом прийшло до кровавого конфлікту. Убито 13 осіб. Страйк обхоплює щораз нові фабрики.

Краків. Дня 1 с. м., коли в Лодзї робітники вертали зі зборів, упало з товпи кілька стрілів. Військо дало сальву, при чім убито 4 робітників а звиш 20 ранено. В ночи чути було сальви в зелїзничім лісї.

Варшава. Урядово стверджено, що в часї розрухів убито 57 осіб, між тим 6 жінок і 3 дітий.

Краків. В Седльцах загальний страйк. Убито одного салдата, а одного жандарма і одного поліцая ранено. Склеп з оружем зрабовано. В Калїшу і Пйотркові страйкують всї школи. В Пйотркові домагають ся введеня польскої мови викладової і знесеня всїх обмежень в приниманю до школи учеників. В Лодзї військо стріляло до робітників перед фабрикою Куніцера. Убито 6 робітників, а ранено 48.

Льондон. Принятє царем депутациї робітників не зробило між робітниками такого враженя, якого надїялись в правительственних кругах. Промова царя зробила лихе враженя а і в обіцянки, які були в промові, робітники не вірять, бо на них „нема підпису царя". Робітники в варстатах Самсонова знов застрайкували.

Петербург. На ріці Фонтанка завалив ся міст в хвили, коли ним переїздив відділ драґонів. До ріки впало 80 людий разом з кіньми.

Одесса. Градоначальник Одесси зарядив допущене жінок до громадских правиборів.

Війна.

(Телеґрами).

Віденъ. В дипльоматичних кругах говорять, що Куропаткін має бути відкликаний, бо военна партия в. князїв зачинає недовіряти єму. Становище Куропаткіна ніколи не було сильне, а тепер противне єму дворске сторонництво взяло верх. Цар невдоволений з него, бо в хвили, коли для Росиї як найпотрібнійша якась побіда, прийшли вісти о новій неудачи російскої армиї. Наслідником Куропаткіна має бути ґенерал Трепов, котрий тїшить ся повним довірєм в. князїв.

Петербург. Куропаткін телеґрафує дня 1 с. м.: Послїдної ночи Японцї заатакували село Чантуенан, на лївім березї ріки Гун, напротив села Ганнтан Японцї заняли село, але відтак віднерто їх з великими стратами. Росияни мають звиш 100 убитих. До Мукдену привезено 133 полонених Японцїв, в тім двох офіцирів. Дня 2 с. м. Куропаткін телеґрафує: Японцї розпочали сильну канонаду на Чантуенан. Наші війска цофнули ся, але відтак обсадили село наново, лише кілька шатер лишило ся в руках Японцїв. Наші страти малі.

Петербург. Ґенерала Ґріпенберґа з причини лихого стану здоровля увільнено з становища команданта.

Токіо. Ояма прислав звіт о военних операциях між 20 а 29 січня, котрі скінчили ся випертєм Росиян за ріку Гун. Японцї стратили 7000 людий. Кілька російских полків цілком знищено; в деяких компаніях лишило ся по 20 людий. Полонені Росияни оцінюють страти російскої армиї на 10.000 людий. По сторонї Росиян брало участь в битвах 7 дивізий піхоти і одна дивізия кінноти.

Берлін. З Токіо доносять, що між полоненими Росиянами вибухла віспа. Щоби здержати розвій епідемиї, правительственні лїкарі щеплять віспу кождого дня 100 полоненим.

Берлін. З Порт Артура доносять, що в'їзд до порту все еще дуже небезпечний. Росияне замкнули его свого часу 5 тисячами підводних мін, з котрих Японцї видобули доперва 400.

Копенгаґа. Видано наказ, щоби через Зунд перевести трету російску ескадру [другу балтийску], зложену з 5 лінієвих кораблїв, 3 торпедовцїв і кількох транспортових кораблїв. Ся ескадра відійде дня 7 с. м. до Азиї.

Джібутті. Контрадмірал Добротовский вирушив в четвер з 4 кружляками і 3 торпедовцями в напрямі Мадаґаскару. За ним їде кілька німецких пароходів з вуглем.

Телеґрами.

Угорска криза.

Віденъ. Тіса був вчера на авдиєнциї у цісаря і передав єму письменну димісию цілого кабінету. Потім був на цілогодинній авдиєнциї ґр. Ю. Андраші, котрий виложив цісареви свої погляди на теперішне положенє політичне. На підставі сих виводів Андраші дістав поручене порозуміти ся з угорскими політиками і за кілька днів здати цісареви справу. Формально Андраші не дістав місиї утвореня кабінету. Одному з дневникарів мав Андраші рішучо заявити, що не прийме місиї утвореня нового кабінету.

Кровавий страйк.

Віденъ. Столярскі робітники, котрі стратили працю в наслїдок змови фабрикантів, хотїли заатакувати фабрику Міснера. Коли в конфлїкті з поліциєю ранено одного робітника, посипавсь на поліцию град каміня. Поліция розігнала товпу шаблями, при чім богато осіб покалїчено. Арештовано богато осіб, котрі по списаню протоколу випущено з виїмком 17.

З Балкану.

Білград. Король принняв димісию цілого кабінету Пасїча. Здогадують ся, що в склад нового кабінету увійдуть Ґруїч і Вуїч з кількома молодими радикалами і сей кабінет переведе нові вибори до скупштини. Проєкт заграничної позички [з виключенєм Австриї] уважають за погребаний.

Кельн. Болгарске правительство знов виступило в Царгородї з представленями з причини, що турецкі власти не лиш не спиняють творене грецких ватаг, котрі вже замордували кількох Болгар, але навіть мовчки відпирають сї ватаги, що бентежить населенє Болгариї і може статись причиною небезпечних конфлїктів.

Американьска демонстрация.

Манїля. Американьска фльота при острові Люз н, зложена з 15 военних кораблїв відплила на захід Єї задачею є стеречи неутральности на американьских водах, так супротив російскої як і японьскої фльоти.

Новинки.

— **Еміґрация до Босни.** Читаємо в Gazet-ї lwowsk-ій: По донесеням босаньско-герцоґовиньского правительства зайшли в послїдних часах случаї, що селяни з Галичини без попередного дозволу босаньского краєвого правительства вибирали ся в далеку дорогу до Босни і Герцоґовини і то нераз з численними родинами та цілим своїм майном, а відтак супротив обовязуючої заборони не могли там постійно поселити ся. Наслїдком такої необглядної еміґрациї селяни наражають ся на великі страти і попадають часто в нужду, тим більше, що босаньско-герцоґовиньскі власти звертають від границї тих еміґрантів, котрі не викажуть ся письменним дозволом босаньско-герцоґовиньского правительства на поселене в тамошних сторонах. Президия намісництва приказала тому всїм старостам і дирекциям поліциї у Львові та Кракові, щоби сейчас оповістили наново розпорядженє намісництва з 25 липня 1905 р. і остерегли сільске населенє перед виїздом до Босни і Герцоґовини з наміром постійного поселеня до веденя сільского господарства без дозволу правительства та звернули увагу проявляючих охоту до еміґрациї на сумні наслїдки їх легкодушного дїла. Рівночасно веліла президия намісництва оповістити тим властям, що босаньско-герцоґовиньске правительство не має тепер до розпорядимости правительственних ґрунтів, на котрих могли би еміґранти осідати і тому родини, котрі старають ся о дозвіл поселити ся в тамтих краях, мусять передовсїм мати відповідний капітал, щоби могли за власні гроші заложити собі сільскі господарства, які вистали би на їх певне удержанє.

— **Загальні збори Руского тов-а педаґоґічного**, що, як звісно, відбули ся в четвер у Львові, стягнули до V салї рускої ґімназиї поверх 100 осіб. По вступній промові голови тов-а о. крил. Чапельского, котрий зазначив, що тов-о держить ся головно завдяки кількома одиницям, покликано на провідника зборів о. Стефановича і вибрано секретаріє. Від читаня протоколу з попередних зборів відступлено по виясненях з боку управи тов-а деяких подробиць. Відтак іменовано почетними членами тов-а: Мар. Білецку, Кл. Малицку, М. Лисенка, І. Нечуя-Левицкого, Олександра Барвіньского, Едв. Харкевича д-ра Федака і Як. Миколаєвича, почім почала ся дискусия над звітом секретаря і касиєра. Тут піднесено заміт, що тов-о не повинно було закладати дорогшого інституту для дївчат. На се проф. Алиськевич дав відповідні поясненя. З боку учителїв народних підвесено замiт, що до бурси тов-а не приймає ся синів учительских, хотяй часом мають они і більші шанси, чим другі. У відповідь на се, заявив проф. Вітошиньский, що справа має ся инакше. Роблено також деякі замітки що до редаґованя „Учителя". На пополуд. продовженю зборів відчитано вислїд голосованя на виділових. Головою тов. вибрано о. крилош. Чапельского, а до виділу війшли пп.: Андрій Алиськевич, Ольга Барвіньска, д-р М. Коцюба, д-р Володимир Левицкий, о. Лежогубский, Кость Паньківский, Іван Строньский, Володим. Жизневский, Михайло Мош і Олексей Гайдукевич; заступниками виділових вибрані: о. Вол. Ганицкий, Петро Гриньовский, і Никола Мороз. При точці внесень та інтерпеляций вніс проф Алиськевич, аби при найблизшій зміні статута піднесено вкладку з 1 К на 2 К річно. Внесенє п. Герасимовича з Вашковець в справі закладаня приватних учительских мужеских семинарий по довгій дискусиї відложено на пізнійше яко не можливе в теперішнім часї до переведеня. Дальше обговорювано справу закладаня приватних народних шкіл з рускою викладовою мовою, з проф Шухевич взивав, щоби наша суспільність не глядїла байдужно на переміну руских народних шкіл на польскі, та щоби про такі факти доношено товариству. Вкінци вніс оден з присутних, аби загальні збори товариства відбували ся не все у Львові, але що року в иншім містї на провинциї. По вичерпаню дневного порядку голова зборів подякував за участь в нарадах і замкнув збори. Докладнійший звіт із зборів відкладаємо до найблизшого числа.

— **Протест українсько-руских студентів.** З Відня доносять: На запрошене українсько-рускої молодїжи, що студиює у Відни, відбули ся вчера вечером в одній з тутешних льокалів збори для обговореня послїдних подій в Росиї. На збори прибули, окрім українсько-руских, студенти польскі, російскі, італїяньскі і богато Нїмцїв. Проводив студент Назарук, реферував студент Темницкий, що поставив відповідну резолюцию. Пос. д-р Кос іменем руских послів вислав в симпатию для зборів і заявив, що українсько-руский народ в Галичинї слїдить з напруженою увагою борбу російских народів о свободу. Іменем клюбу социялїстичних послів висказав зібраним симпатию пос. Ґавін. Промовляв ще автор кількох книжок про Росию Ґуґо Ґано, почім ухвалено серед бурливих оплесків резолюцию, поставлену референтом, з рішучим протестом против поведеня російского правительства і з заявою живої симпатиї російским робітникам, студентам та інтелїґенциї.

— **Польске тов-о педаґоґічне** постановило на загальних зборах, що відбули ся у Львові дня 1 с. м., вислати до цісаря депутацию з просьбою о несанкціонованє закона, рішеного галицким соймом в справі управильненя правних відносин учителїв народних шкіл. В мемориялї, котрий депутация має предложити цісареви, буде зазначене, що згадана ухвала сойму не в силї поліпшити материяльне положенє учительства і не годить ся з его інтересами.

— **По причинї антиросийскої маніфестациї в міскій радї у Львові** намісник ґр. Потоцкий покликав до себе віцепрезидента Михальского, домагаючи ся поясненя, чому не перешкодив демонстрациї. Михальский відповів на се, що дїлав згідно з законами, не обмежуючи міскій радї свободи слова. Коли б був поступив инакше, міг би Гудец внести жалобу против него до намісника. Ґр. Потоцкий принняв се поясненє до відомости. Говорять, що конзуль Пустошкін ходив до намісника жалувати ся на львівску раду. Як успокоїв намісник Пустошкіна, не знати.

— **Демонстрация молодїжи против професора москвофіла.** З Кракова доносять: В середу по полудни на викладї проф. Здеховского в тутешнім університетї заденонстрували студенти против сего професора, котрий на понедїлковім викладї до нечисленних, як звичайно, своїх слухачів говорив з катедри, що петербурскі заворушеня мали характер ідеальний, бо там проводив сьвященик, а варшавскі криваві події назвав „павперскими і лобуязівскими вибриками". По тій причинї в середу наповнила ся его саля численними студентами і заким Здеховский почав викладати, оден із студентів зажадав від него відкликаня згірдних слів. Здеховский почав викручувати ся, і заявив вкінци, що варшавский рух назвав лише „невластивим". На се загреміли оклики: „Нуждений боягузе! Брехуне! Проч!" Здеховский вийшов із салї. Молодїж не позволила єму викладати і цілу годину не опускала салї. Вкінци явив ся ректор д-р Цибульский і попросив, щоби позволили на виклад слїдуючому професорови, почім молодїж опорожнила салю.

— **З ґімназиї на війну.** На зелїзничім дворци в Кракові замічено оногдї двох хлопцїв в мундурках ґімназияльних учеників з III кляси. Хлопцї блукали очивидно голодні і перезяблі, допитуючи ся, в який спосіб можна би найлїпше дістати ся до Відня, а звідтам в характері охотників на війну до японьскої армиї. Военними охотниками заняла ся краківска поліция і довідалась, що ходили они до ґімназиї в Дембици, але звідтам утекли і пустили ся в сьвіт з розпуки задля лихих сьвідоцтв, які одержали, та зі страху перед батьківскою карою. Хлопцїв задержано і поживлено, а що не мали при собі гроший, повідомлено сейчас їх родичів, щоби приїхали по своїх авантурничих синків.

— **Французский або анґлїйский язик в ґімназиях.** На оногдїшних зборах товариства учителїв середних шкіл у Відни мав проф. д-р Врба відчит про зглядно-обовязкове заведенє науки французского або анґлїйского язика в австрийских ґімназиях. Підчас дискусиї, в котрій брали участь многі професори ґімназияльних і реальних шкіл, інспектор Кап предложив проєкт заведеня у всїх австрийских ґімназиях, де се можливе, зглядно-обовязкову науку одної з тих мов. Сей проєкт одобрено однодушно. Довша дискусия вивязала ся над питанєм, хто має удїляти науку новочасних европейских мов в ґімназиях.

— **Напад на вшехпольского редактора.** На редактора Slowa polsk-ого, п. Василевского, коли виходив вчера рано з дому до редакциї, напало кількох молодих людий. Оден з них ударив заскоченого вшехполяка в лице і заким нападенний всів отямити ся, напасники разом з товаришами віддалили ся. Одного з них, Володислава Влодарчика, студента політехніки, прохожі придержали на улици і віддали в руки поліциї, котра по списаню протоколу пустила его на волю. В той спосіб пімстили ся студенти за становище

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

вшекпольского органу супротив послідних подій в Росиї, особливож у Варшаві, дарма, що таке брутальне поборюване політичного противника з етичного становища годі оправдати.

— **Найбільший диямант** найдено недавно в Преториї на полях „Premier Mine“. Величною перевисшае він всї доси знанї дияманти. Є він на 4½ цаля довгий а на 2½ цаля грубий і мае розміри гусячого яйця. Виставлено его на публичний вид в Йоганесбурзї, а рівночасно обезпечено в Льондонї на кольосальнї суми. Яку вартість буде мати сей камінь, поки-що не дасть ся означити: се покаже ся по его ошлюфованю. Хоч виглядае на камінь знаменитої якости, то при шлюфованю можуть показати ся риси або дірки, так що треба буде розтяти его на кілька менших каменїв. Відтак буде его вартість зависіти від его будучої форми. Дияманти у формі розети є найцїннїйші. Поки-що, льондоньскі знавцї оцїнюють его на 20 міліонів марок. Історня сего дияманту доволї інтересна. Фарма, на котрій его найдено, зложена з 3.300 акрів в Преториї, належала первісно до одного Бура, Йоахима Прінслю, що домагав ся за неї пів міліона марок. Однак диямантові підприемцї не хотїли ему тілько дати. Після бурскої війни в 1902 р. міліоновий богач Кулїнан, що є тепер начальником підприемства, купив ту фарму за 1,100.000 марок. В грудни того року утворило ся товариство з капіталом 1,600.000 марок, але експльоатация піль розпочала ся аж в половинї 1903 р. Вскорі підприемство помножило свої акциї, так що первісний капітал мае тепер вартість 144,000,000 марок.

— **Жінка а школа.** В Кантонї в Апензель в Швайцариї 17-літний молодець, що на основі кантональних прав обовязаний ходити ще до доповняючої школи, вислав до властий просьбу о увільнене его від шкільного примусу, бо як чоловік жонатий від 2 місяцїв, є виставлений на насьміхи і кпини сусїдів, коли йде з книжками до школи. Провіривши правдивість наведених в поданю фактів, власти увільнили молодого „подруга“ від шкільного примусу.

— **Небіщик, що сьпівав на власнім похороні.** В місті Корк помер недавно оден купець, славний з того, що був першим на сьвітї чоловіком, котрий сьпівав на власнім похоронї: Со сьвятим упокой.. Коли домовину зашрубовано, поставлено на її віко фоноґраф. Після похоронного богослуженя пущено фоноґраф в рух і люди, що зійшли ся для віддання небіщикови послїдної прислуги, почули власний голос покійника. Сьпівав собі похоронну пісню. Додати треба, що місто Корк находить ся в Америцї.

— **Дрібні вісти.** Проектований в Петербурзї на нинїшний день обхід ювилею 50-лїтної літературної і научної дїяльности українського письменника Данила Мордовця відложено по словам петербурских часописий на неозначений час. — В Липску відбуде ся в місяци цьвітни міжнародна вистава часописий. Кожда часопись буде виставлена лише в однім примірнику. — В Дісельдорфі помер в 78-ім роцї житя Освальд Ахенбах, звісний маляр „сонїчного полудня“, оден з найбільших нїмецких артистів. — Д-р Юрий Штросмаєр, славнозвісний епископ в Дяковарі, великий хорватский патріот, обходив дня 4 с. м. 90 лїтну річницю своїх уродин.

— **Впреосьв. митрополит Шептицкий** виїхав на оден тиждень до Крехова.

— **В Академічній Громадї** (Ринок ч. 10, I поверх) відбуде ся в суботу дня 4-ого лютого с. р. заходом кружка для социяльних наук відчит тов. Павейкі „Декілька квестий з житя й штуки“. — Початок о 7 год. вечером. Гостям вступ вільний.

— **Конкурс.** Комітет для будови українсько-руского Дому академічного оголошуе конкурс на пляни під будову двоповерхового „Дому академічного“, на сутеринах, о забудованій площи окололо 400 м. За найліпші два пляни призначені нагороди в висоті 300 кор. і 100 кор. Пляни осмотрені моттом належить вносити найдальше до 20-го марта с. р. до канцеляриї Наукового Товариства ім. Шевченка [ул. Чарнецкого 26]. Близших інформаций уділить інж. Юліян Мудрак [відділ технічний ц. к. дирекциї почт і телеґрафів]. У Львові, 5 лютого 1905. — *Комітет.*

1—2

— **Баль технїків** викликуе серед нашої суспільности небувале заінтересоване: головно заінкавлюють артистичні, цінні карнети в стилю гуцульскім. Одинокий раз сего карнавалу і виключно на бали технїків буде грати військова музика „Любоцї“, сьвіжо скомпоновані п. Ярославенком вальси на народних мотивах. Комітет докладае всяких старань, щоб баль випав сьвітло і з шиком. Із згаданих карнетів буде на другий тиждень зладжена склепова вистава у Львові. Баль технїків відбуде ся 9 с. м. [четвер] о год. 9 вечером. Вступ 6 кор., родинний [3 особи] 14 кор., ґалерия 2 кор. Комітет урядуе в справах балю кождого дня від 12—1 і від 6—7 вечером в тов. „Основа“ ул. Льва Сапіги ч. 19.

— **Пригадує ся,** що третій раз сельскані збори тов. ім. І. Котляревского відбудуть ся завтра, дня 5 лютого 1905 р. в комнатах Рускої Бесїди, Ринок ч. 10, о 4-ій год. по пол. і просить ся членів о як найчисленнїйшу участь. — *Видїл.*

— **Видїл „Народної Ради“ в Турцї** просить Всч. сьвященьство повіта турчаньского, Пов. інтеліґенцию мірску, чесне міщаньство і селяньство, щоби в імени обовязку патріотичного вплинули на членів товариства в місци свого замешканя, щоби всї члени свої членьскі вкладки вплатили, щоби постарались ласкаво приєднати як найбільше членів для товариства, бо вже послїдна пора, щоби товариство зорґанізовалось і сповнило свої обовязки приняті статутом. Сам видїл без сильної участи з сторони інтеліґенциї повіта нїчого не вдїе в повітї без шкіл просьвіти. Тут можлива акция лиш при спільній працї всїх. Тож просимо горячо о ласкаве поперте орґанізациї, бо незадовго відбудуть ся загальні збори, на яких явить ся також пос. Глиджук. — За видїл „Народної Ради“ в Турцї: *Василь Сологуб* предсїдатель, *Петро Крупский* секретар.

— **Надзвичайні загальні збори „Академічної Громади“** відбудуть ся в недїлю дня 19 лютого с. р. о год. 3 ій по полудни в III унїверситетскій сали з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитане протоколу; 2) Резиґнация голови і 4-ох членів видїлу, 3) Eventualia. — За видїл: *І. Яримович* голова, *В. Електорович* писар.

— **Фанти на льотерию львівского „Сокола“** зволили прислати дальше Впов.: п. Мария Шмериковска з Печеніжина ґафтований в цьвіти настільник; п. Олена Чубатівна зі Львова ручно мальований вахляр: п. Людвика Бордунова з Бережницї вишиваний фартушок; п. Мих. Кочоровский з Миколаєва К. Г. образок на деревлянім кружку; п. Олена Лепкова з Ст. Самбора полумисок поливаний в цьвіти; п. Ірена Дрималиківна з Жовкви образ з зимовим краєвидом; п. Мария Белеївна зі Львова два образи [Бойко і Гуцулка]; п. Левкадия Щировска з Нивіва доп. вишиваний настільник: п. Ілько Яремкевич зі Львова сцизорик. Старшина „Сокола“ дякуе за доси присилані фанти і просить нашу жертволюбну суспільність о дальші фанти і набуване льосів. — *Старшина.*

Урядові вісти:

— **Із станиславівскої епархії.** О. Йосиф Жук, ректор духов. семинариї у Львові, іменований совітником епископскої консисториї і о. Алексей Слюсарчук з Рунґур, завідателем дек. пістиньского. — Канонїчну институцию дістали: оо. Іван Стефанчук, б. завідатель в Павелчи, на сю парохію, Апольон Сїмович, завід. в Кіцмани на сю парохію, Волод. Давидович, б. завід. в Беремянах, на сю парохію, Евген Дудикевич, б. завідатель в Худиївцях, деканату кудринецкого, на сю парохію. — Розписано на конкурс з реченцем до 1 марта Іване золоте. дек. залїщицкого. — Введені: оо. Евген Ґісовский, яко IV сотрудник катедральний в Станиславові, Александер Дикий яко III сотрудник катедральний в Станиславові, Володимир Левкавский, яко II сотрудник катедральний в Станиславові, Александер Грегорович, яко I сотрудник катедральний в Станиславові, Володимир Вонсул, новопоставлений пресвітер, яко завідатель в Більчи золотім, Анатоль Навроцкий, яко завідатель в Глушкові і Климентий Кичура, яко завідатель в Семаківцях. — Від іспиту конкурсового на 6 літ увільнені: оо. Володимир Яворский з Колодрібки, Юрий Жолкевич з Лесівки і Володимир Лисевецкий із Садагори. — Відпустку для покріплення здоровля дістали: оо. Василь Стрільців з Гнилича на 2 місяцї, Александер Дикий з Станиславова на 2 місяцї (продовжене), Димитрій Дворянин з Межигорець на 2 місяцї і Володимир Билинкевич з Ласковець на 2 місяцї. — Відпустку з духовної звязи одержав Теодозий Капко, укінч. богословія (в епархію львівску). — Консисторія віднесла ся до намісництва о установлене дотациї для приватних сотрудників: в Озерянах, дек. скальского, в Озерянах дек. бучацкого і в Ямници. Правительство назначило дотацию для прив. сотрудника в Ермаківцї. — Рукоположені Михайло Бурчиньский (безжен.), Іван Галай і Іван Дольницкий.

— **З почти.** З весною 1905 приступить ц. к. Дирекция почт і телеґрафів до основної реконструкциї цїлої львівскої сїти телефонічної коштом кількох сот тисяч корон головно в тій цїли, щоби усунути раз на все всї небезпечні перехрестні точки проводів телефонічних з проводами трамваю електричного і сьвітла електричного, а іменно, щоби запобічи всїлякім нещасним случаям а також запевнити правильне функционоване уряджень телефонічних у Львові.

До переведеня намїреної реконструкциї після плянів затверджених уже ц. к. міністерством торговлї потреба буде уставити 9 комірок каблевих, 127 підставок поодиноких, 39 подвійних і 4 потрійних, не числячи перерібок коло істнуючих вже пяти комірок каблевих і 12 підставок.

Реконструкция львівскої сїти телефонічної буде тим більше пожадана для її абонентів, що вже в недовгім часї одержить Львів телефонічне получене з Перемишлем, Ярославом, Переворском, Ряшевом і Тарновом а правдоподібно також невдовзї і зі Стриєм, Дрогобичом, Бориславом і Східницею, наслїдком чого рух тої сїти значно збільшить ся.

Узнаючи надзвичайну далекосяглість сего найновійшого средства комунїкацийного, не відмавляе скарб державний значних коштів на розширене і улїпшене уряджень телефонічних, котрі то змагання не у всїх тутешних мешканцїв находять належне поперте, а передовсїм що до позволення на поміщене держаків на домах і уставлене підставок на кривлях реальностий.

Хотяй скарб державний бере на себе відвічальність за всякі ушкоджене, супротив чого властителї реальностий не суть наражені на зовсїм нїяку шкоду, ставляють они однак трудности з удїлюванєм позволеня на укріплене держаків під проводи телефонічні.

З тої причини звертае ся ц. к. Дирекция почт і телеґрафів до властителїв реальностий у Львові з просьбою, щоби з огляду на публичне добро а передовсїм в інтересї їх льокаторів, для котрих телефон є нераз квестиєю екзистенциї, не робити трудностий орґанам заряду телефонів уповажненим до безпосередної пертрактациї з властителями реальностий о удїлене дотичного позволеня.

Всї кошта, сполучені з поміщенєм і консервациєю держаків, поносить очевидно ц. к. Дирекция почт і телеґрафів, направляе власним коштом всї ушкоджения або звертае кошта направи а крім того відповідною заявою забезпечае властителям реальностий всї їх права власности.

✝ Померли:

— **Григорий Мельник,** церковний півець і диригент хора при архикатедральній церкві св. Юра у Львові, упокоїв ся дня 2 с. м. в 42 роцї житя. В. є. п.!

Стефан Валявский, парох в Лисцї старім, упокоїв ся дня 1 с. м. в 83-тім роцї житя. В. є. п.!

Календар: Завтра гр.-кат.: Климента рим.-кат.: Агафії. Позавтра гр.-кат.: Ксенії, рим.-кат.: Дороти.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Гвязда“ ул. Францїшканьска) в суботу дня 4 лютого „Пташник з Тироля“ оперета в 3 д. Целєра. — в недїлю дня 5 лютого „Підгіряни“ мельодрама зі сьпівами в 3 д. І. Гушалевича — ві вторек дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок“ комедия Г. Кляйста в перерібцї Д-ра Франка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві вторек, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека унїверситетска (тепер замкнена наслїдком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5

— **На Народний фонд** вплинуло через Народну Канцелярию в сїчни 1905 р. [в коронах]. П. Будзїньский, Сокаль чл. вкл. 2, даток 3 разом 5, о. Е. Менцїньский, Ходновичі даток 3, В. Озаркевич, Сїлець чл. вкл. 2, даток 8 разом 10, о. Я. Якно, Залокоть чл. вкл. 2, о. І. Герасимович, Туре чл. вкл. 2, даток 6, разом 8, о. А. Борисевич, Дрогоїв чл. вкл. 2, А. Підляшецкий, Микуличі даток 6, Д. Герасимович совітник Рогатин чл. вкл. 2, квартальний даток 6 [щорічно] разом 8, о. А. Танчаковский, Дунаїв даток 4·60, о. Павло Стукач, Тїсна чл. вкл. 2, даток 8, разом 10, о. А. Копертиньский, Денисів чл. вкл. 2, о. І. Лесик, Коблянська воля даток 4·88, о. Ізидор Гливьский, Буцнїв чл. вкл. 4, даток 20 [щорічно] і вкл. за Івана Василїцкого 1, разом 25 і Гарматїй, Голови вмісто новорічних і різдвяних желань даток 5.

Кунеролю, того загально вже знаного, знаменитого ростинного товщу, залюбки уживають у **войскових менажах,** виховуючих заведених і т. п., і на те є сьвідоцтво з найбільшими похвалами. Остерігає ся перед дуже подібними, але маловартними наслїдуваннями.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординуе

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 9—40

Рахунок білянсу кред. товариства „Самопоміч“ в Золочеві за 1904 р.

Пасива: З рахунку удїлів 12.057·50, резерв. фонду: 2410·72, вкладок до обороту: 53.024·57, відсотків на добр. 331·91, зисків і страт: 1087·71, позичок затягн.: 9990·— спец. резерва 108·74.

Актива: відсотків надплач.: 134·45, скриптів і векслїв 76.986·40, льокацій 679·94, інвентар 553·52, коштів спору 44·27 готовими 612·57.

Дирекция: *Іван Саноцкий, Д-р Ів. Дрогомирецкий, Ярослав Вербицкий.* 98 3—3

Кандидат адвокатский шукає місця. Відомість: о. Чировский, Корсів п. Лешнів.

83 3—

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

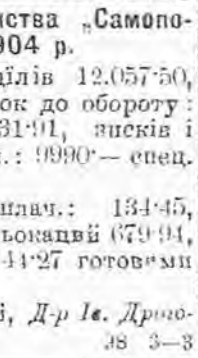

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 12—60

Дістати можна всюди.

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і иншій Впов. Публицї подаю до відомости, що яко екзамінований ц. к. намісництвом камінярский майстер і підприемець виконую камінярскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всїляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад технїки. Роботи камінярскі і будови виконую після даних або своїх плянів по найнизших цїнах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотоване моєї адреси.

106 1—10 З поважанєм

ІВАН СТОРОЖАК

Львів, Крижова 38, вілля Вп. Захарясевича.

Ruthenisch 1b. 1905.

Ц. к. управ. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимае вкладки і виплачуе задатки на біжучий рахунок, принимае до переховани цінні папери і удїляе на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних институций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержуе в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі Гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджения.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 374

Знак в палений на корку

для охорони перед фальшоване

Маттонія ґісгіблерсра вода зі щавова.

Коперницкий і Ски

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, ... по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** ... по 12, 15, 24 ... Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери льоня і всїлякі інші прибори оптичні. Всїлякі направи ... ся як найскорше і найд... 4 85

Попукую на село ґімназиального приватиста до кінця шкільного року, щоби приготовив хлопця до іспиту з І. класи ґімназияльної. Удержане господарске, нагорода після листовної умови. Адреса: Яцхів Колодїєв п. Войнилів.

102 2—6

МІД ПАТОКУ чистий, десеровий з власної пасїки в 5 кґр. пушках по 6·20 кор. **Мід питний** власного виробу, чистий курацийний в 5 кґр. деміонах висилае оплатно за посліплатою почтовою Омелян Бородієвич з Денисова почта в місци.

829 21—?

Маю честь донести Впов. Публицї, що по довголїтній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, ... прошу о поперанє мого підприємства ... ЯКОВ ШРАЙБЕР рукавичник і бандажист. Хемічна пральня рукавичок ...

93

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОСІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисел! 868 30—30

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однакові з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосіні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Повість-сінники „Штісиз“ з соломи препарованої по зр. 6 і 7; застелювані травою морскою або волосінем по зр 10, 12, до зр. 20.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів провіснаe)

Від 5/2 до 11/2 до побачення: Спомини з кровавої війни

Бурів з Анґлійцями.

ВСТУП 10 кр. 45

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величка LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса в дат. замком, 1 хороший скіряний пуларес і елеґанцка цигарничка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манкетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове веркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр.

в магазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf 882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

Чому наші пані люблять

огіркове молоко Баляси? Бо воно вже за двома-трема разами нищить прищі, весніяки, остуци і т. и., а шкірі надає білість, сьвіжість і ніжніость молодости. Треба уважати, щоби на кождій фляшці находило ся названо „Баляса“. Фляшка по 2 К; до того правдиво анґлійске огіркове мило 1 К, огірковий пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Головний склад: Жигм. Рукер у Львові; Ф. Браер в Перемишли на брамі 4; Райм і Сп. в Кракові. 10ʼa 1—?

Оголошене.

Надзираюча Рада кредитового товариства „САМОПОМІЧ“ в Золочеві, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, запрошує членів сего товариства, управнених згідно з §. 50 статутів на **загальні збори**, котрі відбудуть ся в льокали товариства дня 23 лютого 1905 о 2 год. пополудни.

ДНЕВНИЙ ПОРЯДОК:

1. Провірка протоколу попередних загальних зборів.
2. Звіт управляючої ради і дирекциі з білянсу за 1904 р.
3. Вибір двох членів дирекциі ради на місце уступаючих згідно з §. 37 статута о. К. Дудикевича і п. Івана Борсукевича.
4. Розділ зисків.
5. Внесеня членів.

Золочів 28 січня 1905.

Льонгин Рожанковский предсідатель. *Теофиль Петровский* за секретаря.

Александер Чемериньский член ради.

98 3—3

Фабрика цементових виробів

Генрика ґр. Старженьского

в Гніздичеві.

Виробляє дахівки, цементові, патентовані, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані, в ріжних формах.
Доливки і хідники цементові в ріжних барвах і десенях.
Перепусти і рури у всїх розмірах.
Жолоби і корита в довільній довжині.
Комини, сходи, намогильні памятники, граничні стовпи і всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: Фабрика „Гніздичів-Кохавина“. Почта і зелїзниця в місци. 90 2—8

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·30, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 9·40*, 9·50*.
„ Тернополя	8·25*.
„ „ на Підзамче	8·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·08.
„ Стрия	10·02, 4·45.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні:

з Бруковичь 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·06 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Якова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·48, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 3·40.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·59.
„ Чернівців	10·45.
„ Белзця	10·30.
„ Стрия	3·05 10·05*.
„ Ряшева	9·00.
„ Коломиї	5·35.
„ Рави руск.	7·08*, 11·10* [тільки що неділї].
„ Перемишля до 30/9 10·06*.	

Поїзди льокальні.

до Бруковичь 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·06, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Якова 6·30 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·55 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

Звичайні білєти їзди як також білєти возного вашого рода, іпострованї провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби міcтові і до подорожи по дуже приступних цінах позичи фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциі полагоджує ся відворотною почтою. 101

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лісок, шкіряних виробів, российских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цінах. **Без конкуренциі.**

Прошу все домагати ся краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 році.]

Прібки і цінники даром! 172 15—25

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархиї.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умiркованих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иниих спиртуалїв у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслідженях.

Цінники і інформациі висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Лише тоді правдива, коли триграна фляшка есть замкнена низше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папері.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

DORSCH

(*в законно обезпеченім опакованю*

жовтого фляшка К. 2·—
білого „ К. 3·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Відни.

Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности порученйй також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цілого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, з також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австроугорской Монархиї. 750 9—18

W. MAAGER,

WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Против наслїдувань зарядже ся судове слїдство.

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживанє соди стає злишне. 4. Біле є чисто. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких иниих средств до праня.

По одній пробі вважає ся той екстракт для кождої господинї і прачки необходимим.

Дістати можна всюди,

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода на европейськім континенті 7. 26—40

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЄВА, Віденъ, Герналъс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цінники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня $1^1/_4$—2 сотики. 816 12—52

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цілий рік тілько 6 К. Адреса адмінїстрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в її власнім інтересі, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговлю.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо тільке зладженя після нашого, у всїх державах опатентована

КУНЕРОЛЬ

є безпеечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найгігієнїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій ліпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не достиляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 кіл. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелізницею для дальших продавців $^1/_2$ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 кіл.

Для гуртових торговель окремі користні ціни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархиї фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Віденъ, XIV/2. - Засновано 1880. 658

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 18. Львів Понеділок 24 Січня (6 Лютого) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише на попередним застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Орґанїзуймо ся!

I.

Перед кількома днями, а іменно 2-го с. м., відбули ся у Львові наради ширшого Комітету Народного в справі орґанїзациї наших народних сил. Наради, що тревали цїлий день, замкнего рядом ухвал, містячих директиви в справах орґанїзациї для усїх повітових комітетів і мужів довіря національно-демократичного сторонництва, і ухвали сї будуть належною дорогою закомунїковані дотичним орґанам сторонництва. Коли-ж дотикають вони так важної для нас справи, як справа орґанїзациї наших будь-що-будь ще нез'орґанїзованих сил, тож і обовязком преси народної єсть порушити справу на своїх стовпцях та звернути на неї увагу ширшого загалу.

Не буде пересади, що одною з головних причин, коли не найголовнїйшою, нашого теперішного, крайно невідрадного положеня в Галичинї, єсть нїчо инше, як сама недостача належної орґанїзациї наших народних сил. Бо справдї, коли лишень взяти під увагу, що ми, поверх тримілїоновий народ, значить: мало-що не половина населеня краю, даємо ся опановувати значно слабшій польскій меншости східної Галичини і то меншости, яка й не так дуже перевисшає нас культурним розвитком, то розвязку сеї незрозумілої на здоровий людский розум загадки можемо знайти хиба лише в тім, що з'орґанїзованій силї нашого противника ми не можемо, а радше не вміємо противставити неменше добре з'орґанїзованої сили з долу. Недостача орґанїзациї, се значить, нескоординоване рівнобіжних впрочім наших змагань і заходів, брак перегляду на витворені нами уже сили, як і невмілість викликуваня нових сил з посеред суспільности і уживаня їх до народного дїла — отсе перша і головна причина всїх наших невдач. Будьмо ми з'орґанїзовані, сьвідомі і солїдарні, держім ми в своїх руках поводи і нитки до кождого найменшого закутка кождого повіту, будьмо звязані густою і міцною сїткою всяких інституций так, щоби поміж очка сеї сїтки не могла втечи нам нї одна місцевість, нї одна одиниця, а тодї всї, хочби й пекольні заходи наших ворогів не потрафили би здавити живої сили суспільно-народного орґанїзму і на кладані на него кайдани трісли би безсильно самі від себе так, як мусить тріснути всякий офіцияльний папір і примус під напором розвиваючих ся сил живої суспільности, — тодї і відносини наші в краю, на всїх полях і у всїх напрямли силою самого суспільного дїланя мусїли би переміняти ся відповідно до того, як сего вимагали би інтереси розвиваючого ся орґанїзму.

На жаль однак, мимо того, що заходи коло орґанїзациї наших сил ведуть ся у нас уже від ряду років, мимо того що перед пяти роками перший Народний З'їзд дав нашій суспільности плян загально-народної орґанїзациї, справа все таки поступила дуже мало наперед, а поступила до того цїлком непропорціонально нї до зросту народної сьвідомости серед нашої суспільности в послїдних часах, нї до того напору, який послїдними часами проявив ся з боку загрожених у своїм панованю наших противників. Як нинї справи стоять, то справдї маємо в Галичинї ледви кілька повітів, котрих орґанїзацию можна назвати вдоволяючою. У прочих, майже сорок повітах, орґанїзация, або обмежає ся в дїйсности на кілька одиниць, або переведена від гори до долу лише на папери, або навіть нема і нїякого слїду єї. Наша орґанїзация затим слабує і направа на тім поли являє ся найбільш пекучою потребою дня.

Причини недомаганя наших орґанїзацийних заходів дали би ся звести головно, як се і вийшло з дискусиї на зборах з 2-ого с. м, до двох головних моментів: особово-квантитативного та річево квалїтативного. Наша орґанїзация обіймає за малі круги осіб і за малі круги справ. Над тим саме хочемо поговорити в слїдуючих статях.

Полїтичні процеси проти Русинів.

Під заголовком „Procesy „Siczowe“ a władze polityczne“ умістив краківский дневник Naprzód статю львівского адвоката д-ра Лезера, оборонця в недавнім полїтичнім процесї против д-ра Трильовского і селянина Войчука. При знаних конфіскацийних практиках у нас на Руси користаємо із сеї статї, яка вже перейшла цензуру ц. к. прокураториї, і містимо єї для наших читачів в повній основі. Впрочім надїємо ся, що справу нинїшних полїтичних процесів против Русинів порушать, очивидно також з руского національного становища, наші посли в радї державній, а тодї руске дневникарство зможе висказати ся аснїйше й повнїйше на основі стеноґрафічних протоколів парляментарних.

Статя д-ра Лезера звучить:

Карні процеси против основателїв і учасників „Січи“ у Львові й Коломиї відслонили понуру карту полїтичного житя, на яку варто поглянути з ширшого становища.

Нікому, хто бодай трохи займав ся публичним житєм в Галичинї, не було тайна, що краєві власти зужитковували орґанїзацию жандармериї для полїтичних цїлий і що від часу настаня опозицийних рухів в краю орґан безпечности установлений державою для безпечности загалу, став ся средством до удержаня пануючої касти при кермі.

За часів Баденього власти поступали супротив опозицийних рухів з цїлою безоглядностию, не зважаючи на нїякі основні закони і правні форми, — они в брутальний спосіб спиняли розвій товариств і вживали жандармериї при виборах, щоби систематично позбавляти прав опозицийних виборців.

В добі „Европейця“ Пінїньского змінили ся, на око, відносини в користь; однак на дїлї насильство заступила метода вирафінованої перфідиї полїтичної, а власти, заховуючи позори права, ввели цїлковиту анархію в понятях правних, фальшуючи право і вихісновуючи всякі бюрократичні ключки, щоби, під претекстом береженя закона, ще більше здушити і здоптати закон.

В добі Пінїньского розвязувано товариства на основі фальшивих доносів, видуманих зізнань, заведено стан облоги на основі спровокованих з гори розрухів, при виборах арештовано опозицийних виборців, спровокувавши їх з гори до якоїсь бійки, замовлювано т. зв. „шлеґерів“ до виборів а сьвідків до полїтичних процесів. Для кождої адміністрацийної репресиї знайшов ґр. Пінїньский правне умотивоване, фактичні позори, загалом процесовий материял, котрий для осіб, не знаючих місцевих обставин і без глубшого знаня, міг мати вид доказу, що власти держать ся букви закона і поступають справедливо.

Се глядане позорів для формального виправданя кождого насильства витворило, особливо на провінциї, страшенну перфідию полїтичну, котра до крихти підкопує у суспільности послїдні проблиски почутя права. В кождім селї і місточку виповзли на верх виродні креатури, уживані за оруде до шпигованя в часї спокою, а підчас війни, званої виборами, до провокованя і битя опозицийних селян. Налогові злодії, парубки карані по кільканацять раз за злочин тяжкої ушкоди, підпальники, насильники стають ся мафією потайних вірників, котрим вахмайстри жандармериї віддають функциї наглядання над безпечностию і полїтичним порядком у селї. Староства не мають, як заграничні цивілїзовані держави, полїтичних комісарів, але віддають увесь нагляд над полїтичним житєм постерункам жандармериї, а сї виконують їх при помочи своїх вірників по селах.

Коли справедливо обурила всїх роля кримінальних комісарів в полїтичних процесах на Шлеску і в Познаньщинї, то функция тих панів є ще ідеальною в порівнаню з методами, примінюваними в Галичинї супроти полїтичних рухів по селах.

Гнетенє небажаних полїтичних рухів і товариств відбуває ся після методи, яка вже сталась типовою і котру здемасковано в повній єї погани перед львівским судом.

Насамперед появляє ся в гадючій пресї замовлена статя з доносом, що н. пр. товариство пожарне „Січ“ має укриті цїли; що зорґанїзовані в тих товариствах селяни мають утворити фалянґу гайдамаків, котрих уже тепер підготовляє ся до різнї панів і Жидів, до подїлу ґрунтів і т. п. По появі статї постерунки жандармериї дістають від полїтичних властий сю статю і починають погоню за каригідними вчинками Жандармерия взиває своїх вірників і питає: що дїє ся в товариствах. Такий вірник потвердить усе, що тілько може видержати єго хороблива й кровожадна фантазия. Він притакне, що говорено о морю крови; що „Січи“ вибирали ся на міста й Ляхів; що лаяли цїсаря; що мали дїлити ся ґрунтами — і т. п.

На основі таких протоколів, предложених рівночасно кількома чи кільканайцятьма постерунками жандармериї, мають зверхні власти уже субстрат до розвязаня полїтичної орґанїзациї, а для цїлковитого улеґалїзованя того поступованя відступає ся судови переслїдуванє „каридостайних учинків“. Так отже починає ся дальше слїдженє та доходженє знов тої самої жандармериї, котра, звязана рапортами до власти полїтичної, мусить тепер предложити судови докази, що єї донесеня о „Січах“ були цїлком правдиві. Зачинають ся масові арештованя всїх підозрілих о удїл в „Січах“, а жандармерия приготовляє і препарує материял слїдчий для суду. Представляємо ті працї приготовляючі після

М. СЛАВИНЬСКИЙ.

О українськім язицї.

(*Конець.*)

Не дивлячи ся одначе на всю безосновність Катківских заключень, його мисли стрітили симпатию в тодїшних правлячих сферах. В звісним комунїкатї міністра внутрішних справ до міністра народної просьвіти з 8 липня 1863 року ми находимо все ті-же Катківскі мисли з польскій інтризї з домішкою відкинених історичною наукою Погодиньских теорий о походженю українського язика. Комунїкат сей, котрим заказувало ся майже всяку появу української лїтератури, міг би показати ся яко вступна статя „Московских Вѣдомостей“, наколиби під ним не стояв підпис тодїшного міністра Валуєва.

Наводимо виписки із сего характеристичного документа: „Давно уже идутъ споры въ нашей печати о возможности существованія самостоятельной малороссійской литературы. Поводомъ къ этимъ спорамъ служили произведенія нѣкоторыхъ писателей, отличавшихся болѣе или менѣе замѣчательнымъ талантомъ или своею оригинальностью. Въ послѣднее время вопросъ о малороссійской литературѣ получилъ иной характеръ, вслѣдствіе обстоятельствъ чисто политическихъ, не имѣющихъ никакого отношенія на малороссійскомъ языкѣ имѣли въ виду лишь образованные классы Южной Россіи, нынѣ же приверженцы малороссійской народности обратили свои виды на массу непросвѣщенную, а тѣ изъ нихъ, которые стремятся къ осуществленію своихъ политическихъ замысловъ, принялись, подъ предлогомъ распространенія грамотности и просвѣщенія, за изданіе книгъ для первоначальнаго чтенія букварей, грамматикъ, географій и т. п. Въ С. Петербургѣ собираются пожертвованія для изданія дешевыхъ книгъ на южнорусскомъ нарѣчіи. Многія зъ этыхъ книгъ поступили уже на разсмотрѣніе въ С. Петербургскій цензурный комитетъ. Не малое число такихъ же книгъ представляется и въ кіевскій цензурный комитетъ. Сей послѣдній въ особенности затруднялся пропускомъ упомянутихъ изданій, имѣя въ виду слѣдующія обстоятельства: обученіе въ всѣхъ безъ изъятія училищахъ производится на общерусскомъ языкѣ, и употребленіе малоруссійскаго языка въ училищахъ нигдѣ не допущено: самый вопросъ о пользѣ и возможности употребленія въ школахъ этого нарѣчія не рѣшенъ, но даже возбужденіе этого вопроса принято было большинствомъ малороссовъ съ негодованіемъ, часто высказывающимся въ печати. Они весьма основательно доказываютъ, что никакого малороссійскаго языка не было, нѣтъ и быть не можетъ, и что нарѣчіе ихъ, употребляемое простонародіемъ, есть тотъ же русскій языкъ, только испорченный вліяніемъ на него Польши; что общерусскій языкъ такъ же понятенъ для малороссіянъ, какъ и для великороссіянъ и даже гораздо понятнѣе, чѣмъ теперь сочиняемый для нихъ нѣкоторыми малороссіянами и въ особности Поляками такъ называемый украинскій языкъ. Лицъ того кружка, который усиливается доказать противное, большинство самихъ малороссовъ упрекаетъ въ сепаратистскихъ замыслахъ, враждебныхъ къ Россіи и гибельныхъ для Малороссіи. Явленіе это тѣмъ болѣе прискорбно и заслуживаетъ вниманія, что оно совпадаетъ съ политическими замыслами Поляковъ и едвали не имъ обязано своимъ происхожденіемъ, судя по рукописямъ, поступившимъ въ цензуру и потому, что большая часть малороссійскихъ сочиненій дѣйствительно поступаетъ отъ Поляковъ. Наконецъ, и кіевскій генералъ губернаторъ находитъ опаснымъ и вреднимъ выпускъ въ свѣтъ разсматриваемаго нынѣ Духовной Цензурой перевода на малороссійскій языкъ Новаго Завѣта. Принимая во вниманіе съ одной стороны настоящее тревожное положеніе общества, волнуемаго политическими событіями, а съ другой стороны имѣя въ виду, что вопросъ объ обученіи грамотности на мѣстныхъ нарѣчіяхъ не получилъ еще окончательнаго разрѣшенія въ законодательномъ порядкѣ, министръ внутреннихъ дѣлъ призналъ необходимымъ, впредь до соглашенія, оберъпрокуроромъ Святѣйшаго Синода и шефомъ жандармовъ относительно печатанія книгъ на малороссійскомъ языкѣ, сдѣлать по цензурному вѣдомству распоряженіе, чтобы къ печати дозволялись только такія произведенія на этомъ языкѣ, которыя принадлежатъ къ области изящной литературы; съ пропускомъ же книгъ на малороссійскомъ языкѣ, какъ духовнаго содержанія, такъ учебныхъ и вообще назначаемыхъ для первоначального чтенія народа пріостановиться“.

Тільки абсолютним неосьвідомленем і неоправданою підозрливостию Валуєва можна обяснити той жорстокий акт страшного недовіря до українського населеня. Міністеріяльне розпорядженє тяжко відбило ся на українській лїтературі, особливо на популярно народній. За десятьлїтний період [1863—1872 рр.] вийшла одна популярна книжка на українським язицї, визвана при сім крайною необходимостю розяснити українському населеню значінє введених нових судових законів; наголовок сеї рідкої книжки. „Про судебні російскі реформи“.

В 1873 р. наступила фактична полекша цензурних правил для українських творів — но тая нїчим, кромі особистої вподоби, нерегульована полекша продовжала ся не довго.

В заміну єї, 18-ого мая 1876 року видано закон, котрим окончено установлено незвичайно тяжкі цензурні відносини для української лїтератури. Сей закон, мало звісний широкій публицї, складає ся всего з трех точок і звучить, як слїдує:

1) Не допускать ввоза въ предѣлы Имперіи, безъ особнаго на то разрѣшенія Главнаго Управленія по дѣламъ печати, какихъ бы то ни было книгъ и брошюръ, издаваемыхъ на малороссійскомъ нарѣчіи.

2) Печатаніе и изданіе въ Имперіи оригинальныхъ произведеній и переводовъ воспретить, за исключеніемъ лишь: а) историческихъ документовъ и памятниковъ и б) произведеній изящной словесности, но съ тѣмъ, чтобы при печатаніи историческихъ памятниковъ безусловно удерживалось правописаніе подлинниковъ, въ произведеніяхъ же изящной словесности — не было допускаемо никакихъ отступленій отъ общепринятаго русскаго правописанія и чтобъ разрѣшеніе на печатаніе произведеній изящной словесности давалось не иначе, какъ по разсмотрѣніи рукописи въ Главномъ Управленіи по дѣламъ печати.

3) Воспретить также различныя сценическія представленія и чтенія на малороссійском нарѣчіи, а равно и печатаніе на таковомъ текста къ музыкальнымъ нотамъ.

Сї ограничаючі правила, доповнені в 1881 р. дозволом друкувати словарі і виставляти українські пєси на основі осібного кождим разом на се позволеня ґенерал-ґубернаторів і ґубернаторів, являють ся і до нинї руководячими при позволеню друкованя творів на українським язицї. Розширена інтерпретация, до речі сказати, в подібних случаях майже недопустима, внесла в практику ще більше ограничень: не позволювано друкувати переводів красної лїтератури, книг для дїтий, хотяй би белетристичного змісту, не дозволювано також і періодичних видавництв, хотяй те все законом прямо не заказує ся.

Житє давно вже успіло доказати всю

актів карного процесу против д-ра Трильовского і Яцка Войчука у Львові. В шість місяців по заложеню „Січи“ в Боршові, зачинає жандармерия пошукуваня за доказами каридостойних махінаций в селі. Ц. к. жандармерия не есть звязана ніякими законами основними о личній свободі, ненарушимости дому, тайні листовій. Розділ IV. інструкциї о жандармериї є так неясно сформулсваний, що жандарм може легковажити собі всї закони, сотворені для горожаньской свободи, коли лише потрафить своїм учинкам надати зверхні позори леґальности. Жандарм іде отже від хати до хати, випитує про книжки та брошури, про зміст розмов на вечерницях, перешукує поди і скрині в погони за забороненими брошурами. Вахмайстер Оржех зізнав при розправі, що знайшов раз у боршівского хлопа руску брошуру, містячу параґрафи, в котрих сказано, що рільничі наймити мають таке право коаліциї, як робітники в місті, що вільно кождому страйкувати або працювати і нема уже примусу до праці. Жандармерия сейчас скопфіскувала ту брошуру, заявляючи, що ніякого коаліцийного закону в Австриї нема і що тілько дурень міг щось подібного назвати коаліцийним законом! Брошура та становила перший доказ, що заносить ся на якийсь страйк, небезпечний для суспільного ладу. Небавом конфідентка жандарма, а рівночасно его любаска, донесла ему, що господар Янко Войчук, у котрого відбували ся „Січові“ збори, посварив ся зі своїм братом, рівно-ж „Січовиком“, о ґрунт. Жандарм користає отже з хвилевого завзятя его против брата, взиває его до себе і одержує від него зізнане, що заносить ся на велику революцию, на рiзню наче в Кишиневі і що д-р Трильовский мае зістати руским королем. Знайшов ся ще й другий сьвідок, бо Янко Войчук прогнав свого наймита, що поповнив кілька крадежий і звісний в околици як небезпечний пташок. Заведений конфіденткою до війта (караного за убийство), на наставане жандарма зізнае то само, що зізнав брат Войчука та додае ще, що „Січовики“ ганьбили цісаря, хулили Богу та радили вбивати жандармів на ніль. Від тепер слідство іде гладко, бо відчитує ся новозвербованим сьвідкам зізнаня давнійших і в сей спосіб через суґґестию зачинають люди вірити в усї... ті байки з „Zamku kaniowsk-ego“. Треба ще безсторонного сьвідка — ну, і той знайшов ся. Якийсь пар'бок, звісний з бурливого темпераменту, — знасилував дівчину і чутка про се пішла по селу. Жандарм прибувае в неділю до Боршова, виволікае при помочи війта та поліцая парібка з церкви і ведуть его на індаґацию до громадской канцелярії. Наслідок тої індаґациї той, що Юрко Ключук потверджує наразусі заміти та байки о різні і стає ся класичним сьвідком в процесї, а знасилуване дівчини уходить ему безкарно. Показує ся вправді, що той чоловік, переляканий грозою досмертної вязниці за знасилуване, мусїв зізнавати брехнї, але се все значіня й ваги его зізнань не ослаблює. Так отже зорґанізована мафія військових злочинників, конфідентів і несьвідомих нуждарів достарчає матерья у до обжалованя, а коли раз брехнї зізнали вже в часї доходжень, то опісля силою льоґічної і природної консеквенциї повторять те саме й перед слїдчим судею.

Страх перед одвічальностию і карою на случай зміни зізнань, терор виконуваний властями, корупция ширена конфідентами, творить сю фаланґу сих замовлених сьвідків, які на розправі потверджують найглупійші тези акту обжалованя. В той спосіб найчеснійші і найдостойнійші пошани люди з поміж інтелїґенциї і селяньства, сьвященики, адвокати і хлібороби, стають під обухом видуманих політичних і звичайних злочинів і суть безборонні супроти зорґанізованої мафії. Хоч ціле село, хоч найчеснійші громадяни потвердять, що не чули від бесїдників ніяких каридостойних підюджувань, хоч виключать можність таких глупих вісенїтниць, як прим. коронация д-ра Трильовского на руского короля, або о. Попеля на руского папу, то однак суд дасть віру тим, що щось позитивного твердять, а не тим, що щось заперечують. Без сумнїву удасть ся обжалованим в таких політичних процесах відперти більшу частину замітів, виказати їх безосновність і глупоту, однак все таки остануть дрібні факти, які дадуть можність судови виміряти обжалованим хочби якусь малу кару, а в той спосіб узискує вже політична власть доказ, що її політичні зарядженя і адміністрацийні репресиї були оправдані. Такий вирафінований метод політичних переслїдувань, що не вдоволяє ся самим насильством але враз із тим кидає на свою жертву тїнь якогось каридостойного чи поганого вчинку, є в найвисшім степени грізним для нормального розвою суспільности і викликати мусить в консеквенциї повну анархію і заколот в понятях правних. Передовсїм треба **обмежити круг діяльности жандармів виключно до справ кримінальних і принципіяльно виключити єї участь в справах політичного житя***). Проєктована реформа адміністрациї мусить в першій мірі взяти на увагу той поступ загального добра і перевести поділ поліциї на кримінальну і політичну, аби покласти загату дальшим поступам анархії, який ширять звісні орґани політичні.

Д-р Жигмонт Левер.

застарілість подібних мір в борбі з живими народними інтересами.

На сторінках нашого журнала вже говорило ся о сїм, що ограничаючі міри проти української лїтератури примусили українських писателїв видавати свої твори за границею в рідній Українцям Галичині, що, без сумнїву, крайно шкідливо відбило ся на складі і способі їх творчости. Но і в самій Росиї ограничаючі міри не могли бути виповнені в практицї.

Жизненна творчість українського народа без упину била ся в двері „Главнаго Управленія по дѣламъ печати“, і українські твори книжка за книжкою виходили в сьвіт. Дозволяли ся не тільки твори красної лїтератури, но й всякі популярні книжки в виду крайної їх потреби для народа. Послїдний цїли служить дозволене правительством товариство, істнуюче в Петербурзї і маюче в своїй задачі — видаванє і розширюванє популярних книг на українськім языцї.

Особливе оживлене в українськім видавництві замітне в послїдних пяти лїтах, коли всякі українські твори фактично дістали можність розширюваня в широких масах читаючої публики, в тім числї і серед простого народа. Очевидно, що гордовиті слова Валуєва: „не было, нѣтъ и быть не можетъ никакого малороссійскаго языка“ — являють ся фразою, лишеною змісту; очевидно також, що сама цензурна практика не в силах оставати ся в тїсних рамках ограничаючого закона. Виключним виходом з того положеня являє ся рівноправність української лїтератури в цензурних справах з лїтературами других народів, заселяючих необіймиму російску імперию. Треба надїяти ся, що при надходячій ревізиї цензурного закона се і буде зділане, і українські писателї і читачі перестануть бути уніжатами серед писателїв і читачів всїх других російских народів.

Ось так звучить стаття М. Славиньского, яку ми вважали за відповідне подати задля єї інтересного змісту і актуальности в теперішню пору.

Степан Баран.

*) До слова скажемо, що поведене жандармів як політичних аґентів і доносчиків повинно стати предметом окремого наглого внесеня наших послів в радї державній. Сам послїдний процес проти „Січий“ може дати в тім напрямі безліч важкого а дуже інтересного матерiялу. — *Ред.*

З Росиї.

На зборах шляхти в Москві відчитано в пятницю 3 адреси до царя; одна за удержанем автократизму, два за введенем конституцийних інституций. Ухвалено адресу, що тепер не пора думати о якій небудь реорґанізациї державної системи Росиї. Доперва по заключеню мира і по усуненю внутрішного заколоту, Росия, ведена рукою царя, знайде способи відповідного перетвореня внутрішного житя на підставі злуки автократичної волї царя з краєм. Відкинена адреса меншости зазначує, що попередники царя в еще тяжших хвилях внїшного небезпеченьства і внутрішного заколоту своєю мудрою управою разом з народом уратували Росию і зробили єї великою. Нехай цар покличе заступників народу до участи в державній службі.

В справі реформи земств і міских зарядів комітет міністрів рішив вибрати по двох заступників з кождої ґубернії, а то по одному з ґубернїяльного і повітового земства. Також міста числячі по 50.000 мешканців мають вислати по одному заступникови. Сї заступники, разом з 16 заступниками міністерств і під проводом особи визначеної царем, мають працювати над реорґанізацию автономічних зарядів.

Царский указ іменував члена державної ради Сабурова президенгом скликаної на внесенє комітету міністрів окремої комісиї з сенату для реформ, в цїли уложеня закона о місцевих судах адміністративних. Цар висказав при тім надію, що комісия сповнить можливо скоро поручену її задачу.

* * *

Петербург. Вість о увільненю Горкого є передвчасна. Горкий має бути поставлений перед цивільний суд. Урядово стверджено, що в цїлій Росиї знов вертає лад. Демонстраций на улицях вже нема. Гірша є ситуация в польских ґуберніях, але і в Варшаві критичний час минає і поволи вертає спокій. В суботу оголошено урядово що дня 22 погибло і ранених сего дня померло в шпиталї разом 130 осіб. Одинацять убитих і померших не розпізнано.

Варшава. Часописи доносять, що дня 27. сїчня ранено 6 поліцаїв і 1 жандарма. Арештовано 700 осіб. В Варшаві спокій. В Лодзї при похороні 9 убитих осіб прийшло на кладовищи до бійки товпи з військом, при чім убито 2 особи, а 15 ранено. Поліцаї убили одного Жидка і одного робітника за зриване з мурів урядових оповіщень.

Війна.

Битва на захід від зелїзничої лінії, котру Ояма в своїх рапортах називає битвою коло Гайконтаю, скінчила ся відступленем Росиян на північ і знов замкнула одну партию сеї війни неудачною Росиян. Тепер знов повернув спокій, бо лише тут і там атакують ся поодинокі відділи обох неприятельских армій, що не має ніякого впливу на результат ні на дальший хід цїлої воєнної кампанії. Свою побіду Японцї завдячують передовсім сїй обставині, що они, яко знатаковані, були в укріпленях. Се пояснює також, чому Японцї потерпіли менші страти, бо стратили до 7000, наколи страти Росиян обчислено найменше на 10 до 12 тисячів. Російска артилерия була безсильна супротив російских фортів, бо шанцї японські покривала груба верства леду, котрого російскі ґранати не годні були пробити. Сей лїд був несподіванкою для Росиян. Японцї зливали сніг на шанцях водою, так що лїд утворив грубезний панцир, скріпляючий відпорність шанців. Несподіванкою для російских військ була також ожеледь на кілька кільометрів перед японьскими становищами. Японцї розпустили по полях году, а коли ся замерзла, зробила цїле поле перед японьскими фортами майже не приступним для ворожих військ. При атаку на японьскі становища російска піхота не могла машерувати скоро, не могла виконувати обротів на команду. Так само падали коні і викликували замішанє. Наколи Японцї були в своїх укріпленях безпечні, падаючі на леді Росияни були для них дуже доброю цїлию. Мороз також дав ся більше в знаки Росиянам ніж Японцям. Пальцї костенїли і майже не мож було стріляти; а вже цїлком було неможливе брати ворога на цїль. Найгірше пошкодив мороз Росиянам через те, що ранених не мож було в першій хвили заосмотрити. Як лиш лікар скинув рукавицю, замерзали ему пальцї і він мусїв лишати раненого без помочи. Не маючи теплого місця, до котрого можна би сейчас позносити ранених, лишали ся ті нещасливі по кілька годин на побоєвищи, а лежати кілька годин на такім морозї, — значить тілько, що смерть. Ось причини величезних страт Росиян, до котрих ґенеральний штаб російский еще не признав ся.

Після донесеня Оями битва коло Гайконтаю тревала 5 днів, від 25 до 29 сїчня. По обох сторонах брало участь до 100 тисячів людий. Бій кипів серед страшної сніговицї, серед котрої не мож було видїти, що дїєсь на кількадесять кроків. Ночи були страшно зимні. Щастє в бою хитало ся довший час то на сей то на той бік. Росияни уставили кругом Гайконтаю дуже зручно 30 гармат котрих сильно пражили японьске ліве крило. З Японцями було вже дуже зле і крайна часть лївого крила мусїла відступати. Прийшло до заїлого бою, в котрім нарештї повело сь відперти Росиян. Добре укриті відділи російскі коло Сандепу острілювали з заду японьский відділ, котрий обійшов був Росиян. Японцї виконали штурм на сї російскі відділи і цїлком его стерли. Піддало ся 200 Росиян. Супротив того, що Японцї всюди були слабші, Ояма рішив виковати нічний атак, до котрого пхнув всї свої відділи Виконано кілька атаків, при котрих Японцї мали величезні страти. По кількох атаках Росияни зачали уступати. Досьвіта дня 29 сїчня Японцї пішли до штурму на Гайконтай і о 10-ій годинї перед полуднем взяли сю позицию. Дня 26 сїчня знищено цїлий російский полк.

Телеґрами.

Петербург. Куропаткін доносить, що оден російский відділ висадив в воздух зелїзничий тор о 8 верст на полуднє від Ляояну. Від 31 сїчня до 2 лютого привезено до Мукдену 34 ранених офіцирів і 646 рядових. Між ними лише 28 було недужих від відмороженя. По завзятім бою російскі війска взяли село Шантенан. В селї Сану вибито богато Японців. Коли надійшли два японьскі баталїони і зачали пражити наших стрільців, они уступили, забираючи з собою убитих, ранених і одного полоненого Японця. Японцї лишили на побоєвищи 100 убитих, з котрих 87 похоронено.

Токіо. В ночи на 4 с. м. і в день знов прийшло до кількох перестрілок здовж рік Гун і Ша. Росияни атакували кілька місцевостий, але їх всюди відперто.

Петербург. Куропаткін доносить, що колюмна оперуюча в напрямі Саосиру і Чансау прогнала передну японьску сторожу, котра лишила на побоєвищи богато убитих. Одна колюмна знайшла 43 японьских трупів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Знов коаліция?

Віден. „Montags-Revue“ доносить, що між Чехами а Нїмцями наступило порозуміне що-до утвореня коаліцийного кабінету. Новий кабінет під проводом бар. Гавча, по уступленю урядничого, був би заіменований коло Великодних сьвят. (Вість ся виглядає дуже неімовірно. — *Ред.*)

Угорска криза.

Будапешт. Вернувши з Відня, Андраші був у Кошута, з котрим конферував 2 години. Говорять, що цїсар має покликати провідників лїбералів і сполученої опозиції, щоби почути їх гадку о ситуациї.

Віден. W. Allg. Ztg. доносить, що місия Андрашого стрічає ся з великими трудностями. Опозиция стоїть при своїх жаданях відокремленя Угорщини, за те партия Кошута обнижує свої військові жаданя.

НОВИНКИ.

— **Епільоґ копичинецкої процесиї.** Пишуть нам: Строка завинив а дирекцию „Народного Дому“ і „Вскресенія“ в Копичинцях вішають. Стало ся се прочім згідно з поглядом бл. п. д-ра Кербера, котрий, в звісний спосіб поінформований, в часї своєї політичної жебрацкої поїздки по Галичинї заінтересував ся справою нарікаючи: „що двох судив є в слїдстві“. Як вже звісно, надзиравчу раду і дирекцию „Воскресенія“ обжаловано о те, що скликали загально доступні збори това, не повідомивши власти. Справу взяв в свої руки сам п. президент суду, чистої крови Поляк, Hückel. Та нїм ще було звісне те внесене вадпрокуратора п. Півоцкого в Тернополи, а вже наперед „z kółka familijnego i stolika wistowego“ вийшла поголоска, що о. П. Шанковский, парох Копичинець, буде засуджений на 400 корон кари. (Сьвідки: контрольор Володимир Білиньский, Мариян Манастирский, поборець, при котрих директор Смаляєский говорив про се). Надійшли акти, п. Hückel взяв їх до себе і нікому не показав, мимо що інтересовані удавали ся до него з жаданєм перегляду актів. Що справа для обжалованих стоїть зле, можна було виносити з висказу самого п. Hückl-a: „Jak się podusi, to się coś wydusi!“ (Сьвідок: обжалований ц. к. ад'юнкт суду Яскуляк). Цїла рада надзираюча: 10 люда, і дирекция: 5 люда засїли 3 с. м. на лаві обжалованих а то: Вісїм сьвященикїв, 2 інтелїґентів сьвіцких, 4 селян і 1 міщанин. Зачинаєсь розправа: Та вже на вступі на жаданє обжалованих, щоби вести розправу по руски, Hückel заявляє, що „**понеже внесене прокуратора списане по польски, він переведе розправу по польски, вільно однак** — що за ласка! — зізнавати по руски“. Оборони підняв ся безкорєстно п. Волод. Навроцкий, ц. к. нотар з Гусятина. Так з зізнань обжалованих, як і сьвідків стверджено, що жадних зборів для всїх приступних не було, що були тілько загальні збори зареєстрованого товариства промислово-господарского: Народний Дім що так голова зборів о. І. Кисїлевский, як і перед тим, нїм збори розпочали ся, директор товариства д-р Лука Сафіян, знаючи „чѣмъ то пахне“, візвали, щоби нечлени опустили салю зборів — що і стало ся та мимо того доказу таки п. Hückel найшов, що хотів: заінкримінував іменно і підтягнув собі під параґраф **час перед зборами** а то в той спосіб, що, коли по розігнаній процесиї люде зійшли ся до салї громадской ради, завізвав їх д-р Сафіян, щоби вписувати ся в члени, і дїйсно около 40 людий вписалось тодї в члени і підписало заяви. **Той отже час перед зборами має бути „скликанєм недозволених зборів для всїх приступних!“** По таким юридичнім сконстатованю фактів наступив засуд. І так пять директорів зістає засуджених, кождий по 5 корон разом: двайцять пять! Та однак мимо того засуджені зголосили відклик що до вини і кари. Не оставсь однак по заду і функціонар прокураториї (szlachcic z Poznania p. Karwowski) зголосивши відклик що до увільненя від вини членів ради надзираючої і що до низької кари для директорів. Як далеко ми зайдемо з тими виконавцями закона, годї предвидїти. О розвитку товариств промислово-господарских не може бути бесїди, если зачнуть карати людий за то, що завзивають до вступленя в товариство людий, если уважати будуть вже за збори публичні в розуміню закона о товариствах вже збори, де скличе ся людий в цїли намовленя їх, щоби до товариства вступали. Таж кожде товариство промислово-господарске, щоби розвивати ся, мусить за собою аґітувати, оголошувати відозви і т. д. Предвидїв се закон і виймив виразно такі оголошеня з під закона пресового (§. 23), з під закона о товариствах з 15/11 1867 ч. 134 і отворив специяльний припис §-у 88 в законї о стоваришенях заробкових. А тепер оборотна сторона медалю. Ц. к. державний надпрокуратор п. Півоцкий письмом з дня 14 сїчня 1905 ч. 2065/4 повідомляє о. Северина Матковского, що не найшов підстави „після переведених доходжень“ до переслїдованя карно-судового ц. к. концип. Феліцияна Строки з Гусятина о провину з §. 302 к. з. задля внесеного проти него донесеня карного з дня 2 червня 1904 р. Колись якийсь другий Лозїньский буде писав другу розвідку про те, якто бувало „prawem“ і „lewem“ в польскім П'ємонтї. Наших п. послів просимо дуже, щоби **справу сю які взагалі справу послїдних карних процесів і кріпко „умотивованих“ засудів на Русинів** конечно порушили як найшвидше в парламентї, по можности окремим наглячим внесенем, домагаючи ся, аби правительство всї політично карні процеси проти Русинів послїдного часу та специяльно справу копичинецку розслїдило і здало звіт перед повною палатою. — *Сєй.*

— **В справі права патронату** одержали ми слїдуюче письмо: Богато писалось в послїдних часах по часописях про надужите власти презентованя на опорожнені парохії зі сторони наших панів коляторів як і про недостойне становиско, яке деякі наші сьвященики в виду тих надужить займають. Не від річи буде отже подати до відома загалу еще деякі цьвітки з тої ниви. В однім селї повіта коломийского зажадав пан колятор від сьвященика підпису формального цироґрафу, в котрім мав з'обовязати ся, що на случай отриманя парохії не буде мішав ся в селї ані до виборів ані до ві

Важне для всіх. Духовеньства і Комітетів церковних!
Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.
666 38—52

якої політики. Розумієсь, що побачивши такий документ сьвященик дотичний на зазив п. колятора: „Proszę podpisać łaskawie!“ не учинив сего і о парохію вже дальше не старав ся. Всеж таки згаданий сьвященик поступив зле, бо повинен був підсунений контракт сховати і доручити его відтак Всесьвітлійшій Конзисториї до зробленя з него ужитку. Часто знов лучаєсь, що сьвященик, хотячи отримати якусь парохію, вже вперед хоче уходити у п. колятора за „poczciwego“ і в тій цїли запренумеровує собі одну або більше польских шляхотских ґазет, а перестає читати руські. Під тим зглядом лучила ся раз цїкава пригода. Приїздить сьвященик до п. дїдича і маршалка повітового старатись о масну парохію а сей питає его в розговорі: „A jakie gazety ks. proboszcz prenumeruje?“ Розумієсь сьвященик, не надумуючись довго, зачинає мов з мішка сипати цїлу літанію всїх русиноїдних польских часописий. „Prenumeruję i czytam: „Przegląd“, „Ruch katolicki“ (тодї еще виходив) „Gazetę narodową“, „Dziennik polski“, „Słowo polskie“ і еще якусь. П. колятор, учувши таке, не знав, чи він собі кпить з него чи на серіо говорить, тай замовчав. По якімсь часї приїздить иньший сьвященик старатись о парохію а п. колятор оповідає ему за тамтого сьвященика, кажучи: „Był tu u mnie ks. X. ale to musi być człowiek bez charakteru, bo wyliczył mi, że prenumeruje aż 6 polskich gazet a ani jednej ruskiej“. Ось-такі то комедиї відограє дехто з нашого сьвященьства, стараючись о парохиї. В инших случаях, де колятори підлягають впливови старостів, де властиво старости надають парохиї а дїдичі суть лишень фіґурантами, сьвященики вислугують ся знова у властий політичних. І так до п. старости надвірняньского, сейчас по смерти одного сьвященика в повітї, приїзджало богато многонадїйних ерейв, а кождий з них представляв ся „jako spokojny, który do polityki wcale się nie miesza“, тай просили о добру конкумітацию у п. колятора. Але сором і страх переймає душу людску, коли таке чуємо, та мимоволї питаємось себе: Чи може наш народ в таких обставинах двигнутись наперед? Яка-ж будучність перед нами, чи не відвернесь від нас колись весь народ а ми зістанемось пастирі без овець, а при нас останесь лишень пан та его лакеї? В всїх тих случаях більше винні сьвященики сто разів чим пани колятори, бо дехто з нашого сьвященьства — се мусимо сказати отверто хоч з жалем, бючись в груди — стоїть еще дуже низько, мало у него почутя гідности, мало охоти до самопожертвованя, справдї не поступило оно нїчого на перед від панщизняних часів. — *Сьвященик.*

— **Збори виборців-Русинів м. Львова з Городецкого і Янівского** передмістя відбули ся вчера — як було заповіджено — в льокали „Паньского Готелю“ при ул. Городецкій ч. 5. Явили ся виднїйші сьвідомі Русини сеї части міста дискутовано над предстоячими виборами. Оден з бесїдників піддав строгій критицї поведене польских верховодів в містї супроти руского населеня. Коли прийшла справа площі під театр, то для Русинів не було місця нї вкінци і гроший, хоч на польский театр дало місто в часї будови 3¹/₂ міліона, а і тепер рік річно субвенционує театр квотою 22.000 К. Так само діє ся зі школами і церквами. На польскі костели йдуть також і тисячі, хоч там є гріш і руских податників. Кілько разів йде о репрезентацию, то управа міста поводить ся так, якби Львів не був столицею краю і Русини тут взагалї не істнували. Шовінїзм польский бере верх а се обявляє ся в обсаджуваню місць, якими розпоряджає маґістрат, бо Русинів не допускає ся, хоч допускає ся навіть Жидів. Солїдарність в ґакатизмі є так велика, що навіть тепер про акцию Русинів в справі предстоячих виборів, як і про завязанє руского виб. комітету нема в жаднім польскім дневнику нїякої,хочби дрібної звістки. По тій і ще кількох подібних промовах наступала довірочна нарада в тїснїйшім кружку, на якій розложено працю і уложено дальший плян акциї. Вкінци рішено з огляду на те, що в тих дїльницях є богато виборців-Русинів, відбути ще одні збори виборців Городецкого і Янівского передмістя на слїдуючу недїлю в льокали більше просторім і відповіднїйшім. Місце і час зборів будуть оголошені в четвер. Збори на Жовківскім передмістю відбудуть ся в сьвято Стрітеня дня 15 с. м., а на Личаківскім в недїлю дня 19-го. Загальне віче виборців-Русинів з цїлого міста відбуде ся дня 26-ого с. м. в сали „Народного Дому“.

— **Вісти із Станиславова.** Пишуть нам: Дня 4 с. м. відбули ся загальні збори тов. „Станиславівский Боян“. Зі звіту о дїяльности виділу в р. 1904 довідали ся ми, що то симпатичне товариство розвинуло в тім роцї незвичайну рухливість; дало чотири величавих концертів, з тих оден) в честь інтронізациї владики о. д-ра Хомишина, всї під зглядом артистичним і касовим випали дуже удачно. Товариство закупило гарний і дорогий фортепян а навіть уділило чотиром місцевим товариствам добродїйні датки по 50 К. На внесок коморника Гузара і проф. Рибчука виразили загальні збори через повстанє з місць подяку тов. д-рови Слоневскому, котрому однодушно признано виключну заслугу тих виїмково успішних подвигів. Рівнож рішено признанє п. Якубовичеви за веденє школи музичної, що числила в 1904 р. 25 учеників, і за провід „Видавництва“, котре видало вже 20-тий випуск. На рік 1905 вибрано через акламацию головою д-ра Слоневского, містоголовою Якубовича і членами виділу Вп. Дрогомирецку, Ґетереву, Цурковску, Соболя, Чайківского, Гранковского а на заступників д-ра Ковшевича і Величка. — Руска часопись в Станиславові нїяк не може удержатись. Тижневник „Нова Січ“ упала за другим вже наворотом, бо станиславівскі політики богато говорять, а мало творять. — Занотувати годить ся, що судовий радник Мандичевский пенсіонує ся і отвирає адвокатску канцелярию.

— **Просьвітний рух в Бережанщині.** Дня 3 с. м. обходили міщани Нараєва торжество посьвяченя власного дому читальнї „Просьвіти“. В торжестві взяло участь около 300 нараївских міщан. З позамісцевих були присутні: о. декан Танчаковский з Дунаєва, п. Т. Старух, професори Прийма, Бобяк та кількох селян з Курян. Акт посьвяченя довершив о. декан Танчаковский, котрий мимо домашних клопотів нїколи не відказує *ся* від народної працї. Відтак наступили загальні збори читальнї, підчас котрих виголосили палкі бесїди проф. Прийма і п. Тимотей Старух. Заохочені сими бесїдами читальники ухвалили гарні резолюциї, як прим. отворенє курсу анальфабетів, каси позичкової, шпихлїра та рускої крамницї. Проф. Бобяк говорив про молочарску спілку котра могла би мати в Нараєві знаменитий ґрунт до розвою. Тому нехай буде менї вільно з припорученя виділу читальнї „Просьвіти“ в Нараєві зложити на сїм місци подяку всїм тим патріотам, передовсїм що положили свої моральні і матеріяльні труди около будови читальняного будинку а відтак тим, що поспішили на торжество посьвяченя. Не знати лише, де була наша многонадїйна молодїж? Прецїнь запрошенє на посьвяченє читальнї було оголошене в „Свободї!“ Вона по примірю декотрих „великих“ патріотів з Бережанщини будує Русь-Україну дома на піску. — *Учасник.*

— **Велике загальне академічне віче** студентів усїх висших шкіл у Відни відбуло ся — як нам звідтам пишуть — дня 3 с. м. заходами тутешної академічної української молодїжи. На дневнім порядку було становище академічної молодїжи до боротьби за свободу в російскім царстві. На поклик української молодїжи зійшли ся представники усїєї свободолюбної молодїжи австрийских народів, а також поважне число академічної молодїжи проскрибованої з Росиї. У великій і величавій салї „zum Senator“ явило ся близько тисяча учасників. Кромі молодїжи репрезентовані були руский парляментарний клюб послом д-р Косом і социял-демократичний клюб послом Ганїхом та українське робітниче товариство „Поступ“ і польске „Siła“. Президували ст. Кузеля і д-р Герц і ст. Павльо (Словак) — реферували по нїмецки ст. Вол. Темницкий і д-р Ганц. Оба референти представили скорумпованy господарку царского деспотизму, що довів Росию над беріг пропасти, перейшли історично пориви революцийних елементів Росиї до поваленя деспотизму та брутальне здавлюванє сих змагань війском і чиновництвом. Осьвітлили переміну поглядів стремлїнь російскої суспільности, яка довершила ся на тлї воєнних неудач і довела вкінци до революциї. Зборам предложено резолюцию з виразом обуреня і погорди для крівавого самодержавія, а симпатиї для революціонерів. Відтак зложили привіти пос. Ганїх від соц. дем. клюбу а пос. д-р Кос. від свого клюбу. П. Кос звернув увагу на українське питанє в Росиї і висновав науку для усїх давлених народів та кляс, що свободу і права не дають могучі даром, а треба її борбою добувати, кровію та житєм окуплювати. В імени російских революціонерів промовляв д-р Васїлєв, дякував ініциаторам зборів і учасникам за солїдарність та симпатиї і осьвітлив змаганя революцийних рос. партий. Кромі сього складали ще студенти свої заяви, промовляли у своїй мові Серби, Словінцї, Поляки, Італїйцї, Нїмцї — Чехи прислали лише письменну заяву повної солїдарности. Збори мали імпонуючий вигляд і викликали у тутешній пресї прихильні оцїнки. — *Учасник.*

— **Артистичні успіхи п. Модеста Менцїньского.** Свого часу доносили ми про великі успіхи славного нашого земляка п. Модеста Менцїньского, артиста першорядної міри, що сьпіває тепер в королївскій опері в Штокгольмі. Як звісно, п. Менцїньский розпочав свою артистичну карієру в Нїмеччинї, іменно у Франкфуртї над Меном, де виступав як героїчний тенор в операх Ваґнера, а відтак був заанґажований до опери в Ельберфельдї. Слава п. Менцїньского як одного з найлїпших Ваґнерівских сьпіваків розійшлась скоро поза границї Нїмеччини, а доказом сего факт, що перед роком одержав він в Ельберфельдї наглe телеґрафічне візванє від інтендантури королївскої опери в Штокгольмі, щоб приїхав „ратувати“ випродане по причинї гостинного виступу славної сьпівачки Aino-Acte та слабости місцевого тенора представленє „Льогенґріна“. П. Менцїньский виїхав в тій хвили до Швециї і безпосередно по дводневній подорожи, без нїякого відпочинку, а що більше — без попередної проби виступив на шведскій сценї і величезним артистичним успіхом того вечера як на слїдуючих виступах здобув собі відразу загальне признанє музичної критики як не менше горячу симпатию шведскої публики. Весь Штокгольм був п. Менцїньским одушевлений. Заанґажованє нашого земляка до штокгольмскої королївскої опери було природним наслїдком тих успіхів і нинї є він любимцем шведскої публики, хоч сьпіває для неї, в ансамблю шведских артистів, по нїмецки. П. Менцїньский виступає головно в „Льогенґрінї“, „Тангайзері“, „Сьпіваках з Норимберґиї“, „Валькірах“, „Паяцах“, „Аїдї“, „Фавстї“ і т. п. Тепер підготовляє ся там одна з найбільших опер Ваґнера „Зіґфрід“, в котрій п. Менцїньский сьпіває титулову партию. Інтендатура опери продовжила нашому землякови контракт на дальші два роки, полишаючи ему свободу сьпіваня дальше по нїмецки так довго, аж схоче і буде міг сьпівати по шведски. Але ще більша честь припала п. Менцїньскому в послїдних днях. Інтендатура королївскої опери Covent Garden в Льондонї заанґажувала его на гостинні виступи в місяци маю. Коли зважити, що в тім театрі сьпівають лише найзнаменитші артисти сьвітової слави, то заанґажованє до него нашого молодого земляка вказує недвозначно, як високо цїнять его вже тепер в сьвітових музичних кругах та яка висока жде его ще артистична карієра.

— **Український кобзар в Галичині.** Коло великого посту вибирає ся до Галичини оден з лїпших кобзарів з України, добрий сьпівак історичних дум Пархоменко. Приїде він сюди разом з імперпретатором Лисенківских пісень, щоби по наших головнїйших боянських осїдках дати по одному концертови. „Турне“ розпочало би ся в Тернополи, а йшло би на Львів, Перемишль, Самбір, Стрий, Станиславів, Коломию до Черновець. Треба тільки, щоби наші Бояни ладнали би ся вже заздалегідь із своєю концертовою програмою, у котрій найшли би приміщене продукциї наших гостий з України. Справою занял ся живо директор висш. муз. Інституто, п. Вахнянин.

— **Заразливі недуги з Росиї.** Львівский фізикат ствердив, що в послїдних часах лучили ся у Львові случаї заразливих недуг, занесених до Львова російскими дезертирами. Щоби зарадити лиху, маґістрат ухвалив відповідні приписи для властителїв готелїв та заїздних домів, і зажадав від дирекциї полїциї, аби допильновуючи точне виконуванє приписів о мельдованю готелевих гостий, повідомляла в як найкоротшім часї міский фізикат про прибутє осіб з по-за російскої границї.

— **Великі вечерницї з танцями львівского „Сокола“** відбудуть ся в найблизшу суботу дня 11 с. м. в сали „Народного Дому“. Стрій для пань народний або вечерковий, для мужчин сокільский або балевий. Початок о 9 год. вечер. Вступ за запрошенями від особи 4 К, родинний білєт за 4 особи 12 К. На ґалериї крісло 2 К. Запрошеня розіслано на всї знані адреси, а если хто задля неточної адреси або з вини почти, як се у Львові в многих случаях ми ствердили, запрошеня не одержав, зволить ще по него зголосити ся. Сокільскі балї зєднали собі прихильну оцїнку нашої публики, яко ведені з поетичним запалом. І сим разом запрошено на аранжерів забави звісних і випробованих в тім фаху панів. Музика 80 п. п. буде грати нові і наймельодийнїйші танцї. Салю окрасять килими і цьвіти в ефектовнім стилю. Вкінци: карнети ручно мальовані будуть милою памяткою для танечниць. Забавовий комітет змобілїзував на баль леґіони метких Соколів і запросив наших моторних студентів університету і полїтехніки. Загалом комітет подбав про все (також про буфет), що до милої і доброї забави може стати потрібним. В прочім бажаємо собі лише такої заяви прихильности нашої публики до сих вечерниць з танцями, якої дізнає „Сокіл“ все у кождій акциї. Гаразд! — *Комітет.*

— **З Тернополя** пишуть нам: Найновійшу фантастичну оперку славного нашого композитора М. Лисенка, видану в минувшім роцї в Київі п. з. „Зима і Весна“, учать ся молоді аматори філїї Руского тов. педаґоґічного. Як з проб вже судити можна, є се дуже цїнний здобуток для нашого оперового репертуату. Музика її, сьпіви, соля, дуети і хори дуже гарні. Тому тїшать ся дуже Тернополяни, що здаєсь вже 15 с. м. будуть мати нагоду побачити і почути її на сценї.

— **Перші загальні збори філїї „Просьвіти“ в Глинянах** відбудуть в середу 15 лютого с. р. в Глинянах. — *Основателї.*

— **З Теребовлї.** Виділ тов. Руска Бібліотека в Теребовли оповіщає отсим, що загальні збори сего товариства відбудуть ся дня 11. лютого с. р. о 4-тій год. пополудни в комнатах товариства з таким порядком: відчитанє протоколу попередних загальних зборів, справозданє виділу, вибір нового виділу, внесеня і інтерпеляциї. Осібних запрошень для членів замісцевих не буде.

— **Загальні збори товариства „Кружок укр. дївчат“** у Львові відбудуть ся в недїлю 12 с. м. о годинї 3 пополудни в комнатї товариства [Ринок ч. 10] із слїдуючим порядком дневним: 1) отворенє зборів, 2) справозданє уступаючого виділу, 3) вибір нового виділу, 4) внески членів. Проситьоя всїх місцевих і замісцевих товаришок о численну участь. *Настя Грінченко* заступниця голови, *Олена Ясеницка* секретарка.

— **Товариство „Родина“ в Коломиї** устроює в четвер дня 16 н. ст. лютого 1905 японьскі вечерницї з танцями. Богато нових несподїванок. Стрій візитовий або народний. Вступ від особи 2 К. Початок о год. 8-ій вечером. — *Виділ.*

— **Замість желань новорічних зложили на Народний Дім в Теребовли:** пп. З. Гжицкий 1 К, о. Рощаковский 1 К, о. Т. Т. Цегельский 2 К, кас. Лещишак 2 К, Теофіль Томашевский 2 К, д-р Ф. Євин 2 К а на бурсу селяньску пп. Д. Рущицкий і Андерст по 1 К, за що виділ філїї „Просьвіти“ в Теребовли складає їм щире спаси Біг. — *Виділ.*

— **Конкурс.** Комітет для будови українсько-руского Дому академічного оголошує конкурс на пляни під будову двоповерхового „Дому академічного“, на сутеринах, о забудованій площи ококоло 400 м. За найлїпші два пляни призначені нагороди в висотї 300 кор. і 100 кор. Пляни осмотрені моттом належить вносити найдальше до 20-го марта с. р. до канцеляриї Наукового Товариства ім. Шевченка [ул. Чарнецкого 26]. Близших інформаций уділить інж. Юліян Мудрак [відділ технїчний ц. к. дирекциї почт і телеґрафів]. У Львові, 5 лютого 1905. — *Комітет.*

З „Труда“. На сезон балевий: ґази на сукнї, цьвіти, вєтяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд“, Ринок 39. В робітнях виконуєсь балеві сукнї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школї модниярства розпочав ся. *Дирекция.* 2—10.

✝ Померли:

— **Іванна,** найлюбезнїйша донечка Івана і Магдалини з Ортиньских **Верхола** померла по довгій і тяжкій слабости, принявши найсв. тайни, дня 4 лютого с. р. в 12 веснї житя в Новосїлках гост. к. Рудок. — В. їй п.!

Календар: Завтра гр.-кат.: Ксенії, рим.-кат.: Дороти. Позавтра гр.-кат.: Григория Богосл., рим.-кат.: Ромуальда.

Театр: Репертуар руского театру у Львові. (Сала тов. „Ґвязда“ ул. Францішканьска) вівторок дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок“ комедия Г. Кляйста в перерібцї Д-ра Франка. — В середу дня 8 лютого, перший раз: „Дїти Ванюшина“ драма в 4 д. С. Найденова. — В четвер дня 9 лютого: „Ямарі“ оперета в 3 д. Целера. — В пятницю і в суботу представленя не буде. — В недїлю дня 12 лютого: „Нещасне коханнє“ драма зі сьпівами і танцями в 5 д. Манька.

З товариств.

Звіт

з загальних зборів філїї руского товариства педаґоґічного в Тернополи, що відбулись дня 1 лютого с. р. при участи 31 членів.

Голова товариства, о. Д. Лопатиньский, сконстатувавши, що число учасників єсть достаточне, отворив збори. звертаючись зі словами щирої подяки до осіб замісцевих, які прибули на збори. Протокол з попередних загальних зборів принято без змін, а по відчитаню звіту з дїяльности виділу і звіту касового, отворив предсїдатель над ними дискусию. П. Гецїв запитує, чи позиция 225 кор., яку винно товариство св. Николая, певна і коли буде звернена, а понеже касиєра того товариства не було на зборах, анї жадного професора тутешної рускої ґімназиї, тому звернувши увагу присутних на незвичайний сей факт, пятнує байдужність тих педаґоґів різкими словами і домагає ся, щоб се зазначено в протоколї зборів і в звітї по часописях.

Предсїдатель заявляє, що квота ся буде в біжучім роцї звернена, а що спричинило абстиненцию тих панів, байдужність до справ руского товариства педаґоґічного, чи обава, щоб через присутність на зборах не потерпіла їх повага, сего нам рішити годї.

З черги мав наступити вибір видїлових і заступників. Предсїдатель перервав збори на пять мінут, а по перерві попросив п. Гриньковича і Питляра на скрутаторів і поручив їм зібрати картки. Заки они перевели обчисленє голосів, пояснив оден з видїлових проєкт статута товариства „Самопоміч“.

По короткій дискусиї признано статут зовсїм добрим, а 14 учителїв зголосило своє приступленє до того товариства.

Комісия скрутацийна оголосила вислїд виборів; до виділу увійшли: о. Д. Лопатиньский, о. д-р Конрад, п. Марія Солтис, Герасимович Евст. і Миколаєвич, а заступниками вибрано: Морова Гн. і Гриньковича Теодора.

Опісля розвинула ся півторагодинна дискусия над справою веденя науки анальфабетів і урядовим язиком по руских школах. П. Лилик запитує, чи філїя могла-б дістати дозвіл вести ту науку в салях шкільних, а коли виділ відповів на се потакуючо, стали промовляти в тій справі п. Любинець, о. Патрило, о. Лопатиньский, о. Гарматїй, пп. Солтис, Миколаєвич, Солтисова, Лилик і о. д-р Конрад. О. Гарматїй був за ремунерованєм учителїв, котрі ведуть такі курси, а потрібні гроші зібрало-б ся дорогою складок; прочі бесїдники були тому противні, бо ріжнородних складок тепер досить, а успіх фінансовий дуже сумнївний. П. Миколаєвич звернув увагу, що після впевнень п. віцепрезидента Плажика такі учителї будуть ремунеровані зі шкільного фонду краєвого, а єслиб сеї обітницї не додержано, то учителї можуть домагати ся оплати від самих фреквентантів. Порадно було-б вчити робітників вибираючих ся до Прус по нїмецки.

Над справою руского урядованя по нар. школах нараджувано ся також і остаточно ухвалено:

1) Віднестись до центр. виділу і просити о інформациї.

2) Віднестись до кількох послів з ради державної і просити о заінтерпельованє, на якій підставі намісник в соймі 1904 р. заявив, що учителї мусять урядовати по польски.

На тім збори закінчено. — *Виділ.*

Збори філїї тов-а педаґоґічного в Копичинцях.

Дня 2 лютого н. ст. 1905 р. відбули ся в Копичинцях загальні збори філїї товариства педаґоґічного в Копичинцях. Явилось около 70 осіб. Заінтересованє для сего товариства, від коли утворено селяньску бурсу, дуже взмогло ся, що виказало також і справозданє виділу. Справозданє се виказало, що бурса розвиваєсь гарно, а хлопцї учать ся добре. Однак успіх той, який є, належить покласти в заслугу лише кількох одиниць, котрі дїйсно працюють з пожертвованєм для товариства. Не можна того однак сказати взагалї, коли зважить ся, що на збори явилось всього-на-всього двох сьвящеників, між тим як зібралось коло 10 учителїв, хотяй розіслало ся запрошеня до кождого сьвященика лично і до кождої читальнї.

По зборах було спільне засїданє виділу філїї „Просьвіти“ і філїї педаґоґічного тов. а на нїм рішено спровадити підручники для науки читаня для анальфабетів, а люстратори читалень мають при люстрациях обдїлювати читальнї підручниками і заохочувати до закладаня курсів. — *Член.*

— **Рахунок „Красвого Союза кредитового“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць січень 1905.

Стан довжний:		Кор. с.
1. Уділи		57.454·79
Фонд резеровий		3.440·55
2. Вкладки: Стан з початком місяця січня с. р.	980.000.84	
вложено	93.745·15	
винято	83.699·58	
Стан з кінцем міс. січня		990.016·41
3. Позички затягнені: Стан з початком міс. січня	—·—	
затягнено	—·—	
сплачено	—·—	
Стан з кінцем місяця		8.000·—
4. Сальдо відсотків		8.657·06
5. Кошти спору		150·16
Зиск з року 1904 р.		4.204·18
Сума		1.071.953·15

Стан чинний:		
6. Позички уділені: Стан з початком січня	792.625·66	
сплачено	14.090·98	
уділено	42.827 —	
Стан з кінцем міс. січня		805.004·68
7. Недвижимости		160.110·78
8. Льокациї		99·790·06
9. Кошти інвентаря		700·—
10. Кошти адміністрацийні		1.011·55
11. Готівка		36 21
12. Друки для товариств		2.129·34
13. Папери фонду резервового і специяльної резерви		3.170·53
Сума		1,071.956·15

Кредит парцеляцийний	231.368·25 К
„ скриптовий	86.029·93 „
„ товариств	419.871·15 „
„ вексл. приват.	67.735·35 „
Сума	805.004 68 К

Членів прибуло 3, убуло 1, остало з кінцем січня 1905 495 з 1.836 деклярованими уділами в сумі 71.800 К. Стопа процентова від вкладок 4 ½. — Стопа процентова від позичок 6—5 ½%.

Львів дня 1 січня 1905.

— **Білянс товариства вз. кредиту „Дністер“ у Львові** з днем 31 грудня 1904:

Актива:	в коронах:
1. Готівка в касі	18.980·24
2. Позички на 2707 скриптах	1,496.355·93
3. „ „ 231 векслях	120,046·71
4. Цінні папери ф. резервового	23.379 —
5. „ „ ф. оборотового	100,248·20
6. В щадниці почтовій	1,968·84
7. На рахунку біжучім	80.000·—
8. Вкладки в руских тов. кредитових	169.456·04
9. У ріжних сторін	286 88
Сума актів	2,005.721·84

Пасива:	
1. Фонд резервовий	21.470·83
2. Специяльна резерва	1,327·11
3. Фонд на ріжницю курсів	3 778 80
4. Уділи 3351 членів	133 117 40
5. Вкладки на 1777 книжочках	1,783,673 34
6. Непідната дивіденда	2,906·49
7. За реесконтовані векслї	21,300·—
8. Проценти побрані на р 1905	23,445· —
9. Кошти спору	916·69
10. Ріжні спори (162 кавций)	3,327·08
Сума пасивів	1,995,262 74
Остає чистий зиск за р. 1904	10,459·10

Уділи деклярованї 3351 членів в сумі 179.600 К. Вкладки приймає товариство на 4 проц., — позички уділяє на 6 проц. — Вплату позичок розкладає ся до 15 літ (при 30 ратах піврічних виносить рата амортизацийна на капітал і процент 5).

Переписка Адміністрациї.

Вп. К. Ла. в Пе. Одержано. — В. Ск. в За. Тепер вплачено лиш по конець лютого. — Хв. Ресурса ур. в До. Тепер вплачено за грудень 1904 а не лютий 1905. — Вп. Д. По. в Жо. Тепер вплачено за січень а не лютий. — Е. Ду. в За. Тепер вплачено за грудень 1904 а не лютий 1905. — Хв. Чит рус. в Ка. За біжучий квартал прийде ще 3 К 20 с. — П. По. в Мо. Тепер вплачено за грудень 1904, а не січень 1905. — М. Че в На. Тепер вплачено за січень а не лютий. — І. Ма. в Св. Тепер вплачено по конець жовтня 1904 і до кінця грудня належить ся нам ще 4 К 80 с. о надіслане котрих просимо. — Ф. По. в Ла. Одержано. — Вcч. Монастир оо. Вас. в Ла. За перший піврік прийде нам ще 5 К 40 с. яко залеглість з минулого року. — І. Ми в Ст. За 1 кварт. прийде нам ще 6 К. — В. Му. в Ск До кінця лютого прийде нам ще 4 К. — В. Шу. в Ко. За лютий належить ся нам ще 2 К. 32 с. — З. Ст. в За. Тепер вплачено по конець січня а не лютого. — В. Ку. в Яж. ст. До кінця лютого прийде нам ще 4 К 60 с.

Руске товариство педаґоґічне

просить П. Т. Родимців вступати в члени, вирівнувати залеглости, присилати жертви на удержане приватної жіночої семінариї і на бурси Товариства, дальше поручає **Бібліотеку для молодіжи** (115 томиків) і ілюстровану часопись для молодіжи (двотижневник)

ДЗВІНОК

котра повинна находитись в кождій рускій родині. Передплата „Дзвінка“ виносить на рік 6 К. піврічно 3 К. Селяньским дітям і читальням дає Адміністрация часопись по 4 К річно а 2 К. піврічно.

Вкінци поручаєсь П. Т. учителям і учителькам педаґоґічно-дидактичну часопись (двотижневник)

УЧИТЕЛЬ.

Предплата виносить на рік 6 К, піврічно 3 К а членам Товариства 4 К річно, 2 К піврічно.

Адреса Товариства педагогічного і всх адміністраций: ул. Синстуска ч. 47. Адреса касиера: ул. Кохановского 15 Б. Вписове до Товариства виносить 1 К, вкладка річна 1 К. 915 10—10

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїд по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 185

Пані або панночка

християнка, що вміє добре по руски, польски і німецки в слові і письмі та знає німецку стеноґрафію, буде сейчас принята в добрім бюрі у Львові. Докладні оферти, зладжені по німецки з поданем домаганої платні, надсилати під шифрою: „Постійна посада Л. К. М. 1905“ до Адміністрациї „Діла“. 95 1—1

Глядаю лекциї або иншого занятя від 1 марта до липня або й вересня с. р. Маю похвальні сьвідоцтва яко совісний учитель і вправний помічник канцелярийний. — С. Любачівский, студ. IV. р. прав, Львів (Унїверситет.) 107 1—6

Лекциї на селї глядає ученик V кл. ґімн. Адреса: Ілия Мазикевич, Угнів. 109 1 5

Пяніно нове, перехресне, концертове, чорне, дешево продам. Також фортепян майже новий, перехресний. Вляхарска 2, Войнарович. 50 1—3

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Хлопець з виробленим письмом глядить занятя. Адрес: Павло Фурбала в Полтві. 3—3

ШКІРИ

зневрівнаною імітациєю як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 43 -?

Позір! Правдивий мід продовжує житє, вмiжнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. **тільки 6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ**, ем. уч. Іванчани. 59 28—?

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привил. **Schwaner-Apothake, Frankfurt a M.** 163 45—?

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Україна“), появили ся досі ось які книжки:

1 Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пятм діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.

2. Г Яблочков: „Сільска Учителька“. оповідане, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.

4. Теодот Галип „Думки та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.

5. Ант Крушельницкий „Серце“, оповіданя. Ціна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

7. Максим Горкий „Міщане“, сцена в домі Весемйонова, переклала Маруся Полтавка 3 переднім словом. Ціна 1 кор.

Виданя 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Гетровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Рідка нагода!

незвичайно дешево 500 штук предметів до окраси за 4 К.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилїтня ґарантия, разом з ланцушком, 1 мужеска шовкова кравaтка, 3 штук найлїпших хусток до сурдута, 1 мужеский перстенець з імітациєю дорогого каміня, 1 величава шкіряна портмонетка, 1 кишеневе толєтове зеркало, 1 пара спінок до маншетів, 3 спінки до сорочок 3% „дубле“ золот. замок патент., 1 добрий ніклевий прилад до писаня, 1 елеґ. дамска брошка (новість), 1 пара бутонів з наслїдуванням брилянтом дуже манячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тілько варт, коштує лише 4 корони. Висилаємо за післяплатою, або за присланою належитостию через **F. A. GELB, Kraków 40/a.** Ризико виключене, бо можна назад звернути. 502 1—3

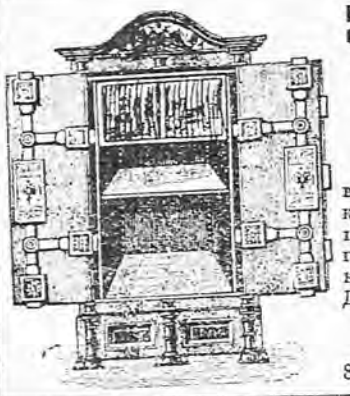

Ц. к. управ. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє

Войціха Косїби

Львів, Пекарска 32

виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівляні і артистичні роботи по дуже приступних цїнах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часі. Доставник для бюра патронату при краєвім видїлї у Львові.

Цінники безплатно і оплатно.

862 10—26

Позір!

„Сокільский Базар“ перша українська торговля в краю заосмотрена з великій вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар“ має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалантерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар“ продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні українські листки.

„Сокільский Базар“ продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар“ приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафиї, диплъоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар“ приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимції ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти“.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·10, 8·46*, 9·50*.
„ Тернополя 3·25*.
„ „ на Підзамче 3·04*.
„ Рави рускої 6·42.
„ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Белзця 5·08.
„ Стрия 10·02, 4·05.
„ Рашева 10·20.
„ Коломиї 11·35.

Поїзди льокальні:

з Брюхович 6·49, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·06 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

з Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан 2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча 6·48, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Тернополя 10·35.
„ „ з Підзамча 10·50.
„ Черновців 10·45.
„ Белзця 10·50.
„ Стрия 9·05 10·05*.
„ Рашева 8·00.
„ Коломиї 5·55.
„ Рави руської 7·05*, 11·10* [тілько що недїлї].
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брюхович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·54 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білєти їзди як також білєти вояцкого иншого рода, іллюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

До весняного засїву є

жужлева мучка Томаса

найдешевшим і найлїпшим навозом фосфоровим для всякого рода збіжа, окопових ростин та ярин а особливо для засїву конюшини

Фабрики фосфатів Томаса

тов. зареєстр. з обмеж. порукою, Берлин.

Іосиф КАРРАХ, Львів Ягайлоньска 22

уділяє безплатно і франко поучаючі брошурки і цінники та удержує головний склад

Кождий мішок є пльомбований і значений охоронним знаком а також ґарантованою містотою фосфорового квасу. 10? 1 6

Остеріґає ся перед фальшованими жужлями.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар“ помішає статї з наного політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіціяльним органом ніякого сторонництва, а боронить інтереси цілого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтеліґентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 3.

Передплачуйте „Комара“.

ТУТКИ папіретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А Мазуркевич Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Синстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг	Congo добра	1·40 кр.	½ кг
Portorico prima	65	„	Moning родинна	1·60	„
Ceylon знаменита	76	„	Kaysow добірна	1·86	„
„ плянтац.	90	„	Souchong знам.	2·—	„
„ перлівка	90	„	„ найд.	2·50	„
Мокка арабска	80	„	Kintuk аромат.	3·—	„

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави осібно оплатно за післяплатою. 86

Перший найбільший в краю склад машин **ДО ШИТЯ**

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цінників. 699 16—52

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский, — Редагує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

ДОДАТОК

до ЧЧ. 18 і 19 з дня 25 Січня (7 Лютого) 1905

Szkoła ludowa в Тернопільщинї.

(Конець.)

В р. 1902. заложених читалень має тернопільска Szk. lud. ще 11.

30) в Грималові (розвиває ся так слабо, що постановлено її звинути). — 31) в Залїзцях; має 260 членів і розвиває ся добре. [Латинників 1118, рус. обр. 725] — 32) в Скалатї; 70 членів, розвиває ся добре. [Лат. 1535, руск. обр. 1782.] — 33) в Підкамени; 50 чл.; досить добре. [Лат. 1500, рус. обр. 924.]—34) з Смикивцях; 20 чл.; гірше ніж торік. [Лат. 118, руск. обр. 882.] — 35) в Качанівцї; 90 чл.; ліпше, ніж торік. [Лат. 2740, руск. обр. 937.] — 36) в Глубічку вел; 30 чл.; досить добре. [Лат. 205, руск. обр. 2211.] — 37) в Озїрній; находить ся в застою. [Лат. 1795, руск. обр. 2478.] — 38) в Обаринцях; 27 чл.; досить добре. [Лат. 444, рус. обр. 393.] — 39) в Просівцях; 40 чл.; дуже добре. [Лат. 304, руск. обр. 190.] — 40) в Байківцях; 26 чл.; слабо. [Лат. 118, руск. обр. 586.]

В р. 1903. заложено 28 нових читалень:

41) в Мишковичах; 30 чл.; дос. добре. [Лат. 79, рус. обр. 1633; рускої читальнї невиказано в шематизмі; руский парох о. Корн. Бачиньский.) — 42) в Мединю; 21 чл.; дуже добре. [Лат. 325, руск. обр. 880.] — 43) в Бірках вел.; 69 чл.; дуже добре. [Лат. 693, руск. обр. 468.] — 44) в Романівцї; 38 чл.; добре. [Лат. 425, руск. обр. 704.] — 45) в Ступках; 40 чл.; нема евіденциї руху. [Лат. 465, руск. обр. 459.] — 46) в Росоховатци; 38 чл. дос. добре. [Лат. 609, рус. обр. 414.] — 47) в Білій; 30 чл.; слабо. [Лат. 214, руск. обр. 557.] — 48) в Дичкові; 20 чл.; слабо — [Лат. 211, рус. обр. 704.] — 43) в Грабівци; 50 чл.; слабо. [Лат. 504,орус. обр. 702.] — 50) в Бзовици; 45 чл.; дуже добре. [Лат. 500, руск. обр. 567] — 51) в Трістянци вел.; 58 чл.; дуже добре. [Лат. 2000, руск. обр. 420.] — 52) в Янківцях; 19 чл.; нема евіденциї руху. [Лат. 160, рус. обр, 700.] — 53) в Чолганьщинї; 47 чл.; дос. добре. [Лат. 219, рус. обр. 171.] — 54) в Білоскірцї; 38 чл.; добре, [Лат. 401, рус. обр. 436] — 55) в Чернилові рускім; 20 чл.; дос. добре. [Лат. 160, рус. обр. 616.] — 56) в Людвиківцї; 53 чл.; вуже добре. [Лат. 305, руск. обр. 543.] — 57) в Баворові; 79 чл.; дос. добре. [Лат. 646, рус. обр. 718.] — 58) в Івачові долїшнім; 34 чл.: нема евіденциї руху. [Лат. 175, руск. обр. 754.] — 59) в Чистилові; 30 чл.; дос. добре. [Лат. 119, рус. обр. 481.] — 60) в Серединках коло Буцнева; 23 чл.; дуже добре. — 61) в Дубівцях; 26 чл.; добре. [Лат. 145. рус. обр. 985; рускої читальнї нема.] 62 — в Березовици мал; 15 чл.; дос. доб. [Латинників 739, рус. обр. 412: рускої читальнї нема].—63) в Янівцї; 30 чл.; дос. добре. [Лат. 433, рус. обр. 126.] — 64) в Івачеві гор.: 20 чл.: дуже добре. [Лат. 178, руск. обр. 550.] — 65) в Товстолузї; 7 чл.; дос. добре. [Лат. 110, рус. обр. 800.] — 66) в Дитківцях; 37 чл.; дос. добре. [Лат. 119, рус. обр. 677; рускої читальнї нема.] — 67) в Оприлївцях; підручна біблїотечка. [Лат. 123. рус. вбр. 287.] — 68) в Тирнополи, підручна біблїотечка.

Читальнї, заложені в р. 1904:

69) в Козівцї; 46 чл.. слабо. (Лат. 273 рус. обр. 1810.] — 70) в Застїнцї: 53 чл.; дос. добре. [Лат. 180, руск. обр. 65.] — 71) в Магдалївцї; 50 чл.; дос. добре. [Лат. 230, рус. обр. 1012 разом з Теклївкою] — 72) в Серединцях; 45 чл.; добре. [Лат. 301, рус. обр. 290.] — 73) в Романовім селї; 20 чл.; добре. [Лат. 419, руск. обр. 491.] — 74) в Оприлївцях (пор. під 67.); 20 чл.; дос. добре. 75) В Чумалях; 20 членів! досить добре. [Лат. 112, руск. обр. 578; рус. читальдобре. [Лат. 83, рус. обр. 210; рускої читальнї нема.] — 76, в Зарубинцях; 20 чл.; нї нема.] — 77) в Новиках; 23 чл.; добре. [Лат. 97; рус. обр. 320; рускої читальнї нема.] — 78) в Курниках іванчаньских; 18 чл.; дос. добре. [Лат. 369, рус обр. 287; рус. читальнї нема.] — 79) в Курниках II. чит.; 16 чл.; дос добре.] — 80) в Доброводах; 35 чл.; добре. [Лат. 309, рус. обр. 1500; рус. читальнї нема!] 81) в Іванчанах; 14 чл.; дос. добре. [Лат. 71, рус. обр. 512; рус. читальнї нема]. 82) і 83) в Кобилї; 30 і 83 чл. [Лат. 171, рус. обр. 1192; рус. читальнї нема!] — 84) в Гаях в Тернополи; 18 чл.; евіденциї руху нема. — 85) в Довжанцї; 54 чл.; дуже добре. [Лат. 496, рус. обр. 1363; рус. читальня не виказана, отже певно нема!] — 86) в Ходачкові вел.; 30 чл.; дуже добре. [Лат. 2041, рус. обр. 580]. — 87) в Покропивній; 20 чл.; дос. добре. [Лат. 350, рус. обр. 600]. — 88) в Сущинї; 20 чл.; дос. добре. [Лат. 170, рус. обр. 736; рус. читальнї нема]. — 89) в Олієві; 20 чл.; евіденциї руху нема. [Лат. 665, рус. обр. 950; рус. читальнї нема]. — 90) в Скоморохах; 21 чл.; добре. [Лат. 233, рус. обр. 672]. — 91) в Гонтовій [Лат. 790 разом з Мильном, рус. сбр. 1302: в Мильвї читальня церковна]. — 92) в Лошневі; 25 чл.; евіденциї руху нема. [Лат. 2280, рус. обр. 700; рус. читальнї нема]. — 93) в Білокерницї; 15 чл.; добре. [Лат. 265, рус. обр. 335: рус. читальнї нема]. — 94) в Івашківцях; 10 чл; добре. [Лат. 97, рус. обр. 207: рус. читальнї нема]. — 95) в Чарториї [Лат. 26, рус. обр. 531]. — 96) в Варваринцях, 97) в Янові теребов., 98) в Слобідцї янівскій, 99) в Знесїню. — Вкінци читальню 100 в Лозовій обняла Szk. lud. від краківского тов-а Oświaty ludowej: читальня розвиває ся слабо. [Лат. 740, рус. обр. 148].

В біблїотеках усїх тих читалень було з днем 1. сїчня с. р. 10.749 книжок в 11.795 томах; а газет вислано їм в 1904. р. 22.850 примірників.

II. Шкіл утримує тернопільска Szk. lud. 12, а то: одну школу для анальфабетів в Тернополи (вчить ся в нїй сего року 13 жінок і 3 мужчин); одну школу приготовляючу до середних шкіл в Буцневі (учить ся в нїй сего року 6 учеників II-ої кляси ґімназияльної, 2 учеників I-ої ґімназияльної а 3 приготовляє ся до учительскої семинариї); 10 шкіл початкових: 1) в Івашківцях (25 учеників і учениць); 2) в Чумалях (21 дїтий лат. обр. і 12 руского); 3) в Іванчанах (5 дїтий лат. обр. і 12 руского); 4) і 5) в Курниках іванчаньских (разом в обох школах 38 дїтий лат. обр. і 6 руского); 6) Нетребі (41 дїтий лат. обр. і 5 руского); 7) в Новиках (23 дїтий лат. обр. і 19 руского); 8) в Оприлївцях (23 дїтий лат. обр. і 17 руского); 9) в Зарубинцях (11 дїтий лат. обр. і 16 руского); 10) в Бзовици (торік учило ся 41 дїтий, с. р. наука доси не розпочала ся).

III. Патріотичні обходи, віча, театральні вистави, віча, відчити, прогульки:

В Плотичи обходжено роковини сїчневого повстаня і конституциї 3 мая; в Загробелї роковини сїчневого повстаня; в Бзовици конституцию 3. мая; в Лошневі і в Олієві уладжено польске віче; в Тернополи дано два рази театральні вистави, обходжено річницю падолистового повстаня і уладжено польске віче. Вислано влосцян польских до Тарнобжеґу на відслонене памятника Бартошови Ґловацкому, а до Львова проф. Сроковский возив їх на відслонене памятника Міцкевичеви. Сего року ладять „оказалу“ прогульку влосцян до Кракова. Відчитів уладжено по читальнях в 1904 р. 123.

Доходів мала тернопільска Szk. lud. в 1904. р. 10.717·87 к.: остало ся з того на 1905 р. 6·59 к.

Ми нароком так богато посьвятили місця звітови тернопільскої Szkoł'и ludow'oї, бо ж є він для нас дуже важною наукою і пересторогою.

Передовсїм бачимо із звіту (хоч сего ми й не зазначували), що вся дїяльність тернопільского „кола“ властиво опирала ся на кількох одиницях (як се й у нас звичайно буває), а головно на кількох учителях. Професори Сроковский і Заморский шибають ся весь божий рік по всїх читальнях то з відчитами то на люстрациї, то на патріотичні обходи, і якось їм анї волос з голови не спадає. Насуває ся мимохіть питанє: чиж Русинам не вільно того самого що Поляки? І не можлива инша відповідь, як тільки притакуюча. Тільки.. тільки, коли Полякам може навіть уйде здобувати собі заслуги у декого патріотичною роботою хочби й на кошт службових обовязків, то Русин повинен тих обовязків пильнувати так, щоби нї в чім зачіпити его нїхто не міг, а поза тим може вже сьміло покликати ся на приклад пп. Сроковского, Заморского і и.

По друге і те важнїйше: здавен-давна відома річ, що, де кіт нездалий, там плодять ся миші і щури, а на брудним занедбанім тїлї розводить ся всяка нечисть. Ось придивім ся і тут:

До рускої парохії в Іванчанах належать еще села Березовиця мала, Курники і Кобиле. В цїлій парохії нема рускої читальнї, хоч числа латинників мають ся в тих селах до числа душ руского обряду, як 71 : 512, 739 : 412, 369 : 287, 171 : 1192. В Іванчанах і Курниках нема навіть школи. За те у всїх чотирох селах позакладала собі Szkoła lud. читальнї, в Курниках і в Кобилї навіть по дві, в Іванчанах школу, а в Курниках навіть дві. Руским парохом на ті чотири села є о. Іван Хавалка.

До рускої парохії в Доброводах належать села Нетреба, Новики і Чумалї. В цїлій парохії рускої читальнї нема; за те у всїх чотирох селах є читальнї Szkoł'и ludow'oї. Школа є тільки в Доброводах; за те в Нетребі, Новиках і Чумалях позакладала собі школи Szk. lud. Руским парохом є о. Ант. Алиськевич, а сотрудником о. Вас. Терещук.

ЛЕВ ЛОТОЦКИЙ.

Де сьпівав соловейко?

Був весняний день. Параня підбілювала хату. Сонїчко пекло дуже. Чотиролїтний синок Паранї, Івасик бавив ся в садку, в траві. Єї чоловіка не було дома. Марко Равлик лиш раз на тиждень, в недїлю, навідував ся до дому. Вачите, він був у Прусаків на роботї. Вони закупили в нашого ґрафа ліс й там вирубували дубину, мабуть чи не до будови кораблів. Плило се Прутом до парового тартаку а відтак порізане й покавальцьоване йшло воно зелїзницею сьвітами. В сих Прусаків отже перебував Марко Равлик від кількох недїль, а його жінка Параня ґаздувала сама дома.

Ой ґаздувала! В них лиш хата і город. Убогі! Та біля хати є й садочок. Невеличкий він а таки є де дитинї пограти ся. Е! Малесенький Івасик не сходить Парани з гадок. Не сходить! Се-ж осолода єї! Знає, пощо жиє на сьвітї. Виросте й стане ґаздою!

Ґаздою ?!...

Параня аж всьміхнула ся до своїх гадок! Ай, бож вони наче метелеки до серденька ненечки лопочуть, так вже лопочуть!

І чому-ж би нї? Коровиця є вже в нас, є й теличка лиса а й Марко щось заробить в сих Прусаків! Найтажше, коби до сотки дійти а відтак вже якось піде... Теличка доросте, стару продамо, буде ґрейцар й купимо кавальчик поля! Купимо! І ось вже огород не сам... Відтак другий кавальчик поля й третий і вже є на чому розігнати ся! Е!.. Вже Івась не буде гарувати, не буде...

Ось тут і зціпились уста в Паранї та й брови нахмарились! Немов нагадала собі сердешна щось дуже недоброго... Гарувати: Ой знає вона се! знає!...

Пять лїт як вони пібрали ся, пять лїт лиш, а скілько туг сього гарованя, скілько злиднів! Були й чорні години, не ставало хлїба, хоч в воду скачи!... Та якось минуло ся! Вже лекше! Є Йвасик, є коровиця, є й теличка лиса! Наче вказує ся сей рай, що зорів тодї, тодї...

І молода жінка знов всьміхнула ся до себе. Немов виринуло сонїчко, що його були хмари налягли. Щебетом ранїшного жайворонка озвалась згадка в єї серци! Навела перед очи сей любий, солодкий часочок, сї ясні дни з часів єї дївованя. Се він! Се Марко всьміхнув ся до неї! Прийшов їй на гадку! Ось і полинула вона в минувшість. Батенька нема. Згинув десь на війнї з Прусаками. Лиш вістка насціла до сиріт. Та ненечка не загнула рук. Гарувала сердешна. Для неї, для донечки! А донечка росте, підростає... Ось вже й гуси гонить! Вже й корову пасе! Йдуть лїта наче водиця. Вже й Настуня просить її на дружку. Пішла. Вона-ж вже дївка а й гарна. Звзирають ся хлопцї. Пасуть очима за нею, пасуть та й враз з їх очий рине досада: Є врода та віно Бог ма'! Аж ось і прилинула й єї доля. Вийшла по воду, аж зирк іде парубок. Се Марко, наймит Андрухів. Вигнав як-раз конї до води. Так вже воно склало ся. Та она удає, що й не бачить. Полоче коновку поволи, аж тут і Марко: Птру! гов! під'їхав до жолоба, пють конї а він: Здорова була, дївчино!

— А бодай тебе! Бодай! як налякалась...

І кинула на нього зором. Конї вже й перестали пити а Марко сидить на сивому а й дївчина квапить ся. З коновки вже давно вода лле ся через верх. Стоять, говорять а щебет соловейків так вже розливає ся...

Параня була-б ще і дальше пестила душу сими гадками — споминами, та ось і нагадала собі Йвася. Де він? Може всвуло бідиятко в траві, та ще пчілка вкусить... побігла в садок. Є, є Йвасик, та заліз в траву високу, лиш головку видно. Хотїла покликнути та соловейки в поблизькому лїсї так вже щебечуть, що годї хвильки заховати, щоби озвати ся до дитини. А один то вже найдужше щебетав, мабуть чи не стрігвув був в лїщину, що край лїса протягнула ся. Так вже щебече, що здає ся наче то не соловій а хтось говорить, десь таки тутки в садку..

Дивить ся сердешна жінка а єї синок такий з звіночками в руцї стоїть в траві по пояс. Задивив ся! Не бачить навіть ненечки коло себе. Не чує!

— Йвасю! Йвасуню, може ти їстоньки хочеш? — покликнула Параньк. Ходи дам хлїбця!

— Не хоцу! — каже Йвасик. Не хоцу! Али мамуню, як щось тьохкає! Цуєс, о: тьох! тьох! тьох! Не бійсь! не бійсь! ходи! ходи! Не бійсь! тьох! тьох! тьох! — хто се?

— Пташок дитинко! Соловейко!

— Птасок? Соловейко? Дес він?

— Там в лїсї!

То сказавши, вказала рукою на лїс, що мрів за їх городом. Шум високих дубів долїтав аж сюди а соловейки все щебетали тай щебетали...

Параня вже добілювала хати. Квапилась. Се-ж субота сегодня. Під вечер надійде вже Марко, звитає його біленька хата. Вже зі стежки зазрить Марко свою хату. Коби як найшскорше добілити! Та вже не богато! Вже лиш одна стїна! Відтак ще понад приспу жовтою глиною і вже всьо! Всьо!

Аж тут і загреміло! Зжахнула ся Параня й перехрестила ся. Дивить ся вона а небо всеньке поволокло ся чорними хмарами. Вже й почало лискати в них...

— Падоньку! А я й не бачила, що так похмарило ся! Де-ж мій Івасик? — закликала налякана жінка й побігла в садок. Та в садку не було Йвася. А тут ще й дощ щораз дужший, вже й градом кануло...

— Йвасику! Соколику мій! Де ти? — заголосила Параня, ломлячи руки. Вона почала бігати по садку і заглядати під кожде дерево, і в вишник полізла, чи дитина де не уснула. Та нї і нї! Нема Йвася!

Аж тут загуділо так страшно, немов в садку грім вдарив. Тепер й град пустив ся з лопотом! Листки лиш фуркотять, подерті, на землю. Припали до землї й звіночки синї, котрими Йвасик так любував ся. Бідній неньцї видало ся, що се єї синочок головоньку клонить...

— Він десь в лїс пішов до соловейків! — заговорило щось до душі і мама побігла бігцем до лїса шукати дитини.

Побігла на впростець через громадске пасовиско. Вже в корчах. Та тут ченрнате галузє почало єї зупиняти. Пазуха розсїпала ся і вказали ся білі груди. Але-ж Параня

Цїни дешевші від конкуренциї. Виконане дуже старанне.

На зимовий сезон магазин і робітня футер під фірмою: І. Даненгаймер і Ст. Старнавский у Львові, ул. Валова ч. 11 а., (напротив почтової філїї.)

866 21—26

Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуби,ї,саки, пелерини, боа, ковнірц зарукавки, шапочки. Дерки до подорожий, дивани і т. п.

До Зарубинець належать Івашківці і Оприлівці; руских душ є 1072, латиньских 332. Читальні рускої ані школи нема в жаднім з тих сіл; за те у всїх трох є читальні і школи Szkoł'и ludow'ої! Руским парохом є о. Теодор Пайкуш.

До Сущина належать Осталці і Лошнів; рускої читальні нема вігде; в Осталцях (лат. 260. рус. обр. 988) і школи нема. За те і в Сущині і в Лошневі є читальні Szkoł'и; а в Осталцях певно ще буде й читальня і школа. Руским парохом є о. Ігн. Левицкий.

До Янова коло Теребовлї належать Підгайчики, Вибранівка, Слобідка і Знесїне. Правда, що населене є переважно лат. обряду (4.353 душ), але-ж бо й руского обряду є 1151 душ, а рускої читальні нема нїгде. За те читальні Szkoł-и є в Янові, Слобідцї і Знесїню. Руским парохом є о. Теофиль Лаврівский з відзнаками крилошаньскими.

До Олїва належить Білокерниця. Руского обряду душ 1285, лат. 930. Рускої читальні нема нї тут нї там, за те й тут і там польскі читальні. Парохом є о. Ден. Жуковский Ч. св. В. В.

Оттак говорять цифри і шематизми львівскої архіепархії з р. 1904. Хочемо припустити, що суд, який з сего випаде, може бути виїмково в котрімсь випадку не цїлком слушний, бо не маємо спроможности вислухати сторони другої після засади „audiatur et altera pars"; але-ж все таки взагалї і в цїлости мусить вийти, що супротив очевидної шовіністичної аґресивности Szkoł и ludow-ої з нашої сторони робить ся занадто мало. Хоч би взяти на увагу такі приклади, як в Мишковичах, де для 79 латинників заложено польску читальню, а 1633 душ рус. обряду не має жадної читальнї. А таких і подібних прикладів є богато.

Оконечно все таки обговорюваний нами звіт тернопільского кола Szkoł-и ludow-ої кличе до нас громовим голосом: Більше працї над просьвітою і економічним станом нашого народу, коли хочемо зберечи єго перед польонїзацийною повенею!

Не кличте всуе*)!

(Статя надіслана.)

В статї д-ра Івана Копача п. з. „В гостинї у „других", надрукованій у 16 н-рі „Дїла", де росказано про вечірницї й баль ізза 10-лїтя істнованя товариства академиків-москвофілів „Другъ" у Львові 30-ого та 31-ого сїчня, автор пише, між иншим, ось що: „Я, каже, щиро тїшив ся, що виджу вже раз перед собою серед наших „твердих" людий, котрі не перестають на якімсь половиннім „хиткім" становищи „нї пес нї вовк", тільки консеквентно йдуть до остаточної й одиноко достойної мети своїх пересьвідчень. На се вже вказував нераз і небіщик Михайло Драгоманів. Як ви „адін народ", казав, то старайтеж ся бути ним і на практиці, а тодї й побачите, о скільки се „можливе або неможливе".

Я займаю ся Драгомановим специяльно і був би дуже вдячний д-рови Копачеви, якби він показав менї, де то таке радив Драгоманів австро-руським москвофілам? Я дійсно не тямлю. Знаю, що Драгоманів дорікав люто нашим москвофілам, за те, що вони не знають російської мови й лїтератури, що вживають у своїй лїтературі мови рутеньскої, але, аби він радив їм уживати мови російської, плодити російську лїтературу та дбати про інтереси великоруського народу, — того я не надибав нїгде. Навпаки, я знаю певно, що Драгоманів, від самого першу свого виступу перед нашими москвофілами, а власне перед їхньою молодїжю „Академическимъ Кружкомъ" у Львові, який видавав ґазету „Другъ", радив нам замісь рутенщини зовсїм не російщину, але українщину. Він так і писав: „Украинщина или Рутенщина?" — так затитуловано єго славне 2-ге письмо до редакциї „Друга", писане в августї 1875 р., але надруковане в „Друзѣ" аж в 5-тім н-рі з 1876 р., з 1 (13) марта, бо ходило по руках, — письмо, від якого датує ся рішучий перелом у тов. „Ак. Кружокъ", котрий перейшов з рутенства не в російство, але в українство вже в половинї того року, і то завдяки власне Драгоманову.

Сю думку висловляв Драгоманів нераз, і перед тим і після того, доказуючи, що російство, национальне й лїтературне не має нїякого ґрунту серед австро-угорських Русинів і що змаганя до того вийшли лише на шкоду місцевого елементу, відвертаючи інтелїґенцию від простого народу для чужої аристократиї та бюрократиї — російської, а за недостачею єї у нас — польської, мадярської й т. и. Особливо ясно й різко висловив ся Драгоманів против російщини в Австро-Угорщинї, 1891 р., коли серед львівської москвофільської молодїжи зняв ся був рух похожий на теперішнїй і коли й наша українська молодїж почала була дружити з молодими москвофілами, тай серед старших Українців були надії — мрії, що з наших москвофілів будуть люде.

Всїм відомо, чим скінчив ся новий москвофільский рух у початку 90-х років минулого столїтя: Дудикевичами, Вергунами та Яворськими, себ то або крайними реакционерами всеросийського типу, або людьми, у котрих поступ грав ролю капки меду в бочцї дегтю.

Теперішний русофільский рух у нас, що правда, глибший і поступовіщий. Люде того руху засвоїли собі зміст і дух найлїпших „руских" письменників, не лише таких, як Пушкин, Лермонтов, Достоєвский, Толстой, але й таких, як Рилеєв, Герцен, Чернишевский, Ґорький, і сим виступили на поле домагань кращої долї для „русского" народу — духової, социяльної й політичної. Остатне важне особливо, і воно то й надає новому рухови характер революцийности — революцийности в самім осередку російства. Се вже, як бачите, не формалїсти-брутальїсти, якими були й є люде ґенерального штабу галицького москвофільства, що кричать про своє „единство з великим русским народом", але коли їм заговорити — як то зробив напр. я, в початку 1894 р. на з'їздї нотаблїв з усїх партий, — про доконечність подбати про кращу долю того „народа" в Росиї, подумати про конституцию для него, — то вони закривають ся фразою: „не яло ся нам і спішно було би мішати ся в осередні порядки чужої держави" — фраза також брутально-нещира, бо підпирають же тї панове правительство тої „чужої" держави против єго підданих! Отсе найважнїща і найнебезпечнїща точка в нашім москвофільстві. Через неї наші москвофіли не могли стати нїколи хоть *сякими-такими* поступовцями — помагачами народу в єго розвою, власне полїтичнім, а звичайно були тай є реакцийниками — слугами чужих панів на нашій землї в Австро-Угорщинї. І саме в сю точку вдарили нові молоді москвофіли, і коли єї провалять, то прислужать ся дуже нашому народови в Австро Угорщинї. Але се справа дуже нелехка, бо прийде ся їм повалити не лише Рутенців старої дати — яким імя „леґіон", — але й русофілів трохи старшої дати, — а потім, або може й перед тим, піти походом у Росию тай стати там у ряди борців за волю „русского" народу. Се вони обовязані зробити, коли їх заяви симпатий тому народови в таку тяжку крізу — не пусті фрази. (Так обовязані, зрештою, зробати й усї тї люде з молодїжи української, у Львові й де инди, які недавно присягли, що вони готові віддати свою кров за полїтичну волю України. Ось чого, пане доктор, домагав ся Драгоманів не лише від москвофілів, але й від українофілів — галицьких і російських. „Будьте собі революционерами-сепаратистами, — писав він нераз — але не в чотирох стїнах! Виходїть на поле і бийте ся за самостійну Україну!"). Лише, що дуже слаба надія, аби се зробили наші молоді москвофіли, а то по-просту тому, що людий рішучих і знаючих між ними мало. Я хотїв би помилити ся, але думаю, що держать ся вони майже виключно дром Іл. Святицьким— чоловіком дійсно шановним і рішучим.

Ясно, гадаю, що чи сяк чи так, а українству в Австро-Угорщинї ані в Росиї не грозить від нового москвофільського руху нїякісїнька небезпека. Менї навіть бачить ся, що щиріщі люди того руху, які тепер, задля з'арґументованя свого російства, зачеркують усесвітні круги „вселюдського братерства і всемірної любови", скінчать українством, — розуміє ся, радикальним, похожим на те, яке започатко ся було в „Ак. Кружку", за впливом Драгоманова. Воно, розуміє ся, чесний і шановний чоловік і той, хто задумав би оборонити напр. Герерів африканських від нїмецьких брутальїстів, а не то Герерів російських від своїх власних брутальїстів, — але кому з молодих галицьких москвофілів йде дійсно про долю власного народу, той потребує лише вийти з хати і найде рідних Герерів у Галичинї, на Буковинї й Угорщинї, яким потрібно підмоги не менче як „рускому" народови в Росиї. А така служба, хоть не зараз, але за те певно виплатила би ся і „русскому" народови в Росиї, бо ті селяни-раби, які тепер держать ся старих москвофілів, стали би вільними людьми, які й помогли би волї своїх братів у Росиї. А так, сю ролю могли відограти тепер лише селяни-радикали... Не вже теперішні молоді москвофільські ентузиясти ждати-муть із заложеними руками доти, доки серед Русинів Австро-Угорщини не запанує російська мова й почуте тотожности з великоруським народом?! На се прийде ся ждати дуже довго, тай марно, і се в дійсности грозило би новому москвофільському рухови тим самим, що й передше, се-б то потоненем у мори реакцийного російства, або все одно — рутенства!

Як кажу: новий русофільский рух не грізний українству, але, розуміє ся, українству поступовому, а не реакцийному, клерикальному, або нерішучому — такому, що єму нїчогісїнько значить виспівувати сегодня честь радикалїзму, або науки, а завтра в честь непорочного зачатия Пресв. Діви Марії, бризкаючи, при тому, розуміє ся, на вчерашнє. Такого Драгоманів дійсно не радив і Русинам-Українцям, а не то москвофілам...

Аби надточити сказане мною в початку сеї статейки про Драгоманова, позволю собі завважати, що з ним обходять ся у нас і инші люди доволї безцеремонно, і все за теж єго „російство". Так д-р Ів. Франко приписав єму — в статейцї про ювилей д. Левицького-Нечуя, в „Л.-н. Вістнику", кн. I, 1905, — навіть теорію українства „для домашнього обыкода", з „легкої руки" якого, буцїм-то „пішов гуляти по Українї (неприродний і глубоко неморальний) поклик до плодженя якихось гибридів, semivirumque bovem, semibovemque virum, то б то інтелїґентів, які-б для ширшого сьвіта були Росіянами, „рускими", а для „домашнього обыхода", се-б то супроти українського мужика — „Українцями" (ст. 37)! Тим часом, як власне Драгоманів виступив „для ширшого сьвіта", від самого початку своєї национальної свідомости, рішучим Українцем — навіть підписував ся: „Українець, Ukrainer"! — вже й не кажучи про те, що він більше, ніж хто небудь инший з Українців причинив ся до піднесеня українства перед російством і перед ширшим світом! Се у д-ра Франка, очивидячки, мінутний каприз або забуте, бо знає-ж він, хто такий Драгоманів, бодай по тім, що небіжчик причинив ся до розвою самого д-ра Франка — до розвою найлїпшого в єго українській дїяльности, лїтературній і полїтичній. А то само могли би сказати й російські Українцї, які до пропаґанди Драгоманова тонули в російстві, реакцийнім і революцийнім, уже й не кажучи про тих, які тонули в реакцийности таки рідній, українській. Д-р Франко не в станї назвати нї одного Українця, котрого би Драгоманів навернув з українства до російства, бодай радикального...

І тут же, зараз після повищої неправди на Драгоманова, надруковано панеґірик д. Грушівському, яко історикови України — статю д. Ст. Томашівського, який, виносячи д. Грушівського вище неба, зве єго в кінцевім виводї „вірним сином науки" (ст. 53), але трохи повище ставить єму в головну заслугу те, що він перевів у своїй історії України ясно национальну ідею, бо-ж у него, мовляв, питанне: „хто ми і які наші відносини до иньших народів — уже überwundener Standpunkt", тим часом як „Драгоманів боров ся до смерти у власній души що до ясного поставленя українського национального питаня" (ст. 45). Боров ся у своїй души... а може й не боров ся?, може д. Томашівский і не знає души Драгоманова? може для Драгоманова всякі формалїстично-национальні питаня були „ein überwundener Standpunkt"? може він, яко Українець, сягав трохи далї, поза межі не лиш України, але й Росиї? може він був поперед усего чоловіком, а вже потім членом української нациї, в якій і піддержував виключно людські змаганя? і може се не хиба, а чеснота?...

Я, резуміє ся, не буду лїзти в душу Драгоманова і ворожити про те, що він думав про националїзм і науку, бо сего й не потрібно, бо є на те власні слова Драгоманова, які виявлять зовсїм ясно те, що дїяло ся в єго души по сим питаням. Слів тих дуже богато, сказаних у ріжних нагодах, і вони надруковані й доступні єго критикам. Я наведу хиба єго слова з рукописи, які найбільше підходять до справи, зачепленої д. Томашівським, — се слова з критики на д-ра Ом. Огоновского „Історію литературы рускои", написані ще 1888 р. „[Галицька] критика, — пише Драгоманів — возвеличила працю д. Огоновского, поставляючи єму в найбільшу похвалу, що він проводить в своїй працї „консеквентну, самостійну национальну думку". Похвала така могла-б тільки засмутити справжнього вченого й образованну публїку в усякій европейській сторонї, — бо що-б напр. сказав Тен, як би його хто похвалив за те, що він проводить в своїй „Історії англійскої лїтератури" національну думку? — яку? спитав би він: чи французьку чи англійську??... А в нас люди думають пресурьозно, що вони сказали щось таке всякому зрозуміле, коли написали: „национальна думка, народні ідеали" й т. п. [Сам д. Омелян один з таких людий]. Не кажемо вже про те, що в нас звичайно кожна людина видає свої думочки й навіть чисто особисті змаганнячка за „национальні думки й народні ідеали", навіть ще смілїще, ніж колись галицькі полїтики писали до Відня: Wünsche der ruthenischen Nation, щоб „NN став совітником".

Я, розуміє ся, не думаю рівнати „Історії Руси-України" д. Грушівського до „Історії лїтератури руської" неб. Огоновського, анї д. Томашівського до рутенських критиків, — а все-ж таки позволю собі завважати, що таке нерівне роздаване світла й тїни межи неб. Драгоманова й д. Грушівського, яке ми бачили в „Лїтературно-Науковім Вістнику" — невмісне і може виродити ся в змагане дуже небеспечне для дальшого поступу Руси-України. Статя д. Томашівського важна тим, що починає дискусию, яку вже давно пора звести прилюдно, — але друкувати таку статю в часописи, до редакциї якої належить і д. Грушівський, в орґанї товариства, якого головою є д. Грушівський та ще й поряд із лайкою на єго земляка й колеґу по історії, — по моєму, не яло ся. Се, зрештою, „Вістникови" не першинка. В нїм доволї часта полєміка, яка виходить за межі лїтератури й науки, й надає єму характер лейб'орґану теперішнього редакцийного комітету, де зводить ся з людьми якісь особисті рахунки. А се певно не піднимає престіжа „Наукового Товариства ім. Шевченка".

Пора зробити: kehrt euch! і не кликати всуч нї людий, нї лїтератури й науки.

4. II. 1905. М. Павлик.

*) Містимо сю статю, хоч не вповнї годимо ся з поглядами і замітами Вп. автора. — *Ред.*

сього не бачить, не чує нїчого, лиш біжить і біжить, що аж задихала ся. Ось вже і в лїсї. Пристанула. Щось квилить? Се він! Се Івасик. Кинула собою мов божевільна.

— Івасику! Івасику! — закричала вона і вхопила сина на руки і пригорнула до грудий так сердечно, з всеї сили, яка ще в неї була. Ноги дрожали під нею та серце так товкло ся голосно! А маленькому Івасикови здало ся, що се той соловейко, що його завів в лїс та замовк був тодї, як в хмарах дуже гуділо і град так сипав. Єму здало ся, коли він пригорнув ся ще дужше до грудий неньки, що чує й тепер ще щебет „пташка". Він прижмурив очи а в ушах його тьохкало так щиро: „тьох! тьох: Не бійсь! не бійсь! Ходи! ходи! сїв! Не бійсь! Тьох! тьох! тьох!" Та се не соловейко сьпівав а сьпівав так в серци рідної неньки.

Як в вечір Марко прийшов до дому, то і не догадав ся, що тут діяло ся. Його звитали веселі очка Івасика. В зорі очий Парані бачив вправдї слези, та думав, що се з радости. Він-же висипав був на стіл двацять білих риньских, що взяв їх від Прусаків

— То для Івася! — сказав, поглянувши на жінку.

— Для Івася! — відповіла Параня — й обняла Марка рукою.

1/5 1904.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

З Росиї.

Берлїн. Loc. Anz. доносить, що обжаловане Горкого опирає ся на слїдуючих двох точках: 1) з кінцем грудня утворив ся комітет, до котрого належав Горкий, а котрий приготовив рузрухи і причинив ся до їх вибуху в Петербурзї дня 22 сїчня; 2) Горкий мав брати участь в зредаґованю проклямациї, виданої по розрухах дня 22 сїчня, в котрій сї розрухи дуже остро схарактеризовано і цїлу Росию візвано до борби против царя Микилая. В многих приватних домах переведено ревізию і знайдено концепт сеї проклямациї. Автора доси не знайдено. Коли би показало ся, що автором є Горкий, то буде засуджений на тяжкі роботи або на кріпость. Горкий просив заряд вязницї, щоби позволив єму читати книжки, але сего дозволу не дістав.

Льондон. В розмові з кореспондентом Daily Chronicle Трепов запевняв, що о вибуху загальної революциї в Росиї не може бути бесїди. Війско стоїть по сторонї правительства, а як довго правительство стоїть по сторонї правительства, так довго нїяка революция не має виглядів на успіх. Дальше заявив Трепов, що не знає, що дїєсь з Гапоном, однак гадає, що укриває ся десь в Петербурзї.

Париж. Дневники доносять, що Гапон мав приїхати де Ціріху.

Петербург. Велике враженє в цілім місті зробив факт, що сьпівак двірскої опери в Петербурзї дуже популярний, Шаляпін виступив з опери, заявляючи, що коли Горкий арештований, то він сьпівати не буде і він прилучає ся до протесту цілого цивілїзованого сьвіта против арештованя Горкого.

Берлїн. Loc. Anz. доносить з Москви, що там вже зорґанїзовано вибух ґенерального страйку.

Лудзь. Говорять, що страйкарі виграють справу. Предвиджують підвисшенє платнї о 10 проц., а більша часть фабрикантів годить ся на введенє до фабрик ріжних гуманїтарних улїпшень. Часть робітників деяких фабрик вернула до працї без перешкоди страйкарів. При бійцї з козаками убито одного козака і одного робітника; 15 робітників ранено.

Берлїн. Loc. Anz. доносить, що в наслїдок страйку правительство гадає згодити ся на деякі жаданя робітників. В мінїстерстві судівництва має зачати радити комісия в цїли управильненя справи страйвів. До сеї пори страйки уважались за великий злочин і були строго карані. Тепер має бути признана свобода страйкованя, при чім має бути установлений полюбовний комітет, котрий буде по змозї обмежати число страйків.

Париж. В 2 резервовім полку в Петербурзї вояки збунтували ся против висших офіцирів. Всїх арештовано і розміщено під строгим надзором по инших касарнях.

Фінляндия.

Гельсінґфорс. Вчера прийшов до мешканя прокуратора фінляндского сенату Йонсона молодий чоловік в офіцирскім уніформі і подав візитову карту на імя Александер Ґад. Увійшовши до канцеляриї прокуратора, Ґад стрілив до него кілька разів з револьвера. Окрім того пострілив в ногу его сина, котрий вбіг до канцеляриї і стрілив до Ґада. Надбіг поліцийний аґент, стрілив кілька разів до Ґада і ранив его в кістку. Ґад хотів утїкати, але в передпокою упав. Его арештовано. Йонсон умер.

Війна.

Телеґрами.

Токіо. В битві коло Гайконтаю погибло 24 японьских офіцирів, 10 тяжко ранено, а 17 легко. Між тяжко раненими є ґенерал майор Танабе.

Льондон. Ояма і Куропаткін розпочали переговори о хвилеве завішенє оружия, в цїли похороненя трупів. Се завішенє може потревати довший час, бо трупів є богато, а з причини замерзлої землї копанє гробів відбуває ся дуже поволи.

Петербург. Куропаткін телеґрафує дня 5 с. м.: Наш відділ посунув ся до Сантайце і вигнав звідтам японьску піхоту. Японцї рушили в сторону Кванунос, що вказувало би на їх офензиву. Наша артилерия відперла їх.

Токіо. Коло Гантуну спокій. Росияни розкидають свої фортифікациї.

Париж. Приватні депеші з Петербурга доносять, що відкликанє Куропаткіна в засаді вже порішене, з огляду на лихий стан здоровля. Ґріпенберґ зажадав до власної розпорядимости специяльного поїзду до Петербурга, щоби міг як найскорше поробати перед царем важні зізнаня.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне „Дїло“** сконфіскувала нам львівска ц. к. прокуратория за статю, яка перейшла вже ц. к. прокураторию в Кракові і не була сконфіскована. Конфіската наступила так пізно, що виданє вже вчера другого накладу було неможливе. Супроти того видаємо нинїшне число в подвійнім обємі.

— **В справі руских імен власних** надіслав нам оден патріот отсї інтересні замітки: Ще до шїсдесять років водив ся у нас неприродний звичай давати при хрещеню дїтям чужі імена. Живим того доказом многі Русини і Русинки, старші і середних лїт, що зовуть ся: Казимир, Владислав, Болеслав, Генрих, Адольф, Кароліна, Ванда, Аделяйда, і инші. А лучав ся сей куріоз не лиш в сьвітских родинах, але також в родинах духовних осіб, котрим мабуть не могли бути незвісні численні імена славяньскі і грецкі, поміщені в „святцях“ наших церковних книг, такі прекрасні, такі милозвучні, як н. пр.: Володимир, Всеволод, Борис, Тарасій, Феодозій, Афаназій (Опанас), Пантелеймон (Панько), Ольга, Анастазія, Євдочія, Пелагія, Віра, Надія. Скаже дехто: „Ет, се дрібниця, як звав, так звав, коби що дав“. А, по моєму, з таких і подібних дрібниць повстала тота перегорода, котра так різко відділяє нас від народа а наш нарід від Буковинцїв та Українцїв. Ну, але якими мотивами руководились наші дїди і батьки, що, маючи у себе такий богатий запас поетичних, гарних імен, заводили якісь заморскі? Догадуюсь, що ось-якими: Найперше немаловажну ролю грало тут низькопоклоньство перед всїм, що заграничне. Сейчас приходить на гадку вивіска Гоголївского шевця Івана Іванова: „Иванъ Ивановъ, иностранецъ изъ Лондона и Парижа“. Попри тім треба поставити інстинкти аристократичні: що сказали би на се люди, як би який-там monsieur Гаврило або madame Явдоха їхали каритою або давали журфікс?! Инші ще робили се тому, щоби дістати від дїдича або дїдички презенту або „ще щось“. А наконець були й такі, що творили се, не „відаючи що творять“. Слава Богу, що то все вже минуло, було та билем поросло, а нинї така проява то білий ворон. Але чимало ще другого такого лохмотя на нашій національній одежі, що причепило ся нас, як репях кожуха, ще з тих часів, „як Польща була“? А от я недавно з міста К. дістав таких лист: „Ольга Б. розвязалась щастливо від бремени: Тарас — Антоній — так охрещено новий приріст Руси“. Думаю собі, браво! Нехай подвійно ширить ся і процвитає Русь і сейчас зладив високопарний дітірамб в честь близнецїв-козаків та післав на почту. Та незабаром почта принесла менї таку вість: „Ти сякий-такий, ти мабуть пяний був, чи що, що Тобі в очах двоїть ся. Ніяких „близнецїв“ я не породила а одного здорового козака. Я уперла ся на імени Тарас в честь поета, мій муж Василь конче напирав, щоб новонароджений звав ся Антоній, бо таке імя сам собі приніс, а мій брат о. Володимир, що хрестив, рішив — щоб і вовк (т. є. мій муж) був ситий і коза (себ-то я) була цїла — надїлити дитину опікою аж двох сьвятих“. В такім случаю — думаю собі — замість двох козаків, дістає ся оден пашок. І на що-ж нам, прошу я моїх читачів, тої мозаїки? Чи може є або був коли в нашім народї звичай давати два імена при хрещеню. Чи може оно оправдане уставами нашого обряду? [В нашім обрядї то недопускає ся! Гляди: Пелеш—Пастирске богословіє, II. виданє Відень 1885 стр. 690]. Се чиста специяльність галицкої унїятскої інтелїґенциї; у православних Українцїв лучало ся таке лиш в минувшім столїтю, дуже рідко, і то лиш в таких шляхотских родинах, що їх голови виховались в єзуїтских колеґіях і слїпо перенимали манери і звичаї польскої шляхти. Я не шовініст і зовсїм не ворог Іспанця за то, що він свого новонародженого „младенца“ надїляє десятками імен але думаю, що пора уже нам раз стрїпати всї чужі латки з нашого гарного національного убранства. Напослїдок уважаю потрібним додати, що наводячи факт хрещеня, довершеного о. Володимиром П., я зовсїм не хотів тим захитати его славу, яко доброго патріота, котрого люблю і високо поважаю і котрого люблять і поважають всї его свояки і знакомі, задля его многих гарних прикмет душі, і через то радо его просять хрестити і вінчати дїтий і супротив того я уважав потрібним оповістити свої замітки публично, тим більше, що й многі другі его братя по чину творять се, розуміє ся, з несьвідомости. — *о. В. Л. від себе і многих.* [Прошу инші часописи перепечатати отсю статю.]

— **З львівскої рускої ґімназиї** доносять нам, що дня 17. лютого с. р. ученики-аматори відограють публично драму Софокля „Цар Едип“ в перекладі Ів. Франка. Минувшого року відограли вони Антіґону і давались чути голоси, чому ученики не виставили її публично. Сего року аматори за дозволом своїх властий сповняють се бажанє. Замітне се, що строї і декорациї будуть вірною імітациєю грецких після специяльних взірцїв. Близші вісти оголосить ся пізнїйше. Окремих запрошень анї повідомлень не буде розсилати ся.

— **Про Марка Вовчка.** Подаючи вістку у 8 і 9 числї „Дїла“ про „Народні Оповіданя“ Марка Вовчка, звертає п. Кревецкий увагу читачів на те, яка велика ріжниця, що до самого артизму представленя, є між двома первими томами „Оповідань“ на українській мові а третим томом, переложеним з російскої мови. Хто їх з собою порівнає, той „від разу побачить, що вони собі не рідня“. По думцї п-а Кревецкого, як і після инших критиків, не можна і саму українську мову двох первих томів рівняти з мовою „Листів з Парижа“, яких здаєть ся писала сама Мария Велиньска-Марковичка, з роду Московка. Після довшої арґументациї доходить ш. критик до висліду, що автором українських „Народних Оповідань“ є, не Мария Марковичка, а муж її, Опанас Маркович. „Коли-б — каже ш. критик — Мария справдї їх писала, а Опанас тілько поправляв і доповнював, то ті поправки такі великі, що „Народні Оповіданя“ не можна вважати навіть результатом спільної роботи, а виключним твором Опанаса“. При кінци статї додає ще п. Кревецкий, що про авторство „Оповідань“ допитувано саму паню Велиньску, та що не було на те нїякої відповіди. Прочитавши всї ті здогади, трохи я й здивував ся, що питанє про авторство „Народних Оповідань“ і досї тайною оповите осталась. Як сам Кулїш 1870-ого року менї розказував, то Мария Марковичка писала українські „Народні Оповіданя“, але виправляв їх, не Панас Маркович, а — сам Кулїш. Коли-ж покійний друг мій 1868 року був на службі в Варшаві, то тодї вже не було між ним і Марковичкою жадних лїтературних відносин. Тим і пояснюєть ся факт, піднесений п-ом Кревецким, що після смерти Опанаса Марковича 1867 ого року Марко Вовчок майже нічого не писав по українськи. — Прага 5 лютого 1905. — *Проф. Пулюй.*

— **Сокільска робота на селї.** Із Свитільник з рогатиньского повіту пишуть нам, Минувшої недїлї було туг чимале сьвято були закладини нового товариства „Сокола“ Зі Львова наспів делеґат в особі п. Ш., а з сусїдного села Линиці прибули Соколи досить численно, хоч на дворі була заверюха. Збори отворив парох о. Боднар гарною промовою, вказуючи на се, що „Сокіл“ буде жерелом нового добра для громади. Опісля забрав слово делеґат. Сей представив ясно і зрозуміло історию „Соколів“, їх цїль та потребу. Відтак пояснив дуже широко статут. При вписї вступило до тов-а около 50 членів, переважно молодших. По виборі старшини відсьпівано наші имни, а відтак наступив виклад про пожарництво. Знанєм муштри і вправою з сикавкою Соколи уміли пописатись перед присутними. А вивчив їх і дальше поведе п. Боднар, син пароха, за що єму дяка. По виводах попращав ще всїх делеґат, загрівши до витревалости і енерґії а о. Боднар подякував Липичанам за гостину і поставив за примір своїм. — *Гість.*

— **Демонстрациї в черновецкім театрі.** Підчас представленя штуки Горкого „На днї“ в міскім театрі в Чернівцях студенти і робітники устроїли демонстрацию против царя. За студентами і робітниками пішла проча публика. Вже в другім актї по словах: „В Росиї бють тепер лише тодї, коли того вимагає право і порядок“ — зірвала ся буря окликів против російского правительства. По кождім дальшім актї публика оплескувала акторів і кричала рівночасно: Нехай живе Горкий!“

— **Бойкот против Росиї** радить віденьска Sonn- u. Montags-Ztg. з нагоди послїдних варварств, яких допускають ся російскі власти на тисячах своїх підданих. „Що дїє ся — пише S.-u. M.-Ztg. — коли роботодавець знущає ся над своїми робітниками, платить їм лихо? Як помагають тодї прочі робітники своїм угнетеним товаришам! Бойкотом! Такого чоловіка бойкотують. Нїхто не йде до него на роботу, нїхто не купує его товару. Подібно дїє ся в суспільнім житю висших верст народа з тим, хто прогрішив ся против законів товариского житя. Зривають з ним зносини, вимивають его, не поздоровляють его. Колиб обурена Европа рішила ся в той спосіб показати Росиї, що думає в XX столїтю, то було-б се „встряванє в чужі справи“ [заміт, яким докоряють обскурні російскі верховоди цивілїзованому сьвітови за его протест в справі Горкого — *Ред.*] але була б і моральна пресия з більшими шансами на успіх. Полїтичний, економічний і товариский бойкот Росиї, устроєний державами всего цивілїзованого сьвіта і до місяця Росияни мали би яку-таку конституцию, а держава европейску фізіономію. По вимордованю королївского двора в Білградї, що остаточно було також внутрішною справою, сербских офіцирів бойкотовано. Не вже в Росиї стало ся тепер щось менше страшне? Мордовано там менше радикально, підло, жорстоко, не масакровано женщин та дїтий? Сусїда, що з его мешканя чути заєдно крик катованих дїтий, стрічає ся з погордою [о скілько хто не дасть ся пірвати обуреню і не вийде до сусїдского дому, щоби інтервеніювати в користь катованих дїтий]. Невже страшного крику катованих і гноблених не чути поза всї границї цивілїзованого сьвіта? У Франциї — котрої союз з Росиєю, котрої зітханя до царату були найнеімовірнїйшим, сказати можна: найфантастичнїйшим явищем 19-го столїтя, акциєю полїтичного інцесту „против природи“, якому подібного історія не знає — у Франциї проявляє ся вже у найлїпших людий сором задля полїтичної та економічної дружби з царством кнута. І колиб у Франциї інтелїґенция та народ мали одну волю, всякий опір полїтичних верховодів був би там нї при чім, воля перейшла би в дїло. Франция повинна зробити початок полїтичного, економічного і товариского бойкоту супротив царскої держави. Нїякі союзи, нїякі позички, нїякі цивілїзаційні взаємини з краєм, де найпоганнїйший, найзвичайнїйший морд є основою всеї полїтичної мудрости. І надія всїх, що слїдять з найглубшим спочуванєм за нерівною борбою російских народів против своїх тиранів, покладає ся на дїло французкого народа. Від Французів, клясиків революциї, традицийних борців за свободу, повинен вийти товчок до з'ізольованя Росиї. І се була би одинока, справдї успішна підмога, яку заграниця могла-б дати угнетеним російским народам. Самими вступними статями російским невільникам не поможе ся нїчого. Бойкот з боку цивілїзованого сьвіта по причинї зьвірских варварств полїцийно-бюрократичних можновладцїв дав би ся дїймаючо відчути. Всякі журналїстичні резолюциї, хочби як огнисто стилїзовані, тїшать лише журналїстів, але петербурским катам не справлять анї дрібки болю“.

— **Грохіт гармат.** На похоронї анґлїйскої королеви Вікториї між иншими церемонїями стріляли також з гармат. Се дало многим дослїджувачам нагоду обчислити, на яке віддаленє чути грохіт гарматного вистрілу. Так пр. оден чув його на 107 кіль. инший оповідає, що в віддаленю 96 кіль. вікна домів за кождим вистрілом сильно дзвенїли. Загалом промір того простору, на якім чути було вистріли, виносив 200 кіль.

— **Величезне пятно на сонци.** Дня 29 січня с. р. побачено на сонци величезне пятно, так велике, що після обчисленя зьвіздарів могло би в нїм змістити ся 80 таких земель як наша. Оно так велике, що можна его добачити навіть голим оком яко чорну точку близько лївого берега сонця. Пятно є трохи неправильно подовгасто-кругле і береги его сїрі, немов затїнені а в серединї видко чорне ядро, через котре ідуть ясні смуги мовби якісь дороги. Що то за пятно, не можна було ще і доси докладно вияснити. Одні учені припускають, що сонце в серединї є вже густою сціпенїлою масою, котру окружають еще грубі верстви шарючих ґазів. Коли в тих верствах настане де якась прірва, тодї видко крізь неї чорну масу сонїчного ядра. Після других, у верствах розпарених ґазів творять ся якісь величезні хмари, котрі нам із землї показують ся як пятна. Тоті пятна стоять на сонци досить довго і часами показують ся в більшій, часами в меншій скількости.

— **Траґічна подія** лучила ся в Чортковї дня 3 с. м. До дирекциї скарбу, Володимира Хилевского війшов поручник стаціонованого там баталїону 95 пп., Роман Кнобель і вистрілївши з револьвера до жінки господаря дому, другим вистрілом відобрав собі житє. П. Хилевскій попала куля в голову поза ухом і вийшла передом з черепа, розторощивши кість. Смерть наступила в тій хвили. Офіцир давав лише слабі знаки житя і перенесений до шпиталю, помер, не відзискавши на хвилю сьвідомости. Що було причиною траґедиї, не знати, бо не найдено нїяких листів анї писем. Убита числила 25 років, була весела і уходила за красавицю. Осиротила двоє дїтий, в віцї 2 і 7 лїт. Була взірцевою жінкою і матїрю і погибла лише тому, що не хотїла бути взаїмною офіцирови, котрий її переслїдував.

— **Дрібні вісти.** В Станиславові арештовано податкового официяла Франца Калика за спроневірене 900 К. — В Золочеві застрілив ся в льокали позичкової каси Юліян Романчук, функционар тої інституциї. — Губернатором австро-угорского банку іменував цїсар опять б. мінїстра скарбу, д-ра Льва Білиньского, на час пятьох лїт.

— **Зарібки в Прусах.** Просимо отсим всїх тих, котрі хочуть виїхати на зарібки до Прус, щоби найперше писали до бюра, подаючи число мужчин, жінок (дївчат), хлопцїв, і так довго не вибирались в дорогу, поки не оголосимо в часописях, або не напишемо. — Vermittlungsstlele für ruthenische Arbeiter in Neuberun, Obersohlesien.

— **Гол вні збори** товариства руский „Народний Дім“ в Чернівцях відбудуть ся в середу, дня 15 н. ст. лютого 1905 року о 2-ій годинї пополудни в салї „Народного Дому“. Дневний порядок: 1. Справозданє видїлу з его дїяльности в роцї 1904. — 2. Справозданє касове за рік 1904. — 3. Прелїмінар на рік 1905. — 4. Будова хати для бурси. 5. Вибір 10 видїлових і 5 заступників та 3 членів надзираючої ради та єї 2 заступників. 6. Вільні внески членів. — *Від Видїлу товариства „Народний Дім“.*

— **Із Станиславова.** Дня 11 і 18 лютого (субота) відбудуть ся в комнатах „Рускої Бесїди“ вечерницї з танцями (пл. Фр. Йосифа ч. 4). Вступ 1 К. Запрошеня розіслані. Комітет, до котрого входять також молоді люди, дає запоруку доброї забави. Хто не дістав би запрошеня через похибку, може зголосити ся в „Бесїдї“ що день о 7 год. вечером.

— **Із Снятина.** Товариство „Руский Боян“ в Снятинї устроює в недїлю дня 12 с. м. в сали урядничого касина вечерницї з танцями. Стрій народний або вечерковий. Вступ від особи 2 К. Білет родинний до 3 осіб 5 кор. Музика місцева. Початок о годинї 8 вечером.

— **З Тернополя.** В недїлю дня 19 с. м. відбуде ся в сали „Міщаньского Брацтва вечерок з танцями. Початок о год. 9 вечером. Стрій для пань вечерковий, для панів балевий. Вступ лише за запрошенєм від особи 3 К. Музика військова 55 п. п.

Послднї вісти.

Відень. На нинїшнім засїданю парляменту відповідали нинї на інтерпеляциї мінїстри Віттек, Каль, Кляйн і ґр. Букоа.

Нинї явила ся від руских послів у бр. Ґавча депутация, зложена з послів Романчука, Короля і Барвіньского і вручила президентови мінїстрів письменний мемориял з домаганєм Русинів. Гр. Ґавч приобіцяв, що сей мемориял розслїдить.

Будапешт. Гр. Андраші заключив вже договор з мадярскою опозициєю. Після того договору Мадяри ухвалять підвисшений контингент рекрута (більше о 20.000) але за то мають одержати независимість на поли економічнім то є митовий роздїл Угорщини від Австриї. (Цїкаве, що на се скажуть у Відни. — *Ред.*).

Париж. Сенат приняв постанову закона, якою вводить ся у Франциї дволїтна військова служба.

Календар: Завтра гр.-кат.: Ксенофонта, рим.-кат.: Іоана з Мат. Позавтра гр.-кат.: Іоана Золот., рим.-кат.: Апольонії.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Сала тов. „Ґвязда“ ул. Францїшканьска) ві второк дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок“ комедия Г. Клейста в перерібці Д-ра Франка. — В середу дня 8 лютого, перший раз: „Дїти Ванюшина“ драма в 4 д. С. Найденова. — В четвер дня 9 лютого: „Ямарі“ оперета в 3 д. Целера. — В пятницю і в суботу представленя не буде. — В недїлю дня 12 лютого: „Нещасне кохання“ драма зі сьпівами і танцями в 5 д. Манька.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслїдком перенесин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18) в год. 10—1, в дни впн. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дни впн. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** Виходить раз на місяць в обємі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.

„Краєвий Союз кредитовий“

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників . . аркуш по 10 с.
2. Замкненя місячні 2 штуки „ 5 „
3. Інвентар довжників . . „ „ 5 „
4. „ вкладників . . „ „ 5 „
5. „ уділів . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . „ „ 10 „
7. „ ліквідацийна . . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих . „ „ 10 „
9. „ уділів членьских . „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . „ „ 10 „
11. Зголошеня о позичку . „ „ 2 „
12. Виказ умореня позички . „ „ 2 „
13. Асиґнати касові . . „ „ 1 „
14. Заява приступленя в члени штука „ 1 „

Друки для кас системи Райфайзена:

15. Подане до кр. Дирекциї скарбу по 4 с.
16. Подане до пов. Дирекциї скарбу „ 4 „
17. Декларациї приступл., 1 штука „ 1 „
18. Скринт довжний А) з порукою „ 2 „
19. „ „ В) з інтабуляц. „ 2 „
20. „ „ В) кор. речинц. „ 1 „
21. Асиґнати до побраня, аркуш „ 3 „
22. „ „ виплати „ „ 3 „
23. Книжочка уділова . . . „ 3 „
24. „ вкладкова . . . „ 3 „
25. Взірцевий статут . . . „ 30 „
26. Книга позичок . . аркуш „ 3 „
27. Переписний Листок:
    Упімнене до заплати . . „ 1 „
    Візване до заплати . . „ 1 „

Друки для Спілок господарских і кредитових:

28. Статут „Руского Народного Дому“ повний і з пропуск. 1 штука 10 с.
29. Подане о зареєстроване в судовім реєстрі . . 1 „ 4 „
30. Подане до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільнене друків діловодства від стемпля 1 „ 4 „
31. Подане з повідомленем о заснованю спілки до власти податкової . . . 1 „ 4 „
32. Заяви приступленя в члени 1 „ 1 „
33. Замкненя річні і білянс для всяких товариств . . 1 „ 10 „
34. Взірцевий статут для товариств кредитових . . . „ 10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

Конкурс.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові розписує отсим конкурс на стипендийну запомогу імени Тараса Шевченка на рік 1905 в квоті 200 корон.

I. О сю запомогу стипендийну могуть убігати ся передовсім убогі талановиті літерати і артисти рускої народности, як також убога талановита молодіж рускої народности, що по укінченю шкіл висших віддає ся специяльним студиям науковим.

II. Отсю запомогу стипендийну буде надавати Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ і виплачувати в двох піврічних ратах по 100 корон.

III. Подання о надане сеї запомоги стипендийної належить вносити разом з вказаними прилогами до Головного Виділу Товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10) найдальше до 15 лютого 1905.

Вкінци примічає ся, що конкурс сей оголошує ся по раз другий з причини похибок в першім конкурсі, а подання внесені на перший конкурс суть важні для нинішного конкурсу.

У Львові дня 10 січня 1905.

За Головний Виділ Товариства „Просьвіта“:

Юліян Романчук голова. *Іван Яримович* секретар. 3—3

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 6 лютого. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 8·85 а на термін 8·50 до 8·75, *Жито* старе 6·70 до 6·80 а на термін 6·60 до 6·75, *овес* оброчний старий 7·— до 7·30 а на термін 6·60 до 6·75, *ячмінь* пастівний 6·60 до 6·80, а броварний 7·10 до 7·50, *ріпак* 10·60 до 11·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·75 а до вареня 8·50 до 10·50 *вика* 7·25 до 7·75, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·75 до 7·25, *гречка* 7·50 до 7·75, *кукуруза* готова 8·50 до 8·75 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 220·—, *конюшина* червона 65·— до 85·—, біла 50·— до 62·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 33·25 до 33·75.

Ціна безрог. *Відень 6 лютого.* На вивіз ний торг пригнано 11·090 штук. З того було галицких безрог 4·497. Плачено за тучені по 100 до 104 сот., а за молоді по 72 до 94 сот. за кільоґрам живої ваги.

Курс Львівский

з дня 7 н. ст. лютого 1905.

	Плат.	Жад
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. в. в.	545 —	555 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	—
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% з. в.	— —	—
Позички краєвої з 1893 по 4% з. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 20	117 80

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 10—40

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицко: поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 20 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4 35

Пошукую на село гімназияльного приватиста до кінця шкільного року, щоби приготовав хлопця до іспиту з I. кляси гімназияльної. Удержане господарске, нагорода після листовної умови. Адреса: Яцків Колодієв п. Войнилів.

102 3—6

Кандидат адвокатский

шукає місця. Відомість: о. Чировский, Корсів п. Лешнів.

88 3—?

Фільозоф глядає лекциї у Львові або на провінциї. Адрес „Ярема“ poste restante Яричів новий.

112 1—3

Сирота Русинка

з укінченою 7-ою клясою виділовою, має також іспит на учительку робіт ручних жіночих для шкіл народних, шукає лекциї. Ласкаві зголошеня: „Праця“ poste restante Угринів. 113 1—3

Піддячій, котрий заступить дяка в кождій функциї, отримає зараз місце, в парохії Переволока п. Бучач. Зголошеня лично приймає Гнат Кухтин, дяк в Переволоці п. Бучач. 111 1—3

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисл! 86 30—30

Хлопець з виробленим письмом глядить занятя. Адрес: Пазло Фурбала в Полтві. 3—3

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 13—60

Дістати можна всюди.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско українська сатирично-гутористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіцияльним органом нїякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К, піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.

Передплачуйте „Комара“.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цілорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. **На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.**

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·[illegible], 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя	3·25*.
„ „ на Підзамче	8·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	5·08.
„ Стрия	10·02, 4·05.
„ Ряшева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні

з Врукович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполудним 1·47, 3·15, 4·20, і 5·08 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Якова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·05 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 9·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча	6·48, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 8·40.
„ Тернополя	10·35.
„ „ з Підзамча	10·53.
„ Чернівців	10·45.
„ Белзця	10·50.
„ Стрия	9·05 10·05*.
„ Ряшева	9·00.
„ Коломиї	5·35.
„ Рави рускої	7·05*, 11·10* [тілько що неділї].
„ Перемишля до 30/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Врукович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполудним 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Якова 6·50 рано, 9·15 передполудним [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/6 до 30/9 вкл.] і 5·46 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети возного всякого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гавсмана ч. 9. 85

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лісок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цїнах. Без конкуренциї.

ВЖЕ ВИЙШОВ

вельми інтересний і для популярних відчитів та викладів придатний

Альманах „Учителя“

(збірка популярно-наукових розвідок). Видав Комітет редакцийний „Учителя“. Ціна знижена з 1 К на 70 с. Дохід призначений в части на удержане I. прив. женьскої семинариї учительскої. (Замовляти в Р. товаристві педаґоґічнім, ул. Сикстуска ч. 47) Зміст „Альманаха“: 1. Д-р В. Левицкий: Етер космічний. 2. Др В. Щурат: Герберт Спенсер і его фільософія. 3. Д-р О. Макарушка: Житє слів. 4. Д-р В. Левицкий: Про поступ фізики в послїдних часах. 5. Д-р С. Рудницкий: Ліси в господарстві природи. 6. І. Верхратский: Рецензия руского перекладу про „Дарвінізм“ Ферріера. 7. Д-р В. Левицкий: Основні одиниці в фізиці. 8. Д-р О. Макарушка: Понятє і завданє літератури з поглядом на літературу українську-руску.

Маґазин Р. товариства педаґоґічного (ул. Сикстуска 47) поручає **МОЛИТВЕННИК** для молодіжи по 30 і 40 с. Зміст і форма взірцеві. 2—2

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне господарске для народу

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский

Цілорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторея ч. 34.

Автоматинні лапки на миши,

на щурі зр. 2. — на миши зр. 1·20, ловлять з догляду до 40 штук одної ночи, не полишають жадного сопуху, самі наставляють ся. Лапка на швабів „Eclipse“ тисячі швабів і караконів одної ночи ловить ся по зр. 1·20. Всюда найлїпший успіх. Висилка за післяплатою.

J. SCHÜLER, Відень II/2. Kurzbauergasse 4/22.

Численні подяки. 604 2—?

ПОЗІР! 44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“ слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимці! Ідіть куповати лиш до „Сокільского Базару“ ул. Руска ч. I ріг ул. Бляхарскої.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Євген Левицкий.

З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

По конфіскатї наклад другий!

Ч. 18 і 19. Львів Второк 25 Січня (7 Лютого) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторая. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иншi приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Орґанїзуймо ся!

I.

Перед кількома днями, а іменно 2-го с. м., відбули ся у Львові наради ширшого Комітету Народного в справі орґанїзациї наших народних сил. Наради, що тревали цілий день, замкнено рядом ухвал, містячих директиви в справах орґанїзациї для усіх повітових комітетів і мужів довіря національно-демократичного сторонництва, і ухвали сї будуть належною дорогою закомунїковані дотичним орґанам сторонництва. Коли-ж дотикають вони так важної для нас справи, як справа орґанїзациї наших будь-що-будь ще нез'орґанїзованих сил, тож і обовязком преси народної есть порушити справу на своїх стовпцях та звернути на неї увагу ширшого загалу.

Не буде пересади, що одною з головних причин, коли не найголовнїйшою, нашого теперішного, крайно невідрадного положеня в Галичинї, есть нічо инше, як сама недостача належної орґанїзациї наших народних сил. Бо справдї, коли лишень взяти під увагу, що ми, поверх тримілїоновий народ, значить: мало-що не половина населеня краю, даємо ся опановувати значно слабшій польскій меншости східної Галичини і то меншости, яка й не так дуже перевисшає нас культурним розвитком, то розвязку сеї незрозумілої на здоровий людский розум загадки можемо знайти хиба лише в тім, що з'орґанїзованій силї нашого противника ми не можемо, а радше не вміємо противставити неменше добре з'орґанїзованої сили з долу. Недостача орґанїзациї, се значить, нескоординоване рівнобіжних впрочім наших змагань і заходів, брак перегляду на витворені нами уже сили, як і невмілість викликуваня нових сил з посеред суспільности і уживаня їх до народного дїла — отсе перша і головна причина всїх наших невдач. Будьмо ми з'орґанїзовані, сьвідомі і солїдарні, держім ми в своїх руках поводи і нитки до кождого найменшого закутка кождого повіту, будьмо звязані густою і міцною сїткою всяких інституций так, щоби поміж очка сеї сїтки не могла втечи нам нї одна місцевість, нї одна одиниця, а тоді всї, хочби й непокольні заходи наших ворогів не потрафили би здавити живої сили суспільно-народного орґанїзму і накладані на него кайдани трісли би безсильно самі від себе так, як мусить тріснути всякий официяльний напір і примус під напором розвиваючих ся сил живої суспільности, — тоді і відносини наші в краю, на всїх полях і у всїх напрямах силою самого суспільного дїланя мусїли би переміняти ся відповідно до того, як сего вимагали би інтереси розвиваючого ся орґанїзму.

На жаль однак, мимо того, що заходи коло орґанїзациї наших сил ведуть ся у нас уже від ряду років, мимо того що перед пяти роками перший Народний З'їзд дав нашій суспільности плян загально-народної орґанїзациї, справа все таки поступила дуже мало наперед, а поступила до того цїлком непропорціонально нї до зросту народної сьвідомости серед нашої суспільности в послїдних часах, нї до того напору, який послїдними часами проявив ся з боку загрожених у своїм панованю наших противників. Як нинї справи стоять, то справдї маємо в Галичинї ледви к і л ь к а повітів, котрих орґанїзацию можна назвати вдоволяючою У прочих, майже сорок повітах, орґанїзация, або обмежає ся в дїйсности на кілька одиниць, або переведена від гори до долу лише на папери, або навіть нема і нїякого слїду еї. Наша орґанїзация затим слабує і направа на тім поли являє ся найбільш пекучою потребою дня.

Причини недомаганя наших орґанїзацийних заходів дали би ся звести головно, як се і вийшло з дискусиї на зборах з 2-ого с. м, до двох головних моментів; особово-квантитативного та річево квалїтативного. Наша орґанїзация обіймає за малі круги о с і б і за малі круги с п р а в. Над тим саме хочемо поговорити в слїдуючих статях.

Політичні процеси проти Русинів.

Під заголовком „Procesy „Siczowe“ a władze polityczne“ умістив краківский дневник Naprzód статю львівского адвоката д-ра Лєзера, оборонця в недавнім політичнім процесї против д-ра Трильовского і селянина Войчука. При знаних конфіскацийних практиках у нас на Руси користаємо із сеї статї, яка вже перейшла цензуру ц. к. прокураториї, і містимо еї для наших читачів в повній основі. Впрочім надїємо ся, що справу нинїшних політичних процесів против Русинів порушать, очивидно також з р у с к о г о національного становища, наші посли в радї державній, а тогдї руске дневникарство зможе висказати ся яснїйше й повнїйше на основі стенографічних протоколів парламентарних.

Статя д-ра Лєзера звучить:

Карні процеси против основателїв і участників „Січи“ у Львові й Коломиї відслонили понуру карту політичного житя, на яку варто поглянути з ширшого становища.

Нікому, хто бодай трохи займав ся публичним житєм в Галичинї, не було тайною, що краєві власти зужитковували орґанїзацию жандармериї для політичних цїлей і що від часу настаня опозицийних рухів в краю орґан безпечности установлений державою для безпечности загалу, став ся средством до удержаня пануючої касти при кермі.

За часів Баденього власти поступали супротив опозицийних рухів з цїлою безоглядностию, не зважаючи на нїякі основні закони і правні форми, — они в брутальний спосіб спиняли розвій товариств і вживали жандармериї при виборах, щоби систематично позбавляти прав опозицийних виборців.

В добі „Европейця“ Пінїньского змінили ся, на око, відносини в користь; однак на дїлї насильство заступила метода вирафінованої перфідиї політичної, а власти, заховуючи позори права, ввели цїлковиту анархію в понятях правних, фальшуючи право і вихісновуючи всякі бюрократичні ключки, щоби, під претекстом береженя закона, ще більше здушити і здоптати закон.

В добі Пінїньского розвязувано товариства на основі фальшивих доносів, видуманих зізнань, заведено стан облоги на основі спровокованих з гори розрухів, при виборах арештовано опозицийних виборців, спровокувавши їх з гори до якоїсь бійки, замовлювано т. зв. „шлеґерів“ до виборів а сьвідків до політичних процесів. Для кождої адміністрацийної репресиї знайшов ґр. Пінїньский правне умотиоване, фактичні позори, загалом процесовий материал, котрий для осіб, не знаючих місцевих обставин і без глубшого знаня, міг мати вид доказу, що власти держать ся букви закона і поступають справедливо.

Се гляданє позорів для формального виправданя кождого насильства витворило, особливо на провінциї, страшенну перфідию політичну, котра до крихти підкопує у суспільности послїдні проблиски почутя права. В кождім селї і місточку виповзли на верх вирідні креатури, уживані за оруде до шпигованя в часї спокою, а підчас війни, званої виборами, до провокованя і битя опозицийних селян. Налогові злодії, парубки карані по кільканацять раз за злочин тяжкої ушкоди, підпальники, насильники стають ся мафією потайних вірників, котрим вахмайстри жандармериї віддають функциї наглядана над безпечностию і політичним порядком у селї. Староства не мають, як заграничні цивілїзовані держави, політичних комісарів, але віддають увесь нагляд над політичним житєм постерункам жандармериї, а сї виконують їх при помочи своїх вірників по селах.

Коли справедливо обурила всїх роля кримінальних комісарів в політичних процесах на Шлеску і в Познаньщинї, то функция тих панів є ще ідеальною в порівнаню з методами, примінюванимн в Галичинї супроти політичних рухів по селах.

Гнетене небажаних політичних рухів і товариств відбуває ся після методи, яка вже сталась типовою і котру здемасковано в повній еї погани перед львівским судом.

Насамперед появляє ся в гадючій пресї замовлена статя з доносом, що н. пр. товариство пожарне „Січ“ має укриті цїли; що зорґанїзовані в тих товариствах селяни мають утворити фалянґу гайдамаків, котрих уже тепер підготовляє ся до різнї панів і Жидів, до подїлу ґрунтів і т. п. По появі статї постерунки жандармериї дістають від політичних властий сю статю і починають погоню за каригідними вчинками Жандармерия взиває своїх вірників і питає: що дїє ся в товариствах. Такий вірник потвердить усе, що тілько може видержати его хороблива й кровожадна фантазия. Він притакне, що говорено о морю крови; що „Січи“ вибирали ся на міста й Ляхів; що лаяли цїсаря; що мали дїлити ся ґрунтами — і т. п.

На основі таких протоколів, предложених рівночасно кількома чи кільканайцятьма постерунками жандармериї, мають зверхні власти уже субстрат до розвязаня політичної орґанїзациї, а для цїлковитого улеґалїзованя того поступованя відступає ся судови переслїдуванє „каридостайних учинків“. Так отже починає ся дальше слїдженє та доходженє знов тої самої жандармериї, котра, звязана рапортами до власти політичної, мусить тепер предложити судови докази, що еї донесеня о „Січах“ були цїлком правдиві. Зачинають ся масові арештованя всїх підозрілих о удїл в „Січах“, а жандармерия приготовляє і препарує материял слїдчий для суду. Представляємо ті працї приготовляючі після

М. СЛАВИНЬСКИ.

О українськім язицї.

(*Конець.*)

Не дивлячи ся одначе на всю безосновність Катківских заключень, його мисли стрітили симпатию в тодїшних правлячих сферах. В звіснім комунїкатї мінїстра внутрішних справ до мінїстра народної просьвіти з 8 липня 1863 року ми находимо все ті-же Катківскі мисли з польскій інтризї з домішкою відкинених історичною наукою Погодиньских теорий о походженю українського язика. Комунїкат сей, котрим заказувало ся майже всяку появу української лїтератури, міг би показати ся яко вступна статя „Московскихъ Вѣдомостей“, наколиби під ним не стояв підпис тодїшного мінїстра Валуєва.

Наводимо виписки із сего характеристичного документа: „Давно уже идутъ споры въ нашей печати о возможности существованія самостоятельной малоруссійской литературы. Поводомъ къ этимъ спорамъ служили произведенія нѣкоторихъ писателей, отличавшихся болѣе или менѣе замѣчательнымъ талантомъ или своею оригинальностью. Въ послѣднее время вопросъ о малороссійской литературѣ получилъ иной характеръ, вслѣдствіе обстоятельствъ чисто политическихъ, не имѣющихъ никавого отношенія на малороссійскомъ языкѣ имѣли въ виду лишь образованные классы Южной Россіи, нынѣ же приверженци малороссійской народности обратили свои виды на массу непросвѣщенную, а тѣ изъ нихъ, которые стремятся къ осущественію своихъ политическихъ замысловъ, принялись, подъ предлогомъ распространенія грамотности и просвѣщенія, за изданіе книгъ для первоначальнаго чтенія букварей, грамматикъ, географій и т. п. Въ С. Петербургѣ собираются пожертвованія для изданія дешевыхъ книгъ на южнорусскомъ нарѣчіи. Многія зъ этыхъ книгъ поступили уже на разсмотрѣніе въ С. Петербургскій цензурный комитетъ. Не малое число такихъ же книгъ представляется и въ кіевскій цензурный комитетъ. Сей послѣдній въ особенности затруднялся пропускомъ упомянутыхъ изданій, имѣя въ виду слѣдующія обстоятельства: обученіе въ всѣхъ безъ изъятія училищахъ производится на общерусскомъ языкѣ, и употребленіе малоруссійскаго языка въ училищахъ нигдѣ не допущено: самый вопросъ о пользѣ и возможности употребленія въ школахъ этого нарѣчія не рѣшенъ, но даже возбужденіе этого вопроса принято было большинствомъ малороссовъ съ негодованіемъ, часто высказывающимся въ печати. Они весьма основательно доказываютъ, что никавого малороссійскаго языка не было, нѣтъ и быть не можетъ, и что нарѣчіе ихъ, употребляемое простонародіемъ, есть тотъ же русскій языкъ, только испорченный вліяніемъ на него Польщи; что общерусскій языкъ такъ же понятенъ для малороссіянъ, какъ и для великороссіянъ и даже гораздо понятнѣе, чѣмъ теперь сочиняемый для нихъ нѣкоторыми малороссіанами и въ особенности Поляками такъ называемый украинскій языкъ. Лицъ того кружка, который усиливается доказать противное, большинство самыхъ малороссовъ упрекаетъ въ сепаратистскихъ замыслахъ, враждебныхъ къ Россіи и гибельныхъ для Малороссіи. Явленіе это тѣмъ болѣе прискорбно и заслуживаетъ вниманія, что оно совпадаетъ съ политическими замыслами Поляковъ и едвали не имъ обязано своимъ происхожденіемъ, судя по рукописямъ, поступившимъ въ цензуру и потому, что большая часть малороссійскихъ сочиненій дѣйствительно поступаетъ отъ Поляковъ. Наконецъ, и кіевскій генералъ-губернаторъ находитъ опаснымъ и вреднымъ выпускъ въ свѣтъ разсматриваемаго нынѣ Духовной Цензурой перевода на малороссійскій языкъ Новаго Завѣта. Принимая во вниманіе съ одной стороны настоящее тревожное положеніе общества, волнуемаго политическими событіями, а съ другой стороны имѣя въ виду, что вопросъ объ обученіи грамотности на мѣстныхъ нарѣчіяхъ не получилъ еще окончательнаго разрѣшенія въ законодательномъ порядкѣ, министръ внутреннихъ дѣлъ призналъ необходимымъ, впредь до соглашенія, оберъпрокуроромъ Святѣйшаго Синода и шефомъ жандармовъ относительно печатанія книгъ на малороссійскомъ языкѣ, сдѣлать по цензурному вѣдомству распоряженіе, чтобы къ печати дозволялись только такія произведенія на этомъ языкѣ, которыя принадлежатъ къ области изящной литературы; съ пропускомъ же книгъ на малороссійскомъ языкѣ, какъ духовнаго содержанія, такъ учебныхъ и вообще назначаемыхъ для первоначального чтенія народа пріостановиться“.

Тільки абсолютним неосьвідомленєм і неоправданою підзорливостию Валуєва можна обяснити той жорстокий акт страшного недовіря до українського населеня. Мінїстеріяльне розпорядженє тяжко відбило ся на українскій лїтературі, особливо на популярно народній. За десятьлїтний період [1863—1872 рр.] вийшла одна популярна книжка на українськім язицї, визвана притім крайною необходимостю роз'яснити українському населеню значінє введених нових судових законів; наголовок сеї рідкої книжки „Про судеоні російскі реформи“.

В 1873 р. наступила фактична полекша цензурних правил для українських творів — но тая зміна, кромі особистої вподоби, нереґульована полекша продовжала ся не довго.

В маю же, 18-ого мая 1876 року видано закон, котрим окончно установлено незвичайно тяжкі цензурні відносини для української лїтератури. Сей закон, мало звісний широкій публицї, складає ся всего з трех точок і звучить, як слїдує:

1) Не допускать ввоза въ предѣлы Имперіи, безъ особаго на то разрѣшенія Главнаго Управленія по дѣламъ печати, какихъ бы то ни было книгъ и брошюръ, издаваемыхъ на малороссійскомъ нарѣчіи.

2) Печатаніе и изданіе въ Имперіи оригинальныхъ произведеній и переводовъ воспретить, за исключеніемъ лишь: а) историческихъ документовъ и памятниковъ и б) произведеній изящной словесности, но съ тѣмъ, чтобы при печатаніи историческихъ памятниковъ безусловно удерживалось правописаніе подлинниковъ, въ произведеніяхъ же изящной словесности — не было допускаемо никакихъ отступленій отъ общепринятаго русскаго правописанія и чтобъ разрѣшеніе на печатаніе произведеній изящной словесности давалось не иначе, какъ по разсмотрѣніи рукописи въ Главномъ Управленіи по дѣламъ печати.

3) Воспретить также различныя сценическія представленія и чтенія на малороссійскомъ нарѣчіи, а равно и печатаніе на таковомъ текста къ музыкальнымъ нотамъ.

Сї ограничаючі правила, доповнені в 1881 р. дозволом друкувати словарі і виставляти українські песи на основі осібного кождим разом на се позволеня ґенерал-ґубернаторів і ґубернаторів, являють ся і до нинї руководячими при позволеню друкованя творів на українськім язицї. Розширена інтерпретация, до речі сказати, в подібних случаях майже недопустима, внесла в практику ще більше ограничень: не позволювано друкувати переводів красної лїтератури, книг для дїтий, хотяй би белетристичного змісту, не дозволювано також і періодичних видавництв, хотяй те все законом прямо не заказує ся.

Жите давно вже успіло доказати всю

актів карного процесу против д-ра Трильовского і Яцка Войчука у Львові. В шість місяців по заложеню „Січи“ в Боршові, зачинає жандармерия пошукуваня за доказами каридостойних махінаций в селї. Ц. к. жандармерия не єсть звязана ніякими законами основними о личній свободі, ненарушимости дому, тайні листовій. Розділ IV. інструкциї о жандармерії є так неясно сформулований, що жандарм може легковажити собі всї закони, сотворені для горожаньскої свободи, коли лише потрафить своїм учинкам надати зверхні позори леґальности. Жандарм іде отже від хати до хати, випитує про книжки та брошури, про зміст розмов на вечерницях, перешукує поди і скринї в погони за забороненими брошурами. Вахмайстер Оржех зізнав при розправі, що знайшов раз у боршівского хлопа руску брошуру, містячу параґрафи, в котрих сказано, що рільничі наймити мають таке право коаліциї, як робітники в місті, що вільно кождому страйкувати або працювати і нема уже примусу до праці. Жандармерия сейчас сконфіскувала ту брошуру, заявляючи, що ніякого коаліцийного закону в Австриї нема і що тілько дурень міг щось подібного назвати коаліцийним законом! Брошура та становила перший доказ, що заносить ся на якийсь страйк, небезпечний для суспільного ладу. Небавом конфідентка жандарма, а рівночасно єго любаска, донесла єму, що господар Яцко Войчук, у котрого відбували ся „Січові“ збори, посварив ся зі своїм братом, рівно-ж „Січовиком“, о ґрунт. Жандарм користає отже з хвилевого завзятя єго против брата, взиває єго до себе і одержує від него зізнанє, що заносить ся на велику революцию, на різню наче в Кишиневі і що д-р Трильовский має зістати руским королем. Знайшов ся ще й другий сьвідок, бо Яцко Войчук прогнав свого наймита, що поповнив кілька крадежий і звісний в околици як небезпечний пташок. Заведений конфідентою до війта (караного за убийство), на наставанє жандарма зізнає то само, що зізнав брат Войчука та додає ще, що „Січовики“ ганьбили цісаря, хулили Богу та радили вбивати жандармів на шаль.

Сконфісковано

Сконфісковано

застарілість подібних мір в борбі з живими народними інтересами.

На сторінках нашого журнала вже говорило ся о сім, що ограничаючі міри проти української літератури примусили українських писателїв видавати свої твори за границею в рідній Українцям Галичині, що, без сумніву, крайно шкідливо відбило ся на складі і способі їх творчости. Но і в самій Росиї ограничаючі міри не могли бути виповнені в практиці.

Жизненна творчість українського народа без упину била ся в двері „Главнаго Управленія по дѣламъ печати“, і українські твори книжка за книжкою виходили в сьвіт. Дозволяли ся не тільки твори красної літератури, но й всякі популярні книжки в виду крайної їх потреби для народа. Послїдній цїли служить дозволене правительством товариство, істнуюче в Петербурзї і маюче в своїй задачі — видаванє і розширюванє популярних книг на українськім язиці.

Особливе оживленє в українським видавництві замітне в послїдних пяти лїтах, коли всякі українські твори фактично дістали можність розширюваня в широких масах читаючої публики, в тім числї і серед простого народа. Очивидно, що гордовиті слова Валуєва: „не было, нѣтъ и быть не можетъ никакого малороссійскаго языка“ — являють ся фразою, лишеною змісту; очивидно також, що сама цензурна практика не в силах оставати ся в тїсних рамках ограничаючого закона. Виключним виходом з того положеня являє ся рівноправність української літератури в цензурних справах з літературами других народів, заселяючих необіймиму російску імперию. Треба надіяти ся, що при надходячій ревізиї цензурного закона се і буде здїланє, і українські писателї і читачі перестануть бути уяікатами серед писателїв і читачів всїх других російских народів.

Ось так звучить статя М. Славиньского, яку ми вважали за відповідне подати задля єї інтересного змісту і актуальности в теперішню пору.

Степан Баран.

Д-р Жиґмонт Левер.

З Росиї.

На зборах шляхти в Москві відчитано в пятницю 3 адреси до царя; одна за удержанєм автократизму, два за введенєм конституцийних институций. Ухвалено адресу, що тепер не пора думати о якій небудь реорґанізациї державної системи Росиї. Доперва по заключеню мира і по усуненю внутрішного заколоту, Росия, ведена рукою царя, знайде способи відповідного перетвореня внутрішного житя на підставі злуки автократичної волї царя з краєм. Відкинена адреса меншости зазначує, що попередники царя в еще тяжших хвилях внїшного небезпечньства і внутрішного заколоту своєю мудрою управою разом з народом уратували Росию і зробили єї великою. Нехай цар покличе заступників народу до участи в державній службі.

В справі реформи земств і міских зарядів комітет міністрів рішив вибрати по двох заступників з кождої ґубернії, а то по одному з ґубернїяльного і повітового земства. Також міста числячі по 50.000 мешканців мають вислати по одному заступникови. Сї заступники, разом з 16 заступниками міністерств і під проводом особи визначеної царем, мають працювати над реорґанізацию автономічних зарядів.

Царский указ іменував члена державної ради Сабурова президентом скликаної на внесенє комітету міністрів окремої комісиї з сенату для реформ, в цїли уложеня закона о місцевих судах адміністративних. Цар висказав при тім надію, що комісия сповнить можливо скоро поручену їй задачу.

* * *

Петербург. Вість о увільненю Ґоркого є передчасна. Ґоркий має бути поставлений перед цивільний суд. Урядово стверджено, що в цїлій Росиї знов вертає ład. Демонстраций на улицях вже нема. Гірша є ситуация в польских ґуберніях, але і в Варшаві критичний час минає і поволи вертає спокій. В суботу оголошено урядово що дня 22 погибло і ранених сего дня померло в шпиталї разом 130 осіб. Одинацять убитих і померших не розпізнано.

Варшава. Часописи доносять, що дня 27. січня ранено 6 поліцаїв і 1 жандарма. Арештовано 700 осіб. В Варшаві спокій. В Лодзї при похороні 9 убитих осіб прийшло на кладовищи до бійки товпи з війском, при чім убито 2 особи, а 15 ранено. Поліцаї убили одного Жидка і одного робітника за зриванє з мурів урядових оповіщень.

*) До слова скажемо, що поведенє жандармів як політичних аґентів і доносчиків повинно стати предметом окремого наглого внесеня наших послів в раді державній. Сам послїдний процес проти „Січи“ може дати в тім напрямі безліч важкого і дуже інтересного матеріялу. — *Ред.*

Війна.

Битва на захід від зелїзничої лінії, котру Ояма в своїх рапортах називає битвою коло Гайконтаю, скінчила ся відступленєм Росиян на північ і знов замкнула одну партию сеї війни неудачнею Росиян. Тепер знов повернув спокій, бо лише тут і там атакують ся поодинокі відділи обох неприятельских армій, що не має ніякого впливу на результат ні на дальший хід цїлої военної кампанії. Свою побіду Японцї завдячують передовсім сїй обставині, що они, яко заатаковані, були в укріпленях. Се поясняє також, чому Японцї потерпіли менші страти, бо стратили до 7000, наколи страти Росиян обчислено найменше на 10 до 12 тисячів. Російска артилерия була безсильна супротив російских фортів, бо шанцї японьскі покривала груба верства леду, котрого російскі ґранати не годні були пробити. Сей лїд був несподіванкою для Росиян. Японцї зливали сніг на шанцях водою, так що лїд утворив грубезний панцир, скріпляючий відпорність шанців. Несподіванкою для російских війск була також ожеледь на кілька кільометрів перед японьскими становищами. Японцї розпустили по полях воду, а коли ся замерзла, зробила цїле поле перед японьскими фортами майже не приступним для ворожих війск. При атаку на японьскі становища російска піхота не могла машерувати скоро, не могла виконувати оборотів на команду. Так само падали конї і викликували замішанє. Наколи Японцї були в своїх укріпленях безпечні, падаючі на леді Росияни були для них дуже доброю цїлию. Мороз також дав ся більше в знаки Росиянам ніж Японцям. Пальцї костенїли і майже не мож було стріляти; а вже цїлком було неможливе брати ворога на цїль. Найгірше пошкодив мороз Росиянам через те, що ранених не мож було в першій хвили заосмотрити. Як лиш лїкар скинув рукавицю, замерзали єму пальцї і він мусїв лишати раненого без помочи. Не маючи теплого місця, до котрого можна би сейчас позносити ранених, лишали ся ті нещасливі по кілька годин на побоєвищи, а лежати кілька годин на такім морозї, — значить тілько, що смерть. Ось причини величезних страт Росиян, до котрих ґенеральний штаб російский еще не признав ся.

Після донесеня Оями битва коло Гайконтаю тревала 5 днїв, від 25 до 29 січня. По обох сторонах брало участь до 100 тисячів людий. Бій кипів серед страшної сніговиці, серед котрої не мож було видїти, що дїєсь на кількадесять кроків. Ночи були страшно зимні. Щастє в бою хитало ся довший час то на сей то на той бік. Росияни уставили кругом Гайконтаю дуже зручно 30 гармат з котрих сильно пражили японьске ліве крило. З Японцями було вже дуже зле і крайна часть лївого крила мусїла відступати. Прийшло до заїлого бою, в котрім нарештї повелось відперти Росиян. Добре укриті відділи російскі коло Сандепу острілювали з заду японьский відділ, котрий обійшов був Росиян. Японцї виконали штурм на сї російскі відділи і цїлком єго стерли. Піддало ся 200 Росиян. Супротив того, що Японцї всюди були слабші, Ояма рішив виковати нічний атак, до котрого пхнув всї свої відділи Виконано кілька атаків, при котрих Японцї мали величезні страти. По кількох атаках Росияни зачали уступати. Досьвіта дня 29 січня Японцї пішли до штурму на Гайконтай і о 10-ій годині перед полуднем взяли сю позицию. Дня 26 січня знищено цїлий російский полк.

Телеґрами.

Петербург. Куропаткін доносить, що оден російский відділ висадив в воздух зелїзничий тор о 8 верст на полудне від Лиояну. Від 31 січня до 2 лютого привезено до Мукдену 34 ранених офіцирів і 646 рядових. Між ними лише 28 було недужих від відмороженя. По завзятім бою російскі війска взяли село Шантенан. В селї Сану вибито богато Японців. Коли надійшли два японьскі баталїони і зачали пражити наших стрільцїв, они уступили, забираючи з собою убитих, ранених і одного полоненого Японця. Японцї лишили на побоєвищи 100 убитих, з котрих 87 похоронено.

Токіо. В ночи на 4 с. м. і в день знов прийшло до кількох перестрілок здовж рік Гун і Ша. Росияни атакували кілька місцевостий, але їх всюди відперто.

Петербург. Куропаткін доносить, що колюмна оперуюча в напрямі Саосиру і Чансау прогнала передну японьску сторожу, котра лишила на побоєвищи богато убитих. Одна колюмна знайшла 43 японьских трупів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Знов коаліция?

Відень. „Montags-Revue“ доносить, що між Чехами а Нїмцями наступило порозуміне що-до утвореня коаліцийного кабінету. Новий кабінет під проводом бар. Ґавча, по уступленю урядничого, був би заіменований коло Великодних сьвят. (Вість ся виглядає дуже неімовірно. — *Ред.*)

Угорска кріза.

Будапешт. Вернувши з Відня, Андраші був у Кошута, з котрим конферував 2 години. Говорять, що цїсар має покликати провідників лїбералів і сполученої опозициї, щоби почути їх гадку о ситуациї.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить, що місия Андрашого стрічає ся з великими трудностями. Опозиция стоїть при своїх жаданях відокремленя Угорщини, за те партия Кошута обнижує свої військові жаданя.

НОВИНКИ.

— **Епільоґ копичинецкої процесиї.** Пишуть нам: Строка завинив а дирекцию „Народного Дому“ і „Воскресенія“ в Копичинцях вішають. Стало ся се прочім згідно з поглядом бл. п. д-ра Кербера, котрий, в звісний спосіб поінформований, в часї своєї політично-жебрацкої поїздки по Галичинї заінтересував ся справою нарікаючи: „що двох судиїв є в слїдстві“. Як вже звісно, надзираючу раду і дирекцию „Воскресенія“ обжаловано о те, що скликали загально доступні збори тов-а, не повідомивши власти. Справу взяв в свої руки сам п. президент суду, чистої крови Поляк, Hückel. Та нїм ще було звісне те внесенє надпрокуратора п. Півоцкого в Тернополи, а вже наперед „z kółka familijnego i stolika wistowego“ вийшла поголоска, що о. П. Шанковский, парох Копичинець, буде засуджений на 400 корон кари. (Сьвідки: контрольор Володимир Білиньский, Мариян Манастирский, поборець, при котрих директор Смалявский говорив про се). Надійшли акти, п. Hückel взяв їх до себе і нікому не показав, мимо що інтересовані удавали ся до него з жаданєм перегляду актів. Що справа для обжалованих стоїть зле, можна було вносити з висказу самого п. Hückl-а: „Jak się podusi, to się coś wydusi!“ (Сьвідок: обжалований ц. к. ад'юнкт суду Яскуляк). Цїла рада надзираюча: 10 люда, і дирекция: 5 люда засїли 3 с. м. на лаві обжалованих а то: Вісїм сьвященників, 2 інтелїґентів сьвіцких, 4 селян і 1 міщанин. Зачинаєсь розправа: Та вже на вступі на жаданє обжалованих, щоби вести розправу по руски, Hückel заявляє, що „понеже внесенє прокуратора списане по польски, він переведе розправу по польски, вільно однак — що за ласка! — зізнавати по руски“. Оборони підняв ся безкористно п. Волод. Навроцкий, ц. к. нотар з Гусятина. Так з зізнань обжалованих, як і сьвідків стверджено, що жадних зборів для всїх приступних не було, що були тілько загальні збори зареєстрованого товариства промислово-господарского: Народний Дім, що так голова зборів о. І. Кисїлевский, як і перед тим, нїм збори розпочали ся, директор товариства д-р Лука Сафіян, знаючи „чим то пахне“, візвали, щоби нечлени опустили салю зборів — що і стало ся та мимо того доказу таки п. Hückel найшов, що хотїв: заінкримінував іменно і підтягнув собі під параґраф час перед зборами а то в той спосіб, що, коли по розігнаній процесиї люди зійшли ся до салї громадскої ради, завізвав їх д-р Сафіян, щоби вписували ся в члени, і дїйсно около 40 людий вписалось тодї в члени і підписало заяви. Той отже час перед зборами має бути „скликанєм недозволених зборів для всїх приступних!“ По такім юридичнім сконстатованю фактів наступив засуд. І так пять директорів зістає засуджених, кождий по 5 корон разом: двайцять пять! Та однак мимо того засуджені зголосили відклик що до вини і кари. Не оставсь однак по заду і функціонар прокураториї (szlachcic z Poznania p. Karwowski) зголосивши відклик що до увільненя від вини членів ради надзираючої і що до низької кари для директорів. Як далеко ми зайдемо з тими виконавцями закона, годї предвидїти. О розвитку товариств промислово-господарских не може бути бесїди, если зачнуть карати людий за то, що завзивають до вступленя в товариство людий, если уважати будуть вже за збори публичні в розуміню закона о товариствах вже збори, де скличе ся людий в цїли намовленя їх, щоби до товариства вступали. Таж кожде товариство промислово-господарске, щоби розвивати ся, мусить за собою аґітувати, оголошувати відозви і т. д. Предвидїв се закон і виймив виразно такі оголошеня з під закона пресового (§. 23), з під закона о товариствах з 15/11 1867 ч. 134 і отворив специяльний припис §-у 88 в законї о стоваришенях заробкових. А тепер оборотна сторона медалю. Ц. к. державний надпрокуратор п. Півоцкий письмом з дня 14 січня 1905 ч. 2065/4 повідомляє о. Северина Матковского, що не найшов підстави „після переведених доходжень“ до переслїдованя карно-судового ц. к. конц. нам. Фелїциана Строки з Гусятина о провину з §. 302 к. з. задля внесеного против него донесеня карного з дня 2 червня 1904 р. Колись якийсь другий Лозїньский буде писав другу розвідку про те, якто бувало „prawem“ і „lewem“ в польскім Піемонтї. Наших п. послів просимо дуже, щоби справу сю як і взагалї справу послїдних карних процесів і кріпко „умотивованих“ засудів на Русинів конечно порушили як найшвидше в арляментї, по можности окремим наглячим внесенєм, домагаючи ся, аби правительство всї політично карні процеси проти Русинів послїдного часу та специяльно справу копичинецку розслїдило і здало звіт перед повною палатою. — *Сеій.*

— В справі права патронату одержали ми слїдуюче письмо: Богато писалось в послїдних часах по часописах про надужитє власти презентованя на опорожнені парохії зі сторони наших панів коляторів як і про недостойне становиско, яке деякі наші сьвященики в виду тих надужить займають. Не від річи буде отже подати до відома загалу еще деякі цьвітки з тої ниви. В однім селї повіта коломийского зажадав пан колятор від сьвященика підпису формального цироґрафу, в котрім мав з'обовязати ся, що на случай отриманя парохії не буде мішав ся в селї анї до виборів анї до нї

Важне для Всеч. Духовеньства і Комітетів церковних!
Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.
666 38—52

якої політики. Розуміесь, що побачивши такий документ сьвященик дотичний на зазив п. колятора: „Proszę podpisać łaskawie!“ не учинив сего і о парохію вже дальше не старав ся. Всеж таки згаданий сьвященик поступив зле, бо повинен був підсунений контракт сховати і доручити его відтак Всесьвітлїйшій Консисториї до зробленя з него ужитку. Часто знов лучаесь, що сьвященик, хотячи отримати якусь парохію, вже вперед хоче уходити у п. колятора за „poczciwego“ і в тій цїли запренумеровуе собі одну або більше польских шляхотских ґазет, а перестае читати рускі. Під тим зглядом лучила ся раз цікава пригода. Приїздить сьвященик до п. дїдича і маршалка повітового старатись о масву парохію а сей питае его в розговорі: „A jakie gazety ks. proboszcz prenumeruje?“ Розуміесь сьвященик, не надумуючись довго, зачинае мов з мішка сипати цїлу лїтанію всіх русиноїдних польских часописий. „Prenumeruję i czytam: „Przegląd“, „Ruch katolicki“ (тоді еще виходив) „Gazetę narodową“, „Dziennik polski“, „Słowo polskie“ і еще якусь. П. колятор, учувши таке, не знав, чи він собі кпить з него чи на серіо говорить, тай замовчав. По якімсь часї приїздить инший сьвященик старатись о парохію а п. колятор оповідае ему за тамтого сьвященика, кажучи: „Był tu u mnie ks. X. ale to musi być człowiek bez charakteru, bo wyliczył mi, że prenumeruje aż 6 polskich gazet a ani jednej ruskiej“. Ось-такі то комедиї відограе декто з нашого сьвященьства, стараючись о парохії. В инших случаях, де колятори підлягають впливови старостів, де властиво старости надають парохії а дїдичі суть лишень фіґурантами, сьвященики вислугують ся знова у властий політичних. І так до п. старости надвірняньского, сейчас по смерти одного сьвященика в повітї, приїзджало богато многонадійних ереїв, а кождий з них представляв ся „jako spokojny, który do polityki wcale się nie miesza“, тай просили о добру конкумітацию у п. колятора. Але сором і страх переймае душу людску, коли таке чуемо, та мимоволї питаемось себе: Чи може наш народ в таких обставинах двигнутись наперед? Яка-ж будучність перед нами, чи не відвернесь від нас колись весь народ а ми зістанемось пастирі без овець, а при нас останесь лишень пан та его лакеї? В всіх тих случаях більше винні сьвященики сто разів чим пани колятори, бо декто з нашого сьвященьства — се мусимо сказати отверто хоч з жалем, бючись в груди — стоїть еще дуже низько, мало у него почутя гідности, мало охоти до самопожертвованя, справді не поступило оно нічого на перед від панщизняних часів. — *Сьвященик.*

— **Збори виборців-Русинів м. Львова з Городецкого і Янівского** передмістя відбули ся вчера — як було заповіджено — в льокали „Паньского Готелю“ при ул. Городецкій ч. 5. Явили ся виднійші сьвідомі Русини сеї части міста дискутовано над предстоячими виборами. Оден з бесїдників піддав строгій критиці поведенє польских верховодів в містї супроти руского населеня. Коли прийшла справа площі під театр, то для Русинів не було місця нї вкінци і гроший, хоч на польский театр дало місто в часї будови 3½ міліона, а і тепер рік річно субвенционуе театр квотою 22.000 К. Так само дїе ся зі школами і церквами. На польскі костели йдуть також і тисячі, хоч там е гріш і руских податників. Кілько разів йде о репрезентацию, то управа міста поводить ся так, якби Львів не був столицею краю і Русини тут взагалі не істнували. Шовінїзм польский бере верх а се обявляе ся в обсаджуваню місць, якими розпоряджае маґістрат, бо Русинів не допускае ся, хоч допускае ся навіть Жидів. Солїдарність в гакатизмі е так велика, що навіть тепер про акцию Русинів в справі предстоячих виборів, як і про завязане руского виб. комітету нема в жаднім польскім дневнику нїякої, хочби дрібної звістки. По тій і ще кількох подібних промовах наступала довірочна нарада в тіснїйшім кружку, на якій розложено працю і уложено дольший плян акциї. Вкінци рішено з огляду на те, що в тих дїльницях е богато виборців-Русинів, відбути ще одні збори виборців Городецкого і Янівского передмістя на слїдуючу недїлю в льокали більше просторім і відповіднїйшім. Місце і час зборів будуть оголошені в четвер. Збори на Жовківскім передмістю відбудуть ся в сьвято Стрітеня дня 15 с. м., а на Личаківскім в недїлю дня 19-го. Загальне віче виборців-Русинів з цїлого міста відбуде ся дня 26-ого с. м. в сали „Народного Дому“.

— **Вісти із Станиславова.** Пишуть нам: Дня 4 с. м. відбули ся загальні збори тов. „Станиславівский Боян“. Зі звіту о дїяльности виділу в р. 1904 довідали ся ми, що то симпатичне товариство розвинуло в тім роцї незвичайну рухливість; дало чотири величавих концертів, з тих оден в честь інтронізациї владики о. д-ра Хомишина, всї під зглядом артистичним і касовим випали дуже удачно. Товариство закупило гарний і дорогий фортепян а навіть уділило чотиром місцевим товариствам добродійні датки по 50 К. На внесок коморника Гузара і проф. Рибчука виразили загальні збори через повстане з місць подяку тов. д-рови Словевскому, котрому однодушно признано виключну заслугу тих виїмково успішних подвигів. Рівнож рішено признане п. Якубовичеви за веденє школи музичної, що числила в 1904 р. 25 учеників, і за провід „Видавництва“, котре видало вже 20-тий випуск. На рік 1905 вибрано через акламацию головою д-ра Словевского, містоголовою Якубовича і членами виділу Вп. Дрогомирецку, Ґетереву, Цурковску, Соболя, Чайківского, Гранковского а на заступників д-ра Ковшевича і Величка. — Руска часопись в Станиславові нїяк не може удержатись. Тижневник „Нова Січ“ упала за другим вже навороком, бо станиславівскі політики богато говорять, а мало творять. — Занотувати годить ся, що судовий радник Мандичевский пенсіонуе ся і отвирае адвокатску канцелярию.

— **Просьвітний рух в Бережанщині.** Дня 3 с. м. обходили міщани Нараєва торжество посьвяченя власного дому читальнї „Просьвіти“. В торжестві взяло участь около 300 нараївских міщан. З позамісцевих були присутні: о. декан Танчаковский з Дунаєва, п. Т. Старух, професори Прийма, Бобяк та кількох селян з Курян. Акт посьвяченя довершив о. декан Танчаковский, котрий мимо домашних клопотів нїколи не відказуе ся від народної працї. Відтак наступили загальні збори читальнї, підчас котрих виголосили палкі бесїди проф. Прийма і п. Тимотей Старух. Заохочені сими бесїдами читальники ухвалили гарні резолюциї, як прим. отворене курсу анальфабетів, каси позичкової, шпихлїра та руской крамницї. Проф. Бобяк говорив про молочарску спілку котра могла би мати в Нараєві знаменитий ґрунт до розвою. Тому нехай буде менї вільно з припорученя виділу читальнї „Просьвіти“ в Нараєві зложити на сім місци подяку всім тим патріотам, передовсім що положили свої моральні і материяльні труди около будови читальняного будинку а відтак тим, що поспішили на торжество посьвяченя. Не знати лише, де була наша многонадійна молодїж? Прецїнь запрошене на посьвяченє читальнї було оголошене в „Свободї!“ Вона по приміру декотрих „великих“ патріотів з Бережанщини будуе Русь-Україну дома на піску. — *Учасник.*

— **Велике загально академічне віче** студентів усїх висших шкіл у Відни відбуло ся — як нам звідтам пишуть — дня 3 с. м. заходами тутешної академічної українськой молодїжи. На дневнім порядку було становище академічної молодїжи до боротьби за свободу в росийскім царстві. На поклик українськой молодїжи зійшли ся представники усїеї свободолюбної молодїжи австрийских народів, а також поважне число академічної молодїжи проскрибованої з Росиї. У великій і величавій салї „zum Senator“ явило ся близько тисяча учасників. Кромі молодїжи репрезентовані були руский парляментарний клюб послом д-р Косом і социял-демократичний клюб послом Ганїхом та українське робітниче товариство „Поступ“ і польске „Siła“. Президували ст. Кузеля і д-р Герц і ст. Павльо (Словак) — реферували по нїмецки ст. Вол. Темницкий і д-р Ганц. Оба референти представили скорумповану господарку царского деспотизму, що довів Росию над беріг пропасти, перейшли історично пориви революцийних елементів Росиї до поваленя деспотизму та брутальне здавлюване сих змагань військом і чиновництвом. Осьвітлили переміну поглядів стремлїнь российскої суспільности, яка довершила ся на тлї военних неудач і довела вкінци до революциї. Зборам предложено резолюцию з виразом обуреня і погорди для крівавого самодержавія, а симпатиї для революціонерів. Відтак зложили привіти пос. Ганїх від соц. дем. клюбу а пос. д-р Кос. від свого клюбу. П. Кос звернув увагу на українське питанє в Росиї і висновав науку для усїх давлених народів та кляс, що свободу і права не дають могучі даром, а треба її борбою добувати, кровію та житем окуплювати. В імени российских революціонерів промовляв д-р Васїлєв, дякував ініцияторам зборів і учасникам за солїдарність та симпатиї і осьвітлив змаганя революцийних рос. партий. Кромі сього складали ще студенти свої заяви, промовляли у своїй мові Серби, Словінцї, Поляки, Італїйцї, Нїмцї — Чехи прислали лише письменну заяву повної солїдарности. Збори мали імпонуючий вигляд і викликали у тутешній пресї прихильні оцїнки. — *Учасник.*

— **Артистичні успіхи п. Модеста Менціньского.** Свого часу доносили ми про великі успіхи славного нашого земляка п. Модеста Менціньского, артиста першорядної міри, що сьпівае тепер в королївскій опері в Штокгольмі. Як звісно, п. Менціньский розпочав свою артистичну карієру в Нїмеччинї, іменно у Франкфуртї над Меном, де виступав як героїчний тенор в операх Ваґнера, а відтак був заанґажований до опери в Ельберфельдї. Слава п. Менціньского як одного з найлїпших Ваґнерівских сьпіваків розійшлась скоро поза границї Нїмеччини, а доказом сего факт, що перед роком одержав він в Ельберфельдї нагле телеґрафічне візване від інтендантури королївскої опери в Штокгольмі, щоб приїхав „ратувати“ випродане по причинї гостинного виступу славної сьпівачки Aino-Acte та слабости місцевого тенора представленє „Льогенґріна“. П. Менціньский виїхав в тій хвили до Швециї і безпосередно по дводнєвній подорожи, без нїякого відпочинку, а що більше — без попередної проби виступив на шведскій сценї і величезним артистичним успіхом того вечера як на слїдуючих виступах здобув собі відразу загальне признане музичної критики як не менше горячу симпатию шведскої публики. Весь Штокгольм був п. Менціньским одушевлений. Заанґажоване нашого земляка до штокгольмскої королївскої опери було природним наслїдком тих успіхів і нинї е він любимцем шведскої публики, хоч сьпівае для неї, в ансамблю шведских артистів, по нїмецки. П. Менціньский виступае головно в „Льогенґрінї“, „Тангайзері“, „Сьпіваках з Норимберґиї“, „Валькірах“, „Паяцах“, „Аїдї“, „Фавстї“ і т. п. Тепер підготовляе ся там одна з найбільших опер Ваґнера „Зіґфрід“, в котрій п. Менціньский сьпівае титулову партию. Інтендатура опери продовжила нашому землякови контракт на дальші два роки, полишаючи ему свободу сьпіваня дальше по нїмецки так довго, як схоче і буде міг сьпівати по шведски. Але ще більша честь припала п. Менціньскому в послїдних днях. Інтендатура королївскої опери Covent Garden в Льондонї заанґажувала его на гостинні виступи в місяци маю. Коли зважити, що в тім театрі сьпівають лише найзнаменитші артисти сьвітової слави, то заанґажоване до него нашого молодого земляка вказуе недвозначно, як високо цїнять его вже тепер в сьвітових музичних кругах та яка висока жде его ще артистична карієра.

— **Україньский кобзар в Галичині.** Коло великого посту вибирае ся до Галичини оден з лїпших кобзарів з України, добрий сьпівак історичних дум Пархоменко. Приїде він сюди разом з імперпретатором Лисеньківских пісень, щоби по наших головнїйших боянських осїдках дати по одному концертови. „Турне“ розпочало би ся в Тернополи, а йшло би на Львів, Перемишль, Самбір, Стрий, Станиславів, Коломию до Черновець. Треба тільки, щоби наші Бояни ладнали би ся вже заздалегідь із своею концертовою програмою, у котрій найшли би приміщене продукциї наших гостий з України. Справою занав ся живо директор висш. муз. Інститута, п. Вахнянин.

— **Заразливі недуги з Росиї.** Львівский фізикат ствердив, що в послїдних часах лучили ся у Львові случаї заразливих недуг, занесених до Львова российскими дезертирами. Щоби зарадити лиху, маґістрат ухвалив відповідні приписи для властителїв готелїв та заїздних домів, і зажадав від дирекциї поліциї, аби допильновуючи точне виконуванє приписів о мельдованю готелевих гостий, повідомляла в як найкоротшім часї міский фізикат про прибуте осіб з по-за российскої границї.

— **Великі вечерницї з танцями львівского „Сокола“** відбудуть ся в найблизшу суботу дня 11 с. м. в сали „Народного Дому“. Стрій для пань народний або вечерковий, для мужчин сокільский або балевий. Початок о 9 год. вечер. Вступ за запрошенями від особи 4 К, родинний білет за 4 особи 12 К. На ґалериї крісло 2 К. Запрошеня розіслано на всї знані адреси, а если хто задля неточної адреси або з вини почти, як се у Львові в многих случаях ми ствердили, запрошеня не одержав, зводить ще по него зголосити ся. Сокільскі балї зеднали собі прихильну оцїнку нашої публики, яко ведені з поетичним запалом. І сим разом запрошено на аранжерів забави звісних і випробованих в тім фаху паніз. Музика 80 п. п. буде грати нові і наймельодийнїйші танцї. Салю окрасять килими і цьвіти в ефектовнім стилю. Вкінци: карнети ручно мальовані будуть милою памяткою для танечниць. Забавовий комітет змобілїзував на баль леґіони метких Соколів і запросив наших моторних студентів університету і політехніки. Загалом комітет подбав про все (також про буфет), що до милої і доброї забави може стати потрібним. В прочім бажаемо собі лише такої заяви прихильности нашої публики до сих вечерниць з танцями, якої дізнае „Сокіл“ все у кождій акциї. Гаразд! — *Комітет.*

— **З Тернополя** пишуть нам: Найновійшу фантастичну оперку славного нашого композитора М. Лисенка, видану в минувшім роцї в Київі п. з. „Зима і Весна“, учать ся молоді аматори філїї Руского тов. педаґоґічного. Як з проб вже судити можна, е се дуже цїнний здобуток для нашого оперового репертуату. Музика її, сьпіви, соля, дуети і хори дуже гарні. Тому тїшать ся дуже Тернополяни, що здаесь вже 15 с. м. будуть мати нагоду побачити і почути її на сценї.

— **Перші загальні збори філїї „Просьвіти“ в Глинянах** відбудуть в середу 15 лютого с. р. в Глинянах. — *Основателї.*

— **З Теребовлї.** Виділ тов. Руска Бібліотека в Теребовли оповіщае отсим, що загальні збори сего товариства відбудуть ся дня 11. лютого с. р. о 4-тій год. пополудни в комнатах товариства з таким порядком: відчитане протоколу попередних загальних зборів, справоздане виділу, вибір нового виділу, внесеня і інтерпеляциї. Осібних запрошень для членів замісцевих не буде.

— **Загальні збори товариства „Кружок укр. дівчат“** у Львові відбудуть ся в недїлю 12 с. м. о годинї 3 пополудни в комнатї товариства [Ринок ч. 10] із слїдуючим порядком дневним: 1) отворене зборів, 2) справоздане уступаючого виділу, 3) вибір нового виділу, 4) внески членів. Просить ся всїх місцевих і замісцевих товаришок о численну участь. *Настя Грінченко* заступниця голови, *Олена Ясеницька* секретарка.

— **Товариство „Родина“ в Коломиї** устрою е в четвер дня 16 н. ст. лютого 1905 японьскі вечерницї з танцями. Богато нових несподїванок. Стрій візитовий або народний. Вступ від особи 2 К. Початок о год. 8-ій вечером. — *Виділ.*

— **Замість желань новорічних зложили на Народний Дім в Теребовли:** пп. З. Ґжицкий 1 К, о. Рощаковский 1 К, о. Т. Т. Цегельский 2 К, пас. Лещишак 2 К, Теофіль Томашевский 2 К, д-р Ф. Евин 2 К а на бурсу селяньску пп. Д Рущицкий і Андерст по 1 К, за що виділ філїї „Просьвіти“ в Теребовли складае їм щире спаси Біг. — *Виділ.*

— **Конкурс.** Комітет для будови україньско-руского Дому академічного оголошуе конкурс на пляни під будову двоповерхового „Дому академічного“, на сутеринах, о забудованій площи ококоло 400 м. За найлїпші два пляни призначені нагороди в висотї 300 кор. і 00 кор. Пляни осмотрені моттом належить вносити найдальше до 20-го марта с. р. до канцелярії Наукового Товариства ім. Шевченка [ул. Чарнецкого 26]. Близших інформаций уділить інж. Юліян Мудрак [віддїл технїчний ц. к. дирекциї почт і телеґрафів]. У Львові, 5 лютого 1905. — *Комітет.*

З „Труда“. На сезон балевий: Ґази на сукнї, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. мае найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд“, Ринок 39. В робітнях виконуесь балеві суккї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школї моднярства розпочав ся. *Дирекция.* 2—10.

✠ Померли:

— **Іванна,** найлюбезнїйша донечка Івана і Магдалини з Ортиньских **Верхола** померла по довгій і тяжкій слабости, принявши найсв. тайни, дня 4 лютого с. р. в 12 веснї житя в Новосілках гост. к. Рудок. — В. її п.!

Календар: Завтра гр.-кат.: Ксенї. рим.-кат.: Дороти. Позавтра гр.-кат.: Григория Богосл. рим.-кат.: Ромуальда.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Гвязда“ ул. Францішканьска) Ві второк дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок“ комедия Г. Клайста в переробці Д-ра Франка. — В середу дня 8 лютого, перший раз: „Діти Ванюшина“ драма в 4 д. С. Найденова. — В четвер дня 9 лютого: „Жмарі“ оперета в 3 д. Целєра. — В пятницю і в суботу представленя не буде. — В недїлю дня 12 лютого: „Пещене кохання“ драма зі сьпівами і танцями в 5 д. Машка.

З товариств.

Звіт

з загальних зборів філїї руского товариства педаґоґічного в Тернополи, що відбулись дня 1 лютого с. р. при участи 31 членів.

Голова товариства, о. Д. Лопатиньский, сконстатувавши, що число учасників есть достаточне, отворив збори, звертаючись зі словами щирої подяки до осіб замісцевих, які прибули на збори. Протокол з попередних загальних зборів принято без змін, а по відчитаню звіту з дїяльности виділу і звіту касового, отворив предсїдатель над ними дискусию. П. Ґеців запитуе, чи позиция 225 кор., яку винно товариство св. Николая, певна і коли буде звернена, а понеже касиера того товариства не було на зборах, анї жадного професора тутешної руской ґімназиї, тому звернувши увагу присутних на незвичайний сей факт, пятнуе байдужність тих педаґоґів різкими словами і домагае ся, щоб се зазначено в протоколї зборів і в звітї по часописях.

Предсїдатель заявляе, що квота ся буде в біжучім роцї звернена, а що спричинило абстиненцию тих панів, байдужність до справ руского товариства педаґоґічного, чи обава, щоб через присутність на зборах не потерпіла їх повага, сего нам рішити годї.

З черги мав наступити вибір виділових і заступників. Предсїдатель перервав збори на пять мінут, а по перерві попросив п. Гриньковича і Питляра на скрутаторів і поручив їм зібрати картки. Заки они перевели обчислене голосів, пояснив оден з виділових проект статута товариства „Самопоміч“.

По короткій дискусиї признано статут зовсім добрим, а 14 учителїв зголосило свое приступлене до того товариства.

Комісия скрутацийна оголосила вислїд виборів; до виділу увійшли: о. Д. Лопатиньский, о. д-р Конрад, п. Марія Солтис, Герасимович Евст. і Миколаевич, а заступниками вибрано: Мороза Гн. і Гриньковича Теодора.

Опісля розвинула ся півторагодинна дискусия над справою веденя науки анальфабетів і урядовим язиком по руских школах. П. Лилик запитуе, чи філїя могла-б дїстати дозвіл вести ту науку в салях шкільних, а коли виділ відповів на се потакуючо, стали промовляти в тій справі п. Любинець, о. Патрило, о. Лопатиньский, о. Гарматій, пп. Солтис, Миколаевич, Солтисова, Лилик і о. д-р Конрад. О. Гарматій був за ремунерованем учителїв, котрі ведуть такі курси, а потрібні гроші зібрало-б ся дорогою складок; прочі бесїдники були тому противні, бо ріжнородних складок тепер досить, а успіх фінансовий дуже сумнївний. П. Миколаевич звернув увагу, що після впевнень п. віцепрезидента Плажика такі учителї будуть ремуноровані зі шкільного фонду краевого, а если-б сеї обітниці не додержано, то учителї можуть домагати ся оплати від самих фреквентантів. Порадно було-б вчити робітників вибираючих ся до Пруе по нїмецки.

Над справою руского урядованя по нар. школах нараджувано ся також і остаточно ухвалено:

1) Віднестись до центр. виділу і просити о інформациї.

2) Віднестись до кількох послів з ради державної і просити о заінтерпельоване, на якій підставі намісник в соймі 1904 р. заявив, що учителї мусять урядовати по польски.

На тім збори закінчено. — *Виділ.*

Збори філїї тов-а педаґоґічного в Копичинцях.

Дня 2 лютого н. ст. 1905 р. відбули ся в Копичинцях загальні збори філїї товариства педаґоґічного в Копичинцях. Явилось около 70 осіб. Заінтересоване для сего товариства, від коли утворено селяньску бурсу, дуже взмогло ся, що виказало також і справоздане виділу. Справоздане се виказало, що бурса розвиваесь гарно, а хлопцї учать ся добре. Однак успіх той, який е, належить покласти в заслугу лише кількох одиниць, котрі дїйсно працюють з пожертвованем для товариства. Не можна того однак сказати взагалї, коли зважить ся, що на збори явилось всього-на-всього двох сьвящеників, між тим як зібралось коло 10 учителїв, хотяй розіслало ся запрошеня до кождого сьвященика лично і до кождої читальнї.

По зборах було спільне засїдане виділу філїї „Просьвіти“ і філїї педаґоґічного тов, а на нім рішено спровадити підручники для науки читаня для анальфабетів, а люстратори читалень мають при люстрацийах обділювати читальнї підручниками і заохочувати до закладаня курсів. — *Член.*

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць січень 1905.

Стан довжний:		Кор. с.
1. Уділи		57.454·79
Фонд резервовий		3.440·55
2. Вкладки: Стан з початком місяця січня с. р.	980.000.84	
вложено	93.745·15	
винято	83.699·58	
Стан з кінцем міс. січня		990.016·41
3. Позички затягнені: Стан з початком міс. січня	—·—	
затягнено	—·—	
сплачено	—·—	
Стан з кінцем місяця		8 000·—
4. Сальдо відсотків		8.657·76
5. Кошти спору		150·16
Зиск з року 1904 р.		4.204·18
Сума		1.071.953·15
Стан чинний:		
6. Позички уділені: Стан з початком січня	792.625·66	
сплачено	14.020·98	
уділено	42.827 —	
Стан з кінцем міс. січня		805.004·68
7. Недвижимости		160.110·78
8. Льокациї		99·790·06
9. Кошти інвентаря		700·—
10. Кошти адміністрацийні		1.011·55
11. Готівка		36 21
12. Друки для товариств		2.129·34
13. Папери фонду резервового і специяльної резерви		3.170·53
Сума		1,07[illegible].956·15

Кредит парцеляцийний	231.368·25 К
„ скриптовий	86.029·93 „
„ товариств	419.871·15 „
„ вексл. приват.	67.735·35 „
Сума	805.004·68 К

Членів прибуло 3, убуло 1, остало з кінцем січня 1905 495 з 1.836 декларованими уділами в сумі 71.800 К. Стопа процентова від вкладок 4 ½. — Стопа процентова від позичок 6—5 ½%.

Львів дня 1 січня 1905.

— **Біланс товариства вз. кредиту „Дністер“ у Львові** з днем 31 грудня 1904:

Актива:

	в коронах:
1. Готівка в касі	13,980·24
2. Позички на 2707 скриптах	1,496.355·93
3. „ „ 231 векслях	120,046·71
4. Цінні папери ф. резервового	23.379·—
5. „ „ ф. оборотового	100,248·20
6. В щадниці почтовій	1,968·84
7. На рахунку біжучім	80.000·—
8. Вкладки в руских тов. кредитових	169.456·04
9. У ріжних сторін	286 88
Сума актів	2,005.721·84

Пасива:

1. Фонд резервовий	21,470·83
2. Специяльна резерва	1,327·11
3. Фонд на ріжницю курсів	3 778 80
4. Уділи 3351 членів	133,117 40
5. Вкладки на 1777 книжочках	1,783,673 34
6. Непідвята дивиденда	2,906·49
7. За реєскомптовані векслі	21,300·—
8. Проценти побрані на р. 1905	23,445·—
9. Кошти спору	916·69
10. Ріжні спори (162 кавций)	3,327·08
Сума пасивів	1,995,262·74
Остає чистий зиск за р. 1904	10,459·10

Уділи декляровані 3351 членів в сумі 179.600 К. Вкладки приймає товариство на 4 проц., — позички уділяє на 6 проц. — Вплату позичок розкладає ся до 15 літ (при 30 ратах піврічних виносить рата амортизацийна на капітал і процент 5).

Переписка Адміністрациї.

Вп. К. Ла. в Пе. Одержано. — В. Ск. в За. Тепер вплачено лиш по конець лютого. — Хв. Ресурса ур. в До. Тепер вплачено за грудень 1904 а не лютий 1905. — Вп. Д. По. в Жо. Тепер вплачено за січень а не лютий. — Е. Ду. в За. Тепер вплачено за грудень 1904 а не лютий 1905. — Хв. Чит. рус. в Ка. За біжучий квартал прийде ще 3 К 20 с. — П. По. в Мо. Тепер вплачено за грудень 1904, а не січень 1905. — М. Че в На. Тепер вплачено за січень а не лютий. — І. Ма. в Св. Тепер вплачено по конець жовтня 1904 і до кінця грудня належить ся нам ще 4 К 80 с. о надіслане котрих просимо. — Ф. По. в Ла. Одержано. — Всч. Монастир оо. Вас. в Ла. За перший півріч прийде нам ще 5 К 40 с. яко залеглість з минулого року. — І. Ми в Ст. За 1 кварт. прийде нам ще 6 К. — В. Му. в Ск. До кінця лютого прийде нам ще 4 К. — В. Шу. в Ко. За лютий належить ся нам ще 2 К. 32 с. — З. Ст. в За. Тепер вплачено по конець січня а не лютого. — В. Ку. в Яж. ст. До кінця лютого прийде нам ще 4 К 60 с.

Руске товариство педаґоґічне

просить П. Т. Родимців вступати в члени, вирівнувати залеглости, присилати жертви на удержане приватної жіночої семінариї і на бурси Товариства, дальше поручає

Бібліотеку для молодіжи

(115 томиків) і ілюстровану часопись для молодіжи (двотижневник)

ДЗВІНОК

котра повинна находитись в кождій рускій родині. Передплата „Дзвінка“ виносить на рік 6 К. півріно 3 К. Селяньским дітям і читальням дає Адміністрация часопись по 4 К річно а 2 К. півріно.

Вкінци поручаєсь П. Т. учителям і учителькам педаґоґічно-дидактичну часопись (двотижневник)

УЧИТЕЛЬ.

Предплата виносить на рік 6 К, півріно 3 К а членам Товариства 4 К річно, 2 К півріно.

Адреса Товариства педагогічного і всїх адміністраций: ул. Сикстуска ч. 47. Адреса касиєра: ул. Кохановского 15 Б. Вписове до Товариства виносить 1 К, вкладка річна 1 К. 915 10—10

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях закі[illegible] поручають

Барометри [illegible] по [illegible] К [illegible] 12, 17 24 К. — Льорнетки польні [illegible] і висше. Зараз[illegible] ручаєм [illegible] цвікери люпи і всїлякі иньші прибори. Всїлякі направи полагоджує [illegible] і найд[illegible] 87

Пані або панночка

християнка, що вміє добре по руски, польски і німецки в слові і письмі та знає німецку стеноґрафію, буде сейчас принята в добрім бюрі у Львові. Докладні оферти, зладжені по німецки з поданем домаганої платнї, надсилати під шифрою: „Постійна посада Л. К. М. 1905“ до Адміністрациї „Діла“. 95 1—1

Глядаю лекциї або иншого занятя від 1 марта до липня або й вересня с. р. Маю похвальні сьвідоцтва яко совісний учитель і вправний помічник канцелярийний. — С. Любачівский, студ. IV. р. прав, Львів (Університет.) 107 1—6

Лекциї на селї глядає ученик V кл. ґімн. Адреса: Ілия Мазикевич, Угнів. 109 1 5

Пяніно нове, перехресне, концертове, чорне, дешево продам. Також фортепян майже новий, перехресний. Бляхарска 2, Войнарович. 50 1—3

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Хлопець з виробленим письмом глядить занятя. Адрес: Павло Фурбала в Полтві. 3—3

ШКІРИ

незрівнаною імітациєю

як одиноко раціональне

ОБИТЄ

на меблї і повозові сїдала, в модних барвах, поручає

Альойзий Гібнер

у Львові. 756 43—?

Позір! Правдивий мід продовжує житє, виніжнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. тільки 6 К 60 сот. Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ**, ем. уч. Іванчани. 59 28—?

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 45—?

Рідка нагода!

незвичайно дешево 500 штук предметів до окраси за 4 К.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилїтна ґарантия, разом з ланцушком, 1 мужеска шовкова краватка, 3 штук найлїпших хусток до сурдута, 1 мужеский перстенець з імітациєю дорогого каміня, 1 величава шкіряна портмонетка, 1 кишеневе тоалєтове зеркало, 1 пара спінок до маншетів, 3 спінки до сорочок 3% „дубле“ золот. замок патент., 1 добрий нїклевий прилад до писаня, 1 елеґ. дамска брошка (новість), 1 пара бутонів з наслїдуванням брилянтом дуже манячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тільки варт, коштує лише 4 корони. Висилаємо за післяплатою, або за присланою належитостию через F. A. GELB, Kraków 40/a. Ризико виключене, бо можна назад звернути. 502 1—3

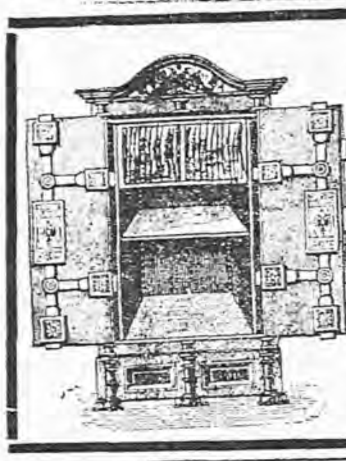

Ц. к. уприв. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє

Войцїха Косїби

Львів, Пекарска 32

виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівляні і артистичні роботи по дуже приступних цїнах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часї. Доставник для бюра патронату при краєвім видїлї у Львові.

Цїнники безплатно і оплатно.

862 10—26

Позір!

„Сокільский Базар“	перша українська торговля в краю заосмотрена в великий вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.
„Сокільский Базар“	має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.
„Сокільский Базар“	продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні українські листки.
„Сокільский Базар“	продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимцї ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Руский ч. 1. Дім „Просьвіти“.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, [illegible], 8·46*, 9·50*.
„ Тернополя 3·25*.
„ „ на Підзамче 3·04*.
„ Рави рускої 6·42.
„ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, 2·15, 5·06, 10·08*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Белзця 5·06.
„ Стрия 10·02, 4·[illegible].
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·25.

Поїзди льокальні:

з Брюхович 6·42, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·08 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан 2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча 6·48, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Тернополя 10·35.
„ „ з Підзамча 10·52.
„ Чернівців 10·45.
„ Белзця 10·30.
„ Стрия 9·05 10·05*.
„ Ряшева 9·50.
„ Коломиї 5·35.
„ Рави руск. 7·05*, 11·10* [тільки що недїлї].
„ Перемишля до 30/9 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брюхович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8 5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білєти їзди як також білєти вольного жидного рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міщанім бюрі ц. к. державних зелїзниць, касси Гауслана ч. 9. 85

Оповістка.

Заходом академ. тов. „Січ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Україна“), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пятя діях, переклав В. Сімович. Цїна 60 сот.

2. Г. Яблочков: „Сїльска Учителька“, оповіданє, переклав А. Крушельницький. Цїна 60 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.

4. Теодот Галїп: „Думки та пісні“, поезиї. Цїна 20 сот.

5. Ант. Крушельницкий „Серце“, оповіданя. Цїна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

7. Максим Горкий „Міщани“, сцена в домі Бессємйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Видання 1—2 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

До весняного засїву є

жужлева мучка Томаса

найдешевшим і найлїпшим навозом фосфоровим для всякого рода збіжа, окопових ростин та ягин а особливо для засїву конюшини

Фабрики фосфатів Томаса

тов зареєстр. з обмеж. порукою, Берлин.

Іосиф КАРРАХ, Львів Ягайлоньска 22

удїляє безплатно і франко поучаючі брошурки і цїнники та удержує головний склад

Кождий мішок є пльомбований і значений охоронним знаком а також ґарантованою містотою фосфорового квасу. 10[illegible] 1—6

Остерігає ся перед фальшованими жужлями.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґжовский.

„Комар“ поміщає статі з напого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіціяльним органом ніякого сторонництва, а боронить інтереси цїлого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. півріно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелїгентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщиних ч. 9.
Передплачуйте „Комара“.

ТУТКИ пиґаретові з найзнаменитших паперцїв як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Braunetti поручає найдешевше А. Мазуркевич Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ		ЧАЮ	
Santos добра	55 кр. ½ кг	Congo добра	1·40 кр. ½ кг
Portorico prima	65 „ „ „	Moning родзина	1·60 „ „ „
Ceylon знаменита	76 „ „ „	Kaysow добірна	1·80 „ „ „
„ плянтац.	90 „ „ „	Souchong знам.	2·— „ „ „
„ перлівка	90 „ „ „	„ найл.	2·50 „ „ „
Мокка арабска	80 „ „	Kintuk аромат.	3·— „ „ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кава вольно оплатно за післяплатою. 86

Перший найбільший в краю склад машин ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central Bobbin до шитя, гафту та тре[illegible] кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна гарантия. Наука шитя гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цїнників. 639 16—52

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Євген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 20. Львів Середа 26 Січня (8 Лютого) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Орґанїзуймо ся!

II.

Попередну статю під тим-же заголовком закінчили ми заключенєм, що причини недомаганя нашої орґанїзациї лежать головно у двох моментах: по перше в тім, що наша орґанїзация обіймає за малі круги осіб, а подруге знов в тім, що вона загортає за малий круг справ. Хиба нашої орґанїзациї зводить ся отже до єї обмежености так з огляду квантітативно-особового, як і з огляду квалїтативно-річевого. Розширенє орґанїзациї в обох тих напрямах являє ся отже задачию, якої сповненє єсть головною условиною успішного єї розвою.

Приступаючи нинї до розбору сеї справи, зачнемо від квалїтативного, р і ч е в о г о обсягу дїланя нашої орґанїзациї, а зробимо се тому, що з постулятів що до розширеня нашої орґанїзациї під тим взглядом силою льоґіки виплинуть уже консеквентно і вказівки що до єї розширеня під зглядом квантітативним особовим.

Перша хиба нашої орґанїзациї лежить отже в тім, що круг справ, нею обнятих, за вузкий. Наша народна орґанїзация, як се виходить так з засад орґанїзациї, ухвалених першим Народним З'їздом з 1889 ого року, як і з ухвал пізнїйших, щорічних Народних З'їздів, особливо-ж Народного З'їзду з 1902-ого року (по великім страйку), повинна обіймати усї сторони та усї прояви нашого народного житя від найдрібнїйших до найважнїйших, від цїлком льокальних до найзагальнїйших, і то так се, що в звичайнім житю звичайно називає ся „полїтикою“ як і всякі инші справи, отже і т. зв. „неполїтичні“ справи нашого народного житя. В дїйсности однак, як нинї річи мають ся, орґанїзация наша, з виїмкою двох-трех повітів, де вона справдї проявляє тенденцию захопити а по части й захопила усї сторони суспільного житя в повітї — впрочім, о скілько — розуміє ся — вона переведена та о скілько істнує, обмежає ся лише на саму п о л ї т и ч н у дїяльність sensu stricto, та навіть серед тої „полїтичної“ дїяльности захоплює лише справи загальнїйші та найважнїйші (розуміє ся: найважнїйші, в популярнім того слова значіню), лишаючи на боцї чимало справ, навіть полїтичних, о котрі не так ярко кидають ся з очи, бо котрі не дотикають безпосередно всего руского населеня повіту.

Перекладаючи отсї загальні уваги на мову конкретних проявів, скажемо: наша народна орґанїзация під зглядом річевого обсягу слабує тим, що крім виборів до репрезентацийних тїл висшого і середного ряду та крім скликуваня доволї рідких полїтичних віч не вдучила в свій обсяг дїланя і справ культурних, економічних та економічно-социяльних, полишила на боцї такі справи, як склад рад шкільних окружних, комісий податкових і т. п. та цїлком не брала під уваги справ льокальних як: вибори громадскі, господарка громадска, ради шкільні місцеві, місцеві просьвітні та економічні орґанїзациї і т. п.

А занедбанє тих, так жизненних для місцевого населеня справ нашою орґанїзациєю, мусїло й відбити ся на нїй пиняним єї зростом та браком поглубленя єї в широкі круги нашого народу й єсть виною того, що наша орґанїзация, мимо кількалїтних покликів та заходів, не здобула собі в чимало повітах такого всестороннього впливу, котрий робив би єї, не лише рішаючим чинником в житю і розвою руского населя дотичних повітів, але й поважним елементом, з яким мусїли би числити ся вороги руского народу. Навіть у високо розвинених полїтично народів звеном, що вяже виборчі маси з сею або тою орґанїзациєю полїтичною та велить їм ставати на поклик сеї орґанїзациї в усїх полїтичних хвилях, єсть б е з п о с е р е д н и й і н т е р е с в тих інституциях культурного, економічного та економічно-социяльного характеру, які кожде сторонництво старає ся сотворити для тих кругів, серед яких воно дїлає. Досить вказати хочби на примір нїмецких або й инших социял-демократів, котрі й тим сильні, що сотворили безлїч інституций, в яких робітник знаходить заспокоєнє найважнїйших своїх потреб, поміч в нещастю чи слабости опіку та оборону против визиску, розривку та елементи науки і осьвідомленя. А тим більше на отсей б е з п о с е р е д н и й і н т е р е с мусить ся класти натиск там, де має ся до дїла з мало осьвідомленою полїтично масою, якій завдяки єї темноті та злиденному житю незрозуміла скомплїкована звязь між єго бутєм а вибором, демонстрациями, парляментарною репрезентациєю і загалом т. зв. полїтикою. Темний полїтично чоловік дасть ся втягнути до орґанїзациї тодї, коли бачить з неї для себе к о р и с т ь б е з п о с е р е д н у і тому приступнїйша єго понятям райфайзенка, нїж парляментарні вибори, близше єму підвисшенє зарібної плати на двірскім ланї о 5 кр., нїж уся полїтична борба на соймовій аренї, важнїйші для него громадскі вибори нїж се, яка позиция Русинів в державній та краєвій полїтицї. А коли він уже раз бодай побачив безпосередний для себе інтерес від того, що пішов в сих справах за приводом орґанїзациї, тодї і пристане до неї а вкінци зрозуміє єї ідейну задачу. Ось-так орґанїзация, попираюча конкретні та безпосередні інтереси населеня, не лише віддасть єму справдїшну прислугу але й добуде для себе лави вірних та горячо відданих прихильників, а затим і широкий вплив.

Тож переходячи на кінци до постулятів та вказівок під увагу наших орґанїзаторів, мужів довіря і загалом людий інтересуючих ся нашою орґанїзациєю віддаємо слїдуючі дезідерати, які в інтересї річевого поглубленя нашої орґанїзациї належало би як найгорячійше переводити в житє:

Наші повітові орґанїзациї повинні по перше розтягнути нагляд над роботою не лише полїтичною але і т. зв орґанїчно та давати їм так ініциятиву як і директиву. Нехай наші повітові орґанїзациї гадять, як веде ся робота по філїях „Просьвіти“, руских повітових економічних товариств, нехай вводять в них живі, дїяльні елементи, нехай, де їх брак, дають ініциятиву до їх сотвореня.

По друге нехай наші повітові орґанїзациї розтягнуть свій вплив і на справи повітові неполїтичного характеру: нехай від них іде керма до дїяльности Русинів в радах повітових, нехай вони контролюють сю дїяльність і дорогою зборів заінтересовують нею все населенє повіту, нехай не спускають з ока справ шкільних і т. п.

По трете наші повітові орґанїзациї мусять звертати пильну увагу на социяльні відносини на селї, на відносини між двором а селом. Нехай вони пильнують, аби мужика не визискувано, нехай вкажуть єму способи оборони нехай дадуть провід у борбі о плату, нехай вказують жерела догідного зарібку і т. д.

А вкінци повинна орґанїзация обняти усї справи громадскі і в нїякій громадї не повинно доконати ся нїчого у публичнім житю, в чім не було би відомости, поради і проводу орґанїзациї.

А коли наші повітові орґанїзациї сповнять се і коли увійдуть у таку безнастанну та безпосередну звязь з населенєм, тодї і стануть вони непереможною силою, що буде рішаючим чинником по наших повітах і за котрим стане муром вся маса руского народу.

Голос учителя про руский становo-полїтичний орґан.

(Під розвагу редакциї Проміня).

В дуже важній справі, бо в справі гуртованя руского учительства до полїтичної боротьби, хочу забрати голос і прошу о відступленє менї на се місця в „Дїлї“. Вибираю до такої річи „Діло“, бо „Діло“ є нашим всенародним орґаном, отже й орґаном, що обнимає також учительство, о скілько те учительство має служити до нашої загальної народної орґанїзациї.

Ми, рускі учителї, находимо ся в дуже прикрім положеню, а власне тому, що гнете нас верховодяча кліка, убиваючи нас не тільки матеріяльно але і під зглядом національним. Тій кліцї треба темноти, а о скілько хлоп мусить прийти до сьвідомости — то польонїзациї, і тому ми, Русини-учителї, є в двоє осоружні всїляким краєвим верховодам: раз як учителї взагалї, а дальше як ті, що спинюють польонїзацийний похід на руский нарід.

В послїднім часї ми, рускі учителї, прийшли до сьвідомости а тота сьвідомість кличе нас також до орґанїзациї. Але хоч ми знаємо, що нам треба взяти ся до роботи, що нам треба орґанїзувати ся, то однак м и

---

5)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(1883, 1885—1891, 1893—1895).

Зібрав і зладив *М. Павлик.*

4-тий лист д-ра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Відень 1. грудня 883.

Високоповажний Пане!

Я уже сам на себе не добрий, щом на Ваш щирий лист еще до тепер нічого не відписав; але моя служба при суді, засїданя якихсь комітетів і другі важні дїла — зрештов Бог їх там знає чи они важні — досить що часу забирают чи мало тай голову морочат — не дают супокою. Я Ваше письмо ховаю яко важний документ, бо сподію ся хоть за кілька місяців непремінно побачити ся з гдекотрими добрими знакомими з N. а також і з близькими до громади і до самого N. і передати першу (переч. „єго“) часть листа туди, де він найбільше потрібний — однак очивисто лиш за Вашим дозволом.

Ви мині пишете в Своїм листі, що посилаєте „Істор. Польщі“ і ще других кілька книжок. Чи ужесте вислали? бо я тут до тепер ще нічого не дістав.

Ми дуже радо вижидаєм сих книжок. Троха мині прикро, що Ви Добродію так скептично задивлюєте ся на нашу охоту до читаня Ваших книжок.

В загалї се може і гірка правда, правда (,) що наша галицка натура уже така, що поки не встромиш му трохі на силу книжкі в рукі, то і мало що прочитає, алеж я сам бачив і тут межи нами в „січи“ і також межи молодіжов у Львові і Коломиї, як радо читали Ваше Вольноє Слово а у нас такой буквально дерли ся за ним.

Вам десь совістно ся зробило, як єсте прочитали про ті студентскі бурди, що ся наробили на комерсі Микльош(іда). Боли уже усе по трохі притихає — особливо після того серіозного тону, котрий провіяв в (в ступній статі найновійшого „Дѣла“.

Ваша карточка[39]) умїщена в перших рядах альбома а Ваші слова від укр. кольонії в Женеві були прочитані на комерсі і опісля віддані Мікльошадеви разом з другими листами і телеґрамами.

Кирѣєвского випуск 5. прислав бим Вам радо, та в нашій бібліотецї єго нема — є лиш випуск 1.

Адреса „Січи“: Wien VIII Laudongasse 49 A. Hochparterre 17.

Думку Вашу про торжест. обхід памяти Турґенева подав я Своїм товаришам. Тепер стоїт дїло так, що маєм се свято обходити в тіснїйшім своїм кружку. Полякі хотїлиб вправдї получити ся разом з нами, але нам ніяково входити з ними в дальшу дружбу і так уже кричат по Галичинї (,) що ми з ними братаємо ся. Тепер ще переговорюємо ся з Сербами.

Про альманах Ви мабудь угадали! Тепер ледви хто дума про єго видавництво. Та зрештов Бог зна, що з тим фантом робити. Тут живе сама університетска молодіж — значит ся самі такі люде (,) котрим би самим такой гаразд ся учити а не то других просвіщати (,) тай зрештов (,) мірячи мірков звичайного чоловіка (.) не богато знайшло би ся таких хлопців (,) щоб потрафили разом і учити ся до сотних іспитів тай разом і літературствувати. Напишіт Ви Свою думку.

Окуневский.

5-тий лист д-ра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Високоповажаниї Пане Добродію!

Не знаю чи не призабули моє імя (,) бо уже більш 2 літ не переписувалисьмо ся с собою. За те ми тямим тут Ваше імя і споминаєм го частіще, ніж Вам може і крізь думку приходить. Путанина думок а ще важнішбрак чоловіка, котрий би в нашій темрявікоть трохі ясніще прозрів і могучим слови нас усіх хоть о крок дальше провів — общо заєдно звертає нашу увагу поза границї нашого краю тай частенько заставляє про Вас думати.

Мині випадає тепер їзда до Італії, куда проводжу свою сестру на зиму а в повороті гадав я поступити до Женеви, щоб Вас лично спізнати і головно від Вас не одно дощати ся. Важним для мене сей приїзд тому є, що правдоподібно випаде мині на різдвоїути в N. тай там стрітити ся с N.

Едьтеж ласкаві Добродію мині зараз відписи — бо 31 с. м. (,) значить за 8 день мушу же виїхати в дорогу, чи можна мені буде гусь коло 5. або 6. падолиста побачитись с Вами в Женеві і где там Вас відшукати.

Єси би уже не було часу відписувати мині аждо Галичини, так будьте ласкаві написати о мене письмо до Відня під адресоу

Eugen Kobryński
Mediciner in Wien
allgem. Krankenhaus.

Моя постоянна адреса:

Dr. Okuniewski
Stanislaw
Galizien.

А затим кланьяюсь ниским поклоном

Окуневский

Станіславів 22/10 1885.

2-ий і 3-ий лист М. Драгоманова до д-ра Т. Окуневського

кінця октября 1885 р. пропали.

6-тий лист д-ра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Високоповажаниї Пане Добродію!

Щро Вам дякую за Ваші листи, один дістав я в Станіславові, другиї жде мене у Відни.

Неможу Вам висказати с яким жальом приходит ми ся оцей лист до Вас писати, я бо думав на певно, що в оцей час буду уже у Вас — та інакше склало ся. В сам день, коли мала сестра надїхати з дому і потім обоє малисьмо пустити ся в дальшу дорогу дістав я телеґрам, що она занедужала і що через то приїхати не може. Сам ще не знаю до котрої пори приїде ся нам нашу їзду відложати (,) на кождиї спосіб однак ми чи скорше чи пізніще поїдем до Італії і тогди покористую ся я тими сказівками, котрі Ви мині ласкаво дали.

Перед приїздом своїм до Женеви зателеґрафую.

А поки що кланяюсь низько

Ваш Окуневский.

Станіславів 6/11 885.

4-тий лист М. Драгоманова до д-ра Т. Окуневського

писаний перед 22. XI. 1885 пропав.

7-ий лист д-ра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Високоповажаниї Добродію!

Письмо Ваше послїдне застановило мене гаразд — та лутше об тім поговорити як писати.

Сестра моя уже чую виздоровіла і як знов така нещасна несподіванка не заступит дорогу (,) виберем ся в першиї половині грудня в дорогу (,) тогди і дам знати напевно день, коли приїду до Женеви.

Поки що пришлит на мої рукі книжок(,) що Ваша ласка (;) не думаїте так зле об нас будьто би ми сміли цурати ся роботящих а головно по европейскі думаючих людей. Аж тогди справдї булоб у нас лихо!

Бучаньскій покіщо кланяє ся Вам і упевняє (,) що ніщо другого не єсть причиною перерви в єго кореспонденциї з Вами Добродію, як лиш тота адвокацка єго робота (,) котра по просту (,) від коли він став на свої ноги (,) заглушила єго в бюрі. Він і справдї на нас усіх робит таке враженє.

26 с. м. мают тут у Станіславі відбути

[39]) Фотоґрафія. — М. П.

не знаємо, що роботи і куди нашу акцию та орґанїзацию вести.

Я думаю, що ми, Русини учителї, мусимо передовсім мати в тямцї, що наша цїль боротьба виключно з тим, що нас всїх гнете. Длятого програмою нашої дїяльности мусить бути: війна на вні, але нїколи війна у нутрі. Ми маємо бити ся з нашим національним і становим противником, але у нутрі нашого власного народу ми маємо гуртувати і лучити, а не розбивати сили, бо инакше не стане нам також і сил до нашої оправданої і єдиної, вінїшної боротьби.

Коли в нашій акциї, розумію в полїтичній акциї учительства, будемо ставати на становиску партийних антаґонїзмів, коли будемо вести пропаґанду радикальну, або клерикальну, коли підемо в першій лїнії в борбу прим. з церквою або і иншими того рода чинниками — то ми нїчого не вдїємо в боротьбі з нашим національним противником, а замість полїтичної боротьби з тим послїднім вибухне боротьба у нашім власнім нутрі — між учительством а народом, ба й боротьба між самими рускими учителями.

Пишучи отсї замітки, я не хочу брати на увагу конкретних фактів, бо не хочу викликувати роз'ярення і полеміки. Я думаю однак, що буде пожадане перевести взагалї дискусию в противнім напрямі (замість критики), яка дїйсна цїль акциї руского учительства і як до тої цїли їти, і тому я вдоволяюсь поставленєм на разї загальних домагань. Нашою цїлию, а з тим і наших орґанів, повинно бути:

1. Гуртувати всї елементи учительства не тільки радикальні, бо маємо вести не акцию радикальної партиї, але станову і загально-народову;

2. Вести наше учительство в бій лише з пануючою в краю клїкою, а не в бій з „цїлим сьвітом", що лише не носить марку учителя.

3. З сего ad 1 і 2. виливає, що релїґію належить полишити в як найбільшім супокою.

4. Щоби тим певнїйше осягнути нашу цїль, мусимо оперти ся, або хоть порозуміти ся з найсильнїйшою в нас партиєю народною, якою поки що не є партия ні клерикальна, ні радикальна.

5. Инших партий, о скілько дасть ся, не дражнити, а виступаючи против одиниць, не накидуймо сего гріха цїлій партиї.

6. При цїлій тактицї тримати ся девізи: „Не руйнуймо, лиш будуймо, або хоч реперуймо". Гниль, порохно і без нас в порох розсипле ся.

7. Дискусию вести з зимною кровию, щоби не виглядала она на лайку! Лайка, сварня до лиця хиба бабам-сокотухам, але не поважним людям, якими повинні бути учителї-[льви] а взагалї люди культури,

8. Бібліотека „Проміня" повинна величатись дїлами, що поможуть учительству в працї над простолюдом, допоможуть єму позискати довіре у народа, пошану у всїх руских верств. Такими були би: Як закладає ся ріжні товариства?, осторога і вказівки для учителїв початкуючих, кілька взірцевих лекций, відчити для народа, відповідні для дїтий образки драматичні і т. п.

Се були би мої загальні уваги і з вими годять ся цїлковито всї товариші, з котрими я про се балакав. А підношу їх ще раз окликом: До гурту брата, а не до розбиваня і власного розбитя.

П. Г.

З Ради державної.

По півтижневій перерві палата послів почала з початком сего тижня знов відбувати засїданя.

На понедїлковім засїданю насамперед забрало доволї часу наглаче внесенє п. Дашиньского, в котрім внескодавець візвав правительство: 1) щоби оно виправдало перед палатою послів зарядженї в попереднім тижни заборони полїтичними властями зборів у Галичинї для обговорюваня подій в Росиї, через що запоручене основними законами право зборів фактично там знесено; 2) щоби правительство безпроволочно розслїдило дикі вчинки краківскої державної полїциї, яких она допустила ся в Кракові і виновні орґани полїцийні примірно покарала.

Заки приступлено до дебати над сим внесенєм, мінїстер справ внутрішних ґр. Біляндт-Райдт відповів на внесену вже поперед п. Дашиньским інтерпеляцию в справі заборони зборів з Галичинї, скликуваних задля подій в Росиї. Отже мінїстер взяв в оборону намістника ґр. Потоцкого і галицку полїтичну адмінїстрацию. Три збори в Кракові і по одному у Львові, Дрогобичи, Станиславові і в Горлицях заборонено на основі закона о зборах. Тут ішло о публичну безпечність і публичне добро, бо події в Росиї викликали в Галичинї живе зворушене, отже тамошні власти полїтичні мусять бути осторожними. Мінїстер запевнив, що правительство і его орґани зовсїм не думають обмежати права зборів, а тілько не залишать вмішати ся там, де закон сего вимагає.

П. Дашиньскій для умотивованя свого наглячого внесеня виголосив довшу промову. Обговорював він в значно більшій части відносини в Росиї (Кишинїв, Горкий, розрухи в Петербурзї, у Варшаві і т. п.) а закінчив предоставленєм постулованя правительственних властий в Галичинї і ще зокрема краківскої полїциї підчас тамошного збору социялїстів.

По Дашиньскім забрав слово мінїстер Біляндт-Райдт. „Краківский збір — мовив мінїстер — відбув ся без перепони, так само й демонстрацийний похід — аж до хвилї, коли піднесено високий на метер портрет царя Николая II, щоб его підпалити. Полїцийнийні орґани старались перешкодити сему, та демонстранти почали бити їх палицями і трох повалили на землю. В тій хвили прибігли полїцаям на поміч товариші їх і без приказу від начальства, зробили ужиток з шабель. В тій пригодї було ранених около 20 демонстрантів, 16 полїцаїв і кількох полїцийних аґентів. Що-до евентуальних жалоб які би були з тої нагоди, переведе ся ной докладнїйше слїдство. Вкінци мінїстер сказав, що в краківскім випадку полїцейні орґани сповнили свій обовязок, стараючись удержати лад і безпечність на улици та захоронити ті „згляди, які належать ся від нас запривязненій сусїдній державі".

Дискусия над внесенєм Дашиньского протягнула ся багато. По мінїстрі промовляли ще пп. Фресль, ґр. Штернберґ і Пернерсторфер (перший і третий социялїсти, а другий Чех, посол дикий). Фресль сказав між иншим: „Коли цар не приняв депутациї робітників, то не треба й о тім забувати, що також цїсар Австриї не приняв торік депутациї, яку ухвалив був вислати до него сойм дальматиньский з нагоди подій в Хорватиї; отже коли говорить ся о царю, не повинно ся забувати, як поступають Габсбурґи. — Ґр. Штернберґ станув в оборонї шляхти, бо Дашиньский сказав, що „польска шляхта" на-вколїнки паде перед царем, кричить „ура" при відслоненю памятника царици Катерині, котра знасилувала й подїлила Польщу; тій польскій шляхтї не йде о люд, бо она опирає ся о віденьску, петербурску і берлиньску камарилю; тої шляхти не видко на народних зборах, на улицях, де нарід гине, але знайдеш їх по передпокоях, в мінїстерствах і на задних сходах, не там, де дощ куль, але де дощ ордерів". Отже ґр. Штернберґ, дуже огірчений, що Дашиньский, сам потомок шляхти, так чорнить шляхту, відповів, що шляхта все хоробро воювала, а ще не було досить такого проводиря социялїстів, котрий би згинув від ворожої кулї. (*Веселість*). — Пернерсторфер остерігає правительство Ґавча перед „новим курсом" полїтики, яку він інавґурує конфіскатами дневників та заборонами зборів. Нинї не вільно й словом обізвати ся в Австриї про Росию. Се й не лише в реакцийній середній Европі, де завсїгди послїдню свою надію покладано на Росию. Імено в Галичинї, де старости є послугачами шляхти, приміняє ся така практика. Очивидно шляхта справедливо боїть ся, щоб нарід не повстав, і дрожачи запобігає, щоб він не довідав ся про революцию в сусїдній державі, революцию зі всїми страшними пригодами, але й зі всею величавостию революциї..

При голосованю наглачість внесеня п. Дашиньского палата відкинула.

Відтак приступила палата до дебати над законом о рекрутах. По промовах двех бесїдників (всенїмця Кучера і клерикала Прота), засїдане відложено до слїдуючого дня.

Перед тим ще відослано до господарскої комісиї відомий нашим читателям правительственний проект закона о охоронї еміґрациї, внесений ще д-ром Кербером.

———

На вчерашнім засїданю палати послів — по відповідях кількох мінїстрів на інтерпеляциї — вела ся дальше дебата над законом о контингентї рекрута. Промовляли пп. Шумаєр, Кітінґер, Вольф, Ціммер і Ваґнер.

В промовах дотеперішних бесїдників в сїй справі були порушені найріжнороднїйші річи, як то й давнїйше бувало. Посли оден по другім виказують, що треба і в сім і в тім і в дуже богато напрямах поправити тяжку долю вояків — та з року на рік остає ся усе по давному. Отже й при сегорічній дебатї сиплять ся того рода домаганя послів. Они жадають, щоби жовнірів трактувати гуманно, щоби старшина не лаяла їх послїдними огидними прізвищами, щоби не мучено їх нелюдскими карами та надмірними страпацами, щоби воякам підвисшено т. зв. „ленунґ" і т. д. Оден з послів (Кучер) поставив внесене, якого доси ще не бувало, щоби вільно було і простим воякам (не лише шаржи) носити поза службою рукавиці з білої пральної шкірки. Дальші жаданя дотикають інтересів ширших, як: знесене військових вправ в двох послїдних роках резерви і оборони краєвої; не покликуване резервістів на вправи в часї горячих робіт на поли; при увільненях від військової служби мати на увазї особливо тих, що удержують родину. Дальше знов повтаряє ся жадане, щоби скоротити час чинної служби з трох на два роки і розтягнути право однорічної служби охотничої на всїх, що скінчили з добрим успіхом 8-класову народну школу; щоби зменшено презенцийний стан війска в часї мира і т. д. Повтаряють ся також всякі жаданя що-до достави мундурів, обуви і всего иншого для війска. Розуміє ся, не хибує і заяв та критики з оглядів полїтичних. П. Шумаєр (социялїст) протестував против надуживаня війска до виборів (ось хочби тепер в Угорщинї) і до страйків. П. Кітінґер зазначив, що на мадярскі погрози зірваня з Австриєю повинно ся відповісти: „Проч з Угорщиною!" П. Вольф допускає можливість, що вже в найблизшій будучности спільність армії між обома половинами держави станесь ілюзоричною...

Слїдуюче засїдане нинї.

———

На вчерашнім засїданю буджетової комісиї полагоджено правительственний проект рефондациї (якої не ухвалено для Кербера). По промові президента мінїстрів д-ра Ґавча і по поясненях мінїстра скарбу д-ра Козля комісия 22 голосами против 8-ох ухвалила проект уповажняючий правительство видати амортизацийну ренту в квотї 5.7 мілїонів корон. Против проекту голосував і п. Романчук, заявивши, що Русини остають в опозициї против теперішного правительства, так само як проти попередного, так довго, доки не змінить ся неприязна Русинам система в Галичинї.

Вчера в часї засїданя палати послів зібрали ся посли-сьвященики зі всїх краів коронних на нараду над способами, якими можна би управильнити материяльний бит сьвящеників в чинній службі і емеритів.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. Утворено окрему комісию під проводом ґенерала Литвинова, котра має роздїлити 50.000 рублів, жертвованих царем до роздачі між родини по убитих і ранених в часї розрухів дня 22 сїчня.

Берлїн. З Петербурга доносять: Трепов видав наказ розпочати виклади у всїх висших школах Петербурга невідкличнo дня 29 с. м. Всї професори і студенти, котрі против того виступали би, будуть потягнені до відвічальности.

Петербург. Горкий все еще сидить в крiпости, убраний в арештанцке біле і мундур, в тісній, вохкій келї. Заборонено єму всяку умислову працю. Правительство каже, що Горкий належав до републиканьского клюбу. Полїция має мати дотичні протоколи.

Краків. З Варшави і инших польских міст доносять, що страйки тревають дальше і що прийшло до кількох нових кровавих конфліктів з війском. В Варшаві під одною фабрикою убито 6 робітників. В Радомю убито в часї походу 20 робітників а 28 осіб ранено. В Ченстохові увязнено богато офіцирів і гоняків за революцийну аґітацию. Виконано кілька неудачних атентатів динамітових.

Гельсінґфорс. Слїдство виказало, що прокуратора Йонсона застрілив Кароль Леонард-Гогенталь, бувший студент александрівского університету. В послїдних часах він жив в Штокгольмі, а до Фінляндиї приїхав доперва 30 сїчня. Слїдство провадить сенатор Анкерман, котрий обняв аґенди по Йонсонї. Гогенталь не робить в слїдстві нїяких зізнань.

Варшава. Увільнено арештованих: історика Кареєва, письменника Пісарева і І. Гесселя.

Війна.

Льондоньскі і нюйорскі часописи доносять, що Росия вже готова приняти посередництво Німеччини чи Анґлії, щоби з Японєм розпочати переговори в цїли заключеня мира. Деякі дневники навіть доносять, що ті переговори вже розпочали ся. N. J. Sun доносить, що росийске правительство дуже радо приняло би посередництво Німеччини по першій побідї росийских військ в Манджуриї. Росийске правительство прийшло до переконаня, що при теперішнім руху в самій Росиї війка є дуже небезпечним підприємством. Всї дорадники царя признають, що при теперішних відносинах війна не дасть нїякого додатного результату і тому поручено Куропаткінови, щоби за всяку цїну постарав ся бодай о яку дрібну побіду, котра уможливила би Росиї з гонором заключити мир. В Вашинґтонї велике вражене викликала вість, що секретар мінїстерства заграничних справ приняв одного дня японьского посла, амбасадора анґлійского і росийского. Не меньше вражене зробив факт, що вчера від години 8 рано до 4 з полудня росийске правительство заняло виключно для себе всї телеґрафічні лїнії з Петербурга на Сибір, в тій цїли, щоби порозуміти ся в Куропаткіном.

D. Chron. доносить з Петербурга, що в послїдних днях вел. князї відбули кілька конференций, на котрих згодили ся рішучо закінчити війну, бо дальша війна грозить Росиї так внутрішною як і вінїшною катастрофою. Відповідні кроки о посередництво пороблено рівночасно в Парижи, Льондонї і Вашинґтонї

Окрім сих вістий о вступних кроках в цїли заключеня мира, принесли дневники вісти о дуже поважнім конфлїктї між Ґріпенберґом а Куропаткіном і о відкликаню обох ґенералів. Ґріпенберґ провадив росийске праве крило в послїдній офензиві Росиян, котра скінчила ся побідою Японців. По битві Ґріпенберґ мав вислати до царя телеґраму, котра кінчить ся словами: Куропаткін впхав мене в ганьбу. Вій був би скінчив ся сьвітлою побідою моєї армії, коли би в час надійшла була поміч. Японцї вже відступали, але замість скріпити мене, Куропаткін прислав менї наказ уступати на давні становища. Розпочинаючи офензиву, я сказав до моїх вояків: „Як менї скажуть уступати, убийте мене". Они того не зробили, але в очах мого війска відобрано менї повагу і честь і тому складаю команду.

В Петербурзї говорять, що Куропаткін буде сими днями відкликаний, а команду обійме теперішний мінїстер Сахаров. Zeit доносить, що наслїдником Куропаткіна буде іменований в. кн. Миколай Миколаєвич, котрому буде доданий до помочи оден з визначнїйших ґенералів росийских. Ґріпенберґ недужий на ревматизм, а в додатку зневохочений тим, що в війнї ранено тяжко его сина, а також тим, що Куропаткін, уважаючи Ґріпенберґа за свого наслїдника, переслїдував его систематично і не позволяв на нїяку інїциятиву.

(Телеґрами).

Петербург. До головного штабу манджурскої армії вислоно ґенерала Дохтурова, щоби поінформував ся о відносинах, бо він або обійме команду четвертої армії, або на місце Ґріпенберґа другої армії. Деякі говорять, що він буде наслїдником Куропаткіна.

Берлїн. Трета ескадра росийска має дня 13 с. м. приїхати до Фредеріксгавен. Одно велике нїмецке товариство транспортове дістало доставу вугля для сеї ескадри.

Петербург. Куропаткін телеґрафує, що в ночи на 6 с. м. відділ козаків на лївім крилї взяв село занятe Японцями; 50 Японців заколено баґнетами. Коли надійшла японьска піхота, росийский відділ відступив без страт, забираючи одного раненого.

Вашінґтон. Росийский амбасадор одержав рішучу заяву, що Унія з жадним чужим правительством не конферувала в справі закінченя війни.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска опозиция.

Будапешт. На засїданю сполученої опозициї під проводом Кошута, Кошут зазначив, що опозиция домагає ся цїлковитої независимости Угорщини. Сполучена опозиция не може стояти на становищи: або все або нїчо. Справа економічної самостійности Угорщини не стрітить ся з великими перешкодами. Тяжше буде з національними здобутками на поли військовім. Щоби осягнути цїль опозиция повинна дальше бути в звязи, як се було в часї виборів. Провідники всїх опозицийних сторонництв прилучили ся до сих виводів. О результатї переговорів Андрашого

ся загальні збори Тов. руск. женщин. Про фактичне значіне сего товариства роспові Вам где що будучи еще під безпосередним вражінєм сих зборів.

До N. појиду најправдоподібнїще на Рiздво, а як не на різдво то на Великдень. В инчіј час не позволяє мині моя служба.

Тимчасом здоровлю нисьвим поклоном

Окунев.

P. S. Книжки прошу бути ласкавим вислати зараз по одержаню сего листу, щоб коли прийшлоб мині скорше з відси виїхати застали они мене еще в Станіславові.

Станісл. 22/11 885.

За надіслані мині книжки дві дякую — напишіт яких би Вам тепер конечно треба було та може у Львові або у Відни удаст ми ся їх роздобути тај Вам привезти.

———

8-мий лист дра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Високоповажаний Добродію!

Вам може незрозуміла була висилка моя книжок з Полі. Діло було ось яке: З најщирiјшов волев вијіхав я з відси (,) щоб попишивши сестри у брата в Castelnuov-i, где він тепер на корабли перебуває (,) в поворотом бути у Вас; — та біда що з жінощтвом не вспів я ујіхати так скоро як треба було. Просив я телеграфічно шефа свого (,) щоб продовжив мій урльоп, так тој нїяким робом призволити не хотів. Я мусів без проволоки і одним тягом вертати домів з невисказаним жальом (,) що не довелось мині бачитись з Вами Добродію. Простіт за завід, бо мині самому се так прикро, що і сказати не умію.

Мушу ще звинити ся за те (,) щом не оплатив транспорту книжок дальше, як лиш до австріјскої границі.

Урядникі колієві в Полі не хотіли чи не уміли мині на борзі підчас перејізду (переч. „в Полі") обчислити усю належність аж до Женеви і тому я лиш оплатив до границі.

З кн(и)жок щом міг зібрати том вислав. Bargcz-a в жадній книгарни у Львові не міг я роспитати — шукалисьмо у трійку — я (,) Терлецкиј і Франко — тај годі. Спитаю ще у Тернополи, где (,) як кажут (,) має ся книжка вијти. Виписки з цісарскої бібльотекі буде Вам робити тов. Яросевич — він тепер прујіхав сюди на свята (,) але по поворотї віднесе ся зараз до Вас — він і так шпирає тепер по бібльотеках (,) бо має робити іспит з фільольогії.

Я маю тепер волю і надію в літі на довшіј час прујіхати з одним ще краяном до Швајцарії — та лучше буде по сім осіді не обіцювати а такі зробити.

У Відни оглядав я образи Верещаґіна — тоті 2 образи — heilige Familie і Auferstehung то одні з најслабших — як би не Gaglbauer то би ніхто їх був і не завважив. Колисьмо ся зговорили о текст — то я умисно післав Вам катальоґ. „За для кусника хліба" се першиј твір Кобриньско бувшої (переч. „предсї") голови товариства жіночого. Она не мала смілости вислати Вам сеї книжкі — так я Вам післав. Рада би она почути Ваш суд о ній. Книжки Січо прошу задержати так довго як Вам до вподоби. Решту кн(и)жок просив Франко щоб у чим скорше вислати, бо то его власність він їх потребує.

Ваші пісні історичні передав я в кусьте казали, будьте але ласкаві донести мині по чому маю продавати їх (,) бо я бим хотів за узбирані гроші где що з инчих Вам потрібних книжок купити.

На тепер кланяюсь нисько і прошу (,) сли Вам стане час і охота (,) писати до мене — я (,) як зумію (,) завше вітпишу.

Окунев

7/І 886

5-тий лист М. Драгоманова до дра Т. Окуневского

писаний перед 18. I. 1886, прав.

(Дальше буде).

з провідниками сторонництв ріжно говорять. Одні кажуть, що місия повела ся і опозицийні сторонництва обіцяли підпирати новий кабінет. В осени були би розписані нові вибори на підставі нового реґуляміну виборчого. Супротив того є поголоски, що ліберали і опозиция роблять Андрашому поважні трудности, супротив чого він буде міг доперва при кінци тижня поїхати до Відня і здати цісареви справу з переговорів.

Канали в Німеччині.

Берлін. Пруский сойм ухвалив 256 голосами против 132 перший параґраф предложеня, уповажняючий правительство видати 322 міліонів марок на водні будівлі.

Кріза в Сербії.

Білград. Кабінет Пасіча подав ся до димісиї. Король зажадав від Пасіча, щоби взяв назад подане о димісию. На нараді кабінету порішено цофнути димісию під услівем сповненя домагань поставлених умиркованими ґрупами посольскими, а іменно: коли корона змінить двірский персонал і з свого окруженя усуне убійців, коли команду над жандармериею віддасть міністерству внутрішних справ і коли становище кабінету супротив короля. Сі жаданя посольских ґруп скріпили становище кабінету супротив короля, котрий мусить або приняти подиктовані услівя, або розвязати скупштіну і заапелювати до народу.

Монополь в Болгариї.

Софія. Собраніє ухвалило монополь на сіль, сірники і циґаретні бібулки. Пізнійше має бути заведений монополь на тютюн і нафту. Загально думають, що дохід з ухвалених монополів буде призначений на застав для нової позички, котру правительство наміряє затягнути. Ухвала собранія викликала між населенєм велике невдоволене.

Двоілітна служба.

Париж. Сенат ухвалив артикул закона військового о заведеню двоілітної служби. Принято також слідуючий артикул, котрий правительству позваляє задержати вояків по другім році служби на случай напруженя дипльоматичних відносин з якою державою.

Льондон. Порт-Артура одержав японьску назву „Люшун-Ріошан".

НОВИНКИ.

— **Nie honoro-o ale zdro-o.** У вчерашнім числі Gazet-и Narodow-ої появила ся ось-яка коротка звістка: „Wydawnictwo „Diła", organu partyi ukraińskiej, zostało dziś zawieszone". З якого жерела засягнув орган екс-намісника Пінінського і подільскої шляхти інформацию про факт навіть нашому видавництву н е з в і с н и й, годі збагнути. Се впрочім нам байдуже. Видавництво „Діла", що обходило недавно 25-літний ювилей свого єствованя, стоїть надто кріпко, а заєдно зростаючий круг передплатників забезпечує его тим більше, так що вістку „Народуфки" можна трактувати лише гумористично. Але „чесний" орган подільскої шляґунериї умістив своє донесене зовсім не в гумористичнім кутику, лише на видним місци, отже тим самим виявив отверто задушевну ціль своєї видумки. Бачучи свою цілковиту безсильність в побороюваню нашого органу, як головного чинника, що піддержує політичне і взагалі сьвідоме руске житє в руский суспільности, „Народуфка" пробує для відміни иншого оружия і як стара девотка пускає на свого противника — сплетню... Здогадуємось, що ту сплетню постаралась вона вже донести телеґрафічно до німецкої преси і всюди, куди уважала за потрібне, аби справити собі як найбільшу втіху. Що такі фальшиві вісти могуть нашому видавництву в дечім пошкодити, се не дасть ся заперечати і ми в празі потягнути орган екс-намісника Пінінського до судової одвічальности. Однак не робимо сего, іґноруючи стару девотку, що сама вже кілька разів мала закінчити своє грішне житє і лише штучно держить ся на сьвіті. Її pium desiderium, виявлене у вчерашній сплетни під адресою нашого видавництва, нам зовсім не страшне, а осуд, чи воюване при помочи сплетень є способом „шляхотским", не кажучи вже — чесним, полишаємо опінії розумних людий.

— **Під крилами польскої ради.** Тихесенько, без гомону, без довгих дебат в соймі одержали Поляки знова одну середну школу. З другим курсом війшла в житє нова ґімназия польска в Перемишли (поки що яко філія під осібним зарядом). І як бачимо найшли ся убікациї, найшли ся і гроші на винаєм і адаптацию сих убікаций. Русини перемиські не лиш не завидували Полякам сего нового здобутку, но еще і тішились, — бо в своїй наівности думали, що коли з польскої ґімназиї уступить ся чотири кляси (нова філія має відразу чотири кляси, а не як рускі паралельки, котрі мусять все зачинати від одної) то рада шкільна віддасть Русинам чотири убікациї, котрі польска ґімназия, користаючи з jednego dachu, руский забрала. Но рада шкільна не віддала не то чотири але навіть і одної кляси. І тепер польска ґімназия, хоч числить (без філії) менше учеників чим руска, має о вісім убікаций більше чим руска. А що в руский ґімназиї є страшне переповнене, що кляси, як дві перші і пята мають понад 70, сема до 60 учеників, що при такім переповненю в класі є наука майже немислима, се звісним людям байдуже. Рада шкільна вправді зазначує, що хоче одну (!) клясу поділити і вже кілька літ винаймає одну убікацию, але якось не годна винаняти. Між тим руска молодіж по клясах дусить ся, хорує з причини переповненя, пропадає — в польскій молодіжи добре. Може би наші парляментарні посли порушили сю справу і представили п. міністрам, який би тоді настав рай для руского шкільництва, коли-б закон о раді шкільній краєвій, ухвалений недавно соймом, дістав цісарску санкцию. За те маємо часті візитациї інспекторскі (навіть не зважаючи на тяжку недугу директора ґімназиї) і ріжні слідства, протоколи, „витики" і т. п. — *И. И.*

— **Вибори до міскої ради у Львові.** Маґістрат, оповіщуючи урядово вибір 54 членів міскої ради, а то 50 членів на час шістьох літ від 1905—1910, а чотирох членів на три роки, від 1905—1907, розписаний на день 28 с. м., подає для інформациї інтересованих ось-які вимки з виборчої ординациї: § 4. Управнені до вибору голосують особисто. Вимки від того правила такі: 1] За особи невласновільні голосують їх правні заступники. 2] За жінку, жиючу з чоловіком, голосує чоловік або повновласник, за иньші женщини голосують повновласники. 3] Особи не присутні в громаді могуть голосувати через повновласників. 4] Властителі реальности або зарібкового підприємства могуть, коли мешкають в иншій громаді, уповажнити до голосованя свого повновласника. § 5. Держава, край, заведеня і публичні фондациї голосують через особи, які уповажнить дотична адміністрацийна власть. § 6. За корпорациї, товариства і спілки голосують їх правні або статутами означені заступники чи там іменовані повновласники. § 7. Співвластителі недвижимостий мають всі разом оден голос. Також торговельній або промисловій спілці прислугує оден голос без огляду на число спільників. § 8. Заступником або повновласником не може бути, хто не є австрийским горожанином, не уживає власновільности або не є виключеним від права вибираня. Повновласник може заступати лише одного управненого і має виказати ся повновластию. — Леґітимацийні карти, які не доручено би виборцям з причини незвісної адреси, будуть зложені в президиї маґістрату, де будуть їм видані по провіреню тотожности особи до дня 27 с. м. В дни вибору недоручені леґітимацийні карти будуть видавані в торговім урядї [ратуш, партер, вхід від західної сторони].

— **Стипендиї.** На вчерашнім засіданю краєвого виділу розділено опорожнені стипендиї, які остають під управою кр. виділу. Між иншими одержали стипендиї студенти львівского універзитету: правники: Ів. Бзура 315 К, Стан. Груіньский (родинне) 400 К, Каз. Котарский (шляхоцке) 800 К, Ж. Лещиньский (шл.) 315 К, Ст. Хшановский (шл.) 600 К, Б. Шведецкий 420 К, Ант. Брін 315 К, Роман Вітошиньский 315 К; фільозофи: Ів. Барвич 600 К, Ж. Поляковский 600 К, Бр. Бабіньский 600 К; Ст. Черский (шл.) 600 К, Т. Лещиньский (шл.) 3 5 К, М. Вуйціцкевич (шл.) 600 К, Ж. Матковский (шл.) 600 К, Ів. Гіршлер 600 К, Каз. Сьверчевский (шл.) 600 К, Ром Мезліньский (шл.) 600 К, Ів. Бобик 600 К, К. Кобздай 600 К, Й. Орловский 600 К, Петро Гемба 420 К, Григорий Головка 400 К, Михайло Балакин 400 К, Микола Щербанюк 340 К, А. Уейский (шл.) 315 К, В. Кубік 315 К; медики: Евстах Прийма 420 К, Ів. Сафір 400 К, Стан. Дачок 420 К, Маріян Панчишин 400 К, В. Пік 315 К; студенти львівскої політехніки: К. Мелецкий (шл.) 1000 К, Б. Даровский (шл.) 1000 К, Б. Дякевич (шл.) 600 К, Роман Журовский (шл.) 525 К, Фр. Підсоньский (шл.) 420 К, К. Солеский (шл.) 420 К. Р. Вірівка 420 К, Стефан Посацкий 420 К, Ст. Брила 420 К; Йос. Гошек 420 К, Ст. Мазевский 315 К, К. Тшетшевіньский 315 К, Г. Яґелло 315, Богдан Стефанівский 315 К, Ст. Даровский 315 К, М. Климко 315 К;

ученики ґімназий в Бережанах: Х. Погорілює (род.) 396 К, М. Голяс 315 К; в Хирові: Ів. Мікуловский (шл.) 231 К, Стан. Біляньский (род.) 231 К: в Ярославі: Ст. Шарліньский 315 К, Юрий Поляньский (род.) 400 дукатів і 60 К; в Ялі: Ст. Веровский (род.) 740 К, Ів. Будзак 315 К, Юліян Юрчакевич 315 К; в Коломиї (польска): Вол. Кроньский 80 К, Фр. Коім 200 К; (в руский ніхто); у Львові: в руский: Василь Артимович (род.) 90 К, Ілля Салагуб 315 К; в II: Ст. Арцішевский 140 К, К. Фанґор 315; в III: Зд. Косіньский (шл.) 315 К, Бр. Добняк 315 К, Ч. Ваховский 200 К; в IV: К. Батацкий 120 К, К. Смидович (род.) 400 К, Г. Романовский (род.) 330 К, Ал. Сухарда 315 К, Ст. Патруский (шл.) 231 К; в V: Юр. Райтман (род.) 396 К, Ш. Домбровский 315 К; в VI: Авг. Ципрофер 315 К, Ант. Жураковский (род.) 525 К; в Перемишли в польскій: К. Дубжаньский (шл.) 231 К, а в руской Теодор Вергун 315 К; в Самборі: Авт. Гуня (род.) 300 К. Ром. Полляк 315 К, З. Вершковский 315 К, Закар. Конистяньский 315 К; в Сяноці: Ераз Бобовский (род.) 315 К, Ів. Якубовский 300 К, Роман Василевский 315 К; в Терноволи в польскій: Йос. Боратиньский 315 К, а в руский Михайло Кужель 315 К;

ученики реальних шкіл: в Ярославі: П. Обміньский (род.) 315 К, Н. Лесняк 315 К; у Львові (II): Алекс. Романовский (род.) 330 К, Стан. Дембиньский (шл.) 231 К: в Станиславові: Б. Груіньский (род.) 330 К, Ст. Соколовский 315 К; — в рільничій акад. в Дублянах: Ч. Левчиньский (шл.) 600 К, Зд. Воляньский 400 К, — в учит. семинариях жіночих: Ірена Левкевич 400 К, Мар. Яворска 360 К, Ст. Гіршберґ 250 К, — в народних і видилових школах (стип. родинні): Петро Бережницкий 80 К, Лев Лясковский 300 К, Ів. Пигель 100 К, Вяч. Будзик 100 К, Тад. Міцельский 100 К, Анна Макаревичівна 300 К, Зофія Станкевичівна 400 К.

— **Російский конзуль утікає зі Львова.** З Бродів доносять: Кружить тут чутка, що російский конзуль, котрий перед перенесенєм конзуляту до Львова, мешкав в Бродах, постановив попросити правительство, щоби міг перенести ся назад до Бродів, бо демонстрациї против него у Львові занадто єму надоїли.

— **Грізний пожар.** Від Жидачева пишуть: В ночи на 30 січня с. р. вибух грізний пожар в селі Заболотівцях, жидачівского повіта. Погоріло 41 господарств і дві великі стайні двірскі, власність латиньской капітули у Львові. В огни погибло 8 штук худоби і попік ся тяжко Жид, в котрого хаті вибух огонь. Згоріло взагалі 154 будинків з всіми запасами хліба і паші. 300 людий лишило ся без даху. Лише у 23 господарів були обезпечені будинки, движимости і збіже у нікого. На першу поміч вислав жидачівский виділ повітовий 400 корон.

— **Проектований замах на царя.** Berliner Tageblatt доносить з Петербурга, немов цар одержав в Царскім селі лист з повідомленєм, що на его житє приготовляють замах. Іменно, коли цар переходив коритарем своєї палати, найшов лист, заадресований до него, а отворивши коверту, перечитав написане лихою францущизною донесене, що 12 людий сприсягло ся на его житє за події з 22 січня. Оден із заговірників прибув вже до Петербурга. Лист зробив на царі велике враженє. Зарядженo слідство, в який спосіб той лист дістав ся до палати, подвоєно скріпленими козацкими відділами зелізничий дворець в Царскім селі. Доси слідство не довело до нічого.

— **Самоубийство адвоката.** У Відни застрілив ся адвокат д-р Адольф Офенгайм, син звісного з голосного свого часу процесу підприємця будови львівско-черновецкої зелізниці. Тоді Адольф Офенгайм числив 17 літ житя і компромітуючий его батька процес зробив на нім сильне вражінє, яке не покидало его довгі часи. Скінчивши універзитет, вступив на службу до намісництва, але вскорі її покинув. Як офіцир брав участь в окупациї Босни і Герцоґовини. Перед 10 роками отворив у Відни адвокатску канцелярию, але був уже мізантропом і той душевний стан довів его вкінци до самоубийства.

— **Неповні склянки пива.** Яких то товариств, союзів, кружків, ферайнів нема тепер в Німеччині! Одно з найновійших — „товариство для борби з неповними склянками пива". Основателі того товариства обчислили, що в однім Монахові консументи пива наслідком того, що в рестаураціях дають їм неповні склянки пива, наповняючи їх штучно піною, переплачують що року 4.538,287 марок. В цілій Бавариї тота сума рівнає ся 8.562,782 маркам!

— **Самоубийство підчас представленя.** З Ню-Йорку доносять: Тенор Кох, що сьпівав тут в опері „Джоконда", повісив ся на куліси підчас перерви межи першим а другим актом. Причиною було неповоджене на сцені і нелаcкаве принятє американьскою публикою. Кох прибув на виступи до Ню-Йорку з Кольонії.

— **Золото з морскої води.** Англійскі днєвники доносять, що в Льондоні повстав синдикат, котрий має на ціли добувати з морскої води золото. До синдикату належать визначні личности з аристократиї, плютократиї, а славний фізик Ransey також приступив до него. Ransey впевняє, що з одної тони морскої води можна добути в дешевий спосіб 1 ґрам золота.

— **Дрібні вісти.** Доповняючий вибір посла до ради державної з курії більшої посілости виборчого округа Стрий-Жидачів-Долина-Калуш на місце пок. посла Евгена Абрагамовича, розписаний на день 10 марця с. р. — Табацкі [Опатово] помер оноді звісний у Львові реставратор Нафтула „Тепфер, в 78 р. житя. — Одна особистість пропонує в N. Ґг. Рязе, щоби для показаня Максимови Горкому симпатиї всї европейскі театри виставили в однім дни его драму „На дні". В місцевости Ст. Мартін на Угорщині завалила ся церковна вежа, причим розбили ся чотири дзвони і орґани.

— **Зарібки в Прусах.** Просимо отсим всіх тих, котрі хочуть виїхати на зарібки до Прус, щоби найперше писали до бюра, подаючи число мужчин, жінок (дівчат), хлопців, і як довго не вибирались в дорогу, поки не оголосимо в часописях, або не напишемо. — Vermittlugsstlele für ruthenische Arbeiter in Neuberun, Oberschlesien.

— **З Бережан.** Панночки і паничі, котрі хотять добре забавити ся, зволять приїхати до Бережан на вечерниці з танцями, які устроює тов. ґімн. „Сокіл" в неділю 19 лютого. Поток о год. 8½. Вступ від особи 2 К, білет фамілійний на 3 особи 5 К. Початок о год. 9 вечером. Стрій візитовий; фірма товариства, котре устроює вечерниці, є найпевнійшою запорукою знаменитої забави. — *Старш. Сокола.*

— **Бал техніків.** Карнети на баль техніків можна оглядати на виставах склепових: в „Труді", в „Сокільским базарі", в склепах п. Бровского і п. Гавранка.

— **Бу.** Тов. „Сокіл" устроює в неділю 19 люто 1905 в комнатах „Бесіди" вечерок з танцями. Стрій вечерковий. Вступ від особи 2 К, родинний для 3 осіб 5 К. Початок о год. 9. — *Кружок забавовий „Сокола".*

— **Філія Руского товариства педаґоґічного в Коломиї** складає щиру подяку Високодостойним своїм Добродіям за щедрі дари в хосен товариства: Вс. о. совіт. Ант. Войтіховскому зложені доси 330 К, Вс. о. І. Смеречиньскому з Оскресинець за 100 К на закупно муки для бурси, Вп. д-ру Т. Дембіцкому, тому великодушному патріотови-добродієви за 200 К на туже саму ціль. — Бурса товариства потребує скорої підмоги зі сторони наших земляків, щоби не прийшло ся вілові філії її закрити задля браку средств. Підмоги грошеві і в натуралиях для тої вбіднійшої нашої інституциї просимо присилати на адрес виділу. — *Ор. Мостович*, голова, *д-р О. Макарушка*, касиер.

— **Товариство ґімнастичне „Сокіл" в Яворові** устроює в неділю дня 12 лютого 1905 в сали польского товариства ґімн. „Sokół" в память XLIV роковин смерти Тараса Шевченка концерт з такою програмою: І. часть: 1. Вступне слово виголосить голова друг А. Маренін; 2. Ф. Колесса: „Сонце низенько" і коломийка хор мужеский; 3. Деклямация: „Кавказ" Т. Шевченко; 4. Шевченко-Лисенко: „Доля" сольо баритонове в супроводі фортепяну; 5. Цитра друг Антін Нуд; 6. Лисенко: „Ой пущу я кониченька" тріо з хором. II. часть: 7. Ф. Колесса: „На щедрий вечер" хор муж; 8 Келлер: Увертура фортепян на 4 руки; 9. Деклямация: „Сон" Т. Шевченко; 10 Ф. Колесса: „Пісні козацкі" хор. м. 11. Ярославенко: „Сокільский марш" хор. муж. Ціни місць: Перворядні 2 К, другорядні 1·40 К, третерядні 1 К, вступ на салю 40 сот. — Початок точно о годині 7 вечером. Добровільні датки на „Сокіл" в Яворові приймає ся з подякою.

— **Вандрівні молочарскі курси.** З огляду на се, що богато молочарень не має вивченого персоналу, а заведені приватні молочарні ведені є також нефаховими людьми, краєве молочарске бюро при виділі краєвім розпочинає урядженя коротких 3—4 дневих курсів в вибраних на се молочарнях по всіх усюдах нашого краю. Задачею сих курсів буде: поученя при обході з молоком, відтовщуваню при ужитю вірівки, заквашеню сметанки, збиваню масла, опакованю і проваджeню рахунків. Ученики, занятi практично під доглядом інструкторів, не платять за науку нічого, мусять однак виказатись, що займались молочарством бодай пів року. Молочарні, що хотілиб вислати учасників на такі курси, як рівнож сі молочарні, що хотілиб, щоб такі курси у них відбулись, мусять зголоситись з сим до бюра молочарского при краєвім виділі.

З „Труда". На сезон балевий: Ґази на сукні, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд", Ринок 39. В робітнях виконуєсь балеві сукні і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школі моднярства розпочав ся. *Дирекция.* 2—10.

Урядові вісти.

— **З перемиской епархії.** Канонічну інституцию одержали: Алекс. Сілецкий на Дошницю, Іван Ольшаньский на Хирів, Сим. Лонцкий на Жабче мур., Іван Палиньский на Зубків. Павло Гаранджа одержав сотрудництво в Розджалові. Волод. Обушкевич одержав завідательство в Войниковій. — Презенти одержали: Василь Кліш на Сіняву, Алек. Дуркот на Явірки.

Ц. к. Дирекция зелізниць державн.

Дня 2 с. м. помиж стацийми Козлинка і Ямельна на шляху Львів-Янів вискочила з шин машина, віз службовий, три вози особові і два вози товарові поїзду мішаного ч. 3252.

Причиною випадку було замерзнене води, нагромадженої на торі лежачім на гостинци. З осіб, їдучих тим поїздом, не зістав ніхто ушкодженим.

Календар: Завтра гр.-кат.: Івана Зол. рим.-кат.: Апольонії. Позавтра гр.-кат.: Єфрема, рим.-кат.: Схоластики.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Ґвязда" ул. Францишканьска) в середу дня 8 лютого, перший раз: „Діти Ванюшина" драма в 4 д. С. Найденова. — В четвер дня 9 лютого: „Янарі" оперета в 3 д. Целера. — В пятницю і в суботу представленя не буде. — В неділю дня 12 лютого: „Нещасне кохання" драма зі сьпівами і танцями в 5 д. Манька.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком неділь і сьвят від год. 2—6 по пол. Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека універзитетска (тепер замкнена наслідком переноси). — Бібліотека Оссоліньских від 9—3 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18) в год. 10—1, в дни звич. за оголошенем від год. 10—1. — Музей Оссоліньских в дни звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць лютий. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

Малий фейлетон.

Г. Гайне: Чесний пес.

[*З „Letzte Gerichte".*]

Був раз пудель, що его слушно
Іменем красним Брута прозвали,
У цілому краю він славний був,
Чесноту его та розум усі подивляли.
Песячої морали був се взорець,
Терпеливий та смирний, як у сьвіті мало;
Усі его хвалили, кождий величав,
Бож і на мудрця в песячій шкірі справді [подобав.
Справдішна перла собачого роду!
Так чесний та вірний! гарна душа!
Тож і пан мав довіря безмежне до нього,
Яким би пес инший не міг почванитись;
До різника его бувало посилав самого,
Не боячись, щоб міг коли обманитись.
Шляхотний пес брав кошик у морду
Та по приказу пана до ятки спішив;
Різник єму у кошик всілякого наклав,
Воловини, баранини, вепровини, та Бог зна [чого.
Та як і товщу запах Брута не манив,
Він і кости навіть не полизав,

Та спокійно і певно, мов стоік фільозоф
З вартістним набором з коші до хати вертав.
Та і між псами дрянь теже случаєсь.
Богато голоти між ним я трапляєсь.
Як і між нами — драбя, волокити,
Злодії, нероби, ріжні пройдосьвіти,
Що о морали ніякії поняти не мають
Та у гиди всілякій вік свій проживають.
Сприсяглась тота драбня собача
Проти Брута, що пану свому вірно служив,
Та з кошиком в морді, як на пса пристало,
Лиш дорогою правди та чести ходив.
Та і ось вам счинили розбишаки.
Знали добре дорогу, що нею звичайно
Звик був Брутус від ятки з кошиком вер-
[тати,
Там то і засілись, та зовсім нечайно
На него напали, як спішив до хати.
Ще і не стямивсь Брутус з переляку,
Як дич йому собача кіш з мясом забрала,
Та в мить уся свинина
На земли лежала.
Гогодна череда з'їдала хапчиво
Кусники мяса, аж щоки тріщали,
Брутус з далека дивив ся спокійно
Та бачив, як кусні по куснях щезали
Як собаки — розбишаки жерли — пирували,
Та жалко му стало.
В кінці і він до пиру приступив,
За полядвицю вкопив та також ї з'їв.

Мораль.

І ти, мій Бруте, в пирі участь брав?
Жалісно скликне на се мораліст.
Так, злий примір всегда погубно ділав:
Та ах! всі зьвірята у сьвіті хиби свої ма-
[ють
Та і пси недосконалі, хочби найчеснійші;
От також — мясо з'їдають!

З німецкого перевів
Роман Гамчикевич.

Переписка Адміністрациї.

Г. Ле. в Ні. Одержано тепер 5 К 80 с. з котрих вписано на залеглість 1904 року 4 К 30 с., а не на сей рік 1 К 20 тож до кінця лютого прийде нам ще 3 К 60 с. — М. Сі. в Ра. Дотично Вашого предложеня відписано Вам вчера. — Е. Се. в Ко. Тепер вплачено за січень, а не лютий. — А. Ку. в От. Тепер вплачено за січень а не лютий. — В. Пр. в Це. Тепер вплачено за січень а не лютий. — В. Ку. в Че. Вирівнано по конець 1904.

Надіоляне.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі иньші прибори оптичні** Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Курс Львівский

з дня 8 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Люде. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Льві.-Черн. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставнї за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
" " 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
" краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
" " 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
" " 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
" " 4% льос. в 56 н.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальнї Банку краєв. 5% (ІІ. ем.)	101 50	— —
" " 4½% (ІІІ. ем.)	101 50	102 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
" " 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова " "	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 20	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 20	117 80

Бувший ученик II. кляси реальної міг би заняти місце в бюрі. Стефан Осадчук Тернопіль, Народна Торговля. 117 1—1

Іспитований молочар глядає заняти в молочарни. Ласкаве зголошене poste restante, Молочар в Стрию. 115 1—3

Аґентів здібних, статочних за постійною платою глядає житева асекурация. — Референциї і оферти до Адміністрациї ґазети під А. М. 121 1—4

Глядаю лекциї або иншого заняти від 1 марта до липня або й вересня с. р. Маю похвальні сьвідоцтва яко совісний учитель і вправний помічник канцелярийний. — С. Любачівский, студ. IV. р. прав, Львів (Університет.) 107 2—6

Піяніно нове, перехресне концертове, чорне, дерево продам. Також фортепян майже новий, перехресний. Бляхарска 2, Войнарович. 50 2—3

Панї або панночка християнка, що вміє добре по руски, польски і нїмецки в слові й письмі та знає нїмецку стеноґрафію, буде сейчас принята в добрім бюрі у Львові. Докладні оферти, зладжені по нїмецки з поданєм домаганої платнї, надсилати під шифрою: Постійна посада Л. К. М. 105" до Адміністрациї „Дїла". 1—1

Хлопець з виробленим письмом глядить заняти. Адрес: Павло Фурбала в Полтві. 3—3

Оголошене.

Повітове товариство задаткове в Турцї запрошує сим на **Загальні Збори**, що відбудуть ся дня 28 лютого 1905 о годині 10-ій рано в Турцї в льокали товариства з отсим порядком дневним:

1) Звіт дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1904.
2) Звіт ради надзираючої і внесенє о удїлене дирекциї абсолюториї з дїяльности і рахунків за рік 1904.
3) Внесеня ради надзираючої дотично роздїлу зиску за рік 1904.
4) Вибір трох членів до ради надзираючої на місце уступаючих.
5) Вибір комісиї контрольної на рік 1905.
6) Евентуальні внесеня членів.

116 1—1 **Рада надзираюча.**

Приглашеніе.

Симъ приглашаются члены общества „Защита Земли" на собраніе, которое состоится въ понедѣльникъ дня 14 (27) Марта 1905 года о (3) третьемъ а евентуально (4) четвертомъ часѣ по полудни въ канцеляріи общества при ул. Араковской ч. 17. II. поверх.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Открытіе собранія дирекціею;
2. Выборъ предсѣдателя собранія, который призываетъ двохъ секретарей (§. 45 стат.);
3. Выборъ на случай потребы, провѣрочной комисіи изъ 3 членовъ изъ членовъ собранія, которая должна дати отчетъ на томже собраніи (§. 50, буква ж, стат);
4. Докладъ контрольной комисіи изъ рады надзирающого совѣта, изъ трехъ членовъ избранной изъ провѣрки биланса и счетовъ за 1907 годъ и внесеніе относительно роздѣла взысковъ и удѣленія дирекціи абсолюторіи (§§. 55 и 36 стат.)
5. Докладъ дирекціи о дѣловодствѣ;
6. Внесенія дирекція и надзирающого совѣта.
7. Выборъ двохъ членовъ надзирающого совѣта на мѣсто вылосованныхъ двохъ членовъ г. Д-ра Θеодосія Заяца и г. Ивана Пелеха (§. 29 стат.);
8. Внесенія членовъ;

Єслибы сосванное по мысли §. 42 стат. собраніе по недостатку требуемого статутами (§. 47 уступъ 1) комплета членовъ о (3) третьемъ часѣ дня 14 (27) марта 1905 года несостоялося, на тотъ случай приглашаются члены общества „Защита Земли" по мысли §. 47 уступъ 2 и 3 стат. на вторичное новое собраніе, которое состоится въ 4 часа по полудни тогоже самого дня и съ тѣмъ же самымъ дневнымъ порядкомъ.

Право голоса въ общемъ собраніи имѣютъ только тѣ члены, которыя уплатили полный вносъ въ высотѣ 50 коронъ (§. 40 стат.);

До правосильности рѣшенія общого собранія есть необходимо нужнье при первомъ собраніи присутствіе по крайней мѣрѣ одной пятой (⅕) части членовъ, репрезентующихъ що наименьше одну пяту (⅕) часть управненыхъ голосовъ (§. 47 стат.). При вторичномъ же, ново созванномъ собраніи будутъ рѣшенія правосильни, хотяй бы и меньше число членовъ въ собраніи явило ся.

Львовъ дня 17/30 января 1905. 119 1—3

ДИРЕКЦІЯ:

Д-ръ А. Лысякъ. *Д-ръ В. Лагола.*

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 1—8

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби міскові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Поручення з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Що-йно вийшли з друку:

1. Poradnik prawniczy w sprawach politycznych autonomicznych, cywilnych, karnych i skarbowych wraz z kompletnym zbiorem wzorów i przykładów etc etc. Cena 10 k. 60 h.
2. Austryackie prawo gminne. Cena 2 k. 50 h.
3. Ordynacya wyborcza. Cena 1 k.
4. Przepisy podatkowe i przemysłowe. Cena 1 k. 60 h.
5. Adwokat domowy. Wyczerpujący zbiór wzorów i przykładów, odnoszących się do ustawy cyw., normy jur. procedury cyw. i ord. egzek. Cena 4 k. 30 h.

Дістати можна у автора **С. Вайнштока,** у Львові, ул. Різницка ч. 5. 118 1—5

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Диплїомів і т. и. по умірених цїнах.

Товариство взамного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

у Львові, Ринок ч. 10, дім Просьвіти.

Членами Товариства можуть бути тілько обезпечені тревало в „Днїстрі" від огню. Членьский удїл 50 кор. можна зложити в ратах; вписове 2 кор.

Члени Товариства можуть затягати **позички на 6%** за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; оплату більших позичок розкладає ся *на 10 літ.*

При парцеляциях і иншім купні землї нехай купуючі звертають ся за *позичками со „Дністра".*

Вкладки щадничі приймає Товариство на 4%.

З чистого зиску дістають члени *дивіденду* від удїлів а часть зиску призначує ся *на добродїйні цїли*; дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. и. *18.385 корон.* 34

Стан 31 мая 1904:

Вкладки	1,593,746 К.	Позички	1,403.472 К.
Удїли	115.947 К.	Цїнні папери льос.	
Фонди резервові	23.522 К.	в банках і на рах. біж.	506.994 К.

Позір! Правдивий мід продовжує житє, внїжнює і відмолоджує лице. Перечитайте о тім брошурку д-ра Цесельского, котру висилаю даром! Знаменитий мід десеровий, курацийний, 5 кґ. тільки **6 К 60 сот.** Мід в плястрах білих 3 К в жовтих 2 К за 1 кґ. **КОРЕНЕВИЧ,** ем. уч. Іванчани. 89 24—?

Володимир Лаврівский

У ЛЬВОВІ

ул. Пекарска ч. 23 І поверх

спродає: „Як можна законно увільнити ся від служби військової" — цїна 2 корони, „Приказн до вправ рядових" — цїна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл" — цїна 20 сотиків, „Копана гра" — цїна сотиків, „Lawn tennis" (гра) цїна 20 сотиків, „Жаданє до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної" — цїна сотиків, Календар „Соколъ" на рік 1895 — цїна 5 корон, — Календар „Соколъ" на рік 1897 — цїна 5 корон. 89 2—2

Просимо зажадати

нашого банкового календаря, котрий розсилаємо даром і безплатно. **Льоси на сплати** продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7 (ріг ул. Коперника).* 780

Шестий рік істнованя

Одинока русско-українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кожного місяця.

Властитель: Іван Кунцевич
Редактор: Бруно Ґіжовский

„Комар" поміщає статі з кожного полїтичного, суспільного і літературного житя. **„Комар"** є офіцияльним орґаном ніякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар"** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар"** стоїть річно К. піврічно 4 К. **„Комар"** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщиньских 8.

Передплачуйте „Комара".

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

20 З поважанєм

М. БИЧИШИН

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

ЗМІНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Вп. відборців, що

МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ОБУВИ

під фірмою

Д. Федорович

перенесений тепер з пл. Бернадиньскої ч. 2 на **ул. Баторин ч. 14** (біля кошикарскої школи п. Коневича.)

921 9—10

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 78 зр. (для грубої роботи)

Вси. Священикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для всяких за потвердженєм уряду громадского.

Услів сплата приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жаданє даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть І.

Апробований для всіх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дївчат в Перемишли.

Рух зелїзничих поїздів

зважний від 20 цвітня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·20*.
„ Кракова	2·31*, 6·00, 8·55, 1·30, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя	8·25*.
„ на Підзамче	8·04*.
„ Рави рускої	6·42.
„ Підволочиск	7·40, 2·30, 5·50, 10·20*.
„ на Підзамче	7·20, 2·15, 5·06, 10·02*.
„ Лавочного	7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора	8·00, 10·00*.
„ Станиславова	8·10.
„ Яворова	8·20, 4·45.
„ Белзця	8·08.
„ Стрия	10·08, 4·05.
„ Рашева	10·20.
„ Коломиї	11·25.

Поїзди льокальні:

з Брюхович 6·40, 7·30 рано, 11·45, передполуднєм 1·47, 3·15, 4·20, і 5·08 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 8/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·30 рано, 1·16, 4·45 пополудни, 9·25 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

з Любіня вел. 11·25 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова	12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан	2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск	6·00, 1·55, 9·00*, 11·09*.
„ з Підзамча	6·48, 2·09, 9·21*, 11·24*.
„ Лавочного	6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова	6·50, 5·48.
„ Самбора	9·25, 8·40.
„ Тернополя	10·35.
„ з Підзамча	10·52.
„ Чернівців	10·45.
„ Белзця	10·30.
„ Стрия	9·05 10·05*.
„ Рашева	9·20.
„ Коломиї	5·45.
„ Рави рускої	7·30*, 11·10* [лиш що недїлї].
„ Перемишля до 10/9	10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брюхович 5·48 рано, 9·30 і 10·50 передполуднєм 12·32, 2·05, 3·35 і 5·08 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднєм [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міськім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 95

При закупнї товарів прошу покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евг. Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшаского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухита ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ-M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Орґанізуймо ся!

III.

Як ми се зазначили у вступі вчерашної статї, розширене круга нашої орґанізациї під зглядом квантітативно-особовим об'условлене постулятами що до розширеня еї в напрямі квалітативно-річевім. Що именно належить розуміти під сим послїдним, та як повинна поширшати наша орґанізация що до круга справ, нею обниманих, то про се була бесїда у вчерашній статї. Які-ж постуляти та вказівки випливають з сего для орґанізациї з огляду на круг захоплених нею осіб, про се поговоримо нинї

Круги, які захоплює тепер наша орґанізация в усїх т. зв. „з'орґанізованих“ повітах руської части краю, відповідають нинї і річевій обмежености еї. Як діяльність нашої орґанізациї по повітам обмежена лише на т. зв. полїтику sensu stricto і то навіть лише на певну еї часть, так і обіймає вона що до особового свого складу по правилу лише ті круги, котрі займають ся самою тільки „полїтикою“, не обіймає натомість і тих кругів зпоміж наших діяльних людий, котрі віддають ся знов виключно т. зв. праци орґанїчній. А з другого боку, як наші повітові орґанізациї лишили на боцї справи льокальні та справи вузшого значіня так і під зглядом особовим обмежують ся вони звичайно лише на певний, обмежений круг одиниць у повітї, часто стоять навіть на двох-трех одиницях. Розуміє ся, при такім ходї річий, й бесїди не може бути о тім, аби подібна „орґанізация“ могла мати перегляд на всї справи народного житя у повітї, щоби вона у кождім, найдрібнїйшим случаю могла поспішити з інтеренциєю, а тим менше, щоби вона могла почванити ся справдїшним впливом на ширші круги населеня, отже й щоби надавала ся до веденя єдино для нас можливої полїтики масової.

Коли-ж наша орґанізация має справдї оперти ся на масах і коли справдї вся еї діяльність має бути демократичною, то рівнорядно з поглубленєм еї під зглядом річевим мусить наступити також поглубленє під зглядом особовим. Як в попередній статї ми вказали на потребу розширеня впливу і діяльности нашої орґанізациї також на справи „неполїтичного характеру, на справи просьвітні, економічні і т. д., так і повинні наші орґанізациї згуртувати в собі не лише самих „полїтиків“, але усе, що тільки в повітї єсть живого і діяльного, усїх, без ріжниці стану, віку і полу, хто лише надає ся до якої-небудь діяльности на народній ниві. І як під зглядом річевого обсягу наші орґанізациї, коли не мають висїти у воздухах, мусять загорнути під свій вплив і справи льокальні, громадскі, так і що до особового чинника не можуть вони обмежати ся лише на самих „вершках“, не можуть попристати на гуртку найсьвідоміiших та готових уже до діяльности осіб, але мусять загорнути широкий круг що спосібнїйших одиниць так з інтелїґенциї, як головно зі селяньства та міщаньства, мусять оперти ся на справдї демократичній засадї „через народ для народу“.

Коли знов від тих загальних заміток перейдемо до конкретного уформованя сеї справи, то реформа під тим зглядом повинна би піти сими дорогами:

Перш усего наші орґанізациї повинні захопити весь сьвідомий, руский материял, який вже нинї істнує. Звичайно дає ся у нас чути нарікане на „брак людий до роботи“. А вина в тім зглядї спадає в значній мірі і на самих керманичів повітових орґанізаций, які по найбільшій части і не пробують взяти ся згуртувати всеї руської інтелїґенциї в повітї до спільної, з'орґанізованої діяльности Щоби руської інтелїґенциї по наших повітах було вже так мало, і щоби вона вже так була нездарна та апатична аби не надавала ся до нїякої з'орґанізованої діяльности, се тяжко припустити і се незгідне з пороблєним у деяких повітах досьвідом. Прецїнь у кождім селї єсть бодай сьвященик, як ще й не учитель або учителька, по місточках є бодай по кілька руских урядників усяких дикастерий, а по многих місцевостях трафить ся ще й академік, або инший молодий чоловік. Правда, є й між тими усїма катеґориями нашої провінціональної інтелїґенциї одиниці крайно еґоістичні та без'ідейні, нераз прямо безхарактерні хрунї. Та се поява не нам лише властива, а вкінци обмежає ся вона на одиниці А не менше годї припустити, аби весь загал Русинів-інтелїґентів не дав ся нїяким чином ужити до працї. Треба лише справдї усїх до тої працї спонукувати. треба лише давати кождому товчок, треба найчастїйше прямо вказати напрям працї, а то й поставити конкретно означені, хочби й невеликі задачі до переведеня — одним словом: треба відповідного подїлу працї і безнастанної директиви, а певно і менше енерґічні одиниці буде можна зробити пожиточними народній справі, хочби й в найвузшім крузї діланя.

А коли мова о згуртованю усеї руської інтелїґенциї у повітах без виїмки до народної роботи, то треба вказати на ще оден спосіб збудженя суспільної енерґії серед нашої інтелїґенциї. А сим способом публична контроля опінії загалу. Бо коли у нас стілько інтелїґентних сил марнує ся без користи для народного дїла, коли у нас народна орґанізация йде пиняво, коли вона часто істнує на папері, то одна з головних причин лежить в неодвічальности і безконтрольности тих, що обіймають всякі мандати у наших орґанізациях. Звичайно, як се загально звісно, на тім обнятю мандату, себто на принятю почести, й кінчить ся, а дійсної роботи й нї слїду У одних діє ся се тому, що вони загалом не надають ся на се, щоби бути провідниками, у других знов прямо з легковаженя принятих на себе обовязків. Отсему й може запобігти лише публична контроля через оголошуванє імен тих, хто приняв який небудь мандат, та через опублїковуванє тих, хто принявши мандат, не вважав відповідним вивязати ся зі свого обовязку як слїд

Та наша орґанізация не може обмежати ся лише на істнуючі уже готові сили. Вона мусить також такі сили виробляти, особливож споміж селян і міщан, і тим робом втягнути усї спосібні одиниці з сих кругів у свою сферу. Одна з головних хиб нашої орґанізациї, що вона по правилу числить лише на інтелїґенцию. А прецінь і серед селян та міщан є вже тепер такі сьвідомі елементи, на яких цїлком певно можна оперти орґанізацию, певнїйше нераз між на інтелїґентах. Досьвід, зроблений в деяких повітах, показав, що коли визначних селян і міщан втягти у того рода роботу, коли їм дати у роботї провід і точну директиву, вони являють ся найгорячїйшими піонїрами впливу орґанізациї в найширших кругах. Та важнїйше те, що наше селяньство і міщаньство се ще така первісна ріля, з якої можна при певній осьвідомлюючо-виховуючій працї добути незмірну силу спосібних інтелектів так, що вистало би їх для переведеня й найкрасшої орґанізациї по наших селах Треба лише, як сказано, їх добути на верх, треба їх вишукати і викликати, і треба ті сили виробляти, достарчуючи усмотреним одиницям постійно брошур, часописий і т д., удержуючи з ними постійні зносини та виміну думок, скликуючи їх на щомісячні бодай конференциї і поуки та даючи їм директиви у всяких справах. Тим робом можна протягом одного року лише (як се знаємо з досьвіду у деяких повітах) виробити кілька десятків гарних аґітаторів та орґанізаторів громадских споміж селян і міщан та сотворити карну і гнучку орґанізацию. А що се значить серед селяньскої маси, з якою маємо до дїла, і як се посуває справу орґанізациї наперед, не треба толкувати.

Отсе були би дороги до поширеня нашої орґанізациї у найширших кругах нашого народу. А коли справдї се переведе ся, наша орґанізация стане дїйсно демократичною, опре ся на широких масах, й лишить обильні плоди.

Небіщик Михайло Драгоманів і москвофільство[1].

У своїй статї про десятилїтний ювилей „Друга“ (в „Дїлї“ з дня 3 лютого с. р.) написав я між иншим і отсї слова: „Я щиро тїшив ся, що видку вже раз перед собою серед наших „твердих“ людий, котрі не попестають на якімсь половиннім „хитрім“ становищи „нї пес нї вовк“, тільки консеквентно йдуть до остаточної й одиноко достойної мети своїх пересьвідчень. На се вже вказував нераз і небіщик Михайло Драгоманів. Як ви „адїн народ“, казав, то старайте ся бути ним і на практицї, а тодї й поба-

[1] Містимо яко відповідь на статю д. Павлика. Давши в той спосіб місце обом сторонам, дальшу полеміку в сїй справі замикаємо. — Ред.

6)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(1883, 1885—1891, 1893—1895).

Зібрав і зладив *М. Павлик.*

9-тий лист дра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Станіслaвів 18 лютого 1886.

Щиро поважаниј Добродію! Не радо забераю ся до оцего листу, в котрім приходит ми ся вітповідати на Ваші — гірко признати ся — та нікуди правди діти (,) справедливі докори; та роспічну уперед від тих (,) котрі мої зобовязаня супротів Вас дотикают.

З вwritten

З виписками Вашими з Віденьскої біблїотекі річ так ся має: Яросевич, котриј обовязок до цего на себе приняв (,) як појіхав на Свята Рождественні домів (,) так через коробу, чи через якесь друге лихо до тепер до Відня не повернув. Я надіяв ся кождої хвили, що він поверне (,) томуж і не обертав ся до другого, але коли єго єще до тепер у Відни нема (,) тож написав я до другого товариша Кобриньского (,) котриј Вам це зробит. Будьтеж ласкаві до него звернути ся і при тіј нагоді можете і книжки січові на єго імя прислати. Він і так єсть заступником голови у Січи і тому најкомпетентнїјшиј до відбору книжок січових. Єго адрес: Eugen Kobrynskij (,) Mediciner in Wien (,) allgemeines Krankenhaus. Я до него в цїј справі уже написав.

За завід з книжками Атанасьєва простїт (,) Я поручив був цю справу бібліотекареви Січовому тај не додивив ся, що він мині запаковав.

За Baracz-ом писав я до Тернополя та відповідь на мїј лист прочитајте самі з залученого листка.

Дуже ми Вам будем вдячні за присилку „Хіба воли ревут“ (,) тут сей роман гаразд знают і за ним після єго появленя ся дуже допатовано ся — ручу за те (.) що скілько би Ви цего діла надіслали — усе певно розіјде ся. Томуж будьте ласкаві пришлїт на моє імя стільки екземплярів, скількі Вам до вподоби. Тимчасом посилаю на рахунок присланих мини книжок 15 зол.

Спімну тепер (переч. „що“) про Товариство руских женщин, про котре хотів я Вам где що лично росповісти та не довело ся.

Завязала го тогід (,) як знаєте (,) Кобриньска — це жінка (,) о скілько я поможе Галичанкакками[40]) Русинками бачив(,) најінтелеґентнїјша (.) З тим моїм поглядом годят ся (,) о скілько я знаю (,) Франко і Терлецкіј. Погляди і змаганя єі пізналисте почасти з єі оповіданя а ближше пізнаєте в Альманасі, в котрім випечатают ся 2 єі росправи про економічне положенє жінки середного стану. Головна ідея провідна у неі ся: щоб допустити жіноцтво у нас до універзитетскої наукі а опісля до занятя тих посад, котрі до тепер виключно держат мущини (,) аби тим способом забезпечити економічну а опісля суспільну независимість жінки (,) котра до тепер підготовлювана лише до стану малженского знајшла ся в дуже прикрім положеню уже через те саме, що після статис(ти)ки більше тепер у наших краях жінок як мущин — отже богато жінок мусит ся лишити незамужних т. є. відданих на ласку і неласку чужих людеј.

Попаґанда цих думок мала вести ся белетристикою — товариство жіноче мало давати гроші на видавництво і старати (ся) розповсюднювати видані заходом товариства твори. Кобринска мала ся знести з Оленов Пчілков (,) Косачевов (,) N. Доброграєвов[41]) etc. і так видавати що зможут.

Не тяжко догадати ся (,) що такі думки не могли так скоро помістити ся в таких ясних головках, як наші звиклі собі Галичанкі. Ониж не чули ще в житю довшої промови (,) хіба на казаню а тут нечаяно говорит ся щось до них тај про Бога ані про св. Церков, хотьби словечком спімнув. Стало їм якось „невиразно“ а як ще хтось там піддав (,) що Кобриньска не вірит в бога — так уже усі стали єі недовіряти. Кобиж хоть Кобриньска жила на місци у Станіславі, та лично своє діло піддержувала — а то она живе при батькові в Болехові — письма єі стали тут відчитувати ся як би які „указа“, амбіція жіноча подражнена — от і зіјшло діло на бабскі сплетні. Варило ся так через цїлиј рік, Станіславіске жіноцтво загадало було закладати дівочу бурсу — тому супротивила ся Кобринска, бо жаль єі було зльокалізовати своји змаганя на саму азбуку — з бурси отже нич ся не звело, тимчасом Кобриньска стала редаґовати „Альманах“(.) Принціпіяльні ріжниці а ще більше лични амбіції так самої Кобриньскої як з другої сторони теперішної предсідательки Ничаівної спровадили на решті (,) що Кобриньска тамтого тижня виступила з товариства — і о скілько довідую ся стане на свою руку видавати Альманах, бо перед тим мало це бути під контролею і вітвічальностею виділу. Гроші товариства, котрі були призначені на видавництво Альманаха (,) мают ся тепер ужити до передруку тої історії літератури руской Омеляна Оґоновского, котра тепер роспочала ся печатати в „Зорѣ“. Це послідне рішенє запало[42]) головно тому, бо жіночі школи не мают до тепер жадного підручника руск. літератури.

Вельми доскулює мині те, що Ви пишете про загальну політику нашої т. з. україньскої партії. Бачимо ми це самі, тај коли иноді захнюпивши ся в роботі за хліб насушниј а иногі такі правду сказати в галицкім мізернім смітю (,) не добачуєм так ясно принціпіяльних вопросів як Ви здалека (переч. „від цего чаду“) не запоморочені нашим галицким чадом — так чуєм (,) що ми справді сорому не позбудем ся, поки таке терпіти будем. Але Пане Добродію хто то „ми“! Це горстка доперва що вставших з лавкі студентів. Клянусь (,) що у нас є волі щирої богато, так щож по волі, коли тут ні сили грошевої, бо одні з нас дорабляют ся ледво яких 40 ґульд. в місяць а другим і того недостає (от як Терлецкому) — ні такої ґеніяльности ані інтеліґенції, котраб силою арґументів відразу сокрушила сильних. Один Франко межи нами а більше хоть з свічкою шукај (,) тај тому попри єго чудесні таланти недодала судьба одного — а то дару лучити і орґанізувати людей коло себе.

[40]) В оріґіналі „Галичанканками“. — М. П.

[41]) Олена Доброграївна, вже померла. — М. П.

[42]) Зразу було: „Ця послідна ухвала постановляла“ — М. П.

Ціни дешевші від конкуренциї. Виконане дуже старанне.

На зимовий сезон маґазин і робітня футер під фірмою: І. Даненгаймер і Ст. Старнавский у Львові, ул. Валова ч. 11 а., (напротив почтової фіртки)

366 23—26

Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуби, і,сани, пелерини, боа, норкі зарукавки, шапочки.

Дерки до подорожий, дивани і т. д.

чите, о скілько се можливе або неможливе".

На се заявив п. Мих. Павлик у „Ділї" з дня 7 лютого с. р. [у статї п. з. „Не кличте всуе!"] таке: „Я займаю ся Драгомановим специяльно і був би дуже вдячний др-ови Копачеви якби він показав менї, де то таке радив Драгоманів австро-руским москвофілам. Я дійсно не тямлю". І відтак у иншій звязи зачисляе й мене до тих людий, що з Драгомановом „обходять ся у нас доволї безцеремонно". А кінчить статю емфатичним зазивом: „Пора зробити: kehrt euch! і не кликати всуе нї людий нї літератури й науки".

Отже до поясненя справи мушу додати отсе: Згадуючи небіщика Драгоманова, не цитував я дословно его сего або того висказу [тому й не взяв я дотичної гадки в знаки наведеня], лиш я хотів пригадати власними словами загально його погляд на дотичну справу. Тому то й написав я дотичні слова просто з памяти, лиш по тим глубоким слідам, які свого часу вирізали в моїй души енерґічні і ясні статї небіщика в „Народї". При такім станї річий, очивидно, не можу і не потребую д. Павликови вказувати місця, де би у пок. Драгоманова стояло дотичне речене слово в слово. Можу лиш вказати місця, де пок. Драгоманів подібні думки висказуе, при чім зазначую, що з мого висказу нїяк не можна робити висновку, не мов би я або неб. Драгоманов намовляв когось до „москвофільства" або що. Якби так було, то очивидно, я сам перший мусів би стати „русскимъ", а прецінь менї се й не снить ся. Менї ходило лиш о зазначене радости по причинї консеквенциї у „найновших москвофілів". От і все. А гадаю що й пок. Драгоманів був би нею тїшив ся, бож він вимагав від кождого чоловіка передовсім згоди між его думками, а словами і ділами.

Та вертаючи до погляду пок. Драгоманова на „москвофільство" мило менї е звернути увагу д. М. Павлика, бувшого видавця і редактора „Народа" на отсї три місця в „Народі":

1. „Народ" з р. 1891 стр. 30 уступ п. з. „Ще наука з ірляндского национального руху". Там читаемо: „При сїй нагоді відмітимо ще одну прикмету в ірляндскій національній партиї, прикмету, на котру варто звернути увагу нашій публицї власне тепер, коли перед нею стілько говорить ся про націоналїзм і національну партаю. Теперішний ірляндский рух звуть часто національним. Алеж націоналїзм ірляндский не мае нїчого подібного до того, що у нас уважають за націоналїзм. Ірляндия — се край, де зійшлись і перемішались кілька національностїв [sic!]. — Тепер в Ірляндиї е люди, котрі говорять по кельтскому і між ними е чимало подвійних по мові [Англичане і Кельти] а решта поанґличені Кельти або й чистісінькі Англичане. В кожній з таких національних частин ірляндскої людности е особи і круги, котрі мають свої думки і цїли лїнґвістично-літературні, національно-культурні і т. д. Є горячі кельтофіли; е навіть такі, котрі виводять свою породу від ранїшної ще, до — кельтскої; е сторонники кельтскої літератури; е утраквісти такі, що печатають учені книжки для народу по кельтскому і по анґлїйскому; е такі, що настають на кельто-ірляндскому духу, хоч вже мирять ся зо стратою кельтскої мови; е й щирі gente Erini natione Angli, котрі вказують на таких писателїв як Свіфт, як на примір, що можна бути Ірляндцем по духу й обще британьским клясиком; е навіть просто Англичане, котрі тілько ґеоґрафічно Ірляндцї.

Щож би воно було в Ірляндиї, якби там партия національна почала прикладати до политики формули д. Романчука про gente Rutheni, natione Poloni, Russi, Rutheni і т. д. та сипати на право й на ліво словом: *ренегати*! [підчеркнене Др-ва] навіть і без церковної виключности тих формул? Ірляндскі політики, яко справжні політики, а не бурсаки, котрі грають ся в політику оглядаючись на інспектора — не пішли на мішанину політики з літературно-етноґрафічною психольоґією, а стали на чисто политичний ґрунт [підчеркнене Др-а], тоб поставили певні державні і социяльні пункти для своєї програми краевої чи національної автономії тай покликали до тих пунктів людий усяких пород, усяких літературно-етноґрафічно-психольоґічних думок, як і релїґійних, і тілько через те вони добились до того, що коли 1872 р. ірляндских гомрулерів було лиш 2 на 105 краевих послів, то через 15 років їх стало 86".

2. „Народ" з 1891 р. [ч. 17 і 18] стор. 241—243 статя п. з. „Про комерс з Бояном у Віднї". У тій статї Драгоманів подає свої враженя і гадки по поводу онтого приснопамятного комерсу, який устроїли були галицкі Русини у Віднї, вертаючи з поїздки на етноґрафічну виставу до Праги. І я був на тім комерсї і тамже перший — на жаль заравом же і послїдний раз — бачив і небіщика Драгоманова. І говорю отверто: Ще до нинї паленїю зі встиду, коли пригадаю, як то галицка братия місто вислухати тодї спокійно брехний завзятих „молодцевъ" [пп. Дудикевича і Алексевича] і відтак належними арґументами показати присутним гостям Славянам цїлу безосновність їх інсинуаций, почала на свій встид і ганьбу некорисним вереском протестувати лише проти великорускої бесїди, котрою „молодцы" говорили, викрикуючи: „не розуміемо! зрадники! говоріть по нашому і т. п." Очивидна неправда, бо можу заручати, що пп. Дудикевича й Алексевича наші Галичани ще таки найбільше могли розуміти, а за те мало або й нїчо певно бесїд Словінця, Серба й Хорвата, котрі по свому промовляли [пор. впрочім мою [підписано: Народовець] статю в „Народї" з р. 1893 [ч. 22] п. з. „Ще один бік наших відносин до российскої літератури"].

Отже і пок. Драгоманів мав враженє, що „скандал той безспорно не може вбільшити пошани до Русинів серед Славян" а „по правдї треба сказати, що відвічальність за те більше падае на „украінофільский" бік ніж на „москвофільский". Щож до великорущини „москвофільского" бесїдника д. Алексевича то пок. Драгоманів пише так: „Не чувши більш 15 років т. зв. в Галичинї „общерусского языка", я мушу признати в мові д. Алексевича великий проґрес [поступ]. Тацит говорить про пиво звісних ему Германцїв щось подібне до таких слів: potum faciunt ex hordeo in quendam vini similitudinem corruptum [підчеркнене Др-а]. Ся фраза пригадала ся менї, коли я слухав бесїду д. Алексевича. Еге, се вже мова попсована до деякого подобеньства з великорускою, тодї як мова старших „москвофілів", котру я чув, була Господь зна' яка. Тілько-ж усе таки і граматика і лексикон д. Алексевича часто терпіли, а иноді виходили прекомічні qui pro quo для знаючих великоруску мову нпр. з фразою мы подносимъ!"

А кінчить свою статю покійник так: „Розмовившись про „общерускість" бесїдника „Буковины" не можу лишити пера, не спитавши: чим у загалї манїфестуе ся рускість, общерускість і дїяльність сего товариства, окрім подібних комерсових інцідентів? „Русское общество Буковина" признае ся до „единства великаго русскаго народа отъ Карпатъ до Великаго Океана" і хоче займати в Австриї таке национальне становиско до Росиї, як австрийскі Нїмцї до Германиї. Самі ми думаемо, що такі погляди не відповідають дійсному стану річей: етноґрафічному, історичному й культурному і держить ся між иньшим малим знанем Росиї. Але-ж усе таки ми признаемо право [підчеркнене Др-а] „Буковинчиків" на такі погляди. Тілько деж праця відповідна сим поглядам? Возьмімо в примір австрийских Нїмцїв: вони працюють для свого краю, для его нїмецкої культури і слїди тої працї видно і в Австриї і в Германиї. Коли-б нпр. на два роки спинилась культурна праця австрийских Нїмцїв, то видно-б було, скілько страта і вся нїмецка культура, навіть у Германиї. Чи можна те-ж сказати у буковиньских „общерусів"? Що власне роблять вони для свого краю „Буковини", що доклали до „общерускої" культури? Чи в Росиї кому небудь теплїйше чи холоднїйше від того, що на сьвітї буковиньскі общеруси? Чи там хоч на чому небудь буде видно брак чого небудь, коли їх зовсїм на сьвітї не буде??

А тимчасом і в Росиї відомо, що був на сьвітї буковинчик Федькович, там не тілько напечатано на Украйнї его повісти, а й у Петербурзї і в Москвї перекладено кілька з тих повістей на мову великоруску, як образчик з житя одного з кутків „великого руского миру"... Не вже се нїчому не навча „общерусів общества Буковини"?

3. Народ з р. 1894 [ч. 3] стр. 40 статя п. з. „Підновлена рутенщина" [= критика на „Бесѣду". Литературное приложеніе съ иллюстраціями къ журналу „Страхопудъ" на 1893 г. Редакторъ-издатель О. Л. Мончаловскій].

Там пише неб. Драгоманів між иньшими так: „Прочитали ми річник „Бесѣды" — і пригадали собі історичні депеші нїмецкого цїсаря Вільгельма I. з-під Парижа в Берлїн: Vor Paris nichts neues!" — В молодій Рутенії все по старому! Нїчого нового нема навіть у тому, що редакция „Бесѣды" обявила, що з 1893 р. вона пише „русскимъ литературнымъ языкомъ". Такі заяви ми читали не раз, починаючи з самого „Слова" 1867 р. — та від заяви до дїла ще далеко.

Галицка публика, може, знае, що ми особисто і деякі наші товариші по „Народу" зовсїм не противні пробам писати в Галичинї российским „литературнымъ языкомъ", котрий так зблизив ся з великоруским, що его можна тепер назвати великоруским. Се ми заявили ще в 1876 р. в „Другу", де була напечатана в ориґіналї і повість Успенского, після котрої редакция „Друга" хотїла печатати і другі подібні речі, та сему перешкодила звісна катастрофа. Ми противні були лишень „рутенщинї", звісній мішанинї мов, мертвому „язычію", котрому відповідае і цїла система мертвих, кастових і сервілїстичних думок — і завше казали, що Галичанам зістаеть ся одно з двох, щоб їх література була живою: або писати своєю живою народною мовою, звісно, розвиваючи еї в сїм характеру — або цїлком узяти теж живу великоруску літературну мову і пристати до живих прінціпів і інтересів росийскої літератури, котрі тепер власне загально-европейскі".

Та гадаю, що виписок вже досить. І тепер вже лишаю поважаним читачам осуд, чи я — до того ще й не „специялїст" по питаням „драгоманівщини" — поводив ся з небіщиком Драгомановом „доволї безцеремонно" і чи я заслужив собі на команду: „Kehrt euch! Не кличте всуе!"

Д-р Іван Копач.

З Ради державної.

Вчера дальше вела ся дискусия над континґентом рекрута. П. Вянкіні говорив против проекту закона, бо з уваги на положене в Угорщинї не можна на его гадку нїчого постановляти що-до спільної армії. Бесїдник е за персональною униєю і за відділенем Австриї від Угорщини в політичних і економічних справах, а заразом за полагодою справи хорватскої.

Потім забрав голос міністер краевої оборони Вельзерсгаймб. Військові власти — говорив бесїдник — старають ся по можности заспокоювати бажаня населеня, особливо хлїборобского. Справу скороченя презенцийної служби і вправ треба лишити новому проектови; після него більша часть рекрутів буде мати лише дволїтну службу. За тим мусить пітти побільшене континґенту рекрутів і відповідна військова орґанізация; а те все буде получене з більшими коштами. На родинні і зарібкові відносини буде ся більше нїж доси зважати через приділюване до резерви і через раньші відпустки. Власть войскова вже виладила проект, а его полагоджене залежить уже тілько від політичної ситуациї. Переходячи до порушеної в дискусиї справи спільности австрийско-угорскої армії, зазначуе міністер, що без огляду на спільність чи віддільність армії рекрутів треба доконче, коли взагалї хочемо мати армію; длятого з ухвалою континґенту не можна зволїкати. Дальше порушив бесїдник справу національних ріжниць і домагань та запевнив, що по можности заспокоює ся ті жаданя і богато вже річий повернуло ся на лїпше. Бажати би треба, щоби національні відносини поправили ся передовсім в політичним, в цивільним житю, а тогдї і у войску втихнуть національні жалї. Зійшовши на жандармерию, сказав міністер, що в судах жандарми не потребують послугувати ся службовим язиком; після приписів мають вони уживати того язика, якого уживае суд, — о скілько его, розуміе ся, знають; так само й начальникам громад вільно потверджувати побут жандарма у своїм власнім язицї. Що-до жалоб на поведене з жовнїрями покликуе ся міністер на недавні свої поясненя, дані у відповідь на інтерпеляциї. В більшій части випадків показало ся по строгім слїдстві, що жалоби були (розуміе ся!) безпідставні або опирали ся на перекручених фактах. Не годить ся виступати з жалобами против членів армії, коли нема доказів. Що-до поєдинків сказав міністер, що самооборона поти не буде усунена, поки честь не буде мати достаточної оборони.

Бесїда міністра краевої оборони була впрочім шабльоновим повторенем тих пустих фраз, які при кождій дискусиї над континґентом рекрутів палата послів чуе з того місця.

Іменем польского кола промовляв п. Біндер за континґентом, заявляючи, що коло польске завсїгди стоїть за сильною армією. За те виступив з цїлим рядом „краєвих" жадань, як уведене польского язика в жандармерії, реорґанізация військової полиції і ин.

По промові ґенерального бесїдника против проекту відослано проект до військової комісиї.

Наступаюче засїдане відбувае ся нинї.

Реформи в Росиї.

Комітет міністрів по переведеню нарад над законами о цензурі, ухвалив між иншим упросити міністра просьвіти і внутрішних справ, щоби по нарадї з київским ґенерал-ґубернатором і представителями академії наук і унїверситетів київского і харківского **зревідовано царский указ, в справі обмежень малоруского язика в книжках.**

В цїли ревізиї цензуральних і пресових законів і уложеня нового проекту дотичних законів ухвалено установлене окремої комісиї, зложеної з досьвідчених в сих справах урядників і репрезентантів і інтересованих департаментів, під проводом особи вибраної царем. Президент сеї комісиї мае мати право запрошувати на засїданя особи, від котрих надїе ся одержати пожиточні інформациї, як також представителїв провінциальної преси. Він мае також мати право безпосередного предкладаня державній радї предложень.

Комітет міністрів ухвалив відтак, щоби еще перед ревізиєю згаданих законів право міністра внутрішних справ заборонюваня ґазетам інсератів і права, яке ему тепер прислугуе, іменно передаваня видавництва часописи від одної редакциї до другої. Так само еще перед ревізиєю цензуральних законів право міністра внутрішних справ заборонюваня продажи поодиноких чисел може відносити ся лише до продажи на улицях, площах, кіосках і инших публичних місцях, але не в книгарнях і читальнях.

Міністер може жадати названя імени автора деяких статий, як автор мае бути обжалуваний і як міністер зробить се з огляду на безпеченьство держави.

Книжки, котрі міністер внутрішних справ буде віддавати комітетови міністрів в цїли конфіскати з причин політичних, мають бути предложені до заопінїованя академії наук і иншим науковим інституциям. Міністри внутрішних справ і судівництва мають зревідувати постанови о цензурі. — Всї ті ухвали цар затвердив дня 3 с. м.

Царевий рескрипт іменував тайного совітника Кобека президентом специяльної комісиї для ревізиї преси. Рескрипт висказуе ему признане за его літературні працї і тїсну звязь з літературою. Цар позволяе Кобекови зносити ся з ним самим безпосередно і покликувати до вислуханя гадки ті особи, котрі узнасть за відповідні. На закінчене рескрипт висказуе надію, що праця комітету скоро дійде до успішного результату.

В наслїдок послїдних подій в Росиї міністер фінансів предложив цареви меморіял о наглій потребі закона в робітничих справах, доси еще не управильнених. Міністер уважае за конечне признати робітникам в законодатній дорозї співдїлане в заряджених в цїли поправи їх биту. Конечне е також позволити на деякі орґанізациї. Намірені суть два типи сих орґанізаций. Оден тип відносить ся до кас хорих з посеред фабрикантів і робітників під управою заступників фабрикантів і вибраних заступників робітників; другий тип відносить ся до бюр, зложених з представителїв трудодавців і робітників до нарад і полагоджуваня справи платнї і инших, відносячих ся до поліпшеня биту робітників.

Міністер фінансів уважае за можливе скорочене часу працї на 10 годин в день а 9 в ночи. Також уважае за можливе означене реченця, в котрім мае бути введений 8-годинний час працї. В фабриках можна позволити на працю в сьвята, але в кождім місяци всї робітники мусять мати 4 днї вільні від працї. О надобовязкових годинах мусять бути окремі постанови, щоби унеможливити надужитя. Дальше е конечна ревізия параґрафів о страйках і зломаню контракту. Після теперішних законів страйк осуджують не з економічного становища, але з огляду на суспільний лад і спокій. Новий закон повинен станути на становище, що кождий страйк, як не е сполучений з надужитями, мае характер виключно економічний і під певними услівями не заколочуе суспільного спокою. Міністер зазначуе також конечність поліпшеня лїкарскої помочи для робітників.

Звиклих щирих молодих сил набрало би ся ще гаразд у нас, лиш надајте нам чоловіка старшого, котриј би показав реальну роботу і заставив іх любовю і соромом при віј витревати. А то шарпне ся раз другий — потім стратит довірє до себе і до ідеі, котріј служити думав тај стане ся потім нужденним Галичанином.

Не сердьте ся на мене за цю бесіду тај не смійте ся (переч. „як"); не за себе я одного тут це мовю а за громаду других, котрим далеко ще не так щасливо як мині судьба пливе а хто зна чи не щарійше від мене думают. Оце мав я від них Вам переказати, як мав ся з Вами побачити в Женеві. О одно буду Вас лиш просити: Кобисьте невичитали з оцего моего письма, будьто би нам непріятно було слухати Ваші докори. Пишіт — Добродію що хочете і як хочете — нагадуйте нам наші недостаткі, где лиш побачите — ми іх щиро приймаем і що вможем — зробим.

Другим разом напишу Вам більше „про фільозофію теперішноі політеки „Дѣла" (,) про котру я доперва сам недавно где що ся довідав (,) а опісля про нашого Станіслав. архіерея, з котрим уже собі „Дѣло" і ради дати не може.

Тимчасом здоровлю щиро
Окуневский.

Просив бем еще о ласкаве надісланє з 15 екзем. письма Вілїньского до Гоголя і так при сіј, як і при романі „Хіба воли ревут" подати ціну, по котріј продавати маю.

7-ий лист М. Драгоманова до д-ра Т. Окуневського

писаний межи 18. II. і 20. IV. 1886 р., пропав.

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.

666 39—52

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

Всї ті плани має комітет міністрів полагодити рівночасно з справою державного обезпеченя.

Війна.

Телеґрами.

Льондон. Куропаткін просив о безпроволочне надісланє дальших 75.000 вояків для скріпленя армії. Тепер як раз транспорти неможливі, бо байкальске озеро завіяне снігом.

Петербург. Куропаткін телеґрафує дня 7 с. м.: На лївім крилї російскі охотники заатакували кілька японьских віддїлів коло Вайташену. Кількох Японців погибло, инші утїкли. Дня 7 с. м. пополудни Японцї перейшли в центрі до офензиви, але російскі сторожі їх помітили, почім Японцї відступили.

Токіо. В понедїлок росийскі віддїли заатакували в кількох місцях Японців; Росиян відперто. Росияни фортифікують ся коло Лїтентова і Гайконтаю.

Петербург. „Моск. Вѣд." пишуть, що кілька російских колюмн дїлає без взаїмного порозуміня. Лише в сей спосіб Японцї могли сконцентрувати на західнім крилї великі маси війска. Стверджено, що коло Гайчену било ся вже 25.000 Японців з під Порт-Артура. Куропаткін наказав усунути з Владивостока всї жінки і дїти цивільного населеня і запевнив їм вільну їзду аж до Байкалу. Професори і ученики ріжних шкіл вже виїхали з міста. Все те каже здогадувати ся, що незабаром зачне ся облога міста.

Токіо. Японцї сканфіскували коло Єссо пароход, що віз вуголь до Владивостока.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Угорска опозиция.

Будапешт. Опозиция домагає ся самостійности цлової бодай від р. 1907, мадярского язика в військовій команді і в службі, мадярских хоругов і емблематів, нової реформи виборчої і проґресивної системи податкової.

З Росиї.

Петербург. Тут говорять, що Гапон перекрав ся через границю і дістав ся до Парижа. Богато тайних аґентів поліцийних виїхало до Петербурга.

Париж. Воєнний суд в Севастополи засудив на смерть 30 матрозів, котрі урядили револьту; инших засуджено до карних батальонів.

Штокгольм. Гогенталь, котрий замордував Йонсона, є сином пастора з Нівалї. Гогенталь мав трутину, але по виконаню атентату не міг еї зажити, бо упав, ранений стрілом тайного аґента поліцайного, котрий стало сидів укритий в мешканю прокуратора.

Варшава. Варш. Дневник доносить, що в менших варстатах робітники вернули до працї; в Радомю вернула до працї більша часть робітників. В Люблинї і Кельцях спокій. На стациї Скаржиско радомскої ґубернії прийшло до бійки між 15 тисячами робітників а військом. Убито 24 робітників а 40 ранено.

Петербург. Урядово доносять, що в часї розрухів в Варшаві, Пйотркові і Радомю не убито „більше" як 100 людий.

Торговельний договор.

Франкфурт. Frankf. Ztg. запевняє, що торговельний договор між Австриєю а Нїмеччиною має тайну клявзулю, на підставі котрої, навіть на случай цлового роздїлу Австриї від Угорщини, важність договора є забезпечена.

НОВИНКИ.

— **О. Плятонид Філяс** повернув дня 7 с. м. з Канади, де був два роки настоятелем духовної місиї в цїли орґанїзациї рускої церкви, і обняв становище провінциала чина св. В. В. Є се отже перший провінциял оо. Василиян, одинокого руского чина, що по упливі періода „реформ", визволив ся з під управи Єзуїтів, і остає тепер під самостійною управою. Не сумнїваємось, що під проводом о. Філяса, чоловіка звісного з невтомної енерґії та великого патріотизму, василияньский чин буде тим успішнїйше розвивати ся і стане, увільнений від ворожих нам впливів, на власних ногах.

— **Елементарні нещастя а духовеньство.** Під тим заголовком було минувшого року уміщено в „Дїлї" ч. 255 з 25 падолиста м. р., що з причини елементарних нещасть належить ся духовеньству на основі §. 10 мін. розп. з 16 падолиста доповненє конґруї відповідно до призначеного опусту в податках. Щоби таке доповненє узискати, треба внести поданє через дотичний ординарият до краєвої власти. До такого подана треба приложити неостемпльований цертифікат від податкового уряду, на суму опусту, подібно як се робить ся в цїлях фасиї. Однак в Дрогобичи анї уряд податковий, анї староство на устне домаганє не хотять видавати такого неостемпльованого цертифікату. Противно вимагають остемпльованого на 1 К подання з долученєм 2 К, на цертифікат, оправдуючись, що видаванє неостемпльованих цертифікатів не допускає ся. Було б добре оповістити, чи так само вимагаєсь також в инших повітах, і чи інтересовані користають по вісшого міністериального розпорядженя Vigilantibus iura! — *І. О.*

— **З царства кнута.** Неможливі цензуральні відносини в Росиї ілюструють частї кари, накладані на російскі часописи на основі нового міністериального розпорядженя. Вистарчить пригадати, що за послідних дванайцятьох місяців [до липня був міністром внутрішних справ Плеве] одержали російскі і фінляндскі часописи ось-які кари: „Волин" — застановлений на 3 місяців, „Руская земля" — застановлена зовсім, „Курер" — лишений подрібної продажи. „Петербурґская ґазета" — лишена подрібної продажи, „Wasa Posten" — застановлена на 3 місяцї, „Вестнік Юга" — застановлений на 3 місяцї, „Юго-западная неделя" — на 8 місяців, „Єнїсей" — на 8 місяців, „Льонкі" на місяць, „Орловскій вѣстнік" на 6 місяців, „Etela Suomi" — перша осторога, „Kutkan uutiset — друга осторога, „Keski Savo" — перша осторога, „Восход" третя осторога, „Русь" — відобрана улична продаж, „Uusi Suometar" — перша осторога, „Ст.-Петербурґскія вѣдомости", — заборонена подрібна продаж і друга осторога, „Helsingfors Posten" — перша осторога, „Кавказ" кавкаский — застановлений на 4 місяцї, „Сѣверний край" — на 8 місяців, „Новости" — заборона подрібної продажи, „Pejvalehti" — цїлковите застановленє, „Hufvudstadsblaet" — перша осторога, „Admulenti" — застановлені на місяць, „Mikkel" і „Kajku" — перша осторога, „Наша жизнь" — заборонена подрібна продаж, „Право" — перша осторога, „Сан атечества" — перша осторога а по 12 днях єствована застановлені, „Право" друга осторога, „Бессарабец" — застановлений на 3 місяцї, „Русская правда" — друга осторога, „Нашї дни" — перша осторога і заборонена подрібна продаж.

— **Союз для охорони материй.** По обчисленям Münch. Allg. Ztg. в Нїмеччинї родит ся що року 180.000 неправесних дїтий, отже майже десятина всїх дїтий в Нїмеччинї належить до т. зв. незаконнороджених. Дуже значний процент з них умирає в перших роках або й місяцях по народженю, бо матери не в силі по причинам по части економічним, по части фальшивого морального стиду дати таким дїтям потрібне удержанє. Той сумний факт визвав заснованє „Союза для охорони материй", що має на цїли давати поміч материяльну і моральну, бідним матерям, устроювати родильні доми, приюти для новонароджених, давати матерям правну поміч і т. п. Крім того союз рішив виготовити проект державного обезпеченя родильниць, проект закона охорони материньства і ин. Головою товариства вибрания д-р Маркузе в Берлинї.

— **Артистичне вихованє молодїжи** і питанє о розвитку естетичних почувань авляє ся тепер одним з пекучих питань педаґоґіки в Нїмеччинї і займає увагу многих нїмецких педаґоґів. В Гамбурзї засновано спецїяльне товариство учителїв, котрого цїль — заохота до артистичного образованя. Товариство почало видавати журнал, посьвячений виключно педаґоґічно-артистичному образованю п. з. „Säemann" (Сївач). Буде се вже другий нїмецкий журнал того рода. Підпринятий недавно другий журнал „Kind und Kunst" тїшить ся великою симпатиєю і розходить ся у великім числї примірників.

— **Збори виборців-Русинів до ради міста Львова з Городецкого і Янівского** відбудуть ся в сю недїлю, дня 12 с. м. в школі ім. Конарского при ул. Льва Сапіги о год. 5 вечером. Просить ся о як найчисленнїйшу участь. — *Руский комітет виборчий.*

— **З „Зорі".** „Забавовий кружок" тов. рус. реміс. „Зоря" устроює дня 11 лютого н. ст. о 9 год. вечером вечерницї з танцями, получені з многими до тепер небувалими несподїванками в комнатах товариства ул. Краківска ч. 17. — За „Забавовий кружок" *П. Грек*, голова, *В. Вітиньский*, секретар.

— **Запрошенє.** На дохід будови „Народного Дому" в Борщеві відбуде ся в середу дня 15 лютого 1905 р. заходом кружка аматорів в сали товариства читальнї „Просьвіти" в Борщеві по раз другий представленє штуки „Кара совісти", драми в 5 дїях Григория Цеглиньского, нагородженої на конкурсї виділу краєвого, на котре підписаний виділ всю нашу патріотичну інтеліґенцию, міщан і селян цїлої околицї уклінно запрашає. З огляду на цїль, на яку призначений дохід з того вечерка, як також з огляду, що будова „Народного Дому" в Борщеві уже з весною р. біж. розпочати ся має, маємо повну надїю, що нїхто не хибне, а то тим більше, що по представленю віобудуть ся товарискі забави з ріжними несподїванками! Цїни місць: Крісло перворядне 2 кор., другорядне 1 кор., вступ на салю для міщан і селян 50 сот. Наддатки і жертви приймають ся з подякою. Від виділу товариства читальнї „Просьвіта" в Борщеві. *Д-р Дерундяк, о. Купчиньский, д-р Калитовский.*

— **На загальних зборах тов. „Руска Бесїда" в Станиславові** вибрано на рік 1905 до виділу: Вп. радн. Карановича головою, проф. Рибчука містоголовою, радн. Стеблецкого господарем, надрев. Мітькевича касиером, проф. Соболя секретарем, проф. Данища, проф. Якубовича видїловими, надрев. Автоневича, о. Порайка і Кадайского заступниками видїлових.

— **З „Народної Торговлї".** Хотячи приготовити весняний транспорт вина так, щоби нашї Вп. відбирателї ще перед сьвятами Великодними вино замовлене могли дістати, просимо о пересиланє замовлень на вино до кінця лютого. Оферуємо слїдуючі роди вин: IIa по 80 кор., Ia по 100 кор. і самородне по 120 кор. за 100 лїтр. — все франко стация Львів — бочка не числить ся. Вино Ia і IIa можна замовляти також в менших скількостях, однак при замовленях на 50 лїтрів вина доплачуємо, за для коштів бочки, котрої партії не числимо — по 4 сотики на лїтрі більше, а при замовленях на 25 лїтрів о 8 сот. на лїтрі більше. Вино самородне можна замовляти також в 50 лїтр. бочках [не менших] за доплатою 4 сот. за лїтер. Вина побираємо лише впрост від продуцентів, а перед купном піддаємо всї нами оферовані вина аналїзі хемічній, через що за якість і доброту наших вин можемо ручити. Нашї вина попри доброту є також і дешеві, бо коли зважить ся, що бочки не числимо, котра нас коштує около 14 сот. при лїтрі, та що вино віддаємо франко стация Львів, а транспорт з Угорщини коштує над 8 сот. при лїтрі, то вийде, що вино наше дешевше як з инших жерел. Просимо поскорити з замовленями, бо хочемо вчасно скомплетувати ваґон. — *Дирекция.*

— **За упокій душі Йосифа Данилюка,** управителя друкарнї Ставропиґійского інституту, відбуде ся в пятницю 10. с. м. в Успеньскій церкви у Львові о год. 8½ рано поминальне богослуженє заходом родини.

✝ Померли:

— **Юстина Ничаєва,** вдова по рускім пароху в Завадцї, упокоїла ся у Львові 8 с. м. в 85 році житя. В. є. п.!

З штуки і лїтератури:

— **З руского театру.** Вчера виставив руский театр вперве у Львові драму в 4 актах С. Найденова: „Дїти Ванюшина". Драма ся звісна нашій публицї, бо вийшла перекладом, тож не будемо над еї змістом розводити ся. Є то оден з найзнаменитших творів, яким може повеличати ся сучасна великоруска драматична лїтература і не диво, що рядом з аналоґічними по змістови драмами Горкого зискала собі сьвітову славу. „Дїти Ванюшина" виставив наш театр дуже старанно та й з артистичним успіхом і за се управі нашого театру і єго режисериї треба висказати безсумнївне признанє. Ми бачили знамениту драму Найденова на львівскій польскій сценї в найкрасшій обсадї і можемо сьміло сказати, що наш театр що-до самої гри артистів зовсім не потребує встидати ся вчерашної вистави навіть супроти столичної польскої сцени. Деякі ролї вийшли у нас в інтерпретациї наших артистів навіть дещо корасвійше ніж се ми мали нагоду бачити на сценї польскій — мабуть тому, що нашї артисти близші по своїй товарискій і побутовій атмосфері до персонажів великоруского твору, чим львівскі артисти-Поляки. Се з окрема треба сказати про п. Гембіцкого в ролї старого Ванюшина, як і п. Осиповичевої в ролї єго жени і пп. Стадника, Шереметової, Рубчакової, Стадникової і Фіялковскої в ролї їх дїтий. З тих всїх п. Гембіцкому належить ся перше місце, бо грав справдї знаменито; одну лише замітку зробили-б ми сему артистови, щоб вистерігав ся гучного, пересадного патосу, який в деяких місцях разив слухача. На особливу похвалу заслугує тим разом також п. Стадник, котрий грав студента-ґімназиста з артистичним смаком а свою ролю вистудиював старанно і уміло до найменших подробиць. Особливо сцена з батьком в 4 акті удала ся п. Стадникови знаменито і зробила на видців очевидне враженє. П-ї Осиповичева була удачною мамою старої дати, що то коїть рани дїтий своєю простенькою добротою, тільки в послїднім акті п-ї Осиповичева випали з гри і придала своїм рукам надто вже богато неповажного, пересадного комізму. З инших виступаючих вчера осіб треба зазначити удачну гру п-ї Косакової в ролї Олени, сестріницї Ванюшина, і п-ї Турківної в ролї Аулїни. П. Нїжанковский в ролї Красовіна був удачно схарактеризований, разив лише сьвім одностайним і надто крикливим голосом. Сей, добрий впрочім, а в деяких, особливо мужицких ролях, дуже добрий артист мусить старати ся акомодувати більше свій голос до ролї і сцени, бо постійно та сама проунциация слів і сила голосу шкодить повсюди грі. Слабо випала частина послїдного акту в епізодї, в якім виступають на сцену нові лиця спанїлої родини Кукурникові; п-ї Стечиньска в ролї самої Кукурникової вдержала ся ще сяк-так на вказаній тут висотї, але гра еї доньки (п. Малевичівна) в інтересній розговорі з Костем випала рішучо за слабо. Аби сю сцену красше віддати, треба лїпшого вистудиювання і обробленя, бо так дїйсна вага сеї сцени, еї найінтереснїйші психольоґічні моменти зовсім пропадали. По усуненю сих хиб „Дїти Ванюшина" вийдуть зовсім удачно і можна на певно сказати, що станнуть они одною з найкрасших вистав теперішного нашого театру.

Передвчера виставив наш театр дві комедийки: „Розбитий Збанок" Кляйста в перерібцї д-ра Франка і „Як ковбаса і чарка, то минеть ся сварка" Старицкого, — з тих „Розбитий збанок" вперве на нашій сценї. Над „Розбитим збанком" годї ширше розводити ся, бо се річ плохенька, що і не заслугує на ширшу критику. Ми навіть дивуємо ся, що сей перестарілий, переднотоновий твір втягнено до нашого репертуару; має він нїбито зображати деморалїзацию війтів, але вибирає з реєстру пороків сеї „людскої породи" таку маловартну дрібничку, що не заслугує прямо на увагу. Впрочім навіть до тої дрібнички не причеплено хочби епізодично більше характерних моментів, так що кінчить ся все — на пустій колїзиї з формальностями при веденю судової розправи і на — розбитім збанку. При тім всїм сама акция веде ся неінтересно і дуже поволи тай брак їй моментів гумористичних, які заступають всїлякі приперчені натяки й грубі, деколи навіть неестетичні та простацкі слова. „Розбитий збанок" мав переробити д-р Франко ще перед роками і тому тим менше оправданє, що сю комедийку виставлено на сценї. Гра артистів випала також мляво, так що „Розбитий збанок" полишив по собі у публики також — розбиті гумори.

Послїдні вісти.

Петербург. Страйк розширяє ся; до него приступили вже також робітники фабрики Путилова. До сеї фабрики як і фабрики Кольпіна вислано військо.

Богато з урядників на начальних становисках одержало вирок смерти підписаний „Боєвою орґанизациєю".

Петербург. Цензура заборонила дневникам подаванє портрету Горкого.

Відень. В парляментї розпочала ся нинї дискусия над буджетом. Перший промовляв пос. Зоммер.

Відень. Був тут на авдиєнциї у цїсаря гр. Андраші і зробив візиту також бр. Гавчові і міністрови війни Пітрайхови.

З товариств.

Звіт з дїяльности виділу філії Тов. педаґоґічного в Станиславові за роки 1903 і 1904.

До виділу філії Тов. педаг. увійшли на загальних зборах 3. січня 1903: Пр. Рибчук яко голова, о. д-р Гробельский яко містоголова, Якимовский яко касиер, о. Бородайкевич яко секретар, о. Порайко яко видїловий, яко заступники видїлових Малицка і Грицишин. Видїл сей в часї свого урядованя відбув 15 засідань. Всї сили виділу абсорбовала справа бурси, котра через брак власної хати не могла виповняти як слїд своєї задачі. Бурса числила 55 питомців. Над бурсою видїл вів посередну администрацию а безпосередний нагляд поручано кождочасному настоятелеви — брак однак відповідного поміщеня бурси перешкаджав в тім, щоби можна було постаратись о відповідного сталого настоятеля. Видїл старав ся усильно о придбанє фондів на закупно хати для бурси і довів до суми 4.000 К. Иншими справами видїл вже не мав сил занятись з виїмком справи рускої ґімназиї в Станиславові.

На загальних зборах дня 1. лютого 1904 р. вибрано до виділу Пр. Рибчука яко голову, о. Порайка, д-ра Ковшевича, Соболя і Якимовского яко видїлових, п-ну Мотюк і Грицишина заступниками видїлових. Видїл відбув по конець січня 1905. р. 12 засідань, скликав одні надзвичайні загальні збори в справі купна хати і 4 конференциї получені з відчитами. Всїх сил докладав видїл, щоб совісно сповнити свою задачу — але подібно як мин. року всї сили абсорбувала справа бурси в головно закупно хати за 31.005 корон, реставрация закуплених реальностий, позичка і конверзия довгів, які тяжать на сих реальностях. (Видїл мав готівки около 4.000 К). Вже від 1-ого мая містить ся бурса в власній хатї.

З кінцем року шкільного 1903/4 числила бурса 33 питомців, з котрих 5-ох одержали сьвідоцтво з відзначенєм, 23 степень перший, 1 степень другий а 4-ох одержало поправку з одного предмету. В роцї 1904 5 принятах єсть до бурси 63 питомців; з тих ґімназистів 41, реалїстів 2, семинаристів 10, учеників шкіл народних і видїлових 10. По 24 К місячно платить 2, по 20 К 4, по 16 К 28, по 14 К 5, по 13 К 1, по 12 К 7, по 10 К 8, по 8 К 5. Даром принятих єсть трох учеників. Побіч справи бурси занимав ся видїл і иншими справами, як скликуванєм конференций, получених з відчитами д-ра Ковшевича і Якимовского, орґанїзациєю учительства доохрестного, веденєм школи анальфабетів, іменно служниць, справою приватного семинара в Станиславові і т. п. Школу анальфабетів-служниць веде ся вже другий рік, а веденєм займаєсь учителька Е. Кадайска. Скликанє загальних зборів повздержує поки-що урегульованє остаточне позички і конверзия довгів.

„Руский Народний Дім" в Чернівцях за рік 1904.

Видїл, що стояв на чолї товариства і провадив дїловодство в тім роцї, був вибраний на загальних зборах 14 н. ст. лютого 1904 р. і складав ся з отсих членів: Головою товариства був надрадник суду п. Володимир Ясеницкий, першим заступником голови проф. університ. п. д-р Стефан Смаль-Стоцкий, другим заступником директор краєвого шпиталю пан д-р Володимир Филипович, секретарем професор о. Евгеній Семака, касиєром авскульт. Михась Івашко, контрольорами інсп. п. Омелян Попович і д-р. К. Клим, господарем учитель п. Атанас Руснак, директором друкарнї п. д-р Мирон Кордуба, п. Антін Клим член виділу. На заступників вибрано п. д-ра Литвиновича, п. Юрия Кавулю, п. Іларія Стратійчука, п. Григория Никоровича і п. Олександра Барбіра. — В надзорчій радї був головою проф. о. Єремійчук, єго заступ-

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів і стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи. 62

нком п. секр. Михайло Коралевич, а секретарем п. надуч. Юрий Мартинюк, в заступниками п. Дмитро Грещук і Ілля Ілюк.

Мимо сего, що інституция Н. Д. є одиноковою в своїм роді на цілу Буковину і сповняє гарну і високу задачу несеня материяльної і моральної підпомоги рускому народови, число членів „Народного Дому" є все ще невеличке, а що гірше, що воно більшає дуже поволи і незначно. З кінцем сего адміністрацийного року було всїх членів-основателів 275 (262 в попер. роцї) з того лише 152 (133 в попер. роцї) з повною вкладкою.

Супротив того видїл звертає ся до загалу рускої суспільности на Буковині з зазивом о горячійше, як се досї було, підперте сего товариства, а до членів, щоби поспішили з вирівнанєм членьских залеглостий.

Товариство „Народний Дім" удержувало і в тім році бурсу для руских православних учеників. Питомців було 65—75, пересічно 70, всї з малими вимками ученики гімназияльні. Они доплачували по 3—14 кор., пересічно по 10 кор. місячно. Всї разом заплатили за 10½ місяців (1904) 105×70=7.350 кор. — Удержане всїх 70 (пересічне число) виносило 23.520 корон. До плати бурсаків доложено 16.170 кор. Кромі сего уділювало товариство ручні запомоги кільком ученикам, одноразові або місячні по 3—12 кор., разом в протягу цілого року 319 корон 20 сот. Таким чином уділив „Народний Дім" ученикам сего року запомоги в сумі 16.489 кор. 20 сот.

Товариске житє піддержував „Народний Дім" в той спосіб, що утримував своїм коштом і заходом читальню, на котру визначив три відповідно уладжені кімнати; тут сходили ся черновецкі і позамісцеві Русини, тут відбували ріжні рускі товариства свої засїданя і проби, тут містить ся також і бібліотека „Народного Дому", котра із-за браку фондів ще і досї не могла бути упорядкована і віддана до ужитку членів. Для більших забав або аматорских представлень відступав видїл велику салю „Народного Дому" до ужитку других руских товариств по знижені цїні, чим причинив ся до розбудженя товариского житя в найширших кругах. Ту саму цїль мало упорядковане городу і удержуване кругольнї.

— Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць січень 1905.

I. Стан довжний:

		Кор. с.
1. Уділи членьскі		25101·68
2. Фонд резервовий		2038·40
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяця	К 98334·79	
б) вложено в січни	„ 4927·26	
разом	К 103262·05	
в) винято в січни	„ 3648·06	
позістає з кінцем місяця		99613·99
4. Сальдо відсотків		1763·87
5. З рах. ріжних сторін		106·54
6. Позичка в гал. фонді пропинац.		25000·—
7. Непідвята дивіденда		288·—
8. Кредит банковий		19427·—
9. Зиск за р. 1904		1031·10
Сума		174370·58

II. Стан чинний:

1. Пожички уділені на скрипти і векслї:		
а) стан на початку місяця	К 150294·40	
б) уділено в січни	„ 22100·—	
разом	К 172394·40	
в) сплачено в січни	„ 4103·03	
стан з кінцем місяця		168291·37
2. В щадници почтовій (оборот чековий)		211·08
3. Льокациї в Товариствах і банках		3800·62
4. Движимости		647·40
5. Кошти спору		92·10
6. „ адміністрациї		206·16
7. Готівка з днем 31/1 1905		1121·85
Сума		174370·58

Членів прибуло 18, убуло 3, остає в кінцем січня 1905. всїх членів 529 з 642 деклярованими уділами в сумі 32.100 К. Уділ членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щадничі на 4½%, пожички уділяє на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і уділяє дотичних інформаций безплатно.

Львів дня 31 січня 1905.

Надіслане.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клініки львівского університету б. лїкар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни **ул. Академічна ч. 26.** 814

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 11—40

З причини спізненя транспорту тіла бл. п. Нафтули Тепфера похорон відбуде ся аж в неділю 12 с. м. рано о год. 11 з маґазину поспішних посилок на головнім двірци.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Для певної льокациї капіталів

припоручаємо:

4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½% позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкориснїйше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни.

Копериицкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

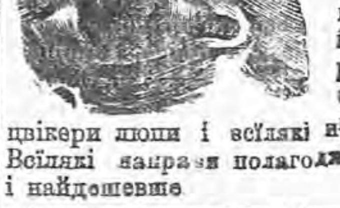

Барометри анероід по 7, 8 і 10 К, лїпші по 12, 16, 20 24 К. — Льорнетки польні по 12, 16, і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі иншї прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше

Курс Львівский

з дня 9 н. ст. лютого 1905.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	—
Зелїз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	—
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	—
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	10[illegible]
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	9[illegible]
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	10[illegible]20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	9[illegible]
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	—
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 8[illegible]	
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 3[illegible]	10[illegible]—
Облїги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	1[illegible] 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 8[illegible]	—
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	—
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 5[illegible]	[illegible] 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	—
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 40	[illegible]0 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	—
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 2[illegible]	11 [illegible]0
20 франківка	19 —	19 35
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 2[illegible]	117 80

Дяк в середнім віці, жонатий, статочний, з приємним теноровим голосом, уміючий провадити нотний сьпів, касу Райфайзена — велика поміч в проводженю читальні і крамниці — глядає місця. Близша відомість в уряді парохіяльнім в Помонятах п. Псари. 122 1—5

Приватист VII кл. гімн. пошукує лекций на селї. Зголошеня: Г. Присяжний ул. Мартина ч. 17 Львів. 124 1—3

Кандидат адвокатский шукає місця. Відомість: о. Чиховский, Кореїв п. Лешнів. 88 3—3

Дяк-дячій, котрий заступить дяка в кождій функциї, отримає зараз місце, в парохії Переволока п. Бучач. Зголошеня лично приймає ... Кухтин, дяк в Переволоці п. Бучач. 111 2—3

Пошукую на село гімназияльного приватиста до кінця шкільного року, щоби приготовив хлопця до іспиту з I. кляси гімназияльної. Удержане господарске, нагорода після личної умови. Адреса: Яцків Колодіїв п. Войнилів. 92 4—6

50 марок річного зарібку або 50 до 60% провізиї осягне кождий, женщини мужчини, продаючи безконкуренцийний товар. **Л. Клєкнер** 23 Ербах, Вестервальд. 1—1

Фаєтон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни **Бичишина,** ул. Замарстинівска 21а. 120 1—6

Перший руский краєвий склад і робітня вироб в ножівничих

поручає

власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ

до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цінники на жадане даром.

ІВАН ЛЯВРУК

108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 14—60

Дістати можна всюди.

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий в обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосінні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Новість-сінники „Шїєна" з соломи препарованої по зр. 6 і 7; вистелювані травою морскою або волосїнєм по зр. 10, 12, до зр. 20.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в спецiяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Оголошене.

Загальні звичайні збори членів

„Рускої Народної Каси в Заліщиках"

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня **9 марта 1905** в четвер о год. 11 перед полуд. **у власнім льокали в Заліщиках** з отсим предметом нарад:

1) відчитане протоколу попередних зборів,

2) звіт надзираючої ради з діяльности стоваришеня і предложеня рахункового замкненя і маєткового білянсу,

3) установлене поділу зисків,

4) вибір двох членів надзираючої ради на місце вильосованих о. Григорія Ковча і п. Василя Польового, по мисли §. 37 статута.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. — Право участи в зборах мають лише ті члени, що вплатили бодай оден удїл в цїлости. — Замкнене рахунків і маєтковий білянс стоваришеня буде виложений в льокалю стоваришеня через 14 днів перед загальними зборами.

Заліщики 1 лютого 1905.

За Надзираючу Раду:

о. Д. Лойванюк предсїдатель. *о. Г. Ковч, о В. Нанасси* члени.

Маєтковий білянс

Рускої Народної Каси в Заліщиках.

Стан довжний:	корон	Стан чинний:	корон
1) фонд резервовий	264·—	1) пожички на скрип.	12672·06
2) уділи	2038·50	2) відсотки залеглі	10·61
3) вкладки до оборот.	10599·48	3) інвентар, друки і решта коштів засн.	410·09
4) відсотки побрані на перед	218·29	4) готівка	104·69
разом	13120·27		
до того зиск	77·21		
разом	13.97·48	разом	13 97·48

Стоваришене розпочало діяльність з початком цьвітня 1904. — З кінцем 1904 р. було 144 членів з сумою деклярованих уділів на 3300 К; оден удїл 20 К. — Уділено по конець 1904 р. пожичок 84 на суму 13 970 К. — Стопа процентова від пожичок 7% — від вкладок до обороту 5%. — Сума приходів 17.334 К 57 с., сума розходів 17.229 К 88 с., загальний оборот 34.564 К. 45 с.

Заліщики 21 січня 1905.

Дирекция: *о. Е. Княгиницкий. — Др. В. Охримович. І. Стернюк.*

Провірено 1 лютого 1905.

За Раду Надзираючу: *о. Д. Лойванюк. — Василь Черник. — о. В. Нанасси.* 126 1—3

ПОЗІР! 44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ" слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару" **ул. Руска ч. 1 ріг ул. Бляхарскої.**

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після **середно-европейского часу**

Приходять до Львова:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·30, 9·10*.
„ Кракова 2·31*, 8·00, 8·55, 1·30, [illegible], 9·40*, 9·50*.
„ Тернополя 3·25*.
„ „ на Підзамче 3·04*.
„ Рави рускої 6·42.
„ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче 7·20, 2·15, 5·06, 10·[illegible]*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·05*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Белзця 5·06.
„ Стрия 10·00, 4·05.
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·15.

Поїзди льокальні:

З Брюхович 6·40, 7·30 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·06 пополудни, 7·54, і 9·12 вечером [від 3/5 до 11/9 вкл.)

З Янова 8·20 рано, 1·14, 4·45 пополудни, 9·35 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від [illegible] до 31/8 вкл. в неділї і сьвята.]

Зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята].

З Любінї вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 9·35, [illegible], 6·20*, 10·55*.
„ Іцкан 2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча 6·48, 2·09, 9·21*, 11·[illegible]*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·42.
„ Самбора 9·25, 5·40.
„ Тернополя 10·35.
„ „ з Підзамча 10·[illegible].
„ Чернівців 10·45.
„ Белзця 10·[illegible].
„ Стрия 6·05 10·05*.
„ Ряшева [illegible].
„ Коломиї [illegible].
„ Рави рускої 7·[illegible], 11·10* [illegible].
„ Перемишля до [illegible] 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брюхович 6·40 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 5·06 пополудни, 7·05 і 9·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·50 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·40 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята]

до Любінї вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята.]

Звичайні білети їзди як також білети [illegible] иншого рода, інстрадовані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, улиця Гаусмана ч. 9. 85

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* приймає

ВИН

Народна Торговля у Львові

Ціна вин:

Іа при замовленю 100 лїтрів | 50 лїтрів | 25 лїтрів — 0·80 кор. | 0·84 кор. | 0·88 кор. за 1 лїт.

Іа при замовленю 100 лїтрів | 50 лїтрів | 25 лїтрів — ціна за 1 лїтр 1·— кор. | 1·04 кор. | 1·08 кор.

Вино Самородне при замовленю 100 лїтрів | 50 лїтрів — ціна за 1 лїтер 1·20 кор. | 1·24 кор. 114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожші і знамениті **„Меди питні".**

Цьвіти церковні і бальові

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Братїм свій промисл! 86 3(—30

У Відни вийшла збірка поезий

Бурлаки:

„На бистрих хвилях"

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші в замовлюєм пересилати лишень на сей адрес: „Burłaka, Wien, Universität".

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редагує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 22. Львів Пятниця 3 Січня (16 Лютого) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адмінїстрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Клопіт з Угорщиною.

Пишучи зараз по виборах до угорского сойму про значінє побіди угорскої опозициї над кабінетом ґр. Тіси, результат сей назвали ми фактом переломового значіня для відносин між обома частами ґабсбурскої монархії та зазначили, що в сути річи означає він рішучу побіду Кошутівскої програми з 48-ого року над Деаківскою конституциєю з року 1867. При тім вказали ми і на се, що погром ґр. Тіси єсть не лише погромом его власним і не лише буде мусів споводувати димісию его кабінету, але ще більше єсть погромом і компромітациєю сих віденьских кругів, котрих Тіса був відданим знарядєм і котрі зпоза его плечий вели властиво борбу з політичною опінією мадярского народу. Дорадники корони, котрі мимо виразних симптомів зближаючого ся на Угорщині перелому, закривали перед королем Угорщини властивий стан річий та спонукували корону полягати на програмі ґр. Тіси, обіцюючи насильне переломанє мадярскої опозициї, наразили тим способом найвисший чинник на отсю безперечно дуже прикру ситуацию, яку витворила блискуча побіда прихильників як-раз противного табору. Віденьска камарилья, та сама, котра не менше погубно впливає також на керму державного судна і по сім боці Литави, скомпромітувала ся тим робом рішучо, що й повинно причинити ся до підорваня єї впливу у рішаючих кругах.

Та вертаючи до Угорщини, можемо сконстатувати, що то, що на основі результату виборчої борби в Угорщині належало передвиджувати, уже справді здійснає ся і побідна угорска опозиция зачинає вже збирати реальні плоди свого виборчого успіху.

Над'сподіване прикрий погром ґр. Тіси міг потягти, після усяких політичних даних, дві евентуальности: або розвязанє щойно вибраного парляменту і розписанє нових виборів, або уступленє побідженого кабінету. Щоби на перше важили ся рішаючі круги, се тяжко було припустити. Значило би се, попробувати ще раз дуже непевного щастя і наразити ся евентуально на ще гірший результат. Оставало друге: димісия кабінету, що і справді уже стало ся.

Та властива вага ситуациї лежить не в тій димісиї. Вона у тім, як дальше уложить ся справа управи на Угорщині, а тим замим, як дальше уложать ся відносини із обома частями монархії.

Як звісно уже з телеґрамів, в ціли утвореня нового правительства на Угорщині, король покликав перед себе ґр. Андрашія, одного з голов т. зв. дисидентів, себто тої части лібералів, котра обстоюючи впрочім конституцию Деака, себто за реальною унією між Угорщиною а Австриєю, жадала лише мадярскої команди в угорских полках спільної армії та рішучо не годила ся на обмеженя реґуляміну парляментарного, а тим менше на насильне его обмежуванє ґр. Тісою. Первісний замір при покликаню ґр. Андрашія був утворити на Угорщині правительство, котрого головною опорою все таки остали би ліберали, а від котрого рішучо мала бути виключена партия зависимости. Серед заходів ґр. Андрашія виявило ся однак, що в таких обставинах, коли Кошутівці є найсильнійшим сторонництвом парляменту та коли до того вони злучені з ґрупами Апонія, Банфія і Уґрона в тісну коаліцию утворити більшість з виключенєм Кошутівців єсть річ немислима. Ось-так король найшов ся в конечности навязати переговори з тим непримиримим доси сторонництвом і голова его Франц Кошут, як доносять послідні телеґрами, мав дістати запрошенє явити ся перед короля.

Ось-так кождої хвилі можна надіяти ся утвореня угорского кабінету, в котрім першу скрипку обняв би син угорского революцийного диктатора і детронізатора Габсбурґів з 48-ого року.

Певна річ, що обнятє керми через дотеперішну угорску опозицию означало би рішучий зворот в напрямі заміни реальної унії між обома частями габсбурскої монархії унією персональною. Вправді, як судити з голосів угорскої національної преси, приходячи до керми, партия независимости не ставила би справи на вістрю ножа і приняла би за основу своєї управи обовязуючу тепер конституцию Деака, однак ряд реформ, від яких переведеня в коротнім часі робить вона зависимим своє мирне становище, а іменно: розділ армії, розділ заграничної дипльоматично-консулярної репрезентациї та зірванє єдности торговельно-цлової і розділ монархії на дві осібні, торговельно-цлові териториї, поробив би в Деаківскій будові так далеко сягаючі перерібки, що в сути річи було би се зреалізованєм програми независимости з 49-ого року.

Що, в виду безвиглядного положеня, корона поробить Мадярам далекосяглі уступки, можна бути певним; тепер можна лише з цікавостию слідити, як далеко наразї піде справа в напрямі переміни унії реальної на персональну.

Радикали про орґанізацию.

Як важною єсть порушувана нами стільки разів справа орґанізациї нашого народу, доказом сего може бути і то, що й инші конкуруючі з нами на політичнім поли ґрупи вважають сю справу квестиєю першорядної ваги та заходять ся около неї. Ось як заговорила про неї і віджившa радикальна партия у своїм орґані „Новім Громадскім Голосі“. Задля великої ваги справи не можемо сего відзиву поминути мовчки і подаємо нині в передруку дотичну статю „Нов. Гром. Голосу“, лишаючи наші замітки до другого разу. Статя „Н. Гром. Голосу“, затитулована „Хлопска політична орґанізация“, звучить:

„Русини в Галичині уже від кількадесять літ ведуть політичну боротьбу і можна сказати, що навіть досить працюють на політичнім поли. Руська інтелїґенция і духовеньство досить працюють по всяких зборах, вічах, при всяких виборах. Руські часописи від кількадесять літ повні всяких відозв і основних статей політичних. Кілька десяток літ читаємо про всілякі процеси політичні, які можна би на сотки почислити; чуємо про всілякі переслідування політичні, про боротьбу одиниць за права руської мови і т. д. З того всього шуму і заколоту, який у нас від кількадесять літ робить ся, міг би хтось заключувати, що ми вже не знати-що здобули на політичнім поли, що Русини стоять політично, коли вже не так, як Чехи, то певне їм уже не далеко до того, бо-ж прецінь Русини ведуть тоту „політику“ від 1848 р. отже від тоді, від коли й Чехи. Однако з тої всеї „роботи“ якось до тепер не дуже великий хосен. Можна би сказати, що Русини в Галичині за цілий час житя конституцийного то є від 1867 р., свого політичного положеня не то що не поліпшили, але навіть може погіршили. Анї в соймі анї в парляменті не здобули ми собі стільки послів, скільки після виборчого права могли би ми мати. Від самого початку конституцийного житя аж до найновійших часів переходить при виборах тих пару послів і то все меньше-більше ті, що їх правительство і Поляки пропустять. Всї повітові ради майже виключно в руках польскої шляхти. Сойм, видаючи закони, зовсім не оглядаєть ся на руських політиків і на волю руського народа. За кожду дрібну справу руську, за яку школу або що иньшого, треба богато набігати ся, напросити ся, заки пануючі верстви дадуть що з ласки Русинам.

„Питаємось тепер, чому воно так? Чому та праця руської інтелїґенциї і попів, праця, ведена нераз із великим посьвяченєм, так мало видає плодів? Отже причина тому така, що в нас еще до тепер не зорґанізувала ся така кляса народу, котрої всї потреби житя були би тісно звязані з політичною боротьбою, котра вела би ту політичну боротьбу у своїм власнім інтересі для свого власного добра. В теперішнім суспільнім устрою здобувають собі політичні права і захоплюють у свої руки власть ті кляси, які зорґанізують ся і витворять таку силу, щоби запанувати над цілим політичним житєм. В західних краях держить тепер в руках власть буржуазія, то є міщаньство, фабриканти, промисловці, а подекуди починає щораз більше орґанізувати ся кляса робітників і що-раз більше здобувати собі значіня. У нас в Галичині поки-що найлїпше зорґанізована і найбільше має сил польська шляхта. Кожда пануюча кляса переводить такі порядки і закони, які для неї добрі, не оглядаючи ся на других, і попускає лише тоді, коли почує яку иньшу зорґанізовану силу, з котрою мусить числити ся.

„У нас, Русинів в Галичині, можна сказати, істнує лише одна суспільна кляса т. є селяни-мужики і сільські робітники, котрих інтереси і потреби майже ті самі, що у всїх мужиків, бо майже всї хлопи мають потрохи землї і майже всї ходять на зарібки, так що можна сказати, що в нас істнує лише одна суспільна кляса, кляса хлопів-мужиків. Хлопи у нас дотепер в цілім краю цілком не зорґанізовані яко кляса і не мають ніякої політичної сили, до політичного житя майже не мішають ся і на нїм не розуміють ся. Ті осьвічені одиниці з помежи хлопів, що декуди виступають, не є представителями зорґанізованої хлопської кляси, але роблять політику на свою руку, по своїй найлїпшій гадці, так як кождий иньший інтелїґентний Русин.

„Дотепер у нас всю руську політику ведуть сьвященики і сьвіцька інтелїґенция. Всїх їх так мало, що вони разом не становлять навіть сотої части всего руського народу, а до того не творять вони такої кляси руської суспільности, щоби пануючі верстви потребували їх боятися і з ними числити ся. Руська інтелїґенция то самі люди залежні, урядники, професори, і т. д., отже мусять остаточно те робити, що їм з гори скажуть. Такий урядник-Русин не буде по ґазетах і на зборах горячо розпинати ся за руською справою, але уряд його не боїть ся, бо знає,

Реформа француской правописи.

У Франциї вже здавна веде ся спір о реформу правописи, та в теперішній хвили він так заострив ся, що рішаючі круги вже не можуть відволікати полагодженя справи, а мусять — по недавнім облекшеню француской синтакси облекшити також ортоґрафію. Сильний товчок до сего діла дала петиция вісьмох тисяч учителів середних і народних шкіл, домагаючись усуненя правописних мук („des tortures orthographiques“), які мусить зносити і шкільна молодіж і учительство. В наслідок сеї петициї міністерство зложило специяльну комісию для розсліду основ правописної реформи, а комісия мала предложити свої внесеня француской академії, котра й рішає справу — і, річ певна, не може злегковажити майже однодушного голосу француских педаґоґів.

Але, як звичайно буває при всякій реформі, так і ся, правописна реформа, має противників поза кругом педаґоґів — в кругах літератів-консервативців. О тих консервативцях і о їх арґументах написав Жіль Гіре [Huret] в париским дневнику Figaro статю „Ortografe ou [чи] Orthographe“, котра певно заціказить наших читачів деякими анальоґіями з пережитого ба ще й переживаного в нашій Галичині... Тож і послухаймо, що він говорить.

Буває — каже — поет, що розболів би ся, колиб мусів нинї замість triomphe написати trionfe або pan [пан] замість paon [читаєсь: pan]. А спитаєте его, який се той его біль, він вам скаже, що се біль „містичний і сьвятий“, бо вже на сам вид надрукованого слова triomphe [через ph] его душа відчуває величавість і славу! Тількож не вірте тому! Він лишень недокладно з'аналізував свої почуваня, бо коли увійде в звичай писати trionfe і pan, то его син буде в так написаних словах відчувати таку саму „величавість і славу“... Річ в тім, що ми, Французи, пересякли духом рутини. Се добачить кождий, хто придивляє ся житю сусїдних народів. Н. пр. Нїмці протягом менше віж десяти літ зреформували свою правопись, повикидавши зі слів усі непотрібні букви. Ті, що вчали ся німеччини в 1893 р., робили би нинї пять помилок в десяти словах, коли би писали по тогдїшному. Длячого-ж ми маємо консервувати в нашій мові тисячні хінщани, через які ми стілько настраждали ся в молодечім віці?

Ми любимо резонувати, отже наші опозицийники від давна резонують ось-якими трома точками:

1) Зглядом історичним. „Наша мова — кажуть они — витворивши ся гармонійно протягом віків в одну цілість, є нині монументом, якого не слід рухати“.

— Неправда! — відповідають на се реформовці, люди поважно вчені, яких не збудеш такою балакананою. Від коли істнує француска мова, правопись єї безнастанно розвивалась і перетворювалась. Нинїшна правопись не є правописию анї Вольтера, анї Корнейля анї Пісні о Роланді (француского народного епоса з XI. століття). М. Ґреар [Gréard], чоловік найуміреннїйший і наймирнїйший, ствердив у своїм звіті 1893 р., що при кождім виданю словаря академії, за весь час єї істнованя, упрощенє правописи було необхідне, але з одного боку педанти а з другого неуки вводили тілько путанину.

2) Зглядом науковим. „Треба, мовляв, консервувати в словах слід їх походженя і їх етимольоґії“.

— Алеж нинїшна правопись є противетимольоґічна! — відповідають фільольоґи. — Пише ся aile [читаєсь: el] від лат. ala і pelle від лат. pala. Наші батьки писали простїйше: ele і pele, як писали і fame від femina і dame від domina. І тисячі таких примірів виказали сегочасні учені — члени Інститута, професори усяких високих шкіл і т. д.

3) Зглядом утилїтарним. „Ми всї вивчили певної правописи, то й по що зміняти і вчити наші дїти якоїсь иншої?“

— На такий спосіб — відповідають реформовці — по що нам реформувати ґіґієну публичну? по що винаходити машини? по що взагалі увесь поступ?

— „Даруйте — кажуть знов консервативці — чи в тім буде поступ, коли ви усунете трудности, котрі вправляють память і є хосенною ґімнастикою мозку дитини?“

— Так, є поступ — відповідають реформовці — бо дитина, замість марнувати час і мозкові сили на затямленє нездалих і непоясненних аномалій правописних, зможе вивчитись лучше і скорше ґеоґрафії, природописи, історії і аритметики. Американці, нарід точний, обчислили, що американьскі школярі потребують три роки житя, щоби навчитись по анґлійскі читати і трохи правописи (коли тимчасом нїмецкі дїти вже по однім році з тим готові). Таким чином там кожда ґенерация марно тратить міліони літ.

За ті статистики йдуть дальше: они обчисляють, що кождого року тратить ся безпотрібно десятки міліонів гроша на вивченє безглуздої правописи і сто міліонів плачених друкарням за попатиканє книжок і часописей буквами, які не вимовляють ся. І оно правда! Таж і в францущині, коли счислити всї слова з безпотрібними буквами, котрі зовсїм не вимовляють ся а таки силою напихає ся їх в голови дїтий, то справдї треба милосердитись над тою дітворою! Кого як кого, а дітвору нехай би комісия переслухала, ті тисячі школярів і школярок у віцї шістьох і сімох літ, або бодай учителів народних шкіл, а тоді зможе пізнати, кілько сил уваги і памяти марно тратить ся в школі на вивченє читаня і правописи! Ми нині забули гіркі години з нашої молодости, наші „пенза“, то і говоримо без розваги: „Ми вивчили ся, чому ж не вивчались би наші дїти?“ Але рівночасно ми нарікаємо на перетяженє молодїжи шкільними проґрамами, котре ще й раз-у-раз більшає ся. Великим кроком наперед, головно в педаґоґії молодїжи, буде облекшенє нерозумної правописи. Такий авторітет, як Ґастон Парі (Paris) наводив слова Генриха Гайного: „Коли Римляни завоювали сьвіт, то се тому, що не потребували вчити ся латини!“ — і его засверблів язик висказати, що Паскаль, Ля-Фонтен, Боссіє, Вольтер писали так чудово по француски тому, бо не мусїли бубнити граматики. Правда, они стріляли такі „бики“ правописні, що нинї учитель народної школи „спалив би“ їх по прочитаню перших двох стрічок їх письменної задачі...

Справа реформи правописи у Франциї — як бачите, шан. наші читачі — цілком пригадує історію реформи нашої українсько-руской правописи в Австриї. Анальоґія є навіть в тім, що як у Франциї, так і в нас на реформу правописи наперли були вкінци педаґоґи і головно завдяки їх напорови полагоджено у нас справу правописи корисно, так що нинї загал Русинів благословить сю реформу. Кажемо: загал, виймаючи москвофілів, котрі, неґуючи українсько-руску мову, тим самим не мають права вторкати ся в его правопись. А вже що-до арґументациї против правописної реформи — то арґументи француских консервативців зовсїм пригадують арґументи наших „твердих“. І у нас клепано про „тысячелѣтнее достояние“, і у нас мертва буква „ъ“ була в очах твердяка чимсь „містичним і сьвятим“, хоч уже навіть в Росиї помалу викидають єї (відомо, що найбільший дневник российский „Новое Время“ друкує ся вже від літ в одній частині без „ъ“). І у нас торочено, без знаня річи, нісенїтниці на темат походженя і етимольоґії слів. Вкінци і у нас говорено й писано: що варта така правопись,

що він як урядник тих своїх товаришів в руського віча ще сам засудить і замкне до кримінапу, а професор-Русин, хоч би найбільший патріот, для пенсії та авансу буде руську молодіж по школах нераз більше гнобити й убивати в ній духа поступу, ніж навіть професор Поляк. Руські попи також залежні і від уряду і від коляторів, а при тім мають вони свої власні попівські інтереси, щоби хлопів тримати в руках і не дозволити їм самостійно робити і думати, отже й тих попівських політиків не має чого бояти ся панююча польська шляхта і дійсно не боїть ся цілої їх політики. Ціла наша руська політика виглядає на великий шум і клекіт в горшку води, яка, хоч-би незнати як довго варила ся і шуміла, то все з неї нічого не буде, лиш гола вода.

„Руський нарід в Галичині не дібеть ся ліпшого положеня доти, доки самі хлопи не возьмуть усю політичну роботу в свої руки. Нам треба, щоби всї хлопи зорґанізували ся в оден гурт, щоби заговорили грімко, чого вони хочуть і щоби самі своєю силою то виборопи. Нам треба широкої хлопської орґанізациї в цілім краю. Хлопи повинні всї вибори самі переводити, самі собі кандидатів наставляти і їх вибирати, самі своїм послам наказувати, чого мають добивати ся в соймі і парламенті, самі доглядати, щоби посли те сповнювали. Коли ті міліони руських хлопів будуть зорґанізовані і будуть в цілім краю разом держати ся, то будуть становити таку силу, котрої жаден ворог не поборе, бо руські хлопи то цілий руський нарід, то мешканці цілого нашого краю. Тоді запанує у нас русько-хлопська правда, тоді будуть установляти ся такі закони, щоби хлопам придбати землї і хліба, щоби руські хлопи не марніли в темноті, щоби за свої тяжко оплачувані податки мали правдиву народну просьвіту, щоби в нашім руськім краю не урядували в чужій мові, щоби хлопом не помітали і не мали його за „бидло". Тоді руські хлопи будуть в своїм краю як в своїй хатї, а не будуть чути ся, як тепер, невільниками, не потребувати-муть утікати за море шукати правди і ліпшої долї. Будучність руських хлопів, то будучність руського народу, то будучність всеї Руси-України. Час отже, крайний час, щоби руські хлопи рушили ся до житя і зачали порядкувати всю руську справу на свій лад, порядкувати по громадах, по повітах, в цілім краю. Вже тепер показуєть ся, що де лише хлопи хоч трохи просьвічені і вміють разом тримати ся, там можуть все самі зробити. От например недавно хлопи збаразького повіту так славно зорґанізували ся при виборах до ради повітової, що самі без нічиєї помочи перевели вибори і вибрали великою більшостию самих що найпросьвіценійших і найзавзятійших хлопів-радикалів.

До такої орґанізациї хлопів у цілім краю треба розуміеть ся, спільного порозуміня і взаїмної просьвіти, треба, щоби руські хлопи сотворили в цілім краю сильну свою політичну партію. Такою політичною партією руських хлопів є руська радикальна партия. Руська радикальна партия на самім чолї своєї програми зазначує, що вона єсть партією осьвідомляючої ся і орґанізуючої ся маси робучого руського народу. В руській радикальній партиї самі руські хлопи на своїх з'їздах все постановляють і вона в своїй проґрамі змагає лиш до того, що є потрібне і корисне для маси руських хлопів. Коли отже руські хлопи хотять прийти до політичної сили і охоронити ся від цілковитого поневоленя і запропащеня, повинні як найскорше в цілім краю зорґанізувати ся в велику хлопську радикальну партію і тим способом веденє всеї руської політики взяти в свої руки.

„Кождий сьвідомий руський хлоп повинен бути членом своєї хлопської руської радикальної партиї, орґанізувати найперше своїх товаришів у громадї, бо орґанізация руської радикальної партиї стоїть передовсїм на орґанізациях громадських. В кождій громадї повинні хлопи-радикали вибрати собі свій місцевий заряд з трьох або пятьох членів і члени того заряду мають надзирати над веденєм всїх справ громадських і ві всїх важнійших громадських справах скликувати громадські збори і старати ся, щоби всьо в громадї робило ся по правдї і для добра хлопів, щоби програму радикальної партиї переводити вже в громадськім житю. Громадські делеґати з одного повіту повинні вибрати собі заряд повітовий, щоби сотворити одноцільну орґанізацию в цілім повітї і повітові справи вести в дусї радикальної партиї. Громадські делеґати повітових зарядів з'їздять ся що року до Львова на загальний зїзд радикальної партиї, той загальний з'їзд постановляє в усїх справах і як постановить, так має йти робота в цілім краю. Загальний зїзд вибирає головний заряд партиї для веденя справ партиї в цілім краю.

„Радикальна партия єсть отже орґанізацією чисто хлопською. Самі хлопи-радикали вибирають хлопів делеґатів і вони всьо постановляють. Отже ніщо не може мати ся проти волї хлопів і проти їх інтересу. Для того, коли би всї руські хлопи з'орґанізували ся в радикальній партиї, то можуть сотворати сильний звязок на весь край і одностайно в цілім краю вести одинаку роботу. Всї хлопи разом будуть розуміти ся і всї будуть йти до одної цїли, до сповненя жадань радикальної партиї т. є. до виборення собі добробиту, просьвіти і свободи.

„Щоби всї руські хлопи-радикали знали, як вести спільну політичну роботу зі всїми публичними справами і щоби набирали просьвіти, видає головний заряд радикальної партиї часопись „Новий Громадський Голос", що виходить що тиждня у Львові (вул. Чарнецького ч. 20). Кождий письменний селянин повинен читати „Новий Громадський Голос" і не повинно бути жадного руського села, де не було би двох-трьох примірників „Нового Громадського Голосу". Той хлоп, що не читає „Нового Громадського Голосу", не може називати ся просьвіченим. Він не може знати правдивого поступу руського хлопа і не може знати, якою дорогою йти руським хлопам, щоби скинути з себе ярмо суспільної неволї і стати щасливими, просьвіченими людьми.

„Товариші-селяне! Ставайтеж-ж усї враз сьміло до роботи. Котрі просвіщенійші, нехай по громадах і повітах переводять як найшвидше орґанізацію і нехай старають ся, щоби всюди радикальна часопись „Новий Громадський Голос" як найбільше розходив ся. Так чотири корони на рік, то кількох людей дуже легко може зложити і в кождім селї може найти ся таких кількох, щоби на те зложити ся! Но всїх краях простий робочий нарід підносить ся і боре ся за свої права, лиш руські хлопи мали би спати і чекати, щоби їм готове добро з неба впало?! Само воно певно не прийде, а треба його здобути, виборoти! В тій боротьбі не можуть руські хлопи на нікого надїяти ся, лиш самі на себе. Дотеперішна „політична робота" руського попівства й інтелїґенциї як до теперішнього руським хлопам не принесла, так і дальше нічого їм не поможе. Одинока надія руського народу, се сильна краєва орґанізация руських хлопів-радикалів!".

Стільки „Н. Гр. Голос". Наші уваги — як сказано — лишаємо на завтра.

— **Родимці**! Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи" в Снятинї, в якій сего року найшло приют 24 учеників реальної школи дїтий убогих селян.

Ще у відповідь д. Павликови.[1]

Прошу Хвальну Редакцию помістити кілька слів поясненя до статї д. М. Павлика в ч. „Дїла" п. з. „Не кличте всує!"

Чому д. Павлик з розмови з д-ром Копачовським зійшов на мене, чи там мою статю у I кн. Л. Н. Вістника, досить трудно менї зрозуміти. Мабуть тому, що у нього виключний монополь говорити що небудь про Драгоманова а вже абсолютно заборонено мати кому небудь окремий погляд на характер і значінє того ученого: відвага-ж порівнати Драгоманова з яким иншим ученим — се в очах д. Павлика свого рода богохульство... Бож хиба не сама особа проф. Грушевского веліла йому писати другу половину свого артикулу. Доставши першу евентуальність, сьмію спитати, чим я завинив супроти пок. Драгоманова? Я завсїгди дуже високо ставив його, признавав ся до впливу його (хтож був вільний від того впливу у 80-их і 90-их роках?), аж тепер з великим здивованєм прочитав я слова д. Павлика, що мої замітки про Д-а — се „лайка". У моїй статї в ЛНВ. про Драгоманова сказано у двох місцях ось що: 1) „З давнїйших українських істориків тілько працї Антоновича і Драгоманова відповідають усяким науковим крітериям" (ст. 4), 2) „...Драгоманів боров ся до смерти у своїй душі що до ясного поставленя українського національного питаня" (ст. 45). Тілько в мене про Д-а, але сього д. Павлику вже доволї, аби се назвати „лайкою"... Не стану на сьому місци спорити з д. П. про національну сьвідомість Д-а, бо в тій справі треба би сягнути до жерел і писати цїлу розвідку; воно було-б і безкорисно, бо я ледви зможу переконати д. П-а. Радше можна-б побажати, щоб д. П. дав уже раз нашій суспільности „компетентну" студию про Д-ова і раз на все знищив такі еретичні погляди, як мої та ще инших, навіть дуже поважних людий. А до того часу накидуванє ся на окремі погляди, хоч би й як обережні, — що найменше не наукове... Заразом замітує д. Павлик, що я написав „панеґірик" проф. Грушевскому, яко історикови України"[2]. Що так в тім „панеґірику" неподобалось д. П. — трудно дорозумітись. Проф. Грушевского з Драгомановом я там не порівнував, хиба сказав, що в працях першого ясна національна сьвідомість, у другого — нерішучість. Питанє чисто академічне, тимчасом д. П. бачить у нїм ні більше ні менше іно... „небезпеку для дальшого поступу Руси-України"...! Передусїм д. П. хибно реферує мою статю. Я нїде не написав, що проф. Г. „перевів у своїй історії України ясно національну ідею". Такого реченя я не вспів би просто пояснити, се пуста фраза. У мене сказано тілько, що праця проф. Г. „наскрізь національна" (ст. 45) і зараз низше пояснив я докладно, що під тим словом розумію, додавши виразно, що тут виключена всяка „націоналістична тенденция", що також питанє про нашу національну самостійність виключене у проф. Г. — воно уже überwundener Standpunkt. Кождий читач ясно може бачити моє становище, отже чому д. П. припинює менї якісь „формалїстично-національні питаня"? — закид, що ним неб. Др-ів колись бичував Галичан, тепер хиба цілком невмістний. Перекрутивши мої слова та інсинуовавши противні менї погляди, хоче д. П. побивати мене власним оружем, кажучи: ти поставив проф. Г. в голову (?) заслугу переведену національну ідею (?), а тимчасом се ніяка заслуга але груба хиба, бо сеь що писав колись неб. Др-нів (єдине моє евангелиє) про Огоновского і т. ин. Порівнанє се не може ніяк удержати ся: у проф. Г. нема ніякої націоналїстичної тенденциї, нема нїде таких фраз, як „національна думка, народні ідеали", а від котрих аж кишить в „Історії літератури" Огоновского[3]); так само я нїде подібно не висказав ся, як колишні „рутенські" критики, що „автор провадить в своїй праци консеквентну, самостійну національну думку" — бо таку фразу треба назвати цілком пустою... Коли отже порівнанє неможливе ані обективне що до творів, ані субективне що до оцінок — то по що-ж робив його д. П.? Я позволю собі навіть д. П-ови пригадати нашу обопільну розмову перед роком про „Історію України-Руси". Як раз тоді я почув від нього закид, що найбільша хиба працї проф. Г. — се недостача в нїй провідної національної ідеї (ipsissima verba д. П-а!). Чи-ж д. П-ови тодї не була звісна рукописна записка Др ова?

Д. Павлик робить менї також закид з того, що я помістив „панеґірик" для проф. Грушевского в ЛНВ-у. На се заявлю, що нїде в літературно-науковім сьвітї не заборонено писати прихильних рецензий на твори редакторів, се практикуєть ся всюди, бо за статю відповідає її автор, що підписуєть ся повним іменем. Що иншого, коли редакцийні статї хвалять редакторів (хоч і се можливе до певної міри), або письменники самі себе рекламують, а такі випадки з галицко-руского житя знані д. П-ови добре.

С. Томашівский.

[1]) Містимо сю відповідь з уваги, що автором статї ЛНВ., критикованої п. Павликом, був як-раз п. С. Томашівский. — *Ред.*

[2]) Цікаве питанє, хто більший „панеґірист", д. Павлик (що до Драгоманова), чи я (що до проф. Грушевского)?

[3]) До речи сказати, що арґумент Драгоманова про Тена не цїлком на місци. Тен у своїх творах догматичний і тенденцийний, так само близький Драгоманову Пипін, а навіть сам Драгоманів. Коли вільно иншим мати в заложеню провідну гадку і що до неї бути тенденцийним, то чень можна й було неб. Огоновскому писати историю літератури з пункту погляду на розвиток укр. національної сьвідомости. Инше дїло, як завданє виконано.

З Ради державної.

Вчера почала ся дискусия над буджетом. П. Зомер, обговорюючи положенє річий на Угорщинї, вказав на заходи Мадярів, щоби угорский промисл визволити від австрийского, та висказав гадку, що й для австрийского промислу крайна вже пора відорвати ся від угорского. Дальше промовляв бесїдник против поновного отвореня італїйских унїверзитетских курсів в Інсбруку та против заложеня італїйского унїверзитету в Терстї; зате згоджує ся на признанє рівних прав італїйским студентам і слухачам правничого видїлу в Загребі. Переходячи до справ шлеских, протестує против рівнорядних клас славяньских на Шлеску, бо се край нїмецкий, де не можна стерпіти закладаня якихсь славяньских твердинь. Дальше домагав ся установленя нїмецкого державного язика, а звертаючись до славяньских послів, взивав їх, щоби на те згодили ся, а тогдї можна буде погодити инші краєві язики; тогдї можна буде повірити, що Чехам, Полякам, Словінцям, коли домагають ся своїх унїверзитетів, не ходить о розширенє своєї власти, а о розвій своєї культури. Поки не буде заспокоєне се основне домаганє нїмецкої політики, поти не можна голосувати за буджетом.

П. Лекер висказав надію, що теперішнє правительство зможе обійти ся без § 14-ого. Теперішне вижидаюче становище Нїмцїв мусить раз скінчити ся; нехай правительство не гадає, що его відклики до нїмецкого серця могуть щось вдїяти. Справ угорских нема що тикати, поки не вияснить ся ситуация.

П. Скене остро виступив против самовільного переступленя коштів альпейских зелїзниць.

Мінїстер зелїзниць Вітек просить палату, щоби здержала ся з судом, поки комісия не розслїдить справи.

П. Ріґер пояснював опозицийне становище социялїстичних послів і заявив, що вони анї сему анї жадному правительству не признали би буджету.

На тім дискусию перервано, а наступили ще запити.

П. Зайц запитує президента палати, чи він схоче звернути ся до комісиї палати панів, щоби палата панів перестала мішати ся до справ палати послів; бо не тілько що вона веде акцию в справі зміни реґуляміну посольскої палати, але тепер присвоює ще й право, назначати реченець, до котрого має бути ухвалений закон о континґентї рекрута і буджет.

Віцепрезидент палати Зачек покликує ся на заяву, зложену вже президентом, гр. Фетером, що палата панів є у своїх ухвалах так само автономічна, як і палата послів. [П. Дашиньский: „Ото президия! То льокаї панськї палати!"]

Наступуюче засїданє відбуває ся нинї.

Військова комісия ухвалила рівночасно радити над контингентом рекрутів за рр. 1898, 1899 і 1904. Чеські посли виступили з своїми домаганями національними.

Леґітимацийна комісия признала важним вибір п. Вобжиньского, а в справі вибору д-ра Стажиньского і д-ра Ябловського постановила візвати правительство, щоби запорядило доходженя.

В комісиї для справ зарази худоби шеф секциї Ауерсперґ заявив, що правительство в сім році внесе новий закон о заразї худоби.

З Росиї.

Краків. N. Ref. доносить, що дня 6 с. м. військо стріляло до робітників на двох улицях. Кількох робітників убито, кількох ранено. Арештованих є доси 2.000 осіб. Убитих має бути 300 осіб, ранених 800. Новий страйк грозить друкарням. В броварах робітники вернули до працї, бо броварники підвисшили платню о 30%. Czas доносить, що коли в Скожиску 500 робітників цілком спокійно переходило через зелїзничий тор, військо дало до них 6 сальв. Убито 24 робітників, 44 ранено. Всї суть ранені з заду.

Льондон. З кругів російских революціонерів доносять, що Гапон приїхав вчера до Льондона. Гапон утік з Росиї через Фінляндию.

Париж. З Одесси доносять, що відділ резервістів транспортований до Азиї, в Києві зачав рабувати склепи в сусїдстві зелїзничої стациї. Між резервістами а зареквірованими козаками прийшло до формальної битви, в котрій убито 18 резервістів.

Берлін. В фабричній місцевости Колїн під Петербургом прийшло до кровавого конфлїкту між страйкарями а військом. Військо стріляло до робітників, при чім богато осіб погибло.

Париж. Коли Трепов переходив улицею, кинув хтось на него каменем. Напастник пропав. В Ростові знайдено заштилетованого робітника, котрий був на услугах полїциї. При замордованім знайдено вирок смерти підписаний революцийним комітетом.

Дорпат. На засїданю колеґії професорів унїверситету 17 рофесорів заявило, що в наслїдок збентеженя умів серед молодїжи правильна наука стала ся неможливою, а що виклади під охороною поліциї суть ганьбою для унїверситету, они не будуть викладати. Колеґія ухвалила 28 голосами против 7 завісити виклади, аж доки уми не успокоять ся; 4 професори здержали ся від голосованя.

що дитина може навчитись її раз-два, без мозоли? Русин хотів би легкого хліба! — і за примір ставлено правописи французку, анґлїйску а вкінци й нїмецку (італїйску замовчувано, бо тота фонетична). Ну, з повисшої статї, резюмуючої погляди французских борців за реформу правописи, видко, яка то „благодать" ті „історичні" правописи французка та анґлїйска!

Нинї взагалї такий час, що серед европейских народів кипить боротьба за усуванє середновічини, усякого пережитку, що стоїть колодою на дорозї поступу. Між иншим іде борба против старинних язиків по школах, особливо грецкого, і в тім напрямі вже в деяких державах почато реформи, найбільше в Нїмеччинї, де навіть нинїшний цїсар Вільгельм II. заявив ся сторонником сеї реформи, вирікши прилюдно: „Нїмеччинї потрібно не Римлян і Греків, але Нїмцїв", а в Анґлїї нинї часописи аж кишать полемічними статями на темат примусової науки греки в школах. Паралельно з тим іде змаганє облегчувати правопись. Подібно як у Франциї, також в Анґлїї пливе струя против „історичного монументу", котрого ніби хорони Боже доторкнути ся... Нїмцї, як відомо, мало нинї церемонять ся зі своїм „монументом" і вимітують свої „йори", де тільки можуть. Навіть в Росиї нинї стоїть реформа правописи на порядку дневнім і петербурска академія наук може вже й в недовзї порішить конечні зміни в напрямі облекшеня правописи (між иншим ходить о скасованє букви „ѣ") — порішить реформу против кирвві сьвятїйшого синода, того заклятого ворога не то всякого поступу в Росиї, але навіть сьвятого евангелия в українській мові і церковної проповіди в сїй мові. Впрочім церковні ерархії і в деяких иньших славяньских народів стають скуцем против раціональних реформ на поли мови й правописи. Відомо, які величезні заслуги положив в першій половинї минулого столїтя для сербского народу Вук Стефанович Караджіч, що житє своє посьвятив на піддвигненє народної мови, котру навіть деякі свої називали мовою „свинопасів" (як то ще не так давно львівский „Галичанин" назвав мову нашого народу), а завдяки головно сербскій ерархії церковній тодїшне князївство сербске замкнуло було границї для ввозу его Словаря і всїх цїнних его творів задля зреформованої ним правописи. Нинї ж фонетичною правописею Караджіча сербскі владики видають свої пастирскі листи... І у нас по зреформованю правописи ерархія церковна заняла становище консервативне, пок. С. Сембратович, хоч сторонник (як він усе називав) „малоруской" мови, заявив депутациї москвофілів, що епископат і консисторії „не приймають ся фонетики" — і по нинїшний день стоять на тім консисторії і владики (хоч они народовцї і хоч видять дуже добре, що нинї „етимольоґія" стала окликом ренеґатів, окликом „обєдинения" з Москалями). Та се буде, так само як було в Сербії, тільки до часу, коли і наша ерархія церковна опинить ся вже в такій ситуациї, що годї буде їй вдержатись против могучої струї. Так само буде і з тими деякими товариствами, де народовцї ще й нинї „числять ся" з „твердими"...

Сьвіт поступає наперед, а що пережите й нездале, мусить розпадатись, як звітрілі мури хочби і як колись крівкої твердинї. Нїчо не поможуть „Букварѣ" общества Качковского, нїчо не поможуть засновувані москвофілами общества із справдїшним надуживанєм імен сьвятих (Кирила, Володимира і т. д.) для піддержування етимольоґії [яко видимої звязи з „державною Русию"] і для защіплюваня в молодїж московщини. Даремний труд доказати такого дива, щоб течію ріки звернути назад горі до її жерела...

Війнa.

Телеґрами.

Берлін. З Петербурга доносять, що в. кн. Николай Николаєвич виїздить до Манджуриї, де обійме функциї по Алексеєві. Супротив сего поголоски о уступленю Куропаткіна уважають за неправдиві.

Іркуцк. Від вчера знов війско, подорожних і пакунки транспортує ся підводами довкола байкальского озера.

Льондон. Поголоски о кроках в ціли закінченя війни не мають найменшої підстави. Вість, що вел. князї дораджують цареви заключенє мира, є з ґрунту фальшива.

Прага. N. Listy доносять з Петербурга, що вчера відбуло ся засїданє комітету для далекого Сходу при участи всїх найвисших, цивільних і військових достойників державних. Порішено передати цареви ухвалену на засїданю резолюцию, що війну треба провадити до успішного результату для російского оружя.

Льондон. D. Mail доносить, що як Росияни будуть еще раз побиті над рікою Ша, то Японцї сейчас зачнуть акцию против Владивостока, рівночасно з північного сходу і полудневого заходу. В тій цїли Японцї сконцентрували богато війска коло порту Ґензан. Окрім того на здобутє Владивостока призначено часть правого крила японьского над рікою Ша.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Кріза на Угорщинї.

Будапешт. Вчера в полудне ґр. Андраші був на авдиєнциї у цїсаря. Цїсар поклаче до себе ріжних політиків угорских з всїх сторонництв, між ними також Кошута. Сї конференциї відбудуть ся насамперед у Відни, відтак в Будапештї.

Ґрунтові книги.

Відень. Правительство має в короткім часї внести в парляментї предложенє в справі реформи зглядно управильненя ґрунтових книг в Галичинї і на Буковинї.

Італїя о Австро-Угорщинї.

Рим. Міністер заграничних справ Тітоні заявив в парляментї, що відносини між Італїєю а Австро-Угорщиною суть щирі і оперті на обопільнім довірю, особливо від коли італїйске правительство виступило остро против ірредентистичних демонстраций. Інтереси Італїї в македоньскій справі хоронить союз, а в альбаньскій справі заключено з Австриєю формальний договор письменний. Збросня Австриї суть лише виливом загально сьвітової політики і не суть звернені против Італїї. Положенє в Македониї було в сїм роцї менше вдоволяюче як в минувшім, але тому, що заострив ся антаґонізм між християньскими народами. Се є одною причиною більше до скріпленя звязи з Австро-Угорщиною і Росиєю, котрі на підставі европейского мандату ведуть акцию на Сходї.

Роздїл церкви від держави.

Париж. Міністер судівництва предложив в парляментї проект закона о роздїлі держави від церкви. Серед голосних протестів правицї проект відіслано до комісиї. Правительство має зажадати, щоби проект прийшов під нараду безпроволочно по полагодженю закона о 2-лїтній службі військовій і щоби его полагоджено еще перед кінцем теперішної сесиї, котра потреває до кінця липня.

Страйк в Нїмеччинї.

Ессен. На вчерашній конференциї делеґатів копальняних робітників ухвалено закінчити страйк і нинї рано вернути до працї. Публичні збори робітників не згодили ся на сю ухвалу. Ухвалено вотум недовіря для комітету і 7 з них названо зрадниками і відкупленими.

НОВИНКИ.

— **Конференция краєвих виділів.** На предложенє краєвого виділу моравского відбуде ся дня 16 с. м. в будинку низшо-австрийского сойму конференция делеґатів краєвих виділів для обдуманя средств в цїли санациї краєвих фінансів. Оден із західних краєвих виділів виступив при тій нагоді з пропозициєю, щоби скликувати такі конференциї періодично і утворити центральне бюро, котре урядувало би постійно та приготовлювало матер--ял до нарад. Тото внесенє розіслано всїм краєвим виділам в австрийскій державі, щоби висказали свою думку. На недавнім засїданю галицкого краєвого виділу маршалок ґр. Бадені спротивив ся тому внесеню, бо воно змагає до обмеженя автономічного становища виділу. Все-ж таки згодив ся галицкий краєвий виділ брати участь лише в свобідних, скликуваних від часу до часу конференциях, головно задля нарад над санациєю краєвих фінансів. Для осягненя сеї цїли проектує ческий і галицкий виділ краєвий виступити з домаганем від центрального правительства, аби відступило краєви доходи з податків від спіритусу, евентуально частину иньших консумцийних доходів. Що проект галицкого виділу є для краю шкідливий, річ аж надто ясна, коли зважити, що наші верховоди хотять ратувати краєві фінанси при помочи найнесправедливійшого в сьвітї податку, яким є власне консумцийний. Замість змагати до его цїлковитого знесеня, заступаючи его податком будучности, хочби підвисшенем податку особисто-доходового, очевидно у відповідній прогресиї, польскі автономісти хотять консумцийному податкови надати подвійного значіня, як основи, яка забезпечувала би на довгі часи основу краєвих фінансів. Не треба богато доказувати, що задумана краєвими верховодами податкова трансакция відбила би ся тяжше на широких масах найбіднійшого населеня бо, як справедливо виказав д-р Ко... в одній промові в радї державній, для нашого мужика консумция спіритусу не являєсь шкідливого люксусу, лишень при тяжкій працї а рівночасно при недостаточнім відживлюваню — конечним додатком поживи. Так отже тягар, що давить тепер обтяжаючі плечі руского рільничого пролєтаріяту в виді консумцийного податку, польскі верховоди прикріпили би до тих плечей ще тривкійше і забезпечили би собі его нове жерело доходів на дальше веденє своєї польскої господарки" та дальше економічне і політичне поневолюванє руского народа.

— **Русини в угорскім парляментї.** При послїдних виборах до угорского сойму вийшли два Русини: о. Михайло Балог з Велозо в мармароскім комітатї і о. Михайло Ами, парох Бехерова шароского комітату. Оба належать до сторонництва Андрашого (ліберали, котрі відступили від правительственної партиї). В Мукачеві вийшов посол Юрта, Кошутовець, прихильний Русинам.

— **„Гуцульщина" в Льондонї.** На загальних зборах анґлійского товариства Folklore мала Miss Hodson — як нам звідтам пишуть — виклад о працї проф. Шухевича про Гуцульщину. Виклад її заінтересував надзвичайно усїх присутних, тим більше, що Г демонструвала свій виклад оказами, які їй надіслав проф. Шухевич. Збори ухвалили виклад п-ї Г. помістити в найблизшім числї „The Folk-Lore", почім ве зачишимо поти его в фейлетонї „Дїла".

— **Труди стрийскої філїї „Просьвіти".** Від року щиро працює стрийска філїя „Просьвіти" над основанем селяньских молочарских спілок в цїли сотвореня молочарского промислу, так дуже потрібного для піднесеня добробиту народа, особливо в стрийскім повітї. Розумна і щира праця філїї не пропала марно і нинї може стрийска „Просьвіта" величатись значними успіхами; в осени заснувалась молочарска хлопска спілка в Заваді а сметанкова стация в Голобутові, парохії о. Остапа Нижанковского. Тепер дїлимось з нашими читачами вістию, що від 23 січня с. р. основалась при читальни „Просьвіти" в Угерску друга молочарска хлопска спілка. Істнованє і дальший розвій тих спілок запевнений, десерове сметанкове масло угерчаньскої і завадівскої спілки єсть першої і найлучшої марки, длятого і попит за ним великий. Хто хоче мати добре масло, то вже не питає за нїмецким, тілько за маслом десеровим наших спілок. Відпоручник стрийскої філїї „Просьвіти" о. Остап Нижанковский много щиро і уміло потрудив ся коло основаня нашої спілки, длятого складаємо єму іменем нашої читальнї найщирійшу подяку. Рівнож дякуємо о. Николї Матковскому, секретареви філїї „Просьвіти" за ласкаву присутність як і цїлому Сьвітлому виділови філїї за добру гадку і труди. — Виділ читальнї „Просьвіти" в Угерску: *о. Лев Горалевич* голова, *Дмитро Тиркус* секретар.

— **Неправдиве справозданє.** Пишуть нам: В додатку до чч. 18 і 19 „Дїла" в статї п. з. „Szkoła ludowa в Тернопільщинї" заявлено, (опираючись на справозданю „Tow. szk. lud.", що в Доброводах і Новиках нема руских читалень. Тимчасом річ має ся зовсїм противно, бо в Доброводах є читальня „Просьвіти" [100 членів]; є крамниця читальняна і „Сокіл", одинокий на цїлий збараский повіт. В Новиках є також читальня, має 45 членів. В Чумалях дійсно нема, бо там самі анальфабети і мале число осель. В Нетребі знов самі майже Поляки. За одним заходом прошу спростувати і що-до иньших сїл, в котрих суть читальнї, а о котрих Сроковский зовсїм не згадує. Отже читальнї суть: в Дубівцях, де я сам був на отвореню, в Іванчанах був я також на отвореню читальнї; в Коблї є читальня а так само і в Зарубинцях — *о. В. Терещук*.

— **72 професорскі посади.** Краєва рада шкільна розписала конкурс на 72 професорскі посади в галицких середних школах. З того припадає 7 посад на рускі ґімназиї, а то: одна посада учителя клясичної фільольоґії в рускій ґімназиї у Львові, три такі посади в рускій ґімназиї в Тернополи, одна посада учителя нїмецкого язика в рускій ґімназиї у Львові і по одній посадї учителя польского язика в руских ґімназиях в Коломиї і в Тернополи.

— **Виборчі штучки на Угорщинї.** Угорскі дневники подають тепер до публичної відомости ріжні епізоди з послїдних виборів на Угорщинї, що сьвідчать не дуже корисно так про виборців, як і кандидатів до угорского сойму. Для приміру подаємо ось-яку историю: В однім виборчім окрузї правительственний кандидат, котрий знав, що виборцї беруть часто грошї за голоси, а відтак віддають їх иньшому кандидатови, постановив забезпечити ся против таких несподїванок. Місто готівки дав своїм виборцям щадничі книжочки, але платні аж на другий день по виборах т. є. 27 січня. Контркандидат довідав ся о тім і взяв ся на хитрий спосіб. Зібрав виборців, котрі не мали довіря до щадничих книжочок, і промовив до них тими словами: „Мої добрі люди! Ваш кандидат хоче вас ошукати. Коли прийдете по виборах з книжочками до каси, викинуть вас звідтам за дверi. Але я вас виратую з клопоту. Голосуйте на мене, а я книжочки, що і так не мають жадної вартости, зараз тепер викуплю за готівку". Виборцї згодили ся на се радо. Контркандидат викупив книжочки і був вибраний послом. По виборах зголосив ся до каси ощадности і вибрав зложені грошї. В той спосіб грішми свого противника оплатив свій вибір і ще лишило ся єму трохи гроша.

— **Побільшенє австрийскої фльоти.** Як доносять віденьскі часописи, управа австро-угорскої фльоти замовила в Stabilimento Tecnico в Триєстї 5 нових контрторпедовців і 13 торпедовців. Контрторпедовцї будуть коштувати по 1,320.000 К, торпедовцї по 648.000 К.

— **Знов ґр. Монтіньозо.** Як доносять з Дрездна, до Фльоренциї удав ся з Дрездна радник справедливости Кернер, щоби від б. жінки саксоньского короля Люізи, тепер ґр. Монтіньозо, відобрати її 2-лїтну донечку Люізу Моніку. Ґр. Монтіньозо мала навязати нові любовні зносини з ґр. Сіюкардінім, 30-лїтним мужчиною, потомком старинного роду. Коли ґр. Монтіньозо не хотїла віддати добровільно дитини, що не може лишати ся під її опікою, то радник Кернер має ужити помочи італїяньскої поліциї. Кажуть, що ґр. Сіюкардіні товаришив ґр. Монтіньози підчас її недавної подорожи до Дрездна, де хотїла дістати ся до королївскої палати, щоби побачитись із своїми дїтьми.

— **Дрібні вісти.** Фільософічний виділ віденьского університету заявив ся за допущенєм панни д-р Елїзи Ріхтерівни до приватної доцентури. — В Станиславові застрілив ся поручник 24 п. п. Бруно Манер. — В Кракові померла Ядвиґа Бжозовска, жертва звісної траґедиї з пок. проф. Пйотровским, на затроєнє крови наслїдком нечистої вприскавки.

——

— **З Кружка україньских дївчат.** Пригадуєсь Вп. товаришкам, що загальні збори „Кружка україньских дївчат" відбудуть ся в недїлю 12 с. м. о 3 год. пополудни.

— **З Тернополя.** На дохід Інститута (бурси) для дївчат в Тернополи відбуде ся заходом жіночого кружка філїї руск. тов. педаґоґічного в Тернополи дня 15. лютого с. р. в сали „Міщаньского брацтва" аматорске представленє фантастичної оперетки п. з. „Зима і Весна" або „Снїгова Краля" в двох відслонах: Днїпрової Чайки. Музику уложив М. Лисенко. Цїни місць: Крісла перворядні 1 К 50 с., другорядні 1 К, треторядні 70 с., вступ на салю 40 с., ґалерия 20 с. Початок о годинї 7. вечер. Білети можна набути в Народній Торговли.

— **Сокільский вечерок з танцями.** Забавовий комітет львівского „Сокола" оповіщує в справі завтрішного балю в салї „Народного Дому": На третім з черги в однім тижни балю „Сокола" в суботу дня 11 с. м. прибере ся салю в кущі вазонових цьвітів та ґірлянди, аби удержати весняну сьвіжість воздуха і лагідну зелену почву для спочинку ока. Крім цьвітів прикрасять салю килими і емблєми сокільскі. Що до запрошень на баль заявляємо, що членам „Сокола" з засади не висилає ся, а мимо того їх обовязком є явити ся на балю. Гаразд! — *Комітет*.

— **Велику діточу забаву** уряджує виділ Захоронки у Львові в кімнатах „Бесїди", в середу 15 с. м. о год. 4 пополудни. Всї наші „малесенькі" з радостию приймуть отсю вістку і заповнять на сей день салю, де їх чекає много несподїванок, які приготовив виділ для любих гостий, щоби могли декілька годин весело забавити ся. Родичі радо позволять на се своїм діточкам, тим паче, що дохід з сеї забави призначений для бідних дїтий руских захоронок у Львові. — *Виділ*.

— **Зі Станиславова.** Бажаючи заспокоїти цїкавість нашої доокресної інтелїґенциї, подаємо до загальної відомости, що одинокі великі вечерницї в Станиславові, які уряджує тов. „Захоронка" і тов. „Шкільна Поміч", відбудуть ся в четвер дня 2 н. ст. марта с. р. Зваживши догідний час, гуманну цїль обох товариств, як також обставину, що з одної сторони сповняєсь обовязок патріотичний, як з другої, що кождий має користь собисту, себто сполучуєсь utile cum dulci, надїємось, що не лиш доокресна але взагалї наша україньска інтелїґенция, що лиш схоче забави і доброго дїла, підопре наші стреміня, що докладаємо усяких заходів, аби сї великі вечерницї випали як найґарнійше. — Запрошеня розсилають ся. Близші подробицї вкоротцї подамо. — *Комітет*.

— **Вечерницї в Раві рускій** відбудуть ся в понедїлок дня 13 с. м. в великій сали засїдань громадскої ради. Початок о год. 8 вечер. Вступ для поодиноких осіб 2 К, родинний 5 К. Стрій візитовий або народний. В програм танців входять між иншими також лянсєр і котильйон. На численні зголошеня із сторони нашої академічної молодїжи, заявляємо, що з огляду на ощадність (бо дохід призначений на рускій „Народний Дім" і на читальню „Просьвіти" в Раві рускій) п. п. академікам, котрим будемо дуже раді, не вишлемо окремих запрошень, бо для них найлучшим запрошенем будуть їхні академічні леґітимациї. Якби хто з замісцевої інтелїґенциї через помилку або неточність почти не одержав запрошеня, звелить при вступі на салю зголоситись до підписаного за комітет. — *Слотвеский*.

— **З Копичинець.** Дня 16 н. ст. лютого 1905 о год. 1 пополудни відбудуть ся загальні збори повітового тов. кредитового „Згода" в Копичинцях. Того дня рано о год. пів до 9 відправить ся в церкві на „Гетманщинї" поминальне богослуженє за померших членів товариства „Згоди", на котре всїх членів запрашаєсь. — *Дирекция*.

— **Зі Зборова.** Дня 8 лютого с. р. відбули ся в Зборові вибори до оцїнючої комісиї податку особисто-доходового для III круга виборців. Виборцї Русини явили ся на виборах як оден муж і мимо шаленої аґітациї противної сторони, вибрали своїх людий, а іменно: о. Герасимовича пароха в Присівцях на члена, а п. Олїмпа Валяньского касиєра товариства задаткового на заступника. Зазначити треба, що при тих виборах правдиво поступові Поляки, не зважаючи ще ідею вшехпольскою, ішли рука в руку з Русинами. Се наука, чого може доказати совісна орґанізация. — *Податник*.

— **Зі Зборова.** В четвер дня 16 с. м. відбудуть ся перші загальні збори і отворенє тов. касинового „Родина" в Зборові, на котрі маємо честь всю П. Т. інтелїґенцию місцеву і околичну в тій дорозї запросити. Окремих запрошень не висилаємо. Початок о год. 3-ій пополудни. — *Комітет*.

— **Рада надзираюча повітового товариства кредитового в Скалатї,** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою запрашає П. Т. членів товариства по мисли § 45 і 47 статутів на звичайні загальні збори, які відбудуть ся в сали засїдань у власнім домі товариства дня 3 марця 1905 о год. 2 пополудни з слїдуючим порядком дневним: 1) Отворенє зборів і покликанє секретарів і скрутаторів. 2) Відчитанє протоколу з остатних загальних зборів, 3) Справозданє комісиї ревізийної і внесеня: а) на принятє до відомости справозданя дирекциї затвердженя білянсу за р. 1904 і уділенє абсолюторії, б) подїл зисків § 52 а. в і 45 а.; 4) Доповняючий вибір 2 членів ради надзираючої на протяг 3 лїт і 1 на протяг 2 лїт. — *Іван Білик*, заст. секретаря, *Е. Шолгіна* предсїдатель. Увага: Право участи членів в загальних зборах опредїляє § 50 і 51 статута. Члени незнані дирекциї особисто мають виказатись своїми книжочками уділовими.

— **Всч. оо. Душпастирів** прошу уклінно повідомити підписаного, чи не найшов би ся в їх парохії крамар чесний, рутинований, в старшім вїці, котрий був би готов вести за добру нагороду більшу крамницю в Шманьківцях коло Чорткова. — За ласкаву прислугу дякую на перед. — *о. Іван Горлїєвский*, парох; посл. почта і стация зелїзн. Шманьківчики.

— **Високоповажаному о. Порфірієви Бажаньскому,** совітникови консисториї у Львові, многозаслуженому діячеви на поли народної музики, за надіслані даром так цїнні твори музичні складаю отсим найсердечнїйшу подяку. — *Іван Гавран* уч. нар.

✝ Померли:

— **Михайло Ярема,** горожанин міста Сучави, помер нинї у свого сина, руского пароха в Болехові, в 71 роцї житя. В. в. п.!

— **Александра Витвицка,** донька руского пароха в Батькові, учениця I. року учительскої семинариї, упокоїла ся дня 6 с. м. В. її п.!

Календар: Завтра гр.-кат.: Ігнатія, Романа рим.-кат.: Евер., Дез. Позавтра гр.-кат.: Трех Сьвятителїв, рим.-кат.: Евлалії.

Театр: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Гвязда" ул. Францїшканьска) в недїлю дня 12 лютого: „Нещасне коханя" драма зі сьпівами і танцями в 5 д. Манька.

З товариств.

— **В хосен Бурси св. Івана Крестителя в Дрогобичи** жертвували від 1 цьвітня 1904 до 31 січня 1905 слїдуючі Вп. Д. [в коронах]: Вп. п. Вальтенберґер ц. к. надпоборця податковий в Дрогобичи 16·66, Роман Алексевич ц. к. радник в Угнові 10, Осип Ганїнчак ц. к. судия в Дрогобичи 5, о. Іван Отто парох в Лїшні 1 копу яєць, 4 ґарцї петрушки, 3 чвертки бураків, 7 хлїбів разових, 8 хлїбів питльованих, п-ї Горницка в Уличнім 1 копу яєць, п-ї Пйотровска в Бориславі 4 кл. цукру, Маркус Фаерштайн в Дрогобичи на руки п. Кузика 13·33, о. Ант. Хиляк в Кропивнику старім 2, о. Володимир Коростеньский в Кропивнику новім 2, о. Володимир Куновский в Биличи 1, Преосвящ. Епископ Константин Чехович по случаю візитациї в Нагуєвичах 50, о. Данило Грицай в Михалевичах на руки п. Кузика 10, Іван Борис купець в Перемишли на руки п. В. Іойка 10, Войтїх Немец проф. ґімн. на руки п. Луцика 10, на руки п. Ганїнчака: Киприян Гоствіцкий 4, Дмитро Яворский 5, Катарина Ференц 2, п-ї Гавлїкова жена адвоката в Дрогобичи 5, Денисевич в Дрогобичи через Ганїнчака 5, п. Кузїв від Анастазиї Флюнт 30, на руки Ганїнчака Едвард Шнайдер в Дрогобичи 3, Сендер Шпандерфер 3, Сара Шраєр в Дрогобичи 2, П. Т. Каса ощадности міста Дрогобича 200, о. Лах в Дорожові 3, при отвореню сегорічнім бурси: Терлецкий в Бориславі 20, прочі члени 8, Яков Лїлїен на руки Алексия Мосяка 1, п-ї Нападиєвичова 6 блюзок, 6 сподень, 2 шапки, 17 маншетів, 12 пар шкарпиток, А. Мельник в Якубовій Волї: пів кірця бульб, 8 лїтрів цибулї, п-ї Горницка в Уличнім оден корець яблок, Іойко 60 тісточок, пушка в касї міскій 10, Н. Куличко з пушки в касї міскій 5, сьвітла рада міста Дрогобича 200, Високий сойм краєвий 200, Слюсарчук на руки о. Веселого ч. св. В. В. 6·30, з соборчика в Добровлянах 1, на руки о. Лукавского ч. св. В. В. безіменний 20, на руки п. Ганїнчака Стефан Валицкий ткач в Дрогобичи 10, Йохим Гаймберґ адвокат в Дрогобичи 50, Мойсей Вебер в Дрогобичи 20, Каролїна Медаїньска в Бориславі 2, Юліян Милян в Дрогобичи 10, Іван Кушнїр 3, з пушки в Народнім Домі в Дрогобичи 6.73, о. Словьский коляда в Далаві 2, Впреосвящ. Епископ кир Константин Чехович 50, о. Еднакий в Нагуєвичах: пів кірця яблок, оден корець картофель, Блажкевич Антоній в Якубовій Волї пів кірця бульб, 4 ґарцї цибулї, Янушка Антін в Раневичах 14 головок капусти, Тимко Верещинский в Ріпчицях пів кірця бульб, Береґуляк Ант. в Грушевій три чвертки бульб, о. Отто в Лїшні 5 лїтрів меду, 1 шинка, півтора кл. солонини, 10 хлїбів, Кметик учитель в Гаях півтора кірця бульб, п-ї Кметикова в Гаях 8 лїтрів сира, Іван Сушкевич коваль в Стебнику оден корець бульб, Кусьнїсь в Волощи півтора кірця бульб і копу капусти. Складаючи щире Спаси-Біг поручаємо бурсу ласкавій опіцї. За виділ: *П. Кмить* предсїдатель, *В. Пасланский* касиєр.

— Товариство взаімних обезпечень „Дністер“ в році 1904 видало 168.505 важних поліс на суму 175,398.979 кор. обезп. вартости з премією 1.571.871 кор. 66 сот. В порівнаню з роком попереднім було в р. 1904 більше о 25.725 поліс і о 261.214 кор. 49 сот. премії. Товариство віддало в реасекурацию 82,105.130 кор. обезпеченої вартости за премію 769.520 кор. 57 сот; лишило собі на власний рахунок 83,293.849 кор. обезпеченої вартости 1802.351 кор. 29 сот. премії. Рік 1904 зазначив ся в цілім краю великими і частими пожарами; в „Дністрі“ зголошено 2.010 шкід, за котрі виплачено 1,178.629 кор., з того покрила реасекурация 619.374 кор., припало отже на власний рахунок 559.255 кор., в порівнаню з роком попереднім було більше о 272 шкід і виплачено більше о 204.218 кор. відшкодовань. Виплачено всї шкоди окрім 15 в сумі 9.317 кор. (на власний рахунок 3.946 кор.), з котрих 6 встримано задля доходжень судових а 9 укінчено ліквідацию в січни, бо приключили ся при кінци грудня. З причини численних і великих пожарів не вистарчає надвижка на уділюне зворотів членам, длятого при відновленю поліс на р. 1905 нема жадних зворотів. Фонди товариства збільшили ся і виносять 1,183.874 кор, а то: фонд резервовий і резерва премії 1,004.840 кор., фонд емеритальний урядників 122.445 кор., фонд на ріжниці курсу і специяльні 56.589 кор. З того уміщено в цінних паперах 1,006.400 кор. ном. варт., в банках 6.520 кор., в власній реальности (ч. к. 199 і 201 в середмістю) 161.071 кор.

Переписка Адміністрації.

Вп. О. Сн. в Бо. Тепер вплачено по конець лютого. — В. Тр. в Вп. Годать ся. — І. Па. в В. За минулий рік прийде нам ще 80 с. — С. Са. в Сн. Тепер вплачено по конець січня. — С. Гр. в То. Часопись висилаємо правильно що дня в приписанім часї і просимо до заспокоєня свого взяти до відомости що з нашими почтами непорадна година, бо від Нового року доси вплинуло 266 рекламаций до Адміністрациї. — Т. Ко. в Ма. Тепер вплачено лиш до кінця 1904. — С. На. в Оль. к. Зо. За 1 кварт. прийде нам ще 80 с. — А. До. в Ко. Тепер вплачено лиш по конець січня. — Т. Шу. в Мо. Одержано. — А. Тп. в По. Тепер вирівнано лиш 4 кварт. 1904. — П. Гл. в Си. виж. Все вирівнано по конець марта. — В. Іл. в Си. виж. За біжучий квартал належить ся нам ще 1 кор. — В. Сі. в Ст. Тепер вплачено за січень а не лютий. — Хв. Чпг. Пр. в Са. но. До кінця марта прийде нам ще 4 К.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Подяка.

Неумолима смерть забрала нам найдорозшу матір, бабку, прабабку, Марию з Курбасів Грабович, вдову по бл. п. Івані, пароху в Тисьменици, емер. декані і совітнику митроп. консист., котра по тяжкій, короткій недузї уснула сном блаженним дня 2 лютого в 72 році житя в домі свого зятя о. Івана Онуцкого в Попельниках над Черемошем. Похорони відбули ся дня 5 лютого при численній участи зїхавшої ся родини, приятелів, знакомих і місцевих парохіян. Не могучи зложити лично подяки кождому учасникови сего сумного обряду, всім, що товаришили тлїнним останкам покійниці на місце вічного спочинку а також відповісти на всї численні письменні і телеґрафічні вирази співчутя, просимо на сїй дорозї приняти щире „Спаси-Біг“ за оказану покійній послїдну прислугу як не менче за співчуте виражене родині. Особенно складаємо найсердечнїйшу подяку Впр. о. Николаю Огоновскому містодеканови, совітникови консист., пароховн з Джурова, за красноріччве надгробне слово, котрим вляв в наші тяжко опечалені серця правдиву осолоду і пільгу, Впр. отцям Юл. Герасимовичу, совітн. консист. пар. із Рибна, Волод. Лукашевичу із Тучап, Вас. Попелю із Віднива за їх веспівчасть в обряді похоронім. Всемогучий зволить нагородити Вам сторицею всї при сїй нагоді підняті труди.

Андрей Грабович син; *Емилія Алиськович, Мальвіна Лотоцка, Анна Соловка, Доміцеля Вітвицка, Пелягія Онуцка* доньки; *о. Михайло Соловка, о. Адам Вітвицкий, о. Іван Онуцкий*, зятї в імени власнім і в імени внуків і правнуків покійної. 127 1—1

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. — Без конкуренциї.

Найдешевша торговля ґалантерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалєтового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 10 лютого. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 8·85 а на термін 8·50 до 8·75, *Жито* старе 6·70 до 6·80 а на термін 6·60 до 6·75, *овес* обрічний старий 7·— до 7·30 а на термін 6·80 до 7·25, *ячмінь* пастівний 6·60 до 6·80, а броварний 7·10 до 7·50, *ріпак* 10·60 до 11·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·75 а до вареня 8·50 до 10·50 *вика* 7·25 до 9·—, *насїнє льняне* 9·65 до 9·85, *насїнє конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобин* 6·75 до 7·25, *гречка* 7·50 до 7·75, *кукуруза* готова 6·90 до 7·50 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 210·—, *конюшина* червона 65·— до 85·—, біла 50·— до 62·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 33·50 до 34·—.

Курс Львівский

з дня 10 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	—
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 5	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 20	117 80

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтадах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, кращі по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4·85

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанем

М. БИЧИШИН

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21A

ЗМІНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. відборців, що

МАҐАЗИН і РОБІТНЯ ОБУВИ

під фірмою

Д. Федорович

перенесений тепер з пл. Бернадиньскої ч. 2 на **ул. Батория ч. 14** (біля копшнярскої школи п. Коневича.)

921 1—10

Оповістка.

Заходом академ. тов. „Січ“ в Черновцях (перед тим „Молода Україна“), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти дїях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.

2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька“, оповіданє, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.

4. Теодот Галїп: „Думи та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.

5. Ант. Крушельницкий: „Серце“, оповіданя. Ціна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

7. Максим Горкий „Міщане“, сцена в домі Бессємйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Ціна 1 кор.

Видана 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Черновцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Півець церковний знайде ще поміщене в Тарнавці почта Канчуґа. 128 1—6

Сейчас академік (фільозоф) потрібний до ученика з I гімн. Платня 30 К. місячно. Уряд парох. Нестоції п. Озірна. 129 1—4

Бідний ученик IV кляси рускої ґімназиї у Львові — жко вмер, мати-зарібниця сить удержувати семеро дрібних дітий — не має звідки платити чесного в кваті 40 Ласкаві жертви приймає Адміністрация „Цїла“.

Сирота Русинка з укінченою 7-ою клясою видїлов, має також іспит на учительку робіт ручних жіночих в шкіл народних, шукає лекцій. Ласкаві зголошеня: „Пр.“ poste restante Угринів. 113 2-3

Лекциї на селї глядає ученик V кл. гімн. Адреса: Ілия Мазикевич, Угнів. 109 2 5

Хлопець з виробленим письмом глядит занятя. Адрес: Павло Фурбала в Полтві. 3—3

Глядаю лекциї або иншого занятя від 1 марта до липня або й вересня с. р. Маю похвальні сьвідоцтва яко совісний учитель і вправний помічник канцелярийний. — С. Любачівский, студ. IV. р. пр. Львів (Університет.) 107 3—6

У Відни вийшла збірка поезий Бурлаки:

„На бистрих хвилях“

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші в замовленем пересилати лишень на отсей адрес: „Burłaka, Wien, Universität“.

Аґентів здібних, статочних за постійною платою глядає житева асекурація. — Референциї і оферти до Адміністрациї ґазети під А. М. 121 2—4

Шестий рік істнованя.

Одинока русно-українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар“ поміщає статі з напого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіціяльним органом ніякого сторонництва, а боронить інтересів цілого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. півріччо 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщана ч. 8.
Передплачуйте „Комара“.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і ґафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи)

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і ґафту безплатно. Цінники на жаданє даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лярук

Львів, Пасаж Міколяша.

Liniment Capsici Comp.

замість

PAIN-EXPELLER

при закупні того знаменитого, усмиряючого біль средства до натираня, яке можна дістати у всїх аптиках, треба все уважати на марку: ЯКОР.

Аптика Ріхтера, Прага.

ПОЗІР! 44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“ слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (віськорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару“ ул. Руска ч. 1 ріг ул. Бляхарскої.

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпечене рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28- зглядно 14-днєву проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя*;

4) виплату рент в місячних ратах *з гори*;

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішнї замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі вов. дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого сьміло ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

70 Аґентів не висилаю.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 цвітня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Ікван 12·20*, 6·10, 1·40, 5·50, 9·20*.
„ Кракова 2·31*, 6·00, 8·55, 1·20, 5·40, 8·40*, 9·50*.
„ Тернополя 3·25*.
„ „ на Підзамчє 3·04*.
„ Рави рускої 6·42.
„ Підволочиск 7·40, 2·30, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамчє 7·20, 2·15, 5·06, 10·00*.
„ Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
„ Станиславова 8·10.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Белзця 5·08.
„ Стрия 10·08, 4·05.
„ Ряшева 10·20.
„ Коломиї 11·25.

Поїзди льокальні

з Брухович 6·49, 7·20 рано, 11·45, передполуднем 1·47, 3·15, 4·20, і 5·05 пополудни, 7·54, і 9·18 вечером [від 3/5 до 11/9 вкл.)

з Янова 8·20 рано, 1·18, 4·45 пополудни, 9·05 вечером, [від 1/5 до 30/9 вкл.] 10·10 вечером [від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята.]

зі Щирця 9·35 вечером [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята].

з Любіня вел. 11·35 вечером [від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята.]

Відходять зі Львова:

до Кракова 12·45*, 4·10*, 8·25, 8·35, 2·55, 6·20*, 10·55*.
„ Ікван 2·51*, 6·20, 2·45, 10·42*.
„ Підволочиск 6·30, 1·55, 9·00*, 11·00*.
„ з Підзамча 6·48, 2·09, 9·21*, 11·30*.
„ Лавочного 6·45, 9·10, 6·40*.
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 5·40.
„ Тернополя 10·35.
„ з Підзамча 10·50.
„ Черновців 10·45.
„ Белзця 10·50.
„ Стрия 9·05 10·05*.
„ Ряшева 5·00.
„ Коломиї 5·35.
„ Рави рускої 7·30*, 11·10* [тілько що недїлї].
„ Перемишля до 10·05*.

Поїзди льокальні.

до Брухович 6·40 рано, 9·30 і 10·50 передполуднем 12·32, 2·05, 3·35 і 6·05 пополудни, 7·05 і 8·04 вечером від 8/5 до 11/9 вкл.]

до Янова 6·20 рано, 9·15 передполуднем [від 1/5 до 30/9 вкл.] 1·35 пополудни [від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята] 3·18 пополудни [від 1/5 до 30/9 вкл.] і 5·48 пополудни.

до Щирця 1·45 пополудни [від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята]

до Любіня вел. 2·15 пополудни [від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята.]

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, іллюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міськім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 25

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко лїтературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з лїтер. додатком

в Австриї: *за границею:*
на цїлий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цїлий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднїм застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иншi приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

З політичного овиду.

Точкою, на яку звернені очи всего полїтичного сьвіта від року, єсть безперечно **Росия**, та ті потрясеня, які сей кольос переходить так на вні як і у своїм нутрі. Все инше, всякі прочі міжнародні чи радше міждержавні відносини, як і внутрішні конфлїкти прочих держав, супротив тої великої історичної драми, яка відграває ся на пустарах далекої Манджуриї та на широких просторах Сарматскої низини, зійшли на другий плян. Всї розуміють, що та велика північна імперия, найбільша мілїтарна держава, яка коли небудь в історії істнувала, що вона переживає в своїм житю переломові хвилї і що результати, які будуть плодом сего перелому, заважать не аби як не тілько в дальшій доли сего державного велита, але й в доли усего культурного сьвіта. Як скінчить ся борба Росиї на далекім Сходї та як розвяжуть ся внутрішні відносини у самім царатї, се два питаня, довкола яких вертить ся тепер полїтична думка Европи, почуваючи всю історичну вагу бременних в далекосяглі наслідки подій й намагаючи ся оком здогадів та конклюзий пробити темряву розвиваючої ся будуччини.

Перш усего **війна**, бо вона, а іменно єї невдачний для Росиї хід, насунула усю ту хмару питань та непевних здогадів, вона збудила дрімучі сили росийского нутра і вона відслонила перед очима усіх слабі сторони царату. Вже тринайцятий місяць минає, як на далекім Сходї гремлять пушки. Вже в друге червона кров синів сарматскої низини та синів далеких східних островів багрить білу опону зимову. А за сей рік, рік боїв так страшних, яких не знала доси істория людства, воєнно-державний престіж Росиї повалив ся донї, розсипав ся в румовище. Завзятий, повний патріотичної посьвяти та інтелїґентний народ жовтошкірих островян розвіяв в нівеч велико-державний німб непоборимої сили, що окружав доси північного кольоса. Показало ся, що він стоїть на глиняних ногах, що єго точить внутрішна гниль і безладє, що єму брак внутрішних суспільно-орґанічних сил, і що нагайка та кнут се за слабі суспільні узи, щоби могли із зліпища поневолених рабів зробити суцїльний орґанізм, повний сили та однодушних змагань.

Нинї війна поки-що закінчена. З упадком Порт-Артура рішена вона на користь Япану, а як результат послїдної борби під Гайконтай показує, всякі намаганя з росийської сторони на поправу шанс на поли війни мусять остати безуспішними. Фльота Рожественьского, лишена точки опори на східних морях, блукає ся десь по жарких водах полудневих океанів, без жадного значіня для дальшого розвою воєнних подій. А тим часом Япанцї готовлять ся уже кинутись на Владивосток, аби завдати послїдний удар противникови.

Рівночасно у Росиї отсї погроми, як се належало передвиджувати, розпутали скувані доси сили суспільности. Ліберально конституцийне движенє розвивало ся по волї правилам суспільної лявіни, доки не затрясли царатом перші судороги крівавої революциї. Зриваючу ся поломінь залито ріками крови, засипано стосами трупів, задавлено на хвилю. Та таємний огонь сховав ся знов під землю, тлїє далї, попелить основи державної сили, аби знов добути ся при нагоді на верх та замести собою зненавиджені ряди тюремників. Чи спинять сей зближаючий ся день перевороту ті уступки, з якими тепер носить ся правительство, можна сумнївати ся. Пального материялу за богато, аби огонь сам від себе потах. Що-ж дасть сей катаклїзм, чи велика держава сарматскої низини вийде з него відродженою наче фенїкс молодечою федерациєю вольних народів, чи буде він лебединою піснею єї на історичнім овиді — хто міг би се нинї передсказувати! I хто міг би нинї змірити думкою ті величезні переміни в міжнародних відносинах, які викликати буде мусїла та чи ся розвязка справи? Нам, смертельним, лишає ся тілько сьвідомість небувалих грядучих подій...

Як-же малим супротив розвою тих великих конфлїктів являє ся се, що дїє ся в **прочій Европі**, як дрібним воно виходить та другорядним! Бо коли і тут кипить житє, коли й тут веде ся борба, коли й тут борють ся суспільні сили, то се все **еволюцийна гра**, постепенний розвиток на тих основах, які дав людству кінець XVIII-ого і початок XIX-ого віку. В західній Европі доконує ся повільна еволюция, плід революцийної епохи, в Росиї зоріє кріваво на революцию, на основний перестрій. I коли в західній Европі борба внутрішна у деяких державах робить стілько шуму та клекоту, то се шум пер публїцистичних та ґазетного паперу, а атрамент і друкарске чорнило се — звісно — не людска кровця. А однак, як сказано, і там є борби.

Перед веде **Франция**. Упадок кабінету Комба не був упадком системи. Комб пішов, бо вже навтямив ся одним і другим: клерикалам і радикалам, ворогам і прихильникам. Одні не могли дарувати єго антіримскої полїтики, другим став невигідний, бо надто вже роздратував противника, а за мало в сути річи переводив реформ. Тож пішов, а єго місце заняв Рувіє, і вніс сейчас проєкт о роздїлї церкви від держави.

В **Італії** тим часом зібрав ся парлямент. Склад єго, завдяки участи католицкої партиї у виборах, більш умірковавий, ніж давнійше. Социялісти потратили чимало мандатів, за се переважають значно лїберали. Чи се улагодить социяльну борбу в Італії, належить сумнївати ся.

Замах палати панів на реґулямін палати послів.

Коли свого часу стало відомо, що в палатї панів появило ся внесенє кн. Шенбурґа, щоби палата панів ухвалила зміни в реґулямінї палати послів, розуміє ся на некористь свободи слова і ініциятиви послів, — опінія публична обурилась тою зухвалостию панів, але й не допускала, щоби палата панів ухвалила таке внесенє, а сподївала ся, що оно застрягне в комісиї і там упокоїть ся. Тимчасом комісия предложила оногди виготовлений своїм членом проф. Ляммашем проєкт зміни реґуляміну палати послів і палата панів сей проєкт приняла. Проєкт містить в собі доповненє § 5 закона з д. 12 мая 1873 дотично полагодженя правительственних предложень палатї послів і зміну § 12 дотично інтерпеляцай вношених послами.

§ 5 нинї признає першеньство предложеням правительственним перед иншими; не посли можуть через наглячі внесеня або жаданєм відчитуваня т. зв. виливів (інтерпеляций і т. и.) усунути правительственні предложеня на дальший плян дневного порядку, зглядно перешкодити полагодї тих предложень, як се й бувало в часах обструкциї. Отже проєкт комісиї палати панів поновляє: Для деяких предложень правительства, як річний буджет, контингент рекрутів, трактати з державами, мають бути застережені що-найменше три днї в тижни. В таких днях внесеня і інтерпеляциї від послів можуть приходити під наради аж по вичерпаню порядку дневного. Для полагодженя буджету визначує ся найвисше 30 засїдань, з тих 3 для першого а 27 для другого і третього читаня. Президент палати послів має дістати право визначувати комісиям докладний час на полагодженє предложених їм таких правит. предложень; по упливі того часу, коли палата не продовжить єго а комісия не виконає своєї задачі, має радити plenum палати на основі самого правительственного предложеня (а не комісийного). Буджетовій комісиї має визначитись час 6 тижнїв. Коли палата вичерпає число засїдань визначених для полагоди правит. предложеня, то президент має право перервати дебату о 2 годинї остатного засїданя, посол, котрий би в тій хвили промовляв, і всї по нїм ще записані до голосу посли тратять слово, а палата сейчас приступає до голосованя над предложенєм. Такий самий привілей має мати — на внесенє президента, правительства або якоїсь комісиї а за згодою палати — всяке инше предложенє правительства. Над таким внесенєм палата мусить голосувати зараз на початку слїдуючого засїданя і то... без дискусиї!

§ 12 (о інтерпеляциях) має змінити ся ось-як: Інтерпеляциї можуть вноситись лише на письмі і тілько на письмі має даватись на них відповідь. Лише у виїмкових випадках, коли зажадає сего що-найменше 25 членів палати панів а 50 палати послів, вільно буде інтерпеляцию відчитати і дати на ню устну відповідь. Що більше, президент палати дістає право цензурувати інтерпеляциї; коли на єго погляд яка грішить против добрих обичаїв або містить в собі каригідні вислови, вільно єму виключити єї від надрукованя а навіть від відчитаня в палатї.

В мотивах свого проєкту — обурюючого замаху на свободу ініциятиви і свободи слова палатї послів — пани покликують ся на своє право „законодатної ініциятиви“, бо § 80 реґуляміну палати послів виразно постановляє, що зміна єго належить до самої палати послів! Також, щоби покрити очевидну цїль свого проєкту, комісия палати панів покликує ся на реґулямін анґлійского парляменту, де відносини зовсім инші, бо там і кождочасне правительство є парляментарне і палата складає ся майже лише з двох великих партий, не так як в Австриї з множества ґруп, а до того в Анґлії високо держить кожде правительство прапор законности, там не знають н. пр. „galizische Wahlen“.

Така реформа реґуляміну палати по-

---

6)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(1883, 1885—1891, 1893—1895).

Зібрав і здав *М. Павлик.*

10-ий лист д-ра Т. Окуневського до М. Драгоманова..

Високоповажаний Пане Добродію!

Мині аж пудно думати об тім, що Ви гдесь тепер думаете о нас Галичанах — без винятку. А що моє мовчанє через 2 місяці в сій хвилї, коли я зараз повинен був відписати (,) до цего не трохі мусїло ся причинити — се я чую сам добре. Томуж простіт (,) що уперед звиню ся. Через 3 недїлї лежав я хорий — значит ся як раз в той час, коли відповідь моя на Ваш вопрос що до видавництва Шевченка була найпотрібнїщою. Опісля — коли я виздоровів (,) питав та шукав я чоловіка, котрий би дав наклад — як Ви писали (,) хоть на 300 екз. — та усе на пусто (,) хоть шукав і тут і у Львові і пытав Франка та Терлецкого[43]). Писати мині голіручь було знов ніяково, коли Ви коло такого святого дїла заняті — томуж постановив уперед хоть за прислані мині Вами книжки що то зібрати і Вам вислати. Надіяв ся (,) що зберу більше, та коли не встиг (,) прийміт хоть це (,) що тепер шлю (,) 30 ґульд. По святах вишлю ще зо 20.

Післї Вашого послїдного листу зібрались ми 4 (:) N. (,) Заклїньский (,) Данїлович і я і постановили (переч. „і рішили“) завязати кружок бібліотечний[44]). Душею цего кружка єсть N., котрий і сам має свої хороші книжки і уже пороздобував другі від пок. Желехівского і других. Ми у тім єму помічні і приладжуємо на по свята відчити в нашій читальни. Тимчасом їздимо уже від року по заснованих нами селяньских читальнях — до тепер заложилисьмо іх 6 і держимо популярні вітчити. До цеи послїдноі роботи пристали Бучиньскій і один священник Порайко. Жаль (,) що цей послїдний нас мабудь через інтриґу кацапску лишит.

Любо мині (,) що приходит ся тепер писати о редакції „Дѣла“ трохі інакше як бим був написав це перед місяцем. Тогди був бим Вам написав (,) що „Дѣло“ з усіми своіми редакторами наперегони біжит — приподобати ся Пелешови і що в єго вускім католіцизмі знаходит увес ідеал своїх будущих днів. На той бо темат давали ся справдї тут чути голоси Львівских народовців прибувших сюда на інтронізацію Пелешову і немогучих ся нас наганьбити за наш „безтакт“[45]) (,) коли ми посміли при случаю вмішаня ся попів в справи жіночого товариства публично сказати, що церков в справах народних „се мертваяща рука“.

Будучи послїдним разом з кінцем тамтого місяця у Львові (,) заговорив я с Белеjом — от сей сказав мині, що уже досить має Пелеша і що кождоі хвилї готов зірвати, коли ми лиш з вітси дамо му факта (,) с котрих би виходило, що він для справи католіцизму готов жертвовати народність[46]). Тимчасом Пелеш, хоть давав ся справдї уперед чути з виголошенов в „Geschichte der Union“ провідною думкою, що лиш через католіцизм з уся малоруска народність доходити до першеньства (,) до тепер не зробив ще нічого такого (,) щобы противило ся інтересам народности (,) Один факт досить замітний: один молодий священик — досить енерґічний народовець і приклон(н)ик селян (,) посварив ся з Своім парохом, котрий го до епископа оскаржав. Епіскоп зацитував молод(ого) священика до себе а роспитавши (,) що тут з о читальню і таке друге (,) чому старшій в протявний — похвалив молодого тай сказав виразньо: той передомною правий (,) котрий селянам добра бажає, докі на вас селяне небудут жалити ся, доти вам нічого не буде. Цей факт замітний тому, бо зробив сензацію межи тутешними попами.

Наші Старші народовці — особенно Львівскі а потім під тих впливом і наші Станіславівскі задумали були з разу війти з Пел. в тіснїщу звязь (,) щоб не допустити кацапів до впливу над ним. Це однак не повело ся а не повело ся головно тому, бо тут нема розумного старшого народовця, котрий би так потрафив вплинути на Пелеша, щоб его слухав. Трафилась була одна нагода зближеня ся наших народовців до П. а то з поводу іменованя тутеш. крилошан — народовці задумали були іменно віднести ся до П. в тій справі з представленєм і просьбою (,) аби він іменовав на це людий щирих (,) робучих а головно народовців, котрі би схіли і уміли інтересовати ся справами загалу а іменно селян. В цій справі були у Пеша. Пелеш пр(и)обіцяв іх вдоволити. Що з цеі обіцанки вийде — побачим.

Товариш мій N. просит Вас Вп. Добродія(,) щоб зволили до єго бібліоґрафії (,) над котров він працює (,) списати ласкаво всі зої твори, під таким титулом, під яким і где они вийшли.

Знакомі Вашой Вп. рідні — Бучиньскій Заклїньский сміют по поводу Вашого послїдного листу спитати чи всі уже в Вашім домі здорові?

По нараді с своіми товаришами маю ще Вам донести (,) що ми обовязуєм ся[47]) в Станіславівщині 100 примірник в Вашого Кобзаря розпродати по тій ціні як Ви нам скажете.

Святкуйте здорові тай простіт за моє мовчанє.

Окуневский.

Станиславів 20/4 86.

8-ий і 9-ий лист М. Драгоманова до дра Т. Окуневського

писані після 20. IV. 1886, пропали.

11-ий лист дра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Високоповажаний Добродію!

Повернувши назад до Станіслакова з своєй цїломісячной вітпустки (,) підчас котроі скитав ся я з місця на місце (,) беру ся до письма, котресте дазно уже повинни були дістати. Пічну від Ваших личних справ:

Текучій счот на галицкі книги можете у мене завести, до мене і так присилают з ріжних сторін книжки до роспродажи, бо у нас (,) пожаль ся Боже, книгарні своєй нема (,) тож я радий, як книжки роздати можу. Радий буду (,) що Вам цю прислугу зробю.

Писаня до Кієв. Стар. і до В. Евр. можете тоже через мої рукі присилати. У мене (,) правда (,) часу не богато (,) томуж не гнівайте ся (,) що попрошу (,) щоби письмо було виразьне а то раз за для страти часу а по друге ми Галичане слабо знаєм по великоруско, тож бою ся ошибок (,)

[43]) Слова „Франка та Терлецкого“ підчеркнені Др-вим. — М. П.

[44]) Слова: „кружок бібліотечний“ і дальші „вітчити“, „6“, „інтриґу кацапску“ підчеркнені Др—вим. — М. П.

[45]) Слова „безтакт“ і „се мертваяща рука“ підчеркнені Др—вим. — М. П.

[46]) Слова: „що він для справи католіцизму готов жертвовати народність“ і дальші „звязь щоб не допустити кацапів до впливу над ним“ підчеркнені Д—вим. — М. П.

[47]) В оріґіналї „обовязаюєм ся“. Дальші слова „в Станіславівщині 100 примірників Вашого“ Др-ів підчеркнув і зачеркнув олівцем.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК і ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткован з 5% на руский народний фонд. Цїна пристyна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замівлення полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9. 50/15—15

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодіж**. Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів; стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.

сліє, яку ухвалили пани, була би воліючим покривдженем і так уже нинішним регуляміном значно спутаних поменьших ґруп національних і инших — она просто були би позбавлені всяких способів оборони супротив насильств правительства і зелізного ланцюха великих партий, що (а la коло польске) репрезентують гнет слабших народностий протеґованими дужшими і реакцийність на всякім поли. „Санацию парляментаризму“ в Австриї не спровадять брутальні обмежуваня свободи; за примір нехай служить австрийским панам і міністрам нинішний стан в Росиї. Парляментаризм поздоровіє лише від розумних, справедливих реформ — на першім місци від скасованя курий виборчих а заведеня загального безпосередного права голосованя — і від справедливого полагодженя національних відносин через розмежованє народів після їх територий і повну автономію національну.

Розуміє ся, всї австрийскі народи — так сказати-б „другої кляси“, здані на ласку й неласку упривілейованим „першої кляси“ (як в Галичині Русини Полякам) і всї ґрупи, представляючі поступ, **м у с я т ь з у с е ю р і ш у ч о с т и ю в и с т у п и т и п р о т и в з а м а х у п а л а т и п а н і в** на свободу ініцияти і слова в палатї послів. Як поступлять посли упривілейованих народностий і кляс суспільних, се їх діло; поживем, побачим. Але то річ певна, що реакційні замахи не вийдуть на користь анї самим реакцийним елементам ради державної, анї правительству, анї державі.

З Ради державної.

В дальшій дискусиї над буджетом промовляли вчера пп. Ш а й х е р і Л і н д н е р против Угорщини. П. П л ь о й заявив іменем сполучених послів словіньских, що займуть супротив правительства становище вижидаюче, щоби переконати ся, чи воно сповнить свої обітниці. Опісля обговорював стан річний в полудневих краях і борбу Хорватів о політичні, національні і економічні права. По промовах пп. Швеґля і Тавчара забрав голос п. ґр. В о й т. Д і д у ш и ц к и й, висказуючи жаль, що польскі социялісти в Росиї дали пірвати ся до розрухів мимо перестороги народних сторонництв.

Промовляв еще п. Хоц, а потім дискусию перервано.

Пп. С т о я н і т о в. зложили наглє внесенє в справі управильненя конґруи католицких душпастирів. Коли принято наглість внесеня, п. Р о м а н ч у к указав на положенє руского духовеньства і домагав ся, щоби щось зроблено для забезпеченя вдів і сиріт по сьвящениках.

Внесенє се передано буджетовій комісиї. Наступуюче засїданє назначено на второк.

П а л а т а п а н і в почала радити над ухваленим уже в палатї послів запомоговим законом.

З Росиї.

Телеґрами.

Варшава. Робітники вдерли ся до одного маґазину з оружем. Пострілено одну особу в маґазині і зрабовано 20 револьверів.

Берлін. В конфлїктї страйкарів з військом в Сосновци мало згинути 50 робітників.

Петербург. Переговори директора путилівских фабрик з робітниками не довели до ніякого результату; в четвер рано робітники знов застрайкували. На инші фабрики страйк не розширив ся.

Москва. Збір шляхти ухвалив резолюцию з заявою, що в справі утвореня законів для хлопів треба вислухати бажаня сего стану. В тій цїли до Петербурга повинні бути покликані заступники хлопів. Збір ухвалив також виступити в обороні автономії хлопского стану і в обороні права хлопів висловідати опінію в справі приготовляючих ся реформ.

Одесса. Колеґія професорів університету ухвалила 49 голосами против 18, що при теперішнім замішаню виклади і наука суть неможливі, бо студентскі розрухи не суть результатом переходових причин, але наслідком сталого закопоченя університетского житя. Колеґія уважає за конечне висказати погляд, що студентскі розрухи устануть аж тогди, коли молодїж прийде до переконаня, що зроблено початок з реформою теперішного ладу.

Варшава. Онногди вечером товпа робітників в Сосновци хотїла погасити огнї в однїй фабрицї. Прикликане військо дало три сальви до товпи. Звиш 100 робітників убито і ранено.

Льондон. Вітте мав заявити, що мимо опору партиї вел. князів цар згодив би ся на введенє відповідних змін в державнім устрою. Земства зберуть ся дня 1 марта.

Війна.

Льондон. D. Expr. доносить з Петербурга, що російска армія майже примирає з голоду, бо сибірска зелїзниця не може єї запровіянтувати. Звиш 150.000 наладованих ваґонів не може дійти до місця призначеня. D. Chron. доносить, що Вітте промовляє за заключенєм мира за всяку цїну. Росия згодила би ся навіть на слїдуючі услівя: 1) Опорожненє Манджуриї і Ляотуна разом з Порт-Артуром; 2) виарендованє сих земель Японови на 99 лїт під зверхництвом Хін. Росия жадає лише, щоби Сахалїн і Владивосток лишили ся при нїй і щоби не потребувала платити военного відшкодованя.

Париж. N. Y. Herald доносить з Петербурга, що партия вел. князів остаточно заявила ся за заключенєм мира — під корисними услівями.

Токіо. Віцепрезидент японьского банку їде дня 17 с. м. до Анґлиї і зачне там переговори в справі позички. Міністер фінансів робить приготовленя до конференциї банкирів і капіталїстів в дни 13 с. м., на котрій має бути означена процентова стопа і речинець сплати позички.

Петербург. Куропаткін телеґрафує: Онногди о год. 11 в ночи Японцї знов розпочали зачіпні кроки, атакуючи наше ліве крило і наш фронт на лінії дві версти довгій. Ми відперли сей атак, як також новий атак, виконаний вчера о год. 5 рано. Маємо 5 ранених.

Пляни Японців.

Льондон. До Daily Telegraph доносять з Шанґаю, що Японцї замовили в Анґлиї чотири великі военні кораблї, та гармати вартости 500,000 фунтів штерлїнґів. Коли погода буде сприяти, Японцї розпічнуть облогу Владивостока. Адмірал Камімура постарає ся, ви в хвилею, коли розпічне ся на ново бій над рікою Ша, відтяти Росиянам сполуку з Владивостоком.

Телеґрами.

Вітте в підозрінню.

Льондон. Daily Mail доносить з Петербурга, що полїция окружила вчера дім, в котрім мешкає Вітте, і перевела в мешканю міністра ревізию. Полїция забрала всї папери, які знайшла у Віттого. Як здогадують ся, Віттого дозрівають царскі верховоди, що належить до сприсяженя, яке має на цїли приневолити царя до наданя конституциї.

Російскі Жиди.

Петербург. Міністерство внутрішних справ знесло заборону, котра не позволяла Жидам купувати лїси поза сферою їх осїдку, бо заборона причиняє ся до обниженя вартости дерева.

Торговельний договор.

Берлін. В парляментї розпочала ся дискусия над торговельними договорами. П. Гербер (центр.) закидає, що договор з Австро-Угорщиною замало узглядняв інтереси німецкого рільництва, бо цла на рільничі плоди є за низькі, що може мати фатальні наслїдки, бо на случай неурожаю в однім рільнім краю робітничому населеню грозить голод.

Страйк в Вестфалії.

Есен. Коли посол Сахсе пояснював робітникам причини, для котрих комітет рішив поручити закінченє страйку, робітники кричали: „зрадник“ і закидали єму, що він і 7 його товаришів підкупив гірничий синдикат. Сахсе висказав надію, що парлямент прийме правительственне предложенє, котре поліпшить бит копальняних робітників. Орґанізация не мала гроший на продовженє страйку хоч би о оден тиждень. По довгій, бурливій дискусиї повелось комітетови позискати більшість для резолюциї о залишеню страйку.

Уневажненє мандату.

Берлін. Леґітимацийна комісия парляментарна признала вибір Корфантого за неважний.

З Болгариї.

Софія. На внесенє міністра Неткова собранє визначило 4000 франків річної платнї для посла Михайловского, бувшого президента македоньского комітету і національного мученика.

Новинки.

— **Дві правди.** Социяльно-демократичний посол Дашиньский, говорячи на засїданю ради державної дня 6 с. м. про теперішний політично-страйковий рух в Росиї, сказав між иншим таке: „Was sind denn diese Unruhen in ihrem W e s e n? Wesentlich ist das eine Bewegung nach m e n s c h l i c h e n, nach k o n s t i t u t i o n e l e n und nach n a t i o n a l e n R e c h t e n!“ Висказ сей посла Дашиньского беремо із стеноґрафічного протоколу згаданого парляментарного засїданя, отже єго автентичність є безсумнївна. Цікаво отже, чому посол Дашиньский аж тепер прийшов до такого погляду на страйковий рух? Недавно тому він голосив инакше. Коли в 1902 р. всю східну Галичину обняв звісний рільничий страйк і ми сконстатували факт, що сей рух **в с в о ї й с у т и** також борбою руского народа о національні права, то орґан пос. Дашиньского, Naprzód, доказував, як лиш міг, що рільничий страйк на Руси є акциєю на цїлї чисто економічним та що національні і політичні мотиви не відгравають в нїй ніякої ролї. Те саме повторяли за послом Дашиньским і українські социяльні демократи. Як бачимо з того, для польских социяльних демократів буває двояка правда: коли Русини бороли ся страйком о свою економічну і політично-національну еманципацию, то менери польского социялїзму в своїй шовіністичній загорілости робили все можливе, аби національно-політичний характер страйку замазати; колиж такий самий страйк видвигнено против Росиї, то той страйк є вже боротьбою о національні і людскі права. Алеж се вже, правда, для нас неновина, що польским социялїстам нелюбо, коли сьвіт дізнає ся про факт істнованя борби між Поляками а Русинами в Галичині, т. є. там, де Польща сама горою.

— **Українцї з Одеси** — як доносять російскі дневники — вислали до комітету міністрів основно оброблену петицию о **скасованє виїмкового стану українськоï мови й лїтератури** від часу звісного указу царя Александра II. з 1876 р. Розуміє ся, се не одинока петиция Українців в тім дїлї, а такі петициї, основно і всесторонно поясняючи справу, не останутъ без впливу на недавну **ухвалу комітету міністрів**, котру на сїм місци подаємо дословно в російскім оригіналї:

„Поручить министрамъ народнаго просвѣщения и внутреннихъ дѣлъ — по предварительномъ сношении съ кіевскимъ, подольскимъ и волынскимъ генералъ-губернаторомъ, Императорскими академіею наукъ и кіевскимъ и харьковскимъ университетами — пересмотрѣть Высочайшія повелѣнія 18—30 мая 1876 г. и 8-го октября 1881 г. объ ограниченіи печатанія книгъ на малорусскомъ нарѣчіи и свои заключенія по сему предмету, вмѣстѣ съ соображеніями означенныхъ лиць и учрежденій, внести на разсмотрѣніе комитета министровъ.“

(Сю постанову комітету міністрів затвердив цар д. 21. ст. ст. січня 1905).

— **Збори виборців до ради міста Львова з Городецкого і Янівского** відбудуть ся завтра, в недїлю, дня 12 с. м. в школї ім. Конарского при ул. Льва Сапіги о год. 5 вечером. Комітет просить пп. виборців-Русинів названої части міста, щоби на сих зборах явили ся як найчисленнїйше. В середу, в сьвято Стрітеня відбудуть ся такі-ж збори на дїльници Жовківскій, а відтак в слїдуючу недїлю на Личаківскій. Хвиля для Русинів міста Львова є дуже важна, тож повинні стануть солїдарно до акциї, аби Русини, над котрими приходить ся в містї до дневного порядку, могли гідно заманїфестувати свою силу. Хто не стане на зборах а відтак при виборчій урнї або дасть ся затягнути до инших комітетів, той буде зрадником народної справи а єго імя буде подане до публичної відомости. Тільки разом, при своїм рускім стягу ми станемо силою — а противники, що нами доси помітували, будуть з нами числити ся і нас респектувати. При тім звертаємо увагу, що потворило ся вже богато польских комітетів, які під покривкою акциї виборчої мають на цїли виключно витягнути гроші від наївних і пошити ся, так що навіть з огляду на материяльний інтерес не є пожадане для когонебудь з Русинів входити в порозуміне з того рода комітетами. А все те обмине ся, коли Русини сповнять свій обовязок і не оглядаючи ся на боки, будуть іти, як і повинні, разом. — *Від руского виборчого комітету до ради м. Львова.*

— **Szkoła ludowa в Тернопільщині.** Обговорюючи під тачим заголовком звіт проф. Сроковского з дїяльности тернопільского кола Szkoł'и ludow'ої за р. 1904, ми в скобках подавали **н а п і д с т а в і ш е м а т и з м у л ь в і в с к о ї а р х і є п а р х і ї** з р. 1904 число латинників і руского обряду в кождім з обговорюваних сїл та дати що-до руских читалень. Отже коли ті дати може не все згоджують ся з дійсним станом річи (як се вчера заявив Вп. о. Терещун що-до парохії в Добрободах), то сему не винні анї ми анї проф. Сроковский, а хиба лише дотичні душпастирі, що занедбали подати до шематизму вірні дати. В додатку до вчерашного спростованя Вп. о Терещука заявляємо ще на бажанє Вп. о. Ів. Хавалки, що він не є як подано в шематизмі, парохом в Іванчанах, тілько в Івачеві горішнім і долїшнім. Замічаємо при тім (знов від себе після шематизму), що в Івачеві горішнім є читальня „Просьвіти“ і має 50 чл. та крамницю і шпихлїр, а в Івачеві долїшнім читальню „Просьвіти“ засистувало ц. к. староство.

— **До теки п. Коритовскому.** Податковий уряд в Бурштинї переводить на побираючих там пенсию тяжкі і законом недозволені операциї. Хотяй отже не вільно податковому урядови з місячної пенсиї самовільно стягати річний податок, практикує ся се в бурштиньскім урядї кождого місяця, що більше, 1 лютого с. р. забирали самовільно з пенсиї податок на цїлий квартал наперед. Сею дорогою просимо п. Коритовского, щоби заказав в подібний спосіб мучити людий, оплачуючих як найточнїйше всякі державні тягарі. — *Оден за всїх покривджених.*

— **Руским сьвящеником в Гамбурзї** для опіки над рускими переселенцями до Америки стане о. Дмитро Добротвір, що недавно вернув зі Сполучених держав Північної Америки, де був кілька лїт душпастирем. Треба признати, що сей вибір є дуже удачний, бо о. Добротвір звісний із свого чесного характеру і горячого патріотизму.

— **Також пекуча справа.** Від одного з наших патріотів одержуємо отсе письмо: Коли подумаємо, як ми на кождім-кождісінькім кроцї упосліджувані, то справдї сумно робить ся. А ми мовчки зносимо всякі пакости не лише на поли політичнім, просьвітнім, економічнім, але й на релїґійнім. Ми терпеливо привикаємо до сего, що нашу католицку процесию уважають „збіговищем“, ба ще ставляють сьвящеників за „таке“ збіговище в стан обжалованя. Одним з таких знектовань наших прав, нашого релїґійного почуваня, нашої совісти, є безперечно факт, що руских сьват зовсім не респектують анї по державних анї автономічних урядах. Урядник-Русин, хотячи обходити свої торжественні сьвята н. пр. Різдво, Йордан, Великдень або Зелені сьвята [о прочих вже й не згадуй], мусить відбути прикру панщину, ходити по шефах і чемненько просити о відпустку, а відпустка тота зависить чисто від доброго або злого гумору п. шефа. Схоче, дасть, а не схоче, йди небоже і працюй в своє так торжественне сьвято як робучий віл у ярмі на буддень. І хоть серце болить, хоть душа бунтує ся, мовчи і терпи! І деж тоті прінціпіяльні постанови, свобода віроісповіданя, свобода совісти? Чисті кпини! Чомуж се так? Чомуж наш руский обряд має бути лише толерований і то в нашій рідній хатї, на нашій питомій земли, як віра жидівска, або і гірше? Так дальше бути не повинно! В тім напрямі повинно би щось конче зробити ся, щоби авторитет нашого віроісповіданя відповідно застерегчи а наших урядників-Русинів від насилуваня своєї совісти і релїґійного чувства увільнити, а почин до сего повинно дати в першій лїнії духовеньство. Ся справа повинна би найти ся на порядку дневнім кождого соборчика деканального, а рішеня соборчиків повинні бути публично оголошені. Наші верховні власти церковні повинні порушити тоту справу, де треба, а і наші посли повинні би взяти собі до серця і не дати її засніти ся. Доконче треба її вивести раз на сьвіт-

---

Пані Кобриньскій я написав то (,) що Ви мині в ві справі написали і мабуть она уже Вам відписала. Як сего до тепер не зробила (,) то непремінно сими днями зробит, бо ще сегодня в сій справі до неі напишу. Французку брошуру вислав я еі до прочитаня — тож вишле она Вам ю з Болехова.

Адреса Кобр. Frau Kobryńska in Bolechow (,) Galizien.

Радий я і мої товариші дуже (,) щосте сим разом тронули позитивний бік нашої справи (,) хоть усе такі повторяю, не бійте ся (,) щобисте нам „огидли своіми еремиядами“. Чоловік иноді живучій в галицкій глуши так закорпає ся в специяльній своей роботі, що по за нев світа не бачит. Часописи наші — самі здорові знаєте (,) не такі (,) щоб вивести нас на ширшій виднокруг (,) тож будьте пересвідчені (,) що всі Ваші листи ми дуже радо читаєм.

З поглядами Вашими на Пелеша ми тут совсім годимо ся [48].

Жаль (переч. „а властиво соромно“) мині (,) але признатись (,) що до випрацюваня такого соціяльно-політ. проґраму — не говорячи уже о викінченю праці у всіх деталях сего проґраму (,) ми ледви чи зараз будем способні. Бою ся чи ми тут порозумієм ся а ще більше чи будете Ви з мого писаня довольні. Та знайте правду.

Ви пишете: Ваш кружок мігби зробити детальний програм возможних тепер змін в конституції краю, повітів, громад — а також мір соціяльно-економічних — банк для викупу грунтів — реформи податкові.,.

Припущу, що справді гдесь в Западній Европі знаходять ся кружки приватних людей, котри (переч. „зможут“) — ставувши висоті научних дослідів в кождій з сих Вами сказаних галуз зможут прінціпіяльно письмом і устно обговорювати так далеко сягаючі вопроси як реформи податків в загалі зміни в конституції і державі і т. д. то мусит се бути після мене не кружок з 4—5 людей — але громада з десяток як не з соток совсім независимих, матеріяльно забеспечених людей, котрі посвятивши уперед десятку літ над специяльними економічними статистичними і політичними справами опісля в тісній звязи з парляментарнов діяльностев своіх послів або хоть з журналістиков переводячи своі научні досліди в практику, запомогают ся наочним досвідом культурно висше стоячих народів (переч. „як анґліків (,) французів“) і т. д. тогди з повною свідомостію своіх справ — укладают згаданий Вами програм. До цего блаженного степеня розвитку нам але ще дуже далеко. Єли би ми справді до такої роботи тепер уже пірвали ся, то боімо ся (,) що [49]) зробит ся то, що Ви самі — єли ся не милю (,) написали в „Истор. Польщи и Великорус. Демокр.“ (,) що молодїж шарпне ся до всяких можливих і неможливих соціяльних реформ, буде кричати шуміти під впливом кількох загорілих недоварених голов котрі за всяку ціну схотят лиш виплисти легким коштом в гору і з найсердечнійших найщиріщих людей зробит ся опісля в найліпшім разі то що зробило ся з Павликом. Пригад(у)ю собі яке враженє зробив на мене сесь чоловік перед 2 роками, коли я повернув з Відня після своіх студіїв до Львова і тут блисьше з ним запізнав ся (.) Мі тогди ще стояла яко тако свіжо в памяти наука економії і політичного устройства — шої конґльомератної держави і тогди я остеріг, що як не всі — то дуже велика часть неудач в его діяльности і его терпіній виникла просто з недостатку знаня тих справ, о котрих реформи він забрався.

[48]) Далї пропущено, на бажанє Т. О., конець сего реченя і цїле дальше — все про Пелеша. — М. П.

[49]) Слова від „До сего“ вставлено пізнїще, перечеркнувши рівночасно слово „Інакше“, що починало нове реченє: „Інакше робить ся“ і т. д. — М. П.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

зо і затягнути до реєстру наших народних поступатів. Виборена тої справи вимагає від нас наше релігійне чувство і народня честь! — *Е. Ш.*

— **Нове торговельне руске товариство в Станиславові.** Пищуть нам зі Станислава: Наш нарід жалїє дуже за „Підгірскою Спілкою“. Та Бог ласкавий, найдено спосіб ратунку. В Станиславові завязало ся тепер нове товариство економічне „Станиславівский дім торговельно-промисловий“, котре між иншим поставило собі за задачу: відкупити „Підгірску Спілку“ і її на ново в рух пустити. Звідки-ж гроші на те? — спитаєте. Се нове товариство не числить на удїли, бо удїл [10 корон] є дуже малий, та і нарід нерадо схоче до якого будь иншого нового товариства вкладати свої гроші. Гроші набуде собі товариство своєю працею. Оно буде удержувати заступництва всякого рода асекураций, між иншим має надію одержати також аґенцию „Дністра“ в Станиславові, буде посередничити в продажи ріжних машин господарских, машин до шитя, в продажи збіжа, штучних навозів, буде удержувати комісовий склад материялів будівляних, цементу, дахівок і т. п. виробів з глини, інструментів музичних, посередництво в продажи тверезих напитків, образів, посередництво в купнї і продажи ріжних старих річий [меблїв, одежі], посередництво при купнї і продажи реальностий і т. д. і т. д. Найважнїйше, що буде старати ся находити для нашого руского промислу домашного місце збуту. Крайки, ґордани, гуцульскі топірцї, вишивки, великодні писанки і т. п. всьо то товариство буде висилати далеко в сьвіт. Набувши в сей спосіб стільки гроший, щоби можна залягаючі рати банкові „Підгірскої Спілки“ заплатити, товариство „Станиславівский дім торговельно-промисловий“ приступить до купна „Підгірскої Спілки“. Площу розпарцелює і осягне тільки, що заплатить весь довг банковий а будинки лишать ся на цілковите покрите удїлів. То перша задача. За тим послїдує друга важна робота. Нам треба як найбільше своїх купців і промисловців. В тій цїли товариство заложить **бурсу** торговельно-промислову, де спосібні хлопці убогих родичів найдуть безплатно поміщенє і звідси будуть ходити на науку будь до шкіл промислових будь на практику до добрих майстрів. Вкінци товариство буде давати кождого року 5% чистого зиску на будову нової церкви в Станиславові. Тепер се товариство не урядує, бо статути ще не вернули з суду. Маємо надію, що в половині лютого оно буде вже в руху. (З початку, за ки товариство розвине ся, просить ся на відповідь долучувати марку почтову або переписну карту.) — *А.* (Ми бажали-б точнїйших інформаций про те, хто стоїть на чолї сего товариства, бо нема сумніву, що товариство з того рода задачами має рацию істнованя і може принести користь Русинам, коли буде неприватним підприємством одиниці чи кількох одиниць, але загалу Русинів і спочине в авторитетних руских руках. — *Ред.*)

— **Від автора новинки про участь Русинів в торжестві Сокола в Заболотові** (ч. 13 з с. р.) одержали ми слїдуюче письмо з просьбою о поміщенє: В моїй новинці подав я Русинів, які мали бути на представленю польского Сокола в Заболотові дня 28 січня с. р., а між присутними вичислив я — після інформаций одного з учасників — оо. Вас. Новицкого з Олешкова і о. Ник. Огоновского з Джурова. Позаяк оба названі отцї, як я пересьвідчив ся відтак, не були на названім торжестві, проте мою новинку, о скілько відносить ся вона до названих отців, простую. Се не зміняє однак річи, що на сокільскім польскім торжестві в Заболотові дня 28 січня були другі Русини — а навіть оден з них був і моїм інформатором.

— **Дисльокация війск.** На весну с. р зайдуть деякі зміни в дисльокациї галицких війск, а то: в **першім** корпусї (Краків) баталїон стрільців ч. 5 буде перенесений з Бялої до Тарвіс, а на єго місце приходить баталїон ч. 13 з Бохнї, де знов прибуде оден баталїон 57 п. п. з Тарнова; в **одинайцятім** карпусї (Львів): з 30 львівского п. п. перейде відділ т. зв. Wachdetachment до Рави рускої; оден баталїон 15 п. п. зі Львова до Мостів великих і оден баталїон 24 п. п. з Коломиї до Заліщик. Переважна частина тих змін наступить дня 27 цьвітня.

— **Домаганє женщин в Росиї.** Воронїжске ґуберніяльне земство одержало петицию із 150 підписами тамошних женщин, котрі взивають земство звернути ся до міністра внутрішних справ о наданє женщинам права голосованя при загальних виборах, яких земство має зажадати. Росийске право, признаючи женщинї співучасть в міских і земских виборах, признає тим самим женщинам співучасть в автономії. Воронїжскі женщини висказують погляд, що женщина — селянка, робітниця, інтелїґентка — повинна мати на рівни з мужчинами правно запоручену співучасть в полїтичнім житю. Тото право має прислугувати всім женщинам без ріжниці народности, віроісповіданя і кляси.

— **Міский театр львівский** дав в 1904 роцї 381 представлень, а іменно з драмату і комедий 195, оперетковых 143, а оперових 43. На драматичні представленя припало 66 творів, між ними 35 премієр (16 польских, 19 з чужої літератури). З польских творів лише „Ерос і Псиxе“ Жулавского мало незвичайне поводженє і було поставлене 24 разів. Оперетoк грано 20 а з них 8 виставлено перший раз. Сі дати походять з предложеного звіту театральної комісії міскої ради. ...сия з признанем висловлює ся про арти... не веденє театру п. Павліковским. Для ...трального інвентаря придбав він з посл... роцї за 36.074 К приборів, а був обовя... справити приборів лише за 25,000 К.

— **Лихварска язва.** Державна прокурат... в Ярославі зарядила слїдство против та... ного лихваря Маєра Глїка о лихву і ве... перевести в єго мешканю ревізию, що з... чала ся просто сьвітлим вислїдом. Іме... сконфісковано 105 векслїв, на загальну ... му 14.000 корон і найріжнїйші довжні ли... і квіти. Зібраний материял доказує, що ... оперував переважно серед найбіднїйших ... дів і офіцирів і побирав від позичених ... проценти, які часто перевисшали позич... суму.

— **Фальшівники гроший.** Дня 30 січня ... р. арештувала львівска полїция трох котл... ских учеників, а то: Володисл. Барановск... Ант. Суха і Ів. Ошпара, що підроблюва... з цинку коронові монети і пускали їх в об... Поки що сконфісковано у них одну гото... корону, котру Ошпар хотів виміняти в якій... жидівскій крамници, дуже немудру фор... до відливаня корон і трохи цинку, з котро... виробляли ся фальсифікати. Всї три „арт... сти“, з котрих кождий має по 16 літ ж... тя, відставлені поки-що до полїцийних ... рештів.

— **Морґанатичне подружє.** Віденьскі час... писи доносять, що цїсар уділить незадовг... архикн. Фердинандови Каролеви дозвіл н... морґанатичне подружє з панною Бертою Чу... бер, донькою професора віденьскої полїтехні... ки. Архикн. Фердинанд Кароль є наймолод... шим братом наслїдника престола архикн... Франца Фердинанда. Любовні зносини з п-ою... Чубер розпочали ся ще в 1903 р. і родич... панни згодили ся на її подружє з архикня... зем. Лише цїсар велїв єму удати ся в дов... шу подорож по Европі, щоби переконати ся, чи є се хвилева примха або тревала любов. Архикнязь видержав пробу і тому незабаром прийде до заключеня подружя.

— **Кінчина місяця.** Хотяй астрономи обчисляють деякі події на небі значно наперед, то з деякими віщуванями вони дуже осторожні. Не люблять говорити особливо про будуччину сонця, планет або инших небесних тїл. Так само не радо виступають против всяких толків, що кружать між зяїками. А до того лучила ся недавно нова нагода. Під конець минулого року відкрито на місяци нову розколину, довгу на 150 кільометрів а широку на 300 метрів. Астрономи слїдять місяць взагалї дуже докладно і єго поверхня завдяки фотоґрафії звісна до найменших подробиць, отже годі пропустити, щоби таку велику розколину можна було переслїпити. Повстала вона очивидно в послїднім часї. Сей факт заставляє декого до трівожних висновків, що наближаємось до часів, коли будемо лишені поезиї місячних ночий, бо місяць поволи але постійно розпадає ся... Є в тім богато пересади, подібно як в загальнім віруваню, що місяць мертва зьвізда. Впрочім сей послїдний висказ не є такий невідповідний, коли ним не розуміє ся, що місяць взагалї не підлягає ніякій зміні. Коли уявляємо собі місяць як „мандрівного небіщика“ між небесними тїлами, то треба бути й на се приготованим, що той небіщик підлягає повільному розкладови, бутвіню, або як кому завгодно сказати. Загальне правило повставаня і розкладу мусить очивидно розтягати ся і на небесні тїла. Між родиною сонічної системи находимо на ділї індивідуа всякого віку. Про вік матери-сонця годі щось певного сказати, бо находить ся в лїтах, коли поважна матрона не радо зраджує їх число. Зате Меркура можна досить певно уважати дітваком між сонічними дітьми, Венеру підростаючим дівчуком, Землю дівицею, Марса зрілим мужчиною і т. д. Що-до дальших планет порівнанє труднїйше, на всякий случай мусять вони бути старші від рідні близшої сонцю. Зате величезні громади малих планет, що увихають ся між Марсом а Юпітером, можна уважати, розвиваючи той погляд дальше, нічим иншим як лише розвалинами вже розпавших ся більших небесних тїл. Що при астероїдах являє ся вже фактом довершеним, те саме може стати ся в тисячах або мілїонах лїт з нашим місяцем та з иншими небесними тїлами. Повставанє розколин і щілин на місяци не є впрочім новина, се явище замічують вже від яких 100 лїт. Астрономи знають вже майже 100 таких розколин, що тягнуть ся в ріжних напрямах на поверхни, звернеиій до нас. Довгі вони на 200 до 300 кільометрів, а широкі на 500 до 3000 метрів. Що з того виходить? Що місяць дійсно розпадає ся. Та як довго сей розпад відносить ся лише до місяця а не до нашої землї, людство не потрібує дуже трівожити ся. Не треба навіть страхати ся, що розпад місяця ослабить красу нічного неба. Навпаки, буде се чарівний вид, коли місто одного місяця на небі засяє кільканайцять або й кількадесять місяченьків... Одна лише біда, що велика частина людскої поезиї, яка займає ся місяцем, перестаріє ся без ратунку і для пізнїйших поколїнь стане прямо незрозумілою.

— **Загальні збори читальнї „Просьвіти“ в середмістю у Львові** відбудуть ся дня 15 лютого с. р. (в середу) о годині 4½ по полудни в льокали Ринок ч. 10. Упрашає ся Вп. членів о численну участь.

— **Бібліотека товариства ім. Шевченка** отворена до дальшого зарядженя в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 по полудни. Заряд бібліотеки взиває всїх, що держать у себе книжки, щоби їх безпроволочно звернули. На разї будуть могли користати з книжок бібліотеки лише ті люди, що потребують їх для наукових праць.

— **Про аматорске представленє** „Едипа царя“ в рускій ґімназиї доносять, що оно відбуде ся в пятницю 14 с. м. в сали тов. „Gwiazda“ при ул. Францїшканьскій. Цїни місць: крісло I р. 2 кор., II р. 1·40 кор., а вступ на салю 50 сот. Початок точно о 7 год. вечером. Само представленє заповідає ся величаво, як сего сподївати ся велять проби, ведені п. Лопатиньским і пороблені приготованя. Для догідности розділили сю траґедию аматори на 3 відслони. Ширші круги, о скілько знаємо, повитали вість про виставу „Едипа царя“ дуже радо, бо всїм лучає ся нагода побачити сю славну траґедию на сцені, коли то до тепер про неї лише богато чулось і читалось.

— **Равт в Перемишли.** Виділ „Товариства руских женщин“ в Перемишли пригадує отсим, що в четвер дня 16 с. м. відбуде ся в сали „Народного Дому“ в Перемишли равт, зложений з отсих точок: 1) продукциї вокально-музикальні, 2) монольоґ, 3) вечерниці з танцями. Початок о год. 7 вечером. Стрій для пань вечерковий, для панів балевий. Вступ від особи 3 К, родинний білет 10 К. Музика військова. Дохід з равту призначений на патріотичну цїль, іменно на убогу шкільну молодїж. Хто був би перешкоджений взяти особисту участь в тім равтї, зволить бо... прислати якусь лепту на руки виділу товариства на згадану цїль.

— **З Комарна.** Заходами кружка аматорского при читальни „Просьвіти“ відбудесь дня 15 с. м. в сали товариства задаткового в Комарні аматорске представленє. Відограна буде штука „Мужики аристократи“ ком. в 2 актах, перевід з польского, а закінчить „Настоящі“ (Бобикевича), комедия в 1 акті. Цїни місць: крісло 1 К, 40 сот., другорядне ... 1 К, вступ на салю 40 с. Чистий дохід на селяньску бурсу в Комарні. Добровільні жертви принимає ся з подякою.

— **Перші загальні збори філїї „Просьвіти“ в Глинянах** відбудуть ся в середу 15. лютого с. р. о годині 5 пополудни в сали маґістрату в Глинянах із слїдуючим порядком дневним: 1) отворенє зборів, 2) вибір виділу, 3) відчит ...ном., 4) внески членів. О численну участь просить ся. — *Основателї.*

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо чотирнацятий аркуш повісти Болеслава Пруса „Фараон“.

Урядові вісти:

Цїсар іменував старосту Казимира Букінка референтом адміністрацийних і економічних справ в галицкій кр. радї шкільній і надав директорови рускої ґімназиї у Львові, Едвардови Харкевичови, титул двірского радника.

Календар: Завтра: гр.-кат.: Трех Святителїв, рим.-кат.: Евлялїї. Позавтра гр.-кат.: Кара і Іоана, рим.-кат.: Катарини Річчі.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Сала тов. „Гвязда“ ул. Францїшканьска) в недїлю дня 12 лютого „Нещасне кохання“ драма зі сьпівами і танцями в... Манька. — Ві второк дня 14 лютого, дебют п-ни Стефи Чорневківної, учениці школи сьпіву п. Ґала: „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 акт. Артемовского. — В середу дня 15 лютого, передпослїдне представленє другий раз: „Дїти Ванюшина“ драма в 4 д. Найденова. В ролі Олексія виступить п. Захарчук. — В четвер, дня 16 того послїдне представленє „Наталка Полтавка“ опера в 3 д. Котляревского і „Завіщанє“, дїло музичне Вербицкого.

Зі Львова переїде театр в пятницю до Бродів і радештав починає там в недїлю, дня 19 лютого, виставою водевіля „Свати Мусїя“ М. Кропивницкого.

Ідеал хозяйки — уникнути немилого запаху в кухни можна осягнути лише уживаним БУНЕРОЛЮ, чистої під гарантією ростинної товщі, витворюваної патентованим способом в найлїпшій скількости, так що лїкарскі поваги поручають її дуже усердно. Остерігає ся перед наслїдуваннями а дуже подібними продуктами.

Надіслане.

ПОДЯКА.

Дякую сердечно о. деканови Вол Громницкому і всему тернопільскому рускому сьвященьству, котре взяло участь в похоронї моєї жени. — Годів 7/2 1905 р., *о. Гр. Грушка*, завідатель Годова. 1?2

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А, від 11—12 і від 4—5.

60 12—40

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і вишій Впов. Публицї подаю до відомости, що яко екзамінований ц. к. намісництвом каміньарский майстер і підприємець виконую каміньарскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всїляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад техніки. Роботи каміньарскі і будови виконую після даних або своїх плянів по найнизших цїнах на означений час.

Надїюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотованє моєї адреси.

106 2—10 З поважанєм

ІВАН СТОРОЖАК

Львів, Крижова 38, вілля Вп. Захарясевича.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. управ. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цїнні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Маттонї'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Копперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

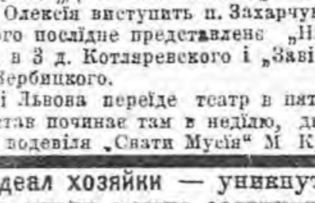

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найлїпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в **найбільшім** виборі **окуляри**, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Приватист VII кл. ґімн. пошукує лекциї на селї. Зголошеня: Г. Присяжний ул. Мартина ч. 17 Львів. 124 2—3

Дяк в середнім віці, жонатий, статочний, з приємним теноровим голосом, уміючий проводити нотний сьпів, касу Райфайзена — велика поміч в проводженю читальнї і крамницї — глядає місця. Близша відомість в урядї парохіяльним вПомонятах п. Псари. 122 2—5

Кандидат адвокатский шукає місця. Відомість: о. Чировский, Корсів п. Лешнів. 88 3—3

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Фільозоф глядає лекциї у Львові або на провінциї. Адрес „Ярема“ poste restante Яричів новий. 112 ?—3

Піддяний, котрий заступить дяка в кождій функциї, отримає зараз місце, в парохії Переволока п. Бучач. Зголошеня лично приймає Гнат Кухтин, дяк в Переволоцї п. Бучач. 111 3—3

Іспитований молочар глядає занятя в молочарни. Ласкаве зголошенє poste restante, **Молочар** в Стрию. 115 2—3

Фаетон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни **Бичишина**, ул. Замарстинівска 21а. 120 2—6

МІД ПАТОКА десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасіки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 5 К 90 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій цїні розсилає **Евгеній Білиньский** в Збаражи. 110 1—1

Строєня фортепянів чисто і гармонійно приймає **Франц Лїтиньский** Станиславів. 131 1—3

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН *в пасажу Гаусмана* (46 разів промійоване) Від 12/2 до 18/2 до побаченя: Гостинні виступи **артистів париских театрів.** **ВСТУП 10 кр.** 45

Пошукую на село ґімназияльного приватиста до кінця шкільного року, щоби приготовив хлопця до іспиту з I. кляси ґімназияльної. Удержанє господарске, нагорода після листовної умови. Адреса: Яцхів Колодїєв п. Войнилів. 102 5—6

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисл! 868 30—30

ДОМАГАЙТЕ СЯ **ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ** або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 14—60

Дістати можна всюди.

Маю честь донести Впов. Публицї, що по довголїтній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, прошу о попиранє мого підприємства. 91 3—10

З поважанєм **ЯКОВ ШРАЙБЕР** рукавичник і бандажист.

Хемічна пральня рукавичок „glace“.

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Новість-сїнник „Шгієна" в соломи препарованої по зр. 6 і 7; вистелювані травою морскою або волосїнєм по зр. 10, 12, до зр. 20.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величка LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки в імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пуларес і елєґанцка циґарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазинї

С. КОГАНЕ

Краків Pf 882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улици Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби місткові і до подорожи по дуже приступних цїнах позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджуе ся відворотною почтою. 101

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних досп до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь"

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайвє. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господинї і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 **Найбільша фабрика того роду на европейскім континентї.** 27—40

Оголошене.

Загальні звичайні збори членів

„Рускої Народної Каси в Заліщиках"

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 9 марта 1905 в четвер о год. 11 перед полуд. у власнім льокали в Заліщиках з отсим предметом нарад:

1) відчитане протоколу попередних зборів,
2) звіт надзираючої ради з діяльности стоваришеня і предложеня рахункового замкненя і маєткового білянсу,
3) установлене подїлу зисків,
4) вибір двох членів надзираючої ради на місце вильосованих о. Григорія Ковча і п. Василя Польового, по мисли §. 37 статута.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. — Право участи в зборах мають лише ті члени, що вплатили бодай оден удїл в цїлости. — Замкнене рахунків і маєтковий білянс стоваришеня буде виложений в льокалю стоваришеня через 14 днів перед загальними зборами.

Заліщики 1 лютого 1905.

За Надзираючу Раду:

о. Д. Лойванюк предсїдатель. *о. Г. Ковч, о. В. Нанасси* члени.

Маєтковий білянс

Рускої Народної Каси в Заліщиках.

Стан довжний:	корон	Стан чинний:	корон
1) фонд резервовий	264·—	1) пожички на скрип.	12672·06
2) удїли	2038·50	2) відсотки залеглі	10·61
3) вкладки до оборот.	10599·48	3) інвентар, друки і решта коштів засн.	410·09
4) відсотки побрані на перед	218·29	4) готівка	104·69
разом	13120·27		
до того зиск	77·21		
разом	13197·48	разом	13197·48

Стоваришене розпочало діяльність з початком цьвітня 1904. — З кінцем 1904 р. було 144 членів з сумою деклярованих удїлів на 3300 К; оден удїл 20 К. — Удїлено по конець 1904 р пожичок 84 на суму 13.970 К. — Стопа процентова від пожичок 7% — від вкладок до обороту 5%. — Сума приходів 17.334 К 57 с., сума розходів 17.229 К 88 с., загальний оборот 34.564 К. 45 с.

Заліщики 21 січня 1905.

Дирекция: *о. Е. Княгиницкий. — Др. В. Охримович. І. Стернюк.*

Провірено 1 лютого 1905.

За Раду Надзираючу: *о. Д. Лойванюк. — Василь Черник. — о. В. Нанасси.* 126 2—3

Охоронна марка: **ЯКОР.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 772 11—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

DEPENDAN

Готель Брістоль І п. Театр **normodностий**

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 2—8

Фабрика цементових виробів

Генрика ґр. Старeньского

в Гнїздичеві

Виробляє дахівки, цементові, пресовані, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані ріжних формах. Доливки і хідники цементові в ріжних барвах і десенях. Перепусти і рури у всїх розмірах. Жолоби і корита в довільній довжинї. Комини, сходи, намогильні памятки, граничні стовпи і всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: Фабрика „Гнїздичів-Кохавина". Почта і зелїзниця в місци. 90 3—8

Заснована **1782** Цїс. кор. **[...]**віл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно в найстарших монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів правдивих польских горівок, розолісів румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам** **[...]ничих кружнів і сільсних крамниць** знамениті вироби по умірковани[х] цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї [ст]рично зладжених і соподжених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і дар[мо] 200

Ревматизм — Гостець

корчі, біль нерв, голови, зубів, лічить цїлковито знамени[те] средство, клінїчно випробоване [під] назвою

„Іхтіоментоль"

(назва, етикети і опакове правно застережені)

Натиране викликує небувалий [...] наслїдок ділаючи успішно навіть в тих случаях, де инші [сред]ства показали ся зовсїм безуспішними. — Тисячі подяк і [...]и признань від визначних професорів і лїкарів сьвідчать най[ліпш]е про вартість того перетвору. — Ціна фляшки з приписом уж[е] **1 К.** Дістати можна у всїх більших аптиках або просто з го[лов]ного складу висилкового аптики

СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА в Богородчанах.

Почтою висилає ся найменше [...] фляшки за післяплатою або попереднім надісланем належито[сти]. Ціна десятьох фляшок разом з портом, переказ[ом] і опакованем **10 К.**

Головні склади: у Львов[і] аптиці Симеона Гая, ц. к. доставника; в Кракові в аптиці [...]нст. Вишневского і Ферд. Ґралевского; в Тернополи в апти[ці] Мариана Крижановского і в Тарнові в аптиці Л. Фравенґляса. 731

ОСТОРОГА! Щоби уникн[ути] безвартісних фальшіфікатів, просить ся жадати виразно **„Іхтіоментолю" Едельмана.**

Просимо зажадати

нашого банкового календаря, котрий розсилаємо даром [безо]платно. Льоси на сплати подаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. [Бе]зплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* ріг ул, Коперника). 780

Мотори

бензинові і ссучо- ґазов найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЕВА, Відень, Ґрнальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЕР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цїнники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 13—52

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

є Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetf-Iva.

Головні склади в Галичині: аптика Жиґм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4. 100 2 20

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої паровоі фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 роцї.]

Прібки і цїнники даром! 172 16—25

Приглашеніе.

Симъ приглашаются члены общества „Защита Земли" на собраніе, которое состоится въ понедѣльникъ дня 14 (27) Марта 1905 года о (3) третьемъ а евентуально (4) четвертомъ часѣ по полудни въ канцеляріи общества при ул. Араковской ч. 17. II. поверх.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Открытіе собранія дирекціею;
2. Выборъ предсѣдателя собранія, который призываетъ двохъ секретарей (§. 45 стат.);
3. Выборъ на случай потребы, провѣрочной комисіи изъ 3 членовъ изъ членовъ собранія, которая должна дати отчетъ на томже собраніи (§. 50, буква ж, стат);
4. Докладъ контрольной комисіи изъ рады надзирающого совѣта, изъ трехъ членовъ избранной изъ провѣрки биланса и счетовъ за 1907 годъ и внесеніе относительно роздѣла взысковъ и удѣленія дирекціи абсолюторія (§§. 55 и 36 стат.)
5. Докладъ дирекціи о дѣловодствѣ;
6. Внесенія дирекціи и надзирающого совѣта.
7. Выборъ двохъ членовъ надзирающого совѣта на мѣсто вылосованныхъ двохъ членовъ г. Д-ра Өеодосія Заяца и г. Ивана Пелеха (§. 29 стат.);
8. Внесенія членовъ;

Єслибы созванное по мысли §. 42 стат. собраніе по недостатку требуемого статутами (§. 47 уступъ 1) комплета членовъ о (3) третьемъ часѣ дня 14 (27) марта 1905 года несостоялося, на тотъ случай приглашаются члены общества „Защита Земли" по мысли §. 47 уступъ 2 и 3 стат. на вторичное новое собраніе, которое состоится въ 4 часа по полудни тогоже самого дня и съ тѣмъ же самымъ дневнымъ порядкомъ.

Право голоса въ общемъ собраніи имѣютъ только тѣ члены, которыя уплатили полный внесъ въ высотѣ 50 коронъ (§. 40 стат.);

До правосильности рѣшенія общого собранія есть необходимо нужнье при первомъ собраніи присутствіе по крайней мѣрѣ одной пятой (⅕) части членовъ, репрезентующихъ що наименьше одну пяту (⅕) часть управненыхъ голосовъ (§. 47 стат.). При вторичномъ же, ново созванномъ собранія будутъ рѣшенія правосильни, хотяй бы и меньше число членовъ въ собраніи явило ся.

Львовъ дня 17/30 января 1905. 119 2—3

ДИРЕКЦІЯ:

Д-ръ А. Лысякъ. *Д-ръ В. Лагола.*

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в єї власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелізницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошури і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цїлій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редагує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манєцких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий"

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24, Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к	— [illegible]
на пів року	16 „	— [illegible]

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иниї приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Письма з Відня.

(*Робота в парляменті. — Промови руских послів. — Депутация у президента міністрів. — Петиция о поліпшене долї духовеньства. — Участь руских послів в маніфестациях за Горким. — Напасть „Галичанина"*)

Від трох тижнів палата послів, скоро тілько зібрала ся по обнятю правительства бар. Ґавчем, радить і працює так, як за найлучших часів. Не тілько покінчила перше читане предложеня о континґенті рекрутів і зачала перше читане буджету, але полагодила справу за моги для потерпівших від елементарних нещасть і кілька дрібнійших справ. Помимо того все ще перемагає невіра. „До великодня праця парляменту забезпечена, по великодни Бог знає, що буде", так каже більша часть послів. Впрочім розправи в палаті послів не будять заінтересованя, бесідників слухають звичайно тілько члени того клюбу, тай то не всї, хотя се перша від трох літ розправа буджетова і хотя з нею злучена і дебата над декларацию нового правительства.

Руські посли мали промовляти при справі запомоговій і справі військовій. Однакож дебату замкнено скорше, заким на них прийшла черга. Доси промовляв отже тілько пос. Романчук о справі запомоговій в комісиї а при наглячім внесеню о. Стояна на поліпшене долї духовеньства в повній палаті. Обі промови були, відповідно до хвилї і настрою слухачів, короткі. Ві второк або в середу буде пос. Романчук промовляти в розправі буджетовій, слово має запевнене. Було би добре, щоби руські посли, коли при важнійших дебатах не завсїгди можуть прийти до слова, користали з кождої нагоди, аби промовляти в палаті і в комісиях; хотя би їх промови не мали зараз позитивного успіха, то все-ж таки звертали би увагу правительства і палати тай опінії публичної на руску справу, на кривди і потреби Русинів.

Як вже донесли телеґрами, була в вівторок у президента міністрів депутация руских послів, котра вручила єму мемориял. Властиве мала та депутация складати ся з президиї руских клюбів соймового і парляментарного, але д-р Олесницкий не міг на той день прибути до Відня, отже зложено її трохи инакше. Ріжні дневники, особливо польскі, подали о тій депутациї неправдиві вісти, межи иншими н. пр. і ту, що руский клюб сим разом умисне поминув п. Василька, длятого, що межи клюбом а п. Васильком настали напружені відносини. Се чиста неправда, оперта на комбінациї. П. Василько не ходив з другими рускими послами тепер до Ґавча так само, як давнійше не ходив з ними разом до Кербера, коли ішло о чисто галицкі а не о загальні рускі справи, а взаємини межи п. Васильком і руским клюбом, в котрім же-ж він єсть заступником голови, суть цілком такі самі, які були, с. є найлучші.

В остатних днях прийшло кільканайцять петиций від руского духовеньства о підвисшене конґруи, зглядно о поліпшене долї. З инших країв таких петиций понадходило дуже багато, і справа, після принята наглячого внесеня ческого посла з Моравиї о. Стояна, єсть на добрій дорозї. При дальшім надсиланю таких петиций зволять петенти згадати і о забезпеченю долї вдовиць та сиріт по наших сьвященниках, і кождій петициї надати відповідну форму, с. є. перед всїм рубрум, а не присилати саму лише друковану картку з підписом чи з підписами. Годі-ж від послів вимагати, щоби до петициї ще дописували і доклеювали рубрум і т. п. Декотрі петенти висилають петициї без потреби за рецепісою; шкода видатку 25 с., петиция і без рецеписи дійде до адресата.

Руські посли взяли участь в маніфестациях, які відбули ся в Відни в справі теперішньої борби за правду і свободу в Росиї, а специяльно в справі увязненя Пєскова-Ґоркого. Звісно, що в тій справі обізвали ся голоси найвизначнійших писателів і учених в Німеччинї, Франциї, Італиї, Іспаниї, Швециї і Австриї. Дня 31 січня відбували ся у Відни два зґромадженя, одно „Социяльно-політичного товариства" (до котрого межи иншими належать і професори віденьского університета): там промовляв звісний визначний писатель д-р Гуґо Ґанц; друге „Союза австрийских журналїстів", куди понадсилали свої письма і телеґрами межи иншими такі мужі европейскої слави, як президент віденьскої академії наук д-р Зіс. На оба ті зґромадженя вислали руські посли парляментарні отсю телеґраму, котра, як доносять віденьскі дневники, принята була горячими оплесками: „Увязнене і задумане брутальне переслїдоване Максима Горкого обурило цїлком справедливо весь сьвіт культурний. Підписані члени руского клюбу парляментарного, котрих земляки, звиш 25 міліонів числом, стогнуть під кормигою бюрократичної самоволї в Росиї, прилучають ся, обурені до крайности, з щирим серцем до заяв, викликаних сею справою. Романчук, Василько, Барвіньский, Яворский, д-р Кос, Пігуляк." Я приводжу сю телеґраму в цілости, бо она в декотрих галицких ґазетах, польских і руских (межи ними і в „Дїлї"), була подана невірно, як коли-би руські посли парляментарні виставляли себе репрезентантами всего українсько-руского народу! Вірний текст був поданий в Neues Wiener Tagblatt-i", в краківскім „Czas-i", в „Буковинї" і и.

„Галичанинъ" по поводу тої маніфестациї руских послів кинув ся на підписаних не тілько зо звичайними єму лайками, але і подав яко факт, що межи ними є люди, котрі пяні приходять до парляменту і на одного з них кричали навіть німецкі посли: Der Kerl ist ja total besoffen! Поневаж такий факт, коли-б зайшов, був би дуже компромітуючий для всего руского клюбу, длятого цілий клюб рішив одноголосно внести против редакциї „Галичанина" жалобу до карного суду, де редакция буде мати можність свою звістку ствердити і доказами. Жалобу внесуть з причини, що не знати, до кого ся вістка „Галичанина" відносить ся, ті всї, до котрих она після своєї стилїзациї відносити ся могла би, с. є. Романчук, Барвіньский, Яворский, д-р Кос і Пігуляк.

П.

Чи і о скілько полекшає на Україні.

Отсе питане займає нині не лиш Українців на цілій териториї українсько-руской нациї, але й людий сторонних — літературних і наукових кругів усіх культурних націй Европи. Тай не диво! Брутальний указ царя Александра II. з 1876 р. не має нїчого рівного собі в Европі, не виймаючий Туреччини, з-під котрої Росия висвободжала Славян тай ще нині висвободжає, хоч там кождий нарід, між ними Серби й Болгари, тїшить ся правом на національний свій розвиток, мова кождого народу панує в національних школах, в церквах і институциях. Царский указ з 1876 р., що попросту наложив каганець на мову 28 міліонів горожан держави є поганим пятном, є ганьбою для Европи — і в тім дусї висказувались і до нині висказують ся сьвітлїйші уми европейскі. Такі вискази з послїдних лїт діставала віденьска Ruthenische Revue з усіх сторін Европи, они часто появляють ся й на столпцях европейских дневників і журналів. Ось і сегодня в наспівшім до нас нині парискім „Le Courrier Europeen" находимо статю даньского ученого N. C. Frederiksen'а з Копенгаґи, котрий в статї „Le nationalites de la Russie" пише між иншим: „Щоби розвязати квестию польско-українську в колишних провінциях Польщі, єдиним средством на те є очивидно дати можність розвою симпатичній українській нациї, тим 28 міліонам „забутих", замість заборонятп глупо і злочинно їх мову" [...le vrai moyen est evidemment de developper la nationalite interessante de ces 28 millions d'„oublies", au lieu d'interdir betement te criminellement leur langue].

Однакож минали десятки лїт, настало й XX. століте, а грубошкірі правительства російскі не тілько консервувала указ з 1876 р., але й допускали ся ще обурюючої самоволї навіть в границях того указу, а всї голоси протесту, всї резолюциї уїздних і ґуберниских земских зборів (рад повітових і соймів), господарских комітетів, усяких з'їздів, общества грамотности (товариств народної просьвіти) і т. д. — кидано просто до коша. Рукописий навіть популярно-наукового змісту в українській мові для просьвіти народу цензура не допускала друкувати (н. пр. рукопись: „Як годувати малих дітий"), а так само не допускає навіть популярної часописи української, не кажучи вже про яку-небудь часопись для української інтеліґенциї, так що нині на цілїй териториї закордонної України нема ані одного періодичного листка в українській мові!

7)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(*1883, 1885—1891, 1893—1895*).

Зібрав і зладив *М. Павлик.*

Тихцем та потайкі — переслідований заедно поліцією сходив ся він з робітниками — укладав відозви такої благої смісти (,) що я мимо волї говорив єму: та бійте ся Бога по що Ви до цеі роботи уберзете якусь оболону таємничости, коли Вам свобідно такі річи — або і в десятеро ще більше на публичних зібранях такі в присутности тої поліції — котра сама не знає за що за Вами гонит ся (,) явно говорити. Мимі приходило ся витягати кодекси та показувати єму устави, котрі не то що дозволяют прилюдно совсім о таких річах говорити і писати (,) які він помістив в своій будім то соціялістичній відозві (,) але ще в десятеро більше. От тогди признавав ся тот щирий Павлик, що він того не знав[50]). Не перечу, що сегодня тяжко, буде Павликови або такому другому явно то усе сказати, що другому свобідно (,) бо поліція всюди за ним уже за для минувшости шарат, але другим іти за тим слідом я совсім не виджу раціональноі причини.

Коли поверну до нашого малого кружка і спитаю сам себе по совісти, яку роботу він при добрій воли зробити може і робити повинен, то передовсім тяжко не запримітити одноі хиби, котру Ви самі в одним з попередних листів так справедливо піднесли (,) що ми Галичане — покі ще на Універзитеті жієио ще яко тако научним житем — потім на провінції гдесь всьо то щезає і ми вступаєм на потемкі в сліди наших старовірців. Тяжко не запремітити і того, що вся наша робота коло люду (,) хоть она і щира (,) єсть лиш спорадична а тим самим і великого хісна принести не може. Витолковати ся то дасть, бо коли кождий з нас по 8—10 годин мусить сидіти по канцеляріях і бюрах і писати всякого рода дуплікі та суплікі (,) то не богато лишає ся на инчу роботу тим більше що і праця чи там професора чи адвоката свого специяльного студиум потребує — але все ми такі чуєм, що більше програмовости і систему в нашій роботі здалобісь. (переч. „Лиш що") До вироблення проґраму такої дрібної праці — як ми оце робим по читальнях, где нам ходит головно о то (,) щоб селянин наш (,) котрий ледво ще понимає інтерес громади (,) не то краю а щож доперва державы (,) зрозумів звязь (,) яка істнує межи єго власним добробитом а тим (,) що ся радит чи там в раді повітовій чи в соймі чи в парляменті. Щасливі булиб ми (,) слиб удалось нам справді сю звязь межи публичним а личним інтересом селян більшости наших селян прояснити, бо тогди чейби не змяк на грозьби якого там комісаря староства або (,) що гірше (,) за пятку не продав би свого голосу. Сеі звязи він однак до тепер не понимає — єму усі вибори, то проста забавка, при котрій задурно наєсти ся і напити ся можна (,) а где так не єсть, где селяне справді непоколибимо стоят при своєм (,) то знов не для того щоб він розумів (,) що від вибору того або иньчого посла тота або инча справа возьме для него користний або некористний оборот (,) але просто для того (,) бо того хотят ті люде (,) о котрих він через десятки літ звик думати, що они му добра желают.

Так отже ми приняли тут на себе більше обовязок популяризованя наук (,) як економії (,) адміністрації державної, історії і по части фізикі, бо до стислих теоретичних дослідів наукових — сли тоті не мают ся згубити в простім ділетантизмі(,)не чуєм ся просто в силі (переч. „за") головно задля недостатку часу.

Споминаєте Ви про заснованя банку для викупу ґрунтів селянь(с)ких. Се діло — хоть усі чуют пекучу потребу єго (,) скаже мабудь у нас ще довго на себе заждати. Людей з більшими капіталами, котрі хотіліб або хоть назет могли більші суми в такім предприємстві заанґажовати — як знаєте (,) у нас совсім нема — значит ся — требаб зібрати потрібні капітали або в дорозі субскрипції акції або через завязане подібного товариства (Wirtschaftsgenossenschaft) як народна торговля з малими членьскими вкладками, котрі знов при послідних прикрих досвідах з нашим крилошаньским банком не далиб ся в инчій спосіб стягнути, як лиш ідучи від хати до хати і випрошуючи по 20 ґульд. від кождого, бо публичними відозвами не богато у нас вдієш. До сего приходит еще сеся трудність, що людей з ширшим поглядом — обзнакомлених з банковими справами у нас совсім нема а сам патріотизм в справах фінансових ледви що вдіяти зможе. Ми маєм однак надію, що через громадне засновуванє кас пожичкових громадских діло се за яких 10 літ поступит значно на перед.

Питаєтесь про нашу бібліотеку — та про ню нема що богато до тепер казати — складає ся з бацелько 700 томів в головній части з наших галицких і українських книжок — єсть где що і російского — о скілько небіщик Желехівский через свої знакомства постягав з Россії — кілька річників Вест. Европи, твори Чубінського (некомплетні) Кієвскої Старини (,) от і тілько — зрештов (,) якби Вас се більше інтересовало (,) післав бим Вам спис важніщих. Булиб дуже вдячні[51]), як би від Вас що дістали в замін.

Книжки Ваші приймают ся тут досить гарно поміж молодим жіноцтвом. Толкуют о них різно а[52]) головно дотичит се романа: Хіба ревут воли. О скілько бачу — то загал наших читачів, що (переч. „ся") числят ся вібито до висшої кляси (,) не знаходит ще властивого смаку в реалістичній літературі. Зрештов — може я тут помиляю ся, бо сходжу ся все з одними людьми.

Дуже можливе, що прочитавші оці мої відорвані гадки махнете рукою і скажете:

[50]) Сцени з кодексами я собі не пригадую; коли-ж я й признав ся до чогось подібного, то се була швидче іронія, бо що ж що, а кодекс австрійський карний і поступоване карне в Галичині я знав навіть ліпше від д. Ок-ого, свіжого Віденьця. Яка тоді була воля в Галичині, видно буде найкраще з того, що ту саму, бачу, відозву, про яку говорить д. Ок-ий — відозву до руських і польських селян ізза виборів до сойму 1883 р., — сконфісковано; а вона була дійсно смирна, хоть і не така „блага", як видало ся д. Ок-ому (се буде видко в свій час). Про те, чому мене так дуже переслідувала поліція — говорити довго; я сказав се при иншій нагоді. Що-ж до погляду д. Ок-ого на мене, погляду з-висока, то виходив він натурально з погляду всїх „Віденьців" на всїх нас, не Віденьців. Вони вважали себе і за мудріщих і за солїдніщих; — признавали лише кабінетну працю для народу т. зв. ними „пропаґанду", а не наш „хід у народ", або т. зв. Віденьцями „аґітацию", під якою ми розуміли ширене всего того, що ми самі знали, без якого небудь обкроєня, і то в як найживійшій формі. З „Віденців" виходили звичайно скептики, люде байдужі до практичної діяльности серед народу, — з дуже малими виїмками, до яких належав і др. Т. Окуневський. Але він вибрав середину між віденьською „пропаґандою" та нашою „аґітацию"; до того, у него — зовсім натурально — сильніще було спочуте до тої кляси, з якої він вийшов—до попівства (се видно буде прекрасно з єго листа до митрополита С. Сембратовича з 1892 р.), тимчасом як я й инші мої товариші стояли рішучо на боці селян. Ось відки виходили у дра Т. Окуневського єго спочуваня до мене, до селян і таки вся єго політика, якої я не потребую тут тикати, бо вона зовсїм ясна з листів д. Окуневського. — М. П.

[51]) В оріґіналї „вядячні". — М. П.

[52]) В оріґіналї „о". — М. П.

Ціни дешевші від конкуренциї. Виконанє дуже старанне.

На зимовий сезон маґазин і робітня футер під фірмою: І. Даненгаймер і Ст. Старнавский у Львові, ул. Валова ч. 11 а., (напротив почтової філії.)

866 24—26

Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуба,і,сани, пелерини, боа, ковнірці заруквки, шапочки. Дерки до подорожий, дивани і т. п.

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних. 666 40—52

Аж отсе тепер, коли самодержець Росиї зі своєю чиновничою опорою опинив ся в такім самім положеню, як у нас в 1848 р. цісар Фердинанд зі своїми Метерніхами, Седльніцкими и т. и., і коли для углаженя роз'яреної суспільности — мусів приступити до деяких реформ, виринула, в звязи з реформою преси в державі, також справа царского указу з 1876 р. В оголошенім урядово комунікатї „Извлеченіе изъ журнала [протоколу] комитета министровъ 28 і 31 декабря 1904 года“ справа указу з 1876 р. становить послїдну, VI-ту точку ухвал комітету міністрів. В наспівших вчера до Львова петербурских дневниках находимо вже також надруковані мотиви до дотичної ухвали, поданої вже нами в послїднім (суботнїшнім) числї „Дїла“ в російскім оригіналї (в рубрицї „Новинки“). А що сї мотиви дуже цікаві і є они важним документом для історії закордонної України, то ми подаємо его дословно в оригіналї:

„Въ заключеніе комитетъ остановился на Высочайшихъ повелѣніяхъ 18—30 мая 1876 г. и 8 октября 1881 г., коими запрещено печатаніе и изданіе на малороссійскомъ языкѣ *всякаго рода сочиненій*, за исключеніемъ историческихъ документовъ, словарей и произведеній изящной словесности. Постановленія эти, въ свое время *не опубликованныя и въ Сводъ законовъ не вошедшія*, имѣли въ виду воспрепятствовать развитію украинофильскаго движенія, направленнаго къ литературному, а затѣмъ, *быть можетъ*, даже и политическому обособленію Малороссіи отъ остальной Россіи. Указанное движеніе, бывшее *всегда явленіемъ наноснымъ, нынѣ не представляетъ сколько-нибудь серьезной опасности*; между тѣмъ, продолжающееся примѣненіе наложеннаго запрета, *значительно затрудняя распространеніе среди малорусскаго населенія полезныхъ свѣдѣній путемъ изданія книгъ на понятномъ для крестьянъ нарѣчіи, препятствуетъ повышенію нынѣшняго низкаго культурнаго уровня крестьянъ малороссійскихъ губерній.*

Такъ какъ, однако, для окончательнаго разрѣшенія вопроса объ отмѣнѣ мѣръ, стѣсняющихъ свободу печатанія на малороссійскомъ нарѣчіи различныхъ книгъ, въ виду комитета не имѣется достаточныхъ фактическихъ свѣдѣній, то комитетъ нашелъ болѣе *осторожнымъ* поручить министрамъ народнаго просвѣщенія и внутреннихъ дѣлъ, по принадлежности, запросить мнѣнія по данному вопросу Императорской Академіи Наукъ и Императорскихъ университетовъ кіевскаго и харьковскаго, а равно кіевскаго, подольскаго и волынскаго генералъ-губернатора и представить полученные отзывы, въ непродолжительномъ времени, вмѣстѣ съ своимъ заключеніемъ, на уваженіе комитета“.

З висше наведеного дуже важний є висказ комітету міністрів, що царский указ з 1876 р. „значно [властиво: зовсім! — *Ред.*] утрудняючи розширене між українським населенем хосенного знаня через видаванє книжок на зрозумілім для селян нарічю [sic!], перешкаджає підвигненю нинїшного низького культурного ровеня селян в українських ґуберніях“. Сим комітет міністрів признає, що указ із 1876 р. приніс державі велику шкоду, бо через тридцять лїт здержав просьвіту десятків міліонів українського народу, а се тейже не ємарниця! Кобиж еще була яка справдї раціональна причина до видаваня такого дикого указу в 1876 р.! А то сам нинїшний комітет міністрів не вірить, щоби українофільский рух в 1876 р. стремів не лиш до літературного але й до політичного відокремленя України від Росиї, бо пише: „*быть можетъ* даже и политическому обособленію...“ В такім документї, як комунікат комітету міністрів, фраза „быть можетъ“ має значінє запереченя, бо говорячи о царскім указї, годї ему говорити просто з моста: „неправда“. „Рух українофільский“ з 1870-их років називає комітет міністрів „нанесеним“ [цікава річ, звідки?] і констатує, що той рух нинї не має нїякої поважної небезпечности. Розуміє ся, український рух і в 70-их роках не мав так само нїякої небезпечности, як і сегодня, та знов годї було комітетови міністрів признати се, говорячи о царскім указї!

Взявши на увагу все те, що признав сам комітет в сих наведених нами висловах, кождий льоґічно думаючий чоловік сподївав би ся, що по таких премісах наступить конклюзия: отже комітет міністрів заявляє ся за скасованем указу з 1876 р. — Так нї! Комітет міністрів — „для більшої осторожности“ — припоручає двом міністрам [справ внутрішних і просьвіти] зажадати гадки академії наук, київского і харківского університету і навіть київского ґенерала-ґубернатора! А що станесь, колиб якась часть або й усї ті інституциї відповіли: „не льзя!“ Чи на такий випадок комітет міністрів не скасує того злощасного указу і на дальше полишить міліони українських селян пропадати в тьмі кромішній?...

Замітна також річ, що в комунікатї комітету міністрів іде мова тілько о книжках, а о часописях в українській мові анї словом нїде не натякнено! А прецїнь се рівнож пекуча справа — і коли комітетови міністрів справдї йде о просьвіту міліонів українського селяньства, то бодай з огляду на него повинен був заговорити також о часописях в українській мові.

Як відомо, ухвали комітету міністрів підуть до зложеної царским рескриптом комісиї під проводом члена государственного совітника і директора імператорскої публичної біблїотеки Дим. Т. Кобеко, а ухвали сеї комісиї перейдуть уже просто під рішенє государственного совіта для предложеня цареви. Склад тої комісиї (особи іменовані царем) не вдоволяє навіть російскі ліберальні круги, бо н. пр. з дневникарского сьвіта іменовано трех редакторів-консерватистів (Суворина ред. Нового Времени, кн. Мещерского ред. Гражданина і Піхна ред. Кієвлянина) а лиш одного ліберала (Стасюлевича ред. місячника Вѣстникъ Европы). Українця нема в комісиї анї одного; всї члени комісиї самі Москалї. Правда, цар в рескриптї до предсїдателя Кобеко дав ему „широку повновласть покликувати на засїданя комісиї особи, від котрих можна сподїватись хосенних інформаций о положеню — руського печатного слова“. Чи Кобеко покличе кого з Українцїв, годї вгадати, хоч повинен би, бо-ж комісиї будуть радити і о VI-ій точцї предложень комітету міністрів.

Чи і о скілько полекшає на Українї — на се, з огляду на наведені обставини, в сїй хвили дати певну відповідь годї. Судячи по комунїкатї комітету міністрів, можна сподїватись якоїсь зміни — та коби тілько оно не звелось на якусь марницю, мовляв: ut aliquid fecisse videatur... Щоби так не сталось, о се повинні старатись Українцї всїми можливими силами і впливами. І ми певні, що так важної хвилї они не перепустять марно, а як там буде порішена справа, они мати-муть спокійну совість чесно сповненого обовязку для своєї нациї.

Інтерпеляциї

руских послів в державній радї.

Дня 24 січня с. р. відчитано на засїданю державної ради дві інтерпеляциї пп. Яворского і тов. в справі товариства „Сокіл“ в Стрілисках нових. В першій з них розказано, як жандарм Скублїцкий д. 16 жовтня 1904 прийшов до льокалю „Сокола“ в Стрілисках нових, перевів там ревізию, не виказавши ся жадним приказом політичної власти, а побачивши прибиті на стїнї оповіщеня видїлу товариства, писані по руски, в грубих словах докоряв находячим ся там двом членам товариства, чому ті оповіщеня не написані по польскі. Коли опісля голова товариства о. Юл. Фацієвич, довідавши ся о тій пригоді, удав ся до команданта станицї і зажадав поясненя справи, командант відповів зразу, що жандарм Скублїцкий поступив собі згідно з поліцийними приписами, потому сказав, що Скублїцкий зробив так, бо попросту так ему сподобало ся, а вкінци заявив, що жандармерия дістала такий приказ від своєї власти. Таким способом жандарм Скублїцкий грубо нарушив закон о товариствах, бо самовільно війшов до льокалю товариства, перевів там ревізию, не виказавши ся приказом політичної власти і не повідомивши о своїм намірі голови товариства, а вкінци цїлком неправно зажадав, щоби видїл товариства, котрий по мисли своїх статутів урядує по руски, писав свої оголошеня по польски. Таке поведенє очивидно має тенденцию, полохати людий, відстрашувати їх від товариства, а тим самим нищити товариство, котре заложено за дозволом власти і то в дуже пожиточній для населеня цїли. Інтерпелянти запитують міністра кравєвої оборони, що він гадає зробити, щоби такому безправному поведеню жандармериї покласти конець, а винуватого в сїм випадку жандарма остро покарати.

В другій інтерпеляциї в справі того самого „Сокола“ подає ся до відомости міністра внутрішних справ, що управитель бобрецкого староства, Гродзїцкий, д. 22 жовтня 1904 до ч. 36192 заборонив товариству дальше містити ся в хатї Марії Нижникевичової, бо хата не має комина анї відходка; а що в цїлім селї нема такої хати, якої жадає п. управитель староства, то така заборона рівнає ся розвязаню товариства. Інтерпелянти запитують, чим п. мінїстер може виправдати таке жадною законною постановою не оправдане поведенє п. Гродзїцкого і що гадає запорядити, щоби неправне розпорядженє п. Гродзїцкого скасувати.

На тім самім засїданю відчитано інтерпеляцию пп. Яворского і тов. в справі громадских виборів в Турі великій в долиньскім повітї і в справі противзаконного поведеня перемишляньского ц. к. старости Винярского при громадских виборах. В Турі великій мали громадскі вибори відбути ся д. 13 вересня 1904; але війт Панько Калїцун, загзятий помічник п. старости, самовільно відложив вибори раз на 16., а потому на 20., так що опісля на вибори явило ся дуже мале число виборцїв. На вибори приїхав комісар Смоленя і перевів їх по своїй мисли. Наслїдком протесту, внесеного 173 виборцями, інтерпеляциї, внесеної в соймі, і вкінци депутациї, що приїхала до намісника, долиньский ц. к. староста взяв ся розслїджувати справу, але не переслухав жадного з підписаних на протестї, а тілько самих сторонників Калїцуна. Річ ясна, що таким способом не викрито надужить п. Смоленя і протест відкинено. Знов в повітї перемишляньскім ц. к. староста Винярский запорядив ще в марцю 1904 р. вибори в більшій части громад, але рівночасно приказав, щоби з вибором громадских зверхностий здержано ся аж до дальшого розпорядженя. Таким способом стало ся, що поввибирано громадскі ради, але доси ще не вибрано громадских старшин. Інтерпелянти запитують міністра внутрішних справ, що він гадає зробити, щоби в Галичинї забезпечити на будуче свободу виборів і покласти конець виборчим надужитям, та чи схоче уневажнити незаконно переведені вибори в Турі великій, а в Перемишлянщинї знести виїмковий стан, заведений в деяких тамошних громадах старостою Винярским.

Крім того вніс п. Яворский 13 інтерпеляций в справі конфіскат „Гайдамак“ і одну о конфіскату вашковецкого „Проміня“.

З Росиї.

Телеґрами.

Берлін. Льондоньскі дневники принесли в суботу вість, що в мешканю Віттого відбулася ревізия на розказ міністра внутрішних справ Булиґіна. Дім Віттого окружила жандармерия і по ревізиї забрано всї папери. Булиґін мав мати доказ, що Вітте належить до заговора, котрий має присилувати царя, щоби надав Росиї конституцию. Російска аґ. телеґр. дементує вість о ревізиї у Віттого і о конфіскатї его паперів.

Петербург. Тут говорять, що дня 18 с. м. вийде царский манїфест, скликуючий наради заступників народу.

Льондон. Daily Chr. доносить з Петербурга, що син Толстого передав цареви зредаґований батьком проект народного собору. Цар заявив, що від двох місяців сам працює над таким проектом і оголосить его 18 с. м.

Ростов. Цензура заборонила грати в театрі штуку Горкого і Дон Карльоса Шіллєра. Власти засистували ухвалені міскими репрезентациями в Ростові і Таґанрозї резолюциї, в справі скликаня репрезентантів міст.

Петербург. В містї спокій. Робітники вертають до працї. В путилївских фабриках еще не працюють. Ґарнїзон на всякий случай скріплено.

Париж. Echo de Paris доносить, що дня 21 с. м. відбуде ся демонстрация робітників перед зимовою палатою в Петербурзї.

Кутаіс. Страйкарі демонстрували по улицях. Одного поліцая застрілено. Арештовано і відставлено до суду 400 осіб, між ними 40 учеників середних шкіл.

Петербург. Горкий все еще в вязници. Доси еще не узглядено просьби его жінки, щоби ему позволено носити власну одїж. Горкий буде здаєсь засуджений в адміністративній дорозї.

Берлін. З Петербурга доносять о грозячім страйку на сибірских зелїзницях. Правительство зарядило далеко ідучі средства.

Петербург. Царский указ заряджує, щоби під проводом члена державної ради Шидловского безпроволочно зібрав ся комітет і подумав над средствами, котрі унеможливили би повторенє робітничих розрухів в Петербурзї і околици. Президент комітету має особисто здавати справу з нарад комітету, в котрого склад увійдуть також вибрані репрезентанти промисловцїв і робітників. Окрім іменованих членів комітету президент має покликати нові особи, а також має право установляти порядок нарад.

Самара. Шляхта ухвалила адресу до царя, висказуючу переконанє о непохитности самодержавя, а заразом надїю, що цар покличе репрезентантів шляхти до участи в нарадах в цїли обдуманя средств і реформ, потрібних до успокоєня суспільности.

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. Куропаткін доносить дня 10 с. м.: Наші патролї засїли ся і взяли двох Японцїв до неволї. Вчера наші сторожі зігнали Японцїв з горба віддаленого о три версти на полудневий захід від Тункуя.

Токіо. Японцї здобули горб на північ від Ганосімія, звідки зігнали дві компанії російскої піхоти. Росияни дальше острілювали ліве крило центра японьскої армії. Ояма доносить, що до дня 10 с. м. похоронили коло Гайконтаю до 2000 російских трупів.

Петербург. Вість, що в. кн. Миколай Миколаєвич має їхати до Манджуриї, є неправдива. Неправдива також вість, що великі князї рішили ся закінчити війну. „Русское Слово“ доносить, що до Мукдену привезено вже всїх ранених в битвах [illegible] 25 до 29 січня. Привезено 267 ранених і 101 недужих офіцирів, 9439 ранених і 3[illegible] недужих вояків. Разом отже ранених і недужих є 12807 осіб. На побоєвищи не ли[illegible]или ся жадні ранені. Можливе лише, що деякі тяжко ранені замерзли.

Лібава. Трета ескадра російска одержала наказ, щоби нинї була готова до виїзду.

Справи австро-угорскі.

Кошут у цїсаря.

Вчера перед полуднем цїсар приняв на авдиєнциї президента сполученої опозициї мадярскої, Ф. Кошута. Цїсар приняв Кошута в своїй робітни. Авдиєнция тревала три чверти години. Розмова вела ся по француски. Кошут представив цїсареви програму уложену сполученою опозициєю в цїли розмотаня теперішної ситуациї політичної. По авдиєнциї Кошут заявив представителям преси, що не може втаємничити їх в зміст розмови з цїсарем. О год. 5 в полудня Кошут від'їхав до Будапешту. В окруженю Кошута говорять, що цїсар слухав виводів Кошута з великою увагою, в важнїйших місцях перервав ему і просив о ріжні інформациї і виясненя. Хоч цїсар не висказав своєї гадки о поодиноких точках предложеної ему програми, Кошут віднїс вражінє, що справа економічного розділу обох половин монархії не стрітить ся з великим опором. Що до спільної армії, то цїсар стоїть непохитно на своїм становищи, щоби сю спільність задержати на дальше.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Обезпеченє на старість.

Відень. Збори промисловцїв ріжних країв монархії, при участи послів, заявили ся одноголосно за правительственним проектом обезпеченя на старість і на случай неспосібности до працї, але запротестоване против того, щоби се мало відбути ся виключно на кошт промисловцїв.

Тїлесна кара.

Копенгаґа. Соймова комісия, вибрана для нарад над справою тїлесних кар за злочини насильства і против моральности, оголосила свое справозданє. На 15 членів комісиї 5 заявило ся против заведеня тїлесних кар, бо они не доведуть до цїли і суть неморальні. Більшість заявила ся за введенем сих кар, щоби в той спосіб виступити против що раз частїйших злочинів насильства і неморальности. Лише предложено піднесенє найнизшої границї віку, від котрого тїлесна кара може бути апльікована, з 15 лїт на 18.

НОВИНКИ.

— **З практик польских шкільних верховодів.** З Теребовлї пишуть нам під датою 11. с. м.: Нинї відбуває ся тут вечерок польского тов. педаґоґічного. Вечерок сей заповіджено і у-

---

будьте собі ву когл[illegible]дними рутенцями, коли Вам с тим добре; — гірко се нам від кого будь чути а тим паче від Вас та щож діяти? Вам перед очима уже іде(а)льний цвіт культурного розвитку а ми доперва шукаєм місця, где би нашій рослині уперед коріне запустити.

Прийміт від нас усїх щирий поклін

Ваш Окуневский

Станіславів 27/6 86.

10-ий лист М. Драгоманова до дра Т. Окуневського

писаний коло 27. VI. 1886 р. пропав.

12-ий лист (картковий) дра Т. Окуневского до М. Драгоманова.

5. VII. 1886 [53]).

Адрес: An Su Hochwolgeboren M. Drahomanow Universitätsprofessor in Henf, Chemin Dancet 14.

Добродію!

Ми видкося листами обминули ся. З попередного мого листу вичитаєте відповідь на усї теперішні вопроси. Лист адресований до Кієвск. Стар. я сейчас по одержаню Вашого листу вислав куди слід. Брошури Ваші одержав і спасибіг Вам за них.

Зараз такі беру ся до прочитаня ві і роздаю людем до читаня. Напишіт подрібно где і чому лист мій Вам ся не подобає і где Ви думаєте інакше.

Кілько разів пишу до Вас (,) усе мині тисне ся під перо: коби Ви межи нами. Чей доведет ся оно! Сими днями маю тут побачити ся с Т. [54]) (,) що тепер живе у У. — і тепер приїзджає на короткий час до Галичини. Він недавно ввійшов з Кієва. Як що довідаю ся — напишу.

Ваш Окуневский.

13-ий лист для Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Станіславів 5/8 886.

Ласкавий Добродію!

Про Довбуша я читав давненько хорошу розвідку в однім календари а *опісля* (,) сли ся не милю (,) в „Дѣлѣ“. Найлучшим знатоком в цій справі єсть Проф. Целевич — тож написав я до нього, аби він мині виставив тоті книжки та жерела та жду відповіди на дармо. Пишу у друге та цим разом мусит уже відповісти а я тимчасом перепрошаю за проволоку.

Манускрипт Ваш враз з переписаним листом вислав я (,) як есте казали (,) до Вѣстника Евр. Відповіди ще нема — як прийде зараз Вишлю Вам ю.

Мині з Кієва від Кієвскої Старини прислали пачку „турецких анекдот в украиньской народной словесности“. Що маю з ними робити?

За надіслані брошури „На канунѣ новыхъ смутъ“ дуже Вам вдячний (,) я цю брошуру порозсилав по усім кутам. Тепер і сам лучше понимаю смість писаних до мене листів.

Я тепер дуже заняти (й), бо мій шеф поїхав собі на купелі а молодший товариш занедужав — тож простіт (,) що оттак пишу.

Про одно єще написати ще мушу. Дуже ми зраділи тут (,) вичитавши з Вашого письма (,) що Ви гадаєте свою рідню вислати хоть на коротенький час до Галичини. Добродію (,) не покидайте сеї думкі. Що ми Вам винні (,) відплатите Вашій рідні (.) Я сам з Гуцульщини і моя рідня там до тепер живе. Проведемо куди схочут і научут ся неодному і весело буде. Грошей Вам хіба на стільки треба що на желїзницю — наше право гостинности не позволяє гостеви грошей видавати.

Кланяюсь і здоровлю

Окуневский.

(*Дальше буде*).

53) Дата штемпля женевської пошти; дати штемпля станїславівської пошти, розуміє ся, годі відчитати, як усїх австрійських поштових штемплів, котрі бють ся лише на те, аби звавити поштові марки, а не на те, аби знати дату листа або місцевість. — М. П.

54) На бажанє Т. О., пропущено повне прізвище чоловіка, а далї міста й 4 слова. — М. П.]

ладжено первісно яко загально педаґоґічний. Польске тов. педаґоґічне запросило до участи руске тов. пед., котре і вислало своїх делеґатів в рішеню взяти участь з застереженєм однак, щоби не був прошений на вечерок Парадовский, скомпромітований в знанім процесі Ковальского яко денунциянт. Застережене се принав комітет вечерковий одноголосно, а навіть оден з найповажнійших членів комітету, Боцевич зробив замітку: длячого ви (Русини) ставите се яко своє у сліве, коли денунциянта і так ніхто порядний запрошувати не буде. Однак в послідних днях панове Поляки дістали якийсь Wink, скликано на 9 с. м. засїдане повного комітету вечеркового і там всїми польскими голосами [і п. Боцевича] рішено вислати повисше запрошене до Парадовского. Наслідком того оба делеґати руск. тов. педаґоґічного виступили з вечеркового комітету, а товариство подало мотиви сего кроку (недотримане условя) на письмі. — Нинї відбуло ся засїдане окружної ради шкільної в Теребовли і одного з повисших двох делеґатів п. Рощаковского перенесено з Теребовлї на молодшого учителя до Тютькова, де тимчасовим управителем є учитель молодший від него в службі. Що зроблять з другим, п. Целевичем, котрий займає постійну посаду, не звісно.

— **Помір хлопских дїтий а власти.** З Яворова пишуть нам: На передмістю Наконечне, особливо в одній его части „на кінци“, лютить ся між дїтьми пошесть одра. Гіґієнічні условини тут неможливо лихі, хати маленькі, многі ще без коминів, отже і пошесть забирає богато жертв, по кількоро з одної хати, наслідком чого одного дня відбуває ся часом три похорони, а за минувший місяць померло 30 дїтий. Власти відносять ся до сего лиха байдужно, нігде не слїдно якогось заінтересованя. А єсть одна хороша школа, друга гірша, можна би уладити шпиталь для дїтий. Що се значить богато, знаю з приміру. Раз уладило староство такий шпиталь при помочи запомоги з намісництва в давнїйшій моїй парохії і успіх був великий: до кільканайцятьох днів пошесть вигасла. Місто наше тягне з громадян великі податки, але о їх добро, особливо передміщан, мешкаючих на віддалених 9 км. передмістях, як видимо, не дбає. Великим тягарем є для тих передміщан і обовязок, що до кождого померлого мусять привозити своїми кіньми лїкаря до оглядин і відвозити. Давнїйше був на місци іспитований оглядач, котрий ту справу полагоджував, нинї два рази конї посилати, не рідко кілька годин на „дохтора“ чекати так людям надоїло, що злорічать остатними словами тій судьбі, котра їх з містом звязала. Тому просимо котрого з санїтарних радників намісництва, щоби вглянули в ту справу і поручили яворівскому старостству зарядити, що треба для поборення страшної пошести. З того, що доси в тім напрямі нїчого не робить ся, нарід крайно невдоволений і не без слушности говорить, що якби так зараза на свинї, то дохтори і жандарми не вилазили би із села. Але що то мруть хлопскі дїти, то co innego... — *В. В.*

— **Елементарні нещастя а духовеньство.** Пишуть нам: В ч. 21 „Дїла“ в новинці під повисшим заголовком сказано, що податковий уряд в Дрогобичи не хоче видати неостемпльованих цертифікатів в цїли конґруального доповнення на основі § 10 розп. 16 падолиста 1898 В. з. д. 205. Се практикує ся в податкових урядах инших міст, де урядники або не хотять видавати цертифікатів, бо се збільшає їм роботу, або не знаючи закона, боять ся, щоби потім не платили кари за виставлене неостемпльованого цертифікату, проте позволяю собі звернути увагу Всч. духовеньства, що в тих случаях податкові уряди обовязані давати цертифікати так само як при справдженю фасий на основі закона з 19 вересня 1898 В. з. д. 176. Цертифікати мають бути вільні від стемпля, длятого в урядах, що домагають ся стемпля, треба покликуватись на розпорядження мініст. скарбу з 1/6 1885 і 26/3 1886 ч. 7,913, дневник розп. мін. скарбу ч. 12, розп. мін. віроісп. і просьв. з 10/4 1886 ч. 6,250. обіжн. намісництва з 29/4 1886 ч. 25,687 згідно з поз. тар. 75 б. зак. з 9/2 1850 — на основі чого такі цертифікати є вільні від стемпля. Гляди: Zbiór przepisów, odnoszących się do kościoła i duchowieństwa katolickiego, Ignacy Korzeniowski, з р. 1900, стор. 156. — *Свящ. Т. Дз.* — В тій самій справі пишуть нам також ось що: В відповідь на новинку в „Дїлї“ ч. 21, під тим заголовком уміщену, доношу, що жаданий [і то листовно] неостемпльований цертифікат податковий уряд в Яворові виставив без перепони і я з початком с. р. вніс подане о доповнене конґруи за р. 1903. Як скінчить ся, донесу. — *Сьвящ. М. Л.*

— **З нагоди поступку господина Крохмального**, що то без причини ударив ученика II. кл., Коцюбку, так сильно, що ученик до нинї хорий, приїхав — як нам пишуть — на слїдство інспектор Майхрович дня 3 лютого с. р. Як ми наперед предсказали, слїдство закінчилось вельми „благополучно“ для названого господина, его не стрінула ніяка кара. Як звісно, господин Крохмальний член другої „благонадьожної“ партиї. За те склалась підчас слїдства — як ходять слухи — инша, цїкава дуже подія, котру коротко а добре можна-б схарактеризовати народною пословицею „циган завинив а коваля повісили“. Розповідають іменно в Тернополи, що інспектор Майхрович, покликуючись на цїлком „певні“ відомости, кликав до себе кількох суплєнтів а навіть професорів і остерігав їх перед можливими лихими наслїдками за їх лихе приватне поведене поза школою. Сї „певні“ відомости се цїлком певно звичайні, підлі доноси, котрі тепер за часів інсп. Майхровича виавансовали аж до значіня „певних“ відомостий. Цїкаво, що таким доносам вірить п. інспектор, коли они відносять ся до професорів рускої ґімназиї, між тим, як професорів-Поляків уважає ся за людий без блуду. Мусимо признатись, що таке поступоване цїлком нове і доси непрактиковане. Пан інспектор Майхрович, ставши недавно дефінїтивним інспектором, хоче мабуть показати свою „sprężystość“ але лише на професорах Русинах, як се посьвідчає недавна допись перемиской ґімназиї. Ми цїлком не мали би нїчого против сеї енерґії, але хочемо одного лише, а сего жадати маємо повне право, а іменно, щоби п. інспектор Майхрович послугував ся у своїм урядованю лише справдї певними відомостями і кермував ся у всїм лише справедливостию і взагалї засадами, якими повинен послугувати ся кождий чесний чоловік, а не вірив всїляким негідним, неправдивим і нїчим неоправданим доносам. А в тім нехай єму послужать наслїдованя гідним приміром таки его власні товариші, себто інспектори Герман, Дворский і пан през. Плажек, котрим нїколи нїхто навіть з Русинів не міг закинути несправедливого поступованя, а коли що робили часом навіть зі шкодою для Русинів, то все бодай явно, щиро та отверто а передовсїм не опирались на пустих, несконтрольованих і недоказаних доносах. На нинї досить, а коли зайде потреба, то ми ще раз повернемо до тої справи. — *Правник.*

— **Австрийске віче міст** відбуває ся від кількох днів у Відни. Зі Львова беруть в нїм участь д-р Малаховский і д-р Гломбіньский. Між иншим принято внесене, щоби перевести ревізию закона о приналежности. На внесенє д-ра Малаховского поручено президиї віча міст, щоби піддала подрібним розслїдам правительственні студиї над реформою адмінїстрациї. Дальше принято численні зміни і додаткові внесеня до правительственного предложеня о льокальних зелїзницях.

— **Почетне горожаньство.** Кіцманьска рада громадска іменувала буковиньского посла Єротея Пігуляка одноголосно почестним горожанином м. Кіцманя за заслуги починені для сего міста. З тої нагоди переслав пос. Пігуляк на руки бурмістра Кіцманя п. Дмитра Бажана 100 корон на „Руску Бурсу“ в Кіцмани.

— **Ґр. Монтіньозо.** Нова афера з ґр. Монтіньозо представляє ся на основі всяких вістий заграничних часописий досить неясно. Одні доносять, що ґр. Монтіньозо справдї залюбила ся в ґр. Гічардіні, сині властителя вілї, де замешкала, і що на весну має відбути ся їх вінчанє, наслїдком чого саксоньский двір зовсїм справедливо хоче відобрати від б. жінки короля 2-лїтну донечку. Однак рівночасно з инших жерел доносять, що тота чутка, пущена нарочно двірскими кругами, котрі хотять ґр. Монтіньоза в сьвітовій опінїї здискредитувати, аби на тій основі відмовити признану їй апанажу. Наслїдком того ґр. Монтіньозо постановила виступити в судовій дорозї против клеветників, а те саме має зробити ґр. Гічардіні. Між речником саксоньского двора, рад. Кербером а ґр. Монтіньозо, мало прийти до бурливої сцени. Ґр. Монтіньозо не хотїла видати єму дитини і сказала, що не уступить, хиба би силоміць відобрали її доньку, але колиб італїяньска полїция не дала її достаточної охорони, то вона утече до Швайцариї. Радник Кербер мав назвати ґр. Монтіньозо комедиянткою, сьмішною особою і т. п. То брутальне поведенє дуже обурило Саксонців, котрі все симпатизують з б. престолонаслїдницею. Як доносять з Дрезна, социялїстичні посли нїмецкого парляменту із Саксонїї мають внести в парляментї інтерпеляцию в справі переслїдуваня ґр. Монтіньозо.

— **Страшна катастрофа.** З Мількокі в Сполучених Державах північної Америки доносять, що 8 ваґонів поспішного поїзду, котрий їхав до Мількокі, упало з моста в хвили, *коли поїзд гнав зі скоростию* 70 анґлїйских миль (17 і пів наших) на годину. Згинули 4 особи а 24 дуже тяжко покалїчених.

— **Чоловік з 39 жінками.** Полїция в Нюйорку арештувала небезпечного дурисьвіта, якогось Івана Гоха, котрий, як тепер показало ся, мав аж 39 законних жінок. Гох вишукував собі такі дївчата або і вдовицї, котрі мали якусь готівку і женив ся з ними а відтак забирав їм гроші і втїкав від них або деякі, як здає ся, навіть і троїв аршеніком. Дивна лиш річ, як він умів всї тоті жінки так підійти, що они не надумуючись довго, віддавали ся за него. Єсть здогад, що він умів їх якимись гіпнотичними способами так затуманити, що они робили то, що він хотїв, бо одна з его жінок розповіла, що дала єму 1000 долярів, але не може собі пригадати, коли і де то було. Его мають тепер відставити до Чікаґо, де его на двірци буде дожидати аж 14 жінок. Полїция гадає, що він того самого так перепудить ся, що признає ся до всего. При ревізиї знайдено у Гоха перо, до котрого можна наливати чорнила, щоби оно довго писало, але замість чорнила був в нїм аршенік. З того здогадують ся, що він троїв свої жінки аршеніком.

— **Дрібні вісти.** О. Дмитро Добротвір, іменований, як звісно, душпастирем для руских еміґрантів, переїзджаючих через Нїмеччину, осів в Бремен. — Звісний нїмецкий поет і драматурґ Отто Гартлебен помер в Сальо над озером Ґарда в 42 р. житя. — В Ню-Йорку згорів до тла театр „Casino“. Огонь вибух підчас театральної проби, тому обійшло ся без людских жертв.

— **Збори виборців-Русинів міста Львова III. дільниці** [Жовківского] відбудуть ся в сю середу дня 15 с. м. в новій школї св. Мартина при ул. Кінґи [бічна Жовківска] о год. 6 вечером. Просить ся о як найчисленнїйшу участь. — *Руский комітет виборчий.*

— **Зарібки в Прусах.** Просимо отсим всїх тих, котрі хочуть виїхати на зарібки до Прус, щоби найперше писали до бюра, подаючи число мужчин, жінок (дївчат), хлопцїв, і так довго не вибирались в дорогу, поки не оголосимо в часописях, або не напишемо. — Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter in Neuberun, Oberschlesien.

— **З Руского товариства педаґоґічного.** На засїданю дня 8 лютого уконституував ся новий видїл Руского товариства педаґоґічного ось так: головою став вибраний заг. зборами вплошанин о. Іван Чапельский, заступником голови вибрав видїл д-ра Мих. Коцюбу, проф. муж. семинариї і директора прив. женьскої семинариї, секретарем вибрано д-ра Вол. Левицкого, проф. V ґімн., касиром Андрія Алиськевича, проф. VI ґімн., адмінїстратором і маґазинером Ник. Морова, дир. школи вправ, люстратором філїй і контрольором товариства (особливо бурс і інститутів) Костя Паньківского, дир. Краєвого Союза кредит., референтом філїй Петра Гриньовского, учит. школи вправ; дальше належать до видїлу: Ольга Барвіньска, учит. семинариї, о. Вол. Ганицкий, парох в Руднї і голова комітету бурси, о. Теод. Лежогубский, катех. реальних шкіл, Іван Строньский, учит. в Збоїсках, Алексей Гайдукевич, директор школи в Замарстинові, Вол. Жизневский, учит. в Поршнї, Мих. Мош, управ. школи в Ременові. — Таким чином засїдає в видїлї 6 учителїв народних шкіл. Видїл брав вже під увагу сотворене секций — особливо для справ народного шкільництва, для закладаня народних шкіл, будови дому бурси і товариства (для шкіл і інститутів), — но введене в житє сих важних секций, подїл працї і реґулямін полишено до порішеня на слїдуючих засїданях. — *Канцелярия Руского товариства педаґоґічного у Львові.*

— **Книгарня Наукового товариства ім. Шевченка** повідомляє, що в причини перенесеня на ул. Театральну ч. 1, здержує продаж і експедицию на протяг одного тижня.

— **З віденьскої „Січи“.** На надзвичайних загальних зборах тов. „Січ“ у Відни дня 5. лютого с. р. вибрано слїдуючий Видїл: Володимир Темницкий, студ. прав, голова; Гриць Герасимович, студ. техн., заступ. голови; Микола Бабин, студ. фільос., писар; Ярослав Пачовский, студ. прав, касиер; Роман Індишевский, студ. прав, бібліотекар. Заступники видїлових: Федір Закалата, студ. фільоз.; Володимир Федорович, студ. техн.

— **Представлене „Едипа царя“** відбуде ся не 14, як се було хибно подано, але 17. с. м. (в пятницю). Білети можна набувати в „Сокільскім базарі“, а в день представленя вечером при касї.

— **З Ярослава.** Дня 18-го н. ст. лютого 1905 устроюють питомцї бурси ім. св. Онуфрия в Ярославі вечерницї в память XLIV-их роковин смерти Тараса Шевченка. Добровільні датки приймає видїл з подякою. Початок о годинї 6 вечером. Програма: 1. Вступне слово; 2. Гушалевич-Вахнянин: „Наша жизнь“ хор муж.; 3. Шевченко: „Іван Підкова“ деклямация; 4. Воробкевич: „Серенада“ з руских народ. пісень, орхестра; 5. Лисенко: а) Козаченьку куда йдеш, б) Козак відїжджає, в) Шумить, гуде дібрівонька, хор мішаний. 6. Шевченко: „Кавказ“ деклямация; 7. Шевченко-Воробкевич: „Огнї горять“ хор мужеский; 8. Закінчене. — *Видїл.*

— **З Копичинець.** Загальні збори руского Народного Дому „Воскресене“ в Копичинцях відбудуть ся дня 25 н. ст. марта 1905 о 10 год. перед пол. в домі Івана Пендзївола в Копичинцях. Порядок дневний: 1) Відчитане протоколу загальних зборів. — 2) Справоздане рахункове дирекциї і удїлене абсолюториї. — 3) Вибір 2 членів совіту управляючого по мисли параґр. 34. — 4) Внески і інтерпеляциї членів. — Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Рада надзираюча.*

— **З Бережан.** В доповненю до поміщеного перед кількома днями оголошеня, що тов. Сокіл в Бережанах устроює 19. лютого величаві вечерницї з танцями, подаємо до відомости, що танцї попередить концерт і вправи ґімнастичні дружини Сокола бережаньского. В програму концерту входять сольо-сьпіви двох Соколиць-красавиць і барітона, деклямация і гра на фортепянї.

— **Виставу штуки і домашного промислу у Відни**, що мала початись дня 1 цьвітня с. р., переложено — як нам доносять — на жовтень, а то з причини незвичайного числа зголошень. Наслїдком того мусить виряд значно розширити музеї штуки і промислу, аби зробити місце на окази.

— **Позір!** Взиває ся старшини пожарних філїй, котрі ще не звернули висланого їм квестіонаря, аби сейчас его виповнили і прислали. Гаразд! — *Старшина „Сокола“ у Львові (ул. Коперника ч. 9).*

— **В Снятинї** відбуде ся дня 15 лютого н. ст. в салї „Вояна“ виклад „Про ювилей Івана Нечуя-Левицкого в Києві“. Виголосить оден з учасників. Початок о годинї пів до 6. Запрашає ся особенно доокресну інтелїґенцию і селяньство.

— **З Буковини.** Комітет, уладжуючий великі вечерницї в Чернівцях, пригадує тим Русинам в сусїдних повітів Галичини, що бувають на вечерках в Чернівцях, що „великі вечерницї“ відбудуть ся вже 15 с. м. в великій сали музичного товариства в Чернівцях. Початок о год. 9-ій. Стрій для пань вечерковий, для панів фрак. Вступ від особи 6 кор., льожа на 4 особи 16 кор. — Хто через ошибку не дістав запрошеня, може жадати вечером 15 с. м. при касї. — *Комітет*

З „Труда“. На сезон балевий: Газа на сукнї, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд“, Ринок 39. В робітнях виконує ся балеві сукнї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школї модниярства розпочав ся. *Дирекция.* 5—10.

— **Звертає ся увагу рускої публики** на анонс першого руского насїнно-огородничого заведеня д-ра Величка в Скнилові під Львовом.

— **Конкурс Михайлової премії.** Засїдане членів конкурсової комісиї для оцїнки повісти „Ярошенко“ відбуде ся з причини важних перепон доперва в недїлю дня 19-ого н. лютого о год. 12. в полудне в комнатах товариства „Просьвіта“ у Львові.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на україньско-руску бурсу в Новім Санчи!**

✝ Померли!

— **Мария з Курбасів Грабович**, вдова по бл. п. о. Івані, пароху Тисьменицї, емерит. деканї і совітнику митр. консисториї, померла дня 2 с. м. в 72 р. житя в Попельниках над Черемошем в домі свого зятя. Покійниця відзначалась високими чеснотами, руским патріотизмом і була вельми поважана та люблена всїми, що її тілько знали. В. їй п.!

Урядові вісти!

— **З перемиской епархиї.** До канонічної інституциї завізвані: Теофіль Кліш на Рябе, Іван Ковайский на Ванїв, Евген Омеляньский на Бутини, Вас. Мокрицкий на Береску, Гр. Тимчишин на Кропильники, Іларий Туна на Чорну, Мих. Татомир на Кавско. — Орд. відпоручником до окружної ради шкільної в Чесанові іменований Северин Метелля парох в Люблинци на місце увільненого на власну просьбу від сеї довжности о. Мих. Кокуревича пароха в Бігалях. — Правительство продовжило на дальший оден рік платню з фонда рел. для сотрудника в Більчи дол.

— **Краєва рада шкільна** іменувала заступниками учителїв в середних школах: Платона Лушпиньского в ґімназиї в Бережанах; Йосифа Лямбера в IV ґімназиї у Львові; Ілию Гаврилюка в рускій ґімназиї в Перемишли. — Папа надав інспекторови середних шкіл, Іванови Левицкому хрест заслуги „pro ecclesia et pontifice“. — Судовими аускультантами іменовані практиканти: Стан. Бернштайн у Львові, Кальман Райх в Перемишли, Володимир Хиляк у Львові, Михайло Містерович в Станиславові, Евген Гриневецкий у Львові, Володимир Кобриньский у Львові, Стефан Ганкевич в Перемишли, Іван Хировский в Стрию, Володимир Решетило у Львові, Алекс. Шулиславский у Львові, Йосиф Мартиняк в Тернополи, Іван Лучаківский і Николай Стефанович у Львові.

— **З почти.** Отворене ц. к. почтової складницї в Струтинї нижнїм, долиньского повіта. — З днем 1-го лютого 1905 запроваджує ся в Струтинї нижнїм, місцевости належачій до округа доручень ц. к. уряду почтового в Рожнїтові, почтову складницю із звичайним кругом дїланя. Складниця ся получена буде з ц. к. урядом почтовим в Рожнїтові, через почту курсуючу межи Рожнїтовом а Суходолом.

Календар: Завтра: гр.-кат.: Трифона, рим.-кат.: Валентина. Позавтра гр.-кат.: Стрїтенє Господне, рим.-кат.: Фавстина.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Саля тов. „Ґвязда“ ул. Францішканьска) зі второк дня 14 лютого, дебют п-ни Стефанїї Чорненківної, учениці школи сьпіву п. Ґаля: „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 акт. Артемовского. — в середу дня 15 лютого, передпослїдне представлене другий раз: „Дїти Ванюшина“ драма в 4 д. Найденова. В ролї Олексія виступить п. Захарчук. — В четвер, дня 16 лютого послїдне представлене „Наталка Полтавка“ оперета в 3 д. Котляревского і „Завіщане“, дїло музичне М. Вербицкого.

Зі Львова переїде театр в пятницю до Бродів і ряд вистав починає там в недїлю, дня 19 лютого, виставою водевіля „Свати Мусія“ М. Кропивницкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ в вівторок, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслїдком перенесин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по пол. від 3—5

Г. Гайне. **Кінь і осел.**

1. По зелїзних шинах, мов лискавка з неба,
Вози-великани рядами помчали,
Лиш гуркіт ще чути та свист паровоза,
Вози-же сьвітами пігнали.

2. Побіч шляху лежав фільварок,
Там коло плота білий кінь стояв,
А біля него ослюк довгоухий,
Що собі смачненько бодяки в'їдав.

3. Здеревілим зором конисько дивив ся
На поїзд, та цїлий дрижав,
Відтак зітхнув та жалісно каже:
„Сей віз справдї мене налякав.

4. „І дійсно, слиб' не була мене природа
Вже з роду так білим зробила,
Напевно менї'б тепер зі страху
Шкіра уся була'б побілїла.

5. „Сеж нам судьбу страшну віщує,
Для роду цїлого кіньского загибель;
Страшні настануть для нас часи,
Нам неминула вже грозить погибель.

6. „Проти такої страшної машини
Деж нам можливе буде істнувати!
Се-ж бо річ ясна, що вже небаром
До всього ї люди станут уживати.

7. „Як злишні ми станем людям до їзди,
Верхом їх не будем носити,
Пропало нам сїно, пропав наш овес,
Бо хтож нас все схоче, хто тодї кормити?

8. „Чоловіка серце мов камінь тверде,
Даром не звик він нїчого давати;
Як злишні му станем, геть нас прожене,
З голоду прийдесь нам таки загибати.

9. Ми позвчати та красти не вміем,
Сі штуки чоловік лиш знае;
Ми і лестптись мов ті пси негодні,
— Сумний нас конець в гноп ожидае".

10. Так ридае кониско та важко зітхав.
Ослюк-же як перше лоб свій похилив,
Та з можливо найбільшим у сьвіті спокоем
Бодяки смачненько дальше собі їв.

11. Опісля він морду облизав язиком
Та спокійно каже до сусіда свого:
„Я о будучність зовсім ся не журу,
Се ні раз не мішае супокою мого,

12. „Вам, горді коні, що правда, доволі
Грізно та страшно будучність являесь,
Для нас одначе ослюків смирненьких
Зовсім знов инакше річ ся представляесь.

13. „Без нас всіх на купу, якої небудь масти,
Чоловік вкінці обійтись з'умів;
Нас однак ніяка пара у сьвіті
Та ніякий комин заступить не всціе.

14. „Як небудь і мудрі всї тоті мащини,
Що люди з зеліза кованоть,
Для ослів річ се зовсім і байдужна,
Они будучність запевнену мають.

15. „Небо ніколи осла не оставить,
Що обовязок свій вірно сповняе,
Та по давному батьків звичаю,
До млина з мішками, як мож поспішае.

16. „У млинї се збіже на муку ся меле,
Млинар ві у мішки зсипае,
Я їх несу знов до пекаря,
Та ось і чоловік булки готові мае.

17. Так у поконвіку все у сьвіті кружить,
Сего не годен вже ніхто змінити,
Як довго природа буде істнувала
Завсїгди осли будуть в сьвіті жити."

Мораль.

18. Віки лицарскі вже давно минули,
Для гордого коня часи погані настали,
Та дранте одначе, ослюки всїлякі,
Ті завсїгди будуть нашу свою мали.

З німецкого переклав: *Роман Гамчикевич.*

— На бурсу Руск. тов. пед. у Львові [Вірменьска ч. 2] зложили свої жертви [в коронах] отсї добродії: о. Іван Радецкий від себе, М. Грушкевича, В. Порядка, В. Подолиньского, А. Сінкевича, А. Саноцкого, Д. Маха, В. Утриска, А. Віхальского, В. Решетиловича, В. Коччили разом 20, Василь Герчановский зі Станиміра від М. Панасюка 1, від себе 1, від селян 8, разом 10, о. Донарович з Боршич 10, Впов. пр. Огоновский зі Львова 10, о. Арістарх Крижановский зі Львова 10, о. Олексишин 8, о. Стефан Питлик з Сільця беньковского від себе і парохіян 20, о. Черепашиньский з Сороків з акафисту 16·72, з коляди від брацтва в Ляшках мурованих 4, з коляди від брацтва в Жидятичах 5, Читальня у Двірцях 2, Хращ з коляди в Бутинах 10, Яворский з коляди в Махнівку і Корчмині 11, Литвин Лукич з коляди в Лапах 6·40, сов. Алексїевич з Угнова 40, о. Сельвестер Богачевский з коляди в Побуці 22, в Межибродах 8, в Тишовниці 4, Виділ повітовий в Камінці струмілозій 100. Всім Добродіям складае щиру подяку і просить на дальше не забувати на нашу молодїж. — *Комітет бурси Руского тов. педагогічного.*

„Краевий Союз кредитовий"

видае для руских товариств кредитових потрібні друки і продае їх по отсих цінах:

1. Книга довжників	аркуш	по	10 с.
2. Замкненя місячні 2 штуки	„		5 „
3. Інвентар довжників	„	„	5 „
4. „ вкладників	„	„	5 „
5. „ уділів	„	„	5 „
6. Книга головна	„	„	10 „
7. „ ліквідацийна	„	„	10 „
8. „ вкладок щадничих	„	„	10 „
9. „ уділів члењских	„	„	10 „
10. Реєстр членів	„	„	10 „
11. Зголошеня о позичку	„	„	2 „
12. Виказ уморення позички	„	„	2 „
13. Асиґнати касові	„	„	1 „
14. Заява приступленя в члени штука		„	1 „

Друки для кас системи Райфайзена:

15. Подане до кр. Дирекциї скарбу	по	4 с.
16. Подане до пов. Дирекциї скарбу	„	4 „
17. Декларациї приступл., 1 штука	„	1 „
18. Скрипт довжний А) з порукою	„	2 „
19. „ „ Б) з інтабуляц.	„	2 „
20. „ „ В) кор. речивц.	„	1 „
21. Асиґнати до побраня, аркуш	„	3 „
22. „ „ виплати „	„	3 „
23. Книжочка уділова	„	3 „
24. „ вкладкова	„	3 „
25. Взірцевий статут	„	30 „
26. Книга позичок . аркуш	„	3 „
27. Переписний Листок:		
Упімнене до заплати	„	1 „
Візване до заплати	„	1 „

Друки для Спілок господарских і кредитових:

28. Статут „Руского Народного Дому" повний і з пропуск. 1 штука			10 с.
29. Подане о зареестроване в судовім реєстрі	1	„	4 „
30. Подане до Краевої Дирекциї Скарбу о увільнене друків діловодства від стемпля	1	„	4 „
31. Подане з повідомленем о заснованю спілки до власти податкової	1	„	4 „
32. Заяви приступленя в члени	1	„	1 „
33. Замкненя річні і білянс для всяких товариств	1	„	10 „
34. Взірцевий статут для товариств кредитових		„	10 „

Купувати і замовляти належить в „Краевім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 І. поверх.

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найлїпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаемо в найбільшім виборі окуляри** цвікери люпи і всїлякі **инші прибори оптичні** Всїлякі **направи полагоджуе ся як найскорше** і найдешевше. 4185

Панове знайдуть уміщене з віктом. 74 Личаківска 19 І. п. 1—5

Півець церковний знайде зараз поміщене в Тарнавці, почта Канчуґа. 128 2—6

Аґентів здібних, статочних за постійною платою глядае житева асекурация. — Референциї і оферти до Адміністрациї ґазети під А. М. 121 3—4

Глядаю лекциї або иншого занятя від 1 марта до липня або й вересня с. р. Маю похвальні сьвідоцтва яко совісний учитель і вправний помічник канцелярийний. — С. Любачівский, студ. IV. р. прав, Львів (Університет.) 107 4—6

Лекциї на селї глядае ученик V кл. ґімн. Адреса: Ілия Мазикевич, Угнів. 109 3—5

Бідний ученик IV кляси руской ґімнази у Львові — батько вмер, мати-зарібниця мусить удержувати семеро дрібних дітий — не мае звідки заплатити чесного в квоті 40 К. Ласкаві жертви приймe Адміністрация „Дїла".

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагае ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 46—?

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-україньска сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар" поміщае статї з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар"** не е офіціяльним органом ніякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар"** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар"** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар"** повинен находити ся в кождій рускій інтелїгентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.
Передплачуйте „Комара".

Оповістка.

Заходом академ. тов. „Січ" в Чернівцях (перед тим „Молода Україна"), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пятя діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька", оповідане, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галіп: „Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщани", сцена в домі Весеміонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Ціна 1 кор.

Видання 1—2 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперцїв як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручае найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

ПОЗІР! 44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ" слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимцї! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару" **ул. Руска ч. І ріг ул. Бляхарскої.**

Оповіщене.

Дня 2 л. марта відбудуть ся загальні збори „Рускої Каси" товариства кред. з ограниченою порукою, о 2 годинї по полудни в власнім льокали з слїдуючим порядком денним:

1. Провірене протоколу послїдних загальних зборів.
2. Звіт управляючої ради і дирекциї з білянсу за 1904 рік.
3. Вибір двох членів ради управ. на місце вильосованих.
4. Роздїл зисків.
5. Внесеня членів.

Право голосу мають уплативші повний уділ (20 кор.)

Рогатин дня 6 лютого 1905. 130 1—3

Ст. Городецкий. О. Вл. Чировский Лев Залужний.

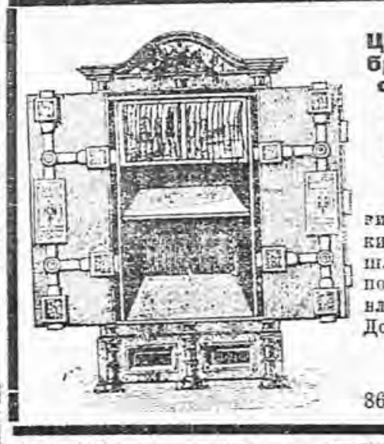

Ц. к. управ. перша краева фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведене

Войціха Костї́би

Львів, Пекарска 32

виробляе зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконуе всякі шлюсарско-будівляні і артистичні роботи по дуже приступних цїнах. Всякі замовленя виконуе в як найкоротшім часї. Доставник для бюра патронату при краевім виділї у Львові.

Цїнники безплатно і оплатно.

362 11—26

ОГОЛОШЕНЕ.

Загальні звичайні збори членів товариства кредитового „Міщаньска каса в Скалї" стоваришеня зареестрованого з обмеженою порукою в Скалї відбудуть ся 28 лютого 1905 ві второк о год. 6 вечером; в льокали читальні „Просьвіти" в Скалї з отсим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу попередних зборів.
2. Звіт дирекциї з дїяльности і рахунків за р. 1904.
3. Звіт ради надзираючої і внесене о уділене дирекциї абсолюторії з дїяльности і рахунків за р. 1904.
4. Внесене ради надзираючої дотичного роздїлу зиску за рік 1904.
5. Вибір комісиї контрольної на рік 1905.
6. Евентуальні внесеня членів.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. — Право участи в зборах мають лише ті члени, що вплатили бодай оден уділ в цїлости.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:

о. Л. Левіцкий предсїдатель. *Дмитро Романюк і Іван Чорніта* члени.
Іван Шостаковский. бухгальтер. *Лука Баран.* касієр. *М. Гилета.* член. 1?4

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триесту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска І

поручае спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55 кр.	$^1/_2$ кґ.		Congo добра	1·40 кр.	$^1/_2$ кґ.	
Portorico prima	65	„	„	Moning родинна	1·60	„	„
Ceylon знаменита	76	„	„	Kaysow добірна	1·80	„	„
„ плянтац.	90	„	„	Souchong знам.	2·—	„	„
„ перлівка	90	„	„	„ найл.	2·50	„	„
Мокка арабска	90	„	„	Kintuk аромат.	3·—	„	„

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Товариство „Любов" у Львові

обезпечае: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпечене рент,* запевнюе: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дае можність і найбіднійшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дае „Любов" своїм членам, суть:
1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;
2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;
3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*
4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*
5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;
6) за членьску книжку побирае Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;
7) вступного побирае Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймае. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЕ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насіння ярин, цьвітів, господарскі і т. д. з перворядної фірми ерфуртскої.
Львів. Личаківска ч. 24.

Росада ярин, цьвітів, трускавок і т. д. Корчі, Дерева, Рожі, Цибульки цьвітів і т. д
Адреса: Заведене огородниче в Скнилові (під Львовом, п. Кульпарків). 183 1—8

Все як найлїпшої якости що до добору ґатунків і сили кільченя. Всякі замовленя виконує ся як найточнїйше і найшвидше.

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК французької мови Часть І.

Апробований для всїх середних жењских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дївчат в Перемишли.

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щоденн 2 нові сензацийні комедиї. 2-8

Liniment Capsici Comp.

замість

PAIN-EXPELLER

при закупнї того знаменитого, усмиряючого біль средства до натираня, яке можна дістати у всїх аптиках, треба все уважати на марку: ЯКОР.

Аптика Ріхтера, Прага.

До весняного засїву е

жужлева мучка Томаса

найдешевшим і найлїпшим навозом фосфоровим для всякого рода збіжа, окопових ростин та ярин а особливо для засїву конюшини

Фабрики фосфатів Томаса

тов. зареестр. з обмеж. порукою, Берлин.

Іосиф НАРРАХ, Львів Ягайлоньска 22

уділяе безплатно і франко поучаючі брошурки і цїнники та удержуе головний склад

Кождий мішок е пльомбований і значений охоронним знаком а також ґарантованою містотою фосфорового квасу. 10? 2—6

Остерігае ся перед фальшованими жужлями.

Перший найбільший в краю склад машин ДО ШИТЯ

не послугуе ся аґентами

Поручае ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цїнників. 699 16—52

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видае: Александер Борковский. — Редагуе і одвічае за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 25. Львів Второк 1 (14) Лютого 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухгольц ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chmielawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цїлий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Польскі ґімназиї.

Коли Русини протягом кількох літ лиш з найбільшим трудом вспіли здобути для себе одну-однїську нову ґімназию в Станиславові, Поляки протягом двох років дістали аж в і с і м нових середних шкіл. Против такого нерівномірного трактованя обох краєвих національностий піднесли ми і підносимо усе рішучий протест, тим більше, що отсе протеґованє Поляків доконує ся на рахунок кишені руских податників. Виступаючи з того мотиву против сипаня наче з рога обильности новими середними школами для Поляків тоді, коли Русинам не хоче ся дати й одної середної школи, ми не займали нїколи польских ґімназий з иншого мотиву, а іменно з мотиву їх безпосередного шкідного впливу не лише для нас, Русинів, але й для всего населеня краю — вважаючи, що санация нездорових відносин по польских середних школах належить до самих Поляків.

Нині однак мимо нашої волї мусимо вийти з нашої резерви, і мусимо застановити ся серіозно над пожитком або шкідливостию твореня нових польских ґімназий. А зневолюють нас до сего ті, чим раз більше неможливі відносини, що послїд ними роками витворили ся по польских середних школах.

Нема майже дня, щоби сумні прояви розкладового процесу, що доконує ся по сих інституциях, де має ся виховувати молоде поколїнє живучого з нами разом в краю народу, не доходили до відома загалу, чи то дорогою преси, — щоби нас хто не підозрівав о парциальність, то зазначимо, що маємо тут на думцї іменно пресу польску — чи дорогою загально розповсюджених поголосок, о скілько іменно ходить о справи, які не зносять сьвітла денного. Тут ученики „випукали“ професора, там абітурієнт вдарив професора в лице, в иншій ґімназиї викрито зорґанізовану шайку злодіїв, ще в иншій, як виказала судова розправа, значна часть професорів віддає ся пристрасно картярству та нічним пятикам, і т. д. і т. д., не кажучи вже про прояви крайного одичіня польскої молодїжи середних шкіл на тлї польского шовінїзму та крайного зґанґренованя єї етичного і фізичного на тлї половім. Образ, на який складає ся все те, що дають нам нинї польскі середні школи так страшний і так перажаючий, що справдї треба застановити ся глибше над причинами сего стану і шукати способів, що стримали би розріст сеї гнилї та заказн, яка грозить необчисленими наслїдками усїй суспільности. Не помилимо ся, коли тих причин пошукаємо в цїлім напрямі виховання молодїжи по польских середних школах, а тим самим в складї польского учительства, а далї серед тих струй і впливів, які з здеморалїзованої частини старшої суспільности польскої в Галичинї пересякають в польску молодїж.

Що склад польского учительства ґімназияльного далеко не відповідає сяким-таким понятям про педаґоґічні квалїфікациї, се аж надто звісна річ. Є ту дві причини: одна, що з молодих Поляків, та часть, що „посьвячує ся“ званю учительскому, з огляду на поліцийну систему, заведену по ґімназиях, добирає ся в значній части з одиниць, котрих квалїфікациї личні цїлком не відповідають понятям педаґоґії. Там бувають карієровичі, часто ноторичні хабарники, а то, як звісно з брідскої справи, картярі і т. А друга причина лежить у н е н а т у р а л ь н і м зростї числа польских ґімназий, для яких годї тому настарчити відповідного матеріялу учительского. Бо коли протягом двох років прибуває в краю аж вісім нових середних польских шкіл, то не диво, коли опісля на учителя бере ся всякого, хто лише зголосить ся і коли для обсади тих нових ґімназий робить ся формальну наґінку за професорами. На тім терплять також ґімназиї рускі, з яких забирає ся найкрасший учительский матеріял, що становить по правдї окрасу учительских зборів по ґімназиях польских, коли між тим до руских ґімназий напихає ся на їх місце всякі недокінчені екзистенциї.

Не хочемо тим робом сказати, щоби все польске учительство без вимків не відповідало своїй задачи ані не хочемо нїкого обиджати, але коли склад учительских зборів по польских ґімназиях дуже часто представляє ся сумно, то вина тут незідрадної системи, що відстрашує більш самостійні і способнїйші та характернїйші одиниці від учительского званя та вина того нездорового посьпіху, з яким креує ся нові польскі ґімназиї. А то годї! Приказка наша каже: поки гребля, поси став. Пїємонту за одним махом не будує ся...

Не лїпше представляє ся справа з молодїжию. Бо що-ж то буває за молодїж? — Коли до руских ґімназий йде саме чільне зерно, сини етично та фізично наскрізь здорових сфер: селян, духовеньства та провінціональних урядників, елемент добраний та з природи найлїпший шкільний матеріял, польскі ґімназиї сповнюють ся всякими міскими та передміскими елементами, що несуть за собою в школу всю нездорову атмосферу передмість.

А до того грає тут ролю тенденция штучно побільшати фреквенцию польских шкіл, аби лише виказати потребу нової польскої ґімназиї. Приймає ся отже хлопців, що в рускій ґімназиї ніяк не видержали би вступного іспиту, пхає ся їх з протекциї з кляси до кляси, толєрує ся в ґімназиях деморалїзаторів усеї молодїжи, не бачить ся одичіня та шовіністичних оргій — аби лише знов можна було сказати: Русинам не можна дати нової ґімназиї, хоч є всї условини по тому, а се задля того, що перше треба креувати нові польскі школи, що вже „переповнені“.

Тим часом розпаношене зло переходить уже всякі міри. Як далеко посунула ся моральна та фізична гниль по польских ґімназиях, *під оком польских педаґоґів*, сьвідчать страшні, нечувані в инших краях, статистичні дати що до розширеня полових недуг серед ґімназистів, навіть серед учеників низшої ґімназиї. Дати се страшні, так страшні, що заставляли навіть дбалї о будучність поколїня елементи спосеред польских родичів заняти ся серіозно сею справою та заснувати специяльне товариство для поборюваня ґанґрени, котрої гніздом — на жаль — польскі середні школи.

А не меншим лихом єсть по польских ґімназиях нїде инше невидане розполїтикованє молодїжи. Се справдїшна язва, від якої не свобідна нї одна польска середна школа. За примірoм учителїв а la Сроковский та инші йдуть і ученики. Дикі оргії шовіністичні польскої молодїжи на личаківскім кладовищи або в часї Йорданьского водосьвятя у Львові, устроювані нею уличні забуреня, де мальчики ґімназияльні ледом і каменем розбивають голови сторожи безпеченьства, або такі гидкі факти, як звісний „гусак“ вихованків польских ґімназий перед рускими церквами і дївочими інститутами, все те сьвідчить, що „політика“ се хробак, який точить польске середнє шкільництво, зводячи єго на небезпечні манівцї. Се й не може бути инакше, коли ученики під проводом власних учителїв беруть участь в політичних манїфестациях і аґітациях польских.

Все те ми поминули би мовчки, як би то не відбивало ся непожаданими наслїдками і на наших плечах. З тих ґімназий виходять прецїнь ті, що будуть колись займати всякі урядові становища в нашім краю і будуть на шкірі нашого селянина експеріментувати плоди польскої педаґоґії. А що ще для нас важнїйше, що в тих ґімназиях, під тими учителями і серед теї молодїжи мусить виховувати ся майже половина нашої молодїжи. Страшно подумати, що робить ся там з тих здорових духом і тїлом синів нашої суспільности і на які впливи вони там наражені та яку ми звідтам одержимо інтелїґенцию.

В виду такого грізного стану по польских ґімназиях з боку рускої суспільности мусять у власнім інтересї поставити ся жаданє: пора перестати закладати нові польскі ґімназиї, що видають подібні плоди, а натомість Русини мусять дїгати стілько нових ґімназий, аби охоронити свої дїти від пагубного впливу польских шкіл. Сего вимагає фізичне і моральне здоровле наших дїтий.

Радикали про орґанізацию.

Під сим заголовком подали ми оногдї статю „Громадского Голосу“, в якій сей орґан „радикальної партиї“ накликує хлопів лучити ся в одну хлопску всекраєву орґанізацию і взяти руску полїтику — як там сказано — в свої виключні руки. Дотеперішна полїтика Русинів була нібито полїтикою одних „попів“ і руских „урядників“ і тому вона неудавала ся, бо одні і другі не представляють собою кляси а в додатку вони всї люди зависимі, тож їх правительство немає причини боятись ся. В тім після „Громадского Голосу“ і заключає ся тайна всїх неудач Галицкої Руси на полїтичнім поли.

До сих виводів радикального орґану ми позволимо собі поробити деякі замітки а зробимо їх sine ira et studio. Ми нїколи не вимінаємо дискусиї там, де йде о річ справдї важну а і противник зраджує принайменьше волю говорити совісно і реально.

Передовсїм мусимо сконстатувати, що ми з богато виводами автора статї годимо ся, як і загалом статя радикального орґану визначає ся тим, що в ній помішані річи правдиві з неправдивими, висказані з недосказаними або затаєними. Так ми вповні годимо ся з тим, що руска полїтика не може спочивати на самій інтелїґенциї, „попах і урядниках“ — як замічає „Гр. Голос“, так самі, як уважаємо за влучний погляд, що наша полїтика мусить опирати ся на хлопах і в масї хлопскій шукати головної сили і опертя. Двигати масу хлопску, отворити їй замкнені доси полїтичні права, зробити єї рішаючим чинником в краю се справдї завданє рускої полїтики, бо з піднесенєм хлопскої маси до полїтичних прав двигне ся і цїлий руский нарід. Все те отже правда — але чиж сего, — поспитаємо тут, — не узнає також наша сьвідомійша часть інтелїґенциї, а особливо, чи не узнає сего в теперішну пору цїле народне сторонництво? Чиж наше сторонництво не каже орґанізувати селян, чи не веде акцию і аґітацию за скасованєм виборчих курий і за заведенєм у всїх репрезентацийних тїлах, від громади почавши, загального виборчого права? Ми просимо пп. „радикалів“ прийти на перше лїпше віче, на перші лїпші збори, уряджувані нашою інтелїґенциєю, і сказати, чи там не проголошує ся і не веде ся акцию за демократичною хлопскою програмою, за хлопско-рускою „правдою“, бо і чи може „Громадский Голос“ видумати щось такого „ультра-хлопского“, чогоб ми не ставили або за чим ми не аґітували-б? Деж тут отже виключно „попівска“ і „урядинча“ полїтика, деж фундованє рускої полїтики на самих попах і урядниках — так, що „Громадский Голос“ мусить аж покликувати до хлопів: „Хлопи! орґанізуйте ся самі“?!

Наша інтелїґенция, загалом беручи, не представляє собою кляси, а передовсїм кляси ворожої інтересам селян — а т и м с а м и м н ї щ о н е с т о ї т ь ї й н а п е р е п о н ї, аби ішла в народ і боронила хлопских інтересів та до тої оборони хлопів орґанізувала. Вона се і робить, а коли тут і там не робить, то вина не в єї клясових антаґонїзмах, але в одиницях, в нашій індоленциї або полїтичнім невиробленю. Буде серед рускої інтелїґенциї як і серед селяньства більше осіб сьвідомих і енергічних, піде наше полїтичне вишколенє в гору, то і орґанізация нашої народної маси буде розвивати ся успішнїйше. А коли кажемо, що нашій інтелїґенциї не стоїть нїщо на перепонї робити отсю орґанізацийну роботу, то ми по правдї сказали навіть за мало: наша інтелїґенция не тілько не має причин відсувати ся від орґанізациї хлопскої маси, але до такої орґанізациї к л и ч у т ь є ї я к-р а з в с ї о б с т а в и н и є ї в л а с н о г о п о л ї т и ч н о г о ж и т я. Тота інтелїґенция знає, що вона без хлопа, єслабкою билиною, що без него вона нїщо не вдїє нї для себе нї для загальної народної справи — власне через те, що є нечисленною і „в значній части зависимою“ — і тому вона мусить звертати ся сама до руских селян, до руского демосу, аби в тім демосї найти підпору до своєї полїтичної боротьби.

Як бачимо отже з того, наша інтелїґенция є навіть покликана до веденя орґанїзациї селян і вона тото завданє по своїм силам сповняє. А коли не сповняє, то річ сьвідомих людий єї до того спонукувати і їй в тім помагати, бо в п р и н ц и п ї нема таких, серед тої інтелїґенциї (розуміє ся народного табору), що були-б орґанізациї руского селяньства противні або їй навіть сьвідомо протидїлали.

Наша річ однак, коли „Громадский Голос“ кличе до селян: „орґанізуйте ся самі“, значить з в и к л ю ч е н е м і н т е л ї ґ е н ц и ї, та виключно около своїх хлопских інтересів — бо з тим ми нїяк погодити ся не можемо і такий клич уважаємо не лише за схиблений але і шкідливий так для нас всїх Русинів як і для самого таки мужицтва. А що так є в дїйсности та що ми мусимо в тім зглядї протидїлати пагубній аґітациї радикальних загорілців, на се ми маємо слїдуючі арґумента:

По перше: ми нїяк не зрозуміємо, чому якась орґанізация має сама обкроювати свої сили екслюзиями і інтердиктами, коли свої орґанізацийні і полїтичні завданя вона може сповнювати при помочи ширшого круга людий. Нїяка розумна полїтична акция не обмежує самовільно своєї териториї, а навпаки старає ся радше єднати під своїм стягом всїх людий, що під тим стягом схочуть і зуміють працювати, тим паче, коли розходить ся о одиницї інтелїґентні, отже такі, котрі найлїпше надають ся до всїлякої громадяньскої дїяльности.

По друге: ми нїколи не згодимо ся на те, аби нашего мужика виховувати виключно в дусї єго кастових чи клясових інтересів, з поминенєм єго інтересів культурних і національних. Такої виключно хлопскої орґанізациї нема і у Поляків, де рух хлопский, прим. на Мазурщинї, був зразу часто социяльний на економічнім підкладї, а однак з поступом сьвідомости і полїтичної практики перемінив ся також в національний. Нинї нема польскої хлопскої партиї в Галичинї, що не була-б заразом польско-патріотичною, так само як нема хлопскої польскої партиї, що не заключала-б в собі прихильної хлопскій справі інтелїґенциї.

По трете: ми уважаємо, що акция на тлї виключно хлопских інтересів не відповідає вже навіть нашим міжнародним відносинам у східній части Галичини. Тут польскі кольоністи селяни не дадуть ся вже взяти під оден по руски помальований стяг хлопских інтересів, бо суть вже національно осьвідомлені і коли прийде до акциї, то вони або таки підуть осторонь, або перехитрять Русинів. Зате-ж рускі хлопи, поучені о виключно хлопских інтересах, дадуть ся нераз ужити і виграти проти Русинів і то навіть найдемократичнїйше успособлених. Атже вже і тепер мали ми случаї, де проти руских кандидатів-інтелїґентів висували навіть польскі шляхтичі хлопа-Мазура, покликуючи ся на те, що хлопи повинні вибирати лише хлопів. Як бачимо отже, нїхто иньший тільки наші найзавзятійші вороги національні станули на тім становиску, на якім стоїть і хо-

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК і ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Ціна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Легкі замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Окопова ч. 9. 500 18—12

че стояти „Громадский Голос“ а і ославлений Козловский пустив був свого часу клич „вбити клин між руских селян а его інтеліґенцию“ виграваючи як-раз против Руснів програму, пропаґовану „Громад. Голосом“.

По четверте, ми не думаємо, аби акция на тлї чисто хлопских інтересів вела там, де бажають як-раз панове з під стягу „Громадского Голосу“. Рух хлопский на тлї: проч з всякими сурдутовцями спочиває іменно на темних інстинктах селяньства, на его хлопскім аристократизмі і в остатній своїй фазі веде лише до полїтичної деморалїзациї і хрунїади. Правда є, що хлопи рушені „покликом: „ми самі порядкуємо свої справи“ дають ся розаґітувати і запалюють ся, але в тім руху вибивають ся на перше місце елементи, котрим заваджає руска інтеліґенция по селах і котрі хотїли б стати самі виключними панами в селї. А результат є той, що на верха опинюють ся люди найгіршої кондуїти, що ідуть відтак з „повітом“ і староством против руских „попів“. А так воно бувало в Перемищинї і Сянтиньщинї за давної небіщки радикальної партиї і так само було-б воно тепер.

Вкінци по пяте: ми розуміємо і бачимо добре на основі вже пережитих подій, що вістре акциї, веденої на тлї виключно хлопскої аґітациї, зверне ся не проти польских верховодів і польских властий, а навіть не проти польскої шляхти, а проти власної таки суспільности, Руснів. Від аґітациї: „ми самі орґанізуймо ся“, переходить ся до оклику: „проч з рускими попами і урядниками, проч з рускою інтеліґенциєю!“ — а від таких окликів розбиває ся кожда громада, кожде найменше сільце і цїла енерґія руского елементу зводить ся на боротьбу у нутрі. А що така боротьба не тілько підриває по селах ґрунт найлїпшим навіть одиницям одушевленим для нардного діла, але і веде до полїтичної деморалїзациї одних а знеохочения других, сего не треба доказувати. Таж і повійна радикальна партия в той спосіб іменно зліквідувала свої інтереси, що по сьвітлих хвилях аґітацийного розгону перейшла до наплюження всїх і вся та прозвання „череватими патріотами“, поки і сьвідомійшим між селянами не створили ся очи та поки воюючий проти своїх табор, зразивши найкрасші одиниці, не опинив ся на мілинї.

Ми рекапітулюємо: Ми бачимо рацию в тім, аби руска полїтика опирала ся на нашій хлопскій масі і боронила еї інтересів, але не годимо ся ніяк на те, аби кидати поміж селяньство клич: „проч з недоладною рускою інтеліґенциєю, орґанізуйте ся самі“. Ми знаємо впрочім, що такий клич є в виконаню неправедний, є параваном для вічно невдоволених і амбітних одиниць, бо ті, котрі ніби то ломлять руки над рускою інтеліґенциєю, ті самі суть такими-ж панами інтеліґентами, хоч себе від хлопскої орґанізациї не виключають. А коли станемо за тою „роботою“ шукати психічних основ, то ми легко найдемо їх в нашім полїтичнім невиробленю взагалї. Наша інтеліґенция жре ся лише і сварить ся, а тим і поясняє ся також, що одиницям з поміж тої інтеліґенциї не вистарчають нї найкрасші навіть орґанізациї. Такому інтеліґентови, дуже часто студентови III або IV класи ґімназияльної, не подобає ся той або иньший „піп“ чи урядник, таке чи иньше домаганє поставлене з руского боку найавторитетнїйшими людьми, і він вже стає критикувати і розбиває всї, найкрасші навіть наміри та починаня. Ми вічно невдоволені, а те невдоволенє об'являє ся в безвастанній критиці, неправдивій і легкодушній критиці та вишукуваню вічно чогось нового. У суспільностий полїтично зрілих і вироблених полїтична робота веде ся як-раз противно чим у нас. Там ставить ся основні цїли, вказує ся мету, а в практичній діяльности робить ся все можливе, аби коло тої мети згуртувати всї елементи, які тілько дадуть ся ужити до спільної діяльности на спільній основі. У нас натомість робить ся як-раз в противнім напрямі: у нас зачинає ся від критики а „практична“ робота полягає не в лученю людий задля спільної цїли, але розбиваню і ставленю що-раз то нових цїлий і нових орґанізаций.

Ми мусимо зрозуміти і вnoїти собі одну річ: що наша спільна полїтична мета в побиваню нашого спільного ворога, борба на вні, — а не борба у нутрі, — і що йдучи до спільної мети ми в нашім власнім таборі мусимо старатись лучити ся, а не розбивати. Як сего не зрозуміємо, то пуста наша робота і ще богато будемо мусїли перетерпіти, ще богато будемо мусїли почути погромів на наших плечах, поки дійдемо до полїтичного розуму і якої-такої полїтичної сили.

Отсе наша відповідь „Громадскому Голосови“ а заразом і відповідь, на питане чому ми слабі...

Боротьба Українців против указу з 1876 р.

У вчерашній статї „Чи і о скілько полекшає на Українї?“ сказали ми, що при нерішучім становищи, яке комітет міністрів заняв в справі царского указу з 1876 р., і при складї комісиї іменованої царем для ухваленя реформи обовязуючих нинї законів о печати, Українцї повинні ужити всїх сил і впливів своїх, щоби брутальний, злочинний указ з 1876 р. скасовано, і ми висловили певність, що так важної хвилї они не пропустять марно. Доси — о скілько сягають наші відомости — можемо занотувати два відрадні факти з України — два мемориали Українців до міністра справ внутрішних, а то оден з Одеси а другий з Києва.

Українська інтеліґенция з Одеси в своїм основнім мемориялї поклинує ся на свій горожаньский обовязок звернути увагу комітету міністрів на одно з нарушень права, яке обходить цїлу державу. То нарушенє права української мови. Виказавши докладно протиправний стан української мови через десятки лїт, всякі варварскі заборони й секатури і сумні наслїдки того — одескі Українцї, цитуючи параґрафи державних законів, виказують, що Українцї поставлені законами на рівні з Москалями (Великороссами), а тілько всякі противзаконні циркулярі змінили основні закони, обмежуючи навіть уживанє української мови в лїтературі. Переяславска угода з 1654 р. була добровільним актом українського народу, отже Україна не є завойованим анї ворохобним краєм, щоби державна управа трактувала еї инакше і обмежувала в духовій сфері. Дальше мемориял поклинує ся на 47 артикул основних законів, де сказано, що російска імперия управляєсь на твердих основах законів!

Знов же з Києва виїздить (не знаємо, може вже й виїхала) до Петербурга депутация, відпоручена учасниками сьвяткованя 35-лїтного ювилея Івана Левицкого, щоби вручити міністрови внутрішних справ основний мемориял, принятий і підписаний 300 Українцями (учасниками ювилея) і устно підперти его у міністра. Мемориял кінчить ся ось-такими резолюциями:

„Українська інтеліґенция, зібрана для відсьвяткованя 35-лїтного ювилея діяльности одного з найстарших українських писателїв, по виміні гадок про сучасний стан української лїтератури в Росиї, однодушно прийшли до такого ось виводу:

1) Обовязуючі нинї в Росиї заборонні розпорядженя майже виключають можність уживати українську мову в лїтературі, а в наслїдок сего українські писателї мусять або зовсім зрікати ся своєї діяльности або переносити еї за границї Росиї.

2) При такім станї український нарід позбавлений средства єдиного, пригідного для проведеня в народні маси знаня — книжки і школи в народній мові — через що десятки лїт піддержує ся темнота й неуцтво в народї, убиваючі его духові сили і здержуючі его економічний розвиток.

3) Українська інтеліґенция, позбавлена своєї лїтератури, цїлком не має можности ясно висказувати свої гадки, бо навіть на тім крайно вузкім поли ориґінальної белетристики, котра на дїлї либонь заборонена, писателї мусять терпіти вічну необмежену самоволю цензури.

З огляду на се ми, низше підписані, глубоко пересьвідчені о доконечній потребі зміни згаданих заборон, уважаємо за свій обовязок подати все висше [в мемориялї — *Ред.*] вложене до відома міністра внутрішних діл“.

Не сумніваємо ся, що подібні мемориали вислали або вишлють також Українцї з инших міст України.

Розуміє ся, і без того в міністерстві внутрішних діл уже з давнїйших часів призбиралась цїла стирта жалоб, петиций і мемориялів в справі української мови й лїтератури від земств, з'їздів, усяких комітетів, товариств і поодиноких осіб — майже зі всїх ґуберній українських, а найбільше з чернигівскої і полтавскої, в котрих є інституция земств, а чого в князівстві подільсько-волиньскій ґуберниї нема. В полтавскій ґуберниї навіть уїздні, повітові комітети (полтавский, хотиньский, хорольский, новомосковский, зинківский, лохвицкий) висказувались ухвалами т. зв. „ходатайствами“ (представленими) против указу з 1876 р. Річ певна, що на основі того, так сказати-б, цїлого архіву актів в справі української мови, тої справдїшної великомученицї, комітет міністрів мусів признати, що „дальше вдержуванє заборони (указу з 1876 р.) значно утрудняючої розширенє серед українського населеня хосенного знаня через видаванє книжок на зрозумілім для селян нарічю [sic!] перешкаджає піддвигненю низшого вузкого культурного ровеня селян в українських ґуберніях“. Шкода тілько, що — як ми се вчера виказали — комітет міністрів, по такім виразнім ствердженю величезної шкоди для українського народу а посередно й для держави від указу з 1876 р., забавив ся в „осторожність“.

З приємностю мусимо занотувати, що навіть оден з лїберальних російских столичних дневників, іменно „Новости“, виступив справедливо з докором комітетови міністрів, іронїчно виказуючи его неконсеквентну „осторожність“. Він написав:

„Особливо цікавий висказ комітету міністрів о друкованю книжок в українській мові. Колишню „опасность“ узнає він вже неіснуючою; рух, котрого бояли ся, називає змаганєм до лїтературного а „быть можетъ“ навіть до полїтичного відокремленя України від решти Росиї; сам рух називає явищем „всегда наноснымъ“... І те „быть можетъ“ позбавило на довгі часи цїлий край права читати на рідній і дорогій єму мові! Ба і тепер, мимо цїлком виразного заключеня комітету міністрів, колишня „опасность“ від української мови все ще займає позицию тревожачого привиду: потрібно опінїї київского ґенерал-ґубернатора, академії наук, київского і харківского університету“...

Справи австро-угорскі.

Угорщина.

Будапештеньскі дневники доносять, що результатом авдиенциї Кошута у цїсаря суть слїдуючі точки: 1. Рішуче відкинене всїх жадань сторонництва независимости на військовім поли. 2. Дозвіл на цловий розділ Угорщини від Австриї, однак під услівєм, що сей розділ буде переведений постепенно, щоби ненарушити економічних відносин обох держав. На разї австро-угорска угода буде здаєсь принята обома парляментами, по чім етапами, постепенно буде заведена цлова границя. 3. Цїсар згодив ся на ухваленє в соймі виборчої реформи в демократичнім дусї, в заміну за се палата згодить ся на реформу реґуляміну нарад, але она не буде сягати так глубоко, як реформа Тіси. 4. Буде отворений коаліцийний кабінет під проводом ґр. Ю. Андрашого. До сего кабінету Кошут вступить яко міністер зелїзниць або торговлї, а відтак обійме президию кабінету. Кошут і его сторонництво мають бути вдоволені з авдиенциї.

Zeit доносить, що міністер гонведів наказав гонведам кореспондувати з міністерством війни і всїми иншими властями лише по мадярски. В будучности по нїмецки вільно буде кореспондувати лише в дуже важних і наглих справах. Кореспонденция між міністерством гонведів а спільним міністерством війни, шефом ґенерального штабу і з всїма командами спільної армії, має в будучности відбувати ся виключно по мадярски. Лише кореспонденция з міністерством краєвої оборони має відбувати ся по нїмецки. Міністер війни зарядив, щоби всї власти і уряди спільного міністерства війни кореспондували з міністерством гонведів і з всїми угорскими властями військовими виключно по мадярски.

Війна.

(Телеґрами).

Токіо. В суботу Росияни бомбардували праве японьске крило. Росияни сиплять там шанцї, а в Меуташанї уставили 24 гармат. Японцї окружили в Сішанї відділ російскої кінноти. Три Росияни погибли, 115 ранених.

Петербург. Куропаткін телеґрафує 12 с. м.: Нинї рано о годинї 4 відділ японьскої кінноти з 300 вояків попсував зелїзничий шлях коло Гсентуну. Перерва в руху була коротка. Дня 11. с. м. відперто атак японьскої піхоти. Того самого дня Японцї острілювали путилївский горб, при чім між нашими убито одного, а кількох ранено. Від 25 до 29 сїчня половено 221 здорових Японців а 122 ранених.

Мукден. Вісти, які принесли стрільцї, стверджують, що Японцї уступили з многих своїх позиций. Здогадують ся, що Японцї концентрують ся на полудне від ріки Ша.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Обезпечене робітників.

Прага. На засїданю секциї австрийских промисловців кількох бесїдників промовляло против проєкту обезпеченя робітників, бо він накладає нові тягарі, котрих они вже двигати не можуть. Проєкт є неможливий до переведеня і о обезпеченю робітників можна буде думати лише при рівночасній загальній реформі податку. П. Форшт яко референт предложеня зазначив, що узнає справедливість самого постуляту, але приймає, що проєкт в теперішній формі не може бути принятий. Однак его не можна цїлком відкидати.

Відень. На вчерашнім засїданю прибочної ради промислової ухвалено нагле внесенє, котре з огляду на тяжке положенє промислу і его непевну будучність добачує велике небезпеченьство в проєктї обезпеченя приватних офіциялїстів на старість. Промислова рада вносить, щоби справу обезпеченя офіциялїстів полагодити разом з обезпеченєм робітників на старість.

Гельска комісия.

Париж. На вчерашнім засїданю гельскої комісиї заступники Англїї і Росиї поставили остаточні внесеня. Англїйске внесенє стверджує, що в ночи з 21 на 22 жовтня між рибацкими кораблями не було жадного торпедовця, отже російска фльота не мала причини стріляти. При наповідї не заховано тої осторожности, щоби не наробити шкоди рибацкій фльотилї, а російскі кораблї віддалили, не журячи ся о поміч для ранених рибаків і ушкоджених суден. Рибаки і командати їх суден не завинили в нічім.

Російске внесенє звучить: Російска ескадра поступила згідно з приписами і сповнила свій военний обовязок, а на адміралї Рождественьскім не спочиває ніяка відвічальність. Російске правительство жалує, що при сїй пригоді були невинні жертви і хоч відвічальність є виключена, російске правительство готове покрити материяльні страти і в тій цїли піддало ся вирокови гаґского трибуналу.

Уступлене Любета.

Париж. Говорять, що президент Франциї Любе уступить при кінци сего року, хоч его урядованє кінчить ся з кінцем р. 1906. Се стане ся тому, щоби нового президента вибрав еще сей парлямент, котрий так в палатї послів як і в сенатї має радикальну більшість. З початком слїдуючого року відбудуть ся нові вибори до парляменту, котрих результат, особливо до сенату, є непевний.

З Росиї.

Москва. Вчера розпочала ся сесия земства. Зараз на початку засїданя ухвалено резолюцию, що в теперішнім положеню земство не може працювати.

Краків. Naprzód доносить з Лодзї, що заряд социялїстичної партиї польскої видав гасло до перерваня страйку. Так само зроблено в Радомі, де страйк вже скінчив ся. В Домброві забрано з копальняного маґазину 255 фунтів динаміту.

Петербург. На кладовищи в Лодзї похоронено 144 жертв розрухів. До 200 ранених лежить в шпитали.

Петербург. Тут говорять, що народний собор, котрий цар має скликати указом з дня 18. с. м., має бути скликаний на два тижні. Собор буде складати ся з 1000 делеґатів. Публична опінїя в Росиї числить ся з скликанєм собору вже як би з доконаним фактом, а що найменше порішеним.

Берлїн. Страйк в путилївских фабриках збільшає ся. В балтийских варстатах корабельних і в Обухові знов страйкує 35.000 робітників. Фабрики обставлені військом.

НОВИНКИ.

— **Напад на рускі ґімназиї** урядило собі нинїшне „Słowo polskie“ замічуючи, що в руских ґімназиях молодіж „лише полїтикує і дичіє“(!) та що пора здержати ся з „поспішним“(!) креованєм щораз-то нових руских середних шкіл. Відповідати на ті неґідні напасти вшехпольскому орґанови уважаємо за злишне а панове зпід вшехпольского стягу зроблять найлїпше, коли замість пильнувати руских ґімназий і рускої молодіжи, звернуть свою непрошену опіку на молодіж і ґімназиї польскі. Зі своєю критикою орґан вшехпольского гакатизму нагадує тих слїпців з сьвятого письма, що то видять стебло в оці сусїда, а не бачать полїна у власнім оці...

— **Нові польскі памятники у Львові.** Щоби надати столици Руси ще більше характеру польского, постановили Поляки поставити у Львові два нові памятники для своїх „великих“ людий. Передовсїм ходить їм о памятник Бартоша Ґловацкого, мазура, що вславив ся в битві під Рацлавицями, яку звів Косцюшко з Росиянами. Комітет будови сего памятника хотів поставити его на Краківскій площи, де, як звісно, панує дуже оживлений рух селян, що приїзджають на торг з цїлої околицї Львова. В той спосіб хотїли би польскі патріотники осягнути дві річи за одним заходом: до числа многих памятників, що мають бути документом польскости города Льва, додати ще оден документ, а відтак, що головнїйше, впливати в польскім дусї на руских селян та піддержувати хрунївство, ширене рівночасно всякими чинниками на всї можливі способи. Однак против того місця заявила ся орґанізацийна секция міської ради на оногдїшнім засїданю, бо памятник на сірім тлї камениць не виглядав би ефектовно; предложила натомість поставити сей памятник в Личаківскім парку. Другий памятник постановила міска рада поставити коштом міста для польского революціонера і парляментариста Франца Смольки. Місце під памятник ще не вибране, хоч дехто проєктує поляну на Високім замку, під розпадаючим ся кінцем люблиньскої унії. Отже на місци, де стояв колись замок руского князя Льва, має ставути памятник польского патріота.

— **Зріст фреквенциї в австрийских університетах.** Порівнавши число студентів в австрийских університетах з послїдних трох років, бачимо великий зріст фреквенциї. Коли в давнїйших роках приріст студентів виносив мало що більше як 100, то від 1899 року число студентів підскочило майже о 4000. Іменно з кінцем 1900 р. було на всїх австрийских університетах 16.775 студентів а з кінцем зимового курсу 1903/4 виносило їх число вже 20.135. Фільозофічні виділи, що в половинї девятьдесяти років виказували найбільший упадок, тепер мають найбільший приріст, підчас коли медичні виділи упадають а теольоґічні і правничі розвивають ся нормально. Фільозофічні факультети підскочили в послїдних трех роках з 2830 на 6176 слухачів, причім ческий університет в Празї і галицкі університети у Львові та Кракові виказують найбільший приріст. Не менше цікавими являють ся студиї женщин в послїдних двох роках. З виїмкою виділу теольоґічного женщини мають доступ до всїх виділів, хоч на правничім лише до науки державного права і адміністрациї. В послїдних чотирох курсах було записаних 2517 слухачок, з котрих переважна часть, іменно 2107, належала до фільозофічного виділу. І

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодіж** Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Терноподи. 62

тут показує ся найбільша фреквенция в чеськім універзитеті в Празї і в двох галицких універзитетах.

— **Нові десятькоронівки** з датою 2 січня 1904 будуть видавати каси австро-угорского банку від дня 25 с. м. Дотеперішні банкноти вартости 10 К, з датою 31 марта 1900, будуть при заплатї принимати ся до дня 28 лютого 1907 а від того реченця по день 31 січня 1913 лише в дорозї виміни. Нові банкноти будуть 135 мм. широкі а 80 мм. високі і є виконані на папери без водних знаків. На однїй сторонї є текст нїмецкий, на другій мадярский, а на розетї є подані написи номінальної вартости банкнота „десять корон" у вісьмох мовах. На нїмецкій сторонї є вибитий цїсарский орел, на мадярскій герб угорскої корони. Цїлий образ банкнота зладжений у фіолетовій красцї.

— **Часткова затьма місяця** припадає на день 19 с. м. Місяць буде трохи менше як до половини закритий. Сю затьму можна буде видїти також і у нас в Галичинї. Для Львова припадає її початок на 7 год. 29 мін. а конець на 9 год. 42 мін. вечером. Початок затьми можна буде добачити на горішнім березї місяця з лївого боку, а тїнь землї уступить ся з місяця з правого боку.

— **Просьба нещасливого села.** В послїднім часї село Будів два рази навістило страшне нещастє пожежі. А іменно в осени 1904 р. згоріло 15 загород зі всїми забудованями, зерном і пашою. І коли ще і половина з тих не відбудовала ся, то саме, але ще в страшнїйших розмірах, постигло нас горе. Бо ось 11 с. м. о 10 годинї рано підчас сильного вітру вибух огонь, котрий в протягу одної години 34 родини лишив всего майна. 34 господарям згоріли не тільки хати, але й всї господарскі забудованя з зерном і пашею. Хто лише слабе має понятє о житю селян, тому ясною стане гроза положеня і то ще на переднївку. Тому в імени нещасливцїв кличемо до Вас, Вп. Родимцї: помилуйте нас, не дайте загибати, а споможіть чим хто може! Всякі жертви з вдячностю приймає руский уряд парохіяльний в Будові п. п. Медина. — Іменем комітету о. Иосиф *Преторіус*, парох, Іван *Гнира*, начальник громади і Василь *Хтей* провізор. [Наші рускі часописи просить ся о повторене сеї просьби].

— **Перший рік війни в цифрах.** Заграничні часописи обчисляють страти, які потерпіли обі армії в першім роцї війни. На суши і на мори погибло на основі тих обчислень около 240.000 людий, з чого около 40.000 припадає на убитих, а других тільки на ранених, котрі стали неспосібні до дальшої борби. Приймаючи за основу процент офіцирів, погибших під Ляояном, випаде, що 7 до 8 тисячів офіцирів або упало трупом, або стало нездібними до борби. Росияни стратили 8 ґенералів і 1 адмірала в погибших, а 8 ґенералів і 4 адмірали піддали ся в Порт-Артурі. Японцї стратили 2 ґенералів. Взагалї японьскі страти на полях Манджуриї виносять 57.250 погибших або ранених і 600 бранцїв, а росийскі 111.000 погибших або ранених і 3200 бранцїв. Під Порт-Артуром стратили Японцї 55.900 погибших або ранених а Росияни 11.400. Надто стратили там 32.000 бранцїв. На мори виносили страти Японцїв в людях 1799 а Росиян 2527. Взагалї стратили Японцї 115.000 погибших або ранених і 600 бранцїв; Росияни 125.000 з першої і 36.000 з другої катеґориї. Страти в воєнних материялах не дадуть ся добре означити. Будь-що-будь Росияни стратили 820 гармат, а Японцї лише 15. До того додати треба величезні страти Росиян в амунїциї, оружю, кріпостях і т. д. в Порт-Артурі. На мори погибло доси 7 боєвих кораблїв (панцирників) вартости понад 180 міліонів корон; 13 кружляків вартости понад 130 міліонів корон і багато дрібних кораблїв загальної вартости понад 120 міліонів корон. Отже страти на мори перевисшають суму 400 міліонів корон, з чого поверх 340 міліонів поносить Росия. До обчисленя страт в готівцї можуть за основу послужити позички, затягнені в часї війни обома державами. Япан затягнув у власнім краю 650 міліонів корон, в Анґлії і Америцї 480 міліонів корон, отже разом 1130 міліонів корон. Що до Росиї, то вона позичила за границею 1300 міліонів корон, а надто видала 400 міліонів корон, затягнених у власній державі титулом скарбових облїґаций. Однак думають, що й тота сума 1700 міліонів корон є менша від дійсного видатку.

— **Дрібні вісти.** Капітана 15 п. п. Шавмана, котрий здефравдувавши значнїйшу грошеву квоту на шкоду офіцирского фонду свого полку, утїк був перед кількома тижнями, перевезено з Відня до Львова і уміщено у військовій вязници. — Впреосв. митрополит Шептицкий повернув оноді з Крехова до Львова.

——

— **Збори виборцїв-Русинів міста Львова III. дільницї** [Жовківского] відбудуть ся в сю середу дня 15 с. м. в новій школї св. Мартина при ул. Кінґи [бічна Жовківска] о год. 6 вечером. Просить ся о як найчисленнїйшу участь. — *Руский комітет виборчий.*

— **Для Львовян.** Тов. „Руска Бесїда" у Львові" устроює в суботу дня 18 с. м. в своїх комнатах вечерницї з танцями для своїх членів та їх родин. Вступ 1 корона. Початок о год. 9. вечером. — *Комітет.*

— **Виділ захоронки** пригадує, що „велика діточа забава", з котрої дохід призначений на рускі захоронки у Львові, відбуде ся уже завтра т. є. в середу о годинї 4 в кімнатах „Бесїди". — *Виділ.*

— **З Тернополя** пишуть нам: Вечерок „Бесїди" в дни 19 с. м. заповідає ся дуже гарно. Комітет починив старанні приготовленя що до декорациї і електричного осьвітленя салї „Міщаньского Брацтва". Карнети будуть гарною памяткою для пань. Музика військова 55 п. п. відограє нові рускі вальси знані лиш з вечерів „Громади" і Основи" у Львові. Тож комітет сподїває ся великого з'їзду з околицї а навіть дальших сторін краю. — *Комітет.*

— **З Винник.** Вечерницї з танцями при співучасти музики, получені з сьпівами і деклямациями, уряджує „Кружок українських дївчат" у Винниках дня 19. с. м. Запрошень не висилає ся, вступ вільний кождій особі за оплатою 60 сот. Початок о 6 годинї вечером. — *Виділ.*

— **Загальні збори равскої філії товар. „Просьвіта"** відбудуть ся 27 лютого 1905 точно о 1-ій годинї з полудня в льокалях равскої читальнї „Просьвіти" (улиця Горяча). До численної участи запрошає ся: 1) всїх членів тов. „Просьвіта" і 2) „відпоручників всїх читалень „Просьвіти" в равскім повітї для зложеня читальняних звітів. За виділ *о. Іван Киприян*, секретар.

— **З Мариямполя.** З нагоди отвореня філії „Сокола" дня 19 лютого с. р. відограє у нас аматорский кружок при місцевій читальни „Просьвіта" І. Трамбицкого комедию в однім актї п. з. „Іцко сват". Цїни місць вельми приступні. Чистий дохід призначений на будову власної хати. Початок о г. 5 вечером. З огляду на цїль просимо о численну участь. — *Комітет.*

— **Оголошене.** Підписаний Виділ товариства „Народний Дім" в Борщеві оповіщає, що в пятницю дня 24 лютого 1905 відбудуть ся в сали читальнї „Просьвіти" в Борщеві звичайні загальні збори нашого товариства, получені з „всенародним вічем" в справі будови борщівского „Народного Дому", — а то з слїдуючим порядком дневним: І. Загальні збори розпічнуть ся при комплетї членів о ½12 перед полуднем, на случай же браку комплету з довільним числом членів о годині 12-ій в полудне, при чім наступить справозданє уступаючого виділу і вибір нового виділу а закінчать внески членів; II. Всенародне віче в справі будови „Народного Дому" розпічне ся о год. 2-ій сполудня економічним рефератом, почім наступить нарада над будовою і внески участників в справі будови. Осібні запрошення на збори і віче розсилаємо рівночасно а на сїм місци просимо ще раз нашу інтеліґенцию духовну і сьвітску, наших селян і міщан до як найчисленнїйшої участи. — *Від Виділу „Народного Дому" в Борщеві.*

— **Соколицї й Соколи Покутя!** Як вам вже відомо, ладить тов. „Родина" в Коломиї на сей четвер 16. лютого великі японьскі вечерницї. Комітет доложив усїх заходів, щоб вони випали стильово і як найвеличавійше. Він спровадив прямо з Токіо оригінальні карнети з японьскими малюнками, безліч барвистих лямпіонів, не менше безліч японьских вахлярів і — новість, новість! — оригінальне шатро японьске для вигоди прибічної сторожі. Поза тим комітет старанно виполов всякі буряни в роді японьских „пе-труск-гі-ті" „хрі-на-кі", так що боати ся поколеня тим бадилєм не потребує ніхто. То-ж коли з вежі ратуша покутскої столицї прогомонить останнїй удар осьмої години вечера, почне ся в великій сали „Народного Дому" при звуках музики, при сьвітлї лямпіонів, довгий, цьвітистий похід по забутє, по втїху і щастє, по здобутє найцїннїйших у сьвітї твердинь — сердець дївочих. І посиплють ся рясно цьвіти, заясніють на хоробрих грудях ордери „pour le merite". А музика, не вгаваючи, щебетати ме до тої хвилї, поки в золотї Льва на вежі „Народного Дому" не заяснїють лучі поранкового сонця. Соколицї й Соколи Покутя злетїть ся громадно! Чистий дохід призначений на „Народний Дім". Стрій для пань вечерковий або народний, для панів візитовий.

— **Із Станиславова.** Пригадує ся, що другі вечерницї з танцями, устроєні заходом тов. „Руска Бесїда" відбудуть ся в суботу дня 18 лютого в кімнатах руских товариств (площа Франц-Иосифа). Комітет старає ся, щоб ті вечерницї випали як найкрасше і надієсь, що наша молодїж явить ся на них численно, тим більше, що є се послїдні вечерницї сих мясниць.

— **Виділ філії руского товариства педаґоґічного в Станиславові** складає отсим найсердечнїйшу подяку Єго Преосьвященьству др-ови Григориеви Хомишину, владицї станиславівскому, за вельми щедрий дар 200 К, (двіста кор.) на бурсу того товариства. — За виділ: *Пр. Рибчук*, голова, *Іван Соболь* писар.

— **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли** повідомляє, що вже розсилає свій обемистий цїнник васїнь, штучних навозів і прочих артикулів і просить кождого прихильного розвоєви рускої інституциї, а котрий не получив ще цїнника, щоби ласкаво написав до нас, а ми безпроволочно вишлемо свій цїнник вже оплатно. — *Дирекция.* 1—3

— **Гр. к. митрополича капітула** розписує конкурс на управителя хору при архикатедр. церкві св. ВМ. Григория з реченцем до 1 марта 1905. Убігаючі ся о ту посаду мають внести до митроп. капітули подане заосмотрене слїдуючими залучниками: сьвідоцтвом хрещеня, сьвідоцтвами шкільними і кваліфікацийними [экзаменого іспиту дякіского], сьвідоцтвом поведеня зглядно уряду парохіяльного, де займає посаду, і коротким начерком перебігу свого житя [т. зв. curriculum vitae] та докладним поданєм своєї адреси.

— **Вінчанє.** Дня 21 с. м. відбуде ся вінчанє п. Петра Дучимінького, народного учителя, з панною Олею Олександрою Решетиловичівною в Передримихах почта Зіболки, стация жел. і телеґр. Куликів.

— **З Копичинець.** Загальні збори руского Народного Дому „Воскресенє" в Копичинцях відбудуть ся дня 25 н. ст. марта 1905 о 10 год. перед пол. в домі Івана Пендзівола в Копичинцях. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу загальних зборів. — 2) Справозданє рахункове дирекциї і удїленє абсолюториї. — 3) Вибір 2 членів совіту управляючого по мысли параґр. 34. — 4) Внески і інтерпеляциї членів. — Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Рада надзираюча.*

З „Труда". На сезон балевий: Ґази на сукнї, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд", Ринок 39. В робітнях виконуєсь балеві сукнї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школї модниярства розпочав ся. *Дирекция.* 6—10.

Урядові вісти:

Цїсар потвердив вибір Кароля Соботи, властителя дібр в Підгірках, на презеса повітової ради в Калуши; Стефана Созаньского, властителя дібр в Созани, на презеса, а о. Григория Васильковича, руского пароха в Лужку горішнім, на заступника презеса повітової ради в Ст. Самборі, вкінци Адама Третера, властителя дібр в Ляшках королївских, на презеса а Станислава Вибрановского, властителя дібр в Кимири, на заступника презеса повітової ради в Перемишлянах.

Бібліоґрафія:

— **Нові рускі часописи.** У Львові почав виходити з початком с. р. ілюстрований популярний тижневник п. з. „Дзвін" політично-белетристичного змісту. О скілько з вийшовших доси чотирох чисел можна зміркувати, редакция зраджує неясно свою полїтичну програму, намагаючи натомість ілюстрациями та не дуже добірними белетристично-науковими статейками. Редактором „Дзвона" є Осип Шпитко. — В Чернівцях почала виходити „Народна Бібліотека". просьвітно-популярний місячник під незвісною редакциєю, котру підписує Микола Грабчук. Перший випуск зладжений доволї старанно та інтересно і заповідає видавництво хосенним. Річна передплата виносить 2 К.

— **Антін Володиславич: Фраґменти.** Коломия 1905. Сторін 75, вісімки. Цїна 1.50 К.— Книжка містить в собі дві одноактові драми: „Затї" і „Філїстер".

— **Комаря ч. 2** приносить новий доказ, що редакция стараєсь поставити одиноку руску гумористичну часопись на відповідній висотї. До урізнороднення змісту заведено також поважну сатиру, поки що в перекладах з Мультатулї. Ризиковною а навіть невмістною річию мусимо однак назвати шутковане із справи будови руского театру або пр. з рускої акциї задля виборів до міскої ради у Львові. Воювати нинї фразами, що ось то „кровавим потом меншого брата ставить ся сьвятиню штуцї" і т. п. можна лишити безпечно нашим ворогам, що нерадї всякому культурному придбаню у руского народа, або таки своїм філїстрам та пустим резонерам, що бавлячись модною ролею скептиків, не годні увірити в успіванє найжизненнїйших справ і при помочи вигідної критики місто практичної роботи, хотїли би уходити також за „патріотів". Против таких як раз людців повинен „Комар" звернути своє жало та виставити їх на публичне позорище, як заваду в усилїй публичній роботї, а не гасити розгар всенародної акциї недорічними фразами на тему „кровавого поту меншого брата", або осьмішуючи ілюстрациєю, що зображає мужиків підпираючих своїми карками будинок, на котрого бальконї походжають інтеліґенти. Є се несовісність трактувати в той спосіб ідейну справу, що обходить зарівно всї верстви народа, тим більше, коли знає ся, що збираєсь на неї лепти добровільні, отже про якесь обтяженє руского мужика не може тут бути й бесїди. Автор сатири і подібні єму мудрагелї зробили-б далеко красше, коли-б завдали собі труду осьвідомити той нарід і навчити єго розуміти потребу таких культурних інституций як театр. Так, але вони самі того мабуть ще не розуміють.

— **Руска Хата,** ч. 3 містить: Вірші Володимира Іванця і Франца Михайлова. — Комерс в честь поета — оповіданє Володимира Бирчака. — Адонай і Бербера — оповіданє Михайла Яцкова (з портретом автора). — Рускі політичні процеси в Галичинї (з ілюстрациєю зображаючою обжалованих в недавнім січовім процесї д-ра Трильовского, Янка Войчука та їх оборонців д-ра Олесницкого і д-ра Левера). Пан — початок повісти Кнута Гамсуна. — Оцїнка виставки образів українських артистів. — Понадто уміщено в тім випуску ілюстрацию, що зображає членів тов. „Просьвіти" в Куритибі в Бразилїї, а також портрети Юрия Гапона, Віттого, Побєдоносцева, Сьвятополка Мирского і Евгенїї Ярошиньскої.

— **Учителя ч. 3** містить: З чого нам національно осьвідомляти ся? — Деякі замітки і ради в справі початкової науки руского язика в середних школах на курсах призначених виключно для польской молодежи. — Про школи елементарні від найдавнїйших часів. — Вправи письменні для II. степеня [II. кляси], примінені до підручника шкільного і до правописи, виданої накладом ц. к. Видавництва книжок шкільних у Львові 1904 р. — Проф. Ернст Мах: Вплив случайних обставин на розвій відкрить і винаходів. (Промова виголошена д. 21 жовтня 1895 р. при перенятю професури фільософії [історії і теориї індукцийної науки] на віденьскім універзитетї). — Дрібницї в школї. — Новинки.

Послїдні вісти.

Петербург. Комітет міністрів рішив установити комісию під проводом міністра фінансів, яка має занятись реформою закона о положеню фабричних робітників. Комісия має переслухати в тій справі також обі сторони то є репрезентантів робітників і фабрикантів.

Петербург. Дневники доносять, що дня 4 марта в роковини знесеня кріпацтва появить ся царский указ, скликуючий земский собор. Як той собор буде зложений і чи він відбуде ся лише задля вислуханя опінїї „суспільности" про ситуацию, чи навпаки буде мав право уложити плян конституциї, дневники не подають. (Судячи по деяким заявам відданої правительству шляхти, собор буде мати на цїли висказати свої погляди на ситуацию, аби в той спосіб усмирити суспільність і відтягнути єї від акциї, змагаючої до заведеня конституциї. — *Ред.* Президувати буде на соборі президент міністрів Вітте.

— Купуйте лише паперці і тутки „Зоря" оподатковані на Народний фонд. Замовляти у фірми Ельстера і Сики у Львові, в Народній канцеляриї.

Календар: Завтра: гр.-кат.: Срітенє Господнє, рим.-кат.: Фавстина. Позавтра гр.-кат.: Симеона, Анни, рим.-кат.: Юліяна.

Театри: Репертуар руского театру у Львові. (Салон „Гвязда" ул. Францішканьска) ві второк дня 14 лютого, дебют п-ни Стефанїї Чорненківної, учениці школи сьпіву п. Гали: „Запорожець за Дунаєм" опера в 3 акт. Артемовского. — в середу дня 15 лютого, передпослїдне представлене другий раз: „Дїти Ванюшина" драма в 4 д. Найденова. В ролї Олексія виступить п. Захарчук. — В четвер, дня 16 лютого послїдне представлене „Наталка Полтавка" оперета в 3 д. Котляревского і „Зальотне", діло музичне М. Вербицкого.

Зі Львова переїде театр в пятницю до Бродів і ряд вистав почнеся там в недїлю, дня 19 лютого, виставою водевіля „Свати Мусїи" М. Кропивницкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека універзитетска (тепер замкнена наслідком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музеї Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни звич. за вголошеним від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дни звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Курс Львівский

з дня 13 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	515 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Люде. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% з. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% з. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
" " 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
" красвого 4½% з. в. льос. в 51	101 30	102 20
" " 4% з. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісия)	99 20	— —
" " 4½% льос. в 41½ л.	99 80	— —
" " 4% льос. в 56 л.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% з. в.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% з. в.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
" " 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% з. в.	— —	— —
Позичка краєвої з 1893 по 4% з. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
" 4½% 4-ої емісиї	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 20	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 20	117 80

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 12—30

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на [illegible] Галицкої [illegible]

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К. наділїні по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 25 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.

85

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** **Львів** *пл. Галицка ч. 1.*

Целюльоідові гребені.

Велика фабрика целюльоідових гребенів глядає для околиці заступника з провізією добре обзнакомленого в більшого торговлею гуртівника товарів. Серіозні референції пожадані. Добра провізия. Оферти до п. G. GUISSE, poste restante, Львів. 135 1—1

Що-йно вийшли з друку:

1. Poradnik prawniczy w sprawach politycznych autonomicznych, cywilnych, karnych i skarbowych wraz z kompletnym zbiorem wzorów i przykładów etc. etc. Cena 10 k. 60 h.
2. Austryackie prawo gminne. Cena 2 k. 50 h.
3. Ordynacya wyborcza. Cena 1 k.
4. Przepisy podatkowe i przemysłowe. Cena 1 k. 60 h.
5. Adwokat domowy. Wyczerpujący zbiór wzorów i przykładów, odnoszących się do ustawy cyw., normy jur. procedury cyw. i ord. egzek. Cena 4 k. 30 h.

Дістати можна у автора **С. Вайнштока, у Львові, ул. Різницка ч. 5.** 118 2—3

Оповіщенє.

Дня 2 л. марта відбудуть ся загальні збори „Руско̂ї Каси“ товариства кред. з ограниченою порукою, о 2 годині по полудни в власнім льокали з слідуючим порядком денним:

1. Провірене протоколу послідних загальних зборів.
2. Звіт управляючої ради і дирекциї з білянсу за 1904 рік.
3. Вибір двох членів ради управ. на місце вильосованих.
4. Розділ зисків.
5. Внесеня членів.

Право голосу мають уплативші повний уділ (20 кор.)

Рогатин дня 6 лютого 1905. 130 2—3

Ст. Городенкий. О. Вл. Чировский Лев Залужний.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянторийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лісок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір цупок на циґарети, тютюн, гроші і спінок в гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

Оголошене.

Загальні звичайні збори членів

„Руско̂ї Народно̂ї Каси в Заліщиках“

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня **9 марта 1905** в четвер о год. 11 перед полуд. у власнім льокали в Заліщиках з отсим предметом нарад:

1) відчитане протоколу попередних зборів,
2) звіт надзираючої ради з діяльности стоваришеня і предложеня рахункового замкненя і маєткового білянсу,
3) установлене поділу зисків,
4) вибір двох членів надзираючої ради на місце вильосованих о. Григорія Ковча і п. Василя Польового, по мисли §. 37 статута.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. — Право участи в зборах мають лише ті члени, що вплатили бодай оден уділ в цілости. — Замкнене рахунків і маєтковий білянс стоваришеня буде виложений в льокалю стоваришеня через 14 днів перед загальними зборами.

Заліщики 1 лютого 1905.

За Надзираючу Раду:

о. Д. Лойванюк предсідатель. *о. Г. Ковч, о В. Нанасси* члени.

Маєтковий білянс

Руско̂ї Народно̂ї Каси в Заліщиках.

Стан довжний:	корон	Стан чинний:	корон
1) фонд резервовий	264·—	1) пожички на скрип.	12672·06
2) уділи	2038·50	2) відсотки залеглі	10·61
3) вкладки до оборот.	10599·48	3) інвентар, друки і решта коштів засн.	410·09
4) відсотки побрані на перед	218·29	4) готівка	104 69
разом	13120·27		
до того зиск	77·21		
разом	13197·48	разом	13197·48

Стоваришене розпочало діяльність з початком цьвітня 1904. — З кінцем 1904 р. було 144 членів з сумою деклярованих уділів на 3300 К; оден уділ 20 К. — Уділено по конець 1904 р. пожичок 81 на суму 13.970 К. — Стопа процентова від пожичок 7% — від вкладок до обороту 5%. — Сума приходів 17.334 К 57 с., сума розходів 17.229 К 88 с., загальний оборот 34.564 К. 45 с.

Заліщики 21 січня 1905.

Дирекция: *о. Е. Княгиницкий. — Др. В. Охримович. І. Стерник.*

Провірено 1 лютого 1905.

За Раду Надзираючу: *о. Д. Лойванюк. — Василь Черник. — о. В. Нанасси.* 126 3—3

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по ціні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тільки за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по ціні 10 сот. за штуку.

Дяк в середнім віці, жонатий, статочний, з приємним тенорови голосом, уміючий провадити нотний сьпів, касу Райфайзена — велика поміч в провадженю читальні і крамниці — глядає місця. Близша відомість в уряді парохіяльнім в Помонятах п. Псари. 122 3—5

Сирота Русинка

з укінченою 7-ою клясою виділовою, має також іспит на учительку робіт ручних жіночих для шкіл народних, шукає лекциї. Ласкаві зголошеня: „Праця“ poste restante Угринів. 113 3—3

Піддячий, котрий заступить дяка в кождій функциї, отримає зараз місце, в парохії Переволока п. Бучач. Зголошеня лично приймає Гнат Кухтин, дяк в Переволоці п. Бучач. 111 3—3

Пошукую на село ґімназияльного приватиста до кінця шкільного року, щоби приготовив хлопця до іспиту з І. кляси ґімназияльної. Удержане господарске, вагорода після листовної умови. Адреса: Яцків Колодїєв п. Войнилів. 102 5—5

Фаетон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни Бичишина, ул. Замарстинівска 21а. 120 3—6

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул, Коперника). 780

Рух зелізничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руско̂ї і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руско̂ї, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди посьпішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелізниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Перший руский склад машин до шитя.

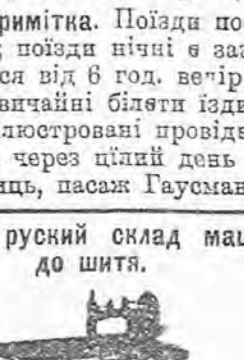

Незрівнано̂ї доброти машини до шитя і гафту Зінґера

Ніжні від 27 до 65 зр
Ручні від 25 до 48 зр
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисл! 86 30-30

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанєм

М. БИЧИШИН

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 А

ДОМАГАЙТЕ СИ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 15—60

Дістати можна всюди.

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дітям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цілий рік тільки 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменитї вироби по умiркованих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

ОГОЛОШЕНЄ.

Надзираюча рада товариства кредитового „Народний Дім в Жовкві“ запрошує членів сего товариства на **загальні збори** дня 2 марта 1905 о 1 год. п полудни в сали на Винниках.

ПРЕДМЕТ НАРАД:

1. Провірене протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт надзираючої ради і дирекциї за р. 1904.
3. Вибір двох членів ради надзираючої на місце уступаючих о. Савчака і П. Пастернака.
4. Вибір комісиї контрольної на р. 1905.
5. Розділ зисків.
6. Внесеня членів.

Жовква 18 лютого 1902.

о. Александер Саноцкий предсїдатель. *о. Іван Савчак* секретар. 136 1—3

Лише тоді правдивий, коли триґранна фляшчина есть замкнена низше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

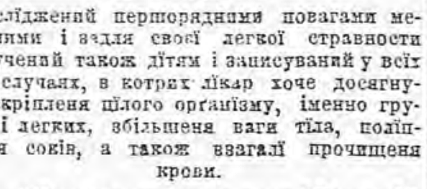

(в законно обезпеченім опакованю
жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Відни.

Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности порученый також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лікар хоче досягнути скріпленя цілого організму, именно грудей і легких, збільшеня ваги тіла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорско̂ї Монархіи. 750 10—18

W. MAAGER,

WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Против наслїдуван зарядже ся судове слїдство.

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педаґоґічного двотиждевник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

І. нагорода на конкурсї (Perfiziosamento) Медаль срібний з королївскої Академії штук красних в Римі

І. нагорода медаль срібний з папскої Академії штук красних в Римі.

ГРИГОРІЙ

КУЗНЕВИЧ

артист-різьбар.

Творить портрети, бюсти, медаліони, фігури, (статуї) алегоричні, мітольоґічні і релеґійні ріжної величини і всякого рода до сальонів, також вівтарі, таблиці і памяткові фігури в марморі, камени і в дереві до церкви. Будує памятники і статуї на площі і кладовища.

Робітня (atelie) ул. Пекарска ч. 83. в місци б. п. Марковского.

103

При закупні товарів просиме покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народної (Маницких) Коперника ч. 8.

Ч. 26. Львів Четвер 3 (16) Лютого 1905. Рочник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії: за границею:

на цілий рік 38 к — 44 к

на пів року 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік 28 к на пів року 14 к,

на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с

Поединоке число коштує у Львові 10 с., на провинциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баториї. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня платять ся по 20 с. за стрічку.

Чи театр, чи що инше?*)

В послїдній часі розгоріла ся у нас дискусия на тему, що зробити з будовою руского театру у Львові. Дискусия вийшла з того, що сойм відкинув de facto домаганє наше що-до уділеня субвенциї на будову, виринуло отже питанє, чи маємо стояти дальше при проєктї будови своєї сьвятинї штуки в столици краю і складати самі бракуючі ще гроші, чи навпаки обернути зложені вже гроші на яку иншу ціль.

Проф. Грушівский в ЛНВ. сказав, що гроші належить обернути на засновуванє приватних руских ґімназий, (книга за січень б. р.) а дописуватель В. С-а з круга читачів п. Г. П., в талановито написаній статї висловив погляд, що у нас будова театру взагалї ще річ передвчасна і непотрібна та що вам радше треба занятн ся креованєм парцеляцийного банку та ширенєм просьвіти серед „простонародя" при помочи букварів і безплатних брошурок.

Про порушену справу хочемо і ми отсе висказати нашу думку, хоч справа повинна бути для загалу Русинів вже рішена після заяви за будовою театру всіх провідників головних руских краєвих інституций, поміщеної свого часу в „Ділї".

Чи будова руского театру у Львові є справдї річ передвчасна і чи ми маємо справдї — як хочуть згадані вже полємісти — обернути призбираний вже гріш на иншу ціль? Нам здає ся, що нї, а важні арґументи промовляють за тим, щоб розпочате дїло вести дальше.

Кажуть, що ми, народ анальфабетів, не доспіли еще до власного театру, але се не є правда. До театру, до драматичної музи, доспів кождий хочби найменший народець, і на нисшім навіть від нас степени культури, коли тільки є у него спромога, щоб театр материяльно піддержати. Свій постійний театр у Львові мають навіть Жиди, хоч не здвигли ще своєї сьвятинї драматичної штуки — але, сохрань Боже!, не тому, щоб уважали таку будову пристановища для свого театру за злишну або неможливу, але длятого, що не хочуть провокувати Поляків. Наша Рутенія — а під рутеньством ми розуміємо також ту рабску несьміливість і запуканість, те понижаюче і негідне холопство котрому здає ся, що все висше і красше писане лише для других народів, але не для нас Русинів — арґументує, немовто ми, Русини, до свого театру у Львові не доспіли, бо нема у нас нї відповідної драматичної лїтератури, нї артистів і публики, а навіть і сам театральний будинок збудують нам чужинцї. Але чи такий погляд є оправданий? Чи-ж то в театрі мають ся грати виключно твори власного народного духа? Чиж всяка штука не є в своїх загальних проявах також інтернаціональна, чиж се не цьвіт, що всюди принимає ся і всюди дасть ся перенести, де тілько суть люди, що можуть ним одушевляти ся і єго зрозуміти? Тай котрий же то народ ждав аж на Ґорких і Ібзенів, на Судерманів і Гавптманів, на тих велитнїв драматичної творчости, аби приступити до будови свого театру? Коли взяти нашу драматичну лїтературу, і именну сю одну галузь з области „красного письменства", то, вчисляючи тут і Карпенка-Карого, і Кропивницкого та Яковску, треба сказати, що наша драматична лїтература стоїть без сумнїву висше від польскої, а однак Поляки мають вже аж чотири великі театри: у Львові, Кракові і два в Варшаві та не питали ся, поки їх драматична штука не дійде до критичної точки творчої експанзиї і культурного совершеньства. Тай цїлком природно, бо театр, свій будинок, не є на те, щоб вже дати поміщенє чомусь готовому і совершенному, але також може ще більше на те, аби тому, що є ще нерозвитим а розвивати ся не може через брак догідних условин, дати именно красшу і видніийшу почву для дальшого плеканя драматичної штуки і єї постепенного прискореного розросту. Вандруючий театр нїколи не може дійти поза певну межу, поза вузкі рамки примітивности, бо при постійних переїздах з місця на місце і високих релятивно персональних видатках, при ризику доходів, він не може нї придбати відповідних артистів, нї їх гаразд вишколити. Доперва своє, постійне, затишне прибіжище, своя, кажучи так, оранжерия можуть єму дати спромогу виплекати з зїля і хабазя цьвіт висшої культури.

А ще гірше що-до замітів передвчасности для нас, культурної і материяльної, будови власного театру стоїть з замітом, що навіть театральний будинок будуть мусїли поставити нам і виготовити чужинцї. Сей заміт не видержує вже нїякої критики, бо навіть деякі театри для так культурного народа як Нїмцї в Австриї, будували именно чужі, не нїмецкі підприємцї. І зовсїм слушно, бо будинок а драматична штука, се річи зовсїм відмінні і собі чужі. Але навіть артистичні сили замовляють собі театри і найкультурнїйших народів у чужих і ще нїхто не робив заміту, що там театр непотрібний. Культурний сьвіт обмінює ся своїми творами і людьми і се є велика благодать нового часу, що з культури і єї двигачів можуть користати міліони, без огляду на межі територияльні і простори місця — так само як користають нинї всі з чужих книжок і ґазет. Та, впрочім, колиб іти консеквентно за думкою, що чого сам не зробиш, то се для тебе передвчасне і непотрібне, то Львів приміром мусів би ждати на трамвай довгі роки. Атже звісно, що еще богато є уряджень новочасної технїки, які в нашім краю можуть поставити лише чужинцї.

Значить будова свого театру у Львові не є у нас передвчасною — але то еще не все, що промовляє за переведенєм розпочатої акциї. Є ще і инші арґументи, які довершенє того дїла роблять не лиш потрібним, але і конечним. А сї арґументи такі:

По перше: нам свій театр, як кождому народови, що плекає свою штуку і культуру, без сумнїву скорше чи пізнїйше потрібний, і річ не лежить в оправданю самої інституциї, а тілько в квестиї часу.

По друге: Театр у Львові нам потрібний, бо Львів є столицею краю і ми як автохтони мусимо старати ся, аби тут, в сій метрополїї, ми мали всї культурні заведеня, які також мають наші переможцї и кольонїсти-Поляки. Ми мусимо надати місту як найшвидше характер міста мішаного, коли не хочемо, щоб наш край уходив і дальше за край польский, хоч і з руским населенєм по провінциї. Маймо на примітї, що нинї о характері краю рішають міста, великі осередки культури і економічної та просьвітної сили, а се не річ лише національної гордости і зарозумілости, але і політичний чинник, який має свою материяльну й дійсну вагу. Кождий чужинець, що приїде до Львова, вважає край за Польщу і таку опінїю розносить по цїлім сьвітї, а се-ж прецїнь не дрібниця, з якою не треба числити ся. „Як тебе видять, так тебе пишуть" — се не лише аксіома для приватного, але і для публичного міжнародного житя!

По трете: ми у Львові не маємо своєї салї, не маємо отже пристановища, деби могли відбувати ся наші концерти і балї а навіть і публичні зборн Русинів. Саля „Народного Дому" вже не вистарчає, а впрочім є вона в руках чужинцїв, бо чужинцями треба звати тих, що не відступають сеї салї на найважнїйші наші національні торжества. Тиняємо ся отже як бідні сироти попід чужі плоти, товчемо ся по салях „Ґвязд" і „Фільгармонїй" а се коштує нас рік-річно сотки, коли не тисячі.

По четверте: ми розпочали будову серед політичних обставин, де відмовлено нам субвенциї з краєвого гроша. Тим самим дальша будова стала ся вимогом нашої народної чести а заразом і консеквенциї. Ми не можемо понехати будову, бо се було би триюмфом нашого противника, бо той противник міг би з гордостию сказати, що ми без єго помочи нїчого зробити не в силї. А се також не лише питанє „чести" в розуміню чисто моральнім і безвартностнім материяльно, але і річ в боротьбі дійсної, активної власти. Коли противник має можність понизити нас і над нами триюмфувати, то він і не буде з нами числити ся — він стане з нами числити ся і нас респектувати, коли ми і проти єго волї поставимо на своїм. Так було з бюром посередництва працї — так мусить бути і з театром.

По пяте і остаточне: ми вже розпочали акцию, закупили площу, видали гроші і всякий поворот став ся правно і фактично неможливий. На фонд складала тисячі і їх грошем не вільно орудувати самовільно — а се також арґумент, щоб не ставати в половинї дороги.

Отсе є арґументи, котрі кличуть до нас: „думо до дальшої працї на розпочатій дорозї"! А се не значить зовсїм, щоб ми не ставили також своїх приватних ґімназий, або й не основували свого парцеляцийного банку та розкидували безплатні брошури, як взагалї не сповняли всїх своїх народних задач. Збираймо лише гроші на ріжні цїли, ставмо собі тих цїлий як найбільше, аби лише виходили вони з наших народних потреб, а від сего наша національна справа тілько виграє, бо причинить ся до всесторонного розвитку нашого національного елементу. Нарід мусить жити і двигати ся у всїх напрямах і на всїх полях, бо тілько тодї він справдї жиє і дійде до сили і значіня.

*) Отсю статю помістив я зразу в ч. 6. „Вольного Слова", відповідаючи там на статю п. Г. П. Понеже атаки проти будови театру не устають, то я сю саму статю з деякими добавками подаю ще раз в „Ділї". — *Ев. Л.*

З Ради державної.

Засїданє палати послів з д. 14 с. м. замітне було головно промовою президента міністрів бар. Гавча. Бесїдник з радостию повитав факт, що палата після відступленя від наглих внесень приступила до працї, а тепер до першого читаня буджету. Звертаючись до промови п. Ріґера, котрий в дискусиї забирав голос іменем социялістів, заявляє міністер, що бере на себе повну одвічальність за все, що сказано і зроблено, відколи він стоїть на чолї правительства. Бесїдник покликує ся на свою програмову бесїду і приганує, що відносилась вона не тілько до національних але й до загальних справ. Переходячи до обговореня державних фінансів, зазначує бесїдник, що потрібна є тим більша осторожність, що на першу вість про приступленє палати до працї зголосило ся населенє з тисячними бажанями. Фінанси коронних країв не можуть поправити ся через саме тілько признанє краям доходу з податку особисто доходового і инших податків. З уваги на окремішні відносини краєві треба видати окремі занорядженя. Президент міністрів радо витає анкету краєвих видїлів, котра незабаром має зібрати ся, та бажає її практичних успіхів. Вертаючи до справ, порушених в програмовій річи, зазначує міністер, що правительство бажає не тілько полагоди поодиноких справ, вдоволяючої одної сторони, але й такого кінця, котрий вдоволяв би обі (?) сторони. Що до національних справ зазначує президент міністрів, що мимо всяких неудачних досї угодових чесько-нїмецких конференций не стратив доброї надїї, бо вона опирає ся на добрій вірі так Нїмцїв як і Чехів. [Отже й теперішнє правительство мимо всяких досьвідів попередних правительств бачить в Австриї лише національні спори між одними Чехами і Нїмцями!] Обговорюючи відносини Австриї до Угорщини, сказав міністер, що справи сеї не хоче промовчувати, але й не буде говорити нїчого про події в другій половинї монархії, а обмежить ся лише до зазначеня становища правительства. Отже правительство стоїть при спільности, запорученій угодовим законом з р. 1867, і уважає за свій обовязок дбайливо перевести всякі угоди межи обома половинами монархії. Але коли би прийшло до того, що переведенє угоди залежало би від нових условий, або коли би інституциї, уважані за спільні, мали бути нарушені, або коли би справа спільности стала ся предметом дискусиї, і тодї австрийске правительство в порозумінню з парляментом і по вислуханю публичної опінїї в Австриї з повним спокоєм і з непохитною силою боронити буде інтересів австрийских. Палата певна може бути, що в обороні тих інтересів правительство не обмежить ся лише на слова, але енерґічно виступить в інтересі державного становища монархії, котре є наслїдком довговічного процесу найлїпшою порукою гаразду і спокою горожан обох половин монархії. Бесїдник закінчив словами: Я, урядник, обняв свій уряд на приказ цїсаря, а не з пустої амбіциї. Служу справі всїм, що маю: чесною волею і скромними силами. [Оплески].

В дискусиї промовляли між иншими пп. Брайтер і Дашиньский. Перший полемізував з промовою гр. Дідушицкого. Нарід в Галичинї — говорив — не має довіря до центрального правительства. В Галичинї панує кліка і робить усе, щоби деморалізувати і оглуплювати населенє. Доказом сего є адміністрация краю, виборчі надужитя, розвязуванє зборів і товариств, а галицка справедливість є попросту глумом. Теперішнє правительство також не в силї покласти конець тому станови річий. — П. Дашиньский, користаючи з нагоди, що в палатї роздано ухвалений палатою панів закон о змінї реґуляміну для посольскої палати, вказує, що на підставі основних законів палата панів не мала до того права, бо ся справа входить уже в межі автономії посольскої палати. Бесїдник в острих словах виступає против палати панів і каже, що президия посольскої палати не повинна була принимати тої заяви палати панів. Бесїдник не може зрозуміти, для чого палата панів тодї, коли посольска палата оказує спосібність і охоту до працї, хоче її провокувати.

Віцепрезидент палати д-р. Зачек покликує ся на припиcи і заявляє, що поступить в сїй справі згідно з законами.

На вчерашнім засїданю п. Сильвестер зажадав, щоби всї цїсарскі розпорядженя, видані на підставі § 14-ого, відослано без першого читаня до конституцийної комісиї. Внесенє принято.

Опісля в дальшій дискусиї над буджетом між иншими промовляв п. Романчук. Бесїдник уважає урядниче правительство за найвідповіднїйше на теперішну хвилю. Але правительство се не повинно старати ся о прихильність одного тілько сторонництва, бо таким способом стало би воно ще гіршим від правительства, опертого на якімсь сторонництві. Відстрашаючою повинна бути для него судьба попередного правительства, котре навіть подорожжю до галицкої Каноси не могло уратувати ся від упадку. Чеської справи не повинно правительство полагоджувати окремо, а разом з иншими національними спорами. Єдиним способом полагоди було би вибрати в палатї послів національну комісию, а заразом покликати анкету, в котрій заступлені були би всї народности. Тодї було би з одної сторони запевнене функционованє палати послів, а з другої влаштані були би такі пропозициї, які недавно появили ся в палатї панів. Бесїдник остро критикує акцию палати панів. Переходячи до подій угорских, каже бесїдник, що теперішний стан на Угорщинї вийшов з того, що там насильно змадярщено немадярскі народности. Тепер нема иншого виходу, як або злучити Австрию з Угорщиною раз на все без потреби відновлюваня спільности, або, коли би се не було можливе, сейчас завести персональну унію. Обговорюючи галицкі справи, вказав бесїдник, що й в Галичинї проявляє ся стремленє до відділеня краю, але гнет Русинів може там мати такі самі наслїдки, як гнет меншостий на Угорщинї. Для Русинів нема в Галичинї основних законів державних о особистій свободі, о свободі зборів і товариств. Галичина є краєм бюрократичної самоволї супротив Русинів. Там панує такий стан річий, як на Угорщинї. Руский народ безнастанно мусить борети ся з польскою бюрократиєю, котра всякими рафінованими і брутальними способами здержує Русинів в їх розвитку. Бесїдник кінчить заявою, що Русини не мають еще досї причини не вірити теперішному правительству, але сама зміна у внутрішній управі кабінету не має для них значіня, коли не настане основна зміна системи.

П. Старжиньский заявляє іменем польского кола, що оно займе становище до правительства не на підставі програмової заяви кабинету, а на підставі дїл, яких від него надїє ся. Обговоривши добрі сторони буджету і єго недостатки, звернув ся бесїдник против бесїди п. Романчука. Він указав на ухвалені в остатній сесиї галицкого сойму закони корисні для Русинів, як утвореня рускої ґімназиї в Станиславові, субвенцию на будову руского театру [п. Романчук: „Дякуємо!"], і зволив закінчити, що п. Романчук розказував тут байки.(!!)

Наступаюче засїданє відбуває ся нинї.

Войскова комісия дальше веде наради над континґентом рекрутів. На засїданю д. 14 с. м. п. Ник. Василько заявив, що руский клюб буде голосувати против континґенту. Є се справа довіря до правительства; длятого Русини, котрі стоять в опозициї до кождого правительства, нема ще

Товариство для розвою руской штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких украшенях внутрішних церковних.

ко не змінить теперішної системи гнету Русинів в Галичині, мусять скористати з нагоди і висказати правительству своє недовіре. Але також і поведене військової управи оправдує таке становище руских послів. Руску мову і церков маловажить ся в полках, що стоять в Галичині. Бесідник наводить богато фактів, як зневажає ся рекрутів в 57 полку піхоти. Військо і жандармерия помагають галицким верховодам при всіх політичних насильствах; при таких нагодах убиті і ранені є цілком звичайною річию. Иначше має ся річ на Буковині, де до недавна стояв на чолі жандармерії чоловік незвичайно тактовний, так що жандармерия була там майже взірцевою інституциєю; так само і на військо не можна там нарікати. Політична управа функціонує на Буковині сьвітло, хоч не уживає, як в Галичині, ні війска ні жандармерії до провокациї населеня. Дальше бесідник висказує бажане буковиньских міст, щоби їм дано військові залоги, і допоминає ся о виготовлене військової карної процедури, котра повинна бути явна, устна, з обороною і правом відклику. Вкінци заявляє, що з буковиньского становища Русини не могуть відказати правительству контингенту, але з уваги на руске населенє Галичини мусять голосувати против него. Для правительства воно може в сій хвили байдуже, як там буде голосувати вісім руских послів; але може прийти час, коли держава відкличе ся до четвертого що-до числа душ народу, а тоді прийде година обрахунку. Се повинно правительство тямити!

Що пишуть російскі дневники...

Петербурска „Наша жизнь“, орґан ліберальний, написала на тему заборони украïньскоï мови:

„Мертвою буквою закона не загамуєш могучих домагань житя. Мало-помалу, несьміливо й нерішучо, люди, зрозумівші сю незаперечну правду, беруть ся за діло. Відомо з досьвіду, якою симпатиєю тішились свого часу релігійні поученя сьвященика о. Гречулевича в украïньскій мові. А тепер кремінецкий епископ Амвросий (вікарий волиньскої епархії) поучає нарід украïньскою мовою при обїздці епархії і — по его власному авторітетному сьвідоцтву — се дуже подобаєсь народови і очивидячки впливає на нарід благотворно (гляди: „Волынскія Епархіальныя Вѣдомости“ ч. 22.). Дня 14. серпня 1904. р. преосьвященний Амвросий виголосив проповідь в украïньскій мові навіть в Почаївскій Лаврі!...

„Пора—пише дальше „Наша жизнь“— давно пора зняти з украïньскоï мови тяжкі кайдани указу з 1876 р. Пора дати міліонам російскої України змогу користуватись своєю мовою — „не тому (закінчимо словами професора львівского університету К. Студиньского), що Бандтке назвав єї найлучшою зі всіх між усіма славяньскими мовами а Мицкевич найлучшим з між руских нарічий; не тому, що Боданьский звеличав єї поетичність й музикальність і ставить єї на рівні з мовами грецкою й італійскою; не тому, що Коубек і Мацеєвский признали єї лучшою від чеської мови; не тому, що Москаль Даль (Луганский) ставив єї висше від московскої — але тому, що она їм, Украïнцям, рідна“.

До сего нема що й додавати.

В справі свободи друку пишуть петербурскі „Новости“ в статї „Свобода печати?“:

„Оголошений комітетом міністрів комунікат що-до „резкріпощеня“ друку, на жаль не дає ще ясної і успокоюючої відповіди на богато пекучих питань.

„Комунікат признає, що правила о друку з 6. цьвітня 1865 р. звели пізнійші розпорядженя майже до зера, розвинули систему адміністративних переслідувань а усунули судове поступоване в справах друку. Комітет міністрів — як каже — „особливу увагу“ звернув на опінію академиї наук, що „загал обовязуючих нині законів витворив для друку тяжкі услівя, котрі дуже некорисно впливають на розвій науки“ — і сам признає, що сї закони, виходивши від комітету міністрів і вотворивши „чимало стісняючих условин для проявленя мисли друком“, показали ся безсильними зробити з неможливого можливе, они „не запобігли появі і ширеню „вредних учений“... Вільна людска думка випорхала з під гнету. Комітет міністрів признає також „надмірну зависимість друку від адміністрацийних поглядів.“ Підчиненє „главного управленія по дѣламъ печати“ міністерству внутрішних справ розвивала природний нахил „відносить ся деколи односторонно до висловів друком в різних питанях, виринаючих в державнім житю“. Се за мало сказано. Той нахил зневолював н. пр. в справі війни писати не те, що думала мисляча часть суспільности; він приневолював замовчувати факти суспільного характеру, не говорити о найбільше обурюючих випадках самоволі, о насильствах й надужитях; він засудив друковане слово на таке пониженє, при якім могли „блаженьствувати“ одні лише „Молчалини“. Комітет міністрів признає також, що той нахил центрального орґану надзору за друком „відносить ся односторонно“ до провінцийної преси, і „усугубляєсь“ ще „найріжнійшими поглядами місцевих представителів власти“ і „ріжницею в поглядах цензорів“.

„Які-ж тепер ті заманливі перспективи, які відкриває в своїм комунікаті комітет міністрів? — питають „Новости“.

„Ото він предкладає усунути тілько „злишну“ зависимість друку від адміністративних поглядів, бо каже, що „справедливе відношеню до всіх ріжнородних інтересів, котрі вяжуть ся з друкованим словом, можна обезпечити лише при услівю, що рішене питань, які полишить ся в компетенциї адміністрациї, віддасть ся інституциї, зложеній з висших судових і адміністрацийних чинів, куда адміністрация передавала би свої предложеня, взиваючі не до судового переслідуваня, але до „иньшого, законом вказаного поступованя“. — Такі перспективи не віщують добра друкови. Він жажде повної свободи, не тілько від „злишної“, але від всякої адміністрацийної зависимости. Зі свого гіркого досьвіду він добре тямить славетний Бутурлиньский комітет за Николая I. і безіменний „комітет по ділам книгопечатания“ за Александра II., оснований для впливаня на пресу „не силою офіциальної строгости“, а переконуванєм і заохотою, здобуваючи собі таким чином вплив на неї..“ Доки в справах друку лишає ся в силї ще щось иньше кромі суду, доти годі говорити про свободу печатного слова. Єдиною ґарантиєю свободи тут лише явна судова розправа!

„З позитивних мір комітету міністрів, які признав він за потрібне полагодити перед загальним розслідом закона о друку, треба очивидно з симпатиєю зазначити: скасоване права міністра внутрішних справ зовсім заборонити подрібну продаж і печатане приватних інсератів часописям за якусь провину, а також завішувати на час до вісьмох місяців відцензурних часописий [бо є часописи, що перед виходом не предкладають ся цензурі]; вкінци скасоване практики, що перехід видавництва з одної особи на другу мав би обходитись без попередного дозволу цензурної власти. Ось і все, що в комунікатї є позитивне.

„Все проче — то або проекти, або поясненя, або полишене міністрови внутрішних справ „пересмотрити“ поодинокі цензурні приписи „перед загальним пересмотром“ обовязуючого нині закона о друку окремою комісиєю а відтак государственним совітом. Пуста робота — вгадувати, що з сего вийде. І комісия може инакше переконати комітет міністрів, і государственний совіт має власть не згодитись на незвичайно осторожні проекти комітету міністрів. Та в сесю важну для преси хвилю она повинна згідно й кріпко стояти за свої жизнені інтереси, за свої сьвяті права. Єї окликом повинно бути: „Без повної независимости від якого-небудь адміністративного впливу і без єдино судової явної контролї — нема законної свободи друку!“

З Росиї.

Телеґрами.

Варшава. В більшости фабрик праця розпочала ся наново. Поліцмайстер оголосив, що робітники повинні ждати на результат нарад над поправою долі робітників, котрі зарядив цар. Що до иних жадань, то можуть розпочати ся переговори з фабрикантами, але доперва тогди, коли верне спокій і праця зачне ся наново. Страйк зецерів скінчив ся. Властителі друкарень признали 9 годинний час праці і підвисшене платнї о 10%.

Краків. N. Ref. доносить з Лодзї, що розпочату працю перервано наново в 137 фабриках. До Лодзї напливають маси війска в цїли переведеня мобілізациї.

Берлін. Vorwärts доносить, що вчера в ночи арештовано в Петербурзї двох визначних письменників, Пругавина і Строєва, котрі специяльно займають ся робітничим рухом і робітничими справами.

Москва. Збори студентів університету ухвали прилучити ся до поступових жадань. З огляду на се, що правительство відповіло на сї жаданя сальвами, студенти рішили не ходити на виклади аж до вересня.

Петербург. Комітет міністрів радив оногди над справою старовірів. Комітет висказав гадку, що також старовірам треба признати ті самі права, які мають инші християньскі віроісповіданя. Тут говорять, що ґенерал-ґубернаторство в Петербурзї буде знесене, а ґенерал Трепов має бути іменований комендантом корпусу жандармерії.

Берлін. На поліцмайстра Могилева, полковника Родевіна виконано атентат. Коли їхав з донькою санками, приступив до него якийсь чоловік і стрілив три рази з револьвера, але не трафив. Напастника арештовано.

Війна.

(Телеґрами).

Лібава. Трета російска ескадра виплила вчера в полудне на повне море.

Петербург. Факт, що в Царсвім Селї появили ся рівночасно всї вел. князї, викликав поголоску, що має вийти царский манїфест. Тим часом в „добре поінформованих“ кругах говорять, що цїлий двір займає ся тепер справою Владивостока, куди вислано ґенерала Абаза з надзвичайними повновластями. Супротив переведеної Японцями строгої блокади Владивостока, всякі вісти о завішеню оружия і мировім посередництві суть безпідставні.

Токіо. Коло острова Єсо Японці задержали два анґлійські пароходи, котрі до Владивостока везли вуголь і провянт.

Петербург. Сахаров телеґрафує, що дня 13 с. м. російска артилерия бомбардувала Науґасі, знищила японьскі шатра і мур, під котрим були шанцї. Японцї відступили. Коло Санцетуну 70 Японцїв обсадило зелїзничий міст. Коли надійшла російска передна сторожа, Японцї відступили, ушкодивши лише в кількох місцях телефонїчне получене.

Берлін. Loc. Anz. доносить, що армія ґенерала Ноґі вже зібрала ся над рікою Ша. В Порт-Артурі лишило ся лише 8000 резервістів. Над направою фортифікаций працюють хіньскі робітники.

Токіо. Росияни розпочали на велику скалю операциї кінноти. Дня 12 с. м. вечером появила ся велика маса російскої кінноти з гарматами на захід від Ляояну. Сей рух має на цїли обійти ліве крило японьске. Два відділи Росиян вирушило рівночасно окремими дорогами і зійшли ся о 13 миль на полудневий захід від Чінтайце, о 21 миль від Ляояну. Цїлість пробувала о 6 годині перейти через ріку Ша. Під Гайкоутаєм сипали без перерви шанцї. Росияни бомбардували вчера центр армії Оями.

Кельн. З Петербурга пишуть, що Куропаткін в коротнім часї уступить на власне жаданє. Він мав заявити, що его здоровле вже не позволяє ему зносити воєнні труди. Цар вже мав повідомити его, що приймає его резиґнацию. Доси не знають, хто буде его наслїдником.

Токіо. Офіцири японьскої маринарки заявляють, що команданти японьских кораблїв будуть затоплювати кождий пароход з провянтом чи з вуглем, котрий їде з російскою фльотою воєнною, без огляду на се, до якої належить держави.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Епільоґ інсбруцкої авантури.

Інсбрук. Говорять, що слїдство против італійских студентів, котрі брали участь в бійцї з Нїмцями, застановлено. Намістник Тиролю ґр. Шварценау має уступити, а на его місце має прийти краєвий президент в Країнї бар. Гайн.

Торговельний договор.

Берлін. В парляментарній комісиї для торговельних договорів Ріхтгофен вияснив, що коли би договор в одній половинї австро-угорскої монархії не дістав санкциї, договор буде уважати ся за цїлком відкинений.

Угорский сойм.

Будапешт. Завтра відбуде ся перше засїданє сойму. Сполучена опозиция предкладає на президента палати п. Апонія. Говорять, що сойм відрочить ся до 8 марта, бо ситуация еще так замотана, що не дасть ся утворити парляментарний кабінет на підставі програми опозицийних партий. Більшість сторонництва независимости обстає при своїх військових жаданях, на котрі цїсар рішучо не згодить ся.

Відень. Нинї має бути оголошене цїсарске письмо в справі димісиї кабінету Тіси і котрий буде урядувати провізорично дальше аж до заіменованя нового міністерства.

Вибори в Румунії.

Букарешт. При виборах до палати послів з I дїльниці виборчої вибрано 57 міністериальних, 10 опозиціоністів. З двох округів результат еще незвісний; а в двох округах жаден кандидат не дістав абсолютної більшости і відбудуть ся тіснїйші вибори.

Македонія.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить з дипльоматичних кругів: Велику сензацию зробила заява анґлійского міністра внутрішних справ, що держави розважають новий проект реформ для Македонії. Сей проект має бути предложений Анґлією і обіймає далеко ідучі обмеженя власти султана над Македонією, але рівночасно без узнаня єї автономії.

НОВИНКИ.

— **Послїдне число „Дїла“** сконфіскувала нам ц. к. державна прокураторыя за статю о польских ґімназиях. Наслїдком конфіскати видали ми сейчас другий наклад і розіслали. Того ж дня рано появила ся в Słow-i polsk-im статя з напастями на рускі ґімназиї і руских професорів, але не була сконфіскована, через що ми не надїялись конфіскати нашого дневника.

— **Збори виборцїв-Русинів дїльницї жовківскої** відбули ся вчера в школї сьв. Мартина при ул. сьв. Кінґи о год. 6 вечером при участи около 120 учасників. Президував дир. В. Нагірний, реферував д-р Евген Левицкий. По рефератї, в якім вказано на ваґу предстоячих виборів для Русинів, розвинула ся ширша дискусия, в котрій забирали голос пп. Іван Чорній, Яків Павлюк, Евст. Іґнат, Михайло Чериба, Кошелїньский і другі, по чім рішено, що Русини жовківского передмістя мають іти солїдарно і голосувати виключно на руску лїсту і слухати ся у всїм виборчого руского комітету. Заразом рішено з огляду на чисельність Русинів на жовківскім передмістю відбути там еще одні збори виборцїв Русинів, які відбудуть ся в сю недїлю, дня 19 с. м. о год. 3 пополудни в тій самій школї сьв. Мартина при ул. Кінґа [бічна Жовківска] Кромі того скликує руский виборчий комітет на недїлю збори виборцїв-Русинів дїльницї Личаківскої, які відбудуть ся о год. 5-ій вечером в школї сьв. Антонія при ул. Личаківскій. Русини-виборцї названих дїльниць повинні явити ся на обох сих зборах по можности в комплетї і точно в означеній годинї в огляду на два збори в ріжних місцях того самого дня.

— **Реґулямін виборів до ради м. Львова.** Вибори 54 радних відбудуть ся — як оголошує маґістрат — в однім дни, в второк дня 28 лютого в шістьох салях ратушевого будинку від 9 год. рано до 1 по пол. і від 3 по пол. до 7 вечером. В кождій сали буде урядувати виборча комісия, зложена з заступника президента міста, яко предсїдателя і з шістьох членів вибраних міскою радою, а се трех з ради і трех з виборцїв. Коли покінчить ся доручуванє леґітимацийних карт маґістрат оголосить, а заразом візве виборцїв, яким не доручено карт з яких небудь причин, щоби їх відобрали собі в президиї намісництва в урядових годинах ранних до дня 27 с. м. включно. В тім часї можна зголошувати ся в президиї маґістрату по дуплїкати леґітимацийних карт. Хто зголошує ся по леґіт. карту або по дуплїкати, мусить на жаданє двома сьвідками доказати тожсамість особи. Видачу дуплїкату вписує ся в листу виборцїв і в листу голосованя дотичної салї. Виборцї задержують леґітимацийні карти при собі на случай тіснїйших виборів.

— **Котюзї по заслузї** Пишуть нам: На днях суспендувало намісництво в порозуміню з краєвим видїлом найбільшого зрадника рускої справи в цїлім долиньскім повітї, з існого Юрка Дїдоху, начальника громади Струтина нижного, і усунуло его на час 6 лїт від всякого вибору. Був він около 15 лїт начальником громади, і за той час знищив нашу громаду та привів на крайну біду. При всїх виборах був він виборцем і аґітував за ворожою селянам кандидатурою, при чім виговорював послїдні слова на сьвящеників і на всїх руских патріотів. Перед кількома лїтами пр. викрикував публично в Долинї по виборах, вилїзши на бочку з пивом: „Най тих Русинів шляк трафить, а того Олесницкого насамперед!“ За цїлий час свого урядованя не виходив він майже зпід опіки ц. к. прокураториї за всякі пайдацтва, але все умів так коло справи походити що викручував ся з рук судових властий. В тій цїли імав ся він найнесідлійших способів. І так прим. сидить тепер в криміналї у Стрию оден чоловік за ложну присягу, до чого довів его Юрко Дїдоха. Свою зухвалість посував він до того степеня, що оба з громадскам поліцаєм нападали невинно людий в білий день на дорозї, в селї, і побивали тяжко, а потім доносив до суду і всїх властий, що на него нападали в его урядованю. Можна собі отже представити радість громади, котра тепер відітхне свобіднїйше по такім нашім ворозї. При тій нагодї складаємо щиру подяку нашому пароховн о. Йосифу Гоцкому і о. послови Богачевскому, що допомогли громадї побороти такого ворога, тим більше, що ц. к. староство в Долинї боронить Юрка Дїдоху всїми способами ще й дотепер. — *Громадяни Струтина нижного.* (Слїдують підписи).

— **В справі вдів і сиріт по сьвящениках** пишуть нам: в часописях доносять, що в радї державній вніс посол Стояи внесенє в справі підвисшеня конґруи, а пос. Романчук додав, щоби правительство зробило щось для вдів і сиріт по сьвящениках. Подає ся до відома, що дня 24 січня с. р. на зібраню деканальних відпоручників фонду вдів і сиріт в Перемишли ухвалено на внесенє о. К. Кузика з Беска, видрукувати петицию після взору „Korrespondenz-Blatt-у“ з додатком, що вдовам і сиротам по сьвящениках належить признати постійну пенсию після конґруи мужа зглядно вітця, цїлком так, як дїєсь в державнім урядництві. Петицию [друки] мало вислатись по деканатах цїлої Галичини до підпису і відосланя до Відня. Поспіх потрібний, та чи не вислати би ще депутациї з усїх епархий? — *О. О.*

— **Краєва конференция епископів** відбула ся вчера в палатї митрополита Шептицкого. Взяли в нїй участь всї львівскі архиепископи та епископи, оба епископи з Перемишля а надто епископи станиславівский і тарнівский.

— **Університетска бібліотека у Львові** (в новім будинку при ул. Мохнацкого) буде отворена для публики від дня 20 с. м. щодень з виімком недїль і сьвят, від год. 8 рано до 1 по полудни і від год. 4 по полудни до 7 вечером; в суботу лише від 8 рано до 1 по полудни.

— **Відгомін траґічної подїї.** З Перемишля доносять, що стан здоровля проф. Глїбовицкого, котрого постріляв дня 29 грудня 1904 в будинку рускої ґімназиї ученик Воробель, погіршив ся. Зараз по сумній подїї лїкарі ствердили, що проф. Глїбовицкого удасть ся уратувати, бо куля не дістала ся до мозку, лише застрягла в кости коло уха. Тимчасом на кости наслїдком її нарушеня повстав боляк і хто знає, чи недужого удасть ся удержати при житю. Кілька днів тому перевезено его з перемиского шпиталя на львівску клїніку на хірурґічний віддїл проф. д-ра Ридиґера.

— **Демонстрация в театрі.** В краківскім театрі відбуло ся онодї представленє „На днї“, штуки Максима Горкого, увязненого, як звісно, підчас кровавих подїй в Петербурзї. По першім актї роздали ся в авдиториї бурливі оплески, а з ґалериї відозвали ся оклики: „Нехай живе Горкий!“, „Проч з царатом!“ Рівночасно з ґалериї посипали ся на партер густим дощем червоні картки з написами, в котрих висказано протест против увязненя Горкого. Тоту манїфестацию принято оплесками, а відтак оплескувано ще живійше штуку Горкого до кінця.

— **Російский маґнат за границею.** Звісний російскиї богач, князь Лев Кочубей, приїхав дня 8 січня с. р. до европейского готелю в Дрезднї і велїв портиєрови принести собі сьвіжі часописи. Портиєр сповнив се баканє і між иншим приніс князеви послїдне число Simplicissimus-а. Був се зошит посьвячений Росиї, а на першій сторонї мав рисунок, який представляв російского великого князя, що забавляв ся в сепаратцї з шансонеткою. Під рисунком уміщено такий підпис: „Що? 30.000 полягло в Манджуриї? Кельнер, водки!“ Прочитавши сей дотеп, Кочубей впав

в страшний гнїв і закликав кельнера до своєї комнати. Ледви війшов портиєр, Кочубей обсипав єго грубою лайкою, а відтак копнув єго в живіт і викинув за двері. По тій пригодї портиєр хорував два цїлі місяцї і нинї є нездібний до працї. Перед кількома днями дрезденьский суд займав ся тою справою і засудив Кочубея на 1000 марок гривни, мотивуючи лагідний вирок тим, що князь міг обидити ся жартом Simplicissimus-а.

— **Божевільний сьвященик.** З Праги доносять, що сотрудник з Седльця, о. Антін Сольба, стрінувши оноді перед судовим будинком адюнкта д-ра Крцена, стрілив до него з револьвера і ранив єго тяжко в голову. Відтак стрілив до радника Новака, що товаришив адюнктови, а вкінци сам собі відобрав житє. Тяжко раненого сьвященика відвезено до шпиталю, де виняли єму кулю, але ледви чи дасть ся удержати єго при житю. О. Сольба проявляв від якогось часу слїди умової недуги, а знов недавно згаданий адюнкт засудив єго за надто строге укаранє одної учениці.

— **Чоловік з 39 жінками,** про котрого ми недавно доносили, ставав вже перед судом в Чікаґо і там показало ся, що він по всїй імовірности мав не 39 але аж 41 жінок. Коли єго привезено до Чікаґо, дожидала єго вже на двірци і коло поліциї кількатисячна товпа людий. В поліциї поставлено єму до очий тоті жінки, з котрими він зовсїм законно оженив ся, але він зразу всему перечив. Наконець признав ся до 10 жінок і сказав, що в 1894 р. оженив ся два рази, опісля три рази а в 1904 р. пять разів. Він каже, що називає ся Гох, а поправдї здає ся, що називає ся Шмід і є родом з Німеччини. Як вже звісно, найдено при нїм в пері аршенік, а він каже, що носив ту отрую при собі лиш длятого, що хотів собі житє відобрати. Лїкарске доходженє однакож показало, що одна з єго жінок, якась Вальькер, котра недавно померла, була отроєна аршеніком. В однім случаю, як слїдство показало, померла одна жінка, з котрою Гох був оженив ся, а він тодї десь щез. Одіж єго знайдено на березї ріки і всї гадали, що він утопив ся. Але пастор, котрий єго вінчав, набрав підозріня і зажадав відкопаня трупа жінки і розслїдженя причини смерти. Тодї показало ся, що труп був вже раз відкопаний і всї внутренности з него виймлені.

— **Дрібні вісти.** Звісний російский місячник „Русская Мысль“, оден з найлїпших і найбільше розширених журналів в Росиї, обходив сими днями 25-лїтний ювилей свого єствованя. — Ігумен Боніфратрів в Кракові, звісний з гуманітарної дїяльности, кінчачи в сїм роцї новий шпиталь в Кракові, заходить ся тепер около отвореня монастиря і шпиталя у Львові.

— **Для Львовян.** В суботу дня 18. с. м. устроює тов. „Руска Бесїда“ у Львові вечерницї з танцями в своїх комнатах, на які запрошує отсим усїх своїх членів з родинами. Вступ 1 корона. Буфет у зарядї тов. „Клюб Русинок“. Початок о год. 9 вечер. — *Комітет.*

— **Читальня „Просьвіти“ на передмістю личаківскім** устроює в недїлю дня 19 лютого с. р. в о г. 8. веч. салї тов. „Gwiazda“ концерт в память 44-их роковин смерти Тараса Шевченка. Точну програму, в яку входять хори мішані, хор дїточий, соля на фортепян, скрипку і цитру, подасть ся пізнїйше. Білєти на сей концерт мож буде від середи набувати в Сокільскім базарі а в дни концерту вечером при касї. (Цїни місць: крісла перворядні 1 К, 20 с., другорядні 80 с., —партер стоячий 30 с.). — *Виділ.*

— **З житя молодіжи.** В суботу дня 18 с. м. відбуде ся в тов. „Академічна Громада“ заходом „Історично-лїтературного кружка“ відчит тов. В. Чайківского п. з. „Москвофільский процес о зраду стану в 1882 р.“ (Наумович — Добряньский — Площаньский). Початок о год. 7 вечером. В понедїлок дня 20 с. м. відбуде ся в тов. „Академічна Громада“ заходом „Суспільного кружка“ розмова „Про аґрарне питанє“. Розпічне тов. М. Галущиньский. Початок о год. 7 вечером. Вступ вільний.

— **Товариство „Тернопільский Боян“** устроює дня 26 с. м. вечерницї з танцями в сали „Рускої Бесїди“. Початок о год. 9 вечером. Вступ від особи 2 К, від родини з 4 осіб 6 К. Стрій для пань вечерковий, для панів балевий.

— **Із Станиславова.** Сим подаємо до відомости ширшого загалу наших патріотів, що в четвер дня 23 лютого 1905 відбудуть ся в Станиславові в комнатах „Рускої Бесїди“ вечерницї з танцями заходом тов. „Руских Женщин“ в Станиславові. З огляду на се, що дохід призначений на фонди дївочої бурси в Станиславові, яка має ввійти в зреалїзованє з початком шкільного року 1905/6, сподїємось, що наша інтелїґенция так місцева як і замісцева прибуде численно на ті вечерницї. Комітет приладив вже много несподїванок, між иншими прегарні карнети, так, що буде нагода й весело забавитись, а рівночасно своїми лептами причинитись о так гарного дїла. Осібних запрошень не висилаєть ся. Стрій візитовий. Вступ від особи 1 К, 50 сот. Початок о год. $8^1/_2$ вечером. — *Комітет.*

— **Пригадує ся,** що завтра (в пятницю) о 7 год. вечером відбуде ся представленє „Едипа царя“ в сали „Гвязда“. В понедїлок відбуло ся оно величаво для самих учеників і випало під кождим зглядом знаменито. Загальне вражінє було дуже гарне: аматори виступили в оріґінальних строях, які споряджено після взірців і вказівок п. проф. фільоґоґів, а декурацию, представляючу грецку палату намалював Адам Коцко також подібну до дїйсної. Надїємо ся, що П. Т. публика виповнить завтра салю по береги.

— **На загальних зборах товариства „Кружок українських дївчат“** в Коломиї (д. 22 сїчня 1905 р.) вибрано слїдуючий виділ: Марія Колцуняк голова, Ольга Гаморакївна заступниця голови, Марія Гердлїчківна секретарка, Олена Телїшевска касиєрка, Марія Весоловска бібліотекарка, Ярослава Хоминьска. Заступницї виділових: Евдокія Калитовска, Надія Микитківна, Наталя Біберовичівна. Контрольна комісия: Ірина Чубатівна, Анна Григорцівна, Стефанія Матковска.

— **Рада надзираюча повітового товариства кредитового в Скалатї,** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою запрашає П. Т. членів товариства по мисли § 45 і 47 статутів на звичайні загальні збори, які відбудуть ся в сали засїдань у власнім домі товариства дня 3 марця 1905 о год. 2 пополудни з слїдуючим порядком дневним: 1) Отворенє зборів і покликанє секретарів і скрутаторів. 2) Відчитанє протоколу з остатних загальних зборів. 3) Справозданє комісиї ревізийної і внесеня: а) на принятє до відомости справозданя дирекциї затвердженя білянсу за р. 1904 і уділенє абсолюториї, б) поділ зисків § 52 а. в і 45 а.; 4) Доповняючий вибір 2 членів ради надзираючої на протяг 3 лїт і 1 на протяг 2 лїт. — *Іван Білик,* заст. секретаря, *Е. Шолтїня* предсїдатель. Увага: Право участи членів в загальних зборах определяє § 50 і 51 статута. Члени незнані дирекциї особисто мають виказатись своїми книжочками уділовими.

— **Відозва!** І вже по раз третий публично витягаємо руку о поміч в надії, що тепер будемо вислухані! За божою помочию вже з весною с. р. приступаємо до будови власного дому на поміщенє селяньскої бурси в Щирци під надзором і проводом виділу філії Руск. тов. педаґоґічного (щирецкого). Бракує нам ще троха гроший! Надїємось, що Родимцї, а в особенности наше околичне духовеньство схотять нас зрозуміти і наше горяче бажанє, щоби отворити убогій а талановитій сельскій дїтворі вступ до ґімназиї, щиро, однодушно поперти! Тому просимо умильно хотьби о як найдрібнїйшу лепту материяльну і поміч моральну. Просимо дальше, щоби кождий з отців духовних в Щиречинї схотів вплинути на виднїйших своїх парохіян, в цїли приступленя їх в члени нашої філії і тим робом пособити цїлям товариства (для селян вписове і вкл. чл. разом 1 К). Ходить нам о тее, щоби наших селян познакомити з задачию і значінєм „Тов. педаґ.“, щоби відповідними рефератами причинитись до просьвітного руху в Щиречинї і відповісти вповнї цїлям товариства, що змагає піддержувати всякі справи публичного вихованя на основі матерного язика! Товариство наше повинно заслугувати на попертє ще й тим, що оно, яко єдиноке в Щиречинї, бажало-б заступити недостачу тов-а просьвітного і бути підоймою, дав би Бог, красшої будучности. Не просимо чужих, не сьміємо, з огляду на ріжнородні складки загально-народні, відкликатись до патріотизму всїх наших. Родимцїв, але жебрати від своїх патріотів в околици се чейже наш моральний обовязок! Всї грошеві датки, як вкладки членьскі, вписове, складки в церкві на будову дому для нашої бурси, жертви Вп. отців духовних і спис парохіян яко наших членів просимо передавати на руки голови нашого товариства Всч. От. Б Ептяшевского, пароха в Гуменци, п. п. Щирець. Ще раз просимо зрозуміти нас і ласкаво по можности вислухати як найскорше, бо „bis dat, qui cito dat“! — *Виділ.*

— **Наданє презенти.** Намісництво презентувало о. Александра Майковского на опорожнену гр. кат. парохію цісарского наданя в Княжворі.

— **Війскова бранка** в округу команди XI львівского корпусу відбуде ся: в Скалатї від 1 до 11 марця; в Збаражи від 13 до 18 марця; в Теребовли від 20 до 29 марця; в Тернополи від 31 марця і від 1 до 15 цьвітня; в Снятинї від 4 до 15 цьвітня; в Печеніжинї від 1 до 6 марця; в Коломиї від 8 до 22 марця; в Косові від 27 до 31 марця, 1 і 3 цьвітня; в Жабю 5 і 6 цьвітня; в Сокали від 1 до 15 марця; у Львові (повіт) від 17 до 31 марця; у Львові (місто) від 3 до 18 цьвітня; в Мостах великих від 1 до 4 марця; в Жовкві від 6 до 15 марця; в Бібрци від 1 до 6 марця; в Ходорові від 8 до 13 марця; в Бурштинї від 15 до 2[illegible] марця; в Рогатинї від 23 до 30 марця; в Підгайцях від 1 до 14 цьвітня; в Перемишлянах від 1 до 7 марця; в Глинянах від 9 до 13 марця; в Бережанах від 15 до 28 марця; в Галичи від 1 до 7 марця; в Станиславові від 9 до 18 марця; в Богородчанах від 20 до 29 марця; в Надвірній 31 марця і від 1 до 11 цьвітня; в Городенцї від 1 до 11 марця; в Товмачи від 20 до 31 марця, 1, 3 і 4 цьвітня; в Золочеві від 1 до 15 марця; в Зборові від 17 до 24 марця; в Залізцях від 27 до 31 марця і 1 цьвітня; в Бродах від 3 до 18 цьвітня; в Камінцї струмиловій від 1 до 18 марця: в Чорткові від 1 до 9 марця, в Заліщиках від 11 до 17 марця; в Товстім від 20 до 24 марця; в Борщеві від 28 до 31 марця і від 1 до 6 цьвітня: в Мільници від 8 до 14 цьвітня; в Бучачи від 1 до 20 марця; в Копичинцях від 22 до 29 марця; з Гусятинї 31 марця і від 1 до 5 цьвітня.

— **Вінчанє** п. Евгена Монцібовича, укінченого студента богословія, з п-ою Стефанією Маланюківною відбуде ся дня 21 с. м. в парохіяльній церкві в Павшівцї, почта, телеґр. і зелїзн. стация Джурин.

— **З Копичинець.** Загальні збори руского Народного Дому „Воскресенє“ в Копичинцях відбудуть ся дня 25 н. ст. марта 1905 о 10 год. перед пол. в домі Івана Пендзївола в Копичинцях. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу загальних зборів. — 2) Справозданє рахункове дирекциї і уділенє абсолюториї. — 3) Вибір 2 членів совіту управляючого по мисли параґр. 34. — 4) Внески і інтерпеляциї членів. — Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Рада надзираюча.*

З „Труда“. На сезон балевий: Ґази на сукнї, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд“, Ринок 39. В робітнях виконуєсь балеві сукнї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школї модниярства розпочав ся. *Дирекция.* 7—10.

— **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли** повідомляє, що вже розсилає свій обемистий цїнник насїнь, штучних навозів і прочих артикулів і просить кождого прихильного розвоєви рускої институциї, а котрий не получив ще цїнника, щоби ласкаво написав до нас, а ми безпроволочно вишлемо свій цїнник вже опатно. — *Дирекция.* 2—3

✝ Померли:

— **Іван Бічай,** професор женьскої учительскої семинариї у Львові, помер вчера по тяжкій хоробі в 67 р. житя. Покійний був давнїйше членом виділу „Просьвіти“ і написав для сего товариства ряд книжочок о господарстві, а відтак належав через многі лїта до управляючої ради „Народної Торговлї“. Остаючи 42 роки в учительскій службі, одержав за се почестну медаль, а за уділюванє науки господарства в домі вязнів дістав перед пару місяцями золотий крест заслуги. Похорон відбуде ся завтра (в пятницю) о 3 год. з полудня. Вічна єму память!

— **Ольга з Лашкевичів Зарицка,** жена п. Ромуальда Зарицкого, ц. к. контрольора почтового, звісного музика і видавця музичного календаря, упокоїла ся дня 13 с. м. по довгій недузї. Похорон відбув ся вчера при участи численної публики. Перед домом жалоби хор „Бояна“ відсьпівав гарно звісну похоронну пісню „Тихий вітер“. В. її п.!

— **Юрко,** найлюбезнїйший син Наталії і д-ра Льва Бачиньских помер дня 13 лютого в другім роцї житя. В. є. п.!

— **Стефанія,** донька о. Кароля і Володимири з Саїків Федоровичів, померла у батька в Войславичах, п. Сокаль, в 14 роцї житя. Похорони відбудуть ся в суботу рано. Вічна її память!

З штуки і лїтератури:

— **Запорожець за Дунаєм** — опера хто єї не знає — або хто єї що найменше кілька разів в своїм житю не чув? Мимо сего знов саля „Ґвязди“ не могла помістити приклонників Артемовского. Правда, що на збільшенє фреквенциї вплинув дебют п. Ст. Чорненьківни — всеж таки переважало число таких, що навіть дебютанки не знали а прийшли, щоб лиш налюбуватись музикою „Запорожця“ і тих то троха скривдила та частина немузикальної публики, що своїми крпками унеможливила прехорошу інтродукцию до партиї Оксани „Ангел ночі“.

Про саму штуку годї що нового написати як також про сценерию питому на естрадї „Ґвязди“, лиш не від річи буде замітити, що балєт коломийковий випав значно слабше як звичайно а належало-б було о се подбати сподїючись більшої фреквенциї з нагоди дебюту.

Поміж виконавцями довелось нам бачити деякі зміни. В ролї Одарки виступила п-а Кравчуківна пораз перший — та й доказала, що се роля неначе для неї написана. Рухи рішучі, голос звучний, сильний та о широкій скалї на скрізь драматичний лишень еще невирівнаний у всїх реєстрах, наслїдком чого артистка входить подекуди в колїзию між хибною емісиєю а динамікою, інтонуючи форсовні тони за високо. Лишень рік школи, а артистка стала би одною з лучших драматичних сьпівачок.

Караcя Івана — грав п. Рубчак і так як по Машудзї, довго ждати мемо чим хто в арії курантовій в „Страшнім дворі“ заімпонує львівскій публицї, коли она обєктивно судити-ме — так по п. Рубчаку нїхто може не виступив би з таким успіхом в ролї Івана. Навіть єго власні додатки гумористичні суть цїлком влучні, непересаднї і не разять.

Роля Андрія спочала в руках п. Костева. Сей артист поконяє всїх любителів високого „b“, не кажу щоб і в тій партиї, бо тут припадково сего тона не було, але заувважати належить, що середний реєстр єго голосу є неуконституований а вже про низший і не згадую. Се дїє ся наслїдком сильного стисненя горла у горішній єго части, що є догідним при атакованю висших позиций, але прямо шкідливим і хибним при переходах до низших реєстрів. Нехай би артист лиш попробував при пересьпіваню ґам уставляти горло як найнизше, то переконав би ся вже по місяци, що се не лишаєсь без наслїдків при якій-такій дозї терпеливости. За велику заслугу п. Костевому вмінити належить се, що дуже успішно і уміло поконує свої патоміні природні трудности, чим робить великі поступи.

А тепер перейдім до ролї Оксани — сим разом в руках щасливої дебютантки п. Ст. Чорненьківни. Я належав до тих, що чули п. Чорненько, коли она вперве приїхала до Львова в часї основаня нашої консерваториї — щоб спробувати голос, і мушу сказати, що не знаю, чи визначний талант дебютантки, чи совістність в праци над собою, чи рутина єї учителя дир. Ґалля — спричинила такий гарний сукцес, яким тїшилась того дня дебютантка. Здаєсь, що співдїлали тут всї ті три моменти разом. Голос не великий вправдї але наскрізь лїричний — симпатичний, уже вирівнаний у всїх реєстрах, емисая цїлком правильна а по доповненю точного запанованя над динамікою та по осягненю рутини сценїчної, будучність перед п. Чорненьківною певна. Деякі маленькі хиби яко accidentalia кождого дебюту суть в порівнаню до ясних моментів дуже незначні Вож забуте ту і там якогось слова, або той сам рух руками до місяця як і до свого коханого, дальше маленька непорадність при поцїлуях в любовній сценї — се-ж суть моменти, які вже при другім виступі п. Чорненько будуть взірцевими при єї інтелїґенциї.

Мусимо тут запримітити, що режісерия повинна була з користию для штуки упростити дебютантку, щоб в другім акті виступила в строю, який відповідав ситуациї — бож годї припустити, щоб в одній околици, в однім селї панувала така ріжноманітність строїв, а об сїм не могла сама дебютантка знати. Загально п. Чорненько зробила дуже симпатичне вражінє і запевнила собі будучність на обібраній арені.

П. Дяковому належить ся признанє за єго креацию — але султан не конче окружаєсь в часї проїздки по своїх землях [хочби incognito] евнухами — що стережуть хороших жінок в гаремі — тож не конче треба сопраном говорити. Добре презентував ся також п. Цапіньский в ролї султана.

М. Волошин.

Послїднї вісти.

Відень. Нинї явила ся у міністрів депутация галицких народних учителів, щоб представити сумне положенє галицкого народного шкільництва, горожаньске і матеріяльне.

Відень Членами комісиї робітничої ради при міністерстві торговлї іменовані з Галичини; д-р Генрик Колїшер з поміж фабрикантів, Йосиф Гудец зі Львова з поміж робітників а проф. Меневский з круга знатоків.

Петербург. В „Новомъ Времени“ має появити ся статя Суворіна батька, в котрій він подає, що скликанє земского собору в найвисших кругах є вже річию порішеною. Суворін радить, аби над виборчою ординацию евентуального собору добре застановити ся, бо числячи 1 посла на 100.000 мешканців, треба-б мати парламент з 1400 послами. Також належить з гори постановити, що мовою собору має бути мова державна се є російска.

Відозва.

З „Руского товариства педаґоґічного“ надіслано нам слїдуючу відозву до поміщеня:

Просить ся всї заряди бурс і дївочих інститутів подати на адресу „Заряд бурси товариства педаґоґічного“ у Львові ул. Ормяньска ч. 2 ось-які дані:

1) Коли і ким бурса заложена?

2) Кілько бурса удержувала і удержує учеників і якого заводу суть їх родичі?

3) Кілько з удержуваних учеників удержує бурса даром?

4) Яка є плата в бурсї: найвисша, найнисша і пересїчна кождого року?

5) Кілько коштує удержанє одного ученика загально; з того кілько на помешканє, харч, опал і услугу?

6) Хто провадив і тепер провадить заряд економічний бурси, хто нагляд педаґоґічний?

7) Чи бурса має дім власний, зелїзні фонди, леґати або довги?

8) Пересїчна сума добровільних датків в поодиноких роках і котрого заводу люде найбільше жертвують на бурси (подати 6%)?

9) Кілько вихованків бурси є вже на становисках; чи підпирають бурси своїми датками, особливо ті, котрі їх виховали, і чи беруть участь в публичнім житю та загалом народній роботі?

10) Під якою фірмою (Просьвіти, Товариства педаґоґічного, приватною чи якою иншою) бурса заложена і провадить ся.

Точну відповідь на повисші питаня просить ся прислати на вказану адресу як найшвидше.

Всї рускі часописи зволять помістити сю відозву три рази і звернути увагу на неї своїх читателїв.

— **На приватну руску жіночу семинарию,** удержувану „Руским тов. педаґоґічним“, зложили отсї добродїї, почавши від 1 грудня 1904 по нинїшний день [в коронах]: д-р Юрик, Львів 2, тов. „Днїстер“ 200, члени ради управ „Народної Торговлї“ у Львові 43, Воляньский, Ходачків (складка) 8, II відчит д-ра Рудавцкого приніс доходу 21·22, III. відчит д-ра Демянчука 14·30, III. відчит д-ра Рудницкого 12·80, Н. Пелеський, Книгиничі 5, Т. Кекиш, Дунаїв 9, А. Павлишин, Рожнїтів 10, V. відчит проф. Алиськевича 15·20, д-р Вахнянин, Кристинопіль 2, М. Гвоздецкий, Глибів 3, К. Бардин, Лани (складка) 14, VI. відчит д-ра Левицкого 10·30, VII. відчит д-ра Демянчука 6·56, Т. Зобків, Юнашків (датки з весїля) 3, І. Белей, Небилів 2, о. Т. Галайчук, Микуличин (складка Татарова і Полянниці) 5·82, К. Вілецкий, Ряшів 2, Комітет концерту в честь Пр Дїви через р. Вахнянина 50, Н. Шпитко, Калуш (складка на весїлю) 4, о. М. Бобовник, Суходіл 1, Д. Гузар, Завалів 18, І. Абрисовский, Косів 3, о. Пальчишин, Гологори (складка) 2, Р. Алексїєвич, Угнів 2, Клосївский, Львів 1, о. І. Лушпиньский, Бобулинці 1, о. І. Парипович, Злоцке 7, о. Н. Рудницкий, Яблінка 2, о. Ем. Кушик, Озо[illegible]а 2, О. Крайковска, Литвинів 1, І. Мелешкович, Нижанковичі 2, о. Е. Качмарский, Славско (від себе, жени і церкви) 6, о. М. Гулла, Борщів 5, А. Пясецкий, Хоросно 10, о. К. Козловский, Устечко 3, І. Демкович, Добряньский 2, Д. Воєвудка, Перерів 3, д-р Кос посол 10, М. Дубо-

вець, Лисовичі 0·90, о. П. Січиньский, Гніздо 2, М. Попович, Певлів 2, Е. Менцінський, Хідновичі 2, М. Дацько 1, о. Н. Була, Дгерник 3, Л. Гарматій, Голови 2, О. Левицка, Желдець 3, А. Саноцкий, Мацошин 1, І. Фолис, Скнилів 1, о. Сироїдіє, Сихів 1, о. А. Гриб, Берлин 1, о. Т. Скородиньский, Трускавець 1, Р. Заячківский 1, Стукач, Должниця 10, Торговля церковна, Тяглів 10, о. Глиньский, Буцнів 20, Впр. епископ Чехович 30, Навроцкий, Голгочі 2, Т. Вітковицка, Кути 2, Гр. Кісь, Борове 1, Корчиньский, Ватків 4, Скобельский, Золочів 4, Горалевич, Угерско (місто телеграми) 1, Слоньский, Далаве 1, дівчата в Бобулинцях 2·50, С. Кульчицкий, Львів 4, Миколаєвич, Скомороки (коляда) 5, Мишкевич радник, Стрий 10, Котелко (дохід з представленя) 10, Коненько, Тарноруда 1, Ташиньский, Підґуже 1, В. Левицкий, Винники 5, о. В. Гойдиш, Жуків 2, о. Л. Січиньский, Мшана 19, о. Питлик, Сілець беньк. 7, о. Гаврилюк, Стільско 3, д-р Петровский, Вашківці 3, Паславский Дрогобич 2, Лукиянович, Городниця 1, А. Навроцка (складка) 5·70, о. Дашкевич, Тустанів 2·40, о. Мальчовьский, Лука 2, Городиский, Вичківці 2, Бобочич, Синевідско 1, Матвісів, Хитрейки 3, Говрих, Зелева 2·40, складка (Равлюк 2, Форчук 0·60, Пиндик 0·18, Керницкий і Грицина 0·34)=3·12, Качмарска Геня, Славско 1, о. Качмарский, Славско 4, о. А. Охуферко, Скалат 5, о. Е. Гавриш, Вібщани 5, М. Созаньский, Ясениця 2, А. Зарихта, Шляхтинці 4, М. Скорик, Лука 1, К. Княгиницкий, Соколів 2, д-р С. Федак адвокат, Львів 2, о. Ю. Гумецкий, Любича 12, В. Слюзар, Самбір 1·40, Беляньский, Ярослав 1, С. Шкула, Ярослав 1, А. Фолюсевич, Величка 1, М. Жарский, Стронятин 2, о. І. Товарницкий, Постолів 3. Л. Кишакевич, Величка 10, М. Воробець, Кулачківці 2, Гр. Мартинюк, Львів 2, І. Огоновский 4, о. В. Венгринович, Яворів 4, Й. Селецкий, Новосілка грим. 16, Гординьска, Наконечне 1, Л. Біляцкий, Кальна 3, І. Ріпецкий, Розтїев 1, о. Кончило, Мокротин 3, о. Крижановский, Либохоро 3, А. Лебіщак, Болоз'а 2, А. Шеліґа, Залуче 1, Дудиньский Б., Кучурів 2, О. Білиньска, Бережани 1, С. Юзичиньска (складка) 15, о. І. Караневич, Миколаїв к. Бр. 3, М. Козорис, Любачів 4. С. Колодій, Воля липова 2·10, В. Мисик, Ванькова 2, о. Боднар, Свистільники (братска коляда) 6, Т. Вилиньска, Свистільники 2, К. Литвин, Свистільники 2, Т. Петрицка, Товстеньке 2, С. Онишкевич, Хищевичі 1, о. В. Носковский, Сороки 1. — Отсим Вп. Добродіям складаємо сердечне Спаси-Біг і поручаємо на будуче нашу молоденьку інституцию ласкавій жертволюбности рускої суспільности. — *Виділ Р. тов. педагогічного у Львові.*

Переписка Адміністрациї.

Вп. О. В. 24. До кінця лютого належить ся нам 7 К 20 с. — М. Ле. в За. За рік 1904 належить ся нам ще 70 с. — В. Мо. в Ка. До кінця червня прийде нам ще 2 К. — О. Ма. в Сг. На сей рік 28 К. — С. Гр. в Др. Тепер вплачено лише по конець січня. — І. Де. в Мо. Тепер вплачено за січень, а не лютий. — І. Га. в Вп. Годять ся. — Д. Ко. в Пе. Тепер вплачено по конець мая. — О. Пр. в Ро. За минулий рік належить ся нам ще 2 К 40 с. — С. Ме в Лю. Одержано. — Д. Вп. в Ве. До кінця лютого належить ся нам 6 К.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 14 лютого. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·60 до 8·75 а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·50 до 6·70 а на термін 6·40 до 6·65. *овес* обрічний старий 7·— до 7·30 а на термін 7·— до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·60 до 6·80, а броварний 7·— до 7·30, *ріпак* 10·60 до 11·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·75 а до вареня 8·50 до 10·50 *вика* 8·50 до 10·—, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·90 до 7·40, *гречка* 7·50 до 7·75, *кукуруза* готова 6·90 до 7·50 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 210·—, *конюшина* червона 65·— до 85·—, біла 50·— до 62·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 33·50 до 34·—.

Ціна волів. Відень 13 лютого. На вивіншний торг пригнано загалом 4.339 штук. Між тими з Галичини було 540 штук, а з Буковини —. Плачено виїмкові штуки по 88 до — кор. Найліпші по 81 до 86 кор. Середні по 75 до 80 к. гірші по 68 до 74 кор. Підтучені корови і бугаї по 66 до 76 кор. Худі по 36 до 62 кор. Ціна за оден метричний сотнар.

Надіслане.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4½ Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнїйше

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

Замовленя з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 е 9—?

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площ Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 20 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всякі инші прибори оптичні. Всїлякі направки полагоджує ся як найскорше і найдешевше 185

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дітям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цілий рік тілько 6 К. Адреса адмінїстрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Оповіщене.

Дня 2 н. марта відбудуть ся загальні збори „Рускоі Каси“ товариства кред. з ограниченою порукою, о 2 години по полудни в власнім льокали з слідуючим порядком денним:

1. Провірене протоколу послідних загальних зборів.
2. Звіт управляючої ради і дирекциї з білянсу за 1904 рік.
3. Вибір двох членів ради управ. на місце вильосованих.
4. Розділ зисків.
5. Внесеня членів.

Право голосу мають уплативші повний уділ (20 кор.)

Рогатин дня 6 лютого 1905. 130 3—3

Ст. Городецкий. О. Вл. Чировский. Лев Залужний.

ЗАМОВЛЕНЯ

на

Весняний транспорт вагоновий

ВИН

приймає

Народна Торговля у Львові

Ціна вин:

IIa при замовленю 100 літрів | 50 літрів | 25 літрів
0·80 кор. | 0·84 кор. | 0·88 кор. за 1 літ.
Ia при замовленю 100 літрів | 50 літрів | 25 літрів
ціна за 1 літр 1·— кор. | 1·04 кор. | 1·08 кор.
Вино Самородне при замовленю 100 літрів | 50 літрів
ціна за 1 літер 1·20 кор. | 1·24 кор. 114

Франко станция Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорогші і знамениті **„Меди питні“.**

Сейчас академік (фільозоф) потрібний до ученика з І кл. ґімн. Платня 30 К. місячно. Уряд парох. Несторівці п. Озірна. 129 2—4

Півець церковний знайде зараз поміщене в Тарнавцї, почта Канчуґа. 128 3—6

Приватист VII кл. ґімн. пошукує лекциї на село. Зголошеня: Г. Присяжний ул. Мартина ч. 17, Львів. 124 3—3

Фільозоф глядає лекциї у Львові або на провінциї. Адрес „Ярема“ poste restante Яричів новий. 112 3—3

Лекциї на селї глядає ученик V кл. ґімн. Адреса: Ілия Мазикевич, Угнів. 109 4 5

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адмінїстрациї.

Панове знайдуть уміщене з віктом. Личаківска 19 І. п. 74 2—5

Глядаю лекциї або иншого заняття від 1 марта до липня або й вересня с. р. Маю похвальні сьвідоцтва яко совісний учитель і вправний помічник канцелярийний. — С. Любачівский, студ. IV. р. прав, Львів (Унїверситет.) 107 5—6

Іспитований молочар глядає заняття в молочарни. Ласкаве зголошене poste restante, Молочар в Стрию. 115 3 8

Аґентів здібних, статочних за постійною платою глядає житєва асекурация. — Референциї і оферти до Адмінїстрациї ґазети під А. М. 121 4—4

Строєня фортепянів чисто і гармонійно приймає **Франц Лїтиньский** Станиславів. 131 2—3

Перший руский краєвий склад і робітня виробів ножівничих

поручає

власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі а именно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цінники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

ТУТКИ цигаретові з найславнїйших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Позір!

„Сокільский Базар“ перша українська торговля в краю заосмотрена в великий вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар“ має на складі Гудульскі вироби з глини, дерева і ґалантерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар“ продає льоси фантової лютериї Сокола і переписні українські листки.

„Сокільский Базар“ продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар“ приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар“ приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідіть купувати лиш до „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“ при ул. Руский ч. 1. Дім „Просьвіти“.

Приглашеніе.

Симъ приглашаются члены общества „Защита Земли“ на собраніе, которое состоится въ понедѣльникъ дня 14 (27) Марта 1905 года о (3) третьемъ а евентуально (4) четвертомъ часѣ по полудни въ канцеляріи общества при ул. Араковской ч. 17. II. поверх.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Открытіе собранія дирекціею;
2. Выборъ предсѣдателя собранія, который призываетъ двохъ секретарей (§. 45 стат.);
3. Выборъ на случай потребы, провѣрочной комисіи изъ 3 членовъ изъ членовъ собранія, которая должна дати отчетъ на томже собраніи (§. 50, буква ж, стат);
4. Докладъ контрольной комисіи изъ рады надзирающого совѣта, изъ трехъ членовъ избранной изъ провѣрки биланса и счетовъ за 1907 годъ и внесеніе относительно роздѣла взысковъ и удѣленія дирекціи абсолюторіи (§§. 55 и 36 стат.)
5. Докладъ дирекціи о дѣловодствѣ;
6. Внесенія дирекціи и надзирающого совѣта.
7. Выборъ двохъ членовъ надзирающого совѣта на мѣсто вылосованныхъ двохъ членовъ г. Д-ра Θеодосія Заяца и г. Ивана Пелеха (§. 29 стат.);
8. Внесенія членовъ;

Єслибы сосванное по мысли §. 42 стат. собраніе по недостатку требуемого статутами (§. 47 уступъ 1) комплета членовъ о (3) третьемъ часѣ дня 14 (27) марта 1905 года несостоялося, на тотъ случай приглашаются члены общества „Защита Земли“ по мысли §. 47 уступъ 2 и 3 стат. на вторичное новое собраніе, которое состоится въ 4 часа по полудни тогоже самого дня и съ тѣмъ же самымъ дневнымъ порядкомъ.

Право голоса въ общемъ собраніи имѣютъ только тѣ члены, которыи уплатили полный внос въ высотѣ 50 коронъ (§. 40 стат.);

До правосильности рѣшенія общого собранія есть необходимо нужнье при первомъ собраніи присутствіе по крайней мѣрѣ одной пятой (1/5) части членовъ, репрезентующихъ що найменьше одну пяту (1/5) часть управненыхъ голосовъ (§. 47 стат.). При вторичномъ же, ново созванномъ собраніи будутъ рѣшенія правосильни, хотяй бы и меньше число членовъ въ собраніи явило ся.

Львовъ дня 17/30 января 1905. 119 3—3

ДИРЕКЦ'Я:

Д-ръ А. Лысякъ. *Д-ръ В. Лагола.*

Що року горять хлопскі мілїони **неасекуровані!**

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне **обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Днїстер“ зараз відшкодованя:** оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Днїстер“ відшкодованя **в сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) **суму 1,183.874 кор.** і уміщені суть в цінних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як **300 000** будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Поліси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім році звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор, (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. **Аґенти „Днїстра“** заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Днїстер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі добродійні цїли.* 34 1—26

(Стережіть ся огню і асекуруйте ся в „Днїстрі“!)

Покривайте свої хати черепом (дахівками).

„Днїстер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, **7·20**, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупнї товарів просимо покликувати ся на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 27. Львів Пятниця 4 (17) Лютого 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Охшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Земский собор.

Пролита кров ніколи не йде даром. Все людскими трупами стелила ся дорога до красшої будуччини, до волї. Крiваві потоки, що плили через кілька днів улицями Петербурга та инших міст Росиї не могли також піти на марне. Як судити з голосів російскої преси, скликане „земского собору“ в усеї Росиї есть уже по всякій правдоподібности порiшеною справою. Телеґрами, що появили ся в европейскій пресі а котрі заповідають появу царского манiфесту в сій справі, не виглядають отже на пусту видумку. Про отсей собор, як про певну уже річ, пишуть та дискутують тепер російскі часописи цілком отверто та свобідно, а се найлїпший знак, що правлячі круги з думкою про него погодили ся. Конституцийно-революцийне движене в Росиї осягло уже другу побіду: правлячі круги рішають ся вислухати безпосередно опінії суспільности.

Та що се „земский собор“? Парламент чи конституанта на взір західноевропейских репрезентацийно-законодатних тїл, дорадчий збір в роді комісиї знатоків горожан, в роді „байрату“ зпоміж суспільности без рішаючого голосу? І на сю тему в російскій пресі веде ся тепер дискусия та полеміка, а російска історіоґрафія дає материял арґументацийний усім можливим напрямкам та розумінам. Бо треба знати, що назва „земский собор“ се ніякий неольоґізм, нічо нового, а лише історична назва давно замерлої в минувшині московщини державної інституциї, якої спомини живо виринули тепер, коли цар-государ бачить знов доконечність зійти ся з „земскими людьми“.

Перша згадка про інституцию земского собору являє ся в лїтописях Московщини за часів Івана Грозного. Столїтя XVI-е та XVII-е се золотий вік їх розцьвіту. В XVIII віці вони загибають, щоби ще раз на хвилї прокинути ся за Катарини II-ої, а потім уже більше не появляти ся. Звідки виринула та інституция, в яких кругів она сказала ся, як її вибирано, який був її правно-політичний характер та які були її правно-політичні атрибуциї, сего на певно сказати не можна. Московскі лїтописцї, що дуже пильно знали нотувати подробиці з царского житя та з житя его двора, не вважали путньою річию розказати будуччині щось більше про земский собор, як се, коли его скликано, яким „паскавим“ словом потрактував цар своїх „людий“ та яку „чолобитню“ підніс собор цареви.

Тож і не диво, що погляди на давний „земский собор“ в істориків Московщини дуже а дуже ріжнородні. Славянофільска школа з Аксаковим на чолї бачить в них продовжене та висшу революцийну форму старо-славяньского віча і, ідеалізуючи отсю „самобитну“ інституцию, звуть її „душею землї“. Коли царска власть давала силу правлїня а собор силу думки, тоді, по думці московских славянофілів, була золота доба російского народу, поки не знищили її „новини“, нанесені з „гнилого заходу“.

Що до сего послїдного можна й їм признати рацию. Реформи Петра Великого були справді гробом земских соборів, бо коли на чолї держави стануло правительство з технічного боку поступовійше та культурнїйше від „души землї“, тоді й отся закостеніла в ретроґраднім московстві „душа“ мусіла зійти з поля, як непотрібний баласт. Та саме та легкість, з якою Петро Великий змів з лиця землї отсю „душу“ Московщини, сьвідчить найлїпше про її дійсну вартість, силу та значінє. І тому в погляді на ролю земского собору в допетровскій Московщинї треба більш прихиляти ся до другої точки, яку займають такі історики, як наш Костомарів та Соловєв і Чічерін.

Особливо безпощадно характеризує їх Костомарів. „Нема що вважати їх — каже Костомарів — чимсь подібним до західноевропейских парламентів, то-що. Не мали вони ніякої основи в роді якоїсь „magna charta“, золотої булї, або загалом якої-небудь правної підстави. Про якийсь реґулямін нема що й говорити. Коли належало скликувати собор, як довго він мав радити, хто мав єму проводити і т. д., все те залежало від правительства. Велено тим і тим „землям“ вибрати по тілько а тілько відпоручників, такого і такого стану та післати до Москви. Там члени собору відповідають на завданi їм правительством запити, але їх рішеня не обовязують ні трохи. Правительство, як хоче, піде за їх думкою, а як хоче, то розпустить его, коли лише забажає.

Отже „земским соборам“ Московщини справді далеко до парламентарного характеру. Се щось наче збори правительственних дорадників, яких можна радити ся або ні, і можна послухати або й ні. Правно-політичного характеру дарма тут шукати і навіть „самобитники“ в роді Аксакова не шукають его там.

Та все таки були хвилї, коли і земский собор зближав ся до того, чим єсть справдішний парламент. Було то в т. зв. „сумний час“, коли по вигасненю давної династиї Рурриковичів Московщиною затрясла політична та воєнна завірюха. Земский собор став тоді майже перманентним та зразу з Ярославля а опісля з Москви правив в дійсности державою як справдішна репрезентация народу, поки не дав Московщинї дорогою вибору нової династиї в родинї Романовых. Перший Романов, Михайло, син патриарха Федерия, тямлячи видко походжене своєї царскої влади, скликав за свого панованя 12 соборів, які й дораджували в упорядкованю „землї“, але вже его син, Олексій Михайлович, той сам, під якого руку пішов наш Богдан, зібрав їх лише чотири. З вступленєм на престол его сина, Петра Великого, й кінчить ся історія соборів. В перестрою Росиї з патриярхально-самодержавної монархії у бюрократично-централізовану, абсолютистичну імперию типу XVIII-ого віка, не було би місця і для середновічних „станів“ західноевропейского покрою, а тим менше для такої неозначеної, анемічної, та політично бездушної креациї як земский собор.

Та тепер — як сказано — в Росиї тілько й мови, що про земский собор. Одні хочуть его мати на взір отсих історичних соборів, другі виказують усю пустоту та безглуздність такого перестарілого собору та жадають, аби під сю назву підложити цілком нове понятє, новочасний зміст, та бажають бачити его „народним збором“ — конституантою. По стороні перших стане певне і правительство. Се ж єму вигіднійше мати в безсильнім соборі, якого уявлю ніхто не значать, громовід, по якім розплила би ся в плят нічні pia desideria революцийна енерґія російского народу, ніж покликувати до житя конституанту. Та коби лиш хитрощі не перехитрили самих хитрунів Людвик XVI-ий скликував теж лише давно забуті, середновічні „ґенеральні стани“, які за одну ніч перекинули ся у революцийний „народний збір“, що наче вихром змів стару Францию.

З Ради державної.

В дальшій дискусиї над буджетом промовляв вчера між иншими п. Тамбозі, заявляючи, що в полудневім Тиролю не скорше настане спокій, аж справа автономії буде справедливо полагоджена; в справі італійского універзитету всї Італійці однодушно переконані, що универзитет може бути лише в Триесті отворений.

По замкненю дискусиї промовляли ще ґенеральні бесідники, а опісля п. Романчук забрав голос до фактичного спростованя і супротив оногдішної бесіди п. Старжиньского пояснив, що ухвалений на остатній сесиї галицкого сойму закон о рентових оселях має на меті кольонізацию східної части краю Мазурами, щоби тим способом спольщити руску часть краю; инші ухвали сойму, на котрі п. Старжиньский вказує ніби на уступки для Русинів, не мають для руского народу — крім станиславівскої ґімназиї — жадної вартости, а по части суть навіть шкідливі. Бесіда п. Старжиньского характеризує зарозумілість і арогантию того сторонництва, котре в своїх руках має цілу управу Галичини і судьбу руского народу.

Опісля буджет передано буджетовій комісиї.

Другою точкою дневного порядку була справа рефондациї. Після промови референта п. Штайнвендера президент палати відчитав імена записаних до голосу послів і на тім перервав наради.

Наступили ще запити. П. Брайтер вказує на поголоски, що теперішне правительство має що-до будови водних доріг инші погляди, як попередне, і що мабуть не гадає виконати закону, ухваленого державною радою. Було би се тяжким ударом для декотрих сторонництв, а особливо для польского кола, котре хвалило ся в краю, що водні дороги треба уважати за народний здобуток. Також і в инших краях, особливо на Шлеску і на Мораві викликала ся поголоска неспокій. Длятого бесідник запитує президента палати, чи не схотів би він поговорити з президентом міністрів, щоби на найблизшім засіданю пояснив своє становище в справі водних доріг. — Президент відповідає, що лишає се бесідникови, щоби сразу порушив у формі інтерпеляциї до правительства.

П. Крамарж говорить: Що-йно був я сьвідком, як п. ґр. Штернберґ, котрий на остатнім засіданю палати всему чеському дневникарству закинув продайність, чинно зневажав заступника Narodni'х List'ів, напавши на него ззаду. Запитую п. президента палати, чи схоче він висказати жаль з причини сеї пригоди. — Президент Фетер відповів: Розуміє ся, що мушу висказати глубокий жаль з причини, що член сеї високої палати дав ся пірвати до чинної зневаги заступника преси в сім будинку. На жаль не маю способу, щоби запобігчи подібним пригодам, і мушу лишити напастникови, щоби пізвав того посла до суду.

На тім скінчило ся засідане; наступуюче назначено на нині.

—

Про пригоду, о котрій згадує п. Крамарж у своїм запитї, доносять з Відня: Цісарский радник Пеніжек скритикував в позавчерашнім числї Narodni'х List'ів оногдішну промову п. ґр. Штернберґа і назвав его цирковим клёвном, що розвеселює палату послів. Ґр. Штернберґ перехвалював ся вчера, що обє кореспондента Nar. List'ів, а по полудни пішов до марморової салї, де находив ся п. Пеніжек з кількома нашими дневникарями, та зайшов его ззаду і ударив пястуком, кажучи: „Дуже дякую!“ Опісля ґр. Штернберґ відійшов, майже утікаючи, до реставрациї, а відтам вийшов з парляментарного будинку. Жалобу вже внесено вчера до суду.

—

Доносять з Відня: Депутация львівского товариства педаґоґічного під проводом п. Малаховского була вчера у міністрів Пентака, Гавча, Гартля і Козля. Всї міністри висказали переконанє, що вже в найблизшім часї наступить санация краєвих фінансів, а за тим і дальше поліпшенє долї учителів. Президент кабінету бар. Ґавч дуже рішучо виразив ся в справі санациї краєвих фінансів.

Що пишуть російскі дневники.

Голос „Нового Времени“ по році війни.

„Новое Время“, орґан зовсїм не ворохобний, навіть не ліберальний, умістило в однім з найновійших своїх чисел статю з нагоди річниці японско-російскої війни п. заг. „Письма къ ближнимъ“ з-під пера свого фейлєтоніста М. Меньшикова — статю, котра заслугує на увагу, бо показує нинішний настрій навіть в консервативних кругах російскої суспільности.

„Змия ужалила орла [себто Япан Росию] рік тому назад і орел до нині в страшних бiлях, суд рогах, надаремних пробах розправити величезні крила, грізні колись Сходови кігтї... В сесю сумну річницю поперед усего годить ся віддати глибоку вдяку нашій погибшій фльоті і нашій армії, що бореть на смерть. Що дяти? — хоч нема побід, хоч і фльота і армия не вилазять з поражень, нечуваних в історії Росиї. Чи они винні, наші страдальці, що йшли з вірою і честию боротись за безнадійну справу?, чи їм ганьба, що впали в нерівнім борбі? Не за побіди, яких нема, і не за хоробрість, ще раз признану сьвітом, годить ся поклонити армії, але за її безконечні труди, за кров пролиту без міри, за рани, а вкінци за її моральні муки, за гірку долю — умирати не побіджаючи... Говорять, Япан шаліє від щастя і торжествує без границь. Нехай! нехай до одушевленя з побід японьска армія і фльота доложать почесть свого народу і всесьвітну славу, відняту нам, — ми поклонім ся своїй побідженій армії за її нещастє, якому також нема границь. Витерпіти на своїх нервах, людских, не зелїзних, той рік війни, рік страшних подій, висилення, надії, безнастанного подиху смерти і конець-кінцем почувати, що все надаремно, — знати, що на все те глядить ціла Росия з тугою а увесь ворожий сьвіт злорадно, — знати, що глядить і історія й потомство та що Росиї побіда конечно потрібна і она можлива тай природна при народних силах, — знати все те і погибати!.... Згадаймо з глибоким болем і о тих, котрих житє тепер не красше смерти, о трицять тисячах полонених, що чахнуть з туги і горя...

„Рік війни! Земля обігла довкруг сонця і у всїх частях неба показала нашу ганьбу а тріюмф Япана. Погибли найлучші ґенерали й адмірали наші: Кондратенко, Келер, Макаров, Вітґефт. Цілий тузин ґенералів і адміралів попались у неволю, а ті, що виїздили зі славою і побідою, сумно вертають ся назад. Вернув ся намісник, втративши намісництво, вернув ся головний командант фльоти, вертає начальник кріпости Порту Артура, упірно говорять о повороті команданта 2-ої армії, а дневникарство починає доказувати конечність зміни головного команданта...

„З чого се все пішло? — питає автор і відповідає, що з вини державного устрою Росиї, з вини бюрократиї, а нехай лише цар покличе земский собор, зараз все стане инакше, тогді нарід кинесь до війни і упоре ся з нею, зараз розстроєні армії приведе ся в лад, з являть ся ґеніяльні полководцї, як се було за Петра Великого, за Наполеона І., за Бісмарка. [Довший уступ автора на сей темат подаємо лише в сім короткім змісті, бо то не факти, а фантазиї автора.]

„В житю Росиї — пише автор дальше — ділають, так як в казці, два духи: живий і мертвий. Живий — то дух народний, розум народний, спосібний осягати неприводні, але реальні цїли. Знов же мертвий дух мертвить усе, до чого лиш доторкне ся. Оно діє ся тогді, коли не сам нарід орудує справами держави, не господар, а наємник — чиновник, наш „русскій чиновникъ“. Бюрократи можуть бути лично прекрасними людьми, але паперяний дух, сомнамбулюючи їх мов азот, замикає їм диханє. Центральне лихо нашої великої армії тото саме, що взагалї в державі — бюрократизм.

„Я назвав нашу армію великою, бо она могла би бути такою. На папері она найбільша в сьвіті. Коли Німеччина удержує 575.000 постійної армії, а цілий тридержавний союз 1,192.000, то Росия в часї мира удержує 1,173,000 (гл. Löbell's Jahrbuch, 1902). Чогось такого нігде на сьвіті ніколи не було. Против 23 німецких корпусів ми держимо на західній границї 23 корпуси, против 2 азийско-турецких корпусів ми держимо 2 на Кавказї, против 70.000 анґльо-індийскої армії держимо таку саму силу в Середній Азиї, наконець против 13 японьских дивізий ми в часї мира держали 9 стрілецких і 3 піхотні дивізиї. Від часів Петра Вел. Росия приносила своїй армії безмірні жертви. Вітте в своїм рефераті з 1902 р. стверджує, що в кождорічнім буджеті поперед всего вдоволяє ся потреби міністерства війни, а прочі міністерства ділять ся останком. Ціла держава поставлена, на кілько лиш можна, на військовий лад. Цілі краї управляють ґенерал-ґубернатори. Більшість висших державних посад займають військові. Здавалось би, як такій воєнній державі, уоруженій від голови до пят, уступити якомусь там азийскому невеличкому краєви, що всего пятьдесять літ, як завів у себе европейске оруже?

„Здавалось би, пише нам [авторови статі] оден официр — що наша армія повинна би бути взірцем для всїх армій сьвіта і щодо орґанізациї і умундурованя й уоруженя і знаменито вправлених вояків письменних, сьвідомих річи, з корпусом фахово вишколених підофицирів, котрі в потребі могли-б заступати официрів не лише грімким викрикуванем команди. Здавалось би, що наша армія повинна би мати корпус официрів, котрі цїло були-б віддані службі і вели би перед у воєнній штуцї й науцї. Здавалось би, що якраз у нас повинні би цвисти такі горожаньскі орґанізациї, як військові товариства в Німеччині, стрілецкі й ґімнастичні союзи і такі инші орґанізациї, піддержуючі звязь армії з народом. Здавалось би, що якраз у нас повинні би вчити ся сусїдні армії і від нас повинні би покликувати інструкторів такі краї, як Хіни, Туреччина, Чілї. А що бачимо ми в дійсности?“ Так пише нам офіцир.

„Подібно як в Туреччинї воєнна могучість тягла ся 150 літ, так в історії Росиї є півтора столїтя самих успіхів воєнних, від Полтави до Севастополя. За той час ми розгромили три великі держави: Швецию, Польщу й Туреччину, віднявши у них половину або й три четвертини териториї... Подібно як Туреччина, що успішно борола ся із зледащілими середновічними державами, Росия побіджала в те столїтє, коли порядки в Европі були небогато лїпші від наших; сьвіжа, хоч і варварска сила Росиї мала безперечну перевагу над зледащілим феодалїзмом Заходу. Але під конець XVIII столїтя настало велике відроджене західного християньства, напрасний піддвиг моральних ідей фільозофії, наук і штук. Европа, перегорівши в благо-

Цїни дешевші від конкуренциї. Виконане дуже старанне.

На зимовий сезон маґазин і робітня футер під фірмою: І. Даненгаймер і Ст. Старнавский у Львові, ул. Валова ч. 11 а., (напротив почтової філиї.)

666 25—26

Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуби, сакі, пелерини, боа, ковнірц зарукавки, шапочки.

Дерки до подорожий, дивани і т. д.

творнім внутрішнім огни, вийшла з него молодою, сильною, а тимчасом ми тяжким насильством погасили в собі той огонь. Крепацко-поліцейску шкіру, яку скинула з себе Европа, ми надягли на себе, уявивши собі, що се як раз справдішна цивілізация. Від пожару Москви до Севастополя ми захланно присвоювали собі те, від чого Европа запопадно визволяла ся. В першій половині XIX ст. у нас наново вкорінив ся дух „приказовъ" [институций ще з часів до Петра Вел.], а знесеня крепацтва ще скріпило того духа. Всї крепацкі права поміщиків перейшли на бюрократию, а дворянство, єдиний яко-тако независимий стан, що міг ставити чоло чиновництву, пішло на службу в канцеляриї. Пишний розцьвіт бюрократизму показав ся в епоху Плевни, а гіркий овоч его — в епоху Порту-Артура.

„На Заході привикли здавна уважати Росию военною державою. Знаючи, що наше рільництво старосьвітске, промисл в початках, наука зазичена, а не забуваючи, чим ми подвигнулись за Петра й Катерини, думають там, що єдиний наш національний промисл — війна, єдина наша культура — военна. Оно може так і було-б, як би не розцвив ся инший промисл і инша культура — чиновництво. Як кропива і бурян розростають ся там, де їх не сїяли, і глушать благородні овочі, так і наша канцелярщина пишно вибуяла усюди і здавила всї, рішучо всї культури. І овочі і цьвіти і зела — і самоуправу і законодавство і адміністрацию і суд і вкінци военну справу. При найбільших жертвах, при драконьских законах, при катованю салдатів на смерть — ми все таки в кримскій війні явили ся з кремінними карабінами против штуців, а 1877 р. з берданками против маґазинок, тай в обох тих війнах без певного пляну, без тамповитих полководців, без рішучости довести діло до кінця. Але ніколи ще упадок армії і фльоти не доводив нас до такої безвихідної ганьби, як тепер...

(Конець буде.)

Памятайте на будову театру!

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. Товариш міністра просьвіти, Луканов, видав розпорядженє, що котрий ученик висших чи середних шкіл не верне до дня 24 с. м. до школи, той стратить права едукациї в цїлій державі. В француско-російских варстатах пороблено робітникам ріжні уступки і заведено 9-годинний час праці.

Краків. Czas доносить, що в справі уніятів комітет міністрів має ухвалити важні, засадничі постанови. „Упертим" буде вільно урядово прилучити ся до католицкої церкви. Будуть усунені всї адміністративні зарядженя, утрудняючі алюмнам принятє до семинарів.

Варшава. Представителї промислу відбули оногди нараду, на котрій ухвалено резолюцию, висказуючу переконанє, що загальний страйк не був випливом загальних відносин між робітниками а працьодавцями, але випливом причин, що лежать поза сферою діяльности працьодавців. Поправа відносин між робітниками а працьодавцями буде можлива доперва по переведеню социяльних реформ, котрі обом сторонам дадуть право зборів і твореня товариств. Тогди відносини між обома сторонами буде можна поправити дорогою явних переговорів, а не страйками.

Берлін. В Нових Рокіцінах прийшло вчера до уличних демонстаций. Війско дало сальву і убило на місци 18 робітників, а 50 тяжко ранило. В місті оголошено стан облоги.

Краків. N. Ref. доносить з Лодзї: Страйк скінчений. Фабрики в руху. Трамвай курсує.

Війна.

(Телеґрами).

Льондон. З Токіо доносять, що 9000 російскої кінности під ослоною артилериї посуває ся в полудневім напрямі, щоби обійти на лївім березї ріки Гун ліве японьске крило. Японцї приготовляють ся до акциї в цїли спаралїжованя сего руху російских військ.

Париж. З Петербурга доносять: Японцї вже перевели таку строгу бльокаду Владивостока, що до порту не дістане ся жаден корабель.

Чіфу. Російский конзуль довідав ся, що Японцї наміряють перетранспортувати з Порт-Артура до Чіфу 2.500 ранених і недужих. Конзуль старає ся, щоби до сего не прийшло, бо в Чіфу недужі не мали би ніякої опіки нї средств курациї. Вже лїпше було би перетранспортувати недужих морем до Росиї.

Берлін. Berl. Handels-Ges. мало одержати „певну" вість, що між Росиєю і Японом буде заключений мир.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Тортурованє мурнів.

Париж. Тут арештовано кольоніяльного урядника Токета, котрий був в Парижи на відпустцї. Причиною арештованя були вісти о страшних зьвірствах на муривах в Конґо. Дня 14 липня по національнім торжестві і бенькеті Токе разом з кількома иншими урядниками казав одного мурина закнеблювати, вложив єму до уст динамітовий набій і експльозиєю динаміту розірвав єму голову. Иншого мурина казав стати а відтак в его черепі подати росіл на стіл. Окрім Токета, увязнено в Працавілю еще кількох инших урядників і військових.

Угорска кріза.

Будапешт. Урядовий дневник оголошує приняте димісиї ґр. Тіси і зарядженя, віддаюче Тісї веденє аґенд аж до дальшого зарядженя.

Відень. Цїсар приняв вчера на авдиенциї Кольомана, Сейля і Векерлього. Сейль виложив свої погляди на теперішну ситуацию політичну і мав заявити, що вже не гадає відіграти чинної ролї в політицї.

З Росиї.

Париж. Trib. Russe обчисляє, що з 14 головних шпиталїв в Петербурзї вивезено на кладовище разом 2.136 убитих і померших з ран в часї розрухів. Не вчислено тут сих трупів, котрі війско спрятало кудись в таємничий спосіб в день різнї.

Петербург. Говорять, що Ґорький буде задержаний в вязници так довго, як довго не буде розвязана справа робітнича, котра тїсно вяже ся з політичними справами.

Париж. В Томску оголошено стан облоги. Коло зелїзничого двірця прийшло до борби робітників з війском, при чім 20 осіб убито, а звиш 40 поранено. В Фінляндиї поліция мала відкрити лябораториї бомб.

НОВИНКИ.

— **З нагоди рускої виборчої акциї і виборів до ради міста Львова** пише нам оден з Вп. львівских патріотів: Дня 12 с. м був я на передвиборчих зборах до ради міста Львова на городецкім передмістю і хочу отсим поділитись моїми враженями із сего психольоґічно дуже інтересного збору. Людий, переважно з бранжі ремісників, малих торговельників, урядників низшої катеґориї і т. п. зібралось около 150. Заки зачались властиві наради, на лицях всїх присутних можна було відчитати якусь дивну апатию, несьмілість й душеве пригноблене, немов би всї уже з гори відчували свою безсильність та майже певну неудачу сеї політичної акциї. Але коли під предсїдательством п. Нагірного референт нарад у своїй предметовій промові пояснив цїль сих зборів, зачали звільна мов з просона присутні пробуджуватись і до справи загріватись а при словах референта: „тим більший і прикрійший біль огортає наші серця, коли подумаєм, що вся ся кривда для нашого народа діє ся на місци нашої колишної історичної твердинї", огорнуло нараз всїх присутних якесь дивне, майже елементарно вибухаюче чуте болю за утраченою минувшиною й народною силою, котре яко сильний, подразнюючий нерви товчок викликало відразу у тій глухій, нїби дрімучій масї нечуване одушевленє й енерґію до народної справи!... Коли наконець в справі виборів забрав голос о. Л. і еще якийсь молодий ремісник Н., котрі то бесїди були навіяні теплом і безграничною любовю до народного дїла, то одушевленє осягнуло свій вершок а всї присутні обіцяли як оден муж за всяку цїну боронити народної справи. Тож не диво, що коли якийсь присутний на вічу ремісник, Поляк, забрав голос й сказав: „panowie, nam wszystko jedno, czy polskie, czy ruskie — ale nam trzeba zlać się w jedną masę [розумієсь polską] etc... еще кілька инших фраз на темат braterstwa, miłości, jedności, то всї присутні запротестували грімко против такого твердженя, ріжними саркастичними замітками як: „се не все одно, се хитра неправда, досить нам аж надто того братерства, на таку полєву нас уже не зловите і т. д.", й дали нашому любому кунктаторови належну відправу. Чуючи такі речі, набрав я переконаня, що єсть у нас еще зовсїм незломана, поки що дрімуча народна сила, котра що правда не єсть еще на стільки розвита, щоб можна успішно провадити борбу з сильним, дуже добре зорґанїзованим й незвичайно хитрим противником, але всеж таки дає она певне право надїятись, що внедовзї здужшає й заважить яко важний чинник в борбі о права, належні нам яко горожанам тої самої держави... Одно лише памятати-б нам, що широко переводжена суспільно-політична орґанїзация всїх наших народних сил мусить бути альфою у всякій нашій, патріотичній роботї. Наконець належало-б памятати, що всякі програми, проекти й акциї для народного дїла, хотяй би ініциятором тихже прийшлось нераз й помилитись, мусять бути навіяні теплом, сердечною любовю й твердою вірою в справу, бо лише провідники й дїячі з такими етичними прикметами могуть глуху, темну масу порушати, влати в неї потрібну їй віру в свої сили й добрі заміри своїх провідників, що власне по правилам народної психольоґії єсть сильним товчком до розитку всїх сил й енерґії народного духа. Отже широка народна орґанїзация оперта на щирости і любві! Підношу се тим більше, що в послїдних часах вкрало ся у наших ріжних популярних й непопулярних письмах фатальне твердженє, що простолюдинови не потрібно політики, але вистарчить буквар, просьвіта, що голодному треба хлїба і т. д. — не подумавши навіть, що всї сї постулати мусить кождий народ собі вибороти, бо нїхто для красних наших очий не дасть нам за дармо хлїба, хиба калїкам, жебракам. Безперечно, що буквар, народна просьвіта й прогнанє всякого анальфабетизму суть підставою кождого культурного народа, але не меньше правда й те, що й меньше просьвічений народ може поки що, хоть не зовсїм сьвідомо пійти за вказівками своїх просьвіченїйших й інтелїґентнїйших елементів й своєю активною участию в житю суспільно політичнім мають вплив на законодатство таке, яке би поліпшило его недолю й помогло успішно побороти всякі народні нещастя. — Еще одно вразило мене прикро на сїм памятнім вічу а то се, що дехто з підписаних комітетових сих зборів не явив ся лично. Се велике лихо. Через таке поведенє підкопує ся довірє народа до своїх провідників і на сїм терпить дуже престіж всякої народної роботи, бо хто раз дав свій підпис до якої будь народної роботи, єсть тим і зобовязаний брати дїйсно чинну участь в дїлї а не лише для якоїсь амбіциї парадувати. — *Очевидець Н. Н.*

— **Щиру овацию** устроїла руска публика дружині руского театру підчас вчерашного представленя „Наталки Полтавки". Було се послїдне і рівночасно пращальне представленє у Львові, тому в антракті виступила депутация, зложена з пп.: Волод. Шухевича, д-ра Савчака, д-ра Озаркевича та о. Темницкого і іменем „Рускої Бесїди" як верховної управительки театру та іменем артистичної комісиї подякувала дирекциї театру і цїлій зібраній театральній дружині за ті приємні хвилї, яких зазнавала руска публика в часї гостини руского театру Львові. Бесїдник зазначив чималі заслуги дирекциї около удержаня сеї институциї на відповідній висотї, а також висказав ся з признанєм для театральної дружини, яка з повним посьвяченєм жертвує свої сили на вівтари безталанної, вандрівної рускої музи. За короткий час її гостини у Львові руска публика зжила ся з тим жвавим, веселим та трудящим театральним народцем, полюбила як рідню і тому коли прийшла пора розстання, прощає їх з правдивим жалем та щирим бажанєм як найкрасших успіхів на дальшій артистичній мандрівцї. Від театральної дружини промовив зворушеним голосом артист п. Ґембіцкий, дякуючи за слова признаня і зазначив, що горячим бажанєм театральної дружини є ступати все висше по стрімкій артистичній дорозї на честь і славу дорогої їм, рідної музи, але ті змаганя стрічають і стрічати муть довго важні перепони, доки руска Мельпомена не дістане від своєї суспільности постійного, вигідного захисту у Львові. До сеї сердечної овациї прилучила ся численно зібрана публика, котра грімкими оплесками та окликами дала вираз своєї горячої симпатиї для від'їзджаючих, милих гостий. Взагалї весь вчерашний вечер мав в собі богато торжественности і того щирого, сердечного настрою, з неясним відтїнком туги, які проявляють ся підчас розлуки не лише в двох індивідуальних, але й в збірних душах людий, яких вяжуть нерозривні нитки поважаня і симпатиї. І ми кличемо при виїздї рускої театральної дружини на гостинні представленя до Бродів: Щасливої дороги та щасть Боже в дальших Ваших артистичних трудах!

— **Відповідь Комара і Комареви** Від редакциї „Комара" одержали ми слїдуюче письмо: „Хвальна Редакция зволить не відмовити менї, як теперішному редакторови „Комаря" поміщеня отсих кілька стрічок з нагоди замітки про „Комара" в 25 ч. „Дїла": Перш усього дякую за похвальне признанє заходів редакциї коло поставленя видавництва на відповідній висотї. З другої однак сторони мушу дати вираз свому здивованю по причині обуреня, яке опанувало Хв. Редакцию ізза стиха „Опозицийник", в котрім є слова: „...коли потом брата меньшого крівавим ми сьвятинї штуцї ставили" і згадка за найновійшу консолїдацию обох львівских штабів до громадських виборів, як рівнож ілюстрациї до будови руського театру. Особливо справа будови огірчує Хв. Редакцию, так що вона без ваганя закидує „Комареви" безсовісність, через те, що „Комар" „в той спосіб трактує справу". Отже, щоб усунути від „Комара" повисші закиди, мушу покликати ся на статю проф. Грушевского в ЛНВ, статю в „Вольнім Словї" а вкінци найновійшу статю д-ра Івана Франка в 2-ій книжцї ЛНВ. Сих людий хиба не схоче Хв. Редакция посуджати о несовісність, аві закинути їм, що вони не „завдають собі труду осьвідомити нарід і навчити его розуміти потребу таких культурних институций, як театр". Вони се „мабуть таки розуміють". Тому, думаю, нема рациї робити „Комареви" такий тяжкий закид, коли рівночасно не робить ся його иньшим. Позволю собі ще на кілька слів по причині ради Хв. Редакциї, щоб „Комар" „звернув своє жало" против „резонерів та пустих філїстрів". Се сьвяті слова і „Комар" справдї не лишає сего поля. Але, коли з неціли 400 предплатників і то неточних приходить ся покривати всї редакцийні видатки, а окрім того нести матеріяльну поміч чоловікови, що зложив свої сили і здоровлє на жертвенику народної працї, то не диво, що не в кождім напрямі може воно вдоволити вимоги, які навіть сама редакция до себе ставить. Остаю з глубоким поважанєм: *Бруно Ґіжовський* редактор „Комара".

На се письмо п. Ґіжовского, теперішного редактора „Комара" відповімо коротко, що поблик на пп. Грушевского, Франка і др. не є вистарчаючий. Названі панове — впрочім вельми поважані як літерати і учені — можуть мати всїлякі погляди на квестию будови театру, але їх погляд не може бути міродатним для часописи, що належить, а принайменьше причислювала себе доси до орґанів сторонництва. Така часопись повинна держати ся, коли хоче поперти, офіцияльної опінїї, а не опінїї одиниць, хочби ті одиниці мали за собою і як гучні імена. Впрочім атаки пп. Франка і Грушевского на акцию будови театру мають лише тло політичне і випливають з нездорової аґітациї, бо якби названі панове були на серйо тої думки в справі театру, яку тепер репрезентують, то були би з нею виступили в відповідний час то є тодї, як акция що йно розпочинала ся, а не тодї, як акция, змагаюча до поставленя театру у Львові, опинила ся вже майже в половині дороги.

— **В справі реґуляциї конґруи** надіслано нам отсе письмо: Сего року вніс ческий клир в порозуміню із своїми епископами около 6000 петиций до парляменту з просьбою о поліпшенє свого матеріяльного положеня і реґуляцию конґруи, і в тій цїли навіть вислав депутацию до цїсаря, до міністрів та до виднїйших представителїв парляментарних клюбів. Але позаяк дали ся чути деякі голоси, що тілько клир ческий є невдоволений, а противно клир инших народів є зовсїм вдоволений своєю конґруою, проте ческий клир в часописи „Korrespondenzblatt" з дня 10 сїчня с. р. відзиває ся до всего католицкого духовеньства в Австриї, щоби якраз тепер висилало петициї до парляменту в справі поліпшеня своєї долї і уложив загальну петицию, котру розіслав своїм передплатникам. Та петиция дуже добре уложена а ми русні сьвященики мусїли би в нїй згадати ще о заосмотреню наших вдів та сиріт. Ті петициї має вислати духовеньство в порозуміню із своїми ординариятами, тому треба, щоби оо. декани порозуміли ся з ординариятом та із своїми кондеканальними, чи кождий сьвященик має осібно вносити петицию, чи всї кондеканальні, зібравши ся разом, мають одну петицию уложити, підписати і вислати через свого епископа до парляменту. Латиньскі сьвященики, коли вже не вислали подібні петициї, то незадовго вишлють і то деканатами, проте було би добре просити наших владик, щоби порозуміли ся в тім дїлї з епископами латиньского обряду, бо лиш спільними силами буде можна дещо в сїй справі здїлати. Згадати притім треба, що сьвященики акатолики старають ся тепер також о реґуляцию своєї конґруи. — *Сьвященики станиславівскої диецезиї.*

— **Фальшивий пророк.** З Павельча, пов. станиславівского доносять нам: Заложений тут „Сокіл" не може гаразд розвивати ся, а то завдяки аґітациї академіка Д. С. Сей добродїй має себе за великого патріота-Русина, а з сего патріотизму мабуть закрутило ся вже єму в голові. Він розказує між селянами, що „Сокіл" то польске товариство, та що місцевий парох за заложенє „Сокола" взяв від „панів" 200 чи навіть аж 300 зр. Чиж не встид вам п. академік! Колиб се казав хтось инший, то можна-б се зачислити на карб несьвідомости, але вам, що маєте ся за орґанїзатора народа, мусить кождий подивувати ся. Покайте ся, поки час, щоби колись нарід набравши самосьвідомости не кинув на вас каменем. — *Володимир К.....ский.*

— **Попираймо своїх.** Читачі „Дїла" дізнали ся вже з анонсу, уміщуваного в нашій часописи, що д-р Григорий Величко заложив насїнно-огородниче заведенє в Скнилові під Львовом. Є се перше руске заведенє того рода і не сумнїваємо ся, що руска суспільність зуміє сей відрадний факт оцїнити практично. Руский народ переважно рільничий, а навіть інтелїґенция має у великій части до дїла як не з сільскою господаркою то бодай з огородництвом і тому многі насїнно-огородничі фірми, так краєві як і заграничні завдячують Русинам значну частину свого успіваня. Не потрібно мабуть богато розводити ся, аби руска суспільність зрозуміла тепер свій обовязок супротив новозаснованої рускої насїнно-огородничої фірми. Імя д-ра Григория Величка, звісного аґронома, дає повну запоруку, що продукти з его заведеня нїчим не уступають перед товарами чужих фірм та що всякі замовленя з его заведеня вдоволять вповні інтересованих. Треба лише, щоби руска публика віднесла ся до него з цїловатим довірєм та солїдарним попертєм помогла одинокій рускій фірмі ставути відразу на трівких основах.

— **Що за признака?** Пишуть нам з Тернополя: Недавно тому, бо 1 лютого с. р. відбували ся в Тернополи загальні збори філїї тов. педаґоґічного. На них не явив ся анї оден ґімназияльний професор, а є їх при рускій ґімназиї 19, і се вразило всїх, що в них брали участь, та про се була недавно згадка в „Дїлї". Дня 14 лютого відбули ся тут збори товариства св. Николая, котре опікуєсь ґімназияльною молодїжию. Здавало би ся, що тим товариством повинні інтересувати ся в першім рядї професори тутешної ґімназиї, бож оно подає помічну руку ученикам рускої ґімназиї, стремить до тої самої мети, що й провідники сеї молодїжи: виховати їх на пожиточних членів руского народа. Але участь тих педаґоґів на згаданих зборах обмежуєсь сим разом до пяти, себ то виключно тих, котрі мали перед загальними зборами виступити зі звітами. Прочі сидїли спокійно дома. Ось їх імена: о. Бородайкевич, о. Дубіцкий, о. Патрило, о. Сатурский, панове: Гандяк, Коцюба, Кущак, Мандичевский, Матвіяс, Мриц Рипнїйский Сидорак, Тілїнґер, Янович. Разом 14 панів професорів! — *Х.*

— **Примір гідний наслїдуваня.** До „Свободи" пишуть: Перед щирецким судом відбула ся минувшого місяця розправа Івана Кричковского против Івана Яреми, місцевого

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** *Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.* 62

дяка за обиду чести. Однак на розправі погодили ся сторони під тим условієм, що обжалований москвофіл на жадане Івана Кричковского мусів зложити на тамошну читальню „Просьвіти“ 6 К. Тепер так само буде з розправою Василя Книша против другого дяка-москвофіла Хомина, котрий вже за богато насьпівав.

— **Кошут — Андраші — Тіса**. В онодішнім числі віденьскої „Zeit“ появив ся фейлетон, котрого автор, Арпад з Будапешту, в дотепний спосіб малює сильветки трех угорских політиків. „Глядячи — пише Арпад — на тих трех мужів: Кошута, Андрашія і Тісу, котрі стоять тепер на першім пляні угорскої політики, треба дивувати ся передовсім, що зовсім не виглядають на міністрів. Сьвяточно виголений Векерле або гордо ступаючий Апоні накидують ся окови своїми величавими фіґурами, що презентують ся дуже добре. Кошут навпаки своєю добродушною округлостию, витягненими в тонкі лінії вусами і старанно плеканими руками нагадує німецкого комерцияльного радника а рівночасно італіяньского тенора. Радше сьпівак, як політик. Андраші своєю незвичайною стрункостию, недбалими, майже різкими рухами, темним лицем, невдоволеним видом, огнистими очима і ношию, що зраджує най доросшого льондоньского кравця, виглядає як заморский міліонер, котрий попсув собі жолудок в Европі. Шопенгавер з циганьскою музикою. Вкінци Тіса, із своєю страшною нервовостию, яка пробиває ся в грі лиця та в руках, із своєю демонстративною твердостию, з худим лицем факіра і блискучими очима, з головою учесаною, чи неучесаною a la Fiesco, з ношию незвичайно немодною — его сурдути виглядають немов „проношені“ — виглядає як пристрасний чернець, котрий з раси вскочив в офіцирский мундур“.

— **Дрібні вісти**. Папа Пій X іменував крилошанина львівскої капітули і члена кр. ради шкільної, о. Емиліяна Білиньского, своїм домовим прапатом і надїлив достоїнством тайного шамбеляна di spada e cappa ґр. Льва Шептицкого, брата Впреосьв. митрополита. — Міністер просьвіти потвердив ухвалу професорскої колеґії в справі допущеня д-ра Бронислава Ґубриновича як приватного доцента для історії польскої літератури в львівскім университеті, а д-ра Конрада Глиньского як прив. доцента патольоґічної анатомії в краківскім университеті.

— **Послідні вечерниці в сегорічнім карнавалі** заходом товариств „Кружок українських дівчат“, „Акад. Громади“ і „Основи“ відбудуть ся у Львові дня 5 марта в великій сали „Народного Дому“ на дохід „Рускої захоронки“. Комітет, зложений з людий проворних та досьвідчених, уладить так ті послідні вечерниці, щоб спомини по них вистарчили на цілий сезон покарнаваловий. Запрошеня вже висилаємо. Вступ від особи 4 К, білет родинний з 4 осіб 12 кор., ґалерия 2 К. Стрій так для пань як і панів вечерковий. — *Комітет*.

— **Із Самбора**. Читальня „Просьвіти“ в Самборі устроює в сали „Рускої Бесіди“ в неділю дня 19 с. м. вечерок з танцями. Вступ від особи 1 кор. Стрій сьвяточний. Початок о годині 7 вечером. Буфет у власнім заряді.

— **З Ярослава**. Заповіджений на день 7 с. вечерок з танцями на дохід рускої бурси випав з кождого огляду добре. До удачи забави причинили ся, як все так і тим разом, П. Т. офіцири тутешного ґарнізону. Тому виділ бурси уважає за свій обовязок виразити сердечну подяку Вп. п. Дітльови, полковникови 89 п. п. за безплатне уділене музики, а П. Т. офіцирам за участь в нашій забаві. Також сердечну подяку складає виділ всім П. Т. гостям, а заразом звертає ся з просьбою до П. Т. публики замісцевої, щоби на будуче зволили ласкаво більше попирати наші змаганя, позаяк тим разом надія нас завела. Вкінци належну подяку виражає виділ і тим П. Т. добродіям, що не могучи бути лично на вечерку, зволили жертвувати в користь бурси, або наддатками причинили ся до збільшеня доходу. Іменно зволили жертвовати (вкоронах): о. прапат Борсук з Кракова 10, о. крил. д-р Ґробельский з Станиславова 5, о. д-р М. Людкевич з Перемишля 5, п. д-р Стахура з Самбора 8, п. Рак з Перемишля 10, о. Преторюс з Буцова 10, п. Гецїв з Бучача 5, о. Чабан з Перемишля 4, о. Бевців з Балич 3, о. Лебедович з Монастиря 5, о. Грицикевич з Вязовниці 3, о. Калимон з Ришкової Волї 6, п-на Лисикевич з Дахнова 2, о. Крайчик з Маковиска 6, о. Дорик з Ветлина 3, о. Наконечний з Дахнова 3, з Ярослава: д-р Човер 4, д-р Рапґерт 12, о. Литвин 1, д-р Росберґер 3, п. Кульчицкий 4, п. Тумідайский 3, п. Нівиньский 3, д-р Фельдман 3, проф. Рихлїк 3, інж. Квятковский 4, нотар Луштиньский 10, п. Стрізовер 10, п. Ром 5, п. Каспшицкий 3, д-р Сеґаль 4, Пьонтковский 4, а наддатками: о. Подолиньский з Лазів 5, о. Годованьский з Сурохова 5, о Метеля з Люблинця 2, о. Садовский з Перемишля 2, д-р Кос з Перемишля 10, д-р Кочиркевич з Ярослава 12, п. Лісецкий з Ярослава 2, д-р Вортман з Ярослава 2, о. Вісневский з Радимна 6. Чистий дохід разом з наддатками і жертвами виносить 491 К. — *Виділ*.

— **Рада надзираюча повітового товариства кредитового в Скалаті**, стоваришеня зарестрованого з обмеженою порукою запрошає П. Т. членів товариства по мисли § 45 і 47 статутів на звичайні загальні збори, які відбудуть ся в сали засїдань у власнім домі товариства дня 3 марця 1905 о год. 2 пополудни з слїдуючим порядком дневним: 1) Отворене зборів і покликане секретарів і скрутаторів. 2) Відчитане протоколу з остатних загальних зборів. 3) Справоздане комісиї ревізийної і внесеня: а) на приняте до відомости справоздання дирекції затверджена білянсу за р. 1904 і уділене абсолюторий, б) поділ зисків § 52 а. в і 45 а.; 4) Доповняючий вибір 2 членів ради надзираючої на протяг 3 літ і 1 на протяг 2 літ. — *Іван Білик*, заст. секретаря, *Е. Шолїйня* предсїдатель. Увага: Право участи членів в загальних зборах определяє § 50 і 51 статута. Члени незнані дирекциї особисто мають виказатись своїми книжочками уділовими.

— **Військова бранка** в округї команди X, перемыского корпуса відбуде ся: для **9** полку піхоти: в Журавні від 1 до 4 марця, в Жидачеві від 6 до 7 марця, в Миколаєві від 9—11 марця, в Калуши від 1 до 11 марця, в Рожнїтові від 18—24 марця, в Болехові від 20—30 марця, в Сколю від 31 марця до 6 цьвітня, в Стрию від 3—15 цьвітня; для **10** пп. в Перемишли від 2—11 марця, в Кривчи від 13—15 марця, в Бірчи від 17—22 марця, в Добромили від 24—30 марця, в Березові від 1—10 цьвітня, в Дудові від 1—15 цьвітня; для **40** п. п.: в Кольбушовій від 1—11 марця, в Тарнобжезї від 13—22 марця, в Мельци від 24 марця до 7 цьвітня, в Стрижові від 1—7 марця, в Ряшезї від 8—24 марця, в Дембіци від 27—30 марця, в Ропчицях від 31 марця до 7 цьвітня; для **45** п. п.: в Коросні від 1—11 марця, в Римановї від 13—16 марця, в Буківску від 13—22 марця, в Сяноці від 23—30 марця, в Лютовисках від 1—3 цьвітня, в Устриках долішних від 5—6 цьвітня, в Балигородї від 8—11 цьвітня, в Лїсьву від 13 до 17 цьвітня; для **77** п. п.: в Дрогобичи від 1—16 марця, в Самборі від 17—30 марця, в Старім Самборі від 31 марця до 6 цьвітня, в Турці від 8 до 17 цьвітня; для **89** п. п.: в Яворові від 1—6 марця, в Краківци від 8—11 марця, в Мостисках від 13—18 марця, в Судовій Вишни від 20—23 марця, в Городку від 24—30 марця, в Янові від 31 марця до 3 цьвітня, в Раві рускій від 4—13 цьвітня, в Рудках від 29—30 марця, в Комарні від 31 марця до 4 цьвітня; для **90** п. п.: в Переворску від 1—7 марця, в Ланцутї від 8—15 марця, в Лежайску від 19—24 марця, в Ярославі від 29 марця до 1 цьвітня, в Радимнї від 3—6 цьвітня, в Сїняві від 8—12 цьвітня, в Ніву від 29 марця до 3 цьвітня, в Чесанові від 5—11 цьвітня, в Любачеві від 12—18 цьвітня.

— **Подяка**. Виділ бурси ім. св. Онуфрия в Ярославі не могучи як слїд винагородити Впв. п. інжинїра Т. Мельничука з Ярослава за его труд, піднятий при будові дому для сеї бурси, складає ему на сїм місци сердечну подяку за его працю, як і за так совісне та уміло викінчене будови. За виділ бурси: *о. І. Хотинецкий* предсїдатель, *о. К. Хотинецкий* секретар.

✝ Померли:

— **Володимир Теліховский**, рахунковий урядник висшого суду краєвого у Львові, помер дня 12 с. м. в 35 році житя. Покійник був щирим Русином патріотом, чого найлучшим доказом було се, що кількох господарів з Бурштина, де батько покійного є парохом, членів читальнї, котру покійник ще як академік заложив, приїхало на похорон, щоби віддати ему остатню прислугу. В. є. п.!

З штуки і літератури:

— **„Гуцульщина“ в Льондонї**. Коли вже „Дїло“ подало звістку про долю, яка стрінула мою „Гуцульщину“ в Льондонї, думаю, що не буде від річи подати про те дещо близше.

Анґлійске товариство The Folk-Lore Soc. се перше, яке поставило студиї етнольоґії на вижині науки, воно попри те і найбільше з усіх, що працюють на тім поли. Пані Гудзон, про яку „Дїло“ згадувало, відграває в анґлійскім педаґоґічнім сьвітї велику ролю, бо вона є першою, що вказала на новий напрям в вихованю, званий The Nature-Lore, котрого метою є випроваджувати вихованців поза мури заведеня, The Croft-School, в якім они уміщені, і познакомляти їх з окружаючою природою. Після того має кожда учениця написати то, що бачила, а позаяк п. Г. впевнює, що дїти можуть так легко вивчити ся рисувати і малювати, як вивчились писати, то велить кождій учениці не тільки описувати те, що бачила, але й пояснювати написане рисунком, згідно малюнком. Крім того є п. Г. одним з найвизначнїйших членів-діячів товариства The Folk-Lore Soc. З рамени того товариства має вона поручене слїдити за етнольоґічними працями в Австриї, в чім її помагає проф. університету д-р Ґатнер.

Знаючи про єствоване згаданого товариства, вислав я ему I зошит „Гуцульщини“, як тільки тов. ім. Шевченка его видало. Невдовзї опісля діставав я з Анґлії часто запитаня про значінє ілюстраций а пізнїйше і просьби, щоби то се то друге пояснити і описати. На щастє не було менї з тим ніякого клопоту, бо в львівскій реальній школї учать анґлійскої мови, а учитель сеї мови, мій товариш проф. Постель, став посередником і переводчиком письм Англичан до мене і на відворот. Завдяки ему було вже минувшого року гуцульске весїлє коротко описане у виданю товариства The Folk-Lore. На сегорічних загальних зборах сего тов., які відбули ся 17 січня в Льондонї, реферував мою працю згаданий д-р Ґатнер, а п. Гудзон демонструвала его виклад сказами, які я їй відси післав. Я сподїюсь, що бодай Англичани Folk-Lore-вого товариства мають з моїх переписок що важнїйші відомости про наші справи, а як вони заінтересувались виданем, нехай доказом послужать отсї письма до мене, яких переклад зладив менї наш земляк п. Іван Петрушевич, що по довшім побутї в Англії повернув до Галичини і живе тепер у Львові:

Вересень 1904. Колиб Ви були ласкаві перекласти менї вірш: „Лежь пли беррв...“ і пояснити менї значінє его, я булаб Вам дуже вдячна, бо се дало би менї поняте про наші весїльні сьпіванки. Одна із моїх студенток зладила менї прегарну окладинку на оба томи із білого ґлясе шовку і намалювала на ній Гуцула з дудою після Вашої ілюстрациї. Мова не стоїть менї дуже в дорозї, я набираю щораз красшого поняття про Гуцулів та їх житє вже з ілюстраций і з того, що з нашої переписки довідуюсь. Менї здаєть ся, що я могла би навчити ся тої мови, колби мала словар.

14 грудня 1904. Позвольте зложити Вам подяку і „компліменти“ за присилку нового тому Вашої працї, а то з тої причини, що я зазнаю великої приємности в студиях Ваших інтересних книжок. В сїчни 1905 забираю їх до Льондону, де буду мати честь предложити ті цінні працї на загальних зборах товариства The Folk-Lore Soc. Осьмілююсь просити Вас, чи не були би Ви так ласкаві надіслати менї деякі окази, що у Вашій книжці з'ілюстровані, які я могла би при викладї показати.

21. сїчня 1905. Варто було-б Вам бачити та чути, яке заінтересоване і радість викликали були на річнім засїданю ті всї річи, які Ви прислали менї ласкаво для етноґрафічного товариства. Нїхто не вмів вимовити слова „Гуцул“. Був д-р Haddon із Кембріджа і се викликало в него велике заінтересоване, бо бачив дещо із Гуцульщини у Відни. В найблизшому числї The Folk Lore буде звіт з фотоґрафіями. Одна із моїх студенток ладить рисунки писанок. Крім одної (*писанки*) я передаю всї у Вашому імени товариству. Жалую дуже, що не могу написати до Вас по нїмецки, однак я мало працювала над чужими мовами і тепер каю ся того.

Мабуть інтересно буде Вам дізнатись, що запрошене на шлюб Вашої дочки буде репродуковане у „Folk-Lore“. Ваші книжки стали для мене невичерпаним жерелом утїхи, пробую читати їх при помочи словаря. Ілюстрациї пізнаю всї на память.

Пишусь з найглибшим поважанем для Вас і для Вашої П. Добродїйки

Т. Годсон.

Отсе вважав я відповідним додати до онодїшної новинки „Дїла“, а то для того, що воно поучує, що і ширший сьвіт заінтересує ся нами, як тільки подамо ему нагоду до того, та шукаючи зносин з ним, ті тою дорогою попремо те завданє, яке поклала собі „Ruthenische Revue“.

Проф. Волод. Шухевич.

З товариств.

Звіт з діяльности Виділу драм. Товариства ім. Ів. Котляревского за рік 1904.

На першім засїданю з дня 27 лютого 1904 р. уконституований виділ відбув приписаних статутом 13 засїдань, на яких обговорював передовсїм способи ширшого заінтересованя загалу Русинів нашим товариством, отже способи его кращого розвитку збільшенем числа членів товариства, справу будови театру, видавництв і инші.

Аби осягнути намірену цїль, виділ як в минувших роках, так і в сїм звертав ся до многих осіб у Львові і поза Львовом з просьбою о приєднуванє членів, хоч успіх не був такий, якого виділ надіяв ся, бо в сїм році приступило до товариства лиш 51 членів звичайних і оден „член добродій“ з одноразовою вкладкою 100 К (посол Романчук), так що усїх членів числить товариство тепер 250 по вичеркненю тих, що залягали з вкладками довше як два роки.

Відтак виділ розсилав цеголки, лїсти для збираня жертв, старав ся про урядженє відчитів і вистав сценїчних; та на жаль лиш два панове спромоглись на відчити, д-р Щурат і д-р Копач, а кілька проектованих відчитів не відбуло ся передовсїм тому, що, як звісно, „Товариство прихильників української літератури і штуки“ урядило в минувшім році цїлу серию наукових викладів і відчитів і з тої причини деякі панове, що там були занятї, мусїли свої відчити для нас відложити.

Заходом артистично-технїчної секциї були дані лиш два аматорскі представленя, які під зглядом виконаня випали дуже добре, та під зглядом касовим лихо, бо товариство з тих вистав мало недобір в сумі 130 К 08 с. Се очевидно могло лиш знеохотити кружок аматорів і заходи виділу, щоби дати більше вистав, були не з его вини безуспішні. А коли приготовлялась трета вистава драми „Катря Чайківна“ і вже була заповіджена, з'їхав наш театр до Львова.

На основі § 4 статута розписав виділ конкурс з визначенем премій на драматичні твори. Преміовані на конкурсї в минувшім році дві одноактівки Льва Лотоцкого „Заверуха“ і „Два домики а одна фіртка“ товариство видало своїм накладом як 3-ий випуск а члени, що не залягали з вкладками, одержали по одному примірникови даром. В маю минувшого року оголосив виділ вдруге конкурс на драматичні твори. Зміст конкурсу звісний з часописий — і на сей конкурс надісло 10 творів; з тих — на жаль — деякі не відповідають навіть елементарним вимогам, ставленим до сценїчної штуки. В груднї відбуло ся засїданє оцїнкової комісиї, на якій признано першу нагороду драмі Ганушака „Доля жартує“, другої премії не признано нікому а трету драмі Льва Лопатиньского „Ілько Пащак“.

Небавом появить ся друком критична оцїнка усїх творів надісланих на конкурс, а се головно в тій цїли, аби на будуче деякі інтересовані автори мали спромогу дізнати ся, яких основ треба придержувати ся, та які вимоги ставить ся до сценїчної штуки. В кінци треба згадати, що товариство брало участь в ювилею літерата, бувшого члена виділу і члена оцїнкової комісиї драматичних творів п. Михайла Павлика і вельми заслуженого повістецисателя українського Івана Нечуя Левицкого. В ювилею п. Павлика, тому, що товариство дістало запрошеня лише три дні наперед, взяло участь лиш в той спосіб, що вислало відповідну адресу. На ювилей Нечуя вислало товариство в Київ свого делеґата п. Лопатиньского, що вручив ювилятови адресу від товариства і виголосив привітне слово.

Отсе важнїйші прояви в сегорічнім житю товариства.

Каса товариства представляєсь як слїдує:

Приходи:

1. Вкладки членьскі	420 К	79 с.
2. Датки	604 „	04 „
3. З карток	533 „	10 „
4. З пушок	15 „	40 „
5. З відчитів і представлень	364 „	18 „
6. З розпродажи книжок	217 „	95 „
7. Проценти	42 „	21 „
8. Готівка з 1903 р.	732 „	85 „
Разом	2930 К	52 с.

Розходи:

1. На театр	1000 К	— с.
2. Видавництва	438 „	24 „
3. Представленя і відчити	467 „	26 „
4. Кошта адміністрациї	341 „	22 „
5. Датки	30 „	— „
6. Готівка з р. 1904	653 „	80 „
Разом	2930 К	52 с.

Товариство має на складі:

а) Видавництва власні

			в. варт.	пол.
Вип.	I. Н. Полтавка, текст	190 пр.	76	38
„	II. Н. Полтавка, парт. з текст.	127 „	508	254
„	III. Ворожбит, Гр. Цеглиньского	1598 „	1598	799
„	IV. Заверуха і Два домики а одна фіртка Л. Лотоцкого	375 „	185·50	94
	Настоящі — Бобикевича	272 „	136.50	68
			2506	1253

б) Видавництва, що гроші з їх розпродажі призначені авторами на фонд будови театру:

	прим.	К
1. Чоловік чести, Крушельницкого	62	80·60
2. Завіщанє Матюка	98	49·—
3. Коляди „	7	7·—
4. Веснівка „	7	2·80
5. Волн. сьпіванки	14	36·40
		175·80

Сі видавництва можна замовляти в товаристві за попереднім надісланем гроший, або на більшу суму за посліплатою.

Дня 5 лютого с. р. відбулись загальні збори товариства, де по залагодженю формальних справ іменовано почесними членами Миколу Лисенка і Івана Нечуя Левицкого. Відтак вибрано виділ, котрий по своїм уконституованю є такий: проф. Іларий Огоновский голова, д-р Кецюба заступник голови, Іван Боднар секретар, Олекса Утриско касиер, Василь Мороз бібліотекар, проф. д-р Кирило Студиньский, д-р Вол. Коцовский, п-ні Олена Будзиновска, ред. Лев Лопатиньский, Бронислав Гулевич, Михайло Волошин і О. Стефан Мохнацкий виділові; Волод. Гнатишак, Томко Сорокївский, Клим Ґутковский і Микола Войцеховский заступники виділових.

До контрольної комісиї ввійшли: Осип Максимович, Іван Сполїтакевич і Пісецкий.

До Комітету для будови театру вибрав виділ на рік 1905 делеґатами проф. Г. Огоновского і ред. Льва Лопатиньского.

До заряду артистично-технїчної секциї упросив виділ пп. Лопатиньского, Утриска, Гулевича і п-ню Олену Будзиновску і має надію, що їх енерґія та добра воля видасть в сїм році як найкращі успіхи.

Виказ добровільних датків з остатного кварталу оголосить ся небавом, а на разї виділ просить прихильників нашого товариства о приєднуванє членів та о збиранє жертв так на будову театру як і на другі цїли товариства, означені статутом.

Виділ.

Послідні вісти.

З Петербурга наспіла вість, що стрий царя, князь Сергій Александрович погиб нині розірваний бомбою.

Календар: Завтра: гр.-кат.: Авкса, рим. кат.: Флявиян. Позавтра гр.-кат.: Букола, рим. кат.: Конрада.

Театри: Репертуар руского театру в Бродах. В недїлю, дня 19 лютого, „Свати Мусїя“ водевіль М. Кропивницкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня з виїмком недїль і сьвят від год. 2—6 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ в вівторок, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслідком переносин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни вівч. за оголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дни вівч. від 9—1, а в вівторок і пятницю також по пол. від 3—5.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для урегульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надісланє.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ҐРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 13—40

Адвокат Король

в Жовкві. пошукує конципієнта.

142 1—3

Копєрницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного за плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, най лїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі напраге полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 185

Курс Львівский

з дня 17 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. з. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Люда по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% з. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% з. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
" " " 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
" краєвого 4½% з. в. льос. в 51	101 50	102 20
" " 4% з. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
" " 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
" " 4% льос. в 56 л.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
" " " 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% з. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% з. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
" 4½% 4-ої емісиї	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова " "	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 28	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 20	117 80

Оповіщенє.

Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок в Маркополи за рік 1904. Членів прибуло 19, убуло —, стан з кінцем року 120. Удїли: К 907·22. Стан чинний: К 25.592·52. Стан довжний: К 25.395·27. Фонд резервовий: К 537·56. Чистий зиск: К 197·25. Оборот касовий: К 39 322·10.

Іван Кулицкий. 144 1—1 *Василь Кисїль.*

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, натерниці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, весночинка, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, ліхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, ковоти, парох. печатки.

Старі знищені заряди церковні приймає ся до огневого волочення, посріблення і бронзовання.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні заряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 1—45

ОГОЛОШЕНЄ.

Надзираюча рада товариства кредитового **„Народний Дім в Жовкві"** запрошує членів сего товариства на **загальні збори** дня 2 марта 1905 о 1 год. пополудни в сали на Винниках.

ПРЕДМЕТ НАРАД:

1. Провіренє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт надзираючої ради і дирекциї за р. 1904.
3. Вибір двох членів ради надзираючої на місце уступаючих о. Савчака і П. Пастернака.
4. Вибір комісиї контрольної на р. 1905.
5. Розділ зисків.
6. Внесеня членів.

Жовква 18 лютого 1902.

о. Александер Саноцкий предсідатель. *о. Іван Савчак* секретар. 136 2—3

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Львів, ул. Академічна ч. 2 а.

Львів, ул. Академічна ч. 2 а.

739 5—5

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанєм

М. БИЧИШИН

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатїм свій промисл!

868 30—30

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 6—60

Дїстати можна всюди

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторія ч. 24.

Приватист VII кл. ґімн. глядає лекциї на селї. Присяжний, Мартина ч. 17 Львів. 137 1—3

Приватист VI кляси ґімн. глядає лекциї на селї. М. О. poste restante, Горожанка. 138 1—2

Фільозоф або абітурієнт добрий математик, потрібний зараз на село до приготованя з того предмету екстерніста до матури. Зголошеня з поданєм жаданого місячного винагородженя під адресою: *о. Іван Щуровский* в Струтинї вижнім почта Долина коло Стрия. 148 1 3

Дяк в середнім віці, жонатий, статочний, з приємним теноровим голосом, уміючий проводити нотний сьпів, касу Райфайзена — велика поміч в провадженю читальнї і крамницї — глядає місця. Близша відомість в урядї парохіяльнім в Помонятах п. Псари. 122 4—5

Піддячій, котрий заступить дяка в кождій функциї, отримає зараз місце в парохії Переволока п. Бучач. Зголошеня лично приймає Гнат Кухтин, дяк в Переволоцї п. Бучач. 111 3—3

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Лекциї на селї глядає ученик V кл. ґімн. Адреса: Ілия Мазикевич, Угнів. 109 5 5

Фаєтон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни **Бичишина**, ул. Замарстинівска 21а. 120 4—6

Пяніно нове, перехресне концертове, чорне, дешево продам. Також фортепян майже новий, перехресний. Бляхарска 2, Войнарович. 50 3—3

У Віднї вийшла збірка поезий Бурлаки:

„На бистрих хвилях"

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші з замовленєм пересилати лишень на отсей адрес: „Burlaka, Wien, Universität".

Перший руский склад машин до шитя.

Невірваної доброти машини до шитя гафту Зінґера

Ножні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр (для грубої роботи).

Вч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя і гафту безплатно. Цїнники на жаданє з запл. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар" поміщає статі з нашого полїтичного, суспільного і лїтературного житя. **„Комар"** не є офіціяльним орґаном никого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар"** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар"** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар"** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.
Передплачуйте „Комара".

Оповіщенє.

XXXVI Загальні Збори членів товариства „Каси задаткової" на повіт судовий щирецкий стов. зареєстр. з необмеженою порукою відбудуть ся дня 2 марта 1905 о год. 2 з полудня в будинку шкільнім в Щирци (коло церкви).

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Отворенє зборів.
2. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
3. Звіт дирекциї з діяльности і замкненє рахунков за рік 1904.
4. Звіт ради надзираючої і внесеня єї: а) о удїленє дирекциї абсолюториї з чинностий і замкненє рахунков за рік 1904; б) о розділенє чистого зиску з року 1904.
5. Вибір трех членів до ради надзираючої.
6. Внесеня членів.
7. Зміна декотрих §§. статута.

З ради надзираючої товариства „Каси задаткової на повіт судовий щирецкий" стов. зареєстр. з необмеженою порукою.

В Щирци дня 14 лютого 1905.

О. Антін Стефанович предсідатель. *Теодор Курилець* секретар. 139 1—1

ПОЗІР!

44

Вже вийшли накладом „СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ" слїдуючі річи:

Синьо-жовті ланцушки (вісьорки) по . . 2·20 сот.
Переписні листки (вишиванки) серия по . —·70 сот.
Великий вибір сьвяточних карт подарунків на сьвята.

Позір Родимці! Ідїт куповати лиш до „Сокільского Базару" ул. **Руска ч. I ріг ул. Бляхарскої.**

Оголошенє.

Загальні Збори „Рускої Каси", зареєстрованого товариства кредитового з обмеженою порукою **в Делятині,** відбудуть ся дня 12 н. ст. марта 1905 о 4 годинї по полудни в льокали товариства в Делятинї з слїдуючим дневним порядком і предметом нарад: 1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів; — 2. Звіт дирекциї і надзираючої ради; — 3. Замкненє рахунків і білянс за р. 1904; — 4. Звіт ревізуючої комісиї; — 5. Поділ зиску за р. 1904; 6. Вибір двох членів надзираючої ради.

За Надзираючу раду „Рускої Каси" в Делятинї.

О. Димитрій Луговий, предсідатель. *Никола Кадобяньский,* секретар. 145 1—3

БІЛЯНС „Рускої Каси", зареєстрованого товариства кредитового з обмеженою порукою **в Делятинї** за другий рік адміністрацийний 1904.

	ПАСИВА. Корон сот	АКТИВА. Корон сот.
Фонд резервовий	776·—	
Удїли	9.690·—	
Вкладки до обороту	29.492·45	
Кредит банковий	0.000.—	
Пожички на скрипта		40.038·05
" на векслї		3.446·—
Відсотки:		
за рік 1905 виплачені		50·46
на рік 1905 побрані	337·60	
за рік 1904 належні		67·80
Кошти адміністрациї (залеглі оплати)	124 34	
Недвижимости		3.737·52
Льокациї		500·—
Специяльна резерва страт	50 —	
Резерва податкова	80·—	
Кошти інвентаря		343·39
Готівка в касї		3.141·09
Рахунок зисків і страт	773·92	
145 1 -1	51,224·31	51 324·31

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Біблїотечних книг, Альбумів, Мап, Диплёмів і т. и. по умірених цїнах.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
" Ряшева 10·20.
" Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
" " на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
" Тернополя 3·25* на дворец гол., 3·04* на Підзамче.
" Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
" Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
" Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
" Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
" Яворова 8·20, 4·45.
" Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
" Ряшева 8·30.
" Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
" " з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
" Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
" Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
" Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
" Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
" Яворова 6·50, 5·48.
" Самбора 9·25, 8·40.
" Коломиї, Жидачева 5·55.
" Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редагує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише на попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Борба на бомби.

Знов нова кровава вістка з Росиї. Тим разом з Москви. Як звісно уже з наших вчерашних „послїдних вістий“, великий князь Серґій, стрий царя та ґенерал-ґубернатор Москви, упав на улицях старої столиці своїх предків, розірваний в кусні бомбою з руки революціонерів. Близші донесеня про сей потрясаючий факт крівавої політичної мести, поки-що лише на основі урядових депеш з Петербурга, подаємо на иншім місци. Тут бажаємо сій події дати лише загальне осьвітлене.

Крівавий атентат назвав професор Дельбрік публично-державною институциєю самодержавя. Лишене житя ближнього, убийство — річ страшна. Та де масового правительственного морду доконує ся безсоромно перед очима усего культурного сьвіта, де самоволя високопоставлених катів та кровопийців не щадить вже не то свободи і щастя, але житя підданих без розбору, там отся крівава месть стає звичайним актом конечної самооборони. І в Росиї паде бомба за бомбою, вистріл за вистрілом, труп за трупом. Житє за житє, кров за кров — дантейский образ в безмежної тюрми-царату.

Вел. князь Серґій упав з руки членів т. зв. „боєвої орґанізациї партиї социялістів-революционерів“. Сей підземний трибунал видав вирок і єго виконано. Таких вироків має бути дванайцять: перший мав піти кн. Серґій, другий кн. Володимир, третий Трепов, дванайцятий — Микола II-ий. Неодвічальний перед нїким, підземний суд розпоряджає людским житєм. Але перед ким одвічальні ті, над якими повис сей суд марою смерти?... Відки Микола Романов, Серґій Романов, Володимир Романов або ґенерал Трепов мають право розпоряджати людским житєм? Стрінули ся дві рівноуправнені чи рівнонеуправнені сили і змагають ся.

Дванайцять вироків смерти „боєвої орґанізациї“ се відповідь на кріваву неділю петербурґску. Революцию улиць Петербурга затоплено в потоках крови, загачено тисячами трупів. Скажені орґії розузданих зьвірских инстинктів тираньства тріюмфували над безоружними товпами робітників та їх жінок і дітий. Та „людска кровця не водиця“. З крови встають і местники кроваві. Князь Серґій відклонив царя від усяких уступок, він порадив віддати власть у руки Володимира, він прислав свого Трепова у Петербург, він був моральним виновником петербурской різнї. І він упав перший, а за ним мають піти і другі — співвинні, аж до Миколи II-ого. На репресию репресия: коли здавлено уличний рух, зачинає ся борба на бомби. Як завела відкрита борба, посиплють ся нечаїні удари таємної руки.

Яка ж перспектива отсеї борби, який може бути єї конець? Коли за Олександра II-ого вироки „Исполнительн'ого Комитет'а Народной Воли“ зачали падати на керманичів тодїшного лїберальствуючого самодержавя, думаюча часть російской суспільности з ляком і обуренєм відвернула ся від терористів та лишила їх власній доли у борбі з царатом, поки сей не переміг і не задавив не лише терору але і усякого подиху волї. Чи і так стане ся тепер? Все, всї обставини і преседенти та весь настрій російскої суспільности кажуть надіяти ся якраз противного. Вже атентати Карповича, Балмашева і инших стрінули ся з мовчазною апробатою суспільности. Смерть Плєвого стрінула вона прямо як заповіт красших днів, віддихнула. Але коли на голос всеї сьвідомої части народу, коли на всесторонні жаданя відповіджено оловом і зелізом, правительство само дало діяльности терористів розрішене в очах усеї Росиї. „Між катами а народом розлилось непроходиме море крови“ сказав о. Гапон і се неповинне море розділило раз на все суспільність від правлячих кругів. В борбі на бомби мають тепер революціонери за собою в Росиї кождого, хто бажав Росиї свободи. Отсе результати засліпленої тиранії.

Бесїда п. Романчука,

виголошена при буджетовій дебатї на засїданю палати послів д. 15 лютого 1905 р.

Висока палато! Роздробленєм нашого парляменту на малі сторонництва і безнастанним висуванєм дрібних партийних справ і поглядів поясняє ся, що навіть теперішна дебата — з вимком вчерашного дня — будить в сій палатї лише слабе зацікавлене, хоч се від трех лїт перша дебата буджетова і до того ще получена з дискусиєю над заявою нового правительства та з иншими двома справами. В теперішній повижній і не тільки для австрийскої держави, але й для цїлої монархії, а навіть для цїлого сьвіта так дуже важній хвили належало би бодай від провідників великих сторонництв надїяти ся і бажати иньших слів. Я, член одного з найменших сторонництв сеї палати, хоч і заступник одного з найбільших народів держави, не можу вимагати, щоби довша моя бесїда викликала якесь сильнїйше зацікавлене; длятого буду говорити по можности коротко і ясно, хоч і як богато насуває ся менї річий до обговореня, хоч і як богато предмету до говореня могла би менї подати вже сама мартирольоґія мого народу.

Передовсім вийму з заяви п. президента мінїстрів дві річи, що видають ся менї найважнїйшими. П. президент мінїстрів сказав — по перше, що теперішне правительство є урядниче і що займає до всїх народів австрийскої держави становище найбільшої безсторонности та повного признаня їх індівідуальностий і оправданних національних інтересів.

Ті слова мимо вчерашних пояснень вимагають ще докладнїйшого поясненя, як то Єго екск. розуміє задачу і становище урядничого правительства. Я належу до тих, що в теперішній хвили урядниче правительство уважають за найвідповіднїйше для Австриї, але лише таке урядниче правительство, котре не тільки до всїх народів відносить ся цїлком безсторонно і предметово, але й в цїлій своїй діяльности, у всїх своїх дїлах тримає ся лише законів і права, а не задля хвилевих, хочби і важних для него успіхів дає першеньство інтересам одного або поодиноких сторонництв. Правдиво урядниче, справді безсторонне правительство не повинно для узисканя більшости в палатї побивати ся о прихильність поодиноких сторонництв; воно мусить бути цїлком независиме від всїх сторонництв палати і в кождім випадку робити лише те, що єму велить найглибше переконане і справедливість. Нехай би навіть через таке поведене в однім чи другім випадку побачило против себе більшість із сторонництв, ведених самолюбством: всеж таки витревалостию і рішучостию позискає воно вкінци всїх, що стоять на основі справедливости; а ті дадуть єму так сильну моральну підпору так в парляментї як і у населеня, що оконечний успіх не може єго минути. Слабе урядниче правительство, котре піддає ся впливам сторонництв, анї троха не є лїпше від правительства, опертого на сторонництві, ба навіть о стілько ще гірше, що се задля свого виразного характеру більше почуває себе морально спонуканим також і супроти противників заховувати позір обективности.

Пересторогою для п. президента мінїстрів нехай буде история єго попередника, котрий, хоч був також шефом урядничого правительства і завсїгди вказував на єго повну безсторонність, таки не умів визволити ся від впливів сторонництв, так що опісля навіть подорож до галицкої Каноси не могла єго охоронити перед оконечною неудачею. [*Цїлком слушно!*]

Друга важна річ в заяві п. президента мінїстрів є те, що він сказав про помирене Нїмців з Чехами, при чім застерігає собі самостійні рішеня правительства.

Коли п. президент мінїстрів так гадає взяти ся до ческої справи, як се виходило би з єго заяви. значить, окремо від усїх національних справ в Австриї, то мимо теперішного на око лїпшого настрою ледво чи полагодить навіть сю справу, а тим менше загально австрийску, та мабуть і не богато вдїє, щоби бодай зблизити ся до їх полагоди.

Спір між Нїмцями і Чехами не є відокремленою проявою; він є лише звеном в цїлій низцї національних спорів, котрі обіймають цїлу австрийску державу і також в иньших державах мають велику вагу. Длятого й не можна сего спору окремо трактувати, а треба цїлу національну справу в Австриї разом довести до полагоди. Коли би навіть справдї повело ся порішити спір між Нїмцями і Чехами зокрема, то иньші національні спори, між Нїмцями і Словінцями, між Нїмцями і Італїйцями, між Італїйцями і Хорватами, між Поляками і Русинами, розгорять ся ще завзятїйше і ще більше дадуть ся взнаки. Але й полагода спору між Нїмцями і Чехами лекше дасть ся доконати, коли всї національні спори возьме ся разом, бо тогдї противники не будуть стояти самі одні против других, а участь безсторонних третих сторін може мати вплив, що причинить ся до помиреня.

(*Конець буде.*)

З Ради державної.

На вчерашнім засїданю дебатовано дальше над предложенєм правительства о рефондациї. Перший промовляв пос. Форшт іменем молодочехів, заявляючи, що справа має принципіяльне значінє довіря до правительства, а що правительство доси нїчого не зробило для Чехів, то клюб бесїдника буде голосувати против предложеня.

Відтак промовляли пос. Вольмаєр і мінїстер Ковель, сей послїдний в обороні предложеня, доказуючи, що предложене має на цїли рестувати видатки з касових запасів на цїли субвенций з причин елементарних і тому предложене є вповнї оправдане.

По мінїстрі промовляв ґр. Штерн-

---

8)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(*1883, 1885—1891, 1893—1895*).

Зібрав і видав *М. Павлик.*

11-тий лист М. Драгоманова до дра Т. Окуневського

22 Авг. 1886. Geneve, Chemin Dancet, 14.

Лист Ваш дістав вже з тиждень, — та був заклопотаниј одноју роботоју, — котру скоро пошльу Вам же дльа спуску в Россију. Ја тепер одно пишу, шчоб повикидати деjакиј матерјал, — а окрім того з Петербурга подајуть надију, шчо заплатьать і гроші, — котрих дуже треба, шчоб помогти дочці дотьагти јiјi баккалауреат та виплатити довги на Політ. пісньах і т. и. Шчоб віддатись зовсім цьому писаньньу, ја зоставсь тут на вакацјах, виславши сімју в гори,—не в Ваші, а таки в тутешні.

Спасибі Вам велике за те, шчо Ви кличете сімју моју в Ваші сторони; але де там?! Це страшенно велика дорога та шче ј з дітьми! Нехај, трохи вправившись з роботами тут, ја сам колись прijiду в Карпати, — подивитись, та ј посидіти в Ваших тьурмах і при случају поговорити з Вашими судьдьами на чистоту, не абстракціјами про „соціалізм і т. и. а фактами про те, јак то держать наш народ тамтошні благодітелі. Це дуже б треба було, — та буде це, певно, не скоро.

Про галицькі справи на сеј раз ми споритись не будемо. Јак бачу, Вам не дуже сподобалось моє останньє писаньньа. Може воно ј не дуже „убѣдительне“ (треба було б більше написати) але ја мусив јого видати, хоч би дльа того, шчоб публично одхриститись од галицького народовства ј од кыјівського туману, котриј може тільки протегувати усьакиј обскурантизм і лакејство. А колись побачимо, на чјему боці вијде правда.

Мене дуже порадувала звістка про коссівськиј мітинг. Не знајете Ви, шчо там власне за пьуде — ініціатори? јакојі партјі? Де правдивиј текст відозви: в „Ділѣ“, чи в „Н. Проломѣ?“ Отгак би давно почати скликати такі мітинги! Це те, шчо ја давно звав агітаціја з низу в гору.

Коли Ваша ласка, пришліть мені вд битки „Турецьких Анекдотів“ (приміть [? М.П.] на 1 фр.) Ја б Вам залишив кілька примірників, та там наробили таких друкарських комилок, шчо сором (от Вам кијівські укрфильські „культурники“: не ма корректора, шчоб не перебрехав тагло книги німецькојі; а то шчо поправльајуть в мојому тексті: пишуть Боккаччіо книга така то, сторона — така то, замісць день NN, новелла NN) Ја перше поправльу, потім пошльу Вам. За прислані книги дьакују. Тільки Бук. Альм. і Вајку ја вже був купив. Ја Вам јiх пришльу в купі з другими книгами.

Дуже стискају Вашу руку
Ваш М. Др.

12-ий лист М. Драгоманова до д-ра Т. Окуневського

писаний перед 13. IX. 1886 р. пропав.

14-ий лист дра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Високоповажаний Добродію!

Надісланий мині манускрипт вислав я ще передучера до Петербурга.

Тут залучаю Вам від наочного свідка (,) бо від мого товариша Дорундяка справозданє з Косівского віча[55]). В середу т. є. 29. с. м. буду я на вічу Коломийскім сам і здам Вам подрібно справу.

Рівночасно залучаю озде лист Целевича професора руск. ґімназії зі Львова, где знайдете вітповідь на Ваші пошукуваня за жерелами про Довбуша. Друга половина цего листу дотичит иньчої справи а іменно ґеоґрафії Гурчаковского, котра цего року вийшла в російскій мові в Києві.

Простіт, що цим разом на цім кінчу, через недостачу часу.

Другим разом більше.
Ваш Окуневский.

Станіславів 23/9 1886.

Лист Юл. Целевича до д-ра Т. Окуневського.

(Оріґінал, писаний перед 23. IX. 1886 р. є в паперах після М. Драгоманова).

Високоповажаний Пане Доктор!

Жерел до Довбуша більше не знаю, як помістив в нотках друкованого мого відчиту, т. є. передовсім манускрипт в бібліотеці Оссол. під натисом Liber variorum autorum. В нїй містять ся порозкидувані протоколи суду станісл. з половленими опришками. Я звужив з відтам все що важнїйше, між тим коли Беловский (Pokucie в „Czas, miesięcznik?? не знаю котрий) використав их в меншім обемі як я. Тои розправки не маю сам в руках.

Манускрипти не дают до дому, если хочете, то прийдьте и оглянете. Число того манускрипту єсть подане в моім відчиті.

Більше про Довбуша не знаю жадних жерел — ані переказів анї поговірок.

Що до ґеоґрафиї, признам ся, що добре не переглянув, бо не маю часу. Друкую тепер мою розправку — але так ся діє, що конец ще не готовий, а початок друкує ся — и манускрипт направляю и корректу веду и школу зідержую — тож сиджу день в день до 1 год. в ночи. Нема отже як читати. Але, знаю з гори, що такі книжки всі єднакові — сухе вичислюванє островів (,) заливів и т. д.[56]). Що тут переводити. Вийде то само що и всі школярскі ґеоґрафія, лиш може будут ити инакше §§ —

Лучше коби добути описи н. пр. стреф зимної, тропової и т. д. стилем займаючим популярно — очи таке щось здало би ся для Просвіти. А з такої книжки що? для шкіл середних не возмут (,) бо нема потреби видати Белінґера; до людових або для Просвіти непопулярно

В кінци деж би Рада Шкільна поручала книжку чужу, коли є цілими тузинами австрийських, в тім разі тим більше, що про Австрію єсть в ній всего 4[57]) стрічок — а про Россію 3 картки.

Впрочім нехай би хтось переглянув, хто має час.

Остаюсь з глубоким поважанем.
Целевич.

(*Дальше буде.*)

[55]) Єго я не найшов між паперами Драгоманова. — М. П.

[57]) Зразу було „3“ — М. П.

[56]) Характерно для историка і ґеоґрафа галицького, котрий, видко, навіть не чув про ґеоґрафію Ел. Реклю — твору незвичайно живого — де в V т. з 1879 р. поміщена й ґеоґрафія України, зладжена вкупі з неб. Драгомановим! — М. П.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди тутон і паперців „ЗОРЯ“ оподаткованих і 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою. БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9. 500 15—1

берґ, звісний з афери з дневникарем і кореспондентом „Narodni'x List'ів" (праских) Пеніжком. Штернберґ звернув тим разом вістрє своєї промови проти преси і доказував, що австрийска преса є тенденцийна і скорумпована. Преса тота всі его промови перекручує і подає в спосіб, який має бесідника осьмішити в очах загалу. Тому бесідник буде від тепер борoти ся проти преси пястуком і виконає свій мандат помимо інтриґ дневникарів і адвокатів. Молодочехам закинув бесідник, що вони не суть способні до проводу над ческим народом. Вкінци апелював бесідник до правительства, щоб боронило достоїньства цісарского дому, котрого престіж нарушують такі події, як прим. недавно ґр. Монтіньозо.

Підчас промови бр. Штернберґа прийшло до немилого інціденту з президиєю палати, який мав той наслідок, що ґр. Феттер віддав провід нарад першому віцепрезидентови Кайзерови а відтак письмом до президиї заявив, що складає уряд президента. До того рішеня ґр. Феттера причинило ся головно коло польске, а стало ся се ось-як. Ґр. Феттер візвав двічи ґр. Штернберґа, щоб держав ся предмету, а коли се не помогло, відобрав єму голос. Тоді ґр. Ш. відкликав ся до палати, а ся більшостию голосів прихилила ся до жаданя бесідника, а проти президиї. Тими, що голосували за Штернберґом і рішили его побіду, були Поляки з польского кола, мстячи ся на ґр Феттері за те, що не відібрав слова пос. Дашиньскому, коли сей атакував польске коло і критикував господарку теперішних галицких верховодів. (Гарна мораль у панів з польского кола, нема що казати!)

Вибір нового президента відбуде ся аж ві второк або середу слідуючого тижня, бо ґр. Феттер обстає при своїй постанові. Кажуть, що наслідником ґр. Феттера буде клерикал пос. Ебенгох, найбільше зближений до теперішного правительства.

Після інціденту з Штернберґом вела ся дальша дискусия над предложенем о рефондациї, в якій забирав ще голос пос. Старжиньский, заявляючи ся іменем польского кола за предложенем.

Відтак предложене о рефондациї принято в II і III читаню — а се, супротив ухвал буджетової комісиї в тій самій справі за д-ра Кербера, є очевидним успіхом нового правительства, а принайменьше за успіх буде уважане в міродатних кругах.

На засіданю предложило правительство проект закона о спростованю гіпоточних книг в Галичині і Буковині. Відчитано також внесені інтерпеляциї, між ними пос. Брайтера в справі покривдженя громади Знесїнє під Львовом при будові нового зелізничого шляху зі Львова до Підгаєць.

Слідуюче засідане ві второк.

Кров за кров...

Вел. кн. Сергій, голова реакцийного сторонництва двірского, злий дух царя і головний виновник кровавих подій в Росиї, упав жертвою пімсти революционерів — бомба розірвала его так, що з тїла царского стрия лишила ся безобразна маса.

Перше урядове донесене про атентат звучить: Коли в. кн. Сергій їхав вчера каритою з Кремля до міста, кинено під карету бомбу. В. кн. убитий. Карита розторощена. Убийники зловлені, оден з них тяжко ранений. Арештовано богато студентів.

Послїдні телеґрами доносять: О годині 9 рано в. кн. Сергій виїхав з Миколаївскої палати і сенаторскою улицею їхав до історичного музею (инші донесеня кажуть, що вертав). За каритою Серґія їхали дві санки (фіякри). Коли карита в. князя переїздила попри судову палату, сї санки, в котрих сиділи дві особи (одна в робітничім убраню) випередили повозку в. князя, але перед палатою знов пустили его на перед В тій хвили кинено бомбу. Вибух був так сильний, що в судовій палатї потріскали всї шиби. Бомба розірвала карету на куснї а конї утікли. Голову Серґія цілком відірвало від тїла і розсадило єї так, що весь мозок розскочив ся по улици; обі ноги також відірвані. Візник тяжко ранений і помер в дорозї до шпиталя. Кусні тїла в. князя позбирано і занесено до Миколаївскої палати.

На місци зібрала ся сейчас маса поліцаїв, котрі зачали арештувати навгад, кого лиш дістали в руки. Між арештованими є також сей, що кинув бомбу. Урядник поліциї, котрий стояв перед судовою палатою, побачив утїкаючого чоловіка. Хоч сей мав в руці револьвер, урядникови повело ся придержати его. Арештований був ранений кількома відломками бомби. Він виказав радість, що з замордованим не їхала его жінка і признав ся, що се він виконав атентат. Свого імени не хотів подати. Вел. кн. Єлисавета, довідавши ся о атентатї, сейчас виїхала на місце катастрофи. Lok. Anz. доносить, що атентат виконали два студенти московскої школи технічної. Одному з них бомба урвала майже цїлу ліву руку. Арештовано богато студентів підозрілих о участь в заговорі.

Вел. кн. Серґій, уродженний в 1857 роцї, був четвертим сином Александра II; оженив ся з княжною Єлисаветою геською, сестрою цариці. В р. 1891 цар іменував его ґубернатором Москви. Серґій радив Росиєю на спілку з своїм братом, на котрого мав великий вплив. Коли Серґій довідав ся був, що цар рішив ся скликати конґрес делеґатів земств і поручити єму діло реорґанізациї Росиї, Серґій приїхав до Петербурга і стероризував царя так, що сей рішив ся лишити все по старому. Наслідком сего впливу Серґія на царя була революция в Росиї, здавлена після рецепти поданої цареви братами Серґієм і Володимиром. Під їх напором цар дав також димісию міністрови внутрішних справ Мірскому, а на его місце покликав Булиґіна, дотеперішного помічника і правої руки Серґія.

Що пишуть российскі дневники.

(Конець.)

„Є — пише дальше в „Новомъ Времени" М. Меньшиков — страшна хороба — затовщене серця. Волокна серцевого маза обсїдає товщ, они слабнуть і тратять способність стягати ся. Щось подібне стало ся і з колишною хороброю школою Мініха, Суворова, Румянцева, Паскевича, з военною культурою, що занидїла в епоку Аракчеєва [ґраф Аракчеєв, ґенерал, був довірником царя Александра I.] Незамітно наша военщина почала перероджуватись в чиновничу і сканцеляріла. Боєві ґенерали почали незамітно ставати в душі „тайными совітниками". Колишна критерія — талант і мужність — уступили дипльомови і осторожности. У военній єрархії почато добирати людий роботячих, многопишучих, все знаючих — кромі хвилї, в якій треба би виступити ділом. Военний штаб незамітно став канцелярию і, як ослаблене серце, паралізував армію, не піддержуючи в ній безнастанної енерґії, безнастанного товчка. Без побуджень із центра лицарске тїло армії завяло, затовщіло, єї фізична і моральна мужність остались тілько на папері. О, той мертвий папіряний дух! О сїм можна би писати цілі томи, та досить згадати послідний рік.

„Вибухла війна — а канцелярия здивувала ся: чому не було о ній „бумаги" з Япана під таким а таким числом? Канцелярию найбільше поразило те, що „діло" о Манджурий і Кореї тягнуло ся цїлими роками а урвало ся без закінченя. „По примiру прежнїх лїт" канцелярия думала викрутити ся протяжною аж до утоми перепискою. Хто служив в канцелярії, знає, який счиняєсь там переполох, коли „діла" ще не закінчено, а жите вже порішило его. В канцелярії все показує ся, що ще нїчо не готове, ціле питане ще не вийшло з комісий, оно ще в періоді розпитів, збираня матеріялів, опіній і т. и. Так було і тут!

„Вибухла війна — зараз побачили, що конечно треба пушок. Корея і Манджурия — краї гористі, для них потрібно окремої — гірскої артилерії. Де она? Нема єї! Чи забули замовити єї, чи відложили на пізнїйше — а се, річ можлива, порішило всю війну.

„Друге канцелярска штука — сибірска зелізниця. Єї будували головно з огляду на випадок війни. А показало ся, що она возить лише чотири пари поїздів — і на перевезене нею достаточної армії потрібно мало що меньше часу, як коли-б армія йшла піхотою. А при тім треба тямити, що до війни з Япаном готовили ся і дипльоматия уперто протягала переговори.

„Запитаєте: чи був виготовлений плян війни? Річ неймовірна, щоби не було пляну. Перший-ліпший капітан ґенерального штабу за оден місяць може обчислити наперед усї можливі дебюти війни, коли тілько має дані — части армії, які мають змобілізуватись, спосіб експедициї війска, бази, операцийні лінії, кредити і т. д. Говорять, що найподрібнїйший плян війни був вироблений уже рік перед вибухом єї, та він попав ся під сукно і забули за него. Коли пригадали собі, то показало ся, що в тім пляні було вгадано докладно все, що вже й стало ся. І не могли надивувати ся, до якого ступня у Японців усе готово! У них знамениті карти театру війни. У них підофіцири мають біноклі і компаси. У них телеґраф без дроту, у них бальони, у них брізантні бомби, у них зовсїм несподївана артилерийна тактика, оперта на найновійших винаходах.

„Згадав я про бальони. Ті бальони — то вже найкрасша перла военно-канцелярского безголовя. Сими днями пишуть до „Нового Времени" з Мукдена: „Дня 3 грудня наші военні воздухоплавці *перший* раз взяли ся до роботи і д. 18 грудня военний бальон „С.-Петербургъ N-о 4 перший раз підняв ся у воздух". — По одинацятьох місяцях війни!

„Колиб ті бальони були непотрібні, то їх не було би пощо й везти на театр війни; алеж уже довгий час перед війною бальони були введені у всїх більших арміях яко крайно важне средство для розвідів. За вдяки бальонам уже виґравались битви і цїлі кампанії в недавних війнах. Наше военне міністерство висипало на военне воздухоплавство безліч гроша. А мимо того, коли вибухла війна, ми не мали в Манджурий анї одного бальонового відділу. В Порті-Артура лейтнант Бахметєв [потому убитий] мусїв викроювати бальон із шовкових спідниць знакомих дам, коли тимчасом в наших твердинях в Польщі бальони лежали без ужитку. В Петербурзї цілком приватний чоловік Е. І. Тарасов підняв крик о тім, надоїдав високим ґенералам, редакторам дневників, ученим воздухоплавцям, сам жертвував гроші і закликував до жертв, а між иньшим напер на те, щоби я написав „кричачу статю" о бальонах. Сей крик не був надаремний. Я сам бачив телеґрами з Ляояну від ґенералів з прошенем збирати жертви і присилати їм бальони. Гадка о збираню жертв на бальони виділа ся менї дивною: се чейже те саме, що витягати руку о жертви на виливане пушок. Военний бальон коштує щось около 30.000, а нас кожда година війни коштує 100.000 рублів. Сама річ, що тут не о гроші ходить.. Вкінци вислано бальони, але з якою скоростию! — з богоспасаємого Волкового поля до поля битви добились бальони по одинацятьох місяцях війни!...

„Згаданий допасуватель з Мукдену про перший там бальон додає: „Всї пересьвідчені о тім, що безсумнївна користь з бальонів покаже ся в найблизшій битві". — Дуже мило почути се. Але оно значить, що безсумнївна користь того апарату за весь час війни була по сторонї Японців, так само як і незвичайна користь з телеґрафу без дроту. Орудуючи сими могучими средствами розвідів, Японцї знаменито були обізнані з нашим положенем і під Тюреаченом, і під Кіньчу, Вафанку, Дашічао, під Ляояном, Шахе, загалом аж до послїдної битви під Сандепу. У японьских вояків, забраних останними днями в полон, знайдено карти, де рухи нашої 2-ої армії були нарисовані синим олівцем цілком докладно. А ми цїною тяжких жертв збираємо інформациї про японьскі руки через охотників, інформуємось по захоплених шапках японьских і таких иньших річах. Хто знає, як пішла би була війна, коли би бальони, занумеровані, мов ті канцелярийні „кавалки", появили ся були в Манджурий не під конець кампанії, але з початку? — коли би в петербурских канцеляриях не були по сїм-вісїм місяців рішали питаня: з ким приємнїйше торгувати ся в справі телеґрафу без дроту — чи з Сіменсом, чи з Марконім?"

Війна.

(Телеґрами).

Льондон. З кватири ґенерала Оку доносять: Здаєсь, що відділ російскої кінноти знов розпочав акцию против японьского лівого крила. О силї сего відділу нема жадних інформаций.

Петербург. З Сахетуну доносять, що в полудневo-західній Манджурий появили ся численні ватаги Хунтузів, котрі стараються знищити зелізницю. В тій самій околици появили ся японьскі відділи, котрі зорґанізували ватаги Хунхузів. Загальну силу Хунхузів і Японців в сїй околици обчисляють на 11 тисячів. Куропаткін доносить, що дня 14 с. м. російска кіннота на правім крилі відперла атак передної сторожі японьскої, зложеної з кінноти. Полковник Муденич легко ранений.

Льондон. З головної кватири російскої доносять: Японцї бомбардують Путилівский горб з 8 цалевих гармат 250 фунтовими ґранатами. З того виходить, що Японцї вже спровадили зпід Порт-Артура свою тяжку артилерию.

Петербург. З Хуаншану доносять, що в ночи на 15 с. м. відділ російских охотників обсадив село Вайтаншан: сусїдний ліс. Японцї мали великі страти. Російский відділ стратив 2 убитих і 10 ранених. Иньший відділ російский напав на Японців коло Ляошану. Росияни мали одного убитого а 9 ранених.

Нюйорк. Унїя зажадала від Росиї вияснень з причини, що офіцири кружляка Лєна, котрий схоронив ся був до Ст. Франціско, мимо даного слова чести, вернувши до Росиї, знов вступили до военної служби. Унїя жадає, щоби сї офіцири вернули до Америки, де будуть задержані аж до закінченя війни. Російский амбасадор конферував в сїй справі з секретарем заграничних справ.

Токіо. Ояма доносить о кількох атаках російских відділів на ріжні позиции японьскі. Всї атаки відперто. Приватно доносять, що Японцї здержали атак десяти шкадрон російскої кінноти, котра разом з артилериєю перейшла ріку Гун. Японцї перейшли відтак до офензиви. Російска кіннота уступила з великими стратами. Японцї знищили всї мости на ріках Гун і Ша. На японьских позициях уставляють тяжкі гармати привезені зпід Порт-Артура.

Петербург Ґріпенберґ приїхав тут в ночи з четверга на пятницю На двірци привитав его ґенерал Крилов. Ґріпенберґ буде на авдиєнциї у царя. Говорять, що Ґріпенберґ верне назад до Манджурий.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росиї.

Петербург. Дневники доносять з Царского Села: Онгди радили над справою собору. В нарадах під проводом царя взяли участь Вітте і Муравєв. Говорено також о утвореню сталої институциї ради міністрів, котра тепер відбуває ся від часу до часу.

Москва. Панї з Москви вислали до цариці адресу, заосмотрену великим числом підписів, з просьбою, щоби висказала цареви конечність ратованя Росиї з нещастя.

Київ. Студенти медицини ухвалили одноголосно не здавати державних іспитів, і заявили готовість, яко медики пятого курсу робити лікарску службу в інтересї людности.

Москва. Більша часть студентів університету рішила не вертати тепер до студий.

Петербург. В 8 фабриках 28.000 робітників знов розпочало страйк. В Міньску застрайкувало 500 робітників зелізничих варстатів. — Домагають ся 8 годинного часу працї і підвисшеня платнї. В аптиках застрайкували всї провізори і практиканти. В Кременчуку полтавскої ґубернії застрайкували робітники в фабрицї тютюну, в друкарнях і иних фабриках. Панує спокій.

Берлін. Князь Ф. Леопольд Гогенцолерн приїхав вчера до Царского Села. Кн. Леопольд привіз цареви письмо цїсаря Вільгельма. Говорять, що німецкий цїсар старає ся намовити царя, щоби старав ся як найскорше заключити з Японом мир, при чім обіцює, що при мирових переговорах буде підпирати інтереси Росиї.

Угорский сойм.

Будапешт. Перше засїданє нового сойму отворив вчера найстарший посол Мадараш (партия независимости). Провізоричний президент заявив, що все те, що правительство чи президия попередного сойму ввели в нелєґальний спосіб, він оголошує за неважне. Наради будуть відбувати ся на підставі старого реґуляміну. По виборі кількох наймолодших послів на секретарів, засїдане замкнено. Слїдуюче засїдане нинї.

Угорщина.

Будапешт. Румуньскі посли рішили не підпирати жадного правительства, як довго не дістануть поруки здійсненя своїх постулятів. Порішено відбувати що тиждня нараду, о скілько се можливе спільно з сербскими, саскими і словацкими послами.

Ватикан а Франция.

Париж. На бажане папи всї кардинали, що належать до дипльоматиї, відбудуть під проводом кардинала Мері дель Валя нараду над ситуациєю витвореною француским предложенем о роздїлї держави від церкви. Кардинали мають також нарадити ся над конечними в сїй справі зарядженями.

Кельн. З Чіфу доносять, що дня 14 с. м. увязнено там двох Хінців, властителів суден, котрі зізнали, що вкинули до моря француского і німецкого аташе війскового.

НОВИНКИ.

— **Дотепний ц. к. староста** В селї Кабарівцях пов. зборівского перед кількома тижнями вибрано на війта Івана Романова. Але що сей Іван Романів сьвідомий Русин, а передовсїм чоловік характерний, то кліка лизунів внесла до староства протест против его вибору і між иншими мотивами подала і се, що вибраний війтом Іван Романів, чоловік старий (числить пядесять кілька літ), отже не годен сповняти обовязків начальника громади — хотяй він сам підчас виборів заявив прилюдно, що знає докладно, які обовязки его чекають та приймає ся їх виповненя. Що-ж робить староство? Приказує Іванови Романови ставити ся у повітового лікаря д-ра Бачиньского (син руского сьвященика з Байковець) до лікарских оглядин. Д-р Бачиньский зачинає оглядини в сей спосіб: A wy dlaczego źle żyjecie z waszym panem właścicielem? — по таким вступі велів пан доктор Іванови зажмурити очи, витягнути просто пальцї у рук і оглядини скінчені. Іван Романів видержав іспит. Та ба! За явий тиждень приходить до громади письмо, що протест против вибору війта узгляднений, бо нововибраний війт при лікарских оглядинах оказав ся нездібним на війта! — *Жупаньский.*

— **Пересадна льояльність.** Похорон б. п. професора Івана Бічая відбув ся вчера при численній участи публики, учительского збору та учениць учительскої женьскої семинариї. Сьпівав хор питомців духовної семинариї. Над могилою промовив іменем учительского збору проф. д-р Кодовский і на жаль, своєю промовою викликав у численної рускої публики велике негодоване. Пан К., хоч сам Русин і над могилою Русина, уважав за відповідне виголосити цїлу промову по польски, докинувши лише при кінци кілька руских фраз. Така льояльність супротив „братнього народу" була зовсїм не на місци, хочби й взяти на увагу те, що п. К. промовляв від учительского збору утраквістичного заведеня. Міг по польски, коли хотів, промовляти котрийсь з професорів польскої народности, але не яло ся робити се професорови-Русинови, котрий повинен був цїлу промову виголосити по руски. Атже ще не було і мабуть не буде случаю, щоби при похоронах над професорами Поляками промовляв товариш-Поляк по руски або хочби по утраквістичному.

— **Польскі ґімназиї.** Від одного з наших передплатників одержали ми слїдуючу новинку: Статя поміщена в 25 ч. „Дїла" п. з. „Польскі ґімназиї" нагадала менї одну подїю, яку хочу тут подати, нехай послужить до ілюстрациї сеї справи. Було се 31 жовтня 1904 р. Я їхав нічним поїздом зі Львова до Черновець. В тім самім ваґонї, де я, їхав ще якийсь руский сьвященик і повно учеників — Поляків, що вертали зі Львова зі звісного сьвята відкритя памятника Міцкевича. Отсї товариші подорожі зраджували велике

Маю честь донести Впов. Публицї, що по довголітній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, прошу о попиране мого підприємства.
91 1—10

З поважанєм ЯКОВ ШРАЙБЕР рукавичник і бандажист.

Хемічна пральня рукавичок „glace".

„п дненене“ і викликали в мені прямо пригноблююче вражіне. Попіті до нестями заховували ся так, що се не яло ся навіть рекрутам. З їх уст вилїтали заєдно такі слова як „стуль морден“, „батяр“ і т. п. В присутности того сьвященика оповідали вони найріжнійші неморальні анекдоти, в яких героєм таких поганих вчинків був сьвященик. Такого оповідача нагороджувала сейчас ціла авдитория подякою, що виходила в формі „культурного“ реву, подібного до витя голодних вовків. А при тім котрийсь з слухачів замічував на глум „ціхо, бо поп спі“. Або „псякреф, поп ма вудкен — то шкандал. Жеби так польскі ксьонц (!!) то дал би сен напіць, а тен то не да“. Сьвященик дрімав, а вони знаючи куди він їде, на кождім перестанку викрикували сесю стацию. Чи се має бути доказ „висшої культури“? — пане „Dziennik“. А щож і ви на се отче „Галичанине“??! — *В. С.*

— **Народний рух в Станиславівщинї.** В неділю дня 12 лютого відбули ся загальні збори читальнї „Просьвіти“ в Риднім. На збори прибули яко делеґати станиславівскої філії „Просьвіти“ пп. д-р Янович, посол Гурик, п. Федір Іван Олесницкий і п Щасний Мізюрка. Збори отворив о. парох Стефаньчук, почім по зложеню звіту з діяльности старого та по виборі нового виділу, уділив голос п. послови Гурикови. Посол Гурик вказував на потребу орґанізациї, та заохочував зібраних до єдности, солїдарности і витревалости в працї. По послї Гурику промавляв академік п. Федір Іван Олесницкий. Говорив про вагу та значінє просьвіти в житю народнім, протиставляючи їй сумні наслїдки темноти. По п. Олесницкім забрав голос п. д-р Янович та в своїй цілогодинній промові пояснив зібраним права конституцийні, які нам прислугують та вказував, як належить з них користати. Відтак подякував зібраним за їх численну участь в зборах, похвалив виділ за єго хосенну діяльність та замкнув збори. Присутні розійшлись з піснею на устах: „Ще не вмерла Україна“. Піднести тутки треба, що се мале сїльце, котре має всего 90 родин, може послужити за взір иншим громадам. Читальня „Просьвіти“ дуже хорошо розвиваєсь, числить 80 членів, та має касу позичкову, крім того є в селї церковна крамниця. Найкрасшим сьвідоцтвом для сеї громади є ся обставина, котру підніс п. посол Гурик, що від часу ери конституцийної, ніякий громадянин Ридна не „схрунив“. — В середу, дня 15/2 19 5 відбулись загальні збори читальнї „Просьвіти“ в Пацикові. На збори прибули яко відпоручники станиславівскої філії „Просьвіти“ пп. д-р Янович, академік Олесницкий, п. Мізюрка і Граньковский. Як показуєсь з звіту з діяльности виділу читальня має 93 членів, має власну крамницю і касу позичкову і обі ті інституциї хорошо розвивають ся. Сумною стороною читальнї є ся обставина, що між членами нема єдности, нема згоди, що члени між собою ворогують та личні справи обертають на шкоду товариства. Сей роздор вийшов на верх підчас самих загальних зборів. Кілька одиниць, невдоволених з виділу, хотїло збори розбити, та се їм не удалось, бо діставши належну відправу від голови зборів д-ра Яновича, опустили салю. Дальший хід зборів був спокійний. Нововибраний виділ, зложений з людий сьвідомих і письменних дає запоруку, що читальня дальше буде розвивати ся хорошо так як доси, а кирпня лихих духів, що завзялись против неї, не вийде їй на шкоду. — *Ф. І. О.*

— **Стрийска філїя „Просьвіти“** завязала в послїдних днях четверту спілку молочарску при читальни „Просьвіти“ в Лисятичах. Спілка та в однім з найбільших сіл повіту стрийского, що має около 700 корів, віщує неменше гарний розвиток, як дотеперішні три: в Завадові, Голобутові, Угерску. Коло завязаня сеї спілки потрудив ся, як і при попередних, з рамени виділу філії Вп. о. Остап Нижанковский. Спілка вийшла вже в житє і виробляє і продає вже своє масло. Виділ філії має в плянї основанє цїлого ряду дальших спілок по селах стрийского повіту. — *Х.*

— **З Чесанівщини доносять нам:** Вкінци і в селї Жукові починає ся рух просьвітний, а то від коли ми дістали о. Володимира Гойдиша на завідателя парохії. Наш темний кут висунений над саму границю, окружений Мазурами, спав доси сном праведних. Читальнї там нема, за те є аж чотири коршми з шинками. Селяни у нас проворні, не брак, доброї волї і радо горнули би ся до просьвіти, та не було кому зробити початку, вказати дорогу. О. адміністратор завів парохіяльну бібліотеку і тепер що неділї та сьвята кождий письменний іде зичити книжки. Люди вже зрозуміли вагу та потребу просьвіти. З здивованєм в перший хвили приняли на різдвяні сьвята вістку, що підуть колядники за колядою на убогих учеників. Коли однак о. адміністратор в теплих та ясних словах пояснив усе потрібне, то і найбіднійший з радостию кинув свою лепту, щоби помочи будучим борцям за свої права. Маю повну надію, що найдальше до Великодних сьвят буде в нашім селї і читальня „Просьвіти“ і „Сокіл“. Не жалуйте отче адміністратор працї та труду для своїх парохіян, а будьте певні, що они не забудуть Вашої працї та нераз спомянуть свого орґанізатора „не злим, тихим словом“. — *Володимир К...кий.*

— **З руху „Соколів“.** Надходить весна і усе по довгім снї будить ся до житя. Пробудило ся вже також сокільство. Коли в часї зими був між ним малий рух, то тепер число пожарних філій зростає з кождим днем. Отсе дня 15 лютого б. р. відбули ся перші загальні збори нової пожарної філії „Сокола“ в Витковї старім камевецкого повіта. Селян явило ся досить а з інтелїґенциї були п. М. Самборский, місцевий учитель, о. Т. Корчиньский місцевий парох і гості д-р Павлюк, окружний лїкар і М. Демчук, учитель з Виткова нового. Збори отворив д-р Павлюк, вказуючи в гарній промові користи так матеріяльні як і моральні, які приносить сокільска орґанізация, та заохочуючи селян до численного приступлюваня в члени. По сїм наступили вписи членів. На разї вписало ся 20 дїйсних і 2 спомагаючих членів. По промові М. Самборского, котрий пояснив значінє поодиноких параґрафів статута, приступлено до вибору старшини, в склад котрої війшли: М. Самборский яко голова, В. Пахолюк начальник стягу, і Иосиф Прихитко містоначальник; виділовими вибрано Стефана Кривого (справником), Андр. Коцю (скарбником), Ів. Коцю Наконечного (господарем) а їх заступниками Алекс. Пастуха і Ром. Клочка. Позаяк товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ зложило було ще перед двома роками 12 кор. на цїль маючого заснувати ся „Сокола“ проте збори однодушно ухвалили іменувати за се тов. „Днїстер“ членом основателем. На тім збори замкнено і учасники розійшли ся при звуках патріотичних пісень. Вибраний виділ дає повну запоруку, що ново заснована філїя буде розвивати ся як найкрасше собі на славу і пожиток. — *Волод. Кло-ский.*

— **Іван Нечуй-Левіцкий** з Київа складає отсим щиру подяку всїм поодиноким особам і всїм інституциям в Галичинї й на Буковинї, що пошанували єго присланими телеграмами, адресами й привозами в часї 35-лїтнього ювилею єго письменичої діяльности.

— **Сумний конець винаходу.** Перед кількома роками польска преса затрубіла голосно в рекламові сурми. Польский банкир Клайнберґ у Відни пустив в рух рекляму для свого акцийного підприємства, яке він заснував, щоби реалїзувати винаходи бувшого народного учителя Щепаніка. Як звісно, Щепаніка виславлено як польского Едісона, котрому удало ся розвязати проблєм в наслїдках незвичайно далекосяглий. Мав він винайти далековидність чи там перенесенє образів при помочи електричности і той винахід мало ся примінити практично на сьвітовій виставі в Парижи. Клайнберґ навіть оповістив наперед, кілько доходу принесе виставі той далековид. Але з тої пори ціла шумна справа притихла. Тимчасом Щепанїк між иншими „винаходами“ придумав новину, яка справдї мала практичну вартість і фаховими людьми була цїнена. Є се звісне викопуванє образів на тканинах при помочи фотоґрафії та електричности. Єму удало ся зладити потрібні до сего апарати та машини і при їх помочи споруджувати дїйсно такі тканні фотоґрафії. Їх взірці виставляли перед кількома роками по всїх торговлях. Однак інтерес не йшов. Колиб був удав ся, то машина була би виперла значне число ручних робітників, рисовників і т. д. з ткацкого промислу. Заєдно виринали перепони, сподїваний успіх не приходив і так рік тому назад Щепанїкова фабрика при Pragerstrasse у Відни побачила в своїх мурах лїцитацийну комісию. Інтерес застановлено. Вчера прийшов цїлому винаходови конець. В заведеню Dorotheum продано на лїцитациї всї машини і шовкові образи... Инша річ, що колиб Щепанїк винайшов був свої машини в Анґлії або Америцї, то не було би так сумно скінчило ся.

— **Замах чи случай?** З Ярослава доносять, що при вправах стаціонованого там 34 п. кравової оборони оден вояк підчас стріляння сліпими патронами встрілив острим набоєм в хвили, коли перед фронтом находив ся майор Тайс з ад'ютантом, поручником Брітом. Кулька зранила поручника в груди. Мимо строгого доходженя виновника не удало ся викрити. Майор Тайс звісний із своєї суворости, тому здогадують ся, що кулька була призначена для него, а не для поручника Бріта, що задля своєї вічливости тїшить ся у вояків загальною симпатиєю.

— **Взяв ся на спосіб.** З Монте Карльо доносять про незвичайний підступ, якого ужив якийсь хитрець, щоби видістати від тамошного банку гроші. Він положив ся вечером на плянтациях перед домом гри і удав неживого. Тут найшла єго сторожа банку. Перешукали єму кишенї і найшли порожними. Такі самоубийства для банку дуже неприємні і єго управа вкладає звичайно нещасливцям гроші до кишенї, щоби відвернути здогад, що їхограблено в домі гри. Так стало ся і тут: мнимому небіщикови вложено тихцем до кишенї три тисячі франків, заким покликано полїцию. Та заким полїция явила ся, небіщик ожив і щез разом з 3000 франків без слїду. Хитрого обманця не удало ся полїциї вислїдити.

— **Пригадує ся,** що завтра [недїля] точно о год. 3 збори виборців-Русинів в школї сьв. Мартина на Жовківскім [ул. сьв. Кінґи] а о год. 5 на Личакові в школї сьв. Антонїя.

— **Народний концерт у Львові.** В память 44-их роковин смерти Тараса Шевченка устроює читальня „Просьвіти“ на Личаківскім передмістю завтра дня 19 с. м. в сали товариства „Gwiazda“ при ул. Францїшканьскій „Народний Концерт“ з отсею проґрамою: 1. Вступне слово. 2. Вербицкий-Топольницкий-Шевченко: „Думи мої“ — хор мішаний. 3. Schumann: „Träumerei“ — сольо скрипкове при акомпаняменті фортепяну — виконає п. Омеман Садовский. 4. Лисенко: „Пісні народні“: а) Шумить гуде діброволька, б) Сонце низенько, в) Дївча в сїнех, — виконає хор мішаний. 5. Квіппель: „Potpourri“ з народних пісень — сольо на цитрі, виконає п. В. Утриско. 6 Воробкевич-Шевченко: „Огнї горять“ — хор мішаний. 7. Деклямация панни М. П. 8. Хор дїточий в фортепяном. 9. Zawadzki: XI. Schoumka — сольо фортепянове виконає п-на Н. Я. 10. Ф. Колесса: „Вулиця“ — хор мішаний. Початок точно о год. 8ій вечером. Цїни місць: Крісла перворядні 1 К 20 сот., другорядні 80 сот., партер стоячий 30 сот. Білети можна набути в „Сокільскім Базарі“, в день концерту при касї.

— **З „Академічної Громади“.** Надзвичайні загальні збори відбудуть ся дня 19 с. м. о год. 3 п. п. в III. сали львівского університету з отсим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколів, 2) Резиґнация голови і 5 виділових, 3) Доповняючий вибір виділу, 4) Eventualia. З огляду на важність справи просить ся о численну участь. За виділ: *Іван Яримович*, голова. *Олександер Награна*, за писаря.

— **Звичайні загальні збори тов. „Руска Бесїда“ у Львові** відбудуть ся дня 6. марця 1905 р. о год. 7 вечером в власних комнатах, Ринок ч. 10. I поверх з слїдуючим порядком дневним: справозданє з дїяльности виділу за рік адм. 1904, вибір виділу, вибір контрольної комісиї, внесеня членів. — *Від виділу тов. „Руска Бесїда“ у Львові.* 1—3

— **Подяка.** Почуваємося до милого обовязку зложити щиру подяку всїм Високоповажаним паням добродійкам і панам, що були ласкаві брати живу співучасть в діяльности комітету „Балю техніків“, а крім того матеріяльно причинились до повної удачі ефектовних точок нашого балю в найменьших подробицях. — *Комітет тов. „Основа“ слух. політ. у Львові.*

— **Подяка зі Снятина.** Слїдуючі добродії зложили жертви на селяньску бурсу: Вп. о. Александер Билинкевич, Волчківцї, жертвував пів кірця жита, муки житної і пшеничної, більший кавалок солонини і мяса, 10 колачів і 7 хустинок для дїтий, о. Василь Попель, Видинів дав шульків і барабоь, п. Володимир Левицкий дарував нову мапу Европи, Нижник з Видинова привіз даром 12 сотнарів вугля. Всїм Вп. Добродіям Спаси-Біг. За виділ товариства: *Ілия Федорчук*, секретар.

— **Поминальне богослуженє** за упокій душі бл. п. о. Алексея Тороньского, б. катехита львівскої ц. к. академ. ґімназиї, члена ц. к. ради шкільної кр. і пр. відбуде ся ві второк 21 лютого с. р. в церкви Успенія Пр. Д. М. о год. 9 пер. пол., заходом родини покійного.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус до фабрики потреба зараз 30 ковалїв і шлюсарів. Робота акордова, плата за годину 40 до 50 фен. вільна хата. Котрі з Русинів хотїли би виїхати, можуть зараз приїздити до бюра працї в Найберун. З паперів треба мати книжку робітничу або сьвідоцтво приналежности і сьвідоцтво ковальске. — *Бюро.*

— **Вінчанє** п. Олени Лепківни, дочки б. п. о. Сильвестра Лепкого, з п. Іваном Ремезою відбуде ся дня 25 с. м. в Глубічку коло Борщева в домі о. Ом. Глїбовицкого.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо пятнацятий аркуш повісти Болеслава Пруса „Фараон“.

— **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли** повідомляє, що вже розсилає свій обемистий цїнник насїнь, штучних навозів і прочих артикулів і просить кождого прихильного розвоєви рускої інституциї, а котрий не получив ще цїнника, щоби ласкаво написав до нас, а ми безпроволочно вишлемо свій цїнник вже оплатно. — *Дирекция.* 3—3

З „Труда“. На сезон балевий: Гази на суквї, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд“, Ринок 39. В робітнях виконуєсь балеві суквї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школї моднярства розпочав ся. *Дирекция.* 8—10.

Померли:

— **Михайлина з Днїстряньских Насальска,** жена руского сьвященика на Малім передмістю в Яворові, женщина великих чеснот горожаньских і щира руска патріотка, пережившй трое незаасмотрених сиріт, упокоїла ся по тяжкій недузї дня 12 лат. лютого с. р. Похорони відбули ся дня 14 лат. лютого с. р. Вічна їй память!

Календар: Гр.-кат.: нинї (субота) Агафії муч., завтра (недїля) Пед. о. М. і Фар. — Рим кат.: нинї Флявіяна муч., завтра (недїля) Конрада.

Театри: Театр міскій у Львові: нинї в суботу „Позолочувана голова“, траґі-комедия Коничиньского, завтра (недїля) о год. 3½ по пол. „Легкодушна сестра“ комедия Пержиньского.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером.] В недїлю, дня 19 лютого, „Свати Мужи“ оперета в 3 д. М. Кропивницкого; ві второк дня 21/2 „Дїти Ванюшина“, драма в 4 д. Найденова; в четвер дня 23/2 „Відьма“, оперета в 3 відслонах Ниевской, музика Лисенка; в суботу дня 25/2 „Жидівка вихрестка“, драма зі сьпівами в 5 д. Тогобочного, в недїлю дня 26/2 „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 д. Артемовского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 пополуд. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслїдком перенесин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вплаченєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Загальним політом тїшить ся зладжувана з кокосового оріха, під ґарантиєю чиста ростинна товщ КУНЕРОЛЬ, яку міродайні круги поручають для домового господарства, готелів, ресторацій і взагалї для кухонь. Остерігає ся перед менше вартними, наслїдуванями а дуже подібними продуктами.

Русини! Памятайте на українсько-руску бурсу в Сяноцї.

Переписка Адміністрациї.

Вп. А. Ве. в Ко. До кінця року прийде нам ще 9 кор. 80 с. — Хв. тов. „Родина“ в Жу. Тепер виплачено до кінця січня а не марта. — Вп. С. Го. в Зб. За 1904 і по конець червня 1905 заплачено все. — Хв. Ресурса в Ка. За 1 кварт. належить ся нам ще 4 кор. — Вп. Н. Б. Ло. в Гр. Тепер вирівнано за минулий рік все. — Ф. Ог. в Си. Одержано.

Відозва.

З „Руского товариства педаґоґічного“ надіслано нам слїдуючу відозву до поміщеня:

Просить ся всї заряди бурс і дївочих інститутів подати на адресу „Заряд бурси товариства педаґоґічного“ у Львові ул. Ормяньска ч. 2 ось-які дані:

1) Коли і ким бурса заложена?

2) Кілько бурса удержувала і удержує учеників і якого заводу суть їх родичі?

3) Кілько з удержуваних учеників удержує бурса даром?

4) Яка є плата в бурсї: найвисша, найнисша і пересїчна кождого року?

5) Кілько коштує удержанє одного ученика загально; з того кілько на помешканє, харч, опал і услугу?

6) Хто провадив і тепер провадить заряд економічний бурси, хто нагляд педаґоґічний?

7) Чи бурса має дім власний, желїзні фонди, леґати або довги?

8) Пересїчна сума добровільних датків в поодиноких роках і котрого заводу люде найбільше жертвують на бурси (подати 6%)?

9) Кілько вихованків бурси є вже на становисках; чи підпирають бурси своїми датками, особливо ті, котрі їх виховали, і чи беруть участь в публичнім житю та загалом народній роботї?

10) Під якою фірмою (Просьвіти, Товариства педаґоґічного, приватною чи якою иншою) бурса заложена і провадить ся.

Точну відповідь на повисші питання просить ся прислати на вказану адресу як найшвидше.

Всї рускі часописи зволять помістити сю відозву три рази і звернути увагу на неї своїх читателів.

Надіслане.

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і иншій Впов. Публицї подаю до відомости, що яко екзамінований ц. к. намісництвом камінярский майстер і підприємець виконую камінярскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всїляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад технїки. Роботи камінярскі і будови виконую після даних або своїх плянів по найнизших цїнах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотованє моєї адреси.

106 7—10 З поважанєм

ІВАН СТОРОЖАК

Львів, Крижова 38, вілля Вп. Захарясевича.

Знак в палений на корку

Для охорони перед фальшованєм

Маттонія ґісґіблерска вода щавова.

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, приймає до переховани цїнні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 874

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 4185

Благодареніе.

Жестокая судьба ударила мене страшнымъ ударомъ: похитила мнѣ дорогого, никогда неотжалованного мужа, о. Филимона Авдыковского, приходника Пуцыловецъ, деканата роздольского. Я не надѣялась, що нибудь можетъ мене когда либо утѣшити. Но когда я увидѣла, сколько сочувствія и помощи выказываютъ мнѣ знакомыи, друзья и сродники, а особенно Высокопреподобныи товариши покойного въ священническомъ станѣ, горе мое уменшилось, страшное бремя печали облегчилось. Во виду того — не могучи ихъ иначе вознаградити — симъ путемъ высказываю сердечнѣйшее благодареніе: Впр. и Всесв. о. официалу А. Бѣлецкому за введеніе тѣла покойного въ церковъ и похороны; Впр. и Всесв. о. Мидр. Л. Туркевичу за удѣленіе Найсв. Тайнъ и отведеніе на кладбище; Впр. оо. крилошанамъ Б. Пюрку, Е Билинскому и І. Чапельскому за участіе въ похоронахъ. Также искренно благодаримъ Впр. оо. Кондеканальникамъ: дек. К. Строцкому, І. Савюку, К. Севику за трогательное надгробное слово въ церкви, о. І. Шпытку, Л. Зарицкому, І. Дорожинскому; дальше священникамъ львовскимъ: проф. д-ру Т. Мишковскому, Р. Красицкому, І. Давидовичу, К. Ярымовичу, Е. Гузару, А. Стефановичу, Л Лужницкому, Т. Лежогубскому, С. Мохнацкому, Т. Бобикевичу, М. Кинашу, М. Туписю. Особенное благодареніе належится отъ насъ отцу професору Діонизію Дорожинскому и его женѣ за ихъ великіи труды и помощь во время болѣзни и похороновъ покойного якъ тоже за принятія гостей прибившихъ на похороны моего мужа. Нехай Всевышній стережетъ ихъ отъ всякого горя и печали! Ровно же благодарю г-жи Котлярчукъ, Перепелинскую и Демчишинъ за оказанное сочувствіе въ нашемъ горѣ, а вконцѣ благодарю всѣхъ сродниковъ нашихъ, которыи прибили на похороны.

Львовъ, 29 (11) января 1905 р.

Ольга Авдыковская вдова, съ дѣтьми *Софіею, Наталіею, Романомъ и Еленою.* 141 1—1

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного | двотиждневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 5 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Чудний успіх осягають женщини, уживаючи анґлійского огіркового молока. Усуває з лиця по кількох днях веснянки, виприска та инші шкіряні недуги, вигладжує морщини і надає лицю, без ушкодженя шкіри, білий, сьвіжий і ніжний вигляд. То средство, нагороджене на париській і віденьскій виставі, виперло в Анґлії та у нас швидко всякі инші средства краси. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлійске мило 1 К і пудер 1·20 К, огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Головний склад: Жиґмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків.
160 6 1-4

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних досі до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка „Похвала господинь“ Марка

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає злишне. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода на европейскім континенті. 28—40

Оповіщене.

Рада надзираюча повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополи, повідомляє по мисли §. 47 статута, що

VI. звичайні загальні збори

того товариства відбудуть ся дня 10 марця 1905 о годині 2 гій по полудни в Тернополи в комнатах „Рускої Бесїди“ з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт ради надзираючої і дирекциї з діяльности за рік 1904.
3. Звіт комісиї ревізийної і принятє до відомости білянсу за рік 1904, котрий члени товариства переглянути можуть вже тепер в канцеляриї товариства в годинах урядових.
4. Рішене що-до подїлу зисків з року 1904.
5. Вибір 2 членів ради надзираючої на 3 роки і одного на оден рік.
6. Вибір комісиї ревізийної на рік 1905.
7. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль дня 17 лютого 1905.

Роман Сосновский предсїдатель — *о. Дамян Лопатиньский* секретар. 148 1—3

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лісок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів а також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір бімутериї. 760

По найдешевших цінах. без конкуренциї.

МІД ПАТОКА десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасіки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 5 К 90 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій цїні розсилає Евгеній Білиньский в Збаражи. 110 2—1

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН *в пасажу Гавсмана* (46 разів проміоване) Від 18/2 до 26/2 до побаченя: Дуже цікаве звіданє місцевости **Сан Франціско.** **ВСТУП 10 кр.** 45

Мід пчільний, патока, десеровий, липневий, білий і жовтий, в бляшанках 5 клґ. по 5 К під ґарантиєю, за післяплатою висилає Ізраель Шехтер в Підгайцях. 809 9—10

Просимо зажадати нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора вимінь. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул, Коперника). 780

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Приватист VI кляси ґімн. глядає лекциї на селї. М. О. poste restante, Горожанка. 138 1—2

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеганцка циґарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельґійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр в маґазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf. 882.

За недогідне гроші звертають ся. 66 3—3

У Відни вийшла збірка поезий Бурлаки:

„На бистрих хвилях“

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші з замовленєм пересилати лишень на отсей адрес: „Burłaka, Wien, Universität“.

Оповіщене.

Сим подаємо до загальної відомости, що перші **Загальні Збори** повітового товариства кредитового „ВІРА“ в Раві рускій, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 8 марця 1905 р. о годині 1 по полудни в комнаті читальні „Просьвіти“ в Раві рускій з отсим порядком дневним:

1. Звіт дирекциї з діяльности і рахунків за рік 1904.
2. Звіт контрольної комісиї.
3. Удїлене дирекциї і раді надзираючій абсолюториї.
4. Розділ чистого зиску і ухвалене дивіденди.
5. Вибір двох членів ради надзираючої.
6. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. Право голосу мають лиш члени, котрі уплатили цїлий удїл в сумі 20 кор.

Рава руска дня 15 лютого 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

о. Ю. Манастирский предсїдатель. — *о. А. Фолис* секретар. 139 1—3

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої паровоі фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в **ЖИВЦИ** (заснованої в 1846 роцї.)

Прібки і цїнники даром! 172 17—25

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 0·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 1·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хырова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосінні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Новість-сїнники „Шгієна“ з соломи препарованої по зр. 6 і 7; вистелювані травою морскою або волосінєм по зр. 10, 12, до зр. 20.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірані подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

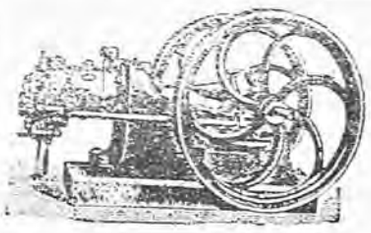

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЕВА, Відень, Герналс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЕР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цїнники і плани даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 14—52

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у львові

улиця Батторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жаданє висилає ілюстрований цїнник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно. 147 1—0

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в єї власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошури і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цїлій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Заснована 1880.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 29. Львів Понедїлок 7 (20) Лютого 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Письма з Відня.

(Ситуация парляментарна. — Зміни в міністерстві? — Кріза в президиї. — Рускі посли і рускі справи).

Бар. Ґавч може бути задоволений. Палата послів працює правильно і пильно як за найлїпших часів, а єго промови, хоч нераз досить убогі змістом, але, виголошені гладко, знаходять одобреня і оплески і на правици і на лївици. Справу позички $53^1/_2$ міліонів корон, котра була безпосередним поводом упадку Кербера, залагоджено тепер за Ґавча в комісиї за одну годину а в палаті за дві години, без всяких трудностий та великою більшостию голосів. Так само гладко пійде в настаючім тиждни справа рекрутів, а потім зачнуть ся наради комісиї буджетової над буджетом. Чехи змякли вже зовсїм, хоть мають саму тілько надію; полудневі Славяни, задоволені відкликанем ненавистного намісника Дальмациї і обітницями Ґавча для того впрочім справдї дуже занедбаного краю, сходять навіть майже зі становища опозицийного, та і чеські радикали заховують ся зовсїм спокійно, хотя в розправі буджетовій заявили, що они провадили би обструкцию і дальше, якби мали силу.

Як злагіднїли сторонництва супротив правительства, так злагіднїла і борба межи ними самими. Чехи і Нїмцї промовляють одні против других дуже спокійно і згідливо, а події в Угорщинї, здає ся, мовби ще більше зближали обі сторони до себе. В такій ситуациї і не дуже дивно, що ходять вісти о намірах Ґавча, буцїм-то перетворити своє урядниче міністерство на міністерство пів-парляментарне і коаліцийне, нїмецко-ческе, розуміє ся не без участи і Поляків. Тілько-ж досьвід, зроблений перед Баденїм з міністерством Туна-Кайцля-Бернрайтера, не дуже промовляє за таким експеріментом. Тай серед нїмецкого народу в Чехах всевінїмецка струя не ослабла, помимо розбитя Всенїмцїв в парляментї; от що-іно на місце помершого поступовця Шікера вибрано послом Всенїмця зі сторонництва Вольфа.

Тимчасом настала кріза в президиї палати послів, до котрої найбільше причинило ся польске коло, голосуючи против президента ґр. Феттера власне тогди, коли він трохи острійше хотів тримати ся реґуляміну і не давав надуживати свободи слова, за чим коло вже-ж завсїгди заявляло ся. Але пани з кола були здавна недобрі на ґр. Феттера, що він їх за мало респектує та що позволяє Дашиньскому та Брайтерови випаствувати їх. Тілько ж здає ся, що они не в пору вирвали ся. Легеньку научку дав їм зараз в парляментї Ґавч а потім ще виразнїйшу півурядовий Fremdenblatt, і они мабуть самі, щоби замаскувати причину свого виступленя, поставлять внесенє, щоби ґр. Феттера знов вибрати президентом. Рускі посли, а так само і Чехи, усунули ся від голосованя, бо з одної сторони стоять прінціпіяльно за як найбільшою свободою слова, але з другої видїли, що президент мав найповнїйшу рацию, відбираючи слово нарваному чоловікови, котрий, замість говорити о скріпленю запасів касових, розводив ся о анґлїйскім парляментї за Кароля I., о ческій пресї, о своїй аферi з дописувателем Narodu-их List-ів, о ґрафини Монтіньозо і т. и.

Рускі посли пригадали ся в минувшім тиждни двома промовами п. Василька в комісиї войсковій і двома промовами п. Романчука в парляментї. (Мимоходом кажучи, те, що декотрі польскі дневники пишуть о знаменитім враженю бесїд п. Старжиньского, єсть проста бляґа; ті бесїди анї не зробили враженя анї не звернули уваги на себе). Шкода тілько, що інтерпеляций рускі посли вносять тепер дуже мало, як коли-би на Руси всьо ішло в ладї і панував гаразд. Правда, що мало дістають материялу з краю, а крім того материял, який їм присилають або який знаходять в рускій пресї, не завсїгди єсть у всїх подрібностях досить певний, а се виходить тілько в некористь справи, коли виступає ся з жалобами, які потім покажуть ся неоправданими. Також петиций руских вливає дуже мало, а чейже Русини мають потреб багато, а петицию уложити не така тяжка річ. — Справу тендецийних процесів полїтичних з остатних часів мають рускі посли піднести чи то в інтерпеляциї чи в иншій формі. В наступаючім тиждни має при нарадї над побором рекруків промовляти д-р Король, котрому сим разом чейже удасть ся прийти до слова.

Впрочім рускі посли мають досить поля до роботи і в комісиях, бо майже кождий з них належить до кількох комісий. І так п. Романчук належить до 4, п. Василько до 7, Кос до 5, Король до 5, Яворский до 3, Барвіньский до 1, Гладишовский до 2, Пігуляк до 2 комісий. (Барвіньский, Гладишовский і Пігуляк належали ще й до инших комісий, але, виступивши з Славяньского Союза, декотрі мандати поскладали). До найважнїйшої зі всїх комісий і вимагаючої найбільшої працї, т. є. до буджетової, належать два посли рускі: Романчук і Барвіньский. Нехай же рускі посли і в комісиях звертають все увагу і парляменту і правительства на потреби і кривди руского народу!

П.

Бесїда п. Романчука,

виголошена при буджетовій дебатї на засїданю палати послів д. 15 лютого 1905 р.

(*Конець.*)

Практично можна би на мою гадку забрати ся до полагоди національної справи таким способом, щоби або з палати послів вибрати окрему національну комісию, не занадто велику, найбільше з 37 членів, або щоби правительство покликало окрему анкету хочби навіть в части зпоза палати. Розуміє ся само собою, що чи в комісиї чи в анкетї мусїли би бути заступлені всї народности держави, кожда відповідно до своєї чисельности і з увагою на ріжні її сторонництва. Я вже перед трема роками указав було на конечність такої ради; і коли би було стало ся по моїй гадцї, то були би ті три роки не минули так даремно і марно, а було би прийшло бодай до якогось проясненя справи.

Я далекий від такого рожевого погляду, щоби надїяти ся скорого національного спокою в Австриї; всеж таки гадаю, що без полагоди національної справи австрийска держава може тілько хиріти і нидїти, а вкінци мусить загибати. Але на разї ходить лише о те, щоби припинити національну боротьбу та перетворити її більше на суперництво народів на всїх полях національного житя. [*Признаня.*]

Коли би на правду взяти ся до полагоди національного спору, то справдило би воно передовсїм тривкійшу спосібність нашого парляменту до працї. Бо що теперішний, почасти навіть майже за палкий порив до працї зовсїм єще не вказує на якесь певне уздоровленє парляменту, о тім мабуть переконана більша часть членів сеї палати, а також і правительство. Такої гадки є мабуть і висока палата панів, коли як-раз тепер виступає з ухвалою на зміну нашого реґуляміну. Але анї глубока ученість анї високе становище і високий рід анї велике майно не надає ще спосібности до влучного полїтичного погляду. Хто її не має, так сказати, з природи, той може її набути, безпосередно додивлюючись до справдїшного житя. Але ті панове стоять мабуть на високо, щоби їх око могло так далеко сягати та щоби могли достаточно знати і відчувати житє народу. Вони не добачають, що недуга нашої репрезентациї державної має далеко глибшу причину, ніж щоби її можна вилїчити формалїстикою реґуляміну. Вони позабули також і тую науку, яку могли собі виснувати із сцен, що відограли ся в палатї послів перед семи роками. Вони зле вибрали хвилю по тім досьвідї, який що-йно зроблено на Угорщинї, та не звернули уваги на слова, сказані самим таки Тісою, що в Австриї через тутешні національні відносини реформу реґуляміну далеко ще тяжше перевести, ніж на Угорщинї. Я переконаний, що ухвала високої палати панів займе собі поважне місце в архівах будинку державної ради.

Але так внутрішний стан нашої держави як і зворот, який зайшов на Угорщинї, вимагають парляменту не тілько спосібного до працї, а також кріпкого і поважного. Тількож силу і повагу може парлямент мати лише тодї, коли він виражає правдиву і повну гадку і волю народу. Австрийский парлямент в теперішнім своїм складї є мимо позірної хвилевої поправи все таки хорий і слабий; але народи австрийскі ще сильні і здорові та могли би показати ще свою благодатну силу, коли би мали спромогу вибирати собі найлїпших і найгарнїйших заступників. Длятого невідперто конечна є відповідна часови виборча реформа в напрямі загального і рівного виборчого права. [*Признаня.*] Тогдї мала би також австрийска держава приналежну їй перевагу в монархії, а монархія відповідний вплив між державами Европи. [*Цїлком слушно!*] Тогдї — після вгамованя національних спорів і відродженя палати послів через виборчу реформу — настала би також для формального розвитку австрийского парляментаризму пора парляментарного правительства і поправленого реґуляміну. [*Признаня.*]

Обіч наших внутрішних австрийских справ перше місце займають тепер наші відносини до угорскої держави. Теперішні трудности є справедливою карою за давні похибки і занедбаня. Треба було тогдї, коли була до того спроможність, забезпечити національне і полїтичне житє немадярских народів на Угорщинї, котрі там мають більшість населеня, — их трех міліонів Румунів, трех міліонів Хорватів і Сербів, двох міліонів Нїмцїв і пів міліона Русинів, — замість полишити їх на змадярщенє; а в такім разї инакше була би тепер виглядала і Австрия і цїла монархія. [*Цїлком слушно!*]

---

9)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(1883, 1885—1891, 1893—1895).

Зібрав і владив *М. Павлик.*

15-й лист дра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Станіславів 1. падолиста 886.

Високоповажаний Добродію!

Манускрипт Ваш вислав я тже до Києва (;) уживайте мого посередництва, кілько Вам догідно і кілько треба, я радий що можу чим будь прислужити ся.

Що до[58]) повірки про Довбуша надію ся Вам незабавкі щось певнїшого донести як послїдного разу листом Дра Целевича. Товариш мій поїхав до Черновец і там розговорит ся сам з Федьковичем. Радує нас, що взглядом вічів Ви поділяєте наші думки. Дві очивидні користи з них виходят: одно що маси народу[59]), котрі до тепер совсїм не думали або лиш дуже трохі над своїм суспільним становищем (,) приходят — правда (,) дуже поволеньки до самосвідомости своїх жизненних інтересів а по друге що молодші люде — бо лиш тоті переважно приготовляют свої реферата на віча — стают приглядати ся і вникати глубше в певучі[60]) треби нашого люду — значит обзнакомлюють ся з єго теперішним положенем полїтичним і економічним, що при совісній роботі може видати не згіршій результат.

Тепер ми приготовляєм віче у Станіславові і надієм ся (,) що оно лучше пійде як в Коломиї. Роздїлилисьмо уже реферати так: про полїтичне становище має говорити Белей, про заряд[61]) громад мій товариш Др Струтиньский (,) чоловік досить талантливий, про економічне положенє: Данілович — мій другій товариш, котрий в лїтературі економічних діл досить підготований і в кінци про справи шкільні буде говорити Романчук або Ол. Огоновский.

Що було доброго на вічу в Коломиї ґазети піднесли (,) про погане промовчали — от і про те хочу где що спімнути:

Коломийщина[62]) се кут глухий[63]) лиш гдесь не десь, трафит ся людяний священик, що громадов приязно занимає ся. Таким був в Пістини Левіцкій, що запровадив касу і шпіхлер громадскій, Долївський в Брустурах (,) Білїнкевич (ще тепер є) в Корничи[64])

В Самій Коломиї з давен давна не було і тепер нема такого чоловіка, котрий би був осередком якоїсь інтеллектуальної працї над народом, яким був до псаторік Желехівский в Станіславі а тепер Барвіньский в Тернополи*) Вийшло отже таке, що з самої Коломиї і окресности поближшої майже і одної душі міщанскої не було[65]). Усе тягнуло ся з подальше — головно з Косівщини, где розвязанє віча розярило більше народ якби то Бог зна які революціонні бесїди потрафили були зробити. Явило ся отже всего 300—400 селян і трохі нашої так званої інтеліґенциї(,) котру однак (,) сли ся не милю (,) притягнув більше танцюючій вечерок, що комітет днем перед вічем устроїв як само віче.

По моїм рефераті мав я нагоду зробити трохи прикрий досвід. Селяне розвідали ся підчас бесїди (,) що я юрист і кавалок адвоката і нуж (,) коли я скінчив (,) гурмою обступили мене той з якоюсь скаргою[66]) — щоб му зробити оборону, той з якимсь рекурсом (,) той з виноком програним уже у всїх 3 інстанціях — конець кінцїв я пересьвідчив ся (,) що найменче (перечь „половина“) третина цих людей, що прийшла на віче (,) прийшла просто тому, бо надіяла ся(,) що тут дадут раду єго програному рекурсови або такому другому.

Під цим взглядом надію ся я лучшого поводженя в Станиславові. Тут праця Желехівского і Заклїньского двигнула значно маси селяньства. Завязані в округи Станиславова Читальні поступають від 3 лїт дальше і ми маєм тут певну надію, що ті, котрі з округа Станиславівского будут іти на віче(,) будут знати по що ідут.

З рефератів Коломийских був під кождим взглядом найлучшій Романчука. Гарасімовича був би що до смісти добрий та біда що читаний не повів ся а властиво не зробив жадного ефекту. З свого власного я не довольний, та звиняю хіба себе недостатком часу тай тематом за надто обширним, котрий мимо волї тручає чоловіка на море фраз і пустого шуму.

На вічу згадали ми і про Вас Добродію а була це ось яка нагода: Я приготовив був свій полїтичний реферат так як історія каже (:) спімнув іменно за віки польскі, Іосифа II рік 48, реакцію 50 років, 861 і 867 а позаяк я ще перед більшим форум не виступав (,) тож спробував єм ся уперед в одній околичній читальни упросивши уперед Заклїньского і других (,) щоби вислухали і сказали що би ще додати а що пропустити. От і стала така рада (,) щоби часи реакції 850 років пропустити[67]) яко празливі і від разу з „ласкі монаршої 48 року“ скочити на другу ласку монаршу 861 і 867 року. Я і застосовав ся менче більше до цеї ради. По бесїді на вічу приступає до мене Белей і питає: по що ти це так говорив? Бо так мині казали. І я колись так гадав (,) каже Белей — та сказав мені Драгоманов (,) що на світі не ма двох правд лиш одна[68]). От тогди то і я закляв ся більше з одної правди двох не робити. Тай і я закляв ся.

Будьте ласкаві Добродію пришліт мині кілька екземплярів тої брошури, котру Ви тепер гдесь послїдними часи надіслали до Львова а котру Вам сконфіскува(ли). Мабуть щось про Марію. Чув я (,) що хороша має бути статя.

Тут рвут ся за Письмом Білїньского до Гоголя. Пришліт мині ще скілька примірників.

Бучиньский і Заклїньский здоровлят Вас і Вашу Вп. Рідню

Ваш Окуневский

Словар Желех. Вам уже висланий і Ви нічого за него не винні.

(*Дальше буде*).

---

58) Зразу було: „В справі“. — М. П.

59) Слова „маси народу“ і дальші „молодші люде“ підчеркнені Др-вим. — М. П.

60) В оріґіналї „пекичі“. — М. П.

61) Слова „заряд“ і дальші „економічне положенє“, і слова про попів, пропущені на бажанє О. Т. підчеркнені Др-вим. — М. П.

62) Д. Т. О. додає тепер: „а ще більше Косівщина“. — М. П.

63) На бажанє Т. О. пропущено 6 дальших слів про попів. — М. П.

64) Д. Т. О. додає тепер: „Кісілевский в Товмачу і т. и.“ — М. П.

*) Далї пропущено чотири реченя. — М. П.

65) Слова „з Самої Коломиї“ до кінця реченя і дальші „головно з Косівщини“, „більше танцюючій вечерок“ підчеркнені Др-вим. — М. П.

66) В оріґіналї „скраргою“. — М. П.

67) Слова „щоби часи реакції 850 років пропустити“ відчеркнені Др-вим. — М. П.

68) Замість „одна“ було зразу написано: „більше так не гадаю“ і під „лиш“ іще якесь слово, якого годі відчитати. — М. П.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 1.

А тепер лишає ся тілько одно, дати Мадярам до вибору: або установити на справедливій підставі оперту і постійну злуку, без періодичного відновлюваня угоди між обома державами монархії, або зараз, а не аж в пригіднім для Мадярів часї, перевести персональну унїю, до котрої так чи сак колись мусить прийти.

У всякім разї нехай історня з Угорщиною буде для австрийских керманичів бодай наукою на будуче: на Угорщинї лишено всякої опіки немадярскі народи; нехай же, поки час, не попадають в тую саму похибку в Галичинї та не позбавляють Русинів раз на все правної охорони. [*Признаня*]. Як відомо, галицкі Поляки від яких 40 лїт змагають до державноправного відокремленя Галичини. Ті заходи знов тепер кріпше проявляють ся; а побіда Кошута на Угорщинї дуже приходить їм на руку, бо-ж федералїстична Австрия, розуміє ся, на мадярский лад з придавленєм слабших народів, є виразно его улюбленою ідеєю. Правда, що галицких Русинів вже близько 40 лїт як віддано на ласку їх сильнїйших противників; але вони боронять ся ще з усїх своїх сил, хоч сю оборону дуже утрудняє їм правительство, раз-враз стаючи по сторонї їх противників — виннявши однїсенький випадок виборів до державної ради в р. 1873. Коли би сю полїтику проти Русинів і дальше ведено; коли би правительство так і дальше заходило ся обезсиляти Русинів або дозваляло на такі заходи: то готова прийти хвиля, коли австрийска держава і династия каятись будуть, що кинули на поталу так вірний і все ще таки льояльний народ. [*Признаня і оплески*].

Так в теперішній дебатї як і при попередних нагодах більше або менше ясно і докладно висказали заступники поодиноких народів і сторонництв свої потреби і бажаня. І так Нїмцї домагають ся обезпеченя їх стану національного посїданя, отже також нїмецкого державного язика, Чехи на разї ческого язика у внутрішнім урядованю та ческого унїверзитету на Моравї, Італїйцї італїйского унїверзитету в Терстї і автономії для полудневого Тиролю і т. д. і т. д. Польске коло, до котрого, мимоходом кажучи, не належить вісїм польских послів з Галичини, не висказало ся тепер ясно, а его голова заявив, що Поляки, як завсїгди, так і дальше готові до жертв для держави. Дивне лише, що ті панове мимо безнастанних жертв все так добре виглядають і не худнуть, а противно товстїють [*Веселість*], так що, заступаючи народ що-до чисельности аж третий з черги, таки часто мають рішаючу вагу в державі і в парляментї. А знане є їх бажанє і жаданє, щоби їм цїлком віддано цїлу Галичину, значить, більше ніж четверту часть Австриї.

Які-ж супротив сего мають потреби і бажаня Русини? Ах, цїлком инші, як всї другі народи Австриї! Ті сидять при столї, обильно заставленім стравами і напитками; кождий сягає за своєю частию; одному таланить дістати більше і лїпше, инший мусить вдоволяти ся меншим: тілько Русини не допущені до того спільного стола; вони мусять стояти позаду других і лише десь колись могуть захопити якусь окрушину. [*Веселість і оклики: Так є!*] Тим то мусять вони передовсїм побивати ся о місце при тім національнім столї. Се, мої панове, не пересада, а сумна і гірка правда. [*Так є!*] Всї инші народи Австриї мають більшу або меншу спромогу свобідно рушати ся; нїкого не силують цурати ся своєї народности: кождий може в ширших чи тїснїйших межах брати участь в народнім житю, в національнім розвитку; народ може собі сам вибирати заступників до громадскої, повітової ради, до сойму, до ради державної: основні закони о свободї особистій, о свободї печати і т. д., мають правну силу, хоч часом і обмежену: лише галицкі Русини того всего не мають або мають в так дрібній мірі, що воно не має значіня. [*Так є!*] Галичина є для Русинів краєм бюрократичної самоволї, подібної до тої, яка — очивидно з річницею, виплиоваючою з обставин — панує пр. в Росиї. Так спокійний, так смирний руский народ мусить безнастанно боронити ся перед польскою бюрократиєю, котра, так сказати, є виконуючим органом его противників і за свою головну задачу уважає, здає ся, не краєм порядно управляти, двигати его економічний і культурний розвиток, а всїми так рафінованими як і брутальними способами гнобити руский народ, о скілько він не зносить цїлком безчинно і рівнодушно свою тяжку долю або не йде польским шляхом, та переслїдувати і придавляти его, щоби тілько не потерпіло чого польске пановане. [*Живі признаня*].

А щоби тому всїляко протизаконному бровию надати якийсь законний вигляд, викликує ся тенденцийні полїтичні процеси против Русинів; а що властиво кождий чоловік, як раз виразив ся оден галицкий прокуратор державний, раз-враз переступає закони, то й ті карні процеси мусять виходити оправданими. Дивно лише, що підкупства і насильства при виборах та всїлякі протизаконні поступки полїтичних урядників, жандармів і т. и. уходять безкарно, так що подібний випадок, як недавно стало ся у Відни, де полїцийного урядника засуджено за самовільне увязненє чоловіка, а противно увільнено двох робітників, обжалованих о самовільне вмішанє до урядової чинности, — такий випадок навіть лише в уяві є в Галичинї неможливий, а судова розправа була би там напевно скінчила ся цїлком противним вироком. [*Так є!*].

Длятого Русини мусять передовсїм, так сказати, на початок домагати ся того, що инші народи австрийскі вже давно мають, що в кождій конституцийній, в кождій правній державі само собою розуміє ся: усуненя адміністративної самоволї [*Цїлком слушно!*] та свободи національного, культурного і економічного розвитку. [*Цїлком слушно!*] Треба раз перестати уважати галицких Русинів за ворожий і небезпечний елемент; треба раз перестати уживати адмінїстрацийних урядників передовсїм до здавлюваня або бодай до спинюваня всякої живїйшої національної дїяльности Русинів. [*Дуже добре!*] Тогдї галицкі Русини будуть могли з успіхом ужити своїх сил, щоби собі і державі на користь, опираючи ся на своїй національній підставі, дорівнати культурно і економічно иншим народам держави; і вони незабаром дійдуть до тої цїли, коли їх заходи хоч би тілько в приближеню стрінуть ся з такою опікою, якої инші народи вже зазнають.

Що-до буковиньских Русинів, котрих заступники також належать до руского клюбу, могу з вдоволенєм зазначити в їх імени, що й під теперішним президентом краю, о скілько сягає его вплив, Русини не мають приводу до жалів. [*Признаня*]. Тілько нехай центральне правительство швидше доведе до виконаня чи то до санкциї ті постанови, котрі буковиньский сойм ухвалив при згодї всїх сторонництв або навіть одноголосно; се забезпечить краєви тривкість пануючого там спокою, коли противно відкладанє санкциї могло би его наразити на небезпеченьство. [*Потакуваня*]

На церковнім поли [*Слухайте!*] п. президент мінїстрів, котрий, бувши колись довгі лїта мінїстром просьвіти, докладно знає ті справи, нехай не занедбає теперішної догідної хвилї, щоби покласти конець нестерпучому станови річий, та нехай не змушує Русинів давати собі самим раду способом для правительства певно немилим.

Впрочім і галицкі Русини не мають причини наперед з недовірєм відносити ся до теперішного нового правительства; але сама зміна осіб в правительстві так довго для них не може мати значіня, поки не настане основна зміна системи. [*Потакуваня*]. А що се зовсїм не стало ся, то мусять вони дальше оставати в своїй рішучій опозициї; а також і їх буковиньскі братя будуть з ними вірно тримати з уваги на спільний інтерес цїлого руского народу, бо-ж вони є лише дрібною его частиною. [*Притакуваня*]. Нас в парляментї лише мала горстка, але ми заступаємо великий народ, котрий знає вдячність для своїх приятелїв, але й не боїть ся борби з ворогами. Сим кінчу. [*Живі оплески; бесїдникови гратулюють*].

Боротьба в Українї проти указу з 1876 р.

Свого часу подали ми були в „Дїлї“ звіт із нарад загального збору членів „Київского общества грамотности“ (товариства народної просьвіти, яке мають в своїх руках тамошні Українцї). Як відомо, сї загальні збори, вислухавши реферату видїлу товариства, ухвалили одноодушно резолюциї, поручаючі видїлови вислати до дотичних мінїстерств меморияли з домаганєм скасованя усїх правительственних розпоряджень, які забороняють видавати й ширити народно-популярні книжки в українській мові. Пізнїйше „Кіевская Старина“ видрукувала згаданий реферат видїлу товариства народної просьвіти, цікавий своїми мотивами, котрими видїл підпирає резолюциї. Сї мотиви, в яких наведено заходи о усуненє кайдан наложених на українску мову, заходи лише з послїдних лїт і лише з огляду на просьвіту народу [бо лиш о тім „общества грамотности“ компетентні говорити], подаємо до відомости галицкої суспільности. І так:

Чернигівске ґубернске земство ухвалило (1900 р.), на основі рефератів радного Шрага і уїздного борзеньского земства, домагати ся від правительства, між иншим, о скасованє заборон видаваня книжок педаґоґічного, научно-популярного і артистичного характеру в українській мові і о допущенє таких книжок в шкільні і сільскі бібліотеки-читальнї на тих самих правах, які мають книжки в мові московскій.

З'їзд земских лїкарів і представителїв уїздних земств чернигівскої ґубернії ухвалив конечну потребу видаваня популярних книжок з поля медицини і гиґієни в українській мові о і дозвіл поучуваня народу о медицині і гиґієні в тійже мові. Губернске чернигівске земство ухвалило на зборі ще 25 сїчня 1898 р. звернутись до правительства з домаганєм зміни всїх розпоряджень, якими заборонено устні публичні бесїди лїкарів з народом і відчити для народу в українській мові, бо по московски нарід не розуміє, отже й хісна з тих розмов і відчитів ніякого нема.

Чернигівске ґуберньске земство ухвалою ще з 2 лютого 1898 р. ухвалило зажадати від правительства, щоби припоручені комісиєю для народної просьвіти книжки в українській мові допущено до популярних відчитів і до сільских бібліотек.

В економічній радї чернигівского ґуберньского земства питанє о українській мові випирнуло при нагодї реферату Г. Н. Вовка-Карачевского о способах піддвигненя і розвитку сільско-господарского промислу — і поміж внесенями, предложеними референтом, економічна рада земства узнала за річ конечну розширюванє книжок і инших видавництв [очивидно ґазет, але доси в Росиї не дозволила цензура анї одної!] в українській мові, зрозумілій народови.

В Полтавскім ґуберньскім земстві в 1891 р. радний В. Н. Леонтович предложив докладно оброблений реферат, де між иншим були висловлені ось-які домаганя: Українські книжки повинно ся яко спомагаючий, розвиваючий материял допустити в шкільні й народні бібліотеки, не виймаючи і Сьвятого Письма в українській мові; длятого ґуберньске земство мусить домагатись від правительства скасованя обмежень українскої мови зріваня української лїтератури в цензурнім зглядї з лїтературою московскою.

На жизневі потреби українського люду посьвятили богато часу й труду сільско-господарскі комітети полтавскої ґубернії. На скілько відомо, в чотирнацятьох комітетах піднято справу українскої мови і всюди комітети, в сякій чи такій формі, заявляли ся за свободою українскої мови. І так н. пр.

Уїздні комітети полтавский і хотиньский признали конечність допущеня в народнї бібліотеки і читальнї книг в рідній народови українській мові. — Хорольский уїздний комітет заявив ся за конечностию свободи друкованя книжок, брошур, поучень і оповісток аґрономічного і промислового змісту в українській мові. — Новомосковский і ананївский комітети зажадали допущеня періодичних видань в українській мові — Лохвицкий уїздний комітет рішив домагати ся від правительства: „щ би права української мови зрівнано з правами московскої і щоби при дозволї друкованя книжок і періодичних видавництв в українській мові брано на увагу їх зміст, а не мову“.

Не менше важні всїм дїлї також рішеня всяких з'їздів, на яких були представителї найріжнїйших ідей, змагань і напрямів. Так н. пр. аґрономічний з'їзд у Москві (1901 р.) ухвалив зажадати від правительства дозволу на видаванє книжок і сільско-господарскої ґазети в українській мові. З'їзд представителїв домашного промислу в Полтаві (1901 р.) ухвалив конечну потребу видаваня книг і поучень для домашних промисловцїв в українській мові. А такий самий з'їзд в Петербурзї (в мартї 1902 р.) ухвалив, згідно з внесенєм Н. В. Левитского, конечну потребу уложити для домашних промисловцїв поученя на мовах немосковских народів і про всякі галузи домашного промислу.

Недавно харківске „общество грамотности“ постановило домагатись від правительства дозволу видавати популярно-научні книжки в українській мові і о допущенє їх в народні бібліотеки й читальнї.

Розуміє ся, також ріжні автори піднимали в щоденних і періодичних видавництвах безнастанно справу необхідної потреби для українського народу научно-популярної лїтератури в українській мові.

Мотиви, на яких опирають ся всї висше наведені заходи, загалом такі: Для українського простолюдя може приносити пожиток лиш українска книжка, бо лиш она, яко зрозуміла ему, може популяризувати для него хосенні науки. Московский язик мало розширений по українських селах, книжка в мові московскій в значній мірі незрозуміла українському селянинови задля своєї лексики й синтакси, особливо книжка научно-популярна (український люд має свою специяльну термінольоґію в сфері хлїборобства і промислів). При забороні українських поучаючих книжок для українського люду чужі люди відносять ся з неповажанєм до української мови і до самого люду. Між тим український селянин або дрібний промисловець, хоч навчив ся був у школї по московски читаня і письма, потому, не маючи зрозумілих книжок для домашного читаня, тратить охоту знаня, забуває все, чого колись навчив ся — і тому так часто бувають по українських селах і місточках рецидивісти-анальфабети. Статистично стверджений факт, що найбільший процент рецидивістів анальфабетів є в київскім військовім окрузї. Рівнож цікавий і той факт, що в українських ґуберніях основано на підставі ухвали волостних і сільских зборів далеко менше бібліотек, читалень і инших просьвітних институций, анїж в центральних [московских] ґуберніях, — факт, що сьвідчать, як задля заборони рідної мови ослабла у українського люду жажда знаня і охота до читаня й самопросьвіти, без чого рішучо неможливий дальший духовий і економічний розвиток люду.

Всї заходи о права української мови, що виходили від цїлих институций, зблизька знаючих потреби народу, сьвідчать, що питанє розширеня прав української мови в друку є питанєм пекучим і що конечність такого розширеня вповні відчуває уся суспільність.

Тимчасом правительство відносилось і не перестає відносити ся з очивидним упередженєм загалом до кождої української книжки, а вже найбільше до научно-популярної. Задля того предкладані до цензури українські научно популярні книжочки не дозволяє ся друкувати; лише десь-які-ось книжочцї удасть ся прохопитись, і то лише під услівєм, щоби зміст їх мав белєтристичну форму. Можна би навести довжезний спис научно-популярних рукописий не дозволених цензурою до друку лише длятого, що они написані по українськи. Для приміру назвемо одобрену окремою комісиєю із специялістів при „Петербурскім благотворительнім обществі“ [українськім товаристві сеї назви] рукопись Задвори „Як годувати малих дїтай“, представлену тим „обществом“ до цензури і не дозволену! Буває, що і друковану вже українську книжку на дозволяє ся видати новим накладом — н. пр. „Дещо про сьвіт Божий“, не дозволяєсь очивидно тілько за мову, бо переклад сеї книжки на московску мову цензура дозволяє уже щось в десятім накладї!

Смерть Серґія.

Подробиці о атентатї, подані заграничними дневниками, суть в дечім відмінні від опису поданого петербурскою аґенциєю телеґрафічною. Московский кореспондент одного з париских дневників так описує хвилю атентату: На великім годиннику Кремля била якраз 3 година, коли нагло дав ся чути сильний гук. На серединї широкої улицї між судовою палатою а арсеналом бухнув в гору великий стовп огню. В полумінї вилетіло до гори вілька предметів, котрі відтак чорною масою розтселились по покритій снїгом землї. Коли дим розійшов ся, люди побачили порозкидувані по земли куснї тїла, убраня і повозки. З повозки лишили ся тілько передні колеса і дишель. Конї сполошили ся і поґальопували з передними колесами через місто. Куснї тїла вел. князя позбирано до принесеної скринї і прикрито військовим плащем. В судовій палатї і в арсеналї потріскали всї шиби. Візника викинуло на 10 метрів в гору.

Берлїньскі дневники доносять, що окрім двох людий, котрі їхали санками, а з котрих оден кинув бомбу, в атентатї брало участь еще кілька людий. Коли Серґій переїздив попри Миколаївску браму, минула его в повнім ґальопі инша повозка. В сїй повозцї їхали дві монахинї, котрі иншим стоячим на тротоарі давали знаки. Нагло три особи, стоячі на тротоарі, кинули ся до коний Серґія і на хвилю здержали повозку. В тій хвили кинено бомбу. Хто були ті монахинї, нїхто не знає. Полїция арештувала тілько три особи, підозрілі о участь в атентатї. Инші особи, котрі задержували повозку і ті монахинї, котрі давали їм знаки, утекли. Говорять, що також ті три особи, котрі виконали атентат, а котрі приїхали до Петербурга в хлопскім убраню, утекли.

Цїлий толуб Серґія був розірваний. Голова розлетїла ся на тисячі кусників. Товпа збирала кусники мундура на памятку. Кажуть, що люди мачали пальцї в крови в. князя, писали нею хрести на мурах, кличучи „нехай ся кров очистить Росию!“

Вість о атентатї страшно потрясла царем. В Царскім селї все було приготовлене на приняте кн. Леопольда пруского, котрого нїмецкий цїсар прислав до царя з дуже важним письмом. Тимчасом надійшов мінїстер двора бар. Фрідріхсен з вістию о атентатї. Цар захитав ся, упав на канапу і не говорив нїчого. Нагло казав скликати всїх мінїстрів. Коли ті зійшли ся, цар заявив їм, що не буде з нїким говорити.

Серґій був найгіршим дорадником Николая II і его попередника Александра III. Він виховував ся як раз в часах, коли розпочала ся реакцийна полїтика Александра II, котра довела до катастрофи дня 1 марта 1881. Коли на престол вступив Александер III, Серґій був головним его дорадником, виступаючи явно яко провідник всїх реакцийних елементів. Александер III хотів оголосити конституцию Льоріс-Мелїкова, на котру вже був згодив ся перед самою смертию его батько. Серґій прикликав з Москви Каткова і они оба разом з Побідоносцевом стероризували царя так, що він Льоріс-Мелїкову дав димісию, а его проект конституциї зложив до актів. Під впливом Серґія, Александер III знищив всї лїберальні реформи свого батька. Серґій був взагалї душею всїх реакцийних заряджень свого брата. Росиєю рядив властиво Серґій, а не Александер III. З вдячности за поміч в кермі державою, цар зробив Серґія в 1891 р. ґенерал-ґубернатором Москви, що вплив Серґія на полїтику Росиї еще більше скріпило. Розпочав ся період найстрашнїйшої реакциї. Серґій разом з царицею-вдовою опанували також теперішного царя. Всї найважнїйші зарядженя в Росиї, іменованя всїх найвпливовійших достойників державних виходили з ініциятиви Серґія. Росиєю рядив не Николай з Петербурга, але Серґій з Москви. Сіпяґіна зробив Серґій мінїстром. Коли Сіпяґіна убив студент Балмашов, Серґій порадив цареви іменувати мінїстром Плевого, хоч знав, що Плеве є найбільше зненавидженою особою в Росиї. Коли студент Сасонов виправив Плевого на той сьвіт, наляканий цар зробив раз самостійний крок і покликав Мірского, котрому поручив розпочати полїтику оперту на довірю суспільности до правительства. Серґій сейчас розпочав борбу против Мірского і его „полїтики довіря“. Сам давив народний рух найбрутальнїйшими средствами. В своїй брутальности заґальопував ся раз за далеко і по змасакрованю невинної демонстрациї в Москві в днях 18 і 19 грудня м. р., цар відобрав ему ґенерал-ґубернаторство і відкликав з Москви его помічника, ґенерала Трепова. Серґій лишив ся в Москві яко командант війск московского округа військового.

Мимо своєї деґрадациї Серґій не залишив борби против демократичних стремлїнь часу, але вів ї з подвоєною енерґією. Коли довідав ся, що цар рішив ся скликати конґрес земців, Серґій приїхав до Петербурга, змобілїзував всїх великих князїв, з котрими так загулюкав царя, що він відступив від свого наміру. Робітничі розрухи знов віддали судьбу всеї Росиї в руки Серґія. Він довів до того, що цар віддав диктаторску власть над Петербургом Трепову, здавленє розрухів бруталеви Володимирови, а по здавленю розрухів усунув Мірского цїлком, а мінїстром внутрішних справ іменував креатуру Серґія, Булиґіна. Не диво, що революціонери уважають Серґія за головного виновника всїх нещасть Росиї і що розпочинаючи терористичну акцию, розпочали від Серґія.

Телеґрами.

Москва. Директор полїциї Лопухін і оберпрокуратор дисциплїнарного департаменту приїхали тут з Петербурга специяльним поїздом. Преображеньский полк вислав депутацию до почетної служби. До монастиря, в котрім лежить тїло Серґія, будуть впускати тілько за леґітимациями. Тїло буде зложене провізорично в Миколаївскій каплици. Похорон має відбути ся в середу.

Берлін. З Петербурга доносять, що полїция розвиває горячкову дїяльність. В многих домах відбули ся ревізиї, арештовано

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.
666 42—52

богато осіб. Палати вел. князів окружені військом.

Петербург. В суботу чути було коло петропавловскої кріпости сильну депутацию. Здогадують ся, що се був атентат на котрусь з проскрибованих революціонерами осіб.

Кельн. K. Ztg. доносить, що цар відкинув предложене Треповом внесене що-до дальшої репресийної системи і заявив ся за скликанєм земств. Цариця має всіми способами впливати на царя, щоби прихилив ся до жадань народу. Також цариця-мати мала заявити ся против внесень Трепова.

Війна.

(Телеґрами).

Токіо. З над ріки Ша доносять, що Росияни розпочали акцию з обох сторін. В часі послідних перестрілок, операцийною підставою був Фузан. Російскі сили воєнні обчисляють на 6 дивізий. Загально думають, що Куропаткін приготовляє ся до офензиви. Погода некорисна, але мороз повинен в коротнім часї попустити.

Петербург. Телеґр. аґенция доносить: Супротив розсіваних за границею поголосок, що між Япаном а Росиєю ведуть ся переговори в справі заключеня мира, можемо заявити, що до сеї пори від Япанців не прийшли жадні предложеня, ані жадного предложеня не принято.

Токіо. В четвер і пятницю Росияни атакували позициї на лївім крилї центра армії Ойми. По атаку на ліве крило російска кіннота відступила. Ояма доносить, що Росияни на цїлій лінії боєвій фортифікують ся і без перерви стріляють з гармат. Дня 17 с. м. російска піхота виконала малий атак, але без результату.

Петербург. З Сахетуна доносять, що на північний схід від Ґунсолюну прийшло до битви з Япанцями, до котрих прилучили ся ватаги Хунхузів. Росияни мусїли уступити, лишаючи в руках Япанців одну гармату.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Земский собор.

Берлін. З Петербурга доносять, що на конференциї міністрів ухвалено в річницю увільнення селян оголосити маніфест, скликуючий земский собор. Цар був за скликанєм, гадка міністрів була подїлена. Трепов для поборення революциї предложив усунути з Петербурга 4500 робітників, вигнати всїх студентів і завісити всї ліберальні дневники. Се внесене відкинено.

Угорский сойм.

Будапешт. Палата послів подїлила ся в суботу на 9 секций в цїли верифікованя 392 угорских виборів і 40 хорватских. На дневний порядок завтрішного засїданя поставлено також вибір президента і віцепрезидентів палати.

Андраші у цїсаря.

Відень. В суботу пополудни цїсар приняв на годинній авдиенциї Андрашого, котрий здавав справу з конференций з угорскими полїтиками. Можлива річ, що будуть покликані до цїсаря еще инші угорскі парляментаристи. Ситуация не змінена. Андраші вернув вчера до Будапешту.

НОВИНКИ.

— **В справі руского театру.** Львівский відділ руского театрального комітету рішив, на бажанє і для догоди многих львівских Русинів, висилати від 1 марта с. р. курсора для збираня місячних жертв на будову руского театру. Сей спосіб збираня жертв розтягнено на всю львівску Русь, бо не повинно бути між нами нї одного чоловіка, щоби на таку патріотичну і високо культурну цїль не зложив своєї лепти. Щоби дїло зробити загальним, зібрав вже комітет много руских адрес зі Львова [іменно всїх ц. к. урядників, учителів, сьвященників, адвокатів, лїкарів і людий в руских інституциях], але не достає єму ще дуже богато дат що до руских осіб, котрі не стоять в тіснійшій звязи з ріжними нашими товариствами: людий занятих в чужих і приватних інституциях, купців, промисловців, ремісників, ріжних фаховців, властителів реальностий і инших маєтків, приватизуючих, руских женщин [а то незамужних, вдовиць, і замужних за Поляками або Нїмцями] і под. Тому звертає ся львівский відділ до всїх прихильників справи з уклінною просьбою, щоби збирали і надсилали єму адреси всїх звісних їм Русинів із повисше згаданих кругів [з поданєм імени, назвиска, стану і мешканя], щоби не забракло в списї наших жертводавців нї одного львівского Русина. Особливо зазначуємо, що треба списати нам і тих Русинів, що досї не займались нашими дїлами або до нас мало признавались, бо і у них може відізватись ще руске серце, та й не поминати людий менше заможних, бо і у них повинна би найти ся якась лепта на руске дїло. Русинів у Львові велика сила, треба їх лиш зібрати. Всї прихильники справи най прийдуть тому в поміч комітетови і надсилають адреси [хоч би лиш по пару осіб], про які зможуть звідатись, а поставимо громаду, що викаже сьвітлі успіхи. Адреси просимо чим скорше присилати на руки проф. о. Александра Стефановича, а то або до єго мешканя [ул. Чарнецкого 26] або через служащого „Рускої Бесїди“ [Ринок ч. 10].

— **Напасть Фльориянки.** Пишуть нам із Сокальщини: Відомо, що „наші браця“, коли требують руского селянина, старають ся єго притягнути горівкою, дреглями, обіцянками погрозами і т. п., а коли се не поможе, мстять ся і напастують, як сьвідчить отсей, факт. В селї Шмиткові коло Сокаля тов. „Двістер“ впровадило перед кількома місяцями свою аґенцию, через котру зараз майже половина мешканців обезпечило свої будинки від огню, зрікаючись чужих товариств асекурацийних. Не подобалось краківскому товариству обезпечень, що руский гріш дістане ся в рускі руки і хотяй селяни 2 місяці наперед виповіли єму своє обезпеченє, імило ся воно негідного средства — напасти. Через адвокатів Горецких взиває викупити відновлені поліси до 5 днїв, в противнім разі грозить жалобою до суду. Оден з напастованих пише до Горецких і представляє їм, що то чиста напасть, бо „ми поступили після статутів і в час виповіли ми обезпеченє і на се є рецеписи, отже не волочіть невинно людий по судах“. В відповідь на се дістають напастовані візваня до суду. Хотяй тут виказують ся рецеписом почтовим, однак заступник Фльориянки так крутить на всї боки, що справа кінчить ся аж на третім терміні, де наші побідили Фльориянку. Тепер вона, що неправно хотїла взяти, мусить празно дати кошти всїм, котрих напастувала. Се пишемо в поясненє другим селянам, які найшли-б ся в подібнім положеню. — *Х.*

— **Хочуть від нас гроший а нехтують руский нарід.** Оден з наших Вп. читачів пише нам: Дістав я а певно і всї парохи рускі, льоси льотериї на річ St. Marien-Knaben-Asyln-у Відни, але на них брак руского тексту, хоч є польский, ческий і італійский. Було би добре, аби всї звернули ті льоси з допискою, що не приймаєсь їх задля браку рускої написи. Тодї навчив би ся всякий рефлектант на рускі гроші, як пошанувати нашу мову. Я вже так зробив і кличу: Vivant sequentes! — *Русин.*

— **Панщину в новім стилю** видумав панок Круковский, лїсничий ґрафа Лянскороньского в Колодрубах, як пишуть нам з Рудеччини. Сей панок оголосив через побережників, щоб люди збирали сухарину, а він їм дешевше продасть. Люди кинули ся збирати, бо ту дерево дуже подорожіло, сподївали ся проте, що дешевше дістануть, а роботи для себе наші селяни не числять. Робота була прикра, бо на фіру сухарини треба було збирати около десять днїв. Але коли прийшло до таксованя, то панок подав таку цїну, що люди мусїли відрікати ся. Яка та цїна мусїла бути, видно з того, що люди воліли подарувати нераз і двайцять днїв роботи, нїж переплачувати солено ту сухарину. Додати би ще треба, що той пан обходить ся при такім таксованю з людьми дуже грубо, сам двайцять-кількалїтний молодець не скаже сивому старцеви инакше як „ти“, та ще має в кождій хвили готову грубу лайку. Правда, що в тім случаю не без вини і самі селяни, які, знаючи не від нинї сего панка, можуть єму ще повірити на слово і йти на роботу, але хто не знає добродушности нашого мужика! Однако, чи такий визиск тої добродушности темного народу лежить в інтенциї самого ґрафа Лянскороньского, звісного любителя і знатока красних штук та чоловіка наскрізь европейскої, а не галицкої культури, то я ще мушу сумнївати ся. — *Н. К.*

— **Кілька заміток про учительску „Самопоміч“.** На адресу орґанізацийного комітету „Самопомочи“ одержали ми слїдуюче письмо до поміщеня: Говорить ся межи учителями про „Самопоміч“, але мало з них вписує ся в члени, бо цїль товариства і веденє єго не є всїм ясні. Я хочу подати причину, длячого богато учителів не вписує ся до сего товариства. Комітет вправдї десь когось взивав, щоби відписував декларацию, але не пояснив, на яких услівях доконує ся вкладка і позичка. Кажуть присилати декларациї, що той а той обовязує ся складати найменьше по 1 К місячно, а не пояснять близше, доки та вкладка має тревати, чи лише рік, чи десять, чи до смерти. Многі товариші не можуть зрозуміти цїли товариства, бо за мало зроблено, аби сю цїль популяризувати. От так розбираємо всїляко ту справу і не можемо дійти кінця. На примір один товариш каже так: Складаю по 1 К місячно до „Самопомочи“ через три роки. За той час зложу 36 К. По тих трох роках потребую позички в квоті 20 К. Подаю ся до „Самопочи“, а там доперва будуть радити чи позичити чи нї. Але я належу до щасливців і менї позичку ухвалять, а тодї кажуть платити по 6% і 7% і то від моїх гроший. Вкінци не знати, чи ті гроші, котрі вкладаю до каси, будуть менї звернені і на яких условинах. Длятого просимо комітет в тій дорозї, щоби пояснив повисші сумнїви, бо то найважнїйше, а через те богато учителів і учительок не хоче під нїяким услівєм приступити до „Самопомочи“. Єсли лише комусь скажу, щоби підписав декларацию, то зараз засипле мене того рода питанями. Просимо також дуже розіслати до всїх учителів Русинів і учительок Русинок відозву з поясненями, аби кождий знав, як справа має ся, бо дотепер богато учителів навіть не знає нїчого про таке товариство. — *Учитель.*

— **Польща чи Австрия?** Пишуть нам: В Ряшеві на місци здемольованого давнїйшого оборонного замку, зрештою належного до історії а бувшого власностию князїв Любомірских, будує австрийске правительство державний будинок, де найде поміщене суд окружний, повітовий тай ц. к. прокураторя. Ще будинок не єсть гаразд укінчений, а вже видніє на вежі польский орел і корона. Отже цїкаво знати, чи ми ще в Австриї, чи вже таки й формально перейшли під польске правлїнє. Відповідь на се питанє була-б справдї дуже інтересна. — *Ряшівский.*

— **Гниль в польскій ґімназиї.** З Бережанщини пишуть нам: Бережаньска ґімназия славна вже з того, що в ній нїколи нема ладу. Сьвіжі події вказують, що безкарність чи невідповідне веденє молодїжи, веде до здичіня. Двом учителям вибито при кінци першого півроку шкільного через два рази шиби. І дивне диво, нещастє се спало також на проф. К. (Поляка), що визначує ся великим тактом в виду сторін і учеників без ріжниці народности і віроісповіданя, строгостию в сповнюваню обовязків, а лагідностию в оцїнюваню поступу. Послїдний раз кинено єму в вікна зелізною тяжкою заворою. Наколи-б се стало ся в рускій ґімназиї, мали би польскі часописи і польский сойм чим оправдувати відкиненє жадань основаня рускої ґімназиї. „Слово польске“ і инші гакатистичні часописи сиплять загальниками против руских шкіл, хоч фактів не подають жадних правдивих. Там, де ходить о польскі школи, мовчать завзято, хоч є що пятнувати. Трех педаґоґів усунено за піяньство і инші „примірні“ сделки, четвертого за те, що не хотїв чистити ся з закиду лапівництва, позиваючи доносщика. Не дивувати ся, що в такій атмосфері ведена молодїж морально і фізично зруйнована. Навідуванє шинків, ресторанів і инших підозрілих льокалїв через молодїж навіть коло півночи є чимось в Бережанах звичайним. Також і заразливі полові недуги нищать силу молодого цьвіту. Час би було польским дневникам і суспільности пильнійше придивити ся до сего стану, а се було-б з більшим пожитком, чим безсовісне оплюватуванє руских учителів і руских ґімназий.— *Батько.*

— **Запомоги з краєвих фондів.** Із суми визначеної соймом до розпорядимости краєвого виділу на запомоги для музичних товариств, признав краєвий виділ рускому товариству „Боян“ у Львові 600 К, а рівночасно польским товариствам Lutnia у Львові 1000 К і в Кракові 600 К. З фонду призначеного на запомоги для ремісничих товариств дістали руске товариство „Зоря“ у Львові 250 К і руска ремісничо промислова бурса у Львові 130 К, разом 380 К! Але рівночасно той сам краєвий виділ признав для ріжних польских Gwiazd, Skał i Ojczyzn суму 2675 К! Отже з гроша на половину руского польскі верховоди признали для польских товариств запомогу сїм разів більшу, як для товариств руских...

— **Закон про комісию едукацийну санкціонований!** Kurjer lwowski доносить в депеші з Відня, що закон о орґанізациї краєвої ради шкільної, ухвалений на послїдній соймовій сесиї, одержав дня 15 с. м. цїсарску санкцию. Коли се правда, то був би се перший плід конференций менерів польского кола з бар. Ґавчом а рівночасно перший виступ теперішного правительства против цїлого руского народа. Наші парляментарні посли, котрі заняли доси супротив правительства бар. Ґавча становище опозицийно-вижидаюче, повинні витягнути із сего факту відповідні консеквенциї.

— **Ґоркий занедужав.** З Петербурга доносять, що письменник Ґоркий, держаний в Петропавловскій тюрмі, занедужав тяжко на тиф. Є наслїдок дикого варварства російских властий, котрі боячись опінії цвілїзованого сьвіта, не ставлять Ґоркого перед суд, лише передержують єго в тюрмі, відмовляючи єму там найпростїйших вигод, якими користуєсь звичайний злочинець. Полїцийні кати відмовили просьбі жінки Ґоркого, щоби єму позволено убрати ся в теплїйшу від тюремної одїжи та обув і доконують повели то, против чого протестує цивілїзований сьвіт — убивають свою жертву. Слабовитий і так письменник захопав у вогкій та студеній тюрмі на тиф... Варварскі оборонцї кнута не потребують вже стричка.

— **Ревізиї в Київі.** Дня 11 с. м. в полудне до мешканя студента політехніки, Павлова, прибула полїцийна комісия, зложена з 8 осіб, щоби перевести ревізию. Мешканє складало ся з двох комнат і кухнї, з чого одну комнату занимав Павлов з двома товаришами. По переведеню ревізиї і сконфіскованю численних проклямаций, що лежали на столї, на приказ підполковника Спиридовича, начальника „охрани“, приступлено до ревізиї сусїдної замкненої комнати, на що студенти відповіли, що вона належить до господаря мешканя, зелїзничого урядника. Вважено двері і помічник комісаря узрів на печи в кухни укритого молодця, студента. Укритий в тій хвили вистрілив з револьвера і приглушив комісаря. Оден полїцийник вхопив комісаря і відтягнув єго за піч та й сам там сховав ся. Роздали ся дальші вистріли і молодець, користаючи з заколоту, вистрілив кілька разів і вибіг на улицю. По дорозї незнакомий і Павлов перебігли коло підполковника Спиридовича, до котрого незнакомий стрілив і також хибив, почім оба впали до незабудованих городів і щезли в сусїдних кругах.

— **Поправки в середних школах.** Краєва рада шкільна видала до середних шкіл обіжник в справі одноцїльности вступних іспитів до ґімназий і реальних шкіл та в справі поправчих іспитів. В другій части обіжника що до поправок кр. рада шкільна є за як найдальшим обмеженєм числа поправок. „Коли зважити — читаємо в обіжнику — що поправчий іспит займає ученикови вакациї, призначені на випочинок ума і тїла, то ученик з часї вакаций без помочи школи мусить сам бороти ся з трудностями наукового предмету, або родичі мусять оплачувати для него приватного учителя, що велике число тих іспитів утруднює з кінцем вакаций точне провіренє поступу і контролю директора, то показує ся, що на їх оборону не можна навести нї одного поважного арґументу, а зате все промовляє проти них. Учителї повинні проте приневолювати учеників в часї шкільного року до пильности, занятися меньше талановитими учениками і довести їх до опанованя научного материялу, послугуючись поправчим іспитом лише у виїмкових случаях. Впрочім треба держати ся безусловно постанови, поміщеної у „Вказівках до повненя учительского уряду“ стор. 9 і 10, що до поправчого іспиту можна допускати лише таких учеників, у яких підчас промоцийного іспиту стверджено недостаточний поступ в однім предметї. Директори шкіл зволять вже в сїм шкільнім роцї звернути увагу учителів на ту обставину, а підчас клясифікациї уважати на те, аби не призначувано до поправчих іспитів дуже великого числа учеників“.

— **Не вільно плювати в трамваях.** Міністерство зелїзниць поручило львівскому міскому електричному трамваєви, аби в спосіб видкий умістив в трамваєвих возах написи, що плюванє на підлогу в трамваю на основі істнуючих приписів строго заборонене, а той, що ту заборону переступає, буде караний грошевою карою від 2 до 20 корон, або арештом від 6 годин до 14 днїв. Міністерство велїло також уставити сплювачки там, де то можливе.

— **Виділ „Народної Ради“ в Турці** скликує народні збори на день 24 лютого 1905 до Турки в сали ради повітової на годину 1-шу по полудни і запрошує Всеч. сьвященьство, поваж. інтелїґенцию, чесне міщаньство і селяньство цїлого повіта, щоби численно явились в цїли полагодженя важних дїл товариства, іменно переведеня орґанїзациї, без котрої товариство не сповнить своїх обовязків статутом наложених. Порядок дневний: 1) Справозданє посольске (єсли не зайде надзвичайна перешкода). — 2) Обговоренє дїл товариства. — 3) Вибір нового виділу. — 4) Внесеня членів. — За виділ „Народної Ради“. *Сологуб*, предсїдатель, *Крупский*, секретар.

— **Вінчанє** п. Романа Перфецкого з п-ою Евгенією Ярославою, дочкою о. Николая Лепкою, відбуде ся дня 21 с. м. о 8 год. вечером в міскій церкві в Коломиї.

— **Переписка Редакциї.** *Всч. о. С.* Про реколекциї в Станиславові ми не помістили, бо одержали статї з кругів самого духовеньства так „за“ як і „против“. В статях „против“ є замічене, що наше духовеньство без потреби фанатизує ся, а о скілько йде о нагляд над виконуванєм душпастирства, то перевести той нагляд можна через візитациї, не наражуючи наше лихо і так ситуоване духовеньство на великі грошеві видатки. — *До всїх*: Анонімних дописий не поміщаємо. — *Всч. о. Вол. Гол. в Ш.* Просимо дати допись, коли прийде рішенє в міністерстві і буде правосильно порішена.

✝ Померли:

— **Іванна з Дольницких Заяць,** жена гр. кат. приходника в Ходорові, упокоїлась дня 18 н. ст. лютого 1905 по короткій а тяжкій недузї в 55 роцї житя. Похорон відбуде ся ві второк дня 21 н. ст. в Ходорові. В. ї. п.

Бібліоґрафія:

— **Ruthenische Revue** ч. 3 містить: Der bedrohte Panslavismus, von R. Sembratowycz. Das Ausland über die ruthenische Frage. [Ein Volk, das sich weigert zu sterben], von Reichstagsabg. A. Hedin (Stockholm). — Des ruthenische Schulwesen seit seinen Anfängen bis auf die Gegenwart, von B. Rohatyńskyj. — Literarische Charackterbilder: N. Kostomarow, von M. Wosniak. — Vom Fischer Panas Krut, eine Erzählung von Iwan Lewickyj. — Rundschau. — Сьвідома руска суспільність знає аж надто добре, яку преважну ролю відграває для нашої нациї свій орґан на европейскій мові. В часах, коли за кордоном 28 мілїонів наших братів нидїє, лишені всяких божих і людских прав, коли поверх три мілїони українсько-руского народу находить ся в нашій „конституцийній“ державі в нелїпшім положеню, а рівночасно наші могучі верховоди взяли у свій монополь опінію про нас в заграничній, головно ж німецкій пресї, Ruthenische Revue являє ся одиноким орґаном, що говорить сьвітови слово правди і познакомлює Европу з великою, але многострадальною українсько-рускою нациєю. Успіхи тої акциї наша читаюча публика знає з численних відзивів в „Дїлї“, а превелике її значінє також добре розуміє. Всеж таки се лише початок дїла. Трийцять і кілька міліоновий, культурний народ заслугує на більшу увагу з боку цивілізованого сьвіта, а се стане ся лише тодї, коли наша сьвідома суспільність дасть змогу свому орґанови Ruthenische Revue розвивати ся і ще лїпше сповнити свою задачу. А на се одинока рада: Кождий Русин мусить запренумерувати собі Ruthenische Revue і в той спосіб піддержати наш орґан для заграницї!

Календар: Гр.-кат.: нині (понедїлок) Партенія, завтра (второк) Теодора М. — Рим кат.: нині Никифора М. завтра (второк) Елеонори кор.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Сали товариства мушчого. Продажа білєтів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером] ві второк дня 21/2 „Дїти Ванюшина“ драма в 4 д. Найденова; в четвер дня 23/2 „Відьма“, оперета в 3 відслонах Яновскої, музика Лисенка; в суботу дня 25/2 „Жидівка вихрестка“, драма зі сьпівами в 5 д. Тогобочного; в недїлю дня 26/2 „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 д. Артемовского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: *Бібліотека тов. ім. Шевченка* (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 пopол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслїдком переноски). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Відозва.

—

З „Руского товариства педаґоґічного“ надіслано нам слідуючу відозву до поміщеня:

Просить ся всі заряди бурс і дівочих інститутів подати на адресу „Заряд бурси товариства педаґоґічного“ у Львові ул. Ормяньска ч. 2 ось які дані:

1) Коли і ким бурса заложена?

2) Кілько бурса удержувала і удержує учеників і якого заводу суть їх родичі?

3) Кілько з удержуваних учеників удержує бурса даром?

4) Яка є плата в бурсї: найвисша, найнисша і пересічна кождого року?

5) Кілько коштує удержане одного ученика загально: з того кілько на помешкане, харч, опал і услугу?

6) Хто провадив і тепер провадить заряд економічний бурси, хто нагляд педаґоґічний?

7) Чи бурса має дім власний, зелїзні фонди, леґати або довги?

8) Пересїчна сума добровільних датків в поодиноких роках і котрого заводу люде найбільше жертвують на бурси (подати 6%)?

9) Кілько вихованків бурси є вже на становисках; чи підпирають бурси своїми датками, особливо ті, котрі їх виховали, і чи беруть участь в публичнім житю та загалом народній роботі?

10) Під якою фірмою (Просьвіта, Товариства педаґоґічного, приватною чи якою иншою) бурса заложена і провадить ся.

Точну відповідь на повисші питаня просить ся прислати на вказану адресу як найшвидше.

Всї рускі часописи зволять помістити сю відозву три рази і звернути увагу на неї своїх читателів.

Надіслане.

—

Копернмцкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плятацях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К. найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки польні** по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Прийму двох учеників, опіка старанна, вікт домовий. Поміч в науках в хаті через фільософа. Дольницка Мілковского 2. 149 1—3

Піддячій, котрий заступить дяка в кождій функциї, отримає зараз місце, в парохії Перевопока п. Бучач. Зголошеня лично приймає Гнат Куктин, дяк в Переволоці п. Бучач. 111 3—3

Глядаю лекциї або иншого занятя від 1 марта до липня або й вересня с. р. Маю похвальні сьвідоцтва яко совісний учитель і вправний помічник канцелярийний. — С. Любачівский, студ. IV. р. прав, Львів (Універⁿитет) 107 6—6

Панове знайдуть уміщене з віктом. Личаківска 19 I. п. 74 3—5

Дяк в середнім віці, жонатий, статочний, з приємним теноровим голосом, уміючий провадити нотний сьпів, касу Райфайзена — велика поміч в провадженю читальнї і крамниці — глядає місця. Близша відомість в уряді парохіяльнім в Помонятах п. Псари. 122 5—5

Приватист VII кл. ґімн. глядає лекциї на сел". Присяжний, Мартина ч. 17 Львів. 137 2—3

Сейчас академік (фільозоф) потрібний до ученика з I кл ґімн. Платня 30 К. місячно. Уряд парох. Несторівці п. Озїрна. 129 3—4

Півець церковний знайде зараз поміщене в Тарнавці, почта Канчуґа. 128 4—6

Фаєтон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни Бичишина, ул. Замарстинівска 21а. 120 5—6

Строєня фортепянів чисто і гармонійно приймає **Франц Літиньский** Станиславів. 131 3—3

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, дим, ручників, стирок, дреліхів і т. п. ціни низькі. Адр с: **Мечислав Ґонет**, ткач в Корчині. 150 1—40

Бюро Німчиновской, Львів Ринок 12 а поручає учительки, бони, ґаздині також всяку службу. Поручає рівнож касиерів, касиєрок, інкасентів з кавциями. 77 1—1

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всіх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

Оголошене.

Загальні Збори „Руської Каси“, зареєстрованого товариства кредитового з обмеженою порукою **в Делятині**, відбудуть ся дня 12 н. ст. марта 1905 о 4 годині по полудни в льокали товариства в Делятині з слїдуючим дневним порядком і предметом нарад: 1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів; — 2. Звіт дирекциї і надзираючої ради; — 3. Замкнене рахунків і біляно за р. 1904; — 4. Звіт шконтруючої комісиї; — 5. Поділ зиску за р. 1904; 6. Вибір двох членів надзираючої ради.

За Надзираючу раду „Руської Каси“ в Делятині.

О. Димитрій Луговий, предсїдатель. *Никола Кадобяньский*, секретар. 145 2—3

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

ОГОЛОШЕНЄ.

Надзираюча рада товариства кредитового „**Народний Дім в Жовкві**“ запрошує членів сего товариства на **загальні збори** дня 2 марта 1905 о 1 год. пополудни в сали на Винниках.

ПРЕДМЕТ НАРАД:

1. Провірене протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт надзираючої ради і дирекциї за р. 1904.
3. Вибір двох членів ради надзираючої на місце уступаючих о. Савчака і П. Пастернака.
4. Вибір комісиї контрольної на р. 1905.
5. Розділ зисків.
6. Внесеня членів.

Жовква 18 лютого 1902.

о. Александер Саноцкий предсїдатель. *о. Іван Савчак* секретар. 136 3—3

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 3—8

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насіня ярин, цьвітів, господарскі і т. д. з перворядної фірми ерфуртскої. Львів, Личаківска ч. 24.

Росада ярин, цьвітів, трускавок і т. д. Корчі. Дерева. Рожі, Цибульки цьвітів і т. д

Адреса: Заведенє огородниче в Скнилові (під Львовом, п. Кульпарків). 133 2—8

Все як найлїпшої якости що до добору ґатунків і сили кільченя. Всякі замовленя виконує ся як найточнїйше і найшвидше.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанем

М. БИЧИШИН

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

Оповіщенє.

Дня 7 марта с. р. о 3 год. по полудни відбудуть ся в сали читальні міщаньскої загальні збори руского товариства кредитового в Яворові з слідуючим порядком денним:

1. Провірене протоколу послїдних загальних зборів.
2. Справоздане касове.
3. Справоздане ради надзираючої і комісиї контрольної.
4. Розділ зисків.
5. Вибір дирекциї.
6. Вибір ради надзираючої.
7. Внесни членів.

Яворів дня 17 лютого 1905.

151 1—1 *ДИРЕКЦИЯ.*

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 17—60

Дістати можна всюди.

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Йосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цінників. 699 17—52

Шестий рік істнованя.

Одинока русько-українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіціальним орґаном ніякого сторонництва, а боронить інтересів цілого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтеліґентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.
Передплачуйте „Комара“.

Оповіщенє.

Товариство кредитове „Руска міщаньска каса“ в Станиславові запрашає своїх членів на

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

котрі відбудуть ся в четвер дня 2 марця 1905 о годині 7½ вечер у власнім льокалю.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Справоздане дирекциї за рік 1904
2. Розділ чистого зиску.
3. Вибір 5 членів ради надзираючої.
4. Внесене і інтерпеляциї.

Вступ за оказанем книжочки членьскої.

Станиславів 16 лютого 1905.

За дирекцию:

Е. Якубович. 152 1—1 *Т. Чернявский.*

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 47—?

До весняного засїву є

жужлева мучка Томаса

найдешевшим і найлїпшим навозом фосфоровим для всякого рода збіжа, окопових ростин та ягин а особливо для засїву конюшини

Фабрики фосфатів Томаса

тов. зарестр. з обмеж. порукою, Берлин.

Йосиф КАРРАХ, Львів Ягайлоньска 22

уділяє безплатно і франко поучаючі брошурки і цінники та удержує головний склад

Кождий мішок є пльомбований і значений охоронним знаком а також ґарантованою містотою фосфорового квасу. 104 3—6

Остерігає ся перед фальшованими жужлями.

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ					ЧАЮ				
Santos добра	55	кр.	½	кґ	Congo добра	1·40	кр.	½	кґ.
Portorico prima	65	„	„	„	Moning родинна	1·60	„	„	„
Ceylon знаменита	76	„	„	„	Kaysow добірна	1·80	„	„	„
„ плянтац.	90	„	„	„	Souchong знам.	2·—	„	„	„
„ перлївка	90	„	„	„	„ найл.	2·50	„	„	„
Мокка арабска	80	„	„	„	Kintuk аромат.	3·—	„	„	„

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави осібно оплатно за післяплатою. 86

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительницї, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, пауки, евангелія, натерицї, підставники, пляшеницї, хрести, кадильницї, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лямпницї, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки сьвітлоощадне, ковоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского єпископа золотий перстень, обложений бриліянтами і шмаргдом за 2000 К, золотий лянцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 9—45

Ц. к. управ. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє

Войціха Косїби

Львів, Пекарска 32

виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівлані і артистичні роботи по дуже приступних цінах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часї. Доставник для бюра патронату при краєвім виділї у Львові.

Цінники безплатно і оплатно

862 12 26

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 30. Львів Второк 8 (21) Лютого 1905. Рік XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Борба за народний театр.

Коли в послїдних роках зачала здійснятись гадка будови народного руского театру у Львові, належало сподїватись, що уся наша суспільність руска без виему приступить до дїла та, не ожидаючи на нїчию поміч, сама поборе всякі перепони і виставить в столицї краю пристановище для питомої штуки. І так справа поступала наперед, аж в остатних днях виринули супротивні гадки зпоміж самої суспільности рускої, які вказують на те, що заки стане наш театр, мусить перейти борбу, на жаль, зі своїми. Прикра се річ бороти ся зі своїми і против своїх; але видно, що історня принесла нам пятно межиусобиць, яке нависло над нами тай не щезає; тож треба і з ним числитись та лихо поборювати.

Перший атак против будови народного руского театру у Львові припустив проф. Михайло Грушевский в статї: Що-ж далї? [В справі руских ґімназій], уміщеній в I книжцї Л. Н. Вістника за р. 1905, де згадавши про условини, поставлені соймом в справі субвенциї, дораджує, аби наша суспільність постановила зібрані фонди театральні обернути на справу приватних ґімназий і розвязати нашим полїтикам руки, — „з докінчене справи руского театру можемо полишити польським полїтикам“ [стор. 5]. До такого висліду критичного доходить проф. Грушевський на підставі ось якого помічаня чи там привиду полїтичного: „Представляю собі, з яким задоволенєм мусять бачити вороги розвою руского народу те завзяте, з яким наша суспільність, полишивши всякі актуальні справи [!?], а подразнена ще [хто зна, чи не умисно] умовами, поставленими соймом у справі субвенциї — влїзла в справу театральну!“ [стор. 3]. Отсей висказ ученого і заслуженого професора мусїв прикро вразити нашу суспільність, так як щось такого не привикла она чути від своїх передових людий; бо поминувши, що переливане фонду є неможливе з огляду на волю жертводавців та пороблені заходи, як закупно і нївеляция ґрунту, замовлені пляни, оголошений конкурс і т. и., то трактоване справи будови народного руского театру як справи польских полїтиків, отже як справи польскої, є прямою зневагою институциї руского театру та наших послів соймових. Такий клич був би умістний в устах наших ворогів, що фонетичну правопись, змаганя до самостійного розвою національного і цїле українство називають інтриґою польскою, отже й будова українського руского театру в столицї краю се справа польска!...

Жалуючи особу проф. Грушевського та маючи на увазї загальну справу народну, члени комітету будови народного руского театру не хотїли розводити полєміки, а вдоволили ся уміщенєм „Заяви“ в ч. 7 „Дїла“, підписаної визначними мужами з поміж львівскої громади, в якій зовсїм не виступаєсь против самого змаганя до закладаня приватних руских ґімназий, та лиш остерігає ся, що безнастанне висуване нових проєктів на перше місце з усуванєм змагань уже розпочатих, уважаємо за річ неодвітну а навіть шкідливу загальній справі народній, як також вказуєсь, що в теперішній хвилї супротив витвореної ситуациї є найпильнїйшою справа будови руского театру у Львові.

На сїм мож було справу покінчити та полишити нашій суспільности до розбору, на яку цїла схоче складати свої жертви. Але так не стало ся, бо за проф. Грушевським випущено другу бомбу против руского театру в статї д-ра Івана Франка „Львівский театр і народня честь“, уміщеній в II книжцї Л. Н. Вістника з р. 1905, в якій автор висипав на наш театр всякі можливі і неможливі закиди і докори, аби виказати, що нам не треба театру. Аби представити критичність автора, вистане навести єго власні слова, що містять ся в двох досадних реченях:

„Адже прим. у історії нашого національного відродженя театр аж до 1880 р. не грав майже нїякої ролї, а в Галичинї він і доси не зробив ся нїякою культурною силою, а все був і доси є тілько мізерною пародією чужих театрів“ [стор. 130].

„Та коли в ново збудованім театрі руска трупа грати-ме візьмімо так, 3—5 місяців у роцї, а решту часу знов кочувати-ме по краю, то всї користи будови пропадуть, бо доброго театру [хоч би такого, як на Українї] у нас як не було, так і не буде“ [сторона 132].

Таке сказав д-р Франко в р. 1905; а в р. 1900 в статї „Уваги про галицько-руський театр“, уміщеній в XI книжцї Л. Н. Вістника, ось які єго слова читаємо: „Я далекий від того, щоб не признавати вартости теперішнього театру, навіть того нашого руського, навіть такого як він єсть. Він доносить наше слово і нашу пісню в такі сфери, куди-б вони інакше не дійшли, загріває любов до них серед нашої молодїжи, пригортає [бодай хвилево] до нашої справи відчужених і заскорузлих, додає нашим змаганям поваги у чужих і загалом варт усякої пошани як прояв нашого духового житя і артистичної творчости“ [стор. 72].

А далї на стор. 74: „Щож до теперішнього нашого театру, то першою умовою його розвою менї видаєть ся: зробити його хоч на половину постійним. Ненастанна мандрівка з місця на місце марнує богато сил і коштів, а надто змушує театр держати ся при одвім, давно перестарілім репертуарі, який повторяє ся в кождім містї з малими відмінами. Артисти не мають можности анї потреби вивчувати нових штук анї студиювати своїх роль і усе робить ся поспішцем, аби-як — звичайно, в дорозї. Тепер, коли у Львові маємо два театральні будинки, було-б можливим у старім театрі винаймати салю для руского театру. Пробуваючи у Львові тягом хоч 3—4 місяцї що року, наш театр мав би тут можність осьвіжувати свій репертуар, артисти мали би в польськім театрі добру школу хоч для деяких штук (зрештою новий директор, д. Павлїковський, обіцює плекати також польську людову драму); не одному могла-б тут повчити ся й режисерія і дирекция, та й з иньшого боку користали-б артисти, входячи в товариські зносини з руською львівською інтелїґенциєю, буваючи в товариствах і беручи участь у товариськім та духовім житю столицї“.

Здаєсь, що не треба бажати собі лїпшої аґітациї за нашим театром у Львові, як розвів єї в р. 1900 д-р Франко; а тепер по пяти роках нашого розвою і поступку щось таке стало ся, що спричинило переміну думок д-ра Франка. Чи глубоке помічуване і добра воля? Чи се має бути критика, з якою мусить числити ся наша суспільність, та чи супротив сего має право д-р Франко кидати нам в очи, що у нас досить піднустити патріотичного вітру, аби надути суспільність, і хто туг надуває руску суспільність раз сьм а раз тим вітром, — на се відповість наша суспільність та, не зважаючи на нїякі супротивні вітри, виставить свій театр, так як на се вказують жертви на будову театру, які день за днем надходять...

Але д-р Франко у своїм завзятю призабув те, що сам писав про справу нашого театру, та невірно представив цїлий хід справи. З осібна, не є згідне з правдою, мов би справа будови театру виринула у перве як-раз перед новою ерою, та мов би єї піднесли люди, що стояли в близькім контакті з урядовими сферами; бо в дійсности почин до будови руского театру дала в р. 1886 сама наша суспільність при нагоді, як „Нар. дний Дім“ у Львові відмовив своєї салї на представленя руского театру, отже значно перед новою ерою. Першими жертводавцями, що свої датки на цїль будови театру передали товариству „Просьвіта“, були: родина Ясеницких, віденьскі богослови і академічна молодїж (датки з концертів по краю). Відтак вибір комітету до зібраня фонду на будову театру під проводом радника Теофіла Мандичевского відбув ся на зібраню львівскої громади дня 8 грудня 1892 (отже за два роки по новій ері), а в р. 1901 приступила „Просьвіта“ до закупна каменицї коло Волоскої церкви, де думало ся будувати театр, та як раз у тих нарадах в 1901 р. брав участь д-р Франко і своїм голосом (по довшім ваганю) переважив справу закупна згаданої реальности під будову театру. А де-ж тут втонула справа в каламутних хвилях „нової ери“? Прецїнь се справа недавна і люди ще живі, аби не допустити до безпідставного поруджуваня та баламутства.

Вкінци в р. 1903 д-р Евген Олесницкий піддав гадку, аби приспішити будову театру, так як фірма Фельнера і Гельмера з Відня заявила, що дешевим коштом вибудує нам театр. На отсї наради, де обчислювано кошти будови, можливість пократя і рентовність, були прошені проф. Грушевский і д-р Франко; а коли не зволили приступити до участи в працї комітету, чи задля браку часу чи з иншої причини, то бодай зволять не гнївати ся на нікого за те, що не мають нїякого понятя про рахунки центрального комітету, та не шкодити розпочатому дїлу; бо як зачнемо розсївати завсе нові проєкти і перебивати розпочаті, то жадного з них не виконаємо і доведемо до безголовя.

Прошу лиш розважити: Постановлено будувати театр, проф. Грушевський каже закладати приватні рускі ґімназиї; за кілька днів добродїй Г. П. підносить у „Вольнім Слові“, аби зібрані гроші обернути на якусь економічну інституцию, або на фонд для видавництва книжочок для народа; за сим добродїєм піддає д. Микола Левицкий знов у „Вольнім Слові“ такий проєкт, аби вибудувати у Львові будинок з великою салею, сценою, побічними убікациями театральними і з комнатами для товариств, отже еще більше як театр, та бажає, аби лишила ся ще решта зібраних гроший на цїли вказані добродїєм Г. П., — а еще хто инший пірве ся на більшу манїю і похвалить ся основно нерозумним проєктом, аби зліквідувати маєток Наукового Товариства ім. Шевченка і зібраний фонд ужити на закладане шкіл для анальфабетів, бо — мовляв — нам треба зачинати роботу з долини, а не видавати наукові книжки для народу анальфабетів, та ще хто инший замісць всего піддасть проєкт закладаня шкіл промислових та підприємств продукцийних і так далї; а тодї що-ж далї?...

Вертаючи до висказів д-ра Франка, еще мушу спростувати той докір загадочний, мов би комітет будови руского театру уважав удїлене соймової субвенциї на будову нашого театру за річ певну, бо д-р Олесницкий мав обіцяних від сойму 300.000 К. Комітет будови театру мав право домагати ся і домагав ся субвенциї від сойму і від громади міста Львова; але як не знав нїчого про якусь обіцянку соймову і нею не дурив ся, бо такої заяви в соймі не було, так знов числив ся з тим, що субвенциї може не бути, та що нам треба робити заходи, аби власними силами поставити театр. Що більше, комітет будови театру числив ся також з тим, що найдуть ся людцї, котрі братів з України відвернуть від справи нашого театру, а навіть у нас в краю будуть перепиняти роботу.

А як комітет не завагав ся відкинути субвенцию соймову, подану на понижаючих условях, так і дальше ставати буде в обороні народної чести та з пожертвованєм трудитись буде, аби розпочате дїло будови народного руского театру у Львові як найскорше довести до кінця.

Львів 20 лютого 1905 р.

Д-р Кость Левицкий.

Найновійші ухвали Полтавского ґубернского земства в українській справі.

[За „Кіевскою Стариною“].

На послїдній звичайній сесиї полтавского ґубернского земства, яка була загалом дуже оживлена і порушила богато жизненних справ, не обійшлось очивидно також без обговореня потреб населеня ґубернії на просьвітнім поли. По основній дискусиї в тій справі ґубернский земский з'їзд ухвалив:

1) Що-до видаваня часописи для народу ухвалено удатись до правительства з домаганєм, щоб оно дало дозвіл ґубернскому земству видавати щоденно „Листь Полтавскаго Земства“ по цїнї 2 рублї річно, при чім статї в тій часописи можуть друкувати ся в мовах московскій і українській, відповідно до волї авторів.

2) Що-до преміованя популярного підручника о хлїборобстві і виготовленя засад для укладу такого підручника виринув був спір, чи такий підручник має бути написаний лише московскою мовою, чи належало би полишати авторам можність писати єго також українською мовою. Величезною більшостию голосів збір постановив: поставити між засадами точку, що на премію можуть предкладатись рукописи підручника в обох мовах.

3) Що-до допущеня в бібліотеки-читальнї і в шкільні бібліотеки книжок в українській мові — земский збір не лишень заявив ся за допущенєм їх, але ще й ухвалив внести до правительства представленє, щоб оно загалом скасувало закон з 18 мая 1876 р., котрим наложено путь на друк українських книжок, а специяльно научно-популярних видавництв для народу.

4) Ґубернска управа [видїл] виготовила для з'їзду реферат в справі усуненя деяких перепон, які спиняють народну просьвіту, і в сїм рефераті порушила між иншим також конечність уложеня таких шкільних книжок, що були би приложені до условий місцевого житя, при чім управа вносила від себе, щоби ґубернский збір домагав ся від правительства надати учителям полтавскої ґубернії право уживати в школї української мови, яко поясняючої при науцї читаня і писаня (московского). — Се питанє поставлено на земскім зборі значно ширше, а іменно: „Українську мову в школї треба ставити не лише за помічну до поясняваня, але за мову, якої повинно ся вчити рівно з московскою. Побіч педаґоґічного значіня, яке може мати рідна мова для успішного ходу науки, є тут ще й другий огляд — морально-виховуючий. Через вивчене дїтий рідної мови в школї — дїти будуть поважати сю мову, котра є дорогим скарбом їх родини, а не намагати ся, задля ложно пониманої культурности, говорити якоюсь покрученою мовою, дуже далекою від рідної а ще більше далекою від правильної московщини“. З огляду на сї мотиви полтавский ґубернский збір ухвалив: зажадати від правительства надання земствам права вводити в школах науку української мови і то через всї кляси.

5) На внесенє одного з членів ґубернский земский збір ухвалив підперти заходи золотоношского уїздного земства до здвигненя, жертвами української суспільности, пам'ятника Тараса Шевченка (в Києві) і до розписаня складок на сесю цїль. Враз із тим земский збір поручив управі виготовити проєкт, в який спосіб полтавске земство має відсьвяткувати в 1911 роцї пятьдесяту річницю смерти Т. Шевченка.

Законопроєкт о ревізиї книг ґрунтових в Галичинї і Буковинї.

На послїднім засїданю палати послів внесло правительство законопроєкт, що представляє для нашого народу незвичайно живий інтерес. Єсть се законопроєкт про ревізию галицких та буковиньских книг ґрунтових, котрі, як звісно, далеко не відповідають істуючим дїйсно відносинам власности і посїданя, а тим самим є причиною цїлої маси ґрунтових процесів серед наших селян, що — розуміє ся — наслїдком процесових коштів заважило також чимало в обтяженю дрібної посїлости у нашім краю. Тому згаданий законопроєкт можемо повитати з правдивим вдоволенєм та належить собі лише бажати, аби він як найскорше став законом.

Мотиви законопроєкту констатують, що закладини ґрунтових книг, які тревали в Галичинї від року 1874—1896, а на Буковинї від 1873—1884, мимо великих коштів, виложених на ту цїль, не принесли пожаданого результату. Вже тодїшний стан ґрунтових прав, виказаний з книгах, дуже часто не відповідав дїйсности. Поправче поступоване, получене з закладинами книг, не принесло рівнож бажаного результату, бо селяньске населене, не розуміючи значіня і цїли табулї, не інтересувало ся працями дотичних комісий а навіть відносило ся до них неприхильно і недовірчиво. І по заложеню книг відносини, особливо в горах, не то не змінили ся, але погіршили ся, бо з доконаних за сей час до нинї переводів прав ґрунтових лише часть справдї вписано у книги. Впрочім фактичні правні відносини що до землї ішли своїм шляхом, без огляду на викази книг ґрунтових.

Мотиви вичисляють далї головні хиби, котрі в значній части зводять в Галичинї і Буковинї институцию ґрунтових книг до абсурду, підриваючи віродостойність сих книг, утруднюючи кредит ґрунтовий та споводовуючи, замість запобігати їм, безлїч процесів ґрунтових. Ті хиби дадуть ся унати в отсї чотири катеґориї:

1) Невписане у книги права власности теперішного фактичного властителя і посїдача на цїлім тїлї табулярнім; намість того фіґурує на сїм тїлї як властитель котрийсь із давних, попередних властителїв, нераз небіщик, еміґрант, то-що.

2) Невилучене поодиноких частий табулярного тїла і неперенесене їх табулярної власности на набувця і справдїшного їх властителя, при чім отся невилучена часть дальше записана у табулї разом з цїлостию на річ продавця (єї попередного властителя) або навіть, як під точкою 1) на річ якогось давного властителя, одного з попередників продавця.

3) Істноване відносин співвласности на тїлах табулярних, котрі по правдї подїлені кусними між кількох самостійних властителїв, між якими нїякі відносини співвласности не істнують, при чім ще часто фактична вла-

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.

сність деяких з тих кусків давно уже попереходила на цілком инші особи.

4) Істноване у табулї відносин співвласности без подання у пропорціональних числах пайок поодиноких співвластителїв, а нераз знов так, що загальна сума вписаних пайок не вичерпує цїлости тїла табулярного так, що з книг не знати, до кого належить невписана остання пайка. Є знов і такі случаї, що сума пайок буває за велика. І т. д.

Наслїдки такого неладу бувають нераз дуже дїймаючі, а то прямо руйнуючі для фактично-управнених властителїв та посїдачів. Бо крім наведених уже наслїдків буває нераз і так, що спокійний властитель, навіть не прочуваючи невірности книг ґрунтових, вгзокуцийною дорогою лишає ся своєї власности, лише тому, що в книгах ґрунтових стояла неправда.

Все те спонукало правительство заняти ся серіозно справою корректури книг ґрунтових. Звичайна дорога добровільної корректури показала ся, в виду загальности наведених хиб, надто утяжлива і не ведуча до цїли. Тому треба було вибрати дорогу надзвичайну, а іменно дорогу законодатної реформи.

Предложений законопроект впроваджує отже в тій цїли поступоване з уряду, котре має при тім бути получене з як-найменшими тягарами для сторін. Що-до самого поступованя ревізийного законопроект дає полекші в цїли оминеня трудностий, виринаючих з постанов закону цивільного і табулярного. Поступоване буде розпадати ся на дві стадиї: перша, констатуюча, буде поручена специяльним комісиям ревізийним, які на місци будуть переводити досліди фактично-правного стану при підмолї урядів катастральних; друга, саме переведене результату ревізиї у книгах, припадає табулярним судам.

Та раз управильнені відносини можуть опісля знов попасти у таку саму путанину. Тому законопроект вводить також деякі постанови що до табулярних вписів на будуче, а іменно заборонює споряджуване та леґалїзоване грамот про фіктивну співвласність, як і дає судам широкий вплив на управильнюване табуль з нагоди переводів спадкових.

Так представляє ся в основі сей пожиточний проект. З нашого становища могли би ми ще побажати, щоби переведене ревізиї було поручене функціонарям, розуміючим добре мову наших селян та розуміючим добре відносини ґрунтові по наших селах. Инакше, коли ревізию станутъ переводити урядники, не розуміючі нюансів нашої мови анї не знаючі специяльної правничої термінольоґії наших селян нї їх ґрунтових відносин, реформа може принести замість користий шкоди.

Памятайте на будову театру!

З Росиї.

(Телеґрами).

Петербург. Дневники доносять, що арештований убийник Серґія має 30 до 35 лїт. Лице має сильно поморщене. Лице і єго поступоване показує, що він мусить бути робітником. Вираз лиця не дуже інтелїґентний. Не відповідає на жадні питаня.

Берлїн. Loc. Anz. доносить, що безпосередною причиною виконаня атентату на Серґія було се, що цар мав виїхати з Петербурга і на сей час віддати реґенцию Серґієви. Знаючи чим така реґенция пахне, революціонери прискорили виконане атентату. Вдова має сейчас по похороні виїхати до Прус і там лишати ся.

Париж. Echo de P. довідує ся з Петербурга, що конференция великих князів звернула ся до царя з жаданем розширеня средств осторожности. Вел. князї заявили ся також против надання яких небудь уступок і роблять за се царя особиного відвічальним.

Берлїн. Опозицийні дневники „Наша Жизнь" і „Наші Дни" дістали вже два упімненя і мусїли запинити видавництво на три місяцї. Стало ся се на поручене Трепова. Окрім того Трепов видав тайний обіжник до всїх ґубернаторів, щоби старали ся здавити всї лїберальні часописи в цїлій Росиї. З причини сего обіжника прийшло на засїданю комітету міністрів до дуже поважних ріжниць.

Петербург. Вчера відбуло ся в унїверситетї віче студентів при участи кількох професорів. Ухвалено дуже остру резолюцию против конаючого абсолютизму і ідіотичних средств видумуваних на єго ратунок. Резолюция домагає ся: 1) Скликаня законодатного збору на підставі загального, рівного і тайного вибору горожанами і горожанками держави; свободи слова, преси, збору, страйків і т. д, 2) амнестиї для всїх покараних за свої політичні чи релїґійні переконаня, 3) на політичні права не впливає приналежність до якої будь нациї; 4) утворення загальної людової міліциї.

Супротив того, що Росия переходить в стадию революциї, студенти здержують ся від участи в викладах аж до вересня. За революцию голосувало 3.000 студентів, против 50. По нарадах здерто з стїни портрет царя, подерто єго на кусні і виставлено червону хоругов. Закінчене було спокійне.

Гамбурґ. В касарнях ґвардийского полку в Петербурзї розкинено в пятницю революцийні проклямациї. На другий день полїция впала на слїд тайної орґанїзациї революцийної між ґвардистами. Коли полїция хотїла увязнити провідників орґанїзациї, прийшло до формального бунту, котрий лише з трудом здавлено. В иншім відділї ґвардийскім на Новім Сьвітї вояки социялїсти стріляли до своїх товаришів, прихильників абсолютизму. Провідників арештовано. Трепов сам провадить слїдство і наказав командантам полків здати справу з сего, що дїялось в їх касарнях.

Льондон. З Москви доносять, що тїло Серґія зложено в чудівскім монастирі в дубовій домовинї. Домовина коротша, ніж був зріст Серґія за житя. Толуб в. князя, а властиво зібрані частини тїла, лежать в ґенеральскім мундурі; видко добре, що мундур випханий. Голови нема. Торжественний похорон відбуде ся доперва в цьвітни або в маю в Петербурзї.

Петербург. Консистор оголосив в дневниках інсерат з донесенем, що о. Гапонови, котрого місце побуту є незвісне, відобрано гідність сьвященика.

Берлїн. Комітет міністрів ухвалив засадничо скликане земского собору. Цар також згодив ся на се. Реченець установлено зразу на 19 с. м. ст. ст., але з причини атентату на Серґія відрочено єго.

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. Японцї задержали два анґлїйскі пароходи, що везли вугль до Владивостока.

Петербург. Куропаткін телеґрафує: Дня 16. с. м. Японцї острілювали наші позициї в Ванс'ягопу над Гуном напротив Сандепу. Наші стрілцї відперли атак; два офіцири ранені. Напротив нашої позициї в Тінечінї Японцї уставили 4 гармати.

Токіо. Росияни будують вузку зелїзницю від Фузанелїну до ріки Ша в горішній части. Сей факт і рухи російских військ вказують на се, що Росияни наміряють обійти праве крило Курокого. Куропаткін дальше будує на своїм фронтї фортифікациї.

Петербург. Дневники приписують візитї кн. Фрідріхови Леопольдови Голенцолєрнови велике значене і яко надзвичайну річ уважають се, що цар сам прийшов на дворець, щоби привитати князя. Князь вручив цареви письмо цїсаря Вільгельма, а петербурґскі дневники пишуть, що се письмо відносило ся до справи мира. Над сим письмом відбули ся вже дві наради комітету міністрів.

Відень. З Петербурга доносять, що в двірских кругах бере верх мировий напрям. Не є виключене, що сей напрям перехилить вагу в користь мира.

Петербург. Цар по вислуханю рапорту Ґріпенберґа переконав ся, що Куропаткін мав рацию, коли не післав Ґріпенберґови жаданої помочи. Іменно Куропаткін не казав Ґріпенберґови розпочинати битви, тілько виконати великий підїзд, щоби довідати ся, як суть розложені ворожі сили. Цар рішив дати Ґріпенберґови нагану за се, що по своїм відвороті через 24 годин не хотїв говорити з Куропаткіном.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Русини в пруснім соймі.

Берлїн. Польским послам, котрі в прускім соймі жалували ся на ґерманїзацийну полїтику в польских провінциях, відповідав міністер Райнбаґен і між иншим сказав: „Що инші називають некультурностию, се Поляки рахують собі за велику заслугу. Хто як хто, а Поляки повинні бути дуже осторожні з висказуванем таких гадок, бо я зверну увагу на відносини в Галичинї. Читайте панове, що пишуть Русини, а пізнаєте ідеальну господарку польску і довідаєте ся, як Поляки гноблять Русинів. Гадаю, що супротив того Поляки повинні бути троха повздержливійші в закидах о гнобленю тут Поляків".

Угорска кріза.

Будапешт. Супротив того, що розвязане кризи дуже тяжке, має бути утворений переходовий кабінет урядничий з Даранїм на чолї (провідник дисидентів). Сей кабінет полагодив би лише державні конечности, почім уступив би парляментарному кабінетови. Кошут заявив Андрашому, що опозиция годить ся на такий провізоричний кабінет.

Торговельні договори.

Берлїн. Німецкий парлямент ухвалив вчера торговельні договори, між ними також договор з Австро-Угорщиною.

Побідоносцев умирає.

Петербург. Вчера візвано до Побідоносцева найвизначнїйших петербурских лїкарів, котрі заявили, що стан недужого є безнадійний.

Справа Ґоркого.

Париж. З Петербурга доносять, що збір російских літератів ухвалив звернути ся до царя з просьбою, щоби казав випустити Ґоркого на волю. Збір заявив, що як би зажадано, то зложить кавцию.

Страйк в Петербурзї.

Петербург. Правительство візвало директорів путилївских фабрик, щоби до двох тижнїв погодили ся з робітниками, бо в противнім случаю правительство уневажнить всї замовленя і по їх виконане зверне ся до заграничних фабрик.

З Балкану.

Білград. Скупштина ухвалила закон о заміну висшої школи на унїверзитет, зложений з факультетів: фільозофічного, правничого, медичного і технїчного. Замість теольоґічного факультету буде на російский взір заложена духовна академія.

Царгород. Коло місцевости Кулькус прийшло до бійки між військом а відділом болгарских повстанців, котрим помагало місцеве населене. Повстанців розігнано, при чім знищено кілька домів. Турецке військо мало 20 ранених і убитих.

Поворот кн. Фр. Леопольда.

Берлїн. Кн. Фрідріх Леопольд Гогенцолєрн, котрий онногди вернув з Петербурга, відбув вчера довшу конференцию з канцлером Білєовом.

Крета.

Царгород. Переговори чотирех опікуньчих держав скінчили ся успішним результатом. Вже управильнено фінансові справи острова, а в короткім часї уступлять російскі ґарнізони, так що лишать ся там лише стацийні кораблї.

НОВИНКИ.

— **В справі виборів до ради міста Львова** подаємо до відома львівских Русинів що слїдує. Вибори відбудуть ся вже від нинї за тиждень то є ві второк дня 28 лютого в маґістратї в годинах від 9—1 перед пол. і від 3—7 вечером. Право голосованя мають: І. з осіб, приналежних до міста Львова, або таких, що приналежать вправдї до иншої громади, але чи то від самостійного підприємства чи то маєтку платять податок заробковий або безпосередний доходовий наколи: 1) чи то яко властителї, чи то яко дожизненї пожитковники мають в обсягу громади Львів одїдичену або принайменше на рік взад набуту (купном, заміною і т. и.) недвижимість (ґрунт або дім), яка підлягає податкови домовому або ґрунтовому (без огляду на висоту); 2) всї, що ведуть інтерес, підприємство або занятє, від якого оплачують заробковий податок в висотї що найменше 16 К річно без додатків; 3) всї, що з яких-будь инших титулів платять у Львові постійний річний податок в висотї 24 К річно без додатку; 4) всї сьвященики (висші, парохи, адміністратори, місцеві духовники, сотрудники всїх християньских віроісповідань та настоятелїв дух. законів); 5) жидівский рабін, проповідники і ведучі метрики; 6) всї урядники (активні і пенсіонозані) цїс. двора, державні, краєві, громадскі (міста Львова), урядники заведень краєвих і мійских, наколи пробувають у Львові що найменше від року і 7) адвокати, нотарі, доктори всїх факультетів, маґістри хірурґії і фармациї, головні редактори часописий полїтичних і наукових; 8) наставники, професори і учителї всїх шкіл і публичних наукових заведень державних, краєвих чи громадских; 9) офіцири і приналежні до війска з офіцирским титулом, наколи суть в станї постійного супочинку або суть демісіоновані але на власне домаганє; II. Товариства і промислові спілки що мають осїдок у Львові, наколи з власного маєтку чи доходу платять постійного податку без податків що найменше 100 К річно. — З правила голосувати має кождий виборець особисто, лише 1) за нелїтних голосують їх опікуни, 2) за жінки їх мужі або повновласники; за всї инші жінки тілько повновласники; 3) за співвластителїв і посїдачів голосує вибраний повновласник з виїмкою співпосїданя і співвласности супругів, в котрім то случаю голосує за співвласність муж. — Карти леґітимацийні вже роздають ся (розносять ся по домах) і мають бути роздані до сеї пятницї включно. Хто до того часу не дістане карти, а має право вибору, може і повинен зараз в суботу до понедїлка (27-ого) включно зголосити ся по карту або зажадати дуплїкату в президиї маґістрату. — Засїданє руского виборчого комітету відбуде ся нинї о год. 6 ій вечером в льокали „Народної канцеляриї" а від четверга рано комітет урядувати буде постійно в льокали при ул. Краківскій ч. 17 (де є тов. „Зора"). Там будуть видавані також рускі листи виборчі як і будуть уділяти ся Русинам - виборцям всякі потрібні інформациї в справі виборів. — Послїдні збори Русинів-виборців з дїльниць відбули ся в неділю о год. 3 в школї св. Мартина при ул. Ківаґи на Жовківскім і о год. 5 в школї св. Антонїя на Личаківскім. Особливо збори на Личаківскім передмістю удали ся дуже добре під проводом д-ра Льва Павенцкого (реферував д-р Евген Левицкий). Збори Русинів-виборців з передмістя стрийского відбудуть ся в сю суботу а час і місце будуть оголошені пізнїйше. Збори виборців-Русинів з цїлого міста Львова відбудуть ся, як вже було заповіджено, в неділю дня 26 с. м. в сали „Народного Дому" о год. 5 по пол.

— **В справі реґуляциї конґруи** пишуть нам з кругів духовеньства: В ч. 3 „Korrespondent-Blatt-у" згадуєсь кілька разів о руху духовеньства в справі підвисшеня конґруи. Згадуєсь там, що і епангелицкі пастирі вислали депутацию до цїсаря та міністрів, а рівночасно жалуєсь, що так не йдуть петициї зі всїх сторін. Отже засипмо і ми парлямент своїми петициями та шлїм з усїх трех епархій депутациї. Депутацию, що причинилась до підвисшеня конґруи законом з р. 1898, складали: з архіепархії львівскої оо.: Танячкевич з Закомаря, Танчаковский з Дунаєва і Давидяк з Тухлї, а з перемиской епархії: Кузик з Махнова і Крушиньский із Селиск. Із станиславівскої епархії не було нїкого. — Nemo.

В тій самій справі надіслано нам отсе письмо: Як знаємо з часописий, має незадовго прийти в парляментї на порядок дневний справа побільшеня конґруи *для католицкого* духовеньства. Справедливо завзивають наші посли дописию з Відня в „Дїлї" ч. 24 до внесеня як найбільшого числа петиций зі сторони нашого духовеньства. Міг би хто спитати ся, як належить мотивувати таку петицию. Я на хвильку над ним застановив ся, але поглянувши до нотатки господарских записок, легко знайшов мотиви до тої петициї. Дотеперішня моя конґруа виносить 959 К, 14 сот. З того маю покрити слїдуючі видатки: 1) Посилаю троє дїтий до шкіл, котрі мене коштують кромі одежи і книжок по 40 К, місячно, що значить річно 1260 К. 2) До обслуги малого господарства троє слуг, кромі виживленя коштує річно 280 К. 3) Опал річно коштує 260 К. 4) Виживлене і приодївок родини, складаючої ся з сїм осіб, дальше: виживлене трох слуг і оброблене ерекціонального ґрунту, після найточнїйших господарских записок, коштує річно 2300 К. Сума тих видатків 4.000 К. То цифри не з воздуха схлоплені, але виняті із господарских записок як найточнїйше прозаджених. І они є найлїпшим мотивом для піднесеня конґруи сьвященьства. З конґруєю 959 К, як инших доходів нема, як то власне дїєсь у мене, то хоч би сам Соломон не потрафить покрити річних видатків 4000 К. Такі видатки має більше менше кождий з нас сьвящеників на селї. Правительство через свої орґани рахує нам добре кождий сотик доходів. Нехай же буде оно ласкаве приняти до своєї відомости через наших послів також рахунок наших найконечнїйших видатків і відповідно тих піднести нам конґруу. Було би добре, щоби кождий сьвященик, вносячи від себе петицию о поліпшене конґруи, вніс рівночасно осібно петицию до палати п слів о унормоване платнї для вдів по сьвящениках. — *А. О.*

— **„Український декляматор".** Як доносить „Кіевская Старина", главное управленіе по дїлам печати дало дозвіл видавництву книжок „Современникъ" видати збірник добірних українських поезий для декламациї. До збірника увійде богато українських орнаментів і портретів українських писателїв і артистів.

— **Другий гакатистичний закон,** іменно закон о рентових оселях, ухвалений на послїдній соймовій сесиї, як доносять з Відня, має одержати в тих днях цїсарску санкцию. Позаяк до введеня в житє того закона треба вибрати із сойму членів, які мають заняти ся орґанїзацию інституциї рентових осель, тому польскі верховоди, щоби не чекати аж до осени, мають скликати около Великодня галицкий сойм на кількадневну сесию. На тій сесиї буде обговорена також справа пропінациї.

— **Убитє Александра II.** Замах, якого жертвою упав вел. кн. Серґій, нагадує подібну подію сперед 24 років, коли убито майже в такий самий спосіб бомбою царя Александра II. Гроза насильної смерти товаришила єму впрочім від давна. В цьвітни 1866 р. в лїтнім городї в Петербурзї пробував Каракозов спрятати Александра II зі сьвіта, але замах не удав ся. Слїдуючого року підчас вистави в Парижи Поляк Березовский вистрілив до него в хвили, коли їхав каритою в товаристві цїсаря Наполеона III, але хибив. Тринайцять лїт пізнїйше виконали на царя перший замах нїгілїсти. Коли цар в Петербурзї вибрав ся на звичайний прохід, вистрілено чотири рази до него і знов не поцїлено. Того самого року наступив зелїзничий атентат в Москві. Під шини зелїзничого шляху, яким Александер II вертав з Криму до Петербурга, підложено динамітову міну. Однак бомба експльодувала завчасу... В 1880 р. цїлий сьвіт стояв під вражінем динамітової експльозиї в Зимовій палатї. Цар вийшов з цїлою родиною живий лише завдяки дивному случаєви, зате жертвою сего атентату упало богато вояків. Аж дня 13 марця 1888 р. погиб цар від бомби. Як сказано замах нагадує в дечім онодїшний атентат, котрого жертвою упав вел. кн. Серґій. Була се неділя. Цар відбув звичайну параду з батальоном ґвардиї і удав ся повозкою до т. зв. Михайлової палати на снїданє до вел. кн. Катерини Михайловни. Підчас єго повороту до т. зв. Зимової палати виконано замах. Цїсарский екіпаж був окружений сторожию з вісьмох кінних козаків, а позаду на санках їхав полїцмайстер Дворжецкий. Коли екіпаж наспів над канал Катерини і їхав здовж городу Михайлової палати, роздав ся сильний гук експльозиї Два ранені козаки і кількох прохожих людий упало на землю. Цар вискочив з карити, щоби підійти до ранених. В тій хвили якийсь молодий чоловік кинув другу бомбу між царя а полїцмайстра, що також наближав ся. Оба поцїлені відломками бомби упали на землю. Тїло царя перенесено до Зимової палати. Бомба розторощила єму обі ноги, а надто покалїчили тяжше і лекше по цїлім тїлї. Цар вимовив лише: „Ах, як менї зимно", відтак стратив сьвідомість. По двох годинах цар помер. Підчас експльозиї бомби зладженої перший раз з нїтроґлїцерини, оден з виновників замаху також погиб. Другого, Русакова, студента петербурскої гірничої школи, повішено. Оба перебрали ся були за робітників і удавали, що замітають сніг з улицї. Бомби кидали зовсїм з близька. Окрім царя жертвою експльозиї упало ще кільканайцять осіб, що або погибли або потерпіли рани.

— **Російскі „великі князї".** Коли говорить ся про російских „великих князів", має ся звичайно на думцї стриїв теперішного царя а братів попередного царя Александра III. Є се визначні, впливові личности, а притім

всї інтересні типи. Ті брати зовуть ся: Володимир, Алексій, Серґій, Павло. Найстарший між ними Володимир уродив ся в 1847 р. і в 27 роцї житя оженив ся з кн. мекленбурско-шверинськóю. Як любимець царя Александра III відограв у многих важних случаях визначну ролю і був навіть відзначений многими ордерами та титулами. Від 1884 р. є начальним командантом залоги в Петербурзї. Мимо високих достоїньств живе весело, „широко" і дає чимало тем до chronique scandaleuse. Послїдне его „дїло", кровавий день 22 січня с. р. в Петербурзї стоїть в живій тамці цїлого сьвіта. Має двох синів, вел. кн. Бориса і Алексія, що так „відзначили ся" в теперішній війні в Манджуриї. Другий з братів царя Александра II., вел. кн. Алексій, уроджений 1850 р., урізнороднював собі житє многими любовними пригодами. Тому й тепер, хотяй є великим адміралом російскої фльоти і ґенерал-адютантом, не дуже мішає ся до політики, зате бере живу участь в петербурскім „high-life-ї". Популярностию серед населеня Петербурга, в додатнім значіню того слова, не тїшить ся зовсїм. Наймолодший із синів царя Александра II, Павло, політична нуля, має уподобане переважно такі самі, що Алексій. Уродив ся 1860 р. в Царскім Селї. В 1889 р. оженив ся з дочкою грецкого короля Александрою. По її смерти оженив ся в Лїворно 1902 р. з розвідкою Ольгою Пітолькорс, женщиною буржуазийного походженя. За те видалено его з Росиї і лишено офіцирскої ранґи. В 1904 р. его жінка одержала від баварского реґента Люітпольда титул ґрафинї Гоґенфельзен. Ходила чутка, що вел. кн. Павло мав близші зносини з жінкою свого брата Серґія і що з тої причини перша его жінка отруїла ся. Від двох літ жив як чоловік приватний, не удержуючи ніяких офіциальних зносин, лише приватно з братами, головно-ж з вел. кн. Серґієм. Тепер вел. кн. Павло відзискав назад царску ласку і одержав титул царского ґенерал-адютанта. Повідомлений про се в Парижи, де мешкав постійно, виїхав вже до Росиї на похорон убитого брата Серґія. На російскій границї повитає вел. кн. Павла офіцир і передасть єму віданаки ґенерал-адютанта.

— **Сокільский рух в Бережанах.** Щоб не остатись по заду инших ґімнастичних філїй „Сокола", устроїв і „Сокіл" в Бережанах в гарно пристроєній сали „Надії" ґімнастичний концерт, получений з вечерницями д. 19 лютого 1905. [Концерт подїлено на дві части, першу часть вокальну і другу ґімнастичну]. — На часть вокальну зложилось 5 точок: хор Бояна „Летів орел понад воду", деклямация д-ра Бачиньского. На печи Самійленка, дует „Зацвила червона калина" відсьпіваний при акомпаніяментї фортепяну панною Ройовскою і д. Дїдуником, сольосьпів панни Ройовскої „Думи мої" і пята точка хор „Ой вербо вербо". Під умілою батутою п. В. Лозиньского, концерт випав вповні вдоволяючо та удатно. Про попис ґімнастичний варто дещо більше згадати тому, бо се була новість в Бережанщинї і перші того рода виступи бережаньских Соколів. Лише одно впадає в очи, що так, як декто прибув з околицї, навіть подальшої, як з Рогатинщини, длятого, щоби побачити вправляючих ся Соколів, так другі противно не прибули длятого, що Соколи будуть в „неестетичних" убранях вправлятись, бо ґімнастичних. А що перших явило ся взагалї мало, тож сала підчас концерту сьвітила пусткою. Не вжеж у Русинів та пристаріла заскорузлість та байдужність не має границї? Попис ґімнастичний складав ся із вправ малих дївчат і вправ Соколів. Як по инших концертах, де тільки виступали Сокілки, так само і в Бережанах вправи дївчат викликали одушевлене. Під проводом самого голови д. Приймы перероблено вправи найперше з булавами а опісля тягарками. Вправами Соколів проводив сам начальник М. Будзиновский. При звуках музики переробили Соколи зовсїм вдачно вправи лїсками а опісля булавами. Вправи були цїлком прості і длятого власне випали добре. Шкода тільки, що маленька сцена сеї салї не надаєсь до вправ, бо навіть стягу на нїй не було де розтягнути а не то думати о вправах ґімнастичних більше комбінованих. Яко відпоручник матерного товариства у Львові прибув на се сьвято бережаньских Соколів в новій вже ношї сокільскій д. М. Доскоч. По концерті відбули ся вечерницї з танцями що протягнулись до білого дня. *Н. Д—ч.*

— **Поясненя і спростованя.** Якийсь добродій Володимир К....ский під заголовком „Фальшивий пророк" накинувсь на мене та пише, немов я стояв на перешкодї розвою пожарного „Сокола" в Павельчи, розказуючи між селянами, що „Сокіл" то польске товариство, та що „місцевий парох за заложене „Сокола" взяв від „панів" 200 чи навіть 300 зр." Що я завсїгди є і був товариствам пожарничим прихильний сьвідчить се, що, приїхавши на вакациї до свого родинного села с. р., я хотів заложити подібне тов. пожарниче „Січ" тим більше, що парубки, беручи участь в сїчовім сьвятї в Станиславові, просто напирали на мене заложити і їм подібне товариство. Годї було відказатись та не помочи своїм давним товаришам по лавцї шкільній. Але вже на самім початку, по підписаню та висланю до ц. к. намісництва статутів, стрінув мене гнїв та ненависть зі сторони тодїшнього адміністратора, а теперішнього пароха о. Ст. Скінчило ся на тім, що о. Ст. зробив донесене до староства, що я скликав збори(?) і завязав між нелїтними(!!) товариство радикальне (!!) „Січ" та бунтував людий. У донесеню звертавсь о. адміністратор до ц. к. намісництва, щоб уневажнило статути. (Письмо читав чоловік, котрий заслугує на віру.) В читальни знова, що так гарно розвивалась за часів сотрудництва о. Воляньского, а тепер цїлковито підупала, напав на мене та вирвав менї з рук додаток до „Свободи" „Хлопську політику" В. Будзиновского. Вкінци стараючись за всяку цїну відвернути людий від „Січи", а видячи, що проповіди на тему, щоб батьки буком відганяли синів від „Січи", на нїщо не здадуть ся, заснував о. парох „Сокола", а о затвердженю статутів я довідавсь з „Дїла" та з того часу я і перестав займатись житєм народним в селї, бо инші обовязки на се не позволяють. В се, аби я колись говорив, що „Сокіл" руский се товариство польске та що о. парох за заложене взяв якісь гроші, здаєсь навіть незнаний д. В. К. не вірить, бо встидавсь навіть підписатись повним іменем, хоч пишучи подібні річи, повинен був виступити отверто. Тих кілька слів я уважав потрібним сказати, для зрозуміня річи та на будуче може служити ще не одним цікавим фактом.— *Дмитро Стасинець* ст. прав. (Містячи се поясненє мусимо зазначити, що виступи деяких людий против „Січий" уважаємо за шкідливі, бо „Січи" самі по собі суть корисні для нашого народа і для зросту в нїм національної сьвідомости, так що ми повинні ревно опікувати ся „Січами" як і „Соколами". Колись в будучности обі сї орґанізациї мусять зляти ся в одну, а на разї ми повинні лише старати ся мати так „Січи" як і „Соколи" в своїх руках, аби їх не визискувано для побічних шкідних цїлий. Та чи таке чи инше є чиєсь становиско в справі „Січий", то в кождім случаю поступок о. С. з доносом до староства — коли твердженя п. Стасинця суть правдиві — заслугує на напятноване і таких средств Русини против себе не повинні уживати. Нїхто не кличе чужих властий на своїх людий, а впрочім всякі доносеня в цїли обкроєня політичної свободи суть річию поганою). — О. А. Онуферко зі Скалата простує донесене в ч. 6 „Дїла" з 23 сїчня с. р., немовто він яко катехит занедбує рускі дїти в місцевій школї. За послїдний курс дївчата в III кл. названої школи мали не 3 рази науку релїґії, але 31 разів.—П. Юліян Крупский, артист-маляр, занятий при мальованю церкви, заначує дотично одної давної допис „Дїла", що не є правдою, аби він був Поляком, він є та почуває себе Русином і є хрещеним в гр.-кат. обрядї. Щож до викінченя робіт при церкві в Бережанах, то робіт сих не скінчено тільки тому, що була вохкість. О скількож п. Крупский роботи перевів (при головнім вівтари і копулї) то випали вони на повне вдоволе є інтересованих. Вічні вівтарі спроваджено з Тернополя.

— **Конкурсові нагороди „Кіевскої Старини", за українські повісти.** Редакция місячника „Кіевская Старина" (котрий від черги лїт друкує в кождім числї бодай оден белєтристичний твір в україньскій мові) розписала була в початку 1904 р. конкурс на премії українських творів белєтристичних. До кінця визначеного реченця (до 1 ст. ст. падолиста 1904) увійшло 27 рукописий. Одна з них (під девізою Excelsior) була написана так нечитко, що єї треба було виключити, а з решти 26 судиї узнали три повісти гідними половинної премії (50 рублїв за аркуш друку), а то: повісти „*Голота*" під девізою „На то й лихо, щоб з тим лихом битись", повісти „Vae victis" під девізою „Оріон" і повісти „Під мінаретами" під девізою „Fiat lux". По отвореню куверт назначених тими девізами показало ся, що автором першої повісти є В. Винниченко, другої М. Чернявский, третьої М. Коцюбиньский (всї три з російскої України, знані вже писателї). В 1-ій сегорічній книжцї (за сїчень) „Кіевская Старина" подала вже половину першої нагородженої повісти „Голота". — Рівночасно редакция розписує новий конкурс на 1905 рік з такими условями: 1) За найлучші оповіданя, повісти і поеми, написані по українськи, авторам дадуть ся нагороди: перша по 100 рублїв, друга по 75 а третя по 50 за аркуш друку (16 сторін 8-ки). 2) Повісти, оповіданя і поеми мусять бути ориґінальні а не перекладні або перероблені. 3) Авторам лишає ся довільний вибір тем і сюжетів. 4) Реченець найпізнїйше день 1 жовтня 1905 р. 5) Рукописи мусять бути переписані не рукою автора і без его імени, а тільки з девізою, при чім треба в запечатаній куверті, надписаній тою девізою, подати докладно свою адресу.

— **З рогатиньскої філії тов. педаґоґічного.** Дня 1 лютого с. р. відбули ся в Рогатинї в хатї бурси загальні збори тамошної філії руского товариства педаґоґічного. Головою, як в роцї минувшім, вибраний о. Йосиф Яворский парох з Лучинець, а до видїлу війшли: о. Павло Кудрик завідатель парохії в Рогатинї, п. Аркадия Ґурґулова, п. Стефан Обертас і п. Петро Крайковский, всї учителї з Рогатина; на заступників вибрано п. Прокопа Трача, управителя 2 кл. школи в Конюшках і п. Н. Римахаупр. 2 кл. також школи в Чесниках. Хотяй в своїм часї не було нїчо піднесено про дїяльність сеї філії, не завадить проте нині де-що важнїйшого про неї сказати. Що не спала она в минулім роцї „сном блаженних", як може дехто міг би собі думати, нехай вже буде доказом хотяйби лиш те, що видїл відбував майже що місяця свої засїданя. На тих порушало ся справу закладаня шкіл для анальфабетів, заложене бурси в Букачівцях, а передовсім справу купна хати для бурси в Рогатинї, котру веде ся вже другий рік під фірмою філії. Тамтого року числила та бурса 28 питомців, і хотяй до нині веденє тої бурси получене з великим коштом, (всякий надзір виконує ся через доходжене) то однак піднести тут треба, що мала добрий надзір і нагляд в науцї. Всї ученики (12), котрі здавали вступний іспит до ґімназиї (в Бережанах, Тернополи, Львові, Станиславові і Коломиї) при іспитї обстали; инші знов перейшли до кляс висших. Сего року число учеників в бурсї зменшило ся, а що гірше, то се, що з взгляду тільки на загальне більше заінтересоване нашої Рогатинщини, буде можна з великим трудом вирівнати заледво рахунки удержаня. — Наконець треба і те піднести, що наші бурсаки відограли недавно 2 рази „Ніч вефлеємску". Дїти були добре вишколені і віддали штуку (загальний осуд) дуже добре; з прикростию однак мусить ся зазначити, що декотрі навіть місцеві патріоти відтягли ся від участи, длятого то тільки до 50 кор. удало ся придбати для бурси. — *Рогатиньский.*

— **Нагороджена „Михайловою премією" повість.** Вчера о 12 год. в полудне зійшли ся члени конкурсового суду, щоби заняти ся оцїнкою історичної повісти п. з. „Ярошенко", яку прислано на конкурс „Михайлової премії". Явили ся: радник Олександер Барвіньский, радник Анатоль Вахнянин, заст. голови „Просьвіти", д-р Кость Левицкий, проф. д-р Кирило Студиньский і д-р Іван Франко. Член конкурсового суду, проф. д-р Олександер Колесса, виправдав свою неприсутність і прислав прихильну оцїнку на письмі. Фондатора Михайла Тишкевича заступав д-р Студиньский. Дебата над присланою повістию тревала годину. Всї члени, по черзї, висказували свої гадки, почім приступлено до голосованя і признано авторови повісти одноголосно премію 700 корон. Автором нагородженої повісти є д-р Осип Маковей, наш визначний і симпатичний письменник, якому на сїм місци складаємо щирі желаня і висказуємо горяче бажане, щоби працював дальше в сїм напрямі та збогатив наше письменьство не одним ще твором свого пера. О скілько дізнаємо ся, члени конкурсового суду вислали при сїй нагодї щирий привіт фондаторови, Михайлови Тишкевичеви, котрий перебуває тепер в Римі, а з окрема повідомлено автора про вислід нарад комісиї. З огляду, що через два роки не прислано нїякої історичної траґедиї чи драми на конкурс „Михайлової премії", тож небавом буде оголошений новий конкурс з однорічним реченцем. Премія за драматичний твір, зложена в товаристві „Просьвіта" д. Мих. Тишкевичем, виносить 1100 (тисяч сто) корон.

— **Дрібні вісти.** В Кракові помер старший радник скарбу, Петро Габлиньский, ополячений Русин, в 58 роцї житя. — Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Перемишлянах з курії сїльских громад розписало намісництво на 11 цьвітня, одного члена з курії міских громад на 12 цьвітня, а одного члена з курії більших посїлостий на 13 цьвітня. — В-преосьвященний митрополит ґр. Шептицкий їздив дня 18 с. м. до Добромиля, щоби відвідати в тамошній колєґії Єзуїтів недужого кс. Яцковского. — Бурмістром м. Самбора вибрано знова д-ра Йосифа Штаєрмана.

— **З „Кружка українських дівчат".** Видїл научного кружка подає до відомости, що слїдуючої недїлї, се є 27 с. м. відбуде ся на „Кружку українських дівчат" у Львові дуже інтересний відчит. Просить ся товаришок о як найчисленнїйшу участь. — За секретарку научного кружка *С. Данилевич.*

— **Загальні збори тов. „Кружок українських дівчат" у Львові** відбули ся дня 12 лютого б. р. в кімнатах „Руської Бесїди". Головою товариства вибрано Т. Северину Данилевич, а до видїлу увійшли: тов. Дария Шухевич, яко містоголова; Настя Грінченко, яко секретарка; Марина Белей, яко касиєрка; Олена Ясеницка, яко бібліотекарка; Левицка, яко видїлова. — *Северина Данилевич* голова, *Настя Грінченко* секретарка.

— **Товариство „Руских жінок в Стрию"** устроює в четвер дня 2 марта с. р. в комнатах Народного Дому великі вечерницї з танцями. Чистий дохід призначений на руску Захоронку в Стрию. Цїль ся повинна на вечерницях зібрати як найширші круги Русинів а рухливий комітет забавовий робить все можливе, щоби кождий відніс як найкращі спомини. Музика, осьвітлене рефлекторами, котиліон і инші несподїванки будуть як найдобірнїйші. Отягаючим ся можемо звіритись я великою певностию, що пол негарний буде на вечерницях заступлений в небувалім доси в Стрию числї. Стрій для пань народний або вечерковий, для панів балевий. Запрошеня розсилаємо сими днями; хтоби не одержав через похибку, може в день вечерниць отримати при касї. — *Комітет.*

— **Товариство „Родина в Коломиї"** устроює в недїлю дня 26 с. м. зачаровані вечерницї з танцями. Стрій візитовий або народний. Вступ 1 К 50 с., від особи. Початок точно о год. 8·30 вечером. — *Комітет.*

— **Вечерницї в Золочеві** заходом тов. „Руска Бесїда" відбудуть ся дня 2 марта с. р. в громадскій сали. Вступ від особи 3 К, фамілїйний білет для трех осіб 7 К, ґалєрия 2 К. Стрій для пань і панів вечерковий. Петрушка виключена, бо більше число академиків львівских заповіли свою участь. Забава заповідає ся прегарно, бо будуть її проводити аранжери, звісні з львівских балів. Запрошеня висилає ся; хто через ошибку не дістане запрошеня, зводить ласкаво віднести ся до видїлу товариства. Початок точно о годинї 9 вечером. *Видїл тов. „Руска Бесїда" в Золочеві.*

— **Товариство „Міщаньска Читальня"** в Чернівцях з нагоди свого 25-лїтного істнованя, уряджує торжество, в програму якого входять: І. соборне богослужене, яке відправить ся в пятницю 3 н. ст. марта 1905 р. в греко-католицкій церкві о годинї 9-ій рано. — II. По богослуженю відбуде ся похід з прапором. III. Ювилейний концерт, який відбуде ся в недїлю дня 5-го н. ст. марта 1905 року у великій сали товариства ґімнастичного (Turnhalle) ул. Йосифа ч. 14 із слїдуючою програмою: Повитане гостий. 1. Відчит про 25-лїтню дїяльність товариства. 2. Воробкевич: „Помарнїли квіти", хор мішаний. 3. С. Ярчевский: „Соловієва пісня", деклямация. 4. Вахнянин: „Урра у бій", хор мужеский. 5. Ф. Колесса: „Гей ти тату наш", хор мішаний. 6. С. Ярчевский: „Пісні перелому", деклямация. 7. *** „Битва", хор мужеский. 8. Ф. Колесса: „Вулиця", хор мішаний. Початок о годинї 8-ій вечером. По концертї слїдують танцї.

— **Пожарний „Сокіл" в Нагорянах,** львівского повіта, яко філїю „Сокола" у Львові вже затвердило намісництво.

— **З „Народної Торговлї".** При зближаючих ся святах запрошуємо наших Вп. гостий до замовленя на сьвітло церковне і столове. Оферуємо три сорти сьвітла: I-а по 172 кор. II-а по 156 кор. III-а по 128 кор. за 100 клґр. При всїх тих родах даємо для церков 10% опусту. I-а і II-а сьвітло розуміє ся цїна льоко фабрика, III-а льоко стация Львів. — Сьвітло I-а і II-а суть обережені нашою охоронною маркою: +. М. Ц. Н. Т. і єсть в фабрицї специяльно лишень для нас роблене. Нїхто кромі нас сего світла не має, а о доброті его переконали ся вже широкі круги. — Для догоди впроваджуємо також сьвітло таньше III-а, котре винесе льоко Львів 115 кор. за 100 кільо. Се сьвітло марки нашої +. М. Ц. Н. Т. не має. — При нагодї пригадуємо ся також з нашою офертою на весняний транспорт вин (як анонс, оголошуваний 2 рази тижднево), котрого добір удав ся нам сего року дуже добре. Меди питні висилаємо по цїнї 120 кор. за 100 лїтрів. — Просимо о численні замовленя, а поручаючись прихильній жичливости, остаєм з поважанем. — *Дирекция.*

Бібліоґрафія:

— **Еміль Золя: Жерміналь.** з француского переклав Олександер Пашкевич. Видано під редакциєю Івана Франка накладом Укр. руск. видавничої спілки у Львові 1904. Стр. II + 727 малої 8-ки. Перекладом „Жермінала" присвоєно нашій лїтературі одну з найкрасших повістий великого француского письменника, а заслуга в тім перекладчика п. Пашкевича як і д-ра Франка, що кромі написаня коротенької передмови справив цїлий переклад і заосмотрив его в деякі терміни та описи з гірничого житя, незвісні перекладачеви. В той спосіб повість, що основана на тлї побуту француских робітників, набрала в нашім переводї особливого і живого кольориту.

Календар: Гр.-кат.: нинї (второк) Теодора М., завтра (середа) Никифора — Рим. кат.: нинї (второк) Елеонори кор., завтра (середа) Петра.

Театри: Театр міський у Львові: нинї (второк) оперетка Йонеса „Ґейша" з дебютом тенора Яцицкого в ролї Катана, завтра (в середу) „Доротар", оперетка Леґара; в четвер (премієра) „Понад сили" Бернзона в 6 відслонах в переводї Я. Каспровича, в пятницю і суботу в друге і в третє „Понад сили". Початок кождим разом о 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Сала товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] в четвер дня 23/2 „Відьма", оперета в 3 відслонах Яновскої, музика Лисенка; в суботу дня 25/2 „Жидівка вихрестка", драма зі сьпівами в 5 д. Тогобочного; в недїлю дня 26/2 „Запорожець за Дунаєм", опера в 3 д. Артемовского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 пополудни. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска (тепер замкнена наслідком перенесин). — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за вголошеним від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, з ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Аґента в Станиславові буде потребувати товариство взаїмних обезпечень „Днїстер" від 1 цьвітня 1905. — Особи, рефлектуючі на сю аґенцию, мають внести подання (тільки на письмі) до дирекциї товариства (Львів, Ринок 10), подаючи свої кваліфікациї, по можности з сьвідоцтвами або їх відписами, і опис житя, чим дотепер занимали ся, як також свої личні і маєткові відносини, та вказати, у кого можна про них засягнути близших інформаций. Товариство вимагає від кандидата, щоби був в силї віку, знав докладно цїлий станиславівский повіт, щоби провадив канцелярию в серединї міста і сам урядував цїлий день а від часу до часу обїхав громади свого округа. Кавция вимагає ся найменше в квоті 3000 кор. Зголошувати ся можна тільки на письмі до 5 марта с. р.

Надіслане.

Адвокат Король

в Жовкві. пошукує конципієнта.

142 2—3

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 14—40

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Базару Ґінотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

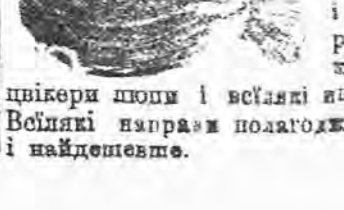

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4285

Подяка.

Дня 12 лютого с. р. покликав Г. Бог до себе нашу найдорожшу матір-бабку-прабабку, бл. п. Антоніну Мелешкевичеву, вдову по бувшім пароху сухоставскім, о. Николаю Мелешкевичу. Під тяжким бременем 78 літ упокоїла ся она в своїм родиннім місточку у свого зятя Іларія Сіменовича, пароха в Сухоставі. Відпровадивши в глубокім смутку покійницю до єї вічного мешканя, опечалена родина почуваєсь до милого обовязку зложити на сім місци ще окрему подяку всім тим, що так в часї єї довгої старечої немочи, як і в часї похоронів чим небудь прислужились. Дякуємо перед усіми єї найблизшим щирим сусїдам, Вп. паньству Бахталовским з Яблонова, що часто навідувались в часї хороби і крім співчутя несли всегда обильну розраду і потіху духовну. Єще дякуємо в друге Впр. о. совітнику і деканови Дан. Бахталовскому за відправу парастасів, за відслужене Служби Божої в часї похоронів і за чувственну прощу при гробі. Сердечно дякуємо Впр. о. совітнику П. Шанковскому пароxови з Копичинець і Всч. о. Л. Воробкевичеви, сотрудникови з Говилова, за відправу Служб Божих і співучасть в похоронах. Впр. о. совітникови і віцедеканови Т. Турулї за прегарну проповідь в часї Служби Божої, як: Всч. о. В. Білиньскому, пароxови з Коцюбинець за таку прощу при винесеню домовини з мешканя, складаємо щиро сердечне Спаси Біг! Дякуємо хорови місцевому за відсьпіване Служби Божої і пісень похоронних, Брацтву церковному за приладжене і убране в церкві катафальку, господарям за несене на раменах домовини на цвинтар, вкінци всім участникам похоронів так заміцевим гостям як і місцевим громадянам за численну співучасть в похоронах, чим дали доказ любови і вдячности для покійниці. Всім вам нехай Г. Бог заплатить, а від нас нехай Вам буде пошана і вдяка!

Павліна Крайковска, Юлія Боратиньска сестри. Тома Мелешкевич парох Вікна, Іван Мелешкевич ц. к. нотар з Нижанкович, Фр. Мелешкевич учитель з Говилова, сини. Марія Свистунова, Олена Сіменовичева, доньки, Ольга, Марія і Мелянія, синові. Павло Свистун парох з Козови, Андрей Тимус парох з Гумниск, Іларій Сіменович парох з Сухоставу, зяті. Євгеній, Александер, Володимир і Аніза Свистуни, Ольга Носковска, Стефаня Мальчиньска, Стефаня, Володимира, Леся і Славця Тимусівні, Ольга, Євгенія і Олена Сіменовичівні, Зено і Іван Мелешкевичі внуки і внучки, і пятнайцять правнуків. 156 1—1

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

В'д сих цін для церков 10% опусту.

Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптать і не спливає! 1—16

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **ДЗВОНИ** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

70 Аґентів не висилаю.

Оповіщене.

Рада надзираюча повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополи, повідомляє по мисли §. 47 статута, що

VI. звичайні загальні збори

того товариства відбудуть ся дня 10 марця 1905 о годині 2 гій по полудни в Тернополи в комнатах „Рускої Бесїди“ з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт ради надзираючої і дирекциї з діяльности за рік 1904.
3. Звіт комісиї ревізийної і приняте до відомости білянсу за рік 1904, котрий члени товариства переглянути можуть вже тепер в канцеляриї товариства в годинах урядових.
4. Рішене що-до подїлу зисків з року 1904.
5. Вибір 2 членів ради надзираючої на 3 роки і одного на оден рік.
6. Вибір комісиї ревізийної на рік 1905.
7. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль дня 17 лютого 1905.

Роман Сосновский предсїдатель. 148 2—3 *о. Дамян Лопатиньский* секретар.

Ученик VII кляси ґімн. пошукує лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї Діла з поданем услівя. П. К.

Прийму двох учеників, опіка старанна, вікт домовий. Поміч в науках в хатї через фільозофа. Дольницка Мілковского 2. 149 2—3

Фільозоф або абітурієнт добрий математик, потрібний зараз на село до приготованя з того предмету екстерніста до матури. Зголошеня з поданем жаданого місячного винагородженя під адресою: *о. Іван Щуровский* в Струтині вижнім почта Долина коло Стрия. 148 2 3

Торговля корінних товарів Теофіля Банаха в Чорткові прийме сейчас хлопця з двоїтною практикою. 154 1—3

Володимир Лаврівский

У ЛЬВОВІ

ул. Пекарска ч. 23 I. поверх

спродає: „Як можна законно увільнити ся від служби військової“ — ціна 2 корони, „Прикази до вправ рядових“ — ціна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл“ — ціна 20 сотиків, „Копана гра“ — ціна 20 сотиків, „Lawn tennis“ (гра) — ціна 20 сотиків, „Подане до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної“ — ціна 10 сотиків, Календар „Соколъ“ на рік 1895 — ціна 5 корон, — Календар „Соколъ“ на рік 1897 — ціна 5 корон. 89 3—12

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Оповіщене.

Замкнене рахунків Спілки ощадности і позичок в Мшанї за рік 1904. Члени: прибуло 51, убуло 1, стан з кінцем року 273. Уділи: К 1798 Стан чинний К 47968·31. Стан довжний К 47392·22. Фонд резервовий К 1279·18. Чистий зиск К 576·09. Оборот касовий К 124392·11.

Січиньский настоятель. *К. Курчиньский* касиєр. 153 1—1

Скалисте вапно

доставляє від 1 ого марця

Спілка вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 1—13

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 4—8

Ревматизм — Гостець

корчі, біль нервів, голови, зубів,

лічить цїлковито знамените средство, клінічно випробоване під назвою

„Іхтіоментоль“

(назва, етикети і опакованє правно застережені)

Натиранє викликує небувалий доси наслїдок дїлаючи успішно навіть в тих случаях, де инші средства показали ся зовсім безуспішними. — Тисячі подяк і сотки признань від визначних професорів і лікарів сьвідчить найлїпше про вартість того перетвору. — Ціна фляшки з приписом ужитя **1 К.** Дістати можна у всіх більших аптиках або просто з головного складу висилкового аптики **СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА в Богородчанах.** Почтою висилає ся найменше дві фляшки за післяплатою або попереднім надісланем належитости. Ціна десятьох фляшок разом з портом, переказом і опакованем **10 К.**

Головні склади: у Львові в аптиці Симеона Гая, ц. к. доставника; в Кракові в аптиці Конст. Вишневского і Ферд. Ґралевского: в Тернополи в аптиці Мариана Крижановского і в Тарнові в аптиці Л. Фравенґляса. 731

ОСТОРОГА! Щоби уникнути безвартісних фальзіфікатів, просять ся жадати виразно **„Іхтіоментолю“ Едельмана.**

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у ЛЬВОВІ

улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жадане висилає ілюстрований цїнник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно. 147 2—0

У Відни вийшла збірка поезий Бурлаки:

„На бистрих хвилях“

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші з замовленем пересилати лишень на отсей адрес: „Burłaka, Wien, Universität“.

Оповіщене.

Сим подаємо до загальної відомости, що перші **Загальні Збори** повітового товариства кредитозого „ВІРА“ в Раві рускій, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 8 марця 1905 р. о годині 1 по полудни в комнаті читальні „Просьвіти“ в Раві рускій з отсим порядком дневним:

1. Звіт дирекциї з діяльности і рахунків за рік 1904.
2. Звіт контрольної комісиї.
3. Уділене дирекциї і раді надзираючій абсолюториї.
4. Розділ чистого зиску і ухвалене дивіденди.
5. Вибір двох членів ради надзираючої.
6. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. Право голосу мають лиш члени, котрі уплатили цїлий уділ в сумі 20 кор.

Рава руска дня 15 лютого 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

о. Ю. Манастирский предсїдатель. 139 2—3 *о. А. Фолис* секретар.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

Рідка нагода!

незвичайно дешево 500 штук предметів до окраси за 4 К.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилїтна ґарантия, разом з ланцушком, 1 мужеска шовкова краватка, 3 штук найлїпших хусток до сурдута, 1 мужеский перстенець з імітацию дорогого каміня, 1 величава шкіряна портмонетка, 1 кишеневе тоалетове зеркало, 1 пара спінок до маншетів, 3 спінки до сорочок 3% „дублє“ волот. замок патент., 1 добрий нїклевий прилад до писаня, 1 елеґ. дамска брошка (новість), 1 пара бутонів з наслїдуваним брилянтом дуже манячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тілько варт, коштує лише 4 корони. Висилаємо за післяплатою, або за присланою належитостию через **F. A. GELB, Kraków 40/a.** Ризико виключене, бо можна назад звернути. 502 2—3

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сполоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

ч. 31. Львів Середа 9 (22) Лютого 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Не-вжеж і цїсарска санкция?

Деякі з шляхоцко-польских часописий принесли занотовану, в слід за ними і в нашім дневнику, вістку, будьто соймовий закон про рентові оселї вже сими днями має одержати цїсарску санкцию а тим самим і зискати правну силу. Донесене те появило ся на стовпцях часописий, що стоять в тїсних зносинах з верховодячими кругами польского кола, а тим самим, мимо усеї єго неправдоподібности, треба з ним числити ся та треба припускати, що правительство саме на днях рішаєть ся в квестиї предложеня зглядно непредложеня сего антіруского, кольонїзацийного проєкту коронї до підпису. В виду того як репрезентанти опінїї руского загалу підносимо ще раз наш голос, щоби в послїдне заложити протест против сего законопроєкту, як виміреного на погубу руского елєменту в східній Галичинї, та візвати нове центральне правительство до розваги і застановив, заки рішить ся на здецидовано антіруский крок.

Закон о рентових оселях назвали ми антіруским, кольонїзацийним проєктом, і так на него задивляє ся увесь руский народ в Австриї, що стілько уже разів висказав свій погляд про него тисячами письменних і вічевих протестів, однодушним голосом усеї преси та устами своїх соймових і парляментарних репрезентантів. А що так, а нїяк инакше, належить розуміти єго, на се дала нам ясні докази і польска сторона.

Обговорюючи отсей закон на наших стовпцях та розбираючи єго на основі мотивів первісного єго предложеня, ми, з дословними виписками із сего предложеня у руках, виказали, що цїль сего закону – кольонїзация Руси Мазурами. Се потверджували і відзиви польскої преси про него, котра однодушно заявляла, що цїлию рентових осель буде недопускати землї банкротуючих обшарників східної Галичини у руки місцевого руского населеня, котре на тій землї тисячі лїт працювало, але передавати єї в руки „włościan z zachodniej części kraju“, се єсть мазурских кольонїстів. Ті самі цїли зрадив і т. зв. „wiec narodowy“, скликаний до Львова в часах найінтензивнїйшої антіруской аґітациї п. Козловского. „Вец“ той був вправдї окружений чималою таємничостию і наради єго та рішеня лише в дрібній части були опублїковані, все таки дійшло се до публичного відома, що референт справи польонїзациї рускої части Галичини, п. Ґломбіньский, головний натиск і надію покладав на кольонїзацию мазурску, ведену офіцияльним шляхом. Вкінци вистарчаючим сьвідоцтвом антіруской тенденциї сего закону єсть і то, що соймова більшість відкинула рішучо поправку Русинів, аби рентова комісия складала ся в половинї з Русинів, і то походячих з вибору, а натомість заявила про людске око, що до комісиї буде покликаний також (!!) оден (!!) член „рускої народности“, що при звісній системі висуваня всяких руских ренеґатів і мамелюків буде рівнати ся повному недопущеню Русинів до впливу на рентову акцию. Все те, як і загалом обставини, що товаришили ухваленю сего проєкту, як і завзяте, з яким попирали єго найбільш ворожі Русинам сторонництва польскі, єсть для руского загалу незбитим доказом екстермінацийної, антіруской цїли сего закону.

Тож, так як руский народ доси однодушно боронив ся против сего закону, котрому рівня лише хиба закон кольонїзацийний пруский, так і ми тепер в послїдне закладаємо торжественний протест против него та жадаємо від правительства не предложеня єго до санкциї монаршої. Противний поступок правительства мусїв би руский народ вважати доказом, що тим виповіджено смертну війну одному з народів держави, призначуючи єго на загладу.

Та кінчаючи, звернемо увагу ще на оден момент: Правительству повинно бути відомо що загально краєве і загально-народне руске полїтичне товариство „Народна Рада“ та рускі парляментарні посли внесли до особи самого Монарха мотивовану просьбу о віднову найвисшої санкциї законови о рентових оселях. Тим робом корона безпосередно і особисто зістала поінформована про правдивий стан річий. В виду того центральне правительство, рішаючи квестию предложеня до санкциї наведеного проєкту, мусить мати на увазї, що, удїляючи опінїї на єї удїлене, заанґажовує тим безпосередно корону в виїмковий спосіб против руского народу. Рускому загалови звісно, що тим разом побіч офіцияльних, нормально-конституцийних інформаций з боку мінїстрів, корона виїмково одержала і інформациї безпосередні. Чи в виду того вказаним буде втягати корону в отсю польску гру против руского елєменту, нехай се добре розважать австрийскі мінїстри, щоби не осягли в висшім степени тих непожаданих наслїдків, які вже спонукали в значній мірі інформациї ґр. Баденія що до рускої депутациї з р. 1897.

З промови п. Старжиньского і відповідь п. Романчука.

По бесїдї п. Романчука, котру ми подали в попередних числах в повнім дословнім перекладї, промавляв на тім самім засїданю палати послів (д. 15. с. м.) п. Старжиньский, а закінчив свою промову такою апострофою до п. Романчука:

„Попередний бесїдник сказав, що Русини не допущені навіть до спільного національного стола і мусять вдоволяти ся лише окрушками. На те не хочу тут вдавати ся в довгі вичислюваня анї в загальні замітки, а зазначу лише факт, що галицкий сойм в своїй остатній сесиї 1904 р. ухвалив: 1) заведене обовязкової науки руского язика у всїх польских середних школах Галичини, а язика польского у всїх руских середних школах; 2) признав кількатисяч корон запомоги для руского народного театру у Львові. [*П. Яворский: Тої запомоги не принимаємо!*] Се мене нїщо не обходить, чи запомога буде принята чи нї. 3) Ухвалив сойм закон о краєвій радї шкільній, після котрого тепер значно більше Русинів буде засїдати в радї нїж доси, а 4) ухвалив також заложене рускої ґімназиї в Станиславові.

„Все те зроблено в остатній сесиї галицкого сойму в р. 1904; а коли попередний бесїдник виступає з докорами, то позволю собі зробити уваги — се мій особистий погляд, бо до галицкого сойму не належу — що за богато було нараз заспокоїти ті чотири жаданя, а лїпше було зробити те ратами, що найменше в чотирох ратах.

„А коли Вп. п. посол Романчук каже що польску бюрократию в Галичинї порівнати можна лише з російскою бюрократиєю, то є се так сильна пересада, що не розумію, як він може любувати ся в таких пересадах, котрим чейже нїхто в сїй високій палатї не вірить.

„Попередний бесїдник сказав також, що управа Галичини не є порядна, що Русинів здавлює ся, що викликує ся против них полїтичні процеси. Я противно гадаю, що в Галичинї є дуже велика свобода; а що-до тих бругальних насильств із сторони австрийского правительства, о котрих говорив попередний бесїдник, мушу вказати на те, що ведена польскими урядниками управа не є прецінь тайна, а веде ся в очах цїлого сьвіта і під контролею державної ради під надзором правительства. Таких байок про польску управу не можна розказувати так, щоби їм вірено.“

На те міг п. Романчук відповісти аж по замкненю дискусиї, котре наступило на другий день д. 16. с. м. Тогдї, забираючи голос до спростованя фактів, так промовив:

„П. посол Старжиньский на закінчене своєї вчерашної бесїди показав галицкий сойм великим добродїєм Русинів і навів чотири ухвали з єго остатної сесиї, котрі нїби то повзято на користь Русинів. Для спростованя додам — о чім не згадав п. бесїдник — ще пяту ухвалу про утворене рентових осель; а цїль сеї ухвали є, переважно руску східну Галичину скольонїзувати польскими поселенцями з західної Галичини і тим способом русвій части краю надати польский характер, а Русинів ще більше витиснути з сойму і з державної ради.

„Що-до наведених ним чотирох ухвал, то я перед несповна трема місяцями д. 22. падолиста говорив тут про них основно і виказав, що лише одна з них має для Русинів вартість, а то ухвала що-до заложеня рускої ґімназиї; та при тім треба зважити, що в краю є 31 польских ґімназий, а лише 4 рускі, і що лише в остатних роках заложено 7 нових середних шкіл польских.

„За те осталі три ухвали є для Русинів по части цїлком без вартости, по части навіть шкідливі. І так запомогу для руского народного театру признано на услівях, для Русинів шкідливих і понижаючих, так що вони мусять тої запомоги зречи ся. Ухвала про заведене обовязкової науки другого краєвого язика в декотрих галицких ґімназиях є для Русинів цїлком рівнодушна. А против ухвали про реорґанїзацию польскої краєвої ради шкільної рускі посли в галицкім соймі заложили рішучий протест. А таки всї ті ухвали бесїдник польского кола назвав добродїйством для Русинів та ще докоряє галицкому соймови занадто великою ласкавостию для Русинів і висказує ся за заспокоєнем таких постулятів на рати!

„Ті вискази характеризують лїпше, нїж могли би се зробити наші промови, зарозумілість і гордість того сторонництва, до котрого належить бесїдник. І в руках людий такого сторонництва спочиває галицка управа, спочиває доля руского народу!“ [*Признаня.*]

Справа української мови в радї міста Одеси.

До одескої городскої думи [міскої ради] увійшов широкий реферат П. А. Зеленого, голови думи, о потребах народної просьвіти. Сей, знаменито умотивований реферат, обговорюючи ріжні потреби що-до народної просьвіти і орґанїзациї шкільництва, не поминає також потреби української мови в книжках шкільних і в книжках для просьвіти населеня. На той темат сказано в рефератї ось-що:

В Одесї, яко великім містї портовім, населене є ріжноплемінне, але корінним єї населенєм є все таки Українцї. Навіть після даних урядової статистики 50.000 мешканців Одеси має українську мову за свою рідну, при чім ціле населене передмість гуртом українське. Тимчасом нинїшні букварі і книжки до читаня, як що-до змісту так і форми, не відповідні для Українців, бо уміщені в них статї белетристичні, ґеоґрафічні й історичні мають на оцї Москалїв; а звісно, що після основної педаґоґічної засади: „наука дитини повинна поступати від знаного до незнаного а не на відворіт“ — шкільна книжка мусить звертати увагу передовсїм на місцеві, культурні, ґеоґрафічні й історичні окремішности, починати розвиток ума від знаного, зрозумілого, близшого і аж потім доходити до менше знаного і до дальшого. На примір такі вислови, як: „пахота сохой“, так часто попадаюча в шкільних книжках, є чужа Українцеви, бо він оре плугом; він не розуміє, що значить московске „курится овинъ“; дивно звучить „наша родная матушка Волга“ ухови школяря, що виріс над Днїстром, Днїпром або Чорним Морем.

Сей основний педаґоґічний принцип нарушає ся, на жаль, ще в більшій мірі що-до мови, якою писані шкільні книжки. Змаганє навчити незнаної Українцеви московскої мови при помочи тоїж самої московскої мови, забороняючи учителеви навіть дати поясненє школярям в їх рідній українській мові — се змаганє є подиктоване очивидячки не педаґоґічними зглядами, але иншими, які зовсїм не мають на оцї науки. Внаслїд сего учитель мусить поборювати неімовірні трудности навіть при ученю московского букваря, бо українська дитина із самого першу наткне ся на незрозумілі для неї (хоч для Москаля щоденні) слова: изба=хата, глазъ=око, потолокъ=стеля, соръ=сьміте, лукъ=цибуля, топоръ=сокира, соты=щільники, утка=качка, туча=хмара, зола=попіл, зипунъ=свита, возлѣ=біля, ли=чи, молнія=блискавка, скамья=лавка, прудъ=сажавка і т. д. без кінця. До сего треба додати ономіми т. є. слова, які є в обох мовах, але мають инше значінє в одній а инше в другій, як н. пр. моск. „луна“ [місяць] значить у Українців ехо. Дальше безліч морфольоґічних окремішностий (як: хлѣбъ [читаєсь: хлеб] = хлїб, столъ = стіл) в звязи з окремішностями граматичними й синтактичними (женѣ чит. жене = жінцї, отцу чит. атцу = батькови, шолъ = ішов, мнѣ чит. мне = менї, — рідке вживане дієприслівників і дієприметників в українській мові тай богато иншого) все те є другим „каменем преткновения“ при ученю московскої мови при помочи єї самої в українській місцевости.

Річ ясна, що при такім станї ученик, присвоївши собі сяк-так елєменти московскої мови, наткне ся далї на тяжші звороти, вислови, на дивні й незрозумілі образові вискази, алеґорії, загадки, приповідки, і в наслїдок сего він переказує зміст нераз навіть гарного оповіданя, поезиї чи чого иншого неохочо і часто зі сьміхом, механїчно й баламутно, сильно акцентуючи і раз-у-раз збиваючись на українську мову. Длятого і зовсїм справедлива тая характеристика, яку дав сучасній школї на Українї такий авторитетний у Москалїв педаґоґ, як Ушинский, автор знаменитих педаґоґічних книжок „Родное Слово“ і „Дѣтскій Міръ“. Він написав:

„Тая школа [говорить о школї, де Українцям викладає ся по московски] по перше: стоїть далеко низше народу, то значить: зі своєю соткою зле вивчених слів супротив тої безконечно глубокої, живої і повної мови, яку виробив і вистрадав собі нарід протягом тисячлїт; — по друге: така школа безсильна, бо она не будує розвитку дитини на єдино плодоносним духовім ґрунтї — на народній мові і на відбитім у нїй народнім почуваню; — наконець по третє: така школа безхосенна, бо дитина не лишень входить до неї із сфери цїлком чужої, але й вертає з неї в ту саму чужу сферу. Ученик швидко позабуває той десяток московских слів, яких вивчив ся в школї, а враз із тим забуде й ті понятя, які лучили ся зі словами, — народна мова і народне житє знов опановують єго душу, заливають і загладжують увесь вплив школи, як щось цїлком чуже. І щож удїяла школа? Гірше нїж нїчого! — она на кілька лїт здержала природний розвиток дитини. Осталась „грамотность“ або радше „полуграмотность“, котра може знадобитись хиба на те, щоби на „полуруском“ язицї написати яку „ябеду“, бо душі чоловіка така школа не розвиває а псує її“.

. . . . . .

На основі висше наведеного конечно треба ввести такі шкільні книжки (розписавши конкурс на уложене їх), які були би близькі інтересам населеня краю, як що-до змісту так і що-до форми. Задля того є конечне:

1) Скасоване циркулярів забороняючих давати в школах поясненя в українській мові, котрі є безуслівно конечні і в дійсности певно уживає ся їх і тепер, бо без них годї обійти ся;

2) статї українською мовою в шкільних книжках на переміну з московским і церковно-славяньскими повинно ся допустити конечно, колиб „нельзя“ було в місцевостях заселених українським народом зробити московску мову лише окремим предметом науки а всї викладі вести українською мовою;

3) країньскі книжки повинно ся допустити в бібіотеки шкільні і народні на рівні з московскими, яко материял розвиваючий;

4) а що розвиток популярної научної лїтератури в українській мові, так само як і перекладної лїтератури, спиняють специяльні цензурні обмеженя, яких нема нї для одної иншої національної лїтератури в границях Росиї, то конечно треба знести ті специяльні обмеженя, т. є. скасувати циркулярне розпорядженє мінїстра внутрішних справ з 18 мая 1876 р.

До чого ми йдемо?!

(В тяжку людям доброї волї).

Під сим заголовком одержали ми статю, яка з зовсїм нового боку осьвітлює питане, як ми, Русини, маємо ставити ся до відносин в тернопільскій рускій ґімназиї. Ми, очивидно, в такій важній справі є за впонні свобідною дискусиєю та виміною гадок, тож і сю статю містимо без змін, піддаючи єї зміст під розсуд загалу. Статя звучить:

Недавно в однім дни появили ся в часописях дописи про руску ґімназию в Тернополї. „Руслан“ подав до публичної відомости сецесию одної кляси з години польского язика, а „Słowo polskie“ на основі попере-

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодїж** Виходить раз на місяць в обємі двох аркушів стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи. 63

ник дописий про події в ґімназиї в вступній статі заговорило знов на тему „nie trzeba ruskich gimnazyów“, бо анї збір учительский, анї молодіж тих заведень недоросла до своєї високої задачі. Справа тим прикрійша, що тота бідна українська ґімназия від яких трех-чотирох літ майже не сходить зі стовпців руских та польских часописий. Нема майже одної справи, одного хотяй би і як дрібного случаю, щоби не подано его до прилюдної відомости, не зроблено з него ґабінетової квестиї, та не нароблено непотрібного шуму та крику. Те, о чім по инших ґімназиях навіть не все усї члени збору учительского знають, у нас подає ся до часописи, накликує ся власти, щоби зробили нагінку та усунули мнимі непорядки і показали свою sprężytość зглядом будь-що-будь таки нашої питомої інституциї*). В сїм зглядї соперничать між собою москвофільскі орґани з українськими і то з ревностию гідною лїпшої справи!

Не маю я вправдї писарского хисту, однак з любови і привязаня до нашої української ґімназиї ворушить ся в менї почутє справедливости, коли приходить ся читати річи, що замість будувати (Чи можна про всїх в учительскім зборі тернопільскої ґімназиї сказати, що вони будують? А що є з урядовими датами про прочищуванє рускої молодіжи в тій ґімназиї двійками і ексклюзиями, які ми свого часу подали в „Дїлї“? — *Ред.*) руйнують, вмісто двигнути сю інституцию спихають єї в чим раз гірше безвихідне положенє, та спонукують мене подїлити ся своїми гадками з широким кругом рускої громади.

Жию з людьми, що стоять близько сеї інституциї. Знаю з першого жерела майже кождого члена збору, его вдачу, знанє і працю. Знаю учеників, їх уровень знаня, з яким приходять, їх спромогу в поступах науки і був бим нечесним, як бим не хотїв дати сьвідоцтва правдї, що як-раз сама руска суспільність заподїває велику кривду таки свому власному молодому заведеню через те, що деякі его хиби, які все і всюди в кождій людскій інституциї суть і бути мусять, відкриває, часто в неправдивім сьвітлї представляє та непотрібно непокоїть саму суспільність, а ворогам дає оруже в руки виступити проти наших оправданих потреб і жадань!

Єсли розходить ся о загал учителїв (бож одна або дві одиницї инші, якби навіть деколи і були, не входять в рахубу), то треба признати, що в школї цїлий збір працює ревно і совісно а в своїм приватнім житю поводить ся, як рідко бездоганно. І то не лише учителї іспитовані, але також поміж неіспитованими є не мало таких, що працюють з пожертвованєм і ревностию та осягають успіхи в науцї, якими не раз бажало-б собі повеличати ся заведенє з добірними кваліфікованими силами!

То саме треба сказати і о молодіжи. Суть не лише одиницї, але цїлі кляси, що не то стоять на рівнї, а сьміло можна сказати високо перевисшають знанєм рівнорядні кляси навіть по найлучших польских ґімназиях!

А мимо сего річ дивна! Нема майже одиницї в зборі, щоби зустрінула ся з признанєм загалу за свою працю. Приневолюванє учеників до науки — се секатура**). Власна праця учителя — се лизуньство властям! Тоті самі одиницї, що деінде уходили за чесних людий, сьвідомих тямущих патріотів, приходять до Тернополя і зараз в першім роцї кидає ся на них грязею, відпихає ся від себе, бо се професор рускої ґімназиї...! З публичного місця прилюдно професорам рускої ґімназиї в присутности великого числа учеників кидає ся в очи браком знаня і характеру! І чиж в сей спосіб ми самі собі не є грабарами свого власного поступу і культури?

Се поступованє нагадує менї живо траґічну долю знаної декому з нас нещасної людини, що в наслїдок зле понятої любови зі сторони своєї рідної матери, хотяй була женою чоловіка на визначнім становиску і мала свій родинний маєток, серед лютої зими умерла недавно тому серед нас в комірцї на клаптю соломи!

Не дивуймо ся проте, що нїхто з професорів уже до Тернополя прийти не хоче, а кождий з дотеперішних учителїв хотїв би звідси утечи, хотяй би як найскорше!

Перестаньмо проте уже раз не критикувати, але нищити самі себе та з'огиджувати без причини своїх людий і свої інституциї і то публично перед чужими. Не підриваймо у молодіжи і так уже захитаного довіря до учителїв і їх науки, бо зло, що в наслїдок сего родить ся, потому обійме грядуще поколїнє і вмісто поправи істнуючого зла, зготовить нам самим погубу!

*) До слова замітимо від себе, що щодо руских часописий, то оскілько тямимо, жадна з них не виступала проти самої інституциї, а коли жадано санациї від ради шк. краєвої, то лише що-до неведеня в тій ґімназиї одиниць, як-раз накинених сею komisyєю edukacyj-ою. — *Ред.*

**) Не те секатура, а секатура чищенє двійками та безпотрібними ексклюзиями молодіжи, що стоїть на рівнї або й „перевисшає знанєм рівнорядні кляси навіть по найлїпших польских ґімназиях“. — *Ред.*)

Памятайте на будову театру!

З Росиї.

(Телеґрами).

Кельн. В Росиї заносить ся на загальний зелїзничий страйк. В понедїлок відбули ся в Київі збори урядників полудневo-західних зелїзниць. Ухвалено домагати ся підвисшеня платнї, зрівнаня платнї жіночого персоналу з мужеским, управильненя нічної служби і т. и. Уступ резолюциї о внутрішній полїтицї відкинено і ухвалено сейчас розпочати страйк. Часть урядників і робітників владикавказкої зелїзницї страйкує. На зелїзници Москва-Київ-Воронїж страйк є загальний. Поїзди не від'їхали з Москви.

Відень. W. Allg. Ztg. довідує ся з дипльоматичних кругів, що атентат на Сергія не здержить реформ. Цар в засадї згодив ся на скликанє собора в марті, розходить ся еще лише о его склад. Членів має мати собор не більше як 400. В склад собору мають увійти маршалки шляхти, провідники земств, бурмістри ґуберніяльних земств, по однім представителю з ґубернії. Нероспійскі народи мають мати окреме представительство.

Петербург. Слїдство в справі атентату на Сергія веде президент петербурґскої поліциї Лопухін і головний прокуратор Васильчаков, котрі вже виїхали до Москви. Розходить ся головно о се, хто міг революционістам зрадити тайну, коли Сергій, котрий аж до катастрофи не виходив з хати, виїде на місто.

Берлін. B. Tgbl. доносить з Петербурга, що ґенерал Трепов подав ся до димісиї, випровадив ся з зимової палати і вислав свою родину до Москви.

Петербург. На вчерашнім засїданю комітету міністрів Вітте заявив, що цар казав увільнити 7 осіб, інтернованих за кару в монастирях. Відтак обговорювано справу сектантів, особливо приписи, відносячі ся до старообрядців.

Берлін. З Петербурга доносять, що гадку скликаня собору, котрий вже був порішений, по атентатї залишено. Великі князї суть за найострійшою реакциєю. В Москві знов буде іменований ґенерал-ґубернатор. Має ним бути якийсь урядник, бо з великих князів не хоче жаден обняти сего становища зі страху перед атентатами.

Петербург. Загальну увагу звернуло се, що на офіцияльне богослуженє в катедрі за душу Сергія не прийшов нїхто з двора, здаєсь зі страху перед атентатом.

Відень. Дневники доносять, що в. кн. Павло сам переїхав через границю до Петербурга, бо его жінцї не позволено в'їхати до Росиї. Павло вже приїхав до Царского Села.

Справи австро-угорскі.

Рада державна.

На вчерашнім засїданю палати панів приступлено до дискусиї над законом о континґентї рекрута. Бесїдник говорив 2 і пів год. по чески. Жалував ся на тортурованє вояків, і закінчив промову заявою, що як довго ческий народ не дістане належних єму прав в армії, так довго буде мусїв австрийску армію уважати за ворожу армію і в данім случаю супротивить ся службі і не буде виконувати наказів старшини. П. Мархет обговорював відносини між Австриєю а Угорщиною. Жерелом всїх нещасть послїдних лїт Австриї є угода з року 1867. Ся угода і язикові розпорядженя викликали ческу і нїмецку обструкцию, стале напруженє державних фінансів і спаралїжованє парляменту. П. Поспішіль заявив, що палата не повинна так довго ухвалювати континґенту рекрута, як довго правительство не виконає всїх резолюций ухвалених палатою в військових справах. П. Чан домагав ся відроченя дискусиї над континґентом рекрута аж до вияснення ситуациї на Угорщинї.

Дальшу дискусию перервано. Першою точкою нинїшного засїданя є вибір президента а відтак дальша дискусия над континґентом рекрута.

З угорского сойму.

Вчера вибрано в угорскім соймі президию. Підчас голосованя посли з сторонництва Кошута витали правительственних послів всїлякими окликами, а послів Фалька і Перцеля обсипано зневагами; за те Кошута, Апонія і и. витано палким „Еліен!“ По голосованю оголосив тимчасовий президент Мадарас результат виборів. Голосувало 407 послів. Юлій Юшт з сторонництва независимости дістав 230 голосів, правительственний кандидат Таліян 163 голосів, а 9 карток віддано білих. Отже президентом вибраний Юшт. При виборі першого віцепрезидента віддано 395 голосів. Вибраний 232 голосами дисидент Франц Больґар. Другим віцепрезидентом вибраний Стефан Раковский з людового сторонництва 229 голосами. Оголошенє сего результату лївиця повитала грімким „Еліен!“; правиця при назвиску Раковского кричала „Hoch Lueger!“

Кошут іменем більшости подякував Мадаросови за тимчасовий провід, а потім обняв президию Юшт, зазначуючи, що его вибір по всї часи може бути доказом, що в сїм краю конституция є річию сьвятою і ненарушимою. А що в остатних часах зайшла мала перерва реґуляміну, то він старатись буде як найскорше сю перерву усунути; події з д. 18 падолиста мин. р уважає за незаконні. [Оплески].

На тім скінчило ся засїданє; наступуюче назначено на нинї.

Вчера відбула ся нарада провідників сполученої опозициї. Ухвали мають бути ще обговорені на засїданях поодиноких опозицийних сторонництв. Вечером уладжено бенкет на честь побіди при виборі президента сойму. В тоастах зазначувано потребу, тримати ся опозицийним сторонництвам в злуцї.

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. Ояма доносить: Дня 20 с. м. піхота виконала атак коло місцевости Фанґін. В ночи на понедїлок Росияни бомбардували з тяжких гармат місцевість Папокай.

Петербург. Куропаткін телеґрафує дня 20 с. м.: Японьска офензива тревае дальше. Оден наш віддїл відпер ворога і обсадив місцевість Дапіндушан. Дня 18 с. м. російский віддїл напав на японьскі маґазини в Лїшаґу і спалив їх. Перед тим віддїл забрав транспорт харчів. Нагло віддїл окружили Японцї з трех сторін, так що забрані харчі треба було спалити.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Перехід на протестантизм.

Відень. Вчера 60 нїмецких студентів унїверзитету перейшло на протестантизм. Є се демонстрация против ректора, двірского капелана Шіндлера. Нинї має відбути ся торжественний комерс при участи всенїмецких послів.

Різня Вірмен.

Батум. В недїлю в ріжних участках міста узброєні Магомеданцї нападали на Вірмен. Вчера вибухли грізні розрухи. Говорять о богато убитих і ранених. Населенє збентежене. Здержано всякий рух. Причиною нападів є приватна пімста. Оногди прийшло до забурень з причини убитя арештованого Валяля, котрий хотїв утечи з вязницї.

Ватикан а Франция.

Рим. Говорять, що папа пре на консервативних членів француского парляменту, щоби постарали ся, аби полагодженє справи роздїлу держави від церкви наступило доперва по нових загальних виборах в р. 1906, щоби тимчасом між населенєм розпочати аґітацию против роздїлу.

НОВИНКИ.

— **Нове руске економічне товариство в Станиславові.** Надіслано нам зі Станиславова слїдуюче друковане „Повідомленє“: З днем 14 марта 1905 начинає свою діяльність нове економічне товариство: Дім торговельно-промисловий „Достава“, товариство зареєстроване з обмеженою порукою в Станиславові. Цїлию сего товариства є: поміч в торговли і промислї, а то через обопільну доставу, то є: товариство всякі достави приймає і всякі достави виконує. Приймає до перепродажи всякі вироби нашого промислу (килими, топірцї, кожушки, сірачки і т. п. — також старі річи) і продукти краєві (збіже, мід, віск, олїй, прядиво, пірє, покладки, сир, масло, повила і т. п). Доставляє тож само, також машини господарскі, в першій лїнії нашого виробу (плуги, вози, млинки), дальше штучні навози і всякі насїня. Приймає посередництво при купнї, продажі і наймі льокалів, реальностий, фільварків, млинів і т. п. по селах і містах. Доставляє купців, удїляє всяких інформаций і дає пожички на піддержанє торговлї і промислу. Приймає посередництво при купнї і продажі худоби, особливо расової, курий, кріликів, канарків і т. п. Доставляє материяли до будівель, як цемент, дахівки, вапно і т. д. В заступстві: продає карти корабельні [шіфкарти] до всїх частий сьвіта, до Канади, Бразилії і т. д. — і асекурує на житє, на ренти і придане. Се товариство наміряє також виратувати „Підгірску Спілку“ і її на ново в рух пустити. А коли ще зважить ся, що товариство має на цїли основанє бурси торговельно-промислової і що кождого року буде давати із чистого зиску 5 процент на будову другої церкви в Станиславові — є надія, що кождий щирий Русин буде се нове товариство всїми силами попирати. Оден удїл виносить 10 корон а вписове 1 К. Порука одноразова. Хто схоче приступити в члени, того просить ся. Однакож більше просить ся о те, щоби Вп. Родимцї у всїх своїх потребах удавали ся найперше до сего товариства. Рада надзираюча: д-р В. Янович, о. Єр. Бариш, І. Келебай, Т. Чернявский, П. Столярчук, И. Тисовецкий, Л. Мороз, Т. Бурчак, И. Даїняк, Ю. Мазуряк, М. Рябчук, Н. Слюсарчук, Д. Баландюк, П. Кісляк і С. Когут. Комітет контрольний: Е. Якубович, П. Дуткевич і Т. Величко. Дирекция: К. Андрухович, адміністратор, П. Боднарчук, касиєр, С. Гайдима, контрольор; заступники: А. Яновский, П. Могильовский і П. Малинович. Адреса сего нового товариства є: Дім Торговельно-промисловий „Достава“ в Станиславові. Вкінци подає повідомленє, що канцелярия тов-а містить ся тимчасово в домі тов-а „Руска Хата“ [площа Франц Иосифа ч. 3. І. пов.] а урядує що-дня від год. 9—12 перед і від 3—6 по пол. На відповідь треба долучити марку або переписну карту. — В той спосіб Станиславівщина і цїле Покутє одержує нове економічне, торговельно-промислове товариство і ми щиро бажаємо, щоб се товариство стануло як найшвидше на ноги і доповнило нашу руску економічну орґанїзацию о нове звено. На Русинів дотичних повітів як і цїлого краю паде тепер обовязок піддержати „Доставу“ так замовленями як і удїлами, бо товариство має зовсїм раціональну основу і повинно успішно розвивати ся. Воно стоїть не на становиску великого купця-ґешефтяра, але посередника, що має виповнити в рускій, продукуючій і спотребовуючій, суспільности ролю вимінника, усуваючи чужих посередників-купців і вибиваючи з рук тих послїдних руский гріш, стаганий рік-річно мілїонами з руского народу. Нове товариство, принимаючи на себе ролю того рода вимінника може також віддати велику прислугу і зростови нашого питомого руского промислу: бо раз спроваджуючи на гурт хочби й від чужих, воно дасть дешевше нашим продуцентам потрібні їм а у нас не істнуючі ще материяли чи продукти, а з другого боку улекшить їм самим збут їх продуктів на красших условинах так в самім краю як і заграницею. Тому нехай руска суспільність добре возьме все те на увагу і не позволить, аби знов засвітав ся чи й занидїв новий влучний почин на поли нашої народної економічної орґанїзациї.

— **Ще слово до борби о театр.** Додатково до вчерашної статї д-ра К. Левицкого а рівночасно у відповідь д-р І. Франкови на его напасти на комітет додаю, що просьба о краєву субвенцию на театр вийшла з комітету як раз за порадою пп. Мих. Грушевского і д-ра І. Франка, котрі, яко редактори Літ. Н. Вістника, ось що в кн. XI за рік 1903 на стор. 132 їй писали: „Всї австрийскі Славяни мають свої постійні сцени: Чехи у Празї, Сербо-Хорвати в Загребі, Словінцї в Люблянї, (Поляки у Львові і Кракові). Одні Русини не спромогли ся доси на постійну сцену. Правда, на се склало ся багато причин, та всеж тепер повинні й вони (Русини) старати ся не відставати по заду инших націй. Щось трохи гроший є вже призбираних на будову театру, ще стільки можна-б було з часом призбирати. Колиж місто і край сипнули коло 1,300.000 зр. на польский театр, то повинні по справедливости виасиґнувати бодай яких 200—300.000 зр. також на руский. Чи прийде одначе до того і коли?“ — Так писали ті панове в р. 1900, а нинї? — *Проф. Вол. Шухевич.*

— **Ілюстрация до виконуваня колятарского права презентованя.** На парохію не першої кляси, але дуже середну подав ся сьвященик з десятлїтною службою душпастирскою. Приїзджає до колятора і по грубім привитаню, на запитанє: чи може мати надію на підписанє презенти, дістає таку відповідь: „Ja podpiszę tylko temu, kto mi da zobowiązanie wyraźnie czarno na białem (показує пальцем одної руки на долони другої), że nie będzie mi się mieszał do polityki, nie będzie burzył ludzi we wsi przeciw moim interesom, a będzie spokojnie żył i wpływał na pożycie spokojne z dworem. Tego wyraźnie żądam. Tego my mamy prawo wymagać! To jest jeszcze nasze prawo (з натиском), którego nam Rusini nie wydarli, i jego musimy bronić i dzięki Bogu, że ono jeszcze w naszych rękach. Kto nie chce poddać się tym zobowiązaniom i ich dotrzymywać, to takiego (з натиском) każdego z was kazałbym dobrze wyharatać, niech na długo pamięta, niech wie, jak ma postępywać i dotrzmywać słowa. Takie moje żądanie“. Думаю, що коментарі тут злишні, і що більше арґументів на те, що ми дійшли до послїдних границь толерованя такого стану, також не потреба. Запевняю вкінци, що та інформация походить із зовсїм автентичного жерела. — *Обачний.*

— **В справі підвисшеня конґруи.** В дневниках порушено між иншими гадку висланя депутациї до Відня, зложеної із сьвящеників всїх епархій. В тій справі переговорював я з послом д-ром Стояном і иншими личностями, прихильними сїй справі, і всї висловили думку, що се було-б лише непотрібним викиданєм гроша. Однак було-б вельми потрібно, щоби ординарияти від себе внесли до державної ради петициї в тій справі, а також щоби і духовеньство як найчисленнїйше надсилало петициї, в котрих порушило-б не лише справу підвисшеня конґруи, але також обезпеченя вдів і сиріт. — *Олександер Барвіньский.*

— **Буковиньскі посли у президента міністрів.** Президент міністрів бар. Ґавч приняв дня 19 лютого депутацию із Буковини зложену із віцемаршалка краєвого д-ра Ст. Смаль-Стоцкого і послів Николая Василька, д-ра Авреля Ончула, бар. Гормузакого, през. Лянґенгана, пос. д-ра Штравхера і д-ра Фльори Лупу. Конференция тревала поверх пів години, і обговорювано на нїй докладно краєвий проект фінансовий. Посли є поясненями бар. Ґавча дуже вдоволені і успокоєні що до можливости зреалїзованя того проекту. В фінансовім проектї як в деяких иньших соймових законопроектах потреба перевести деякі корректури формальної натури. Для їх переведеня буде скликана по великодних сьватах кількаднева коротенька соймова сесия.

— **В справі посольского вибору о. Ефіновича** відбуде ся доходженє на місци з причини надужить, яких допустили ся „виборцї“ о. Ефиновича в часї виборчої акциї. Доходженє буде переводити в Бродах делеґат намісництва радник Зимний. За підставу доходжень служити буде протест, внесений против важности вибору сторонниками п. пос. Барвіньского.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 1. 105

— **Президентом австрийского парляменту** вибрано на нинїшнім засїданю вдруге ґр. Феттера 216 голосами на 269 голосуючих. Решта голосів було розстрілених і 45 пустих.

— **Очевидиць про замах.** Кореспондент „Нов. Времени" описує ось як хопилю довершеня замаху на в. кн. Сергія: О год. 3 в Кремлю роздав ся оглушуючий вибух, від котрого задрожали стїни історичного музея найблизших будинків. У вікнах окружного суду вилетїли всї шиби. Гук вибуху був такий голосний, що купцї на сусїднїй „Червонїй площи" вибігли на улицю, думаючи, що наступила експльозия амуніцїї в арсеналї або що завалила ся котра вежа на Кремлю. В тїй самій хвили люди, зібрані на Червонїй площи, побачили коня, що гнав з дишлем та останками упряжі в сторону як „Никольска брама". Не добігши до неї, кінь упав на землю без житя. Люди почали бічи юрбою на місце пригоди і побачили страшний вид. На снїгу, між будинками а Никольскою брамою, лежали кусні розірваного тїла в. кн. Сергія, а довкола порозкидані части карити. Оден кінь кидає ся як скажений по площи, а трохи дальше лежить візник, залитий кровю, і страшно стогне. Зі всїх сторін чути крики: „Убитий бомбою! Де убийник? Задержати убийника!" Кільканайцать мінут пізнїйше явила ся поліция. Кусники тїла Сергія Александровича згорнено в офіцирский плащ і віднесено до Николаївскої палати. А товпа кричить заєдно: „Де убийник? Хто кинув бомбу?" Нараз хтось крикнув, що убийника зловила поліция і рівночасно почали розганяти публику з площи. Недалеко Никольскої брами я побачив убийника, котрого вели в Кремлю. Був се молодий чоловік, одітий в чорний плащ із сірим, баранковим ковнїрем. Лице мав окровавлене, кров текла з рани від кусника бомби, але рана була легка. Убийник ішов швидко і кричав на цїлий голос. Товпа довкола кричала також, так що серед загального крику не можна було з початку зрозуміти її слова. „Свобода! Для всїх свобода!" дав ся таки почути голос арештованого. По хвили єго всаджено до дорожки і повезено до міскої вязницї. Рівночасно товпа кинула ся на двох студентів і почала їх бити. Але поліция вирвала обох з рук озьвірілих людий і повезла їх також до тюрми. По слїдстві показало ся, що арештовані студенти не були вмішані до замаху. Сьвідок вибуху оповідає, що гук експльозиї зовсїм єго приголомшив. Довгу хвилю не знав, що стало ся, а отямив ся аж тоді, як якийсь перебігаючий чоловік натрутив єго і перевернув на землю. Як показало ся, виновник кинув бомбу наповнену динамітом і гвоздями в зад карити.

— **Що коштує царский двір?** Ческий учений, проф. Масарик, подає такі дати: Сам цар має поверх 100 замків та палат, в котрих — хоч до деяких за цїле житє анї разу не загляне — веде ся нормальне господарство, що займає 32.000 слуг коштом 20 міліонів рублїв річно. Царска родина числить 33 мужеских членів, з котрих кождий дістає дотацию $2\frac{1}{4}$ міліона рублїв з державної каси. Крім того родина володіє 40-ою частию російскої землї в Европі, має 325 палат, в котрих удержує 22.000 слуг; отже на одного в. князя випадає 637 слуг.

— **Товариство Ґоркого в тюрмі.** З Петербурга доносять, що Ґоркий в розмові з жандармами, котрі ведуть слїдство, заявив їм, що як звісно досї перебуває він часто в товаристві бродягів і найнизшого сорта зволочи, але в такім злім товаристві, в якім находить ся в послїдній хвили, то є жандармів, до сеї пори не перебував. Арештовано також дневникаря Строєва, співробітника „Русская Газета", що займав ся поправою положеня робітничих мас. У петербургского адвоката Щедрина найдено начерк конституцийної відозви. Той начерк служить основою до обжалованя Ґоркого. Крім того в тюрмі сидить ще дневникар Пешехонов. Вини Пешехонова жандарми до сеї пори не вміють ще означити, але все таки держать єго у вязници.

— **Европейскі мови в російских школах.** Міністерство просьвіти в Росиї рішило зробити обовязковими предметами в середних школах мови француску, німецку і анґлійску (дві мови з трех обовязкові), причім навчанє не буде лише теоретичне. В той спосіб ученики по укінченю середних наукових заведень будуть володіти двома новими мовами.

— **Розкопи в Помпеї.** На via Stabiana в Помпеї відкопано і відбудовано старинний будинок, поставлений з великою вибаглївостию. В перістилю находить ся кількадесять мармурових статуй, бюстів і керничних масок, а понадто найдено в тім домі цїнні скляні медалї: они із золотими аморками та прегарні фрески, що ілюструють леґенди Гомера. Незадовго дім буде отворений для публики.

— **Девять разів трійняки.** До Вашинґтону прибув з держави Небраски фармер Юрій Дуннвіль, щоби представити ся з родиною Рузвельтови. Хотяй фармер числить що-йно 43 лїт житя, а єго жінка 38, подруги мали вже доси 27 дїтий, бо панї Дуннвіль повила 9 разів трійняки. З тих дїтий живе доси 24 хлопцїв і дївчинка.

— **Дрібні вісти.** Віденьска комісия центральна для охорони історичних памяток уділила субвенцию в квоті 2000 К на реставрацию старинної деревляної церкви в Малнові (пов. мостиского), побудованої на початку 17-го віка.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус до фабрики потреба зараз 30 ковалїв і шлюсарів. Робота акордова, плата за годину 40 до 50 фен. вільна хата. Котрі з Русинів хотїли би виїхати, можуть зараз приїздити до бюра працї в Найберун. З паперів треба мати книжку робітничу або сьвідоцтво приналежности і сьвідоцтво ковальске. — *Бюро.*

— **Сокільскі вечерницї з танцями і забава на „Морскім Оцї".** Забавовий комітет львівского „Сокола" має честь звістити, що в суботу дня 25 с. м. устроює вечерницї з танцями в салях „Рускої Бесїди". Стрій візитовий. Вступ 1 К. Початок о 9 год. вечер. — В недїлю дня 26 с. м. відбуде ся заходом забавового комітету „Сокола" ледовий фестин на „Морскім Оцї". Вступ 30 с., для учеників 20 с. Початок о 3 год. по полудни. О чисельну участь на обох забавах просить — *Комітет.*

— **Музичний Кружок** тов. „Акад. Громада" устроює дня 28 лютого с. р. в Миколаєві над Днїстром в сали касиновій концерт получений з товарискими забавами. Чистий дохід призначений на добродїйні цїли. Вступ від особи 2 кор. Початок о год. пів до 8 вечером.

— **З Копичинець.** Загальні збори руского Народного Дому „Воскресенє" в Копичинцях відбудуть ся дня 25 н. ст. марта 1905 о 10 год. перед пол. в домі Івана Пендзівола в Копичинцях. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу загальних зборів. — 2) Справозданє рахункове дирекциї і удїленє абсолюторії. — 3) Вибір 2 членів совіту управляючого по мисли параґр. 34. — 4) Внески і інтерпеляциї членів. — Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Рада надзираюча.*

— **Виділ читальнї „Просьвіти" в Білій** пов. Чортків дякує головному тов. „Просьвіта" за присланї даром книжки в сумі 24 кор. Заразом звертаю ся до всїх моїх знакомих сьвящеників, урядників і господарів з осьбою: Ми закупили площу під будову читальнї, та на тім і стало, бо місце єсть на хату а гроший на будову нема. Прошу тому о ласкаві жертви на мої руки. — *о. Іван Пісецкий* голова читальнї в Білій [п. п. Чортків].

— **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли** повідомляє, що вже розсилає свій обємистий цїнник насінь, штучних навозів і прочих артикулів і просить кождого прихильного розвоєви рускої інституциї, а котрий не получив ще цїнника, щоби ласкаво написав до нас, а ми безпроволочно вишлемо свій цїнник вже оплатно. — *Дирекция.* 3—3

З „Труда". На сезон балевий: Ґази на сукнї, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, горсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд", Ринок 39. В робітнях виконує ся балеві сукнї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школї модиярства розпочав ся. *Дирекция.* 9—10.

— **В користь „Селяньскої Бурси" в Бережанах** відбудуть ся заходом філії руского товариства педаґоґічного вечерницї з танцями дня 2 марта в сали Надїї. Вступ 2 К. Стрій вечерковий або народний. Музика військова 55 пп. Карнети оригінальної, ручної роботи. Саля прибрана в народно-гуцульскім стилю. Комітет має надію, що так бережаньский, як доохресні повіти громадно поспішають на сї вечерницї так з огляду на певну веселу забаву, як гарну і пожиточну цїль єї. — *Комітет.*

— **Із Снятина.** Заходом і силами снятиньских міщан відбуде ся дня 26 с. м. в Снятинї в сали польского Сокола концерт в память Тараса Шевченка з отсею програмою: 1. Вступне слово. 2. „Думи мої" хор мужеский. 3. „З окрушків", хор мужеский. 4. Декламация. 5. „Де срібнолентий Сян", хор мужеский. 6. „Днїпро реве". 7. Декламация. 8. „Ой по горі", хор мішаний. 9. „Завіщанє" хор мішаний. Вступ від особи 2 К, для селян 50 сотиків. Початок о годинї 8 вечером. Стрій сьвяточний. Всїх патріотів снятиньского повіту, особливож братів селян просимо, щоби як найчисленнїйше прибули та дали сим доказ, що сьвідомі ідей великого Кобзаря. — *Комітет.*

— **Льосованє фантів сокільскої льотериї.** На оноді шнім засїданю економічна секция львівского „Сокола" ухвалила предложити старшинї внесенє, аби льосованє фантів сокільскої льотериї відбуло ся дня 10. цьвітня с. р. В трех днях перед льосованєм відбуде ся вистава фантів, які від послїдної вистави в осени м. р. збільшили ся дуже цїнними і гарними набутками.

— **З Самбора.** Тов. „Руска Бесїда" і „Руский Сокіл" в Самборі устроюють в четвер дня 2-го марта н. ст. 1905 в салї „Рускої Бесїди" вечерок з танцями. Початок о годинї 9 вечером. Вступ від особи 1 кор. 50 сот. Стрій візитовий.

— **З Сокаля.** Сокільскі вечерницї з танцями відбудуть ся дня 2 марта (в четвер) в комнатах „Рус. Бесїди" в Сокали. Запрошеня розіслано; хто случайно не дістав, а хотїв би взяти участь, зволить зголосити ся у підписаних: За комітет: *М. Книш, Ст. Лїниньский.*

— **Виділ тов. „Основи"** слухачів політехніки поручає кількох здібних корепетиторів, які піднялиб ся давати лекциї реалїстам або ґімназиястам (крім латини і греки) під дуже умірковапими услівями. Числячи на ласкаве попертє нашої публики остаємо в надїї, що наша суспільність попре нас в тих змаганях. — *Виділ.*

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії.** В пропозицию приняті: на Куропатники (береж. дек.): Василь Зацерковний; на Конюшків: 1) Павло Чмола, 2) Юліян Галькевич, 3) Михайло Мосора, 4) Іван Сухаровский, 5) Лев Сілиньский, 6) Юліян Дикий; на Побужани: 1) Теодор Білевич, 2) Евгенїй Чубатий, 3) Василь Терлецкий, 4) Евстахий Данилевич; на Городище (терноп. дек.): 1) Ілия Кузів і 2) Михайло Гайдукевич; на Луваввцю вижну: 1) Іван Ілевич, 2) Сидоний Юліян Левицкий, 3) Ом. Кордуба, 4) Василь Зацерковний, 5) Стефан Івасик; на Серетець: 1) Віктор Несторович, 2) Евстахій Скоморовский і 3) Григорий Павлюк; на Шишківцї: 1) Михайло Гайдукевич і 2) Петро Рудакевич; на Стрілків: 1) Віктор Несторович і 2) Стефан Івасик; на Гарбузів: 1) Володимир Андрухів і 2) Петро Рудакевич; на Чертеж: (журав. дек.): 1) Тома Березовский, 2) Павло Чмола, 3) Іван Рудницкий, 4) Юліян Дикий, 5) Роман Ярослав Березовский; на Скваряву: 1) Юліян Галькевич, 2) Андрей Дольницкий, 3) Яків Красноперa, 4) Евгенїй Чубатий, 5) Василь Зацерковний, 6) Михайло Захарчук, 7) Стефан Івасик, 8) Іван Насильский, 9) Николай Малий, 10) Теодор Кузьмів, 11) Володимир Лешневский, 12) Іван Потопник, 13) Юліян Бачиньский, на Годів: 1) Юліян Галькевич, 2) Северин Габрусевич, 3) Юліян Борачок, 4) Теодор Гураль, 5) Юліян Бачиньский, 6) Михайло Захарчук і 7) Василь Зацерковний; на Керницю: 1) Николай Романюк, 2) Іполит Хомин, 3) Іван Королюк, 4) Василь Зацерковний. Презенти одержали: оо. Стефан Івасик на Стрілків, Іван Рудницкий на Чертеж, Ілия Кузів на Городище, Іван Сухаровский на Конюшків, Евгенїй Купчиньский на Сороцко. — Дїйсними дек. іменовані: оо. Тома Березовский журавеньским і Іларий Герасимович скалатским. — Завідательства одержали: оо. Іван Пачовский в Скваряві і Стефан Яворский в Цуцилівцах. — Новозснована парохія Дичків з Красівкою виставлена на конкурс з реченцем до 1 марта. — На конкурс виставлена парохія Берлоги, калуского деканату, з реченцем до 13 мая з тим, що попередні поданя неважні. — Сотрудництва з правом управи одержали оо: Петро Гарасимів в Стриївцї і Николай Мрилодович в Воробіивцї. — Завідательство в Ярчівцях дістав о. Евстахій Яримович. — Презенти дістали оо.: Николай Романюк на Керницю і Северин Габрусевич на Годів.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

„Північно-німецко-галицкий-полудневозахідний російский рух граничний:

Додаток VI до тарифи часть II зшиток 1, входить в житє з днем 1 марца 1905, о скілько в тім додатку не визначено осібно иншого реченця.

✝ Померли:

— **Евген Корнило Рабій**, правник II. року, по довгій і тяжкій недузї упокоїв ся дня 21. лютого 1905 р. в 20 весні житя. Похорони відбудуть ся в четвер, дня 23. лютого о 9 годинї рано. В. є. п.!

Бібліоґрафія:

— **Літературно-Науковий Вістник**, книжка II за лютий 1905, містить: Олекса Коваленко: Славному українському повістярови Ів. С. Левицкому. — Іван Франко: Батьківщина (конець). — М. Старицкий: Чарівний сон (далї). — В. Масляк: Відроджений. — Надія Кибальчич: Концерт. — Андрій Чайківский: З пасіки родини, повість (далї буде). — Із француских поетів. — Ганна Барвінок: Сьвяте Різдво на хуторі. — І. Ф.: Сухий пень.— М. Лозиньский: Ґльосси про міжпартийні відносини галицких Українцїв (конець). — Іван Кревецкий: Корифей російскої критики і українське письменство. — Іван Франко: Львівский театр і народня честь. — І. Кр.: Бібліотека „Народного Дому" у Львові. — Хроніка і бібліоґрафія.

— **Вже вийшли з друку ноти** укладу Т. Я. Кириловича на хор мужеский. „Христос воскресе" маршове, народне в „d" dur і „Дух сьвятий" початок в „des" dur дальше в „f" dur (від 8 такту не треба початкових бемолїв через помилку видрукованих). Набути можна у всїх книгарнях або у М. Лесника ул. Тиха ч. 11 в Перемишли по 15 кр. за примірник. Часть доходу призначена на народні цїли.

— **Д-р Олександер Вайсмаєр: Про туберкульозу**, охорону перед нею і її лїченє, переклав д-р Евген Бурачиньский. У Львові 1905. Вийшло як ч. 97—98 „Літ. наук. бібліотеки" під редакциєю В. Гнатюка. Стр. 147, формату 16-ки, стоїть 90 сот. Дістати можна в „Укр. р. вид. сп.

— **Олекса Стороженко: Оповіданя III.** — вийшли у Львові 1905 яко чч. 99—100 „Літ. наук. бібл." Стр. 138, 16-ки, стоїть 85 сот.

Аґента в Станиславові буде потребувати товариство взаімних обезпечень „Днїстер" від 1 цьвітня 1905. — Особи, рефлектуючі на сю аґенцию, мають внести поданя (тілько на письмі) до дирекциї товариства (Львів, Ринок 10), подаючи свої кваліфікациї, по можности з сьвідоцтвами або їх відписами, і опис житя, чим дотепер занимали ся, як також свої личні і маєткові відносини, та вказати, у кого можна про них засягнути близших інформаций. Товариство вимагає від кандидата, щоби був в силї віку, знав докладно цїлий станиславівский повіт, щоби провадив канцелярию в серединї міста і сам урядував цїлий день а від часу до часу обїхав громади свого округа. Кавция вимагає ся найменше в квоті 3000 кор. Зголошувати ся можна тілько на письмі до 5 марта с. р.

З товариств.

— **З філії товариства св. Ап. Петра в Перемишли.** За час від 1 січня с. р. зложили свої датки в користь тов-а слїдуючі церкви і сьвященики (в коронах): церков в Дроговиі 5, о В. Головацкий, пар. в Медицї 2, о. М. Кузьмак, пар. в Язірнику рус. 2, о. А. Бачиньский, пар. в Клицку 1, Ф. Шведа, господар в Клицку 1, церкви в Клїцку і Чуловичах 10, Мария Патерко з Ганкович 1, А. Вужик з Мишлятич 1, Н. Городецкий з Мишлятич 1, о. Я. Корчиньский, пар. в Торках 5, о. А. Барнович, пар. в Луковім 2, церков в Луковім 5, Уряди парохіяльні в Рїпнику 3·80, Красний 5, Бонарівцї 9·52, Вавівцї 9·47, церков в Черневі 5, о. К. Хотинецкий, пар. в Черневі 1, о. П. Хомицкий, пар. в Гусакові 6, о. І. Рейнарович, пар. в Боляновичах 1, церков в Бояновичах 1, о. М. Ольшаньский, пар. в Старяві 8, о. В. Саламон, пар. в Вороблику 2, о. О. Саламон, зав. в Маковій 1, церкви в Вороблику корол. і Вороблику шлях. 10, о. І. Станчак, пар. в Висоцку 2, церков в Висоцку 6, Уряд пар. в Залужи 8·42. — Всїм П. Т. жертводавцям складає виділ в імени убогих руских церков щиру подяку. — *Виділ.*

— **На Селяньску бурсу філії руского товариства педаґоґічного в Заліщиках** жертвували слїдуючі Добродїї від 15 листопада 1904 до 15 лютого 1905 р. І. грішми [в коронах]: о. Нанасси 11·90, складка селян зі Щитовець на руки о. Коцика 12·88, складка селян з Цаповець 1·30, о. Н. Кумановский місто вінця на домовину батька 25, о. Йосип Сохор в Нагірян 10, п. М. Ловеска зі складки на празнику в Устю еписк. 8, складка на руки о. Курпяка з Товстого 22, Іван і Євдоха Балан на руки о. Курпяка 2, незвісний Добродїй на руки о. Курпяка 1, складка на вечерницях в „Бесїдї" і з пушки в склепі п. Стернюка 3·30, Читальня з Касперовиць 0·20, складка з Кошиловець на руки о. Бачиньского 11·54, складка з Турильча на руки о. Балька 8, п. К. Левицкий від селян з Гиньковець 10, о. Боярский 2, о. Струміньский 4, д-р Охримович з віста 4, з віста в домі о. Туркевича 3, п. Ольга Дубівна з Бучача 2, п. Колопенюк 2, п. Рудакевич 0·80, п. Мацїлиньский 0·30, п. Черник 0·60, о. Рудницкий з акафисту в Торскім 3·70, о. Струміньский з акафисту в Іваню золотім 6·53, Іван Бялий з Іваня золотого 4, п. Стернюкова 1, о. Курпяк з акафисту в Головчинцях 6, Гр. Матвійчук від селян зі Щитовець 5·24, а від себе 2, о. Мирон Лїщиньский від селян 2, о. Домбчевский, п. Полотнюківна і селяни з Викторова 4·20, о. Анастазиєвский 4, о. Яворский 6, о. Ганкевич 8·16, о. Фльорчук 2, п. Храпливий з Лисовець 5, Читальня в Антонові 1, п. Калинович 1, оба брацтва церковні з Іваня золотого 10, о. Рудницкий з Торского 1, о. Яворский з вечерниць в „Бесїдї" 0·60, п. Е. Монцібович місто цьвітів весїльних 20, о. Боклащук 2, п. Банах 1, п. Бараник 3, п. Весоловска 3, п. Витковецка 3, п. Гляньский 3, п-а Дубівна 3, д-р Дольницкий 3, п. Кимакович 3, п. Ільницкий 2, о. А. Княгиницкий 3, о. Е. Княгиницкий 3, п. Крижановский 3, п. Маковецкий 6, п. Мартинюк 3·20, д-р Охримович 9, п. Переволоцкий 3, п. Пітулей 1, п. Рудницкий 1·50, п. Слободян 2, о. Раковский 3, д-р Соловский 6, п. Семенович 1·80, п. Старжиньска 3, Фірманюк 1·80, п. Юркевич 1·10, п. Ориплюк 1·60, п. Стернюк 3, о. Туркевич 3, п. Падох 3, п. Лесюк 0·40, о. Нанасси з Робра 0·4. II. Датки в натуралїях: О. Х. Боярский 26 колачів, 10 бохонцїв хлїба, 50 кл. муки житної, 50 кґр. муки кукурузяної, 16 кґр. фасолї, о. Яворский: 5 кірцїв бараболь, пітора кірця бураків, 100 кґр. гороху, о. В. Нанаси: 36 колачів, 25 бох. хлїба, о. Темницкий: 3 кірцї бараболь, 50 кґр. муки житної 25 кґр круп ячмінних, 4 кґр. сала, 2 діжочки сира, о. Ковч: 14 кірців бараболь, о. Ілевич: 40 кґр. муки кукурузяної 30, кґр. круп кукур. 30 кґр круп ячмінних, 7 бохонцїв хлїба, 5·40 кґр. солонини, о. Рудницкий: 2 кірцї бараболь, 1 діжчину сира. о. Д. Лойванюк: 50 кґр. муки житної, о. Сохор: 60 бохонцїв хлїба, 38 кґр. фасолї, 1 фасочку сира, о. Струміньский: 7 бохонцїв хлїба, 10 кґр. гороху, 3 кґр. фасолї; о. Козловский: 20 кґр. фасолї, 20 кґр. гороху, 20 бохонцїв хлїба; панї Кракалїя з Кадовбиск: 2 кірцї бараболь, 30 кґр. муки житної, 15 кґр. муки пшеничної; п. Шатковска з Веренчанки: 1 корець бараболь, $\frac{1}{8}$ кірця бураків, 2 кґр. рижу; п. Родакевич з Дзвиняча: 2 кірцї бараболь, 8 фасолї, 1 хлїб; о. Бачиньский 3 кірцї бараболь, 145 головок капусти, 80 кґр. збіжа, 18 кґр. фасолї, 3 кґр. гороху 2 і пів кґр. круп ячмінних; о. Анастазиєвский: 90 кґр. муки кукурузяної; п. Квасницкий з Касперовець, $1\frac{3}{4}$ кірця бараболь; Гаврило Ілин з Касперовець: пів кірця бараболь; Дмитро Єлинюк з Винятинець 1 корець бараболь. На руки Івана Калиновича в Антонові: Василь Верик; 75 кґр. бараболь, пів копи капусти; Максим Шевчук 25 кґр. бараболь; Антін Шевчук 25 кґр. бараболь, 25 кґр. бураків; М. Геуко 25 кґр. бар. Іван Шиманьский 25 кґр. бараболь. Гнат Кельнїк 50 кґр. бараболь. Мария Реваковска 25 кґр. капусти квашеної і 20 голов капусти. Анна Кучер 25 кґр. бураків. Петро Кирилюк з Сапогова $\frac{1}{2}$ кірця бараболь. П. Храпливий з Лисовець 3 кґр. смальцю. Читальня з Касперовець $1\frac{1}{2}$ кірця бараболь, 6 голов капусти, 7 кґр. муки житної. Війт з Поповець 6 кірцїв бараболь, 10 головок капусти, 3 кґр. муки кукурузяної, 2 кґр. фасолї. Громада Лисівцї 4 кірцї бараболь. Митрофан Некорук з Дзвиняча 1 корець бараболь. Громада Іване Золоте 86 кґр. муки, 16 кґр. ячменю, 12 кґр. фасолї, 6 вінків часнику, 1 вінок цибулї, 20 штук яєць, $4\frac{1}{2}$ кірця бараболь, 6 кґр. гороху. Складаючи Веч. і Вп. Добродїям бідної молодїжи щиро-сердечне Спаси Біг просимо не забувати і на дальше на нашу бурсу, особливо в виду зближаючого ся сегорічного грізного переднївку. — *Виділ.*

Календар: Гр.-кат.: нинї (середа) Никифора, завтра (в четвер) Порфірия. — Рим. кат.: нинї (середа) Петра, завтра (четвер) Романа II.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (середа) „Доротар", оперетка Леґара; в четвер (премієра) „Понад сили" Бєрнзона в 6 відслонах в переводї Я. Каспровича, в пятницю і суботу в друге і в третє „Понад сили". Початок кождим разом о 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї $7\frac{1}{2}$ вечером.] в четвер дня 23/2 „Відьма", оперета в 3 відслонах Яновскої, музика Лисенка; в суботу дня 25/2 „Жидівка вихрестка", драма зі сьпівами в 5 д. Тогобочного; в недїлю дня 26/2 „Запорожець за Дунаєм", опера в 3 д. Артемовского.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 22 лютого. Валюта коронова. Ціна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·60 до 8·75 а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·50 до 6·70 а на термін 6·40 до 6·65, *овес* обрічний старий 7·— до 7·30 а на термін 7·— до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·60 до 6·80, а броварний 7·— до 7·30, *ріпак* 10·60 до 11·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·75 а до вареня 8·50 до 10·50 *вика* 8·50 до 10·—. *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·90 до 7·40, *гречка* 7·50 до 7·75, *кукуруза* готова 6·90 до 7·50 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 210·—, *конюшина* червона 65·— до 85·—, біла 50·— до 62·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 33·50 до 34·—.

Курс Львівский

з дня 22 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зеліз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Черн. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. виплач. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 30	100 —
Обліґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінаційного 5% н. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краев. 5% (ІІ. ем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (ІІІ. ем.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 20	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 20	117 80

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ҐРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 14—40

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

противь Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлінші по 12, 16, 20 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 20 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри** цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі поправки полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить кождого 5 і 20 в місяци в обемі 2 до 3 аркушів друку. Передплата на цілий рік виносить 12 К. — Число друге появить ся 20 с. м. і буде вислане лише тим, що надішлють передплату. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.** 49 6—6

Прийму двох учеників, опіка старанна, вікт домовий. Поміч в науках в хаті через фільозофа. Дольницка Мілковского 2. 149 3—3

Ученик VII кляси ґімн. пошукує лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї Діла з поданєм услівя. П. К.

Приватист VII кл. ґімн. глядає лекциї на село. Присяжний, Мартина ч. 17 Львів. 137 3—3

Пошукую сейчас характерної женщини, вдови по священику або і сьвітску, котра вспіла-б добре варити для одної особи і вести дім у вдівця сьвященика. — *о. Григорий Грушка* Годів, п. п. Поморяни. 158 1—4

Молодець пристойний гр.-кат., неуломний, 34 літ, на державній посаді з 1.500 К річної пенсиї і правом до емеритури, з недостачі знакомости бажає на тій дорозі запізнати ся в цїли матримоняльній з панною гр.-кат. образованою, господарною, неуломною, з умірковауим віном. Справа серіо трактована, під „Молодець“, Адміністрация „Діла“ до дальшої експедициї. 160 1—2

Панове знайдуть уміщене з віктом. Личаківска 19 І. п. 74 4—5

Півець церковний знайде зараз п міщене в Тарнавці, почта Канчуґа. 128 5—6

Подяка.

Волею Всемогучого покликаний розпращав ся найдорозший наш муж, син і брат Володимир Кишакевич совітник суду в Обертинї зі своєю опечаленою родиною. В тім тяжкім горю і болю так ненадійно полишені не були-б в силї дати собі ради без помочи добрик людий, сусідів тай доохрестного духовеньства, що безінтересовно поспішили з потіхою, розрадою, помочию та участию в похоронах. Всім вам, Вп. добродії на сім місци складаємо щиру подяку за Ваш труд, за Ваші слова відради і за Вашу поміч опечаленій родині. Передовсім місцевому пароxови о. Левицкому щира подяка за відпроваджене тлінних останків при експортациї зі всякою почестию. Вам, Всечестні отці лат. обряда Спасибіг за ласкаву співучасть. Вам, отче декане, за теплі слова, потіхи і розради старенькій мамі. Всім брацтвам церковним, членам сторожі огневої, котрі несли люблячого свого презеса бл. п. Володимира. Неменьше всему доохресному народови, котрий прибув, щоби віддати послїдну прислуу доброму свому начальникови. Також дякуємо о. Левицкому, пароxови в Стрілках і сусідам его за величаве спроваджене з двірця в Стрілках до родинного гробівця, де мимо невідповідного часу нарід зібрав ся численно і віддав послїдну прислугу. Нехай Господь Бог винагородить і поблагословить Вас, Вп. пане Окрепкий за се, що Ви перші поспішили на місце катастрофи, тай занялись всїми приготованями до похорону нашого найдорозшого Володимира, так в самім місци Обертині, як і в перевезеню тлінних останків до родинного гробу в Стрілках. Спасибіг Вам Вп. отці Кисилевский і Глїбовицкий за Ваші трогаючі слова надгробні і Вам, Вп. пане Ваґнер за послїдне пращане над могилою покійника, що тронуло до глубини всїх участників сего сумного обряду похоронного. Приймїть і Ви всї Вп. отці і Вп. панове щиру подяку від нас, цілої опечаленої родини за Ваше величене сего сумного обходу, за Вашу послїдну прислугу для померщого дорогого нашого Володимира. Всїм Вам ще раз дякують щиро і молять Бога о благословлене для Вас і для Ваших родин. Нехай Всевишний хоронить Вас від всякого горя і смутку. Опечалені: М. Кишакевичева з донькою Мариєю, Юлія Кишакевичева, Домініка і Іван Ільницкі, Євгенія і Роман Кордасевичі, Єлена і Яків Борковскі, Єлена і Анатоль Кишакевичі, Лев Кишакевич.

Обертин дня 21 лютого 1905. 162 1—1

Що-йно вийшли з друку:

1. Poradnik prawniczy w sprawach politycznych autonomicznych, cywilnych, karnych i skarbowych wraz z kompletnym zbiorem wzorów i przykładów etc. etc. Cena 10 k. 60 h.
2. Austryackie prawo gminne. Cena 2 k. 50 h.
3. Ordynacya wyborcza. Cena 1 k.
4. Przepisy podatkowe i przemysłowe. Cena 1 k. 60 h.
5. Adwokat domowy. Wyczerpujący zbiór wzorów i przykładów, odnoszących się do ustawy cyw., normy jur. procedury cyw. i ord. egzek. Cena 4 k. 30 h.

Дістати можна у автора **С. Вайнштока, у Львові**, ул. Різницка ч. 5. 118 3—5

DEPENDANCE
Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий
Виступ найліпших артистичних сил.
31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 5—8

Оголошенє.

Загальні Збори „Руской Каси“, зареєстрованого товариства кредитового з обмеженою порукою **в Делятині**, відбудуть ся дня 12 н. ст. марта 1905 о 4 годині по полудни в льокали товариства в Делятині з слідуючим дневним порядком і предметом нарад: 1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів: — 2. Звіт дирекциї і надзираючої ради; — 3. Замкнене рахунків і білянс за р. 1904; — 4. Звіт шконтруючої комісиї; — 5. Поділ зиску за р. 1904; 6. Вибір двох членів надзираючої ради.

За Надзираючу раду „Руской Каси“ в Делятині.

О. Димитрій Луцевий, предсідатель. *Никола Кадобяньский*, секретар. 145 3—3

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насіня ярин, цьвітів, господарскі і т. д. з первоpядної фірми ерфуртскої. Львів, Личаківска ч. 24.

Росада ярин, цьвітів, трускавок і т. д. Корчі, Дерева, Рожі, Цибульки цьвітів і т. д.

Адреса: Заведене огородниче в Скнилові (під Львовом, п. Кульпарків). 183 3—8

Все як найлїпшої якости що-до добору ґатунків і сили кільченя. Всякі замовленя виконує ся як найточнїйшо і найшвидше.

ОГОЛОШЕНЄ.

Маю на складі велике число творів драматичних як: Верховинцї 10 К., Вечерницї 10 К., Наталка Полтавка 12 К., Підгіряни 14 К., Сербин 12 К., Прольоґ до опери „Інвалід“ 13 К., Сватанє на Гончарівцї 13 К., Дай серцю волю 12 К., Семя когутів 6 К., Не ходи Грицю на вечерницї 18 К., Сатана в бочцї 8 К., Москаль чарівник 10 К., Нещасна любов 12 К. Маю також менші оперетки, котрі на бажанє могу донести. Всї опери і оперетки суть з орхестрою, без орхестри платить ся меншу половину. Маю також дуже хороші пісні сьвітскі, концертові, всякого рода, як більші, так менші і всїх 10 томів. Оден том 7 К. Служби Божі найславнїйших композиторів, в найбільших обемах, концертові, труднїйші і лекші 12 К. Псальми страстні на велику пятницю — 5 псальмів 8 К., а 10 псальмів 14 К. Пісні похоронні, дуже хороші 10 К, і псальми шлюбні при вінчаню 10 К. Особливо оо. катехити, сьвященики, народні учителї і дириґенти хорів повинні на сю оповістку звернути увагу, щоби в школах, церквах, читальнях знаходились бібліотеки творів драматичних, пісень і Служб Божих, щоби молодіж прихильно сьпівови віддавала ся, як иншам ділам. — *Тома Пелех* в Коломиї, улиця Валова висша ч. 9. 159 1—1

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тільки за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Цьвіти церковні і балеві

поручає
АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ
СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ
в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатїм свій промисл! 56 30—30

Фаєтон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни **Бичишина**, ул. Замарстинівска 21а. 120 6—6

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ножні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услови сплати пожетупні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданє.
55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим
Іван Ляврук
Львів, Пасаж Міколяша.

Для ученика IV.-ої кляси ґімн.

убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанєм
М. БИЧИШИН
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шїц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул, Коперника). 780

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 18—60
Дістати можна всюди.

Оповіщенє.

Дня 2 марта 1905 о годинї 6 по полудни відбудуть ся **X. Звичайні загальні збори** членів „Банку народного для рільництва, торговлї і промислу в Мостисках“ в сали товариства з слідуючим дневним порядком.

1. Звіт дирекциї з предложенєм рахунків і білянсу за рік 1904.
2. Внески ради надзираючої зглядно принятє рахунків і білянсу і уділенє абсолюториї дирекциї.
3. Внесок дирекциї що до розділу чистого зиску.
4. Внески що до унормованя ремунерациї членів дирекциї і ради надзираючої.
5. Зміна §§. 30, 35, 43 і 43 а статутів.
6. В разі непорішеня змін статутів після точки 5 вибір 5 членів ради надзираючої.
7. Вибір начального директора, одного директора і заступника.
8. Вибір мирового суду.
6. Внески членів.

На случай не зібраня ся приписаного статутом числа членів, відбудуть ся слідуючі Загальні збори дня 9 марта 1905 о годинї 5 по полудни з таким самим порядком дневним.

Яков Френкель член заряду. 161 1—1 *Др Ігнатий Корнер* начальний директор.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складї дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патерицї, підставники, плащеницї, хрести, кадильницї, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лямпицї, ліхтарі, образи до процесиї. фани, хоругви, стихарі, сукония, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 3—45

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликувати ся на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Євген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 32. Львів Четвер 10 (23) Лютого 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адмінїстрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухшта ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австриї: за границею:
за цїлий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цїлий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.
Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надїслане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

„Ze względów służbowych“.

Одною з найбільших ран на тїлї нашого народного орґанїзму є польонїзация народного шкільництва на Руси, а найбільше болючим ударом завдаваним нам Русинам? на тім поли є переношене наших учителїв з місця на місце а то і на Мазури. Переношене учителїв Русинів „ze względów służbowych“ стало ся таким знаменитим та випробованим средством, що вже й не треба заостреного закону дисциплїнарного, який ухвалила більшість соймова в послїдній сесиї.

Вистарчить, щоби перший лїпший шпіґун, денунциянт написав анонїм на нелюбого шовінїстичній клїцї учителя, а вже зараз §. 9 кр. зак. о правних (recte безправних) відносинах учителїв без пардону кине єго за десяту гору, хоть би через се цїлком мав бути зруйнований материяльно з цїлою родиною.

А треба признати, що в сїм роцї шкільнім більше як звичайно досягнув сей §. 9 наших учителїв. Досить переглянути „Dziennik urzędowy“ ради шк. кр. з сего року, а кождий переконає ся, що сотки учителїв, не зважаючи навіть на розпочату ними науку шкільну в однїй школї, мусять всї відносини сейчас зривати і серед острої зими з дїточками, мов вандруючі цигани, опускати місцевість, щоби на час явити ся на призначенім етапі службовім, бо в противнім разї увільнить ся опірного зі служби, під замітом, що мовляв, „samowolnie zrezygnował z posady“.

Та цїкавійше в тім се, що именно руских учителїв понайбільше досягає та кара. В „Дїлї“ з минувшого року було вже сказано і поіменно подано, за які мнимі провини поперекидувано учителїв Русинів з їх посад в чужі сторони, та й рускі посли в соймі протестували против сего надуживаня закона, але видко їх голос пролунав безслїдно, бо гноблене учителїв народних всевладним перенопіенем „ze względów służbowych“ розпростерло свої крила широко і далеко, дарма, що гонених учителїв з їх родинами доводить ся до жебрачої торби.

В послїднім часї а навіть місяци довершено знов на рускім народнім учительстві кількох операций „ze względów służbowych“ і се є приводом, що ми забираємо в тій справі рішучий голос. І так перекинено недавно що з Дрогобича до Сянока учителя Івана Ґаудияка, а з Сокаля до Яворова Онуфрія Власійчука. Учитель Іван Ґавдияк „провинив ся“ тим, що заскаржив до суду „katolickiego kapłana“ за очернене і суд сего „каплана“ засудив, а Ґавдияк нїяк не хотїв від жалоби відступити. Знов же Онуфрій Власійчук провинив ся тим що другому учителеви, старостиньскому і інспекторскому любимцеви, Микитї Ґузови, в котрого домі „славний“ інспектор, Юл. Лїскович, вигідно мешкає, — на запит „що чувати“, відповів: „говорять, що вихрувь“ (sic!). От і причина до строгого приміненя § 9, щоби кинути серед острої зими сего учителя з родиною о кільканайцять миль дальше! Не найшовши провини, щоби покарати п. Власійчука дисциплїнарно, усунено єго „ze względów służbowych“, бо „taki łajdak i jedną minutę dłużej nie powinien być w Sokalu“. Так написав — як нам доносять — в анонїмовій скарзї якийсь доносчик, криючий ся під анонїм „Obecny“, а властям шкільним се вистарчало, щоби перевести строге дисциплїнарне доходженє, і не знайшовши вини, вволити бажаню негідного денунциянта хоч в сей спосіб, що викурено нелюбого польскій гакатї учителя кнутом „względów służbowych“.

Ми підносимо справу, бо думаємо, що нею як і загалом нашим народним шкільництвом повинні заняти ся наші посли у Відни. Дотепер а навіть на послїдній сесиї сойму піднощено кривди Русинів на поли народного шкільництва перед форум краєвим, та се видко не вистарчає, коли ворожа система лютує далї а наші, поперті безлїчию фактів і доказів, жалоби не віднесли нїякого успіху. Заслонювати ся тим, що парлямент не є компетентний для справ народного шкільництва не видержує критики, бо справи народного шкільництва в основі все ж таки реґулює закон державний, а впрочім парлямент є для нас передовсїм свобідною европейскою трибуною, де ми повинні підносити голос про все, що супротив нас дїє ся і нас болить. Компетенциєю чи не компетенциєю нехай заслонюють ся вороги, лишім вже сю честь їм, бо се найслабша оборона, за яку може вхопити ся противна сторона. Для покривджених всяке форум є компетентне, яке вони самі за таке узнають а коли недавно-що самі народні учителї петиціонували у центрального правительства і парляментарних клюбів, то навіть „польске коло“ приняло їх і нїхто не важив ся говорити їм про якусь компетенцию.

Нашого народного шкільництва, того, які вівісекциї виконують ся на души нашого народу, ми повинні пильнувати передовсїм, бо народна маса се наша підвалина і як єї зінсують, то й вся наша будучність буде споганена і знищена. Для того ми ще раз кажемо, що не треба приглядати ся тому, що дїє ся, з заложеними руками — але, поки час, піднести ґрімкий протест в обороні нашої народної школи і з тим нашої народної екзистенциї.

Що пишуть росийскі дневники...

Факт убийства в Москві царевого стрия і шурина, вел. князя Сергія Александровича, мусїв, розуміє ся, викликати в Росиї враженє, але оно в нинїшній хвили мало що або й зовсїм не було більшим, як убийство котрогось із достойників держави, н. пр. Плевого. Кромі офіцияльних і реакцийних дневників всї инші приняли се нове політичне убийство за льоґічний наслїдок державного устрою Росиї та сумних подій з остатних часів і вину за кров Сергія приписують самим керманичам Росиї. Н. пр. петербурский дневник „Новости“ пише:

„Траґічна вість наспіла з Москви: вел. князя Сергія Александровича убито. Те успокоєне, о яке так горячо молила ся вся росийска суспільність, і котре, здавало ся, було так близько, тепер — о сїм нема вже сумнїву — стало так само далеким, як пів року тому взад.

„Переживаємо люті часи. Сотки тисяч людий упали жертвою війни, кілька високопоставлених осіб утратило житє в боротьбі з другою елементарною силою, сотки людий погибли на улицях росийских міст...

„Злишно й казати, що суспільність не може узнавати убийства средством пригідним для уздоровленя житя, для осягненя добра в державі. Такої держави, де можливі такі події, не можна узнати здоровою, а конечність як найскоршого уздоровленя єї підносить ся як гроза погибелї і загального розпаду. Так жити на дальше годї! Годї, щоби кровю людий окупувало ся будуче їх щастє!

„Суспільність роздразнена, шукає виходу — і вихід є. Бюрократия, котра усему винна, нехай уступить місце суспільним силам держави. Тільки так суспільне житє увійде в спокійне русло і кроваві акти відплати стануть ся немислимими.. Не поліцийними мірами, не насильствами і карами смерти дібє ся суспільність спокійного щастя, а тоді, коли тілько мати-ме законне, признане їй право самій дбати о своє житє...

„Провал між державою а суспільностию треба усунути. Половинні уступки не спасуть бюрократиї, не повернуть їй колишного значіня. Досить крови! досить страшних подій! Пора зрозуміти се і пійти щиро й чесно на зустріт законним надіям суспільности.. В сім однім наше спасенє, як від самоволї так і від всяких насильних вчинків, що можуть омрачити нашу будущину“.

Щоби бюрократия нинї „щиро й чесно йшла на зустріт законним надіям суспільности“ — сего сказати годї. Все, що нинї нібито робить ся в тім напрямі, виглядає на миленє очий, на задурюванє суспільности. Замість сякої-такої конституциї — „хоч куцої, а конституциї“ — бюрократия видвигнула старосьвітский земский собор, тай то нерадо а очевидячки лише під примусовим натиском ситуациї, а в додатку ще реченець того собору назначує аж за рік, бо, мовляв, тепер війна, а военний час не є вказаний для нарад собору...

Розуміє ся, свободолюбна часть інтелїґентної суспільности (а она становить подавляючу більшість в державі) поборює проєкт старосьвітского собора замість репрезентацийного тїла вибраного вольною волею населеня держави. Орґанам тої части суспільности не йде впрочім о назву, але о річ: яку повновласть мав би той собор і в який спосіб був би він зложений? В такім виді, в якім бували собори в старій Росиї, они нинї безцїльні і нездалі. Нинї годї вдоволитись тим, щоби з'їхались на собор люди з усїх кінців держави, висказали свої думки перед лицем царя і міністрів, неодвічальних в Росиї супротив народу, і роз'їхали ся в свояси, а цар з міністрами або послухає рад собору або й ні.

Нарід — кажуть ті орґани преси — мусить мати право активної участи в законодавстві, він мусить по змозї найповнїйше виявити свою волю. Колиж собор скличуть на основі програми, виготовленої бюрократами, в формі збору „сьвідущих людий“ (знатоків), або хочби й покликано репрезентантів земства, то такого собору нїяк не можна уважати речником думок і поглядів держави і длятого постанови єго не будуть мати авторитету в очах суспільности. Коли вже говорити о земскім соборі, то хиба о такім, котрий мав би за собою довірє населеня держави. А се можливе тільки через вибір членів собора районами через загальне, безпосереднє, рівне і тайне голосоване. Через покликанє до участи в соборі репрезентантів купецтва, міст і земств годї буде довідатись справдїшної гадки населеня. В земствах є около 9 процент дворян, в міских управах понайбільше властителї домів. Хто-ж, чиї представителї будуть в соборі? Дворяни, купцї... Народу не буде, єго голосу нїхто не почує... А щодо проєкту скликаня собору аж на другий рік, коли вже може буде по війні, то се свободолюбна преса уважає просто за перфідию, за підступ бюрократів... І зовсїм справедливо.

Також на реформи, над якими на царский указ з грудня м. р. мають на основі проєктів комітету міністрів радити комісиї а відтак сенат, не покладає надії свободолюбна суспільність.

Бюрократия — пишуть поступові орґани — нїяк не хоче вискочити із своєї шкіри. Хоч видить, що она нинї пережиток і істория своє робить, уорає ся з нею, — она таки ще пробує: ануж одурю історию! зловлю єї на канцелярску вудочку... І справдї починають ся проби одурити историю — перевести „реформи“, при котрих лишилось би усе по давному. Сьвідчить о сїм відношенє правительства до преси. Поминувши те, що відомий проєкт комітету міністрів не касує впливу адміністрацийної власти на пресу і склад членів комісиї, покликаних царем, не каже надїятись богато, — правительство тепер угнїтає пресу з кождим місяцем усе більше. Навіть безцензурний дневник зависить цїло від самоволї, не від закона. А предсїдатель комісиї для реформи печати вже й відкрив свою душу, як він гадає про сю реформу. Він стоїть за удержанєм цензури і за поширенєм впливу адміністративної власти над пресою, т. є. за нинїшною безправностию. Очивидно вийде се на шкоду самій державі, коли єї реформа потрібна, бож без свободи преси, без сьвітла, в темряві, нїякі серіозні реформи не є можливі.

Як то водить ся по спольонїзованих руских містах і місточках.

(Образок з Угнова).

Як цїлий повіт, так і Угнів є місточко з корінно-руским населенєм. Є вправдї і жменя т. зв. „Поляків“ — та се, абстрагуючи від їх нечисельности, властиво Русини лат. обряду, бо жаден з них говорити по польски не вміє і не говорить. Проче населенє, крім більшої половини евреїв, що держать всю торговлю в своїх руках, то осїлї від недавна бродяги, „bracia szlachta“, ремісники переважно і від кількох лїт як Угнів страшно вигорів, осїла тут велика сила мулярів-зволочи, шукає тут наживи і ширить деморалїзацию. Здавалось би, що в рускім місточку повинно всьо вести ся по руски. Тимчасом на дїлї цїлком инакше. Так звана польска інтелїґенция переважно штайрамтовцї вкупі з горсткою згаданої зволочи захопила усе в свої руки силуючись скілько змога зробити тут Польщу. Уряд громадский в їх руках, дїловодство веде ся по польски, хоть війтом є Русин Дорожиньский. Додати треба, що той сам Дорожиньский має з аренди млина річно кілька тисяч доходу і міг би чимало зробити для Русинів, але не хоче. Радні Русини взагалї рівнодушні для справи рускої. Жиди, розуміє ся вважають ся за „Полякуф“. В урядї податковім, громадскім, на почтї — нїхто не побачить рускої написи. „Уржендованє“ по польски. Місцевий парох, родом Угнівець, (москвофіл, що тамтого року, коли ученики з колядою ходили на будову руского театру, другого дня з проповідницї виголосив свою „річ“ проти театру і наказав нї сотика не дати на театр)— приїхав було тут з великими надіями, гадаючи, що знайде тут, недалеко рос. границї, відповідний ґрунт для московщини, старав ся перепертп читальню общества Качковского проти істнуючої вже чит. „Просьвіти“ — але не найшовши прихильників, знеохотив ся... і заснув. Признати однак треба, що завдяки головно єго заходам, оснувалась тут „Руска Каса“, котра сяк-так розвиває ся, та відреставрував церков. Колиб о. парох хотїв вже раз зрозуміти, що всякі заходи москвофільскі — дарма праця, бо нема тут ґрунту на той посїв, а свою енерґію звернув на народну роботу вкупі з другими щирими людьми, тодї благословили би єго грядущі поколїня єго парохіян.

Що до міщан — то се маса темна, еґоістична, на все рівнодушна. Від кількох лїт є тут і читальня „Просьвіти“, та була вона доси лиш на папері. Доперва від часу, як головою єї став д. Лїськевич, житє пішло на инший шлях. Не місце тут на похвали. Скажемо лиш, що єго виключно заходами читальня віджила. Основано філію „Сокола“, дано кілька вечерниць, виставлено „Наталку Полтавку“, а тепер приступили ми до будови власного читальняного дому. Біда лиш, що нема гроша на викінченє. Складають міщани кілько можуть, тай ще бракує. Богато інтелїґенциї видав Угнів, та лиш дехто признає ся до своїх братів. Розписувались просьби о датки і порозсилались всюди, написало ся і в „Дїлї“ відозву — та крім 3—4 людий нїхто і вусом не моргне. Чи чули, панове інтелїґента-Угнівцї? Не сором Вам?

А наші „браця“ не сплять, Польщу будують. За приміром нашим задумали і собі „чительню“ ратувати і дня 18 с. м. вдрали вечерок на дохід читальні в „рочнїцен повстаня“. Рано відправило ся богослуженє в косьцьолї — а вечером „wieczorek“. Репрезентовані були „bracia“: szewcy, krawcy, gorzelniki і велика сила мулярів, та дехто з інтелїґенциї. Виголошено вступне слово, високо-патріотичне. Виголошено і відчит, з якого сам прелеґент нїчого не розумів, бо відчит написав хтось з інтелїґенциї — а відчитував муляр. Стерто там Москалів на прах, здавалось, що ось-ось orzeł biały, що виднів на стїнї і wizerunek Matki Boskiej królowej Polski вознесуть ся в гору і „Польска з мартвих встане“, були декламациї, сьпіви. Та нічого-б ми не

Цїни дешевші від конкуренциї. Виконане дуже старанне.
На зимовий сезон маґазин і робітня футер під фірмою: І. Даненгаймер і Ст. Старнавский у Львові, ул. Валова ч. 11 а., (напротив почтової фіялї.)
866 26—26
Поручаю в найновійших фасонах: дамскі шуби, і, саки, пелерини, боа, ковнірц зарукавки, шапочки.
Дерки доподорожні, дивани і т. и.

мали проти того, коли би тут не втягано Русинів до помочи. Перед двома роками в „rocznice powstania“ на вечерку сьпівали Русини — сего року сьпівав одинокий тенор Петро Скрипчук, також „Русин. Справді сором!

Унівець.

З Ради державної.

На вчерашнім засіданю палати послів відбув ся насамперед вибір президента палати на місце ґр. Фетера, котрий врік ся був своєї почести д. 17. с. м. (гл. ч. 28.). При голосованю віддано 269 карток; з того 216 голосів дістав ґр. Фетер, 3 голоси пали на п. Шенерера, 3 на ґр. Штернберґа (*Веселість*), а 45 карток віддано чистих.

Ґр. Фетер дякує за довіре, заявляє, що вибір принимає, і обіймає провід.

Приступлено до дальшої дискусиї над континґентом рекрутів.

П. Іро жадає персональної унії з Угорщиною, вилученя Дальмациї, відданя Босни і Герцеґовини Угорщині, заключеня з Німеччиною цлової унії і такої злуки, яка була до р. 1866. Австрийско-німецкий союз — говорив бесідник, — не має тепер для Німеччини жадної вартости. Надії Бісмарка, що той союз скріпить становище Німців в Австриї, не сповнили ся; за те приневолив він Німеччину придивляти ся зі звязаними руками славнищеню Австриї. Чим скорійше Німеччина найде собі иншого союзника, тим ліпше буде для австрийских Німців.

Потім говорив п. Гофман-Веленгоф, а по нім міністер краєвої оборони Вельзерсгаймб. Ухваленя континґенту рекрутів — сказав міністер — не можна вязати з подіями угорскими, бо інтерес населеня вимагає, щоби як найскорійше знало про реченець бранки. Войскова карна процедура вже виготовлена. Що-до коний упевняє міністер, що войскова управа старає ся купувати їх просто від господарів. Відповідаючи на жалоби, висказані послами при дискусиї, виступає міністер против доносам, що підбурюють против войсковости; в інтерпеляциях зневажає ся особи, котрі лише сповнили свій обовязок. Бесідник радить особисто: явно виступати з жалобами, а не під охороною посольскої ненарушимости. [Значить, у войску все діє ся в порядку, а висказувані в державній раді жалоби є лише денунциациєю і напастию на людий, сповняючих свої обовязки!]

П. Петеленц іменем польского кола жадав зрівнаня учеників реальних, висших промислових і висших торговельних шкіл з абітурієнтами ґімназияльними що-до права однорічної служби, знесеня другого року служби для однорічних охотників, котрі не здали офіцирского іспиту, вкінци знесеня демоляцийних реверсів.

П. Король жадає заведеня дволітної войскової служби без побільшаня чинного стану армії і коштів, а також і деяких инших пільг. Дальше заявив бесідник, що рускі посли голосувати будуть против континґенту, бо руский народ не має довіря до теперішного правительства, котре дальше веде політику своїх попередників. Вкінци жалує ся на галицку жандармерию, котра стоїть на службі пануючого польского сторонництва, на тортуроване людий при переслухуванях, на зле поведене з жовнірами.

П. Форшт обговорював відносини Австриї до Угорщини, віддаючи признане відвазі і витревалости, з якою Мадяри ідуть до своєї цїли. Що-до економічного розділу обох половин монархії сказав бесідник, що такий розділ був би для австрийского промислу ударом, але для Угорщини став би ся він попросту погубним. Длятого той крик, який піднимає ся в сїй справі, уважати треба за пробу, щоби вимусити як найбільші уступки національні для войска. Для Австриї лишає ся тілько оден вихід: національна автономія на історичних (?!) підставах.

П. Банкіні обговорював язикові відносини в армії.

По замкненю дискусиї приступлено до наглих внесень пп. Пахера і тов. та п. Берґера і тов. в справі поліпшеня платнї помічничих урядників почтових. П. Фелькель зажадав, щоби так само взяти на увагу телеґрафістки і телефоністки та взагалї почтові урядничкн. Наглість внесеня принято і закінчено засїдане.

Прасова комісия радила дальше над проектом прасового закону. Дискусию перервано при § 9-ім, котрий між иншим постановляє, що член державної ради або сойму не може бути підчас сесиї одвічальним редактором часописи.

З Росиї.

(Телеґрами).

Париж. В кругах революціонерів говорять, що засуджено на смерть царицю вдову і повідомлено єї про се.

Берлїн. Vorwärts доносить, що на цїлім Кавказї вибухло повстане. Вірмени і Черкеси поступають солїдарно. Говорять, що війско розбито, а повстанцї здобули оруже і гармати. Революціонери утворили табор під містом (Тифлїсом?). Ґубернатор дістав ся в руки повстанців. Телеґрафічний і зелїзничий рух перерваний.

Париж. В Петербурзї страйки вибухли наново. Вчера страйкувало вже 80.000 робітників. Постава страйкарів грізнїйша нїж була в січни. Перед одною фабрикою прийшло до формальної битви. По обох сторонах богато убитих і ранених.

Відень. Страйк шкільної молодїжи в Варшаві розширив ся також на народні школи. Навіть в деяких селах школярі страйкують. Куратор варшавского округа шкільного замкнув всї середні школи з винятком кількох, в котрих є більшість росийских дїтий.

Петербург. Майже всї вел. князї виїхали на похорон Серґія. Володимир занедужав (?) і лишає ся в Петербурзї (!).

Відень. W. Allg. Ztg. довідує ся з Петербурга, що становище Трепова поважно захитане. Цариця і єї сестра, вдова по замордованім Серґію, уважають Трепова за головного виновника катастрофи в Москві. Трепов зробив се, що Серґій приїхав в січни до Петербурга і намовив царя до зарядженъ, котрі викликали різню. Не Трепов був під впливом Серґія, але на відворот.

Петербург. В Ризї прийшло до заїлої борби між робітниками а війском. З обох сторін є богато убитих і ранених.

Відень. В Баку кипить на улицях завзята борба. Улицї застелені трупами.

Баку. Між Вірменами а Персами запанувала вчера згода.

Краків. Naprzód доносить, що революціонери карають смертию офіцирів, котрі брали участь в різнї. Князя Васильчикова перед кількома днями замордовано.

Варшава. Вчера не від'їхав анї оден поїзд варшавско-віденьскої зелїзницї. Приготовляє ся загальний зелїзничий страйк. Зелїзничі телеґрафи і телефони не функционують.

Берлїн. Loc. Anz. доносить з Петербурга, що міністер Хілков телеґрафував до Варшави, що цар наказав приняти всї жаданя робітників, працюючих на лїниях державних зелїзниць.

Памятайте на будову театру!

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. Дневники довідують ся, що ескадра адмірала Камімури знаходить ся недалеко Індийского океану. Здогадують ся, що в короткім часї прийде до морскої битви.

Париж. Адмірал Рождественьский мав висказати перед одним дневникарем, що Тоґо в такім великім віддаленю не заатакує росийскої фльоти. Адмірал додав, що дальше не поїде так довго, як довго не надійде трета ескадра балтийскої фльоти.

Нючван. В понедїлок 3000 Росиян дістало ся аж до зелїзничої лїнії Гайчен-Дашічао. Ушкоджену лїнію сейчас направлено. Росияни уступили без борби. Японцї підозрівають, що Хінцї доносять Росиянам о рухах японьских війск.

Льондон. Дневники доносять, що Япан поставить слїдуючі услівя заключеня мира: 1) віддане Хінам цїлої Манджуриї під услівем, що Хіни постарають ся о добрий заряд і що отворять єї для міжнародної торговлї; 2) в Порт-Артурі лишить ся японьский ґарнізон; 3) Корея перейде під протекторат Япону; 4) Японови будуть видані росийскі кораблї, котрі тепер знаходять ся в невтральних портах, іменно: Царевич і 6 торпедовців в Кючао, Аскольд і торпедовцї в Шангаю, Діяна в Сайґонї; 5) воєнне відшкодоване в висотї воєнних коштів Япону; 6) окупация Японом Владивостока аж до виплати відшкодованя в двох ратах; 7) зворот Сахалїну.

Париж. З Петербурга доносять, що цар вже годить ся на заключене мира під слїдуючими услівями (?): Корея дістане ся під протекторат Япону. Японови відступає ся Порт-Артура і Ляотун. Владивосток оголошуєсь за невтральний порт. Хіньска східна зелїзниця дістанесь під невтральну міжнародну контролю. Манджурию аж по Харбін відступаєсь Хінам. Найбільшою перепоною є відшкодоване, від котрого Япан не хоче відступити.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Гартель уступає?

Відень. Zeit доносить, що міністер Гартель має уступити єще перед 1 марта з причини конфлікту з професорами віденьскої академії красних штук. Наслїдником Гартля має бути д-р Бобжиньский.

Угорский сойм.

Будапешт. Сойм вибрав вчера кілька комісий. Лїберальне сторонництво вийшло сейчас з салї. Хорвати лишили ся в сали і взяли участь в голосованю. В комісиях лїберали репрезентовані 1—2 голосами. Президент Юшт заявив, що правительство подало ся до димісиї і що димісия принята. Після звичаю палата повинна би відрочити ся аж до утвореня нового кабінету. Бесідник заявив, що сойм збере ся дня 8 марта для верифікациї виборів без огляду на се, чи новий кабінет до сеї пори утворить ся чи нї. Коли би нове привительство уконституовало ся скорше, то бесідник скличе скорше палату і просить, щоби палата уповажнила єго до сего. Палата приняла заяву президента і засїдане замкнено.

Угорска кріза.

Будапешт. Даранїй мав заявити, що під услівями ухваленими вчера виконуючим комітетом опозициї, не може взяти на себе місиї утвореня переходового кабінету.

Торговельний договор.

Берлїн. Німецкий парлямент ухвалив вчера в третім читаню торговельний договор з Австро-Угорщиною 226 голосами против 79.

Анґлїйска армія.

Льондон. Палата льордів ухвалила проект закона уповажняючого правительство, щоби в часах, коли може бути оголошене покликане міліциї до чинної служби, мож було єї ужати і в заграничній службі. До сеї пори за границею могли бути ужиті лише добровільно зголошуючі ся.

Гельска комісия.

Париж. На вчерашнім послїднім засїданю гельскої комісиї відчитано справоздане адмірала Шпавна, виправдуюче Рождественьского і накладаюче на Росию обовязок винагородженя страт. Се справоздане має бути нинї доручене репзентантам анґлїйского і росийского правительства.

НОВИНКИ.

— **Нетакт канцлера цїсарского дому і міністра заграничних справ ґр. Ґолуховского.** На нинїшнім засїданю польского кола у Відни подав ґр. Дзедушицкий до відома членів клюбу, що з причини промови мін. Райнгабена, в якій сей пруский міністер представляв в німецкім парляментї сумне положене Русинів в Галичинї під владою польскою, ґр. Ґолуховский яко міністер для заграничних справ вніс урядове застережене в Берлїнї. Ґр. Ґолуховский станув на тім, що нїбито пруский міністер мішає ся у внутрішні відносини чужої держави а се є нельояльно. Нема сумнїву, що своїм застереженем ґр. Ґолуховский допустив ся надужитя свого становиска, бо пруский міністер нї одним словом своєї промови не чіпав Австро-Угорщини а лише галицко-польских потентатів, а ті хиба не суть ще ідентичні з Австро-угорскою монархією. Впрочім ґр. Ґолуховский повинен був тямити, що о скілько Райнгабен чіпав Поляків, о стілько ставав заразом в обороні другого австрийского народу — Русинів, а за тих хиба ґр. Ґолуховский повинен був зложити подяку в Берлїнї, коли за Поляків складав застережене. Але се не першина, що польскі мужі стану австрийскої фірми уживають лише для польских цїлий, тож ми п. Ґолуховскому не дивуємо ся, а за те маємо надію, що поведене ґр. Ґолуховского, який хоче убити кождий голос в обороні Русинів, буде відповідно представлене нашими послами в парльментї і делеґациях.

— **Москвофільско-польска кириня.** Ще тамтого місяця відбули ся в Золочеві народні збори, на котрих раджено над доповняючим вибором посла до сойму з куриї сільскої на місце помершого „реґіментаржа“ Аполінария Яворского. На тих зборах рішено упросити на кандидата д-ра Теофіля Окуневского з Городенки та зголосити єго кандидатуру до золочівскої „Рускої Ради“. Так і стало ся, а

Із поезий Ілька Гаврилюка.

До Зн.

I.

Не годину тай не днину
Трачу сили у борбі,
Та вогню вже не розкину,
Не спасу ся від загину,
Не опру ся вже Тобі.

Другу осінь серце чахне,
Як розтлїв ся в нїм огонь,
Я думав, що він потахне,
Що під хмари не спалахне,
Тай держав ся осторонь.

Тай душив думки в зародї,
І спасав, як міг, себе,
Та забути було годї:
Наче сонце в небозводї
В кождім снї лелїв Тебе.

І в душі мов на картинї
Год черпав взорець краси:
Ти вже в кождій думцї нинї,
Як в лїтній, погожій днинї
Сонце у сльозах роси.

Не годину тай не днину
Трачу сили у борбі,
Та вогню вже не розкину,
Не спасу ся від загину,
Не опру ся вже Тобі.

II.

Колись і десь-то на забаві
Аранжер крикнув: „Promenade!“
І пліч-о-пліч пошли в лаві
Дївчата гожі, хлопцї жваві,
Усї мов сьпілий виноград.

А Ти стояла ще самотно —
Цьвітуча рожа на весні —
На мене зиркала турботно,
І видно була би охотно
Подала рученьку менї.

Та я лишив досьвітну зорю,
Орлом полинув в инший кут,
— Не знав, що нинї зойкну в горю,
Що серце ще Тобі вкорю, —
Тай замішав ся в цьвітів жмут.

А нинї, дївчино, за кару
Дивлюсь на Тебе день і ніч
І пю в сльозах гіреньку чару,
Та Ти давно вже маєш пару
І не зведеш на мене віч.

III.

Чого так день яснїв,
Чого так снїг білїв,
Як ми стрічались на дорозї?
Чом сьвіт не потемнїв,
Чом грім не загремів,
Чом серце не тріскло в тревозї?

Чом усьміх на устах,
Чом приязнь ув очах
У Тебе зараз розцьвітали?
Чом холод не жалив
І дум тих не вялив,
Що в серденьку мому зринали?

IV.

Чи ми зійдемо ся колись,
Дївчино, із собою?
Чи може пути розійшлись,
Щоб ми нїколи не зійшлись
Як лїто із зимою?

Ой чи в очах прихильність взрю,
Як з дружиною стрічусь?
Чи може вдивлений в зорю
Лиш вік свій в горю скапарю,
Об терне покалїчусь?

Відень, 1904.

Ф. МИСЬКО.

З села.

1.

Над рікою тихі верби
посхилялись,
за рікою луги, поля
в даль прослались;
за лугами, за полями
сумні села,
туди летить моя дума
невесела,
туди серце моє тужить
тай банує,
звідтам тихі нарікання,
сльози чую.

2.

Коли утихне денний гамір
і згасне сонце за лїсами,
тодї мій біль — туга несе ся
ген, ген сьвітами...
І сивим стелить ся туманом
над тими нивами, лачами,
де виростала хлопська доля
без батька й мами.
Де виростала хлопська доля
в росах холодних, в сивій мрацї.
де віку свого доконала
в мозольній працї.

3.

Колисанка.

Ой журю ся я, журю ся,
коли-ж то я прихилю ся
хоть хвилиноньку;
вітер пісонькі сьпіває
сон головоньку хитає
спи дитинонько.
Люлю, люлю, спи мій сину,...
вберу тебе в кармазини,
тїшитись буду;
і благати буду Бога,
щоб встелив тобі дорогу
цьвітами цїлу.
Висьпіваю тобі долю,
як той вітер на роздолї,
золото моє;
прийде доля золотая,
прийде,.. всьміхнесь,... попращає,
тай у сьвіт піде.

Сирота.

Ой не було в неї долї, не було;
недви з роду сїм лїт їй минуло,
як та пташка без роду, без хати,
іде в сьвіт той безмірний далекий
долї шукати.
Шлях далекий... а вже вечеріє...
сїла в поли дрібку припочити...
тай заснула...
шумить гай-пшениця
а їй снить ся сон дивний, як мрія...
такий дивний, мов йде вна ланами,
ген, далеко, до неба, до Бозї,
до тата й мами.

5.

На поли.

Ори ся нивонько моя,
най не ллю тих сліз дарма;
нехай мій піт, крівавий піт
не ллесь дарма...
ори ся доленько моя.

Засїй ся зерном золотим,
встели ся колосом густим,
щоб втих той зойк і плач дїтий,
що моє серце рве з грудий,
що мене з хати в сьвіт жене,
між людьми жити не дає...
а в серце втїху влий.

Ори ся ниво золота,
в тобі вся доленька моя;
отри ми сльози із очий
а бідне серце звесели
надією житя.

Филип Мисько.

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.

668 43—52

длячого якраз д-ра Окуневского усмотрено на кандидата, не треба довго розводити ся. Звісна річ, що польска гаката усунула д-ра Окуневского із соймевої арени за те, що іменем цілого руского народу підніс грімкий протест против відновленя краєвим грошем вавельскої рудери, а властиво протав польских великодержавних забаганок. Обовязком руского народа було отже і є покликати д-ра Окуневского опять до дальшого бороненя народних інтересів, загрожуваних все більше польскими верховодами. Та не довго треба було ждати, щоби переконати ся, що против акциї для береженя народних інтересів наші вороги розпочали кириню. Як можна було надіяти ся, піднесла голову звісна польско-москвофільска компанія, що виробила собі вже не при одній нагоді „добру" славу, а перший вистріл роздав ся, як звичайно, з орґану сеї компанії, Dziennik-a polsk-ого. [Повторена і скріплена атаку дождаємо на шпальтах „запшиязьонеґо" орґану „Ґалічаніна"]. Ось що пише нині польска гакатистична шмата: „Звісний із свого патетичного виступу в соймі против проєкту відбудованя Вавелю б. посол д-р Окуневский, наміряє — як нам доносять — старати ся о мандат до сойму з курії менших посілостий золочівского повіту, опорожнений, як звісно, по пок. Апол. Яворскім. [Шовіністичну характеристику д-ра Ок-ого пропускаємо]. Москвофіли, дізнавши ся про намір д-ра Окуневского старати ся о мандат із золочівского повіта, **випередили** (?) єго, висуваючи кандидатуру свого приклонника д-ра Дрогомирецкого [се не правда, бо кандидатуру д-ра Дрогомирецкого висуває польско-москвофільска спілка аж тепер, щоби покринити акцию — *Ред.*], котра в кождім случаю має більші вигляди (!), ніж єго, тим більше, що більшість селян з Золочівщині зачисляють москвофіли до своїх приклонників." Кінчить русиноїдний орґан тим, що д-р Окуневский „не надає ся на „поважнеґо" політика і „розсондного" представителя народу в законодатних тілах. Там треба передовсім „ржетельней праци" [такої, яку бачимо пр. у о. Мандичевского, Ксенофонта Охримовича і подібних „поржондних" німих послів — *Ред.*], а не войованя пустими [для польских верховодів — *Ред.*] фразами, з котрих окрім хвилевого ефекту, ніхто не має користи". — Sapienti sat!

— **Діяльність польскої гакати на Руси.** Від Підволочиск пишуть нам: Skałackie Koło towarzystwa szkoły ludowej розіслало звіт за 1904 рік. З него оказує ся, що те коло есть на округ судовий скалацкий, отже в Підволочисках і в Грималові суть також кола. Членів має скалацке коло всіх 121; суть там і Русини (!!) як н. пр. пп. Шолґіна, Мальчос, Зубрицкий і Жуковский. Учителів і учительок есть 24 і се нічо дивного, бо треба зважати на 2 обставини 1) що ц. к. інспектор шкільний есть дуже ревним членом, 2) що межи учительством есть сильний шовінізм польский. Дивувати ся належить, чому і в якій цїли належать до того товариства Жиди, так інтеліґенция як і з других фахів, знаходимо там назвиска як д-ра Ерліха, д-р Ґотфріда, Кляра, д-ра Мізеса, також кількох Тенненбавмів, Гальпернів і т. д. Читальни заложило коло скалацке в 12 місцевостях, іменно 1) Митниця, на котру ґр. Михайло Баворовский дав 50 К, 2) Колодіївка, 3) Хмелиска, 4) Молчанівка, 5) Іванівка, 6) Криве, 7) Оріховець, 8) Чернишівка, 9) Жеребки королевскі, 10) Новосілка скалацка, 11) Старий Скалат, 12) Полупанівка. Виключно на читальню в Тарноруді зложив п. Бромірский 50 К. На заложене і отворене читалень їздив найбільше — бо 9 разів на 12 читалень, учитель Станислав Беньовский, кромі него також ц. к. судия Сеньковский і латиньскі сьвященики. Учитель Беньовский мав відчити в 8 читальнях, ц.к. **інспектор** шкільний Недзьвєдзкий в 2 читальнях і то в обох ті самі „O Czerwonej Rusi i o naszych (!) prawach do niej", ц. к. судия Сеньковский в 3 читальнях і то „o bitwie racławickiej", „co to znaczy być Polakiem" і „o polskiej mowie", також Михайло Гофман в 7 читальнях. Кромі Гофмана есть там членів кола много з німецкими назвисками, як Бавер, Фішер, Фрідберґ, Мілер, Крайц, Наймаєр; суть назвиска ненімецкі як Герви, Горечи, Урсаки і т. п. Шефи ц. к. урядів не належать до тої інституциї. Але за тоє ц. к. **інспектор шкільний і учитель і** ц. к. **судовий адюнкт** занимають ся сильно тою справою. За те оден Русин вже за Райфайзенку дістав у нас кару! — *X.*

— **В справі підвисшеня конґруи** надіслано нам отсе письмо: На допроси многих оо. в заініціованій мною справі підвисшеня конґруи і постійної пенсиї для вдів і сиріт, подаю тою дорогою (бо трудно мені кождому з осібна відповідати) до відома ось-що: Зараз вечером того дня по нарадах відніс ся я до комісий вдовичо-сирітских фондів у Львові і Станиславові (після припорученя даного мені оо. відпоручниками) з просьбою виразити в тій справі свою гадку і відповісти під адресою о. предсїдателя комісиї вдовичо-сирітского фонду в Перемишли. Письма ті вислав я за рецепісами з почти в Перемишли. Також переписував ся я в тій справі з д-ром Стояном, (знаю ся з ним лично від многих літ з Відня) котрий займаєсь тепер в парляменті справою конґруи, кладучи єму на серце судьбу наших вдів і сиріт, в цїли постійного надїленя їх відповідною пенсиєю. — Межи иншими дістав я від него письмо з 20 с. м., в котрім увіряє мене, що з всею щиростию постоїть за ту справу, що розбирав ту справу з нашими послами, підходив до референта, щоби до жадань конґруальних доложити і наші справедливі жаданя що до вдів і сиріт, отже має повну надію на успіх. Конечне, пише він, скоре надсиланє петиций від сьвященьства, та осібне представлене наших ординариятів по мисли петиций. На разі депутаций не треба посилати. — *Сьвящ. Корнило Кузик з Бєска.*

— **Москвофіли між собою.** Як звісно, в москвофільских кругах у Львові настав в послїдних часах розлом. Молодїж, взагалї нечисленна, признаючись рішучо за Москалїв, симпатизує з поступовійшою частиною російскої суспільности і переймаючись свободолюбними ідеями, ширеними красною частиною російскої літератури та преси, стала в розріз із старими москвофільскими „твердяками", зґрупованими около головного москвофільского штабу, що тягне, як сьвідчить кожде число „Ґалічаніна", за найобскурнїйшими, реакцийними елементами в Росиї. Сей розлом в москвофільскім таборі зазначив ся публично між иншим на недавнім ювилейнім вечерку студентского тов. „Друга", де наслїдком вільнодумної промови одного з представителїв молодежи російский конзуль Пустошкин вийшов демонстрацийно із салї. Старі поклонники кнута, дбаючи о партийну дисциплїну, усунули за те з посади бібліотекаря в бібліотецї „Народного Дому" д-ра Іляриа Сьвятитского, котрий уходив за провідника цілого поступового руху серед москвофільскої молодежи. Сей факт заострив ще більше відносини між „молодими" а „старими". В суботу, дня 18 зібрала ся вся москвофільска молодїж, числом до 70 — коли почислити людий, що вже вийшли з університету і т. п. — на збори і по горячій дискусиї ухвалено однодушно для управляючого „савєта" „Народного Дому" **обуренє** за нелюдяний поступок з д-ром Сьвятитским. Притім дістало ся порядно й москвофільскому штабови за єго обскурне становище супротив послїдних подій в Росиї. Ухвалену резолюцию передала молодїж редакциї „Ґалічаніна" до опублікованя, однак прислужники московского кнута відмовили тому бажаню.

— **З конференсий краєвих виділів.** Як звісно, минувшого тижня відбували ся у Відни наради делеґатів краєвих виділів. Хід переведеної дискусиї мало інтересний, зате на увагу заслугує ухвалена при кінци резолюция ось-якого змісту: Нинїшний стан автономічних фінансів не дасть ся довше удержати і вимагає основного управильненя. В тій цїли предкладає конференция, щоби на будуче **держава покривала з власних фондів видатки на кватирунок війска та полїциї**, а з другої сторони, щоби правильно **переказувала краям значні підмоги** із своїх загальних доходів. Ті підмоги мають бути переказувані після ключа, який установить ся за спільним порозуміном, із спільних посередних і безпосередних державних податків. Конференция взиває правительство, щоби постійно попирало змагане поодиноких країв до витвореня собі нових жерел доходів. В інтересі сьвідомого своїх обовязків поступованя просить ся правительство, щоби для аґенд, сполучених з управильненем автономічних фінансів, **утворено в міністерстві скарбу окремий департамент**, а на разі, щоби розпочали в тім напрямі відповідні студиї. До уведеня тої ухвали в житє постановлено комісию з 17 репрезентантів країв і одного представителя міста Відня. Має вона приготовити відповідні внесеня і предложити їх найблизшому з'їздови делеґатів краєвих виділів. Вибрано також другу комісию зложену з того самого числа членів, котрої задачею буде заняти ся уладженем слїдуючих конференций краєвих виділів є також проєкт, щоби такі конференциї скликувати периодично. Отже думка, щоби утворити в тій цїли постійне бюро, упала. Біжучі аґенди буде полагоджувати на разі краєвий виділ Австриї низшої.

— **Торговля людским товаром.** Перед карним трибуналом у Відни ставав оноді 40-літний шлюфар, Яков Фінсуґ, обжалований о злочин уведеня або просто торговлю дівчатами. Фінсуґ обіцяв малолітним дівчатам добрі посади кельнерок, а звабленi в той спосіб дівчата діставали ся до публичних домів, де жили в справдішній неволи. Батько одної такої дівчини, швець Емануїл Крокус зі Львова, оповідав, що єго доньку, робітницю з фабрики циґар, звабив до Відня Фінсуґ, обіцюючи їй добру посаду служниці. З Відня вислав її до Піщан, де замість до служби дістала ся до публичного дому. Там просто її замкнено і держано як невільницю. Батько дістав з Піщан анонімний лист з донесенем, де перебуває єго донька. Крокус удав ся до полїциї о поміч, але показало ся, що дівчину з Піщан продано за 200 К до публичного дому в Тирнаві, а звідтам за 500 К до Заґребу. В Заґребі дістала ся до шпиталю, а коли з него вийшла, пропала без слїду. Подібна судьба стрінула цілий ряд инших дівчат, котрі дістали ся в руки Фінсуґа. Суд засудив єго на 8 місяців вязниці та видаленє з краю.

— **Виділ руского товариства педаґоґічного** і Заряд фонду запомогового для учителів народних шкіл подають отсим інтересованим до відомости, що сего року прийде (з половини зібраних жертв в р. 1904) до розділу квота 135 корон титулом беззворотних підмог **для вдовиць або сиріт** по народних учителях, евентуально для потребуючих учителїв. Поданя треба вносити на руки виділу тов. педаґ. (ул. Сикстуска 47) до дня 5 марта б. р. — Від Заряду фонду запомогового: *А. Алиськевич* касиєр.

— **Вечерниці з танцями для підростаїв** устроює тов. „Клюб Русинок" в суботу дня 4 марта в комнатах „Рускої Бесїди" у Львові. Початок о год. 6-ій вечер. Вступ від особи 1 К. З огляду на запевнену добру забаву і на се, що дохід з вечерниць призначуєсь на добродійні цїли, повинна саля „Рускої Бесїди" заповнитись по береги молоденькими нашими панночками.

— **Руско-українська академічна молодїж** в Перемишли устроює в четвер дня 2 марта 1905 р. в великій сали „Народного Дому" вечерниці з танцями. Стрій для пань візитовий, для панів балевий. Вступ від особи 3 кор., білет родинний з 4 осіб 10 кор. Музика військова. Чистий дохід призначений **на убогу шкільну молодїж.** За комітет: *Боцюрків Іларий, Шехович Іван.*

— **Тов. „Шкільна Поміч" і тов. „Захоронка"** в Станиславові устроюють в четвер дня 2 н. ст. марта 1905 р. в сали „Касина мійского" при ул. Сапіжиньскій **вечерниці з танцями.** Початок точно о год. 9 вечером. Стрій для пань вечерковий, для панів балевий. — Вступ лише за запрошенем від особи 3 кор., родин, (4 ос.) 10 кор. — *Комітет.* — Отсї вечерниці, завдяки, рухливому комітетови заповідають ся на причуд гарно. Хороша простора саля, музика військова, ручно мальовані, о дуже вдалій формі карнети, специяльно запрошені аранжери дають повну запоруку хорошої забави.

— **На вечерниці Руских женщин в Стрию** дня 2 марта с. р. з котрих чистий дохід призначений на **Руску захоронку** в **Стрию** приготовляє комітет осібно в тій цїли завязаний, котильйонові несподіванки ручної роботи і ориґінальні та ефектовні карнети; будуть они різані в дереві і власноручно мальовані і становити будуть гарну памятку вечеркову. — *Комітет.*

— **Заходом і силами сьнятиньских міщан** відбудесь дня 26 лютого 1905 в сали польск. „Сокола" концерт в 44 роковини смерти Тараса Шевченка з слїдуючою проґрамою: 1. Вступне слово. — 2. „Думи мої" хор мужеский. — 3. „Золоті зорі" хор мужеский. — 4. „Чигирин" деклямация. — 5. „Де срібнолентий Сян" хор мужеский. — 6. „Звела меме" хор мішаний. — 7. „Деклямация". — 8. „Ой на горі" хор мішаний. — 9. „Завіщане" хор мішаний. — Початок о годині 8 вечером. Вступ для інтеліґенциї 2 кор. від особи, для селян і міщан 50 сотиків. Стрій сьвяточний. Білети можна набувати в Народній Торговли а в день концерту при касї.

— **Духовні вправи (реколєкциї) для сьвящеників**, відбудуть ся у Львові в днях 6, 7, 8, 9 і 10 марта с. р. Зголошуватись треба до о. Я. Левицкого, пл. св. Юра ч. 5 найдальше до 5-ого марта. Цїле удержане буде стояти 8 К. Замісцеві будуть приміщені в домі при ул. Петра Скарги ч. 6. — Перша наука буде дня 6-го марта о год. 6-ій вечером. — *Від виділу тов. св. Ап. Павла.*

— **Загальні збори товариства св. Ап. Павла** відбудуть ся дня 10 марта с. р. в сали засідань митроп. консисториї. Початок точно о 10-ій год. Рано о год. ½ 9-ої буде відправлена в церкві св. Юра Служба Божа за померших членів товариства. Виділ просить о численну участь.

— **З „Академічної Громади".** На загальних зборах, дня 19 с. м., доповнено виділ товариства по принятю резиґнациї голови і 5 виділових слїдуючо: Голова: В. Панейко, ст. пр., писар: В. Гіжовский ст. пр., касиєр фонду запом. В. Шепарович, ст. пр., виділові: т. т. Смалько, ст. філь. Т. Вітошиньский, ст. пр., І. Гаврилів ст. філь.

— **Подяка!** Виділ новооснованої читальні „Просьвіти" в Слобідції калуского повіта складає отсим головному виділови товариства „Просьвіта" у Львові подяку за дарові книжочки вартости 24 кор. — За виділ: *о. Палїїв.*

— **З Копичинець.** Загальні збори руского Народного Дому „Воскресенє" в Копичинцях відбудуть ся дня 25 н. ст. марта 1905 о 10 год. перед пол. в домі Івана Пендзівола в Копичинцях. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу загальних зборів. — 2) Справозданє рахункове дирекциї і уділенє абсолюториї. — 3) Вибір 2 членів совіту управляючого по мисли параґр. 34. — 4) Внески і інтерпеляциї членів. — Просимо о як найчисленнійшу участь. — *Рада надзираюча.*

— **Зарібки в Прусах.** До Прус до фабрики потреба зараз 30 ковалїв і шлюсарів. Робота акордова, плата за годину 40 до 50 фен. вільна хата. Котрі з Русинів хотїли би виїхати, можуть зараз приїздити до бюра працї в Найберун. З паперів треба мати книжку робітничу або сьвідоцтво приналежности і сьвідоцтво ковальске. — *Бюро.*

✝ Померли:

— **Евген Рудович**, син Ольги і о. Івана Рудовичів, ученик рускої школи вправ при учительскій семинарії львівскій, помер сеї ночи в 9 році житя. В. є. п.!

Бібліоґрафія:

— **Псалтир** мовою русько-україньскою, переклад д-ра І. Пулюя, видане бритaньского і заграничного біблїйного товариства. Се виданє коштує оправлене пять крейцарів і можна дістати його в складї біблїйного товариства в Празї. Адреса: Prag, Bibelgesellschaft, Franzensquai 6.

— **З „Народної Торговлї".** При зближаючих ся святах запрошуємо наших Вп. гостий до замовленя на сьвітло церковне і столове. Оферуємо три сорти сьвітла: І-а по 172 кор. ІІ-а по 156 кор. ІІІ-а по 128 кор. за 100 клґр. При всіх тих родах даємо для церков 10% **опусту.** І-а і ІІ-а сьвітло розуміє ся ціна льоко фабрика, ІІІ-а льоко стация Львів. — Сьвітло І-а і ІІ-а суть обережені нашою охоронною маркою: +. М. Ц. Н. Т. і есть в фабрицї специяльно лишень для нас роблене. Нїхто кромі нас сего світла не має, а о доброті єго переконали ся вже широкі круги. — Для догоди впроваджуємо також сьвітло таньше ІІІ-а, котре винесе льоко Львів 115 кор. за 100 кільо. Се сьвітло марки нашої +. М. Ц. Н. Т. не має. — При нагоді пригадуємо ся також з нашою офертою на весняний транспорт вин (як анонс, оголошуваний 2 рази тиждевно), **котрого добір удав ся нам сего року дуже добре.** Меди питні виспляємо по цїні 120 кор. за 100 літрів. — Просимо о численні замовленя, а поручаючись прихильній жичливости, остаєм з поважанем. — *Дирекция.*

Календар: Гр.-кат.: нині (четвер) Порфірия, завтра (пятниця) Власія, Теодора. — Рим кат.: нині (четвер) Романа П. завтра (пятниця) Матія.

Театри: Театр мійскій у Львові: нині четвер (премієра) „Понад сили" Бернзона в 6 відслонах в переводї Я. Каспровича, в пятницю і суботу в друге і в третє „Понад сили". Початок кождим разом о 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером] в суботу дня 25/2 „Жидівка вихрестка", драма зі сьпівами в 5 д. Тогобочного; в недїлю дня 26/2 „Запорожець за Дунаєм", опера в 3 д. Артемовского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 пополудни. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — **Бібліотека „Нар. Дому"** ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — **Бібліотека університетска** (тепер замкнена наслїдком переносин). — **Бібліотека Оссолїньских** від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. **Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка** (в год. пополудневих від 3—6). — **Музей Дідушицких** (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за оголошеним від год. 10—1. — **Музей Оссолїньских** в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

---

1) **На інтернат св. Ольги** прислали: Ром. Алексієвич, совітник з Угнова 20, Ганна Левицка з Рогатина 2, о. І. Любович з Острова 3, п. Бурбель Іван (складку в домі п. Кочоровских) 5.

2) **На приватну школу виділову ім. Шевченка удержувану** Руским тов. педаґоґічним у Львові зложили отсї Вп. Добродії жертви: Л. Лїґінович — Устечко 2, о. Пиглик — Сілець беньков. 3·70, Мальчиньский — Лука 2, о. Ардан — Опока 1, Сенишин — Святїльники 2·62.

3) **На Руске Тов. Педаґоґічне у Львові** зложили: о. Мелешкевич — Вікно 2, о. В. Фартух — Довжнів 1, М. Гижа — Висова 1, о. Демянчук — Хлопівка 1, п. Білецка (на бурсу) 50, Т. Бордуляк — Городище 70 с, І. Мелешкевич — Нижанковичі 2, Л. Порубальская — Кімполюнґ 1, о. Е. Качмарский — Славско 1, о. М. Чума — Борщів 2, А. Пасецкий — Хоросна 3, Е. Кутик — Ольхівець 2, Стукач — Долиняця 7·40 с, Впр. о. еп. Чехович — Перемишль 20, В. Кліш — Руска Воля 1, Кушнір — Суходоли 2, д-р Кос (на інст.) 20, о. Л. Шуст — Самолучка 1, А. Зельонка — Лежанів 1, М. Сітницкий — Стихів 2, о. Н. Боберский — Ваньковичі 1, о. Е. Гавриш — Бібщани 5, Ганна Левицка — Рогатин (інст. св. Ольги) 2, о. І. Любович — Острів (інст. св. Ольги) 3, Сесок — Воля Кобляньска 1, Л. Левицкий — Сколе 1, о. Чуоагий — Панасівка 1.

4) **На будову дому Руского тов. педаґоґічного у Львові** зложили: В. Яримович (складка) 7·10, п. Білецка (складка на іменини) 10, А. Савоцкий — Мацошин 2.

5) **На фонд запомогови для учителів**, що є на разі під зарядом Тов. Педаґоґічного зложили: В. Пилат — Верблевичі (складка) 14, Ол. Левицка — Жидачів 2·60, рад. Машкевич — Стрий 10, складка на зборах учительства в Сокальщині 10·10, М. Воробець — Куличківці 1, А. Шелиґа — Залуче 1, А. Домбровский — Коршилівка (складка) 7.

6. **На приватні ґімназиї**, що є також на разі в заряді Тов. Педаґоґічного зложили: проф. Білецкий (передтим вже зібрану суму доручив) 235·30 с, Гр. Мартинюк проф. 10, Гр. Покотило — Закопане 3, Лопачак — Закопане 3, І. Кохановский — Турка 10·07.

Всім тим Добродіям складаємо сердечне Спасибіг і поручаємо на будуче всі ті молоденькі институциї нашого Товариства ласкавій жертволюбивости і опіці рускої суспільности. — Виділ Р. Тов. Педаґоґічного у Львові.

Алиськевич касиєр тов. педаґ.

Конкурс.

Головний Виділ товариства „Просьвіти" у Львові оголошує отсим на основі „Статута фонду імени Івана Череватенка на виданє премій за науково-популярні книжки" — конкурс на дві премії по 250 корон за написанє двох науково-популярних розвідок в україньскій мові.

Конкурсові твори мають відповідати отсим вимогам:

1) Мусять бути ориґінальні, ніде ще не друковані, та популяризувати здобутки сьвітової науки;

2) Не можуть захвалювати неволі, панованя одного народу або громадского стану над другим, як також не можуть бути змісту конфесийного;

3) Україньска мова творів мусить бути проста, зрозуміла кождому письменному Українцеви на всьому просторі, де живуть наші люди;

4) Твори не можуть бути меньші обємом від двох аркушів друку, рахуючи в аркуші 40 тисяч літер.

Праці належить надсилати до Головного Виділу товариства „Просьвіта" у Львові в реченци — по конець 1906 р. Власноручний підпис автора має бути поміщений в осібній, запечатаній коверті.

Премійований твір остає власностию автора, але друкуючи його, автор не має права робити відмін, противних повисшим условинам.

Вислїд конкурсу оголосить товариство в свойому часі.

За Головний Виділ товариства „Просьвіта".

У Львові, дня 18 лютого 1905.

Д-р Кость Левицкий заст. голови. *Іван Яримович* писар.

Надісланє.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лайдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3-5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 514

Інкасо векслїв і переказів

на заграничні місця і па провінцию

приймають 2075

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потручення провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. упрви. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на наштанних ... Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і внеше. Заразом поручаємо в **найбільшім виборі окуляри** цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 87

Курс Львівский

з дня 23 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черн. Ясси по 200 зр.	584 —	590 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% з. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% з. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
" краєвого 4½% з. в. льос. в 51	101 50	102 20
" " 4% з. в. льос. в 57 л.	99 20	99 90
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
" " 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
" " 4% льос. в 56 л.	99 30	100 —
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
" " 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позичка краєвої з 1873 по 6% з. в.	— —	— —
Позичка краєвої з 1893 по 4% з. в.	99 40	100 10
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
" " 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 20	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 20	117 80

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Глядає Академіка

яко інструктора бурса св. Івана Хрестителя в Дрогобичи; дає осібне помешкане, лучший харч і 20 корон місячно. Упрашає ся зараз зголосити ся до заряду бурси в Дрогобичи.
163 1 6

Покій фронтовий, великий, сонїчний, з осібним входом коло св. Юра з цїлим вигідним удержанєм у інтелїґентної вдови для панів або пань до винайменя. Улиця Петра Скарги ч. 2. Сторож покаже. 164 1—3

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника краєвих виробів ткацких на рік 1905 полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, дим, ручників, сгирок, дрелїхів і т. п. цїни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 2—40

Мід пчільний, патока, деровий, липневий, білий і жовтий, в бляшанках 5 клґ. по 5 К під ґарантиєю, за післяплатою висилає Ізраель Шехтер в Підгайцях. 869 10—10

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністоацнї.

Мід! Мід! Мід!

РУСКА ТОРГОВЛЯ

Е. ЮЗИЧИНЬСКОГО

в Бережанах

продає дешево руским крамницям питний мід і патоку. 50 літрів добірного питного меду від 20 кор до 100 кор. 50 літрів овочевого вина 40 к. на 3-місячну сплату. Добірні товари кольоніяльні, природні вина австрийскі, угорскі, француські і іспанські. 166 1—5

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щоденъ 2 нові сензацийні комедиї. 6—8

Якова Бiльбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Оповіщенє.

Рада надзираюча повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Тернополи, повідомляє по мисли §. 47 статута, що

VI. звичайні загальні збори

того товариства відбудуть ся дня 10 марця 1905 о годині 2 гій по полудни в Тернополи в комнатах „Рускої Бесїди" з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт ради надзираючої і дирекциї з діяльности за рік 1904.
3. Звіт комісиї ревізийної і принятє до відомости білянсу за рік 1904, котрий члени товариства переглянути можуть вже тепер в канцелярії товариства в годинах урядових.
4. Рішенє що-до подїлу зисків з року 1904.
5. Вибір 2 членів ради надзираючої на 3 роки і одного на оден рік.
6. Вибір комісиї ревізийної на рік 1905.
7. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль дня 17 лютого 1905.

Роман Сосновский предсїдатель. 148 3—3 *о. Дамян Лопатиньский* секретар.

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* **ВИН** приймає

Народна Торговля у Львові

Цїна вин:

Ia при замовленю 100 літрів | 50 літрів | 25 літрів — 0·80 кор. | 0·84 кор. | 0·88 кор. за 1 літ.

Ia при замовленю 100 літрів | 50 літрів | 25 літрів — цїна за 1 літр 1·— кор. | 1·04 кор. | 1·08 кор.

Вино Самородне при замовленю 100 літрів | 50 літрів — цїна за 1 літер 1·20 кор. | 1·24 кор. 114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожші і знаменті **„Меди питні".**

Оповіщенє.

Сим подаємо до загальної відомости, що перші **Загальні Збори** повітового товариства кредитового „ВІРА" в Раві рускій, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 8 марця 1905 р. о годині 1 по полудни в комнатї читальні „Просьвіти" в Раві рускій з отсим порядком дневним:

1. Звіт дирекциї з діяльностя і рахунків за рік 1904.
2. Звіт контрольної комісиї.
3. Уділенє дирекциї і радї надзираючій абсолюторий.
4. Роздїл чистого зиску і ухваленє дивіденди.
5. Вибір двох членів ради надзираючої.
6. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без огляду на число присутних членів. Право голосу мають лиш члени, котрі уплатили цїлий удїл в сумі 20 кор.

Рава руска дня 15 лютого 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

о. Ю. Манастирский предсїдатель. 139 3—3 *о. А. Фолис* секретар.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелїй, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цїнах.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадницї почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жаданє звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички уділяє „Дністер" своїм членам на 6%; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра"*.

Членами можуть бути тільки *члени обезпечені в „Дністрі"*.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Дністер"* на церкви, бурсе, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер" 31.12 1904.

Вкладки	1.783.673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Удїли членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123 627 К.
Фонд резервови і инші	26.576 К.	Льокациї	169 456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

34

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід одинаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сінники звичайні, подушки волосїнї і з піря, сінни, простирала і т. д.

Новість! машина парова віт сьвіжує і чистить пірні подушки зовсїм як нові по 80 кр. за кільо — лише в спеціяльній робітни ковдер і матераців 392

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар" поміщає статі з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар"** не є офіціяльним органом ніякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар"** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар"** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар"** повинен находити ся в кождій рускій інтелїгентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 4.

Передплачуйте „Комара".

1005 штук за зр. 1·92

Замавляйте просто: позолочений годинник з ланцушком, з 3-лїтною ґарантиєю для дам, 1 брошка з імітов. брилянтами і 1 бутоном, 1 сцизорик, 1 прилад до рахованя, до того 1000 столової посуди, разом з годинником, котрий сам оден тільки варта, дістанете за післяплатою за зр. 1·92 з першого жерела

Експортовий дім

Х. Капелюш

КРАКІВ.

Як не подобає ся, гроші назад. Прошу о докладну адресу. 165 1—1

Перший руский краєвий склад і робітня вироб в ножівничих

поручає

власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі а именно:

БРИТВИ, МАШИНКИ

до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тахже і направ принимає ся.

Цїнники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

Позір!

„Сокільский Базар" перша україньска торговля в краю заосмотрена в великий вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар" має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар" продає льоси фантової льотерії Сокола і переписні українські листки.

„Сокільский Базар" продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар" приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотографії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар" приймає замовленя з провінциї і полагоджає відворотною почтою.

Родимцї ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ"** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти".

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

французької мови

Часть I.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

У Відни вийшла збірка поезий Бурлаки:

„На бистрих хвилях"

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші з замовленєм пересилати лишень на отсей адрес: „Burłaka, Wien, Universität".

Скалисте вапно

доставляє від 1 ого марця

Спілка Вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 2—13

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 0·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педагогічного; двотиждневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 33. Львів Пятниця 11 (24) Лютого 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухита ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 . — 22 .

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і наші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

На польских вислугах.

Вже вчера подали ми на основі телеґрафічного донесеня, що міністер для заграничних справ Австро-Угорщини ґр. Ґолуховский вважав за відповідне внести офіцияльний протест в Берлїнї з приводу промови пруского міністра Райнбабена в оборонї Русинів — тай зазначили, що такий протест треба уважати за великий нетакт зі сторони заграничного уряду нашої монархії. Однак поведенє ґр. Ґолуховского є таким нарушенєм свого становиска а заразом і такою провокациєю цїлого руского народа, що ми вважаємо за відповідне до дивовижного поступку пана міністра вернути еще раз і то на начальнім місци — тим паче, що поведенє ґр. Ґолуховского, коли не буде з гори відповідно осьвітлене і напятноване, може стати ся шкідним прецеденсом до подібних надужить на будуче.

Ґр. Ґолуховский піднїс, немовто міністер Райнбабен вмішав ся у внутрішні відносини монархії, а то тому, що представив в критичнім сьвітлї поведенє галицко польских верховодів супротив Русинів. Поминаємо те, що мін. Райнбабен цитував лише голоси в тїй справі руских публїцистів і лїтератів, здержуючи ся від виданя своєї специяльної опінїї — але зазначимо, що ще нїхто не видав нї слихав, аби саме теоретичне представлюванє подій чи фактичного положеня могло уходити денебудь за вмішуванє в справи другої держави. Колиб так справдї було і коли б сам теоретичний вислів поглядів мав вже бути проступком в міжнародних відносинах, то в такім случаю офіцияльні представителї кождої держави не моглиб анї словом згадувати що небудь про людий, подиї або відносини цїлої кулї земної, бо вже кождїсеньке їх слово, сказане в тім напрямі, могло б бути інкриміноване як недозволене нарушенє міжнародної куртоазиї. Ба навіть сам міністер для заграничних справ ґр. Ґолуховский був би в такім розуміню річи злочинником першої кляси, що допустив ся вже безлїчи того рода злочинів, коли нїхто иньший тілько він сам критикує кождим разом в делеґациях всї союзні держави, а те примиром, що ґр. Ґолуховский говорив свого часу про Сербію, Чорногору та Туреччину, перевисшає о цїлу октаву слова, висказані тим разом пруским міністром в оборонї Русинів.

Теоретичне висловленє поглядів про положенє в другій державі не може бути нїколи уважане за вмішанє в справи тої держави і поступок ґр. Ґолуховского є новиною, яка навіть у нас не була доси практикована. Мішати ся в відносини другої держави можна тілько тодї, коли видає ся зарядженя, які сю державу безпосередно дотикають, але нїколи тодї, коли ілюструє ся відносини тай критикує ся дїлаючих там людий. А навіть і в Австро-Угорщинї подібні прецеденси не викликували таких застережень, з якими задебютував саме польский міністер, бо вже були подібні промови в нїмецкім райхстаґу ґр. Посадовского і других, а прецінь тодїшний австро-угорский уряд для заграничних справ не вважав за відповідне виступати з якимись офіцияльними упімненями або протестами.

Та поведенє ґр. Ґолуховского було тим разом тим більше неумісне і доганне, що міністер Райнбабен не чіпав самої Австро-Угорщини і єї державної адмінїстрациї та що ставав de facto в оборонї одного, не вийнятого ще цїлком зпід права народу сеї монархії — Русинів. Пан міністер доси, о скілько знаємо, австрийский а не польский, повинен був чейже взяти на увагу, що міністер Райнбабен критикував лише поведенє Поляків, а навіть не Поляків як нациї, але галицко-польских верховодів, а до їх оборони чейже не є покликаний австро угорский міністер для заграничних справ. Хиба що ґр. Ґолуховский уважає галицко-польский Піємонт за суверенну державу а себе за єї міністра — але в такім случаю повинен поставити справу ясно, не скриваючи ся за австро-угорский портфель. До атрибутів і обовязків того портфелю мають Русини яко горожани монархії рівне право з Поляками і той портфель має репрезентувати монархію яко цїлість, а не єї одно, таке чи иньше населенє, або навіть якусь одну клясу чи котерию. Коли тому п. Ґолуховский уважав за відповідне протестувати за критику польских верховодів, то повинен був — як ми се вже замітили вчера — трактувати pari passu і Русинів, цїлий оден нарід а не жмінку верховодів, і як висловив іменем сих протест, так тим сильнїйше повинен був висловити іменем перших, Русинів, щиру подяку за те, що чотири міліони населеня монархії одержало хоч за границею таку влучну оборону. І ми упевняємо п. Ґолуховского, що він своєю подякою за Русинів в Берлїнї був би віднїс лїпший сукцес, нїж своїм протестом за галицко-польских верховодів, бо був би принайменше мав за собою вимоги справедливости і слушности, між тим коли вносячи свій протест, він виявив себе лише оборонцем того, що заслугує у всїх чесних і справедливих людий лише на осудженє і догану.

Щож до нас, то ми на теперішнє поведенє австро угорского міністерства для заграниці маємо лише одну відповідь: ми не маємо своїх міністрів як Поляки, тож не маємо також до кого удати ся, аби в дорозї офіцияльній спаралїжувати поступок ґр. Ґолуховского, а тї спільні міністри, які повинні бути для всїх народів Австриї, служать чужим, не нашим богам. Але за те нїхто не відобрав і не може відобрати нам голосу висказати публично те, що думаємо і чуємо. Ми **дякуємо пруcкому міністрови, що станув в нашій оборонї**, в оборонї гноблених, а сподїємо ся, що таку саму подяку висважуть нїмецкому правительству також і наші парляментарні репрезентанти від цїлого руского народа. Заразом однак сподїємо ся, що буде піднесений грімкий повселюдний протест проти того, щоби австрийский міністер надуживав свого портфелю проти цїлого нашого народа і старав ся закнеблювати за границею вольне слово, сказане в нашій оборонї. Ми, Русини, чейже ще не вняті зпід права, платимо податки і ставимо рекрута на рівнї з другими, тож о тім, а принайменше о тім повинен памятати австро-угорский уряд для заграничних справ.

—

Нинї бюро кореспонденцийне принесло з Відня слїдуючий комунїкат, який вчера руский клюб оголосив в віденьских нїмецких дневниках:

Руский клюб на нинїшнім засїданю радив над бесїдою пруского міністра скарбу Райнбабена, виголошеною в пруcкім соймі, і всї члени клюбу признали її слушною і опертою на фактах. А що міністер Райнбабен у своїй бесїдї опер ся на жалобах, висказуваних рускими письменниками, всї члени клюбу вказали на те, що протест ґр. Ґолуховского, внесений против тої бесїди, уважатись буде за виступленє не лише против того, що міністер чужої держави мішає ся у внутрішні справи сеї монархії, але й против правдивости тверджень руских письменників о галицких відносинах. Длятого клюб припоручив своєму голові п. Романчукови і членам пп. Василеви Яворскому і М. Василькови удати ся до президента кабінету бар. Гавча і заінтерпелювати его в справі інтервенциї гр. Ґолуховского в Берлїнї.

Наслїдком тої ухвали удали ся названі посли до президента міністрів бар. Гавча, а п. Романчук звернув ся до него з отсим запитом: „Ваша Екселенциє! Вечірні дневники подали вість, що міністер заграничних справ гр. Ґолуховский поробив енерґічні кроки в Берлїнї з причини заводів міністра Райнбабена о галицких відносинах. А що подібні, тілько ще в рішучійшій формі висказані виводи пруского міністра просьвіти у 80-их роках мин. столїтя та міністра Подбельского в р. 1903 не спонукали австрийского правительства до протестів, то можна припускати, а навіть ходить така поголоска, що то Ваша Екселенция дали почин до того кроку міністерства заграничних справ. З уваги, що міністер Райнбабен у своїй бесїдї виразно покликав ся на голоси руских письменників, нема властиво причини вдавати ся в справу дипльоматичною дорогою, так що треба припускати, що той крок мав також заперечити правду цїлком вірних образів галицких відносин, подаваних рускими письменниками, і тим способом покрити поведенє ворогів руского народу в Галичинї. Русини чують себе тим кроком тяжко діткненими, і длятого приходимо з просьбою о вияснене, в якім дусї і в якій цїли его зроблено“.

Президент кабінету бар. Гавч відповів: „Інтервенция міністра заграничних справ ґр. Ґолуховского наступила по нарадї зі мною і в повнім порозуміню з австрийским правительством. Єдиною її цїлию є, застеречи ся против того, щоби міністер чужої держави видавав суд о внутрішних відносинах иншої держави, — так само, як і ми здержуємо ся від всякої такої критики, навіть від критики так близько нас обходячих і в наші сфери

Старинний звичай помилуваня засудженого на смерть, коли дївчина вибере собі єго за мужа.

(Картинка з історії звичаєвого права на Україні).

На сю тему умістив знаний україньский історик Орест Левицкий в сегорічній першій книжції (за січень) „Кіевск'ої Старин'и“ цікаву розвідку з огляду на Україну.

В україньских народних переказах довала ся згадка об однім ориґінальнім звичаю, що злочинець, засуджений на смерть, міг бути пущений на волю, коли яка дївчина прилюдно заявила бажанє вийти за него замуж а засудженець згодив ся на се.

Перший раз записано такий переказ в першій четвертині минулого столїтя з уст знаного Запорожця Коржа. Він, оповідаючи про житє-бутє на Запорожю, розказав між иншим таке: В місті Самарі [нинї перезванім на Новомосковск] раз вели на стратнє місце козака, засудженого на смерть. За ним ішла товпа народу в глухій мовчанцї. Нараз на дорозї з'являє ся дївчина під білим покривалом, підходить до засудженця і при людях заявляє, що бажає єго собі за мужа. Похід стає, товпа з цїкавостию дожидає на відповідь засудженого. Та той, поглянувши на лице своєї спасительки, сказав: „Як мати таку дзюбу вести до шлюбу, лїпше на шибеници дать дубу!“ і казав вести себе на стратнє місце.

Довгий час сей переказ з уст Коржа був единим і длятого можна було не зважати на него, або, даючи єму віру, уважати єго за специяльно запорожский звичай, де загалом було богато свого питомого й ориґінального. Але перед звиш трицять роками такий самий переказ записано на противнім кінци України, на західнім краю Волинї, в місточку Крупци дубеньского уїзду, а записав єго тамошний сьвященик Ф. Думицкий і оголосив (1872 р.) в Волиньских Епарх. Відомостях. На цвинтари при крупецкій церкві доховала ся могила, а о нїй люди розказують: Молодого, гарного козака засуджено на кару смерти. Коли єму відчитано декрет і відведено на рештованє, вийшла з товпи дївчина і накинула хусту на голову засудженця, даючи тим знак, що бере собі єго за мужа і тим (коли він згодить ся) визволяє єго від смерти. Екзекутори засуду спинили ся, дожидаючи, що скаже засудженець, а той, скинувши хусту з голови і побачивши дївчину, гірко осьміхнув ся, сплюнув, звернув ся до ката і вповів: „Е, рубай краще, а жити з такою поганою не хочу.“ Засуд виконано. Козака похоронили на церковнім цвинтари і насипали над ним високу могилу.

Менї — пише наш історик — не звісно, чи може ще де записано подібні перекази, але коли они ще де й живуть, то певно буде їх дуже мало, а головна річ — они на стільки леґендарні, що самі собою не можуть бути кріпкою основою для научного ствердженя, що той звичай дїйсно був на Українї яко юридична установа. Инша річ, коли народні перекази потвердять сьвідоцтва документів. А якраз таке сьвідоцтво о сїм звичаю поталанило менї знайти в одній з актових книг XVII. столїтя, яка переховує ся в київскім Центральнім архіві.

В документї з 1606 р. говорить ся о одній прикмочці в містї Олицї, де в тих часах був „війтівский і радецкий“ с. є. маґістратский уряд. Судови сего уряду передано Януша Кобринця, слугу пана Миколая Глїбовича, литовского подстолія, за убийство Михайла Венґрина, Кобринцевого товариша в гайдуцкій службі у того пана. При розправі показало ся, що убийство не було намірене, але серед сварки, однак все таки убийника полишено в тюрмі а оконечне рішенє єго долї віддано до волї єго пана, Глїбовича. І тогдї то лучило ся, що коли вела ся розправа в маґістратї, прийшла там „учтивая девочка местская і велю [многих] людей шляхетних і учтивых причин уживала [т. є. звернулась до них о помич], хотечи его собе впросити в стан святый малженский“. На судї був в характері повновластника пана Глїбовича капитан єго гайдуків Телевич — і той узнав сю обставину на стілько важною, що сейчас доніс о нїй свому панови, а сей припоручив єму згодитись на такий вирок: Убийника можна увільнити від кари під услівєм, коли він зараз „приймет шлюб с тою девочкою учтивою зные, в костеле католицком“, колиж би се не стало ся, то „юж бы реч наша з ним се делала“. Януш Кобринець був згідливійшої вдачі, нїж тї козаки-удальцї, о яких говорять перекази, і згодив ся повінчати ся зі своєю нежданою спасителькою. Просто з тюрми випроваджено єго до костела. Уряд вислав також від себе возьного на обряд вінчаня і возьний, явивши ся другого дня в луцкім городскім судї, зізнав старостї і вніс в актові книги „реляцию“, що він, в супроводі многих шляхтичів, „людей віри годних“, був в олицкім костелі підчас акту вінчаня Януша Кобринця з „местскою дівочкою“ і може потвердити, що Кобринець „во всемъ декрету досыть учинилъ“.

Так на основі сего документного сьвідоцтва, котре у всїм стверджує народні перекази, можна чейже на певно сказати, що на Українї в XVII—XVIII столїтю (а може вже й скорше) без сумнїву був правний звичай помилуваня засудженого на смерть злочинця, коли знайшлась дївчина, що забажала стати єго жінкою. Хоч як мало і хоч які скупі наші відомости про той давно зщезлий звичай, все таки вже й на їх підставі можна уставити деякі основні черти тої дуже цікавої установи з поля звичаєвого права.

1) У всїх звісних випадках спасає засудженця дївчина. Очевидно се право служило не кождій жінцї (н. пр. вдові), а лишень дївчинї, а при тім, як сказано в документї з 1606. р.: дївушці „учтивой“ т. є. чесній, чистій.

2) Засудженець мав право вирічи ся права оженити ся зі своєю спасителькою і тогдї засуд виконувано. Сама річ, що такі випадки бували дуже рідко, бо інстинкт самохорони сильнїйший нежелиби і від гидоти женщини з лиця поганої, хоч, як сьвідчать перекази, такі випадки бували. Може бути, що й самих переказів в тїй материї длятого так мало, бо они переказують лиш тї виїмкові випадки, котрі вражали народну уяву траґічною бравурою, коли тимчасом частїйші випадки (приняте дївчини засудженцем) було чимось звичайним, тому й не доховало ся в памяти народу.

3) Може бути, що ритуальне значінє має в переказах подробиця о покривалї або хустцї, яким дївчина (після волиньского варианта) покривала засудженця на знак, що она вибирає собі єго на мужа і там немов бере єго під свою опіку. В запорожскім варианті дївчина сама виступає під білим покривалом. Панному історикова здаєсь волиньский вариянт більше влучним і можна єго поставити в аналоґію з деякими весїльними піснями україньскими, н. пр. з перевязанєм хусткою руки жениха при умові, а се також має значінє акту, яким молода добровільно вибирає собі жениха на мужа.

Ствердивши історичну повність обговорюваного звичаю, наш історик переходить до виясненя питаня: звідки і коли варинув у нашій земли той ориґінальний звичай? Що він не був у нас свій питомий, се видно вже з того, що анї в литовскім статутї, анї в инших юридичних кодексах нема о нїм згадки. Тимчасом се факт певний, що він істнував у многих західно-европейских народів. Може бути, що першим початком єго треба уважати звичай в старинним Римі давати помилуванє засудженим на смерть злочинцям, коли они по дорозї на стратнє мі-

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

входячих відносин угорских. Інтервенция ґр. Іолуховского не вдає ся в meritum справи, котра її викликала, отже її не заняла жадного становища ані до одної аві до другої сторони".

Против спільного ворога.

(Статя надіслана.)

Загальне віче учителів Русинів і Поляків в минувшім році виказало, що не все учительство польске заражене вшехпольским шовінізмом і скрайною нетерпимостию до всего, що руске. Тому то так заїло накинулась на них заїла гакатистична преса вшехпольска та станьчиківска, закидаючи їм „brak patryotyzmu". Однак учительство зрозуміло, що пануюча кліка в краю навмисно під'юджує польских учителів проти Русинів, щоби тим робом удержатись при кермі в краю і гнобити та нищити всїх і все, що їй може стати на перепоні або перешкодити в її загонистій роботі.

Однак сьвідоме учительство своєї задачі не далось стероризувати всевладній кліці і видало тепер загальну борбу своїм гнобителям, оголосивши маніфест до загалу учительства, так Русинів як і Поляків, і взиваючи їх до спільної орґанізациї і борби в цїли вибореня собі спущених і належних прав і екзистенциї. Отже інтересне буде, як задивлює ся часть польского учительства на згідне почуте національне обох народів, руководячись строгою справедливостию.

Тому позволимо собі помістити перевід з „Gazet-и szkoln-ої", орґану польского поступового учительства, як розуміє оно переведене згоди межи обома братними народами в краю.

Під заголовком: „Мир руско-польский" помістила редакция в новорічнім нумері „Gazety szkoln-ої" ось що:

„До переведеня станової орґанізациї конче потрібним є цїлковите порозуміне межи учительством руским і польским. Без сего порозуміня нічого не докажемо. Знають о тім добре наші вороги, тому отже намагали за всяку цїну вщіпити межи галицке учительство національний шовінізм. В Поляків виявляють, що Русини то гайдамаки, в „Січах" лагодять ся до вирізаня Ляхів в східній Галичині, викиненя їх за Сян і тим подібні бляґи, противні здоровому розумови.

Русинам знов підсувають, що цїлий нарід польский є їх ворогом, бажає в східній Галичині Русинів ґвалтом згнобити, видідичити, спольонізувати. Сим підшептам улягла також, на жаль, часть учительства східної Галичини. З сего чим скорше скористали наші вороги, щоби учителів одної народности уживати за шпигунів учителів народности противної і при їх помочи обопільно (взаїмно) ціле учительство тероризувати, розбивати на атоми. Щоби але ся кинена іскра борби тліла як найсильнїйше і як найдовше, кожде горячійше слово руске пятнують яко підбурюване до ненависти против Поляків і на сїй підставі, при помочи отуманених учителів Поляків учителів Русинів переносять, руйнують. Ніхто натомість не чув, щоби в східній Галичині з причини свого шовінізму утерпів бодай один Поляк-учитель, хотяй би навіть кидав обиди на цїлий нарід руский. Яка цїль сеї політики? Щоби межи учителями Русинами і Поляками зростала що раз більша ненависть. Отже сїй негідній акциї мусимо противставити взаїмну солїдарність учительства польского і руского. Коли в Північно американьскім Союзі держав жиє побіч себе в найлїпшій згоді богато відрубних народностий, а подібний примір подибуємо в малій Швайцариї, єсть прямо глупотою зведене руско-польскої борби в Галичині, межи народами братними.

Згоду можна перевести за одним потягом пера через цїлковите рівноуправнене. Сего бажають оба (? *ред „Діла"*) народи, але не хоче станьчикерия, космополїтична, трильояльна, бо тоді скорше скінчило би ся єї правлїнє.

Она волїє кидати Галичині кости національної ворожнечі.

Для неї найпевнїйшою опорою розділити учительство на партиї, табори, бо тоді не потребує з ним числити ся, поліпшити єму платню. А боять ся сї „патріоти" перед усїм учителїв Русинів, позаяк знають, що они, загартовані переслїдуванем, суть прямо неоцїненим материялом в орґанізациї, чого зложили сьвітлий доказ при послїдних виборах до буковиньского сойму, при котрих змели з горизонту бояроку більшість... Повинні отже учителї Русини і Поляки зрозуміти тоту ситуацию, взаїмно простити собі урази, заключити зі собою тісний союз і в порозумінню братнім, під спільним прапором іти на спільного ворога. Учительству припала історична роля злагодженя антаґонізмів народних в східній Галичині, доконаня сего, чого наші трильояльні перевести не хочуть. Що се не знов річию так трудною, доказують відносини в Галичині західній, в повітах руско-польских, в котрих є незнаною борба національна, хоть і тут були змаганя, щоб єї викликати.

Тож учителї і учительки, Русини і Поляки, — взиває згадана часопись — станьте висше понад інтриґу, пересуд, обійміть зором ширші горизонти, в імя спільної ідеї, залишіть національні сварні, під спільним ставьте прапором"!

—*x.*

Інтерпеляция

посла Василя Яворского і товаришів до Єго Ексцеленциї пана д-ра Ернеста Кербера, яко міністра справ внутрішних, в справі визискуваня громади Завишня, в повіті сокальскім, зі сторони місцевого війта Павла Царика і окружної ради шкільної в Сокали.

На домаганє визначнїйших Русинів Сокальщини подаємо в повнім тексті слїдуючу інтерпеляцию пос. Яворского і тов.:

В громаді Завишни під Сокалем війтує, а радше царствує від 10 лїт Павло Царик,— визискує громаду всякими способами.

Під обухом сего Царика стогне цїле село, руйнує ся маєток громадский, а всякі стараня громадян, щоби позбути ся такого начальника громади, не відносять успіха, бо як в цїлій Галичині, так само в повіті сокальскім панує система піддержуваня старостом і радою повітовою таких індивідуів як Павло Царик, всїми способами яко для них вигідне оруде при всяких розбоях виборчих.

Не тут місце вичислати всї надужитя і знущаня Павла Царика і єго заушників над мешканцями Завишні, треба однак доконче піднести бодай оден факт характеристичний.

Вже від давна мешканцї громади Завишні нарікали, що рік за роком податки щораз більші платити мусять. Звістно, що рік 1904 є задля посухи дуже тяжким роком для народу, а мимо того податки в громаді Завишня так значно побільшили ся, що заворушилось в цїлій громаді, люди піднесли крик, а межи ними розумнїйші почали доходити причини сего надзвичайного зросту податків.

Якимсь справді чудесним способом довідались ті люди, що прелїмінар шкільний за рік 1904 є причиною сего небувалого доси зросту податків, тож около д. 6 жовтня 1904 удали ся: Іван Коляда, Мик. Кіх, Тимко Бецель, Федько Лах, господарі з Завишні, і учитель народний п. Василь Скопляк з Завишні до п. Фабіяньского, завідателя дібр з Путориці, яко предсїдателя ради шкільної місцевої з Завишні, з запитанем, яку суму обіймає прелїмінар шкільний на рік 1904 в Завишні.

П. Фабіяньский вручив тим делеґатам ориґінальний прелїмінар за рік 1904, при чім яко предсїдатель ради шкільної місцевої в Завишні сказав до людий: „Я нічого не знаю, звідки взяла ся в прелїмінари така сума: ви маєте більше часу, доходіть, хто се зробив".

З прелїмінаря сего показує ся, що учитель п. Василь Скопляк уложив і написав власноручно дня 29 вересня 1903 той прелїмінар шкільний на рік 1904 на загальну суму видатків 746 кор. 60 с., а ц. к рада шк. окр. в Сокали ореченем з дня 3 падолиста 1943, ч. 2637, п. старостою Коростеньским підписаним, посьміла самовільно, поза плечима ради шкільної місцевої в Завишні, вставити до сего прелїмінаря суму величезну 2778 кор. 60 с. замість прелїмінованої радою шкільною місцевою в Завишні 746 кор. 60 с., значить, ц. к. рада шкільна окружна в Сокали посьміла в однім році 1904, і то в році елементарних нещасть, страшної посухи, коли то за безцїн продає господар послїдну корову за-для браку паші, — посьміла наложити на громаду Завишня суму 1032 кор.

Всї члени ради шкільної місцевої в Завишні, а іменно: п. Фабіяньский яко голова, Димитрий Прихідко, Тимко Бецель, Теодор Лах, Яцко Гнатюк і п. Василь Скопляк потвердять під присягою сей обурюючий факт, що о наложеню на громаду повисшого тягару надзвичайного в сумі 2032 кор. нічого не знають.

Питанє: а може ц. к. рада шкільна окружна в Сокали була до того надзвичайного обтяженя громади спонукана якоюсь конечностию?

На се питанє подибуємо цїкаву відповідь в зацитованім ореченю самої ц. к. ради шкільної окружної, а іменно, вставила она самовільно до сего прелїмінаря на:

1. „Oświetlenie" . . . . . 12 кор., хотяй учитель п. Скопляк нїколи не уділяє вечерами науки, осьвітленя жадного не потребує і тую позицию уважає цїлком непотрібною.

2. „Wzorowy model ula" . . . 20 кор., хотяй учитель п. Скопляк, маючи власну пасіку, не жадав нїколи „wzorowego ula", бо ученикам на власних взірцевих улях уділяє від давна науки.

Ся позиция є також сфінґована, бож хиба так спосібний учитель знає, що для школи потреба, а він в тім зглядї жадного жаданя не ставив.

3. „Przybudowanie drugiej klasy wraz z pomieszkaniem dla nauczyciela" . . . 2000 К.

Тая позиция є так само видумана, як обі попередні, бо в Завишні нікому анї приснилось доси о потребі прибудови другої кляси з помешканем для учителя.

Завишня має прекрасну школу, муровану, в станї знаменитім, — а до неї робити якусь прибудову навіть неможливо, бо на таку прибудову нема місця. А надто бл. п. Володимир ґраф Дідушицкий єще перед 8 лїтами зволив даровати громаді Завишня корчму, котру громада зараз тоді перетворила на школу і там має поміщене додаткова саля порядна, котра відповідає всїм вимогам.

Так отже позістає загадкою, на що властиво ц. к. рада шкільна окружна в Сокали призначила повисшу суму надзвичайну 2032 кор., котра в році 1904 стягає ся з народу так бідного, що перед голодом і холодом утїкає масами до Канади, Бразилії і т. д.

Попробуймо піднести бодай трохи заслону до сеї загадочної справи. Сьвідомі люди з Завишні захотїли доконче знати, хто був понукою до наложеня на громаду так значного тягару в квоті 2032 кор., а до того в році так страшної посухи — тай дня 8 жовтня 1904 удали ся Іван Коляда і Іван Кіх, господарі з Завишні, до ц. к. інспектора шкільного, І. Лісковича в Сокали, яко референта справ шкільних в старостві з запитанем: хто наложив на громаду в Завишні такий податок? На се дістали они від інспектора відповідь дуже поучаючу: „Будьте супокійні — я там до вас приїду дня 24 жовтня 1904 і справу полагоджу". — Люди чекають на дармо; п. інспектор доси не зволив приїхати, щобис праву так компромітуючу пояснити.

Дня 13. жовтня 1904 прибули мужі довіря: Максим Гнатюк, Іван Макара, Пилип Гутко, Федько Лях, Роман Ткачик і Іван Мусій з Завишні до ц к. старости Коростеньского і просили о поясненє: хто накладає на них надмірні податки? — а на те ц. к. староста зволив відповісти: „Я нічого не знаю"." — Люди, не зискавши нічого у старости, пішли до ради повітової, а заставши там секретаря ради повітової, Kisslinger-а, жаловали ся перед ним: „Хтось наложив на нас страх великий податок", на що Kisslinger відповів, що такий податок наложила рада шкільна місцева. Селяни замітили, що рада шкільна місцева нічо о тім не знає, — а Максим Гнатюк додав: „Ми маємо сеї господарки вже по уха, — внесемо скаргу до державної прокураториї". На те мов опарений прискочив Kisslinger до Максима Гнатюка: „Забирай ся!... як ся не належить, то вам верне ся... Війт (Павло Царик) тоє добре знав, на що тут вніс? Якбисьте були прийшли перед тим, то булибисьте не платили!"

Дня 15 жовтня 1904 Пилип Сподарик, господар з Завишні, був у п. старости Коростеньского в канцеляриї, а надійшов там також згаданий секретар Kisslinger і сказав до старости: „Panie radco! proszę uważać na chłopów z Zawiszni, jak tu przyjdą w poniedziałek". На те староста відозвав ся до Kisslinger-а: „Coś pan zrobił?" — а Kisslinger відповів: „Wójt Caryk zrobił, a ja to potwierdził".

Дня 5 падолиста 1904 прийшли господарі в Завишні: Іван Макара, Пилип Гутко, Семен Баврук і Максим Гнатюк до ради повітової в справі шкоди полевої, а тоді відозвав ся той сам Kisslinger до Максима Гнатюка: „Чисьте їздили до Львова в справі прелїмінаря шкільного за рік 1904?" Максим Гнатюк відповів: „Ні!... ми їздили до Львова в справі виборів громадских, просилисьмо о скору полагоду протесту, викликаного війтом Павлом Цариком". — Тоді Kisslinger виразив ся: „Вам дідич ґр. Дідушицкий дарував корчму на школу... може та корчма потребує направи?" А коли господарі відповіли: „Ми сей дім перед 3 лїтами чисто відновили — дім біленький аж любо". На те збитий з толку Kisslinger сказав: „Що до прелїмінаря шкільного на рік 1904, дайте спокій — нічого не робіть. Рада шкільна місцева в Завишні ухвалить, що на слїдуючий рік 1905 не буде жадних додатків на школу, бо торічні гроші остануть на другий рік".

Треба єще для ілюстрациї додати, що громада Завишня складала титулом додатку на потреби громадскі і шкільні в лїтах: 1898 29 процент, 1899 46 прц., 1900 49 прц., 1901 74 прц., 1902 60 прц., 1903 62 прц., а 1904 111 прц.

Після виказу виділу ради повітової в Сокали з дня 19 лютого 1904 з повисших 111 прц. припадає 50 прц. додатків на потреби громадскі, а 61 прц. на потреби шкільні Ц. к. староство в Сокали письмом з дня 22 лютого 1904, ч. 6090, уділило згаданий виказ ц. ц. урядови податковому в Сокали, а сей стягає разом з податками ті додатки і в міру приплину готівки виплачує за квітом війтови Павлови Царикови так додатки громадскі, як також шкільні.

Павло Царик вже від 10 лїт побирає в той спосіб додатки, тую кервавицю людску, тай господарує нек після вподоби, без жадної контролї. Доси не посьмів нїхто зажадати від него рахунків, бо Павло Царик, се любимець, око в голові ц. к. старости і ради повітової в Сокали, знаменитий виборчий махер, — за те трясе громадою і горе тому, котрий би відважив ся жадати від Царика вирахованя з гроша публичного. Що Павло Царик зробить з додатком шкільним, стягненим в квоті 2778 кор. 60 сот. за рік 1904, се тайна, котру розвязати потрафить лише енерґічний судия слїдчий, позаяк висше виказано, що із сеї суми квота 2032 кор. не може бути ужитою на потреби шкільні.

Ось яка дивоглядна господарка ведеть ся під оком ц. к. староства і ради повітової. А єще цїкавійша річ, що податники лазять від одної канцеляриї до другої два місяцї, а урядники замість людям справу вияснити, справедливість вимірити... збувають їх словами: „Ja nic nie wiem".

За те ц. к. староство випружає всї свої сили на те, щоби зненавидженого цїлою громадою Павла Царика удержати дальше при війтованю, тай вже постарало ся о те, що вибори до ради громадскої з I і II кола знесено, бо випали на некористь пупілька Павла Царика.

Підписані запитують Єго Ексцеленцию:

„Що Ваша Ексцеленция задумують зарядити, щоби особи, котрі допустили ся на громаді Завишні повисше наведеного визиску, були потягнені до строгої відвічальности?"

До сеї інтерпеляциї треба додати єще слїдуючу добавку: Сей Царик, здаєсь з намови чиєїсь, заскаржив був до суду учителя Скопляка, мов то він з прелїмінаря шкільного побрав 80 кор. і обернув їх для себе. Скопляк заскаржив за се Царика о очернене а суд засудив єго (Царика) на кару арешту зглядно на кару грошеву щось 15 чи 18 К, а в вироці підніс, що зі згляду на удекороване війта хрестом заслуги з вірдом вимірує ся єму лише так низька кара. От перла першої води руснноїдного старости та махера повітової ради.

еще стрічали сьвяті діви, служительниці богині Вести. В середних віках, в добі лицарского поклінництва женщині, привілей спасати засудженця мали високопоставлені дами, а часом і прості женщини, коли засуджен ць шукав у них оборони („підходив до королевих, княгинь, котрі брали когонебудь під свій плащ, а навіть загалом до женщин" як пише Я. Ґрім)... Таке звичаєве право було у Франциї. В XV. столїтю оно було вже обмежене, що засудженця могла визволити від смерти не кожда женщина, а лиш дівчина, коли рішить ся вийти за него замуж. Найдавнїйший такий випадок у Франциї був у Парижи 1430 р. Від тогди сей звичай був у Франциї загально розширений, ал: в XVII. ст. настали вже обмеженя. В 1606 р. парлямент міста Ґренобль відмовив прошене двох дівчат о помилуване засуджених з котрими бажали повінчатись. Людвик XIV. виключив від такого помилуваня дезертирів (1668 р.) Той сам звичай панував і в Німеччині. І навіть в одній книжці забавне оповіданє, дуже нагадуюче наші запорожскі перекази. Оден засудженець, поглянувши на довгоносу стару дівку, сказав: „Острий ніс, острий підбородок, певно чорт сидить в ній! Радше лїзти в петлю!" Такий звичай був і в Піємонтї, ...: сьвідчить народна пісня про дівчину, що спасла від шибеницї убийника єї батька. Був він і в Іспанії, лише з тою відміною, що там засудженця спасти могла лише публична женщина, коли всюда инде сей привілей мала лише чесна дівчина. Звичай іспаньский був очевидячки поясованем первісної ідеї.

Був у західній Европі ще оден звичай спасаня злочинців від смерти, але той без привілея дівочого. Се звичай, що засудженцю на смерть злочинницю спасав від смерти кат, згодившись оженити ся з нею. Так в Нірнберзї кат оженив ся з женщиною засудженою за утоплене за убийство дитини. Подібний звичай був у Піємонтї (як сьвідчить народна пісня, де кат, закладаючи петлю на засуджену за убийство вітця питає єї, чи не хотїла-б вийти за него, та она не схотїла). Був і у Франциї сей звичай. Се був оден з многих привілеїв ката, щось нїби надзвичайний єго дохід по-при платню за єго згирдне ремісло. В давнину кати також на Україні користувались подібним привілеєм, появлялись на ярмарках і базарах викрикали грізно: „Дай кату плату!" і безкарно грабили людий. Паралельно до привілея ката женитись із засудженцю на кару смерти можна поставити звичай, практикований в часї французкої революциї: випускати з вязниць ті шляхтянки, з котрими хотїли звінчати ся републиканьскі вояки. Те саме бувало і на Україні за Хмельницкого; тогдї, як читаємо в Лїтописи Самовидця: „жони шляхецкія зостали жонами козацкими" а иноді так бувало і з молодими Жидівками.

Так звичай помилуваня злочинця на прошене дівчини, готової віддатись за него, зайшов на Україну безперечно із західної Европи, як і богато иншого з тамошної культури. Коли і як се стало ся, на се фактичних даних нема, а так само нема даних на питанє, на скілько він розширив ся по Україні. Судивши по тім, що народних переказів о нїм так маленько, можна заключати, що він практикував ся дуже рідко і мабуть не всюди. Так само і в актових книгах України доси знайшов ся лиш оден випадок в Олиці. Але наш історик не виключає можливости, що більше сьвітла кинуть на сю річ невідомі ще доси акти судів маґістратских й ратушевих з правобережної України і декрети козацких судів, де при рішенях найбільше брано на увагу місцеве звичаєве право, отже там найскорше можна-б знайти слїди і звичаю спасаня дівчиною засудженого злочинця від смерти через повінчанє з ним.

З Росиї.

(Телеґрами).

Москва. Вчера відбув ся провізоричний похорон Серґія. Приїхали всї вел. князї і княгинї, окрім в. кн. Володимира і Николая. В. князї і ґенерали занесли домовину до церкви Андрея, до котрої впущено лише 200 осіб. В чудівскій церкві митрополит виголосив промову, в котрій між иншим сказав: „Вина смерти мученика спадає на цїлу суспільність. Память в. князя, о єго страшній смерти і єго заслугах нїколи не згасне серед російского народу. Як в старині кров мучеників служила побіді правди і віри, так і ся кров доведе російский народ до покути і опаматана". Домовину зложено в гробі андреївскої церкви.

Петербург. Говорять, що ґубернатором Москви буде іменований помилуваний оногди царем в. кн. Павло.)

Краків. В Варшаві застрайкували ученики всїх школ. Розходить ся їм о введене польскої мови викладової в школах з польскими учениками. Вчера прийшло на одній улици до бійки між жандармериєю а учениками, котрі стояли під школою і не хотїли до неї впустити 38 страйколомів. Жандарми стріляли. Всї мужескі і женьскі школи замкнено.

Варшава. Вчера від 8 години вечером зачали з'їздити ся урядники зелїзниць і служба надзвичайними поїздами. В Скерневицях служба повідчіпала від поїздів льокомотиви і завезла їх до ремізи. Телеґраф і телефон не функціонують. Військо окружило дворець і зелїзничі маґазини. На калїскій зелїзници також здержаний всякий рух.

Берлін. З причини страйку на зелїзничій лїнії Відень-Варшава здержаний також рух між Варшавою а Торунем. Рух здержаний взагалї майже на всїх лїніях з Варшави.

Петербург. В Ветумі панує анархія. Фабрики стоять як заклятї. Заряд міста в руках повстанців. Російскі резервісти симпатизують з Вірменами і не хочуть стріляти до народу. Провізоричний ряд революцийний увязнив військові і полїцийні власти і опанував правительственні будинки.

Париж. В Кутаю, Поті і Батумі ситуация що раз грізнїйша. Ґубернатора і урядників увязнено. Кораблї з Одесси, Марсилїї і австрийского Льойда не вїздять до жадного кавказкого порту.

Петербург. Варстати тераспольской зелїзницї мають станути дня 1 марта. Инші фабрики вже стоять. Навіть гарбарні, котрі від тиждня розпочали працю, знов станули.

Париж. Дневники дістали з Петербурга донесенє, що цар остатотно заявив ся против скликаня земского собору.

Віденъ. Zeit доносить з Петербурга, що по довшій розмові, котру цар мав вечером 21 с. м. з міністром внутрішних справ Булиґіном, порішено остаточно скликати земский собор, а відповідний указ царский буде оголошений за кілька днів.

Берлїн. Вчера прийшла тут через Льондон поголоска, що в Петербурзї виконано якийсь новий атентат. Поголоска доси не стверджена.

Варшава. Тут арештовано трех татарів, у котрих знайдено тайні склади оружя.

Війна.

(Телеґрами.)

Берлїн. Дневники доносять з Петербурга: В місті говорять, що сильна японьска колюмна появила ся за плечима армії Куропаткіна. Тепер кипить завзятий бій здовж зелїзницї коло Мукдену. Острий бій кипить також на правім криля російскім, загроженім також японьскою офензивою коло Сімлїнсіну. Офіцири ґенерального штабу заявляють, що від Куропаткіна від 24 годин нема ніяких вістий.

Токіо. Бюро Р. доносить, що в короткім часі буде видана четверта внутрішна позичка 100 мілїонів єнів (1/4 мілїарда корон). Позичка буде 6-процентова, сплачена в 7 роках.

Париж. Хоч справозданє гельскої комісиї випало корисно для Росиї, є в нім застереженє, котре має бути сатисфакциєю для Анґлії. Гельска комісия висказала іменно гадку, що російска канонада тревала за довго і що Рождественьский, коли приїхав на анґлійскі води, повинен був о тім, що зайшло, повідомити анґлійскі власти.

Віденъ. W. Allg. Ztg. доносить, що вісти о недалекім заключеню мира між Японом а Росиєю суть передвчасні. Подані дневниками условя мира могли би лише зашкодити справі мира. До сеї пори жадна сторона не подала условий, на котрих була би готова заключити мир.

Фрідерiксгавен. Трета балтийска ескадра виплила оногди в західнім напрямі.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Польонїзацийнї закони.

Віденъ. Цїсар санкціонував ухвалу галицкого сойму, зміняючу уступ „c" арт. 5 зак. з 22 червня 1867 о викладовім язицї народних і середних шкіл в Галичинї. Оголошено також закон ухвалений галицким соймом о галицкій радї шкільній.

Угорска криза.

Будапешт. Плян утвореня переходового міністерства Даранія не повів ся, бо партия Кошута зробила ухваленє контингенту рекрута зависимым від попередного ухваленя виборчої реформи, на що Даранї не згодив ся. Партия независимости поручила Кошутови дальші переговори в справі утвореня коалїцийного кабінету. Найбільша трудність в тім, що партия Кошута не хоче підпирати кабінету, котрий опирав би ся на цловій спільности аж до 1917 року і котрий приняв би заключені тепер торговельні договори.

Рада державна.

На вчерашнім засїданю по короткій дискусиї принято закон о контингентї рекрута в другім і третім читаню. Опісля приступлено до першого читаня промислової новелї. По промові п. Врабеца перервано наради, а по кількох запитах до президента палати закінчено засїданє. Наступуюче засїданє назначено на второк.

НОВИНКИ.

— **Філїя Руского тов. педаґоґічного в Золочеві.** Внесене подане о заснованє філії Руского тов. педаґоґічного прийшло з дозволом оснувати се товариство з осідком в Золочеві. Члени основателї просять тих всіх з повітів політичних Золочів і Зборів, що хотять належати до філії в Золочеві, подати свої адреси на руки п. Михайла Галущиньского, учит. ґім. в Золочеві, щоби сей міг повідомити інтересованих про конституючі загальні збори. Коли зважимо, що саме тов. педаґоґічне заявило таку діяльність, як може анї одно инше, що воно орґанїзує учительство цїлого краю, то з огляду на так важні причини, повинно все сьвідоме учительство приступити як найчисленнїйше до ново-основаної філії. Повіти політичні Золочів і Зборів вказують на кождім кроцї поважний занепад не то національної, але й навіть горожаньскої сьвідомости, тому перше учительство покликане будити ту сьвідомість. А щоби воно мало силу, мусить орґанїзувати ся так, як се зробило буковиньске учительство. Охочі вступити в се товариство випишуть на картцї також день, коли догідно було би скликати загальні збори, до чого комітет основуючий, о скілько можливо, прихилить ся. За членів-основателїв: *Михайло Галущиньский*, ґімн. учитель в Золочеві.

— **Не пхай носа межи двері!** Ся пословиця нехай буде наукою для олеських і околичних Русинів, бо пора вже найвисша, щоби схаменули ся і перестали учащати на польскі „пшедставеня" і вечерки. В сю суботу т. є. 25 с. м. устроює тутешний польский „Sokół" вечерницї з танцями і не запросив — як і повинно бути — з Русинів нікого. Всеж таки дехто з околичних Русинів старав ся о запрошеня і оден з членів тогож товариства вислав справдї без відомости комітету кілька таких запрошень. З тої причини зібрав ся виділ Сокола і ухвалив відкликати ті запрошеня, а згаданому членови висказав наґану за таке дїло. Оден із „Sokołów" висказав ся навіть публично, що „my Rusinów nie potrzebujemy". Се наука, аби не пхати ся там, де нас не треба. — *Поінформований.*

— **Польскі ґімназиї.** Пишуть нам з Перемишля: До ілюстрациї страшних етичних моральних відносин в польских ґімназиях, описаних недавно в окремій статї в „Дїлї", нехай послужить також і сей факт. Рік тому назад щез з Перемишля кс. Дзядош, катехит тутешної польскої ґімназиї. Факт сей видав ся всїм, хто знав характер кс. Дзядоша, дуже загадочним, а вже неймовірною видала ся чутка, пущена з офіцияльних кругів, що кс. Дзядош виїхав на якісь місиї до Азиї.. Аж тепер виплила правда на верх. Показало ся іменно, що „зацний" польский педаґоґ утік до Америки з жінкою одного військового. Зазначити годить ся, що польскі урядові круги держали сей скандальний факт, що кидає таке погане сьвітло на моральний рівень польских ґімназияльних педаґоґів, в найбільшій тайнї, а польска преса навіть тепер не хоче про се нїчого знати. Якого то рейваху наробили би польскі ґазети, як би щось подібного стало ся так в рускій ґімназиї! — *О. Л.*

— **З Теребовельщини** пишуть нам: Одна з наймолодших читалень „Просьвіти" а іменно читальня з Лошнева устроїла в недїлю 18 с. м. аматорске представленє в Теребовли. Аматори відограли комедию в трех діях „Сільскі аристократи сорокових лїт". Вистава вийшла у всїх ролях дуже удачно і голові читальнї в Лошневі д. Миськови належить ся за его труди повне признанє. По представленю дало ся нагоду зібраним гостям-селянам пізнати фоноґраф а відтак наступили танцї. І отся вистава лошнївскої читальнї наводить деякі рефлексиї. Публики зібрало ся стілько, що могла-б заповнити три такі салї як та, де грали, однак усї заходи теребовельских патріотів в цїли вибудованя „Народного Дому" в Теребовли розбивають ся задля малого заінтересованя сею справою наших людий з околицї. Проте з сего місця кличу: Патріоти Теребовельщини, розхоплюйте довжні записи в користь „Народного Дому" в княжім городі Теребовли. — *М. К.*

— **Підмоги для захоронок.** З фонду визначеного соймом до розпорядимости краєвого видїлу для захоронок, признано Рускій захоронцї у Львові 200 К, такому самому товариству в Станиславові 50 К, в Печенїжинї 100 К, і тов-у Руских женщин для захоронки і курсу анальфабетів в Сгрию 50 К. Рівночасно на подібні польскі товариства видав краєвий видїл суму 3100 К.

— **Огні.** В Цїшках золочівского повіта вибух в ночи з 20 на 21 с. м. огонь і знищив 5 селяньских загород. Село се погоріло в послїдних роках кілька разів і з богатих колись ґаздів поробили ся крайні бідаки. — В селї Гавриляк городеньского повіта погоріло 9 господарских загород. Шкода, необезпечена, виносить поверх 11 000 К.

— **Російскі капіталїсти супротив Росиї.** Як звісно, французскі капіталїсти позичили російскому правительству около 8 мілїонів франків, не числячи величезних капіталів, які Французи умістили в ріжних російских підприємствах. Тепер звісний професор історії. Сеньобо в Парижи, умістив в часописи „Européen" п. з. „Льояльне вихісноване союза з Росиєю" статю, в котрій робить французских капіталїстів одвічальними за поведенє російского правительства в послїдних 10 роках, почавши від марнованя публичного гроша бюрократиєю, а скінчивши на війнї з Японом та кровавім давленю заворушень. Супротив того французке правительство повинно звернути ся до капіталїстів і візвати їх, щоби вправдї задержали російскі папери, котрі підуть в гору, коли Росия заведе реформи, однак щоби не давали російскому правительству нових позичок. Російскому правительству треба сказати: „Як хочеш мати новочасну державу з поступовим рільництвом, великим промислом, зелїзницями і т. д., то мусиш передовсїм піддати ся публичній контролї. А до того доконечні свобода преси і законодатні нар дні інституциї.

— **Обжалованє публицистів.** Дневник „Кіевскія Отклики" доносить в дописи з Петербурга, що професор Кареєв, адвокати Кедрін і Шітніков, пятьох співробітників дневника „Нашая жизнь" і двох співробітників дневника „Наши дні" будуть віддані під суд за те, що належали до тайного товариства і кольпортували заборонену літературу.

— **Жертви самодержавної системи.** Frankfurter Ztg. подає спис російских достойників, убитих російскими революціонїстами за послїдних 25 лїт. І так убито: 16 серпня 1878 р. ґенерала Мізенцева, шефа тайної полїциї; 22 лютого 1879 князя Кропоткіна, шефа полїциї в Харкові; 13 марця 1881 царя Александра II; 30 марця 1882 ґенерала Стрельнікова, прокуратора в Одесї; 27 грудня 1883 р. Судейкіна, шефа тайної полїциї і его братанича Садовского; 11 січня 1890 капітана Золотушина, шефа тайної полїциї в Москві; 27 лютого 1902 Боголепова, міністра просьвіти; 15 цьвітня 1902 Сипяґіна, міністра внутрішних справ; 19 мая 1903 ґенерал-ґубернатора Богдановича; 17 липня 1904 Плевого міністра внутр. справ, 17 липня 1904 Андреева, віцеґубернатора в Єлисаветполи; 1 серпня 1904 полковника Богуславского, управителя сормалиньского округа на Кавказї і 17 лютого 1905 вел. князя Серґія. Убитє Бобрикова, ґенерал-ґубернатора Фінляндиї і сенатора Ионсона не можна приписувати російским революціонїстам. Окрім вичислених убийств довершили російскі революціонїсти за той час богато замахів, що не удали ся. Між иншими наставали на житє Побєдоносцева, ґенерала Валя у Вильнї, князя Оболеньского в Харкові, ґенерал-ґубернатора Кавказу кн. Голіцина, поліцмайстра Метленка в Білїмстоцї і барона Корфа.

— **Для глядаючих працї.** Управа реґуляциї потока Пустої розпочинає з днем 1 цьвітня с. р. в громадах Оглядові, Дмитрові, Полоничній і инших камінецкого повіта великі земні роботи, при котрих може заняти около 600 і більше робітників денно. Глядаючі роботи можуть вже тепер зголошувати ся до управи реґуляциї в Оглядові (почта в місци) і довідати ся про услівя працї.

— **Дрібні вісти.** Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Раві рускій з ґрупи сільских громад розписало намісництво на день 28 марця с. р. — З Відня доносять, що архикн. Леопольд Сальватор має незабаром стати командантом львівского корпусу на місце ґенерала Фідлера, котрий має заняти таке саме становище у Віднї по уступаючім командантї тамошного корпусу ґр Ікскілю. — З Москви доносять, що 17-лїтний ученик т. зв. Александрівскої школи, Сизов, застрілив оноди учителя анґлійскої мови Венанґера, а відтак відобрав собі житє. — Цїсар удїлив рускому комітетови парохіяльному в Костельниках пов. бучацкого на докінченє будови церкви запомогу в квотї 200 К. — В місяци сїчни умерло у Львові 348 осіб.

—

— **Послїдні вечерницї з танцями** сего місяця устроює завтра в салях „Рускої Бесїди" львівский „Сокіл" і запрошує на них гарні танечницї і моторних молодців, що хочуть гаразд забавити ся. — *Комітет.*

— **Загальні збори товариства „Січ" в Перемишли** відбудуть ся в недїлю, дня 26 н. ст. лютого 1905 з слїдуючим порядком нарад: 1. Отворенє зборів; 2. Вибір президиї; 3. Справозданє уступаючого видїлу; 4. Вибір нового видїлу; 5. Внесеня і інтерпеляциї. Збори відбудуть ся в льокалю товариства „Народний Дім" (партер). Початок о год. 5 попол. Єсли не збересь статутами вимагане число членів, відбудуть ся збори о год. 6 веч. без згляду на число присутних. — *Видїл.*

— **Загальні збори товариства „Бурса ім. сьв. о. Николая"** відбудуть ся в Перемишли в комнатах „Рускої Бесїди" (ул. Косцюшки ч. 5) дня 6 марта 1905 о год. 7-ій вечер, а єсли би не зібрало ся статутами вимагане число членів, то о 8-ій год. того самого дня без згляду на число членів, з слїдуючим порядком: 1) Справозданє уступаючого видїлу. 2) Вибір нового видїлу і голови. 3) Внесеня і інтерпеляциї. За видїл: *Цеглиньский*, голова, *д-р Кормош*, секретар.

— **Із Снятина** доповняють ся звістку про тамошнє сьвято Тарасове дня 26 лютого с. м., що три соля з програми відсьпівав о. Амброзий Рибак.

— **З Тернополя.** Видїл жіночого кружка філії руского тов. педаґоґічного в Тернополи подає до відомости, що чистий дохід з аматорского представленя оперетки: „Зима і Весна" виносить 147 К, котрі придїлено до фонду на Інститут (бурсу) для дївчат в Тернополи. Позаяк вже в сїм роцї, бо з початком вересня, відчиняє видїл таку бурсу, то для призбираня більше фондів уладжує в суботу дня 4 марта с. р. в комнатах „Рускої Бесїди" в Тернополи вечерницї з танцями. Осібних запрошень не висилає ся і тому сим запрошує ся нашу заміцеву і місцеву інтелїґенцию до численної участи. Вступ від особи 2 К, білєт родинний на 4 особи 6 К. Початок о год. 8 1/2 вечер. — *Зофія Калитовска, Мария Солтисова.*

— **Зазив.** На загальних зборах „Кружка правників" у Львові, які відбули ся дня 13. грудня 1904 р., порішено одноголосно, щоби всї товариші правники, котрі вносять просьби о дозвіл здавати іспити правно-історичні, рішучо в сих просьбах заявляли, що хотять здавати іспити лише в рускій мові. Подаючи отсим тоту ухвалу до відома всїм пп. іспитантам взиваємо їх, щоби безусловно до неї приноровили ся. За Видїл: *Микола Бодруґ*, голова; *Олександер Надрага*, писар.

— **З „Народної Торговлї".** При зближаючих ся святах запрошуємо наших Вп. гостий до замовленя на сьвітло церковне і столове. Офеуємо три сорти сьвітла: І-а по 172 кор. ІІ-а по 156 кор. ІІІ-а по 128 кор. за 100 клґр. При всїх тих родах даємо для церков 10% опусту. І-а і ІІ-а сьвітло розуміє ся ціна льоко фабрика, ІІІ-а льоко стация Львів. — Сьвітло І-а і ІІ-а суть обережені нашою охоронною маркою: +. М. Ц. Н. Т. і есть в фабрицї специяльно лишень для нас роблене. Ніхто крім нас сего сьвітла не має, а о добротї его переконали ся вже широкі круги. — Для догоди впроваджуємо також сьвітло тане III-а, котре винесе льоко Львів 115 кор. за 100 кільо. Се сьвітло марки нашої +. М. Ц. Н. Т. не має. — При нагоді пригадуємо ся також з нашою офертою на весняний транспорт вин (як анонс, оголошуваний 2 рази тиждневої), котрого добір удав ся нам сего року дуже добре. Меди питні висилаємо по цїнї 120 кор. за 100 лїтрів. — Просимо о численні замовленя, а поручаючись прихильній живчливости, остаєм з поважанєм. — *Дирекция.*

Бібліоґрафія:

— **Видавництво музичне „Станиславівского Бояна"** повідомляє нашу Вп. Публику, що висилає всюди, де серце руске бє, всї свої до тепер появивші ся 20 випусків, котрі коштували-б разом 13 К, 60 сот., за знижену цїну лише 10 корон. Нам розходить ся о признанє фондів на покритє дотеперішного недобору як також на видання всїх як церковних так і сьвітских музичних творів, осталих по покійних композиторах Вербицкім, Лаврівскім і Воробкевичу. Просимо нашу Вп. Публику, щоби зволила наші змаганя підперти і наші видання у вас за знижену цїну замовляти — або вислані нами ноти ласкаво приняти а належитість на руки підписаного п. Евгена Якубовича (ц. к. учителя заведеня карного в Станиславові) присилати. Повідомляємо, що даємо наші видання і на сплату місячними ратами в довільній висотї, але не менше як по 2 корони. Хто би не зволив вислані ноти приняти, най буде ласкав звернути їх. Спис наших видань находить ся між оголошенями. — За Видавництво музичне *Денис Січиньский*, артист редактор, *Евген Якубович*, адміністратор.

— **Переписка М. Драгоманова з Наталією Кобриньскою** (1893—1895) Зладив і видав М. Павлик. Львів, 1905, 8°, ст. 23. Цїна 30 сот.

Календар: Гр.-кат.: нині (пятниця) Власія, завтра (субота) Метелия, Марина. — Рим.-кат.: нині (пятниця) Мaвія, завтра (субота) Анастазиї.

Театри: Театр міскій у Львові: нині в пятницю і суботу в друге і в третє „Понад сили". Початок кождим разом о 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білєтів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годині 7 1/2 вечером.] В суботу дня 25/2 „Жидівка вихрестка", драма зі сьпівами в 5 д. Тогобочного; в недїлю дня 26/2 „Запорожець за Дунаєм", опера в 3 д. Артемовского.

— **Виказ жертв селяньскої Бурси в Дрогобичи** від 1/9 до 31/1 1904/5 (в коронах): Вп. п. п. Г. Мацан з Лїтинї 5, складка Вс. оо. на соборчику в Добрівлянах на р. о. дек. Т. Скородиньского 12·20, з пушки в Нар. Домі 3·40, о. Н. Гарбовский з Борислава 5, о. Л. Рудницкий з Дрогобича 2, на конференциї учительскій в Мединичах зібрав п. М. Дуб з Ролева 4·55, складка громадян з Опаки на р. о. В. Ардана 6, з пушки в чит. Просьвіти в Трускавци 0·94, о. Дашкевич з Тустанович 5, Д. Гутович з Ланцута 2, тов. зл. кр. „Днїстер" у Львові на р. п. В. [illegible] 30, о. М. Бачиньский з Ріпчиць за [illegible] відозви [illegible], Е. Рахлевский з Дрогобича 8, гості у п. Павенша рад. суд. зложили на р. о. Пелчиньского 22, о. Ев. Яхно з Заліктя від парохіян 3·18, з церкви 3, від себе 2 разом 8·18, з пушки в Нар. Домі 4·50, о. Н. Гарбовский з Борислава від гостий у п. П. Терлецкого 11, Д. Гутович з Ланцута 5·60, В. Пристай ур. жел. в Перемишли 2, громада Улично на р. о. М. Горницкого 20, Ст. Шухевич з Дрогобича 5, з пушки в Нар. Торговли 6, громада Вороблевичі на р. нач. Н. Садового 40, о. Н. Ясеницкий з Попелів 6, о. Н. Лещишак з Як. Волї 8, о. І. Пастернак з Вацович 2, Г. Кернер і Ав. Шперґер на р. д-ра Ев. Олесницкого 25, К. Енгель вл. копальнї в Бориславі на р. П. Левицкого 20, в рускім касинї зложено на р. о. Н. Веселого 2, на отвореню читальнї Просьвіти в Якубовій Волї зібрав В. Коцко 5·02, з пушки в Н. Домі 3·30, з коляди в Даляві на р. о. Слоньского 2, з пушки в чит. Просьвіти на передм. Завижнім 1, о. Н. Івановский з Модрича яко складка від громадян в Сільци 5, з пушки у п. Н. К. Куличка 6·40, о. Г. Савицкий з Східницї від себе 2, від Д. Дзьобака 2, з акафисту 11=15, В. Ратальский з Дрогобича 6, Ст. Шухевич 5, на загальних зборах Нар. Дому зібрав п. С. Шухевич 8·20. Разом 345·02. Крім того в натураліях жертвували Вп. пп.: о. М. Бачиньский з Ріпчиць 22 бох. хлїба, 5 кірц. бульби, 1 чв. бураків, 1 чв. муки пшен., 1 чв. кукурудзянки, пів чв. круп ячм., діжчину спра, бляшанку молока; о. Н. Івановский з Модрича 2 кірцї бульби. Громада Улично заходом о. М. Горницкого жертвувала: 7 кірц. бульби, 1 чв. гороху, 5 горців жита, 1 горнець сушу, вінець грибів, 1 копу капусти, 3 горцї пшеницї і 3 гор. бобу: о. Ільницкий з Доброгостова 8 бох. хлїба; о. Мудрак з Губич 12 бох. хлїба; о. Лаврівский з Болеховець 12 бох. хлїба; п. Н. Кравців з Ролева діжчину спра; Громада Ясениця сільна старанєм о. Шевчика завід. 2 кірцї жита. Всїм Вп. пп. Добродіям — поручаючи сесю нашу молоду інституцию на дальше ласкавій памяти — складає комітет сердечне „Спаси Біг". Почуваєсь комітет до обовязку подякувати рівнож сьвітлому видїлови Бурси сьв. Івана Хрест. в Дрогобичи за ласкаву поміч в квоті 35 К, котру то квоту платить кождого місяця яко гонорар за удержанє 4-рох бідних питомців в сел. Бурсї. З приятностию приходить ся при сїй нагоді комітетови подїлити з Вп. пп. Добродіями вістию, що хлопцї під доглядом совісним учителя народних шкіл, котрий в бурсї мешкає, учать ся пильно і ведуть ся взірцево, чого доказом піврічна клясифікация, при котрій, з 16 питомців, 5 одержало степень дуже добрий, 1 достаточний, 1 з одного предмету недостаточний — а решта степень добрий. Є отже надія, що кождий сотик жертвований буде колись вашій суспільности звернений яко капітал щирої працї на народній ниві. — За комітет „Селяньскої Бурси" в Дрогобичи, *сьвящ. Т. Скородиньский* предсїдатель, *сьвящ. В. Кункевич* скарбник.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 24 лютого. Валюта коронова. Ціна за 50 кґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·65 до 8·80 а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·60 до 6·50 а на термін 6·40 до 6·50, *овес* оброчний старий 7·20 до 7·50 а на термін 7·— до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·50 до 6·75, а броварний 7·10 до 7·75, *ріпак* 11·— до 11·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 8·50 до 10·—, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 7·80 до 8·—, *кукуруза* готова 7·10 до 7·50 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 210·—, *конюшина* червона 55·— до 80·—, біла 45·— до 68·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 32·50 до 32·75.

Курс Львівский

з дня 24 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зеліз. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. ж. в.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Черн. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% з. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% з. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% з. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% з. в. льос. в 57 л.	99 40	100 10
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 50	100 20
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позичка краєвої з 1873 по 6% з. в.	— —	— —
Позичка краєвої з 1893 по 4% з. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 10	117 60

Ціна волів. Відень 21 лютого. На нинїшний торг пригнано загалом 4.339 штук. Між тими з Галичини було 540 штук, а з Буковини —. Плачено виїмкові штуки по 88 до — кор. Найліпші по 81 до 86 кор. Середні по 75 до 80к. гірші по 68 до 74 кор. Підтучені корови і бугаї по 66 до 76 кор. Худі по 36 до 62 кор. Ціна за оден метричний сотнар.

Надіслане.

Адвокат Король

в Жовкві. пошукує конципієнта.

142 3—3

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 15—40

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 24 К. — **Льорнеткі** польні по 12, 15, і висше. Заразом поручаємо в найбільшім вибор окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.

85

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу.

Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.

Пошукую сейчас характерної женщини, вдови по священику або і сьвітску, котра вспіла-б добре варити для одної особи і вести дім у вдівця священика. — *о. Григорий Грушка* Годів, п. п. Поморяни. 158 2—4

Півець церковний

знайде зараз поміщене в Тарнавці, почта Канчуґа.

128 6—6

Ученик VII кляси ґімн. глядає лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї „Діла“.

Фільозоф або абітурієнт добрий математик, потрібний зараз на село до приготованя з того предмету екстерніста до матури. Зголошеня з поданем жаданого місячного винагородженя під адресою: *о. Іван Щуровский* в Струтині вижнім почта Долина коло Стрия. 148 3 3

Огородника обзнакомленого з фаховим веденем шкілки овочевих деревець, глядає товариство „Сільский Господар“. Платня після умови. Зголоситися належить до о. Т. Дуткевича в Цішках, почта Олесько.

67 1—

Торговля корінних товарів Теофіля Бачки в Чорткові прийме сейчас хлопця з двольітною практикою

154 2—

До заміни парохія Циків, віддалена від Перемишля годину їзди гостинцем. Господарка набілом рентовим, евентуально можна ґрунт винаймити під дуже корисними услівями. Адресувати: Уряд парохіяльний Циків, почта Перемишль.

168 1—3

КОНКУРС.

Управа Каси хорих м. Львова розписує конкурс **на посаду інкасента.** З тою посадою сполучена місячна платня 60 К і 1% від заінкасованої квоти. Подання, заосмотрені в документи, котрі посьвідчають, що 1) компетенти, не переступивші 40 року житя; 2) знає краєві мови в слові і письмі; 3) розуміє ся на функциях інкасента Каси хорих; 4) може зложити кавцию в квоті 600 К. Подання треба найдальше до 12 марця 1905 включно вносити до бюра каси, ул. Браєрівска ч. 8 в годинах урядових.

Львів, 22 лютого 1905.

За управу Каси хорих м. Львова.

ФИЛИП БЕЗЕН, презес.

169 1—2

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, лїхтарі, образи до процесиї, фана, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 4-45

ОГОЛОШЕНЄ.

В видавництві музичнім „Станиславівского Бояна“

появились дотепер слідуючі твори:

		К. с.
1. *Д. Січиньский:*	„Не пора“ хор мішаний з форт. і хор мужеский „a capella“ . Ціна	—·30
2. „	„Даремне пісне!“ хор мужеский „	—·20
3. „	„На филях Днїстра“ Вальс на фор. „	1·—
4. *О. Нижанковский:*	а) „О не забудь!“	
	б) „Верніть ся сни мої!“ на оден голос з фортепяном „	—·40
5. *Д. Січиньский:*	„Пісне моя!“ хор міш. „a capella“ „	—·40
6. „	„Коби!“ хор мужеск. „a capella“ „	—·40
7. „	„Як почуєш в ночи...“ на тенор з ф. „	—·60
8. *Ант. Кужеля:*	„IV. Коломийка“ (присвячена „Стан. Боянови“) на фортепян . „	—·60
9. *Д. Січиньский:*	„Не сьпівайте мені сеї пісьні...!“ сольо сопр. в супроводі фортеп. „	—·60
10. *Й. Кишакевич:*	„Ой не нам в кайданах ходити“ хор міш. з форт. і муж. „a capella“ „	—·60
11. *О. Нижанковский:*	„Нова Січ“ хор муж., сольо барітонове і дует в супр. форт. „	1·—
12. *Й. Кишакевич:*	„Не плакати вам“ хор мішаний в супр. форт. і хор муж. „a capella“ „	—·60
13. *М. Лисенко:*	„І досьвіта встав я“ сольо тенорове в супроводі фортепяна . . „	—·80
14. *Савин Абрисовский:*	„З останнїх днїв“ вальс на фортепян . . . . . „	1·50
15. *М. Лисенко:*	„Дума“ сольо тенор. в супр. форт. „	1·—
16. *Д. Січиньский:*	„Непереглядною юрбою“ хор мужеский „a capella“ . . . „	—·60
17. „	„Кантата“ хор міш. в супр. форт. „	—·60
18. *О. Нижанковский:*	а) „Ой в полю садок“	
	б) „Атамане батьку наш“ . „	—·40
19. „	„Люблю дивитись“, дует в супроводі фортепяна . . . „	—·50
20. *„Збірник“*	народних і патріотичних пісень на голоси діточі в супроводі фортепяна „	1·50

173 1—5

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) ренти вдовам, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) придане на річ третих осіб (дітий).

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпечене рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднійшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна виплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цілорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до виплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Панове знайдуть уміщене з вiктом. Личаківска 19 I. п.

7· 5—5

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові від 41 до 77 зр.
Обручкові від 45 до 88 зр. (для грубої роботи)

Всч. Священикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян на потребу громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданє даром.

55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґжовский.

„Комар“ поміщає статі з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіціяльним орґаном жадного сторонництва, а боронить інтересів цілого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелігентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.

Передплачуйте „Комара“.

Фаєтон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни **Бичишина**, ул. Замарстинівска 21а. 120 6—6

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатім свій промисл! 30—30

86

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в ціли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанем

М. БИЧИШИН

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 19—60

Дістати можна всюди

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цін для церков 10% опусту.

Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає! 2—16

Оповіщенє.

В середу дня 8 н. ст. марта 1905 о годині 1-ій з полудня відбудуть ся в льокалю „Народного Дому“ в Мостисках, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою

IV. звичайні загальні збори членів

з слідуючим порядком дневним:

1. Верифікация протоколу з попередних загальних зборів.
2. Затверджене звіту дирекциї і білянсу за рік 1904.
3. Уділене абсолюториї зарядови і раді надзираючій.
4. Розділ зиску за рік 1904.
5. Затверджене вибору 3 членів і 3 заступників членів дирекциї.
6. Вибір 2 членів і 1 заступника члена ради надзираючої на місце вильосованих.
7. Вибір 3 членів комісиї ревізийної.
8. Зміна §. 3 статута товариства.

На случай браку відповідного зміни статута комплету відбудуть ся загальні збори тогож самого дня і з тим самим порядком дневним о годині 2 по полудни.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Др Теофіль Кормош предсідатель. 171 1—1 *о. Лев Левицкий* секретар.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.
Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного; двотижневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9.

35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 34. Львів Субота 12 (25) Лютого 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць марець. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

Спір о інтервенцию.

Відоме застереженє Австро-Угорщини, внесене ґр. Ґолуховским в обороні галицко-польских верховодів, викликало вже живий відгомін в пресі і нема сумніву, що сей дипльоматичний конфлікт не буде так швидко порішений тай не так швидко зійде зі стовпців австрийских і заграничних часописий. Польска преса пінить ся зі злости і жде вже туй-туй сатисфакциї, та зате преса непольска, не заанґажована в чести всіляких Козловских і Дзедушицких, не може зійти з дива та не знає, де є рация, аби задля кількох польских шляхтичів і вшехпольских гакатистів зводити аж дипльоматичні спори в імени монархії. З тих послїдних голосів найзамітнїйший є відзив віденьскої „Die Zeit“, котра в статї під загол. „Die Einmischung“ розбирає сю квестию зі становища міжнародних відносин. Подаємо сю влучну статю, згідну впрочім і з нашими висказаними в тій справі поглядами, в повній основі. Она звучить:

Тепер всюди на сьвіті мають пекольний страх перед тим, щоби мішати ся до справ чужих держав. Коли в анґлїйскім парляменті заінтерпельовано онегди Бальфура в справі варшавских подій, відповів він осторожно, що „для британского правительства, само собою розуміє ся, річ неможлива мішати ся до внутрішних справ в Росиї“. А коли вімецкий цїсар недавно читав в одній ґазеті зроблений єму докір, мов би то він цареви відраджував дати конституцию, написав він на краю ґазети: „Хорони мене, Боже, щоби я мав коли мішати ся у внутрішні справи чужих країв“. Отже в часах так загальної дискрециї і поздержливости як-раз Австрия мусить мати нещастє, що цїлком чужий мінїстер „мішає ся“ до наших національних спорів. Тим ли-ходієм є нїхто инший як пруский мінїстер скарбу Райнбабен, а провини мав допустити ся в одній бесїдї, в котрій, відповідаючи на зачіпку з польскої сторони, досить некорисно виразив ся про „стан річий в Галичинї“. „Читайте руских письменників“ сказав він, „то можете мати образ ідеальних відносин під польскою господаркою і гнобленя других Поляками“. Отже через таку критику галицких відносин дістало наше польске коло нервових атаків і зажадало від правительства „сатисфакциї“ за заподіяну єму зза границї зневагу. Але тим часом дотичний мінїстер заграничних справ уже з власної понуки обурив ся тим випадком і виступив в Берлїнї з острим протестом. Справа виглядає майже на міжнародний конфлікт.

Тількож через те не прийде до всесьвітної війни, цїлком напевно нї. Ґр. Ґолуховский своїми замітками, які зробив в Берлїнї, станув в обороні засади, що не можна мішати ся у справи сусїдної держави, або — як він, любуючи ся в комплїкованих виразах, каже — що не можна на такі справи указувати як на приклад (dass man auf solche Verhältnisse nicht exemplifizieren dürfe). Воно-ж то згоджує ся з наукою, так часто тепер голошеною; алеж і наука ся, хоч як оклепана, не може устояти ся перед критикою. Бо що ж воно значить: не мішати ся? Нехай би й признати слушність тій засадї, о скілько вона відносить ся до вчинків, до чинного торканя чужої полїтики; хоч і в такім значіню довго її оспорювано, а з темою „інтервенция чи неінтервенция“ европейска дипльомация досить мала клопоту в першій половинї минувшого столїтя. Противно доторканє чужих справ самим лише критичним поясненюванєм є при теперішнім станї комунїкациї народів і повязаня інтересів неминуче і само собою зрозуміле. Жадна держава не живе нинї сама про себе; нема вже заборони подорожий, анї для людий анї для ідей, і — славити Бога — нема міжнародної цензури, хоч, що правда, дехто горячо бажає такої установи. Правительства тих держав, де відносини є негарні і гнилі, завсїгди готові в кождім острім судї заграницї добачати неправне „вмішанє“. Що се слово і сполучені з ним осторожности та боязливість найбільше входять в уживанє, коли розходить ся як-раз о Росиї, се таки видає ся дуже характеристичним.

Та й се мабуть не буде припадком, що тая критика, що відозвала ся в Берлїнї і викликала таке негодованє ґр. Ґолуховского, влучила як-раз найболючійшу точку австрийскої управи, значить, галицку. Наш мінїстер заграничних справ учув себе враженим більше яко Поляк, нїж яко Австриєць; бо з австрийского становища міг був спокійно ухилити від себе одвічальність за господарку польскої шляхти в Галичинї і при ударі, який упав на тую шляхту, не потребував би був аж скрикнути з болю. Атже шляхта не є нїякою австрийскою державною інституциєю; коли її хто ображає, то не потребуємо ми ображати ся; нехай вона сама дбає, як всї ті гарні річи, які на сходї броїть за стїною польскої урядової мови, зможе виправдати. Ми в західній Австриї не бачимо в тім жадного нещастя анї жадного обиджаючого нас вмішуваня чи „екземплїфікациї“, коли заграниця — чи якась ґазета чи парляментарист чи мінїстер — критикує галицкі відносини. Противно, ми по такій критицї ждемо благодатних наслїдків. Коли наша польска шляхта розгляне ся поза границями Австриї, в землях польских Росиї і Прус, тодї, коли не висше якесь чувство, то бодай розум повинен її наказувати, на тім єдинім шматку землї, де вона ще панує, уладити якісь здорові і справедливі відносини. Коли би була се давно зробила, то була би собі заощадила упокоряючого вмішаня чужих держав, а давне королївство польске стояло би було до нинї. Пануюча в Галичинї каста потребує критики і мусить научити ся її зносити. Такому конечному і пожиточному „вмішуваню“ буде рад кождий край, котрий єго не потребує бояти ся.

———

Клюб руский оголосив вчера другий комунїкат, в котрім заявляє, що відповідь бар. Ґавча приняв з вдоволенєм до відомости о стілько, о скілько президент кабінету упевнив руских послів, що інтервенция ґр. Ґолуховского не має цїли, перечити руским письменникам, на котрих мінїстер Райнбабен покликував ся у своїй бесїдї. Однако руські посли уважають інтервенцию ґр. Ґолуховского в сім випадку не за крок, викликаний конечностию береженя прав держави, а за особлившу чемність для Поляків, якої ґр. Ґолуховский не зробив би для жадного нашого народу.

Українська справа в Росиї.

[Меморина кн. Дондукова-Корсакова, колишнього київского ґубернатора, написаний для правительства в 1879 або 1880 р.]

„Літературно-Науковий Вістник“ умістив цікавий причинок до мартирольоґії українського народу і єго мови в „царстві тьми“ — мемориял київского ґубернатора кн. Дондукова-Корсакова в кілька літ по відомім царскім указї з 1876 р., знайдений між паперами Дондукова-Корсакова і дословно скопіований п. О. Бородаєм.

На ґенерал-ґубернаторскі посади в Українї висилало правительство випробованих сатрапів-„обєдинителїв“ і таким був також Дондуков-Корсаков — заклятий ворог національного розвитку української мови й літератури, стовп полїтики царя Александра II-ого — стерти національну самостійність України з лиця землї, бо инакше... розвалить ся Росия. А всеж таки і він — зі свого становища мусїв — щоб Росия не розвалилась — узнати, що той указ надто натягнув струну і предложив від себе деякі зміни, котрі й справдї виконано в 1880 р. невдовзї по вступленю на престол Александра III., іменно скасовано 3-тю точку указу з 1876 р, якою Александер II. заборонив був всякі українські представленя [театральні вистави і концерти] а також друкованє українських текстів під музичними композициями.

Кн. Дондуков-Корсаков пише [подаємо в перекладї з російского оригіналу]:

„Між питанями, обговорюваними нинї в пресї а які вчасти природно виринули з домагань житя а вчасти штучно порушені задля ріжних цїлий, звертає на себе особливу увагу справа признаня прав українського [„малорусскаго“] наріча в ґубернїях заселених українською народностию.

„Моя майже десятлїтна управа полудневo-західного краю, мій побут в Києві якраз тогдї, коли Київ був осередком літературно-національного руху українського, що розвивав ся в початках 1860-их років, а наконець моя служба в Харкові при підчиненю менї також ґубернїй полтавскої й чернигівскої, де часть української інтелїґенциї (особливо чернигівскої ґубернії) живо інтересувала ся виринувшим тогдї українським питанєм — все те дає менї право і навіть накладає на мене, як на кождого Москаля [„Русскаго“] обовязок висказати свою гадку

---

10)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(1883, 1885—1891, 1893—1895).

Зібрав і зладив *М. Павлик.*

13-ий лист М. Драгоманова до дра Т. Окуневського

Chemin Dancet; 14.
8 Нов. 1886.

Шановнїј земльаче! Велике Вам спасибі за звістки про віче. Дуже прошу Вас і на перед не лишати мене без таких звістов. Нїчого ја так не льубльу, јак сирого мјаса і нїчого менї так не бракује тут, јак такого мјаса! А хотїлось би зовсїм в нього влїзти, побачивши своїми очами Ваші віча. Найбільше хотїлось би менї почути самих мужиків. Це цїлком натурально, шчо вони приступајуть до полїтики дуже аналїтичним методом, з своїми почестними справами. Певно, шчо на добру дольу з них треба просто махнути рукоју, — але ж чи не можна б було вибрати такі справи, з котрих би можна було вивести јаку небудь філософіју? Дльа того треба б давати більше говорити самим мужикам, нїж це, бачу, робить сьа на Ваших вічах. Шче менї здајеть сьа з мого далека, шчо слїд би вже рішуче виставити солїдарность інтересів русинів з інтересами польских хлопів. На мене, — то слїд би навіть дати слово такому хлопу, котрого на першиј раз навіть треба б було навмисне розшукати. Тодї б Вам зробили рекламу самі польські газети своїм криком.

Окрім усього иншого таке розширеньньа аґітациї мало б вагу ј јакорьа дльа самого русинського патріотичного табора, шчоб вдержати јого на реальному грунтї. Ја бојусь, — коли б львівські мудрі голови вшјать не повернули нового, вічового, руху на національно-церковну пустьаковину, јак це вони зробили кілька вже раз.

Письмо Бѣл(инскаго къ Гоголю посилају 20 прим. Може забагато, — так Ви ж пишете, шчо за ним рвуть сьа. Новоји брошури нїјакоји ја не видавав, — а Вам, певно, говорено про мїј лист в ред. Przegl. Spoleczny, котриј сконфісковано. Посилају Вам один примірник корректурних листків, бо в мене самого всього 3 зостајеть сьа. З нього ј Белеј узьав фразу про дві „правди“. Посилају також і листки з Encyklopädie v. Ersch u. Gruber з мојеју статьјеју про Козаків. Цікавиј ја знати, јак Вам це дїльце видастьсьа, — чи даје воно шчо нового ј руськіј публицї, хоч простїшчіј. Ја јак писав, та багато над ним побився, провірајучи усьаке слово по джерелам, — та за дуже коротким обнімом, бојусь, шчо всї мої мудрованьньа нїхто не запримітить, окрім мене самого.

Оце получив ја лист з Акад. Бр(ацтва), котре пише менї, шчо воно одклало 150 гульд. на закуп 100 примірн. нашого Кобзарьа. Памјатајетьсьа, Ви писали торік, шчо Ваша компанїја взьала б 200. Колиб ја мав таким робом коло 900 фр., — то рискнув би видати Кобзарьа, взьавши на себе довг. Напишіть менї шчо Ви про це думајете. Најлїпше б було, јак би хто з галичан (або јака галицька фірма) дав своје имја, јак накладчик, шчо б цензура не кинулась на книгу, јак на заграничну.

Сьогодні нїколи більше писати. Книги пошльу завтра, бо тільки в вечері прийде чоловік, шчо маје кльуч од складу.

Ваш М. Др.

———

16-ий лист д-ра Т. Окуневского до М. Драгоманова.

Високоповажаний Добродїю!

Чую сам (,) щом прогрішив не відписуючі так довго на Ваші так ласкаві письма — та Ви мабудь привикли уже так до людских гріхів і заводів, що мині цим разом простите. Шамотанє ся коло віча Стан. заберало мині увес час свобідний і тому припізнив ся.

На решті я допросив ся з Черновец вітповіди хоть часткової на Ваші питаня що до Довбуша. Пише мині Тиміньскій[69]) з Черновец. що умисне в тій справі запросив до себе Федьковіча і той на ставляві му вопроси вітповів так: „Довбуш є поговіркою межи народом в роді Геракля у Греків. У Гуцульщині скрізь говорят, що Довбуш жиє і сидит заклятий в совільскій горі і раз в рік на Івана Купала 6/6 посилає він своїх леґівів, аби ся дивили чи соколи не прилетіли, бо як соколи прилетят, то він тогди вийде і буде королем.

„Нарід єго але не почитає яко короля (,) тілько яко героя руского, котрий нарід від ляцких панів боронив. Драмат Довбуш взяьъ Федькович з народа і се не є фантазія (,) тілько поговірка леґенда (,) скрізь межи Гуцулами курсуюча“.

Тиміньскій дописує (,) що „се все суть слова Федьковича майже дословно написані“.

Щоби Вам дати наглядний образ нашого віча, о що Ви в передпослїдним листі просили, опишу Вам коротко як оно ся робило від самого початку; а щоб Вам неподавати своїх рефлексій (,) але як Ви кажете „сирого мяса“ (,) тож залучаю Вам оріґінальну кореспонденцію, яка по поводу нашого віча межи нами вела ся, котру прошу мині по прочитаню ласкаво звернути. Вибрав я тут що важнїщого.

Отже першій рішучій товчок до роботи цеі дав Романчук листом I, по котрім ми Станіславівці зібрали ся в рускій „Бесѣдѣ“ в числі коло 30 (,) рішили в засаді, що віче має бути і вибрали комітет складаючій ся з Шанковского тутешного пароха (,) Левіцкого професора (,) Литвиновича новоіменованого каноніка (,) Маціліньского надкомісара скарбового (фінансового) (,) Д-ра Бучиньского, тов. мого Д-ра Струтиньского і мене, котрий то комітет мав заняти ся виконанєм цеі ухвали — означенєм дня, запрошенєм і вибором референтів і т. д. Комітет цей зібравшись зараз в кілька день (переч. „приняв“) рішив (,) що віче має відбути ся гдесь коло 15 новембра і що на референтів приймає ся (переч. „поки що“) з позамісцевих Белея і Романчука (,) з місцевих належалоб упросити Д-ра Струтиньского і Даніловича (.) О цім я довіс Романчукови (,) на що він відписав лист від II. Комітет оголосивши своє зававанє в часописах розпочав уже приготованя до дальшої роботи, колиж у него ударила перша Луна а то із сторони нашого Пелеша[70]). Він о цій нашій роботі нїчогісінько не знав а будучи чоловіком дуже честолюбивим і бажаючим (,) щоби увесь рух — хотьби чисто суспільний чи там парляментарний (як то він давав ся чути в соймі межи нашими послами) виходив лиш від него — згриз ся чую страшно, що тут такі за єго плечима робит ся якась робота, до котрої навіт єго канонікі пристали а він о тім всім доперва з Львівских часописей дізнав ся. Він чую еблід прочитавши в „Дѣлѣ“ новинку про віче тай про уконституовавшій ся комітет (,) але нїчого нікому не сказав. Очивидно, що при нашім вірнопідданчестві досить було для наших канонїків Шанковского і Литвиновича уже на саму згризену міну Преосвященства в сей час виступити з комітету і так стало ся (.) що на однім зібраню ширшого комітету, до котрого ми уже запросили кількадесять околичних лю-

[69]) Слово „Тиміньскій“ і дальші „Довбуш жиє і сидит“ підчеркнені Др-овим; окрім того він же зачеркнув із боку слова від „У Гуцульщині“ аж до кінця реченя. — М. П.

[70]) Слово „Пелеша“ і дальші „честолюбивим“ „канонїків Шанковского і Литвиновича“, „священикі одні зачали за цим поступком своїх прелатів“ підчеркнені Др-вим; окрім того він же зачеркнув із боку слова: „заявив уперед Литвинович а за ним зараз Шанковский (,) що з комітету виступают в причин (,) котрих прилюдно блисше обговорити не можут.“ — М. П.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОН і ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя пожагоджую відворотною почтою. БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9. 500

о справі величезної державної ваги, бо невідповідне поставлене єї може викликати безліч комплікаций в будущині, як у внутрішній так і зовнішній політиці.

„Стежучи гадки висказані в тій річи, годі не замітити ріжниці цілий і товчків при висловлених бажанях і домаганях, як і нецілковиту однаковість змагань в тій, розуміесь, неоконечній формі, в якій они доси вспіли виразити ся.

„Коли автори одних статий, котрих попередна діяльність каже догадуватись повну їх сьвідомість і знанє річи, очивидно не зважують ся доказати богато такого, що ясно виявилось би при щирім викладі і здемаскувало би їх в змаганях, несимпатичних[?] навіть більшости їх однодумців, то другі [автори статий], несьвідомо вторуючі тамтим, є єхом специяльного сентиментального доктринерского лїбералїзму, характеристичної черти російскої столичної преси, що так вирізняє єї навіть від найлїберальнїйшої преси инших держав. Коли перші з тих авторів без сумніву знають, чого хотять і куди йдуть, то другі, боячись, щоб їх не посуджено о зраду абстрактної доктрини рівноправности [рівноправність для російского бюрократа гірш диявола!], готові жадати надання рівноправности без огляду на услівя часу й місця тай нераз всупереч традицийній, історичній ідеї своєї держави. Они готові навіть причепити єї там, де хід житя показує потребу чогось иншого, у висшім значіню, а не в змислї поворoту до минулого, низшого, і чого не домагаєсь анї живучість і сила заповітних ідей історії, анї потреб поступаючої культури. [Куда ті „заповітні ідеї історії" і та „поступаюча культура" завели Росию, бачимо нинї!]

„Люди, сьвідомо змагаючі до сотвореня рівноправности української мови, належать до тих діячів в початку 1860-их рр. або їх учеників і наслїдників, котрі під назвою „українофілів" стали звісні кождому, хто слїдив за виринулим тогді національним українським рухом, що виразив ся в журналї „Основа". Декотрі з тих діячів, як Білозерский і Кулїш, майже зійшли зі сцени, других, як Костомарова, відтягнуло їх фахове занятє в инший бік. Але їх діяльність, як в упавшій „Основі" так і в оброблюваню історичного, лїнґвістичного і ґраматичного материялу [московский сатрап скасував би і історию і лїнґвістику і ґраматику!], ся діяльність не проминула без слїду, а дала почин новому рухови, котрий вибрав собі за осередок Київ і, в наслїдок особливих полїтичних обставин, відбив ся сильно в Галичині і Буковині, найпаче від тогдї, як „Височайшее повелѣніе 18 мая 1876 года" крайно обмежило уживане української мови в лїтературі а в части і поза нею [лїтературою] в самій Росії.

„Уложена Кулїшем звукова (фонетична) правопись, що заводила цїлковитий переворот в ґраматичній правописи уживаній до того часу українськими писателями, збільшила ріжницю між українською мовою а московскою, хоч письменна маса приняла була єї холодно [?]. Однакож се не здержало наслїдників Кулїша; они поступінно вводили ще більші зміни [викинули „ъ"] і витворювали нові слова для вироблення окремої, самостійної, на їх думку, української мови. Боротьба думок і поглядів, яка вийшла з того, відбилась дуже некорисно на письменній мові, викликала хаос правил, речень, незрозумілих слів, утруднила читане книжок масі, непричасній ґраматичним спорам, і в практиці може лише ставала в дорозї тій цїли, до якої очивидячки мала служити реформа Кулїша. [В сім уступі мемориялу боротьба думок і поглядів на розвиток української мови представлена пересадно, з мухи зроблено вола, а тим самим і наслїдки тої боротьби — се лиш pium desiderium Дондукова-Корсакова.]

„Пп. Антонович, Драгоманов, Чубинский, Старицкий, Лисенко і Ільницкий, перші три в сфері історичних, археольоґічних і статистичних дослїдів, Лисенко на поли народної музики, а послїдний яко видавець і книгарник в Києві — отсе головні теоретичні і практичні діячі в тім напрямі. До послїдних [практичних діячів] треба зачислити вигнаного з чернигівскої ґуберні Петрункевича, Карпиньского, Савича, Ляндфорса, Русова і инших.

„Напрям діяльности тих осіб вповні виразив ся у заснованім 1872 р. в Києві відділі „Императорскаго Русскаго Географическаго Общества". Зараз заповнивши ся людьми яркого українского відтїнку [треба було перед отворенем відділу Ґеоґрафічного товариства вивезти всїх тих Українців на Сибір!], оно, як в своїх роботах так і в практичній діяльности своїх членів, так явно виявило свої цїли, що спонукало правительство замкнути єго вже лиш по чотирох лїтах істнованя." [Як відомо, відділ (філію) Ґеоґрафічного товариства в Києві замкнено не за якусь переступну діяльність єго членів, що змагала би до якоїсь небезпечної цїли, а єдино за друковане ґеоґрафічних, історичних і таких инших материялів і студий про Україну, бож люди, живучі на Україні, могли користати головно з архівів, музеїв [і т. п.] на Україні, а так само і збирати етноґрафічні материяли лише серед українского народу. Замкнене відділу ґеоґрафічного товариства в Києві є також одною з великих плям в історії „темного царства". Так судили той „подвиг" правительства Александра II. всї сьвітлї й справедливі учені всеї культурної Европи а навіть і сьвітлїйші уми в самій Росиї.]

(Дальше буде).

дей і Священників (найбільше був заступлений Богородчаньскій повіт) заявив уперед Литвинович а за ним зараз Шанковскій (,) що з комітету виступают з причин (,) котрих прилюдно блисше обговорити не можут.

На рапорт з цего зібраня одержав я трохі опісля лист від Романчука під III. Тим часом заявлене Литвиновичем і Шанковским виступленя з комітету відділало дуже погано на околицю — Священикі одні зачали за цим поступком своїх пралатів вітрити неприхильність Свого Преосвященного для цего діла, другі знов стали додумовати ся, хоть без найменчої підстави, будьтоби Литвин. і Шанк. виступили через якусь зневагу людей старшої партії (,) до котрої ці оба Священики власне зачисляют ся, на що іх наводила ця припадкова обставина, що між референтами не знайшли чоловіка „свого".

Через ці і ще другі недорозуміня — комітет розбив ся а вслід за тим появила ся в „Проломі" статя про „дѣтски ошибки" молодших братей (,) про котрі п. Марков великодушно лиш для того говорити не хоче, щоб діла не псовати. На це я написав Маркову лист довшій (,) в котрім зазначуючи виразно, що не хочу го совсім просити (,) щоб не викидав нам наших дітских ошибок (,) пояснив му докладно цілий стан річей (,) щоби ся пересвідчив хто тут винен чи єго віроісповідники чи молодші братя. Пояснив я му також змаганя Алексея Заклїньского[71]) в Богородчан зачисляючого ся до найтвердших стовпів „твердої Руси", котрий власне постановив був за всяку ціну розбити роспочате діло тому, що молодші не хотіли пристати на єго проєкт (,) аби Белею відобрати політичний реферат а віддати го Добрянскому (,) адвокату зі Львова. От на цей мій лист, дістав я клясичну вітповідь від Маркова, котру Вам тут під IV долучаю.

(Дальше буде.)

[71]) Слова „Алексея Заклїньского" і дальші „постановив був за всяку ціну розбити роспочате діло" підчеркнені Др—вим.—М.П.

Народний рух в Гусятинщині.

[Допись].

Нарід по селах гусятиньского повіта будить ся з вікового сну. Доказом сего устроюване зборів читальнями „Просьвіта". Збори йдуть за зборами, а 22 січня с. р. устроїла величаві збори читальня „Просьвіта" в Увислї. Замітним є, що ся читальня вельми гарно розвиваєсь. За не цїлих чотири роки свого єствованя (она і перед тим кільканайцять лїт була в селї яко читальня самостійна та самостійно дрімала до цьвітня 1902 с. є. до часу, коли єї перемінено на чит. Просьвіти) має свою крамницю вартости поверх 3000 К; шпихлїр, в котрім є понад 30 q збіжа, (з него користають члени читальні на передновинку) касу позичкову, засновану в цьвітни 1902 р. з капіталом 900 К, а в роцї 1904 мала поверх 22.000 обороту. Крамниця і шпихлїр містять ся в власнім читальнянім будинку, збудованім з паленої цеґли і критім ґонтами. Має також власну пивницю коло крамниці на склад нафти і вина. А господарами сего майна читальняного суть самі таки селяни-хлїбороби. По зборах відбулись в читальні вечерниці з музикою і танцями. Старі і молоді, жінки, хлопці і дївчата разом забавлялись під оком свого душпастиря, теперішного завідателя парохії о. Левицкого і прочих виділових, яко господарів в читальни, і забава гарно удала ся.

В слїд за читальнею увислянською пішла молодша сестра єї читальня „Просьвіти" в Целїєві. Ту відбулись збори 5 лютого с. р. Се найблизші сусїди Увислян. Они бачать, скілько добра можуть люди придбати собі працею в читальни. Проте горнуть ся до своєї читальнї чим раз більше. На зборах ухвалили засновати у себе касу позичкову і над справою шпихлїра радили та на жаль не ухвалили нічого в сій справі, — мабуть тому, що у них є вже шпихлїр громадский, в котрім господарює зверхність громадска, та хоч шпихлїр має „на папери" щось понад 200 q збіжа (певно не мож довідатись, скілько) та на ділї в шпихлїри цїлий рік миши з голоду пухнуть, а де збіже, сьвятий їх знає. Така то господарка зверхностий громадских по наших селах.

Дня 5 лютого с. р. устроїла загальні збори читальня „Просьвіта" в Нижбірку старім. Тут засновано читальню ще в марті 1902, та доси спала вона „сном блаженних". Не дивниця, чому воно так, коли зважимо, що в Нижбірку старім церкви нема а школу і учителя уважають громадяни за найбільшого ворога. За те в громаді аж дві коршмі та ще й які! В раді громадскій на 18 радних було до тепер чотирох Жидів-радних, що найменше 10 жидівских вуйків, що за келишок горівки продають народну честь, прочі чесні радні нічого в такій раді не вдіють. Та Жидам ще й сего за мало! Прийшли вибори до ради громадскої в липни 1904 р. Тай що стало ся? До нової ради ввійшло аж 6 радних Жидів тай ще кривдують собі, чому не сім. В громаді є шість родин жидівских: Якуб Рубель одна родина, оден радний; Мошко Фестінґ та Фішель Фестінґ, двох радних з другої родини; Мошко Сандлер, шваґер обох Фестінґів з третої родини; Мендель Ґотфрід з четвертої родини і Гершко Шляєр з пятої родини. Лишилась одна жидівска родина без радного громадского. Абрамко Пфефер і сам собі дуже кривдує. Кажуть, що хотів навіть протест внести до ц. к. староства в Гусятині, що вибори відбулись нелеґально, бож він преці не гірший від других Жидів в громаді. Село числить щось поверх 250 мешканців християн і ті мають 12 радних. Чи є друге село в Галичинї, котрого мешканці оказували-б тілько льояльности для Жидів?

По переведених виборах ходила чутка по селї, що оден з Жидів має стати війтом. Сего було вже за много льояльним Нижборанам та зробили протест против сих „леґально" переведених виборів. Та хоч пів року минає, про протест нічо не чувати, десь пішов до коша та мабуть нїколи сьвітла денного не побачить. Видять Нижборачи, що протестами нічого не вдіють у наших „сердечних" та зачинають самі о собі думати та гуртуватись в читальни „Просьвіта". В ній бачать одинокий ратунок перед загибілью. На збори зийшлось поверх 100 людей а в члени вписалось 85 самих молодших ґаздів і парібків. А старші ґазди, досить маючі, тримають ся Жидів та ворогують на читальників, що хотять „нові порядки" заводити в громаді. Але цур, їм тим вуйкам жидівским, їм в читальни не місце, бо там нема „сивухи".

На зборах ухвалено заснувати при читальни шпихлїр і касу позичкову. До шпихлїра вже й збіже зносять. Сї інституциї мають їх хоронити від лихви.

Дня 19 лютого с. р. устроїла свої загальні збори читальня „Просьвіта" в Мишківцях. Ся читальня заснована ще в р. 1890 яко самостійна а сего року перестроєно єї на читальню „Просьвіта". Доси ледво животіла, але тепер є надія, що на взір инших сусїдних читалень „Просьвіта" лучше буде розвиватись, чого їй з цїлого серця бажаємо, бо тілько сею дорогою дійдуть наші селяни-хлїбороби до красшої долї.

Знакомий.

З Росії.

(Телеґрами).

Відень. Страйкують не лиш на зелїзничій лїнії Варшава-Відень, але також на всїх лїніях, що лучать Варшаву з глубокою Росиєю. Всї зелїзниці здержали товаровий рух, а деякі також особовий.

Варшава. Надзираюча рада варшавско-віденьскої зелїзниці. Вечером о 7 годині репрезентанти робітників одержали на письмі прихильну відповідь на свої жаданя. Рух на зелїзници має бути отворений еще того самого вечера.

Відень. З Варшави доносять, що з причини шкільного страйку арештовано около 300 ґімназиястів. Варшавскі поліцаї, котрі служать за 12 рублїв місячної платнї, сформулували свої жаданя і передали їх поліцмайстрови, грозячи страйком на случай невсповненя сих жадань. Також телеґрафісти, податкові і цлові урядники грозять страйком.

Петербург. В. кн. Володимир, котрому легкий удар спаралїжував лице, все еще в лїжку. В. кн. Алексій має виїхати на довший час за границю.

Москва. Вчера в ночи арештовано в домі Андреєва письменників: Андреєва, Чірікова, Шпиталєва і 14 инших.

Петербург. Аґенцию уповажнено до заяви, що вість, мов би зредаґоване проєкту земского собору поручено окремій комісиї під проводом Віттого, є неправдива.

Кишинев. В процесї 31 християн, обжалуваних о антіжидівскі розрухи, відкликано обжалованє о убитє Жидівки. Девять обжалуваних увільнено, а 22 засуджено на одномісячний арешт, але на підставі амнестиї з серпня сю кару даровано їм.

Петербург. Прокураторыя і поліция згодили ся випустити Горкого на волю за кавцию 10.000 рублїв. Кавцию вже зложено. Горкий буде мусів лишити ся в Петербурзї аж до закінченя процесу. Відповідне внесене вже предложено Тренову. Рішенє еще не найшло. Стан здоровля Горкого погіршив ся.

Миньск. Оголошено царский указ о заведеню 10-годинного часу праці для робітників зелїзниці Лїбава-Ромна. Робітники вернули до праці.

Москва. Зелїзничі робітники в Москві і Казани розпочали загальний страйк, не розтягаючи єго лише на військові поїзди до Манджурії. Всї инші поїзди не курсують.

Петербург. На підставі розказу в. кн. Володимира поставлено перед воєнний суд капітана Давидова, підполковника Голєзова і трех офіцерів з батериї, котра в часї торжества Йордану дала остру сальву.

Батум. В Ад'ярії, 40 верст від Батуму, вибухли розрухи. 2000 магомеданців запротестувало против введеня адміністративного заряду, що дуже богато коштує. Богато Турків покидає місто. Помагає їм турецкий консуль. В Батумі спокій, хоч роз'ярене народу еще велике. Богато мешканців покидає місто. Майже всї вірменьскі склепи замкнені. Банки отворено під охороною війска. В місті і околици убито в часї розрухів богато осіб.

Харків. Газета вчера не вийшла.

Берлїн. Убийник прокуратора Ионсона небезпечно занедужав. До сеї пори не робить ніяких зізнань. Відвезено єго до військового шпиталя. Поліция слїдить за єго спільником. Ґубернатор казав арештувати єго батька, сестру і кількох свояків.

Петербург. Пресова комісия розпочала вчера свої наради під проводом тайного совітника Кобєка. В засаді комісия заявила ся за знесенем цензури. Заступник міністерства внутрішних справ заявив, що міністер є за знесенем цензури, однак бажає собі, щоби до сего стану дійти постепенно. Що до книжок, то комісия заявила ся за знесенем цензури для ориґінальних творів не менших від 5 аркушів, а для перекладів не менших від 10 аркушів. Для книжок для дітий і народу цензура має бути задержана. Висказано гадку, що преса має бути підчинена лише судам.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Куропаткін доносить, що висланї дня 21 с. м. на звіди більші відділи війск ствердили присутність ворога на полудне і полудневий схід від Тієнчену. Оден офіцир і 7 вояків ранених. Говорать, що 1 панцирник і 20 торпедовців (чиї?) суть в дорозї до Владивостока. Сахаров доносить, що дня 23 с. м. Японцї розпочали зачіпні кроки коло Чінєнчену. Рос. стрільцї цофнули ся до укріплених становищ. Користаючи з снїжної заметели, Японцї обійшли російске ліве крило. Їх похід не був рішучий. Над вечером Японцї заатакували горб Березнов, але їх відперто. Відділ, висланий в цїли знищеня зелїзниці, розбив о 5 верст від Гайчеву сторожу японьску і висадив в воздух зелїзничий міст. Коли Японцї дістали поміч, відділ відступив і стрітив ся з Хунхузами і японьскою кіннотою. Відділ пробив ся через японьску лінію зі стратою 2 офіцирів і вернув до табору.

Гуаншан. Російскі передні сторожі по перестрілці з Японцями під Іенчевом уступили на свої давні становища. Дня 22 с. м. Росияни стратили 2 офіцирів убитих і 62 вояків. При нападі на Японців, закладаючих міни, оден робітник убитий, оден ранений, решта цофнула ся, забираючи деякі приряди японьскі до земних робіт.

Токіо. Урядово доносять, що тепер є в Японії 44.4000 полонених Росиян, між тим 1.616 офіцирів.

Льондон. Дневники доносять, що в північній Кореї концентрує ся пята японьска армія, здаєсь в тій цїли, щоби розпочати облогу Владивостока.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З України.

Льондон. Дневники доносять, що між хлопами полудневої Росиї помічено рух дуже небезпечний для держави і посїдаючих кляс. Рух є наслїдком роботи аґітаторів, котрі кажуть хлопам, що на весну будуть могли забирати двірскі і державні лани. Хлопи по селах відбувають наради і установляють реченець, коли се відбиранє має зачинати ся. Мала іскра може викликати рух, котрий принесе знищенє цілій полудневій Росиї і супротив котрого військо і жандармерия будуть безсильні. Властителї дібр вже тепер, о скілько можуть, виїздять з загрожених околиць.

Угорска кріза.

Будапешт. Опозиціоністи суть тої гадки, що місия гр. Андрашого вже скінчена. На вчерашній авдиєнциї мав він зложити до рук монарха одержану місию; рівночасно предложив полагодженя угорскої кризи, зазначуючи, що лише певні концесиї можуть до сего причинити ся. Цісар вислухав реферату Андрашого, але не рішив еще нічого. Андраші вернув вчера до Пешту і пока що не буде вести дальших переговорів.

Турецко-австрийска війна?

Берлїн. Німецкі дневники говорять о великих приготовленях воєнних Туреччини против Австриї. Через Солунь ідуть до Македонії величезні транспорти оружя і муниції. На велику скалю відбуває ся мобілїзация резерв. Султан не хоче чути о жаданій Австриєю фінансовій контроли і приготовляє ся до війни.

Париж. Тиждевник посьвячений справам Македонії доносить, що Туреччина під позором переведеня реформ в Македонії мобілїзує ся тихцем. Від двох тижднів рекрутацийні комісиї в головних центрах Македонії розвивають горячковий поспіх. До Монастира прийшов в послїдних днях транспорт 56 скорострільних гармат, 30.000 карабінів і відповідний транспорт муниції. Команда Адриянополя одержала наказ скріпити всї форти, окружаючі місто. Дирекцию зелїзниці в Солуни зобовязано, щоби віддала всї ваґони третої класи до розпорядимости військових властий. В Царгороді говорять, що се воєнні приготовленя против Болгарії.

З Балкану.

Царгород. Ґенеральний інспектор Македонії Гільмібаша доносить, що коло Пецови розбито ватагу повстанців зложену з 11 людий. Знищено також кілька наших дрібнїйших відділів. Відділ з 70 повстанців перейшов дня 17 с. м. границю і обсадив кілька сїл коло Паляники. Селян, котрі приняли у себе повстанців, арештовано. Дня 20 с. м. повстанці убили якогось Грека. Відділ болгарских повстанців з 80 людий перейшов границю і сплюндрував Фльоріну в Монастирскім вілаєтї. В окрузї Куманово скопельского вілаєту в наслїдок підбурювання відділами повстанців заострюєсь що раз більше сербско-болгарский антаґонізм. Дня 15 с. м.

Передплачуйте одиноку часопись для учеників і учениць середних шкіл **Молодіж** *Виходить раз на місяць в обемі двох аркушів і стоїть річно 5 кор. Редакция і адміністрация в Тернополи.*

замордовано трех Болгар, котрі їхали до Паланки. Дня 17 с. м. замордовано коло Кротови 4 Болгар. Тут і там виновників не зловлено. Дня 18 с. м. віддїл повстанців напав на почту, що їхала з Куманова до Паланки, при чім убито двох жандармів і одного жовніра. Арештовано одного Болгарина, підозрілого о участь в напади. Дня 19 с. м. замордовано в Плявиці вітця сербского сьвященика.

Берлін. Турецкі офіцири напали в дїльници Царгороду Пера на майора Ідеі-бея, сина ґенерала ад'ютанта султана, Аліяхмета баши і так єго покалїчили, що він в дорозї до шпиталя помер.

Білград. Процес о обиду чести президента кабінету Пасіча против королївского секретаря Палюґіща заповідаєсь сензацийно. Обжалуваний має поробити зізнаня о тайній конвенциї військовій з Болгариєю, котра компромітує міністра війни Бутника. Бутник буде мусів уступити.

Букарешт. Вибори до парляменту скінчили ся погромом ліберального сторонництва. На цілій лінії побідило правительственне консервативне сторонництво.

НОВИНКИ.

— **Для виборців-Русинів міста Львова.** Листа руского комітету виборчого вже готова і є до розданя в виборчім льокали комітету при ул. Краківскій ч. 17 в партері [де товариство „Зоря"]. На листі находять ся 15 Русинів, а прочі кандидати Поляки і Жиди. Поміж Поляками і Жидами находить ся найбільше число, бо аж 12 з листи злученої опозициї, яка приняла між своїх кандидатів кандидата руского комітету о. Олекс. Стефановича [між принятими є пятьох людовців і трох социяльних демократів]. З прочих польских лист приняв комітет або таких, яких мусів на основі компромісів, або таких, котрі вже яко радні міста Львова, хоч належать до тзв. стрільвиці, голосували в справі руского театру в користь Русинів. Тих послїдних приняти на руску листу було нашим народним обовязком, не оглядаючи ся на їх партийне становиско в справах мійских. Русини виборці будуть солідарно голосувати лише на руску листу а є річию чести віддати до урни листу без змін. Заразом подає ся до відомости, що реченець рекламацийний для внесеня рекламаций, виеднуваня дуплікатів або відбираня карт голосованя недоручених упливає в понедїлок, хто отже з Русинів, маючих право голосованя, не одержав ще карти, зволить по неї в понедїлок зголосити ся до президиї маґістрату на I пов. Завтра в недїлю зберуть ся всї Русини виборці в Народнім Домі о год. 5, де відбуде ся еще одно, послїдне і загальне віче руских виборців міста Львова і де будуть уділені послїдні інформациї в справі виборів. — Вкінци зазначує ся, що хто з Русинів може мати вплив на голосоване якого Поляка або Жида, нехай постарає ся, щоб ті вставили на свої листи слїдуючих руских компромісових кандидатів: 1) о Олександра Стефановича, катехита жень. семинарії, 2) Василя Нагірного, дир. Народної Торговлї, 3) д-ра Льва Павенцкого, адвоката і 4) д-ра Костя Левицкого адвоката, в той спосіб, що хто схоче приняти одного Русина на свого лїсту, нехай бере 1-ого, о. Стефановича, хто двох першого і другого, хто трох — 1, 2, 3, хто чотирох — 1, 2, 3 і 4, але лише в тім порядку, бо инакше може наступити розстрілене голосів. Вставляє ся кандидатів в той спосіб, що надрукованого на листі вичеркує ся а над ним або побіч виписує ся виразно того, котрого хоче ся мати вибраним. — *Руский комітет виборчий.*

— **Криве „спростоване".** Від пп. проф. Грушевского і д-ра Франка одержали ми слїдуюче письмо з просьбою о поміщене: „На підставі параґрафу 19 закона пресового просимо спростувати видрукуване в ч. 31 „Дїла" твердженє проф. В. Шухевича, будїм то „просьба о краєву субвенцию на театр вийшла з комітету якраз за порадою п. п. Михайла Грушевского і д-ра Франка, котрі яко редактори Лїт. Н. Вістника от що в кн. XI за рік 1900 на 132 писали" і т. д. Цитовані п. Шухевичом слова взяті ним з новинки, не підписаної анї проф. Грушевским, анї д-ром Франком, анї редакцию, і фактично не писаної анї проф. Грушевским анї д-ром Франком. Про якусь пораду театральному комітету, що тодї не істнував, в тїй новинцї також нема мови. З поважанєм М. Грушевский, д-р Іван Франко." — Містячи се спростоване без огляду на § 19 пресового закона (котрий тут ні причім), ми дивуємо ся, що п. п. Франко і Грушевский уважали за відповідне виступати з таким dementi. На цілім сьвітї редактори відповідають за зміст виданої ними часописи, а одвічальність моральна редакторів не має лише місця тодї, коли від редакциї додано відповідне застережене. При інкримінованій замітцї Лїт. Н. В., яку зацитував проф. Шухевич, нема нїякого редакцийного застереженя а на верхній окладинцї книжки стоїть як „бык": комітет редакцийний: проф. Грушевский і д-р Іван Франко. А може і се неправдиве і п. п. Франко і Грушевский „спростують" се знов на основі § 19 пресового закона?

— **Запитуєсь Єго Екселенцию п. Намісника**, чи зволить вже раз перевести вибори громадскої ради в Сушици малій повіта Старий-Самбір. Вже семий рік минає, о а виборах чутки нема. — *Громадяни.*

— **Депутация духовеньства у Відни.** Як доносять з Відня, депутация галицких крилошан, зложена з крилошан руского, латиньского і вірменьского обряду: Федеркевича (з рим. кат. капітули перемиской), о. мітрата Василя Фациевича (з рускої капіт. станиславівской), о. прелата Войтовича (з рускої капітули перемиской), о. Віктора Пйотровича (крилош. вірменьскої капітули у Львові), о. Станислава Дуткевича (крилош. р. кат. капітули в Тарнові) приїхала вчера з петициєю до правительства в справі поліпшеня їх дотациї.

— **Польскі ґімназиї.** Як нам доносять, в однїй з польских ґімназий у Львові лучив ся в сих днях факт, що кидає сумне сьвітло на виховане польскої ґімназияльної молодежи. Професора Ґубриновича ударив ученик V кляси в лице за лиху ноту. Цїлу аферу шкільна власть старає ся затушувати, а й польскі дневники, хоч справа стала вже публичною тайною, не хотять чомусь то про неї нїчого знати. — Пишуть нам з Бережан: В жидівскій синаґозї в Бережанах повибавали ґімназияльні ученики кількадесять шиб. Дня 22 с. м. засїв на них сторож божницї і заждав, аж ученики почали стріляти з катапульт. Утїкаючим двом ученикам здерто шапки і справу віддано поліциї. Нехай би се стало ся з учениками рускої ґімназиї, то помістило би Słowo polskie передову статю о „нападзе гайдамакуф зе сьвенцонемі ножамі на безбронних Жидуф", а Wiek nowy помістив би „страшни випадек за два центи" з фотоґрафією „різунуф под водзон Ґонти", зняту через „умисльне виспанеґо кореспондента". А може то знак, що вже починає ся столїтний ювилей істнованя ґімназиї? — З Перемишля пишуть нам: Перед кількома днями окрадено в Перемишли кілька склепів золотників. Поліция зловила і арештувала уже злодіїв. До тої арештованої шайки мають належати також ученики польскої ґімназиї. Злодій, котрий відзначив ся найбільшою відвагою, називає ся — як говорять — Рех ученик IV. кляси польскої ґімназиї. Sapienti sat! *X.*

— **Петициї в справі конґруи і пенсиї** для вдів і сиріт друкують ся — як нам доносять — в Перемишли для всїх трох епархий і розішлють ся духовеньству до підпису.

— **Народний концерт в память 44-их роковин смерти Тараса Шевченка у Львові.** Минувшої недїлї, дня 19 с. м. устроювала читальня „Просьвіти" на личаківскім передмістю народний концерт в память 44 их роковин смерти Т. Шевченка. Бажаючи придивитись, як буде сьвяткувати память смерти нашого ґенія одна з наймолодших наших народних інституций, пішов я на концерт і нинї щиро можу сказати, що з него виніс я як найкрасші враження. Личаківска читальня „Просьвіти" єствує ледви три місяцї, а вже сим концертом дала наглядний доказ витревалої працї, яку деякі члени сеї читальнї вкладають, в цїли розбудженя національної і горожаньскої сьвідомости серед личаківских міщан-Русинів. Саля „Gwiazd-и" була по береги виповнена публикою, а зложились на неї в значній части таки личаківскі міщани, котрим може вперве доводилось сьвяткувати память смерти безсмертного українського кобзаря. Вечер розпочав ся промовою, яку виголосив популярно і з горячим чувством член видїлу читальнї акад. Яримович. Бесїдник начеркнув житє Шевченка, єго творчість та ідеї, і вказав на велике значінє поета для нашого національного і духового відродженя. По промові слїдували мішані хори. Сьпівав власний хор личаківскої читальнї під проводою спосібного молодого дириґента п. Ю. Павлуся. Хор представив ся дуже гарно а всї точки (Топольницкого „Думи мої", Лисенка „Народні пісні", Воробкевича „Огнї горять" і Колесси „Вулиця") відсьпівані були зовсїм удачно. Взагалї мішаний хор личаківскої читальнї є добре зісьпіваний, розпоряджає многими гарними і сьвіжими голосами та гарно виконує деякі сьпівні ефекти, як пр. переходи від pianissimo до forte і fortissimo. Сольо сопранове в Воробкевича „Огнї горять" віддала дуже гарно п-на Данилевичівна. Згадати треба, що всї сьпівачки з виїмком одної виступили в гарних, народних строях. Милою дуже несподіванкою для публики був виступ дїточого хору. На сцену виступило з пів сотнї маленьких дївчаток (в народних строях) і такихже хлопцїв і відсьпівали 3 пісні: („Марш руских дїтий", „Мово рідна", „Чом земле моя"), що заходом станиславівского „Бояна" вийшли як додаток до „Дзвінка". Публика приняла дуже симпатично сю малу сьпівацку дружину, а коли по укінченю єї сьпіву голосними оплесками домагалась повтореня сих пісень, виступив на естраду репрезентант дїточого хору 4-лїтний Лесь Колодій і срібним своїм голосочком прекрасно видзвонив вірш Тар. Шевченка „Менї тринайцятий минав". Сольо фортепянове виконала п-на Н. Яримовичівна. Гру п-ни Яр. цїхувала велика рутина, певний удар і справдї артистичний полет. Одно лиш моглиб ми тут замітити — але се вже на адресу комітету устроюючого концерт — а то, що мож а навіть повинно було постаратись о трохи лучший фортепян. Пан Садовский відограв на скрипцях композицию Шумана „Träumerei" вповнї артистично. Сей молодий артист грав вперве перед львівскою публикою, та сим виступом з'єднав собі загальне признанє. На цитрі грав п. Утриско, звісний вже львівскій публицї; як звичайно так і тим разом чарував він публику грою на своїм милозвучнім інструментї. Декламация п. Марусї Панькївної (Лічу в неволї) випала також дуже гарно. Замітити належить, що настрій на концертї був дуже поважний та що той вечір безперечно не мало вплинув на зріст національної сьвідомости присутних на тім концертї личаківских міщан. З гимном „Ще не вмерла Україна" на устах, піднесені на дусї розходились гостї домів з надією, що вскорі двигнемось з занепаду коли рушить ся і наше міщаньство, котрим на жаль до того часу ми так мало займались. — *Гість.*

— **Осушенє і дреноване землї.** Як доносять з Відня, міністерство рільництва годить ся в принципі на предложене краєвого видїлу в справі піддержаня меліорацийних робіт в Галичинї, іменно осушеня і дренованя землї, при помочи безпроцентових позичок. В тій цїли має краєвий видїл в порозумінню із соймом затягнути позичку в загальній сумі пять міліонів корон в протягу 10 лїт, почавши від 1907 р., по 500.000 К, а проценти від сеї позички (4%) буде платити міністерство рільництва з державної диспозицийної дотациї на дрібні меліорациї. За ту суму 5 міліонів корон можна буде осушити около 25.000 морґів і дренувати тількож морґів землї. Замітити годить ся, що в Галичинї потребує осушеня і дренованя три міліони морґів землї.

— **Зелїзниця Львів-Стоянів.** Міністерство зелїзниць видало рішене що-до проєкту будови зелїзницї зі Львова до Стоянова. Нова лінія піде від головного двірця поза Замарстинів луком попід Збоїска і Малехів до Ляшок, а той лук сполучить ся від Ляшок з брідскою зелїзницею в Знесїня і дасть з проєктованою лінією підгаєцкої зелїзницї від Знесїня через Личаків і Персенківку окружну зелїзницю, що буде йти колесом попід цїле місто.

— **Фальшиві 20-коронові банкноти.** Урядовий комунікат доносить, що у всїх австрийских краях, отже також в Галичинї, кружать у великій скількости фальшиві 20-коронові банкноти. Поверх 6000 таких фальшивих 20-коронівок має кружити в Америцї. Длятого остерігає ся всїх, що дістають грошї з Америки, особисто від еміґрантів, щоби на ті грошї звертали увагу.

— **Зміна пенсийного закона.** Правительство намірає предложити новий пенсийний закон для державних урядників, на основі котрого для узисканя повної пенсиї буде вимагати ся не, як доси, 40-лїтна, лише 35-лїтна служба. Обчислене пенсиї буде ось яке: Щоби набути право до емеритури, має урядник виказати ся що найменше 10-лїтною безперервною державною службою і тодї дістане 20% своєї послїдної пенсиї; кождий дальший рік служби принесе єму 24% послїдної пенсиї.

— **Еміґрация буковиньских Нїмців-кольоністів** приймає все більші розміри. Виселюють ся вони до Канади і замітна річ, що іменно самі богаті продають свої посїлости. Найбільше кольоністів еміґрує із серетского повіту, а громада Терешени, що складає ся з 48 нїмецких родин, буде імовірно розвязана, бо майже всї мешканцї виеміґрували до Америки. Сю масову еміґрацию викликали аґенти.

— **Вирок смерти на царицю-вдову.** З Петербурга доносять: В Царскім селї, де перебуває тепер цариця мати, викликало серед двірских дам великий перестрах письмо, яке одержала цариця мати, з повідомленєм, що й на неї видано вирок смерти, бо надуживає впливів на царя і заохочує єго до потураня варварствам та переслїдуваням, яких допускають ся міністри і ґубернатори. Цариця так настрашила ся тим листом, що веліла сейчас скликати родинну нараду, в котрій брали участь лише члени родини. Нарада відбула ся під проводом вел. кн. Володимира і поставлено на ній приспішити реформи та скликати як найскорше земский собор. Сей поспіх був тим більше на часї, що революціоністи роззинули по замаху шалену аґітацию і розкидують всюди проклямациї против царя і членів пануючої родини і взивають робітників, щоби з оружєм в руках пімстили кроваві кривди, заподіяні їм дня 22 січня в Петербурзї. Царя роблять одвічальним за все. Супротив того поліция подвоїла свою обережність і приготовляєсь до здавленя евентуальних заворушень.

— **Триест твердинею.** Правительство переговорює з властителем реальностий Креізнїєм що-до купна колишних укріплень в Ґретї, котрі продано єму перед кількома роками. На їх місце мають станути тепер нові укріпленя. Перед кількома днями прибула до Триесту батерия гавбиць. По що те все?

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Григория Зацерковного, концепієнта краєвої дирекциї скарбу, з п-ою Євгенією Матковскою відбуло ся у Львові дня 16 с. м. в церкві св. Юра у Львові. — О мандат посла до ради державної з більшої посїлости стрийского округа, опорожнений по смерти Евг. Абрагамовича, старає ся звісний д-р Волод. Козловский. — Рада міста Черновець винаймила ново збудований міский театр на 3 роки дотеперішному директорови театру Янча у Відни, п. Ранценгоферови. — У фабриках туток Ельстера і Топфа у Львові і фірми братів Ельстерів застрайкувало около 200 робітниць з причини, що фірми хотять спровадити до фабрик машини і заступити ними робочі руки. — В Станиславові на кладовищи хотїла відобрати собі житє 16-лїтна ученица видїлової школи п-на В., заживши сїльного квасу, з причини родинних невзгодин. — У Відни арештовано механїка Войтїха Суґу і приватного урядника Келермана, котрі, як доси стверджено, продали з Відня 14 молодих дївчат до публичних домів в Будапештї. — Касиерови почтової филїї при Валовій ул. у Львові, п. Завойскому, украдено спід руки підчас урядованя пачку банкнотів в сумі 2000 К. — В Ульгівку коло Угнова погоріло 36 господарских загород вартости 50.000 К.

— **На завтрішну забаву на „Морскім Оцї"** просить львівский „Сокіл" всїх любителїв лижвового спорту. На „Морскім Оцї", закритім від полудня стрімким горбом, ховзанка добра навіть тодї, коли в містї відлига. Вступ 30 і 20 сот. Початок о 3 год. по пол. Гаразд! — *Забавовий комітет „Сокола".*

— **Товариство ґімнастичне „Сокіл" у Львові** уряджує вечерницї з танцями, котрі відбудуть ся в суботу, дня 25/2 1905 в комнатах Рускої Бесїди (Ринок ч. 10). Початок о годинї 9 вечером. Стрій візитовий. Вступ 1 кор.

— **Пожарний курс для Львовян** розпочинає ся дня 2. марта с. р. в льокали львівского „Сокола" при ул. Коперника ч. 9. Наука буде відбувати ся два рази в тижни с. є. ві втірки і четверги вечером від 8 до ½10 год. З огляду на вагу сеї науки повинні взяти численну участь головно наші академики, які підчас ферий роз'їзджають ся по цїлім краю і мають нагоду закладати пожарні сторожи. — *Пожарна секция.*

— **З житя молодїжи.** В недїлю дня 26 с. м, відбуде ся в тов. „Академічна Громада" заходом „Історично-лїтературного кружка" відчит тов. Ер. Головки п. з. „Відгуки Хмельниччини в Галичинї". Початок о год. 6 вечером. Вступ вільний.

— **Звичайні загальні збори тов. „Руска Бесїда" у Львові** відбудуть ся дня 6. марця 1905 р. о год. 7 вечером в власних комнатах, Ринок ч. 10. I поверх з слїдуючим порядком дневним: справоздане з дїяльности видїлу за рік адм. 1904, вибір видїлу, вибір контрольної комісиї, внесеня членів. — *Від видїлу тов. „Руска Бесїда" у Львові.* 1—3

— **З нинїшним числом „Дїла"** розсилаємо шіснацятий аркуш повісти Болеслава Пруса „Фараон".

Господинї дому пізнали вже давно знамениті прикмети ростинної товщи „КУНЕРОЛЬ", що зовсїм заступає масло і смалець, є вільна від води та соли і має дуже нїжний смак. Надає ся в кождий спосіб до печеня, смаженя, приладжуваня ярин і є далеко дешевша як инші товщі. Остерігає ся перед меншевартними а дуже подібними наслїдуванями.

Календар: Гр.-кат.: нинї (субота) Метелия, Марии, завтра (недїля) Авксентія. — Рим.-кат.: нинї (субота) Анастазиї, завтра (недїля) Александра.

Театри: Театр мійский у Львові: нинї в суботу в третє „Понад сили". — Початок кождим разом о 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] в недїлю дня 26/2 „Запорожець за Дунаєм", опера в 3 д. Артемовского; ві второк дня 28/2 „Cavalleria rusticana" опера Масканього; в четвер дня 2/3 „На днї", сцени з дна житя в 4 д. М. Ґоркого; в суботу дня 4/3 „Дон Цезар", оперета в 3 д. Делїнґера; в недїлю дня 5/3 „Ой не ходи Грицю та на вечерницї", драма зі сьпівами в 5 д. Старицкого; ві второк дня 7/3 передпослїдне представлене „Катерина", опера в 3 д. Аркаса; в середу дня 8/3 послїдне представлене „Продана наречена", опера в 3 д. Сметани. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Ruthenisch Ib. 1905.

Надіслане.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Маю честь донести Впов. Публицї, що по довголїтній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, прошу о попиране мого підприємства. 5—10 91

З поважанєм **ЯКОВ ШРАЙБЕР** рукавичник і бандажист.

Хемічна пральня рукавичок „glace".

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і иншій Впов. Публиці подаю до відомости, що яко екзамінований ц. к. намісництвом камінярскій майстер і підприємець виконую камінярскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всіляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад техніки. Роботи камінярскі і будови виконую після давних або своїх плянів по найнизших цінах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотоване моеї адреси.

106 1—10 З поважанєм

ІВАН СТОРОЖАК

Львів, Крижова 38, вілля Вп. Захарясевича.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, **найліпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

МІД ПАТОКА

десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасіки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 5 К 90 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій ціні розсилає Евгеній Білиньский в Збаражи. 110 3 1

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів проміоване)

Від 28/2 до 4/3 до побачення:

Манджурия, Мунден, Гонкон і порт Кантон.

ВСТУП 10 кр. 45

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насіння ярин, цьвітів, господарскі і т. д.

з перворядної фірми ерфуртскої.

Львів, Личаківска ч. 24.

Росада ярин, цьвітів, трускавок і т. д. Корчі, Дерева, Рожі, Цибульки цьвітів і т. д.

Адреса: Заведенє огородниче в Скнилові (під Львовом, п. Кульпарків).

133 4—8

Все як найліпшої якости що-до добору ґатунків і сили кільченя. Всякі замовленя виконує ся як найточнійшо і найшвидше.

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої паровоі фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 році.]

Прібки і цінники даром! 172 18—25

Для ученика IV.-ої кляси ґімн.

убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий в обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосінні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24: Сінники звичайні, подушки волосінні і з піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иньших спіритуалїів у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і спододжених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаґане оплатно і даром. 200

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

є Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, весняки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4. 160 3 20

Скалисте вапно

доставляє від І-ого марця

Спілка Вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 3—13

Дійсно найлїпшим зі всіх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайвим. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода на европейскім континенті. 29—40

Лише тоді правдивий, коли триґранна фляшчина есть замкнена нижше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папері.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(*в законно обезпеченім опакованю*

жовтого фляшка К. **2**—

білого „ К. **3**—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Відни.

Розсаїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дітям і записуваний у всіх тих случаях, в котрих лікар хоче досягнути скріпленя цілого орґанізму, іменно груди і легких, збільшеня ваги тіла, поліпшеня соків, а також взагалі прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархіи. 750 11—18

W. MAAGER,

WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Против наслїдувань заряджує ся судове слїдство.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Охоронна марка: **ЯКОР.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, уемирюючe біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати во всіх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 772 12—20

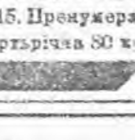

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цінники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня $1\frac{1}{4}$—2 сотики. 816 15—52

ТУТКИ циґаретові в найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Сапрбіїска ч. 7.

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педаґоґічного, двотаждневий педаґоґічно-науковий виходить від 1 черв на 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумера та річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в її власнім інтересі, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистійшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні ціни. *Брошурки і лікарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у ЛЬВОВІ

улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Веч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жадане висилає ілюстрований цінник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно. 147 3—0

При закупні товарів просимо покликувати ся на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 35. Львів Понедїлок 14 (27) Лютого 1905. Рочник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко лїтературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Ваторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuiawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДЇЛО

Передплата на „Дїло“ з лїтер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Перед виборами.

Вже завтра відбудуть ся вибори до ради міста Львова а на Русинів столицї краю приходить хвиля показати, на скілько вони доспіли до виконаня свого патріотичного і горожаньского обовязку.

В послїднім часї львівскі Русини стратили цїлком голос в управі міста — розсїли ся там виключно Поляки з Жидами. За „добрих давних времен“ бувало в радї міста Львова і по кільканайцять Русинів, але були то Русини „od siedmiu boleści“; Русь не мала з них нїякого пожитку. На радницкі крісла вони діставали ся не яко Русини, але з иншого титулу: їх вибирано яко сьвящеників, яко купцїв і промисловцїв яко „порядних людий“ і від них нїхто не чув руского слова, анї навіть не знав, що вони Русини. Доперва в послїднім часї відносини змінили ся. Русини отямили ся, що при такій господарцї їх столичне місто, колись пристольний город руских князїв, стало принимати поволи але постійно вигляд виключно польского міста, та прокинулись і стали добре приглядати ся, до чого веде з одного боку їх байдужність, а з другого польска господарка. Та і осторожність по сторонї польскій стала инша; тепер Поляки стали дуже добре пильнувати, щоб вибраний радний не був, Боже борони, Русином і укладати виборчі лїсти так, що на них виднїли імена самих Поляків і Жидів. А коли про людске око ставлено то тут то там по одному Русинови, то дїяло ся се по найбільшій части в той спосіб, що на кождій листї находило ся инше руске імя і нї оден Русин не виходив з виборів, бо голоси розстрілювали ся і всї кандидати Русини оставали в меншости. І тою дорогою ми дійшли до сего стану, який бачимо тепер — що на 100 радних є всього на всього оден радний Русин!

Завтрішні вибори повинні бути для нас Русинів міста Львова хвилею перелому — перелому не в тім значіню, щоби Русини зараз таки переперли кількох своїх кандидатів, але щоби обезпечили своє становиско на будуче. У Львові є около півтора тисячки виборцїв Русинів управлених до голосованя, тож коли лише більша половина з них виконає своє виборче право, то покажемо силу, з якою кожде сторонництво буде мусїло числити ся і захоче війти з нами в відповідний, а корисний для нас компроміс. А тодї і положенє наше в радї міста поправить ся, бо дістанемо там не тілько по кілька або й згодом і кільканайцять місць, але введемо до ради міста людий, що будуть достойно і сьміло боронити руских інтересів і яких ми будемо могли справдї уважати за наших речників і репрезентантів.

Тож приступаючи до завтрішних виборів, ми в їх передодень кличемо еще раз до Русинів, аби не були байдужні, але достойно станули в обороні своїх народних прав. Нехай не буде нї одного Русина, котрий прогайнував би тим разом своє виборче право, нехай не буде нї одного, що відтягнув би ся від голосованя. Всї ми повинні явити ся до виборів як оден муж з рускою листою в руцї.

Може удасть ся, що вже при сих виборах перепремо яких своїх кандидатів, а коли нї, то хоч покладемо основи під нашу красшу будучність.

В справі інтервенциї.

Промова мін. Райнбабена.

Маємо вже і стенографічний текст промови пруского міністра Райнбабена, котра спонукала ґр. Голуховского до дипльоматичної інтервенциї. Промова ся, о скілько згадує ся в ній про Русинів, звучить: „Дальше сказав п. Чарлїньский, що те, що в инших краях уважано би за противне цивілїзациї, ми зачисляємо собі до великих заслуг. Гадаю, що Поляки з подібними докорами повинні бути дуже обережні. Я просив би їх, щоби звернули свою увагу на відносини галицкі, на ціле поведенє Поляків в Галичинї. Прочитайте, панове, що Русини о тім пишуть, а будете могли витворити собі образ тих ідеальних відносин, які спроваджує польска господарка. Прочитайте, панове, про той нечуваний гнет руских хлопів, про покиненє унїверситету рускими студентами, бо не могли вже довше видержати під польским панованєм. А тодї, назове з польского сторонництва, будете троха скромнїйші в докорах, що вас утискаємо“.

Голоси дневників.

Віденьский дневник Deutsches Volksblatt, обговорюючи справу, каже, що польске коло нерозумно поступило, спонукуючи ґр. Голуховского до інтервенциї, котра звертає увагу на польску полїтику в Галичинї. Коли би польске коло бодай було само не мішало ся нїколи у внутрішні справи Прус; тимчасом воно инакше поступало. Не згадувати вже про ті великі маніфестациї против Німеччини, що з нагоди Вжесні упаджувано в галицких містах, та про напасти на німецкий конзулят у Львові, бо міг би хто сказати, що се не залежало від польского кола; алеж маємо цїлий ряд добре обдуманих маніфестаций, котрими таки само польске коло виступало просто против подруженої з Австро-Угорщиною Німеччини. І так в р. 1901. теперішний голова польского кола ґр. Дідушицкий мав в палатї послів остру промову против пруской полїтики в справах Поляків. Під конець того самого року кн. Чарторыский заложив в галицкім соймі незвичайно остру заяву в справі Вжесні. В червни 1902 р. протестувало польске коло против пруского кольонїзацийного проєкту, а в липни того-ж року обходжено у Львові память битви під Ґрунвальдом великою, Німеччинї ворожою маніфестацию. Коли би польске коло було малою опозицийною фракциєю, то ті ексцеси не мали би значіня; алеж коло є завсїгди сторонництвом правительства, котре за відповідну заплату кождому австрийскому правительству стає до услуг, о скілько ходить о майоризованє населеня західної Австриї. Таким способом польске коло своїми маніфестациями против Німеччини компромітує також австрийскі правительства, а се треба як найострійше осуджувати. Скоро польске коло, солїдаризуючись з пруськими Поляками і попираючи їх против пруского правительства, цїлком забуває на союз Австриї з Німеччиною, то й не має воно права пускати наш дипльоматичний апарат в рух, коли за границею говорять про польску господарку. Треба би бажати, щоби наші уради таку саму незвичайну швидкість, яку оказали в сїй справі, не занедбували також в инших справах, що дотикають загальних інтересів держави, та щоби й польскому колу раз на все указали, що єму так само не вільно втручувати ся до внутрішних справ подружених з нашою монархією держав, як на відворот заграниця не має права втручувати ся до наших внутрішних справ.

Правда, що сего мало можна надіяти ся. Коли такий ґр. Дідушицкий не в силї погамувати ся у своїх всепольских порывах, то що-ж можна надіяти ся по масї мійского польского населеня, котре без виїмку явно стоїть у всепольскім таборі! Атже таке Słowo polskie нїчим не ріжнить ся від триєстеньскої ірреденти. Вся культурна робота польскої інтелїґенциї проявляє ся від 40 лїт в тім, щоби потомне поколїня виховувати на всепольских жовнїрів, котрі мирним способом мають здобути те, чого не пощастило здобути насильно остатним разом в р. 1863. В тій цїли утримує ся межи Варшавою, Краковом і Познанем жваву полїтичну звязь; польскі патріоти з російскої Польщі дістають в Галичинї громадно поміч і посади, а при тім безнастанно працює ся над знищенєм Русинів. На сю-ж то роботу указав міністер Райнбабен: а що польске коло не могло витримати, щоби не пожалувати ся на те, то було о стілько нерозумне, що звернуло загальну увагу на агресивний характер польскої полїтики. Не хочемо нинї говорити о тім, чи не мудрійше було дальше тримати ся здорової і розумної полїтики, початої у Відни в р. 1847, щоби Русинів економічно і полїтично двигати, а революцийну Польщу тримати в карбах, — бо нинї воно вже за пізно; у всякім разї річ зрозуміла, що в Петербурзї в хвили, коли заносить ся на конституцию, будуть памятати на галицкі відносини і не покажуть ся російских Поляків обняти тою конституциєю. Бо коли-б воно стало ся, то дуже значно скріпило би полїтичну вагу Поляків в Австриї і Прусах. Длятого польске коло тепер може як-раз в пору звернуло увагу на тую безоглядність, з якою поступає собі з своїми славяньскими братьми в Галичинї і з якою Поляки поступали би також в Росиї, коли би, обняті конституциєю, здобули полїтичну правну підставу для своїх агресивних заговів.

Еще живійше від преси віденьскої занимає ся справою преса самої Німеччини. Відзиви тої преси зареєструємо тут, очевидно, лише коротко для ілюстрациї, як задивляє ся на дипльоматичний конфлікт сама безпосередно заінтересована сторона.

Так „Vossische Ztg.“ пише: „Пруский міністер говорив не о полїтицї австрийского правительства, але про безоглядність, з якою гнетуть Поляки Русинів. Що має єго здержувати від того, аби не сказав, як-то трактовано перед двома роками руских академіків? Тай він міг еще богато більше оповісти про нетерпимість польскої культури, там де Поляки самі суть при кермі. Було-б навіть чудно, як би так міністер мав собі дати заборонити говорити про щось подібне, тим більше, коли про сї галицкі відносини істнує вже ціла лїтература. Чи-ж австро-угорске правительство є солїдарне з польскою шляхтою, коли не можна критикувати єї господарки? Думка, немовто не мож обговорювати відносин другої держави, є просто нісенїтницею (absurd). Таж не можна би мотивувати прим. квестиї заведеня війска на лад швайцарский, бо в тій критицї мусїло-б бути мішане в відносини инших держав. Але нам здає ся, що самоволя Поляків над Русинами, ба ціла тзв. польска господарка не є австрийским державним урядженєм, яке мало-б бути цьвітковю: „не-тикай-мене!“ для пруского міністра. При кінци падолиста 1901 відбували ся в цїлій Галичинї демонстрациї з приводу Вжесні а у Львові інзультовано німецкий конзулят тай німецким склепам грожено бойкотом. В парляментї ґр. Дзедушицкий виголосив остру промову проти Прусиї а в га-

Чи треба нам наукового товариства?

Гадка гадку родить!

Ось недавно вирнуло несподїване питанє, чи треба нам театру. І такі поваги, як проф. Грушевский і д-р Франко, порішили, що не треба. Д-р Франко ще й виказав, що театр — річ погана. Чиж може після того чудним бути питанє, чи треба нам наукового товариства?

Дивують ся д-рови Франкови, що він перед чотирма роками був иншої гадки. Можна би ще так само дивувати ся чому він навіть писав драматичні твори для театру та ще й премії брав за них. Та воно дивно дивувати ся сему. Атже жива людина не камінь; а то ще й камінь за кілька лїт змінить ся. Кілько то голова передумає за чотири роки, кілько спростує давних своїх поглядів, кілько перетравить чужих гадок, кілько відкриє нових, давнїйше незнаних собі правд! Звісно: житє, поступ; а жити, поступати — не значить же стояти на місци, все при одному.

В р. 1902. чи властиво в початках 1903 р. вийшло вперве повним виданєм Льва Толстого „Такъ что-же намъ дѣлать?“ Чи д-р Франко читав сю книжку чи не читав (певнїйше, що читав), а річ певна, що є там богато гадок схожих з Франковими. Колись наші потомні учені будуть в поезиях, драмах і и. писанях д-ра Франка дошукувати ся впливів німецкої поезиї, німецких драматичних творів, фільософії, писань Толстого і и.; то чому-ж би й тепер для порівнаня не указати на деякі погляди славного російского мислителя?

Отже Толстой, звісно, не хвалить собі теперішних порядків. Зле, каже, дїє ся на сьвітї; а зле воно від того, що одні дарем-нїсенько хлїб їдять і в достатках та збитках живуть упливають, а другі без просьвітку на них працюють, в голодї і нуждї коротаючи свій вік. По вченому воно називає ся „подїлом працї“, а на хлопский розум воно — поневолене одних, слабших, другими, котрі хотять дармувати і вигідно жити з працї тамтих слабших.

Подїл працї! Одні працюють головою, умом, другі мязами, тїлом. Та працюють одні-ж і другі одні для других, — оттак, як і мязами працюють одні при пилї, другі при ковалї, инші шилом при копитї, инші при ткацкім варстатї, а всї працюють одні для других, причиняючи ся до заспокоєня потреб загалу, на службі загалови.

Оттак говорить наука. Ну, і ладно було би, коли би той подїл працї був розумний, природний, — такий, як він споконвіку проявляє ся в природнім житю. Ось пр. хлїборобови треба плуга чи серпа. І йде він до коваля, бо сам не уміє зладити собі того, чого єму треба, та й просить: „Зладь менї те чи се, а я тобі віддячу тим, чого тобі треба.“ І кує коваль, поки людям треба і поки єго просять; а не треба або не просять єго, то робить иншу роботу, єму самому потрібну. Але нехай би він кував підкови і цьвяхи, хоч вони нїкому не потрібні і нїхто єго не просить; нехай би так кував тиждень, місяць, рік, а за те велїв би другим працювати на него і кормити єго, бо, мовляв, „ви орете, сїєте, хлїб збираєте, а я підкови кую для вас; служу я вам, то служіть ви менї“: то всї висьміяли-б єго; сказали би, що одурів чоловік.

Так то воно з тим научним подїлом працї. Одні змалку до 30-ти лїт жиють на шиї других та обіцюють служити другим, коли вивчуть ся, пожиточною роботою. Колиж бо, вивчивши ся, забувають на свою обітницю, а стають на службу нїби то науцї чи штуцї чи кому там иншому, тілько не тим, що їх годували, та й кажуть себе ще й дальше аж до смерти добре годувати за роботу, о котру ті, що їх годують, не просять, бо вона їм непотрібна або й шкідлива.

Возьмімо зокрема людий науки і штуки. Вони вимовили собі право, щоби робучий народ добре їх годував; але забули на свій обовязок, служити тому народови і робити те, що єму потрібне і пожиточне. Вони й не знають, що тому народови потрібне; забули навіть спосіб єго житя, єго язик, єго самого, та вивчують єго наче якусь етноґрафічну рідкість або новозідкриту Америку. Вони служать не народови, котрий їх жиють, а науцї і штуцї, бо, мовляв, „наука для науки, штука для штуки“. А коли й служать кому ще иншому, то панам, богачам, таким самим, як і вони, дармоїдом, що жиють з працї робучого народу, — тілько не тому народови.

Чим ті люди науки і штуки віддячили і віддячують народови за те, що він годував їх змалку і годує до смерти своєю працею?

Укаже хто на винаходи, на желїзницї, телеґрафи, на техніку і т. и. Який же з усего того пожиток для робучого народу? Атже всякий знає, що желїзницї кладуть не для потреби і пожитку народу, а для правительства, для богачів, для воєнних і фінансових цїлий. Желїзниця спалила народови ліси, вивозить єму зпід носа хлїб, збавила єго заробітків, зробила єго рабом. За те навезла єму під ніс всілякого чужого дрантя, зовсїм єму непотрібного, та дре з него остатні жили. А що мужик проїде часом, замість дибати пішки, або і инші деякі має вигоди, то не є воно доказом пожиточности желїзницї, а лише відвічної правди, що у всїм шкідливім найде ся щось і пожиточне; після пожежі можна погріти ся і головенькою закурити люльку.

Таке й з телеґрафом. Вільно й мужикови користати з него, тілько-ж дня него се річ за дорога. За те коли цїна збіжа піде в гору, то поки мужик довідає ся о тім, вже богаті завдяки телеґрафови викупили у него під носом збіжо по дешевій цїнї.

Видумано парові машини, телеґрафи, телефони, телескопи, фоноґрафи, електричне сьвітло, торпеди і тьму инших річий; а бабский ткацкий варстат, а рало, топорище, піп, граблї, лопата і т. и., все остало ся таким, як було за Рурика; коли що й змінило ся, то не людьми науки.

Зоольоги начислили два мілїони комах, але від часів біблїйних не освоїли нї одного звірятка; ось, олень, куропатва, рабчик все остають ся дикими. Ботаніки найшли і клїточку і в клїточцї протоплязму і в протоплязмі ще щось і в тім чімсь еще щось; а від часів египетскої і еврейскої старини, коли вже сїяно пшеницю і сочевицю, не прибуло для народу нї одної ростини — крім бульби, найденої таки не наукою.

Технїк, механїк анї не рушить ся без капіталів; а до того й сам для себе на своє житє потребує найменше 3—4 тисяч корон на рік. Длятого він не піде на село, де єму не дадуть такої платнї. Та й до чого він там і здав би ся? Він уміє вичислити висшою математикою лук моста, силу і передачу мотора і т. и.; але перед простими питанями хлїборобскої працї він стане в кут, бо в тім не знає він і тілько, що перший лїпший мужик.

Або й лїкар. Вся єго наука така, що він здатний лїчити лише богачів, котрі могуть купувати дорогі лїкарства і прилади, а то й зараз переїхати з півночи на полудне або до таких а таких купелїв чи вод. А на-

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

лицкім соймі кн. Чарторийский зложив довгу і остру декларацию в тій справі і то в мовчаливій а навіть очивидно прихильній присутности заступника правительства. І супротив того пару слів пруского міністра про надужитя польскої верховодячої кліки мали-б бути нарушенем границь міжнародної куртоазиї?"

В подібнім змислї висказують ся і инші державно-німецкі дневники.

Чи конець спору?

Fremdenblatt доносить, немовто німецке правительство на протест ґр. Ґолуховского дало вже устно вдоволяючу заяву. Яка то є заява, годї знати, але з деяких німецких дневників виплиає, що сатисфакция в дійсности не наступила а заявлено лише — згідно впрочім з правдою — що пруский міністер не мішав ся в австрийскі відносини, бо говорив лише про поведенє Поляків в Галичинї. Коли-б лише тілько заявлено, то була-б се радше научка, що пруске правительство не ідентифікує Австро-Угорщини, як ґр. Ґолуховский, з Поляками. Впрочім треба буде заждати, як буде звучати письменна декларация, яку мали відослати з Берлїна до Відня, але котрого точний зміст не є звісний.

Українська справа в Росиї.

[Мемориял кн. Дондукова-Корсакова, колишнього київского губернатора, написаний для правительства в 1879 або 1880 р.]

(Дальше)

„З передущого можна вже в части зробити вивід о цїли викликаного руху, як єго піймають головні єго провідники: збільшити в народї сьвідомість єго племінної і історичної окремішности зі всїми дальшими, як культурними так і політичними наслїдками — сьвідомість, яка вже затирає ся в народї під впливом спільного історичного житя, ученя маси [спільною мовою т. є. московскою] і чисто „русскаго образованія" висших верств. О сїй оконечній цїли недви чи можна сумнївати ся; з неї они не роблять тайни перед людьми навіть несимпатизуючими з їх поглядами, коли тілько належать по роду до української народности; ся цїль виразила ся в змаганю штучно витворити безодну між лїтературними мовами і в тенденцийнім характері трудів київского Ґеоґрафічного общества; она проявляла ся навіть в таких фактах, як просте підкупство в часї спису населеня в Києві, щоби збільшити число осіб, що признаються до українського походженя і до незнаня московскої мови; наконець она надала специяльну печать на характер социялїстичної пропаґанди серед селяньскої маси, пригадуючи їй, що колись уся земля належала козакам, а пани забрали їм землї від часу, як Україна прийшла під московских царів і зіллала ся [sic!] з Росиєю."

[Сей уступ мемориялу сатрапа містить в собі богато неправди. „Безодни" між язиками українським і московским не треба було витворювати „штучно", бо се дві окремішні мови, так само як московска а польска, а найлучшим доказом сего є факт, що Москалї українскі писаня перекладають на московску мову (Шевченка, Марка Вовчка і новійших українських авторів) а н. пр. Шевченко писав свої твори ще в 1840-их роках, отже двацять лїт перед рухом з 1860-их років! „Підкупства в часї спису населеня в Києві" не було нїякого. Москалї-„обєдинителї" уживали всїх можливих і неможливих способів, щоби конскрипция виказала, що Київ уже доцїла змосковщений та що там уже й слїд Українців щез; коли-ж мимо всего конскрипция таки виказала, що в Києві „ще не вмерла Україна", тогдї „обєдинителї" хопили ся звичайного у них способу войованя, брехнї й клевети, і пустили байку про „підкупство" зі сторони українських провідників. Взвиди що-до социялїстичної пропаґанди на Українї — то українському селяньству не треба було й пригадувати, що колись українська земля належала Українцям; українське селяньство ще тямить, як цариця Катерина роздаровувала величезні простори української землї своїм „любимцям", ґенералам, Нїмцям і т. д.].

„Задля звязи з обговорюваними фактами — пише дальше кн. Дондуков-Корсаков — уважаю за потрібне звернути тут увагу на той національний рух, який около двацять лїт тому проявив ся з великою силою серед українського племени в Галичинї, Буковинї і Угорскій Руси.

„Зразу, під впливом гнету від Поляків і Мадярів, той рух був приязний Росиї; найлучші патріоти виділи спасенє свого племени в лїтературнім а навіть в політичнім з'єдиненю з нею. Такі люди, як Добрянский в Угорскій Руси, Головацкий, Дзєдіцкий [sic!] і Площанский у Східній Галичинї — два послїдні редактори видаваної у Львові прихильної Росиї ґазети „Слово" — тїшили ся повним авторітетом і сама їх ґазета була пробою лїтературного зближеня мов української і московскої.

„Але невдовзї, вчасти під впливом осіб, що взялись за аґітацию в Києві, особливо Драгоманова і Антоновича, котрі відвідували Львів, а вчасти при відомім [sic!] заохочуваню від австрийского правительства, взяла перевагу партия, своїми національно-автономічними змаганями подібна до київских українофілів.

„Зріст тої партиї в Галичинї дав ся особливо відчути в послїдних роках під впливом положеня, в яке поставлено українську мову в Росиї указом з 18 мая 1876 р. Від тої пори Львів, Чернівцї [в текстї: „Черновіце" як також „Галичина все: „Ґаліція"!] і навіть Відень стали місцем видаваня і складів українських книг для Росиї. Австрийске правительство, все готове на услуги, де ходить о справи суперництва національностий у себе дома і у сусїдів, почало видавати субвенциї видавцям, як робило ще й перед тим, висилаючи на сю цїль значні суми до Києва. Майже у всїх новійших видавництвах, як київских так і галицких, почали вживати виправлену правопись Куліша, котра впрочім, як уже сказано висше, не стала ся ще оконечною, загально принятою формою."

[Що-до попередного уступу мемориялу того славетного київского ґенерал-ґубернатора — годї вгадати, чи він сьвідомо „надував" так петербурскі рішаючі круги, чи може й вірив у те, що писав, а тогдї очивидно єго хтось „надув", а той хтось не міг бути хто иньший, як галицкі москвофіли. Они безнастанно жебраючи в Росиї за „пособіями", хитро наговорювали тамошним правительственним фіґурам, мовто Австрия сипле українофілам, не лиш в Галичинї але й за кордоном, ґульдени на пропаґанду противобєдинительну, ergo: Росия повинна так само сипати рублї галицким москвофілам, пропаґуючим обєдиненє. Кн. Дондуков-Корсаков писав сей мемориял в 1879 р. або з початком 1880 р., а в тих часах [від 1876 р., т. є. царского указу з того року, аж до процесу т. зв. Ольги Гробаревої] австрийске правительство підпирало москвофілів у Галичинї й на Буковинї, а якраз українофілів а властиво народовців тяжко переслїдувало. Згадаймо лише за тодїшного намісникованя ґр. Альфреда Потоцкого арештованя академічної молодежи, не лише за зносини з социялїстом Драгомановом, але і за чисто національну орґанїзацию „громад" у Львові і по окружних містах; згадаймо безчисленні ревізиї у народовців по всїм краю, напастованє „Просьвіти", розісланє цїлої шайки аґентів для шпиряня за політичними злочинами народовців, вкінци і сб'їзд краю самим намісником... Від 1873 до 1879 р. засїдало в радї державній кільканацять москвофілів, що вислугувались правительству і за те діставали з рептильного фонду субвенциї на свої видавництва. Се факт, потверджений самим Наумовичем в 1880-их роках в „Словѣ" [тогдї він написав: „Так є, ми брали, бо в диспозицийнім фондї є і рускі гроші!"] Нїякий орґан народовців не видів анї шелєга від австрийского правительства, а так само й нїяка їх институция. А вже щоби австрийске правительство „значні суми" слало Українцям до Києва, в се міг би увірити хиба лиш такий чоловік, що у всьо повірить, навіть в тоту рибу, що по нїй, наче по мостї, переходили й переїздили люди по Дунаю.. Таку байку міг, в звісній цїли, пустити в Києві н. пр. Венедикт Площанский, а міг повірити в ню такий кн. Дондуков-Корсаков... Впрочім, як відомо нашим читателям, сам нинїшний росийский комітет міністрів, предложивши комісиї для реформи законів о друку також пункт в справі указу з 18 мая 1876 р, сам у своїм рефератї — вправдї не виразно, але посередно [фразою „быть можетъ"], заявляє, що не вірить в такі байки, як отся князя Дондукова-Корсакова].

(Дальше буде).

З Росиї.

Розрухи в Баку офіцияльні жерела так представляють: З причини арештованя одного магомеданця в січни і зраненя иншого богатого магомеданця Вірменами дня 19 с. м., антаґонїзм між обома народами сильно заострив ся. Дня 20 с. м. 35 осіб убито або тяжко ранено. На другий день огірченє було ще сильнїйше. На улицях мордовано в страшний спосіб. Стріляниня тревала цїлий день; 100 осіб убито або ранено. Рабовано базари і склепи. Ґубернатор постарав ся о поміч богатих Вірмен і магомеданців. Доми богатих горожан рабовано і палено. Дня 22 с. м. прийшло до нових розрухів. Ґубернатор в товаристві вірменьского і магомеданьского духовеньства і визначних осіб ходив по черзї від дїльницї до дїльницї і взивав до супокою. Вірменьскі і магомеданьскі сьвященики перед товпою обіймали ся і цїлувались, що зробило враженє. Пополудни розрухів вже не було. Дня 23 с. м. магомеданьскі склепи отворено, вірменьскі лишили ся замкнені. Пополудни розрухи наново розпочались; їх характер був грізний.

В Тифлїсї правдива війна домашна. На улицях без перерви стріляють, трупи лежать цїлими купами. Всї правительственні і публичні будинки, всї школи суть замкнені, приватні доми забарикадовані. З околицї а навіть з подальших сторін напливають товпи магомеданців і стріляють до кождого, кого лиш стрітять на улици. Між населенем, замкненим в домах, панує голод. Татари силою добувають ся до домів і рабують.

Заграничні дневники приносять богато, здаєсь, в самих редакциях скомпонованих вістий о нових атентатах. Парискі дневники „доносять з Петербурга", що поліция викрила атентат приготований на житє цїлої родини царскої, якого єще навіть в Росиї не було. Заговірники мали бальоном перелетїти понад Царске Село і звідтам кидати динамітові бомби на царску палату. Коли би були виконали сей намір, то цїла палата була би знищена, а всї мешканцї були би погибли. Через зраду поліция викрила сей заговір і сконфіскувала бальон.

Француські дневники доносять також, що поліция викрила заговір на вел. князя Володимира. До заговора належали також деякі з служби в палатї Володимира. Богато служби арештовано.

До льондоньских дневників доносять, що в царскій палатї панує страшна тревога з причини надходячих що дня листів з грозьбами дальших атентатів. Царску палату окружає маса аґентів поліцийних, котрі арештують кождого незнакомого, як лиш приступить близше до палати, а не вилеґітимує ся, хто він є.

Телеґрами.

Париж. Кореспондентови одного париского дневника мав Вітте заявити цїлком рішучо, що собор не буде скликаний і що конституция нїколи не буде надана. Народ єще не дозрів до сеї реформи. Дурний хлоп готов гадати, що то шляхта відбирає цареви часть єго привілеїв, щоби відтак народ єще більше гнобити. Се був би одинокий результат. Правительство рішило ся признати індивідуальну свободу, свободу преси і совісти і то в короткім часї.

Берлїн. Дневники доносять, що розрухи на Кавказї суть добре зорґанїзованим повстанєм Вірмен против правительства. Також з Афґаністану надходять грізні вісти. Емір Афґаністану наміряє впасти до росийских посїдостий в середній Азиї.

Батум. Страйкарі напали на полковника поліциї Кондратовича і пострілили єго. Кондратович помер на місци. Убийники утїкли.

Петербург. З Росиї наміряє виеміґрувати до Канади 200.000 штундистів. Причиною сего наміру суть переслїдуваня, які штундисти терплять від православного духовеньства і правительства.

Варшава. На порученє куратора науковогo округа замкнено всї школи до 14 вересня.

Петербург. Поліция відкрила великий склад оружя і сконфіскувала кількасот карабінів. Суть они головно анґлїйского виробу і найновійшої системи. На слїд сего маґазину напровадив поліцию управитель одної француской фабрики в Петербурзї, котрого революціонери єще тої самої ночи замордували.

Москва. В звязи з замордованєм Сергія арештовано до 60 осіб. Як називаєсь убийник, доси не знають. Не знають також, чи він мав спільників. З увязнених лїтератів всїх увільнено, з виїмкою Андреєва.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Сахаров доносить, що по відпертім атаку на Тіненчен дня 23 с. м. Японцї заняли становища в віддаленю 150 кроків від Березівского горба. Над раном 24 с. м. Японцї знов перейшли до офензиви і скорим маршем підійшли до росийского правого крила. Коло проходу Янцелїн о 6 верст на полудне від Тіненчену уставили 16 гірских гармат, а на полудне від Тіненчену полеву батерию. Японцї пішли до штурму на Березівский горб. Ішли через свої трупи і підмінованї поля. Міни вибухали одна за другою. По бою на баґнети Росияни мусїли уступити з горба. Атак на прохід Янцелїн відперто. Японьскі страти великі. Росийских страт єще не обчислено.

Токіо. З головної кватири доносять, що в пятницю в ночи росийска піхота виконала два атаки коло Майтушану, але оба атаки відперто.

Петербург. Куропаткін доносить, що 25 с. м. о 5 год. рано Японцї обсадили Чінечен. О стратах нема подрібних справоздань. До лазарету привезено 12 ранених офіцирів і до 300 вояків. Процент убитих дуже великий. Бій був страшно завзятий.

Льондон. В ночи на 21 с. м. 200 козаків підійшло під зелїзничу стацию Лїшано. З табору Хунхузів, котрий був в сусїдстві, до 1200 Хунхузів напало на сей віддїл, але їх відперто з великими стратами.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Андраші конферував вчера довший час з Кошутом. Місию Андрашого уважають за скінчену. Він вже від'їхав до своїх дібр. Положенє сильно погіршило ся. Цїсар має тепер покликати Векерлього і Сейля.

Страйк в Бельґії.

Шарлєроа. Тут страйкує вже 33.000 робітників. Прийшло до ексцесів. Страйкарі вибили в кількох льокалях шиби. Арештовано 10 осіб. Перед мешканєм одного з працюючих робітників експльодував динамітовий патрон, але не зробив нїякої шкоди.

З Балкану.

Білград. На сербско-болгарскій границї морди і рабунки суть на дневнім порядку. В послїдних днях Болгари замордували сербского архимандрита Цветковича. Сербско-болгарска приязнь зачинає ся рвати.

Льондон. Льорд Ляндстовн предкладає розвязанє македоньскої справи в сей спосіб, щоби скликана европейска комісия уложила подрібну програму реформ в цїли реорґанїзациї краю. Іменованє ґенерального македоньского ґенерал-ґубернатора має бути полишене Туреччинї.

НОВИНКИ.

— **Вчерашні збори виборців Русинів до ради міста Львова** випали несподївано гарно так числом присутних як і повагою та результатом нарад. Вже о 5-ій вечером велика саля „Народного Дому" наповнила ся битком, так що присутних було певно поверх півтора тисяча, а богато стояло ще по коридорах, не можучи дотиснути ся до середини. Зборам проводив директор Василь Нагірний а реферував, як і на часткових зборах, д-р Евген Левицкий. Реферату вислухали присутні з видимим заінтересованєм а коли референт закінчив бажанєм, аби завтрішні вибори стали ся поворотною хвилею в нашім житю і поклали основи до нашої красшої будучности у Львові, то зібрані те бажанє покрили рясними оплесками. Відтак наступила дискусия, що тревала поверх дві години а в якій забирали голос пп.: урядник Днїстра п. Яворовский, будівничий п. Голейко, д-р Лев Павенцкий, дир. Нагірний, пп. Шустер і Кошуливьский та другі, по чім принято одноголосно слїдуюче внесенє: „Русини міста Львова рішають вести акцию самостійно і голосувати всї однодушно і солїдарно виключно на листу предложену руским комітетом виборчим. Відтак забрав ще голос д-р Евген Левицкий і поставив слїдуюче внесенє: „Зібрані взивають президию виборчого руского комітету, щоби приступив сейчас до постійної орґанїзациї Русинів міста Львова а сю орґанїзацию перевів в той спосіб, що має як найшвидше постарати ся о заснованє нового товариства „Міщаньска Бесїда", до якого мають належати всї сьвідомі Русини міста Львова". — Бесїдник підніс в мотивованю, що тепер Русини у Львові цїлком розбиті, а ті товариства, які суть, стоять на кастовій і ексклюзивній основі та не надають ся до консолїдациї всїх руских сил. Нас — казав бесїдник — деморалїзує кастовий дух галицко-польскої культури, виховуючи у нас в товариснім і народнім житю кастові передїли — ми мусимо сотворити огнище, коло якого загрівали-б себе до дїла всї Русини, де стояв би робітник побіч урядника, сьвященик побіч купця, промисловець побіч ученого і лїтерата, — взагалї сотворити товариство, де кождий бачив би в другім чоловіка а дальше одиницю одушевлену тим самим народним ідеалом. По тих словах забирало ще голос кілька осіб, похваляючи внесенє д-ра Левиц-

---

род, що годує лїкарів, він хорує, заражує ся і гине, бо не має за що лїчити ся. Коли би, хорони Боже, в повітї замість одного-двох лїкарів посадили 20, то незабаром і не було би кого лїчити; бо лїкареви, крім платнї для него, треба таких розходів, що поки вилїчить одного недужого, єму треба заморити голодом сотню тих, що своєю працею мають покрити ті розходи.

Так і з малярами. Малярови потрібна робітня, де могло би працювати 40 столярів або шевців, котрі мерзнуть або дусять ся по норах. Та й сего єму мало: єму потрібна приїзда, костюми, подорожі. Академія штук видала мілїони, зібрані з працї народу на розбудженє штуки; а твори тої штуки висять в палатах, незрозумілі і непотрібні народови.

Музик, щоби виразити свої великі ідеї, потребує зібрати 200 люда в білих краватках або в костюмах і видати тисячі на виставу опери; а народ, як би й міг коли бачити її, то й не зрозумів би нїчого і знудив би ся.

Письменники, поети, здавалось би, не потребують такої обстави нї орхестр нї акторів; а таки і їм, поминувши вже хатні вигоди і достатки, треба для списаня своїх великих творів їздити, оглядати твори штуки, ходити до театрів, на концерти і т. и. А писаня їх, так цїнені нами, для народа остають ся нї до чого непридатними теревенями.

Робучий народ скорійше зареченє ся нїколи не бачити мальованого образу, не чути симфонії, не читати повістий чи поезий, щоби лише не годувати всїх тих дармоїдів.

І чому-ж би людям штуки не служити народови? Атже в кождій хатї є образи; кождий мужик, кожда баба сьпіває пісні; богато є таких, що грають на інструментах, а всї розказують казки і т. и. Але скажіть малярови, щоби малював чи рисував дешевенькі картинки для народу, то він скаже вам, що се значило би, відказати ся від штуки. Скажіть музикови, щоби грав на сопілцї, фуярцї, гармонїцї; скажіть поетови, щоби кинув свої поеми, романи, сатири, а писав казки, оповіданя, зрозумілі простому народови: то скажуть вам, що ви збожеволїли.

* * *

Оттаке та богато такого иншого править Толстой на тему подїлу працї. І виходить у него з усего, що така наука і штука, яка є, нї до чого не здала, а лиш шкідлива для простого робучого народу; люди-ж науки і штуки — то дармоїди, що живуть працею робучого народу, а нїчого путного не дають єму за тую працю.

Як не глядїти на ті мудрованя, чи згоджувати ся з ними цїлком чи лише в части і з застереженями чи цїлком нї: всеж таки признати треба, що вони коли не лїпші, то нї троха не гірші від виводів, якими д-р Франко хоче виказати, що нам театру не треба, що театр навіть погана, шкідлива річ. Воно-б то по правдї і сокира — річ погана, бо неоден уже сокирою провалив другому голову! Та на такий лад не треба би нам не то театру, а й наукового товариства з єго апокрифами і всякими -льоґіями та -ґрафіями нї товариства любителїв лїтератури, науки і штуки нї вистав образів. А був би за такою гадкою ще й авторитет Толстого; бо хоч д-р Франко вдав ся у нас чоловік не аби який розумний і вчений, то й Толстой не дурний собі дїдусь.

А. Борковский.

кого, що чім принято его одноголосно з тим, що комітет має право до переведеня сего діла кооптувати дальших відповідних людий. На тім збори скінчили ся а всі розійшли ся видимо загріті і піднесені на дусі. — *Учасник.*

— **Українська інтеліґенция з Одеси** звернула ся минулого тиждня телеґрафічно до Д. Ф. Кобека, предсідателя комісиї для реформи законів о друку, з жаданем, щоби він — з огляду на виїмкові условя українського друку і на цензурні переслідуваня, які она терпить — візвав до участи в нараді над змінами законів о друку, задля справедливости, також речника інтересів українскої мови. — (Чи Д. Ф. Кобеко дав уже відповідь і яку на се жадане, доси ще нема вісти).

— **Каси Райфайзена на услугах політики.** Нераз було чути нарікання на нещире трактоване Русинів бюром патронату при закладаню в краю кас Райфайзена, та нарікання наріканями, а корифеї бюра патронату як вели вшехпольску політику при закладаню кас, так ведуть безкарно і дальше без кінця. Чи таке самовільне скривлене закона, будь-що-будь наскрізь гуманного, яким є закон о касах позичок і ощадностий системи Райфайзена, принесе користь хотьби самим Полякам, о тім треба сумнівати ся, бо ось що говорять факти: Дня 27 липня 1904 вислали члени читальні „Посьвіти“ в Букачівцях пов. роґатиньского, самі найчільнійші і найбогатші міщани зі своїм парохом просьбу до бюра патронату у Львові о уділене їм помочи при заснованю у себе каси Райфайзена. Коли бюро патронату не давало ніякої відповіди, вислали члени основателі дня 30 мая м. р. урґенс, а кромі того попросили одного академіка, щоби будучи у Львові, сам лично розвідав ся в бюрі, які має вигляди внесене подане букачовецких міщан. Відповіди на письмі бюро патронату не дало петентам до нині, за те депутат ініцияторів каси, згаданий академік, почув з уст п. Стефчика ось яку заяву: „Букачовце і Чернюф (бо і Чернів, сусідне село, також внесло було своє подане до бюра патронату о поміч) сон так задлужоне, же сон невиплацальне“! А тимчасом поза кулісами діють ся нечувані річи. „Повят“ роґатиньский штурмує букачовецких Поляків, щоби внесли подане о заснованє в Букачівцях польскої каси Райфайзена, і ті раді-не-раді вносять подане дня 31 мая 1904, а дня 8 червня 1904 дістають з бюра патронату на руки тамошного аптикаря підручник для спілок ощадности і позичок, інструкцию, статут! Букачівці за 24 годин вже не мали довгів і були „виплацальне“! „Але то цо іннеґо“! В нашім культурнім краю під еґідою шляхотно уроджених корифеїв діють ся дуже часто великі чуда. В краю „диких“ Тевтонів було би се не можливе. Букачовецкі Русини, оґірчені таким вікчемним трактованем вшехполяком Стефчиком їх справи, закладають касу на уділах і без помочи патронату. Тоді Поляки, довідавши ся, що в касі Райфайзена треба много працювати а не буде чим карманів напихати, дали собі спокій. Отже Русини мають тепер касу, а в ній обороту за 4 місяці до 6000 кор., а Поляки чекають ще на „месию“. — Для ілюстрациї, як дуже приголомшила шовіністична дурійка панів вшехполяків від бюра патронату, наводжу ще оден факт: Члени читальні „Просьвіти“ в Григорові пов. роґатиньского вносять подане до бюра патронату о поміч при заложеню каси Райфайзена. „Повят“ довідавши ся о намірах григорівских Русинів руского обр. і латиньского обряду, вносить таке саме подане, але о місяць пізнійше в імени григорівских „Полякуф“-мазурів, котрих Григорів числить понад 300 душ (Русинів єсть там 1200) і робить ся чудо! Хотяй Русини попідписували декларациї, зложили 100 кор. уділів і вписового, виповнили всякі вимагані статутом формальности, дістали дулю, а Мазури без декляраций, без зборів, уділів, вписового — так, чудесним способом дістали всю поміч від бюра патронату, а в додатку 6000 кор. на „почонтек“! Але і тут польске чудо не дописало! Каса є, гроші є, лиш триюмфуй, а тут біда, нема з кого вибрати управи ані надзираючої ради. Щирий опікун з „повяту“ п. Ольшевский виратував „родакуф“ з клопоту, бо велить принимати членів (читай зичити гроші) кождому, хто зголосить ся, коби був лише Поляком! Форналь, учитель, зелізничий візер без хати, без землї і місця, „вшистко єдно, вписци родаци“, ба що більше! Григорівка польска Райфазенка приняла в члени людий иншого округа ділання Райфайзенки, що противить ся статутови, пр. Ліса і Тобилевича з Журова, де вже були Райфайзенки, якогось візера з Новоселець, хоч Новосїлцї не належать до округа діланя Райфайзенки григорівскої. І кождому з тої чесної компаниї уділили позички на 400 кор., а решту гроший, позичили собі директор, касиер і другі пани з управи і надзираючої ради. Нині справа григорівскої Райфайзенки так представляє ся в правдивім сьвітлї: Касиєра, довжника каси на 400 кор., перенесли шкільні власти, бо єсть учителем, на десяте село; розуміє ся, касиер-довжник першої рати не заплатив, хотяй друга вже за плечима, бо сам не знає, де перше платити довги, якби мав чим платити. Отже каса тепер „нержондем стоі“, бо нема ані одної голови до того здібної“ Головнійший махер з „повяту“, п. Ольшевский клине григорівску Райфайзенку, а Райфайзенка п. Ольшевского, за те члени довжники Райфайзенки зовсїм вдоволені, бо ніхто їх не чіпає за рати, та просять Бога, щоби зі Львова прийшло знов яких 10.000 К, бо моглив: „ценжке часи!“ — Краєвий маршалок, куратор бюра патронату, певно не знає(??!) о геройских подвигах п. Стефчика, бо в противнім случаю, п. Стефчик був би ся вже давно опинив на якій Суматрі з перцем. Та як то кажуть, „цо сен одвлече, то не уцєче“, скоро п. маршалок займе ся сею справою. — *Інтересований.*

— **В справі петиций о підвисшене конґруи** і забезпечене вдів та сиріт по сьвящениках подає оден сьвященик ось що до публичної відомости: Хто дістав петицию до підпису, а нема в ній 7-ої точки о вдовах і сиротах, зволить дописати: 7) Witwen und Waisen nach verheirateten Mitgliedern der Kuratklerus erhalten ständige Versorgungsbezüge, die auf Grund der letzten Bezüge (Grundgehalt und Quinquennalzulage) des Verstorbenen in demselben Verhältnisse wie für die Witwen und Weisen der Staatsbeamten bemessen werden.

— **Дезертир убийником.** Із Збаращини пишуть нам: З Медині вибрав ся тамтого року господар Василь Фабіян до Америки, щоби заробити гроша на сплачене своїх довгів, а дома лишив на господарстві стару тїтку, жінку і четверо дрібних дїтий. По від'їздї чоловіка жінка Євдоха приняла собі за наймита росийского дезертира Олексу Левченка з київскої ґубернії. В послїднім часї наймит кінчив уже рік своєї служби. В суботу дня 18 с. м. пішов Левченко з господинею Євдохою до стодоли віяти овес на млинку і там її убив, а сам вивів із стайні коня і втік за границю до Росиї. Тимчасом домівники спостерегли, що десь нема ані господині ані наймита і стали глядати за ними. Двері в стодолї були замкнені на колодку. Виважили сейчас двері, і знайшли Євдоху загарбану у вівсяній полові. На убитій був мотуз з петлею на шиї і вівсяне перевесло. Сорочка на ній була покровавлена, бо убийник пробив її ще ножиком в спідну губу, а й спідниця на ній була подерта. На другий день, в неділю, по полудни при здвизї народа перенесено її до трупарні, а судово-лїкарска комісия з Новогосела ствердила, що женщину удушено. Убийника зловили за границею, і коня віддали назад. Що було причиною убийства, на певно не знати. Здогадують ся, що Левченко переслїдував Євдоху своєю любовю, а коли вона не хотїла зломити подружної вірности, пімстив ся на ній в такий страшний спосіб. — *Л. Ш.*

— **Ґрафиня Монтіньозо.** З Фльоренциї доносять, що ґр. Монтіньозо не чуючи ся в Італії безпечною, постановила перенести ся з донькою до Швайцариї, до свого брата Леопольда Вельфлінґа, бувшого австрийского архикнязя, що, як звісно, одержав вже швайцарске горожаньство і мешкає під Ціріхом над озером Цуґ. Рівночасно доносять з Дрезна, що радник Кернер, котрий їздив був до Фльоренциї, щоби від ґр. Монтіньозо відобрати донечку, одержав від саксоньского короля наґану за брутальне поведене з его б. жінкою а також увільнене зі служби. Та хоч показало ся, що чутка про якісь любощі ґр. Монтіньозо з ґр. Ґічардінїєм була сплетнею, пущеною ворогами ґрафині, всеж таки на оногдішній кабінетовій нараді під проводом короля ухвалено з днем 1 марця с. р. не виплачувати б. кн. Люїзї більше апанажі в квотї 30.000 франків. Тоту ухвалу оповістить король бувшій своїй жінцї на письмі через свого повновласника. Цивільний процес о видачу донечки кн. Моніки буде вести ся дальше. Наслїдком сеї ухвали ґр. Монтіньозо лишить ся майже без средств до житя.

— **Що робить цар.** Berl. Börs.-Kur. подає ось які подробиці про спосіб житя росийского царя. Николай II не любить дуже рано вставати. Опускає ліжко о 8 годинї, щоби за годину засїсти з жінкою до першого снїданя, котре по анґлїйскому звичаю складає ся не лише з чаю, хлїба та яєць, але з горячого мяса, зимної шинки і конфітур. О год. пів до десятої йде до своєї комнати, щоби переглянути дневники з ранїшної почти. В перших роках пановання переглядав всї важнійші дневники росийскі, німецкі, францускі і анґлїйскі, що доходили до него без попередної цензури. Тепер читає часописи лише у виїмках, які зладжує підручна канцелярия, і в той спосіб не довідує ся нїколи про властиві події в своїй державі, але тільки про се, що двірска камарилля признає за відповідне. О пів до 11-ої виходить, найчастїйше в товаристві цариці і найстаршої донечки, на прохід до парку; але вже о 11-ій сидить при своїм столї. Є се години, в котрих приймає міністрів, по двох щодень, і полагоджує найважнійші державні справи. Наступають військові авдиенциї. До кождої з них приписаний специяльний церемонїял. О год. 1-ій цар споживає друге снїдане знов з царевою і запрошеними гостями. Коротка проїздка по парку, а відтак авдиенциї займають час до години 4-ої. Години від 4 до 8 цар проводить сам оден, студиюючи акти та роблячи на них свої замітки. О 8-ій годинї розпочинає ся обід, звичайно дуже величавий, на котрий часто запрошує ся гостї. Впрочім сам цар що-до їди та пиття зовсїм невибагливий. О год. 9 а найпізнійше о 10 сидить опять при столї в своїм кабінетї, де переглядає і підписує розпорядженя сенату, ріжних комісий і провінциальних ґубернаторів (котрих є більше як 90). Так минають днї за днями, правильно одностайно — але скілько в них укритого неспокою, журби і гірких розчаровань!

— **Охорона царя.** З нагоди замаху на вел. кн. Сергія подає одна анґлїйска часопись, в який спосіб стережуть царя в Петербурзї перед замахами. Царских палати пильнують полки ґвардиї і війска. Надто окремі відділи стережуть палати в серединї. На подвірях, коридорах і при всїх дверех стоять в день і в ночи шильдвахи готові до вистрілу. Велику діяльність розвиває цїла армія тайних поліцийних аґентів, що має найлїпшу в сьвітї орґанізацию. Одинокою її задачею є слїдити заговори на житє царя та їх унеможливлювати. Діяльність тих аґентів ростягає ся на половину сьвіта; вони находять ся в Льондонї, Парижи, Берлинї, Ню-Йорку, Чікаґо, Буенос-Айрес, навіть в Педерзоні та инших містах другої півкулї. На услугах сеї тайної поліциї стоять сотки осіб в цїлій Росиї, мужчин та женщин усяких суспільних верст. Кождий дозорець дому в Росиї сповнає обовязки в тій службі безпечности: він мусить під загрозою тяжкої кари донести власти про кождого льокатора, що приїзджає або від'їзджає. Листи і телеґрами підлягають ревізиї на случай якого-небудь підозріня. Коли цар вибирає ся зелїзницею в подорож, цїла комунікация перериває ся, і кожду частину дороги ревідують та оглядають дуже докладно. Підчас виїзду на місто окружає царя ескорта козаків. Навіть коли цар їде буцїм-то без ескорти, стережуть его зі всїх сторін тайні аґенти. Деякою забезпекою є вже й те, що їзда відбуває ся дуже швидко. До театру цар вибирає ся аж тодї, коли тайна поліция провірила, що нема нїчого підозріного, так само в подорож пускає ся лиш тодї, коли кождий кільометер є так забезпечений, як на се людска прозорливість може лише здобути ся. Миколай II не ужив доси ще одного средства безпечности, котре придумано для охорони его батька. Полягало воно на тім, що з воску зладжено фіґуру дуже подібну до Александра III. Фіґура мала штучний, дуже зложений механїзм, при помочи котрого рухала ся і схиляла голову. Часто вона заступала особу царя підчас его звичайних щоденних проїздок. Завдяки сему цар Александер мав вийти раз щасливо із замаху Солонева, бо вистрілена куля поцїлила фіґуру, уміщену в повозї.

— **Як Европа цивілїзує муринів.** Звісні є загально зьвірства, яких допускали ся на муринах німецкі урядники, убиваючи їх в страшний спосіб для розривки. Показує ся, що й инші европейскі народи в такий сам спосіб ширять цивілїзацию на чорнім континентї. Недавно тому увязнено в Парижи якогось Токета, урядника у францускій кольониї над рікою Конґо за те, що по зьвірски знущав ся над муринами. Слїдство викрило, що й инші урядники провинили ся в подібний спосіб і тому процес, який відбуде ся в найблизшім часї, зацїкавлює цїлу францускую опінїю. Преса вже тепер сповідає про такі факти: Одного дня, в сьвято річниці здобутя париским населенем Бастилї (14 липня) кількох францускихурядників у Конґо постановило забавити ся. Ловлять переходячого мурина, вяжуть его, закладають ему до відходової кишки динамітовий набій і запалюють. Набій розриває нещасного в дрібні кусники. Иншим разом велять стяти одному невинному муринови голову, з его тїла приладжують страву, запрошують на її споживе свояків убитого, а коли її з'їли, показують їм голову жертви, заявляючи, що з'їли свого свояка... Мурини в Конґо є по части людоїди, отже европейскі урядники зробили їм приємну несподїванку. Якийсь аптикар в Конґо має манїю виварювати кістяки. Одного разу, коли варив в тій цїли трупа, впав на гадку зробити одному 15-літному слузї збитка. Приводить его силоміць до кухнї і приневолює з'їсти юшку з гниючого тїла. Хлопчина до кількох днїв помер затроєний. Оден вязничний наглядач випустив з вязницї мурина. Ти вільний, каже ему, але втїкай чим скорше! Урадуваний мурин біжить що сил, тимчасом наглядач набив карабін і влучним вистрілом положив утїкаючого трупом. Отсе факти, котрі провірено. Управа кольониї знала про се, але не потягнула виновників до одвічальности. Аж політичні противники ґубернатора Конґо, Жантіля, щоби ему допечи, подали всьо до публичної відомости.

— **Сімпльоньский тунель** перебито вчера рано вже наскрізь. Як відчас цїлої роботи, так і тепер вибухли обильні жерела води горячої 47° Ц, так що треба було позакладати зелїзні тами і управильнити відплив горячих жерел. Торжественне отворене тунелю наступить ще сего року, як лиш покінчать ся всї роботи. Тунель є довгий 19.770 метрів, а працьовано над ним 6½ року. — Як доносять телеґрами остаточне пробитє сімпльоньского тунелю не обійшло ся без нещастя. Через тунель пущено провізоричний поїзд із запрошеними гостями. Однак з горячої води почали добувати ся такі душливі ґази, що поїзд мусїв вернути ся. Двох італїяньских інжинірів стратили притім притомність, а оден з них Ґрессі помер наслїдком апоплектичного удару.

——

— **Впреосьв. митрополит Шептицький** виїхав вчера на тиждень до Крехова.

— **Позір! До всїх громад і філій пожарних „Сокола“.** Зі звітів делеґатів переводячих курси по наших філїях, показало ся, що дуже часто куплена нова сикавка або є дуже лихого виробу, або знова як виріб лучший, то переплачена що наймевше о половину більше, як дійсно варта. Щоби запобічи сему і охоронити громади перед влїзливими аґентами і безсовісними визискувачами, завязали ми з одною дуже солїдною фірмою умову, на основі якої зобовязала ся тота фірма доставляти тим громадам і сторожам пожарним, котрі замовлять за нашим посередництвом чи то сикавку чи якісь инші прирядии пожарні, в лїпшій якости. Крім сего будуть мати тоті громади ще тоту полекшу, що, замовивши через нас сикавку, будуть могли дістати на сплату ратами, до трох лїт, дальше що дістануть товар добрий, бо ми, одержавши замовлене, вишлемо до складу чоловіка, котрий розуміє ся на сикавках, і він вибере найлучшу і подасть властиву цїну, так, що куплене сикавки вартости 500 К, за 600 К, а часом навіть і більше буде недопустиме. В власнім інтересї отже повинні усї громади та сторожі пожарні замовляти від тепер сикавки та инші прирядии лише за нашим посередництвом. Хто хоче купити сикавку, най зголосить ся до „Сокола“ у Львові (улиця Коперника ч. 9) а ми вишлемо цїнник та поясненя, єслиб щось було не зрозумілим. Потому, вибравши найвідповіднїйшу місцевим потребам і обставинам чи то сикавку чи якусь иншу річ, нехай напише до нас, подаючи в разї, єслиб не усї гроші давано від разу, кілько єсть на задаток, і якими ратами та в якій висотї буде сплачена решта, а ми вже усе полагодимо. Кличемо еще раз до Вас рускі громади та сторожі пожарні: Не дайте ся обманювати безсовісним купцям та не викидайте тяжко запрацьованого гроша на товар дрантивий. Гаразд! — *Старшина львівского „Сокола“.*

— **На селяньску бурсу в Бережанах.** Пригадуємо Бережанцям і патріотам сусїдних повітів, що на повисшу цїль відбудуть ся дня 2 марця с. м. (в четвер) в сали „Бозна“ в Бережанах вечерниці з танцями. Комітет постарав ся о се, щоб они сьвітло закінчили сьогорічний карнавал. Саля прибрана в народно-гуцульскім стилю. Карнети оригінальні, ручної роботи. Речинець установлений з огляду на догідність для духовеньства, тому надїємо ся, що оно, руководячись патріотичною цїлию, прибуде численно. — *Комітет.*

— **Послїдний вечерок в сегорічнім карнавалї,** котрий устроює тов. „Кружок українських дївчат“ при співучасти тов. „Акад. Громади“ і „Основи“ відбуде ся в недїлю дня 5 марта с. р. у Львові в великій сали „Народного Дому“. Вступ від особи 4 кор., білет родинний з 4 осіб 12 кор., ґалерия 2 кор. Буде се послїдний а заразом і перший вечерок. Послїдний, бо тим вечерком попращаємо сегорічний карнавал, а перший, бо мужчини будуть могли зненавиджений фрак повісити на кілку а прийти в поважних вечеркових строях, себто в шлюсроках. До Вас товаришки, звертаємо ся також з покликом убиратись як найскромнїйше. Лучше гріш який викинулось би дармо на непотрібні прикраси, зложити при касї, на так хорошу цїль, як для бідних дїтий Рускої захоронки. Найвідповіднїйше було-б, о що дуже просимо, явити ся як вже не всї, то бодай більша частина в народних строях, так щоби кождий зараз на перший погляд міг сказати: се справдї вечерок українських дївчат. Запрошеня вже розіслані. Однак задля недокладности адрес богато прийшло назад. Тому просимо всїх товаришок і панів, котрі запрошеня ще не одержали, а хотїли-б бути на нашім вечерку, присилати докладні адреси до комітету, котрий урядує що день від 12—1 в полудни. — *Комітет вечерковий*, укр. дївчат, Львів, Ринок ч. 10.

— **Пригадує ся,** що льокаль руского виборчого комітету до ради м. Львова находить ся при ул. Краківский ч. 17. в партері (де є тов. Зоря).

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Речинець до рукополаганя в єреї установлено на день 14 марта с. р. До дня 1 марта мають кандидати внести подання заосмотрені в приписані алеґати. — До канонічної институциї завізвані: Кор. Винницкій, на Розбір округлий, Алек. Дуркот на Явірки, Філярет Ортиньский на Топільницю, Василь Клиш на Сїняву. — Містодеканом канчуцким именований Алексей Івасївка парох в Дубнї. — Сотрудництва дістали: Іван Грабець в Вороблику королївскім, Іван Степаняк в Гїйчи, Іосиф Кравчук при катедральнім храмі в Перемишли, Іван Уруский в Кракові, Лев Федонович в Старій соли, Орест Мартинович в Сокали. — Завідательство в Гордини дістав Николай Кишакевич. — Правительство продовжило дотацию з фонду рел. на дальший оден рік для сотрудника в Верхратї, Спасові, Вороблику корол., Гусакові, Ожомли, Калникові і Липі.

Ціар именував соборного крилошанина і руского пароха в Станиславові, о. Василя Богоноса кустосом капітули, а префекта рускої диецезальної семинариї у Львові о Франца Щепковича і першого провідника капітули та катедрального сотрудника у Львові, о. Івана Редкевича соборними крилошанами при рускій катедральній капітулї в Станиславові.

Календар: Гр.-кат.: нині (понедїлок) Авксентія завтра (второк) Онисима. — Рим кат.: нині (понедїлок) Александра, завтра (второк) Романа.

Театри: Театр міський у Львові: нині в понедїлок і завтра второк „Понад сили“ Бернсона — в середу вперве „Ananone“, годний дух, оперетка в 5 дїях Мількера. Початок о годині 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукарни. Початок точно о годині 7½ вечером.] — Ві второк дня 28/2 н. ст. „Cavalleria rusticana“ опера Масканього; в четвер дня 2/3 „На днї“, сцени з дна житя в 4 д. М. Горкого; в суботу дня 4/3 „Дон Цезар“, оперета в 3 д. Делїнґера; в недїлю дня 5/3 „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“, драма зі сьпівами в 5 д. Старицкого; ві второк дня 7/3 передпослїдне представлене „Катерина“, опера в 3 д. Аркаса; в середу дня 8/3 послїдне представлене „Продана наречена“, опера в 3 д. Сметани. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Рільнику, памятай о весняних роботах. Коли хочемо, щоби весняні засїви розвинули ся буйно, то земли не повинно передовсїм хибувати поживних складових частин. Засіб тих частин є вже з тої причини доконечний, що задля некорисних змін температури часто в розвою ростин наступає застій, котрий серед лїпших условин температури мусить поправляти ся. На жаль, наші землї недостає по найбільшій части фосфорового квасу, без котрого ростина не може видати лїпшого овочу. Позаяк всї управлювані у нас ростини потребують тої поживи, то конче треба ужити спору мірку жужлевої муки Томаса, котрої фосфоровий квас остає в земли довший час в стані нерозпускальнім. Саме тепер треба сильно навозити жужлевою мукою спору скибу, бо по причині атмосферичних впливів і пільних робіт на весну відбуває ся докладна сполука навозу з дробними землї.

Відозва.

З „Руского товариства педаґоґічного“ надіслано нам слідуючу відозву до поміщеня:

Просить ся всї заряди бурс і дївочих інститутів подати на адресу „Заряд бурси товариства педаґоґічного“ у Львові ул. Ормяньска ч. 2 ось-які дані:

1) Коли і ким бурса заложена?

2) Кілько бурса удержувала і удержує учеників і якого заводу суть їх родичі?

3) Кілько з удержуваних учеників удержує бурса даром?

4) Яка є плата в бурсї: найвисша, найнисша і пересїчна кождого року?

5) Кілько коштує удержанє одного ученика загально; з того кілько на помешканє, харч, опал і услугу?

6) Хто провадив і тепер провадить заряд економічний бурси, хто нагляд педаґоґічний?

7) Чи бурса має дім власний, зелїзні фонди, леґати або довги?

8) Пересїчна сума добровільних датків в поодиноких роках і котрого заводу люде найбільше жертвують на бурси (подати 6 ч.)?

9) Кілько вихованків бурси є вже на становисках; чи підпирають бурси своїми датками, особливо ті, котрі їх виховали, і чи беруть участь в публичнім житю та загалом народній роботї?

10) Під якою фірмою (Просьвіти, Товариства педаґоґічного, приватною чи якою иншою) бурса заложена і провадить ся.

Точну відповідь на повисші питаня просить ся прислати на вказану адресу як найшвидше.

Всї рускі часописи зволять помістити сю відозву три рази і звернути увагу на неї своїх читателїв.

Конкурс.

Головний Видїл товариства „Просьвіти“ у Львові оголошує отсим на основі „Статута фонду імени Івана Черватенка на видаванє премій за науково-популярні книжка“ — конкурс на дві премії по 250 корон за написанє двох науково-популярних розвідок в українській мові.

Конкурсові твори мають відповідати отсим вимогам:

1) Мусять бути оригінальні, нїде ще не друковані, та популяризувати здобутки сьвітової науки;

2) Не можуть захвалювати неволї, панованя одного народу або громадского стану над другим, як також не можуть бути змісту конфесийного;

3) Українська мова творів мусить бути проста, зрозуміла кождому письменному Українцеви на всьому просторі, де живуть наші люди;

4) Твори не можуть бути меньші обємом від двох аркушів друку, рахуючи в аркуші 40 тисяч літер.

Працї належить надсилати до Головного Видїлу товарства „Просьвіта“ у Львові в реченци — по конець 1906 р. Власноручний підпис автора має бути поміщений в осібній, запечатаній коверті.

Преміований твір остає власностию автора, але друкуючи його, автор не має права робити відмін, противних повисшим условинам.

Вислїд конкурсу оголосить товариство в свойому часї.

За Головний Видїл товариства „Просьвіта“.

У Львові, дня 18 лютого 1905.

Д-р Кость Левицький заст. голови. — *Іван Яримович* писар.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тому часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 16—40

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїд по 7, 8 і 10 К, кращі по 12, 16, 20, 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 20 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри квікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.

Курс Львівский

з дня 27 н. ст. лютого 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 40	100 10
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	—
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 50	100 20
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 28	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 10	117 60

Пошукую сейчас характерної женщини, вдови по священику або і сьвітску, котра вспіла-б добре варити для одної особи і вести дім у вдівця сьвященика. — *о. Григорий Грушка* Годів, п.-п. Поморани. 158 2—4

Молодець пристойний гр. кат., неуломний, 34 лїт, на державній посадї з 1.500 К річної пенсиї і правом до емеритури, з недостачі знакомости бажає на тій дорозї запізнати ся в цїли матримоняльній з панною гр. кат. образованою, господарною, неуломною, з умірковаиим віном. Справа серіо трактована, під „Молодець“, Адміністрация „Дїла“ до дальшої експедициї. 160 2—2

Глядає Академіка

яко інструктора бурса св. Івана Хрестителя в Дрогобичи; дає осібне помешканє, лучший харч і 20 корон місячно. Упрашає ся зараз зголосити ся до заряду бурси в Дрогобичи.

163 2—6

Панове знайдуть уміщенє з в ктом. Личаківска 19 I. п. 5—5

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника краєвих виробів ткацких на рік 1905 полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, обкрок, дреліхи, і т. п. цїни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 3—40

Сейчас академік (фільозоф) потрібний до ученика з I кл ґімн. Платня 30 К. місячно. Уряд парох. Несторівцї п. Озїрна 4—4

Покій фронтовий, великий, сонїчний, з осібним входом коло св. Юра з цїлим вигідним удержанєм у інтелїґентної вдови для панів або пань до винаймленя. Улиця Петра Скарги ч. 2. Сторож покаже. 164 2—3

Фаетон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни **Бичишина**, ул. Замарстинівска 21а. 120 6—6

Цьвіти церковні і балеві

поручає

АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

в СТРИЮ.

Украшаймо Церкви! — Богатїм свій промисл! 86 80—80

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 20—60

Дістати можна всюди.

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка цигарнїчка з бурштином, 1 гарнїтур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалєтове зеркальце з бельґійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в маґазинї

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна гарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цїнників. 699 18—52

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 7—8

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складї дуже дешево дорохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павука, евангелія, патериці, підставники, плащеницї, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лампиниці, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 5—45

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Синстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлївка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 86

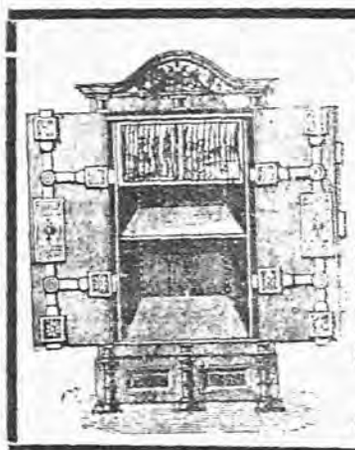

Ц. к. уприв. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє

Войціха Косїби

Львів, Пекарска 32

виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівляні і артистичні роботи по дуже приступних цїнах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часї. Доставник для бюра патронату при краєвім видїлї у Львові.

Цїнники безплатно і оплатно.

862 13 26

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

отворило з днем 25 лютого с. р.

КНИГАРНЮ

У ЛЬВОВІ

при улици Театральній ч. 1

яка буде мати на складї крім усїх українських книжок також великий вибір книжок із лїтератури російскої, польскої, нїмецкої, французкої і инших. Через неї можна буде замовляти книжки і часописи в усїх европейских мовах. 72 1—6

До весняного засїву є

жужлева мучка Томаса

найдешевшим і найлїпшим навозом фосфоровим для всякого рода збіжа, окопових ростин та ягин а особливо для засїву конюшини

Фабрики фосфатів Томаса

тов. зарестр. з обмеж. порукою, Берлин.

Іосиф КАРРАХ, Львів Ягайлоньска 22

уділяє безплатно і франко поучаючі брошурки і цїнники та удержує головний склад

Кождий мішок є пльомбований і значений охоронним знаком а також ґарантованою містотою фосфорованого квасу. 101 4—6

Остерігає ся перед фальшованими жужлями.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

М. Бичишин

Приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанєм

М. БИЧИШИН

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.**

163 48—?

Мід! Мід! Мід!

РУСКА ТОРГОВЛЯ

Е. ЮЗИЧИНЬСКОГО

в Бережанах

продає дешево руским крамницям питний мід і патоку. 50 лїтрів добірного питного меду від 20 кор. до 100 кор. 50 лїтрів овочевого вина 40 к. на 3-місячну сплату. Добірні товари кольоніяльні, природні вина австрийскі, угорскі, французкі і іспаньскі. 166 2—5

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Ворковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. — З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 36. Львів Второк 15 (28) Лютого 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток додає ся „Бібліотека найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
за цілий рік	32 к.	— 44 к.
за пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иншi приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць марець. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

З „Руского товариства педаґоґічного" надіслано нам слїдуючу відозву до поміщеня:

Письма з Відня.

(*Минувший тиждень в парляментї. — Заходи католицкого духовеньства о поліпшене своєї долї. — Пруско-польско-руска справа.*)

Палата послів працює і дальше з однаковою пильностию і точностию. В минувшім тиждни залагодила закон о поборі рекрутів, одну з найбільших „потреб державних", і бар. Ґавч може похвалити ся перед цїсарем своїм успіхом. Опозиция против того закона показала ся так слабою, що не могла вдобути ся навіть на іменне голосоване, бо за ним обявило ся лише 49 послів (межи ними 6 з руского клюбу, с. є. всї, котрі тогди були в палатї), коли реґулямін вимагає найменше 50. Полудневі Славяни перейшли вже отверто на сторону правительства, а Чехи радше тільно удають опозицию. І кріза президияльна скінчила ся скоро та гладко; лише християньскі социяли (сторонництво Люеґера) і Поляки, а бодай часть їх, віддали білі картки. Відтак зачало ся перше читане новелї промисловоï, котре займе і оба засїданя в другім тиждни. Крім того відбули ся два засїданя комісиї буджетової, для котрої від тепер найменше три днї в тиждни будуть призначені. З руских послів в минувшім тиждни промовляв д-р Король; в дебатї о новели промисловій Русини не будуть брати участи, але буде для них нагода ба й конечність промовляти в комісиї буджетовій в нарадї над народними школами, котра нарада має в найблизших днях відбути ся.

Петициї руского духовеньства о поліпшене своєї долї надходять і дальше, хотя в невеликім числї. Стеноґрафічні протоколи виказують їх до кінця сего тиждня 23, з котрих прийшло 15 на руки Романчука, 3 на руки Яворского, 2 на руки д-ра Короля а по одній на руки д-ра Гладишовсково, д-ра Длужаньского і Меруновича. Але і в сих дальших петициях нема і згадки о забезпеченю долї вдовиць і сиріт по сьвящениках! По просту передруковано давнїйшу нїмецку петицию латиньского клира без всяких змін і додатків! правдива „рутеньска" недбалість о свої найблизші справи. До того нераз і не знати, звідки петиция приходить, бо на зібраній петициї не зазначений чи то деканат чи повіт. — В пятницю була тут депутация соборних крилошан з Галичини, латиньского, руского і вірменьского обряду, котрі домагають ся підвисшеня платнї. Депутация удала ся перед-всїм до предсїдателя комісиї буджетової д-ра Катрайна, говорила з кількома послами, межи иншими з п. Барвіньским, а потім пійшла з трома польскими послами сьвящениками до міністра Гартля. З руских крилошан були оо. Фациєвич і Войтович.

Богато галасу наробила дипльоматична інтервенция міністра справ заграничних ґр. Ґолуховского в користь будь-що-будь польскої управи в Галичинї. Руский клюб не міг очивидно тої інтервенциї мовчки поминути, а щоби справи не проволїчи, вибрав найблизший спосіб, устної інтерпеляциї до президента міністрів, о котрій відтак оголосив два комунїкати. Ті комунїкати, як і статї віденьских дневників поясняють мабуть достаточно цїлу справу як і становище та поведене руского клюбу, длятого ширше не розписую ся. Зазначу тільно, що майже вся віденьска преса виступила з того поводу неприхильно а нераз навіть дуже остро против Поляків, а орґан всенїмців з партиї Вольфа, Wiener Deutsches Tagblatt, грозить навіть дальшими якимись кроками всенїмецких послів: здає ся, що внесуть інтерпеляцию а може навіть поставлять наглячe внесене. В сїм другім случаю мусїли би очивидно і рускі посли взяти участь в дебатї.

Н.

Острий протест против — правди.

Під таким заголовком читаємо в дневнику „Wiener Deutsches Tagblatt" таку вступну статю в справі звісної інтервенциї ґр. Ґолуховского:

„Ґр. Ґолуховский, наш польский міністер для заграничних справ — а може він є нашим заграничним міністром для польских справ? - звернув ся до пруского правительства з острим протестом, бо міністер скарбу Райнбабен сказав правду про Галичину. Річ се така дивезна, що аж видає ся неймовірною, а таки правдива і є лише новим доказом, що — як сказав Шефель — Австрия... се Поляками управлювана угорска сатрапія".

Навівши відповідь бар. Гавча, дану відпоручникам руского клюбу, каже згаданий дневник дальше: „Але ся відповідь таки не затерла враженя, що тут ходило не о чисто дипльоматичне застережене, а о національно-політичну чемність для Поляків. Атже річ певна, що давнїйші, далеко ще рішучійші подібні вискази пруских міністрів не викликували подібних дипльоматичних кроків. Яка-ж сему причина? Щоби дразливість наших Поляків стала більшою, сего не можна припустити. За те збільшив ся очивидно їх вплив, і вони осьмілюють ся тепер жадати річий, яких еще перед двома роками були би не зважали ся жадати. Що ґр. Ґолуховский з розкошию сповняє бажаня австрийского правительства, коли воно заступає ся за польским колом, се розуміє ся само собою. Але відки австрийске правительство приходить до того, щобя так ставати Полякам на услуги против пруского правительства? Бо що польскому колу не ходило о бережене поваги австрийскої держави, сего не повірить нїхто розумний. Найлїпше берегли би панове Поляки повагу держави, коли би раз покінчили з тими соромними відносинами в Галичинї".

Дальше наводить „D. Tagbl." з бесїди п. Романчука з д. 15 с. м. тую частину, котра говорить про борбу галицких Русинів з польскою бюрократиєю, і каже: „Отже пруский міністер скарбу дав польским фарисеям єдино влучну відповідь, коли указав їм поведене їх галицких братів з Русинами. І коли-ж то австрийскому президентови міністрів приходило до голови, подібним способом брати в оборону членів иншого якогось австрийского народу против заграничного правительства? Чи брано коли в оборону угорских Нїмців, Русинів, Словаків, Сербів? Або російских Нїмців, Русинів чи навіть Поляків? Зроблений тепер нараз вимок на користь пруских Поляків не є нїчим оправданий. А вже Нїмцї зовсїм не могуть приняти спокійно сеї дипльоматичної інтервенциї, з якою виступила Австро-Угорщина з приводу такого, що в попередних роках нїколи не викликував подібного річево і формально нїчим не оправданого кроку. Борба Нїмців на східних окраїнах нїмецкої держави з польщиною є внутрішною справою тої держави, а від нашого правительства домагаємо ся неутральности."

Україньска справа в Росиї.

[*Мемориял кн. Дондукова-Корсакова, колишнього київского ґубернатора, написаний для правительства в 1879 або 1880 р.*]

(Дальше)

Дальше пише той сатрап:

„При всїм тім годї сказати, щоби дїяльність українофільскої партиї в Росиї увінчала ся доси значним успіхом. [При заборонї україньского друку, сценїчних представлень і продукций, при недопущеню анї ґазети анї навіть календаря в україньскій мові, як міг бути „значний" поступ?] Маса письменного а тим більше неписьменного населеня не вспіла ще переняти нових домагань тої партиї.

„Круг її прозелїтів обмежуєсь на середнє дрібне дворяньство, людий т. зв. вільних професий; з осіб, що стоять близше до селяньства, захоплює вчасти поповичів і волосних писарів. Аґітация, маючи центр в Київі, розширилась на лївім березї Днїпра в Чернигівскій ґубернїї а головно в уїздах чернигівскім, борзеньскім, нїжиньскім, сосницкім і городняньскім. Меньше порушені тим рухом уїзди остерский і козелецкий, бо в першім майже нема дворяньства а в другім переважає велика посїлість, а так само менше порушена і вся Полтавска ґубернія. [Що-до полтавскої ґубернїї сатрап або з незнаня або умисне написав неправду; відомо прецїнь, що населене тої ґубернїї [ґубернске земство і уїздні земства] дуже енерґічно боре ся о національні права України.]

„Незначний до нинї успіх аґітациї поясняєсь її штучностию, котра не дає ся виправдати дїйсними вимогами й потребами маси, бо всї інтереси маси наказують їй вибрати „языкъ государственный", щоби могти розуміти писаний закон, а також і тим коротким протягом часу, через який аґітация дїлає. З другого боку оруде аґітациї, нова видумана [sic!] мова і її незнані слова й правопись поки-що не найшли ще належного зрозуміня в масї." [В сїм уступі найцїкавійше і що знаменито характеризує московского сатрапа-бюрократа є те, що „розуміне писаного (по московски) закона" то має бути єдина річ, яка народній масї потрібна і принесе їй щасте! Отже щоби не перекласти закон з московскої на україньску мову, кількадесять-міліонова маса має погибати в темряві!]

„Домаганя партиї, отверто висказувані в друку, в петициях і заявах вемств, доходять поки-що лиш до жаданя викладу україньскою мовою в народній школї. Иньші бажаня — що-до дозволу видавати в Росиї студиї і твори всякого рода в україньскій мові (Височайше повелїнє в 18

11)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(*1883, 1885—1891, 1893—1895*).

Зібрав і зладив *М. Павлик.*

Тиждень перед 18 нов. (,) на коли то перший раз термін віча був означений (,) настав був тут такий заколот (,) що уже нїхто на серіо не думав о вічу а навет свої люде казали, що головов муру не пробєш і що з того (,) що Окуневскому забагло ся віча (,) еще не виходит (,) щоби цїла громада блямувала ся. Я тимчасом усе ще думав (,) що наглячі факта змусят усїх до ничого пересьвідченя і не брав ще навет на увагу (,) що і місцеві референти якось не жваво приготовлювали ся до своїх рефератів. Аж тут в послїдний хвилї надійшов телеґрам від Романчука (,) що і він приїхати не може і щобисьмо в місто него просили Оп. Оґоновского. Телеґрафую до Оґоновского — цей реферату в так короткім часї приняти очивидно не може — Заклїньскій іменем цїлої старої партії натискає (,) щоби зробити їм хоть то уступство (,) аби віче відложити, бо інакше голосят абстиненцію межи народом — я супротив цего усего не мав очевидно що инного зробити як віче відложити упевнившись уперед від Романчука (,) що на 8/12 приїде. Крім цего сказали ми при цїй нагоді Заклїньскому яко речникови священників старої партії: „Поступок Ваш послїдний пригадав нам на ново, що ми (,) правда (,) жаль сказати (,) так короткопаматливі (,) знов забули були, що хотячи роспочати у нас в Галичинї яке будь суспільне дїло, належит нам звернути ся і походити коло самих селян[72]) і Вас совсїм зіґнорувати. Знайте собі (,) що ми відкладаючи віче на 8/12 маєм тепер досить часу ошибку нашу направити і на Вас не оглядати ся". Зараз такі по тім кинулисьмо ся по селам і тут стрітилисьмо тільно добросовісности і попертя (,) що уже за тиждень (,) чуючи ґрунт під ногами сильний (,) сталисьмо совсїм инчими" Тогди уже змякли инші проводирі і душпастирі, як учули, що той селянин запевнив нас, що сам один приведе з собою з свого села 30 (,) той 40 а той 50 людей. Мимо цего всього Закл. et cons. хотїли такой всякими способами перефорсувати Добряньского вмісто Белея — став на свою руку писати до Белея, щоб той свого реферату зрікав ся і до цеї фази відносят ся лист Романчука під V і Маркова під VI. Тимчасом ми з Станїслава (,) хотячи цю справу якось в згоді залагодити (,) просимо Добрянь. (,) щоби приняв кождий инчій реферат (крім уже розданих) но Добрян(с)кій телеґрамом під VII відказав ся від цего, так само як попередно ще відказав ся від реферату о патронаті (,) як лист VIII. Два дни перед вічем дістав я лист від Маркова взиваючій нас (,) щоб хоть на предсїдателя віча вибрано Добряньского (,) лист IX. Я питаю ся Романчука що з тим фантом зробити (,) на що одержав єм вітповідь під X. Мимо цего ми не могли собі инакше поступити (,) як віддати лист Маркова вибраному — в браку ничого (,) на голову комітету вічевого тимчасового Заклїньскому і запросити[73]) Добряньского на предсїдателя віча, хоть це Львівскам народовцям було неприємно.

Так склало ся віче. Пишу це для Вашої інформації, бо очивидно до прилюдного оголошеня цеї кореспонденції не маю права.

Як самі бачите і хоть я Вам і ⅕ части не написав[74]) заколоту і заходу — хоть коло такого незначного дїла було не трохі — та признаю ся (,) що коли я з гори побачив в великій салї море людских голов, що мов филя порушала ся тут і там (,) то і труду стало не жаль. Та власне тому, що таке поважне зібрало ся зібране (,) поставили ми до наших референтів може бути що на наші обставини за високі жаданя. Але (,) сказавши по совісти (,) гідно виступили лиш Романчук та Добряньскій.[75]) Реферат Белея був за довгій, за мало популярний і чогось за нудний — хоть (,) правда (,) дуже совісно опрацований — так що слухачів не вдоволив анї порушив до глубини душі. О рефераті Даніловича пересвідчите ся Самі з „Дѣла" (,) где він тепер печатає ся. Жаль (,) що конституція цего молодого чоловіка за слаба, щоб могла видержати довше говорити перед такою масою народа. Найбільше порушили бесїди селян (,) як Гурика, котрий до того говорив без приготованя, Гудика (,) що говорив про знесене рад повітових. Дмитраш, що говорив про пянство (,) був приготований Заклїньским.[76]) То само той (,) що говорив о порученім крузї*) рад громадских". В загалї однак Слїдно було межи селянами тут на цім вічу богато більше заінтересованя і розуміня справи як в Коломиї. Видно було (,) що праця Желехівского (,) Заклїньского Леоніда etc. не пішла марно.

Цїкавий я сам зразу був пересвідчити ся до очне чи і які наслїдкі мают такі громадні зібраня селян? Отже тут признам ся (,) що досвід мій був красшій як мої надії[77]). По усїх закутках рухают ся від такого зібраня люде — кривда суспільна виходит на верх (,) люде з усїх боків підносят гомін на утиск і неправду — тепер як раз (,) видит ми ся (,) пора завязати крепке товариство політичне, котре би не лиш упоминало ся за рускими часописями на публичних домах (,) але і за людсков кривдов. Що щось такого розпочало ся уже робити власне 23 с. м. (,) о тім пересвідчите ся з листу тов. Даніловича (,) котрий яко наш делеґат їхав на те зібране до Львова.

Дотачно проґрами „Поступу" скажу коротко (,) що звістку о відавництві цего мі-

[72]) Слова „коло самих селян" і дальші „кинулисьмо ся по селам і тут стрітилисьмо тільно добросовісности і попертя (,) що уже за тиждень чуючи ґрунт під ногами сильний сталисьмо совсїм инчими" підчеркнені Др-вим. — М. П.

[73]) Замісь „запросити" було зразу: „пристати на то (,) що той завізвав". — М. П.

[74]) Слова від „і хоть" вставлено пізнїще. — М. П.

[75]) Слова „гідно виступили лиш Романчук та Добряньскій" підчеркнені Др-вим. — М. П.

[76]) Слова „досвід мій був красшій як мої надії", „завязати крепке товариство політичне" і „за людсков кривдов" підчеркнені Др-вим, що й зачеркнув слова від „лиш упоминало ся" до „кривдов". — М. П.

*) „Крузї" поправлено д. Ок—им тепер; зразу було „закресї". М. П.

[77]) Слова від „бесїди" зачеркнені з боку Др—вим. — М. П.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

мая 1876 р. допускає лише видаване історичних памятників, з захованєм правописи оригіналів, і творів красного письменства з „русскою“ правописию), що-до допущеня місцевого нарічя до церковних поучень, а також що-до скасованя заборони сценічних представлень і музикальних штук — ті бажаня мають в очех самих авторів заяв значінє другорядне.

„Приступаючи до розгляду тих домагань, з точки погляду інтересів „объединенной Россіи“, годі таки не учати тої прозорности й осторожности, з якими ставить ті домаганя партия ворожа „единству Россіи“.

„Дійсно, під невинними на око проєктами, покриваючи ся чисто педаґоґічними й дидактичними вимогами, видвигає ся важне питанє о цілковитій зміні державної мови місцевим нарічем, поки-що лише в школі. Нема сумніву, що льоґіка взагалі а також педаґоґічна льоґіка зажадає з часом такої самої зміни і в висших школах, при чім з одної сторони нема ніякої підставної причини, яка могла-б казати партиї спинити ся на якійсь границі, а в другої сторони було-б трудно протипоставити їй важкі докази, коли раз зробить ся крок до уступок в тім напрямі. Невикінченість мови, недостача слів для вислову абстрактних понять або научних термінів вже й нині не є в очех партиї переповою до видаваня учених і історично-фільософічних творів. Горячкове змаганє до витвореня нових слів для доповненя літературної мови особливо обхопило писателїв з Галичини, а хоч ті слова ще чужі письменній масі, то таки, по введеню викладу українською мовою і з українських книжок шкільних в народній школі они [ті слова] малопомалу увійдуть в уживанє читаючого люду і він з часом навикне і до нової правописи. Таким робом, з ходом часу, довершить ся повне відокремленє літературне, а тогді піднесе ся, підперте вже усім письменним людом домаганє: ввести українське наріче викладною мовою в ґімназиях і висше.

„Годі в формі загальній суперечити засаді, висказуваній, що успіхи початкової науки спиняє виклад мовою цілком незрозумілою школярам. Але в сім випадку річ стоїть далеко не так, не в такій безуслівній формі. Поминувши вже, що знанє московскої мови зробило на Україні вже великі [?] успіхи межи повнолітним населенєм селяньским, особливо як оживили ся комунікациї з Московщиною через побудованє зелїзниць а головно через заведенє скороченої чинної служби у війску, — є фактом, що навіть діти, з виїмкою найглухших місцевостий, розуміють дещо московску мову [„нѣкоторое пониманіе“], і ледви чи хто з Українців посьміє заперечити се. Нема сумніву, що в почині науки може зайти конечна потреба, щоби учитель пояснив се або те слово, уживаючи української мови до тих пояснень, але також певний є і факт, потверджений множеством безпристрасних сьвідків [очивидно: посіпаків сатрапа і таких самих фанатиків „об'єдинения“, насланих з Московщини], що вже в почином другого року науки такі поясненя вовсім непотрібні.

„Таким чином причина, вказувана борцями за введенє української мови викладової на місце московскої, далеко не має того значіня і тої ваги, яка могла би бути при яркійшій ріжници між мовами; до осягненя такої ріжниці они змагають, а колиб се їх змаганє осущило ся, тогді така ріжниця мов може з часом статись вже основою до сего їх домаганя. Педаґоґічні недогідности дались би зовсім усунути одним лише дозволом учителям давати на першім році науки місцевою мовою конечно потрібні поясненя незрозумілих слів; такий дозвіл готов цілком [sic!] вдоволити людий не упереджених і, по сповненю сего, не було би вже ніяких поважних підстав до ставленя дальших домагань.“

[Як відомо, учителям на Україні й до нині не дано дозволу пояснити по українськи дітям хочби з першого року науки незрозумілі слова і фрази московскі, а коли котрий учитель заговорить у школі до дитини по українськи, то наражуєсь на тяжкі секатури від „начальства“, від посіпаків „об'єдиненна“. Видко, що правительство „царства тьми“ в тих часах (1879—1880) ще більше тремтіло перед українською мовою, як сатрап Дондуков-Корсаков. В очех правительства вже й така невинна річ, як ті поясненя, грозила Росиї зрівнати ся що-до національної терпимости з Туреччиною, де Серби, Болгари і иньші народности мають признану волю своєї мови в церкві, школі, в своїх інституциях і т. и.! І чи льоґічно не виходить на те, що колиб Україна, замість добровільного єї союза з Росиєю, була дісталась під царгородского султана, була би нині, колиб навіть не свобідною національною державою, як Сербія й Болгарія, все таки національно вольною, не обрабованою з рідної мови в церкві, школі, в літературі, науці, в судах і урядах тай загалом у публичнім житю!]

(*Конець буде.*)

З Росиї.

До Льондона доносять з Петербурга, що цар знов відступив від гадки скликаня земского собору. На раді міністрів під проводом царя ухвалено скликанє собору відрочити, бо передтим треба ждати на наслідки вже порішених реформ. Ся вість викликала велике огірченє в широких кругах. Публика вже не вірить в жадну обіцянку правительства. Цензура забороняє часописям писати о соборі. Говорять також о ріжних змінах в правительственних кругах. Становище міністра внутрішних справ вже має бути захитане, бо він перейшов до сторонництва Віттого. Єго наслідником має бути Трепов. Дальше має також уступити начальник політичної поліциї, а єго становище має заняти Рачовский, начальник тайної поліциї в Парижи і муж довіря Плевого. Захитанє також становище міністра фінансів Коковцева, котрого має заступити Рухлев, що тішить ся повним довірєм в. кн. Михайла Александровича, котрий тепер, по смерти Сергія, має найбільший вплив на царя.

Положенє в Петербурзі і взагалї в Росиї що раз грізнійше. Єще в суботу страйкувало в Петербурзі 30.000 робітників. Нині страйкує до 80.000. Провідники страйкарів візвали робітників, щоби здержали ся від всяких насильств і демонстраций, а обмежили ся на пасивнім опорі. Дня 1 марта має розпочати ся загальний зелїзничий страйк. На лінії Петербург-Москва страйк вже мав розпочати ся. На случай загального зелїзничого страйку правительство буде в великім клопоті, бо тяжко буде концентрувати війско в намірєнім місци і транспорти війск до Манджуриї не будуть могли відбувати ся правильно. Щоби зломити евентуальний страйк, правительство оголосило, що вся служба зелїзнича в цілій Росиї, з винятком середної Азиї, в нагоди страйку буде трактована як би належала до армії і була підчинена военним законам. Кождий урядник або инший який функціонар зелїзниці, коли би самовільно покинув службу, може бути караний що найменше тримісячною вязницею.

(Телеґрами.)

Петербург. В фабриках відбули ся в понеділок правибори в цїли вибору делеґатів до комісиї під проводом Шидловского, котра має розслїдити причини невдоволеня робітників. Вибори відбули ся спокійно.

Париж. На біржи розійшла ся поголоска, що в. кн. Алексій вигнано з Петербурга за участь в надужитях при військових доставах. Урядові круги російскі заперечують се і кажуть, що Алексій виїздить до Рівери для поратованя зд ровля.

Петербург. В Теодозиї вибухли антісемітскі розрухи. Товпа кинула ся на жидівскі доми і склепи і зрабувала їх. Пять Жидів убито. На передмістю підпалено спіритусовий маґазин. О розрухах на Кавказі кружать тут найріжнійші грізні вісти. Говорять також, що ціле Батум стоїть в огни.

Краків. В Саскім саді революціонери повісили двох офіцирів, котрі в часї розрухів стріляли до товпи. На Новім сьвіті чотири особи, котрі їхали фіякром, застрілили одного поліцая, другого тяжко ранили. На улици стрілив хтось до ґенерала Комарова і офіцира ґр. Пшездзецкого, котрі відзначили ся при давленю розрухів.

Петербург. Міністер рільництва Єрмолов предложив цареви дня 24 с. м. мемориял о внутрішнім положеню Росиї і о средствах поправи положеня. Міністер прийшов до переконаня, що лише наданєм конституциї і скликанєм вибраних репрезентантів народу можна би завести нормальні відносини і успокоїти уми. Цар довший час обговорював з Єрмоловом сї справи і казав єму зредаґувати відповідний меморял до міністра внутрішних справ. Дня 25 с. м. мала відбути ся у Єрмолова довірочна нарада в сих справах.

Відень. З Петербурга доносять урядово (?), що в наслідок рапорту Єрмолова цар в засаді згодив ся дати Росиї конституцию і скликати парлямент.

Варшава. Петербурский кореспондент урядового „Варш. Дневника“ доносить, що по урядовім маніфесті наступить скликанє земского собору по деяких приготовляючих працях, котрі потревають 2 до 3 місяці. До співучасти будуть покликані представителї всїх станів, котрі відтак виберуть своїх повновластників.

Війна.

З послїдних донесень з Манджуриї виходить, що Японцї майже на цїлій лінії заатакували Росиян і що тепер кипить завзятий бій на крайних східних крилах обох армій. Куропаткін телеґрафує дня 26 с. м., що Японцї дальше ведуть зачіпну акцию (по здобутю Березівского горба). Японцї сбійшли оба крила російских війск, особливо ліве. Всї японьскі атаки на Танґун і на долину Байдаліньґу відперто. Полковник Ґурский тяжко ранений в голову. Атаки Японців коло Ванапудзи (крайне східне крило) відперто. На деяких точках японьских становищ Росияни прогнали японьскі передні сторожі.

Приватні вісти з Нючвану доносять, що на цїлій лінії кипить завзятий бій. Найстрашнїйший бій звів Курокі на східнім крилї. Курокі загнав ся далеко на північ і загрожує позициї за плечима російскої армії коло зелїзничої лінії. Японцї мали навіть бомбардувати Мукден з 11-далевих гармат. Японьска бомбардация мала поробити величезні шкоди далеко поза російскими лініями. Сила, з якою Японцї атакують, каже здогадувати ся, що східне крило Японців скріплено армією ґенерала Ноґі з єго тяжкою артилериєю.

На північний захід від Мукдену мало появити ся 40.000 Японців. Директор російского банку в Мукдені мав одержати наказ поробити приготовленя до замкненя банку. В місті панує великий несповій.

(Телеґрами).

Париж. Дневники доносять з Петербурга, що Ґріпенберґ арештований і буде поставлений перед военний суд.

Тоніо. Японцї забрали два кораблї з ладунком вугля для Владивостока. До сеї пори Японцї забрали 41 кораблів, що їхали до Владивостока.

Петербург. З факту, що японьскі війска появили ся на захід від зелїзничої лінії за плечима російскої армії, заключають, що Японцї машерують через Монголію. Російске правительство розіслало до невтральних держав обіжник, в котрім звертає увагу на се, що Монголію узнано за невтральну і поступок Японців є нарушенєм невтральности.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Опозиция готова до уступок в військовій справі, але під услівєм, що континґент рекрута не буде підвисшений, і що кабінет буде утворений з членів опозициї. Опозиция грозить, що як до 8 марта єї домаганя не будуть увзглядненї, то видасть маніфест до народу, буде щоденно відбувати соймові засїданя і вести політичну дискусию.

Договор з Болгариєю.

Відень. Супротив того, що торговельний договор з Болгариєю кінчить ся дня 14 марта, ведуть ся переговори о заключенє провізоричного договора. Трудности в переговорах викликав факт, що Болгария намірає завести у себе ріжні монополї, як на сірники, паперці циґаретові і т. д. До сеї пори Болгария спроваджувала сї артикули головно з Австриї. Болгарске правительство зобовязало ся і по введеню монополю спроваджувати сї артикули з Австриї.

Розділ держави від церкви.

Париж. Архиепископ з Бордо видав дуже острий пастирский лист против проєкту розділу держави від церкви.

Відозва до всїх Русинів м. Львова.

У золотій Празї пишаєть ся величава будівля, а на ній ясніє напись „нарід собі!“

Се один з найкрасших висловів культурного ровеня чеської нациї, сьвятиня народного духа — се ческий театр.

Лунає на величавих сценах слово инших народів, на приют своїй драматичній творчости будує кождий нарід „свою хату“, — лиш наш великий нарід, лиш наша Україна-Русь, як далека і велика, не має на рідній прадїдній земли своєї власної сцени, нема свого народного театру!

Та нарід, що хоче жити і в вінци других народів розвиватись, мусить заспокоювати рівномірно всї свої культурні потреби і поступати рівночасно у всїх напрямах. Так і відчулось у нас загальне, велике бажанє, що чим раз ширші обнимає круги, поставити в столици руской землї, в старинним городї князя Льва, народний руский театр.

Зі всїх сторін Руси пливуть жертви на сю цїль, а зібрані вже фонди послужили до закупна площі під будову театру, тай вибраний найширшою громадою „комітет для будови народного руского театру“ поробив заходи для виготовленя пляну нашої народної святинї. В нашім культурнім подвигу мали ми також право надїятись, що і край, що дає дуже значні квоти на культурні і національні цїли другої народности, прийде тут в поміч; та нам подано єї під такими услівями, що народна честь не позволяла єї принати. Але руский народ довершить розпочате дїло власними силами. Ми станемо до него цїлою громадою і доложимо наших сил, щоб здвигнути в нашім городї рідну сьвятиню штуки, щоб чудова мова нашого кобзаря і наших дум залунала чим скорше на сценї народного руского театру у Львові!

Так бажаючи вже в найблизшім часї розпочати будову, звертає ся комітет сею дорогою до найширших кругів Русинів міста Львова, до всїх станів і верств, до всїх, у кого тліє хоч крихітка любови для Руси-України, з зазивом, щоб несли по всїй змозї свої жертви, чи богаті чи і найменші лепти, на будову нашого театру.

Щоби управильнити загальну участь руского населеня міста Львова в підмові будови нашого театру та улекшити жертводавцям складаня їх датків, рішив комітет від дня 1. марта 1905 висилати кождого місяця до всїх місцевих Русинів свого післанця, що буде мати повновласть відбирати добровільні дари. Просимо приняти єго щиро і вписувати складані дари в дотичну книжку.

Братя! Русини всїх міст Галичини надсилають що місяця свої правильні жертви. Не вільно нам Львовянам остати в жертволюбности для так великої народної цїли по-за ними.

Най цїлий народ, всї верстви і весь найширший загал дасть вираз свого горячого серця для так великого культурного дїла. Най не буде ні одного між нами, що не зложив би на сю цїль своєї обильної жертви.

У Львові, в лютім 1905.

За Комітет будови народного руского театру: *Д-р Кость Левицкий, крил. Іван Чапельский, д-р Щасний Сельский, д-р Стефан Федак, Ярослав Ільницкий, Ема Озаркевич, Дария Шухевич.*

НОВИНКИ.

— **Образки до промови мін. Райнбабена.** Пишуть нам: Не хочу зачіпати фактів, якими галицкі верховоди бють просто в екзистенцию нашого народа, пишаю на боці денаціоналїзуючу систему шкільну, кольонїзацийну (і польонїзацийну) політику, виборчі шахрайства, роздрапуваня публичного гроша, — але кількома прикладами вкажу, як найнасті орґани правлячої кліки систематично здавлюють кождий обяв нашого житя. Перший факт: Сими днями на розказ ц. к. староства в Чорткові жандармерия замкнула льокаль читальнї „Просьвіта“ в Швайківцях, опечатала столи і шафи. Спитаєте, — може власти розвязали читальню? Де там! Читальня істнує, против єї діяльности навіть наша власть ніяких замітів піднести не може, не розвязує єї, але відбирає їй можність істнованя, силою відбираючи єї льокаль та опечатуючи єї інвентар. Чи є можливе в Прусах, щоби власти правно істнуюче і нерозвязане товариство так шикнували? Певно відошлють нас шукати права в дорозї інстанций, але се при нашій адміністрацийній процедурі значить на кілька літ покинути думку про читальняне житє, без котрого нашому селови тепер не жити.— Другий факт. З весною 1904 року подала Січ в Звинячи, повіт Чортків, до тут. староства просьбу о дозвіл носити відзнаки і хоругов. Так, як жадають власти, долучено до сего поданя малюнки відзнак. Чортківске староство відмовляє внескови, заказує відзнак з мотивів, що до істнованя і розвою товариств ґімнастичних відзнаки і хоругов не є конче потрібні. Чи яка пруска власть здобулаб ся на подібний помисл супроти польских соколів в Познаньщині? Таж всї соколи в Познаньщині мундуровані і мають свої хоругви і ніяка шануюча себе власть не буде втручувати ся в те як і в що хоче себе хтось пристроїти, бо зійшла би на гумористичні подвиги поліцийних часів, коли навіть формою циліндра можна було оказувати нельояльність. А прецінь староство в Чорткові видало такий заказ, те саме староство, що просто залюбленим оком гляділо, як в Чорткові серед музики, сьпівів, концертів і одушевлених (цїлком не австрийским патріотизмом) промов посьвячувано хоругов польского „Sokoła“. Я далекий від того, щоби братному народови з радої душі не бажав найкрасшого розвою у кождім напрямку. але засї ц. к. властям инакше трактувати в Галичині наш нарід а инакше польский, бо в такім случаю іритация по причині мо-

---

сячника приняли тут усі молодші люде з великим вдоволенєм і радостев. Ми в самій Станіславівщині зараз по появленю ся першого хорошого числа булиб в силі вібрати до 50 пренумерантів[78]). За то тим більший жаль настав тут, коли проґраму цю сконфіскувала прокураторія — тим більший (переч. „жаль“) що повід до тої конфіскати мали дати — хоть формально такі фрази як „федеральний устрій великих держав“ etc. котрі можна було без шкоди пропустити. В загалі думают тут (,) що проґрама повинна була вийти скромнійша — бо такими шумними загальниками діла в перед не посунути. Ними лиш відстрашують ся люде, що радіб спокійно робити. Ми чуєм однак всі (,) що часопись з проґрамою Поступа для нас конечна і чи тепер чи в четвер видавати ся мусит. Читати булоб уже тепер кому у нас в Галичині таку часопись — правда (,) що тоті люде, котріб радо єї читали (,) тепер ще не в силі гаразд ю[79]) поперти (,) але за яких 5 літ і то буде певно. Всеж такі „поступ“ бувби ся міг удержати (переч. „хоч“) уже тепер (,) хоч не конче світло а за яких пару років такой хорошо. Задуманий Франком тепер Ал(л)ьманах, ледви зробит на нашу суспільність такій вплив як обговорююча квестії біжучі часопись. Що ся тичит розпродажи Кобзаря, то ми додержимо то (,) щосьмо приобіцали.

А за цим здоровим Вас сердечно

Желаєм веселих Свят і щасливого Нового року

Окуневский.

(*Дальше буде.*)

[78]) Слова від „булиб“ до кінця реченя і дальші „що часопись з проґрамою Поступа для нас конечна“ підчеркнені Др—вим. — М. П.

[79]) Замісь „ю“ було вразу „таку часопись“. — М. П.

Ревматизм, нервоболі, гостець, біль зубів, біль голови, усуває зовсім і швидко клінічно випробоване средство п. з.

ІСНТУОМЕНТНОЛ.

Ціна фляшки 1 К. (правно застережений.) Дістати можна всюди!

Головний висилковий склад: Хемічна лябораторія аптикаря СИМЕОНА ЕДЕЛЬМАНА в Богородчанах [Почтою найменше 2 фляшки.]

Заступництво і головний склад на Львів: аптика п. Симеона Гая, ц. і к. надворного доставника.

731 8—3

ви Райнбабена значити лиш буде, що правда в очи коле. Розумієсь з початком червня 1904 проти повисшого заказу староства в Чорткові внесла звиняцка „Січ“ рекурс до намісництва, — про який анї слиху анї диху... Ми тут збираємо ся урочисто сьвяткувати річницю внесеня рекурсу, о скілько сего нам староство не заважа, а ц. к. намісництво постарає ся, що з десять річниць мине, заки рекурс буде полагоджений. Але все те для Русинів є звичайна droga prawa... На евентуальні інтерпеляциї завсїгди можна буде відповісти: „causa suo modo procedit“.—Третий факт. Сокіл в Базарі вніс з кінцем вересня 1904 подане до ц. к. староства в Чорткові о дозвіл носити відзнаки і хоругов. Долучив малюнки (в 2 екземплярах). До нинї (пів року) анї чутки, як тота основами Австриї потрясаюча квестия рішить ся. Знаємо лиш, що між урядниками чортківского староства були люди, що відраджували таким дрібним і дїтвацким доскулюванем дразнити Русинів, але сї урядники хиба не розуміють системи, тої системи мізерного мальтретованя горожан аж до границї, де їм все в тій державі остогидне. — Четвертий і слїдуючі факти. Мимо всяких розпоряджень і запевнень верховних властий о пошановаию другої краєвої мови, дрібні повітові матадори розуміють річ инакше. Такі розпорядженя є на те, аби в полеміцї першого лїпшого Райнбабена в лоб прати. Але на місци вони не обовязують. Отже всї написи в ц. к. старостві (у нас в Чорткові) — польскі, в ц. к. судї — польскі, в дирекциї округа скарбового — польскі, в урядї податковім польскі, про рускі написи мимо всяких розпоряджень і запевнень, — нечувати. Була надія, що з новим роком бодай суд виеманципує ся з під глупо-шовіністичної течії, — дарма. Всї судні (а на 8 — є 4 Русинів) дістали таблички лиш в польскій мові. Таке є почуте справедливости у тих, що вимірюють справедливість! Про инших шкода і говорити. — *Сеїй.*

— **„Ународовенє“ руского народу.** Пишуть нам: Гатовичі, село чисто руске, повіта сокальского, числить до 50 нумерів. Є тут кільканайцять мешканців римского обряда, однак всї уживають лише рускої бесїди. Польска гаката уже від давна силить ся з тої невеликої громади зробити для себе „twierdzę“. Хотяй до сусїдного костела близше як до церкви, побудовано тут „каплїчкен“. В школї запроваджено викладовий язик польский. Який хосен з такої науки, нехай сьвідчить сей факт. Предсїдатель іспиту по прочитаню уступу „O Krakusie i Wandzie“ питає учеників: „Ктож то бил Кракус і що он зробіл?“ Довший час тишина, а вкінци оден ученик найвисшого відділу відповідає: „Вун бул коваль і зробіл пудкови і цьвоки“. Так то гаката з народної школи робить духову мордівню. До того то села при кінци січня с. р. приїздить староста із шкільним інспектором і велять прикрасити шкільну комнату, бо за тиждень відбуде ся тут створене „czytelni towarzystwa Szkoły ludowej“. Війт Филип Гура, брат двох руских сьвящеників, напудив ся тим дуже і шибаєсь на всї сторони, радить ся кождого, що має робити, щоби перешкодити будованю Польщи в Гатовичах. Остерігає також других щоби не йшли на ту „шопку“. Але пани мають розум, а ще лїпший нюх, та раду на все. На добу перед „uroczystością“ висилають з Сокаля до Гатович повну фіру з хрунївскою принадою: ковбасами, шинками, горівкою пивом, вином, булками і т. и. Колиж хрунї занюхали такий жир, всї явились по паньского корита, а війт оправдуєсь: я мушу тут бути, бо то буде „уржендова читальня“. І дїйсно заснували єї самі „уржендові: c. k. starosta Władysław Korosteński, c. k. inspektor szkolny Julian Liskowicz, c. k. katecheta seminaryum nauczycielskiego Józef Boryszko і c. k. poborca з Угринова Rosenstock. Панове „уржендові“ лучше зробили би, колиб заняли ся ревнїйше школами цїлого повіту. Такі шопки не принесуть селянам жадного хісна, а противно: причинять ся лиш до заколоту в громадї а ненависти в родинї. Та не єсть то їх одинока шопка, бо таку саму в найкоротшім часї заповіли уладити в селї Лещкові, де також в школї язик викладовий польский, хотяй всї мешканцї говорять лише по руски. — *Надбужанин.*

— ***Justitia politicans.*** З Перемишля доносять нам, що тамошний окружний суд нехтує на кождім кроцї права рускої народности. В доказ нехай послужить от хочби такий факт: Руский сьвященик дістає покликане до окружного суду в Перемишли, відділ X, на день 14 січня, отже на руский Новий рік і то на 9 годину рано! Отже коли в тій порі кождий сьвященик на селї правив Богослуженє, то згаданий сьвященик мусїв їхати до Перемишля на судовий термін, щоби зложити сьвідоцтво в карній справі против третої особи. Зазначити також треба, що в тім самім случаю на карне донесенє в рускій мові перемиский суд видав „wezwanie“ польске! Можна собі тепер легко уявити, яких то насильств над правами рускої народности, запорученими нам конституцийними законами, допускає ся та судова власть — як і всюди инде — в зносинах з рускими селянами! — Р. Ч.

— **Польскі ґімназиї.** Пишуть нам з Бучача: Що деякі приписи для середних шкіл в Галичинї обовязують лише учеників Русинів, ми о тім нераз вже пересьвідчили ся. Хто з нас не знає, кілько то Русинів було покараних карцером, або навіть вилетїло з ґімназиї за те, що зайшли до читальнї, або — як тому два роки у Львові — засьпівали в т. зв. „задушний день“ кілька патріотичних пісень над могилами виднїйших Русинів-патріотів! Колиж в Бучачи Поляки відсьпівали в „задушкі“ „полеглим за ойчизне“ Requiem в піснях: „Patrz Kosciuszko na nas z nieba, jak długo w sercu naszem choć krwi pla polskiej krwi“, „Jeszcze polska nie zginęła“... і т. д., перейшли зі смолоскипами, карабелями, піками і карабінами через ринок і під читальнею Качковского устроїли міщанам „гецу народову“ [кричали: Precz z Moskalami! Precz z Rusinami! Wyjdź tu który...], то дістали за те... догану. Були у нас такі случаї, що Русинів за самі підозріня проганяли з ґімназиї (Назарука з цїлої Галичини). Коли-ж у Поляків переловив раз учитель социялїстичну брошуру, то вони дістали лиш 16 годин з „zagrożeniem“. Много також Русинів в Бучачи дістає рік річно „consilium abeundi“ з кінцем шкільного року, а за що — не знати. Тимчасом Полякам, котрі заходять до „Ogniska“, стоваришеня польских „мещан“ [сему товариству навіть латиньский сьвященик желав раз з проповідницї, щоби в попіл перемінило ся] і є там постійними гостями, анї волос з голови не спаде, хоть явно іґнорують §. 26 прип. шк., котрий під загрозою ексклюзиї постановляє: „Uczniom szkół średnich nie wolno należeć do stowarzyszeń, zawiązanych przez inne osoby, ani w charakterze członków, ani w charakterze uczestników, słuchaczy lub gości“. Деякі ученики (імена задержуємо, бо не хочемо „доносити“) занесли навіть свої і ґімназияльні музичні інструменти до „Ogniska“ і там пригравають „польскій“ міщаньскій молодїжи до танцю. Дня 12 с. м. взяли участь в публичнім балю „Ogniska“, гуляли, фондували міщаньским дївкам гербату і забавляли їх до рана, хоть §. 18 пр. шк. се строго заказує. А додати треба, що все те бачать учителї, як Хлїбек і Влодек, котрий є постійним гостем в „Ognisk-у“, бачуть се на власні очи, ще й позваляють ученикам гуляти. Ми нїчого не маємо проти того, аби ученики брали участь у відповідній народній працї, о скілько се не шкодить їх науцї і иншим вимогам доброго вихованя, але нехай же будуть рівні права для всїх — так для Русинів як для Поляків. А при теперішній системі, яка практикує ся, виходить на те, що, що „панови вільно то Іванови засї“. — *Бучацкий.*

— **Просьвітно-економічний рух в Рогатинщинї.** Дня 2 лютого с. р. обходили міщане бурштиньскі величаве народне сьвято, якого Бурштин певно нїколи за свого єствованя не сьвяткував. Заки приступлю до самої річи, мушу зазначити, що місточко Бурштин, зледащіле і зжидоватїле, було до недавна для Русинів пропавшою позициєю, аж від трех лїт, коли прийшли тут молоді та щирі люди, змінило ся в Бурштинї чимало. Одно що зле, то те, що духовна репрезентация бурштиньскої Руси заховує ся супротив національного руху зимно і апатично. А шкода, що нема у неї такого тепла до народної справи, як у сьвітскої інтелїґенциї. За несповна три роки доробила ся бурштиньска Русь красної мурованої, в добрім положеню здвигненої хати вартости яких 24.000 кор., якої не повстидало би ся і велике місто, в котрій містить ся „Руский банк“, заснований членами читальнї на удїлах, читальня „Просьвіти“, саля на представленя і збори, дві мешкальні комнати, товариство „Січ“ тальокаль власної орхестри на дутах інструментах. Згаданого висше дня відбуло ся посьвяченє нового дому, на котре явила ся сьвітска і духовна інтелїґендия. Шкода велика, що о. совітник, тамошний парох, не зволив по довершеню посьвяченя промовити до зібраного народа хоть кілька теплих слів заохоти. Такої нагоди польский ксьондз не пропустив би за нїщо в сьвітї. Пополудни відбуло ся в сали нового дому просьвітно-економічне віче при участи яких 500 народа. На тему історії Руси від найдавнїйших часів до нинїшної доби виголосив приступно і дуже інтересовно о. Іван Созаньский, парох з Черча, а на тему власного промислу, торговлї і нашої питомої економії промовляв звісний в нашім кутї бесїдник о. А. Пеленьский. Нарід заінтересував ся відчитами дуже, а жіноцтво, котрого на вічу зібрало ся яка сотка, прямо одушевило ся бесїдами. Забирали також слово инші бесїдники, з котрих найбільше вражінє на зібраних зробила бесїда чесного селянина з Демянова, Федуника. На домаганє о. Пристая з Журова вийшов на естраду чесний бурштиньский міщанин, сїдоглавий старець Меґас, щоби представити ся публицї. Пан Меґас провів цїлий час будови читальняного дому при роботї в читальни безкористовно, а там дав доказ, що Русь не стратила ще свого патріотичного міщаньства. По вічу наступив вечером концерт в честь Шевченка. Вступне слово виголосив о. Яворский з Лучинець. Наводячи слова „Учіте ся брати мої“ заохотив до просьвіти, любови і пожертвованя для України, якого примір дав нам незабутий наш поет. Опісля наступили продукциї хору академіків зі Львова, котрим на сїм місци належить ся подяка, що не жалуючи труду, звеличали своїм гарним сьпівом наше народне сьвято. Декламацию „Бють пороги“ виголосила дуже гарно тамошна міщаночка. В антрактах пригравала власна орхестра на дутих інструментах. Серце радувалось на вид, як міщаньскі 10- до 14-лїтні хлопцї по майстерски вивязували ся будь-що-будь з трудної задачи. *Сольо п.* Волошина при акомпаніяментї фортепяну було вершком вечера. По концертї зібрав ся гурток інтелїґенциї в гостинници купця Коцана і серед бесїд, сьпіву музики та декламаций малих хлопчиків з Настащина неначе в кружку найблизшої рідні забавляв ся пізно поза північ. За мило проведений день і вечер нехай буде честь і слава патріотичній інтелїґенциї і славному бурштиньскому міщаньству. Чистого доходу на читальню прийшло до 200 корон. — *Гість.*

— **Ориґінальний страйк** придумала зелїзнича служба в Італії. Щоби приневолити правительство до узглядненя своїх домагань зелїзнича служба не покинула, як звичайно роблять страйкарі, своїх обовязків, але навпаки сповняють їх ще ревнїйше, причім примінюють точно, після букви припису, зелїзничий реґулямін з 1842 р., що обовязує ще нинї, але й містить в собі і такі приписи, які роблять новочасний рух зовсїм неможливим. Урядники і зелїзничий персонал, держачись того реґуляміну, оглядають перед відїздом кождого поїзду поодинокі прилади до опалюваня льокомотив і наслїдком того спізнюють відїзд поїзду. Зворотничі не позволяють на пересуванє ваґонів на 20 мінут перед приїздом поїзду. Про кожде спізненє поїзду домагають ся донесеня при помочи окремого формуляря, а не давінкових сиґналів. При пересуваню ваґонів має бути все оден урядник, котрий іде за возом, зглядно за льокомотивою, наслїдком чого то пересуванє відбуває ся дуже поволи. Се виконуванє перестарілого реґуляміну викликало нараз величезне замішанє в зелїзничій комунїкациї, поїзди всюди спізняють ся, а оправданий страх перед ріжними катастрофами і т. п. Наслїдком того на многих стациях прийшло до бійок межи публикою а зелїзничою службою, а мінїстер війни велїв скріпити військову залогу у всїх більших містах.

— **Тунель через гору Сімпльон.** З початком 19-ого столїтя тисячі людий працювали на горі Сімпльон, положеній в Альпах на самій границї Швайцариї і Італії. То Наполеон I будував там від 1800 до 1805 великий сімпльонский гостинець з місточка Бріґ в швайцарскім кантонї Валліс до італїяньского місточка Домодоссоля, щоби міг своє військо борзо перевести з долини ріки Рони на велике побоєвище в горішній Італії. В тім часї побудовано гостинець довгий на 62 кільометрів а широкий на 8 метрів і виставлено на нїм 613 мостів та 8 ґалерий, а цїла будова коштувала 18 мілїонів франків. З кінцем 19-ого столїтя, в падолистї 1898 р., почали крізь ту саму гору вертїти тунель рівночасно з італїяньскої сторони в Ізелле і швайцарскої в Бріґ а дня 24 лютого 1905 досьвіта дали 100 вистрілів на швайцарскій і італїяньскій стороні знати, що гору остаточно проверчено на скрізь і зроблено тунель найдовший доси на цїлім сьвітї. Довгота єго виносить 19.770 метрів або мало що не три милї. Вертїти таку діру в скалах з двох сторін так, щоби остаточно десь в серединї зійти ся разом, то невби яка штука, та й не легка робота, тим більше, що показали ся ще й трудности, яких нїхто не сподївав ся. Чим глубше проверчувано тунель, тим більша показувала ся в нїм теплота, аж наконець дійшла до такої, що люди не могли вже в нїй працювати. Теплота дійшла була аж до 52 степенів і треба було аж штучно робити студінь, щоби можна дальше працювати. Через півшеста року роблено у викопаним тунелю штучний вітер, але пізнїйше вже й то не помагало. Тодї треба було робити штучний студений дощ. За помочию турбіни, котра обертала ся силою 250 коний 1100 разів на мінуту, втискано до рур по 80 лїтрів студеної води на секунду а вода тота розбризкувала ся в тім місци, де робили люди, як дрібоньки дощ і охолоджувала скали і воздух в тунелю. Крім того треба ще було напускати до тунелю і сьвіжого воздуха, а що в нїм працювало заєдно пересїчно по 500 робітників, то треба було напускати на мінуту 1500 кубічних метрів сьвіжого воздуха. Але на тім ще не конець. Із скал почали добувати ся жерела горячої води і ту воду треба було десь спроваджувати. В північній части тунелю зробилось мале озеро і роботу треба там було застановити а копати від полудня, щоби забезпечити ся від напливу води. В тій цїли пороблено зелїзні брами і покопано на спуст окремі канали. Коли тепер остаточно пробито діру, бухнула горяча вода з північного каналу і треба ще чекати кілька недїль, аж она зовсїм спливе і аж тодї можна буде брами отворити. В тунели єсть тепер страшенна спека. Тунель зроблено так, що по правдї ідуть в нїм два побіч себе, віддалені на 17 метрів а сполучені з собою місцями поперечними тунелями. З північного тунелю вивезено вилупаного каміня 570.000 гранних (кубічних) метрів а з полудневого 500.000 гран. метрів. До тої роботи треба було 1,980.000 машинових сверлів а 23,950.000 ручних сверлів. Можна тепер собі уявити, кілько то потреба було сталї. Самих люнтів при розсаджуваню каміня спалено на довготу 5300 кільометрів. — Так отже головна робота скінчила ся, але мабуть треба ще буде кілька лїт, заки через той тунель буде могла переходити зелїзниця.

— **Дрібні вісти.** Цїсар дарував остальну кару 84 вязням, між ними 8 в мужескім карнім заведеню у Львові, по 5 в мужеских карних заведенях в Станиславові і Висничу і 3 в женьскім карнім заведеню у Львові.

В каменици при ул. Ягайлоньскій ч. 15 у Львові кинув ся вчера вечером з третого поверха на подвіре 63-лїтний адвокат д-р Генрих Ґотліб і убив ся на місци. Причиною самоубийства була нервова недуга.

На ул. Городецкій у Львові переїхав вчера на смерть віз наладований дровами, 7-лїтну Розалію Худзец, дочку зарібника. Візника Гринька Тарневка арештовано.

Мінїстер просьвіти д-р Гартель видав до всїх унїверситетских ректорів обіжник, в котрім звертає увагу, що вільно уживати лише титулу приватного доцента, а зовсїм забороненій є титул: доцент унїверситету.

З Відня доносять, що дня 28 січня с. р. Unionbank надав на тамошній почтї рекомандований лист, заадресований до гал. Банку гіпотечного у Львові, а містячий в собі 10.000 рублїв. Лист пропав десь по дорозї, бо Банк гіпотечний не одержав єго доси.

Ґр. Монтіньозо внесла судову жалобу против саксоньского двора о видачу їй віна.

На слугу одного банку в Берлинї, що віс мішок з півмілїоном марок, напав на улици якийсь рабівник і засипавши єму очи табаковю, хотїв видерти мішок з грішми. Прохожі обороняли нападненого а рабівника арештовано.

— **Товариство „Любов“**, яке має на цїли обезпечити ренти для вдів і сиріт по своїх членах а попри те і придане віно для дїтий, пошукує посередників (аґентів), котрі старали би ся придбати нових членів для сего товариства, за що оно відступає посередникам умовлену часть вплат, призначених на цїли адмінїстрациї. Посередники, що хотїли би ревно заняти ся тим дїлом, могли би в міру придбаних обезпечень мати річну квоту, яка при їх малих заходах могла би значно причинитись до піднесеня їх стану економічного. До сего повинні поперед усего взяти ся жінки народних учителів, аґенти „Днїстра“, рахункові і инші урядники міст і місточок. Рефлектуючі зволять внести письменні подання до дирекциї товариства (Львів, Ринок 10), подаючи свої кваліфікациї як також личні і маєткові відносини, вказуючи при тім, у кого можна би про них засягнути близших інформаций.—Дирекция тов. „Любов“. У Львові дня 25 лютого 1905. — *Проф. Волод. Шухевич, д-р Стефан Федак.*

— **Автор „Привилеїв“**, переданих до оцїнки видїлови „Рускої Бесїди“ у Львові, зволить в тій справі зголосити ся до п. М. Заячківского в дирекциї „Народної Торговлї“ у Львові. — *Від видїлу „Рускої Бесїди“ у Львові.*

— **Д-р Григорий Величко** просить нас оголосити, що розсилка насїня з єго огородничого заведеня вже розпочала ся.

Послїдні вісти.

Відень Всенїмцї внесуть нинї в державній радї інтерпеляцию в справі звісного протесту ґр. Ґолуховского проти промови мін. Райбабена. Інтерпелянти виказують, що промова пруского мінїстра не може нїяк бути трактована як нарушенє міжнародних відносин, а відтак ставлять до президента мінїстрів бр. Ґавча слїдуючі запитаня:

1) Чи президент мінїстрів предложить палатї точний зміст протесту ґр. Ґолуховского?

2) Чи ґр. Ґолуховский переслав сей протест в порозуміню з ґр. Ґавчом як президентом австрийских мінїстрів?

3) Чи президент мінїстрів схоче запоручити, що на будуче того рода протести не повторять ся?

Відень. Всї дневники обговорюють донесенє Рос. аґенциї тел. про припоручене Єрмолови виготовленя проекту конституциї. Дневники бачать в тім заповідь нових, конституцийних порядків в Росиї.

Львів. Вибори до ради міста Львова, які відбувають ся нинї, виказують незвичайне оживленє так між виборцями як і в цїлім містї. Рано до год. 1-ої віддало голос на 12 517 управнених до голосованя 3 924 виборцїв а се в сали I — 670, в сали II — 647, III-ій — 600, IV-ій — 623, V-ій — 767, VI-ій — 617.

По полудни голосованє відбуває ся від год. 3—7, по чім вибори будуть замкнені і розпічне ся скрутинїя. Скрутинїя потреває зо два тижнї, бо листи виборчі всїх комітетів страшно черкані.

Звертаємо від себе увагу виборцїв Русинів, щоб добре переховали карти голосованя (тзв. леґітимацийні), бо прийде мабуть через розстрілене голосів до виборів тіснїйших. Голосованє при тім тіснїйшім виборі дозволене лише тим, що голосували при першім виборі і виказують ся своєю леґітимацийною картою з витиском урядової печатки: „Głosował“.

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.

Науки на місяць май *д-ра І. Бартошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о єї сострадану, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цїна 3 К. Набути їх можна в Ставропіґійскій канцеляриї у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також єго Проповіди недїльні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїнї 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїнї 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 1—10

Концїпієнта рутинованого з субституцию цивільною а можливо і з карною практикою прийме сейчас **Д-р Е. Олесницкий** в Стрию.
175 1—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Подяка.

В тяжкім горю, яке нанистило нас через смерть найдорожшої нам матери бл. п. Марії Мочульскої дня 18 лютого с. р. в Миколаєві над Днїстром, справдїшної розради зазнали ми від місцевого духовеньства рускосо, а то Впр. о. Юліяна Мандичевского, совітника і пароха Миколаєва, та єго сотрудника Всч. о. Андрея Дубицкого, котрі мимо того, що покійна була лат. обряду, взяли радо участь в віддаю послїдної прислуги для покійної разом з церковними брацтвами і міщаньским хором — та величаліпним обрядом і трогаючими до глубини молитвами провели нашу матір на вічний спочій.

Не маючи иншої спромоги виявити свою вдячність, складаємо Вам Впр. о. совітнику і Вам Всч. о. Катехито на сім місци найсердечнїйшу подяку.

Бог нехай Вам надгородить стократно!

Сини покійної: *Аполїнарій, Альфред, Михайло і Володимир Мочульскі.* 173 1—1

Оповіщенє.

Сим подаєть ся до відомости, що **XIII. звичайні загальні збори** повітового товариства кредитового „**Самопоміч**“ в Бродах, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся в четвер дня 9-ого марця 1905 р. о годині 2 по полудни в льокали товариства з слїдуючим дневним порядком:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт дирекциї з діяльности за рік 1904.
3. Звіт комісиї ревізийної і удїленє дирекциї абсолюториї.
4. Розділ чистого зиску з року 1904.
5. Вибір 2 членів совіта управляючого і одного заступника на 3 роки і 3 членів комісиї ревізийної на оден рік.
6. Затверджене вибору 3 членів дирекциї і 3 заступників директорів на 3 роки.
7. Зміна §§. 2 10 і 17 статута товариства.
8. Внесеня совіта управляючого, дирекциї і членів.

УВАГА: Позаяк до ухвал на зміну статута товариства вимагаєсь після §. 33 присутности що найменше 40 членів, — прото просить ся Вп. членів громадно на тих зборах о год. 2-ій по полудни явити ся. Коли би такий комплєт не зібрав ся, скликує ся отсим в тій самій цїли другі загальні збори на годину 3 по полудни, котрі рішають зміну статута без огляду на число присутних членів.

Броди дня 25 лютого 1905.

о. Юліян Гуркевич, предсїдатель. 176 1—1 о. Микола Герасимович, секретар.

Скалисте вапно

доставлнє від 1 ого марця

Спілка Вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 4—13

Автоматинні лапки на миши,
на щурі зр. 2. — на миши зр. 1·20,
ловлять з докляду до 40 штук одної ночи, не полишають жадного сопуху, самі наставляють ся. Лапка на швабів „Eclipse“ тисячі швабів і караконів одної ночи ловить ся по зр. 1·20. Всюда найлїпший успіх. Висилка за післяплатою.

J. SCHÜLER. Відень II/2. Kurzbauergasse 4/22.

Численні подяки. 604 3—?

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалєтового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і сипнок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерий. 760

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

КОНКУРС.

Управа Каси хорих м. Львова розписує конкурс **на посаду інкасента.** З тою посадою сполучена місячна платня 60 К і 1% від заінкасованої квоти. Поданя, заосмотрені в документа, котрі посьвідчають, що 1) компетенти, не переступивші 40 року житя; 2) знає краєві мови в слові і письмі; 3) розуміє ся на функциях інкасента Каси хорих; 4) може зложити кавцию в квоті 600 К. Поданя треба найдальше до 12 марця 1905 включно вносити до бюра каси, ул. Бразрівскі ч. 8 в годинах урядових.

Львів, 22 лютого 1905.

За управу Каси хорих м. Львова.

199 2—2 *ФИЛИП БЕЗЕН*, презес.

До заміни парохия Циків, віддалена від Перемишля годину їзди гостинцем. Господарка набілом рентовим, евентуально можна ґрунт винаймити під дуже корисними услівями. Адресувати: Уряд парохіяльний Циків, почта Перемишль. 168 2—3

Огородника обзнакомленого з фаховим веденєм шкілки овочевих деревець, глядає товариство „Сільский Господар“. Платня після умови. Зголосити ся належить до о. Т. Дуткевича в Цїшках, почта Олесько. 167 2—3

Фортепян короткий, горний, майже новий, концертовий, Берзендорфера ученика, коштував 500 зр. — продам дуже дешево. Рівнож маю до продажи пянїно. Бляхарска 2, *Бойнарович*. 59 1—3

Торговля корінних товарів Теофіля Ванаха в Чорткові прийме сейчас хлопця з дволітною практикою. 154 3—?

Шестий рік істнованя.

Одинока руска українська сатирична-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„**Комар**“ поміщає статі з цілого політичного, суспільного і літературного житя. „**Комар**“ не є офіціальним органом, ніякого сторонництва, а боронить інтересів цілого народа. „**Комар**“ придбав сьвіжі сили до співробітництва. „**Комар**“ стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. „**Комар**“ повинен находити ся в кождій рускій інтелїгентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.

Передплачуйте „Комара“.

174 1—4

НА СЬВЯТА

+. М. Ц. Н. Т.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

отворило з днем 25 лютого с. р.

КНИГАРНЮ

У ЛЬВОВІ

при улици Театральній ч. 1

яка буде мати на складі крім усіх українських книжок також великий вибір книжок із літератури російскої, польскої, німецкої, французкої і инших. Через неї можна буде замовляти книжки і часописи в усіх европейских мовах. 72 2—6

ОГОЛОШЕНЄ.

В видавництві музичнім „Станиславівского Бояна“

появились дотепер слїдуючі твори:

			К. с.
1.	*Д. Січиньский:*	„Не пора“ хор мішаний з форт. і хор мужеский „a capella“	Ціна —·30
2.	„	„Даремне пісне!“ хор мужеский	„ —·20
3.	„	„На филях Днїстра“ Вальс на фор.	„ 1·—
4.	*О. Нижанковский:*	а) „О не забудь!“ б) „Верніть ся сни мої!“ на оден голос з фортепяном	„ —·40
5.	*Д. Січиньский:*	„Пісне моя!“ хор міш. „a capella“	„ —·40
6.	„	„Коби!“ хор мужеск. „a capella“	„ —·40
7.	„	„Як почуєш в ночи...“ на тенор з ф.	„ —·60
8.	*Ант. Кужеля:*	„IV. Коломийка“ (присьвячена „Став. Боянови“) на фортепян	„ —·60
9.	*Д. Січиньский:*	„Не сьпівайте менї сеї пісьнї...!“ сольо сопр. в супроводі фортеп.	„ —·60
10.	*Й. Кишакевич:*	„Ой ве нам в кайданах ходити“ хор міш. з форт. і муж. „a capella“	„ —·60
11.	*О. Нижанковский:*	„Нова Січ“ хор муж., сольо барітонове і дует в супр. форт.	„ 1·—
12.	*Й. Кишакевич:*	„Не плакати вам“ хор мішаний в супр. форт. і хор муж. „a capella“	„ —·60
13.	*М. Лисенко:*	„І досьвіта встав я“ сольо тенорове в супроводі фортепяна	„ —·80
14.	*Савин Абрисовский:*	„З останнїх днів“ вальс на фортепян	„ 1·50
15.	*М. Лисенко:*	„Дума“ сольо тенор. в супр. форт.	„ 1·—
16.	*Д. Січиньский:*	„Непереглядною юрбою“ хор мужеский „a capella“	„ —·60
17.	„	„Кантата“ хор міш. в супр. форт.	„ —·60
18.	*О. Нижанковский:*	а) „Ой в полю садок“ б) „Атамане батьку наш“	„ —·40
19.	„	„Люблю дивитись“, дует в супроводі фортепяна	„ —·50
20.	*„Збірник“*	народних і патріотичних пісень на голоси дїточі в супроводі фортепяна	„ 1·50

170 2—5

Сьвітло церковне і столове

в охоронною маркою +. М Ц. Н. Т. *поручає*

„Народна Торговля“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

В д сих цїн для церков 10% опусту.

Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає! 3—16

Благодареніе.

Всевышнему въ неизглубимыхъ Его — совѣтахъ угодно было, навѣстити насъ нерожаданнымъ тяжелымъ ударомъ и 5 (18) дня тек. мѣс. призвати къ Себѣ по короткомъ недузѣ въ полной силѣ вѣка нашу горячо любимую дочь, примѣрную и преданную жену и незамѣстимую матерь и сестру, Іоанну А. Заяцъ р. Дольницкую.

Въ сѣмъ тяжеломъ горю единственнымъ для насъ утѣшеніемъ было, що нашу скорбь и наши страданія дѣлили съ нами наши друзья, суседы и дальшіи круги знакомыхъ, и для того считаемъ первѣйшимъ нашимъ долгомъ, поблагодарити отъ сердца всѣхъ Впчт. сродниковъ, суседовъ, друзей и знакомыхъ, поспѣшившихъ намъ даже зъ далекихъ сторонъ съ помощію и отрадою, отдавшихъ неисповѣдимо любимой нами покойницѣ послѣднюю прислугу и заявившихъ намъ будь лично будь письменно искренное свое сочувствіе, вливаючи въ теплыхъ словахъ утѣшеніе и успокоеніе въ наши вболѣли сердца. Въ особенности благодаримъ Впчт. г. Евгенію Скоморовскую за самоотверженную и чисто самаритянскую помощь въ устройствѣ похороновъ. Благодаримъ дальше Впр. и Всеч. оо. сов. Іерона Кмицикевича декана и прих. изъ Фраги, Владиміра Филиповского, мѣстодекана и прих. изъ Бельковецъ, Николая Сеньшина, мѣстодекана и прих. изъ Берездовецъ, Юліяна Бачинского изъ Васючина, Емиліяна Вилинского изъ Грусятичъ, Іоанна Величковского изъ Загоречка, Іоанна Винницкого изъ Залесецъ, Григорія Воєводку изъ Долинянъ, Зенона Гутковского изъ Дулибъ, Стефана Докоровича изъ Бориничъ, Іоанна Дулынского изъ Ольневичъ, Іоанна Мацака изъ Липицы гор., Андрея Олѣжинского изъ Поднѣстрянъ, Андрея Пеленского изъ Княгиничъ, Корнилія Сеника изъ Бережницы корол., Корнилія Скоморовского изъ Новоселецъ, Григорія Стецева изъ Станьковецъ и Льва Юрчинского изъ Помонятъ якъ за отслуженье парастасовъ такъ и за заупокойныи богослуженія и участіе въ похоронномъ шествіи. Всеч. оо. Величковского и Винницкого благодаримъ надто за прочувствованныи працальныи слова. Благодаримъ гг. членовъ-любителей хора изъ Львова причинившися своимъ трогательнымъ пѣніемъ до возвеличенія похоронного обряда. Благодаримъ наконецъ Братство церковне, честныхъ прихожанъ Ходорова и Волчатичъ и всѣхъ Впчт. друзей, знакомыхъ и прочихъ христіанъ, оказавшихъ намъ свое сочувствіе численнымъ посѣщеніемъ тѣла покойной и громаднымъ участіемъ въ похоронахъ.

Ходоровъ, 14 (27) февраля 1905.

Юлія В. Дольницкая, мати. Свящ. Симеонъ А. Заяцъ, мужъ. Д-ръ Өеодосій С. Заяцъ съ родиною, Өеофилъ, Юліанъ, Леонтій, Миронъ, Александра и Иванъ, дѣти. Анна Дольницкая, братова съ сыномъ; Антонъ, Иванъ и Левъ Дольницкіи, братья съ родинами.

178 1—1

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковалих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 0·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у Львові

улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жаданє висилає ілюстрований цінник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно. 147 4—0

У Відни вийшла збірка поезий Бурлаки:

„На бистрих хвилях“

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші я замовленєм пересилати лишень на отсей адрес: „Burlaka, Wien, Universität“.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редагує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 37. Львів Середа 16 Лютого (1 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ваторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuławski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрициї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иниші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Нерозвязана ситуация.

Сьвітла побіда опозицийної коаліциї на Угорщині при послідних парляментарних виборах витворила для віденьских, двірских кругів незвичайно прикру ситуацию. Ґр. Тіса та двірска віденьска камариля, достарчуючи угорскому королеви неправдивих інформаций про властиве положене на Угорщині, заанґажували корону не аби-як в борбі против змагань опозициї, а тим самим, коли отся опозиция показала ся правдивим речником опінії мадярского народу, поставили корону у положенє, з якого найти вихід не така легка справа.

Роля ґр. Тіси скінчила ся соромно з оголошенєм результату виборів. Та тепер виринала квестия: що-ж далі? кого покликати до керми? — Віденьскі круги певне найраднійше бачили би на чолі Угорщини як небудь підрепарований ліберальний кабінет. Та се річ немислима. Погром ліберэлів при послідних виборах був так тяжкий, що навіть, коли би на їх сторони перейшли т. зв. диссиденти, вони остали би все таки у меншости А годі-ж правити із меншостаю. Так оставали дві дороги: або відразу скапітулювати і покликати кабінет побідної опозициї, або згодити ся в засаді на ту евентуальність, а тим часом покликати переходове міністерство урядниче. Ґр. Андраші, тричи покликаний перед короля, мав саме місию послужити у розвязці сеї діллеми. Віденьскі часописи однак донесли, що місия ґр. Андрашія уже скінчила ся а тим самим і скінчили ся переговори з угорскою опозициєю.

Закінчене місиї ґр. Андрашія означає безперечно нове заострене ситуациї на Угорщині, а то тим більше, що опозиция робила вже всякі уступки, які загалом може робити партия, що під прапором певної програми видала виборчу кампанію. Вона годила ся на постепенне переведене своїх постулятів, розкладаючи навіть реалізацию їх на період довшого часу, а вимагала лише передачі керми державної у свої руки. Корона в часі переслрав ґр. Андрашія була уже готова згодити ся на такий хід річий. В послідний однак хвили децизия в Бурґу змінила ся і ґр. Андраші на представленя условій, під якими може зложити коаліцийний кабінет з опозицийних сторонництв, дістав відповідь відмовну. Що іменно переважило на рішенє в тім напрямі і які дальші пляни мають двірскі круги у Відни — справді годі розібрати.

Бо що побідна опозиция не дасть собі накинути ліберального кабінету, кабінету меншости, се не підпадає ніякому сумнівови. Вже перше засіданє парляменту було би погромом такого кабінету і він не встояв би і одної доби. Оставало би хиба переходове урядниче міністерство.

На урядниче переходове міністерство була би опозиция згодила ся з початком пертрактаций, тоді, коли вона надто острим ставленєм справи не хотіла утруднювати децизиї корони. Та по всїх пертрактациях і по уступках та вижидаючім становищи опозициї, коли мимо того у Відни хочуть хитро-мудро викрутити ся з положеня, в яке так на осліп забрили, опозиция угорска певне також змінить свій смирний тон і покаже наново сховані роги. А така зміна по стороні опозициї вже дає ся завважати, хочби у відзивах мадярских опозицийних дневників, і можна напевно припускати, що урядничому міністерству більшість сойму показала би тепер двері.

В виду того незрозумілим стає, як властиво думають у Відни найти розвязку конфлікту. Бо коли гадають, що Угорщиною можна правити при помочи замаскованого абсолютизму, як в Австриї, то буде се груба помилка.

Українська справа в Росиї.

[*Мемория кн. Дондукова-Корсакова, колишнього київского ґубернатора, написаний для правительства в 1879 або 1880 р.*]

(*Конець.*)

„Звертаючись до прочих домагань, які висказує партия українофілів — пише далі Дондуков-Корсаков — треба розглянути ті обмеженя що-до уживаня місцевого наріча, які містять ся в згаданім Височайшім повелїню в 18. мая 1876, бо знесенєм їх сповняє ся ті бажаня.

„Годї не сказати, що уміщена в тім акті заборона сценїчних представлень і национальних штук не тільки не осягнула ніякої цїли, але й викликала рішучу нагану і невдоволенє навіть усіх щирих прихильників единеня з Росиєю. Оно просто помогло скріпленю авторітету українофільскої партиї, давши їй змогу вказувати на переслідуване навіть таких невинних прояв народного духа і народної творчости.

„Такий самий наслідок викликала і заборона видавати в Росиї твори у всїх галузях знаня окрім памятників істориї і творів красного письменства. Як уже пояснено висше, она довела лиш до того, що центрами видавничої діяльности, при помочи австрийского правительства, стали Львів, Чернівці [в оригіналі „Черновице“] і Відень. А що видавані там книжки пускає ся до Росиї, то сама заборона стала лише безцїльним гнетом. Вкупі із сим она також викликала шкідне для правительства роздразненє, хоч і в значно меншім крузї осіб, що інтересують ся науковими дослідами. З другої сторони обі ті міри [заборона сценїчних представлень і літератури з виїмком белетристики] значно вплинули на ослабленє приязної [„дружественной“] Росиї партиї Русинів [„Русиновъ“] в Австриї, а се без сумнїву може бути корисне для австрийского правительства на випадок якихнебудь політичних комплїкаций і на стілько само некорисне для загального традицийного напряму заграничної політики Росиї.

„Висше наведене дає змогу означити належиту точку погляду на сю справу, відповідно і фактичному в дану хвилю станови річи і політичним інтересам Росиї. Оно дає також провідну нитку до означеня дотичної важности або небезпечности домагань, які нині відзивають ся друком.

„Обмеженя і стїсненя, яких не вимагає дбалість о захоронене „культурнаго и политическаго единства“ а які можуть лише внести невдоволенє і роздразненє навіть в уми людий щиро відданих ідеї „полнаго слїянія“, повинно ся або зовсім і формально знести, або примінити їх зі значними, усе більшаючими полегчуванями. Тут належать заборона сценїчних представлень, виконуванє музичних штук, друкованє текстів до нот, і т. и.

„Другим кроком повинно бути знесенє обмеженя в друкованю книжок і творів в границях Росиї, незалежно від їх змісту, бо, як виказано висше, ся заборона не осягає цїли а своїми наслідками она шкідна і для внутрішних, так сказати-б домашних відносин, і для інтересів заграничної політики. Тут можнаб зробити засторогу: задержати засаду недопусканя до друку книжок написаних після правил нової правописи, особливо коли ті книжки призначені для дїточого віку, але в такім випадку треба бути вже строго консеквентним і не допускати в границї Росиї всїх таких книжок виданих за границею. Задержанє сего обмеженя має на оцї перешкодити, щоби маса не присвоювала собі нових, самовільно (sic!) видуманих форм мови, инакших як форми московскої мови, і тим засудить ся на довгу безплодність рух початий в тім напрямі, шкідний для зближеня мов.

„Лишає ся ще розглянути домаганя, щоби українську мову допустити в церковні поученя і проповіди, і звязане з тим питанє о успіхах в релиґийнім розвитку мас. Нема сумнїву, що вже сам стиль і схолястичний, чужий житю зміст проповідий є головною перешкодою до сего, щоби нарід зрозумів викладані єму науки і приняв їх, а також нема сумнїву, що сей стан є майже одинаковий для Москаля і Українця, независимо від мови проповіди. На зміну сего стану, на жаль, мабуть довго ще треба буде ждати, і доти дозвіл проповіди в українській мові, як показав досьвід з поученями сьвященика Гречулевича, не викаже видимого впливу на успіхи духової просьвіти мас.

На висше вказаних мірах повинно ся обмежити всї уступки, які без шкоди для Росиї і для самого українського народу можна зробити нинї тай колинебудь. Зміни московскої викладної мови українською, хочби навіть в початкових школах, отже зміни московских книжок шкільних україньскими не лиш не вимагають жаданя й потреби самого народу, анї дійсні домаганя педаґоґії (досить буде дозволити учителям початкових шкіл давати дїтям по українськи поясненя на першім роцї науки, а нема сумнїву, що нинїшну заборону в тїй справі учителї ломлять иноді в практиці й тепер), але також ся заміна, льоґічно доводячи в будущинї до введеня україньскої мови усе в висші й висші школи і до зміни україньскою мовою мови державної в законодавстві, в суді (се домаганє вже й висказано в одній дописи з Білгорода, поміщене в ґазеті „Южный Край“) і в адміністрациї, грозить безчисленними комплїкациями і небезпечними

---

12)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(*1883, 1885—1891, 1893—1895*).

Зібрав і злагдив *М. Павлик.*

Лист д-ра Івана Добрянського до д-ра Т. Окуневського з 5. XI. 1886.

(З копії, зладженої Драгомановим).

Д-ръ Иванъ А. Добрянскій
Адвокатъ краевый.
Львовъ
улица Чарнецкого н-ръ 4.

Почтеннѣйшій Господине!

На почт. писмо отъ дня 3. с. м. честь имѣю отвѣтити, що возваніе почт. Комитета вѣчевого къ обнятію мною реферата „о патронатѣ“ есть для мене дуже почтительнымъ, а для того съ великою прикростію приходится мнѣ заявити, що труда того къ моему большому сожалѣнію по поводу надто короткого срока принятись не могу. (и т. д.) 5, 11. 86.

Лист Осипа Маркова до д-ра Т. Окуневського.

(З копії, зладженої Драгомановим).

Ваше Благородіе!

Благодарю Васъ за исповѣдь и желалъ бы я Вамъ пространнѣйше на все отвѣтити, если бы у мене было больше свободнаго времени. Впрочемъ при личномъ свиданіи поговоримъ о всемъ.

Не повѣрите, якъ сильно надоѣли менѣ наши взаимныи споры, на которыхъ терпитъ также Ваше вѣче. А весьма легко было бы все зло ухилилося, если бы г. Ром[анчук] порозумѣлся былъ съ адвокатомъ Добрянскимъ що до принятія одного или двохъ рефератовъ нашими людьми. Вы же на себѣ лично испытали (въ Куріерѣ Львовскомъ) якъ наши взаимныи споры вызыскивуютъ чужіи люди, которымъ я не вѣрилъ и не вѣрю для того, що изъ словъ такого малоросса якъ покойный Костомаровъ (vide брошура К—ва о п. р. отношеніяхъ, мною изданная въ семъ году и находящаяся у г. Котлярчука въ Станиславовѣ) я убѣдился о ихъ любви къ намъ и великороссамъ.

Наше несчастье въ томъ, що въ послѣднее время политику Вашей партіи ведутъ не самостоятельные люди (якъ на пр. Барвинскій, Огоновскій Федоровичъ) а учители, подчиненныи радѣ школьной, желающіи, щобы имъ лично съ нею было выгодно. Очевидно, що подъ тѣми учителями не думаю г. Ром—ка, который (якъ доказуетъ „Батьковщина“) смотритъ на наши справы безсторонно и не оглядается на никого. Онъ же былъ бы посломъ державной думы, если бы готовъ былъ приняти условія польскаго комитета, а не принялъ. Но его терроризуютъ.

Менѣ не приписуйте злой воли, бо я смотрю на общое дѣло, а не личности. Я же не предполагалъ, що прійдется съ Вами корресповдувати и предъ Вами извинятись, а однако признаю Вамъ заслугу въ газетахъ по поводу вѣча въ Коломыи, а гг. Дорундяку и Кульчицкому по поводу вѣча въ Коссовѣ. Я смотрю на факты и на заслуги и признаю, що у насъ добре бы было, если бы двѣ партіи существовали, бо одна могла бы торговатись съ правительствомъ, а другая сновь въ опозиціи и гравитуя въ другую сторону тѣмъ самимъ помагала бы первой къ полученію уступокъ, бо первая могла бы доказывати, що на случай неудовлетворенія нашимъ потребамъ и она присоединится къ второй, т. е къ намъ. Но на такую политику необходима солидарность и дозрѣлость политическая. Къ тому уже шло, но поляки, увидѣвши, куда идетъ (,) розбили насъ и теперь, похваляя надежды[80]) „Дѣла“ на старыхъ, тѣшатся, що мы грыземся. Чижь выпадало „Дѣлу“ писати такіи тайны о банку, якъ оно писало и компромитовати тѣхъ, що спасли гроши одной и другой партіи, которыи при упадку банка были бы пропали.

Вы видите, що теперь, когда опять на Подляшецкомъ показалась наша недозрѣлость въ финансовыхъ дѣлахъ, я не нападалъ на г. Р(оманчука), а лишь поднесь (и то долженъ былъ поднести), що тутъ опять оказалось, що мы въ грошевыхъ дѣлахъ дѣти, що также говорилъ я по поводу нападовъ на плохое хозяйство въ банку.

Пишете, щобы Вамъ дати кого на референта о патронатѣ. Справа то важна, но я думаю, що если бы мы оную хотѣли въ нынѣшнихъ для насъ неприклонныхъ часахъ порушати, то вышло бы съ нею точно такъ якъ съ епископствомъ въ Станиславовѣ, которое розбило нашъ клиръ, внесло роздоръ между владыками и сдѣлало изъ одного владыки, имѣвшаго хотя на житье отвѣтное своему достоинству — двохъ дѣдовъ.

Патронатъ, отданный въ нынѣшнюю пору громадамъ, причинялся бы до ихъ деморализаціи[90]), бо (знаете) у насъ мало еще громадъ такихъ якъ Побереже или Карловъ а священники, старающіися о презенту, просто роспивали бы селянъ, конснсторія и правительство — роздавали бы презенты — — знаете якъ. А вѣдьже нынѣшніи консисторіи то самое що правительство, а правительство то самое що самое що польская шляхта, а та послѣдная въ рукахъ и объятіяхъ нашихъ пріятелей іезуитовъ. А впрочемъ и большинство громадъ (если бы они давали презенты на приходы) дало бы на себе вліяти старостамъ и жандармамъ.

Я вообще, роздумуя о нашомъ нынѣшнемъ положеніи, вижу, що оно крайне невыносимое и що для вы ода изъ него намъ слѣдуетъ не просити милости, а просто стремитись въ раздѣлу Галичины.

Мене удивляетъ, що раздѣла того не требуетъ „Дѣло“. Вѣдьже то первый шагъ до самостоятельности, о которой оно столько говоритъ. Имѣя администрацію въ нашихъ рукахъ, мы перевели бы всѣ выборы такъ, якъ ихъ переводятъ сегодня поляки, а съ временемъ, скрѣпившись и развившись, мы переводили бы ихъ въ нашу пользу даже безъ помощи администраціи. Консеквенціею того было бы введеніе малорусского языка во всѣхъ школахъ, урядахъ и на университетѣ и тогда Галичина имѣла бы притягательную силу для Украины. Правда, що поляки были бы тому противны и того боятся, но кто хочетъ вести независимую политику, долженъ имѣти ясную цѣль передъ очима.

Вражда на москалей не спасетъ насъ. Въ томъ отношеніи будутъ насъ лишь эксплоатовати и на томъ все кончится. Похвалятъ насъ въ газетахъ, а заденунціюютъ передъ правительствомъ яко социалистовъ.

Другимъ выходомъ для насъ есть тотъ, якій пропагуютъ о. Наумовичъ и г. Адольфъ Добрянскій. Я въ него вѣрю и его поддерживаю, хотя (своею дорогою) не выступаю противъ малорусского нарѣчія, почитаю Шевченка (vide изданіе „Пролома“ „Чѣмъ есть для насъ Шевченко, похваленное даже такимъ радикаломъ якъ Драгомановъ), высоко цѣню Костомарова, наслаждаюсь Квѣткою и проч. Экстремовъ языковъ — розумѣется — не выношу, особенно же новоизобрѣтенныхъ словъ.

Мы всѣ должны памятати о томъ, що дѣлаемъ для будучности, которая намъ неизвѣстна, а задачею нашою должно быти во первыхъ: не затратити того, що намъ лишили наши дѣды и прадѣды, за що они терпѣли. Чи Малорусь будетъ самостоятельна, чи малорусская литература удержитъ свою самостоятельность, то не наше дѣло, а вопросъ будущности. О томъ одномъ я крѣпко увѣренъ, що если бы не было Россіи, с насъ

[80]) Слово „надежды“ певно похибка переписувача, Драгоманова; в оригіналї мусіло бути „напады“. — М. П.

[90]) Від „бо“ аж до „Wieka“ — рука А. Ляхоцького, товариша Драгоманова; конець знов рука остатного. — М. П.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК І ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ сподаткованих з 5% на руский народний фонд. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Дословні замовленя помагоджую відворотною почтою. БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9. 500

змінами в державнім устрою єдиної Росиї. В тім взглядї повинно ся [т. є. повинно правительство] установити погляд раз на все безвідклично і нїякі докази й посторонні міркованя не повинні захитати такого рішеня."

[Конець мемориялу кн. Дондукова-Корсакова, уміщений сегодня, є безперечно найцікавійший з усего цікавого мемориялу. Поперед всего в сїй довірочній переписцї ґенерал-ґубернатора з центральною властию виявляє ся незамасковано, в повній наготї, політика Росиї в українській справі. Тут маємо чорно на білім признане величезної ваги української справи для Росиї, єї значіня не лиш для внутрішних відносин єї, навіть для єї державного устрою! — але і для заграничної полїтики Росиї, з огляду на Австрию, де завдяки конституциї Русини (хоч і як гнетені Поляками) все таки можуть розвиватись яко нация — і то зовсїм не „при поддержкѣ Австрійскаго Правительства", як пише Дондуков-Корсаков, але радше при гнетї від того правительства, що віддало галицку Русь на поталу Полякам.

Замітна з сего кінця мемориялу також ся річ, що навіть такий сатрап-„обединитель", як Дондуков-Корсаков, радив центральному правительству — побіч скасованя заборони українських сценїчних представлень і тексту під нотами (що і скасував цар Александер III.) — скасувати також заборону друку українських книжок взагалї, без огляду на зміст, то значить, щоби вільно було друкувати не лиш белетристику, але й усе инше, тілько не новою (звуковою) правописию, а правительство не пішло за єго радою і до нинї держить ся в силї указ з 1876 р. А прецінь Дондуков-Корсаков, клятий ворог України, предкладав се лише з огляду на добро Росиї... Та в Петербурзї панувала тогдї, панує і до найновішого часу, непохитно засада, що добро Росиї спочиває в можливо найбільшім неволеню народів, в можливо найбільшім гнобленю їх драконьскими мірами, посуненім що-до України аж до скасованя мови близько трицять міліонного народу!... Національна й полїтична свобода — то в очех петербурских правительств погуба Росиї!

Побачимо, що станесь нинї — в який спосіб комісия для реформи законодавства друку порішить справу указу з 1876 р., а відтак що стане ся зі справою української мови в школах на Українї. Комунїкат комітету мінїстрів в справі українського друку звісний нашим читачам. Сам той комітет ствердив, що „украинский рух нинї не є анї трохи небезпечний для держави, а тимчасом при істнованю указу з 1876 р. нарід в українських ґуберніях нидїє в безпросвітній тьмі, без поучаючих книжок в рідній мові". Тепер ходить поголоска, що із запитаних „для осторожности" о опінїю чотирох інституций, а то академії наук, університетів київского і харківского та київского ґенерал-ґубернатора, три мали видати опінїю прихильну для української мови, а тілько оден київский університет мав заявитись ворожо. (Оно й не було би дивницею для того, хто знає склад того університету). Чи предсїдатель комісиї Кобеко згодив ся на покликане представителя Українців до участи в нарадах, доси ще не відомо, хоч відкинене сего справедливого домаганя було би вчинком глубоко обурюючим...]

Русини! Памятайте на українсько-руску бурсу в Сяноцї.

Вибори до ради міста Львова.

Вчерашні вибори до ради міста Львова були живійші як звичайно, бо на 12.517 управнених до голосованя взяло участь в виборі 7.668 осіб, то є поверх 61 процент. **На руску листу упало голосів 452**, значить о 279 більше як перед трома роками, коли то руских голосів було всього-на-всього 173.

Лист курсуючих поміж виборцями було около 20; найбільше голосів з них одержали:

Листа стрільницї (т. зв. мійска):

В сали I. 619, в сали II. 514, в сали III. 458, в IV. 416, в V. 263, VI. 383 — разом **2.653** голосів.

Листа сполученої опозициї:

В сали I. 283, в сали II. 291, в сали III. 272, в сали IV. 291, в V. 669, в VI. 358 — разом **2.164**.

Листа торговельників (handl. przem.):

В сали I. 148, в II. 216, в III. 231, в IV. 224, в V. 29, в VI. 44 — разом **892**.

Листа вшехполяків (komitetu obywatelskiego):

В сали I. 39, в II. 40, в III. 45, в IV. 82, в V. 160, в VI, 177 — разом **543**.

Листа руска:

В сали I. 41, в сали II. 47, в сали III 36, в сали IV. 52, в сали V. 160, в сали VI. 116 — разом **452**.

На инші дрібнїйші листи упало: 1) на шинкарску 201, 2) властителїв реальности 197, 3) католицку 160, 4) християньску 158, 5) третьої дїльницї 101 а 6) на всякі инші дрібнїйші, яких було безлїч — 158.

Що до вибору радних на основі повисшого результату голосованя, то треба сконстатувати, що жадна з лист не перейшла, бо жадна не одержала абсолютної більшости голосів. Що найвисше перейшли лише деякі кандидати листи мійскої т. зв. стрільницї, о скілько рівночасно стояли на однїй з инших чотирох рішаючих лист (опозициї, руській, гандлевій і обивательській) та оскілько їх імен не вичеркувано. Те саме могло стати ся також з кількома кандидатами опозициї, які стояли рівночасно на инших листах опозицийних або посередних, хоч тим перейти було труднїйше, бо майже всї другорядні листи з виїмкою руської не мали кандидатів опозицийних острійшого тону, хиба посередних. На разї за певний вибір можна отже уважати лише вибір таких кандидатів, які стояли і на стрільницкій і на опозицийній листї а таких було 18 на період 6-лїтний і 2 на період трилїтний а се: д-р Бачевский Генр. Беховьский Войт., Блюменфельд Генр., д-р Дулемба, Дзїковский Альфр., Габерле Омелян, Лянґ. Юстин, кс. Левкевич Ж., д-р Левенштайн Натан, д-р Маль Яків, Маєрский Стан., д-р Пісек Вільг., д-р Радзїшевский Брон., Рапапорт Мавр., д-р Райс Альберт, д-р Рошковский Г., Шаєр Кароль, д-р Шпільман Йос., кс. Давидович Богдан (вірменьский, на 3 роки) і Гавранек Ґустав [на 3 р.]. Кромі сих певних можна уважати за правдоподібний вибір отсих кандидатів: д-р Бик Ем., Цюхціньский Стан. (?), Еплер Кароль, Ґубринович Вол., Гінґлер Ем., Йоваш Мавр., Лерский Ів., Левенгек Як., Лукавский Войт., Мільский Ал., Мікулиньский Вол., Найман Йос., Подловский Адольф. Равский Вінк., Зельтенрайх Ів., Шидловский Меч., Владзімірский Валериян. До тої катеґориї можнаб однак вчислити ще більше, як прим. і Міхальского Мих., але сего так черкано, що єго вибір не є певний. Взагалїж сконстатувати дасть ся, що перейшовших при першім виборі буде не більше як 36 до 40, а що-до кільканайцяти місць, можливо і до 20 перейде рішучо до тїснїйшого голосованя.

З руских кандидатів, коли взяти за підставу обчисленя виборчі листи і приняти, що їх імен не черкано, одержали:

Крил. о. М. Пакиж (накинений Русинам Поляками зі стрільницї): 3653+452+197 (мійска, руска і властителїв реальности) — разом 3302.

Кромі того стояв о. Пакиж на листї дрібних купцїв і промисловцїв, але тота листа одержала всього 20-кілька голосів.

О. Олександер Стефанович: 2.164 [опозиция], 452 [руска], 158 [християньска], 101 [дїльницї III.], 201 [шинкарска] — разом 3076.

Кромі того був о. Стефанович ставлений на кілька дрібнїйших лист, які могли дати ще около 100 голосів.

Дир. Вас. Нагірний: 452 [руска] 201 [шинкарів] 101 [дїльницї III] — разом 912.

Д-р Лев Павенцкий 452 [руска] 201 [шинкарів] 101 [дїльницї III.] — разом 753.

Инші Русини ставлені на польских листах для ока одержали лише незначне число голосів і тому їх в сїм виказї поминаємо.

Повисше віставлене голосів трох перших кандидатів-Русинів вказувало-б, що жаден з тих кандидатів не одержав абсолютної більшости і тому Русини і при тих виборах в цїлости перепали. Такий висновок однак, опертий на самих виборчих листах, не є вірний, бо деяких кандидатів руского виборчого комітету дописувано, а се супротив компромісів, заключених руским комітетом в послїдну хвилю, може дати зовсїм инший результат, нїж виказує саме поверховне зіставлене голосів при помочи лист. Впрочім комітет видав відозву до Поляків і Жидів з зазивом, аби вписували на своїх листах о. Стефановича, п. Нагірного і д-ра Павенцкого, а о скілько знаємо, сей зазив не остав без успіху. З огляду отже на всї ті обставини не є виключена можливість, що з Русинів перейшов вже при першім голосованю о. Стефанович, бо через дописки міг дуже легко, маючи вже поверх 3000 голосів, досягнути абсолютну більшість. Колиб однак наші обчисленя показали ся таки невірними, то і тодї результат вчерашних виборів не є ще для нас страчений, бо — як вже було зазначено — вибір не наступив дефінїтивно а при другім голосованю прийде мабуть двох Русинів: о. Стефанович і о. Пакиж, а може навіть і третий п. Вас. Нагірний до тїснїйшого вибору, яко ті, що одержали низше абсолютної більшости найвисше число голосів.

Абсолютна більшість виносить після числа віддавих голосів — 2.835.

В кождім случаю вчерашний вибір до ради міста Львова треба уважати для Русинів за корисний, бо хочби тим разом не удало ся переперти знов ві одного Русина до ради міста Львова, то Русини показали все таки при сих виборах перший раз силу, з якою на будуче всї мусять і будуть числити ся. Русини при укладаню будучих компромісів виванансували яко чинник на пате місце, а яко такі не можуть бути викинені поза границю виборчих комбінаций. І се покаже ся вже мабуть при теперішних тїснїйших виборах, а коли нї, то за три роки при виборах слїдуючих.

Та помимо того, релятивно доброго висліду, годї не запримітити, що богато Русинів, і то зпоміж „патріотичної" інтелїґенциї, таки і сим разом, помимо горячих завивів руского виб. комітету, не сповнили свого обовязку. Богато було таких Русинів, що зовсїм не голосували, а були і такі, що „страха ради юдейска", хоч голосоване до ради м. Львова є тайне а всї листи були до себе подібні, голосували — сором сказати! — на листи польскі. Сї повинні тепер встидати ся, що не було їх там, де вела ся боротьба о нашу народну честь і нашу будучність в столици краю, бо своїм поведенем осьмішили ся і окрили ся сором, а як при слїдуючих виборах зроблять так як сего року, то їх імена будуть оголошені в дневниках і виставлені на публичне позорище.

Русинів виборців, що голосували при вчерашних виборах, взиваємо ще раз, аби карти леґітимацийні задержали до тїснїйшого вибору бо при тім виборі має голос лише той виборець, що викаже ся картою з витиском урядової печати: „Głosował". Коли отже котрийсь з Русинів прийде до тїснїйшого вибору, то карти леґітимацийні будуть ще раз потрібні.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Максима Горкого випустили вчера за кавциєю на волю і відставлено на примусовий побут до Риґи. Кавцию, 10.000 рублів [після инших донесень 20.000] зложив московский фабрикант Морозов.

Варшава. Офіцирів, котрі в часї розрухів казали стріляти, публика бойкотує на кождім кроцї. Де лиш котрий з них появить ся в реставрациї чи в каварни, публика платить і виходить. Страйковий рух розширює ся на рільних робітників, котрі домагають ся підвисшеня платнї. В кількох місцевостях вибухли розрухи. В 40 селах підпалено монополеві склади. Положене грізне.

Петербург. Головою окремої комісиї для ревізиї виняткових законів, виданих для охорони державного ладу, іменований член державної ради, ґр. Алексій.

Москва. Вибраний президентом московского земства, Головін зложив сю гідність, заявляючи, що президентом повинен бути лише Шіпов. Шіпов є звісний з своїх лїберальних переконань і був завзятим противником системи Плевого, котрий єго вигнав з Росиї. Заяву Головіна принято з загальним вдоволенем.

Петербург. Петербургска рада міска приняла з вдоволенем зложене мандату членом ради, кн. Мещерским, редактором „Гражданина" і звісним реакціонером.

Льондон. На цїлім Кавказї анархія. Військо цїлком безсильне. В Баку революціонери висадили динамітом в воздух кілька публичних будинків, а між ними і філїю державного банку.

Варшава. Делеґати заряду привислянської зелїзницї згодили ся на більшу часть варстатових і депозитових робітників. Страйк скінчив ся.

Відень. Дирекция північної зелїзницї доносить, що зелїзничий рух через Сосновець і Границу на варшавско-віденьскій і привислянській зелїзници розпочав ся наново.

Миньск. Вихованки духовного семинаря, невдоволені з істнуючих там порядків, збунтували ся, знищили мешканє ректора, а знайдені там папери спалили. Науку завішено. Семинаристи виїхали з міста.

Війна.

Нинїшні донесеня знов говорять о завзятім бою на східних крилах манджурских армій, а навіть о погромі Куропаткіна. Урядових рапортів нї з японьскої нї з росийскої кватири о сїй битві нинї не оголошено.

До Льондона доносять з приватних жерел, що зачіпний марш східної армії японьскої відбуває ся від тиждня всїми дорогами через пасмо гір Далїв, розділяючих становища росийского лївого крила від становищ японьского правого крила. Японцї пруть наперед, мимо страшно лихої погоди, мимо вітрів і страшної заметели. В недїлю падав страшний град і унеможливлював транспорт гармат і возів трену. Вояки добувають надлюдских сил, щоби пропхати ся через скалисті гори, на котрих нема лїсів, засипаних снїгом. Мимо того Японцї без відпочинку ідуть наперед. Крайне праве крило японьске машерує дорогою Сайматсі-Фушун [? булоби за далеко на схід], а ґенерал Курокі рівночасно ударив на проходи Ванцелїн і Каутулїн [50 км. на схід від зелїзницї на висотї ріки Ща, а 45 км. на полудневий схід від Мукдену]. Вже дотеперішні поступи Японців загрозили лїнію відвороту росийскій армії і вона вже зачала уступати на північ. Курокі виконує здаєсь маневр, щоби обійти Куропаткіна, ударити на него з північного сходу, а рівночасно перервати єго получене з Владивостоком.

(Телеґрами.)

Відень. З Токіо доносять, що в битвах, котрі тревали три дни, Куропаткіна побито і він уступає поза Мукден.

Петербург. В місті говорять, що всї цивільні урядники і населене перенесли ся з Мукдену до Харбіна, куди також перевезено публичні каси. Ґенерал Кавльбарс уступає з своїх становищ над рікою Гун і скорими маршами відступає за Мукден на північ.

Льондон. Кореспонденти при кватирі Куропаткіна доносять, що Японцї займають позициї від ріки Тайцї аж до Гун.

Токіо. Говорять, що Японцї побили Росиян під Пінoганом, о 25 миль на північ від Сімасі. Росияни, котрі мали 17.000 людий, стратили 2000.

Петербург. Куропаткім телеґрафує 27 лютого: Два японьскі баталїони з кіннотою заатакували наші війска на захід Лїнянчунтіну. Атаки відперто. На другий день Японцї поновили атак, але знов їх відперто. На побоєвищи Японцї лишили 100 трупів; ми стратили 6 людий.

Льондон. З Шангаю доносять, що на крайнім крилї Японців, де они відперли атак Росиян, Японцї стратили 70 людий.

Париж. Ґріпенберґ від двох днів в військовім арештї.

Токіо. Направа доків в Порт-Артурі вже майже на укінченю. Засоби вугля вистануть до лїта. Витягане найбільших кораблїв з води зачне ся з весною.

Париж. З Петербурга доносять, що лїве крило росийске під командою Лїневича уступає перед великою перевагою атакуючих Японців. Лїневич уступає скорими маршами в північно західнім напрямі.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Депутациї з міста Шатмар Кошут заявив, що край не дав сторонництву независимости більшости, отже заряд сторонництва не може в цїлости перевести своєї програми. Мимо того програма сполученої опозициї мусить опиратись на програмі партиї независимости, яко сторонництва в опозициї найсильнїйшого.

Зелїзнича обструкция.

Рим. Обструкция зелїзничого персоналу слабне. Публика виступає ворожо против сеї обструкциї. Спізнени поїздів були вчера менші.

никто бы даже не вспоминалъ, и то не лишь о васъ, но даже о чехахъ, полякахъ, а тѣмъ меньше о болгарахъ. Поляки имѣютъ о столько значеніе о сколько Европа употребляетъ ихъ яко орудіе противъ Россіи, подобно якъ теперь болгары и сербы, а даже наша малорусская партія. И можно ли за то враждовати на Россію и желати ея паденія? Впрочемъ такое мнѣніе высказалъ на сихъ дняхъ даже Ригеръ передъ кореспондентомъ варшавского Wieka (vide вынѣшній Kurjer и вчерашній Миръ) а Грегръ и другій передъ корреспондентомъ Dziennika познаньского („Дѣло" напечатало о томъ, но не вспомнило ни однимъ словомъ, що Грегръ простовалъ корреспондента, поддѣлавшего его выраженія що до Россіи въ польскомъ направленіи).

Извините, що я росписался о дѣлахъ, которыи Вамъ лучше (быти можетъ) извѣстны, нежели менѣ. Благодарю Васъ еще разъ за откровенность и прошу Васъ всегда такъ ко мнѣ относитись, а Вы убѣдитесь, что я не такій, якимъ мене представляютъ

6/18 Ноября (1886) — Вашъ пок. слуга О. Марковъ.

Лист дра Северина Даниловича до незвісного.
(Писаний після 24. XII. 1886 р. З копії Драгоманова).

Дня 23 і 24 грудня у Львові, яко післанець Станіславівскої громади бувем участником наради народовців з ріжних сторін Галичини в числі до 40 (з тих 13 з провінциї яко делеґатів). Предметом було 1) реорганізація партії і єї акциї 2) видавництво „Дѣла" 3) напрям Дѣла і роботи народовців.

Загально показалося, що голоси з провінциї були о ціле небо більше поступові як львовяне і редакторі — зрештов стало на тім:

ad 1) „Народну Раду" товариство узнає ся головним керманичом наших справ політичних. Она має ся в той спосіб уладити, щоби в кождім окрузі маючи членів організаторів, котрі би рух в околици вели, і доносили до виділу о стані і о покривдженях і не? зі сторони противників, аби мож против них в дорозі правній ся боронити.

ad 2) видавати Дѣло сего року в більшім форматі, а на будуще завязати товариство на уділі для щоденного видаваня Дѣла, котре товариство малоби стати властителем „Дѣла" і на своїх зборах установляти редакцію Д. і єго напрям. До товар. приступає кождий за уділом 50 зол. Як лиш стане досить членів, почне ся Д. щодня видавати.

ad 3) Слїдуюче mixtum compositum:

а) попирати славянськість Австрії

б) попирати примирене народів на підставі рівноправности

в) бути аж доки не заспокоїть правительство наші жадоби, в опозиції

г) *обявляти опозицію ділами.*

д) лучити ся з демократичними партіями в Австрії.

е) зазнакомлювати заграницю зі справою нашою.

ж) будити нарід до політичного житя.

з) стати у себе на грунті чисто демократичнім і мати на оці перед всім реальні інтереси масе народу.

Зрештов Поляків у нас о тільки узнавати о кілько суть правдивими демократами і працюють для дійсного добра простого люду. Против партії старорускої уживати наумисної полемики а поступати обєктивно-научнов дорогов і освідомляти нарід о ідеї української національности.

Про відносини до цілої України на разі не стало часу мовити і відложено на другий найблизчий раз.

Робота сже яко-тако розложена, але тра людей — і щоби поступовано поволи, і не псовали собі дармо діла де не тра. І у нас переробит ся поволи все, лиш не нараз.

Paulatim summa petuntur.

Данилович.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 1. 105

Розділ держави від церкви.

Париж. В парляментарних кругах говорять, що правительство наміряє перевести конґреґацийний закон також в кольонїях, де до тепер еще Єзуїти удержують школи.

Торговельний договор.

Берлїн. В міністерстві заграничних справ підписано вчера додаткову постанову до торговельного договора з Австро-Угорщиною, щоби замість 15 лютого, договор увійшов в житє доперва 1 марта 1906 р.

Вельсергаймб уступає.

Відень. Дневники доносять, що ґр. Вельсергаймб, котрий вже 25 літ є міністром краєвої оборони, в короткім часї подасть ся до димісиї. Єго наслїдником має бути ґенерал Шенайх.

Рада державна.

Відень. По кількох відповідях міністрів на внесені інтерпеляциї і по відчитаню нових інтерпеляций між иншими також п. Шенерера в справі звісної інтервенциї ґр. Голуховского, приступлено до дискусиї над промисловою новелею. В дискусиї промовляв міністер торговлї Каль. Наступуюче засїданє в пятницю.

НОВИНКИ.

— **Від д-ра Івана Дрогомирецкого** одержали ми слїдуюче письмо: Покликуючись на подану в новинках (ч. 32 „Дїла“) вістку о моїй кандидатурі на посла до сойму в золочівскім повітї, прошу о ласкаве уміщенє в найблизшім числї мого заявленя, що я своєї кандидатури на опорожнений посольский мандат нїколи перед нїким не зголошував і цїлком не маю наміру старати ся о сей мандат. Остаю з правдивим почитанєм. — *Д-р Іван Дрогомирецкий.*

— **Будова нових шкіл.** Краєва рада шкільна постановила: Будову 1-клясової школи в Самолусківцях гусятиньского повіта; розширенє шкільного будинку 3-клясової школи в Семанівцї львівского повіта, обі при помочи краєвого шкільного фонду; вкінци признала громаді Жеребки королївскі скалатского повіта безпроцентову позичку в квотї 4000 К на будову школи.

— **Управильненє еміґрациї до Америки.** Франц Кальтенбрун, специяльний комісар в міністерстві внутрішних справ в Австриї подає до відомости загалу, що буде зроблена проба управильнити розміщенє австрийских еміґрантів, котрі рік річно прибувають до Сполучених Держав в числї около 80.000, по дальших менше замешкалих державах. Справою сею занало ся австрийске товариство в Ню-Иорку а правительство Спол. Держав в Вашінґтонї досить симпатично відносить ся до сеї ідеї Представителї австрийского товариства будуть принимати еміґрантів і о те старати ся, щоби не они марнували ся по дїрах Ню-Иорку й других великих міст. Плян сей тикає ся лиш австрийских еміґрантів а не угорских, котрі рівнож у великім числї там прибувають.

— **Анґлїйский конзулят у Львові** установлено сими днями. Конзулем іменувало анґлїйске правительство проф. полїтех. Романа Заловецкого. Є се пятий з черги у Львові заграничний конзулят; доси були: російский, нїмецкий, французкий і італїяньский а тепер прибув анґлїйский. В найблизших часах має у Львові повстати ще конзулят Сполучених держав північної Америки.

— **Темний нарід.** Між угорскими Словаками удержує ся чутка, що австрийский архикнязь Рудольф ще жиє. Сею нагодою хіснують ся обманцї і в ріжних кутах Словаччини обманюють темних мужиків. В Волоскій Дубраві впросив ся на ніч якийсь панок до селянина Ґреґора і при вечері представив ся господарям яко архикнязь Рудольф. Говорив що в маю с. р. засяде на престолї, але до того часу потребує на удержанє 140 злр. Наївні селяни тихцем позичили ще тої самої ночи 100 злр., доложили своїх 40 і передали мантієви, котрий другого дня пропав з села, обіцюючи при відходї, що за кілька місяців пришле Ґреґорови 14.000 злр. Селяни не витримали, аби своїм гостем не похвалити ся перед сусїдами і тодї справа вийшла на яву, але за мантієм і слух пропав.

— **Російску господарку** на воєннім теренї характеризує найлїпше кореспондент урядового орґану російского міністерства війни „Русскій Инвалидъ“. Оповідає він, що нелад і недбальство на манджурскій лїнії переходять всякі понятя. Посилки з Петербурга для Червоного хреста на поли війни правильно не доходять. Поїзди курсують поволи як слимаки. Щоби переїхати простір 17 верст (около 19 кільометрів) поїзд потребує 8 годин. Всї мають час. На одній стациї стоїть поїзд готовий до від'їзду, а в нїм сидить якийсь високий старшина. Кондуктор свище раз і другий, але машиніст не рушає з місця. Вичекавшись доволї, кондуктор їде до машини і каже, що вже свистав. „І що з того?“ — питає машиніст. „То треба їхати“ — каже кондуктор. „Нічево, не маємо чого спішити ся — почув флеґматичну відповідь — „ще заїдемо“. Се був військовий поїзд і з того можна собі уявити, як ідуть звичайні особові поїзди.

— **Поясненє.** В оноділшнім числї „Дїла“ подана була вістка про зневагу проф. Г. в одній з львівских середних шкіл. Як з достовірного жерела довідуємо ся, згадана зневага проф. Г. в тутешній реальній школї обмежила ся до того, що ученик Д. трутив єго в шкільнім коритари, за що єго відповідно покарано.

— **Сегорічні цїсарскі маневри.** Як звісно, торічні великі маневри в полудневій Чехії [а так само звичайні маневри в Галичинї] відкликано з причини посухи і недостачі води. Сегорічні маневри відбудуть ся на тім самім теренї т. є. в околици Стракониць. Возьме в них участь окрім 8-ого корпусу також значна часть корпусу 2-ого. Головна кватира буде містити ся в Стекні на замку кн. Альфреда Віндішґреца. Маневри будуть відбувати ся в часї від 2 до 6 вересня.

— **За американьскі листи.** Перед трибуналом присяжних судиїв в Кракові розпочала ся оногдї розправа против почтового официяла, Яна Ляндфріда, обжалованого о злочин надужитя урядової власти, якого допустив ся в той спосіб, що виймив долярі з американьских листів, що переходили через краківский почтовий уряд. До дирекциї почт напливали від 1899 р. численні жалоби на те, що не доручуєсь заграничних листів, особливо американьских. Наслїдком сего дирекция поручила офицялови Ляндфрідови, щоби контролював ті листи. Однак Ляндфрід почав сповняти ту контролю в дуже підозрілий спосіб, так що єго бюрові товариші звернули на него пильнїйшу увагу. Показало ся, що Ляндфрід приходив до бюра о годину скорше, і що деякі листи ховав у себе, щоби їх відтак отвирати. Коперти викидав звичайно до виходка. Тодї слїдячі єго товариші велїли заложити у відпливовій рурі виходка дротяну сїтку і з добутих в той спосіб коперт дізнали ся о назвисках адресатів. Справу передано почтовій і полїцийній власти, котрі перевели ревізию та докладне слїдство і ствердили, що Ляндфрід вибирав з американьских листів гроші. Виновника засуспендовано і тепер поставлено перед суд. Акт обжалованя подає, що Ляндфрід вів розгульне житє, програвав богато в льотерию і в карти, а на те все єго службова пенсия не могла вистарчити.

— **Дрібні вісти.** Олександер Мишуга виступає тепер в опері міского театру в Київі. Місцева преса висказуєсь про нашого артиста, як звичайно, з великим признанєм.

З Харкова доносять, що тамошний нотар Войчиньский відобрав собі житє вистрілом з револьвера, спроневіривши депозити в сумі поверх 250.000 рублїв.

———

— **Загальні збори товариства св. Ап. Павла** відбудуть ся дня 10 марта с. р. в сали засїдань митр. Консисториї. Початок о год. 10-ій. Видїл просить о численну участь. О год. пів до 9 відправить ся заупокійне богослуженє за померших членів товариства в церкві сьв. Юра.

— **Духовні вправи реколекциї для сьвящеників** відбудуть ся в днях 6, 7, 8, 9 і 10 марта с. р. у Львові при ул. Петра Скарги ч. 6. Зголошуватись треба до о. Яр. Левицкого, пл. сьв. Юра ч. 5. Цїле удержанє виносить 8 К. Перша наука буде дня 6 марта о год. 6 вечером в згаданім висше домі.

— **З львівскої „Зорі“.** „Кружок забавовий“ тов. руск. ремісників „Зоря“ устроює дня 4. н. ст. марта с. р. послїдні вечерницї з танцями в комнатах товариства при ул. Краківскій ч. 17. — За „Кружок забавовий“: *П. Ґрень* голова, *В. Вітиньский* секретар.

— **Товариство читальня „Просьвіти“** в Балинцях устроює в недїлю дня 5 марта с. р. вечерницї в честь 44-ої річницї смерти Тараса Шевченка, на котрі читальняний видїл Впов. родимців запрошує. Початок о 6 годині точно. Того самого дня вечером о 8 год. дасть місцевий збір учительский представленє п. т. „Бабске дїло“, комедия у 2 актах М. Канаєва.

— **З „Труда“.** Позаяк послїдними часами впливає богато подань о принятє до бурси „Труда“, подаємо до загальної відомости, що на разї місця вже нема, доперва в вересни буде кілька місць опорожнених, на котрі оголосить ся конкурс. Для робітниць і учениць, котрі хотїли-б дешево примістити ся у Львові і мати здоровий харч, отворили ми „Приют“, до котрого приймаємо дївчат за оплатою 20 К місячно. — *Дирекция.*

— **З Народної Торговлї.** Місто вінця для бл. п. Івана Бічая, довголїтного члена і б. заступника предсїдателя управи Народної Торговлї, признала управа сего товариства квоту 50 кор. на руску захоронку у Львові..

— **Вінчанє** п. Мовія Василькевича, укінченого богослова, з п-ою Неовілею Манастирскою відбуде ся дня 7 н. ст. марта 1905 в церкві катедральній в Перемишли.

— **Подяка.** На коляду сего року для дїтий школи ім. М. Шашкевича у Львові зволили жертвувати слїдуючі львівскі рускі інституциї і Вп. Добродії (в коронах), а то: Дирекция товариства обезпечень „Днїстер“ 50, Совіт Ставропиґийского Інститута 20, Совіт Інститута „Народний Дім“, дирекциї товариств: „Народна Торговля“ і „Краєвий Союз кредитовий“, далїше видїли товариств: „Руска Бесїда“, „ім. Шевченка“, „Просьвіта“ і общество ім. Качковского“ по 10, Дирекция тов. кредитового „Урядників і сьвящеників“ 5, відтак о митрат Білецкий і д-р Сельский по 10, д-р Коссак, п. Овишкевич і Н. Н. по 5, о. совітник Білиньский 3, о. митрат Туркевич, о. прялат Пакиж, оо. крилошани Пюрко, Чапельский і д-р М. Шухевич по 2, о. совітник Редкевич 1 і о. крилошанин Кобилянський 0·4. — За сї гроші закуплено теплі шапки, шапочки, хусточки, кафтаники, рукавички, панчошки і фартушки і все те роздано дїтям в день перед навечерієм Рождества Христового. — За всї висше вказані дари складає дирекция школи всїм згаданим Сьвітлим Інституциям, як також Вп. Добродїям в імени обдарованих дїтий сердечну подяку.

— **Подяка.** Отсим складаємо щиру подяку тим Всечесниим Добродїям і Добродійкам, що на наше запрошенє вступили в спомагаючі члени нашого товариства на рік 1905 а іменно: Вп. д-рам гос. Н. Васильєви, д-р Е. Волошакови, інж. В. Дидиньскому, інж. Л. Дудиньскому в Станиславові, д-р проф. Горбачевскому в Празї, надінж. А. Корнелї, д-р Я. Кулачковскому, проф. арх. І. Левиньскому, інж. Ю. Мудракови, д-р пос. Е. Олесницкому в Стрию, надсов. Т. Реваковичови, надінж. Я. Стефановичови у Відни і Вп. Саломеї Крушельницкій в Римі за одноразову вкладку вічного чл. спом. — За видїл: *Ярослав Ганкевич* голова, *Бронислав Бурбела* секретар.

— **Подяка.** Сею дорогою дякуємо Впов. пану редакторови Льву Лопатиньскому за ласкаву поміч нам в виставленю „Единя царя“, іменно за умілє веденє режисерії та за цїнні вказівки і ради, без яких ледви чи було би нам удало ся сю траґедию виставити. Також з цїлого серця дякуємо Впов. пану радникови дир. Харкевичови і Впов. пану проф. Громницкому за ласкаве позволенє нам виступити публично і за щирі заходи та велику моральну поміч, якої нам удїляли на кождім кроцї. Рівнож складаємо подяку Впов. панам д-рови Мандибурови і д-рови Копачеви за ласкаве попиранє подаванє нам цїнних вказівок при владжуваню взірцевих костюмів і декорацій. — *Молодїж ц. к. акад. львівскої ґімназиї.*

— **Подяка.** Маємо честь зложити щиру подяку Високоповажаному панови д-рови Ярославови Лопатиньскому, окружному лїкареви, за ласкавий дарунок нашому товариству власної композициї п. з. „Позір! ґальоп на фортепян і концертову орхестру“ з призначенєм доходу з єї розпродажі на будову нашої сокільнї. Гаразд! — За старшину „Сокола“ у Львові: *А. Будзиновский*, голова. *М. Доскоч*, справник.

✝ Померли:

— **О. Василь Целевич**, совітник епископскої консисториї і парох Озерян коло Бучача, помер 26 лютого с. р. в 78 роцї житя а 55 сьвященьства. В. є. п.!

Урядові вісти:

— **Іменованя і перенесеня в судах.** Перенесені судові секретарі: Алекс. Миский із Золочева до Львова, Стан. Мали із Борщева до Золочева, Йос. Скшиньский з Тернополя до Львова, д-р Генр. Райнівґер з Садагори до Черновець, д-р Владисл. Рубінштайн з Козови і д-р Йос. Лашкевич з Бурштина до Львова, Ян Смольский з Мельницї в Тернополи, Ферд. Сірзісті з Радовець до Черновець, Брон. Рад з Монастириск до Борщева. Іменовані повіт. судиями: секретар д-р Корн. Ґеорґіян з Черновець для Сторожинця і судов. ад'юнкты: Болесл. Гучиньский з Комарна для Порохника, Ґедимин Лисинецкий з Садагори для Вашківців. Секретарями іменовані: повіт. судия в Порохнику д-р Брон. Крайсль для Львова, ад'юнкти: Володим. Рек з Бібрки для Мельницї, Стан. Данець з Бувівска для Бурштина, Вітолд Шулякевич з Підволочиск для Галича, Еразм Семкович з Тернополя для Монастириск, Став. Хмелевский з Турки для Косова, Йос. Бартосек з Вашківців для Садагори, Еман. Варницкий з Серета для Радовець і д-р Аґенор Френдль з округа львівского висшого краєвого суду для Черновець.

— **Краєва рада шкільна** іменувала управителями 2-кл. шкіл: Стан. Дрозда в Вели ґжендз., Меч. Длуґоша в Радохонцях, Мик. Древницкого в Гаврилівці, Вас. Мишишина в Зимнєвисках, Жигм. Томашевского в Стриґіцї, Ів. Ґаврона в Баховичах, Петра Будицкого в Малачеві, Ант. Венцковского в Майданї граничнім, Ів. Липиньского в Угриню Юл. Левандовского в Петрилові, Йос. Данцевича в Залучу н. Чер. Ів. Яроша в Пшеґінї дух., Ів. Лїґензу в Гаю і Евст. Любку в Черневі; — учительками 2 кл. шкіл: Мар. Шмилевску в Сушинї, Мар. Бухвальдівну в Креславичах, Стеф. Ґавронову в Баховицях, Нальв. Древницку в Новосїлках, Зоф. Морозову в Товстобабах, Мар. Левандовску в Петрилові, Франц. Фрасиньску в Борку Фал., Ам. Скриванківну в Слопницях кор., Олену Голубовичеву в Завалю, Ангелу Цеґельску в Тростянци вел., Людв. Соколовску в Мостисках; — учителями(льками) 1-кл. шкіл: Зоф. Новаковску в Слупках, Ольгу Шашкевичівну в Майданї гор.-Гута, Йос. Сальванку в Жуливї, Ів. Гаврана в Завадові, Фр. Скупску в Углівцї, Ом. Грицевичівну в Стриганцях, Зуз. Молодецку в Ходовичах, Олену Подловску в Єжовім „на Камеральнім“, Йос. Рожкевича в Кукілївцї, Ван. Іродевкову в Новоселицї, Мих. Шурівну в Райску, Кар. Попеля в Пановичах, Фр. Котаса в Пшебечанах, Сем. Шлемка в Рудниках, Ад. Германа в Заболотцях, Людв. Льоренцівну в Більчицях, Ів. Хромовского в Задубрівцях, Олекс. Чижовского в Кривотулах нових, Ів. Завислява в Дульчи вел. Стан. Петровского в Григорові, Стан. Манастирску в Журові, Вільг. Островску в Пузьниках, Ад. Єльонка в Зарівнім, Мар. Радецку в Велеслеві, Фел. Кшишковского в Задушниках, Йос. Вжесьньовского в Оталенжи.

Міністер просьвіти іменував провізоричними окружними інспекторами шкільними в IX ранзї: директора мужеской школи видїлової в Яслї, Андрія Стопиньского для віского шкільного округа; старшого учителя в Богородчанах, Леонарда Войнаровского, для гусятиньского шкільного округа і старшого учителя в Городку, Володислава Вана для равского шкільного округа.

— **Із шкільництва.** Перенесені окружні шкільні інспектори: кс. Каз. Дуткевич з Горлиць до Рудок, Ів. Гофман з Жовкви до Скалата, Миколай Недведский з Скалата до Жовкви і Стан. Сливиньский з Рудок до Горлиць. — Потверджено установленє духовними членами окружних шкільних рад: оо. Івана Могильницкого в Городенцї і Северина Метелї в Чесанові. — Перенесені ґімназияльні суплєнти: Волод. Терлецкий зі Львова до Стрия і Мих. Сенк з IV ґімназиї до ґімназиї сьв. Анни в Кракові, а також же суплєнтами іменовані: д-р Сал. Гандль в Дрогобичи, Ад. Ковтвицкий в Бучачи і кс. д-р Ант. Ратушни (для лат. релїгії) в VI-ій ґімназиї у Львові. — Тад. Дробйовский іменований головним учителем в женьскій учительскій семинариї в Кракові.

— **З почти.** З днем 1 марця 1905 р. заводить ся при ц. к. урядї почтовім в Снятинї тиждневу семиразову службу листоносця сельского для місцевостий Поточок, Русів, Красноставцї і Бенедуя. — Дня 1/3 1905 запроваджує ся в Котузові місцевости, що належить до округу доручень ц. к. уряду почтового в Вишнївчику складницю почтову із звичайним кругом дїланя. Складниця ся получена буде з ц. к. урядом почтовим в Вишнївчику через тижнево шести разового посланьця пішого.

В справі духовеньства.

З кругів духовеньства куликівского деканату надіслано нам до поміщеня отсе письмо:

Як звісно, ческий клир дав почин до заходів о поправу долї сьвященьства, через масове внесенє петиций до парляменту. Наше сьвященьство шле такі самі петициї, переписовані вірно з ческого взірця, позабувши, що рускі сьвященики находять ся у відмінних житєвих обставинах; атже ми жонаті, маємо родини, тому мусимо більше подбати про вдови і сироти, про що не згадує зовсїм петиция ческого духовеньства, котре є безженне. Супротив того куликівский деканат перемискої епархії зладив отсю петицию до парляменту і сею дорогою подає єї в цїлій основі до відомости всего нашого духовеньства з порадою, щоби приняло сей текст петициї, приноровленої до наших житєвих обставин. Не треба казати, як великої ваги єсть забезпеченє вдів і сиріт по сьвящениках. Коли нам удасть ся се осягнути, тодї і цїла наша національна справа взяла б инший оборот. Рускі сьвященики маючи забезпечений бит своїх вдів та сиріт по своїй смерти, не оглядали би ся так як дотепер, на задні колеса, але щиро і інтензивно служили би загальній народній справі.

Текст петициї повинен бути ось який:

Hohes Abgeordnetenhaus!

Die Lage der Witwen und Waisen nach den gr. kath. Priestern in Galizien ist mehr als beklagenswerth, und diese Lage wird mit jedem Jahre desto schlimmer. Zwar besitzt der gr. kath. Clerus Galiziens in allen drei Dioecesen seinen privaten Dioecesan-Witwen und Waisen Fond aus welchem statutenmässig den Witwen zu je 130 Kronen und den Waisen (bis zum 18-ten Lebensjahre) zu je 60 Kronen als jährliche Unterstützung ausgefolgt werden, jedoch die obangeführte Unterstützung ist weit nicht hinreichend, um die in Noth hinterlassenen Familien vor Hungerstod zu retten.

Die hohe Regierung selbst war gesonnen, die missliche Lage unserer Witwen und Waisen in der Art zu lindern, dass Hochselbe den ärmsten Witwen aus dem Religionsfonde einen jährlichen Gnadengehalt von 400 Kronen, den ärmsten Waisen jedoch einen Gnadengehalt von 120 bis 200 Kronen zusagte. Wie sehr diese Massregel den armen Witwen und Waisen wohlthut, ist sie jedoch viel zu gering, um die allgemeine Noth der Witwen und Waisen zu heben. Mit Rücksicht darauf, dass der gr. kath. Clerus in Galizien verheiratet ist, ein Familienleben führt, um Erziehung der Kinder Sorge trägt, dabei jedoch bei spärlichen Einkommen standesmässig leben muss, und darum nicht im Stande ist, die materielle Lage seiner Familien nach eventuelem Ableben zu sichern.

Mit Rücksicht darauf, dass der am spärlichsten dotirte gr. kath. Clerus in Galizien selbst in Armuth sein Dasein fristet, dabei jedoch stets seinen geistlichen und staatlichen Pflichten ohne Zweifel gewissenhaft nachkommt. Mit Rücksicht darauf, dass der gr. kath. Clerus in Galizien nicht nur für das Wohl der katholischen Kirche sondern auch für das Wohl des Staates nicht zu unterschätzende Diensse leistet, indem er so vielfälltige rein staatliche Agenden ausübt, und allen Anforderungen der Staatsämter mit voller Bereitwilligkeit entspricht, wagt der gefertigte gr. kath. Clerus des ..... Decanates dem hohen Abgeordnetenhause seine Bitte zu unterbteiten: Hohes Abgeordnetenhaus geruhe bei Berathung über Congrua Regelung des kath. Clerus auch die materielle Lage der Witwen und Waisen nach den gr. kath. Priestern Galiziens zu berücksichtigsn und zu beschliessen, dass den obangenannten Witwen und Waisen eine Versorgung, analogisch der Versorgung der Witwen und Waisen nach den Staatsbeamten zugesichert werde.

. . . . den . . . 1905.

Рубрум: An das Hohe Abgeordnetenhaus in Wien. Gr. kath. Clerus des . . . Decanates [. . . Dioecese] in Galizien bitten um Versorgung der Witwen und Waisen nach den gr. kath. Priestern in Galizien.

Календар: Гр.-кат.: нинї (середа) Памфіла. завтра (четвер) Теодора. — Рим. кат.: нинї (середа) 1 марта, Альбіна. завтра (четвер) Симпліция.

Театри: Театр міский у Львові: нинї в середу оперете „Апахне“, водний дух, оперетка в 5 днях Міллєра. Початок о годині 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукерни. Початок точно о годині 7½ вечером.] — Вв четвер дня 2/3 „На днї“, сцени в дна житя в 4 д. М. Горкого; в суботу дня 4/3 „Дон Цезар“, оперета в 3 д. Делїнґера; в недїлю дня 5/3 „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“, драма зі сьпівами в 5 д. Старицкого; ві второк дня 7/3 передпослїднє представленє „Катерина“, опера в 3 д. Аркаса; в середу дня 8/3 послїдне представленє „Продана наречена“, опера в 3 д. Сметани. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

— **Д-р Григорий Величко** просить вас оголосити, що розсилка насіня з єго огородничого заведеня вже розпочала ся.

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.

Науки на місяць май *о. Др. I. Бар-тошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о єї состраданю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цїна 3 К. Набути їх можна в Ставропіґийскій канцеляриї у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також єго Проповіди недільні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїнї 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїнї 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 2—10

Надіслане.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри,** цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі **направи полагоджуе ся як найскорше** і найдешевше. 4185

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Цїна збіжа і других продуктів.

Львів 28 лютого. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·65 до 8·80 а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·60 до 6·75 а на термін 6·40 до 6·50, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·60 а на термін 7·— до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·50 до 6·75, а броварний 7·10 до 7·75, *ріпак* 11·— до 11·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 8·50 до 10·—, *насїнє льняне* 9·65 до 9·85, *насїнє конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 7·80 до 8·—, *кукуруза* готова 7·10 до 7·50 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 210·—, *конюшина* червона 55·— до 80·—, біла 45·— до 68·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 32·50 до 32·75.

Курс Львівский

з дня 1 н. ст. марта 1905.

	Плат.		Жад.	
Акції за штуку без купона.				
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545	—	555	—
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	—	—	260	—
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	—	—	—
Зеліз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	—	—	—	—
Зеліз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589	—	595	—
Листи заставні за 100 зр.				
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111	25	—	—
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101	50	102	20
" " " 4% 60 л. по 200 кор.	98	80	99	50
" краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101	50	102	20
" " 4% а. в. льос. в 57 л.	99	40	100	10
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99	80	—	—
" " 4% льос. в 41½ л.	99	80	—	—
" " 4% льос. в 56 л.	99	50	100	20
Облїґи за 100 зр.				
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100	—	100	70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102	80	—	—
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101	50	—	—
" " 4½% (III. ем.)	101	50	102	20
Позичка краєвої в 1873 по 6% а. в.	—	—	—	—
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99	50	100	20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97	40	—	—
" " 4½% 4-ої емісії	101	10	101	80
Льоси:	к.	с.	к.	с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87	—	9[illegible]	—
Міста Станиславова "	—	—	—	—
Монети:				
Дукат цісарский	11	26	11	40
20 франківка	19	—	19	2[illegible]
100 Рублїв срібних	250	—	253	—
100 Рублїв паперових	253	—	254	70
100 марок німецких	117	10	117	6[illegible]

Глядає Академіка

яко інструктора бурса св. Івана Хрестителя в Дрогобичи; дає осібне помешканє, лучший харч і 20 корон місячно. Упрашає ся зараз зголосити ся до заряду бурси в Дрогобичи.
163 3—6

МІД ПАТОКА

десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасіки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 5 К 90 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій цїнї розсилає **Евгеній Білиньский в Збаражи.** 110 4—1[illegible]

Ученик VII кляси ґімн. глядає лекций на село. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла“.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул. Коперника). 780

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 21—60
Дістати можна всюди.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

отворило з днем 25 лютого с. р.

КНИГАРНЮ

У ЛЬВОВІ
при улици Театральній ч. I

яка буде мати на складі крім усїх українских книжок також великий вибір книжок із літератури російскої, польскої, німецкої, француэкої і инших. Через неї можна буде замовляти книжки і часописи в усїх европейских мовах. 172 8—6

Що року горять хлопскі міліони **неасекуровані!**

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне **обезпечає будинки, движимости,** збіже і пашу на случай пожежи. **По пожарі виплачує „Днїстер“ зараз відшкодованя;** оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Днїстер“ відшкодовань **в сумі 5 міліонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) **суму 1,183.874 кор.** і уміщені суть в цінних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як **300 000** будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Полїси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім році звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор, (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпеченє через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. **Аґенти „Днїстра“** заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тільки через „Днїстер“ в Товаристві краківским; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі добродїйні цїли.* 34 2—26

Стережіть ся огню і асекуруйте ся в „Днїстрі“!

Покривайте свої хати черепом (дахівками).

„Днїстер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дароохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, кивоти, євангелія, натерції, підставники, пляшинки, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, ліхтарі, образи до процесії, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітлоощадне, клєоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 6—45

Пошукую сейчас характерної женщини, вдови по священику або і сьвітску, котра вспіла-б добре варити для одної особи і вести дім у вдівця священика. — *о. Григорий Грушка* Годів, п. п. Поморяни. 158 3—4

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах,
2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднійшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплеви + і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30, 8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20, 1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25, 2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє
у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цїнах.

Що-йно вийшли з друку:

1. Poradnik prawniczy w sprawach politycznych autonomicznych, cywilnych, karnych i skarbowych wraz z kompletnym zbiorem wzorów i przykładów etc. etc. Cena 10 k. 60 h.
2. Austryackie prawo gminne. Cena 2 k. 50 h.
3. Ordynacya wyborcza. Cena 1 k.
4. Przepisy podatkowe i przemysłowe. Cena 1 k. 60 h.
5. Adwokat domowy. Wyczerpujący zbiór wzorów i przykładów, odnoszących się do ustawy cyw., normy jur. procedury cyw. i [illegible]. Cena 4 k. 30 h.

Дістати можна у автора **С. Вайнштока,** у Львові, ул. Різницка ч. 5. 118 4—5

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насїня ярин, цьвітів, господарскі і т. д.

з первоpядної фірми ерфуртської.

Львів, Личаківска ч. 24.

Росада ярин, цьвітів, трускавок і т. д. Корчі, Дерева, Рожі, Цибульки цьвітів і т. д.

Адреса: Заведенє огородниче в Скнилові (під Львовом, п. Кульпарків).

183 5—8

Все як найлїпшої якости що-до добору гатунків і сили кільченя. Всякі замовленя виконує ся як найточнїйше і найшвидше.

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педагогічного двотижневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15 Предплата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чверть-річна 80 кр.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 45 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Веч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданя і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим
Іван Ляврук
Львів, Пасаж Міколяша.

I. нагорода на конкурсі (Perfizionamento) Медаль срібний з королївскої Академії штук красних в Римі

I. нагорода медаль срібний з папскої Академії штук красних в Римі.

ГРИГОРІЙ КУЗНЕВИЧ

артист-різьбар.

Творить портрети, бюсти, медаліони, фіґури, (статуї) алегоричні, мітольоґічні і релеґійні ріжної величини і всякого рода до сальонів, також вівтарі, таблиці і паматкові фіґури в мармор, камени і в дереві до церкви. Будує памятники і статуї на площі і кладовища.

Робітня (atelie) ул. Пекарска ч. 83. в місци б. п. Марковского. 103

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манєцких) Коперника ч. 9.

Ч. 38. Львів Четвер 17 Лютого (2 Марця) 1905. Рік XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австриї: за границею:
на цілий рік 32 к. — 44 к.
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с.
Поєдинчне число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї непечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иншi приватні оголошеня платять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць марець. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати

Райфайзенки, д-р Стефчик і „ународаванє всходнїх кресуф".

(Статя надіслана).

Хтоби гадав тепер еще, що Бюро патронату спілок ощадности і позичок при виділї кравевім, орґанїзуючи райфайзенки у східній Галичинї, має на увазї добро населеня та дає поміч там, де райфайзенка має дані до успішного розвою — сей грубо помилив би ся. У нас ера „ународовяня", тож і патронатскі райфайзенки мусять сповняти при тім не послідну ролю. Що так оно єсть, істория закладаня райфайзенки в Білоголовах єсть наглядним доказом.

На весні 1904 р. піддав підписаний своїм парохіянам гадку заснованя каси Райфайзена. Відбула ся нарада раз і другий, порішила громада приступити до заложеня. Тимчасом білоголовскі Поляки, яких в селї єсть ледви 1/7 часть за порадою свого пробоща, кс. Яроша з Залозець, випереджуючи Русинів тишком-нишком внесли подане до Бюра патронату о поміч до закладаня. Ходило їм о те, щоби Русинам що найменче перешкодити. Рахунок кс. Яроша — як се самі его парохіяне висьпівали — був цїлком простий: як буде два зголошеня руске і польске, то каса буде або польска або не буде жадної. Русини зміркувавши куди воно йде, заложили касу без помочи Бюра і доперва по залагодженю всїх формальностий, коли вже каса фунґувала, подали до Бюра просьбу о принятє їх до патронату. Довго Бюро не рішало справи; доперва по двох пригадках дістаємо 10/2 1905 повідомленє, що спілка наша не може бути предложена до принятя до патронату, бо заложена без відомости Бюра, але 14/2 1905 приїде д-р Стефчик до Білоголов в цїли полагодженя польского зголошеня, тож запрошує і нас взяти участь в зборах, бо хотїв би утворити одну касу для Поляків і Русинів. Гаразд — погадали ми. Каса, що вже істнує, не заложена спеціяльно для Русинів, але для всїх громадян без ріжниці народности. Має також членів Поляків, має на пятьох членів в зарядї одного Поляка, на 8 членів надзираючої ради двох Поляків — чейже нїхто не може робити на тїй точцї закиду. Та ба! Д-рови Стефчикови і кс. Ярошови о що инше ходило. Кс. пробощ вже на три днї перед тим, приїхавши до Білоголов, вмовив в кільканайцятьох Мазурів, своїх парохіян, що то они мають в касї рядити, а не Русини, ще й з своїм парохом, а д-р Стефчикови відай в то грай! Приходить 14 лютого. Приїздить з Залозець з кс. Ярошом і пан директор, та приходять до громадскої канцеляриї, де чекали вже зібрані члени каси. Ми гадали, що д-р Стефчик сконтролює передвсїм касу, розгляне ся в тім, хто єсть в зарядї та як книжки проваджені. Але де там! Передвсїм мене — підписаного — бере пан директор на слово „bo to między księżmi musi być porozumienie" і заявляє, що він тогди предложить касу до принятя до патронату, коли так в зарядї як і в Радї надзираючій буде половина Поляків. Отже заряд каси має зараз в его присутности зрезиґнувати, має ся вибрати новий заряд по половинї Поляків і Русинів і то услівє — протоколярно списане — обовязує раз на все, бо в противнім случаю патронат погасає. Надармо старав ся я витолкувати, що Поляки відповідно до свого числа мають представителїв в зарядї каси — д-р Стефчик був неумолимий. Видячи, що я не годжу ся на такі „pacta", хотїв еще спробувати, чи не удасть ся перевести се на зборах, тож мимо протесту кс. Яроша „nie mamy się czego wracać", вернув еще між зібраних членів каси. Ту представивши значенє патронату і витолкувавши людям, що райфайзенка без патронату єсть щось непевного, що ледви собі дасть раду, поновив знов свое внесене, щоби було все для Поляків і Русинів „po połowinie", однакож за внесенем піднесло ся заледво 6 польских рук а против 80 руских. Д-р Стефчик опустив збори в очевиднім подражненю.

Щож було дїяти дальше? Польца мусить бути горою, тож і д-р Стефчик з кс. Ярошом йдуть демонстрацийно здовж селом на другі збори, до Поляка Квасніцкого. Постягали всїх Поляків, які лиш були в Білоголовах, бо з'явили ся делеґати „od braci" з сусїдних сїл Бзовиці, Заруди, Ренева і т. д. — то всьо видно перед тим було приготовлене — от і закладають касу польску. Вибрали заряд і надзираючу раду і показало ся, що кождий Поляк буде „rządzić", тілько на членів вже не стало. Русинам на ті другі збори був вступ заборонений. Що буде дальше, чи се була лиш „próba sił narodowych", чи дїйсно закладане каси і що на се кравевий виділ скаже, побачимо. Фактично виглядало се на „шопку народову".

Нам не тілько Русинам але взагалі громадянам Білоголов зробив д-р Стефчик кривду, бо наша каса вже правдоподібно не буде принята до патронату. Д-р Стефчик зложить до кравевого виділу реляцию о тім, чого не видїв, і то — як сам заявив — не прихильну. Під польскими „рядами" і така річ можлива. Не дістанемо 400 К на покритє коштів заснованя та і кредиту в кравевім банку, а ми маємо право о то упоминати ся, бо се гріш руского податника! Дасть Бог — обійдемо ся без того; удержимо касу своїми силами.

Від д-р Стефчика одного лише мали-б ми право вимагати. Коли его девіза „po połowinie" — „prawo mniejszości musi być zawarowane" — най же хоть про людське око буде консеквентний.

Дня 15-го лютого 1905 на руске Стрітенiє орґанїзував той сам пан директор райфайзенку в Ратищах (коло Залозець) для Ратищ і Часкова. Са села руск[illegible], Поляків ледве як пята часть; [illegible] там зробив „po połowinie" і вписав се грубими буквами до протоколу яко conditio sine qua non. Русини заскочені несподївано мусїли (?! *Ред. Дїла*) на разі згодити ся. Але того самого дня еще переїхав до Тростянця великого (під Залізцями) орґанїзувати касу. Тут відношенє оборотне — 4 части села Мазурів а пята Русини. Тут вже д-р Стефчик забув за свою девізу „po połowinie" і обійшов ся так, якби в Тростянци Русинів не було цїлком — а там єсть не лиш Русини, але і парохія руска та рускій парох певно придав би ся до заряду в касї. Ale to co innego. Видно, що райфайзенки в таких селах, де більшість Русинів, мають служити до „ународовяня кресуф" т. є. Русин своєю працею і крейцаром має допомочи Поляковим, щоби сей єму на голову влїз. Д-р Стефчик має до сего спосіб „po połowinie". В таких же селах, де більшість Поляків, вже райфайзенка має служити без жадних „до винародовленя руского елементу".

о. В. Пилипчук.

Що пишуть российскі дневники.

Насамперед всего мусимо зазначити, що российске правительство в справі українськоi мови зовсїм не зміняє дотеперішного некультурного, дикого поступованя.

Здавалось би, що коли сам комітет міністрів, в своїм рефератї предложенім комісиї для реформи законодавства преси, ствердив, що указ з 1876 р. „значительно затрудняя распространенiе среди малорусскаго населенiя полезныхъ сведѣнiй путемъ изданiя книгъ на понятномъ для крестьянъ нарѣчiи, препятствуетъ повышенiю внѣшняго низкаго культурнаго уровня крестьянъ малороссiйскихъ губернiй" — у льоґічно по тїй так виразно признаній тяжкій шкодї випливаючої з указу Александра II., можна було сподївати ся, що теперішнє настане бодай сякий-такий поворот до лучшого. Тимчасом найновійші факти говорять що иншого. І так:

„Кіевскіе Отклики" доносять, що петербурске „главное управленiе по дѣламъ печати" повідомило д-ра І. М. Луценка, що міністер внутрішних справ відмовляє єму дозволу видавати в Одесї [illegible] в українській мові під назвою „Вѣстникъ".

Відомо, що се не перша заборона; таких заборон було вже й досї без числа, але то доказує, що дневний курс оглядної державної політики супроти України не зміняє ся. Тут треба ствердити факт, що заборона всякої часописи в українській мові є навіть противна указови з 1876 р., бо в тім указі нема в ніякій точцї ані згадки, що не сьміє бути української часописи, а за те є дозвіл белєтристики в українській мові, отже бодай белєтристична часопись повинна бути дозволювана. Тимчасом міністри внутрішних справ не допускають навіть такої часописи! Чиста самоволя:

Але йдім дальше:

Як відомо, загальні збори членів „Київ-

З історії польских інтриґ проти Русинів.

З початком сего року появили ся у Львові: „Pamiętniki Floryana Ziemiałkowskiego", — книжка, що вийшла друком зовсїм неожидано а звернула на себе загальну увагу. Книжка складає ся з чотирох частий і обнимає час від 1848 року до року 1873. Кождий зрозуміє, що зазначений період часу вже вагою самих тодішних подїй представляє собою незвичайний інтерес; той інтерес стане однак ще більший, коли возьмемо на увагу спосіб виданя споминів. Спомини Земялковского вийшли без політичної, так сказати, цензури, видала їх вдова по Земялковскім, п-і Олена з Окшів-Дилевских Земялковска, а тим самим вийшли вони in crudo, зовсїм так, як списав їх покійник. Через те спомини набирають особлившого значіня, бо в них подано богато такого, що для польских політиків є невигідне і що вони дуже раді були би затушувати. Та, як звісно, scripta manent і печатне слово не дасть ся вже стерти з лиця землї.

Невигідність мемуарів Земялковского для польских політиків відносить ся між иншими також а може і передовсїм до рускої справи. Земялковский писав отверто, наче для себе, а що відгравав визначну ролю в будованю польского Піємонту, то і не диво, що в его мемуарах розсипаного чимало материялу, що відносить ся до нас безпосередно або посередно. Длятого то спомини Земялковского не повинні лишити ся без слїду в нашій пресї, а нема сумніву, що стануть вони також вельми в пригодї нашим публїцистам і історикам, що возьмуть ся за критичний розслїд подій того, так важного в наслїдки, часу.

Про самого Земялковского, про его походженє і політичну кариєру, не потребуємо ширше розводити ся, бо се річи загально звісні тай суть еще в сьвіжій памяти Русинів, особливо старших. Земялковский сам про себе каже, що уродив ся дня 28 грудня 1817 р. в Березовици малій коло Тернополя з батька і матери Михайла і Анни Лотоцких — але кажуть, що він був сином кухаря і походив з простої рускої родини Земелків, був отже „перекиньчиком". Впрочім і з назвиска Лотоцких, по матери, виходить, що походженє польского політика і дїяча не було польске, але руске. Полїтична кариєра Земялковского також звісна — зразу горячий революціонер, засуджений в р. 1845 на смерть за польскі конспірациї і помилуваний, став ся відтак persona gratissima на цісарскім дворі, спонукавши галицких Поляків при помочи Ґолуховского до згоди з Австриєю й габсбурскою династиєю. Конституцийно-патріотичний польский рух видвигнув его на посла до сойму і парляменту та на престол президента міста Львова, а коншахти з австрийским правительством видвигнули его відтак на міністра для Галичини. Земялковский отже разом з Ґолуховским був головним махером, що закулїсовими інтриґами збудував з Галичини польский Піємонт, а траґізм історії полягає лише в тім, що мав бути з роду Русином, помагав отже кувати кайдани на рідний нарід. І в тім зглядї Земялковский ішов би в парі — коли поголоска про его руске походженє правдива — з другими польскими дїячами того часу перекиньчиками: Зиблїкевичами, Черкаскими, Савчиньскими і иншими, що були також руского походженя а грали в польску дутку, і яких імена будуть на все записані чорними красками в памяти руского народа.

Приступаючи до зреферованя самих споминів Земялковского, ми не будемо переказувати їх зміст, бо се не вело би до цїли. Мемуари Земялковского і так списані без порядку і тим менше надають ся до реферату, опертого на льоґічнім вязаню думок і подій. Ми, переказуючи спомини Земялковского, обмежимо ся на самі відірвані виписки тих місць книжки, які відносять ся до нас Русинів, а ті виписки вистарчать вже для поінформованя читача, бо говорять самі за себе. Той modus procedendi буде впрочім догідний і з иншого боку, бо дасть голос самому Земялковскому і як найльпше ся від заміту, немов би щось переписано невірно або тенденцийно.

В роцї 1848 — оповідає Земялковский — вибрано мене послом з міста Львова до австрийского парляменту (тзв. конституанта) у Відни, а разом зі мною вибрано ще гр. Лешка Борковского і Марцина Дилевского. Всї посли польскі, з виємком бесїдника Ярославского, кн. Любомирского, Ярутовского, Едварда Краиньского, Здислава Замойского, Адама Потоцкого і Дилевского і о. Білецкого, засїли на лївици, а засїданя відбували ся в цісарскій маштальрии.

При виборі до комісиї, яка мала занити ся уложенєм конституциї, рішено, що з кождої провінциї, заступленої в соймі, мав бути вибраних трох послів. З Галичини вибрано мене, Смольку і о. Якимовича. В тій комісиї, коли Чехи (Палацкий, Пінкас і Ріґер) поставили внесенє на подїл Галичини на часть польску і руску, котре то внесенє підпер Якимович, покликуючись на відвічну ненависть між Поляками і Русинами, я один мусїв боронити цїлости краю та побиювати етноґрафічні арґументи Палацкого і перевернені жовчю інсинуациї Якимовича. Як я справив ся з сим трудним заданєм, про се розказав точно Лешек Борковский в брошурі „O sejmie sokalskim" — я лише зазначу, що на 30 голосів внесенє Чехів одержало всього 5 голосів: трох Чехів, Якимович і Рац з Форальберґу, що також хотїв утвореня з Форальберґу окремого краю (I, 12).

*

Рік 1866. Під Садовою розіграла ся судьба австрийскої супремациї в німецкім союзї держав а не довго після того появив ся патент скликуючий державну раду задля ревізиї конституциї Шмерлїнґа. Мене вибрано в р. 1867 послом до галицкого сойму з міста Львова, а через кураю більших посїлостий, членом кравевого виділу. Коли появив ся патент скликуючий державну раду, рознесла ся чутка, що Чехи порозуміли ся з деякими краківскими панами і ті зачинали, що рішено на Чехи галицкий сойм не узнасть централїстичної ради державної і делеґациї не вишле. Тоді вибрав мене кравевий виділ відпоручником до Кракова а зглядно Відня, де я мав заявити, що сойм вибере напевно делеґацию до парляменту...

В сойм навиє, супроти нової ситуациї, витвореної скликанєм парляменту, не могло обійти ся без адреси до корони; вибрано комісию адресову, до якої увійшли між иншими Адам Потоцкий, Кшечунович, Смаржевский і я. Комісия вибрала референтом Кшечуновича, котрий предложив внесенє зложене з двох точок: 1) сойм ухвалить адресу до корони і 2) вибере делеґатів до державної ради. В проєктї адреси, побіч вичисленя домагань краю, змістив справоздавець застереженє, що рішеня державної ради не мають мати обовязуючої сили. При дискусиї над проєктом адреси обставав я за пропущенєм застереженя яко суперечного зі змістом самої адреси, бо на що ставити домаганя, коли дотичні домаганя не мають обовязувати. Я остав в однак в меншости.

На другий день, 2 марта, мала розпочати ся дискусия спеціяльна. Коли я війшов до салї, побачив по лицях послів, що стало ся щось незвичайне і заки я мав час розві-

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА *отворило з днем 25 лютого с. р.* КНИГАРНЮ У ЛЬВОВІ при улици Театральній ч. 1 яка буде мати на складї крім усїх українських книжок також великий вибір книжок із лїтератури російської, польскої, німецкої, французкої і инших. Через неї можна буде замовляти книжки і часописи в усїх европейских мовах. 172 1—6

Важне для Всеч. Духовеньства і Комітетів церковних! Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних. 666 43—52

ского товариства просьвіти [общества грамотности]" дня 27 ст. ст. жовтня 1904 р. ухвалили були такі резолюциї:

„Узнаючи, що народна мова є найвідповіднійший спосіб до введеня між нарід найбільшої суми знаня і для розбудженя в народі спраги знаня, любови до читаня і самопросьвіти, загальні збори звертають ся в імени Київского товариства просьвіти з заявленем конечної потреби: а) усунути перешкоди, які стоять в дорозі дозволови печатаня научно-популярних книжок в україньскій мові, т. є. знести закон з 1876 р.; б) усунути ті перешкоди, задля яких видані книжки в україньскій мові не допускає ся до шкільних, сільских і безплатних бібліотек-читалень".

Отже на внесене Київским товариством просьвіти прошене, по мисли ухваленої резолюциї, прийшла вже відповідь з Петербурга. „Главное управленіе до дѣламъ печати" повідомляє, що прошене Київского товариства просьвіти „признано министерствомъ внутреннихъ дѣлъ не подлежащимъ удовлетворенію". Але що ще більше! — міністерство народної просьвіти втяло ще ліпшу штуку. Оно, яко компетентне в справах допусканя книжок до читалень і бібліотек, відмовило навіть допустити в бібліотеки й читальні виданий Київским товариством просьвіти збірник оцінок книжок для народної лектури, під заголовком „Народная литература", а то з причини, що в тім збірнику містить ся відділ з припорученем книжок в україньскій мові, а таких книжок міністерство „не допускаетъ" в бібліотеки й читальні.

Се вже просто невилічима московско-бюрократична скаженина...

. . . .

Московский дневник „Русское Слово" надрукував надіслані єму телеґрафічно М. Черняховским з Чіфу сензацийні ревеляциї в справі оборони Порту-Артура.

„Невідрадний, дуже сумний образ малюють оповіданя Артурців, а всї они сходять ся в однім, що, почавши від розгрому коло Кінчу аж до підступленя Японців до фортів кріпости, наші полишали позициї, не використавши їх.

„Средства оборони Порту-Артура були зовсім не вичерпані. Внутрішна оборонна лїнія була ще не рушена. Набоїв до каков малого калїбру було ще дуже богато, так само і набоїв до карабінів. Великих набоїв було за мало, але були-б вистали на відперте штурму. Кромі того в послїднім часї почато виготовляти шестицалеві набої і на добу виробльовано до шістьдесять штук. Форми були і материялу було доволї, тому по думцї фахових людий можна було виробльовати два а навіть три рази тілько набоїв. Многі Артурці говорять, і готові на се присягати, що канонні набої — по підписаню капітуляциї — поспішно кидано у воду і закопувано в землю, а карабіновими патронами густо засїяно улицї і незабудовані части Порту-Артура.

„Хороби межи війском розвивали ся з причини годованя, за легкої на студінь одежі, в дертої обуви та крайної утоми, але по капітуляциї показало ся в „цейхгавзах" доволї усякого мундіра. Всякі можливі продукти інтендантура кріпости поспішно затопляла в мори і розмітувати по горах, коли порішено капітулювати. Штесель так само, як не знав числа оборонців кріпости (числив менше як 9.000 а дійсно було їх 23.000), не знав і того, як і в що була заосмотрена кріпость. Яким зразком сего незнаня є факт, що він дав був приказ створити скрині одного полку, щоби покористуватись теплою одежою, яка там найде ся, а той полк ще перед вибухом війни пійшов був до Манджурії.

„Взагалї Штесель, як видко з богато признак, незрівнано більше займав ся борбою у внутрі кріпости, головно з мирним населенем, анїж борбою на вні, з Японцями.

„Не стояли на висоті своєї задачі і кріпостні інжінери, виняви покійного Рашевского. Як говорив сам Штесель „гарматні набої проходили в бетон, якби в звичайну глину". Блїнди [заслони від куль], виводжені тими інжінерами, валялись від кулї і душили людий десятками. Вояки воліли користувати ся природними заслонами — ховались за камені, за горбовину землї, а в блїнду йшли тілько з мусу.

„Наконець скажу ще о одній річи, яка могла би виправдувати капітуляцию, а на дїлї єї не було. Цивільний комісар, полковник Вершанїн, катеґорично дозволив менї оголосити в дневниках отсї єго слова: „Неправда, мовби війска в Порті-Артурі нарікало на те, що облога тягнесь а визволу нема [від армії Куропаткіна або від фльоти Рождественского] і що сего війска не могли витерпіти. Навпаки, а були й так, що не хотїли вірити в капітуляцию і мучили офіцирів допитами: „Не вжеж, ваше благородиє, на правду ми піддали ся?"

З сего, як і з инших вістий про ролю Штесля в Порті-Артура виходить, що Штесель був великий тілько здалека. На дїлї-ж се лише бляґер, що — до часу смерти Кондратенка — знаменито знав укладати пушні телеґрами до „єго величества"...

дати, візвано мене на засїдане адресової комісиї. Тут довідав ся я, що намісник одержав з Відня наказ розвязаня сойму, коли той прийме застереженє що-до необовязуючої ваги рішень парляменту — за те розвязано вже сойми ческий і моравский. Без дискусиї згоджено ся, що годї сойм наражувати на розвязане, але що робити? Я запропонував, щоби ухвалити протест проти централїстичної орґанїзациї держави, як попередними роками — але се перепало. Тодї Смаржевский відчитав заяву, що комісия з причин полїтичних відкликує проєкт адреси до престола; нїхто не супротивив ся і дали знати маршалкови, аби знов отворив засїдане. Коли після попередки всїляких формальностий удїлено менї голос, відчитав я з трибуни заяву комісиї, що відкликує свій проєкт адреси. Нїхто внесеня самостійно не піддержав і адреса польска відпала. Приступлено отже до дебати над проєктом адреси, внесеної Русинами. По короткій критицї сеї адреси, уложеної в дусї централїстичнім, внесенє Русинів відкинено. Відтак приступив я до другої точки внесеня т. є. вислання делеґациї до парляменту. Я предложив приняти се внесене комісиї, але на моє очудоване кількох послів зголосило ся до слова против внесеня. Попер мене одним Зиблїкевич; всї прочі члени адресової комісиї мовчали. По відповіди з моєї сторони приступлено до голосованя і внесенє на висилку делеґациї принято значною більшостию голосів, бо против голосували лише 34 послів, між ними пани краківскі і їх прихильники з західної Галичини, а зі східної Кшечунович, Грохольский, Смолька, Янко, Лешек Борковский і Смаржевский.

Тих, що голосували за висилкою делеґациї, прозвано мамелюками... (I, стр. 31—34).

(Дальше буде).

З парляментарних комісий.

Комісия конституцийна радила вчера над розпорядженями, виданими на підставі §. 14-ого. Тих розпоряджень є 76; з них два палата послів уже полагодила, а 20 находять ся в инших комісиях. Голова конституцийної комісиї зазначив, що при нарадї над тими розпорядженями насувають ся два питаня: 1) о скілько они згідні з конституциєю; 2) о скілько они були потрібні. При декотрих з тих розпоряджень, як пр. в справі елєментарних нещасть, є річ ясна, що правительство тримало ся строго основних законів державних; за те що-до инших, як пр. виданих в справі т. зв. державних конечностий, насувають ся всїлякі сумніви. До них належать розпорядженя про буджетову провізорию, про континґент рекрутів, про відносини до Угорщини і до заграничних держав. Коли би й приняти, що ті розпорядженя видано з переступленем основних законів, то треба би таки зазначити, що богато дечого промовляє за оправданєм тих пяти кабінетів, котрі видали ті розпорядженя. Так само має ся річ і з иншими розпорядженями, виданими пр. в справах податкових і н. Бесїдник є тої гадки, що комісия поти не буде могла приступити до мериторичних нарад і до розслїдів що-до згідности тих розпоряджень з конституциєю, поки не дістане всего материялу що-до їх ґенези та відповідних пояснень правительства. Вкінци бесїдник радить вибрати або тїснїйший комітет або референта, котрий би зібрав потрібний материял і виготовив відповідні внесеня.

В дискусиї промовляв між иншими також п. Пернерсторфер. Указуючи на те, що комісия вже ухвалила раз знесене §. 14-ого, противить ся бесїдник виборови тїснїйшого комітету, а промовляє за відкиненєм розпоряджень, виданих на підставі того параґрафу, бо лише таким способом можна зарадити надужитєю єго.

Вкінци ухвалено розслїдити, о скілько ті розпорядженя згідні з конституциєю, і на те вибрано тїснїйший комітет, зложений з 7 членів.

В комісиї буджетовій почали ся наради над народними школами. П. Фідлєр домагав ся більше гіґієнічного уладженя в школах, указуючи на Прагу, де вже заведено інституцию шкільних лїкарів. П. Пернерсторфер докоряв міністрови просьвіти, що заводить клерикалізм в школах; домагав ся також більшої уваги на шкільну гіґієну, опіки над убогими дїтьми і зміни дисциплїнарних приписів для учителів в більше новочаснім дусї.

П. Барвіньский указував на лихе поміщене учительских семинарий в Галичинї і домагав ся будови домів для семинарий у Львові і в Сокали. Переповненю галицких семинарий треба зарадити створенєм рівнорядних клас та нових семинарий, особливо у східній Галичинї, де й так є брак учителів. Бесїдник вніс резолюцию, щоби заложено нову женьску семинарию у східній Галичинї, пр. в Коломиї, щоби отворено рускі школи вправ в Перемишли і в Залїщиках та приготовляючі класи при женьских семинариях, до котрих зголошують ся ученицї, не завсїгди достаточно приготовлені в рускім язицї. Вкінци домагав ся бесїдник субвенциї для Руского Товариства педаґоґічного і підвисшеня субвенциї для Наукового Товариства ім. Шевченка.

Тїснїйший комітет санїтарної комісиї радив над проєктом аптикарского закону і приняв єго в укладї правительства. До закону додано в §. 63-ім постанову о утвореню аптикарских палат; їх орґанїзацию і круг дїланя установить окремий закон. Тимчасово їх функциї сповняти будуть аптикарскі ґремії з допущенєм заступників кондицийних фармацевтів.

В посольских кругах є гадка, що лише при усильній роботі буджетової комісиї і референтів удасть ся друге читанє буджету полагодити перед великоднем.

— **Родимцї!** Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи" в Снятинї, в якій сего року найшло приют 24 учеників реальної школи дїтий убогих селян.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Краків. З Петербурга доносять, що ґенерал-ґубернатором Варшави іменований ґенерал Максимович, начальник доньских козаків.

Позен. Дневники доносять, що командантом всїх війск в Привисляньскім краю має бути іменований в. кн. Николай Николаєвич, внук царя Николая I, а цивільним начальником ґенерал Фульон.

Люблин. З ґімназиї прогнано 130 учеників. З 500 невиключених нїхто не ходить до школи, мимо візвань дирекциї.

Петербург. Правительство боїть ся розрухів в дни 4 марта, яко в річницю знесеня кріпацтва. Особливо боять ся атентатів на публичні будинки і палати в. князів і міністрів.

Кельн. Петербурскі кореспонденти дневників сиґналізують недалекий вибух хлопских бунтів в цїлій Росиї, звернених против великої посїлости і Жидів. В деяких околицях на провінциї панує панїчний страх, бо на случай хлопскої револьти власти будуть безсильні.

Варшава. Петербургский кореспондент „Варшавского Дневника" доносить, що новий закон пресовий може бути затверджений і введений в житє доперва по закінченю нарад, однак не пізнїйше, як за місяць. Супротив того нових заряджень пресових можна надїяти ся в половинї цьвітня.

Париж. Ґапон оголосив два листи до царя і до російского пролетарияту. До царя Ґапон пише: „Повний дитинячого довіря до Тебе, яко батька народу, я вів до Тебе дїти Твого народу. Невинно пролита кров жінок і дїтий розділила на все Тебе від народу. Ти вже не потрафиш успокоїти народного руху півсредствами і скликанєм земского собору. Революцийний рух народу буде тревати дальше, терор знищить Тебе і Твоїх і не буде спокою, як довго не будуть сповнені бажаня народу. Так говорю і так буде! Потоки крови потечуть, як нїколи перед тим. Ти повинен се зрозуміти і прийти перед трибунал народу, нехай Тебе осудить!" В письмі до російских робітників Ґапон взиває їх, щоби получили ся до завзятої борби против царату. Як будете іти в згодї — пише — здобудете волю, а ся година вже недалека. Зближіть ся до війска і козаків і кажіть їм, що лїпше згинути в Росиї за свободу, нїж з голоду на полях Манджурії. Вправляйте ся в уживаню оружя. Получіть ся а Ваша побіда недалека.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Куропаткін телеґрафує дня 27 м. м.: Японцї заатакували наші позициї під Ванянпудзою (східне крило над рікою Ша), але їх відперто. Так само під Ґутулїном і Бейґалїном (на північний схід від Ванянпудзи). Наші кидають бомби на Сандепу (на західнім крилї?), що між Японцями викликує панїку. Вечером прийшла вість о обсадженю моста (ким?) над рікою Ша, при чім забрано (кому?) богато інструментів.

Льондон. Сильний віддїл російскої кінноти загнав ся в сторону Нючвану, але коло ріки Ляо окружили єго Японцї. Лише жмінка козаків пробила ся і дістала ся на другий берег ріки. Хунхузи мали перервати Росиянам комунїкацию на північ від Мукдену. Повиривали шини на просторони кількох миль і порозсаджували мости.

Токіо. Ояма доносить, що японьский віддїл заатакував дня 23 м. м. Росиян в Ціночеві. (Кінець східного крила лївої армії російскої). Страшна снїговиця, нерівність терену і се, що лїд на ріцї Тайцї вже пускав, сильно утруднювало рухи війск. Росияни стояли в сильно укріплених становищах; було їх 16 батальонів з 20 гарматами. Виконано завзятий атак на російскі становища. На другий день Японцї знов пішли до штурму і вечером Ціночен вже був в їх посїданю. Росияни відпалили місцевість і лишаючи 150 трупів, 3 машинові гармати, богато карабінів і муницї, утїкли на північ.

Москва. Коли Штесель переїздив через Москву, привитала єго депутация з бурмістром на чолї. На промову бурмістра Штесель відповів, що Японцї вже в жовтни мали кріпость в своїх руках. Коли забрали всї важнїйші форти на 4-кільометровій лїнії, могли в кождій хвили вдерти ся до кріпости. Кріпость віддано Японцям, щоби не допустити до непотрібного проливу крови. На 680 офіцирів 317 погибло, всї инші були ранені, деякі по 8 разів. З 17000 людий лишило ся тілько 4.000 разом з раненими. Фльота не могла помочи, бо була знищена. Депеша Куропаткіна з 30 жовтня прирікала поміч. Японцї розвіяли всї наші ілюзиї, доносячи, що Рождественский доперва коло Мадаґаскару, а Куропаткін під Мукденом. Супротив браку харчів і муницї, кріпость мусїла здати ся. — Вчера Штесель приїхав до Петербурга.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. З причини мясниць, в слїдуючім тиждни не відбуде ся жадне засїданє палати послів.

Угорска кріза.

Відень. Тіса був вчера на авдиенциї у цісаря і предложив плян дальшого поступованя. Вижидають нового покликаня ріжних угорских полїтиків до цісаря.

Будапешт. Виконуючий комітет сполученої опозициї ухвалив дальше поступати солїдарно і висказав переконане, що тепер прийшла черга на Відень висказати свою гадку о ситуациї на Угорщинї. На засїданю комітету дня 8 с. м. будуть порушені ріжні надужитя при надаваню шляхотства і ордерів. Комітет зажадає вибраня в соймі окремої комісиї для розслїдженя сеї справи.

Розділ держави від церкви.

Париж. Дневники доносять, що правительство старає ся, аби парлямент еще не ухвалив остаточно закона о розділї держави від церкви, але щоби в наслїдок пороблених змін, відіслав єї назад до комісиї.

НОВИНКИ.

— **З Відня доносять, що цїсар під датою 17 лютого санкціонував закон про рентові загороди і сю санкцию оголосила вже вчерашна Wiener Ztg.**

— **Ще оден процес против Русинів.** З приводу антікерберівскої демонстрациї внесла ц. к. львівска державна прокураторія обжалованє о злочин публичного насильства, провину збіговиска і переступство обиди урядових осіб против д-ра Волод. Загайкевича, Мстислава Січиньского, Олени Левицкої, о. Пристая і пр. Розправа перед карним трибуналом у Львові відбуде ся вже 14 с. м.

— **Крутять як швець шкірою.** Становище нашого дневника, а разом також усеї рускої суспільности супротив звісного протесту австро-угорского міністра заграничних справ, ґр. Ґолуховского, против промови пруского міністра Райнбабена, що зробив Полякам докір за гноблене руского народу в Галичинї, дуже не подобало ся польским верховодам. Ми назвали виступ ґр. Ґолуховского простим надужитєм свого мандату і виказали, що ґр. Ґолуховский зідентифікував Австрию з Польщию, бо застерігаючись против вмішуваня мнимого у внутрішні австрийскі справи, боронив на дїлї брутальну самоволю польских верховодів. Польскі полїтики також пізнали грубий промах свого міністра „родака", але що тут ходило о Русинів, давай комбінувати найнеможливійші арґументи, які-б могли оправдати сей нефортунний виступ їх міністра. Для них тепер, коли вже ґр. Ґолуховский з польским протестом ґрунтовно скомпромітував ся, причини протесту ґр. Ґолуховского лежать вже в „загально-полїтичних і дипльоматично-міжнародних відносинах". Німеччина, яка нібито, хоч належить до тридержавного союза, „старшує" над Австро-Угорщиною і свій неприязний настрій супротив австрийскої держави дала почути в неоднїй справі. І тут польскі полїтики наводять приміри з австро-німецких дипльоматичних взаємин, що мають нібито „доказувати" повисше твердженє, тай впевнюють, що у Відни немовто лише ждали нагоди, щоби виказати своє невдоволенє з правительства над Шпревою. Міністер Райнбабен дав до того притоку і тому протест ґр. Ґолуховского по причинї зачіпленя галицких Поляків має другорядне значінє, а головна єго цїль — „пригадати Прусам, що они обовязані респектувати державну самостійність Австро-Угорщини так само, як респектують самостійність Франциї або Анґлії". — Не треба богато розводити ся, щоби виводи польских верховодів показали ся пусті і придумані ex post. специяльно для оборони міністра „родака". Колиб між Австро-Угорщиною а Німеччиною були справдї напружені відносини, то обовязком ґр. Ґолуховского було виступати в кождім поодинокім случаю в обороні поваги своєї держави і чіпати ся за ті факти, які викликували „напружене", бо чейже напружене не спало з неба, а мусить основувати ся на якійсь конкретній основі. Тимчасом про щось подібного доси не було чувати — хиба, що напружене полягало в трактованю справи польскої, в котрої обороні виступив ґр. Ґолуховский. Нам здає ся тому, що придумана в послїдну хвилю мнима причина виступу польского міністра в очах полїтиків не богато єму поможе а є хиба ствердженєм факту, що Поляки все сервують ся нїби за Австрию, коли по правдї йде о оборону лише їх інтересів.

— **Вшехпольске крутійство.** Перед виборами до ради міста Львова руский виборчий комітет виступив як звісно із своєю листою кандидатів, надрукованою в язицї рускім. Лише частина примірників сеї листи була зладжена також по польски, а то з огляду на сумний факт, що деякі виборцї Русини у Львові завдяки польскому панованю не вміють по руски читати. Та одна руска листа дістала, як звісно, на основі урядового обчисленя 452 голосів. Однак Słow-у polsk-ому мабуть дуже не по нутру сей результат рускої виборчої акциї і тому, щоби ослабити перед своєю публикою наглядний доказ зростаючої самосьвідомости навіть серед руского елєменту спольщеного Львова, пустило ся на крутійство. І так два тексти одної і тої самої рускої листи вшехпольский орґан, обговорюючи результат виборів, називає окремими двома листами а то очивидно крутійство припечатує сьвідомою неправдою, що на ті нібито дві ріжні листи упало разом 446 (не, як було дійсно, 452) голосів! Що правда, все те річ дрібна і опінія Słow-a polsk-ого самої справи вже не змінить, але як сильно навіть така „дрібниця" характеризує вшехпольску нетерпимість супротив Русинів.

— **Запомоги для шкільної молодежи.** В краєвім буджетї на 1905 р. визначив сойм до розпорядимости краєвого видїлу квоту 1.200 К на запомоги для польских і руских товариств, що опікують ся шкільною молоді-

жю. З тої квоти краєвий виділ признав одноразові запомоги отсим руским товариствам: „Руслан“ у Львові 100 К, „Шкільна поміч“ у Львові 100 К, Педаґоґічному товариству у Львові для інститута під покровом сьв. Миколая 100 К, тов. ім. сьв. Кирила в Перемишли 100 К, „Шкільна поміч“ в Самборі 100 К, „Шкільна поміч“ в Станиславові 100 К і „Шкільна поміч“ в Коломиї 100 К.

— **Просьба до царевича.** З Варшави доносять, що оден Жид, укараний гривною 600 рублів за те, що єго два сини втікли перед військовою службою за границю, подав просьбу о дароване єму сеї кари до наслідника престола, царевича Алексія. Сими днями одержав відповідь, що наслідник престола задля молодого віку не вміє ще читати і тому не може узглядпити просьби.

— **Дрібні вісти.** Правительство під напором польских політиків згодило ся на зміну назвиска місточка і зелізничої стациї „Живец-Сайбуш“ на „Живец“.

В Кракові засуджено почтового офіцияла Яна Ляндфріда за окрадане американьских листів на 6 місяців вязниці.

В Тернополи застрілив ся 23-літний поручник 8 п. уланів, Стефан Г., не могучи дати собі ради з лихварями.

—

— **В великій сали „Народного Дому“** відбуде ся дня 8 н. ст. марта 1905, концерт „Львівского Бояна“, з котрого чистий дохід призначений на добродійні цїли. Програма: 1) Ів. Біликовский: „Пісні весільні“, виконає мішаний хор „Бояна“, — 2) В. Рудник: „Не полиши“, секстет на сопран, альт, тенор, скрипку, челльо і фортепян — виконають пп. А. Крушельницка, О. Ясеницка, М. Волошин, О. Бережницкий, Б. Бережницкий і О. Прокишівна; 3) Ф. Колесса: „На щедрий вечір“, мужеский хор „Бояна“ a capella; — 4) А. Дворжак: „Lento“, з квартету F-dur, виконає смичковий квартет. — 5) М. Волошин: „Засни“, сопранове сольо з супроводом фортепяну. Виконає п-на А. Крушельницка акомп.: п-на О. Ясеницка. — 6) П. Чайківский: „Andante“, з квартету оп. 11, виконає смичковий квартет. — 7) М. Лисенко: „Колядки і щедрівки„, виконає мішаний хор „Льв. Бояна“. — Супровід фортепяновий обняли пп. О. Ясеницка і Т. Шухевич. Діріґент проф. д-р І. Копач. — Початок точно о год. 7 вечером. Цїни місць: Фотелї перворядні 1—100 по 2 кор., другорядні 101—200 по 1 кор. 50 сот., треторядні 201—320 по 1 кор., вступ на салю 60 сот., ґалерия 40 сот. Білети можна набути від 2 с. м. у „Сокільскім Базарі“ (ул. Руска ч. 1) а в день концерту від год. пів до 6 вечером при касї. — *Анатоль Вахнянин*, голова „Бояна“.

— **З „Львівского Бояна“.** З огляду на те, що найблизший концерт Бояна установлений уже на середу 8 с. м., звертаю отсим увагу П. Т. членів товариства на дотичну постанову статута, котра каже: що, хто хоче виступати на естраді, мусить безусловно явити ся на послїдних пробах хору. Перша така ґенеральна проба завтра т. зн. в пятницю в льокали товариства о год. 7½ вечером. — *Д-р Іван Копач, діріґент*

— **Вечерок тов-а україньских дівчат** при співучасти „Академічної Громади“ і „Основи“ відбуде ся в неділю дня 5 марта в великій сали „Народного Дому. Вступ від особи 4 К. Білет родинний з 4 осіб 12 К, ґалерия 2 К. Дохід з вечерка призначений для бідних дітий Руської захоронки. Усім тим добродіям, що на наше запрошене відповіли грошевими лептами, складаємо сердечну подяку. Білетів скорше можна дістати в нашім товаристві, Ринок ч. 10, щоденно від 12 до 1-шої в полудне. Специяльно звертаємо увагу усім, що хотїли-б бути на ґалериї, щоби постарали ся скорше о білети. Забаву провадити будуть славнозвісні аранжери Клим Ґутковский і Володимир Шухевич. Початок о год. 8 вечером. Музика військова 80 п. п. — *Комітет вечерковий.*

— **Тов. „Родина“ в Коломиї** уряджує в неділю, 5 лютого с. р. в сали „Народного Дому“ II п. вечерницї з танцами, остатні сих мясниць. Комітет вечерковий поробив всякі заходи, щоб отсї вечерницї — прощане сегорічного часу веселощів — випали ще краснїще як усї попередві. Ми могли би сказати не одно гарне слово про варнети, прикрасу салї й и., але вважаємо все те лиш мертвою формою супроти того огню і жару, з яким наші аранжери, а за ними — про се-ж нема сумніву — й усї красавицї та жваві хлопцї — молодцї розведуть хороводи. Хто з вдякою згадує минаючі вечерницї, най іде попрощати їх, хто дорікає їм, най спішить ся вихісновати остатню хвилину. Адже перед нами час посту і смутку, а там весна і літо — не пора на танцї. — Вступ на салю 2 К. Стрій візитовий. Початок о 8 год. вечер.

— **Загальні збори філії Просьвіти в Самборі** відбудуть ся в суботу дня 26. марта о год. 11. перед полуднем в сали „Рускої Бесїди“ з слїдуючим порядком: 1. справоздане уступаючого виділу, 2. справоздане контрольної комісиї, 3. вибір нового виділу, 4. внесеня членів; 5) реферат відпоручника головного виділу. — О год. 10. рано, як що року, відбуде ся служба Божа в прих. церкві. – *Виділ.*

— **Справлене похибки.** Абсолютна більшість при виборах до ради міста Львова виносить 3,835, а не, як напечатано через похибку, 2,835. Хто справою близше інтересує ся, просимо сю похибку справити.

— **Потреба аґентів.** Товариство, Дім торговельно-промисловий „Достава“ в Станиславові, пошукує аґентів по селах і містах. До зголошень треба долучити посьвідчене спосібности, відписане через уряд громадский і уряд парохіяльний, а також марку почтову на відповідь. — *Дім торговельно-промисловий „Достава“ тов. зареєстр. з обмеж. порукою в Станиславові.*

— **З Копичинець.** Загальні збори руского Народного Дому „Воскресенє“ в Копичинцях відбудуть ся дня 25 н. ст. марта 1905 о 10 год. перед пол. в домі Івана Пендзівола в Копичинцях. Порядок дневний: 1) Відчитане протоколу загальних зборів. — 2) Справоздане рахункове дирекциї і уділене абсолюториї. — 3) Вибір 2 членів совіту управляючого по мисли параґр. 34. — 4) Внески і інтерпеляциї членів. — Просимо о як найчисленнійшу участь. — *Рада надзираюча.*

— **З Городка.** Дня 9 марта с. р. відбудуть ся в сали „Сокола“ заходом місцевого комітету а при ласкавій співучасти музичного кружка тов. „Акад. Громада“, п. Бережницкого і п. Волошина вечерницї в честь 44 роковин смерти Тараса Шевченка. Програму подасть ся пізнїйше. — *Комітет.*

З „Труда“. На сезон балевий: Ґази на сукнї, цьвіти, встяжки, коронки, рукавички, вахлярі, ґорсети і т. д. має найдешевше склеп жіночої спілки промислової „Труд“, Ринок 39. В робітнях виконує ся балеві сукнї і строї народні скоро, артистично і дешево. Курс в нашій концесіонованій школї моднярства розпочав ся. *Дирекция.*

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Краєвий виділ ухвалив іменувати концепістів Мечислава Тулїя і д-ра Збігнева Паздра концептовими ад'юнктами, концептового апліканта I кл. Бронислава Ясневского концепістом, концепт. апліканта II. кл. Юліяна Біркенмаєра концепт. аплікантом I кляси, вкінци концептового днетаря Казимира Островского-Белзу концептовим аплікантом II кляси.

— **З нотариальних кругів.** Управитель міністерства справедливости переніс нотарів: Венямина Максиміліяна Райнера з Мільниці до Щирця, Андрія Павлиша з Рожнїтова до Добромиля, Якова Білевича з Динова до Мільниці, а іменував нотарями секретаря суду в Галичині Станислава Лучаківского для Рожнїтова і нотариального кандидата у Львові Станислава Піска для Сіняви.

Бібліоґрафія:

— **Ruthenische Revue**, ч. 4, містить: Die Mundtsperre in der Ukraine, von Askeło [Kijew]. — Das Ausland über die ruthenische Frage: III. Die Verschweigungsmassregeln der russischen Regierung gegen das ruthenische Volk [„Dagens Nyheter“, Stockholm]. IV. Ein vergessenes Volk [„Aftonbladet“, Stockholm]. — Briefe aus und über Russland, von Romanov. — Aus dem Paradiese der Ruthenen. Von Landtagsabgeordneten T. Bohaczewskyj [Lemberg]. — Literarische Charakterbilder: Pantałejmon Kulisch, von O. Turjańskyj [Wien]. — Vom Fischer Panas Krut, von Iwan Lewickyj. — Rundschau.

— **Псалтиря розширена**“ о. Слюсарчуком, парохом в Руґурах, почта Печеніжин. Поручена тепло всїми нашими ординарнятами, яко книжка до розумного богослуженя вельми пожиточна. Цїна для церкви 6 К, для дяків і селян 4 К, замовляти у автора.

Малий фейлетон.

Перед небесними воротами.

[*З нїмецкого — Рудольфа Ґавеля*].

Степ без кінця, без краю. Як далеко сягає око, студена, біла, мерехтяча, сьніжна площа. А ген-ген далеко вкрита снїгом земля спливає ся із сїрим зимовим небом в одну цілість. Земля там немов підниває ся до гори, так що можна зайти до неба.

Там, поміж коренастими вербами, що вгинають ся під обильним снїгом, пливе потік. Але його журчане замовкло, від берега до берега простягає ся верства леду, припорошена снїгом.

І всьо таке сумовите, таке пусте та дике. Тихнісїнько. Сьвіт немов запав у смертний сон і відпочиває спокійно по всяких трудах та боях, по радощах і смутках; знеможений заснув на віки.

Нечайно роздав ся з гори голос. У воздусї тягне стадо ворон і хрипким краканєм перериває сонливу тишину. Здає ся, сьвіт стає ще тихшим та пустїйшим, як досї. Смеркає. Де-де виринають сїрі мраки і з легким подувом вітру снують ся по снїгу. Старі верби виглядають як страховинні велетни, загорнені в сїре плате.

Аж ось замаячїла якась ватага і в безконечнім рядї тягнуть тихо дивні статї в подертих мундурах, шкандибаючи на кулях, з перевязаними то раменами то головами, з мертвецкими, блїдими лицями — пресумні сьвідки найстрашнїйшого болю. І ступають по земли як духи, замерзлий снїг не скрипить, а безчисленні ноги та кулї не лишають і слїду на білій дорозї.

Лиш як вічний вітер зірве ся по степу і підвіє куряву дрібного снїгу, тодї немов гомін несесь з ряду мертвяків.

— Ой далека, далека дорога, Гавриле — шепче оден майже недочутно. Голова в него перевязана, ліве раме і ліва нога відстрілені; поволи шкандибає бідолашний на кули. — Але я втомив ся, на смерть втомив ся. Тепер, гадаю, будемо спокійно спати. Гаврило, де ми йдемо, куди нас тепер ведуть? Не знаєш?

— Не знаю, Миколо — каже Гаврило — але менї здає ся, що нас ведуть тепер до неба. Ми йдемо до неба, як се батюшка Іван нам обіцяв. Образок від него маю при собі, і добре, що бодай мати-му сьвятого, коли прийду до небесних воріт. Бо хто знає, чи бідних вояків там пускають.

— Гавриле, я вже не маю сього образка, то був сьв. Миколай. Ґранат відорвав менї руку та ногу, а тодї й образок пропав. Маю надію, що Панбіг почислить менї то, що я натерпів ся, порахує й то, що моя жінка там дома мусить нагорювати ся, і мене пустять до неба та простять менї, що я згубив свій образок. Тай до неба рад чоловік — згадаю лиш на страшні днї мук і смерти, на днї, що зробили нас невразливими на всяке горе. Тепер хочу до неба — я поляг за царя і в честь сьвятих — хочу до неба.

І понад степ свистїв нічний вітер і всї мерцї, що плелись в пошматкованих мундурах та з розпанаханими тїлами, кричали в шумі нічного вітру.

— До неба, до неба!

І все дальше та дальше сувулись у фалях мраки. Але не по студенім, мерехтячім снїгу ступали вони — їх дорога вела понад хмари і глубоко під ними лежав сьвіт.

І глубини доходили до них торжественні звуки дзвонів та сьпіви сьвящеників. Хмари розступили ся, в долинї лежало велике місто.

— Гавриле, то мусїв умерти великий чоловік, що так видзвонюють і тілько йде там панотців. Глянь-но, Гавриле, тьматьменна вояків!

Подивили ся на діл на місто — найдовшою та найширшою улицею посунув ся похорон а в нїм сотки сьвящеників і сотки вояків.

— Миколо, таж то буде великий князь — сказав Гаврило. — Єму добре, сьвященики сьпівають і молять ся за него і цїлий сьвятий синод. Самі ангели понесуть єго просто до неба!

І хмари зійшли ся назад і сьвіта в долї не було видко.

І все дальше та дальше сунув ся понад хмари похід. Нараз виринула широка, блискуча рівнина, а на ній непроглядна юрба людий, що стовпились густо, голова попри голову, і глядїли в даль.

А там були високі, блискучі ворота. На ліво і на право мерехтять стовпи, а від воріт бє чудово ясне проміне.

— Миколо, Миколо, се вже небесні ворота! — сказав Гаврило радісно.

І всї мерцї у пошматкованих мундурах та розпанаханими тїлами упали на коліна і піднесли горі благальні рамена.

І коли вони всї так клячали, безчисленна товпа розступила ся і повстала широка дорога.

— Ходім, Гавриле, туди іде ся до неба — сказав Микола.

Дивне диво. Всї ті тисячі розступали ся — робили місце і з пошаною глядїли на безконечний похід померших російских вояків.

І вони були вже близько небесних воріт. Там тиснула ся юрба. Але коли ворота відчинили ся і явив ся сь. Петро, всьо подало ся назад.

Сьвятий Петро взяв спід пахи спору пачку аркушів паперу і став відчитувати імена. Аж тут надійшов високий чоловік і не вважаючи на нїкого, прямував просто до небесних воріт.

— Миколо — сказав Гаврило — таж то великий князь Сергій!

— Єй Богу, що се він — сказав Микола і всї вояки випрямили ся та поздоровили єго по військовому. Декому було несказано прикро, що мусїли салютувати лївою рукою, бо праву відорвала куля.

Великий князь ішов просто до небесних воріт. Якраз отворив їх св. Петро, щоби впустити новий гурт.

— Я великий князь Сергій — сказав гордий чоловік. Св. Петро добув спід пахи свою лїсту і заглянув до неї.

— Великий князь Сергій? — спитав і глядав та глядав у лїстї.

— Нема — сказав коротко. — Мусиш заждати, аж Панбіг виставить тобі карту вступу. Скорше не можу тебе пустити.

І він читав:

— Гаврило Озїрний!

— Єсьм! — сказав Гаврило і щасливий переступив небесні ворота.

— Микола Жук! — читав св. Петро дальше.

— Єсьм! — гукнув Микола радісно, кинув свої кулї і побіг за Гаврилом.

І сьв. Петро читав імена за іменами. Всї бідолашні російскі вояки підходили радісно і ступали до неба.

Вже хотїв сьв. Петро зачинити небесні ворота, коли великий князь Сергій із слезами в очах наближив ся до сьвятого.

— Колиж піду я...? — спитав.

— Як тебе зовуть, бо я забув твоє імя — сказав сьв. Петро.

— Великий князь Сергій — відповів гордо.

— Не знаю, се знає оден Панбіг. Коли біль, якого ти накоїв на земли, успокоїть ся до крихти і щезне з людскої тямки, тодї буду міг відчитати твоє імя з лїсти та пустити тебе до неба!

Великий князь упав на коліна.

— За мене молили ся сьвященики, у всїх церквах благали Господа Бога, щоби був для мене милостивий... Св. Петре, може ти помиляєш ся?

— То всьо не поможе — сказав сьв. Петро. — Коли все горе, яке ти на земли заподіяв, щезне і забуде ся, тодї буде й твоє імя на моїй лїстї і ти підеш до неба. Така вже в небі постанова супротив усїх людий, чи вони великі князї, чи нуждевні хлопскі наймити. Але потреває ще сотки й тисячі лїт, заким ти дістанеш ся до бідних вояків.

І він замкнув єму небесні ворота перед носом.

Календар: Гр.-кат.: нинї (четвер) Теодора, завтра (пятниця) Льва папи. — Рим.-кат.: нинї (четвер) Симплїция, завтра (пятниця) Куниґунди.

Театри: Театр міский у Львові: нинї в четвер Бернштайна „Понад сили“ — в пятницю Мілікера „Анакондє“, — в суботу комедия в 3 дїях Судермана „Щастє в закутку“ (перший гостинний виступ Г. Жельвовского з Варшави). Початок о годинї 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] — В суботу дня 4/3 „Дон Цезар“, оперета в 3 д. Деллінґера; в неділю дня 5/3 „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“, драма зі сьпівами в 5 д. Старицкого; ві второк дня 7/3 передпослїдне представлене „Катерина“, опера в 3 д. Аркаса; в середу дня 8/3 послїдне представлене „Продана наречена“, опера в 3 д. Сметани. — З Бродів переноситься театр до Золочева.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для научних робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і вільних сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, а дні вільні від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днях звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— **З „Народної Торговлї“.** При зближаючих ся святах запрошуємо наших Вп. гостий до замовленя на сьвітло церковне і столове. Офіруємо три сорти сьвітла: I-а по 172 кор. II-а по 156 кор. III-а по 128 кор. за 100 кльгр. При всїх тих родах даємо для церков 10% опусту. I-а і II-а сьвітло розуміє ся цїна льоко фабрика, III-а льоко стация Львів. — Сьвітло I-а і II-а суть обережені нашою охоронною маркою: +. М. Ц. Н. Т. і єсть в фабрицї специяльно лишень для нас роблене. Нїхто кромі нас сего світла не має, а о добротї єго переконали ся вже широкі круги. — Для догоди впроваджуємо також сьвітло таньше III-а, котре виносе льоко Львів 115 кор. за 100 кільо. Се сьвітло марки нашої +. М. Ц. Н. Т. не має. — При нагодї пригадуємо ся також з нашою офертою на весняний транспорт вин (як анонс, оголошуваний 2 рази тиждневої), котрого добір удав ся нам сего року дуже добре. Меди питні висилаємо по цїнї 120 кор. за 100 літрів. — Просимо о численні замовленя, а поручаючись прихильній жичливости, остаєм з поважанєм. — *Дирекция.*

З товариств.

— **На будову дому львівского „Сокола“** зволили зложити (в коронах) отсї Впов. Добродії: Филип Матвієвский з Пенякі (через „Свободу“) 2, Евген Гриневецкий зі Львова 2. Зоня Ґутковска 0.40. Іван Чаграньский з Рудна (складка) 3·20, Гринько Михайлів з Запанова (складка) 3·20. К. Б. 4. Юлїя Абрисовска (на руки п. Труша) 10. Андрій Мельничук з Волчковець (чер. „Руслан“) 2, о. Мих. Струміньский з Івания зол. 2·23; за цеголки: Стефанїя Дрималиківна з Жовкви 20, Мария Кузїмовичівна зі Стронятина 8, Антонїя Доскочівна з Перевізця 4, о. Лев Залужний з Потока 14, Антін Строкон зі Львова 2, Зарецкий зі Львова 2. Загалом по нинїшний день вплинуло на будову дому з датків, пушок і за цеголки 2.228·03 К, а за облїґациї 1.744 К; разом 3.972·03 К. Дякуємо щиро нашій жертволюбній суспільности за дотеперішну поміч около здвигненя сокільнї і просимо не забувати про єї будову. Гаразд! — *Старшина „Сокола“ у Львові.*

—

— **Позір!** На будову станиславівского „Сокола“ жертвували в часї від 14 січня с. р. до 1 марта с. р. отсї Добродії (в коронах): д-р Янович Володимир 100, д-р Ковшевич Роман 50, Гузар Лев 50, Дидиньский Лев 30, Дзїняк Йосиф 30, д-р Мандичевский Іван 20, Мирон Іван 20, Левицкий Сави 10, о. Порайко Іван 10, Колебай Іван 10, Н. Н. 10, Гаврилів Стефан 10, Грамковский Михайло від себе 5 а з розпродажи цеголок 5, о. Куницкий Касиян 5, Підлуский Володимир з розпродажи цеголок 5, Давиш Никифор 4, З. Петро складка 3·40, Зелїньский Адам заволедуван 2·20, Яновский Антін 2, Рибчук Іреній 2, Мороз Лука 2, Красножон Дмитро 2, Василин Николай 2, М. І. з преферансу 1·60, Жмурович Михайло 1, з пушки в „Соколі“ 30 сот. (всї в Станиславові); дальше товариство „Сїч“ в Пасічній 20, Гринкевич Северин з Кийгинина 20, д-р Бережницкий з Рідна 12, о. Легницкий Василь з Темерівець 10, о. Скоробогатий Володимир з Бурини 10, о. Озаркевич Володимир з Сїльця 10, о. Варуш Єронїм з Угринова 5, о. Подляшецкий Антін з Микуличина 5, о. Демчевский Йосиф з Викторова 5, п-на Гасївна Евстахія з Гавусевич 2, о. Кокоба Іван з Тисменицї 2 і Шекаревич Евген в Лїмаловї 2. Крім того з коляди сокільскої в Станиславові 134·20 а від кружка аматорского товариства „Руска Хата“ в Станиславові половина чистого доходу з представленя „Назар Стодоля“ 80·70 — разом 710 кор. 40 сот. На фонд будови „Сокільнї“ в Станиславові зібрано по день 1 марта с. р. разом 3520 кор. 64 сот. Старшина „Сокола“ складає отсим ласкавим жертводавцям сердечну подяку і просить уклінно о дальшу підмогу на будову нашої „Сокільнї“. Як се було вже оголошене в часописах закупилисьмо у спілцї з товариством „Народний Дім в Станиславові“ площу під будову і робимо всї можливі заходи, щоби будову розпочати вже в весною сего року. Комітет будови упросив Вп. п. професора політехніки Левиньского о виготовлене плянів. Буде се перша руска „Сокільня“ а в нїй знайдуть поміщене всї станиславівскі руско-україньскі товариства і перестануть бути вічними комірниками на власній земли. — Ласкаві жертви просимо посилати на адресу касиєра комітету будови: о. сов. Івана Порайка в Станиславові улиця Шевченка ч. 2“. — Гаразд! — *Старшина станиславівского „Сокола“.*

Конкурс.

Головний Виділ товариства „Просьвіти“ у Львові оголошує отсим на основі „Статута фонду імени Івана Череватенка на видаване премій за науково-популярні книжки“ — конкурс на дві премії по 250 корон за написане двох науково-популярних розвідок в українській мові.

Конкурсові твори мають відповідати отсим вимогам:

1) Мусять бути оригінальні, ніде ще не друковані, та популяризувати здобутки сьвітової науки;

2) Не можуть захвалювати неволі, панованя одного народу або громадского стану над другим, як також не можуть бути змісту конфесийного;

3) Українська мова творів мусить бути проста, зрозуміла кождому письменному Українцеви на всьому просторі, де живуть наші люди;

4) Твори не можуть бути меньші обємом від двох аркушів друку, рахуючи в аркуші 40 тисяч літер.

Праці належить надсилати до Головного Виділу товариства „Просьвіта“ у Львові в реченци — по конець 1906 р. Власноручний підпис автора має бути поміщений в осібній, запечатаній коверті.

Преміований твір остає власностию автора, але друкуючи його, автор не має права робити відмін, противних повисшим условинам.

Вислід конкурсу оголосить товариство в свойому часї.

За Головний Виділ товариства „Просьвіта“.

У Львові, дня 18 лютого 1905.

Д-р Кость Левицкий заст. голови. *Іван Яримович* писар.

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

переніс ся з Коломиї до Львова. Мешкає ул. Костюшка 24 пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах внутрішних, вніших і акушериї. 58 1—12

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лілієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. управ. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.

Науки на місяць май *д-ра І. Бартошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о єї состраданю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цна 3 К. Набути їх можна в Ставропігійскій канцеляриї у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також его Проповіди недїльні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїні 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїні 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 3—10

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 4/85

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 6 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Курс Львівский

з дня 1 н. ст. марта 1905.

	Плат.	Жад
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 40	100 10
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 50	100 20
Облїґи за 100 зр.		
Сьвиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 28	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок в монетах	117 10	117 60

Сейчас академік (фільозоф) потрібний до ученика з I кл. ґімн. Платня 30 К. місячно. Уряд парох. Несторівці п. Озїрна. 129 4—4

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка, (Львів ул. Театральна ч. 1) приймє зараз практиканта. Зголошувати ся до управителя книгарнї. 180 1—3

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. цїни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 3—40

Покій фронтовий, великий, сонїчний, з осібним входом коло св. Юра з цїлим вигідним удержанем у інтелїґентної вдови для панів або пань до винаймленя. Улиця Петра Скарги ч. 2. Сторож покаже. 164 3—3

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Ученик VII кляси ґімн. гладає лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла“.

Володисл. Червіньский

у Львові, ул Галицка ч. 4

Ново отворений

Маґазин дамских-дрібниць

поручає найдешевше:

Прибори до кравеччини і модняртва. Бинди. Коронки. Пасмантериї. Тасьми. Ґази. Анґлїйска Крепа. Новости для пань. Руказички. Пояси. Парасольки. Серпанки. Саскі панчохи. Перфумерия і т. п.

Гафти зачаті і готові. Канви. Волїчки. Шовки. Французскі і анґлїйскі бавовни. Швайцарскі білі гафти на перкалю і батистї, до виправ. Цїни значно знижені. Ілюзиї на шлюбні вельони і т. п.

Замовленя почтою полагоджую відворотно. 182 1—4

Перший руский краєвий склад і робітня виробів ножівничих

поручає

власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі з іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ

до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке остреня тихже і направу принимає ся.

Цїнники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сїнники звичайні, подушки волосїнні і з піря, пошви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в спеціяльній робітни ковдер і матераців 592

ІОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Подяка.

Ангел смерти не пощадив і нашої хатини та з тихого домового огнища вирвав нам все, що нам найцїннїйшого було. Дня 12 лютого с. р. перенеслась до вічного супочинку бл. п. Михайлина, з дому Дністряньска, моя найдорозша товаришка житя і нїчим ненадоложена мати та найлучша опікунка моїх дїтий, полишаючи по собі сум, біль та горе. В хвили того тяжкого хреста зазнали ми зі всїх сторін стілько теплого співчутя і відради, що не будучи в силї иншим способом відвдячитись, почуваємось до сьвятого обовязку, бодай в сїй дорозї висказати всїм нашим Добродїям наше найщирійше Спаси-Біг. Складаємо отже сердечну подяку: Впр. о. каноникови Юл. Туряньскому, лат. парохови і его сотрудникови та катехитови о. Ян. Парохови за те, що зволили ласкаву участь взяти в похоронах, Впр. і Всч. оо. В. Волошиньскому, П. Левицкому, Н. Мацюракови, Ю. Низовому, В. Кравичеви, Л. Яремкевичеви, М. Кручковскому, Д. Гордиевскому, А. Струкевичеви, П. Жулевичеви, В. Венгриновичеви, Ю. Яремкевичеви, М. Львови, Г. Максимовичеви, І. Головцї, А. Залїтачеви, І. Скубішеви і І. Нарламповичеви, за те, що не жалували труду, відправою торжественного хотяй сумного обряду похоронного віддати Покійници послїдну на земли услугу. Осібно Впр оо. Юл. Нидовому і Дим. Гординьскому, котрий нарочно з далеких сторін прибув, за трогаючі до слез порушаючі слова прощаня над домовиною покійниці при виходї з дому, в церкві і над могилою. Вп. п. Ем. Шутови, ц. к. старостї, за те, що товаришив тлїнним останкам на місце вічного супочинку; Вп. паньству Лїсковацким, Р. Билкевичеви і М. Гординьскій за те, що не жалували своїх трудів около уладженя похоронів та радо спішили з всякою помочию і порадою; вкінци всїм парохіянам, церковному братству, міщаньскому хорови і всїм численно зібравшим ся гостям за всїлякого рода услуги. Всїм вам, дорогі братя і сестри, ще раз сердечно дякуємо і молимо Всевишнього о благословенє для вас і ваших достойних родин.

В Яворові на Малім передмістю дня 14 лютого 1905 р.

о. Володимир Насальский, муж; *Софія, Мариня, Стефанія*, дїти. 184 1—1

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* **ВИН**

приймає

Народна Торговля у Львові

Цїна вин:

Па при замовленю	100 лїтрів	50 лїтрів	25 лїтрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 лїт.
Іа при замовленю	100 лїтрів	50 лїтрів	25 лїтрів
цїна за 1 лїтр	1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне при замовленю	100 лїтрів	50 лїтрів	
цїна за 1 лїтер	1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожші і знаменсті **„Меди питні“.**

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Скалисте вапно

доставляє від I-ого марця

Спілка Вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 5—13

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Подяка.

Не маючи змоги подякувати особисто всїм тим, що з нагоди смерти мого чоловіка бл. п. проф. Івана Бічая виявили менї співчутє в сїм тяжкім ударі та віддали послїдну прислугу покійникови, висказую на тій дорозї Всеч. духовенству обох обрядів, дирекциї ц. к. семинариї женьскої і мужескої, професорам з учениками і ученицями обох тих заведень, проф. Коцовскому за виголошенє похоронної бесїди, виділови тов-а властителїв реальности, надзираючій радї і дирекциї тов-а урядників, всїм товаришам, приятелям і знакомим мого покійного чоловіка — щире Спасибі!

185 1—2 *Анна Бічай.*

Мід! Мід! Мід!

РУСКА ТОРГОВЛЯ

Е. ЮЗИЧИНЬСКОГО

в Бережанах

продає дешево руским крамницям питний мід і патоку. 50 лїтрів добірного питного меду від 20 кор. до 100 кор. 50 лїтрів овочевого вина 40 к. на 3-місячну сплату. Добірні товари кольоніяльні, природні вина австрийскі, угорскі, французскі і іспаньскі. 166 3—5

В книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка

(Львів, Театральна ч. 1.)

можна купити *за половину цїни* отсї працї проф. Д-ра Олександра Огоновського:

1) Систем австрийського права приватного. т. I.-II. (перше 16 кор.) за 8 кор
2) Die Geschäftsführung ohne Auftrag nach österr. Recht (перше 2 кор 20 с.) за 1 кор.

Цїлий дохід із розпродажі книжок на стипендийний фонд ім. Олександра Огоновского. 131 1 3

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби міскові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-українська сатирично-гутористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіціяльним орґаном нїякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 3.
Передплачуйте „Комара“.

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторки ч. 24.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Ворковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 39. Львів Пятниця 18 Лютого (3 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторея ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторея. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неспечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 10 с. за стрічку.

Гакатистична система.

Найтяжша форма національного угнїту та національної борби се форма економічна. Там, де ворог народу завзяв ся на знищене економічної еґзистенциї народу, там приложено сокиру до самого коріня народної еґзистенциї і там зі сторони подавленої нациї треба найбільших з'усиль та напруженя усїх сил, щоби не дати ся противникови задавити клїщами економічного поневоленя. А економічна форма національного переборщеня тим більш грізна для поневоленого, що дїлає вона майже незамітно а певно, без звертаня на себе уваги на вні, а постійно, і капля за каплею переливає животну кров народного бутя у чужий орґанїзм, скріпляючи єго нерівномірно до загибаючого противника. І як раз того роду борбу вибрали тепер супротив руского народу єго відвічні вороги національні та уложили єї в систему, якої контури цїлком ясно уже зарисовазі на тлї наших міжнародних відносин у східній Галичинї.

Не хочемо дати ся погребати живцем культурно, і мимо всего розвиваємо ся, творимо чимраз нові і чим раз висші власні інституциї просьвітні, продукуємо чимраз більше інтелїґентних людий, осьвідомлюємо селяньску верству, — не хочемо вмирати політично і мимо того, що нас виперто насильно та підступом з репрезентацийних тїл, даємо про себе чим раз голоснїйше знати сьвітови, так треба нас добити економічно, треба рускій „гидрі“ завдати удар у самій підставі національного істнованя, треба знищити Русь економічно і запрягти єї в економічну неволю тих, що хоч непрошені зайди і узурпатори, а хочуть стати неподїльними господарями сеї землї наших прадїдів. Нам виповіджено з'орґанїзовану, систематичну, і хоч тиху, а всесторонну і безпардонну економічну війну.

Що слова наші се не пересада, але що вони ілюструють справдїшні пляни і заходи наших противників, на се послїдні часи дали і дають чим раз більше аж надто очивидних доказів. Не будемо тут сягати в сферу соціяльно-клясових відносин, не будемо пригадувати, як давлено змаганя нашого мужицтва до осягненя красших заробних условин, не будемо говорити про те, якого террору уживано для здавлюваня селяньских страйків або які перепони ставлено рускій зарібковій еміґрациї; рівнож на боцї лишимо леґіслятивні заходи економічного заневоленя руского елемента, бюра посередництва працї та рентові оселї. Тут хочемо вказати лише на заходи противника в тім напрямі на — инших, менше накидаючих ся внїшній увазї, та не менше важних полях, а іменно на поли адміністративної помочи екомічному розвиткови краю.

Хочемо іменно порушити тут дві актуальні справи: справу роздїлу запомог і полекш признаних для околиць діткнених сегорічною посухою та справу патронацких райфайзенок. Перша з сих справ саме тепер входить в стадию виконаня, а друга знов пригадала ся рускому загалови тими новими фактами скандальної прямо тенденціозности панів Стефчиків і Со, котрі послїдними часами знов принесла руска преса.

Що до першої справи польскі часописи донесли іменно, що роздїл запомог, признаних державою для потерпівших від посухи в Галичинї, поручило правительство „краєвому комітетови“ зложеному, побіч репрезентантів намісництва та краєвого видїлу також з представителїв патронату райфайзенок, „кулок“ рільничих, галицкого товариства господарского і краківского товариства рільничого. Як бачимо, панове-Поляки вміли так похопити у Відни коло справи, що роздїл державних субвенций, функцию будь-що будь урядову, признано лише польским институциям, з цїлковитим поминенем хочби так поважних руских институций як „Просьвіта“. Патронацкі райфайзенки, „кулка“ та повітові відділи т-а господарского покликані будуть до видаваня опінїї про потребу запомоги, як і через них ті запомоги будуть уділяти ся.

Знаючи з практики, чим є всї ті три институциї у нас і яким духом тепер в них віє, можемо собі з гори уявити, як буде відбувати ся в практицї роздїл запомогових сум. Патронацкі райфазенки в значно переважній части, а „Кулка“ та т-о господарске загалом подбають уже о те, аби з тих 45 проц. запомогової квоти (55 проц. придїлено з гори на Мазурщину!), котрі припадають на східну Галичину, по можности все дістало ся лише в руки польских селян і „землян“, або тих руских селян-латинників, котрих Поляки завзяли ся перетягти у свій табор. Се буде єдиний гріш, гріш з австрийского державного скарбу, за який має ся купувати душі для Польщи. „Вбити клин між руску інтелїґенцию а несьвідому масу“ а за сей клин ужити між иншим всяких запомог і т. п. — отсе був клич, який не так давно читало ся по польских дневниках, і нинї сей клич уже виконує ся.

А друга справа — райфайзенки та бюро патронату. Не будемо тут наводити наново тих фактів, котрі були в „Дїлї“ як і фактів піднесених нашими послами у соймі. Загально лише мусимо сконстатувати, що отся краєва институция, основана при горячій співучасти та навіть головно трудом Русина сов. д-ра Савчака, що занимав тодї становище члена видїлу краєвого, нинї служить вже цїлком очивидно крайно шовіністичним польским аспірациям і в тенденцийнім трактованю руских громад і сторін поступає так без женади, що поступоване те робить враженє цинїчного прямо глузована навіть з поверховних позорів льояльности, — що тим характеристичнїйше, що остаточно на вні відповідає за скандальне поведене п. Стефчика не він сам, але маршалок краю, ґр. Ставіслав Баденї, котрий — особливо в часї неприємних соймових сесий — хоче бути приятелем Русинів. До краєвих фондів ми, Русини, маємо рівне право, як і Поляки, і коли краєвих фондів надуживає ся при застосованю низьких хитрощів та кручок для економічного скріплюваня польского елементу супротив нашого, то на се годї нам спокійно глядїти.

Панове Поляки, як бачимо однак, поступають систематично і коли так далї буде йти, можемо бути певні економічної і національної загибели тим більше, що в програму теї системи входять такі институциї, як рентові оселї. Як сказано вже, на се годї нам спокійно глядїти. І тому нашим обовязком єсть обдумане серіозних способів обони, що не належав до польского кола. До предложеня внесеня над конституцийним проектом правительства вибрала комісия референтом Брестля а мене корреферентом; та що Брестль занятий був в „Заведеню кредитовім для торгової і промислу“, якого був ґенеральним секретарем, то я предложив єму, що я виготовлю внесене комісиї, на що він радо пристав. Я виготовив моє внесене в дусї автономічнім і Байст згодив ся на моє внесене і взяв ся єго реферувати, але в комісиї поухвалювано відтак додатки в напрямі централїстичнім і доперва в повній палатї удало ся дещо автономічного виратувати на користь країв, а се головно заходами Байста. Помимо того, проект ухвалений комісиєю був так централїстичний, що годї було нам за ним голосувати; на моє отже внесене коло рішило голосувати проти внесеня а я з рішеня кола промовляв також проти в дискусиї ґенеральній.

Коли по ухваленю грудневої конституциї приступлено до утвореня нового мінїстерства, Ґіскра предложив менї теку мінїстра торговлї, але я відказав ся, зазначуючи, що коли я був проти конституциї, то не можу належати також до правительства, яке мати-ме за завдане ввести сю конституцию в виконане. Правительство бажало однак мати між собою Поляка і тодї припоручено менї, щоб я запропонував теку мінїстра рільництва ґр. Альфредови Потоцкому, а коли сей заявив, що прийме теку наколи згодить ся на се польске коло, то я сю справу вніс

*) В склад того мінїстерства після реконструкциї входили: Авершперґ [президент], Ґіскра [справи внутрішні], Брестль [фінанси], Пленер [торговлї], Газнер [просьвіта], Тафе [полїциї і оборони краєвої], Ґів [судівництва], Потоцкий [рільництва] і Берґер [без теки]. Се мінїстерство і було тим, яке поухвалювано всїлякі уступки Полякам. — *Ред. Д.*

Бесїда п. д-ра Короля.

виголошена в палатї послів д. 22. лютого 1905. при загальній дебатї над контингентом рекрутів.

Висока палато! Дебата над контингентом рекрутів дає заступникам всїх народів нагоду повтаряти ті самі бажаня і жалоби, які кождого року майже одноголосно відзивають ся і в сїй високій палатї і в делеґациях. Та крім того, що п. мінїстер краєвої оборони дасть зовсїм не обовязуючу єго обітницю, що войскова управа зверне увагу на слушні бажаня і докладно розслїдить жалоби, — крім того ся дебата не має жаднїсенької реальної користи, бо все остає по давному. При теперішній дебатї відозвали ся також з усїх сторін заяви з загальними жаданями так з економічного становища як і з становища промисловцїв, і я не думаю повтаряти того всего, а цїлком прилучаю ся до висказаних тут бажань і домагань.

З своєї сторони з обовязку заступника руского народу мушу іменем того народу з усею рішучостию жадати, щоби вже раз і в Австриї заведено дволїтну презенцийну службу в армії, але без підвисшеня стану войска і коштів войскової управи.

Ми, заступники руского народу, стоїмо на тім становищи, що стан постійного войска в часах спокою може бути зменшений, а тим самим можливе є без підвисшеня контингенту рекрутів завести дволїтну службу. Против кождого підвисшеня коштів войскової управи мусїли би ми всїми можливими способами виступати, бо ми твердо переконані, що австрийскі народи вже й так мають аж надто всяких тягарів, так що вони, а особливо рускій нарід, дальшого підвисшеня тих тягарів уже не були би в силї винести.

П. мінїстер краєвої оборони в своїй бесїдї при першім читаню проекту закона о контингентї рекрутів сказав, що ся справа полишена новому войсковому законови, в котрім вона буде узгляднена. Але те, що п. мінїстер зволив сказати про новий войсковий закон, не могло нїкого вдоволити. Знаємо лише те, що проект нового закона войсковою управою вже виготовлений; але коли він буде внесений в палатї, о тім ми не довідали ся, бо се справа полїтична: значить, що можемо ще роками ждати, поки наступить скорочене презенцийної служби.

2)

З історії польских інтриґ проти Русинів.

Сойм рішив отже — оповідає дальше Земялковский — вислати делеґацию до державної ради, хоч закинено єму, що абдикував а мене прозвано зрадником вітчини. Се не перепинило однак, що панове Потоцкий Адам, оба Водзїцкі і Кшечунович робили остентацийно всякі можливі заходи, щоби вибрано їх делеґатами до парляменту — а коли їх справдї вибрано, вибір приняли, під покришкою, що хочуть у Відни контролювати поведенє мамелюків...

При сих виборах вибрано і мене до державної ради а на зачіпку Шуйского відповів я двома „отвертими листами“.

При сходї парляменту іменував мене цїсарем другим віцепрезидентом палати, при котрої отвореню засїв я побіч президента д-ра Ґіскри в національнім одязї польскім.

Коло польске вибрало мене своїм головою. Коли наближав ся день коронациї цїсаря на угорского короля в Пештї, пани краківскі не хотїли брати участи в сїм торжестві, уважаючи угоду з Мадярами, заключену на основі дуалїзму, за шкідливу для „братів Славян“. Поїхали ми отже не як представники польского кола, але як посли польскої народности — я, Чайковский Ян (віцепрезес кола) і Зиблїкевич до Пешту, де принимано нас з особливим відзначенем, так, що введено нас навіть підчас акту коронациї на посольску трибину, а треба знати, що підчас акту на коронацийній площи нікому не вільно бути з виїмкою послів угорского парляменту. В часї сего побуту познакомив ся я з тогдїшним угорским мінїстром Андрашієм, знакомство, яке менї відтак вельми понадобилось в інтересї справ краю.

За часів мінїстерства Белькредія*) ухвалив наш сойм закон шкільний з застереженем мови польскої як викладної і закон о орґанїзациї ради шкільної краєвої. Оба сї закони не були однак санкціоновані, а щоби виєднати їх санкцию рішило коло польске голосувати за адресою, яка мала бути ухвалена в парляментї, тілько на сей случай, коли названі закони будуть признані краєви ще инші концесиї, а се: польска урядова мова в урядах і судах і найвисший судейский сенат (III. інстанция) з сїдком в краю. До веденя пересправ з Байстом**) вибрало коло польске мене, Кшечуновича і Адама Потоцкого, але ми натрафили на богато перепон, бо тодїшна рада стану (Staatsrath) супротивилась санкціонованю названих законів. Але Байстови, що тодї флїртував з Францею, нам Полякам в тім часї вельми ще прихильною, богато залежало на тім, щоб за адресою, яка мала бути внесена в парляментї, голосували також Поляки. Коли отже по отвореню дискусиї над адресою Поляки оставили салю нарад, Байст припоручив мінїстрови Ґів, аби старав ся продовжити дискусиї аж до єго повороту, а тимчасом покликав нас трьох до себе і після довгих пересправ в присутности Тафого (мінїстра внутрішних справ) і намісника Ґочуховского прирік виєднати санкцию рішень що-до шкіл і ради шк. краєвої — а що-до урядової мови і найвисшого судейского сенату прирік попирати наші домаганя, коли сї справи прийдуть під близші розслїди.

Вернувши відтак до парляменту і розказавши товаришам про вислїд конференциї, запитали ся ми, чи коло має голосувати за адресою, чи обставати при абстиненциї. Всї, з виїмкою одного Кшечуновича, заявили ся за голосованем, ми отже війшли до салї in gremio, після чого Ґів, що вже більше як годину розхвалював адресу, сейчас закінчив свій панеґірик і приступлено до голосованя, в якім взяли участь також Поляки.

Відтак внесло правительство проект конституциї*) і внесене про т. зв. реґніколярну депутацию в цїли уложеня торгово-цлової угоди з Угорщиною, до котрої то депутациї вибрано з Поляків мене, побіч кн. Льва Сапіги, що засїдав вже в нїй від палати панів Кромі мене вибраного від палати послів і кн. Сапіги в тій комісиї Поляків більше не було. До комісиї конституцийної вибрано натомість з Поляків мене, Кшечуновича, Зиблїкевича, Чайковского і Збишевского; шестим був о. Гушалевич, одиновий посол з Галичини, що не належав до польского кола. До предложеня внесеня над конституцийним проектом правительства вибрала комісия референтом Брестля а мене корреферентом; та що Брестль занятий був в „Заведеню кредитовім для торгової і промислу“, якого був ґенеральним секретарем, то я предложив єму, що я виготовлю внесене комісиї, на що він радо пристав. Я виготовив моє внесене в дусї автономічнім і Байст згодив ся на моє внесене і взяв ся єго реферувати, але в комісиї поухвалювано відтак додатки в напрямі централїстичнім і доперва в повній палатї удало ся дещо автономічного виратувати на користь країв, а се головно заходами Байста. Помимо того, проект ухвалений комісиєю був так централїстичний, що годї було нам за ним голосувати; на моє отже внесене коло рішило голосувати проти внесеня а я з рішеня кола промовляв також проти в дискусиї ґенеральній.

Коли по ухваленю грудневої конституциї приступлено до утвореня нового мінїстерства, Ґіскра предложив менї теку мінїстра торговлї, але я відказав ся, зазначуючи, що коли я був проти конституциї, то не можу належати також до правительства, яке мати-ме за завдане ввести сю конституцию в виконане. Правительство бажало однак мати між собою Поляка і тодї припоручено менї, щоб я запропонував теку мінїстра рільництва ґр. Альфредови Потоцкому, а коли сей заявив, що прийме теку наколи згодить ся на се польске коло, то я сю справу вніс

*) Белькреді, ґр. Ріхард, ур. 1823 р. з февдально-клерикального роду сего імени на Моравії був австр. президентом мінїстрів від 27 липня 1865 — 7 лютого 1867 р. Мінїстерство Белькредія оживило гал. Поляків, бо Белькреді був, як всї февдали-клерикали, прихильником автономії країв. — *Ред. Д.*

**) Байст, ґр. Фридрих Фердинанд, з старинної саскої родини, був зразу саским мужем державним, а відтак від р. 1866 австрийским. В Австриї занимав місце мінїстра заграничних справ (від 1866—1871) але в р. 1867 після падення Белькредія одержав також місию унормованя внутрішних відносин і довів до угоди з Угорщиною. В характері австр. президента мінїстра оставав аж до заіменованя т. зв. Bürgerminister-ства (нїмецких лїбералів) під проводом кн. Карла Аверсперґа з початком 1868, до якого належали між иншим Берґер, Гербст, Ґіскра і згадуваний Земялковским Брестль. Байст піддержував се мінїстерство через два роки, після чого занимав ся вже майже виключно відносинами Монархії до заграниці. Байст памятний для нас, Русинів, з того, що висказав перший явно девізу австрийских верховодячих кругів: In wieferne die Ruthenen zu bestehen haben, wird dem galizischen Landtage anheimgestellt. — *Ред. Діла.*

*) Т. зв. грудневa конституция з 27 грудня 1867 р., нинї обовязуюча. — *Ред. Д.*

*) В склад того мінїстерства після реконструкциї входили: Авершперґ [президент], Ґіскра [справи внутрішні], Брестль [фінанси], Пленер [торговлї], Газнер [просьвіта], Тафе [полїциї і оборони краєвої], Ґів [судівництва], Потоцкий [рільництва] і Берґер [без теки]. Се мінїстерство і було тим, яке поухвалювано всїлякі уступки Полякам. — *Ред. Д.*

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА *отворило з днем 25 лютого с. р.* КНИГАРНЮ У ЛЬВОВІ при улици Театральній ч. 1 яка буде мати на складі крім усїх українських книжок також великий вибір книжок із лїтератури російскої, польскої, нїмецкої, французкої і инших. Через неї можна буде замовляти книжки і часописи в усїх европейских мовах. 172 2—8

ва, але при тій нагоді довідаємо ся ми, що скорочене служби потягне за собою відповідне підвисщене контингенту рекрутів, а за тим також і коштів войскової управи. Коли би так мало стати ся, мусїли би рускі посли рішучо тому спротивити ся, бо уважаємо, що заведене дволітної служби тільки тогдї може стати ся добродїйством для населеня, коли буде получене з обниженєм стану войска о трету часть. [*Притакуваня.*]

Хочу припускати, що в тім новім проєктї войскового закона буде злагоджена суворість теперішного мілїтаризму і що також при нарадах над новим законом, коли він буде раз внесений в сїй палатї, ще дещо направить ся на користь населеня! Всеж таки гадаю, що й перед тим повинно бути сьвятим обовязком заступників народів, домагати ся від войскової управи такого виконуваня обовязуючих войскових приписів, щоби суворість загальної войскової служби таки була злагоджена.

Войскова служба є у нас в повнім значіню слова загально обовязуюча, так що полекші в нїй зведено до як найменшої міри. Про полекші однорічної служби охотників нема що згадувати, бо се властиво не є жадна полекша для обовязаних до войскової служби, а лише інституция, щоби державі забезпечити дешеве жерело резервових офіцирів. [*Так є!*] Крім сего знає наш войсковий закон лише полекші: 1) для кандидатів духовного і 2) учительского стану, 3) для тих, що утримують родину (§ 34 войск. зак.) і 4) для властителів одїдичених господарств (§ 35 войск. зак.). Що-до двох остатних полекші обмежені лише на випадки, наведені поіменно в §§ 33 і 34 войск. зак.

Очивидно вже при нарадах над нашим обовязуючим войсковим законом видїло ся, що ті законні постанови не дадуть ся приложити до всїх випадків, випливаючих з родинних і економічних відносин, а заслугуючих на узгляднене з публичних і економічних причин. Длятого наш закон запровадив з причин гуманітарних і, імовірнїйше, социяльних інституцию тревалих відпусток на час мира (§ 60 войскових приписів, ч. I.). Але сю інституцию власти так хибно розуміють, що вона в практицї не приносить населеню того добродїйства, яке закон наміряє. Пояснити се можна лише тим, що в § 60 приписів войскових, I. ч., наведено причини відпустки лише пояснюючо, а дотичні власти уважають ті причини за поіменно наведені. І так пр. бувають такі випадки: Мати синаєдинака не жиє з чоловіком, хоч і не на підставі судового розділу; той син утримує її. Або: отець, неспосібний до працї, має кількох синів, але тільки оден з них працює на вітця, бо инші вийшли з краю або мають власне господарство. В таких випадках належало би приложити § 60 войскових приписів, I. ч., і то з уряду, як приписує войсковий закон. Тимчасом лише в дуже рідких випадках, і то хиба на просьбу інтересованих, а нїколи з уряду, можна узискати полекшу на підставі наведеного § 60-го, бо власти відкидають такі поданя цїлком попросту длятого, що той або сей випадок не є наведений в § 60-ім. Те все, мої панове, є кривда не лише для інтересованих, але і для загалу, бо таким способом неспосібні до працї батьки і розділені від чоловіків матери та богато инших без відпустки синів спадають тягарем на голову своїх дальших кревних і дотичних громад та попадають в економічну руїну.

З уваги на те треба жадати, щоби правительство пояснило социяльне значінє § 60-ого войскових приписів, I. ч., і поучило підвластні власти, як той § треба розуміти. [*Признаня*].

Я на войсковости не розумію ся і длятого не гадаю, щоби міг тут подати якусь нову гадку; впрочім майже всї важнїйші справи дуже основно обговорено так в сїй палатї як і в делеґациях людьми фаховими. Колиж я таки зголосив ся до слова, то тільки на те, щоби пояснити наше становище в обговорюваній справі.

Отже мушу наперед заявити, що ми, заступники руского народу, будемо голосувати против проєкту, — не длятого, щоби ми в засадї були противні сильній і великій армії або хотїли ослабленя держави і зменшеня її могучости, а длятого, бо цїлий руский нарід разом з нами не має довіря до правительства, бо не маємо жадної підстави припускати, що правительство бар. Ґавча поведе супротив руского народу иншу політику, як попередне.

Ми, мої панове, не противники держави. Ми бажаємо могучої і сильної Австриї, щоби вона серед европейских держав займала поважне місце і мала поважний вплив, бо ми твердо переконані, що лише від такої держави можемо надїяти ся відповідної охорони нашої народности. Руский народ рад би свою будучність бачити в Австриї, ми раді би в сїй державі глядати условій нашого національного, економічного і культурного розвитку; але хочемо також найти ті услівя і жадаємо з другої сторони, щоби й Австрия нашому народови подала зарівно теплий і милий захист. Ми домагаємо ся, щоби ся держава також і нам дала спромогу зарівно самостійного розвитку, яку дає нашим найблизшим сусїдам. Держава, мої панове, має без сумніву право також від руского народу жадати, щоби він сповняв свої обовязки та складав податок крови так, як він завсїгди радо се робив. Але з другої сторони повинна і держава сама сповняти свій обовязок і рускому народови давати рівну охорону і рівну запоруку єго народности та рівну поміч єго інтересам. [*Признаня*].

Міг би я, мої панове, без жадної трудности виказати, що держава зовсїм не сповняє своїх обовязків для руского народу. Держава чи то кождочасне правительство уважає за засаду, що в краях з мішаним населенєм слабших віддає сильнїйшим. Австрийске правительство має собі за перший обовязок попирати сильнїйше сторонництво в краю і не хоче навіть видїти того, як те сильнїйше сторонництво, хочби до него належало лише небогато людий зо шляхти, утискає сторонництво слабше або й цїлий нарід, як той сильнїйший живе коштом слабшого, хочби той слабший мав навіть цїлком загибати.

Отже не хочу, мої панове, користати з сеї нагоди і при сїй дебатї викладати політичне положенє страшно гнобленого руского народу; на се найдемо ще догідну хвилю. Але уважаю за річ конечну зазначити той сумний факт, що й войскова управа причиняє ся до того, щоби руский народ утвердити в переконаню, що ті Русини, колись звані Тирольцями сходу, хоч державі і династиї вірно і чесно служили, є народом менше вартним. Войскова управа нїчого не зробила у своїм крузї, щоби переконати руский народ, що держава хоче поважно і як слїд сповняти свій обовязок, щоби всї народи є однаково шанувати і всї краєві мови однаково плекати. Бо й з сего огляду Русини виняті зпід права. Руска мова навіть у войску не уважає ся за рівноправну.

У військовім реґуляминї службовім стоїть в § 21-ім, точцї 247, III. ч., цїлком ясно і недвозначно: „Командант полку має особлившу увагу звертати на народність свого полку і тим основнїйше її зрозуміти, що дїятельність жовніра в части залежить від доброго зужиткованя єго національної окремішности“.

Теперішний міністер війни видав навіть в тім дусї так часто згадуване розпорядженє, в котрім поклав особливу вагу на плеканє полкової мови. І Русини з повним признанєм приняли те розпорядженє до відомости, бо ми гадали, що воно переведене буде також в практицї і що заразом буде зарядженє те, чого до практичного переведеня так рішучо зазначеної засади доконче потрібно. Бо що-ж варта цїлком ясний припис закону, що офіцири мають з жовнїрами говорити в рідній мові жовнїрів і що в тій мові має ся удїляти жовнїрам науку, скоро заразом не уладить ся річи так, щоби виконуванє того припису було можливе?

На жаль треба з притиском зазначити, що доси нїчого в сїй справі не зроблено. Наука рускої мови, мови 64.000 руских жовнїрів, цїлком занедбана у всїх войскових заведенях; а наслїдок сего є такий, що з малими виїмками майже всї офіцири, що служать в руских полках, рускої мови або зовсїм не знають, або знають її так мало, що о рускій розмові з жовнїрами і бесїди не може бути, бо богато офіцирів навіть не в силї розуміти говорячого по руски жовніра.

В жаднім рускім полку, хоч на папери полкова мова є руска, в практицї сего не заховують, бо всюди заведено польску мову. Навіть у військовій службі польщить ся наших жовнїрів, бо й там рівноправність рускої мови з польскою переводить ся окремим галицким способом. Чи се добре, чи оно повинно бути в інтересї держави, треба поважно сумнївати ся; а рускі посли мусять рішучо жадати, щоби бодай військова управа поступала собі з рускими жовнїрами з національного огляду згідно з законними постановами. Нехай руский жовнїр не гадає, що й у войску польска мова має першеньство, що навіть у войску Русинам годї найти рівноправности своєї мови. [*Признаня.*]

Войскова управа нехай не забуває, що руский народ в найтяжших хвилях завсїгди був вірний австрийскій державі і династиї та що може колись надійти хвиля, коли держава буде змушена відкликати ся до патріотизму сего народу. Длятого не належить дразнити сей нарід в єго найсьвятїйших чувствах та працювати над тим, щоби в сїм народї ослабити любов до австрийскої монархії. [*Признаня.*]

(*Конець буде.*)

Від Виділу Руского Товариства Педаґоґічного.

Відозва до загалу Русинів.

Коли другі народи західної Европи стоять культурно о много висше як наш руский нарід, то се, по при наші корисні обставини минувшини і теперішно політично-суспільного положеня, треба завдячити живому заінтересованю шкільництвом цїлої суспільности і щирому попираню її змагань шкільними властями. У нас на жаль инакше. Суспільність рівнодушна а звісні офіцияльні чинники не заохочують її до участи в справах народного вихованя, лиш радше своїм поступованєм розбуджують в нїй до себе недовірє.

А вже ми Русини — ми майже виняті зпід права! Вся наша праця, всї наші найщирійші і зовсїм законні змаганя на поли народного вихованя не находять узнаня, лише осудженє несправедливе і обидливе. Нам в нашій найважнїйшій справі, в справі вихованя наших дїтий не вільно майже забирати голосу. Наше шкільництво переходить чим раз більше в неприхильні нам руки, посади при школах народних обсаджують ся навіть там, де язык викладовий руский, людьми, що нераз сею мовою добре не володіють. Учительских сил руских маємо щораз менше, хоч збільшаєсь рік річно число шкіл; з учительских семинарий виходять польскі учителї а ще більше учительки, в непропорціональній більшости; кандидатів Русинів принимають там дуже малий процент. Може колись дїло нашого вихованя народного будуть вести самі Поляки, бо они і так „знають лучше“, як ми Русини, чого нам потреба. Товариство „Szkoły ludowej“ розвинуло дуже велику акцию в цїлім краю і стремить отверто до винародовленя Русинів. При загальнім попираню змагань сего товариства ми зрозуміємо, яка для руского народу вийде з сего шкода. Ми не можемо проте остати ся байдужними і чекати, аж нами зовсїм заволодїють, ми мусимо всїми силами стреміти до того, щоби цїлий нарід осьвідомити, а то через патриотичне учительство. Нашу цїль і ідею зрозуміла щоденна преса а також і цїла інтелїґентна суспільність, яка на зборах нашого товариства піднесла загальне бажанє, щоби старати ся засновувати як найбільше приватних семинарий учительских і шкіл народних.

Наше товариство зробило до сеї цїли минувшого року перший крок, засновуючи першу руску семинарию жіночу у Львові. Молода ся інституция хорошо розвиває ся і є надїя, що стане підвалиною, на якій в будучности опре ся наше народне вихованє молодїжи. Однак удержанє такої інституциї є получене з величезними коштами і якби не се, що жертволюбива наша суспільність підперла вже з самого початку сю інституцию, товариство не було б в силї з своїх фондів сеї семинариї удержати.

Щоби придбати як найбільше фондів на удержанє сеї інституциї евентуально на заснованє вищих подібних інституций в краю, наміряє товариство устроїти всюди, де лиш се можливе, популярно наукові відчити а також концерти і вечерки або представленя, з яких дохід обернув би ся на повисшу цїль. Першу пробу зробило товариство минувшого року у Львові, а цикль відчитів устроєних єго заходом стрінув ся з признанєм львівскої громади. В біжучім роцї товариство має на думцї таку акцию розвинути ширше не лиш у Львові але у всїх містах і місточках провінціональних, евентуально і по селах, через що сподїєсь придбати деякі фонди на удержанє істнуючої вже і творенє дальших семинарий руских. Робота ся познакомить ширшу суспільність з цїлями нашого товариства, причинить ся до піднесеня сьвідомости народної і дасть також почин до завязаня людових універзитетів.

З тих причин звертає ся головний видїл до рускої суспільности з просьбою о підперте змагань товариства.

Видїл має повну надїю, що руска суспільність не відкаже ся від сеї акциї, тому звертає ся до всїх інтелїґентних людий доброї волї, яким просьвіта нашого народу лежить на серци, з зазивом, щоби в часі великого посту вигосили ряд відчитів популярно-наукових з ріжних областий наук і де лиш можливе, уряджували також представленя або концерта з доходом на повисше згадані цїли.

Цїлю сю акцию припоручає головний видїл хвальним видїлом філїяльним з просьбою надсиланє точних звітів про відчити, концерти, імен прелеґентів, число учасників і т. д. в цїли оголошеня в часописях.

З Головного Видїлу Руского товариства педаґоґічного.

Просимо инші рускі часописи о перепечанє сего зазиву.

Памятайте на будову театру!

З Росії.

Комітет міністрів радив дня 28 м. м. над зарядженями, які мають бути видані в справі згаданих в царскім указї з 25 грудня конфесийних обмежень. Товариш міністра внутрішних справ, Дурново предложив справоздане в сїй справі і заявив, що вже крайна пора зревідувати всї постанови, обмежаючі свободу віроісповідань і знести всї обмеженя, з винятком тих, котрі будуть узнані за конечні. Комітет міністрів висказав гадку, що ті конечні постанови можуть лише тогди лишити ся правосильними, коли будуть затверджені в законодатній дорозї за посередництвом державної ради. Їх незатверджене буде рівнати ся знесеню. Рівночасно комітет уважає за конечне знесене заряджень, примінених супротив поодиноких осіб. Предложено, щоби міністер внутрішних справ до 3 місяців зарядив знесене всїх конфесийних обмежень, з винятком тих, котрі узнасть за конечні і котрі за посередництвом державної ради одержать затверджене царя. Ухвалено дальше поручити міністрови, щоби в будучности при трактованю релїґійних справ не примінював приписів о безпеченьстві державного ладу і о поліцийнім надзорі, щоби також зніс всї, доси в сїм напрямі видані зарядженя. Нарештї ухвалено візвати начальників дотичних міністерств і ґенерального прокуратора синоду, щоби цареви предложили до помилуваня спис осіб засуджених за релїґійні переступства, або увязнених з сеї причини без судового вироку.

(Телеґрами.)

Берлїн. На найважнїйшій зелїзничій лїнії в центральній Росиї страйк триває дальше. Машиністи не хочуть входити на льокомотиви, а палячі і робітники в зелїзничих варстатах підпирають машиністів.

Москва. Якийсь властитель великих посїлостий коло Тули доносить, що в єго присутности хлопи подїлили між себе єго лани, кажучи, що цар дня 4 марта подїлить землю між хлопів. Подібні вісти надходять також з инших сторін.

Берлїн. Професор Райснер оголошує, що в Росиї увязнено славного російского ученого Потанина, в самі 70 уродини, і то без поданя правних причин, лише на підставі голого підозріня. Проф. Райснер взиває, щоби в інтересї науки домагати ся увільненя арештованого ученого, і запротестувати против варварства російскої поліциї.

Петербург. Робітники металевих фабрик (80.000) предложили Трепову меморияд з своїми жаданями, в котрім також заявляють, що як їх жаданя не будуть увзгляднені до 4 марта, то они прилучать ся до страйку. В фабричнім окрузї Орехов-Суєво застрайкувало вчера 40.000 робітників. В бійцї з військом погибло 21 робітників. В Вілїм Стоцї застрайкували всї робітники, разом 10.000.

Ростов. У многих осіб поліция сконфіскувала богато оружя і пороху. Робітники страйкують в кільканацяти фабриках і аґітують за загальним страйком.

Кельн. В доньскій кітлинї страйкує до 250.000 людий. Власти не мають потрібного числа війск, щоби удержати лад. В Луґаньску страйкарі рабували склепи. Робітники, головно копальнянї можуть мати богато динаміту, отже власти потерпають, що зачнуть ся динамітові атентати на правительственні будинки.

також на колї. І коло згодило ся, особливо як попер се горячо Адам Потоцкий, тай пан Альфред Потоцкий вийшов справдї в склад „Bürgerminister-ства*)“ (I, стр. 34—36).

Польска „резолюция“ і уступки Полякам.

В серпни 1868 р. — оповідає дальше Земялковский — при сходї сойму, завязало ся „Koło polskie sejmowe“. Програму сего кола уложив я і вона була відчитана на засїданю кола; котрийсь з членів видав її відтак в „Gazecie Narodowej“ і вона була там скритикована без пощади. Але опісля посли не приналежні до кола: Ґрохольский, Черкавский, Заблїкевич, Адам Потоцкий і Кшечунович злїпили з сеї програми т. зв. „Резолюцию“, а тодї „Gazeta Narodowa“ стала ся її горячим защитником.

Резолюцию ухвалено дня 24 вересня 1868 р.*) а вона була причиною, що відкликано приобіцяний вже приїзд цїсаря до Галичини, наслїдком чого Голуховский уступив з намісництва. Ґрохольский, „батько резолюциї“, приняв відтак мандат до парламенту і виїхав до Відня, де я знов зараз на першім засїданю кола зложив достоїньство предсїдателя і вніс, щоб предсїдателем зробити Ґрохольского, котрий вже і перед завішенєм конституциї повнив сей уряд. І Ґрохольского справдї вибрано предсїдателем кола.

Зараз на початку сесиї правительство внесло закон о загальнім обовязку виконуваня військової повинности. Скрайно лїберальна нїмецка лївиця, котрої проводирі, між ними передовсїм Рехбавер, мрїли про мілїцию на лад швайцарский, була противна сему законови. Тодї коло рішило голосувати за предложенєм а менї припоручено забрати слово при дискусиї ґенеральній. Хотячи марканто зазначити наше становиско в сїй справі, ужив я вислову, що ми маємо вправдї до полагоди инше жизненне питанє (резолюцию), яке обходить наш край так, що сойм не вагавсь навіть окупити єго втратою ласки найвисших відвідин монаршої пари — то однак ми відступаємо первеньство справі, яка відносить ся до обезпеченя Монархії від її „найсердечнїйших“ сусїдів на півночи і сходї. Ми вороги так панґерманізму як панславізму не отягаємо ся відпорядкувати нашу краєву справу справі, що обходить цїлість Австриї.

Тепер, коли се пишу — додає з самосхвалою Земялковский — цїлий край є тої думки і нераз се вже висловлював, що в нашім інтересї є дбати про скріплене Австриї, тай усе делеґация наша голосувала за скріпленєм австрийскої мілїтарної сили і сему ми завдячуємо наше поважне становище в монархії і прихильність до нас монарха. Але тодї „Gazeta Narodowa“ на мене, що висказав перший сю тезу, кидала громи (I, ст. 37—38).

(*Дальше буде.*)

*) Славна резолюция галицкого, recte польского сойму, зладжена на спосіб хорватскої автономії в відношеню до Угорщини. Резолюция домагала ся утвореня з Галичини провінциї, полученої з Цислїтавією в справах спільних, з польскою мовою в урядах і школах, з автономним соймом і з одвічальностию намісника перед соймом. — *Прим. Ред.*

P. S. У вчерашній статї через недогляд напечатано хибно заголовок брошури Лешка Борковского; заголовок звучить: „O sejmie rakuskim“ (ракуский = австрийский). Рівнож належить спростувати, що З-ого вибрали на члена кр. видїлу з куриї *малої посїлости*, а не великої.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

Війна.

(Телеґрами.)

Шахетун. Борба артилерії розвинула ся на цілім фронті на лінії 120 верст (26½ милї) довгій. Стоячий на східній сторонї віддїл коло Кудядза відпер Японців. Неприятеля вигнано також в Гунсілялїн в сторони Ґутулїна (Кавтулїн), де завела ся борба межи піхотою. Сторони коло путилївского горба острілювали Японцї з 11-цалевих гармат. Росийскі батериї відповідали сильним огнем. Коло мосту на ріцї Ша веде ся завзята борба. Недалекий лісок дістав ся в руки Японців. Ходить чутка, що машируюча в сторону ріки Ляо близько крайного правого крила японьска дивізия прибула до Келяма.

Петербург. На лївім росийскім крилї лютила ся завзята борба. Коли росийскі віддїли обсадили два гірскі переходи, Японцї заатакували їх сильно і ми потерпіли великі страти. Дальше на захід атакували Японцї о 3 год. в ночи гірский перехід Ґутулїн: кілька атаків відперто. Около 9 год. рано борба притихла. Росийскі передні сторожі уступились з фортів, знищених японьскою артилериєю, на нові позициї. Від нинї рано (1 марта) острілюють Японцї цїлу охрестність путилївского горба.

Шахетун. Вчера о 3 год. по полудни розпочали Японцї сильний огонь з гармат облогових на путилївский горб. Величезні хмари диму піднимають ся по обох сторонах горба, котрий виглядає як вулькан. Бомбардоване вимірене також на праве крило росийске.

Париж. Ватага Хунхузів під командою японьских офіцирів знищила під Талїном на просторони 1.200 метрів зелїзничий тор і висадила в воздух зелїзничий міст.

Токіо. Коло Туношену (на західнім крилї ?) росийскі батериї розпочали дня 24. м. м. бомбардувати японьскі становища. Японцї не відповідали. В понедїлок Росияни сконцентрували канонаду на японьскі становища коло зелїзничого моста під Шупатаєм. По півночи 5 росийских компаний ударило на японьскі позициї. Росияни вдерли ся до середини японьских окопів і розпочала ся завзята борба на баґнети. Скінчило ся тим, що Росияни уступили, лишаючи 60 трупів.

Париж. В окруженю росийскої амбасади говорять о великім погромі ґенерала Лїневича. В послїдних днях Росияни стратили 8.000 ранених і убитих.

Петербург. З окруженя ґенерального штабу доносять, що Росияни вже поробили всякі приготовленя до уступленя на Телїн і Харбін.

Льондон. Дневники доносять, що Куропаткін має бути відкликаний а его наслїдником буде іменований в. кн. Николай Николаєвич, або ґенерал Драґоміров.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска криза.

Відень. На авдиенцию до цїсаря покликано кількох угорских парляментаристів. Векерле і Кошут не будуть покликані, бо цїсар вже знає їх погляди на ситуацию. Тісу покликано до Відня не яко президента мінїстрів, але яко провідника лїберального сторонництва, що в кругах опозицийного сторонництва викликало здивованє.

Будапешт. Pest. Lloyd доносить, що цїсар покличе до Відня Векерлього і предложить єму утворенє кабінету на слїдуючих підставах: під військовим зглядом строге виконанє ухвал комітету „девяти“, під економічним зглядом удержанє цлової спільности, може в зміненій формі, аж до упливу важности торговельних договорів. Сумнїваються ся, чи під такими услівями Векерле прийме місто утвореня кабінету.

Ґенерал Штесель.

Петербург. Штесель був вчера на авдиенциї у царя. Штесель стане перед дисциплїнарним судом під проводом царя.

Роздїл держави від церкви.

Париж. Парляментарна комісия для роздїлу держави від церкви закінчила свої працї і мимо протесту мінїстерства зробила в проектї кілька змін.

Полуднева Африка.

Льондон. На місце Мільнера начальним комісарем полудневої Африки іменований Сельборн.

НОВИНКИ.

— **Hilf, was helfen kann.** Польскі полїтики ніяк не можуть успокоїти ся з безсильної досади, в яку попали наслїдком памятного відзиву пруского мінїстра Райнбабена та рішучої акциї руского парляментарного клюбу з приводу звісного протесту ґр. Ґолуховского. Признають видко цїлу варварскість свого поведеня з Русинами і в дусї сильно того стидають ся, коли так ремствують, що їх бруди розкрито перед форум Европи. Новий доказ на се приніс краківский Głos narodu. Шановний орґан ґр. Ґолуховского, ратуючи скомпромітованого мінїстра-хлїбодавця, для відміни ударив на — посла Мик. Василька, бо по его думцї ніхто инший, лише п. Василько причинив ся до здемаскованя польскої полїтики з Русинами. П. Василько провинив ся передовсїм тим, що став сьвідомим Русином, хоч его предки мали бути Румунами. Але ще більшим злочином уважає Głos narodu те, що п. Василько „уважа за першши обовйовзек щуцє на наруд польскі і обжуцанє ощерствамі вшисткеґо, цо польске. Пшез пенць лят побиту в ізбє посетьскей зеробіт под тим вззґлендем вєлє шкоди, ґдиж ест руклївим і нєпшебераїонцим в сьродках“. Отже він то видає „дзєвкі ґакатистичним пєньондзом“ у Відни місячник (?), посьвячений спецяльно „пьженю Полякуф“, він „звонхал сєн з прускими ґакатистами і він постановив прийти їм в поміч, коли ґр. Ґолуховский запротестував против торканя польского пановання над Русинами. Відтак потїшившись анекдотою, що молодоческий клюб не хотїв спільно з клюбом руским заявити президентови мінїстрів Ґавчови, що пруский мінїстер Райнбабен був в праві, пускаєсь орґан ґр. Ґолуховского на таку ельокубрацию: „Навіть розумні і добрі рускі патріоти в Галичинї не вдоволені з інтриґ Миколая „von Wassilki“, що намовив руских послів піти разом з Прусами против Поляків. Бо тодї, колиб Нїмцям удало ся в часом знїмчити Поляків, взяли би ся ґакатисти до нїмченя Руси. Польскі землї відгравають тут ролю охоронного муру для Русинів. На Буковинї, де Поляків мало, руский нарід, хоч находить ся в перевазї, підлягає легко нїмченю. Коли Русини не схаменуть ся та не відженуть таких запроданих Нїмцям проводирів, як Миколай von Wassilko, за 50 лїт Буковина буде нїмецким краєм“. Одинокий ратунок бачить Głos narodu для Русинів, коли подадуть руку Полякам — і то не лише на Буковинї — щоби спільно поборювати Нїмцїв! — Виводи Głosu narod-у справдї серіозно брати годї. Недорічна его плутанина сьвідчить хиба про одно, що навіть сам орґан мінїстра-„родака“ не вміє сказати щось путнього в его оборону а пускає ся на вигідний спосіб пашквілю і перемелюваня давно зужитих польскими полїтиками пустих фраз. Звичайно: hilf, was helfen kann. Поминаючи фальшиве представленє ролї посла М. Василька та руского орґану в нїмецкій мові, Ruthenische Revue, мусимо заявити, що руский нарід пізнав ся надто добре на характерности згаданого посла і за его полїтичні здібности цїнить его високо. Так само не потрібують Русини рад та осторог Głos-у narodu перед Нїмцями, особливо на Буковинї, про котрої відносини автор осторог мабуть не має понятя. Руский нарід знає, хто єму стрик, а хто колом в бік і в поборюваню своїх справдїшних ворогів буде ступати дорогою, яку признасть за найвідповіднїйшу.

— **Аванс судовиків.** З кругів судейских пишуть нам: Запоручена конституцийними законами судейска независимість повинна мати сильну опору в независимости судиїв під зглядом материяльним. Нинї зависимий аванс судовиків від тайної кваліфікациї і незнаних загалови чинників, котрі справляють, що молодші урядники випереджають в авансї о цїлі лїта своїх старших товаришів. Найлїпшим доказом сего послїдні іменованя до 8-ої ранґи в окрузї львівского висшого суду краєвого. На 10 іменованих ад'юнктів судових, найстарший має в етатї число 17, наймолодший ч. 145. Чому як раз тих 10 удостоїло ся авансу а 135 поминено, в те не хочемо входити. Се річ рішаючих кругів. Однак і широким кругам суспільности залежить на тім, щоби довідати ся, чи судейский персонал нашого округа є так ріжнородний, що перебиранє між ним на так велику скалю є оправдане? А вжеж найбільше залежить інтересованим судовикам на тім, щоби довідати ся, чи єствує яка запорука полученя їх материяльного биту. Число лїт службы, по котрім найбільше загал урядників обіцює собі аванс, в виду послїдних іменовань не відграває пожаданої ролї. А прецїнь кождий урядник, жертвуючий службі свої сили, має право домагати ся, щоби з лїтами его материяльне положенє поправило ся. Крім материяльної страти терпить поминений в авансї і морально, позаяк его окруженє глядає в поминеню від'ємної сторони в его кваліфікациї. Після мотивів зарядженя мінїстерияльного з 5 мая 1897 ч. 9839 в. з. м. ч. 14 [vide Schauer: Organisationsgesetze сторона 217], нормуючого число урядників в поодиноких округах висших судів краєвих, виходило мінїстерство судівництва при процентовім роздїлї урядників судейских між поодинокі ранґи з сего погляду, що роздїл сей має творити підставу до виглядів на аванс. З поміж всіх судейских урядників мають після принятого ключа творити авскультанти 18 прц., ад'юнкти 32 прц., урядники судейскі 8 ранґи 19 прц., урядники же судейскі висших ранґ 31 прц. Після сего ключа, котрого мінїстерство обіцяло тримати ся й на будуче, мали авскультанти авансувати на ад'юнктів по 3 і пів лїтах служби, ад'юнкти мали переходити по 8 і пів лїтах служби до 8-ої ранґи а відтак по дальших 8 лїтах служби до семої ранґи. Мінїстерство признало далї, що при креованю посад радників, секретарів і ад'юнктів не держало ся так дуже катеґорий урядових аґенд, скорійше вважало, щоби число поодиноких ранґ випало після процентових постанов повисшого ключа, виходячи з засади, що судейскі урядники 9 8 і 7-ої ранґи сповняють той сам судейский уряд. Скоро отже для судівництва єсть байдужним, чи судия єсть в 9 8 чи 7-ій ранзї, бо праця его мусить бути та сама а хиба довше число лїт промавляє за більшим вправленєм судиї в своїм заводї бачимо, що з судиями стоїть справа так само, як з професорами середних шкіл, тому є оправданим, щоби судиї подібно як професори одержували 8 і 7 ранґу, хочби і без титулів, по упливі 10, зглядно 15 лїт служби щоби лиш іменованє управляючих судейских урядників залежало від признаня верховних властий. В сей спосіб і вовк буде ситий і коза цїла а найбільше зискає на тім судейска независимість, для суспільности первородна справа. — §.

— **Книгарня Наукового товариства ім. Шевченка у Львові.** Сповнилось то, чого потреба від давна відчувалась. В самім осередку Львова, в найкрасшім місци при улици Театральний побіч, торговлї паперу і образів Зайфарта й Дидиньского, отворено у великім гарнім льокали книгарню „Наукового товариства ім. Шевченка“. Книгарня устроєна на европейский лад. На виставі видніють нові видания української лїтератури з Галичини і України в пишних артистичних оправах, найважнїйші новини з лїтератури польскої і російской, а в серединї богатий вибір творів лїтературних і наукових наших й чужих, музикалій і образів. Аж душа радуєсь, коли побачить ся, що і у нас єсть чим заповнити простору книгарню, се наглядний образ розвитку нашої лїтератури й науки. Книгарнею управляє досьвідний фаховець, котрий вспів вже понавязувати торговельні відносини з першими книгарнями фірмами краєвими і заграничними. Публика наша має вже в тій книгарни осередок руху наукового і лїтературного, котрий заспокоїть всї єї потреби на тім поли. Задачею єї буде тепер попирати сю книгарню, щоб она могла удержатись і розвиватись. Єсть у нас вже численна інтелїґенция, котра поневоли мусїла дотепер запомагати чужі фірми книгарскі. Кождий інтелїґентний Русин потребує книжок, журналів і підручників фахових, все то одержати він може тепер в тій своїй книгарни або за єї посередництвом. Нехайно ніхто не оминає єї а тим самим причинить ся до скріпленя і оживленя у нас руху лїтературного й наукового, котрий єсть головною підоймою нашого національного розвитку і поступу. Се наш сьвятий народний обовязок. — *Е. О-ий.*

— **Просьвітний рух в Станиславівщинї.** Пишуть нам: В прекраснїй кітлинї недалеко Станиславова розсїло ся широко село Павелче. Спокійна тога і тиха оселя загомонїла в недїлю дня 26 лютого с. р. голосним житєм, бо в згаданім дни зібрало ся поверх 300 людий в просторій стодолї одного з селян, де заходом о. І. Стефанчука пароха села, відбули ся загальні збори читальнї „Просьвіти“. Зійшли ся всї, щоб воскресити з мертвих читальню, що від якогось часу майже не животїла. На се сьвято прибуло з відпоручників філїї тов. „Просьвіта“ зі Станиславова, а з Угринова долїшного о. Е. Бариш і посол Гурик. По отвореню зборів місцевим парохом забрав голос п. Р. З., котрий в ярких та переконуючих словах заохочував селян до посиланя дїтий в школу і плеканя просьвіти в селї. Опісля віддеклямував Федір Мізюрка вірш, навіяний духом патріотичним під заголовком „Ми не пропадемо“ і дві поезийки Руданьского, котрі задля гумористичного змісту припали всїм до вподоби. Дальше промовляв посол Гурик і о. Бариш взиваючи селян до єдности і невпинної працї над собою. Поважний настрій огорнув всіх. Мимо студени слухали всї з завмерлим віддихом, а коли промови закінчились, рознесли ся далеко звуки пісень. Відтак приступлено до вибору нового видїлу, в склад котрого ввійшли: яко голова о. І. Стефаньчук, заст. голови Олекса Стасинець, касиер Никола Когуч, секретар Михайло Заславский. На заступників видїлових покликано Івана Головіньского і Михайла Котуча Іваночків. Сей новий видїл дає запоруку, що читальня розвивати ся буде як слїд, чого її на сїм місци щиро бажаємо. Велике се сьвято закінчили вдачні декламациї п. Стефанчуківної, дочки пароха і двох хлопців, вкінци всїлякі народні пісні. Ободрені на дусї і в надїї на лучшу будучність розійшли ся всї в поважнім настрою домів. — *Ф. В.*

— **Соколи в Станиславівщинї.** Видко, що наш нарід вже зрозумів вагу і потребу пожарних „Соколів“, бо число тих зростає з кождим днем. Оногдї відбули ся перші загальні збори пожарної філїї львівского „Сокола“ в Мариямполи. Вправдї статути затвердило намісництво ще на веснї минувшого року, однак уконституованє товариства задля численних перепон могло відбути ся доперва тепер. Є се вже 12-ий з ряду „Сокіл“ в повітї станиславівскім. В зборах, крім великого числа місцевих міщан, взяли участь також „Соколи“ з Стриганець і делеґат станиславівскої філїї д-р М. Гронковский, котрий вступним словом відкрив збори. По вписах членів, котрих поки що зголосило ся 47, наступив вибір старшини, до якої ввійшли: о. Вас. Мотюк яко голова, Андр. Шкретка начальник, Дм. Шваюк містоначальник, Остап Туркевич, Павло Смеречаньский і Томко Каменецкий видїлові, Мих. Когут і Ів. Кирдан заступники видїлових а Андр. Торосевич, Ром. Семенович і Філько Близнюк яко члени комісиї ревізийної. По зборах при звуках народних пісень удали ся одушевлені учасники на аматорске представленє, уряджене заходом п. Б., котрий обняв режисерию. З своїх роль вивязали ся добре Кароль Волошинович, Петро Сапатин, Галя Гловіньска, Юстин Сапатин, Андрій Волошинович, Максим Когут і Микась Когут. Додати належить, що в місци є добре з'орґанізований хор. Бодріть ся молоді „Соколи“ і поріснїи в пірє злетїть під хмари, собі на славу і пожиток, а другим на примір. — *Волод. Миколів.*

— **Університет а сьвідоцтво зрілости.** Професорам правничого видїлу віденьского університету предложив комітет, зложений з пятьох членів, іменем великого числа студентів права на всїх роках меморият з домаганєм, щоби професорска колеґія постарала ся о усунене „бюрократичного“ припису, на основі котрого студенти права до всякого університетского іспиту мають предкладати окрім документів університетских також матуральне сьвідоцтво. Виводи меморияли кінчать ся іменно просьбою, щоби професори предложили мінїстерству просьвіти рішенє, що до іспитів на університетї потрібні лише університетскі документи. Вкінци замітний ще й такий висказ: „До заяви що-до знесеня взагалї іспиту зрілости, як сего домагають ся студенти, ми не уважаємо ся повпоноважними. Під напором загальної опінії мінїстерство просьвіти не може вже довго зволїкати із знесенєм того забобонного іспиту, але як довго він є, університет не повинен вже більше причиняти ся до апробованя сьвідоцтва зрілости.

— **Що в Росиї можливе.** Досн було звісно, що в Росиї крадуть часом цїлі зелїзничі ваґони; але щоби украдено цїлий поїзд, сего там ще не бувало. В Красноярску зайшов і такий случай. Товаровий поїзд, зложений з 18 ваґонів, що транспортував дорогі товари, пропав одної ночи без слїду. Мимо пильних слїдань полїциї не удало ся віднайти анї поїзду, анї підприємчивих злодіїв.

— **Росийскі дезертири на Буковинї.** Буковиньске правительство краєве розіслало до всіх підчинених староств і черновецкого маґістрату обіжник, в якім поручує їм впливати на росийских дезертирів, щоби опустили границї краю добровільно до 6 тижнів, инакше будуть видалені примусово. Число росийских дезертирів на Буковинї зросло після урядових інформаций до 1014, з яких 704 проживає в столици краю. Своє розпорядженє мотивує краєве правительство тим, що велика часть дезертирів жиє без роботи і становить лиш тягар населеня; впрочім запотребованє працї на Буковинї таке мале, що присутність дезертирів значно погіршує заробкові услівя краєвого населеня. Головною причиною видалюваня росийских дезертирів є одначе те, що у богатьох із них сконстатовано еґипетске запаленє очий (трахому), яка при гуртовім мешканю недужих може ще розширити нову пошесть у краю.

— **Семий місяць Юпітра.** Дня 8 січня с. р. астроном Перрін відкрив з астрономічної обсерваториї Ліка в Калїфорнії шестого сателїта Юпітра. Коли відтак почав дальше досліджувати окруженє сеї планети, відкрив недавно семий місяць. Директор консерваториї Кемпбель потвердив се відкритє при помочи математичних обчислень. Оба ново відкриті сателїти Юпітра кружать у віддаленю 6 до 8 мілїонів від планети, однак час, в якім відбувають свою дорогу довкола Юпітра, ще не звісний.

— **З житя молодїжи.** В суботу дня 4 с. м. відбуде ся в тов. „Академічна Громада“ заходом „Лїтературно-історичного кружка“ розмова: „Про нові напрями в українскій лїтературі“. Розпічне тов. Т. Залїский. Початок о год. 7 вечером. — В недїлю дня 19 с. м. відбуде ся заходом „Лїтературно-історичного кружка“ відчит тов. Е. Валевчича: „Розвій словіньскої лїтератури від найдавнїйших часів до нинї“. Початок о год. 11 рано. Вступ вільний.

— **Зі Старого Самбора.** Дня 7 марта н. ст. відбудуть ся загальні збори тов-а політ. „Народна Рада“ в Старім Самборі в сали маґістратскій о 12 год. в полудне. Порядок дневний слїдуючий: 1) Справозданє уступаючого видїлу. 2) Вибір нового видїлу. 3) Реферат полїтичний. 4) Внесня членів. Всіх Русинів повіту упрашає ся о як найчисленнїйшу участь. — *Видл.*

— **З Комарна.** На річ „Селяньскої бурси“ в Комарні надіслав Вп. п. д-р Михайло Кос з Перемишля 20 кор., за які то гроші видїл філїї складає сердечне Спасибі. Є се з ряду 6-та присилка на річ нашої бурси, разом на суму 80 кор. Честь Комарнянцеви, що добившись становиска, не злоуває на своїх братів міщан, та селян, але щедрими жертвами підпомагає так гуманну інституцию. Vivant sequentes! — *Видл.*

Послїдні вісти.

Петербург. „Правит. Вєстнік“ оголошує манїфест царя Миколи, з котрого виходить, що цар є противний наданю конституциї. Манїфест зачинає ся від війни а відтак переходить до внутрішних відносин та зазначує, що „провідники розрухів хочуть надати новий лад, який є чужий і противний росийскому народови“. Цар взиває всіх до супокою, бо тілько тодї зможе „відновити духове житє народу, піднести добробит і поліпшити устрій держави“.

Календар: Грекат. нинї (пятниця) Льва папи, завтра (субота) Архипа, Теодора. — Рим.-кат. нинї (пятниця) Кунеґунди, завтра (субота) Казимира.

Театри: Театр міский у Львові: нинї в пятницю Молієра „Амфітріон“, — в суботу комедия в 3 днях Судермана „Щастє в закутку“ (перший гостинний виступ Г. Желязовского і Барвінок). Початок о годині 7 вечером.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. (Сала товариства купецкого. Продажа білєтів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером.) — В суботу дня 4/3 „Дон Цезар“, оперета в 3 д. Делїнґера; в недїлю дня 5/3 „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“, драма зі сьпівами в 5 д. Старицкого; в второк дня 7/3 передпослїдне представленє „Катерина“, опера в 3 д. Аркаса; в середу дня 8/3 послїдне представленє „Продана наречена“, опера в 3 д. Сметани. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

— **Впов. Маркиль Ковальский,** Львів, ул. Личаківска ч. 6, робив в церкві на Знесінню низшу часть іконостаса і викінчив сю роботу совісно, артистично і на повне вдоволенє комітету, так що можу его припоручати як чоловіка умілого своєю роботою задоволити інтересентів. Знесінє дня 1 марта 1905. — *Віталь Билинкевич*, парох.

— **З Тов-а св. Петра.** На річ тов-а св. Петра в місяци лютім зложили в коронах: о. Яцковский з Хмільна від себе 1 2 церков 13; о. Гриб з Берлина 8; о. Юкнович з Корчина 23; о. Дзерович з Топорова 12; дек. підгаєцкий о. Лотоцкий від там. членів 17; о. Бакович з Лїсеня від себе і церкви 6; ц. к. надінжінер Мійский 10; редактор „Дїла“ д-р Левицкий 2; директор рус. театру

М. Губчак 2; дек. болехівский о. Грабовеньский від там. членів 81; Видїл філії в Станиславові 55·50 яко належитість за 2000 примірників нового Статута; о. Єзерский з Гумниск від себе, 2 громад і церкви 16; дек. підгаецкий о. Лотоцкий від там. членів 33; о. Дудрович з Таврова від 2 церкві і о. Бачиньского 14; о. Авдикович з Княжолуки 6; уряд гром. в Устю 5; о. Гвпчиньский з Стеняви 10; гофрат Будзиновский 10; Тома Дуткевич з Цїшок 2; о. Мохнацкий 1; о. Шавала з Полтви 14; Кушнїр з Лїсник 8; Видїл повітовий Калуш запомогу 200; дек. рогатиньский о. Городецкий 6; о. Сьвітеньский з Ладичина від 2 церков по 6; о. Дорожиньский в Мизуня 8; Видїл повітовий Стрий запомогу 50; о. Габрусевич з Ольківця 8; дек. яричівский о Пачовский 7; о. Боднар в Свистїльниках 5; відпоручник дек. стрийского о. Шанковский від там. членів 23·65; о. Шанковский з Чанижа 6; дек. щирецкий о. Пелех від там. членів 14; о. Охримович з Велдїжа від 2 церков і себе 14; о. Дяків з Лопушан 6; о. Садовский з Шибалина 16; церков в Суходелї і Липовицї по 10; дек. журавеньский о. Березовский 7; о. Мосора з Поручина 12; о. Давидович з Радехова 14; о. Дорожиньский з Межиріча 6; о. Тимус з Гумниск 2; о. Дудрович з Таврова 16; о. Черепашивський з Сорок 5; о. Сухаровский з Заболотець 8. — Стан каси з кінцем лютого 1245 К. Подання о запомогу вносять ся аж по загальних зборах і розписаню конкурсу. За жертви дякує і о дальші просить — *Видїл.*

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Ст. в Вг. Просимо до дотичних Редакций віднести ся впрост. — П. По. в Мо. Тепер вплачено за січень а не лютий. — Н. Ру. в Яб. Так. — Н. Се. в Ян. Одержали. — П. По. в Го. За 1 кварт. прийде ще 4 К. — Ю. Га. в Хо. За 1904 належить ся нам ще 94 с. — І. Тр. в Бу. За минулий рік прийде нам ще 13 К. — Хв. Рус. Біб. в Те. Тепер вплачено до кінця січня. — Вп. Т. Гр в Пе. За лютий ще не вплачено.

КОНКУРС.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові оголошує отсим **конкурс на уложене календаря** товариства на рік 1906. Зголошеня разом з пляном укладу належить вносити до Товариства „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10, I. поверх), найдальше **до 25 н. ст. марта 1905 р.**, де будуть подані близші услівя

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта", у Львові 28 н. ст. лютого 1905.

Др Кост. Левицкий — голова. *Іван Кримович* — секретар.

☛ Ruthenische Revue ☚

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає **ул. Костюшка 24** пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах **внутрішних, вніших і акушериї.** 58 2 32

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 17—40

☛ ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ. ☚

Науки на місяць май *д-ра І. Боргошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о єї состраданю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цїна 3 К. Набути їх можна в Ставропиґійскій канцеляриї у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також єго Проповіди недїльні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїні 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїні 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях 177 4—10

Конціпієнта

рутинованого з субституцию цивільною а можливо і з карною практикою приймє сейчас Д-р Е. Олесницкий в Стрию.
175 2—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Курс Львівский

з дня 3 н. ст. марта 1905.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 40	100 10
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 50	100 20
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 10	117 60

„Краєвий Союз кредитовий"

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

1. Книга довжників . . аркуш по 10 с.
2. Замкненя місячні 2 штуки „ 5 „
3. Інвентар довжників . . „ „ 5 „
4. „ вкладників . . „ „ 5 „
5. „ уділів . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . „ „ 10 „
7. „ ліквідацийна . . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих . „ „ 10 „
9. „ уділів членьских . „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . . „ „ 10 „
11. Зголошеня о позичку . „ „ 2 „
12. Виказ умореня позички . „ „ 2 „
13. Асиґнати касові . . „ „ 1 „
14. Заява приступленя в члени штука „ 1 „

Друки для кас системи Райфайзена:

15. Подане до кр. Дирекциї скарбу по 4 с.
16. Подане до пов. Дирекциї скарбу „ 4 „
17. Декляpациї приступл., 1 штука „ 1 „
18. Скрипт довжний А) з порукою „ 2 „
19. „ „ Б) з інтабуляц. „ 2 „
20. „ „ В) кор. речинц. „ 1 „
21. Асиґнати до побраня, аркуш „ 3 „
22. „ „ виплати „ „ 3 „
23. Книжочка уділова . . . „ 3 „
24. „ вкладкова . . . „ 3 „
25. Взірцевий статут . . . „ 30 „
26. Книга позичок . . аркуш „ 3 „
27. Переписний Листок:
    Упімнене до заплати . . . „ 1 „
    Візване до заплати . . . „ 1 „

Друки для Спілок господарских і кредитових:

28. Статут „Руского Народного Дому" повний і з пропуск. 1 штука 10 с.
29. Подане о зареєстроване в судовім реєстрі . . 1 „ 4 „
30. Подане до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільнене друків діловодства від стемпля 1 „ 4 „
31. Подане з повідомленєм о заснованю спілки до власти податкової . . . 1 „ 4 „
32. Заяви приступленя в члени 1 „ 1 „
33. Замкненя річні і білянс для всяких товариств . . 1 „ 10 „
34. Взірцевий статут для товариств кредитових . . . „ 10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 І. поверх.

До заміни

парохія Циків, віддалена від Перемишля годину їзди гостинцем. Господарка рентовна набілом, евентуально можна ґрунт винаймити під дуже корисними услівями. Адресувати: Уряд парохіяльний Циків, почта Перемишль.
168 3—3

Особа

моральна, середного віку, що знає ся добре на всїм, глядає посади до заряду дому у сьвященика вдівця. Ласкаві зголошеня: Львів, ул. Міцкевича ч. 18, Заґурска. Сторож покаже.
187 1—3

Огородника

обзнакомленого з фаховим веденєм шкілки овочевих деревець, глядає товариство „Сільский Господар". Платня після умови. Зголосити ся належить до о. Т. Дуткевича в Цїшках, почта Олесько.
167 3—3

Глядає Академіка

яко інструктора бурса св. Івана Хрестителя в Дрогобичи; дає осібне помешкане, лучший харч і 20 корон місячно. Упрашає ся зараз зголосити ся до заряду бурси в Дрогобичи.
163 4 6

Ученик

VII кляси ґімн. глядає лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла".

Фортепян

короткий, чорний, майже новий, концертовий, Берзендорфера ученика, коштував 500 зр. — продам дуже дешево. Рівнож маю до продажи піянїно. Бляхарска 2, *Войнарович.*
50 2—3

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґраф й Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

ДОМАҐАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЕГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 22—60

Дістати можна всюди.

Перший руский склад машин до шитя.

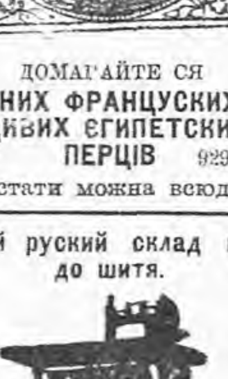

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Вск. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жаданє і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля"

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

☛ **Від сих цїн для церков 10% опусту.** ☚

Цїна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає! 4—16

ОГОЛОШЕНЄ.

В видавництві музичнім „Станиславівского Бояна"

появились дотепер слїдуючі твори:

		К. с.
1. *Д. Січиньский:* „Не пора" хор мішаний з форт. і хор мужеский „a capella"	. Цїна	—·30
2. „ „Даремне пісне!" хор мужеский	„	—·20
3. „ „На филях Днїстра" Вальс на фор.	„	1·—
4. *О Нижанковский:* а) „О не забудь!" б) „Вернїть ся сни мої!" на оден голос з фортепяном	„	—·40
5. *Д. Січиньский:* „Пісне моя!" хор міш. „a capella"	„	—·40
6. „ „Коби!" хор мужеск. „a capella"	„	—·40
7. „ „Як почуєш в ночи..." на тенор з ф.	„	—·60
8. *Ант. Кужеля:* „IV. Коломийка" (присьвячена „Стан. Боянови") на фортепян .	„	—·60
9. *Д. Січиньский:* „Не сьпівайте менї сеї пісьнї...!" сольо сопр. в супроводї фортеп.	„	—·60
10. *Й. Кишакевич:* „Ой не нам в кайданах ходити" хор міш. з форт. і муж. „a capella"	„	—·60
11. *О. Нижанковский:* „Нова Січ" хор муж.. сольо барітонове і дует в супр. форт.	„	1·—
12. *Й. Кишакевич:* „Не плакати вам" хор мішаний в супр. форт. і хор муж. „a capella"	„	—·60
13. *М. Лисенко:* „І досьвіта встав я" сольо теноровe в супроводї фортепяна . .	„	— 80
14. *Савин Абрисовский:* „З останнїх днїв" вальс на фортепян	„	1·50
15. *М. Лисенко:* „Дума" сольо тенор. в супр. форт.	„	1·—
16. *Д. Січиньский:* „Непереглядною юрбою" хор мужеский „a capella" . . .	„	—·60
17. „ „Кантата" хор міш. в супр. форт.	„	—·60
18. *О. Нижанковский:* а) „Ой в полю садок" б) „Атамане батьку наш" .	„	—·40
19. „ „Люблю дивитись", дует в супроводї фортепяна . . .	„	—·50
20. *„Збірник"* народних і патріотичних пісень на голоси дїточі в супроводї фортепяна	„	1 50

173 2—5

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складї дуже дешево дарохранительницї, гарм. дзвінки, чаші, монстранцї, павуки, євангелія, патерицї, підставники, плащеницї, хрести, кадильницї, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лямпицї, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки сьвітлооцадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

☛ Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского єпископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 7—45

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру", Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руської і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руської, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9 35

З весною добрі, випробовані

НАСІННЯ

огородові по 10 сот. в пакетах, як також конюшину, люцерну, тимотку, райґрас, бураки по цїнах конкуренцийних поручає

☛ „Народна Торговля" ☚

у всїх своїх складах. 179 1—8

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанєм

М. БИЧИШИН

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

☛ **При закупнї товарів просимо покликувати ся на нашу часопись.** ☚

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 40. Львів Субота 19 Лютого (4 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 34 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від корта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Мемориял в справі українскої мови в Росиї

внесений одескими Українцями дня 15 ст. ст. січня 1905 до комітету міністрів на руки президента міністрів Вітте'а.

Одескі Українці внесли — як се вже у нас було коротко зазначено дня 15 ст. ст. січня с. р. мемориял до комітету міністрів на руки президента міністрів Вітт'а в справі заборони українського слова в Росиї. Мемориял той в повній основі звучить:

У вступній части найвисшого указу з д. 12 грудня 1904 р. о нарисах до поправи державного порядку висказано певність, що до них з прихильностию відносе ся та часть суспільности, „котра правдивий поступ рідного краю бачить в підтримуваню державного спокою і в неприривнім заспокоюваню щоденних потреб народних“. Уважаючи помічну участь за найлїпший вираз прихильности, ми, підписані члени інтелїґентної части малоруської суспільности, уважаємо за свій громадяньский обовязок звернути увагу комітету міністрів на одно з тих нарушень обовязуючого в царстві закона, котрим адміністрация підриває силу основних законів, глубоко вражає сьвяті і найгарнїйші національні чувства малоруского народу, обиджає єго достоїньство, шкодить поступови рідного краю, нарушує спокій краю і нищить всяку спроможність заспокоювати щоденні потреби народні. Длятого то в імя авторитету названого указу, котрий в одній своїй точці велить „взяти ся за успішні способи для береженя обовязуючої сили закона“, дальше таке нарушуванє повинно безпроволочно бути залишене. Маємо на гадці практику, яка від р. 1863 установила ся в адміністративних урядах і у таких же осіб у відношеню до малоруского язика, офіцияльно званого нарічієм, а науково українським язиком, і до літератури в тім язиці.

До р. 1863 малоруске слово находило ся в таких самих юридичних і фактичних услівях, як еврейске, великоруске, польске, німецке і и. Не було у виїмковім положеню також і у відношеню до державного руского язика. І так в ті часи загального руху духа, мисли, діяльности і поривів до просьвіти виходив великий місячник „Основа“, де печатали ся в малоруских язиці крім белетристики також статї наукового змісту; тогдї видавали ся в тім язиці духовні і наукові твори, брошури для народу, учебники, переводи, закони. Та від р. 1863 положенє малоруской літератури нараз фактично цїлком змінило ся, хоч юридично остало таке саме, бо давні закони не змінили ся, а нових не видано. Що-ж таке стало ся?

В липню 1863 р. адміністрация з цїлком незрозумілих причин і без всякої підстави видала що-до малоруского язика заборонюючий обіжник, котрого зміст не оправданий нї історию нї наукою нї фактами нї потребами житя нї державними інтересами. А тимчасом, завдяки тій чисто адміністративній заборонї від р. 1863—1872 могла на українскім язиці вийти всего лиш одна книжка, і то припадково, хоч цензура була завалена малоруськими рукописями і хоч в законї що-до малоруского слова не змінило ся анї не причинило ся нї йоти. В р. 1873 адміністрация у своїй практицї що-до малоруского слова нараз помякла; але в р. 1876 знов без всякої підстави видала новий важкий обіжник, котрого частину що-до словарів і театру в р. 1881 заступлено таким самим обіжником. І справа таким способом тягне ся доси, все зависна лише від уподобаня адміністрациї, раз більше мягкого, то знов більше суворого, а все таки однаково незаконного.

Наслїдком того переслїдованя малоруского слова було те, що у нас в Росиї перевидні, наукові і духовні твори в малоруськім язиці не могуть появити ся в печати, а всї просьби о дозвіл, видавати в малоруськім язиці ґазети, журнали, брошури, учебники і т. д. завсїгди постигала сумна доля заборони. Адміністрация підриває тим способом суспільну і особисту діяльність малоруской інтелїґенциї в справах просьвіти, літератури, розвитку національних духовних сил і рідної культури, та убиває силу руского народного духа, занадто потрібну для розцьвіту рідного краю; сама-ж для малоруского народу нїчого позитивного не зробила, так що конець кінцем вийшло, що малоруский народ чим-раз більше тратить під собою підвалини житя, вироблені віками на ґрунтї національної вдачі і історії, і страшно лишив ся по заду, одичів та вражає своєю неписьменностию, деморалїзациєю, некультурностию, упадком моральности і застрашаючою темнотою, котра гамує рішучо всї дїла і почини. Тимчасом о тім самім народї сторонні подорожники вже в 17 столїтю писали похвали, одушевляючись єго добротою, культурностию, грамотностию, релїґійностию, обичайностию і громадяньским житєм (гл. пр „Подорож антіох. патриярха Макарія“ москов. видане 1897 р., де говорить ся о малоруськім народї як раз в роцї прилученя України до Москви). Ба, колись той народ був жерелом просьвіти для Великоросів.

Що-до малоруских письменників, то наслїдком окремих условій, утворених обіжниками адміністрациї вони приневолені перенести свою літературну діяльність до Галичини, де розвинула ся, скріпла і жаве тепер поважна малоруска література, що звернула на себе увагу Анґлїйців, Французів, Німців і и., де виходить около 20 малоруских ґазет, видає ся журналї і наукові твори, котрі декотрим авторам дали спромогу удостоїти ся навіть принятя в члени російскої академії наук. Та все те для російского Українця заборонений овоч, і то заборонений навіть не за мисли, а попросту за український язик. І на наш сором перед заграницею в тім часї, коли до нас з Галичини не сьміє дійти нї одна книжка, печатана в українській мові, печатає ся в Галичинї цїлком свобідно книжки у великоруськім і державнім руськім язиці. Очивидно адміністрация сама зрозуміла, що такі розпорядженя шкодять повазї Росиї і симпатиям до неї і що лїпше не виявляти їх перед культурним сьвітом; длятого вона не опублїкувала своїх обіжників.

Без сумнїву такі обіжники стоять в рідкій суперечности не тілько з народними, а й з державними інтересами. Заподївати чоловікови цїлий ряд терпінь і недостатків за те, що він родив ся Малоросом, а не Великоросом, не Євреєм, не Поляком, не Німцем; позбавляти єго за те дарів своєї духовної природи і не дозволяти єму розвивати їх; убивати єго рідне слово і національного духа; нищити єго культуру, руйнувати єго рідне житє і не давати єму нїчого, чим би можна те все заступити, бо воно попросту з природи річи неможливе; дарити невдоволених своїм положенєм і приневолювати їх глядати в чужій державі заспокоюваня висших потреб душі і розвитку народного духа: чи такі розпорядженя не стоять в повній суперечности з державними інтересами і чи длятого малоруский народ добровільно зробив великий акт 1654 р.? Вийшло, що з малоруским народом, котрий весь час бажав братного житя з Великоросами, поступає адміністрация, як з пасербом, котрий мусить у свого брата проживати в духовнім рабстві.

Тую арґументацию против подібних розпоряджень против язика, яку в цїлім культурнім сьвітї признано за максиму, о котрій немає що й спорити, лишаємо на боцї, бо наша адміністрация не уважає її для себе обовязуючою; а спинимо ся лише на тих доводах, котрих переконуюча сила є для адміністрациї обовязуюча.

Пересмотрівши весь цензурний устав, ми не найшли там нї одного параґрафу закона, котрий би в чімнебудь зміняв положенє малоруского слова, яке було до 1863 р. З уваги що закон остає в силї так довго, поки не буде заступлений новим законом (§ 72, т. І.), а нового закону порядком § 54 і 57-ого, т. І., не видано: то нинїшнє безправне положенє малоруского слова можна пояснити лише видачею розпоряджень адміністрациї.

Річ певна, що нове юридичне положенє малоруского слова після р. 1863 серед других язиків в Росиї могло бути утворене лише новим законом. А такого значіня не могуть мати обіжники адміністрациї по силї § 54 і 51, т. І, котрий звучить, що „жаден уряд анї правительство в державі не може само установити нового закона... без затвердженя Самодержавної власти“. Таким самим порядком зміняє ся і давний закон (§ 72 і 73), при чім по силї § 57 основних законів всї закони мають бути оповіщені. Тимчасом обіжники мо-до малоруского слова всупереч висше наведеним параґрафам почали від р. 1863 обовязувати мов новий закон.

Тими обіжниками попросту скасовано для Українців також силу § 45-ого, т. І, після котрого „свобода віри признає ся не тілько християнам чужих ісповідань, але й Жидам і магомеданьцям і поганам, щоби всї народи, живучі в Росиї, славили всемогучого Бога ріжними язиками“; Українцї завдяки обіжникам з рр. 1863, 1876 і 1881 поставлені в царстві в гірше положенє, чим погани, бо їм заборонено навіть сьв. евангелїє мати в рідній мові! Се вже переслїдованє зрозумілого народови і дорогого християнам слова Божого!

Годї сумнївати ся, що практика сих обіжників підриває в корени постанову 47 держ. основних законів, в якій сказано, що „Імперия российска управляють ся на твердих основах позитивних законів, інституций і постанових виданих самодержавною владою, тому, що по правдї показує ся, що малоруский нарід в єго природно-питомім духовім й культурнім житю управляє ся рядом тайних обіжників адміністрацийної власти, які видають ся тою властию після власного уподобаня а які постійно то зміняють ся, то іґнорують ся, то знов приміняють ся з бещадною жостокостю — кождим разом залежно від погляду і примхи одиниць. Видима річ, що адміністрация вже тим самим нарушує постанову 47 статї основних законів, що говорить про ненарушимість та позитивність законів. Практика того рода обіжників зміняє дїланє і підриває авторитет також тих іменно законів, в яких говорять ся і про Самодержавну владу. Із усего того зовсїм ясно показує ся вся незаконність і неконсекзентність згаданих циркулярних розпорядків адміністрациї, а коли так є, то чому-ж вони істнують та приміняють ся до сеї пори? Чи можна бути певним в ненарушимости законів в Імперії взагалї, коли через співдїланє обіжників нарушують ся і зміняють ся навіть основні закони, через що силою обіжників многомілїонний малоруский народ ставить ся в положенє переслїдуваного в своїй рускій державі та приневоленого задля заспокоєня одної із елементарних потреб, а іменно потреби національного духа, звертати ся за услугами до сусїдної держави? А коли тратить малоруский народ, то тратить і Росия — тому, що більша сума залежить від величини складових частин.

Та сего мало: по силї 42 (40 і 41) статї І. тому зводних законів верховна власть в Росиї, в особі Імператора, покликана бути защитником і хоронителем в державі доґи християньскої віри, забором правовірности і всякого церковного благодїяня. Само собою розуміє ся, що адміністрация обовязана дїйствувати в дусї сего закона (ст. III. звод. 180, приложник 5 основ. зак.). В дїйсности-ж виходить, що обіжниками в справі малоруской мови адміністрация поставила свою діяльність в розрізь із вказаними законами.

Про мови і всякі наріча релїґійна наука висловилась зовсїм ясно, але як-раз против змісту обіжників. До якої міри сї послїдні не числили ся зі сьвятостю закона, видно з того, що закон приказує бути защитником і охоронником науки християньскої віри, а обіжники своєю практикою не признають сеї науки, а відкидають єї. („Право“).

В главі II. дїяний св. апостолів, де говорить ся о „сошестві св. Духа“, сказано, що „всї наповнили ся св. Духом і стали говорити на всїляких язиках“, так що кождий чув говорячого єго мовою (стр. 4-6). Всї, що се чули, счудували ся і питали ся: „Якже се ми чуємо кождий той говір, в якому родив ся?“ (стр. 8). Апостол Петро вияснив, що се благодать Духа Сьвятого. І чиж після всего того заборона якої-будь мови а навіть нарічя („в якому родились“) не є хулою на духа, за яку Христос назначив найбільшу кару? („Сему не простить ся“ Св. Лука гл. 12, стр. 10).

Апостол Павло, котрий сказав, що написане ним се „Заповіди Господні“ (Посл. к' Корин. гл. 14 стр. 37), домагає ся в своїм письмі від віруючих християн, щоби вони піклували ся о „дари духовні“, приказує обертати ся до людий на їх матерній мові, аби бути зрозумілим і простолюдину (Посл. к' Коринт. гл. 14 стр. 2—17) і дякує Богови за се, що Він дав єму змогу говорити з народом на звісній для него мові (стр. 12—19). Вкінци і неприхильність до того, що дане чоловікови Богом, підпадає строгій карі (Матт. гл. 25, стр. 13—30).

Так отже, коли язики і наріча се дари Божі, о яких релїґія наказує піклувати ся; коли після статї 45 осн. зак. позваляє ся кождому народови славити Бога на єго мові; коли верховна власть після стр. 40 і 42 осн. зак. являє ся защитником науки християньскої віри; коли після стр. 47 осн. зак. народ має в своїм житю управляти ся „на підставі твердих основ позитивних законів“ — то якже може бути дальше терпима на нїчим, бо тільки на уподобаню, основана хитка практика тайних обіжників адміністрациї в справі слова малоруского народа, практика, яка істнує в повній силї до сеї пори, навсупереч закона, всупереч релїґії тай всупереч указу з 12/12 1904 р.? Хиба лише через непорозуміне! Дальше приміняванє вказаних обіжників, коли навіть — як доказано висше — не міг би бути виданий закон подібного рода, бо в нїм одержала-б ся противорічність одних постанов з другими, значить самозаперечене, повинно бути застановлене. Атже наведені против тих обіжників докази взяті із арсеналу, якого сили і дійсности адміністрация не може не признавати і тому дальше приміняванє вказаних обіжників, після сказаного, виглядало-б так, немов адміністрация не вважає за обовязуючі для себе нї основні закони, нї приписи релїґії.

Ми просимо о не богато: о се, щоби всї адміністрацийні розпорядки, які ставлять малоруске слово в виїмкове положенє серед других язиків Імперії, були знесені, щоби намість личного уподобаня дїйствував гуманний, точно обозначений і твердий закон, щоби малоруске слово користувалось в Росиї тими-ж правами на істнованє й розвиток, якими користують ся жидівске, польске, татарске, великоруске і всяке инше слово; щоби Малоросы в своїй державі не почували себе пасербами і не були приневолені в пошукуваню живої води обертати ся по услуги Австриї, як то дїють ся тепер, помимо всяких адміністрацийних заборон. Бо природи нїчим не побідити і „не пустивши єї дверми, вона пробє ся через вікно“. А доказав се з неодолимою ясностю факт розвитку української мови, на якій тепер в Австриї викладають ся науки на двох унїверзитетах, видають ся правничі, медичні і инші наукові працї, а заразом виходять всїлякі часописи, літературно-наукові журнали, брошури і т. и.

Справжнім державним діячам треба бути далекоглядними, числити ся з фактами і пособляти розвиткови духових сил народів, які заселяють і складають собою державу — коли зважити, що сума повсякчасно і всюди залежить від величини складових частин а убожество народів заселюючих державу, робить і єї убогою, безсилою і неспосібною до тривкого самостійного істнованя.

Перепиняти і нищити легко, та така неґативна діяльність і веде як-раз до розвалу державного супокою і ладу.

Одеса, 15 січня 1905.

З Ради державної.

Вчерашнє засїданє.

На вчерашнім засїданю певної палати відповідали міністер Гартель, Біляндт-Райт і Кляйн на всїлякі інтерпеляциї (Гартель між иншими також на інтерп. пос. Дашиньского в справі лихого стану клїнїк на краківскім унїверзитетї) — по чім приступлено до дискусиї над наглим внесенєм пос. Шумаєра (соц. дем.) в справі вибору комісиї з 36 членів для розслїду відносин в військових шпиталях в Австриї.

Над сим внесенєм вивязала ся довша дискусия, в якій забрали голос сам внескодавець пос. Шумаєр і від заряду армії шеф військового лїкарского корпусу д-р Уріель. Пос. Шумаєр запротестував против способу, в який міністер кравої оборони має звичай відповідати на посольскі промови і інтерпеляциї, а відтак подавав случаї мальтретованя жовнїрів по деяких військових шпиталях. Відповідав єму д-р Уріель, заперечуючи, як звичайно, факти наведені послом, і зазначив, немовби Австрия може бути горда на свої військові шпиталї.

Поведенє військової управи супротив посольских жалоб підношених в парляментї, а дальше і самі факти подані пос. Шумаєром, так озлобили послів, що майже цїла палата станула по сторонї внесеня пос. Шумаєра. До принятя наглости треба одначе кваліфікованої більшости голосів і наслїдок перепаде, хоч лише одним голосом. За наглостию заявило ся 84 послів, против 45. Супротив сего висліду внесенє пос. Шумаєра буде трактоване як звичайне реґуляміново і відослане до комісиї.

При тім голосованю зблиснуло ся коло польске, котре по довгих нарадах, рішило голосувати против і разом з католицким центрум урятувало честь армії. Против кола і єго поведеня піднесло ся в палатї загальне обурене, так що навіть Чехи, сьвіжі братанки від серця Поляків, робили польским послам терпкі замітки. Вирочім відвага коловців в неґативнім змислї того слова не богато поможе, бо і так відношенє 84 до 45 — се вже добра і безсумнївна пощочина для арґументациї военних кругів.

При кінци засїданя прийшло ще до завзятої перепалки між антисемітом Ґесманом а социяльними демократами, яка довела до швидкого замкненя засїданя. Слїдуюче засїданє відбуде ся аж на другий тиждень, в четвер.

На засїданю відчитано еще при кінци інтерпеляциї, між котрими находить ся також інтерпеляция пос. Дашиньского з жалобою на мнимє мішанє якогось пруского урядника, Медлєра з Витомія, у „внутрішні“ справи „Австриї“.

З парляментарних комісий.

Передвчерашний день був призначений на засїданя комісий.

В пресовій комісиї ухвалено внесенє пос. Спіндлєра що до відвічаль-

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА отворило з днем 25 лютого с. р. КНИГАРНЮ У ЛЬВОВІ при улици Театральній ч. 1 яка буде мати на складї крім усїх українських книжок також великий вибір книжок з літератури російскої, польскої, німецкої, французкої і инших. Через неї можна буде замовляти книжки і часописи в усїх европейских мовах. 192 2—6

ности кореспондентів до дневників, які мають бути виняті з під пресового закона, а відтак дискутовано над проєктом субкомітету, який звучить: Не може бути відвічальним редактором периодичної часописи сей, якого, як посла до державної ради або краєвого сойму, ослонює посольска нерушимість підчас треваня сесиї. Пос. Грек противить ся сїй постанові, доказуючи, що така incompatibilitas не істнує в жаднім заводі. Надужитя з причини нетикальности не прибрали таких широких обємів, щоби принимати ся аж за таке радикальне средство, а в данім разї оно також не запобіжить злому, бо спонукає тілько редакторів до оплачуваня „штроманів", задержуючи собі головний провід часописи. За вичеркненєм того уступу промовляли еще пп. Івчевич, Риба і Стравски, а пос. Ґрабмаєр вніс, щоби дотична постанова звучала: Член державної ради і сойму виключений підчас треваня сесиї від становиска відвічального редактора периодичної часописи. За проєктом комісиї обставали пп. Мерунович, Ліхт, Шлеґель, Коморовский, Ріґер, а за внесенєм Ґрабмаєра заявив ся пос. Старжиньский, до якого і референт приклонив ся.

Вкінци ухвалено 25 голосами внесенє Ґрабмаєра, против 7 голосів, які заявили ся за понеханєм квестиї incompatibilitatis.

В буджетовій комісиї полагоджено розділ „народні школи".

Одним з перших промовляв пос. Романчук, піддаючи строгій критиці відносини шкільні в Галичині і недостачу народних шкіл та учительских семинарий. В Галичині одна семинария припадає на 530.000 мешканців, в Сальцбурґу на 657, за Побережу на 3.827. Наслідком того 258 вже зорґанізованих шкіл є нечинних а около 1000 громад не має жадної школи. Та передовсїм покривджені є тою системою Русини. Руської учит. семинариї нема ні одної а тілько 6 є утраквістичних на 5 чисто польских. Бесідник домагає ся тому основаня в східній Галичині нових учит. семинарий з переважно руским характером. Відтак перейшов бесідник до шикановання руского учительства і зазначив, що руских учителів усуває ся сьвідомо зі шкіл а богато карає ся за мнимі провини, без слідства на пусті доноси, перенесенями на инші місця у східній Галичині або навіть на Мазури. Взагалї в поведеню ради шк. краєвої проявляє ся тенденция, щоб Русинів цїлком усунути від веденя народних шкіл а віддати руські народні школи виключно в руки польскі в цїли польонізациї. Вкінци бесідник зазначив, що в послїднім часї рускі народні школи істнують вже лиш на папери, бо до шкіл, навіть там, де нема анї одного Поляка, вводить ся обовязкову науку польской мови а для єї нібито ліпшого вивченя вводить ся польщину jure caduco також до инших предметів науки. В той спосіб ломить ся основний і краєвий закон, не кажучи вже про те, що польский язик викладовий вводить ся, де лиш дасть ся, навіть проти рішеня дотичних громад. За те є громади, котрі від літ домагають ся заведеня рускої мови в школї, але всї тї рішеня іґнорують ся в раді шк. краєвій, котра дотичні письменні просьби і жалоби ховає до коша.

Пос. Романчукови старав ся нїби то відповісти звісний вшехполяк Ґломбіньский, наторочивши несотворені річи про фаворизованє Русинів на поли шкільництва. Русини хочуть лише роз'єднати оба народи, котрі дуже люблять ся і хочуть жити разом. В східній Галичині Поляки мають мати лише (!!) 29 прц. народних шкіл, хоч є їх там третина (!) цілого населеня. Бесідник не має нічого проти творення нових семинарів, але з характером переважно польским. Розуміє ся, що в своїх виводах Ґломбіньский воював самими цифрами схопленими з воздуха, знаючи, що того рода статистика серед людий, необізнаних з дійсним положенєм річий, може помочи.

Відтак говорив міністер Гартель відповідаючи на виводи попередних бесідників і між иншим обговорював справу основаня руської семинариї в Галичині і будову нових будинків на поміщенє семинарий в Градци, Львові і Сокали, а наконець желаня в справі руских шкіл вправ при семинариях у східній Галичині.

Пос. Барвіньский підніс, що браковм народних учителів в Галичині могло би зарадити се, колиб головні учителї семинарий та інспектори походили з учительских кругів, укваліфікованих до середних шкіл. Противить ся проєктови розширеня науки в семинариях на 5 літ, бо 4 роки науки цілковито вистарчають, коли семинариї будуть переповнені, а дотеперішний материял ограничить ся. Промовляє за тим, щоби звернути увагу учительок ручних робіт на рідні мотиви. З огляду на велике число Русинів і Румунів на Буковині, домагає ся основаня в Чернівцях утраквістичної семинариї і основаня руської і румуньскої школи вправ.

Відтак комісия вибрала субкомітет для справи „Льойда".

Ветеринарийна комісия полагодила в цілости закон про поборюванє зарази безрог.

Памятайте на будову театру.

З Росиї.

Российска аґенция телеґрафічна доносить, що цар видасть нинї слїдуючий указ **до міністра внутрішних справ о співучасти народу в законодавстві:**

„Моїм бажанєм є, щоби спільною працею народу і зрілих сил суспільности осягнути сповненє моїх намірів для добра народу. Від тепер я рішив покликувати при Божій помочи найгіднїйших, наділених довірєм народу і народом вибраних мужів до співучасти в випрацьованю і в нарадах над законодатними проєктами. Увзгляднюючи спецiяльні відносини в вітчині, іменно ріжнородність заселяючих єї племен і слабший в деяких частях державы розвій горожаньства, російскі пануючі заводили реформи відповідно до зрілих потреб, але все тілько в відповіднім порядку і при тім уважали на удержанє тяглости сильної, історичної звязи з минувшостию, яко порука тревалости і сили тих реформ на будуче. Розпочинаючи тепер сю реформу і будучи переконаним, що знанє місцевих потреб, житєвий досьвід і розумний щирий голос вибраних мужів запевнить плідність законодатних праць в користь народу, розумію рівночасно цїле скомплїкованє і трудність в здійсненю реформи при безусловнім удержаню ненарушимих, засадничих законів державних, длятого знаючи ваш довголітний адміністративний досьвід і цінячи ваш спокійний спосіб мисленя, узнав я за відповідне скликати під вашим проводом окрему конференцию для нарад над введенєм в дїло моєї волї."

(Телеґрами.)

Петербург. Більшість пресової комісиї, під проводом тайного совітника Кобека ухвалила, щоби кождий не сплямлений горожанин, котрий скінчив 25 рік житя, мав право видавати дневник під услівєм повідомленя власти о назві дневника.

Москва. Страйк зелїзничих робітників на лінії Москва-Казань. Кождий день страйку приносить страту брутто 90.000 рублїв.

Петербург. Вчера розпочав ся перед военним судом процес против 16 артилеристів за се, що вислані до Манджуриї не хотїли їхати.

Варшава. Говорять, що нинї має бути в Варшаві оголошений военний стан. Арештовано богато осіб, між ними кількох редакторів.

Петербург. Телеґр. аґ. заперечує вість що міністер Ермолов дістав порученє зредаґованя проєкту конституциї і що в сїй справі відбулась у него конференция висших урядників.

Війна.

(Телеґрами.)

Париж. З Петербурга доносять, що се, що діє ся на лївім крилї російскім, заповідає велику битву. Ґенеральний штаб числить на се, що бій буде тревати три тиждні. Урядово доносять, що Росияни в послїдних днях стратили убитих і ранених 8000 людий. Ґенеральний штаб мав заявити, що Росияни вже приготовили все, щоби уступити до Телїна і до Харбіна.

Петербург. Куропаткін рапортує, що дня 1 с. м. Росияни відперли атаки на кілька позиций, виконані Японцями з великою фурією. Відперто також атаки на становища коло Ґутулїну (прохід на крайнім східнім крилї), але остаточно Росияни мусїли уступити з двох передних шанців зруйнованих японьскими гарматами. Японьский атак під Убенпудзою дня 2 с. м. відперто з величезними стратами Японців. Одну компанію цїлком вибито. В сїй битві погиб шеф ґенерального штабу Моевко. Японцї знов атакують Ґудулїн. Атак на правім крилї відперто. Відперто також атак на горб Путилова.

Льондон. В четвер ліве крило японьске посунуло ся наперед і заняло російскі позициї. Праве крило також посунуло ся також дуже далеко. Росияни стратили 3000 людий. Японьска піхота нищить ручними ґранатами російскі фортифікациї над рікою Ша.

Сахетун. По завзятій битві на західних крилах 4 японьскі дивізиї зайшли аж до Салїнпу [18 км. на захід від Мукдену], але здержав їх висланий против них відділ. Росияни повісили 5 японьских офіцирів, котрі хотїли перервати зелїзницю на північ від Телїну, але зрадили їх Хінцї за 3000 рублїв.

Льондон. Оямі і Курокому повів ся маневр окруженя російских війск в кількох точках, особливо коло Сінмінтіну, де стоять відділи ґенерала Більдерлінґа. Лїневич, котрому Куропаткін віддав ліве крило, побитий.

Париж. З Мукдену доносять, що там устав великий торговельний рух, бо кождої хвилї надіють ся, що Японцї займуть місто.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Росийско-німецка конвенция?

Позен. Dr. Pom. доносить з Петербурга, що Німеччина старає ся о заключенє військової конвенциї, як в 1863 роцї. Цїлию конвенциї була би інтервенция німецкої армії на случай, коли би в польских провінциях вибухли грізнїйші розрухи о национальнім характері.

Корабельний рінґ.

Льондон. Комісия континентальної північно-атлантийскої плавби, до котрої також належить лінія Кунарда, згодила ся на підвисшенє тариф і одноцїлість поступованя.

Зелїзнича обструкция.

Рим. Обструкцию персоналу італїйских зелїзниць треба уважати за закінчену. Спізненя поїздів устають.

Гельска катастрофа.

Льондон. Анґлїйске правительство вислало до російского ноту з жаданєм 65.000 фунтів штерлїнґів відшкодованя для жертв гельскої катастрофи.

НОВИНКИ.

— **Дальший результат руской опозиційної побіди в Збаращині.** Пишуть нам: На день 14 лютого с. р. був назначений речинець уконституованя нововибраної повітової ради в Збаражи. Та се уконституованє не могло відбути ся, позаяк пани, підбичовані двома радними з міської курії (разом 13), не хотїли згодити ся на предложену сїльскою курією кандидатуру Яцка Остапчука на віцемаршалка. Сїльска-ж курия признаючи панам привілей до кандидатури на маршалка, одноголосною ухвалою виключила від тої кандидатури п. Федоровича Тадея і Іґната Соханіка. Пани опирали ся при кандидатурі Федоровича, однак не погодили ся одні з другими і роз'їхались. Другий речинець був назначений на день 1 марта с. р. і уконституованє відбуло ся. Ситуация змінила ся в той спосіб, що пани рішили ся лишити сїльскій курії свобідний вибір віцемаршалка а в наслїдок того сїльска курия зреасумувала свою ухвалу що-до виключеня від кандидатури на маршалка п. Соханіка. По тих обопільних уступках прийшло до вибору маршалка, віцемаршалка і прочих членів виділу. Маршалком вибраний одноголосно (25 голосами) п. Іґнатий Соханїк, дїдич з Івашковець, а віцемаршалком п. Яцко Остапчук, господар з Добромірки. Кромі Яцка Остапчука засїдають з рішучої руско-хлопскої опозициї Антін Підґурский господар з Кошляк, і д-р Володимир Біляньский. Тепер ходить чутка, що п. Яцко Остапчук не буде предложений до затвердженя на віцемаршалка, але на се репрезентанти сїльскої курії приготовані в той спосіб, що зложать демонстрацийно свої мандати. — *І. П.*

— **Інтеліґентна хрунїяда.** Пишуть нам: Позаяк о. Василь Калитовский попирав підчас виборів до громадскої ради в Трійци, снятиньского повіту компанію жидівско-мойсівску, то тамошний громадянин Дмитро Марчук вніс на него жалобу до руской консисториї в Станиславові. Довідавшись про се, запізвав его о. парох до суду повітового в Заболотові, а свою жалобу зладив яко звісний шляхтич гербу „Nałęcz" в „єнзику уржендовім". — О. Вакулиньский, парох в Русові, снятиньского повіту, почав суперечку зі своїм парохіянином Василем Проскурняком. Запізвав его отже до суду а очевидно „ad captandam benevolentiam" зладив своє донесенє також в „уржендовім єнзику". Отсе приміри патріотизму з поміж нашої інтеліґенциї. — *Д. К.*

— **Нужда в Сокальщинї.** Наслїдком посухи в 1904 р., що спалила землеплоди, в Сокальщинї дає ся сильно відчувати недостача паші і збіжа. Паші нема у нікого і купити нема де, бо ніхто не продає. Худобу кормлять січкою, але в многих сторонах нема й соломи. Худоба схудла і на ярмарках повно її за безцїн. Правительство повинно було бодай на половину відписати в сїм роцї податки, але ніхто о се не упімнув ся.

— **Нова польска семинария.** Міністер просьвіти позволив на утворенє приватної женьскої учительскої семинариї з польским викладовим язиком в Бучачи, заснованої та удержуваної бучацкою філїєю польского педаґоґічного товариства у Львові. Дирекцию семинариї обняв директор місцевої ґімназиї, Франц Зих.

— **9.200,000.000 К!** Девять міліардів т. є. девять тисяч двіста мілїонів виносять довги австро-угорскої монархії. Повстали вони наслїдком видатків на війни і взагалї на військо. Але мимо то ухвалили делеґациї тамтого року ще 500 мілїонів на військові видатки, а військова адміністрация хотячи ще більше виторгувати під якоюсь покришкою на військо, старає ся в людий вмовити, що на заведенє 2-лїтної військової служби потребує одноразово 207 мілїонів корон, а відтак що року о 110 мілїонів корон більше, як доси видавано. Тоті цифри треба все мати в тямцї, коли оцінює ся хосен, який маємо з війска.

— **Ческе духовеньство на авдиєнциї о поліпшенє свого положеня.** З Відня доносять, що оноді була депутация ческого духовеньства на авдиєнциї у віденьского архиєпископа кард. Ґруши, як предсїдателя комітету австрийских епископів, у папского нунция та у міністра для Чехії д-ра Ранди, з просьбою о поліпшенє материяльного положеня ческого духовеньства. Всюди принято депутацию дуже вічливо і приобіцяно поміч.

— **Реформа образованя в середних школах.** Кореспонденцийне бюро дістало інформацию, що в однїй ґімназиї у Відни буде отворений приготовний курс з латини для укінчених учеників реальних шкіл, котрі хотїли би доповнити свою матуру, аби могли вступити на універзитет. На случай потреби буде отворений також курс грецкого язика. Потреба тих курсів зменшить ся, коли латина буде заведена яко надобовязковий предмет до реальних шкіл, як се діє ся в кількох ческих і моравских заведенях.

— **Доповняючі іспити зрілости** з латиньского і грецкого язика, а також з фільософічної пропедевтики для абітурієнтів реальних шкіл, відбудуть ся в веснянім речинци дня 15 марця с. р.

— **Ювилей Дон Кіхота** буде обходжений в цїлій Іспанії в днях 7, 8 і 9 мая. У всїх театрах будуть грати штуки Цервантеса. Учений Хуан Валєра виголосить в іспаньскій академії відчит про автора лицаря з Ля Манша, а такий самий виклад буде мати оден професор в мадритскім універзитетї. Іспаньска академія видрукує виданє Дон Кіхота і 60.000 примірників роздасть безплатно.

— **Величезні обманьства,** яких допускали ся висші зелїзничі урядники, викрито на сибірскій зелїзници. Урядники надавали приватні посилки як посилки державні, котрих зміст означували яко оруже. Гроші, які в той спосіб набували, ховали до власних кишень. Справдїшні державні посилки з оружєм експедиювали лише тоді, коли було більше ваґонів, а звичайно то оруже переховували в маґазинах.

— **Трансафриканьска зелїзниця.** Як доносять заграничні часописи, межи Парижем, Берлином і Брукселею ведуть ся переговори в справі проєкту трансафриканьскої зелїзниці від Дар-ес-салям на німецкім побережу східної Африки до Лїбревіль над побережем французкої кольонії Конґо. Переговори відносять ся до правнодержавних і міжнародних подробиць сеї справи.

— **Місяць зеркалом** Предсїдатель британского астрономічного товариства, Кромлїн, зробив ориґінальний проєкт користуватись місяцем як зеркалом, щоби означити недослїджені части земної кулї. На сю думку навела его затьма місяця з онодїшної недїлї Він певний, що на місяци можна добачити тїнь підбігунових околиць. В той спосіб можна було нерав відкрити на полудневім бігуні землї гори. Також північний бігун відбиває ся на місяци при деяких затьмах, а з тїни можна означити особливші конфіґурациї тої части землї. Теоретично ся метода досліджуваня земних околиць, яких людска нога не досягнула ніколи, можлива, хотяй поки-що може й не викональна.

— **Страшна подія** скоїла ся на почтї в Станиславові. Зелїзничий підурядник Хрощиньский підозріваючи свою жінку о любовні зносини з ким иншим, прийшов за нею на почту і домагав ся конечно листу, який вона як-раз відобрала. Почали сварити ся і дерти ся. Послугач почтовий Василь Балагутяк хотїв їх витрутити, але в тій хвили Хрущиньский виняв револьвер і став стріляти до жінки. Коли ся по першім вистрілї, ранена легко в шию, схилила ся, другий стріл поцїлив послугача в саме око. В одній хвили Хрощиньский розірвав на собі одїж аж до тїла і впакував собі дві кулї в груди. Се все стало ся на очах многих людий, але так всї зі страху подеревіли, що ніхто не перешкодив. Оба мужчини вже померли. Хрощиньский підозрівав від довшого часу жінку о любовні зносини з одним капітаном а траґічного дня приловив її, як відбирала на почтї два листи poste restante. Жінка ранена лише легко і тому її житю не грозить небезпека.

— **Дрібні вісти.** Б. міністер фінансів д-р Бем-Баверк обняв посаду професора національної економії у віденьскім універзитетї. Давнїйше викладав він сей предмет в інсбруцкім універзитетї.

Рахунковий официял намісництва, Роман Логиньский, лїт 38, застрілив ся оноді у власнім мешканю при ул. Мохнацкого ч. 28. Причина — нервовий розстрій.

В Кракові строїла ся 18-лїтна студентка тамошного універзитету, Ванда Ж., з причини нервового розстрою.

— **Виділ „Руської Бесіди" у Львові** пригадує своїм членам, що в понедїлок о год. 7 веч. відбудуть ся загальні збори товариства, та просить, щоби з огляду на постанову статуту, яка домагає ся 25 членів до важности ухвал, члени зволили як найчисленнїйше зібрати ся. В недїлю о год. 6-ій відбудуть ся передвиборчі збори.

— **„Сокіл" в Камінцї стр.** устроює дня 5 с. м. вечерницї з танцями. Початок о год. 9 вечером. Вступ за запрошенями. Стрій сьвяточний, сокільский або народний. Білет вступу сокільский 50 сот., звичайний 60 сот., родинний 1·50 К. З огляду на славу сокільских вечерниць сподїємо ся численної участи запрошених. — *Комітет.*

— **Відповідь Українцї з Дрогобича.** На Вашу картку що-до основаня часописи для українского жіноцтва звертаємо увагу, що справа ся не належить до обсягу задачий „Сокола". В сїй справі порадно було-б віднести ся до „Клюбу Русинок" у Львові, якого цїлию є як-раз праця над усуспільненєм жіноцтва. — *Старшина „Сокола" у Львові.*

— **З Бродів.** Деканальний соборчик в цїли підписаня петиции до ради державної в справі реґуляциї конґруи і обезпеченя вдів та сиріт по сьвященниках відбуде ся в Бродах дня 9 с. м. (четвер) о годинї 11 перед полуднем. Того самого дня о годинї 2 пополудни відбудуть ся загальні збори товариства кредитового „Самопоміч" в Бродах. — Рускі театр, що перебуває в Бродах від 19

Маю честь донести Впов. Публиці, що по довголїтній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, прошу о попиранє мого підприємства. 6—10 91

З поважанием ЯКОВ ШРАЙБЕР рукавичник і бандажист.

Хемічна пральня рукавичок „glace".

лютого, тішить ся незвичайним поводженєм. Саля заповнена на кождім представленю по береги.

— **Дирекция ц. к. семинариї учительскої** в Самборі подає до відомости, що екстерністи, котрі хотать складати іспит зрілости в тутешнім заведеню, повинні внести подання удокументовані на руки дирекциї сем. учит. до 30 марта 1905. Пізнійше внесені подання не увзглядить ся.

— **Видїл читальні „Просьвіти“ на городецкім передмістю у Львові** почуваєсь до милого обовязку зложити Сьвітлому Головному Видїлови прилюдно подяку за щедрий дар книжочок вартости 24 корон, як також всім тим Добродіям, котрі зволили ласкаво збогатити бібліотеку читальні даровими книжочками. При тій нагоді осьмілюєсь видїл повторити свій зазив до Русинів городецкого передмістя, а передовсім до інтеліґенциї, щоби вписувала ся в члени читальні і підпомагала молоде товариство, щоби оно могло як слїд сповнити свою трудну задачу. — *Видїл.*

— **Вінчане** п. Льонгина Цегельского, співробітника „Діла“, з панною Ольгою Дудкевичівною відбуло ся нинї рано в церкві сьв. Юра у Львові.

— **Руске духовеньство о себе.** Пишуть нам: „Діло“ подало онодї формуляр на петицию специяльно о вдовах і сиротах, надісланий з кругів духовеньства куликівского деканата. Знаменито! Бажати-б лише, щоби всї рускі часописи той формуляр повторили, а кождий сьвященик з осібна нехай тую петицию напише, себе підпише і відішле до Відня. Зискає ся на часї і буде більше петиций, а тамті о конґруу нехай йдуть осібно. Тілько скоро до роботи! — *Сьвященик.*

— **З „Народної Торговлї“.** Сим маємо честь повідомити наших відбирателів, що з управильненєм першого транспорту вина, котрий дійде до рук замовляючих перед сьвятами, здержуємо ся лиш до 10 марця. Хто потребує вина на сьвята, зволить поспішити з замовленєм, бо не можемо бути певні, чи другий транспорт до сьвят буде міг бути на місци. При нагоді пригадуємо на наш питний мід, котрий удав ся нам сего року зарівно добре, як і добір вина. Вкінци що до замовлень церковне сьвітло + М. Ц. Н. Т., просимо рівнож поспішити, бо фабрика перед сьвятами так занята, що не в силї сейчас всїх замовлень виконати, а через се можливі були би опізнення. Тепер до замовлень на сьвята найліпший час. Дотично цїн просимо звернути увагу на наші щоденні анонси на послїдній сторонї. — Дякуючи за дотеперішне довіріє поручаєсь на дальше прихильній увазї і жичливости. — *Дирекция.*

— **З нинїшним числом** розсилаємо 17-ий аркуш повісти „Фараон“. Є се конець І тому. Чотири сторони, котрі в середині сего аркуша бракують, вийдуть разом з першим аркушем II тому.

Урядові вісти:

Міністер просьвіти затвердив ухвалу колеґії професорів фільозофічного факультету в краківскім університетї, котрою допущено д-ра Володимира Деметрикевича як прив. доцента передісторичної археольоґії.

Краєва рада шкільна іменувала Озию Ґрабарта заступником учителя в ґімназиї в Стрию; Антона Міґдала заступником учителя в ґімназиї сьв. Яцка в Кракові і перенесла заст. учителя Адама Матейка, з ґімназиї II в Ряшеві до ґімназиї в Стрию.

Краєва рада шкільна признала громадї Потилич, равского повіта, одноразову запомогу в квотї 20 0 К на розширене шкільного будинку.

Бібліоґрафія:

— **Молодіж** ч. 2, містить: Л. Венґер: Зухвале курятко. — Що молодим про алькоголь знати треба. — Л. Кольома: Істория історий. — Година рахунків, Мол. Пітаґора. — І. В. Ґете: Ходячий дзвін. — Пословиці і звороти. — Н. Кобриньска: „Простибіг“. — Гри і забави. — Загадки і питаня. — Розвязки загадок і питань з 1 ч. — Ґрафольоґічний кутик. — Переписка Редакциї.

Календар: Гр.-кат: нинї (субота) Архіпа, Теодора, завтра (недїля мясопустна) Агатона. — Рим.-кат.: нинї (субота) Казиміра, завтра (недїля) Фрідриха.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (субота) „Щасте в закутку“, комедия в 3 діях Судермана, — завтра (недїля по пол. о 3·30 год. „Дротяр“ оперетка в 3 діях Фр. Леґара, вечер о 7 год. „Понад сили, штука в двох частях а 6 відслонах Бернстерна Бернсона.

Репертуар руского театру на гостинних висту пах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером.] — В недїлю дня 5/3 „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“, драма зі сьпівами в 5 д. Старицкого; зі второк дня 7/3 передпослїдне представлене „Катерина“, опера в 3 д. Аркаса; в середу дня 8/3 послїдне представлене „Продана наречена“, опера в 3 д. Сметани. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— **Виказ жертв на будову Народного Дому в Мостисках.** За рік 1904 і за місяць січень 1905 р. виказано в дневниках з початком лютого 1905 суму 444 кор. 12 сот. Надослали в лютім 1905 (в коронах): Вибрані з пушки Народного Дому в Мостисках 4·44, Альбота К. з Вижниці на Буковині 0·20, Бальковский Андрій дозорця арештів війск. з Часлава в Чехах 1, о. Батіг Александер парох в Розвадова 2, о. Бенцїн Андрій парох з Балич 5, о. Борис Симеон парох з Хишель 10, о. Борисевич Андрій парох з Дроговиа 2, Брага Ізде з Вижниці на Буковинї 0·50, о. Велигорский Матей сотрудник з Горохолини 1, Воробель Симеон з Кракова 2, Воробець Михайло управитель школи в Кулачківцях 1, Габлїньский Михайло зі Скотник 1, Гавран Іван учитель з Маріямполя коло Галича 1, Гарматій в Головах 1. Голда Йосиф селянин з Закостеня 2, д-р Гнатишак А. з Тростянця на Шлеску 2, Гнатюк надучитель з Вижниці на Буковині 0·20, Гривик Марія жена ц. к. комен. постер. жандарм. з Перемишля 1·20, Гуцька учитель з Вижниці на Буковині 0·20, Гутович Митро адюнкт колїйовий з Ланьцута 5, Гловацкий Сенько селянин з Золоткович 2, Данилюк надучитель з Вижниці на Буков. 0·20, Дольницкий учитель з Вижниці на Буковині 0·20. Дудиньский Богдан учитель в Кучурові на Буковинї 2, Журавівска Оля учителька в Раранчу на Буковині 1, о. Каламунецкий Петро в Радоцині 1, Ковшевичі зі Станїслава 50, Козарічук з Вижниці на Буковині 0·20, д-р Кормош Теофіль адвокат з Перемишля 10, д-р Корнер Ігнатий адвокат з Мостиск 23, о. Кисїлевский Орест парох з Незвиск 2, о. Кисїлевский Йосиф парох з Рошнева 1, Климко І. з Часлава в Чехах 1, Крайковска О. ц. к. почтмайстрині з Литвинова 1, о. Крвавич В. парох з Яжова старого 2, о. Кузик Вінкентий Гр. з Оссовців 2, о. Кузик Корнило з Беска 6, Кульчицкий Симеон зі Львова 4, Ілї з Вижниці на Буковині 0·20, Лібовский Йосиф емеритов. почтмайстер з Брукович 1, Лазорек господар з Вижниці на Буковинї 0·20, Ласовский з Устя зеленого 1, Лікперта з Вижниці на Буковинї 0·40, Лучиньский надучитель з Вижниці на Буковині 0·20. Ляшук Олекса з Балинець 1, Маковевич О. з Вижниці на Буковині 1, Моровик Володимир учитель з Черешенки на Буковині 1·04 і з читальні „Народна Спілка“ в Кутах 0·96 = 2, Мор учитель з Вижниці на Буковині 0·20, Моровик Олекса податк. практ. в Жабю 1, Москва учитель з Вижниці на Буковині 0·50, Москва Анна властителька торговлї товар. корінних з Вижниці на Буковині 0·50 о. Мосевич Ромуальд парох з Шмиткова 1, Менціньский Е. парох з Ходнович 2, Николяк Михайло учитель в Красїли 2, Никифорчук І. подат. адюнкт. в Жабю 1, Олесницкий І. з Чарної 2, о. Ольшаньский Михайло декан зі Староки 10, Перфецкий Ромуальд ц. к. професор з Відня 2, о. Петрик Володимир парох зі Комарна 2, о. Полянський Александер парох з Головецка долїшного 2, Проданек учитель з Вижниці на Буковині 0·20, о. Проскурницкий Іван парох з Коровця 2. Севюк надучитель з Вижниці на Буковині 0·50, о. Смеричиньский Йосиф парох в Воскресїнцях 1, Созаньский учитель з Вижниці на Буковині 0·20, о. Сохар Йосиф з Нагірян 2. Стеткевич Василь управитель школи в Яблонові 1, о. Стрийский Іван з Перемишля 10, Струсевич зі Судової Вишнї 5, Танасїйчук з Вижниці на Буковині 0·20, Труш Йосиф зі Самбора 3, Феник Юрій ц. к. офицыял почтов. з Жовкви 1, Храпко учитель з Вижниці на Буковині 0·20, о. Чабан Назар з Перемишля 4, Чабан Іван ц. к. канцеліст суд. з Устрик долїш. 1, Шухевич Юліян ц. к. почтмайстер з Лупкова 2, Яворский Никола секрет. гром. в Кулачківцях 0·20, Янош учитель з Вижниці на Буковині 0·20, о. Яремкевич Василь парох в Волчім 1, Ядчик Л. Н. з Варшави на руки п. Маркова зі Львова 3 руб. = 7·59. — Сума 226·23, а попередними 444·12. — Разом 670·35 корон. — Всїм жертводавцям сердечно дякуємо. — Спаси-Біг! — *З. Скварко. Д. Горнєвич.*

— **Виказ жертв на Народний Дім в Старім Самборі** (в коронах): Яко коляду в р. 1905 зложили: о. Залітач 1, м. Римець 0·80, м. Климович 0·60, м. В. Волосяньский 1, д-р Совевицкий 2, п. Білобрам 1, п. Папи 2, п. Барановский 3, п. Лазовский 2, м. М. Тисоньский 1·20, м. Бущак 2, м. Н. Тисовский 1, м. Н. Яц 1, м. Іван Пиняньский 0·60, м. Я. Ярема 1, п. Обушкевич 1, м. Н. Ролдич 1, м. Волосяньский 1, м. Н. Сенета 1, п. А. Добряньский 2, м. Саварин 0·40, м. Борецкий 0·40, м. В. Вовчик 1, м. Й. Яц 0·40, м. П. Шемердяк 0·20, м. Дм. Добряньский 1, м. Дм. Ролдич 0·40, п-ві Е. Яворска 1, п-на О. Яворска 0·50, д-р Ярема 5, о. Д. Лепкий 1·40, п. Кукура 1, м. Ст. Пиняньский 1, п-ні Островска 2, м. В. Шемердяк 0·60, діти м. В. Шемердяка 0·15, м. Лев Федорович 1, м. М. Шемердяк 0·40, м. Ант. Грицейко 0·50, м. Теодор Шемердяк 2, П. Фридрик 1, п. В. Волосяньский 1, м. А. Добряньский 1, м. І. Бурик 1·60, м. В. Тисовский 1, м. Ст. Ярема 1, м. Дм. Добряньский 0·40 — всї з Старім Самборі; о. І. Яворский 2, п. Л. Бущаковский 2, п-ва Е. Ясеницка 1, — всї в Стрільбичах, читальня „Просьвіти“ в Стрільбичах 5, о. А. Поляньский в Головецку 2, надто п. Глїнковский в Старім Самборі на річ деклярованих 100 корон зложив яко першу рату 20 корон. Всїх гроший до тепер узбираних враз з відсотками есть 670 корон 23 сот. О дальші жертви просимо дуже. — *І. Яворский.*

Великим поступом в области поживи являє ся загальне уживане КУНЕРОЛЮ, чистої під ґарантиєю ростинної товщи, здадженої з овочу кокосової пальми. Своєю добротою і всестороннвм приміненєм, а також високою ґіґієнічною вартостию, перевисшає вона всякі инші орґанічні товщі. Остерігає ся перед менше вартними насдїдуваними продуктами.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить кождого 5 і 20 в місяци н обємі 2 до 3 аркушів друку. Передплата на цїлий рік виносить 12 К. — Число друге появить ся 20 с. м. і буде вислане лише тим, що надішлють передплату. Адрес адміністрациї: Львів, Блехарска ч. 8.

КОНКУРС.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові оголошує отсим конкурс на уложене календаря товариства на рік 1906. Зголошеня разом з пляном укладу належить вносити до Товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10, I. поверх), найдальше до 25 н. ст. марта 1905 р., де будуть подані близші условия

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта“, у Львові 28 н. ст. лютого 1905.

Др Кость Левицкий заст. голови. *Іван Ярмович* секретар.

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає ул. Костюшка 24 пл. Смольки. ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах внутрішних, вішних і акушериї. 58 з 32

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.

Науки на місяць май *д-ра І. Бартошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Мариї суть також науки о єї сострадателю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цїна 3 К. Набути їх можна в Ставропиґийскій канцелярні у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також его Проповіди недїльні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїні 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїні 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 5—10

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 5/3 до 11/3 до побачення:
Мальовничі гірскі картини і чарівні замки баварского короля Людвика II.
ВСТУП 10 кр. 45

Володимир Лаврівский
У ЛЬВОВІ
ул. Пекарска ч. 23 I. поверх
сприде: „Як можна законно увільнити ся від служби війскової“ — цїна 2 корони, „Приказй до вправ рядових“ — цїна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл“ — цїна 20 сотиків, „Копана гра“ — цїна 20 сотиків, „Lawn tennis“ (гра) — цїна 20 сотиків, „Подане до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної“ — цїна 10 сотиків, Календар „Сокôлъ“ на рік 1895 — цїна 5 корон, — Календар „Сокôлъ“ на рік 1897 — цїна 5 корон. 89 4—12

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Реньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджування в бочках о много дешевше. 188 1—

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Подяка.

Не маючи змоги подякувати особисто всїм тим, що в нагоди смерти мого чоловіка бл. п. проф. Івана Бічая виявили менї співчутє в сїм тяжкім ударі та віддали послїдну прислугу покійникови, висказую на тій дорозї Всеч. духовеньству обох обрядів, дирекциї ц. к. семинариї женскої і мужескої, професорам в учениками і ученицями обох тих заведень, проф. Коцовскому за виголошенє похоронної бесїди, видїлови тов-а властителів реальности, надзвичайній радї і дирекциї тов-а урядників, всїм товаришам, приятелям і знакомим мого покійного чоловіка — щире Спасибі!

185 2—2 *Анна Бічай.*

Ніяких прищів
веснянок, сетуди, висипки та всякої иншої нечистоти на лици не має той, хто уживає славнозвісного, правдиво анґлїйского, зовсїм нешкідливого огіркового мила К. Баляссн, котре відсьвіжує, вибілює і відмолоджує наширок. Успіх певний по 2- 3-разовім ужитю. Треба лиш уважати, щоби на кождій фляшці було імя „Баляссн“. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлїйске мило огіркове 1 К. Пудер 1·20 К а огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптицї К. Баляссн, Будапешт-Erzsebetfalva. — Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Бравер, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків. 100 1—4

Є. Чесному Духовеньству, комітетам церковним і иншій Впов. Публиці подаю до відомости, що яко екзамінований п. к. намісництвом камінярский майстер і підприємець виконую камінярскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всїляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад техніки. Роботи камінярскі і будови виконую після даних або своїх плянів по найнизших цїнах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотоване моєї адреси.

106 5—10 з поважанєм
ІВАН СТОРОЖАК
Львів, Крижова 38. вілля Вп. Захарясевича.

Яко добрі і певні льокацию
поручаємо:
4½% Листи гіпотечні.
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані.
4 „ Листи Тов. кред. земского
4½ „ Листи Банку краєвого.
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374
ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Знак в палений на корку
для охорони перед фальшоване MATTONI'S GIESSHÜBLER Маттонія ґіссгіблерска вода щавова.

Коперницкий і Син
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на наріжних площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученик VII класи ґімн. глядає лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї „Діла“.

МІД ПАТОКА
десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасїки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 5 К 90 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій цїні розсилає Евгеній Білиньский в Збаражи. 110 5—10

Новість!
Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18. 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.
Матераци чисто волосяні на три подушка зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24; ...подушки волосяні ... пошви, простирала і т. д.
Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірє і подушки так як нові по 30 кр. за кіло — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592
ИОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Дивна новість!
325 штук за 1 зр. 95 кр.
Прекрасний годинник з хорошим ланцушком ідe точно з 3 річною порукою, чудова LATERNA MAGICA з 5 гарними образками. 1 душ-гарнитур ... для краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна кольє з орієнт. перел, модна жіноча окраса з лат. замков, 1 хороший скіряний пулярес і елеґантна цигарничка з бурштином, 1 гарнитур шпильок до сорочки і маншетів, 1 управник, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельґійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку дописового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазині
С. КОГАНЕ
Краків Pf/882.
За недогідне гроші звертають ся
66 3—

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК І ПАПЕРЦІВ **„ЗОРЯ“** оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовлення полагоджую відворотною почтою. **БРАТЯ ЕЛЬСТЕР** Львів, Охронок ч. 9. 191

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

V. Загальні збори

членів задаткового товариства „**Народний Дім**" в **Жидачеві** товариства зареєстрованого з ограниченою порукою відбудуть ся дня **15 марця 1905 (середа)** о год. 3 по полудни в льокалю товариства.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1) Відчитанє протоколу послідних зборів. 2) Звіт дирекциї з діяльности за р. 1904. 3. Уділенє абсолюториї дирекциї і управляючому совітови. 4) Затверджене білянсу за р. 1904. 5) Розділ чистого зиску за р. 1904. 6) Вибір 3 членів управляючого совіта на місце вильосованих. 7) Вибір 3 членів ревізийної комісиї на р. 1905. 8) Внесеня і інтерпеляциї членів.

Члени, котрі не заплатили повного уділу (20 кор), не мають права до рішаючого голосу ні активного ні пасивного вибору (§. 10 стат.).

Від совіта управляючого задаткового товариства „Народний Дім" в Жидачеві дня 1-ого марта 1905.

о. Іосиф Мартинець секретар. *о. Корнило Сеник* предсідатель

Білянс за р. 1904.

кор. с. Винен	ПАСИВА	Має	АКТИВА	кор. с.
4.090·41	Уділи	Позички векслеві		7.967·—
24.695·65	Вкладки щадничі	„ скриптові		18.732·—
209·13	Наперед побр. відс.	Движимости		368·19
760·56	Фонд резервовий	Недвижимість		2.375·09
555·87	Зиск за 1904 р.	Запас друків		401·28
		Льокациї		200·—
		Готівка 31/12 1904		216·06
30.259·62		Разом		30.259·62

ДИРЕКЦИЯ

Дмитро Богонос контрольор. *о. Николай Луканецкий* директор. *Іван Стасина Антонів* касієр. 189 1—1

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з „**носорожцем**" або „**косою**" виробу першої галицкої паровоі фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 роцї.]

Прібки і цїнники даром! 172 19—25

Свій до свого!

Цінник штучних навозів

Спілки для господарства і торговлї в Перемишли

МАРКА	Назва навозу.	Ґарантований процент: кв фосф. — Загальна скількість в землі розп.	в води розпускал.	азоту	Ціна в коронах: за 100 кгр. loco кожда стация відбир.	за 5.000 кг. loco наш магаз. в Перем.-Львів	за 100 кгр. loco наш магаз. в Перем.-Львів
1		20		4½			
2	Мучка кістяна парена	21		4	1325	693	14·50
3		22		3½			
4		28		1¼			
5	Мучка кістяна відклеєна	29		1	1190	625	13·20
6		30		¾			
7	Мучка кістяна розтворена		10	2	1000	530	11·20
8			12	2	1134	597	12·60
9	Суперфосфат з мучки кістяної		14	1½	1263	662	13·96
10			15	1½	1335	698	14·65
11			16	½	1008	531	11·30
12	Суперфосфат кістяний		17	„	1071	566	11·94
13			18	„	1134	597	12·55
14			15		885	473	10·05
15	Суперфосфат мінеральний з чистих фосфоритів подільских		16		912	486	10·40
16			17		969	515	10·90
17			18		1026	543	11·50
18	Ґіпс суперфосфатовий		3		510	285	6·30
19			5		610	335	7·30
20			12	3	1314	687	14·34
21			12	4	1504	782	16·25
22	Суперфосфат амоняковий		14	3	1382	721	15·05
23			14	4	1572	816	16·94
24			16	3	1482	771	16·05
25			16	6	1672	866	17·95
26	Суперфосфат під бульби	с.пот. 8	10	2	1316	688	14·40
27		10	10	3	1560	810	16·80
28	Суперфосфат під буряки		10	6	1860	960	19·50
						loco маг	наш в Пер.
1			12		414		6·44
2			13		449		6·80
3	Томасина о загальної завартости квасу фосфорового		14		483		7·15
4			15		518		7·48
5			16		552		7·82
6			18		621		8·61
7			20		690		8·90
8			12		462		6·92
9			13		501		7·32
10	Томасина о завартости квасу фосфорового в цілости розпускального		14		539		7·70
11			15		578		8·18
12			16		616		8·46
13			17		655		8·85
14			20		770		10·00

Салітру хілійску продаємо тілько за готівку по кождоразовій ціні торговій. **Каїніт калуский** доставчаємо тоже по цінах найнизших. О доброті штучних навозів і способі їх ужитя поучає докладно наша книжочка. Где що про ґрунта і навози, котру висилаємо на жаданє нам готівкою або в марках почтових 30 сот.

При закупні томасини від 11 до 25 с. м. даємо кождому опуст по 15 с., при замовленю від 26 до 50 с. м. по 25 с. а при замовленю висше як 50 с. м. по 30 с. на кождих 100 к р. 183 1—2

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок в гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковаиих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иньших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і согоджених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних досп до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і мочення

Марка „Похвала господинь" **Марка**

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживанє соди стає зайвне. 4. Білє є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких иньших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господинї і прачки необходимим.

Дїстати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 **Найбільша фабрика того рода на европейскім континентї.** 0—40

Володисл. Червіньский

у Львові, ул. Галицка ч. 4

Ново отворений

Маґазин дамских дрібниць

поручає найдешевше:

Прибори до кравеччини і модиярства. Бинди. Коронки. Пасмантерії. Тасьми. Ґази. Анґлійска Крепа. **Новости для пань.** Рукавички. Пояси. Парасольки. Серпанки. Саскі панчохи. Перфумерия і т. п.

Ґафти зачаті і готові. Канви. Волїчки. Шовки. Французскі і анґлійскі бавовни.

Швайцарскі білі ґафти на перкалю і батистї, до виправ. Цїни значно знижені. Ілюзиї на шлюбні вельони і т. п.

Замовленя почтою полагоджую відворотно. 182 2 4

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. мінїстерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЕВА, Віденъ, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цїнники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 16—52

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насїня ярин, цьвітів, господарскі і т. д. з перворядної фірми ерфуртскої.

Львів, Личаківска ч. 24.

Росада ярин, цьвітів, трускавок і т. д. Корчі, Дерева, Рожі, Цибульки цьвітів і т. д

Адреса: Заведенє огородниче в Скнилові (під Львовом, п. Кульпарків). 133 6—8

Все як найлїпшої якости що-до добору ґатунків і сили кільченя. Всякі замовленя виконує ся як найточнїйше і найшвидше.

D E P E N D A N C E

Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Скалисте вапно

доставляє від І ого марця

Спілка вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 6—18

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иньшого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. **35**

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у ЛЬВОВІ

улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жаданє висилає ілюстрований цїнник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно.

147 5—0

Важна перестoрога!

Перестерігаємо Впов. публику в її власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Застyпає вповнї масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 кґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 кґ. 653

Для гуртовних торговель окремі кориcтні цїни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цїлій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Віденъ, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 41. Львів Понедїлок 21 Лютого (6 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість на інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком

	в Австриї:	на границях:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 г.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на місяць марець. Рівночасно пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

Весна в Росиї.

Еще торік заговорили росийскі дневники про „весну“ — так назвали вони сей настрій, який прокинув ся серед росийскої суспільности з очивидним змаганєм до обнови єї духового і державного житя. Заповіджена весна давала довго на себе ждати, а однак здаєть ся, що росийскі метеорольоґи-публїцисти тим разом не помилились. Зразу дух обнови повіяв лише по суспільности, розбуджуючи в нїй, придавленій абсолютизмом, народну совість і енерґію, але відтак не полишив ся він і без дальших наслїдків. Всяка весна, кожде розбуджене що йно житє мусить бороти ся з кригами заскорузлости нанесеної минувшиною, але ті криги згодом подають ся, бо не сила удержати ся їм проти напору житя. А здаєть ся, що й росийскі криги царскої самоволї і чиновничого бюрократизму стають подавати ся, бо й показують ся на них риси і виломи, які промостять вкінци дорогу для суспільної волї і свободи.

Маємо тут на думцї два письма царя, які появили ся саме перед кількома днями. Перший з них з дати 3 марта клав еще присягу на непоколибимість царскої автократичної власти і абсолютизму — але зате другий рескрипт, до міністра справ внутрішних Булиґіна, став вже по своїй сути на відмінну дорогу і заговорив вперве про „участь суспільности в законодавстві“. А отсе і є ся риса, яка зазначила ся на твердій доси будові самодержавія і ворожить росийскій суспільности новий лад та нове житє.

Про маніфест була у нас згадка перед кількома днями в „послїдних вістях“, але що маніфест має своє історичне значінє як послїдний поклін традициї і „самобитним“ кличам, тож подаємо єго тут еще раз в повній основі. Маніфест сей звучить:

„Невідгаданому Провидїню подобало ся зіслати на вітчину тяжкі проби. Кровава війна на Далекім Сходї за честь Росиї і за панованє на водах Спокійного Океану, яке є так конечне для запевненя на віки мирного розвою не тілько для нашого, але також инших християньских народів, вимагала від росийского народу знатного напруженя сил і поглоти богато дорогих і близьких серцю жертв. Однак підчас сего, коли покриваючі себе славою сини Росиї в хоробрім бою посьвячують своє житє за віру, царя і вітчину, в самій вітчинї вибухнули крамоли на радість наших ворогів, а на наш глубокий смуток. Засліплені гордостию а повні злої волї провідники повстанчого руху кидають ся на сьвяту православну церкву, на усьвячені законами основи росийскої держави, в сїй думцї, що зірвавши природну звязь з минувшиною, знищать істнуючий порядок держави і що на єго місце прийде новий устрій краю на основах, чужих нашій Вітчинї.

„Замах на вел. кн. Сергія, який так горячо полюбив нашу першу резиденцию і посеред памятників Кремля передчасно стратив жизнь, глубоко вразив народне почутє всїх, яким честь росийского імени дорога.

„Побожно зносимо наложені на нас проби і черпаємо силу і потїху в сильнім довірю в ласку, яку Бог завсїгди проявляв для росийскої могучости, як і в старій а звісній нам упяглости супротив престола вірного, росийского народу. Завдяки молитвам православної св. Церкви а під прапором самодержавної царскої волї, Росия перетревала вже нераз великі війни і зазорушеня і завсїгди виходила з новою незломною силою з сих трудностий.

„Та внутрішний неклад в послїднім часї і хитрість умів, які підпомагають ширеню розрухів і заворушень, кажуть пригадати правительственним інституциям і всїм поважам службові обовязки і службову присягу та візвати всїх, щоби в цїли стереженя законів, порядку і безпечности, заострили свою увагу для виповненя своєї моральної відвічальности супротив престола і вітчини.

„Безнастанно думаючи про щастє народу і в сильнім довірю, що Бог по зісланю проб на нашу терпеливість, уділить побіди нашому оружю, взиваємо всїх добре мислячих людий всїх станів, щоби кождий в своїм заводї і на своїм становиску, згідно з нами співділав словом і дїлом для сьвятого, великого завданя поборати упертого, зовнїшного ворога і для викоріненя розрухів в краю та для розумного противдїланя непорядкам. При тім пригадуємо, що тілько при супокійнім настрою цїлого населеня є можливим здійсненє наших намірів до віднови духового житя народу, до зможеня добробату і улїпшеня держави.

„Бодай би всї Росияни згорнули ся коло престола, та вірні минувши і Росиї, чесно і сумлїнно хотїли трудити ся з нами про державні справи. Бодай нам Бог поблагословив і уділив нашим поглядам правди, народови супокою, законам сили, для зміцненя самодержавя, а для добра наших дорогих відданих“.

Так звучить маніфест, та на нїм не скінчило ся. Як звісно, майже рівночасно, бо зараз на другий день появив ся рескрипт царя до міністра внутрішних справ Булиґіна, котрого постанови суть вже в дечім відмінні а котрого рішаючі місця зучать так:

„Моїм бажанєм є, щоби через спільну працю правительства і досвідних сил суспільности осягнути здійсненє моїх замислів, звернених до добра люду, удержати не уменшеними росийскі границї і порядок.

„Отже я рішив покликувати від тепер при Божій помочи найдостойнїйших, посїдаючих довірє населеня і населенєм вибраних мужів до участи в виправдованю і нарадах над законодатними проєктами.

„Узгляднюючи особливші відносини у вітчинї, ріжнородність народних племен і слабкий в деяких частях розвій горожан, заводили росийскі володарі в своїй мудрости реформи відповідно до зрілих потреб, але у відповіднім по собі наслїдстві і порядку та заховували при тім звязку сильної історичної звязи з минувшиною, як запоруку трівкости і сили сих реформ в будучинї.

„Піднимаючи тепер сю реформу і будучи пересьвідченим, що знакомість місцевих потреб, житейский досьвід і розсудний, щирий голос вибраних мужів запевнять плідність законодатних праць на правдивий пожиток народу, передвиджую рівночасно цїле скомплїковане і трудність здійсненя реформи при безуслівнім береженю ненарушимости основних законів держави.

„Тому знаючи Ваш довголїтний адміністрацийний досьвід, цїнячи Вашу спокійну постійність, я признав відповідним зарядити під Вашим проводом окрему конференцию задля нарад над способами здійсненя сеї моєї волї. Нехай Бог удїлить благословеня мому підприємству“.

Европейскі дневники заговорили широко про оба письма зазначуючи їх мниму суперечність, а суть і такі, котрі мають знати також причини, задля яких наступила так швидко зміна фронту в рескриптї супротив випередившого єго маніфесту. Однак не підлягає сумнїпови, що ті здогади суть неправдиві та що оба письма царя вийшли з одної і тої самої постанови. З виданя маніфесту перед рескриптом видко, що цар хоче зробити уступку суспільности, але боїть ся не так єї, як тих, що доси були противні всяким уступкам в користь суспільности — чиновництва і неменьше реакцийної двірскої камарилї. Ось тому-то цар в передодень рескрипту видає маніфест; він клене ся еще раз на ненарушимість самодержавія, аби єго розпорядків хибно не інтерпретовано, і аби заспокоїти і зацитькати тих, котрі всяким того рода змаганям стояли доси на перепонї. Для них, для їх супокою і — так сказати — переблаганя дав цар торжественну присягу в величній формі маніфесту, між тим коли для суспільности дав першу галузку мира і красших надій в формі несьмілого рескрипту до міністра.

Хто читає з увагою царский розпорядок, той певно запримітить і запримітити мусить, що єго постанови суть далекі від якого-буть конституціоналїзму. Те, що дає цар в своїм рескрипті, се нїщо більше як звичайна прибічна рада для вислову необовязуючої опінїї, тай то рада, зложена з людий не наділених мандатом ad hoc, але покликаних після власного погляду царя і єго уподобаня. Цар в доборі осіб вяже ся лише остілько, що покликувані мають бути люди „вибрані і наділені довірєм суспільности“ — значить, як догадувати ся можна, члени земств, маршалки шляхти і репрезентанти инших чисто станових чисто автономних інституций. А однак нема сумнїву, що

---

3)

З історії польских інтриґ проти Русинів.

Польска резолюция і уступки Полякам.

По ухваленю військового закона правительство — помимо нашого становиска — отягало ся таки з внесенєм розолюциї галицкого сойму в парляментї, а на нашу інтерпеляцию: коли се стане ся, відповів Ґіскра, що резолюциї радї державній не предложить, бо він не є листоносом галицкого сойму. Тодї деякі наші посли, а особливо Зиблїкевич і Ґрохольский, домагали ся в колї, аби до палати внести резолюцию яко „внесенє галицких послів“. Сему однак я рішучо опер ся, мотивуючи, що для внесеня галицкого сойму державна рада мусить мати більше пошани, як для звичайного внесеня з посольскої ініциятиви, над яким може прийти пресупокійно до дневного порядку. Стануло на тім, що польске коло згодило ся на мій заміт і дало менї заразом припорученє, щоб я поставив в палатї внесенє з домаганєм, аби правительство предложило як найшвидше резолюцию галицкого сойму. Палата приняла се внесенє майже одноголосно та передала єго комісиї вибраній ad hoc з припорученєм здати справу перед палатою. З поміж міністрів Берґер був того погляду, що правительство є обовязане предложити резолюцию парляментови і сказав менї се зараз таки після моєї промови, зазначуючи, що розкаже при найблисшій нагоді про все самому цїсареви, на доказ, що з тим своїм поглядом не стоїть відокремлений, коли і я також, хоч не порозумівшись, ужив тих самих, що і він, арґументів. Якийсь час після того приступив до мене на двірскім бали цїсар і сказав: „Beruhigen Sie Ihre Landsleute, die Resolution wird vorgelegt werden“.

Тай справдї, не довго треба було ждати і Ґіскра предложив резолюцию в комісиї, яка була вибрана до реферату над моїм внесенєм. Комісия здала відтак реляцию про предложенє правительства палатї і зажадала уповажненя до розслїду резолюциї і поставленя евентуального внесеня.

Було се вже в роцї 1869. Наради резолюцийної комісиї ішли вельми пиняво, бо сказати правду, резолюция була дещо неясна а вияснення, які давав на запити „батько“ резолюциї*) не причиняли ся до усуненя противеньств. Так приміром на запит, як погодити одвічальність намісника перед соймом з одвічальностию єго перед своїм міністром, давали відповідь, щоб іменувати двох намісників — одного з одвічальностию перед соймом а другого з одвічальностию перед міністрами, та се, видима річ, не могло причинити ся до вияснення резолюциї. А тут між тим наближав ся реченець замкненя сесиї, отже щоб ратувати честь, вносять прихильники Ґрохольского т. є. краківскі пани, щоб польска делеґация зробила сецесию з парляменту. І над тим внесенєм дебатовано кількома наворотами в колї, але Ґрохольский не піддавав єго якось під голосованє, бо знав, що внесенє перепаде.

Що правда, відчував і я, що для заспокоєня опінїї, дразненої безнастанно ґазетними дописами резолюционістів треба буде щось таки привезти до краю — і представив Байстови, щоб признано краєви принаймене ті домаганя резолюциї, які вже тепер дадуть ся полагодити способом адміністрацийним. Заразом однак, знаючи, який вплив в той час мав на цїсаря Андраші, рішив ся я заінтересувати єго сею справою, тим паче, що звісна менї була єго прихильність для Поляків і єго приязнь для моєї особи. Звіривши ся отже з тим усїм Бохеньскому, Поляновскому і Городискому вибрав ся я до Пешту а розказавши Андрашієви, як річи стоять, написав єму на карточцї, що може бути признане краєви без вижиданя рішень парляменту, а між иншими польский язик в судах і урядах. Відтак відїхав я діставши приреченє, що Андраші при першій нагоді поговорить в тій справі з цїсарем.

Вернувши до Відня одержав я лист від кн. Володислава Чарторийского, з донесенєм з припорученя Андрашія, що він (Андраші) віддав картку цїсареви на прогонах та що цїсар приобіцяв заняти ся справою сейчас по повороті до Відня. І справдї; вернувши у Відень, цїсар скликав раду міністрів і внїс, аби рада заняла ся заведенєм польскої урядової мови в судах і урядах, в котрій то цїли візвано до Відня також тодїшного управителя намісництва Поссінґера. А коли се стало ся, запало на радї міністрів, яка відбула ся під проводом цїсаря — помимо опору Ґіскри, Гербста й Газнера та відмовної опінїї Поссінґера — більшостию голосів, котру переважив добрягa („poczciwy“) Брестль, рішенє, якого виливом була найвисша постанова з дня 4 червня 1869 о язицї польскім яко урядовім в урядах і судах*).

Як вже се стало ся, в колї відновлювано час до часу дискусию над сецесиєю з парляменту, але до голосованя нїколи не прийшло. Так тягнула ся справа, поки не прийшла вістка, що парлямент буде за кілька днїв вложений. Тодї Ґрохольский заявив в колї, що сецесия в передодень відложеня сесиї не має змислу і дискусия на сю тему стала ся вже злишною (I, ст. 38—40).

(Дальше буде.)

*) Ґрохольский. — *Ред. „Дїла“.*

*) Розказ Землїковского є незвичайної історичної ваги, бо показує ся, що урядову польску мову в Галичинї рішено на радї міністрів всього одним голосом більшости, тай то заведено єї відтак в дорозї позапарляментарній, отже неконституцийній. Як з осторожних впрочім реляций Землїковского виходить, на признанє урядової польскої мови для Галичини в парляментї не було нїякого взгляду і тому Поляки грозили сецесиєю, щоб зробити напір на правительство. Як би так мож було виєднати польску урядову мову через парлямент, отже в дорозї закона, то Поляки певно були-б ждали на порішенє справи в комісиї а відтак в позній палатї, бо ж лїпше мати в руцї закон, чим звичайне міністерске чи й цїсарске розпорядженє, яке в дорозї адміністрацийній може бути відтак в цїлости звесене або хочби змодифіковане. До переведеня інтриґи ужито при тім впливу політиків мадярских (Андрашія, а може й ще кого, про що З-ий не знав), які підмовили цїсаря, бо нема сумнїву, що якби не виразна воля цїсаря та єго участь в нарадї міністрів, то предложенє Поляків нїколи не було-б мало за собою більшости. Присутність і воля монарха мусїла мати свій вплив на міністрів менше рішучих і самостійних, а помимо того рішенє перейшло лише більшостию одного голосу, і то в міністерстві, в якім засїдав Поляк, ґр. Потоцкий. Вкінци не без значіня і те, що против польскої мови яко урядової в Галичинї висказав ся тодїшний управитель краю Поссінґер, отже оден з чинників, який повинен би бути респектований в справі, де розходило ся о мову підвластної єму адміністрациї. — *Ред. „Дїла“.*

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

й така „куца" уступка і такий суроґат конституціоналізму не є без далекосяглого значіня. Атже і в Австриї розпочало ся від „Beirath-ів", від іменованих псевдо-парляментів, ширших і вусших, а однак на такій палятаві не стануло. Чинники суспільні, раз покликані, перли далі і далі, поки чиновнича і монарша воля не зломили ся на кусні і поки по перших заповідях конституцийних порядків не настали справді хвилї остаточного перелому й введеня повного конституцийного ладу.

Ось тому то ми кажемо, що і в Росиї рескрипт царя не є без далекосяглої ваги — є рисою на будові абсолютизму, що промостить згодом дорогу для нового житя і нових порядків. На разі цар поклинує сам своїх дорадників, але відтак ті „репрезентанти" не схочуть бути нї іменованими після царскої ласки, нї пустословними дорадниками. Вони зажадають голосу з мандату народа і по его волі, тай то голосу обовязуючого й рішаючого — а тодї цареви прийде ся по „а" сказати і „б" та зробити уступку в користь необмеженого авторитету народної волї і конституціоналїзму. До него можна буде тодї справдї прикласти слова, які сказав Гетївский Zauberlerling:

Die ich rief, die Geister,
Werd' ich nun nicht los.

По іменованю прийде вольний необмежений вибір, по прибічній радї з необовязуючим голосом повноправний російский парлямент.

Хиба, що рескрипт царя зломить знов в виконаню чиновництво і камарилля з Побєдоносцевом на чолї, а суспільности прийдеть ся знов, замість постепенного супокійного здобуваня прав на основі царскої уступки, бороти ся о конституцию на улици з оружем в руцї і при помочи бомб.

Вісти з Росиї.

Справа св. Письма в українській мові.

З комітету міністрів вийшов минулого тижня офіцияльний комунікат. Там сказано, що комітет міністрів на засїданю дня 15 н. ст. лютого закінчив наради над реформою в справі переслїдуваних вір і сект в російскій державі (старообрядців, т. зв. „упорствующих" униятів і н.).

„На тім засїданю (читаємо в комунікатї) комітет міністрів обговорював — з ініцияти ви Августійшого президента Імператорскої академії наук — справу скасованя істнуючих від 1863 р. обмежень для виданя перекладів св. Письма в українській мові."

Яка в сій справі запала ухвала в комітетї міністрів, комунікат не подає.

В комунікатї говорить ся о „обмеженях" для виданя українських перекладів св. Письма; очевидно маркотно було комітетови міністрів назвати річ по имени, бо по правдї в Росиї істнує від 1863 р., отже вже понад сорок лїт — заборона („запрещеніе") св. Письма, а так само наук і проповідий в українській мові. Сором комітету міністрів вповнї зрозумілий, коли подумати, що заборона св. Письма в українськім перекладі є не лише в Росиї, але й на цїлій кули земній єдина-одинока!

Замітне також се, що ініцията до обговореня (і чейже до якогось полагодженя сеї справи) вийшла від академії наук, а не від компетентних до сего членів правительства або від президента комітету міністрів, до котрих в сій справі удавали ся. Українцї мемориялами (з них оден, одеский, ми оногди подали в „Ділї"), поминаючи вже цїлий архів мемориялів, прошень і т. и. почавши від 1863 р.

[При сій нагодї уважаємо за потрібне сказати слово про „комітет міністрів", котрий — як нам лучило ся пізнати — дехто у нас уважає за щось такого, як в Австриї збір міністрів. Тимчасом російский комітет міністрів є що иншого. До него входять: 1) президент (тепер президентом є міністер Вітте); 2) члени: а) пять великих князів, а то: Михаїл Александрович (брат царя), Володимир Александрович, Алексей Александрович, Михаїл Николаєвич (президент державного совіта) і Александер Михайлович; — б) чотири предсїдателї виділів державного совіта: Д. М. Сольский (державної економії), Е. В. Фріч (законів), Чіхачев (промислу, торговлї, наук), Н. Н. Ґерард (справ цивільних і духовних); — в) прокуратор св. синода К. П. Побідоносцев і зверхний управитель царскої канцеляриї в справах цариці Мариї (інституциї добродійні і школи земств) ґен. Протасов Бахметєв; — г) міністри: двора, війни, внутрішних справ, фінансів, рільництва й державних дібр, справедливости, справ заграничних, комунікаций, просьвіти, а також: контрольор державний ґен. Лобко, управитель міністерства маринарки (ґен. Авелян) і секретар державний Іксіль фон Гільденбандт.]

———

Для преважної справи реформи законодавства о пресї запала вже дуже важна ухвала дотичної комісиї на засїданю з дня 17 ст. ст. лютого.

На сім засїданю обговорювано питане, хто має мати право дозволяти видавництва ґазет і журналів. Комітет міністрів, як відомо, висказав ся був за тим, щоби справи друку передати окремій мішаній колеґії, в котрій мали би голос також представителї адміністрацийної власти. Отже більшість членів комісиї заявила ся против того, бо така колеґія не мати-ме досить сильної юридичної опори для своїх рішень, длятого й лишить ся на далї дотеперішне лихо — самоволя. В самій комісиї піднесли ся були також голоси за тим, щоби справи друку віддати академії наук, однак і против сего проєкту зовсім справедливо виступила більшість членів комісиї, бо „наука не є компетентна в питанях політичних". Тогдї та часть членів комісиї, котра конче хоче удержати дотеперішну систему концесийну (т. є. що без концесиї не вільно нікому видавати ґазети чи журнала), не настоювала вже на введене предкладаної комітетом міністрів окремої мішаної колеґії, але за те упирала ся за тим, щоби задержати status quo, донинїшну систему концесийну, а тільки з деякими поправками. Розуміє ся, сторонники реформи в европейськім дусї, т. є. щоби до видаваня ґазети чи журнала потрібно було тільки донесеня власти, що Н. Н. наміряє видавати часопись чи журнал (як от і у нас в Австриї), рішучо спротивились внесеню реакцийників. Держава — говорили они — не дає ґарантий що-до вибору видавців як і редакторів. Преса — річ не держави, але суспільности, преса повинна відповідати характерови суспільности. Держава при безконцесийній системі все таки буде мати деяку контролю, бож зараз перший нумер ґазети чи журнала дістане обовязково власть полїцийна.

По переведеню дискусиї комісия приступила до голосованя і більшостию 14 голосів против 8 заявила ся против системи концесийної, а за правом виданя ґазети чи журнала на само донесене полїтичній власти. Ся ухвала перейде до державного совіта для оконечного затвердженя.

Ухвалою свободи видавництва ґезети чи журнала упереджено вже й рішене питаня о свободї редакторства.

Таким чином комісия (більшостию голосів членів) заявивши ся за правом свобідного видавництва й редакторства і за підчиненєм друку судови, тим самим ухвалила свободу преси.

Бесїда п. д-ра Короля

виголошена в палатї послів д. 22. лютого 1905. при загальній дебатї над контингентом рекрутів.

(*Конець.*)

Висока палато! Хочу ще кількома словами згадати про галицку жандармерию, щоби висока палата і центральне правительство мали якесь понятє о тім, що у нас в Галичинї навіть жандармерия не може бути вільна від політики, — тая жандармерия, котру держава на те настановила і на те утримує, щоби стерегла безпеченьства. Отже також галицка жандармерия мусить в інтересї пануючого у нас польского сторонництва занимати ся політичною аґітациєю; також ц. к. жандармерия в Галичинї остає в повнім значіню слова в руках того пануючого сторонництва, хоч на папері вона підлягає військовим властям.

Хто не знає наших сумних галицких відносин, хто не бачив на місци на власні очи, що жандармерия в Галичинї виправляє, той не повірив би, щоби взагалї було можливе, щоби ц. к. жандарми, котрі належать до войскового стану, могли бути політичними аґітаторами. А таки кажу рішучо, що галицк. жандарми не є сторожами безпеченьства, лиш політичними аґітаторами!

Галицкий жандарм повнить політичну службу не лише в часї виборів, але завсїгди, коли тільки зажадає сего від него староста. Галицкий жандарм занимає ся політикою також на власну руку, коли сего на его гадку вимагає інтерес уживаної правительством против Русинів системи, бо він знає і переконаний о тім, що навіть за грубі нарушеня свого службового обовязку нїчого єму не стане ся, бо староста і теперішна система мусять его взяти в оборону.

З чисто політичних причин переносять жандармів Русинів до західної Галичини, де живуть, як відомо, майже самі Поляки, а за те до східної Галичини насилають лише жандармів Поляків, котрі рускої мови не розуміють, а вже о рускім письмі не мають анї понятя, хоч команда жандармериї не може не знати, що східна Галичина заселена майже самими Русинами. А се не може чейже бути в інтересї служби, щоби сторожі безпеченьства не знали мови населеня; противно, жандарми повинні знати мову того населеня, котрому мають служити, инакше вони не могуть сповняти своєї задачі. Але в Галичинї і в тім політика бере верх; не на те зважає ся, чи жандарм буде міг сповняти обовязки сторожа безпеченьства, а на те, чи він буде міг помагати в переслїдованю руского населеня вольским верховодам. Коли галицкий жандарм політичну службу аґітатора добре сповняє після уділяних єму приказів, то він може сьміло занедбувати службу безпеченьства, а навіть може надуживати свого уряду, а єму анї волос з голови не спаде, бо вже найдуть ся такі, що его охоронять перед карою.

Щоби показати, що жандарми виправляють в Галичинї і які то надужитя уходять їм цїлком безкарно, наведу кілька фактів, добре впрочім знаних так краєвому як і центральному правительству, та замічу при тім, що винуваті жандарми спокійнїсенько остають собі дальше на своїх місцях. Отже кілька фактів про лицарства ц. к. жандармів, стаціонованих в коломийских горах, де жандарми виконують попросту право меча і є пострахом населеня.

В тих горах живе заможний господар Юра Соломійчук. Він грає визначну ролю в теперішнім просьвітнім руху між спокійним населенєм гірским і длятого став тамошним жандармам дуже нелюбий. Того чоловіка хотїли жандарми за всяку цїну зробити нешкідливим і длятого старали ся вислїдити щось на него. А що се законним способом було неможливе, то ймили ся тортур, того випробованого, а в Галичинї на жаль часто уживаного способу. [*Нечувана річ!*]

Комендант станциї з Річки візвав д. 9 мая 1904 двох молодих хлопців, братів Василя і Івана Мартищуків, і мучив обох зьвірским способом, щоби приневолити їх до зізнань против Соломійчука. Він обом хлопцям позакладав кайдани, бив хлопців в лице і кулакував у груди; від 8-ої години зрана до 5-ої по полудни казав їм просто стояти і не дав нїчого їсти; аж о 5-ій по полудни дістали шматок хлїба та скованими руками лише з бідою могли ним поживити ся. О 7-ій вечером відведено їх скованих до повітового суду до Жабя, де прийшли аж коло півночи.

Другий випадок: Дня 25 вересня 1904 прийшли жандарми Пушка і Соха до Ферескулї, зайшли там до корчми і пили з двома замужними жінками, аж поки ті жінки около 11-ої в ночи не втїкли. Жандарм Пушка пігнав ся за ними, але не міг їх здігнати, бо був цїлком пяний. По дорозї здибав селянина Панасия Виклича, що вертав з жінкою домів. Пушка хотів єму відбити жінку; а що хлоп боронив ся і не хотів жінки пустити, став жандарм бити Виклича плазом шаблї, так що хлоп ледво утїк з житєм. По тій пригодї пішов Пушка дальше; а що був цїлком пяний, став гримати у вікно хати Данила Кишляка, думаючи, що то хата его любки. До него вийшов Василь Стефанів, що був у Кишляка в гостинї, і спитав цїлком чемно, чого він о півночи хоче. У відповідь добув Пушка шаблю і ударив чоловіка кілька разів плазом. Той очивидно почав кричати о поміч, а на те вибігло кількох хлопів з хати і хотїли пяного ц. к. сторожа безпеченьства схаменути, щоби не бив невинного чоловіка. Але пяний жандарм верещав лютий, що мусить Стефанова убити, і ударив его шаблею кілька разів в груди, так що єму перетяв сорочку і зранив. Тогдї хлопи хопили жандарма і силою увільнили хлопа з его рук.

В марцю 1904 прийшов жандарм Пушка в службі до Яблоницї до хати селянки Мариї Команової, котра недавно встала по злогах, витягнув її на силу до сїний і там її знасилував

Дня 24 вересня 1904 прийшов жандарм Паньчик з жабївскої станициї до Миколи Гінсецкого і казав єму признати ся, де він сховав дерево, украдене в лїсї акцийного товариства. Коли сей не хотів признати ся, бо дерева справдї не крав, попровадив его жандарм за хату і там его збив по лици так, що чоловік опісля вилежав дві недїлї хорий.

Д. 7 вересня 1904 прийшов з жабївскої станициї жандарм Сьвйонтек до Криворівнї, де було підозрінє на Івана Мокана, що богось там обікрав. Насамперед почав Мокана немилосерно бити, щоби признав ся, де має крадені річи. А коли той не хотів признати ся, сковав єму жандарм руки і ноги, казав кілька годин клячати на піску і три днї не дав єму нїчого анї їсти анї пити. [*Ганьба!*]

В серпни 1904 украдено жидівці в Ценевій в коломийскім повітї з шуфляди якусь малу квоту; жидівка мала підозрінє на Стефана Томащука і донесла на него до жандармериї. Д. 8 вересня 1904 прийшов жандарм Ольшевский з Годів до Ценевої, щоби річ розслїдити на місци. Він візвав Томащука до громадскої канцеляриї і казав єму признати ся до крадїжи. А що Томащук не признав ся, бив его жандарм пястуками в лице і в груди та грозив єму, що его убє. Те тортуроване тревало більше ніж цїлу годину.

Висока палато! Я нароком розказав тих кілька випадків з множества инших, які у нас в Галичинї діють ся день в день, щоби високій палатї показати, що самоволя жандармів перейшла у нас всї можливі границї, що галицкі сторожі безпеченьства обходять ся з ріжними австрийскими громадянами гірше ніж з невільниками, що давна інквізиция у нас все ще остає в силї, отже що доконче треба якоїсь заради, коли галицка жандармерия має бути взагалї сторожию безпеченьства, настановленою від держави.

Може хтось схотїв би зробити нам докір, що о тих неймовірних, в цивілізованій державі неможливих надужитях галицких жандармів не повідомляємо управи жандармериї і правительства, бож вони не могли би не покласти кінця такій самоволи і мусїли би винуватих жандармів потягнути до строгої одвічальности.

Отже на жаль, мої панове, ми робили все можливе. Покривджені доносили о своїх кривдах до властий; але ті доноси мали хиба той успіх, що винуватий жандарм уйшов безкарно, а побитого хлопа ще засуджено за образу чести. Можу навести такий конкретний випадок:

Жандарм Кароль Шеремета з Яблонова в коломийскім повітї побив селянина Василя Павличка з Стопчатова, підозрілого о крадїж в лїсї; побив его пястуком в лице і кольбою в живіт так сильно, що той повалив ся на землю і кричав о поміч. Отже збитий Павличко вніс жалобу на жандарма. Жандарм, імовірно на приказ своєї власти, пізвав хлопа за образу чести, а ц. к. повітовий суд в Печенїжинї засудив хлопа, бо переслухані сьвідки зізнали, що чули страшний крик битого Павличка, але не бачили, як жандарм бив его.

Богато випадків подали ми до відомости правительства в інтерпеляциях так в галицкім соймі як і в сїй палатї ще в падолистї 1904 р., але на жаль доси не маємо жадної відповіди, а жандармів не потягнено до одвічальности. Побиті люди прийшли до переконаня, що хлоп не найде справедливости, коли ходить о жандарма, бо галицкі жандарми вислугують ся галицким верховодам і від того всемогучого сторонництва завсїгди і всюди дістануть поміч і опіку.

Гадаю, мої панове, що ледво чи найде ся хто, хто би таке противзаконне поведене галицких жандармів міг виправдати; а міністер краєвої оборони повинен уже раз покласти конець таким ледачим галицким відносинам та бідне населене Галичини бодай від тої язви увільнити.

Руский народ є дуже терпеливий, але й его терпеливість мусить раз урвати ся. Той народ, що державі дає 64.000 жовнїрів, найде вкінци раз спосіб, щоби добити ся своїх прав. Наше право виборемо собі против волї пануючого у нас польского сторонництва та против волї правительства, котре тим верховодам іде на руку.

Кінчу заяву, що всї рускі посли будуть голосувати против проєкту. [*Живі оплески. Бесїдникови ґратулюють*].

Війна.

Після приватних донесень з манджурского боєвища, російска армія просто розбита. Ліве крило Японцї побили і майже відтяли від центра. Курокі здобув гірскі проходи в половинї дороги між ріками Тайцї а Гун і его відділи атакують Росиян коло Ердаґу віддаленого від ріки Гун о 6 км. Коли би се була правда, то Курокі вже обійшов російский центр від сходу і відтяв від сего центра східне крило російске. Передовсїм Курокі, щоби дістати ся до Ердаґу, мусів здобути проходи Ванерулїн і Каутулїн, віддалені о 40 км. на схід від зелїзницї, а 30 км. на полудне від ріки Гун.

Приватні депешї доносять також, що західна армія японьска, здаєсь в сполученю з армією ґенерала Ноґі, обійшла великим луком Мукден і західне крило японьске. Сильна колюмна японьска станула коло Сінмінтіну о 50 км. на північний захід від Мукдену і маширують на Мукден великим луком, що тягне ся від Сінмінтіну аж до Лїлїпу (при зелїзници 2 км. на полудне від Мукдену). В тім годили би ся приватні донесеня з урядовими російскими донесенями. Розминають ся донесеня лише о стілько, що приватні донесеня говорять о великих поступах Японців на сім західнім крилї, коли тимчасом рапорти Куропаткіна доносять, що похід Японців здержано в великім віддаленю від Мукдену.

Одні і другі донесеня кажуть також о завзятих атаках японьских на російский центр. Японцї бомбардують і штурмують путилївский горб (над рікою Ша на схід від зелїзницї) і село Сандепу 18 км. на полудне від Мукдену. Анґлійскі кореспонденти доносять, що Японцї вже здобули Путилов і Сандепу, Куропаткін знов рапортує, що штурми Японців відперто.

Куропаткін рапортує, що дня 2 с. м. Японцї бомбардували Салїнпу (20 км. на захід від Мукдену). Атак на Сахепу (над рікою Ша 3 км. на схід від зелїзницї) відперто. Японцї бомбардують дальше російский фронт коло Ердаґу (на північ ріки Ша а кілька км. на схід від Сахетуну). Під проходом Каутулїн Японцї здобули оден вал, але піхота відбила вал баґнетом. — З сего рапорту Куропаткіна виходить, що Японцї окружили російску армію великим півколесом, котрий зачинає ся від місцевости віддаленої о 50 км. на північний захід від Мукдену, іде через місцевість віддалену о 20 км. на захід від Мукдену, попід Сахету над рікою Ша, переступає ріку Ша о 25 км. на схід від зелїзницї, і звертає ся на північ і північний схід, аж до проходів Каутулїн і Ванерулїн.

Дня 4 с. м. Куропаткін рапортує: На північний захід від Мукдену російский відділ здержав Японців, машируючих на село Тасяран. Японцї заатакували наші позициї коло Сахепу, і кидаючи ручні ґранати, дійшли аж до кільчатого плота. Наші гармати прогнали їх. Перед нашими позициями стоси японьских трупів. Японцї перестали бомбардувати позициї під Каутулїном.

Нинї рано Японцї обсадили стацию Сухутяпу і місцевість Ляншапу. Марш Японців на наші позициї під Сахепу здержали наші гармати. О год. 8 вечером відперто 13 атак японьский. Втрати Японців величезні. Вечером відперто два атаки Японців на прохід Каутулїн.

(Телеґрами.)

Берлїн. Японцї взяли штурмом Путилївский і Новгородский горб. Дивизия Рененкампера цїлком знищена. Росияни боять ся, щоби їх цїлком не окружено і будуть мусїли покинути всї позициї. З послїдних депеш Куропаткіна можна здогадувати ся, що ліве крило російске є знищене і відрубане від головної армії. Японцї здобули Каутулїн, 12 гармат і богато муніциї. Росияни утїкли в розсипцї, стративши кілька тисячів людий.

Льондон. Японцї здобули Сандепу. Росияни покинули всї позициї на захід від зелїзницї. Російска інтендантура вже покинула Мукден і перенесла ся до Харбіна.

Берлїн. В кількох місцях над рікою Ша Японців побито. Росияни знищили кілька японьских позиций. Японцї дуже часто підходили до російских позиций на 600 кроків, але уступали з великими стратами.

Петербург. На захід від Мукдену розпочала ся від рана наново канонада. Лінія японьских передних сторожий тягне ся рівнобіжно до зелїзницї о 9 км. від Мукдену.

Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.

Берлін. Ціле ліве крило мусіло пофнути ся перед напираючими Японцями. Японці під Каутуліном, одержавши сьвіжі резерви, кинули ся на утомлених Росиян і розбили цілий російский фронт. В пятницю вечером мала надійти до Петербурга депеша Куропаткіна, що 260.000 (?) Японців проломило ліве крило російске і що Японці розпочали загальний марш на Мукден.

Віденъ. Російска армія розбита. Цілі віддїли вояків кидають оружя і утікають на лівіч. Куропаткін з цілим штабом уступає на Телїн, але потерпають, що між Мукденом а Тауліном вже стоять японьскі війска (в такім случаю до Петербурга булиб не дійшли рапорти Куропаткіна).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Царский манїфест.

Париж. З Петербурга доносять, що другий манїфест цар видав під впливом цариці. Говорять також, що по виданю першого, реакцийного манїфесту, надійшли грізні вісти з Манджурії. Цар хотів направити страшно лихе вражене, яке в Росиї викликав перший манїфест і тому казав сейчас вредаґувати і видати другий манїфест. Так перший як і другий манїфест мав бути несподіванкою для всіх міністрів.

Петербург. Дневники привитали другий царский манїфест з великою радостию, лише „Новости" не дають до него нїякого коментаря. Вість о „конституцийнім" манїфесті мала Трепова просто оголомшити.

Розрухи в Росиї.

Петербург. Коли в Лодзї товпа робітників уступала перед козаками, богато осіб впало до ставу. Утопило ся 24 жінок; 4 робітників убито. В шинку коло фабричного кантору експльодувала бомба. Шинок знищений, господар убитий. Трех поліцийних аґентів замордовано.

Еріван. Між Вірменами а Татарами прийшло до кровавої борби. Богато осіб убито.

Новий ґенерал-ґубернатор.

Петербург. Царский рескрипт звільнив Черткова з ґенерал-ґубернаторства і з становища команданта війск варшавского округа, а на его місце покликав атамана доньских козаків, ґенерала Максимовича.

Угорска кріза.

Будапешт. Вчера цісар приняв на авдиенциї (у Відни) кількох угорских парляментаристів, котрі ему виложили свої погляди на ситуацию. Що з тих авдиенций вийде, нїхто не знає. Ситуация тяжка головно тим, що нема терену для коаліцийного кабінету.

Димісия італїйского кабінету.

Рим. З причини „лихого здоровля" президент кабінету Джоліті подав ся до димісиї. Разом з ним зголосив димісию цілий кабінет.

Зелїзнича обструкция.

Рим. На вість о димісиї кабінету комітет зелїзничої служби ухвалив залишити обструкцию. На зелїзницях розпочав ся правильний рух.

Розділ держави від церкви.

Париж. Парляментарна комісия для справ розділу держави від церкви, на конференциї з міністром просьвіти прийшла до цілковитого порозуміня що-до остаточної редакциї закона.

Понараний унїверситет.

Петербург. За віче студентів в присутности унїверситетских властий, на котрім ухвалено страйк студентів, ректор дістав нагану, а куратор наукового округа упімнене. Всї студенти будуть релеґовані з правом просьби о нове приняте.

НОВИНКИ.

— **До відомости директора ц. к. почт і телеґрафу.** Я цікавий знати, де поділо ся перед кількома днями висланe трете число „Комара" для читальнї „Просьвіти в Руднї, а звідки взяла ся одна картка сеї часописи в ждальни третої кляси тутешного двірця, де також міститъ ся уряд почтовий. Знаючи, що редакция „Комара" вислала нам згадане число й будучи певним, що нїхто не присилає „Комара" анї урядови почтовому анї зелїзничому, в котрого будунку я нинї знайшов подерте а нам бракуюче число, я можу підозрівати, що нашу часопись подерла урядова рука а в кождім случаю видано особі до того неуправненій. Як нам пояснить сю аномалію ц. к. директор почт? — *Атаназий Зілиньский*, писар читальнї „Просьвіти" в Руднї п. п. Зимновода-Рудно.

— **Вечерниці смотриків.** „Смотриками" називає наш народ ті підростаючі діти, що „присмотрують" ся забавам старших, аби відтак поміж собою такі забави завести. Для таких смотриків уряджено вечерниці в суботу в комнатах „Рускої Бесіди" у Львові. Зібралось їх більш 50 пар, самих умундурованих хлопців та в великій части в народних строях прибраних учениць дівочих львівских шкіл. А всї вони явились в супроводі родичів та опікунів. Тож не дивно, що в комнатах „Рускої Бесіди" було так зглітно, так гамірно, так весело, як ще нїколи, бо бавилось усе — смотрики між собою, а родичі радувались їх забаві. По забаві пішли і танцї, до яких приграли мами. Не дивота, що забава якось анї руш не хотїла скінчитись, утома дітвори, а з нею ще більше матерей, положила о год. 1-ій конець тій дуже пожаданій інновациї нашої „Рускої Бесіди".

— **Хиби наших епархіяльних шематизмів** виказувано вже не при однїй нагоді в нашій часописи. Статистичні дати в тих „урядових" шематизмах такі неточні та непевні, що нїяк не можуть служити за основу до яких небудь дослїдів. Яко новий доказ на се подаємо отсей голос з кругів духовеньства: Хто хотів би з львівского архиепархияльного шематизму за рік 1905 поінформувати ся пр. про рух населеня, завів би ся грубо. Неточности все бували але в сегорічнім шематизмі вони занадто різкі та сьвідчать хиба о цивільній відва ї тих, що покликані доносити зміни. От пр. в свільскім деканатї за цілий рік не зайшла що-до населеня зміна анї о *одну душу*. Кожда парохія — а є їх 30 — має як раз тілько саме душ, що і в р. 1904 та і загальна сума населеня цілого того деканату в попереднїм і в сїм роцї виносить стереотипну цифру 34.314. В зборівскім деканатї в 15 парохіях (на 23) не зайшла зміна анї о одну душу (на 17.140)! Дивиш ся пр. на Залізцї, що після конскрипциї числять до 10.000 мешканців, кілько в тім містечку живе Русинів, і находиш в старих Залізцях 725, в нових Залізцях 2354 (в р. 1896—2356) і так на переміну кождого року 2 більше або менше — разом 3.079. Гадав би хто, що то жидівске або польске місто, а в дійсности ся місцевість майже навскрізь руска бо пр. нові Залізцї мають більше як 4.000 руского населеня. І так воно іде дальше в тім урядовім шематизмі. Коли і прочі дати такі вірні, то шкода заходу і коштів, яких зладжене такого підручника вимагає. — *О. К.*

— **Російскі дезертири.** Від коли зачала ся російско-японьска війна, до Галичини втікло з Росиї около 40.000 обовязаних до військової служби або таких, що якраз служили при війску. Кромі того многі тисячі дезертирів переїхали через Галичину дальше на захід або просто до Америки. В самих Бродах перебуває тепер 6000 російских дезертирів, прочі розбрили ся по цілім краю, головно по містах. Кілька тисяч перебуває їх у Львові, де наймають ся до *всяких* робіт. Більша часть з них Жиди. Тимчасом через російскі границї прибувають заєдно нові втікачі. Тамтого тижня коло Кракова перейшла границю майже ціла шкадрона російских драґонів, в цілім лаштунку, полишивши в Росиї лише конї. Місцевий комітет, що займає ся російскими дезертирами, заосмотрив їх в цивільну одіж, а мундури з оружєм відослав назад за границю. Часть з них поїхала дальше на захід, прочі постановили лишити ся в Галичині.

— **Страйки в Австриї.** Австрийский статистичний уряд видав недавно виказ страйків і бойкотів з 1903 р. В порівнаню із страйковим рухом з 1902 р., що обняв 264 страйків у 1184 підприємствах з 85.206 робітниками, рік 1903 виказує зріст числа страйків і підприємств, в котрих вибухали страйки. Зросло також число страйкарів в тім роцї, бо дійшло до цифри 122,573 людий в 324 страйках а в 1731 підприємствах. В поділї на краї припадає в 1903 р.: в Чехії 31·2 проц. всіх страйків, в Австриї низшій 29·3 проц., в Моравії 9 проц., в Галичині 8·6 проц., на Шлеску 6·8 проц., в Стириї 3·7 проц., а на Побережу 3·7 проц. Із загального числа робітників, занятих в дотичних підприємствах, в страйковій борбі взяло участь в 1903 р. 60·5 проц., підчас коли в 1902 р. процент, страйкуючих дійшов лише до висоти 44. Рік 1903 виказує 237 страйків зачіпних і 60 оборонних, характеру прочих страйків докладно не дало ся означити. Причини страйків були менше більше ті самі, що в 1902 р., отже головно невдоволене заплатнї і часу працї. Взагалї страйки в 1903 р. скінчили ся: 56 страйків цілковитою побідою, 127 страйків програнєм, а 141 частинною побідою. (Від 1894 до 1903 року було 527 страйків зовсім побідоносних, 1107 програних, а 1025 = 38·6 проц. скінчило ся частинною побідою). Підвишки зарібків, виборених в 1903 р., хитають ся між 2 а 43 проц. В здобутім скороченю часу працї ходило в 25 случаях о зискане *10 годинного* часу працї, а в більше як 40 случаях виборено ще коротший робучий день. Грошева сума, яку робітники стратили наслїдком страйків, виносить 1,500.000 К, а число днів, в котрих не працьовано, дає загальну цифру 570.000! Розглядаючись в тих цифрах та звітах промислових інспекторатів про економічне положене робучої верстви в Австриї, а при тім узгляднюючи льокальні обставини, можна замітити, що всюди там, де страйками кермували сильні орґанізациї, де солїдарність страйкарів була велика, де страйки розпочинано у відповідній порі, там кождий страйк без виїмка кінчив ся побідою робітників, бодай частинною.

— **Будова каналів.** Zeit доносить, що консорция будови каналів предложила правительству *проєкт*, що поведе своїм коштом будову Відень-Краків і скінчить в першім періодї в заміну за концесию уживати канали довгі лїта, і аж відтак перейшли би вони на власність держави. Лиш через скору будову каналів *консорция* на самих процентах інтеркалярних заощадила би 140 міліонів корон.

— **Божевільства в австрийскій армії** обговорив військовий лікар д-р Рудольф Міхель в часописи Militärarzt. За час від 1889 до 1903 р. було 3388 случаїв божевільства, а при лікарскій обсервациї признано божевільними 2181. Що-до подїлу на ранґи припадає на 100 божевільних 36 офіцирів а 64 вояків.

— **Дрібні вісти.** Добра Лукавець журівский в рогатиньскім повітї набув від Якова Розенвізена Банк парцеляцийний.

В коминї каменицї під ч. 3 при ул. Скарбківскій у Львові найдено оногдї тїло 2-місячної дитини, що по думцї лікарской комісиї могло там лежати зо два тижнї. За виновниками злочину глядає поліция.

В Хоростковї пов. гусятиньского обікрали невислїджені доси злодії костел.

Віцепрезидент намісництва ґр. Лось був нинї у цісаря на авдиенциї.

В Хирові помер єзуїт кс. Генрик Янковский, основатель тамошної ґімназиї.

— **Аматорске представлене** тов. ім. Котляревского відбуде ся в недїлю дня 12 марця в сали „Ґвязди" при ул. Францїшканьскій. Представлена буде „Катря Чайківна" драма Надії Кибальчич, нагороджена *першою* премією на конкурсї кравого виділу. В оригіналї ся драма розділена на 12 відслон, отже режісерия стягнула тепер акцию в три суцільні акти і через те драма зискує вельми на живости та силї. Український танець, з оригінальними музикантами на сценї, оживлює перший акт; в другім потрясає нервами розлука дочки з материю задля милого, в третім розграває ся траґічний конфлїкт невірного подружя. Артистичний кружок тов. ім. Котляревского докладає всїх старань, щоби виконане штуки, так під зглядом гри, як і обстанови, перейшло звичайну міру аматорских вистав. Військова музика буде приграватн в антрактах. Цїни місць звичайні, а з того чистий дохід призначений на будову театру. Білети від четверга можна набувати в „Сокільскім Базари" при улици Рускій. Подробиці подадуть афіши.

— **З „Львівского Бояна".** Повідомляє ся всїх членів, що ґенеральна проба відбуде ся ві второк дня 7 марта о год. 7 вечером в комнатах „Бояна", при ул. Вірменьскій ч. 2. Просимо затим явити ся в комплеті. — *Виділ.*

— **Тухляньский равт** відбуде ся дня 1 цьвітня с. р. в рецепцийних салях дирекциї зелїзниць у Львові. Підчас равту відбуде ся концерт перворядних артистів. Комітет пань, як що року, приготовляє буфет, з котрого учасники равту могуть користати безплатно. Білети вступу коштують 5 К від особи. Дохід призначений для вакацийних кольоній в Тухли, котрі що року принимають понад 200 дїтий незаможної зелїзничої служби. — *Комітет.*

— **Надзвичайні загальні збори „Станиславівского Бояна"** відбудуть ся дня 16 марта о г. 8½ вечером в комнатах „Рускої Бесіди", площа Франц Йосифа І поверх, з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів. — 2) Вибір голови. — 3) Зміна статута. — 4) Внесеня членів. — *Виділ.*

— **Загальні збори Селяньскої Бурси в Турцї** відбудуть ся в Турцї в сали повітової ради дня 15 марця с. р. точно о годині 2 по полудни з отсим порядком дневним: 1. звіт з дїяльности комітету, 2. вибір виділу, 3. справа отвореня селяньскої бурси, 4. внесеня членів. З огляду на важність особливо точки 3 просимо умильно всїх щирих приклонників розпочатого дїла, щоби явили ся найчисленнїйше не лише самі, але зволили привезти з собою як найбільше число патріотів, котрі мали би охоту приступити в дійсні чи спомагаючі члени основатись маючої бурси. — *Комітет.*

— **З тов—а св. Петра.** Надпоручник п. Гавриїл Коцюба жертвував через о. А. Мартинюка на фонд корінний тов—а св. Петра книжочку вкладкову тов—а „Труд" на 500 К. Виділ складає ч. жертводавцеви в імени убогих церквей сердечну подяку з желанєм: Vivant sequentes!

— **З „Народної Торговлї".** Отсим повідомляємо, що ми вислали в дорогу нашого аґента п. Івана Волощака, котрий по-при приниманю замовлень на товари, яких розпродажею займаємо ся, має також обовязок відвідувати крамниці, а де таких ще нема, удїляти інформациї, як їх закладати. П. Волощак має виставлену нами леґітимацию і обїздить тепер косівский повіт. Просимо проте наших Впов. гостий і прихильників крамничного дїла, щоби зволили затруднити сего нашого аґента численними замовленями і уможливили ему зіткнути ся з крамницями, та удїлили ему потрібних інформаций про стан тихже. — *Дирекция.*

— **Вінчане** п. Михайла Чапраньского, ц. к. судового авскультанта в Стрию, з п-ою Юлею Кунцьскою відбуло ся дня 28 лютого с. р. в Крековичах. — Вінчане п. Володимира Перфецкого, ц. к. судового авскультанта з п-ою Марією Лисяк, донькою бл. п. о. Луки Лисяка відбуло ся дня 5 марта в Каменцї-Липник.

Урядові вісти:

— **З перемиської епархії.** В пропозицию на Ляшки гостинні дек. мостиского приняті: Волод. Насальский, Кор. Винницкий, Волод. Калужняцкий, Петро Гісовский, Орест Пап, Іван Лисикевич, Йосиф Пелехович, Конст. Миколаєвич, Іван Товарницкий, Йосиф Тихович, Діонизий Домбровский, Мих. Юзьвяк, Заяць Волод. — Канонїчну інституцию дістали: Іван Ковальский на Ванів, Туна Іляриї на Чорну, Омеляньский Евген на Бутини, Вас. Мокрицкий на Березку, Кор. Винницкий на Розбір округлий, Теофіль Клиш на Рябе, Григорий Тимчишин на Кропивники, Мих. Татомір на Кавско, Філярет Ортиньский на Топільницю. — Завідательства дістали: Стефан Мацюрак в Порохнику, Іван Клюфас в Ляшках муров., Ник. Коропась в Кривім ad Тісна, Мих. Косоноцкий в Бариччи, Ем. Билиньский в Германовичах, Евген Копистяньский в Турцї, Мирослав Усцкий в Пристани. — Сотрудництво дістали: Іван Худик прив. в Жабчу муров., Юліян Адріянович в Самборі, Іван Степаняк в Спасові. — Ілярий Паньковский именов. віцеректором духовної семинариї у Львові. — Правительство продовжило дотацію річних 600 К з рел. фонда на дальший оден рік для сотрудників: в Ричинові, Гійчи і Чайковичах.

— **З почти.** Знесений часово ц. к. уряд почтовий в Грабовій опять в житє з днем 1 лютого 1905 р. Громади Грабова, Адами і Яблонівку як також двірский обшар в Грабовій приділяє ся назад до Грабової.

Послїдні вісти.

Телеґрами з поля війни.

Льондон. Кореспондент бюра Райтера доносить з головної кватири ґен. Курокого: Японці побідили незвичайно на другім боцї ріки Гун; они побили окремі дві прибувші недавно дивізиї XVI. корпуса. Росияни потерпіли великі страти; Японці забрали їм велику масу амуніциї.

Мукден. Здає ся, що настануть надзвичайно несподівані події военні. Вісти, які одержали Росияни, доносять, що на фронті російскім були чинні лиш 3 дивізиї японьскі. Здогадують ся, що войска неприятельскі у величезній силї машерують на Телїн і що можливе єсть, що получене з Хіною буде відтяте. В Мукденї настав оживлений рух. Всї дороги, іменно же польові переловнені транспортами войска, стяганими з великим поспіхом, щоби ставити опір ґен. Ноґієви. Вість о подіях, які від трох днів відбувають ся на правім крилї, з'електризувала армію російску.

Мукден. Прибули тут втікачі із сторін Сінмінтіна. Японці, котрі вчера під конець борби на західних горбах дістали ся до неволї, були так змучені, що вже не могли іти дальше анї стояти на ногах. Лежать они ледви живі під вартою. Стан їх єсть доказом, на яке страшне напружене сил виставлені Японці в наслїдок незвичайно скорого посуваня армії ґен. Ноґі.

Токіо. (Бюро Райтера). Маршалок Ояма окружає дальше величезним рухом російску армію з обох боків. Фронт его творить величезний каблук з основою на ріцї Ша. Праве крило сягає аж до сторін на всхід від Фушун, ліве аж до сторін на захід від Мукдену. Ояма стіснає щораз більше лінії окружаючи армію ґен. Куропаткіна. Куропаткин старає ся всїма силами здержати похід наперед японьского войска відпираючи атаки на російскі крила і на центрум.

Нючван. (Бюро Райтера). Упадок Мукдена уважають за дуже близький. Вчера удало ся ґен. Ноґі відтяти відділ російский, зложений з 4 сотень козаків і 26 пушок, котрий старав дістати ся до Мукдена. Японці побили его і змусили уступити ся до Телїна. Наші висунені на перед відділи Росиян, котрі покликано до Мукдена для скріпленя, побили Японці також і они одержали приказ уступати до Телїна. Після послїдних звітів Росияни лагодять ся до відвороту з Мукдена і палять нагромаджені на тамошнім двірци зелїзничім запаси.

Календар: Гр.-кат.: нинї (понеділок) Тимотея, завтра (второк) Атаназия. — Рим кат.: нинї (понеділок) Віктора, завтра (второк) Томи з Аквіну.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (понеділок) „Апайоне" водний дух, оперетка.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Сали товариства музичного. *Продажа білетів в* „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером.] — Ві второк дня 7/3 „Перехитрили" комедия зі сьпівами Кропивницкого; в середу дня 8/3 перший раз „Продана наречена" опера в 3 д. Сметани; в четвер другий раз, на дохід „Продана наречена" опера Сметани; в суботу 11/3 „Барон циганьский" оперета Стравса; в недїлю 12/3 „Нещасне кохання" драма зі сьпівами Манька. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка ул. Чарнецкого ч. 26, отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолиньских від 9—3 що дня окрім недїль і польских сьвят. Музеї Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї знач. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. В. Пр. в Пе. Тепер вирівнаний лютий а не март. — В. Іл. в Со. к. Ві. Тепер заплачено за січень а не лютий. — І. Ми. в Ві. За 1 чвертьрік прийде нам ще 2 К. — О. На. в Ів. Тепер вплачено до кінця лютого. — Е. Ре. в Во. За март прийде ще 2 К, 34 с.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 10—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і высше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць лютий 1905.

Стан довжний:		Кор. с.
1. Уділи		57.938·54
Фонд резервовий		3.444·55
2. Вкладки: Стан з початком місяця лютого с. р.	990.046.41	
вложено	77.356.36	
винято	68.505·92	
Стан з кінцем міс. лютого		998.896 85
3. Позички затягнені: Стан з початком міс. лютого	8.000·—	
затягнено	—·—	
сплачено	—·—	
Стан з кінцем місяця лютого		8.000·—
4. Сальдо відсотків		14.215·91
Зиск з року 1904 р.		4.204·18
5. Кредитори		600·00
Сума		1,087.300·03
Стан чинний:		
6. Позички уділені: Стан з початком лютого	805.004·68	
сплачено	18.422·51	
уділено	51.160·00	
Стан з кінцем міс. лютого		837.742·17
7. Недвижимости		155.324·28
8. Льокациї		77.658·44
9. Кошти спору		160·64
10. Кошти адміністрацийні		1.797·71
11. Готівка		8.694·29
12. Кошти інвентаря		700·—
13. Друки для товариств		2.051·97
14. Папери фонду резервового і специяльної резерви		3.170·53
Сума		1,087.300·03
Кредит парцеляцийний		224.868·78 К
„ скриптовий		85.926·93 „
„ товариств		462.571·15 „
„ вексл. приват.		64.375·31 „
Сума		837.742·17 К

Членів прибуло 2, убуло 0, остало з кінцем січня 1905 497 з 1.435 декларованими уділами в сумі 72.250 К. Стопа процентова від вкладок $4\frac{1}{2}$. — Стопа процентова від позичок $6—5\frac{1}{2}$%.

Львів дня 28 лютого 1905.

Русини! Памятайте на україньско-руску бурсу в Сяноці.

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників	аркуш по	10 с.
2. Замкненя місячні 2 штуки	„	5 „
3. Інвентар довжників	„ „	5 „
4. „ вкладників	„ „	5 „
5. „ уділів	„ „	5 „
6. Книга головна	„ „	10 „
7. „ ліквідацийна	„ „	10 „
8. „ вкладок щадничих	„ „	10 „
9. „ уділів членьских	„ „	10 „
10. Реєстр членів	„ „	10 „
11. Зголошеня о позичку	„ „	2 „
12. Виказ умореня позички	„ „	2 „
13. Асиґнати касові	„ „	1 „
14. Заява приступленя в члени штука	„	1 „
Друки для кас системи Райфайзена:		
15. Подане до кр. Дирекциї скарбу	по	4 с.
16. Подане до пов. Дирекциї скарбу	„	4 „
17. Декларациї приступл., 1 штука	„	1 „
18. Скрипт довжний А) з порукою	„	2 „
19. „ „ Б) з інтабуляц.	„	2 „
20. „ „ В) кор. речинц.	„	1 „
21. Асиґнати до побраня, аркуш	„	3 „
22. „ „ виплати „	„	3 „
23. Книжочка уділова	„	3 „
24. „ вкладкова	„	3 „
25. Взірцевий статут	„	30 „
26. Книга позичок аркуш	„	3 „
27. Переписний Листок:		
Упімнене до заплати	„	1 „
Візване до заплати	„	1 „
Друки для Спілок господарских і кредитових:		
28. Статут „Руского Народного Дому“ повний і з пропуск. 1 штука		10 с.
29. Подане о зареєстроване в судовім реєстрі 1	„	4 „
30. Подане до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільнене друків діловодства від стемпля 1	„	4 „
31. Подане з повідомленем о заснованю спілки до власти податкової 1	„	4 „
32. Заяви приступленя в члени 1	„	1 „
33. Замкненя річні і білянс для всяких товариств 1	„	10 „
34. Взірцевий статут для товариств кредитових	„	10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

Фортепян перехресний, короткий, знаменитий, дешево продам Академічна 8. Склярский.

Ученик VII. кл. ґімн. глядає лекциї на село за умірковaною винагородою „Diligentia“, poste restante Жовква. 1—3

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дреліхи, і т. п. ціни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 4—40

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка, (Львів ул. Театральна ч. 1) прийме зараз практиканта. Зголошувати ся до управителя книгарні. 180 2—3

До заміни парохія Циків, віддалена від Перемишля годину їзди гостинцем. Господарка рентовна набілом, евентуально можна ґрунт винаймити під дуже корисними услівями Адресувати: Уряд парохіяльний Циків, почта Перемишль. 168 3—3

Глядає Академіка яко інструктора бурса св. Івана Хрестителя в Дрогобичи; дає осібне помешкане, лучший харч і 20 корон місячно. Упрашає ся зараз зголосити ся до заряду бурси в Дрогобичи. 161 5 6

М. НАСС
Львів, Шпитальна ч. 28
поручає свій великий вибір всякого рода повозів, но их і переїзджаючих, приймає також до заміни, в коміс до продажі або купує за готівку. **М. НАСС,** Львів Шпитальна ч. 28. 191 1—3

EPILEPSI
Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомагання, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 49—7

Мід! Мід! Мід!
РУСКА ТОРГОВЛЯ
Е. ЮЗИЧИНЬСКОГО
в Бережанах
продає дешево руским крамницям питний мід і патоку. 50 літрів добірного питного меду від 20 кор. до 100 кор. 50 літрів овочевого вина 40 к. на 3-місячну сплату. Добірні товари кольоніяльні, природні вина австрийскі, угорскі, французкі і іспаньскі. 166 4—5

„Дзвінок“
Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дітям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.
Передплата на цілий рік тілько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

До весняного засіву є
жужлева мучка Томаса
найдешевшим і найлїпшим навозом фосфоровим для всякого рода збіжа, окопових ростин та ягин а особливо для засіву конюшини
Фабрики фосфатів Томаса
тов. зареєстр. з обмеж. порукою, Берлин.
Іосиф КАРРАХ, Львів Ягайлоньска 22
уділяє безплатно і франко поучаючі брошурки і цінники та удержує головний склад
Кождий мішок є пльомбований і значений охоронним знаком а також ґарантованою містотою фосфоровяного квасу. 104 5—6
Остерігає ся перед фальшованими жужлями.

Перший найбільший в краю склад машин
ДО ШИТЯ
не послугує ся аґентами
Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилітна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.
Львів, Готель Жоржа
Іосиф Іваницкий
механік і специяліст.
Прошу домагати ся цінників. 699 18—52

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. давінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащеницї, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, лїхтарі, образи до процесиї, фана, хоругви, стихарі, суконки, сьвітлоощадне, кивоти, парох. печатки.
Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золочення, посріблення і бронзованя.
Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.
Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 8—45

Сьвітло церковне і столове
з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*
„Народна Торговля“
I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цін для церков 10% опусту.
Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не сливає! 5—16

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
М. Бичишин
приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.
120 З поважанем
М. БИЧИШИН
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 23—60
Дістати можна всюди.

Без конкуренциї.
Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I
поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 86

VI. Звичайні загальні збори

Товариства для розвою рускої штуки відбудуть ся у Львові в суботу дня 25 н. ст. марта 1905 о годині 6 вечером в комнатах Товариства, Ринок ч. 34 із слідуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послідних загальних зборів;
2. Звіт дирекциї з діяльности товариства за рік адміністрацийний 1904.
3. Звіт контрольної комісиї.
4. Вибір чотирох членів ради надзираючої на місце уступаючих на основі §. 34 статута.
5. Справа утвореня власної робітні Товариства і
6. Внесеня та інтерпеляциї членів.

Того самого дня о год. 8 рано відбуде ся в Успеньскої церкві поминальне богослуженє за померших членів товариства.

Дві години перед зборами відбудуть ся артистичні наради, на котрі всіх членів артистів запрошує ся.

В. Пацірний. 190 1—3 *В. Дидиньский.*

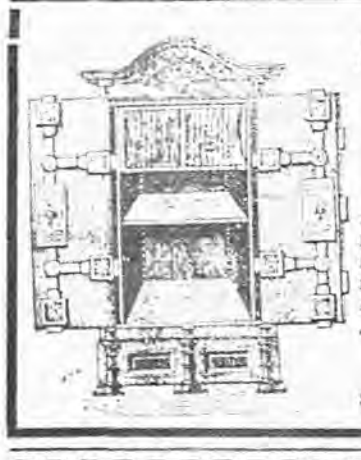
Ц. к. управ. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє
Войтіха Косіби
Львів, Пекарска 32
виробляє вельмі огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівляні і артистичні роботи по дуже приступних цінах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім час. Доставник для бюра патронату при краєвім виділі у Львові.
Цінники безплатно і оплатно.
862 14 26

Позір!

„Сокільский Базар“	перша україньска торговля в краю заосмотрена в великій вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.
„Сокільский Базар“	має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.
„Сокільский Базар“	продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні україньскі листки.
„Сокільский Базар“	продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти“.

В книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка
(Львів, Театральна ч. I.)
можна купити *за половину ціни* отсї праці проф. Д-ра Олександра Огоновського:
1) **Систем австрийського права приватного,** т. I. II. (перше 16 кор.) за 8 кор.
2) **Die Geschäftsführung ohne Auftrag nach österr. Rechte** (перше 2 кор 20 с.) за 1 кор.
Цілий дохід із розпродажі книжок на стипендийний фонд ім. Олександра Огоновского. 1 1 2 3

Рух зелізничих поїздів
важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:
З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:
До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелізниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Ворковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 42. Львів Второк 22 Лютого (7 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ваторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовскнй, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 23 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрици „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Шляхотске право пропінациї і нова корчма.

Домінія польска під добродійним пановaнем Австриї зголосила середновічні привілеї колишної королівщини. Цісарство австрийске то признавало їх, то касувало, то викупльовало коштом підданих і сей процес ліквідациї королівщини польскої в Австриї відбуваєсь до нині. Індемнізовано панщину, реґульовано сервітути, звані відбиранєм лісів і пасовиск, та викуповувано пропінацию. Здавало ся, що уже буде конець, бо окрім задовжених маєтків так званої більшої посілости, права патронату і гербів шляхотских нічого не лишило ся. Але тепер продумано творенє рентових посілостий задля ратованя польских двірків і викупна довгів з дібр домінікальних, та в недовгім часї побіч викупленого коштом краю шляхотского двірка має станути нова корчма, про яку хочемо де-що пригадати і де-що доповнити.

I.

В панськiй ґоральнї, де курено брагу для худоби і горівку для хлопа та в корчмі на розлуцї, де реалізовано рахунки двірскі, — містилось право пропінациї. Якої натури правної було се право, про те не було одної думки. Одні казали, що се власність дідична; другі виводили, що се служебність привязана до посіданя домінікального ґрунту, та инші знов казали, що се монополь натури публичної, силою котрого мешканці якоїсь териториї мусїли лиш в корчмі заспокоювати свої потреби. Та наші пани сим не журили ся, они поклали девізу: як звав так звав, аби гроші дав, і за сею девізою так довго ішли, доки не добились кравих законів пропінацийних з 30. грудня 1875, В. з. кр. ч. 55. з р. 1877, а відтак з 22. цьвітня 1889. В. з. кр. 30, яким остаточно перенесено право пропінациї від 1. січня 1890 до кінця року 1910 на край з тим застереженем, що по упливі сего часу, то є **від року 1911 право пропінациї раз на все перестане єствувати** та разом з ним також перестане єствувати право до одного реального шинку, яке мало служити управненим на підставі закона кравого з р. 1875. За викупно права пропінациї виплачено управненим капітал в сумі: 62,200.000 зр. = 124,400.000 корон, яким заратувались наші верховоди, але не на довго, бо нині не слідно якоїсь признаки з тих міліонів та більша посілість розлазить ся на всї боки помимо накликуваня польскої преси.

За той час літ 15-ти, від-коли викуплено право пропінациї в Галичині, якось нікому не стало ліпше, бо як заплачені дідичі з гроший пропінацийних не виказали пожитку, так корчми лишили ся і в ній з рамени кравого фонду пропінацийного шинкують майже всюди давні прислужники двірскі, виконуючи монополь під титулом краю з всею строгостию. На їх услуги стоять жандарми, війти і всїлякі комісарі, що в обороні пропінациї здержують і придавлюють свобідний рух торговельний: ревізиями, конфіскатами, засудами, карами і відмовами карт промислових, та о сей напрям пропінацийний розбивають ся не раз найщирші змаганя до піднесеня промислу торговельного поміж нашим народом в краю.

А тепер годить ся вказати на становище центрального правительства австрийского і австрийского законодавства державного супротив права пропінациї. Тут подибуємо декрет надв. канцеляриї з 31 мая 1839, оголошений галицким розпоряджeнем ґубернїяльним з 6 липня 1839 ч. 109, де з нагоди спорів шинкарских висказано, що властителї торговель мішаних товарів мають право продавати солоджені напитки спіритусові (горячі) тілько у фляшках запечатаних і то не меншого обєму як по одному зайдлю, то є по пів кварти (0·35 літри). Відтак закон промисловий з 20 грудня 1859, В. з. д. 227, в артикулї VIII постановив, що приписи дотеперішні про право пропінациї лишають ся в силї правній, хоч в дійсности тих приписів законних не було та як раз була нагода означити тоті приписи. Пізнійше законом державним з 23 червня 1881, В. з. д. 62, постановлено, що торговля паленими горячими напитками, як спірітус, горівка, росолїси, ром, лікери і т. и. в замкнених начинях та в довільних скількостях, належить до промислу вільного, та лише продаж в отвертих начинях і вишинк належать до промислу концесионованого, але і тут додано звісну клявзулю австрийску в § 18, що отсими постановами не нарушаєсь права пропінациї в тих краях, де оно є, отже в Галичині і на Буковині. Наслідом сего купці мали у нас еще одиноку оборону в покликанім висше декреті канцеляриї надворної, що хоч хоронить право пропінациї, але всеж таки допускає торговлю напитками солодженими в замкнених фляшках.

Тимчасом і сего було за мало нашим пропінаторам кравим, бо як звісно, виторгували они від бл. п. Кербера розпоряджене міністерске з 7 жовтня 1904, В. з. д. 121, яким постановлено, що торговля паленими напитками горячими, солодженими або несолодженими, в замкнених начинях менше як пять літрів, — в Галичині залежить від концесиї власти промислової, отже не належить вже до промислу вільного! Таким способом **знесли п. п. міністри торговлї і справ внутрішних попередні постанови законні: покликаного декрету канцеляриї надворної і закона державного з р. 1881, та безправно запровадили виємковий стан пропінацийний в Галичині!** За се повинні упімнутись посли в раді державній, бо не лиш міністри не мали права зносити обовязуючих законів, але зробили они також медвежу прислугу змаганям социяльним, які стремлять до зменшеня алькоголїзму, так як відсилане консументів, аби свої потреби заспокоювали по місцях шинковних є в силї лиш розширити піяньство.

Яка є цїль тої роботи кравої скажемо дальше.

Д-р Кость Левицкий.

Що пишуть російскі дневники?

З нагоди найновійших подій на **манджурскім терені війни** пишуть петербурскі „Новости“:

„В Япанї щасливо полагоджено четверту позичку; покрито її кількакратно. Дуже імовірно, що невдовзї так само щасливо пійде і нова позичка за границею, о яку заходять ся япаньскі фінансисти. Отже в фінансовім згляді Япан забезпечив собі дальше веденє війни. Те саме треба сказати й о готовости усего япаньского народу, парляменту і всїх полїтичних партий вести війну до кінця. В тім ділї Японцї проявили подиву гідну однодушність і справді горячий патріотизм. Недармо сими днями микадо ґратулював обом палатам за їх гармонїйну дїяльність при розсмотрі правительственних предложень. Так у Японців є гроші і є повна готовість вести дальше війну.

„Та окрім сего они потрафили й добитись успіхів, яких заперечати годі. Порт-Артур в їх руках, враз із ним полудена Манджурия і Корея, а в нинїшній Манджуриї японьска армия не лиш не нахиляє ся уступити перед російскою армією, але навпаки, она атакує нас звідусюд — і з лївого крила і з осередка і з правого крила. Японцї могли вже покористувати ся привезеними з-під Порту-Артура тяжкими канонами, яких вживали до розгрому крiпости, і громлять наші позициї 11-цалевими набоями.

„Ми дуже раді-б помиляти ся в своїх вищуваннях, але мусимо признати, що послідні вісти з театру війни, хоч они наш уравочні, не обіцюють нам нічого доброго. Приадеть ся покидати Мукден точ-в-точ так само, як перадше зроблено з Ляояном. Само напрасвсь тут питане: Чогож армія вистояла цілу зиму перед Мукденом в найвекориснійшим положеню? чи тілько на те, щоби при першім напорі Японців відступити? На можливість відступленя вказують вісти про окрилаючий рух Японців в напрямі до Фушуна і про всі їх успіхи за останні дні. Загалом набирає ся вражіня, що російска армія під Мукденом не є в силі завдати Японцям оконечного удару і мусить числити ся з можливостию нового відступленя. Таким робом або війна закінчуєсь для нас безславно або наближаєсь заключене завішене оружа на неозначений час... Пробовкують о відступленю до Теліна. За Теліном пійде, імовірно, Харбін — т. д. При такім стані і слово „мир“, яке так часто красуєсь на стовпцях заграничних дневників, вже не здасть ся нісенітницею. При нинішних обставинах побіда над Японцями могла би богато змінити, але она, як той зачарований скарб у земли, не дасть ся нам узяти. Ми бачимо усе лиш відворотний бік війни. „Терпеливости“, що то о ній колись говорив наш верховний командант [Куропаткін], давно вже настав конець. Терпеливість — добре! — але не завадило би бодай трошки щастя й удачі... Коли ж нічого сего нема, то й чого дивувати ся, що у нас всюда мрачний настрій, що вісти з театру війни ведуть за собою лише сум та що мимоволї мусить ся думати про мир?“

Петербурска „Русь“ видрукувала **мемориял Грузинів**, переданий недавно предсїдателеви комітету міністрів. В тім меморияли Грузини так описують своє раюванє під скиптром „білого царя“:

„Минуло сто літ з причинком, як Грузини увійшли в склад російской державы, а за весь той час надії грузиньского народу лише гірко розчаровували ся. Російска власть, з початку, всенародно проголосила була устами імператора Александра I:

„Голос грузиньского народу склонив нас не полишити і не здати на жертву горя єдиновірний нарід, що вручив свою долю великодушній охороні Росиї. Розбуджена ваша надія сим разом не буде обманена. Не для приросту сил, не для користи, не для розширеня границь і так уже найбільшої в сьвіті імпериї приймаємо ми на себе тягар управи царства грузиньского. Єдино достоїньство, єдино честь і людяність накладають на нас сьвятий обовязок ввести в Грузиї управу, яка могла би утвердити правий суд, безпечність особи й майна і дати кождому законну охорону“.

„Однак російска власть, опісля, стала нехтувати найголовнійші мотиви вступленя Грузинів під покров Росиї, забувши обіцянки, дані торжественно, не тілько не спомагала розвиї національного житя грузинь-

---

13)

Переписка М. Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським

(1883, 1885—1891, 1893—1895).

Зібрав і зладив *М. Павлик.*

Нарис української проґрами М. Драгоманова.

(Вкупі з повисшим листом д. Окуневського та копіями листів Добрянського, Маркова й Даниловича, було й писане М. Драгоманова (на малім листовім ½ аркуши) ось якого змісту — очивидячки, яко відповідь на те все[82]):

1) Ми стојімо за розвіј нашоји, — малоруськоји чи укр. національности, літер. і (політичний?), — але не мајемо нічого проти великоруськоји, з котроју[83]) так тісно звјазані[84]) (переч. „задніпрьанська чи наш“) східні частини нашого народу, ј котру ми вважајемо за одну з найблизчих до нас славјанськ. національностів.

2) літературу великор., — јак більше тепер розвиту, ніж нашу, — дьакујучи спријајучим обставинам, — ми поважајемо ј радо змагајемсьа, шчоб присвојіти ј нашіј (переч. „публиці“) громаді (переч. „јіјі о“) середок і напрьамок (демократично-реалістичниј) јеји ліпшоји, прогрессивноји части.

3) Обсуждајучи (переч. „справи“) стан Россіји, ми виступајемо тільки проти політики тепер. росс. правительства, — котре не тільки (переч. „дусить“)ј спиньа зріст нашого народу ј національности, (переч. „але“) з ј других, почннајучи з самоји великоруськоји, — ми вважајемо цьу політику згубноју дльа всього славјанства.

4) Виступајучи проти польскоји гегемоніји на нашіј земли, ми не (переч. „розводимо“) мајемо ніјакоји ненависти проти польского народу ні націји ј виступајемо проти всьакого пагніту на польаків в шчиро-польських країнах в Россіји ј Германіји, јак противного правам льудським і інтересам славјанським. —

(На обороті листка:)

1) Органи староі партії і јіх кореспонденти в Россіју перестануть обзивати украјінськиј націон. рух польскоју видумкоју.

(тут був більший відступ, а далї:)

Питаньньа національно-літературні ј релігіјні (переч. „отдї“) признајутьсьа осібними од політичних, — (переч. „то б“) і зостајутьсьа предметом наукового досліду.

17-й лист д-ра Т. Окуневського до М. Драгоманова.

Високоповажаний Добродію!

Чи одержали Ви моє справоздане з Станіславского віча? Я лист зарекомендував, боячись щоб хтось цікавий не заглянув і лист не пропав. Будьте ласкаві мені відписати а головно відослати мині чим скорше листи Маркова (,) бо я іх дуже потребую.

Ваші погляди і критика будут для нас дуже пожадані.

Ваш
Окуневский.

Станісл. 24/I 887.

18-й лист д-ра Т. Окуневского до М. Драгоманова.

Високоповажаний Пане Добродію!

Не писав я до Вас, бо нищо відрадного писати. Досить Вам певно гнилію заносят наші питомеанї часописи (,) от хотьби з тов нещасних квестіїв часописи. Нам всім аж лице ся лупає Чи не зміните Ви тепер своє пересвідчене о Проломі?!

На наш Станіслав наїжджают з Кракова Єзуіти, говорачи день і ніч казаня по костелах (,) на котрі (,) коби здоров, і наш Полем заєдно ходит. Усім нашим бабам закрутали ся уже гет голови.

З книжок, котрі Ви мині були ласкаві надіслати (,) одержав я лиш уривок з енциклопедиї про козака. Дуже я цему урадовав ся, бо такої совісної а короткої студії я ще не читав. Решту книжок сконфіскувала наша прокураторія. Я уже був прилагодив ся на ревізию ст. та лишив прокуратор адвоката (,) лиш до Староства тягали (,) щ б мене повідомити (,) що книжки сконфісковані і віддати уривок з енциклопедії.

За Буняку на певно розвідаю, чув (,) що богато говорят про него під Тисменецев в Погоні. Піду туда, бо недалеко, най но лиш сніги злізут.

З надходячов веснов приходит мині еще одна думка. Ви обіцяли ся або Самі або свою рідню вислати у наш край. Чи не зробили би Ви це сего року? Мабуть я тепер особисто повід Вас о це просити а взглядно Вам Вашу думку пригадати. Я ім(е)нно цего року буду мати досить вільного часу (,) виступлю бо з канцеляріі, і пічну в дома приготовлятися до іспиту. У Гуцульщині я зріс і кождий куток мині знакомий (;) любо би мині було зробити Вам яку малу прислугу. Подумайте Добродію — від нас з жальом ще ніхто не відїжджав.

Зістаю з глубоким поважанем
Окуневский.

26/3 87.

14-ий лист М. Драгоманова до д-ра Т. Окуневського.

Chemin Dancet, 14. 6. Апр. 1887.

Високоповажниј Добродију.

А таки жалко, шчо Ви робите такі довгі интервали в својіх листах. Мені саме, читајучи „гниль“ у львівських ґазетах, не раз приходило в голову: шчо то думајуть про цьу „гниль“ порьадні галичане? Не вже ж вони пропускајуть јеји зовсім без протесту? Пишете Ви тепер, шчо Вам „всім аж лице сьа лупаје“. То не вже-ж Ви не можете хоч пробовать спинити дурость і безстидство своједі журналистики.

Јак собі хочете, а ја ј тепер більше стоју за „Н. Пролом“, ніж за „Дѣло“. Першому ј бог велів бути невіженним і безстидним. Та окрім того він все таки сміливішчиј, все таки опозиціја, рискује. А „Дѣло“ гавкаје з за „старости“, підлизујетьсьа до врьаду, — і в суммі наврьад чи не воно перше почало доноси писати в остан(н)іј період.*) — Вольа Ваша, а цим доносам треба покласти кінець, а то до чого ж вони дідујутьсьа? Цими доносами завше будуть прикликуватись чужі руки розсужувати між русинами і невеличкі на практиці вольности конституціји;

*) Розумієм ся, що все ті особисті погляди Др—за, далекі від того, щоб були вірні і неґеґенційні! Др—ов чіпав ся взагалі не раз без підстави, особливо галицких народовців, котрі не хотіли слухати его універзалів і розпорядків, хоч і ті універзали та розпорядки Др—ов сам зміньовав а богато з них треба і тепер ще радше осудити і поборювати, чим їх слухатись. Др—ов не знав добре ні людий ні обставин, тож не дивниця, що годуючись переважно сплетнями, виписував того рода тенденцийні напасти і інвективи. — *Ред. Діла.*

82) В горі сеї картки були слова Драгоманова „Дорогиј Сергіј Андріјевич“ — себ то початок листа до неб. С. Подолинського; але се не має ніякої звязи з дальшим змістом. — М. П.

83) В оріґіналї „з котроји“.

84) Зразу було „звјазана“.

ского народу, але, навпаки, стала переслїдувати їх самостійність, їх мову. Она вигнала грузиньску мову зі шкіл і тим попсувала виховане грузиньскої молодежи; она вигнала сю мову з церкви і тим оскорбили релїгійне почуване грузиньского народу; она вигнала її із судових й адміністративних інституций і тим зробила їх чужими для грузиньского населення.

„Перемінивши фактично Грузинів із вольних горожан — що тілько добровільно і під звісними услівями віддались Росиї — на безправних невільників, немовби підбитих силою оружя, російска власть не вміла чи не схотїла зробити їх участниками хочби тих прав і привілеїв, які давно дано російским підданим центральних ґуберній Росиї [населених Москалями], і тим сотворила провал межи суспільностями московскою і грузиньскою, просто на шкоду щоденних інтересів обох народів.

„Таким чином нинїшна система управи Кавказу довела грузиньский нарід до цїлковитого застою в розвитку его житя, его духових і материяльних сил. Переслїдуване рідної мови, система наперед обдуманого „обєдинення", занедбане економічних духових інтересів населеня довели наш богатий край не до умиреня, потрібного для загальнодержавних інтересів, але, навідворіт, до роздразненя пристрастий, до невдоволеня суспільности і до усе частїйших розрухів серед народних мас. Із сего ясно, що нинїшна система правлїня однаково шкідна як для розвитку духових і материяльних сил грузиньского народу, так і для нормального, спокійного ходу державного житя"..

Повисший уступ мемориялу Грузинів [народу в Закавказю] цікавий тим, що змальована в нім доля грузиньского народу в тій „тюрмі народів", що зове ся Росиєю, цїлком подібна до долї України, котра в додатку так само як Грузия прийшла під Росию добровільно і під услівями широкої нациінальної автономії. Грузия в Азиї, Україна в Европі, але система управи, як тут так і там, одна і та сама — не европейска.

Війна.

Нинїшні донесеня з Манджуриї представляють ситуацию російскої армиї троха лїпше, ніж вчерашні. Дальший похід обох крил японьских, котрі зігнали російскі крила з крайних їх становищ на сходї і на заходї і окружили Росиян досить тїсним півколесом, здержаний. На сходї Японцї не взяли еще проходів Кавтулїну і Вонфулїну і не отворили собі дороги до ріки Гун, звідки могли би обійти Мукден від сходу, а на заходї праве крило Куропаткіна здержало похід Оями і Ногого. В центрі Японцї не поробили здаєсь ніяких важнійших поступів, бо після нинїшних донесень Японцї все еще бомбардують горб Путилова, Шахопу і инші центральні позиції над рікою Ша.

До Берлїна доносять, що на правім (західнім) крилї Росияни перейшли до зачіпної акциї і Японцї уступають на Сінмінтін. В центрі Японцї здобули баґнетом село Сухудан. Ліве крило Лїневича мало стратити 7.500 людий. Всї штурми на се крило відперто і здержано похід окружаючий Росиян. Японьска ґвардия має мати величезні страти. Бій на східнім крилї є страшно завзятий і пригадує бій під Ляояном. Всї рови заповнені трупами і раненими. Картачівки сіють страшне знищене. Росияни говорять, що японьскі полки ідуть до штурму пяні.

Куропаткін доносить, що дня 5 с. м. на фронтї під Мукденом панував спокій. На правім березї ріки Гун коло Мадяпу (10 верст на захід від зелїзницї, 20 верст на полудневий захід від Мукдену) відперто два енерґічні атаки Японців. На північ від Мадяпу бій треває дальше, але без результату. В центрі російскі війска удержались на своїх становищах від ріки Ша до Сахепу. В ночи Японцї заатакували горби новгородский і путилівский, але їх відперто. Рано виконано контратак, при чім забрано Японцям дві машинові гармати. Атаки на Кандолїзан відперто, так само відперто атаки на становища коло Каутулїну. На крайнім лївім крилї ніч минула спокійно.

Бюро Райтера доносить, що в недїлю Японцї атакували Мадяпу, але Росияни удержали ся в своїх становищах. Японьскі шрапнелї падали коло зелїзничого моста на Гунї і о 4 версти від Мадяпу. Міст на Гунї був здаєсь цїлию завзятих атаків японьских. Російскі страти, супротив пятьдневного завзятого бою не суть великі. Японцї стратили більше.

(Телеґрами.)

Токіо. Куропаткін вже розпочав відворот і уступає з Мукдену постепенно, в міру як звідтам вивозять або палять воєнні материяли.

Льондон. Лїд на Гунї пустив. Росияни взвали чужих аташе, щоби виїхали з Владивостока. Під Ляопен стоїть 10.000 Росиян на полудне від Сінмінтіну.

Льондон. Японцї наміряють утворити пяту армію з 8 дивізий в силї до 40.000 людий і з резерв лїт 1887—1891. Часть має бути призначена до акциї против Владивостока, часть до окруженя лївого крила російского в Манджуриї. Японьску резерву для окорони краю утворено з резерв лїт 1884 до 1886.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Москва. Послїдний маніфест населене приняло холодно. За те на біржи викликав він підвишку курсів.

Берлїн. З Петербурга доносять, що Вітте цїлком стратив царску ласку і що его полїтична роля вже скінчила ся.

Льондон. Страйк в Петербурзї росте. В шліссельбурґскій дільници страйкують всї робітники, так само в виборгскій. В путилівских фабриках страйкує лише часть робітників. В наслїдок страйку в кількох друкарнях не вийшли дневники „Русь" і „Пет. Вѣдомости". В Петербурзї і в найблизшім окрузї має тепер страйкувати до 240.000 людий.

Царицин. (Саратівска ґуб.). Страйк, котрий розпочав ся в товаристві Урал-Волга, розширив ся на всї друкарнї і фабрики. Склепи замкнені.

Кельн. В доньскій земли козацке війско дуже непевне. В кількох місцевостях козаки получили ся з страйкарями і з хлопами. В Царицинї убито на улици префекта поліциї в очах військової патролї, котра дивилась на се бездільно і спокійно. В цїлім окрузї страшна анархія.

Франкфурт. До 100 поліцаїв і сторожів напало на демонструючих ґімназистів. Учеників страшно побито: 20 з них тяжко покалїчено. Ґубернатор оголосив, що зарядив строге слїдство против поліциї. Слїдство веде ся безсторонно, а его результат буде оголошений.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Реконструкция кабінету.

Прага. Мимо заперечень віденьских дневників, Nar. Listy доносять, що в короткім часї австрийский кабінет буде зреконструований. Гавч же поробив все, щоби утворити парламентарний кабінет в можливо найкоротшім часї. N. L. заявляють, що як довго язиковий спір не полагоджений, жаден ческий посол не вступить до коаліцийного кабінету.

Кріза в Італії.

Рим. Говорять, що місцю утвореня нового кабінету дістане Гортіс Роншеті. Міністер заграничних справ Тітові лишить ся в кабінетї, що є порукою, що заграничина політика Італії, особливо супротив Австриї лишить ся та сама.

Вибори в Грециї.

Атени. Вибори до парляменту відбули ся в цїлім краю спокійно. Всїх міністрів вибрано нанова. Правительство дістало більшість.

Розрухи в Барцельонї.

Барцельона. Робітники без занятя устроїли в недїлю віче, почім старали ся здержати рух трамваїв, кидаючи на вози камінєм і стріляючи з револьверів. Поліция розігнала демонстрантів і арештувала 12 осіб, між тими кілька анархістів.

Мадрид. Правительство переконане, що розрухи в Барцельонї суть наслїдком широко розгалуженої орґанізациї анархістів в цїлій Катальонїї. Факт, що розрухи вибухли лише в Барцельонї, має бути результатом непорозуміня або злої орґанізациї. Перед палатою маркіза Пуебля знайдено бомбу, котра не вибухла, бо в час усунено єї.

НОВИНКИ.

— **Під крилами польских властий.** Із Збаращини пишуть нам: Просимо помістити у Вашій часописи оттаку цьвітку з урядованя ославленого війта з Климковець Матеуша Фабіяна. Сей панок взяв ся послїдними часами виправляти людий до Америки. Він є аґентом Karlsberg-а et Comp. в Гамбурзї. Як він се веде, показує слїдуючий факт: В груднї м. р. хотів Гнат Мудрий, родом з Суправівки, пов. Скалат, а замешкалий і приналежний до громади Терпилівка, виробити собі пашпорт і поїхати до Америки. Однак Фабіян намовив его, щоби не брав пашпорту, бо через то буде мусів зложити військову таксу 24 К, а за то як Мудрий возьме у Фабіяна шифкарту і дасть завдаток 20 К, то Фабіян відставить его до Америки. І справдї Матеуш Фабіян виставив Мудрому службову книжку і сьвідоцтво моральности, пошахрувавши одно і друге в сей спосіб, немов то він є уроджений і приналежний до громади Климківцї. З одержаних на завдаток 20 К, Фабіян переслав фірмі лише 12 К, а решту 8 К, задержав собі. Позаяк еміґрант мав лише обчислені на дорогу гроші, длятого по заплаченю шифкарти не стало єму як раз в Ню Йорку до приписаної для впущеня в границї Америки готівки і тамошні власти завернули бідака домів. І тепер є він тягарем для громади Терпилівки, бо на подорож до Америки випродав все, що мав, та остав без средств до житя. Ріжні инші махерства Матеуша Фабіяна стали також публичною тайною, бо в самім „Ділї" були вже за кількома наворотами обговорювані. Длятого крайна пора, щоби тим війтом заняли ся дотичні власти, а наші рускі посли повинні також порушити сю справу в парляментї. — *Н. К.*

— **Жертва царского режіму.** В суботу с. е. 4 с. м. помер на львівскій клїніцї Мик. Чацкий, член Р. У. П. в 23 роцї житя. Покійник родом з Полтавщини вже яко студент духовного семинаря горячо занимав ся працею над піднесенем поневоленої своєї нациї і ся горяча любов до рідного народа завела покійника в тюрму підчас звісних заворушень російского студенцтва в 1900 р. Сидячи довгий час в тюрмі набавив ся там пок. Чацкий страшної недуги — чахотки — і вийшов з тюрми фізично зломаний. Але і тепер не покинув працї, але виїхав за границю, щоби звідси помагати своїм братям в тяжкій борбі з царатом. Та не довело ся вже покійникови витати сходяче сонце свободи в Росиї, бо сейчас по приїздї до Львова (перед місяцем) захорів тяжко і пішов на клїніку, щоб з неї більше вже не вернути. Похорон при співучасти горстки знакомих відбув ся вчера. Пером земля покійникови, що свое житє зложив в жертві для красшої будучности українського народа!

— **Револьвер в польскій ґімназиї.** Із Самбора пишуть нам: Дня 3 марта с. р. о годині 10 рано стріляв з револьвера Едвін Фрід, ученик V кляси тутешної ґімназиї на корытари перед самою дирекцийною канцеляриєю до професора математики Снопка. А що стріляв відвернений задом до професора, то гадав, що професора поцїлив і длятого сейчас другим вистрілом позбавив себе житя. Професорови на щастє не стало ся нічо а молодий хлопець упав жертвою системи, за котру відвічає з певностию не він сам а головно ті, котрим повірено виховане нашої молодїжи. Замітна річ, що лучилось се якраз в тій ґімназиї, котру через кілька лїт провадив оден з менерів вшехпольскої кліки, д р Франц Томашевский, теперішний директор ґімназиї Франц Йосифа у Львові Сей то педаґоґ, від коли сам кинув ся на поле політичної аґітациї, від коли розпочав скликувати вшехпольскі віча в Самборі, на котрих проголошувано похід проти Русинів і Жидів, від коли розпочав промовляти публично підбурюючі бесїди як приміром в часї ґрунвальдского торжества, від того то часу впровадив до заведеня, котрому приміром повинен був сьвітити, нездорові течії нинїшних політичних відносин, а наслїдки такої роботи вшехпольского педаґоґа не дали на себе довго ждати. Цікава також річ, що скаже тепер вшехпольска, русиноїдна преса на сей револьверовий атентат ученика на професора. Чи збере ся на відвагу напятнувати сей поганий посів свого власного сторонника, бо нинїшного директора п. Шафрана, котрий таку спадщину по Томашівскім відобрав, винуватити за сю подію не можна. Він ледви від кількох місяців управляє самбірскою ґімназиєю. Вкінци ще одно заслугує тут на увагу: є се другий случай атентату на професора математики! Видко, що ті панове свій предмет занадто високо цїнять і здає ся їм, що як ученик математики не вміє, то вже безуслівно нічого не варта. Тимчасом наші славні метематики забувають на одну річ, що їх обовязком єсть научити а не викладати [Unterricht але не Vortrag]. Колиж молодїж математики не уміє, то видко, що професори не вміють її навчити. Дальша хиба лежить і в тім, що на математику призначено вже з гори замало годин, хоч властиво на сей предмет належало би призначити бодай 8 годин тижнево. Звідти виходить, що науковий плян не може бути вичерпаний, бо за мало часу, отже робить ся за скоро і за побіжно і хто знає, чи то не через нинїшних математиків молодїж так денервує ся. — *Н. Н.*

— **Міністер Гартель в справі галицкого шкільництва в Галичинї.** Пос. Барвіньский подає в своїм орґанї зміст промови, яку мін. Гартель виголосив в буджетовій комісиї на звісні вже нашим читачам жалоби пос. Романчука і Барвіньского. Промова п. Гартля представляє ся ось-як: Міністер зазначив, що він все старав ся бути безстороннім, справедливим і лагідним. Він готов причинити ся до того, щоби поступоване дисциплїнарне що до народних учителїв було змінене відповідно духови часу, але буде настаєвати на се, щоби не виходило по а межі можливости законної. Так уже в порозуміню з міністерством ухвалено такі закони в стирийскім і моравскім соймі і міністер думає, що учительство повинно бути вдоволене сими законами, котрі одержали санкцию і можуть иншим соймам послужити яко готові взірцї. Тимчасом буковиньского закона дисциплїнарного, недавно ухваленого, не міг міністер предложити до санкциї, позаяк на основі сего закона самі учителї мали би творити дисциплїнарний сенат. Міністерство не супротивляє ся тому, щоби й заступники учительства засїдали в дисциплїнарнім сенатї, але не може на се згодити ся, щоби із сего сенату були виключені представники шкільних властий. Міністерство просьвіти занимало ся основно з підмогою заводових людий справою реформи семінарий і наукового пляну і думало ввести для проби в семінариї в Бернї V-ий рік. Одначе реформа така вимагала би зміни державного закона шкільного, що в нинїшних часах не було би легко перевести, а позаяк і многі покликані круги заявили ся проти такого продовжуваня науки в семінариях, то міністерство залишило ту думку, а гадає частину материялу наукового з I і II року переложити до приготовної кляси і так улекшити науку на висших ступнях. Недостача учительских сил в Галичинї пояснює ся не так числом учительских семінарий, як радше сею обставиною, що понад 60% учителїв, котрі вже осягнули кваліфікацию і посади, перенесло ся до инших заводів, наслїдком низьких плат учительских в Галичинї. Міністер готов однак призволяти на отворене рівнорядних кляс в семінариях учительских, щоби зарадити переповненю і дати спромогу більшому числу приспособляти ся до учительства. Міністер признає, що семінариї у Львові і Сокалї невідповідно уміщені і готов приступити до будови, але пляни будови мусїли бути перероблені в міністерстві внутр. справ, а крім того вижидає міністерство від Ради шк. кр., щоби подала єму підприємця такої будови. Крім того справа сокальскої семінариї спинила ся задля недокінчених ще пересправ що до правних відносин між громадою а правительством. Що до рускої школи вправ в семінариї в Перемишлї не надійшла ще доси відповідь Ради шк. кр., якої міністерство зажадало (по ухваленю резолюциї ще в 1902) в тій справі. Що до рускої школи вправ в Заліщиках не наспіла з Ради шк. кр. ніяка предлога. Міністерство просьвіти готово поліпшити становище і материяльний бит учителїв і учительок шкіл вправ дорогою адміністрацийною, бо законодатною дорогою пішла би справа в проволоку (в тій справі ухвалила комісия буджетова зменшити лїта служби на 35 лїт, додати шесту квінквенію і уможливити посунене по 15 роках до IX ранґи]. На оставку заявив міністер просьвіти, що реґулямін шкільний є ще предметом нарад в міністерстві, де ще мають бути узгляднені рівні потреби і домаганя поодиноких країв і замітки пороблені деякими радами шкільними. Окрім того обіцяв міністер дати деякі поясненя особисто пп. Барвіньскому і Романчукови.

— **Реформа правничих студий.** Правничій секциї на університетскім вічу у Відни будуть предложені до дискусиї отсї проєкти реформ правничих студий: знесене всїх обовязкових викладів, знесене першого державного іспиту т. зв. правно-історичного, перебразоване університетів, узгляднене нового і найновійшого розвитку права а усунене на дальший плян науково маловартного правноісторичного материялу із старинних віків,

---

в Галичині зведутьсьа зовсім на нуль. Коли не можна Маркову адрес до Аристова писати (текстом зовсім не протівулојальниј) то не можна ј „Дѣлу" Потебньу хвалити на його јубилеј. [Аже ж навіть в Росіјі Миклосічу адреси писали] Коли не можна Вашим москвофілам петербурського панславізму хвалити, то не можна ј народовцьам до кијівського панславізму (Шевч. — Костом.) озиватись. Московськиј же панславізм так, јак його формулірује отверто Н. Пролом (а в душу ніхто не сміје лазить) завше більш лојальниј в Австріјі, ніж кијівськиј, — на котриј в свoју чергу доносив Н. Пролом. Правда, „Дѣло" і К-о зреклись не тілько „кијівського" панславізму, але навіть демократіјі[85], — а все ж таки мусьать бути між народовцьами льуде, котрі розуміјуть, шчо јак так піддавати пари поліцејськиј ферулі, то дијде черга ј до до них. Чому ж вони мовчать?

Шчо у Вас говорьать з поводу того, шчо „Дѣло" зовсім не виповньа ніодного з пунктів программу, котриј Ви мені посилали в листу Вашого прријательа? А хиба невиживна Духовшчина Партицького фельєтонів, — јак і кінець брошури Огоновського про Шашкевича, — јесть об'єктивно-наукове ознакомліньньа льуду з укр. націон. ідејеју? Коли в москалів нема пісень, і вони неспособні до науки, — коли вже Андріј Богольубськиј звавсь москалем і був фінном (ја колись читав в однiј польськiј книжці, шчо він був китајець!) то після того нема вже брехні ј дурости, котру б не можна було сказати. А коли всі такі дурости шче роблятьсьа догматом політичноји лојальности, то вже не знају, јак і жити льудім у таких землях. Јак собі хочете, а треба шчо небудь зробити, шчоб вивести край з такого сумного стану.

А шчо Ваші віча, котрі проектувано на далі після Станиславівського? Бојусьа, шчоб јіх не одложено ради незручного опортунізму, — в надіјі, шчо начальство ј так облагодітельствује „східних Тирольців" за јіх вірность проти Москви? (Згадав ја недавно, читајучи „Дѣло", јак колись народовці сміјались над словами „treues Volk, die Tiroler des Ostens" і докорьали ними сьвьатојурських „сервілістів") Так це лиха надіја, — котра непремінно заведетьсьа.

Спасибі велике Вам за ласкаві запросини до себе. Так де там нам дістатись так далеко. Тут хиба б вибратись до сусідніх Альпів. Ви вже самі гульајте здорові по Карпатам та не забувајте ј нас, між инчим збирати гостинці (по полтавському, а не галицькому, — то б то подарунки) з пісень і казок. Поки шчо дуже ја ласиј на Бувьаку, хоч і бојусь, шчо Ви мені всьу готову статьтьу переробити примусите. З цього страху ја поспішу скоро вислати Вам цьу статьтьу, а Ви јіјі перешліте до К. Ст. Бісів „крутопопа" (так у нас звуть Леб-ва) не хоче грошеј платити, — хоч і обішчав, — та може ј не маје і в усьакім разі хоч печата, — а ось в Петербурзі з тими статьтьами, шчо торік послані шчось годьать, — хоч те ж обішчали печатать. Та там таке којітьсьа, шчо не диво стратити глузд (Трохи було не написав слов Гамлета про Давіју, — котрі чомусь „Дѣло" пише завше по німецькому). Коли крутопопа надумајетьсьа прислати Вам відбитки з „Малор. пѣсни объ освобожденіе крестьянъ", то зоставте собі ј М. Буч. (єму же честь — честь) скілько треба примірників дльа тих, хто матеріали сбирав, — звісно, не минајучи ј себе, — а решту б. л. пришліть мені. — Та, певно, бісова крутопопа не пришле без того, шчоб кілька разів не гаркнуть на нього. То ј гаркну незабаром, јак пересилатиму Бувьаку. — A propos: јак будете збирати про нього казки, то зверніть увагу на варіант, шчо в Sad. Barącz (стор. 76—80).

Шчиро поздоровльају Вас од себе ј од сімјі.

Ваш М. Др.
(Дальше буде).

[85]) Интересно, шчо колись на Шевченків день читались такі речі јак Кавказ, — а торік вже Тополь, — цеј рік тілько Причинна, — так шчо скоро певно з усього Кобзарьа зостанетсьа дльа львівського культа тілько хиба: хто се? хто се?

знесенє катедр канонічного права, скороченє студиїв до шістьох курсів, знесенє академічних степенїв, знесенє Терезіянум, заборона студіованя in absentia, виданє права свобідного переселюваня до німецкої держави.

— **Доповняючих промислових шкіл** було в Галичинї в минулім шкільнім роцї 51. В сім роцї війшли в житє дві нові школи: в Старім Самборі і в Кентах.

— **Велитезні обманьства при бранцї** викрили власти з північній Угорщинї. У військових кругах замічено від довшого часу з немалим здивованєм, що з північно-східних сторін Угорщини число рекрутів зменшає ся з кождим роком Наслїдком того міністерство угорскої кравої оборони вислало в ті сторони міністерияльного секретаря Орляя для розслїдженя сеї справи. Орляй провірив, що метрикальні книги жидівских громад були на великі розміри фальшовані, щоби обвязаних до бранки увільнити від військової служби. В многих метрикальних витягах, предкладаних адміністрацийним властям, богато хлопців було записаних як дївчата, а при численних іменах находила ся дописка: „помер", хотяй дотичні особи жиють до нинї. Дальше жидівскі хлопцї, що мали 15 до 17 років житя, діставали метрики, в котрих дата уродин була посунена так далеко взад, що ті хлопцї зголошували ся як особи у вікї понад 20 років, наслїдком чого поборова комісия увільнила їх яко занадто слабих до військової служби. Слїдство викрило, що в той спосіб від кільканайцятьох лїт увільнило ся від військової служби около 10.000 осіб. Деякі часописи доносять, що в тих сторонах зібрано около 30.000 К, щоби Орляя перекупити, а коли се не удало ся, пробовано єго навіть отроїти. Власти зарядили против ведучих метрики дисциплїнарне слїдство, а ті, що увільнили ся від війска, мають за кару відбути пятилїтну військову службу.

— **Ґр. Толстой до росийских вояків.** З нагоди послїдних заворушень в Росиї, де війско убивало масами безборонних людий, славний росийский письменник видав до росийских вояків поклик, з котрого виймаємо отсю частину. Ти є салдат, тебе научили стріляти, колоти баґнетом, маширувати, ґімнастикувати ся, читати і писати, ведено тебе на військові паради, ти може був також на війнї, і боров ся з Турками і Китайцями, і всюда ти робив се, що тобі приказали. І ніколи тобі не прийшло на гадку поспитати себе, чи те, що робиш, є добре, чи зле. Нараз дістає компанїя чи шкадрона приказ вимаширувати і забрати з собою патрони до стріляня. Ти їдеш чи ідеш, не поспитавши ся, куди тебе ведуть. Ведуть тебе перед село, чи перед фабричну браму, і ти з далека бачиш, що на площи громадно зібрали ся мужики чи фабричні робітники, мущини, жінки з дітьми і старцї. Губернатор, правительственний чиновник приступають враз з полїцию до товпи і щось говорять до неї. Товпа зразу мовчить, відтак підносить крик щораз сильнїйший і голоснїйший, а чиновники відступають від народа. І ти довідуєш ся, що ті робітники ворушать ся, а тебе тут привели, щоби ти їх успокоїв. Чиновники кілька разів приближають ся до народа і назад гідступають, але крик все змагає ся, чиновники хвилинку нараджують ся, відтак дають приказ наладувати ґвери патронами. Ти бачиш перед собою людий, тих самих, зпоміж котрих тебе взято: мущини в кучмах, кожухах, жінки в хустинах, сїраках, вони так само виглядають, як твоя мати або сестра. Перший раз кажуть тобі стріляти понад голови товпи. Але товпа не розходить ся, і ще дужше кричить, і тепер вже кажуть тобі стріляти, так як належить ся, не понад голови, але прямо в середину товпи. Тобі товчуть в голову, що ти не відповідаєш за те, що стріляєш до людий. Але ти сам знаєш, що той чоловік, що залятий кровю, паде на землю, що він забитий ніким иншим, лиш тобою, ти знаєш, що то від тебе зависїло, щоби не стріляти, і тодї не згинув би той чоловік. Що отже маєш робити? Се не вистарчить, щоби ти відложив ґвер і не хотів стріляти на твоїх братів. Завтра може повторити ся те саме. Тому мусиш добре застановити ся і себе самого поспитати що таке є війско, котре довело тебе до того, що мусиш стріляти на своїх братів.

— **Послїдна росийска позичка у Франциї.** З Парижа надійшли вісти в справі переговорів росийского правительства о нову позичку. Именно два директори париских банкiв, Бурбон з „Credit Lyonnais" і Нецлен з „Banque de Paris" виїхали до Петербурга, щоби порозуміти ся з росийским правительством що до емісиї нової росийскої позички в сумі 800 міліонів франків. Як запевнюють в париских біржевих кругах, оба ті фінансисти мають заявити росийскому правительству, що Франция бажає горячо, щоби війна на далекім Сходї скінчила ся як найскорше, а також мають положити натиск на се, що ся позичка, о яку ведуть ся переговори, є взагалї послїдною позичкою воєнною, яку Росия може дістати від Франциї Коли переговори підуть добре, в такім случаю емісия нової позички відбула би ся в цьвітни с. р. Позичка має бути затягнена в 5-процентових скарбових бонах, платних за 7 лїт. Як звісно, тамтого року позичила Росия у Франциї на воєнні цїли 800 міліонів франків, в сім роцї позичила в Берлїнї 500 міліонів марок, а надто в серпни минувшого року затягнула внутрішну позичку 150 міліонів рублїв. Взагалї сума грошей, які Росия вже позичила на війну і наміряє позичити в найблизшім часї, виносить поверх пiвтретя мілїярда франків.

— **Жиди в Канадї** Анґлїйскі часописи доносять, що *Ротшильд* переговорює з канадийским правительством о заложенє там великої кольонїї для Жидів. На заході Канади є 271 міліонів акрів землї, з котрих ледви 5,500.000 акрів підлягає управі. Канадийске правительство хоче віддати той простір землї Жидам безплатно, під услівєм, що перейде на їх власність аж по трех роках раціональної управи.

— **Двічи повішений.** Страшна сцена розіграла ся сими днями підчас вішаня одного убийника женщини в Бриджетав, в державі Ню-Джерзі північної Америки. Висїльник по заложеню стричка відорвав ся від шибеницї і упав на землю з висоти 12 стіп. В очах кількох тисяч людий, що приглядали ся вішаню, почав тарятиcя по землї і страшно зойкати. Обурена публика зажадала, щоби нещасному дали вже спокій і пустили єго, однак судия заявив, що засуджений мусить потерпіти заслужену кару і сам подав катови стричок. І коли кат при помочи двох посїпаків таки зробив своє, публика кинула ся з криком на судию і мало не затовкли єго на смерть.

— **Дрібні вісти.** Міністер торговлї затвердив вибір купця Самуїла Горовіца на президента і властителя фабрики Леопольда Бачевского на віцепрезидента торговельної і промислової палати у Львові на 1905 р. Так само потвердив міністер торговлї вибір купця Лазаря Бльоха на президента і аптикаря Михайла Куляка на віцепрезидента торговельної і промислової палати в Бродах.

В Ярославі повісив ся в касарни артилерії вояк Григорий Трина. — В Сяноцї застрілив ся вояк 18 п. кравої оборони Григорий Душатиньский. Причини в обох случаях незвісні.

Нинї рано відобрав собі житє у Львові Мариян Блажовский, асистент почтовий, заживши цїянкалї. Причина самоубийства незвісна.

— **Звертаємо увагу Львовян,** що — як доносять — якесь незвісне по імени індивідуум ходить по руских домах і збирає „жертви" на акцию виб. руского комітету до ради м. Львова. Понеже комітет не висилав тепер курзора за жертвами, проте перестерігає ся перед сим обманцем і просить ся, на случай приловленя, віддати єго в руки полїциї. Заразом просить ся тих, що давали жертви на акцию комітету, щоб свої імена (як і висоту жертв) подали ласкаво сейчас до відома комітету.

— **Передвиборчі збори членів товариства ґімнастичного „Сокіл"** у Львові, відбудуть ся в пятницю дня 10 марта 1905 о год. 8 вечером в льокали „Сокола" при ул. Коперника ч. 9. Просить ся друсів о як найчисленнїйшу участь. Гаразд! За комітет: *Северин Левицький, Іван Іпат.*

— **З „Просьвіти".** Отсим подаємо до відома Впов. Публики, що наклад Руської письменности Т. І. (Писаня Котляревского, Артемовского і Гребінки) майже вичерпаний. Остало ся лише кількадесять примірників і то в цїнї 1 К 50 с.

— **З Дрогобича.** Заходом читальнї „Просьвіти" на зварицкім передмістю в Дрогобичи відбуде ся дня 12. марта в міскій сали аматорске представленє фантастичної картини Ловатиньского: „Перший Горальник", з якого чистий дохід призначений на селяньску бурсу в Дрогобичи. Видїл читальнї доложив всїх заходів, щоб воно як найкраще випало а навіть замовив селяньску орхестру з Уличного, з'орґанїзовану О. М. Горницким, тож сподїєсь, що Всч. Духовеньство і інтелїґенция так місцева як замісцева з огляду на гарну цїль явить ся як найчисленнїйше. Наколиб кому яка перешкода не позволила взяти участи в тім представленю, то просить ся о ласкаві лепти на селяньску бурсу на руки голови читальнї С. Грушкевича. Просить ся усї часописи повторити сю донись. — За видїл читальнї *Ст. Грушкевич.*

— **„Торбан"** — так буде називатись нове руске видавництво музичне, котре зачне невдовзї виходити у Львові заходом „Української Накладнї" на взір видань „Peters'a", „Litolff'a і т. п. Як довідуємось, на чолї редакциї стоїть звісний наш музик інж. Вінцковский, тому й можна надїятись, що і се видавництво найде богато прихильників та збогатить нашу музичну лїтературу.

— **З Відня.** На будову народного театру зложили на руки підписаного слїдуючі Добродїї дальші з'обовязаня, платні в довільних ратах в р. 1905 (в коронах): Федорович, Мих. Кошак по 24·—, В. Л. 20·—, Т. Глиньский, Іван і Никола Грицай, Теод. Подлуский по 12·—, Зенон Глїбовицкий, Остап Грицай, О. Ант. Котецкий, Волод. Кузьмович, Конст. Явецкий по 10·—, Іван Козїцкий 4·—, Яр. Біленький, Із. Єлюк по 2·—. Разом 176·—. Виказано в січни 669·—. Разом 845·—. А конто з'обовязань зложили до кінця лютого 1905 готівкою (в коронах) Вп. П.: д-р Антін Савчиньский і Конст. Явецкий по 10, д-р Іван Бережницкий 8, Лев Т. і Бол. Савчиньский по 5, Іван Козїцкий 4, Т. Глиньский, М. Гриневецкий, Богдан Левицкий, Осип Назарук, Гнат Павлюк, Федорович по 2, Зенон Глїбовицкий 1·70, Стафіняк і Тураньский по 1·20, Біленький, Данкевич, Даскалюк, Н. Гриневецкий, Іван Грицай, Індишевский, Іваницкий, Курдияк, Мелень, В. Сїлецкий, Р. Сорецкий, Тустановский по 1, Біленький 0·40. Разом 71·50. — Крім сего ще слїдуючі добровільні датки: В кафе Він складка 4·63, у п. п. Савчиньских 3·10, Е. М. 2, Глиньский 1. З нагоди сьвят складка 2·60, В. Л. 0·40, Богд. Комаров 2, Стельмахів 1, Сл. Стефанович 2, Микитяк 0·20. Разом 18·93. Квоту 90·43 висилаю рівночасно на руки Тов. ім. Котляревского. *Максим Дуткевич*, IX. Waisenhausg. 1.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

В справі духовеньства.

Дня 3 грудня 1904 вніс я до намісництва просьбу о вирівнанє з релїґійного фонда убитку конґруи по причинї елементарної шкоди, покликуючи ся на видані постанови. Притім я подав, що катастральний дохід парохіяльного ґрунту в Шельпаках виносить 649 К 84 с., податок ґрунтовий 213·77 К. Опуст признано 71·15 К, тож зменшив ся дохід катастральний о $\frac{64964 \times 7115}{21377}$, значить по відтягненю опусту 71·15 К, о 143·53 К. На підставі рішеня мін з 16/11 1898 р. Взд. 176 § 10 я просив о доповненє конґруи. На то дістав я таку відповідь з намісництва: „Просьбу о вирівнанє убутку з релїґ. фонда по причинї елементарних шкід не уваглядняє ся, бо після постанов § 4 закона з 19 вересня 1898 Взд. 176 дохід з ґрунтів числить ся в тій висотї, яку усталено до виміру ґрунтового податку, т. є. дохід катастральний а не фактичний. За підставу же до означеня того доходу мають служити по мисли покликаних постанов аркуш ґрунтової посїлости.

Коли отже Преп. Отець не виказав аркушами посїлости ґрунтової, будьтоби той дохід поменшив ся, прото ц. к. намісництво не має підстави до признаня доповненя конґруи. Зміна отже в доходї фактичнім з ґрунтів ерекц. з причини шкід елементарних не єсть того роду, аби могла служити за підставу до доповненя конґруи по мисли § 1), анї не становить зміни в субстанциї маєтку бенефіцияльного, котра би управняла до жаданя доповненя конґруи. Рекурс до ц. к. міністерства через ц. к. намісництво вносити до 4 недїль. В заступництві: *Коженьовский.*

Таке рішенє справи замітне передовсїм тим, що намісництво має вже готові лїтоґрафовані формулярі на відповідь і дописує лише назву сьвященика. Друга дивовижність в тім, що просьбу відкинено тому, бо не виказано ґрунтовими аркушами, що той дохід поменшив ся, наслїдком чого намісництво буцїм то не має підстави признати доповненє конґруи, хоть в поданю виразно сказано „дохід катастральний після аркушів є 649 К", а вже річию власти єсть переконати ся, [се показують фасиї] чи та сума є правдива. Дальше сказано, що зміна у фактичнім доходї з ерекц. ґрунтів по причинї елементарних шкід не становить зміни в субстанциї маєтку бенефіцията. Ну, а за що признано опуст в податках? Атже сам той опуст сьвідчить, що була зміна в субстанциї, инакше не було би причини признавати той опуст. Розуміє ся, що против такого рішеня справи намісництвом я вніс відклик до ц. к. міністерства, а о результатї донесу. На всякий случай ті, що вносять подібні подання о доповненє конґруи, повинні також долучати ґрунтові аркуші.

Володимир Голиватий
парох Шельпак.

Поклик

до Вп. Родимців округа перемишляньского.

Сим спішимо звісти Вам, Дорогі Братя, що на підставі взірцевих статутів основане і ухвалою ц. к. суду торговельного в Бережанах з дня 27. жовтня 1904. ч. фірм 308/4 Стов. І. 459, в реєстр товариств заробкових і господарских вписане наше товариство кредитове „Народний Дім в Перемишлянах" (стов. зареєстр. з огр. пор.) вже ввели ми в житє та розпочали провадженє єго аґенд.

Нам приходилоб ся звернутись тепер з горячим словом і просьбою до всїх наших Вп. о. духовних, учителїв міщан і селян нашого округа, щоб щирим серцем привитали тую нову а так важну інституцию та заопікувались по батьківски єї долею.

Не забувайте, Дорогі Братя, що наше товариство сполучаючи економічні сили своїх членів для добробиту бажає увільнити нарід нашого округа з пут лихви, бажає будити в нїм замилованє до ощадности, точности, господарности та промисловости — подати єму догідний і можливо таниї кредит а зиски які окажуть ся ужити на пожиточні цїли, так як се самі члени товариства ухвалять.

Для такої цїли варто потрудити ся!

Просимо Вас отже оповістити всюда о отвореню нашого товариства — просимо заохочувати щоб наші люди вступали в члени нашого товариства, щоб складали до нашої каси свої ощадности на процент, щоб вертались до нас з зголошенями о позички, если їх запотребують.

Просимо — займіть ся добром сеї інституциї як власним дїлом — бож економічне подвигненє народу се безперечно найсильнїйший арґумент і услівє для єго будучности.

Наше товариство приймає ощадности на 5% а удїляє позичок на 7%.

Льокаль товариства є поміщений недалеко уряду почтового в реальности п. Мариї Маєвскої, а для сторін отвертий від год. 12 до 4-ої з полудня в понедїлок — середу і пятницю.

Перемишляни, дня 1. марта 1905.

Товариство кредитове „Народний Дім" в Перемишлянах.

Волод. Сїнгалевич,
директор-голова.

О. Із. Копертиньский, контрольор.

С. Левицкий, касиєр.

— Купуйте лише паперцї і тутки „Зоря" оподатковані на Народний фонд Замовляти у фірми Ельстера і Сп-ки у Львові, в Народній канцелярії

Послїдні вісти.

Париж. Часопись „Journal" — звісна з русофільскої тенденциї — оголошує депешу свого специяльного кореспондента з Мукдена під вчерашною датою 8 год. рано: „Вчера вечером на поли війни було таке положенє: Атаки Японцїв від 4 с. м. на російскі становища в центрум відперто. Російске ліве крило зискало знову на теренї: за то загрожує японьске ліве крило правому російскому. Борба всюди завзята. Страти японьскі вже тепер переступають число 40000 (?). З центрум ґен. Лїневич до нинї рано відпер 13 атаків виконаних один по другім. — Друга телеґрама з 6 с. м. 4 год. пополудни доносить: Межи армією ґен. Ноґі а армією російскою під ґен. Каульбарсом прийшло вчера до страшної борби, котра вела ся на 9 кільом. на північний захід від Мукдена. Численні села сполучені шанцями і окопами подабають на цитаделї. Остаточно заняли Росияни Данїцз положене на 40 кільометрів від Мукдена. Положенє не змінене. Як би й не було битва ся буде рішаюча.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Нючвану під вчерашною датою: Купцї, котрі тут прибули доносять, що Японцї в силї 30,000 людий дійшли вчерашної ночи до уфортифікованя становищ о 5 миль на захід від Мукденя. Досьвіта завела ся борба знову, однак нїкка з обох сторін не осягнула переваги. Росияни підпалюють державні будинки і лагодять ся до відвороту. Місцеві жителї утікають до Телїна і Сінмінтіне. Російский відділ посуває ся по східнім березї ріки Ляо на полудне, щоби заатакувати Японцїв з заду. Японцї обсадили нинї в Сінмінтінї уряд телеґрафічний і мимо опору хіньских властий завели там воєнну цензуру. Хіньскі втікачі прибувають тут цїлими тисячами. Японьскі офіцири кажуть, що Куропаткін не може рішити ся, чи має в Мукденї ставити опір. Він вислав до Телїна тяжку артилерію, бо Хунхузи обступили то місто. Настав загальний переполох. Европейцї збирають ся і виїздять з міста. В виду сильного огню над рікою Ляо припускають, що Росияни хотять обійти Японцїв.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Токіо під нинїшною датою в полудне: Як зачувати, Росияни роблять приготовленя до опущеня Мукдена і Фушуна та до відвороту до Телїна.

Льондон. (Бюро Райтера). Кореспондент при армії ґен. Оку доносить під вчерашною датою: Від 28 м. м. ліве японьске крило посуває ся з великою енерґією наперед. Лютить ся сніжна заметіль. Війско посуває ся при сьвітлї ракет і рефлекторів. Японцї здобули мимо сильного опору богато російских укріплень, хоронених дротяними плотами. Росияни уступаючи в непалї, скидали з себе одїж та оружиє, щоби улекшити собі утечу. Японцї здобули значне число 6-палевих пушок і машинових карабінів. Атаковано при помочи облогових пушок зпід Порт-Артура. Наслїдки були страшні; труни були порозривані, земні фортифікациї знищені. Росияни тратять відвагу. В центрум борба обмежає ся до артилерийної борби. Крайне японьске крило находить ся під самим Мукденом від північно-західної сторони, так що відворот головної російской сили мабуть неможливий.

Батум. Вчера було 30 убитих і ранених.

Білосток. Шефа полїциї тутешного повіта убито.

Календар: Гр. кат.: нинї (второк) Асклипія завтра (середа) Полікарпа. — Рим. кат.: нинї (второк) Томи з Аквіну, завтра (середа) Попелець.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (второк) Іоля, драма в 4 актах з середновічних часів, Юрия Жулавского. Гостинний виступ Романа Желязовского з Варшави.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] — в середу дня 8 марта с. р. перший раз „Продана наречена" опера в 3 д. Сметани; в четвер другий раз, на захід „Продана наречена" опера Сметани; в суботу 11/3 „Барон циганьский" оперета Страуса; в недїлю 12/3 „Нещасне коханє" драма зі сьпівами Манька. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6 — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолиньских від 9—? що дня кромі недїль і празників. — Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких ул. Театральна ч. 18 в год. 10—1 в дни ... — Музей Оссолиньских ... від 9—1, в второк і пятницю ... від 4—5

Позір Родимці! Просимо о даток на будову дому „Сокола" у Львові.

Переписка Адмінїстрациї.

Хв. Рес. ур. в До. Тепер вплачено решта за минулий рік. — Вп. С. Гр. в Др. За март прийде ще 2 К, 40 с. — Г. Пе. в Ед. Тепер вплачено по конець лютого. — Д. По. в Жо. За март прийде нам ще 2 К. — Е. Га. в Пр. На біжучий квартал вплачено доси 4 К. — М. Че. в На. Тепер вплачено за січень а не лютий. — М. Ів. в Ос. Тепер вплачено за січень. — М. Фе. в Ол. За лютий прийде нам ще 2 К. — М. Ду. в По. За март належить ся нам ще 2 К, 40 с — М. Гр. в Пе. Тепер вплачено за лютий а не март. — В. Му. в Ск. За біжучий чвертьрік належить ся нам ще 5 К, 20 с.

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає **ул. Костюшка 24** пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах внутрішних, вніш-них і акушериї. 58 4—33

Конціпієнта рутинованого з субституциєю цивільною а можливо і з карною практикою прийме сейчас Д-р Е. Олесницкий в Стрию.
175 3—3

Подяка.

Сим складаємо найсердечнїйшу подяку сьвітлїй Дирекциї і Радї надзир. товариства „Ризниця" в Самборі за ласкаве подароване до нашої церкви в Раківци одного прехорошого багряного фелона в цїнї 50 к. Нехай Бог благословить сему нашому рускому товариству, щоб найкрасше розвивалось на славу нашої Церкви!

о. Мих. Яцкевич парох, Даниїл Огоновскиї і Теодор Орищак провізори церкви в Раківци.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.

Науки на місяць май *д-ра І. Бартошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о еї состраданю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цїна 3 К. Набути їх можна в Ставропиґійскій канцеляриї у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також єго Проповіди недільні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїнї 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїнї 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 6—10

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Особа моральна, середного віку, що знає ся добре на всїм, глядає посади до заряду дому у сьвященика вдівця. Ласкаві зголошеня: Львів, ул. Міцкевича ч. 18, Заґурска. Сторож покаже.
187 2-3

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 2—?

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метаⅼь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Оповіщенє.

Отсим подаємо до загальної відомости, що звичайні Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового у Вібрці". стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 25 марця 1905 о годинї 1 по полудни в комнатї товариства з отсим порядком денним:

1. Звіт Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1904.
2. Звіт контрольної комісиї.
3. Уділенє Дирекциї і Радї надзираючій абсолюториї.
4. Розділ чистого зиску і ухваленє дивиденди.
5. Вибір двох членів Ради надзираючої.
6. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без без огляду на число присутних членів. Право участи в Загальних Зборах мають тільки ті члени Товариства, котрі що найменше один уділ в цїлости уплатили (§. 50 ст.). — Учасники мають виказатись уділовими книжочками яко леґітимациєю.

Вібрка, дня 4 марця 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Іван Бурбель голова. 196 1—3 *Ев. Рудий* секретар.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

VI. Звичайні загальні збори

Товариства для розвою рускої штуки відбудуть ся у Львові в суботу дня 25 н. ст. марта 1905 о годинї 6 вечером в комнатах Товариттва, Ринок ч. 34 із слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів;
2. Звіт дирекциї з дїяльности товариства за рік адміністрацийний 1904.
3. Звіт контрольної комісиї.
4. Вибір чотирох членів ради надзираючої на місце уступаючих на основі §. 34 статута.
5. Справа утвореня власної робітнї Товариства і
6. Внесеня та інтерпеляциї членів.

Того самого дня о год. 8 рано відбуде ся в Успеньскої церкві поминальне богослуженє за померших членів товариства.

Дві години перед зборами відбудуть ся артистичні наради, на котрі всїх членів артистів запрошує ся.

В. Нагірний. 190 2—3 *В. Дидиньский.*

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК французької мови

Часть І.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інститутї для дївчат в Перемишли.

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітнє і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторія ч. 24.

Скалисте вапно

доставляє від 1-ого марця

Спілка Вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 7—13

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби міскові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички франкових і анґлєзових убрань на карнавал. Полеклї в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

174 2—4

НА СЬВЯТА

+. М. Ц. Н. Т.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

ОГОЛОШЕНЄ.

В видавництві музичнім „Станиславівского Бояна"

появились достепер слїдуючі твори:

			К. с.
1. *Д. Січиньский:*	„Не пора" хор мішаний з форт. і хор мужеский „a capella"	. Цїна	—·30
2. „	„Даремнє пісне!" хор мужеский	„	—·20
3. „	„На филях Днїстра" Вальс на фор.	„	1·—
4. *О. Нижанковский:*	а) „О не забудь!" б) „Вернїть ся сни мої!" на оден голос з фортепяном	„	—·40
5. *Д. Січиньский:*	„Пісне моя!" хор міш. „a capella"	„	—·40
6. „	„Коби!" хор мужеск. „a capella"	„	—·40
7. „	„Як почуєш в ночи..." на тенор з ф.	„	—·60
8. *Ант. Кужеля:*	„IV. Коломийка" (присьвячена „Стан. Боянови") на фортепян .	„	—·60
9. *Д. Січиньский:*	„Не сьпівайте менї сеї пісьнї...!" сольо сопр. в супроводї фортеп.	„	—·60
10. *Й. Кишакевич:*	„Ой не нам в кайданах ходити" хор міш. з форт. і муж. „a capella"	„	—·60
11. *О. Нижанковский:*	„Нова Січ" хор муж., сольо барітонове і дует в супр. форт.	„	1·—
12. *Й. Кишакевич:*	„Не плакати вам" хор мішаний в супр. форт. і хор муж. „a capella"	„	—·60
13. *М. Лисенко:*	„І досьвіта встав я" сольо тенорове в супроводї фортепяна . .	„	—·80
14. *Савин Абрисовский:*	„З останнїх днїв" вальс на фортепян	„	1·50
15. *М. Лисенко:*	„Дума" сольо тенор. в супр. форт.	„	1·—
16. *Д. Січиньский:*	„Непереглядною юрбою" хор мужеский „a capella" . . .	„	—·60
17. „	„Кантата" хор міш. в супр. форт.	„	—·60
18. *О. Нижанковский:*	а) „Ой в полю садок" б) „Атамане батьку наш" .	„	—·40
19. „	„Люблю дивитись", дует в супроводї фортепяна . . .	„	—·50
20. *„Збірник"*	народних і патріотичних пісень на голоси дїточі в супроводї фортепяна	„	1·50

170 3—5

Огородниче заведенє і склад насїня і великий вибір овочевих деревець

Людвіка Стефаньского

в Коломиї, ул. Крашевского ч. 68

поручає 4000 штук яблінок в найлїпших сортах, по більшій части зимових 4- і 5-лїтних. Штука 4-лїтних 60 сот., 5-лїтних 70 сот.

195 1—3 З поважанєм *Л. Стефаньскій.*

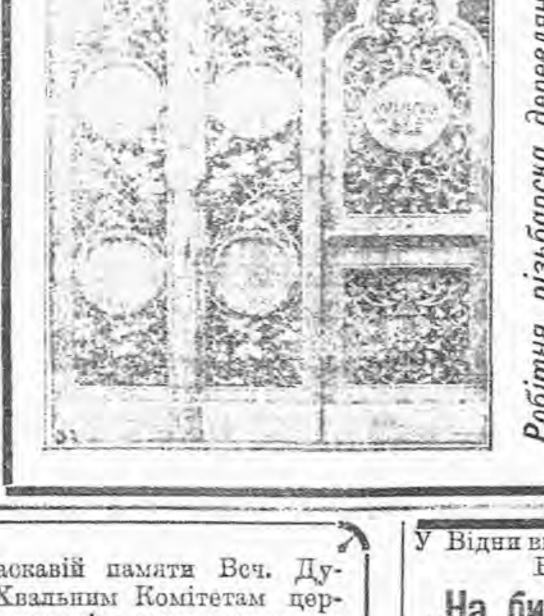

Робітня різьбарска деревляних виробів

Маркиля Ковальского

у Львові, ул. Личаківска ч. 6. 192

виконує

всїлякі церковні роботи.

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у Львові

улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жаданє висилає ілюстрований цїнник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно.

147 6—0

У Відни вийшла збірка поезий Бурлаки:

„На бистрих хвилях"

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші з замовленєм пересилати лишень на отсей адрес: „Burlaka, Wien, Universität".

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·?0, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Додаток до Ч. 42. з вторку 22. лютого (7. марця) 1905.

ЖЕРТВИ

НА БУДОВУ РУСКОГО-НАРОДНОГО ТЕАТРУ у ЛЬВОВІ

зложені в лютім 1905 р.

На книжочку вкладкову ч. 800. „Краєвого Союза Кредитового“ зложили отсї Вп. Добродії і Добродійки в коронах: В виказї за місяць сїчень 1903 р. пропущено о. Евгена Шухевича з квотою 18 К. за рік 1905, кромі того виказано мильно Петра Мацевича і Д. Грицая з Долони по 1 місто по 2 К., Сидір Британ секретар Днїстра, уплатив цїлу субскрибовану квоту 600, Ученики Русини V. ґімназиї у Львові на руки ученика VIII. кл. С. К. 45, о. Александер Стефанович у Львові другу рату 10, Уряд громадский в Залїскій Воли ухвалив 20, о. Василь Лиско у Львові 5, Іван Дуткевич з Рудна 10, Михайло Глїджук радник Видїлу краєв. другу рату 50, Михайло Кривяк від п. Евгенії Дорошівної 6, Збірка в товар. Днїстер 7·20. Володимир Шухевич у Львові на підставі субскрипциї за сїчень і лютий 20, Йосиф Застирец емер. офіциял Намістн. другу рату 10, Семсон Ручка у Львові за лютий 8, Іван Чехович нотар в Миколаєві зя лютий 10. Лев Ломей контрольор под. Кут 2, Юрій Волошин, Ів. Милькевич, Ів. Гаковский, Роман Рачиньский, Ілія Галицкий всї з Кут по 1, о. Василь Яремкевич збірку на загальних зборах Читальнї в Хащові 7·52, о. Григорий Рябчак з Домажира за лютий 3, Софія Сосновска і Северина Сушкевичева у Львові по 2, Роман Дмоховский секретар суд. в Янові за лютий 6, Др. Станіслав Днїстряньский у Львові за падолист 9, Др. Александер Кулачковский з Відня зі субскрибованої квоти 300 прислав 100, Роман Сембратович редактор рускої „Реві“у Відни 100, о. Яків Яхно з Залікти збірка з коляди, 16, Василь Сениця управ. школи в Ладанцї збірку в день имянин 6, Василь Скринчук в Маковиско за перепаснї картки з видом театру 2·50, Читальня в Сохівцях через „Свободу“ коляду 8, о. В. Петрещук від членів читальнї в Доброводах 5, а від Матвія Скритого 1, о. Стефан Онишкевич 4, Остап Коцан з Хишевич за лютий 1, Матій Березовский з Яворжна за лютий 10, Хор в Ожидові з коляди 12, Тит Ревакович радник суд. на підставі субскрипциї 20, В. Данилович з Жовкви за грудинь 1904 і за сїчень. лютий 18, о. Денис Свистун з Опліцка 20, о. Михайло Осїдач від себе 8, а від громади з Вешлинї коляду 12, Члени читальнї Просьвіти в Зарваници 8, Василь Бриґідер у Львові 4, Через „Дїло“ прислали: о. Шевчук з Ясиницї сільної 35·03, о. Декан Александер Танчаковский з Дунаєва від парохіян 15, Др М. Соневицкий зі Самбора Старого 50, Л. Кишакевич з Велички, І. Вертипорох з Глинян по 4, М. Кузїмович з Підлїсок малих, М. Гуменний з Горожани великої по 1, М. Гутович з Довгого від себе і дїтий 2·32, П. Пастівнич з Новосїлки і Іван Середюк начальник громади в Шляхтинцах по 2, В. Глїбовицкий з Жукова 7, Інститут педаґоґічний при нагодї забави збірку 3, Родина Бартоша в Бруховичах з коляди 15, о. Теодор Кордуба паробоцьку щедрівку в Глїбові 6·80, Іван Майковский з Зеленої за лютий 2, о. Володимир Клюка з Гірянки збірку в Балигородї 4, Мария Левицка з Відня на руки о. Лежогубского 4, Василь Потелицкий у Львові за лютий 8, о. Йосиф Пана-Панасіньский з Кульпаркова зі субскрибованих 300 за сїчень і лютий 40, Лев Кульчицкий радник судовий у Львові за сїчень і лютий 10, Комітет Грималів: Тимкевич 7, Василь Марцинюк 3, Рущицкий, Здерковский, Буката, Роговский, Мойсович, Шпаковский по 1, а Занагірний 0·60, всї за лютий, Осип Ганїнчак інспектор державних зелїзниць у Львові 16, І. Сенишин 4, Антін Лукашевич, А. В. Кассараба, Володимир Лопатиньский і М. Парфанович по 2, І. Федорович, Гаврищо, І. Корончевский, Романишин, І. Украиньский і Ганкевич, Добрянский, Поташник, Балабан по 1, Теофіль Михайлович 3, всї зі Львова при дирекциї зелїзниць за лютий, Петро Давидовский зі Львова за сїчень і лютий 4, Через „Дїло“ прислали: М. Цар зі Самбора, В. Пасїка з Нежухова, Возьний, Малик і Драчиньский з Бережанки, Разва, Срабчая, Федориньчук з Пуклави, І. Саварин з Буска. М. Бурда з Любачева всї по 1, А Лукиянович зі Старої Соли, М. Гнатишин з Чешанова, Зеновій Городиньский з Зеленої (за лютий), Стефан Бабій з Бекерсдорфа, Василь Ганьковский з Теряви Волоскої, Василь Ігнат з Ярославя (місто новорічних желань) всї по 2, о. М. Бровко з Копачинець, о. С. Метелїя з Люблинця по 4, Миколай Книш, Стефан Лїнинський, Василь Коцкий академіки заколядовали в Сокали 45·50, Ілія Федорчук учитель в Сьнятинї 5·03, Созонт Лаковский учитель Устє-Зелене 1, Александер і Евфрозина Решетиловичі з Зеленої 10, о. Симеон Борис в Хмилях 2, Іван Чабан ц. к. канцеліст суд. в Устриках 1, о. Кучиньский з Парища за сїчень 3. Кароль Бандрівский у Львові 2, Ученики тернопільскої ґімназиї заколядовали 170, Комітетет в Тернополи яко решта касова за 1904 р. 5, Комітет в Самборі за сїчень і лютий 295·71 а именно: Барабаш Григорій і Голубец Николай за сїчень і Янковский Денис по 0·20, Лужецкий Ігнатій і Маланій Павло (за сїчень, лютий, март) по 0.30, Блозецкий Григорій, Горняткевич Іван, о. Клюфас Іван, Комановский Михайло (за грудень) Ріпецкий Всеволод (за сїчень) о. Юзьвяк Михайло, Гординьский Людвик по 0·40, Варивода Александер (за сїчень) 0·50, Кабкровский Мих. 0·60, Бауметерова Альбина, Ґродзїцка Ольга, Сїлецкий Франц, Филипчак Іван по 0·80, Влашин Айталь (від 1 сїчня до 31 мая 1905), Жевко Андрій, Мацюрак Іван, Пашкевич Емілій, Ремеза Лука, Сїлецкий Іван, Труш Евген, Юркевич Аполинарій і Юркевич Сидорій (за жовтень і падолист 1904) по 1, Биленький Теодор, Будзиновский Здзїслав, Гохляйтнерова Павлина (від 1 сїчня до 31 марта 1905) по 1.20, Др. Канюшецкий Михайло 1 30, Др. Бохеньский Стефан, Бохеньска Стефанія, Голойда Андрій, Дзєкцяр Василь, Духович Александер, Капко Павло, Келяновский Василь, Кобилецкий Михайло, Колесса Філярет, Копистянский Іполит, Кордасевич Емілій, Коритовска Мария, Лашкевич Емілїян, Мартинець Михайло, Нїмцева Олена, о. Ортиньский Михайло, Пшик Николай, Саварин Николай, Слизюківна Мария, Туркевич Іван, Шматера Володимир, Ясеницкий Теофиль (від 1 сїчня до 30 цьвітня 1905) по 2, Саварин Маріян 2·01, Нїмців Володимир 3, Василевский Константин, Добряньский Альойзий, Др. Ортиньский Володимир, Туркавский Йосиф, Фірман Василь, Шехович Роман по 4, Воляньский Антін за цїлий 1905 рік 6, Коритовский Леопольд, Огоновский Іван по 8, Др. Стахура Данило 8·50, Кульчицкий Йосиф, Яновский Амброзій по 10, Самбірска молодїж ґімназиальна і семинариї учительскої з Коляди 76·07, Самбірскі академіки з коляди 47.28, о. Лесик Іван з Волї Кобляньскої і о. Лїтиньский Іван з Чукви по 10, о. Мацюрак Стефан з Сїльця 2, о. Погорецкий Петро з Білини Великої 6, Ріпецкий Всеволод студент прав в Самборі програний з Маріяном Саварином заклад 5.— Комітет в Золочеві: Виханьский 10, Балтарович, Дольницкий, і Др. Дрогомирецкий по 5, Савчиньский радник (за два місяцї) 6; о. Громницкий, Ю. Чемерзиньский по 4, Лазорко і Чачковский за два місяцї по 4, Фединьска 3, Єзерска 2, Декан Іван Бірецкий дохід з „Вефлеємскої Ночи“ від хорального брацтва в Лїску 20, о. Мирон Литиньский з Мужилович 10, Михайло Созаньский учитель 2, а з тарока у п. Єднаких в Ясеници 4. А. Воляньский з Криворівнї збірку від товаришів подорожи 3·60 Коляда з Єрмаківки: о. Йосиф Савчиньский 10, Федора Стефановичева, о. Іван Ухач, Іван Пасирб, Федь Лядобрук, Павло Пуляк, Петро Матіїв, Стефан Мизяк, Василь

Пуляк, Дмитро Остафіїв, Стефан Матіїв, Дмитро Синьків, Стефан Ярема, Йосиф Гладковский і Гриць Матіїв всї по 1, Микола Коваль, Юстина Ярема, Мария Лесюк по 0·40, Іван Гусак 0,30, Йосиф Гняздовский, Гриць Бєґун по 0·20 Василь Бурдейний 0·10, о. Кость Павловский зі Сухої Волї збірка в церкві в часї сьвят Різдвяних 22, Тит Заячківский радник апеляцийний у Львові 20, о. Амброзій Кадайский з Делявої 1. Іван Рибка в домі Андрія Савицкого в Роздоли збірку 1·40, Володимир Гнатишак у Львові зібранї датки за лютий в квотї 42·28 а іменно: Тома Телїшевский, Василь Алексевич, Ю. Мудрак, В. Чопановский, Теодор Левків і Іван Савицкий по 2, Олена Алексевич, Володимир Хрущевский, В. Зятик, А. Сало, Денис Гординьский, Петро Берест, Йосиф Маціїньский, Микола Кордуба, Антін Сторокон, І. Кульчицкий, Гучковский, О. Пісецкий Федусевич, Еміль Струминьский і Іван Янович всї по 1. Ол. Максимович 1·28, Іван Вербляний, Антін Костишин по 4, Володимир Гнатишак 6, о. Михайло Дурделло з Хомяківки від себе і своїх парохіян 20. о. М. Попович з Павлова за листопад і грудень 1904 р. і за сїчень, лютий 1905 р. 12. Антоніна Снядовска властителька дібр в Яснисках 10, о. Іван Порайко від учителів шкіл середних і семинариї учительскої що мешкають в Книгенинї збірку з коляди 8, Михайло Калиновский майстер шевский за лютий і март 1, о. А. Рибак зложені сотиками 5·50 а з гри бейзика з п. Любинцем 3·20, Збірка на загальних зборах читальнї Просьвіти в Утїховичах 1·60, Петро Ільчишин господар в Утїховичах 0·40. Комітет театральний в Перемишли на книжочку вкл. ч.: 911 прислано 500, Ольга Чумак з Озєранки 2, Читальня Просьвіти в Товстім 10, Михайло Коберский від кандидатів III. року 5, а IV: року семинариї учительскої в Самборі 5·20, На руки о. Стефана Мохнацкого зложили сам: 5, о. Володимир Носковский з Сорок і о. Андрій Тимус з Гумниск по 8, о. Тома Мелешкевич з Вікна 5, о. Лев Воробкевич з Говилова, о. Витовд Білиньский з Коцюбинець, о. Гіляр Сіминович з Сухостава по 2, Андрій Алиськевич професор ґімназияльний у Львові і від своєї подруги Евгенії по 5, П. Л. Куровці ученики у Львові 0·70, Одарка Білиньска з Бережан 1, Галя Содоморівна ученниця V. кляси у Львові 2, Матвій Кунда виходив по киляді в Мельничи 2·30, Зиновія Соневицка ученица IV. кл. народної з Тудорова 4, Дамян Пеленьский з Кнїгинич оплата 6·40, Рада повітова в Лїску 50, Комітет в Калуши 215·05 а іменно: з пушки в хлопскім Банку і народнім домі в Калуши 56, з пушки др. Куровця 5, Др. Куровец 106, Стефан Загаєвич 6, о. Володимир Петрушевич і о. Тисовский по 10, Антін Серафин 4, Семен Дідошак 1, з пушки Народного Дому 2, з пушки у п. Ярослава Користовского 3.98, повисша квота вложена на книжку вкл. ч. 235 Хлопского Банку в Калуши з дописаним % 1·07 по кінець 1904 р. Громада Махнївок і Корчмин 10, о. Евген Чубатий з Милятина 30·20, Абітурєнти перемиської ґімназиї з 1904 р. зложили 19, Іван Белей редактор „Дїла" 5, Комітет повітовий Копичинцї Гусятин на руки п. Антонїни Яскуляк 170, а іменно: Іван Кивелюк за чотири місяцї 24, о. Лука Шуст з Самолуск за сїчень і лютий 20, о. Даниїл Бахталовский до кінця лютого 12, о. Йосиф Вигнаньский з Копичинець за серпень, вересень, жовтень 1904 зложив 9, о. Спіридіон Ганкевич з Целієва одноразовий даток 30, о. Северин Матковский з Боссир одноразовий даток на 1905 р. 30, Ольга Матковска одноразовий даток на 1905 р. 20 Парохія Боссири з коляди 15, о. Клементій Соневицкий з Гадиньковец з декларованої квоти 108 зложив 10, Олена Леонтевичева 3, а Оленка Леонтовичівна з Долини зложені сотиками 2·30, о Теодор Савойка з Селиск збірка заходом Мариї Пасеківної 14, Др. Іроним Малїшевский на підставі субскрипциї другу рату 50, Атанас Скобельский радник суд. в Золочеві за лютий 14, о. Олекса Ґоцкий з Опарівки 2·12 Адріян, Кмицікевич господар з Колоденця 1, а Церков в К. 2, Теодор Куць збірку в читальнї Просьвіти середмістє у Львові 1·40, о. Іван Титар з Ганчової 10, о. Іполит Погорецкий від парохіян з Бродок 10, о. Александер Темницкий на підставі субскрипциї другу рату 15, Комітет Підгайцї прислав 64.80 а іменно: Іван Літиньский 14, о. Димитрій Гузар 12, Н. Величковский 6, І. Карпіньький,, о. К. Лотоцкий, Ів. Турчан, Филипович, Царевич, о. Д. Коцюба, Е. Літиньский по 2, о. В. Совяковский, Др Е. Гвоздецкий, Камяньский, Е. Коритківна по 3. Юзьківна 1·80, Вороневич, Попель, Романків по 1. — Комітет Стрий за лютой 205·50, а іменно: Бачиньска Альбіна і Мария, Ґеців Василь, Красіцка Евгения, Кучика Йосиф Левицка Іванна і Ольга, Мійска Сидонія, Мусикевичева Татіанна, Нижанковска Михаліна, Сквіжиньска Володимира, Ревакович Мария, Пристайко з Ланцута, Левицкий Йосиф з карт по 1, Білецкий Василч, Бобикевичева Йосифа, Вітковицка Іванна, Гарасимів Антін, Дутка Володимир, Ерденберґер Іван Ільницкий Тадей, Кисїлевский Ярослав, Костецкий Юліян, Лев Володимир, Левандовский Никола, Тишиньска Ольга, Устиянович Володимир. Нижанковска Йосифа, Зуббик Іван всї по 2, Поляньска Мария за піврік, Ревакович Іван, о. Федусевич Юліян, Яцкевич Антін по 3, Покіньский Юліян, о. Матковский Никола, филиповский Михайло, о. Качмарский Евстахій за церков в Славску, о. Нижанковский Йосиф Дідушицї Великі, Желеховска Емилія з Верчан по 4, Др Навроцкий Іван, о. Івасик Тимофтей з Семеґенова, Левицкий Лев з Сколього (за сїчень і лютий) Др. Романчук Юліян по 10, о Качмарский Евстахій з Славска 6, о. Желеховский Антін з Верчан від себе і громадян з Верчан і Підгорець по 20, о. Нижанковский Остап з Завадова зібрані підчас мирования 12·30. в Голобутові 17·20, в Нежухові 7, Бородайкевичівна Степанія, Мойсакова Мария, Смольницкий Корнель по 0·60, Коринець Василь, Мушкевич Іван по 0·50, Говикович Альфред з карт 0·20, Фірма Спожарскій і Устеньский у Львові 10 прц. від уторгованої квоти в Америцї 24, Трач Северина з Конюшок за лютий 3, Комітет в Угнові прислав 74 а іменно, Ліськевич Михайло адюнкт судовий за сїчень 4, а лютий 8, панна З. Черевківна за час від серпня 1904. до мая 1905 р. 18, о. Н. Добряньский за час від серпня 1904 до марта 1905 р. 7, о. М. Дигдилевич за сїчень і лютий 2, панна Ст. Жуківна від мая 1904 до марта 1905 р. 20, о. К. Миколаєвич від жовтня 1904 до марта 1905 року 15, З пушки Народної Торговлї у Львові 20·64 разом вплинуло в місяцю лютім: 3910 К. 80 сот.

Загальна сума виносить 135.231 Кор. 09 сот. Комітет будови руского народного театру у Львові, складає Вп. Добродіям і Добродійкам сердечну подяку за прислані датки і усильно просить Вп. Прихильників сего монументального дїла, щоби зволили ласкаво потрудитись збиранєм датків між загалом суспільноти нашої.

Накладом Редакциї „Дїла". З друкурнї Народової Манецких, Львів — Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерата платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к	— 44 к
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к 34

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Рекламациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 60 с. — Подяки і иншi приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Шляхоцке право пропінациї і нова корчма.

II.

Дрібна торговля горівкою є вільним промислом у всїх краях австрийских, коли єї виконуєсь в замкнених начинях, по мисли закона державного з 23 червня 1881, В. з. д. 62, та лиш Галичина має становити виємок. Яка цїль сего виємкового трактованя Галичини? А що тут не маєсь на метї змаганя антіалькоголїчного, річ зовсїм ясна, коли не касуєсь шинків, але противно всїх там запрошуєсь. Що у нас шинки віддано в руки людий, які не стоять на висотї моральности суспільної, але людий найнизшої моралї, се справа загально відома. А що наш чоловік, хоч би найпорядвійший, не дістане концесиї зі взглядів полїтичної натури, — се річ також звісна, бо у нас концесию понимаєсь за річ самоволї власти адміністрацийної, що отверто висказують найвисші урядники. Не маєсь тут на гадцї, аби когось посуджувати, але стверджуєсь лиш те, що у нас дїєсь загально і признаєсь прилюдно.

Куди-ж дорога?

Жаль за „białymi dworkami“ викликав акцию за рентовими посїлостями та жаль за „świętą karczmą“ піддав нашим верховодам гадку, аби не допустити до погасненя права пропінациї, але воскресити нову корчму. Корчма се головна збірна точка дїяльности верховодів: там є місце звідів полїтичних і всяких аґітаций; там збираєсь докази на противників і там пропиває нарід своє добро, совість і честь; там запора самосьвідомости, а з другої сторони жерело зисків без працї. Якжеж мож легко позбувати ся такого забороpa та допускати до сего, аби безсердечні розвалювали корчми та провадили нарід до спілкових торговель і вказували хлопству дорогу самопомочи. Безпечнїйше тримати нарід на припонї пропінацийній, най буде як бувало, а щоби опозиция дуже не верещала, то ухвалить ся фондик на піднесенє промислової дїяльности поміж людом, аби мали чим бавити ся наївні кружки рільничі або читальні „Просьвіти“.

Як довідуємось з Відня, бо у нас тут в тайнї держать ся всякі переговори, то з огляду на рік 1911, коли мало би погаснути право пропінациї в Галичинї, роблять ся заходи, аби продовжити на дальше право пропінациї та вступним етапом до сего має бути згадане розпоряджене Керберівске з 7 жовтня 1904. Най Буковина зрікаєсь права пропінациї, Галичина не дурна випускати єго зі своїх рук, та цїла суть в тім, аби найти хитрий спосіб.

Першим проєктом наших верховодів мав бути такий спосіб, аби право пропінациї в Галичинї, що мало з кінцем року 1910 зовсїм погаснути, продовжити на дальших 15 лїт, та доходи з пропінациї призначити на фонд краєвий, то є на санацию фінансів краєвих, так як упразнені уже побрали свою заплату. Для сего економічно-полїтичного проєкту приєднало правительство Кербера і оно видало на склонї свого житя розпорядженє покликане з 7 жовтня 1904, щоби завчасу приготовити основу для відновленої пропінациї галицкої, та щоби на будуче усталити ґрунт для пропінациї і збільшити єї інтрату, заборонено навіть торговлю напитками в замкнених начинях, значить розширено право пропінациї еще поза єї управненя з часів передконституцийних.

Але сей проєкт видав ся нашим верховодам полїтичним — невистатчаючим, чи може неможливим, бо тепер — як чутка іде — варить ся новий проєкт Ґавчівской вдачі. Зосібна проєктуєсь закон про краєве право виключного вишинку і продажі напоїв пропінацийних, так що замість знесеного законами краєвими з 30 грудня 1875, В. з. кр. ч. 55 з р. 1877, і з 22 цьвітня 1889, В. з. кр. 30, права пропінацийного має прислугувати краєви Галичинї і Володимириї з вн. Краківским, від *1 січня 1911*, виключне право вишинку і продажі: пива, меду, спірітусу, горівки і всяких инших трунків, доси за пропінацийні узнаних.

Отсе право мав би край виконувати наданєм лїценций та сї лїценциї буде використовувати у власнім зарядї або через арендарів. Кожда лїценция не може обнимати территорияльно більше як одну громаду катастральну та мусить бути предметом окремої лїцитациї; — в громадї де є 500 душ мож установити лиш один шинк, а в громадах катастральних понад 500 душ може припасти один шинк на кождих 500 душ, та всї приписи дотеперішні, що мають на цїли охорону права пропінацийного, будуть примінювати ся на річ краєвого права виключного вишинку і продажі трунків. Від 1 січня 1911 р. міг би отже лиш той виконувати в Галичинї право вишинку і продажі пива, меду, спірітусу, горівки і всяких трунків пропінацийних, кому Видїл краєвий виарендує лїценцию. Таким чином наш край мав би стати ґенеральним шинкарем безсмертного права пропінациї, та чи се можливе і як би оно було, треба розважити.

Д-р Кость Левицкий.

Образець з галицкої виборчої практики.

[*Для ужитку руских послів, пана намісника і ц. к. державної прокураториї в Перемишли*].

Звісно всім добре, як ц. к. австрийскі [recte польско-шляхотскі] верховоди примінюють параґрафи законів, щоби вже в перволочинах убити всякий живійший відрух рускої селяньской та маломіщаньской маси, в сторону культурного або економічного двигненя, так нелюбого польским потентатам; рівнож звісною є річию, в який спосіб поборюють галицкі керманичі всякі стремлїня народа до кращої долї, що нераз іде в розріз з етичним би навіть з карно-правним кодексом! З полїтики галицких верховодів слїдує ясно, що руский народ в Галичинї має зникнути з лиця землї і стати ся лиш гноєм для будучої самостійної Польщі, а певними средствами ведучими до сеї остаточної цїли мають бути передовсїм захоплене в свої руки народної школи і громадскої автономії. Через народну школу має прийти скоре спольщене широких мас народних, а через обсаду громадских урядів старостиньскими креатурами має бути запевнена полїтична перевага польскої шляхти при всяких виборах і взагалї в цїлім житю полїтичнім.

Наші полїтичні і національні противники розуміють дуже добре, що успіх при всяких актах полїтичних залежить в головній мірі від основи конституцийного житя, від громадскої самоуправи, длятого при громадских виборах всїми силами і средствами старають ся вихати до ряд громадских своїх попихачів і при їх помочи держати відтак в карбах сїльске або маломіщаньске населене.

При таких виборах не числять ся навіть з позорами якої-такої леґальности, але переводять своє дїло безглядно, знаючи, що до покараня їх далеко.

Яко оден малий образочок такої „леґальности“ подаю низше опис громадских виборів в Крукеничах.

В маленькім містечку Крукеничі мостиского повіта вибори до ради громадскої мали відбути ся ще на весні 1904 р., бо якраз тодї кінчив ся шістьлїтний период старої ради. Виборцї Русини, мимо того, що у всїх трех колах виборчих мали рішучу більшість [Русинів є в Крукеничах 1012, Поляків — властиво Русинів рим. кат. обряда, бо майже всї говорять між собою виключно по руски — 583, Жидів 305] предвиджуючи, що вибори можуть відбути ся звісною галицкою виборчою методою, стали заздалегідь орґанізувати ся — скликано полїтичні довірочні збори, усталено листу кандидатів і т. д. Коли про то все довідало ся старовство в Мостисках через своїх повірників: місцевого польского пароха кс. Шимона Дзедзіца, писаря гром. Валашка і війта Михайла Червіньского, відложило вибори аж до пізної осени і тодї ще речинець виборів оголошувано кілька разів, що раз то новий, щоби змилити чуйність виборців Русинів і за той час „поправити“ виборчу листу.

Остаточна редакция виборчої листи кождого кола була так зредаґована, що Поляки враз з Жидами мали більшість, бо в листу поуміщувано громадских дідів, що від давна не мають жадного майна, а живуть виключно з милостинї, пр. Ант. Радзовя, або і звичайних собі кримінальників, що недавно-що опустили мури карного заведеня у Львові, як пр. Адольфа Фіялковского; натомість Русинів, котрі вже від давна мали право виборче, як Стефан Кобель, Володимир Коблик, Федько Труш Стефанишин, Семен Кундис і много инших, не вписано зовсїм в листу єгляднo счеркнено їх вже по виставленю листи.

Коли в той спосіб спрепаровано листу — оголосив війт Мих. Червіньский (анальфабет, сліпе орудиє в руках польского пароха, жандармів і старовства) вибори на 28 падолиста 1904 р.

4)

З історії польских інтриґ проти Русинів.

Дальша судьба польской резолюциї.

Кілька днів опісля — оповідає дальше Земялковский — сесия була відложена а при єї відложеню президент палати, Кайзерфельд, зазначив з „жалем“, що деякі важні справи не могли бути полагоджені задля недостачі часу, а між ними і резолюция галицкого сойму.

Таке було положенє, коли ми розїжджали ся до дому. Резолюціоністи (Ґрохольский, Кшечунович, Вадені Володислав) получивши ся з федералістами (Смолька, Ґромaн, Відман і Жак) рішили скликати віче і візвати мене до оправданя моєї дїяльности в парляментї перед „народом“; знаючи, як сей нарід буде по правдї виглядати, заявив я, що на збори не прийду. Тодї намовлено добрягу Каспра Бочковского, щоб скликав збори виборців міста Львова і візвав всїх чотирох послів до зложеня справозданя. Прибули отже Ґолуховский, Дубс, Смолька і я на подвіре ратуша... Наслїдком рішеня, яке принято більшостию зборів сих нібито виборців — бо лиш $^{1}/_{10}$ часть була тими виборцями — зложили Ґолуховский, Дубс і я посольскі мандати, а коли прийшло в осени до доповняючих виборів, жаден з нас не був вибраний, а хоч вибрано в наше місце лише одного федераліста Чемчиньского а двох Вільда і Млоцкого, що заявили ся проти сецесиї з парляменту, то однак оголошено що сецесия побідила та обходжено сю побіду оваціями зі смолоскипами перед домом Смольки і вибиванєм вікон у тих виборців, що віддали на мене свій голос або не ілюмінували своїх домів. (I, ст. 40—41).

Супротив того вислїду виборів — оповідає дальше Земялковский — Ґрохольский був певний більшости віденьского кола а певність ся була так велика, що заявив, що за кілька тижнів або привезе з Відня затвердженє резолюциї або разом з делеґациєю покине державну раду. Я між тим, уступаючи з краєвого видїлу, вручив маршалкови мемориял, в котрім вказував, в який би спосіб провідна ідея резолюциї — бо „буква“ видавала ся менї неосуществимою — могла би і повинна би бути переведена в дїйсність. Меморияд сей, представляючий начерк орґанізациї цїлого краю, дістав ся, не знаю яким способом до Кракова, звідки mutatis mutandis кілька *років пізнїйше вирнув під* формою проєкту Дунаєвского до полїтичної орґанізациї Дунаєвского.*)

По виїздї делеґациї до Відня минали тижнї, ба й місяць по місяцеви, делеґация сидїла в Відни й ухвалила буджет і рекрута — а помимо гучної заповіди остала ся в державній радї, хоч з міністерства уступали міжтим прихильні Полякам міністри: Берґер, Потоцкий і Тафе. А сидїла делеґация і тодї, коли Ґрохольский поставив в резолюцийній комисиї внесенє подібне змістом до соймової резолюциї з р. 1868 і комисия рішила, прийти над сим внесенєм до дневного *порядку.***) Тай наша делеґация була-б і дальше сидїла, якби не змилував ся над нею Байст, що дав їй einen Wink, аби винесла ся з парляменту. Як відтак вийшло на верх, Байст хотів довести до димісиї і прочих міністрів з *Bürgerministerium* та *позбути ся* галицкого сойму невигідного єму своїм складом, а сецесия нашої делеґациї мала бути до сего вигідною притокою. (I, 43—44).

По виступі нашої делеґациї з парляменту зажадало міністерство Газнера***) розвязаня галицкого сойму, але цїсар відмовив і Газнер димісіонував. Мандат утвореня кабінету одержав ґр. Альфред Потоцкий,*) покликавши між иншими до міністерства бр. Петріно і бр. Відмана.

В цьвітни 1870, зіставши президентом міністрів, скликує Потоцкий галицких нотаблів до Відня (Лев Сапіга, Ґолуховский, Ґрохольский, Смолька, Смаржевский, Черкавский, Кшечунович, Водзіцкий Генрик, Зиблікевич і я) — а се, щоб нарадити ся над резолюциєю.

Ґолуховский і я ішли найдальше в наших домаганях, а коли ми вертали відтак до дому, Ґолуховский перестеріг мене, щоб надто не виявляв я своїх думок, бо нас двох запрошено лише на те, аби нас скомпромітувати. Той справді появила ся сейчас допись з Відня в „Gazeciej Narodowej“, де писано, що я і Ґолуховский відступили від резолюциї.

Нотаблї не рішали нічого, взявши з собою лише запевненя Потоцкого, що сойм галицкий не буде розвязаний. (I. 43—44).

Помимо запевненя сойм був таки розвязаний в червни а відтак відбули ся вибори. Коли той сойм зібрав ся у вересни, поставив пос. Кабат внесенє, щоби сойм поновив свою резолюцию з 1868 р., але се внесенє перепало — і то перепало — річ замітна — голосами тзв. резолюціоністів з „батьком резолюциї“ на чолї. (I, 48).

Коли кілька днів пізнїйше приступив сойм до вибору делеґатів, до парляменту, при виборі чотирох послів з м. Львова розстрілили ся голоси між мною, Смолькою і Домбровским. При тіснїйшим виборі становчики віддали голос Смольцї, голові опозиції, через що Смолька одержав 70 голосів, а я тілько 55. Смолька зістав отже послом. (I, 49).*)

Земялковский міністром і його міністер.

В цьвітни 1873 р. — оповідає Земялковский — вислала рада м. Львова депутацию до цїсаря з причини заручин архикн. Ґізелї з Леопольдом баварским, а до сеї депутациї вибрано мене, Вечиньского і Марки-

---

*) Проєкт Дунаєвского, про який тут бесїда, вводить реформу галицкої адміністрациї, предкладаючи творенє окружних громад, в склад котрих мали-б входити ненарушені обшари двірскі, під проводом старости і з одвічальностию намісника перед соймом. Проєкт сей якому не судило ся стати законом, скритикували навіть деякі члени сторонництва краківского, прим. проф. Каспарек, що в окремій брошурі виказав всї єго хиби і недостачі. — *Ред. Дїла.*

**) Найлїпший доказ, як парлямент задивляв ся на домаганя Поляків. — *Ред. Дїла.*

***) Газнер, Леопольд, ур. 1818 р. в Празї був міністром просьвіти в міністерстві Ауерсперґа і автором шкільного закона, до нинї обовязуючого, який виняв школу з під управи церкви, а віддав єї в руки державних властий. Відтак посварившись з Потоцким, Тафом і Берґером викликав їх димісию своїм меморияломом врученим цїсареви і став сам президентом міністрів в р. 1869, на котрім то становищи оставав до марта 1870. Іменований по димісиї членом палати панів, був там проводирем нїмецких лїбералів твз. Verfassungspartei. — *Ред. Дїла.*

*) Ґр. Альфред Потоцкий прийшов до керми австрийского правительства дня 15 цьвітня 1870, видвигнений на се становиско інтриґами польских шляхтичів і инших февдалів. Консерватист до дна душі хотів він повести австрийске державне судно на шлях автономії країв і одержав місию приєднати для парляменту Чехів, котрі не могли погодити ся з централїстичною шмерлїнґівскою конституциєю та лїберальним нїмецким режімом. Місия II го однак не удала ся і він мусїв уступити вже дня 7 лютого 1871. В рр 1875—1883 був він намісником Галичини і в значній мірі причинив ся до укріпленя тут польского пановання. В відношеню до Русинів був противником народного табору, а зате піддержував рутенців а навіть москвофілів за їх консервативні „историческіи“ начала. — *Ред. Дїла.*

*) Земялковский став зараз після того президентом Львова, а першу скрипку в польскій делеґациї у Відни обняв Ґрохольский, що по уступленю Потоцкого дістав місце в міністерстві Гогенварта яко міністер без теки. Ґрохольский був першим міністром для „Галичини“ recte для Поляків і за ту, здаєть ся ціну, Поляки остаточно покинули думку сецесиї пропаґованої Ґрохольским. Земялковский через час своєї президентури випав з рахунку при великім столї і тому ся частина єго споминів не представляє пілкого інтересу. Що дїяло ся міжтим за кулїсами З-ий не знає і того не можна також найти в єго споминах. — *Ред. Дїла.*

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОН І ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою. БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9.

На вибори в вгаданий день в'їхав комісар мостиского староства п. Подвіньский, в котрого присутности відбуло ся ціле голосоване, а в як „леґальний“ спосіб, ілюструють найкрасше факти піднесені в протесті і стверджені сьвідками. Розуміє ся, що не обійшло ся при тім без жандармів, бо вони на приказ комісаря цілий день ходили по-при уряд громадский і розганяли виборців, але тільки Русинів.

В склад виборчої комісиї кромі війта входили ще: кс. Дзедзіц, почмайстер Цімерман, лісний Кос — а з Русинів лиш оден Федько Розуміло старший; цілим актом виборчим кермував кс. Дзедзіц, допускаючи ся що хвиля різких надужить. І так (факти виймаємо з протесту): Комісия виборча, щоби певнійше переперти свою польско-жидівску листу, урядила в канцеляриї громадскій аґітацийне бюро заосмотрене в повновласти, які виставлювано в неприсутности виборців а навіть без їх відомости; бюро се вів брат кс. Дзедзіца Антін Дзедзіц, чоловік відповідної до річи кваліфікациї і зненавиджений в громаді.

Імена виборців відчитував в довільнім порядку кс. Дзедзіц, а коли кого бракувало з його компанії, то приказував братови виставити за неприсутного повновласть і вручити комусь другому до голосованя.

Натомість без жадної причини не допущувано до голосованя опозицийних виборців пр. Івана Піхоровского, Стефана Кобля, Володимира Коблика, Мих. Гойцака, Івана Возняка, Гриньки Кобля, Федька Труша, Стефанишиного, Семена Кундиса, Миколу Міляна з під ч. д. 129 (жадаючи від него повновласти від його батька помершого перед 14 роками) і много инших. Гриньки Міляна не допущено до голосованя за свою жінку Анну Мілян, хотяй допущено до голосованя „Поляків“: Івана Пеклака, Вавжка Пеклака, Антона Сітика, Антона Барчишака осібно за себе а осібно за жінки, мимо того, що з жінками посідають майно спільно. Надто допущено до голосованя людий не маючих жадного права виборчого як пр. Франца Ґебултовича, Антона Новоровьского, комірника і діда косцельного, Антона Ридзоня, жебрака, Івана Келера, повновласника Гриньки Розумілу молодшого, котрий сам не мав активного права виборчого, за Анну Пулторанос, постійно замешкалу в Глибокій пов. Самбір, хотяй ся послідня зізнала дня 1 грудня 1904 при сьвідках Стефані Коблю і Федьку Розумілів Крукеничах, що жадної в повновласти нікоди нікому не уділяла. Дальше допущено до голосованя повновласника (Ан. Барчишака) Адольфа Фіалковского, непосідаючого жадного майна, а надто перед 5 роками караного вироком окружного суду в Самборі дволітною тяжкою вязницею за злочин підпалу.

При акті виборчім секретарював писар гром. Франц Валашек, котрий кілька ночий перед виборами шибав собою від хати до хати, накидуючи всюди польско-жидівскі картки до голосованя; він належав рівнож до скрутацийної комісиї.

При скрутинії голосоване відбуло ся картками, показало ся, що до урни виборчої кидано по кілька карток, бо в урні найдено більше карток як було голосуючих.

При скрутинії вибору з 3 круга виборців хотів війт одну надчисельну картку в як найзвичайнійший спосіб викинути з виборчої урни — розуміє ся картку руску — доперва комісар зажадав від війта (комісар повинен був розвязати вибори!), щоби наперед помішав картки в урні а відтак витягнув одну з замкненими очима; на приказ комісаря війт удаючи, що картки мішає, держав тимчасом руску картку в кулаці — і тую саму картку відтак викинув!

Сьвідками повисше наведених виборчих надужить є кромі названих осіб ще слідуючі: Гринько Мілян, Федько Розуміло старший, Мих. Баран — господарі в Крукеничах і д-р Корнило Кош, лікар в Крукеничах.

Сі і тим подібні надужитя виборчі були причиною, що одинокий член комісиї Русин Федько Розуміло старший не підписав акту виборчого.

Такими то виборчими штучками удалось викинути Русинів з ради громадскої, бо і тих двох Русинів, що їх для паради вибрали Поляки — яко поплечників польских годі причислити до Русинів — і в нововибраній раді гром. Поляки мають 12 радних на 18.

Проти тих виборів внесло дня 2/12 1904 поверх 70 громадян протест до намісництва — вичисляючи в нім всякі надужитя виборчої комісиї і наводячи на все сьвідків.

Намісництво у Львові діставши протест — припоручило ц. к. староству в Мостисках розслідити піднесені в протесті закиди. Се розслідженє пішло звісною методою, бо на комісию з'їхав дня 20 лютого с. р. комісар Подвіньский, той самий, що переводив вибори і допустив ся виборчих надужить!

До переслуханя візвано лиш декого з підписаних на протесті, і то в більшости таких, котрих можна застрашити і заголювати.

Переслуханє сьвідків відбуло ся так, що комісар приклякав всіх до гром. канцеляриї, а коли котрий хотів що говорити, в тій хвили комісар впадав в лють і на ціле горло кричав: „Cicho bądź, bo w tej chwili każę was wszystkich aresztować i żandarmami odstawić do Mościsk!“

Відтак зачав ся ніби-то протокол, підчас котрого кількох з присутних, боячи ся якої біди, зізнало, що протесту не підписували. Цілий той „протокол“ тревав дуже коротко, бо сейчас комісар вигнав всіх на двір — а в канцеляриї громадскій лишив ся сам враз з виборчою комісиєю і ще кількома панками. Між иншими лишав ся також член комісиї Федько Розуміло і тілько сего переслухав комісар що-до деяких замітів в протесті і казав, що „розслідить“ все пізнійше.

Здає ся, що треба буде внести карне донесенє до прокураториї, а що найменше справа опре ся аж о адміністрацийний трибунал, бо справедливости на разі годі нам ждати.

С. Б.

Просьвітний рух в мостиськім повіті.

З надісланого нам справозданя виділу мостиской філії товариства „Просьвіта“ за час від 15 серпня 1903. (від заложеня філії) по конець 1904 р. виймаємо отсе що важнійші дати і вісти.

Головою виділу філії був незвичайно діяльний кандидат адвокатский п. Зах. Скварко, заступником голови мостиский парох о. Лев Левицкий, а секретарем д-р Стан. Поляньский.

Дуже важною для кождої філії „Просьвіти“ річию є, мати докладну евіденцию членів товариства, проживаючих в повіті, бо без того не може бути й бесіди о добрій орґанізациї. Отже такої евіденциї мостиска філія не мала, — так само, як певно не має її жадна инша філія „Просьвіти“. Почин до усуненя сеї хиби повинен вийти від центрального виділу товариства „Просьвіти“, инакше філії его ніколи не будуть могли як слід сповняти своєї задачі. Доси веде ся так, що члени „Просьвіти“ одні зносять ся безпосередно з головним виділом, немовби іґноруючи свою філію, а лише якась часть остає в тіснійшій звязи з філією. Отже таких членів мала мостиска філія 164. Та й з них в р. 1904 лише 50 зложило членьску вкладку; чи друга половина відослала свої вкладки просто до головного виділу чи може залягає з ними, сего також напевно знати не можна.

Головну увагу звернув виділ філії на читальні в повіті. При заложеню філії було в повіті 15 читалень „Просьвіти“, з котрих уже тогді не всі животіли. Декотрі з них за старанєм філії почали в остатних часах відживати. Нових читалень заложила філія 8, а то: в р. 1903 в Кальникові за греблею, в Мостисках і в Липниках, а в р. 1904 в Чижевичах, в Підлїсках, в Крукеничах, в Судовій Вишни на Великім передмістю і в Остріжци.

Задля браку відповідних сил не міг виділ перевести люстрациї всіх читалень; всеж таки злюстровано читальні в Сокали і в Містичах та вислано відпоручників на загальні збори читаген в Мостисках, Липниках, Сокали, Містичах, Чижевичах, Підлїсках і в Судовій Вишни.

Найживійшу участь в просьвітній роботі філії брали голова п. Скварко, секреаар д-р Поляньский, касиєр п. Дм. Горневич, а з сьвящеників: о. Тесля, сотрудник в Крукеничах; о Гуменюк, сотрудник в Боленовичах: о. Борис з Хлипель; о. Савула з Дмитрович; о. Кушнір з Містих; о. Кондрацкий, парох, і о. Камінський, сотрудник в Судової Вишні.

З усіх 24 читалень „Просьвіти“ 3 упали (ще перед заложенєм філії); 3 не надіслали справозданя мимо упімнень виділу, отже також не дають знаку житя; 3 розвивають ся добре, 7 досить добре; а 8 більше або менше слабо.

Ті 18 читалень, що надіслали виділови справозданя, мали разом 927 членів; найбільше (102) членів має читальня в Крукеничах, найменше (21) читальня в Старяві.

В бібліотеках всіх 18 чинних читалень є разом 1846 книжок, але перечитано всего разом лише 800 книжок. Всі читальні мають „Свободу“ і книжочки „Просьвіти“, декотрі крім того ще і „Діло“, „Господаря“, „Поступ“, і „Гайдамаки“ і и.

Крамниць є при читальнях 9, крім того є в Старяві 4 селяньскі, в Судовій Вишни 2 міщаньскі, а в Підлїсках є крамниця кулка рільничого. Читальняні крамниці всі побирають товари у Жидів, лише одна в Боленовичах бере з перемиской Народної Торговлї. Дохід з читальняних крамниць призначений всюди на церков, лише в Липниках на читальню. Власного дому не має ні одна з тих читалень. Остатні два факти спонукали виділ філії до таких заміток в справозданю:

„Жадна з читалень не має власного дому, і се є причиною слабих основ і слабого розвою читалень. Читальні містять ся або в чужих приватних або в громадских домах, і тому часто приватні люди, а найчастійше війти, старости і ріжні противники народної просьвіти безпосередно чи посередно рішають о судьбі читалень.

„З виїмком читальняної крамниці в Липниках всі зиски з читальняних крамниць призначають виділи читалень на церкви. Спричиняє се великі шкоди безпосередно для читалень, а посередно для народної просьвіти (справді так! *прим. С. Б.*) — ось чому:

Членами і прихильниками читалень є звичайно мале число молодших і біднійших людий, котрі на кождім кроці мусять поборювати страшні перешкоди зі сторони старших, богатших і впливовійших „хлопів-аристократів“, війтів, писарів, хрунів і ріжних часто на впливових становищах в громаді стоячих противників народної просьвіти, а навіть і читальняних крамниць. Виділи читалень напружають і абсурбують всі свої сили і час для справ крамниць, не дбаючи або не маючи часу дбати о властиві цїли читалень, а відтак зиски з крамниць віддають на посередну користь ріжних хрунів, котрі відтак о стілько меншу платять належитість конкуренцийну, скілько вплинуло з зисків читальняних крамниць. А що нечленів і ріжних противників читалень є далеко більше, то із зисків крамниць іде о много більша часть за нечленів і хрунів, ніж за членів читалень.

Зиски віддавані на церкви вичерпують народне богатство на річ так званої мертвої руки і входять безпосередно чи посередно під вплив або заряд патронів, прокураториї скарбу і ріжних нецерковних і церковних адміністрацийних властий, противних правдивій і солідній народній просьвіті, або для неї байдужних.

„Уявім собі, як би то наші читальні розвивались, коли би зиски з читальняних крамниць **мусїли** іти (се зависить від відповідних постанов статута як також сьвідомости і доброї волї читальняних виділів) дійсно на просьвітно-культурні, — що так скажемо — **живі** цїли. Ось возьмім н. пр. зиск крамниці в Волчищовичах за рік 1904. З мішаних товарів 288 К 17 сот., з горівок 310 К 89 с., разом 599 К 6 сот. отже майже 600 К за оден рік. Який би то дім вибудовала собі читальня з зисків за 3 літа? Яку славу придбала би собі через те читальня, як добрий примір дала би через те читальня не лиш для своїх громадян, але і для сусідних читалень і громад! І як би така читальня вкорінила ся в громаді! Не лиш війти, писарі і хрунї, але і всі „врата адові не легко одолїли би“, не легко підрили би таку читальню, котра має власний на себе **вайнтабульований** дім. Ба, нехай навіть власти розвязують таку читальню, то маєток її не пропадає би для наших народно-просьвітних і культурних цїлий, бо переходив би під закладу головного товариства, вглядно філії, котра був би твердою основою для новозаснованої читальнї в дотичній громаді. Нераз поодинокі люди, часто сьвященики посьвячують і розбивають ся при підвигненю народної просьвіти і читалень, доводять справу до розцьвіту, відтак умирають або переносять ся до инших місцевостий. На їх місце приходять мамелюки, люди з иншими переконаннями, зачинають підривати і нищать мозільну будівлю своїх попередників, абапамучують народ; а все лиш тому, що будівля та стояла — як то кажуть — не леді.

„Або уявім собі, скілько і які би то були школи для анальфабетів при дотичних читальнях за часть тих, чистих зисків; якого би читальняного учителя і заразом просьвітного орґанізатора могла така читальня удержувати, або скілько би гроша прибуло на бурси, приватні рускі ґімназиї, театр і т. п., або як гарну касу читальняну можна би розвести з тих зисків при уділюваню дрібних пожичок лиш для членів тов. „Просьвіта“ і читальнї, і скілько би в сей спосіб нових членів позискано для тов. „Просьвіта“ і читалень! А коли би з тих зисків платили крамниці, властиво читальнї, відповідну часть до головного товариства так, як н. пр. кредитові товариства платять до краєвих союзів, яких би то лекторів і вандрівних учителїв могло удержати головне товариство і взагалї як би тогді поступав наш просьвітний і економічний розвій! А так все у нас лиш животіє, читальнї нидіють, крамниці нидіють, а ми вертаємось майже заєдно туди, звідки вийшли“.

Виділ філії повідомляє вкінци, що всім тим членам „Просьвіти“ мостиского повіту, котрі членьскі вкладки складати будуть у виділї філії в Мостисках, уділяти буде безплатної поради і помочи правної в справах просьвітних і економічних і виготовляти поданя в сих справах (як пр. о закладанє крамниць, о трафіки) Також гадає виділ заложити філіяльну касу для уділюваня **дрібних** пожичок своїм членам та занати ся закладанєм молочарских і торговельних спілок і бурс.

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. Куропаткін боронить дальше дуже енерґічно Фушун (над Гуном 35 клм. на схід від Мукдену). Фушун Росияни мусять боронити, бо стративши его, мусїлиб уступити з всіх своїх становищ над рікою Ша.

Льондон. З Токіо доносять, що положенє Куропаткіна безвихідне. Японці стоять в віддаленю 8 клм. на захід від Мукдену, а Росияни стратили доси 40 000 людий. Надіють ся, що полученє Куропатківа з віддїлами на півночи буде відрізане, а его армія буде цїлком окружена. Після инших справоздань его відворот вже відтятий, а его позициї тепер бомбардовані тяжкими гарматами. Не сумнївають ся, що цїла росийска армія впаде в руки Японців. Загальний атак Японців розпочав ся дня 3 с. м. Величезні маґазини харчів впали в японьскі руки. Телїн є сильно укріплений і має ґарнізон з 40.000 людий. Надіють ся, що Японці обсадять Мукден в пятницю, а найдальше в суботу.

Берлїн. З Петербурга доносять, що бій коло Мукдену доси не рішений. В часї битви на лївім (східнім) крилї повелось Росиянам по величезних стратах получити ся з центром. За те положенє Росиян на захід від Мукдену є дуже поважне, бо Японці хочуть за всяку ціну відтяти Куропаткінови відворот до Телїну і мимо розпучливої оборони Росиян все поступають наперед.

Петербург. З Мукдену надходять вісти для Росиян добрі. Особливо положенє на полудневий захід є корисне для Росиян. Вчера всі корпуси фронтової армії брали участь в бою. Лїневич мав значні сукцеси. Ґенерал Данилович, хоч з великими стратами, відпер 17 японьских атаків. Праве крило росийске здобуло баґнетом японьскі позициї. Росийска пальба змушувала Японців часто зміняти позициї. Дня 5 с. м. Японці проломили коло Сахепу росийскі лінії, але коли на японьскі позициї сконцентровано пальбу з 80 гармат, мусїли уступити з великими стратами. Росияни певно побідять. Японьскі вояки страшно утомлені, бо від двох днів не їли нічого.

Петербург. Куропаткін доносить: Дня 5. с. м. на правім березї Гуна Японці посунули ся до місцевости Нусінґрон, але їх відперто. Наші війска перейшли до офензиви, обсадили сю місцевість і кілька инших. В околици горба Путилова полонено 100 Японців. Атак на Каутулїн відперто. Полковник Рамшевич ранений. Наші стрільці вигнали Японців з місцевости Шешура. Коло Кудіязи наші війска обсадили по завзятім бою горби пануючі над околицею. Дня 6 с. м. в центрі був спокій. На захід від Мукдену атакуємо. Війска правого крила підпирають центр, щоби відперти атаки на горб Путилова. Атак на Каутулїн відперто по тригодиннім бою. Коло Каутулїну начислено 2380 японьских трупів, між ними 30 офіцарів. Часть трупів похоронено. Наші війска на крайнім лївім крилї обсадили долину о 10 верст на схід від Кудіязи. Оден японьский швадрон і пів компанії піхоти, кинувши оруже, утїкли в панїчнім переполоху.

Гакодате. Сконцентрована тут ескадра складає ся з двох кружляків панцирних, двох кружляків в части опанцирених, 16 торпедовців і протиторпедовців, двох помічних кружляків. Величезні склади вугля утворено

на Мадейского. Ледви-що прибули ми у Відень візвав мене Ляссер, щоб его відвідати*). Прийшовши, застав я там вже Аверсперґа і міністра Увґера. Після привитаня заявив мені Ляссер, що депутацию приймє цісар на другий день, а заразом додав наче від нехочу, що цісар має намір покликати Поляка в характері міністра без теки, з тими управненями, які мав Ґрохольский в кабінеті Гогенварта. На те відповів я, що край з вдячною прийме вість покликаня родака до ради корони, але се мусить бути чоловік, що має за собою довіре краю, бо сумніваю ся, чи найде ся муж, що хотів би заризикувати свою популярність в краю, вступленєм до міністерства, яке перевело безпосередні вибори до державної ради. На те Ляссер взяв зі стола аркуш паперу та став відчитувати управненя, який з найвисшої постанови мав Ґрохольский, по дім додав, що сі управненя могли-бути еще розширені. Вкінци запитав, чи Поляк засїдаючий з тими управненями міг би бути корисним для краю — а коли я відповів, що так, встав і поклавши руку на моїм рамени прорік: „So haben wir schon den Minister!“ (I, 52—53).

На другий день приняв цісар нашу депутацию, відтак цісарева, а вкінци архикн. Ізеля, яка, хоч скінчила що-йно 17 літ, говорила з кождим з нас дуже свобідно, придивляючись з інтересом до наших національних одягів. Ті одяги бачила вона з блиска вперве, але найбільше заімпонував їй, здаєть ся, добрягa Вечиньский, бо мав і одяг прегарний тай не аби-яку стать...

*) По федералїстично-автономічнім міністерстві Гогенварта обняв керму внутрішної австр. політики Адольф Аверсперґ, брат Карла, що був премєром в тав. Bürgerministerium. Кабінет Адольфа Аверсперґа (від 25 падол. 1871—6 вересня 1878) був також німецко-ліберальний і перевів безпосередні вибори до парляменту. В склад его кабінету входив між иншими і Ляссер Йосиф, права рука Аверсперґа, яко міністер для справ внутрішних, на котрім то становиску оставав аж до 5 липня 1878 р. — *Ред. Діла.*

Коли ми вернули від цісаря, приступив до мене дежурний ад'ютант і сказав, що цісар хоче зі мною поговорити окремо. Вечиньский і Мадейский відїхали отже до готелю, а я удав ся до кімнат цісаря, де мене ад'ютант сейчас і замельдував. Цісар знав вже про конференцию у Ляссера а приступивши від-разу до річи закінчив: „Es würde mich sehr freuen Sie in Ministerrath zu sehen, Gołuchowski wird es Ihnen bestätigen“.

Вернувши до Львова а почуваючи себе управненим словами цісаря звіритись Ґолуховскому, пішов я до него і розказав про авдиенцию так у архикн. Ізелї як і цісаря. Ґолуховский всіми силами дораджував менї приняти теку прирікаючи, що попре мене в краю і облегчить моє становиско в Відни. Але „ша!“ — додав.

Дня 19 цьвітня прислав менї Ґолуховский лист Ляссера присланий на его руки, яким мене взивано явити ся сейчас в Відни „in einer wichtigen Angelegenheit“. Се я й вчинив та після деяких торгів о управненя міністра Поляка без теки*) сказав, що теку приймаю, повторивши се відтак еще і самому цісареви. Дня 23 цьвітня 1873 одержав я власноручне письмо Найясн. Монарха, з іменованєм на міністра без теки, почім зложив я присягу в одязї народовім, хоч без карабелї, бо тоту казали менї відіпняти перед входом до салї. (I, 54—55.)

(*Дальше буде*).

*) Як видко з того, сам З-ий уважав позицию не як міністра для Галичини, а як міністерство для Поляків. Що-до розширеня управнень польского Landsmanministr-a, то здаєть ся, що З-ий виєднав право „veta“ від заряджень всіх инших міністрів в справах галицких, з тим, що заперечене зарядженє мусить прийти еще раз перед повну міністерску раду. Так принайменше виявила се „Gazeta Narodowa“ в одній з статий — як що добре тямимо — перед чотирма роками. — *Ред. „Діла“.*

на Формозї, котра буде точкою опору для фльоти. Вїзд до них замкнено мінами. Оден пароход взяв льокомотиви і инші зелїзничі материяли для Кореї і 60 гавбиць для армії в Манджуриї. Правительство побільшає доки в Куре і Погосуке. Японьска ескадра кружляє тепер по Індийскім океанї.

З Росиї.

(Телеґрамн.)

Петербург Супротив того, що робітники не хотїли перевести виборів делеґатів до робітничої комісиї Шидловского, розвязано сю комісию. Майже всї фабрики в Петербурзї застрайкували другий раз. Страйкують також робітники правительственного арсеналу і в корабельних варстатах. Мінїстерство фінансів оголосило, що вже приготовило проект закона, нормуючого час робучого дня і недїльний відпочинок. Сї проекти будуть предложені державній радї до затвердженя вже в перших днях цьвітня.

Ляйпціґ. Кореспондент одного з дневників, котрий виїхав з Баку 24 лютого, начислив 1.100 убитих і 2.800 ранених. Расової ненависти між Татарами а Вірменами нема, лише в послїдних часах російскі власти підбурили Татар против Вірмен, внаслїдок чого запанувала між ними ненависть.

Петербург. Цар поручив державному секретареви Сольскому президувати на сих засїданях комітету мінїстрів, на котрих сам цар не може президувати.

Париж. Echo de P. доносить з Петербурга: Тут говорять, що вибори до заповідженого другим рескриптом законодатного тїла, відбудуть ся в часї до двох місяцїв. По виборах буде октройований рід конституциї, установляючий дві палати. В однїй будуть члени з вибору, в другій члени іменовані правительством. Обі палати будуть мати лише дорадчий голос. Цар буде, як доси, виключно рішати о всїм.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Апонїй був вчера на авдиенциї у цїсаря. Дневникарям Апонній заявив, що кріза буде тревати дуже довго, бо ситуация сполученої опозициї дуже тяжка. Кріза далаб ся скоро полагодити, якби опозиция уступила. Говорять, що візване до цїсаря одержав бувший президент мінїстрів Векерле.

Француско-російский союз.

Варшава. З Парижа доносять, що в цїлій Франциї на провінциї веде ся тепер жива аґітация против француско-російского союза.

Зелїзничий страйк.

Ню-Йорк. На міских зелїзницях застрайкував цїлий персонал, звиш 5000 людий. Цїлий рух здержаний. Вчера поїзди обсаджено новим персоналом, не вишколеним в службі.

НОВИНКИ.

— **В справі звісної бесїди мін. Райнбабена** в прускім соймі о душеню Русинів Поляками в Галичинї і о ремонстрациї Ґолуховского годить ся зазначити ще пару голосів чужої преси. І так: „С.-Петербургскія Вѣдомости“ умістили статю свого кореспондента з Відня, де між иншим читаємо:

„Протести против того, щоби сусїдні держави „вмішували ся“ у внутрішні держави одна другої, належать до звичайних дипльоматичних способів і стали рішучо стереотипними. Але, річ певна, вмішане вмішаню не рівне, і коли вождий буде безусловно засуджувати активне вмішане иншої держави, то рівночасно нїхто не може обмежити або знести свободу критики проявів полїтичного і культурного житя чужої держави. Ачейже критика з парляментарної трибуни має найбільшу силу й найбільший вплив і она становить загальну гадку Европи. Длячого нїмецким полїтикам забороняти критичну аналїзу полїтичних подій в Австриї, тим більше, коли в Нїмеччинї є анальоґічні події? Річ ясна, польскому колу критика поступованя галицкої шляхти була не до смаку і єму особливо не подобала ся обіцянка Райнбабена навести із творів галицко-руских писателїв описи, які муки терплять Русини в Галичинї, хоч Галичина, Богом а правдою, точно так само належить їм, як і Полякам. [Автор очивидно має на думцї східну а не західну часть краю]. Алеж чи не лучше було-б, якби Поляки, замість протестів против „вмішуваня“ сотворили в Галичинї такий стан, при якім не потребували би боятись нїякого вмішаня? Коректне відношене до Русинів, повну національну терпимість, можна уважати за обовязок галицких Поляків з огляду на Поляків, що живуть в других державах. Австрия — єдиний край, де Поляки дістали ідеальну автономію, отже кождий може завдати їм питане: „Як ви покористували ся даною вам автономією?“ І, без сумнїву, було би кориснїйше, коли-б Поляки з Галичини, замість протестів, рішили ся полишити Русинам змогу без перепон розвивати ся национально й культурно. Тогдї, може Галичина перестала би бути найбіднїйшою і найзаосталїйшою провінциєю Европи...“ — Максимілїян Гарден, видавець голосного журнала „Zukunft“, в статї п. заг. „Fastenpredigt“ заговорив також про „рай“ Русинів під ідеяльною [з ласки корони і правительства австрийского] автономією Поляків. Поляки — пише Гарден — не лише душать Русинів, але, що ще гірше, всїми недозволеними способами заходять ся знищати в Галичинї культуру руску, старшу і висшу від польскої. [Słowo polskie дуже обурене за те на Гардена і каже: „Szkoda! Uważaliśmy tego pisarza za poważniejszego“. Тож то згризе ся Гарден тим, що стратив добре око у галицких вшехполяків!].

— **Звичайні загальні збори т-а „Народна Рада“ в Турцї** відбули ся дня 24-ого м. м. під проводом о. маршалка Прухницкого. Секретарювали о. Скобельский і п. Пасїчаньский. Перша точка порядку, а іменно справоздане посольске, відпало. Справоздане з дїяльности видїлу виголосив о. Василь Сологуб, зазначуючи що головна дїяльність видїлу прямувала все до того, щоби з'орґанїзувати Русь турчаньску в той спосіб, щоби вся інтелїґенция, сьвідоме міщаньство і селяньство згуртували ся до спільної працї, так як се дїє ся по инших повітах. За час управи товариством не удалось еще видїлови перевести сеї орґанїзациї, в чім незно чималою єсть утруднена комунїкация у повітї. Вибудоване зелїзницї повинно причинити ся до оживленя руху. Дальше виказав референт, що виступав всюди, коли загал Русинів боронив ся перед інвазиєю противників Руси, манїфестуючи свою солїдарність. По скінченім справозданю збори ухвалили уступаючому видїлови на внесене о. Скобельского одноголосно абсолюторию. З черги приступлено до вибору нового видїлу, в склад котрого увійшли: о. Сологуб Василь, яко предсїдатель, о. Гичко Николай, о. Петро Крупский, Ізидор Пасїчньский, Антонїй Жук яко видїлові, а яко заступники Йосиф Яворский і Мардач. Жива дискусия вивязала ся при поодиноких внесенях. О. Маршалок Прухницкий підніс з натиском, щоби новий видїл вів дальше акцию в тім дусї, щоби перевести орґанїзацию в цїлім повітї через численні довірочні збори, при котрих являв би ся відпоручник видїлу. О. Скобельский вніс, щоби новий видїл постарав ся передовсїм о те, щоби члени складали свої вкладки, дальше щоби видїл віднїс ся до ради повітової, щоби вона заняла ся спроваджуванем штучних навозів. П. Крушельницкий, учитель шкіл народних в Турцї вніс, щоби видїл віднїс ся до ради повітової о висилане фахового аґронома по селах, котрий би поучував яких навозів, якої мелїорациї, якого дренованя і т. д. наш повіт потребує. О. Сологуб вніс, щоби старатись через послів о виєднане своєї рускої інстатуциї фінансової з пупілярним забезпеченем, а нїм се стане ся, щоби посли постарались о дозвіл, аби громадскі і парохіяльні фонди льокувати в судах, аби населене могло мати в судах дешевий кредит, бо дотепер стоять справи так, що тії, котрі складали гроші на ті фонди, з них тепер не користають. Дальше вніс, щоби просити мінїстерство рільництва, аби через льокацию капіталів державних в судах в Турцї і Борини скріпило фонди сиротиньскі судові так, щоби всї ґрунтові господарі могли затягнути дешеві позички, а дальше, щоби віднестись до населеня повіта туряньского народности рускої, щоби всї в судах, в урядах податкових, в староствї самі вживали лише рускої мови, та домагались в усїх урядах для себе урядованя в рускій мові. Вкінци вносить о. Сологуб, щоби вплинути на товариство садівничо-пщільниче, аби запялось розширенем пщільництва і садівництва в турецкім повітї. — Міщанин п. Туряньский з Турки вносить, щоби видїл постарав ся спровадити адвоката Русина до Турки, котрий би, яко независимий чоловік став середком народної дїяльности в повітї. О. Сологуб, забравши ще раз слово, підніс, що послїдна вже хвиля, щоби товариство застановило ся серіозно, в який би спосіб взяти в свої руки торговлю у повітї та звернув ся з поклоном, щоби молоді сьвященики приложили своїх рук до просьвіти, бо доки сьвященьство, як доси не возьме ся в повітї до народної дїяльности, то наш повіт еще довго буде одним з послїдних. Дальше взивав, щоби пустарі залїсювано, мочарі і млаки дреновано, — бо на се суть фонди. В тих всїх точках забирали голос о. маршалок Прухницкий, п. Крушельницкий, о. Скобельский, о. Поляньский і п. Сидір Пасїчньский. — Всї внесеня перейшли одноголосно і на тім збори замкнено. — *Учасник.*

— **Зельманівщина rediviva.** З Борщівщини пишуть нам: Для уникненя неумістних підозрінь заявляю з гори, що я анї радикал анї социялїст, але звичайний собі Русин, що любить свою церкву і духовеньство поважає. Колиж напишу тут може що прикре для декого, бо звісно, правда часом в очи коле, то роблю се длятого, що то послїдна проба направити лихо. Є в борщівскім повітї парохія Звиначка, для котрої запрезентовано пароха в особі о. Целевича аж з львівскої дицезиї. Від коли сей о. парох настав, то в селї що раз гірше. Такі річи як убийства, піячене в корчмі, ґвалти і крики в селї підчас сьвят у нас на дневнім порядку. Про порядок в церкві, відправи богослужень, поведене з людьми не говорю, бо о тім знає докладно епископска консистория в Станиславові а специяльно о. декан. Ми писали кілька разів до консисториї, грозили переходом на латиньске, ходили на скаргу до о. декана, і о. декан приїздив до нас кілька разів, переслухував селян і о. пароха, признав нам публично правду та зганив пароха за не одно, але все остало, як було. Ми їздили до консисториї, але і то не помогло. На нового епископа чекали як на Мойсея, що вивів жидівский нарід з египетскої неволї і з дому работи, але і та надія нас завела. В селї і в церкві дальше та сама історія. Чесних громадян, старших братів парох від церкви повідганяв і поробив самих хрунїв, що ходять коло престола як коло жолоба. Та єму кажуть, нїхто нїто не вдїє, анї декан, анї консисторія, анї епископ, бо наша пані „імосць“ мають в Станиславові при консисториї аж двох братів. Ми би й не хвалили ся своїм парохом перед сьвітом, алеж нам се дуже прикро, що у него пан і жид значать много більше, як ми, їх парохіяни, для нас має він саму лишень погорду. Доказом на се хочби отсей факт. Дня 18 лютого с. р. відбули ся у нас вибори на голову церковного комітету. Комітет вже був затверджений старостом в Борщеві, а належало до него 5 членів, а то парох, ґраф Козебродский яко колятор і трох селян: Ілько Каденюк, Іван Медвідь і Матій Каспрів. Позаяк парох вже старий, немічний і нам неприхильний, то ми не хотїли его мати головою комітету, а бажали вибрати Ілька Каденюка. Вибір зачав ся о годинї 9 рано. Гр. Козебродский вислав свого повновласника в особі жидка Мортка Вексельблята. Селяни всї три голосували на Ілька Каденюка, жид Мортко на себе і парох на него. Коли жид дістав лише два голоси і побачив, що селяни стоять при своїм, почав з ними торгувати ся і по нарадї з о. парохом запропонував селянам вибрати когось иншого з селян а тодї він і о парох дадуть на него голоси. Очевидно, що они хотїли вибрати якогось хруня. Селяни стоять при своїм. Тодї жид знов радить ся з парохом і щоби нас стероризувати, кажуть, що ми не маємо права голосувати, бо перші вибори були неправні, тому що пан „грабя“ при нїм не були На се відповів Ілько Каденюк, що вибори є важні, бо вже їх ц к староство затвердило, і сказав, що Мортко не має права бути в церковнім комітетї, бо він жид а ми християни. Парох не знав, що на се сказати Жид догадав ся, що влїз не в своє дїло і щоби ратувати ситуацию, предложив, щоби замість него вибрати ґрафа. Парох пристав на се, але селяни таки стояли при своїм, і хоч голосоване а властиво торг відбував ся цїлий день, бо аж до 4 години вечером, таки жид анї ґраф не вийшов головою комітету, лиш селянин Ілько Каденюк. Може не одному видати ся, що ми пересаджуємо, що в церковнім комітетї парох голосував на жида, але ще жиють всї комітетові, жиють і люди, що були при тім голосованю, як війт і инші і вони можуть посьвідчити. А тепер питаємо сьвітлу консисторию, що вона гадає на будуче з нами робити: чи лишити нас судьбі, чи заопікувати ся нами та зробити в парохії лад. Незадовго вибирає ся депутация до епископа вже другий раз, може сам епископ що вдїє, инакше ми з парохом пропали для рускої церкви і для консисториї в Станиславові. А тепер спитаємо чесних людий, чи то не вертають ся давні часи, коли нарід сьпівав „їде, їде Зельман“. — *Некомітетовий.*

— **З воєнних картин.** Звісний російский письменник Леонид Андреєв описує ось як страшні сцени з теперішної війни на далекім Сходї: В пільнім лазаретї я відвідав мого приятеля С., раненого кулею в груди. Розказував менї шептом про приступ на шанцї, де потерпів рану. Страшне було дїлане тих кільчастих дротяних сїтий, що як вужі оплїтали вояків і дусили їх в своїх обіймах. Бачив, як такий натягнений дріт, перетятий в однім кінци, із свистом прошиб воздух і в в однїй хвили силїв трех вояків Колючки дерли одїж і вбивали ся в тїло нещасних, що з болю вили ся і кричали як навіжені. Оден з них, поцїлений кулею, виєв уже мертвий, а два инші волїли его за собою, аж лишив ся при житю лише оден, що добував надлюдских з'усиль, аби увільнити ся від страшного тягару. Була се немов якась шалена іграшка живих з трупами, з якої нїхто не виходив живим. При однім такім засїцї лягло поверх 2000 вояків. Підчас коли перетинали дроти, силуючись увільнити ся з їх обіймів, неприятель засипував їх безнастанним градом куль і картачів. Приятель впевнював мене, що чогось так страшного не бачив віколи і що той приступ був би очивидячки скінчив ся божевільною утечею, колиб бідолашні вояки знали, в котру сторону мають утїкати. Але той ряд 10 до 13 дротяних засїків, що їх оплїтали, та лябіринт глубоких вовчих ям з кінчастими палями на днї, так їх затуманив, що нїхто не годен був орієнтувати ся на тім страшнім полї смерти. Одні кидали ся до лїйковатих ям, а попавши там на кінчастий паль, подрігували як манекіни на нитцї. Нові тїла спадали на них і незабаром цїла яма заповнила ся по береги ворушливою кровавою масою. Многі, хитаючись як пяні, бігли просто на дротяні засїки, звисали в них і кричали, аж куля вкоротила їх муки. Впрочім всї робили вражінє пяних; одні проклинали в страшний спосіб, другі сьміяли ся, коли кільчастий дріт оплїв їм рамя або ноги. Він сам (мій приятель) від самого рана не мав нїчого в ротї і попав в дивний настрій. Хвилями здавало ся єму, що ось-ось зімлїє, то знов опанував его безмежний ляк Коли хтось коло него затягнув пісню, він підхоплював мельодию, а за ним инші і незабаром пісня поплила цїлим хором. Не знав сам, що сьпіває, але тямить, що се була якась весела пісонька. Так, вони сьпівали, а всьо довкола червонїло ся від крови. Небо виглядало також червоне; здавало ся, що у вселенній скоїла ся якась катастрофа, зайшов якийсь дивний переворот, при котрім щезли всї барви синя, зелена та инші спокійнїйші, а лишила ся тільки одна, ярко-червона, в якій сонце сьвітило як бенґальский огонь. А люди сьміяли ся... як пяні. Може навіть і танцювали, вільно- при найменше скакало немов підчас танцю. І мій приятель пригадав собі докладно, що як куля прошила єму груди, его ноги заким втеряли сьвідомість, зробили ще кілька скоків, немов танцюючи.

— **В справі жертв на виборчу акцию до ради м. Львова** оповіщує ся, що комітет справдї вислав курзора, але лише перед виборами і виказ зложених жертв оголосить ся завтра або по завтра в руских дневниках по провіреню рахунків. Індивідуум, що мало вбирати мнимі жертви вже по виборах, підшило ся під фірму комітету і тому по оголошеню виказу жертв просимо всїх тих, що дали гроші а не суть виказані, щоб зволили подати свої імена як і висоту зложеної квоти для евентуального ужитку. — *Від имб. руского комітету.*

— **Програма концерту львівского Бояна**, який відбуде ся дня 8 с. м. в великій салї „Народного Дому“ така: 1. Ів. Біликовский: „Пісні весільні“ — виконає міш. хор „Львівского Бояна“. — 2. В. Рудник: „Не поспіши“ секстет на сопран, альт, тенор, скрипку, чельо і фортепян — виконають пп. А. Крушельницка, Ол. Ясеницка, М. Волошин, Ол. Бережницкий, Богд Бережницкий і Ол. Прокешівна. — 3. Ф. Колесса: „На щедрий вечер“ — виконає мужеский хор „Львівского Бояна“. — 4. Ант. Дворжак: „Lento“ з квартету F-dur — виконає смичковий квартет. — 5. М. Волошин: „Засни“ — сопранове сольо з супроводом фортепяна — виконає п-на А. Крушельницка. — 6. П. Чайківский: „Andante“ з квартету, op. 11. — виконає смичковий квартет. — 7. М. Лисенко: „Колядки і щедрівки“ — виконає мішаний хор „Львівского Бояна“. — Супровід фортепяновий обняли пп. Ол. Ясеницка і Т. Шухевич. Диріґент проф. д-р Копач. Початок точно о годинї 7 вечером.

— **Оповістка.** Тих Вп., котрі підчас тзв. антікерберівскої демонстрациї у Львові дня 31 серпня м. р. були в товпі при моїм арештованю і взагалї бачили поведене полїциї прошу о ласкаве подане с е й ч а с своїх адрес через ред. „Дїла“. — *Мстислав Січинский* ст. прав.

— **Довірочні збори „Кружка українських дївчат“** у Львові відбудуть ся в недїлю 12 с. м. о год. 3 по полудни. Позаяк збори мають рішити дуже важну квестию, просить ся всїх товаришок, щоб хотїли взяти в них участь. *Северина Данилевич* голова, *Настя Грінченко* секретарка. 1—2

Календар: Гр.-кат.: нинї (середа) Полїкарпа, завтра (четвер) Знайдене голови св. Івана. — Рим.-кат.: нинї (середа) Понедєлок Івана Божого, завтра (четвер) Францїшки.

Театри: Театр мінский у Львові: нинї (середа) і завтра (четвер) Іюля, драма в 4 актах з середновічних часів, Юрия Жулавского. Гостинний виступ Романа Желяновского з Варшави.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Сала товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговлї“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] — в четвер другий раз, на похід „Продана наречена“ опера Сметани; в суботу 11/3 „Барон циганьский“ оперета Страуса; в недїлю 12/3 „Нещасне кохання“ драма зі сьпівами Манька. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Оповіщене.

Надзираюча Рада „Краєвого Союза кредитового“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, скликує на підставі § 47 статута VII. загальні збори стоваришеня, що відбудуть ся дня 30 н. ст. марта 1905 р. о годинї 4 по полудни в салї товариства „Руска Бесїда“ у Львові [Ринок ч. 10 I. поверх] з отсим предметом нарад:

1. Відчитане протокколу з послїдних загальних зборів стоваришеня.
2. Звіт з дїяльности за шестий рік адмінїстрацийний (1904 р) з маєтковим білянсом.
3. Звіт комісиї контрольної.
4. Предложене Надзираючої Ради в справі подїлу чистого зиску.
5. Вибір двох членів Надзираючої Ради і шістьох заступників.
6. Вибір трох членів Комісиї контрольної.
7. Зміна §. §. 3 і 5 статута стоваришеня.

Право участи в загальних зборах мають члени стоваришеня, котрі що найменше оден удїл в цїлости уплатили (§ 50 статута). За леґітимацию служить книжочка удїлова. На загальних зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителї (§ 51 статута).

За Надзираючу Раду „Краєвого Союза кредитового“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, дня 4 н. ст. марта 1905 р.

Григорий Кузьма предсїдатель. *О. Теодозий Лежорубский* секретар.

1—3

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 10—47

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** **Львів** *пл. Галицка ч. 1.* 105

Коперницкий і Син

Оптика і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного за плантадами площі Галицкої з-руками.

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі виправки полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 8 марта. Валюта коронова. Ціна за 50 кгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·65 до 8·80 а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·60 до 6·75 а на термін 6·40 до 6·50, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·60 а на термін 7·— до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·50 до 6·75, а броварний 7·10 до 7·75, *ріпак* 11·— до 11·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 7·75 до 10·—, *вика* 8·50 до 10·—, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 7·80 до 8·—, *кукуруза* готова 7·10 до 7·50 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 210·—, *конюшина* червона 55·— до 80·—, біла 45·— до 68·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 32·50 до 32·75.

Курс Львівский

з дня 8 н. ст. марта 1905.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зеліз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	99 80	99 50
„ красного 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 40	100 10
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 50	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 50	100 20
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 10	117 60

Глядає Академіка

яко інструктора бурса св. Івана Хрестителя в Дрогобичи; дає осібне помешкане, лучший харч і 20 корон місячно. Упрашає ся зараз зголосити ся до заряду бурси в Дрогобичи.
163 6—6

Фортепян короткий, чорний, майже новий концертовий, Берзендорфера ученика, коштував 500 зр. — продам дуже дешево. Рівнож маю до продажи піяніно. Бляхарска 2, *Войнарович*.
50 8—3

Ученик VII. кл. гімн. глядає лекциї на село за умірковавою винагородою „Diligentia“, poste restante Жовква. 2—3

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в коміс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.
130 З поважанем
М. БИЧИШИН
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна пресилати гроші чеками щадницї почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есковтом).

Позички уділяє „Днїстер“ своїм членам на 6%; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Днїстра“.

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Днїстрі“.*

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Днїстер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Днїстер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783.673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Уділи членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123 627 К.
Фонд резервовий і иньші	26.576 К.	Льокациї	169 456 К.
34		на рахунку біж.	81.968 К.

VI. Звичайні загальні збори

Товариства для розвою рускої штуки відбудуть ся у Львові в суботу дня 25 н. ст. марта 1905 о годині 6 вечером в комнатах Товариства, Ринок ч. 34 із слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів;
2. Звіт дирекциї з діяльности товариства за рік адміністрацийний 1904.
3. Звіт контрольної комісиї.
4. Вибір чотирох членів ради надзираючої на місце уступаючих на основі §. 34 статута.
5. Справа угоренкя власної робітні Товариства і
6. Внесеня та інтерпеляциї членів.

Того самого дня о год. 8 рано відбуде ся в Успенької церкві поминальне богослуженє за померших членів Товариства.

Дві години перед зборами відбудуть ся артистичні наради, на котрі всїх членів артистів запрошує ся.

В. Пачірний. 150 3—3 *В. Дидиньский.*

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 2—60
Дістати можна всюди.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Що-йно вийшли з друку:

1. Poradnik prawniczy w sprawach polityeznych autonomicznych, cywilnych, karnych i skarbowych wraz z kompletnym zbiorem wzorów i przykładów etc. etc. Cena 10 k. 60 h.
2. Austryackie prawo gminne. Cena 2 k. 50 h.
3. Ordynacya wyborcza. Cena 1 k.
4. Przepisy podatkowe i przemysłowe. Cena 1 k. 60 h.
5. Adwokat domowy. Wyczerpujący zbiór wzorów i przykładów, odnoszących się do ustawy cyw., normy jur. procedury cyw. i ord. egzek. Cena 4 k. 30 h.

Дістати можна у автора **С. Вайнштока,** у Львові, ул. Різницка ч. 5. 118 5—5

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби міскові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички франкових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Поручення з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 45 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 до 77 зр.
Обручкові ч. 48 до 88 зр. (для грубої роботи)

Всч. Священикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услови сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жаданє. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насїня ярин, цьвітів, господарскі і т. д. з первоoрядної фірми ерфуртської. **Львів, Личаківска ч. 24.**

Росада ярин, цьвітів, трускавок і т. д. Корчі, Дерева, Рожі, Цибульки цьвітів і т. д. Адреса: Заведенє огородниче в Скнилові (під Львовом, п. Кульпарків).

133 7—8

Все як найлїпшої якости що до добору ґатунків і сили кільченя. Всякі замовленя виконує ся як найточнїйше і найшвидше.

Позір! **Позір!**

Чи чули ви, що на Буковині появить ся у цьвітни с. р. новий богато *ілюстрований* двотижневник:

„ОТАМАН“

і стоїть до кінця року всего 2 кор.

Висилає ся лиш тим, що заплатять гроші з гори.

Особливо усї наші СОКОЛИ повинні собі „Отамана“ запренумерувати, бо там будуть усякі поради, як устроювати забави, театральні представленя, вправи так ґімнастичні як і пожарні і т. п.

Хто приєднає нам 5 з гори платних передплатників, той буде діставати „Отамана“. Через цїлий рік даром. Гроші посилайте до: Ґеорґія Войчука, у Витилівцї (Буков.)
137 1—3

Шестий рік істнованя.

Одинока руско українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіціяльним органом ніякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар“** придбав свіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родині.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.
Передплачуйте „Комара“.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительницї, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, патерицї, підставники, плащеницї, хрести, кадильницї, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лямпницї, ліхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского єпископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 9—45

Лише тоді правдивий, коли триграння фляшина єсть замкнена нижше поданою оплаткою (червоний і чорний друк на жовтім папері.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

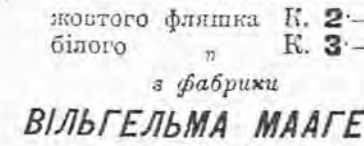

(*в законно обезпеченім опакованю*
жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни.

Розслїджений первоoрядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности порученкй також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лікар хоче досягнути скріпленя цїлого організму, іменно груди і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалі прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 750 12—18

W. MAAGER,
WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Прошиє наслідувань зарядиджує ся судове слїдство.

DEPENDANCE
Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.
31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Диплъомів і т. и. по умірених цїнах.

Оповіщенє.

Отсим подаємо до загальної відомости, що звичайні Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового у Вібрцї“. стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 25 марця 1905 о годині 1 по полудни в комнаті товариства з отсим порядком денним:

1. Звіт Дирекциї з діяльности і рахунків за рік 1904.
2. Звіт контрольної комісиї.
3. Уділенє Дирекциї і Радї надзираючій абсолюторії.
4. Розділ чистого зиску і ухваленє дивіденди.
5. Вибір двох членів Ради надзираючої.
6. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без без огляду на число присутних членів. Право участи в Загальних Зборах мають тілько ті члени Товариства, котрі що найменше один удїл в цїлости уплатили (§. 50 ст.). — Учасники мають виказатись уділовими книжочками яко леґітимацією.

Вібрка, дня 4 марця 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Іван Бурбель голова. 196 2—3 *Ев. Рудий* секретар.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редактує і отвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манєцких) Копєрника ч. 9.

Ч. 44. Львів Четвер 24 Лютого (9 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторого ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chwawski Wien VI Getreidemark 15; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерата платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:

на цілий рік 32 к — 44 к

на пів року 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік 28 к на пів року 14 к.

на чверть року 7 „ на місяць 2 к 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторого. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иниі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Рішаючий момент.

Очи усего сьвіта з напруженою увагою звернені тепер на околицї Мукдену, в яких від семи днів важить ся доля манджурскої війни. За тих чотирнайцять місяців, протягом яких на Далекім Сході мірають ся в крівавім танци Япан з Росиєю, було уже богато крівавих і страшних боїв, було їх більше і були вони страшнійші, ніж які небудь бої у якій небудь иншій війні. Деякі з сих смертних борб були навіть більш крівазі і довше тревають, ніж послїдний бій під Мукденом. Борба над Ша-го трівала майже два тижні, довкола Ляояну бито ся девять днів — та жаден з тих боїв, крім упадку Порту Артура, не мав так рішаючого значіня для остаточного результату війни, як ведучий ся тепер бій коло Мукдену. З обосторонних донесень не підпадає ніякому сумнївови що Ояма окружає Куропаткіна та старає ся перетяти єму відворот, і що ся акция — бодай доси — єму поводить ся доволї успішно; як і се певна річ, що коли би вона увінчала ся остаточним успіхом, війна була тим самим рішена невідклично. І тому бій під Мукденом так звертає на себе увагу опінії всего культурного людства та тому всї слїдять за перебігом єго з запертим віддихом в грудях.

В новочаснїй стратегії окружуючий рух наступаючої армії єсть найнебезпечнїйшим зворотом кождого більшого бою; найнебезпечнїйшим у подвійнім значіню: для остаючого в дефензиві противника, котрого з двох боків намагають ся окружити та обіймити смертельними обіймами витягнені рамена наступаючої армії, як і для тої-ж армії, котрої центр задля розтягненого фронту та все далї витягаючих ся крил значно ослабляє. Вся гра полягає зі сторони дефензиви в тім, щоби або вирвати ся з затискаючих ся клїщів скорим та критим відворотом в зад або — що треба вважати для неї сьвітлим сукцесом — вдарити усею силою на ослаблений центр окружаючого противника, прірвати єго, розбити наче клином на дві части та докінчити побіди знищенєм кождої з них з осібна. Зі сторони офензиви гра біл ше скомплїкована: фронт розтягає ся, вигинає ся в пів колесо, дальше і дальше і витягнені рамена зачинають зближати ся та замикати ся. Та щоби повлений в обійми противник не промовив вступним боєм центра, задача офензиви мусить лежати в тім, щоби, скорим рухом перекинувши більш сили на одно з крил, зломити стояче насупротив крило противника, взяти тим робом ворога у два огні і доконати до решти окружаня. От-така небезпечна гра веде ся між обома арміями в Манджуриї у всїх боях від Ляояну по Мукден. Японцї виконують окружаючий рух — Москалї намагають ся зразу пробити їх центр, але, коли Японцї вчас зломлять одно з російских крил, Куропаткін так само вчас умів усе, з більшими або меншими втратами, вирвати ся з їх обійм та відтягнути ся на північ. Японцї показали ся митцями офензиви та не меншим митцем дефензиви являє ся вожд Росиян. Правда, єму пособило і те, що сили Японцїв рівнали ся силам єго, тодї, коли до окружаючої офензиви по сторонї атакуючого мусить бути рішуча чисельна перевага.

Переводячи незвичайно зручну дефензиву, Куропаткін обібрав тактику, котра — як би дальше щастила так, як до тепер — мусїла би остаточно змучити противника. Та з здобутєм Порту Артура, коли армія ґенерала Ноґія стала вільна і перенесла ся на манджурский фронт, ситуация змінила ся. Японцї розпоряджають тепер переважними силами і їх окружаючий рух став тим небезпечнїйший чим вони числом сильнїйші. І ось в тім лежить небезпека для армії Куропаткіна, небезпека, котра — як треба судити з донесень з поля бою — повисла серіозно над єї судьбою.

Самий день на обох крилах горить завзятий бій і Японцї, висилаючи все нові дивізиї до бою прутъ Росиян перед собою на північ тодї, коли центра стоять непорушно против себе. Коли би так словами начеркнути терен бою, то представляв би ся він так: належить собі уявити перехресте прамовісна лїнія, з півночи на полудне, се зелїзниця з Телїну через Мукден до Ляояну; поперечка з сходу на захід, се ріка Гун. В осередку, де перетинають ся обі лїнії, зелїзниця з рікою, лежить Мукден. Прямо на полудне від Мукдену, з полудневого долу ріки Гун, стоїть російский центр, а вздовж ріка на кільканадцять кільометрів розтягає ся російский фронт, лицем до полудня. Против него, опираючи ся плечима о ріку Ша, розтягав ся фронт Японцїв. Так зачав ся бій. Та за пять днїв Японцї потрафили на обох крилах дійти аж до самого Гуна, а шестого перейшли єго 20 кільом. на захід від Мукдену і відхилили праве російске крило з лїнії фронту на прямовісну до неї лїнію зелїзниці під самим Мукденом і на північ від него. Нинї японьскі кулї торощать уже певно мури Мукдену і веде ся бій о посїдане зелїзничого шляху Мукден-Телїн — одинокої дороги для російского відвороту. Як ся дорога замкне ся, армія російска пропала.

А що-ж потім? — насуває ся всякому питанє. Потім Японцї мають відчинену уже дорогу на Харбін, ключ, що лучить Владивосток з Іркутском, і певне скористають з него, аби на схід витягнути руку по послїдний російский порт на Далекім Сходї а на захід хто зна, чи не посунуть ся в сторону Іркутска так, як се заповідали з початком війни. Та такі евентуальности могли би настати, коли би Росия не схотїла просити о мир. Чи не схоче упокорити ся і по знесеню своєї головної армії — належить сумнїватися. На всякий спосіб побіда під Мукденом зробила би Японцїв повними панами поля війни.

З боротьби України о рідну мову.

Коли ми недавно уміщали в нашім дневнику телеґраму Українцїв з Одеси до Кобека, предсїдателя комісиї для реформи дотеперішнього законодавства друку (преси і книжок), щоби він, з огляду на виїмковий гнет української мови, покликав на наради комісиї також заступника Українцїв, — були ми певні, що се не одинока манїфестация в тім дїлї. І дійсно оно так є.

„Кіевскіе Отклики“ доносять, що українські писателї й писательки з Києва — між иншими проф. Вол. Антонович, Н. Біляшевский, Н. Василенко, Б. Грінченко, М. Грінченкова, В. Домазицкий, С. Єфремів, П. Житецкий, А. Кримский, Ів. Нечуй-Левицкий, М. Лисенко, Л. Старицка-Черняхівска, І. Стешенко і богато иньших — вислали до Кобека ось-яку телеґраму:

„Підписачі українські писателї, живучі в Києві, уважають, що з огляду на тяжкі обмеженя, якими спутано українську мову, є річ конечна, щоби в комісиї, віддавній проводови вашого впревосходительства, взяла участь також представитель української лїтератури, і мають те пересьвідченє, що друкованому слову може дати необхідну волю тілько рішуче усуненє „предварітельной цензури“ і впливу адмінїстрацийної власти на справи друку.“

Дальше — українська інтелїґенция з Херсона вислала (ще 12 ст. ст. лютого до Кобека телеґраму такого змісту:

„Херсоньска українська інтелїґенция поручає сьвітлій увазї вашого високопревосходительства оборону інтересів українського слова“.

Нема сумніву, що Кобеко мусїв одержати богато телеґрам і письм того рода з центрів цїлої територии російскої України, а тілько они не доходять до публичної відомости. Треба зважити, що в цїлій Росиї нема анї одної української часописи, не то дневника, але хочби тижневника. Тамошні Українцї не такі щасливі, як Поляки, що мають польский орґан навіть в столици держави. А що по центрам скрізь на Українї є поважні орґанїзациї українські та що у всїх є одна і та сама думка, одні і ті самі ідеали й змаганя, о тім нема сумніву. Сьвідоцтвом сего є н. пр. факт, що послїдними роками мінїстерство справ внутрішних було засипуване просьбами о дозвіл на видаванє українских часописий (белетристичних, популярно-поучаючих, гумористичних, наукових) з усїх сторін України — не то з Києва, Полтави, Чернигова, чи Одеси, але також з Кубанї в Кавказї і з Бесарабії. (Як відомо, в Катеринодарі, столици Кубанї, удавались панї Родионова і С. Ерастів хотїли видавати лїтературно-полїтичний місячник „Поступ“ в обємі 15 аркушів друку кождого місяця, а в Хотинї, бесарабскої ґубернії, лїкар д-р Ф. Немоловский і аґроном В. Яблоновский старались о дозвіл української часописи призначеної для ширеня між народом знаня про хлїборобство й гіґієну.)

Одескі Українцї, побіч висланя відомої телеґрами до Кобека і (ще перед тим) відомого нашим читателям основного меморияну до Віттого (предсїдателя комітету мінїстрів) в справі заборони з 1863 р. перекладу сьв. Письма на українську мову і указу з 1876 р. використали ще одну нагоду, щоби заманїфестувати свої нацїональні змаганя. Недавно відбув ся в Одесї збір тамошних журналїстів для нарада над бажанями преси, які мала окрема депутация предложити Кобекови.

„В часї збору — як пишуть „Одесскія Новости“ — було богато промов також на тему конечної свободи „варічий“ народів у російскій державі, а передовсїм свободи української мови. Речники українського слова Шелухин, д-р Луценко [той сам, котрому недавно мінїстерство відкинуло прошенє о дозвіл українського тижневника „Новини“] і Сигаревич звернули увагу збору на виїмковий стан української мови, що стогне під нетерпно тяжкими обмеженями. Уважаючи за річ доконечну, щоб українська мова була рівноуправнена з московскою, щоби мала повне право горожаньства, просили они, щоб се їх домаганє умістити між домаганями збору. Я. Новіков, член одеской ради міської, піддер горячо й рішучо гадку о конечности

Деструкцийний інстинкт.

У божевільних або затроєних алькоголем стрічаємо нахил нищити все, все ломати без причини, без розбору; не рідко стрічаємо сей нахил у дїтий, тай у багато людий, що уходять за розумних. Коли возьмемо на увагу всю людскість, то спостережемо, що деструкцийний інстинкт не є виключною прикметою „диких“ частин рода людского, або тих народів, що дійшли до якогось-там невисокого стану цивілїзациї; часто звязаний є деструкцийний інстинкт з кочуючим житєм, війною, кольонїзациєю. „Дикі“ народи нищать радо всїлячину, але їх средства до нищеня суть прості і не можуть дуже шкодити; тому-то вони показують ся дїтьми в порівнаню з тими успіхами, яких досягає в нищеню біла раса під впливом захланности або й простої глупоти. Девастация, яку ширить по всїй земли білий чоловік, розширяє ся на сьвіт рослинний, на сьвіт звірячий і на саму людскість.

* * *

Нищенє лїсів є найсумнїйшою формою девастацийного інстинкту, бо заподїяне зло найтруднїйше направити. Коли дикі народи вирубують тай нищать лїси, щоби узискати місце на поселенє серед пралїсів, то такі „новини“ суть невеличкі, порозкидувані, дуже часто їх покидують і вони заростають, так що сего не треба уважати за нищенє лїсів. Але за то цивілїзовані люди, коли кинуть ся на лїс зі своїми досконалими средствами до нищеня, то знищать лїс до нащадку, особливо коли той лїс виріс серед сухої околицї, де й дощі рідко переходять. А в таких околицях винищити лїс значить сотворити пустиню.

XIX-ий вік був сьвідком великаньских знищень посеред зьвіринного сьвіта. Се є природно, що чоловік убиває зьвірята для власної поживи або убиває такі зьвірята, що суть очивидно небезпечні; але сего ніяк не можна оправдати, коли люди без ніякої розумної причини полюють для „шпорту“ на кертицї, жаби, тай иньші зьвірята нешкідні, або навіть пожиточні.

В морях кинули ся люди з великою дикістю на фоки і кити. Американьский віл бізон майже зовсім счез в протягу яких десяти лїт, так завзято винищив єго чоловік. В осередку Африки загрожений в своїм істнованю слон; на пласких вижинах альжирских вигинув майже зовсім струсь; на острові Реініон винищили велику птицю didus inertus в неповна десяти лїтах; мілїони таких птиць, як колїбрі і чаплї, вигинули прямо для „моди“, щоби достарчити піря на убиранє жіночих капелюхів.

Против самого чоловіка лютує деструкцийний інстинкт безнастанно. Що там муриньскі королики посьвячають річно кілька соток своїх „люблених“ підданих для звеличаня сьвят своїх королївских родин, се не значить майже нічо, се наче дитинича забава в порівнаню зі систематичним нищенєм чорної раси через „благородну“ білу расу, повну „християньскої“ любови до менчого брата, до низших націй“. Масові морди низших рас відбувають ся на наших очах в полудневій Африцї, в північній Америцї, в Австралії — а всьо нїби-то в імя культури. З того мордованя не має білий чоловік ніякої користи, противно позбавляє ся помічних сил, спосібних замісь него працювати. Мордованє відбуває ся звичайним забиванєм, а не менче подаванєм алькоголю, котрий є страшною трутко для тих низших рас, що-то нїколи уперед не мали до дїла з алькоголем.

* * *

Історична ґеоґрафія поучає нас, що нищенє лїсів не перевело се й по нині, хотяй як-раз воно приспішило упадок Асирийцїв, Перзів, Греків. Коли Іспанцї здобули Мексик, винищили цїлковито лїси на осередній плоскоможинї сеї краіни; противно-ж Індияни шанували віками стару деревину з релїґійною набожністю. Подібно доконано девастациї лїсів на островах: Цейльон, Мавриціюс, Реініон, Мадера, Сьвята Єлена. Нищенє лїсів в Абісинії і Австралії тревае в наших часах і розширяє царство сухих пісків. Говаси, автохтони на Мадаґаскарі, вирубували всї лїси в осередку острова.

В Альжирі стала нищити лїси Франция, здобувши сей край, а в деяких околицях повисихали нинї жерела, з котрих пили французскі жовніри, здобуваючи Альжир. Подібно винищені суть лїси в полудневій Франциї в Провансиї і Льозері. Нічо не помагає, що нам звісно, що лїси хоронять людий від нехибної гибели спиняючи лявіни, що лїси піддержують жерела заховуючи вохкість в земли, що знов вохкість підносить плодючість землї — девастацийний інстинкт чоловіка нищить лїси для хвилевої користи або й для примхи.

* * *

Повинно стати обовязком кождого висшого ума, сказати людям з розвиненим інстинктом деструкцийним, що не треба нищити без причини і без цїли всього того, що є в природї. Знищити лїс без причини є злочином з погляду гиґієни; лїси на верхах гір повинні бути для нас нетикальними на взір старинних сьвятих гаїв, бо там родять ся жерела нашої найлїпшої води до питя. Богато зьвірят уважають люди хибно за шкідливі, а лїпше пізнанє їх житя показує нераз власне їх пожиточність. Тай і се непростиме, коли винищить ся цїла порода зьвіринна і счезне з поверхнї землї і в той спосіб наші наслїдники не будуть в можности робити навіть наукових дослїдів над їх житєм. Тай богацтво природи, прикраса землї зменчає ся через дикість людского інстинкта. Вигубити-же низшу расу людску, се й неморально і некосенно.

Заходи людий доброї волї і великого ума мають вже деякі овочі свого змаганя на поли своєї працї, щоби направити бодай в части тото, що дїяльність наших людий зіпсула; так пр. в полудневій Африцї живе яких 200 тисячів струсів, вигодованих чоловіком. В цивілїзованих державах суть закони для охорони лїсів перед винищенєм, наказуючі вирубувати лїси лиш частями тай ті части залїсати на ново. У Франциї потворили ся пр. лїґи для залїсованя Альжиру, для саджения деревини в самій Франциї, для охорони „диких“ рас перед систематичним затроюванєм алькоголем. Така є добра воля, а яка буде користь, покаже будучність.

Лївар.

повної свободи українскої мови, бо істнуючі заборони виродкують лише вороговане і розярене між двома спорідненими народами. Такі заборони можуть піддержувати тілько вороги російскої держави... По ухвалі висланя депутациї до Кобека, комісия — до котрої входили також Українці Шелухин і Сигаревич — виготовила постуляти збору згідно з думками висказаними в часі нарад і принятими одноголосно".

Сей звіт із збору одеских журналістів відчитають наші читачі певно з великою приємностию. Тут зі сторони Москалів проявила ся терпимість, справедливість і здоровий розум. А, на жаль, московский шовінізм, дикі забаганки „обєдинения" при помочи найнекультурнійших способів, не вивели ся ще на Україні. Н. пр. в дневнику „Волынь" розказує Гр. Сьогобічний такий обурюючий факт:

Збір участкових лікарів київского повіту на своїм зборі ухвалив був, щоби популярні поученя о заразливих недугах і о средствах осторожности перед ними та лїченю їх видавати земским коштом брошурами і листками в мові українскій, бо московска мова незрозуміла народови, отже видавництва в тій мові не приносять ніякої користи. Здавалось би, що кождий, хто бажає добра народови, хто не рад би, щоби нарід гинув від заразливих недуг, той вволив би волю лікарів, тим більше, що між лікарями є зарівно Українці і Москалі, отже тут не йде о якусь політику, а лиш о людскість. Тимчасом київска уїздна управа, даючи від себе внесене на ухвалу лікарів, спротивила ся брошурам в українскій мові! А треба ще знати, що не так давно ґен. Драгомиров, бувши начальником краю, заявив ся за ширенем між нарід брошур і листків з поля медицини, гіґієни і т. п. в рідній мові народу. Так от нехай український нарід мре як мухи, аби тілько ні на циту не попустити в заборонї української мови; се вже варварство гірш ніж азийске. Назвавши его азийским, обидили-б ми культурний конституцийний Япан...

Теперішна задача „русской партіи въ Галиціи".

На таку тему розписав ся в однім з остатних чисел „Ґалічаніна" звісний у нас промисловець Верґун з Вени.

Що нашим „русским" давно вже не стає терпцю ждати і ждати без кінця на „освобожденіе отъ чужого ига и владычества", се для нас не новина, хоч властиво не знати, якої ще красшої долі могли би собі бажати всякі Верґуни навіть від матушки Расії; аджеж і тепер, мов ті птиці небесні, ні сіють ні орють, а зерна мають усе подостатком.

Отже ґаспадін Верґун негодує, що „Россія взяла на себя миссію всерусскаго, всеславянскаго домостроительства, а эту миссію исполняетъ такъ, что и конца не предвидится нашему страданію подъ чужимъ игомъ и владычествомъ". Історня — каже — научила нас, „подъяремную Русь", що ми нічого доброго не можемо ждати від такого „русского" правительства, яке ми бачили в минувшім столітю. Ну, і длячого-ж так?... Причину бачить автор в бюрократизмі, в котрім взяли верх Німці, Татари і ріжні „московскі вихрести". А сповненя наших надій можемо надіяти ся аж тогді, коли „коренные русскіе люди станутъ россійскимъ правительствомъ".

Отже й нині, коли в Росиї захитали ся ряди всяких -дорфів і -берґів та московских вихрестів; коли вся мисляча і патріотична Росия прийшла до переконаня, що спасти її може лише „русскій земскій соборъ": повинна і в наших серцях відозвати ся радість і надія на ліпшу будучність.

І в чім же — питає автор — з уваги на близкість земского собора в Росиї повинна лежати задача нашої партиї?... Відповідь проста і ясна: треба старати ся, щоби серед „соборян" було як найбільше людий, обзнакомлених з нашим положенем, котрі би в догідну хвилю вказали на ненормальне положенє „червоноруссовъ". „Крайна пора зблизити ся з т. зв. ліберальними земцями, бо нема сумніву, що вони будуть мати більшість в земскім соборі. Ми повинні постарати ся, щоби вони мали належне розуміне стремлінь і сили нашої нациї, щоби нас не випередили більше рухливі наші українофіли, котрі свого часу вспіли настроїти против нашої партиї богато просьвічених людий в Росиї, як прим. пок. Пипіна, а по части навіть Ламаньского. Чим пр. пояснити факт, що в „Русскомъ Энциклопедическомъ Словарѣ" всї статї о нас повірені тілько нашим українофілам, котрі при всїх своїх заходах, щоби бути обєктивними, або ганьбили нашу партию наче розсадницю „мракобісія", або в ліпшім разі промовчували богато з її культурної діяльности? Грунт для такого зближеня готовий. Менї само доводило ся знакомити ся з земскими діячами в Малоросиї, особливо з поміж розчарованих українофілів, що зрозуміли всю непотрібну штучність сего руху, та й справдішних Малоросів. Ось кого належало би заціказвити нашими справами! Нашим людям не годить ся усуватись від українських культурних обходів в Києві і Харкові; противно, бувати там і боронити ся против клевет ворожої партиї, що нас заєдно визиває московскими запроданцями. Тогдї можна надіяти ся, що богато т. зв. українофілів в Росиї зрозуміє нас і прихилить ся до нас, чого нам доси недоставало. Тогді могли би і наші народні видавництва, як книжочки общ. ім. Качковского, Білоуса і н. розходити ся по всїй Малоросиї".

Ось і задача „нашей партіи"! Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus!

Переведім хитру раду ґасп. Верґуна, котра криє ся більше між стрічками, ніж в его словах, на просту зрозумілу мову, то вийде таке: Зблизитись нам треба до російских лібералів, котрі будуть мати більшість в земскім соборі; їм треба пояснити „непотрібну штучність" українського руху та переконати їх, що всякі полекші для українського слова з его „фонетикою" є річ непотрібна і шкідлива.

Очивидно наші „розсадники мракобісія" потерпають на саму гадку, що в Росиї готово повіяти якоюсь свободою для всїх, отже й для України. Вони добре знають, що так чи сяк „освобожденіе подъяремной Руси отъ чужого ига и владычества" ще не так зараз наступить; але, скоро полекшало би Україні і українському слову, то й з тою хвилею конець прийшов би нашим „розсадникам мракобісія". Длятого раді би ратувати ся ще інтриґами, котрими добре живили ся пів столїтя. Хоч би бодай для „изданій общ. Качковского та Білоуса" здобути „распостраненіе по всей Малороссіи"! Та чи вказана ґасп. Верґуном дорога до російских лібералів годна повести до цїли, треба сумнівати ся. Коли „русская бюрократия", як каже ґасп. Верґун, „презирала насъ", то ліберали презирають вас мабуть ще більше.

Війна.

З терену війни маємо знов вісти, котрі собі перечать. З одного боку маємо рапорти Куропаткіна, з котрих виходить, що Росияни відпирають всї атаки Японців і не уступають їм анї пяди землї, а з другого приватні донесеня з наріжнійших жерел, котрі згідно доносять о великих поступах японьскої офензиви, особливо на заході, де Японці обійшли ліве крило російске. Приватні донесеня говорять о безладнім відвороті російскої армії на північ, а навіть о уступленю з центральних становищ над рікою Ша, о котрі розбивали ся всї атаки японьскої центральної армії. Можлива річ, що в приватних донесенях є богато пересади, представляючих положенє Куропаткіна в чорнійшім ніж дійсно сьвітлї, бо якби була правда в донесенях з перед трех днів, то нині Японці повинні вже бути панами Мукдену. І рапорти Куропаткіна можуть розминати ся з правдою о стілько, що або Куропаткін не доносить цілої правди, або в Петербурзї оголошують головно лише ту часть рапортів Куропаткіна, в котрих він доносить о японьских атаках на центральні позициї російскі над рікою Ша і на проходи Каутулїн і Ванерулїв, де Японці не роблять здаєсь ніяких поступів і від штурмів відступають з величезними стратами. На всякий случай підозріле се, що Куропаткін майже нічого не рапортує о подіях на захід від Мукдену, хоч там здаєсь рішає ся судьба цілої битви, а може й цілої армії. На всякий случай і з рапортів Куропаткіна виходить, що в руках Японців є Дашічао, місцевість віддалена о 13 км. на захід від Мукдену і що они штурмують Янсітун, віддалений від Мукдену о 10 км. на полуд. захід.

Телеґрами:

Петербург. Курпаткін телеґрафує: Атаки Японців дня 6 с. м. на позициї над Гуном на полудне і в північ від Янсітуна (10 км. на полудневий захід від Мукдену). Російский відділ здобув по завзятім бою Дашічао (13 км. на північний захід від Мукдену), але Японці відобрали назад місцевість. Страти Японців великі. В околици путилівского горба знов забрано Японцям 3 машинові гармати і полонено 20 Японців. Дня 7 с. м. знов відперто завзяті атаки японьскі на Янсітун, путилівский і новгородский горб і на Кандолїзан. Коло Уґенопуди здобуто дві машинові гармати. Над вечером Японці перейшли до офензиви. Виконано контратак і здобуто еще 3 машинові гармати. На лївім крилї спокій.

Льондон. В ночи з вторка на середу Японці зіпхали західне крило японьске еще дальше на Мукден. Росияни покинули під охороною ночи свої становища над рікою Ша і суть тепер в повнім відвороті на північ. Перед відворотом Росияни спалили всї маґазини.

Токіо. Проба Куропаткіна перерваня японьского фронту цїлком не повела ся. Тепер Куропаткін скріплає праве крило добірними відділами війск. На північ від ріки Гун Росияни заатакували Японців, але їх побито. Японці посунули ся наперед і заняли місцевість о 10 км. на полудневий захід від Мукдену.

Петербург. З Харбіна доносять, що сильні відділи Японців дійшли до місцевостий віддалених о 5 верст від Мукдену. Від 5 днів на Мукден сипле ся без перерви дощ ґранатів і картачів. Деякі дільниці стоять в огни. Армія Курокого зі сходу а Ноґого з заходу загрожують безпосередно Куропаткінови. Получене Ліневича з російским центром відтято.

Петербург. Дневники доносять, що в наслїдок напору Японців праве крило російского центра мусїло цофнути ся. Полонені Японці суть дуже виголоднілі. Інтендантура числила на се, що битва буде тревати три дни і на три дни заосмотрила вояків в харч. Тимчасом сими трема порциями японьске війско мусїло харчувати ся шість днів.

Віденъ. З Петербурга доносять, що в битві під Мукденом Росияни стратили доси до 30.000 ранених і убитих. Над Гуном ґенерал Запівский відпер кілька сильних японьских атаків. По кождім атаку Росияни громадили японьскі трупи, засипували їх землею і в той спосіб будовали шанцї. По обох сторонах страти суть більші, ніж були під Ляояном.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Віденъ. Zeit доносить, що стан здоровля царевича є дуже лихий. Орґанізм дитини є так слабий, що найменша недуга може довести до катастрофи. Царевич мав занедужати на запалене легких.

Тифліс. З Кутаісу доносять, що двіста учеників реальної школи, довідавши ся о завішеню науки, серед окликів „ура" вийшло на подвірє. Ученики розвинули червону хоругов і стріляли з револьверів. Відтак пішли ученики до дївочого інститута, де їх задержано; 70 учеників відставлено до директора школи, решту розігнано. В полудне розпочали ся демонстрациї на улицях. Ученикам прийшла на поміч торговельна молодїж. На патролї кидано камінєм і стрілено з револьверів. Патроля зробила ужиток з стрільного оружя.

Ериван. Розрухи тревають тут дальше. Інтервеніювало війско і поліция. Убито 7 магометанців і одного Вірменина, а 18 осіб ранено.

Париж. Страйкарі в Петербурзї вдерли ся до дому адміраліциї і убили 6 машиністів. Хотіли підпалити будинок, але їм се не повело ся. Бомбою знищено будку стражника. В путилівскій фабрици експльодували два котли, що було ділом страйкарів. Від експльозиї погибло кілька осіб. Від спору з касиєром фабрики прийшло до бійки між робітниками а урядниками фабрики. Урядники зачали стріляти з револьверів і убили 3 робітників а 26 ранили.

Петербург. В Орянді на Кримі, коло царскої резиденциї в Лївадиї відкрито тайну друкарню і склад революцийних брошур, призначених для полудневої Росиї. Поліция заскочила чотирех людий при друкованю. Три дали ся арештувати без опору, четвертий зачав утїкати і кинув ся до моря. В наслїдок відкритя друкарнї арештовано дуже богато осіб в Ялтї і Лївадиї.

Париж. З Петербурга доносять що 130.000 мінґрельців (пролетарів) і инших мешканців західного Кавказу вхопило за оружє. Домагають ся роздїлу державних дібр. Кутаї є головним осїдком революцийних орґанізаций. В Баку прийшло до кровавого конфлїкту, при чім 15 осіб убито.

Берлін. З Петербурга доносять, що з причини іменованя Сольского президентом комітету міністрів, Вітте подав ся до димісиї. Іменованє Сольского має бути наслїдком того, що реакцийні елементи взяли над царем верх. Ся номінация не вплине усильно на переведенє реформ. Противно, усуненє Віттого, котрий грав двозначну ролю, приспорить введенє змін.

Телеґрами.

Угорска кріза.

Будапешт. Вибрана сполученою опозицию комісия під проводом Банфіого рішила одноголосно поставити кабінет Тіси в стан обжалуваня за нарушенє ріжних законів. Внесенє вже зредаґовано і оно буде предложене до затверджeня так виконуючому комітетови як і кождому опозицийному сторонництву зокрема.

Віденъ. Цїсар приняв вчера на авдиенциї кількох угорских парляментаристів. Оден з них, п. Лянґ, висказав по авдиенциї надію, що кріза буде полагоджена в спосіб вдоволяючий, а утверджує его в сїй надії глубокий змисл монарха для конституциї, батьківску его доброту і мудрість, котрий однак мусить зискати поперте патріотизму опозициї.

Будапешт. Вчера розпочали ся наново засїданя угорского сойму. Ухвалено лісту дефінітивно верифікованих виборів.

Димісия Вельсерсгаймба.

Віденъ. Говорять, що сими днями буде оголошена димісия Вельсерсгаймба. Єго наслїдником має бути іменований комендант корпусу в Йозефштадї, ґенерал Шенайх.

Македонія.

Царгород. Власти адрианопільского вілаєту довідали ся, що болгарский провідник ватаги, Колярoв, з товаришами має приїхати до Адрианополя щоби виконати атентати на правительственні будинки і банки. Заряджено средства осторожности. Без дозволу поліциї о 9-ій вечером не вільно нікому показувати ся на улици.

Зелїзничий страйк.

Ню-Йорк. Страйк на підземних і надземних міских зелїзницях тревaє дальше. На деякі поїзди кидано камінєм, в инших місцях страйкарі атакували машиністів, усували гамівники і в той спосіб унеможливлювали рух. На одній стациї був карамболь, при чім погибли 2 особи а 23 є ранених.

Новинки.

— **Зі Стронятина**, львівского повіта доносять нам: В недїлю дня 5 марця с. р. відбули ся загальні збори пожарної філії львівского „Сокола" і читальні „Просьвіти". На сьвято се прибули делеґати львівского „Сокола" д-рги Ґеринович, Клосівский, Лїськевич і С. Твердохлїб. Зараз по вечірни удали ся усї до просторої кімнати читальні. Вперед відбули ся збори „Сокола", котрі отворив о. Жарский, місцевий парох, вступним словом і зложив звіт з діяльности старшини і цілого товариства та взиваючи в гарних словах до як найчисленнійшого приступлюваня в члени і вказуючи користи з пожарної орґанізациї. По сїм забрав голос д-г Ґеринович і заохочував до борби зі спільним ворогом огнем, котрий рік річно пожирає міліони людской кервавиці. По вписаню 12 нових членів приступлено до вибору старшини в якої склад увійшли: о. Мих. Жарский головa, Юрко Маслюк начальник стягу, Максим Хомяк містоначальник. Виділовими вибрано: Миколу Мороза (справник), Петра Хомяка (скарбник) і Дмитра Курилa (господар) а їх заступниками Мих. Маслюка і Ів. Виґеру; членами комісиї ревізийної Ілька Блавацкого, Олексу Маслюка і Сенька Хомяка. На сїм збори закінчено і усї удали ся на подвірє, де відбула ся муштра, котру вправно перевів д-г Ґеринович. До муштри стануло вправдї не велике число, але серце радувало ся на вид сих жвавих і моторних „Соколів". — По муштрі вернули усї назад до дому громадского, де розпочали ся збори читальні „Просьвіти". Простора кімната оказала ся за мала, бо прибули ще дївчата і молодиці та заповнили її по самі береги. Вступне слово забрав знова о. Жарский заохочуючи в довшій хорошій бесїдї до приступленя в члени читальні. По сїм промовляли п. Клосівский і С. Твердохлїб, оповідаючи о господарі, котрим радив слуга і о горосї придорожнім, котрий усї скубали і виводячи з сего науку, як потрібною є просьвіта і сьвідомість своїх прав, щоби не бути сим господарем і горохом. Коли побачено, що деякі з громадян стоять в сїньох в тьмі, начеб бояли ся сьвітла, дорозуміли ся усї, що се темні духи громади москвофіли. В наслїдок сего забрав голос п. Ґеринович і в коротких словах обяснив нашу минувшину та відносини до царства, московского. На сїм збори закінчено. При звуках маршу сокільского розійшли ся одушевлені учасники домів, скинувши передтим 1 К 53 с. на будову дому „Сокола" у Львові. Велике призанє належить ся о. Михайлови Жарскому, котрий не жалує труду і праці та щиро працює около осьвідомленя селян не зважаючи на духів темноти, котрих в Стронятинї є кількох, і котрі старають ся шкодити на кождім місци. — *Учасник.*

— **З сокільского руху в Мостищинї.** З Боленович доносить нам: Перед кількома днями справило наше село сокільский празник. Того дня були перші загальні збори пожарної філії львівского „Сокола". Ще далеко було до години, в котрій мали зачати ся збори, а вже хата призначена на них була битком набита. Учасники прибували кождої хвилї, так, що їх число зросло далеко поверх сотки. На збори прибули також гості з Таманович. Збори отворив вступним словом о. Роман Гуменюк, місцевий сотрудник і візвав присутних до вибору предсїдателя зборів. Зібрані вибрали его предсїдателем через акляамацию, почім він забравши ще раз голос, в довшій бесїдї обяснив статути, звертаючи передовсїм увагу на хосенність і потребу таких товариств по наших селах та заохочуючи присутних до як найчисленнійшого вписуваня ся в члени. З черги наступили вписи членів, котрих вписало ся 31 дійсних і 12 основателів, є однак надія, що з весною число те подвоїть ся а навіть потроїть ся. По сїм приступлено до вибору старшини. Головою товариства вибрано одноголосно Ілька Шеремету, начальником стягу Васька Довгуника, его заступником Васька Крутія-Римара, виділовими: Кузьму Сютика, Стефана Губика і Данька Губика, заступниками виділових Юрка Петрика і Йосафа Стиранку а членами комісиї ревізийної Васька Крутія з Гори, Гринька Кокорудзу і Гринька Лабика. Коли приступлено до означеня висоти місячної вкладки членьскої вивязала ся оживлена дискусия. Остаточно згоджено ся на 20 с. щоби уможивити усїм вступлене до товариства. На сїм збори закінчено. Повір „Соколи"! Бодріть ся та поборюйте усякі трудности і перепони, щобисьте не лишили ся по заду других. — *Вол. Жуківский.*

— **Вшехпольский аґент.** Перед двома роками прибув до Львова на постійний побут б. питомець духовної семинариї в Житомири, Миколай Бжезїцкий і записавши ся як надзвичайний слухач фільософії, почав брати живу участь в житю польскої академічної молодїжи. Тут уходив за великого вшехпольского патріота а свої „ідеї" проповідував головно в Czyteln-и akademick-ій та Eleuter-иї. На університеті став приватним асистентом професора зоольоґії д-ра Дибовского. Був понадто протектором клюбу славістів. Коли почали надходити вісти, що в Конґресівці заносить ся на польске повстанє, Бжезїцкий, маючи великий вплив на вшехпольску молодїж, почав орґанізувати відділи повстанців а на видатки побирав від будучих учасників тих відділів по 25 К. Про сю орґанізацию довідав ся оден урядник намісництва, котрого син затягнув ся також до повстанців, і дав знати поліциї. Ненадійно зроблено в мешканю Бжезїцкого ревізию а її результат відкрив відразу заслону з таємничої особи вшехпольского аґітатора. Передовсїм показало ся, що документи на імя Бжезїцкого були сфальшовані, а зате найдені численні російскі документи, пашпорти, цертифікати і листи стали доказом, що орґанізатор вшехпольского повстаня був рівночасно аґентом російского правительства і стояв у зносинах з російскою жандармериєю. Дальше показало ся, що Бжезїцкий, розповідаючи, що має в Росиї богатих свояків, котрі присилають ему на удержанє, позичив у Львові кілька тисяч корон, зискавши підписи на векслї і скрипти проф. Дибовского, письменника Равіти-Ґавроньского, кн. Ґедройця та инших осіб. Вкінци провірено, що Бжезїцкий засїдав тому два роки на лаві обжалованих в Кракові під замітом численних обманьств, однак тоді его увільнено. Поліция арештувала его в хвили, коли спакувавши річи, хотів виїхати зі Львова.

— **Борода рабіна.** Про б. російского міністра внутрішних справ, Сьвятополка-Мірского оповідають ось яку історию. Ще яко ґу-

Важне для Всеч. Духовеньства і Комітетів церковних! Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних. 666 44—52

бернатор приїхав до одного міста, де повитали его ріжні депутациї, подаючи ему хліб та сіль. Між депутациями був також рабін на переді старшини жидівскої громади і звернув на себе увагу прекрасною бородою. Мірский розмовляв з ним і приобіцяв ему поперти жидівскі постуляти. Незадовго потім ґубернатора покликано на становище міністра. Підчас одного двірского обіду зійшла розмова на бороди і Мірский сказав цареви, що в часї інспекцийної подорожи бачив в однім місточку незвичайно красну бороду. Цар, що — як звісно — носить кінчасту бороду, зацікавив ся тим і спитав, чи не міг би чоловіка з тою бородою бачити. Бажанє царя стало приказом. Сейчас зателеґрафовано до поліцмайстра згаданого місточка: „Рабіна зараз відставити до Петербурга“. На такий приказ рабіна сейчас арештовано, не позволяючи ему взяти із собою анї гроший, анї одежи, анї навіть попращати ся з родиною. Всадили его арешту, де пересидів два тижнї аж зібрало ся більше число арештантів і відтак транспортували їх шупасом аж до Петербурга, де станули по шістьох тижнях. Рабін страшно змізернів, бо единою его поживою за весь час був хліб та вода, і тому майстер церемонії велів его викупати, оголити і убрати в нове платє. Так змінений від голови до стіп чекав рабін в авдиенцийній сали. Коли прийшла на него черга, царский ад'ютант прочитав: „Єврей Мосельский, поручений его величеству міністром внутрішних справ, щоби показав прекрасну бороду!“ Цар здивував ся і каже: „Атже еврей не має бороди!“ Аж по хвили дїло виснило ся. Мірский хотів, щоби рабін предложив цареви особисто жалї своїх одновірцїв і так стало ся, дарма що коштом прекрасної бороди.

— **Дрібні вісти.** Доповняючий вибір двох членів повітової ради в Лїську з ґрупи сільских громад розписала президия намісництва на день 18 цьвітня.

На зелїзничім двірци в Станиславові попав зелїзничий шлюсар Адам Бучій через неосторожність під колеса ваґону і потерпів такі тяжкі рани, що перевесений до шпиталя, помер.

Нові вибори до повітової ради в жидачівскім повітї відбудуть ся з ґрупи сільских громад 17 цьвітня, з міских громад 18 цьвітня, а з більших посїлостий 19 цьвітня с. р. — Подібні вибори в Новім Санчи відбудуть ся в днях 28. 29 і 30 марця с. р.

— **Шевченковий концерт** заходами „Просьвіти“ і „Львівского Бояна“ відбуде ся з кінцем марта. При сїй нагоді запрошує виділ „Льв. Бояна“ своїх на громадну першу пробу, яка відбуде ся в пятницю т. е. 10 марта о годинї 7 вечером в власних комнатах. — *Виділ.*

— **Довірочні збори „Кружка українских дівчат“** у Львові відбудуть ся в недїлю 12 с. м. о год. 3 по полудни. Позаяк збори мають рішити дуже важну квестию, просить ся всїх товаришок, щоб хотїли взяти в них участь. *Северина Данилевич* голова, *Настя Грінченко* секретарка.

— **Загальні збори товариства св. Ап. Павла** відбудуть ся завтра (пятниця) рано в духовній семинариї. Виділ просить львівских членів о ласкаву присутність. Початок точно о 9-ій год.

— **Загальні збори товариства „Сільский Господар“ у Львові** відбудуть ся в суботу, дня 25 н. ст. марта с. р. в кімнатах „Рускої Бесїди“, Ринок ч. 10 I поверх, о годинї 1/2 10 рано з слїдуючим порядком дневним. 1) Відкритє зборів; 2) звіт з діяльности „Сільского Господаря“ в Олеську за рік минувший; 3) зміна статута товариства; 4) вибір виділу і контрольної комісиї; 5) внесеня членів. — За виділ товариства „Сільский Господар“ *о. Тома Дуткевич,* голова. *о. Теодор Кузьмів,* секретар.

— **Сходини Шевченківскі в Кракові.** Товариство „Українська Громада“ в Кракові уряджує сьвяточні сходини в память роковин смерти Т. Шевченка в суботу се е дня 11 (н. ст.) марта. В програму входить промова д. Богдана Лепкого, сьпіви мужеского та мішаного хору, промова д. Д. Чеховского, декламациї та відчитуваня деяких творів Шевченка і т. д. Сходини будуть мати характер поважного, сьвяточного вечера — а не шабльонового „концерту“. Вступ безплатний. Початок о годинї 7-ій вечером. Саля товариства: „Просьвіта“ (ул. Яна ч. 2). За виділ тов-а: Українська Громада“ *Остап Луцкий,* голова. *Е. Кузик,* писар.

— **Для Львовян.** Виділ читальнї „Просьвіта“ у Львові на городецкім передмістю, рішив завести для членів читальнї курси для дорослих анальфабетів, котрих веденя підняв ся старший, вправлений педаґоґ. Виділ просить проте П. Т. службодавців, зглядно всїх Русинів, щоби повідомили про се інтересованих і заохотили їх до участи в згаданих курсах. Зголошуватись можна щоденно вечером в льокали читальнї. Наука зачнесь в недїлю 12 марта о годинї 3 по полудни. — *Виділ.*

— **Від Виділу Рускої Бурси ремісничої і промислової у Львові.** Свого часу розіслали ми до всїх Виділів Рад повітових в східній части краю просьби о ласкаві датки на річ Рускої Бурси ремісничої і промислової у Львові, котра підняла ся так мозольного і так хосенного діла, як вихованє і вишколенє убогих селяньских та маломіщаньских синів на вмілих, працьовитих і совісних ремісників і промисловців, при браку материяльних засобів і при байдужности ширших кругів нашої суспільности. До тепер однак попадили нашу просьбу лише Виділи повітові в Коломиї, Рудках, Перемишлянах, Стрию, Жидачеві, Надвірній, Турцї, Косові і Дрогобичи, наділяючи нашу Бурсу ласкавими жертвами, за що вже на сім місци складаємо їм іменем питомців горячу і прилюдну подяку а прочі, як видко, не узнали хосенности тої институциї. Звертаємось отже ще раз публично до всїх предсїдателїв, місто-предсїдателїв і членів Рад повітових, щоби не відкидали холоднокровно нашої просьби і не переходили мовчки до дальшого порядку дневного, але впливом своїм щоби поперли єї при найблизшім засїданю і перевели ухвали в хосен нашої Бурси. Єсьмо певні, що слова нинїшні не прогомонять безслїдно — і Виділи всїх Рад повітових по примірі згаданих висше прихилять ся ласкаво нашій просьбі і щедрими датками винагородять Бурсу за попередні лїта, за що іменем 29 питомців складаємо Їм вже з гори — щире Спаси Біг. Дневники рускі просимо о повторенє сеї відозви. — *Виділ.*

— **З Коломиї.** Заходом товариства „Кружок українських дївчат“ в Коломиї відбудуть ся в недїлю дня 12 с. м. в великій сали „Народного Дому“ [II п.] вокально декляматорскі вечерницї, з слїдуючою програмою: 1) Вступне слово. 2) Колесса Ф. „Вулиця“, хор. 3) A. Bazzini „La ronde de lutins“, скрипкове сольо, виконає п-на В. Шнайблївна. 4) Б. Лепкий: „В сьвіт за очи“, декламация. 5) Liszt: Rh. „Rapsodie hungroise“ N. 12 дует фортепяновий. 6) Лисенко: „Молитва“ подвійний дует. 7) E. Grieg: Danses Norvegiennes“ терцет музичний на фортепян, скрипку і віолончелю виконають п-ни Шнаблївні. 8) а) Манастирский: „Ой Днїстре“ б) Ярославенко: „Марш Соколів“, хор. 9) С. Яричевский: „Небесні сьпівці“, сценїчна алеґория. Початок о пів до 8 вечером. Цїни місць: Крісло першорядне 1 К 70 с. другорядне 1 К, партер 30 с., для селян і міщан 20 с. Окремих запросин не розсилаємо, то-ж просимо всїх земляків прибути якнайчисленнїйше на отсе наше перше сьвято. — *Виділ*

— **З Чорткова.** Дня 12 с. м. (в недїлю) відбуде ся в сали громадского уряду в Чорткові аматорске представленє комедиї „Заверуха“ Лотоцкого і „Настоящі“ Бобикевича заходом місцевої читальнї на добродійні цїли. Початок о год. 8 вечером.

— **В справі духовеньства.** Золочівский декан підписав загальну петицию до ради державної о підвисшенє конґруи католицкого клиру з дописков о забезпеченю вдів і сиріт. Заразом постановив, що кождий сьвященик має окремо вислати петицию до ради державної в справі забезпеченя вдів і сиріт після взірця поміщеного в „Дїлї“ ч. 37 з 1 с. м. Було би добре, аби всї деканати так зробили. — *Сьвященик.*

— **Подяка.** Маємо честь зложити сердечну подяку Їх Екс. Митрополитови гр. Шептицкому, Впов. д-рови Ст. Федакови і Сьвіт. Дирекциї тов-а „Труд“ за ласкавє випозиченє килимів до окрашеня салї на вечерницї з танцями дня 11 лютого с. р. Також щиро дякуємо за мальованє карнетів на ті вечерницї Впов. Панам і Панам: Волод. Смольницкій, Гал. Мороховичівній, Юл. Панкевичови, Монастирскому, А. Островскому, Л. Турбацкому, П. Бернатовичеви, Бр. Робакови і П. Артимовичеви. Дякуємо також тим всїм, що чим небудь причинили ся до величавости нашого вечерка, а передовсїм тим Панам і Панам, що своєю присутностию на тім вечерку заявили свою симпатию до нашого товариства. Гаразд! — За забавову комісию львівского „Сокола“: *С. Горук, В. Іванець*

З штуки і лїтератури:

— **Вчерашний концерт „Львівского Бояна“ в сали Народного Дому** дуже добре удав ся і приносить честь так товариству, що его заранжувало, як і его виконавцям. На програму складали ся три хори, два мішані а оден мужеский (Білиховского: Піснї весільні, Колесси: На щедрий вечір і Лисенка: Колядки і щедрівки) — дальше секстет на сопран, альт, тенор, скрипку, чельо і фортепян (В. Рудника: Не полиши) — сольо п-и А. Крушельницкої (М. Волошина: „Засни“) і два смичкові квартети (Ант. Дворжака: „Lento“ з квартету F-dur і Чайковского: „Andante“ з оп. II квартету). Починаючи від виконаних творів, вперве чули ми Білиховского: „Піснї весільні“ і Волошина „Засни“. Білиховского „Піснї весільні“ визначають ся мельодийностию і простотою мотивів, хоч саме переведенє е дещо за довге і монотонне. Сопранове сольо Волошина „Засни“ е композицию менших розмірів, але зате вповні удачною, так що сим твором п. Волошин ввів себе дуже гарно в ряди наших молодих композиторів. Що-до виконаня вчерашних продукций, то без сумніву на першім місци треба згадати смичковий квартет з сольовими партиями звісного вже з концертів нашого артиста-скрипака п. А. Бережницкого і сопранове сольо п-и А. Крушельницкої. З двох продукций смичкового квартету особливо гарно випало пречудне Чайковского „Andante“, за яке панове виконавці збирали рясні оплески. Не треба додавати, що львина часть сих оплесків припала п. Бережницкому, котрого гра незвичайно подобала ся; п. Б-ий орудує вишколенем і знаменитою технїкою а его гра визначає ся легкостию в потягненю смичка і замітною чистотою тонів та кольоратурою. Неменше удачно, як смичковий концерт, випало сольо п-и Крушельницкої: „Засни“. П-а Крушельницка має незвичайно сильний і чистий голос, тож не дивниця, що своїм сьпівом очарувала цїлу авдиторию. Коли взяти на увагу сам сьпівний материял, яким орудує п-а Крушельницка, то можна з гори предсказати вчерашній концертантцї як найкрасшу будучність. З п-и Крушельницкої може вийти знаменита оперова сьпівачка, бо до того має п-а Крушельницка всї природні условини. На разї єї голос декуди не допсиує, але вина в тім брак вишколеня і технїки, зовсїм впрочім зрозумілї у так молодої сьпівачки; особливож шкодить те, що п-а Крушельницка зле складає уста, через що голос губить ся в піднебіню і тони виходять дещо приглушені; при сильнїйшім напруженю голосу п-а Крушельницка має однак зовсїм правильну емісию а тони, наче сильні й чисті звуки соловейка, розпливають ся цїлими й повними каскадами по сали, очаровуючи слухачів. За своє „сольо“ п-а Крушельницка збирала заслужені овациї, а може в тих овациях крили ся на днї також невисказані але відчуті мимохіть надії, що п-а А. Крушельницка стане гідною спадкоємницею своєї сестри Саломеї, що то по широкому сьвіту розносить так гарно славу свого імени на честь свою і цїлого нашого народу. По виконаню продукциї вручив п-ї Крушельницкій п. Волошин гарний букет а на естраду посипало ся безліч дрібнїйших китиць від одушевленої публики. Оплескам не було кінця. З прочих продукций треба ще піднести секстет на сопран (п. Крушельницка), альт (п-а Ол. Ясеницка), тенор (п. Волошин), скрипку (Ол. Бережницкий); чельо (Богд. Бережницкий) і фортепян (п-а Ол. Прокопівна), які зовсїм удатно виконали Рудника: „Не полиши“, і мішаний хор в виконаню Лисенка: „Коляди і щедрівки“. Хором диріґував д-р Ів. Копач, а се е не легка задача, коли зважити, як трудно серед нечисленної релятивно у Львові рускої інтелїґенциї дібрати у всїх голосах відповідний сьпівучий материял. Длятого виконанє „Пісень весільних“ Білиховского і щедрівок Колесси було не зовсїм вдоволяюче, а особливо в критичних моментах, при переходах в piano і pianissimo дав ся відчувати брак тої легкости і справности, яку дає лише велика вправа і вишколенє. Більший успіх виказав натомість хор у виконаню незвичайно трудних, а при тім гарних Лисенкових „Коляд і щедрівок“, даючи доказ на ствердженє давної правди, що легкі річи часто легковажать ся і виконують ся через те гірше чим трудні, навіть при помочи тих самих людий. Над трудним твором Лисенка працьовано очивидно більше, тож не дивниця, що і за сю продукцию д-р Копач як і цїлий хор зібрали від публики заслужені оплески. „Колядами і щедрівками“ закінчив ся сей гарний вечер, котрий — як вже було раз замічено — загалом дуже добре удав ся, і треба тільки побажати, щоб за сим концертом „Бояна“ пішли і дальші. Акомпаніямент вели удачно п-а Ол. Ясеницка і п. Т. Шухевич. Публика також дописала, бо всї місця були випродані, значить і на добродійні цїли, на які був призначений дохід з концерту, повинен прийти гарний гріш, згідно з кличем: „dulce cum utili“. — N.

— **„Свобода“.** Під таким заголовком виходить, як і попередними роками, політичний тижневник, популярний орґан нашого сторонництва. Але наша інтелїґенция мало ним цікавить ся або, лїпше сказати, зовсїм нї. Мало хто з інтелїґенциї переглянє десь колись число тої часописи, а таких, що правильно її читають, хиба зо сьвічкою би глядати. Чи вона материяльно обезпечена, тим нїхто не журить ся а ще менше е таких, що дбають, щоби сїяне нею зерно падало на ґрунт, для котрого воно призначене, та щоби той так важний для осьвідомленя і політичного вишколеня сільского народу орґан мав як найбільше читачів в тих кругах, для котрих „Дїло“ або за дороге або за мало популярне і за богато має змісту. Ба, можна сьміло сказати, що велика, коли не більша часть нашої інтелїґенциї навіть не знає, що виходить якась „Свобода“, з котрої не лише наш селянин та міщанин може богато навчити ся, але й інтелїґентний Русин богато в нїй найде для себе цікавого і... поучаючого.

Отже звертаємо сим увагу нашої так сільскої як і міскої інтелїґенциї на сей орґан нашого сторонництва і на его вагу. Від Нового року виходить „Свобода“ у збільшенім обемі, подає майже в кождім числї по два фейлетони, якими навіть лїтературна часопись не повстидалась би (оповіданя Мартовича, Яцкова, арабскі казки з Тисячу одної ночи, видані вже у всїх языках — крім руского, і и.); а зміст політичний може зацікавити навіть і інтелїґента, що читає дневники політичні. Тому інтелїґенция наша повинна й сама передплачувати сю дешеву (4 К на рік) часопись і ширити її між селянами, міщанами і робітниками; а особливо кожда панї-Русинка, кождий Русин, що має руску службу, повинен „Свободу“ передплачувати для своєї служби, щоби не кормила ся такими Wiek'ами, Wiec'ами, Krakus'ами і и. Таким способом осягнулось би двояку цїль: причинялось би до материяльного обезпеченя часописи і до осьвідомлюваня як найширших мас руского народу; одно й друге зарівно важне, бо одно неможливе без другого.

Зміст остатного, 8-ого числа з д. 2 марця такий: Руска справа в прускім соймі; Безличність! (статя сконфіскована, інтерпеляцию п. Яворского імунізована); Промова Райнбабена; Чи мав право? (незвичайно цікаве!); Катованє руских дїтий (інтерпеляция); Війт в Завишнї (інтерпеляция); Війна; Всячина; Сьмішне; Стрибожий дарунок [Оповіданє Леся Мартовича); Цїна збіжа і плодів господарских; внесен.

— **„Вечір в хатї“** — С. Людкевича, конкурсовий твір на мішаний хор з супроводом фортепяна, нагороджений I премією, вийшов накладом тов. „Львівский Боян“. Цїна примірника 1 кор. 20 сот. Всякі права застережені.

✝ Померли:

— **Юліян Костецкий,** професор ґімназиї в Стрию, упокоїв ся в 50 роцї житя. В. е. п.

— **На снятиньску бурсу** від дня 13 жовтня 1904 стеї Вп. добродії: (в коронах). Стельмах Заболотів 2, Семен Ручка, Львів 6, громада Рудники 2·20, о. Пасїчницкий Рудники 1, громада Орелець 50 с. Василь Тумак, Снятин 80 с., Юрий Гнатюк, Краків 3, Семен Кульчицкий, Львів 6, громада Снятин 2·64, д-р Шмиґельский, Франция 20, о. Дрездонский зібрав 15·46, Николай Турян зібрав 49·14, д-р Андроник Могильницкий 10, Кішкан, Снятин 1, Шміґельский Бенедя 6, Гардузьский, Снятин 2, Юрий Гнатюк, Краків 3, д-р Гнатишак, Шцеси 4, громада Русів 20, громада Снятин 100, громада Княже 10, о. Дрогомирецкий 2, Дмитро Ластовецкий 1, Юрий Павлюк 1, дрібні датки з Княжу 1·10, о. Калитовский і братство церковне в Трійци, 7, Юрий Гнатюк, Краків 3, громада Красноставці 1, складка на соборчику в Микитинцях деканат Пістинь, о. Емануїл Лисеницкий, Космач 4, о. Йосиф Харжевский, Сопів 2, о. Данилович, Ієнас 2, о. Іван Рогужаньский Шептори 2, о. Николай Смальки, Брустури 1, о. Андрей Заваджский, Микитинцї 1, о. Онуфрей Семіон, Пістинь 1, о. декан Григорий Тимяк, Березів 1, о. Іван Мощібович, Ключів великий 1, о. Юліян Ставничин, Митин 1, о. Майковский, Княждвір 1, о. Яков Андрійшин, Люча 0·60, о. Николай Кейван Ключів малий 1, з попередних 0·40, на руки Ілиї Федорчука зложили Вир. о. Лукашевич Задубрівцї 4, на юкста зібрано 10, о. Вакулиньский Русів 2·40, д-р Андроник Могильницкий 10, о. Лукашевич 2, д-р Василь Дутчак, Чернівцї 20, о. Порфірий Важаньский, совітник консистор. твори музичні вартости 10, натуралиями помогли слїдуючі громади: Красноставцї, Орелець, Рудники, Снятин, Видинів о. Попель, Волчківцї, Стецева, Завалє, Ґаваньский, Снятин, з Русова посесор, д-р Стефан Янович, Снятин кілька рази по чвертцї баранини і горнець смальцю. Фірн їздили даром по віктуали: Семена Зінкевича, Янця Дутчака, Василя Івана Матейки, Михася Крикливця, Івана Ляшкевича, Андрея Чеховского, всї зі Снятина. Всїм Вп. ласкавим добродіям складає виділ товариства „Шкільної помочи“ щиру і сердечну подяку і просить горячо памятати ласкаво на тую так пожиточну институцию, а виділ буде старати ся всїми силами, аби гріш зложений на тую цїль не був змарнований. *Филимон Олтовский,* голова, *Ілия Федорчук,* секретар.

Послїдні вісти.

Чи погром?

Мукден. (Рос. аґ. телеґр.) Депеша з вчера: На північний захід від Мукдену триває безперервна канонада — від детонациї дрожать навіть мури міста.

Мукден. (Рос. тел. аґ.) Телеґрама з дня 8 год. 11 рано: Під Мукденом кипить завзята битва вже від трох днів. Російскі війска цофають ся знад Ша і на лівім крилї до уфортифікованих лїний над рікою Гун.

Мукден. (Рос. тел. аґ.) Депеша з вчера рано: Японцї поступають що раз близше до Мукдену і концентрують ся. На північ від Мукдену Японцї зближили ся до зелїзницї на три версти, так що їх артилерия досягає кулями аж до зелїзничого шляху.

Токіо. (Урядово). Депеша з нинїшної дати год. 8 рано: Маршалок Ояма доносить, що Росиян побито на всїх точках. Росияни розпочали самі загальний відступ на північ, але Японцї гонять за ними з усею енерґією.

Париж. Echo de Paris одержало депешу з Петербурга сеї ночи о 2 год. 25 мін. з такою вістию: З поля війни наспіли телеґрами з вістию, що Куропаткін змушений уступити ся зі своїх позиций в центрум і на правім крилї та уступає до Телїна. Часть армії уступає через Фушун. Ситуацию Куропаткіна уважають за незвичайно критичну, бо Японцї старають ся відтяти зелїзницю на півночи від Мукдена і в той спосіб зробити ему відворот майже не можливим. Сподївають ся однак, що умучено одержать Японцїв від дальшої погонї.

Льондон. До „Times“ доносять з Петербурга під вчерашною датою: До Царского Села наспіла нинї пополудни поважна вість. Куропаткін доніс, що великі сили неприятеля знаходять ся на північнім заходї від Мукдена і змушують его до безпроволочного відвороту.

Російска ескадра.

Париж. Times доносить, що цїла російска ескадра виплила з від Мадаґаскару і вертає до Джібутті.

Убийник Сергія.

Прага. Петербурский кореспондент Narodni-х List-ів доносить, що убийником вел. кн. Сергія має бути оден з кн. Оболеньских. Мало се виявити ся в части при візитї вдовиці кн. Єлисавети в секретній келиї убийника.

О сьвятойорданьский атентат.

Петербург. Карна розправа в справі атентату на царя при торжестві Богоявленія відбуде ся при замкнених дверех дня 16 с. м.

Австрия в польскій неволи.

Віденъ. През. міністрів Гавч відповідав нинї на інтерпеляцию Шенерера і тов. в справі протесту з причини промови мін. Райнбабена. Гавч підніс, що протест внесено за его згодою та що вирівнанє непорозумінь наступило в формі чемній і вдоволяючій. Тексту ноти Голуховского і відповіди подати не може, бо „се противить ся міжнародним звичаям“. (Очевидний викрут. Супротив того оголошеня тексту повинно наступити via Берлїн. — *Ред.*).

Надіслане.

—

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни **ул. Академічна ч. 26.** 314

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає **ул. Костюшка 24** пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах внутрішних, вні́шних і акушериї. 58 5—32

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнїйше

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

Замовленя з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 в 9—?

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до перехованя цінні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних институций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Курс Львівский

з дня 9 н. ст. марта 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 40	100 10
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	—
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 5[illegible]	100 20
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	—
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	—
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87	93
Міста Станиславова „ „	—	
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	[illegible]
20 франківка	19 —	19 [illegible]
100 Рублїв срібних	250	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок нїмецких	117 10	117 60

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка, (Львів ул. Театральна ч. 1) прийме зараз практиканта. Зголошувати ся до управителя книгарні. 180 3—3

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. ціни низькі. Адр.с: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 5—40

Правник, урядник на пенсиї, 40 лїт, оженить ся з дочкою сьвященика у віцї 30 лїт, котра у Львові до школи не ходила але котрій отець обовязав би ся виставити домок в котрім будь місті. — Адреса: Урядник, Адміністрация „Дїла“ у Львові. 200 1—2

Мід! Мід! Мід!

РУСКА ТОРГОВЛЯ

Е. ЮЗИЧИНЬСКОГО

в Бережанах

продає дешево руским крамницям питний мід і патоку. 50 лїтрів добірного питного меду від 20 кор. до 100 кор. 50 лїтрів овочевого вина 40 к. на 3-місячну сплату. Добірні товари кольоніяльні, природні вина австрийскі, угорскі, францускі і іспаньскі. 166 5—5

ЗАМОВЛЕНЯ

на

Весняний транспорт вагоновий **ВИН**

приймає

Народна Торговля у Львові

Ціна вин:

Іа при замовленю	100 лїтрів	50 лїтрів	25 лїтрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 лїт.
Іа при замовленю	100 лїтрів	50 лїтрів	25 лїтрів
ціна за 1 лїтр	1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне при замовленю	100 лїтрів	50 лїтрів	
ціна за 1 лїтер	1·20 кор.	1·24 кор.	

114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорошні і знамениті **„Меди питні“.**

Оголошене.

В четвер дня 16 марта 1905 о годинї 5 по полудни відбудуть ся

XI. Надзвичайні Загальні Збори

Банку народного для рільництва торговлї і промислу в Мостисках в сали Товариства з слїдуючим дневним порядком:

I. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів.
II. Зміна §§. 20 і 43 статутів.
III. Установлене платного синдика зі сталою платою.
IV. Унормоване ремунерациї дирекциї і ради надзираючої.
V. Вибір одного директора і одного заступника зглядно в разі неухваленя зміни статутів двох директорів і одного заступника,
VI. Внески членів.

Яков Френкель член дирекциї. 201 1—1 *Д-р Ігнатій Корнер* начальний директор.

В книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка

(Львів, Театральна ч. І.)

можна купити *за половину цїни* отсї праці проф. Д-ра Олександра Огоновського:

1) **Систем австрийського права приватного,** т. I. II. (перше 16 кор.) за 8 кор
2) **De Geschäftsführung ohne Auftrag nach österr. Rechte** (перше 2 кор 20 с.) за 1 кор.

Цїлий дохід із розпродажі книжок на стипендийний фонд ім. Олександра Огоновского. 113 3

Овочеві деревця

благородні, добірні, із шкілки дібр Дикі́в під Тарнобжеґом.

Щепи до закладаня садів, а то: яблонї, грушi, сливки, черешнї, дерені, італїяньскі оріхи, примінені до нашого клїмату, що виказали вже найлїпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Ціна штуки від 2—4 лїт меньші	К 0·50
„ „ „ 2—4 лїт більші з короною	К 0·80
„ „ „ 4—6 лїт сильні з короною	К 1·—
„ „ „ старші, родячі овоч з сильною кор.	К 2·—
Гарні дички від 10—20 сот.	

При більших замовленях значний опуст. Цінники на домагане висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує **МИХАЙЛО КУБІЦА Тарнобжеґ.** 193 1—6

Оповіщене.

Отсим подаємо до загальної відомости, що звичайні Загальні Збори „Повітового Товариства кредитового у Бібрцї“. стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 25 марця 1905 о годинї 1 по полудни в комнатї товариства з отсим порядком денним:

1. Звіт Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1904.
2. Звіт контрольної комісиї.
3. Удїлене Дирекциї і Радї надзираючій абсолюторiї.
4. Роздїл чистого зиску і ухвалене дивіденди.
5. Вибір двох членів Ради надзираючої.
6. Внесеня членів.

Збори відбудуть ся без без огляду на число присутних членів. Право участи в Загальних Зборах мають тілько ті члени Товариства, котрі що найменше один удїл в цїлости уплатили (§. 50 ст.). — Учасники мають виказатись удїловими книжочками яко леґітимациєю.

Бібрка, дня 4 марця 1905.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Іван Бурбель голова. 196 3—3 *Ев. Рудий* секретар.

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 3—?

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів п д редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адмiнiстрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24; Сїнники звичайні, подушки волосїнні і з піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірані подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Володисл. Червіньский

у Львові, ул. Галицка ч. 4

Ново отворений

Маґазин дамских дрібниць

поручає найдешевше:

Прибори до кравеччини і модниярства. Бинди. Коронки. Пасмантериї. Тасьми. Гази. Анґлїйска Крепа. Новости для пань. Рукавички. Поляси. Парасольки. Серпанки. Саскі панчохи. Перфумерия і т. п.

Гафти зачаті і готові. Канви, Волїчки. Шовка. Францускі і анґлїйскі бавовни. Швайцарскі білї гафти на перкалю і батистї, до виправ. Цїни значно знижені. Ілюзиї на шлюбні вельони і т. п.

Замовленя почтою полагоджую відворотно. 182 3 4

Перший руский краєвий склад і робітня вироб'в ножівничих

поручає

власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі а именно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цінники на жадане даром.

ІВАН ЛЯВРУК

108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

Скалисте вапно

доставляє від І-ого марця

Спілка вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 8—18

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотижневик педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. пiврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско українска сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: Іван Кунцевич.
Редактор: Бруно Ґіжовский.

„Комар“ поміщає статі з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіцiяльним органом нiякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 5.
Передплачуйте „Комара“.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руської і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руської, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Александер Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК

француської мови

Часть І.

Апробований для всїх середних женьских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 к. 50 с. (на почтову пересилку 15 сот.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дївчат в Перемишли.

Дім торговельно-промисловий

„ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою **в Станиславові**

Приймає до перепродажи всякі виробы нашого промислу і всякі продукти краєві.

Доставляє машини господарскі, виробу фабричного і свого, штучні навози, всяке збіже і насїнє.

Приймає парцеляцию і посередничить при купнї і продажі, наймі реальностий, фільварків, млинів і т. п.

Посередничить при купнї і продажи худоби тучної і расової, безрог, кріликів курий, голубів і т. п.

Удержує спис руских купців, рукодільників і промисловців і поручає кому треба (Члени за дармо).

Продає карти корабельні (шіфкарти.)
Асекурує (поки що) на житє і придане.

Одним словом: У всїх потребах економічного підкладу, *чи хто хоче що купити чи має що на продаж,* нехай кождий удає ся до сего нового товариства „ДОСТАВА“.

На відповідь треба все залучити марку почтову або карту, инакше письмо остане без відповіди.

Аґентів пошукує ся. 222 1—?

При закупні товарів просимо powoływati ся на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Манєцких) Коперника ч. 9.

Ч. 45. Львів Пятниця 25 Лютого (10 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chustawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ [illegible]

[illegible]

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация [illegible] ул. Баторня. — Рукописи [illegible] застереженя. — [illegible] зворота.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

З Балкану.

Судороги, в яких мече ся північний велитень, в котрого одну руку, ту, що витягла ся жадно на далеку здобичу над східно-азийскими берегами, впялив ся болючим жалом японьский шершень, а котрого нутро рве страшна хороба внутрішної анархії, так заабсорбували увагу загальної опінії, що події доконуючі ся в инших частях сьвіта, а навіть таки у самій Европі, зійшли мимохіть на другий плян та минають або цілком безслідно, або ледви доторкають ся загальної сьвідомости. Ось-так супротив великих подій на Далекім Сході та супротив кольосальної драми, розгриваючої ся в самій Росиї, неначе в тінь усунули ся справи Сходу близшого — квестия балканьска. А однак і вона живе, розвиває ся своїм ходом і тепер на ново дає ся відчувати інтересованим сусїдам. По дволітній майже мовчанцї Балкан зачинає знов висувати ся на арену міжнародних клопотів.

Трагічна зміна династиї в Сербії та здавленє македоньского повстаня у потоках крови були моментами, що спричинили певне потахненє безнастанного ферменту на тім многоязичнім та многоплемінним півострові. Крівава корона Сербії спочила наче на глум на голові добрячого, ліберального та щиродумаючого Петра Караджорджевича, котрий обіймав престол нещасного краю з думкою спокутувати страшний переворот утихомиренем та двигненем вітчини. Серби, зненавидївши Обреновичів за все лихо, яке вони нанесли їх молодій державцї, за ту економічну руїну краю, в яку вігнав єго марнотравень Мілян, за ту неславу, яку нанесло на край скандальне житє обох послїдних з сих династів, за дику самоволю, з якою вони відносили ся до підданих, та за ту коррупцию, до якої вони перші давали привід, — повитали зі свого боку нову династию і нового короля наче спасителїв вітчини, а їх вступленє на славний колись престол Душана наче поворот Сербії до красших часів. І в Сербії настав — поминувши інціденти з убійниками Обреновичів — спокій, спокій, який дає сьвідомість позбутого лиха та надія на красшу будуччину.

А знов в Македонії полумя революцийного руху погасло від двох причин. Одно — погасила єго Туреччина, заповняючи Македонію масою війск і башибожуків, заміняючи в згарища цїлі околиці, вигублюючи ворохобні ватаги. З другого боку самі македоньскі проводирі, бачучи, що Росия заплутує ся в конфлїкт над Далекім Сході, побояли ся, щоби Австрия не скористала зі спосібности і не доконала окупациї сего краю. І в Македонії потахло, огонь пригас, але не погас до решти.

Тепер Балкан — як сказано — знов зачинає пригадувати ся Европі і з півострова зачинають доходити до уший европейскої суспільности відгомони, котрі велять здогадувати ся, що там знов зачинає продовжати ся з відсьвіженою силою давний фермент. На Білгород і Софію знов зачинають звертати ся очи з запитом, чи по дволїтній мовчанцї не готовлять ся там для Европи нові несподіванки. Фермент зачинає ся в Сербії, замітно рух у Македонії та напружують ся відносини між Болгарию а Туреччиною.

Першим нещастєм Сербії єсть безперечно „опіка“ віденьско-будапештеньска. Як усяка опіка, так і та не без користи і то доброї користи для „опікунів“. Се стара річ, що Австро-Угорщина реґулює свою політику зглядом Сербії інтересами віденьско-будапештеньских капіталїстах ґешефтярів, яким і служить вірно „роблячи“ політичну опінію, продажна преса Відня і Будапешту. І Сербія задовжена Міляном у віденьско-будапештеньских лихварів до краю, оставала під „австро-угорскими впливами“ — значить: добувала послїдних соків, аби оплачувати солені проценти від сих лихварских довгів, заставляла свої доходи, занедбувала найконечнїйші державні потреби та не могучи стягнути кінцїв, знов [illegible] ся в тім самім жерелї. І всяке сербске правительство, що йшло на руку згаданим ґешефтярам, могло надїяти ся прихильної підпори у Відни і Будапештї; всякому-ж яке би пробувало вирвати ся з сих лабет, грозила політична нагінка у впливовій сьвітовій пресї та ще й зготовленє ферменту у нутрі краю.

А як раз на таке зірванє з австро-угорскими „впливами“ поважив ся король Петро, стараючи ся о значно дешевші та вигіднїйші позички в Берлїнї і Парижи, якими задумав сплатити лихварскі довги у Відни і Будапештї. І се був casus belli: наємна преса австро-угорска змінила рішучо фронт та зачала засипувати Сербію і її теперішного короля градом клевет і іатриґ. Сотворено теж в самім Білгородї антідинастичні днєвники, що виросли наче гриби на дощи за незвісні гроші, і зачало ся цькованє против замірів короля, інсінуючи єму навіть таке, що він одержав кубана від парижских та берлїньских фінансістів. Судовий процес очистив правительство і короля, але гра вже зачала ся і добряга Петро готов відпокутувати свої санацийні пляни.

В Македонії тим часом появили ся нові ватаги ворохобників, а в звязи з тим напружили ся відносини між Болгарию та Туреччиною. Болгария закидає Туреччинї, що ся мобілїзує великі воєнні сили на болгарскій границї і вважає се для себе провокациєю, коли знов Туреччина заявляє, що має замір здавити лише приготовляючі ся на весну розрухи та обвиняє Болгарию, що на її териториї є головна орґанїзация ворохобнї. Подорож князя Фердинанда до Льондону, Парижа і Риму толкують в виду того приготовленями Болгариї на случай македоньского руху.

Боронім ся від польского заневоленя!

(Письмо із Золочівщини).

Перечитавши вступну статю „Діла“ ч. 39 з 3 марця с. р. мимоволї мусїв я признати найбільшу рацию поважаному добродїєви, авторови сеї статї, котрий представив ясно погубну дїяльність польских институций економічних, а вслїд за сим радить предприняти серіозну акцию Русинів, щоби охоронити нарід руский перед подавленєм і поневоленєм через [illegible] противника. Певно кождий Русин, бажаючий розвитку свого народу, повитає радісно сей цїнний поклик і радо сам кождий забере ся до працї на ниві народній, бо дїйсно „время люте“... А вжеж безперечно наші институциї рускі, в першій мірі товариство „Просьвіта“, обдумають цїлий плян акциї, щоби не тілько зрівнати ся з перемагаючою силою противника, але щоби її й перевисшити і побороти, бо як потреває ще дальше такий стан, який єсть нинї, то справдї мусить сум побирати за будущину нашого народу в Галичинї.

Кождий у нас переконує ся о тім сумнім положеню таки в тій самій місцевости де живе, а хочби ся місцевість була найдрантивійшою дірою в нашій нещасній Галилеї, то і там стрічаємо ся з польскою аґресивностию, ганатизмом і перфідиєю в найвисшім степени.

Приміром сеї диявольскої хитрости польскої є ось хочби й такі нужденні Гологори в золочівскім повітї. Єсть тут невеличка компанія патріотників-тромтадратів, що хотїли би всїх перетягнути на Поляків і то найпідступнїйшими способами. Богато дечого можна-б ту списати о тій поліетвуючій Польонії, але се лишаю на пізнїйше, а пока-що хочу сказати кілька слів о „кулку“ рільничім і о райфайзенцї.

„Кулко“ рільниче істнує в Гологорах вже від давних лїт. Коли єго засновано, не знаю, бо я тут доперва другий рік; знаю лиш се, що до него записало ся було і кільканайцять Русинів. Тепер не записують ся, бо тамтого року в [illegible] заснували ми собі читальню „Просьвіти“, то вже Русини горнуть ся до читальнї. Се очевидно не подобало ся гологірским вшехполякам і нуж придумувати ріжні штучки, щоби Русинів стягнути до „кулка“. Саме тепер лучила ся їм добра нагода. Держава признала субвенцию для потерпівших від посухи і поручала роздати сю субвенцию потребуючим, та, на жаль, роздїл запомог дістав ся в руки „краєвого (читай польского!) комітету“ а сей вже так уплянував сю акцию, що „урядами“ маючими занити ся розданєм запомоги, стали „кулка“ рільничі, райфайзенки і повітові відділи галицкого товариства господарского“. Гарна перспектива для Русинів! нема що казати! Поплила вода, але — на польскі допоки і оплила геть уводи по селах Галичини, щоби пустити в руки польскі „кулка“... Розуміє ся, що і в Гологорах польске „кулко“ віджило, почуло струю в видї гросу, і нуж обертати ся, крутати ся та туманити людий! Блискавкою рознесла ся чутка між людьми, що прийшла запомога: хто не має чим годувати худоби, дістане ґрас! „Кулко“ видасть кождому квиток на тілько сотнарів, кілько хто буде потребувати і то лише по цїнї пять корон за сотнар. Лучшої принади не треба для бідних людий, котрі особливо сего року при браку паші не мають чим утримати худоби. Тож юрбою кинули ся люди до „кулка“

5)

З історії польских інтриґ проти Русинів.

Земялковский яко міністер.

Справою, якою я заняв ся сейчас по моїм приїздї до Відня — оповідає Земялковский — була тутешна семинария при церкві сьв. Варвари. Семинария тота, заснована Мариєю Терезиєю задля образованя унїятских алюмнів з Галичини і Угорщини, не мала вже рациї істнованя, особливо для Галичини, яка окрім львівского унїверситету має ще духовну семинарию, що може дати потрібне образованє питомцям. А був сей віденьский інститут дуже шкідним не лиш для Галичини але і для держави, бо діставши ся від дуже давна під вплив капелянів російскої амбасади, висилав до краю духовників, заражених схизмою православія і відданих Росиї*). З сеї семинариї вийшли такі люди як Яхимовичі, Литвиновичі, Попілї, що розширяють поміж унїятским духовеньством схизматицкі і російскі змаганя, а в послїдних часах виховувані тут питомцї удавали ся прямо в Любельщину і Холмщину, щоби заманеним там з Галичини російским правительством унїятским сьвященикам бути помічними в навертаню тамошних унїятів на православіє. Виложивши сї всї обставини представив я міністрови просьвіти Штремаєрови внесенє, щоби той семинар знести, бо є непотрібний і шкідний, а сї гроші — удержанє одного питомця стояло до 700 злр. річно — обернути на красшу дотацию семинариї у Львові, де призначено на удержанє одного питомця по сто кількадесять ґульденів.

Семинария при церкві сьв. Варвари основана задля образованя питомцїв з Галичини і Угорщини, через що удержують ся pro rata коштом Австриї і Угорщини — тож Штремаєр відніс ся з моїм внесенєм до угорского міністра просьвіти. Сей, розпитавши у своїх епископів, відповів, що годить ся в знесенє сего семинаря, „weil dort unsere Alumnen von den galizischen mit russischen und schismatischen Ideen angesteckt werden“, є хоче однак преюдикувати, що зробить правительство австрийске, але угорске правительство вже від слїдуючого року не висилати ме своїх алюмнів до віденьского семинаря. Тоді Штремаєр, одержавши того рода відповідь звернув ся по опінію до наших унїятских епископів т. є до о. митрополита — а був ним о. Йосиф Сембратович — і до Ступницкого, епископа в Перемишли; обі зявили ся за удержанєм семинаря, зазначуючи, що рускі алюмни в Відни лекше будуть могли виобразовувати ся на д-рів теольогії чим у Львові, а о. митрополит ad captandam benevolentiam міністра додав, що у Відни можуть також добре вивчити ся німецкої мови.

Закриваючи ся отсею опінією рускизували владики, Штремаєр удержав семинар при сьв. Варварі, хоч тепер він став еще коштовнїйшим, бо угорске правительство здержало сейчас висилку своїх алюмнів отже і перестало платити субсидиї. А на предложений в моїм меморияли*) заміт, що в інститутї виховують ся шизматики і москвофіли під впливом російскої амбасади не зважано зовсїм, бо міністер був пересьвідчений, що Поляки суть упереджені проти Русинів та обжаловують сих послїдних о схизму зовсїм безпідставно. Доперва коли в кілька років пізнїйше при ревізиї рахунків сего інститута помічено, що видавано там більше порций чим було питомцїв, переведено ревізию і найдено там вісьмох Москалїв, студентів хемії і медицини, наслїдком чого усунено ректора о. Циппановского і заборонено давати в семинари пристановище чужим. Ректором іменовано, на рекомендацию о. Ступницкого, о. Пелеша, теперішного перемиского епископа, і сей завів деякий порядок, заборонив питомцям виходити поодиноко на місто, захотав їх, щоб брали участь в торжествах після обряду латиньского і т. п., але все-таки усунути всїх хиб семинаря і він не зміг. Доперва теперішний митрополит о. Сильвестер Сембратович, коли також латиньскі епископи забажали мати своїх алюмнів при своїм боцї, зажадав знесеня заведеня при церкві сьв. Варвари — i niema go już chwała Bogu. (I, 59—60).

* * *

Раз був я підчас сойму у Львові а тоді відвідав мене о. Боярский*) з ще другим духовником; оба були деканами в холмскій дієцезії, шукаючи відтак пристановища у нас перед російским переслїдуванєм. Розказували, що тамошні унїятскі ксьондзи найбільше мусять терпіти від гр. кат. сьвящеників зайшовших з Галичини а пропаґуючих там православні обряди; жалували ся, що о. Иосиф Сембратович, галицкий митрополит, не хоче жадного Холмчака приняти до своєї дієцезії, що з ними в консисториї поводять ся наче з якими злочинцями, за те, що противляли ся шизматицким практикам широко ширено в Холмщинї — а вкінци, що значна частина ксьондзів, що прибули з Холмщини в Галичину, не має прямо з чого жити.

Вернувши до Відня, пішов я сейчас до Андрашія, одиного з австрийских державних мужів того часу, який справу руску в Галичинї [illegible] оцінював і перед котрим, як добрим знакомцем, міг я розкрити душу. Андраші зрозумів сейчас ситуацию, а сказавши: „тим людям треба помочи, бо вони будуть найкрасшими [illegible] аґітаторами між Русинами і Галичині“, дав менї з диспозицийного фонду 1000 зр. для унїятских сьвящеників з Холма, котру-то квоту переслав я відтак [illegible]. До пересилки додав я згідно з бажанєм Андрашія, щоб в покитованю з одержаня субвенциї не подавав, від кого сї гроші одержав і на яку цїль. Тота обережність Андрашія найкрасше вказує, які були погляди тодїшної австрийскої бюрократиї на руску справу.*)

В короткий час після того, на балі у Андрашія, приступав до мене цісар і запитав, що чувати в Галичинї. Користаючи із сеї нагоди розказав я, що кількадесять руских духовників, покинувши парохиї в Галичинї, перейшли в Любельщину і Холмщину, щоби тамошних унїятів навертати на православіє — а натомість кількадесять тамошних унїятских сьвящеників прибуло до Галичини, прогнаних за те, що обстають при католицизмі і загрожуває взагалї до східних губерний царства. „Сему [illegible] позирати —

---

*) Не треба додавати, що те все є лише тенденцийні інвективи і сплетні польского політика. — *Ред.*).

*) Був отже і письменний меморияль міністра-родака! — *Ред.*

*) Здаєть ся той Боярский, що був довгий час парохом з Гусятини і видав кілька брошур по польски, між иньшими про переслїдуванє унїї на Підлясю. — *Ред.*

*) Бесїда тут про Юлія гр. Андрашія, що від р. 1871 був міністром для внїшних справ Австро-Угорщини а перед тим першим угорским президентом міністрів по заведеню дуалїзму. Разом з Бойстом, звісним вже читачам з наших попередних заміток, був він головним махером при перестрою монархії на основі дуалїзму, довівши до ґегемонії Мадярів в Транслїтавії, а Нїмців і Поляків в Цїслїтавії. Зі становища міністра для внїшних справ уступив в р. 1879. — *Ред. Діла.*

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

по квітка. Однак квітка діставали найперше члени „кулка“ а нечленам, розуміє ся Русинам, сказали: „Для вас нема квітків; ви не наші, не належите до „кулка“; хиба як впишете ся, дістанете“. Бідачиска не могли опертись покусї тай повписували ся до польского „кулка“. Чи всї дістали сей ґрис, не знаю, але я бачив сам на свої очи, як двох моїх парохіян вертало із Золочева з нїчим. Длячого не доступили сеї ласки, не питав ся я їх, бо ще немав нагоди, але догадуюсь, що для них не стало, бо декотрі члени Поляки замовили собі і по 25 сотнарів!

Ось як воюють польскі інституциї против народу руского, як рафіновано поневолюють наш нарід та запрягають его в польске ярмо!...

Не менше цікава також справа каси Райфайзена в Гологорах.

Згадана висше компанія польских тромтадратів, немогучи в 1904 роцї за помочию „кулка“ перетягати дуже Русинів на Полякуф, взяли ся до иншого средства також дуже успішного для своїх злобних цїлий. Ось тихцем, так що майже нїхто не міг довідатись, заснували в Гологорах польску касу райфайзеньску, щоби в сей спосіб випередити Русинів, бож прецїнь принятий вже є аксіомат, що двох райфайзенок в однїй місцевости не може Видїл краєвий узнати. Ми пізнались уже на вшехпольскім крутійстві, длятого сторонимо від польскої райфайзенки. Поки-що ратуємо ся касою церковною, котра много гроша випозичила поміж парохіян а процента від позичених квот послужать нам до будови нової церкви. Коли хто більше потребує позички, то удає ся до „Самопомочи“ в Золочеві і в сей спосіб ратуємо ся перед поневоленем вшехпольскім. З часом, дасть Бог, при читальни утворить ся каса щаднича і позичкова, однак найперше мусимо придбати більше членів і розбудити більшу самосьвідомість національну. Оно вже таки йде до лїпшого.

І так нарід наш всюди зміг би ся в силу, коли би більше дорожив своїм достоїньством национальним, коли би просьвічував ся а від польских читалень, кулків і райфайзенок сторонив як від зарази. А знов ми, що стоїмо на висших становищах, отвираймо очи нашим братам незрячим, хоронїм їх перед вшехполяченем, розкриваймо перед ними всю погань вшехпольскої хитрости і перфідиї, а будучність наша! Товариство „Просьвіта“ схоче також ще реальнїйше підпирати просьвітну працю тямучих народних трудівників а передовсім постарає ся, щоби всї читальнї бачили в „Просьвітї“ правдиво дбалу свою матїр, котра не тілько просьвічає, але також в біді ратує. Тоді громадно будуть люди горнути ся до читалень, не будуть казати, що „читальня їсти не дасть“. „Кулка“, польскі читальнї найріжнїйшими способами притягають до себе людий, бо головний їх заряд розсилає членам насїнє, щепи, знаряди господарскі і т. и. по зниженій цїнї, а се бо-то значить. Як се буде й у нас, то люди не будуть маловажити собі читальнї а будуть просто липнути до неї.

Григорій Паньчишин, парох в Гологорах.

замітив пісар — але се діє ся, я того певний, без відома царя“. На сю послїдну замітку не дав я ніякої відповіди, удаючи, що єї не чув, але вертаючи до холмских еміґрантів розказав я, що галицкий митрополит не хоче їх приняти до своєї диецезії, що отже не можучи заняти ся душпастирством, не мають з чого жити, а прецїнь тілько місць є опорожнених по наших еміґрантах до Росиї! „До того — сказав пісар — мішати ся не можу, але дало-б ся найти їм инше занятє“. „I owszem — відповів я — рускі сьвященики нераз цїлі роки не показують ся в школї на науку релїґії, тож можна би способних до того Холмчаків поіменувати катихетами, але-ж біда, що не мають потрібних до сего іспитів“. — „Ich hab ja das Recht veniam studiorum zu ertheilen“ — закінчив пісар сьміючись, а на другий день дав припоручене міністрови просьвіти, щоб занав ся сею справою — тай поіменував Холмчаків, коли годї инакше, хоч провізорично катехитами тих, яких єму вкаже рада шкільна краєва.

Бідні добряги Холмчаки — оповідає дальше Земяньковский — заслуговали на се, аби їх взяти в опіку, але коли в краю довідали ся, що я протеґую руских сьвящеників, стали до мене наломинчати і такі, що не були бідні. Primo loco висунув ся о. митрополит Йосиф, щоб єму виробити безпроцентову ратальну позичку в висотї 15.000 зар. на загосподарене Перегиньска. Позичку одержав але его перемник, о. митрополит Сильвестер Сембратович відобрав Перегиньско в станї як найгіршім і мусить сплачувати позичку зі своїх доходів зменчених о 12.000 зар., які дожизненно платити мусить о. Йосифови, бо сей лише під тою умовою згодив ся уступити ся з митрополичого престола.

По о. Йосифі зголосив ся до мене епископ перемиский, о. Ступницкий (I, стор. 70—71).

(Дальше буде).

Війна.

Росийский погром.

Осторожність, з якою ми приняли послїднї урядові рапорти Куропаткіна, була цїлком оправдана. Показує ся, що Коропаткін доносив, або в Петербурзї оголошувано лише части рапортів Куропаткіна про ті епізоди десять-дневного бою, в котрих Росияни „відпирали“ Японців і „удержали ся на своїх становищах. Чи удержавши ся на своїх становищах, Росияни видержали відтак другий і третий атак противника, се промовчували рапорти Куропаткіна. Нинї вже з рапорту самого Куропаткіна — котрий впрочім цїлу послїдну добу чогось мовчав — виходить, що бій відразу заповідав погром Росиян, що Японцї безперерви робили поступи. Росияни покидали одну позицию за другою, удержане центральних становищ над рікою Ша ставалось що раз неможливійше і сам Куропаткін мусїв ясно видїти, що его ситуация на заходї, вздовж зелїзницї від ріки Ша до Мукдену і поза Мукден стаєсь з кождим днем неможливійшою. Сильна армія японьска, здаєсь ґенерала Ноґі обійшла великим луком західне крило росийске, присилувала Куропаткіна змінити на заходї фронт і сей західний фронт в кількадневнім завзятім бою відкинула так, що отворила собі дорогу на Мукден і зелїзничу лїнію відвороту Куропаткіна. По утратї сеї лїнії, по утратї становищ західного крила, оборона майже неможливих до здобутя фронтовим атаком становищ центра — стала сь безпредметовою, а в додатку неможливою. Такий результат битви Японцї завдячують свому підступови і неосторожности Куропаткіна. Перед двома тижднями Японцї з незвичайною скоростию заатакували були скрайнї становища росийского східного крила. Між японьскими трупами знайдено вояків з армії Ноґого. Се форсоване східних проходів і здогад, що на схід перекинено армію Ноґого, був для Куропаткіна доказом, що Японцї рішили ся сфорсувати перехід через далїньскі гори, дістати ся до Фушуну над Гуном і звідтам окружити Мукден. В наслїдок того Куропаткін всї свої резерви пересунув на схід і ослабив своє західне крило. Японцї лише ждали на се. На сходї були тілько дрібні відділи з армії Ноґого. Сама армія Ноґого стояла на крайнїм західнім крилї готова до маршу на Сівмінтін, щоби окружити Мукден. Як лиш Куропаткін всї свої резерви завґажував на сходї, а в части і в центрї, де Японцї також розпочали завзяті штурми, Ноґі скорим рухом посунув ся на Сівмінтін, а звідтам на Дашічао і спільно з ґенералом Оку, розлокованим між зелїзницею а Гуном, ударив на західне крило росийске.

Результат сих операций маємо в послїдних рапортах так з японьскої як і росийскої кватири. По 24-годиннім мовчаню, Куропаткін зателєґрафував в середу: „На правім березї Гуна Японцї розпочали офензиву на Мукден з північного заходу і в части з півночи. Наші війска в центрі і на західнім крилї уступають без борби до шанців на правім березї Гуна“. Того самого дня Оку доніс до Токіо: „Лїва армія японьска відтяла і знищила зелїзницю між Телїном а Мукденом. Подробиць не можна довідати ся. Росияни цофають ся північною дорогою. Лїва (східна) колюмна армії Оку ввела бій з три рази сильнїйшим ворогом під Лїнаншу, о 7 анґлїйских миль на північ від Гуна, а 5 миль на захід від зелїзницї. Росияни стратили 10.000 людий. Росийский центр цофає ся в розсипцї“. Супротив сих урядових донесень дуже імовірна, зглядно майже певна є вість, яку берлїньскі дневники одержали вчера з Токіо, іменно, що Японцї вже обсадили Мукден, що росийска армія в повнім відвороті відтята від зелїзницї, мусить відступати на північ через Фушун.

Наша мапа.

Для лїпшої орієнтациї в подіях на тереі війни, подаємо мапу з зазначеними географічними місцевостями, після котрих читач зможе визначити собі лїнію розділяючи становища обох армій перед послїдною офензивою японьскою і хід самих операций военних аж до послїдної хвилї.

Лїнією, котра розділювала центра обох армій був північний каблук ріки Ша від зелїзницї аж до Банапудзи (котра була в руках Японців). Північний берег обсадили Росияни, полудневий, з винятком путилївского горба і місцевости Сахепу, був в руках Японців.

По походї Ґріпенберґа на західне крило Японців і по відпертю росийского атаку на Сандепу, японьска лїнія тягла ся:

1) від Сандепу до ріки Ша, де она під Лїншіпу (в росийских руках) заломлюєсь на полудне (західне, лїве крило); 2) від Ша і зелїзницї низше Лїншіпу, здовж полудневого берега ріки Ша до Банапудзи (центр); 3) від Банапудзи до ріки Тайцї на схід аж до Ц'янчан, котрого вже на мапі нема (праве, східне крило).

Росийска лїнія тягне ся: 1) Від Гуна коло Чантанонану (на мапі нема) о 5 км. на північ від Сандепу через Лїншіпу над рікою Ша до місця, де Ша перетинає зелїзницю (західне, лїве крило); 2) від зелїзницї здовж ріки Ша до Банапудзи (центр); від Банапудзи на північний схід через проходи Каутулїн і Ванерулїн, відтак луком на північний схід і полудневий схід, дальше рікою на полудневий схід через Санлюнлюї, прохід Далїн, Цїночен аж до ріки Тайцї.

Воздушна лїнія від становищ крайного західного крила росийского до східних становищ над рікою Тайцї виносить 130 км. Цїла ломана лїнія росийского фронту мала що найменше 170 км.

Перший атак перед двома тижднями Японцї виконали на росийскі становища над рікою Тайцї. Здобули сї становища, заатакували Цїночен і по за завзятім бою взяли его. Так само взяли прохід Далїн і Санлюнлюї, де були росийскі маґазини. Дальше заатакували Японцї від Банапудзи і від сходу проходи Ванерулїн і Кавтулїн, щоби сфорсувати дорогу на Фушун над Гуном. Тут завзята оборона проходів здержала їх дальший похід на східнім крилї. Рівночасно з атаками на Каутулїн, розпочали Японцї бомбардувати і штурмувати центральні росийскі становища над рікою Ша, іменно путилївский горб, Шахепу і инші. Коли в наслїдок сих атаків на східне крило а по части і центр, Куропаткін стягнув тут свої резерви і ослабив своє західне крило, появила ся нагло як би з під землї, японьска армія за плечима его крайного західного крила, іменно в Сінмінтінї (послїдна стация хіньскої зелїзницї). Ся армія (здаєсь Ноґого) розпочала марш на Мукден від північного заходу. Рівночасно Оку, котрий стояв в кутї між Гуном а зелїзницею, заатакував росийске західне крило від полудня. Крайне західне крило росийске мусїло уступити на північ. Коли Оку получив ся з Ноґім, утворив ся новий японьский фронт до сходу. Відповідно до того, західне росийске крило змінило свій фронт з полудня на захід. Дня 5 або 6 с. м. росийска лїнія на заходї тягла ся від ріки Ша коло Лїншіпу на північ через Мандяпу до Банапудзи, а звідси на північний захід до зелїзницї на північ від Мукдену. Дня 6 чи 7 с. м. Японцї взяли Банапудзу і свою лїнію підсунули дальше на схід так, що їх ґранати падали вже на зелїзничий шлях і на Мукден. Решту дають нинїшні вісти.

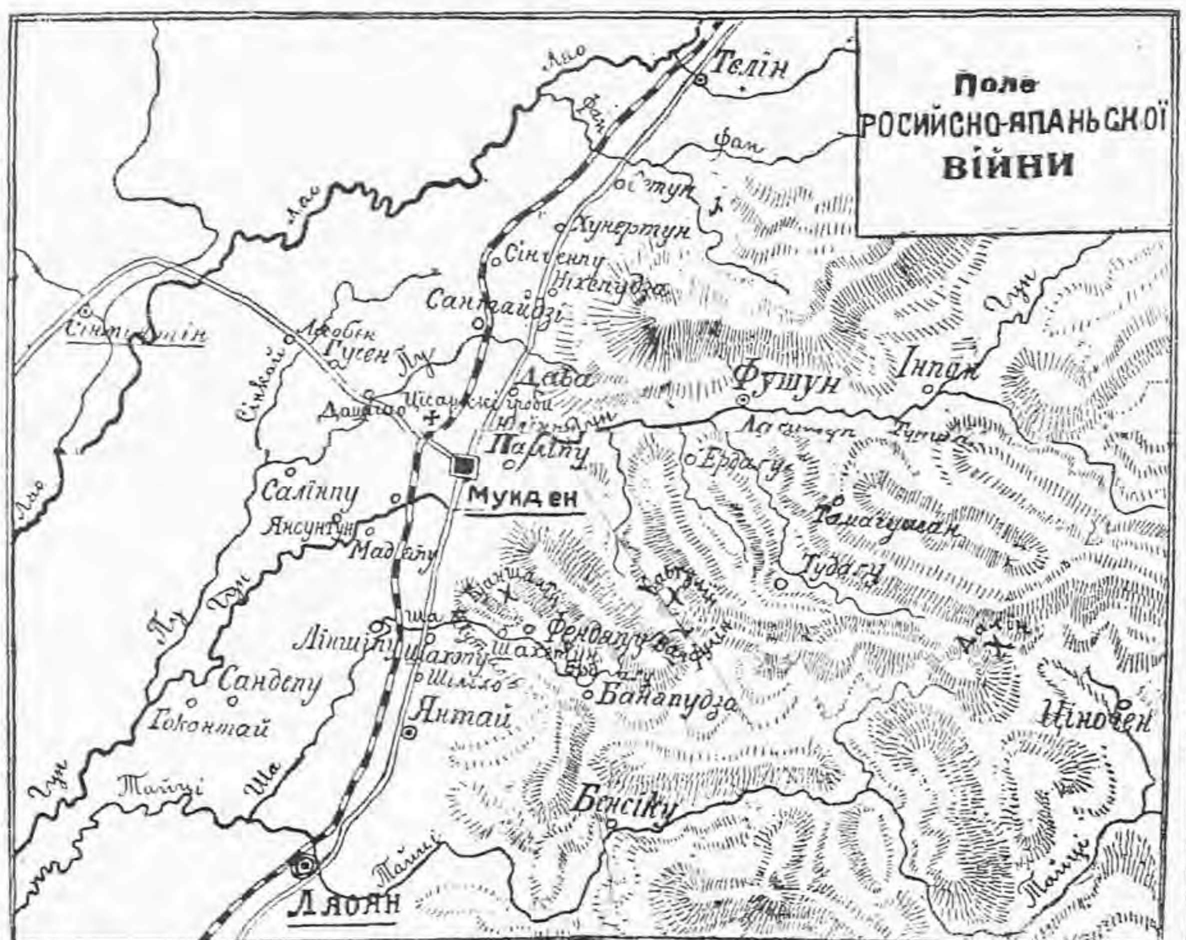

(Телеґрами.)

Берлїн. З Харбіна доносять, що Куропаткін побитий на цїлій лїнії. Західне крило і армія Лїневича (східне крило) відтяті від армії. Відворот Куропаткіна розпочав ся вчера. Японьскі батерії стріляють до уступаючих Росиян. Цїле місто цїсарских гробів знищене.

Париж. Тут уважають побіду Японців за цїлковиту. По японьскій сторонї брало участь в бою 200.000 людий. Сто тисячів сьвіжих резерв є в дорозї до фронту. Росияни мали мати в битві перевагу 50.000 людий.

Льондон. З Токіо доносять, що Росияни ще цїлком покинули Мукден, бо переконали ся, що їх позициї там вже суть не до удержаня. Росияни пробували еще одного атаку в ночи, щоби відперти Японців, але мусїли уступити. В однім полку погибло 20 официрів. Росияни уступаючи, палять за собою всї маґазини.

Берлїн. Японцї перервали телеґрафічне получене з Харбіном.

Мукден. В середу Японцї заатакували росийскі позициї на північ від Мукдену. На північний захід від цїсарских гробів кипить завзятий бій. Росийскі передні сторожі покидають становища. На полудни (в центрі росийскої армії) японьскі сторожі дійшли до Гуаншану, 13 км. на полудне від Мукдену, 5 км. на північ від ріки Ша.

Токіо. Щоби щадити сьвяте місце, в котрім спочивають предки хіньскої династиї і щоби запевнити безпеченьство мешканцям Мукдену,Ояма, видаючи в середу загальний наказ маршу за утїкаючими Росиянами, наказав війскам розкватирувати ся в містї.

Петербург. Куропаткін телеґрафує в середу: Японцї заатакували нинї наші позициї на північнім фронтї. Прийшло до завзятого бою коло Пад'яци. Наша передна сторожа мусїла уступити з сеї місцевости, при чім погиб командант відділу, штабовий полковник Запольский. Атак на північні позициї коло Мукдену відперто з великими стратами Японців. Відперто атак на Нюзітаун на західнім крилї. Убито богато Японців і богато полонено.

Париж. З Тананаріво доносять, що цїла росийска ескадра покинула води Мадаґаскару, щоби вернути до Джібутті.

Петербург. Военний суд над Штеслем з причини капітуляциї Порт-Артура відрочено аж до закінченя війни. Военна партия в Петербурзї є за дальшим веденем війни. Домагають ся висланя до Манджуриї нової 400-тисячної армії під командою популярного Драґомірова.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Процес против Ґоркого відбуде ся в Ридзї.

Берлїн. В Петербурзї говорять, що убійцею Сергія є оден з князів Оболеньских. Сим поясняє ся візита вдови по замордованім в вязници убійця.

Катеринослав. Страйкарі в однїй з копалень бушумского округа кинули ся до рабованя маґазинів і домів властителїв копалень. Війско стріляло до страйкарів і кількох з них убило, а дуже богато поранило.

Петербург. Говорять о великих змінах, які мають наступити на начальних становищах правительственних. На місце міністра просьвіти Глазонова має прийти в. кн. Константин Константинович звісний з своїх лїберальних переконань. Міністром маринарки має бути іменований адмірал Сахаров.

Лудзь. Дві, доси не викриті особи стріляли до полїцаїв. Оден полїцай убитий. Перед одною фабрикою експльодувала бомба, але не зробила ніякої шкоди, лише повилїтали всї шиби в фабрицї.

Петербург. В Пятиґорску вибухла револьта Черкесів. Збунтував ся відділ Черкесів висланий до Манджуриї. Сорок збунтованих Черкесів поставлено перед военний суд і засуджено на смерть.

Петербург. Петербургска дума ухвалила адрес з подякою для царя за рескрипт до Булиґіна. Член думи Фальборк зголосив голос меншости, в котрім заявив, що без особистої свободи, без свободи слова, печати і совісти дальше суспільне житє неможливе. Лише народна репрезентация, котра вийде з загальних виборів, може дати поруку суспільного житя. Комісия під проводом Булиґіна повинна зібрати ся сейчас; печать мусить бути увільнена від переслїдовань адміністрациї, а передовсім треба залишити напади і ревізиї приватних хат.

Липско. Leipziger Neueste Nachr. доносять з Москви: Московске товариство рільниче ухвалило таку резолюцию: Даємо вираз найбільшому нашому обуреню задля нелюдскої самоволї, з якою убивано спокійних і безборонних робітників. Єдиним виходом з положеня є покликане конституцийного збору на підставі загального права виборчого.

З ради державної.

На початку вчерашного засїданя палати послів вніс між иншими п. Кремпа інтерпеляцию в справі примусового обезпеченя від огню. Президент міністрів бар. Ґавч відповідав на інтерпеляцию п. Шенерера в справі інтервенциї ґр. Голуховского. Відповідь сю подали ми вчера в послїдних вістях. Опісля приступлено до дальшої дискусиї над промисловою новелею.

П. Фоґлер говорив против проекту, називаючи его реакцийним. — П. Плячек домагав ся, щоби тїснїйший комітет, вибраний промисловою комісиєю, дальше вів свої роботи в цїли ревізиї цїлої промислової ординациї і щоби правительственний проект ужито лише за помічний материял в справі далеко сягаючих реформ. — П. Ельдерш іменем социяльних демократів протестував против того, щоби ратоване дрібного промислу відбуло ся коштом робітників. — П. Хоц критикував правительственний проект і домагав ся роздїлу торговельних і промислових палат та обмежене аґентів.

На тім перервано наради. Опісля ще п. Брайтер запитав президента палати, чому доси не виконано ухвали що-до вибору слїдчої комісиї в справі Валевского; чи не діє ся се на те, щоби затушувати сю справу, котра могла би стати дуже неприємною для

правительства і для міністерства рільництва? — Віцепрезидент Зачек відповів, що проволока зайшла через те, бо сторонництва не згодили ся доси на ключ, після котрого має бути переведений вибір слідчої комісиї; справа буде полагоджена на одній з найблизших нарад провідників клюбів, а опісля вже прийде й вибір комісиї на чергу в палаті.

Наступуюче засїданє назначено на суботу.

——

В буджетовій комісиї при рубриці „сіль“ п. Перерсторфер попер домаганя робітників, щоби найнизша платня тижнева виносила для робітників повисше 18 літ 18 К, щоби платню виплачувано тижнево і постепенно підвисшувано та щоби знесено роботу акордову. Дальше жадав, щоби систематизоване робітників наступало найпізнійше до року і щоби постійні робітники, котрі не мають скарбового помешканя, діставали річно 50 К на хату; щоби для всїх робітників установлено 8 годин праці на день і т. и.

П. Кайзер вніс резолюцию, щоби правительство завело також монополь продажи соли по однаковій цїнї в сільних трафіках і щоби знижено цїну соли кухонної і для худоби. — П. Романчук домагав ся безплатної роздачі сільного осаду між убогі гірскі громади в Галичинї.

Міністер скарбу давав поясненя в справі новин, заведених в сільній адміністрациї. Що-до жадань п. Пернесторфера заявив, що не може ще в тій хвили дати відповіди, але здаєсь єму, що жаданя ті йдуть за далеко; не треба забувати, що робітники крім платнї мають еще богато инших добродійств.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Австрия а Німеччина.

Відень. Цїсар Вільгельм мав висказати бажанє стрічи з австрийским наслїдником престола. Ся стріча має наступити або на Середземнім мори, або при однім з Болгарских островів. Має вона заперечити поголоски о тім, що відносини між Австриєю а Німеччиною вже не суть так сердечні як давнїйше.

Угорский сойм.

Будапешт. По виборі комісий, президент Юст предложив, щоби найблизше засїданє сойму відбуло ся по утвореню кабінету і і щоби єго уповажнено на случай потреби скликати палату і перед утворенєм нового кабінету. Се предложенє принято і засїданє замкнено.

Відень. Цїсар приймав вчера дальше авдиенциї угорских парламентаристів.

Пруські Поляни.

Берлін. В парламентї польский посол Кулерский нарікав, що правительство тисне податковою шрубою Поляків більше, ніж Нїмцїв. Правительство поступає так, щоби зруйнувати польску посїлість, щоби великого властителя підтяти а польского хлопа вигнати з єго посїлости.

НОВИНКИ.

— **До відомости ц. к. дирекциї скарбу у Львові.** Корнило Герасимович, господар з Галича, поплатив податки за минувші роки, а за послїдний 1904 заплатив податок дня 3 лютого, 1905 (Арт. дневника головного (окремого) 145) в квотї 22 К 01 с. як се видко з залученого поквітованя. Здавало би ся, що ц. к. уряд податковий в Галичи полишить єго вже в спокою. Та нї! Сими днями одержує той господар едикт de dato Галич дня 13 лютого 1905 (отже виставлений в 10 днів по заплаченю всього податку) ч. 2250/4, де зазначено, що на стягненє податку (не подано за котрий рік) в квотї 22 К 55 с. враз з екзекуцийною належитостию за едикт 20 с. має ся спродати засеквестровану льоху на публичній лїцитациї дня 13 марта 1905. „Довжникови можна викупити заняті движимости перед лїцитацийним речевцем через заплаченє залеглої належитости і нарослих екзекуцийних коштів“. Той „довжник“ заплативши податок дня 3/2, 1905 продав очивидно засеквестровану льоху і анї гадки не мав, що ц. к. уряд под. буде упоминати ся о належитість по раз другий. Коли-ж так стало ся, (а сподїю ся, що се не одинокий випадок), то, не входячи вже в причину сего, прошу ц. к. дирекцию скарбу вглянути в сю справу і поучити підчинені собі орґани, щоби другий раз не упоминали ся о належитість, яка вістала вже раз заплачена і щоби сей едикт знесли. — *Іван Герасимович*

— **Ґакатизм в ц. к. податковім урядї в Войниловi.** Пишуть нам: В місточку Войниловї є управителем податкового уряду пан Воляньский, котрий при кождій нагодї дає пізнати свою нетерпимість до рускої мови. Від довшого часу побирав я свою платню на квіти писані в рускім язицї, а позаяк я не все міг лично по неї приходити, то посилав післанця, даючи єму осібне уповажненє до відобраня платнї. На однім такім уповажненю з дня 1 лютого с. р. написав згаданий панок ось що: „Ponieważ Pan żąda usz przysługi odemnie a nie ja od Pana, więc musisz (!) się Pan do mnie zastosować i do mnie jako Pol ka (sic) odnieść się w moim języku— w przeciwnym bowiem razie nie licz Pan na moją uprzejmość. — Z szacunkiem Wolański pob.“ — Лаконїчна заява! Однак я не хотїв вірити, щоби пан Воляньский був так вузонького сьвітогляду і руководив ся в подібних справах не яко ц. к. урядник східної Галичини, але яко „вшехполяк“ і тому я чекав терпеливо до марта. Надійшов день 1 марта, і я як звичайно написав квіти та окреме уповажненє для післанца по руски. Вертає післанець з міста і приносить ті самі квіти назад. Значить — п. Воляньский сповнив свою погрозу і платнї не виплатив. Запитаний о причину, відповів післанець, що п. поборця казали, щоби я самий приїхав по пенсию. Здавало би ся, що поступованє п. Воляньского було, як то кажуть з латаньского, „коррект“, бо по приписам повинен кождий інтересований лично відбирати свою платню. Однак для лїпшого поясненя справи мушу зазначити, що я ще минувшої весни виставив п. Воляньскому декларацию, на основі котрої уповажнив єго виплачувати для мене платню кождому оказателеви квіта і аркуша виплати. Нараз п. Воляньский забув о тій декларациї, з тої простої причини, що я „nie odniósł się do niego, jako do Polaka, w jego języku“. Але рівночасно п. Воляньский забув також, що він ц. к. урядник і сторона обовязана знати єго яко ц. к. урядника, а не яко Поляка. Цїкавий я, що на се сказали-б „коло польске“ і ґр. Голуховский? Атже се оден доказ більше на то, що сказав Райнбабен в прускім соймі! Всї рускі часописи прошу повторити сю допись, бо варта, аби „слава“ п. Воляньского залунала широко і далеко і щоби цїлий сьвіт дізнав ся, на яких то підвалинах спочиває „славетна Польонїя“. — *Інтересований.*

— **Нова „твердза на кресах“** має повстати в Краснім золочівского повіта. За ініцятивою кс. Фіцовского з Куткора завязав ся комітет, що заходить ся поставити в Краснім для нечисленних латинників „косцюлок“. Польский арцибіскуп зі Львова обіцяв жертвувати на сей розсадник латинїзациї і польонїзациї 2000 К. Прочі кошти будови будуть покриті дорогою складок. Властитель посїлости в Сторонибабах, Обертиньский жертвував на сю цїль 200 К і десять тисяч цегол.

— **Бюро праці у Львові.** Міске бюро посередництва праці засновано у Львові на основі окремого статута, котрий постановляє, що функциї бюра мають сповняти ся так для глядаючих праці, як і для працьодавців безплатно. В послїдних днях краєвий видїл звелїв громадї міста Львова зреформувати ті бюра праці на основі нормального статута, який приписує затверджений в м р. краєвий закон о бюрах праці. Між иншим зайде отже реформа у львівскім бюрі праці в тім напрямі, що працьодавцї за одержану прислугу будуть обовязані до дрібної оплати. Посередництво для глядаючих праці буде і дальше безплатне. Видїл львівскої повітової ради звернув ся до львівскої громади з пропозициєю, щоби міске бюро праці розтягнуло круг свого дїланя також на львівский повіт, за зворотом коштів з повітових фондів.

— **Електрична зелїзниця.** В сїм роцї розпічне ся будова шляху електричної зелїзницї на просторі 75 кл. межи Віднем а Пресбурґом. Зелїзниця буде виходити від головного уряду цлового у Відни, а поодинокі ваґони обчислені на 70 осіб. Тягарові поїзди будуть курсувати із швидкостию 80 кільометрів на годину.

— **З житя польскої шляхти.** В Парижи арештовано онодї ґр. Иосифа Борковского під замітом крадежи і обманьства. Ходило о три факти. Ґр. Борковский вабув від одного підпрефекта образ Мікельанджеля вартости 20.000 франків і гроший не заплатив, а образ давно продав. Арештований впевнює, що заплатив 20.000 франків, але образ був фальзіфікатом вартости 50 франків. З жалобою виступають тепер спадкоємцї по тім підпрефектї, а справа о стілько неясна, що класичний сьвідок т. є. підпрефект помер. Инакше представляють ся два инші факти. Від якоїсь панї Діфур набув ґр. Борковский на кредит коронки вартости 6000 франків, але не заплативши анї франка, продав їх за 2000 франків. Подібно купив від антикваря Отіята старі макати вартости около 4000 франків а заставив їх за 400 франків. В Парижи уживав ґр. Борковский шумних титулів, як комтура мальтаньских лицарів, кавалєра ордеру св. Юра, росийского шамбеляна і т. п. Ґр. Борковский уродив ся в 1868 р. в Шляхтинцях, в Галичинї, і є сином ґр. Альфреда Борковского. Єго мати живе у Львові.

— **Оден росийский салдат з Манджуриї** в листї **до родичів** схарактеризував знаменито японьско-росийску війну ось якими простими, добродушними словами: „Довошу Вам, що ми, хвала Богу, вертаємо ся усе близше й близше до дому і маю в Бозї надію, що на Великдень буду вкупі з Вами їсти паску“. — Сї слова салдата летом блискавицї розійшли ся скрізь по Росиї і нинї всюда, де зійде ся хочби двох Росиян і заговорать о війнї, чути: „Ну щож? Куропаткін, хвала Богу, знов ще близше дому на паску?“

— **Викритє революцийної друкарнї.** В Оріяндї на Кримі, недалеко царскої резиденциї, в Ливадиї, відкрито друкарню і склад революцийних брошур та проклямаций, призначених до аґітациї в полудневій Росиї. Полїция дістала ся в ночи до льокалю і заскочила чотирох людий при друкованю. Три з них дали ся арештувати без опору, а четвертий почав утїкати. Гонений полїциєю аж на беріг моря, кинув ся у воду. Наслїдком сего відкритя переведено численні арештованя в Ялтї і Ливадиї.

— **Оріґінальні військові вправи.** Оден французкий подорожний, що звідав недавно Бухару, описує забавні військові вправи, які переводила піхота армії еміра. На команду кидали ся вояки при звуках трубок на землю і задирали ноги до гори. Розслїдивши причину тих дивних вправ подорожний дізнав ся, що вони походять з часів здобутя Бухари Росиянами. Тодї то Бухарцї замітили, що як лише росийске військо перейшло ріку або яку воду, то зараз клали ся на землю, задираючи притім до гори носи. Той маневр був потрібний, щоби вилити воду, яка набрала ся до чобіт. Бухарцї не зрозуміли єго і уважали се доконечним успіхом, що запевнює побіду. Тому завели той маневр до муштри в своїй армії.

— **Самоубийства.** В Дрогобичи застрілив ся вистрілом з револьвера адвокатский кандидат д-р Травбер. Причиною самоубийства мав бути нервовий розстрій. — В Сьвіжковій коло Кросна застрілив ся тесельский майстер зі Львова Бронислав Кокопїньский з нещасливої любови.—В касарни ім. Франца Иосифа на Пяску в Кракові застрілився однорічний охотник Генрик Вацлавский, літ 24, студент фільософії в краківскім унїверзитетї. Причиною самоубийства була недостача средств удержаня.

— **Поясненя і спростованя.** О. І. Стефаньчук з Павелча прислав нам довше письмо яко спростованє на спростованє п. Дмитра Стасинця, академіка, в якім піддержує всї свої заміти. О. Стефаньчук занимав ся вже здавна основанєм в селї „Сокола“, але п. Стасинець, котрий був рівночасно в домі о. Ст-а учителем, розголошував людям, що „Сокіл польский і о. Стасинець гроші взяв“, через що засованє „Сокола“ на разі стало ся неможливим. Докажуть се в очі спростовуючому п. Стасинцеви: Никола Косїнович, Семань Финяк, Михайло Михнюк Гринь Стасинець, Михайло Попадинець Вас. і другі. Ва п. Стасинець прямо намовляв людий, щоб не вписували ся до „Сокола“ а між нелїтними орґанїзував тимчасом „Січ“ з людий, в котрих деякі суть найгіршої кондуіти. Не є рівнож правдою, щоб о. Стефаньчук писав якісь донесеня до старости, але за те правдою є, що п. Стасинець, великий орґанїзатор села, пише сам свої документи по польски, як прим. своє сьвідоцтво убожества потрібне єму на унїверзитет. — О. Вас. Калитовский з Трійцї і о. Д. Вакулиньский з Русова (снятиньского повіту) признають, що внесли свої жалоби по польски — що їм закинув оден з наших дописувателїв — але стало ся се без їх відома, бо жалоби вносили адвокати, а о. Вас. Калитовский зазначує, що єго адвокат в Снятинї вніс жалобу навіть без єго відома і волї, обнявши оборону проти Дмитра Марчука, що сам позивав о. К-ого, але програв і був за клевету засуджений на місяць арешту. Оба письма були внесені тодї, коли в Снятинї і Заболотові не було адвоката Русина, а адвокати Поляки і Жиди не хочуть писати і вносити подань в рускій мові, деякі тому лише навіть, що по просту не уміють.

— **Дрібні вісти.** На засїданю львівского маґістрату запала ухвала, щоби теперішний годинник на ратушевій вежі, ще з року 1850, заступити новим, котрий дав би ся в ночи осьвітити. Кошти обчислено на 12.000 К.

——

— **Нинї** в пятницю о 8 год. вечером будуть перегвиборчі збори львівского „Сокола“ у власнім льокали.

— **Із „Зорі“** Товариство руских ремісників „Зоря“ у Львові устроює в недїлю 19 н. ст. марта с. р. в великій сали „Народного Дому“, сьвяточний вечер в честь незабутого ґенія галицкої Руси-України, Маркіяна Шашкевича. Комітетови удалось позискати до ласкавої співучасти найдобірнїйші наші артистичні сили. Програму оголосить ся пізнїйше. — *Видїл.*

— **Заходом філії Просьвіти в Калуши** відбуде ся в четвер дня 16 марця 1905 о год. 2-ій з полудня в сали маґістрату просьвітно-господарске віче. Реферати дуже інтересні і поучаючі. Тож просимо прибути громадно.— *Видїл.*

— **Із Стрия.** Дня 2 марта с. р. устроїло „Товариство руских женщин“ в Стрию величкі вечерницї, котрі принесли 145 кор. чистого зиску. З тих призначено 100 кор. на захоронку в Стрию, а 45 К на театр. З огляду на се, що до так сьвітлого висліду вечерниць причинив ся не мало п. Іл. Чапельский своїм безкористним а мистецким аранжованєм танців, проте видїл тов. складає єму отсим прилюдну щиру подяку. — *Иосифа Бобикевичева* голова, *Іванна Витковицка* секретарка.

— **З Бережан.** В понедїлок дня 20 с. м. відбудесь в сали тов. „Надії“ в Бережанах духовний концерт з отсею програмою: Часть І. В память вічную b—dur, Бортняньский. — Слава — Єдинородний, Галутга. — Алилуя, Бортняньский. — Плотію уснув, сольо басове, відсьпіває П. В. Л. — Вірую, Рафалов. — Часть II. Не отступим Владичице, d—moll, Бортняньский, (фортепянове сольо) — Милость мира, Металлов. — Сьвят Господь Саваофт, Чайковский. — Отче наш f—dur, Чайковский. — Слава во вишних Богу, Часть І. (октат) Бортняньский. — Початок точно о год. 8 вечером. — Вступ на салю 2 К, на ґалєрию 50 сот. Чистий дохід призначений на запомоги для бідних учеників. Діриґент п. Віктор Лозиньский. Білети можна одержати в тов. „Руска Бурса“ в Бережанах в торговли п. Юзичвньского, або в цукорни п. Гакля.

— **Оповістка.** Просимо Впреп. Отцїв духовних деканата теребовельского, щоби зволили своїм півцям церковним сказати, що річні збори тов. „Взаїмної помочи дяків“ деканата теребовельского відбудуть ся в Теребовлї в сали читальнї Просьвіти дня 14/3 о годинї 3 пополудни; рівнож щоби вплинули на дяків, щоб ті конечно на зборах сих явили ся — а також, щоби витолкували дякам, що дїяльність нашого товариства сягає не по границї повіта лиш — деканата. — *Аґентура взаїмної помочи дяків деканата теребовельского.*

— **Головний видїл товариства св. Ольги** складає прилюдну подяку свому членови Достодїєви Вс. і Впр. шамбелянови о. Гр. Славицкому з Буска за щедрий даток 100 К в користь товариства.

— **Для бідного ученика** руської ґімназиї у Львові жертвували наслїдком оповістки в „Дїлї“ отсї добродії (в коронах): І. Зарицкий зі Львова 1, Ю. Редька зі Львова 1, о. Богачевский з Побука 1, А. Дорош з Задвіря 0·50, М. Воробель з Кульчковець 1, Ів. Чехович з Миколаєва 2, М. Копаба з Близнюк 2, М. Залїтач з Жовтанець 2. В. Яворска з Колодрібки 2. Н. Семигинович із Стрия 4, А. Зарихта з Шляхтинець 2, о. Яцковский з Хлипліїв 1·70, о. Сінкевич з Добрусина 10, Н. Н. з Синків 2, читальня „Просьвіти“ в Краснім 1, разом 33·20 К. Тоту квоту передала адміністрация „Дїла“ згаданому ученикови на руки єго господаря класи, проф. Ярослава Гординьского.

Урядові вісти.

— **Перенесеня.** Намісник переніс старшого повітового комісаря Віктора Янчевича з Нового Торгу до Бучача, секретаря намісництва Станислава Порта з Кракова до Н. Торгу, повітових комісарів: Вільгельма Гавроньского з Перемишля до Мелеця, Станислава Токара з Турки до Бучача і Яна Дажину зі Львова до Підгаєць, також концепіста намісництва, Евстахія Льоренцовича з Дрогобича до Борщева і концептових практикантів намісництва: Володимира з Олексов Гнєвоша з Бучача до Дрогобича, Александра Тенчинска зі Львова до Турки і Франца Пеньонжкевича зі Львова до Перемишля.

Послїдні вісти.

Токіо. Бюро Райтера доносить з японьскої головної кватири в Манджуриї під датою 9 марта. В напрямі як до Сінчїну гонять наші войска за Росиянами, котрі побиті від Мачунта утїкають дальше. Над рікою Ша на всхід від зелїзницї слїдно також відворот неприятеля. Цїла лїнїя нашого войска виконала дня 7 марта о півночи загальний атак, виперла неприятеля з єго становищ і гонить тепер за ним в напрямі ріки Гун. Цїлий округ на захід від зелїзницї а на полудне від ріки Гун єсть тепер в наших руках. На правім березї ріки Гун недалеко Янсітун і Лїкванпо ставлять Росияни завзятий опір і виконали ряд атаків, котрі ми відперли наробивши неприятелеви великих страт. Наші войска пруть тепер Росиян до Мукдена. На півночи від Мукдена обсадили ми мимо завзятого опору Росиян місцевість Свохітун пять миль на північний захід від Мукдена. Дальше місцевість Пахіяцу і Сантяцу 8 миль на північ від Мукдена. Наше войско знищило зелїзницю на північ від Мукдена.

Льондон. Росияни, котрі опустили свої позициї над рікою Ша, полишили велику часть зелїзної дороги, численні польні телєґрафи, дороги військові на просторі 500 квадр. миль (анґль.) велике число укріплень і великі маґазини та бараки Червоного Хреста, але значну скількість материялів і фуражу спалили.

Льондон. До „Daily Telegr.“ доносять з Токіо під вчерашною датою: Ходить чутка, що росийске центрум єсть обступлене. Чутку ту потверджує депеша, котра доносить, що Японцї відтяли 200.000 Росиян.

Льондон. Росийский амбасадор Бенкендорф вручив вчера міністрови справ заграничних Ленсдавнови квоту 65.000 фунтів штерлїнґів (1,560.000 корон) титулом відшкодованя для рибаків, що стали ся жертвою атаку росийскої фльоти під командою адм Рождественьского.

Календар: Гр.-кат.: нинї (пятниця) Тарасия, завтра (субота) Порфірия; — Рим.-кат. нинї (пятниця) 40 мучеників, завтра (субота) Констант. Ап.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (пятниця) Апаюне, дух водний, оперетка. — Завтра (субота) Іоля, драма в 4 актах з середновічних часів, Юрия Жулавского.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народнїй Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] в суботу 11/3 „Барон циганьский“ оперета Стравса; в недїлю 12/3 „Нещаснє коханя“ драма зі сьпівами Манька. — З Бродів переїздже театр до Золочева.

Оповіщенє.

Надзираюча Рада „Краєвого Союза кредитового“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, скликує на підставі § 47 статута VII. загальні збори стоваришеня, що відбудуть ся дня 30 н. ст. марта 1905 р. о годинї 4 по полудни в сали товариства „Руска Бесїда“ у Львові [Ринок ч. 10 І. поверх] з отсим предметом нарад:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів стоваришеня.
2. Звіт з дїяльности за шестий рік адміністрацийний [1904 р.] з маєтковим білянсом.
3. Звіт комісиї контрольної.
4. Предложенє Надзираючої Ради в справі подїлу чистого зиску.
5. Вибір двох членів Надзираючої Ради і шістьох заступників.
6. Вибір трох членів Комісиї контрольної.
7. Зміна §. §. 3 і 5 статута стоваришеня.

Право участи в загальних зборах мають члени стоваришеня, котрі що найменше оден удїл в цїлости уплатили [§ 50 статута]. За леґітимацию служить книжочка удїлова. На загальних зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителї [§ 51 статута].

За Надзираючу Раду „Краєвого Союза кредитового“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, дня 4 н. ст. марта 1905 р.

Григорий Кузьма предсїдатель. *О. Теодозий Лежогубский* секретар.

1—3

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць **лютий** 1905.

I. Стан довжний:

		Кор. с.
1. Уділи членьскі		25889·94
2. Фонд резервовий		2078·40
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяця	К 99613·99	
б) вложено в лютім	„ 12319·94	
разом	К 111923·93	
в) винято в лютім	„ 4167·44	
позістає з кінцем місяця		107766·49
4. Сальдо відсотків		3016·68
5. З рах. ріжних сторін		351·91
6. Позичка в гал. фонді пропинац.		25000·—
7. Непідвита дивиденда		278·25
8. Кредит банковий		19427·—
9. Зиск за р. 1904		1031·10
Сума		181842·77

II. Стан чинний:

1. Пожички уділені на скрипти і вексли:		
а) стан на початку місяця	К 168291·37	
б) уділено в лютім	„ 15800·—	
разом	К 184091·37	
в) сплачено в лютім	„ 10986·97	
стан з кінцем місяця		173104·40
2. В щадници почтовій (оборот чековий)		392·42
3. Льокациї в Товариствах і банках		7821·03
4. Движимости		723·40
5. Кошти спору		18·79
6. „ адміністрациї		414·91
7. Готівка з днем 28/2 1905		2367·82
Сума		184842·77

Членів прибуло 20, убуло 3, остає в кінцем лютого 1905, всїх членів 546 з 664 деклярованими уділами в сумі 33.200 К. Уділ членьский 50 К може бути вилачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щадничі на $4\frac{1}{2}\%$, пожички уділяє на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і уділяє дотичних інформаций безплатно.

Львів дня 28 лютого 1905.

— **Родимці!** Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи" в Снятині, в якій сего року найшло приют 24 учеників реальної школи дїтий убогих селян.

КОНКУРС.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові оголошує отсим **конкурс на уложенє календаря** товариства на рік 1906. Зголошеня разом з пляном укладу належить вносити до Товариства „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10, I. поверх), **найдальше до 25 н. ст. марта 1905** р., де будуть подані близші услівя

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта", у Львові 28 н. ст. лютого 1905.

Др Кость Левицкий заст. голови. *Іван Яримович* секретар.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанєм

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Агентів не висилаю.

Позір! Позір!

Чи чули ви, що на Буковині появить ся у цьвітни с. р. новий богато *ілюстрований* двотижневник:

„ОТАМАН"

і стоїть до кінця року всего 2 кор.

Висилає ся лиш тим, що заплатять гроші з гори.

Особливо усї наші СОКОЛИ повинні с бі „Отамана" запренумерувати, бо там будуть усякі поради як устроювати забави, театральні представленя, вправи так ґімнастичні як і пожарні і т. п.

Хто приєднає нам 5 з гори платних передплатників, той буде діставати „Отамана". Через цїлий рік даром. Гроші посилайте до: **Ґеорчія Войчука, у Витилївцї (Буков.)**

197 2—3

З весною добрі, випробовані

НАСІНЯ огородові по 10 сот. в пакетах, як також конюшину, люцерну, тимотку, райґрас, бураки по цїнах конкуренцийних поручає

„Народна Торговля"

у всїх своїх складах. 179 2—3

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А, від 11—12 і від 4—5.
60 11—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Курс Львівский

з дня 10 н. ст. марта 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. впльос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. $4\frac{1}{2}\%$ а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого $4\frac{1}{2}\%$ а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 40	100 10
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 20	— —
„ „ 4% льос. в $41\frac{1}{2}$ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 50	100 20
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	100 —	100 70
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ $4\frac{1}{2}\%$ (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 40	— —
„ „ $4\frac{1}{2}\%$ 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 26
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	253 —	254 70
100 марок німецких	117 10	117 60

Фаєтон півкритий і отвертий, легкі угорскі візки на одного або пару коний на продаж в робітни **Бичишина**, ул. Замарстинівска 21а. 120 6—6

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: **Іван Кунцевич.**
Редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„Комар" поміщає статї з нашого політичного, суспільного і лїтературного житя. **„Комар"** не є офіціяльним органом ніякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар"** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар"** стоїть річно 8 К. півріччно 4 К. **„Комар"** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.
Передплачуйте „Комара".

„Дзвінок"

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тільки 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Адмініcтрация, Львів ул. Баторня ч. 24.

Добру кухарку

і господиню для сьвященика, чесну женщину, можу поручити. Нассада, Львів, ул. сьв. Яцка 6. 203 1—1

Інтеліґентна особа

з рускої родини, обізнана добре з кухнею і домовим господарством, середних лїт глядає зараз місця до заряду дому, найрадше у сьвященика вдівця. Вимоги скромні. Близша відомість у п. Ольги Гичко в Прислопі, почта Турка коло Хирова. 205 1—3

Вдова по народнім учителю бездїтна, Русинка, глядає місця до заряду в рускім домі. Розуміє ся дуже добре на кухни і домовім господарстві. Винагорода уміркована. Ласкаві зголошеня poste restante Марківцї ч. 43.
204 1—3

Особа моральна, середного віку, що знає ся добре на всїм, глядає посади до заряду дому у сьвященика вдівця. Ласкаві зголошеня: Львів, ул. Міцкевича ч. 18, Заґурска. Сторож покаже.
187 3—3

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
М. Бичишин

приймає всякі відновленя повозів, також приймає повози в комiс в цїли продажи або міняє нові повози за старі.

120 З поважанєм
М. БИЧИШИН
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21А

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблицї з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч. 14.

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 24—60
Дістати можна всюди.

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Веч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданє і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Лаврук
Львів, Пасаж Міколяша.

Якова Бiльбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля"

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цїн для церков 10% опусту.

Цїна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає! 6—16

ОГОЛОШЕНЄ.

В видавництві музичнім „Станиславівского Бояна"

появились дотепер слїдуючі твори:

			К. с.
1.	*Д. Січиньский:*	„Не пора" хор мішаний з форт. і хор мужеский „a capella"	Цїна —·30
2.	„	„Даремне пісне!" хор мужеский	„ —·20
3.	„	„На филях Днїстра" Вальс на фор.	„ 1·—
4.	*О. Нижанковский:*	а) „О не забудь!" б) „Верніть ся сни мої!" на оден голос з фортепяном	„ —·40
5.	*Д. Січиньский:*	„Пісне моя!" хор міш. „a capella"	„ —·40
6.	„	„Коби!" хор мужеск. „a capella"	„ —·40
7.	„	„Як почуєш в ночи..." на тенор з ф.	„ —·60
8.	*Ант. Кужеля:*	„IV. Коломийка" (присьвячена „Стан. Боянови") на фортепян	„ —·60
9.	*Д. Січиньский:*	„Не сьпівайте менї сеї пісьні...!" сольо сопр. в супроводі фортеп.	„ —·60
10.	*Й Кишакевич:*	„Ой не нам в кайданах ходити" хор міш. з форт. і муж. „a capella"	„ —·60
11.	*О. Нижанковский:*	„Нова Січ" хор муж., сольо барітонове і дует в супр. форт.	„ 1·—
12	*Й. Кишакевич:*	„Не плакати вам" хор мішаний в супр. форт. і хор муж. „a capella"	„ —·60
13.	*М. Лисенко:*	„І досьвіта встав я" сольо теноров в супроводі фортепяна	„ —·80
14.	*Савин Абрисовский:*	„З останнїх днїв" вальс на фортепян	„ 1·50
15.	*М. Лисенко:*	„Дума" сольо тенор. в супр. форт.	„ 1·—
16.	*Д. Січиньский:*	„Непереглядною юрбою" хор мужеский „a capella"	„ —·60
17.	„	„Кантата" хор міш. в супр. форт.	„ —·60
18.	*О. Нижанковский:*	а) „Ой в полю садок" б) „Атамане батьку наш"	„ —·40
19.	„	„Люблю дивитись", дует в супроводі фортепяна	„ —·50
20.	*„Збірник"*	народних і патріотичних пісень на голоси дїточі в супроводі фортепяна	„ 1·50

170 4—5

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складї дуже дешево дарохранительницї, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, патерицї, підставники, плащеницї, хрести, кадильницї, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лампицї, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені зnаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 10—45

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 в Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупнї товарів просимо поклякуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. **З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.**

Ч. 46. Львів Субота 26 Лютого (11 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 10 с. за стрічку.

Роздїл запомоги державної.

В наслїдок посухи в минувшім роцї правительство приобіцяло дати запомогу з фондів державних. В осени всюда по повітах відбували ся зїзди делеґатів громадских в цїли зібраня даних що-до величини самого нещастя як також для наради над способом роздїлу запомоги між потерпівших. Зїзди ухвалювали ріжні пляни, старости обіцювали ріжні підпомоги, а тимчасом вийшло на руску пословицю: „обіцяв п н рожух та тепле єго слово“.

Правда, правительство дало гроші, але з тих гр ший не дістав жаден повіт ані одного сотика, лише всї гроші захарапчав в свої руки так зв. „комітет краєвий“ а той комітет доперва має роздїлити гроші після своєї вподоби. В руках наших находить ся відозва комітету з підписом д-ра Козловского яко презеса а тая відозва відкриває всї закулїсові махінациї пануючої клїки в краю. Відозва зачинає ся словами:

„З ініциятиви Є. Е. пана Намісника утворив ся „Краєвий Комітет для несеня помочи рільникам навіщеним нещастєм посухи в Галичинї“ зложений з представителїв ц. к. намісництва, видїлу краєвого, ц. к. галицкого товариства господарского у Львові, ц. к. краківского товариства рільничого, товариства Кулок рільничих і Бюра Патронату для Спілок ощадности і позичок при Видїлї краєвім у Львові“.

Як видимо, комітет чисто польский, в нїм і не пахне духом руским, не засїдає хоч би оден представитель товариств руских, коли тимчасом засїдають аж чотири представителї товариств польских! А прецїнь же тов-о „Просьвіта“ в нїчім не уступає тов-у „Кулок“ а для народу руского має стократ більшу заслугу як всї кулка разом. Тай руске товариство господарске „Сїльский Господар“ о много більше і щирійше занимає ся долею селян руских анїж оба польскі, хоть ті носять назву „ц. к.“ тай побирають великаньскі суми з фондів державних і краєвих Прим. в 1903 р. сойм ухвалив для польских Товариств господарских 40.000 кор. і для „Кулок“ на ті самі цїли 33.000 кор., разом 73.000 кор., а для одинокого руского Товариства господарского всього 1.000 корон! Тов-о „Просьвіта“ не дістала на тую цїль хочби сотика!

Дальше „відозва“ подає:

Поміч полягає: а) на частковім або цїлковитім оплачуваню з фондів запомогових фрахту зелїзничого при перевозї паші в цїловаґонових або піввагонових ладунках на всїх лїниях зелїзниць австрийских; б) на удїлюваню опустів з цїни товару, однак ті спусти могуть сягати що-найвисше до 20 проц. цїни товару.

З підмог сих можуть користати перед-всїм властителї дрібних посїлостий ґрунтових, надто властителї посїлостий середних (т. є. дїдичі) і державцї.

Акция ратункова обіймає в західній Галичинї 27 повітів а в східній 35. Запомогу роздїлено так, що на західну Галичину призначено з усеї суми 55 проц. а для східної лише 45 проц., а що в східній Галичинї єсть 8 повітів більше, то на повіти східні або рускі призначено лише по половинї з того, що на повіти західні. Роздїлено тому так, бо із запомоги мають користати лише самі Поляки, а у східній Галичинї Поляків мало.

Що із запомоги державної мають користати самі лише Поляки, се викриває сама „відозва“ комітету краєвого. І так: „В приниманю замовлень на доставу паші — каже ся там — як також „в признаваню полекш (ulg) з фондів запомогових посередничити можуть лише:

1) Комітет ц. к. гал. Товариства господарского у Львові в своїм рейонї т. є. в східній Галичинї.

2) Комітет ц. к. краківского Товариства рільничого в своїм рейонї.

3) Головний заряд Кулок рільничих і

4) Бюро патронату для Спілок ощадности і позичок при Видїлї краєвім.

Комітет краєвий вже і роздїлив між ті інституциї весь запомоговий фонд а іменно: 50 проц. то зн. половину призначив до диспозициї обох комітетів ц. к. товариств рільничих, отже для дїдичів, бо в тих товариствах членами суть головно дїдичі. З другої половини призначив 30 проц. до розпорядимости головного Заряду Кулок рільничих а 20 проц. до розпорядимости Бюра патронату для Спілок ощадности і пожичок, отже виключно для Поляків, бо всї Кулка рільничі то чисто польскі а Спілки ощадности т. є. Райфайзенки також майже всюди польскі.

Після „відозви“ всї закупна можна замовляти тілько через місцеві Кулка рільничі або Спілки ощадности (Райфайзенки) а де тих нема, там може громада замовляти через видїли повітові. Дальше „відозва“ зазначує з притиском, що за пашу замовлену мусить ся зложити всю готівку наперед або найдальше в три днї по відобраню паші, але се вже має оречи або просто заручити тая інституция, що посередничить. Навіть фрахт (т. є. за перевіз зелїзницею) мусить ся заплатити наперед і доперва пізнїйше може бути опущений, як знова орече те інституция посереднича.

Що-ж се значить?

Кулкам рільничим і Райфайзенкам легко буде купувати всякі артикули паші, бо раз яко інституциї фінансові, мають в руках готові гроші, по друге будуть могли сплачувати аж по трох днях тай завсїгда будуть мати опущений привіз, бож они самі собі будуть те рішати. Всего того не дістане жадна громада, бо гроший покладних жадна не має а за жадну не заручить видїл повітовий анї жадна з привілейованих інституций польских, хиба що війт котрийсь схотїв би наперед свої власні гроші зложати. Але ми питаємо: а котрий же би то війт схотїв свій власний маєток на непевне тут класти. Гроші зложив би, але чи відобрав би? Літами хиба мусїв би відтак процесувати ся з людьми, бо нїхто не повірив би, що він заплатив свої гроші, але що дістав дурно, бо то „запомога з каси цїсарскої“. І так за власні гроші напитав би собі біди, що і з хати не міг би рушати ся.

Так отже із запомоги державної будуть користати виключно Поляки, Половину возьмуть дїдичі за посередництвом ц. к. Товариств господарских, другу знов половину заберуть Мазури і польскі кольоністи за посередництвом Кулок і Райфайзенок, а Русини нїчого й не понюхають. Запоруку того дає нам так зв. „комітет краєвий“, на котрого чолї стоїть славний комівояжер до сїяня ненависти в краю, між Поляками і Русинами, д-р Козловский.

Підносячи сї події не підлягаючі сумнївови, бо оперті на практицї і офіцияльній відозві комітету, ми не сумнїваємо ся, що справою займуть ся, і то сейчас, рускі посли у Відни. Вони повинні запитати правительство і парлямент, чи на те дають ся запомоги, аби вони стали інституцийним фондом в руках польских верховодів і польскої шляхти, та чи се личить, щоби гріш стягнений з податників, отже і Русинів, діставав ся без усякої контролї в руки одиниць і інституций ворожо настроєних для руского народа? Атже Райфайзенки а особливо „Кулка рільничі“ суть інстатуциями приватними, а в усякім разї не державними і без державної інґеренциї, якаж отже рация віддавати їм державну запомогу, а поминати зовсїм анальоґічні товариства і інституциї рускі? В комітетї не засїдає також анї оден Русин, а чиж личить, щоб зі справи запомог, річи чисто гуманїтарної і філянтропійної робити справу політичного ґешефту на тлї національної і політичної боротьби?

Наші посли повинні сейчас внести нагляче внесенє, бо акция в цїли роздїлу запомог вже розпочала ся і не терпить проволоки, а не сумнїваємо ся, що в парляментї найдуть ся посли, що попруть оправдані жалоби наших репрезентантів. Атже не можна собі й бажати красшої цьвітки до промови мін. Райнбабена, як саме те, що дїє ся у нас навіть на поли дїяльности гуманїтарної, отже там де політика не повинна входити в гру...

Шляхотске право пропінациї і нова корчма.

III.

Принципіяльно річ трактуючи, годї признати за правно допустиме, аби викупленє, вивласнене і погасле законно право могло віджати і обтяжати суспільність, хоч кажуть, що у нас все можливе. Отсей монополь пропінацийний задержати дальше поза рік 1910, являєсь проте аномалїєю правною, що здержує свободу промислу і визискує суспільність, яка раз солено заплатила за се, щоб позбути ся того тягару. Оно противило би ся виразній постанові кінцевого реченя §. 1. закона з 22. цьвітня 1889. В. з. кр. 30, де сказано, що право вишинку і продажі напоїв пропінацийних по упливі року 1910 перестає вствувати зовсїм і раз на все!

Не робить тут нїякої ріжницї, чи сей монополь середновічний поєня людий шинквасом пропінацийним вконувати будуть так звані одиницї управнені, чи край або хто инший, так як не було би ріжницї, чи панщину мали би піддані робити наново дворови чи панам з Видїлу краєвого.

Окрім абсурду правного загальної натури виступає еще дальша перепона з огляду на державну власть промислову, що виключно покликана є рішати про допущене когось до виконуваня промислу. Коли би Видїл краєвий мав надавати лїценциї пропінацийні і то дорогою торгу лїцитацийного, в такім разї державна власть промислова уступає, а на єї місце входить краєва управа, то значить Галичина переходить в окремішне становище правно-державне, чи там перемінюєсь в польску провінцию, де торгуєсь правом свобідного промислу. З того огляду державне правительство австрийске, яке би оно було, мусить розважати сей крок дуже докладно, аби не перегандлювати..

Натомість зовсїм инше значінє має застережене §. 46. закона краєвого з 22. цьвітня 1889. В. з. кр. 30, що по роцї 1910, окремий закон краєвий постановить, на які цїли і в якій висотї мають побирати ся дотеперішні оплати шинкарскі по оплатї облїґаций пропінацийних, так як що иншого є оплати шинкарскі, а що иншого відновлене скасованого привілею монополізуючого вишинк і продаж горачих напитків, як пиво, мед, спірітус і горівка. До того висуваєсь ще дальша обставина, що як би від 1. січня 1911. р. той лиш мав право виконувати в краю право вишинку і продажі пива, меду, спірітусу, горівки і всяких трунків пропінацийних, кому Видїл Краєвий отсе право винарендує, то в такім разї тисячі дотепер управнених шинкарів були би нарушені в їх набутім праві на підставі консензів державної власти промислової. І тому, що нїякий закон не може нарушати передше набутих прав приватних, проте намірена кампанія краєвої пропінациї, являєсь правно неможливою, хиба, що остаточно мав би наступити у нас формальний розлад правний.

А вкінци мусимо представити собі той задуманий рай пропінацийний, якого бажають менери Галичини під позором моралї суспільної, яку будуть трубіти перед краєм і державою, хоч самі не будуть вірити. По селах і місточках засядуть усякі недобитки дїдичів на рентових загонах викуплених краєвим фондом та стануть краєвими арендарями пропінациї і жити будуть вигідно коштом суспільности як за давних часів польских та своїм монополем будуть держати в зависимости всякі чинники місцеві. А де не стане шляхотского дїдича, там заступить єго імпортована на рентову оселю кольонїя мазурска, що вступить в права своєї шляхти та буде цивілїзувати руский нарід добродїйством пропінацийним. Одно і друге, то є рентова оселя і нова корчма доповнить ся у змаганю на знищене народу руского, аби він нїколи не вийшов зпід зависимости середновічної культури польскої, то є підданьства.

За гроші краєві викуплений від лїцитациї дїдич рентовий чи грішми краєвими зроблений дїдичем рентовим — мазур, будуть почуватись чимсь висшим від споконвічного туземця рільника, мішатись на свій лад у справи громадскі шкільні, церковні і політичні, та від корчми диктувати свою волю, маючи на оцї власний інтерес, а не добро громадян. Нові пропінатори християньскі обіймуть ролю аґітацийну супротив змагань національних і суспільних руского народу, а звідси вийде убійча борба поміж народом, борба страшнїйша від тої, яку доси веде ся з жидівскими арендарями, що як прислужники двірских кругів ідуть за своїм інтересом матеріяльним, але в політицї не мають власного інтересу.

Отсе мусимо собі ясно представити і в очи сказати нашим опікунам, що тодї те вороговане, яке нинї є поміж народом руским а верховодами польскими, перенесе ся поміж люд руский і польский та нїяка сила не здержить переворотів, які звідси вийдуть.

На санацию буджету краєвого є всїлякі инші способи, а ужите видуманої дороги не доведе до гаразду анї народу руского анї народу польского. Крайний вже час забути про ті середновічні привілеї та затямити собі раз на все, що живий нарід руский має велику силу відпорну.

Д-р Кость Левицкий.

З ради державної.

В буджетовій комісиї вчера вела ся дискусия над позицию „будова доріг“. Пос. Старжаньский промовляв за установленєм систематичного пляну субвенционованя доріг недержавних в порозуміню із заступниками країв і поставив резолюцию взиваючу правительство, щоби дотичні переговори із заступниками країв перевело чим скорше.

Пос. Ґломбіньский, підперши резолюцию Старжиньского, виказував, що правительство від богато лїт зовсїм занедбало будову державних доріг (гостинців). В послїднім десятилїтю збудовано в цїлій державі ледви 174 кільометрів гостинців, а в Галичинї оно від давна зовсїм не розширено сїти тих гостинців, так що здовж найважнїйших стратеґічних зелїзниць нема доріг державних. Держава повинна перенятн на свій кошт відповідні автономічні дороги без всякої претенсиї до краєвих фондів. Вкінци Ґломбіньский обговорював справу уживаня улиць по більших містах за гостинцї державні. Н. пр. Львів удержує около 15 кільометрів таких гостинців. Отже в тім дїлї бесїдник звертає увагу правительства на ухвалу австрийского віча міст і єго домаганє, щоби сю справу управильнено окремим законом державним.

Пос. Ґрек зазначував занедбане державних доріг на просторі більших міст і поставив резолюцию з домаганєм вимощеня гостинця в Ярославі, де є значний ґарнізон військовий.

Пос. Романчук висловив здивоване, що на дороги в Галичинї призначено пів мілїона менше як на Чехи, хоч Галичина півтора раз більша від Чех, а до того она взагалї має мало доріг і зелїзниць. Дальше Романчук домагав ся виплати завиненої належности за давно побудовані дороги державні в деяких громадах східної Галичини. Вкінци висказав на адресу мінїстра своє зачудуванє,

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК І ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ сподаткованих з 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9. 502

що мимо скасованя мита на державних гостинцях, деякі ц. к. староства в Галичині усе таки виарендовують ті мита!

Мін'стер справ внутрішних ґр. Біляндт Райдт завевняв бесідників, що по змозі углядить поставлені домаганя.

По довшій дебаті [ми навели голоси лише галицких послів] комісия приняла рубрику „будова доріг" а відтак і позицию „будова водні".

Соцяльно-політична комісия радила вчера над § 37 закона о пенсийнім обезпеченю приватних урядників, де є мова о орґанізациї пенсийних заведень. Внесенє Маркета, щоби було одно, центральне заведенє на цілу державу, упало 15 голосами против 13. Ухвалено внесенє Форжта, щоби пенсийні обезпеченя були зорґанізовані на основі териториальній.

Комісия для посольскої нетикальности ухвалила видати посла ґр. Штерберга судови в відомій его справі з журналістом Пенїжком, кореспондентом праских Narodn-іх List-ів. (Ґр. Штерберґ, обидившись статею Пенїжка про него побив его в парляментарнім будинку).

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. Бюро Райтера доносить з Мукдену з четверга зрана: Японці прибули сюди вчера в ночи від полудневої сторони долинами поміж ріками Ша і Гун, відки уступили Росияни. Тепер уставили батерії коло Мадяпу, 7 кільом. від Гуну і безнастанно звертають пальбу на північ. Удало ся їм обійти Тіншанґун, відки також звернули страшну пальбу на Росиян. Бій під Тіншантуном був найзавзятійший в цілій теперішній битві. Місце се має велике стратеґічне значінє. Японці здобули его приступом, але назад їх виперто. Ще кілька разів прийшло до баґнетів. Тепер Тіншантун є в руках Японців. Відси стріляють вони з гармат на зелїзничу стацию Мукдену. Свої атаки звернули на російскі становища, положені о 10 верст на північ від Мукдену і о 7 верст на захід від зелїзничого шляху.

Петербурґ. Куропаткін доносить д. 9. с.м.: Не прийшло до жадної нової стички на полудневo-західнім фронті. О 10. год. перед полуднем дістав я вість, що Куішан о 20 верст на схід від Мукдену заняли Японці. Японьскі операциї звернечі на північний фронт в сторону зелїзничої телеґрафічної лінії, що іде з Мукдену. Сантайтзі опустили ми. Коло Таштуну (імовірно те саме, що Тіншантун в депеші Райтера) бій триває дальше. Ми здобули дві машинові гармати і взяли кількох Японців в полон. В північнім напрямі неприятель посуває ся дальше. — Д. 10. с. м. доносить Куропаткін дальше: Нині в ночи всі наші войска розпочали відворот без бою. Цілу ніч чути було карабінову і гарматну пальбу.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Нючвану, що в четвер, Японці заняли Мукден. Тисячі Росиян дістало ся в полон. Японці забрали богато гармат і великі запаси живности.

Токіо. Ояма доносить, що Японці в четвер о 10 год. зрана заняли Мукден. Тепер операциї звернені на північ Мукдену, де в кількох місцях кипить бій. Фушун заняли Японці в ночи на 9 с. м. Тепер атакують Росиян на півночи від Фушану. Маневр окруженя Росиян удав ся в цілости. Японці здобули множество оружя, амуниції, военних матерiялів, живности і полоняників.

Берлін. Localanzeiger доносить, що цілий центр росийский, 200.000 войска, відтяли і окружили Японці. — З Петербурга доносять: Капітуляция Куропаткіна неминуча і наступить може за кілька вже годин. Нема бесіди о тім, щоби Росияни могли тримати ся довше віж 24 годин, бо так суть утомлені. Відворот ґен. Лїневича замінив ся в дику утечу. Земля розмерзла, так що гармати западають в болоті по осі. Хунхузи стріляють до Росиян, переходячих поміж гори. Страти Росиян величезні. Додати треба, що жовнїрі деяких відділів від двох днів не мають що їсти. Погром під Мукденом більший, ніж навіть найбільші песимісти надіяли ся. Харбін переповнений раненими. Войско не має ані амуниції ані харчів, бо все або спалено або дістало ся в руки Японців. — У войскових кругах остро критикують Куропаткіна і докоряють ему браком спосібностий. Загально говорять о висилці нової армії до Манджуриї і о дальшій мобілізациї.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Нючвану з д. 9 с. м.: Ґен. Ноґі дальше виконує поспішні марші по 25 миль на день. Зачувати, що обійшов він росийску армію коло Телїну і відтяв росийскі резерви, котрі хотіли получити ся з головною силою. Куропаткін, як кажуть, від 1 с. м. не дістав жадної підмоги від сторони Харбіна.

Париж. Matin доносить з Петербурга: Боять ся тутки, що відворот росийскої армії став ся неможливий і що ціла армія пішла в розтіч. Армію Каульбарса можна уважати за цілком знищену. Настрій в кругах войскових є як найгірший. Признають, що погром під Мукденом є найбільший, який колинебудь стрінув Росию.

Відень. N. W. Tagblatt доносить з дипломатичних кругів, що росийске военне сторонництво обстає при дальшім веденю війни навіть на випадок, коли би Куропаткін попав ся в полон. При такім стані річий жадна з европейских держав не хоче виступити з ініцiятивою посередництва; а Япан цілком слушно обстає при тім, що перший крок для покінченя війни повинен выйти від Росиї.

Берлін. Localanzeiger доносить з Чіфу, що Японці ладять нову велику армію, котра поки-що не має призначеня, а буде ужита в міру потреби.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Димисия Вельзерсгаймба.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить, що нинішна Wien. Ztg. оголосить димисию міністра краєвої оборони ґр. Вельзерсгаймба і номінацию ґен. Шенайха. В понеділок зложить новий міністер присягу.

Положенє на Угорщині.

Будапешт. По всіляких авдиєнциях угорских політиків у цісаря опозиция бачить, що цісар не *склонює ся* до жадних уступок на поли військовім поза ухвали комісиї девяти. Всеж таки провідники опозициї не тратять надії, як сьвідчить остра стаття Кошута, котра не згоджує ся з его дотеперішним умірковaним становищем. В тій статі доказує він, що справа язика в армії не належить до прав корони, лише до законодавства, котре ухвалює рекрута. Дальше взиває Кошут опозицию до витревалости і зазначує, що народ має право призволити буджет і рекрута або відказати, коли домаганя і права народу не будуть заспокоєні.

НОВИНКИ.

— **Рада харківского університету** (як пише „Южный Край"), вибрала згідно з постановою комітету міністрів, комісию зложеву з одинацятьох професорів для обговореня заборон і обмежень українськоi мови та предложеня внесень університетскій раді. Головою комісиї вибрано професора Н. Ф. Сумцова (Українця) а секретарями С. В. Соловева і Н. А. Максимейка. Як відомо, комітет міністрів, предкладаючи комісиї для реформи законодавства друку також точку о українскій мові, ухвалив „для осторожности" зажадати ще опінії від двох університетів київского й харківского, від академії наук і від київского ґенерал-ґубернатора.

— **Популярно-наукові відчити і виклади у Львові і на провінциї** мають за почином Руского Товариства педаґоґічного ввійти небавом в житє. Секция для відчитів і забав робить заходи, щоби відчити відбувались о скілько можливо не лиш у Львові але і на провінциї і розіслала в тій цїли численні поіменні запрошеня до визначних людий всіх верств; крім того вложила на виділи філій обовязок приєднати для сеї далекосяглої акциї як найбільше прелеґентів. Доси зголосили на руки секциї свої відчити слідуючі П. П.: Д-р Вол. Кобриньский, проф. Осип Чайківский, д-р Е. Озаркевич, проф. д-р Ст. Рудницкий, д-р М. Вахнянин, проф. д-р І. Демяньчук, проф. Е. Мандичевский, проф. д-р Вол. Левицкий, проф. Т. Біленький, і проф. д-р М. Коцюба. Секция дякує тим Вп. Панам за їх готовість і охоту, не вдоволяєсь однак лиш так малим успіхом своїх заходів. Секция задумує — як згадано — з цілим пляном зорґанізувати популярно-наукові відчити по містах і селах і не тратить надії що до успіхів, навіть коли би перші проби не відповіли всім змаганям і надіям. По тій причині звертаєсь секция в імени виділу руск. товар. педаґ. до всіх добродіїв, котрі хотять прийти в поміч товариству педаґ., зглядно приватній семинарії жіночій і причинитись до сотвореня фонду на засноване приватних народних шкіл і семинарий учительских, щоби зволили чим скорше зголосити свої відчити у Львові і на провінциї і то на руки секциї зглядно виділу у Львові (ул. Сикстуска 47) або і до виділу філіяльного в тім місті, де хотять мати відчит. Ціль відчитів осьвідомляти і просьвіщати найширші маси рускої суспільности що до найменшого брата. — Рівночасно звертає ся секция до виділів філіяльних, щоби сейчас повідомляли про всякі зголошеня з поданем тем, часу і місця відчитів — бо секция мусить чим борше уложити проґраму всіх відчитів так у Львові як і на провінциї і подати єї у всіх подробицях до загальної відомости по часописях. У Львові зачнуть ся відчити дня 15 марта, а то відчитом д-ра Вол. Кобриньского — „про розвиток гігієни від найдавнійших часів до нині. Місце і час подасть секция з неділї долучаючи проґраму перших відчитів у Львові. Від І секциї: *Алиськевич і Ґерусіньский.*

— **Пересторога.** В Кракові і Подґужи наймлені польскі аґенти стримують наших людей завертають до дому або віддають жидам в руки. Тому кождий робітник най стережесь польскої саранчі, що завидує Русинови хліба і зарібку. — *Уряд посередництва праці для руских робітників Найберун. Пруский Шлєск.*

— **Убитє рідної матери.** Дня 7 с. м. засуджено в Золочеві 19-літного Івана Войтовича з Бабич коло Холоєва за убитє рідної матери на 18 літ вязниці. Злочинець убив свою матір сокирою і укрив її тіло в гною, а рівночасно довіс жандармериї, немов то убийства доконав его вітчим Микола Мазепа.

— **Вибитий полк.** До краківского Naprzod-у донесено з Соснівця (в Конґресівці). Всі жінки тутешних резервістів, висланих до Манджуриї, покликано до громадского уряду, де їх повідомлено, що цілий полк, в котрім були їх чоловіки, Японці вибили майже до ноги, наслідком чого вони яко вдови не дістануть вже дальшої підмоги (2 до 3 рублї місячно), яку правительство виплачує всім жінкам резервістів.

— **Безрога з'їла чоловіка.** Родина різника Миколи Коновалця в Комарві вибрала ся дня 27 лютого с. р. на торг, а дома лишив ся син господаря, 24-літний Іван, що терпів на падачку. Він і повіс безрогам корм. Коли найшов ся в хліві, дістав напад своєї недуги і упав на землю. На лежачого без памяти паробка кинула ся велика безрога і почала відгризати ему лице. Коли нещасного освободили, був так поранений, що за годину помер.

— **Нові десятькоронові банкноти.** Одна віденьска часопись оповідає, в який спосіб повстав образ дитинячої головки уміщений на нових 10-коронових банкнотах, що війшли послїдними часами в курс. Австро-угорский банк поручив зладити рисунок до банкноту академічному малєреви Пфайферови, одному із своїх постійних рисовників. Коли Пфайфер був занятий приготовною працею, побачив підчас проходу в т. зв. Rathhauspark-у у Відни малу дївчинку, що своєю незвичайною привабливостию викликала у него думку, чи не взяти-б її головки за взорець до рисунку на 10-короновім банкноті. З такою постановою пішов зараз за дївчинкою, що вертала в товаристві бони домів. Вона і дитина війшли до аристократичної палати і маляр велїв сейчас оповістити себе князївскій родині. Він виявив своє бажанє і родичі позволили радо зняти з дитини шкіц, котрий маляр вихіснував опісля на банкноті. Відпортретована в сей спосіб дївчинка є мала княжна Метерніх.

— **О. Ґапон.** Співробітник часописи Libre parole, котрий мав розмовляти з Ґапоном, доносить, що Ґапон прибув до Парижа і замешкав в одній підміскій віллії. Носить тепер коротко стрижене волосє і вуси. З Парижа має удати ся до Льондону.

— **Дрібні вісти.** При вчерашнім доповняюнім виборі посла до ради державної з курії більшої посілости виборчого округа Стрий-Жидачів-Долина-Калуш на місце б п. Евгена Абрагамовича вибрано одноголосно на 40 голосуючих д-ра Володимира Козловского, звісного русиноїда.

Д-р Генрик Маньковский, адюнкт академії ветеринариї у Львові, іменований професором плеканя зьвірят рільничої академії в Дублянах.

За Янівскою рогачкою у Львові застрілив ся оногдї підчас варти вояк 11 п. артилєриї Ян Ґжесльовский, 22-літний столярский челядник. Причина — переслїдуванє старшиною.

Дотеперішний командант кріпости, в Кракові ґен. Десович іменований президентом найвисшого військового трибуналу на місце ґен. Губера, що перейшов на емеритуру, а командантом кріпости в Кракові іменований ґен. Кристиян Штеб.

Сенат будапештеньского університету надав рускому епископови мукачівскої епархії, Юлїянови Фірцакови титул почетного доктора богословія.

—

— **Подяка.** Сим складаємо сердечну подяку о. Танячкевичу, пароху з Закомаря, за знаменитi прислані партиї робітників до копалень. З так обученими людьми нема в бюрі найменшого клопоту і роботу приняту виконують точно і пильно, не слухаючи жадних мазурских бунтів і підшептів. Коби наше сьвященьство, перенявши ся духом ординариятских посланий і народного обовязку розуміло так вагу питаня робітничого, як се розуміє о. Танячкевич, й робітником заопікувало ся і обучило, то ми здобули би таким робітником приступом сьвіт і причинили-б ся чимало до двигненя нашої народної маси, експльоатованої так немилосердно в краю, так під взглядом економічним як і культурним. — *Уряд посередництва праці для руских робітників в Найберуні (Пруский Шлеск).*

— **З укр. рус. драм. товариства ім. Івана Котляревского:** Пригадуємо Вп. Публиці, що представленє заповідженe артистично-технїчною секцією нашого товариства відбуде ся вже завтра. Секция ся доложила всіх старань, щоби вистава випала як найгарнійше. Се було б однак лише моральне єї вдоволенє, все инше лежить в руках нашої патріотичної суспільности, котра своєю численною присутностию додасть аматорам заохоти до дальшої праці в тім напрямі. Рівночасно повідомляє ся п. виділових нашого товариства, що засіданє виділу відбуде ся в понеділок 13 марта с. р. в кімнаті „Бесіди" о 7 год. вечером. З огляду на важність справи, яка має залагодити ся на сім засіданю — просить ся виділових явитись в комплеті. В кінци подаємо до відома загалу, що на дохід будови народного театру відбуде ся заходом нашого товариства відчит п. проф. Осипа Чайківского „про естетику" в вівторок д. 14 марта о 5 годині вечером в сали V кляси акад. ґімн. III пов. Вступ на відчит 20 с. для учачої ся молодіжи 10 с. *Г. Огоновский*, голова. *Н. Войцеховский*, за секретаря.

— **З „Народної Торговлї".** — Відозва. Признаючи велику вагу орґанізациї крамарского руху — відносимо ся в сій дорозі до інституций просьвітних, господарских, промислових і людий справою сею інтересуючих ся з прошенєм, щоби нас зволили повідомити, чи в данім місточку чи місті не далоби ся урядити віча крамарского. взгдядно відчиту і дискусиї на сю тему. Єсли успіх таких зборів був би хоть в части запевнений а крамарі, або люди, котрі хотїли би ся взяти до заснованя крамниці (чи то приватної", чи спілкової) охотно сю гадку приняли і нею заінтересовали ся, ми готові вислати нашого урядника з відчитом, котрий уділяв би заразом порад і вказівок потрібних до веденя крамарского діла. — *Дирекция „Народної Торговлї у Львові.*

Всі рускі часописи просимо о поміщенє сеї відозви.

— **З Олеська.** Конститууючі збори деканальної ґрупи олеської тов-а св. Ольги відбулись в Олеську дня 7. с. м. Предсідателькою вибрано Впов. п. Дуткевичеву з Цішок, а виділовими Впов. пп. Л. Левицку з Олеська, А. Дзеровичеву з Топорова, Леонтовичеву з Чех, К. Єзерску з Гумниск. Поручено виділови орґанізацию нарохіяльних ґруп по всіх парохіях олеського деканату.

— **Вінчанє** п. Михайла Губчака, директора руского театру, з артисткою того-ж театру панною Валериєю Матильдою Фіялковскою, дочкою фінансового урядника в Мостисках, відбуло ся нинї о 8 год. рано в церкві св. Петра і Павла у Львові.

— **З нинїшним числом „Дїла"** розсилаємо перший аркуш II. т. повісти Болеслава Пруса „Фараон".

Урядові вісти!

— **Із станиславівскої епархії.** Кандидати до рукоположеня мають ввести просьби до консисториї до 20 марта, а 25 явити ся лично в пресвит. домі. — Канон. інституцию одержали: І. Ісаїв на Ліски, Клим Кичура на Семаківці і Ал. Майковский на Княждвір.— Адмінїстрациї парохій дістали: Теод. Кархут в Ціняві, Волод. Барановский в Гаврилівці і Григорий Гнатів в Окнянах. — Іван Галай новопост. пресвитер, дістав прив. експон. сотрудництво в Гаврилівці. — Відпустку для покріпленя здоровля дістали: Ал. Сабат з Річки на три місяці і Ант. Аксеній з Вашковець на два місяці. — До пресв. дому для рукоположеня приняті скінчивші римску колеґію Іван Сенчук і Петро Процьків. — Правительство назначило на оден рік дотацию для сотрудника в Королївці, кудринецкого деканату. — Консистория віднесла ся до правительства в справі дотациї для прив. сотрудників; в Космачи, Кривеньвім, Тишківцях і Будилові.

— **Перенесеня.** Мінїстер внутрішних справ переніс старостів Жигмонта Петруского з Мостиск до Переворска і Иос. Лянґе з Переворска до Калуша.

— **Іменованя.** Мінїстер скарбу іменував секретаря головної фабрики тютюну в Кракові, Василя Яримовича, головним інспектором фабрики тютюну у Винниках, а директора уряду закупна тютюну в Борщеві, Жигмонта Яклиньского, секретарем головної фабрики тютюну в Кракові.

✝ Померли:

— **Николай Гошовский,** парох в Блюдниках станиславівскої епархії, вислужений декан, ордин. комісар і радник епископскої консисториї з крилошаньскими відзнаками, упокоїв ся дня 9 с. м. в 75 роцї житя і 50 сьвященьства. В. є. п.!

Боротьба з грузлавкою (туберкульозою).

Піднимаючи сегодня в нашім краю прапор, так популярний на Заході, не робимо сего спонукувані бажанєм наслїдуваня заграниці. Не підлягаємо новій „моді". Даємо радше, послух страшній мові подій, повазі чисел, з нашого власного краю черпаних. В Галичині умирає щорічно з грузлавки около 45.000 людий т. є. 6·7 на 1000 загалу населеня, а пята часть загалу померших. З посеред країв Австрийскої монархії лише Морaвія виказує більшу смертність з грузлавки, як Галичина. А що найсумнійше, се подія постепенного зросту смертности з грузлавки, стверджена неперечно урядовими статистиками нашого краю з останних літ. А се діє ся сучасно із значним упадом числа жертв сеї недуги у наших сусідів західних.

IX. З'їзд лїкарів і природописців в Кракові був першою орґанізациєю, котра сї подиї видобула із скритку і витягнула з них конечний висновок: пекучої потреби самопомочи суспільної до боротьби з грузлавкою. Треба було кілька років, поки сей оклик живійше порушив загал. Але в певній мірі викликав він чудо. Нечисленна се ще нині горстка, котра перша з'єдинила ся під прапором боротьби з одним з найгрізнійших ворогів людства. Небувалою є однак та одноду́шність, котра може вперше з'єдиняє представників усїх верств суспільности, всяких ісповідань, народности, переконань, заводів. Отсе наповняє нас вірою і віщує, що небавом тисячі станутъ в наших рядах.

Способи боротьби вказує нам новочасна наука лїкарска. На начальнім місци серед них поставити треба лїчниці (санаториї) і то передовсім людові, позаяк поміж людом ся пошесть людскости збирає найбогатше жниво. Клїматично-дієтетичне лїченє в санаториях о ціле небо перевисшає висліди всяких инших метод. Досить сказати, що вилїченє або рішучу, довготривку поправу да-

Маю честь донести Впов. Публиці, що по довголїтній практиці в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, прошу о попиранє мого підприємства. 7—10 З поважанием **ЯКОВ ШРАЙБЕР** рукавичник і бандажист. Хемічна пральня рукавичок „glace".

91

ють нині санаториї на 78—80% недужих на грузлавку.

Вже та обставина вистарчила, щоби ми на першім пляні нашої діяльности поставили будову людових лічниць для грузлавочних. Справа введення в житє першої такої лічниці є вже в повнім ході і сподіваєм ся, що дасть ся здійснити в найблизших роках. Крім убогих хорих та лічниць буде містити численну катеґорию незасібних, котрі доси не мають в краю нагоди до рацонального лїченя. Санаторія не вдоволяє ся лїченєм хорих. Відокремлюючи грузлавочних від останньої суспільности, сповняє також знаменито ролю запобіжну; а обзнакомлюючи їх практично із засадами загальної гіґієни, а особливо з поборюванєм грузлавки, входить на поле дидактики. Сьвідомі величи своєї задачі, не хочемо однак в тім обсягу вдоволити ся діланєм самих лічниць. Бажаємо вичерпати всякі способи змагаючі до осьвідомленя загалу про небезпечність і поученє его про зарадні способи, до впливу на влади й інституциї, а в першій лїнії школи, щоби своїм прикладом передували. Виклади, публікациї, відозви і мемориали будуть отже головним нашим оружєм нарівні з людовими лічницями.

Очивидно, що така акция може лише тоді обіцювати успіх, наколи боротьбу з грузлавкою всї признамо одною з найважнійших задач суспільно-народних, як її справедливо назвав нестор наших лікарів, Барановский.

В тій думці ввели ми в житє товариство, котре низкою річною вкладкою (6 кор.) дає спромогу конечної участи найширших кругів.

До приступленя в ряди сеї орґанізациї взиваємо отже всїх, до котрих ся відозва дійде. Пізно зачинаємо боротьбу, однак віримо, що не за пізно. Від пособлюваня суспільности, від єї найблагороднїйше зрозумілого патриотизму буде зависїти, чи вінчає ся побідою.

У Львові, в лютім 1905.

З товариства для поборювання грузлавки

Антоній гр. Водзїцкий, голова. *Проф. д-р. Антоній Ґлюзїньский*, заступник голови. *Д-р Едвард Стройновский*, скарбник. *Д-р Евгеній Пясецкий*, справник. *Проф. Олександер Барвїньский, проф. д-р Генрих Иордан, Осип Гудец, д-р Едвард Лїпїен, д-р Тома Янїшевский, д-р Віктор Леґежиньский.*

Примітка. Зголошеня і жертви принимає скарбник: Д-р Едвард Стройновский, Львів, Мариацка площа 7.

Послїдні вісти.

Київ. Комітет професорів київского університету заявив ся одноголосно за усуненєм всяких обмежень для української мови.

Відень. На нинїшнім засїданю палати послів відчитано між иншими інтерпеляцию пос. Брайтера в справі спенсіонованя старших радників скарбових Зубрицкого і Каспшишака та в справі поданя руского товариства жіночого у Львові о основуванє жіночих ґімназий.

Токіо. Ояма доносить: Ми обсадили Фушун в ночи на 9 с. м. Войска наші атакують неприятеля на горбах на півночи від Фушуна.

Льондон. „Daily Telegraph“ наводить інформацию, яку одержала японьска ґазета „Кокумін“ в Токіо, именно, що Росяни стратили в борбах під Мукденом 100 пушок а їх страти в людех виносять 150.000 мужа; з того 50.000 дістало ся до неволї.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Мукдену, що Японцї здобули всї тяжкі пушки росийскі і богато польних пушок.

Берлїн. Local-Anzeiger доносить з Токіо, що росийске центрум майже цїлковито знищене. 200.000 найлїпшого війска Куропаткіна відтяла пята японьска армія, що-до котрої аж тепер почвнають виринати вісти, передістаючись крізь японьску цензуру. Єсе армія Кавамури, зложена з трех дивізий. Задля важної ролї, яку вона мала відограти, японьска цензура не позволяла нїчого про неї писати. Тепер вона сповнила свою задачу, загородивши Куропаткінови відворот від сходу до Телїну.

Льондон. До „Standard-у доносять з Токіо під вчерашною датою: На півночи і на всходї від Мукдену Японцї обступили зовсїм кілька росийских корпусів армії. Росияни палять всюди свої припаси. Страти їх разом зі взятими в неволю виносять мабуть більше як 200.000 людий.

Льондон. „Daily Telegraph“ доносить, що всїх припасів Куропаткіна, які находили ся в Мукденї і найблизшій околици міста, не можна було усунути перед приходом неприятеля і тому всї вони попали в руки Японцїв. Для росийскої армії в Телїнї не пороблено нїяких приготовань, нїяких провіянтів ані шпиталїв.

Петербурґ. „Новості“ доносять, що в містї ходить алярмуюча чутка, після котрої єсть можливий вибух страйку робітників на сибірскій зелїзници з причини, що адміністрация тої зелїзницї не уваглядняє управнених жадань робітників. Кажуть, що робітники не одержали ще й доси тих гроший, які їм належать ся ще з минувшого року за роботи викликані мобілїзациєю.

Петербурґ. (Петерб. аґ. тел.). В однім з комнат готелю Брістоль напротив Ісаківского скверу, недалеко німецкої амбасади настав нинї рано вибух динаміту. Експльозия динаміту наступила о 4 год. рано. На другім поверсї, де настав вибух, як і на всїх инших поверхах, наробив він великої шкоди. Кілька вікон висадило а в склепах на партері і на першім поверсї повідлїтали зі стелї штукатури. Судова комісия зложена зі 100 (!) людий прибула на місце. Готель обступила поліция.

Тифліс. На ринку в Самтреди убили вистрілом з револьвера новоіменованого комісаря Чикваладзе. Убийники утекли.

Календар: Гр.-кат.: нинї (субота) Порфірия, завтра (недїля сиропустна) Прокопія, позавтра (понедїлок) Василия, Нестора; — Рим.-кат. нинї (субота) Константина, завтра (недїля) Григория Великого, позавтра (понедїлок) Розини.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (субота) Іюля, драма в 4 актах з середновічних часів, Юрия Жулавского. Гостинний виступ Романа Желязовского з Варшави; завтра (недїля) о 3.30 год. по пол.: Венеция в Парижи, оперетка в 3 актах Офенбаха; вечером о 7 год. Понад сили, штука в 6 відслонах, Бернстерна-Бернзона.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] в недїлю 12/3 „Нещасне кохання“ драма зі сьпівами Манька. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6 — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— **Признанє як рідко** з боку наукових кругів в краю і за границею злобула собі славна ростинна товщ КУНЕРОЛЬ, зладжена з овочу кокосової пальми. Численні державні заведеня для розслїду поживних средств, визначні хеміки і лїкарі признають Кунероль найзнаменитшою омастою до страв, що дорівнує з кождого огляду найчистїйшому маслу. Остерігає ся перед менше-вартними а дуже подібними продуктами, що є наслїдувані.

— **На будову дому львівского „Сокола“** зволили зложити (в коронах) отсї Вп. добродії: Іван Кивелюк з Копичинець 2, Алексій Ярема з Перемишля 10, Иванна Ковальска з Ясеницї сільної 1, Стефанія Тимпївна зі Львова 0·40, Олена Леонтовичева з Долини [замість телеґрами на вінчанє п. Клїми Клосевичівної] 4, М. Дудикевич зі Львова 1, Янковский зі Львова 0·40, о. Мих. Жарский зі Стронятина 5, складка членів „Сокола“ в Стронятині 1·53, А. Чичкевич з Перемишля [через „Дїло“] 3, Іван Грабовеньский з Полича [через „Дїло“] 1, о. Іван Любович з Острова к. Терн. [через „Руслан“] 3, з пушки в касї задатковій в Радимнї 4·60, за цеголки: о. Ол. Базюк в Підмихайлю 20, о. Яков Гутковский з Ожидова 14, Т. Вітковицька з Кут 16, П. Пукавів з Кут 2, Кубранович з Кут 2, Антонїя Доскочівна з Перевозець 2 і Никола Сіяк зі Львова 2, за облїґацию д-р Волод. Кобриньский зі Львова 10. Доси зложено на львівску сокільню загалом 4.076·96 К. З того 2.322·96 К зі складок, пушок і за цеголки, а 1.754 К за 10-короновї облїґациї. Дякуємо щиро вашій суспільности за дотеперішну поміч і просимо на будуче не забувати про будову дому нашого товариства. Гаразд! — *Старшина „Сокола“ у Львові.*

— **На Селяньску Бурсу в Бережанах** зложили з нагоди вечерниць з дня 2. III. слїдуючі добродії (в коронах): о. Ст. Городецкий 2, о. д-р Й. Мільницкий 2, д-р Гвоздецкий 2, д-р Ст. Федак 20, д-р Евген Олесницкий 2, д-р А. Наґлер 2, д-р А. Ляндесберґ 2, д-р Й. Равіч 2, д-р П. Рондяк 2, о. Дм. Гузар 3, о. Ізид. Копертиньский 2, о. А. Лотоцкий 4, о. Й. Лїщиньский 4, о. М. Садовский 10, о. І. Степанів 2, о. Т. Кекиш 2, о. А. Сосенко 3, о. І. Мащак 2, п. О. Крайковска 2, п. Й. Брикович 2, п. О. Гумевюк 2, п. О. Кордуба 2, п. Г. Левицка 2, о. Е. Лопатиньский 4, о. Кс. Сосенко 2, о. А. Гриневецкий 3, о. Ю. Левиньский 5, о. Д. Зарицкий 2, о. Н. Красїцкий 2, п. А. Мидляк 4, п. Г. Ватрак 2, о. Г. Ковчевич 4, о. О Ваньо 4, о. П. Кудрик 2, о. О. Гаврищо 3, о. О. Дудрович 2, п. М. Козоріс 5, о. І. Кузьмович 6, п. М. Майблюм 5, о. М. Сеневицкий 2, д-р О. Ковшевич 8, о. Дидик 4, п. Г. Бобяк 3, п. Б. Фрайндсга 4, п. М. Пересада 2, п. П. Лушпиньский 2, п. Д. Сохацкий 2, о. М. Сосенко 3, п. Я. Крупіцка 2, о. Л. Залужний 2. За датки сї складає виділ філії товариства педаґоґічного горячу подяку. — *Проф. М. Бачиньский*, голова.

— **На будову руского театру.** В тов. ім. Івана Котляревского зложили від падолиста м. р. по конець місяця лютого с. р. на будову руского театру в формі членьских вкладок отсї Вп. Добродії [в коронах]: о. А. Темницкий 3, Г. Огоновский 3, о. Ст. Мохнацкий 3, В. Ґеринович 1, А. Шуст 1, М. Вітошиньский 1, М. Лецкий 1, Єр. Бандрівский 3, Ф. Ґолїйчук 1, Пісецкий 2, Пасьєровский 6, Р. Заячківский 1, П. Зволиньский 1, д-р Коцовский 6, Н. Крушельницка 2, Пісецкий 1, д-р Кулачковский 2, Олійник 1, М. Станько 1, Солодуха 3, Білиньский 1, д-р Пачовский 3, П. Огоновский 3, Білецкий 1, Курсор від членів львівских за місяць падолист 1904, 31·20, за місяць грудень 44·35, за січень 1905 119·20. — Вас. Яворский Новий Санч 6, Ів. Кивелюк з Копичинець 3, о. Павло Стукачь з Тісної 3, С. і Яросл. Недїльскі з Коломиї 6; разом 267·75 сот. — В формі добровільних датків на театр зложили П. Т. Добродії: Мих. Лазорко з Золочева 29·15, М. Брилїньский за книжки 3·15, Ів. Білиньский з Самбора 3·10. М. Кекиш з Дусанова за цеголки 20, о. М. Цар, Черляни за цеголки 7·80, о. Петро Білїньский з Зарваницї 5, П. Гнатюк, Довжнів 2, о. В. Стах з Бучача 1·20, Пов. кружок укр. дївчат за цеголки 100, о. Петро Білиньский з Зарваницї 10, о. Ів. Товарницкий з Постолівки 8, М. Кекиш з Дусанова з коляди 14, о. Костецкий Черніхівці 3·55, Евстахія Тишиньска за цеголки 24·50, о. Вол. Уприско зі Скваряви нової складка 12, Мих. Губчак за виставу Ворожбита 30, Н. Н. на руки проф. Вітошиньского за розвязанє ребуса 1·50, Зен. Шухевич 10 сот. Т. Сороківский 1, разом 285·10 сот.

Русини! Памятайте на українсько-руску бурсу в Сяноцї.

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. П. Ск. в Тп. Заплачено за 1904 все, а за січень с. р. 2 К 40 с. — О. Ду. в Бу. Тепер вплачено по конець марта. — Л. Гр. в Шу. На сей рік вплачено доси 9 К. — Л. Шу. в Ся. Тепер вплачено по конець червня. — М. Ск. в Лу. Тепер вплачено до кінця марта а не цьвітня. — І. Га. в Ма. к. Га. За 1904 прийде ще 3 К 20 с. о скоре вирівнанє котрих просимо. — Н. Бо. в Ше. Тепер за лютий а не март. — В. Сі. в Ст. Тепер вплачено за лютий. — Я. По. в До. На сей рік вплачено доси 10 К. — Хв. Кас. в Уг. Тепер вплачено за лютий а не март.

Rathenisch 1b. 1905.

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ
Д-р Володимир Кобриньский
перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає ул. **Костюшка 24** пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах внутрішних, внїшних і акушериї. 58 6—32

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і иншій Впов. Публицї подаю до відомости, що яко екзамінований ц. к. намісництвом камінярский майстер і підприємець виконую камінярскі роботи при будовах, паматники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всїляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад технїки. Роботи камінярскі і будови виконую після даних або своїх плянів по найнизших цїнах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотованє моєї адреси.

196 6—10 3 поклоном

ІВАН СТОРОЖАК

Львів, Крижова 38, вілля Вп. Захарясевича.

ВСЯКІ КУПОНИ
і вильосовані папери вартостні
виплачує без потрученя провізиї або коштів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

35 літ уживає ся Берґера смоляне мило
в Австро-Угорщині та всїх культурних державах при митю і купелях на шкіряну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, мило не є правдиве, від 35 літ уживане.
Головний склад: **G. Hell & Comp.**
Відень, I. Biberstrasse Nr. 8. 207 1—10

Маттонї'ого 28
GIESSHÜBLER
природна щава алькалічна.

Коперницкий і Син
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного за капітулами плоскі Галицкої віруючого

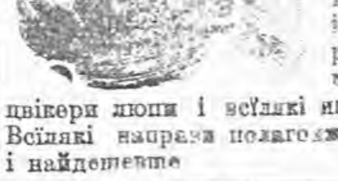

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо з найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі иниї прибори оптичні Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 485

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірцїв а також огородженя нагробні, придорожні і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
452 1—0 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Парохія дуже добра, під кождим взглядом вигідна і спокійна з родинних причин до заміни. Зголошеня устні або письменні до Адмінїстрациї „Дїла“. 199 1—6

Реньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджуваня в бочках о 188 много дешевше. 4—7

Від 1868 р. уживане
Берґера медичне смоляне мило
поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против корпліїв і хронічних недуг шкіри та паразитів, вошей, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсїм відрізняє ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.
Берґера смоляно-сїркового мила.
Як **лаґіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрівнане косметичне мило **до миття, купелїв і до щоденного ужитку** служить
Берґера ґліцериново-смоляне мило
що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.
Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:
Берґера бораксове мило
особливо на весняики, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.
Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученєм, як уживати.
Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.
Всї инші медичні і гіґієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.
Дістати можна у Львові в **аптиках**: Якова Байзера, Кароля Дїля, Петра Міколаша, Якова Шпеса-Нератиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского. Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Ґая, д-ра Т. Зарицкого; в **дроґериях**: Петра Міколаша і С-ки, Г. Ґрімшнана Ф Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Емілія Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 1—36
Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I, Sterng. 8.

МІД ПАТОКА
десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасїки також на корм пчіл, одинокий, 5 кґ. пушка 5 К 90 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій цїнї розсилає **Евгеній Білиньский в Збаражи.** 110 6 1

Дивна новість!
325 штук за 1 зр. 95 кр.
Прегарний годинник з к рошим ланцушком іде точно и 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образами, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна келія з оріент. перел, невдна жіньска окраса и лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка цигарничка з бурштином, 1 гарнітур шпильок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне толлєтове зеркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланє готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазині
С. КОГАНЕ
Краків Pf/882.
За недогідне гроші звертають ся.
66 3—8

DEPENDANCE

Ґотель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найліпших артистичних сил.

31 Щоденьо 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

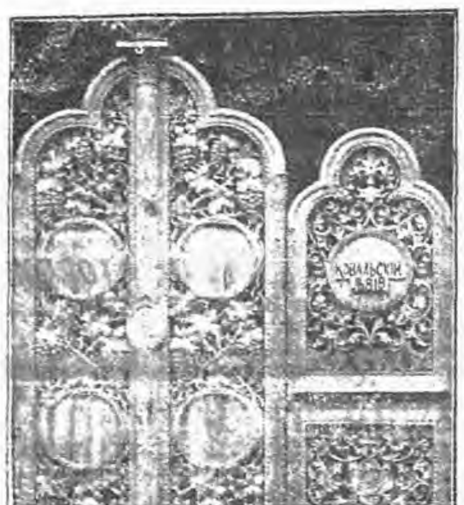

Робітня різьбарска деревляних виробів

Маркиля Ковальского

у Львові, ул. Личаківска ч. 6.

виконує

всілякі церковні роботи. 193

Свій до свого!

Цінник штучних навозів

Спілки для господарства і торговлї в Перемишли

МАРКА	Назва навозу.	Ґарантований процент: кв. фосф. Загальна сила в всмаї розщ.	кв. фосф. в воді розпускал.	азоту	Ціна в коронах: за 100 кгр. loco кожда стация відбир.	за 5.000 кг. loco наш магаз. в Перем.-Львів	за 100 кгр. loco наш магаз. в Перем.-Львів
1	Мучка кістяна парена	20		4½	1325	693	14·50
2		21		4			
3		22		3½			
4	Мучка кістяна відклеєна	28		1¼	1190	625	13·20
5		29		1			
6		30		¾			
7	Мучка кістяна розтворена		10	2	1000	530	11·20
8			12	2	1134	597	12·60
9	Суперфосфат з мучки кістяної		14	1½	1263	662	13·96
10			15	1½	1335	698	14·65
11	Суперфосфат кістяний		16	½	1008	534	1·30
12			17	„	1071	566	11·94
13			18	„	1134	597	12·55
14	Суперфосфат мінеральний з чистих фосфоритів подільских		15		885	473	10·05
15			16		912	486	10·40
16			17		969	515	10·90
17			18		1026	543	11·50
18	Ґіпс суперфосфатовий		3		510	285	6·30
19			5		610	335	7·30
20	Суперфосфат амоняковий		12	3	1314	687	14·34
21			12	4	1504	782	16·25
22			14	3	1382	721	15·05
23			14	4	1572	8.6	16·94
24			16	3	1482	771	16·05
25			16	6	1672	866	17·95
26	Суперфосфат під бульби	с.пот. 8	10	2	1316	688	14·40
27		10	10	3	1560	810	16·80
28	Суперфосфат під буряки		10	6	1860	960	19·50
						loco маг.	наш в Пер.
1	Томасина о загальної завартости квасу фосфорового		12		414		6·44
2			13		449		6·80
3			14		483		7·15
4			15		518		7·48
5			16		552		7·82
6			18		621		8·61
7			20		690		8·90
8	Томасина о завартости квасу фосфорового в цілости розпускального		12		462		6·92
9			13		501		7·32
10			14		539		7·70
11			15		578		8·18
12			16		616		8·46
13			17		655		8·85
14			20		770		10·00

Салітру хілійску продаємо тілько за готівкуно кождочасовій ціні торговій. **Каїніт малуский** достарчаємо тоже по цінах каїнвиних. О доброті штучних навозів і способі їх ужитя поучає докладно наша книжочка. Где-що про грунти і навози, котру висилаємо на надісланєм вам готівкою або в марках почтових 30 сот.

При закупні томасини від 11 до 25 с. м. даємо кождому опуст по 15 с., при замовленю від 25 до 50 с. м. по 25 с. а при замовленю висше як 50 с. м. по 30 с. на кождих 100 кгр. 183 2—2

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковаких цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розсліджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Овочеві деревця

благородні, добірні, із шкілки дібр Диків під Тарнобжеґом.

Щепи до закладаня садів, а то: яблоні, груші, сливки, черешні, дерені, італїяньскі оріхи, примінені до нашого клїмату, що виказали вже найліпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Ціна штуки від 2—4 лїт меньші . . . . К 0·50
„ „ „ 2—4 лїт більші з короною . . К 0·80
„ „ „ 4—6 лїт сильні з короною . . К 1·—
„ „ „ старші, родячі овоч з сильною кор. К 2·—
Гарні дички від 10—20 сот.

При більших замовленях значний опуст. Цінники на домагане висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує **МИХАЙЛО КУБІЦА Тарнобжеґ.** 193 2—6

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 роцї.]

Прібки і цінники даром! 172 20—25

Новість !

Ковдри на пуху, верх і спід о днаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24: Сінники звичайні, подушки волосїнні і з піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

ТУТКИ циґаретові з найзаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Grünetской поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гаєсмана

(46 разів преміоване)

Від 11/3 до 19/3 до побаченя:

Ґренляндия, Шпіцберґ і виправа Нанзена до північного бігуна.

ВСТУП 10 кр. 45

Володисл. Червіньский

у Львові, ул. Галицка ч. 4

Ново отворений

Маґазин дамских дрібниць

поручає найдешевше:

Прибори до кравеччини і модниярства. Бинди. Коронки. Пасмантерії. Тасьми. Ґази. Анґлїйска Крепа. **Новости для пань.** Рукавички. Пояси. Парасольки. Серпанки. Саскі панчохи. Перфумерия і т. п.

Ґафти зачаті і готові. Канва. Волічки. Повки. Француски і анґлїйскі бавовни.

Швайцарскі білі ґафти на перкалю і батистї, до виправ. Цїни значно знижені. Ілюзиї на шлюбні вельони і т. п.

Замовленя почтою полагоджую відворотно. 182 3 4

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насїня ярин, цьвітів, господарскі і т. д. з перворядної фірми ерфуртскої. Львів, Личаківска ч. 24.

Росада ярин, цьвітів, трускавок і т. д. Корчі, Дерева, Рожі. Цибульки цьвітів і т. д.

Адреса: Заведенє огородниче в Скнилові (під Львовом, п. Кульпарків). 183 8—8

Все як найліпшої якости що-до добору ґатунків і сили кільченя. Всякі замовленя виконує ся як найточнїйше і найшвидше.

Скалисте вапно

доставляє від 1-ого марця

Спілка вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 9—13

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

є Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C.Balassa** аптика, Budapest Erzsábetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4. 160 4 20

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає злишне. 4. Біля є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По однїй пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 **Найбільша фабрика того рода на европейскім континентї.** 31—40

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у ЛЬВОВІ

улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жадане висилає ілюстрований цінник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно. 147 7—0

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в її власнім інтересі, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 1.

Ч. 47. Львів Понеділок 28 Лютого (13 Марця) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднім застереженям. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрикі „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошения числять ся по 20 с. за стрічку.

Письмо з Відня.

(*Наради палати послів. — Комбінациї міністерскі. — З комісий*).

Наради палати послів, як з разу ішли дуже скоро і успішно, так тепер поступають надзвичайно помалу, і то так само в повній палаті і в комісиї буджетовій. Перше читане новелї промислової, без котрого могло би було зовсім обійти ся, забрало чотири засідання, а буджет залагоджує ся в комісиї так помалу, що треба хиба цілого року, щоби з ним упорала ся. Так само в більшій части і инші комісиї: хотя працюють вїбн-то багато, але признака з тої праці мала.

Увага австрийского парляменту звернена більше на розвій справи угорскої, котра від півтора місяця не може рушити ся з місця. Очевидно що від неї в великій мірі зависить і дальший розвій справ в Австриї. Багато також говорить ся в приватних розмовах в парляменті і пише ся в ґазетах о перетвореню австрийского міністерства в півпарляментарне. Я вже згадував о тій справі і вказував, що досьвід з остатних дванацяти літ не промовляє в користь коалїцийного міністерства, як показало ся перед Баденїм за Віндішґреца-Пленера-Мадейского і по Баденїм за Туна-Кайцля-Бернрайтера. Впрочім і орґани голови ческого клюбу д-ра Пацака і голови німецкої партиї людової д-ра Дершатти зазначують, що всї комбінациї о вступленю до міністерства Чехів та Поляків як і німецких парляментаристів суть передвчасні, бо-ж перед-тим мусїло би настати якесь порозуміне що до політики бодай в найголовнійших точках. Найбільше острять собі зуби на теки міністерияльві Поляки, і роблять ся у них всякі заходи зі сторони ріжних кандидатів. Найпевнїйшою була би кандидатура д-ра Бобжиньского на теку міністра просьвіти, бо і Чехи і Німцї ще найскорше згодять ся, аби тота тека дістала ся Полякови. Зі словіньскої сторони підносить ся вже тепер нарікане, що полудневі Славяне (Словінцї і Сербо-Хорвати) при евентуальній реконструкциї міністерства будуть зовсім поминені.

В комісиї буджетовій оба рускі посли, Романчук і Барвіньский, промовляли кілька разів у всїляких справах, маючих вагу для руского народу. Я тут доповню, зглядно зректифікую деякі вісти, подані галицкими ґазетами а межи ними і „Ділом“. Отже коли одев посол з Долїшньої Австриї нарікав, що там єсть за мало семинарий учительских, а міністер Гартель відповів, що тому упослїдженю зарадить ся вже в найблизшім часї, зазначив пос. Романчук, що найбільше упослїджена єсть Галичина, бо тут припадає одна семинария учительска на 550.000 мешканців, коли в инших краях припадає вже найбіль е на 382.000 (в Побережу) а в прочих на ще менше (н. пр. в Зальцбурґу на 65.000). Говорячи о тім, що галицка рада шкільна в народних школах руску мову викладову сейчас замінює на польску, але польскої на руску помимо важнїйших причин не замінює і роками справу перетягає, привів п. Романчук яко приклади місточка Топорів і Коропець та села Перевозець і Луги. Наконець виказав п. Романчук ще раз, що обовязкова наука польского язика в чисто руских школах, де нема зовсім польских дітей, супротивляє ся не тільки основному закону державному, але також законови краєвому з 1867 р.; в суперечі практиці в мужеских школах стоїть практика в декотрих школах женьских, іменно у Львові, де руского язика зовсім не учать, хотя до школи ходять і рускі діти. Бесїдник зажадав отже рішучо від правительства ясної і катеґоричної відповіди в тих справах, бо хотя він ті справи вже й перше порушовав, однак правительство від зазначеня свого становища все ухиляло ся. Та п. Гартель, хоть припертий був до муру, викрутив ся і сим разом заявленем, що з пп. Барвіньским і Романчуком о декотрих ними порушених справах ще окремо поговорить, бо єму ще не всьо зовсім ясно. Доси п. міністер не мав ще нагоди поговорити, впрочім він тепер і хорий та й не приходить до палати. Послам Барвіньскому і Романчукови відповідав д-р Ґломбіньский, та его відповідь була сим разом досить умірковина: він признавав, що Русинам може тут і там діяти ся кривда, але тїй кривдї можуть зарадити висші інстанциї, міністерство а вкінци адміністрацийний трибунал; він вказував притім тілько, що і польских шкіл є в Галичині за мало, і старав ся доказати се статистичними даними.

При нарадї над солию п. Романчук домагав ся щедрійшого роздавання біднїйшим громадам, іменно де люди жлють переважно з годівлї худоби, не осаду сільного (як стоять в галицких ґазетах), але сировиці; крім того домагав ся поліпшеня долї для салїнарних робітників. Міністер відповів, що в Галичині побирають безплатно сировицю триста кількадесять громад, а долю салїнарних робітників поправлено в роцї 1901; впрочім він не займає становища неприхильного против тих жадань. — При нарадї над будовою доріг домагав ся п Романчук визначеня більшої суми для Галичини, для котрої вставлено в буджет о звиш пів міліона К менше як для Чех, хотя Галичина єсть півтора раза більша а має менше доріг і зелїзниць. Дальше домагав ся, щоби 40 громадам подільським виплачено решту за давну будову державних доріг, і висказав здивоване, що вже по скасованю рогачок в декотрих повітах старостза ще вмарендовували рогачки. Міністер відповів, що буде старати ся, щоби з'обовязаня держави до громад були як найскорше сповнені.

Н.

Загальні збори „Народної Ради“ в Старім Самборі.

Дня 7 марта, як було заповіджено, відбули ся загальні збори політичного товариства „Народної Ради“ в Старім Самборі під проводом о. Куция з Лінини. На збори явили ся переважно селяни і місцеві міщани, так що простора саля маґістратска була заповнена в цілости.

По справозданю уступаючого видїлу і виборі нового, наступив р е ф е р а т п о л і т и ч н и й, котрий виголосив ядерно і приступно д-р Стахура, адвокат із Самбора на тему т е п е р і ш н о г о с у м н о г о п о л о ж е н я Р у с и н і в в А в с т р и ї.

Пов. бесїдник згадавши, як конституция в Австрии надана була в наслїдок клопотів державних по нещасливій битві під Кенїґрецом, вказав відтак на крайно руйнуючу господарку в державі, хоч до керми справ державних покликано заступників народів. Днесь самі довги державні виносять девять міліардів двіста міліонів корон і то затягнені виключно на цїли військові. Спора часть великаньскої тої суми довгів спочиває і на Русинах як горожанах Австриї. Та мимо того Русини в Австриї якби цілковито не мали конституциї, они здані просто на ласку й неласку Поляків. Поляки днесь мають в Галичині цїлу власть в своїх руках. В спосіб несправедливий і незаконний захарапчили всї мандати до ради державної і до сойму, захопили в свої руки ради повітові, навіть уряди громадскі поробили орудиями своєї політики і межи нарід внесли хиба деморалїзацию і безхарактерність. Сумний той стан галицких Русинів звернув на себе увагу навіть заграницї і ось недавно міністер пруский Райнбабен, відповідаючи Полякам в соймі пруским на їх жалоби, вказав їм на Галичину, щоби подивили ся, чого там Поляки з Русинами не виробляють! При згадцї виступу мін. Райнбабена піднесли ся в між зібраних оклики: „Честь єму!“ На доказ правди, що мін. Райнбабен мав рацию, стаючи в обороні галицких Русинів против безправства Поляків, навів д-р Стахура богато фактів, аж надто голосних, щоби їх можна було закрити перед сьвітом. На урядах війтів громадских утримує ся против волї громад найвідлїйших і найгірших людий, по радах повітових урядують самі аґітатори політики польскої; сойм великаньскі суми гроший краєвих видає на цїли чисто патріотично-польскі прим. на відбудову королївскої палати на Вавели, що вже міліони корон самого руского гроша пожерла; видїл краєвий закладає Райфайзенки лише по польских селах; в соймі ухвалено закони на загладу Русинів, як бюра посередництва праці і рентові оселї; шкільна рада краєва переносить учителїв Русинів на Мазури; всї уряди заповняє лише Поляками і т. д. Бесїду д-ра Стахури вислухано з повною увагою і заінтересованем.

В дискусиї забирало слово богато селян о ріжних кривдах народу на поли політичнім; також із міщан промовляло кількох бесїдників.

Найзамітнїйша була бесїда п. Василя Волосяньского в справі н о в о о т в о р е н о ї ш к о л и п р о м и с л о в о ї в С т а р і м С а м б о р і. Хотяй до школи тої ходять переважно самі Русини, нема в нїй науки руского язика анї одної години! На катедру рисунків покликано дорогоміра з ради повітової п. Іваньского. Той то Іваньский [великий протеґованець віцемаршалка о. Василькевича] хотячи зараз на вступі надати характер „научициеля крайовеґо“, заборонив ученикам підписувати ся на зошитах по руски, заявляючи перед всїми, що він „по руску не уме читаць“; а коли мимо того деякі ученики таки підписали ся по руски, він роздирав зошити. Тут від себе ще зазначимо, що той п. Іваньский так ладно умів ся з учениками обходити, що ученики вже по кількох лекциях таки в школї на лавцї виплатили єму порядну стипендию. А що се зробили самі Поляки, то п. Іваньский приймив те яко „дроґі упомінек од родакув“, не чуючи ся навіть ображеним. Що иншого, якби були се зробили „гайдамаки“ Русини. О! тодї пп. Баденї і Плажек були би приїхали блискавичним поїздом до Старого Самбора а п.

ЯН СЬВЄРК.

З війска.

(*Пепеповів Федір Іван Олесницкий*).

„Дуба не нагнеш — біди не пробеш“... Покірно стоїть перед інспектором та дивить ся на нього благальним зором.

— Чого хочете? чого хочете? острим, нетерпеливим голосом кличе пан інспектор, — ...Протягом одного місяця, вплинуло 370. подань о посаду при варштатах зелїзничих! 370 подань!... і кождий, що подає ся, має жаль, що посади не дістає — щож я на се пораджу? Нема нї одного вільного місця, а ви хочете посади!...

— Та я робив тутка давнїйше вже, каже слюсар несьміло. Маю найлучші сьвідоцтва — нїколи не мав я найменшої догани.

— То чомусьте не пильнували хлїба, колисьте его мали?

— Взяли мене до війска...

— А! трудно!... нїчо не пораджу. Через ті літа, що булисьте при війску, досить людий тиснуло ся тутки на місце — не пораджу — трудно.

Блїдий челядник виходить до половини вломаний. Здаєть ся єму, що несе на плечех великана, а великан сей страшними лабами своїми здирає єму з тїла послїдню гадку надії...

— Нїчо не порадить, нїчо — то трудно... Війско взяло мене від праці, від биту, від певного хлїба, але тепер війско не спитає ся, де я піду по хлїба кусник.. Так, досить на моє місце тиснуло ся тепер — давай собі раду, як хочеш...

Іде...

Здаєть ся йому, що то вже вечір і ніч зараз настане. Дивуєсь, що минають его люди, котрі сьміють ся. Що се? висипала ся молодіж зі школи? Полудне? Він гадав, що вечір. Так довго ждав в коридорі, заки спитали його що і до кого. Так довго стояв в передпокою, заки его до пана інспектора впустили, що здавало ся єму, що в варштаті, при праці не знаю кілько був би через сей час зробив..

Чогось йому в очах темно. З голоду?... Отець, хотів єму дати хоч на сніданє, але не взяв.

Бідний отець, зарабляє денно небогато, часом дістане 80—90 кр., часом 15. Бо то се все на зелїзници дістане ся, щоби подав гостеви куферок до ваґону. Молоді, звинні, перебігають, тручають, вхоплять і дістають більше, а старий стоїть на боцї, а коли хоче брати роботу, то ще не один раз гість ворконе:

— „Не удзвигаете!“...

Бідні татуньо!... Ждали на се, як син з війска прайде, бо гадали, що буде лучше, а так є і гірше.

— Михась! — кличе товариш — що се тобі?... навіть не пізнаєш мене?

— Сервус!...

— Ти вернув з війска і такий зробив ся з тебе гордий, що до товаришів і не заглянеш... Був'єсь там капралем, то добре, але для нас повинен ти бути товаришем...

Коли, се говорить до Михася, сьміє ся весело, запалює папіроси та подає товаришеви. Руки його осмалені, блюза поплямлена, на лици слїди саджі...

Михась взяв сиґаро, дивить ся на товариша і чує немов величезну тугу за сею окопченою блюзою, за сим обтовщеним фартухом...

— Щож? нїчо не говориш?

— Біда!.. ходжу за хлїбом.

— Не ти оден. Никола від трох місяців шукає роботи, Петро також без місця. Він має веркфірером шваґра в фабрицї в Чиллера, а не може дістати ся... Може спитай ся у Ґранда, він здаєть ся має роботу.

За годину дістав ся Михась до фабрики Ґранда... Пан директор переглянув папери.

— Чому ви не лишили ся при зелїзници? Добре платять, постійне занятє...

— Взяли мене до війска, тепер нема вільного місця.

— У мене нема роботи Принято до замку сферту Німця, він дістав на три роки, я вісьмох мусїв вчера задля браку праці віддалити...

Вертає домів, хитаючи ся. Голод его упоїв, голод гадки йому попутав, голод йому щось шепоче і шепоче до уха так страшно, що здаєть ся, серце його змінить ся в кровожадне звіря...

Чомуж я маю загибати без праці? Чомуж я маю жебрати о се добродійство, щобим міг мати молот в руках та валити ним тяжко від досьвіта до ночи? Що се є?... Отже я стілько літ кроваво набідував ся в терміні на се, щоби дістати працю на хлїба кусник, а потім, коли єї я мав, видерто менї з руки, видерто менї хлїб, поживу на се, щоб я тепер був нуждарем?

Іде д' хатї, в котрій отець його кутом станцию віднаймає. На ніч, ледви на розстелених шматах, пригулить ся під вікном, а тепер в день немає там кута нї місця. Швець з хлопцями працює, дітий четверо, по щож там увійде?...

Вертає...

Тутки возять цегли, пересїівають пісок, носять вапно. Може би він дістав роботу денного наймита. Треба би убрати ся инакше, як би увійшов у міскій ноші, випхнув би его.

Надумуєсь: йти чи не іти, коли чує:

— Навіть підмайстрови давав Івась доньку, щоб приняв його до роботи, але нї. Народа повно, а роботи нема.

— А!... пан Міхал?... загозорила дівчина спішачи до шитя. Коли вернули з війска?

— Давно.... як панї маєтесь?...

— Гарно не прийшлисьте привитати ся, — трохи з жалем говорить дївчина, я гадала, що ви вернете з війска такі самі, але бачу, що..

Зачервонїлась, урвала, а по хвилї додає:

— Вам в війску зміняють ся серця, правда?...

— О так!... зовсім инчі люди роблять ся з нас — я передтим був челядником, тепер жебраком.

— Що говорите?... Що стало ся?...

— Хочу носити цегли та і того не дадуть, бо не бракне рук. — Знаєте панї, що стало ся? За много є рук в краю, за много людий жаждучих праці, а се найгірше, бо що робити з тими, котрих є за много?... Всюда тиснуть ся, докучають, просять, а тутка трудно найти раду.

Побігла, бо квапно їй було до роботи...

Він стоїть як прикований.

Кілько-ж то разів думав собі: як з війска верну, тогди скажу їй, що або вона або жадна, тогдї єї возьму і буде щастє, буде щастє... Тепер витає єї холодно, працаєсь рівнодушно.,. Чоловік без удержаня не може говорити о любови...

— — — — — — — —

Старого експреса нема уже від трох днїв на двірци. Одні кажуть, що хорий, другі, що має хорого сина, до котрого ходить до шпиталя щодень, щоб довідати ся чи жиє...

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОН І ПАПЕРЦІВ **„ЗОРЯ“** оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронки ч. 9. 500

Важне для Всеч. Духовеньства і комітетів церковних!
Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшеннях церковних.

Іваньский був би мусів бодай рік в Дністрі обмивати ся..

П. Федорович говорив, що війтів найгірше псують т. зв. сесиї, бо там їх учать всього иншого, тілько не того, що треба їм до сповненя їх обовязків супротив громади. Дальше розповів историю наданя почесного горожаньства старості Річчому. Диплом того горожаньства коштує місто 455 кор. Таке горожаньство має він вже і зі Старої Соли а тепер старає ся ще о него в Хирові.

Під конець зборів промовив о. І. Яворский із Стрільбич в справі запомоги посушної. Вказавши на склад комітету краєвого, де не засїдає ані оден представитель товариств руских, таких самих як польских, виказавши дальше, що до ратункової акциї покликано виключно інституциї польскі, котрим віддано до диспозициї весь фонд запомоговий а то: обом ц. к. Товариствам господарским 50 проц., Зарядови Кулок рільничих 30 проц. і Бюрови патронату для спілок ощадности 20 проц., дальше що вже з гори призначено для західної Галичини для 27 повітів 55 проц. цілої суми, а для східної для 35 повітів лише 45 проц.; виказавши врешті, що громадам не можливо буде навіть за посередництвом видїлу повітового закуповувати артикули наші, бо ані громада не зложить гроший наперед ані видїл повітовий не схоче за жадну громаду ручити, поставив до ухвалення слїдуючі резолюциї:

I. З уваги, що комітет краєвий утворено за ініциятивою Є. Е. намісника, як се сказано у відозві, а в тім комітеті не засїдає ані оден представитель товариств руских, підчас коли таких самих товариств польских засїдають аж чотири представителї; — з уваги, що програма акциї ратункової при удїлюваню підмог допускає посередництво єдино польских інституций, як: обох ц. к. Товариств господарских, головного заряду Товариства „кулек“ рільничих і Бюра патронату для спілок ощадности, а з таких самих інституций руских недопущена анї одна, хоть від посухи Русини потерпіли більше анїж Поляки, бо в більше повітах; — з уваги, що як комітет краєвий так і програму акциї тогож комітету затвердило ц. к. міністерство рільництва, — висказуємо глубокий жаль до ц. к. правительства як краєвого так і центрального, що навіть в так гуманнім дїлї як запомога для потерпівших від посухи віддало всю акцию і фонди запомогові виключно в руки інституций польских.

II. З уваги, що вся акция ратункова спочиває в руках комітету чисто польского та що той комітет зараз на початку своєї акциї зазначив велику парциальність супротив Русинів, призначуючи з гори для 27 повітів західної Галичини 55 проц. а для 35 повітів східної Галичини лише 45 проц., надто покликуючи на посередництво виключно інституциї польскі, до чого зачисляємо і видїли повітові; — з уваги, що на чолї комітету ратункового, що прозвав себе краєвим, стоїть знаний ворог народа руского д-р Козловский; — заявляємо, що при такій акциї справедливість для Русинів є безусловно виключена, длятого виражаємо наше недовірє цїлій тій акциї а ц. к. правительство взиваємо, щоби в рівній мірі числом і з Русинів комітет краєвий як найскорше доповнило і цїлу програму акциї відповідно змінило.

Обі резолюциї збори ухвалили одноголосно з великим огірченєм в серци на поступоване правительства.

Вже то правда, — каже до товаришів Пракель, кум старого експреса — нема сегодня правди на сьвіті. Народу щораз більше та нї землї нї хлїба не прибуває. Вучить чоловік сина до ремесла а відтак ще на него заробляти мусить. Так і йому. Прийшов син до него а роботи нїякої не найшов...

— То вернув вже з війска?...

— А вислужив три роки?

— Так прийшов з війска?

— А прийшов!... Доктор нїби сказав що з голоду занедужав..

— З голоду?... Видите?... Панич, звик до кантини...

Капраль...

— Го!... го!... з війска прийшов... не він один, не він послїдний. Позганяють їх, відтак порозганяють а ти роби що хочеш...

— Ще хлїб найде...

— — — — — — — —

В рік потім, з Америки прийшов лист до старого експреса від сина, що роботу має і посилає 20 долярів батькови, та запитує, чи панна Філя здорова...

Алеж не було кому листу сего доручити, бо експреса поховали перед місяцем, а панна Філя замуж вийшла, говорячи до приятельки:

„Цїлком инакший прийшов з війска, щось йому в голові перевернуло ся — захотїло ся сьвіта, Америки, зарібку великого! Я полюбила его опісля — як прийшов з війска — дивний був...“

Чи мав право?

Інтерпеляция пп. Яворского і тов., внесена в державній раді д. 3 марця 1905 р. в справі конфіскати ч. 8 „Свободи“.

Державний прокуратор у Львові сконфіскував отсю статю в ч. 8 рускої часописи „Свобода“:

Чи мав право? — Чи пруский мінїстер мав право сказати, що Поляки в Галичинї гноблять руский народ?

Австрийскі мінїстри кажуть, що не мав права, бо він тим вмішав ся до внутрішних справ Австриї. Як би ми не знали, що всї австрийскі мінїстри суть лише польскими наймитами і мусять так говорити, то ми сказали би, що протест мінїстрів був просто безличностию. Лише тогди можна би говорити, що пруский мінїстер вмішав ся в австрийскі справи, як би він сказав, що австрийске правительство гнобить Русинів. Лише в такім случаю австрийске правительство мало би право протестувати против промови Райнбабена — очевидно, як би мало чисту совість, котрої не має. Алеж Прусак говорив, що нас гноблять Поляки; з делїкатности не говорив нїчого, що тим гнобителем Русинів суть австрийскі правительства. Лише Поляки мали право протестувати і мали би з того тілько користи, що пес, котрий бреше на вітер. Пруский мінїстер не вмішав ся в австрийскі справи, отже австрийске правительство повинно було здержати язик за зубами. Райнбабен має право сказати се, що сказав.

Але Райнбабен мав право таки направду мішати ся в австрийскі справи. Він мав право говорити не лиш про господарку Поляків в Галичинї; він мав право говорити також о господарцї Австриї в сїм краю.

Але не лиш говорити о всїм тім має право пруский мінїстер; пруский мінїстер має навіть право візвати Австрию, аби вже раз зробила кінець польскій господарцї в Галичинї. Пруский мінїстер, а так само мінїстри всїх инших держав мають право жадати від Австриї, щоби раз вже завела лад в Галичинї, щоби в тім краю раз вже запанував правний лад.

Се право дала Прусам сама Австрия, бо сама Австрия вмішала ся у внутрішні справи чужої держави, іменно в справи Туреччини. Австрия не лиш критикою вмішала ся в справи Туреччини, бо Австрия спільно з Росиєю зажадали навіть від султана, щоби він завів реформи в своїх краях. Австрия сама зробила плян сих реформ і накинула їх султанови. Але на тім єще не кінець. Австрия післала навіть до Туреччини своїх реформаторів, спровадила до Македонїї міжнародну жандармерию, котра реформує Македонїю і ґаздує в краях турецкого султана так як в своїм власнім краю.

Як Австрия і инші держави вмішали ся в справи турецкої держави, як Австрия навіть заводить лад в краю султана і реформує его, то тим самим дала иншим державам право мішати ся до австрийских справ.

Австрия вмішала ся в турецкі справи, бо там не було ладу. Австрия і инші держави візвали турецке правительство, щоби воно завело лад в Македонїї. Але султан і турецке правительство анї не мали охоти заводити лад, анї не могли сего зробити, бо турецкі уряди виховані до розбою, а не до урядованя. Поступованє Турків і державних властий в Македонїї було таке, що Македонцям не стало терпцю і вони збунтували ся. З того вийшло замішанє, котре шкодило всїм державам, особливо сусїднїй Австриї. Австрия не питала, чи їй вільно мішати ся у внутрішні справи другої держави, лише таки вмішала ся в сї справи.

Цїлком так само як з Македонїєю, має ся справа з галицкою Русию. Між Македонїєю а галицкою Русию нема найменшої ріжницї. В дечім Русинам єще гірше нїж Македонцям.

Бо чим Турки допікали Македонцям так, що Македонцї, не маючи нїяких правних средств оборони, вхопили за карабіни і динаміт?

Передовсїм мусимо замітити, що Туреччина не переслїдувала нїколи своїх народів за їх національність і не туречила Славян, коли тимчасом в Галичинї переслїдують рускість, а Австрия польщить руску землю. Турецкі уряди і турецкі жандарми допекли Македонцям головно тим, що неправно стягали більші податки, нїж ті, які Македонцї були обовязані платити. В Македонїї не платять податків грішми. Кождий податник платить десяту часть з свого приходу: десятий корець збіжа, десятий мішок картофлї, десятий сотнар тютюну і т. д. Податкові уряди не стягають сеї десятини, лише виарендовують єї Туркам, так як у нас рогачки жидам. Ті арендатори десятини не вдоволяють ся десятою частию, але забирають більше, звичайно пяту часть. Обрабований народ не міг знайти права, бо жандарми, урядники і суди тримають з лупіями. Македоньскі патріоти, котрі хочуть вибити свій край зпід власти султана і відірвати Македонїю від Туреччини, використали роз'яренє македоньских хлопів і викликали бунт против Туреччини.

У нас нема десятини, отже таке здирство, як в Македонїї у нас неможливе. У нас є инші податкові закони, отже і здирство є инше. І у нас хлоп платить подвійний або і потрійний податок ґрунтовий, бо ґрунтовий катастер фальшивий, — фальшиво поклясовано ґрунти. Але і сего нашим верховодам за мало. І сей, вже раз подвоєний податок та додатки до него треба нераз два або й три рази заплатити. Ось в інтерпеляциї посла Яворского читаємо, що громадї Завишни замість 746 корон гром. додатку казано заплатити до кишенї старостиньского посїпаки аж 2778 корон.

Посол Кос внїс інтерпеляцию, що в Яборові податник заплатив домовий податок і дістав поквітоване в книжцї. На другий день податковий урядник казав принести назад книжку, видер картку з поквітованєм і казав, що податок не заплачений. Коли податник пішов пожалувати ся до старосства, то там збили его так, що троха духа не спустив. Чи се не македоньский спосіб стяганя податків?! Чи не знаємо з промов і інтерпеляций руских послів, що інспектор податковий (Козьміньский) накладає неоправданї податки на тих Русинів, котрі при виборах до сойму і ради державної не голосують так, як кажуть Поляки?! Чи з інтерпеляций і промов наших послів (Яворского і Коса) не знаємо, які то річи граблять екзекутори за незаплачений податок?! Прецїнь в державній радї говорено о такім страшнім случаю, що коли екзекутник не знайшов в хатї анї стебла до зафантованя, то витягнув з під умираючої жінки простирало! Навіть турецкий екзекутник не зробив би чогось такого!

А того, що дїє ся в наших народних школах, Македонцї навіть не вюхали!

Кілько то случаїв катованя руских дїтий за руску мову, за руску молитву, о. Богачевский навів в своїх соймових промовах! В одній з сих промов ми чули, що в одній рускій громадї учителька Полька так говорить до руских дїтий: „сука ся мати, котра до своєї дитини говорить по руски!“ Чи можна подумати собі більше пекло?!

Кажуть, що Турки переслїдують в Македонїї християньску віру. Мимо того ми не чули, щоби якийсь турецкий комісар з турецкими жандармами напав на християньску процесию і розігнав її, як се зробив австрийский комісар з австрийскими жандармами в Копичинцях. В додатку, як се сказав в соймі п. Олесницкий, австрийска прокуратория важила ся назвати католицку процесию збіговищем, і сьвящеників, що вели сю процесию, завдала до суду за збіговище.

З промов посла Олесницкого в соймі знаємо сотки случаїв, як страшно австрийскі жандарми знущають ся над рускими хлопами. Се, що посол Олесницкий розповів в соймі о поступках жандармів, навіть в Македонїї неможливе!

В несконфіскованім числї нїмецкої ґазети Ostdeutsche Rundschau ми читали, що Австрия має свою Македонїю, іменно східну Галичину. Австрия не повинна пхати ся до Македонїї так довго, як довго не зробить ладу в Галичинї, де єще гірше, нїж в Македонїї. Австрийске правительство не послухало сеї розумної ради, але вмішало ся в справи чужої держави і своїми жандармами реформує Македонїю.

Тим Австрия дала кождій державі право мішати ся в австрийскі справи. Як Австрия зажадала від турецкого правительства, щоби воно спинило самоволю турецких урядників і турецких жандармів в Македонїї, то всяка держава, коли міркує, що Галичина може перемінити ся у вулькан, має право не лиш говорити про се, що в Галичинї дїє ся, але навіть вмішати ся в австрийскі справи і жадати, щоби Австрия раз вже зробила порядок і завела правний лад в сїй нещаснїй країнї, в сїй австрийскій Македонїї.

Ґолуховский і Ґавч були би лїпше зробили, як би замість протестувати против промови Райнбабена, ударили ся в груди і сказали до европейских держав: „Наше пановане в Галичинї довело до анархії. Руский народ гноблений і готов колись против гнету запротестувати в спосіб, котрий не пахне добром нї Австриї нї сим державам, з котрими Австрия мусить жити в згодї. Австрийске правительство не годно зробити ладу в Галичинї, бо воно в польскій неволи. Поможіть нам зробити лад в тім краю.“

Австрия повинна запросити чужих жандармів і чужих комісарів, щоби зреформували галицкі уряди і австрийских урядників і жандармів навчили, як урядує ся в державах, де є правний стан.

З ради державної.

На позавчерашнім засїданю палати послів по відчитаню інтерпеляций приступлено до дальшої дискусиї над промисловою новелею. [Про інтерпеляциї п. Брайтера була у нас згадка в суботу в послїдних вістях.]

П. Малаховский промовляв в довгій бесїдї іменем польского кола. Він виказував, що давний закон промисловий, латаний пізнїйшими розпорядженями, вимагає тепер не направи при помочи новелї, а основної реформи. При тім треба з уваги на відмінні відносини краєві богато специяльних справ лишити до полагодженя краєвому законодавству. Взагалї треба розширити компетенцию краєвих соймів, найлїпше з краєвими відносинами обізнаних.

Промовляло ще кількох послів, а опісля по замкненю дискусиї і по промовах ґенеральних бесїдників відослано проект правительства до промислової комісиї, а по кількох еще фактичних спростованях закінчено засїданє. Наступуюче назначено на второк.

Війна.

(Телеґрами.)

Що росийска армія побита на цїлій лінїї, що она не „уступає на позициї з гори визначені“, а утїкає в непадї — куди може, кождий віддїл на свою руку, сего нинї вже нїхто не заперечує. Страти Росиян величезні. Всї маґазини від ріки Ша аж по Гун і Мукден спалені або дістались в руки Японців. О величезних стратах Росиян сьвідчать хочби слїдуючі дві цифри, після донесеня Куропаткіна від 28 лютого до 11 марта перевезено 47.581 ранених людий; після донесеня Оями, полонено 40.000 Росиян. Не числячи погибших, Росияни стратили в сїй битві 87 тисячів людий. Всї японьскі страти Ояма оцїнює на 41.000 людий. Після приватних донесень Куропаткін мав стратити звиш 100 гармат, в тім майже всї позицийні, котрі при скорім відвороті не дадуть ся забрати. Можлива річ, що ті гармати Куропаткін вицофав еще перед відворотом армії з становищ над рікою Ша і що они не впали в руки Японців.

Про се, що для нас тепер найцїкавійше тоє, чи відворот росийских недобитків можливий, чи Куропаткін взагалї має перед собою які небудь дороги, котрими міг би дістати ся до Телїну чи до Харбіна, з дотеперішних донесень не можемо довідати ся. Рівночасно з Мукденом і зелїзницею Мукден-Телїн, то є дня 9 с. м., Японцї здобули Фушун. Погляд на мапу каже нам, що в той спосіб в руки Японців дістали ся всї дороги, котрі уможливляли Куропаткінови відворот на північ. Мандариньска дорога здовж зелїзницї на північ, є в руках Японців аж поза Мукден. Друга дорога веде з Фушуну на схід, а відтак завертає на північний захід і веде до Телїну. Колиж Фушун обсадив Куровї, то дорогою через Фушун можуть дістати ся до Телїна хиба лише ті віддїли росийскі, котрі в хвили обсадженя Фушуну Японцями, вже були за Фушуном на дорозї до Телїна. Супротив того, що відворот головних сил росийскої армії розпочав ся в хвили, коли обі дороги вже були в руках Японців, а між сими двома дорогами тягне ся непрохідне пасмо гір, є для нас загадкою, куди властиво відбуває ся відворот Куропаткіна. Про се довідаємо ся допервa за пару днів, коли стане ся одно з двох: або Куропаткін вже буде на півночи, поза японьскими обіймами, або буде цїлком відтятий від півночи і замкнений в трикутнику двох доріг Мукден, Телїн, Фушун-Телїн і Гуна.

Поки що знаємо з рапорту Куропаткіна висланого дня 11 марта, що часть першої армії була сего дня в віддаленю 25 до 30 верст на полудне і полудневий схід від Телїна. Перша армія криє відворот обох других армій. Задна сторожа третої армії обсадила вечером позициї на дорозї Мандаринів в віддаленю 25 верст від Телїна, де появили ся лише дрібні віддїли японьскі, головно кінноти.

(Телеґрами.)

Токіо. Ояма оцїнює страти Японців на 41,000 людий. Оногди полонили Японцї над рікою Пу цїлу утїкаючу колюмну росийску. Полонено 40.000 Росиян. В окрузї Ша Росияни стратили 90.000 людий.

Льондон. Вчера говорено тут, що під Фулїном Куропаткін дістав ся до японьскої неволї. Японцї мали взяти его разом з ґенералом Івановом і східно-сибірским корпусом стрільців. (Потвердженя сеї вісти нема і певно не буде).

Париж. В Петербурзї викликало страшне обуренє занятє Сінмінтіна Японцями. Говорять, що 60.000 Хінців прилучено до західної армії японьскої.

З Росиї.

(Телеґрами).

Петербург. На підставі ухвали комітету мінїстрів, членами комісиї, котра під проводом мінїстра фінансів має радити над робітничою справою, іменовані: члени державної ради Шидловский, Балашов і Стефенс, товариші мінїстрів фінансів і рільництва кн. Оболеньский і Шварценбах і придїлений до мінїстерства внутрішних справ тайний совітник Рукавичников.

Берлїн. Всїх делеґатів робітничих, вибраних до робітничої комісиї арештовано.

Баку. По богослуженю за душі жертв послїдних розрухів, товпа демонструвала. На полїцию посипали ся стріли. Кількох полїцаїв ранено. Допервa козаки завели спокій. Богато осіб арештовано.

Марсилїя. В однім готелю увязнено шість росийских революционерів, між ними двох бувших офіцирів. З забраних у них паперів виходить, що належали до заговора, котрого цїлию було замордованє двох росийских великих князів.

Петербург. В Балахові саратівскої ґубернїї хлопи покликували ся на якісь документи і рубали лїси в добрах Львова. Против хлопів вирушило війско. Богато вояків ранено камінем. Ґубернатор з великим трудом успокоїв хлопів. Провідників бунту арештовано. Війско не робило ужитку з оружя. З хлопів нїхто не ранений. В Тулї, Новгородї і Н. Новгородї хлопи не хочуть платити податків і рабують податкові уряди. Хлопскі розрухи вибухли в ґуберніях курскій і орельскій і перенесли ся на повіт глухівский в чернигівскій ґубернїї. Хлопи рабують. Спалили одну рафінерию. Війско завело спокій. За підбурюванє хлопів до руху против панів установлено кару 500 рублів, евентуально арешт до 5 місяців.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Реконструкция кабінету.

Відень. Prager Tagblatt доносить, що урядниче мінїстерство Ґавча незабаром пере-

Полотна, шифони, обруси, скатертки, у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1

мінать ся в парляментарне. До нового кабінету має вступити д-р Дершата з німецкого людового сторонництва, на місце Ранди д-р Пацак, на місце Гартля Бобжиньский, а на місце Каля Молодотех Форшт.

Димісия Вельсерсгаймба.

Відень. Wien. Ztg. оголосила цісарске письмо, звільняюче Вельсерсгаймба і номінацию міністром кравової оборони ґенерала Шенайха.

Новий кабінет Італії.

Рим. Місию утвореня нового кабінету дістав Фортіс. Новий кабінет вже утворений. Президию і міністерство внутрішних справ обняв сам Фортіс.

Повстане в Хінах.

Льондон. В Хінах грозить велике повстане против Европейців. Франция зарядила широкі средства для охорони Індохін.

НОВИНКИ.

— **Поминки Шевченкові**, що їх сьвяткувала українська молодіж польских середних шкіл 11 марта с. р. в великій сали „Народного Дому" випали зовсім гарно. Вже сама ріжнородність (15 точок) добірної програми сьвідчила о тім, що молодіж хотіла гідно відсьвяткувати отті поминки. Велику новість а не менше і приємність справили публиці 2 власні орхестри, що певно вдоволили найніжнійші струнні чутя — любимців муз, чого вислідом були грімкі оплески тай накликуваня „ще раз" — яких бажаню молоді артисти мусіли очевидно вдоволити. Смичком ті орхестри були кульмінацийною точкою вечера та на довго ще лишить ся в усї ті ніжні любі звуки мандолїн і скрипок. Не менше гарно і викінчено випали соля: фортепянове, скрипкове та тенорове; се послїдне, здаєть ся вдоволило навіть вибагливих покровителїв високого „b", а солїстам випадає хиба лиш поґратулювати талану й пожелати витревалости, науки і вправи, а будучність їх певна. Досить удачно випали також і хори, а хоч були тут і там якісь недостачі, то вони за маловажні супроти перешкод, з якими молодий комітет мусїв борсти ся, заки постягав з ріжних шкіл „ріжних батьків діти", тай вспів їх так знаменито з'орґанїзувати! А впрочім, чи можна сьміятись з дитини, що вчить ся ходити, тай при помочи мами ставить перші непевні кроки; або чи можна осуджувати пробу непевного лету молодого вірляти, що рвесь полинути під хмари у безмірні вижини? Ні!! можна лиш радуватись сїй жаждї перевисшити своїх учителїв — батьків... В програму входили еще: вступне слово, дві поправно виголошені декламациї, та старанно оброблений відчит. Вечер закінчив проф. д-р В. Левицкий, що вказав на найважнійші моменти творчости Тарасового ґенія, і поручив молодіжи після вих поступати, а певно стане сьвіточами і запоручниками красшої будучности українського народу! Нагородою для комітету за труди най буде численна публика, що виповнила глітно велику салю „Народного Дому". Цікава була-б лише відповідь панів директорів польских ґімназий чи реальних, чому вони не хотїли відступити жадної з саль шкільних на проби хору, а вкінци і котроїсь з „авль" на самі поминки?! Справді було-б цікаве!!... — *Володимир.*

— **Заходом Товариства імени Шевченка в Петербурзі** відбула ся дна 26. ст. ст. лютого (11. н. ст. марта) в тамошнім Казаньскім соборі о годинї 1½ сполудня, як що року, панахида в річницю смерти Тараса. — Се саме Товариство устроїло з масницї (13 [26] лютого) українські вечерницї в сали Генишівского училища. Насамперед відограно дві театральні штуки, водевіль М. Кропивницкого „По ревізиї" і комедию Квітки „Шельменко деньщик", а відтак пішла забава з танцями. Дохід з вечерниць призначено на ранених воянів в Манджурії.

— **Провінция про конфлїкт в справі будови руского театру.** Борба, яку піднело кілька одиниць з львівскої рускої громади против будови руского театру у Львові, вже прогомоніла і нефортунні „лицарі" із звісної твердинї при улици Чарнецкого потерпіли погром на цїлій лїнїї, так що ледви чи схоче ся їм більше видирати ся в новий похід против рускої Мельпомени та виставляти ся на нову компромітацию в опінії руского загалу. Все таки не від річи буде, коли повторимо відзив „Подільского Голосу", котрий, згадавши про галицких гасителїв всенародного запалу в справі будови власного дому для руского театру, пише в найновійшім числї між иншим ось-що: „Панове ті та їх прихильники витягнули важкий арґумент, яким старають ся оправдати своє теперішне поведене, а є ним: приватні рускі ґімназиї. Та хотяй скрили ся за так важну справу, як справа руских ґімназий, то все таки годї повірити у щирість їх арґументациї, бо чиж приватна руска ґімназия має доконче ставути на руїнах руского театру? Чиж хотячи що нового збудовати, треба конче валити рівнож нову, бо ще недокінчену будову? Чиж вкінци ті панове вже тим самим завзятєм, гідним ліпшої справи, з яким виступили супроти руского театру, не підкопали довіря до справи приватних ґімназий? Могли прецінь не тикаючи театру, взивати суспільність до складаня жертв на річ ґімназий, та хоч таке роздвоєне складок не прискорило-б будови театру, то все таки не було би таким лихом, яким воно тепер є. А лихо якраз лежить в тім, що ті накликуваня против театру, се доказ нерозуміня народної карности та солїдарности, се доказ, що ті незгодини серед львівскої громади Русинів, про які лише приватно говорено по краю, вибухли тепер на верх, явно, і несуть деморалїзацию у ширші круги. Д-р Франко і проф. Грушівский не хотять покоритись під приказ театрального комітету і війна готова! Се признав зовсїм отверто їх прихильник „естетик" з „Артистичного Вістника". Що се річ погана, вбиваюча не лише будову руского тетру але також умертвляюча нашу солїдарність і орґанїзацию, помлячи нашого духа та довірє у власні сили, се зовсїм ясно".

— **Честь кому честь.** З Перемишлянщини пишуть нам: Сими днями по семилїтнім побутї в Перемишлянах переніс ся до Калуша д-р Д. Маркевич, пращаний всїма верствами з щирим жалем. Яко директор шпиталя поставив він его на рідкій в Галичинї висотї задля найнизшої смертельности мимо 2000 хорих річно, денно около 80 хорих селян, а яко лїкар, особливо оператор і акушер зискав він своїм фаховим знанєм і незвичайно чемним поведенєм в цїлім повітї щиру симпатию, тим більше що хоч був Поляком, все таки шанував инші переконаня та нашу мову і щиро любив селяньство, котре за се глубоко его поважало особливо за те, що уґлядняв очевидну нужду бідних. — *Русин.*

— **Пожарних філїй львівского „Сокола"** засновано доси 173 в отсих повітах: Львів 27 філїй, Стрий 16, Гусятин 15, Рогатин 14, Станиславів і Товмач по 11, Бучач 8, Бібрка і Золочів по 6, Бережани, Городок і Залїщики по 4, Борщів, Долина, Жовква, Жидачів, Камінка, Рава руска, Теребовля і Чортків по 3, Перемишль, Підгайцї, Самбір, Сокаль і Тернопіль по 2, а Броди, Дрогобич, Збараж, Зборів, Ланьцут, Любачів, Ярослав, Калуш, Мостиска, Надвірна, Перемишляни, Рудки і Сянок по 1 філїї. Анї одного пожарного „Сокола" нема в отсих повітах східної Галичини: Богородчани, Добромиль, Лїско, Турка, Скалат і Старий Самбір, поминувши повіти: городеньский, коломийский, косівский, печенїжиньский і снятиньский, де в переважній части сїл є „Січи", засновані д-ром Трильовским.

— **З тайн скарбової дирекциї.** В суботу вніс пос. Брайтер в державній радї, як доносимо на иншім місци, інтерпеляцию в справі радників двору Зубрицкого і Касшишака. Отже, як доносить Monitor, справа має ся так: Екс. Коритовский, як кажуть, скликав перед кількома днями радників п. к. дирекциї скарбу на засїдане на 7. годину веч. Радники посходили ся, але екселенциї не було анї о 7-ій анї навіть о 8-ій. Наконець значно по 8-ій явив ся і почав питлювати справи. По якімсь часї радник двору Зубрицкий глянув на годинник. Екселенция, замітивши се, сказав: „Спішім ся, панове, бо п. радникови Зубрицкому нудить ся". На те відповів радник двору Зуб-ий: „Не нудить ся менї, тільки я не звик питлювати справи." По тій пригодї на другий день вніс радник двору Зубрицкий подане о спенсионоване, а радник двору Касшишак зробив те саме, хотячи показати, що так само як і радник Зуб—ий, не має охоти зносити химери екселенциї.

— **Утеча маґістратского урядника.** Перед кількома тижнями утік зі Львова рахунковий адюнкт маґістрату Антін Кучковский, полишивши великі довги. Був він також урядником в тов. „Rodzina" і в тов. урядників та маґістратских слуг, так що его річна пенсия виносила поверх 6.000 К. Однак та висока сума не вистарчала єму, отже затягав позички, за котрі ручили бюрові товариші. В січни с. р. Кучковский взяв позичку в сумі 4.000 К. Дня 1 лютого с. р. виїхав на оден день відпустки до Перемишля, але звідтам зателеґрафував, що хорий. Від того часу пропав без вісти. Навіть найблизша родина не знає, куди він задів ся. Здогадують ся, що виїхав до Америки. Его довги обчисляють на 20.000 К. Деякі ручителї, особливо маґістратскі урядники наслїдком утечі Кучковского зруйновані. Числив 33 роки. Кружить також чутка, що Кучковский утік в той спосіб перед любовницею, якоюсь старшою женщиною, від котрої не міг увільнити ся.

— **Іграшка з людским житєм.** В уїздженьи дивізийної артилериї при ул. Театиньскій у Львові учили ся вояки минувшого четверга їздити верхом. Канонїр Малиновский, син селянина, мав під собою дуже неспокійного коня, так що ледви міг его удержати. Коли вкінци удало ся єму коня успокоїти і ставути на місци, хтось із старшини відійшов з заду і ударив коня тростиною по ногах. В одній хвили кінь ставув дуба, а відтак фирвнув задними ногами. Малиновский не був на се приготований і упав стрімголов на тверду землю. Кінь тимчасом перескочив поруче і погнав дальше. Збігли ся вояки, старшина, почали відтирати нещасного їздця, але все надармо. Малиновский помер по двох годинах не відзискавши на хвилю памяти, наслїдком зломаня ребта. Так погиб бідний молодець, завдяки лише сваволи старшини. Одна польска часопись, за котрою подаємо сю вість, доносить, що в згаданій уїздженьи вояків бють тростиною по лици, руках, плечах і т. д., коли котрий з них упаде случайно з коня.

— **Цісарскі запомоги.** Цїсар удїлив з власних фондів запомоги: жидівскій віроісповідній громадї в Римановї на відбудоване спаленої синаґоґи в квотї 200 К; громадї Цигани борщівского повіта на будову церкви 150 К; комітетови будови церкви в Брикови перемишлянского повіта на докінчене тої будови 200 К; громадї Струпків товмацкого повіта на відбудоване церкви 200 К; церковному комітетови в Соловій перемишлянского повіта на докінчене будови церкви 200 К; церковному комітетови в Ляцку добромильского повіта на відбудоване спаленої церкви 200 К.

— **Державна запомога для Буковини.** Міністерство внутрішних справ в порозуміню із міністерствами скарбу і рільництва призначило до розпорядимости буковиньского кравевого правительства суму 60.000 кор. із кредитів запомогових ухвалених законом із дня 23 лютого 1905 р. В. з. д. ч. 25 а призначених на переведене державної акциї запомогової викликаної елементарними нещастями. Ся запомога одначе не є призначена на закупно паши. На сю цїль признало міністерство рільництва кравевому правительству кредит до 20.000 корон, із якого будуть користати ті буковиньскі громади, яким недостача паши дає ся в знаки найбільше. Загалом отже признало центральне правительство із запомогових кредитів для Буковини суму 80.000 кор.

— **Бомби в Петербурзі.** Про згадану нами вже в суботу експльозию бомби в готелю Брістоль доносять з Петербурга: Від року замешкував комнату в готелю Брістоль Анґлїєць Генрих Лїнкольн. В тій комнатї експльодувала бомба. Его самого розірвало на кусники. В сусїдній комнатї дві панї потерпіли тяжке калїцтво. В куфрі Лїнкольна найдено ще дві бомби. Готелевий будинок сейчас окружила полїция. Експльозия була така сильна, що чули її навіть на другім березї Неви. З иншого жерела подають такі вісти: В комнатї, де експльодувала бомба, всї предмети потрощило на дрібні кусники, віконні рами вилетїли на другий бік улицї, дві женщини, що мешкали в сусїдстві, поранені кусниками дерева, перевезено до шпиталю. Чоловіка, що мешкав у знищеній комнатї, розірвало на дрібні кусники, найдено з него лише одну ногу. Стїни і підлога збризкані кровю. Чоловік той мав анґлїйский пашпорт на імя Генриха Kullona (?).

— **Женщини в швайцарских унїверзитетах.** На сей зимовий курс є в шістьох унїверзитетах Швайцариї іматрикульованих 5.171 осіб, з того 1.333 женщин, а то: в Цириху 253 студенток, в Женеві 269, в Льозанї 260, в Бернї 538, в Базилеї 13 (в шестім унїверзитетї, в Фрайбурзї, женщини не можуть іматрикулюватись, а тільки допускає ся їх як надзвичайних слухачок). Після факультетів дїлять ся студентки: на медициньскім є їх 942, на фільософічнім 253, на математично-природописнім 116, на правничім 22. Після країв є їх: 116 Швайцарок а 1.217 із заграницї, найбільше з Росиї, бо аж 1.125 (з того 891 на медициньскім видїлї). Кромі 1.333 іматрикульованих студенток є 761 надзвичайних слухачок, а то: в Цириху 161, в Женеві 239, в Льозанї 92, в Бернї 169, в Базилеї 40 і в Фрайбурзї 60. Разом усїх женщин (іматрикульованих студенток і надзвичайних слухачок) 2.094.

— **151 обжалованих женщин.** З Мадриду доносять, що у Віляхунес коло Толеди відбуває ся тепер процес, в котрім засїдає на лаві 151 женщин, обжалованих о бунт і нарушене публичного порядку. Прокуратор вніс для кождої кару 9-лїтної вязницї. Якби судиї прихилили ся до сего внесеня, то цїле село вийшло би ся без женщин.

— **Дрібні вісти.** У Львові помер в 55 роцї житя польский різьбар Тадей Барони, творець памятника Собіского на т. зв. Гетманьских валах.

В Яслї ширить ся в грізних розмірах епідемия дифтериї і шкарлятини.

Через Гамбурґ і Брему виїхало в місяци лютім до Америки 31.047 осіб (в минувшім роцї 15.646); від Нового року виїхало 55.579 осіб, з котрих третя часть припадає на Австро-Угоршину.

В Хомранцях коло Н. Санча переїхав зелїзничний поїзд на смерть 30-лїтного будника Иосифа Шведа. З розпуки его жінка хотїла покінчити самоубийством і положила ся на шини перед над'їзджаючий поїзд, але зелїзнича служба стягнула її завчасу.

— —

— **З драм. товариства ім. Ів. Котляревского.** Пригадуємо, що відчит проф. О. Чайківского „про естетику" відбуде ся завтра (14 марта) о 5 год. веч. в сали V кляси акад. ґімн. III поверх. Вступ 20 с., для шкільної молодіжи 10 с. Дохід призначений на будову народного театру. — *Г. Ононовский*, голова. *Н. Войцеховский*, за секретаря.

— **Відчити у Львові.** Серию відчитів, устроюваних Руским тов. педаґоґічним у Львові розпічне п. д-р В. Кобриньский в середу дня 15 марта о год. 6 в сали викладовій пасажу Міколяша відчитом „Про причини ріжних недуг а передовсїм інфекцийних і про відпорність чоловіка". — З огляду на се, що відчити суть устроювані на дуже хорошу цїль як: удержане рускої приватної семинариї учительскої жіночої у Львові, просим руску суспільність о як найчисленнійшу фреквенцию. — Від секциї І. Рус. тов. пед. у Львові. — *Алиськевич* голова. *Св. Ґерусїньский*.

— **На загальних зборах товариства „Руска Бесїда" у Львові**, що відбули ся 6. марта с. р. вибрано новий видїл, що уконституував ся, як слїдує: Головою радник суду Титко Ревакович, заступником голови проф. унів. д-р Станислав Днїстряньский, господарем банковий урядник Ілярион Чапельский, касиєром о. Стефан Мохнацкий, референтом театральним секретар суду Іван Червиньский, секретарем проф. ґімн. Гнатишак, видїловим радник суду Олександер Кмицикевич.

— **XI звичайні загальні збори товариства** ґімнастичного „Сокіл" у Львові відбудуть ся в недїлю дня 26 марця б. р. о 3 годинї пополудни в льокали тов. при ул. Коперника ч. 9. Порядок зборів: 1) Відчитане протоколу. 2) Звіт з дїяльности старшини за рік 1904. 3) Звіт касовий. 4) Звіт контрольної комісиї. 5) Вибір старшини і заступників, 3 членів контрольної комісиї і 3 настоятелїв вправ. 6) Внесеня та інтерпеляциї. За старшину товариства ґімнастичного „Сокіл" у Львові: *А. Будзиновский*, голова. *Никола Доскоч*, справник.

Урядові вісти:

— **Іменованя і перенесеня.** Крайова рада шкільна іменувала заступниками учителїв в середних школах: Артемія Хомика в ґімн. в Золочеві і о. Юлїяна Адриановича в ґімн. в Стрию та перенесла заступника учителя Йосифа Застирця з IV-ої до II-ої ґімназиї у Львові.

Львівский висший краєвий суд переніс канцелярийного офіцияла Антона Ігн. Задарновского зі Львова до Долини і судового канцелїста Івана Ігнатя Ізицкого з Долини до Львова.

† Померли:

— **Григорий Олесницкий**, священик-ювілят, б. шамбелян папский, почетний крилошанин станиславівскої капітули, вислужений декан гусятиньский, парох в Говилові великім, помер нинї в 90 роцї житя а 67 сьвященьства. Похорони відбудуть ся в четвер. В. є. п.!

З штуки і лїтератури:

— **Вчерашна** вистава „Катрі Чайковни" в сали „Гвязди" у Львові заходом тов. ім. Котляревского випала зовсїм удачно. Дуже добре стало ся, що сю драму Надії Кибальчиць, написану на 12 відслон, стягнено в три, через те акция зискала богато на живости, не кажучи вже про її етноґрафічний кольорит, зручно виведений в І акті народною музикою, сьпівами і танцями. Мало ся вражіне, немов ми десь на селї, серед розбавленої молодї, при танцях і музиках з невідлучним решетом і питомими нашій сїльскій музицї присьпівами. Рівнож декорацийна часть була зведена вельми старанно та переходила міру аматорских представлень. З артистів-аматорів особливо визначила ся п-а Л., котрої гра не уступала в нічім грі фахових артистів на постійній сценї. П-а Л. справдї „грає": не тільки поводить ся з незвичайною свободою, але і рухи у неї і міміка а навіть голос зміняють ся з незвичайною елястичностию, так що має ся вражіне, що ми не на аматорскій виставі, але десь в однім з красших постійних театрів. Впрочім і гра других артистів — коли взяти на увагу, що се аматори — була вдоволяюча. В антрактах приграває військова музика, що також треба записати як важний дотатний момент вчерашного представленя. Публика, котрої зібрала ся повна саля, розходила ся з повним вдоволенєм, вдячна артистичній комісиї товариства, що доложило очевидно всяких заходів, аби представлене як найкрасше удало ся. Треба-б тільки побажати, щоб того рода вистав було у нас зі Львові, де на разї не маємо свого театру, як найбільше, бо зискав на тім не лише фонд будови театру, на який будуть обернені доходи з вистав, але і наше товариске народне житє і нацїональна руска сьвідомість в столици краю.

Календар: Гр.-кат.: нинї (понедїлок) Василя, завтра (второк 1 ст. ст. марта) Євдокії, позавтра (середа) Теодота; — Рим.-кат.: нинї (понедїлок) Кристини, завтра Матильди, позавтра Лонгіна.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (понедїлок) „Апахне", дух полний, оперетка в 2 актах Міллєра; завтра (второк) „Іволя" драма в 4 актах з середновічних часів, Юлия Жулавского; позавтра (середа) „Син марнотравний", пантоміма в 3 актах Михайла Карре, музика Андрія Вормзера і Прощальна вечера Арт. Шніцлера.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] Ві второк 14/3 гостинний виступ п. Гаєка. „Думка" з опери „Галька" Монюшки, „Весїля при лїхтарнях" оперета Оффенбаха і комедия „Гузак" Гаваленича; в четвер 16/3 „Мішаги" сцена М. Гевкого; в суботу 18/3 передпослїдне представлене „Дзвони з Корневіль" оперета Плянкета; в недїлю 19/3 послїдне представлене „Підгіряни" мельодрама зі сьпівами і танцями І. Гушалевича. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Гр. в Пе. За 1 квартал прийде нам ще 3 К. — В. Мо. в Че. п. Бук. Тепер за март. — А. Др. в Іль. Тепер вирівнано 1904 рік.

Надїсланє.

Д-р А. Горбачевский
АДВОКАТ В ЧОРТКОВІ
глядає рутинованого концепієнта
від 15 цьвітня с. р. або зараз. 212 1—3

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 12—47

Архитект ТЕОДОР МЕЛЬНИЧУК
ЯРОСЛАВ
ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви).
Виконує пляни, поміри і коштописи церков, каплиць, віль, плебаній, домів мешкальних і приймає управу повнеших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 1—3

Коперницкий і [illegible]
Оптики і Механіки у Львові [illegible]
[illegible]

Барометри [illegible] по 7, 8 і 10 К., [illegible] від 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки нові по 15, 16, 24 і вище. Заразом поручаємо з найбільший вибір [illegible] цвікери люпи і всїлякі иньші прибори [illegible] Всїлякі направи позагоджує ся [illegible] найдешевше. 185

ОПОВІСТКА.

Звичайні загальні збори

членів „ПОВІТОВОГО ТОВАРИСТВА КРЕДИТОВОГО“, стовар. зар. в обм. порукою в Немирові відбудуть ся дня 30 марта с. р. о 2-гій год. з полудня в читальни „Просьвіти“ в Немирові зі слідуючим порядком:

1) Звіт дирекциї з касової діяльности за 1904 рік.
2) Розділ зиску.
3) Вибір 2 членів Надзираючої Ради.
4) Внесеня.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:

о. Ем. Гриневецкий голова. *Николай Голіян* секретар. 213 1–3

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилітна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цінників. 699 19–52

Рідка нагода!

незвичайно дешево 500 штук предметів до окраси за 4 К.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилітна ґарантия, разом з ланцушком, 1 мужеска шовкова краватка, 3 штук найліпших хусток до сурдута, 1 мужеский перстенець з імітациєю дорогого каміня, 1 величава шкіряна портмонетка, 1 кишеневе тоалєтове зеркало, 1 пара спінок до маншетів, 3 спінки до сорочок 3% „дубле“ золот. замок патент., 1 добрий ніклевий прилад до писаня, 1 елеґ. дамска брошка (новість), 1 пара бутонів з наслідуванним брилянтом дуже манячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тілько варт, коштує лише 4 корони. Висилаємо за післяплатою, або за присланою належитостию через **F. A. GELB, Kraków 40/a.** Ризико виключене, бо можна назад звернути. 102 5–3

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. давінки, чаші, монстранциї, навуки, євангелія, натериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, ліхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивота, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 11–45

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оріґінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оріґінальний вибір. 772 13–20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Правник, урядник на пенсиї, 40 літ, оженить ся з дочкою сьвященика у віцї 30 літ, котра у Львові до школи не ходила але котрій отець обовязав би ся виставити домок в котрім будь місті. — Адреса: Урядник, Адміністрация „Діла“ у Львові. 200 2–2

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дреліхи, і т. п. ціни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 6–40

Фортепян

перехресний, короткий, концертовий дешево продам. Академічна 8. Склярский.

Найліпше насінє доставляє торговля насїня Якова Кофлера в Заліщиках. Катальоґи розсилаєсь даром і оплатно.
210 1–2

М. НАСС

Львів, Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода повозів, нових і переїзджаючих, приймає також до заміни, в коміс до продажі або купує за готівку. **М. НАСС,** Львів Шпитальна ч. **28.** 191 2–3

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.**
163 50–?

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Січбратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Позір!

„Сокільский Базар“	перша українська торговля в краю заосмотрена в великій вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.
„Сокільский Базар“	має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.
„Сокільский Базар“	продає льоси фантової льотерії Сокола і переписні українські листки.
„Сокільский Базар“	продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти“.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул. Коперника). 780

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 25–60
Дістати можна всюди.

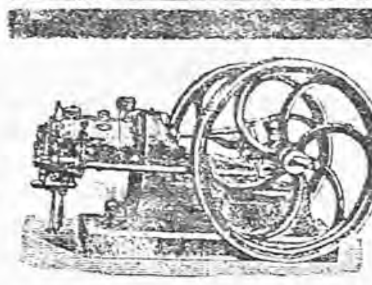

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Коштoриси, цінники і плани даром. Кошти погону на годину і силу коня $1\frac{1}{4}$–2 сотики. 816 17–52

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цін для церков 10% опусту.
Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає! 7–16

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55	кр. ½ кґ.	Congo добра	1·40	кр. ½ кґ.
Portorico prima	65	„ „ „	Moning родинна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„ „ „	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плянтац.	90	„ „ „	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлівка	90	„ „ „	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабска	80	„ „ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави осібно оплатно за післяплатою. 86

Позір! Позір!

Чи чули ви, що на Буковині появить ся у цьвітни с. р. новий богато *ілюстрований* двотиждневник:

„ОТАМАН“

і стоїть до кінця року всего 2 кор.

Висилає ся лиш тим, що заплатять гроші з гори.

Особливо усі наші СОКОЛИ повинні собі **„Отамана“** запренумерувати, бо там будуть усякі поради, як устроювати забави, театральні представленя, вправи так ґімнастичні як і пожарні і т. п.

Хто приєднає нам 5 з гори платних передплатників, той буде діставати „Отамана“. Через цілий рік даром. Гроші посилайте до: **Ґеорчія Войчука, у Витилівці (Буков.)**
197 3–3

До весняного засїву є

жужлева мучка Томаса

найдешевшим і найліпшим навозом фосфоровим для всякого рода збіжа, окопових ростин та ярин а особливо для засїву конюшини

Фабрики фосфатів Томаса

тов. зареєстр. з обмеж. порукою, Берлин.

Іосиф КАРРАХ, Львів Ягайлоньска 22

уділяє безплатно і франко поучаючі брошурки і цінники та удержує головний склад

Кождий мішок є пльомбований і значений охоронним знаком а також ґарантованою містотою фосфорованого квасу. 104 6–6

Остерігає ся перед фальшованими жужлями.

Рух зелізничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелізниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Дім торговельно-промисловий

„ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою **в Станиславові**

Приймає до перепродажи всякі вироби нашого промислу і всякі **продукти краєві**.	Доставляє машини господарскі, виробу фабричного і свого, штучні навози, всяке збіже і насїнє.

Приймає парцеляцию і посередничить при купнї і продажі, наймі реальностий, фільварків, млинів і т. п.

Посередничить при купнї і продажи худоби тучної і расової, безрог, кріликів курий, голубів і т. п.	Удержує спис руских купців, рукодільників і промисловців і поручає кому треба (Члени за дармо).

Продає карти корабельні (шіфкарти.)
Асекурує (поки що) на житє і приданє.

Одним словом: У всїх потребах економічного підкладу, *чи хто хоче що купити чи має що на продаж,* нехай кождий удає ся до сего нового товариства „ДОСТАВА“.

На відповідь треба все залучити марку почтову або карту, инакше письмо остане без відповіди.

Аґентів пошукує ся. 222 2–?

Оповістка.

Заходом академ. тов. **„СІЧ“** в Чернівцях (перед тим **„Молода Україна“**), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пятя діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.
2. Г Яблочков: „Сільска Учителька“, оповідане, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелі із гуцульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теокст Галіп: „Думки та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант Крушельницкий: „Серце“, оповідання. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщани“, сцена в домі Безсемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Ціна 1 кор.

Видання 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і відвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манєцкі) Коперника ч. 9.

Ч. 48. Львів Второк 29 Лютого (14 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий"

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 „
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иншї приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Погром під Мукденом.

Бій під Мукденом рішив ся. Армія Куропаткіна, виперта на цілій лінії з позиций і зіпхнена на крилах з лінії фронту, втікає в неладі на північ, а Японці наступають їй безнастанно на пяти та пробують добити ії, відтинаючи ії відворот. Генералісімус Ояма записав своє імя вічними буквами в історії найбільших стратеґічних подвигів людства, вигриваючи одну з найбільших битв, які тямить літопись людска. Чоло Япону увінчало ся знов одним тріюмфальним вінцем, а Росиї прибула одна Йовова вістка більше з манджурского поля борби. Очікуваний з непевностию бій уже рішив ся і праніє наслідки, яких вага сягати ме своїм впливом далеко-далеко, від широких вод Тихого Океану, аж по середущу Европу. І власне про ті наслідки ширшого політичного значіня хочемо тут заговорити.

Політична роля Росиї у міждержавному житю, роля одної з децидуючих сил у сьвіті, основувала ся на тім німбі, що окружає її мілітарну силу. Політичний, міжнародний престіж Росиї був престіжем її армії. Та армія, шестиміліонова на папері, а маюча за собою репутацию витревалої та знаменитої сухопутної сили, була тим чинником, що викликував респекти у всіх сусідів і ставив Росию серед сухопутних сил на перше місце. Нині той німб розвіяний, ся репутация знищена, престіж росийскої армії як сухопутної потуги знївечений. З перворядної позициї зіпхнено Росию в ряді мілітарних сил на одно з дальших місць, а зіпхнено її тим дальше, що доконала сего чергою сьвітлих побід молода, бо ледви 30-літна армія, азийского народу східних островян. Доки Росия улягала Японови на морі, доси могло се дуже прикро відбивати ся на її военнім положеню на терені борби і могло подражнювати її амбіцию, але доси ще не захитував ся мілітарно-політичний її престіж, бо Росия ніколи не уходила ані не мала претенсиї уходити за морску силу. Але коли на суші, битва за битвою, стріча за стрічею приносять Росиї самі лише упокореня, і не то упокореня, але скандальні погроми, і коли до того росийска армія улягає значно слабшим силам японьским — послідні вістки з мукденьского бою констатують, що не Ояма Куропаткіна, як се доношено зразу, але таки Куропаткін Ояму перемагав що до числа армії що найменше о 50.000 мужа — то се вже инша річ і се підриває рішучо значінє Росиї як сухопутної военної сили серед концерту мілітарних держав сьвіта. І в тім лежить велика політична втрата Росиї на міжнароднім овиді. На далеких полях Манджуриї розвіяла ся леґенда о непобідимости північного велитня, а натомісць молодий в ряді новочасних держав Япан висунув ся у першу лінію серед мілітарних сил.

Не менше болючі для Росиї і ті наслідки її погромів, що мусять проявити ся у її становищи на жовтім континенті. Росия була доси властивим паном Азиї. Її займища обіймали третину сего найбільшого континенту, її впливи розтягали ся на три его четвертини. Сама Росия вважала ся спадкоємцем володіня Тамерлянового, і в Европі пановане над жовтою расою вважали неминучим історичним призначенєм Росиї. Жовті народи, навіть безчисленні наче морский пісок Китайці, піддавали ся пасивно судьбі, що кидала їх в обійми „білого царя", і упоєна легкими успіхами Росия посувала свої межі скорим кроком чим раз дальше на полудне, добираючи ся вже до осередка жовтого сьвіта, в чім не могли їй перепинити загрожені на полудни Азиї Англичане. Аж ту найшов ся гідний соперник, і то найшов ся серед тої жовтої раси, яка — здавало ся — засуджена була на поробощене царатом. Япан не тільки поставив запору дальшому походови Росиї на жовтім континенті, але й здер з неї в очах жовтого сьвіта німб могучости і непобідимости, сам стаючи наче вождом і местиком жовтого континенту. Впливи і значінє Росиї в Азиї погребані нині в Кореї і Манджуриї, в Моголії і Китаю, на полудни і на півночи лунає імя і слава Япану, нині Япан займив в жовтім сьвіті місце Росиї і на него звернені очи усіх Азиятів як на спаситеців від находу і неволі „білих чортів," як проводирів у еманципацийній борбі Азиї з Европою. І з тим фактом, котрий робить островну державу Тихого Океану, одним з головних факторів всесьвітної історії, мусять тепер числити ся весь сьвіт, а особливо ті держави, яких інтереси заанґажовані на азийскім континенті.

Та всі ті вашні наслідки мукденьского погрому малїють против тої ваги, яку має він для внутрішного житя Росиї.

Росия доси була типом мілітарно заборчої держави, котрої увесь державний орґанізм і вся державна сила не лише на вні, але і в нутрі, лежали в армії та на военний лад зорґанізованій бюрократиї. Вся моральна повага самодержавя і его державної креациї в очах власних народних мас і в очах поневолених „инородців" лежала в армії, тій величезній, могучій, армії і її заборчій силї. Ось-тим гіпнотизовано міліонове муравлище „вірних підданих". У нутрі гнилий, темний та зґанґриновілий, державний орґанізм Росиї держав ся тим, що проявляв ненаситний апетит на вні. Вся его конструкция була пригороджена якраз до служби отсему апетитови. Та тепер урвало ся. Непобідима армія показала ся бездушною темною товпою рабів, що не годні устояти ся против слабших рядів інтеліґентного та свідомого Японця; займанщині прийшов конець. Япан положив їй непоборимую запору, а навіть окроіть добре дотеперішні її межі. Мілітарний тип росийскої держави не видержав проби у бою з новочасною культурною державою, в якої мілітаризм не ціль але одно із средств до ціли, і перед нашими очима доконує ся его крах. З експанзиї на вні Росия мусить тепер перейти у консолідацию у нутрі та оперти свій державний орґанізм не на механічній сполуці військово-чиновничій, а на орґанічнім співділаню суспільних чинників, котрі тепер силою пруть ся до державного житя. З держави росийских царів, ґенералів і чиновників мусить вона силою компромітациї дотеперішного ладу і силою конечности скріплена свого орґанізму новими силами — коли не має наступити загальна анархія і розпад механічно зложеної держави — мусить Росия перемінити ся у державу росийского народу чи радше державу сарматских народів і покласти головну вагу державного житя на внутрішний розвиток суспільности. І се буде велика історична еволюция імперии царів, еволюция, що поставить її на цілком нових суспільних, основах, визначить їй цілком нові, внутрішні, цілі, та дасть їй нові, живі, народні сили — а котру, на іронію судьби, будуча Росия буде завдячувати — побідам Япану.

Коли від тих загальних уваг про внутрішні наслідки манджурских погромів для Росиї перейдемо до конкретних подій послідних часів, то належить зазначити, що мукденьский бій був рівно-ж рішаючим для внутрішної політики північної імперии. В часі, як під Мукденом змагали ся сили Куропаткіна з наступаючими дивізиями Ноґа, Нодзу, Куробія, Оку і Ояма, з царского стола впали два маніфести: перший, реакцийний, зявив ся рівночасно з першими моментами бою; другий, запевняючий скликанє представників народу, указав ся тоді, коли невдачний результат бою мусів уже бути звісним в Царскім Селї. Зарисовуючий ся результат мукденьской битви рішив отже справу перестрою Росиї в напрямку допущеня суспільної опінії до прилюдного та офіцияльного голосу. В телеґрамах з Петербурга доношено, що міністри не ручили цареви за удержанє ладу, коли би сей маніфест не був появив ся. І справді его поява наступила саме в час, щоби наперед настроїти суспільність надією і поблажливо ввиду сподіваних вісток в Манджуриї. Се був мистецкий політичний крок, який виратував Росию від того вибуху обуреня та неґодованя, якого належало на певно надіяти ся по погромі. Результату мукденьского бою вижидали нетерпеливо і росийскі революціонери, заповідаючи вибух загальних страйків і розрухів. На маніфест о допущеню суспільности до голосу в державних справах відповіли вони тим маніфестом, завішуючим борбу та відкликуючим заповіджений уже вибух. Але і на само виконанє маніфесту буде мати мукденьский погром, тим більше, задля своїх величезних розмірів, чималий вплив. Фатальні розміри погрому дають тим більшу запоруку, що в переведеню обітниць маніфесту в діло тим менше буде реакцийна бюрократия мати сьміливости обкроїти їх та звести їх по свому звичаю до абсурду. Противно, задяки розгромови під Мукденом реалізация маніфесту зістала напевно прискорена та випаде більше по думці суспільности, ніж би сего можна було надіяти ся в инших обставинах.

„Чим гірше, тим ліпше" — звучить так сила здетермінованого відчаю, на яку безпеpечно годі писати ся в правильнім ході суспільних справ. Не можна однак заперечити, що в приміненю до Росиї і її погромів на далекім сході, вона справджує ся. Чим гірше йдуть справи в Манджуриї, тим ліпше для справи поступу і внутрішного добра Росиї. І тому — як се писали ми тому рік, ще з початком війни — так і повторимо тепер: наші симпатиї у тій нещасній війні можуть бути по стороні держави, з якою будь-що-будь звязана найблизша будуччина українського народу, але як-раз задля сих наших симпатий ми бажаємо погрому абсолютної Росиї, аби на її руїнах станула Росия нова: не тюрма, але прибіжище народів.

Іще раз: не кличте всує!

На мою статю, поміщену в чч. 18—19 „Діла", відписав д-р Ів. Копач статею п. з. „Небіщик Михайло Драгоманів і москвофільство", в ч. 21. Хв. редакция „Діла", поміщуючи сю статю заявила, що „дальшу полеміку в сій справі замикає", але сама не додержала слова, бо зараз же в 22 ч. поміщена статейку д. Томашівського п. з. Іще у відповідь д. Павликови, заявлючи, що робить се тому, бо д. Томашівський — автор критикованої мною статі в Л. Н. В. Коли зважити, що я зачепив не лише дд. Копача й Томашівського, але й инших людей, котрі теж мають повне право на відповідь мені в „Ділі", то може вийти таке, що всі ті люде позакидують мені ріжні невірности, а мені з гори замкнена відповідь їм — очивидячки, річ несправедлива, тим більше, що мені-ж не йде про людей, але про справи, порушувані чи репрезентовані ними, — такі, як на пр.: українська історія, росийство чи українство? — питаня, дискусию над якими не можна замкнути, навіть як би вони обмежали ся виключно на руську теріторію в Австро-Угорщині, а не мусіли стати нині-завтра на черзі і в Російській Україні.

Ось чому я вповаю, що Хв. Редакція стане ліберальнійша для всяких подібних дискусий, бо вони лише користні для справи.

Д. Копач признає ся, що не може зацитувати Драгоманова слово в слово про те, що він єму привясвав, а цитує лише місця „з подібними" думками Драгоманова. Але перший цитат д. Копача, з „Народа" 1891, ч. 2, про ірляндський національний рух, може піти в відповідь хиба кому иншому, а не мені, бо той цитат доказує лише ширину погляду Драгоманова в національних справах, якую вам не убгаєте в ваші вузькі рутенські рамки. Тай в другім цитаті, найбільшім, — із 17—18 чч. „Народа" 1891 р, Драгоманів властиво кепкує собі з тодішних нових галицьких москвофілів, має їх за мерців літературних, підносить Федьковича, котрого знають і в Росиї, тай каже виразно, про змагане наших москвофілів стати до Росиї в такі національні відносини, як австрійські Німці до Германиї, що на єго, Драгоманова думку, „такі погляди не відповідні дійсному стану річей: етноґрафічному, історичному й культурному і держать ся між иншим малим знанєм Росиї". Третий же цитат д. Копача, з „Народа" 1894 р. ч. 3, доказує, що Драгоманів радив нашим москвофілам писати чисто по великоруському лише тоді, коли було до вибору між сею мовою та нашою рутенською, а зовсім не українською, ані навіть нашою простонародною в Галичині, котрою він радив нам, Рутенцям „Акад. Кружка", писати в тім самім письмі до „Друга" з 1876 р., на котре покликав ся в 1894 р, кажучи, що така мова, хоть і ріжна трохи від української у Росиї, все-ж таки більше „всеруська", ніж мова наших галицьких москвофілів. З великоруською мовою звертав ся Драгоманів до австро-угорських москвофілів головно тому, що вони на неї ловили ся і „затроювали" ся (вираз самого Драгоманова) подаваними в ній новими ідеями. Росийство від того не лише що не поступало серед нас, але й падало до решти, навіть формально. Листи Драгоманова до редакциї „Друга", писані по російськи, тай рекомендоване ним оповіданє Успенського, в великоруськім оріґиналі, п. з. „Огрязненый дьяконъ", передрукували ми, прихильники нашої простонародньої мови, — аби дати Галичині зразок великоруської мови, — а зовсім не Рутенці, котрі обурили ся в цілій Галичині не лише на зміст, але й на форму тих великоруських кусників, уважаючи мову великоруську за чорт зна яку. Се також прихилило чимало молодих москвофілів до української мови. В усіх своїх заходах серед австро-угорських москвофілів проповідував Драгоманів рішучо і дуже зручно — радикальне українство, а зовсім не росийство. Сам д. Копач застерігає ся против того, мов би Драгоманів намовляв кого небудь до москвофільства, так що властиво нічого було би мені й полемізувати з ним, як би не те, що він і тепер твердить, що Драгоманів „тішив би ся" консеквенцією теперішних молодих москвофілів, які вживають чистої великоруської мови й т. и., і твердить таке д. Копач очивидячки хиба на тій підставі, що він, д. Копач сам тим дуже тішить ся. Але думати таке про Драгоманова, буде і ненауково і непрактично, з українського національного погляду, бо коли д. Копач каже, що він перший став би „рускимъ", якби Драгоманів намовляв був до москвофільства, то для инших Галичан, сама „втіха" Драгоманова з появи в Галичині консеквентного великорусофільства могла би стати достаточною причиною до національної деморалізациї, і то не виключно серед москвофілів, але й серед формальних українофілів. А тим часом Драгоманів признавав російській мові в Австро-Угорщині лише юридичне право на те, що її можуть люде вживати, без того, аби їх пятновано яко зрадників національних або й державних (з огляду на Австрию). Від сего-ж дуже далеко до якої небудь „утіхи" Драгоманова із запанованя великоруської мови серед австро-руських москвофілів, а тим дальше до его гласного глибокого переконаня в сій справі. Ми з д-ром Франком у „Народі" 1891 р. не тішили ся з успіхів тодішних наших молодих москвофілів і так, як тішить ся тепер д. Копач, а й то Драгоманів зільляв нас порядно холодною водою.

„До ситуациї" — писав він — і я скажу, що згоджуючись майже зо всім, що писано було в „Народі", я запитаю: чи не богато вже даете ви авансів галицкому москвофільству? Ви немов кличете до себе „общерускість", в більше симпатичній формі, ніж вона виявлялась у Галичині, де вона була доси просто рутенщиною з замахами російської реакциї. Я-ж думаю, що в Галичині інша „общерускість" і неможлива і не користна для народа. Росіїска Україна вже дуже втяглась во всеросійщину, а до того там українофільство само себе поставило так, що в росийщині більше прогресивного елементу, ніж в українофільстві. У Вас же народовство все таки має в собі більше нового европеїзму, ніж москвофільство. На собі й на близьких Вам особах з „Академического Кружка" 1875—77 рр. можете бачити, що у Вас прогресист-москвофіл переходить до українства і що, хто на сю дорогу не ступа, той зостаєть ся при рутенскій реакциї. Навряд, щоб і на далі було інакше. Коли-б же й було інакше, то се навряд було-б добре, бо все таки істнованє серед одної нациї двох мов: одної для висшої літератури, другої для низшої — проява патологічна й шкодлива для загалу народу, бо затрудня природний ендосмос культурний.

„Ось через що тепер у Галичині треба боронити москальофільску ідею від поліцейської проскрінциї, треба притягати щирих і чесних москальофілів до спільної праці на користь демосу. Та тількож при першому треба вказувати москальофілам на потребність стати на поле загальних прав, котрі б боронили від проскрінциї всяку ідею й працю для неї, а при другому треба розяснити й їм, а надто молодшим, що ширенє культури серед народу не може йти при зневазі его мови. Галицким радикалам треба ширати в Галичині те добре, що є в російскій літературі і на що, пожатуй кинеть ся тепер ново-рутенска реакция з барвою українофільства, а при тому треба як найенергічнійше працювати й над своєю літературою на ґрунті народньої мови і в духу ново-европейської освіти, так щоб незабаром народ наш і навіть більш культурна людина, як менше мали потреби в літературі російскій і в загалі в чужих літературах, щоб своя література вдовольняла їх як найчастійше. Тим ви прислужитесь і для російської України, де нормальний стан річей з сего боку настане теж тільки тоді, коли російска література стане більш посередником між Українцями й Москалями, а далі й другими Славянами, ніж домовою просвітною справою і для Українців, якою вона все таки є й тепер, дякуючи між иншим недбалости й необразованости українофілів". („Народ", 1891, ч. 3, ст. 36).

Із сеї нагоди ви бачите, як обережно треба говорити про Драгоманова. Він був найперше педаґоґ — у найширшім розумію слова — оперував матеріялом, найдоступнійшим, у дану мінуту, даній дітворі — політичній і всякій иншій — але властиві его ціли були тай доси є далеко-далеко наперед української дітвори, навіть тепер, коли та дітвора в Галичині й на Буковині вже трохи підросла, а в Росиї вииинила ся серед революциї, якої натурально, не розуміє і з якої користає дійсно мов немовлятко готове вдоволяти ся цацкою, в формі скасованя указу з 1876 р. Воно, біднятко, не тямить, що, по такому, то й цацки не дістане, а коли й дістане, то з додатком аж двох няньок модерного типу: російської тай польської, котрі вколишуть її, серед конституциї, так, що й пеленок не стане.

Тілько в відповідь д. Копачеви.

Д. Томашівському, — котрий у своїй відповіди мені розсипав таки досить дотепів більше або менше ненаукових, — скажу ки-

ба, що я й не думав уважати его статї про д. Грушівського*) в ЛНВ. за лайку на Драгоманова — я-ж виразно вказав на те, що его статя стоїть побіч статї д. Франка, де дійсно виляяно Драгоманова. Не маю нічого й проти того, аби д. Томашівський не став сталим оборонцем і товмачем д. Грушівського, як не маю нічого проти того, аби як найбільше людей писало про Драгоманова, — але, розуміє ся, лише правду. Я казав лише тай кажу, що статї д. Томашівського яло ся бути в ЛНВ. Д. Томашівський боронить ся м. і. тим, що менї, мовляв, добре звісно, що письменники самі себе „рекламують". Се правда, але сумна правда. А й тут є велика ріжниця між тим, коли зареклямує себе який Рутенець або яка комерцияльна українська спілка у своїм власнім органї, або в органї свого кружка чи своєї політичної партиї, або нарештї й чужім, і тим, коли се робить ся в органї наукового товариства — найвисшої культурної української інституциї. Тут треба функционарям товариства поступати відповідно інтересам і престіжови всего товариства, — що, на жаль, не все можна сказати про ЛНВ., який доволї часто робить вражінє гірше ніж видане ґімназистів, навіть там, де его правда.

Одним із арґументів проти думки Драгоманова про національзм і науку, сим разом історию, — цитує д. Томашівський мої слова сказані єму, д. Томашівському рік тому, де я, мовляв, закидав історії д. Грушівського недостачу національної ідеї. Не думаю, аби прилюдне цитоване чиїхось приватних слів було поступком науковим. Але, коли вже таке стало ся, то мушу сказати, що я говорив з д. Томашівським про історию д. Грушівського двічи: раз, під сьвіжим вражінєм двох перших томів, і тодї я закинув тій історії взагалї хаотичність, недостачу ідейности; а, другий раз, — той, про який згадує д. Т. — і тодї я сказав, що та історія не робить і такого вражіня, як „Історія Русов" — твір сильно націоналїстичний український, але написаний горяче і з талантом. Д. Т. теж щось менї на те казав, але що? — я вже добре не памятаю, а хотьби й памятав, то не мавби права повторити того прилюдно, без виразного дозволу д. Томашівського, тим більше, що воно, хто зна, чи війшло би ся з тим, що він тепер написав про історию д. Грушівського, яку вважає за вершок досконалости, за початок „нового часу" на Руси-Україні. Сим я, розуміє ся, не сказав іще своєї остаточної думки про цінну в усякім разї працю д. Грушівського, після виходу дальших єї томів.

22. II. 1905.

М. Павлик.

*) Так, бачу, треба писати по українськи; „Грушевский" — буде по російськи, по польськи і т. д.

Антиберберівска демонстрация.

Перед карним трибуналом у Львові ставули нинї, дня 14 марта, слїдуючі пп. обжаловані ц. к. львівскою державною прокураториєю: 1) Мстислав Січиньский, студ. прав, обжалований о злочин публ. насиля з § 81 кз., провину в § 312 кз. (обиди урядової особи) і з § 283 кз. (о збіговище), — 2) Олена в Січиньских Левицка, обжалована о злочин в § 283 кз. — 3) д-р Володимир Загайкевич, канд. адв., обжалований о провину з § 283, 284 кз. і переступ в § 3 і 19 зак. о зборах і товариствах. — 4) Михайло Петрицкий, ред. Гайдамаків, обжалований о провину в § 283 кз. — 5) о. Лев Сілиньский, з Рожнева, обжалований о провину з § 283 кз. і 6) о. Олекса Пристай, з Журова, обжалований, о провину в § 283 кз.

Стан подійсний представляє акт обжалованя в слїдуючий спосіб:

Дня 31 серпня 1904 в полудне відбувало ся у Львові в сали Фільгармонії віче а по укінченю віча учасники в числї около 1.000 осіб, уставивши ся перед „ґмахом" скарбківским в похід, рушились улицями під проводом обжалованого д-ра Загайкевича, котрий ідучи на чолї походу і руководячи акциєю був очивидно ініциятором і руководителем того публичного походу, не заповідженого по мисли закона о зборах.

В походї тім, після признаня самих обжалованих, брали участь всї обжаловані, а понеже сьвідки стверджують, що обжаловані, помимо кількакратних візвань, не хотїли розійти ся, проте обжаловане що-до провини збіговиска є оправдане.

Коли похід ішов вже від сторони бернардиньскої площі — оповідає дальше акт обжалованя — в напрямі ц. к. намісництва, а ряд піших і кінних поліциянтів заступив їй дорогу, наступив шум, крик і замішане, серед котрого обжалований о. Пристай палицею ударив поліциянта Данилу Міхальского, а обжаловані Мстислав Січиньский і его сестра Олена з Січиньских Левицка кинули ся на поліциянта Михайла Маречку, коли той хотїв приарештувати Мстислава Січиньского і відпихаючи насильно того поліциянта і трочаючи его за руки, старали ся силою ударемнити его чинність так що доперва поміч комісаря Вольского і добуте шаблї уможливили арештоване Січиньского. При тім Мстислав Січиньский сказав до поліциянта Мих. Маречка, що „як би був знав, був би взяв револьвер і пальнув єму в лоб", через що кромі злочину публ. насиля і провини збіговиска допустив ся еще обиди урядової особи в § 312 кз.

Розправа розпочала ся о год. 9½ під проводом радника Промільского, боронить всїх обжалованих д-р Кость Левицкий.

Обжалувані, переслухані зазначують, що не допустили ся закинених їм карідостойних вчинків і до вини не почувають ся. Всї натомість зізнають, що якогось візваня „розійти ся" не чули, що комісар Урбанович прямо вів похід ідучи на его чолї, що на площи цловій поліция піша і кінна напала на демонстрантів зовсїм нечайно та що при тім поводила ся незвичайно дико і грубо, так що о якийсь насильствах і т. д. зі сторони обжалованих нема навіть бесїди, а радше була се конечна оборона перед зьвірствами і насильством.

З окрема Мстислав Січиньский зізнає, що капраль Михайло Маречко бив его по плечах і навіть ударив в лице, помимо того, що обжалований виразно казав, що коли арештований, то піде спокійно, але нехай его не бє — що однак не помогло.

Олена з Січиньских Левицка зізнає, що в походї була в дальших рядах і візваня: „розійти ся" не чула" — а що до мнимого перешкодженя в арештованю брата має ся річ так, що на площи бернардиньскій побачила раптом, як з товпи поліциянти витягнули єї брата на вільнїйше місце, де стояла і стали его кулакувати. Тодї, ведена природним чувством кинула ся з окликом: „не дам брата бити" і заслонила его рукою, але якогось наміру перешкодженя в арештованю не мала і навіть не могла мати, бо самого акту мнимого арештованя не бачила.

Д-р Вол. Загайкевич признає, що ішов демонструвати проти д-ра Кербера, але се не є каригідне, як неправдою є, щоби похід орґанізував або взивав когонебудь з ним іти. Д-р Кербер піддурював руску делеґацию а по правдї ішов разом з галицкими верховодами і тому треба було демонструвати. Вкінци зазначує, що поведене львівскої поліциї є взагалї незаконне і вона не взиває розійти ся, але все і кождим разом дає відразу волю своїм законним, а радше незаконним інстинктам.

Обжалований Михайло Петрицкий зазначує, що був з заду походу і прямо дивує ся, як мож єму закинути, що не хотїв розійти ся, коли навіть не міг чути відповідного зазиву. Був впрочім в походї яко спектатор, бо вже з обовязку репортерского мусить всюди бути і все видїти, аби відтак подати звіт у своїй часописи.

Обжалований о. Пристай зазначує, що розійти ся фізично було неможливе, а за що его арештовано не знає. Візваня розійти ся не чув, поліцияита не бив, хиба, що підніс палицю інстинктовно, бо грозила єму смерть від наїзду поліцийного коня. При тім подає, що чув і бачив як Мстислава Січиньского поліцияити били а мав навіть закровавлену хустинку і подрапане лице.

Обжалований о. Селїньский ішов на Личаків до знакомих і тому був в походї. Чіпив ся его зовсїм неслушно комісар д-р Хмелярский і зневажаючи казав приарештувати. Візваня „розійти ся" не чув. В місци, де его арештовано, казав єму навіть стояти оден з поліциянтів, бо йти не було можливе. Вкінци зізнає, що бачив Мстислава Січиньского при відставленю на Feuerpiquet-у і бачив, що був обдертий і подрапаний.

По тих зізнанях обжалованих приступлено до переслуханя сьвідків. Перший зізнає сьвідок прокураториї (доказовий) комісар поліциї Урбанович. Сьвідка заприсяжено. В походї було около три тисячі осіб. При ул. Галицкий візвав по польски: „W imieniu prawa proszę się rozejść", але могли не чути, бо сьпівали. Тодї війшов я в перші ряди і знов взивав розійти ся. Хто був в перших рядах не замітив, доперва при ул. Галицкій висунув ся на чоло походу і пізнав д-ра Загайкевича в товаристві двох дам. Д-ра Загайкевича питав я не тому, аби уважав его за провідника, але тому що его знав. Д-р Загайкевич відповів: Прошу нам не ставити перепон, коли йдемо супокійно. Відтак пішли ми аж на площу бернардиньску. Від Галицкої не взивав вже „розійти ся", аж на площи цловій сказав д-рови Загайкевичеви: Вас роблю одвічальним. Иньших обжалованих не знав і не пізнає, бачив доперва при кінци по лївім боцї п. М. Петрицкого, але взивав его уступити. На питане, чи чув на площи цловій як взивано „розійти ся", відповідає, що того не чув. Загайкевича узнає за проводиря, бо йшов в першім ряді і давав знак палицею при сьпіві. Не є певний, чи его зарядженя чули, бо каже ще раз, що був сьпів а відтак крик. На питане, чи кордон поліцийний під проводом Фастнахта так замкнув похід, що годї було уйти і розійти ся — точної відповіди дати не може.

Оборонець: Чи Ви чули, як п. Загайкевич просив: „Позвольте іти, бо люди ідуть супокійно — і що Ви на се відповіли.

Сьвідок: П. Загайкевич справдї сказав сї слова, але я не реаґував.

Оборонець: Прошу занотувати сю відповідь з тим, що сьвідок на питане обжалованого нїчого не відповів.

Оборонець: Чи була сварка з З—ним?

Сьвідок: Нї!

Оборонець: Чи при походї було яке небезпеченьство для майна і осіб.

Сьвідок: Нї.

На тім предсїдатель трибуналу перервав на 10 м. розправу.

(Дальше буде).

Війна.

Російске правительство остаточно вже рішилось оголошувати виривки з рапортів Куропаткіна про погром російскої армії. Оголошено рапорт Куропаткіна з 11 с. м. В часї кількадневного бою армія наша мала 50.000 ранених. (Инших страт, т. є. убитих і полонених Куропаткін еще не міг обчислити, бо еще не зібрав до купи своїх недобитків і не може знати кілько людий в якім відділї бракує.) Відворот з Мукдену був дуже тяжкий. Зад армії виконав его в цїлковитім ладї, задержуючи ся лише в місцях наперед означених. За те дуже тяжкий був транспорт трену з причини безперервної канонади Японців, котрі бомбардували манджурску дорогу (дорогу з Мукдену на Телїн). Ми машируваци не дорогами, але полями, а що околиці Телїну і Мукдену суть поперерізувані ріками з стрімкими берегами, вози мусїли при кождім переходї через ріку задержувати ся з великим опізненєм. Японцї дістали силу нових війск. По мундурах погибших Японців розпізнано, що в бою брала участь також армія Ноґого і якась цїлком нова дивізия. З огляду на мале віддалене від Японії і легкий транспорт, японьска армія все була доповнювана і удержувалась в повній силї. Окрім того Японцї еще перед війною познакомили ся дуже добре з місцевостию і знали наші позициї. В заднїй сторожи перший сибірский полк мав великі страти, внаслїдок пальби Японців, котрі надійшли зі сходу, Полковник уратував недви 3 офіцирів, 150 вояків, полкову хоругов і одну батерию. З дорпатского полку 25 дивізиї лишило ся тілько 619 вояків і два офіцири.

Маршалок Ояма доніс до Токіо: Росияни лишили на побоєвищи 26.500 трупів. Наші війска здобули: дві хоругви, до 60 гармат, 60.000 карабінів, 150 муніцийних возів, 1000 ваґонів, 200.000 гарматних набоїв, 25 мілїонів карабінових патронів, 28.000 гектолїтрів збіжа, 100.000 гектолїтрів паші 66 км. шин для полевих зелїзниць, 2000 коний, 23 возів з мапами, 1000 возів з мундурами, мілїон порций хлїба, 700.000 сотнарів палива, богато худоби, шатра, інструменти, дроти, стовпи телеґрафічні і т. д.

Після донесеня бюра Райтера Ояма в другім рапорті доніс, що полонених Росиян доси не обчислено, бо кождої хвилї приводять нові віддїли. Російскі страти Ояма обчисляє на 150.000 людий. По російскій сторонї в бою брало участь 300.000 піхоти, 26.000 кінноти і 1.368 гармат, з котрих 500 впало в японьскі руки. Окрім того Японцї забрали 20 полкових хоругов. Еще в кількох місцях на захід від Мукдену Росияни розпучливо боронять ся. Полонено також одного російского офіцира, котрий утїк був з Порт-Артура до Шангаю, дав слово чести, що в дальшій війнї не буде брати участи, але зломив слово, бо утїк з Шангаю і поїхав до Манджуриї.

Телеґрами.

Льондон. Відворот Росиян з над ріки Ша відбув ся добре. Всї російскі війска вже на півночи ріки Гун і їм не грозить окружене. Куропаткін уратував всї гармати і вози лївого крила, а майже всї з віддїлів над рікою Ша. Японьскі війска перейшли ріку Гун дня 8 марта, а на другий день проломили лїнїю о 10 анґлїйских миль на схід від Мукдену і роздїлили російскі війска на дві части. Часть японьского центра посунула ся на схід від Фушуну.

Токіо. Росияни силою забрали з собою хіньского ґенерал ґубернатора Мукдену, бо підозрівали его, що був в порозуміню з Японцями і помагав їм.

Шангай. Російский посол в Пекінї мав внести протест, в котрім каже, що хіньскі війска ґенерала Ма під Сінмінтіном разом з Хунхузами дїлали против Росиян.

Токіо. Японцї дальше гонять Росиян. Здаєсь прийде до нової битви коло Телїну. Японцї стоять під Телїном. Росияни суть утомлені і в неладї.

Петербург. Заперечують вість, мов би Рождественьского відкликано. Противно, Рождественьский дістає що раз нові сукурси. Чорноморска фльота одержала наказ, щоби була готова до від'їзду.

Льондон. Дневники доносять, що Японцї забрали военну касу Коропаткіна.

Париж. Хіньский ґенерал Ма на чолї 30.000 хіньских війск машируе на Мукден, під позорґм охорони цїсарских гробів.

Памятайте на будову театру!

З Росиї.

(Телеґрами).

Петербург. Майже всї робітники друкарень страйкують. В варшавских фабриках желїза робітники зажадали підвисшеня платнї і скороченя часу працї і визначили речинець.

Міньск. На поліцмайстра Гофенберґа виконано револьверовий атентат. Стріл не трафив. Напасник утїк.

Петербург. Начальник департаменту поліциї в міністерстві внутрішних справ, Лопухін дістав димісию. Его наслїдником іменований прокуратор судової палати варшавского округа, Ковалевский.

Краків. З вітебскої ґубернії доносять, що хлопи нападають на двори, рабують, нищать і забирають що дасть ся, лишаючи лише голі стїни. Властителї утїкають недви з житєм. Причину дала відозва православного синоду, взиваючи народ до борби в обороні царя і правительства. Хтось розкинув відозву, взиваючу хлопів, щоби в обороні царя і вітчини нищили двори.

Петербург. В саратівскій, орельскій і курскій ґуберніях росте хлопска револьта. Хлопи нападають на двори, пакують панів на вози і відвозять їх до міста. Самі осїдають в дворах і рабують все.

Берлін. Цариця вдова має покинути Петербург, переносить ся до родини в Копенгазї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Кольонії сіоністів.

Льондон. Ґіббон, на чолї комісиї розслїджував дарований анґлїйским правительством на жидівскі кольонії край Момбоса. Лікарі видали корисну опінїю о здоровім положеню краю. Мимо того мала надія, щоби рільнича кольонізация жидівска повела ся.

Поляки в Прусах.

Берлін. В парляментї польский посол Кулерский атакував пруске правительство дуже остро за кольонізацийний закон, називаючи его поличником для конституцийної держави.

НОВИНКИ.

— **Благодать державної голодової підпомоги розділюваної через польско-шляхоцкий алємбик.** З Старосамбірщини пишуть нам: Посуха в минулім роцї найбільші здає ся шкоди заподїяла в сторонах гірских та в нашім Підкарпатю, де заздяки шляхоцкій господарцї винищено майже до нащадку колись прекрасні лїси, що берегли собою довгий час благодатну вохкість і холод та спричиняли горам і плодовитости. Нинї опустошілі, голі гори стоять пустими бовдурами, а сполокані тучами та зливами повиставляли з свого нутра наче ребра голе, чорне поросле мохом каміне. Засїяне в минулім роцї на горах збіже або цїлком не посходило або наколи зійшло, недви відскочило від землї так, що минулї жнива не можна було в Старосамбірщинї називати жнивами але скубаниною. Найбогатший господар в горах, що давними лїтами міг перезимувати 10 до 15 штук худоби, минулої осени редукував свій живий інвентар до 2 або 3 штук. Алеж бо і сего не спосіб було перезимувати. Длятого почавши від осени аж до нинїшного дня кождого четверга — бо в четвер торг в Самборі — можна було на дорозї з Самбора до Старого Самбора і дальше в гори зустрічати тисячу маленьких бойківских фір з соломою, на яких наші бідні, лишені на поталу голоду і крайній нуждї верховинцї везли закуплену в Самборі корму для своєї худоби. За солому плачено страшно дорого, бо нераз за маленьку гірску одновінну фірчину, на якій поміщено зо два оберемки соломи, видавано 20 кор. Ряд для ратованя від цїлковитої загибели худобини наших верховинців спроміг ся на удїлене бойкам в осени по пів кл. соли на одну штуку; — і хто знає, щоби ся було стало з нашим бідним народом, коби не гроші з Америки пересилані нашими еміґрантами до краю. Табо нинї на сї гроші зачали полювати наші „браця", щоби нашою кервавицею добити матеріяльно наш народ. Мазури, які густо ще за небіжки Польщі обсїли Самбір через „kółka rolnicze", „raifeisenki", „towarzystwa" розличні та наші „непоради" мають забезпечені розличного рода підпомоги з державного голодового фонду то на пашу, то на засїв, то на закупно худоби; — декотрі же мазурскі громади навіть підпомогу голодову уже в великій і значній пайцї одержали, хотяй Богом і правдою після справедливости ониб навіть не повинні мати права до такої підпомоги, бо їх поля положені над численними ріками — Днїстром і его доплывами — минулого року дуже хорошо зародили. Але щож то з того?, таж можна ляти воду навіть і в кирницю. За тоє тоті самі Мазури, що їм удїляє ся підмоги з державних фондів, вивозять величезну скількість соломи і сїна в четвер до Самбора а в вівторок до Старого Самбора на торг, де спродають їх нашим бойкам та міщанам за добрі гроші. А може, може і удїлена підмога іде дорогою торгу. При тім всїм варта би собі добре затямити одну річ. Панове міністри у Відни уповномочнили до роздїлу голодової підмоги самі польскі і то шовіністичні товариства, забуваючи на се, що в Галичинї потерпів від посухи також і руский народ. Може би тоті панове позабули також на той народ і при стяганю податків та рекрута; — нехайби о тоє удавали ся тілько до шляхти та до Поляків Та де там! до плаченя і даваня рекрута наш народ перший! Однак на державі сповнена похибка мстить ся звичайно дуже скоро і ми маємо в Бозї певну надію, що ся немезіс неумолима за тото лукаве забутє пімстить ся не тілько на державних мужах Австриї, але і на всїх лукавствах та крутїйствах нинїшного ряду. Може може незадовго схоче в тяжких годинах Австрия заапелювати до патріотичного чувства Русинів; — щож дивного, если тогди тоті чувства, жертвенність, готовість до подвигів за державу будуть такі, які Австрия випелїяла в серцях Русинів; — от приміром як удїлена голодова підпомога для руского народа.

— **В справі підвисшеня конґруи** доносять з Відня, що заходи католицкого духовеньства увінчають ся в недовгім часї дійсно успіхом. Проект закона в тій справі вже готовий і находить ся в міністерстві фінансів. До яких трех тижнїв буде предложений державній радї. Признає він парохам два пятилїтні і оден десятилїтний додаток а надто підвисшує значно теперішну, карикатурно малу емеритуру сьвящеників. Всїх домагань, зазначених в петициях духовеньства, правительственний проект — що правда — не узгляднює, бо на тоту цїль, треба би 26 мілїонів річно. Всеж таки правительство прихилило ся до постулятів духовеньства в значній части, так що побільшило видатки на конґруу о 11 мілїонів корон річно.

— **Полекші ґімназияльних учениць.** Міністер просьвіти змінив міністерияльне розпорядженє з дня 9 марця 1896 р. в справі іспитів зрілости женщин, іменно усунув одну

постанову того розпорядженя, позволяючи рі асно, щоби на будуче женщинам складаючим іспит зрілости в ґімназиях, при рівних впрочім успіхах, признавано ті самі диспензи при устнім іспиті, які признае ся абітуриентам.

— **Рух переходу з католицизму на протестантизм і старокатолицизм**, викликаний австрийскими всенімецкими послами (головно звісним Вольфом) зі злости на колишнього сумної слави президента міністрів Казя Баденього і на австрийско-німецких католиків, що підпирали бруталыства Баденього — сей рух не то не вигас до сеї пори, але й не ослабляє. Минувшого (1904) року покинуло католицизм звиш 5.000 осіб; з того більше-менше 4.000 осіб перейшло до німецко-евангелицкої церкви а звиш 1.200 до старокатолицкої. Якось перед місяцем вирекло ся католицизму одного дня 163 німецких („deutsch-freiheitlich") студентів віденьского університету, а тепер знов дальших 60 виступае з католицкої церкви а вступае за попередними товаришами до евангелицкої.

— **Сьміла утеча.** З Іркутска на Сибіри доносять, що пятнайцять політичних вязнів, уміщених в т. зв. Александрівскій тюрмі виконали плян дуже сьмілої утечі. З тюрми викопали підземний хідник до ліса, довгий на 40 сяжнів і в ночи вийшли на волю, не звернувши уваги сторожи. В лісі ждали на них сани. Перша партия доїхала щасливо до міста, дві другі арештовано. Відтак на зелізничім двірци прихоплено ще три особи. Всеж таки утекло на волю сім вязнів.

— **Без пардону!** Як відомо, боротьба товариств охорони зьвірят уже від літ ведесь відозвами, брошурами і по дневниках против ношеня жіночих капелюхів прикрашених трупами птахів, а се длятого, бо покуп таких капелюхів піддержуе дике нищене пташні для зарібку. Однак показало ся, що ся боротьба не викорінила серед жіночого сьвіта залюбованя до пташиних трупів на капелюхах, тому-то в Берліні зорґанізували ся „рішучі приятелі звірят" і розкинули по місті відозву такого змісту: „Кождий член нашої орґанізациї мае обовязок просто не терпіти пташих трупів на капелюхах, отже в потребі, колиб женщина не послухала енерґічного представленя і не зняла трупа птаха, він силоміць зідре его з капелюха. Коли-б із сего вийшли які кошти внаслідок судового засуду за ушкоду чужої власности і т. и., то орґанізация рішучих приятелів зьвірят заплатить ті кошти з богатої своєї скарбони".

— **Муриньске населенє.** в Сполучених Державах обчисляють на 9,204.631 осіб. З того числа 77 проц. займае ся управою ріллі; 21.000 муринів займее ся теслярством, 20.000 голярством, 20.000 є лікарями, 16.00 проповідниками, 15.000 мулярами, 12.000 дамскими кравцями, 10.000 машиністами і топниками, 5.000 шевцями, 4.000 музиками, 3.000 акторами і 1 000 правниками.

— **Дрібні вісти.** Міністерство внутрішних справ рішило завести новий титул для лікарів, именно місто титулу „цісарский радник" будуть одержувати титул „радника медициньских наук" (Medizinalrath).

В будинку президентури краю в Чернівцях вибух оноді пожар, що знищив цілий дах і заподіяв на другім поверсі велику шкоду. Президент краю переніс ся з родиною на мешкане до готелю.

— **Звичайні загальні збори членів Краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників**, стов. зареестр. з обмеженою порукою у Львові, відбудуть ся в середу дня 29 н. ст. марта 1905 о годині 5-ій по полудни в льокали товариства (Львів, ул. Руска ч. 3. І. пов.) з слідуючим порядком дневним: 1) Відчитане і принятє протоколу з попередних загальних зборів. 2) Справоздане дирекциї за рік адмін. 1904. 3) Справоздане комісиї ревізийної. 4) Внесеня Ради надзираючої що-до розділу чистого зиску. 5) Вибір 6 членів Ради надзираючої на місце уступаючих: Ярослава Ільницкого, Тита Ревaковича, д-ра Теофіля Кормоша, Василя Угрина, Пані Кокорудзаї і о. Корнила Слюваря (§. 38. стат.). 7) Затвердженє вибраного Радою одного члена дирекциї (§. 25. статута). — Коли би о означеним часі не зібралось потрібне до комплету число членів, відбудуть ся того самого дня, в тім самім льокали і з тим самим дневним порядком, о годині 6 вечером другі збори, котрих рішеня будуть правосильні без огляду на число присутних членів (§. 36. статута). — Львів 14. марта 1905. За Раду надзираючу *Ярослав Ільницкий* президент, *Ілько Яремкевич* секретар.

— **З Бережан.** Заходом українськой молодіжи бережаньской ґімназиї відбудуть ся дня 18 марта 1905 в сали „Народного Дому" вечерниці в память XLVI. роковин смерти незабутного Тараса. Програма така: Яр. Марченко: „На Тарасовій могилі". Сценічна річ. 1. Шевченко-Лисенко: „Минають дні" сольо про баритона, т. М. В. 2. а) Франко-Січиньский: „Пісне моя", б) Кумановский: „Вязанка" мішаний хор. 3. Шевченко: „На Різдво" декламация, т. К. Л. 4. Шевченко-Січиньский: „Лічу в неволі", мішаний хор з теноровим сольом в супр. фортеп. 5. а) Франко-Січиньский: „Непереглядною юрбою", б) Шевченко: *** „Гомоніла Україна" муж. хор. 6. Шевченко: „Козачковскому", декламация т. О. Г. 7. Ніщиньский: „Вечерниці", музичне діло про мішані хори та соля в супроводі орхестри. Закінчить: „Поворот Степана з Неволі" послідний акт з Шевченкового „Невольника", музика М. Лисенка. Початок о год. 7 вечером. — *Комітет.*

— **Читайте всі!** Важне для руских еміґрантів. Як статистика виказуе, десятки тисяч Русинів з Галичини, Буковини і Угорщини, рік річно виходить із рідного краю за море, до свобідної, великої і богатої Америки, глядіти там хліба і красшої долі для себе і своїх родин. Дуже велика часть переселенців Русинів їде звичайно на Bremen, портове місто в Німеччині. Щоби проте тут межи Німцями стати нашим безрадним людям в пригоді, подати їм так поміч духовну як і раду ві всякій потребі, основано в Бремі, руско-кат. душпастирство. Руский сьвященик, висланий до Bremen через Впреосьв. Митроп. Ординариат, есть вже там на місци; а его адрес такий: „D. Dobrotwor ruthen. kath. Pastor, Bremen, Bornstr: 3—4". Найжеж всі Русини еміґранти прибуваючі до Bremen, зголошують ся до свого руского духовника о. Д. Добротвора, а кождого охотно вислухае і в чім треба порадить. Рускі богослуженя в Бремі відправляють ся кождого дня о 8-ій год. рано, а в неділі і рускі сьвята о 10-ій год. рано, в каплици св. Рафаїла при Falkenstr. 47 недалеко зелізн. двірця (бангофу), друга поперечна вулиця на право. На приміщене в Бремі, знайде ся і готель з рускою обслугою для тих Русинів, що замовляють свої білети корабельні (шифкарти) в товаристві „Norddeutsch Lloyd" нів. нім. Льльойд. О своїм приїзді до Bremen, най кождий наперед завчасу напише. На лист наліплювати марку почтову тілько за 10 сотиків. Неоплачених письм не приймае ся. 1—6

— **Земля на продаж.** В околици місточка Коропця, бучацкого повіта, е на продаж около 20 господарств. Кожде господарство гарно уладжене, з огородами, садами, керницями. За оден морґ домагають ся: близько місточка від 1000 до 1200 К, у віддаленю 2 кільометрів від місточка 400 до 600 і 800 корон, а в віддаленю на 4 до 6 кільометрів від місточка 300 до 350 корон за оден морґ. В місточку можна всьо дістати, ярмарок що тижня. Близші поясненя дае Дмитро Галущак в Коропци, почта місци, послідна зелізнича стация Нижнів.

— **Всіх руских купців, рукодільників і промисловців** (також крамниці і товариства) просимо уклінно, подати нам як найскорше свої адреси, з коротким описом, що особливо достарчають або виробляють а то в ціли зладженя докладного „спису", при помочи котрого могли би ми спільно порозумівати ся і одних другим поручати. — *Дім торговельно-промисловий „Достава" в Станиславові.*

— **Виказ жертв.** Отсі добродії зложили жертву на бурсу тов. педаґоґічного в місяцю лютім (в коронах): Ю. Ф. зі Львова 20, о. Щировский з Липовець від себе і парохіян 4, Демидчук Семен зі Львова 2, з Союза кредитового зі Львова 0.75, Юліян Дудкевич зі Львова 12, о. Антін Целевич з Лозини 2, о. Іван Рудович зі Львова 60. Всім добродіям складае щиру подяку і просить і на дальше не забувати на нашу молодіж. — *Комітет бурси руского тов. педаґоґічного*

— **В товаристві взаїмних обезпечень „Дністер"** видано в місяци січни і лютім с. р. 16.900 важних поліс на суму 18,821.607 кор. обезпеченої вартости з премією 171.272 кор. 19 сот., попередного року за той сам час було 14.003 важних поліс з премією 138.856 кор 27 сот., отже сего року о 2,897 поліс і 32.415 кор. 92 сот. премії більше. Шкід в січни і лютім було 148 случаїв, з котрих 137 вже виплачено а виплату 11 відшкодовань (в сумі 4.800 кор.) на разі з причин правних вздержано. Сума тих шкід разом з коштами ліквідациї виносить загально 70.830 кор., з чого по потрученю части реасекурованої лишаесь на власний рахунок 33.504 кор., в порівнаню з роком попередним есть сего року шкід більше о 23.249 кор. Фонди товариства виносять 1,199.547 кор. — Львів, дня 10 марта 1905.

— **Подяка.** Виділ філії руского товариства педаґоґічного в Бережанах дякуе прилюдно і горячо усім тим, що причинились до сьвітлого успіху вечерниць устроених в користь „Селяньскої Бурси" дня 2. марта б. р. а то: Вп. А. Цікоцкому за безплатне напечатане запрошень, Вп. совітн. Метельовій і панні Вонсовичівній за безкорисне намальоване карнетів, усім паням, що жертвували полумиски для буфету, п. Кордубі за умілий провід танцям, прочим комітетовим за їх щирий труд а вкінци всім, що з подальших сторін потрудились на вечерниці. При тій нагоді мило виділови подати, що труд не остаесь без овочів, бо чистий дохід з вечерниць виносить 380 К 44 сот. — *Виділ.*

— **Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Дністер" у Львові** за січень і лютий 1905 (сотики пропущено.) І. Вкладки щадничі: вложено кор. 142.590·—, винято кор. 63.056·—, стан з кінцем лютого кор. 1,863.207· на 1802 княжочках. II. Позички на скрипти і векслі: уділено 170 нових позичок в сумі кор. 183.029·—, сплачено 66 цілковито і рати кор 77 942·—, стан з кінцем лютого у 3043 довжників кор. 1,721 489·—. III. Уділи членьскі вплачені від 3385 членів кор. 134.036·—. IV. Фонд резервовий і фонди на страти кор. 26.824·—, разом фонд власний 160.860·—. V. Цінні папери і вкладки в других Тов. кор. 293.083·—, VI. Готівка на рах. біжучім і в касі кор. 926.971·—. Вкладки принимаемо на 4%; позички уділяемо на 6%. При сплаті на 30 рат півгічних виносить рата амортизацийна 5·18 від 100 кор.

— **Руский „Народний Дім" в Олеську** стоваришене зареестроване з обмеженою порукою виказало за місяць лютий с. р. слідуючий рахунок (в коронах): І. Стан довжний: 1) уділи 1014·13, 2) фонд резервовий 244·—, разом 1258·13, 3) вкладки з початком місяця 6100·82, вложено 1464·97, винято 172·58, стан з кінцем місяця 7393·21, 4) позички затягнені 3000·—, 5) сальдо відсотків 206·71, 6) на рахунку біжучім: 5·92, 7) инші позициї стану довжного 0·10. Сума пасивів: 11864·37. II. Стан чинний: 1) позички уділені з початком місяця 9795·57, сплачено 205·81, уділено 1604·—, стан з кінцем місяця 11193·76, 2) власні льокациї 150·—, 3) кошка адміністрациї 47·42, 4) готівка 3·19, 5) кошта заснованя 470·—. Сума активів 11864·37. — Стоваришене числить доси 122 членів з деклярованими уділами в сумі 2,270·—. Оден уділ виносить 10 К, порука трикратна; стопа процентова від вкладок 4½ процент, від позичок 7 процент.

— **На фонд будови „Народного Дому" в Олеську** (книжка вклад. ч. 2) зложили дальше слідуючі Добродії (в коронах): о. Д. Танячкевич 1, Іван Якимович 1, Михайло Бакун 1, Евдокія Костецка 0·70, Василь Радомский 0·20, о. Т. Дуткевич 2, з віста 1·02. о. В. Єзерский з пушки в Гумниськах 2, з пушки в Олеську 5·75, з пушки в Олеську 4·37, разом (з давнійшими) 360·63.

— **На памятник Маркияна Шашкевича на Підлиській горі** (книжка вкладк. ч. 6) зложили (в коронах): о. Д. Тaчячкевич 1, о. І. Герасимович 4, п. Симеон Ручка у Львові 5, з акафісту в Закомари 3, на соборчику в Підлисю 12, разом (з давнійшими): 112·02.

Дирекция „Руского Народного Дому" в Олеську просить сим умильно всіх ІІ. Т. Добродіїв-Патріотів о ласкаве попертє сеї новозаснованої рускої институциї так приступленєм єї в члени, як також льокованєм в ній так своїх, як і стоячих під їх зарядом ріжних капіталів, церковних, громадских, шкільних, читальняних, склепових і т. п. Рівнож, дякуючи за дотеперішні жертви і датки, просить дирекция сим умильно і о дальшу ласкаву память так на фонд будови „Руского Народного Дому" в Олеську (книж. вкладк. ч. 2), як і на памятник незабутого нашого Маркияна Шашкевича (книж. вкладк. ч. 6). *Дирекция.*

Бібліоґрафія:

— **Академії наук в Петербурзі** переслав професор д-р Пулюй з Праги свій переклад Псальмів, видане біблійного товариства (коштуе 5 крейцарів і можна через кожду книгарню замовляти у Bibelgesellschaft Prag, Franzensquai 6) і дві наукові розвідки з електротехніки. Одна руска мае заголовок: „кругова діаграма генераторів для перемінних прудів" а друга німецка „Elektrizitätswerk Hohenfurth. Опис славної Гогенфуртскої централки ілюстрований 10 прегарними образками і 8 фотолітоґрафованими таблицями. Як довідуемось, друкуе ся тая розвідка в рускім перекладі в Збірнику III секциї наукового тов. ім. Шевченка і незабаром вийде.

Відозва!

Рільництво е головним занятєм нашого народу, стоїть однак у нас на дуже низькім степени розвою. Піднесене продукциї нашої праці в сім напрямі відбило-б ся дуже на добробиті краю, зменшило-б число сих, що не знаходячи занятя у себе дома, вандрують в чужі краї, щоб виживити себе і свою родину та запобігло-б визбуваню ся землї, що, хоч до тепер не дуже часто переходить в чужі нам руки. Праця над з'єдинєнєм народних мас, праця над усьвідомленєм економічним і під зглядом господарским нашого селяньства, над піднесенєм его осьвіти і добробиту, праця над обороною нашого загроженого непокликаними нікім опікунами, национального і економічного єствованя е найважнійшим проте обовязком кождого сьвідомійшого Русина

Те, що оглядаемо ся на чужі сили, е нашою найбільшою хибою. Чи в політиці чи в економічнім житю ми не рахуемо майже ніколи на свої власні сили, але вічно очікуемо помочи чи то від держави чи то від краю. Нинішний стан рільництва вимагае від держави і краю вправді дуже великої помочи, але поміч ся повинна діставатись нам не готівкою і не до рук одиниць дорогою ласки, але опиратись на тім, щоб в краю були обставини, що уможливлювали-б розвій нашого рільництва і поступу на сім поли, щоб край мав великі ряди теоретично і практично образованих робітників на сім поли. Держава та край повинні дати рільникам поміч в досьвідних стациях: хемічно-рільничих, годівляних, молочарских і ин., взяти в оборону інтереси наших рільників при заключаню ріжних договорів, що по части вже і діе ся, але ні держава ні край всего за нас не зроблять, за нас господарити не будуть.

На се суть по всіх краях товариства, що занимають ся всіми галузями народного господарства. Такого товариства потреба і нам, если мають бути і з нас „люди". Таке господарске товариство повинно бути проте асоцияциєю всіх наших сільских господарів, де кождий з членів працював би для розвою і піднесеня сеї найважнійшої, поки що у нас, галузи нашого народного господарства. Хтож працюе розумно для розвою пр. рільництва, пчільництва, садівництва і т. и. потрібних так конче для економічного нашого народу, той працюе і для себе.

Товариство таке господарске, що мае з'єднати всі галузи нашого господарства, мусить з'єднити також під своїм прапором як найчисленнійші громади рільників, для спільної їм всім цїли.

Три міліони руских хліборобів не мае доси орґану, який би не лиш ширив науку поступової господарки, давав інформациї в сих справах, але і був прибіжищем, в якім би наші селяни і господарі взаїмно порозумівали ся і оголошували свої бажаня і потреби що-до купна і продажи своїх продуктів. Взиваемо отже всіх людий, прихильних загальній справі народній, щоб вступали в членя товариства „Сільский господар" у Львові, Ринок ч. 10, і прибули на перші загальні збори сего товариства, що відбудуть ся дня 25 марта в льокали „Рускої Бесіди" у Львові, Ринок ч. 10.

З сими зборами вступить „Сільский господар", заснований деякими визначнійшими патріотами перед кількома літами в Олеську, в нову фазу, перемінить ся з провінционального на краєве, перейде в руки наших фахових людий і стане осередком діяльности на поли народного господарства в цілім краю.

Вкладки членьскі 2 К річно принимае пока що член товариства п. Кость Павликовский Ринок ч. 10 I поверх.

Родимці! Кому дорогий добробит нашого народу, вступайте в члени товариства і прибувайте на его перші загальні збори. З'єдним наші досьвіди і знаня, а станемо мудрійшими, сильнійшими і богатшими. Не ходім поодиноко і на помацки, а лучім ся, бо лиш в злуці наша сила!

За відпоручників тов. „Просьвіта" у Львові, „Сільского Господаря" в Олеську і „Спілки господарскої" в Перемишли.

о. Тома Дуткевич, голова „Сільского Господаря. *о. Теодор Кузьмів*, секретар.

Календар: Гр.-кат.: нині (второк) Садокії, завтра (середа) Теодота; позавтра (четвер) Зенона; — Рим.-кат. нині (второк) Матильди, завтра Льонгіна, позавтра Герберта.

Театри: Театр міский у Львові: нині (второк) „Йоля" драма в 4 актах з середновічних часів, Юрия Жулавского; завтра (середа) „Син марнотравний", пантоміма в 3 актах Михайла Карє, музика Андрія Вормзера і „Прощальна вечеря" комедия в однім акті Арт. Шніцлера.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годині 7½ веч.] в четвер 16/3 „Міщана" сцени М. Горкого; в суботу 18/3 передпослідне представлене „Дзвони в Корневілі" оперета Плянкета; в неділю 19/3 послідне представлене „Підгіряни" мельодрама зі сьпівами і танцями І. Гушалевича. — З Бродів переїзджае театр до Золочева.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видае ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—5 — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музеї Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1. в дні звичайні за оголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Оповіщенє.

Надзираюча Рада „Краєвого Союза кредитового", стоваришеня зареестрованого з обмеженою порукою у Львові, скликуе на підставі § 47 статута VII. загальні збори стоваришеня, що відбудуть ся дня 30 н. ст. марта 1905 р. о годині 4 по полудни в сали товариства „Руска Бесіда" у Львові [Ринок ч. 10 І. поверх] з отсим предметом нарад:

1. Відчитане протоколу з послідних загальних зборів стоваришеня.
2. Звіт з діяльности за шестий рік адміністрацийний [1904 р.] з маєтковим білянсом.
3. Звіт комісиї контрольної.
4. Предложене Надзираючої Ради в справі поділу чистого зиску.
5. Вибір двох членів Надзираючої Ради і шістьох заступників.
6. Вибір трох членів Комісиї контрольної.
7. Зміна §. §. 3 і 5 статута стоваришеня.

Право участи в загальних зборах мають члени стоваришеня, котрі що найменше оден уділ в цілости уплатили [§ 50 статута]. За леґітимацию служить книжочка уділова. На загальних зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителі [§ 51 статута].

За Надзираючу Раду „Краєвого Союза кредитового", стоваришеня зареестрованого з обмеженою порукою у Львові, дня 4 н. ст. марта 1905 р.

Григорий Кузьма преісідатель. *О. Теодозий Лежогубский* секретар.

3—3

Переписка Адміністрациї.

На. в Бо. За 1904 належить ся нам ще 1 К 4 с. — Т. Ко. в На Тепер вплачено за січень а не март. — А. До. в Ко. Тепер вплачено по конець марта, — М. Сов. в Ла. За рік 1904 належить ся нам ще 1 К 70 с. — В. Ск в Бо. По конець 3-ого кварт. прийде нам 3 К 60 с. — І. Ка. в Ан. До кінця марта ще 1 К 40 с.

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта" у Львові оголошуе отсим **конкурс на уложенє** календаря товариства на рік 1906. Зголошеня разом з пляном укладу належить вносити до Товариства „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10, І. поверх), найдальше **до 25 н. ст. марта 1905 р.**, де будуть подані близші услівя

За Головний Виділ Товариства „Просьвіта", у Львові 28 н. ст. лютого 1905.

Др Кость Левицкий заст. голови. *Іван Кримович* секретар.

Надіслане.

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

переніс ся з Коломиї до Львова. Мешкае **ул. Костюшка 24** пл. Смольки, ординуе від 10—12 і від 2—4 **в недугах внутрішних, вінших і акушериї.** 58 6 32

Адвокат д-р Ярослав Олесницкий
в Дрогобичи
глядає конципієнта. 218 1—2

Оповіщенє.

Надзираюча Рада „Покутского Союза кредитово-господарчого в Коломиї“ стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, склакує на підставі §. 37. 4 статута **ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ**, що відбудуть ся дня **25 н. ст. марта** 1905 р. о годині 2·30 по полудни в комнатах Народного Дому в Коломиї (II. поверх) з отсим предметом нарад:

1. Відчитанє протоколу з перших загальних зборів стоваришеня.
2. Звіти Дирекциї і Надзираючої Ради о діяльности за рік адміністрацийний 1904 з рахунковим предложенєм і внесенєм на уділенє абсолюториї Дирекциї.
3. Предложенє Надзираючої Ради в справі розділу зисків і дівіденди.
4. Внесеня.

Заразом оповіщує ся, що провірені рахунки і біланс за рік 1904 суть виложені в конторі стоваришеня, для перегляду членів аж до дня зборів.

За Надзираючу Раду „Покутского Союза кредитово-господарчого зареєстрованого стоваришеня з обмеженою порукою в Коломиї, дня 12 н. ст. марта 1905 р.

Др Теофіль Дембицкий, предсїдатель.
Проф. Михайло Рибачек, секретар. 218

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.
Науки на місяць май *д-ра І. Бартошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о єї состраданю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цїна 3 К. Набути їх можна в Ставропігійскій канцелярії у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також его Проповіди недїльні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїні 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїні 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 7—10

Коперницкий і Син
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі напра... в полагоджує ся як найскорше і найдешевше.

Бюро Німчиновскої, Львів Ринок 12 А поручає: офіциялістів всякого рода, учительки, бони Польки, Нїмкині, француски та всяку двірску і міску службу. 77 1—1

Різьбарско-камінярска фабрика
під фірмою
Юліян Марковский
послугуючись силами лише технїчними, фахово вобразованими, виконує всякі різьбарско-камінярскі замовленя як найсолїднїйше по дуже приступних цїнах. На складі значний засіб готових памятників з ґранїту, мармору і тесового каменя.
Властителька **Кляра Марковска,** у Львові, ул. Пекарска ч. 83. 215 1—1

Медалї, монети,
релїгійні медалики старинні монети і нумізматичні книжки
купує та виміняє
Максимілян Ґольдштайн
У ЛЬВОВІ 216 1—3
ул. Собіского ч. 22. II. п.

ІВАН ІГНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 22 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Сукенниції ч. 50. Перемишль ул. Мицкевича ч. II
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на опришеня і шкірні патя, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє свербячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.
Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порплї і свербячку шкіри 70 сот.

209 1—84

174 3—4
НА СЬВЯТА
✝. М. Ц. Н. Т.
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Інтелїґентна особа
з рускої родини, обізнана добре в кухнею і домовим господарством, середних лїт глядає зараз місця до заряду дому, найрадше у сьвященика вдівця. Вимоги скромні. Близша відомість у п. Ольги Гичко в Прислопі, почта Турка коло Хирова. 205 2—3

Вдова по народнім учителю бездїтна, Русинка, глядає місця до заряду в рускім домі. Розуміє ся дуже добре на кухни і домовім господарстві. Винагорода умірковaна. Ласкаві зголошеня poste restante Марківцї ч. 43. 204 2—3

Парохія дуже добра, під кождим взглядом вигідна і спокійна з родинних причин до заміни. Зголошеня устні або письменні до Адміністрациї „Дїла“. 199 2—6

Реньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджувань в бочках о много дешевше. 188 5—?

ОПОВІСТКА.
Звичайні загальні збори
членів „ПОВІТОВОГО ТОВАРИСТВА КРЕДИТОВОГО“. стовар. зар. з обм. порукою в Немирові відбудуть ся дня 30 марта с. р. о 2-гій год. з полудня в читальни „Просьвіти“ в Немирові зі слїдуючим порядком:

1) Звіт дирекциї з касової дїяльности за 1904 рік.
2) Роздїл зиску.
3) Вибір 2 членів Надзираючої Ради.
4) Внесеня.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:
о. Ем. Гриневецкий голова. *Николай Голїян* секретар. 213 2—3

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метал і дорогих каміннях. Шильди ритовані і литі прасовані таблицї з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Скалисте вапно
доставляє від І-ого марця
Спілка вапнярів львівских
Львів 3 Мая 7. 155 10—13

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотижневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Засновaна **1782** Засновaна **1782**
Ціс. кор. привіл.
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.
Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сходжених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.
Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

„РУСКА ХАТА“
ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя
виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї:
Львів, Бляхарска ч. 8.

Ученик VII кляси ґімн глядає лекциї на село. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла“.

СВОБОДА
письмо полїтично-просьвітнє і господарске для народу.
Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский
Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторія ч. 24.

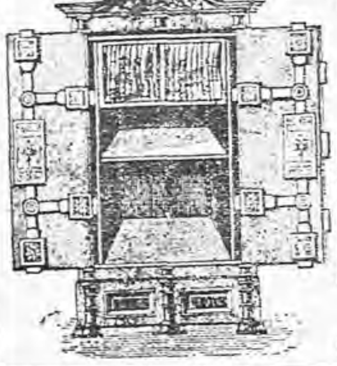

Ц. к. уприв. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє
Войтїха Косїби
Львів, Пекарска 32
виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівляні і артистичні робота по дуже приступних цїнах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часї. Доставник для бюра патронату при краєвім видїлї у Львові.
Цїнники безплатно і оплатно.
862 15 26

Товариство „Любов“ у Львові
обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах,
2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпеченє рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає **„Любов“** своїм членам, суть:
1) Можливо *найнизші премії*, які можна виплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;
2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;
3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченцю *без якого небудь потрученя;*
4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*
5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;
6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;
7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, российских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.
Великий вибір біжутериї. 760
По найдешевших цїнах. Без конкуренциї.

Рух зелїзничих поїздів
важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:
З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12 20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:
До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Знана рускій суспільности робітня різьбарска
Евстахія Щуплакевича
у ЛЬВОВІ
улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жадане висилає ілюстрований цїнник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно. 147 8—0

У Відни вийшла збірка поезий Бурлаки:
„На бистрих хвилях“
оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші в замовленєм пересилати лишень на отсей адрес: „Burlaka, Wien, Universität“.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 2.

Ч. 49. Львів Середа 30 Лютого (15 Марця) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — [illegible]
на пів року . . 16 „ — [illegible]

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14
на чверть року . 7 „ на місяць . 3 к. 34

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Руске краєве товариство господарске.

У вчерашнім числї нашої часописи поміщено відозву комітету, зложеного з відпоручників товариств: „Просьвіта“ у Львові, „Сільский Господар“ в Олеську та „Спілка господарска“ в Перемишли, сповіщаючу о закладинах **руского краєвого товариства господарского** у Львові та скликуючу перші, конститууючі збори сего нового товариства на день 25-ого марта с. р. до Львова [дім „Просьвіти“]. З огляду на велику вагу сего почину для народу так par excellence рільничого, а до того народу, лишеного всекраєвої рільничої репрезентациї, як се має ся річ з народом руским, не можемо сего прояву поминути без пильнїйшої уваги, але навпаки вважаємо своїм обовязком звернути увагу руского загалу, особливо руского духовеньства, учительства і селяньства, як станів маючих з рільничою господаркою безпосередно чи майже безпосередно до діла, на вагу сего нового товариства та бодай коротко зазначити потребу і значінє для руского народу.

Сказано, що руский народ в Галичині [а не менше і на Буковині], хоч єсть народом par excellence рільничим, не має одначе своєї фахово-економічної орґанїзациї, а затим і репрезентациї, з загально-краєвим характером. Єсть вправдї в східній части, отже в рускій части нашого краю ц. к. товариство господарске, яке ex officio вважає ся орґанїзациєю для підпираня і береженя інтересів рільництва в краю, однак, як тепер річи мають ся, товариство се находить ся в того роду руках, що діяльностию своєю давно уже перестало бути загальним і всекраєвим товариство се, яке з ріжних причин, а по части і не без вини наших рільників, в цілости попало під вплив польских обшарників, нинї представляє ся вузко-кастовою та еґоїстичною орґанїзациєю для підпираня рільничих інтересів лише польскої шляхти, з повним понехтованєм, а навіть на пряму шкоду інтересів рільників дрібних і рільників-Русинів. Особливо-ж стратило се товариство всяке право до загально краєвого характеру з хвилею, як керма в нїм попала в руки полїтичних загорільців та антируских і антиселяньских аґітаторів в роді д-ра Вол. Козловского, теперішного презеса сего товариства і як тим робом се товариство остентацийно і формально заняло становище вороже інтересам дрібних руских рільників. Від сеї хвилї устала всяка надїя на се, аби товариство господарске могло завернути з своєї ексклюзивної дороги, а деякі дальші виступи сего товариства дали лише доказ, що основанє **відрубного руского краєвого товариства господарского** стало невідклочимою конечностию дня.

В тім переконаню утверджує Русинів, а іменно руских рільників, не лише ексклюзивний напрям ц. к. гал. тов-а господарского і видданє его на службу політичним аґітациям п. п. Козловского, Цєньского, Целецкого і т. д., але і діяльність инших польских чи Поляками загарбаних економічних орґанїзаций, як „кулок рільничих“, райфайзеньского бюра патронату і т. д., котрі — як се вказують численні факти, хочби з послїдного часу — **злучили ся в формальний рінґ** для економічного бойкоту руского рільничого населеня в краю та для економічного закріпощеня руского народу. Якими небезпеками грозять нам того рода акция — а акция ся, як вказують факти, веде ся з пекольною систематикою — сего не треба тут толкувати, і се було впрочім у нас уже порушене так від редакциї як і з кругів нашої провінциї. В виду того основуванє руского краєвого товариства прийшло саме в час, аби поставити запору діяльности отсего рінґу та ослабити наслїдки его прехитрих, а так небезпечних заходів.

Потребу фахово-рільничої орґанїзациї зрозуміли деякі круги у нас уже перед роками, і звідси виплила реформа тов-а „Просьвіта“ в напрямі економічнім, а далї основанє „Господарскої Спілки“ в Перемишли та „Сільского Господаря“ в Олеську. Орґанїзация тов-а „Просьвіта“ обіймає однак надто чимало ріжних аґенд, аби могла повести економічну орґанїзацию нашого рільничого населеня поза основуванє спілкових крамниць та дрібно-позичкових кас, а згадані два партикулярні товариства господарскі вже через свій партикулярний характер і через менше пригожі місця осїдку не могли мати даних до обхопленя своєю орґанїзациєю цїлого краю. Новоосновуванє **краєве руске товариство господарске**, з осідком в столици краю, буде вільне від недостач усіх згаданих орґанїзаций і з гори вже має дані до того, щоби захопило справдї всї круги руского населеня в цїлім краю і тим робом стало орґанїзациєю усего руского рільництва в Австриї та дїйсним і поважним репрезентантом і двигачем его інтересів. А навіть, коли би лише трактувати справу з боку економічної можливости і вигоди, то центральне, всекраєве товариство має в прирівнаню до льокальних орґанїзаций всяку перевагу чи то що-до узисканя кредиту, чи успішности сего посередництва чи що-до облегченя і орґанїзациї масового рільничого експорту чи вкінци що до достарчуваня нашому рільництву на корисьнїйших услівях, потрібних навозів, знарядів, насїнь, розплодевців і т. д.

З усїх тих взглядів отже основанє центрального руского товариства господарского треба вважати незвичайно важним фактом в житю нашого рільництва і взагалї в розвитку економічної орґанїзациї руского народу. Наш загал, особливо-ж інтересовані его круги, зрозуміють напевно далекосяглість сего почину і так, як спільними силами двигнено у нас такі поважні інституциї як „Народна Торговля“, „Днїстер“, „Союз кредитовий“ і т. д., так само збірна енерґія нашого народу повинна поставити відразу на твердій основі всекраєве руске товариство господарске.

Наші письменники.

Всї чинники нашого народа, всї стани й верстви вказують на деяку роботу в орґанїзацийному напрямі, але оден бік являє ся менї вповні залишений та занедбаний. Маю на думцї річи українсько-руских письменників. Справи, що тикають ся наших лїтератів, не повинні полишити ся в тій стадиї, в якій вони знаходили ся і знаходять ся до нинї. Хочу почати дискусию в річах, які, по мойому, для кождого культурного народа є незвичайно великої ваги; хочу обговорити загально сучасні відносини письменників, наслїдки сих відносин, а відтак хочу звернути увагу на материяльний бік, на материяльну підмогу поодиноких лїтератів, на їх обезпеченє в старости або в якому нещасливому припадку.

Поперед усього запитаю ся: як стоять нинї справи наших лїтератів? Які їх взаємини? Відповідь випаде як найсірше. Кождий майже з письменників жиє осібняком, у замкненому кружку; кождий ходить само пасно; ніяких сходин, ніяких взаємин, ніяких зносин, ніякої переписки — повне відчуженє, а може й ще що иншого. Особисті антаґонїзми й непорозуміня грають на першій на найлїпше настроєній скрипцї. Давнїйше було мабуть трохи инакше. Возьмім особу Драгоманова, Кулїша в деяких періодах часу. Зараз видаю и очи кождому широка й ріжнородна переписка, критична виміна гадок, пиль не обговорюванє важних домашних і загально-людских питань. Бачимо велике згуртованє людий біля себе, бачимо взаємну контролю; видко пильні і щирі стараня і заходи, щоб не пропала, не змарнувала ся ні одна талановита, сьвідома людина! Нинї знову ледви двох людий переписує ся, те обговорює важні свої й загальні справи; инша братия заклято мовчить і нишком дещо фільософує собі. Наслїдки такої фільософічної, олімпійскої мовчанки не дуже корисно впливають на розвиток нашої лїтератури. Видко се по всїх сучасних лїтературних виданях, які не йдуть у гору, але все полишають ся на одному місци. Видко се по пробах виданя неуплянованих періодичних часописий. Люди осібняком чогось шукають, трібують, публика хапає се і те, одно в більшому числї, одно в дуже малому; одні вижидають чогось нетерпеливо. Витворила ся душна, невиразна атмосфера! Письменники не знають де звернути ся... По одному з'являють ся то в тій часописи, то в иншій. Мандрівка повна блуканин... Инші видають свої писаня своїм накладом, задовжують ся а дають публицї поживу, а ся пожива йде в книгарскі закамарки мишам на сніданя. Хаос тай годі!

Причина сего лежить в недостачі якоїсь лучности, якогось тіснїйшого звязку між нашими письменниками. Повний брак орґанїзациї між письменниками австрийскої й закордонної України причиною лїтературної блуканини і слабкого розвитку в лїтературній продукциї. Маємо деяке число старших і молодших письменників, маємо талановитих перекладчиків і лїтературних критиків. Та що з того! хісна ніякого. Одні задля особистих мотивів та ураз відчужили ся від усього, пишуть тодї, коли їх хто зачіпить; одні таки так усунули ся, бо їм якось невиразно в ров'єднаній атмосфері, инші пишуть на-прихапці, сказати-б, від підвечірка до вечері. Дальших хиб не виявляю, не говорю про них, аби нікого не вразити, аби задумане мною діло не розвіяло ся, аби ще й инші дещо докинули до моїх загальних уваг.

Щож робити, аби було лїпше? — Треба відложити всякі особисті рахунки, треба зійти ся і належно з'орґанїзувати ся, обговорити все потрібне, навязати з собою тісні зносини; на таких сходинах, чи на з'їздї мо-

ЯН СЬВЄРК.

Серед хат.

(*Переповів Федір Іван Олесницкий*).

Ми розлетїлись наче які птахи.

З тісних мурів, з душного воздуха, з улиць рівно витичених і твердо вибудованих, виплинули гейби в якесь велике море зелені, простору, свободи, сонця... Поля і поля!... Стежки і межі, луги і лїси, потоки і гори... а ми між народом гей які „блудні душі“, котрі ідуть, не знаючи де, і шукають, не знаючи чого...

О! коби найти сю просту, ясну а гарну дорогу з міста до села, по котрій іде ся не для розривки і віткненя, але для працї і труду, може би значно менше птахів з міста вилїтало, а і по селах менше було би „панів гостий“, чим гостий — братів...

Улицями сел, межами піль, доріжками з лугів і лїсів снують ся громади панен пишно вистроєних, паничів гордо задираючих голови, пань сопучих з умученя і горяча, панів, що ведуть дискусиї о страшно важних змінах в політицї.

А нарід похилений, покритий потом, огорілий, жаждучий, нераз каплї води животворної, дивлячись на сих гостий з міста, по звичаю старинним витає та кланяє ся покірно, як коли би не було обовязком радше йому уклонити ся та его повитати.

— Слава Ісусу! говорить жінка, двигаючи коновки з водою і еще хвалить ся, щоб „паньство“ повитати, а „паньство“ не зволить навіть поглянути та завважити сего. „Паньство“ нарікає, що в селї не дістане добірних овочів, що масло дороге, що улиця повна куряви та комарі доскулюють...

Щоб подбати привайменше о се, аби в селї урядити кілька популярних викладів в день сьвяточний, аби дати одну або дві аматорскі вистави для народу, щоб роздати дїтям доволї книжок до читаня (але не книжочок переціджених через сито „дозволень“ Вис. ц. к. Ради шкільної краєвої) то всьо фантазиї, екзальтациї і позованя!

Дуже то любо звучить, коли розповідає ся знакомим в сальонї або на равті: ми були на селї, близько народу“, — але як-же то инакше виглядає, коли дивить ся через пару тижнів на се „бутє“ „серед хат“, де не лише для народу нічого не робить ся, але навіть висьміває його хиби та надто ярко дає ся йому пізнати, що є „дурний, темний та дикий.

Кілько-то молодїжи з шкіл середних або висших є лїтом на селї — але як же мало видко сеї охоти, горячої та щирої, щоби і нарід пізнати добре, пригорнути його до себе, забавити і поучити... В імпонуючих мундурках шкільних переходять такі паничики побіч пастушків, як Цезари побіч громади поспільства.

— „А вжеж! буде урядник“ каже моторний Івась, показуючи на панича, котрий на уклони дїтий навіть і головою не кивнув.

— Правду говориш, хлопчику — погадали ми собі в дусї – та вжеж що з такого панича буде урядник з золотим ковніром, котрий — лучить ся — що і „бидлом“, „мурґою, „хамом“, потрафить прозивати людий.

Серед хат — як гарно!... Старі липи грають тисячами крилець пщілок, що пильно та витревало працюють на солодощі людского житя... дві грушки похилили гилє, бо хоч се „дички“, але все таки овочі дадуть.

А „пан“ з міста розмовляє з сусїдним господарем та каже йому: „Маєш ще богато ячменю?“... „Поїдеш до міста?“...

— Прошу ласкавого пана, ячменю буде з три чверти морґа, а як ласкавий пан потребують до міста, поїду.

Чому-ж сей, молодий, має говорити старому „ти“...

Чому-ж сей спрацьований і згорблений тягарем журб численних має стояти покірно перед рівним собі чоловіком! Чи усе буде ріжниця людий після сурдута і камашів, а полотнянки та босих ніг? Чому-ж ті, котрі з міста прибудуть на село, не хотять тут бачити людий, гідних поважаня, повних прав горожаньских, заслугуючих, щоби їх цінено яко одиниції вільного суспільства?

Два сьвіти, так дуже віддалені для себе, чи-ж вже не зближать ся до себе?

Коли хочемо уважати себе яко „панів“, то зачислім і сих, котрі гірко працюють, а много нам з своєї працї дають, до ряду нашого паньства — але коли узнаємо братерство і говоримо до Іванів, Павлів або Михайлів „ти“, то жадаймо, щоби вони і в нас бачили братів, а не віддавали нам „поклонів“ немов людям лїпшим та висшим від них...

Любимо село, поля, хати, лїси, а народу не уміємо полюбити в ділї і в житю. Користаємо зі скарбів села і працї народа, пємо молоко і воду, вдихуємо животворний воздух, спочиваємо мов у пів-снї, а для народа не уміємо дати нічо більше, як гроші належні їм за віктуали, чи за мешканє.

Одушевляємо ся, читаючи повісти видумані і вимріяні, а не уміємо шукати і пізнавати великих повістий житя народу нашого — тому мало еще серед нас уміє нарід цїнити і дїйсно любити його так, як він на сю любов заслугує.

Кілько то драм, траґедий і великих сцен житя людского криєсь в історії родин таких Іванів, Павлів або Михайлів!... Чомуж та Мариська служниця, котра так вслухуєсь, коли читаємо на голос книжки, каже, що лишень три букви на книжції розпізнати уміє, бо до школи лиш пів року ходила а служить тепер за 18 зр. на рік і добре и що загорнутись не має, бо батько для мацоших дїтий усе купує? Чомуж та Николиха так виплакує очи за сином, котрий з війска не вернув, бо його на маневрах „переїхало?“

Але, хто-би то питав о кожду сльозу, хто-би то питав кожде серце?

Як птахи вилїтаємо з міста і вертаємо як птахи. Не дали нічого, а взяли, що лиш дало ся...

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОН І ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охрімов ч. 9. 30

же створити ся якийсь план у роботі, коли не до усього з літературної діяльности, то бодай в дечому. Розуміеть ся, що тут годі буде поставити якусь проґрамову норму ділання, як се робить ся в політичних і инших партиях, але все таки можна богато означити до сповненя... Повинні отже всї наші письменники, а принайменше з австрийскої України зїхати ся в означенім часї і в означенім місці, щоб тут обрадити се, що для нас потрібне, інтересне, корисне, гарне, вартісне, щоб і наша література була заедно в контакті з найкрасшими европейскими проявами. Тоді і наші видавя стрінуть живійший інтерес у суспільности. На тому може багато зискати і ново-заснована Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка.

Тепер звертаю ся до другої річи. Свого часу були у нас накликуваня до складок на фонд літератів, але опісля все те притихло. Я хочу сю річ знову поставити на порядок дневний, одначе в иншій формі, в иншому одязї. Такий фонд конче потрібний з многих зглядів, а головно у нас, де всї майже наші письменники незаможні люди. Полишаючи на боці се, що иноді треба заратувати деяких літератів у прикрих обставинах або в старости, фонд такий потрібний теж і на хвилеві підмоги для поодиноких талановитих письменників. Адже відома річ, що письменники сьвітової слави довгий час приготовляють ся до писаня своїх творів, збирають відповідний материял через рік або й більше і аж опісля починають писати. Без належного підготованя не може вийти добра річ. А до такого підготованя потрібні, кромі таланту ще й грошеві засоби. Але від теперішну хвилю, коли наша суспільність заанґажована многими иншими складками на ріжні цїли, годї дійти нам до такого фонду. По моїй думці, найскорійше можна придбати такий фонд, коли заложить ся „Кредитове товариство українських літератів". При солідному веденю такого товариства і при щирому заінтересованю нашої суспільности по обох боках кордону, коли схоче поміщувати свої капітали, замість у чужих касах, у згаданому товаристві, можна дійти по кількох лїтах до значнійшої суми гроший. Не виключені тут і жертви, записи і складки, але всетаки сей фонд не буде відданий на ласку складок. Будуть складки — дуже добра річ; не будуть, то фонд і без того може з кождим роком іти в гору. Можуть бути кредитові товариства під назвою Народний Дім, то чожуж не мало би стати в коротції „Кредитове товариство українських літератів?"

Отсих кілька слів уважав я за потрібне подати до публичної відомости для прилюдної дискусиї.

Юрий Кміт.

„Не осуджай брата твоєго".

(Відповідь учителя „товаришеви" П. Г.).

Вже сам заголовок: „Голос учителя про рускій станово-політичний орґан" — статї „товариша" П. Г. („Дїло" з дня 8 лютого, 1905 ч. 20) був нефортунний, бо „Промінь", на котрого адресу він звертає свій „Голос" не є орґаном станово-політичним, але суспільно-науковим. — Се доказом, що „Т." П. Г., котрий так довго і широко розводить ся над „Проміне м" не прочитав навіть порядно... заголовка. Як він так само читав і статї „Проміня", то зовсїм не дивую ся, що найшов там те, о чім „Промінь" нїколи не писав, а не зрозумів гаразд того, що стоїть виразно напечатане чорне на білім.

„Т." П. Г. поміщає свій „Голос"... в „Дїлї", — бо „Дїло" є нашим всенародним орґаном, що обнимає також учительство, о скілько те учительство має служити до нашої загально-народної орґанізациї"*). — Значить ш. автор трактує учительство лиш о стілько, о скілько оно має служити до загально-народної орґанізациї. Учительство як найважнїйший чинник просьвітно-культурний взагалі, а вихователь цїлих поколїнь з осібна, учительство, що стоїть на сторожи своїх станових інтересів, котрі, хоча не стоять в суперечности з інтересами загально-народними, все-ж таки мають свої питомі потреби і бажаня, взагалї учительство як таке у „т." П. Г. видко не має місця. Ну, а щож стане ся, як переведе ся вже у нас загально-народну орґанізацию? Чи тогди учительство зовсїм перестане (для „Дїла") іствувати, добродію П. Г.?...

Але приступаю до річи.

Зі слїдуючим уступом „Голосу" „т." П. Г., де говорить він про прикре положенє учительства і про гнет верховодачої кліки, я годжу ся. Однак мушу завважити, що ш. автор бере справу занадто односторонно, бо 1) за одиноку причину „прикрого положеня" уважає „гнет верховодачої кліки", хотяй склалось на се більше причин, а 2) говорячи про учителїв-Русинів не згадує нї словом про товаришів-Поляків, з котрих одиниці, які стоять на поступовім ґрунтї і відносять ся справедливо до змагань руского народу, рівно терплять як Русини від верховодачої кліки.

Дальше читаємо:

„В послїднім часї (Значить коли?) ми, рускі учителї прийшли до сьвідомости, а тота сьвідомість кличе нас також до орґанізациї. Але хоч ми знаємо, що нам треба взяти ся до роботи, що нам треба орґанізувати ся, то однак не знаємо (Щасте, що Ви знаєте!) що робити і куди нашу акцию і орґанізацию вести".

Поминаю вже таку очивидну нельоґічність, яка виходить з того, що рускі сьвідомі учителї не знають що робити. Завважу лише, що в тім уступі говорить ш. автор хиба о собі і то в „pluralis majestaticus" бо всї наші учителї-Русини (не говорю тут про тих одиниць, у котрих національна сьвідомість еще не скристалізована, або про товаришів в роді таких Яцоржиньских або Кретових [гл. „Промінь" ч. 4 з с. р.], бо людий несьвідомих і переворотних можна найти у кождій верстві суспільности і на них нїхто не рефлектує), отже всї наші учителї-Русини дуже давно вже сьвідомі і знають що робити і куди вести свою акцию і орґанізацию. О тім може переконатись „т." П. Г. перечитавши уважно (не так, як заголовок!...) цїлий ряд статий „Проміня" з сего і минувшого року.

„Наша цїль" — пише дальше „т." П. Г. — „боротьба виключно з тим, що нас всїх гнете". З тим годжу ся вповні. „Дятого програмою нашої дїяльности мусить бути: війна на вні, але нїколи війна у нутрі. Ми маємо бити ся з нашим національним противником, але у нутрі нашого власного народу ми маємо гуртувати і лучити, а не розбивати сили, бо инакше не стане нам також і сил до нашої оправданої і єдиної, вішної боротьби". Сїй другій части виводів ш. автора мушу посьвятити пару слів.

Я стою на становиску, що наша цїль (в розуміню ш. автора), се борба зі злом без згляду на те, чи то зло приходить з вні, чи сидить таки у нутрі, бо я тої гадки, що внутрішний ворог для нашого національного орґанізму навіть більше небезпечний як вішний. — Від тифу, джуми, холєри — хоть як небезпечних і заразливих недуг — може чоловік відгородитись ріжними осторожностями і средствами десінфекцийними, но коли позволять розрости ся у своїм власнім нутрі ракови, наколи не ампотує вчас заґанґренованої руки, тогди ті внутрішні вороги спричиняють розклад орґанізму, а за тим і смерть. — Отже з тими внутрішними ворогами, котрі спричинюють розклад нашого национального орґанізму виступаючи против наших культурник, просьвітних здобутків, накидуючись на наших передових людий працї і науки і взагалї поборюючи всякий поступ, а рівнож з тими всїми чинниками серед самого таки учительства, що денунціяторством, шпіґуньством, клеветою і яким-не будь иншим підлим поведенєм вводять розстрій в станову орґанізацию, — руске учительство народне не може лучити ся. Тому обовязком не лиш независимої учительскої, але й всеї поступової української преси, сего лїкаря суспільного орґанізму, є — викрити місце, де загнїздив ся той рак, розглянути як велике зробив вже знищене, щоби можна его вчас вирізати. Як позволимо розрости ся хоробі, то відтак тяжше нам прийде уздоровити народний орґанізм. А до борби з могучим вішним ворогом треба нам сильного, здорового орґанізму. Тому боронїм ся від вішного ворога, але заразом не спускаймо з ока себе самих — тих, що мають вести ту нерівну борбу і довести єї успішно до кінця. Summa summarum: програмою нашої дїяльности мусить бути війна против всякого внїшного і внутрішного ворога.

Слїдуючий уступ „виводів" ш. автора — се конґльомерат безпідставних інсинуаций і безцеремонних денунциаций. Там читаємо:

„Коли в нашій акциї, розумію політичній акциї учительства, будемо отзвати на становиску партийних антаґонізмів, коли будемо вести пропаґанду радикальну, або клерикальну, коли підемо в першій лінїї в борбу прим. з церквою (?!) або і иншими того рода чинниками (якими?), — то ми нїчого не вдїємо в боротьбі з нашим національним противником а замість політичної боротьби з тим послїдним вибухне боротьба у нашім власнім нутрі між учительством а народом (?!), ба й боротьба між самими рускими учителями (?!). — Пишучи отсї замітки я хочу брати на увагу конкретних фактів, бо не хочу викликувати роз'яреня. (Нага денунциация дїлає натомість успокоююче, „товаришу" П. Г.!) і полеміки".

Заки відповім на повисший пасус, мушу сконстатувати, що значна часть ельокубраций і денунциаций ш. автора стоїть дивним дивом в „полном согласії" з денунциациями „нїкого атца" Николаєвича поміщеними в „Галичанині" ч. 33 з 24 „февраля" с. р. як вступна статя п. з. „Школа а религія". Мимоходом кажучи в статї о. Н—а находимо непорівнано більше етики, бо він бодай наводить цитат з „Проміня" (погляди проф. д-ра Доделя на проблєм сексуальный) і старає ся „доказати", що висказані там гадки визначного швайцарского ученого не є ідентичні з его поглядами. (Ми припускали се і без его доказу!), а наш добрий „товариш" П. Г. не спроміг ся навести анї одного факту і лиш голословно робить тяжкі а неоправдані закиди. — Назву на означене такого поступованя винайде собі „т". П. Г. в тих чч. „Дїла", де містять ся відповідь вшехпольским, гакатистичним „Slow-ам polsk-им", „Dziennik-ам polsk-им", „Gazet-ам narodo[w]-им" і т. п. „орґанам" на їх безличні, безпідставні голословні напасти і денунциациї на рускі школи, товариства, орґанізациї, руску пресу і руску суспільність взагалї, де автори ріжних бріхонь і денунциаций „не хотячи викликати розяреня" не наводять конкретних фактів.

Думаю, що висше сказане могло би вже заступити відповідь „товаришеви" П. Г., але я на сїм не поперестану. Мушу ствердити, що річ має ся як-раз противно як се твердить ш. автор. — Констатую, що „Промінь" нїколи не роздував нїяких партийних антаґонізмів, анї не вів анї не веде нїякої партийної пропаґанди, вкінци не входить в борбу з нїякими чинниками, які не шкодять загально-національному і культурному розвиткови українського народу і нашій становій орґанізациї. Противно, як се підносить в однім місци „Буковина": — „Промінь"... „старає ся витворити міцний звязок між народом а поступовою партиєю і стати до систематичної витревалої працї за права народні, памятаючи, що добробут всего народа — мій добробут — се задача, до виконаня якої... мусить стати наше учительство... В сему сила і значінє симпатичного орґана українського учительства „Промінь". — До сего доволї ясного а обективного осуду „Буковина" не маю нїчого додати. — Се є заразом і відповідь на пророцтва, в які бавить ся „т," П. Г. пишучи, що в найкоротшім часї (мабуть по закінченю японьско-росийскої війни) має вибухнути нова війна „між учительством а народом, ба й борба між самими учителями"...

Опираючись на висше сказане хоче „т." П. Г. накинути „Проміневи" в другім роцї его істнованя „програму" свого помислу. (За пізно взяв ся! Нехай би був приїхав на з'їзд галицкого і буковиньского учительства до Чернівців дня 4 вересня 1904, який заініциювала була редакция „Проміня" і де якраз на порядку дневнім була ревізия програми видавництва! Там був би висказав свої гадки і бажаня і ред. Комітет міг би їх був евентуально взяти під розвагу. А так — годі жадати, щоби хтось числив ся з голосом безіменного автора, який, як видко зі всього сказаного не має поняття про справи учительства і до его змагань відносить ся як не крайно ворожо, то з великим упередженем). Перші два артикули „програми" ш. автора звучать:

1. „Гуртувати всї елементи учительства не тільки радикальні, бо маємо вести не акцию радикальної партиї, але станово-народову".

„Вести наше учительство в бій лише з пануючого в краю клїкою, а не в бій з „цїлим сьвітом", що не носить марки учителя".

Що до 1. арт. то „Промінь" якраз поступає так, як сего жадає ш. автор і нема найменших доказів, щоби перехилив ся на сторону якої-не-будь партиї. „Промінь" був і є становим орґаном учительства (після рішеня віча руского учительства у Львові з дня 18 липня 1904), а попирає всї сторонництва і видавництва, які щиро і отверто заступають ся за народне шкільництво і учительство взагалї.

Що-до 2 арт., іменно що-до борби з вішними і внутрішними ворогами, то на се відповів я висше при иншій нагоді. Ту мушу однак зазначити, що се проста вигадка немов би „Промінь" вів бій з „цїлим сьвітом", що лише не носить марки учителя. Противно, „Промінь" якраз веде борбу головно з тими учителями — будь вони Русини будь Поляки, — які визуті зі всякої чести денунціюють, оклевечують і зраджують своїх товаришів, бо нашим головно змаганем є — вирізати гниль з нашого таки нутра. Ми держимось засади, що як наш орґанізм буде сильний і здоровий, то він буде і відпорний на всякі ворожі затїї і тогди лекше буде мож побити вішного ворога. А лиш спорадично, о скілько се лучить ся зі становою орґанізациєю, або загальним народним інтересом виступає „Промінь" також проти деправаций і з поміж неучительства. Та за се, думаю, руска суспільність повинна бути лиш вдячна „Проміневи".

Арт. 3.: „З сего ad 1 і 2 виплиивае, що релїґію належить полишити в як найбільшім супокою".

Передусім мушу зазначити, що з 1 і 2 арт. зовсїм не випливає арт. 3 і ті 2 перші артикули не стоять в безпосереднім причиновім звязку з сим послїдним, а дальше мушу сконстатувати факт, що "Промінь" нїколи нїякої релїґії яко такої не поборював, бо се і не є его цїлею. Впрочім нехай той автор наведе якийсь конкретний примір, то над тим поговоримо, бо таке голословне закидуванє з одної сторони і збиванє з другої сторони нїколи не доведе до цїли, а перше являє ся простою денунціяцию.

Арт. 4: „Щоби тим певнїйше осягнути нашу цїль, мусимо оперти ся, або хоть порозуміти ся з найсильнїйшою в нас партиєю народною, якою поки що (?!) не є партия нї клерикальна нї радикальна".

Я вже висше сказав, що „Промінь" попирає всї сторонництва, які щиро і отверто заступають ся за народне шкільництво і учительство. Значить, се залежить вже від становиска і поведеня даної партиї, чи „Промінь" має єї попирати — і поки що жадна партия не може закинути, що „Промінь" в заміну за єї прихильне становиско до учительскої справи оказавсь супроти неї невдячним або нельояльним. З другоїж сторони „найсильнїйша в нас партия народна, якою поки що не є партия клерикальна нї радикальна" не сказала еще доси в офіцияльнім орґанї „Дїлї" своєї гадки що до започаткованої „манїфестом" акциї галицкого учительства, хоть заговорили о нїм — і то прихильно — часописи чужі, як: чеські і нїмецкі, не згадуючи вже про польскі. Чи причиною сеї мовчанки було легковаженє сего руху, а тим самим і его ініциаторів — учителїв, чи що инше — се найкрасше знають мабуть проводирі партиї і редактори єї орґану...

Арт. 5. Инших партий о скілько дасть ся не дражнити, а виступаючи против одиниць не накидуймо сего гріха цїлій (н. пр. котрій?) партиї".

Се для „Проміня" нїякою новиною; він завсїгди так і поступав.

Арт. 6.: „При цїлій тактиці тримати ся девізи: „Не руйнуймо, лиш будуймо, або хоть реперуймо." Гниль, порохно і без нас в порох розсипле ся".

На се відповів я в части при нагоді, як була бесїда „про вішного і внутрішного ворога". Тут звертаю лише увагу Вп. Читачів на се, що ш. автор із завзятєм гідним лїпшої справи заступаєсь за ненарушимостию всякої „гнили і порохна", немов би оно також „піддержувало національний орґанізм"... Нї, „товаришу" П. Г.! Як вже маємо що будувати, то будуймо здоровим материялом на здоровім ґрунтї. Наколи вибудуємо будинок на „порохнї", або до материялу додамо якої „гнили", то даремний був наш труд. Такий будинок скорше чи пізнїйше розсуне ся і розторощить собою не тілько короткозорих і легковірних аранжерів, але і других невинних людий. — Тому „гниль, порохно" усуньмо, на тім місци переведїм строгу десінфекцию і аж тогди берім ся до „будованя або хоть реперованя".

Арт. 7.: „Дискусию вести з зимною кровию, щоби не виглядала на лайку! Лайка, сварня до лиця хиба бабам сокотухам, але не поважним людям, якими повинні бути (чи може такими фактично не є?) учителї-(льки) (Перший раз нагадав собі „Т." П. Г. і на учительки, бо від самого початку статї не звертав на них найменшої уваги!) а взагалї люди культури".

Після моєї гадки вистарчить як яка-небудь дискусия є ведена річево, а спосіб веденя дискусиї лишім вже індивідуальности автора, бо під тим зглядом не можна всїм догодити; — „один любить попа, другий попадю"...

Арт. 8.: „Бібліотека „Проміня" повинна величатись такими дїлами: ...як закладає ся ріжні товариства? осторога і вказівка для учителїв початкуючих, кілька взірцевих лекций, відчити для народа, відповідні для дїтий образки драматичні і т. п."

Ш. автор не бачив, здаєть ся, програми „Проміня" оголошеної в 1, а відтак 18 і 20 числї „Проміня" з р. 1904, бо свої гадки подає в такій формі, як би видавничий комітет „Проміня" не мав доси нїякої програми, а він перший доперва над тим подумав... Тимчасом в 1 таки числї „Проміня" з р. 1904 у вступній статї „Від видавництва" читаємо між иншим „Знанє робить чоловіка, чи нарід, спосібним поняти своє становище і задачу у сьвітї, оно є підставою і кермою житя і его розвитку в усїх напрямах, без него не може обійти ся жадна одиниця жаден нарід, коли нарід не хоче улягти в тяжкій борбі о екзистенцию. Тому ті, котрим серед загальної культурної роботи припало в участи як раз надїляти тим знанєм будучих членів суспільности, а тим самим головно подавати напрям цїлому їх суспільному, національному і індивідуальному житю, виробляючи сильні характери спосібні до осягненя найвисших ідеалів добра і правди — ті люди мусять передовсїм посїдати висше загальне образованє, яке лиш уможливляє зрозуміти ясно ідеї духа і часу". Щоби се осягнути, „Промінь" порушати ме фахові справи педаґоґічно-дидактичного змісту, слїдити за розвоєм і хибами краєвого шкільництва, вести оцїнку підручників шкільних і подавати цїлий ряд статий з ріжних галузий знаня". А дальше „Промінь" буде попирати всякий поступовий рух, який дебудь появить ся в суспільнім житю", і взагалї „буде розсьвічувати питаня найріжнороднїйшого змісту і то самі актуальні, важні не лиш для учительства, але взагалї і для ширших кругів суспільности".

Про сю програму, якої редакция точно придержуєсь, висказалась вельми прихильно вся українська преса і я поки що не бачу нїякої потреби, яка змушувала би „Промінь" переводити яку-не-будь зміну в програмі.

Впрочім з наведеної висше „програми" ш. автора може хиба користати „Учитель", а по части „Дзвінок", але нїколи независимий суспільно-науковий орґан українського учительства...

. . . .

Се були би мої загальні уваги і з ними годять ся цїлковито всї товариші, з котрими я про се балакав. А підношу їх ще раз окликом: До гурту братя а не до розбиваня і власного розбитя.

Іван Герасимович.

Примітка Редакциї. Містимо сю статю, хоч не вповні годимо ся на єї виводи, а особливо єї тон — але сповняємо бажанє п. Герасимовича в імя принципу „Audiatur et altera pars". Заразом застерігаємо місце до відповіди авторови критикованої статї. — *Ред. „Дїла"*.

Що пишуть росийскі дневники?

З нагоди нового страшного пораженя росийскої армії пишуть петербурскі „Новости":

„Війска наші знов уступають. Третий

*) Для лекшого порівнаня наводжу деякі цитати дослівно.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

раз ми пріграли велику битву. В кождій із тих битв — в Ляоні, за Шахе і між Шахе й Мукденом — брали участь сотки тисяч людий, а в кождій загальна наша втрата була около сто тисяч. [Тепер, як показує ся, втрата російскої армії є сто і пятьдесять тисяч. — *Ред. „Діла“.*] Чи ще готовитись нам до четвертого подібного бою — коло Теліна або близше до півночи? Чи надіятись нам, що сили противника покрушать ся о Владивосток, коли трицять тисяч ґарнізону Порту-Артура находить ся в неволи?

Хотілось би, але трудно вірити в можність якогось більшого успіху на будуще. По тринацять місяцях війни вияснило ся очевидячки, що хибний був цілий рахунок на успіх Росиї у війні з Японом, рахунок оснований на тім, що Росия має подавляючо більше війска. Тимчасом ми в практиці не можемо перевести того, що виказує теория. Пусте говорити о трох або чотирох міліонах салдатів, що їх Росия в крайній потребі мала би мобілізувати, коли для них нема анї гармат, анї карабінів, анї табору анї инших річий потрібних до війни. Але і всеї тої сили, яку ми могли би поставити, не годні ми перекинути нараз на далекий схід, десять тисяч верст одинокою зелізницею з одною парою шин. А Япан, держава з населенем більшим ніж Франция, свобідно розпоряджає сотками своїх торгових пароходів і при плавбі усего шестидневій до устя ріки Ялю, все буде в змозі не тілько мати під рукою пів міліона вояків, але й ужити їх ціло на близькім театрі війни тай раз-у-раз доповняти сьвіжими силами, знарядем і поживою. Росия дужша від Япану, алеж і великан не одоліє звичайного чоловіка, коли може бороти ся з ним тілько одною рукою. Хиба наша була в незнаню того, тепер уже ясно видного факту, що Япан, хоч взагалі слабший від Росиї, він на далекім сході дужчий від неї. Колиб у нас була перед війною сьвідомість сего факту, то ми не викликували би були війни, не підготовившись всесторонно до неї. Ось тепер, аж по цілім році війни, наша друга й третя ескадра стоять ще на половині дороги до Тихого океана. Чому їх не стягнено до Порту-Артура й Владивостока перед роком? До того за весь час першої половини війни атакуюча японьска армія була сильнійша від нашої і лучшу мала артилерию. Не входимо тут в розбір самого способу веденя війни, а зазначуємо лише неминучий неуспіх Куропаткинового пляну, опертого на тій первісній похибці теоретичного обчисленя сил. Справа доси очивидячки програна. Застанова війни або довше завішене оружя є конечне, хочби на те, щоби належно підготовитись до нової війни. Алеж чи справді потрібна ся війна? Задля чого ми вмішали ся у відносини між Японом і Хінами? Чому ми упирали ся в дальшім безцільнім занятю Манджуриї?...

Весь той інтерес був оснований на ілюзиї. Російску дипльоматию заманили: примір Анґлії, Сполучених Держав і Франциї, котрі зарвали у Хін концесиї на копальні і на будову зелізниць, як і заходи тих держав о отворене усе більшого числа портів і рік в Хінах для збуту своїх надмірних продукций промислових, наконець і примір Німеччини, що захопила порт Кіао-Чау. Ми також дали ся пірвати ідеї розвитку великої кольоніяльної політики на далекім сході, забуваючи, що у нас є ще величезна кольонізацийна задача в межах самої Росиї. Дипльоматия кинулась здобувати для нашого промислу нові ринки в Манджуриї і в инших північних землях Хін, не взявши на увагу, що продукти нашого промислу могли найти собі широкий збут на тих ринках лише тогді, коли ми завоюємо ті землї і включимо їх в російский цловий кордон. А тимчасом показало ся, що не лиш Япан, але й Анґлія і Сполучені Держави стали напірно наставати на задержане системи „отворених дверий“ навіть в Манджуриї, не кажучи вже о неможливости нашого цлового кордону в дальших на полудне краях Хін.

В інтересах нашого збуту на будуще ми заняли Манджурию і побудували східно-хіньску дорогу, котра оперлась о Порт-Артур. А для охорони ще майже неістнуючої російскої морскої торговлї з Хінами і з Японом узнано за конечне держати на далекім сході воєнну фльоту, знайшовши для неї базу в майже незамерзаючім Порті-Артура. На все те кольосальне предприняте, котре анї крихти не виправдувало ся грошевими, так сказатиб, інтересами нашої торговлї в Хінами і Японом, потрібно було соток міліонів. Они пішли на хіньску дорогу, на устроєне й укріплене Порту-Артура, на фльоту, яка так сумно не відповідала свому призначеню, на будову нового міста — Дальнього, котрому простий нарід з самого першу приложив інакше прізвище... Чи хто чував таке: ціле місто, з окремим торговельним портом, побудовано за скарбові гроші в інтересах російскої торговлї морскої, а та торговля виносила всего 4 процент в загальнім обороті заграничної торговлї Хін.

А чи можна говорити, що наша забірча політика на далекім сході мала на меті не торговельно-промислові лихо обдумані інтереси, але висші інтереси політики і загально-европейскої культури? — Коли ми при поході на Пекін, так скоро занятий ґенералом Линевичем, мали на меті охорону нашого і европейских посольств в Пекіні і захорону християньских місіонарів в Хінах, то прецінь Японці брали враз із нами участь в тій виправі, они вступили в мури Пекіна враз із нашими військами і під командою російского ґенерала. Мимоходом пригадуємо, що ті самі російскі дневники, котрі тепер настають на дальше ведене тяжкої війни з Японом, тогді голосно заявляли, що нас нічо не обходять християньські місіонарі і християни в Хінах тай ніякої причини нема до війна з Хінами. А тепер чуємо, мовто Росия у війні з Японом борсь за інтереси всего християньского сьвіта. А щож то? чи Япан переслідує християн? Таж то ми самі ледви аж тепер забираємо ся дати свободу богослуженя нашим християнам-дисидентам [самих староверців в Росиї є кільканацять міліонів! — *Ред. „Діла“*], а в Кіото, старинній столици Японо, і по нинїшний день російский епископ спокійно відправляє богослуженє в великім православнім храмі, має там і православну консисторию і семинарию.

Ні! досить уже жертв! Годі довше упиратись ізза ілюзий. Не було би ніяким пониженем для Росиї, колиб она зрекла ся кольоніяльної політики на далекім сході. Ляодун, Манджурия — то не російска земля; навіть був перше під володінем Япона. Навіть колиб для заключетя мира було конечно зкести у Владивостоці важний порт, то і ся уступка була-б усе-таки менше болюча, як те, що по севастопольскій війні, коли противники здобули Севастополь, ми зрекли ся були держати воєнну фльоту на Чорнім морі.

А що-до культурних задач — то они для нас в самій Росиї! Забірчий період нашої історії тягнесь без перерви більш як три століття. Досить уже що-раз нових жертв. Пора обновити власне житє свого народу, забезпечити єму людскі услівя биту“...

З ради державної.

На вчерашнім засіданю палати послів президент міністрів впровадив нового міністра кравої оборони Шенайха. По відчитаню інтерпеляций преступлено в дневного порядку до дискусиї над внесенем п. Дершати о вибір окремої комісиї для розсмотреня відносин Австриї до Угорщини.

П. Дершата широко мотивує своє внесене. Він пригадує слова бар. Ельзера з р. 1876, що дуалізм не є орґанізмом, тілько механізмом, і то дуже незручним. Тепер можна переконати ся о правді тих слів. Бесідник вказує, як то повстали закони з р. 1867, і зазначує, що навіть в угодовім законі австрийскім і угорскім, котрий повинен бути рівнозвучний, є ріжниці. Дальше вказує на несправедливий розділ квоти, на нерівне понимане прав корони в обох половинах монархії; критикує інституцию делеґаций і взагалі вказує на нерівність прав обох половин монархії, некорисну для Австриї.

П. Лехер жалуєсь, що ми зовсім виключені від нарад, які корона веде з заступниками угорского народу, хоч ходить тут о наші найважнійші справи.

П. Шепфер заявив, що дуалізм так на вні як і у внутрі не привіс державі добрих наслідків.

П. Барайтер заявив, що Всенімці стоять за персональною унією при повній самостійности і независимости обох держав за утворенем двох самостійних армій під одним верховним начальством, за знесенем делеґаций і спільних міністерств. Персональна унія не перешкаджає торговельному союзови і конвенциї в справі репрезентаций монархії на вні.

В промисловій комісиї раджено над промисловою новелею. Міністер торговлї Каль виложив, длячого правительство рішило ся ввести лише новелю, а не приступило до основної реформи промислового закону, хоч він перестарілий; але реформа вимагала би так богато праці, що не знати, чи в сій палаті стало би ще часу на полагоду сеї справи. Комісия ухвалила передати новелю тіснійшому комітетови.

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. В битвах під Мукденом погибло 131 японьских офіцирів, а 752 ранено. Оку відтяв від Теліну великий відділ Росиян на заході від мандариньскої дороги.

Петербург. Куропаткін телеґрафує дня 13. с. м. ґенерал Мавендорф упав дня 10 с. м. з коня і зломив обойчик. Нові справозданя о воєнній акциї не прийшли. Наші війска уставлені в порядку. Японці виходять на звіди.

Токіо. Ояма доносить: Дня 11. с. м. наш відділ вигнав Росиян з місцевости о 18 миль на схід від Фушуву. Над рікою Ша наші війска зганяють в ріжних точках рештки російского війска. В гірскій околици на схід від Теліну піддало ся богато російских офіцирів разом з відділами.

Берлін. Після урядових і приватних вістий, в бою коло Мукдену, Росияни стратили третю часть своєї армії. Сі страти збільшають ся з кождим днем, в наслід к безпреривної нагінки Японців, котрі старають ся відтяти Росиян від Харбіна.

Петербург. Говорять, що правительство не гадає кінчити війни. Заряджено мобілізацию нової 400-тисячної армії. Кажуть, що команду обійме Ґріпенберґ. Говорять також, що шефом ґенерального штабу в Манджуриї іменований начальник київского округа військового, ґенерал Сухомлінов.

Льондон. Східне крило Ліневича мало здаєсь найменші страти. Не числячи полонених, Ліневич стратив 20.000 людий і 6 машинових гармат. Армія Ліневича тепер в Теліні. Судьба инших відділів непевна.

Париж. В Петербурзі порішено загальну мобілізацию цілої російскої армії. Команду в Манджуриї обійме в. кн. Николай Николаєвич, з необмеженою властию. Начальну команду над армією в Росиї обійме в. кн. Володимир.

Льондон. З табору Курокого в Мукдені доносять дня 12 с. м. На побоєвищи знайдено 25.000 російских трупів, полонено 50 до 60.000 Росиян, здобуто звиш 70 гармат. Армія Курокого мала не більше, як 5000 убитих і ранених.

Париж. Рада міністрів ухвалила вислати до Манджуриї нову армію з 400.000 людий, а іменно корпуси: київский і варшавский, 2 дивізиї ґвардиї петербурґскої піхоти і трета дивізия ґвардиї варшавскої піхоти.

З Росиї.

(Телеґрами).

Петербург. Комітет міністрів закінчив наради над справою толеранциї инших віроісповідань. Ухвалено зревідувати закони о будові каплиць нехристиньских дисидентів, о нехристиньскім духовеньстві, особливо магомедаьскім і о ламаїзмі.

Відень. З причини динамітової експльозиї в готели Брістоль в Петербурзі, цар дав замісию всесильному директорови департаменту поліциї. Відповідне зарядженє має бути оголошене сими днями. Єго наслідником має бути старший прокуратор варшавскої палати судової, державний совітник Ковалевский.

Петербург. Збір помічників адвокатів ухвалив резолюцию з жаданем закона о скликаню конституцийного збору, в котрім повинні взяти участь представителї всего населеня Росиї, без ріжниці народности і віри. Збір домагає ся також оголошеня свободи слова, преси, товариств і зборів, ненарушимости осіб і мешкань, як також уміньшеня всіх осіб засуджених за політичні злочини.

Берлін. В орлівскій ґубернії і на границі курскої ґубернії хлопи знищили і зрабували 15 дворів. В лісах вирубано богато дерев. О подібних подіях доносять також з тамбовскої ґубернії.

Петербург. Посілість в. кн. Сергія коло Дмитрівска о орлівскій ґубернії зрабовано а фабрики попалено.

Краків. Російский міністер просьвіти Глазов не приняв польскої депутациї і мав наказати начальникови своєї канцеляриї, щоби надісланий меморияв в шкільній справі полишити без відповіди.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Еміґрация до Америки.

Відень. Міністерство внутрішних справ одержало повідомлене, що американьский комісар еміґрацийний видав зарядженє, що кождий еміґрант, котрий не має средств до житя і не уміє подати цїли своєї подорожи, може бути завернений.

Пруські Поляки.

Берлін. В німецкім парляменті Поляк Скажаньский атакував промову Райнбабена в прускім соймі і промовляв против кольонізацийної акциї правительства.

Розрухи в Іспанії.

Мадрид. З Андалюзиї доносять о великім порушеню між робітниками. В кількох місцевостях прийшло до розрухів. Громадскі власти не можуть опанувати руху, отже звернули ся о поміч до правительства.

Зьвірства цивілізаторів.

Брукселя. Комісия для розслідженя зьвірства доконуваних на мурянах в Конґо, зібрала величезний доказовий материял. На підставі доходжень арештовано офіцира Маєка. Стверджено, що арештованих мурянів морено голодом, а залягаючих з податками розстрілювано.

Страйк в Бельґії.

Шарлерґа. Союз копальняних робітників ухвалив перервати страйк. В наслідок сеї ухвали у всіх копальних праця розпочала ся наново.

НОВИНКИ.

— **В справі карній з приводу антикербер'вскої демонстрациї** запав нині по промові прокуратора Невядомского і знаменитій обороні д-ра Коста Левицкого слідуючий вирок: О. Сілїньский і п. Михайло Петрицкий звільняють ся від всякої вини і кари, натомість узнає ся винуватими пп. Олену Левицку, Мстислава Січиньского, д-ра Волод. Загайкевича і о. Пристая провини збіговища з § 283 кз. а кромі п. Січиньского винуватим обиди урядника з §. 312 кз. і п. Левицку винуватою переступу з §. 314 кз. (мішане в урядов чинности) та засуджує ся: 1) д-ра Вол. Загайкевича на 10 днів арешту або 100 корон кари, 2) Мстислава Січиньского на 10 днів арешту або 50 К кари, 3) п-ю Левицку на 6 днів арешту або 30 К кари і 4) о. Пристая на 5 днів арешту або 30 К кари. Обжаловані застерегли собі три дни до намислу. Точне справоздане з нинїшної розправи подамо завтра.

— **Зі Старого Самбора.** З початком другого курсу с. р. отворено при тутешній народній школі науку промислову, на яку позаписували ся переважно хлопці Русини. Та як все так і тутка позабуто цілковито на науку рускої мови, обмежаючи єї подаване на одну релігію. До того віддано науку кількох предметів в промислівці одному панкови з ради повітової, що попадає в правдиву вшехпольску бішеність на сам погляд на руске письмо, яким рускі хлопці поподписували свої зошити. Ба що більше, сей панок хвалить ся, що „не умі по руску“, — але руский хліб їсть в раді повітовій! — ставить до хлопців Русинів підчас шкільної науки питаня „чи ти Русін чи Русин“ та др. Щож дивного, коли того премудрого вшехполяка такой на годині науки навіть хлопці Поляки недавно добре потурбували? — Але-ж був би уже крайний час, щоби наші краєві верховні власти добре й совісно призадумали ся над тим, до чого властиво веде така погана, шовіністична польска поведінка в школі. Живий народ — яким є руский — хотяй би, не знать якою польскою наукою винародовитись не дасть ся; — на коли же до дитини відзиває ся не тою мовою, якою она послугує ся в дома, здержує ся поступ в науці, погорджеием руского слова защіплюєсь в дїточих серцях ненависть і злобу до тих, що згірдно о Русинах виражають ся; а який хосен з такої науки, нехай тямлять добре верховоди, що по укінченю VI класи тутешної школи так Поляки як і Русини анї по польски анї по руски без ошибки не уміють підписати ся. Се факт! Та в тутешній школі народній жіночій знайшло ся дві зачаджені шовіністки учительки, котрі свою вшехпольску загонистість посунули до сего ступеня, що майже цілий I курс с. р. руским дітям не позволили молити ся перед і по науці по руски. Коли же руский о. катехит виволік тоту справу на конференциї перед інспектором, то чесний збір учительский тутешний кинув ся на него з прегарною лайкою: „денунциянт та др.“. — От до чого дійшло шкільництво під крилами славетної ради шкільної кравої, справдішна Вржесьня, лише в Старім Самборі!

— **Писемні іспити зрілости** розпочинають ся у всіх середних школах (окрім Кракова) 8 мая, в Кракові 9 мая. Устні іспити зрілости розпочинають ся в ґімназиях: Бохня 23 мая, Броди і Бережани 3 липня, Бучач 12 липня, Бонковичі під Хировом 29 мая, Дрогобич 5 червня. Ярослав і Ясло 22 мая, Коломия I ґім. 25 червня, II ґімн. 19 червня; Краків ґімн. св. Анни для мужчин 19 мая, для женщин 5 червня, ґімн. св. Яцка 2 червня, III ґімн. 13 червня; у Львові: руска ґімназия 22 мая, II ґімн. для мужчин 23 червня, для женщин 1 липня, III ґімн. для для мужчин 13 червня, для женщин 26 червня, IV ґімн. 31 мая, V ґімн. 23 червня, VI ґімн. 22 мая; Новий Санч 19 мая, Подґуже 22 мая, Перемишль I ґімн. 13 червня, II ґімн. 16 червня, Ряшів I ґімн. 2 червня, II ґімназия 23-ого мая, Самбір 3-ого липня, Сянік 22-ого мая, Станиславів 8-мого червня, Стрий 13 червня, Тернопіль I ґімн. 2 червня, Тарнів 5 червня, Вадовичі 2 червня, Золочів; в реальних школах: Ярослав 23 мая, Краків I р. шк. 13 червня, II р. шк. 6 червня, Львів I р. шк. 23 мая, II р. шк. 29 мая, Станиславів 3 червня, Тернопіль 3 липня, Тарнів 19 червня.

— **Розбишацка нора.** Польскі ґазети писали недавно, з нагоди смерти реставратора Нафтули Тепфера дуже тепло про єго реставрацию і називали її „симпатичною“. Чому? — се мабуть вони самі лише знають, бо в послідних роках ся реставрация стала звичайним шинком, з котрого порядний гість виходив все з найбільшим невдоволенем. Причиняла ся до сего головно ароґантна служба, що між иншим не хоче говорити в руским гостем по руски і позволяє собі ще на цинічні замітки. Платничий звісний між иншим і з того, що гостеви, котрий дав єму прим. ґульдена, видає лише з корони і т. д. Але факт, що зайшов в тій шинковни перед кількома днями, зводить її вже до ряду звичайних розбишацких нор, яких повно при пл. Краківскій і в подібних жидівских заулках. Кельнер обидив одного гостя і за те дістав від иншого гостя на місци науку в виді позаушника. Колиж ціле товариство, зложене з кількох осіб, виходило з реставрациї, в сінех, де сьвітло навмисно погашено — се було вечером — обскочило їх кількох драбів, очивидно з реставрацийної прислуги і почали обробляти кулаками. Одного з гостий, того, що покарав був зухвалого кельнера, втягнули в якийсь закамарок і там побили єго до нестями. Нападене товариство складало ся з композитора Галя, літерата Вомелї і акторів Чакого і Расїньского. Сей послідний потерпів власне найбільше. Справою заняла ся прокураторія. Аж тепер мабуть відхоче ся польским ґазетам писати про якісь симпатиї до згаданого шинку, а єго постійна публика, у великій части руска, полишить єго гостям, що привикли до подібних розбишацких нор.

— **Страйк ґімназиястів.** З Кракова доносять, що в тамошній ґімназиї св. Анни ученики обох відділів IV. кл. вийшли ґреміяльно перед годиною історії з класи і вернули ж на лекцию слідуючого предмету. За причину страйку подали перетяжене наук ю всесьвітної історії. В справу вдав ся сейчас директор Кульчиньский, котрий загрозив ученикам розвязанем класи і новим вписом, причім многі з них утратили би рік. Наслідком того ученики занехали дальшу демонстрацию, а власти полагодили справу некарности в обсягу управи школи.

— **Поновлене пашпортової візиї.** Знесений від довшого часу примус обовязуючий російских підданих при в'їзді до Австриї візувати пашпорти в австрийских конзулятах, власти привернули назад. За причину подають величезний наплив російских дезертирів. Від часу виповідженя російско-японьскої війни перейшло австрийску границю 37.000 військових дезертирів з Росиї, між ними 31.000 Жидів. Через границю в Бродах перейшло при кінци лютого с. р. 1000 дезертирів, з котрих частина виїхала до Америки. В Бродах находить ся 600 дезертирів.

— **На бурсу ім. сьв. Онуфрия в Ярославі** зволили ласкаво жертвувати за час від 1 жовтня м. р. до марця с. р. (в коронах): Преосьвященний епископ Константин Чехович 50, сойм краєвий 150, видїл повітовий в Ярославі 200, каса задаткова в Радимні 300

заукове товариство Шевченка у Львові 25, каса задаткова і ощадности в Ярославі 15, редакция „Тиґодніка ярославского“ 33·34, спілка ощадности і позичок в Острові 20, спілка ощадности і позичок в Вишатичах 5, церков в Вишатичах 5, читальня „Просьвіти“ в Вишатичах 10, уряд деканальний белзкий 12, уряд деканальний любачівский 10·70, заряд дібр в Сурохові 10, п. Лісковацкий зі Львова 50, о. Захарясевич з Вишатич 5, п. Сенатович з Ярослава 4 П. Л. 20, о. Дрогомірецкий з Делятина 5, п. Адам зі Львова 5, п. Пастер з Ярослава 25, п. Коритко з Перемишля 10, о Каранович з Цетулі 4, п. Дорош з Цетулі 6, п. д-р М. Кочиркевич з Ярослава 2·50, п-ні Пясецка зі Звертова зібрала на празнику в Борятині 9·20, о. Данилович з Соснова 3, п-ві Матяшева 0·64, о. Висневский з Радимна 2, о. Гоцкий з Опарівки 10 п. Кульчицкий зі Львова 4, о. Гойдиш від парох. Жукова і Горайця 16, п. Кульчицкий з Ярослава (з пушки) 21·40, о. Набак зібрав на весїлю п. П. Дучимінського в Нагірцях 8·30. — Всім пп. ласкавим жертводавцям складає як найсердечнїйшу подяку — *Виділ.*

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 13—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Цїна збіжа і других продуктів.

Львів 15 марта Валюта коронова. Цїна за 50 кільґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·50 до 8·60 а на термін 8·35 до 8·50, *Жито* старе 6·45 до 6·60 а на термін 6·35 до 6·40. *овес* оброчний старий 7·25 до 7·50 а на термін 7·10 до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·90 до 7·10, а броварний 7·25 до 7·75, *ріпак* 10·75 до 11·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 9·50 до 11·—, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 8·50 до 8·75, *кукуруза* готова 8·50 до 8·75 а нова 7·10 до 7·35, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 200·10, *конюшина* червона 50·— до 80·—, біла 40·— до 68·—, шведска 50·— до 80·—, *титотка* 24·— до 32·—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 31·50 до 31·75.

Курс Львівский

з дня 15 н. ст. марта 1905.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 80	— —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 50	00 20
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 —	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (II. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 5	—
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250	253 —
100 Рублїв паперових	252 70	254 50
100 марок німецких	117 —	117 50

Укінчений практикант

торговельний глядає посади за крамаря, причім може виручити старого дяка. Близші відомости уділить Народна 220 Торговля у Львові. 1—8

Потребую від Провідної недїлї дяка. Зголошеня на адресу о. Остап Скоморовский, парох в Кутищи, п. Підкамінь (коло Бродів). 219 1—5

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул. Коперника). 780

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 26—60

Дістати можна всюди

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр
Обручкові ч. 41 по 77 зр
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для всїх за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою 10% дешевше. Наука шитя безплатно. Шпильки на жадане. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щоденъ 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштосписи церков, каплиць, віль плебаній, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 1—14

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Диплъомів і т. и. по умірених цїнах.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпниці, лїхтарі, образи до процесиї. фани, хоругви, стихарі, суконки сьвітло ощадне кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений бриляптами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 12—45

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц, к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

ОПОВІСТКА.

Звичайні загальні збори

членів „ПОВІТОВОГО ТОВАРИСТВА КРЕДИТОВОГО“, стовар. зар. з обм. порукою в Немирові відбудуть ся дня 30 марта с. р. о 2-гій год. з полудня в читальни „Просьвіти“ в Немирові зі слїдуючим порядком:

1) Звіт дирекциї з касової дїяльности за 1904 рік.
2) Розділ зиску.
3) Вибір 2 членів Надзираючої Ради.
4) Внесеня.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:

о. Ем. Гриневецкий голова. *Николай Голїян* секретар. 213 3—3

Що року горять хлопскі мілїони **неасекуровані!**

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. **По пожарі виплачує „Днїстер“ зараз відшкодованя;** оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань **в сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) **суму 1,183.874 кор.** і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як 300 000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Поліси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах спротиньских.

Чистий зиск по скінченім році звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор, (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премиї).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпеченє через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де наші аґенти „Днїстра“ не роблять. **Аґенти „Днїстра“** заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тільки через „Днїстер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі доброчинні цїли.* 34 3—26

Стережіть ся огню і асекуруйте ся в „Днїстрі“!

Покривайте свої хати черепом (дахівкою).

„Днїстер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Для ученика IV.-ої кляси ґімн.

убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: **Іван Кунцевич.**
Редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„Комар“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного житя. **„Комар“** не є офіціяльним органом якого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар“** придбав сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар“** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар“** повинен находити ся в кождій рускій інтелїґентній *родині.*

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.
Передплачуйте „Комара“.

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, **позички фракових і анґлєзових убрань на карнавал.** Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Баторня ч. 24.

Liniment Capsici Comp.

замість

PAIN-EXPELLER

при закупні того знаменитого, усмиряючого біль средства до натираня, яке можна дістати у всїх аптиках, треба все уважати на марку: ЯКОР.

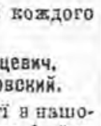

Аптика Ріхтера, Прага.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

Позір! Позір!

Чи чули ви, що на Буковині появить ся у цьвітни с. р. новий богато *ілюстрований* двотиждневник:

„ОТАМАН“

і стоїть до кінця року всего 2 кор.

Висилає ся лиш тим, що заплатять гроші з гори.

Особливо усі наші СОКОЛИ повинні собі **„Отамана“** запренумерувати, бо там будуть усякі поради, як устроювати забави, театральні представленя, вправи так ґімнастичні як і пожарні і т. п.

Хто приєднає нам 5 з гори платник передплатників, той буде діставати „Отамана“. Через цїлий рік даром. Гроші посилайте до: **Ґеорчія Войчука, у Витилївці** (Буков.)
197 3—3

І. нагорода на конкурсї (Perfiziosamento) Медаль срібний з королївскої Академиї штук красних в Римі

І. нагорода медаль срібний з папскої Академиї штук красних в Римі.

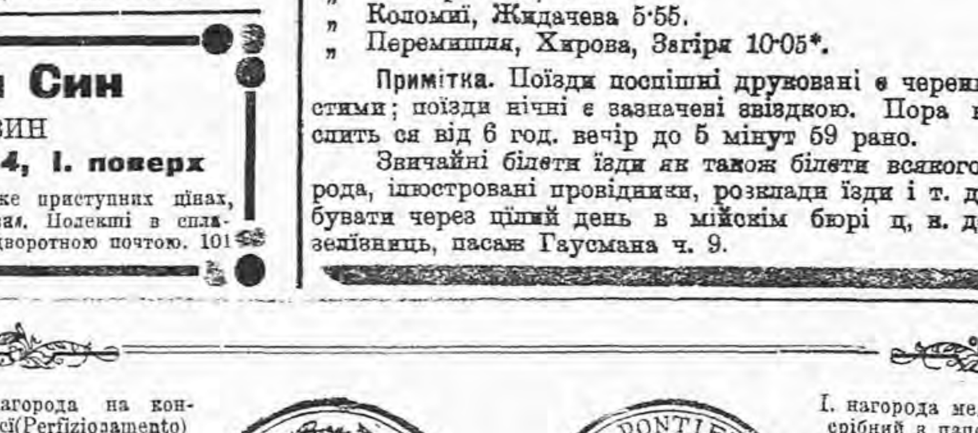

ГРИГОРІЙ

КУЗНЕВИЧ

артист-різьбар.

Творить портрети, бюсти, медалїони, фіґури, (статуї) алегоричні, мітольоґічні і релеґійні ріжної величини і всякого рода до сальонів, також вівтарі, таблиці і памяткові фіґури в мармері, камени і в дереві до церкви. Будує памятники і статуї на площі і кладовища.

Робітня (atelie) ул. Пекарска ч. 83. в місци б. п. Марковского.

103

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 50. Львів Четвер 3 (16) Марця 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей“.

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторея ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторея. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від корта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Кілька заміток про зарібкову еміґрацию до Прус.

Заходи „Народного Комітету“ около вказаня нашим селянам нового зарібного жерела поза межами Галичини та зорґанізованя зарібної еміґрациї до Німеччини — можна сказати без пересади — увінчали ся гарними успіхами. Вже минулого року зарібна еміґрация руских селян до Прусів виказала фреквенцию близь 30.000 душ, а з хвилею, коли заходами названого Комітету удало ся довести до відчиненя руского бюра праці в Найберуні на прускім Шлеску, доля зарібної еміґрациї наших селян до Німеччини зістала забезпечена.

Не тут місце ще раз розводити ся нам просторо про значінє зарібної еміґрациї рускої не лише для руских селян але і для цїлого руского народу. Приганемо лише кількома словами, що рух сей, коли захопить широкі круги нашого селяньства, мусить принести многосторонні користи так для руских селян, як і для цїлого руского народу як такого в Галичинї, користи так економічного і культурного як і социяльного та національного характеру. Масова зарібна еміґрация до Прусів, споводовуючи приплив гроша з чужини, мусить перш усего причинити ся до піднесеня економічної сили нашого рільничого населеня, за чим і послїдує двигненє економічного положеня усего народу. До того побут наших селян у Німеччинї треба вважати справдїшною школою культури для низших верстов нашого народу. В Німеччинї набуває наш селянин висші вимоги житєві, вчить ся лїпше відживляти і лїпше убирати, але і вчить ся разом з тим екстензивно працювати; там привикає він до культурнїйших форм у службових відносинах, учить ся людяности в обходженю, совісности і точности у виконуваню обовязків а рівночасно вчить ся цїнити людске достоїньство своє і других. Вкінци і технїчна культура Німеччини не може лишити ся без слїдів на сьвітоглядї наших заробітчан. Всї ті економічні і культурні користи зарібної еміґрациї до Німеччини узнав і Єго Ексцеленция Митрополит Андрей гр. Шептицкий, поручаючи осібним розпорядженєм нашому духовеньству занати ся сею справою та спішити нашим селянам в справах еміґрациї з порадою і інформациями.

А не менші і социяльні та національні користи зарібної еміґрациї. Социяльно масова збірна еміґрация зменшуючи значно число робочих рук в краю мусить мати для наших селян в відношеню до двірских лаків ті самі результати, що масовий страйк, однак без тих прикрих акциденций, що товаришать у нас страйкам.

Національно вкінци зарібна еміґрация корисна не лише тим, що скріпляє, наш народ економічно, дїлає на двигненє єго культурного уровеня і причиняє ся до поліпшеня єго социяльного положеня в краю, але ще й тим, що розширяє загалом полїтичний горизонт нашого селянина, показуючи єму инший лад, ніж в краю, вчить єго критично глядїти на польско-шляхоцку господарку в Галичинї та, виявляючи безсильність наших „опікунів“ поза межами краю впливає нашому селянинови надію на зломанє їх самоволї і в краю. З усїх тих мотивів на зарібну еміґрацию до Німеччини треба глядїти як на незвичайно відрадну прояву і обовязком кождої сьвідомої та не вузкоглядної одиницї єсть заходи „Народного Комітету“ і нашої преси в тім зглядї як найгорячійше підпирати, особливо-ж служити порадою і вказівками селянам, пускаючим ся в дорогу до Німеччини.

На сей горожаньско-патріотичний, а рівночасно гуманїтарний обовязок звертаємо увагу наших інтелїґентних людий по провінциї тим паче тепер, коли зі сторони „народного комітету“ сконстатовано, що круги, котрі зарібній еміґрациї наших селян, розвинули всякі хитрі способи, аби сю пожиточну акцию розбити. Особливо-ж провірено, що на західно-галицких лїниях зелїзничих та на галицко-прускій границї крутить ся цїла тїчня підставлених польских та жидівских аґентів, котрі обіцянками лїпших зарібків та иншими обманчивими представленями переловлюють несьвідомих річи заробітчан і завертають їх з дороги до Найберуну у лабети всяких еміґрацийних пявок до Мисловиць. При тім показує ся на жаль, що чимало з давших ся переловити сим еміґрацийним гієнам, улягли їх намовам лише через те, що не одержали нїяких вказівок і поради від своїх місцевих інтелїґентів. Сьвідчило би се про те, що наша провінціяльна інтелїґенция не вміє висвободити ся від традицийної індоленциї, коли навіть парохи, яких відношенє до порученого стада не повинно чей кінчити ся лише на церкві і требах, не дуже дбають про се, аби осьвідомити селян про обставини зарібної еміґрациї і остерігти їх перед чигаючими по дорозї польско-жидівскими гієнами. А прецїць думаємо, що коли сам Є. Е. Митрополит заняв ся сею справою і поклав єї на серце підчиненому духовеньству, то вже й обовязком єго єсть публично, з амвон, вияснити справу еміґрациї своїм парохіянам та остерігти їх перед хитрими аґентами і як одиноке бюро для руских заробітчан вказати бюро в Найберуні.

На отсе хотїли ми головно звернути увагу нашої сїльскої інтелїґенциї, котра, служачи радою нашим зарібним еміґрантам, тим робом не лише сповнить патріотичне дїло але й обовязок людяности і християньскої любови.

Причинок до справи патронату.

[*Допись*]

Кому надати право презентованя пароха? На се питанє всїляко відповідають. Дехто радить надати се право громадам. Але й тепер уже, коли лише деякі наші громади мають се право, показує ся нераз, що гіршої деморалїзациї мабуть не може бути, як в тім випадку, коли всї члени громади мають вибирати собі сьвященика. Ось сьвіжий приклад, який лучив ся в Сїльци, коли по смерти пароха Володимира Чайківского сїлецка шляхта мала одному з трех кандидатів надати презенту. Кандидатами на сю парохію були: місцевий адміністратор о. Стефан Мацюрак, о. Михайло Татомир, походячий таки з сїлецкої шляхти і о. Николай Білиньский, парох з Камяної. Всї три кандидати відповідні, шляхтї сподобали ся, лиш о. Мацюрак, не будучи шляхтичем, не мав виглядів дістати парохію. По переведеню всїх формальностий визначив епископ день вибору пароха на 27 липня 1904 р. Тимчасом пан префект Василій Манастирский на якийсь час перед тим реченцем поїхав з делеґатами Лукашом Лучковским і Петром Туряньским просити декана о. Децка, щоби еще вибори відкликав, бо шляхта еще добре не приготовила ся. Замітні слова сказали делеґати до о. декана, промовляючи до него по польски: „My możemy nadać prezentę i w kąpieli. Kąpiemy się w Bystrzycy jako kolatorzy, ksiądz przyjiżdża fiakrem wylazimy z wody, ukrywamy się prześcieradłami, ksiądz nas prosi i podaje prezentę (готове письмо до підпису) i my każdy z osobna podpisujemy“. Що тая депутация у о. декана узискала, годї дізнати ся. Се лиш факт, що о. декан 27 липня не приїхав і виборів не було; але за те в ночи зійшли ся сторонники о. Білиньского у префекта і там підписали єму презенту. Колиж побачили, що тих підписів троха за мало, пустили ся таки в ночи ватагою по селї тай далї збирати підписи на презенту для о. Білиньского. Як хто не хотїв підпису дати, то поперевертали єму плоти і пішли дальше. Тим способом позискано для о. Білиньского 57 голосів; але і партия о. Татомира не здармувала, бо зібрала для него 53 підписів. Тай о. Мацюрак дістав 38 підписів, так що вийшло аж 148 голосуючих. Тимчасом в цїлім Сїльци мало бути лише 97 виборців.

Коли епископ в Перемишли дістав до затвердженя сю презенту, припоручив деканови в дни 28 жовтня 1904 р. комісийно провірити всї підписи. До комісиї входили кромі декана оо. Туряньский з Городища і Крушиньский з Ступницї. Комісия сконстатувала, що о. Білиньский дістав лише 50 голосів, а тамті два кандидати разом 43 голосів. Отже задецидовано, що презенту дістав о. Білиньский.

Против сего внесла друга партия до епископскої консисториї протест. Консистория бажала справу полагодити якось угодово і в тій цїли завізвала шляхту одної і другої партиї, щоби погодили ся. Але ті, що внесли протести не хотїли уступити. Справа якось проволїкла ся, так що сторонникам о. Білиньского бракло вже терпцю і в ночи з 23 на 24 падолиста 1904 р. пустили ся по селї з буками збирати дальше підписи за презентою для о. Білиньского. Як те „збиранє“ виглядало, досить згадати, що Анна Курикова, котрої чоловік утїк з хати через вікно, мусїла взяти перо до руки, другий взяв її за руку, а третий подав їй презенту до підпису. Не помогли просьби „коляторки“, — мусїла підписати. Таким способим позискано дальших 13 підписів для о. Білиньского, єго презенту затвердила консистория.

І знов внесено протест, в котрім закинено навіть симонію. В наслїдок того зіслав епископ дня 28 сїчня с. р. нову комісию, щоби провірила факти, в протестї наведені. Комісия приїхала до Сїльця о годинї 2 по полудни, а входили до неї кромі декана оо. Поляньский з Мокрян і Крушиньский з Ступницї. Як тілько комісия розпочала своє урядованє в парохіяльній канцеляриї і хотїла переслухувати тих, що підписали протест, прибув там також не взиваний еще префект Манастирский з товпою народа, жадаючи, щоби єму вільно було прислухувати ся, що сьвідки будуть зізнавати. Але декан на те не зізволив, і пан префект мусїв віддалити ся. В хвилю по тім почули сьвященики крик в кухнї, та о. Крушиньский якось утихомирив людий і комісия вже до 8 години вечером спокійно урядовала.

Тепер з черги прикликав декан і префекта до переслуханя. Сей явив ся, але протоколу складати не хотїв, тілько жадав, щоби єму дозволено перечитати цїлий протокол. Сего декан не позволив, тілько зажадав від него охорони перед евентуальною зневагою. На те префект відозвав ся: „Най ти тут і голову зірвуть, то се мене нїчо не обходить“ і по тих словах віддалив ся. Незадовго потім кинула ся гурма людий з криком на парохіяльний будинок і колами вибила 38 шиб. Ситуация стала від тепер дуже поважною. О. Крушиньский хотїв всїсти на фіру і втїкнути. Колами і каменями відогнано єго назад до хати. Сьвященики почали на правду побоювати ся о своє житє і удїляти оден другому absolutio in casu mortis. Господар хати о. Мацюрак з 3-місячною дитиною і другою 3-лїтною — жінки тогди не було дома — утїкав з комнати до комнати. А на дворі стояли колятори з колами і витримали комісию аж до рана, коли появив ся жандарм і освободив їх з облоги. О. Мацюрак з дїтьми зараз утїк до Самбора до родини і більше до Сїлця не повернув, полишивши всї свої річи на Божу опіку. Декан під осло-

Поляк про українські відносини.

В послїднім (за март 1905) числї краківського місячника „Krytyka“ знаходимо цїкаву вступну статю під заг. „Z wycieczki do Rosyi. Wrażenia i rozmowy;“ статя ся, підписана буквою f, вийшла зпід пера самого начального редактора Krytyk-и п. Вільгельма Фельдмана, звісного польського писателя і публїциста. П. Фельдман відбув в сїчни і лютім с. р. подорож до Росиї; звидів всї важнїйші центра европейської Росиї — був в Одесї, Києві, Москві, Петербурзї, Вильнї, Варшаві. А що подорож ся припала як раз на час для підданих білого царя дуже горячий і обильний в історичні події — як різня робітників в Петербурзї, убийство Серґія в Москві — то й не диво, що п. Фельдман мав нагоду пізнати і обсервувати суспільність широкої і многоязичної російскої імперії, в часї що так скажу, коли творять ся зародки та зарисовують ся основи будучої, на европейський лад під зглядом суспільно полїтичнім з'орґанізованої Росиї; хвиля така безперечно надзвичайно важна в житю держави і єї горожан і длятого є в силї подати пильному обсерваторови богатий материял. І дїйсно редактор „Критики“ зібрав його багато. Нас не обходить ту характеристика чиновництва, військовости, царського двора і його оточеня і т. д. — хоч і се безперечно інтересне — але найбільше може нас обходити характеристика теперішних відносин на Українї, тим більше, що вона походить від чоловіка, котрий сам не належить до нашої народности, хоч загально до неї симпатично відносить ся. І з другої сторони статя п. Ф. важна для нас і тим, що вона порушує українсько-польську квестию — іменно яке становище повинні заняти Поляки „na kresach“ зглядом Русинів. П. Фельдман доходить до єдино можливої в тій справі конклюзиї — а се, що Поляки не лишень не повинні перепиняти Русинів в їх національнім розвою, але противно, станути самі до борби зі спільним ворогом себто царатом і помагати Русинам орґанізовати свої сили... Що п. Ф., мимо того, що може і старав ся станути на точцї строгої обєктивности, не перевів сам вповні повисшої своєї конклюзиї і що із нього часом визирає душа галицького Поляка, що мріє про Польщу „od morza do morza“— се побачимо на своїм місци.

Часть статї, що відносить ся до справи української, звучить в перекладї так:

* * *

„Одним з найбільше пекучих питань на окраїнах Польщі — для цїлої Польщі — є відносини до народности української і литовської.

Я старав ся засягнути близших інформаций в сих справах — на полудни — на Литві- а враженя звідси сумні, дуже сумні...

Блукаючи годинами по Києві не можна було оперти ся враженю: якже малою, нечувано малою є національна відпорність Українців! Як можна так дати ся з'їсти „mit Haut und Haaren!“ Місто на вні до нащадку змосковщене, а під тим покостом має характер рішучо більше польський, ніж український. А прецї коли де — то ту а не у Львові столиця Руси, ту а не на Львів повинні звернути свої бажаня і стремлїня, ту природний і історичний їх осередок. На улици не почуєш нїколи мови української, часом тілько мужик в кожусї і на примітивних санках зі своєю бабою в білім кожусї припоминає менї моїх „родаків“ (sic! С. Б.) зпід Збаража. Інтелїґент, що відзиваєть ся по українськи, будить сензацию...

Приглядаючи ся близше житю, шукаючи трохи бодай з трудом — стрінути можна слїди українського житя, але як придоптанї, в яких формах! Страшні спустошеня здїлав указ з 1876 р., що забороняє — з виїмкою белетристики — всякі друки по українськи і навіть евангелиє, навіть книжочки рільничі! За „часів польських“ був український язик уживаний не лиш серед народа, але навіть в королївській канцеляриї!

Пресия так нечувана — дїлає. Інтелїґенция українська оказує взлякі слїди, що від пяти сот лїт стогне в неволи. „У нас говорить ся не по малоруськи, але мало по руськи“ — гірко жартовав оден з них. — Яка є ріжниця між Поляком а Українцем? дефініював оден. — Перший є Поляком, за се нїчим більше, другий є всїм (в гієрархії чиновничій), але не Українцем, Заячесерде — то смертельний гріх сеї інтелїґенциї. — Двіста лїт Сибіру, а народ буде відроджений! — кликав недавно з глубини своїх бажань є. представитель. — Ми би вам дорівнали, коли би ми мали такі, як ви, женщини! — кликав репрезентант Українців на Міцкевичівськім бенкетї. Палки, якими січено Тараса Шевченка, так скоро пішли в забуте...

Поволи, поволи з під попелу будить ся нове житє. Не згасло воно цїлковито і в часах найбільшого гнету, в останних лїтах повстає сьвідоме, сильнїйше. „Кіевская Старина“ піддержує народню сьвідомість — в язицї російськім з конечности; в свій зошит російский вплїтаючи українську белетристику. З Галичини тисячами приходять книжочки — нелеґальні. „Южныя Записки“ в Одесї недавно поставили рішуче жаданє української школи.

Не був я в Полтаві — місто се має мати характер наскрізь український; численна інтелїґенция — панї і панове — говорять тілько своєю мовою. І дїлають так скуточно, що при відслоненю памятника Котляревского — 1903 р. — дефіляда хлопських депутаций тревала дві годинї. Сильні акценти патріотичні чути на щорічних обходах річницї смерти Шевченка, — чути було на недавнім обходї ювилея Левицького. А коли тепер повіяла трохи лагіднїйша струя — знайшли ся відразу люди, що єї хотїли визискати: до правительства вплинуло десять подань о концесию на часопись. Не удїлено зізволеня на жадну — бодай на гумористичну — стараня одначе не устали. З'їзд Українців в Києві ухвалив мемориял, що жадає конституциї, національних прав, а передовсїм знесеня указу з 1876 р. Під впливом сих старань навіть Володимир Короленко почув, що є Українцем.

А які є відносини Поляків до сего руху? Жадні. Є він для них terra ignota. Стикаючи ся з множеством представителїв інтелїґенциї — в Києві пізнав я тільки одного Поляка, що працював в завмерлій українській орґанізациї социяльно-демократичній, (тепер наново двигаєть ся), і в Одесї одного, котрому справа не тільки лежала на серци, але і була близше знаною. Инші знають добре Париж, навіть бретонську лїтературу — тільки не своє найблизше оточенє. А коли ходить о арґументацию — витягають словар народово демократичний, як сей знаменитий і заслужений в своїм крузї лїкар одеський, котрий менї доказував, що Поляки повинні

ною жандарма міг від'їхати спокійно до дому.

По вишінший день справа презенти не полагоджена і, як ходять слухи, Владика хоче сам надати комусь презенту. І се була би заслужена кара для тих, що не уміли пошанувати свого права.

Кількох з тих панів коляторів замкнула вже самбірска прокураторня до улия, а деякі ще остають до часу на воли. Подаючи ті факти до прилюдної відомости, зовсім не хочемо докорати кандидатам, бо в сім разі жадному з них ніякої вини приписати не можна; а ходить нам о виказане, що не зовсім хорошо виглядало би надаване презенти громадою.

Сусід.

Антикерберівска демонстрация.

Зізнаня поліциянтів.

По переслуханю комісаря Урбановича, котрий потвердив зовсім льояльне і мирне поведене демонстрантів, наступило дальше переслухане сьвідків з львівскої поліциї, але вже таких, що зізнавали як-раз противно, закидуючи демонстрантам несотворені річи — у власній обороні. Першим з тої катеґориї сьвідків був концепіст поліциї д-р Хмелярскі, котрому вже зараз після демонстрациї закидувала руска преса, що заховував ся вельми провокуючо і був моральним виновником кровавих подій на ул. Чарнецкого. Тай вистарчило тілько поглянути на сего сьвідка, на его нервові рухи, острий вираз лиця та неприязний а прямо ворожий тон бесіди, щоб впевнити ся, що ті докори рускої преси були зовсім оправдані.

Переслуханий під присягою зізнає: Стояв під Фільгармонією і мав припоручене пильнувати, щоб демонстранти не пішли під намісництво, де перебував д-р Кербер. Висипавши ся з віча на улицю, демонстранти уставились в ряди по шість і вісім а на їх чолі бачив д-ра Загайкевича в товаристві двох дам, котрі провадив попід руки і еще кілька осіб переважно женщин. Тоді мав сьвідок зближити ся до п. Загайкевича і в „тоне обивательскім“ візвав его, щоб казав демонстрантам розійти ся, бо „іначей ужиєм сіли“. П. Загайкевич відповів, що по польски не розуміє, а тоді сьвідок звернув ся до офіцияла поліциї Фастнахта і візвав его, щоби той самий зазив повторив по руски. Сьвідок твердить, що те стало ся і стало ся так голосно, що перші ряди наказ розійти ся „мусіли“ чути, хоч цілу дорогу сьпівали. Коли сам сьвідок промовляв до д-ра Загайкевича, д-р З. виступив боком на оден крок перед похід і сказав на заяву сьвідка, що ужие сили, — „хиба на себе“. Взагалі сьвідок уважає за головного аранжера і провідника походу д-ра Загайкевича, бо „д-р З. ніс палицю в гору а на ній свій капелюх“, до самого сьвідка і до походу казав кілька разів: „наперед п. комісарю, на перед!“ а при ул. Собіского, коли сьвідок завернув в бік, щоб удати ся перед намісництво, скрутив раптом цілий похід і відтяв сьвідкови дорогу, так що доперва через перехідну каменицю вспів сьвідок перейти на улицю Вапову а відтак і на площу цлову. Коли сьвідок був вже зі своїм відділом на площи цловій почув нараз, що від площа бернардиньскої чути гамір, а заразом потім справді надтягнула кількатисячна товпа, сьпіваючи рускі пісні. Сьвідок мав тоді поставити свій кордон від краю ул. Личаківскої до Фаєрпіке і виступивши наперед візвати товпу, щоб розійшла ся. Сьвідок виставляв руки перед себе і був звернений до товпи лицем, так що „демонстранти мусіли чути его візване й розуміти — принайменше ті, що були в перших рядах. Візване сьвідка не помогло, бо на зазив „розійти ся“ дали ся чути голоси „наперед“ і товпа рушила ся змагати до намісництва. В товпі в першім ряді бачив сьвідок знов д-ра Загайкевича, впрочім в першім ряді уставлено самі женщини „zasłaniając się nimi jakby jakim płotem“. Сьвідок, котрий вже кілька разів промовляв „по обивательску“ бачив, що треба ужити сили і пхнув на демонстрантів найперш пішу поліцию а відтак кінну, котра й розбила похід і відкинула его назад на бернардиньску площу. З обжалованих, кромі д-ра Загайкевича, не бачив сьвідок в перших рядах нікого і їх не пізнає, пізнає однак о. Сіліньского, котрого казав арештувати. На запитаня, як те арештоване і защо переведено, сьвідок дає відповідь, що се стало ся за „опур владзи“, бо о. Сіліньский, помимо візваня, не хотів „розійти ся“. О. С. стояв на травнику на розі ул. Личаківскої, отже сьвідок „взивав“ о. Сіліньского, щоб уступив ся і старав ся его усунути легко рукою, але коли о. С. хотів таки йти наперед, казав „пшитшимаць“. Зробив се „по обивательску“, делікатно і не є правдою, щоб при арештованю ударив о. С. в груди рукою.

По тім зізнаню д-ра Хмелярского, котре зробило дуже некорисне зражіне для самого депонента, забрав слово д-р Загайкевич, щоб запротестувати проти твердженя, немов демонстранти висували умисно наперед жінки. Рівнож неправдою є, аби п. Хм. грозив „силою“, а натомість правдою є, що грозив відразу кінницею, а така погроза на супокійних австрийских горожан була так дикою, що сьвідок мусів проти неї задемонструвати словами: „хиба на себе“.

Кромі д-ра Хмелярского неприємно записав ся в памяти присутних при розправі другий герой зьвірских побоїв на площи цловій — капраль поліциї Маречко. Є то індивідиум видимо дуже низької інтелектуальної кваліфікациї, не вміє навіть склеїти до купи кількох слів, а при тім постать відражаюча, що вже на перший погляд кидає ся в очи своєю поліцейскою грубостию і розьвіренем. Оборона ставить внесене, щоб сьвідка не заприсягати, бо має вже слідство за побите при площи цловій і на поліциї обжалованого Січиньского в суді ґарнізоновім і є безпосередно заінтересований, але се не помагає; трибунал рішив, щоб сьвідка заприсягнути. Зізнає, що був в кордон при площи Цловій і мав припоручене „тлум розпрушиць“. Між обжалованими пізнає п. Мстислава Січиньского і п-ню Левицку — стояли обоє в першім ряді. Паню Левицку зразу не добре пізнавав, коли була переслухана в поліциї, — але впевнив ся доперва в суді, тай тепер пізнає, бо хоч в першім ряді було більше женщин, то однак п-і Левицка є червона а „тамте були брунетки“. Коли візване розійти ся не помогло, дістав розказ „розпрушиць“ і кинув ся в товпу разом з иньшими поліциянтами. Кінні поліциї мали наказ розбивати середину, а ми досталі боки. Тоді приарештував Мстислава Січиньского і хотів его вести на інспекцию, але п. С. не давав ся. П. Січиньский кричав безнастанно: „Гура Кербер! наперед академічна леґітимация!“ (В сали сьміх). На запитане, в чім була вина п. С-ого, оповідає, що п. Січиньский переривав ся через кордон і „записував собі нумера“ поліциянтів викрикуючи: „розбійники! я вас навчу, як розбивати і калічити людий!“ При арештованю п. С. мав видирати ся і жбухнув его рукою в груди, бо „хцял мне зваліць“. Каже, що п. С. аж три рази виривав ся єму з рук і утікав, так що мусів шукати помочи у других поліциянтів Зьвірка і Вольского, котрі доперва успіли оборонити сьвідка і видерти его з рук товпи. Коли допровадив арештованого до місця, де є склеп Дідолича, товпа звалила его на бочки, котрі там стояли — тоді сьвідок мав видати, що п. Левицка прискочила до него, вхопила за руку і кричала „не дам брата“. Доперва капраль Зьвірко витягнув шаблю і тоді всї розступили ся а сьвідок повів вже відтак арештованого без перешкоди. Признає, що п. Левицка не била анї не шарпала, але станула між ним а арештованим і „пшешкадзала в уржендованю“. Січиньского лише пошарпано а п. Левицкій здерто капелюх з голови.

По тих зізнанях розпочали ся питаня оборонця і обжалованих, на котрі сьвідок не вмів дати потрібних вияснень прічи і путаючи ся у відповідях. На питане, чи обжалований Січиньский хотів єму дати леґітимацию, каже що „так“, але чому він тої леґітимациї не взяв, сьвідок не відповідає. Не вміє також відповісти, як се стало ся, що п. С. аж три рази передер ся через кордон, сьвідок також не вміє відповісти: каже, що в товпі було „як на війні“ і він сам побоював ся о „своє житє“. Тай другому поліциянтови — замічує — якийсь пан такий „зробіл упор тваржо“, що не міг собі дати ради, бо демонстранти били палицями а пані заміткамі і парасольками.

На переслуханю Маречка скінчила ся перед полуднева розправа, а пополудни приступлено до переслуханя дальших сьвідків „доказових“ — комісарів поліциї і поліциянтів. Зізнаня тоті не були вже так обтяжаючі для обжалованих, як загалом не найшло ся потвердженя для критичних зізнань Хмелярского а особливо Маречка. Кромі того в зізнанях „доказових“ сьвідків показало ся богато суперечностий, так що треба було заряджувати аж конфронтацию, особливо що-до зізнань Хмелярского і Маречка.

Так аґент пол. Кун зізнає, що бачив, як о. Пристай підніс три рази палицю в гору коло конного поліциянта і кричав на перед, але чи палицею коня або поліциянта ударив, того сьвідок не знає. О. Пристая обжаловаго, що ударив палицею поліциянта Міхальского (§ 312 кз.) — тимчасом поліциянт Міхальский зізнає, що мав его хтось ударити по нозі, але „він сам того не чув“. Оповідав єму про ударене поліциянт Абрамюк, але Абрамюк зізнав, що Міхальского мав ударити не о. Прастай, але абітурієнт Евстах Ігнат, про котрого зізнав вже також в слідстві. Заглянено до актів і справді показало ся, що сьвідок зізнавав про Ігната, а не о. Пристая, так що о. Пристая обжаловано лише через помилку.

Сьвідок Вольский зізнав, що був при відпроваджуваню Січиньского, але не бачив, щоб п. Левицка взяла Маречка за руку. Зізнає, що п. Левицка не казала брата пустити але о се виразно „просила“ кажучи: „прошу его не „арештувати“, чи не „бити“ (слів тих не памятає), бо се мій брат, він невинен“.

Сьвідок Зьвірко зізнає, що не бачив, щоб Січиньский виривав ся; его лише вирвано з рук Маречка, через що пірвано на обжалованім убране. Сьвідок сам інтервенював при склепі Дідолича, коли товпа, зложена з яких 40-ка осіб старала ся вирвати Січиньского з рук Маречка перетягаючи его на другий бік бочок. Тоді сьвідок витягнув шаблю і всї сейчас розступили ся а місце зробило ся вільне. Була при тім і обж. Левицка і тримала брата за руку (не Маречка), але не неуживала насиля; він єї взяв за руку і сейчас уступила.

Сьвідок Вайтман (аґент пол.) зізнав, що д-р Хмелярский взивав д-ра Загайкевича, аби демонстранти розійшли ся, але наказав єму повторити сей наказ словами: „бо инакше ужию кінниці“ (отже не „сили“, як казав д-р Хмелярский). Коли Вайтман повторив наказ Хмелярского д-рови Загайкевичеви, обжалований сказав: „nem tudon baraton“, най комісар спроваджає на себе кінну поліцию“.

Сьвідок Ліблїх (аґент пол.) зізнав, що кордон стояв при ул. Личаківскій — тимчасом Маречко зізнав, що обж. Січиньский був арештований при винярни Дідолича отже яких 100 кроків взад за кордоном. При конфронтациї Маречко не знав вияснити сеї суперечности, кажучи лише: що „нїц не відзял, оґльондал се тилько на людзї, аби му ґлови не розвалїлї“.

Квестия де стояв кордон і чи улиця Личаківска була вільна, не дала ся взагалі вияснити зізнанями поліциї. Коли сьвідки з перед полудня твердили, що ул. Личаківска була замкнена, так що товпа, йдучи з площі бернардиньскої могла втікати лише на улицю Цлову (мала бічна до Пекарскої), то пополудни зізнавали вже деякі сьвідки, що кордон станув за ул. Личаківскою в напрямі від намісництва і товпа могла схоронити ся на Личаків, хочби й була перта задними рядами від сторони бернардиньскої площі.

Сьвідок Фастнахт (офіциял пол.) зізнав, що коли товпа станула феред кордоном на ширину Личаківскої улиці, сьпів серед товпи затих і доперва пізнійше дали ся чути голоси „наперед“ і „крик“ — тимчасом инші поліциянти зізнавали що сьпів і крик тревали безперестанно, поки не наступила шаржа і товпа не розійшла ся. Стверджує рівнож, що голоси наперед дали ся чути з дальших задних рядів, між тим коли д-р Хмелярский зізнав, що оклики наперед чув від перших рядів.

Що-до обжалованого о. Сіліньского зізнав сьвід. Фастнахт, що о. С. стояв супокійно при розі ул. Личаківскої і на его візване, сказав, що має туди іти а цофнути ся не може, бо пре на него товпа. Тоді сьвідок позволив о. С. задержати ся в товпі, по чім о. С. перейшов на травник від сторони ул. Цлової і там доперва зістав арештований. За що о. С. арештовано анї він, анї питаний вдруге д-р Хмелярский не вміють точно відповісти. Д-р Хм. твердить лише, що о. С. міг уступити ся, хоч перла і товпа, а арештувати не казав, лише придержати.

Вкінци поліциянт Ткачук зізнав в слідстві, що бачив д-ра З. на чолї п. походу при площи цловій, тимчасом тепер зізнав, що д-ра З. не пізнає.

На запитане кількох сьвідків ствердило, що товпа сьпівала, та що деякі мали при тім відкриті голови, не отже оден д-р Загайкевич, що на специяльне запитане мусів признати також д-р Хмелярский.

На переслуханю Ткачука скінчило ся переслухане сьвідків доказових, а розпочало ся слухане сьвідків оборони. Зізнаня тих сьвідків змінили ролю обжалованих в обжаловуючих, а обжаловуючих (поліцию) в обжалованих. Хід з тої части розправи, яка розпочала ся о год. 6 вечером ві второк а скінчила ся доперва на другий день в середу, подамо завтра.

Справи заграничні.

Німецкий парлямент.

На вчерашнім засіданю німецкого парляменту член центра п. Шпан вніс резолюцию, щоби Альзация і Льотарингія одержали самостійну репрезентацию в союзній раді, так як і инші німецкі держави. Більов заявив, що се дуже тяжка справа і що вибір реченця треба полишити рішаючим чинникам.

П. Фольмар домагав ся виповідженя договора Прус і Баварії з Росиєю що до видаваня чужих підданих. Росия не дає тепер жадної правної поруки що до політичних переступців. Цивілізована держава не повинна робити ніяких прислуг катам. Більов відповів, що державна сила Росиї еще не нахиляєсь до кінця. Росия перетреває і війну і внутрішні забуреня. Фольмар хотів би, щоби ми виповіли війну Росиї. Але ми не думаємо анї вислугувати ся Росиї, анї робити собі з неї ворога. Що до продажи німецких кораблів Росиї, то се стало би в дорозї приватної трансакциї, а сам Япан ствердив, що Німеччина поступає строго невтрально. Державний секретар Ріхтгофен заявив, що Німеччина не може виповідати договора о видаване чужинців, бо такого договора нема. Се могли би зробити лише Пруси або Бавария, але показало ся, що їх договори в сій

замикати ся в ґеттах, як Жиди, инакше — винародовлене!

Таке довіре мають патріоти до Міцкевича, що думають, що дасть ся з'їсти Шевченкови! Ще гірше діє ся на селї. Відносини шляхти до люду мають бути добрі на Поділю, коло Каменця Подільського, але в инших провінциях — небезпечні... На Україні в літі мин. р. були часті случаї підпалу, особливо стирт, задля систематичних конфліктів дворів з мужиком о підстілку. Гірше ще... в одній місцевости панич спросив був до себе резервістів, промовив горячо проти царату, відтак розплакав ся і дав кождому покинькому по кілька рублів... Плакали також, забрали, опісля пішли до коршми і стали шептати: а прецінь шкода, що ми його не звязали та не завезли до справника!

Припадують ся найтемнійші картини історії...

Але народові демократи велять відграничити ся хіньским муром.

Політика самоубійча!

Взагалі українська справа роздивлювана з инкини — то безодна. „Є нас в самій Росиї трийцять міліонів“ — говорив менї український патріот. — „Дайте нам двайцять літ свободи преси, а з темної маси зробимо народ!“

Справді — примір Галичини потверджує сю можливість. А духовники? — спитав я. Прецінь то елемент руспфікацийний... цілою силою ґравітуючий до царизму!

Ні, пане. Піп є переважно зненавиджений. Визискує страшно — правилом пр. є, що яко покуту при сповіди велить обрабляти свої поля; межи сповідию а причастием лишає день, посвячений праци на попівстві. Нині вже множество громад боре ся всіми силами проти церковних шкіл... Зрештою найліпший доказ: Штунда має серед Українців великанські маси ісповідників! Очивидно чекає нас величезна праця, але зможемо, а часть ліпшого духовеньства перетягнемо на свою сторону!

В якім напрямі — ото питане. Фактом є, що осьвідомлена українська народність — то сепаратизм, то антаґонізм з Росиєю. Фактом є, що офіцияльна і неофіцияльна Росия, що відмовляє Українцям елементарних прав, що заперечує їм культуру і минувшину — vide ахреольоґічні з'їзди etc. — мусять сей антаґонізм збільшувати. Фактом є врешті, що розвій національної сьвідомости мусить провадити — як запровадив галицькі партиї — до ідеалу державної відрубности...

Наша роля в сім процесі цілковито ясна.

Дальше говорить шан. автор про Литву. А що відносини на Литві в дечім дуже анальоґічні до відносин на Україні — от хочби в тім, що і там офіцияльна Росия а з нею навіть і литовські Поляки старають ся здусити змаганя Литовців до національної еманципациї і взагалі ворожо відносять ся до сего руху, длятого, думаю, не буде зовсім від річи, коли подам в перекладі і се, що говорить Фельдман про Литовців.

Отже Фельдман пише таке:

„Бувши на многих зібранях на Литві — на однім лишень стрінув я побіч Поляків Литовця. Зрештою відносини обох народностий дуже напружені. То значить відносини Литовців до Поляків; бо сї ворожо або зачіпно не виступають зглядом народности, що будить ся зі сну, в Вильні зложили єї представителям адресу з причини узисканя права видаваня власної часописи і т. д. (Плятонічні обяви братерства нічого не коштують! прим. С. В.)

Молодша інтеліґенция литовська є одначе успособлена не дуже добре. На провінциї нераз приходить до бійки — в костелї, коли сьвященик Литовець не дозволить на сьпіване польських пісень набожних. В Вильні на недавних зборах оден з патріотів остерігав перед взаєминами з Поляками; найбільшим лихом Литви — виводив — була Унія люблинська, котра за привілеї надані панам і шляхті купила цїлий народ для Польщі і запропастила. Не знайшов послуху. Запрошеня на перше литовське представлене театральне були виступізовані наперед по литовськи, дальше по польськи — опісля доперва по російскі. Однакож відносин приязних також нема. Дрібна лишень горстка молодшої інтеліґенциї старає ся о стислійший союз з литовськими патріотами, котрих діяльність є так жизненна і так жизненний знаходить ґрунт, що часопись їх вже в першім місяци мала 6.000 предплатників.

А прецінь ту поле, на котрім Поляки на окраїнах замешкалі можуть величезні справі народній (розуміє ся — польскій — С. В.) віддати услуги. Лучити ся в Іредентою українською і литовською, помагати в процесі усьвідомленя і орґанізованя сил — зброїти ся разом проти спільному ворогови — річи то так прості, найпростші, а як закон фізики пр. тяготіня, так пізно відкривані!“

* * *

Так дословно каже п. Фельдман. Безперечно, що загальний тон, в якім редактор „Критики“ говорить про наші справи, для нас може бути лишень симпатичний, хоч і в тім його симпатичнім відзиві можна дошукати ся ремінісценций ягайлоньскої ідеї, що в великій степени псують загальне добре враженє висше наведеної статї. Бо говорити про пекучі питаня на окраїнах Польщі і на примір наводити відносини в Києві чи Одесї — то здаєть ся, що Київщина та Чорноморє, се якісь інтеґральні части Польщі — до деяких право мають Поляки. Видко, що і социялістичні ідеї не в силї винищити у Поляків до кореня думки про відбудоване Польщі в єї історичних границях. Фактом є, що всї політичні польські партиї, що опирають ся на социялізмі, мимо того, що з усїх польських політичних партий відносять ся найприхильнійше до Русинів — не заявили рішучо і виразно свого становища що до української національно-державної справи.

Ми ту в Галичині маємо докази, що і галицькі польські социяльні демократи не все занимали зглядом нас таке станоще в національних квестиях, якого від них слїдувало би сподївати ся. Голос пана Фельдмана, що при кінци своїх вражінь про Україну, радить Полякам, замешкалим на „kresach“ (отже і в Галичині) не лиш не перепиняти Русинів в їх еманципацийній боротьбі, але і самим помагати Русинам у тій же борбі, нас може хиба тїшити, хоч ми можемо бути певні, що сей голос не принесе реальних наслідків і що не багато знайде ся Поляків з „kres-ів“, котрі би пішли за голосом ш. редактора краківскої „Критики“...

Багато ще мине часу, нім переведуть ся такі впливові тепер у польської суспільности люди — як редактори „Słowa P., Dziennika P., і т. д.

Зрештою — Русини на польску поміч і не числять — противно будуть навіть вдячні деяким Полякам, коли вони ними стануть менше „опікувати ся“.

Ст. Баран.

Важне для Всеч. Духовеньства і Комітетів церковних!
Товариство для розвою руского штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.
668 46—52

справі з Росиєю суть добрі. За політичні переступства від 20 літ не видано з Німеччини нікого.

Поляк Мельжиньский ударяв на правительство за се, що виганяєсь горожан заприязненої держави (т. є. Поляків з Австриї), так як би з сій справі був який тайний договор. Весідник нарікав на кольонізацийний закон в Прусах і на унеможливлюване осадництва польским хлопам через заборону будови домів. Державний секретар Ріхтгофен відповів, що договор з Австриєю о викидане „прикрих чужинців" не істнує, бо є непотрібний. Кожда держава може робити се на власну руку. Поляк п. Хшановский ударив дуже остро на правительство за усуване ненімецких Поляків з Німеччини і поставив внесене: „Взиває ся союзне правительство, щоби парляментови предложило проект закона о управильненю справи побуту заграничних підданих в німецкій державі".

Війна.

(Телеграми.)

Берлін. Японці мають великий клопіт з полоненими Росиянами. Через Дальний перевезуть 40.000 полонених Росиян. Иншу ґрупу полонених Росиян перевезуть через Інкау, як лише погода усталить ся. Що хвиля піддають ся нові російскі відділи. Зголоднілі вояки кидають оружє і просять о пардон.

Париж. Военна рада відбула ся оногди з причини, що Куропаткін знов зголосив свою димісию. Комaндантом манджурскої армії іменований в. кн. Николай Николаєвич, а его адлатусом ґенерал Сухомлінов.

Льондон. Росийске правительство при помочи шпигунів мало довідати ся, що Японці намірають приступити до облоги Владивостока і обсадити Сахалін.

Токіо. Ніхто тут не знає, де тепер є Куропаткін. Після одних жерел Куропаткін має тепер бути в Теліні, після иньших поїхав відразу до Харбіна, щоби там розглянути ся в нагромаджених там материялах военних і надходячих з Европи війсках. Поголоска, що погиб російский ґенерал Більдерлінґ, удержує ся.

Петербург. Куропаткін телеґрафує дня 14 с. м. Завзятий атак Японців на наш центр над рікою Ша (?) відперто. Звиш 1000 трупів застелило поле перед нашою лінією.

Льондон. З Парижа доносять: Французке правительство заявило париским фірмам банковим, з котрими Росия переговорювала о позичку, що не повинні дати сеї позички як Росия заявить, що не зачне безпроволочно переговорів о заключене мира.

З Росиї.

(Телеграми).

Петербург. Комітет міністрів ухвалив на внесене в. кн. Константина знести обмежене що до видавания нового завіта в рускій мові. На внесене митрополита порішено, щоби перед кождим виданєм узискано потрібний дозвіл синода.

Москва. Вчера в ночи була перед театром сильна експльозия. Арештовано кілька осіб, з котрих одна є ранена.

Токіо. Маршалок Оама доніс, що в ночи з вчера на нині Японці заняли місто Телін. Росияни пішли в розтіч.

Новгород. (сіверский). Говорять, що в східній части чернигівскої ґуберниї вибухли хлопскі розрухи. В кількох селах хлопи ухвалили поділ ґрунтів і вирубували ліси. Вислано козаків.

Петербург. Польскій депутациї, котра прийшла з мемориялом в справі реформ в школах польских місцевостий, Вітте заявив, що теперішна хвиля не надає ся до порішеня так важних справ. Правительства тепер властиво нема. Се котре є, є здезорґанізоване і від него не можна надіяти ся ніяких остаточних рішень. Загальний польский язик викладовий неможливий, бо лише знане державного язика може запевнити Полякам приступ до урядів в цілій державі. Перед страйком учеників правительство так само не уступить.

Париж. З Петербурга доносять, що оголошеня тепер зредаґованих основних артикулів не надіють ся перед половиною мая. Цар згодив ся на систему репрезентациї о двох палатах на взір австрийскої державної ради з палатою панів і репрезентацию земств з пятилітним мандатом.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З турецкого двора.

Царгород. З Царгорода утікли в послідних днях мужі довіря султана Аріф-Бей, адютант султана Ріка-баша і шеф тайної поліциї Агмед-баша.

Заговор в Кореї.

Льондон. В Сеули викрито заговор, котрого цілию було намовити корейского цісаря до зірваня конвенциї з Японом і умістити его в однім з чужих посольств.

НОВИНКИ.

— **У (послідну!) відповідь п. М. Павликови.** На передвчерашну статю п. М. Павлика п. з. „Іще раз: не кличте всуе!" можу відповісти лиш словами: „І ще раз: не комендируйте всуе!" Статя п. М. Павлика пригадує мені лиш живу Донкіхітову борбу з вітраками. Авторови єї подобало ся уроїти собі сякі і такі погляди у мене на москвофільство і пок. Драгоманова і він з ними воює. Во прошу: коли я те саме або подібне говорю, що Драгоманов, то у Драгоманова — се лиш: ширина погляду в національних справах, яку ніяк не убгаєте в наші вузкі рутеньскі рамки" (А по щож, питаю, небіщик Драгоманов і писав про ті ірляндскі справи у „Народ"? га?); або се лиш: юридичне або педаґоґічне становище Драгоманова в даних справах (А не яке? питаю. Тай щож то за становище, про котре М. П. пише так: „Драгоманов радив нашим москвофілам писати чисто по великоруски лише так", коли було до вибору між сею мовою та нашою рутеньскою, а зовсім не україньскою, ані навіть нашою простонародною в Галичані". Тай колиж то таке „було"? Не вже ще в р. 1894?). У менеж п. М. Павлик бачить зараз намовлюване до москвофільства і підсуване того намовлюваня й пок. Драгоманову. П. М. Павлик взяв у виключну аренду пок. Драгоманова і єму здає ся, що вже й ніхто поза ним нічо не розуміє з него. Ну, і я нич не мав би проти того Кождий же чоловік має право на свого „фетиша" і на те, щоб заходити ся „спасати" чи там „ущасливляти людство своїм способом. Та лиш проти одного мушу протестувати, именно проти того, щоби се мало діяти ся коштом правди. І от що до того вичитую на велике моє здивоване в статї п. М. П. таке про себе: „д. Копач каже, що він перший ставби „русскимъ", якби Драгоманів намовляв був до москвофільства". Ну, добродію, так зле зі мною ще не є, щоб я кому небудь запродував на осліп мою душу, хочби навіть Вашому Драгоманову! Наведене Ваше речене є просто несьвідомою або сьвідомою неправдою, як се кождий чоловік може справдити, котрий схоче порівнати з Вашим отсим висказом мої обі попередні статї у даній справі. Значить ся: єсли Ви сьвідомо перекрутили мої слова, то показалисьте документно (і мені, котрий доси у Вашу добру совістність наівно вірив), що і Ви не втікли ще від слабости звичайненьких собі смертельників, що то для них і правду нехай чорт бере, коби лиш їх „я" було на верха; а в такім разі нічого Вам і добирати собі пророчих голосів. Або Ви перекрутили мої слова несьвідомо тобто з непорозуміня, а в такім разі нема ніякої певности, що Ви і Драгоманова всюди належито розумієте. Значить не ладно якось сідати на високий трон непомильности і кидати — „свише" громи: Не мені се казати! дітвора! і т. п. — *Д-р Іван Копач.*

— **Заява.** Отсим заявляю, що в статї д. Павлика (Діло ч. 48) перекручено у двох місцях мої слова; не хотячи розводити дальшої полеміки, прошу тих, що цікавлять ся сею справою, прочитати ще раз мою відповідь у 22 ч. „Діла" та порівнати із новою статею д. Павлика. — *С. Томашівский.*

— **Москвофільска робота на селї.** Пишуть нам: Перед кільканайцяти літами заложив був наш звісний журналіст п. Роман Сембратович читальню „Просьвіти" в Новім Селі, пов. Чесанів. Читальня, завдяки трудам п. Сембратовича, дуже хорошо розвивала ся, присьвічуючи цілій тамошній околици під зглядом просьвітного руху. Минувшого року ні-сіло ні-пало теперішний парох Нового-Села о. Костик замінив сю читальню на читальню общ. „Качковского". Чи не було кому проти сего вчинку о. пароха запротестувати? А щож на се ті новосільскі і чесанівскі академіки, котрі, завдяки осьвідомленю через читальню новосільску їх батьків, пішли до висших шкіл і нині або здобули або здобувають собі красшу долю? Стид і ганьба, щоби кирпня москвофільского пароха звела на нищо сю так рухливу колись читальню „Просьвіта", котра стільки літ присьвічувала тамошній околици і сповняла гаразд свою задачу осьвідомлюваня широких мас народа, а нині так сумно закінчила своє істнованє! — *В. В.*

— **Соколи при роботї.** З Гребінець, жовківского повіту доносять нам: Наші селяна мали нагоду наочно переконати ся, як потрібною і як пожиточною є сокільска орґанізация. Отсе в неділю вибух у нас страшний огонь, котрий до години обняв 30 хат. Місцеві люди супротив так великого огню оказали ся безсильні, так само не помогло нічо прибуте сторожи огневої з Кулякова. В годину по вибуху пожару, коли то власне огонь почав найгірше шаліти, прибули „Соколи" зі Стронятина. Подивляти належить зручність і уміетність, з якою взяли ся до борби з страшним ворогом. В одну мить розібрали два скрайні горіючі вже будинки і в сей спосіб зльокалізували огонь. Небезпечність була велика, бо від місця, де спинено огонь, починають будинки густійшати. — Є надія, що Гребіньчани побачивши наглядно потребу пожарної орґанізациї, заложать у себе як найскорше пожарного „Сокола". — *В. К.*

— **В справі духовеньства** пишуть нам: В мостиськім деканаті обходить всї парохіяльні уряди обіжник з формулярем і покликом, щоби кождий сьвященик вносив як найскорше петицию о поліпшене долї вдів і сиріт по сьвящениках. Річ се превеликої ваги, і гріхом непростимим було би кождого декана, котрий не зробив бя так само. — *Сьвященик.*

— **З американьскої Руси.** Американьска „Свобода" доносить, що у Вінніпеґу в Канаді отворено д. 16. лютого с. р. заложений консерватистами учительский курс, складаючий ся з відділу низшого і висшого. На низший відділ принято 22 Русинів, а на висший 10. Всї вони дістають мешкане і харч в школї. Язик рускій, всесьвітну історию, педаґоґіку, історию натуральну, фізику і господарку викладає п. Яків Макогін, а язик анґлійский і математику викладає в заступстві п. Ч. Каміньский.

— **Грудка на могилу бл. п. отця Григория Олесницкого.** Не могучи станути при тій могилї, де зложать ся тлінні останки того мужа великого духа і сили, б. п. отця Григория Олесницкого, мушу хоч здалека докинути грудку на домовину, яку нині складають на місце вічного відпочинку. Б. п. о. Григорий належав до тої невеликої громади ветеранів межи нашим сьвященьством, котрі через бурі часу і небезпечні хвилї, які треба було зазнавати нашому опущеному, занедбаному народови в минулім столітю, переносили народний стяг не спроневіряючись єму ані на хвилю. Такими були й оо. Стефан Качала і Йосиф Заячківский. В їх старих душах було тілько сьвіжої сили, тілько молодого духа, що могли ними наділювати і молодше поколїнє. Надто були се люди чистих, незломних характерів, випробованих в тяжкій боротьбі житя. Їх житє се була школа для своїх і для чужих, школа з широким пляном високих вселюдских ідей. То не були Рутенції! Така школа була у покійника отця Григория Олесницкого. Школа вірної Божої і народної служби, головно для молодшого духовеньства. В тій школї скріпляли ся такі сильні духи, як покійних оо. Якова Гудика і Николи Січиньского. І верз показало ся, як то потреба було такого доброчийного впливу о. Олесницкого!.. Покійник мав чуйне ухо і отверте серце для всїх великих народних і церковних справ. На мої народні зазиви, а було їх в моїм віцї не мало, був о. Олесницкий оден з перших, що спішив з помочею чи з готовостию до труду. А вже певно вершком заслуг великого покійника є те, що він у своїм родї у своїх дїтях і внуках зіставив свому народови славних борців і провідників, котрі батьківский стяг народних ідеалів несуть дальше непорочний на славу свого народа. Не можу тої споминки инакше скінчити, як лишень найглубшим душевним бажанєм, щоби такими сильними, незломними, чистими характерами як найгустїйше засїялась наша земля. Тодї вже й красша доля і слава недалека. А на памятник Григорию можна би вписати ті благовісні сьвяті слова: „Бѣ праведенъ, благочестивъ, чая утѣхи Израилевы". Нехай Тобі, батьку, буде пером сьвята рідна земля! — *о. Д. Танячкевич.*

— **Самоубийство академіка.** Вчера вечером відобрав собі житє вистрілом з револьвера студент І року фільозофії в львівскім універзитеті, 20-літний Діонизий Мазуркевич. Мешкав спільно з одним універзитетским товаришем в комнатці на II поверсї в каменици при ул. св. Миколая ч. 14. Около 9 год. вечером вислав сторожем лист, а відтак вийшовши з комнати, де находив ся товариш, до сїний вистрілом в серце перервав нитку свого молодого житя. Незабаром надбігла одна панна в товаристві судженого щоби перешкодити самоубийству, але тоді вже забирали тіло нещасного молодця до трупарні Показало ся, що Мазуркевич повідомив був про свій страшний намір панну, в котрій любив ся, та заким сестра тої дївчини прибігла на місце, було вже по всїм. Властива причина самоубийства поки-що незвісна. Мазуркевич був круглим сиротою, перебивав ся крізь житє власними силами і був дуже пильним учеником.

— **З маґістратского багна.** Оноді донесли ми про утечу урядника львівского маґістрату Кучковского. Тепер показує ся, що причиною сеї утечі були не лише довги, але й дефраудация, сповнена Кучковским на шкоду міского підприємства продажі дешевого опалу. Кучковский інкасував гроші з продажі дерева та вугля і мав їх відсилати до каси. При помочи зручної манипуляциї зумів він частину гроший задержувати і собі привлащувати. В той спосіб здефравдував кілька тисяч корон. Справою занялa ся державна прокураторія.

— **Перепони в еміґрациї до Америки.** Міністерство внутрішних справ одержало повідомлене, що американьский еміґраційний комісар Еліс Ісляндскій видав розпорядженє, на основі котрого кождий еміґрант, який не викаже ся, що має средства до житя і не подасть цїли своєї подорожи, не одержить дозволу висїсти на берег і буде відосланий назад до вітчини. Позаяк то розпорядженє може наразити богато еміґрантів на великі страти, а для многих поворот рівнав би ся прямо руїнї, міністерство звертає увагу на се розпорядженє і поручило також краєвим властям, щоби подали сю осторогу до публичної відомости, для інформациї осіб, що намірають еміґрувати до Сполучених Держав північної Америки.

— **Американьска Гумбертова.** Як доносять з Ню Йорку, звісну мантійку на великі розміри, паню Чедвік, звану також американьскою Гумбертовою, засуджено за переступство банкового закона в сїмох случаях. За кождий случай дістала 2 роки вязниці і грину в квоті 10.000 долярів, отже разом 14 років вязниці і 70.000 долярів гривни.

— **Земля для сіоністів.** Бюро Райтера доносить з Момбасси, в анґлійскій східній Африці, що Ґіббон, під котрого проводом окрема комісия оглядала край, відступлений анґлійским правительством під кольонії сіоністів, від'їхав до Триесту. Лікарі видали корисну опінію о здоровім положеню краю, але все таки є мало надій, щоби та рільнича кольонізация повела ся.

— **Дрібні вісти.** О. Стефан Маренин, рускій парох в Грушові, одержав кавалерский хрест ордеру Франца Йосифа.

В Дрогобичи застрілив ся тамошний адвокат д-р М. Пахтман наслідком великих втрат на копальнях нафти.

У Львові засуджено Теофіля Брикчиньского, родом з Конґресівки, за підроблюванє 5-коронівок і ніклевих монет на 2 роки тяжкої вязниці і видалене з австрийскої державни.

В часї від 26 лютого до 4 марця с. р. уродило ся 71 дітий, а померло за той час 104 осіб.

В Кракові засуджено одного з молодших лікарів на місяць арешту за уведенє доньки одного фабричного майстра під обіцянкою подружя.

В Блюдниках, станиславівского повіта, згоріли оноді шньої ночи дві селяньскі загороди причім в огни погибла 15-літна дівчина, Анна Козаківна.

На зелізничім шляху між Єзуполем а Ямницею переїхав поїзд 65-літного зелізничого будника Василя Мосика.

— —

— **Засїдане виборчого комітету до ради міста Львова** відбуде ся на другу пятницю (від завтра за тиждень) в льокали Нар. Кан е ярні о год. 7 вечером. — *Комітет.*

— **Зарібки в Прусах.** Уряд посередництва працї для руских робітників в Найберуні [Пруский Шлеск] оповіщує: Русини вишколені в німецкім язиці нехай приїздять сейчас без посередного повідомленя на провідників і надставників.

— **З Львівского Бояна.** З огляду на те, що сегорічний концерт в честь памяти Т. Шевченка назначений уже на 30 марта н. ст., прошу і взиваю отсим П. Т. дійсних членів Бояна, щоби як найточнійше являли ся на вправи хору, які рідбувають ся правильно у вівторок і пятницю кождого тижня між год. 7½—9½ вечером в льокали товариства (ул. Вірменьска ч. 2. І.). Чейже кождому залежить на тім, щоби память Шевченка відсвяткувати як найгарнїйше. І чейже ніхто не є так міцним і певним себе сьпіваком, щоби не потребував ходити на вправи хору. Предїль же многоскладний хор має дати одну гармонію, а „гармонія" й не значить що иншого, як лиш: „злуку в одну цїлість" тобто „взаїмне дострoєне, пристосоване". Якраз на те й проби, щоби „достроїти ся". На концерті, як учить досьвід, се вже за пізно! — *Д-р Іван Копач*, діріґент.

— **Пожарний „Сокіл" в Руді** рогатиньского повіта затвердило вже ц. к. намісництво, як філію Сокола у Львові.

Памятайте на будову театру!

Календар: Гр.-кат.: нині (четвер) Зенона, завтра (пятниця) Герасима, позавтра (субота) Конона; — Рим.-кат. нині (четвер) Герберта, завтра (пятниця) Гертруди, позавтра Едварда.

Театри: Театр міский у Львові: нині (четвер) По раз перший: „В пристани", драма в 3 актах Юрия Енґля, гостинний виступ Романа Желязовского з Варшави, завтра (пятниця) по раз шестий „Аляюне, духовний оперетка в 3 актах К. Міллєкера, позавтра (субота) По раз другий „В пристани".

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годині 7½ веч.] в неділю 19/3 послїдне представленє „Підгіряне" мельодрама зі сьпівами і танцями І. Гушалевича. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Хто знав би місце перебування Ярослава Сіменовича, окінченого богослова і фільозофа а тепер медицинера, зволить сейчас повідомити о. Збудовского, пароха в Зубрци п. Бучач.

Звертає ся увагу на оповіщене п. Володимира Лаврівского в інсератах. Брошура „Як можна законно увільнити ся від військової служби" кромі приписів закона містить взірцї подань для сторін, сьвідоцтва і витягу з метрик для парохіяльних урядів. В календари „Сокіл" з року 1895 находять ся приказки до рядових вправ, потрібні для „Січий" і „Соколів", а крім того порядки сокільскі, а в календари „Сокіл" на рік 1897, устав пожарної сторожі і порядок о сокільскім строю

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛІКАРСКИХ
Д-р Володимир Кобриньский
перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає ул. Костюшка 24 пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах внутрішних, вїшних і акушериї. 58 7—32

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН
лікар клініки львівского універзитету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині
ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

Д-р А. Горбачевский
АДВОКАТ В ЧОРТКОВІ
глядає рутинованого конципієнта
від 15 цьвітня с. р. або зараз. 212 2—3

Для певної льокациї капіталів
припоручаємо:
4 і 4½% листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½% „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½% позичка м. Львова.
Ті папери купуємо і продаємо найкорисніїше
СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН
дім банковий і контора виміни.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. управ. гал. акц.
Банку Гіпотечного
купує і продає
всякі папери цінні і монети
по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Оповіщене.

Загальні збори „Спілки для господарства і торговлі“ в Перемишли відбудуть ся ві вторрок дня 28 марта с. р. о год. 4 по полудни в комнатах „Віри“ слідуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів.
2. Справоздане комісиї ревізийної і внесене на уділене абсолюторий Дирекциї і Совіта.
4. Розділ зисків.
5. Вибір 8 членів і 4 заступників до Совіта.
6. Вибір комісиї ревізийної.
7. Вибір 2 заступників Дирекциї.

225 1—1 **Дирекция.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плитацьких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки польні** по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджуе ся як найскорше і найдешевше.** 4185

Церковний півець, що може учити дяківства, нотного сьпіву, а також доглядати господарки, глядає посади. — Терентий Тимошек в Заболотцях к. Бродів, п. loco.

221 1—2

Жадайте даром і оплатно обширного цінника **краєвих виробів ткацких на рік 1905**, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дреліхи, і т. п. ціни низькі. Адрес: **Мечислав Гонет,** ткач в Корчинї. 150 6—40

Володимир Лаврівский

У ЛЬВОВІ

ул. Пекарска ч. 23 І. поверх

спродає: „Як можна законно увільнити ся від служби військової“ — ціна 2 корони, „Приказн до вправ рядових“ — ціна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл“ — ціна 20 сотиків, „Копана гра“ — ціна 20 сотиків, „Lawn tennis“ (гра) — ціна 20 сотиків, „Подане до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної“ — ціна 10 сотиків, Календар „Соколъ“ на рік 1895 — ціна 5 корон, — Календар „Соколъ“ на рік 1897 — ціна 5 корон. 89 5—12

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштописи церков, каплиць, віль плебаний, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 2—14

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 22 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Сукенниці ч. 50. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на опришене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найліпших дезінфекцийно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 1—84

Оголошене.

Сим подаємо до загальної відомости, що оголошені Загальні Збори в „Ділї“ ч. 29 дня 7 марта с. р. з важних причин ся не відбули і що

II. Загальні Збори „Руского тов. кредитового“

в Яворові

товариства зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 31 марта 1905 р. о годині 2-ій по полудни, а на случай браку відповідного числа членів о 4-ій годині того самого дня при такій участи членів, яка зійде ся в комнатах міщаньскої читальні „Просьвіта“ в Яворові з слідуючим порядком дневним.

1) Відчитане протоколу з послідних загальних зборів.
2) Звіт дирекциї з діяльности і рахунків за рік 1904.
3) Звіт контрольної комісиї.
4) Уділене дирекциї і надзираючій раді абсолюториї.
5) Розділ чистого зиску і ухвалене дивіденди.
6) Вибір членів надзираючої ради на 3 роки.
7) Вибір дирекциї на 3 роки.
8) Зміна статута §. 5, 30, 46 і 56.
9) Внесеня членів.

Право голосу мають лиш члени, що зложили цілий уділ в сумі 30 К.

Яворів дня 13 марта 1905.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ

Андрей Чума секретар — *Михайло Кручковский* голова

Рахунок білянсу.

	ПАСИВА корон сот.	АКТИВА корон сот.
З рахунку уділів	8596·48	
„ фонду резервового	943·42	
„ вкладок до обороту	31748·99	
„ відсотків надібраних	340·32	
„ відсотків наддалечених		18·16
„ зисків і страт	411·51	
„ позичок затягнених	9400·	
„ скриптів		38268·28
„ векслів		12303·12
„ льокациї		450·—
„ інвентаря		300·—
„ готівки		92·28
„ специяльної резерви	43·42	
„ коштів спору		52·30
	51484·14	51484·14

ДИРЕКЦИЯ:

О. Насальский. 224 1—1 *Загаєвич.*

Практикант гідний довіря, працьовитий і сфосібний в віці 14—25 літ, з укінченою народною школою, потрібний зараз до корінного склепу „Підгірскої Торговлї“ в Делятині. 223 1—3

Перший руский краєвий склад і робітня виробів ножівничих

поручає

власні вироби анґлійскі і солінґеньскі а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тихже і направ принимає ся.

Цінники на жадане даром.

ІВАН ЛЯВРУН

108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 6—9

X. Звичайні загальні Збори

„Банку звязкового“ в Станиславові

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся в Станиславові в четвер дня 30 го н. ст. марта 1905 р. о годині 3-тій пополудни у власних комнатах при улици Бельведерскій ч. 3. І. поверх, з слідуючим дневним порядком:

1. Відчитане протоколу з послідних звичайних загальних зборів з дня 28 цьвітня 1904 р.
2. Звіт дирекциї з діяльности за рік 1904.
3. Звіт контрольної комісиї надзираючої ради.
4. Внесене надзираючої ради що-до поділу чистого зиску.
5. Вибір десяти членів надзираючої ради.
6. Затверджене вибору членів заряду (дирекциї).
7. Вибір люстрацийної комісиї на рік 1905.
8. Внесеня членів.

Коли би в означенім часї не зійшло ся статутом приписане число членів, відбудуть ся тогож дня о годині 4-тій по полудни другі загальні збори, котрі будуть рішати без огляду на число присутних членів. Право голосу на загальних зборах мають тільки ті члени, котрі вложили найменше 4 К і мають виказатись книжочкою уділовою, а ті, котрі добровільно виповили свої удїли, перестають після §. 4-го а, статута бути членами банку. 213 1—2

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодільня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнійше ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостася, вівтарі, кивоти, проповідниці, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із захованем найточнійших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнійші. Поручає також великій вибір кивотів в виді церкви, прехорошо виконані найновійшої форми в ціні від 120 зр. в гору. 211 1—10

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск в двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ в Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, в двірця головного, 10·52 в Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є вазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий*

ВИН

приймає

Народна Торговля у Львові

Ціна вин:

Іа при замовленю 100 літрів | 50 літрів | 25 літрів 0·80 кор. | 0·84 кор. | 0·88 кор. за 1 літ.

Іа при замовленю 100 літрів | 50 літрів | 25 літрів ціна за 1 літр 1·— кор. | 1·04 кор. | 1·08 кор.

Вино Самородне при замовленю 100 літрів | 50 літрів ціна за 1 літер 1·20 кор. | 1·24 кор. 114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожші і знамениті **„Меди питні“.**

Овочеві деревця

благородні, добірні, із шкілки дібр Диків під Тарнобжеґом.

Щепи до закладаня садів, а то: яблоні, груші, сливки, черешні, дерені, італіяньскі оріхи, примінені до нашого клїмату, що виказали вже найліпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Ціна штуки від 2—4 літ меньші	К 0·50
„ „ „ 2—4 літ більші з короною	К 0·80
„ „ „ 4—6 літ сильні з короною	К 1·—
„ „ „ старші, родячі овоч з сильною кор.	К 2·—

Гарні дички від 10—20 сот.

При більших замовленях значний опуст. Цінники на домагане висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує МИХАЙЛО КУБІЦА Тарнобжеґ. 193 3—6

Скалисте вапно

доставляє від 1-ого марця

Спілка вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 11—13

Новість !

Ковдри на пуху, верх і спід одинаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні на три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сінники звичайні, подушки волосїнні і з піря, пітери, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Дім торговельно-промисловий

„ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою **в Станиславові**

Приймає до перепродажи всякі вироби нашого промислу і всякі продукти краєві.

Доставляє машини господарскі, виробу фабричного і свого, штучні навози, всяке збіже і насїне.

Приймає парцеляцию і посередничить при купнї і продажі, наймі реальностий, фільварків, млинів і т. п.

Посередничить при купнї і продажи худоби тучної і расової, безрог, кріликів курий, голубів і т. п.

Удержує спис руских купців, рукодїльників і промисловців і поручає кому треба (Члени за дармо).

Продає карти корабельні (шіфкарти.)

Асекурує (поки що) на жите і придане.

Одним словом: У всїх потребах економічного підкладу, *чи хто хоче що купити чи має що на продаж,* некай кождий удає ся до сего нового товариства „ДОСТАВА“.

На відповідь треба все залучити марку почтову або карту, инакше письмо остане без відповіди.

Аґентів пошукує ся. 222 3—?

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий

З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 6.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuławski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: *за границею:*

на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за еї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

З пустого в порожне.

Австрийский парляментаризм оригінальний тим серед прочих парляментаризмів, що кабінетні кризи в Австриї не приносять з собою по правилу ніяких змін у політичній системі центрального правительства. Кабінети падуть, премієри міняють ся, проголошують свої програми, а політична система остає, якою була. Традицийне fortwursteln und durchfretten віденьско-бюрократичної політики присьвічує переміняючим ся правительствам як постійна максима керми австрийским „столпотворенєм“. Як руководив ся нею д-р Кербер, так тепер заживає того самого, давно уже переношеного способу, і барон Ґавч, переливаючи далї з пустого в порожне, без ширшого пляну на будуче, без глибшої думки про завтра, з дня на день, від „ситуациї“ до „ситуациї“, щоби остаточно, так як і попередники, осїсти на мілинї безвихідного положеня.

Управа бар. Ґавча може повеличати ся доси тим успіхом, що ті самі державні конечности, задля яких д-р Кербер провалив ся, перейшли уже через парляментарну реторту, або доварюють ся в ній уже до кінця. Завдячити се може бар. Ґавч лише тому вижидаючому становищу, яке зразу заняли супротив него змагаючі ся сторонництва. На тім однак і скінчило ся, і тепер, по недовгих хвилях вижиданя та зглядного супокою, на горизонті австрийских відносин знов зарисовують ся контури хронїчної хороби. Ческо-німецка квестия, що наче притихла була на хвилинку, нині знов зачинає розпалювати ся і з великодними сьвятами знов належить надіяти ся вибуху ческої обструкциї.

Для зисканя на часї що найменше до кінця весни бар. Ґавч думав зразу ческо-німецкий спір перенести до ческого сойму. Молодочехи згоджували ся на се, одно тому, що се давало нагоду скликати і відбути сесию ческого сойму, яку в осени ударемнила по двох днях обструкция Німців, а друге для того що поваленє д-ра Кербера становило для них в очах їхнїх виборцїв доволї поважний претекст для завішеня на час будь-що-будь безплодної борби у Відни. Між бар. Ґавчем а Молодочехами станула отже умова, що бар. Ґавч спонукає Німців до згоди на трактованє ческо-німецкого спору в ческім соймі і скличе сойм зараз по Великодни, а за се Молодочехи аж до вроясненя ситуациї в ческім соймі не будуть робити єму перепон на віденьскім теренї. Угодова акция в ческім соймі мала вести ся на взір моравского сойму, у специяльній, перманентній комісиї, при чім бар. Ґавч обіцяв Чехам наклонити Німців до уступленя. План сей, як з гори впрочім можна було надіяти ся, розбив ся о опір ческих Німців, головно-ж всенїмцїв, які мають перевагу серед німецких соймових послів в Чехах. Німцї, розуміючи, о скілько слабша їх позиция на пражскім ґрунтї, та стоячи принципияльно при неґациї компетенциї ческого сойму в тій справі, відмовили участи в акциї та заявили, що свого становища у соймі не змінять. Супротив того весь плян розвіяв ся і бар. Ґавч мусїв оглянути ся за новим.

Сим новим способом мала бути реконструкция кабінету. Коли вже менші способи заводили, треба було здецидувати ся зробити пробу з заступленєм бюрократичного кабінету парляментарним, чи радше закрашенє урядничого міністерства репрезентантами децедуючих парляментарних ґруп. Сидячи при великім столї державнім безпосередно, сї сторонництва мали би тим робом інтерес в заведеню мира у парляментї і згодили би ся скорше на підпиранє акциї правительства. Задумано отже покликати до міністерства так Чехів, як і німецких парляментаристів, як вкінци в характері ласих на наживу меклєрів, і деяких зпоміж членів польского кола. Рахунок був такий, що німецкі політики, засїдаючи у кабінетї, самі будуть дбати о удержанє перемиря, завдяки якому дірвали ся до міністерств, і згодять ся на попередний плян перенесеня полагоди ческо-німецкого спору до ческого сойму. Справа однак стрінула ся поки-що з трудностями, які й звели сей плян нінащо. Нїхто з німецких полїтиків, нї Дершата, нї жаден инший, котрим пропоновано вступленє до кабінету, не приняли сеї пропозициї, як і показало ся, що деякі міністри, як на пр. Віттек, що мав зробити місце Полякови, надто сильно сидять на своїх стілцях. Вкінци і серед Поляків, котрі бажали загорнути для себе два так важні портфелї, як просьвітний і зелїзничий показало ся надто чимало співкандидатів, аби мож було легко прийти до згоди.

Ось-так і сей плян показав ся неможливим і бар. Ґавч опинить ся небавом в положеню свого попередника. Молодочехи, видячи безвихідність дальших переговорів, вже й загрозили, що до Великодня ждуть, опісля-ж переходять до давної своєї тактики. В конціці зачне ся давнина та австрийскі міністри далї переливають з пустого в порожне.

Антикерберівска демонстрация.

Обжалованє обжаловуючих.

Приступлено до переслуханя сьвідків покликаних обороною. Перший зізнавав п. Михайло Питляр, академік. Сьвідок стверджує, що товпа не могла розійти ся, бо кордон стояв перед ул. Личаківскою (йдучи від площі бернардиньской) а і улиця Личаківска була замкнена. На передні ряди перли отже тисячні маси ззаду від площі бернардиньской а з переду тратувала полїция. Бачив, як арештовано Січиньского. Січиньский давав леґітимацию, але се нічого не помогло. Чув виразно его слова: „Не бийте мене, я даю леґітимацию“. Січиньский не уживав ніякої насили; поліцианти сїпали его і били. Як напали поліцианти, в товпі був гамір, бо вже перед тим над'їхали були якісь два кінні офіцири і товпа думала, що се полїция. Через те зазив розійти ся, навіть якби був, не міг мати успіху. Сьвідок був через увесь час походу, але зазиву розійти ся не чув. Бачив взагалї як поліция немилосердно била і плазувала.

Сьв. о. Михайло Бачиньский з Рінчидь зізнає: Був сьвідком того, як поводила ся поліция при арештованю Січиньского. Коли кінні поліцаї вїхались в середину, товпа розступилась до тротуарів, а в середині зробило ся вільне місце. Тоді побачив, як поліцианти вели якогось молодого чоловіка і поштуркували его та били. Тоді якась пані кинулась до поліциантів і скрикнула: „Бійте ся Бога, брата бють! не бийте, не дам брата бити“. Відтак бачив, як якийсь поліциант з н-ром 181 кинув ся до сеї панї і став еї бити по руках. Сьвідок підбіг тоді на ратунок і лише силою видер побивану з рук поліциантів. Запровадив еї до склепу Дідолича і дав еї склянку содової води; убранє було пошарпанє, а пані так залякана і збентежена, що якої чверть години не могла дати ніякої відповіди. Доперва пізнійше пізнав, що арештованим був акад. М. Січиньский, а панею его сестра, Олена Левицка. На питанє сьвідок відповідає, що поліция взагалї заховувала ся в спосіб нелюдский — мав враженє, що людей масакрують.

Сьвід. о. Ом. Дудрович з Таврова зізнає, що бачив, як поводила ся поліция. Одну дівчину трохи не розтратовано і тільки сьвідкови завдячує, що ще жиє. Дуже прикро вразило бесїдника поведенє поліциї з п. Левицкою так що прискочивши до поліцая мимохіть скрикнув: „Ти драбе, то ти бєш женщину?“. Тимчасом п. Л. уратовано і бесідник не бачив вже що дальше стало ся. Ситуацию представляє зовсім так як попередний сьвідок, зазначуючи, що усунути ся перед побоями розганяючих поліциянтів було прямо немислиме, бо всї виходи були замкнені а ззаду напирала товпа. Візваня до розходу не чув.

Сьвідок Лонґін Цегельский, журналїст, зізнає, що дві особливо сцени вразили его своєю дикою брутальностию — а се поведенє поліциї з о. Сілїньским і з п-ею Левицкою. О. Сілїньский стояв зовсім супокійно і то з боку на травнику від ул. Цлової а тоді прискочив до него д-р Хмелярскі і жбухнув его кулаком у груди. „Розійти ся“ о. С-ому було неможливе, бо не було місця, а впрочім о. С. заховував ся цілком супокійно. При тім ужито до о. Сілїньского грубих слів, яких бесїдник лише задля приличности і з огляду на особу самого обжалованого не повтаряє. Друга дика сцена була при арештованю п. Мстислава Січиньского. Бесїдник бачив, як трох поліцаїв вели через вільне місце і то так що двох тримало его за руки а оден за ковнїр з заду і той помагав собі при тім кулаком і ногами, то бючи по голові то штовхаючи ногою по під ребра. Вкінци був сьвідком як поліция заховувала ся супротив п. Левицкої, котра скрикнувши „не бийте брата! не дам брата бити“ заслонила его від побоїв рукою і за се наразила ся на брутальне поведенє поліцайників. Був в склепі Дідолича разом з о. Бачиньским і потверджує жалісний стан обжалованої. Зазиву розійти ся сьвідок не чув і твердить, що без зазиву наступила шаржа і масакра. В товпі був присутний яко справоздавець „Діла“.

Сьвід. Вячесл. Будзиновский, ред. „Свободи“, зізнає, що стояв коло склепу Дідолича і бачив, як відбувало ся „розпрашанє“ поліцию. Твердить противно, що не чути було зазиву: розійти ся, але від разу дав ся чути голос д-ра Хмелярского „Jazda“! і наступила шаржа. На одну дівчинку напав поліцай з кулаками і крикнув „ustąp się!“ Коли відповіла що не може, бо всї пхають з заду відповів брутально: „Kiedy nie możesz z tyłu, to ja ci dam z przodu!“, жбухнув еї кулаком з цілої сили, так що сьвідок мусїв еї притримати і ратувати. Побіч обжалованої Левицкої бачив еще еї дві другі сестри, одну звалив кінь а на плечах бачив каплї крови. Мала цїлком подерту ґардеробу і скинений капелюх. Сцену арештованя Січиньского оповідає як і попередні бесїдники, потверджуючи їх зізнаня в повній основі. Виконанє зазиву „розійти ся!“ було там немислиме.

Сьвід. о. Петро Петрицкий з Колоколина оповідає, що був лише в першій хвили, як арештовано Січ-ого, але що дальше ділось не бачив. Потверджує, що С-ого бито. Сьвідок сам дістав від поліцианта саблею, так що мав на руці рану. Потверджує, що товпа сьпівала, а при сьпіві мущини мали відкриті голови.

На тім скінчило ся переслуханє сьвідків оборони першого дня розправи — дальших сьвідків слухано вже на другий день, в середу. Зізнавали еще пп. Петро Мосевич з Долини, Іван Яримович, акад. зі Львова, Евстах Іґнат, абітуриент зі Львова, Осип Шпитко, редактор „Дзвона“ і Михайло Солодуха, студ. прав., — а всї вони потвердили, що поліция била демонстрантів, що „розходити ся“ було нікуди, що д-р Загайкевич не був проводирем походу, що в часї походу сьпівано в переважній части з відкритими головами, що зазиву розійти ся ніхто не чув і не міг би чути черев крик і сьпів.

Вкінци відчитано еще зізнаня сьвідка Скочиляса (поліцианта), сьвідоцтва обжалованих і одну новинку „Діла“, по чім предсїдатель оголосив перевід доказовий за замкнений і наступили виводи прокуратора і оборонця.

Одного з наведених обороною сьвідків п. Несторовича, урядника маґістрату, що мав зізнавати що-до поведеня о. Пристая суд недопустив, узнаючи наведені обороною обставини за рівнодушні. Всї сьвідки оборони зізнавали під присягою з виїмкою п-а Евст. Іґната, котрого заприсяженя трибунал відмовив з причини карного доходженя за демонстрацию в суді пов. Сек. III (за мниме ударенє пол. Міхальского) — і п-а Солодухи, що обявивсь безконфесийним і удержав звільненє від присяги за згодою обох сторін то є прокуратора і оборони.

Промови.

Відтак наступило плєдоє прокуратора п. Невядомского, котрий оперши ся виключно на зізнанях поліциянтів, заявив, що піддержує обжалованє в повній основі. Що до п. Мстисл. Січиньского прокуратор піддержує обжалованє о злочин з § 81, бо зізнав сьвідок Маречко, що С. поклав єму руку на груди і хотів его звалити. Що-до обжалованої Левицкої прокуратор признає, що є сумнїв, чи можна слабу, ще й інтелїґентну женщину посуджувати о можність і намір вириваня арештованого з рук кількох поліцаїв, але все таки є в поведеню обжалованої мішанє в урядові чинности, отже що найменше переступ з §. 314 кз. Що-до обжалованого д-ра Загайкевича, то нема сумнїву, що він був душею демонстрациї і еї проводирем, а тому узасадненє є обжалованє д-ра Загайкевича о провину з §. 283 і 284 кз. і нарушенє закона о зборах. Що до п. Петрицкого, то „мусїв“ він чути зазив розійти ся і тому прокуратор піддержує обжалованє в напрямі § 283 кз. Що-до о. Пристая, то вправдї сьвідки зізнали, що поліцианта Міхальского ударив п. Іґнат, але се не виключає, щоб того самого допустив ся також о. Пристай (§. 312 кз.). Що-до о. Сілїньского, то зізнав д-р Хмелярскі, що о. С. не хотів уступити хоч міг і тому узасадненє є обжалованє о провину збіговища з § 283 зк.

В обороні прав рускої мови.

По сїй промові прокуратора, виголошеній по польски, встав д-р Загайкевич і іменем всїх обжалованих зажадав, щоб предсїдатель трибуналу зарядив перевід або що найменше вияснене змісту промови речника прокураториї в мові рускій. Тут — сказав — станули перед карним трибуналом самі Русини, всї обжаловані зізнавали лише в рускій мові, тож і мають право ждати, аби цїла розправа, значить і виводи прокуратора наступили в їх материній мові. Обжаловані не суть обовязані розуміти по польски, а коли розправа веде ся по руски, то до сего повинен приміняти ся також і речник прокураториї. Впрочім домаганє обжалованих є уґрунтоване в законї, бо побіч чисто юридичних виводів, прокуратор може в своїм плєдоє ставити внесеня, а на ті мають мати обжаловані безусловно можність реаґованя. Під зглядом правним покликує ся бесїдник з окрема на постанови §§. 199 і 255 кар. проц. як також на виразкі постанови розпорядженя мін. суд. з 16 серпня 1869 ч. 9277.

Сему зовсїм оправданому домаганю обжалованих предсїдатель відмовив, а тодї д-р Загайкевич встав еще раз і зажадав формального рішеня повного трибуналу. По короткій нарадї трибунал потвердив зарядженє предсїдателя мотивуючи свою відмовну що до рускої мови ухвалу тим, що обжаловані розуміють по польски, а впрочім „домаганє обжалованих не є в законї узасадненє“.

По тім інтермеццо в справі рускої мови наступила двогодинна майже промова д-ра Костя Левицкого і вирок, звісний вже нашим читачам. Гарну оборону д-ра Левицкого в короткім звітї як і деякі наші рефлексиї на тему поведеня поліциї супротив руских демонстрантів — о скілько на се дає основу материял, фактичний і доказовий, достатчений розправою — подамо в завтрішнім числї.

Допись з Кракова.

(*Читальня „Просьвіти. — Українська Громада“. Дрібні вісти*).

З Кракова? Здивуєть ся напевно неоден читач „Діла“! Щож там чувати? Так давно вже ніякої вістки від тамошної українскої громади не було, що і празабути про ню було можна! Чи не заснула (думали собі може люди) тота наша найдальша западно-галицка оаза?

— Чи дрімала доси краківска Русь, — не знаю і не моя се річ видавати суд в сїй справі. Хочу лиш нині повідомити земляків далеких, що кольонія наша не то, що живе в сю хвилю, але і розвиваєть ся, працює, словом цїла є в розгонї на шляху, найкрасшого розцьвіту.

— „Но, но, — говоріть собі здорові Ми тих фраз наслухали ся та начитали немало!“ — подумає собі (я певний сего) добродїй редактор, читаючи отсї слова а за ним і неоден з шановних земляків.

— „Перепрашаю! Позвольте лише докінчити. В мене є докази! Впрочім, коли Вам те не в лад, то я“...

— Но, жарт на бік. Ви бачимо вже і сердите ся! Сказано — люнатик! Остаточно і так за допись сотика не побачите, — тож розказуйте спокійно і без женади!“

— Слава Богу! От і слухайте:

Здаєть ся, загально відома се річ, що в Кракові є два українскі товариства. Старше — „Читальня Просьвіти“ і молодше (віком та членами) — „Українська Громада. Почнїм від старшого. Я, як знаєте, — молода людина (старію ся на жаль дуже скоро), — всеж таки маю для „старини“ певну пошану. Не таку однак велику, щоб в данім разї не висказати відважно і сьміло власної (нераз і терпкої) гадки на її адресу. Щоб се не видало ся Вам пустим балаканєм почну від такої терпкої уваги що до нашої читальні. І так не подобаєть ся менї в неї те, що від якогось часу тратить она характер „читальні“ а стаєть ся руским, буржоазийним касином! Фактом є, що якраз для того винесли ся з неї всї наші заточники низші урядники, чи там слуги державні і т.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

д. Давнійше, вертав пр. робітник наш з Прус, задержував ся в Кракові і міг вигідно і без коштів переночувати в читальни. Нині — урядженє льокалю відновлене, ночувати не вільно. Треба справляти людий до жидівских нор!

— От і бачите розцьвіт! — скаже в тім місце д. редактор читаючи отсі рядки а за ним і поважані земляки.

— Перепрашаю! Прошу мені не перервати! З пантелику збити ся не дам! Не одні вже пробували — і...

— Но, но, — росказуйте дальше!

— Всї тоті недостачі щезнуть в короткім вже часї. Чому і як, не буду казати. Вірте — тим радше, що вже тепер сповняє читальня свої обовязки взглядом „менчих братів“ і сповняє їх подекуди дуже добре, з видним великим хісном. От пр. був я недавно в читальні і застав там проф. Чеховского, окруженого зі всїх сторін дітворою, слугами та робітницями і прямо з подиву не міг вийти, як запопадливо вчив їх він нашого письма і мови. Від довшого вже часу сходить ся се товариство що неділї, — лекция тревае нераз і дві години а відтак слїдують від часу до часу сьпіви та забави. „Читальня“ закупила букварі, проф. Чеховский приняв на себе труд і обовязок провадити науку. Таким способом будуть знати діти заточників наших і старші деякі наші люди наше письмо і слово — а се певно стане на перешкоді денаціоналїзациї тутешніх Русинів. Треба тут бути на місци, бачити, як гинуть для українства наші люди (головно служба і молодше поколїнє, що вродило ся вже не на своїй землї) — а тодї як слїд і оцїнить ся добру сторону і пожиток такої науки, яку веде саме проф. Чеховский в краківскій „Читальни“.

Поза тим сходить ся в читальни щоденно немало людий. Вечерки забавові та систематично проваджені проби сьпіву (веде їх дуже енерґічно і щиро студ. малярск. академії тов. Коцкий) — гуртують людий дуже добре. Часописи і невеличка вправдї бібліотека теж немало причинила ся — до того. Одним словом „Читальня“ на всякий спосіб справдї є правдивим центром житя нашого і я думаю, що в короткім вже часї заслугувати буде ще більше на тоту назву. А стане ся се тодї, коли в хату читальні війдуть всї наші люди, що їх доля вирвала з власного поля і приказала жити між нами, в чужині.

* * *

Другим поважним місцем, в якому гуртують ся наші люди в Кракові, — се, як сказано, — Українська Громада, кружок молодих отже жвавих, горячих, працьовитих людий. Згадати мені тут годить ся, між членами Громади є кільканайцять академіків із закордонної України.

Що року приїзджають на краківский університет студенти та студентки з України і — звичайно денаціоналїзують ся до решти. Великим добром отже, думаю, є те, що „Українська Громада“ гуртує тих людий і познакомлює з українською справою. Ми далекі від пустої громадрацнї; справу українську вважаємо квестиєю поступу і жизненної потреби тамошного нашого люду — і тому як раз праця Громади в тім напрямі почванити ся може поважним, гарним успіхом.

На сей рік вибрано новий виділ Громади [між иншими ввійшли до него з Галичан: тов. Остап Луцкий (голова), тов. В. Брилиньский (містогол.), тов. С. Кузик (писар) і т. д.] — і почало ся нове, справдї молодече, бо горяче і поважне житє! Кождого тижня відбувають ся відчити незвичайно оживлені із царини нашого суспільного, культурного житя; — сходить ся тодї богато старших наших людий і немало чужих академіків та студенток. З університетского сьвіта — головно — Білорусини. Загалом в сїм роцї зближили ся академіки Українцї в білоруською громадою а виразом сього був відчит в нашій „Громадї“ про Білу Русь читаний в білорускій мові. На специяльне зазначенє заслугує передовсїм відчит проф. Хв. Вовка. Коли У. Громада довідала ся, що проф. Вовк переїзджає до Парижа через Краків, сейчас віднесла ся до нього з просьбою о відчит. Проф. Вовк згодив ся. На відчит зійшло ся незвичайно богато людий, а по відчитї відбув ся комерс із нагоди побуту проф. Вовка в Кракові.

Найкрасшим моментом в сегорічнім житю „Громади“ були сьвяточні сходини Шевченківскі, що припали на день 11 (н. ст.) с. м.

Звичайно — сьвяткуєть ся в нас память безсмертного Кобзаря України — дуже шабльоново, — скажім собі вже раз — дуже невластиво! Цїлий обхід приняв ціху офіцияльности, став обовязком і тому чим раз більше затирає ся в нашім сьвяткованю памяти Шевченка границя між тим, що обовязкове і офіцияльне а тим, що щире, горяче, поважне. То одно. А друге то те, що наші Шевченківскі обходи нічим майже не ріжнять ся від звичайнісїньких концертів. Вступне слово та декламация ратують ситуацию, а де й тоті точки зийдуть мляво, то остає ся лише ґіпсовий бюст Шевченка на тлї дивану, випозиченого від пані совітникової... Воно сумне, — але правдиве в богатьох случаях!

Не так споминала Шевченка краківска Громада. Поминки тутешні не мали ціхи концерту, але були вечером сьвяточним, поважним і незмірно щирим. Так і пригадували присутним давні наші студентскі збори Шевченківскі, десь — там — далеко за містом, при зачинених на ключ дверах, заслонених вікнах... Справдї душа росла в той вечер! Я, особисто, споминів дня того сьвятого нїколи хиба не забуду! І не лише я... Незвичайно щира і гарна і поважна була промова д. Богдана Лепкого. Не знаю, як би йому за слова тоті сердечні подякувати треба. Почав ся вечір вступним словом голови Українськоі Громади — а відтак слїдували хори (мішаний і мужескій) та відчитуваня творів Шевченка. Велике одушевленє викликав хор діточок маленьких. Сьпівали „Молитву“ Лисенка („Боже великий, єдиний, Русь-Україну спаси“) — тоті, що перед місяцем не знали рідного слова. Покінчив ся вечер відсьпіванєм народних гимнів (Ще не вмерла, Не пора, Який то вітер), сьпівала з захвитом ціла саля, — ентузиязм і настрій поважний дійшов до верхка! Відтак слїдував комерс. Промовляв кілька разів тов. Остап Луцкий, Богдан Лепкий, Гриць Мариняк і инші. Специяльно дякував голова „Громади“ гостям не Українцям (Полякам, Росиянам та Білорусинам) за їх присутність в сих сходинах а у відповідь на се залунала великоруска „Дубінушка“. Людий всїх було тодї до 200. Головно студенти та студентки. Були і „менчі брати“. Цїлий вечер минув серед незвичайно поважного, щирого настрою. Крайна пора, щоб на цїлій Руси сьвятковано память Шевченка в подібний спосіб. Вечір краківский най буде гарним початком. Сьвяткуймо память Шевченка не для обовязку сухого, не для моди і не для паради, — але для душі потреби і розради! Сьвяткуймо Шевченка між собою і для себе а не для чужих, не для демонстрациї.— „Най бачуть, що і ми маємо поетів, що і ми вміємо грати на фортепянї! — так у нас дехто розумує. Залишім се! Се пусте!

Вступ на сходини був вільний для всїх!

* * *

Громада Українська завела в себе малу бібліотеку, має власні часописи (українські та російскі), думає про позичкову касу для своїх членів, заходом її відбули ся доси два вечері товариські забавові, она опікуєть ся їдучими і повертаючими нашими робітниками, — еміґрантами прускими. Одним, словом — житє в ній і рух!

* * *

Наконець подам деякі дрібні вістки, що вяжуть ся з тутешнім українським житєм.

І так: дня 12 с. м. мав звісний письменник і критик польский, (редактор одинокого майже поважного журнала польского не русиноїдного: Krytyka) д. Вільгельм Фельдман відчит в товаристві польскої поступової молодїжи: Spójnia на тему: Kwestya ukraińska. По відчитї слїдувала дискусия. Промовляв д. Васїлевскі і д-р. Ґумпльовіч, з Українців голова Громади.

Дальшою вісткою най буде се, що тутешнє товариство „вільних вакацийних курсів університетских в Закопанім“ звернуло ся вже до д. Богдана Лепкого, звісного письменника нашого проживаючого в Кракові, з просьбою о приготованє викладового циклю про сучасне українське письменьство на найблисші ферії.

Тим кінчу.

Думаю, що і крайний песиміст згодить ся з консеквенциєю нинїшної дописи: Краківска Русь живе!

Краків дня 16/3 1905.

Остап Луцкий.

Війна.

Недобитки Куропаткіна концентрують ся поза Телїном. З разу гадали, що Куропаткін задержить ся в Телїнї і там буде ставити чоло напираючій армії японьскій. Тимчасом погром російскої армії більший, ніж се виходило з дотеперішних донесень про послїдну битву, відпорність російскої армії цїлком зломана. Куропаткін не уступає, але утїкає quam maximis potest itineribus et Charbinum contentit. Що Куропаткін навіть не пробував задержуватись в Телїнї, доказує его телеґрама з 15 с. м.: „Наші війска переходять через Телїн в цїлковитім порядку. Аж до мого відїзду до Телїна не прийшло до бою. В часї моєї подорожи я бачив богато відділів з фурґонами в цїлковитім порядку“. З сеї телеґрами виходить, що дня 15, або й 14 с. м. російске війско було в дорозї з Телїну на Харбін, а через Телїн переходили вже лише рештки Росиян, і що сам Куропаткін виїхав на північ (певно до Харбіна), щоби там зорґанїзувати новий табор. Що Росияни навіть не гадали задержуватись в Телїнї, доказує також рапорт Оями, котрий доносить, що передні сторожі японьскі обсадили Телїн в ночи на 16 марта.

В Росиї говорять, що рада міністрів рішила змобілїзувати і вислати до Манджуриї 400.000 людий, т. є. яких десять корпусів. До сеї пори жде на транспорт змобілїзованих 180 000 людий. Мобілїзация дальших корпусів може зачати ся доперва тогди, коли вже змобілїзовані віддїли війск перетранспортовано на місце призначеня. Сибірска зелїзниця може доставити до стациї в Харбінї найбільше десять поїздів на день. Супротив того, що разом з війском мусять іти величезні транспорти материялу военного і харчів, в однім дни не дасть ся на місци призначеня виладувати більше, ніж тисяч людий. Вже змобілїзоване війско потребує на заладованє 180 днів. Дочисливши 45 днів подорожи, треба 225 днів, щоби змобілїзована часть армії дістала ся на боєвище. Команда манджурскої армії дістала би отже ново уформовану армію доперва в падолистї, т. є. як раз в часї, коли морози здержують военні операциї. В часї тримісячної павзи може приїхати дальших 90.000 людий. В той спосіб російска армія в Манджуриї дійшла би до сили 400.000 людий, але вж на весну в 1906 роцї. Супротив сего обчисленя, всї фаховцї у военнім ремеслї уважають манджурску кампанію вже цїлком рішучо для Росиї страчену.

(Телеґрами).

Токіо. Правительство казало приготовити кватири для 43.000 полонених Росиян. Они мають бути розміщені в 20 японьских містах.

Льондон. Перед обсадженєм Телїну Японцями, японьскі тяжкі гармати поробили страшне знищенє в рядах уступаючих Росиян. Часть російских війск старає ся дістатись до Кіріну (400 клм. від місця послїдної битви.)

Петербург. Кореспондент „Нов. Врем.“ доносить з Телїна, що страти по обох сторонах доходять до 200.000 людий. В російскій армії погибло дуже богато офіцирів, особливо командантів полків. Кореспондент доносить, що від двох днів не їв нічого, а спить на вільнім воздусї.

Париж. Говорять, що цар видасть маніфест, в котрих виступить против мирових поголосок і заявить, що послїдні подїї, хоч дуже болючі, не захитали его віри. В довірю до невичерпаних средств Росиї, відваги і патріотизму російского народу, буде цар вести війну дальше.

Варшава. Перед военним судом стануло 19 резервістів 16-ої бриґади артилєриї за се, що опирали ся мобілїзациї. На смерть засуджено 5 обжалуваних, 4 на досмертні тяжкі роботи, 8 на 20 літ тяжких робіт, 2 увільнено. Вирок смерти виконано дня 10 сего м.

Берлїн. Говорять, що Булиґін перестерігав царя перед мобілїзациєю, говорячи, що не ручить за спокій при мобілїзациї 300 до 400.000 людий. Говорять також, що цар оголосить в короткім часї конституцийний маніфест, щоби війну зробити популярнїйшою.

Льондон. Від ґенерала Рененкампфа нема доси ніякої вісти. Потерпають, що погиб, або дістав ся в руки Японців. З кавкаскої бриґади кінноти лишили ся тілько два офіцири.

Токіо. Російскі війска уступають на північ від Телїну, коло місцевости Кайпуан. Терен сеї околиці не надаєсь до опору, але ситуация каже Куропаткінови посьвятити часть армії, щоби ратувати другу. Росияни уступають дуже поволи, бо ведуть з собою великий табор ранених.

Берлїн. Цар мав вислати до Куропаткіна слїдуючу телеґраму: Прошу віддати начальну команду Лїневичеви, котрий тимчасово обійме провід над армією.

Рим. Японьский посол мав сказати, що як війна буде дальше тревати, то не є виключене, що военна акция перенесе ся також до Европи. Японьска фльота може вдерти ся до балтайского заливу і там заатакувати Росию. Вугля мають Японцї досить, тим більше, що сконфіскували 87 пароходів з вуглем.

Ню Йорк. До Сеулю надходять без перерви великі транспорти війск з Япону. Японьске війско майже у всїх корейских (?) портах. Говорять, що коло Владивостока виладовано 40.000 війск з сильною артилєриєю. Другий японьский корпус концентрує ся коло Ґензану.

Берлїн. „Нов. Время“ доносить, що з третої армії російскої лишило ся спосібних до бою лише 60.000 людий, але они не мають харчів.

Льондон. Дня 14 с. м. заїхали до Сінґапоре 4 японьскі кружляки і по 4 годинах відплили. В переїздї бачили японьску фльоту военну зложену з 22 кораблів.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Московскому тов. рільничому відобрано на розказ царя титул „царского“, з причини протесту против зарядженьь в цїли здавленя петербурґских розрухів і за жаданє безпроволочного введеня народної репрезентациї.

Петербург. Представителї земств ріжних ґуберній, зібрані в Москві, вислали до Булиґіна просьбу, щоби запросив представителїв земств до участи в працях комісиї, котрої задачию є виконанє рескрипту з дня 3 марта.

Париж. Царска родина перший раз не взяла участи в богослуженю за Александра II, бо ухвалено, що аж до цїлковитого успокоєня умів в Росиї, царска родина не вийде з палати в Царскім Селї. Бомба, котра вибухла в готели Брістоль, була призначена для цариці вдови. Атентат мав бути виконаний в часї богослуженя за Александра II.

Петербург. Вчера розпочав ся процес против офіцирів батериї, котра в часї Йорданьского торжества стріляла острими набоями. Доносять о ексцесах против Жидів в кількох містах полудневої Росиї. В Катеринославі війско стріляло до страйкарів. Убито 7 робітників, 19 покалїчено.

Тифліс. В Карсї убито на улици двома револьверовими вистрілами полїцийного офіцира. Убий ик утїк.

Петербург. Закон з пільгами для унїятів вже перейшов наради комітету міністрів. Тепер редаґують мотиви до закона, почім закон буде предложений цареви до підпису.

Берлїн. Офіцира козаків Коілова, котрий брутально давив уличні розрухи, знайдено в мешканю смертельно раненого. Комітет революционерів видав був на него вирок смерти.

Холм. Аґрарний рух розширив ся і на холмску ґубернію. Двірска служба домагає ся підвисшеня платнї. Ґубернатор видав острі зарядженя против аґітациї і заборонив всякі збори.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Вчера був на авдиенциї у цїсаря ґр Тіса. На его предложенє цїсар поїде в недїлю до Будапешту, де будуть пороблені дальші кроки в цїли розвязаня кризи.

Замордованє місионаря.

Берлїн. В німецкій Африцї Готентоти замордували німецкого місионаря П тра Еґера.

НОВИНКИ.

— **З шкільних справ.** Пишуть нам з Бережанщини: Окружна рада шкільна в Бережанах повичеркувала на сей рік з громадских буджетів шкільних богато позиций, без яких на її гадку можна обійти ся, а між иншим навіть вичеркнула менї 8 К на премії для дїтий і 6 К на пренумерату „Учителя“. Коли я став вивідувати ся, чому рада окружна стала ся така ощадна, то довідав ся, що „управа крою“ зачинає заводити велику ощадність по громадах, щоби населенє не „здирати“, і буджет шкільний не сьміє перевисшати 10% всїх видатків громадских. Гарна ощадність, нема що казати! На Вавель, на Macierzy, на польскі театри ідуть сотки тисячів річно податкового гроша наших хлїборобів, а тут жалують кілька корон на премії для дїтий і на руску ґазету „Учитель“, хотяй позициї на польску Szkoły нїгде не перечеркнено. — Ще цїкавійша друга річ: Та сама окружна рада шкільна видала обіжник до всїх місцевих рад шк. з д. 28 січня 1905 до ч. 162, де наказує перевести вибір нових членів громадских до місцевих рад шк. на підставі закону з 23 мая 1895 ч. 58. Між иншими стоїть в тім обіжнику таке: „bacząc przy tem, ażeby z pomiędzy reprezentantów gminy oba wyznania t. j. rzym. i gr. kat. miały swoich reprezentantów“. Се є самовільний додаток окружної ради бережаньскої, бо закон з 23 мая 1895 зовсїм того не вимагає, а вимірений очивидячки на те, щоби руский елемент в радах шкільних, і так зведений вже до меншости, еще більше ослабити. Репрезентантами обох обрядів в місцевих радах шк. суть після закону парохи, нема проте потреби, щоби еще і громади вибирали таких репрезентантів, а зверхности громадскі не повинні би услухати того обіжника. Та в тім біда, що для наших начальників самоволя старости або інспектора стає ся законом, бо в многих громадах пішли війти за тим обіжником мимо протестів своїх парохів. — *о. Мих. Мосора.*

— **До відомости ц. к. краєвої ради шкільної.** В 2-клясовій школї в Борках малих пов. скалатского для громад Борки малі і Новосїлка грималївска був все язик викладовий руский. Тимчасом сего року управитель повисшої школи п. Станислав Цьвйонкальский змінив самовільно руский язик викладовий на польский. Рада громадска в Новосїлцї і деякі борецкі радні та громадяни (більшість радних в Борках латинники) внесли перед двома тижнями до краєвої ради шкільної жалобу в справі того безправного нарушеня законів. Замітити треба, що в обох селах є Русинів поверх 1100, а латинників, говорячих очивидно по руски, нема навіть 700. Просимо отже радника п. Барвіньского і инших Русинів, членів краєвої ради шкільної, щоби заняли ся тою справою і не допустили, щоби краєва рада шкільна кинула нашу жалобу до коша. — *О. Василь Левицкий*, парох Борок малих.

— **Акция філії „Просьвіти“ в Олеську супротив неурожаю.** Видїл тов. філії „Просьвіта“ в Олеську розіслав до всїх своїх членів ось який обіжник: Як звісно, через посуху в 1904 р. деяке яринне збіже, як горох, гречка, просо дуже потерпіли, але ще більше ростини городового, жіночого господарства, як фасоля, конопії, і то так дуже, що в многих місцях забракне дотачного насїня. Непосїянє, або хоч би недосїв сих ростин принезли би нашому сїльскому господарству діймаючу необчислену шкоду, котра аж в кількох лїтах могла би вирівнати ся. Дальше заходить обава, щоби наші господарі чи то господинї не були визискувані дорого переплачуючи нездале насїнє. Філїя „Просьвіти“ в Олеську, того товариства, котрого задачею є: осьвітляти всї потреби народу нашого, хотячи із своєї сторони запобічи тому лихови і тій небезпечности в нашій сторонї, звертає ся до Вас з уклінною просьбою постарати ся чи то особисто чи то через читальню „Просьвіти“ де така находить ся, чи в який инший спосіб, о зібранє докладних, можливо вірних дат, скілько людям вашої місцевости забракне насїня згаданих родів ростин, і о надісланє тих дат підписаному видїлови, найпізнїйше до кінця марця с. р. Тими датами прислужили ся би ми немало нашому господарскому товариству „Сїльский Господар“, котре певне не занедбає свого обовязку знайти найпевнїйше жерело доброго насїня повисших родів збіжа і ростин по доступній цїнї хоч би для поодиноких господарів і подати се до прилюдної відомости. — За видїл: *о. Данило Танячкевич*, голова, *о. Теодор Кузьміч*, секретар.

— **До чого служить TSL?** Kurjer lwowski помістив характеристичну допись, що члени кружка прелеґентів при золочівскім віддїлї Towarzystwa szkoły ludowej зложили свій уряд, бо тамошний староста хотїв їх ужити до розбиваня спокійних руских віч.

— **З Брідщини** пишуть нам: Зближають ся вибори до повітової ради, але не слїдно

жадного руху ані межи селяньством ані між інтеліґенциєю, хоч теперішна господарка повітового виділу та війтів доконче вимагає поправи, а 12 розумних голосів, що могли би війти до ради з сільских громад, богато заважили би. Маємо в Бродах селяньску бурсу, що утримує 16 селяньских синів; але повітовий виділ відказав їй запомоги, бо — каже — дав уже християньскій бурсї, в котрій є лише 3 Русинів. А наша бурса має і довг до сплати і потребує гроший на розширенє будинку. Та доси на жаль не тілько не дістала нічого від повітового виділу, але й богато сьвящеників не подбало ані о датки від селян ані о запомоги від громад, хочби по 10 К; за те від брідскої ради громадскої, хоч переважно жидівскої, дістала 50 К. — Заробково-господарске товариство „Самопоміч“ розвиває ся дуже гарно; але дирекция з уваги на сегорічну нужду повинна би свою готівку (16.000 К) розжичити на гіпотеку між безпечних селян, як се робить повітова каса ощадности. — Філія „Просьвіти“ мимо великої темноти селяньства від двох літ не дає знаку житя, а виділ не може здобути ся не то на засїданє, а навіть на скликанє загальних зборів. Тимчасом більшість читалень спить; за цілу зиму — кромі в однім Ражнові — не було в жадній ні аматорскої вистави ні відчиту ні навіть товарискої забави. — Від половини лютого пробуває в Бродах наш театр і завдяки гарній грі наших артистів заповнює ся саля по береги. Ходила до театру і шкільна молодїж поки не заборонив зденервований директор ґімназиї п. Шірмер. Він, що правда, не заказав ученикам бути в касині (де є головою) на масковім бали та оглядати глубокі декольтациї; але за те перестрашив ся Горкого („На днї“) і видав заборону. А що така богато учеників явило ся на виставі (мабуть заборона не була всім оповіщена), то заострив заборону так, що тепер ученикам навіть з родичами не вільно ходити до театру. Та цікава лише річ, чи так само не вільно буде ходити їм і до всяких польских театрів, на балї до касина і т. т. — Міщаньство брідске під проводом заступника голови читальні Сущиньского дає знаки житя; на св. Николая уладимо вечерок для дітий і виставило комедию „Заморочена“. — *Куропатва.*

— **Подвижник асекурацийної ідеї**. В Кракові помер в 84 році житя Генрик Кешковский, довголітний директор а опісля куратор Товариства взаїмних обезпечень в Кракові. Небіщик перший виступив в краю яко речник ідеї взаїмних обезпечень і посьвятивши свою працю заснованому Товариству краківскому, довів сю інституцию до найкрасшого розвою. До заснованя другого краєвого товариства „Днїстер“ і до єго діяльности відносив ся небіщик все прихильно. Дирекция „Днїстра“ не могучи взяти участь в похоронах за-для припадаючого засїданя надзираючої ради, і зложити вінець на домовину покійника, удїлила місто вінця даток 50 К на добродійні цїли, а то для Рускої захоронки у Львові 25 К і для рускої Бурси ремісничої у Львові 25 К.

— **Ґенерали на війнї**. Daily Express подаючи спис російских втрат в теперішній війнї, пише ось що про російских ґенералів: Штессель піддав ся Японцям і вийшов на волю лише на слово чести, Ґріпенберґ втратив команду над своїм корпусом, Трусов відкликаний, Келер убитий під Мотеліном, Кондратенко убитий в Порт-Артурі, Рабинкин убитий над Ша, Рутковский убитий під Ляояном, Смирнов, Флуґ, Бєлой, Ґорбатовский, Никитин і Фок в японьскій неволи, Кондратович на якийсь час заступлений і знов покликаний, Зазулич побитий над Ялю і відкликаний, Каштаїіньский убитий під Кюленчен, Штакельберґ побитий і ранений, Ренненкампф побитий і ранений, Міщенко побитий і ранений, Романов потовк ся, упавши з коня. Листа адміралів представляє ся ось-як: Алексіев, Скриддов, Безобразов відкликані, Макаров погиб з кораблем, Ухтомский, Вірен і Григорович в японьскій неволи. За весь той час Японцї втратили одного ґенерала, що погиб під Порт-Артуром і двох адміралів затоплених разом з панцирником „Хацузе“. Анї оден японьский ґенерал не дістав ся до російскої неволї і анї одного не відкликано з поля війни.

——

— **Відчити у Львові** устроює Руске товариство педаґоґічне у викладовій сали в пасажи Міколяша. В суботу дня 18 марта від год. 6—7 відбуде ся відчит д-ра М. Вахнянина про „кров, єї склад, обіг і значінє для орґанізму“. В неділю дня 19 марта від год. 6—7 відбуде ся відчит д-ра В. Кобриньского про „розвій гиґієни“ (евентуально „де що з психольоґії“). З огляду на се, що д-р Озаркевич в сю неділю має перешкоду, то на просьбу комітету підняв ся *виголосити відчит* п. д-р В. Кобриньский. Комітет звертає ся до всїх Русинів, щоби як найчисленнїйшою фреквенциєю підпирали сї відчити з огляду на се, що дохід призначений на одиноку в краю руску семинарию жіночу, яка лиш з невеликих фондів товариства педаґоґічного та з добровільних жертв удержує ся. Добровільні жертви принимає комітет з подякою.

— **Товариство руских ремісників „Зоря“ у Львові** устроює в неділю дня 19 н. ст. марта 1905 у великій сали „Народного Дому“ в честь незабутного будителя Галицкої-Руси Маркияна Шашкевича сьвяточний вечер при ласкавій співучасти п. О. Вахнянинівної, п. Т. Юльчівної, артиста скрипака п. С. Панькова, звісного цитриста п. О. Утриска і Клюбу мандоліністів. Програма: I. 1. Вступне слово. 2. Шашкевич-Колесса: „Підлисє“, відсьпіває муж. хор. „Зорі“. 3. I. Raff: а) Cavatina, A Wroński: б) Kołysanka сольо скрипка в супроводї форт. відограє п. О. Паньків. 4. Н. Вахнянин: „Нема менї порадоньки“ з опери Купало, відсьпіває в суп. форт. п. О. Вахнянинівна. 6. Шевченко-Роздольский: „Сонце заходить“, відсьпіває муж. хор тов. „Зорі“. II. 7. Шашкевич-Матюк, „Веснівка“, відсьпіває в супроводї форт. п. О. Вахнянинівна 8. Завадзкий: „Шумка україньска“, сольо цитра відограє п. О. Утриско. 9. Гушалевич-Лаврівский: а) „До Зорі“, Головацкий-Лаврівский: „Чом річенько“ відсьпіває муж. хор. тов. „Зорі“. 10. В. Шашкевич-Вербицкий: „Не чужого ми бажаєм“ дует на тенор і баритон в супроводї форт. відсьпівають пп. К. Білобрам і I Яремчук. 11. Graziani Walter: а) Bolero, б) Missisipi Riner Walc відограє квартет Клюбу мандоліністів. 12. Вахнянин: „Ура у бій“, виконає в супроводї форт. муж. хор. тов. „Зорі“. Акомпаніямент зволили обняти п-ні Е. Кеест і п. Б. Вахнянин. Діриґент п. Т. Купчиньский. — Цїни місць: Крісло першорядне 1 кор. 50 сот., крісло другорядне 1 кор., крісло треторядне 70 сот., вступ на салю 50 сот., ґалерия 20 сот. Початок точно о пів до 7 вечером. Білєти набути можна в „Народ. Торговлі“, в „Сокільскім Базари“ і в Ставропигійскій книгарни.

— **З „Кружка україньских дівчат“**. Виділ „Кружка україньских дівчат“ подає до публичної відомости, що чистий дохід з вечерниць устроєних тим товариством дня 5. марта, було 242 К 30 сот., котрий то дохід віддано на „Руску захоронку“. Окрім того чистий дохід з розпродажи котильонів в квоті 13 К 41 призначено на руські вакацийні оселї. Всїм, котрі взяли участь в вечерницях і тим причинили ся до побільшеня доходу, як рівнож всїм Впов. жертводавцям, котрі зложили добровільні, датки складає виділ сердечну подяку. — *Северина Данилевич* голова, *Настя Грінченко* секретарка.

— **З „Кружка україньских дівчат“**. Виділ „Научного кружка“ запрошує всїх товаришок на відчит, котрий відбуде ся в неділю 19. марця о год. 3. пополудни в власній хатї.

— **Читайте всї!** Важне для руских еміґрантів. Як статистика виказує, десятки тисяч Русинів з Галичини, Буковини і Угорщини, рік річно виходить із рідного краю за море, до свобідної, вельної і богатої Америки, глядїти там хлїба і красшої долї для себе і своїх родин. Дуже велика часть переселенцїв Русинів їде звичайно на Bremen, портове місто в Німеччинї. Щоби проте тут межи Нїмцями стати нашим безрадним людям в пригоді, подати їм так поміч духовну як і раду ві всякій потребі, основано в Бремі, руско-кат. душпастирство. Руский сьвященик, висланий до Bremen через Впреосьв. Митроп. Ординарият, єсть вже там на місцю; а єго адрес такий: „D. Dobrotwor ruthen. kath. Pastor, Bremen, Bornstr: 3—4“. Найже всї Русини еміґранти прибуваючі до Bremen, зголошують ся до свого руского духовника о. Д. Добротвора, а кождого охотно виступає і в чім треба порадить. Руські богослуженя в Бремі відправляють ся кождого дня о 8-ій год. рано, а в неділї і руські сьвята о 10-ій год. рано, в каплици св. Рафаїла при Falkenstr. 47 недалеко зелїзн. двірця (бангофу), друга поперечна вулиця на право. На приміщенє в Бремі, знайде ся і готель з рускою обслугою для тих Русинів, що замовляють свої білєти корабельні (шифкарти) в товаристві „Norddeutsch Lloyd“ пів. нім. Льльойд. О своїм приїздї до Bremen, най кождий наперед завчасу напише. На лист наліплювати марку почтову тілько за 10 сотиків. Неоплачених письм не приймає ся. 2—6

— **Льосованє фантів льотериї львівского „Сокола“** відбуде ся невідкличнo дня 10. цьвітня с. р., а три дни перед тим т. є 7, 8 і 9 цьвітня буде устроєна публична вистава фантів. Всїх, що взяли льоси в розпродажу, просимо прислати найдальше до дня 25. с. м. дотичну належитість або нерозпродані льоси, бо незвернені до того дня льоси будемо уважати за розпродані. Гаразд! — *Старшина „Сокола“ у Львові.*

— **Реколекцийні розважуваня** під проводом Впреосьв. митрополита Шептицкого, відбувають ся від понедїлка т. є. 13 с. м. в архикатедральній церкві св. Юра у Львові все о год. 6½ і будуть тревати довший час.

— **З Відня**. Концерт в честь Шевченка відбуде ся у Відни дня 1 цьвітня заходами товариств „Січ“ і „Кружок земляків“. Щоби гідно пошанувати память нашого ґенія, постарав ся комітет зложити як найгарнїйшу та найбогатїйшу програму, наскілько лише нам на чужинї стало сил. Побіч добірного мужеского хору комітет упросив аж чотири наші молодї, а богато обіцюючі артистичні сили. Именно участь свою обіцяли Вп. студентки консерваторий: п-на Вяховска, п-на Прокешівна, п-на Сологубівна і п. Перфецкий. Подаючи се до відома, просимо усїх наших земляків, яких доля кинула на чужину, на се велике народнє сьвято. Точнїйшу програму подамо пізнїйше. — *Комітет*

— **В 44 роковини смерти Тараса Шевченка** устроює стрийский *Боян* торжественний концерт дня 26 с. м. в сали „Народного Дому“ з слїдуючою програмою: 1. Вступне слово; 2. Людкевич: „Вечір в хатї“ твір конкурсовий львівского Бояна надгороджений I. премією, — хор мішаний з фортепяном і сольом сопрановим; 2. О. Нижанковский: а) „I молила ся я“ і б) „Не видавай мене“ соля сопранові з фортепяном; 3. Г. Топольницкий: а) „Небесная поміч Божа“ і б) „Де срібнопенний Сян“ хори мужескі з солями і фортепяном; 4. М. Лисенко: а) „Засвила в долинї червона калина“ і б) „Дївчино рибчино“ з опери „Утоплена“, два дуети на сопран і тенор в супроводї фортепяну; 6. Мендельзон: „Христос“ ораторія на хори мужескі, мішані і соля сопранові і тенорові в супроводї фортепяну. — Початок концерту о год. 8 вечер, час міский.

— **Із Стрия**. Філїя тов. „Просьвіти“ в Стрию устроює при участи товариства „Міщаньска Бесїда“ в Стрию в слїдуючі неділї великого посту: дня 19 марця, 2 цьвітня і 16 цьвітня с. р. кождого разу о годинї 6 вечером в сали „Народного Дому“ в Стрию вечерницї з викладами, виставами аматорского театру, хоральними продукциями і декламациями як також з продукциями сьвітляних образів при помочи скіоптікону, на котрі запрошує до численної участи П. Т. стрийске міщаньство а також селяньство із стрийских сїл. *Вступ безплатний.*

— **Відчити в Заліщиках**. Виділ філії руского товариства педаґоґічного в Заліщиках уладжує в часї великого посту ряд відчитів на дохід руской приватної жіночої семинарії у Львові. Доси зголошено ось-які відчити: 1) дня 19 с. м. (неділя), д-р В. Охримович: „Головні школи в науцї політичної економії“, 2) дня 26 с. м. о. I. Туркевич: „Теория Канта-Ляпляса а біблія“; 3) дня 2 цьвітня: о. П. Раковский: „Дещо про бактериї“; 4) дня 9 цьвітня: п. I. Ю: „Основи науки скарбовости“; 5) дня 16 цьвітня: п. В. Матзієвский: „Кілька картин з історії Руси“; 6) дня 23 цьвітня: п. Олена Охримовичева: „Враженя з подорожи по Італії та полудневій Америцї“. Початок кождого відчиту о год. ½8 вечером в *комнатах „Рускої Бесїди“* в Заліщиках. Вступ за запрошенями. Добровільні датки складає ся при вступі в комнати. — *Виділ.*

— **З Бібрки**. Сим маю честь запросити всїх членів виділу бобрецкої філії руского товариства педаґоґічного на засїданє, на день 25 марця с. р. о год. 3 пополудни до льокалю руского товариства кредитового повітового в Бібрцї. На порядку: 1) заснованє експозитур нашого товариства в бобрецкім повітї; 2) обговоренє відозви центрального виділу львівского тов. педаґоґічного уміщеної в „Ділї“; 3) внески членів. — *Яков Сїнгалевич*, голова.

— **З Буська**. Філїя руского товариства педаґоґічного в Буську устроює конференцию в память 44 их роковин смерти Тараса Шевченка дня 25 марця 1905 о годинї 10 перед полуднем в кімнатї читальнї „Просьвіти“ в Буську з отсим порядком дневним: 1. Відчит о. Стеткевича про Т. Шевченка. 2. Лекция практична — т. О. Лади. 3. Дискусия над перепровадженою лекциєю. 4. Відчитанє протоколу з послїдної конференциї. 5. Відчит науковий — т. Димитчука. 6. Справозданє делеґата з загальних зборів тов. п. 7. Внесеня членів. — *Виділ.*

— **Виділ філії „Просьвіти“ в Самборі** пригадує своїм членам, що загальні збори самбірскої філії „Просьвіти“ відбудуть ся в суботу дня 25 марта с. р. в сали „Руска Бесїда“ а не, як ошибочно було подано, дня 26 марця с. р. і просить о численну участь. — *Виділ.*

— **З Бережан**. Пригадуємо, що духовний концерт відбуде ся дня 20 с. м. в сали „Надії“. Усї духовні пісні виконають получені хори „Бояна“ і „Міщаньскої Читальнї“ під управою п. В. Лозиньского. Просимо отже місцеву і замісцеву інтеліґенцию явити ся численно так з огляду на цїль (дохід призначений для бідної шкільної молодежи ґімн. бурси), як і з огляду на добірну програму концерту. — *Виділ.*

— **Читальня „Просьвіти“ в Добрянах** устроює дня 19 с. м. в 44-ті роковини смерти Т. Шевченка вечерницї із сьпівами, відчитом і декламациями. Гостям з околиці будемо дуже раді. — *Виділ.*

— **Пожарний „Сокіл“ в Заланові** рогатиньского повіта затвердило вже ц. к. намісництво як філію львівского „Сокола“.

— **Загальні збори тов-а „Руских Женщин“ в Станиславові** відбудуть ся 29. марця с. р. о год. 3 пополудни в льокали Інститута дівочого при ул. Казимірівскій ч. 54. Коли о год. 3 не явить ся вимаґане статутом число членів, збори відбудуть ся з тим самим порядком дневним о год. 4. — *Виділ.*

— **Поясненє**. З львівского „Сокола“ просять нас змістити отсе поясненє що до оповістки г. Вол. Лаврівского, яке періодично появляє ся в інсератовій части нашого органу: Товариства „Руський Сокіл“ і „Сокіл“ не є ідентичні, а тим самим і статути „Руського Сокола“ та єго пожарних філїй не належить уважати за ідентичні зі статутами львівского „Сокола“ і єго пожарних філїй, яких доси вже є 174. При сїй нагоді подаємо до відома, що „Сокіл“ видав підручник до рядових вправ п. з. „Муштра рядова“ по цїні 30 сот. і „Як боронитись від огню?“ по цїні 20 сот., а статути пожарних філїй і подане до намісництва з всїма поясненями висилаємо на жаданє даром і оплатно. — *Пожарнича секция „Сокола“ у Львові* (ул. Коперника ч. 9).

— **Подяка**. Товариство „Руска Захоронка у Львові“ складає щиру подяку Вп. меценасові д-рові Федакови за гонорар, який велїв зложити И сифови Детькевичови для нашого товариства в квотї 200 К. Також складаємо подяку „Кружкови україньских дівчат“ за ласкаві труди коло уладженя вечерниць і за дохід з тих в квотї 242 К 30 сот. Заряд: *Лучаківска, Коцовска.*

† Померли:

— **Юлій Крушельницкий** почтовий асистент в Тернополи, упокоїв ся сноді в 29. році житя. В. є. п.!

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії**. Канонїчну інституцию дістали: оо. Симеон Казима на Ганівцї, Іван Сухаровский на Конюшків, Іван Рудницкий на Чернів, Евген Купчиньский на Сороцко, Александер Мійский на Вовків, Дометей Бородайкевич на Раків і Николай Романюк на Керницю. — Завідательства дістали: оо. Евген Вартош в Плугові, Григорий Грушка в Вільхівцї, Василь Владичин в Дмитровичах, Евстахій Хрущевский в Ріпневі, Михайло Власенко в Клещовній, Володимир Марчак в Звенигороді, Иосиф Марицкий в Лдзяним і Василь Зацерковний в Куропатниках. — Сотрудниками установлено: оо. Александер Іпевич в Дубківцях, Василь Гургула в Бережанах і Ігнатий Слободян в Коростовичах. — Презенти дістали: оо. Григорий Павлюк на Серетець Садоній Левицкий на Лукавицю вижн., Михайло Гайдукевич на Шишківцї, Андрей Дольницкий на Скваряву, Володимир Андрухів на Гарбузів, Василь Зацерковний на Куропатники і Василь Терлецкий на Градову. — До канонїчної інституциї візвані: оо. Стефан Івасик на Стрілків, Теодор Білевич на Побужани, Михайло Гайдукевич на Шишківцї і Стефан Гарбусевич на Годів. — На конкурс з речинцем до 13 мая 1905 р. розписані парохії: Сколє, Сливки і Протесп. — о. Амврозій Поляньский іменований дійсним стрийским деканом. — Крилошаньскі відзнаки дістали: оо. Антоній Гутковский, о. Ігнатій Мулик і о. Лев Затужний. — о. Максиміліян Струминьский увільнений від веденя уряду деканату щирецкого і дістав титул заслуженого декана, а завідателем того же деканату іменований о. Филип Пелех з Толщева.

— **З почти**. За посередством всїх почтових урядів можна передплачувати видаваний ц. к. міністерством торговлї „Оглад почтових получень пароходами з позаевропейскими краями“, що буде виходити пять разів до року. В міру потреби будуть видаватись додатки.

Цїна передплати виносить 80 сотиків на рік. Піврічна передплата не допускає ся. Кромі передплатної цїни належить зложити квоту 12 сотиків на пересилку почтовим переказом.

— **Ц. к. дирекция почт і телєґрафів** оповіщує: На основі спостережень починених у львівскім урядї почтовім ч. 1 більшає безнастанно скількість недоручених почтових пересилок і то майже виключно наслїдком неточностий в адресованю. І так не належать до рідкостий пересилки, котрі на адресї містять лиш само назвище надавця і місце призначеня. На иньших знова пересилках подано імя адресата тільки початковою буквою, що при недостачи точних дат замешканя і істнованю рівнозвучних імен і назвищ спричиняє вручуванє кореспонденций невластивим особам; значна вкінци скількість пересилок містять в адресї назву улиці без числа дому або дати вже застарілі згляднo незгідні з дійсностию. Ті недостачі спричиняють формальну мандрівку особливо листових пересилок від одного листоноса до другого відтак до уряду почтового на двірци, на Підзамчу і Ялівци, а заразом становлять головну причину буть то значнїйших опізнень в дорученю, будьто недоручуваня пересилок тим більше, що часто не можна відшукати адресатів навіть при помочи полїцийного бюра мельдункового. Коли-б розходило ся о спорадичні случаї, то почтові уряди не мали би з тим ще великого клопоту; часто однак віддає ся на почту цїлі вязанки листових пересилок пр. запрошень, оповіщень, цїнників і т. и. з недостаточними адресами, через що завдає ся почтовим функционарам много мозоли і втрати часу, котрого при більшаючім безнастанно обороті почтовім нїколи не збуває. На такі самі трудности натрафляє служба доручуваня не тілько у Львові але і по инших більших провінцияльних містах. Хотяй вина лежить майже виключно по сторонї самих надавців, то всеж таки почтова інституция стрічає ся безнастанно з прилюдним докором неналежитого функционованя дотичних уряджень. З огляду на те дирекция почт і телєґрафів звертає увагу публики, щоби адреси всяких почтових посилок виповняли як найточнїйше, подаючи повне імя, назвище, місце замешканя і число дому адресата, бо инакше одвічальність за всяку неточність в дорученю тих посилок спадає не на почтових функционарів, але таки на саму публику.

З нотарияльних кругів. Управитель міністерства справедливости переніс нотарів Иосифа Кипку з Любачева до Коломиї і Франца Ангельчиковского з Балигорода до Любачева.

Послїдні вісти.

Льондон. З Токіо доносять, що японьскі війска гонячі Росиян здовж дороги до Кірину, випередили їх о 17 анґл. миль Росияни, опускаючи Телїн, спалили зелїзничу стацию і правительственні будинки.

Льондон Daily Mail доносить з Петербурга, що надійшли там офіцияльні депеші, на основі котрих Японцї стоять вже між Телїном а Харбіном, так що Куропаткіна зовсім відтяли.

Льондон. Тутешні часописи з нагоди появи фльоти адмірала Того під Сінґапоре заключають, що фльоту Рождественьского на случай стрічи з японьскою жде судьба Великої Армади. Японьскі кораблї значно швидші, що маневрованєм підчас битви дає їм велику перевагу над російскими.

Календар: Гр.-кат.: нинї (пятниця) Герасима, завтра (субота) Конона; — Рим. кат. нинї (пятниця) Гертруди, завтра Едварда.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (пятниця) по раз шестий „Апаюне“, духводний оперетка в 3 актах К. Міллєра, завтра (субота) По раз другий „В пристани“, драма в 3 актах Юрия Еґглє? позавтра (недїля) о 3½ год. по пол. „Ґейша“, японьска оперетка в 3 актах Сіднея Йонеса; о 7 год. вечер „Іойзя“, драма в 4 актах з середновічних часів Юрия Жулавского.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Бродах. [Саля товариства музичного. Продажа білєтів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ веч.] в неділю 19/3 послїднє представленє „Підгіряни“ мельодрама зі сьпівами і танцями I. Гушалевича. — З Бродів переїзджає театр до Золочева.

Відозва.

Щоби на сьвята достатчити дешево моїм покупателям добру муку і дріжджі, постановив я спровадити в більшій скількости дріжджі, а муку з парового млина ваґонами. Тільки таким способом буде можна по найдешевшій ціні спродавати. Отже хто хоче мати дешево і добру муку, нехай замовляє зараз, подаючи, кілько і який нумер хоче. Найліпше замовляти в оріґінальних мішочках. Хто тепер замовить, той дістане по тій самій ціні, по котрій в паровім млині продають на місци і може бути певним, що дістане муку того самого нумеру, як замовив, а ні, як деякі спекулянти роблять, що причіпають до муки гіршої нумера від ліпшої. Крамарі, збирайте в своїх селах замовленя та присилайте разом! Кождий за для свого власного інтересу повинен поспішити з замовленями. Перший ваґон муки вже замовлений. На доказ, кілько то людий в нашім повіті зрозуміє свій власний інтерес через єдність в торговли, оголошу по сьвятах, кілько з котрого села замовило муку через руску торговлю в Зборові. З поважанем *Теодор Литвин* купець в Зборові. 228а 1—1

Надіслане.

Подяка.

Всім, що по причині смерти нашого сина висказали нам співчутє і так численно взяли уксть у відданю єму останньої прислуги, складаємо сим нашу найсердечнійшу подяку. — Винники під Львовом. *Д-р Станислав* і *Мария Ґонсьоровскі.* 230 1—1

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківский ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 14—47

Адвокат д-р Ярослав Олесницкий
в Дрогобичи
глядає конципієнта. 218 2—2

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 17 марта. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·50 до 8·60 а на термін 8·35 до 8·50, *Жито* старе 6·45 до 6·60 а на термін 6·35 до 6·40, *овес* обрічний старий 7·25 до 7·50 а на термін 7·10 до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·90 до 7·10, а броварний 7·25 до 7·75, *ріпак* 10·75 до 11·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 9·50 до 11·—, *насінє льняне* 9·65 до 9·85, *насінє конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 8·50 до 8·75, *кукуруза* готова 8·50 до 8·75 а нова 7·10 до 7·35, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 200·10, *конюшина* червона 50·— до 80·—, біла 40·— до 68·—, шведска 50·— до 80·—, *тимотка* 24·— до 32·—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 31·50 до 31·75.

Курс Львівский

з дня 17 н. ст. марта 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зелїз. гал. Кар.-Люди. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 80	— —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 50	100 20
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 —	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (ІІ. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (ІІІ. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 6.
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 5.	—
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 70	254 50
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для ureґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Півець церковний з теноровим голосом кавалер, котрий заложить хор на два голоси, глядає місця від Томиної неділї. — Андрей Сидор в Ласятичах п. п. Більче Волиця. 227 1—8

Інтеліґентна особа

з рускої родини, обізнана добре з кухнею і домовим господарством, середних літ глядає зараз місця до заряду дому, найрадше у сьвященика вдівця. Вимоги скромні. Близша відомість у п. Ольги Гичко в Прислопі, почта Турка коло Хирова. 205 3—3

Вдова по народнім учителю бездітна, Русинка, глядає місця до заряду в рускім домі. Розуміє ся дуже добре на кухни і домовім господарстві. Винагорода умірковагна. Ласкаві зголошеня poste restante Марківці ч. 43. 204 3—3

НА СЬВЯТА!
МУКА і ДРІЖДЖІ!

Хто хоче мати дешеву і добру муку з парового млина, нехай замовить в рускій торговли в Зборові, а дістане по такій самій ціні, як в млині паровім на місци продають з замовленями належить поспішити ся. 2236 1—2

Найліпше насінє доставляє торговля насіня Якова Кофлєра в Заліщиках. Катальоґи розсилаєсь даром і оплатно. 210 2—2

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Х. Звичайні загальні Збори „Банку звязкового" в Станиславові

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся в Станиславові в четвер дня 30 го н. ст. марта 1905 р. о годині 3-тій пополудни у власних комнатах при улици Бельведерскій ч. 3. І. поверх, з слїдуючим дневним порядком:

1. Відчитанє протоколу з послїдних звичайних загальних зборів з дня 28 цьвітня 1904 р.
2. Звіт дирекциї з дїяльности за рік 1904.
3. Звіт контрольної комісиї надзираючої ради.
4. Внесенє надзираючої ради що до подїлу чистого зиску.
5. Вибір десяти членів надзираючої ради.
6. Затвердженє вибору членів заряду (дирекциї).
7. Вибір люстрацийної комісиї на рік 1905.
8. Внесеня членів.

Коли би в означенім часї не зійшло ся статутом приписане число членів, відбудуть ся тогож дня о годині 4-тій по полудни другі загальні збори, котрі будуть рішати без огляду на число присутних членів. Право голосу на загальних зборах мають тільки ті члени, котрі вложили найменше 4 К і мають виказатись книжочкою уділовою, а ті, котрі добровільно виповіли свої уділи, перестають після §. 4-го а, статута бути членами банку. 223 2—2

До ласкавого увзглядненя!
Довголітною специяльностию мого заведеня є
Пральня і апретура фіранок.

Віддані до мого заведеня фіранки відчищую найдокладнїйше, без найменшого ушкодженя, так що ті фіранки завдяки моїй старанній апретурі дістають **вигляду зовсїм нових.**

Жигмонт Флюс, Берно
ц. к. надвірна штучна фарбярня і хем. пральня.

Моя філїя у Львові находить ся лиш **при ул. Сикстускій ч. 26.**
Моя філїя в Кракові находить ся лиш **при ул. сьв. Хреста ч. 7.**

Просимо звертати докладно увагу на адресу і число дому. 226 1 6

Позір! Позір!

Чи чули ви, що на Буковині появить ся у цьвітни с. р. новий богато *ілюстрований* двотиждневник:

„ОТАМАН"

і стоїть до кінця року всего 2 кор.

Висилає ся лиш тим, що заплатять гроші з гори.

Особливо усі наші СОКОЛИ повинні собі **„Отамана"** запренумерувати, бо там будуть усякі поради, як устроювати забави, театральні представленя, вправи так ґімнастичні як і пожарні і т. и.

Хто приєднає нам 5 з гори платних передплатників, той буде діставати **„Отамана"**. Через цїлий рік д а р о м. Гроші посилайте до **Ґеорчія Войчука, у Витилївці (Буков.)**
197 3—3

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпаці, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітлоощадне кивоти, парох. печатки.

Старі знищені зваряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні зваряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 13—45

20 корон опусту від цін фабричних (картельових) на кождім ваґоні **ТОМАСИНИ** від 16 до 20% квасу фосфорового загальної заварттости і від 15 до 20% в цілости розпускальної дає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли

при замовленях цїловаґонових. Цїнники висилаємо відворотно почтою вже оплатно. 229а 1—8

Якова Більбля Син
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби міcтові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Сьвітло церковне і столове
з охоронною маркою +. **М Ц. Н. Т.** *поручає*
„Народна Торговля"

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цїн для церков 10% опусту.
Цїна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.
157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не сплавює! 8—16

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАША

По найдешевших цїнах. — Без конкуренциї.

у Львові Ринок ч. ІІ (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї. Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

„РУСКА ХАТА"
ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів п д редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

„Дзвінок"

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Вельм. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жаданя і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Лаврук
Львів, Пасаж Міколяша.

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 27—60
Дістати можна всюди

Шестий рік істнованя.

Одинока руско українська сатирично-гумористична часопись

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця.

Властитель: **Іван Кунцевич.**
Редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„Комар" поміщає статї з нашого політичного, суспільного і лїтературного житя. **„Комар"** не є офіціяльним орґаном ніякого сторонництва, а боронить інтересів цїлого народа. **„Комар"** придбає сьвіжі сили до співробітництва. **„Комар"** стоїть річно 8 К. піврічно 4 К. **„Комар"** повинен находити ся в кождій рускій інтеліґентній родинї.

Адреса: Львів, ул. Собіщини ч. 8.
Передплачуйте „Комара".

У Відни вийшла збірка поезий
Бурлаки:
„На бистрих хвилях"
оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші я замовленєм пересилати л и ш е н ь на отсей адрес: „Burlaka, Wien, Universität".

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редагує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 52. Львів Субота 5 (18) Марця 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — [illegible]
на пів року . . 16 „ — [illegible]

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поединоке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Обиджена шляхоцка господарка. *)

(До афери Ґолуховский-Райнбабен).

Панове з польского кола почули ся глибоко обиджені послідною промовою пруского міністра п. Райнбабена. Особливо-ж презес польского кола, ґр. Дзедушицкий. Сей провідник шляхти від крівавих виборів в 1897-го року став ся дуже вразливим. Як презес польского центрального виборчого комітету кермував він сими виборами так, що Русини оплатили їх 10 трупами, 49 тяжко раненими та 762 арештованими (між тим 13 руских сьвящеників). Коли ґр. Дзедушицкий по виборах стрінув в парляменті секцийного шефа, п. Едварда риц. Ґневоша, рівнож Поляка, і хотів его поздоровити поданем руки, п Ґневош відмовив ему своєї руки з словами: „Обмийте, пане ґрафе, перше з своїх рук кров, пролиту при виборах в Галичині“.. Натомість вшехпольскі прибпуди з Конґресівки та Познаньщини, що ґрупують ся довкола „Słow-a Polsk-ого“ закидали ґр. Дзедушицкому сантиментальність, казали, що ще за мало крови пролято. Се — розуміє ся — була нечувана претенсия, бо ґр. Дзедушицкий далекий був від усякого сантименту; инакше-ж і не міг би він бути презесом центрального виборчого комітету. Але що-ж було ему робити? Ніякого „внутрішного“ Ґолуховского не мав він тоді під рукою, а міністер заграничних справ не може мішати ся у внутрішні справи. Інакше мала ся річ з промовою пруского міністра п. Райнбабена, що обидив галицко-шляхоцку господарку. Тут польске коло сейчас виспало до бою свого Ґолуховского. Позаяк афера має також для нас принципіяльне значінє, тож мусимо її посьвятити кілька уваг.

Австрийска конституция цілком не до шмиги галицким верховодам, бо по думці єї (арт. 19 основних законів державних) Русини і їх мова мають бути рівноуправнені „в уряді, школі і в публичнім житю“, галицкі школи мають бути так уряджені, щоби Русини не були зневолювані учити ся польскої мови і т. д. Панове з польского кола бажали би отже дуже горячо зробити сю конституцию о скілько мож ілюзоричною. Вони довели до того, що мимо австрийских основних законів про рівноправність панує в Галичині виключно лише польска мова, що руске шкільництво зістало знищене, що навіть в руских народних школах учать по польски і т. д. Розуміє ся, що Русини могли би ті пляни помішати, коли би вони розпоряджали відповідним числом парляментарних заступників в репрезентацийних тілах. Але як-раз тому при всіляких виборах в Галичині доконує ся нечуваних над'ужить, щоби лише як найменше Русинів допустити до сойму і парляменту. А що всякі жалоби Русинів і всї процеси нічого не помагали і все потрафлено на галицкі способи затушувати, тож проявило ся серед Русинів стремлінє, цілу ту господарку розкрити перед ширшим форум. Оден з наших видавців, п. Сембратович, опублїкував цілу серію статий про шляхоцку господарку в численних німецких дневниках в Австрії і Німеччині, а вкінци звернув ся прямо до австрийского міністерства справедливости; в році 1898 оголосив він іменно в віденьскім тижневнику „Die Wage“ статю, затитуловану: „Побідоносний швіндель — слово до австрийского міністра справедливости“. Сембратович напровадив позитивні факти, візвав міністра, виточити процес, і з'обовязав ся перевести доказ. Він згромадив великий доказовий материял і ждав обжалованя. Але воно не появило ся.

Можна було однак думати, що бодай позагалицкі Поляки не стануть галицкої господарки називати ідеальною. Та в німецкім парляменті і в прускім соймі нераз виступали польскі посли з піднебесними похвалами для почутя справедливости і для господарки Поляків в Галичині. Що більше, князь Радзівіл наводив навіть в німецкім парляменті наскрізь перекручені дати про галицке шкільництво. Сим робом польскі політики самі дають прускому правительству пригідне оружє в руки, бо се правительство або его сторонники потребують лише покликати ся на відносини в Галичині, що і справді роблять вони час до часу.

Коли польский професор універзитету, Смолька, видав навіть брошуру в німецкій мові, брошуру, повну інсинуаций против Русинів та похвальних имнів для польскої господарки в Галичині, тоді посол Романчук відповів письмом: „Русини і їх противники в Галичині“. П. Романчук виказав неправдиві твердженя польского ученого з офіцияльними числами в руках. Але уся польска, особливо-ж познаньска преса, взяла п. Смольку і его очивидні брехнї в оборону.

Тоді зблизив ся момент в котрім мав зібрати ся у Львові давно приготовлюваний польский національний з'їзд, обісланий з усїх польских земель. Деякі Русини висловили думку, що треба спонукати позагалицких Поляків заняти певне становище до екстермінацийної політики зглядом Русинів в Галичині, щоби остаточно сконстатувати, чи єсть вона політикою усїх Поляків чи лише галицких. Сего жадали також деякі Поляки, а д-р Цітсер писав в „Słow'i polsk'im“, що з'їзд народовий мусить заявити ся, чи він похвалює політику галицких Поляків супротив Русинів, чи нї. Позаяк уся галицка політика містить ся в тім, що Поляки східну, руску Галичину і Буковину вважають своїми провінциями, то в першім ряді мусіло Русинам розходити ся о те, спровокувати по всїй формі автентичну відповідь, чи Поляки справді думають про „Польщу від моря до моря“ чи нї. Тож п. Сембратович опублїкував брошуру „Polonia irridenta“, в котрій він заявив ся прихильником етноґрафічної Польщи а противником шляхоцкої господарки і противником всепольскої, а Русинів обіймаючої політики польскої шляхти. Сего болючого удару в гнїздо галицких ос не може шляхта стравити до нині, а єї трабанти робили — розуміє ся — все можливе, щоби ослабити ділане сеї публїкациї.

Бажана відповідь не дала на себе ждати, а випала вона по думці шляхти. Ухвали польского з'їзду народового що до руского питаня можна зібрати в двох словах: „національна екстермінация“. Польский народовий з'їзд потвердив отже торжественно правдивість тверджень руских письменників про польский шовінізм. Там менше могла галицка аґітация призабути руским публїцистам одержані уряди, що не могла навіть закинути їм неправди.

(Конець буде.)

*) „Ruthenische Revue“ ч. 5. (за місяць марець). Статя посла Василя Яворского.

Антикерберівска демонстрация.

Оборона д-ра К. Левицкого.

По прокураторі і по ухвалі трибуналу в справі домаганя обжалованих що-до рускої мови забрав слово адвокат д-р Кость Левицкий і сказав менше більше так:

„Мою промову мушу зачати від прикрого інціденту, який тут перед хвилею случив ся, що п. прокуратор в рускім процесі, де перед сам Вис. Трибуналом станули самі Русини, не ушанував їх матерної мови і своє плєдоє виголосив по польски. Той прикрий інцідент замаркувати мушу з правдивим жалем, тим більшим, що зневаги руского слова допустив ся прокуратор, отже речник держави, обовязаний до береженя закона і справедливости. Ми-ж виступили тут не з якоїсь анімозиї до польскої народности, але лише в обороні нашого права; я сам, кілько разів заступаю сторону польску говорю по польски, а до такої обєктивности і безпарцияльности супротив другої народности був п. речник прокураториї тим більше покликаний, що ми маємо за собою основний конституцийний закон, ґарантуючий нам рівноправність, як і дальші поклякані вже тут постанови правні. Покривджені в наших правах, ми мусимо постарати ся о признанє того, що нам безспорно належить ся, в дорозі інстанций.

Переходячи до самого процесу я мушу поперед усего висловити моє счудованє, що обжалованих поставлено перед суд. Обжалованим закидає ся, що вони демонстрували, але чиж се має бути таким злочином, щоб аж вводити примус карний? До демонстрациї був привід політичний; обжаловані ішли, аби дати вислів свого невдоволеня, своєї опінії, а такий вислів не є у нас заборонений. Таж свобідне висказуванє своєї думки хочби й в тій формі, як се зробили обжаловані, є дозволене і запоручене конституцією; вони не йшли, аби нищити чужу власність або нападати лично; для публичного супокою і чужого майна не було тут ніякого небезпеченьства. Обжаловані виконали лише своє право а і власть не є нетолерантна супротив того рода висловів публичної опінії, коли маємо безліч демонстраций, при яких вона зовсїм не інґерує. Коли було тут яке нарушене закона, то хиба о стілько, що похід не був донесений до поліциї, а се-ж еще не привід до того, щоб на демонстрантів слати поліцию, а відтак по побоях і масакрі ставити їх перед судом

Розправа вчерашна і нинїшна дала нам цїлий ряд сьвідків, одні були за обжалованем, другі против, одні обжаловували, другі зізнавали згідно з правдою на користь обжалованих. П. заступник прокураториї опер ся виключно на зізнанях сьвідків з поліциї, осіб урядових, але чиж такий доказ вистарчає? Наші сьвідки — люди неінтересовані, одиниці, що були там присут і случайно а коли й демонстрували то не обжаловані, отже такі, що могли зізнавати повну правду, тим більше, що слухано їх під присягою. Натомість сьвідки прокураториї суть менше віродостойні; суть же то виключно одиниці, котрі самі при розбиваню походу інґерували і то інґерували так, що стоять під замітом надужитя власти і безпідставного знущаня над людьми. Они отже в своїх зізнанях виправдують лише те, що зле зробили, боронять ся самі і тому їх зізнаня не заслугують на повну віру яко людий особисто інтересованих. Серед тих сьвідків ми бачимо навіть такого Маречка, поліцианта, що має за нелюдске побиванє обжалованого Січиньского слідство в суді ґарнізоновім, а зізнаня такого сьвідка і ему подібних не вистарчають хиба до доказу вини. Виїмок в ряді тих сьвідків представляє хиба оден комісар п. Урбанович, але що-ж зізнає сей сьвідок як не те, на чім опирають ся і обжаловані: що похід був спокійний і тактовний та що не було приводу до брутальної поліцийної інґеренциї? Против тих зізнань стають зізнаня такого, згаданого вже Маречка, або д-ра Хмелярского, чоловіка не супокійного і обєктивного, як п. Урбанович але урядника, що дослужив ся що-йно ранґи концепіста і при поліциї шукає доперва карєри.

Приступаючи до закинених обжалованим вчинків я мушу зупинити ся передовсім на заміті злочину публ. насиля з §. 81 кз., під яким стоїть двоє обжалованих: п. Мстислав Січиньский і его сестра п-і Левицка. Вже що-до першого обжалованого, п. С-ого, заміт сей не видержує критики. До єства чину треба тут не лише наміру ударемнити арештоване силою, але й відповідної фактичної насили, не кажучи вже про те, що і средство ужите виновником мусить мати відповідну кваліфікацию. Всего того тут абсолютно не маємо. Навіть сьвідок Маречко, на котрім головно опирає ся п. прокуратор, не вмів в слідстві подати факту, яким п. С. мав допустити ся закиненого ему насильства. Що обжалований витягнув руку, що хотів боронити ся, се-ж ще не вистарчає, аби сказати, що він хотів насильно вирвати ся і силою ділав проти Маречка; він же рукою сягав по леґітимацию, а впрочім руку міг витягнути чисто відрухово, несьвідомо, боронячись від побоїв.

Та коли дивним виглядає поставлене перед судом п. М. Січиньского за злочин публ. насиля, то вже прямо годї зрозуміти, як се стало ся з обжалованою на другім місци п-ею Ол. Левицкою. Навіть сьвідки прокураториї зізнали, що п. Л. не ужила ніякого насильного вчинку супротив арештуючих поліциантів; вона, як зізнав пол. Звірко, взяла лише брата за руку і, як зізнав другий пол. Вольский, просила лише: „не бийте брата! він невинний!“ Чиж то називає ся насилем, чиж се вчинок вистарчаючий до того, аби обжалувати о злочин публ. насильства? Вона бачила, як єї брата бють і кинулась з сльозами в очах під поривом серця і природного чутя, з благанем, з прошенем: „не бийте! се мій брат!“ Таж се лиш вчинок зовсїм мимовільний, природний і навіть сьвірина стає в обороні, коли що-небудь грозить єї найблизшим. А що-ж доперва, коли має ся до дїла з женщиною, особою інтелїґентною, котра не могла не відчути заподіяної єї братови кривди. Витягнула отже руки благаючи і за сей шляхотний порив, порив, котрий їй честь приносить, вона удостоїла ся не лише зьвірского поведеня зі сторони поліциантів, але ще й того, що обжаловано єї, інтелїґентну женщину о звичайний злочин.

Всї иньші обжаловані — казав дальше оборонець — стоять перед одним ґенеральним замітом, що не хотіли розійти ся, замітом збіговища з § 283 кз. На той заміт мушу отже відповісти, а передовсім також на заміт, під яким стоїть обжалований д-р Загайкевич, котрому поліция а відтак і сьвітла прокураториа присьвячує особливу свою опіку і увагу. Тут мушу передовсім сконстатувати, що § 283 кз. абсолютно не дасть ся прикласти до обжалованих, а передовсім не дасть рівночасно погодити з замітом піднесеним що-до д-ра Зайкевича, немов би він був аранжером недозволеного походу, за який має відповідати. До єства чину збіговища потреба, аби товпа справді „збігла ся“, мимохіть, без орґанізациї, аби се збіговище було справді небезпечне для публичного супокою — натомість „похід“ є зовсїм чимсь иньшим, чимсь таким, що понятє збіговища прямо виключає. Похід мусить мати цїль, мусить мати орґанізацию, а се все виключає можність полученя походу зі збіговищем. Я запитую отже сьвітлу прокураторию, як вона погодить сю суперечність? Чи був се „похід“, чи „збіговище“? Обжаловані всї є о збіговище, але якже в такім случаю може д-р Загайкевич відповідати заразом за устроєнє походу, за те, що похід вів і був его душею?

Отже обжаловані не допустили ся також провини збіговища, яке їм тут імпутує ся. Вони справді ішли в поході і можуть відповідати тільки перед поліцийно, за те, що похід не був зголошений в поліциї. Та коли навіть станути на становищи прокураториї то і тодї брак єства чину по стороні обжалованих ще з другої рациї, ото: обжаловані не чули і не могли чути зазиву розійти ся — а відтак, як показує розправа, виконати сей наказ, коли він був, було їм фізично неможливо. Обжалованих перла товпа з заду, а з переду стояв кордон і тратували коні, тож куди обжаловані мали розійтись? П. Хмелярскі каже, що на улицю Цлову, алеж се улиця маленька, незапримітна і зовсїм не така, аби надавала ся до розходу для многотисячної товпи.

По сих ґенеральних замітах перейшов відтак оборонець до кождого з обжалованих специяльно і розбираючи доказовий материял, виказував як на долони, що ціле обжалованє прокураториї є хитке і не видержує критики. Д-рови Загайкевичеви закидано, що він не хотів сповнити приказу п. Урбановича і Хмелярского, аби по добрій волі намовив товпу розійти ся — але чиж до сего д-р Загайкевич був обовязаний? І де є припис, що свобідний горожанин має обовязок сповняти добровільно ролю поліцийного аґента, за якого его хотіли ужити пп. Урбанович і Хмелярскі, тай ще, коли не виконає, ставати перед суд? — П. Петрицкого обжаловано, хоч був в дальших рядах товпи в ролі справоздавця своєї часописи, а деж тут знамена не то збіговища але якого й небудь каригідного вчинку. — О. Приставви закинено, що ударив кінного поліцианта, а показало ся, що ударити мав зовсїм хтось другий... Вкінци о. Сілїньский стояв собі зовсїм з боку, йшов за приватною орудкою на Личаків, стояв притім на травнику, де ему вказав місце иньший сторож безпеченьства, а помимо того і що-до о. Сілїньского прокураториа не цофнула свого обжалованя.

На основі сих виводів, котрі прямо торощили точка за точкою заміти прокураториї, д-р Кость Левицкий поставив домаганє увільненя всїх обжалованих від всякої вини і кари — а свою промову закінчив слідуючою апострофою до трибуналу:

„Високий трибунале! Обжаловані не зробили нїчого иньшого, як тільки те, що хотіли [illegible] своє невдоволенє, отже виконати те, що вільно всїм иньшим народам, що [illegible] на основі обовязуючої конституциї. За [illegible] прокураториа потягнула їх до відвічальности і в Ваших руках спочиває їх судьба. Коли Ви признаєте, що така демонстрация, такий вислів публичної опінії є дозволений, то сповніть моє домаганє і прошенє —

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК І ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткованих в 5% на руский народний фонд. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою. БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 9. 500

а коли думаете, що нам Русинам в сій державі і такий вислів наших переконань і поглядів є не дозволений, що ми одні з усіх народів Австриї маємо бути виняті з під права — то судіть.

По сій, могучій так змістом як і тоном промові д-ра Костя Левицкого, яка на всіх присутних а навіть і на трибунаці зробила очивидне враженє, наступив вирок — а вирок сей вже звісний Вп. читачам.

Трибунал.

На закінчене треба еще пару слів сказати про трибунал. Трибунал сей складав ся з рад. п. Проміньского яко предсїдателя і радників пп. Дрекслера, Герасимовича та Лекчиньского яко вотантів. З почутя справедливости і серед наших виїмкових прикрих обставин треба зазначити, що трибунал поводив ся супротив обжалованих зовсїм льояльно і робив яко орґан вирокуючий враженє безсторонного судиї. Особливо треба зазначити се що-до самого предсїдателя п. Проміньского, котрий вислухував пильно довгих нераз зізнань сьвідків і давав повну волю слова всїм обжалованим. Нехай се буде сказане яко особливість в наших прикрих, для Русинів виїмкових часах.

Як взяли ся в Михайлівцї матечки?

(*Допись*).

Мали ми в селї дуже доброго учителя п. Юрчака. Учив він совісно і добре в школї, а поза школою учив в читальни церковного сьпіву і сьпівав з хором в недїлї і сьвята в церкві оо. Василиян. Жив чесно і морально, примірно сповняв християньскі обовязки. В тім, як грім з неба, спадає на него дисциплїнарка просто з краєвої ради шкільної. Закинули єму, що він гайдамака, борнтель, атеїст і Бог зна що. Переведене слїдство виказало єго невинність, бездоганність і чесноту, так що й окружний борщівский інспектор шкільний п. Добровольский не міг нїчого сказати, як тілько похвалити єго і великодушно заявити, що полишить єго в Михайлївцї. Та незабаром стало ся диво: п. Юрчака перенесено ze względów służbowych до Королївки, бо п. інспектор не хотів „учителя мати василияньским дяком“.

Вигнавши з рускої школи учителя Русина, віддано школу тихцем неквалїфікованим матечкам, загорілим шовіністкам. При помочи матечок заложено польску читальню між чисто руским населенєм, отворено шкільну салю для щоденної відправи ружаньца і ґодзїнок, навчено дїтий не поздоровляти руского сьвященика, заборонено ходити на службу Божу до оо. Василиян; матечки почали учити руских дїтий польскої молитви, а непонятливим або неслухняним виписували молитви синяками на руках; самі відвертали ся від руского сьвященика при стрічи, а руским дїтям дотинали за участь в церковних відправах („jaki cię tam djabeł ciągnie do ruskiej kaplicy?“). Почало в селї кипіти; настала усобиця між спокійними доси людьми. Одні, під'юджені поведенєм матечок і чуючи за своїми плечима силу можних, повстали на других, що бажали спокою і поваги католицкої віри. Дійшло аж до того, що наважено темної ночи на житє о. Ортиньского, о чім свого часу писано в „Дїлї“.

Алеж і матечкам стало трохи душно, бо люди зачали нарікати і бокувати від них. Добули матечки року і забрали ся. Думали ми, що п. інспектор дасть тепер учителя, котрий би учив дїтий, а не полїтикував за наші гроші. Та де там! Спроваджено инші матечки. Ті почали ще енерґічнїйше від попередних юдити в селї, так що аж оо. Василияни мусїли взяти в свої руки занедбану науку релїґії. Та польский ксьондз, хоч три лїта не їздив до школи, пригнав тогдї до села і заборонив дїтям слухати науки релїґії, подаваної Василиянами, а матечки взяли ся пильнувати того заказу. Але рішуче виступленє оо. Василиян спонукало їх, що на латиньске Різдво забрали ся з села. Ну, слава Тобі Господи! Але школа шість недїль стоїть замкнена, а п. інспектор мовчить на всї донесеня і жалоби; видко, хоче дати учителя до села.

Аж тут по шести недїлях з'являють ся знов матечки — десь з Черновець чи з Язлівця! Люди і зчудували ся і занепокоїли ся: друга Вжесня та й годї! Ну, нова матечка бодай заповіла, що не буде мішати ся в полїтику, а лише дїтий учити. І зразу справдї так було, хоч і школу часто опускала. Але не довго так тревало. Приїхав кс. пробощ, і лихо вступило в матечку. Коли руский сьвященик мав прийти на науку релїґії, вона звеліла дїтям іти до дому, а опісля заявила рішучо, що вона не хоче, щоби о. Ортиньский Ч. В. В. учив катехізму. В тім умерла дитина лат. обр., що ходила до закоронки, а батько просив на похорон оо. Василиян. Але кс. проб. мимо просьб батька не хотів на те пристати. Тогдї Василияни заявили зразу, що не впустять кс. пробоща до церкви; але опісля на просьбу батька щоби не давати соблазни, обіцяли відправити в церкві богослуженє при участи дїтий. Від год. 11—12 припадала в школї наука релїґії. Перед 11-ою пішов о. Ортиньский до школи і заповів дїтям, що по випитаню катехізму підуть до церкви на службу Божу. Але матечка сказала при дїтях: „Ja nie pozwalam, ja księdza nie znam!“, і пустила дїти до дому. О. Ортиньский завернув дїтий і розпочав науку, хоч матечка остро ставила ся до него. По катехізмі пішли дїти до церкви, де оставали під надзором руских Сестер з Закоронки. Се так вразило матечок, що на другий день забрали ся зі школи та наказали школу замкнути і нїкого не пустити. В селї знов лекше стало. Тілько не знати, чи довго буде спокій, чи дістане раз школа учителя, чи може виарендовано школу раз на все матечкам!

Католик.

З ради державної.

В дальшій дискусиї над внесенєм Дершати президент мінїстрів бар. Ґавч відповідав п. Лехерови на докори, що австрийске правительство зовсїм виключене від переговорів монарха з угорскими полїтиками. Бесїдник не може собі уявити можливости, щоби австрийскі полїтики мішали ся до нарад, які угорский король веде з угорскими полїтиками над ситуациєю, витвореною остатними виборами. По утвореню нового кабінету угорского буде задачею австрийского правительства виступити з конкретними питанями до угорского правительства і відповідно до одержаних відповідий ставути з внесенями перед парляментом. П. Лехер сказав, що президент мінїстрів є білою карткою, на котрій австрийский цїсар одної днини випише те, що обіцяв угорский король, — що президент мінїстрів жде лише на гасло з бурґу і що навіть є ґрамофоном, до котрого вложить ся нову плиту. На те все заявляє бесїдник, що не є так многосторонним. Палата згодом переконає ся, що бесїдник є досить односторонним, особливо тогдї, коли ходить о оборону інтересів вітчини. Що до запиту п. Лехера, чи правительство має програму, з котрою готов стояти і упасти, то президент мінїстрів заявляє, що нїколи не буде боронити справ, котрі би противили ся інтересам Австриї. Що-до управильненя економічних відносин до Угорщини, правительство без застережень тримає ся тих умов, котрі вже від довшого часу внесено в палатї до ухвали. Правительство робить так уже длятого, що економічна спільність все ще є найлїпшою формою економічного стану обох половин монархії. Чи тогдї, коли всї европейскі держави заходять ся творити великі економічні области, ми маємо глядати щастя у взаїмнім обмежуваню себе? Щонебудь принесе будучність, палата застане правительство завсїгди готовим до енерґічного виступу у своїм часї. Правительство числить при тім на поміч палати, бо ходить о справу, спільну всїм сторонництвам і народностям. Правительство згоджує ся з виводами Дершати, що не уходить лишати всеї одвічальности правительству, але що й палата повинна заняти становище і бути посполу одвічальною. Оскілько внесенє п. Дершати відносить ся до армії, то бесїдник покликує ся на свою бесїду, виголошену д. 14 лютого с. р., в котрій недвозначно виложив своє становище. Правительство завсїгди буде берегчи свій вплив, який на підставі обовязуючих законів належить ся сїй половинї монархії. Се є нашим правом і обовязком. Але бесїдник гадає, що нема підстави бояти ся, щоби основи нашої спільної армії, котра є сильною порукою европейского мира, мали бути наражені на небезпеченьство. [Протести]. Обі половини монархії мають рівний інтерес утримати се сильне оруде, і длятого бесїдник гадає, що оконечно сьвідомість того інтересу возьме верх над усїми пристрастями. Президент мінїстрів признає, що ситуация в Австриї є поважна, але зовсїм не є вона зла. Бесїдник кінчить словами: Просимо, щоби палата мала довіре до непохитної волї правительства і щоби вірила, що зробить воно все для береженя австрийских інтересів. Але треба залишити все, що могло би теперішні пристрасти ще роздмухати. Спокій і предметовість найлїпше могуть причинити ся до побіди слушної і справедливої справи.

П. Еленбоґен виводить, що відносини до Угорщини цїлком зруйнували Австрию економічно. Треба би завчасу зірвати ті відносини, поки вони доведуть наш промисл, рільництво і наші фінанси до повного упадку. По знесеню угоди утворить ся з економічних інтересів економічна єдність; войскової єдности не потребуємо.

П. Вольф також виказував шкідливість угоди, котра найбільше обезсилює сю половину монархії. Найлїпше було би розвязати цїлову унію з Угорщиною, а заключити таку унію з Нїмеччиною.

П. Фідлер говорив, що Чехи не мають причини ставати до борби з Угорщиною. Економічний роздїл рівнав би ся повному роздїлови; а стратам, які би з того вийшли для обох половин держави, можна би лише запобічи мирною полагодою з Угорщиною. Чехи будуть перти до того, щоби новий пад відповідав історичному розвиткови і місиї держави.

П. Аксман виказував, що д-р Люеґер вже перед 15 роками указував на шкоди, випливаючі з дуалїзму.

П. Шустершіц вказував на великі клопоти, які би повела за собою персональна унія. Войсковий буджет Угорщини побільшив би ся о 100 мілїонів. Виплинула би також справи хорватска і босаньска, бо трактатові державі віддали окупацию Босни і Герцеґовини монархії австрийсго-угорскій, отже в разї роздїлу не було би правних підстав до окупациї.

На тім засїданє закінчено. Наступуюче назначено на второк.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. З Чантафу доносять, що нинї вечером Куропаткін від'їздить до Петербурга, а Лїневич сбіймає начальну команду. Куропаткінови лишено титул ад'ютанта царя. Ґріпенберґ має вертати до Манджуриї, де обіймає назад команду над своєю армією. В єго користь рішив Драгоміров, котрий в спорі Ґріпенберґа з Куропаткіном, признав рацию Ґріпенберґови.

Берлїн. Іменованє Лїневича наслїдником Куропаткіна уважають в Петербурзї за побіду военної партиї.

Петербург. Кореспондент „Нов. Врем.“ доносить, що японьскі страти в послїдних часах цїлком не були менші від страт російских.

Берлїн. В Петербурзї говорять, що як побідить военне сторонництво, то котрийсь з великих князїв, або навіть сам цар стане номінально на чолї манджурскої армії. Говорять також, о тайнім договорі з Японом, котрий доведе до мира. Росия абсолютно не згодить ся на інтервенцию держав.

Париж. Дневники доносять, що в часї відвороту Куропаткін стрітив ся на півночи з висланими єму на поміч 120.000 людий. В Петербурзї гадали, що сї війска вже приїхали до Мукдену. В дїйсности, в наслїдок якоїсь пригоди на сибірскій зелїзници, котру удержувано в тайнї, війска задержали ся два тиждні в дорозї. Японцї знали о тім і тому прискорили свій атак.

Токіо. Оден японьский офіцир оповідає, що російскі салдати, уступаючи з Мукдену, рабували і мордували людий. Замордовано богато Греків, Італїйцїв і Росиян. Нафтою зливали маґазини, шпиталї і доми. Японцї знайшли на улицях богато Росиян пяних до безпамяти. Лад заведено з великим трудом. Зрабовані річи козаки продавали Хінцям.

Льондон. Російско-хіньский банк перенесено з Телїна до Кірину. Инші філїї сего банку перенесено з Харбіна і Владивостока до Сибериї.

Берлїн. Росияни знаходять ся тепер о 60 верст на північ від Телїна і ждуть на поміч в Харбінї.

Льондон. Росияни не всї уступають до Харбіна. Часть машируе до Кірина, часть на Владивосток.

Петербург. Надходять вісти, що в борбі з Телїн знов стратили 10.000 людий і 80 гармат.

Берлїн. В Петербурзї говорять, що по уступленю Росиян з Телїна, на північний захід від Телїна прийшло до битви, в котрій Росияни мали стратили 50.000 людий.

Відень. В битві під Мукденом більша часть офіцирів чужих держав, котрі були при головній кватирі російскій, дістала ся до неволї. Що стало ся з австрийскими офіцирами, нїхто не знає.

Петербург. Правительство мало приняти всї услівя француских банків і супротив того ті банки згодили ся умістити в Франциї 600 мілїонів франків. Угоду вже зроблено.

Льондон. Японцї перетяли зелїзницю між Телїном а Харбіном перед передними сторожами російскими. В Телїнї Росияни лишили майже всїх ранених, бо їх транспорт утруднював відворот війск. При відвороті з Телїна Росияни стратили 80 гармат. Куропаткін спалив лише дві третини маґазинів в Телїнї; решта дістала ся в руки Японцїв.

Токіо. Японцї забрали в Телїнї величезні склади харчів і паші. Японьска добич величезна, але еще необчислена. На правім крилї знов богато Росиян дістало ся до неволї.

З Росиї.

(Телеґрами).

Париж. Хоч процес против офіцирів артилерії ґвардиї еще не скінчений, здогадують ся, що обжаловані будуть увільнені, бо на підставі зібраного материялу всї судиї прийшли до переконаня, що лише недбальство команданта батериї і офіцирів було причиною пригоди з острим набоєм при торжестві Иордану.

Париж. О. Ґапон видав дуже популярну відозву до хлопів, в котрій заохочує їх до оружного повстаня против правительства. Рівночасно Ґапон перестерігає хлопів, щоби не слухали підшептів правительственних аґентів і не нападали на маєтнїйші кляси і на інтелїґенцию.

Дорпат. Звідси вирушило війско в цїли здавленя хлопских розрухів над озером Пайпус.

Берлїн. В Петербурзї мав відбути ся з'їзд умірковaних сторонництв польских, російских і жидівских. Поляки приреклн не висувати великаньских жадань, але тілько домагати ся заведеня конституциї. В сїм напрямі всї сторонництва будуть поступати солїдарно.

Петербург. Тут запевняють, що земский собор відбуде ся сейчас по великодни, бо самі рішаючі чинники мали прийти до переконаня, що се зарядженє є конечне і пильне.

Берлїн. В Петербурзї арештовано одного двірского пана, котрий належав до заговора на житє царя. Пана узнано за умово хорого. Слїдство веде особисто в. кн. Константин.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Завтра рано цїсар приїде до Будапешту. В парляментарних кругах говорять, що побут цїсаря в Будапештї прискорить темпо переговорів о полагодженє кризи.

З Балкану.

Солунь. В місцевости Смоль коло зелїзничої лїнії вибито участників болгарскої ватаги, зложеної з 42 людий під командою Апостола Леонїда. В турецкім віддїлї погибло 8 вояків. Се вже трета вибита ватага болгарска.

НОВИНКИ.

— **Із Жидачівщини.** Минули ті часи, коли то наш повіт рахував ся до найсильнїйших. Тепер у нас від кількох лїт „на всїх язиках все мовчить“. Причини тому є найріжнїйші. Перша причина, то вже саме розтягле положенє повіта, що тягнеть ся від Николаєва над Дн. аж поча Журавно і то вузким пасом, так, що в часах „мира“ люди з одного кінця не стикають ся зовсїм з людьми з другого кінця. Другою причиною, то брак притягаючого центра, бо до Жидачева нїкого нїщо не тагне, а як туда хто приїде, то залагодивши орудки чим скорше втїкає. Третою і дуже важною причиною є брак сьвітскої інтелїґенциї. В Жидачеві не маємо нї одного свого чоловіка, що сидїв би в центрі і кермував цїлою роботою. Ми вже нераз робили заходи, щоби роздобути собі руского адвоката в Жидачеві, але наші заходи до тепер не увінчали ся успіхом, бо кождий адвокат ішов би до більшого міста, а менш повітові міста позіставлені у нас самим собі. Се великий блуд в нашій орґанїзациї. Але найбільшу вину в застою нашого повіта поносять наші повітові радні. Вже силою своїх мандатів повинні вони бути орґанїзаторами повіта, тимчасом они анї разу за цїлих 6 лїт не скликали віча для обговореня справ повіта. Але се мовчанє панів „повітовців“ має і глибшу свою причину. Всї наші повітові радні то люди т. зв. „твердої партиї“, що казали вибрати себе без найменчого порозуміня із народною партиєю. Ся кліка захопила всї повітові справи в свої руки так, що нїхто не знає, що в повітї дїєть ся. А прецїнь було би слушно, щоби і народну партию допущено до повітової ради, а прецїнь було би слушно, щоби хоть раз на шість лїт скликано повітове віче і зложено справозданє із дїяльности, прецїнь було би слушно запитати ся людий, якої вони гадки про роботу повітових радних. Ми не хочемо, щоби нашим повітом рядила сама в собі замкнена кліка, що в осуджуваню своєї дїяльности поперестає на взаїмній адорациї! Маємо підставу підозрівати, що панове радні мають дуже велику охоту перешварцувати всї свої мандати і при теперішних виборах. Але проти сього треба замітити, що їм се не повинно вдати ся; ми вже досить надивили ся на таких „стовпів“ повіта як Ґренджола, Корецкий, Кулик, Волицкий і т. д. Вже найвисший час вибрати лїпших людий, а такі чей знайдуть ся. Ми маємо силу за собою і потрафимо своє переперти, если тілько схочемо і з'орґанїзуємо ся. Особливо Николаївщина, що тамтих виборів підносила протест проти самозванчої лїсти кліки, повинна дати до сього заохоту.

Треба, щоби „повітовцї“ скликали народне віче до Жидачева, але віче не якийсь конвентикель, если не боять ся о свої мандати і мають відвагу станути перед людьми. Треба, щоби на тім вічу обговорено справи повіта, вибрано виборчий комітет, а той уложить лїсту кандидатів. Треба, щоби партиї між собою порозуміли ся і уложили спільну лїсту, бо проти лїсти кліки ми з гори застерігаємо ся і если не буде по половинї наших, то постараємо ся о цїлу свою повітову раду. Виборчу акцию треба приспішити, бо вибори розписані вже на 17 дьвітня с. р. Если би „повітовцї“ не схотїли скликати віча, то повинні його скликати ми, запросити гарненько на віче також і панів „отцїв повіта“ і показати їм, що на вічу місце їх роботї, а не на „поуфних собраніях“ і конвентиклях. Час вже проспати ся із байдужности, час вже взяти ся до роботи, час вже і наших людий впровадити до повітової ради і не дати собою помітувати. Час вже взяти ся до меліорациї над жидачівским багном! — *Оден із многих.*

— **На увагу Бережанцям.** Пишуть нам: Місто Бережани, числяче поверх 15.000 мешканців переважно руского населеня прикрашено послїдними часами новим гарним будинком. Є се одноповерховий народний будинок, охрещений іменем: „C. k. poczta i telegraf“. Не входжу в те, кілько сей будинок коштував, та кілько тисяч цегол на него вийшло, про се найлїпше буде знати будівничий п. Ст. Вішневский. Заходить тут инша квестия. Кілько разів гляну на „Kartę korespondencyjną“ з видом тої будівлї, все менї приходить на ум питанє: чи п. Вішневский своїм коштом побудував отсей „gmach“, що лиш одну однїську польску надпись дав на отсїй будівлї. О скілько знаю галицкі обставини, то „ц. к.“ будівлї не ставлять при-

Маю честь донести Впов. Публицї, що по довголїтній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, прошу о попиранє мого підприємства. 8—10 91

З поважанєм ЯКОВ ШРАЙБЕР рукавичник і бандажист.

Хемічна пральня рукавичок „glace“.

ватні личности своїм коштом, лишень правительство за краєвий гріш, котрий стягає так від податників Поляків як і Русинів. Бережани-ж не є містом корінно польским, а перевагу становить населене руске. Чи вже не було на стілько відваги у патріотів Русинів бережаньского округа запротестувати против явного нехтованя прав рускої народности? Народна честь вимагає, щоб патріоти постояли твердо за свої права, та віднесли ся в тій справі до ріжних преріжних галицких „ексцеленций“.

— **Нова польска ґімназия** повстає в Галичині наслідком спольщеня теперішної німецкої ґімназиї в Галичині. Як звісно, міска рада в Бродах наслідком вшехпольскої аґітациї ухвалила минувшого року зажадати від властий, щоби перемінили тамошну німецку ґімназию на польску. Тота ухвала запала лише звичайною більшостию голосів, тому львівске намісництво звернуло ту справу назад до громадскої ради, з примітхою, що ухвала має запасти більшостию принайменше двох третин голосів і одобрена повітовою радою. Вимагане намісництвом услівє сповнила міска рада в Бродах дня 10 с. м., принявши дотичну ухвалу одноголосно. Тепер вже залежить від польского кола і від єго заходів у рішаючих кругах, від коли брідска ґімназия має стати польскою.

— **Про цьвіт коломийского жіноцтва** пишуть нам: За приміром Львова та Чернівців засновано недавно в Коломиї товариства „Кружок українських дівчат“. І хоча воно недавно єствує, взяло ся енерґічно до праці і ту працю почало концертом, уладженим власними силами минулої неділї. Усї точки програми виконали майже самі члени кружка і треба признати, бездоганно. Сам відчит був гарно обдуманий і оброблений та надиханий любовю до еманципацийних змагань нашого осьвіченого жіноцтва. Розказано було теж в тім відчитї коротеньку історию і змаганя нашого жіночого руху по роцї 1848, та вказано на ті обставини, серед яких жило і виховувало ся українське жіноцтво. Маємо надію, що се молоденьке товариство розвине невсипущу діяльність та принесе богато добра до піднесеня умового рівня тутешного простого і інтеліґентного жіноцтва, тим більше, що виділ складає ся з людий серіозних а на голову вибрано людину осьвічену, енерґічну та ідейну. Бажаємо їм проте як найгарнійших успіхів. — *Участник.*

— **З унїверзитету.** Нинї відбула ся промоция п. Володимира Гузара, сина о. Евгена Гузара зі Львова, на доктора всїх наук лїкарских.

— **Виборчі обманьства** викрито онодї, підчас скрутинії виборів до ради міста Львова. Факт сей представляє Kurjer Lwowski ось як: Діяло ся то в сали І. Урядували там аптикар Байзер і фінансовий урядник Юстин Лянґ. Нараз Лянґ замітив, що їх третий товариш, шинкар Арнольд, фальшує пісти. Одні кажуть, що перечеркував олівцем одні назвища, другі, що навіть прибивав печатку з назвищем одного кандидата, шинкаря Левенгека. Лянґ, ствердивши обманьство, вилаяв Арнольда послїдними словами і викинув за двері. Инші львівскі дневники обговорюють також ті обманьства і домагають ся строгого укараня виновника. На случай, колиб тих обманьств не трактовано з цїлою строгостию, тодї буде внесений до адміністрацийного трибуналу протест против цїлого виборчого акту з домаганем переведеня нових виборів.

— **В справі духовеньства.** Поінформований з достовірного жерела доношу, що друків петиций в справі підвисшеня конґруи і постійного заосмотреня вдів і сиріт в Перемишли вже нема. Позаяк справа та, представлена нашими послами а поперта основними представленями наших ординариятів так що-до конґруи як і що-до заосмотреня вдів і сиріт, находить ся в комісиї і стоїть на добрій дорозї, то дальше непосиланє петиций справі не пошкодить. Однак хто ще не відослав, а хоче то зробити, зволить переписати петициї оголошені в часописах і просто до Відня відослати. Дармо писати по друки до Перемишля не треба. — *О. Корнило Кузик*

— **Московске варварство.** Із Соснівця доносять: Тїла сїмнайцятьох робітників, убитих і тяжко ранених в часї розливу крови в Гутї Катерини, десь пропали. Аж пізнійше показало ся, що вояки, обрабувавши ранених і убитих, всадили їх до фабричної печи, де їх тїла згоріли на вуголь.

— **Стипендиї.** Д-р Іван Демянчук, ґімназияльний суплент у Львові, дістав з краєвого виділу стипендию фондациї Людвики з ґр. Борковских Негабитовскої в квотї 1000 К на висші студиї за границю. — Намісник надав опорожнені стипендиї з наукового фонду, призначені для молодежи рускої народности, в річних квотах по 210 К, почавши від шкільного року 1904/5, студентам унїверзитету у Львові: Стефанови Арданови, студ. IV р. прав; Богданови Иосифови Ціцімірскому, студ. II р. прав; Константинови Стан. Прус-Висневскому, студ. II р. прав; Іванови Ссзавьскому, студ. III р. фільозофії; Филипови Лабеньскому, студ. II р. фільозофії і Іванови Поповскому, студ. III р. фільозофії.

— **Дрібні вісти.** Фінансова секция міскої ради у Львові ухвалила на онодїшнім засїданю поставити Францови Смольці памятник на поляні під кінцем унії люблиньскої.

На Личаківскім кладовищи у Львові пострілив ся в самоубийчім намірі 19-лїтний лякерничий ученик Станислав Миськевич з причини родинних невзгодин.

В Копенгазї померла в 58 роцї житя Амалїя Скрам, визначна норвеска письменниця, котрої твори переложено на всї культурнїйші мови.

— **З житя української акад. молодїжи.** Завтра в неділю дн. 19. с. м. відбуде ся в тов. „Академічній Громадї“ заходом „Історично-лїтературного кружка“ відчит тов. Е. Валенчіча (Словінця) п. з. „Розвій словіньскої лїтератури від найдавнїйших часів до нинї.“ Початок о год. 11 рано. Вступ вільний.

— **З тов. „Основи“.** В неділю дня 19. с. м. о 3 г. пополудни відбудесь в льокали товариства ул. Льва Сапіги ч. 19 дуже інтересний відчит тов. І. Яремка на тему: „Сучасна суспільність“. Гостям дуже раді: *Зенон Горницкий* голова, *І. Яремко* секретар „Научного кружка“.

— **З Дрогобича.** Загальні збори філії Руского товариства педаґоґічного в Дрогобичи відбудуть ся дня 25 марця о годинї 9 перед полуднем в комнатах Руского касина. Знова прибуває нашому підгірскому кутови одна з найважнїйших институций, а заінтересоване нею буде дальшим кроком поступу народної справи взагалї, а дрогобицкого повіта в особенности. Члени основателї доложили всяких можливих заходів, щоби сему торжеству надати відповідну форму, а удача сего буде залежати головно від числа учасників. Тому не сумніваємось, що наш поклик не прогомонить безслїдно, а противно вся інтеліґенция так місцева як і замісцева явить ся як оден муж і докаже, о скільки відчуває вагу і потребу педаґоґічного товариства в Дрогобичи. (Всї рускі часописи просить ся о повторене.). — За провізоричний виділ *В. Ратальский, о. В. Кункевич, Л. Ріпецкий.*

— **Виклади в Станиславові.** Філїя Руского товариства педаґоґічного в Станиславові устроює що неділї і сьвята публичні популярно-наукові виклади в комнатах „Рускої Бесїди“ пл. Франца-Иосифа ч. 3 І поверх. Перший виклад виголосить в неділю 19 марта п. Ст. Чарнецкий під заголовком: „Лїтературна творчість Богд. Лепкого“. Вступ для всїх по 10 сот. від особи. Початок о год. 6 вечером. Чистий дохід призначений на удержане жіночої семинариї у Львові. Просить ся всїх о численну участь. — *Виділ.*

— **Пожарний „Сокіл“ в Дичках** рогатиньского повіта затвердило вже ц. к. намісництво, як філїю „Сокола“ у Львові.

Померли:

— **Іван Кунцевич**, видавець і редактор „Комара“, упокоїв ся у Львові по довгій недузї в 35-ім роцї житя. Журналїстичну працю почав в 1890-их роках при „Дїлї“ (яко новинкар та справоздавець зі зборів і засїдань сойму). По кількох лїтах, занедужавши тяжко і піднепавши на силах, попав він на щасливу гадку використати свій гумористичний наклін на видаване два рази в місяць гумористично-сатиричного орґану українського, якого тогдї, по упадку „Зеркала“ довший час не було. При моральній помочи наших гумористів двотижневник не був понад єго сили і „Комар“, при материяльній помочи нашої публики, удержав ся до нинї, служачи нашій народній справі, а покійникови давав [враз із календарем „Комаря“] скромне удержане. Покійник писав під всевдонїмом „Іван Жуківский“. В послїднім роцї він так був уже упав на силах, що редакцию „Комара“ мусїв передати в инші руки, а сам лише підписував єго яко видавець. Уже від лїт не показував ся, задля недуги, між людьми, а о смерти єго (умер позавчера рано) ширший загал довідав ся доперва вчера сполудня (похорон відбуває ся нинї). Покійний лишає по собі добру память патріота Українця і щирого та чесного чоловіка. Земля єму пером!

— **Олександер Ґіжовский**, управитель школи в Пісках, пов. щирецкого, батько теперішного редактора „Комара“, помер по довгій і тяжкій недузї в 59 роцї житя лишивши численну родину. В. є. п.!

Послїдні вісти.

Київ. На запитане комітету міністрів історично-фільольоґічний виділ київского унїверзитету заявив ся одноголосно за знесенем всякого обмеженя наложеного на українське письменство.

Льондон. До „Morning Post“ доносять з Шангаю, що правительство хіньске іменувало Чао-Ешема віцекоролем Манджуриї. Чао-Ешем мав конференцию з японьским послом в Пекінї і виїзджає безпроволочно до Манджуриї.

Відень. Супротив звісток в деяких часописях о неясности судьби виделеґованих до російскої головної кватери австрийских офіцирів: підполковника Чічеріча і капітана ґр. Шептицкого доносять урядово, що після наспівшої нинї телеґрами підполковник Чічеріч находить ся в Харбінї. О теперішнім місци побуту ґр. Шептицкого до и не наспіла нїяка вість.

Малий фейлетон.

Із поезий.

Филипа Миська.

1.

Ой стану я до схід сонця,
до схід сонця, край віконця,
край віконця нене!..
Виглядати буду долї,
мої долї золотої,
в гостї до мене.

Посаджу я свою долю,
як царівну у соболях,
за тисові столи...
і молити єї стану,
щоби мене не кидала
нїколи, нїколи.

— — — — — — — — —
— — — — — — — — —

Ой гостила в мене доля,
моя доля з гуляй-поля,
з ранку до полудня...
стало сонце погасати,
стала й доля вже пращатись
на віки... облудна.

2.

Ой як жаль менї за вами!
молоді лїта;
пролетїлисте без тями,
як весняний цьвіт з вітрами,
як мара яка.

І спіду по вас не стало...
снїгом замело...
Так ми дуже жаль за рами,
як тій весні за квітками...

— — — — — — — —

за всїм, що було.

3.

Коли часом у днях печалї
давні днї радости згадаю,
здаєсь менї, мов то у друге,
новим житєм я оживаю.

Радїє серце... і надїя,
як вяла цьвітка віджиає,
і звільна біль мій, моє горе,
як дика буря затихає...
Давно... давно минули ті лїта.

— — — — — — — —

Замовкла пісня золота,
замовкли струни голосні
і не сьпіває соловій
у темнім гаю...
Обсипаєсь
з беріз дрібненький, жовтий лист
і стелить землю.

— — — — — — — — — —

Як єсь білий,
з вітрами радість моя полетїла,
десь, на край сьвіта..
Гей! так сумно
у моїм серцї, як би в трумну...
у гріб холодний я мав положитись;
чомуж то сонце хмарами сповите
не сїє радости?
У хмарах
сповите небо все дрімає,
аж серце стигне... завмирає
в безмірнім смутку...
і не ма хвилинки,
на тій землї бездольній, горевитій,
для мене втїхи...

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Як цьвіт нерозвитий,
так я баную за сонцем радости... я гину.
1904.

5.

Я в серцї ношу безмірну тугу
за чимсь погідним, промінним,
за чимсь, що душу будило-б зо сну, веселим,
що-б єї до сонця... до житя завело.

6

Скажи менї гаю,
зелений розмаю,
чому моє бідне серце
тугою всихає?

Чому я мій гаю
радости не знаю?
чому я, як та билина,
свій вік коротаю?

Ой встели ся гаю
білесеньким цьвітом;
врадуй моє бідне серце
веселїйшим сьвітом.

Та най я мій гаю
з туги не всихаю,
та най хоть раз правдивої
радости зазнаю.

Календар: Гр.-кат.: нинї (субота) Конона, завтра (1 неділя посту) 42 мучеників ам., позавтра (понеділок) Василя; — *Рим. кат.* нинї (субота) Едварда, завтра (2 пед. посту) Йосифа Обр., позавтра (понеділок) Йоах. Кляу.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (субота) По раз другий „В пристани“, драма в 3 актах Юрия Енґля? завтра (неділя) о 3'30 год. по пол. „Гейша“, японьска оперетка в 3 актах Сідней Йонеса; о 7 годинї вечер „Лойла“, драма в 4 актах з середновічних часів Юрия Жулавского.

В Бродах. В неділю 19/3 послїдне представлене „Невольник“ драма зі сьпівами Кропивницкого.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля міска. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ веч.] В середу 22/3 „Свати Мусїя“ оперета зі сьпівами і танцями М. Кропивницкого; в четвер 23/3 „На дні“ сцени з два житя в 4 д. М. Горкого; в суботу 25/3 „Дон Цезар“ оперета в 3 д. Делїнґера; в Неділю 26/3 „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 д. Артемовского; зі второк 28/3 „Відьма“ фантастична оперета в 5 відслонах Яновскої-Лисенка; в четвер 30/3 „Продана Наречена“ опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, перепослїдне представлене „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Стравса; в неділю 2/4 послїдне представлене „Невольник“ драма зі сьпівами і танцями в 5 від. Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до *Тернополя.*

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека унїверзитетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Прошу п. Круля, бувшого фотоґрафа в Бережанах, подати менї свою теперішну адресу в єго власнім інтересї. — *о. Мих. Мосора* парох Поручина, п. Буще.

Зовсїм не потрібують курити ся, чи удадуть ся страви, тоті домові господинї і управи кухонь по ресторанах та готелях, що уживають КУНЕРОЛЮ, чистої під ґарантиєю ростинної товщі. За бездоганний смак, велику видатність, легку стравність і тревалість ручить ся. Остерігає ся перед наслїдованими а меншевартними продуктами.

Оповіщенє.

Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хлїборобам до відомости, що при цїловаґонових замовленях томасини о загальної завартости квасу фосфорового від 16 до 20 процентовій і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає на кождім ваґонї по 20 корон опусту. Опуст так високий, якого не дає нїяка друга фірма, даємо для того, щоби наш нарід охоронити від немилосерного визиску, якому улягає при закупнї штучних навозів у жидівских аґентів. Стремимо передовсїм до того, щоби наш нарід піднести економічно, а вже богато зробимо, коли удасть ся нам охоронити наших селян перед визиском чужих і ворожих нам елементів. Від Вас, П. Т. хлїбороби, залежить, чи схочете користати з нашої працї для Вас і під окликом „Свій до свого“ так з закупном штучних навозів як і з всякими порадами будетесь до нас відносити.

Дирекция Спілки задля незвичайного розвою товариства прийме ще одного хлопця з укінченою другою клясою ґім. на практику торговельну до склепу насїнного і желїзного. Подання належить вносити просто до Дирекциї Спілки в Перемишли разом з сьвідоцтвами.

2296 1—8 *Дирекция.*

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ
Д-р Володимир Кобриньский
переніс ся з Коломиї до Львова. Мешкає ул. Костюшка 24 пп. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в годинах внутрішних, внїшних і вкушериї. 5. 8 32

Архитект ТЕОДОР МЕЛЬНИЧУК
ЯРОСЛАВ
ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви).
Виконує пляни, помірі і коштосписи церков, каплиць, віль, плебаній, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 2—3

Яко добру і певну льокацию
поручаємо.
4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4½ Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374
ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Знак випалений на корку
ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЕМ
MATTONI'S GIESSHÜBLER
Маттонія ґієсґіблерска вода за щавова.

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і иншій Впов. Публицї подаю до відомости, що яко екзамінований ц. к. намісництвом камінярский майстер і підприємець виконую камінярскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всїляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад технїки. Роботи камінярскі і будови виконую після даних або своїх плянів по найнизших цїнах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотоване моєї адреси.

106 7—10 З поважанєм
ІВАН СТОРОЖАК
Львів, Крижова 38, вілля Вп. Захарясевича.

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтаках площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше найдешевше. 4185

Практикант гідний довіря, працьовитий і єфосібний в віці 14—25 літ, з укінченою народною школою, потрібний зараз до корінного склепу „Підгірскої Торговлі“ в Делятині. 222 2—3

Укінчений практикант торговельний глядає посади на крамаря, причім може виручити старого дяка. Близші відомости уділить Народна 220 Торговля у Львові. 2—3

Потребую від Провідної неділі дяка. Зголошеня на адресу о. Остап Скоморовский, парох в Кутищи, п. Підкамінь (коло Бродів). 219 2—5

Парохія дуже добра, під кождим взглядом вигідна і спокійна з родинних причин до заміни. Зголошеня устні або письменні до Адміністрациї „Діла“. 199 3—6

Для товаришів правників!

Подає ся до загальної відомости, що вже вийшов новий наклад скриптів Д-ра Стебельского: **„Поступоване карне“.** (Ціна для нечленів „кружка правників“ 5·72 К, для членів 4·68). Всякі зголошеня просить ся слати на руки тов. Ярослава Мулика ст. прав (Ринок ч. 10 Акад. Громада).

МІД ПАТОКА

десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасіки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 5 К 90 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій ціні розсилає **Евгеній Білиньский в Збаражи.** 110 7 1

56 кр. пів кіля МАСЛА двірского

в торговли

ВОЛ. БАЖАНТА

Львів, ул. Галицка ч. 3.
231 1—10

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 7—?

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 19/3 до 25/3 до побаченя: Япаньско-російска війна. Від Байкальского озера через Харбін, Манджурию і Япан. Битва під Чемульпо.
ВСТУП 10 кр. 53

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
Львів, ул. Коперника ч. 16.
452 2—10

З весною добрі, випробовані

НАСІНЯ огородові по 10 сот. в пакстах, *як також конюшину, люцерну,* тимотку, райґрас, бураки по цїнах конкуренцийних поручає

„Народна Торговля“
у всїх своїх складах. 179 3—8

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодільня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнійше ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із захованем найточнійших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнійші. Поручає також великій вибір кивотів в виді церкви, прехороше виконані 211 найновійшої форми в цїні від 120 зр. в гору. 2—10

Півець церковний в теноровим голосом кавалер, котрий заложить хор на два голоси, глядає місця від Томиної неділї. — Андрей Сидор в Лисятичах п. п. Більче Волиця. 227 2—8

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий в обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїні за три подушки зр 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24: Сінники звичайні, подушки волосїнні і з піря, пішги, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порплїв і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сіркового мила.

Як **лагіднійше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містидь в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і ґіґієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дроґериях:** Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґрівшпана, Ф. Травнфельнера, Ісидора Фрухтмана. — **У Вашківцях н. Ч.** у аптикаря Емілія Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 2—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I, Sterng. 8.

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр р'жнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.
31 Щоденъ 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 році.]
Прібки і цїнники даром! 172 21—25

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживанє соди стає злишне. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господинї і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 **Найбільша фабрика того рода на европейскім континентї.** 2—40

Для ученика IV.-ої кляси ґімн. убогого сироти, просимо о ласкаві датки на руки нашої адміністрациї.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич. Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у ЛЬВОВІ
улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім приукрашуваню церков після нашого обряду. На жаданє висилає ілюстрований цїнник: іконостасів, проповідниць, оптарів, кивотів і прч. даром і оплатно. 147 9—0

Овочеві деревця

благородні, добірні, із шкілки дібр Диків під Тарнобжеґом.

Щепи до закладаня садів, а то: яблоні, груші, сливки, черешні, дерені, італїяньскі оріхи, примінені до нашого клїмату, що виказали вже найлїпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Цїна штуки від	2—4 лїт меньші	К 0·50
„ „ „	2—4 лїт більші з короною	К 0·80
„ „ „	4—6 лїт сильні з короною	К 1·—
„ „ „	старші, родячі овоч з сильною кор.	К 2·—
	Гарні дички від 10—20 сот.	

При більших замовленях значний опуст. Цїнники на домаганє висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує **МИХАЙЛО КУБІЦА Тарнобжеґ.** 193 4—6

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величка LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка циґарнічка з бурштином, 1 гарнитур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалєтове веркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в маґазинї

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.
За недогідне гроші звертають ся.
66 3—3

Засновано **1782** Засновано **1782**
Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умиркованих цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Коштoриси, цїнники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня $1\frac{1}{4}$—2 сотики. 816 18—52

Важна перестoрога!

Перестерігаємо Впов. публику в її власнім інтересі, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистійшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

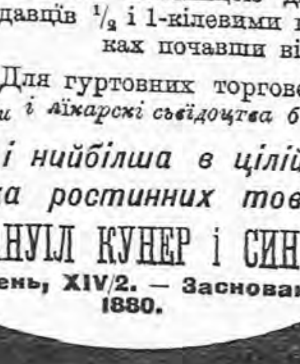

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців $\frac{1}{2}$ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН
Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупні товарів просимо поклико́ватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Манєцких) Коперника ч. 9.

Ч. 53. Львів Понеділок 7 (20) Марця 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік 32 к. — 44 к.
на пів року 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а в рубрацї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иншї приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Обиджена шлях. господарка.

(До афери Ґолуховский-Райнбабен).
(Конець.)

Пруский міністер скарбу сказав у своїй остатній бесіді між иншим: — „Мої панове! Я був би на місци Поляків дуже осторожний з подібними докорами. Читайте-но руских письменників; тогдї можете мати образ тих ідеальних відносин, які спроваджує польска господарка“. І зараз поспішив австрийский міністер заграничних справ ґр. Ґолуховский з приказу шляхти запротестувати против обиди польскої господарки в Галичині. Польскі часописи називають се спростованєм тверджень руских письменників, а прускі Поляки звуть Галичину раєм Русинів; вони вказують на те, що на 50 галицких середних шкіл є аж чотири руских і т. и. На те відповідаємо: Що галицкі Русини в силу 19 артикулу австрийских основних законів мають право до повної рівноправности з Поляками, се зовсім не є заслугою Поляків. Але що австрийскі основні закони в Галичині стають пустим словом, що в Галичині панує лише польска урядова мова, що Русини не мають майже жадних шкіл, — се є рішучо „заслугою“ польских верховодів. Стан галицкого шкільництва, недавно так звеличаний в пруским соймі польским послом Корфантим змалював посол Богачевский в попереднім листі нашої часописи. Як сказано, головна річ в тім, що маємо дуже мало заступників в парляменті і через те не маємо жадного впливу, так що не можемо вибороти собі в Галичині переведеня 19-ого артикулу. Тимчасом галицкий сойм кує що-раз нові виїмкові закони против Русинів — як пр. кольонізацийний закон о рентових оселях, — котрі цілком спинають нашу свободу і відбирають нам всяку спроможність до розвитку. Длятого легко зрозуміти, що ми тих кілька шкіл, котрі і так остають під впливом польскої краєвої ради шкільної і для нас не мають вартости, дуже радо відступили би, коли би нам лишено тілько мандатів до державної ради, кілько прускі Поляки і в прирівнаню до свого числа — мають послів в німецкій державній радї. Ми дуже добре вийшли би на такій заміні. Але придивім ся справі близше.

Німеччина має 56,345.014 душ населеня, Австрия 26,150.599. А хоч Німеччина має більше ніж два рази тілько населеня що Австрия, то австрийский парлямент має більше членів (425) ніж німецкий (397). Отже в Німеччині припадає на одного члена парляменту 141 900 душ населеня, значить, більше ніж $2\frac{1}{4}$ разів тілько, як на одного члена австрийскої палати послів. Не треба забувати, що в Галичині навіть після польскої статистики Русини є майже половина населеня краю, а в Прусах є Поляки лише малою частиною населеня (пруске королівство має 34,463.377 душ, а в тім лише над 3 міліони Поляків). Таким чином галицкі Русини повинні би мати в найгіршім разї два рази тілько послів, що прускі Поляки. А таки в німецкій державній раді є 16 Поляків, коли тимчасом на 78 послів, висиланих з Галичини до державної ради, є лише 8 Русинів. Ба навіть між тими вісьмома є двох Русинів „від паради“, вибраних польским виборчим комітетом против руских кандидатів. Але гадав би хто, що в тім винна лише застаріла австрийска виборча ординация. Але-ж бо Австрия має також загальну курию, пяту, в котрій мають голос всі громадяни. Отже якраз в тій куриї Русини завдяки польскій виборчій методї є найбільше упосліджені, бо з 15-ти мандатів, які має в Галичині пята курия, Русини в р. 1901 могли собі здобути лише оден. Але коли би навіть всіх 8 згаданих послів признати заступниками руского народу, а польску статистику*) уважати за вірну, то таки випадає в Галичині 1 руский посол на 380.275 руских мешканців, а 1 польский посол на 56.993 польских мешканців.

Яким способом так діє ся, виказуємо на иншім місци**).

Коли би так пруске правительство схотїло піти до Поляків на науку і ужиґати польскої виборчої методи, то певно анї оден польский посол не війшов би до німецкої державної ради. Річ найпевнійша в сьвітї, що, коли би Галичина була польским королївством і оставала до Австриї в такім самім відношеню, як Пруси до німецкої держави, то Русини не мали би в державній раді ні одного заступника.

Річ ясна: коли би польскі посли поважно розуміли справедливість, то запротестували би против поведеня своїх галицких братів, котрі лише ганьбу приносять польскому імени. Вони могли би тогдї сказати прускому правительству; „Ми осуджуємо всяку несправедливість, всяке насильство, без огляду чи володіє ся в Галичині чи в Прусах; ми осуджуємо так само полїтику наших галицких братів супроти Русинів, як і полїтику пруского правительства супротив Поляків“. Тогдї пруский міністер не мігби покликувати ся на насильство Поляків супротив Русинів і на сьвідоцтво руских письменників. А панове з польского кола не потребували би тогдї протестувати против вмішаня. Длятого дуже замітний є голос лїберального російского дневника „Ст. Петербургскихъ Вѣдом“, знаного з прихильности до Поляків, котрий так пише:

„Чи не лїпше було би, коли би Поляки замість протестувати против вмішаня, уладили справи в Галичині так, щоби не потребували бояти ся жадного вмішаня? Правильні відносини до Русинів, повну національну терпимість супротив них уважаємо за обовязок галицких Поляків в інтересї їх заграничних братів. Австрия є одинокою державою, де Поляки мають ідеальну автономію; длятого всякий має право спитати їх: Як же ви використали тую автономію? І було би без сумнїву далеко відповіднїйше, коли би Поляки, замість протестувати, лишили Русинам спроможність до свобідного розвитку національного і культурного; тогдї Галичина може перестала би бути найбіднїйшою і найбільше позаду остаючою країною в Европі“.

З тими виводами мусать вповні згодити ся кождий обєктивний, зі станом річий обзнакомлений чоловік.

Василь Яворский.

*) Після урядової статистики є в Галичині 3,988.702 Поляків, 3,074.449 Русинів і 211.752 Німців. Але ся статистика є рішучо тенденцийна. По правді число Поляків є менше, а Русинів і Німців більше. Впрочім є в Галичині 810.000 Жидів, котрі говорять по німецки, хоч і в жидівскім жарґонї; їх не можна уважати за Поляків. Число Поляків по правді не є більше над 3,300.000 душ.

**) Пор. причинок „З цьвітника галицкої адміністрацийної полїтики“ стор. 123—129 (в тім самім зошиті).

Дїяльність господарского товариства „Сільский Господар“.

З огляду на близькі загальні збори і намірену акцию що до зорґанізованя вцентрі краю загального руского краєвого товариства господарского подаємо надісланий нам короткий начерк історії розвою і дїяльности тов. „Сільский Господар“ в Олеську.

Дня 23 марця с. р. минає шість літ, як в сали шкільній в Олеську (в повіті золочівским) при участи 200 людий відбули ся перші загальні збори господарского товариства „Сільский Господар“. Повстало воно заходом кількох одиниць з повіта судового олеського і брідского і поклало собі за задачу обзнакомити наших селян з новочасним способом господарованя в поодиноких галузях господарства. До осягненя сеї цїли мали послужити: прилюдні популярні виклади і відчити, видаванє і підпомаганє книжок і часописий о всяких галузях господарства, закладанє пасік, огородів, шкілок дерев овочевих і господарскої школи, устроюванє поучаючих віч о господарстві і виставі господарских плодів, посередничене в продажи і купні знарядів і продуктів, входячих в круг господарства.

В тім шестилітнім часї відбули ся загальні збори шість разів; вибір виділу тов. відбув ся два рази, а его склад — що до осіб дбаючих о розвій тов. був майже той сам. Головою тов. весь той час був о. Т. Дуткевич. На засїданях виділу, яких було понад 40, обговорено ріжні справи тов. і способи, якими можби виконати задачу тов. В тій цїли поодинокі галузи господарства, приділено поодиноким членам виділу яко референтам; справи рільної господарки приділено о. Т. Дуткевичу і п. Домбровскому, справи садівництва, пасічництва і огородництва о. Юл. Дуткевичу, справи годівлї худоби о. Цебровскому і п. Петришинови. Крім того в разї потреби виділ упрошував до помочи еще инших фахових людий, Впр. о. інсп. Глодзїньского, тож пп. Короля і Хлопецкого (висланих тов. „Просьвіта“ у Львові), бл. п. Мих. Левицкого, а вправах ветеринарийних п. Пітулея. При помочи сих людий урядив виділ в Золочівщині, Брідщині і Каменеччині 18 т. з. господарских віч (в 13 місцевостях по одному разу, а 5 разів в Олеську), на яких виголошено понад 40 відчитів і викладів. На них брало участь разом до 2400 людий, отже пересічно по 140 людий на одних зборах, і то головно самих селян і міщан. Поодиноко же було учасників найменше 30—40, а найбільше около 200. В викладах про рільну господарку (було їх 20), що опирали ся на практичних досьвідах, вказувано на блуди закорінені у наших селян, і на способи як і

6)

З історії польских інтриґ проти Русинів.

Земялковский яко міністер.

По о. митрополиті — оповідає дальше Земялковский — зголосив ся до мене о Ступницкий, епископ перемиский. Давний циркул Жовківский, гніздо православія і москвофільства, не бачив від віків свого епископа, тож напирано на о. Ступницкого, щоб відбув канонічну візитацию. Отець епископ вимовляв ся, що не має защо купити коний і в тім змислі написав до мене лист. Я пішов до цісаря, предложив єму конечність канонічної візити в тамтих сторонах та виправдуваня о. епископа, чому сеї візитациї доси не відбув. Цісар казав видати на сю ціль зі свого приватного фонду 1000 зр. які я і відіслав о. Ступницкому. Сей, не можучи вже на дальше виправдувати ся браком коний, купив собі чвірку і пустив ся в дорогу, відвідувати свої жовківскі овечки. Чорт хотів, що кілька тиждів перед-тим помер неожидано епископ мукачівский гр. обр., при чім рознесла ся вістка, що помер строєний, бо пособляв мадяризациї. Отже москвофільске „Слово“, що нераз нападало на о. Ступницкого, польского шляхтича, з причини єго мнимих вислуг Полякам, напечатано, що „перекиньчика“ Ступницкого може постигнути така сама смерть, яко божа кара. Се можна було толкувати: смерть „неожидана“, бо дневники писали виключно про неожидану смерть без поданя причини — але що вість несла, немов-то мукачівский епископ помер від отруї, то таксамо толкував собі погрозу „Слова“ о. Струпницкий. В такім настрою о. Ступницкий виїхав в Жовківщину; до дворів не хотів заїзджати, аби не голюкали на него Русини, а знов де поступав до руских сьвящеників, то там не хотів нічого їсти, бо бояв ся, аби єго не строїли. Варив отже собі сам чай і яйці на своїй посудині, яку возив з собою, але вже за кілька днів розхорів ся і вернув до Перемишля, не звізитувавши і четвертої части жовківского деканату. Що зробив з чвірнею, не знати.

Exempla trahunt — отже і о. Пелеш, обнявши новокреований епископский престол в Станиславові, зголосив ся до мене з жалобою, що заплативши податок не має вже з чого урядити резиденциї, а на се потреба хоч 5.000 зр. Іду знов до цісаря. Der Mensch ist ja unersättlich — скричав — ich hab ihm ja unlängst einige Tausend gegeben. Пелеш дістав сих 5.000 зр., а я, своя річ, скористав з лихого настрою цісаря. Именно-ж вичитав я в „Neue freie Presse“, що „Дневникъ варшавскій“ оголосив відручне письмо царя, з наказом висловити єго монаршу подяку епископови Попілеви за горяче навертанє уніятів на православіє, тай з наказом заявити єму, що може ще більше спроваджувати сьвящеників з Галичини, коли узнасть, що є потреба. Тут пригадав я собі, що цісар, коли я єму викладав про переслїдуванє уніятів в Росиї, сказав, що є певний, що се діє ся без відома царя — отже я витяв собі се донесенє „Нової преси“ і носив при собі в калитцї з наміром, показати єго при добрій нагоді цісареви. За таку добру нагоду вважав я невдоволенє цісаря в віллиности о. Пелеша і пригадавши єму єго слова про царя що-до переслїдуваня уніятів, подав єму вирізок з „Neue freie Presse“. „Der Dniewnik ist ja ein Regierungsblatt“ — сказав прочитавши, а коли я се потвердив, добавив: „dann muss das autentisch sein; ich danke Ihnen“. І на сім скінчила ся авдиенция, але „das Eis war gebrochen“ — цісар перестав вірити в льояльність Русинів. Чи і на царя, того не знаю, але що-до Рутенців, то пересьвідчив ся я неоднократно, що дивить ся на них так, як на се заслугували. (I. стр. 71—73).

Славяньский з'їзд в Празї.

В р. 1848 — оповідає Земялковский в другій части своїх споминів — уложили Чехи в порозуміню зі Славянами полудневими та Словаками з'їзд в Празї. Поляки, видячи між Славянами за богато симпатий для Австриї а нестримну ненависть до Мадярів, що ладили ся очевидячки до повстаня, рішили не висилати своїх висланців на з'їзд помимо намов Малиша, котрому Славянщина так замакітрила голову, що помимо звичайної у него острости ума, вірив в Палацкого, Бенеша і... як в сьвяту трійцю. Помимо сего рішеня Малиш поклав собі їхати таки на з'їзд яко особа приватна, а кн. Любомірский приняв візванє, лише з тим застереженем, щоби запрошено на з'їзд також представників Мадярщини.

Чехи видячи, що Поляки суть з'їздови неприхильні, удали ся до братів Русинів, котрих Стадіон в цїли паралїжованя „Rady narodow-ої“ завязав в „Головний Руский Собор“, звісний загально під назвою „Сьвятоюрскої ради“, під проводом гофрата Еминґера. Коли „Rada narodowa“ побачила, що Сьвятоюрцї ладні удати ся на з'їзд до Праги, рішила вислати також від себе репрезентантів в Прагу, одначе яко людий приватних без спецдержавної позновласти, щоб не лишати Рутенцям вільного поля до сплетень, якими віднначали ся від початку свого істнованя. А передовсім вислало „Русінуф“ правдивих“, wiernych wspólnej matce polskiej, щоб зраду Сьвятоюрцїв показати в тім яркійшим осьвітленю. Поїхали отже Цєнґлєвич, Бунярович, Добжаньский, Ховецкий Едмунд, Семіньский, Савчиньский, Пузина, Стецкий, Любомірский і др., між тим як Сьвятоюрцї вислали Борисікевича і о. Гинилевича. З Кракова були Залєский Йосиф, Гельцель Антін і Малецкий — самі інтриґанти.

Комітет познаньский прикладав більше ваги до отсих австро-славяньских змагань. Познаньчики, не знаючи Чехів, обурені притім на анексийні забаганки франкфуртского парляменту, приплескували заяві Чехів, що не хочуть належати до Німеччини, видячи в тій заяві відродженє славяньского почутя та змаганє до самостійности від Німеччини. Між-тим сї змаганя виходили з інтриґ австрийского цїс. двора, що при помочи Славян бажав з одної сторони здавити на Угорщині змаганє до політичної волї, а з другої ослабити франкфуртский парлямент, що, помимо своєї безсильности, всеж-таки як власть народна був сіллю в очах австрийскої камарилї.

Думка про славяньский з'їзд, що мав би сопернияати з німецким парляментом, прийшла під смак Познаньчиків, і Морачевский на припорученє познаньского комітету порозумів ся в тій справі з ческим патріотом Франком Бравнером, що вкупі з Палацким найбільше заходив ся коло зорґанізованя славяньского з'їзду.

Австрийске міністерство, що — як я вже згадував — потребувало славяньскої демократиї, призволило на славяньский з'їзд. І зібрало ся там безліч Хорватів, Сербів з тзв. Воєводини, що під проводом запроданого Росиї метрополита Раячица і австрийского полковника Маґергофера виступила яко новий, независимий від Угорщини край, Словаків з півн. Угорщини, Поляків тай Русинів обох віроісповідань: польского і австрийского. З Позананьщини прибули члени бувшого комітету Барзіньский, Яншевский, Лібельт, Морачевский і проф. Ольшевский. Литва, Волинь і Поділє з причин легких до зрозуміня не були репрезентовані. Росию представляв Михайло Бакунін, що під закордоню тодїшних революцийних движень, покинувши західну Европу, наближав ся о скілько змога до границь Царства. (II, ст. 30—33).

(Дальше буде.)

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОН І ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя пожагоджую відворотною почтою. БРАТЯ ЕЛЬСТЕР Львів, Охронок ч. 8.

Важне для Всеч. Духовеньства і Комітетів церковних! — Товариство для розвою рускої штуки у Львові — Ринок ч. 34. поручає ся при всяких внутрішних украшенях церковних.

де, в поодиноких місцевостях, треба нині господарити; вияснено значінє управи пашнистих ростин, управу сіножатий і пасовиск; виказано пожиток з годівлї худоби, з молочного господарства, і подано способи, як мож дійти до поправної раси худоби. Виділ тов. в 1903 р. розстарав ся був для своїх членів з Золочівщини кілька ліценд. бугаїв, але нїхто з сего нехотїв користати. Також задумував виділ тов. завести розплодову стацию безрог йоркшір і овець чушки, але з браку средств і відповідного місця відложено се на пізнїйше. В осени 1899 р. урядив був прогульку до Липник (в мостискім), де оглянено взірцеву обору голендерскої худоби і хлїви безрог йоркшіри.

В околици Олеська досить процвитає садівництво, тож в викладах про тоту галузь господарства (було їх 10) вказано, як мож прийти до пожиточних і поплатних родів дерев, за якими овочами найбільше попитують. Виділ перевів люстрацию садів і пасік в кількох селах, старав ся основати овочарску спілку в Олеську, де щорічно більше як за 40.000 кор. продають всяких овочів, але сю справу годі було на разї довершити. За ініціативою сего-ж тов. galic. towarzystwo gospodar. урядило (в серпни 1900) шестиднєвий курс садівництва в Олеську, а по однім дни в Підгірцях і Дубю. Другий такий курс в Олеську 1903 не відбув ся з браку прелеґента, котрий належато володів би рускою мовою. Із ґрунтів під замком в Олеську виділ краєвий відступив для „Сільского Господаря“ оден морґ землї, і виділ тов. заложив там свою власну шкілку дерев овочевих. В нїй з кінцем мин. року було повад 3700 щеп, і повад 4000 дичок і зернівок. Добірні щепи свого хову виділ вже в 1904 р. роздавав поміж членів тов. Тепер виділ краєвий припоручив, щоби в краєвих огородничих заведенях і в заведенях, субвенціонованих краєм, для торговельної продукциї продукувати на велику скалю лиш певні — означені роди деревець, тож виділ тов. спровадив дещо з тих родів і длятого сего року мусить в своїй шкілцї перевести основну реформу.

Що-до пасічництва то окрім викладів (було 12) дотичний референт перевів люстрацию пасік в кількох селах, а у себе на практичнім курсї пасічництва і садівництва утримував кількох хлопців. Членам тов. роздано даром 12 пнїв пасіка, а надто виділ що року дає двом иншим членам по два пнї пасіки, які мають вони по роцї назад звернути, а приховок лишає ся їм на власність. Також постарав ся виділ о машину до штучного виробляння комірок з вощини, і з неї користало немало людий.

Конець буде.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Куропаткін телеґрафує: Відповідно до наказу з дня 15 с. м., одержаного дня 16 с. м., я віддав дня 17 команду ґенералови Лїневичеви. Лїневич телеґрафує: Дня 17 я обняв команду над всїми военними силами в Манджуриї.

Токіо. Ояма доносить: Дня 16 с. м. японьске військо розігнало на схід від ріки Ляо вісїм російских шкадровів з артилериєю, почім обсадило горб на північ від Телїна, на правім березї ріки Ляо. З сего горба Японцї острілювали уступаючих Росиян.

Петербург. Лїневич доносить дня 18 с. м.: Японьскі батериї острілювали вчера нові віддїли коло Тавапу і Янпу. Японцї стоять недалеко Каотайце. Місто Факумен (40 км. на захід від Телїну) обсадила японьска вінота. Наша армія дальше концентрує ся.

Токіо. Кружляки Росия і Громобой вже направлені. Надіють ся, що в короткім часї буде також направлений Богатир. В владивостоцкім портї стоїть готових до від'їзду 20 торпедовців і кілька підводних суден.

Льондон. З Шангаю доносять, що хіньске правительство іменувало Хао-Ерема віцекоролем Манджуриї. Хао-Ерем відбув конференцию з японьским послом в Пекінї і безпроволочно виїхав до Манджуриї.

Берлін. Росияни стратили під Телїном 80 гармат і до 10.000 воинів. В Телїнї полишено ранених і недужих, бо їх транспорт утруднює відворот російских військ.

Петербург. Мимо порушеного дальшого ведення війни і мимо заряджения мобілізациї, в міродатних кругах щораз більше дасть відчувати конечність заключення мира. Военний дух є лише результатом впливу царя Вільгельма, котрий відраджує Росиї заключенє мира.

Льондон. Говорять, що Ояма наміряє поділити свої армії на дві самостійні ґрупи. Перша ґрупа вирушить до Владивостока, друга під особистою командою до Харбіна.

Танґріво. Росийска фльота відплила оногди в незвісім напрямі.

З Росиї.

(Телеґрами).

Берлін. В Москві відкрито великий тайний магазин оружя і експльодуючих материй. В звязи з сим відкритєм арештовано до 100 осіб.

Петербург. Процес за йорданьский картач вже скінчив ся. За занедбанє службових обовязків засуджено: капітана Давидова, штабового капітана Карцева і лейтнанта Рота на утрату деяких прав, усунене з служби без утрати ранґи і на кріпость півтора року, 1 рік і 5 місяців і 1 рік і 4 місяцї. Окрім того другого лейтнанта Рота засуджено на 3 місяцї арешту; артилеристів Гондарева і Абалькова віддано до арештантского батальону на 2 роки, підполковника Поговцева і артилериста Патрікаєва увільнено.

Баку. Послїдні заворушеня були без сумніву дїлом вірменьского комітету революцийного. Арештовано 10 осіб. Викрито також бібліотеку революціонерів. Між арештованими в часї самих заворушень є 29 анархістів. Слїдство переводить сенатор Мусниньский.

Петербург. Татарске населенє знад Волги вислало до Віттого і Булиґіна депутацию з меморияльом, домагаючим ся зрівнаня Татарів з иньшими племенами Росиї.

Тифліс. Дня 16 с. м. убито на улици двома вистрілами з револьвера офіцира поліциї Саванелього.

Ляйпціґ. Між лїберальними а реакцийними міністрами вибухло непорозуміне. Вітте станув по стороні лїберальних міністрів. Він мав зажадати від царя, щоби зніс комітет міністрів і сам рішив, чи стоїть по стороні лїберальних, чи консервативних міністрів. Булиґін до сеї пори не розпочав працї над виконанєм царского рескрипту звернено до него.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Вчера вечером приїхав тут цїсар, котрий нинї приймає на авдиенциї кількох угорских парляментаристів. Надіють ся, що сего тиждня кріза буде полагоджена.

Мадярска команда.

Будапешт. Румуньскі дневники протестують дуже остро против введеня мадярскої команди в угорских полках і взивають румуньских послів в угорскім соймі, щоби рішучо супротивились евентуальній такій реформі в користь мадярского язика в угорскій армії.

Дволїтна служба.

Париж. Парлямент приняв в пятницю 519 голосами против 32 проект закона о дволїтній службі військовій, в редакциї ухваленій сенатом. Завтра зачне палата дискусию над законом о роздїлї держави від церкви.

Македонія.

Софія. Преса отверто обжаловує сербского посла в Софії, що він є керманичем сербскої пропаґанди в Македонії і що після его вказівок сербске правительство висилає ватаги в глубину краю.

Царгород. Болгарске правительство повідомило порту, що супротив закидів о переслїдуваню магомеданців в Болгариї, зажадає міжнародної комісиї слїдчої в сїй справі. Болгарске правительство внесло також протест против масових арештовань в адриянопільскім вілаєті і против зьвірского трактованя увязнених.

Чума в Індиях.

Льондон. В Індиях лютує страшна чума. Кождого дня умирає звиш 1000 людий. Доси умерло звиш 35.000 людий.

НОВИНКИ.

— **В справі знесеня заборони сьв. письма в українській мові** оголошено урядово: „*Витяг із протоколу міністрів з 15 [ст. ст] лютого о знесеню обмежаючих мір що-до виданя сьв. Письма в українській мові* [„на малороссійскомъ языкѣ“]. Вислухавши в присутности Великого князя Константина Константиновича і митрополита Антонія порушену Великим князем справу знесеня обмежень що-до виданя сьв. Письма в українській мові, комітет взяв на увагу ось-що: Із виложених Єго Імператорским Високочеством пояснень показує ся, що заборона друкованя книжок духовного змісту вийшла 1863 року в наслїдок признаня, що переклад сьв. Письма не виправдує ся прикметою мови і потребою народу, а має лише політичний характер. В 1901 роцї академія наук одержала в дарі від спадкоємця Морачевского переклад евангелия в українській мові, з бажанєм, щоби академія видрукувала его. Великий Князь підняв справу видрукованя рукописи, взявши на увагу, що побоюваня політичного характеру втратили острість. З другої сторони Українцї пристрасно бажають читати слово Боже в рідній мові. На запитанє міністри внутрішних справ Плеве і Сьвятополк-Мирский однаково висказали ся, що се питанє можна розбирати з точки погляду релїґійної і научної. Переклад Морачевского розслїдила академія і признала єму високу научну стійність. Що-до розслїду справи з релїґійної сторони Великий князь, признаючи особливо сказаною річию вдоволити законне змаганє Українців іменно тепер — в тяжкий час, переживаний краєм, звернув ся до сьв. синода з прошенєм удостоїти той переклад святительского благословеня. Комітет міністрів вповні прилучив ся до поглядів Великого князя, признаючи сю міру цїлком відповідаючою начеркам Государя Імператора в точцї 6-ій указу з 12 грудня; враз із тим комітет прилучає ся вповні до заяви митрополита Антонія о конечности виданя від синоду благословеня на кожде виданє. А з огляду, що уже переклад евангелия предложено синодови до перегляду, то комітет узнає особливо на часї піддати сю справу ласкавій увазї Єго Імператорского Величества. Ся постанова комітету удостоїла ся Найвисшого затвердженя 25-того лютого сего року“.

— **Ілюстрация до слів Райнбабена.** Як польскі верховоди змагають до цїлковитої заглади Русинів під економічним а в слїд за тим і національним взглядом, нехай послужить факт, про який інформують нас з зовсїм певного жерела. Як звісно, уділена правительством запомога в квотї 10.000 К, дана до розпорядимости Бюрови патронату райфайзенок, „кулкам“, господарским товариствам у Львові і Кракові, мала бути роздїлена так, що на східну Галичину припадало 45 проц., на західну 55 проц., що безперечно було вимірене на велику кривду для Русинів. Однак ся несправедлива пропорция видала ся польским верховодам надто щедрою для руского населеня, бо ось директори Бюра патронату і рільничих кулок рішили повисшою постановою зовсїм не вязати ся і рішили роздїлити одержану запомогу на сходї 30 проц. на заходї 70 проц.! Додати однак треба, що фактично із східної части краю напливає дуже мало зголошень о запомогу. Чи тому, що наші люди о тім не знають, чи таки недбалі, не беремо ся судити. Тому думаємо, що сею справою повинен занятись Народний Комітет, а також наші посли в парляментї повинні запротестувати против такої самоволї наших „добродіїв“.

— **Наші економічні змаганя.** Дня 6 лютого с. р. засновано в Лисятичах, стрийского повіта „Молочарску спілку“, котра мимо ріжних перепон розвиває ся дуже гарно. Завдячити се належить о. Ковальскому, місцевому сотрудникови, котрий мимо своєї великої працї в парохії, не жалує труду, щоби поставити „Спілку“ на висотї своєї задачі. Цїлу машинерию уміщено тимчасом в читальни „Просьвіти“, зложеній з одної більшої і двох менших комнат. Порядок і чистість взірцеві, а цїле уладженє, як висказав ся оден сусїд, справдї на лад европейский. Вироблюване масло єсть найлучшої марки і має великий попит. Чистого приходу за час від 6 до 28 лютого було 42 К 31 сот. Зваживши, що кождий початок тяжкий а молока мало і доставцїв небогато, зиск сей за час 21 днів є справдї великий. Число доставцїв молока збільшаєсь з кождим днем, є однак одиниця, як Панько Кащій, господар бездїтний і маючий, великий крикун а малий робітник, котрий, як ходить чутка, забожав ся, що молока не доставить, боючись, щоби корови не перестали доїти ся. Ну, але темні духи не годні спинити такого ідейного підприємства. — *С. М.*

— **Посмертна згадка.** Пишуть нам: Як звісно дня 16 марця с. р, похоронено в Говиловї бл. п. Григория Олесницкого, тамошного руского пароха. Син бідного і многодїтного приватного офіциялїста, теольоґію покінчив в трох лїтах (дїяло ся се тодї, коли задля недостачі руских сьвящеників здібним ученикам велено в трех лїтах кінчити теольоґічні студиї), в короткім часї свого сьвященьства став парохом в Говиловї і на тім становищи позістав аж до смерти т. є. 64 роки, виховавши три поколїня дорослих людий Взірцевий сьвященик, не тілько в церкві, але і в громадї, за що не одної зазнав прикрости, незраженний противностями тим госїйшим був опікуном аж в глубоку старість. Дім покійного, звісний з гостинности, був осередком руского житя в повітї, там відбували ся збори, всякі наради, обговорювано не одну дуже важну справу і неоден зродив ся там спасенний проект в справах нашого народа і нашої церкви. З дїтий виховав загально звісного посла д-ра Євгена Олесницкого і Івана бучацкого декан. Покійний був справнїшним меценасом при всїх жертвах на духовні і народні потреби, членом всїх руских товариств, а кромі того его жертволюбивість для потребуючих і бідних не мала границь. Тому при похоронах явило ся множество доокожичного народа сьвященики кондеканальні і з сусїдних деканатів і при прощі церква бухнула голосним плачем, а чейже се найкращий тріюмф чоловіка. Стрийскі товариства вислали на похорон делеґата в особі п. інжинїра Левандовского. Епископ Чехович, надіслав телеґраму зі співчутєм для родини а крім сего наспіло множество телеґрамів і конделенцийних писем. Оттак зійшов з неугасаємою памяткою щирий народний діяч, що повинен бути взірцем для живучих. Земля єму пером.

— **Сойми.** Як нам доносять з Буковини, засїданя державної ради будуть відбувати ся до 15 цьвітня, супротив чого проектоване скликанє буковиньского сойму відложено до перших днів мая. Здає ся, що на той час будуть скликані й инші краєві сойми, отже ческий та галицкий.

— **Нове староство на Буковинї** має повстати з днем 1 жовтня с. р. в Заставнї. В тій цїли буде поділене кіцманецке староство, що по старостві черновецкім має найбільше число населеня. Буде се 11-те з черги староство на Буковинї. Місточко Заставна числить 4,261 мешканців.

— **З фінансового сьвіта.** Всї европейскі біржі тепер занепокоєні фактом, що в послїдній хвили параскі банкирі відмовили Росиї позичку. Нема сумніву, що на ту постанову вплинуло в значній мірі француске правительство, котре по новім погромі Росиї занепокоєне о державне становище своєї союзницї. Однак, позичка може бути уділена лише під услівєм, що буде заключений мир і що та для російского оружя нещасна війна на далекім сходї вкінци скінчить ся. Такий клич видано не лише над Секваною, але майже в цїлій Франциї. Банкирі боять ся, що француські капіталісти під впливом теперішних відносин не лише що не покажуть найменшої охоти закупити нову російску позичку, але противно, будуть кидати цїлими купами закуплені передше російскі мілїярдові вальори на грошеві торговицї. Се викликало би прямо катастрофу. Тота гроза може вкінци переломить упрямство Росиї, що хоче дальше вести сю нещасну війну. Всї майже европейскі біржі приняли відмову париских банкирів знижкою курсів, особливо на вість, що російске правительство хоче завести нові податки, щоби зібрати нові фонди на війну. Російскі ренти мають тепер такий самий курс як ренти японьскі. Так само вість про нові італїяньскі кредити на військові цїли пригноблює фінансовий світ до враю. Поки-що не можна ще заносьвіт до враю. Поки-що не можна ще заносити більших реалїзаций в паперах, однак нема сумніву, що на случай дальших неудач і дальшого опору Росиї, капіталїсти стануть продавати вальори а банкам буде більше напливати готівки, з котрою вже тепер не знають, що дїяти.

— **Складки на б. королеву.** Як звісно, б. саксоньска королева, ґр. Монтіньозо не хотїла видати саксоньскому дворови своєї наймолодшої донечки Моніки і тому двір перестав виплачувати їй пенсию. З тої причини населенє Дрездна, що симпатизує з б. королевою, почало збирати для неї складки і доси зібрано поверх 50.000 марок. Ґр. Монтіньозо виточить саксоньскому королеви процес о зворот їй приданого.

— **Траґічний конець підбігунової виправи.** Як доносять з Петербурга, всї члени наукової виправи, що під проводом Толля удала ся була до сибірских островів під північним бігуном, згинули голодовою смертию. Ствердила се ратункова виправа, яка в 1903 р. вирушила глядати за Толльом і его товаришами.

— **Пригода музики.** З Ніцци доносять, що звісний скрипкар Бронислав Губерман став жертвою нещасливої пригоди. Коли онодї вибирав ся на концерт, упала із стїни завішена бритва на его ліву руку і ранила его тяжко, перетявши артерию. Лїкарі побоюють ся, що Губерман не буде вже міг більше грати.

— **Дрібні вісти.** З почтового уряду в Рожнїтові украли в ночи невислїджені доси злодії зелїзну скринку, прикріплену до підлоги шрубами, в котрій находило ся 943 К, готівкою і запас марок вартости 1200 К. На другий день найдено скринку на полях, але без гроший і марок.

Російскі власти донесли румуньскому правительству, що зревольтовані селяни на Бесарабії ограбили над берегом Прута коло Рені румуньску почту, забравши грошеві листи, які містили в собі поверх мілїона франків.

— —

— **Поклик до Всч. Духовеньства, Учительства і всьої рускої суспільности пов. Ярославского, Чесанівского і сусїдних!** Дня 25 марця 1905 о 3 годинї по полудни відбудуть ся в комнатах „Рускої Бесїди“ в Ярославі перші загальні збори філії Руского товариства педаґоґічного з слїдуючим дневним порядком: 1) отворенє зборів, 2) принятє членів, 3) вибір виділу, 4) справа заснованя „Бурси селяньскої“ в Ярославі, 5) справа заснованя „курсу анальфабетів“ в Ярославі, 6) справа відчитів, 7) внесеня членів. — На ті збори уклінно запрошуємо: Всч. духовеньство, учительство і загалом всю руску інтелїґенцию. Задача тов. педаґоґічного є у кождого народу перворядної великої ваги, а тим більше у Русинів. Коли приймемо за засаду, що кожда одиниця повинна про себе саму дбати, промишляти о собі і своїй родинї, наколи бажає заняти становиско в громадї, то тим більше дасть ся се правило примінити до цїлого народу. Длятого кому лежить на серци добро свого народу, хто его полюбив, хто має ще в собі іскорку почутя рускости, той певно впише ся в члени філії Руского тов. педаґ. в Ярославі, а своєю присутностию на загальних зборах звеличить так много заслужене і вельми важне руске тов. педаґоґічне. — З комітету основателів: *о. В. Лициняк, о. К. Хотинецкий, о. Іоан Хотинецкий, Юр. Шумский.*

— **Виділ філії товариства Просьвіта в Сокали** оповіщає отсим, що дня 25 н. ст. марта 1905 р. о годинї 1 з полудня відбудуть ся в Сокали в сали маґістрату загальні річні збори членів тоїж філії і просить о найчисленнїйшу участь. — Рівночасно подає до відомости сей виділ, що бібліотека тої-ж філії вже отворена для публичного ужитку і випозичає книжки кождого понедїлка і четверга в годинах від 12—1 в полудне а кождої недїлї від 6—7 вечером.

— **Оповістка.** З причин, від мене незалежних, дальша публікация переписки Драгоманова з д-ром Окуневским перериває ся в „Дїлї“ і друкує ся окремою книжкою“. — *М. Павлик.*

— **Комітет будови церкви в Нов. Санчи** просить всїх новосандецких Русинів на загальні збори в справі будови рускої церкви в Нов. Санчи. Збори відбудуть ся в читальни філії „Просьвіти“ в Новім Санчи дня 25. марта о 3. год. з полудня. Упрашає ся о як найчисленнїйшу участь. — *Пос. Василь Яворский* голова, *о. Зах. Лехицкий* секретар.

— **Братя селяни, члени задаткового товариства в Белзї!** Дня 30 н. ст. марта, в четвер, відбудуть ся загальні збори того-ж товариства. Зі взгляду отже на те, що се ходить о Вашу таки шкіру, всї як оден муж ставте ся на той день в Белзї з уділовими книжочками а в купі побідимо ворога ропоряджаючого по своєму нашим грошем. — *Свій.*

— **Виділ філії „Просьвіти“ в „Самборі“** подає до відомости, що на загальних зборах дня 25 марта с. р. буде мати реферат про молочарство п. Ал. Гарасевич, учитель господарства в Черневі. — *Від Виділу філії.*

— **Надзвичайні загальні збори філії Руского товариства педаґоґічного в Щирци** відбудуть ся дня 25-го марта с. р. о год. 2 по полудни на Острові к. Щирця в домі тамошної „Просьвіти“. На порядку дневнім: 1) Остаточне обговоренє будови дому для Бурси селяньскої в Щирци. 2) Внесеня членів. —

З уваги на так важну справу упрашаєсь Вп. членів філії як також всіх прихильників нашому ділу о як найчисленнійшу участь в тім дни. — *Виділ.*

— **Епільоґ процесу против „Січий“.** В повітовім суді III секция у Львові відбуде ся дня 22 с. м. під проводом радника Максимовича розправа против адвоката д-ра Левера, обжалованого о обиду чести жандармів. Як звісно, д-р Левер боронив в процесї против Січий Яцка Войчука і в своїй промові напятнував жандармів за те, що дають ся уживати старостам і всяким повітовим махерам до гноблення народного руху. Тим почула ся обидженою жандармерия і заскаржила д-ра Левера перед суд. Д-р Левер підняв ся перевести доказ правди.

— **В Перемишлянах** упаджують тамошні Русини дня 26 марця 1905 н. ст. о годині 6 вечером в льокалю бровару „Популярний шевченківский вечер“ з богатою програмою, на котру складають ся 2 образки сценічні, промова і відчит про Шевченка, декламациї і хори. Виконають переважно лиш сили міщаньскі і селяньскі а іменно: міщани з Перемишлян та селяни з Утіхович, і Романова, котрі вже мають свою усталену славу. Руска інтеліґенция Перемишлянщини має обовязок явитись як оден муж на тих шевченківских поминках, та нехай горячо заохотить до найчисленнійшої участи селян, поясвивши їм в своїх селах значінє великого ґенія Руси-України. По продукциях відбудесь комерс.

— **Загальні збори олеської філії Тов. педаґоґічного** відбудуть ся в Соколівці в комнаті читальні „Просьвіти“ в неділю дня 26 марта о год. 4 пополудни. З огляду на важні просьвітні справи просимо усильно всїх доохрестних людий, кому доля нашого просьвітного руху лежить на серци, не ухилятись від участи в сих зборах. Того самого дня відбудуть ся там також заходом нашої філії вечерницї в память роковин смерти Тараса Шевченка.— *Виділ.*

— **Подяка.** Виділ новозаснованої читальні „Просьвіти“ в Хомякові пов. станиславівского почуваєсь до милого обовязку зложити сьвітлому головному виділови тов. „Просьвіти“ прилюдно подяку за щедрий дар книжочок вартости 24 К. — За виділ *о. Дмитро Лисий.*

— **Пяту молочарску спілку** заложила стрийска філія „Просьвіти“ при читальни „Просьвіти“ в Тейсарові, при помочи відпоручника філії „Просьвіти“ о. О. Нижанковского і заходами місцевого пароха о. Івана Головкевича. З дальшим закладанем молочарских спілок філія здержує ся до осени задля того, що в ліпших селах не приготовлений ще терен викладами і не побудовані ледівні, без яких молочарня в літї не мислима. Заохочені приміром нашої філії, задумали і другі філії „Просьвіти“ ширити молочарский промисл в своїх повітах; в тій цїли вислали бережаньска і рогатиньска філія своїх людий на науку до Завадова і Угерска. При сїй нагоді звертаємо увагу наших патріотів, маміряючих завести у себе молочарскі спілки, що до солїдного веденя і успішного розвою молочарскої спілки, окрім вправного молочара-робітника потреба проводу і неустанного та совісного нагляду інтеліґентного чоловіка, ознакомленого практично і теоретично з наукою молочарства, бо се справа троха труднійша і більше скомплікована, як пр. веденє сїльскої крамниці і длятого не можна спуститись на самого молочара-робітника. Поручаємо проте тим, що хотять у себе оснувати молочарскі спілки, щоби оглянули бодай одну молочарню і бодай що важнїйшого про молочарство прочитали. Рускої літератури в тім напрямі не маємо, проте поручаємо знамените і всесторонно написане німецке діло „Milchwirthschaft“ д-ра Кірхнера проф. унів. в Липску 4 вид. в Берлїні коштує 18 марок.

Ми до того догосподарились у нашім чисто рільничім краю, що добре масло до їди мусять спроваджувати купецкі фірми навіть рускі зза границї Галичини іменно з Угорщини і з Морави і то за дорогі гроші! Се просто скандал, що наш так великий чисто рільничий край, замість експортувати масло за границю за грубі міліони гроша і збогачувати хлопів рільників, не може задля своєї непорадности і трусливости випродуковувати так потрібного артикулу як масло для своєї власної консумциї! Комісовий склад десерового масла наших спілок находить ся в Народній Торговли в Стрию. — *Лев Г-ич.*

— **Віче в справі пропінациї** відбуде ся з цілої Галичини дня 29 с. м. від 8 год. рано в сали громадскій міста Львова. На се віче має сьвятий обовязок кождий купець і шинкар явитись, щоби раз розбишацтва і практики пропінаторів, котрі використовують шинкарів і публику, на сьвітло Боже витягнути і раз тій ганьбі двайцятого столїтя конець зробити. Від кількох літ роблять верховоди все можливе, щоби пропінацию на дальших 15 літ продовжити, а ми до сего часу нічо не робили і длятого мусимо всїх сил ужити, щоби наші заходи принесли успіх, хто инший за нас робити не буде. По відозви і карти леґітимацийні просимо звертатись до п. Івана Бориса в Перемишли. — *Комітет купців і шинкарів в Перемишли.*

✝ Померли:

— **О. Іван Гилячиньский**, парох в Ониняві нижній, стрийского деканата, помер вчера рано в львівскій клїніцї в 76 р. житя, а 48 р. сьвященьства. Покійний визначував ся правим характером і щирою преданностию свому народови і потерпів в своїм житю тяжко від наших ворогів. Похорон відбуде ся завтра рано з ул. Кохановского до волоскої церкви і на кладовище личаківске. — В. е. п.

— **Северин Билинкевич**, професор при учительскій семинариї в Чернівцях, упокоїв ся дня 16 марця в 63 році житя. В. е. п!

— **О. Симеон** Пітушевский, конс. совітник і парох в Сасові, деканату олеського, помер дня 16 с. м. нагло на удар серцевий в 65 р. житя і 37 р. сьвященьства. Похорон відбув ся в Сасові в минувшу суботу. Покійний був чесним і щирим чоловіком, і тїшив ся симпатиєю в широких кругах. — В. е. п.

З штуки і літератури:

— **З українського літературного руху в Росиї.** Українцї почииили заходи о дозвіл основаня в Петербурзї „Общества ревнителей малорусскаго языка“ [товариства приятелїв української мови], котре видавало би дешеві популярні книжки з поля практичних відомостий, з історії, з природописних наук і т. и., а кромі того спомагало би матерiяльно особи, які посьвячують ся оголошуванию друком українскої старини. — Як доносить О. К-о до „Літ.-Наук. Вістника“ цензура дозволила видати книжки: 1) у Херсонї „Перша ластівка“, збірник творів авторів ніде не друкованих, під редакциєю М. Чернявського; 2) у Чернигові „З потоку життя“, альманах, під редакциєю М. Кцюбиньского; 3) в Одесї „Початок“, збірник поезий молодої талановитої поетки Галини Комарівни. — — „Історія України-Руси“ проф. Михайла Грушевского в українській мові (котрої доси накладом Наукового товариства ім. Шевченка вийшло вже кілька томів), по довгих літах відмов і рішучих заборон, тепер нарештї дістала від міністра внутрішних справ дебіт до Росиї. При сїй нагоді треба зазначити, що петербурска Академія наук надрукувала в найновійшім часї дві наукові розвідки проф. М. Грушевского правописию фонетичною уживаною в Галичинї а забороненою в Росиї указом з 1876 р., до нинї ще не скасованим.

— **З Коломиї** Інавґурацийний концерт товариства „Кружок українських дівчат“ в Коломиї, устроєний тут 12. н. ст. с. м. зібрав в сали „Народного Дому“ мало що не всїх тутешних Русинів і многих з околиці. На програму зложили ся: відчит звісної нашої молодої писательки Мар. Колцуняківної, сьпіви жіночого хору під управою катехита о. Ник. Гриньовского, декламация сольова і збірна, гра на фортепянї і скрипках, а вкінци образ з живих осіб. Виконанє кождої точки тої богатої і ріжнородної програми було над сподіванє вдоволяюче, проте публика заявляла не лише підчас концерту, але й по нім, своє признанє за совісні труди і дуже старанне виконанє концертанткам. Сей концерт остане довго в милій з гадці учасників тим більше, що як ми переконали ся, він сам про себе не був цїлию першої діяльности „Кружка“, лише средством обявити себе сьвітови, подати до відомости свою ідейну програму практичної діяльсти, зверненої і для самообразованя по вимогам поступу і для добра „менших“ посестер. Той ідейний підклад цїли товариства наших молодих сестер, так сильно наголошений у вступній річи прелеґентки, та сильна віра в успіх своєї роботи, той жар, з яким молоде товариство бере ся до працї, не лише з'єднали симпатию у нас для новоснованого товариства, але переконали, що єго діяльність не скінчить ся на інавґурацийнім концертї. У сїй дописцї про концерт не маємо цїли подавати „по звичаю“ точний звіт з виконаня поодиноких точок анї славословити концертантки. Ті, що були на концертї, найліпше знають, як дуже добре, всьо повело ся, а ті, що не були або спізнившись не знайшли вже місця, могуть лише жалувати, що не були учасниками того красного духового пиру, який устроїв нам „Кружок“. Відчит п-н Колцуляківної був так справо, совісно і старанно з огляду на зміст і форму — мова прим. дуже гарна — оброблений, що заслугує вповні на напечатанє і прелеґентка повинна єго подати до відомости ширшій публицї I взагалї чи гра на фортепянї на чотири руки п-и Манї Глиньскої з п-ою Іреною Чубатівною, чи декламация п-и Гаморакївної чи хорові сьпіви, про які вже була згадка, — всьо подобало ся прекрасно Милою несподіванкою для слухачів був виступ трох сестер-підлїтків, дочок приватного учителя музики п. Шнебля. Пальма першеньства належить ся найстаршій з них, 14-літній п. Власті. Ще перед 4 роками, на Шевченківских вечерницях, що їх устроювали учениці тутешної виділової школи, чарувала п. Власта своєю чудовою грою творів Беріота і Баха; але тепер оказала ся справдїшною артисткою. Відограла на скрипках, при удачнім фортепяновім супроводі молодшої сестри п. Берти, Бацціні-ого „La Ronde des Lutins“ а на жаданє публики ще й Белявского „Селянку“ і артистичним відданєм сих трудних творів одушевила публику. Глубоке зрозумінє композициї, повний, мягкий тон, незрівнана техніка а особливо ніжне відданє подвійних фляжіолетів — се головні прикмети п. Вл. Шнабль. Рівнож дуже удачно відограла п. Власта фортепянове тріо Ґріґа „Ranses Norvegiennes“, та на гарну цїлість зложили ся ще й молодші сестри: п. Берта, грою на віолїнчелї і 10-лїтна п. Міляда грою на скрипках. Одушевлена публика нагородила сестри-артистки френетичними оплесками. Коломия має від кількох літ щастє. Без самохвальби можуть тутешні Русини сказати, що завдяки тямучим людям, живемо тут, і то справдї жиємо, не спускаючи з ока нї одної области, на якій доконечно треба нам, Русинам, тепер трудити ся. Тим більше признанє належить ся людям, що проводять сему житю, та мимо неприязних, ворожих затїй, без утоми і зневіри працюють і других до працї загрівають. — *Коломиєць.*

— **Шевченкові поминки в ґімназиї.** Дня 16 с. м. сьвяткувала молодїж української ґімназиї у Львові Шевченкові поминки, котрі з кождого огляду випали дуже гарно. Прямо не хотїлось вірити, що ґімназияльний хор можна довести до такого совершеньства, як то зробив проф. Вітошиньский. Всї переходи з piana і pianissima виходили під єго управою чудово. В труднійших місцях давали ся відчувати справність і легкість, яку дає лише велика вправа і вишколенє хору. Чудес доказували мальчики, котрі з памяти відсьпівали „Хор прях“ з опери Ваґнера „Голяндець бурлака“, твір дуже хороший, котрий мимо своєї трудности був відсьпіваний без найменшого закиду. Так само інтерпретация моєї „Думи“ випала зовсїм удачно. Мужескі хори списали ся також сьвітло, а не менше гарно вивязали ся із своїх партий солїсти. Концерт закінчив ся хорошою промовою професора д-ра Копача, що вказав зібраним на важність сего дня, який рік-річно вся українська молодїж повинна сьвяткувати торжественно. Бажати-б лише, щоби проф. Вітошиньский повторив ще раз сей концерт перед ширшою публикою, щоби та мала нагоду віддати приналежну честь так заслуженому на поли хорального сьпіву діріґентови і єго хорови. — *Богдан Вахнянин.*

— **Сьвяточний вечір в честь Маркияна Шашкевича** устроїло вчера товариство руских ремісників „Зоря“ у Львові. Сьвяточний вечір, а не „великий концерт“ звістили афіші — як безпретенсіонально і як хорошо се звучить! — і тут переконали нас Зоряни, що у них така поведенция: менше галасувати більше робити. Томуто місто скромного сьвяточного вечера бачили ми величавий концерт, нічим не уступаючий навіть шумно проголошуваним „концертам“. Заки перейду до поодиноких точок програми, мушу посьвятити кілька гадок хорови „Зорі“. Чародієм з маґічною батутою представив ся нам того дня п. Т. Купчиньский, коли в'умів зарепрезентувати нам так хорошо хор ремісничого товариства, котрий станув на висотї, на якій стоять всї инші наші хори у Львові. Чародїй справдї але і щасливий сей п. Купчиньский, бо трафив на Зорян, трафив на людий, що всї як оден муж бачуть перед собою одну мету, до котрої прямують всї однаково почуваючи себе частиною своєї орґанізациї без висуваня свого „я“ на перший плян. Тому не диво, що цїлість вінчаєсь так гарними успіхами. Сего почутя на жаль, дуже мало стрічаємо в инших товариствах. Ремісник, коли напрацюєсь фізично від досьвіта до вечера, а відтак вечером, місто відпочати дома або йти на шклянку пива, йде до товариства і сьпіває (сеж також праця фізична), може бути лишень прекрасним приміром для так званого інтеліґента, для котрого по цїлоденній умовій праци годинка сьпіву може бути хиба найкращою рекреациєю. Хори випали відповідно до обставин просто знаменито. Переходячи до сольових точок, треба зазначити, що удачне вступне слово виголосив п. Цегельский. Із солїстів найбільші оплески збирала п. О. Вахнянинівна, за відсьпіванє партиї „Нема менї порадоньки“ з опери „Купало“. Голос п. Вахнянинівної, високий і мягонький, вже на дорозї до вирівнаня — робив би ще гарнїйше вражінє, якби концертантка клала більшу вагу на декламацию тай трошки округлїйше кінчила поодинокі фрази. Впрочім та легкість атакована високих тонів не часто стрічаєсь у учениць сольового сьпіву, тому висший музичний інститут може тїшитись успіхами своєї учениці. По відсьпіваню „Веснівки“ вручено п. Вахнянинівні хорошу китицю цьвітів, як також п. Юськівній за віддекламованє Шашкевичової „Погоні“. П. Паньків відограв без закиду Raff-a „Cavatina“ і „Колисанку“ Вроньского. Се оден з тих ліпших скрипаків, що їх на пальцях почислити можна. Гру п. Утриска на цитрі і квартету „мандолїністів“ принято бурею оплесків; сї послїдні на домаганє розбавленої публики заграли „Взявби я бандуру“ та нагадували не одному Венецию, хто єї бачив. Дует на тенора і баритона „Не чужого ми бажаєм“ відсьпівали пп. Білобрам і Яремчук. Голоси дібрались відповідно, лиш за мало було прецизиї, впрочім зовсїм складно. Ось короткий звіт із сьвяточного вечера, хоч бажало-б ся дещо більше написати про „Зорю“, котра що раз більше зискує на значіню серед нашої громади, але се вже при иншій нагоді.— *М. Волошин.*

Відозва. Щоби на сьвята достачити дешево моім покупателям добру муку і дріжджі, постановив я спровадити в більшій скількости дріжджі, а муку з парового млина ваґонами. Тілько таким способом буде можна по найдешевшій цїнї спродавати. Отже хто хоче мати дешево і добру муку, нехай замовляє зараз, подаючи, кілько і який нумер хоче. *Найліпше замовляти в ориґінальних мішочках.* Хто тепер замовить, той дістане по тій самій цїнї, по котрій продають на місци в паровім млинї, і може бути певним, що дістане муку того самого нумеру, як замовив, а не, як деякі спекулянти роблять, що причіпають до муки гіршої нумера від ліпшої. Крамарі, збирайте в своїх селах замовленя та присилайте разом! Кождий за для свого власного інтересу повинен поспішити з замовленями. Перший ваґон муки вже замовлений. На доказ, кілько то людий в нашім повітї зрозуміє свій власний інтерес через єдність в торговли, оголошу по сьвятах, кілько з котрого села замовило муку через руску торговлю в Зборові з поважанєм *Теодор Литвин*, купець в Зборові.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Календар: Гр.-кат.: нині (понедїлок) Василя, завтра (второк) Теофилакта, позавтра (середа) 40 мучеників; — Рим.-кат. нині (понедїлок) Йоахима Клару, завтра (второк) Бенедикта, позавтра (середа) Октавияна.

Театри: **Театр міский у Львові:** нині (понедїлок) по раз перший „Мазеп“, трагедия в 5 актах Кароля Бжозовского, гостинний виступ Романа Желязовского, завтра (второк) „Апаюне, оперетка“ в 3 актах Мілєкера, позавтра (середа) „Щастє в закутку“, комедия Судермана, виступ Р. Желязовского.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Сала міска. [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ веч.] В середу 22/3 „Свати Мусія“ оперета зі сьпівами і танцями М. Кропивницкого; в четвер 23/3 „На днї“ сцени в два жита в 4 д. М. Горкого; в суботу 25/3 „Дон Цєзар“ оперета в 3 д. Делянгера; в Недїлю 26/3 „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 д. Артемовского; зі второк 28/3 „Відьма“ фантастична оперета в 5 відслонах Яновскої-Лисенка; в четвер 30/3 „Продана Наречена“ опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представленє „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Стравса; в недїлю 2/4 послїдне представленє „Невольник“ драма зі сьпівами і танцями в 5 від. Кропивницкого. — З Золочева переде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 15.) в год. 10—1, в днї звич. за оголошеньм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 15—47

Д-р А. Горбачевский

АДВОКАТ В ЧОРТКОВІ

глядає рутинованого конципієнта

від 15 цьвітня с. р. або зараз. 212 3—3

Копперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гипотечного на наріжнику площі Галицкої, поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 185

НА СЬВЯТА!

МУКА і ДРІЖДЖІ!

Хто хоче мати дешеву і добру муку з парового млина, нехай замовить в рускій торговли в Зборові, а дістане по такій самій цїнї, як в млинї паровім на місци продають з замовленями належить поспішити ся.

2230 2—2

Фортепян

майже новий, перехресний, продам дешево, можлива заміна Академічна 8, Склярский.

58 1—2

Церковний півець, що може учити дяківства, нотного сьпіву, а також доглядати господарки, глядає посади. — Терентий Тимошек в Заболотцях к. Бродів, п. loco.

221 2—2

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дреліхи, і т. п. цїни низькі. Адр с: **Мечислав Гонет,** ткач в Корчинї. 150 7—40

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Заліщиках

поручає готові повози, дорожки, візки, сани Виконує на замовленє всякого рода еквіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солїдно виконує.

234 1—10

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштописи церков, каплиць, віль плебаній, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 3—14

Півець церковний в теноровим голосом кавалер, котрий заложить хор на два голоси, глядає місця від Томиної недїлї. — Андрей Сидор в Лисятичах п. п. Більче Волиця. 227 3—8

Оголошенє.

П. Т.

Дня 11 цьвітня 1905 р. о годині 11 рано в комнатах читальні „Просьвіти“ в Борщеві на I поверсї відбуде ся

III. Загальний Збір

„Повітового Товариства кредитового Руского Дому Народного з Борщеві“ з слїдуючим порядком дневним:

1. Отворенє збору і відчитанє протоколу з попередного збору.
2. Звіт дирекциї з діяльности за рік 1904.
3. Внесок комісиї шконтруючої що до абсолюториї.
4. Зміна статутів і вибір нового заряду товариства.
5. Внески членів.

НАДЗИРАЮЧА РАДА. 232 1—3

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цінників. 699 20—52

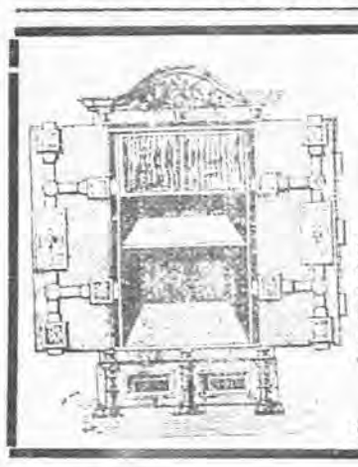

Ц. к. уприв. перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє

Войтїха Косїби

Львів, Пекарска 32

виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівляні і артистичні роботи по дуже приступних цінах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часї. Доставник для бюра патронату при краєвім видїлї у Львові

Цінники безплатно і оплатно

862 16 26

---

20 корон опусту від цїн фабричних (картельових) на кождім ваґонї **томасини** від 16 до 20% квасу фосфорового агальної завертости і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли

при замовленях цїловаґонових. Цїнники висилаємо відворотно почтою вже оплатно. 229а 2—3

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. М. Ц. Н. Т. *поручає*

„Народна Торговля“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цїн для церков 10% опусту.

Цїна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає! 9—16

Ручить

100 1—4

аптика К. БАЛЯССИ за те, що чудесно успішне, справдїшне анґлїйске огіркове молоко Балясси не шкодить лицю. Лиш раз зволять наші Впов. панї замовити єго на пробу а переконають ся, що то косметичне средство усуває сейчас веснянки, остуди, угри, прищики і всяку нашкірну нечистоту, вигладжує лице і відмолоджує єго та відсьвіжує. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлїйске огіркове мило 1 К. Пудер К 1·20 а огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптицї і дроґериї. Перед наслїдуваними фабрикатами треба стеречи ся. Головний склад: Жиґмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка Краків.

Огородниче заведенє і склад насїня і великий вибір овочевих деревець

Людвіка Стефаньского

в Коломиї, ул. Крашевского ч. 68

поручає 4000 штук яблінок в найлїпших сортах, по більшій части зимових 4- і 5-лїтних. Штука 4 лїтних 60 сот., 5-лїтних 70 сот.

195 2 3 З поважанєм *Л. Стефаньский.*

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп приходнкам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанєм

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складї дуже дешево дарохранительницї, гарм. дзвінки, чашї, монстранциї, павуки, евангелія, патерицї, підставники, плащеницї, хрести, кадильницї, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лампницї, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 14—45

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлївка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Лише тодї правдивий, коли тригранна фляшина єсть замкнена низше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(є законно обезпеченім опакованю

жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААҐЕРА

у Відни.

Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархїв. 750 13—18

W. MAAGER,

WIEN, III./3., Neumarkt 3.

Против наслїдувань заряджує ся судове слїдство.

II-гі Загальні Збори

членів товариства „Каса задаткова в Камінцї струмиловій“ стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою відбудуть ся дня 4 цьвітня 1905 о год. 3-ій по полудни в льокали Руского Касина в Камінцї струмиловій з слїдуючим порядком:

1) відчитанє протоколу перших загальних зборів,
2) звіт дирекциї з касової дїяльности за р. 1904 і предложенє білянсу.
3) звіт комісиї ревізийної;
4) роздїл чистого зиску,
5) вибір 3 членів надзираючої ради в місце вильосованих,
6) внесеня членів.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:

Д-р Володислав Ступницкий предсїдатель. *Юлїян Федусевич* секретар.

Рух оборотовий за перший адмінїстрацийний рік 1904.

ПРИХІД кор. сот.		РОЗХІД.	кор. сот.
436·—	резервовий фонд	1. Звернений резервовий фонд	4·—
3.182·75	виплачені удїли	2. Звернені удїли	5·—
69.412·61	вложені вкладки	3. Виняті вкладки	12.877 90
10.704·01	сплачені позички	4. Удїлені позички	67.810.—
3.638·89	побрані відсотки	5. Виплачені відсотки	1 719·79
130·08	зворот коштів адмінїстрацийних	6. Адмінїстрацийні кошти	1.354·35
72·12	„ „ спору	7. Кошти спору	104·86
2.200·—	виняті льокациї	8. Вложені льокациї	4·790·—
257·18	біжучий рахунок	9. Біжучий рахунок (інвентар, кошта основаня)	1.122·08
90.033·64	Разом	Разом:	89.787·98
		Прихід:	90.033 64
		Загальний оборот:	179.821·62

Чистий зиск виносив суму: 300 К 25 с.

ДИРЕКЦИЯ:

Д-р Теодор Яців касиєр. *о. Михайло Цегельский* голова. *Михайло Паньків* контрольор.

236 1—1

EPILEPSI

Хто терпить на падачку, корчі і всякі нервові недомаганя, нехай домагає ся брошури, що о тім пише. Дістати можна даром і оплатно в привіл. **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.**

163 51—?

Медалї, монети, релїґійні медалики, старинні монети і нумізматичні книжки

купує та виміняє

Максимілїян Ґольдштайн

У ЛЬВОВІ 216 2—3

ул. Собіского ч. 22. II.п.

М. НАСС

Львів, Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода повозів, нових і переїзджаючих, приймає також до заміни, в коміс до продажі або купує за готівку. **М. НАСС,** Львів Шпитальна ч. 28. 191 3—3

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 28—60

Дістати можна всюди.

Дім торговельно-промисловий

„ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою **в Станиславові**

Приймає до перепродажи всякі вироби нашого промислу і всякі продукти краєві.

Доставляє машини господарскі, виробу фабричного і свого, штучні навози, всяке збіже і насїнє.

Приймає парцеляцию і посередничить при купнї і продажі, наймі реальностий, фільварків, млинів і т. п.

Посередничить при купнї і продажи худоби тучної і расової, безрог, кріликів курий, голубів і т. п.

Удержує спис руских купців, рукодїльників і промисловців і поручає кому треба. (Члени за дармо).

Продає карти корабельні (шіфкарти.)
Асекурує (поки що) на житє і придане.

Одним словом: У всїх потребах економічного підкладу, *чи хто хоче що купити чи має що на продаж,* нехай кождий удає ся до сего нового товариства „ДОСТАВА“.

На відповідь треба все залучити марку почтову або карту, инакше письмо остане без відповіди.

Аґентів пошукує ся. 222 4—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8 20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8 30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Вороновский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 54. Львів Второк 8 (21) Марця 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторин. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неспечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Дбаймо про себе!

Були часи, коли так руска як і польска публїцистика накликувала суспільність, щоби пошановала так краєві вироби як і свого рукодільника; „Свій до свого“ повтаряло ся всюди — одначе не довго. У нас Русинів відсьвіжує ся сей оклик звичайно по неудалім виборі посла до сойму, а як ся соромна хвиля промине, забуває ся на сю патріотичну девізу і бреде ся дальше в давнім безглуздю не думаючи о тім, кому тяжко запрацьований гріш віддає ся в руки.

У Львові прим. кождого часу подиблеш одну або другу патриотку в склепі п. Файґусьової помимо того, що в самім ринку є склеп „Труда“, де все дістане солїдне і остаточно не дороге. В провінціональних містах і місточках те саме діє ся. Ремісники наші нидіють, а за те пп. Апфельґріни купують одну каменицю по другій за віденьску тандиту, в котру нас убирають. Сотки а може вже і тисячі крамниць сільских і маломісточкових забувають на се, що „Народна Торговля“ викликала їх істноване, закуповують свої товари з невеликими виїмками в инших склепах, а не в склепах сего товариства. Малярі церковні, різьбарі і позолотарі не мають нагоди розвинути свого таланту, бо дістають ся їм по великих трудах і заходах заледви лихше платні роботи, а добре платні попадають в руки чужих. А у нас рік річно малює ся тільки церков, що наколиб хоч трета часть їх віддана була до мальованя нашому „Товариству для розвою рускої штуки“, оно дало би можність не одному талантови розвинути ся. При товаристві руских ремісників „Зоря“ заснована ся осібна комісия інформацийна, котрої задачию є подавати інформациї нашій суспільности про добрих майстрів, а майстрам достарчати роботи. За два роки істнованя сеї комісиї заледви кілька партий з дрібними орудками удавало ся по інформациї до неї, а ні один майстер не одержав роботи за еї посередництвом, помимо того, що она в богато випадках інтервенювала. У Львові істнує примір ремісничa бурса, що в 1904 р. удержутала 28 хлопців, з котрих 13 ходило до школи промислової а 15 до робітень ріжних ремісників. Удержане сих хлопців коштувало около 7000 кор., а члени сего товариства вплатили на те все аж... 170 кор. за цілий 1904 рік! (Високий сойм галицкий дав на ціли сеї інституциї аж 100 кор.)

Зібравши все тут сказане, одержимо образок наших заходів около розвою ремесла і промислу нашого. Темний се образок і гіркі наслідки таких заходів! При такій роботї ми нїколи не дійдемо до лучшої долї, до добробиту, — все будемо лише консументами а нїколи продуцентами. Наколи не звернемо нашої уваги на підвигнене наших купців, ремісників і промисловців, наколи не витворимо сеї кляси в нашій суспільности, котра жиє в містах і місточках, то місцевости ті будуть нам чужі, а властиво ми будемо їм чужими.

Від кількох літ несе ся по краю оклик „упромисловленя краю“. Ми чуємо сей оклик одвако не підготовляємо сили, котрі в тім „упромисловленю“ взяли би участь яко сили, потрібні не лише до ношеня води, але і до кермованя промисловим та фабричним заведенєм. Та вкінци і ми колись може здобудемо ся на якесь більше від сільскої крамниці підприємство, до якого треба буде людий вишколених — і то своїх, не позичених. А звідки їх возьмемо, наколи нині не звертаємо уваги на тую верству нашої суспільности, з котрої можемо їх витворити?

Теперішна наша акция в т. зв. орґанїчній роботї обявляє ся в орґанїзациї товариств кредитових і в крамницях. Перша справа се є орґанїзация товариств кредитових є вельми важна і наслідки сеї праці будуть великі; друга знов се є справа крамнична опинила ся на невластивій стежцї, а нею найбільше запрятують собі свої голови наші патріоти. Як не було еще „Народної Торговлї“, не було в краю нашім анї одної крамниці, доперва з заснованєм сего товариства появили ся інформациї як крамниці засновувати, зладжені зарядом его, і в слїд за ним почали заводити крамниці. Заряд „Нар. Торговлї“ був тої гадки, що крамарі звяжуть ся з сим товариством до спільної акциї і тим утворить ся одно сильне тїло купецке руске, котре оборотом в товарах заімпонує фабрикам і утвердить у них пошану для руского імени. Стало ся однак инакше. Жадний великих зисків крамар став байдужний на повагу руского купецтва, шукаючи по всяких норах за дешевизною, а опісля розпродує тую за грубі гроші поміж сельскою людностию. А щоби покрити свій поступок, нарікає, що в „Н. Торговли“ товари для него за дорогі, хоч неправдивість сего неодному вже доведено. І тут величезна скількість нашого гроша переходить в чужі руки а заробок лишає ся чужим. Признати одвако належить, що є крамниці, котрі порозуміли, що в едности сила, і ті працюють з „Народною Торговлею“, та на жаль таких не богато. Більшість крамниць наших в тенденциях своїх не ріжнить ся в нічім від жидівских.

Робота наша на поли орґанїчної праці повинна відбувати ся після певного пляну і з певною цїлию. Ми не можемо анї одної верстви нашої суспільности занедбувати і тут, в чім ми яко народ слабі, звернути як найпильнійше нашу увагу. Передовсім треба о тім памятати, щоби гріш наш не мандрував в чужі кармани, звідки нїколи до нас не верне ся. Ми не потребуємо его роздаровувати хиба на інституції добродійні, але піддержуючи своїх ремісників, купців, свої институциї торговельні і банкові, льокуємо сей гріш безпечно з хісном для загальної справи.

Памятаймо на се, що ми окружені зі всїх сторін лиш такими, котрі вихіснозують нашу неміч, а наколи хочемо жити, то мусимо станути з окруженем тим до борби не нарікаием на лиху долю, але з позитивною працею, а вислїд сеї праці буде тим певнїйший і інтензивнїйший, чим тїснїйше сполучимо ті сили, якими нинї вже розпоряджаємо.

Василь Наґірний.

Вісти з Росиї.

З Петербурга пише М. Р. до Ruthenische Revue:

„Поки-що доношу лиш коротенько про українську комісию в Петербурзї, зложену — на зарядженє міністерства — із сімох членів міністерства і сімох відпоручників українських писателїв і учених.

Сю комісию, котрої перше засїданє відбулось уже дня 24 лютого, зарядило міністерство яко відповідь на петицию української депутациї, зложеної з визначних писателїв і учених, що то зажадала від правительства увільненя українського слова з кайданів указу з 1876 року.

На засїданю, визначенім на 24-ого лютого на 8 годину вечером в одній із саль імператорскої академиї наук, зібрали ся представителї міністерства, князь Ольденбурґский і отсї відпоручники українські: В. Науменко редактор „Кіевск'ої Старин'и“; Г. Шраг, адвокат і член чернигівскої думи; Лотоцкий, писатель; А. Русов, знаний статистик і знавець Украіни; пані Русова (жінка А. Русова), знана із своїх творів про українську лїтературу в Росиї і Галичинї; Олена Пчілка, знана писателька; Дмитрів, адвокат з України. Кромі сих явились ще й инчі особи яко гостї.

Коли прибув президент комісиї Т. Е. Корш, почало ся засїданє рефератом панї Русової про українську лїтературу і еї теперішний стан. Відчитаний сей реферат зацїкавив усїх і комісия рішила оголосити его друком в Записках комітету міністрів. Другий реферат мав Лотоцкий, представивши теперішний стан українського слова. Третий реферат виголосив А. Русов, а яко статистик, знавець лїтератури і етноґрафії України, викликав симпатиї комісиї для українського народу і его інтелїґенциї своїм знаменитим представленем річи, опертим на лачнім досьвідї і знаню полїтичного та социяльного житя України. Дальший реферат редактора Науменка, знаного етноґрафа і історика, викликав оживлену дискусию. В засадї всї члени згодили ся на виводи депутациї і визначили друге засїданє на 27 лютого.

На засїданю був також предсїдатель комітету міністрів Вітте і особливо уважно прислухував ся виводам адвоката Шрага з Чернигова, одного з найвизначнійших заступників української інтелїґенциї, особливо дуже заслуженого на поли народної просьвіти“.

Велику сензацию викликала в Росиї статя князя Мещерского, редактора консервативного „Гражданіна“, написана з нагоди погрому російскої армиї під Мукденом. По вістях о вислїдку битви під Мукденом — пише кн. Мещерский — попав він в небувало глубоку й сильну роздуму, а відтак взяв за перо і написав статю до свого дневника, в якій між иншим каже:

„Треба лиш дякувати Богу за те, що він в своїм милосердию зіслав нам не побіду, котра тільки прикрила би наші ропячі рани, наш убогий нарід, нашого все зле одягненого й зле обутого героя-салдата і виправдала би та навіть блеском осяяла-б наших рабівників [„грабителей“] в мирнім краю, наших рабівників казни (скарбу державного), наших невірних слуг царя і вітчини, а зіслав нам пораженє за пораженєм. Сї погроми роблять дальше веденє війни безцїльним, але за те дають біднїй Росиї часовим страданєм оскорбленої народної чести окупити можність відродженя еї, покаяня і вступленя на путь чести, обовязку й любови до свого народу“...

Кн. Мещерский винить за нещастя у війнї з Японом російских ґенералів.

„Наші ґенерали — каже він — ще від хіньскої війни (в 1900 р.) прославили себе не стілько хоробростию і розумом, скілько грубо диким рабунком [„самымъ варварскимъ грабежемъ“]. В цїлім краю, куда йшли наші війска і де они могли мати і приятелів і союзників та розвідників, навіть між хунхузами, они мали лише ворогів, що проклинали Росиян з вини тих, котрі обрабували в Манджуриї всї храми, зрабували все, що мало цїну. Я не соромлю ся говорити се на увесь сьвіт, бо вірю, що вся та огидь може в епоху відродженя Росиї статись неможливою, а

---

7)

З історії польских інтриґ проти Русинів.

Славяньский з'їзд в Празї.

Для більшого порядку з'їзд подїлив ся на три видїли: ческий, польский і полудново-славяньский. „Старостою“ з'їзду вибрано Паляцкого, его заступниками з Поляків Любомірского а з Хорватів Станка Вража. Відповідно до виданої програми вносили автори для приєднаня Славян всїлякі проєкти, що мали на метї збратанє всїх славяньских племен, а тимчасом „шили Полякам чоботи“ підюджуючи на них Русинів, а з другої сторони через чехофіла Коляра підкопували у Словаків з Угорщини симпатиї Стура, що змагав до Словаччини самостійної так від Мадярів як і від Чехів. А щоби зробити цїсареви прислугу,*) домагали ся від усїх Славян зобовязаня, що будуть боронити цїлости держави і австрийского пануючого дому, бо „лише через могучу Австрию стануть також Славяни могучими“. Хорвати обставали за висилкою до цїсаря депутациї з прошенем, щоб розпочав війну проти Мадярів, а Чехи попирали сї домаганя. Одначе Поляки перемінили сю акцию, предкладаючи свою інтервенцию між пригнїченими на Угорщинї Славянами а їх мадярскими гнобителями — при чім радили не довіряти в прихильність і солїдність (rzetelność) австрийского двора а внести намість того проєкт відклику до европейских народів. Тай справдї почав декто занимати ся виладженем манїфесту до народів а і домаганє Поляків, щоб в тім відклику хочаби згадати про будучу независимість Польщі, було приняте помимо супротивленя Чехів.*) Зладженє манїфесту віддано Лїбельтови з тим, що Славянщина, независима від Росиї, починає лучити ся в одну цїлість в цїли уґрунтованя в Европі справедливости і волї. Другий манїфест, якого бажали собі головно Чехи, а звернений до цїсаря, мав єму заявити, що Славяни, помимо злуки в одну цїлість, хочуть таки остати ся єму вірні і ладні суть вигинути за цїлість і могучість Австриї. Перший отже манїфест ма бути наче виповідию Австриї пiддаьства, заговором на удержанє розбудженої свободи, між-тим коли другий був присягою на вірність Австриї і запорукою дальшого удержаня неволї. І оба сї манїфести мали бути підписані тими самими людьми! Хто після того усего міг держати ся ще ческої полїтики, той, справдї, мусів бути обманцем (oszustem) як они, Чехи, — або людиною з слабкою головою, що не надає ся навіть на те, аби еї оправити в рамцї. Австрийска Славянщина, а була вона переважаючою, не виділа сеї суперечности чи не хотїла еї бачити, тож Поляки, втративши надії переконати еї об сім, рішили квестию відложити на пізнїйше і відповісти еї відтак по виготовленю манїфестів

Мали одначе Поляки, кромі суперечок ізза Мадярів та підлих вислуг перед цїсарским двором, ще й свою домашню борбу. Борисїкевич, Заклиньский і Гинилевич, висланцї сьв. Юра, репрезентанти Русинів, виступали проти Поляків як гнобителїв руского народа, вихвалюючи заразом батьківске австрийске правительство, під якого кермою нарід рускиий має одиноку надію відзискати давно утрачену свободу. Заклиньский порівнував Польщу зі спорохнавілим трупом, а Австрию з дубом, що покрив ся зеленню надїй. На отсї вискази Чехи били Заклиньскому оплески а заразом членів польского видїлу називали зрадниками, бо сї, руского походженя, покликуючи ся на те, що суть Русинами з роду і почутя, доказували неслушність замітів підношених іменем руского народа проти Поляків. Вони доказували також, що австрийска перфідия жиє лише підюджуванєм до бунтів і різнї, а свобода може вицвисти для руского народа лише в сполуцї з Поляками*). Удало ся вкінци Полякам заспокоїти (udobruchać) Русинів, котрим прирекли ушанувати руского духа, коли такий справдї істнує в Галичинї і має свое окреме пятно. Викінчено тоже манїфест до народів Европи — але тимчасом вибухла в Празї революция приготована ческими студентами в супереч змаганям ческих полїтиків. Епільоґ сеї революциї звісний: проґнані Віндішґрецом Поляки оставили Прагу з тим пересьвідченем, що тратить свободу, хто кидає ся на свободу других. (II, ст. 30 34).

* * *

Отсе все, що дало ся виписати інтересного для нас Русинів з першої і другої части спомнів Земялковского. Третя і четверта часть сих спомнинів занимає ся виключно повстанєм польским з р. 1863.

*) Розуміє ся, що все те подаємо до слова після „Записок“ (як і вчера) репродукуючи в той спосіб погляди — певно тенденцийні а по части неправдиві — самого автора. Заміт що-до австрофільства може відносити ся головно до Хорватів, а з Чехів до Матуша і Паляцкого, з котрих послїдний в своїй „Ідеї statu rakuske-go“ викладав навіть думку про федерацию славяньских племен в межах Австро-Угорщини, шукаючи в тій федерациї заборола проти ґерманізму і мадярщини. Впрочім памятні суть слова висказані в тій справі ческим історикем-полїтиком, що якби Австриї не було, то требаб еї сотворити для Славян. — *Ред. Дїла.*

*) З сего й видко, як серіозно трактували на з'їздї Поляки справу славяньскої взаїмности. Їм йшло лише очивидячки о будову „Polski od morza do morza“ а з'їзд всїх австр. Славян вони уважали за нїщо більше, як вигідний терен, щоб вазискати его для своїх ексклюзивних, реставрацийних цїлий. Піддурити Славян — отсе був дїйсний клич польских відпоручників на прагскім з'їздї.— *Ред. Дїла.*

*) Коли Земялковский потверджує в тих словах чию-небудь перфідию, то хиба тодїшних польских менерів, що вислали на з'їзд руских зрадників на те, аби боронили Польщі проти Русинів. На тлї тої ситуациї і зрозумілою стає заява Заклиньского, котрий проти польскої захланности і перфідиї шукав прибіжища під „австрийским дубом“. — *Ред. Дїла.*

Наші письменники.

(Слївце з приводу тої статї в „Дїлї“ з 15 н. ст. марта с. р. — найменшого з них брата).

Дуже важну справу порушав д. о. Кміт у повисшій статї! І воно дивно дуже, що давнїйше про се нїхто публично не подумав? Бо справдї найбільшою шкодою для наших лїтерацких талантів, та взагалї для розвою нашої української лїтератури є згаданий брак яких небудь тїснїйших взаємин між українськими письменниками з собою. І через те не лише наші письменники відчужені від усього, як мовить д. Кміт і пишуть тодї, як хто їх зачїпить і то на прихапцї, але через те богато тратять вони на свойому талантови! У тій невиразній роз'єднаній атмосфері, в якій живуть у більшій части наші письменники, абсолютно талан їх не може гаразд розвивати ся, а иноді замість того письменницкий талан приголомшуєть ся житєвими обставинами, марнуеть ся і з часом на не віджалувану нашу шкоду гине...

Отже дїйсно, нашим письменникам треба як найшвидше з'єднатись, в'орґанїзу-

мовчати о тім в сесю хвилю, коли знов ще сто тис. російского війска упали жертвою тих подвигів рабунку російских ґенералів, — мовчати о тім не позволяє мені мій обовязок любови до Росиї".

„Новое Время" лютить ся на кн. Мещерского за сю бесіду „тоном Ґапона" і каже, чому редактор „Гражданіна" не друкував сего по хіньскій війні, але як тепер. Заміт на око не без рациї, але в ті часи не було в Росиї тої свободи слова, що нині...

І в теперішній війні на нещаснім терені манджурскім діялись страшні рабунки й руйнованя. Знаний російский писатель Немирович-Данченко, кореспондент з поля війни, надрукував на той темат історії, від яких читачеви волос на голові стає дуба. Російске війско — пише він — просто палило пристрастию руйнованя. Нехай би лиш переночувало в якім хіньскім селї чи місті, лишало по собі руїну. Описує, як салдати усе в хатах, вікна і двері бідних Хінців рубали, дахи розривали, в огородах ярину витоптували, як з хіньских храмів витаскували божків, рубали і огонь собі з них розкладали. Розуміє ся, хіньскі родини з дрібними дітьми покидали село й утікали, куди очи несли. Прекрасні дерева коло хат Хінців валили ся під сокирами салдатів. Немирович-Данченко звертаєсь до руйновників і каже: „Бійте ся Бога, на що рубаєте? таж сира деревина не буде горіти!" А ті відповідають: „Та правда, але най нас невіри памятають!" На нещастє — каже Немирович-Данченко — до армії вислано не лише сьвітских сьвящеників, але й монахів. Сьвітскі вели ся як слід, але монахи, в своїй загорілости, ще доливали сливи до огню. „Так треба поганам! рубайте, палїть їх боввани!"... Немирович-Данченко має згляд на салдатів, бо они „не відають, що творять". Дома — каже він — виріс салдат в темноті непросьвітній, без школи... Коби ще хоч на війні видів добрий примір з гори... Сумно! Дай Боже, щоби на будуще стало інакше..

Діяльність господарского товариства „Сільский Господар".

(*Конець.*)

Також звернено увагу і на піднесенє огородництва, та вказано на потребу і користь лученя наших селян в господарскі і инші товариства. Докладнійші звіти з таких господарских віч і викладів були подавані в часописях.

Декотрі з тих викладів і відчитів були друковані в часописях (в „Ділї" і „Свободі".) По кождих викладах слїдувала оживлена дискусия, запитаня і поясняючі відповіди. Більше таких викладів і господарских віч не мож було устроїти з браку відповідних льокалїв, а знов рада шкільна краєва не хотїла відступити на те саль шкільних, навіть поза шкільними годинами (н. пр. в Олеську три рази рік по роцї).

Крім користий моральних члени тов-а мали і користи материяльні. За членьску вкладку отримували они в рівній а і в більшій вартости добірні щепи (до 500 щеп.), книжки господарского змісту і ріжнородні насїня. Видїл тов-а спровадив кілька добірних родів картофель, розмножив їх у себе і розширив поміж членами. Знов-же на фантових льотериях, уряджуваних видїлом, отримали ще члени 12 пнів пасїки, насїня пашнистих ростин, ріжні господарскі і огородничі знаряди, кільна мішків штучного навозу. Як членам так нечленам помагав видїл в спровадженю насїнь, щеп і штучних навозів.

Для розвою товариства порішив був видїл ще в осени 1902 р. видавати господарску часопись, і в тій справі порозумів ся з людьми фаховими і з тою справою належито обзнакомленими. Се видавництво мало вправдї забезпеку моральну і наразї материяльну, та до самого видаваня часописи не прийшло, і то з причин від видїлу цїлком незалежних. Але сеї справи видїл не занедбав, і потому она ще раз віджила, хоч в зміненій формі.

Діяльність тов-а „Сільский Господар" обмежала ся зразу йно на два судові повіти: Олесько і Броди. В р. 1902 через зміну статута розширено его діяльність на цїлу Галичину, через що з льокального стало ся оно краєвим, і в тім напрямі пішла дальше его робота. Так видїл тов-а старав ся зпучити і з'орґанізувати всї руські сили і людий, що займають ся справами господарско-економічними, а для належитого обговореня сеї справи спросив всїх визначнїйших людий, фахових знатоків, на довірочні наради. Ті наради чи з'їзди відбули ся два в р. 1903 (цьвітни і червни) у Львові. Перший з'їзд мав характер більш інформацийний, а другий (скликаний в порозуміню з тов-ами „Просьвіта" у Львові, і „Спілка для господарства і торговлї" в Перемишли) знов мав на цїли обдумати і обговорити всї способи, якими можби двигнути наш нарід економічно. І дійсно порушено всї справи натури економічної, а надто, щоби тота справа не змарнувала ся, порішено еще: 1) утворити т. зв. перманентний комітет, зложений з девятьох відпоручників (по трох з тих трох товариств: „Сільского Господаря", „Просьвіти" і „Спілки для господарства і торговлї") з правом кооптованя, і він має розпочату роботу вести дальше; 2) сей комітет має урядити курс про економічну орґанїзацию, а дальше порішено 3) щоби Русини громадно вписували ся в члени тов-а „Сільский Господар" а его осередок має ся перенести з Олеська до Львова. Сей перманентний комітет небавом уконституовав ся (в падолистї 1903) і роботу розпочав між иншим від обговореня видаваня часописи рільничо-господарскої. Колиж з початком 1904 зачав виходити „Економіст" з напрямом економічно-орґанїзацийним, то видаванє часописи чисто господарскої відложено до відповіднїйшої пори. Знов-же дотично справ з нашого господарско-економічного житя, то заходом редакциї „Економіста" в порозуміню з тов. „Сільский Господар" уряджено у Львові в вересни м. р. тридневні рільничо-економічні виклади для сьвящеників, в котрих брало участь і немало инших осіб. Дальше йдучи за домаганем „економічного з'їзду" (з червня 1903) видїл тов. „Сільск. Господар" на загальних зборах тов. (в листопадї 1903 в Олеську, і в вересни 1904 у Львові) постарав ся о зміну статута в тім напрямі, що осередок тов. яко краєвого перенесено з Олеська до Львова, а по поодиноких повітах уможливив утворенє его віддїлів (філій). Ц. к. намісництво рішенем з дня 12 грудня 1904 ч. 167.808 приняло сю зміну до відомости, а члени тов. в повітї судовім слеськім і золочівскім вислали вже до намісництва поданя про утворенє філії тов. „Сільский Господар" в Олеську і в Золочеві. Також є в проєктї утворенє філій еще в трох инших повітах. Щоби знов для самого товариства приєднати як найбільше нових членів, видїл тов. в минувшім роцї і тепер в марти відповідними відозвами відкликав ся до загалу рускої суспільности.

Що-же дотичить материяльної сторони тов. то представляла ся вона так. На доходи складали ся членьскі вкладки, добровільні датки і ріжні запомоги. „Днїстер" удїлив запомоги в 1903 р. — 300 К; сойм галицкий удїлив в рр. 1900, 1901, 1902 по 300 К, а в 1904 р. 1000 К з тим, що та запомога є призначена „на удержанє шкілки дерев овочевих в Олеську"; до міністерства рільництва удавав ся видїл о запомогу через чотири роки, але лише раз в 1902 р. одержав 200 К і то на руки galicyjsk. towarzystw. gospodar-чого. Тоті доходи вистарчали ледво на покрите доконечних видатків, а через те годї було діяльність тов. ширше розвинути.

Так представляє ся в головних начерках діяльність господарского тов. „Сільский Господар" в часї его шестилїтного істнованя.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Дневники доносять, що Куропаткіна іменовано командантом першої армії манджурскої. Лїневич телеґрафує дня 19 с. м. вечером: Справозданє команданта другої армії не доносить о жадних борбах. О першій і третій армії нема ніяких вістий. Війска, що приїхали в Росиї суть в добрім станї і здорові.

Берлїн Мобілїзация 6 корпусу російскої армії вже порішена. Окрім того будуть еще змобілїзовані дивізиї донських козаків. З усїх округів военних зголошують ся офіцири з просьбою, щоби їх вислано до Манджуриї. Клопіт є з муніциєю, бо в наслїдок страйків фабрики не виконали на час замовленя, в наслїдок чого великі замовленя муніциї пороблено в німецких фабриках.

Льондон. „Таймс" доносить, що в битвах під Мукденом на 70.000 ранених було всего 60 лїкарів і 150 сестер милосердия. В наслїдок того в шпиталях були страшні сцени. Два лїкарі збожеволїли.

Кельм. Японцї запевняють, що найдальше до 10 цьвітня будуть в Харбінї. Між Монголами і манджурским населенем кружать сильні японьсві віддїли.

Токіо. Урядовий рапорт доносить: Наші війска обсадили Каюен (о 28 км. на північ від Телїна). Атак Росиян відперто. Росияни підпалили мости на дорозї на полудне від Каюену; знищили також часть желїзничого моста. Коло Мукдену знайдено богато закопаних російских гармат.

Петербург. „Нов. Время" доносить, що католицкі Хінцї зловили головного начальника Хунхузів і віддали его в руки Росиян.

Гамбурґ. Одно з гамбурских товариств одержало з Япону порученє, щоби видобуло затоплені в Порт-Артурі кораблї російскі

Берлїн. Дневники доносять, що ведуть ся переговори о затягненє японьскої позички в Німеччинї. Розходить ся еще лише о спосіб поруки.

Токіо. Оку доносить дня 16 с. м. Телїн, сю найсильнїйшу позицию здовж желїзницї, японьске війско обсадило майже без бою. Відворот Росиян деморалїзує щораз більше російску армію. Курокі без перерви посуває ся за уступаючими Росиянами. Часто приходить до перестрілок. Російскі віддїли капітулюють оден за другим.

Париж. Хіньске правительство вислало до Петербурга і Токіо протести против нищеня хіньскої териториї і домагає ся скорого закінченя війни, на котрій найбільше терплять материяльно Хінцї. Дневники висказують гадку, що хіньскій протест може бути першою підставою до мирових переговорів.

Льондон. З Йокогами доносять, що в часї бурі коло берегів Індохіс, Японцям розбив ся оден проти-торпедовець. Японьскі страти в битвах під Мукденом обчислено на 52.000 людий, в тім 1.000 убитих або ранених офіцирів.

З Росиї.

(Телеґрами).

Берлїн. Дня 28 с. м. відбуде ся під проводом Булиґіна перше засїданє комісиї в цїли нарад над реформами. Вступні працї вже переведено, іменно обговорено европейскі системи виборчі, парляментарні закони і т. и. Булиґін без перерви конферує приватно з фаховими людьми.

Петербург. На підставі военного вироку розстріляно 6 офіцирів ґвардейского полку за се, що дня 22 січня не хотїли стріляти до робітників.

Петербург. Тайна поліция відкрила в Москві широкий заговор, котрим кермував революцийний комітет в Льондонї. Арештовано звиж 300 осіб. Відкрито також тайний склад бомб і тайну друкарню, в котрій друковано відозви революцийного комітету.

Копенгаґа. З Гельсінґфорсу доносять, що якийсь молодий чоловік стрілив до виборского ґубернатора Мясоєдова і ранив его смертельно.

Петербург. В цїли здавленя хлопского руху, міністерство внутрішних справ вислало в околицї обняті рухом тайного совітника Снеґінцова, котрому надано диктаторску власть. Він може розпоряджати війском і видавати вироки.

Берлїн. З Петербурга доносять, що деякі круги старають ся о се, щоби цар оголосив війну з Японом яко сьвяту і в той спосіб спонукав монастирі, щоби на военні цїли видали свої скарби. Дохід з сего жерела приніс би яких 7 мілїонів. рублїв.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. В наслїдок заяви австрийского міністра краєвої оборони, що головний заряд війсковий не згодить ся навіть на сї реформи, котрі уложено в „комітетї девяти" лїберального сторонництва, цїла кріза угорска погіршила ся. Опозицийні сторонництва заявляють, що в таких услівях утворенє кабінету є неможливе. Так само Тіса виступив дуже остро против австрийского міністра краєвої оборони і висказав здивованє, що сей достойник міг виступити з подібними ревеляциями перед самим приїздом монарха до Будапешту. Тіса заявив, що виводи австрийского міністра краєвої оборони суть що до змісту неправдиві, а що до форми дуже невластиві. На авдиенциї у цїсаря Андраші дістав повновласть до переговорів з опозицийними сторонництвами і до утвореня кабінету з членів сих сторонництв.

З Росиї.

Петербург. Хлопскі ватаги по 700 до 1000 людий тягнуть від села до села і нищать двори. Хлопскі розрухи вибухли також в цїлій чернигівскій ґубернії. Хлопи утворили собі власне правительство, котре виклало всїх урядників і панів і оголосило конфіскату всїх паньских і камеральних дібр. Хлопи вже зачали дїлити між себе паньскі маєтки. Війско за слабе, щоби здавити бунт. До загроженої ґубернії вислано більші віддїли війск.

Смерть міністра Гамерштайна.

Берлїн. Пруский міністер внутрішних справ помер вчера на астматичний атак і ослабленє серця.

Дволїтна служба.

Берлїн. Німецкий парлямент приняв в другім читаню предложенє в справі законодатного заведеня дволїтної військової служби. Всї поправки социяльних демократів відкинено.

Полїтичний атентат.

Царгород. Якийсь Альбанець застрілив Галїма, муфіого Митровицї. Убийник утїк.

Повстанє в Арабії.

Льондон. Місто Сану, в котрім є пятьтисячний ґарнізон турецкий, обложили арабскі повстанцї. Говорять, що місто капітулювало.

Мароко.

Льондон. Дня 31 с. м. приїде до Танґера німецкий цїсар і буде принятий офіцияльно заступниками мароканьского султана. Деякі дневники приписують сїй подорожи велике полїтичне значінє. Се значить, що Німеччина гадає ривалїзувати з Францією о вплив в Мароку.

З Македониї.

Царгород. Іраде султана позволило завісити дзвони в болгарскій церкві в Скопли, о що Болгари вже давно просили, а за чим інтервенїювали також цивільні аґенти.

НОВИНКИ.

— **До відомости дирекциї почт.** Пишуть нам: Від якогось часу пропадають листи на просторі між Старим Самбором а Самбором. Доси не звісно, чи сему винна ся або та почта. За пів місяця не дійшло вже пять листів до рук адресатів, всї писані одною рукою. Так само Самбіряни не конче вдоволені, що дуже часто відбирають отверті листи. Звертаємо проте увагу дотичних властий, щоби зволили пильнїйше глядїти на „урядованє" всяких своїх під'урядників. — *Пошкодований.*

— **Культурний рух на селї.** З Жидачівщини пишуть нам: В Яйківцях, жидачівского повіта відбули ся дня 4 с. м. в честь Тараса Шевченка загальні збори читальнї „Просьвіти" і вечерницї, на котрі з'їхали ся сусїдні сьвященики, учительство та селяни. У виконаню програми вечерниць брали участь місцеві селяни. Всїх серце радувало ся, коли засьпівав сїльский мішаний хор, або коли декламували наші селяне, виголошуючи з великим чувством простї а глубокі гадки Шевченка. По вечерницях відбув ся спільний комерс, де сердечними словами промовляли до народу оо. Левицкий, Підлїсецкий, Гриневецкий, п. Должаньский і панна Бохиньска. Пісні „Ще не вмерла", „Не пора" та „Соколи" гомонїли, немов хотїли вість про сей вечер рознести по цїлім краю. Все то наслїдки працї місцевого пароха, о. Борачва, що не жалує труду, щоби зробити своїх громадян сьвідомими синами нашої великої вітчини, Руси - України. — *В. Гела.*

— **Надуванє на польскі цїли.** У нас в Угнові всяка зволоч, звідки-небудь не прийшла-б вона, находить якимсь способом ґрунт для своєї наживи і використовуваня темних міщан. Перед тижнем якийсь „польскі-брат", що говорить і по руски, ходив від хати до хати, домагаючись милостинї на будову „косцюлка", але в той спосіб, що там, де менше-більше знав, що мешкає який урядник, муляр — загалом „поляк", говорив по польски і збирав на будову „косцюлка, бо парафія бардзо бедна в ґурах", а всюди по міщанах говорив по руски і збирав нїби на якусь церкву. Сего тижня знов місцеві „матечки" виправили кілька учениць із своєї школи „обробйоних на полєк", що мов саранча лїзуть по сїм разів в одну хату із своїм: „може вуйко купйон цеґелкі", так що годї їх спекати ся. Остерігаємо, аби Русини, до котрих прийдуть такі аґенти чи аґентки, не дали ся надувати і поступали з непрошеними гістьми, як на се заслугують. — *Угнівець*

— **Що вчать про нас в польских школах.** Рік тому появив ся в книгарнях IV том Dziejów literatury powszechnej, краєвого інспектора д-ра Герстмана. Книжка та уживаєсь яко підручник у висших клясах видїлових шкіл. Не хочу братись і не чуюсь покликаним до критики сеї переважно компіляторскої працї, але хочу сею заміткою звернути увагу, кого слїдує, на односторонність і безпримірний польский шовінїзм ц. к. краєвого інспектора, з яким трактує в своїй книжцї руску лїтературу. Для ілюстрациї наводжу дословно слова автора, якими кінчить свою коротеньку згадку про нашу словесність: „Melancholijny ton dawniejszej ruskiej literatury zmienia się bardzo w czasach najnowszych. Nowożytne hasła padając na grunt nieprzygotowany dłuższą kulturą, wywołują objawy żdziczenia i zaniku uczuć moralnych i estetycznych, zupełnej negacyi, z której dopiero otrząsnąwszy się, może ta literatura zdążać za wyższym celem". Годї тепер дивуватись, що перша лїпша панночка, котра набравши ся мудрости з такого або єму подібних підручників і здавши іспит з IX кл. видїлової школи, опісля приходить на село учити рускі дїти та відносить ся з легковаженем і погордою до всего, що руске. Але годї також не дивуватись, що поміж рускою інтелїґенциєю, маючою межи собою тілько фахових лїтературних сил, не найшов ся доси нїхто, що спроміг би ся на основну критику і відповідне напятнованє сего шовінїзму чи неуцтва ц. к. краєвого інспектора д-ра Герстмана. — *ич.*

— **В справі особисто-доходового податку.** Міністерство фінансів відкликало своє рішенє, що просьби о мотиви виміру особисто-доходового податку треба заосмотрювати штемплем на 1 К. Супротив того згадані просьби на будуче мають вносити ся без всякої штемплевої оплати.

— **Конкурсові премі.** Рецензийна комісия упрошена підписаною редакциєю для оцїненя надісланих в наслїдок конкурсу з дня 15 вересня 1904 р. рукописий, ухвалила на засїданю з дня 19 марця с. р. надїлити премиями отсї повісти: 1. „Бог заплатить", по-

---

ватись, та створити між собою одну братню, дружню лучність, а серед неї огнище — центр, до котрого збігали-б ся усї течиї діяльности письменників.

А тодї власне така звязь впливала-б додатно на творчість письменницких сил та на розвій їх талантів, бо той центр витворений посеред їх взаємин побуджував би їх до інтензивнїйшої працї на поли письменства, а тим самим вирвав би їх з кайдан некористних для їх творчости житевих обставин і тодї не марнували-б ся та не гинули-б у нас таланти, як се дїєть ся тепер.

Треба-б отже конче і то як найшвидше, щоб наші письменники, не лиш австрийскі, але і закордонні з'їхались до Львова на нараду в справі створеня між собою лучної єдности для спільної працї, щоб обговорити та нарадити ся над справами порушеними в тім зглядї д. о. Кмітом.

Що-ж до материяльної сторони в сїй справі, як пропонує д. о. Кміт, щоб основати „Кредитове товариство українських письменників", то, сю справу здаєть ся було-б відповіднїйше для письменників оперти на иншій інституциї — промисловій, як от приміром краківскі польскі лїтерати. Властиво, маю тут на гадцї друкарню українських письменників, котра приносила-б більше хісна, ніж кредитове товариство, бо крім материяльного, був би ще і моральний.

Така друкарня у Львові користно рентувала-б ся, бо друкарня Шевченка вже тепер не може заспокоїти усїх наших потреб; от приміром наші часописи і инші видання друкують ся в чужих друкарнях.

Всякі уваги в повисшій справі, порушеній д. о. Кмітом, належить обговорити публично на сьому місци таки зараз, так, щоб вже на з'їздї письменників можна було над чим застановити ся, та дїло поставити на певних, тривких основах, що дало-б тверду запоруку нашим загальним змаганям для осягненя сьвітлої цїли!

Тільки щиро побажати-б, щоб справа ся не остала на дневному порядку та лише на одних проєктах і зазивах.

Камінка стр. 16. 3. 1905.

Андрій Веретельник.

віст Теодора Фриза з Ягольниці старої, другою премією в квоті 60 К і 2. Рахмане, повість Стефана Шоробури з Боринич, з деякими застереженями, третою премією в квоті 40 К.— В Коломиї дня 20 лат. марта 1905 р. *Редакция „Бібліотеки для рускої молодіжи“.*

— **Ґенеральні інспектори австрийскої армії.** Фельдмаршальляйтнанти бар. Райнлендер і бар. Вальштетен перейдуть перед 1 мая с. р. в стан спочинку. Оба служать поверх 50 літ. Позаяк і трета така сама посада опорожнена через смерть кн. Віндішґреца, тому всі три будуть тепер обсаджені. Імовірно будуть іменовані: архикн. Фридрих, кн. Любковіц і ґен. Іксіль-Ґіленбанд.

— **Судьба австрийских аташе при манджурскій армії.** Віденьска преса заінтересувала ся тепер судьбою тих австрийских войскових відпоручників, що були висланi до російскої армії. Були то підполковник Чічеріч з Угорщини і ґр. Станислав Шептицкий брат нашого Митрополита, котрі оба задля свого знаня російскої мови і своїх фахових здібностий були вислані на поле війни, щоби там робили спостереженя на фронті російскої ар[м]ії і доносили о них своїм властям. Їм однак не позволено бути на фронті, лиш в головній [к]ватирі, і длятого доносили они по найбільшій части лиш то, що їм подав російский ґенеральний штаб. Они висилали звичайно свої звіти листами до австрийскої амбасади в Петербурзі. Коли-ж під Мукденом прийшло до битви, не надходили вже від них ніякі вісти і не знати було, що з ними стало ся. В послїдних днях міністерство війни дістало вість, що підполковник Чічеріч є в Харбіні, в безпечнім місци, а про ґр. Шептицкого й доси нема ніякої вісти. Припускають, що він дістав ся до японьскої неволї, але може бути що десь і погиб, бо він занадтовисував ся наперед на небезпечні місця і було навіть одного разу так, що втікаючи з російскою армією погубив всі свої річи а иншим разом японьска куля вбила того его послугача що держав ему коня в поли підчас битви.

— **Дрібні вісти.** У Львові померла Мария Вислоухова, жінка редактора Kurjer-a lwowsk-ого, і звісна народна поетка.

П. Іван Кунців, адвокатский кандидат у Львові, осягнув на львівскім університеті степень доктора прав.

В Печихвостах жовківского повіта згоріло онодї 6 селяньских загород вартости 8400 К.

В Делятині кинула сп онодї в самоубийчім намірі до верниці жінка тамошного бурмістра, Теодозия Верницка і утонула.

В Станиславові відобрала собі житє отруївши ся субліматовими пастильками Н. Гекерова, жінка лікарб.

З Дрогобича утік зелїзничий під'урядник, Иосиф Кульман, що заступав касиера на тамошнім двірци, здефраудувавши 1200 корон.

В Войнилові вибух онодї грізний пожар, котрий лише завдяки енерґічній акції місцевого пожарного тов-а „Сокіл“ знищив тільки одну хату.

В Santiago de Chile завалив ся онодї вечером будинок театру Lirico, причім погибло богато осіб, а ще більше потерпіло рани.

В Ярославі помер директор тамошної ґімназиї Иосиф Вуйцік.

Карний трибунал у Львові засудив вчера на 3 місяці звичайної вязниці інжиніра Віктора Ясіньского, котрий яко управитель львівскої філії берліньского підприємства вузкошляхових зелїзниць Орнштайн і Копель здефраудував на шкоду сеї фірми 39.990 корон.

— **Загальні збори тов. „Руска бурса ремісница і промислова у Львові,** відбудуть ся дня 25 марта с. р. о 8 год. вечером в комнатах тов. „Зоря“ при ул. Краківскій ч. 17 (партер). Просить ся о численну участь. — *Видїл.*

— **Великий концерт** для дїтий відбуде ся дня 26 с. м. в комнатах „Рускої Бесїди“ у Львові о год. 4 тій пополудни. Видїл захоронки, щоби приспорити фондів для своїх вихованків, придумав отсю непрактиковану ще у нас новість. Всї точки програми концерту виконані будуть молоденькими силами наших будучих артистів, себто сьпіваків, піяністів і декляматорок. По части вокальній наступлять гри товариські і фантова льотерия. Всїх отже тих, котрі хотять провести приємно кілька годин і причинити ся до красної цїли, запрошує видїл на день 26 с. м. прибути до салї „Рускої Бесїди“. Вступ по 60 сотиків від особи. — *Задяд захоронки.*

— **Відчити заходом руского товариства педаґоґічного.** В четвер, дня 23 марця о год. 9 відбуде ся в сали V кляси рускої ґімназиї („Народний Дім“, III поверх) відчит проф. Йос. Чайківского: Про естетику або науку краси. В суботу, дня 25 марця о 6 год. відбуде ся відчит д-ра М. Вахнянина: Про першу поміч в наглих випадках (місце відчиту подасть ся пізнїйше). — З дальших відчитів подає тепер секция отсї: проф. д-ра К. Студиньского: З історії рускої літератури, д-ра Ст. Рудницкого. Про мешканців надземских сьвітів, проф. О. Людкевича: Про гармонію в музиці, проф. Е. Мандичевского (дня 1 цьвітня): Про М. Горкого і причини его популярности, проф. В. Шухевича (коло 14 цьвітня): Про руску орнаментику. — Сї відчити будуть переплїтати звісні вже прелеґенти д-р В. Кобриньский (з области психольоґії) і д-р М. Вахнянин (о туберкульозї, о красї жіночого тїла). Чистий дохід призначений на удержане рускої приватної семинариї женьскої. З огляду на хорошу цїль просимо о численну участь. Від секциї для відчитів: *Алиськевич, Ґерусиньский.*

— **З Коломиї.** В суботу, дня 25. марця с. р. о год. 10½ рано відбудуть ся в сали Народного Дому (II. поверх) загальні збори коломийскої філії тов. „Просьвіти“ в слїдуючім порядку: 1. отворене зборів; 2. звіт уступаючого видїлу. 3. вибір і звіт контрольної комісиї, 4. вибір нового видїлу на рік 1905/6, 5. внесеня членів, 6. виклад В. Витвицкого про крамниці. В часї зборів буде можна вписати ся в члени товариства „Просьвіти“ і зложити залягаючі вкладки. Межи членів, котрі вирівнають вкладки за рік 1905, роздасть ся овочеві щепи. Зараз по зборах відбуде ся поранок присьвячений памяти Тараса Шевченка, на котрий зложать ся: промова д-ра О. Макарушки, деклямациї і сьпіви хору Балиньцкого та хору „Кружка українських дївчат“. Підписаний видїл запрошує сим до найчисленнїйшої участи всїх своїх членів і тих, що бажали би вписати ся в члени „Просьвіти“, як також членів читалень і всїх сьвідомих міщан і селян. — *Видїл коломийскої філії „Просьвіти“.*

— **З Калуша.** Дня 25 марця о год. 1 згляднo o 2 пополудни відбудуть ся загальні збори товариства „Народний Дім“ в Калуши в хатї товариства після слїдуючої програми: 1) відчитане протоколу з послїдних загальних зборів, 2) звіт видїлу з дїяльности за рік 1904, 3) удїлене абсолюторий видїловим, 4) вибір голови і видїлу товариства, 5) вибір контрольної комісиї, 6) внесеня. — *Видїл.*

— **Пояснене до „поясненя“ пожарничої секциї „Сокола“ у Львові** надіслав нам п. В. Лаврівский з просьбою о поміщене: Устав товариства „Руский Сокіл“ надає ся яко взорець для заснованя самостійних товариств тїловправних, саме так устав для сторожий пожарних поміщений в календари „Сокіл“ на рік 1897 може послужити яко взорець в цїли заснованя самостійних товариств пожарничих. Сего послїдного не видав „Руский Сокіл“, котрий доперва пізнїйше засновано, а вийшов він моїм таки накладом. Прикази до вправ рядових зладжені після взірця ческих товариств. Незасібним можу цїну понизити а устав „Руского Сокола“ можу жертвовати навіть даром. — *Володимир Лаврівский.*

— **Від ред. Молодіжи:** „Просить ся всїх Вп. Добродіїв, котрі одержали 1 і 2 число „Молодіжи“, аби зволили заявити, чи мають замір передплачувати сей місячник, позаяк треба-б усталити наклад. — За видавництво: *Евген Мандичевский.*

— **В Шевченківскім концерті Бояна в Стрию** дня 26 с. м. приобіцяли свою ласкаву співучасть Вп. п. п. Анна Крушельницка і Михайло Волошин, звісні нашій публиці солісти-сьпіваки зі Львова. — *Комітет*

Померли:

— **Олександер Базилевич,** завідатель в Саджавці коло Делятина, в 50 роцї житя, а 20 сьвященьства, помер дня 17 марця с. р. В. є. п.!

Урядові вісти:

— **З львівскої архіепархії.** Завідателями парохій іменовані: Мих. Стрільбицкий в Суходолі, Павло Чехут в Клещівній і Евст. Яримович в Якимовичах. — Сотрудництва дістали: Мих. Власенко в Добростанах, Іван Слободян в Бурштині і Ал. Яримович при церкві св. Петра і Павла у Львові. — На конкурс з реченцем до 13 мая виставлені парохії: Хащоване, Лукавиця нижна, Сморже, Стінка, Якимів, Плїсняни, Суходіл коло Перегиньска, Голинь, Лани, Ріпнів і Клещівна. — Канонїчну институцию на Кропивник дістав о. Корнило Дудкевич. Правительство продовжило на оден рік дотацию для приватного сотрудника в Боратині.

З товариств.

Звіт дїяльности „Сокола“ в 1904 р.

Щоби дати спромогу і ширшому загалови заінтересуватись більше сокільством, подає старшина товариства отсим короткий звіт зі своєї дїяльности до публичної відомости еще перед загальними зборами, які відбудуть ся 26 с. м.

Товариство „Сокіл“ знаходить ся еще в тім прикрім положеню, що хотяй має богато людий та приклонників своєї ідеї, то однак мало людий до працї, брак таких людий дає ся в товаристві дуже болючо відчувати, тим більше, що та широка дїяльність на кождім поли, яку визначило собі Сокільство, звалює ся на одиниці, що і так перетяжені обовязками бюровими. Длятого-то слушно старшина заздалегідь подумала про зміну статута в тім напрямі, щоби могло більше членів ввійти до старшини та тим чином зискати більше рук до працї.

Як попередних літ так і в тім роцї роздїлено працю в товаристві між секциї та комісиї, яких внески приходили відтак до остаточного порішеня на засїданя старшини. Засїдань мала старшина 12 звичайних. На засїданях тих дозволено на заснованe філїй в Бережанах, Камінці струм. Комарні, Яворові, Бучачи, Самборі. На загальні збори кождої з філїй висилала старшина своїх відпоручників і так: до Бережан їздив д. Сембратович, до Камінки струм. д. Боберский, до Комарна д. Доскоч та Попович, до Яворова д. Кучина та Доскоч, до Самбора д. Сіяк. Кромі сего висилала старшина відпоручників на кождий попис ґімнастичний своїх філїй, щоби тим способом наглядно переконатись про їх розвиток та житє. І так на пописї ґімнастичнім в Станиславові дня 2/6 були д. Боберский і д. Доскоч, до Тернополя дня 12. 6. їздив д. Боберский і д. Доскоч; до Тернополя 15. 1. д. Доскоч; до Бережан 19. 2. д. Доскоч.

Крім сего перепровадив д. Кучина люстрацию Сокола в Стрию.

Сокіл в Чернівцях, дотепер независимий, став філією нашого товариства.

З полагоджених важнїйших чинностий годить ся згадати ось що:

Вислано привітну телеґраму на злет Соколів в Загребі як також видано зарядженя, щоби всї наші філії вислали на сей день телеґраму. Старшина рішила відступити салю на науку вправ для бурси дяківскої за місячною винагородою 14 К. В роцї 1904 приняла старшина 107 нових членів; між ними 101 місцевих а 6 замісцевих. Вислано делеґата на отворене читальнї Просьвіти на городецкім передмістю у Львові; внесено рекурс до намісництва против заказу ношеня лент; уложено реґулямін відзнак для сторожий пожарних та внесено до властий о затверджене; субвенцию соймову в квоті 200 К принято, але рівночасно внесено відповідно умотивоване подане до сойму на руки посла о. Богачевского о признане відповідної субвенциї нам яко матерному товариству.

Про кождий рух Соколів старано ся повідомити загал через часописи. Всякі комунїкати товариства, наша преса радо поміщувала. Протокол чинностий виказував 832 чисел; з того на секцию пожарничу припадає 577—прочі принадлежали або до справника, або до иньших секций. Старшина відбула одно засїдане надзвичайне в справі відношеня товариства до „Союза сторожий пожарничих“ зглядом спільного поступованя в справі пожарничої орґанїзациї в краю.

Взагалї статистика засїдань представляє ся в 1904 роцї ось так:

Всїх засїдань було 42; — з того:
Старшина мала 12 засїдань,
секция пожарна 10 „
„ економічна 3 „
комісия забавова 5 „
„ мундурова 3 „
„ прапорова 3 „
„ будови дому 4
кружок драматичний 2

Крім сего секция технїчна відбувала що тижня засїданя, де укладано і перепроваджувано вправи на цїлий тиждень.

Секций і комісий було в товаристві 8.

Дїяльність сих поодиноких секций і комісий представляєсь коротко в слїдуючий спосіб:

Секция пожарнича: 1904 рік записав ся для „Сокола“ дуже корисно, бо в тім роцї розширено дїяльність орґанїзацийну на провінциї, а именно на села і місточка. Філїй пожарничих заложено в роцї 1904 94, і так на повітах: Львів 11, Стрий 6, Гусятин 10, Рогатин 6, Станиславів 4, Товмач 8, Бучач 7, Бібрка 2, Золочів 3, Бережани 2, Городок 1, Залїщики 2, Борщів 3, Долина 2, Жовква 2, Жидачів 1, Камінка 4, Рава руска 3, Теребовля 3, Чортків 2, Перемишль 1, Підгайцї 1, Самбір 1, Сокаль 2, Броди 1, Чесанів 1, Калуш 1, Мостиска 1, Надвірна 1, Рудки 1, Сянік 1. В роцї 1903 завязано 75 філїй пожарничих; разом всїх пожарничих філїй 169.

Курси пожарні: а) поза Львовом. Скоро потеплїло на весну, а не було ні одної недїлї, щоби члени секциї не їздили на курси пожарні, або яко делеґати на збори. Їздили аж поза Сян в повіт Сяніцкий до Одрехової. В тім дїлї помагали дві філії ґімнастичні, станиславівска і бучацка. Від мая почавши, звернено увагу також на дїти, і коли оден делеґат вчив пожарництва на курсї, то другий уряджував гри і забави рухові з дїтьми: Такі забавки приєднували прихильність для „Сокола“ як молодих так і старих. Уведено також вільні вправи рухові і з топірцями. б) у Львові переведено 3 курси пожарничі. З двох курсів відбув ся іспит в червни. При кінци грудня розпочав ся курс для філії в Збоїсках. Кошти курсів в львівскім повітї покривають делеґати самі або „Сокіл“, а кошти курсів в дальших повітах самі філії. В зимі не висилано делеґатів. Переписок пожарних розійшло ся звиш 2000 штук. Ленти відступлено бюрови торговельному за зворот виданих гроший, бо доси нема дозволеня на ношенe лент, а в разї спродажи зі „Сокола“ і відібраня властию повстали би нарікання. Букви до лент буде можна також за посередництвом бюра торговельного набувати.

Видавництва пожарні: а) видано нову відбитку пожарництва; б) муштри вибито 300 штук, а розійшло ся 200. в) гри і забави д. Боберского — видано 1000 штук, розійшло ся 300. На пожарний попис в осени уложено програму, однак відложено до осени 1905. Стрій пожарних Соколів ухвалено, а старшина приняла. Розіслано викази статистичні до всїх філїй пожарних. Поввсилано відозви до закладаня Соколів до всїх майже сіл львівского повіта. Брано участь у фестинах Соколів у Винниках, Лисиничах, Підбірцях і Руднї. Справозданя делеґатів поміщувано в часописях: в „Дїлї“, „Руслани“ та „Свободї“. Полагоджено в 1904 р. 577 писем. Порто́ві виносили 70 кор. 40 с. Посередничено: в закупнї приладів пожарничих. На 169 філїй припадає пересїчно 40 членів, отже всїх членів буде 6760.

Конець буде.

Послїдні вісти.

Відень. На нинїшнім засїданю парляменту відчитано інтерпеляцию пос. Васс. Яворского в справі екзекуциї ведено ї п. к. урядом податковим в Рудках з причини ще не платного податку і пос. д-ра Ліхта і тов. в справі намїреного продовженя права пропінациї в Галичинї і на Буковинї. Відтак відповідали міністри на деякі інтерпеляциї, між иншими в справі поміщеня криміналу і карного суду в Станиславові з тим, що правительство старає ся о нові будинки на се поміщене, але доси не могло найти відповідної площі ні будинку.

Варшава. Петербурский кореспондент „Варшавского Дневника“ (урядовий) доносить, що скликане конституанти з представителів людности відбуде ся доперва з початком слїдуючого року, бо працї вступні вимагають богато часу.

Позір Родимці! Просимо о даток на будову дому „Сокола“ у Львові.

Календар: Гр.-кат.: нинї (вторoк) Теофілякта, завтра (середа) 40 мучеників, позавтра (четвер) Кондрата; — Рим.-кат. нинї (вторoк) Бенедикта, завтра (середа) Октавіяна, позавтра (четвер) Октавіяна.

Театри: Театр міський у Львові: нинї (вторoк) „Апаюне, оперетка“ в 3 актах Мілєкера, завтра (середа) „Щастє в закутку“, комедия Судермана, виступ Р. Желязовского, позавтра (четвер) „Кавалєр з фіялками“, оперетка Гельмесбергера.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля міська. [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ веч.] В середу 22/3 „Свати Мусїя“ оперета зі сьпівами і танцями М. Кропивницкого; в четвер 23/3 „На днї“ сцени з днa житя в 4 д. М. Горкого; в суботу 25/3 „Дон Цезар“ оперета в 3 д. Дельнґера; в Недїлю 26/3 „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 д. Артемовского; ві вторoк 28/3 „Вільма“ фантастична оперета в 5 відслонах Яновскої-Лисенка; в четвер 30/3 „Продана Наречена“ опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представлене „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Страуса; в недїлю 2/4 послїдне представленє „Невольник“ драма зі сьпівами і танцями в 5 від Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві вторoк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1. в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві вторoк і пятницю також по пол від 3—5.

Земля на продаж, 13 морґів огорода, хата, господарскі будинки, сад, кирница; земля пшенична, при головнім гостинци, в громадї Грушка коло Товмача, 6 кл. віддаленя; можна купити і парцелями. 238 1—3

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

переніс ся з Коломиї до Львова. Мешкає **ул. Костюшка 24** пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 **в недугах внутрішних, вніш-них і акушериї.** 58 9—32

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри,** цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні іВсїлякі **направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше** 4185

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.

Науки на місяць май *д-ра І. Бартошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о єї состраданю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цїна 3 К. Набути їх можна в Ставропиґийскій канцелярії у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також его Проповіди недїльні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїнї 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїнї 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 8—10

Оповіщене.

Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хліборобам до відомости, що при цїловаґонових замовленях томасини о загальної заварткости квасу фосфорового від 16 до 20 процентовій і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає на кождім ваґонї по 20 корон опусту. Опуст так високий, якого не дає нїяка друга фірма, даємо для того, щоби наш нарід охоронити від немилосердного визиску, якому улягає при закупнї штучних навозів у жидівских аґентів. Стремимо передовсїм до того, щоби наш нарід двигнути економічно, а вже богато зробимо, коли удасть ся нам охоронити наших селян перед визиском чужих і ворожих нам елементів. Від Вас, П. Т. хлїбороби, залежить, чи схочете користати з нашої працї для Вас і від окликом „Свій до свого“ так з закупном штучних навозів як і в всяких порадами будетесь до нас віднооити.

Дирекция Спілки задля незвичайного розвою товариства приймe ще одного хлопця з укінченою другою клясою ґім. на практику торговельну до складу насінного і желїзного. Подання належить вносити просто до Дирекциї Спілки в Перемишли разом з сьвідоцтвами.

295 2—8 *Дирекция.*

Оповіщенє.

Двайцять семі загальні збори членів Задаткового товариства ц. к. почтових урядників у Львові відбудуть ся дня 24 марця с. р. (пятниця) о 7 год. вечером у викладовій сали, в головнім почтовім бидинку, на І. поверсі.

ДНЕВНИЙ ПОРЯДОК:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт дирекциї з дїяльности і рахунків за 1904 р.
3. Звіт ревізийної комісиї що-до рахункового замкненя і внесеня на уділенє дирекциї абсолюториї.
4. Ухвала що-до подїлу чистого зиску.
5. Доповняючий вибір 3 членів управляючої ради.
6. Вибір ревізийної комісиї.
7. Внесеня членів.

Львів 7 марця 1905.

Ласкій голова. 1—1 *Мровоєский* секретар.

174 4—4

НА СЬВЯТА

† М. Ц. Н. Т.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ОГОЛОШЕНЄ.

Х. Звичайні загальні збори задаткової каси в Стрию відбудуть ся дня 30 марта 1905 р. о год. 2 по полудни в сали Народного Дому. — О год. 9 перед полуднем відправить ся в парохіяльній церкві в Стрию богослуженє в намїренє товариства.

Порядок дневний загальних зборів:

1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2) Звіт дирекциї з дїяльности і рахунків за 1904 р.
3) Звіт ревізийної комісиї.
4) Роздїл зиску з року 1904.
5) Вибір 3 членів управляючої ради і одного заступника — всїх на 3 роки.
6) Вибір одного заступника директора на 2 роки.
7) Вибір ревізийної комісиї на 1905 р.
8) Внесеня дирекциї і членів.

Управляюча рада Задаткової каси в Стрию, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою.

Ю. Федусевич предсїдатель. *І. Ревакович* секретар.

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умiркованих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам *апти-кара* A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшок 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien". Лише такі правдиві

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жаданє висилає ся окремо даром. *Адресувати треба:* Аптикар A. THIERRY в Преґраді (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу менї донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. ІІ (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Вдова, Русинка, господиня з похвальними сьвідоцтвами, глядає посади в рускім домі. Бюро Німчиновскої, 77 Львів, Ринок 11 А. 1—1

Півець церковний з теноровим голосом кавалер, котрий заложить хор на два голоси, глядає місця від Томиної неділї. — Андрей Сидор в Лисятичах п. п. Більче Волиця. 227 4—8

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о 188 много дешевше. 8—?

Для товаришів правників!

Подає ся до загальної відомости, що вже вийшов новий наклад скриптів Д-ра Стебельского: **„Поступованє карне".** (Ціна для нечленів „кружка правників" 5·72 К, для членів 4·68). Всякі зголошеня просить ся слати на руки тов. Ярослава Мулика ст. прав (Ринок ч. 10 Акад. Громада).

Парохія дуже добра, під кождим взглядом вигідна і спокійна з родинних причин до заміни. Зголошеня устні або письменні до Адміністрациї „Дїла". 199 4—6

56 кр. пів кіля **МАСЛА** двірского в торговли **ВОЛ. БАЖАНТА**

Львів, ул. Галицка ч. 3. 231 2—10

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

ОСТОРОГА.

Жидок аґент з Ланьцута увихає ся межи П. Т. Публикою на провінциї. Як лише почує, що хтось наміряє спровадити машину до шитя з моєї фірми, вкручує ся до него з заявою, що я поручив єму доставити машину з его фірми з Ланьцута, позаяк має моє заступництво, а менї хвилево нестало того рода машин. В такий хитрий спосіб шайки жидівских аґентів визискують добру віру П. Т. публики і тим самим підкопують чесну Християньску торговлю. Тому остерігаю П. Т. Публику перед визиском сего жидка і подібних пявок, котрі в нечесний спосіб підшивають ся під мою фірму. Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, що не послугує ся аґентами, а також не має філії.

Львів, Готель Жоржа.

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ

механик і специяліст.

Прошу домагати ся цінників. 233 1—2

Автоматинні лапки на миши,

на щурі зр. 2. — на миши зр. 1·20,

ловлять з догляду до 40 штук одної ночи, не полишають жадного сопуху, самі наставляють ся. **Лапка на швабів** „Eclipse" тисячі швабів і караконів одної ночи ловить ся по зр. 1·20. Всюда найлїпший успіх. Висилка за післяплатою.

J. SCHÜLER, Відень II/2. Kurzbauergasse 4/22.

Численні подяки. 604 4—?

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цінї **2 кор. 50 сот.,** разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру", Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цінї 10 сот. за штуку.

Позір!

„Сокільский Базар" перша українська торговля в краю заосмотрена в великій вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар" має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар" продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні українські листки.

„Сокільский Базар" продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар" приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар" приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідїть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ"** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти".

У Відни вийшла збірка поезий Бурлаки:

„На бистрих хвилях"

оправлений примірник стоїть 5 корон. Гроші з замовленєм пересилати лишень на отсей адрес: „Burłaka, Wien, Universität".

Оголошенє.

П. Т.

Дня 11 цьвітня 1905 р. о годинї 11 рано в комнатах читальні „Просьвіти" в Борщеві на І поверсї відбуде ся

III. Загальний Збір

„Повітового Товариства кредитового Руского Дому Народного з Борщеві" з слїдуючим порядком дневним:

1. Отворенє збору і відчитанє протоколу з попередного збору.
2. Звіт дирекциї з дїяльности за рік 1904.
3. Внесок комісиї шконтруючої що до абсолюториї.
4. Зміна статутів і вибір нового заряду товариства.
5. Внески членів.

НАДЗИРАЮЧА РАДА. 232 2—3

Скалисте вапно

доставляє від 1-ого марця

Спілка вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 13—13

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. II. Кракв, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печенє ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на печенє голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 ?—84

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Знана рускій суспільности робітня різьбарска

Евстахія Щуплакевича

у ЛЬВОВІ

улиця Баторого число 32.

Поручає ся ласкавій памяти Всч. Духовеньства і Хвальним Комітетам церковним при стильовім прикрашуваню церков після нашого обряду. На жаданє висилає ілюстрований цінник: іконостасів, проповідниць, олтарів, кивотів і прч. даром і оплатно. 147 10—0

При закупні товарів просимо поликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 42 „
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженям. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

По сей і той бік Литави.

Ми вже згадували, що ситуация в Австриї починає що раз більше мотати ся і зближає ся знов до одного з тих моментів, які називаємо кризою а яких наша Цислїтавія зазнала вже безліч від часу кабінету ґр. Баденія. Бр. Ґавч мав на меті перекинути спір ческо-німецкий до сойму, а поки той спір в ческім соймі вигорить, поладнати в парляменті тзв. конечности державні. Особливо припікають теперішного австрийского премєра: кредити на цїли воєнні і угода з Угорщиною — дві справи, які не дадуть ся як-слїд або й зовсім перевести без співдїланя парляменту. Відіславши Чехів і Німців до сойму, думав бр. Ґавч, що в парляменті буде мати спокій та запевнить собі тзв. respiro — проволоку, про яку і згадував „Fremdenblatt“ при народинах нового кабінету. А щоби сторонництва тим раднійше пішли в ческім соймі на поле мирних переправ, загадав бр. Ґавч перевести реконструкцию свого кабінету на основі парляментарній, так щоб сторонництва, звязані парляментарно-правительственною коаліциєю, не робили собі перепон в соймі в цїли удержаня коаліциї в горі.

Що пляни бр. Ґавча не повели ся, про се згадували ми вже на сім місци, а еще краще переконують нас про неосущимість тих загодів теперішного премієра енунциациї, які подають чеські і німецкі дневники зі сторони авторитетних політиків обох сторін, ческих і німецких. Так довідуємо ся з праскої „Politik“, що минулого тижня конферував бр. Ґавч з менерами Молодочехів, а іменно з предсїдателем молодоческого клюбу д-р Пацаком, але сї переправи не довели до бажаного кінця. Бр. Ґавч хоче конче, щоби парлямент в другім читаню ухвалив тарифу цлову, так важну для судьби угоди з Угорщиною як і трактатів з заграницею — однак пос. Пацак відповів, що Чехи не перепустять тарифи в другім читаню, так довго, поки Німці не згодять ся на мирне співдїлане в соймі. „Як довго нема ясного порозуміня з правительством і Німцями — сказав голова молодоческого клюбу — і нема запевненя що-до судьби сесиї праского сойму, так довго не є можливе приняте цлової тарифи в другім читаню як і всяких важнїйших предложень, що мають на собі політичне знамя.“

Не меньше ясно, як менер Молодочехів, висказали ся також і репрезентанти других ческих клюбів: великої ческої посїлости і аґраристів. Іменем перших заявив д-р Метаљ, що як довго Німці грозять обструкциєю в ческім соймі, так довго нема також бесїди про успішне фунґоване парляменту — а в тім самім змислі висказав ся також пос. Прашек іменем аґраріїв. Та ті енунциациї Чехів найлїпше припечатає провідник ческих радикалів д-р Бакса, котрий сказав: „Німці мусять відступити в соймі ческім від обструкциї. Коли сего не зроблять і ударемнять соймову сесию, то Чехи одержать нову збрую проти віденьского парляменту, а я думаю, що ческий нарід зрозуміє тим разом дуже добре наш клич: що борбу о конституцию, о звалене центрального парляменту треба буде від тепер вести аж до послїдних консеквенций під окликом: без ческого сойму нема і віденьского парляменту!“

Яко pendant до сих слів ческих політиків, слів хиба зовсім ясних і рішучих, вистарчить ще навести слїдуючу заяву, яку принесла майже рівночасно, у відповідь на конференциї бр. Ґавча з Чехами, „Alldeutsche Correspondenz“, официяльний орґан всенімецкого сторонництва: „Про застановлене обструкциї в ческім соймі всенімці навіть і не думають — в усякім разї так довго, поки Чехи не сповнять звісних німецких домагань (подїл краю по національности і подїл сойму на курні з правом veta?) А при тім не підлягає сумнївови, що і другі німецкі сторонництва: лїберали та людовці не згодять ся на застановлене обструкциї в рекомпензатї за застановлене Чехами обструкциї в парляменті, поки Чехи не дадуть звісних ґарантий на національнім і культурнім поли, без яких зложене оружя зі сторони Німців є немислиме“.

Коли до сих голосів зважимо, що в соймі ческім між німецкими сторонництвами всенімці суть партиєю рішаючою, та що між німецкими партиями на тлї боротьби з Чехами істнує вже здавна завзятий конкуренцийний бій — то й зрозуміємо, що заяви з одної сторони Чехів а з другої Німців не ворожать нїщо доброго для дальшого розвитку внутрішної австрийскої ситуациї. Державне судно по короткій хвили супокою опинить ся знов де було, на розбурханих филях завзятої національної боротьби і пристрастий доказуючи вже хиба по тисячний раз, що без національної згоди нема парляментарного житя в Австриї — до чого ми добавляємо, що поки австрийска конституция не буде зреформована на основі національної автономії і демократичних прав і свобід, поти не буде у нас супокою а держава буде через повертаючі раз по-раз кризи точити ся поволи, наче по похилій площі, до свого цїлковитого упадку.

Не менше критично, а може й ще більше безвихідно чим в Австриї, представляє ся ситуация і по той бік Литави, на Угорщині. Там, як звісно, по coup d' etat Тіси против конституцийних свобід угорского сойму вибрано при „відклику короля до народу“ переважно Кошутівців і тзв. дисидентів — партиї, що змагають до повної державної автономії Угорщини і переміни реальної униї з другою половиною Монархії в персональну. Опозиция, віднїсши так сьвітлу побіду, порішила використати єї і поставила домаганя в двох напрямах: що-до націоналїзациї армії, через заведене окремої мадярскої команди і емблемів, і що-до цлового роздїлу від Цислїтавиї. Довго тревали переправи з угорскою опозициєю; кликано любимця мадярскої фронди ґр. Андрашія, конферовано з всїлякими мадярскими політиками, заряджено особисте зіткнене цїсаря чи то короля з Кошутом, але все те не помогло. Переправи розбили ся, бо цїсар є рішучо противний всяким дальшим реформам армії а новий міністер краєвої оборони бр. Шенайх оголосив навіть інтервю — певно іменем цїлої австрийскої камарилї і воєнних кругів, — де з певнено катеґорично, що о яких небудь уступках в справі мадярскої команди і емблемів нема і бесїди. Се становиско Відня довело вкінци до розриву і сих слабих ниток, які вже були навязані — саме передвчера відбуло ся засїдане всїх партий мадярскої опозициї, де рішено іти солїдарно і бороти ся так довго, поки оба есенцияльні домаганя Мадярів що-до армії і цлового роздїлу не будуть сповнені. Телеґрами доносять, що цїсар згодив ся вже заперестати дальших переправ, а забрати ся до Мадярів з другого кінця. Має бути утворений кабінет перехідний, тимчасовий, а той кабінет переведе нові вибори, очевидно на се, щоб опозицию безпардонно зломити. Та що і ся нова затія скінчить ся погромом Відня, по якім для униї реальної не буде вже ратунку, об тім годї хиба сумнївати ся.

Як бачимо з того всього, так по той як і сей бік Литави „ситуация“ менше більше така сама — все тріщить в основах а Монархія стоїть в передодни великих рішаючих історичних подій. Єї щастє, що міжнародне положенє на разї для Австро-Угорщини корисне, через війну на Сходї і відносини в Росиї, бо якби не тоті дві обставини, то рішаюча хвиля була-б для неї о много близша...

Найтемнійший кут в Европі.

(Европейска публїцистика про руско-українське питанє.)

Земля заселена Русинами-Українцями, від Карпат по Кубань, се найтемнїйший кут в Европі — се країна, про якої економічні, культурні і етноґрафічні відносини цивілізований сьвіт не мав доси майже поняття. Вправдї не бракло у нас людий, що подавали від часу до часу звістки про наш край в западну Европу. З особливою енерґією взяв ся за се дїло Роман Сембратович. Всїми статями, які Сембратович помістив в західно европейских журналах і ґазетах про руско-українські справи, можна би заповнити кілька здорових томів. Особливо годить ся тут згадати поважні, оперті на студиях та історичних жерелах розвідки оголошені в р. 1898—1901, як ось: „Про унію Хмельницкого“, „Про свободолюбні змаганя на Україні“; „Про закріпощенє України“; „Проскрипция українського слова, почавши від указу Петра Великого 1720 го р. аж до указу Александра II-го 1876“; „Про літературне відродженє України“; „Про польску господарку в Галичині“; „Про галицке шкільництво“; „Історія польско-руских відносин“ і т. д. Він вправдї заінтересував заграничну журналїстику нашими справами, а деякі статї звернули на себе загальну увагу — але все те мало лиш хвилеве значінє. Найлучшим сего доказом є обставина, що за специяльні дописи про українські справи не получав він ніякого гонорара, а редакциї містили йому ті дописи з огляду на иньші його статі більше загальної натури. Се знамените мірило, бо редакция кождої більшої часописи платить радо за статю, котра представляє для єї читачів інтерес. Сембратович хотів відтак видати в німецкім перекладі деякі твори Костомарова і Антоновича. В р. 1900 писав йому начальний редактор „Frankfurter Zeitung“ Др Штерн ось що:

„Я подивляю Ваш ідеалїзм, Вашу безкористну працю, але сумніваю ся, чи Ваші змаганя вінчають ся успіхом. Хочби Ви видали 100 строго наукових томів з поля історії і етноґрафії Вашого народу, хочби написали 1000 статий по чужих часописях, то все таки не заінтересуєте европейскої публи-

ТЕОДОР ДЕРЛИЦЯ.

Удачні вечерниці.

Пан радник, начальник суду в однім малім повітовім місті, знав, що вечерниці є для культурної суспільности необходимою справою, а особливо для околиць, де інтелїґенция розкинена майже одиницями по місточках і селах, де театр мало коли загощує, де доскулює недостача огнищ духового житя. Він нераз висказав ся, що для околиць, відгороджених від сьвіта дошками, є вечерниці „важнїйші чим цїломісячні засїданя сойму і парляменту“, особливо для молодого і жвавого поколїня.

Таке переконане о вазї вечерниць було причиною, що кождого карнавалу упрошували його на предсїдателя вечеркового комітету, і було жерелом його енерґії в устроюваню вечерниць. Обнявши той почесний уряд мав радник подбати, аби досить гостий прибуло на вечерок, аби не завести учасникам, а особливо красавицям надії на милу розривку чи там „на пир сердець“.

Вправдї пан радник вже від кількох літ проводив вечерницям яко предсїдатель комітету, але мимо його енерґії не кождим разом вечерниці дописали.

Одного карнавалу був притягаючою силою член комітету, сьвіжий судовий ад'юнкт, другого знов ново осївший в повітї молодий лїкар, розуміє ся нежонатий, був тим маґнетом, ще притягнув лелії і рожі з найдальших закутин повіту „на арену повітових вечерниць“. Послїдний карнавал добігав вже до кінця, а досьвідний радник не годен був рішити ся, чи приступити до вечеркового комітету чи нї, бо видів, що сим разом заходить недостача того притягаючого маґнета, бо не було під рукою ні нежонатого а'дюнкта ні лїкаря...

Радник рішив ся за вечерницями, але з сильною постановою, що тим разом буде послїдний раз предсїдателем комітету, а ся постанова спонукала його доложити всяких заходів, щоби сї вечерниці увінчали ся найскрасшими успіхами що до чисельности учасників, а решта вже без сумніву зложить ся добре.

Добродійки, що мали „лелії“ та „рожі“ і бажали показати їх людям, заздалегідь вивідували ся, коли відбудуть ся вечерниці з музикально-вокальною частиною і з танцями, а то все доходило до відомости „звичайного голови“ вечеркового комітету.

Радник орієнтував ся, нотував собі сподїваних учасників. Відбула ся проба музично-вокальної части і она випала вдоволяючо. Потреба було зазначати догідний вечер і висилати запрошеня.

В уяві радника стояла знов марою неудача вечерниць. Що до участи „красного полу“ був комітет забезпечений, бо в части вокальній виступали два академіки, що були... на укінченю студий. Дотеперішний досьвід позволяв надіяти ся, що женщин буде о много більше чим мужчин, значить ся, чекала комітет компромітация ізза виставленя красавиць на „продаванє петрушки“.

Пан радник був сьвідомий, що в повіті є доволї кавалерів і то на становищах і що єслиби з'їхали ся, то не було би кому продавати петрушки, ні коштувати хрону. Була то одначе пересїчно „тяжка кавалерия“, що реально задивляла ся на сьвіт, що вже не на одних вечерницях бувала, а мимо того лукава доля не дала їм дружини. Тому то они осїли потерявши надію на женитьбу і рідко коли виступали на публичній аренї товариского житя. Радник роздумував, яким чином порушав би і ту кадру знеохочених кавалерів і звабив би їх до участи в вечерницях. Він поклав в обовязок комітетових робити все можливе, аби стягнути знакомих.

Одного вечера в часї тих приготовань до вечерниць взяв радник часопись і читав донесеня о успіхах Япанців на суші і морю і о заворушенях у нутрі Росиї. Читав, що богато дезертирів утїкло з московского війска до Галичини і що много сьвітских інтелїґентних горожан опускає Росию, аби уникнути конфлїкту з полициєю, а зглядно тюрми. Була там також звістка, що „дві богаті панночки утїкли перед переслїдованєм правительства з Росиї до Галичини“. Радник встав від стола і з вдоволенєм крикнув: „Геурека!“

Почта розвозила запросини адресатам. Коли радник стрінув на місті кого із знакомих, мав досить материялу до обговореня, а бесїда їх сходила на тему вечерниць і кінчилась особистим запрошенєм зі сторони радника і обіцянкою від другої сторони.

В два тиждні мали відбути ся вечерниці. Запрошеня вже наспіли. В повіті готовили ся до участи в вечерницях. Навіть ті радником пожадані старі кавалєри чепурили ся і строїли ся „на послїдний ґузик“, а про молодших та про паннів нема що й згадувати.

Означеного дня з полудня видний був рух і оживлене в повітовім місті. Радник стояв перед вікном у своїм мешканю на першім поверсї і здалека пізнавав приїзджаючих. Він мимоволї усьміхнув ся, коли в протягу короткого часу заїхало до одинокого готелю в сім місті 50 повозів, навантажених охочими до танцю.

До радника прийшов місцевий учитель і витаючись промовив з таємничою усьмішкою: „Удало ся!“

Того вечера була концертова саля переповнена. Як давнїйшими лїтами впадаючо в очи переважали женщини, так сим разом винятково було мужчин більше. По репродукциї части концертової і по повитаню знакомих, що ту зібрали ся з цїлого повіту, не оден кавалер питав другого: Чи є та богата еміґрантка?

— Має бути, відповідав пошепти другий, але й я не відаю котра то...

Кождий „кібіц“ танцював і старав ся представити ся кождій незнакомій панночцї в надії, що чейже буде мав щастє натрафити і пізнати незнакому еміґрантку, а опісля може що й більше...

Показало ся, що єї не було на вечерницях і правдоподібно навіть в повіті єї не було, а інтересовані догадували ся, що радник пустив поголоску через довірені особи для стягненя тих, що „реально“ задивляли ся на женитьбу і що инакше не були би явили ся на вечерницях.

Старші „хлопці“ відновили на сїм вечерку давнїйші знакомости, бо не оден з них мимоволї стрінув ся з давним ідеалом і відновили ся його давні почуваня, що ізза якогось невиясненого непорозуміня урвали ся. Удачні вечерниці мали ще той додатковий наслїдок, що чотири кавалєри, котрі вже були давно повехали гадку о женитьбі, незабаром стали під слюбний вінець зі своїми давними, нерозважно покиненими судженими.

Пан радник був вдоволений удачею вечерниць і зібрав ґратуляциї ізза своєї проворности від сьвідомих его дотепного помислу.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, пучники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

цистики до сеї степени, щоби вона сама заговорила про Вашу справу. Наукові томи будуть гнити по книгарнях і прочитає їх ледви 2—3 учених, статї підуть в забуте, а остаточно ніхто не буде знати, хто властиво хоче піддвигненя Вашої народної справи: Ви самі лише, чи також Ваш народ? Але з'орґанізуйте Вашу пропаґанду, сотворіть трибуну, з котрої свобідно могли би заговорити представителї Вашого народа — основайте от хочби невеличкий тижневник на однім з европейских язиків; тижневник, в котрім би містили ся політичні, історичні, літературні розвідки та переклади лучших Ваших белетристів; словом журнал, що був би зеркалом політичного і культурного житя і раз в раз пригадував сьвітови на Ваш забутий народ — а побачите, що се найвідповіднійша дорога до осягненя цїли. Розуміє ся, що орґан такий не повинен бути одноднівкою, бо як би мав за рік два упасти, то лучше справи не зачинати..."

От Сембратович взяв ся до видаваня тижневника „X-Strahlen". Маючи не злі доходи яко кореспондент заграничних часописий гадав він, що до такого видавництва не треба буде більше доплачувати, як сто кільканадесять ґульденів місячно і буде орґан. Але се видавництво вимагало більших видатків, відтягнуло видавця від инших занять та довело його до материяльної руїни. Показало ся, що се був лише незручний експеримент і що такої гадки не можна перевести в діло без помочи цїлої суспільности. Але все-таки ся, хоч для видавця не приємна проба підготовила терен до дальшої роботи. Редактор Др Е. Левицкий отворив в „Ділі" дискусию на тему: чи треба нам орґану на европейскій мові? Всї, що забирали голос в тій справі, висказали ся за потребою такого журнала. Остаточно зібрав ся у Відни в перших днях цьвітня 1903-го р. кружок людий (присутні були посли: В. Яворский, Д-р А. Кос, Д-р Е. Олесницкий, Ю. Романчук та публицисти Д-р Евген Левицкий і Р. Сембратович) і одноголосно рішив оснувати двотижневник „Ruthenische Revue".

Оттак повстав наш орґан, котрого редакция від самого початку оперла ся на плечах одного чоловіка і не знайшла майже ніякої підмоги серед наших письменників. А мимо сего удало ся за короткий час видавництво так поставити, що воно викликало загальне признане серед чужинців і заняло поважне становище в европейскій публїцистиці. Багато видних письменників висказує ся дуже корисно про спосіб редаґованя Ruthenische Revue, порівнує нашу часопись з иньшими видавництвами як: „Finlandische Rundschau", котрі оперували далеко більшим средством, мали більше сил до розпорядимости — а все — таки через скучний спосіб редаґованя не з'уміли викликати заінтересованя—помимо сего, що розсилано і розсилає ся їх по кілька тисяч примірників даром. Звісний шведский публїцист, парляментарний посол д-р А. Гедін пише в одній зі своїх послїдних статий, що Ruthenische Revue з умілостию і з правдивим публїцистичним таланом ґрупує материял, через подаване перекладів виднїйших українських письменників, познакомлює Европу з українською літературою, постепенно і консеквентно вводить руско-українську справу в сферу прилюдної дискусиї, на арену европейскої журналїстики.

Бувший норвежский мінїстер, президент комітету Нобля I. Loeoland помістив в поважнім журналї „Samtiden" (Христіянія) простору статю про руско-українську справу на основі даних з „Ruthenische Revue". I Loeoland пише між иньшим: „Часопись Ruthenische Revue, котру від р. 1903 видають у Відни посли В. Яворский і д-р А. Кос та літерат Р. Сембратович, подає поясненя і поучення про руско-український народ. Сей журнал — явний ми і норвежским читачам поручаємо — з'уміє розяснити і розповсюднити вісти про українську справу в західній Европі а богато часописий заняло ся сею справою.

Визначний німецкий публїцист, посол до німецкого парляменту Hellmut von Gerlach (член Freisinnige Vereinigung) пише в „Berliner Zeitung" ось що: „Велику заслугу около руско-українського народу поклало кількох визначнїйших австрийских Русинів, що оснували у Відни Ruthenische Revue двох послів і звісний письменник Роман Сембратович видають сей журнал, що подає нам знаменитий образ духового житя руско-українського народу — а з другого боку погляд на московскі насельства... Професор Leroy-Beaulieu з Парижа пише в анкеті: „Я читаю Ruthenische Revue з тим більшим інтересом, бо знаю, що сей журнал заінтересував українською справою великий народ..." Fredrich Bajer з Копенгаґи пише рівнож в анкеті: „Маю надію що Ви з'умієте европейску публїцистику так приєднати для справедливого діла, що указ з р. 1876 остаточно мусить захитати ся. Ваша Revue на мій погляд так знаменито редаґована, що така надія вповні оправдана"...

Згадати належить про анкету нашого орґану в справі указу з р. 1876, в котрій взяли участь найвиднїйші европейскі сьвіточі про се, що сю анкету передруковало доси около 90 европейских ґазет; що на основі „Ruthenische Revue" написали доси поважні розвідки про нашу справу такі люди, як I. Loeoland, (Christiania); д-р, A. Hedin (Stokholm); Pompeyus gener (Barcelona; Dr. Giuseppe Sergi (Roma); Dr. Brandes; (Проф. Frederiksen (Kopenhaga); H. v. Gerlach; Cajus Möller и.: що майже всї інтересні статї з „Ruthenische Reuve" передруковують заграничні часописи; що богато друковано в Ruth. Reuve перекладів наших письменників (як М. Вовчка; Стефаника; Коцюбиньского; Кобилянської; Грінченка і и.) викликало заінтересоване, а оден віденьский журналїст прочитавши Грінченка „Hunger" сказав, що він наслухувавши ся з польскої сторони тілько про нездарність і некультурність руско-українського народа, не підозрівав ніколи щоби лїтература сего народа мала такі гарні оповіданя.

Правда, видавництво наше могло би представляти ся у красшій формі, як дотепер. В послїдних часах дістала редакция від поважних людий з Парижа і з Копенгаґи листи, в котрих радять нам видавництво наше розширити, видавати „Ruthenische Revue" що тижня в 1000 примірників, з окремим белетристичним додатком і розсилати більшу часть примірників даром для пропаґанди. Ну, але на се нас не стати! Ми і так висилаємо велику часть примірників даром розличним науковим інституциям, унїверзитетским бібліотекам та товариствам, мужам науки, публїцистам і т. д. Але як-раз через те мусимо бороти ся з дефіцитом. Друкарня і порто за границю пожирають і так найбільшу часть наших средств, бо впрочім наша господарка незвичайно ощадна. В серпни 1903 р. переняли ми видавництво в свої руки і відобрали адмінїстрацию від нашого бувшого друкаря Ценкера. Від того часу ведемо діло з можливо найбільшою ощадностию. Нашим адмінїстратором єсть Русин, п. В. Кушнір (VIII/I Wickenburggasse 10—I/9 Wien) а адмінїстрация получена з моїм помешканем, внаслїдок чого льокаль адмінїстрациї не коштує нас богато. Редакция знаходить ся в помешканю Р. Сембратовича, (XVIII/2 Gersthferstrasse 32 Wien) отже льокаль редакциї не коштує нас нїчо. Видатки на кождім поли стараємо ся зредукувати о скілько можна, але мимо сего мусимо бороти ся з дефіцитом. Гадаю однак, що такий орґан лежить в інтересї цїлого нашого народа і що цїла суспільність повинна всіми силами таке видавництво поперти — а як се видавництво упаде, буде се виною цїлої нашої суспільности. Бо хоч часопись видавана для чужинців, то всеж таки материяльно повинні єї піддержати свої. А як би наша справа поступила так далеко, що такий журнал удержували би самі чужинцї (своїми передплатами), тодї не треба би нам взагалї ним журити ся, тодї би чужинцї самі такий орґан видавали.

„Ruthenische Revue" повинно би мати між Русинами 1500 передплатників. Передплата така мала (8 кор. річно), що кождий наш інтелїґент може на се здобути ся. Наколи би в кождім повітї знайшов ся оден патріот, що хотїв би заняти ся збиранем передплат і заохочувати людий до передплати, то справа пішла би знаменито. Невдовзї оголосимо виказ передплатників між австрийскими Русинами на независимих становищах (адвокатів, сьвящеників, лїкарів) а переконають ся читачі, що справа могла би стояти лучше, чим стоїть.

Вкінци ще одно слово до Вп. земляків. Наш журнал оснований для інформованя цивілїзованого сьвіта про наші народні справи. Містимо радо (і платимо письменникам, що жиють з пера, гонорар, хоч розуміє ся дуже скромний) обєктивно писані статї інформативні, культурно-історичного змісту і т. д. Алеж ніяких особистих кадил, анї чисто особистої полеміки містити не можемо! В послїдних часах дістає редакция з Галичини чим раз більше статий виключно полемічного змісту, за котрих непоміщене автори незвичайно гнївають сь. Признаємо, що полеміка нераз дуже потрібна, що вона прочищує атмосферу і т. д. Але звертаємо увагу Вп. дописувателїв, що для полеміки надають ся найлїпше краєві часописи. Апелюємо проте до їх вирозумілости — і просимо звинити, що не годні вдоволити їх бажань.

Василь Яворский,
посол до держ. ради.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. До „Нов. Врем." доносять, що між американьскими а японьскими посередниками вже закінчено переговори в справі позички. Япан затягне позичку в части на застав зелїзничих акций, в части за порукою одного фінансового підприємства, котре за се застерігає собі експльоатацию ропи і инших земних скарбів на Сахалїнї. Говорять також, що Америка готова взяти Сахалїн в аренду за 100 мілїонів долярів річно. „Нов Врем." не вірить, щоби практичні Американцї ручили за японьску позичку в заміну за острів, котрий еще не є японьскою власностию.

Токіо. Японцї зловили пароход „Гарбертон", котрий віз ладунок вугля до Владивостока.

Петербург. Лїневич телеґрафував дня 20 с. м. Наші війска машерують дальше в північнім напрямі. Нинї був день відпочинку.

Токіо. Вчера не прийшли ніякі справоздання анї о відвороті Росиян анї о маршах Японців. Се доказувало би, що Росияни старають ся удержатись на лїнії Чанчун-Кісін. Страти від першого дня битви під Мукденом аж до занятя Японцями Теліна обчисляють після послїдних вістий на 50.000 по японьскій стороні, а по російскій на 175.000 разом з полоненими.

Петербург. Урядово доносять, що на час війни лїкарскі посади можуть дістати студенти медицини або особи посїдаючі диплом заграничних унїверситетів, як они мають заграничні іспити державні, або бодай 2 роки практикували в шпиталях.

Токіо. Японцї посувають ся на північ безпосередно за задною сторожию Лїневича, але великою перешкодою для них є се, що Росияни нищать за собою комунїкациї.

Берлїн. Вчера відбула ся в в Царскім Селї під проводом Драгомірова военна нарада, на котрій всїма голосами против одного порішено провадити війну дальше. Кінцевий уступ резолюциї звучить, що війну треба провадити дальше, хоч надія побіди дуже мала.

Льондон. З Токіо доносять, що полоненні російскі офіцири, котрі раз вже були в неволи, а котрих по данім слові чести увільнено, будуть розстріляні. Російска армія в Манджуриї разом з відділами розставленими здовж зелїзниць, з владивостоцким ґарнізоном і з сьвіжо прибувшим 4-им корпусом, має числити 300.000 людий.

З Росиї.

(Телеґрами).

Краків. Бойкот шкіл в Варшаві тревае дальше. В Лодзї якийсь чоловік стрілив до комісаря поліциї Мозґунова, зранив єго тяжко і утїк.

Виборґ. Чоловіка, котрий стрілив до ґубернатора Мясоєдова вже арештовано. Зізнав, що називає ся Матті Райнїка. Мясоєдов ранений в крижі, ногу і голову. Рани не суть небезпечні. Райнїка стріляв вже в 1896 роцї до Йонсона, замордованого перед кількома тиждням. По неудачнім атентатї Райнїка утїк до Штокгольму. Утїкаючи з Гельсінґфорсу дістав ся під колеса поїзду і стратив праву руку.

Варшава. „Варш. Дневн." доносить з Петербурга: В високих адмінїстративних кругах говорять, що скликане представителїв населеня до участи в обговореню проектів законів і намірів держави відбуде ся не скорше, як з початком слїдуючого року, бо вступні працї вимагають довшого часу.

Петербург. Цар іменував директора поліцийного департаменту Лопухіна ґубернатором Естляндиї.

Дорпат. Рух серед рільничого населеня збільшає ся. В деяких місцевостях, де властителї великих посїлостий не зробили ніяких уступок, прийшло до ґвалтів. Там, де пани роблять уступки, хоч би малі, рух є спокійний і затихає.

Москва, Земство ухвалило вислати до мінїстерства внутрішних справ з предложенем, щоби до заповідженої царским рескриптом комісиї над проектами законів, до котрої мають бути покликані заступники народу, вибирано заступників в слїдуючий спосіб: Всї ґуберніяльні земства і ради міст числячих звиш 50.000 мешканців, мають вислати по 2 заступників, менші міста по одному. Сї заступники повинні зібрати ся в Петербурзї і вибрати делеґатів до комісиї. Всї приготовленя мають відбувати ся явно.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. На засїданю президиї опозицийних сторонництв ухвалено резолюцию з заявою, що з огляду на се, що корона не хоче згодити ся на ніякі уступки в військовій справі, більшість лишаєсь дальше при опозициї і буде всякими средствами обструкциї поборювати кождий кабінет, котрий до своєї програми не вставить заведеня в угорскій армії мадярскої команди.

Завтра або позавтра має бути іменований кабінет, котрий розвяже сойм і розпише нові вибори. (Точнїйше про се у вступній статї. — *Ред.*).

Військові кари.

Берлїн. Парлямент ухвалив резолюцию з жаданем реформи військового закона карного з огляду на непропарціональність кар за переступства в відношеню старших до підчинених і на відворот.

З Балкану.

Царгород. Австрийска ескадра під командою контрадмірала Петруского приїхала до Смирни.

Розділ держави від церкви.

Париж. Парлямент розпочав дискусию над законом о розділї держави від церкви. Референт сказав, що відносини змушують Францию до розділу держави від церкви. Анї Франция анї Ватикан не можуть покинути раз занятого становища. Причини конфлїкту не дадуть ся усунути. Република через 35 лїт лише за цїну понижаючих концесий могла держати ся конкордату. Папа так само як република хотїв скинути пута, котрі гамували свободу акциї. Палата відкинула 343 голосами против 40 внесене націоналїстів, щоби насамперед відкликати ся до публичної опінїї, котра викаже, що більшість населеня є противна розділови.

Тїлесна кара.

Копенгаґа. Парлямент приняв 56 голосами против 47 предложене в справі заведеня тїлесної кари.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах**. Пишучи про зарібки в Прусах, ми все перестерігаємо людий, щоби не пускались в дорогу, як не дістали з Найберуну візваня, щоби їхали. Тимчасом люди не зважають на сю пересторогу і їдуть, хоч візваня не дістали, хоч не знають, чи тепер є для них робота. З того виходить потому таке, що ті, котрі приїхали до Найберуну без візваня, сидять там місяцями або й довше, а нераз мусять вертати до дому пішки і о жебранім хлїбі. Про таких людців розказує вчерашний „Галичанин". Никола Чертак з жінкою і Григ. Леськів з села Чехи коло Бродів поїхали до Найберуну і мусїли вертати до дому. Ті люди оповідали „Галичанинови", що урядники в Найберунї „поводять ся з людьми як з скотом". На те ми скажемо: Хто хоче дістати в Прусах роботу, нехай насамперед з голосить ся письменно до Найберуну і жде на візване, або на контракт. Їхати можна доперва тогди, коли з Найберуну прийде повідомлене, що можна їхати. Коли буде можна їхати без повідомлень, буде сказано в „Свободі". Але се не скоро буде. До робіт в поли тепер еще не потребують робітника. Се-ж повинен знати кождий хлоп, що в зимі ніхто не оре, нї сїє, нї жне. А „Галичанинови" скажемо знов таке: Заки ви господинцю, в своїй заїлости против нас і в своїм лакействі супротив польских верховодів зробите хрунїство, підкопуючи акцию, котру самі уважаєте за спасенну для нашого народа, придивіть ся справі близше. Не кажіть, що наші часописи представляють справу „баламутно". Прочитайте собі се, що ми писали, а довідаєте ся, що ми все перестерігали людий перед виїздом без замовленя чи без контрактів. Знаючи се, ви повинні були спитати Черняка, чи він мав замовлене. Ви господинцю добре знаєте, що Черняк і єго товариші самі завинили, а чіпаєте ся нас лише тому, щоби підлизати ся польским верховодам, щоби попсувати добру справу лише в тій цїли, аби дістати похвалу а може й щось більше від тих, котрим зарібкова еміґрация руского хлопа є колькою в бік. Замість вислугувати ся Полякам, напишіть лїпше пересторогу, щоби люди не їхали як їх не взивають, бо жде їх те саме, що прикключило ся вашим викованкам з села Чехи. О скілько знаємо, люди з сего села не інформують ся з „Свободи", тілько з „Русского Слова" і через те потерпіли. А в кождім случаю ми думаємо, що вам по льояльности треба було вперед розвідати справу і полагодити єї в властивій дорозї, а не оголошувати в дневнику на те, щоб in usum воюючої шляхотскої Польщі відстрашати руского селянина від зарібної еміґрациї. Вашим ідеалом видко руский хлоп що пухне з голоду на паньскім ланї, аби лише ваш партийний інтерес ішов з ласки польских верховодів. Впрочім нагорода вас не мине; вашу брехню про обходжене з руским робітником „наче зі скотом" певно перепечатають нинї „Słowo polskie" і „Dziennik" а по заплагу зголосите ся вже де инде.

— **Нинїшна розправа** против д-ра Салямона Лезера, адвоката у Львові, котрого обжаловали о обиду чести звісні з січового процесу жандарми Оржех і Валенґа — відбула ся в львівскім судї повітовім перед радником п. Максимовичем. Жандарми до розправи не явили ся, а заступав їх заступник прокураторії суд. авскультант п. Ґула. Жандарми заскаржили д-ра Лезера за се, що д-р Л. яко оборонець Яцка Войчука висказав ся, будьтоби вони відчитували сьвідкам їх попередні зізнаня а навіть підчас самої розправи впливали на сьвідків, щоби некорисно зізнавали для обжалованих. Розправу по довших виводах д-ра Лезера відрочено, бо рішено завізвати приватних обвинителїв і ряд сьвідків. Д-р Лезер переводить доказ правди.

— **З маґістратского багна.** В справі дефравдациї, якої допустив ся в рахунковім відділї львівского маґістрату урядник Кучковский, довідуємо ся з достовірного жерела ось що. Під управою Кучковского находила ся каса т. зв. дешевого опалу, що єго розвозить маґістрат по місті. Денно впливало до сеї каси по 1000 до 1200 К. Супротив такого значного обороту шконтрум каси мало переводити ся що другий день, однак не переводило ся. Що більше, від 26 січня до 2 лютого не було взагалї ніякої контролї. В тім часї, бо на 1 лютого начальник рахункового бюра Віктор Хшановский уділив Кучковскому на єго домагане одноднeвну відпустку, не провіривши очивидно стану каси. Стало ся се, аж коли Кучковский не вернув з відпустки і хоч сю дефравдацию викрито зараз, укривано її ще довгий час. Річ певна, головна вина за се спадає передовсїм на самого Хшановского, котрий на підозріний спосіб житя Кучковского дивив ся крізь пальцї, а відтак на других членів шконтрової комісиї. Тут замітити годить ся, що той Хшановский, управляючи в своїм бюрі славетну „polnische Wirtschaft", визначає ся крайною нетерпимостию супротив Русинів і при кождій нагоді викрикує, що „nam tu Rusinów nie trzeba!" Анї слова, до такого багна Русини справдї непригожі.

— **Ческо-славяньске етноґрафічне товариство** в Празї вибрало дня 5 с. м. п. Володимира Гнатюка зі Львова своїм членом-кореспондентом. Перед кількома роками се товариство іменувало таким самим членом д-ра Франка.

— **З боїв під Мукденом.** З далекого сходу надійшла до Льондону аж тепер телеґрама з дня 13 с. м., що подає інтересні подробицї з боїв під Мукденом, іменно опис военних операций ґенерала Оку. Обхідний рух японьскої армії з лївого крила є на основі сеї телеґрами найбільшою може операциєю свого рода. Армія ґенерала Оку мусїла стеречи простір на яких 30 анґлїйских миль і боротись о кожду пядь землї. Армія ґенерала Ноґія закривала на лївім крилї простір около 45 анґл. миль. Весь успіх походу на Мукден залежав від того, чи лїва японьска армія зможе сповнити свою тяжку задачу, яку на неї вложено. З армією, розмірно слабою, станув ґенерал Оку напротив дуже сильної російскої армії, що мала закривати відворот Росиян, коли ґенерал Ноґі мусїв виступити против тих відступаючих віддїлів. Ветерани з під Порт-Артура мали сповнити незвичайно трудну задачу. З початку стріли ся із слабим опором і знищили зелїзницю на північ від Мукдену, однак пізнїйше заатакували

їх сильнійші російскі війска, що відступали. По кровавім бою мусїли покинути первісну лїнію. Тимчасом Оку боров ся розпучливо против російских сил, котрі укріпили ся в селах на північ від Гуну і зелїзницї. Критична хвиля надійшла в ночи з дня 8 на 9 с. м., коли Ноґі, не могучи оперти ся шаленим російским приступам, зажадав від ґенерала Оку помочи. Але відділи ґен. Оку находили ся також від кількох годин в пекольнім вирі боротьби і вже здавало ся, що цїлий японьский рух скінчить ся нещасливо. Коли-б Росияни були дістали ся на полудне правого крила армії Ноґія, то окружили би були цїлу армію з під Порт-Артура, і Японцї були-б програли всю кампанію. Якби були продерли ся крізь лїнію ґенерала Оку, вислїд був би так само для Японцїв нещасливий. Супротив того Оку постановив кинути всьо на одну карту. Вислав одну дивізию на північ на поміч Ноґієви, а з останками свого війска кинув ся на Росиян. Тисячі Японцїв падали покотом, але без успіху. Що більше, Росияни перейшли до енерґічної зачіпної акциї, намагаючись зломити японьскі лїнії, хоч також без успіху. Боротьба здовж тої частини зелїзничого шляху була найлютійша. Ґенерал Оку втратив поверх 15.000 людий, Росияни потерпіли ще більші втрати. Відділи ґенерала Оку мимо завзятих російских атаків держали ся, а тимчасом ґенерал Ноґі, одержавши поміч, вспів не лише здержати Росиян, але навпаки обсадити зелїзницю. Завдяки надлюдским з'усилям корпусів ґенералів Оку і Ноґія уратували ся Японцї перед катастрофою. Особливо геройский опір армії ґенерала Оку належить до виїмкових подвигів у военній історії. Японцї жертвували людскі гекатомби, щоби лише удержати ся на становищах, які рішали о вислїдї походу на Мукден. Армія ґенерала Оку удостоїла ся тому найвисшого відзначеня, яке є в японьскім війску, а то похвалу на письмі від маршалка Оями. Безпримірна хоробрість тих японьских корпусів приневолила Росиян відступати. В той спосіб міг ґен. Ноґі перейти до зачіпної акциї, зігнати Росиян із становищ на полудне від ріки Гун, що знов приневолило російску армію до безладного відвороту.

— **Куропаткін і Ґріпенберґ.** Schlesische Ztg. дістала з Петербурга ось-які, як впевнює, автентичні вісти про розрив між ґенералами Куропаткіном і Ґріпенберґом. Коли по битві під Сандепу ґен. Ґріпенберґ (де він командував не 62 але 120 баталїонами) вернув на давні позициї, ґенерал Куропаткин приказав, щоби кождий командант окремого відділу предложив єму подрібний звіт із своєї акциї. Ґріпенберґ в короткій відповіди відмовив тому домаганю, заявляючи, що всю одвічальність він бере на себе і сейчас виїзджає до Петербурга. Головний командант відписав на те, що бажає поговорити з ним особисто, однак Ґріпенберґ відмовив і тому запрошеню. Відтак він дістав ще шість чемних листів із запросинами до головної кватири, але навіть не відповів на них. Коропаткин хотів розмовити ся з ним при помочи телефона, однак показалось, що телефонїчне получене з позициями Ґріпенберґа перерване. Тодї Корепаткін приказав привернути получене і покликав Ґріпенберґа до розмови. На се дістав від служби Ґріпенберґа відповідь, що ґенерал занеміг на горло і не може розмовляти. Тимчасом Ґріпенеерґ дістав з Петербурга дозвіл вертати і сейчас повідомив головну кватиру про свій від'їзд до Европи. Того самого дня Куропаткін виїхав з Мукдена єму на стрічу, але Ґріппенберґ, дізнавши ся про се від своїх аґентів, висїв з поїзду, не доїзджаючи до Мукдена і аж коли головний командант, знетерпеливлений даремним дожиданєм, вечером виїхав з Мукдена назад до головної кватири, Ґріпенберґ виїхав до Мукдену і звідси окремим поїздом продовжав свою подорож до Петербурга. — В той спосіб Ґріпенберґ показав, що у него справдї чи малий „тактичний талан".

— **Дрібні вісти.** Ґр. Монтіньово відказала ся приняти зібрані для неї в дорозї складок в Саксонії гроші, що зросли до суми 90.000 марок, наслїдком чого тота сума буде роздїлена межи кілька санаторий для женщин.

В Марбурзї (в Прусах) відбула ся в тамошнім унїверзитетї промоция Японки, панни Тади Упати на доктора медицини.

В Тисьменици відобрала собі житє вдова по купцї, Ванда Грамовска, кинувши ся під поїзд.

Б. президент мінїстрів д-р Кербер, як доносять віденьскі дневники, має незабаром оженити ся з жінкою віденьского адвоката д-ра Шнеберґа, котрий з нею розводить ся. Д-р Кербер яко шкільний товариш д-ра Шнеберґа гостював частїйше в єго домі і тут навязав з панею дому любовні зносини.

З Делятина доносять, що Теодозия Винницка, жена тамошного бурмістра, не погибла кинувшись до студнї, — про що була згадка в „Дїлї" — але вістала уратована. Винницка захорувала в послїднім часї на нервовий розстрій, а то наслїдком лихого поведеня єї мужа, звісного з розгульного житя.

— **Важне для товаришів правників.** Видїл „Кружка правників" пригадує товаришам, що зголошують ся тепер до першого, історично-правничого іспиту, щоби згідно з ухвалою сегорічних загальних зборів „Кружка правників" вносили подання о припущене до іспиту в мові українській та заявляли в поданях виразно, що хотять складати іспит в мові українській. Рівночасно взиваємо всїх товаришів, щоби у власнім інтересї (задля оминеня можливих непорозумінь) зголошували ся з поданями до тов. Ярослава Мулика (щодня між 7 а 8 вечером в „Академічній Громадї" або Кльоновича ч. 8. партер. — За Видїл „Кружка правників": *М. Бодруг*, голова, *Яр. Мулик* за писаря.

— **Загальні збори товариства господарского „Сїльский Господар"** відбудуться 25 н. ст. марця (субота) с. р. о год. пів до 10 рано в комнатах „Рускої Бесїда" у Львові (Ринок ч. 10 I пов.) з слїдуючим порядком: 1) вступне слово; 2) звіт з дїяльности товариства; 3) звіт касовий; 4) внесеня видїлу; 5) вибір нового видїлу, 6) зміна статутів: 7) внесеня членів. З причини важних справ, що мають ся порішити на тих зборах, просить ся о численну участь. — *Від видїлу товариства.*

— **Відозва до Русинів збараского повіту** Дуже важну і пекучу потребу в теперішний час відчули всї Русини нашого повіту, а іменно: заснованя руского товариства кредитового для цїлого повіту. Тисячі нашого гроша, зложили ми вже в чужі каси, і тисячні капітали ми робимо для чужих кас, а для нашого народа з того й сотик не прийде. Коли ми отже потрафимо для чужих: удїлами, запорукою та процентами двигати каси і в них творити величезні капітали, то чому не могли-б ми зробити сего й для себе? Тому кличемо до всїх Русинів, хто лише прочитає сю відозву, нехай конче прибуде в понедїлок дня 27 марця с. р. до Збаража, на нараду задля заснованя такої позичкової каси, о 1 годинї пополудни до дому читальнї „Просьвіта". — Оден нехай десятьох з собою приведе на ту нараду! Збараж дня 19 марця 1905. [Просимо всї рускі часописи сю відозву повторити]. о. *А. Заячківский, д-р Волод. Білиньский, Теодор Стрільбицкий.*

— **Видїл товариства св. Ап. Павла** просить своїх Вп. членів адресувати всї письма до товариства на руки секретара о. М. Ґалянта ул. св. Мартина 11 а., всякі грошеві посилки на руки скарбника о. В. Лиска — ул. Вагилевича 1, а по видавництва товариства відноситись до бібліотекаря о. Е. Гузара, ул. Длуґоша 16. Видавництва є поміщені в анонсї.

— **З Мостиского.** Отсим повідомляємо, що в середу дня 29 марта 1905 о 10 годинї перед полуднем відбудуть ся в льокали читальнї „Просьвіти" в Мостисках публично звичайні загальні збори філії товариства „Просьвіта" в Мостисках з слїдуючим дневним порядком: 1) Відчитане протоколу попередних загальних зборів; 2) Справоздане уступаючого видїлу, 3) Вибір нового видїлу 4) Реферат економічно-господарский (виголосить делеґат тов. „Просьвіта" зі Львова), 5) Внесеня і інтерпеляциї членів.

Упрашає ся о численну участь. Залеглі вкладки членьскі можна заплатити і в сам день загальних зборів с. є. 29/3 1905 у філії в Мостисках.—За видїл: З. Скварко, д-р. Ст. Поляньский.

— **Філія Руск. тов. педаґоґічного** в Станиславові подає до загальної відомости, що на відозву Рус. тов. пед. у Львові в справі популярно-наукових відчитів, уложила слїдуючу програму: 1) В недїлю 19 марта виклад п. Чарнецкого „Лїтературна творчість Богдана Лепкого". 2) В недїлю 26 марта виклад о. Ер. Барища „Про устрій в природї". 3) В недїлю 2 цьвітня виклад д-р Ів. Мандичевского „З'ображене типів у творах Максима Ґоркого". 4) В пятницю 7 цьвітня виклад п. Гранковского „Вступні відомости до естетики". 5) В недїлю 9 цьвітня виклад п. Ост. Карановича „Становище жінки в законї австрийскім". 6) В недїлю 16 цьвітня виклад п. Мариана Якимовского „З психольоґії дитини". Дальшу програму відчитів подасть ся пізнїйше. Виклади відбувають ся завсїгди від год. 6—7 в комнатах „Рускої Бесїди" площа Франца Йосифа ч. 3, I. пов. Вступ для старших 20 сот., для молодїжи 10 сот. Чистий дохід призначений на удержане приватної рускої семінариї учительскої у Львові. — Видїл Тов. пед. звертає ся отже до всїх Русинів станиславівского повіта, щоби зволили як найчисленнїйшою своєю участию підпирати змаганя тов. пед., яке має на цїли зібрати не лише фонди на удержане одинокої в краю рускої семінариї жіночої, але також бажалоб всюди ширити руске слово і руску науку і тим способом заохочувати всї верстви рускої суспільности до науки і працї для добра цїлого народу. Добровільні жертви принимає комітет з подякою.

— **Переписка редакциї.** *Всч. о. Г. в Ш.* Відповідно листом. — *Вп. Ф. М. у Львові:* Помістимо завтра новий повний текст.

З товариств.

Звіт дїяльности „Сокола" в 1904 р.

(*Конець.*)

Секция економічна. До обовязків сеї секциї належить старати ся о фонди для товариства і дбати про льокаль. Єще в роцї 1903 приступила секция до урядженя фантової льотериї. Вистава тих фантів відбула ся в пасажи Міколяша, тягнене льосів відбуде ся 10 цьвітня с. р. Не виграні фанти віддає ся до Базару сокільского, а не розпродані льоси буде ся відтак продавати яко звичайні переписні листки по зниженій цїнї. Заходами сеї секциї рішено утворити „Сокільский Базар", — склеп з приборами шкільними. Заряд сего склепу передано д. Кучицї. На внесене сеї секциї закуплено також огнотревалу касу, якої потреба давала ся дуже відчувати. Голова секциї був д. Кучика.

Комісия будови дому уконституовала ся дня 1 сїчня 1904 р. в цїли здвигненя власної Сокільнї. Заходами сеї комісиї видано облїґациї десятикоронові. Видано відозви та поверх 2.500 і розіслано з просьбою о закупно облїґаций. Звернено ся до всїх товариств кредитових о підмогу на будову. Щоби уможливити і сотиковими датками причинятись до збираня жертв, виготовлено лїсти складкові. В тім дїлї складає комісия передовсїм прилюдну подяку панам, що головно причинають ся до збираня таких жертв. В слїд за тим видано пушки та цеголки сотикові у видї бльочків. 50 пушок розіслано по товариствам, а бльочки по всїх знакомих і незнакомих з просьбою о ласкаву продаж. Датки з пушок та бльочків починають тепер чим-раз обильнїйше напливати. На письма наші що-до збираня датків на Українї і в Америцї не одержали ми жадної відповіди. Голова д. Іванець Михайло, секретар д. Доскоч.

Комісия забавова в 1904 роцї урядила шість засїдань, переважно в справі великих вечерниць з танцями і річного попису. Ґімнастичний попис, устроєний в „Фільгармонії" дня 4 червня при участи п-и А. Крушельницкої, проф. Ясеницкої, п. М. Волошина, станиславівских 8 Сокілок, львівского Бояна, пожарного „Сокола" з Малехова і орхестри 15 п. п., випав сьвітло під оглядом моральним і приніс чистого доходу 18 К 98 с. Великі вечерницї з танцями, устроєні дня 11 лютого на спілку з „Кружком українських дївчат", дали доходу 127·37 К. На Бесїдї устроєно 3 вечерницї з танцями, іменно: дня 30 сїчня, 22 жовтня і 19 падолиста. В днях 31 серпня до 4 вересня урядила в салї пасажу Міколяша виставу фантів, з котрої було чистого доходу зі вступів і пушок 13 98 К; крім того продано льосів за 235·50 К. Дальше комісия брала участь в двох фестинах на дохід Захоронки (на однім з них, д. 5 мая, мала з колеса щастя 10 К 36 с.) і в балю „Захоронки" в „Народнім Домі" дня 10 падолиста та в андреївских вечерницях того-ж товариства. Крім того брала участь через своїх делеґатів у фестинї в Підбірцях і в 2 фестинах в Лисиничах, де переводила забави. Дня 9 жовтня мав відбути ся популярний попис пожарних філій в салї „Здрова", але з причини невідповідної погоди, а головно ґрасуючих по селах пошести шкарлятини, відложено сей попис на слїдуючий рік. Всї приходи сеї комісиї обернено на біжучі видатки товариства. На Иорданьскі Сьвята ходив хор „Сокола" щедрувати по домах львівских Русинів і зібрав 270 К, котрі призначено на будову дому товариства. Проєктована прогулька до Підгорець не відбула ся, бо не зголосило ся відповідне число учасників. Головою комісиї був д. Ґорук.

Комісия прапорова відбула 3 засїданя. Головною задачею сеї комісиї є зладженє прапора для Товариства. В справі вигляду сего прапора скликувано специяльне засїданє пань, на котрім брали участь: Алїськевичева, Заячківска, Стефановичівна, Левицка, Барвіньска, Прокешівна. Прапор має бути подібний до прапору гетьманьского. Образ сьв. Михайла не сріблом гафтований, тілько малюнок шитий іголкою. А що правдивого образу св. Михайла годї було навіть з Києва дістати, то справа прапора проволїкла ся. Що-до квестиї льва, котрого образ має бути поміщений на прапорі, іменно що-до вигляду руского льва, звернено ся до д-ра Чоловского, архіваря мійского музея, котрий обіцяв нам поміч в тій справі. Технїчного виконаня прапора підняв ся комітет пань. На послїднім засїданю старшини порішено, щоби скликати специяльне засїданє в справі вигляду прапора, кооптувати до комісиї д. Сенюту, яко малара знатока, попросити на засїданє з голосом дорадчим дра Чоловского, як також руских учених. Упросити д-ра Чоловского, щоби написав розвідку про руского льва. Рішеню сеї комісиї позіставляє ся також установлене відповідного дня, в котрім би сей прапор можна відсьвяткувати, як також щоби той день став загальним сьватом наших Соколів. Але що на скликанє такого засїданя забракло вже часу, то мусить ся для сеї справи вибрати реченець по загальних зборах. В кождім разї є надія, що справа прапора в 1905 роцї буде порішена. На дохід сеї комісиї видало ся випуск „Наших звуків" і „Музичний листок". Головою комісиї був д. Вінцковский, заступником д. Іванець Володимир.

Комісия драматична. „Сокіл" бажав і на тім поли де-що здїлати, длятого задумав уряджувати ріжні вистави. На голову сеї комісиї вибрано д. Л. Лопатиньского. Комісия відбула 2 засїданя та задумала виставити на перший раз „Ярополка" К. Устияновича. Але задля браку сил чи часу голови сеї комісиї скінчила ся дїяльність сеї комісиї на пробах. В остатних часах рішила старшина привернути сю комісию до житя.

Звіт комісиї технїчної. Вправи у Львові: З приладів набуло товариство дручок переставний в робітнї п. Стефанівского у Львові, драбинки шведскі для чотирох осіб, дві лавочки шведскі, 10 пар бумав, дві пилки копані. Година вправ розпадала ся на три части. Пів години тревали вправи вільні, відтак наступали вправи на двох відповідно дібраних приладах по однїй чверти години. Замість другого приладу брало ся часто гри як: „Через границю", „Рибаки", „Когутик", „Кулявий поїзд", „Заяць в капусті", „Жмурки", „Хата". В червни виходили члени на пилку копану і ухату за „Цїсарский лїсок". На колесї учив Е. Любович 14 другів, на самотужках шведских санкувало ся трех членів і 8 учеників, до пливальнї львівскої видала комісия дві вільні карти. Сего року в сїчни розпочали ся вправи членкинь. Відділу того попередними лїтами не було. Д. Будзиновский впровадив в запас вправ вправи шведскі і застосував їх особливо у відділї членкинь. Кружок провідників збирав ся раз на тиждень і обговорював вправи на цїлий тиждень. Двох з кружка здало у вересни іспит державний на учителїв руханки: дг. Семотюк і дг. Е. Любович. Попис з поступу в руханцї Сокола львівского відбув ся 4 червня 1904, на котрім 8 членів виконало вправи на поручах впоперек. Другу точку творили вправи пожарні 14 Соколів з Малехова, а трету вправи булавами 8 Сокілок запрошених зі Станиславова. Враженє попису було додатне.

Укладало ся назви технїчні, з котрих частину подало ся до виданого в р. 1904 правописного „Словарця". Накладом товариства вийшли „Гри і забави І. Боберского, часть I" в 1500 примірниках по 10 сот.

В льокали товариства відбув ся відчит про копану пилку для членів і нечленів. З часописий передплачував, Allgemeine deutsche Turnzeitung für Frauen".

Вправи філій: З заложених 15 філій: Бережани, Будзанів, Бучач, Камінка, Коломия, Комарно, Кути, Перемишль, Самбір, Чортків, Яворів, — урядили лише дві філії попис з поступу у вправах: Станиславів оден раз, а Тернопіль два рази. Для оцїни пописів, як вже висше згадано, висилано свого відпоручника. Оба згадані товариства посїдають заводових 4 начальників і потрафили приєднати для руханки богато приклонників. Сокіл тернопільский вправляє ся в просторій сали „Міщаньского Брацтва", приладженій нароком до рухових вправ. Всї инші філії борють ся з такими перешкодами, як брак відповідної салї або брак приладів або брак начальника вправ. Технїчна комісия полагоджувала запити товариств що-до саль, приладів, веденя вправ і забав. В роцї 1905 вислало ся до філій відповідні квестіонарі, щоби був докладний погляд на стан вправ в поодиноких товариствах. Тогди уможливить ся виміну гадок що-до веденя руханки та що-до визначеня розумної дороги до спільної цїли. Головою технїчної комісиї був І. Боберский, містоголовою Ю. Семотюк, секретарем Е. Любович.

Звіт начальника вправ. Вправи відбували ся від початку року до липня в салї на Підвалю ч. 7, с розмірах 7·40 м. довготи, 6·25 метрів ширини, 3·60 м. висоти. В липни перенесло ся товариство на ул. Куркову ч. 11, де задля лїтних ферий не провадженo вправ. Від вересня перепровадив ся „Сокіл" на ул. Коперника ч. 9. Тут веде ся руханка в двох комнатах. З них менша є 4·29 м., більша 5·90 м. широка, обі мають 5·90 м. довжини, а 3·40 м. висоти. В протягу цїлого року брало удїл у вправах 73 членів, 17 членкинь і учениць, 46 учеників старших, 22 молодших, 19 учеників мужеской семінариї, 16 вихованків бурси дяківскої, 25 вихованків бурси ремісничої. Ученики семінариї перестали учащати з кінцем мая, вихованки бурси дяківскої зачали учащати в грудни.

Вправи членів провадили Н. Доскоч, Е. Любович, І. Боберский; вправи членкинь А. Будзиновский; вправи учеників старших Ю. Семотюк, І. Сохоцкий і П. Артимович. Ученики мужеской семінариї провадили ся самі. Вихованків Бурси ремісничої провадив по части Н. Доскоч, по части вправляли ся під власним проводом. Бурсу дяківску вів К. Козакевич. Кружок провідників складав ся з початком року з 7 сил, з кінцем року належало до него 12. Начальником був до кінця жовтня Ю. Семотюк, відтак І. Боберский. Пересїчні числа учасників у вправах рухових представляють ся так:

	Члени	членкинї	ученики стар.	ученики мол.	бурса рем.	семінария муж.
Сїчень	7	2	13	7	17	10
Лютий	14	4	12	8	14	6
Марець	12	9	15	11	13	11
Цьвітень	13	4	16	11	9	11
Май	17	5	14	11	10	6
Червень	10	5	7	5	11	—
Липень	9	—	—	—	7	—
Серпень	—	—	—	—	—	—
Вересень	10	3	—	—	9	—
Жовтень	14	5	9	6	11	—
Падолист	15	8	10	8	10	—
Грудень	11	7	7	6	14	—
Загальне число учасників	73	17	46	22	25	19

Подавши так коротко сей звіт з дїяльности головного товариства годило-б ся подати єще звіт з дїяльности наших філій — та на жаль, мимо дворазового упімненя, наші філії не надіслали нам єще всї точного звіту і проте ми єго на разї не подаємо.

Як бачимо зі звіту, орґанїзация сокільска розширяєсь чим раз більше в нашім краю, а стоячи на тривкій основі огорне, дасть Біг, цїлий край в невдовзї та з'орґанїзує єго в одну карну та солїдарну масу.

Календар: Гр.-кат.: нинї (середа) 40 мучеників, завтра(четвер) Кондрата, позавтра (пятниця) Сеферина; — Рим. кат. нинї (середа) Октавіяна, завтра (четвер) Віктора, позавтра (пятниця) Гавриїла.

Театри: Театр мійский у Львові: нинї (середа) „Щастє в закутку", комедия Судермана, виступ Р. Желазовского, завтра (четвер) „Кавалер з фіялками", оперетка Гельмесберґера.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля мійска. [Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ веч.] В середу 22/3 „Свята Мусія" оперета зі сьпівами і танцями М. Кропивницкого; в четвер 23/3 „На днї" оцени з дна житя в 4 д. М. Горкого; в суботу 25/3 „Дон Цезар" оперета в 3 д. Делінґера; в Недїлю 26/8 „Запорожець на Дунаєм" опера в 3 д. Артемовского; ві второк 28/3 „Відьма" фантастична оперета в 5 відслонах Яновскої-Лисенка; в четвер 30/3 „Продана Наречена" опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представлене „Циганьский Барон" опера в 3 д. Страуса; в недїлю 2/4 послїдне представлене „Невольник" драма зі сьпівами і танцями в 5 від Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

Земля на продаж, 13 морґів огорода, хата, господарскі будинки, сад, кирниця; земля пшенична, при головнім гостинци, в громаді Грушка коло Товмача, 6 кл. віддаленя; можна купити і парцелями. 188 2—3

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 16—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні і Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Курс Львівский

з дня 22 н. ст. марта 1905.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зеліз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
" " 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
" краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 80	— —
" " 4% а. в. льос. в 57 л.	99 50	00 20
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
" " 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
" " 4% льос. в 56 л.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 —	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (ІІ. см.)	101 50	— —
" " 4½% (ІІІ. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	—
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 6
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 5	—
" " 4½% 4 ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к с	к с
Міста Кракова по 20 зр. 40 к.)	87	93 —
Міста Станиславова		— —
Монети		
Дукат цісарский	11 6	11 40
20 франківка	19	19 25
100 Рублів срібних	250	253 —
100 Рублів паперових	252 7	254 50
100 марок німецких	117	117 50

DEPENDANCE

Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий

Виступ найліпших артистичних сил.

31 Щоденъ 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Краєве Товариство кредитове урядників і сьвящеників

стов. зареєстр. з обмеж. порукою у Львові.

Рахунок оборотовий за 1904 р.

ПРЕДМЕТ	ПРИХОДИ кор. сот.	РОЗХОДИ кор. сот.
1. Фонд резервовий	890·20	—·—
2. Уділи членів	9507 95	—·—
3. Вкладки до обороту	83149 89	65607·75
4. Відсотки	9200·17	4848·01
5. Кредит банковий	36947·—	35347·—
6. Позички в фонді пропінацийнім	25000·	—·—
7. Кошти адміністр.	2130·18	4947·89
8. Рах. ріжних сторін	21817 03	21812·07
9. Зиск з р. 1903	—·—	613·57
10. Дивіденда	503·25	270·75
11. Позички на скрипти	24943·93	39550·—
12. " " векслї	42034·—	77419·—
13. Інвентар	·—	284·—
14. Льокациї в банках	9999·04	15367 07
15. Щадниця почтова	31443·81	31396·56
16. Кошти спору	153·61	245·71
	297720·06	297709·38

Приходи: К 297720·06
Розходи: К 297709 38
Загальний оборот: К 595429·44

Білянс за 1904 р.

ПАСИВА кор. сот.	ПРЕДМЕТ	АКТИВА кор. сот.
2002·4	1. Фонд резервовий	—·—
24156 81	2. Уділи членів	—·—
98334·79	3. Вкладки до обороту	—·—
855·99	4. Відсотки побрані на рік 1905	—·—
7000·—	5. Кредит банковий	—·—
25000·—	6. Позичка в фонді провінац.	—·—
96·58	7. Резерва податкова	—·—
320·79	8. Рахунок ріжних сторін	—·—
310·50	9. Дивіденда непіднята	—·—
—·—	10. Позички на скрипта	78790·40
—·—	11. " " векслї	71504·—
—·—	12. Інвентар	631·80
—·—	13. Льокациї	6562·29
—·—	14. Щадниця почтова	396·44
—·—	15. Кошти спору	92·10
—·—	16. Готівка касова	1131·93
1031·10	17. Зиск за р. 1904	
159108·96		159108·96

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Яр. Ільницкий президент. *І. Яремкевич* секретар

ДИРЕКЦИЯ:

Ів. Бачиньскій. Ал. Сероїчковский. Гр. Грозик.

КОМІСИЯ РЕВІЗІЙНА:

А Кіяк. Іос. Максимович. Н. Мельник.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниції, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патериції, підставники, плащениції, хрести, кадильниції, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лампиції, ліхтарі, образи до процесиї. фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблення і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 15—45

Для товаришів правників!

Подає ся до загальної відомости, що вже вийшов новий наклад скриптів Д-ра Стебельского: **„Поступоване карне"**. (Ціна для нечленів „кружка правників" 5·72 К, для членів 4·68). Всякі зголошеня просить ся слати на руки тов. Ярослава Мулика ст. прав (Ринок ч. 10 Акад. Громада).

„РУСКА ХАТА"

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів п д редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

В Друкарни народовій

можна дістати

Знамениті приписи печеня сьвяточних тїст

(в рускій мові), що містять в собі: Знамениті колачї, всякі пляцки, мазурки, торти, медівники, знамениті тісточка до кави, чаю і чеколяди, найріжнороднїйші обзрінки, знамениті пампухи і т. д.

Ціна з висилкою 1 К 40 сот.

За надісланем почтовим переказом **1 К 40 сот.** висилає: **ДРУКАРНЯ НАРОДОВА, Львів, ул. Коперника ч. 9.**

„Краєвий Союз кредитовий"

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот.
Замкненя місячні2	"	"	5	"
Інвентар довжників	"	"	5	"
Інвентар вкладників	"	"	5	"
Інвентар уділів	"	"	5	"
Книга головна	"	"	10	"
Книга ліквідацийна	"	"	10	"
Книга вкладок щаднич.	"	"	10	"
Книга уділів членьских	"	"	10	"
Реєстр членів	"	"	10	"
Справоздане і замкнене рахунків	"	"	10	"
Зголошеня о позичку штука	"		2	"
Виказ уморення позички	"		2	"
Асиґнати касові штука	"		1	"

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім"** у Львові, Ринок ч. 10, І. поверх.

Оповістка.

Заходом академ. тов. **„СІЧ"** в Чернівцях (перед тим **„Молода Україна"**), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пятя дїях, переклав В. Симович. Ціна 60 сот.

2. Г Яблочков: „Сільска Учителька", оповідане, переклав А, Крушельницький. Ціна 60 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.

4. Теодот Галїп: „Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.

5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповідання. Ціна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

7. Максим Горкий „Міщане", сцена в домі Безсемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Ціна 1 кор.

Видання 1—2 і 7 можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Півець церковний з теноровим голосом кавалер, котрий заложить хор на два голоси, глядає місця від Томиної неділї. — Андрей Сидор в Лисятичах п. п. Більче Волиця. 227 5—8

Укінчений практикант

торговельний глядає посади на крамаря, причім може виручити старого дяка. Близші відомости уділить Народна Торговля у Львові. 229 3—8

Потребую від Провідної неділї дяка. Зголошеня на адресу о. Остап Скоморовский, парох в Кутищі, п. Підкамінь (коло Бродів). 219 3—5

Медалї, монети,

релїґійні медалики, старинні монети і нумізматичні книжки

купує та виміняє

Максиміліян Ґольдштайн

у Львові 216 3—3

ул. Собіского ч. 22. ІІ.п.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул, Коперника). 780

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Заліщинах

поручає готові повози, дорожки, візки, сани Виконує на замовлене всякого рода екіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.
234 2—10

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 29—60

Дістати можна всюди.

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр
Обручкові ч. 41 по 77 зр
Обручкові ч. 45 по 88 зр (для грубої роботи)

Вс. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданє і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ливрук

Львів, Пасаж Мікеляша.

Оголошене.

П. Т.

Дня 11 цьвітня 1905 р. о годині 11 рано в комнатах читальні „Просьвіти" в Борщеві на І поверсї відбуде ся

III. Загальний Збір

„Повітового Товариства кредитового Руского Дому Народного з Борщезі" з слїдуючим порядком дневним:

1. Отворене збору і відчитане протоколу з попередного збору.
2. Звіт дирекциї з діяльности за рік 1904.
3. Внесок комісиї шконтруючої що до абсолюториї.
4. Зміна статутів і вибір нового заряду товариства.
5. Внески членів.

НАДЗИРАЮЧА РАДА. 232 3—3

20 корон опусту від ціни фабричних (картельових) на кождім ваґоні **ТОМАСИНИ** від 16 до 20% квасу фосфорового загальної заврстости і від 15 до 20% в цілости розпускальної дає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли

при замовленях цїловаґонових. Цінники висилаємо відворотно почтою вже оплатно. 229a 3—8

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштосписи церков, каплиць, віль плебаній, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 4—14

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Диплбомів і т. и. по умірених цінах.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоварищене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна пресилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу, навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички уділяє „Дністер" своїм членам на 6%; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра"*.

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі"*.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Дністер"* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер" 31/12 1904.

Вкладки	1,783,673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Уділи членьскі	133,117 К.	Цінні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і инші	26.576 К.	Льокациї	169 456 К.
34		на рахунку біж.	81.968 К.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
" Ряшева 10·20.
" Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
" " на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
" Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
" Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
" Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
" Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
" Рави руської і Сокаля 5·08, 7·30.
" Яворова 8·20, 4·45.
" Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
" Ряшева 8·30.
" Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
" " з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
" Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
" Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
" Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
" Рави руської, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
" Яворова 6·50, 5·48.
" Самбора 9·25, 8·40.
" Коломиї, Жидачева 5·55.
" Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чертками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редагує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарні Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 56. Львів Четвер 10 (23) Марця 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI Getreidemark 18. — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерата платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австриї: за границею:
на цілий рік 32 к — [illegible]
на пів року 16 „ — [illegible]
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 „
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Рекламациі неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а з рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иншi приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Проєкт росийскої конституциї в „С. Петербургски'х Вѣдомост'ях".

Під заголовком „Организація народнаго представительства въ Россіи" оголосив барон Корф в 52-ім числї „С. Петербургск'их Вѣдомост'ий" проєкт орґанїзациі постійної державної ради („государственная дума") для Росиї. Барон Корф єсть звісним репрезентантом прихильників осьвіченого консерватизму, належить отже до найбільш умірк ваних противників теперішного ладу і ідеалом єго не обмежене самодержавє, а обмежене бюрократиї. В тім дусї і виготовлений єго проєкт, який з огляду на провідну єго думку як і з огляду на позицию бар. Корфа, треба вважати як свого роду ballon d'essay близько до правлачих сфер стоячих кругів супротив опінії росийских конституціоналїстів.

В вступних увагах, якими бар. Корф попередив свій проєкт, виходить він зі слів царского рескрипту про „покликанє вибраних від населеня людий до участи в законодатних працях і замічає, що збір так покликаних „виборних людий" повинен мати характер постійної державної ради, а не одноразового земского собору, бо задачі, які він повинен сповнити вимагають надто довгого часу на їх переведенє. Другий момент, піднесений бар. Корфом у єго мотивах відносить ся до часу скликаня пропонованої ним „думи". Позаяк справи, які порушив царский рескрипт і які насуває житє, не зносять проволоки, тож бар. Корф єсть за тим, аби отсю „думу" скликати як найборше, за два-три місяцї. Найбільше місця у своїх мотивах посьвячує бар. Корф способови вибору „думи" і єї складови, і тут лежить оден з моментів, рішаючих про характер пропонованої ним „думи". Бар. Корф противний именно звичайній виборчій системі, а головно виборам безпосередним, бо тоді при аґітациї „анархістів" можна одержати з виборів дуже несподївані результати. За се заявляє ся він за обсиланєм „думи" посередним способом через істнуючі уже репрезентациї населеня і земства, городскі думи, біржеві комітети та дворяньскі збори так, щоби на кожду з тих бодай припадала певна скількість представителів, при чім треба би в дечім змінити ординациї виборчі земскі і городскі, обнижаючи їх виборчий цензус і даючи тим робом дещо ширшим кругам приступ до сих інституций.

Що до числа членів „думи", то для належного єї складу бар. Корф пропонує, аби число се не було менше як 200, а небільше як 400 членів. Склад думи після єго проєкту опирав би ся на згаданих, істнуючих уже репрезентациях, а репрезентациї сї, именно-ж земства в многих ґуберніях не істнують, тож бар. Корф пропонує, скликати покищо „думу" з істнуючих вже репрезентаций, а опісля доповнити єї представителями і „неземских" ґуберній в міру того, як і там відчинять ся земства, що послїдне повинно як найборше наступити.

Коли перейдем до самого проєкту, названого автором „Уставъ государственной думы" та скодифікованого ним у 23-ох артикулах, то найзамітнїйшими являють ся слідуючі постанови:

„Государственная Дума" бере участь в законодавстві через опінїйоване правительственних проєктів і петиціонованє до царя, має — значить ся — голос лише дорадчий і парламентом в властивім значіню сего слова не була би. В склад єї входять не лише „виборні гласні" від самодержавних институций, але і представителї міністерств та центральних урядів. „Виборні гласні" виходять з слідуючих институций: ґуберніяльних земств ґуберніяльних дворяньских зборів, фінляндского сойму, городских дум 17-и більших міст (поверх 100.000 населеня), головнїйших біржевих комітетів, Імператорскої Академиї Наук і Імператорского технїчного товариства. „Гласні" вибирають ся на 5 літ, але цар може розписати вибори, розвязавши думу і перед 5-літним реченцем. З 288 членів думи в тїснїйшім складі (без „неземских" ґуберній) припадало би: на земства 147 (по одному гласному на 500.000 мешканців), на городскі думи 26 (з того Петербург і Москва по 3 Варшава, Одесса, Харків, Київ, Рига по 2, прочі міста по одному), на біржеві комітети 17, на Академію Наук 4, на імп. технїчне товариство 3, на дворяньскі збори 76, а вкінци на міністрів 15. З введенєм земств у прочих ґуберніях (між ними у ґуберніях. Київ, Могилів, Мінськ, Городно, Волинь, Поділє (европейскої і азийскої Росиї число гласних збільшило би ся до 388 так, що на земства припало би ще 100 гласних, а именно: 52 з прочих ґуберній европ. Росиї, 19 з т. зв. королївства Польского, 19 в Кавказу, 8 з Сибіру і 8 з т. зв. центральної Азиї.

Вибраним на гласного може бути всякий, хто має право виборче до згаданих самоуправних институций з виїмкою осіб остаючих в державній службі (чиновників, то-що), міністри можуть заступати ся в думі своїми заступниками (т. зв. „товаришами министра").

Дума уконституовує ся сама, вибираючи на рік президента і трех віцепрезидентів. Дума збирає ся бодай раз в рік на кількамісячну сесию, при чім день відчиненя сесиї означує ся законом з гори. Конець сесиї означує царский рескрипт. Гласні одержують дієти і кошта подорожи. Президент Думи заряджує єї канцелярию. Він має право представляти безпосередно цареви рішеня думи і справозданя з єї засідань. Протоколи з засідань думи опубліковують ся.

Предметом обрад Думи є всї нові законопроєкти і зміна та обясненє законів істнуючих, всї проєкти фінансові (державні позички, буджет, зелїзницї і т. д.) В сих справах мусить перше дума видати свою опінїю. Думі мають ся предкладати справозданя з фінансової господарки і справозданя всїх міністрів, а по заопінїйованю думою предкладають ся цареви. Дума має право законодатної інїциятиви і може сама укладати законопроєкти. Дума може жадати вияснень від міністрів що до справ з їх ресортів, може вибирати ревізийні комісиї для розсліду справ і т. п., з чого може здавати справозданя самому цареви. З усіми проєктами і т. д. може дума звертати ся дорогою прозьби до царя.

Так представляє ся проєкт бар. Корфе. Чи він вдоволить росийских лїбералів, можна сумнївати ся, бо, як з постанов єго очевидне, не дає він думі рішаючого голосу в законодавстві, не знає одвічальности міністрів перед думою та нічого не згадує про ненарушимість посольску — значить пропонує репрезентацийне тїло без кардинальних прикмет парляментарної репрезентациї. Вправдї пропоновсна бар. Корфом дума мала би бути постійною институцією з котрої опінїєю правительство в переважній части случаїв числило би ся, однак проєкт сей не дає ніяких ґарантий, щоби воно з думою числити ся мусїло. В ґрунтї річи дума така була би безсильна супротив замахів чиновництва і автократиї, а що найбільше служила би за кляпу безпеченьства для задержаня автократичного ладу, якого в засадї проєкт барона Корфа не нарушує. Все таки треба вважати се не аби яким знаком часу, коли і того разу проєкт, ще й до того з такої сторони і на сторінцях такої часописи, як „С. Петербургскія Вѣдомости" появив ся.

Оставало би ще згадати про одно: узглядненє неросийских національностий в проєктї бар. Корфа. Коли взяти за основу пропоновану думу в вусшім єї складі (288 членів), то справа представить ся, як слідує: На 147 репрезентантів земств припадало би 33 репрезентантів на ґуберниї україньскі або переважно україньскі (Бессарабія, Катеринослав, Полтава, Харків, Чернигів, Херсон, Таврия) 15 на ґуберниї з значною україньскою меншостию (по 5 на ґуберниї: Курск, Воронїж і Саратів) та 5 на Фінляндию. Прочих 94 гласних з земств припадало би на ґуберниї великорускі. В городскій куриї відношенє було би таке: 4 гласних припало би на міста польскі (Варшава і Лодзь), 1 на місто польско-литовске (Вильну), 2 на місто лотишско-німецке (Рига), 2 на міста напів татарскі (Астрахань і Баку), 1 на місто вірменьско-грузиньске (Тифліс) та 9 на міста україньскі (Кишенів, Київ, Харків, Катеринослав, Одесса, Ростів доньский). На великорускі міста припадає гласних 8. Анальоґічно розложені гласні з біржевих комітетів та дворяньскої куриї з тим додатком, що в дворяньскій куриї репрезентовані би були також надбалтайскі Німці-шляхтичі (6 гласних) та переважно польскі шляхтичі з ґуберниї подільскої, київскої, волиньскої, міньскої, виленьскої, городненьскої і ковеньскої (14 гласн.). Коли усї тї числа звести до купи то в вусшій думі розпоряджали би Фінляндцї 5-а, Німцї 6-а, Лотиші 2-а, Литовцї 1-им (?), Татари 2-а (?), Вірмени та Грузини 1-им, Поляки 18 а (14 шляхт. 4 лїста) гласними. На україньскі ґуберниї і міста, не числячи ґуберний з укр. меншостями, по повисшому обчисленю припало би разом 42 гласних (33 земств та 9 міст), коли би однак укр. елємент прийшов до значіня лише в деяких земствах і гор. думах, то можна приняти число Українців в держ. думі на яких 20—30 голов. В розширеній [388 членів] пропорция та ще погіршила би ся.

Полякам прибуло би 19 репрезентантів з царства польского, Москалям з ґуберний північних, уральских і азийских, Вірменам і Грузинам з Кавказу, а чи україньский елємент зміг би вибити ся в земствах Волиня, Поділя і Київщини, се річ дуже пробдематична. З національного укр. становища проєкту бар. Корфа не мож назвати пожаданим.

В справі Руского кр. Тов. господарского.

І хтож би подумав та хто би повірив, що три мілїоновий, на-скрізь рільничий нарід руский в Галичинї не є обнятий економічною орґанїзациєю?! Ми мусїли ждати аж двацятого віку, щоби остаточно покласти перші кроки, перші основи, основуючи своє краєве Товариство господарске у Львові.

Чехи, на котрих ми так залюбки покликуємо ся, основали у себе „Патріотичне товариство економічне" ще в першій половинї минулого столїтя, а в 1862 роцї числило се товариство вже 72 секций. Те саме подиблемо в инших менших краïнах, у менших народів. І так прим. Словінцї в Країнї мають своє господарске товариство від 1867 року; сей малий народець числячий 500.000 люда, спроміг ся до 1900 року основати 118 філїй господарских з 5.081 членами! Подібні висліди в тім напрямі виказують Моравія, Шлеск, Стирия, Каринтия і т. д. Поляки заснували аж два товариства господарскі: в Кракові для західної і у Львові для східної части Галичини. Львівске одержало марку „ц. к." в 1845, роцї, а позаяк ми не були ані при єго родинах, ані при єго хрестинах, тож нам до него... зась! Великі суми гроший має се товариство до розпорядимости в цїли підвигненя економічного стану східної Галичини (згадаю лише про підмогу краєво-державну, ухвалену 1890 р. в сумі 600.000 К., з котрих львівске діставало по 40.000 К. річно через десять літ с. з. до 1900), однак ми, мешканцї як-раз сеї східної Галичини, не то, що не беремо участи в тім, для нас призначенім товаристві, не то, що не користуємось, але таки зовсім нам не інтересуємо ся. І в тім то власне по части й наша вина, що ми є виключені від добродійств сего товариства, бо ми, пробудившись з віковічного сну, не станули до працї в цїли забезпеченя економічного. А не маючи до сеї пори ані институций ані орґанїзаций економічних, не можемо поки-що домагати ся роздїлу ц. к. львівского товариства господарского на секцию руску і польску, як то зробили инші народи нашої держави. І так згадане нами Патріотичне товаристо економічне в Чехах перемінено в 1873 р. на утраквістичну Раду культуральну (Landeskulturrat). Та той утраквізм якось не довго попасав, бо вже в 1891 р. придїлено тїй спільній радї дві самостійні секциї: ческу і німецку.

Так само утраквістичне „Товариство для підпираня рільництва" в Моравії перемінено на культуральну Раду, але вже відразу з двома самостійними секциями. Така мала країна як Тироль з 950.000 населеня має вже від 1891 р. культуральну Раду з самостійнима секциями німецкою і італїйскою, котрі раз у рік сходять ся на спільну нараду. В кінци й буковиньска Рада культурна сповняє свої обовязки між иншими і зглядом тамошного руского народу, видаючи фаховий орґан в трех мовах. Так і показує ся, що зі всїх народів нашої монархії лиш одинодиньский руский нарід в Галичинї є й під зглядом економічним ізольований, лишений всякої помочи, а тим самим полишений власним силам, значить: з гори засуджений на повільну вправдї, за те певну голодову смерть.

В жадвій борбі, а тим паче в економічній, ніхто не знає сентиментів; оттому то й наш противник без упину зміцнює свої позициї цїлою сїтю кулок рільничих, райфайзенок і т. п., а на доверщенє та остаточне забезпеченє своєї побіди над нами укріпляє ся такими законами, як бюра посередництва працї, рентові оселї і т. п.

Се майже безвихідне положенє нашого народу зрозумів круг наших людий і завдяки їх заходам сновує ся дня 25 с. м. Руске краєве товариство господарске у Львові. Гадка, мобы се товариство основувало ся як-раз в пору, щоби поставити запору небезпечним заходам нашого противника, є не зовсім влучна — таке товариство ми повинні були засновувати що-найменче перед пів столїтя, а рішучо були-б не опинили ся над безоднею, над котрою нині стоїмо. Так само невлучний є поклик наших часописий, щоби „особливо інтересовані круги зрозуміли далекосяглість сего почину". Не „круги", а цїла наша суспільність занедбала свій обовязок орґанїзациї нашого на-скрізь рільничого люду, тому обовязком є цїлої нашої сьвідомої суспільности направити те лихо. Отже **цїла наша суспільність, усї наші институциї, читальні, крамницї, церкви та громади** повинні чим скорше вступити в члени ново основуваного Товариства, а то тим більше, що ми не сьміємо уважати якоюсь там економічною орґанїзациєю. Ні! **Ми мусимо се товариство узнати за наглячу акцию ратункову**, котра лише при енерґічній співучасти **цїлої суспільности нашої** зможе в короткім часї сповнити свої завданя, значить: віднести наш нарід з упадку економічного, а тим самим виратувати єго від національної погибели!

Тому в імя справи та добра нашого народу нехай кождий, до кого дійде си кілька слів засхоти, віджалує тих 2 К, річної вкладки членьскої та нехай їх чим скорше відішле до Товариства (Львів, Дім „Просьвіти" ринок ч. 10). А коли в той спосіб згуртує ся нас кілька тисячок членів до спільної роботи, тоді сеся наша акция принесе богато добра нашому народови, а заразом буде гарною та гідною руского імени відповідю на „панькі жарти" послїдної сесиї польского сойму у Львові.

Лінц 18 марта 1895.

*Кость Гуке**ч.*

Пан І. Франко супроти мого 30-лїтного ювилея *)

Хв. Редакціє! Чую, що надуживаю Вашу ґазету і взагалї друковане слово, — але, будьте ласкаві, не відмовте людської прислуги, бо дальший випуск часописи, в якій на мене нападено, вийде не зараз — і то хто знає, чи редакція єї помістить моє справленє перед загальними зборами „Наук. Тов. ім. Шевченка" хоть на підставі § 19 пр. з.

З книжки про мій ювилей можна бачити, що п. Франко взяв участь у тім ювилею: він написав досить теплий привіт від фільольоґічної секциї „Наукового Товариства ім. Шевченка" у Львові, прийшов на ювилей, говорив на комерсї про суспільну совість у моїх писанях, які й рекомендував молодїжи, і дав 100 корон на ювилейний дар менї. Не була се така щира участь, як моя в єго, Франковім 25 лїтнім ювилею, 1898 р., але в даних обставинах, я був єму і за те дуже вдячний. Та ось, у ІІІ-ій книжцї „Літературно-наукового Вістника" за сей рік, той самий п. Франко втяв на мене таку статю, якої не повстидав би ся і найтяжчий ворог мій і радикальної справи. (Заголовок єї „М. Павлик. Замісь ювилейної сильветки"). П. Франко доказує в тїй статї, що не варто було справляти менї такого гучного ювилея та так менче величати, бо я того не вартий. Як би у п. Франка була тодї крихта суспільної добросовісности, то він зав'важав би в моїй

*) Містимо се письмо п. Павлика, бо нема сумніву, що п. Павлика скривджено. Хоч отже не зовсїм годимо ся на погляди автора а в дечім і на єго діяльність, то однак знаємо, що п. Павлик совісно, значить по своїй найліпшій воли, трудив ся для народної справи і віддав на се цїле своє житє, а для того рода діячів в кождій україньско-рускій часописи мусить бути отверта свобідна трибуна для оборони їх публичної чести — *Ред.*

ювилейній книжці мої виразні слова про те, що похвали мені я вважаю надмірними, що всї ювилейні почести беру не до себе, але до тої справи, якій я старав ся служити і дальшій пропаґанді якої хочу послужити й моїм ювилеєм, — що я вважаю себе лише невидним поводом до прояви ідейности нашої інтеліґенциї, котру я радби прихилити зовсїм до служби нашому простому народови. П. Франко міг би побачити в моїй ювилейній книжці й богато инших осіб, головно з простого народу, на котрі я старав ся звернути увагу читачів книжки; міг би і в привітах інтеліґенциї мені побачити дещо важнїще нїж похвали мені, тай зміряти, на тій підставі, поступ ідейний нашої інтеліґенциї, за сих 30 років. Але нї! — єго збентежила в сїй книжці лише моя особа, і він кинув ся на неї, оббризкуючи мене найгидшим болотом від ніг до голови. На пробу, випишу Вам одно. П. Франко пише, на ст. 178—179 таке: „Порушу болючий епізод його (Павлика) зносин із пок. Миколою Ковалевським, специяльно ж редаґоване „Народа“ в Коломиї від осени 1893 до осени 1894 р. Хто сьогодні захоче переглянути тих 25 нумерів „Народа“, де найцїннїйше — статї й уваги Драгоманова, а найцїкавійше — статя д. Павлика „Моя бродска Одиссея“, той певно не захоче повірити, що має в руках найдорожше видане, яке коли небудь появило ся в руській части Галичини. Ті 25 нумерів (разом 450 сторін) коштували не вчисляючи пренумерати круглих 4.500 рублїв, тоб то сторона друку пересічно 10 рублїв... Прибувши в осени 1894 р. до Львова і переглянувши предложені д. Павликом рахунки пок. Ковалевский був страшенно обурений і збентежений, зробив д. Павликови дуже прикру сцену (я не був її сьвідком і знаю про неї лише з оповіданя обох її учасників) і покривши решту Павликового рахунку, на що, як говорив, мусїв задовжити свій хуторець (одиноке наслїдє його дочка), поїхав із Галичини мов убитий, з серцем переповненим гіркістю та розчарованєм. Знаючи його вразливу душу і його сибірським засланєм підкопане здоровлє я певний, що сей моральний удар, який завдав йому побут у Львові в осени 1894 р. коли не сам, то в значній мірі вігнав його до гробу (він умер два роки пізнїйше на серцевий удар). Я не знаю, чи подїлив ся пок. Ковалевський своїми гіркими досьвідами, зібраними в Галичинї, з Драгомановом, але коли се було так, то можна уявити собі ті гіркі хвилї, які з сього приводу мусїв пережити смертельно хорий наш учитель і які мусїли затроїти остатні днї його житя“.

Так пише п. Франко. А погляньмо, що каже книжка доходів і видатків „Народа“, яка, на щастє, є в моїх руках. Отже з тої книжки показує ся, що за той час, про який говорить д. Франко, себ то від 15-ого липня 1893 р. до 23-ого червня 1894 р., всї видатки „Народа“ виносили разом **2266 рублїв**, на заплачене яких я дістав від неб. Ковалевського **2100 рублїв**, а 166 р. (або 212 гульд. 61 кр.), із пренумерати. Значить, коли відтягнути дані Ковалевським 2100 р. від 4500 рублїв д. Франка, то покаже ся, що він промахнув ся на багательку — на **2400 рублїв**!

Тих 2266 рублїв або, на наші гроші, 3102 гульд. 3 кр. пішло на таке: 1277 гульд. 68 кр. на друк „Народа“ і єго видань, як „Листи на Наддніпранську Україну“, „Рай і Поступ“ і т. и., 640 гульд. (або 500 рублїв) менї за редакцію й адміністрацію, 267 гульд. 74 кр. п. Франкови за співробітництво в „Народї“*), 255 гульд. (або 200 рублїв) на моє кандидоване в Брідщинї (д. Франко каже, на ст. 176, що на те пішло „мало не 400 гульденів“ чужих!), 204 ґульд. 28 кр. на марки, 159 ґульд. 49 кр. на доплату друкарни за „Хлїбороб“ (котрий я тодї редаґував і адміністрував, як потім і „Гром. Голос“ — усе, розуміє ся, за дурно), 80 ґульд. 70 кр. ґазети й книжки, 65 ґульд. льокаль редакційний, 51 ґульд. 76 кр. податок за 1893—4, 49 ґульд. 20 кр. експедитор, 38 ґульд. 5 кр. инші співробітники „Народа“, 12 ґульд. 13 кр. дрібнїщі видатки.

Від половини 1894 р. до половини 1895 р., себ то до кінця істнованя „Народа“, я дістав від неб. Ковалевського на згадану часопись і єї виданя 2.200 рублїв; накину на себе ще 200 р., задля можливої неточности моїх записок, то буде 2.400 р.

Значить, не за один рік, як каже п. Франко, але за повних два роки я дістав від неб. Ковалевського на „Народ“ і єго виданя разом 4.500 рублїв. А се груба ріжниця.

М. Павлик.

Конець буде.

*) Хто би був цікавий знати, кілько п. Ф. взяв за одну сторону своїх статей у „Народї“ за той час, тому скажу, що числило ся єму по 25 гульд. від аркуша друку. Треба почислити написані сторони й подїлити ними суму 267·74 кр. А сума се певна — я маю на неї специяльний документ — поштову книжку. Кажу се на всякий случай, бо я вже мав за сю позицию клопіт від ш. подруги п. Франка, котра казала, що п. Ф. дістав від мене за той час лише ґульд. 100 „съ чѣмъ-то“. На доказ противного, я й посилав із Коломиї п. Ф-ви згадану поштову книжку. П. Ф. книжку вернув, але, розуміє ся, не перепросив мене за жінчину помову. А помовляти людей любить і сам п. Ф. і то за найгірше — зрештою, не зі злого серця, але з забудьливости та белетристичної фантазиї. Ось Вам на те один класичний доказ: лїтом 1891 р. заалярмував п. Ф. увесь Львів, що єму пропало все жінчине віно — щось 3 чи 4 тисячі рублїв в „выигрышныхъ“ білетах. Описував він менї ту пропажу з найбільшими подробицями: як він їх узяв із рук банкира дра Лїлїєна, як їх заніс домів, поклав „ось-тутечки“ межи книжки — словом цїлий белетристичний ескіз. П. Ф. дав знати про пропажу поліциї, ґазетам. Поліция зробила ревізию у єго служниці — старенької, незвичайно чесної баби, — кинула підозрінє на тих, що у него того часу ночували (на неб. Іл. Гарасимовича і ще на когось) і, певно, була би пішла в своїх підозрінях і далї, шукаючи злодія. Та ось одного гарного ранку дзвонить хтось у телефон редакциї „Kurjera Lwowskiego“, кличучи п. Франка. „Гальо! Kto tam?“ „Dr. Lilien, — відповідає голос: czyście zwaryowali?! Pocoście ogłosili, że Wam przepadły pieniądze?! Pieniądze są u mnie!“. Показало ся, що все росказане п. Ф-ком була чиста фантазія; що грошей він і не брав із рук Лїлїєна, лише той просив єго, аби їх лишити ще на скілька місяців у него. Щастє велике, що лучив ся чесний банкир, знакомий д. Ф-ка, співвластитель „K. Lwowskiego“. А як би не те, то пропала би була не одна невинна душа. Чи перепросив д. Ф. служницю, а бодай Гарасимовича — не знаю.

Справи австро-угорскі.

По інтерпеляциях (гл. вчерашні послїдні вісти) приступлено на вчерашнім засїданю палати послів до дневного порядку і вибрано комісию з 36 членів до розслїдженя справи п. Валевского. З Галичини війшли до комісиї пп.: Абрагамович, Бобжиньский, Іарапіх, Ґломбіньский, Ґрек, Дашиньский і Кос,

В дискусиї над внесенєм п. Дершати промовляв між иншими п. Абрагамович против усего, що могло би в своїх наслїдках довести до заколоту між обома половинами монархії, бо кождому австрийскому громадянинови передовсїм повинно залежати на могучости австрийско-угорскої монархії. Бесїдник не вірить, щоби могло прийти до цлового роздїлу між Австриєю і Угорщиною. Він заявляє, що польске коло не буде голосувати за вибором нової комісиї, а жадає, щоби внесенє Дершати відослано до комісиї угодової.

По промовах ґенеральних бесїдників приступлено до голосованя і принято внесенє Дершати, а відкинено внесенє Абрагамовича.

Опісля приняла палата без дискусиї у всїх трех читанях проект правительства в справі удержавленя австрийского шляху угорско-галицкої і угорскої західної зелїзницї.

Наступуюче засїданє відбуде ся в пятницю.

Угорска кріза.

Будапештеньскі дневники констатують, що через ніч ситуация сильно погіршила ся і що між сполученою опозициєю а двором прийде до завзятої борби. Опозиция рішучо домагає ся військових реформ і заявляє, що в соймі переголосує кождий кабінет, котрий не згодить ся на поступляти опозициї. Навіть умірковані дневники пишуть, що якби новий кабінет, відданий цїлком дворови, відрочив сойм на підставі королївского рескрипту, то не лиш сполучена опозиция, але цїлий сойм зверне ся против двора, бо на абсолютизм жаден Мадяр не згодить ся. Борба грозить катастрофою, котра постигне не лиш Угорщину, але і цїлу Монархію.

Вчера відбула ся нарада сполученої опозициї, на котрій Апоний здав справу о опозициї, а іменно: 1) Виборча реформа на широких підставах; 2) реформа адміністрациї, 3) утворенє самостійної економічної териториї, але в реченци, коли се може стати ся без шкоди для угорских інтересів; 4) в військових справах скоалїзована опозиция не домагає ся сповненя домагань сторонництва независимости, але ставить лише домаганя близькі до програми, т. є. приймає програму партиї опираючої ся на засадах з р. 1867, до котрої кожда партия може прилучити ся, а також ґр. Андраші приняв єї за свою. Щодо перших двох точок, то монарх приняв їх безусловно, але вже економічна справа запутала ся.

Жаданє безусловного принятя угоди з австрийским правительством і ратифікациї нелеґально заключеного договора з Німеччиною, могло би послужити евентуально за средство унеможливленя осягненя економічної самостійности. В військових концесиях монарх не війшов поза постуляти уложені „комітетом девяти“ лїберальної партиї, а рівночасно військова адміністрация зажадала ухваленя кредиту 450 мілїонів і підвисшеня контингенту рекрута. Монарх згодив ся на іменованє коаліцийного кабінету під услівєм, що жаданє угорскої команди і прапорів буде вилучене і що новий ґабінет запевнить так підвисшенє контингенту рекрута як і ухваленє на військові цїли 450 мілїонів корон. Комітет сполученої опозициї був тої гадки, що услівя поставлені монархом суть неможливі до принятя і що опозиция не може взяти на себе відвічальности за утворенє коаліцийного кабінету.

Війна.

(Телеґрами).

Льондон. З обсадженєм Кяюяну Японцї закінчили нагінку за Росиянами. Від початку марта Японцї посунули ся о 100 морских миль на північ. Від хвилї занятя Японцями Мукдена і Теліна, росийска армія в дуже критичнім положеню, бо є відтята від плодовитих околиць і хіньских жерел, богатих в рільничі плоди.

Петербург. В Харбінї голод. Довіз з Росиї не вистарчаючий для армії, котра всї свої харчі стратила в відвороті. Північна Манджурия обдерта з всього, так що і населеню грозить голод. На границї Монголії появили ся сильні відділи Хунхузів, котрі унеможливляють довіз харчів з сеї сторони і загрожують зелїзницю. Ґенеральний інтендант армії, Губер, мав заявити, що виживить армію, як буде можна удержати ся в околици Кірину і як на весну запевнить ся населеню можність управи землї.

Берлїн. Збір великих промисловців і капіталїстів Москви під проводом мілїонера Савви Морозова ухвалив не підписувати нової внутрішної позички росийскої так довго, як довго не будуть переведені важні внутрішні реформи.

Петербург. Царский указ іменує Куропаткіна командантом першої манджурскої армії.

Льондон. З росийскої кватири в Ґатуліні доносять: Коли Куропаткін дня 19 с. м. відїхав до Харбіна гадав, що росийска армія вже безпечна. Одержавши іменованє на команданта першої армії, вернув сей час до війска, котре приняло єго овацийно. Куропаткін виголосив промову, в котрій висказав надію, що росийска армія в короткім часї направить наслїдки послїдного погрому. В японьскім війску, котре ступає за Росиянами, брак сил і енерґії.

Петербург. Лїневич телеґрафує дня 21 с. м.: Перед нашими передними сторожами появив ся малий відділ японьскої кінноти, за котрим ішла піхота. Японцї заняли ся в місцевости Махастай.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. Комітет міністрів під проводом Віттого ухвалив засадничо, що викладовим язиком в середних школах привисляньского краю має бути язик польский. Оногди арештовано тут 128 студентів.

Відень. Говорять, що в рішаючих кругах порішено цїлком знести цензуру на заграничні книжки і дневники.

Варшава. На улици кинув хтось на військову патролю бомбу і утїк. Чотири вояки, два поліцаї і оден жандарм тяжко ранені. В сусїдних домах повилїтали шиби. Бомба поранила також сїм осіб, котрі переходили коло місця атентату.

Петербург. В околици Шаропан на Кавказї підпалено паньскі будинки в пяти селах. В маєтку княгинї Муратової прийшло до бійки між поліциєю а 300 узброєними хлопами, котрі хотїли відбити кількох арештованих. Поліция дала сальву і ранила кільканадцять осіб.

Москва. Між хлопами курскої ґубернії, котрі нищать двори, кружить поголоска, що між ними є ґенерал Штесель з царским письмом, позволяючим рабувати панів і витинати лїси.

Петербург. В добре поінформованих кругах говорять, що Булиґін має видати відозву, в котрій заявить, що як довго в державі не запанує лад, так довго не будуть заведені ніякі реформи. Як заворушеня по селах і містах будуть тревати дальше, то конституцийний рескрипт царский з 18 лютого стратить значенє, а против виновників заворушень будуть заряджені острі репресийні средства.

Харбін. Жаден заграничний аташе військовий не дістав ся в часї відвороту з під Мукдену до японьскої неволї. Всї суть в Ґатулїнї. Перша росийска армія не стратила анї одної гармати, а забрала 7 японьских машинових гармат і взяла кількасот Японців до неволї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Андраші на вчерашній авдиенциї у цїсаря зложив місию утвореня кабінету. Цїсар приняв сю димісию до відомости. В кружку приятелів Андраші сказав: „Стане ся щось нового, але що се таке буде, не знаю“.

Військове відшкодованє.

Париж. В парляментї поставлено внесенє, щоби підофіцирам і вояком, котрі в часї військових вправ потерпляють в наслїдок якої нещасливої пригоди, признавано відшкодованє на підставі анальеґічного закона о робітниках, евентуально, щоби родини діставали відповідну платню.

Македонія.

Царгород. Порта заперечує поголоску, мов би повстанцї здобули місто Сану, столицю єменьского вілаєту.

Ратуйте мощі козацкі!

В часї великого обтяженя народними податками сьміє і „Сокіл“ відкликати ся до народної жертволюбивости. „Сокіл“ однак не може переривати розпочатого дїла. Збудованє власної сокільнї лежить єму горячо на серци рівно з иншими народними потребами. Около 4000 К успів зібрати на ту цїль. Єго достоїньство вимагає трудити ся дальше в тім напрямі.

І ось тепер в тій хвили лучає ся у Львові до купна памятна для нас площа в середмістю та придатна як-раз для „Сокола“. Площа та — се останки нашої вольности, нашої самостійности. Ся площа то курган, де спочивають кости козаків, які під проводом Хмельницкого в 1649 роцї змагали завести власну управу в нашім княжім Львові. Се площа, яка в случаю закупна єї нагадуватиме нам лучшу минувшину нашу та загрівати-ме до працї для красшої будуччини.

Щоби і сей послїдний сьвятий для нас шмат землї не дістав ся в руки чужих спекулянтів, щоб зберечи сей козацький курган в руках наших, задумав „Сокіл“ закупити сю площу, виставити там народний храм сили духа і тїла, школу подвижників самосьвідомости, культури і всесторонного розвою Руси-України. Память сего кургану буде нас орґанізувати.

І от причина, для котрої „Сокіл“ звертає ся до Вас, Родимцї! Сьвідомі Вашої жертволюбивости на народні цїли не числимо ми виключно на дари, але на позичку.

Просимо о закупно 10-коронових зворотних облїґаций. Гріш сей повинен вистарчити нам до збереженя сьвятости. Коли память вольних руских горожан не має загинути, вимагає обовязок цїлого народу, щоби рускі курганн позістали при нас.

Родимцї! Поможіть запевнити спокій костям погибших в бою борців за славу і волю і свободу Неньки-України; не дайте, щоби ворожа лопата розкидала для нас сьвяті мощі на наругу тих, що заперечують наше істнованє.

Гаразд!

Старшина Товариства ґімнастичного „Сокіл“ у Львові.

НОВИНКИ.

— **Засїданє виборчого руского комітету до ради міста Львова** відбуде ся завтра (в пятницю) для 24 с. м. о год. 7 вечером в льокали „Народної Канцеляриї“. Просить ся о численну участь — *Президия.*

— **Впов. д-рови Костеви Левицкому** складаємо отсим щиру подяку за єго сьвітлу а безінтересовну оборону перед карним трибуналом у Львові за тзв. антиверберівску демонстрацию. — *Олена Левицка, о. Олекса Пристай, Мих. Петрицкий, о. Лев Сїлиньский, Мстислав Січиньский, д-р Володимир Загайкевич.*

— **Про ґімназию в Бродах.** пишуть нам: Як звісно, сими днями громадска рада в Бродах ухвалила двома третинами голосів спольщенє місцевої нїмецкої ґімназиї. На основі рескрипту намісництва ся ухвала має бути затверджена ще повітовою радою, а що руске населенє Брідщини завдяки звісним виборчим махерствам не має в повітовій радї, подібно як в міскій радї, відповідної репрезентациї, то річ певна, що й в тій інстанциї справа спольщеня сеї ґімназиї не буде сполучена з найменшою трудностию. Супротив того брідскі Русини повинні скликати як найскорше віче, на котрім повинні ухвалити передовсїм протест против самовільної переміни польскими верховодами нїмецкої ґімназиї в Бродах на польску, бо учеників Русинів у ній більше як латинників, а відтак вислати до міністерства просьвіти петицию, в котрій брідска Русь, покликуючись на процентове відношенє руского і польского населеня в Брідщинї, на переважаючу фреквенцию рускої молодїжи в брідскій ґімназиї і взагалї на недостачу руских ґімназий, мусить поставити рішуче домаганє, щоби тоту ґімназию перемінено на руску. Справою сею повинні заняти ся також рускі посли і однодушну акцию брідскої Руси поперти, де слїдує, своєю інтервенциєю. Инакше руска суспільність сповнила би дїйсно непростимий гріх, коли так спокійно буде дивити ся, як Поляки здобувають собі нову позицию, котра властиво повинна бути в руских руках.

— **Як збирати жертви на театр між народом?** На сю тему пише нам оден патріот з провінциї: Всїляко пишуть тепер в наших часописях про се, чи потрібний нам свій театр та й чи взагалї нам єго будувати. Тілько лїт складають люди на сю цїль, а кілько то разів я сам на товариских сходинах, весїлях, забавах збирав і видів, як кождий остатну „шістку“ віддавав радо на будову театру! Не вільно проте тепер нікому зібрані гроші призначувати на иншу цїль. Оден тілько є оклик: Руский театр мусить бути! Але звідки взяти гроший? Одні радять не курити, не пити й не убирати ся, випадає хиба ще не їсти і не спати. То до нїчого! Я сам не курю, не пю, не убираю ся а гроший в мене дасть Біг! Треба, як то кажуть, зачинати з иншої бочки! Коли театр має коштувати мілїони, то й мілїони людий має на него зложити ся. У нас дають одні і ті самі люди т. є. сьвященики і сьвітска інтелїґенция, котра не є анї численна, анї богата. Фонди на будову театру повинен зложити нарід. До тепер то певно ще оден мілїон руских душ навіть не знає, що там десь має ставити ся театр. Менї здаєсь, що не так потреба збирати між народом, як то тепер водить ся. Наш селянин не має гроший, отже як єму сказати: „дай-но пару крейцарів на театр“ то почіхає ся в голову і скаже по правдї: „не маю“. Селянин всї свої потреби платить або збіжем або яйцями. Хто сидить на селї, то се добре видить. Приїде гончар до села з горшками, то селянин міняє горшки за збіже; насипле єму повний горнець збіжа, то гончар дасть той горнець (горнець варт 4 сот. а збіже 40 сот.). Так садівникови за миску яблок дає миску жита і т. д. Треба „ґейсу“ чи соли, бере яйця, йде до кра-

мниці і знов міняє. Тепер ходить о то, щоби хтось перейшов через село і попросив „що ласка, що можність“ на руский театр. То міг би зробити війт а найліпше сьвященик. Майже в кождім селі два рази до року ходять сьвященики по хатах з „молитвою“ і „кропилом“. Нехай з кропилом підуть по хатах зараз по жнивах і попросять жменю збіжа на театр, а ручу до трох літ буде театр! Пересічно кожде село дало би до 20 влр. Спробуйте!

— **Звіт сокільскої ношевої комісиї.** Щоби одержати взорець на практичну, гарну а дешеву сокільску ношу, розписало товариство „Сокіл“ дня 29 січня м. р. конкурс з трома нагородами, о котрі могли убігати ся члени і нечлени. По визначених двох місяцях надійшли два рисовані а два ушиті моделї. Знавці проф. А. Алиськевич, д-р М. Коцюба і проф. В. Шухевич рішили, що нї оден з проєктів не відповів вимогам конкурсу. Рисовані проєкти звернено а ушиті моделї закуплено від властителів: дг Ференцевича за 50 К і дг. Вінцковского за 30 К. На підставі набутих моделів уложило ся головно за помислом дг. М. Іванця вишивки на сокільску ношу а дг. А. Будзиновский запроєктував на материю российско-сїрий льоден, котрий нарочно замовив в фабрицї по 6 К за метер. Дня 5 червня м. р. приняв з'їзд делеґатів сокільских філїй предложений взорець, полишаючи комісиї свободу порішити подробиці що-до окрас. Сумнїв, чи вишивки мають бути тої самої краски, що одяг, чи темнїйшої, не удалось ще порішити. Головою комісиї є дг. проф І. Боберский, а секретарем дг. Н. Доскоч.

— **Брехливість Słow-a Polsk-ого.** З Відня пишуть нам: На засїданю ради державної дня 21 с. м. показав пос. Н. Василько в присутности звісного кореспондента праских Narodni-x List-ів, пос. Пенїжка, гокові ческого клюбу д-рови Пацакови статю Słow-a Polsko-го з дня 27 лютого, де сказано, що д-р Пацак — на просьбу пос. Н. Василька, щоби ческий клюб прилучив ся до протесту Русинів, против інтервенциї мінїстра ґр. Голуховского у пруского мінїстра ґр. Райнбабена в справі звісної бесїди про польску господарку в Галичинї, — мав відмовити, замічаючи, що Чехи знають добре положенє Русинів в Галичинї і воно зовсїм не є таке тяжке, як се представляє руска преса. Пос. Василько навів оден уступ з тої статї і посол д-р Пацак сказав на се обрушений: „Ich ermächtige Dich zu erklären, dass die ganze Notiz erfunden und erlogen ist“. Супротив того звісна брехливість вшехпольского орґану не потребує мабуть коментарів.

— **Ц. к. жандарм хоче вішати.** З Борщівщини пишуть нам: По від'їздї польских матечок з Михайлівки стояла наша школа заперта до 20 с. м. Місцевий сьвященик заповів минувшої недїлї, що в сїм тижни відбудуть ся в школї духовні реколекциї а також приготване до великодної сповіди для шкільних дїтий. Позаяк шкільний будинок був запертий, а ключі віддано предсїдателеви школи, повідомив о. катехит окружну раду шкільну в Борщеві і предсїдателе п. Ґенїша про свій намір. Повідомлене було в тій цїли, щоби школу завчасу опалено і дїти могли вигідно слухати катехита. Рано згаданого дня зібрали ся дїти під школою а не могучи на зимнї вистояти, отворили двері і ввійшли до кляси. Між дїтьми був мій 11-лїтний син Сафат. Наука відбула ся в означеній годинї дїти опустили спокійно школу. Вечером о год. 7 нападає нагло на мою хату і то в часї моєї неприсутности двох жандармів з Кудринець. Оден з них приказав остро мому хлопцеви, щоби признав ся, хто намовив єго отворити шкільні двері. Коли переляканий хлопець не знав що відповісти, загрозив єму оден з жандармів, що повісить єго до гори ногами. Повернувши до дому, застав я жінку і дїти переляканих так, що не годні були оповісти, що зайшло в хатї, нїм я прийшов від сусїда. Супротив того сьмію сею дорогою спитати Високе ц. к. правительство, чи дозволено в конституцийнїй державі нападати в ночи на дім горожанина в часї неприсутности господаря дому і страшити дїти повішенем та за що була ся погроза? Чим провинив ся мій 11-лїтний хлопець, на котрого доси не було жадних жалоб, а котрого о. катехит хвалить за добре поведенє? Зазначу, що я будучи бідним ремісником, працюю також на удержанє моєї родини і від губи собі віднїмаю, щоби заплатити податок на удержанє жандармів. — *Іван Болехівка.*

— **Знов Зельманівщина.** Із Звинячки борщівского повіта доносять нам: Писали ми недавно про нашого пароха, котрий при виборах голови церковного комітету попирав кандидатуру Жида. Се мало такий наслїдок, що сими днями парох винаймив парохіяльне поле Жидови Мортковя Вексельблятови, тому самому, котрого хотїв зробити головою церковного комітету. Ми парохіяни хотїли також винаймити се поле і давали таку саму цїну, але що-ж, коли Жид має у нашого пароха першеньство. — *Той сам.*

— **Хіньскі зьвірства.** Анґлїйскі часописи подають описи страшних сцен, яких видївнею було місто Мукден по відвороті російскої армії. Не могучи забрати із собою всїх ранених, Росияни лишили значне їх число в Мукденї, а для опіки над ними, під сторожю пяних вояків, також лїкарів і черниці т. є. сестри милосердя. Ледви однак послїдний полк вийшов з міста, хіньске населенє кинуло ся на вояків, а поконавши їх, кинуло ся також на лїкарів і сестри милосердя. Розпочала ся страшна різня. Женщини, заким їх убито, Хінцї збезчестили. На щастє незабаром надійшло японьске військо, але більша частина Росиян, полишених в Мукденї, погибла страшною смертию. Хінцї по зьвірски знущали ся над своїми жертвами. Японцї сейчас привернули спокій і лад.

— **Звичайні XI. загальні збори** товариства ґімнастичного „Сокіл“ у Львові відбудуть ся в недїлю д. 26 марця 1905 о годинї 3 пополудни в льокали товариства ул. Коперника ч. 9. Порядок зборів; 1) Відчитанє протоколу. 2) Звіт старшини з дїяльности за рік 1904. 3) Звіт касовий за рік 1904. 4) Звіт контрольної комісиї. 5) Зміна статута. 6) Вибір старшини, настоятелів вправ і контрольної комісиї. 7) Внесеня та інтерпеляциї.

— **Зі Стрия.** Дня 6/4 відбуде ся в Стрию в сали „Народного Дому“ равт заходом „Тов. рус. женщин“ на дохід захоронки в Стрию. Програма: 1. Хор мужеский Бояна. 2. Фортепян зі скрипкою. 3. Живий образ. 4. Комедийка в однім актї. На закінченє томболя (з красними фантами) і гри товариські. Вступ від особи 1 К. Буфет у власнім заряді. — *Іванна Витковицка*, секретарка.

— **З Дрогобича.** Дня 25 (н. ст.) марта 1905 р. о год. 10-ій перед полуд. відбудуть ся в комнатах „Руского Касина“ (дім п. Фріца) загальні збори новооснованої філїї руского товариства педаґоґічного в Дрогобичи. Порядок дневний: 1) О год. 9 Богослуженє в церкві св. Тройцї. — 2) Повитанє учасників пров. головою. — 3) Відкритє зборів делеґатом голов. видїлу товариства пед. у Львові. — 4. Поясненє статута товариства. — 5. Відчит. — 6) Вибір видїлу. — 7) Внесеня членів.

— **Галицкій з'їзд купців і шинкарів** відбуде ся дня 29 с. м. в громадскій сали міста Львова. Єсли би хто мав які критики, дописи і т. п. видання в справі пропінациї, зволить безпроволочно ласкаво післати до п. Івана Бориса, купця в Перемишли за відповідною заплатою.

— **Пожарний „Сокіл“ в Зеленій,** бучацкого повіта, затвердило вже ц. к. намісництво, як філїю львівского „Сокола“.

— **Подяка.** Товариство „Українська Громада“ в Кракові складає Вп. Панї Теофілї Гриневецкій з Мельниці щиру дяку за щедрий дар в книжках і трьох річниках „Л. Н. Вістника“. — *Видїл.*

— **Подяка.** Видїл товариства „Шкільної помочи“ в Снятинї складає отсим щиру подяку Впр. о. Діонизию Вакулиньскому, парохови з Русова, за щедрий дар на руску бурсу в Снятинї в квотї 10 К, зложених місто вінця для упокоївшого ся о. Григория Олесницкого. — *Видїл.*

— **Подяка.** Видїл товариства „Кружок українських дївчат“ в Коломиї, почуваєсь до милого обовязку зложити щиру подяку Вп. Добродїям, передовсїм Вп. п. директорови Біберовичеви, Всеч. о. Гриньовскому, Вп. паннам Шнаблївним і всїм Вп. товаришам, що причинились ласкаво до устроєня нашого концерту, котрий відбув ся 12 марта 1905 р.

— **Хто** з Вп. панів господарів або Всч. оо. духовних мав би на продаж 1 ваґон бараболь, зволить подати ласкаво цїну разом з доставою до зелїзничої стациї Заболотці. — *Читальня „Просьвіти“ в Рожневі п. Заболотцї.*

— **Спростоване похибки.** На домаганє о Івана Шевчика з Лїнинки малої зазначуємо, що в виказї жертв на будову руского театру у Львові, долученім до 42 ч. „Дїла“, мало бути подане, що о. Шевчик прислав від Ясеничан квоту 36 кор. 73 сот., призбирану на таци яко коляду, а не 35 кор. 30 сот., як комітет приймаючий жертви на будову театру хибно виказав.

✝ Померли:

— **Онисим Юзичиньский,** парох в Вибудові, бережаньского деканату, львівскої архиепархії, упокоїв ся по тяжкій операциї в шпитали в Бережанах, в 40 роцї житя а 14 сьвященьства. В. є. п.!

З штуки і лїтератури:

— **Руский селяньский театр.** З Черновець доносять, що під кличем „штука для народа“ входить в житє інституция „Руский селяньский театр“, котра своєю дїяльностию буде обнимати так Черівцї як і найдальші місцевости буковиньскої Руси. Перше представленє відбуде ся дня 4 цьвітня с. р. в сали музичного товариства. Відограний буде народний образ в 4 дїях Бораковского п. з. „Не судилось“. — Режисерию обняв п. Іван Захаро. — Початок точно о пів до 8 ої вечером.

— **Руска Хата,** ч. 5 містить: поезиї Олекси Коваленка, Петра Карманьского, Франца Михайлова і Володимира Іванця; понадто оповіданя: Гната Шпитка — Не плач, Вячеслава Будзиновского — Не такий як инші, і Івана Франчука — Нещасливийвипадок. З перекладів йде продовженє повісти Кнута Гамсуна — Пан і Міксата — Неясна справа. Находимо тут і одну допись з Київа. Між ілюстрациями заміщено портрет Котляревского і Саломеї Крушельницкої, два краєвиди і горорізьби з памятника Котляревского в Полтаві.

— **З українського видавничого руху в Росиї.**

Видавництво „Викъ“ [Вік] у Киеві видруковало в 14-ій книжці своєї „Українськоі Бібліотеки“ **Твори Леоніда Глібова** (сторін XXII+366+4 вісімки, цїна 75 копійок). Книжка містить в собі (з виїмком поезиї „Остапова правда“, оракула „Ворожка“ та двох комедий писаних на-пів по російски) все, що написав поет, отже доси се найповнїйше виданє творів Л. Глібова. Рівночасно видрукувало те саме видавництво в 47-ій книжці **Байки Леоніда Глібова** (сторін 192 вісімки, цїна 20 копійок). В сїй книжцї містить ся 107 байок.

Ми вже свого часу писали в „Дїлї“, що в Києві лагодило ся виданє стїнного українського календаря до відриваня і українського Декляматора. Тепер о обох тих виданях доносить „Лїтер.-Науков. Вістник ось що: Календар **Веселка** вийшов накладом видавництва „Викъ“ і продає ся по 60 копійок. На однім боцї листів на кождий день, року значать ся місяцї, днї, сьвята, схід і захід сонця, а на другім коротенькі вірші ріжних авторів, анекдоти, приповідки, золоті гадки, памятні днї і т. и. (Є се перший український стїнний календар до відриваня не лише в Росиї, але загалом на території Руси-України). Що-до Декляматора довідуємо ся, що та київська фірма, котра забажала видати єго, запросила Б. Грінченка уложити сю книжку. Тепер рукопись під титулом **Досьвітні огнї** пішов до цензури. Коли не понівечить єго цензура, то се буде великий том більше як на 400 сторін. Є там поезиї й проза 61 авторів, між тими чимало Галичан та Буковинців (О. Кобилянська, Б. Лепкий, Ос. Маковей, Д. Млака, О. Федькович, І. Франко та иньші). До тексту додасть ся багато портретів українських письменників і артистів.

Щасливо проскочила через російску цензуру научно-популярна українська книжка п. заг. **Садовина** (з ілюстрациями) Ф. Н. Немоловского, видрукувана в Хотїнї на Бесарабії (сторін 72 вісімки, цїна 25 копійок). Автор поучає про житє рослинє, про садову шкілку, щепленє дерев, про місце для саду і садженє дерева, про ворогів та хороби саду, про ягідні кущі, про збір, перековуванє та ужиткованє овочів та про різні їх сорти, (яблука, грушки, сливки, черешнї, вишнї, аґрикоси і персики). Все написано дуже приступно.

Хто би хотїв набути яке закордоннє виданє у Львові, нехай звертає ся лише до новоотвореної книгарнї Товариства імени Шевченка при улици Театральній. Той загалом за всякими книжками (не лиш україньскими, але й российскими, польскими, француськими і всяких инших мовах) треба звертатись до сеї, своєї книгарнї).

— **Дума з Невольника,** слова Т. Шевченка, музика Богдана Вахнянина на хори мішані, жіночі і мужескі в супроводі фортепяну. Львів 1905. Цїна 1 К 50 сот. (з пересилкою о 10 сот. більше). Замовляти можна прямо у автора, Львів, ул. Корнактів ч. 1, або у Висшім музичнім Інститутї, ул. Вірменьска ч. 1.

— **Для „Кружка українських дївчат у Львові** зложили добровільні датки (в коронах): о. Іван Лотоцкий парох в Чуневі 5, О. Долиньска, Броди 4, Іван Оліжиньский, Ключів великий 2, Мартин Мойсевич нотар в Залїсцях 10, о. Анастазий Лотоцкий, Тростянець 4, о. Іван Шмериковский, Печенїжин 5, о. Ом. Менцїньский, парох Хідницї 3, М. Левицка з Винник 2, д-р Шухевич 1, інж. Левиньский 6, К. Павьківский 5, К. Ґутковский 1. дрібні датки 3. Всїм Вповн. жертводавцям складає видїл товариства сердечну подяку.

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. І. Тр. в Ses. Ho. До 20 цьвітня 1 К. 20 с. — Д. Хр. в Гл. За біжучій кварт. ще 4 К. — М. Ча. в До. — Об. За час від 1 лют. до 10 мая 1904 належить ся нам 7 К 20 с. — Л. Ра. в Бо. По конець марта прийде нам ще 2 К. — Г. Фе. в Де. п. По конець червня прийде нам ще 1 К. — Хв. Рус. Бес. в Зо. Тепер вирівнано лиш залеглість за 1904 рік, а за 1 квартал належить ся нам ще 8 К. — М. Сл. в От. в. Тепер вплачено за цьвітень, а до кінця липня прийде нам ще 9 К. 10 с. по сїй причинї, що за рік 1904 зістала залеглість 7 К 70 с.

Календар: Гр.-кат.: нинї (четвер) Кондрата, завтра (пятниця) Софрона, позавтра Теофана Григ.; — Рим. кат. нинї (четвер) Віктора, завтра (пятниця) Гавриїла, позавтра (субота) Благовіщенє.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (четвер) „Кавалєр з фіялками“, оперетка Гельмесберґера, завтра (пятниця) „Розбитки“ комедия в 4 актах Блізіньского, виступ Р. Желязовского.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля міска. [Продажа білєтів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.]

В Недїлю дня 26/3 „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 д. Артемовского; ві второк 28/3 „Відьма“ фантастична оперета в 5 відслонах Яновскої-Лисенка; в четвер 30/3 „Продана Наречена“ опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпослїднє представленє „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Стравса; в недїлю 2/4 послїдне представленє „Невольник“ драма зі сьпівами танцями в 5 від Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— **Біланс позичкового товариства „Рускої каси“ в Угнові** за час від 1 липня 1903 р. до 31 грудня 1904 р. т. є. за півтора року (ст. VI. § 20 статута), потверджений загальними зборами 18 лютого 1905 р. представляє ся ось як: І. Пасиви. Удїли 2851 К, щадн. вкладки 37.028 К 21 с., наперед побрані відсотки 424 К 96 с., резервовий фонд 374 К, на кошти інтабуляциї 173 К 66 с., із зисків 606 К 12 с., разом 40 457 К 95 с. II. Активи. Позички 38.964 К 23 с., залеглі відсотки 183 К 65 с., льокациї 50 К, запас друків 164 К 91 с., движимости 36 К 27 с., готівка в касї 1058 К 89 с., разом 40.457 К 95 с. Загальний касовий оборот 115.748 К 97 с. З чистого зиску 606 К 12 с., визначили загальні збори на резервовий фонд 64 К 92 с., на канцелярийні видатки 50 К, на ремунерациї дирекциї і помічника в діловодстві 400 К, на дивіденду (по 6 процент від удїлу) 91 К 20 с. Дивіденда виплачує ся по конець міс. марта. — За дирекцию: *Свящ. В. Романовский.*

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає **ул. Костюшка 24** пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах внутрішних, внїшних і акушериї. 58 10 32

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клїніки львівского унїверситету б. лїкар клїніки проф. Лейдена в Берлинї

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни **ул. Академічна ч. 26.** 314

Промеси до всїх тягнень

австрийских льосів.

Безплатна ревізия льосів для всїх тягнень.

Обезпеченє льосів від страт

при вильосованю найменшої виграної.

Сокаль і Лїлієн 207b

дім банковий і контора виміни у Львові.

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до перехованя цїнні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституцый так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім видїлї. 374

Оповіщенє.

Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хліборобам до відомости, що при пів-ваґонових замовленях томасини о загальної зввартости квасу фосфорового від 16 до 20 процентовій і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає на кождім ваґонї по 20 корон опусту. Опуст так високий, якого не дає жадна друга фірма, даємо для того, щоби наш нарід охоронити від невилосерного впливу, якому улягає при закупнї штучвих навозів у жидівских аґентів. Стремимо передовсїм до того, щоби наш нарід підвести економічно, а вже богато зробимо, коли удасть ся нам охоронити наших селян перед впливом чужих і ворожих нам елементів. Від Вас, П. Т. хлібороби, залежить, чи схочете користати з нашої працї для Вас і від окликом „Свій до свого“ так з закупном штучних навозів як і в всякими порадами будетесь до нас відносити.

Дирекция Спілки задля незвичайного розвою товариства прийме ще одного хлопця в укінченою другою клясою ґім. на практику торговельну до склепу насінного і желїзного. Подання належить вносити просто до Дирекциї Спілки в Перемишли разом з сьвідоцтвами.

296 3—8 *Дирекция.*

Копернiцкий і Син

... Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

... Гіпотечного на ... площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 ... висте. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі иншi прибори оптичні всїлякі направа полагоджує ся як найскорше і найдешевше 1185

КОНКУРС.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові оголошує отсим конкурс на уложенє календаря товариства на рік 1906. Зголошеня разом з пляном укладу належить вносити до Товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10, І. поверх), найдальше **до 25 н. ст. марта 1905 р.**, де будуть подані близші услівя

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта“, у Львові 28 н. ст. лютого 1905.

Др Кость Левицкий заст. голови. *Іван Яримович* секретар.

Подяка.

Щиро дякуємо всїм Високопреподобним Отцям та Високоповажаним Паньству за слова співчутя і відради в нашім нещастю. Особлившу подяку складаємо тим Високопреподобним Отцям, що відпровадили тїло бл. п. нашого сина Євгенія на місце вічного відпочинку, а іменно: Впр. оо. крил.: Митратови Туркевичови Льву, Чапельскому Іванови, Василевскому Адольфови і Редкевичови Івановн, та Впр. і Всесьвітл. оо.: Струминьскому Максимови, деканови зі Ставчан, Д-рови Мишковскому Титови, Гузарови Євгенієви, Стефановичови Александрови, Д-рови Юрикови Стефанови, Яримовичови Константинови, Костишиному Теодорови, Давидовичови Іванови, Бобикевичови Теофілеви, Лежогубскому Теодозієви, Лискови Василеви, Застирцеви Иосифови, Мохнацкому Стефанови, Ґалянтови Миколаєви, Левицкому Ярославови, Пилипцеви Петрови, Мартинюкови Антонію (Ч. св. В. В.), Алексевичови Іванови і Чеховскому Михайлови.

Бог найдобротливійший нехай нагородить Ваш труд і щирі молитви.

Львів в марти 1905.

Ольга і о. Іван Рудовичі.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсї книжки: Духовна лїкарня Ц. 20 с. Хощу, очисти ся! Ц 20 с. Наука о Найсв. Т. Евхаристії Ц. 20 с. Оставите дїтей приходити ко мнѣ. Ц 20 с. Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословский Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: о. Е. Гузар — улиця Длуґоша 17. Також можна сї книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальска 1. 240 1—10

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* **ВИН** приймає

Народна Торговля у Львові

Цїна вин:

Ца при замовленю 100 лїтрів	50 лїтрів	25 лїтрів	
0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 лїт.	
Іа при замовленю 100 лїтрів	50 лїтрів	25 лїтрів	
цїна за 1 лїтр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.	
Вино Самородне при замовленю 100 лїтрів	50 лїтрів		
цїна за 1 лїтер 1·20 кор.	1·24 кор.		114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожші і знамениті **„Меди питні“.**

До ласкавого увзглядненя!

Довголїтною спеціяльностию мого заведеня є

Пральня і апретура фіранок.

Віддані до мого заведеня фіранки відчищую найдокладнїйше, без найменшого ушкодженя, так що ті фіранки завдяки моїй старанній апретурі дістають **вигляду зовсїм нових.**

Жигмонт Флюс, Берно

ц. к. надвірна штучна фарбярня і хем. пральня.

Моя філїя у Львові находить ся лиш **при ул. Сикстускій ч. 26.** Моя філїя в Кракові находить ся лиш **при ул. сьв. Хреста ч. 7.**

Просимо звертати докладно увагу на адресу і число дому. 226 2 6

Овочеві деревця

благородні, добірні, із шкілки дібр Диків під Тарнобжеґом.

Щепи до закладаня садів, а то: яблонї, груші, сливки, черешнї, деренї, італїйнські оріхи, примінені до нашого клїмату, що виказали вже найлїпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Цїна штуки від 2—4 лїт меньші		К 0·50
„ „ „ 2—4 лїт більші з короною		К 0·80
„ „ „ 4—6 лїт сильні з короною		К 1·—
„ „ „ старші, родячі овоч з сильною кор.		К 2·—

Гарні дички від 10—20 сот.

При більших замовленях значний опуст. Цїнники на домагане висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує **МИХАЙЛО КУБІЦА Тарнобжеґ.** 193 5—6

Дім торговельно-промисловий „ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою **в Станиславові**

Приймає до перепродажи всякі вироби нашого промислу і всякі продукти краєві.

Доставляє машини господарскі, виробу фабричного і свого, штучні навози, всяке збіже і насїнє.

Приймає парцеляцию і посередничить при купнї і продажі, наймі реальностий, фільварків, млинів і т. п.

Посередничить при купнї і продажи худоби тучної і расової, безрог, кріликів курий, голубів і т. п.

Удержує спис руских купців, рукодїльників і промисловців і поручає кому треба. (Члени за дармо).

Продає карти корабельні (шіфкарти.)
Асекурує (поки що) на житє і придане.

Одним словом: У всїх потребах економічного підкладу, *чи хто хоче що купити чи має що на продаж,* нехай кождий удає ся до сего нового товариства „ДОСТАВА“.

На відповідь треба все запучити марку почтову або карту, инакше письмо остане без відповіди.

Аґентів пошукує ся. 223 4—?

Кандидат адвокатури з однорічною практикою глядає концепієнтури. Адреса: Урман, Станиславів, Бельведерска ч. 50. 242 1—3

Парохія на Підгірю з добрими доходами, зелїзниця в місци до заміни за місточко, зголошеня А. В. Печеніжин poste restante. 241 1—6

На продаж в Мшанї коло Львова два муровані фільварочні доми, при самій зелїзничій стациї положені. На жадане може бути додана певна скількість ґрунту або сїножати. Близша відомість у місцевого пароха. 244 1—3

Практикант гідний довіря, працьовитий і сфосібний в віці 14—25 лїт, з укінченою народною школою, потрібний зараз до корінного склепу „Підгірскої Торговлї“ в Дельятинї. 222 2—3

56 кр. пів кіля МАСЛА двірского в торговли **ВОЛ. БАЖАНТА** Львів, ул. Галицка ч. 3. 231 3—10

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 9—?

Перший руский краєвий склад і робітня виробів ножівничих поручає **власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі** а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ

до стриженя волоса від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке остреня тихже і направу принимає ся.

Цїнники на жадане даром.

ІВАН ЛЯВРУК

Львів, ул. Галицка ч. 6. 08

Новина! Без огляду на віддалене писемна практична наука (в польскій мові) гри на скрипках для старших панів і пань, що починають вчити ся. Листовні зголошеня до лекцийної адміністрациї, Львів, св. Анни 17. 239 1—2

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дреліхи, і т. п. цїни низькі. Адр с: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 8—40

ПОЗІР! На бузову руского театру даю 5%! т. є 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 245

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24: Сінники звичайні, подушки волосїнні і з піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнїйше ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажаним стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із захованем найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір кивотів в виді церкви, прехороше виконані найновійшої форми в цїни від 120 зр. в гору. 211 3—10

Скалисте вапно

доставляє від 1 ого марця

Спілка Вапнярів львівских

Львів 3 Мая 7. 155 13—13

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички фракових і анґлезових убрань на карнавал. Полекші в сплатах. Порученя в провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштосписи церков, каплиць, віль плебаній, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 5—14

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслїдках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 3—84

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Україна“), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Цїна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька“, оповідане, переклав А. Крушельницький. Цїна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.
4. Теодот Галїп: „Думки та пісні“, поезиї. Цїна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце“, оповідання. Цїна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщани“, сцена в домі Безсемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Видани 1—2 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки х Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10. 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Ворковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Маєских) Коперника ч. 8.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австриї: за границею:
за цілий рік 32 к. — [illegible]
за пів року 16 „ — [illegible]
У Львові (без почтової пересилки)
за цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. [illegible]
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї несопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Уступки Полякам в Росиї

З Петербурга та Варшави наспіли до польских ґазет телеґрами, звіщаючі галицким Полякам радісну та з ентузиязмом витану новину, що комітет мініґстрів під проводом Віттого ухвалив *привернути* т. зв. *Польскім Царстві польску школу*. Комітет міністрів по рефераті міністра просьвіти, ґенерала Ґлазова, та по довшій нараді сконстатував остаточно значною більшостию голосів, що школа російска „введена в т. зв. Царстві Польскім в політичних цілях“ не сповнила своїх задач, завела положені на неї надії, збільшила розділ між суспільностию польскою а російскою, та рішив зірвати з сею системою і „ввести в школу т. зв. Царстві Польскім виклади у польскій мові“. Випрацьоване дотичного законопроекту поручено міністрови просьвіти.

Вість про сю далекосяглу уступку, зроблено Росиею Полякам (як доносять польскі дневники) — викликала в Варшаві і цілім Царстві Полоскім незвичайне одушевлене, а не меншу радість можна замітити і в пресі галицко-польскій. І справді Поляки мають чого радуватися та одушевляти ся. Уступка, яку вони тепер одержали з рук російского правительства, дотикає основ їх національного розвитку та *буде мати рішаючий вплив не лише на розвиток та дальші національні успіхи Поляків з Польского Царства, але також Поляків зпоза его меж, так в Росиї, як і поза нею.*

Постулят польскої школи в польских землях Росиї видвигнули тамошні Поляки, користаючи з того прикрого положеня внішного та внутрішного в яке вігнали Росию невдачі на Далекім Сході, а акция польска в тій справі була тим успішнійшою, що вела еї ціла суспільність від социялістів до консерватистів, сказати би так — на два фронти. Коли социялістичні польскі партиї прилучили ся до революцийної борби з істнуючим в Росиї ладом, веденої революціонерами російскими та инших народностий Росиї, а специяльно в области шкільного житя викликали появу масового опору молодіжи против російскої школи дорогою публичних протестів та шкільного страйку у всіх середних школах (мужеских і жіночих) Польского Царства, то більше опортуністично настроені елементи російскої Польщи, побоючи ся небезпек, получених з того роду борбою та бажаючи сальвувати від них заздалегідь національну справу, вибрали дорогу мирних представлень, прозьб та мемориялів. Рівночасно як в Варшаві і инших містах російскої Польщи кипіло від розрухів та розгорював ся шкільний страйк, ґр. Тишкевич (мимоходом замітимо: потомок звісних руских вельмож, що одні з немногих найдовше витревали при руский вірі і народности) на чолї депутациї польских консерватистів вручив князеви Сьвятополк-Мирскому мемориял з домаганем націоналізациї школи в Царстві Польскім. І сей скомбінований атак з двох боків пощастив ся: російскі Поляки вибороли собі польску школу.

Вправді правительство думало зразу скрутити вязи сему рухови, специяльно-ж масовому страйкови молодіжи, який в руках консерватистів польских грав ролю пожаданого арґументу против російскої школи, однак заходи сї розбили ся о солідарний опір молодіжи, за якою і станули солідарно еї родичі — польска суспільність. Правительство не згадуючи уже таких способів, як наводжене жандармів і козаків на шкільну молодіж, масові екслюзиї, арештованя учениць і т. п., замкнуло вкінци усї школи в польскім царстві та зарядило нові вписи. В відповіди на се молодіж витревала у страйку, а кількатисячні зборн родичів, відбувші ся в Варшаві, заявили, що на нові вписи своїм дітям не позволять і що лише польска школа може привернути в шкільних відносинах лад. Супротив тої одностайности правительство побачило ся вкінци спонуканим подати ся і вдоволити жаданю Пеляків і згодити ся на польонізацию шкільництва в російскій Польщи.

Полишаючи на боцї отту політичну зручність та запопадливість з якою Поляки з'уміли добити ся польскої школи в Росиї, не можемо однак полишити без зазначеня деяких инших рефлексий, що нам з сеї нагоди насувають ся під перо.

Національна школа се перша условина духового істнованя нациї та загалом перша условина розвитку нациї як такої. І тому уступка, зроблена Росиею Полякам, есть для Поляків здобутком незвичайно великої та далекосягаючої ваги, здобутком, з якого — користати-муть і Поляки зпоза російскої Польщі, між тим і Поляки в Галичині. І як раз тут насувають ся нам деякі рефлексиї з огляду на близькі нам відносини в Галичині. Заходить іменно тепер питане, чи Поляки своїм поведенем супротив слабших від себе там, де вони є панами, справді заслугують на того роду уступки зі сторони тих, що панують знов над ними а специяльно-ж, чи заслугують на власну школу з рук переможного правительства Росиї ті, котрі в Галичині знищили руске народне шкільництво та відмовляють усїма способами власної школи півчетверта міліоновому рускому населеню Галичини. Та се питане лишаємо осудови історії, совісти самих панів-Поляків як і політичній перспективі рішаючих тут чинників. Для нас важнійша друга сторона сеї рефлексиї, а іменно порівнане між *способами борби* за власну школу, яких ужили Поляки в Польскім царстві, а способами нашими. Головним оружем, яким Поляки виграли свою борбу були: масовий страйк молодіжи і солідарна підпора страйку суспільностию. Средство се апробувала як цілком оправдане уся польска суспільність, не виключаючи консервативи її преси правлячого сторонництва в Галичині. Розуміє ся тим більше апробувала его польско-націоналістична преса в роді Słow-a Polsko-ro, Dzienni-ka Polsk'ого і т. д., та сама, котра так обурювала ся тому кілька місяців на піднесену в руский пресї думку страйку чи бойкоту рускої дітвори против накидуваної нам польскої школи. Тепер панове Поляки самі нам показали, — „куди стежка в горох“. Не беремо ся нині рішати, який спосіб ліпший: страйк, се есть невисилане дітий до школи, що може потягати за собою гривни, чи бойкот, ведений самою дітворою а полягаючий у неуживаню і нерозуміню иншої мови в школі крім рускої як і не будемо заохочувати рускої молодіжи по польских середних школах до ужитя якого-небудь з сих двох способів, хочби з огляду на се, що там процент еї за малий до того роду акциї, але не дасть ся се „сховати під корець, що якби галицкі Русини пішли раз слідом за сьвіжим примірoм російских Поляків, то инакше се викликувало би ефект, ніж вічні плачі та пасивні нарікання, які нікому ні на волос не вадять. Чи скоро Русини потрафлять здобути ся на се невелике і легке впрочім діло і чи вони уже підготовлені та з'орґанізовані до сего — се також питане. Тож усї ті квестиї лишаємо відтвертими, а сконстатуємо лише ще раз, що польска гакатистична преса в Галичині, одушевляючи ся шкільним страйком против російскої школи, сама найліпше зарекомендувала се средство.

Рефлексиї, викликані уступками шкільними для Поляків, з огляду на закордонну Україну лишаємо до слідуючого числа.

„Річеві виводи“ п. Івана Герасимовича.

На мою допись в справі редаґованя станово-політичного орґану „Промінь“ поміщену в 20 числі „Діла“ п. з. „Голос учителя про руский станово-політичний орґан“ одержав я від п. Івана Герасимовича (співредактора „Проміня“) дуже цікаву *відповідь: „Не осуджуй брата свого“* („Діло“ ч. 49). Цікава се відповідь хоч би і з того, що з неї довідуємо ся, що *нашого станового орґану „Промінь“ нікому осуджувати не можна*, бо відай его пани редактори суть найсовершеннійшими мудрцями, а в додатку посідають дар непомильности. Коли оно в дійсности так є, то перепрашаю Вас, пане Іване Герасимовичу, що я мимоволі сказав свое veto.

Та цікава ся відповідь еще і з того, що пан критик *способом прокуратора розбирає кождїське мое слово*, та перекручуючи або натягаючи мої вискази старає ся *конечно узнати мене винним* та засудити відразу на гак, коли тимчасом суть мої дописи сьвідчить, що *лиш загальне добро* нашого стану мав я на оці (а не свое — „я“ — показати, тому і не підписував ся).

А щоби се не виглядало на голословність, то позволю собі навести кілька натягань, *та незгідних з правдою* „річевих виводів“ пана Івана Г.

Ad 1. Ш. пан критик натягає мене, мов то я не прочитав гаразд навіть заголовка „Проміня“, котрий, як каже, не є *станово політичним* (так я его назвав), але *суспільно науковим орґаном*. В тім разі згоджуюсь з Вами ш. критику, але під услівєм, що Ви згодитись мусите, коли скажу, що Ви пильно прочитали заголовок і програму „Проміня“, але за се *не читали ані одної статі з него*. Бо: коли би Ви, ш. критику, читали статі „Проміня“, то знали би гаразд, що він є в дійсности становополітичним орґаном нар. учит., бо веде его станову політичну орґанізацию, а в додатку спітали би в статях: „В справі орґанізациї галицкого учительства (ч. 2 з с. р.) „Про орґанізацию політичну галицкого учительства“ (ч. 3 з сего року) — се по кілька разів. Припускати можна, що Ви не грішите дуже потягом до читаня, то в такім разі було прибути до Львова на віче руского учительства з минувшім роцї, або було хоч розпитати того, що був, та чув, що *там узнано „Промінь“ за станово-політичний орґан руского учительства, а не суспільно-науковий!**)

Ad 2. З сего, що „Промінь“ назвав я *становим, а не науковим* орґаном (до якого „Пр.“ не має претенсиї, бо не уміщує в сім роцї жадних наукових розвідок на першім місци) випливає, що я его статі *пильно читаю* (бо звідки-ж знав бим о сїм) коли тимчасом Вам, ш. пане критику, сего „гріха“ закинути не могу. Бо коли би Ви „Промінь“ (не лиш сам заголовок) пильно читали, то знали гаразд, що він є *редаґований в дусї радикальнім* та неприхильно відносить ся до релігії. О сїм знає кождий, хто его читає, тай Ви можете о сїм переконати ся з статий: „Кандидата до Кульпаркова“ (ч. 1 і 2 з с. р.) українські видавництва в Америцї (ч. 2). „Отже консисторщина“ „Кілько духовеньство стратило людий в кат. державі Іспанії (ч. 3) тай видаваної „Проміне м“ бібліотеки, в котрій перше місце відступив в сїм роцї „Дарвінізмови“, який побиває теорию церкви про повстане чоловіка. Сего я в своїй статі не заводив, бо не хотів „намацально доводити, що „Промінь“ кокетує з радикалізмом**), але коли Ви мене до сего змушуєте, то даю вам доказ правди. В виду сего такі Ваші епітети, як: денунциянт і т. п. не мають найменшої рациї і суть для мене незаслуженою обидою, а на Вас кидають докором: що... не правий з Вас чоловік. При тій нагоді пригадую Вам нашу руску пословицю: „Хто чим воює, від того гине!“

Ad 3. Що до уділюваня менї Вами лекциї льоґіки, то радив бим Вам, ш. критику, вперед самому сей матерыял добре „викувати“, щоби часом, десь, хтось, колись, не принінав до Вас пословиці: „Uczył Marcin Marcina...“. Наші галицкі льоґіки кажуть, що цїлком не согрішу ся против сеї науки, коли скажу: я прийшов до сьвідомости, що потрібую гроший, та не є сьвідомий, як їх роздобути. Так само не може бути гріхом против льоґіки, коли я сказав: Ми прийшли до сьвідомости, що треба нам орґанізуватись, та не єсьмо сьвідомі, як сю орґанізацию перевести. Так принайменше мій вискаэ я, і думаю що всі прочі (крім п. Ів. Гер.), ш. читачі розуміли. А він не лиш, що є льоґічний, але і правдивий, бо коли би ми учителі гаразд се знали, як нам орґанізуватись, то вже би до сего часу стояли полки готові до бою, чого тим часом нема.

Ad: 4. Вкінци чуюсь до обовязку відповісти ш. критикови на закид, чому не подав я всіх причин нашого прикрого положеня. Що пан Іван Г. звертаєсь до мене з тим закидом, се мене дуже а дуже дивує. Бо если ш. критик читав уважно мою допись, то повинен був сам „догадатись“, що она *не була розвідкою на повнісшу тему*, але мала на цїли виключно лиш се, *щоби усунути з нашого станового орґану причини, які в більшій чи меншій мірі спиняли би розвій нашої орґанізациї*. Щоби сї причини усунути, уважав я за відповідне (а комусь може бути невідповідне, я за се не гніваюсь!) щоби „Промінь“ придержував ся слідуючих засад:

а) „*Гуртувати всі елементи учительства, не тільки радикальні, бо маємо вести не акцию радикальної партиї, але станову*“. Що так дотепер „Промінь“ не поступав, се виказав я під 2. У відповіди п. Івана Гер... подибуємо знов мотиви, для чого Промінь поступає в противнім напрямі, та кокетує радикальній *партиї**). Пан Іван Г. каже, що „Промінь“ попирає якусь (отже радикальну) партию тому, що она попирає „Промінь“. Чи сей мотив є оправданий, а ще більше, чи слушний, о сїм сьмію сумнїватись. Бо припустім н. пр., що в нашій славетній „Галиції“ з'орґанізувала ся якась злодійска партия з своїм орґаном „Рабівник“, котра-б з великим навіть завзятєм виступала в обороні нашого учительства і „Проміня“, чи ж ми мали б тоді також застосуватись до „виводів“ пана Івана Г. і попирати враз з „Проміне м“ сю партию?! (*Застерігаюсь виразно, що не відношу сего порівнаня до радикальної партиї, лишень виключно до вискaзів (мотивів) п. Івана Г.*). Чиж мали-б ми задля своєї особистої користи попирати партию, що чигала-б на добро цілого нашого народу? О ні!... се не було б по людски!... Та я все не думаю входити, яка є вартість даної партиї, але раджу „Бога не гнївати, а чорта не дражнити“ з инших причин, які подані при точцї під в).

б) „*Вести наше учительство в бій лише з пануючою в краю клікою, а не в бій з „цілим сьвітом“, що лише не носить марку учителя*. Сей вискаэ мотивую сим, що одиноким ворогом, котрий гнете нас, є поки-що *верховодяча в краю кліка* і більш ніхто, тому лишень против сеї кліки має звернути ся наші сили. Борба „зі злом“ цілого сьвіта (чи релігія є також злом, що „Дарвінізмом“** еї побиваємо?!...) належить до патріотів цілого сьвіта, а не лишень до нас самих. Тому в хвилї так рішаючій для нас не розсилаймо наших сил на чужі „постерунки“, бо через се ослабимо ся, та ворог виріже нас. Що до усуненя „рака“ з нашого орґанізму, то пан Іван Гер. милить ся, коли каже, що се війна в нутрі, між учительством. Се не могу називати війною в нутрі, лишень уздоровленєм нашого орґанізму, нашої орґанізациї. Отже цїлию нашої орґанізациї не може бути війна в нутрі, лиш на вні, а усуненє з поміж нас „рака“, є лишень средством (а не цїлию) через яке здорову і сильну орґанізацию перевести зможемо**).

в) „*З сего під а) і б) таки випливає, що релігію належить лишити в як найбільшім супокою*“, а не воювати з нею „Дарвінізмом“. Бо коли кажу: „не кокетуй радикалам“ (під а) то (тим самим кажу: не бори ся з релігією (Ви, пане критику, може знаєте, що радикали з того тепер є славні, що ведуть лишень борбу з релігією, а на якусь інтензивнійшу роботу в них поки-що нема ні сили ні охоти). Чомуж се я так обстаю за ненарушимостию релігії? спитаєте. Ого тому, що коли ми до неї заберемо ся, то она знищить нас, бо тоді направду розведемо бій між учительством а народом, а може бути, що і між самим учительством. Се кождий зрозуміє, що знає наш сільский народ, котрий (з Галичині) є дуже а дуже побожний, до віри і церкви попросту прикований. Сей народ мусить виступити против нас, коли ми его чувства релігійні нарушимо, а тоді число наших противників збільшить ся о міліони. — Без народу наша політична орґанізация, хотьби она була найсильнійша, „нулю“ варта. Ся борба з релі-

*) Впрочім п. Герасимович не памятає, що написав в тій справі *сам* в одній і тій самій статі: так на початку своєї відповіди: „Не осуджай брата твого“ пише: „Голос учителя про руский станово-політичний орґан був нефортунний, бо „Промінь“ не є орґаном станово-політичним, але суспільно-науковим“ — а в 3 шпальті тої-ж его відповіди читаємо: „„Промінь“ як-раз поступає так, як сего жадає автор (тоб-то я) і нема найменших доказів, щоби перехилив ся на сторону якої-небудь партиї. „Промінь“ був і є становим орґаном учительства“. Отсе ipsissima verba п. Герасимовича і ми мимохіть мусимо поспитати ш. автора: „Wie erklären Sie diese Zwiespalt der Natur“?

**) Радикалізмови не політичному, против котрого я, о скілько йде о демократично-радикальний перестрій наших національних відносин, не виступаю — але радикалізмови антицерковному, культурному, для якого не місце в політичнім орґані, що має гуртувати учительство всяких релігійних і культурних поглядів до політично-станової і національної боротьби.

*) Замічуємо, що се не те саме, що радикалізм, котрий в менших чи більших дозах є і мусить при наших обставинах бути у всїх опозицийних руских сторонництв.

**) Впрочім що розуміти під „раком“? Ми розуміємо всяку крунїяду в політичнім змислї, всяке ломане солідарности, брак горожаньской сьвідомости, а такий „рак“ ми нищимо всї, без огляду на сторонництво. Та що иншого розуміє під „раком“ п. Герасимович, хоч в добре зрозумілім власнім інтересі, пишучи в „Ділї“, своєї діаґнози „рака“ не виявляє...

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 315

ґією вплине також некорисно на саму нашу орґанізацию, бо учительство, що посідає еще чувства релігійні (а таке ще в більшій половині) не радо піддасть ся кермі „безбожних проводирів“, а навіть припускати можна, що відтягне ся від орґанізациї, бо не схоче „продати Бога за кусник хліба“. Се я, хоть може мильно, (але натягати не було за що) назвав війною в нутрі між самим учительством. Коли пан Іван Г. глубше над сим застановить ся, то признасть може мені рацию, бо такий розстрій цілком можливий! Тому взиваю Вас, наші проводирі, залишіть забавку огнем, бо можете самі попечи ся, тай спаленіти може ціла наша справа! Лишіть релігію як в найбільшім супокою, коли дійсно добро нашого стану маєте на оці*).

г) Що до виводів ш. критика, в справі порозуміня з народними партиями, то я в части в дпов́ів під а). До сего маю додати лиш се, що і партия народна не меньше приязно відносить ся до нашої орґанізациї, від партиї радикальної. О сім може ш. критик переконати ся з протоколів засідань галицкого сойму, де наші народовці горячо боронили справ школи і учительства (о. Богачевский) тай з статий „Діла“ яко орґану народної партиї, де перед нашим вічем щодень майже були поміщувані дописи в справі орґанізациї учительства і т. п. Не давно навіть помістило „Діло“ у вступній статі допись про переношуване учителів „ze względów służbowych“, а зглядно про перенесеня цілком невинно п. Власійчука з Сокаля до Яворова. Про неприхильне відношене „Діла“ до наших справ може хибань говорити сей чоловік, що „Діла“ ніколи не читав. В виду сего не бачу найменьшої причины, яка-б нас змушувала не входити в порозуміне а властиво не оперти ся о сю одиноку найсильнійшу партию народну. Се нам не лиш хосенне, але конечне!*)

д) „Инших партий о скілько дасть ся не дражнити“. Що до сего, то пан Іван Г. не лишень годить ся, але заразом каже, що таки так і є. Біда лишень, що висказ его є трохи неправдивий, бо хто читав статі: „Отже консисторщина“, „Кандидати на Кульпарків“ і т. п., то знає, що „Промінь“ виступав в них попросту з заїлостию проти „клерикалів“. Так само виступав з загорілостию проти кацапів ще в тамтім році (наголовка статі ані числа не памятаю, але коли би п. Гер. перечив, то пошукаю за сим).

е) Гадку: „гниль і порохно і без нас в порох розсипле ся“, „піддав“ мені учений жидівский Гамаліїл, що сказав до Жидів: „Коли се від людий походить, само ся в нічо оберне, а коли се від Бога, того не годні ми знищити“. Однак обороняти дуже сю гадку не думаю.

і) За се сильно обстаю при тім, щоби дискусиї вели ся завсігди з зимною кровію, коли хочемо, щоби нас мали за людий зрілих, поважних та людий науки.

к) Щоби мій висказ що-до бібліотеки „Проміня“ осьмішити, зробити безпідставним, пан критик каже, що як-раз „Промінь“ має те саме в своїй програмі і так поступає. Що не так поступає, про се сьвідчить „Дарвінізм“ видаваний „Промінем“, який учителеви о стілько в житю придасть ся, о скілько „псови пята нога“. Що знов до самої програми, то милитесь, щоби я чи хтось инший в неї сліпо вірив. До слів — треба еще діл. Після слів програми, то небіщик „Руский селянин“ був би найлучшим опікуном руского селяньства, а тимчасом статі (діла его) переконали хоть би і як ограниченого, що се хрунь. В виду сего, дивую ся Вам, пане І. Герас., що в такі нісенітниці вірите!

Се була би моя відповідь на відповідь пана Івана Герасимовича. Щоби сей пан, чи хтось инший з „кумпанії“ не рвав ся знова мене „бештати“ (в них се є „критика“), тому кожду річ стараюсь докладно виложити. Чи гадки мої добрі, сего я сам осудити не могу, однак запевняю пана Івана Г., що ціль добра. Гадки сї подаю під розвагу всему учительству, а не лишень редакциї „Проміня“, а що до тепер ніхто инший крім пана Герасимовича (що є співредактором „Проміня“ і мусів ратувати его „гонор“) не забрав в сїй справі голосу, се утверджує мене в переконаню, що учительство галицке як-раз з сими гадками годить ся.

Вкінци заявляю, що на відповіди чи критику, що похожа є до лайки, нікому відповідати не буду. Мою допись умістив я в „Ділї“ з сеї причини, бо був майже певним, що „Промінь“ єї не умістив би і не переве-

*) П Герасимовичеви буде звісно, що назіть соціяльні демократи узнали релігію за річ „приватну“, щоб не шкодити своїй орґанізациї політичній.

*) Від себе замітимо, що як-раз „Діло“ викликало рядом редакцийних статий в минувшім році живійший рух серед руского учительства, а то не лиш тому, що в руках учителів спочиває виховане рускої народної маси, але і тому, що учительство яко стан не повинно бути мертвим тїпом в нашім народнім орґанізмі. Оскілько знаємо, „Промінь“ лише тому погнївав ся на нас, що ми свого часу не помістили маніфесту до учителів Русинів і Поляків з зазивом до борби з шляхотскою кліко́ю, але се стало ся з двох причин: раз, що маніфест у нас, ві Львові, був би певно підпав конфіскаті, а відтак тому, що не поділяємо оптимізму редакторів маніфесту, немовто учителї Поляки у східній Галичині підуть рука в руку з Русинами. Такий погляд уважаємо за самодурство, принайменьше на разї, і волимо виждати фактів, — то є сего, що зробить саме польске учительство, ніж вводити політичне баламуцтво у наші національні кадри боєві. — *Ред. „Діла.“*

ла-б ся дискусия на повижшу многоважну тему.

П. Г.

Пан І. Франко супроти мого 30-лїтного ювилея.

Признаю, що й подані мною цифри за 2 роки мали в собі переступи проти того, що обіцяв був згори неб. Ковалевський. Се були видатки такі, як на мої нещасні брідські вибори, на „Хлібороб“, і за те небіщик сердив ся на мене, бо ему дійсно тяжко було стягати тілько грошей від Українців і він мусів доплачувати своїх. Але більше сердив ся він на мене за те, що я проти его волї додав до книжки про Драгоманова показчик его праць, який він, Ковалевський, уважав непотрібним балястом. А вже найдужче осердив ся він був на мене і дійсно „зробив менї сцену“ за те, що я позичив д. В. Будзиновському, на скінчене медицини, 300 ґульд. із фонду „Поступу“ (який мав не я, як каже п. Ф., і він згодив ся на згадану позичку, за яку я, однако, взяв усю вину на себе. Undae ігае неб. Ковалевського. Д. Будзиновський гроші віддав. Завважаю, при нагоді, що в руках п. Франка є й доси т. зв. „угро-руський фонд“, який виносив 1897 р., коли не помиляю ся, 500 ґульд. Сам я передав на те п. Франкови 1897 р. 150 р. присланих менї з Одесси на друк одної статї про неб. Драгоманова, яка була властиво повторенем того, що вже було надруковано в моїй книжці про Драгоманова, і яка значить, була лишня. Тому то я й запропонував давцям написане повище, і вони на те пристали. За 8 років той „угро-руський фонд“ певно виріс із процентів).

Додам, що небіжчик Ковалевський не був у Галичині 1894 р., як твердить п. Франко, і ніяких моїх рахунків ніколи не переглядав і не хотів переглядати, навіть на мою рішучу просьбу, бо казав, що менї вірить. (Се було, як показало ся, некористно для мене). Був неб. Ковалевський у Галичині, другий раз, аж у серпни чи вересни 1895 р., значить уже після смерти Драгоманова, так що фільозофоване п. Франка про побути неб. Ковалевського в Галичині за житя неб. Драгоманова та про затроєні мною остатні хвилї того житя — либонь фантазия. Про се, врештою, як і про підтинане мною фінансів Драгоманова, могли би росказати певно хиба рідні Драгоманова. Другу „сцену“ зробив менї неб. Ковалевський літом 1896 р., приїхавши до Львова, а то тому, що я просив его доплатити друкарни до показчика творів Драгоманова, за нові спомини про Драгоманова та за зброшуроване книжки. І тоді поступив собі небіжчик зо мною „сурово“, як сам признав менї, так що я аж захорував і не відповів ему нічого, коли він писав менї, що „расчитываетъ“ прийти до мене з листом від подруги нашого приятеля. Так ми й розстали ся з собою. Натурально, що таке прикре непорозуміне межи мною й неб. Ковалевським (непорозуміне, яким і я був покривджений, як се буде видко ще ліпше, коли менї доведе ся написати свої спомини) мусїло прибати неб. Ковалевського (мене воно прибило було ще більше); але чи воно так дуже причинило ся до смерти его, як догадує ся п. Ф., то ще питане. У небіщика (який до смерти не втратив своєї прихильности до мене, яко репрезентанта найсимпатичнійшого ему напряму суспільного, як і я до его особи) було чимало й инших причин горя особистого й ділового, й одна з дуже болючих була власне статя д. Франка в „Житю і Слові“ І. 1897 р. п. з. „З новим роком“ — статя, після причитаня якої він ходив мов затроєний і швидко й помер. (Про се можуть оповісти п. Фрачкови ближчі на той час Ковалевському люде, з яких один і росказував менї се. Nomen adiosum, але як буде треба, то я его назву). Проти статї п. Франка написала звісна Н. С. Ж. у „Житю і Слові“ в порозуміню з Ковалевським статю 1897 р. III. п. з. „Не так тії вороги, як добрії люде“, де на ст. 250 признано, що К. давав на гал.-рад. справу в рік „не менше як півтора-два тисячі... а інший рік, то й більше“. (Але не 4500 р.!!)

Називає тепер п. Франко Драгоманова своїм учителем, але забуває додати, кілько то раз він, п. Ф., відрікав ся того свого учителя і за житя і особливо після смерти! Ось іще недавно написав він у „Вістнику“ (бо — де ж би?!) гидку лайку на того свого учителя, обзиваючи его гибридником национальним, одним із авторів теорії української літератури „для домашнего обихода“, проповідником глибоко неморальної та шкідливої для нашої нациї теорії национальної. Я доказав у „Ділї“, що п. Ф. помиляє ся, — і він на те змовчав, аби потім, як показує ся, відплатити менї в-десятеро.

Каже про мене д. Ф., що я не такий-то безкористний, як люде думають, — бо жив же я стілько то й стілько років із вівтаря, якому служив. Еге-ж! жив, — бо треба-ж було чимось жити! — але в чаші до жертви на тім вівтари було, в найліпшім разї, хиба одна третина вина, а дві третині полину, або й трійла. Та все-ж таки я служив одному вівтареви та й одному богови — і се головна ріжниця межи мною й деким иншим.

Чого-ж я дослужив ся при тім вівтари? — А вже-ж, що лише того мого нещасного ювилея. Але й сего незавидував менї п. Франко і напав на мене ізза вугла, піддурканий боягузами, які самі не дурні пускати ся на таке. Бо чистий напад ізза вугла є статя п. Франка на мене, тому, що він ніколи не підносив закидів у проти мене, зарядї радикальної партиї, евентуально перед з'їздом партиї — одинокими компетентними судями в партийних справах; не натякнув менї й словечком про своє грубе підозріне за протрату мною 2400 рублів у 1893-4 рр. ні на що ховав передомною сю велику тайну повних 10 років, хоть чинив ся до недавна моїм щирим приятелем, і кинув ся на мене прилюдно аж тоді, коли зважив, що воно зробить найбільший ефект моральний і найбільшу материяльну шкоду менї. Во статя п. Франка написана поперед усего на те, аби загальні збори „Наукового Товариства ім. Шевченка“ не ухвалили менї емеритури за бібліотекарство, і на те п. Франко пустив ся в публичну критику — брехливу — мого бібліотекованя, з полишенем одиноко компетентного тїла — Видїлу Товариства, від котрого я ніколи не чув докорів за веденє бібліотеки, яким займав ся сам один, навіть без услуги, тим часом як тепер сю роботу робить аж троє дужих людей — значить, фізично, 6-раз більша сила. Можна було п. Франкови в аґітациї проти моєї емеритури вжити способів гіднїйших фірми Товариства. Та я можу вспокоїти п. Франка: Відкликав ся я під ухвали Видїлу, якою признано менї відступного 3.000 корон, більше з принципіяльних мотивів: Менї йде про те, аби справа емеритури урядників Товариства взагалї була порішена загальними зборами, бодай принципіяльно. Бо, добре ще менї, що признано менї на відправу аж дворічну пенсию, але другим урядникам могли би признати і двомісячну пенсию, або й не признати нічого.

Я особисто буду вдоволений, коли загальні збори не то що не ухвалять менї місячно 125 корон (себ то моєї повної пенсиї), як запропонували хв. Видїлови дд. Пулюй і Горбачевський із Праги, але й відмовлять менї і 3000 кор. ухвалених Видїлом. Бо при тім дізнають ся всї урядники Товариства, що їх чекає. Бо, питаю ся: відки-ж як раз „Наукове Товариство“ та ще й ім. „Батька Шевченка“ має поступати з своїми урядниками так само, як перший-ліпший фабрикант?! Треба-ж раз подумати про те.

Дальша ціль статї п. Франка — знищити мене морально, яко провідника, на его думку, опозициї в Товаристві ім. Шевченка. Але сей рахунок п. Франка — марний Ще дальша ціль... але буде сего.

Чи поведуть ся п. Франкови ті дальші цїли, сумніваю ся, а тим більше сумніваю ся, чи виграє він на тім морально. Нападаючи на мене так огидно, він не завважав, що нападає властиво сим на себе, на свою власну давню совість, на той сьвітлий час нашого колишнього спільного змаганя, яке робило сильними морально та непохитними нас обох, а з нами й те змаганє, в якім чути було дійсно суспільну совість і завзяте в консеквентній ідейній службі народови. Отсе наше спільне п. Франко своєю статею дійсно вбив, а властиво добив, бо від 1899 р. воно празду кажучи лише животіло.

Мушу, на превеликий жаль, заявити прилюдно, що вернув я п. Франкови его 100 корон, якими він причинив ся був до мого ювилейного дару. Нехай вони вбільшать суму его гонорара за пашквіль на мене, — тих сребренників, за які продав свого довголїтного найближчого товариша і приятеля, — та щедроти великих ласк від тих, що правда, й самі люблять виговорювати та виписувати на противників остатну погань, але лише нишком і чужими руками, а прилюдно стараються поступати коректно, аби потому можна було умити від усего руки...

Дійсно, незавидна доля „Наукового Товариства ім Шевченка“, яке доволї часто має в „Вістнику“ не орґан, гідний сеї нашої найвищої культурної інституциї, але просту помийницю, — лише з написом про людське око: „література й наука“, — помийницю, в якої зливає ся не любих редакциї людей, навіть членів Товариства, найгидшою гидотою.

21. III. 1905.

М. Павлик.

З ради державної.

На засїданю буджетової комісиї вела ся широка дискусия над уздоровленем краєвих фінансів. В дискусиї промовляв також міністер скарбу Козель. Він указував на два способи заради: зменшене тягарів краєвої адміністрациї — або збільшене краєвих доходів. Коли би хотїти краєві доходи збільшити через підвисшене краєвих додатків, то з безпосередних податків не богато далось би узискати; отже лишають ся тілько податки посередні, а головно податок від пива і горівки. Пиво вже так є обтяжене, що дальше обтяжене майже не можливе. За те горівку можна би ще висше оподаткувати; в инших державах є вона справдї висше оподаткована, ніж у нас. Вже підвисшене податку и 1 сот. принесло би над 900.000 К. Опісля перейшов бесїдник до питаня, чи не віддавати би краям якусь часть з загальних доходів державних, та заявив, що правительство поважно займає ся тим питанем; але треба би в сїй справі порішати трудне питане що-до ключа розділу, бо мусить ся звернути увагу при тім на окремішні жерела доходів поодиноких країв. Щоби державні доходи або запомоги признавати громадам, в тім не може бути і бесїди, бо се вимагало би около 400 міліонів корон. Уздоровленя краєвих фінансів вимагає вияснення державної і краєвої системи; а коли говорить ся про відшкодоване для громад за урядоване в припорученім крузї діланя, то треба тямити, що й державні орґани ведуть на відворот справи громадскі.

В дискусиї при розділї скарбової адміністрациї промовляв також п. Романчук. Він жалував ся, що в Галичині до скарбової адміністрациї втягає ся політику з тенденсийним, для Русинів неприязним напрямом. Русинів урядників переносять самовільно ze względów służbowych до західної Галичини, для полоханя людий при виборах самовільно підвисшують податки і т. и.; в стичности з рускими сторонами не шанує ся прав руского язика, на урядових будинках нема руских написий. В разї, коли би правительство мало з Галичини покликувати урядників до міністерства скарбу, домагає ся бесїдник, щоби покликувано також Русинів. Взагалї домагає ся він, щоби з галицкої адміністрациї скарбової усунено всяку політику та щоби з рускими урядниками і з рускими населенем поступовано однаково як і з польским.

Комісия полагодила і приняла розділ про „скарбову адміністрацию“.

На засїданю тіснїйшого комітету зелїзничої комісиї обговорювано справу альпейских зелїзниць, котрих будова величезно більше коштує, ніж було преліміновано. Дотичний проект правительства жадає, щоби державна рада ухвалила додатковий кредит у висоті 147.774.000 К, з чого 3,450.000 К припаде на покрите видатків, пороблених понад преліміпар при будові зелїзниці зі Львова до Самбора, а остала сума на покрите таких же видатків на будову альпейских зелїзниць.

Отже на внесене п. Еленбоґена приняв тіснїйший комітет резолюцию: „По докладнім розслїдженю заявляє комітет, що 1) правительство при внесенім 1901 р. проектї затаїло перед державною радою сподївані трудности і кошти будови, і то мимо пізнїйших пересторог із сторони техніків і ґеольоґів; 2) правительство опісля цілком змінило основу і характер ухваленої в палатї послів програми будови і тим самим поступало собі проти волї законодавства в справі визнованя альпейских зелїзниць; 3) правительство не повідомило на час о своїм намірі анї навіть о доконаній уже змінї програми і о переступленю ухвалених кредитів, а тим самим відняло палатї послів спромогу контролї і критики, отже нарушило конституцийне право до ухвалюваня кредитів.

„З уваги на велике небезпеченьство і на певні наслїдки, які вийшли би з перерваня будови альпейских зелїзниць для держави і інтересованих країв, комітет є приневолений припоручити приняте проекту; але уважає за річ неможливу, щоби державна рада могла на дальше мати довіре до теперішного міністра зелїзниць, котрого самовільне поведене є великим небезпеченьством для фінансів і господарки держави та противить ся основним підставам конституциї.“

Війна.

(Телеґрами).

Токіо. Ояма доносить: Наші війска, поступаючи за Росиянами, прийшли дня 21 с. м. до Шанту о 20 миль на північ від Каюану [70 км. на північ від Теліна]. Сильні відділи Росиян уступають в неладї в північно-східнім напрямі здовж зелїзниці.

Петербург. Лїневич доносить, що о перестрілках з ворогом дня 21 с. м. не мав ніякої вісти.

Токіо. Говорять, що російска задна сторожа знаходить ся о 20 анґлїйских миль на північ від Каюану. Японьска передна сторожа ступає за нею, Росияни уступають трема дорогами до Кірину і Чанчуну.

Петербург. Нова мобілїзация має відбути ся дня 30 с. м.

Відень. Доси нема вісти, де є ґр. Шептицкий, аташе при російскій армії. Російскі власти донесли, що всї аташе, котрі були в Мукдені, суть тепер в Ґунтулїнї, але до нинї не знають, чи між ними є також капітан Шептицкий.

Петербург. Відворот російских війск викликав в Сіпунаю велику паніку між населенем, котре числило на побіду Росиян, а тепер з родинами утїкає на північ в гори. Коли російска армія переходила через міста, населене замикало перед ними брами; Японцїв народ всюди витає торжественно і виходить їм на зустріч з жінками і дїтьми.

Льондон. Б. Р. доносить з урядового жерела, що вість, мов би кабінетова рада (анґлїйска) радила в справі мирової інтервенциї, є неправдива.

Петербург. Вчера підписано тимчасовий договор з російскими банками о емісию 150 міліонів рублїв на рахунок наміреної 200-міліонової 5-процентової позички. Емісийний курс 96.

Ляйпціґ. Сими днями вирушить до Манджуриї корпус ґвардиї. Дальша мобілїзация резерв еще не заряджена, бо боять ся хлопских розрухів. Лїневичеви мають післати 240 000 сьвіжих війск.

Петербург. Говорять, що Куропаткін ранений. В часї відвороту з Теліну експльодував коло него 11-цалевий ґранат і ранив его. Рана не є небезпечна.

Льондон. Дневники доносять, що переговори російского правительства з французкими банками о затягнене нової позички дефінітивно розбили ся.

Берлїн. Вість, що в Росиї буде затягнена внутрішна позичка, викликувала паніку на петербурскій біржи. Російскі капіталїсти потерпають, що правительство буде їх змушувати, щоби субскрибували сю позичку.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Міністер просьвіти Ґлазов мав предложити Булиґінови, щоби висші школи піддати під військову юрисдикцию. Всї опорні студенти мають бути прогнані з російских шкіл.

Париж. З Петербурга доносять, що перед палатою вел. кн. Алексія увязнено чоловіка,

котрий хотів принести до палати бомбу. Арештований мовчить і не хоче подати свого імени.

Брянск. До 800 робітників з копалень зеліза прийшло по виплаті до міста з жалобою, що виплата була несправедлива. Робітників розігнано. Коло Кишинева 70 хлопів впало до ліса властителя дібр Васиньского. Хлопи постинали дерева і вивезли 70 фір. Урядникам грозили побитєм.

Петербург. Петербургскі літерати опрацьовують проект з'їзду письменників з цілої Росиї. В приватнім зібраню скликанім в тій цїли взяли участь представителї лїтератур: росийской руской, грузиньской, вірменьской і инших.

Варшава. На вість, що на дорозї до села Лянети (в варшавскій ґубернії) зібрало ся 140 хлопів з жінками і дїтьми, пішов туди шеф міскої поліциї з компанією війска і казав стріляти до хлопів, хоч заховувались спокійно. Убито 2 особи, 50 ранено, з тих 20 тяжко. Сім ранених померло в дорозї до шпиталя.

Петербург. Здивоване викликало скликане комісиї реформи державного устрою на день 28 с. м. Стало ся се на виразний розказ царя, бо Булиґін предкладав пізнійший речинець. Сензацию викликує також се, що в офіцияльних комунікатах з нарад над конституцийним збором щораз частїйше уживаєсь слово „парляментарний". Говорять, що народне представительство не буде називатись „земский собор", лише „ґосударственная дума", т. є. „державна рада".

Москва. Вчера розпочав ся тут з'їзд маршалків шляхти. Має бути ухвалена одна з двох резолюций. Обі резолюциї домагають ся закінченя війни і визисканя всїх сил держави в цїли поправи внутрішного положеня. Резолюция зредаґована консерватистами взиває правительство, щоби зробило кінець заворушенам хочби силою, резолюция ліберального сторонництва взиває правительство, щоби зробило се при помочи реформи. Всї маршалки рішили предложити цареви сю резолюцию, котра буде ухвалена.

Петербург. Державний секретарият для фінляндских справ радить тепер над привернєм Фінляндиї певних правно політичних привілеїв, нарушуваних постепенно від смерти Александра II. Цїлию сих реформ є противдїлане протиросийскій аґітациї в Фінляндиї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Вчера приняв цїсар Векерлього на авдиенциї, котра тревала годину. Векерле виложив цїсареви свої погляди на ситуацию, котрі вже був висказав на попередній авдиенциї. Місиї утвореня кабінету Векерле не одержав. На авдиенциї був також Люкач, котрий радив цїсареви, щоби місию утвореня кабінету передав Векерльому.

Робітниче законодавство.

Берлін. В прускім соймі правительство предложило проект затягненя позички в квоті 15 міліонів марок на уліпшенє мешкань робітників в державних фабриках і низших урядників зелїзничих.

Розділ держави від церкви.

Париж. В парляментї п. Дешанель заявив, що церков не повинна мішати ся до полїтики і на відворот правительство не повинно впливати на релїґійні практики. Бесїдник є за злукою всїх конфесийних стоваришень в оден союз національний, котрий був би цїлком независимий від впливів Риму. Вірним треба уможливити набуванє домів на конфесийні цїли. Републиканцї лише тогди осягнуть цїль, коли розділ наступить без ужитя ґвалту.

НОВИНКИ.

— **Гусятиньскі русиноїди а учительство.** З Гусятинщини пишуть нам: Всї учителї і учительки гусятиньского округа дістали сими днями польску відозву, в котрій комітет, зложений з пп. Дїльца, Каз. Цєньского, Яна Хлямтача, Сьвірского, Раковецкої і Доміщевского взиває на бенкет, яким хоче попращати шкільного окружного інспектора, Генрика Броміньского, перенесеного на иншу посаду. На ту цїль має кождий візваний зложити квоту 7 К. Інтенция звісних русиноїдів, підписаних на відозві, аж надто ясна. Комітет сей, се найбільші гакатисти в цїлій гусятинщині. Староста Дїльц знаний всїм читачам „Дїла" з ріжних шовіністичних махерств, та ще гонитель учительства. Цєньский, крайний русиноїд, яко містопредсїдатель окружної ради шкільної не одному учителеви доїхав кінця. А вже Сьвірского, економа ґр. Голуховского, хиба на глум учительства підписали на відозві. Сей панок має більше значінє в повітї чим оба попередні. Він трактує учителя гірше форналя, а треба знати, що рідко котрий учитель, без огляду на народність дістане постійну посаду, коли не піде ударити чолом перед Сьвірским. Хлямтач, се совітник суду в Гусятинї. Раковецка і Доміщевскі недавно що прийшли на учительскі посади до Гусятина. Отже на відозві нема не то учителя-Русина, але взагалї ані одного учителя в провінциї. Староста, аранжер сеї шопки, сьмів ще просити Русина-учителя, а просьба старости се розказ, щоби зложив з учителів кор. Учитель дасть 7 кор. на шопку, приїде до Гусятина та буде присьпі увати, може навіть в другій салї, тромтадратам, котрі будуть виносити під небеса в польских ґазетах заслуги інспектора-родака та як то єго учительство „сердечно" пращало. Однак не сумніваюсь, що учительство, особливо руске, оцінює инакше тоті „заслуги" інспектора Броміньского. Свій погляд на єго дїяльність вискаже воно найлїпше в той спосіб, як зовсїм не возьме участи в тій ганьбящій їх достоїньство шопцї. Анї рушити ся з дому на то працане! Було-б се низше чести кождого Русина-учителя. Впрочім як випаде сей бенкет, напишу. — *О. О.*

— **Сповнило ся.** Як ми передвчера заповіли, тенденцийне донесенє „Галїчаніна" про нещасливу пригоду деяких селян, що без належитого порозуміня з компетентними чинниками вибрали ся до Прус на роботу і відтак мусїли з Найберуну вертати з нічим, пішло простїсенько на млин польскої русиноїдної преси. Dziennik polski, Słowo polskie, Wiek nowy, Gazeta narodowa і ин. повторили донесенє „Галїчаніна" дуже радо і в додатку кожде підмастило справу на свій лад, степенуючи рівночасно переняте від „Галїчаніна" обуренє на Народний Комітет і взагалї „украіньскіх проводируф" о скілько мож до найвисшої ноти. Перед у гавканю русиноїдних собак веде очивидно звісний ренеґат у Dziennik-у polsk-ім, котрий перемелює тисячний раз свої фрази про „украіньскіх аґітаторуф, ктурих єдинем заєнцєм сянє нєнавісці і робєнє борб" і заявляє, що „доля тих нєщенслівих офяр гайдамацкєй політикі єст о вєле чарнєйшон, ніж йон „Галичанин" опісал. Брутальна безоглєдность і визиск вобєц обаламуцо нєго рускєго хлопа, якєго в Новим Беруню допущайон сєн на нім єго духові пшивудци, пшеходзі юж вшистко, що цо у нас в краю на тем полю здзялано". Той нечуваний визиск по словам Dziennik-a полягає на тім, що Народний Комітет (?) бере від кождого робітника, котрий при єго посередництві заробив в Прусах парусот корон, аж одну марку винагороди і в той спосіб може заробити — на превеликий біль Dziennik-a — річно 372.000 К! Кінчать русиноїдний орґан свою статю, якій дав страшний *заголовок* „Хмельнічизна в XX стулєцю", такими словами: „Украіньскі Народни Комітет пшийол як відаць на себє ролєн батька Хмельніцкєго, ктури также, як вєми з гісториі, Тугай бейові зе своїх власних шереґуф ясир виберацьпозвалял. Сцена змєніла сєн тильно о тиле, же бйоронцимі ясир сон замяст барбажиньскіх Татаруф новожитні Прусаци". — Аж туди заїхав орґан польскої гакати, потерпаючи, щоби польским дїдичам не забракло на пани руского робітника і не треба було спроваджувати на єго місце робітника чужого, хочби Мазура, котрий не дасть ся вже так визискувати і трактувати немов худобу, як руский мужик! І в тім власне пробиває ся плявозїсть цїлої акциї против зарібкової еміґрациї руских робітників до Прус. „Галїчанин" відограв лише ролю замовленого гакатою польско-шляхотского аґента і своїм хрунївским голосом надав тій акциї пожадану польскою гакатою марку, немов невдоволенє із того, що руский мужик не хоче вже бути невільником в польских дворах, проявляє ся також і в „руских" кругах. Але руска суспільність розуміє добре такі „рускі" голоси і знає, куди змагає тота кацапско-польска компанія, тим то й не сумніваємось, що у відповідь на москвофільско-польску гавканину розпічне ся тепер тым ревнїйша акция наших сьвідомих патріотів, котрі осьвідомляючи селян і совісно інформуючи їх про зарібки в Прусах, скріплять лише наші економічні і культурні сили до тим успішнїйшого бою з нашим національним і полїтичним лихом.

— **Петиция духовеньства олеського деканату** в справі підвисшеня конґруи і пенсиї для вдів та сиріт по сьвященниках, самостійно уложена підписаним відповідно до особливих потреб і задач на ого сьвященьства, і одобрена деканальним клиром на соборчику в Підлисю дня 2 с. м., внесена на руки голови руского клюбу пос. Романчука до палати послів ради державної, появилась по промові тогож посла друком в стенографічнім протоколї засїданя з 14 с. м. Брулїон тої петициї відступив підписаний до розпорядимости редакциї „Нави". Як би тому котрий деканат хотів ще з неї користати, прошу там віднести ся. — *О. Д. Таничкевич.*

— **Буковиньский краєвий банк,** котрого перемінені статути потвердив уже буковиньский краєвий видїл, буде найбільшою банковою інституциєю на Буковинї, бо сполучить ся з ним наслїдком фузиї черновецке „Земельне кредитове заведенє. Пунктациї тої фузиї підписали вже дня 18 с. м. представителї буковиньского краєвого банку і повновласники Земельного кредитового заведеня. Банк буде приміщений в дотеперішнїм льокали кредитового Заведеня, котре замкне свої рахунки з днем 15 липня с. р. Всї урядники Земельного кредитового заведеня перейдуть на етат краєвого банку, а єго акциї викупить край по цїнї около 800 К.

— **Спекуляция готелем.** Дотеперішні властителї найбільшого у Львові готелю Жоржа, братя Гофмани, своєю марнотратностию довели се підприємство до фінансової руїни і попали, як звісно, під кураталю. Щоби вийти з критичного положеня, постановили задовжений над міру готель продати. Яко покупниця зголосила ся одна дама, своячка Гофманів, а що вона не мала потрібних капіталів, попала на штудерну гадку набути готель майже без гроша. Покликавши до себе всїх купців, які винаймають склепи в будинку готелю, заявила їм, що за кілька днів готель перейде на єї власність і тому домагає ся від кождого з них зложеня на єї руки чиншу з гори на пять лїт і то до 48 годин, инакше заавізує їх та повикидає із склепів. Загальна сума чиншу за всї склепи винесла би в сей спосіб 300.000 К. Позаяк сповнене такого домаганя наразило би купців, котрі і так вложили в уладженє сих склепів великі суми, на неминучу руїну, тому всї звернули ся до куратора властителїв готелю, директора почт Сеферовича з протестом против такої розбійничої напасти на їх кишенї.

— **Палії перед судом.** Перед трибуналом присяжних судиїв в Самборі розпочала ся оногдї карна розправа против: 21-лїтного Казимира Кандефера, вертничого помічника, 23-лїтного Йосифа Кузьми, Коваля, 34-лїтного Антона Гурного, копальняного топника, 28 лїтного Станислава Шелїнґовского, токарь і 26-лїтної Катерини Щепанякової, зарібницї всїх обжалованих о злочин підпалу. Акт обжалованя закидує їм, що в часї страйкового руху в Бориславі т. є. від місяця липня до половини жовтня м. р., з'орґанізовані в шайку, котра постановила тероризувати властителїв копалень і нестрайкуючих робітників, підкладали для викликаня пожежі в численних копальнях воску і земного олїю огонь і наразили в той спосіб кілька фірм наслїдком пожежі на великі втрати. Вирок западе в сих днях.

— **„Поляци Курокі, Лїневіч..."** Як відомо, орґани галицкої вшехпольскої гакати знайшли між визначими особами в арміях росийскій і японьскій богато своїх „зьомкуф". І Курокі „зьомек" і Линевич „зьомек"... Що-до Линевича писали, що рідна єго сестра є польскою монахинею в якімсь кляшторі в Галичинї. Курокі, кажуть, реготав ся, аж за боки брав ся, коли вичитав у якімсь японьскім дневнику, що він... Поляк. Може бути, що длятого вшехполяки перестали вже робити честь Курокому, анектуючи єго до своєї „вшехнациї". Що-до Линевича — то єго зять оголосив уже давно в росийских дневниках, що вшехполяки розпустили брехню, мов би Линевич був Ляхом і мав сестру якоюсь матечкою в кляшторі, бо він є з роду Українцем. Однак мимо того вшехпольскі орґани не перестають писати про него, що він Поляк, числячи на несьвідомість своєї публики; оно всеж не аби-що: могти повеличати ся, що верховний командант росийскої армії — Поляк. Ми розуміємо, що вшехполяків мусить то дуже болїти, що такі визначні особи в сій війнї, як Линевич, Кондратенко, Міщенко Українцї що Драгомаров українець, ба навіть Українця Максимовича іменував цар варшавским ґенерал-ґубернатором.

— **Мандрівні „артисти".** Намісництво розіслало до старость і президентів міст Львова і Кракова обіжник, в котрім зазначено, що в послїдних часах збільшило ся дуже значно число мандрівних „артистів", як катаринкарів, музикантів, ґімнастиків, властителїв ріжних панорам, каруселїв і т. и. Ті люди є правдивою язвою для населеня малих місточок і селян, що прибувають на більші відпусти. Навіть в більших містах виманюють ті сумнївної вартости панорами, каруселї і всїлякі инші підприємства від найнизшої верстви тяжко зароблений гріш від легковірної публики, складаючої ся переважно із служниць. До того рода належать на пр. „катаринкарі" з птицями, витягаючими ворожби і „нумер" на льотерию, що веде за собою дальшу заохоту до непотрібної трати гроший. Намісництво взиває длятого всї дотичні місцеві власти, аби строго уважали на те, чи згадані мандрівні „артисти" мають від краєвої власти концесию устроювати „представленя" і щоби лише в такім случаю позваляли їм задержувати ся в якійсь місцевости, в противнім бо случаю, аби їх сейчас видалювали.

— **Осторога перед еміґрациєю до Сан Паольо в Бразилиї.** По інформациям, які одержало міністерство внутрішних справ, в бразилїйскій державі Сан Паольо панують ті самі некорисні відносини, на котрі вже нераз звертано з урядової сторони увагу, а котрі наражають еміґрантів в Сан Паольо на тяжкі розчарованя і страти. Супротив того остерігає ся дальше перед еміґрациєю до згаданої держави.

— **Знов нова релїґійна секта московского народу.** До „Нового Времени" доносять зі Скопина в рязаньскій ґубернії, що скопиньскім уїздї проявила ся нова секта, котра назвала себе „Новим Ізраілем". Сї сектанти не узнають тайн крещеня й супружества, не узнають також ікон. В кількох селах „Ново Ізраїльцї" поприносили ікони зі своїх хат до церков в часї, як правила ся служба Божа, і там полишили їх. На запитанє сьвященників, длячого се вчинили, відповіли, що они ікон уже не почитають.

— **Відчити Рус. тов. педаґоґічного у Львові.** В справі льокалю відчитів подає секция відомости. Відчити П. Т. Професорів так шкіл середних як і університету будуть відбувати ся кождим разом в салї кляси V-ої рускої ґімназиї, III. поверх в „Нар. Домі". Відчити П. Т. панів, які стоять поза кругами учительскими, будуть відбувати ся в салї Рус. тов. педаґоґічного ул. Сикстуска ч. 47. II. поверх. З огляду на се, що дохід з викладів призначений на дуже хорошу цїль, Видїл Рус. тов. пед. має повну надію, що Русини своєю участию і дрібними жертвами підіпруть змаганя товариства і зволять приходити як найчисленнїйше на відчит також до салї Рус. тов. педаґ., котра є в школї видїловій ім Шевченка, ул. Сикстуска ч. 47. II. поверх. Саля тота є справдї трохи віддалена від міста, однак наша власна і не треба за неї заплатити. В суботу дня 25. марта від год. 6-7 відбуде ся в салї Рус. Тов. Пед ул. Сикстуска, ч. 47. II. пов. відчит п. д-р. М. Вахнянин. „Про першу поміч в наглих випадках",

— **В справі фонду Драгоманівского,** відбуде ся довірочна нарада в комнатах „Академічної Громади" (Ринок ч. 10.) Зі огляду на важність справи просить ся всїх товаришів, що займались збиранєм сего фонду, о чисельну участь. *Солодуха Михайло* студ. прав, *Церкевич Нестор* студ. прав, контрольори послїдного з'їзду М. С. Ш.

— **З тов. „Основа".** В недїлю дня 26 с. м. відбуде ся відчит тов. І. Яремки п. з. „Капіталїстична господарка". Початок точно о год. 5 по пол. Гостям дуже раді. За видїл „Научного Кружка". — *З. Горницкий*, голова, *І. Яремко*, секретар.

— **З „Труда".** Завідомляємо, що вже повернула наша модистка з Відня і привезла найсьвіжші новости в капелюхах весняних і лїтних. Склеп наш заосмотрений вже в весняні і лїтні материяли. Прібки висилаємо відворотно. — *Дирекция.*

— **Подяка.** Отсим складаємо сердечну подяку членам Музичного Кружка за артистичне виконанє продукций хорових: Впв. п. Смелиньскому, дірїґентови того-ж хору і Впв. п. О. Бережницкому, звісному скрипакови-віртуозови, за чудове відогранє сольових точок на Шевченковім концертї в Городку. Спасибі Вам Всїм, що потрудили ся прибути у наш тихий кут, розбудити своєю піснею городецку Русь! — *Комітет.*

Малий фейлетон.

Із поезий Филипа Миська.

3.*)

Коли часом у днях печалї
давні днї радости згадаю,
здаєсь менї, мов то у друге,
новим житєм я оживаю.

Радіє серце... і надія,
як вяла цьвітка відживає,
і звільна біль мій, моє горе,
як тиха буря затихає...

4.

Давно... давно минули ті лїта.
— — — — — — — —
Замовкла пісня золота,
замовкли струни голосні
і не сьпіває соловій
у темнім гаю...
Обсипаєсь
з беріз дрібненький, жовтий лист
і стелить землю.
— — — — — — — —
Як сон білий,
з вітрами радість моя полетїла,
десь, на край сьвіта...
Гей! так сумно
у моїм серцї, як би в трумну...
у гріб холодний я мав положитись;
чомуж то сонце хмарами сповните
не сїє радости?

У хмарах
сповните небо все дрімає,
аж серце стигне... завмирає
в безмірнім смутку...
і нема хвилинки,
на тій землї бездольній, горевитій,
для мене втїхи...
— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —
Як цьвіт нерозвитий,

так я баную за сонцем без впину,
за ясним сонцем радости я гину...

5.

Я в серцї ношу безмірну тугу
за чимсь погідним, проміннним, веселим

за чимсь, що душу будило-б зо сну,
що-б єї до сонця... до житя завело.

*) Подаємо вдруге, бо через недогляд зецера при ломаню першим разом (vide ч. 52) пропущено двістрічкі

Календар: Гр.-кат.: нинї (пятниця) Софрона завтра (субота) Теофана, позавтра (2 нед. посту) Никифора; — Рим. кат. нинї (пятниця) Гавриїла, завтра (субота) Благовіщенє, позавтра (3 нед. посту) Т. Ем.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (пятниця) „Розбитки" комедия в 4 актах Йосифа Блїзіньского, виступ Р. Желязовского; завтра (субота) о 3·30 год. по пол. „Королева циганів", оперетка в 3 актах Делїнґера, о 7 год. вечер. „Ришард III.", трагедия Шекспіра, виступ Р. Желязовского.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля міска. [Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] В суботу 25/3 „Дон Цезар" оперетка в 3 дїях Делїнґера; — В Недїлю дня 26/3 „Запорожець за Дунаєм" опера в 3 дїях Артемовского; ві второк 28/3 „Відьма" фантастична оперета в 5 відслонах Яновскої-Лисенка; в четвер 30/3 „Продана Наречена" опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представленє „Циганьский Барон" опера в 3 д. Стравса; в недїлю 2/4 послїдне представленє „Невольник" драма зі сьпівами і танцями в 5 від Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. Музея Просьвіта, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальнї і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Потребуємо для людий 1 ваґон бараболь. Хто мав би на продаж, зволить ласкаво подати нам ціну враз із доставою. — Виділ читальні „Просьвіти“ в Ражневі п. Заболотці.

— **Родимці!** Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи“ в Снятині, в якій сего року найшло приют 24 учеників реальної школи дітий убогих селян.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 17—47

Дня 24 марця отворене

Grand-реставрациї і пільзненьскої пивярні в GRAND-ГОТЕЛИ

уладженої з найбільшим комфортом і заосмотреної в добірну кухню та найліпші напої під управою **Натана Зільбера**.

О численні відвідини просить ся Впов. Публику. 247 1—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 24 марта. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·50 до 8·60 а на термін 8·35 до 8·50, *Жито* старе 6·45 до 6·60 а на термін 6·35 до 6·40, *овес* оброчний старий 7·25 до 7·50 а на термін 7·10 до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·90 до 7·10, а броварний 7·25 до 7·75, *ріпак* 10·75 до 11·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·25 до 7·50 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 9·50 до 11·—, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 8·50 до 8·75, *кукуруза* готова 8·50 до 8·75 а нова 7·10 до 7·35, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 200·10, *конюшина* червона 50·— до 80·—, біла 40·— до 68·—, шведска 50·— до 80·—, *титотна* 24·— до 32·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 31·50 до 31·75.

Курс Львівский

з дня 24 н. ст. марта 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 80	— —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 50	100 20
Товариства кредит. 4% (І. емисиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 —	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	—
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 6[illegible]
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 5[illegible]	—
„ „ 4½% 4-ої емисиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 70	254 50
100 марок німецких	117 —	117 50

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Заліщиках

поручає готові повози, дорожки, візки, сани Виконує на замовлене всякого рода еквіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.
234 3—10

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя ґафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр
Обручкові ч. 41 до 77 зр
Обручкові ч. 45 до 88 зр (для грубої роботи)

Вск. Съвященикам і пп. Урядникам продаю на рати як також для селян за потвердженєм уряду ґминдеского.

Услів сплати приступні! Готівкою о 10% дешевше. Научка шитя даром безплатно. Цінники на жаданє даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

20 корон опусту від цїн фабричних (картельових) на кождім ваґоні **ТОМАСИНИ** від 16 до 20% квасу фосфорового агальної заверстости і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли** при замовленях цїловаґонових. Цїнники висилаємо відворотно почтою вже оплатно. 229а 4—8

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштописи церков, каплиць, віль плебаний, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 6—14

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тільки за попередним надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цїнах. Без конкуренциї.

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Заложений в 1870 р.

головний склад насїня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот, левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 1—52

Новість !

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.: атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні на три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24 Сїнники звичайні, подушки волосїнні і з піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Виконує найдешевше всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для впалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведене 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч 14.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительницї, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патерицї, підставники, плащеницї, хрести, кадильницї, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лямпницї, лїхтарі, образи до процесиї. фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 16—45

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички ґумові плащі чорні і кольорові. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул, Коперника). 780

ДОМАГАЙТЕ СЯ **ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ** або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 30—60

Дістати можна всюди.

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотижневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

З весною добрі, випробовані

НАСІНЯ огородові по 10 сот. в пакетах, як також конюшину, люцерну, тимотку, райґрас, бураки по цїнах конкуренцийних поручає

„Народна Торговля“

у всїх своїх складах. 179 4—8

Півець церковний з теноровим голосом кавалер, котрий заложить хор на два голоси, глядає місця від Томиної неділї. — Андрей Сидор в Лисятичах п. п. Більче Волиця. 227 6—8

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·35, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руської, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Заґіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Заснована 1782 **Заснована 1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умеркованих цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і соходжених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах,
2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпечене рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;
2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;
3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*
4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*
5) звільнене від всяких *стемплеви и і податкових* належитостий;
6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;
7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манєцких) Коперника ч. 9.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адмінїстрация „Дїла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Дїло“ в Австр[illegible]

в Австриї [illegible]

на цілий рік 32 к. [illegible]

на пів року 16 „ [illegible]

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік 28 к. на пів року [illegible]

на чверть року 7 „ на місяць [illegible]

Поодиноке число коштує у Львові [illegible] на провінциї 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция [illegible] Баторія. — Рукописи звертають ся [illegible] застереженя. — Рекламациї неопечатані [illegible] порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 [illegible] стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „[illegible]ісане“ по 50 с. — Подяка і наші приватні [illegible] числять ся по 20 с. за стрічку.

Уступки Полякам в Росії.

II.

Порушена нами вчера справа уступок на поли шкільництва Полякам у Росії будить у нас—як вже сказано нами се вчера—не лише рефлексиї з огляду на положене р[у]ского шкільництва в Галичинї, але і з огляду на закордонну Україну.

Поляки в Росиї з'уміли собі здобути і здобули польску школу. Зручно використовуючи теперішне прикре положене Росиї та йдучи скомбінованим атаком леґальних і нелеґальних, уміркованих і радикальних способів, з'уміли вони доконати сего, хоч супротив кількадесять мілїонової маси великорускої, державної нациї кілька мілїонів Поляків з российскої Польщи є незначним племенем і хоч ті, вічно про зреалїзоване ягайлоньскої ідеї мріючі Поляки вважають ся Росиєю за найбільш небезпечний і найбільш ворожий елемент в державі. З'уміли вкінци здобути се як-раз тодї, коли над польским царством промайнула туча социяльно-національної революциї і як-раз в хвили найрадикальнїйших демонстраций против російскої школи.

А що-ж здобула і що та як здобувала чи здобуває майже 30-мілїонова нация україньска? Поляки мали і мають в Росиї свою літературу і свою пресу, тепер будуть мати і свою школу, а чим-же можуть почвалити ся наші закордонні брати? Що вчинили вони, які заходи їх, аби 30 мілїонове україньске племя, племя, що преці офіцияльно вважає ся частиною державної русской нациї, мало для свого язика — нехай буде по офіцияльній термінольоґії „нарічя“ — ті самі права, якими тїшать ся та згори за ворожих державі уважані „инородцы“ — Поляки?

На жаль сконстатувати мусимо, що российскі Українцї не вміють як слїд використати теперішної прагожої хвилї і що вони, мимо того, що розпоряджають уже певним не так то нечисленним засобом інтелїґентних сил, не знають як слїд орієнтувати ся в положеню, та загалом, що российскі Українцї зраджують своїм поведенем під теперішну хвилю велику недостачу полїтичного виробленя. Як сьвідчить зріст україньского видавничого руху в Росиї за послїдне десятилїтє, як сьвідчать величаві торічні національні манїфестациї Українцїв в Полтаві і Київі, а вкінци, як засьвідчає акция Українцїв в земствах за україньскою школою в попередних роках, інтелїґентного та сьвідомого україньского материялу не бракне. Бракне натомість єму розуміня хвилї та відваги виступити в рішаючий момент.

Не можна вправдї сказати, щоби Українцї российскі, — коли з цїлої Росиї, з усїх кутів просторої імпериї простягли ся руки за свободою, коли „від Молдавина аж до Фина на всїх язиках все“ заговорило — щоби вони в тїй хвили, як Росиї залежить на заспокоєню усїх невдоволених, нічого вже не зробили, ані не домагали ся. Та все-ж яка то мізерия се, що вони жадають і що вони зробили для підпори своїх жадань! Як доси справа стоїть, Українцї не вміли вийти поза малу азбуку указу з 76-ого року та сьвятого письма на народнїй мові, а про які небудь їх заходи коло заведеня україньскої мови в школи доси якось не чувати. А преці, коли постулят сей підношено земствами в часи найчорнїйшої реакциї, що там більше і тим грімкійше та одностайнїйше належало его піднести тепер. Бо не скоро може трафити ся знов така пора, в якій п. Вітте чи иньший мінїстер схоче слухати заводів п. п. Науменка, Шрага або Русова про україньску мову, як слухав їх недавно. З незрозумілих причин наші закордонні земляки полишили однак сей важний постулят на боцї і не дають знаку, аби думали робити які серіозні, хоч леґальні, заходи в тим напрямі. Тим більш се дивне, що — як сказано — пригожа пора не скоро може повторити ся.

Вкінци ще дещо рефлексий з огляду на відношене правительственної Росиї до Поляків а до Українцїв. „Инородцы“ Поляки, елємент уважаний Росиєю за найбільш ворожий державі, тїшать ся правом розвивати свою мову і літературу в Росиї. Українцї-Малороси, що вважають ся частиною державної нациї „русской“, не посїдають і сотної частини сих свобід; їх мова, мова будь-що-будь „руска“, чи там нарічє „русской“ мови, проскрібована з публїцистики, школи і церкви гірш говору яких там Чукчів чи Камчадалїв. Чиж би не бачили российскі правлячі круги отсеї суперечности між трактованєм мови чужої — польскої, а „нарічя“ — як вони кажуть — та „нарічя“ 30 мілїонового своєї таки „русской“ мови, і чи не вважають сї круги, що роблячи, природні впрочім, уступки на річ шкільництва етноґрафічної Польщи наслїдком пресиї польскої суспільности, показують і Українцям властиву дорогу, якою треба видирати належне з рук сего правительства? Мабуть, що так, а то інакше российске правительство давно було би зрозуміло державний інтерес Росиї в національнім розвитку України.

З багна збараского пашалика.

Від о. Володимира Герасимовича, пароха Терпилівки і Климковець, одержуємо отсе таке письмо:

В 42 ч. „Дїла“ з 22 лютого с. р. помістив якийсь п. Н. К. новинку про дальші подвиги звісного вже ширшому загалови доживотного і нетакального війта Климковець пана Матеуша Фабіяна, який отсе почав уже щасливо 14-ий рік свого необмеженого панованя над громадою. В сїй новинцї пише ся, що він тепер взяв ся висилати людий в Америку, щоби попереправляти свої сильно підірвані фінанси. В тїй цїли звязав ся з якимсь аґентом Karsberg'ом з Гамбурґа і в „своїй“ громадскій канцеляриї заложив філїю его аґентури. Пише ся далї, що в висилцї людий не перебирає і попри своїх „підданих“ з Климковець не цурає ся в ряди-годи висекспедиювати і декого з сусїдних сїл, як з Терпилівки, Медина і т. д. Та хто лише з сусїдних сїл обіцяє єму, що возьме „шифкарту“ у него, єму без скрупулу совісти виставляє сьвідоцтво уродженя і приналежности до Климковець, потверджене своїм війтівским підписом і громадскою печаткою. Таким чином заманив і бідного зарібника з Терпилівки Гната Мудрого, виставив єму таке сфальшоване сьвідоцтво і робітничу книжку, хоч він в Климківцях нїколи одної години на мешкав, і не поінформувавши его, кілько єму треба на дорогу гроший, випровадив до Америки. І факти подані в новинцї цїлком правдиві. А також правда і се, що того бідака задля недостачі кількох корон завернули аж з Нового-Йорку жебраком. При кінци новинки просить ся нашої власти, щоби заняла ся достойною особою пана Фабіяна. Я, що від кількох лїт приглядаю ся зблизька махерствам сего пана війта, маю також надію, що Вп. наші власти зволять уже бодай тепер приглянути ся вчинкам сего добродїя та дятись єму доказуть до новинної новинки кілька слів задля кращої інформациї.

Гнат Мудрий, вернувши голісіньким жебраком, бо їхав з „документами“, себто зі сфальшованим сьвідоцтвом приналежности і з сфальшованою робітничою книжкою до Тернополя до адвоката д-ра Чаклюка за порадою, що єму діяти. Там его розпитали про все і завели до ц. к. прокураториї, де списано з ним протокол і велено ждати візваня до суду. Такий самий протокол, як в прокураториї, зложив Гнат Мудрий і перед своєю громадскою зверхностию в Терпилівцї, котра віднесла ся з зажаленем на Фабіяна до повітового виділу і до старества в Збаражи, що він (Фабіян) мішає ся не в свій круг діланя і фальшує публичні документи.

Гнат Мудрий дістає з ц. к. повітового суду, віддїл II в Новім Селї завізване на день 14 лютого з дати 5. II. 1905, до ч. справи Z. 13/5/1. для зложеня сьвідоцтва против Матеуша Фабіяна, обжалованого o „zbrodnię oszustwa“. На терміні Гнат зізнає, що Фабіян єму таке сьвідоцтво справдї виставив, і предкладає се сьвідоцтво судиї, а Фабіян викручує ся, що буцім-то він про те сьвідоцтво нічого не знає, бо то сфальшували его сини і без его відома дали Гнатови. (А хтож дав печатку? хто дав Гнатови відтак шифкарту?) Судия сьвідоцтво і книжку взяв до актів.

За два днї після сего терміну т. з. 16 II 1905 відбувають ся в Климківцях нові громадскі вибори, вже з черги треті від двох лїт, бо при послїдних, які відбували ся торік в лїтї, Фабіян допускав ся таких махерств, щоби себе і своїх перетерти до ради, що внесено протест і домагано ся вислеґованя до нових виборів ц. к. комісаря. І справдї на вибори 16 II. комісар приїхав і Фабіян вже розумієсь, не міг так сьвідомо маневрувати. Показало ся, яка его слава в селї, коли дістав усего 6 голосів і до нової ради не зайшов. Алеж від чого всемогучий протест? Розуханений тим, що єму завсїгди всяка махинация удавала ся, Фабіян вносить протест, дальше супокійно війтує тай голосить, що війтувати-ме, доки єму схочеть, бо що його справа з Гнатом Мудрим вже скінчена, бо він возив до суду своїх синів і вони визнали, що справдї сами без відома батька сфальшували сьвідоцтво і дали Гнатови, а в судї повірили тому і слїдство против него застановили. Та сему годі повірити і він поправдї вже тепер не повинен урядувати як війт, бо находить ся в слїдстві о злочин обманьства; але щож, коли в отсїм старостві, з незрозумілих причин, цацкають ся з ним і ані думають его суспендувати ані не к[о]нчать з его протестом. І щож дїє ся? Замість щоби управа громади, в присутности ц. к. комісаря правильно вибрана, вже раз уконституувала ся, та щоби в селї вже раз запанував супокій, тепер від часу тих виборів, раз-враз лише їзда до старества. Одної днини їдуть нововибрані радні питати ся, коли буде вибір громадскої зверхности, другої днини їде Фабіян зі своїми всего-на-всего двома заушниками на якісь конференциї

Цариця-мати.

Старі люди повідають голосно, а молоді шепчуть собі нишком, що чоловік від свого вінчаня величає ся в церкви „главою жені“, перед громадою „паном дому“, а за те, вдоволяючись тими церковними і громадскими почестями, в хатї є він жінцї... під пятою. Утвердила ся також з давен давна поговірка, що чоловік є царем сьвіта, але тим царем верховодить жінка.

Та може... хто его знає! Може то не так справдїшна правда, як більше романтична поезия, якою одні присолоджують жінкам суспільне — часом і домашне — ярмо, а другі, мов ті молоденькі соловейки або й воробчики, заманюють у те ярмо, висьпівуючи на всї лади: „О, зіронько ясна! Княгине, царице красна! На що тобі волї, коли ви маєте більше, нїж волю, бо царюєте і над нами і над цїлим сьвітом!“

А може ті факти, з котрих пішли такі поговірки, мають лиш ту саму рацию, з якої нїхто ще не бачив, щоби фуяра грала на чоловіцї, а все лише чоловік грає на фуярі?...

Та якнебудь воно є, всеж таки остане історичною правдою, що часто царі лише сидять на престолї, а правлять як ними так через них цїлими царствами... жіночки (хоч, що правда, бувало й таке, що царицї сидїли на престолї, а над ними і над царством верховодили... їх любаси)

Досить згадати з нових віків таку Марию Люїзу, жінку іспаньского короля Кароля IV., або маркізу Помпадурску, любку французского короля Людвика XV, або й славну Марисеньку, жінку Яна Собіского.

Що й мами володарів не все вдозоляють ся спокійним кутом у своїх синів, а нераз так ґаздують, як часом буває теща в хатї зятя, на те можна би найти досить прикладів особливо в історії східних народів, от хочби Туреччини. Та і в теперішнім часї знані два такі приклади: в Азиї все ще живе злюща цариця-мама, що лютує в Китаю наче який Іван Грізний, а в Европі цариця-мати Мария Магдалина Феодоровна є осередком окремого правительства, котра на доброго, як кажуть, але безперечно слабодушного царя Миколу II. має майже необмежений вплив і кидаєсь єму колодою перед ноги у всїх его красших поривах.

Мария Феодоровна, за дївочих лїт Даґмара, донька даньского короля Християна IX, заручена була первісно з царевичем Миколою Александровичем. Коли сей помер еще перед вінчанєм, дісталась вона наче в спадщинї молодшому его братови Александрови (1866 р.). Подруже було щасливе. Царевич-наслїдник, хлоп, як відомо, незвичайної сили, що ломив срібні рублї і підкови, розедирав на двоє цїлі колодки карт, піднимав нераз свою молоду жіночку мов ляльку і так танцював з нею по комнатї; опісля найщасливійшим почував себе, коли оставав сам з жінкою і дїтьми.

По сумній смерти Александра II. (1881 р.) засїв на самодержавнім престолї Александер III. з такою сьвідомостию божеской сили, що не оказував найменшої охоти дїлити свою власть з кимнебудь, хотьби й з своєю так любленою жінкою; а Мария Феодоровна у своїм благорозумії уміла у всїм піддавати ся его волї. Аж в остатних часах его безплодного пановання стан річи почав зміняти ся.

Особливо після пригоди в Борках, де житє цїлої царскої родини було на волоску, а спасло ся майже лише чудом, цар попав в безнастанну тревогу о своє житє і зневажаніє людий. До того причинила ся ще й незамітна зразу недуга, що підривала его тілесні і умові сили. А в міру, як той велит упадав під тягарем журби і хороби, дрібна стать царицї росла чим-раз висше, аж вкінци тяжкий царский вінець спочив майже тілько на її малій голові. Смирненька жіночка з кождим днем ставала певнїйшою себе, поки не ухопила в руки всю власть, котра чим-раз більше вимикала ся цареви.

Коли під конець житя Александра III. Мария Феодоровна була властивою самодержавною государинею всеї Росиї, в цїлім Петербурзї голосно говорено про явний розлад між царем а наслїдником престола Миколою, а на царскім дворі повіяло вітром, щоби той розлад довести до розриву і по смерти царя оголосити Марию Феодоровну государинею. Але Мария Феодоровна була розумна; вона воліла почувати, не двигаючи на своїй голові так небезпечного в Росиї вінця. Ще в остатнїй хвили помирила вона батька з сином, знаючи, яку власть зможе собі виробити над новим царем.

В Росиї побіч самодержавного царя завсїгди бувало тайне, страшне, могуче окреме правительство. Так ще до смерти Александра III. подїлили ся всїлякі дворяки, лизуни, галапасники на дві противні громади; одна згуртувала ся коло Мариї Феодоровни, друга коло наслїдника. А скоро лиш Микола II. засїв на престолї, вже застав против себе сторонництво царицї матери. Всї, що верховодили за Александра III., а за лїберального зразу Миколи бояли ся упадку, всї опинили ся тепер в палатї царицї-матери. І так Мария Феодоровна й доси має в політичнім житю Росиї більший вплив, нїж треба для добра держави. Але Мария Феодоровна, сказано, розумна собі жінка. Вона нїколи не стає окуном до свого сина; вона стереже ся навіть тїни, мов би хотїла в чімсь напирати на него. Але як-раз тим найбільше здобуває, так що в Росиї дїє ся лише те, чого вона хоче.

В чім же така її сила? Річ дуже проста. Вона має такі чародійні слова, що нагинає ними волю царя, як хоче. Ті слова давно вже знївечили ту гарну надїю, яку покладано зразу на молодого царя. Коли цар носить ся з найгарнїйшими намірами, скоро він лише погадає перевести ті наміри в дїло: цариця-мати потребує лише відозвати ся: „За покійного царя було так а так; пок. Александер III. так а так зробив би був“, і сего вже досить. Цар зжахне ся, скаже мінїстрам, що все мусить остати по давному, як було за пок. батька, а цариця-мати зробить тогдї легко так, як хоче.

Попри її мудрім сприті стають її до помочи всї ті, що так чи сяк попадають в неласку царя. Обіч такого Власовского, що то був головною причиною того страшного нещастя, яке лучило ся в Москві в часі коронациї Миколи II., найшов ся в палатї царицї-матери бувший мінїстер просьвіти Вановский, хоч оба колись були собі найзавзятїйшими ворогами. Вірним єї другом є також Побєдоносцев, той темний дух Росиї, що лиш о те дбає, щоби не допустити сьвітла до тяжко придавленого народу.

Поза тим Мария Феодоровна має справдї так гарні прикмети жінки і матери, що легко можна зрозуміти ту віру, любов і почесть, з якою повертає ся до неї син, ще до того так слабодушний, як Микола II. Вона живе так просто, як лише можна уявити собі у российскої царицї. Ба навіть знаменита з неї кухарка і особливо завдяки сій прикметї здобула вона собі в остатних роках житя пок. царя такий всеможний вплив на него, бо в безнастанній тревозї о своє житє не хотїв він ані кушати жадної иншої стравы, котрої не приладила вона сама.

Чи й в остатних так трудних для Росиї часах Мария Феодоровна удержить ся ще при своїй власти, повинна показати найблизша будучність.

Маю честь донести Впов. Публицї, що по довголїтній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, створив я у Львові, Ринок ч. 43

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавій памяти Впов. Публики, прошу о попиране мого підприємства. З поважанєм ЯКОВ ШРАЙБЕР рукавичник і бандажист. Хемічна пральня рукавичок „glacé“.

91 9—10

в справі свого протесту. Розуміє ся, Фабіян їздить громадскими стійками! І так обі сторони вже щось три рази обернули до Збаража і назад. І доки такий стан тривати ме? Цікаве при тім, що Фабіяна покинули вже всї, що до тепер протеґували его, навіть климковецкий дідич п. Черняковский, що перше бувало так ратував его; довідавшись, що Фабіян висилає людий до Америки, не хоче вже его ні знати ні видїти, лише в однім ц. к. старостві Фабіян має захист і прибіжище!

Щоби его справа обманьства зі сьвідоцтвом для Гаата Мудрого вже скінчила ся, годі повірити, бо се не одинокий случай такого сфальшованя. Таке саме сьвідоцтво сфальшував Фабіян для Василя Грома (сина Паньки), родом з Медина і там замешкалого. Та з сим Громом ще таке цікаве стало ся, що дав Фабіянови 12 корон завдатку на шифкарту, приїхав до Гамбурґа, а там аґент *упоминав ся у него вдруге о тих 12 корон* і тепер его батько, двірский зарібник з Медина, раз-враз лазить до Фабіяна за тими грішми. Таке саме сьвідоцтво видав синови Дмитра Макогона з Терпилївки і сей також вже в Америцї. А своїх климковецких „підданих" виекспедиював більш двацяти люда і для милого доходу улекшував їм подорож, як лиш міг. Розповідав менї климковецкий господар Андрух Мориквас, що его синови Іванови забагло ся видїти Америку. Та біда, що Іван військовий резервіст, треба посилати військову книжку до команди і просити о позволене виїхати. Післав Фабіян книжку. Але Іванови нудить ся, книжки ні відповіди щось довго нема, іде до війта на раду. Війт, аби шифкарти борше позбути ся та свій процент від неі загорнути, каже ему: „Можеш їхати на мою відвічальність!" І Іван поїхав, а за кілька день приходить з команди відповідь, що їхати не вільно. І сарака Іван по своїм повороті буде сидїти в військовім арештї, бо завдяки Фабіянови він дезертир! А таких кусників тьма тьменна. Ось ще для приміру: Тимкови Верещакови, що хотїв брати шифкарту у иншого аґента, поставив Фабіян таке ультіматум: „Як не возьмеш шифкарти у мене, то напишу тобі в книжцї робітничій, що ти був караний, а як у мене, то не напишу". І Тимко рад-нерад мусїв брати шифкарту у него.

Тепер ще варто приглянутись самій аґентурі Фабіяна з шифкартами. Концесиї на таку аґенцию не має, а я з власного досьвіду знаю, що таке неконцесіоноване бюро заходить в колізию з карним кодексом. Ось два роки тому несповна дістав я на чийсь донос урядове остережене від п. старости Теліховского зі Збаража, що буцїм-то я висилаю людий за границю, а не маючи на се концесиї, можу наразитись на карну одвічальність, хоч донос був безпідставний. Чомуж ц. к. староство тої самої ревности не примінить тепер, де ціле село може посьвідчити, що пан Фабіян таке бюро заложив у себе?!

Ось тих кілька слів для інформациї Вп. пп. послів, колиб зволили ласкаво займити ся сим виїмковим станом бідної громади Климковець. Я торік вислав до президиї парляментарного руского клюбу обширні інформациї про шкільні відносини в Климківцях (які, мимоходом сказавши, трівають до сьогодня: місцева рада шкільна вже два роки не уконституована, предсїдателя нема і нема прим. у кого упімнути ся, щоби по катехитів фіру посилали), і просив використати їх, та мабуть моя р е к о м а н д о в а н а посилка пропала, бо матеряляу до нинїшного дня не зужитковано. Може сї інформациї будуть мати більше щастя.

Терпилївка д. 23 марта 1905.

Сьвящ. *Вол. Герасимович.*

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. У міністра внутрішних справ Булиґіна була вчера депутация Москви з жаданем допущеня репрезентантів Москви до конференцій скликаних на підставі царского рескрипту з дня 3 с. м., дальше явности нарад сеї конференциї і свободи дискусиї в пресї над ними. Булиґін відповів депутациї, що репрезентанти міст і земств будуть брати участь в конференциях, але еще не знати, в якій формі і в якім числї будуть вибрані. Вступні працї потревають два місяцї. В засадї міністер є за явностию, але еще не знає, чи преса буде допущена до конференциї, чи може будуть оголошувані лише витяги з протоколу. Публика не буде допущена через брак місця. В найблизшім часї в „Правит. Вѣст." буде оголошений урядово хід працї в справі конференциї.

Відень. З Берліна доносять, що в фінансових кругах говорять, що росийска позичка у Франциї за пару днів буде довершена.

Краків. В Ланентах в ґостиньскім повітї конфлікт між хлопами а посесором вже був полагоджений угодою, коли від Кутна надійшло військо. Без найменшої причини військо дало кілька сальв до народу, а 58 жертв покрило дорогу. Шістьма возами відвезено трупи і ранених до шпиталя в Кутнї. По дорозї 8 осіб померло; 11 осіб є смертельно ранених.

Льондон. Коло Влодави страйкарі хотїли висадити в воздух поїзд з муницею і иншими матеріялами военними. Прийшло до бійки з військом, при чім по обох сторонах було богато убитих і ранених.

Москва. В конференциї для управильненя робітничої справи взяли участь комісарі всїх росийских бірж. На першім засїданю доказувано, що о много лекше вертали робітники до працї в сих фабриках, де їм не пороблено ніяких уступок.

Петербург. Більшість прасової комісиї ухвалила в середу знесене превенцийної цензури для всїх книжок.

Тифліс. В кутайскій ґубернії заведено стан облоги. Генерал Орбеляні обняв функциї ґенерал-ґубернатора.

Війна.

(Телеґрами).

Льондон Мобілізация в Росиї має бути переведена так, що на поле війни будуть висилані лиш найлїпші полки і зложені з вояків в чинній службі, а всї резерви лишать ся в Росиї. Цар гадає, що сим зарядженем успокоїть населене і мобілізация переведе ся гладше. Зараз на початку війни цар мав приречи Франциї, що число військ стоячих в Росиї не буде зменшене анї о одного вояка. В той спосіб цар виваже ся з зобовязань супротив Франциї а рівночасно виставить в Манджуриї армію о пожаданій силї.

Берлін З причини заостреня військової цензури Ліневичем, з поля війни надходять дуже скупі вісти, з котрих однак виходить, що Ояма виконує великий марш, щоби обійти Росиян і знищити решту блукаючих безладно росийских військ.

Порт Сайд. Тут появила ся балтийска ескадра під командою адмірала Небоґатова і завтра поїде на полудне.

Льондон. Доносять, що коло Кольомбо бачили фльотилю япаньских торпедовців. Здогадують ся, що в короткім часї япаньска фльота заатакує росийку.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З ради державної.

Відень. На вчерашнім засїданю палати послів розправляно лише над виданем кількох послів судови. Ухвалено видати пп. Гавка, ґр. Штернберґа і Дашиньского. Наступуюче засїданє назначено на понедїлок.

Угорска кріза.

Будапешт. В політичній ситуациї не зайшла ніяка зміна. Ніхто не знає, як закінчить ся кабінетова кріза, а час наглить, бо найпізнїйше до 4 цьвітня, коли має зійти ся угорский сойм, мусить бути іменований новий кабінет. Нинї буде на авдиенциї у цїсаря президия сойму.

Наслїдник Гамерштайна.

Берлін. Прусским міністром внутрішних справ іменований старший президент бранденбурґскої провінциї.

Мароко.

Париж. Социялїстичний посол Жоре звертає в своїм дневнику увагу на небезпеку, яка може вийти з подорожи цїсаря Вільгельма до Танґеру. Ся подорож може підтяти французкі впливи і заохотити султана до опору. Жоре називає сю подорож погромом французкої дипльоматиї.

Петербург. Уважають тут за певну річ, що в. кн. Николай Николаєвич буде висланий до Манджуриї, щоби розслїдив стан війни. Уважають се за мировий симптом, бо від его справозданя буде зависїти, чи війна має бути дальше ведена чи нї.

НОВИНКИ.

— **Нове руске товариство у Львові.** На вчерашнім засїданю руского виборчого комітету до ради міста Львова принято проєкт статута нового товариства, яке має бути засноване у Львові а яке має з'єдинити у собі всїх львівских Русинів без ріжницї віку і пола. Товариство се буде мати назву: „Міщаньска Бесїда". Аби поінформувати заздалегідь ширший загал про се товариство, якому без сумнїву прийдеть ся відограти важну ролю в орґанїзациї руского елементу столицї краю, подаємо деякі виписки зі статута, які вказують цїль товариства і средства, якими воно буде оперувати. Про цїль товариства сказано в § 2: Цїлию товариства є: а) бути осередком товариского і духового житя Русинів і Русинок міста Львова, б) дбати про матеріяльну і моральну підмогу своїх членів. § 3: До осягненя сеї цїли товариство може ужити всяких средств, які дадуть ся підтягнути під моральну і матеріяльну поміч, а іменно: 1) уряджує товариські сходини і забави а для удержаня товариского і духового житя удержує касиновий льокаль, читальню і бібліотеку; 2) устроює вечерки літературні, наукові і т. п., дає балї і вечерки, та уряджує аматорскі представленя; 3) уділяє членам позички а на случай конечної потреби також безворотні запомоги; 4) уділяє Русинам і Русинкам, членам товариства, пошукуючим становиска і зарібку потрібних безплатних інформаций як і уділяє, на случай потреби, безплатної правної помочи; 5) творить і удержує для потребуючих Русинів і Русинок, членів товариства, всїлякі приюти на случай безробітя, хороби або старечої немочи, а для їх дїтий і сиріт захоронки та вакацийні кольонії; 6) удержує для членів дешеві спільні кухнї, чайні як і всякі того рода заведеня потрібні в буденнім житю, щоб охоронити членів від невигод і визиску а в случаю конечної потреби давати безплатний харч і удержанє. — Членом сего товариства (§. 6) може бути кождий Русин або Русинка замешкалий або замешкала у Львові, що зложить вписове і зголосить ся о принятє та зістане принятим (ою) виділом товариства. Абсолютно виключеним є неприняте в члени з причини стану, становиска або політичних та всяких инших переконань — виділ має при принятю зглядно непринятю руководити ся виключно тим, чи дотична особа жиє чесно і морально та не наразить товариства на компромітацию в очах руского загалу. Непринятому (-ій) прислугує право відклику до загальних зборів. — Вкладка і вписове суть незвичайно низькі, аби не стояли на перепонї згуртованю можливо як найширших кругів руского населеня міста Львова: вписове виносить всього 1 К, а вкладка по 50 сот. місячно. Виділ може однак і сю вкладку знижити, наколи член не є в силї платити такої квоти на цїли товариства. (§ 10.) Отсе є головні постанови статута, в яких показує ся, чим хоче бути „Міщаньска Бесїда" і яку ролю може вона відограти в житю-бутю львівских Русинів. Проєкт статута зложив секретар комітету д-р Евген Левицкий, але він буде еще переданий кільком иншим визначнїйшим руским правникам у Львові для евентуальних юридичних поправок, а відтак переписаний і вже в сих днях висланий до намісництва. Не сумнїваємо ся, що широкі круги Русинів міста Львова заінтересують ся живійше та приймуть тепло сей неожиданий даруночок, який принялa послїдна виборча акция до ради столицї краю і требаб лише побажати, щоб задумане дїло вийшло як найскорше в житє. Руский елемент найде в новім товаристві не тільки свій товариский осередок, але і опіку та поміч в своїм незавиднім положеню.

— **З Яворова** В днях 5, 7, 11 жовтня 1904 р. відбули ся вибори до ради міста Яворова. Про хід виборів і про надужитя, при помочи яких „пани" перепхали майже всїх панів і кількох своїх заушників, з поминенем цїлком сьвідомих і інтеліґентних міщан і „опозиціоніста" о. В. Венгриновича, пароха з Наконечного, була згадка в „Дїлї" свого часу. Внесено протест, котрий лише в части викликав успіх — іменно уневажнено вибір трех радних: п. Григория Щерби, директора „Залїчка" (вислугує ся кліцї вже около 30 лїт, але не довго прийде час, що ему скажуть: Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan... kann gehen), одного міщанина і лїкаря повітового. На місце двох перших розписано доповняючі вибори на день 23/3 і мушу з признанем піднести, що міщани і передміщани розбудили ся і доказали сего, що вибрано о. Венгриновича і директора рускої каси п. Ів. Загаєвича. Як завзято бороли ся міщани і передміщани, з котрих лише мала горстка голосувала против, доказує факт, що вибори вели ся від 9-тої рано до год. пів до 3 в ночи (!). Против протестуючих а вибраних радних випхали всю можливу збіру Жидів і ті мали рішати вибір. Заінтересоване було велике, і маємо примір, що може зробити орґанізация лише трохи переведена і солїдарність. При помочи „кліки" і Жидів пхали ся в радних Чума і другий міщанин, котрого називска не можу запаматати. На жаль та орґанізация і той відрадний рух далеко спізнений, бо склад ради єсть некорисний та лише від ласки більшости буде залежати, о скілько будуть увзглядненї жаданя тих, котрі місто удержують своєю кервавицею, своїми податками, а котрі будуть мати ледво кількох своїх заступників. — *Сусїд.*

— **До Вп. громад стрийкого повіту.** Стоїмо перед важною справою реґуляциї рік в повітї стрийскім, яка розпічне ся вже з весною с. р. Як з одної сторони сама реґуляция рік єсть для відносин господарских нашого повіту дуже пожадана, так з другої знов само переведене єї може спровадити великі шкоди для тих, котрі не будуть уміли належито боронити своїх прав. Щоби дати можність людности нашого повіту познакомитись з сею справою, скликую сим на четвер, дня 30 с. м. на год. 11 перед полуднем в сали „Народного Дому" в Стрию віче народне з порядком дневним: 1) справа реґуляциї рік в повітї стрийскім, 2) внесеня і інтерпеляциї учасників, і прошу до численної участи особливо мешканців громад над рікою положених, для котрих справа тая єсть на теперішну хвилю в найвисшім степени животною. — Стрий дня 23 марта 1905. — *Д-р Евген Олесницкий.*

— **Денисівцї на сценї.** Дня 12 с. м. відограли в Тернополи, в сали „Міщаньского брацтва" члени „Сокола" з Денисова аматорске представлене під з. „За сиротою Бог з калитою". Штука сама перестаріла і нефортунна змістом, але добра гра аматорів все таки зробила своє. Аматори виступали на сценї свобідно, поводили ся сьміло і що хвиля збирали гучні оплески від публики, що по краї битком наповнила салю. Всї акти без виїмка випали дуже добре і хоч їх було аж шість, не чуло ся найменшої утоми. Противно, кождий радів, глядячи на тих сьвідомих і певних себе селян, що не вагали ся кинутись аж до міста, щоби придбати крейцарів на власний будинок сокільнї і читальнї. Штука кінчить ся весїлєм і тут делєктувала ся публика на сам вид весїльних гостий, гарно по народному прибраних дївчат і парубків в гарно вишиваних сїраках, котрі пустили ся в танець. Оплескам не було кінця і танцї мусїли ся повторити. Додати ще треба, що на павзах приґравала власна музика, котра, як менї говорено, є тепер реконвалесцентом. Одним словом Денисівцї лишили по собі милі спомини і піднесли себе високо в очах тих, що були сьвідками їх виступу. Слава і честь їм за се, най они стануть примірoм і заохотою для них околичних сїл. — *Сьвященик-гість.*

— **„Уржендови єнзик" на селї.** Пишуть нам з Борщівщини: На дверех громадскої канцеляриї чисто руского села Струсївки вивішено ось-який урядовий документ: „Strosowka 19/3 Swierchnose Gminna zakazuje podczas Urjadowania niewolno w kanczalariju palic popirosi pod karow 2 korony lub 24 godzin arestu Nahirniak n. Gmin". [Печатка: Gmina Strosówka]. — Сумно, що в Струсївцї нема ні одної розумної людини, котра опамятала-б громадску старшину та увільнила від хрунївского впливу польскої культури. — *В.*

— **Відрадне явище.** „Буковина" в ч. 30 з 24 с. м. доносить в рубрицї „Вістки з України" про інтересний і вельми симпатичний для нас факт, який мав місце в Полтаві — а який вказує, що національна сьвідомість серед української молодїжи в Полтавщинї зростає з кождим днем. Ся вістка звучить:

„Ученики 3, 4 і 5 кляси реміснич. школи в Полтаві застрайкували і покинули виклади дня 1 ст. ст. марта за се, що шкільне начальство не допустило до шкільної бібліотеки україньских книжок".

— **Письмо україньского селянина-патріота.** Часопись „Полтавщина" видрукувала сего року лист селянина з полтавскої ґубернії С. Д. Конака, в котрім той пише о потребі часописий в україньскій мові ось-як [правопись зміняємо на нашу]:

„Осеню 1904 р. було надруковано де-то, що в Київі літературне обчество просить у правительства дозволу здавать газету на нашім рідним язиці „молоросийскім". Я сказав своїм селянам, що на нашім рідним говорі буде здаватця газета, всї слухачі рішили в складчину виписать цю газету, хотьби вона була і найдорожча. На другий день мені знесли пять карбованців і всї сказали, як що треба буде ще грошей, то ще дамо пять карб. Я пильно слїдив за тим, яке прийде розрішення на видачу газети „Вік". Коли ще читаю, шо „ходатайство литературного общества г. Кіева объиздании газети Вік отклонено". Всї ми дуже були печальні, а це получаю первий N-о „Хуторянина" і читаючи земску хроніку: „полтавское губернское XXXX земское собраніе", де між другим вичитав, шо В. П. Науменко дуже гарно розсказав і побажав, шоб земство полтавске потурбовалось здавать народну газету на рідним язиці, котра „необходима, какъ фонарь, для внесенія свѣта в крестьянскую среду". І я, прочитавши теє, здумав і батька Т. Г. Шевченка, который сказав:

I стане ясно перед ним
Надія ангелом сьвятим.

І ми знову надією живемо надіючись бачить н е с л о в о а д ї л о, дай Боже дожить і читать своє рідне всїми покинуте пошти мертве слово. Коли буде гоже, прошу напечатать. 16 января."

— **Протест екатеринославских приставів.** В ч. 56 С. Петерб. Вѣдомост-ий з 7 (20) марта с. р. знаходимо цікаву новинку, яка вказує, що і деякі частини росийскої поліциї не годять ся вповні з варварским поступованем своїх товаришів супроти шкільної молодїжи. Ся будь що будь характеристична новинка звучить: Пристави (поліцийні комісарі) всїх шести поліцийних частий Екатеринослава вислали приставови першої части Курска свій протест, котрого текст наводить „Придн Край". „Прочитавши в часописи „Вѣстникъ Юга" в ч. 860 з 21 лютого, о подвигах в здушеню курскої уличної демонстрациї 12 лютого, де по більшій части брала участь шкільна молодїж, приходимо до пересьвідченя, що курска міська поліция забула про Бога, закон і права, віднїсшись з зовсім нелюдский спосіб до дїтий, котрі ще не в силї аналїзувати свої чувства і підчиняти свої поступки контроли розуму і совісти. Відносячи те все до погубних результатів дїяльности поодиноких начальників — приставів, ми, екатеринославскі міскі пристави, висказуємо міским курским приставам — з жалем нашу повну погорду. Рівночасно з тим, недовіряючи вповні ґазетним донесеням, не тратимо надії, що курскі пристави зреґабілїтують собе дорогою преси. Екатеринославский ґубернатор, — по словам місцевих ґазет, — видав приказ до поліциї, де межи иншим сказано: П.П. пристави екатеринославскої міскої поліциї, довідавши ся з ґазетних донесень о поступованю поліциї з вихованцями середних научних заведень в часї уличних безпорядків в містї Курску, виказали письменно в сеї причини своє негодоване урядникам курскої міскої поліциї. Хотяй пп. пристави поступили з поспіхом, не вижадаючи офіцияльного розясненя інціденту, і подібною заявою переступили круг свого службового права, тим не менше я не сумніваю ся, що ними руководили гуманні чувства, котрі вони не забудуть впоїти і підчиненим їм низшим урядникам поліциї".

— **Росийскі дезертири і очна зараза.** В галицких повітах, пограничних з Росиєю, перебуває тепер кілька тисяч росийских дезертирів, головно Жидів. Як доносять із золочівского і тернопільского повіта, від часу, як до Галичини прийшли росийскі дезертири, в згаданих повітах почало ширити ся з неимовірною силою запалене очий у людий, котрі ніколи в житю не хорували на ту слабість і понятя про неї не мали. В Тернополи, Зборові і Золочеві майже 10% населеня перебуло вже або перебуває очну недугу і треба дивувати ся, що власти до сеї пори нічого не зарядили в тій справі.

— **Розтїч між росийскими резервістами.** З Росиї доносять про великий упадок дисципліни між змобілізованими резервістами. В касарнях, де їх зібрано, як в Динабурзї, Волошковишках, Смоленьску, Седльцях, Кельцях панує безлад, а власти глядять крізь пальцї на всяке нарушене військової дисципліни. Резервісти відбувають щодень кількагодинне „ученіє" (муштру) а відтак роблять, що їм подобаєсь. Касарнї зовсім не є відокремлені від прочого населеня. В Смоленьску офіцири входять до касарнї не инакше, як з револьвером в руцї, так боять ся заворушених вояків. В „Naprzod-ї" оповідає один кореспондент, що на одній стациї стрінув ся

недавно з 10 резервістами, званими популярно „кудлачами“, з огляду на їх кучми, які носять на головах. Були се селяни з околиць. На питанє куди йдуть, відповіли, що втекли з касарні до дому на яких 10—14 днів, за те говорили, впакують їх на тількож днів до арешту, але для них се дуже вигідно, бо нема принайменше „ученія“. Перед тим грозили военними судами, розстріляньем і т. д., але те все байки.

— **Вежа церкви св. Параскевії** при ул. Жовківскій у Львові хилить ся до упадку. Церкві тій минуло поверх 250 літ, бо побудовали її ще в 1644 р. волоскі господарі, а відновлено її в 1855 році. Позаяк направити її вже не можна, маґістрат ухвалив вибудовати нову вежу і затвердив пляни і кошториси на квоту 25.000 К.

— **Дрібні вісти.** Цісар іменував надзвичайного професора д-ра Станислава Вітковского звичайним професором клясичної фільольоґії в універвитеті у Львові.

Міністерство скарбу позволило на утворене в 1905 р. шістьох нових помірових повітів при евіденциї катастру ґрунтового податку в Галичині, іменно в Кентах, Дембіци, Переворску, Лішках, Щирци і Розвадові.

При ул. Польній у Львові постріляв ся в самоубийчім намірі 19-літний Лев Зубрицкий, кандидат на дорогового кондуктора, з причини виключення его з дорогового курсу при виділї краєвім.

У Львові помер Жиґмонт Ґолльоб, властитель друкарні і б. складач „Діла“, в 46 р. житя.

В Довгополи, косівского повіта, гуцул Іван Лотич порубав на смерть сокирою Івана Дмитраша, приловивши его у власній хаті на фліртї з жінкою.

В Токіо панує здогад, що російскі війска, які відвертали із своїх позиций під Мукденом, підчас утечі затопили в ріці Гун 400 своїх гармат, не могучи забрати їх із собою.

В Амієн помер вчера в 77 році житя Юлій Верн, автор численних, славних на весь сьвіт, фантастичних повістий, опертих на глубокім знаню природничих наук.

— **З житя українскої акад. молодіжи.** В неділю дня 26 с. м. відбуде ся в тов „Академічна Громада“ заходом „Істор.-літ. кружка“ продовжене інтересного відчиту тов. Е. Валенчіча (Словінця) п. з.: Словіньска література від найдавнійших часів до нині. Початок о год. 11 рано. Вступ вільний.

— **В справі Драгоманівского фонду** відбуде ся ві второк 28 марта с. р. о год. пів до 7 вечером довірочна нарада в комнатах „Академічної Громади“, Ринок ч. 10. Просить ся всіх, що занимались збиранєм сего фонду, о численну участь. — *Солодуха Михайло* студ. прав, *Церкевич Нестор* студ. прав, контрольори послідного з'їзду М. С. П.

— **44-ті роковини смерти Тараса Шевченка** отроведуть львівскі Русини 30. марця с. р. концертом у великій сали львівской „Фільгармонії“. Як давнійше так і сего року почин до достойного опроводу сего всенародного сьвята дає центральний виділ товариства „Просьвіти“, а уложенем і виконанєм проґрами концерту заняв ся „Львівский Боян“. Побіч сьвяточних річий і декламацый обійме проґрама концерту твори своїх рідних композиторів, іменно: Мих. Вербицкого, Н. Лисенка, Ост. Людкевича, Кишакевича, Нижанковского і Волошина. Наша публика буде мати при тім нагоду почути в перве три конкурсові твори, преміовані сего року „Львівским Бояном“. Надто виконає „Боян“ в супроводі орхестри „Купальний коровід“ з опери „Купало“ Вахнянина. По причині, що надіємо ся громадного приїзду гостий з цілого краю і також громадної участи Львовян в сім сьвяточнім для нас дни подає управа „Львівского Бояна“ до відомости, що замовляти і набувати білети на концерт можна вже від 24 марця кождого дня в канцелярії „Висшого музичного Інститута“ у Львові при ул. Вірменьскій ч. 2 (І. поверх) від 10—1 години. Позаяк хочемо, щоби як найширші круги взяли участь в тім всенароднім сьвяті, проте і кладемо як найнизші ціни вступу на всі місця. Партеровий фотель (1—156) 3·20 К. Партер фотель (156—4 8) 2·20 К. Фотель І. пов. (1—26) 3·20 К. Фотель П. поверха (1—22) 2·20 К. Фотель П. пов. (23—82) 1·70 К. Фотель III пов. (1—56) 0·80 с: (57—104) 60 с; (105—180) 0·40. Льожа партерова 10 К. Льожа мезанїнова і І. поверха 12 К. Льожа П. поверха. 8 К. В сих цінах містить ся і оплата за ґардеробу. Точну проґраму концерту подадуть афіші.

— **Відчит Рус. тов. пед. в Золочеві.** Комітет нової філії Рус. тов. пед. в Золочеві устроює серию відчитів на дохід приватної руской семинарії жіночої у Львові. Перший відчит відбуде ся дня 26 марта в неділю о год. 6-ій вечером в комнатах „Руской Бесіди“. Відчит виголосить п. д-р В. Кобриньский зі Львова „Про причини ріжних недуг чоловіка“. Вступ для дорослих 20 сот. Добровільні жертви принимає ся з подякою. Про слідуючі відчити оголосить ся в неділї. З огляду на красну ціль виділ просить о як найчисленнійшу участь.

З штуки і літератури.

— **Статя „Ruthenische Literatur II.“** д-ра Івана Франка в Oesterreichische Rundschau (тижневнику видаванім у Відни д-ром Альфредом Берґером і д-ром Каролем Ґльоссім) появила ся в П. томі, 20 випуску з дня 16 с. м. Ся друга часть статї, доволї широка, бо обіймає 15 стовпців лексиконового формату. Тут д-р Франко поставив питання: 1) які народні верстви беруть участь в українській літературній творчости; 2) для яких кругів призвачена она; 3) коло яких центрів она ґрупує ся і як виглядають єї леґальні условя житя. А відповісти на сї питаня треба конечно, бо „без сего стороньскі люди не могли би влучно оцїнити особливо теперішного стану українськоі літератури“. Цілком справедливо! І д-р Франко відповів на всі ті питаня, обмеживши ся тут на Україну в границях російскої держави. Автор знаменито опанував предмет, тож і зумів виложити річ ясно на тлї богатого материялу. По черзі перейшов він центри на російскій териториї України. Починаючи від Катеринодара (столиці Кубаньских Козаків) переходить до Харкова, Воровїжа, Чернигова, Полтави, Ніжина і Катеринослава та Єлисаветграда, потім на правобережній Україні обговорює Київ, Одесу, Каменець подільский (міста Кишинів, Бердичів, Жатомир, Умань і Кременець доси, на жаль, пасивні); вкінци автор не поминув також столичних міст Росиї Петербурга і Москви, де рівнож неодно робило ся й робить ся на поли української літератури (головно науки) і де находить ся богато архівного материялу до історвї України. Під конець статї д-р Франко подав ще коротко історию українского театру в Росиї за остатні десятилїтя. Статя „Rutheniche Literatur“ д-ра Франка в Oesterreichische Rundschau єсть (судячи по дотеперішних двох частинах) цінним вкладом до скарбівні писань про Русь-Україну на чужих мовах для познакомлюваня з нею цивілїзованого сьвіта.

Малий фейлетон.

Із поезий: Тараса Соколенка.

В гаю...

(Диялог в 5 сонетах).

Моїй голубці.

I.

Втомивши ся безупинною ходою,
ступало сонце у зелений гай —
був сьвіжий, животворний май —
й поклало ся за тихою лозою...

З-за ліса біле личко показалось...
Отсе вона — вечірняя зоря
тихесенько, як пташечка з гнізда,
на вечірнюю стрічу викрадалась...

В хрусталю шат, в звіздистій авреолї,
явив ся, ясен місяць із палат...
й йде задумчиво по блакитнім полї.

Пливе... пливе, а, я спішусь до гаю,
там ждати му, поки із сонних хат
не вийде й моя зіронька... Чекаю...

II.

Богдан: Чи бачиш гай, сей край отих беріз,
де сьвятойванскі зіроньки ся грають...
чи чуєш, де так солов'ї співають...
он там я виховав ся, там і зріс...

Як лиш коли на грудь мою найшов
тяженький сум і невтишима скука,
я тут все йшов і тут моя розпука
переливалась в пристрасну любов...

Зоня: Ходімо там! там солодко нам буде,
там може також із моєї груди
сплине сей біль, що в серці ся розлив..

Ходімо там! там трелї соловія
розгріють нам огонь, воскресне мрія,
яку нам жар їдких турбот спалив...

III.

Богдан: Чи чуєш, як там в хвилях щось люскоче,
де тихі лози головки схилили...
То срібнорунні Русалки поплили
в зелений гай на танець о півночі...

Чи чуєш, як там в гаю щось шепоче...
сьвяті дівиці хороводи водять,
храм місячної ночі днесь обходять,
душевні болї прогуляти хочуть...

Зоня: Ходімо там. Там весело нам буде,
там моє серце може позабуде
важку печаль, що в ньому жизнь розлила...
Ходімо там! пісень дівочих тони
присплять бодай на хвилю тоті стони,
що їх стражддуща душа збудила...

IV.

Богдан: Ти видиш, як там мов розсипуєсь
[кришталь,
звідкіль несеть ся сей таємний шум...
Се Русалки при чарі сонних дум
розчісують шовкових кучерів вуаль..
Княгеви свому... трелї чарівних пісень
виваблюють з перлових дворів сни
і лагідно кладуть ся всі вони
на край повік і сплять, аж заспіва півень...

Зоня: Я бачу їх... й в моїй душі вони
розбуджують тоті блаженні сни,
що їх неволя братняя здавила..
І знову в моїх думах віджива
і скорбна правда і давня любва,
що всіх рабів мене любити вчила...

V.

Богдан: Як тільки сьвіт прогнав мене від себе
за те, що я їм правду і любов
вливав у груди — я все тут ішов
і тут співав пісні про Бога й Тебе...
Нераз вертав я між людий у-друге
і братолюбя голосив їм рай...
та знов вертати мусїв я у гай
серед докорів, людської наруги..

Зоня: Лишім ся тут! тут добре нам так буде...
Не бачить-мем, людий як мучать люди,
не чути-мем брязкоту братніх пут..
Між пташками не бачить мемо крови
що льлеть ся шляхом братньої любови,
що в мене душу рве... Лишім ся тут...

Відень 28. II 905

Календар: Гр.-кат.: нині (субота) Теофана, завтра (2 нед. посту) Никифора, позавтра (понеділок) Венедикта; — Рим.-кат. нині (субота) Благовіщенє, завтра (3 н. д. посту) Т. Ем. позавтра (понеділок) Руперта.

Театри: Театр міский у Львові: нині (субота) „Ришард III.“, траґедия Шекспіра, виступ Р. Желязовского, завтра (неділя) о 3·30 попол.: „Костюшко під Рацлавицями“, образ історичний в 5 актах Лясоти, о 7·30 год. веч. „Понад сили“, драма в 6 образах Бйорнстярне-Бйорнсона.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля міска. [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ веч.] В Неділю 26/3 „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 діях Артемовского; ві второк 28/3 „Відьма“ фантастична оперета в 5 відслонах Яновскої-Лисенка; в четвер 30/3 „Продана Наречена“ опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпосліднє представлене „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Штравса; в неділю 2/4 послідне представлене „Невольник“ драма зі сьпівами і танцями в 5 від Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека университетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6) — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5

Фальшоване поживних средств є у великих містах на дневнім порядку. Особливо масло і смалець фальшують в найбезличнійший спосіб і тому не диво, що КУНЕРОЛЬ, витворюваний з овочу кокосової пальми а признаний найзначнійшими фаховими повагами за найлїпшу і найчистійшу ростинну омасту до страв, тїшить ся все зростаючим попитом. Остерігає ся перед менше вартними а дуже подібними наслїдуваними продуктами.

Земля на продаж, 13 морґів огорода, хата, господарскі будинки, сад, кирница; земля пшенична, при головнім гостинци, в громаді Грушка коло Товмача, 6 кл. віддаленя; можна купити і парцелями. 238 2—3

Оповіщене.

Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хліборобам до відомости, що при цїловаґонових замовленях томасини о загальної зевартости квасу фосфорового від 16 до 20 процентовий і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає на кождім ваґоні по 20 корон опусту. Опуст так високий, якого не дає ніяка друга фірма, даємо для того, щоби наш нарід охоронити від немилосерного визиску, якому улягає при закупні штучних навозів у жидівских аґентів. Стремимо передовсім до того, щоби наш нарід підвести економічно, а вже богато зробимо, коли удасть ся нам охоронити наших селян перед визиском чужих і ворожих нам елементів. Від Вас, П. Т. хлїбороби, залежить, чи схочете користати з нашої праці для Вас і від скликом „Свій до свого“ так з закупном штучних навозів як і з всякими порадами будететь до нас відносити.

Дирекция Спілки задля незвичайного розвою товариства прийме ще одного хлопця з укінченою другою клясою ґім. на практику торговельну до склепу насінного і желїзного. Подання належить вносити просто до Дирекциї Спілки в Перемишли разом з сьвідоцтвами.

296 4—8 *Дирекция.*

Ruthenisch 1b. 1905.

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛІКАРСКИХ
Д-р Володимир Кобриньский
перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає ул. Костюшка 24 пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах внутрішних, вніших і акушериї. 58 11 32

Архитект ТЕОДОР МЕЛЬНИЧУК
ЯРОСЛАВ
ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви).
Виконує пляни, поміри і коштописи церков, каплиць, віль, плебаній, домів мешкальних і приймає управу повнеших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 3—3

[З]а 24 марця отворене
Grand-реставрациї і пільзненьскої пивярні в GRAND-ГОТЕЛИ
уладженої з найбільшим комфортом і заосмотреної в добірну кухню та найлїпші напої під управою Натана Зільбера.
О численні відвідини просить ся Вповажену Публику. 247 2—3

ВСЯКІ КУПОНИ
і вильосовані папери вартостні
виплачує без потручення провізиї або коштів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

---

35 літ уживає ся Бергера смоляне мило
в Австро-Угорщині та всіх культурних державах при митю і купелях на шкірну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, мило не є правдиве, від 35 літ уживане.
Головний склад: **G. Hell & Comp.**
Відень, I. Biberstrasse Nr. 8. 207 2—10

Маттоні'ого 28
GIESSHÜBLER
природна щава алькалічна.

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і иншій Впов. Публиці подаю до відомости, що яко екзамінований п. к. намісництвом камінярский майстер і підприємець виконую камінярскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всіляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад технїки. Роботи камінярскі і будови виконую після даних або своїх плянів по найнизших цінах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотоване моєї адреси.

106 8—10 З поважанєм
ІВАН СТОРОЖАК
Львів, Крижова 38, віддя Вп. Захарясевича.

Коперницкий і Син
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.
[illegible] Банку Гіпотечного за [illegible] площі Галицкої [illegible]
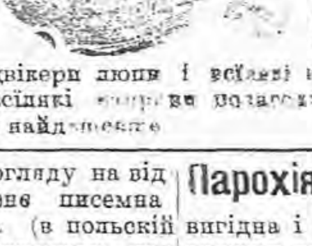
Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12 15, 24 і [illegible]. Заразом поручаємо [illegible] найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні всілякі [illegible] поправки [illegible] ся як найскорше і найдешевше 4 85

Потребую від Провідної неділї дяка. Зголошеня на адресу о. Остап Скоморовский, парох в Кутищи, п. Підкамінь (коло Бродів). 219 4—5

МІД ПАТОКА
десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасіки також на корм пчіл. одинокий, 5 клґ. пушка 6 К 50 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій ціні розсилає **Евгеній Білиньский в Збаражи.** 110 8 1

Новина! Без огляду на віддалене писемна практична наука (в польскій мові) гри на скрипках для старших панів і пань, що починають вчити ся. Листовні зголошеня до льв[...] і адміністрациї, Львів, [...] Анни 17. 239 2—2

Реньске при[...]
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 10—?

Парохія дуже добра, під кождим взглядом вигідна і спокійна з родинних причин до заміни. Зголошеня устні або письменні до Адміністрациї „Діла“. 199 5—6

ПОЗІР! На буд[...] руского театру даю 5%! т. є 20 сот. від руского земляка. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 145

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукcельки, калярфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 2—50

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порплїв і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також неизрівнане косметичне мило **до митя, купелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщеву з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикетї. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і ґігієнїчні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дїля, Петра Міколяша, Якова Шпеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Вільского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дроґериях: Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Емілія Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 3—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Одиноке, дїйсно анґлійске

средство краси

є Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa** аптика, Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичинї: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4 і у всїх аптиках і дроґериях. 160 4 20

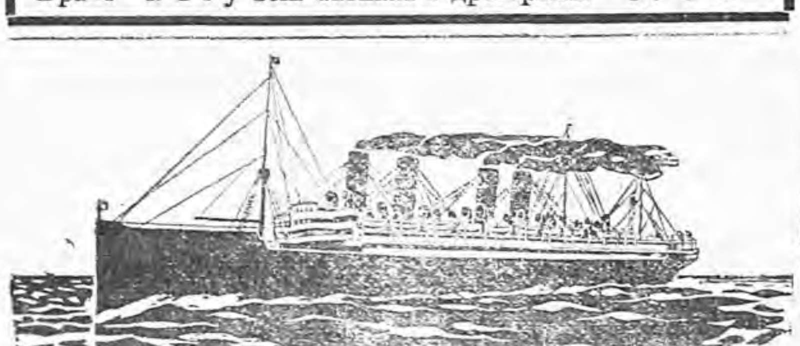

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япану, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 1—52

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цінї 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупнї того улюбленого домового средства треба уважати на оріґінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тодї лише дістане ся оріґінальний вибір. 772 14—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнїйше ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідницї, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із захованем найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір кивотів в видї церкви, прехороше виконані найновійшої форми в цінї від 120 зр. в гору. 211 4—10

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також **огородженя нагробні, придорожні,** ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входачі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

Львів, ул. Коперника ч. 16.

452 2—10

Рідка нагода!

незвичайно дешево 500 штук предметів до окраси за 4 К.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилїтна ґарантия, разом з ланцушком, 1 мужеска шовкова краватка, 3 штук найлїпших хусток до сурдута, 1 мужеский перстенець з імітацию дорогого каміня, 1 величава шкіряна портмонетка, 1 кишеневе тоалєтове зеркало, 1 пара спінок до маншетів, 3 спінки до сорочок 3% „дубле“ золот. замок патент., 1 добрий нїклєвий прилад до писаня, 1 елеґ. дамска брошка (новість), 1 пара бутонів з наслїдуванием брилянтом дуже манячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тілько варт, коштує лише 4 корони. Висилаємо за післяплатою, або за присланою належитостию через **F. A. GELB, Kraków 40/a.** Ризико виключене, бо можна назад звернути. 502 3—3

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої паровоі фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 роцї.]

Прібки і цїнники даром! 172 22—25

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величня LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з оріент. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка циґарничка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалєтове веркальце з бельґійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в маґазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf. 882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

ЦЬВІТИ для церквей

купуймо лише в Стрию

Букети до сьвіч . . .	1—6 К
Букети поставні . .	2—10 „
Вінцї-ґірлянди м. . .	4—8 „
Стройки народні по .	1 „
Коші з цьвітами . .	6—10 „
Пальми	8—10 „
Беґонії	2—4 „
Вінцї шлюбні . . .	4—5 „

Чипочки весїльні з париских „моделів“ до 15 кор. у

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

248 1—8

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

56 кр. пів кіля **МАСЛА** двірского

в торговли

ВОЛ. БАЖАНТА

Львів, ул. Галицка ч. 3.

231 4—10

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цїнники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 19—52

Овочеві деревця

благородні, добірні, із шкілки дібр Дикі́в від Тарнобжеґом.

Щепи до закладаня садів, а то: яблонї, грушi, сливки, черешні, дерені, італїяньскі оріхи, примінені до нашого клімату, що виказали вже найлїпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Цїна штуки від	2—4 лїт меньші . . .	К 0·50
„ „ „	2—4 лїт більші з короною .	К 0·80
„ „ „	4—6 лїт сильні з короною .	К 1·—
„ „ „	старші, родячі овоч з сильною кор.	К 2·—
	Гарні дички від 10—20 сот.	

При більших замовленях значний опуст. Цїнники на домагане висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує **МИХАЙЛО КУБІЦА Тарнобжеґ.** 193 6—6

Сьвітло церковне і столове

в охоронною маркою ✝. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля“

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.

ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.

ІІІ-а добре без знаку ✝. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цїн для церков 10% опусту.

Цїна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає! 10—16

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам *аптикаря* A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, зґазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ославбленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконїв за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшщин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оріґінальних подяк, яку долучає ся даром до замовленого бальзаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Преґрадї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. *Про фальшівників* і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів його правдивого препарату прошу менї донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Дїйсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка „Похвала господинь“ **Марка**

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає злишне. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господинї і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 **Найбільша фабрика того рода на европейскім континентї.** 33—40

Важна перестoрога!

Перестерігаємо Впов. публику в її власнім інтересі, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупнї товарів просимо покликувати ся на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий. З друкарнї Народової (Мансцких) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ Адмінїстрация „Діла“, ул. Баторин ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерата платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австриї: за границею:
на цілий рік . 32 к. — 44 к.
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.
Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторин. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати

Кольонізують!

Від часу, як в Галичині розпаношила ся вшехпольща а польску інтелїґенцию опанувала дурійка ґакатизму і шовінїзму, видвигнено яко один з головних кличів польскої політики: кольонізувати Русь Мазурами. Є се той самий клич, що вже лунав з давна на межах Польщі і Руси — Польща, давлена від заходу німецким напором, не можучи на своїх західних окраїнах удержати ся перед силою ґерманьского меча і висшої німецкої культури, йшла тут, на розлогі землї Руси-України, щоб в безпощадній займанщині, попираній „i prawem i lewem“, то безправним королївским наданєм то найзвичайнїйшим розбоєм, шукати легкої наживи для свого елементу. І йшли на Русь цїлі ватаги, йшла шляхта зі своїми дворянами, щоб через ряд столїть, кусень по кусневи, шматкувати руску землю, поки не виросли з землї білі шляхотскі двори, а руский хлоп, автохтон з діда-прадіда на сїй земли не повернув ся з свобідного володїтеля прадїдних осель в наймита і раба...

Сей клич кольонізациї після короткого інтервалу віджив тепер на ново, хоч в иншій формі. Прийшло єму на руку велике задовженє шляхотскої посїлости у східній Галичині, а з тим і неможність удержаня сеї землї в дотеперішних руках. Велика посїлість стала парцелювати ся, розпадати ся на кусні силою безпощадної економічної і социяльної еволюциї, а той процес підхопили польскі шовіністи і ґакатисти, щоб повернути єго кольонїзациєю проти Русинів. Проголошено дві засади: передовсїм частинною парцеляциєю ратувати обкровну шляхотску посїлість, аби хоч в той спосіб удержати землю в польских шляхотских руках — а дальше: так при сїй частинній парцеляциї як і повній парцеляциї старати ся, аби парцельована земля діставала ся в руки Мазурів, спроваджуваних на Русь із західної Галичини. Польскі шовіністи міркують добре: вони знають, що Польща держать ся у східній Галичині головно завдяки шляхотским привілеґіям і несправедливим ординациям виборчим, тож старають ся передовсїм при парцеляциї ратувати шляхту грішми хлопа, що переплачує землю — доперва в другім ряді вони допускають парцеляцию повну, хоч і в однім і другім случаю пильнують, аби на рускій земли розсїв ся передовсїм Поляк, а по можности польский кольоніст.

Тоті замітки і помічення насувають ся нам на ум, коли беремо під розвагу діяльність польского „Bank-y parcelacyjn-ого“, який від чотирох, зглядно пятьох літ оперує в Галичині. Перед нами лежить якраз „Справозданє“ сего банку за рік минувший, видане що йно у Львові, з якого для інформациї нашого загалу виймаємо що важнїйші позициї.

До кінця 1904 року зголошено за час істнованя банку то є від р. 1889/90 до парцеляциї аж 406 більших посїлостий; з того банк успів розпарцелювати всього 49, а прочі або були парцельовані при помочи инших кредитових институций, або ждуть еще на переведенє парцеляциї не найшовши кредиту чи купця. Найбільше парцеляций було зголошених в р. 1889/90, бо 141, і в р. 1903—72; в р. 1901 зголошено їх 62, в 1902—69, в 1904—57. Банк розпарцелював, як сказано, 49 посїлостий в обшарі загальнім 15.112 морґів на значну вартість, бо на квоту 7,204.978 К. В самій рускій части краю розпарцелював Банк 18 посїлостий а се: Бабянка в пов. товмацкім (колись маєток Василиян); Бар. Перетоки в Сокальщинї; Черніївка в пов. ярославскім, Долиняни в пов. городецкім, Новоселиця і Волківцї в пов. снятиньскім, Олеша в пов. товмацкім, Побереже і Радча в пов. станиславівскім, Стремильче в пов. брідскім, Воля баранецка в пов. самбірскім, Волосів в пов. надвірняньскім, Зимнавода в пов. львівскім, Потилич в повітї равскім, Дидятичі в повітї мостискім, Ярчівцї в пов. золочівскім, Стрептів в каменецкім і Чертеж в повітї жидачівскім. З тих парцеляций всї численні аж до Потилича суть вже переведені, а характеристичне при тім, що лише дві з них: Воля баранецка в Самбірщині і Волосів в Надвірнянщині розпарцельовано в цїлости; всї прочі були лише частинними парцеляциями, так що „дворек шляхетскі“ остаєсь ненарушеним, скріплений лише і очищений з довгів грошем заробленим на парцеляцийній продажи.

Розуміє ся само собою, що Банк парцеляцийний, опертий на інтересі, не міг вести всюди в парцельованих ним посїлостях кольонізациї, бо мусїв як найшвидше шукати купця, аби не заанґажувати майна банку і не наразити себе і своїх членів на страту — та помимо того банк, де лише міг, вів кольонїзацию і польску роботу, як се оказує ся з слїдуючих дат справозданя. Передовсїм на шістьох розпарцельованих посїлостях осаджено Поляків спроваджених з инших повітів. Тими посїлостями суть: Воля баранецка в пов. самбірскім, Черніївка в пов. ярославскім, Волосів в пов. надвірняньскім, Зимнавода в пов. львівскім і Долиняни в пов. городецкім. О скілько кольонізациєю обняті суть місцевости вичислені нами почавши від Потилича, ще недокінчені, отже парцеляция самого Потилича, Дидятич, Ярчівець, Стрептова, Чертежа, того справозданє не подає, але се довідаємо ся певно з дальших справоздань, коли парцеляция буде вже покінчена а Банк буде вважав за відповідне подати, оскілько сї місцевости він скольонізував.

Але Банк працював еще в иншім напрямі для кольонізациї, не тілько спроваджуванєм Мазурів згл. Поляків, а се грошевими дотациями із зисків на польскі кольонії у східній Галичині або на інституциї, що мають на цїли польонізацию Русинів. Тота діяльність Банку скриває ся під невинною фірмою дотациї на „cele kulturalne“. Ось она: В р. 1902 видано: На каплицю (рим. латиньску для польских кольоністів) в Волосові 400 К; на удержанє школи в Коноплиці (під Львовом; школа заложена T. S. L.) 335 К 28 сот. — в р. 1903 видано: на школу в Коноплиці 2000 К; — в р. 1904: на школу і каплицю в Воли баранецкій в Самбірщині (для поселених там польских кольоністів) 5500 К, на ґрунт під школу і каплицю в Долинянах (для поселених там Поляків) 1150 К, на будову школи в Долинянах 2500 К, каплиці тамже 1000 К, на огородженє школи в Коноплици 500 К, на управу школи в Коноплици 467 К 32 с., „кону ім Косцюшки при Tow. szkoły ludowej“ на основуванє польских читалень в місцевостях парцельованих Банком 300 К. До тих сухих дат додає від себе Банк еще ось-що: „В Долинянах нашим заходом зорґанїзовано польску школу поміщену на разї в дворі — а в сїм роцї еще буде там вибудований будинок шкільний і каплиця; в Воли баранецкій нашим також заходом повстала польска школа з днем 1 вересня 1904; кромі того робимо там заходи для розширеня каплиці рим. кат. дорогою адаптациї“.

Наведені уступи і цифри справозданя не потребують поясненя; вони вказують, по якім шляху йде Банк в своїй парцеляцийно-патріотичній діяльности. Та се еще не все. Як сказано, Банк парцеляцийний, опертий на приватних капіталах, не може надто анґажувати ся в кольонізацию Руси кольоністами спроваджеными із західної Галичини, бо мусить оглядати ся також на грошевий інтерес, спродавати отже землю чим скорше тим, котрі до него зголошують ся. Тілько в виїмкових случаях може Банк парцеляцийний вести парцеляцию між кольоністів; в реґули він мусить обмежати ся на купців місцевих, хоч певна річ, і тут він вибирає радше польских селян і шляхтичів чим Русинів. Та справозданє „Bank-y parcelacyjn-ого“ важнїйше ще тим, що дає нам передсмак, що стане ся, коли єго місце займе рентова комісия, оперта на фондах публичних і оперуюча значнїйшим капіталом. Система кольонізацийної парцеляциї вже вироблена, дорога промощена — а коли зважити, що після справозданя Банку кількасот великих посїлостий жде на парцеляцию, то можемо з того вимміркувати, що стане ся з східною Галичиною, коли акция опинить ся в руках краєвих потентатів, котрі не будуть числити ся з інтересом грошевим, а мати-муть можність вести парцеляцию так, як сего вимагає польска політика і будова польского Піємонту на рускій земли.

Над тим усїм варто-б нам, Русинам, глибше застановити ся та призадумати ся над солїдарною і пляновою роботою, щоб в прикру пору охоронити ся, о скілько змога, перед сумними наслїдками польского напливу і безсумнівної елементарної майоризациї...

Краєвий Союз кредитовий.

в році 1904.

Семі загальні збори „Краєвого Союза Кредитового у Львові“ відбудуть ся дня 30 н. ст. марта 1905 року з отсим порядком дневним:

1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.

2) Звіт з діяльности за шестий рік адміністрацийний (1904) з маєтковим білянсом.

3) Звіт комісиї контрольної.

На дні моря.

Відомости про житє у великих глибинах морских є зовсїм недавні. Ще до половини минувшого століття думано, що в морских пропастях нема жадного житя. Аж від 70-ти років того століття пішли наукові виправи і досліди, спершу анґлїйскі, опісля скандинавскі, американьскі, німецкі, францускі, та виказали що иншого.

Передовсїм замітити треба, що всяке житє на днї глубокого моря, залежати мусить від пануючих там обставин, а ті є: низька температура, малий рух води, велике тисненє і брак сьвітла. Розгляньмо-ж вплив кождого з сих чинників зокрема.

Помір температури в глубоких пропастях моря не був легкою річию, бо треба було придумувати на сю цїль окремі прилади і термометри. Вкінци поміри, доконані в ріжних місцях, виказали, що температура глибини є всюди більше-менше однакова і мало відбігає від 0°. При тім для житя не так важною річию є ся низька температура, як далеко більше її рівномірність на всїх просторах; бо морскі зьвірята визначають ся взагалї тим, що, не маючи власного тепла, як зьвірята земні, принимають температуру свого окруженя, а значна зміна температури впливає на них убійчо. Отже рівномірність температури в глибинах моря позваляє живучим там зьвіратам значно зміняти місце свого житя. Оскілько змінчивість температури води впливає на богатство проживаючих в нїй зьвірят, показують такі факти: Чим дальше від уміреного клїмату до полярних сторін, тим менше зьвірят і рослин на земли, а за те тим більше морских зьвірят. Противно в тропічних лїсах бразилійского побережа живе тьма найріжнороднїйших зьвірят, за те тамошнє море дуже убоге на зьвірята. Поясняє ся се тим, що полярні моря мають хоч і низьку але все рівномірну температуру, а моря уміреного клїмату (має ся тут на гадці не дуже глибокі верстви води) виставлені на великі зміни температури.

Рух води має великий вплив на житє проживаючих в нїй зьвірят. Де море сильно филює, де филї бють о береги, там і морскі зьвірята мусять приноровлювати ся до сих обставин; через опір против сили филь розвивають ся у зьвірят сильні мязи, тверді шкаралупи, сильні прилади, щоби причіпляти ся до місця, і т. и. Те все непотрібне зьвіратам, що проживають на грузкім а цїлком тихім днї моря.

Давнїйше припускано, що в морских пропастях уже длятого неможливе жадне житє, бо величезний стовп води попросту роздавив би всяку зьвірину. Сю гадку потверджували також і такі досьвіди, що пр флашка вже в невеликій глибині роздавлює ся на цурупалки, а дерево, що влучений гарпуном кит потягне за собою в глибину, випливає на верх поторощене. Та не звертано при тім уваги, що так само і чоловіка мусїв би роздавити стовп атмосфери, що на нїм спочиває, а таки так не є з тої простої причини, що тисненє на тїло чоловіка є з усїх сторін рівне. Так само мусить бути і з морскими зьвірятами. Натиск води міг би роздавити зьвіря лише в такім разї, коли би в тїлї зьвіряти були місця порожні або виповнені плином, лекшим від води. Знаний факт, що риби, витягнені з великої глибини, виходять на верх надуті, з відстаючою лускою і з випущеним через рот тенесами, пояснювано давнїйше наглим зменшенєм тисненя на тїло риби; тепер уже відома річ, що причиною сего явища є не так зміна тисненя, як нагла зміна температури. Тепер наука дійшла до того вислїду, що тисненє води в глибинах моря не має великого впливу на житє зьвірят.

Найбільшу вагу для житя на днї моря має безконечна тьма. Завдяки дослїдам учених знаємо вже, як далеко може у воді доходити сьвітло. Через запусканє фотоґрафічних плит в глубину женевского і цурихского озера переконано ся, що понизше 400 метрів не доходить уже ні одробиночка сьвітла. А що без сьвітла не можуть розвивати ся ростини (хиба галапасні, що жиють з орґанічних материй), то першим наслїдком браку сьвітла є цїлковитий брак ростин на днї моря; а брак ростин має знов велику вагу для житя зьвірят, бо заходить питанє, чим ті зьвірята живуть. Отже на дно моря опадають безнастанним доцем останки погибших зьвірят і ростин, і вони то дають якійсь частині зьвірят поживу. Ті зьвірята, що, живучи в намулї морского дна, кормлять ся тими останками, не потребують і не мають нїяких знарядів до оборони нї до нападу. Вони мають без жадного труду подостатком корму то й не мають потреби бороти ся о него. Инші зьвірята, понайбільше риби, є кріпкі хижаки, з довгими зубами, з великими пащами; вони пожирають по части тамтих безборонних, по части свою братию.

Брак сьвітла має великий вплив на знаради зору. Недавно учений липский зоольоґ Хун в своїм творі „Aus den Tiefen des Weltmeeres“ дуже наглядно і гарно описав зміни знарядів зору у зьвірят морских глибин. Дивна і не розслїджена доси річ, що брак сьвітла проявив ся в двох цїлком противних напрямах. З одної сторони находить ся богато зьвірят, у котрих очи цїлком змарнїли і перемінили ся в знаряди дотику, у инших знов подибує ся незвичайно зложену будову очий, котрі названо телескоповими очима. Що у декотрих зьвірят на днї моря подибує ся більше або менше змарнїлі очи, насуває здогад, що первісною вітчиною тих зьвірят мусїли бути верстви води висші, до котрих сонїчне сьвітло ще доходить.

Безпосереднім наслїдком браку сьвітла є також те, що богато зьвірят, проживаючих в пропастях моря, виказує ся фосфоресценциєю. Названий висше Хун описує свою радість, якої зазнав при одній нічній виправі, коли в сїти побічна богату добичу зьвірят з глибокого моря. Тисячі сьвітячих зьвіряток кишіло в сїтях, видаючи з себе сильне зеленаве сьвітло. Про значінє тих сьвітячих знарядів богато вже писано і спорено, бож треба тямити, що такі лихтариї могуть, що правда, служити їх властителям за принаду добичи, але заразом і ворогам вказують місце, де глядати має добичи для себе. Декотрі вчені уважають ті сьвітячі знаряди за оборону, відстрашуючу напасників.

Тьма морского дна має також вплив на убарвленє зьвірят. Мешканцї морских пропастий понайбільше є синяві або червонаві; рідко запримічувано краску зеленаву, яку має морский намул.

Коли вкінци зважити, що услівя житя на днї всїх океанів є ті самі і все однакові, то й не можна дивувати ся, що й зьвірята є всюди більше менше однакові, а їх ріжнородність не дуже велика.

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

4) Предложене надзираючої Ради в справі подїлу чистого зиску.

5) Вибір двох членів надзираючої ради.

6) Вибір трох членів до комісиї контрольної.

7) Зміна §§ 3 і 5 статута товариства.

———

Розвій Краєвого Союза Кредитового за шість літ істнованя представляє ся ось так:

I.

Члени стоварищеня:

В роцї 1899,	членів	. 258	(удїлів 385).
„ 1900,	„	. 312	(„ 700).
„ 1901,	„	. 358	(„ 859).
„ 1902,	„	. 391	(„ 1.022).
„ 1903,	„	. 448	(„ 1.241).
„ 1904,	„	. 493	(„ 1.426).

На 493, членів стоварищеня припадає:

Ітеліґенциї сьвітскої . .	163
Сьвященикiв . . .	102
Інституций (товариств) . .	95
Господарів	77
Промисловців	30
Женщин	10
Инших	16
	493 чл.

В роцї 1899 було удїлів

		заявлених:	вплачених:
		19.250 К.	— 18.361·— К
„	1900	35.000 „	— 25.902·69 „
„	1901	42.950 „	— 32.010·08 „
„	1902	51.100 „	— 38.451·54 „
„	1903	62.050 „	— 48.789·10 „
„	1904	71.300 „	— 56.728·76 „

Виповіджені удїли:

В р. 1901,	1 член на .	52 К 50 с.
„ 1902,	1 „ „ .	57 „ 50 „
„ 1903,	10 членів на .	2.326 „ 83 „
„ 1904,	13 „ „ .	1.369 „ 49 „
Разом:	25 членів на .	3.806 К 32 с.

II.

Фонд резервовий:

В роцї 1899 (стан з кінцем року	528 10 К.
„ 1900 „ „ „	758 96 „
„ 1901 „ „ „	1.007·58 „
„ 1902 „ „ „	1.449 89 „
„ 1903 „ „ „	2.575·33 „
„ 1904 „ „ „	3.434·55 „

Масток власний з кінцем року 1904:

на удїлах . . .	56.728·76 К.
фонд резервовий . .	3.434·55 „
Разом .	60.163·31 К.

III.

Вкладки щадничі з кінц. р.:	1899	183.994·62 К
„ „ „ „	1900	295.569·77 „
„ „ „ „	1901	376.171 82 „
„ „ „ „	1902	547.752 53 „
„ „ „ „	1903	756.405 56 „
„ „ „ „	1904	980.000 84 „

В послїднім роцї збільшила ся сума вкладок ощадности о 223.595 К 28 с. Вкладки були уміщені на 943 книжочках на $4^1/_2$%.

IV.

Стан удїлених позичок (кредиту) виказує:

1) На скриптах довжних (24)	87.523·00 К.
2) „ векслях (63) . .	71.206 66 „
3) „ кредиті товариств	399.107·75 „
4) „ кредиті парцеляцийнім	234 788·25 „
Разом .	792 625 66 К.
5) Недвижимости . .	96.454·78 „
Сума .	889.080 44 К.

З кредиту в „Краєвім Союзї Кредитовім“ на $5^1/_2$% користало в р. 1904, 52 товариств, та окрім сего в Краєвім Банку 16 товариств союзних мало признаний кредит на 4 прц. до висоти: 405.000 К.

На рік 1905 значно розширено кредит стоварищень в Банку краєвім отсим способом, що окрім безпосередного кредиту на 4 прц. мають стовари еня також кредит посередний за жиром „Краєвого Союза Кредитового“, на $4^1/_2$%.

„Краєвий Союз Кредитовий“ помагав парцелянтам кредитом в 14 парцеляциях, в котрих дві переведено в той спосіб, що набуто цїлу недвижимість на власність стоваришеня (звідси позиция 5 недвижимости), а відтак відпродувано парцелянтам.

При удїлюваню кредиту *заспокоювано* передовсїм запотребоване товариств, відтак підпомагано кредитом зголошені парцеляциї в мірі розпорядимих фондів, а вкінци виємково удїлювано кредит особам приватним.

V.

Розвій руских товариств кредитових.

Чисельно представляє ся розвій руских стоварищень кредитових ось так:

В р. 1898 було стоварищень	.	12
„ 1899 „ „	.	17
„ 1900 „ „	.	25
„ 1901 „ „	.	36
„ 1902 „ „	.	43
„ 1903 „ „	.	53
„ 1904 „ „	.	74

З тих належить до „Краєвого Союза Кредитового“ 67 стоварищень кредитових (а два товариства кредитові нереєстровані). Реєстрованих стоварищень промислових належало 7 до „Краєвого Союза Кредитового“.

Розвій маєткoвий стоварищень виказаний окремо.

VI.

Люстрациї і ревізиї стоварищень.

В р. 1904 перевів „Краєвий Союз Кредитовий“ 19 люстраций стоварищень, а „Краєвий Союз ревізийний“ перевів 11 ревізий стоварищень, та Банк Краєвий переводив люстрациї тих стоварищень, що користали з его кредиту. Вислїд люстраций Банку краєвого був взагалї корисний, при чім піднесено хосенну дїяльність руских інституций кредитових для населеня хліборобского.

VII.

Орґанізация стоварищень.

„Краєвий Союз Кредитовий“ удїляв завсе безплатної помочи і поради при закладаню стоварищень та видав наклад статутів для трох родів стоварищень: Спілок ощадности і позичок, стоварищень зареєстрованих з необмеженою порукою (Райфайзенок) товариств кредитових, стоварищень зареєстрованих з обмеженою порукою і „Руских Народних Домів“, зареєстрованих стоварищень господарских з обмеженою порукою, що мають обнимати цїлу орґанізацию економічну по громадах.

Задля одноцїлої і правильної орґанїзациї кредиту в краю війшов „Краєвий Союз Кредитовий“ в зносини з Банком краєвим і польским Союзом, та дав почин до виданя взірцевого статута для всїх стоварищень кредитових в краю.

Взагалї орґанїзация наших стоварищень кредитових обняла доси всї головні точки окружних осередків та належить змагати до розширеня єї по всїх повітах і громадах.

Рахунок оборотовий за рік 1904 представляє ся ось так:

ПРИХОДИ	кор. с.
1. Фонд резервовий . . .	595·88
2. Вплачені удїли . . .	9.165·75
3. Вкладки до обороту . .	867,039·76
4. Сплата скриптів . . .	40.580·—
5. Сплата векслів . . .	312,898·28
6. Побрані відсотки . . .	56.997·94
7. Зворот коштів адміністрациї .	1.781·10
8. Льокациї фонду оборотового .	493.555·13
9. *Позички затягнені* . . .	13.000·—
10. Недвижимости	123·48
11. Зворот коштів спору . .	729·24
12. Спец. резерва страт на позич.	263 34
13. Друки для товариств . .	1.444·79
Разом	1,798 174·69

РОЗХОДИ	кор. с.
1. Цінні папери фонду резерв. .	399·44
2. Виплачені удїли . . .	1.226·09
3. Звернені вкладки до обороту	643.444·48
4. Позички на скрипти . .	10.526·—
5. Позички на векслї . . .	313 781·13
6. Виплачені відсотки . .	38.065·79
7. Кошти адміністрациї . .	14.828 72
8. Льокациї фонду оборотового .	623.888·88
9. Сплачені позички банкові .	33.000·—
10. Зиск з р. 1903	3.751·39
11. Недвижимости	96.578·26
12. Кошти спору	640 02
13. Спец. резерва страт на позич.	263·34
14. Друки для товариств . .	2.567·12
15. Інвентар	168·78
Разом	1,783.129·44
До того приходи . . .	1,798.174·69
Загальний оборот . . .	3,581.304·13

Біланс Краєвого Союза Кредитового за рік 1904 представляє ся ось так:

	ПАСИВА кор. с.	АКТИВА кор. с.
З рахунку удїлів .	56.728 76	
„ фонду резер.	2·635·55	
„ вкл. до обор.	980.000·84	
„ відсоток, побран. на 1905	3.631·10	
„ спец. резерви страт на поз.	799·—	
„ зисків і страт	4.204·18	
„ каси готівка		15.273·23
„ векслів		689.400·66
„ скриптів		103.225·—
„ інвентаря		700 —
„ цінних паперів ф. резерв.		2.371·53
„ льокаций ф. оборотового		137.449·55
„ льокациї спецыяльної резерви страт на позичках		799·—
коштів спору		133·09
„ друків для товариств		2·192·59
„ недвижим.		96·454 78
	1,047.999 43	1,047.999·43

Дирекция.

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. До „Нов. Врем.“ доносять з Гундуліву: Наші війска мусїли покинути стацию Тос'яндапу. Потверджує ся вість, що Япанцї обійшли желїзницю з обох сторін. Тяжко предвидїти, яка для нас вийде з того ситуация. Будемо мусїли здаєсь цофнути ся по ріку Сунґарі (під Харбін). Наше положене тяжке, бо желїзниця може бути відтята так по лївій як і правій сторонї. Лишає ся нам еще Владивосток, котрий треба заосмотрити в провянт на два роки.

Берлін. В наслїдок заостреня цензури Лїневичем, приходять лише дуже скупі вісти. Лиш се певна річ, що Ояма виконує великий марш, щоби знов обійти Росиян і до решти знищити їх.

Льондон. Дневники доносять що в двох послїдних тиждням вели ся неофіцияльні переговори мирові. По битві під Мукденом Япанцї дали до пізнаня головні точки мирових услівий, котрі доручено російскому правительству. Російскі міністри заявили ся за тим, щоби розпочато мирові переговори, але цар еще не рішив ся.

Вашинґтон. Американьского посла в Кореї відкликано на бажане Япану, бо він стояв по сторонї Росиї; япаньске правительство уважало его дальший побут в Кореї за некористний для Япану.

Льондон. Дневники виказують переконане, що Япан відступить від жаданя военної контрибуциї, як одержить тревалу поруку тревалих користий з здобутих земель. Япан зрезиґнує з грошевого відшкодованя, як Анґлія сама, або разом з Унїєю обійме поруку за додержане услівий мира.

Петербург. Царским розказом, 25 с. м. звожено ґенерала Ґріпенберґа з команди другої армії манджурскої. Титул ґен. ад'ютанта царя полишено єму.

Ґунтулїн. Війска займають поволи нові становища і удержують порозуміне між собою. Віддїли, котрі по мукденьскій битві були відлучені від армії, тепер наближають ся до неї.

Петербург. Російска армія під заслоною сильних задних сторожий відступає до укріплених становищ. Дня 25 с. м. командант обіхав фронт і ентузиястично привитав решітки полку стрільців, котрі баґнетом пробили ся через япаньску лінію. В сей спосіб виратувало ся 126 вояків з прапором.

Кельн. З Гунтулїну доносять, що марш Япанців в короткім часї змінить ся здаєсь в офензиву іменно в атак на Кірин.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. Урядовий „Днєвн. Варш.“ дементує вість розголошену за дневником „Нов. Врем.“, мов би комітет міністрів рішив допустити в школах польских провінций виклад предметів в польскій мові. На нарадї міністрів лише деякі члени наради уважали за пожадане не засадничі зміни в шкільництві в значеню усуненя з середних шкіл викладу в державній мові, але виключно допущеня викладу польского язика після відповідно розширеної проґрами. Орґанїзация шкільництва в Привислянськім краю не буде засадничо змінено так, щоби міністерство просьвіти мусїло аж укладати окремий проєкт реорґанїзациї шкільництва.

Петербург. В бавовняних фабриках анґлійского товариства робітники понищали варстати і порізали трансмісийні ремені. Війско привернуло лад. Фабрику замкнено хлопи курскої ґуберн ї не хочуть платити податків. Царский указ заряджує затягнене 2-процентової внутрішної позички в квоті 200 міліонів рублів. В тульскій ґубернії хлопи сплюндрували село Епіфан, котре до сеї пори належало до ґр. Ігнатєва, а котре недавно купив хлоп Бахманов.

Тифліс. Між учениками панує дальше взбурене. Тих, що хочуть ходити до школи, инші здержують ґвалтом. З сусїдних громад доносять о хлопских розрухах.

Петербург. Заповіджена на вечер авдиенция репрезентантів московского земства у Булиґіна не відбула ся. Говорять, що репрезентанти земства вернули вчера до Москви.

Краків. Супротив некористних вістий з Петербурга о справі введеня в школах польских провінций польского язика викладового орґанїзатори шкільного страйку в Варшаві розіслали наказ, щоби дїтий дальше не посилано до шкіл аж до дальшого зарядженя комітету.

Льондон. З Варшави доносять що на кладовищи в мурованім гробі полїция знайшла 80 бомб. Арештовано кілька осіб.

Варшава. На варшавского поліцмайстра Нолькена кинено вчера бомбу. Нолькен тяжко ранений.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Сейль був вчера на авдиенциї у цїсаря. По авдиенциї Сейль заявив, що не може подати о ній ніяких виясневь. На довшій авдиенциї був також Тіса.

Сербска позичка.

Білград. Кабінетова рада приняла справоздане міністра фінансів о затягненю нової позички. З позички порішено призначити 35 міліонів на будову желїзниці, 30 міліонів на військові цїли, а 18 міліонів на покрите затягнених передтим короткотермінових позичок.

З Балкану.

Царгород. Правительство потерпає, що розрухи в Македонії можуть викликати політичний конфлікт з Болгариєю. Говорять, що покликано 10.000 рекрутів і винаймлено богато чужих кораблів в цїли перевезеня военних матерялів до Соцня. В містї говорять о мобілїзациї трех дивизий, котрі мають бути вислані на болгарску границю. Поголоска о угодї турецкого заряду військового з фабриками Крупа о безпроволочне доставлене 300 скорострільних гармат є здаєсь неправдиве. Фабрики Крупа мали зобовязати ся доставити сї гармати перед тим, заки Болгария дістане гармати замовлені в фабрицї оружия в Крезо.

Софія. Князь Фердинанд мав в Берлїнї, Парижи і Льондонї одержати запевнене, що Туреччина не має жадних ворожих намірів против Болгариї, а цїлию військових зарядженъ є лише здавлене руху повстанців.

Кабінетова кріза в Італії.

Рим. Кабінетова рада ухвалила вчера димісию кабінету, котру вже доручено королеви. В палатї послів Тітонї заявив, що кабінет подав ся димісиї і просив палату, щоби до хвилї, коли уконституує ся новий кабінет, відрочила свої засїданя. На сїм засїдане замкнено.

Крета.

Канея. В околици Теріссо появила ся в суботу ватага, що належить до опозицийної партиї. Які суть наміри сеї ватаги, не знають. Міжнародні війска сконсиґновані в касарнях і ждуть на розказ італійского команданта.

Заворушеня в Хінах.

Шанґай. В містї Кеjї в провінциї Шечван вибухли розрухи звернені против чужинців і християн. Повстанцї побили хінскі війска, вислані для охорони християн і чужинців.

НОВИНКИ.

— **Вшехпольска нетерпимість.** Пишуть нам з Ярослава: Перед тижнем в тутешній ґімназиї по науцї почав ученик II кляси, Русин, молити ся по руски, але учитель Józef Kazimierz Piątkowski заказав хлопцеви по руски молити ся, bo to polska szkoła i język wykładowy i urzędowy jest polski, więc Rusini, którzy nie umieją polskiej modlitwy, niech się nie modlą. На сю нетерпимість до руского слова руский катехит о. Хотинецкий пожалував ся перед директором, але як ту справу полагоджено, не знаю. О скілько менї удало ся довідатись, то на конференциї польский катехит ks. Mateusz Czopor і професор Ignacy Rychlik заявили, що доки они є в школї, то недопустять до того, аби w polskim grodzie [Ярослав!] і w polskiej szkole modlono się po rusku. — Отсе новий причинок до ілюстрациї слів пруского міністра Райнбабена. — *Оден з батьків.*

— **Подвійна міра** Із Збаражчини пишуть нам: Населене громади Скориків складає ся в одній пятій части з латинників, що належать до латиньскої парохії в Токах. З початком 1903 р. дістала громада Скорики взване, щоби причинила ся до конкуренциї на будову польскої плебанії в Токах. Згідно з приписами громадского закона громада Скорики не відказала ся від участи в коштах будови сеї плебанії і призначила 600 К, що разом з жертвованими на сю цїль ще в 1901 р. 200 К творить разом квоту 800 К. Тоту квоту взяла громадска рада з чиншу, який побирає з річній квотї 900 К за винаєм громадского вигону. Дотичну ухвалу громадскої ради повітовий виділ в Збаражи потвердив в цїлій основі. Та вскорі потім громада Скорики приступила до будови своєї церкви і на засїданю громадскої ради дня 27 грудня 1904 ухвалено видати із згаданого чиншу титулом конкуренциї руских парохіян квоту 400 К. Якже здивувала ся цїла громада, коли виділ повітової ради в Збаражи письмом з дня 11 марця с. р. повідомив, що ухвали громадскої ради в Скориках що-до призначеня 400 К з громадского чиншу на будову церкви **не потверджує.** Письмо се, очевидно польске, підписав: A. Zajączkowski. Отже коли ходить о громадян-Русинів, то § 99 громадского закона з 1866 р. вже не примінено, дарма, що тих Русинів, як сказано, в пятеро більше, отже в пятеро більші складають податки.

— **Шевченківске сьвято в Стрию.** По 8 годинї вечером замкнено двері великої салї Народного Дому, а по вступнім слові, котре виголосив п. Гарасимів, почав ся концерт. Взяли в нїм участь, крім „Стрийского Бояна“, п. п. Анна Крушельницка і М. Волошин, артисти знані не лише львівскій публицї, але й многим провінціональним містам. П-на Крушельницка відсьпівала Нижанковского: „І молила ся я“ і „Не видавай мене“, в дуетї з п. Волошином Лисенкову „О нї я хороша“ та „Зацвила в долинї“ і надпрограмово одну з Лисенкових народних пісень. П. Волошин відсьпівав понадто сольо Мендельзона „Христос“. П-на Крушельницка, се не пересїчна сьпівачка але артистка, що йде слїдом своєї сестри Сальомеї. І голос єї хвилями дуже нагадує Сальомею, тільки брак єму ще темпераменту і однакої краски цїлого голосового реєстру. Тони низькі виходять чудно і повно, як металїчний альт, горішні імпонують силою, причім уміла модуляция надає голосови чимало тепла. П. Волошин запрезентовав ся вельми симпатично. Єго легкий спосіб атакованя тонів, і нїжні піяна роблять дуже миле вражіне. Хто тямить концерти „дванайцятки“ в роках 1889 до 1890, певно й тямить голос, початкуючого тодї Николи Левицкого. Дуже богато нагадує п. Волошин Левицкого і щиро желати-б єму, щоби пішов слїдом тогож. Хори „Стрийского Бояна“ провадив о. Остап Нижанковский, а було їх чотири: два мішані, Людкевича „Вечір в хатї“ та Ментельзона „Христос“, і два мужескі, Топольницкого „Небесная поміч божа“ і „Де срібнолентий Сян“. Три послїдні сьпівав уже „Стрийский Боян“ попередних літ, а новостию був тільки „Вечір в хатї“, твір конкурсовий. На естраду стануло 35 сьпіваків і чути було залїзну руку о. діріґента, тому і твір Людкевича, хоч трудно написаний, випав удачно. Сам твір скомпонований щасливо і слухає ся его мило, хоч мельодия повтаряєсь часто; гармонізация зручна і чиста, однак не мож було достеречи, щоби зробив на публицї вражіне, відповідне до его оцїнки. Мужескі хори може зі всього випали найслабше, хоч поодинокі голоси (тенор) дуже звучні і симпатичні. Тут цїлу ролю взяв на себе піяніст п. К. Ґертнер, що можна було з гори надїятись. Вже сам вибір тих двох творів сьвідчив, що або сьпіваки віддадуть їх „a capella“ з повною прецизиєю, або — як було тут — відсьпівають їх з вервою, навіть бравурою, але усї закінченя і переходи, доповнить піяніст, що п. Ґертнерови вповнї удалось. Найслабше обсаджений був бас, і се відай причинилось, що в мішаних хорах крив усїх сопран а в мужеских тенор. Загально беручи, концерт випав удачно, і на лици численно зібраної публики мож було прочитати повне вдоволене. Безперечно заслуга се о. Остапа Нижанковского, а так сей концерт, як усї инші, котрі він виставив, сьвідчать аж надто наглядно, що з невеликими силами мож довершити великого дїла, і се наводить мене на здогад, що в роцї бу-

дучім сьвято Тараса в Стрию почує більше несьпіваних ще творів. — *І. Д.*

— **Сим маємо честь запросити** П. Т. властителів меншої посїлости повіта жидачівского взагалї а наших виборців (делеґатів) в особенности на збори в дни 6-ого цьвітня с. р. (четвер) о год. 10 рано в сали ради повітової в Жидачеві, щоби вислухати справоздання з дїяльности нашої за минувших 6 лїт. При тій нагодї можна буде обговорити справу маючих відбути ся дня 17 цьвітня с. р. нових виборів до ради повітової в Жидачеві з сїльскої курії. — *О. І. Гошовский, о. К. Строцкий, о. І. Савюк, о. А. Юркевич, о. Л. Зарицкий, о. К. Свник, М. Татчин. А. Слюзар, С. Корецкий, П. Гренджола, А. Кулик. В Волицкий* — члени ради повітової в Жидачеві з сїльскої курії.

— **Рускі товариства на Буковинї.** Черновецка „Буковина“ подає ось який перегляд руских товариств, які істнують тепер на Буковинї. „Після обрахунку є на Буковинї доси кругло 250 руских товариств для селян і міщан, а то 100 Читалень, 92 Каси і 59 „Січий“. З того припадає на поодинокі повіти так:

Вашківский	11	Ч.	10	К.	7	С.	7	с. н.
Вижницкий	13	„	8	„	15	„	6	„ „
Гуморский	3	„	0	„	0	„	3	„ „
Заставнецкий	19	„	18	„	6	„	6	„ „
Кимполюнзкий	2	„	2	„	2	„	4	„ „
Кіцманьский	17	„	17	„	17	„	3	„ „
Радовецкий	1	„	1	„	1	„	3	„ „
Серетский	11	„	10	„	2	„	2	„ „
Сторожинецкий	6	„	7	„	0	„	1	„ „
Сучавский	0	„	0	„	0	„	3	„ „
Черновецкий	20	„	19	„	10	„	10	„ „
разом	100	Ч.	92	К.	59	С.	48	с. н.

Коли взяти на увагу, що читальнї „Рускої Бесїди“ почали ся засновувати 10 лїт, каси райфайзеньскі ледво 5 років, а „Січи“ лише 2 роки тому, то можна уважати сей успіх великим і відрадним. Коли-ж розважити, що ще є до 50 темних закутків на Буковинї і то таких, де є школи, то се мусить поразити кождого народолюбця не мило, а ще сумнїйший той факт, що богато із сих товариств спить сном блаженним мертво народженого дитяти, як се видно по тім, що не обзивають ся на неустанні відозви „Рускої Бесїди“, аби приступали до гурту, надсилали вкладки на книжки до своїх бібліотек, тай з того, що дуже мало з них передплачує рускі ґазети народні: „Руску Раду“ і „Хлїбороба“ а про другі нема що й говорити. „Руска Бесїда“ ладить обширне справоздане про стан своїх читалень на підставі виказів, які надрукувала і розіслала всїм читальням, аби їх виповнили. А поки що поміщуємо отсе спис глухих кутів руских на Буковинї, де є руска інтелїґенция, а нема нїякого народного товариства. Чей сей виказ пригадає їм сьвятий обовязок, який має інтелїґенция супроти рідного народу, з котрого жиє і для котрого трудити ся повинна поза своїм урядом. Коли-б зайшла в сїм списї яка похибка, то просимо подати єї нам картою, а ми радо єї справимо. Просимо заразом нашу інтелїґенцию з отсих сїл написати нам, чому в них нема доси нїякого товариства і як би запобічи тому лихови. Отже глухими кутами Буковини є отсї рускі місцевости: Арджел, Вагва, Ванилів, Слободзія, Бергомет над Прутом, Біла, Бобівцї, Бросківцї Нові, Борівцї, Бряза, Бурдеї, Гатна, Глиниця, Горича, Ґоґолина, Давидівцї, Джемини, Задубрівка, Замістє, Ізвір, Іпотешти, Кабин, Кирлибаба, Костинцї, Крещатик, Лопушна, Лукавиця, Маморниця, Межиброди, Михальче, Мереция, Милятинцї, Онут, Остра, Петрашї, Підзахарич, Погорилівка, Раранче Слободзія, Реваківцї, Репужинцї, Садова, Самушин, Стирче, Черешенка, Чумурна, Чункіз, Шербівцї і Ширівцї Долїшні. — Крім того є отсї рускі села, де нема навіть школи, не то якого небудь руского товариства: Ґаврени, Ґербівцї, Ґропана, Данила, Калинівцї Єнакія, Киндешти і Легучени. Отгаке дїє ся у нас в 20 столїтю, 130 років по прилученю Буковини до Австриї, по 30-лїтнім істнованю університету в Чернівцях, і т. н.“.

— **Руский промисл на Угорщинї.** Дївчата сїльскі в Нижних Раметах на Угорщинї поробили для своєї церкви артистичні цьвіти для окраси. Сї цьвіти і вінцї так подобали ся послови угорскому того округа, що він їх післав на оказ до відповідної фабрики до Будапешту. Ту змислови артистичному руских дївчат віддано повне признане і ухвалено заложити в Раметах Н. школу штучних цьвітів, щоб дати можність розвинути ся і поглубити природним спосібностям артистичним нашого народу. Мадяри є дуже завзятими шовіністами і гноблять на кождім кроцї проблиск національного пробудженя і економічного піднесеня поневолених ними народів. Тому дивним може видати ся декому сей поступок Мадярів. Та треба тямити, що школа ся буде ведена Мадярами шовіністами в дусї мадяризациї і буде лише визискувати природні здібности руских дївчат на користь мадярского капіталїста-фабриканта. Та в кождім разї щось воно з того прийде і для Русинів.

— **Вечерницї в честь Т. Шевченка в Канадї.** Як довідуємо ся з вінніпеґскої часописи „Слово“, шкільна молодїж учительского курсу в Вінніпеґу устроїла дня 11 с. м. вечерницї в честь Т. Шевченка. Програма вечерниць ось яка: 1) Вступне слово О. Косового. 2) Відчит в анґлїйскій мові М. Драбинястого. 3) „Завіщане“ Шевченка-Вербицкого, відспіваний двома хорами під проводом Деделюка. 4) „Кавказ“ Шевченка, декламация Арсенича. 5) Сольо на скрипцї Колодзиньского. 6) „Ой Днїпре“ Шевченка-Лисенка, барітонове сольо Л. Антонюка. 7) „Як би ви знали паничі“ Шевченка-Лисенка, декламация Гегейчука. 8) „Огнї горять“ хор. 9) Дует на скрипцї. 10) „Пробудилась Русь“ хор. 11) Слово Макогона на закінчене а відтак відспіване хором пісень „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“. Вечерницї мали відбути ся в гали Selkirk. Вступ безплатний; добровільні датки на будову „Народного Дому“ в Вінніпеґу. Стрій сьвяточний. Початок о год. $7\frac{1}{2}$ вечером“. (Ми подали цїле оповіщене, бо чейже кождому буде цїкаво, як наші братя сьвяткують Шевченкову память. Що-до учительского курсу, котрого молодїж устроїла вечерницї і запросила усїх Русинів і Русинок, то цїлию сеї школи є виховати народних учителїв для канадийских Русинів).

— **Скликане соймів,** що мало наступити в початках мая відложено, як доносять з Відня на неозначений час.

— **VII. ґімназия у Львові.** Цїсар позволив на отворене у Львові VII. державної ґімназиї з початком шкільного року 1905/6. Ся нова польска ґімназия повстане через віддїлене паралельних кляс, що істнують тепер при ґімназиї Франца Йосифа і з'орґанїзоване їх в самостійне заведене.

— **Нові публичні будинки у Львові.** Межи громадою м. Львова і правительством ведуть ся вже від довшого часу переговори в справі усуненя части будинку, в котрім находить ся краєва дирекция скарбу а котрий закриває фронт новопобудованого будинку промислового музею. Згадані переговори війшли тепер в нову фазу. Краєва дирекция скарбу не може іменно помістити ся в дотеперішнім будинку, супроти чого правительство постановило вибудовати на тім місци цїною трех мілїонів корон новий будинок а понадто придбати від громади будинок державної промислової школи. В заміну за се правительство піднимає ся вибудовати для сеї школи новий будинок, а місце для него проектують на тзв. Зелїзній водї.

— **Зелїзниця Львів-Самбір-Ужок.** З Відня доносять в справі будови зелїзницї Львів-Самбір до стациї Сїнки на угорскій границї, що мінїстерство зелїзниць, зглядно головна дирекция будови сеї дороги поручила прискорити дотичні роботи. У відповідь на се надійшло однак офіцияльне донесене, що в горах лежить ще сніг і до робіт не можна приступити. Всеж таки мінїстерство впевнює, що до місяця червня лїнія до Сїнок буде готова.

— **Росияни про виховане японьскої молодїжи.** Про цїкавий факт морального впливу на молодїж доносять росийскі часописи: Недавно на однїй зелїзничій стациї в Росиї вийшов з поїзду оден старий моряк, що вертав з Порт-Артура. До него надійшла невеличка товпа студентів з привітом. Моряк подякував молодїжи а на просьбу, щоби їм щось розповів, сказав менше більше таке: „Що менї вам розповідати? Я побіджений вояк, вертаю до вітчини з поля битви. На овацаю я незаслужив. Але ось що можу вам сказати: 35 лїт назад я був в характері ґвардейского моряка в Японї. Всюди нас приймали, як приятелїв, кождий дім був для нас отворений. І от тодї в кождім домі, в богатшім чи біднім, ми находили на столї книжку, а на її окладинцї читало ся слова „Історня Петра Великого“. Показало ся, що Японцї перевели ту книжку з росийскої мови, і всї її читали длятого, щоби учити ся з неї обовязку помагати своїй державі в осягненю могучости, щастя і слави для свого народу. І от 35 лїт пізнїйше менї прийшлось пересьвідчити ся, що Японцї читали „Історию Пейра Великого“ не даром і так з неї научили ся, що нас побідили. Отсе всьо, що я можу вам сказати“. Студенти відійшли задумані.

— **Редаґоване часописи підчас облоги Порт-Артура.** До Таґанрога повернув учасник оборони Порт Артура, М. Ґаршин свояк пок. письменника і розповів сотрудникови „Приазов. Краю“ деякі епізоди з житя обляженої кріпости. Між иншим ось як описав видаване дневника „Новий край“: Редакция „Нового Краю“ находила ся коло пристани, в околици, що найбільше була виставлена на неприятельскі кулї. Під градом тих куль в буквальнім значіню сих слів, відбувала ся робота редакциї. Від 25 ст. ст. липня район, де находила ся редакция, Японцї острілювали в день і в ніч з початку 6 далевими а відтак 11-далевими стрільнами. Не раз і не два до комнат редакциї падали стрільна, розбивали їх, нищили машини, і тодї ґазета переставала на якийсь час виходити. По направленю машин виходила дальше. Одного дня редакцийний дім розбито в румовище, так що камінь на камени не остав ся. При тім погибло кількох складачів і всї машини потороще на кусні. Якимсь чудом серед того розгрому уратувала ся мала друкарска машина-американка. Часопись перестала очивидно виходити. „Редакция перенесла ся до нового льокалю, в т. зв. новім місті. Перенесли сюди й уратувану американку і почали дальше друкувати на нїй ґазету в розмірі звичайного аркуша паперу до писаня. Коли нестало паперу, уживали паперу до пакованя і то жовтого, зеленого, червоного. Ґазета виглядала ориґінально. Сотрудниками ґазети були офіцири, а читачами також офіцири, підофіцири і невеличке число сьвітского населеня, яке ще остало ся в Порт-Артурі. Задля недостачі вістий зі сьвіта програма часописи обмежила ся до мінїмум. Все вона складала ся з приказів до війска, описів боїв, дрібних оповідань, головно з військового житя і безлїчи посмертних вістий. Між анонсами головне місце займали оповіщеня про лїцитацийну продаж річий убитих офіцирів. Лучало ся, що перекравши ся до Порт Артура хіньскі джонки привозили старі анґлїйскі і японьскі часописи. Зміст їх редакция переводила і тодї сторінки „Нового Краю“ заповняли ся вістями про події, які стали ся поза стїнами Порт-Артура кілька місяців назад. Мимо такого обмеженого змісту часописи все таки без неї в хвилях, коли переставала виходити, було для обляжених скучно. При таких неймовірних умовах часопись виходила до кінця днів Порт-Артура і упала разом з упадком кріпости.

— **З львівского „Сокола“.** На вчерашних загальних зборах „Сокола“ задля спізненої пори не вичерпано цїлого дневного порядку. Речинець продовженя зборів оголосить ся пізнїйше. Звіт зі зборів подамо разом.

— **Дрібні вісти.** Професором університету в Будапештї іменований Антін Годинка, урядник ц. к. бібліотеки у Відни, син угрорского сьвященика. Викладати буде о мадярских і славяньских взаємнах до 1512 року.

В Ярачеві новім коло Львова помер на тиф лїкар д-р Мізес, заразившись від недужого. Недавно помер там з тої самої причини лїкар д-р Будзиновский.

Президент апеляциї д-р. Тхоржницкий виїхав на візитацию суду до Стрия.

Проф. медиоляньского університету мав винайти нове средство против туберкульози В лїкарстві має находити ся йод яко головне средство проти туберкульози.

— **Тернопіль.** Загальні збори „Тернопільского Бояна“ відбудуть ся в четвер дня 30/3 1905 о 8 вечером. По зборах проба. Просить ся о численну участь. — *І. Мидловский*, голова, *О. Демчук*, секретар.

— **Ii надзвичайні загальні збори „Станиславівского Бояна“** відбудуть ся в суботу 1 цьвітня 1905 р. о год. $8\frac{1}{2}$ вечером в комнатах „Рускої Бесїди“ з слїдуючим порядком: 1) Відчитане протоколу з послїдних надзвичайних загальних зборів. — 2) Резиґнация виділу. — 3) Вибір нового виділу. — 4) Внесеня членів. — Наколи би о год $8\frac{1}{2}$ не явилось відповідне число членів, збори відбудуть ся того самого дня о год. 9 без взгляду на число членів. — *Виділ.*

— **Загальні збори членів „Руского Народного Дому“**, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Олеську, відбудуть ся дня 1 н. ст. цьвітня 1905 о год. 1 з полудня в канцеляриї уряду громадского в Олеську з слїдуючим порядком: 1) відчитане протоколу з послїдних загальних зборів товариства; 2) звіт дирекциї з дїяльности і рахунків (предложене білянсу) за рік 1904. 3) звіт комісиї ревізийної; 4) предложене ради надзираючої в справі подїлу чистого зиску; 5) вибір двох членів і одного заступника до ради надзираючої; 6) затверджене трох заступників дирекциї; 7) вибір трох членів комісиї ревізийної на рік 1905; 8) внесеня і інтерпеляциї членів. Єсли би в означеній порі не вібрало ся вимагане статутом число членів (20) товариства, то год. 2 з полудня тогож самого дня відбудуть ся (§ 22 д. стат.) другі загальні збори без огляду на число присутних членів. Право голосованя на загальних зборах мають ті члени товариства, котрі уплатили що найменше оден удїл в цїлости (§ 14 б). Учасники мають виказати ся удїловими книжочками. За раду надзираючу: *о. Тома Дуткевич*, предсїдатель, *о. Як. Гутковский*, член ради надзираючої.

Послїдні вісти.

Варшава. Вчера о чверть на 9 вечер вибухла на подвірю полїцийного бюра на Празї (передм. Варшави) бомба, що зранила 5 осіб, в того дві смертельно. Оберпол. Нолькен виїхав зараз, щоб удати ся на місце, але не далеко мосту на Вислї кинено на него бомбу, котра ранила Нолькена тяжко на лици, правій руцї і правій нозї. Нолькена перевезено зараз до помешканя а лїкарі мають надію удержати его при житю. Убийця втік, хоч полїцияити стріляли до него кількома наворотами. Инші поголоски кажуть, що убийцю зловлено, при чім убийця убив одного зі здоганяючих его полїциянтів.

Варшава. В однім з мурованих гробів відкрито скрипту, в якій находило ся 80 бомб.

Відозва з „Народної Лїчницї“ у Львові.

Під покровом і за щедрою підмогою Є. Е. Преосьв. Митрополита Андрея основано з початком 1903 р. руске гуманїтарне Товариство „Народна Лїчниця“ у Львові, яке поставило собі за цїль подавати безплатно поміч лїкарску убогим хорим, а то в той спосіб, що удержує заклад при ул. Петра Скарги ч. 4., в якім лїкарі спеціялїсти уділяють поради і лїкарскої помочи всїм зголосившим ся хорим. О скілько позваляють на се фонди, товариство оплачує також і лїки для убогих. Преосьв Владики перемиский і станиславів. дуже прихильно оцїнили гуманїтарну дїяльність Товариства, вступили в члени Лїчницї яко члени-добродїї та піддержують єї материяльно й морально.

Давно вже відчувалась у нас потреба такого товариства, а доказом сего є значна фреквенция хорих. Від отвореня Лїчницї 1. жовтня 1093. по 31 грудня 1904, отже за час 14 місяців, зголосило ся на Лїчницю 4569 хорих. Се так поважне число, яким в початках не може повеличати ся жадна инша подібна институция у Львові, не виймаючи навіть *офіцияльної університетскої клїніки.* З помочи на Лїчници хіснувала не лиш убога людність львівска, але й хорі з подальших сторін. Свій розвій завдячує институция совістній працї тих 12 лїкарів, котрі без найменшої нагороди ординували або ординують на Лїчницї, та дбалости СС. Служебниць, котрі, набувши одвітної кваліфікациї, обняли обслугу хорих.

Основане Лїчницї се відновлене філянтропійної працї в хосен біднїйших верств, яка тягне ся золотою ниткою в історії нашої церкви. У нас на Руси майже в кождім місті, а навіть по місточках при церкві основувано школу, шпиталь та приют для хорих і немічних старців. Та по-при високу гуманну цїль Лїчниця має сповнити важну задачу в народній і науковій роботї. Вплив єї на біднїйше руске населене Львова є вельми хосенний з огляду церковного і народного, а знов ратуючи здоровля наших селян, ратує ся хосенні одиницї, батьків родинам та матери дїтям. На Лїчницї приучують ся наші люди цїнити житє й здоровле, а здоровле — дуже цїнне добро народне! Культурні народи видають дуже много на народну ґіґієну, тож коли хочемо устояти ся побіч других, мусимо подбати о піднесене фізичного здоровля нашого народу, а то тим більше, що Галичина виказує найбільшу смертність в цїлій Австриї. Лїчниця дасть також нагоду нашим лїкарям робити наукові досліди і опору окінченим медикам. З кождим роком прибуває нашої молодїжи на медичнім факультетї, а не кождий має средства по скінченю університету на виїзд до заграничних клїнік на дальші студиї, бо в краю що-раз тяжше буде діставатись на практику до шпиталїв та клїнік у Львові і Кракові задля переповненя

Наша суспільність за убога, аби могла думати про отворене руского шпиталю хоч в недалекій будучности, а Лїчниця на якийсь час заступить его. Тут окінчені медики-Русини будуть під доглядом старших і досьвідних лїкарів розширювати своє фахове знане і пізнають прикрі услівя житя свого люду, пізнають той терен, на якім прийдесь їм трудити ся. На Лїчницї кладуть ся основи до станової орґанїзациї лїкарів-Русинів, бо коло тої институциї все згуртовує ся поважний кружок лїкарів. А така орґанїзация конечна з огляду на диференцию станів, яка переведе ся і в нашій суспільности, та з огляду на окремі условини житя лїкаря і поступати, які наша суспільність ставить до лїкарів Русинів.

Дїяльність институциї не обмежить ся на сам Львів. СС. Служебницї, обслугуючі хорих, переносять ся по якімсь часї до инших домів, яких тепер є в Галичинї 25, і там будуть подавати першу поміч хорим та відтягати нарід від знахорів і инших шкідливих впливів.

Львівскі Русини зрозуміли вагу сеї институциї та цїлком увійшли в інтенциї Є. Е Покровителя і Преосьв. добродїїв; Лїчниця має у Львові 396 членів. Та менше заінтересованя будить она поза Львовом, хоч число пацієнтів поза-львівских сягає до 60 прц. всїх хорих. Тому то „Рада тов.“ відкликає ся в імени бідних хорих до загалу Русинів, в першій лїнії, до нашого патріотичного Духовеньства з прошенем: вступати в члени Товариства. Річна вкладка виносить всего 2 К., а тим малим датком сповняє ся важне дїло милосердия супротив терплячих ближних, а посередно прикладає ся руку до розвою нашої науки. Хто зложить 100 К в довільних ратах протягом двох лїт, стає членом добродїєм Товариства. Вкладки і всякі добровільні датки просять ся висилати або на адресу касиєра Товариства д-ра Михайла Коцюби ул. Кохановского ч. 3А. II. поверх, або до Краєвого Союза кредитового у Львові, Ринок ч. 10., на вкладкову книжочку ч. 752.

За Раду Товариства Нар. Лїчница у Львові.

о. І. Чапельский, гол. Ради. *о. І. Рудович* секретар.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

Календар: Гр.-кат.: нинї (понедїлок) Венедик, та завтра (второк) Агапія, позавтра (середа) Савина-Юлїана; — Рим кат. нинї (понедїлок) Руперта, завтра (второк) Сикета, позавтра (середа) Кирила.

Театри: Театр мiский у Львові: нинї (понедїлок) „Йоля“, драма в 4 актах Юрия Жулавского, завтра (второк) „Ришард III.“, траґедия Шекспіра, виступ Р. Желяновского.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Сала мiска. [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї $7\frac{1}{2}$ вечером.] Ві второк дня 28/3 „Відьма“ фантастична оперета в 5 відслонах Яновского-Лисенка; в четвер 30/3 „Продана Наречена“ опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представлене „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Стравса; в недїлю 2/4 послїдне представлене „Невольник“ драма зі сьпівами і танцами в 5 від Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Просьба в імени убогого ученика. Мій парохиянин віддав свого сина до рускої ґімназиї у Львові. Здібний то хлопець і батько видячи поступи сина, з останного давав, щоби єму в науках помогчи. Не могучи однак зі свого маленького господарства витягнути достаточного доходу на удержане сина, постановив виїхати на заробок до Америки, де мав через свояків запевнену роботу. Виїхав в дорогу, та недоля стала в дорозї. Бідний батько заїхав до Гамбурґа, занедужав і лежить на чужинї в шпитали, а дома розпука жінки, пятеро дрібних діточок а шестий найстарший у Львові плаче, бо нема кому удержати его в школї. Прошу отсим милосерних Родимців, причинити ся датком хоть найменшим, щоби помочи доброму ученикови, а може він колись Руси віддячить ся. — *Яків Сінґалевич*, сьвящ. в Романові коло Вібрки.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 18—47

Дня 24 марця отворене

Grand-реставрациї і пільзненьскої пивярні в GRAND-ГОТЕЛИ

уладженої з найбільшим комфортом і заосмотреної в добірну кухню та найліпші напої під управою Натана Зільбера.

О численні відвідини просить ся Впов. Публику. 247 3—3

Земля на продаж, 13 морґів огорода, хата, господарскі будинки, сад, кирница; земля пшенична, при головнім гостинци, в громаді Грушка коло Товмача, 6 кл. відданя; можна купити і парцелями. 238 2—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найліпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки польні** по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри** цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

На продаж в Мшані коло Львова два муровані фільварочні доми, при самій зелїзничій стациї положені. На жаданє може бути додана певна скількість ґрунту або сіножати. Близша відомість у місцевого пароха. 244 2—3

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. ціни низькі. Адр с: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 9—40

Кандидат адвокатури з однорічною практикою глядає конципієнтури. Адреса: Урман, Станиславів, Бельведерска ч. 50. 242 2—3

Парохія на Підгірю з добрими доходами, зелїзниця в місци до заміни за місточко, зголошеня А. В. Печенїжин poste restante. 241 2—6

Півець церковний з тенoровим голосом кавалер, котрий заложить хор на два голоси, глядає місця від Томиної неділї. — Андрей Сидор в Лисятичах п. п. Більче Волиця. 227 7—8

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насінє звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукcельки, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот, левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій ціні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 243 3—50

DEPENDANCE

Готель Брістоль І п. Театр ріжнородности

Виступ найліпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Подяка.

Підписані дїти бл. п. о. Григория Олесницкого помершого дня 13 н. ст. марта в Говилові — уважають своїм обовязком зложити сердечну і горячу подяку всїм тим П. Т. Личностям, котрі при тій нагоді зволили віддати честь памяти Покійного і заявити своє сочувство підписаним. Передовсїм дякуємо сердечно Преосвященному Епископови перемиському Константину Чеховичови, котрий перший поспішив з заявою Свого сочувства, як також Впр. Капітулї Станїславівскій надіславшій таку заяву в день похоронів. — Дальше дякуємо Вп. Паньству Воробкевичам за Іх щирі труди коло Покійного в послїдних хвилях его житя, — Впр. о. дек. Турулї за удїлене Покійному послїдних тайн, а відтак за провід похоронами і прегарне слово прощальне в церкві, Впр. о. о. Темницкому і Демянчукови за Іх сердечні і піднеслі прощальні бесїди. Впр. о. о. Царевичеви, Лавровскому, Воляньскому, Шустови, Кисїлевскому, Познаньскому, Козьоровскому, Левицкому, Кcьонжекови, П. Шанковскому, Семиновичеви, Лабієви, Чорному, Песцьоровскому, Кунанцеви і кс. Барнатови за участь в похоронах, Громадам Говилова великого і малого, як також многим окрестним за проведенє Покійного на місце вічного спочинку в громаді кількох тисячів людий, Братству церковному, Читальни Просьвіти і Зарядови школи в Говилові за зложенє прегарних вінців.

Горячу подяку висказуємо Вп. Товариствам руским в Стрию, котрі не лиш зволили почтити нас телеґрафічними заявами свого сочувства, але делеґували на обряд похоронів представителя свого в особі Вп. інжінера Левандовского, котрий не щадив великого труду мимо далекого віддаленя, і крайно несприяючої пори.

Вкінци дякуємо всїй близшій і дальшій Родинї Покійного, котра з далеких сторін зібралась громадно віддати послїдну услугу старенькому Сенїорови свого і нашого роду.

Юлїя з Олесницких Барвіньска, Олена з Олесницких Туркевичева, о. Іван Олесницкий, Др Евген Олесницкий.
251 1—1

Академік глядає лекций. Ласкаві зголошеня з поданем условий під адресою: „Школа“ в Дмитровича . п. Судова-Вишня.
250 1—5

Пошукує посади дяка півець церковний, може управляти хоральним сьпівом. Адреса: Микола Рудакевич село Кутлаця п. Підкамінь к. Бродів. 1—3

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Заліщиках

поручає готові повози, дорожки, візки, сани Виконує на замовлене всякого рода екві пажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.
234 4—10

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 31—60

Дістати можна всюди.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, ліхтарі, образи до процесиї. фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 17—45

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштосписи церков, каплиць, віль плебаній, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 7—14

В Друкарни народовій

можна дістати

Знамениті приписи печеня сьвяточних тїст

(в рускій мові), що містять в собі: Знамениті колачі, всякі пляцки, мазурки, торти, медівники, знамениті тїсточка до кави, чаю і чеколяди, найріжнороднійші обарінки, знамениті пампухи і т. д.

Цїна з висилкою І К 40 сот.

За надісланєм почтовим переказом **І К 40 сот.** висилає: ДРУКАРНЯ НАРОДОВА, Львів, ул. Коперника ч. 9.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Йосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цінників. 699 21—52

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотижневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. пiврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Porterico prima	65	„ „	Moning родинна	1·60	„ „
Ceylon знаменита	76	„ „	Kaysow добірна	1·80	„ „
„ плянтац.	90	„ „	Souchong знам.	2·—	„ „
„ перлівка	90	„ „	„ найл.	2·50	„ „
Мокка арабска	80	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Ц. к. управ. **перша краєва фабрика огнетревалих кас і шлюсарско-артистичне заведенє**

Войтїха Косїби

Львів, Пекарска 32

виробляє зелїзні огнетревалі каси всяких розмірів, а також виконує всякі шлюсарско-будівляні і артистичні роботи по дуже приступних цінах. Всякі замовленя виконує в як найкоротшім часї. Доставник для бюра патронату при краєвім виділї у Львові.

Цінники безплатно і оплатно.
862 17—26

20 корон опусту від цін фабричних (картельових) на кождім ваґоні **томасини** від 16 до 20% квасу фосфорового загальної заварто сти і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли** при замовленях цїловаґонових. Цінники висилаємо відворотно почтою вже оплатно. 229 5—8

Дім торговельно-промисловий

„ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою **в Станиславові**

Приймає до перепродажи всякі вироби нашого промислу і всякі продукти краєві.

Доставляє машини господарскі, виробу фабричного і свого, штучні навози, всяке збіже і насінє.

Приймає парцеляцию і посередничить при купнї і продажі, наймі реальностий, фільварків, млинів і т. п.

Посередничить при купнї і продажи худоби тучної і расової, безрог, кріликів курий, голубів і т. п.

Удержує спис руских купців, рукодїльників і промисловців і поручає кому треба. (Члени за дармо).

Продає карти корабельні (шіфкарти.)
Асекурує (поки що) на житє і придане.

Одним словом: У всїх потребах економічного підкладу, *чи хто хоче що купити чи має що на продаж,* нехай кождий удає ся до сего нового товариства „ДОСТАВА“.

На відповідь треба все залучити марку почтову або карту, инакше письмо остане без відповіди.

Аґентів пошукує ся. 222 5—?

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по 10	сот.
Замкнення місячні2	„	„ 5	„
Інвентар довжників	„	„ 5	„
Інвентар вкладників	„	„ 5	„
Інвентар удїлів	„	„ 5	„
Книга головна	„	„ 10	„
Книга лїквідацийна	„	„ 10	„
Книга вкладок щаднич.	„	„ 10	„
Книга удїлів членьских	„	„ 10	„
Реєстр членів	„	„ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„ 10	„
Зголошеня о позичку штука	„	„ 2	„
Виказ уморення позички	„	„ 2	„
Асиґнати касові штука	„	„ 1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“** у Львові, Ринок ч. 10, І. поверх.

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич. Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9.
35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись

Видає: Александер Ворковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарні Народової (Манєцких) Коперника ч. 9.

Ч. 60. Львів Второк 15 (28) Марця 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Сокозовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею.
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрици „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати.

Розділ запомоги державної.

Підносячи у двох недавних статях справу з'орґанізованя „комітету ратункового“ для розділу державної запомоги з приводу посухи, ми з гори висловили здогад, що в такім заініціованю державної акциї запомогової в Галичинї пробиває ся очевидна гакатистична система та очевидна ціль зробити з запомоги, плинучої з державного скарбу, спосіб для гакатистичної польонїзаторскої акциї через фаворизованє польского населеня східної Галичини перед рускими автохтонами та матеріяльну пропаґанду на річ польонїзаторских товариств. Факти, які доходять тепер до нашого відома, засьвідчають, що здогад наш був на жаль правдивим.

В редакциї нашій явило ся іменно трех поважних селян з Малехова, львівского повіту, і розповіли нам таке:

До істнуючого в їх селї „Кулка рільничого“ прийшло з „ратункового комітету“ повідомленє, що на повіт львівский призначено до розділу оден ваґон ґрису і що зголошувати ся по него належить до місцевого „Кулка рільничого“. Згадані селяне зголосили ся отже там, однак в „Кулку“ їм відповіджено, що приймає ся замовленя лише від членів „Кулка“ та і що ґрис буде розділювати ся лише між его членів, та загалом тілько між Поляків. На се удали ся ті селяне до „комітету ратункового“ у Львові; ту однак почули лише потверджене того, що чули в „Кулку“ малехівским. Імена тих селян поки-що задержуємо при собі, не залишаючи їх в разї потреби з'ужиткувати.

Наведений нами, а так яскравий факт сьвідчить отже, що — як сказано — наші передвиджуваня справдили ся і запомогова державна акция ратункова дійсно вже служить як новий спосіб польскої гакати до будованя Польщи на Руси.

Не досить, що руский елемент — елемент, що становить половину населеня сего краю, поминено з гори при орґанїзациї „комітету ратункового“, не досить, що руску часть краю покривджено разячим способом, признаючи на східну Галичину з цілої запомоги лише 30 (!) процент, але ще, як показує ся тепер в подрібнім переводженю діла і при розділї тих 30 прц. примінено цинїчно систему протеґованя польонїзаторских інституций та задумано поминути руского мужика, о скілько він не схоче продати своєї національности за кварту ґрису!

Розуміє ся однак, що в виду так разячого покривдженя руского елементу та ввиду так очивидного a ex officio веденого бойкоту супротив руского селяньства, годї нашій суспільности мовчати, заложивши руки. Ми як члени рускої преси, зробили з нашого боку своє, витягаючи справу на сьвітло дня та ставлячи її в осьвітленє, на яке вона заслугує. Дальша акция належить до нашої суспільности і наших послів.

Остережена наведеним в горі фактом, наша суспільність повинна розтягнути пильний догляд над акциєю „Комітету ратункового“, а іменно повинна слїдити в тім зглядї акцию польских „Кулек“, „Райфайзенок“ і т. д. та о кождім фактї визискуваня акциї на польский млин та сакованя Русинів подавати вістки рускій пресї та руским послам. Дальше повинні занятп ся сею справою і рускі ради громадскі, вносачи прямо до міністерства рільництва зажаленя в разї нерівномірного трактованя руского та польского елементу в запомоговій акциї, як і загалом рускі ради громадскі повинні в своїх ухвалах висказати жаль, що того роду державну акцию віддано в виключно польскі руки з поминенем Русинів і руских товариств. Вкінци і рускі товариства, в яких переводить ся економічна орґанїзация нашого селяньства, („Просьвіта“, „Сільский Господар“) повинні забрати голос в тій справі, та віднести ся з представленем і протестом, де слїдує.

Нашим-же послам парляментарним мусимо ту справу специяльно віддати під опіку. Вправдї послїдними часами наші посли обмежили більше свою діяльність на працю в парляментарних комісиях, що впрочім має свою вартість, а зредукували свої виступи in pleno, однак думаємо, що порушена справа спонукає їх до виступу на ширшу парляментарну арену тим більше, що комісийна діяльність не звертає уваги ширших кругів і що справа се не перша, яку би слїд було вивести перед ширший сьвіт в формі н а г л я ч и х в н е с е н ь. Пригадаємо лише справу поведеня жандармів против руских товариств або систему переслїдуваня Русинів політичними процесами і то в случаях, де як-раз державні орґани допускали ся надужить (послїдний процес у Львові). Ті справи повинні би найти належне осьвітленє на парляментарній аренї, і ще чим, або найшли. Вертаючи однак до справи розділу запомоги сподїємо ся, що посли наші не залишать безпроволочно внести в тій справі н а г л я ч е в н е с е н е. Справа се надто важна і надто болюча для нашого народу, а надужите надто разяче, і матеріялу єсть доволї.

Отся суть обовязки рускої суспільности для противділаня внесеню польонїзаторскої дурійки навіть у справи гуманїтарні, з яких усяка „політика“ повинна бути виключена. Коли-ж Русини виволічуть сю скандальну справу на ширшу арену, нехай тодї панове Поляки не загїввають ся, як в прускім соймі знов відозве ся голос, покликуючий ся на польску господарку в Галичинї. Бо мусять панове Поляки самі признати, що ні Прусак, ні Москаль ще не дійшли до тої перфекциї, до якої довели вже в Галичинї, аби людске горе і людский голод та нужду виаискувати для національної борби...

Справа пропінациї.

В статях п. заг. „Шляхотске право пропінациї і нова корчма“ (гл. ч. 42, 43 і 46) указано на заходи галицкого краєвого видїлу, щоби всупереч краєвому законови з д. 22. цьвітня 1889. (В. з. кр. ч. 30), котрим право пропінациї перенесено від 1 січня 1890 по конець р. 1910., на край з тим, що від початку 1911 р. стане пропінация правом вільного промислу, — полишити краєви право пропінациї на дальших 15 літ. Таку зміну краєвого закону з р. 1889 показано у згаданих статях в осьвітленю правнім, а заразом виложено наслїдки її для краю і з окрема для руского народу.

Але в австрийскій державі нема нічого неможливого, особливо коли чогось захотять Поляки. Отже ходила вже чутка, що справа вже полагоджена між польскими верховодами і президентом міністрів бар. Ґавчем та що в половинї цьвітня с. р. має зійти ся галицкий сойм, щоби ухвалити дотичний закон. При тім огни мали би наші верховоди упечи аж три печені, бо продовженє пропінацийного права мало би служити і до уздоровленя краєвих фінансів і до „ународовленя“ руского народу і заразом до „упромисловленя“ краю а властиво до дальшого латаня діравих кишень обшарників.

Але наші шляхетно уроджені пропінатори часом таки переціняють свої вельможні впливи. Против такого чудного „упромисловленя“ краю рушили ся зараз західні промисловці, котрим не може бути на руку випиранє їх пива і солоджених горівок. Отже не закриваючи і свого власного інтересу, почали в них намір продовженя пропінацийного права в Галичинї розбирати так із сторони правної, як і економічної, суспільної та моральної, при чім замітити треба, що їх арґументи взагалі згідні з арґументациєю д-ра Кости Левицкого в „Ділї“.

В тім змислї і в обороні свободи західного промислу вніс на засїданю палати послів д. 21 с. м. п. [illegible] і тов. інтерпеляцию до президента міністрів, в котрій домагає ся щоби краєвий закон з р. 1898 без зміни був виконаний.

Але і галицкі промисловці домагають ся того самого. Вони кажуть, що при свободї, краєвого промислу дадуть собі самі раду з промислом позакраєвим. Противно, обмеженє свободи промислу через постанову, що край чи то краєвий видїл має виключне право вишинку і продажі всяких горячих напитків не двигає краєвого промислу, а тілько збогачувати буде всяких галапасів при посередництві в арендах і підарендах пропінацийного права. Крім того указують також на грізні наслїдки, які при високих цінах пропінацийної аренди мусять заплачати для здоровля і моральности низших верств населеня, бо шинкарі, щоби відбити високу ціну за аренду, розпоюють народ підлими, для здоровля шкідливими напитками та займають ся ще й побічними інтересами, як лихвою, спільництвом в крадежах і т. п.

Про сесию галицкого сойму так на певно заповідану на половину цьвітня, якось уже не чути. Се можна уважати за знак, що заходи наших верховодів в справі пропінациї стрітили ся з поважнїйшими трудностями. Чи удасть ся нашим пропінаторам ті трудности побороти, покаже недалека будучність.

ВОЛОД. КУРЯКОВ.

Торжество на добродійні цїли.

Відбуває ся засїданє видїлу „Жіночого Кружка задля опіки над хорими і безприютними голубочками і голубами“ (коротко: „Жіноче товариство для голубів“).

Довкруга довгого стола, прикритого синім сукном сидить десять пань, старих і молодих, кромі того секретар товариства, високий, елеґантний, молодий мужчина.

„Mesdames“ — починає предсїдательна. Ми маємо нинї радити як-раз над вельми важною справою, іменно справою: що треба зробити, аби наповнити нашу касу грошем... Наші видатки ростуть непомірно з кождим роком. Ми удержуємо саме в ріжних частинах міста аж чотири приюти для недужих і беззахистних голубочок і голубів... Ми отворили поліклініку для сих сотворінь... Впрочім, entre nous, з сеї поліклініки мало-що користають.. Всї тоті інститути стоять, розуміеть ся, пропасть гроша... Ми набули відповідні льокалї, наняли потрібний персонал і т. д. і т. д. Наглядачка кождого з наших приютів для голубів одержує попри вільне поміщенє ще й 600 рублів річної плати... А відтак, сї голубочки і голуби вельми симпатичні, але їдять страшенно богато!“

„Антонїя Владимировна, як можете Ви сим сотворінам робити з сього докір?!“

„Ma chère Анна Серґеевна; Мої слова не мають розуміти ся як який небудь докір. Я констатую по просту факт, як звичайно говорить мій муж, коли йому предкладають мій рахунок. Я нїколи не була-б і подумала, що голуби можуть тілько їсти!.. Уявіть собі, — в наших чотирох приютах виходить за самі крупи (марки: „Геркулес“) більше як 200 руб. у місяць!... Тут, Петро Александрович, що переглядає усї рахунки, посьвідчить Вам се“... — заявляє предсїдательна, вказуючи на елеґантного секретаря.

Секретар наклонює ґраціозно голову, між тим як його обличе принимає вислів глубокого співчутя і болю.

„Кромі круп (марки „Геркулес“).. каже дальше предсїдательна... купуємо для наших пупілів мучку Нестля, какао, риж,... се все стоїть гроший, гроший і грош й... А наша каса вичерпана... Членьскі вкладки вплавають вельми неточно і поволи“.

„Я думаю, що я мою вкладку за минулий рік вже заплатила?“ — втручує одна з молодших пань і споглядає з заклопотанем на секретаря, що посилає їй сейчас успокоюючу, очаровуючу усьмішку. „Я пригадую собі зовсім точно, що заплатила вкладку за минулий рік“.

„Ольга Михайловна! Я-ж не мала Вас на думцї“ — замічує предсїдательна. „Я говорила тільки загально, не маючи нікого з окрема на приміті... Се, на жаль, є сумне спостереженє, яке можна зробити на кождім кроцї, що в ніякім товаристві не платять вкладок точна... Але, лишаючи се на боцї — наша каса є порожна і ми мусимо винайти средство, аби її заповнити!... Прим. якесь представленє любителїв, якийсь концерт, базар, якийсь баль масковий... Enfin щось в тім родї... Я прошу тільки ставити внесеня в сїм напрямі“...

„Алеж те все таке вже октепане“, втручає ся одна з пань. „Все і все торжества на цїли добродійні! Вони вже прямо доскучили людям. Ми мусимо щось дати специяльного, щось окремого!.“

„Але що, mesdames?“

„Маскарад на леді“..

„Теж вже було... а при тім неінтересне, напротів, при одній такій нагоді трохи не відморозила я носа! А се хиба й для доброї цїли за богато!“

„А якби ми устроїли грецкі вечерницї?

... Тепер Гречина є так в моді: ми могли-б приміром виставити „Гіпполита“... Просимо поета Мережковского, щоб нам заарангжував такі вечерницї... Я думаю, що грецкий костюм був би менї дуже до лиця“.

„Надежда Вікторовна! Ви все думаєте тільки про себе!.. Грецкі вечерницї — се-ж так нудне! Ми-ж не уряджуємо вечерка для учеників, але для дорослих!“

„В такім случаю може прямо вечерок літературний?“

„Боже, яка нудота!“

„Нї, коли вже маємо що небудь устроїти, так можемо упросити прим. д-ра Бадмаєва, щоби сказав щось про тибетаньску медицину... а при тім зробив кілька досьвідів... Або упросім Демчиньского до викладу про се, якої погоди можемо сего літа дожидати на ріжних місцях Европи... Тодї принайменьше знає ся, до яких купілїв їхати сего літа.. Або звернім ся до Балїньского... сей міг би говорити про великі европейскі городи.. Ну, а для принади возьмім яку сьпівачку або щось в тім родї...

„Ах, се все получене з такими заходами!... До кождого їдь і проси... А вони по можности щей відкажуть ся... Такі артистки, що суть, так-сказати, обовязані брати участь в торжествах на добродійні цїли, дуже часто вельми примхуваті. А що до Бадмаєва, Демчиньского і Балїньского, то я дуже сумніваю ся, чи їх до чогось подібного можна ужити, бо якби так, то були-б їх до сего вже просили. Ми мусимо отже урядити щось иншого!“

„Може вечерок з льотериєю?“

„Що Ви розумієте під сим?“

„Ну, баль, на якому продаєть ся фанти за найвисшу цїну. Їде ся до славних людий і просить ся їх жертвувати річи на сю добру цїль... Прим. від Толстоя перо, палету від якого славного маляра... Розуміеть ся, що треба зайти і до артисток, та випросити у них вахлярі, рукавички, застїжки, тощо“...

„Mesdames! Чому прямо у кокот?! Сї, звісно, мають найбільше інтересні речі... А як у такої дами стріне ся якраз лїцитацию? Та хиба се згідне з достоїньством нашого діла, удававати ся по поміч до кокот?!“

„Я сего зовсїм не сказала! Прошу записати моє застереженє в протоколї!... Петро Александрович! возьміть се, будьте ласка, до протоколу!“

„Алеж мої дорогенькі пані Солнцева, не іритуйте ся! Яко предсїдательна упевняю Вас, що...“

„Нї, щось такого я не можу стерпіти на собі... я виступаю з товариства!“

„Пані Солнцева! Я присягаюсь Вам... Заспокійте ся! — Отже, mesdames, що маємо урядити?“

„Може постараємо ся о відступленє нам Невского Проспекту, від моста Анїчкова до Великої Морскої*) а від Великої Морскої до моста Поцелуєва і урядимо.. корзо. За кождий екіпаж 25 рублїв, за дорожку 5, за винайманий повіз 10 рублїв, а для пішоходців 3 рублї. В такий спосіб можна призбирати чимало гроша...“

„Я не думаю, аби на щось таке згодили ся“.

„Може попросім, аби на таку їзду „корзо“ відступлено нам міст Троіцкий“.

„Mesdames!“ — замічує предсїдательна. — „Все те суть проекти, які дуже трудно дадуть ся перевести в дїло... Я зробила-б иньше предложенє.. Слухайте! Мистець на сїм поли жертвував ся менї сам урядити нам торжество на цїли нашого товариства... Він приймає на себе всї видатки і домагаєть ся за се половину доходів... Найкраще, віддаймо єму цїле урядженє торжества!“

„Розуміеть ся, розуміеть ся!... Так!.. Розуміеть ся!“

— Внесенє предсїдательна принято одноголосно.

Вечерок на користь „Жіночого товариства задля опіки над недужими і безприютними голубочками і голубами“ відбув ся і мав незвичайний успіх. Він називав ся: „В державі голубів“. Вступ стояв 10 рублїв від особи. Явило ся на ньому богато кокот, а іменно, відповідно до оказиї, в уборах білих голубів: вони брали участь з незвичайним жаром в конкуренциї красавиць. З доходу того вечера сплинуло до каси товариства, по відчисленю всяких видатків яко чистий зиск... 43 копійки.

(*З російского*).

*) Все — улицї в Петербурзї. — *Прим. перекладчика.*

У відповідь своїм і чужим

приятелям і ворогам руского руху робітничого і руского бюра в Найберуні.

Руске бюро посередництва для руских робітників в Найберуні прислано нам до ужитку довше письмо, з якого виймаємо тут що важнійше у відповідь своїм і чужим „опікунам руского народу“ в Галичині.

Нарід рускиї межуючи з Мазурами, йшов вже давнійше, хоч лише спорадично на зарібки разом з ними до Німеччини.

Сей рух був і є найздоровший. Видимо се по мазурскім народі так з Галичини як і і Велико-Польщі.

Самі Поляки захвалюючи сей рух, виказуючи статистичними датами народа мазурского виказують кілько, він заробляє, кілько десяток міліонів корон до краю приносить.

Се все добре, але тілько для Поляків!

Коли Русини більшою масою рушились і вже не яко прихвости“ Мазурів, але яко Русини, ведені чи поодиноко сьвідомими Русинами чи Народним Комітетом, так зараз піднесли наші najserdeczniejsi крик: „to co innego“.

Для Мазура то пруські марки добрі, а для Русина злі.

Мазур добрий робітник, а Русин злий.

Колиж Русин, побачивши золоті марки, почав робити як Мазур, ба ще і лучше і не хотів дати ся відтрутити від пруської трапези, то тоді пущено на него „сильних галицко-польского міра“, аби єму не дати ні гроша ні хліба.

Коли і врата адові не одоліли сего природного руху і він вже скристалізував ся в своїм рускім бюрі в Найберуні, то тепер рушаєсь вся галицка „sfora“, щоб сю нову твердиню руского народу знищити.

Не можуть кидати „указами“ то кидають брехнею та підлими видумками.

Мазурів без роботи може вертати по 300 і стратити на шукане роботи по 20—30 корон — за се не пише ні „Гавканин“ ні жадна „польска шмата“ всякої масти.

Мазур може лежати в Освенцімі 3—4 тижні — за се ніхто не напише хоч добре знає, бо се urzędowe narodowe „cicho sza!“.

Коли, як Rolnik виказує, Мазурів тисячі чекають на роботу, то вишком тишком urzędowo стараєсь для них о роботу.

Колиж темний Русин, котрий за намовою polskiej braci і жидівских факторів, поїхав не до бюра в Найберун, але до Мисловиц або до Освенціма до „Schroniska“, не знайшовши роботи вертає до дому, то сему винні не бюра в Мисловичах ні Schroniska в Освенцімі, тілько руске бюро в Найберуні!

Щоб закінчити нашу відповідь заявляємо:

Кождий, котрий дістав контракт від нас, дістає роботу, на котру замовлений.

Котрий приходить сам, без візваня, дістає роботу по черзі як прийшов — і ніхто в нас довше не чекає на свою чергу як один тиждень!

Жаден у нас робітник не був ні битий ні катований, бож своє бюро не мачоха, людий поучує, та одно і те саме і двацять разів повтаряє, щоб з невільника став він вільним розумним чоловіком, щоб з ляцкого і жидівского попихача став сьвідомим Русином.

Не гроші, ні роблене грошевого інтересу наша ідея, але піднесене економічне і культурне нашого народу поневоленого в своїй земли.

Від нас відходить тілько той, котрий не хоче роботи приняти.

Все наше діловодство є явне і мож оглянути в бюрі, мож переконатись і в книжках робітничих кождого робітника, котрий до нас вголосив ся.

Просимо приїхати і пересьвідчити ся!

Се наша перша і послідна відповідь на ті напасти, які були і які ще певно будуть.

Своїх просимо, щоб робили так як робить Впр. о. Танячкевич, а чужі нехай вже перестануть нами журитись. Знаємо як платити податки, робити шарварки, давати рекрута, то і потрафимо без їх помочи в Пруса робити, хліб-мясо їсти і гроші до дому носити.

Руске бюро в Найберуні.

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. Після урядових донесень „Руского Інваліда“ вислано доси до Манджурії 13.000 офіцирів, 761.467 рядових піхоти і 146.000 кінноти (разом 880.467 людий). Гармат вислано 1521. Російскі страти суть о много більші, віж признають урядові телеґрами.

Токіо. Ояма доносить, що коло 500 осіб, котрі не брали участи в бою під Мукденом, а котрі дістали ся до японьскої неволі, увільнено на їх власне жадане.

Петербург. З Цінтінтаю доносять: Наші патролі наближають ся до Чанчефу. В сім місті мають бути дві компанії японьскої піхоти і два швадрони кінноти. Перед нашим фронтом помічено табор хіньскої ватаги під командою японьских офіцирів і підофіцирів. Ліневич телеґрафує дня 26 с. м. В ночи не прийшли з фронту ніякі вісти.

Берлін. З Петербурга доносять, що положене в Владивостоці зачинає бути що раз небезпечнійше. Всї цивільні особи мусїли виїхати з міста, так що військових осіб (?), що лишились в місті, є лише 100 (?). Жінки вже всї виїхали. Даєсь відчувати брак вугля. Японьска бльокада є така строга, що нема бесїди о тім, щоби морем довозити вуголь чи харчі.

Кельн. З Петербурга доносять, що в рішаючих кругах нічого не знають про намірене завішене оружя або про намір заключеня мира, бо фінансові средства Росиї вистануть еще на дуже довге веденє війни.

Петербург. Ґенерал Ґродеков, котрому в. кн. Миколай поручив розслїдити можливість дальшого веденя війни, предложив реферат, в котрім між иншим зазначує, що при одноторовій зелїзници сибірскій не може бути бесїди о запровантованю 800-тисячної армії на Далекім Сході.

Париж. В фінансових кругах говорять, що нема бесїди, аби російска позичка дала ся затягнути у Франциї. По битві під Мукденом численні субскрибенти цофнули свої підписи.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Атентат в Варшаві.

Варшава. Рани Нолькена тяжкі. Лїкарі надїють ся удержати его при житю, але одно око здаєсь стратить. Сей, що кинув бомбу, вирвав ся з рук поліцийного аґента, застрілив другого поліцая і утїк. Атентат на поліцийну стацию виконав 18-лїтний челядник шлюсарский Стефан Окрия.

Процес Ґоркого.

Петербург. Процес Ґоркого відбуде ся 11 мая під проводом президента Максимовича. Боронити буде адвокат Ґрузенберґ. Розправа буде тайна. Ґоркого обжаловують о розширюване проклямаций, взиваючих до зваленя істнуючої сестеми державної, за що грозить кара кріпости до 3 лїт.

Розрухи в Росиї.

Ялта. Монополеві склепи і маґазини на всїх улицях зрабовано. Кілька маґазинів підпалено. Ждуть на більші відділи війск. Уряд почтовий обсадило війско.

Київ. В Ніжині (чернигівска ґуб.) замкнено технїчну школу з причини ексцесів учеників.

Севастополь. Розрухи в Ялтї викликали тут великий неспокій. Шеф поліциї ранений. Подорожні, котрі мали їхати до Ялти, задержались в Севастополи. До Ялти відійшли воєнні кораблї з війском.

Ашабад. З Коцану доносять, що населене околиці збунтувало ся. Російске населене міста утїкає.

Тифліс. Хлопскі розрухи тревають дальше. В селї Варджя 350 хлопів, з окликами „Хочемо свободи! Проч з старими законами!“, впало до школи, де знищили обстанову і подерли портрет царя. Так само знищено мешкане управителя монастирских дібр. Дня 18 с. м. 880 хлопів в Мухранское, узброєних в палки і карабіни впало до ґубернїяльної канцеляриї, жадаючи всяких свобід в школї, пресї і урядах. Яко реченець сповненя сих жадань назначили день 27 марта. Спроваджено баталїон війска.

Угорска кріза.

Будапешт. Цїсар приняв на авдиенциї австро-угорского амбасадора в Берлїнї, Шеґенї-Маріша. По авдиенциї Шеґенї заявив дневникарям, що він був на авдиенциї лише яко старий дорадник цїсаря і нема бесїди о якій небудь місиї утвореня кабінету. Шеґенї від'їздить нинї назад до Берлїна. Цїсар приняв вчера на авдиенциї президиї палати послів і палати маґнатів.

Платня кардиналів.

Берлін. З Риму доносять, що папа счеркнув з платнї кардинала Рамполїя 24.000 лїрів, бо Рамполя бере 35.000 лїрів яко зверхник мальтаньского ордена.

Veto.

Рим. На найблизшім консисторі кардиналів папа має вручити їм булю, котра членам сьвятої колеґії забороняє приймати в conclave якої небудь заяви vet-а против вибору папи. Буля буде підписана кардиналами і доручена католицким державам.

Конфлїкт з Франциєю.

Рим. Вчера відбув ся тайний консистор кардиналів. Папа виголосив промову, в котрій висказав жаль з причини борби, яку правительство Франциї веде з церквою і з Римом.

Ревізиї в Франциї.

Париж. Десять поліцийних комісарів перевело домашні ревізиї в ріжних дїльницях міста. У 20 осіб забрано ріжні папери, котрі віддано до міністерства внутрішних справ. Цїлию сих ревізий було здаєсь викрите тайного заговора, котрий мав викликати революцию в Росиї. Ревізиї переведено на жадане російскої поліциї тайної в Парижи.

НОВИНКИ.

— **Гаката в суді.** З Отинії пишуть нам: Було колись в отинійскім ц. к. суді бодай на око знати, що Отинія лежить на Руси. Кажу на око, а то я був сьвідком розправи, в котрій виступають судия Русин і адвокат Русин, сторонами були руский парох і селяни Русини, однак протокол і угоду списано в язиці польскім! Доси рівноправність рускої мови проявлювала ся тим, що написи на поодиноких бюрах попри четку, велику напись польску мали хоч дрібонькими буквами та з грубими ошибками і безсмертним йорчиком, маленьку напись руску. Нинї инший дух повіяв; настав новий начальник, котрого заболїло видко руске письмо, бо велїв усунути старі написи, так що тепер красуєсь лиш: Sala rozpraw, Naczelnictwo, III oddział sądowy, c. k. adjunkt M. R. і т. д. Аж сором, що ще нинї за таку марну річ треба публично в часописи упоминати ся. Яке довіре може мати той бідний Русин до суду, коли бачить, що мимо запевненя і розпоряджень президента апеляциї перший лїпший панок на повіті так нехтує та допче его мову. Як кого разить руска мова, то чого-ж йде на Русь, атже є краківска апеляция, там судовик не учує рускої бесїди на кождім кроці. Просимо сю дорогою ц. к. президента висшого суду краєвого привернути нам належні права. — *Отинійскі Русини.*

— **Сьвяточний вечір в честь Тараса Шевченка** устроїла дня 25 с. м. читальня „Просьвіти“ в Коршилівці. На небогату, але добре виконану програму зложили ся слїдуючі точки: 1) Вступне слово, виголосив наш учитель. 2) Матюк: До весни, хор діточий. 3) Читане і поясненє деяких Шевченкових віршів. 4) Ще не вмерла Україна, хор діточий. Вечір закінчила сотикова складка на памятник Шевченка у Львові. Жаль лиш, що невеликий гурток людий заінтересував ся тим сьвятом. Число учасників разом з дїтьми не перейшло сотки. Чи не сором нам за се? Колись було у нас лїпше; колись, сказати би, вели ми перед в просьвітнім руху цїлого повіту. Нинї-ж, замість ступати в перед, слухаємо підшептів темних духів і за їх проводом вертаємо в зад. Схаменїм ся! Не даваймо злого приміру молодежи! Залишім незгоди, бо она нас поборола, недаром каже пословиця: Згода будує, незгода руйнує. Згуртуймо ся всї в нашій читальни і нехай з неї сьвітло правди і науки у темні наші хати. Нехай Тарасове сьвято стане переломом в наших невгодах, нехай згуртує нас як одну родину в нашій читальни а стане ся се почином красного нового житя. — *Учасник.*

— **Вечерниці в честь Т. Шевченка на провінциї.** З Соколова пов. олеського пишуть нам: В недїлю дня 26 с. м відбули ся в Соколівці вечерниці в честь Тараса Шевченка, котрі завдяки місцевому парохови о. Кальбі і учительці п. Грегоровичівні, випали не тілько вдачно, але можна сказати сьвітло. Доси ми справдї не видали таких в олеськім повітї. Просторна саля читальнї „Просьвіти“ виповнила ся по береги околичною інтелїґенциєю та міщанами, котрі покріплені на дусї прегарною бесїдою о. Кальби і сьпівами, котрим проводила п. Грегоровичівна, опускали салю одушевлені, не щадячи похвал і признаня так о. Кальбі як і п. Грегоровичівні за їх неструдиму працю понесену около уряджeня тих вечерниць. Мимо опорів, на які натрафив о. Кальба приїхавши до Соколівки, удало ся єму вже в так коротвім часї, бо в протягу двох лїт, усьвідомити тамошних міщан, а доказом сего засноване читальнї „Просьвіти“ і „Сокола“, котрі то товариства під проводом о. Кальби дуже гарно розвивають ся і є надія, що вже в найблизшій будучности буде могла похвалити ся Соколівка своїми міщанами-патріотами, котрі вийшовши з під зелїзних рук о К., підуть за его приладом та стануть вітверто до боротьби з шовінїзмом наших ворогів і либонь тодї на нїчо придасть ся „kościółek“, котрий в тамтім роцї побудовали в С. — Честь і подяка Вам, Вс. отче, за Вашу, певну посьвячення працю, котрою не тілько підпомагаєте Соколівку, але даючи добрий приклад, вказуєте і нам олеським Русинам дорогу, якою повинні ми поступати, і загріваєте до праці над народом, до праці над відродженєм нашої неньки України. Ще раз кажу, честь Вам Вс. отче, і Вам соколівским патріотам. — *Олеский.*

— **В справі Крамничного союза.** О. Єр. Барич пише нам: Погаяк задля браку відповідних людий та потрібних капіталів не можна було заснувати самостійного „Крамничного союза“, то підписаний, на підставі уповажненя від збору крамарів, перевів умову з промислово-торговельним товариством „Достава“, щоби оно аґенди, обняті статутом „Крамничного союза“, тимчасово перейняло на себе. Надзираюча рада управи „Достави“ згодила ся на те під слїдуючими услівями: 1) Крамниці мусять вступити в члени „Достави“. 2) Кожда крамниця, приступаючи в члени „Достави“, зложить десать уділів по 10 кор., отже разом: 100 кор., з того при вступленю з гори 50 кор., а других 50 кор. можна сплатити (найдальше до кінця року) ратами. 3) Кожда крамниця, вступаючи в члени „Достави“, з'обовязує ся окремою, письменною умовою, що через протяг одного року, буде побирати потрібний товар лише в складі „Достави“. На забезпечене дотриманя повисшої умови дасть управа крамниці (директори, а о голова і двох виділових) особисту поруку. 4) Товар в складі „Достави буде продавати ся лише за готівку. В виїмкових разах допускає ся кредит на протяг звичайного, купецкого реченця і то лише за особистою порукою управи крамниці. 5) Супротив своїх членів-крамниць товариство „Достава“ з'обовязує ся гуртівний склад в Станиславові отворити і в нїм товар завсїгди в відповідній якости та скількости утримувати. 6) З поміж членів товариства „Достави“ виберуть собі крамни і двох відпоручників, котрі враз з дирекциєю „Достави будуть вибирати якість товару, та означувати его цїну в той спосіб, що до цїни закупна має ся добивати відповідний процент на кошта адміністрациї. 7) Товариство „Достава“ з'обовязує ся наглядати і фахово провірювати два рази до року діловодство крамниці, але кошта з тим получені має покрити дотична крамниця. 8) Всякі инші справи, як виступленє з членів, полагодженє можливих спорів і т. д. підпадають під постанови дотичних параґрафів статута товар. „Достави“. 9) Діловодство відділу крамничного буде провадити ся зовсїм окремо від инших аґенд „Достави. 10) „Достава“ отворить крамничний відділ аж тогди, коли що найменше 50 крамниць приступить в члени. — Ось в такий спосіб вістала справа на разї полагоджена. Тепер на вас черга Всч. Отцї і патриоти! Подбайте про те, щоби ваші крамниці чим скорше повписували ся в члени „Достави“ та поскладали жадані уділи, щоби до тижня-двох конечно вібрало ся тих пятьдесять членів. Великодні сьвята за плечима! А се в нашім, сїльскім крамарстві купецкі жнива... шкода, щоб ми їх не визискали. Тож нумо разом до праці, а чей нам удасть ся задумане діло. Правда, трудне оно, трудне, але при добрій воли і охоті таки дасть ся довершити. Гадка, що се для добра нашого дорогого народа, най буде нам заохою та понукою. Зголошеня прошу посилати прямо до „Достави“ в Станиславові площа Франц-Йосифа ч. 3 I поверх. Всї рускі часописи прошу уклінно сю статю перепечатати. — *О. Єронїм Барич*, парох Угринова.

— **В справі характеристики д. Павлика в Л. Н. Вістнику.** Від д ра Франка одержали ми слїдуюче письмо з просьбою о поміщене: Не для полєміки з д. Павликом та його статею поміщеною в ч. 56 і 57 „Дїла“, з якою зрештою я не міг би конкурувати в доборі „крепких“ та лайливих слів, а для виясненя властивої інтенциї моєї статї прошу помістити отсї радки в „Дїлї“. Поперед усього відпираю з обуренєм інсінуацію д. Павлика, буцїм то я написав свою статю „піддуркуваний“ якимись „боягузами“. Поминаючи нечесний спосіб войованя такими інсінуаціями впевняю його, що він зовсїм не такий страшний, щоб і инші „боягузи“ не посьміли виступити против нього. Так само ні на чім не оперта інсінуація д. Павлика, буцїм то моя статя написана „на те, аби загальні збори Наук. тов. ім Шевченка не ухвалили йому емеритури“. На мою думку справа емеритури д. Павлика була полагоджена ухвалою виділу ще перед написанєм моєї статї, а вимірюванє емеритури не належить до компетенциї загальних зборів. Що відклик д. Павлика до загальних зборів не міг мати на метї полагодженя справи емеритури також инших удиників товариства, се зрозуміє кождий безсторонний чоловік, бож ніякому урядникови не прийде в голову фантазія домагати ся нової емеритури за $7\frac{1}{2}$ лїт служби, як се чинить д. Павлик. Чи „брехливі“ мої закиди д. Павликови що до веденя бібліотеки, про се д. Павлик, здаєть ся, і сам добре знає, та се буде мабуть вияснено й на загальних зборах Наук. тов. ім. Шевченка. Що до рахунків д. Павлика з пок. Ковалевським, то я передав справу так, як чув від самого Ковалевського. Порушена д. Павликом принагідно справа угро-руського фонду буде незабаром вияснена прилюдно деінде, — тут не місце обговорювати її. Чи і о скілько я скривдив д. Павлика в своїй статї — не моя річ судити. Я обговорював і критикував відомі менї факти його публичної дїяльности і на се мав повне право; коли в моїй статї торкнено особу д. Павлика, то се лиш о стілько, о скілько до сього давали привід його власні слова надруковані в його ювилейній книжці. Жалую дуже, що виступ д. Павлика з кількох останнїх лїт змусили мене підвести суму його дотеперішньої дїяльности, але впевняю, що мною не кермувала анї особиста зависть анї ніяке иньше еґоістичне чутє. Відсилаючи зацікавленого сею справою читача до моєї статї в Л. Н. Вістнику жду спокійно суду, який видасть про сю справу безпристрасна загальна опінія. — *Др. Іван Франко.*

— **Черновецкий „Народний Дім“** удержував тогід у своїй бурсї до 70 бурсаків. Они заплатили за удержане, яке коштувало разом 23.520 корон, всего 7.350 корон, так що „Народний Дім“ доложив із своєї каси на утримане бідної рускої дїтвори 16.170 корон, а до того уділив ще кільком ученикам грошевих запомог на суму 319 корон. Отсї числа найлїпше говорять, яку користь має буковиньско-руский нарід із свого „Народного Дому“ та як щиро се товариство підпомагає нашу молодїж.

— **Вечерниці в память Т. Шевченка в Києві** відбули ся сеї недїлї в сали Купецкого збору, а чистий дохід із них призначено на фонд здвигненя памятника Шевченкови в Києві. В програмі вечерниць було: відчит писателя Стешенка о значіню Шевченкових творів, вокальні продукциї при участи членів опери і любителїв співу, великий мішаний хор під управою М. Лисенка, декламациї.

— **Характеристика царства кнута.** „Біржевия Ведомости“, один з поважнїйших російских дневників, ось-як характеризують дотеперішний період російского житя: Канцеляриї були огнищем загальної ложи, представляючи убожество народа за хвилевий економічний занепад, а кормленє фабрик правительственними замовленями за лишний розцьвіт промислу. Лож уважала себе такою всемогучою, що не признавала навіть елементарних нещасть. Строго наказувалось (під загрозою потягненя до одвічальности „по законам“) голод називати „неурожаєм“. а чуму і холеру „підозрінними недугами“. На зборах лише брехня держала високо голову

і грімкі виголошувала бесіди. А правда мовчала, похнюпившись.Колиж вона зважила ся сказати своє слово, то окружали її таким туманом „доконечної“ брехні, за котрим годі було що-небудь доглядіти. — Та чи скоро скінчить ся той період а настане епоха правди.

— **Боротьба о галицко й буковиньско-рускі душі в Канаді.** Як відомо, наші поселенці в Канаді, селяни з Галичини й Буковини, живуть нині в релігійній борбі. Одні, православні Буковинці і часть галицких греко-католиків зорґанїзували ся в самостійно независиму церков православну, другі остались греко-католиками; перших зорґанїзував епископ Серафим (бувший військовий сьвященик з Росиї, котрого епископске достоїньство декто оспорює), других піддержують (вислані доперва перед кількома лїтами галицкі Василияни; перші видають свою часопись „Канадийский Фармер“, другі почали (значно пізнійше) видавати „Слово“. Цїлий хаос війшов по перше з того, що на поселенє до Канади йшли не лиш греко-католики з Галичини але й православні з Буковини і осїдали там в-поміш, а по друге, що довший час греко-католики не могли допросити ся присилки туди сьвящеників з Галичини. Ситуацию визискав еп. Серафим в спосіб відомий читачам „Дїла“, а се удалось єму тим лекше, що від него не грозила небезпечність для національної свободи рускої православної церкви в Канадї, і ми бачимо, що орґан т. зв. серафимцїв (Канадийский Фармер) видає ся не лиш чистою народною мовою, але й фонетичною правописию, коли тимчасом орґан греко-католиків (Слово), хоч і в нїм дух народний і мова наша, друкуєсь етимольоґією. Та независима національна церков православна дуже не на руку російскому св. синодови, котрий десятки мілїонів українського народу обрабував з рідної мови в церкві й у св. Письмі, і він вже не від нині намагає ся загорнути усїх Русинів у Канадї під свою власть і в тім дїлї усе напирав на свого епископа алеутского (в північній Америцї). щоби уживав усяких можливих способів до осягненя тої цїли. Отже тепер доносять російскі дневники, що алеутский епископ відписав синодови, що при помочи сьвящеників Москалів він не годен нїчого вдїяти, і просить синода, щоби той зробив що-до Канади виїмку із своєї системи московщеня („обрусенія“) „Малороссов“ через церков і прислав єму трох сьвящеників, нехайби і зміж диаконів, котрі уміли би говорити по українськи, а добре було би, щоби знали трошки розмовити ся і по румуньски (очивидно з огляду на православних Румунів з Буковини, що виїхали враз із Русинами до Канади). „Тим сьвященикам — пише алеутский епископ — православні мешканцї Канади, Русини й Румуни, обовязують ся платити, крім винагороди за треби, по два долярі річно від кождого фармера (господаря) і дати єму мешканє, а крім того для ужитку сьвященика є й церковна земля. На таких сьвящеників можуть іти сюда навіть ті, що не скінчили семинарского курсу, але мають бути моральні, запопадні, не обтяжені численнїйшою родиною і не старі.“ — На се письмо алеутского епископа св. синод вислав указ до епископів в епархіях на Українї, щоби шукали за такими духовними по своїх епархіях. Як доносить часопись „Полтавщина“, епископ полтавский і переяславский припоручив благочинним (деканам) своєї епархії „донести єму, чи хто із сьвящеників або дияконів уміє говорити по українськи і чи хотів би виїхати попувати в Канадї?“ — Як бачимо, в боротьбу церковну в Канадї починає мішати ся вже й св. синод Після засади „цїль осьвящує средства“ він навіть глядає за сьвящениками, дияконами і неукінченими семинаристами, котрі знали би українську мову, хоч на Українї, як би який сьвященик виголосив проповідь по українськи або хочби лиш заговорив до своїх парохіян по українськи, то наразив би ся на тяжкі переслїдуваня. Розуміє ся, коли-б сьв. синодови удав ся сей підступ і він загорнув би під себе рускі православні парохії в Канадї, тогдї він зараз відкликав би сих духовних, а наслав би Москалїв для „обрусения“ нашого народу... Та ми думаємо, що справа не пійде так легко, як оно здаєть ся Побідоносцевим, Саблерам і иншим фарбованим лисам зі „сьвятїйшаго синода“.

— **Рішенє конкурсу.** Дня 23 с. м. наступило рішенє конкурсу на церкву, розписаного за посередництвом „Союза“ студентів архитектури“ у Львові о. Володимиром Кальбою, парохом в Соколівцї. Праць надіслано девять. Конкурсовий суд, в котрого склад входили професори львівскої полїтехніки, Едґар Ковач і Іван Левиньский, архитекти: Тадей Обминьский і Казимир Ржевицкий та делеґат „Союза“, асистент полїтехніки, Володислав Дердацкий, признав першу нагороду в квотї 200 К праци означеній гаслом „Lux in tenebris lucet“, котрої автором є Александер Лушпиньский у Львові, а другу в квотї 100 кор. проєктови під гаслом „Paulatim summa“, котрого автором є Лев Левиньский у Львові. Крім того конкурсовий суд висказав признанє авторам праць означених „Unia“ і „A. Z.“

— **Що читають Японцї?** Француский посол в Японї подає статистичні дати, що відносять ся до книжок, купованих Японцями за границею. В 1901 р. купили Японцї в Анґлїї книжок за 87.608 єнів (єн рівнає ся 2½ К), а в 1903 р. вже за 315.518 єнів. В Німеччинї від кількох лїт Японцї купують постійно книжок за 95.000 єнів. Сильно вагає ся висота закупна в Сполучених державах, де в 1903 р. Японцї купили книжок за 55.000 К, в 1902 р. за 72.000, а в 1901 р. за 47.000 єнів. Найменше Японцї купують книжок француских і хіньских, бо взагалї за 15.000 єнів річно. Франция доставляє Японови передовоїм правничих творів і повістей. Инші наукові книжки, переважно лїкарскі, спроваджує Япан з Німеччини, Анґлїї і Сполучених держав. Хіни доставляють Японцям лїтератури і фільозофії.

— —

— Пригадуємо, що загальні збори членів **Краєвого товариства кредитового урядників і сьвящеників** відбудуть ся в середу дня 29 марта с. р. о год. 5 вечером в льокали товариства (ул. Руска ч. 3. I. пов. — *Дирекция.*

— **Загальні збори Краєвого Союза кредитового у Львові** відбудуть ся в четвер дня 30 н. ст. марта 1905 в комнатах Рускої Бесїди у Львові (Ринок ч. 10) о годинї 4 по полудни.

— **Відчит.** Заходом „Кружка для суспільних наук“ Ак. Громади відбуде ся дня 1 цьвітня (в суботу) в льокали Ак. Громади о год. 7 веч. відчит п. Миколи Ганкевича на тему: „Маркс, Енґельс, Лясаль про німецку національну справу“. Вступ вільний.

— **Відчити Руского товариства педаґоґічного у Львові** В середу 29 марця від год. 6-7 в сали кл. V. рускої ґімназиї „Народний Дім“ III. пов. буде мати відчит п. д-р Стефан Рудницкий про „мешканцїв позаземских сьвітів“. Виділ просить о як найчисленнїйшу участь.

— **З Жовківского передмістя.** Читальня „Просьвіти“ на тім передмістю устроює в місяци цьвітни вечерницї в честь незабутого кобзаря Тараса. Комітет докладає всїх заходів, щоби вечерницї випали величаво. Знаною вже єсть Родимцям читальня жовківского передм. з урядженя нею вечерниць, котра від свого заснованя четвертий раз виступає. Родимцї! Віддаючи честь Тарасови прибуваючи на Єго вечір, сповняєте при тім і друге патріотичне дїло, піддержуючи сьвятиню науки. Програму і місце оголосить ся пізнїйше. — *Комітет.*

— **З „Кружка українських дївчат“** у Львові просять нас зазначити, що виказані в ч. 54 „Дїла“ жертви зложено не для сего товариства, але на цїль „Рускої захоронки“.

— **Подаєм до відомости,** що в сокільскім Базари у Львові можна дїстати народні марки. Хто отже з провінциї замовляє що небудь в Сокільскім Базари, може там також замовити народні марки і заощадить в сей спосіб порто, яке оплачує звертаючи замовленє до нас. Також львівскі Русини мають в сей спосіб вигоду, що о кождій порі можуть в Сокільскім Базари купити народні марки, та нїхто не може звинити ся, що не знає, де можна ті марки дїстати. Просимо при тій нагодї наших патріотів, панночки і молодїж не тілько куповати народні марки але і другим се класти за народний обовязок і ширити в сей спосіб добровільне національне оподатковане. — *Народна Канцелярия.*

— **Заведенє школи крою** шитя суконь і дамскої конфекциї при товаристві „Труд“ приняло ц. к. намістництво до відомости.

— **„Труд“ прийме** ученика до конфекциї жіночої; жадає ся укінченої четвертої кляси нормальної. Близші інформациї уділить канцелярия. — *Дирекция.*

— **Подає ся до відомости,** що реколекциї для пань відбудуть ся в Станиславові від дня 10-ого до 15-ого цьвітня від год. 9 до 10, а вечер від 7-мої до 8, в будинку нового семінара. — *Від комітету пань.*

— **Філїя Руского тов. педаґоґічного в Золочеві.** Дня 2 цьвітня с. р. в недїлю о годинї 4 пополудни відбудуть ся в сали тов. „Руска Бесїда“ перші загальні збори філїї Руского товариства педаґоґічного в Золочеві з слїдуючим порядком дневним: 1) звіт комітету основателїв з дотеперішної дїяльности, 2) вибір виділу, 3) справа орґанїзациї; 4) внесеня і інтерпеляциї. По зборах о год. 5 відбуде ся виклад п. Михайла Галущиньского п. з. „Лїтература і її істория“, з якого дохід призначений на приватну женьску семинарию у Львові. Вступ від особи для старших по 20 сот., а від инших по 10 сот. Добровільні жертви на семинарию приймає ся з подякою. Кому лише добрий розвій нашого шкільництва лежить на серци, нехай не стягає ся що би не прибути на збори. За комітет: *Михайло Галущиньский,* проф. ґімн.

— **Читальня „Просьвіти“ в Острові** (почта Щирець) пошукує крамаря до веденя крамницї. Зголошеня слати під адресою: Виділ читальнї „Просьвіти“ в Острові, почта Щирець.

— **Програма концерту,** який відбуде ся дня 30 с. м. в салї „Львівскої Фільгармониї“ в память XLIV роковин смерти Тараса Шевченка така: 1. Мих. Вербицкий: Сімфонія g-moll Виконає орхестра 80 п. п. під управою свого капельмайстра, п. Фрідріха. 2. Сьвяточні промови. 3. Ст. Людкевич: „Вечір в хатї“. Мішаний хор з сопрановим сольом в супроводї фортепяна. Твір, нагороджений першою премією на конкурсї „Льв. Бояна“. Виконає „Львівский Боян“. 4. М. Волошин: „Ой, гляну я, подивлю ся“. Слова Т. Шевченка. Сольо-сьпів з супроводом фортепяна, нагороджений другою премією на конкурсї „Льв. Бояна“. „Народна пісьнь“. Відспіває п-на Анна Крушельницка. 5. Т. Шевченко: „До Основяненка“. Декламация п-ни В. 6. Н. Лисенко: „Менї однаково“. Сольо тенорове в супроводї фортепяна. Ст. Людкевич: „Черемоше, брате мій“. Слова В. Лепкого. Сольо тенорове в супроводї фортепяна. Твір нагороджений третою премією на конкурсї „Льв Бояна“. Відспіває п. Мих. Волошин. 7. М. Волошин: „Чого менї тяжко“. Слова Т. Шевченка. Йос. Кишакевич: „До бою“. Відсьпіває мужеский хор „Львівского Бояна“. 8. Н. Лисенко: „Зацвила у лузї червона калина“. Слова Т. Шевченка. Дует на сопран і тенор в супроводї фортепяна. Відспівають: п-на Анна Крушельницка і п. Мих. Волошин. 9. Нат. Вахнянин; „Коровід“ з опери „Купало“. Виконає мішаний хор „Львівского Бояна“ в супроводї орхестри 80 полку. Фортепяновий супровід обняли: п-на Олена Ясеницка, п-на Олена Яцишивна і п. Т. Шухевич. Початок точно о год. 7 вечером. В часї продукциї вступ на салю зборонений. Цїни місць в коронах: Партеровий фотель (1—156) 3·20. — Партеровий фотель (157—408) 2·20. — Фотель I поверха (1—26) 3·20. — Фотель II. поверха (1—22) 2·20. — Фотель II. поверха (23—82) 1·70. — Фотель III. поверха (1—54) 0·80 (57—104) 0·60; (105—180) 0·40. Льожа партерова 10 К. Льожа мезанїнова і I. поверха 13 К Льожа II. поверха 8 К. За проґрами і ґардеробу не платить ся з'окрема. Білети вчаснїйше можна набувати в „Висшім Інститутї музичнім“ при ул. Вірменьскій ч. 2 I. пов. від год. 10 рано до 1 пополудни.

✠ Померли:

— **Емілія з Керекяртів Добряньска,** жена сьвященика-ювилата, пароха в Рогізнї коло Яворова, упокоїла ся в 76 році житя. В. єї п.!

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Крилошаньскі відзнаки дістали: Антін Колпачкевич, парох в Гійчи, Василь Залеский, парох в Журавинци, Віктор Решетилович, парох в Мокротинї - Дійсними деканами іменовані: Тадей Скородиньский, парох в Трускавци, дрогобицким, Петро Левицкий, парох в Яворові, яворівским, Йосиф Котецкий, парох в Дутовисках, затварницким, Іван Шемердяк, парох в Гуменци, старосільским. — Сотрудництва дістали: Панталеймон Баран в Даньовій, Теодор Середиьский в Никловичах, Николай Гарбовский в Ульвівку. — Завідательство в Дністрику дуб. дістав Михайло Качмар. — Увільненє від іспиту конкурсового дістав Емиль Венгринович, парох в Мацієвій. — Презенту на парохію Ляшки гостинні дістав Йосиф Тикович. — Правительство продовжило дотацию з релїґійного фонду на дальший оден рік для сотрудників в Корениці, в Карликові і для надати ся маючого сотрудника парохови в Улазові. — З речинцем до 31 мая с. р. виставлено на конкурс отсї парохії: 1) Ветлина дек. балигородского, 2) Гірянка дек. балигородского, 3) Криве ad Тісна дек. балигородского, 4) Лопінка ad Тїсна дек. балигор., 5) Терка ad Тісна дек. балигор., 6) Бахір дек. бирчаньского, 7) Добра шляхотска дек. бирчаньского, 8) Войткова дек. добромильского, 9) Макова дек. добромильского, 10) Тилява дек. дукляньского, 11) Пили дек. жовківского, 12) Дністрик дуб. дек. жукотиньского, 13) Липе дуб. дек. жукот., 14) Береги гір. дек. затварницкого, 15) Хміль дек. затварницкого, 16) Цариньске дек. затварниц., 17) Жуків дек. любачівского, 18) Ясениця сільна дек. мокряньского, 19) Новосільні дек. мостиского, 20) Германовичі дек. нижанків-ского, 21) Баринь дек. перемиского, 22) Заміхів дек. порохницкого, 23) Порохник дек. порохницкого, 24) Гординя дек. самбірского. 25) Лінивка мала дек. старосамбірского, 26) Свидник дек. старосамбірского, 27) Ляшки мур. дек. старосольского, 28) Одрехова дек. сяніцкого, 29) Ялин дек. савіцкого, 30) Пристань дек. угнівского, 31) Кохавівка дек. яворівского, 32) Порудно дек. яворівского, 33) Вислок нижний дек. ясліского, 34) Прелуки дек. ясліского, 35) Явірник дек. ясліского, 36) Ясель дек. ясліского.

Бібліоґрафія:

— **Лїтературно-Науковий Вістник** книжка III. за март 1905 містить: Наш альбом — Володимир Сухий: I. Перед театром. II. Для добра народу. — М. Старицький: Чарівний сон [конець]. — А. Володиславич: Том третий. — Е. Щербаківська: Перекотиполе. — Андрій Чайковський: З ласки родини, повість [далї буде]. — Франк Коррiс: Вир, повість [далї буде]. — Стефан Жеромський: Покуса. — Новий документ до старого „спору“: Ів. Франко: Михайло Павлик. — С. Єфремов: Бонавентура в українській лїтературі [конець буде]. — О. Вишневський: На переломі [далї буде] — М. Грушевський: В справі руських шкіл і руського театру.—Іван Франко Замість дискусиї — цьвітки полеміки. — Ст. Чарнецький: Гостина театру „Рускої Бесїди“ у Львові. — Р. Братковський: Перша вистава укр. штуки і промислу у Львові. — Хроніка і бібліоґрафія.

— **Василь Білецкий. Оцінка** перекладу підручника під заголовком: „**Всесьвітна Істория** для висших кляс шкіл середних Том III. Новочасна історня. З другого польского виданя переложив з дозволу автора Олександер Барвіньский. У Львові 1903“. [Передрук з „Проміня“]. — В оцїнках, поміщених в „Учителю“ і в „Дїлї“ і виданих окремими відбитками, виказував проф. Білецкий радникови Барвіньскому велику недбалість єго перекладів попередних томів всесьвітної історії. Коли читало ся ті оцїнки, то по просту не хотїло ся вірити, щоби автором тих перекладів міг справдї бути п. Барвіньский; бо виказані похибки вказують, що перекладач не знає анї польского язика анї руского анї самої річи, значить, історії. А ще тяжше приходило ся вірити, щоби такі переклади, призначені до шкільної науки, могли дістати затвердженє шкільної власти. Бо-ж, уживаючи такого підручника, учитель мусить безнастанно мати ся на бачности, щоби при викладах спрастовати блуди книжки, а ученик мусить заєдно розривати свою увагу, щоби й виклади слухати і блуди в книжцї поправляти. Здавалось би що бодай при виданю III тому повинні були бути обережнїйшими так автор перекладу, котрий своє поважне імя кладе на книжцї, як і шкільна власть, котра повинна дбати о добро шкільної науки. Тимчасом стало ся инакше. Переклад III тому вийшов знов з назвиском Ол. Барвіньского і... з такими самими хибами, як і попередні томи, а при тім усїм дістав таки затвердженє власти. Ось і похибки тої книжки знов виказав проф. Білецкий на 19 сторонах друку малої вісїмки, хоч поминув около 200 дрібнїйших похибок. Брошурка може добру прислугу зробити так ученикам як і учителям при уживаню згаданого підручника.

Русини! Памятайте на українско-руску бурсу в Сяноцї.

Календар: Гр.-кат.: нинї (вторак) Маріï, завтра (середа) Савина-Юлиана, позавтра (четвер) Алексія. — Рим кат. нинї (второк) Сикста, завтра (середа) Кирила, позавтра (четвер) Квірина.

Театри: Театр міський у Львові: нинї (второк) „Ришард III.“, трагедия Шекспіра, виступ Р. Жельовского, завтра (середа) „Подружє на жарт“, оперетка в 3 актах Леара.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля мійска. [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ веч.] в четвер 30/3 „Продана Наречена“ опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представленє „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Штравса; в недїлю 2/4 послїдне представленє „Невольник“ драма зі сьпівами і танцями в 5 дїя Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6 — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 15.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1 а ві второк і пятницю також по пол від 3—5

Надіслане.

—

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньский

перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає ул. **Костюшка 24** пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в недугах **внутрішних, вніших і акушериї.** 58 12—32

Оповіщенє.

Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хліборобам до відомости, що при цїловаґонових замовленях томасини о загальної заварт ости квасу фосфорового від 16 до 20 процентовій і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає на кождім ваґонї по 20 корон опусту. Опуст так високий, якого не дає нїяка друга фірма, даємо для того, щоби наш нарід охоронити від немилосерного визиску, якому улягає при закупнї штучних навозів у жидівских аґентів. Стремимо передовсім до того, щоби наш нарід піднести економічно, а вже богато зробимо, коли удасть ся нам охоронити наших селян перед визиском чужих і ворожих нам елементів. Від Вас, П. Т. хлібороби, залежить, чи схочете користати з нашої працї для Вас і під окликом „Свій до свого“ так з закупном штучних навозів як і з всякими порадами будетесь до нас відносити.

Дирекция Спілки задля незвичайного розвою товариства прийме ще одного хлопця в укінченою другою клясою ґім на практику торговельну до склепу насїнного і желїзного. Подана належить вносити просто до Дирекциї Спілки в Перемишли разом з сьвідоцтвами.

296 5—8 *Дирекция.*

Цїна збіжа і других продуктів.

Львів 28 марта. Валюта коронова. Цїна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·40 до 8·60 а на термін 8·20 до 8·40, *Жито* старе 6·35 до 6·50 а на термін 6·20 до 6·40, *овес* оброчний старий 7·20 до 7·60 а на термін 7·10 до 7·40, *ячмінь* пастівний 6·75 до 7·50, а броварний 7·30 до 7·75, *ріпак* 10·75 до 11·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·75 до 7·50 а до варени 7·75 до 11·— *вика* 10·60 до 11·50, *насїнє льняне* 9·65 до 9·85, *насїнє конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·25 до 7·80, *гречка* 8·20 до 8·75, *кукуруза* готова 7·50 до 7·75 а нова 8·75 до 9·—, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 210·—, *конюшина* червона 55·— до 85·—, біла 40·— до 65·—, шведска 65·— до 85·—, *тимотка* 22·— до 28·—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 31·50 до 31·75.

Курс Львівский

з дня 28 н. ст. марта 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	—	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. виплат. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
" " " 4% 60 л. по 200 кор	98 90	99 50
" краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	— —
" " 4% а. в. льос. в 57 л.	99 50	100 20
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 50	—
" " 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
" " 4% льос. в 56 н.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% н. з.	102 8[illegible]	— —
Комунальні Банку краев. 5% (II. см.)	101 50	— —
" " " 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позичка краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	—
Позичка краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 90	100 [illegible]
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	—
" " 4½% 2 ої емісиї.	101 10	101 8[illegible]
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова " "	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.

Науки на місяць май *д-ра І. Бартошевского.* В числі тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о еї состраданю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Ціна 3 К. Набути їх можна в Ставропігийскій канцелярії у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також его Проповіди недільні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. ціні 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. ціні 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 9—10

Оголошене.

Надзірна Рада „Лемківского Банку“ в Новім Санчи, спілки взаїмного кредита зареєстрованої з обмеженою порукою повідомляє по мисли §. 61 статута, що

II звичайні загальні збори

тої спілки відбудуть ся дня 18 цьвітня 1905 о 2-гій годині по полудни в Новім Санчи в комнатах читальні „Просьвіти“ з слідуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів спілки.
2. Звіт надзірної ради і дирекциї з діяльности за час від заснованя спілки т. е. від серпня 1903 по конець грудня 1904.
3. Звіт контрольної комісиї.
4. Внесене надзірної ради що до розділу чистого зиску і висоти дивіденди.
5. Вибір 5 членів надзірної ради і одного заступника.
6. Затверджене вибраного надзірною радою одного члена дирекциї і 3 членів ревізийної комісиї.
7. Внесеня надзірної ради, дирекциї і членів.

Новий Санч дня 25 марта 1905.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ:

Михайло Кубійович секретар. 256 1—1 *Василь Яворский* предсїдатель.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсї книжки: Духовна лѣкарня Ц. 20 с. Хощу, очисти ся! Ц. 20 с. Наука о Найсв. Т. Евхаристіи Ц. 20 с. Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Слеза Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: **о. Е. Ґузар** — улиця Длуґоша 17. Також можна сі книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальска 1. 240 2—10

Огородниче заведене і склад насіня і великий вибір овочевих деревець

Людвіка Стефаньского

в Коломиї, ул. Крашевского ч. 68

поручає 4000 штук яблінок в найлїпших сортах, по більшій части зимових 4- і 5-літних. Штука 4-літних 60 сот., 5-літних 70 сот.

195 3—3 З поважанем *Л. Стефаньскій.*

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштосписи церков, каплиць, віль плебаний, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 8—14

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, **позички ґумові плащі чорні і кольорові.** Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковаиих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і соходжених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаґане оплатно і даром. 200

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найлїпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри** цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Парохія дуже добра, під кождим взглядом вигідна і спокійна з родинних причин до заміни. Зголошеня устні або письменні до Адміністрациї „Дїла“. 199 6—6

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 11—?

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

В Друкарни народовій

можна дістати

Знамениті приписи печеня сьвяточних тїст

(в рускій мові), що містять в собі: Знамениті колачі, всякі пляцки, мазурки, торти, медівники, знамениті тїсточка до кави, чаю і чеколяди, найріжнороднїйші обарінки, знамениті пампухи і т. д.

Цїна з висилкою 1 К 40 сот.

За надісланем почтовим переказом **1 К 40 сот.** висилає: **ДРУКАРНЯ НАРОДОВА, Львів, ул. Коперника ч. 9.**

Новість! **ПОШІР!** Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперцї.

За тисяч туток з моноґрамом „Сокола“	в пуделку	2·50 К.
„ „ „ „	в рульові	2·20 К.
„ „ „ гладких в пуделку в ватою	. . . .	2·40 К
„ „ „ „ в рульонах	. . . .	2— К.
„ пуделко паперцїв в моноґрамом	100/100	6— К.
„ „ без моноґраму	100/100	1·20 К.
„ „ „ „	100/100	2·40 К.

Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских туток.

„Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. I. 257

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цін для церков 10% опусту.

Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не сплиає !11—16

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цінах. **Без конкуренциї.**

Глядаю женщини в середнім віці до веденя ґаздівства на селї. Зголошеня приймає п. Збоїньска у Львові, ул. Длуґоша 17. 52 1—5

Інтеліґентна панночка глядає уміщеня до заряду дому, до дїтий або до шитя з кроєм. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла“. 253 —3

Півець церковний з добрим голосом дістане посаду. Зголошуватись сейчас до парохіяльного уряду в Крамивній (коло Ясла). Безженні мають першеньство. 254 1—5

Молодець вислав лист під звісною адресою, головна почта, Львів, „Щасть Боже“ упімне ся. 255 1—1

Молоду, інтеліґентну, рутиновану господиню поручає бюро Німчиновскої, Львів, Ринок 12А.

56 кр. пів кіля МАСЛА дворского в торговли

ВОЛ. БАЖАНТА

Львів, ул. Галицка ч. 3. 231 5—10

ЦЬВІТИ для церквей

купуймо лише в Стрию

Букети до сьвіч . . .	1—6 К
Букети поставні . . .	2—10 „
Вінцї-ґірлянди м. . .	4—8 „
Строїки народні по . .	1 „
Коші з цьвітами . . .	6—10 „
Пальми	8—10 „
Беґонії	2—4 „
Вінцї шлюбні . . .	4—5 „

Чипочки весільні з париских „моделїв“ до 15 кор. у

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

248 2—?

Володимир Лаврівский

У ЛЬВОВІ

ул. Пекарска ч. 23 I. поверх

спродає: „Як можна законно увільнити ся від служби військової“ — ціна 2 корони, „Прикази до вправ рядових“ — ціна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл“ — ціна 20 сотиків, „Копана гра“ — ціна 20 сотиків, „Lawn tennis“ (гра) — ціна 20 сотиків, „Подане до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної“ — ціна 10 сотиків, Календар „Соколъ“ на рік 1895 — ціна 5 корон, — Календар „Соколъ“ на рік 1897 — ціна 5 корон. 89 6—12

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, кілякапусти, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, фіорів, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 4—50

ОСТОРОГА.

Жидок аґент з Ланьцута увихає ся межи П. Т. Публикою на провінциї. Як лише почує, що хтось наміряє спровадити машину до шитя з моєї фірми, вкручує ся до него з заявою, що я поручив єму доставити машину з его фірми з Ланьцута, позаяк має моє заступництво, а менї хвилево нестало того рода машин. В такий хитрий спосіб шайки жидівских аґентів визискують добру віру П. Т. публики і тим самим підкопують чесну Християньску торговлю. Тому остерігаю П. Т. Публику перед визиском сего жидка і подібних пявок, котрі в нечесний спосіб підшивають ся під мою фірму. Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, що не послугує ся аґентами, а також не має філії.

Львів, Готель Жоржа.

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ

механик і специялїст.

Прошу домагати ся цінників. 233 2—2

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лица і рук 60 сот.

Креолінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 4—84

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є вазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р. Евген Левицкий. З друкарнї Народово (Мамчаках) Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 42 „
на пів року	16 „	— 23 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на черть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неспечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень. При тім пригадує ся Вп передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати

Перестрій Росиї а земства.

Як можна вносити з доволї неозначеної термінольоґії послїдного царского манїфесту, заповідаючого участь суспільних репрезентантів в управі держави та з иньших відзивів з офіциальних та півофіциальних сфер Росиї (пригадуємо проект бар. Корфа), правлячі круги Росиї думають оперти репрезентацийний устрій держави на іствуючих уже суспільних репрезентациях, в першім ряді на земствах. Сї здогади набирають тим більше правдоподібности в виду донесеня російскої преси з „достовірного жерела“, що міністер внутрішних дїл, Булиґін, котрому царский манїфест поручає обдумане способу скликаня репрезентантів народу, рішив скликати небавом комісию з відпоручників, вибраних земствами, для задецидованя сеї справи. Отся комісия, що збере ся сейчас по великодних сьвятах, має опрацювати проект орґанїзациї та виборчої ординациї для репрезентацийного державного тіла, вибори до якого відбули би ся 1-ого січня ст. ст. 1906. Супротив актуальности, якої ввиду того набирає інституция земств, цікавим буде для нашого загалу познакомити ся з єї становищем в устрою російскої імперні, єї кругом діланя, компетенциєю і способом вибору.

Інституция земств зродила ся в часах ліберальних реформ Олександра II-ого, а іменно мала вона в адміністрациї публичній заступити ту прогалину, яка повстала з роком 62-им через знесене патримонїяльної адміністрациї властителїв-дворян та з галом через впровадженє суспільного елементу в адміністрацию виповнити ті великі недостачі, які в виду незвичайно скорого зросту задач державних проявляла адміністрация правительствена. В тих-то цїлях з'орґанїзовано земства законом з 1864-ого року.

По думцї сего закону земства мали бути інституциями самоуправними, се єсть орґанами покликаними до сповнюваня певних задач адміністрациї а походячими дорогою вибору з суспільности. Відповідно до адміністративного подїлу Росиї на ґубернїї та повіти (уєзди), сотворено земства ґубернїяльні та повітові. Ґубернїяльні земства в дечім зроблено надзираючою інстанциєю над повітовими, прим. буджет повітового земства вимагає затвердженя земства ґубернїяльного. Впрочім земство повітове в обсягу своєї компетенциї переважно самостійне. Позаяк однак та компетенция не цїлком ясно розмежована, то в деяких ґуберніях переважну часть земских задач взяли в свої руки земства ґубернїяльні в вниших знов повітові.

А компетенция земств обіймає слїдуючі справи: 1) будова доріг, з виїмкою доріг державних (т. зв. військових) і громадских; 2) будова пристаний на сплавних ріках; 3) устроюванє торгів і виставок; 4) акция гospодова, закладанє зсипів, нищенє шкідників господарских, охорона піль, лук і лїсів; 5) закладанє больниць, акция епідемічна та щіпленє віспи; 6) поліция будівляна та убезпеченє від огню; 7) шкільництво; 8) вибиранє і удержанє судиїв мирових; 9) удержанє вязниць для засуджених судами мировими і домів поправи для малолїтків; 10) підводи для правит. урядників; 11) надзір над громадскою управою через спеціальне бюро; 12) рівні обовязки на річ армії, поліциї та загалом на річ правительства; (поза нїби „порученний обсяг діланя“); 13) співучасть в введеню лист присяжних; 14) репартиция державн. податків. Деякі з вичисленних задач є обовязкові (як підводи для урядників, обовязки на річ армії, поліциї і т. п.), инші лежать в добрій волї земства. Коли би земство занедбало яку з своїх обовязкових задач, ґубернатор може єї виконати на кошт земства.

До сповнюваня сих задач служать земствам слїдуючі способи: 1) видаванє розпоряджень; 2) накладанє додатків до певної висоти; 3) затяганє позичок до висоти двох річних доходів (понад ту висоту за призволом міністра внутр. дїл); 4) предкладанє правительству внесень з обсягу своєї компетенциї. Внесеня такі мають бути через ґубернатора закомунїковані міністру внутр. дїл, а сей в разі неприхильна до них мусить перше засягнути опінїї комітету міністрів.

Виборча ординация для земств повітових основує ся на засадї куриальній (репрезентациї кляс), а для земств ґубернїяльних на обсиланю сих земств земствами повітовими. Управлені до виборів до повітових земств дїлять ся на три куриї: дворяньску, городску і сельньску. До куриї дворяньскої належать властителї дворяньских посїлостий („обшарів двірских“ на наші відносини) та властителї більших промислових заведень (від 15.000 рублїв вартости або від 6.000 рублїв річного обороту). Не всї однак в тїй куриї мають рівний голос: властителї більших дворяньских дібр, (вартости понад 15.000 рублїв); згадані більші промисловцї голосують безпосередно з голосом, властителї менших дворяньских дібр (нисше 15.000 рубл. вартости) вибарають спомiж себе певне число делеґатів, які за них голосують. Вибори в тїй куриї переводить „предводитель дворяньства“ (маршалок шляхти“).

В городскій куриї голосують: 1) всї, хто має купецку карту; 2) промисловцї, маючі певний означений оборот; і 3) властителї домів від певного мінїмум вартости (як до міста). Вибори є безпосередні, а переводить їх городский голова. В куриї сільскій голосує ся посередно так, що кождий округ суду мирового висилає певне число виборців.

Каденция виборча триває 3 роки. Закон означує, кілько де припадає репрезентантів на яку курию. Земству повітовому президує з уряду — предводитель дворяньства. Земство вибирає спомiж себе на 3 роки „земску управу повітову“, яка складає ся з предводителя і двох асесорів.

Ґубернїяльні земства — як вже сказано — повстають через обсиланє їх земствами, з котрих кожде, без огляду на курию, висилає певну скількість репрезентантів до земства ґубернїяльного. Земства ґуберн. числять по 35—100 членів. Проводить єму ґуберн. маршалок дворян. Ґуберн. земство вибирає ґубернїяльну земску управу з 7 членів.

Що до інґеренциї властий в справи земств, то закон постановляє, що деякі ухвали земства вимагають затвердженя властий, инші мають бути лише властям закомунїковані. Брак не ствердженя ухвал першої катеґориї до певного речинця вважає ся мовчазним затвердженєм. Ухвали другої катеґориї могуть бути ґубернатором або міністром внутр. дїл завішені, а тодї на відклик земства справу рішає Сенат (се єсть рід найвисшого трибуналу в Петербурзї).

Так представляли ся земства по закону з 1864 р. Часи реакциї Олександра III ого а вкінци правлїнє Плевого принесли чимале обмеженє земств. Закон з р. 1900 доконав важної зміни в становищу земств, обмежуючи дуже їх право до накладаня податку на недвижимости, що відобрало земствам фінансову можність розвиненя ширшої дїяльности, та даючи ґубернаторам і загалом правительству широку можність спетованя ухвал земства, обмежуючи право відклику до Сенату лише на случай нелеґальности заспетованя. Вкінци Плеве з'орґанїзував центральний уряд для надзору земств, розтягаючи над ними строгу опіку.

Мимо того однак земства вспіли чимало зчинити, особливо на поли шкільництва, відносин санїтарних, суспільної статистики і т. д., як з'уміли виробити собі і у суспільности і в правительства чималий престіж як репрезентанти суспільних потреб і з'орґанїзованої суспільної опінїї.

Тепер, коли земства будуть покликані до великої задачі перестрою держави, і їх становище мусить скріпити ся та їх компетенция буде мусїла знов розширити ся навіть дальше, ніж се було по закону з р. 1864. До того будуть мусїли повстати земства і в тих ґуберніях, де їх нинї ще нема (між иншими: Київ, Поділе, Волинь), а вкінци і ординация виборча земств улягне певним змінам в напрямі розширеня виборчого права.

З боротьби о українську мову в Росиї.

Свого часу подали ми в „Дїлї“ зміст резолюциї, яку українська інтелїґенция в грудни мин. року, зібрана на ювилею Ів. Нечуя-Левицкого, ухвалила і через вибраних своїх відпоручників (Олену Косачеву [Пчілку], Н. Дмитрієва, В. Науменка і І. Шрага) предложила міністрови справ внутрішних. Резолюциї підписало звиш 300 людий, цьвіту української інтелїґенциї, а кромі того до редакциї „Кіевской Старины“ наспіло богато заяв солидарности від цїлих ґруп і одиниць— з Чернигова, Винниці, Ніжина, Оржиці і иньших міст. По-при резолюциї, як відомо, була доручена міністрови також т. зв. „записка“ (пропамятне письмо, котре поясняло резолюциї) — і ми можемо нинї, за „Кіевскою Стариною, подати повний текст сеї „записки“ нашим читачам. Она звучить:

„Обовязуючі нинї в Росиї заборонні розпорядженя що-до української мови, почавши від закона з 18 мая 1876 р., а також і адміністративна практика в виконуваню тих розпоряджень, не дають змоги розвивати ся в Росиї лїтературі в українській мові [„языкѣ“]. Другий параґраф згаданого закона зву-

З редакцийної теки.

Петро Карманський.

De profund's.

I.

Віють вітри, віють буйні,
Деревина гнеть ся;
Попід хату, попід вікна
Чорний сум снує ся.

Стук!... І хто там? — Я, твій смуток...
Відчини віконце:
Поворкуєм, посумуєм
Поки встане сонце.

На пращанє засьпіваєм
Скорбну думу-сльозу;
Скорбну, чорну й непривітну
Наче лють морозу.

Стук!... Віконце відчинилось,
Сум по хатї веть ся.
Віють вітри, віють буйні,
Деревина гнеть ся...

II.

Como esas flores va a morir
la esperanza de mis amores.
Iuan de la Rosa Gonzalez.

Сповнилась чара туги й суму,
Від вічних сліз померклий зір:
Пора сьпівать останню думу.
Vorrei morir!*)

Vorrei morir! У книзї долї
Записаний вже весь папір,
А кожда стрічка — злиднї й болї.
Vorrei morir!

Колись я мрів, що духом злину
В над'земський рай, до ясних зір.
Ох даром! З зойком мчусь в долину...
Vorrei morir!

*) Хотївбим вмерти!

З цинізмом пише пнлець долї:
Не вір надії. нї, не вір!
Вона — змінчивий вітер в полї.
Vorrei morir!

Послїдна зірка скрилась в хмарі
І тьма сповила весь безмір.
Не довелось нам жити в парі...
Vorrei morir!

Сповнилась чара туги й суму,
Від вічних сліз померк мій зір:
Пора співать останню думу.
Vorrei morir, per te morir!

III.

Забудь мене! Дивись байдуже,
Як я повільно з туги вяну,
І не питай мене, чи дуже
Ятрять ся в серці давнї рани.

Хиба ж ти винна, що недоля
Між нас поклала яр розлуки?
Кого розлучить люта доля,
То як йому бажати злуки?

Забудь! не плач, що Ти не в силї
Отерти сліз з очий калїки:
Вони самі присхнуть в могилї...
Забудь мене, забудь на віки.

IV.

Быть можетъ, вспомнишь ты о счастьѣ
[позабытомъ,
И жалость робкимъ, трепетнымъ лу-
[чомъ
Проснется въ сердцѣ молодомъ.
А. Апухтинъ.

Як розгорнеш колись книгу Твого житя
І згадаєш забутого друга,
Може в серцї Твоїм відізвесь співчутє
І воскресне приморена туга,
Цить! не жалуй, що Ти не могла менї стать
Беатрічею в хвилях знемоги;
Бо мій жереб страждать і сльозами зливать
Скорбних дум запустїлі відлоги.

Чи могла-ж Ти зречись свого сьвіта і мрій,
Що-б подати гельотови руку
Й молоді свої днї, повні сьвітлих надїй,
Проміняти на злиднї і муку?
Так судилось! Не плач, марно сліз не теряй,
Бо судьба не умолиш нїколи;
Лиш часом, на веснї, свого друга згадай
Та й забудь мене згодом, поволи...

V.

Як тиха ніч слове долину
І місяць посріблать ручай,
Тодї на крилах туги злину
У задумчивий гай-розмай.

І стану під віконцем хати,
В якій я тільки перемрів,
І буду нишком воркувати
Тужливу пісню, пісень без слів.

І може ти крізь сон почуєш
Мої тужливії піснї;
І може тихо забануєш —
Бодай у снї, в невиннім снї.

VI.

Но если, Боже мой!
Но если не всего меня разрушитъ
[тлѣнье,
И жизнь за гробомъ есть, — услишь
[мой стонъ больной
Услишь мое тревожное моленье!
А. Апухтинъ.

Менї не страшно, не страшно, Боже!
Що я колись без сили
Звалю ся з зойком на смертне ложе
І гляну в глиб могили.
Менї не страшно, не страшно, Боже!

Житя не стоїть нї сліз нї жалю,
Я радо жду розстаня;
Спокійно лягну в глухім провалю,
Де вснуть мої страждання.
Житя не стоїть нї сліз нї жалю.

Боюсь одного: на смертнім ложу
Прийдеть ся звіт робити...
І що я, грішний, на важку зложу?
Чим зможу рай купити?
Боюсь одного на смертнім ложу.

Я брав в дорогу клейнот надії,
А зчим домів вертаю?
Заходить сонце, обрій темніє,
Пора прибить до краю.
Я брав в дорогу клейнот надії...

Олекса Коваленко.

До Музи.

О, Музо! всіх поетів, подруго кохана!
Ти всім надхненнє насилаєш неземне!
Приходь же і до мене з вечора і зрана,
і надихай надхненнєм чарівним мене.

* * *

І віршом рідним дзвінко голосним сьвященним
Прославлю Україну любую мою,
і словом, повним ласки та палким огненним
Братів бездомних склику в хату я свою.

* * *

Навчу їх дбать для України кращу долю
Братерство щиро шанувать і власну волю
і працювати для всесьвітнього добра...

* * *

І прийдуть люде із усіх країв чужини,
Щоб научитись жити у сниїв Вкраїни
і буть щасливими без злота і срібра...
30 грудня 1903.

Пракситель.

О, Пракситeлю мій ваятелю великий!
Твій гострий та слух'яний чарівний різець,
Життє колись вдихав в холодний мармор
[дикий,
Робив з сухого каменю красї вінець!

* * *

Твої чудові та безсмертнії творіння,
Були і довго будуть взірцем для людей
і будуть шанувати щиро поколїння
Тебе, надхненно творця сьвятих ідей...

* * *

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

чить: „Друковане і видаване в Імперії оригінальних творів і перекладів в українській мові заборонити з виїмкою лише: а) історичних документів і памятників, б) творів белетристичних“. Алеж навіть і на тім вузкім поли незабороненого цензура, всупереч простому змислови закона, прибільшила обмеженя. По перше: она забороняє загалом усі переклади, хоч із тексту того закона ясно видно, що переклади творів белетристичних не можна класти між заборонені. По друге; цензура не пускає взагалі творів белетристичних, пригідних для діточої лектури. По третє: она забороняє загалом періодичні видавництва, хочби чисто-белетристичні, мимо того, що в законі з 1876 р. о періодичних видавництвах не згадано ані словом.

Завдяки тим обставинам стан української літератури в Росиї представляє ся ось-як:

1) Не є можливе друковане книжок духовно-морального змісту. В християньскій державі, де евангелиє в сімдесять мовах і нарічях, навіть для невеликих ґруп народів, живучих в Росиї, між иншими в мовах: вогульскій, вотяцкій, зиряньскій, калмуцкій, лотискій, ляпляндскій, пермскій, на чотирох нарічях татарскої мови, на жарґонах жидівско-польскім і жидівско-німецкім, — український нарід, понад двацять міліонів душ, не має права читати св. письма в своїй рідній мові. При тім треба пояснити, що: а) повний переклад біблії видано за границею; б) є богато перекладів евангелия і специяльних частин біблії старого завіта: в) богато осіб удавалось до цензури з прошенем о дозвіл друкувати переклади евангелия або всеї біблії; г) академія наук узнала за дуже добрий переклад евангелия Морачевского ще в 1862 році. Таким чином лише заборона української мови винна тому, що в Росиї нема друкованого українського перекладу св. письма.

2) Практикована цензурою заборона всяких перекладів на українську мову позбавляє людий, спосібних вповні артистично передати в рідній їм українській мові твори класичних писателів, видати свої труди друком, а через те широку царину красного письменства загороджено Українцям, они не сьміють ним користувати ся.

3) В такий самий стан положено і научну літературу в українській мові. Не лиш наукових дослідів в тій мові не вільно друкувати й ширити в Росиї, але й популяризоване наук, так конечне для просьвіти темних мас, заборонене, а се мусить відбиватись слабим культурним поступом населеня нашого краю.

4) Що-до діточої літератури в українській мові, то она, як сказано висше, по цензурній практиці заборонена, через що наші діти не можуть читати книжки в своїй рідній мові.

5) Побіч висше наведених заборон ріжних галузий української літератури забороняє ся, розумієсь, в рівній мірі періодичні видавництва. Як там, так і тут нема підстав до такої заборони навіть з точки погляду обовязуючого „Устава о цензурѣ и печати;“ як там так і тут практика з пресою польскою, вірменьскою, грузиньскою, жидівскою а в послїднім часї з литовскою сама говорить против тої заборони.

6) Тяготіючі над українською мовою заборони викликали ще одно явище. По мисли § 1 закона з 1876 р. не допускає ся в границї Росиї „без специяльного дозволу головної управи в справах друку ніяких книжок і брошур видаваних в українськім нарічю“. А що головна управа в справах друку таких дозволів майже не дає, то в практиці заборонена в Росиї кожда українська книжка видана за границею. А що за держане або за позичене комунебудь книжки забороненої цензурою провинники підпадають карам, то за читане українського евангелия або перекладу Гомера, Данта, Шекспіра, Пушкіна і инших накладає ся на провинників кари, тим острійші, чим дальше „виновник“ живе від більших культурних центрів, а вже супротив селянина доходить до повної самоволї і брутальства, коли у него схоплять н. пр. українське евангелиє.

Таким робом для українського писателя єдиним незабороненим полем є белетристика і то лиш оригінальна і не для дітий. Однакож і сю вузеньку ниву в практиці дуже обмежує ся. В ріжні часи тиснули, послабали то знов кріпшали заборони н. пр. для белетристичних творів з житя інтелїґенциї, для історичної белетристики, драми і поезиї, для творів, котрих мова здавала ся цензурі штучною або в котрих попадались слова: козак, гетьман, Україна і т. и. Панувала і панує найбільша, в практиці нічим не обмежувана самоволя цензорів: нині забороняють те, що дозволено вчера і, може, буде дозволено завтра. Безліч фактів, які потверджують сю самоволю, можна, розуміє ся, знайти в архівах цензурного уряду, де є також богато жалоб на поступоване цензури. Коли ми до всего сказаного додамо, що само цензуроване рукописий тягне ся звичайно в пересічи 6—8 місяців а иноді й до двох літ, то стане цїлком зрозуміло, що українські писателї майже позбавлені в Росиї права користувати ся своєю мовою, а українська інтелїґенция позбавлена своєї літератури, позбавлена можности якого-небудь ясного висказу своїх думок.

Через те українські писателї мусять або зовсім вречи ся своєї діяльности або переносити її за границю, із славяньскої держави до німецкої, де є свобода української преси. Лихо такого стану очивидне, не потрібно аж подрібних пояснень, бож річ ясна, що при такім станї писателї позбавлені і літературного зарібку і безпосередних зносин з публикою, а край тратить своїх культурних робітників.

Українській суспільности уже давно опротивили заборони української мови і она горячо бажає зміни того невиносимого стану.

Тепер намірено пересмотрити законодавство о друку, тож українська суспільність узнала за річ на часї висказати свою думку в тім ділї і се стало товчком до предкладаної в оригіналї заяви частини української інтелїґенциї, що припадком зібрала ся на сьвяткованю ювилея одного з найстарших українських писателїв. Сповняючи припоручене осіб, котрі підписали сю заяву, маємо честь представити его В. Сиятельству при отсім поясняючім письмі і просимо, щоби В. С-ство, в інтересах справедливости і жизненних потреб міліонів народу і его інтелїґенциї, взяв ся за конечну зміну стану витвореного законом з 18 мая 1876 р. для українського слова, а також цензурною практикою. Ми надїємось, що *В. С-ство найдете* змогу сотворити для української літератури ті самі услівя, в яких буде поставлене загалом друковане „Слово в Росиї“.

Коли і досї дух живий твій, Праксітелю,
Воскресни знов й явись у нашу ти осеню
і генієм своїм Вкраїну осьвяти.

* * *

І наші хай, найкращий любий мій скульпторе
Збезсмерте мармор! радість, щирість, горе
й красу, яких ніде у сьвіті не знайти...

2 січня 1904.

Безмірно я щасливий.

Безмірно я щасливий, що в селї родивсь
і зріс між людом нелукавим, простим, бідним,
Цивільної отрути рано не напивсь,
А йшов поважно своїм шляхом спокійним...

* * *

А вже тепер, коли на ноги рівні знявсь,
Мене обставини житьові не лякають:
Бо вище я од всїх химер людських піднявсь
І хай спокуси геть од мене всї тікають...

* * *

Тепер собі я завжди вільний володарь:
і наймит, і хазяїн, і пастух і царь,
і щастє, чи нещастє в мене у руках...

* * *

І одного тепер лиш серцем я б бажав,
щоб волї й людськости наш Рідний край за-
[знав,
і щоб ім'я моє не згинуло в віках...

3 січня 1904.

Молитва.

Уся мета мого життя
Тобі єдиній лиш служити:
Сьваті, небесні почуття
В моє ти серце вмила влити.

* * *

І доки я не знав тебе,
До всього в сьвіті був байдужим...
Тепер же чую я себе
Живим, міцним та дужим...

* * *

Краса вабливая твоя
Для мене зіронька ясная,
Що дивно сяє із небес,
Молюсь за тебе я щодня
і ласки хоч на мить благаю —
Тоді на вік я твій увесь!

28 листопада 1903.

Наука і праця.

Наука і праця лихо переваже,
Пітьму, неначе той туман розвіє,
і шлях ясний та певний всїм покаже,
і правдою та щастєм всїх обвіє...

* * *

Наука людям очі розкриває:
Над злом і кривдою побіду зиче,
А праця щастє й радість посилає
і всїх людий до раювання кличе.

* * *

Без праці-ж бо і певної науки
Терпіти-муть ще довго люди муки
і поратунку їм не мать во віки.

* * *

Засяйте-ж, любі, ви хоч на годину
і осьвітіть кохану Україну,
Де гинуть в тьмі брати мої каліки...

7 січня 1904.

Навіщо?

Навіщо в мене серце ніжне, чуле,
Що мучить ся нещастями чужими.
Вража його сучасне і минуле,
Кругом покрите вчинками лихими?

* * *

Навіщо взнав, що в світі зла багато,
А правди й добра занадто мало,
Що геть давно вже з муру їх прогнато,
Щоб кривди панувати вільно стало?

* * *

Нащо людські я хиби розумію
і змовчать втримати себе не вмію,
Щоб не зробити їм свого докору.

* * *

Нащо неправду й лицемірства бачу
і через їх слізьми гіркими плачу
і надриваю власну душу хору?...

19 листопада 1903.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Берлін. З Києва доносять, що 600 студентів університету і техніки ухвалило візвати всїх студентів до зорґанізованя узброєної лїґі академічної, котра розпочала би борбу з правительством.

Ялта. З Севастополя прийшло війско. Розрухи що раз більші. В кількох точках міста підложено огонь; населене унеможливлює пожарній сторожи ратункову акцию. Всї поліцийні стражниці збурено, арештантів увільнено. Монополеві склади горівки також понищено.

Кельн. В Петербурзї страйкує еще 35.000 робітників. Правительство надїє ся, що єму поведе ся в мирній дорозї полагодити сей страйк.

Риґа. В наслїдок зарядженя міністра внутрішних справ оголошено від вчера в Інфлянтах стан скріпленої облоги.

Варшава. Куратор варшавского округа наукового дістав від міністра просьвіти слїдуючу програму. Комітет міністрів ухвалив одноголосно відкинути всї претенсиї (в справі введеня польского язика викладового). Що до науки польского язика по польски, то хоч ся справа не стрітила ся з енерґічним протестом, то все таки ухвалено рішене відложити аж до часу, коли комітет познакомить ся з материялом в сїй справі. Учеників VII і VIII кляси, котрі не явили ся в школї на візване, треба уважати за звільнених. Жидів і Росиян покарати о степень висше.

Варшава. Ранений бомбою Нолькен має ся вже троха лїпше, хоч терпить великі болї. Оден з ранених поліцаїв помер вчера.

Калїш. Арештовано тут ватагу людий узброєних в старі карабіни і ножі. Одна ґрупа робітників відганяла других від працї і рабувала доми.

Війна.

(Телеґрами).

Льондон. „Таймс“ довідує ся Петербурга: Ояма доніс хіньскому ґубернаторови в Кирині, що Японцї дня 10 цьвітня вмашерують до міста. Лїневич уступає дальше.

Петербург. Після приватних депеш Японцї мають тепер о много численнїйшу кінноту, ніж з початком війни, бо численні ватаги Хунхузів, котрі мають добрі коні, втягнено до чинної армії.

Льондон. Дневники доносять, що в часї бою коло Мукдену Росиянам повело ся взяти до неволї певне число Японцїв, над котрими салдати страшно знущали ся. Кільканацати полоненим козаки повиколювали шаблями очи; в однім місци 25 Японцїв позливали нафтою і підпалили.

Відень. Міністерство війни одержало від росийскої кватири вість, що капітан Шептицкий був в часї битви під Мукденом при відділї ґенерала Реренкампфа і єму нічо злого не стало ся. Тепер *Шептицкий* також при Реренкампфі, котрий разом з иншими відділами росийскої армії уступає на Кірин і Харбін.

З ради державної.

В понеділок і вчера раджено в палаті послів над проєктом закону о забороні рейонованя бураків. Дискусия на обох засїданях була зовсїм не цікава. Між внесеними інтерпеляциями замітнїйша була інтерпеляция п. Брайтера до міністра просьвіти в справі розпорядженя галицкого намісництва против *політичних орґанізаций народних учителїв.*

Під конець вчерашного засїданя прийшло до кількох бурливих сцен. П. Шенерер в запитаню до президента палати зазначив, що від кількох днів ведуть ся переговори між німецкими і ческими послами. Президент візвав бесїдника, щоби обмежив ся до запиту. Се викликало протест і крики на лавах Всенїмців. В кінци п. Шенерер спитав, чи президент знає що за ті переговори. Президент відповів, що нічого не знає. — Вп. Хоц і Бянкіні в запиті до президента домагали ся відповідий на внесені інтерпеляциї. Президент і їх взивав, щоби обмежили ся до запиту, а се теж викликало протести серед ческих радикалів.

Наступуюче засїдане назначено на понеділок.

Буджетова комісия приняла вчера розділ про „безпосередні податки“.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Цїсар вертає завтра або в пятницю до Відня. Говорять, що цїсар остаточно годить ся на кабінет, в котрім буде ґр. Ю. Андраші, Векерле і ґр. Апоній, бо навіть сам Тіса мав радити цїсареви, щоби поробив деякі уступки в користь мадярскої команди.

Берлін. Germania доносить, як каже з певного жерела, що австрийский цїсар абсолютно не зрезиґнує з своїх прероґатив з огляду на своїх наслїдників. Окрім корони, котра є найсильнїйшим чинником, зброїть ся також Австрия (чого легковажити не вільно) против всесильної Угорщини, котра брутально допче инші нациї.

Італїйске міністерство.

Рим. Нове міністерство утворило ся під проводом Фортіса.

Розділ держави від церкви.

Париж. Пять француских кардиналів, іменно архиепископи: Парижа, Ліону, Бордо, Раймсу і епископ Аутуна вислали до президента републики письмо за удержанем конкордату і з заявою, що система „конфесийних стоваришень“ перечить істнованю церкви і формально рівнає ся пробі шизми. Предложене розділу держави від церкви не є виразом волї народу, а его ухвалене мусїло би довести до релїґійних переслїдувань. Коли би показала ся конечність зміни конкордату, то повинно ся єї перевести в порозуміню з Ватиканом.

Італїйско-американьска війна.

Ню-Йорк. Арештований в 1903 році за динамітовий атентат Руссо, зложив сензацийне зізнане в справі експльозиї на американьскім кораблї воєннім Мен, котрий вилетів в воздух, що викликало американьско-іспаньску війну в р. 1898. Руссо зізнав, що в порозуміню з кубаньскими повстанцами випрацював плян висадженя в воздух кількох іспаньских кораблїв. Оден з повстанців, котрий мав плян виконати, причепив міну під американьским кораблем, котрий в наслїдок експльозиї пішов на дно. С ей чоловік застрілив ся.

Заворушене в Іспанії.

Мадрид. З Андалюзиї доносять, що в Севіллї і Хересї робітники без працї демонструють по улицях, домагаючись хлїба і працї.

Мароко.

Льондон. З Танберу доносять, що поручена Франциї пацифікация Марока нїколи не поведе ся.

НОВИНКИ.

— При доповняючих виборах **до ради повітової** в Перемишлянах, котрі відбудуть ся дня 11/4 с. р., поставила тамошня „Селяньска Рада“ кандидатом з сельскої куриї п. Михайла Галая господаря в Полтви. Взиваємо всїх виборців, щоби віддали голос лише на сего чесного і розумного селянина-патріота. — За видїл Селяньскої Ради в Перемишлянах: свящ. *А. Танчаковский*, предсїдатель, свящ. *М. Панасюк*, секретар.

— **Пропінацийні митниці в галицких містах** Живемо в конституцийній державі, в якій одно право, і лише право, закон, всїх обовязує і де не повинно бути місця для самоволї. А в конституцийній державі є одно важне признане, що державна власть не сьміє змушувати своїх горожан, щоби они були ограничені побирати консумпцийні предмети в якімсь певно означенім місци. Се право надала Австрия своїм горожанам ще в 1848 р. під натиском революцийних змагань віденьских мешканців. Та з часом се придбане забуло ся при виконуваню права пропінациї; держава не знесла сего середновічного способу розпоюваня людий, а легкої наживи для дармоїдів, але ще поробила в хосен сего визиску деякі зарядженя дуже докучливі для народних мас. В'їзджаючи до першого лїпшого міста в Галичинї побачить ся дім за містом, з якого вибігають два, або три Жиди, пропінацийні сторожі і глядають на фірі горівки, араку, пива. З селянами не церемонять ся, поперевертають, нераз зроблять значну шкоду, а пошкодований селянин нїгде не найде на них права, бо-ж се сторожі „сьвентей карчми“. Хоть би хто лиш переїзджав через яке місто, а везе горівку, то не уйде напасти. Такі сторожі пильнують, щоби нїхто не вносив, або ввозив трунків до дотичного міста де інде закуплених. Держава дає дозвіл на установлене таких митниць, а тим самим змушує своїх горожан брати напитки тілько в пропінациї, яка істнує тілько в дотичнім місті. Маючи таку пропінацийну сторожу пропінатори більшу підносять цїну за пропінацию, а арендарі підвисшують цїну напоїв, бо хотять відобрати свої гроші і ще заробити. І так підвишку пропінациї покривають консументи напоїв, а також посередно дають удержане дармоїдам, що стоять на дорозї і напастують людий. В новійшім часї дістають дозвіл держати сторожів пропінацийних навіть менші місточка, хотяй до недавна таке право мали вільні королївскі міста. Дня 29 с. м. з'їзджають ся купцї маючі дїло з продажию трунків, щоби нарадити ся против заведеня пропінациї в Галичинї на вічні віки. Найжеж не забудуть порушити на сїм вічу і тої самоволї, яка спадає на населене в Галичинї через пропінацийні митницї по наших містах і місточках. — *М. З.*

— **Про економічно-просьвітне положене в Сяніччинї** пишуть нам: Нїчо не чувати про сяніцку Русь в наших часописях, бо нема у нас найменшої орґанізациї, найменшого сьвідомого житя. На всїх язиках всьо мовчить. А нам би не слїд мовчати, бо коли так дальше піде, то сяніцка Русь замовкне на віки. Пічну з материяльної сторони. Рік 1904 як в цїлій Галичинї, так і у нас випав не корисно. В гірских сторонах майже цїлковитий брак пашї. В осени *попродано* конї, корови, бики, майже за безцїн а тепер купують за дорогі гроші а кромі того і пашу, котру нема де і купити, так що в горах люди, коли ся довідають, що там хтось має на продаж, не питають о цїну, коби лиш єму продали. Правда, в містї пр. Риманові дістане пашї далеко дешевше, але наш Лемко там не купує. Чому? Бо до Риманова господар приміром з Рудавки риман., Тарнавки, Вислочка, Пулав, Вернеївки, Полян суров., Суровицї, Мощанця та Дарова навіть тепер під весну не поїде, бо з околотами чи з сїном не зараз повернув би домів, его конї з'їли би всю куплену пашу, приміром в рудавскій

горі, а ще не дістали би ся до дому. Такі тут красні дороги. Коли їдеш, то сам собі не віриш, чи то дорога, чи які пропасти земні. В віддали не цілих 10 кільометрів переїзджає ся сім раз через бистру ріку Вислок. Не побачиш тут ні мосту, ні рова, лиш як та польска пісня: Na kamieniu kamień a na tym kamieniu jeszcze jeden kamień. В бистрих филях Вислока потопилось не мало люда. Недавно утопив ся селянин з Пулав, перед тим руский сьвященик, одна дитина з Вернеївки, а кілько худоби, то вже ніхто не счислить; то лиш річ певна, що як би тоту худобу продав, то за осягнені гроші положив би другу шосу з Москви до Владивостока, не то що. А ми мовчимо! Хоч і то ні, ми не мовчимо, бо прошу перейтись тою дорогою в понеділок, коли ярмарок в Риманові, та прислухатись, як то нарід благословить всіх і вся, то всяких гербами наділених достойників сам люципер не приняв би до свого царства. Та наші повітовці на гори махнули рукою, В сім році з наших гір більше пійшло до Америки, як передтим за цілий час, однак робота не йде і ті, що лишили ся не мають від них майже ніякої помочи. Отже народ бере у Жидів в Яслисках, в Риманові муку на борґ і так тягне свою біду, і раз-враз приходять до них картки із стереотипним закінченем: do 8 dni zapłaczicz, inaczy zaskarze przez adwokata i będzie wielkie koszty. Щоби чути було о якійсь помочи від краю чи правительства, о тім нема й бесіди; пани на гори machnęli ręką, а то, що дали на ґазду по 2—3 кіля камінної соли, чейже нема що числити. А народ тут дуже працьовитий та ощадний; він минувшого року більше збіжа руками поскубав, як косою. Він запобігливий. Як чує, що десь може купити кавалок грунту, летить до Америки, за морґ найлихшого поля дасть 300, 400 і 500 зр., тому і не диво, що панове, що в тих сторонах мали ґрунти, поспродували їх і дуже добрий робили інтерес. Тут за новий будинок, що де инде не стоїть більше як 200—300 зр., платить Лемко тисяч і більше. А хто заробляє? Жид, що займаєсь продажею будівляного дерева, та Мазури-робітники, бо наші в Америці. Кромі „Народної Торговлі“ в Сяноці не подиблете тут ні одного руского склепу в місті; всьо Жиди та kółka. Над склепами не найдете ні одної рускої написи, тут всьо по польско-жидівски. А коли би так найшов ся який Русин та схотів прим. в Яслисках отворити склеп мішаних товарів, то при маленькій аґітациї стояв би дуже добре. Десь другі люди, як чути, будують „Народні Доми“, основують рускі банки а в наших горах тишина. Тут конче потрібно на сї гори якого руского центрум, щоби чоловік не скитав ся попід чужі плоти, але мав під ногами свою тверду основу. Що-до просьвітного руху, то сей представляєсь трошенька в ліпшім сьвітлі. В послідних часах, коли тут поприходили білі круки, сьвященики-Українці, починає пахнути і тут весною. В Сяноці основалась заходом великого прихильника народного руху о. Константиновича „Бесіда“, де і удержуєсь двайцять кілька учеників бурсаків, заснувалась читальня „Просьвіти“ заходом о. Мекелити в Сянічку, і стоїть там дуже добре, дальше аґенция „Днїстра“. Так само і в Волици, де много ділає о. Очабрук, в Полянах суров. о. Бурмич, в Синяві о. Куцериб, в Висноці ниж. чую, основуєсь читальня „Просьвіти“ заходом о. Кочиркевича; на Воли нижній працює много над двигненем народу о. Воляньский і також основує читальню, в Ясели о. Гамерский йде слідом попередного, в Тарнавці сотрудник о. Гринишин позичає межи народ книжочки, передплачує для него з власної кишені часопись „Дзвін“, щоби заохотити до читаня. А народ горнеся до науки, бо бувалий, знає, як тяжко жити на сьвіті темному чоловікови. Трошка попрацювати а овочі будуть. Тож дорогі братя, берім ся до праці, визначім собі місце і час, де маємо відбути віче сяніцкої землі, з'орґанізуймо ся, близше ся пізнаймо; найдуть ся люди, що зможуть реферати між собою розділити та вистеженою дорогою йдім на благо Руси, бо видите, що з усіх боків на нас валить ся лихо. На бік думи, фільозофованя та сон, нам треба діл, пожертвованя! — *Не-ъ.*

— **Напад на старосту Річчого.** Із Старого Самбора пишуть нам; Дня 25 с. м. справляли учителї старосамбірского округа пращальний тир для відходячого інспектора Петровского. На бенкеті був і староста Річчі. Коли вертав пізно вже в ночи домів, випав хтось з примежного до улиці нововибудованого дому і так запотягнув старосту чимсь по голові, що від разу провалив єму голову. На щасте Річчого ішов з ним бурмістр Роґода, бо річ певна, що напастник не для одного удару засїдав ся і чатував. Рану осмотрив сейчас прикликаний фізик. На другий день поїхав Річчі до Львова на клініку. Їдучи через місто з обандажованою головою, держав цілий час в піднесеній руці револьвер, що викликало загальний сьміх в цілім місті, почавши від малих жидиків. Та рана, як видно, не була так страшна, бо на другий день Річчі вернув з клініки. Напад був очивидно виконаний з личної мести. Хто єго виконав сам Річчі не в силї зміркувати, бо людскої кривди має він дуже а дуже много на своїй совісти. Вість о тім нападї облетїла блескавкою весь повіт і викликала велику сензацию.

— **Нагорода за обіди в часї кватерунку.** Міністерство краєвої, оборони в порозуміню з міністерством війни означує що року нагороду, яку військова каса має платити за обід, даний воякам підчас переходу війска. На сей рік установлено згадану нагороду для Галичини ось-як: для міста Львова по 50 сотиків, для Кракова 52 сот., а для всїх инших міст і місточок по 38 сот. за обід.

— **Месть за месть.** На фільварку в Кадлубисках, коло Язлівця, зайшов дня 23 с. м. двірский коваль Ігнат Просьба на гумно до економа Букачика з домаганем, щоби той дав єму помічника. Економ відмовив і коли коваль не переставав упирати ся при своїм домаганю, Букачик вхопив за палицю і побив єго. Побитий пішов до свого батька, занятого також на тім фільварку яко колїсник, і в слїд за тим батько і син, перший з орчиком, другий з вісняком в руках, побігли на гумно до економа. Тут прийшло між ними до сварки а відтак до бійки підчас котрої економ був ранений голову і лице. Незабаром однак підніс ся із землї, пішов до своєї хати і вхопивши револьвер, допав коваля і колїсника, котрі сховали ся в шопі, і вистрілив до них тричи. Оден набій попав батькови в шию, другий синови межи очи. оба они борють ся тепер із смертию. На другий день жандармерия арештувала економа і відставила до суду в Бучачи.

— **Щурі з'їли чоловіка.** В Подґужи помер недавно у власнім мешканю на удар серця зелїзничий кондуктор Нахоцкий, чоловік нежонатий, що держав ся осторонь людий і не удержував з віким зносин. Кілько днів Нахоцкий спочивав в комнаті, не знати; коли однак звернули увагу на замкнене мешкане і отворили двері в присутности поліциї, найдено єго в страшнім стані. Коло трупа порались щурі, котрі обгризли небіщикови уха, ніс, лице, вигризли очи і вижерли в многих місцях тіло. По ствердженю причини смерти небіщика похоронено на місцевім кладовищи.

— **Жіль Верн.** Як звісно перед кількома днями помер в Амієні, у Франциї Жіль Верн, письменник, що кількадесять літ панував в царині фантазиї молодих поколінь. Хто з нас не перебивав ся разом з капітаном Гаттерасом через суворі вічні леди до вулькана північного бігуна, хто не глядів з тугою і надією в синю даль з безприютною тайною острова, хто не плив з капітаном Немо в єго підводнім корабли мимо загадочних розвалин давної суші Атлянтиди. Едізон літератури — Жіль Верн вгадував наперед в неможливости можливе. Будуючи на фактичних основах фізики і хемії якусь фантастичну теорию, він надавав своїм видумкам сьвітло дійсности і являв ся николи пророком. Нині ми діждали ся підводного судна наближаєсь до здійсненя воздушний корабель, а електричність, котра в 60-ти роках ледви виходила із стадні забавки, нині справді стала тим володарем землї, котрого в ній передвидів покійний винахідник без робітні. Перед смертию Жіль Верн побачив ще таку дійсність, що перевисшила в деяких случаях найбуйнїйшу єго фантазию і він дожив промінів Рентґена, роду плинного воздуха і бездротного телеґрафу. Цікава річ, що свою літературну діяльність Жіль Верн розпочав творами, комедиями і оповіданями, котрі не мають нічого спільного з областию творчости, яка придбала єму сьвітову славу. Аж в 1863 р. появив ся перший єго науково-фантастичний роман „Пять тижнів з бальонї“, що викликав загальну сензацию. За ним пішов скоро довгий ряд романів в тім самім стилю, з котрих досить згадати „80.000 верст під водою“, „Діти капітана Гранта“, „Тайний остров“, „Довкола сьвіта за 80 днів“ (нині по ту дорогу відбуває ся за 60 днів!) і т. и. Повісти Верна переложені на всї европейскі мови, а кілька (пр. „Маттій Сандорф“) також на мову нашу.

— **Великий кн. Алексій.** Парискі дневники доносять з Петербурга, що не знати, де тепер находить ся в. кн. Алексій, шеф російскої фльоти. По замаху на в. кн. Сергія в. кн. Алексій щез з Петербурга. Тоді договорили, що цар приказав єму покинути Росию, що рівнало би ся вигнаню. Причиною мало бути се, що вел. кн. Алексій допустив ся грубих „неправильностий“ в касї адміністрациї маринарки, а особливо при закупні воєнних кораблїв. Спершу оповідали, що вел. кн. Алексій виїхав до Парижа і на француску Рівієру, але там єго нема.

— **Москаль про Японьців.** „Разведчік“ розказує забавну бесїду, як салдат малює культурну висшість свого противника: „Да, от ти би пішов з ним! У них, брате, у кождського не то ундера, а й у флейтора причіплений коппас до руки“. — А се що таке коппас?— „Коппас що? Ех, ти, брате, дурний хлоп! Коппас то така штука ніби дзиґарок, а під скпом стрілка грає. Грає вона і непреміно одним кінцем стане, відкиль сіверяк дує, а другим насупротив. Ось дай тобі такий коппас, то ти нічнеш на ньому дивити ся за годиною! Тим то, брате нам і не дають єго, бо у нас такого, як ти, хлопства богато!“ поучаючо закінчив мудрий москаль. „Та й не досить того, що коппас“ говорив він після короткого перестанку „а подиви но ти, яка там амуніция у него, який лаштунок! Опрч того, що котлик у кождського та бокмажок люминовий (алюмінїовий), так єще й чарочка така сама з ручкою, а до неї на ланцушку причіплений гачок ніби ложка. А в ранцях, що позабирає від убитих, і ножиці тобі і палочка точена, а на тій палочці намотані витки такої краски, як мундур або вилоги, а в середині палочки голки. Все обдумано!“ — А хиба те все у них власне? — вмішав ся в повагою стрілець-бувалець: — У них, брате, свого нема нічого, а все з Француза та з Ґлічанина зняте! — „Ну, з кого там знято, то инша річ; але ось возьми ти єго! Цїлком наче йоржик малий; а як тобі коле! Що то значить осьвіта! От, хлопці, хитрість: проминути-б нам їх, так вони би нам ті ножики свої, що у них, замість баґнетів припаджені до карабінів, повсаджали-б нам у сиини! А знов же на всїлякі язики знає, і по нашому майже всї лепечуть, та й чисто як! Добігли то ми до них близько, а вони „свої“ кричать, „свої, Русь, Русь“. А знов же і чистота у них! Довелось менї полоненого відводити в головну фатеру, а далеко було, верст 12. Ну, в дорозї спинились ми чайку заварити. Глядимо, а він свій кітлик ладить до огню; напив води, з ранця добув рижу, всипав жменю дві та поставив на огонь варити. Опісля дивлюсь, брате ти мій, а він з ранця витягнув якусь чудасію: нитка, бач, а на ній кульочки понанизувані; та давай їх у кітлик. Взяв я одну на зуб, а то сушені гриби; для смаку, бач! І де вони беруть таких, мов тобі порошина, дрібних! Закинів риж, а він знов до ранця. Дивлю ся і виняв шматочку, та біленьку таку! Виложив на неї риж з кітлика і поклав на бік; тілько пара йде з мішка. Ну, думаю, порция готова зачне їсти. Та де там! Їсти би, поки гораче, а він і про риж забув; насамперед свій кітлик чистить та мне. Відчистив єго біленько тогді вже й до рижу“.

— **Чого Японцї не навчили ся від Німців.** В Берлинї оповідають, що по перших японьских побідах цїсар Вільгельм II приступив раз на двірскім балї до японьского посла із словами: „Ґратулюю вам, що з вас бравий нарід, але не забувайте, що всього навчили вас Німцї“. На се посол відповів смирно: Ваше величество, ніколи не забудемо, що від Німців ми навчили ся богато, лише не страху перед Росиянами“. Про міну, яку цїсар Вільгельм зробив на се, історик не оповідає.

— **Новий японьский остров.** Серед полудневого японьского архіпеляґу виринув нагло з моря, наслідком підморского вульканїчного вибуху, новий остров. Єго обвід виносить 5000 ардів, а найвисше місце находить ся 240 анґлїйских стіп над поверхностию моря. На острові застромлено зараз японьску хоругов і названо єго „Нушіма“. Але чи зважить ся хто на нїм мешкати, щоби так само нечайно провалити ся з островом в морску пропасть, се покаже ся пізнїйше.

— **Дрібні вісти.** Добра Войнилів, калуского повіта, що належали до спадкоємців по пок Поструским, купив на ліцитациї Давид Кофлер, посесор дібр коло Микулинець, за 253.000 К.

Бурмістром м. Ясла вибраний адвокат д-р Андрій Павловский.

Нотарияльна палата в Перемишли розписала конкурс на посаду нотара в Балигороді з реченцем до 30 цьвітня.

— **З львівского „Сокола“.** Продовжене XI. загальних зборів тов-а ґімнаст. „Сокіл“ відбуде ся в неділю дня 2 цьвітня с. р. о 3 год. по полудни в льокали товариства при ул. Коперника ч. 9. Гаразд! — *Старшина.*

— **Заходом товариства Пань** під покровом „Пр. Діви Непорочно Зачатої“ відбудуть ся в церкві СС. Василянок у Львові, ул. Зиблиневича, в днях 3, 4, 5, 6 і 7 цьвітня 1905 „Реколекциї для Пань“.

— **Загальні збори банку звязкового** відбудуть ся в четвер дня 30 марта с. р. в Станиславові.

— **Із Станиславова.** Загальні збори філії тов-а „Просьвіта“ в Станиславові відбудуть ся в четвер дня 13 цьвітня с. р. о 11 год. перед полуднем в льокали тов. „Руска Бесїда“ з слїдуючим порядком: 1) відчитане протоколу з попередних загальних зборів; 2) звіт з діяльности уступаючого виділу; 3) вибір нового виділу; 4) внесеня і інтерпеляциї. О год. 9 рано відбудесь богослуженє в катедральній церкві.

— **Філія Рус. тов. педаґоґічного в Золочеві** подає отсим до загальної відомости, що дня 2 цьвітня с. р. відбудуть ся в Золочеві в комнатах „Рускої Бесїди“ о год. 4 по полудни перші загальні збори філії Рус тов. педаґоґічного з слїдуючим порядком дневним: 1. справоздане комітету з єго діяльности, 2. вибір виділу, 3. внесеня і інтерпеляциї, 4. відчит п. проф. М. Галущиньского, п. з. „Література і її історія“. — В Золочеві дня 29 марта 1905. За комітет: *Михайло Галущиньский*, проф. ґімн. в Золочеві.

— **Загальні збори членів „Руского Народного Дому“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Олеську, відбудуть ся 13 н. ст. цьвітня 1905 (четвер) о годині пів до 2 з полудня в канцеляриї громадского уряду в Олеську з слїдуючим порядком: 1) відчитане протоколу з послїдних загальних зборів товариства; 2) звіт Дирекциї з діяльности і рахунків (предложене білянсу) за рік 1904; 3) звіт комісиї ревізийної; 4) предложене в справі подїлу чистого зиску; 5) вибір двох членів і одного заступника до ради надзираючої на місце вильосованих; 6) затверджене трох заступників дирекциї; 7) вибір трох членів комісиї ревізийної на 1905 рік; 8) внесеня і інтерпеляциї членів. Єсли би в означеній порі не зібрало ся вимагане статутом число членів (20) товариства, то о год. пів до 3 з полудня тогож самого дня відбудуть ся другі загальні збори без оглядну на число присутних членів (§ 22 д. стат(. Право голосованя на загальних зборах мають ті члени, котрі уплатили що найменше оден удїл в цїлости (§ 14 б.). Учасники мають виказати ся удїловими книжочками. Олесько 28 марта 1905. — *Від ради надзираючої.* 1-3.

— **З Теребовлї.** Дня 4 цьвітня с. р. о годині 2-ій пополудни відбудуть ся річні загальні збори „Каси позичкової“ „Поміч“ в Теребовли, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, у власнім льокали. Порядок дневний: 1) касовий звіт дирекциї за час від 1/1 до 3/12 1904, 2) провірене предложених рахунків і білянсу, 3) роздїл зисків, 4) вибір дирекциї, 5) вильосоване і вибір $^1/_5$ членів управляючої ради, 6) внески членів.

— **Оповістка.** Всїм, що зголосили ся до нас з продажию бараболь, що ми купуємо не на зиск, а щоби людий ратувати в сегорічнім тяжкім переднівку. Одже можемо платити найбільше по 3·60 К за 100 кл. 1000 Заболотцї. — *Видїл читальнї Просьвіти в Ражневі.*

Урядові вісти:

— Краєва рада шкільна іменувала д-ра Арона Гайльперна заступником учителя в ґімназиї в Яслї і перенесла заступників учителїв в середних школах: Юньского з реальної школи в Станиславові до II. реальної школи у Львові, М. Дашиньского з II. реальної школи у Львові до реальної школи в Станиславові.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

— З Почти. — Відозва до передплатників „Дїла“.

Покликуючись на тутешне повідомлене з дня 17 падолиста м. р. ч. 137094 повідомляє ся отсим Хвальну Адміністрацию „Дїла“, що уряди почтові обділено вже потрібними часописними переказами і виказами тих часописий, на котрі вільно приймати передплату.

Хвальна Адміністрация „Дїла“ зволить повідомляти проте читателїв своєї часописи, що від тепер можуть на тії часописи, котрі суть виказані в списї часописий I, складати передплату в кождім урядї почтовім, а за посередництво се належить окрім передплати оплачувати єще 10 сотиків, без огляду на те, кілько примірників одної і тої самої часописи і на оден і той самий обсяг часу передплачує ся.

Ц. к. дирекция зелїзниць оповіщує: Сим доносить ся, що на зелїзници вузкоторовій Новий Лупків-Тісна привернено весь рух дня 12 с. м.

— **Читайте всї! Важне для руских еміґрантів.** Як статистика виказує, десятки тисяч Русинів з Галичини, Буковини і Угорщини, рік річно виходить із рідного краю за море, до свобідної, великої і богатої Америки, глядїти там хлїба і красшої долї для себе і своїх родин. Дуже велика часть переселенців Русинів їде звичайно на Bremen, портове місто в Німеччинї. Щоби проте тут межи Німцями стати нашим безрадним людям в пригодї, подати їм так поміч духовну як і раду ві всякій потребі, основано в Бремі, руско-кат. душпастирство. Руский сьвященик, висланий до Bremen через Впреосьв. Митроп. Ординариат, єсть вже там на місци; а єго адрес такий: „D. Dobrotwor ruthen. kath. Pastor, Bremen, Bornstr: 3—4“. Найжеж всї Русини еміґранти прибуваючі до Bremen, зголошують ся до свого руского духовника о. Д. Добротвора, а кождого охотно вислухає і в чім треба пораде. Рускі богослуженя в Бремі відправляють ся кождого дня о 8-ій год. рано, а в неділї і рускі сьвята о 10-ій год. рано, в каплици св. Рафаїла при Falkenstr. 47 недалеко зелїзн. двірця (бангофу), друга поперечна вулиця на право. На приміщене в Бремі, знайде ся і готель з рускою обслугою для тих Русинів, що замовляють свої білети корабельні (шифкарти) в товаристві „Norddeutsch Lloyd“ пів. нїм. Льльойд. О своїм приїздї до Bremen, най кождий наперед завчасу напише. На лист наліплювати марку почтову тілько за 10 сотиків. Неоплачених письм не приймає ся. 3—6

— **Просьба в імени убогого ученика.** Мій парохіянин віддав свого сина до рускої ґімназиї у Львові. Здібний то хлопець а батько видячи поступи сина, з остатного давав, щоби єму в науках помогчи. Не могучи однак зі свого маленького господарства витягнути достаточного доходу на удержане сина, постановив виїхати на заробок до Америки, де мав через свояків запевнену роботу. Виїхав в дорогу, та недоля стала в дорозї: бідний батько заїхав до Гамбурґа, занедужав і лежить на чужинї в шпитали, а дома розпука жінка, пятеро дрібних діточок а шестий найстарший у Львові плаче, бо нема кому удержати єго в школї. Прошу отсим, милосерних Родимців, причинити ся датком хоть найменшим, щоби допомочи доброму ученикови, а може він колись Руси віддячить ся. — *Якім Сінгалевич* сьвящ. в Романові коло Бібрки.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

Календар: Гр.-кат.: нині (середа) Савина-Юдина, завтра (четвер) Алексія, чоловіка Божого, позавтра (пятниця) Кирила, Клавдії; — Рим. кат. нині (середа) Кирила, завтра (четвер) Квірина, позавтра (пятниця) Бальбіни.

Театри: Театр міский у Львові: нині (середа) „Подруже на жарт“, оперетка в 3 актах Франца Лєара; завтра (четвер) „Подруже на жарт“; позавтра (пятниця) „Повад сили“, штука в 6 відслонах Бернстерна Бернсона.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля міска. [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ веч.] в четвер 30/3 „Продана Наречена“ опера в 3 д. Сметани; в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представлене „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Страуса; в неділю 2/4 послїдне представлене „Невольник“ драма зі сьпівами і танцями в 5 від. Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Просьба в імени убогого ученика. Мій парохіянин віддав свого сина до рускої ґімназиї у Львові. Здібний то хлопець і батько видячи поступи сина, з останного давав, щоби єму в науках помогчи. Не могучи однак зі свого маленького господарства витягнути достаточного доходу на удержане сина, постановив виїхати на заробок до Америки, де мав через своякі́в запевнену роботу. Виїхав в дорогу, та недоля стала в дорозї. Бідний батько заїхав до Гамбурґа, занедужав і лежить на чужині в шпитали, а дома розпука жінки, пятеро дрібних діточок а шестий найстарший у Львові плаче, бо нема кому удержати єго в школї. Прошу отсим милосерних Родимців, причинити ся датком хоть найменшим, щоби помочи доброму ученикови, а може він колись Руси віддячить ся. — *Якім Сінґалевич*, сьвящ. в Романові коло Бібрки.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ҐРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 19—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найлїпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри**, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує **ся як найскорше** і найдешевше. 4·85

→ Ruthenische Revue ←

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Курс Львівский

з дня 29 н. ст. марта 1905.

	Плат.	Жад
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	— —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 50	100 20
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (ІІ. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (ІІІ. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	—
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Інтелїґентна панночка глядає уміщеня до заряду дому, до дїтий або до шитя з кроєм. Близша відомість в Адміністрациї „Дїла". 2—3
253

Глядаю женщини в середнім віці до веденя ґаздівства на селї. Зголошеня приймає п. Збоївьска у Львові, ул. Длуґоша 17.
252 2—5

Академік глядає лекциї. Ласкаві зголошеня з поданєм условій під адресою: „Школа" в Дмитровичах п. Судова-Вишня.
250 2—5

Півець церковний в теноровим голосом кавалер, котрий заложить хор на два голоси, глядає місця від Томиної недїлї. — Андрей Сидор в Лисятичах п. п. Більче Волиця. 227 3—8

Пошукує посади дяка півець церковний, може управляти хоральним сьпівом. Адреса: Микола Рудакевич село Кутлиця п. Підкамінь к. Бродів. 2—3

На продаж в Мшані коло Львова два муровані фільварочні доми, при самій зелїзничій стациї положені. На жаданє може бути додана пезна скількість ґрунту або сіножати. Близша відомість у місцевого пароха. 244 3—3

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсї книжки: Духовна лѣкарня Ц. 20 с. Хощу, очисти ся! Ц. 20 с. Наука о Нѣйсв. Т. Евхаристіи Ц. 20 с. Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Слава Непорочной Дѣви. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: **о. Яр. Левицький площа св. Юра ч. 5.** Також можна сї книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальска 1. 240 2—10

20 корон опусту від цїн фабричних (картельових) на кождім ваґоні **ТОМАСИНИ** від 16 до 20% квасу фосфорового загальної завартости і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли

при замовленях цїловаґонових. Цїнники висилаємо відворотно почтою вже оплатно. 229а 6—8

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукcельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 5—50

На весняний сезон

поручаю:

КАПЕЛЮХИ жіночі і для дїтий. **БОА** з ґази і струсевих пер. **ВОАЛЬКИ**, жаботи, театральні капузи. **ПАРАСОЛЬКИ**, рукавички, корсети. **КАПЕЛЮХИ ЖАЛІБНІ** все у великім виборі

Людмила Спожарска

Львів, ул. Академічна ч. 2. 258 1—3

Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

ПОЗІР! На бузову руского театру даю 5%! т. є 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 кг. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 кг. 2 К. Брошурки Др. Цєсельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 45

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Заліщиках

поручає готові повози, дорожки, візки, сани Виконує на замовлене всякого рода еквіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.

234 5—10

Що року горять хлопскі мілїони неасекуровані!

„ДНІСТЕР"

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Днїстер" зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер" відшкодовань в **сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Днїстра" виносять (з кінцем р. 1904) **суму 1,183.874 кор.** і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрі" єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра" позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер".

Полїси „Днїстра" приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер" членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премиї).

Аґенциї „Днїстра" находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра" в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра" не роблять. **Аґенти „Днїстра"** заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тільки через „Днїстер" в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер" *на рускі додродійні цїли.*

34 4—26

Стережіть ся огню і асекуруйте ся в „Днїстрі"!

Покривайте свої хати черепом (дахівками).

„Днїстер" припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелия, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітлоощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 18—45

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 29/3 до 1/4 до побаченя:

Дуже інтересна подорож через Шафгузу, Рен, коло жерела Тамизи до Ціріху.

ВСТУП 10 кр. 53

Для товаришів празників!

Подає ся до загальної відомости, що вже вийшов новий наклад скриптів Д-ра Стебельского: **„Поступоване карне".** (Ціна для нечленів „кружка правників" 5·72 К, для членів 4·68). Всякі зголошеня просить ся слати на руки тов. Ярослава Мулика ст. прав (Ринок ч. 10 Акад. Громада).

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул, Коперника). 780

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 63 зр.
Обручкові ч. 41 до 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи)

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жаданє даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврун

Львів, Пасаж Міколяша.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Диплиьомів і т. и. по умірених цїнах.

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 32—60

Дістати можна всюди.

ТУТКИ цигаретові в найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

віднаначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанєм

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

70

Аґентів не висилаю.

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і **коштописи** церков, каплиць, віль плебаний, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 9—14

При закупні товарів просимо поклихуватись на нашу часопись.

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 9.

Ч. 62. Львів Четвер 17 (30) Марця 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 18. — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австриї: за границею:
на цілий рік . 32 к. — 44
на пів року . 16 „ — [illegible]

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на черть року . 7 „ на місяць . 2 к. [illegible]

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адмініcтрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнанє позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати.

Нагінка на учительство.

По торічнім загально-учительскім вічу, так в руских як і в польских независимих учительских часописах, появила ся в виконаню ухвал сего віча, відозва вибраного вічем комітету, в котрій візвано учительство до переведеня орґанізациї для з'єднаня сил в цїли оборони своєї независимости та станових інтересів, як і взивано учительство, щоби на неприхильне становище краєвих верховодів, а специяльно соймової більшости, та на всякі репресийні заходи при найблизших виборах дали темним силам досадну відповідь виборчими картками. Отсей зворот в становищи пасивного доси учительства занепокоїв — розуміє ся — вельми верховодячу в краю кліку, чому вислів дала вона дорогою відзивів відданої собі преси, як і звісними виступами деяких офіцияльних репрезентантів шкільництва в галицкім соймі. Тож і знаючи нормальний хід галицких відносин, можна було надїяти ся, що активний виступ учительства як сьвідомого своїх горожаньских прав стану не остане без репресиї з звісного боку. Так і стало ся.

Донесено нам іменно з наскрізь достовірного жерела, що намісник краю, ґр. Андрій Потоцкий, розіслав до жандармериї в цїлій Галичинї обіжник, в котрім наказує їй звернути і розтягнути пильний надзір над учительством, слїдити за всякими проявами орґанізациї та участи в політичнім житю серед учительства, особливо-ж слїдити усякі збори та навіть довірочні сходини учителів і про все те робити точні доноси Радї шкільній краєвій, яка вже зробить своє. Для повноти додамо, що обіжник сей носить підпис самого п. Потоцкого.

Не вдаючи ся з оглядів на львівскі конфіскацийні практики в належну оцїнку сего зарядженя намісника краю, зазначимо лише єго рішучу незгідність з основним законом державним о загальних правах горожаньских з 21 грудня 1867. Всякому горожанинови Австриї, без огляду на єго народність, віру, стан і занятє, запоручає сей, обовязуючий до нинї без зміни, основний закон повну можність користати з загальних горожаньских прав і конституцийних вольностий. Зарядженє, що виконуванє сих прав чи то одиницями чи одним цїлим станом населеня трактує наче щось проступного та недозволеного і щось такого піддає виконуванє сих прав під специяльний надзір поліцийний, та що загалом обмежує користуванє сими правами, представляє ся отже як нарушенє наведеного основного закону та загалом незгідне з духом і буквою обовязуючої в Австриї конституциї. Тому належить сподївати ся, що так рускі, як і польскі опозицийні посли парляменту займуть ся, як належить, сею справою. Особливо-ж до руских послів парляментарних звертаємо ся з зазивом, щоби так, як се було з звісним обіжником еміґрацийним, зажадали від центрального правительства предложеня сего нового указу о завішеню горожаньских свобід галицких учителів, як і вияснене єго становища супротив того-ж зарядженя підчиненого собі орґану, яким будь-що-будь de iure все ще остає галицкий намісник.

З другого-ж боку мусимо висказати кілька заміток і на адресу нашого учительства. Певна річ, що коли над учительством повисла нагайка поліцийного дозору, то плечі руского як-раз учительства будуть першими, на яких вона дасть себе почути. Тож і руске учительство повинно доложити уваги, щоби оминути тих прикрих наслідків звісних єму добре перенесень „ze względów służbowych", ще й на Мазурщину, або таки прямого „звільненя" зі служби, що все лише ще більше ослабило би і так здесяткованi кадри руского учительства, забираючи єму до того найенерґічнїйші та найрухливійші одиницї. Не кажемо через те, щоби наше учительство полишило всяку горожаньску діяльність, але думаємо, що руским учителям і без нараженя себе на наслїдки репресиї задля „політики", лишає ся досить, навіть дуже а дуже чимало поля для народної діяльности. Ходить о се, щоби наше учительство оминало політично-демонстративні виступи, не залишаючи тим горячійше працювати для народної справи в иньших, єму свобідних напрямах, а іменно на поли т. зв. орґанічної діяльности, се єсть праці просьвітної і економічної. За „політику" певне наступить репресия, за заложенє читальнї, райфайзенки, курсу анальфабетів і т. п., за учащанє до читальнї, держанє там поучаючих відчитів, розмов і т. п. ані волос з голови спасти не може тим більше, що о много горячійше роблять се в польских кругах навіть висші урядники шкільні, не кажучи вже о польскім учительстві східної Галичини. А коли учитель з'орґанізує читальню, райфайзенку то-що, та коли відчитами і розмовами, особливо з історії, розбудить і осьвідомить національно селян, тодї — се річ певна — і без робленя з єго боку „політики" село піде при виборах чи при иншій нагоді за рускою стороною. І коли би наше учительство, обмеживши ся лише до т. зв. орґанічної працї, тим успішнїйше нею заняло ся, тодї і само устерегло би ся від репресий і народна справа більше виграла би. Suaviter in modo, fortiter in re — отсе нехай буде паролею нашого учительства в тих для него і народу скрутних хвилях.

Протест віча галицких шинкарів

против продовженя права пропінациї в Галичинї.

Вчера відбуло ся у Львові в ратушевій сали перше віче шинкарів з цїлої Галичини при участи 185 делеґатів з ріжних міст і місточок. Явились також представителї; торговельно-промислової палати, львівскої корпорациї шинкарскої, краківскої конґреґациї купецкої а із запрошених послів: Станїньский і Томашевский. Вічевиків повитав іменем міста віцепрезид. Міхальский. Предсїдателем віча вибрано К. Яновича (властителя каварнї у Львові), а між трома єго заступниками Бориса [Русина] з Перемишля, котрий був заразом і вічевим референтом справи пропінацийної.

„Право пропінациї — мовив п. Борис — є нащадком давних шляхоцких „ржондів", останком панщини, надужитєм і ганьбою Галичини! Міста повинні соромитись, що живуть тим привілеєм, особливо, що віддають право пропінациї в руки фахових ґешефтярів, лихварів і т. п. Шинкар є невільником пропінатора, бо пропінатор, маючи за собою громаду і староство, може до крихти знищити шинкаря. На таких відносинах найгірше виходять консументи. Сьміло можна сказати, що право пропінациї є гальмою культури по містах, оно гасить просьвіту, вяже свободу політичну і розвій вільного промислу. Отже є річ конечна, щоби той огидний привілей уже раз знесено. Арендарі пропінациї все і всюди тягнуть величезні зиски з найбіднїйшого люду. Они позбивали великаньскі майна, а за те маємо сотки збанкротованих шинкарів, завдяки брутальній самоволи пропінаторів. Они накладають безграничні кари на шинкарів, а апеляциї нема. Впрочім заки яка справа з пропінацию перейде інстанциї, шинкар уже зруйнований. Єдиною інстанцию, де можна жалуватись на пропінаторів, є староство, а як у тої власти полагоджуєсь такі жалоби і чи шинкарі находять там який послух, о тім ми всі добре знаємо. (Комісар поліциї Урбанович перебиває). Здаєть ся, що скорше дождемо ся цїлковитого вигаснення пропінациї, як того, щоби староство звернуло ся коли против пропінаторів. (Комісар знов перебиває). Прецїнь пропінатори — то Вен'яміни офіцияльних кругів у нашім краю!" Дальше п. Борис, обговоривши оба типи пропінациї, міскої і сільскої, і впливи пропінаторів на вибори, на сьвященників і на инші чинники в краю, зазначив, що шинкарі мусять взятись до самооборони і доти не зложити оружя, доки не виборють собі людского биту й горожаньских прав. Досить уже пропінаторскої панщини! час уже шинкарям не відгравати ролї пахолків горстки пявок пропінаторских! Нинїшне віче має заманїфестувати, що правительство, сойм і коло польске мають обовязок дбати не лиш о міліонерів пропінацийних, але і о тисячі шинкарів та купців, котрі тяжко мусять боротись о істнованє".

Серед дискусиї замітна була промова Айзнера з Перемишля. Обговорюючи пропінацийний вязиск, не дивував ся, що пани не хотять знести права пропінациї, бо „доростають молоді „шляхціца", що потребують гроший на Монте-Карльо та инші орґії". Дальше збивав закид гадючої преси против доходів краю. Се неправда. Шинкарі не відтягають ся платити по знесеню права пропінациї; тогдї край буде мати з консумцийної оплати навіть кілька міліонів більше, як нинї в аренди пропінациї, а публика не буде визискувана. Коли краєви йде о фінанси, най скличе анкету і най вислухає гадку шинкарів.

Потім віче ухвалило вислати телеґрафічно подяку німецкому послови Ліхтова за інтерпеляцию внесену в парляментї в справі наміреного продовженя права пропінациї і подякувати послови Станїньскому за єго виступ в соймі против права пропінациї.

Попри богато бесїдників промовляли також посли Станїньский і Томашевский. Станїньский зазначив, що майже цїлий сойм

Бій під Мукденом.

Кореспондент дневника Corriere della Sera надіслав з поля війни телеґрафічну допись, яка дуже живо і пластично представляє воєнні операциї обох сторін в битві сьвітової слави і ваги під Мукденом. Образок так інтересний а при тім видимо правдивий, що варто єго передати також читачам нашого дневника.

Після упадку Порту Артура — оповідає дописуватель італїяньского дневника — Росияни зрозуміли, що занятє сего форту буде мати незвичайний вплив на зміну ситуациї в Манджуриї. Тому видали битву Японцям під Гайкаутай (над р. Гун на півн. захід від Мукдену) хотячи заняти ліве японьске крило. В тій битві брало участь 100.000 війска. Японцї відперли сей атак і робили дальші приготованя до рішаючої битви. Явили ся нові війска, що дозволили Оямі сконцентрувати армію на лївім крилї. В середині (центрі) уставлено тяжку артилєрию зпід Порту Артура. Приглядав ся я з зачудованєм сему чудному транспортованю тяжких велитнів-гармат — справжнїх передпотопних мастодонтів. Цїлі баталїони були заняті при їх перевозї по замерзлих полях на призначені позициї. Таких монстрів-великанів не було еще нїколи на полях оружної розправи.

Гармати були вимірені на укріплені позициї російскі і на Путилівский горбок. Японцї були певні, що під громом 200-кільоґрамових куль горбок буде мусів дістати ся в їх руки.

Так приготовлювано атак в центрі; флянки мали за завданє обсачувати неприятеля. Плян інтеліґентноподуманий, був також розумно переведений в дїло.

Куропаткін видвигнув великаньскі передмостові шанцї вздовж ріки Гун, на полудне і полудневий схід від Мукдену і поставив височенні вали для охорони зелїзничого шляху від заходу. Спорядив ряд редут подібних до „вовчих дотів" обведених кількачастою дротяною сїтию й ровами. Примежні села сильно при тім уфортифікував. Зате східні російскі позициї не були гаразд оброблені, бо гористий терен давав природний захист від неприятеля.

Японьскі війска на флянках розвинули крила: ліве до північного заходу в напрямі Каоліти (над рікою Ляо) — праве на північний схід. На лївім крилї рух удав ся знаменито; на правім Росияни ставили сильний опір. Після тридневої битви Японцї заняли пляновані становища і дня 26 лютого армія Оями була готова до рішаючої битви.

День був дуже морозний а студінь скріплювали сильні вітри.

Ліве крило Ноґія стало посувати ся на північний схід з фронтом на 18 кільометрів. Першою його цїлию було місточко Суфантай на дві милї від місця вимаршу, де по битві під Гайкаутай Росияни сконцентрували два корпуси з козаками Міщенка, що мали перепинити обсачуючий похід Японцїв. Рівночасно армія ґен. Оку ладила ся до походу на Хантан над Гуном. Був се пункт кінцевий на захід від японьского фронту, розуміють ся дуже сильно укріплений. Японцї не могли думати о якімсь флянковім движеню, поки не мали в руках Хантану.

Ліве крило лївої армії стало штурмувати фортецу від правого берега ріки Гун, між тим як осередок лївої армії обсачував місто від сходу.

На розсьвітї дня 27 лютого стали Японцї бомбардувати російскі позициї з гармат і моздірів 15 центм. Тодї російскі передні подали ся взад до кількох сїл окружаючих місто і утворили першу охоронну лінію довкола Хантану. Тої днини битви ведено сяк-так; були тільки дрібні стички воюючих сторін.

Доперва дня 28 лютого завязала ся битва горяча, страшна. Земля дрожала, воздух филював а в усїх усюдів ревів безнастанний горохіт гармат. Се страшні велитні Японцїв зпід Порту Артура розпочали смертоносну гру, несучи страх в російскі ряди а загріваючи Японцїв до геройства. Мастодонти били раз-по-раз в російский центр і путилївску кріпость. Скали розлїтали ся розсипуючи ся в порох, а Росияни мовчали скриті в ямах. Так проминув день. В ночи японьска пїхота, звернена фронтом до міста, сунулась наперед, але безперериво. Лискавицї гарматних вистрілів осьвітлювали її дорогу; здавало ся, що се страшний гураґан з блискавицями і громами, якім не було кінця. Земля була тверда, замерзла наче камінь. Але Росияни рвали замерзлї кусні землї і разом з піском насипували в мішки, заслоняючи ся ними наче загатою. Иньшим служили на ту саму цїль повязані цеглы.

З розсьвітом дня 1 марта були вже віддалені всього на кількасот кроків від російских оборонних становищ. Російскі гармати десяткували завзятцїв. Через ввесь день стояли вони в сїм пеклї. Над головами Росиян уносили ся кулї японьских кольосів. Після штурму на баґнети прийшло до боротьби око в око. А над раном Хантон був вже в руках Японцїв.

В тім самім часї крайна лївиця під Ноґієм заатакувала і після короткої кервавої масакри заняла Суфантай над Ляо біля Мукдену. Наслідком сего праве крило російскої армії зістало зломане і в результатї також инші позициї Росиян, опираючі ся о Хантан, падали одна по другій. Дві години опісля занято редугу положену на 5 кльм. на захід від Хантан. Відтак по порядку Японцї заняли ще дальші становища як: Пайтайку, Гояхі і Хушантай.

Від сеї хвилї праве крило Росиян було цїлком зломане. Воно цофало ся безладно на північ і північний схід, гонене Японцями від полудня і десятковане японьскими гарматами і флянковим огнем від заходу. Якби Японцї після сего успіху були здержали ся (як се бувало попередними разами), марш Росиян був би де далї перемінив ся в звичайну зміну фронту. Тим разом однак японьске війско, помимо страшного висиленя, машерувало день і ніч, вигладаючи Росиян з кождої оселї. Задні сторожі російскі старали ся тут і там ставити опір, але замішанє в їх рядах було так велике, що цїлі відділи піддавали ся після короткого опору. Товпи плїнників росли в безконечність. Обкервавлені, обдерті, виголоднїлі ішли вони в довгих караванах за японьскою армією. На чолї поодиноких відділів ішли Японцї, поодиноко, як пастухи, що ведуть за собою цїлі стада. Поза дорогу богато раненых плїнників падало, щоб більше вже не встати. Важка невимовно річ відмалювати сї образи, повні грози, нужди і смерти. Російскі колюмни, зголоднїлі, кидали ся на оселї з божевільною розпукою, винищуючи все, що попало, грабіжю і огнем.

Так отже протягом трох днів японьска лївиця відбула вигiдний похід по правім боцї на 59 кільометрів, по лївім на 38. Подібно імпетичний рух флянковий дасть ся порівнати в історії всесьвіта з одним хиба Седаном.

Дня 5 марта цїлий фронт японьский кинув ся на великі російскі укріпленя, якими Куропаткін заслонив на своїм правім крилї зелїзничий шлях. Починає ся фаза найбільше кровава з цїлої сеї баталїї. Істория всіх народів не є в силї навести битв так страшних, так убийчих, які розіграли ся в сих днях на полях далекого Сходу.

Росияни не били ся вже о побіду, але о житє; їх борбу знаменувала вотекліcть правдивої розпуки. Японцї, бачучи, що їх замисли можуть бути попсовані, взивали в сих надлюдских подвигах на поміч духа безмежної посьвяти, рішучости і геройства, о якім сьвіт ще не чував.

З невідпорною силою заатакували Сапсінтон, Зукатон і Тапі, Кін-Кіатін, охоронні села, положені на захід і полудне від Мукдена, на 4 кільометри від зелїзницї. З по-

(пани і міскі посли стоять за продовженем права пропінациї, сиріч за пихвою, а всетаки можна виграти баталію против сойму. Нехай шинкарі купці подадуть опозицийним послам цифрові докази, до якого ступіня лично заінтересовані в пропінациї ті панове, що розпинають ся за продовженем єї права. Коли пригвоздить ся їх в соймі фактами, то чей не будуть мати чола голосувати за продовженем. Кромі того треба розʼяснити, як міста і край забезпечити перед утратою по внесеню пропінациї. Справа пильна. Проект виділу краєвого намістник завіз уже до Відня а маршалок виїхав туди старатись о скликане сойму. Хотять скоренько полагодити справу в соймі, заки суспільність отямить ся і встигне внести голосний протест. — Знову ж пос. Томашевский (нїби демократ) сказав, що посли з міст готові бути за скасованем права пропінациї, коли доходи з того права покриють підвисшені оплати консумцийні.

Відтак віче ухвалило революциї референта п. Бориса:

„Віче шинкарів і шинкуючих купців енерґічно, протестує против наміру продовженя зненавидженого населенем пропінацийного монополю поза 1910-ий рік; — віче заявляє, що продовжене того пропінацийного ювілея рівнялось би безглядному подоптаню жизнених інтересів, цїлого стану шинкарів, фабрикантів горівок, броварів краєвих і т. д.; — віче звертає ся до найвисшої власти автономічної з рішучим жаданем, щоби санкционований закон пропінацийний в 1899 р. додержала, а дальше, щоби право пропінациї перестало в 1910 році; — віче звертає ся до правительства з рішучим жаданем, щоби оперло ся неузасадненим забагам горстки монопольників пропінацийних і в справі пропінацийного монополю мало перед усім на оці інтереси консумуючого населеня і численного та трудолюбного стану шинкарского й купців; — віче апелює до населеня цїлого краю, без огляду на суспільні верстви, сторонництва політичні й віроісповідні, щоби через збори, петициї і т. н. заманіфестовано публично при кождій нагоді, що інтерес краю і широких верств населеня домагають ся скасованя пропінацийного привілея в імя справедливости і материяльного добробиту краю“.

Потім віче приняло до відомости заяву Ґубриновича в імени торговельно-промислової палати, що ся палата застановить ся над справами порушеними на сім вічу і мабуть скличе анкету, а дальше — віче ухвалило революцию Айзнера, жадаючу від виділу краєвого скликаня анкети з інтересованих кругів а специяльно шинкарів.

Вкінци віче ухвалило основати краєвий союз шинкарский з осїдком у Львові.

З ради державної.

Буджетова комісия полагодила вчера буджет міністерства краєвої оборони, державні довги, адміністрацию державних довгів і доходи продажи державних недвижимостий.

В дискусиї над буджетом міністерства краєвої оборони більша часть бесїдників промовляла за більшим узглядненем ремісників і хліборобів при войскових доставах; домагано ся уваги на хліборобів при войскових вправах, звороту коштів подорожи рекрутам і резервістам, помочи для родин жовнїрів, покликаних до служби, та приспішеня реформи войскової карної процедури і заведеня дволітної служби.

Між иншими п. Ґломбіньский жадав реформи войскової поліциї і — розуміє ся — уведеня польскої мови в службі галицкої жандармериї.

П. Романчук жалував ся на поведене жандармів у східній Галичині, де жандармерия служить до політичної аґітациї. Жандармів-Русинів переносить ся до західної Галичини, а у східній лишає ся таких, що не знають руского язика. Бесїдник указує на львівску кадетску школу, де руского язика зовсїм не вчать і не обходять руских сьвят. Вкінци домагав ся також узглядненя дрібних промисловців при доставах і звороту коштів подорожи для покликаних до вправ.

Міністер краєвої оборони Шенайх, відповідаючи бесїдникам, обіцював заспокоїти по можности всї їх бажаня. Таких обітниць наслухались ми вже досить, то й шкода повтаряти.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Петерб. телеґрафічна аґенция доносить: Цар видав до варшавского ґенерал-ґубернатора письмо, в котрім вказує на те, що в привисляньскім краю в остатних 40 лїтах оказали ся потреби, на котрі правительство звертає тепер бачну увагу. Та заходи ворогів правного ладу перешкодили спокійному розважаню тих потреб. Заразом декотрі круги польскої суспільности висказали занадто великі домаганя що-до границь уживаня державного язика, котрому в цїлій державі мусить бути забезпечене велике значінє, хоч і без несправедливого обмежуваня місцевих язиків. Цар припоручає ґенерал-ґубернаторови законним способом усмирити штучно викликані розрухи і приступити до виготовленя реформ, які будуть признані конечними для розвитку тих країн, нерозривно злучених з иншими частями держави.

Саратов. Надзвичайне засїдане земства постановило вислати до міністра внутрішних справ просьбу, щоби при участи заступників земств зараз розпочато наради над реформами, котрі запевнили би свободу громадян. Заразом постановлено просити міністра внутрішних справ і св. синод, щоби прилюдно відкликали ложні вісти, мов то російска інтеліґенция є підкуплена Японцями.

Петербург. Громада около 300 осіб хотїла вчера перешкодити назначеному на 1 год. попол. поновному розпочатю науки в консерваториї. Відзивали ся революцийні оклики. Поліция розігнала товпу і увязвила кількоро людий. — У фабрицї оливи Юкова повстав вчера по полудни огонь, імовірно підложений. Згоріло 60.000 пудів оливи.

Ревель. Розкинено тут проклямациї поміж робітняків з зазивом до демонстрациї на д. 2 цьвітня. В одній фабрицї вже почали ся розрухи.

Льондон. Daily Chronicle доносить з Одеси, що оден тамошний конзуль заграничний дістав з Ялти вість, що царску палату в Лївадиї зворохоблені товпи спалили в понедїлок в ночи.

Париж. Matin подає розмову з Луґановим, міністерияльним шефом в кабінетї Булиґіна. Луґанов сказав, що не зараз еще буде скликана комісия до нарад над способами скликаня заступників народу. Насамперед три визначні учені російські дістануть припоручене, роздивитись в заграничних парляментах і виладити внесеня, котрі комісиї послужать за субстрат при нарадах. Внесеня і проєкти, що раз-враз з ріжних сторін напливають, будуть усї в цїлости напечатані і передані комісиї разом з окремим внесенем Булиґіна. Але під напором політичних замахів, розрухів не можна надіяти ся жадних добрих овочів. Не можна також сказати нїчого певного що-до часу скликаня народної репрезентациї. У всякім разї вибори до народного собору не настануть перед осению.

Війна.

(Телеґрами).

Петербург. З Суєтяси доносять від першої манджурскої армії під датою 29 марта, що Японцї в послїднім тиждни не посували ся наперед. Головні їх сили задержали ся в Телїнї. Передні сторожі посунули ся до Кансуну. Ґенерал Харкевич телеґрафував дня 29 с. м., що в положеню армії не зайшла жадна зміна. Дня 26 с. м. прийшло до перестрілки між російскими стрільцями а компанією японьскої піхоти і швадроном кінноти. Лїневич інспекціонував другу армію і дуже хвалив єї поставу.

Париж. Кореспондент одного дневника париского, котрий дня 11 марта дістав ся під Телїном разом з 500 Росиянами до японьскої неволї, доносить, що Росияни, окружені в долинї з усїх сторін Японцями і пражені страшним огнем шрапнелїв так налякались, що відразу зложили оруже.

Берлїн. З Петербурга надійшли вісти, що Японцї вже обійшли (?) армію Лїневича і що на Сахалїнї вибухло повстане.

Льондон. Дневники доносять, що утворений з початком війни японьский корпус ґенерала Кавамури в північній Кореї в короткім часї перейде ріку Тумен і в той спосіб готов скорше дістати ся до Кірину (?) ніж уступаючі війска Лїневича.

Париж. Оден іспаньский пароход стрітив ся коло Віґо з російским кружляком, котрий плив на полудне.

Льондон. З Дурбану доносять, що оден анґлїйский пороход бачив дня 19 марта о 250 морских миль на північний схід від Мадаґаскару 30 воєнних і 14 вуглевих кораблїв. Цїла ся фльота плила на схід.

Петербург. В військових кругах панує переконане, що Рождественьский їде з цїлою своєю фльотою, щоби в Аденьскім заливі зїхати ся з третою ескадрою.

Петербург. Сензацию викликала тут стаття півурядового „Русского Інваліда“, в котрім між иншим сказано: „Наша піхота не вироблена. Наша кіннота не скорійша від піхоти. Наші ґенерали не займають ся нїчим иншим, як тілько сварками між собою. Чогож глядїти дальше за причинами наших погромів?

Берлїн. З Токіо доносять, що взяті під Мукденом до неволї Росияни були в страшнім станї. Є їх 65.000. Ноґі взяв їх 35.000, Курокі 10.000, решту взяв центр. Всїх Росиян в японьскій неволи має бути 85.000.

Петербург. Пет. Аґенция заперечує вісти Бюра Райтера о готовости Росиї до мирових переговорів. Помимо загальної охоти закінченя війни, Росия не предкладала жадних услівий мира.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. В крізї не наступила жадна зміна. На вчерашній конференциї з Шеґенїм Кошут заявив: Монарх мусить признати в декларациї право Угорщини до мадярского язика команди. Після гадки Шеґенія ґр. Андраші є в сїй хвили найвідповіднїйшим чоловіком, щоби зробити кінець крізї. Надіють ся, що Андраші знов буде покликаний до цїсаря. Яко послїдну комбінацию дневники подають плян, щоби установити тимчасовий кабінет з виключенем Тіси і Куена, а під президиєю Люкача.

Льокальні зелїзниці.

Відень. Цїсар санкціонував ухвалені галицким соймом закони в справі фінансового підпертя льокальних зелїзниць Львів-Підгайцї і Тарнів-Щуцїн.

Македонія.

Відень. В найблизшім часї македоньска справа має увійти в нову фазу. Австрия і Росия мали прийти до переконаня, що програму реформ, уложену в Мірцштеґу, треба розширити в цїли скріпленя фінансової контролї македоньских вілаєтів, в котрій також инші держави мали би участь. Туреччина хотїла ставити пасивний опір сим зарядженям, але знайдуть ся способи, щоби присилувати єї до уступленя.

НОВИНКИ.

— **Руска ґімназия в Станиславові.** З початком нового шкільного року 1905/6 в Станиславові будуть отворені перші дві класи рускої ґімназиї, покищо яко паралельки тамошної польскої ґімназиї.

— **В справі жіночої часописи.** Жіноцтво наше від давна відчуває потребу орґанізациї в цїли просьвітній і економічній, чого доказом суть численні товариства руского жіноцтва у Львові і на провінциї. Робота поступає на перед; повстають нові товариства і институциї, піддержувані виключно силами нашого жіноцтва. О много живійше поступалаб наша робота, наколиб могли ми спільно порозумітись, обчислити наші сили, зачеркнути круг дїланя, відповідний до сил і обставин, та здавати справу з успіхів і неудач в наших стремінях. Средством до сконцентрованя нашої роботи може послужати жіноча часопись. Такої часописи домагало ся руске жіноцтво на вічу в Станиславові і на довірочнім зїздї нашого жіноцтва у Львові 1902 р. На вічу в Станиславові, де були заступлені всї жіночі товариства, порішено сконцентровати всю роботу жіночих товариств у Львові, тому по довгих нарадах членів „Клюбу Русинок“ і „Кружка українських дївчат“ ухвалено засновати нове жіноче товариство: „Союз жіночих руских товариств“. Статут вже уложений і незабавом се нове товариство увійде в житє. Кождде руске жіноче товариство буде мати у нїм свою заступницю, а перші загальні збори виберуть комітет редакцийний і обговорять докладнїйше програму часописи. Сей комітет віднесе ся до всїх наших писательок, щоб підпомагати видавництво своїми працями. Часопись буде посьвячена белетристицї, господарству домашньому і иншим справам, а додаток буде містити моди. Докладнїйшу програму і сторону технїчну часописи подамо пізнїйше. Сподїємось, що наше жіноцтво радо прийме сю вістку а відтак підопре материяльно і морально розпочате дїло. — *Від Виділу „Клюбу Русинок“ у Львові.*

— **Поклик до сьпіволюбивої України-Руси.** Наша дума, наша пісня, не вмре, не загине!... Отся заповідь незабутного Тараса спонукала нас до видаваня першої загальної бібліотеки музичної п. заг. „Торбан“, в якій могли би найти поміщене найвизначнїйші твори наших музиків. Велика недостача такого загального а заразом дуже дешевого видавництва, яке поставило би нашу музичну літературу на належній висоті, дає ся відчувати уже довший час, тому нема сумніву, що се нове видавництво приймуть всї прихильно, а тодї сповнить „Торбан“ свою трудну задачу, та причинить ся вельми до розвитку української музики. Задля того відкликуємось до всїх, що їм на серцї любов рідної пісні, щоби щиро підперли змаганя „Торбана“ а наших компоністів просимо о надсилане всяких творів — тогдї і „дума і пісня не вмре і слава не поляже“. — *Українська Накладня*, Львів, Вроновска 8.

— **Від Войнилова.** Що національна сьвідомість між селянами зростає все більше, сьвідчить о сїм отсей факт: В селї Томашівцях коло Войнилова відбулись дня 25 с. м. загальні збори чит. „Просьвіти“, на котрих м'ж иншим не бракло так пожаданого гостя як ц. к. правительственного комісаря, що прибув в товаристві сторожа безпечности. Покликуючись на §. 46 зак. о зборах, велїв комісар всїм запрошеним гостям як також і присутним селянам вийти з хати, де відбували ся збори. [Варто-б, щоби головний видїл „Просьвіти“ пригадав всїм читальням, аби при донесеню до староства о загальних зборах додали, що вони мають бути публичні]. Присутність ц. к. комісаря і єго енерґічне поведене так подїлало на селян, що в члени читальнї, котра за час шістьлїтного свого істнованя числила всего 30 членів, підчас сих зборів вписало ся поверх сотка. Рівночасно вплинуло до читальняної каси із членьских складок 80 К. Одушевлене народа було велике, а спонукав єго своєю бесїдою Вп. о. Білиньский з Неґовець, що явив ся сам оден з поміж усїх сьвященників околицї. Згадати варто, що місцевий парох о. Ґурґула, великий приклонник „обрусенія“, є ворогом місцевої читальнї. Епільоґом загальних зборів було се, що коли члени одушевлені і вдоволені розходились домів, явив ся місцевий війт в присутности жандарма а горлаючи під небеса: до якої „псьої матери“ сих загальних зборів і то ще молодїж пхає ся до сего, ану дрантє до дому! — хотїв розігнати збори. Та „sprężystość“ свою на жаль показав за пізно. Отсе яркий доказ сьвідомости національної з одної сторони а роботи перевертнїв, хрунїв та ворогів народної просьвіти з другої сторони. Але наші люди мають вже на стілько самосьвідомости та віри в свої сили, що вміють самі двигнутись з темноти, котрій так прихильні „nasi przyjaciele“ і потрафлять удержатись на дорозї правди. Честь народному учительству, так місцевому як і доохрестному, що своєю присутностию піднесло народного духа і заохотило до просьвіти, як також і честним міщанам войнилівским яко відпоручникам сусїдної посестри читальнї. Честь також господареви Федеви Яцевому, дотеперішному і нововибраному голові читальнї, що чимало прислужив ся єї розвоєви. Томашівцї нехай будуть взірцем для инших сіл. Vivant sequentes! — *Учасник.*

— **Руский селяньский театр** повстав, як ми вже раз доносили, на Буковинї і дня 4 цьвітня с. р. розпочинає представленя в сали музичного товариства в Чернівцях. Управитель і ініциятор сего невеличкого поки-що театру (дружина складає ся до тепер із 10 осіб, котрі виступали вже й на инших сценах), задумав гарне дїло — навідувати з театральними виставами в недїлї і сьвяточні дни найдальші рускі оселї на Буковинї, щоби ширити любов до рідного слова, та щоби по можности сповняти морально-педаґоґічне післанництво, питоме театрови. По інавґурацийній виставі в Чернівцях, до якої йдуть горячі приготованя, грати буде театр в Кіцмани, Садаґурі, Новоселици а відтак Заставнї, Вижници, Вашківцях і т. д. Грати буде театр по полудни з огляду на зелїзниче сполучене з Чернівцями. На репертуар складають ся поки-що „Не судилось“ Бораковского, „Сватане на Гончарівцї“ Квітки Основяненка, „Безталанна“ Тобилевича, „Честь“ Судермана, „Вихованець“ Янчука, „Верховинцї“ Коженьовского, „Сто тисяч“ Тобилевича, „Трійця гільтайска“ Нестроя і ин. Управа сего народного театру придбала нові дуже гарні декорациї і старає ся, щоби запрезентувати ся як найкрасше нашій публицї.

— **Капітан ґр. Шептицкий.** Міністерство війни у Відни дістало вість з головної російскої кватири, що капітан ґенерального штабу ґр. Шептицкий, приділений до головної російскої кватири, находив ся підчас битви під Мукденом при відділї ґен. Ренненкампфа і вийшов зовсїм щасливо. Тепер находить ся ґр. Шептицкий також при Ренненкампфі, котрий разом з иншими відділами російскої армії відступає в напрямі Кіріна і Харбіна.

спіхом батериї японьскої артилериї серед огню російских гармат уставляють ся на лїнії стрілів російских гармат а піхота лучить ся в отвертім поли. Росияни, не маючи вже мішків з піском, наповняють землею шапки до носа і так, в приклоненій позициї, заслонюють ся від дощу куль, котрі розвалюють доми, розпанахують дерева, палять корчі. Над головами, в висоті яких 100 метрів, пукають 15-центиметрові ґранати.

Японцї посувають ся в коротких, уриваних підбігах. Кождий стрим, кожде здержане в тім божевільнім бігу значить чорна лїнія убитих і ранених, засуджених на необхідну смерть. З одного відділу тільки двох вояків добігає до рова Канкіянтен, але і єї падуть пробиблені кулями.

Сї атаки своїм безпримірним геройством переходять людскі понятя. Очевидцеви приходять ся вони наче якийсь тяжкий, грізний сон.

Всї редути, всї укріпленя, були заатаковані; деякі здобуті, иньші взяті то знов відібрані. Росияни вели контратаки і боролись рівнож наче льви. Бідні молодцї! Ішли в повних колюмнах від мукденьского двірця, на те, аби бути змасакровані.

Дня 7 марта Росияни припустили штурм до Лікампу, що лежить на милю в західнім напрямі від Мукдену. Трудно списати, що там дїялось. Японцїв не відпирано, але буквально вибивано на місци, без руху, без дофаня. Був се безнастанний бій; тїло при тїлї. Повні потоки крови плили швидко поуз ровів і пільних доріг. Між горіючими хатами виступали на виду високі гори трупів помішаних з раненими. Все було обагрене стікаючими смугами горячої крови. Нї оден раненний не уратував ся — смерть скосила усїх. Страшна в своїй грозї масакра тревала день і усю ніч. Вкінци дня 9 марта, по боротьбі геройскій, безпримірній, найкервавійша в усїх. які знає людство, Японцї о год. 5 рано опанували терен війни...

Того рода битви, з більшою або меньшою силою, тревали на фронтї довгім на 4 милї. Але бій під Лікампу перейшов своєю грозою усї инші. Сього ранка, о год. 6-ій, правиця лївого японьского крила занимає Сухатон, зелїзничу стацию на 10 клм. від Ша, після подібних 3-дневих атаків і контратаків. Росияни, бачучи, що не зможуть вже удержати своїх позиций в центрі, здесяткованих страшним бомбардованем, цофають ся на північ ід Мукденови в напрямі згаданих вже передмостових шанців.

Рівночасно армія права, занявши горбок Путилова, посуває ся в раптовних походах через ріку Гуе, на схід від Мукдену, одержуючи підмогу в відділах від крайного правого крила, що машеруючи і борючись серед гір і долин, перетинає відворот Росиянам до Фушун та обсаджує Мукден від північного сходу

Пополудни дня 9 марта крайне ліве японьске крило ломить остаточно опір Росиян і перерізує зелїзницю на північ від Мукдену, через що се місто стаєсь тепер обсаджене із усїх боків.

Події наступають швидким темпом. Росияни програли баталію на цїлій лїнії безнадійно. Погром нечуваний. О девятій вечером Мукден здає ся. Колюмни, після розпучливих змагань, складають оруже, одна по другій. Число плїнників доходить до 45.000! Незлїчимі ряди плїнених, але бравих салдатів дефілюють перед японьскими станицями. Витязї принимають їх з пошаною та ввічливостию, видимо зворушені...

Найбільша і найкервавійша битва на сьвітї скінчила ся; дав би Господь, аби була послїдна!

— **Неправдива вість.** Свого часу подали ми що в Делятині кинулась до студні жена тамошного бурмістра, але була виратувана. Тепер доносять нам, що вість ся є неправдива; правдою є, що нещаслива женщина кинула ся до студні, але зі студні витягнено вже трупа. Вість про виратоване взяли ми з польских дневників, хоч пропустили дальше донесенє, немовто самоубийницю відставлено до дому божевільних. Здаєть ся, що пожну вість пущено до польских дневників в тій цїли, аби кинути підозрінє, немовто самоубійница кинулась до студні в приступі божевіля. Беручи на увагу сї суперечні донесеня треба замітити, що щось в тій цїлій справі є неясною і нею повинна з усею енерґією занятися ц. к. державна прокураториа.

— **Економічне положенє російского селяньства** стає чим раз гірше, особливо в послїднім часї, коли нещаслива війна з Японом приближує для Росиї взагалї економічну руїну. Жажда гроший на авантурничу кольоніяльну полїтику та на заспокоєнє ненаситного чиновництва, що живе лише корупциєю, велить російскому правительству всїми силами перти рільничі верстви до вивозу збіжа за границю. Мінїстер фінансів Вишнеградский сказав в голодовім 1891 р. ось-які слова: „Самі не будемо їсти, а будемо вивозити“. І справді російске рільництво викавує значний експорт: в перших чотирох місяцях 1904 р. вивезено за границю 167·4 мілїонів пудів збіжа. Але се не природний вивіз, се силуваний вивіз селян, котрі не мають що їсти, не мають чим заплатити нечуваних податків і не можуть продавати збіжа на своїх торгах наслїдком установленя діференциялних тариф. Податковий угніт російского хлїбороба промавляє переконуючо з отсего обчисленя російского статистика: богата селяньска родина, що має 1000 К річного доходу, мусить платити третину сего на податки! Щоби зрозуміти долю російского мужика, треба глянути ще й на те, що цїла его господарка дає оплакані добутки. Правда, на кожду селяньску голову в Росиї припадає пересїчно 12·5 десятин, коли прим. у Франциї три четвертини селяньских господарств досягає лише до 5 десятин. Але російска десятина дає річного збору мізерних 39 пудів (по 16·39 кґ.) збіжа, підчас коли той сам простір дає в Анґлії 122, північній Америцї 81, Франциї 70, Німеччинї 75 а навіть в Австриї 70 пудів. Колиж взяти в рахубу те, що одну пяту часть збору треба обернути на засів, що богато землї стоїть облогом, то правдивий збір із одної російскої десятини винесе ледви одну третину збору із десятини французкої або і австрийскої. Земля-ж дає в Росиї такі малі збори тому, що вона зовсїм виялові́ла. Крайне убожество селянина не дає єму можности погноїти її, бо не має худоби. В роцї 1851 припадало на одну голову 31·0 худоби а 1880 лиш 30·0 і спадає се число що раз нисше так, що на 1000 десятин є всего 24·4 худоби рогатої, 17·0 коний, 38·1 овець і 91 свиний, хоч би повинно бути при конях 30 проп. більше, а при прочій худобі ще в пятеро тілько. Коли порівнати висоту консумциї населеня по инших краях з тим, що з'їдає пересїчно кождий мешканець Росиї, то аж тодї побачимо, що російске населенє в чистій нуждї і голодї. Ось в Сполучених Державах консумує пересїчно кожда людина 62 пудів, в Німеччинї 26 пудів, в Анґлії 26 пудів, а в Франциї 34 пудів збіжа при незвичайно великій консумциї мяса й иньших средств споживних, а в Росиї, де мяса їсть ся дуже мало припадає на кожду голову всего 18 пудів їди. Для пізнаня властивого стану річий, треба зважити, що сї дати, подаючі пересїчну консумцию російского населеня, в дїйсности при мужиках далеко страшнїйші. Розуміє ся, що серед таких обставин мужицтво деґенерує ся, приріст населеня слабне квантітативно і квалїтативно, бо ось за послїдних 7 лїт піднесло ся число неспосібних до військової служби о 14 і пів проц. на сто! — Супротив тих урядових, отже вірвдостойних дат, стає ясно, якою брехнею кормлять наших людий всякі сьвідомі і несьвідомі москволюби, котрі захвалюють Росию як щасливу країну, де лише треба царя і Бога хвалити, а веде ся кождому як в раю... Навіть для чисто анїмального, зьвірячого житя в Росиї нема услoвий.

— **Церковний роскол серед польских поселенців у Канадї.** Як відомо, в Сполучених Державах уже від давна часть Поляків римо-католиків відорвала ся від римскої церкви і зорґанізувала ся в независиму польску церков під проводом епископів, котрі не узнають папи римского. В слїд за своїми земляками зі Сполучених Держав ідуть тепер і поселенцї польскі в Канадї. Звідтам пише Д. Ф. до американьской „Свободи“: „Поляки в Канадї також водять ся за чуби... за віри. Подїлили ся на римо-католиків і незалежних, головно через се, що римо-католицкі попи дуже їх здирали. Примірoм брали за місце в церкві річно 8 долярів, за похорон 20 долярів і т. п. Послїдними часами в Вінїпеґу побудовано независимий костел, де відправляють ся богослуженя по польски. Римо-католицкі попи дали арештувати свого незалежного собрата. Як справа скінчить ся, не знати. — *Д. Ф.*

— **Средство на сухоти** мав винайти, як доносять заграничні часописи, професср ветеринарскої школи в Медіолянї, д-р Йосиф Леві. В тамошній різници робив він досьвіди при помочи альотропічного розчину йоду на волах, котрим защепив штучно бациль туберкульози і у всїх случаях переконав ся, що йод убивав заразок сеї недуги. В тім самім напрямі робив він дальше досьвіди під наглядом сьвідків на людях і також прийшов до успішного висьлїду. Як звісно, йод має силу заразливий virus бацилю переміняти в антисептичну материю, що убиває бацилі. Отже винайдене д-ром Левієм средство полягає на тім, що під его дїланем людский орґанїзм сам витворює в собі відпорність против убийчого дїланя туберколїчних бацилїв. Д-р Леві предложив своє средство до розслїду многим лїкарским повагам, але їх опінїя випала не однаково. Коли одні привязують до винайденого способу лїченя туберкульози велику вагу, то приміром професори віденьского унїверзитету Шреттер, Вайксельбавм і Бенедікт висказали ся досить скептично і успішність нового лїчничого средства хотять випробувати в нових дослїдах. Д-р Шреттер замічує, що йоду уживано вже давнїйше також против инших недуг, а всеж таки коли такий недужий мав туберкули, лишав ся і дальше туберкулїчним.

— **Щирий покровитель „Просьвіти“.** Не будучи в силї відповідно відвдячити ся за моральну і материяльну поміч для нашої ново основаної читальнї складаєм тут на публичнім місци сердечну подяку Вп. П. Бачиньскому касиєрови „Днїстра“, котрий, вийшовши з поміж того-же народу хотяй дійшов до високих почестий, не відпурує ся его, а старає ся на кождім кроцї о его просьвітнє піднесенє. Честь Єму за се і слава, але коби таких як найбільше! — *Николай Грущак, голова і члени читальнї в Корналовичах.*

— **Сензацийне зізнанє.** З Ню-Йорку доносять, що арештований в 1903 р. за динамітовий замах, Руссо, зложив сензацийне зізнанє в справі експльозиї на американьскім военнім корабли „Maine“, котрого висадженє у воздух причинило ся до вибуху іспаньско-американьскої війни в 1895 р. Руссо зізнав, що в порозуміню з кубаньскими повстанцями вигадав плян висадженя у воздух численних американьских кораблїв. Оден з повстанцїв, що мав сей плян виконати, через похибку прикріпив міну під згаданим американьским кораблем, наслїдком чого наступила експльозия. Сей чоловік скінчив опісля самоубійством.

— **Дрібні вісти.** Цїсар санкціонував ухвалені галицким соймом закони в справі фінансової підмоги льокальних зелїзниць Львів-Підгайцї і Тарнів-Щуцїм.

Приватний доцент унїверзитету в Інсбруцї д-р Йосиф Шац іменований надзвичайним професором нїмецкої мови і лїтератури в унїверзитетї у Львові.

В Празї помер д-р Юрий Пражак, професор права в тамошнім ческім унїверзитетї.

Звісний дефравдант Володислав Кучковский, урядник львівского маґістрату, находить ся тепер, як доносять, в Італії, звідки австрийські власти старають ся дістати его в свої руки, заким учете до Америки.

— **Редактор „Дїла“ д-р Евген Левицкий** виїзджає на одномісячну відпустку; дневник обнимає з завтрішним днем п. Александер Борковский.

— **Відчит у Львові.** Видїл Товариства ім. Котляревского подає до відомости львівскої громади, що відчит проф. д-ра В. Щурата про Кальдерона: „Великий Театр Сьвіта“ (El gran teatro del mundo) буде в суботу дня 8 н. ст. цьвітня. Місце і годину відчиту оповістить ся в слїдуючім тижни. — *Видїл.*

— **Загальні збори** товариства „Руска Захоронка“ у Львові відбудуть ся 15 цьвітня с. р. о годинї 4-ій в кімнатї „Клюбу Русинок“ із слїдуючим порядком: 1) Відкритє зборів, 2) відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів, 3) звіт секретарки, 4) звіт касиєрки, 5) звіт контрольної комісиї, 6) вибір нового видїлу, 7) внесеня і інтерпеляциї членів. — За комітет: *О. Лучаківска, В. Коцовска.*

— **Подаєм до відомости,** що в сокільскім Базари у Львові можна дістати народні марки. Хто отже з провінциї замовляє що нибудь в Сокільскім Базари, може там також замовити народні марки і заощадить в сей спосіб порто, яке оплачує звертаючи замовленє до нас. Також львівскі Русини мають в сей спосіб вигоду, що о кождій порі можуть в Сокільскім Базари купити народні марки, та нїхто не може звиняти ся, що не знає, де можна ті марки дістати. Просимо при тій нагоді наших патріотів, панночки і молодїж не тілько куповати народні марки але і другим се класти за народний обовязок і ширити в сей спосіб добровільне національне оподаткованє. — *Народна Канцелярия.*

— **З Долини.** Збори полїтичного товариства „Селяньска Рада“ в Долинї відбудуть дня 4 цьвітня с. р. о год. 10 рано в сали повітової ради. — Сьвящ. *Іван Бирчак,* голова.

— **Загальні збори членів „Руского Народного Дому“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Олеську, відбудуть ся 13 н. ст. цьвітня 1905 (четвер) о годинї пів до 2 з *полудня* в канцелярії громадского уряду в Олеську з слїдуючим порядком: 1) відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів товариства; 2) звіт Дирекциї з дїяльности і рахунків (предложенє білянсу) за рік 1904; 3) звіт комісиї ревізийної; 4) предложенє в справі подїлу чистого зиску; 5) вибір двох членів і одного заступника до ради надзираючої на місце вильосованих; 6) затвердженє трох заступників дирекциї; 7) вибір трох членів комісиї ревізийної на 1905 рік; 8) внесеня і інтерпеляциї членів. Єсли би в означеній порі не зібрало ся вимагане статутом число членів (20) товариства, то о год. пів до 3 з *полудня тогож самого дня* відбудуть ся другі загальні збори без огляду на число присутних членів (§ 22 д. стат.). Право голосованя на загальних зборах мають ті члени, котрі уплатили що найменше оден удїл в цїлости (§ 14 б.). Учасники мають виказати ся удїловими книжочками. Олесько. 28 марта 1905. — *Від ради надзираючої.* 2-3

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії.** Канонїчну інституцию дістали: оо. Михайло Гайдукевич на Шишковцї, Іван Юрків на Коростів, Петро Яцишин на Рипянку, Северин Габрусевич на Годів, Сидоній Юлїян Левицкий на Лукавицю вижн., Григ. Павлюк на Серетець і Теод. Білевич на Побужани. — Завідательства дістали: оо, Емилїян Кордуба в Олексичах, Михайло Захарчук в Сасові, Николай Стрільбицкий в Стінцї, Ігнатій Слободян в Берлогах, Василь Владичин в Стинаві нижній, Филип Свергун в Пеняках і Василь Терлецкий в Грабовій. — Презенти дістали: оо. Александер Гутковский на Вербів, Юлїян Левицкий на Ляцке вел. і Павло Кудрик на Рогатин. — Совітником ординариятским іменований Емиль Глинецкий, вислужений староста у Львові.

Виказ складаних жертв.

— **На „Селяньску бурсу“** в Яворові зложили датки від вересня 1904 до нинї слїдуючі добродії: П. Симеон Кульчицкий зі Львова замість 2 К дав 3 К що пропущено послїдним разом; о. Наклович з Бунова 2 К, о. Скубіш Іван з Порудна 2 К, п. Максимович Ів. з Ольшаниці 0·60 с. о. Лїтиньский з Мужилович 6 К, хв. Дирекция тов. асек. „Днїстер“ у Львові 67 К, п. Бр. Левицкий зі збірки 1 К, п. Іл. Кокорудз зі Львова 10 К, о. Мацюрак з Тростянця 4 К, о. Підлуцкий з Любинь 10 К, преосьв. епископ Конст. Чехович 30 К, хв. Дирекция тов. вред. „Віра“ в Перемишли 25 К, хв. Заряд міста Яворова 20 К, і сяг дров, о. Волошиньский з Берблян 2 К, о. Жулевич з Курник 1 К, о. Гарасимчук з Моранець 4 К, о. Вербенець з Рогізна 1 К, о. Венгринович з Наконечного 4 К, і сяг дров, п. Симеон Кульчицкий зі Львова 5 К, о. Яремкевич з Підлуб 10 К, о. Добряньский 1 К, о. Вербенець 1 К, і о. Іван Скубіш з Порудна 2 К. Комітет складає отсим сердечну подяку всїм Вп. Добродіям за жертви і просить уклінно не забувати на нашу бурсу, що в сїм роцї удержує 11 хлопцїв, в котрих 7 мало в першім шкільнім півроцї поступ дуже добрий а 4 добрий. Жертви в сїм роцї суть дуже слабонькі, томуто кличемо передовсїм до наших чесних патріотів яворівского повіта і городецкого, щоб не дали упасти так красно розпочатому дїлу і поспішили хотьби з найменьшими датками котрі просить ся присилати на руки о. Вол. Насальского в Яворові. — *Денис Кульчицкий* скарбник.

— **На закупно козацкого курґача** під будову дому львівского „Сокола“ зволили зложити (в коронах) отсї Впов. Добродії: Семен Кульчицкий зі Львова 3, Дмитро Николяк з Костільників 2, о. Данило Танячкевич з Закомаря 2, друкарня Манецких 5, Семен Шпіцер 1, Денис Сембратович 0·30, Осип Шитко 0·30, Яцко Остапчук зі Збаражчини 1, Софія Гаймберґер з Темеровець 5·08, о. Іван Любович з Острова к. Тернополя 10; з пушок: в „Днїстрі“ 3·40, в „Народній Торговли“ у Львові 1·88, в „Сокільскім Базарі“ 5·51, в „Рускій Бесїдї“ у Львові 2·75; за облїґациї: Любомира і Фелїция Будзиновскі по 10 К. До дня 27 марта вплинуло на ту цїль з доброхітних датків, пушок і цеголок 2.366·18 К, а за облїґациї 1.774 К; разом 4.140·18 К. Дякуємо нашій суспільности за дотеперішну поміч і просимо на будуче не забувати про купно дорогої для Русинів памятки, якою є козацкий курган. Гаразд! — *Старшина „Сокола“ у Львові.*

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

Календар: Гр.-кат.: нинї (четвер) Алексія, чоловіка Божого, завтра (пятниця) Кирила, Клявдії позавтра (субота) Одарки; — Рим. кат. нинї (четвер) Квірина, завтра (пятниця) Бальбіни, позавтра (субота) Ґуґона.

Театри: Театр міський у Львові: нинї (четвер) „Подруже на жарт“ оперетка в 3 актах Франца Леара, завтра (пятниця) „Понад сили“, штука в 6 відслонах Бєрнстєрна Бєрнзона, позавтра „Подруже на жарт“, оперетка в 3 актах Франца Леара.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Саля міська. [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представленє „Циганьский Барон“ опера в 3 д. Стравса; в недїлю 2/4 послїдне представленє „Невольник“ драма зі сьпівами і танцями в 5 від. Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека унїверзитетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

До відомости інтересованих Всечесних отцїв, що прислали кореспонденциї до нашої Адмінїстрациї в справі заміни парохії до анонсу ч. 199 подає ся, що всї згадані письма відослано як собі застеріг надавець анонсу на его адресу.

Земля на продаж, 13 морґів огорода, хата, господарскі будинки, сад, кирница; земля пшенична, при головнім гостинци, в громадї Грушка коло Товмача, 6 кл. віддаленя; можна купити і парцелями. Зголошеня у Олени Дониґевич в Кімполюнґу на Буковинї. 238 2—3

Оповіщенє.

Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хлїборобам до відомости, що при цїловаґонових замовленях томасини о загальної заввартости квасу фосфорового від 16 до 20 процентовій і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає на кождім ваґонї по 20 корон опусту. Опуст так високий, якого не дає нїяка друга фірма, даємо для того, щоби наш нарід охоронити від немилосерного визиску, якому улягає при закупнї штучних навозів у жидівских аґентів. Стремимо передовсїм до того, щоби наш нарід піднести економічно, а вже богато зробимо, коли удасть ся нам охоронити наших селян перед визиском чужих і ворожих нам елементів. Від Вас, П. Т. хлїбороби, залежить, чи схочете користати з нашої працї для Вас і від оклику „Свій до свого“ так з закупном штучних навозів як і з всякими порадами будетесь до нас відносити.

Дирекция Спілки задля незвичайного розвою товариства прийме ще одного хлопця з укінченою другою клясою ґім. на практику торговельну до склепу насїнного і желїзного. Подання належить вносити просто до Дирекциї Спілки в Перемишли разом з сьвідоцтвами.

296 6—8 *Дирекция.*

Надіслане.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни **ул. Академічна ч. 26.** 314

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Д-р Володимир Кобриньскии

перенїс ся з Коломиї до Львова. Мешкає **ул. Костюшка 24** пл. Смольки, ординує від 10—12 і від 2—4 в **недугах внутрішних, вні́шних і акушериї.** 58 13—32

Інкасо векслїв і переказів

на заграничні місця і на провінцию

приймають 207c

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. управ. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи *нїякої провізиї.* 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Інтеліґентна панночка глядає уміщеня до заряду дому, до дїтий або до шитя з кроєм. Близша відомість в Адмінїстрациї „Дїла“. 253 3—3

Глядаю женщини в середнім віцї до веденя ґаздівства на селї. Зголошеня приймає п. Збоїньска у Львові, ул. Длуґоша 17. 252 3—5

Парохія на Підгірю з добрими доходами, зелїзниця в місци до заміни за місточко, зголошеня А. В. Печевіжин poste restante. 241 3—6

Кандидат адвокатури з однорічною практикою глядає концепієнтури. Адреса: Урман, Станиславів, Бельведерска ч. 50. 242 3—3

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 12—?

Жадайте даром і оплатно обширного **цїнника краєвих виробів ткацких на рік 1905,** полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. цїни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 10-40

На продаж в Мшанї коло Львова два муровані фільварочні доми, при самій зелїзничій стациї положені. На жаданє може бути додана певна скількість ґрунту або сїножати. Близша відомість у місцевого пароха. 244 3—3

Подяка.

Дня 18 марця с. р. подобало ся Всевишньому покликати на вічний супочинок мого дорогого мужа і нашого батька бл. п. Онисима Юзичиньского пароха Вибудова. Не могучи в так тяжкім горю Всім лично подякувати, звертаємось отсею дорогою до Всїх, що у так великім нещастю прийшли нам з помочию та потїхою. Наперед мусимо зложити сердечну подяку Вам Вп. Паньство Кордуби а передовсїм Вам Впр. о. Т. Кордуба, щосьте навідували ся до хорого а відтак самі урядилисьте похорон а нами сиротами по батьківськи заопікували ся в так тяжкій годинї. Нехай за Всї Ваші труди і клопоти Всемогучий нагородить по своїй великій щедротї. Рівнож дякуємо Всч. о. Цареви, що в часї недуги не забував за хорого, як також Всїм Всч. оо. Кондеканальним, що своєю присутностию причинились до звеличаня похоронного обряда. Вам Вп. Паньство Фрайнди за Ваше щире співчутє і розраду. А Вам чесні вибудівскі селяни і церковне брацтво дякуємо за Ваші мольби, які звертались до Всемогучого, щоби уздоровив Вашого пароха, як і за се, що не пожалїлисьте свого труду і видатків і поїхалисьте на місце похорону, щоби товаришити тлїнним останкам покійного на місце вічного суночинку. Бог Милостивий най Вам сторицею нагородить — Спасибіг!

В марті 1505 р.

Іванна Юзичиньска жінка, *Стефанїя* і *Зиновій Юзичиньскі* дїти. 262 —1

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* **ВИН** приймає

Народна Торговля у Львові

Цїна вин:

На при замовленю	100 літрів	50 літрів	25 літрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
Ta при замовленю	100 літрів	50 літрів	25 літрів
цїна за 1 літр	1 — кор.	1·04 кор.	1·08 кор.

Вино Самородне при замовленю 100 літрів | 20 літрів; цїна за 1 літер 1·20 кор. | 1·24 кор. 114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожані і знаменаті **„Меди питні“.**

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсї книжки: Духовна лїкарня Ц. 20 с. Хощу, очисти ся! Ц. 20 с. Наука о Найсв. Т. Евхаристиї Ц. 20 с. Оставите дїтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословский Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: о. Яр. Левицький площа св. Юра ч. 5. Також можна сї книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальска 1. 240 4—10

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотиждневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр чвертьрічна 80 кр.

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштосписи церков, каплиць, віль плебаній, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 10—14

Новість! **ПОЗІР!** Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперцї.

За тисяч туток з монограмом „Сокола“ в пуделку 2·50 К.
„ „ „ „ „ в рульоні 2·20 К.
„ „ „ гладких в пуделку з ватою . . . . 2·40 К.
„ „ „ „ в рульонах „ . . . . 2 — К.
„ пуделко паперців з монограмом 100/100 . . . . 6·— К.
„ „ „ без монограму 100/50 . . . . 1·20 К.
„ „ „ „ „ 100/100 . . . . 2·40 К.

Русини! Жїдайте всюди по трафіках Сокільских туток.

„Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. 1. 227

Дім торговельно=промисловий

„ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою **в Станиславові**

Приймає до перепродажи всякі вироби нашого промислу і всякі продукти краєві.

Доставляє машини господарскі, виробу фабричного і свого, штучні навози, всяке збіже і насїнє.

Приймає парцеляцию і посередничить при купнї і продажі, наймі реальностий, фільварків, млинів і т. п.

Посередничить при купнї і продажи худоби тучної і расової, безрог, кріликів курий, голубів і т. п.

Удержує спис руских купців, рукодїльників і промисловців і поручає кому треба (Члени за дармо).

Продає карти корабельні (шіфкарти.)
Асекурує (поки що) на житє і придане.

Одним словом: У всїх потребах економічного підкладу, *чи хто хоче що купити чи має що на продаж,* нехай кождий удає ся до сего нового товариства „ДОСТАВА“.

На відповідь треба все залучити марку почтову або карту, инакше письмо остане без відповіди.

Аґентів пошукує ся. 222 6—?

Півець церковний з добрим голосом дістане посаду. Зголошуватись сейчас до парохіяльного уряду в Краминій (коло Ясла). Безженні мають першеньство. 251 2—5

СЕЗОН 1905.

Капелюхи і цилїндри

власного виробу в наймоднїйших фасонах і барвах по найдешевших цїнах поручає

фабрика капелюхів

АНТІН КАФКА

Львів. ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і цилїндри з фабрики П. Т. К. Табіса, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden“ з фабрики А. Шіхлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дїтий 260 1 8

Цїнники даром і оплатно.

56 кр. пів кіля **МАСЛА** двірского в торговли **ВОЛ. БАЖАНТА**

Львів, ул. Галицка ч. 3. 240 6—10

Новість !

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сїнники звичайні, подушки волосїнні і з піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в спеціяльній робітни ковдер і матерацїв 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Ткацкі вироби

з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дюшпи, ручники, хустки до голи, стирки, скатерті, бурхви, фланелї, шифони, полотно на фартухи, сукнїнки, блюзки і т. п. поручає по умірковних цїнах

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчинї, коло Коросна.

Хто вимагає, дістане платно цїнник і всякі можливі прибки товарів.

Огородниче заведенє і склад насїня і великий вибір овочевих деревець

Людвіка Стефаньского

в Коломиї, ул. Крашевского ч. 68

поручає 4000 штук яблінок в найлїпших сортах, по більшій части зимових 4 і 5-лїтних Штука 4-лїтних 60 сот., 5-лїтних 70 сот.

195 3—3 З поважанєм *Л. Стефаньский.*

Лише тоді правдивий, коли трикутна фляшка єсть замкнена низше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(в законно обезпеченім опакованю

жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Відни.

Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого організму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархіи. 750 14—18

W. MAAGER,

WIEN. III./3., Heumarkt 3.

Проміж наслїдувань заряджує ся судове слїдство.

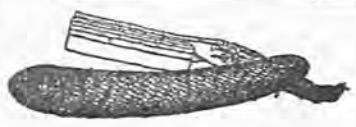

Перший руский краєвий склад і робітня вироб в ножівничих поручає **власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі** а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ

до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цїнники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

03 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

ТУТКИ цигаретові з найкраще натших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуриевич Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Заложений в 1870 р.

головний склад насїня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, кедю, червоної капусти, брукельки, каляфіорів, казарени цвиклових бураків, сельерів, сальти, шпінаку, огірків, гороху, б бу, фасолї, пачетки вже по 10 20, 30 сот, лезконї, бальсамінів, астрі, вербени, братків, незабудьків, стокрости, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почасши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, конячі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 241 6—50

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодїльня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнїйше ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, вівтарі, кивоти, проповіданцї, престоли, процесіональні образи і проті церковні знаряди в бажанім мастилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із захованєм найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великій вибір кивотів в видї церкви, прехороші виконані найновійшої форми в цїнї від 120 зр. в гору. 211 5—10

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслїдках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порилї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порилї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 5—84

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись

Видає: Александер Борковский. — Редаґує і одвічає за редакцию: Др. Евген Левицкий.

З друкарнї Народової (Манецких) Коперника ч. 8.

Ч. 63. Львів Пятниця 18 (31) Марця 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к	— 44 к
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторея. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати.

Австрия а Росия*).

Руский народ жие в трех державах: в Росиї, в Австриї (котра властиво повинна називати ся Польщею) і в Угорщині. Всюди гноблять нас. В Росиї хочуть перемінити нас в Росиян, на Угорщині в Мадярів, а в Австриї сей кусень рускої землї має бути перемінений в Польщу. Всї три держави старають ся знищити нас безоглядною брутальностию.

Питане, чи їм се удасть ся і в котрій з сих держав ми довше видержимо?

Насамперед придивім ся нашому положеню в Австриї і в Росиї. Порівнаймо наші сили відпорні тут і там; порівнаймо сили, які обі держави мають на наше знищене. Доперва по сїм порівнаню потрафимо відповісти на питане: „Де довше удержимо ся? Де, хоч пізно, але все таки колись запануємо в власній хатї?“

В „Австриї чи Польщі“, в „Пересторозї“ і в „Злодійскій Руцї“ ми вже докладно показали, якими силами робить против нас Австрия, яка єї цїль і що вона мусить осягнути Русини в Австриї суть народом трех мілїонів загибаючих хлопів. Против нас працюють три мілїони богатих і впливових Поляків, против нас робить цїла машина державна Австриї.

Три мілїони Русинів мають против себе силу цїлої держави, а ся держава хоче руский край перемінити в Польщу, тим способом що спольщила місто і уряди. Найдальше до 15 — 20 лїт край буде мати населене через половину польске, з польскими містами, польскими урядами, з полїтичною властию в польских руках. Коли се раз стане ся, то руска Галичина вже нїколи не дасть ся назад зрущити. Наш край лишить ся на віки краєм польским з рускою меншостию, так як приміром Відень є нїмецким містом з меншостию ческою.

До сего не прийшло би лише в такім случаю. коли би найдальше до 5—10 лїт, якась сила з неба перемінила Австрию в державу демократичну, в котрій рішає народ Але до сего не прийде так довго, як довго Руси не спольщать.

Будучи в прирівнаю до цїлої держави малим народом, котрого закони і їх виконане не допускають до впливу на управу держави, а маючи против себе сильну державу, мусимо стратити наш край в користь улюбленого Австриєю народу.

А як стоять справи в Росиї?

Що до прав на папери, то там поки що з нами еще гірше. В Австриї маємо бодай на папери право заступати наші інтереси в соймі і державній радї. В Росиї не маємо сего права. Але в практицї тут і там однаково. В Росиї взагалї не маємо жадної парляментарної репрезентациї, а в Австриї не маємо з сеї репрезентациї нїякої користи. Се, що в Австриї є законодатні тїла (сойм і державна рада), лише деморалїзує Русинів, бо вони гадають, що прецїнь прийде колись хвиля, що там колись вислухають їх. Русини в Росиї бодай не дурять ся і знають, що мусять винайти инші средства оборони, щоби прецїнь раз стати панами у власній хатї.

Під иншим зглядом росийским Русинам гірше нїж „щасливим“ австрийским Русинам. В Росиї руска мова є в науковій лїтературі і в ґазетах цїлком заборонена, а в белетристицї (в повістях, поезиї, і т. п.) майже цїлком. Росийске право забороняє руску мову в школї і урядах. В наслїдок сего рускі міста і руска інтелїґенция в Росиї зросийщились. Може бути, що в наслїдок сеї деґрадациї рускої мови в Росиї навіть тут і там рускі хлопи приняли деякі слова, і хоч не мовою, то национально полїтично уважають себе за одно з росийским народом.

В Росиї є отже Русинам — поки що — гірше, нїж в Австриї. Але чи також наша будучність є в Росиї сильнїйше загрожена нїж в конституцийній Австриї? Що ми сказали про Австрию скажемо те саме про Росию: „Як там обізвесь дзвін свободи, то ми уратовані.“

Однак сей дзвін мусить обізватись, заки більшість заселяючого наші землї народу стане — тут польскою, там росийскою.

Чи Росия буде мати ту силу, щоби в найблизших десяти лїтах рускі села зробити що найменше через половину росийскими так, як Австрия свої рускі села без всякого сумнїву зробить через половину польскими?

Порівнаймо польонїзаторскі сили Австриї з русифікаторскими силами Росиї:

Против австрийских Русинів робить сила цїлої австрийскої держави. Справа стоїть отже так, як би против трех мілїонів безборонних Русинів стояло 27 мілїонів Поляків, узброєних в державний скарб, сойм, полїтичні уряди, суди в і т. д.

В Росиї держава має до поборення не три-мілїоновий, але двацять пятьмілїоновий народ, а в додатку мусить часть своєї сили зужити на удержане в покорі 10 мілїонів Поляків, богато Кірґізів, Вірмен і инших народів.

Шістьдесять а нехай вісїмдесять мілїонів Росиян, паралїжованих Поляками, Фінляндцями і иншими, не зможуть з краєм, заселеним 25 мілїоновим народом, зробити того, що з жмінкою австрийских Русинів можуть зробити галицкі Поляки сильно підперті цїлою австрийскою державою.

Росия мусїла-б еще через кількасот лїт гнобити Русь, щоби єї села бодай через половину зробити росийскими, чи то безпосередним росийщенем, чи — за приміром Австриї — кольонїзациєю. Хоч би Росия дістала волю о много, много лїт пізнїйше, нїж се вираховують найчорнїйші недовірки, то ся воля стрітить села Руси еще рускими А се буде услівєм до цїлковитого зрущеня зросийщеної тепер Руси. Воля для Русинів в Австриї, як вона взагалї колинебудь прийде, то прийде вже для спольщених через половину або й цїлком руских сел.

Воля в Росиї, хоч би ми на неї ждали і зо дві сотки лїт, знайде рускі села, хоч не цїлком чисто рускими, але все таки рускими. При їх помочи і від них стане назад руским се населене росийскої Руси, котре нинї є зросийщене.

Росийска Русь має еще дальші услівя зрущеня зросийщеного тепер населеня. З Русина, котрий став Поляком вже нїколи не зробить ся Русин. Росияни руского походженя суть лише для того Росиянами, бо їм тепер здає ся, що Русини суть лише галузию росийского народу; вони не знають, що Русини суть окремим, своїм власним народом; не знають, що руска мова не є галузию (диялектом) росийскої мови, лише є самостійною мовою так само як росийска або француска Руска інтелїґенция і міщани росийскої Руси суть Росиянами лише в наслїдок хвилевої несьвідомости; але як тілько їм отворить ся очи, то вони будуть лїпшими Русинами нїж рускі патріоти в Галичинї. А очи отворять ся їм сей час по заведеню в Росиї вільнїйшої конституциї Що більше! Сама вже свобода рускої праси (друкованого слова), або свобода довозу руских книжок з Галичини, зробить рускими зросийщені міста в росийскій Руси.

Навернене зросийщених Русинів піде лекше, нїж навернене спольщених Русинів в Галичинї, бо там віра не буде перешкодою до повороту.

В житю народу дуже важними суть історичні традициї (перекази, спомини), коли в сих традициях осьвідомить ся народні маси Национальну сьвідомість піддержують історичні памятники і памятки, бо вони пригадують колишню национальну самостійність, пригадують сьвітлі часи власної минувшини. Історичні традициї розбуджують в народній масї бажане відзисканя тої самостійности і наповняють сю масу вірою, що таки зможемо здобути те, що колись вже було.

Австрийскі Русини не мають під сим зглядом нїчого. Не маємо тут сьвідоцтв славної нашої минувшини Жадна важнїйша памятка не розповідає галицкому Русинови о тім, що руский народ був колись своїм власним паном, що Русь була велика і сильна, що перед Русию дрожали і корились їй ті, котрі єї нинї гноблять. Жадна памятка з нашої старини не каже нам, що Русь має право, і що може знов бути самостійною, великою і сильною.

В росийскій Руси Русин на кождім кроцї бачить докази, що єго народ був колись вільний, великий і могутний. Численні памятки історичні переконують єго, що він має право стати самостійним, що єго земля має право бути самостійною державою. Як лише Росия дасть рускій мові хоч би тілько такі права, які тепер мають росийскі Поляки, то історичні памятки і перекази зроблять для национального відродженя росийских Русинів, для відродженя великої нациї рускої в однім кроцї більше, нїж для галицких Русинів зробила австрийска конституция, від коли єї маємо.

Цїле населене всїх міст росийскої Руси зрущить ся, бо се населене, хоч воно тепер по росийски говорить, по росийски мислить і по росийски чує, уважає себе разом з руским хлопом за национальну одиницю. Зросийщені мешканцї міст росийскої Руси уважають ся під национальним, релїґійним, полїтичним і історичним зглядом частиною народу, замешкуючого руску землю (Україну, Волинь, Поділє і Запороже). Коли сей народ прийде до национальної сьвідомости рускої, то за ним підуть також зросийщені мешканцї руских міст Поворотови зросийщених Русинів до руцини не будуть стояти на перешкодї анї віра, анї історичні традициї, анї суспільні інтереси.

В австрийскій Руси справи під сим зглядом стоять для нас о много гірше; наше положене в Австриї є просто безнадїйне Спольщені Русини уважають ся вже за людий иншого походженя; вони приймають чужі, нам ворожі традициї (перекази) історичні: вони вже стали членами иншої, Русинам ворожої церкви.

Як яка позаавстрийска сила не прийде австрийским Русинам на поміч, то ми, — яко пани рускої землї — рішучо пропали, бо ми станемо на сїй земли чисельною меншостию.

В росийскій Руси се не стане ся. Ми видержимо там яко национальна більшість аж до хвилї, коли Росия дістане волю; а ся воля мусить прийти і вона прийде. Коби лише воля в Росиї не прийшла запізно для австрийских Русинів!

Як передтим, заки Ляхи в Галичинї будуть могли нас переголосувати, росийскі Русини дістануть хоч би четвертину сеї волї, яку ми маємо в Австриї, то ми уратовані. Одно вільне слово руске в Росиї вистане, щоби галицких Русинів зробити панами у власній хатї.

Свобода в Росиї нажене теперішним пануючим в Австриї такого страху перед Русинами, що прихильність Австриї, котрою нинї тїшать ся одні лиш Ляхи, зверне ся до Русинів.

Нам дадуть шкіл більше, нїж потребуємо; унїверзитет дадуть нам навіть против нашої волї; польску мову виженуть з урядів рускої части Галичини, а на єї місце заведуть руску. Можлива річ, що зі страху перед Русинами Австрия заборонить в східній Галичинї польску мову так, як нинї є в Росиї заборонена руска мова.

До сего прийде! Росия і росийскі Русини дістануть свою волю еще перед зросийщенем руских сел в Росиї. Дай Боже, щоби се стало ся перед спольщенем руских сел в Австриї. Лише з в і д т а м прийде ратунок для Австрийскої Руси.

Сама лиш тїнь сеї свободи в Росиї, котру австрийскі Русини мають лише на папери, віддасть рускій нациї все населене руских земель в Росиї.

До такої гадки управняє нас відслонене памятника Котляревского в великім місті рускім Росиї, в Полтаві. Полтава є цїлком зросийщена, так як инші міста рускі в Росиї. Всї уряди суть росийскі, населене міста говорить в більшій части по росийски, з шкіл руска мова вигнана, руских ґазет нї руских книжок не вільно там видавати Одним словом, в Полтаві нема слїду сеї „волї“, якою тїшать ся австрийскі Русини.

Мимо того стало ся в Полтаві щось таке, що у „вільній“ Австриї є абсолютно немислиме. Там поставлено памятник рускому поетови, батькови нової лїтератури рускої, а в торжестві відслоненя памятника взяло участь все населене міста з всїми властями на чолї. Се є доказом, що населене міста, хоч воно зросийщене, чує ся руским.

Се є також доказом, що навіть само скасоване заборони рускої мови вистане, щоби нинїшних „Росиян“ в Росийскій Руси перемінити на сьвідомих национально Русинів. Тимчасом спольщені Русини в Австриї вже нїколи не стануть назад Русинами.

Росийский кнут є отже для нашої національної будучности менше небезпечний, нїж австрийска свобода! До сего переконаня вже приходять поволи австрийскі Русини і се мусить також вплинути на їх полїтику!

*) Статя з 12. числа „Свободи“ з д. 30 с. м. (частина інтерпеляциї п. Яворского, внесеної на засїданю палати послів д. 17 с. м.).

Шевченкове сьвято у Львові.

Як що року, обійшла наша львівска громада память смерти безсмертного Тараса торжественним концертом, уладженим заходом товариства „Просьвіта“ і „Львівский Боян“. Програма концерту знана вже нашим читачам, а про виконане артистичної єго части не будемо говорити, щоби не повтаряти оклепаних фраз похвал. Важнїйша річ, на

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

котру хочемо звернути увагу, то — загальний настрій.

З сего огляду з жалем мусимо замітити, що дотеперішний спосіб сьвяткованя так поважної хвилї у нас очевидно пережив ся. Не тілько, що саля фільгармонії, в котрій ще недавно Русинам при подібних нагодах було за тїсно, сим разом сьвітила значними прогалинами, але й сам настрій згромадженої публики нічим не ріжнив ся від того, з яким слухаємо першого лїпшого концерту.

Після поважної, піднимаючої духа промови д-ра Костя Левицкого, котру подаємо понизше, здавало ся на хвилю, що сьвято справді випаде сьвяточно. Та зараз наступуючий бесїдник, заступник академічної молодіжи, голова „Академічної Громади" п. Панейко, розвіяв ті надії. Уважаючи цілком слушно хвилю за відповідну, щоби висказати ідеали і прямованя нашої молодіжи, не лишив, як то кажуть, сухої нитки на нашій суспільности, не виймаючи і... сеї молодіжи, іменем котрої промовляв, а котрій, о скілько можна було при тихім читаню промови зрозуміти, все таки признавав найбільше мудрости і права до проводу. Що старі — тілько не знати ще досі, від котрого року житя починає ся властиво старість — нї до чого, що попівство потонуло в інтернаціональнім клерикалїзмі, се річи не від вчера знані; але вчера вперве почули ми, що й молодїж наша нічого не варта, бо після іройских поривів з часу звісної сецесиї і після повороту сецесіонїстів молодїж нічогісенько не робить, тілько... пильнує книжок і учить ся. В устах і тонї бесїдника було се тяжким докором. Ну, правда, що від академічної молодіжи можна дечого більше вимагати; але коли вона справді пильнує книжок і учить ся, то все таки сповняє найважнійший свій обовязок, так що занедбуванє пр. політики можна би їй дарувати. Колиж бесїдник в пильнованю науки уважає може лише нагінку за хлїбом, за карієрою, і як-раз тим докоряє теперішній нашій молодіжи і то дивна знов річ, як ті карієровичі, котрих речником був бесїдник, могуть жадати для себе права проводу або хочби тілько критики над людьми старшими, може не так мудрими, але не карієровичами, — або хочби й над иншими карієровичами... Чи з усеї молодіжи тілько сам оден бесїдник остав ся вільний від нагінки за хлїбом? Яким же правом міг він тогдї промовляти іменем молодіжи?... Але найцікавійше з усего є те, що голова „Академічної Громади" подав аранжерам концерту цїлком иншу промову, а иншу відчитав на концерті. Як се назвати? Вість про сей підступ облетїла в миг ока салю, а прикре враженє, яке вона справила, не минуло вже й до кінця. По скінченю концерту не відсьпівано навіть „Ще не вмерла Україна;" чи наслїдком загального, мимовільного настрою, чи може через те, що так часто в остатних часах надуживано сего гимну, — не беремо ся судити.

Наконець подаємо ще дословно промову д-ра Костя Левицкого:

Рік від року поминає український руский нарід день смерти Тараса Шевченка, та дух народний стрічає заповіт великого поета:

I мене в сїмї великій,
В сїмі вольній новій,
Не забудьте помянути
Незлим тихим словом!

Отсим незлим словом маємо нинї помянути 44 роковини смерти Тарасової, не про звичаї та форму, але про наше житє народне.

Наше житє народне се безпроривна борба за єствованє, серед якої відперти маємо усякі супротивности від своїх і чужих та добувати живучої крови, аби не вмирала душа наша. Нашим змаганєм національним се вольна Україна-Русь та до отсего ідеалу народного ідуть наші стремлїня із усїх областий, де тілько живе наш нарід. Та кожда одиниця сьвідома, кожда наша робота народна мусить прямувати до здійсненя сего ідеалу народного. Без народної самоуправи, чи то в Галичинї, чи на Буковинї, чи на Українї, наш нарід не дібє ся независлости, та завсе буде лиш служником других народів. А як доси у сих змаганях передувала галицка Русь та за нею Буковиньска Русь, тепер прийшов час речи слово нашій Українї...

По смерти Тарасовій знесено кріпацтво на Українї, але тим чином не створено єще нової вольної сїмї, бо народу і не допущено до свобід горожаньских, якими живуть усї народи культурного сьвіта. Указами замкнено уста народови українскому та лише не було сили скувати душі живої. Кістьми і кровію застелили наші брати далекі загони землї азийскої, та по згарищах злощасної війни і трупах царскої столицї пробиваєсь зарево весни із всходу. Починає розвіватись тьма неволї народної на нашій Українї і сходити сьвіт правди.

Зачинають піднимати ся сини України, питанє українське стало предметом розважуваня керманичів державних, поневолений нарід двигаєсь в імя прав загально-людских. За сими течіями мусить їти та їх підносити наша українска інтелїґенция. Єї невільно потапати анї в інтернаціональнім лїбералізмі, бо перед нею стоїть віковічна сила, серед якої она мусить станути з народом і за нарід! Як розбуджена ідея національна піддержує і ширить житє у народу польского, як націоналїзм воскресив упавший нарід ческий, так і для нас ідея національної рівноправности має бути першим приводом розвою суспільности українсько-руської. Під сим стягом стають нинї наші брата на Українї. Отсей просьвіт із нашої України підносить і кріпить духа народного у нас. У перед нам всїм іти широкими рядами з незломною вірою побіди правди, бо прийшов час, що розкують ся незабаром закованї люде!

З боротьби о українску мову в Росії.

Кромі поданих до тепер в „Дїлї" заходів українськоі інтелїґенциї о скасованє указу з 1876 р. і розпоряджень, якими в Росії заковано українську мову, нотуємо дальші від інституций, товариств і поодиноких людий, о скілько доносять закордонні дневники. І так:

Подрібно мотивовані пропамятні письма представили міністрови внутрішних справ: Управа петербурґского добродійного товариства для видавництва популярних і дешевих українских книжок, ґрупа горожан міста Харкова і український писатель Сергий Єфремов з Києва, а знаний український патріот Чикаленко вислав пропамятне письмо до міністра рільництва і державного майна.

Чикаленко особливу увагу звертає на те, що заборона української мови відбиває ся дуже важко на економічнім станї українського населеня.

„З московскою мовою — пише Чикаленко міністрови — нарід познакомляє ся тілько в школї, в містї і в зносинах з висшими властями, а дома — в родинї, на вулици, в зносинах з низшими урядами і з церковниками — він чує тілько українську мову. Длятого се трошки, що він набув за три-чотири зими в школї, забуває скоро. Коли хлопець не попаде просто із шкільної лавки в писарі або субєкти у містї, то він швидко затрачує розумінє прочитаного в московскої книжки, а коли не має книжки в українскій мові, то часто забуває і азбуку. Тілько книжка в его ріднїй мові спасе его від рецидиви анальфабетства, тілько она може зацікавити его і навчити чогось нового, між иншим також нових способів веденя господарства і т. и. На жаль, книжок українською мовою мало, а ґазет і журналів цїлком нема, бо правительство чомусь в українскій лїтературі бачить небезпеку для цїлости держави і тим самим сотворює небезпеку для держави через неуцтво, темноту а вслїд за тим і через обіднїнє українського сільского населеня..."

Рада міста Александровска в катеринославскій ґубернії недавно одноголосно ухвалила (на внесенє управи тамошної публичної бібліотеки) звернути ся до міністерства з домаганєм, щоби до бібліотек допускано всї українські видавництва, друковані в Росії як і заграницею, або иншими словами: скасованя указу з 1876 року в тій точцї, де заборонено „ввозъ въ предѣлы имперіи безъ особаго разрѣшенія главнаго управленія по дѣламъ печати какихъ бы то ни было книгъ и брошуръ, издаваемыхъ, на малороссійскомъ нарѣчіи".

Ще ширше поставлено сю справу в Чернигові в тамошній міскій публичній бібліотецї. На недавнім єї загальнім зборі ухвалено домагатись від міністерства скасованя цензури взагалї і переданя судови провин і переступлень, сповнених друком. Член бібліотеки, український писатель Мих. Коцюбиньский предложив до сего поправку, щоби цензуру скасувати на всї твори без ріжницї мови. При тім указав він на страшне положенє українського друку.

„Хочете — мовив Коцюбиньский — надрукувати книжку для дїтий в українскій мові, то цензор відповідає вам, що „українских дїтий нема", а є „русскія дѣти" — і книжки не пускають! Хочете перекласти Пушкина на українську мову, цензор не позволяє вам поставити імени Пушкина на перекладі і ви мусите видати свій переклад за оригінал... Був такий випадок: У Галичинї видано український переклад „Іліяди" Гомера. Сю книжку вислано до Росії, та цензура не перепустила єї і назад звернула, навіть не розрізавши карток. Той примірник уміщено у Львові в історичнім музею для нагладної ілюстрациї дїяльности російскої цензури... Театральні штуки в українскій мові мусять бути лишень оригінальні; штук у перекладі не пускають, а чейже звісно, що нї оден театр не може істнувати самими оригінальними штуками..." Потім Коцюбиньский розповів дещо із свого власного досьвіду. На примір: Післав він до цензури повість в українскій мові чисто психольоґічного характеру. В повісти фіґурував сьвященик, у котрого були сиві очи. Цензорови се не сподобало ся і він всюди повичеркав „сиві очи". Ба він не лишень видовбав очи герови повісти, але ще й постарав ся пірвати мало не всї психольоґічні вузли повісти і таким робом цїлком покалїчив твір писателя. Навіть така невинна фраза, як: „деревяна біла церква між зеленню приємно вражала око" чомусь не сподобала ся цензорови і він єї вичеркнув!..."

По сїй промові загальні збори одноголосно ухвалили приняти поправку.

На послїднім засїданю „Сільско-господарского товариства" в Лубнах порушив справу свободи друку і української мови член сего товариства Є. Взятков, висказавши погляд, що на основі царского рескрипту з 16 лютого с. р. кожда інституция чи ґрупа людий може вказувати на способи поправи державного стану, він уважає, що інтереси сільского господарства як і обовязок горожанина наказують в теперішну хвилю заявити ся, враз із усею Росиєю, за свободою друку. Розвелась над сим дискусия. В засадї ніхто не був противний свободї друку, тілько дехто підносив сумнїв, чи загальні справи підходять під компетенцию специяльного товариства. Однак більшість була справедливого погляду, що специяльні справи зависять від загальних і збір ухвалив таку резолюцию:

„Лубеньске товариство сільских господарів, надіючи ся, що свобода друку вплине спасенно на господарство, просить, щоби — з огляду на етноґрафічні витоменьности краю — розширити свободу друку також і на українську мову".

Як відомо, дотеперішні заходи українських институций, товариств, зборів і одиниць увінчались поки-що одним тілько успіхом — скасованєм заборони сьв. Письма в українскій мові (дотичне рішенє комітету міністрів затвердив цар 25 ст. ст. лютого с. р.). Дякувати за се треба петербурґскій академії наук, котрої предсїдатель, великий князь Константин Константинович, заступив сю справу в комітеті міністрів. Митрополит Антоній, в імени сьв. синода, не мав уже сьмілости виїздити в комітеті міністрів з „польскою інтриґою", хоч ще кілька літ тому синод спротивив ся був, щоби академія наук видрукувала переклад Євангелия, зроблений покійним Морачевским, бо се (як говорено в синодї) „польска інтриґа"

Віче в Стрию в справі реґуляциї рік

скликане д-ром Евг. Олесницким в справі реґуляциї відбулось дня 30 марта с. р. при участи висше 300 осіб, представителїв народних громад стрийского повіта. — Д-р Олесницкий, отворивши віче, покликав на провідника о. дек. Поляньского, на секретаря о. Павулу, почім сам забрав слово і в цїлогодинній промові представив добрі і злі сторони реґуляциї рік, розточив образ построюваня при реґуляциї на основі обовязуючих законів, вказав на средства осторожности, яких пильнувати повинні громади і взагалї інтересовані особи, на способи доходженя і охорони прав своїх. Бесїдник пояснив поодинокі практичні случаї відповідними рисунками на таблици, а при кінци бесїди вибрав всї постуляти в справі реґуляциї рік в стрийскім повітї в радї державній. Сї резолюциї подаємо дословно:

Віче стрийского повіту з 30 марта 1905 ухвалює в справі *реґуляциї ріки Стрия* слїдуюче:

Взиває ся ц. к. правительство, щоби при переведеню реґуляциї рік захованї були строго постанови законів з 11/6 1901 ч. 66 взд., 18/9 1901 ч. 103 взд. і розпор. мініcтер. торг. з 23/4 1903 ч. 90 взд. а передовсїм тії, котрі дають можність інтересованим сторонам інформуватись о проєктах реґуляциї і підносити свої заміти, взглядно жаданя.

Віче з жалем підносить, що передвиджений в § 4 мініст. розпорядженя з 23/4 1903 ч. 90 взд. обовязок управи реґуляциї подаваня копії первісного пляну траси до відомости інтересованих через завідомленє громад і виложенє тих копій в осїдности власти повітової не зістав в стрийскім повітї сповнений, супротив чого жадає в першім рядї уневажненя дотеперішного поступованя по мисли 2 уступу з § 5 тогож розпорядженя, а в кождий спосіб застерігаєсь рішучо против дальшого укорочуваня прав інтересованих.

Віче взиває ц. к. правительство:

1) Щоби видало поясненя неясного припису § 41 краєвого закона, видало в тім напрямі, щоби поступованє вказане мін. розпорядженєм торговлї з 23/4 1903 ч. 90 взд. відбувалось за увідомленєм і при участи представителїв громад і властителїв ґрунтів прибережних і в тих случаях, коли терен реґуляциї не виходить поза обсяг давного корита, як також припису § 47 тогож закона в тім напрямі, щоби усталене було понятє „корита ріки" яко простороні, покритої пливучою водою при єї станї середнім, правильнім, в тягу року найчастійшім, як не меньше, щоби усталеною була практика, коли і в яких условях ґрунт узисканий через будову реґуляцийну має бути відступлений властителям ґрунтів прибережних.

2) Щоби при переведеню поступованя реґуляцийного установила для предприємства будови заступників окремих а не урядників тої самої власти полїтичної, котра рішати має в справах реґуляциї;

3) Щоби з огляду, що до ужиточного переведеня реґуляциї Стрия треба конечно уреґульованє Опору, обняло реґуляцийним пляном по мисли § 41 закона з 18/9 1901 ч. 103 взд. також і ріку Опір.

4). Щоби уможливило і улекшило надрічним громадам і їх мешканцям зарібки при реґуляциї через децентралізацию достав, ужитє до роботи сил місцевих, відповідне унормованє платнї рільничої і терміну робіт не колїдуючого з сезоновими роботами рільничими.

5). Щоби уможливляючи по мисли §. 13 зак. з 11/6 1901 ч. 66 взд. не лиш охорону але і піднесеня при нагодї реґуляциї інтересів рільництва, а особливо селяньского поручило своїм до рішеня замітів і жадань інтересованих покликаним властям і орґанам:

а) задержувати дотеперішні комунїкациї так з ґрунтами як і між поодинокими осадами, а де се неможливе, творити штучні комунікациї при помочи перевозів і поромів;

б) задержувати дотеперішні пійла і терла для худоби, взглядно коли-б се не було можливо, устроювати і обезпечувати потрібне число нових у відповідних місцях;

в) устроювати і убезпечати до сих місць, де будуть тїла, терла або перевози, приступ відповідної широкости і доїзди з гостинців публичних;

г) відділити так ті дороги до води, як взагалї прибережні ґрунти від ґрунтів під реґуляцию узисканих а закультурованих або взагалї для цїлий реґуляциї задержаних, а то в цїли охорони перед шкодами і їх наслїдками;

д) забезпечити громадам, взглядно приватним особам побираючим доси з рік камінь, шутер і пісок, відповідні місця до побору сего і приступ до тих місць;

е) устроїти в нових коритах відповідні місця на терлиска для риб і обезпечити правильне виконуванє риболовства;

ж) відшкодованє, в случаю абсолютної неможности удержаня повисших уряджень господарских, інтересованим всеї шкоди і змешеня доходів їх господарства, яке віднятє їм сих уряджень спровадити мусить.

6) Щоби до участи в розправах, де розходитись буде о означенє шкоди і вимір відшкодованя, покликувано в характері знатоків господарів рільничих, маючих власні господарства над ріками, з особливим узглядненєм властителїв селяньскої посїлости.

7) Щоби відшкодованє обнимало також змешенє вартости ґрунтів прибережних, яке наступити мусить через обмеженє корита ріки.

По скінченій промові засипано д-ра Олесницкого многими питанями та інтерпеляциями, на котрі давав відповіди і поясненя, а вкінци ухвалено всї резолюциї і вибрано депутацию, котра має їх представити намісникови. В склад депутациї увійшли: д-р Олесницкий, о. Давидак, пп. Бервик з Лисятич і Козак з Гірного.

Віче закінчив о. дек. Поляньский, висказуючи горячу подяку д-ру Олесницкому за скликане сего віча і за поінформованє зібраних о тїй многоважній жизненїй справі.

З Росії.

(Телеґрами.)

Краків. З Варшави доносять, що на конференциї директорів середних шкіл ухвалено, що школи мають бути дальше замкнені.

В Дембіци під Влоцлавком страйкуючі хлопи кинули ся з ножами на війско. Війско дало до них сальву, і богато хлопів убило і ранило.

Ялта Дня 26 с. м. прийшло тут до великих розрухів. Товпа народу кинула ся на поліцийні циркули і увільнила богато поліцаїв. Зрабовано і спалено 500 маґазинів, домів богатих мешканців, доми з бюрами царских дібр і инші публичні будинки. Товпа не позволяла гасити огню і замордувала богато осіб. Доперва коли прийшло війско, привернено лад в містї. Місто знищене і пусте. В Лївадиї спалено будинки, де жила служба царскої родини. Управитель царских палат в Лївадиї, котрого товпа хотїла убити, з великим трудом спас ся бігством.

Петербург. В орлівскій ґубернії прийшло в половинї марта до великих заворушень хлопских. Ліси і двори великих властителїв понищено і зрабовано. Хлопи сплюндрували шпихлїрі, жадали гроший і оплат. Не убито нікого. В Тулї дня 26 с. м. знайдено на улици 3 тяжко ранених вояків. В Александрополи ериваньскої ґубернії на Кавказї убито на улици пяти револьверовими кулями француского лїкаря.

Київ. В Оясенї катеринославскої ґубернії помічено рух против німецких кольонїстів. Хлопи грозять, що як кольонїсти не віддадуть їм добровільно своїх посїлостий, то вони силою заберуть. Вислано там відділ козаків і урядову комісию. В Бірючи вороніжскої ґубернії хлопи кинули ся на добра княгинї Юсупової і зачали рабувати.

Петербург. Недавно ухвала маршалків шляхти заострила положенє, бо утверджує царя в обороні автократизму, а поступові елементи змушують до злуки з революционерами.

Тифліс. З повіту Ґорі надходять грізні урядові вісти. Населенє гір сходить на доли і лучить ся з хлопами. Власти безчинні. Хлопи понищили громадскі канцеляриї, що утрудняє уложенє мобілїзацийних лїст. В кількох місцевостях понищено двори і фільварки. Хлопи домагають ся від великих властителїв, щоби дали грамоти, в котрих зрікають ся землї в користь хлопів.

Петербург. На розї портової улиці якийсь чоловік стрілив з револьвера до поліцийного аґента.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. Дневники пишуть, що російскі війска будуть безусловно окружені Японцями і що Росияни будуть здаєсь концентрувати ся коло Харбіна.

Токіо. Дня 23 марта Японцї забрали пароход, котрий плив з вуглем до Владивостока.

Льондон. В кругах близьких до японьского посольства, рішучо заперечують всї мирові поголоски, бо японьска армія без перерви посуваєсь енерґічно наперед. Дневники в Токіо також заявляють, що Япан буде дальше вести війну аж до повної побіди. На фронт відходять з Япану без перерви сьвіжі війска, утворені з покликаних недавно вояків.

Петербург. З початком цьвітня збере ся тут комісия, зложена з ґенералів, котра має розслїдити всї подробиці в справі капітуляциї Порт-Артура.

Ляйпціґ. Офіцири, котрі вернули з Порт-Артура оповідають, що душею оборони були ґенерали Смирнов і Кондратенко; Штесель був нулею. Муніция була як найгірша. Кондратенко хотїв єї відіслати, але не допущено до сего, бо муніцию доставили правительственні фабрики російскі.

Франкфурт. З поважних жерел російских доносять, що війна буде в короткім часї закінчена, так як перед 50 роками при помочи париского конґресу. В евентуальних

услівях мира суть також інтересовані треті держави.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. На візване цісаря міністер війни приїхав до Будапешту разом з трема шефами секциї в міністерстві війни. В посольских кругах зробило се величезне враженє. Дневники пишуть, що цісар вже рішив ся згодити ся на мадярску команду. В посольских кругах говорять, що цісар хоче нарадати ся з Пітрайхом, в який спосіб вдоволити жаданя опозициї в справі язика команди. Найдрібнійша уступка в сім напрямі буде значити тілько, що цілковита побіда Мадярів, бо навіть само приреченє на будуче, зробить мадярску команду сповненим фактом.

Відень. В військових кругах не є тайною, що цісар числить ся з можливостию потреби уступленя в справі язика команди. Пітрайх є противником сеї уступки і тому першим наслідком заведень мадярскої команди буде уступленє Пітрайха. До Будапешту виїхав також командант военної маринарки, ґр. Монтекуколї.

Ревізиї у Франциї.

Париж. Численні ревізиї, котрі мали бути доконані на жаданє шефа тайної поліциї російскої в Парижи, представляють тепер в иншім сьвітлї. Націоналїстичні дневники пишуть, що ревізиї суть в звязи з тайним заговором військовим, для того зроблено ревізиї також у кількох резервових офіцирів, але без результату. Зревідовано також мешканя кількох прихильників Комба. Теперішне правительство старає ся дістати документи, при помочи котрих хоче унеможливити Комбови поворот до власти. З инших жерел доносять, що при ревізиях у нечинних офіцирів забрано документи, котрі стоять в звязи з заповідженою орнеаньским князем чинною політикою против републики.

Мароко.

Танґер. Начальник розбишацких ватаг Райцуль висказав бажанє, що хоче поклонити ся цісареви Вільгельмови. Власти позволили єму се і запевнили, що не зарядять против него ніяких кроків. Райцуль прийде з великим товариством і представить ся цісареви в своїм новім характері каїда.

Крета.

Берлін. До замку Суда на Креті приїхав відділ анґлійских військ з двома гарматами. Висилка сего війска є в звязи з вибухом повстаня на Креті. Держави, котрі опікують ся Кретою (Франция, Італія, Анґлія і Росия) повідомили кн. Юрия, яко комісаря Крети, що вишлють військо в цїли здавленя розрухів. Князь просив о 36 годинну проволоку і видав проклямацию, взиваючу населенє до зложеня оружя.

Фінляндия.

Гельсінґсфорс. Говорять, що петицию сойму в справі привернення леґального стану в Фінляндиї в части предложено цареви. Фінляндцям мають бути признані певні концесиї, між иншими і ті, що покликали рекрутів на р. 1906 не наступить після розпорядженя з 1901 р. і буде відновлена постанова, що судиїв не вільно усувати.

НОВИНКИ.

— **З руского театру.** Львівский театральний комітет завів від сего місяця, на бажанє многих патріотів збиранє щомісячних жертв на будову руского театру. Введенє сего діла стрінуло зразу деякі трудности, бо не легко було зібрати і впорядкувати так скоро понад 1000 адрес. Тому то і не міг курсор ще у всїх людий явитись або зголосив ся вже за пізно. Та надіятись, що від тепер піде ся акция скорше і живійше. Однак і сей місяць виказав вже, як на початок, добрий результат, бо зібрано понад 800 корон (не вчисляючи тих, що зложили свої жертви безпосередно в касї „Союза“). Крім того з'обовязались при сїй нагоді деякі патріоти зложити до певного часу більші квоти. Розуміє ся, що до людий, що зложили або здеклярували більші суми, курсора не буде вже висилатись.

Сей спосіб збираня жертв від всего загалу Русинів єсть у нас новий і видав ся в першій хвили декому дивний, а може і ухиляючий. Але він практикує ся вже від давних літ у других народів, що не мають політичної самостійности і примушені шукати средств для своїх культурних і національних потреб. І всюди приніс він величезні успіхи, бо дуже численні малі дари, котрі для одиниць незначні, виростають в величезні суми і причиняють ся до сотвореня інституций, котрих було би неможливо иншим способом здвигнути. В сім напрямі досить вказати на близьких нам Поляків. Хоч мають до своєї розпорядимости всякі публичні фонди: державні і краєві, правительственні і економічні, та мають богаті верстви, до котрих можуть відкликатись, а все таки наложили на цїлу свою суспільність правильний „народовий податок“ і стягають єго для ріжних своїх цїлий. Тим більше тяжить сей обовязок на нас, що маємо на всїх полях тілько разячих браків; бо коли самі не подбаємо о себе, то не маємо на цїлім сьвіті другів, щоби нам допомогли. Живою справою в нашім житю признано тепер здвигненє національного театру. Така інституция єсть важною підоймою в розвою кождого народа; єї мають вже всї, навіть найменші народи Европи, а не маємо лиш ми Русини. Тому станути нам всїм без виїмки до діла щоб здвигнути чим скорше сьвятиню для рідної штуки. Ся справа чисто культурна; ту не входять ніякі мотиви політичні, партийні, літературні або особисті. Хто почуваєсь лиш Русином і заховав в своїм серци бодай крихту любови для свого рідного, має сьвятий обовязок — хоч би не брав в публичнім житю ніякої участи — складати на так величну цїль свою жертву. А коли цїлий, найширший загал возьмесь до діла, тоді поставимо, хоч би і з поменших лепт, велику квоту і осягнемо задуману цїль. Впрочім введенє сего загально уживаного способу до збираня всенародних жертв усправедливляв вже перший результат, котрий, сподїємось, буде з кождим місяцем що року красший. Удачність того признали вже і многі наші люди. „Я не раз мав на серци зложити свою жертву на театр, сказав один патріот, але раз не мав часу іти нарочно до каси „Союза“, а другий раз відкладав а відтак і забув; тепер же прийшов курсор, так і радо дав єму свій дар“.

Розумієсь, що і в сім так культурнім ділї не обійшлось без деяких інцидентів. Деякі люди, що давно відтягнулись від руского житя і забули за свої обовязки для Руси, мабуть здивувались, що хтось пригадав собі ще за їх рускість. Они полишили собі тому час нагадатись ще над тим а дехто відказав просто своєї участи. Оден чоловік „na stanowisku“, відозвав ся навіть: „niech by byli Rusini brali pieniądze, kiedy im dawali“; та він бідняга затратив мабуть всяке почутє народної чести, коли не годен віколи своїм рідним словом промовати. Чи велику честь придбають собі такі люди навіть у розумних Поляків, котрим би раді так приподобатись, дуже сумніваємось. Досить сказати, що в двох случаях найшли ся Поляки, що видячи таку труславість своїх руских товаришів, зложили від себе дар; оден сказав: „na tak piękny kulturny cel ja chociaż Polak składam chętnie mój dar“. Здає ся, що не треба було більшого осудженя для тих шкаралупників.

Вкінци додамо, що комітет, хоч вібрав вже богато адрес львівских Русинів, не має ще далеко повного їх числа. Наш загал повинен би і дальше прийти тут в поміч. Всї повинні надсилати комітетови (Ринок ч. 10) адреси всяких звісних їм осіб, особливо остаючих в приватних заводах, мущин і женщин (бо адреси чинних ц. к. урядників суть вже в комплеті). Тут може кождий причинитись до успіху справи, подаючи адреси осіб, котрі могли би бути менше знані. Скажемо ще і те, що оно невідповідно, коли дехто каже курсорови приходити пару разів по єго жертву; бо коли курсор має обійти тисяч адресатів, то годї єму більше разів являтись. — *Комітет.*

— **О „недозволену кольпортажу“.** Пишуть нам з Тернополя: Дня 28 с. м. відбула ся перед тутешним карним трибуналом розправа против п. Миколи Петрицкого, обжалованого о похатництво і кольпортажу заборонених книжок. Трибунал, зложений з самих Поляків, переслухав шість сьвідків і цїлий ряд реляций з ріжних жандармских станиць, однак все те зовсїм не виказало провини, яку прокуратория приписувала обжалованому. П. Петрицкого засуджено на 100 К гривни, зглядно 10 днів арешту.

— **З академічного тов-а „Союз“ в Чернівцях.** На загальних зборах, які відбули ся дня 26 с. м., випав вибір старшини ось так: Голова, студ. філь. Платон Міґуля, заступник голови, кандидат прав Володимир Р. де Ганкевич, секретар, студ. філь. Ізидор Цурканович, контрольор, канд. філь. Панько Клим, касиєр, студ. філь. Володимир Карбулицкий, архівар, студ. філь. Евсевий Ґалензовский, господар, студ. філь. Дмитро Войнович, заступники виділових: Ник. Копачук, А. Міский, студ. філь. Василь Костецкий і Ів Жулиньский. Головою „літературно-наукового кружка“ є: Петро Катеринюк, єго заступником, студ філь. Дмитро Войнович.

— **Польскі студенти з Конґресівки у Львові.** Комітет, що займає ся релеґованими учениками з Конґресівки, оповістив в польских часописях відозву, доносячи, що у Львові є кількадесять студентів, вигнаних зі шкіл в Конґресівці за те, що вони або їх родичі домагали ся науки в рідній мові. Відозва взиває польску суспільність, щоби заопікувала ся вигнанцями, а польских професорів та академіків, щоби приготовили їх до іспитів в галицких школах.

— **Самоубийство в Пелчиньскім ставі.** Вчера по 8 год. вечером станув якийсь чоловік над берегом Пелчиньского ставу у Львові, скинув із себе верхну одіж і скочив у воду. Побачили се переходячі студенти і оден вояк і сейчас побігли до військової пливальнї закликати когось на ратунок. Але тут не було нікого. Тоді побігли до сусїдних домів і принесли жердки, щоби подати тонучому, однак по нїм не було вже й слїду. На греблї лежала баранкова шапка і зимовий плащ з карткою, на котрій находили ся олівцем написані слова: „Bukaczowce, doktor kolejowy“. Повідомлена телеґрафічно поліция розпочала незадовго при помочи міскої сторожі глядання, але хотяй їздили човном і пливали гаками у воді до пізної ночи, топільника не найдено.

— ***Числова льотерия в Галичинї.*** На основі статистичних дат з оборотів числової льотериї в Галичинї принято за 50 літ, від 1849 р. до 1898 в Галичинї 370 міліонів ставок, на котрі поставлено разом 120 міліонів. З того на 1000 ставок виграваю пересічно 14, а разом було 5,169.946 виграних, за котрі виплачено загалом 66 міліонів корон. Отже галицке населенє програло за 50 літ на льотерию 54 міліонів корон, то значить, що край став ся о тоту суму біднїйшим. Супротив того слабою потїхою являє ся факт, що за десятиліте від 1889 до 1898 число ставок обнизило ся о 20 проц. і що з *поступом* просьвіти вони будуть зменшати ся все дальше.

— ***Як Жіль Верн став письменником.*** Автор знаменитих фантастичних повістий оповідав нераз, що він став популярним письменником лише завдяки тому, що париский видавець Гетцель, чоловік дуже нервовий і сердитий, викинув єго за двері за влїзливість. Діло було ось-яке: Молодий Жіль Верн, бажаючи подати конче якесь оповіданє в часописи для молодїжи, яку видавав Гетцель, приносив єму одну рукопись за другою. Гетцель відкидав їх по черзї. А тимчасом молодий письменник потребував гроший, навіть голодував. Вкінци коли Гетцель знов звернув єму рукопись якогось оповіданя з житя париских бідаків, як непридатну до друку, Жіль Верн рішив ся спитати Гетцеля, з якого іменно житя, з якого сьвіта хотів би він мати оповіданє? Гетцель, котрому Верн вже надоїв своїми предложенями, зірвав ся і крикнув іронічно: „З якого сьвіта? З піднебесного. Вибирайтесь на облаки і напишіть звідтам щось; а поки-що прошу менї дати спокій“. І строгий редактор показав Вернови двері. Верн, вернувши домів, сейчас забрав ся до оповіданя „Подорож на місяць“. Він пильно прочитав цїлу масу книжок з астрономії і по яких двох тижнях явив ся у Гетцеля з готовим вже оповіданєм. „Ви взелїли менї написати оповіданє, котрого акция відбувала би ся у воздусї — сказав він до редактора. — Ось я сповнив ваше бажанє і надїюсь, що ви бодай переглянете мою рукопись а не відкинете непрочитаною“. Сим разом Гетцель сповнив бажанє молодого письменника і був одушевлений новим оповіданєм. Він сейчас передав рукопись для ілюстрованя рисовникови Ру і коли Верн по кількох тижнях, не маючи від Гетцеля ніяких вістий, явив ся до него, Гетцель подав єму готове вже число часописи, в котрій був надрукований початок оповіданя, і сказав: „Ваше оповіданє написане знаменито і мої діти читали єго з одушевленєм. Присилайте більше таких оповідань, а ще лїпше, напишіть на подібну тему більшу повість для молодежи. Я бачу, що у вас талан і що ви вгадали, що може інтересувати молодих читачів“. Минув місяць і Верн приніс Гетцелеви повість „Пять тижнїв на бальонї“ і з тої пори межи Жілем Верном і єго видавцем, а відтак єго наслїдниками, витворилась тїсна дружба, котрої результатом була сьвітова популярність Жіля Верна і велике майно, яке Гетцель нажив на творах знаменитого письменника.

— **Для ґр. Монтіньозо.** З Берлина доносять що оден тамошний лїнар, котрий унаслїдив недавно 5-міліонову спадщину, дарував ґр. Монтіньозо віллю під Фльоренциєю і записав їй досмертну ренту. Ґрафиня покликала єго до Фльоренциї, щоби подякувати єму особисто. Банкир поїхав, але в дорозї коло Боцен на домаганє родини єго задержали і відослали силоміць назад до дому. Родина впевнює, що банкир є недужий на умі.

— **Королївскі титули.** Одна льондоньска часопись обговорювала титули монархів, що панують в ріжних краях, і подає цїлий ряд інтересних і мало звісних титулів, особливо монархів з полудневих сторін. Так пр. перский шах має титули: „дерево чести“, „зеркало чесности“ і „рожа одушевлень“. Турецкий султан має між иншими титули: „Князь верблюдів“, „перла народів“, „тїнь Бога“ і „ворота справедливости“. Абісиньский неґус, Менелїк, є „королем королів“. Король Мономопата (в полудневій Африцї) є „паном сонця і місяца“, „великим маґом“ і „великим злодієм“, єго наслїдник престола має титул „малого злодія“. Є також король „двайцять чотирох парасолїв“.

— **Положенє російскої армії в Манджуриї.** Военний референт Temps-а Берне замічає, що нове стратеґічне положенє російскої армії, в яке вона тепер поставлена по відворотї з під Мукдену, нагадує положенє з початку 1904 р. „Тоді Росияни мусїли боронити Ляоян і Порт-Артур — говорить автор — тепер Харбін і Владивосток. Анальоґія повна; ґеоґрафічне положенє Владивостока на кінци півострова зовсїм відповідає положеню Порт-Артура на Квантунї. Подібно як Порт-Артур Владивосток лучить ся зелїзницею, ведучою до Харбіна, з головними російскими силами; єму також грозить небезпечність бути відтятим від зносин з ними. Японцї мають змогу так само вибирати: напасти або на російску кріпость або на російскі армії в Манджуриї. Треба надїяти ся — продовжає Берне — що Японцї виберуть облогу Владивостока і, як десять місяців тому назад до Порт-Артура, двигнуть свої сили до другої російскої кріпости. Японців тепер в Манджуриї 400.000; ті сили будуть імовірно озділені на дві части: 250.000 будуть слїдити дальше за операциями Росиян, котрих тепер далеко менше, а 150.000 виберуть ся на Владивосток і вимірять єму рішаючий удар. У Владивостоцї тепер не більше як 40.000 т. є. майже тілько, вілько було в Порт-Артурі з початком облоги. Однак дожидати у Владивостоцї такого сильного опору, який ставив Порт-Артур, ледви чи можна. Владивосток дуже слабо забезпечений від моря. Як лише кріпость буде обляжена, російска армія відступивши поза Харбін, Кірін, Бодуне, не буде в силї підприняти якусь диверзию, щоби перепинити нормальний хід облоги або здержати єго. Армія буде нейтралїзована стоячими перед нею японьскими військами. Дати рішучу відправу російска армія не буде годна, поки не дістане помочи, а вона може прийти пізно, коли Владивосток буде вже в руках Японцїв. Взагалї вигляди на побіду знов по стороні Японцїв“ — кінчить Берне.

— **Сахалиньскі реформи“.** „Син отечества“ застановляє ся над тим, „що дожидає Сахалин“ супротив побід Японцїв. Сей остров, що для Росиї є місцем депортациї, до 1875 р. находив ся під спільним панованєм Росиї і Японії. Від сеї пори перейшов на виключну власність Росиї і став ся раєм для бюрократиї, а пеклом для мучених там злочинцїв. Сахалин, економічно Росиянами зовсїм не експльоатований, має величезні мінеральні скарби, просторі пасовиска і рибні побережа. Тим то становить лакомий кусок для Японцїв, котрі вже від давна старали ся накинути єму свій вплив, особливо культурально. До оборони Сахалина зовсїм не приготований. Більшість свобідного населеня перенесло ся на сушу, а з „поселенцїв“ і „каторжанків“ утворено „дружини“, що мають виступати спільно при обороні острова. Однак супротив такої оборони, котра певно не схоче проливати крови за правительство, і супротив нечисленного війска нема найменшого сумніву, що Сахалин здобудуть Японцї легко, тим більше, що тамошні власти зовсїм не думають про грозячу островови небезпечність і займають ся справами, котрі в царскій Росиї уходили все за найважнїйші. Так пр. ґубернатор Сахалину, Лапунов звернув ся до головної вязничної управи з запитом, яку нову реформу установлено для вязничних наглядачів. „Мабуть на острові — додає „Син отечества“ саркастично — всьо в порядку а навіть приступають там до якихсь реформ“.

— **Дрібні вісти.** Міністер просьвіти іменував скриптора бібліотеки університету у Львові, д-ра Йосифа Корженьовского, кустосом університетскої бібліотеки в Кракові.

— —

— **Заява.** Подаємо отсим до відомости інтересованих, що з кінцем марця с. р. складаємо всї свої обовязки в школї ім. Шевченка і в інститутах Руского товариства педаґоґічного у Львові. — *Мария і Василь Білецкі.*

— **Популярно-наукові відчити Руского товариства педаґоґічного у Львові.** Дня 1-ого цьвітня с. р. від год. 6—7 в салї V кл. рускої ґімназиї (Народний Дім III пов.) відбуде ся відчит п. Ев. Мандичевского, професора рускої ґімназиї з Тернополя, про „Горкого і єго популярність“. Дохід призначений на приватну семинарию женьску. Видїл просить руску суспільність о як найчисленнїйшу участь.

— **Із Самбора.** Філїя руского тов. педаґоґічного в співучасти других українсько-руских товариств в Самборі устроює в сали Рускої Бесїди дня 9. цьвітня с. р. „концерт в честь Тараса Шевченка“. Комітет упросив до співучасти звісних в широких кругах, прелеґентів, сьпіваків і музиків, і поробив заходи около старанного виконаня добірної проґрами, тому надїєсь, що наша інтеліґенция із Самбора, повіту і сумежних околиць враз з представителями селян численно явить ся. — *Комітет.*

— **Віче в Сколїм** скликую на день 5 цьвітня 1905 р. (в середу пістну) на 2 годину пополудни в сали маґістрату з порядком дневним: 1) справа реґуляциї рік в стрийскім повіті; 2) внесеня і інтерпеляциї членів. — *Др Евген Олесницкий.*

— **З Калуша.** Дня 8 цьвітня о 4 годині по полудни відбуде ся заходом філїї товариства педаґ. в Рускім касині в Калуши другий відчит. Перший відчит п. з. „Війна а мир“ виголосив 25 с. м. п. Козоріз, учитель з Тужилова, і тоді зібрано на цїль таварнства квоту 13 К 4 с. Другий з ряду відчит п. з. „Погляд на істору т. зв. жіночого питаня“ виголосить п. Стефанович, адвокатский кандидат в Калуши. Видїл філїї товариства звертаєсь отже до всїх Русинів калуского повіта з просьбою, щоби зволили як найчисленнїйше явити ся і піддержувати змаганя філїї. Добровільні датки приймає ся з подякою. О численну участь просить ся тим більше, що в Калуши того самого дня відбуде ся концерт в честь Т. Шевченка, отже учасники будуть могли взати участь так в відчитї як також і на концертї“.

— **Із Станиславова.** Продовженє загальних зборів „Товариства руских женщин“ в Станиславові відбуде ся дня 6 цьвітня с. р. в четвер о год. 4 пополудни в льокали Інститута дївочого в Станиславові при ул. Казимирівскій ч. 54 в отсим порядком: 1) Вибір видїлу на слїдуючий рік; 2) внесена і інтерпеляциї. Просимо усїх членів, щоби ся явили в як найбільшім числї. — За видїл: *О. Баришева*, предсїдателька, *Ю. Ковшевичева*, секретарка.

— **Адміністрация Молодїжи** в Тернополи просить тих Вп. Добродіїв, що одержали перші три числа, а до тепер їх не звернули, аби були ласкаві зголосити передплату.

Календар: Гр.-кат.: нин (пятниця) Кирила, Клавдії, завтра (субота) Одарки, позавтра (недїля Хрестопоклонна) Івана; — Рим. кат. нин (пятниця) Бальбіни, завтра (субота) Гугона, позавтра (4 нед. посту) Франца.

Театри: Театр міский у Львові: нин (пятниця) „Понад сили“, штука в 6 відслонах Бернстерна Бернсона, завтра (субота) „Подруже на жарт“ оперетка в 3 актах Франца Лєара, позавтра (недїля) о 3·30 год. „Дротар“ оперетка в 3 актах Франца Лєара, о 7 веч. „Іволя“, Драма з середновічних часів Юрия Жулавского; в (понедїлок) „Подруже на жарт“, оперетка в 3 актах Франца Лєара.

Репертуар руского театру в Золочеві. [Сала міска. [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером.] в Суботу 1 цьвітня, передпослїдне представленє „Циганський Барон“ опера в 3 д. Страуса; в недїлю 2/4 послїдне представленє „Невольник“ драма зі сьпівами і танцями в 5 від. Кропивницкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 36.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол від 3—5.

Просьба в імени убогого ученика. Мій парохіянин віддав свого сина до рускої ґімназиї у Львові. Здібний то хлопець і батько видячи поступи сина, з останного давав, щоби єму в науках помогчи. Не могучи однак зі свого маленького господарства витягнути достаточного доходу на удержане сина, постановив виїхати на заробок до Америки, де мав через свояків запевнену роботу. Виїхав в дорогу, та недоля стала в дорозї. Бідний батько заїхав до Гамбурґа, занедужав і лежить на чужинї в шпитали, а дома розпука жінки, пятеро дрібних діточок а шестий найстарший у Львові плаче, бо нема кому удержати его в школї. Прошу отсим милосерних Родимців, причинити ся датком хоть найменшим, щоби помочи доброму ученикови, а може він колись Руси відвдячить ся. — *Яків Сінгалевич*, сьвящ. в Романові коло Бібрки.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 20—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Молодець з гарним і скорим письмом глядить занятя. — Павло Фурбала в Полтві п. Глиняни.

Потреба від Провідної недїлї молодого дяка іспитованого і з добрим голосом. Гр. кат. уряд парохіяльний в Клебанівцї, п. Богданівка. 265 1—3

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних.
266 1—?

ЦЬВІТИ для церквей

купуймо лише в Стрию

Букети до сьвіч . . . 1—6 К
Букети поставні . . 2—10 „
Вінцї-ґірлянди м. . . 4—8 „
Строїки народні по . . 1 „
Коші з цьвітами . . 6—10 „
Пальми . . . . . 8—10 „
Беґонії . . . . . 2—4 „
Вінцї шлюбні . . . 4—5 „
Чипочки весільні з париских „моделів“ до 15 кор. у

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ
248 3—8

Дешеве чесне пірє на постіль!

5 кг.: сьвіжо дерте К 9·6?, лїпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченем порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 157
261 почта Пільзно, Чехи 1—6

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича*. Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЕГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 33—60

Дістати можна всюди.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для урегульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Курс Львівский

з дня 31 н. ст. марта 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	595 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	— —
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 50	100 20
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (ІІ. см.)	101 50	— —
„ „ 4½% (ІІІ. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	87 —	93 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 26	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсї книжки: Духовна лѣкарня Ц. 20 с. Хощу, очисти ся! Ц. 20 с. Наука о Найсв. Т. Евхаристїи Ц. 20 с. Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: **о. Яр. Левицький площа св. Юра ч. 5.** Також можна сї книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальска 1. 240 5—10

ОГОЛОШЕНЄ.

Звичайні загальні збори товариства кредитового „НАДІЯ“ в Бережанах відбудуть ся дня 18 цьвітня н. ст. (ві второк) о годинї 2 по полудни в сали „Надії“ з слїдуючим порядком: 1) Отворене зборів і відчитане протоколу послїдних загальних зборів. 2) Звіт дирекциї з дїяльности за рік 1904. 3) Внесенє комісиї контрольної на уділене абсолюторії. 4) Розділ зиску. 5) Вибір трех членів Совіта і двох заступників членів Дирекциї. 6) Вибір трех членів комісиї ревізийної. 263 1—1

ЗА СОВІТИ:

М. Соневицкий. *Іван Рудницкий.*

Архитект Теодор Мельничук

ЯРОСЛАВ

ул. Собіского ч. 6 (побіч церкви)

Виконує пляни, поміри і коштосписи церков, каплиць, віль плебаній, домів мешкальних і приймає управу повисших будівель, вкінци підіймає ся стильової реставрациї старих будівель. 214 11—14

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички ґумові плащі чорні і кольорові. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

20 корон опусту від цїн фабричних (картельових) на кождім ваґонї **томасини** від 16 до 20% квасу фосфорового загальної завартости і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли** при замовленях цїловаґонових. Цїнники висилаємо відворотно почтою вже оплатно. 229а 7—8

Півець церковний з добрим голосом дістане посаду. Зголошуватись сейчас до парохіяльного уряду в Краминій (коло Ясла). Безженні мають першеньство.
254 3—5

Глядаю женщини в середнім віцї до веденя ґаздівства на селї. Зголошеня приймає п. Збоїньска у Львові, ул. Длуґоша 17.
?52 4—5

Академік глядає лекциї. Ласкаві зголошеня з поданєм условій під адресою: „Школа“ в Дмитровичах п. Судова-Вишня.
250 3—5

Пошукує посади дяка півець церковний, може управляти хоральним сьпівом. Адреса: Микола Рудакевич село Кутлища п. Підкамінь к. Бродів. 3—3

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Заліщинах

поручає готові повози, дорожки, візки, сани. Виконує на замовленє всякого рода еквіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.
234 ?—10

Новість !

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. **Ковдри звичайні** від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сінники звичайні, подушки волосїнні і з піря, ціхи, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метал і дорогих каміням. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Перший руский склад машин до шитя.

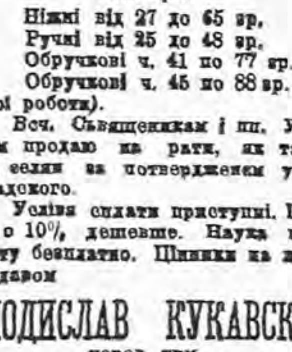

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане з даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврун

Львів, Пасаж Міколяша.

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна орговля“

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цїн для церков 10% опусту.

Цїна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає 12—16

DEPENDANCE

Готель Брістоль І п. Театр ріжнородности

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насінє звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокротки, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24? 7—50

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительницї, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, патерицї, підставники, плащеницї, хрести, кадильницї, всеночники, водоноси, шлюбні вінцї, лямпицї, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 19—45

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)

По найдешевших цінах. Без конкуренциї.

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також толетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, **7·20**, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна бувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і сьвят) о 5-ій годині по полуднп. Яко лїтературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Баторого ч. 24. Бюро газет А. Охшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemarkt 18; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надісланість на інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло" з лїтер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цїлий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адмінїстрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за еї місце, а в рубрицї „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень При тім пригадує ся Вп передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати.

Північні приятелї „Ґалічаніна"

про відзив м. Райнбабена о Русинах.

Польща і Москва дві непримирмі вороги — та лише о тілько, о скілько не могли та не можуть погодити ся о роздїл загарбаних українско-руских земель. Скілько-ж разів лучить ся, що привалений до землї північним медведем та одноголовим орлом руский лев зачинає дужити на силах та думає брати ся до визволу з їх лабет та кіґтів, стілько разів ті два історичні, непримиримі вороги у найліпшій дружбі сходять ся разом, щоби спільними силами вдержати тюрму, в яку запроторили живцем українско-руску нацию. На тій точці непримиримі, історичні вороги все були і є найліпшими, історичними союзниками та другами. Від часу, як в Андрусові над Дніпром шляхецка република та царска Москва злигали ся разом на розшматованє України Руси, — через Бахчисарайский мир, Катеринену поміч против Зелїзняка і Ґонти, спільну нагінку на українофілів 60-их років, аж до звісних симпатий, якими російска офіцияльна, консервативна та націоналїстична преса стрічала правлїнє славетного ґр. Каз. Баденія, червоною ниткою тягне ся отся спілка російских консерватистів та націоналістів, загалом рішаючих в Росиї кругів з шляхоцкою Польщею на погибіль Руси-України Проявила ся вона і з нагоди послїдного, так голосного в сьвітї, відзиву мін. Райнбабена в прускім соймі про польско-рускі відносини в Галичині. Російска преса, а іменно преса тих кругів російскої суспільности, котрі як-раз ноторично звісні з нетерпимости та неґациї усего, що лише пригадує на живучість та національну відрубність українського народу, а серед котрих саме наші доморослі „Ґаліцкіе русскіе" мають найгорячійших прихильників, опікунів та „пособітелей", — заговорила теж про виступ мін. Райнбабена і — розуміє ся — по історичній традициї московско-польскої політики супротив Русинів, заявила ся за Поляками а против народу руского.

„Русскія Вѣдомости", „Новости", „Биржевія Вѣдомости", „Заря" та инші консервативні, славянофільскі, націоналїстичні та загалом „общерускі" часописи згідливим хором осудили, що виступ мін. Райнбабена був „безтактний", що польско-рускі відносини в Галичині цілком не так сумні, і положенє Русинів в Галичині не так траґічне, як се міністер представив, і що позиньскі Поляки раді би були, щоби їм так „зле" було під німецким правлїнєм, як Русинам під польским. „Новости" посунули ся до вискажу, що „коли би мін. Райнбабен позволив для Поляків половину сего, що мають Русини в Галичині, то Поляки поставили би єму в Позвани памятник"; „Биржевія Вѣдомости" обурені на пруского міністра, що він має час читати жалї Русинів на Поляків, а не знає, що якійсь там німецкий пастор в Гданьску вазвав Німцїв з проповідницї бойкотувати Поляків; а „Заря" пописала таке: „Треба знати, що Русини самі ще не рішили яке людове нарічє взяти за свою мову, а мимо того їх говір в Галичині цілком повноправний (!) з язиком польским в соймі, школах та всїх урядах. Сойм, хоч єго більшість подавляюче польска, призиає на культурні цїли Русинів щорічно значні (!) суми, субвенционує рускі видавництва, наукові інституциї, навіть рускі патріотичні товариства. На львівскім університеті є рускі катедри, в краю є рускі ґімназиї, а народних шкіл руских більше (!!) ніж польских. Се треба сказати в имя правди. Таким способом не розуміємо, як можна положенє Русинів в Галичині порівнувати з положенєм познаньских Поляків... Думаємо, що не кождий пруский міністер посьміє щось такого . . ."

„В Берлїні — пише далі „Заря" — добре знають, що стоїть в руских часописях. Можна думати, що стоїть в них як-раз се, що бажає собі Берлін, аби в них було. Але в них є ще щось — і се характеристичний ступ „Зарі" — що Берлінови рівнодушне, а що є причиною польско-руского спору. Ото Русини хочуть сотворити в Австриї українську державу з дуже широкими видами на будуче. Недивота, що Поляки не хочуть згодити ся на таку ампутацию: ми також не бажали би собі еї... Чому вкінци Русини сповідують свої жалї по німецки? Чи се не диве? Ось на такі голоси розписала ся „общеруска" преса про руску справу в прускім соймі та про відносини, серед яких живе ся Русинам в Галичині.

І тим відзивам наведених та подібних їм часописий славянофільско-націоналїстичного авторaменту ми ні трохи не дивуємо ся. Вони-ж — як сказано — йдуть традицийним шляхом спільного поборюваня українства. Ми й не журимо ся тим, що наші петербурскі та московскі „опікуни" так уняли ся за нашими „опікунами" галицкими. Руский народ, мимо спільних ворожих заходів одних і других, не загинув і не загине, але всупереч їх чорним бажаням живе і жити буде та приходить до чим-раз більшого зрозуміня свого „я" національного так над Сяном, як і над Кубанню, а кракане польско-московских ворон не в силі вже загатити єго розвою. Ми і не станемо простувати так брехонь про польский рай, в якім живуть невдячні галицкі Русини по зображеню „Зарі", „Новостий" і т. д., ані толкувати їм, чому для середно-европейского сьвіта пишемо про наші відносини по німецки, а не говором Ванька з під Кострома. Та годі нам не зазначити сеї характеристичної появи, що тими оборонцями галицко-польскої господарки зглядом Русинів перед широким сьвітом взяли ся служити як-раз ті круги російскої преси, що по ідеям і симпатиям найблизші приятелї наших „ґаліцких русскіх". Наведені відзиви сеї преси як не мож лїпше вияснюють властиву службу наших москвофілів та ту місию, яку вони з поручення тих-же російских кругів мають сповнити в Галичині. Нехай Галичина йде на пропаще, нехай півчетверта міліона галицких Русинів загибне від польского зализу, нехай і сьвіт не знає про їх борбу о істнованє, нехай в Галичині запанує неподільно Польща: коби лише там, не дай Боже, не скріпило українство, коби лише не сотворено тривких основ для національного істнованя „хахлів". Галичину нехай бере Польща, коби Україна остала Москві. Андрусівский договір у новому виданю. А місию спинення національного розвитку галицких Русинів, розвитку, що можливий лише на „хахлацкії" основі, поручено як-раз „ґаліцко-русскім" товаришам письмаків від „Зарї", „Русскихъ Вѣдомостей" і т. д. Вправді горячі пеани сеї преси для польского панованя над Русинами в Галичині не конче випали на руку крутїям з москвофільского штабу у Львові і вони, щоби якось направити попсоване, простують в „Ґалічанін'ї" делїкатно „неточности" та „незнаніе" своїх петербурско-московских другів, при чім підхоплюють та роздувають що сила згадку „Зарі" про „українську державу", торочучи знов про польску інтриґу як її жерело. Але таке милене сліду по прикладу злодія, що втїкаючи, сам кричить: „ловіть злодія, ловіть!" не виведе нікого в поле, і не лише всім національно сьвідомим Русинам в Галичині, але і чесним москвофілам певне стане ясно, яку вартість має „опіка" північних „приятелів" над галицкими Русинами та куда вона простує.

Загальні збори „Краєвого Союза Кредитового" у Львові

відбули ся 30 марта с. р. у великій салї Бесіди. Зборам проводив радник судовий д-р Дамян Савчак. На секретаря зборів покликa-

Що то є старість?

Познаки старости є загально знані; коротко можна їх зібрати в словах: ослабленє як тілесних так і душевних сил таке, що чоловік стає ся непотрібним для других, а тягарем для себе самого. Всеж таки охота до житя у старих людий зовсім не є менша ніж у молодих. Показує ся се між иншим і в тім, що так часто старцям, що мають по 70 літ або й більше, ще забагає ся женитись. А знов суперечність між охотою до житя а силами стає ся причиною частих самоубійств старих людий. Статистика виказує, що число самоубійств людий у віці від 50—80 літ житя значно більше від числа самоубійств людий повисше 50 літ. І так пр. в Прусах на 100.000 людий річно відбирає собі житє 154 осіб у віці від 20—50 літ, а 295 осіб у віці від 50 — 80 літ; а в Данії за десять літ від 1886—1896 на кождих 100.000 душ населеня наложило на себе руку 394 осіб у віці від 30—50 літ і 686 осіб у віці від 50 до 80 літ.

Яка-ж є причина того, як здає ся, конечного ослабленя орґанїзму. Відомо, що орґанїзм складає ся з клїтин, а житя єго залежить від житя тих клїтин. Найсильнійше розмножують ся клїтини, коли орґанізм є ще в зародку, в ембріонї; опісля множать ся чим раз менше.

Клїтини зужиєають ся і виділюють ся з орґанїзму ріжними дорогами, як відходами і потом, а відновляють ся через вдиханє воздуху і приниманє поживи. Згодом спосібність клїтин, розмножуватись і відновляти ся, меншає, а вкінци цілком занепадає. Доба сего занепаду є добою старости.

Так пояснюють причини і прояви старости учені Вайсман і Білер (Bühler). Краска волося залежить від находячого ся в них піґменту; коли на старість волосе сивіє, то значить, що піґмент не відновлює ся і волосе тратить свою краску. Відомо також, що на старість чоловік худне, значить, зменшає ся у него обєм мязів і убуває товщу; походить се відти, що не відновляють ся клїтини, потрібні до творення мязів. Також і кости стають ся на старість тонші і крихкі, а рани гоять ся поволїйше і тяжше; та й се пояснює ся тим, що матерія орґанїзму, значить, клїтини, відновляють ся тяжше.

Отже звісний російский учений Мечніков, що головну увагу у своїх наукових дослідах звернув на причину і суть старости, не згоджує ся з пояснюю теориєю. Передовсім — каже він — не можна твердити, що в старости розмножують ся клїтини слабше ніж в молодости. Пр. волосє росте в старости так само сильно як і в молодости; доказали сего поміри. Ба навіть на деяких частях тіла, як на горішній губі і на бороді, росте волосє в старости сильнїйше: пр. у Монголів молоді люди бувають зовсім без заросту, аж у старих доходять вуси і борода до значних розмірів; так само у европейских жінок за молоду ледво слїдно якийсь пух на губах, а в старости дістають вони нераз навіть зовсім поважні вусики. Нігти ростуть в старости так само, як і у молодих А що-до лисини, то й вона не є прикметою лише старости, бо й у молодих людий лисина часто починає ся дуже рано.

Мечніков виступає з новою теориєю. На єго гадку причиною старости є надмірний розрід т. зв. макрофаґів, великих розмірово клїтин, котрі з молодости боронять орґанїзм від шкідливих бактерий і нищать їх, а розмноживши ся, пожирають орґанїзм. Отак сивина походить з того, що в клїтинах волося розмножують ся макрофаґи і пожирають піґмент. Те саме є причиною, що й мязи на старість тратять на обємі, що кости стають тонші і крихкі. Ті макрофаґи розмножують ся всюди і особливо шкідливо ділають на наші найважнїйші знаряди, на мозок, печінку і нирки. Пожираючи матерії, потрібні до відновлення тих знарядів, займають місце їх клїтин і тим змінюють їх будову. Се є причиною т. зв. склерози (ствердненя), непрaзильности в травленю і в очищуванню орґанїзму та умового ослабленя старих людий. В тім часі зміни будови мозку, печінки і нирок відбуває ся справдїшна борба між макрофаґами а властивами клїтинами тих знарядів. Щоби доказати сей здогад, треба би глибше вглянути в ту борбу, яка діє ся між клїтинами нашого орґанїзму; та до сего наша наука не має ще способу, а поки-що богато остає в країні здогадів.

Що-ж могло би бути причиною, що макрофаґи так сильно розмножують ся в старости? Віддавна помічено подібність між обявами старости а декотрих хоріб, що походять з атрофії мязів, печінки, нирок і костий. Хоч причини тих хоріб не все знані, то таки в декотрих випадках знає ся, що пр. атрофія мязів повстає часто через тріхіни, котрі спроваджують збільшене число зерен мязів, а зменшенє матерії стягаючої ся, отже викликують те саме явище, що й старість. Атрофія печінки і нирок походить часто з затроєня алькоголем, а її причиною бувають часто бактериї. Бактериї викликують також і атрофію костий; особливо богато бактерий, як сухі уличні, проширюють до костий, а їх виділини спонукують макрофаґів до сильної діяльности, котрою нищать матерію костий.

Наслідком подібности між атрофією старечою а викликаною бактериями і їх отруями повстає гадка, чи старість не є попросту хоробою, викликаною якимись бактериями і виробленими ними отруями? Чи надзвичайний розрід макрофаґів в часі старости, котрі нівечать мозок, печінки, нирки, не походить з того, що в нашім орґанізмі находять ся якісь бактериї, котрі виробляють таку матерію, що спонукує макрофаґів до особливої сильної діяльности?

Головним жерелом бактерий є в нашім орґанізмі жолудок. Богато бактерий виробляє материї більше або менше троючі. Наш орґанізм є, що правда, до якоїсь міри забезпечений від тих бактерий, бо стіни жолудка декотрих отруй не втягають в себе; але є й такі отруї, що жолудок їх втягає і вони через те є небезпечні, як прим. отруя декотрих грибів. А є також бактериї, що крізь стіни жолудка переходять до орґанїзму. Тим то пояснюють ся навіть пошести наслідком спожиманя риб та миса, затроєних бактериями. Так і азийска холера походить з того, що бактериї тої хороби, що находять ся в жолудку, виробляють отрую, котра переходить крізь стіни жолудка до орґанїзму і затроює єго. У всїх тих випадках ділання отруй вироблених бактериями, є коротке і тяжке. Але могуть бути і такі бактериї, що затроюють орґанїзм поволи і на знищенє єго потребують довшого часу. Ось такі бактериї могуть бути причиною поступенного ослабленя наших знарядів і спонукати макрофаґів до діяльности. Наш орґанїзм витворює, що правда, в крови антідоти против отруй; але се не відносить ся до декотрих отруй, як фенолів і и.

Гіпотеза Мечнїкова припускає, що наш жолудок розмножує якісь бактериї, котрі виробляють отруї, спонукуючі макрофаґів до сильної діяльности, а наслідком сеї наступає атрофія мозку, печінки, нирок і кістної матерії. Хоч ся гіпотеза ще не стверджена, то промовляють за нею декотрі поміченя.

Коли-ж можемо боронити наш орґанїзм против декотрих бактерий, як тифу, холери і п., то може бути, що будемо могли хоронити єго і від старости. Коли причиною старости є бактериї, що находять ся в жолудку, то треба старати ся зменшити число тих, що є шкідливі. А шкідливі є ті, що справляють гниттє; отже треба їх усувати. Але як? Завзятими ворогами тих бактерий є ті, що справляють ферментацию цукру і переробляють єго в молочну кислоту. Отже треба ті остатні розмножувати. До сего служить молочна бактерия, що находить ся в квасїм молоці, яке приладжують Болгари. Болгари дуже богато споживають того молока і може від того вони є такі кремезні. За те не треба нїколи їсти сирих овочів і огородин, бо вони, навіть найстараннїйше сполокані, завсїгди покриті є бактериями. Так само не треба пити сирої води.

Після теориї Мечнїкова старість є хоробою, а хоронити ся перед нею можна нищенєм тих бактерий, що спонукують макрофаґів до сильної діяльности.

Маю честь донести Впов. Публицї, що по довголітній практицї в краю і в першорядних фабриках за границею, отворив я **у Львові, Ринок ч. 43**

Робітню і торговлю Рукавичок та бандажів власного виробу.

Поручаючи ся ласкавії памяти Впов. Публики, прошу о попиранє мого підприємства. 10—10

91

З поважанєм ЯКОВ ШРАЙБЕР рукавичник і бандажист.

Хемічна пральня рукавичок „glace".

но п. Захара Скварка, директора товариства кредитового „Народний Дім“ в Мостисках. По принятю протоколу з послідних загальних зборів директор п. Кость Паньківский зложив звіт з діяльности за шестий рік адміністрацийний 1904 з маєтковим білянсом, та іменем комісиї контрольної зложив справоздане секретар „Дністра“ п. Сидір Бриттан і поставив внесене на уділене дирекциї абсолюториї. Збори уділили дирекциї абсолюторию одноголосно, та відтак згідно з предложенем Надзираючої Ради розділили збори чистий зиск за рік 1904 в отсей спосіб:

1) на пять процентову дивіденду . . .	2378 К 59 с.
2) на фонд резервовий .	510 К — с.
3) на специяльну резерву .	315 К 59 с.
4) на добродійні цїли .	1000 К — с.
Разом	4204 К 18 с.

Відтак приступлено до виборів 2 членів Ради Надзираючої, 6 заступників членів Ради Надзираючої та 3 членів контрольної комісиї. До Ради Надзираючої вибрано д-ра Теофіля Кормоша адвоката в Перемишли і О. Йосифа Іванця пароха в Ременові. На заступників членів Ради Надзираючої вибрано: д-ра Михайла Коцюбу, о. Александра Стефановича, о. Евгенія Гузара, о. Иосифа Фолиса, п. Захара Скварка і д-ра Льонґіна Озаркевича. — До комісиї контрольної увійшли п. п.: радник Юліян Січиньский, секретар Сидір Бриттан і професор Ілля Кокорудз.

По переведених виборах згідно з внесенем директора д-ра Костя Левицкого збори рішили зміну §. 3 і 5 статута, в тій цїли, щоби Краєвий Союз кредитовий міг покористувати ся пільгами податковими.

Параґраф третий після рішеня зборів звучить:

„Цїлию стоваришеня є сполучити економічні сили своїх членів для їх добробиту.

„Діяльність стоваришеня обмежена є лиш до своїх членів з виключенем всяких інтересів з нечленами стоваришеня“.

Параґраф пятий звучить:

„До переведеня тої цїли буде стоваришене:

а) уділяти своїм членам, з'осібна стоваришеням, товариствам і спілкам економічним, що приступлять в члени стоваришеня, дешевого і приступного кредиту;

„б) контролювати діяльність тих стоваришень, товариств і спілок економічних, що приступлять в члени стоваришеня і користають з кредиту стоваришеня;

„в) виєднувати кредит тим стоваришеням, товариствам і спілкам господарским, що приступлять в члени стоваришеня;

„г) приймати до корисного обороту капітали за условленим опроцентованем;

„д) взагалї сполученими силами своїх членів доконувати всякі пожиточні предприємства економічні на користь своїх членів.“

Вкінци директор д-р Кость Левицкий на бажане о. д-ра Юрика пояснив справу адміністрациї Краєвого Союза кредитового та відтак предсїдатель закрив збори о годині 6 вечером.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. „Вестнік“ доносить з Москви, що там відкрито новий великий арсенал-революцийний, в котрім було богато пекольних машин, бомб, вибухових материй і оружя. Маґазин був в пивници одного дому. В пивници сусїдного дому знайдено велику тайну друкарню і революцийний архів з важними документами, відносячими ся до атентату на в. к. Сергія.

Відень. На помічника префекта поліциї в Динабурзї, Булиґіна виконано в четвер атентат. Якийсь чоловік стріляв до него на улици три рази з револьвера, зранив его тяжко і утїк.

Петербург. Говорять, що земский собор буде скликаний окремим маніфестом на 7 цьвітня ст. ст.

Севастополь. Маґазини російского товариства пароходів підпалили робітники вигнані з варстатів. Шкода велика.

Петербург. В „пале рояль“, де є готель ґарні знайдено в одній комнаті бомбу. Мужчину, котрий мешкав в сїй комнаті арештовано.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Варшави, що російске правительство під впливом Німеччини рішило в школах привисляньского краю не робити ніяких концесий польскому язикови. Коли 22 марта Нов. Врем. оголосило, що більшість комітету міністрів готова до певних концесий, розпочала ся телеґрафічна кореспонденция між Петербургом а Берлїном. Німецке правительство запротестувало против тих концесий, бо бояло ся, щоби они не мали впливу на школи східної части Прус.

Берлін. Коли Трепов переїздив попри ріг почтової улиці, якийсь публичний послугач прискочив до его екіпажа і два рази стрілив з револьвера до Трепова. Жаден стріл не трафив. Послугача арештовано. Окрім того при брамі зимової палати арештовано двох людий, котрі мали застрілити Трепова, коли буде в'їздити до палати.

Петербург. Канцелярия ґенерал-ґубернатора Трепова заперечує поголоску о атентаті на Трепова. Сю поголоску викликав здаєсь факт, що на розї улиць Морскої і Почтової, якийсь чоловік перебраний за послугача, стрілив до поліцая.

Берлін. До дневників доносять з Петербурга, що поліция викрила широкий і добре зорґанізований заговор на житє в. кн. Володимира, Трепова і Булиґіна. Арештовано 12 членів „боєвої орґанізациї“, в тім 2 жінки. Два з сих заговірників, перебрані за фякрів вже від двох тиждів пильно слїдили години, в котрих Трепов, Булиґін і Володимир виїздили на місто. Всї арештовані належать до інтеліґенциї і жили в Петербурзї на підставі фальшивих паспортів.

Петербург. Адмірал Алексеєв іменований московским ґенерал-ґубернатором, але без команди над військом.

Льондон. В чернигівскій ґубернії прийшло до бійки між жандармами а 7.000 узброєними хлопами. Кількох жандармів убито а богато покалїчено.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. З Токіо доносять, що утворено нову дивізию, котра сими днями буде вислана на остров Сахалїн, щоби его заняти для Япану.

Петербург. Супротив сумних вістий о станї манджурскої армії, відбула ся в пятницю минувшого тиждня надзвичайна рада воєнна під проводом в. кн. Николая. На сїй радї голосовано над двома питанями: 1) чи можлива є річ вести дальше війну з виглядами на побіду?; 2) чи для Росиї потрібне безпроволочне заключене мира. На перше питане учасники наради відповіли одноголосно: „ні!“, на друге також одноголосно „так“! О результатї голосованя повідомлено сейчас Лямсдорфа, котрий звернув ся до француского правительства з просьбою о поперте евентуальних предложень мирових. Супротив сего Делькасе запитав в Вашинґтонї, чи правительство Унії возьме на себе посередництво. В Петербурзї гадають, що американьске правительство знає японьскі услівя мира.

Льондон. „Таймс“ доносить, що Росия доси не виступала з услівями мира, бо обговорювано лише сї справи, котрих Росия не хоче мати в услівях мира (відшкодоване і відступлене російскої териториї). Мимо урядових і півурядових заперечень вступні переговори мирові вже розпочали ся. Посередництво взяв на себе Рузвельт.

Петербург. Мобілїзация 17 корпусу разом з резервою скінчить ся в половині цьвітня. Сумнївають ся, чи висилка військ зачне ся сейчас по укінченю мобілїзациї, бо тепер відбуваєсь на велику скалю транспорт воєнних материялів. В тім треба також добачувати причину, що тепер вже нема бесїди о дальшій мобілїзациї. В Одесї видано наказ, щоби вже жадних військ не висилано до Азиї.

Ґумшулїн. Вартість знищених або полишених в Мукденї маґазинів російских обчислюють на 4 мілїонів рублїв. Єще на 4 дни перед відворотом Куропатнін зарядив відіслане трену на північ.

Петербург. Лїневич телеґрафує дня 30 марта: В армії не зайшли ніякі зміни. На схід від зелїзничої лінії помічено живу діяльність Японців.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Дневники доносять, що між короною а угорскою опозициєю прийшло до слїдуючого компромісу: Військовий заряд зрікає ся на два роки ухвалених в минувшім роцї кредитів на надзвичайні зброєня. Угорский сойм прийме лише ті видатки, котрі військовий заряд вже поробив без дозволу парляменту, надїючись, що оба парляменти ухвалять їх. Військовий заряд відложить також на два роки справу підвисшеня контингенту рекрута. Опозиция прирікає на два роки відложити справу мадярскої команди аж до внесеня нового закона військового в 1907 роцї. Правительство буде зложене з представителїв скоалїзованих сторонництв опозицийних.

Будапешт. Говорять, що принятий короною компроміс є проєктом Кошута і Шеґенія: Вість о компромісї викликала в сторонництві независимих велике невдоволене. Сторонництву має грозити розлам. Кошут промовляє в своїм дневнику за принятєм компромісу, т. є. за відложенем національно військових справ на два роки, за відступлене правительства від жаданя кредитів на військові цїли і підвисшеня контингенту рекрута. Дневники пишуть, що за пару днів буде утворений новий кабінет з членів сполученої опозициї під проводом ґр. Ю. Андрашія.

З Балкану.

Париж. Перед кількома днями Лямсдорф мав цареви предложити мемориял, в котрім старав ся виказати, що нові заворушеня в Македонії прямо вкладають на царя обовязок скорого заключеня мира з Японом. Може бути, що в короткім часї балканьска справа зажадає сконцентрованя всеї сили Росиї в Европі. Сей мемориял не стрітив ся з признанем царя.

Відень. Кн. Фердинанд наміряє при найблизшім ювилею свого панованя оголосити Болгарию независимим королївством.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** Отсею дорогою перестерігаємо для ощадженя коштів подорожи щоби слабосильні і старі мужчини, жінки (дївчата) та хлопці не вибирали ся на зарібки, бо не будуть приняті, як лїкарем так і працьодавцем.

— **Товариство взаїмного кредиту „Дністер“** уділило на підставі ухвали ради надзираючої, — подібно як минувших лїт, — суму 3000 К на добродійні цїли, а то: на запомоги для церквей 1000 К до розділу через товариства св. Петра (львівскій епархії 400 К, перемиский і станиславівскій по 300 К), для 3 товариств взаїмної помочи дяків у Львові, Станиславові і Перемишли по 100 К, для Шкільних помочий у Львові, Перемишли, Тернополи і Коломиї по 75 К, в Сяятині, Самборі і Станиславові по 50 К, для бідної молодїжи (тов. Руслан) в рускій ґімназиї у Львові 100 К і товариству св. Кирила в Перемишли 40 К, для бурс товариства педаґоґічного у Львові і Коломиї по 100 К, в Станиславові 50 К, для бурси в Тернополи 80 К, в Ярославі 100 К, в Бродах 50 К, в Золочеві 50 К, для обох бурс в Новім Санчи по 50 К, бурси ремісничої у Львові 60 К, бурси св. Іоана Крестителя в Дрогобичи 40 К, для бурс селяньских в Стрию і Станиславові по 50 К, в Комарні і Сяноцї по 25 К, для рускої захоронки у Львові 60 К і в Станиславові 40 К, для народної лїчницї у Львові 80 К і для інститута дївочого С. С. Василиянок 50 К — разом 3.000 К.

— **Зі Станиславова** пишуть нам: Велику несподїванку в нашім місті зробив відчит тутешної міщанки, жени зелїзничого кондуктора п. Ґуцманової, „Про рух руского жіноцтва“, виголошений в тов. „Руска Хата“. Саля була битком виповнена; кождий був цікавий, що зможе сказати міщанка про рух незнаний неодній навіть інтеліґентній жінцї. Та показало ся, що відчит був знаменито оброблений, а до того ядерна і проста бесїда прелеґентки з'єднала для неї загальну симпатию — нагороджено її бурею оплесків. Сеї недїлї знов, 2 цьвітня, заходом комітету „Руско-українського університету людового в Станиславові“ виголосить артист-різьбар п. Мих. Гранковский відчит про „Вступні відомости до естетики“ в сали „Рускої Бесїди“. Початок о г. 6 вечер. Вступ 10 сот. Дохід призначений на руску жіночу семинарию у Львові. — *Мізюрка.*

— **З Чортківщини** пишуть нам: Є в нашім повіті велике село Ромашівка з чисто руским, інтеліґентним, грамотним населенем. Хоч анальфабетів там дуже мало, та в селї нема ніякої орґанізациї. Була колись читальня Качковского, але вона давно перестала животіти. Народ нічого не читає, а деморалїзує ся під впливом своїх провідників; за те Ляхи затирають руки, що й там, де не повинно би й пахнути польщиною, здобувають собі значінє. Першим їх союзником є місцевий парох ks. I. Kalitczuk, gr. kat. proboszcz Romaszówki, як любить підписувати ся в урзендовим єзику. Хоч сам селяньского роду, стидає ся руского слова і завів урядоване польске. Лучило ся, що дехто з его парохіян вернув до руского обряду своїх предків; отже він всїх таких виписав із своїх книг і віддав польскому ксьондзови з Хомяківки. Кажуть, що як би той ксьондз пішов його слїдом і віддав єму всїх тих, котрих загарбав неправно на лат. обряд, то ks. Kalitczuk і тих не приняв би. Ось як показує він людям дорогу в латиньство і ... в радикали! Єго поведенє вразило вже навіть і твердїйших его другів, так що навіть „Галїчанін“ указав на шкідливий вплив gr. kat. proboszcza z Romaszówki. Ks. proboszcz навіть на рускі просьби всїх парохіян, внесені устно, відповідає польскими сьвідоцтвами і витягами з метрик. Але що більше: на рускі урядові письма властий дає польскі відповіди. Ось оден приклад: „Ч. ст. А. Ш. 469/4 Всечесний гр. кат. уряд парохіяльний в Ромашівцї. Упрашає ся о надіслане відворотною почтою дати уродженя Настї Килимик ур. Андрейчук в р. 1883., доньви Івана і Анни Андрейчуків з Білово Потока. Ц. к. Суд повітовий Чортків, Відділ Ш., д. 25. січня 1905“. На се письмо, таки на самім візваню, відповів ks. proboszcz: „na drugiej stronie: Anastazya Kielimek (żona Romana) wyszła za mąż 17/VI 1902 córka Jana Andrejczuka i Anny Krawec z Białego potoka urodzona 10/I. 1885 Nr, d. 121. — I. 18. Urząd parafialny gr. kat, w Romaszówce dnia 9/III. 1905. Ks. I. Kałytczuk“. — Може би компетентні круги вглянули в моральну господарку сего пароха і постарали ся увільнити село від пароха, котрий стидає ся мови своїх парохіян, бо може бути за пізно, коли парохіяни зачнуть стидати ся свого пароха.— *Observator.*

— **З Долинщини** доносять: Пожарний курс в Пацикові відбув ся в днях 25 і 26 марта. Делеґат львівского „Сокола“ перевів основно так теоретичну як і практичну часть огневої оборони. На курс прибули люди з поблизького села Новоселиці. Вправи перероблено разом, а відтак окремо з обох сїл. Відтак поділено „Соколів“ на відділи. До вправ стануло 40 людий. На майдані видно було старих, молодих і дїтий, з котрими делеґат в вільній хвилї вів гри. Тутешний „Сокіл“ завдяки муравлиній і постійній працї свого душпастиря о. Білецкого дає запоруку гарного розвитку, хотя і тут не брак ворожої партиї, на чолї котрої стоїть війт. Сей темний дух навіть не хотів визичити сикавки на час курсу, хотя закон наказує віддати її під заряд сторожи огневій. Сикавку визичив директор фабрики, за що наші „Соколи“ зложили єму прилюдну подяку. Чесні ґазди Пацикова обурені за поступок лихого громадї війта та мають в Бозї надію, що его панованє в селї скорше скінчить ся, ніж він думає. Опамятайтеж ся, куме війте! Громада вас вибрала, тож ідїть з громадою, а як нї, то полишіть війтівство кому иншому. — *Сей.*

— Додатково до новинки **„Боротьба о галицко- й буковиньско-рускі душі в Канадї“** одержуємо від одного Русина, котрий був у Канадї, ось-таке письмо:

В 60 ч. „Дїла“ в новинцї „Боротьба о рускі душі в Канадї“ згадано про дві часописи канадийскі, про „Слово“ і „Канадийский Фармер“. Сказано дальше, що „Канадийского Фармера“ видають Русини з'орґанїзовані епископом Серафимом в независиму церкву, а другу часопись „Слово“ видають Василияни. [Що „Слово“ видають Василияни, сего в тій новинцї „Дїла“ не було сказано. — *Прим. Ред.*] Василияни не видають дотепер ніякої часописи в Канадї, а „Слово“, хоч наскрізь противне „Канадийскому Фармерови“, не лиш не є Василияньске, але до Василиян навіть не стоїть в далекій зависимости. Оно є орґаном правительственним, видаваним для Русинів в Манїтобі. В тій провінциї, де є більше як 200.000 душ руских, партия консервативна, котра тепер є правительственною, хоче приєднати Русинів для себе на час виборів до місцевого парляменту в Вінїпеґу, котрі відбудуть ся за два роки. Минувшого року були вибори в цїлій Канадї до центрального парляменту в Оттаві. Партия лїберальна завчасу пізнала, що в західно-північних териториях Канади важну ролю при виборах можуть відограти Русини, отже щоби Русинів привернути собі, заложила для них партия лїберальна часопись „Канадийский Фармер“. Стало ся так, що до редакциї увійшли Негрич, Бодруґ, Вачиньский і Ґеник, головні проводирі так званих „Серафимцїв“, себто приклонників „независимої церкви“, котрої нїби головою з початку стояв псевдоепископ Серафим. Звідси то „Канадийский Фармер“ підпирав не лиш полїтику лїберальної партиї, але також аґітував сильно за своєю „независимою церквою“. При виборах лїберали побідили консерватистів подавляючою більшостию. Се налякало консерватистів в Манїтобі і они, для запевненя себе постановили чим скорше взяти ся до Русинів і в тій цїли заложили орґан „Слово“. З самого початку редактором був навіть не Русин, а звісний з Гусятинщини з виборів панок (син нотаря) Рудницкий (тепер вже Rudnesky) і другий якийсь (такий самий, як перший) Поляк Снежек. Однак в січни с. р. консервативна партия зірвала з тим панком а на редактора покликала пана Йосифа Косового. Отже „Слово“ підпирає в першій лїнії консерватистів а що знов полїтику лїбералів підпирає „Канадийский Фармер“, котрого редактори серафимцї, то „Слово“ виступає і проти серафимцїв, а тим самим нїби встоює за католиками. За много чести приписує автор псевдоепископови Серафимови, називаючи его орґанїзатором „независимої церкви рускої“ в Канадї. Серафим на якусь орґанїзацию є надто дурний... Тепер він уже цїлком зійшов зі сцени; самі „серафимцї“ відкинули его від себе, навіть до своєї шопки, в котрій нїби-то правлять богослуженє, не впускають его і він, опущений всїми, обдертий, брудний, блукає по Вінїпеґу між нашими людьми і жиє з їх милостинї. Орґанїзацию (яка она є, о тім иншим часом) треба приписати Негричеви, редакторови „Канадийского Фармера“, давнїйшому презесови серафимскої „консисториї“, відтак Іванови Бодруґови і Ґеникови. Всї они походять з Березова Великого, де були свого часу великими речниками радикалїзму, а в Канадї, де радикалїзм не поплачує, зробили ся, крім Ґеника, „независимими попами“. Але кромі трохи шуму нїчого они не вдїяли і нинї серафимский рух вже цїлком загибає“.

До повисшого письма додамо кілька слів від себе. Новинка в ч. 60 „Дїла“ була написана з нагоди прошеня алеутского російско-православного епископа до петербурского сьв. синода, щоби прислав з Росиї до Канади духовників, котрі знали би українську мову — для переведеня наших поселенцїв з Галичини й Буковини під власть сьв. синода, того заклятого ворога й ненависника української народности. Ішло тут чисто о релїґійну справу, тому не тикано полїтичної сторони (що „Канадийской Фармер є орґаном лїбералів а „Слово“ консерватистів). Що-до з'орґанїзованя „серафимцїв“ Серафимом — то автор новинки мав на думцї той факт, що колиб не появив ся був у Канадї Серафим і не посьвячував попів з між наших людий, то й не було би независимої церкви (серафимцїв) в Канадї, консисториї, і т. д. При сїй нагоді зазначимо ще, що перед кількома днями петербурский сьв. синод оголосив в своїм орґанї „Церковныя Вѣдомости“ рішенє сьв. синода о „отлученіи отъ церкви священника Стефана Уствольскаго“ т. є. Серафима. Сьв. синод пише, що той сьвященик, зложивши в Росиї сан сьвященичий (він був там військовим сьвящеником), прибув 1892 р. до Америки, осїв на парохії в Йонкерс і оголосив себе епископом Серафимом, посьвященим на епископа підділасними патриярхів царгородского і єрусалимского. Синод питав ся в Царгородї, чи відомо там що о тім посьвященю, а відповідь прийшла, що не відомо. Тимчасом Серафим в Америцї відправляв архієрейскі богослуженя, рукополагав сьвящеників, основував парохії, і т. д., все те без дозволу тамошного російско-православного епископа. Синод припоручив американьскому епископови предложити Серафимови, щоби він вернув ся до російско-православної церкви а синод помилує его. Алеутский епископ сповнив припоручене синода, але Сарафим рішучо відкинув предложене синода, бо синод не має до него ніякого права. По сїй відповіди синод оголошує відлученє Серафима від російско-православної церкви (від котрої Серафим сам давно відлучив ся). А рівночасно синод, на внесенє алеутского епископа, розписав до владик в українських епархіях шукати для Канади сьвящеників знаючих українську мову...

— **В тов. „Академічна Громада“** засновала ся 28 марта с. р. „інформацийна комісия“, що має за цїль вишукувати бюрові занятя і лекциї потребуючим членам нашого това-

риства та поручати спосібних і совісних робітників. Звертаємось отже з просьбою до нашої суспільности, щоби в тих справах удавалась до згаданої „комісиї“. Письменні зголошеня просимо присилати на адресу: „Інформацийна комісия“ тов-а „Академічна Громада“ Львів, Ринок ч. 10. Устно можна порозумíватись щоденно від 8—9 рано, 12—2 в пол. і 6—8 веч. в льокали товариства. Всї датки на бідних академиків приймаємо з подякою. — За „комісию“: *Дм. Лїськевич* предсїдатель, *Юл. Балицкий* писар.

— **Жидів російских дезертирів у Львові** враз із родинами, що стягають ся за ними, має бути тепер около двацять тисяч (бодай так говорять люди обізнані з відносинами міста). Розуміє ся, богато їх наплило також до Кракова і розлїзло ся по краю. Кромі Жидів є й християньскі дезертири, але дуже мало. Поляки обох вір (римо-католицкої і жидівскої) позавязували ратункові комітети для дезертирів, але видко ратунок малий, бо многі з дезертирів допускають ся крадежий і н. пр. у Львові полиция нинї найбільше має дїла з крадежами дезертирів.

— **Жиди втїкають з Росиї.** З Букарешту доносять, що з полудневої Росиї еміґрують цїлими масами Жиди. З самої Одеси мало вимандрувати 1000 Жидів, котрі через Румунію їдуть до Америки. Перша партия стане вже сими днями в Ґалацу.

— **Герой з Порт-Артура** явив ся тамтого тижня в Парижи. На двіци Garedu-Nord висїв з поїзду чоловік, убраний в мундур російского матроза. Голову і руку мав перевязані і робив вражінє раненого на війні. Груди воява були вкриті численними відзнаками. Коли він, опираючись на палицю, пустив ся до виходу, приступив до него елеґантно одїтий пан, поздоровив єго чемно і перекинув ся з ним кількома словами. Відтак звернув ся до цікавої товпи і сказав: „Мої паньство, маєте тут перед собою героя з Порт-Артура!“ І винявши в портмонетки десятькоронївку, подав її матрозови, котрий зразу відказув ся приняти милостиню, але остаточно взяв. За тим великодушним примíром пішла очивидно публика і обдарувала героя з Порт-Артура богато. Тота сцена повторила ся того дня кілька разів в ріжних сторонах міста. Звернуло се увагу одного детектива, що був сьвідком згаданої сцени, і він слїдив „героя“ та єго імпресария так довго, аж вкінци їх обох арештував. На полиції пізнали в них двох дуже небезпечних обманців, що недавно втекли з вязниці.

— **Дрібні вісти.** Міністерство просьвіти надало д-рови Жигмонтови Лісовскому правительственну стипендию в квоті 800 К на дальші правничі студиї в Парижи.

З Праги доносять, що в гірничім окрузї Пільзно одна фірма, котра одержала копальняне право, найшла богаті поклади золота. Урядово стверджено, що тонна піску мíстить в собі 21 ґрамів чистого золота.

Тїло самоубийника, що утопив ся оногдї вечером в Пелчиньскім ставі у Львові, добули аж вчера в полудне з кількаметрової глубини і відставили до заведеня судової медицини. Небіщик виглядає на робітника, в кишени мав кусник хлїба і кількадесять крейцарів. Хто він, не знати.

У Відни застрілив ся посол до ради державної з міского округа Марбурґ, д-р Вольфгардт з причини неврастенії.

— —

— **Видїл „Рускої Бурси ремісничої** і промислової у Львові“ запрошує сим всїх членів як і добродіїв сего товариства на попис питомців сеї Бурси, котрий відбуде *ся* завтра т. є. в недїлю вечером о год. 7. в комнатах тов. „Зоря“ при ул. Краківскій ч. 17. В програму входять продукциї оркестральні, сьпіви і деклямациї. Вступ вільний.

— **З Краєвого Союза кредитового у Львові.** Отсим повідомляє ся Вп. членів стоваришеня, що на підставі рішеня загальних зборів з 30 н. ст. марта 1905 р. дивіденду пятьпроцентову від уділів членьских за рік 1904 виплачує ся до кінця року 1905, так як дивіденди не підняті до кінця сего року будуть дописані до уділів дотичних членів по мисли § 26 статута. — *Дирекция.*

— **З Краєвого Союза ревізийного.** На засїданю з дня 23 н. ст. марта с. р. приняла Рада товариства до відомости звіт з діяльности та звіт касовий за рік 1904. Відтак видала рішеня в справі переведених ревізий: 1) в Спілцї ощадностий і позичок в Хишевичах, 2) в Селяньскій Спілцї в Бовшові, 3) в Жіночій спілцї промисловій „Труд“ у Львові, 4) в повітовім товаристві кредитовім в Бібрці, 5) в товаристві кредитовім „Народний Дім“ в Мостисках, 6) в Рускім товаристві кредитовім в Яворові, 7) в Людовім банку для рільництва, торговлї і промислу в Мостисках, заіменувала п. Омеляна Саввича, урядника Краєвого Союза кредитового у Львові, сталим ревізором союзних стоваришень, та рішила скликати найблизші загальні збори товариства на день 18 мая с. р.

— **Популярно-наукові відчити Рус. тов. педаґоґічного у Львові.** В недїлю дня 2 цьвітня відбуде ся в салї школи ім. Шевченка, ул. Сикстуска ч. 47, II поверх, від год. 5—6 відчит п. д-р М. Вахнянина про „Першу поміч в наглих випадках“ (дальша часть).

— **Від Управи „Бібліотеки Наук. Тов. ім. Шевченка“.** З причини ґенеральної ревізиї бібліотека Наук. Тов. ім. Шевченка буде замкнена від дня 1 до 15 цьвітня с. р. Рівночасно взиває ся всїх, що мають у себе випозичені з бібліотеки книжки, щоби з в е р н у л и ї х в н а й к о р о т ш ім ч а с ї. Звертати можна що дня від год. 3—6. — *Управа „Бібліотеки Наук. Тов. ім. Шевченка“.*

— **З Відня.** Концерт в память Т. Шевченка, заповіджений на 1. цьвітня, відложено на місяць май. Зложили ся на се важні перешкоди, котрих комітет мимо усильних старань не міг усунути. Подаючи се до відома комітет перепрошує загал за поневільний завід, а заразом вже тепер запрошує на концерт, що відбуде ся в половині мая, а заповідає ся дуже гарно, бо кромі артистично вишколеного хору тов. „Січ“ обіцяли участь в концерті такі знамениті сили, як п-на Виновська (учен. консерв.) з деклямациєю, п-на Прокешівна (уч. конс.) грою на фортепяні, п-на Сологубівна (уч. конс.) в сольовим сьпівом, п. М. Волошин з сольовим сьпівом і п. В. Перфецкий грою на скрипцї. — *Комітет.*

— **Загальні збори товариства „Перемиский Боян“** відбудуть ся в Перемишли в четвер дня 6 цьвітня с. р. о год. 7 веч. в комнатах „Рускої Бесіди“. Просить ся о численну участь не лише „співаючих“ але і „любителїв пісні“.

— **Видїл Рус. тов. педаґоґічного** звертає ся до Русинів золочівского округа з просьбою о як найчисленнійшу участь в перших загальних зборах філії Рус. тов. пед. в Золочеві, які відбудуть ся в недїлю о год. 4 по пол. в *комнатах „Рускої Бесіди“*. По загальних зборах буде мати відчит п. проф. М. Галущиньский про „Літературу і її історию“ на дохід приватної рускої жін. семінариї у Львові.

— **Загальні збори членів „Руского Народного Дому“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в О л е с ь к у, відбудуть ся 13 н. ст. цьвітня 1905 (четвер) о годинї пів до 2 з полудня в канцелярії громадского уряду в Олеську з слїдуючим порядком: 1) відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів товариства; 2) звіт дирекциї з діяльности і рахунків (предложенє білянсу) за рік 1904; 3) звіт комісиї ревізийної; 4) предложенє в справі подїлу чистого зиску; 5) вибір двох членів і одного заступника до ради надзираючої на місце вильосованих; 6) затвердженє трох заступників дирекциї; 7) вибір трох членів комісиї ревізийної на 1905 рік; 8) внесеня і інтерпеляциї членів. Коли би в означеній порі не зібрало ся вимагане статутом число членів (20) товариства, то о год. пів до 3 з полудня тогож самого дня відбудуть ся другі загальні збори без огляду на число присутних членів (§ 22 д. стат.) Право голосованя на загальних зборах мають ті члени, котрі уплатили що найменше оден уділ в цїлости (§ 14 б.). Учасники мають виказати ся уділовими книжочками. Олесько. 28 марта 1905. — *Від ради надзираючої.* 2-3

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо третий аркуш II. т. повісти Болеслава Пруса „Фараон“.

✠ Померли:

— **Михайло Волошиньский**, бувший довголїтний бурмістр міста Каньчуги і член повітової ради, задля чеснот характеру загально поважаний і люблений, помер в Каньчузї у 85 роцї житя. Бл. п. Михайло був отцем мітрата перемиской капітули о. Кароля. Похорон в понедїлок. В. є. п.!

— **З „Народної Торговлї“.** Сим маємо честь повідомити наших В. П. гостий, що перший транспорт весняний вин уже надійшов і одна часть є вже вислана зі Львова на адреси замовивших, а друга часть є у висилцї, так що до тижня, надієимо ся, що всї наші Вп. гостї, котрі вино замовили, будуть єго мати на місци призначеня. Тепер приготовляємо другий транспорт і запрошуємо сим до численних замовлень. Вибір вина випав сего року дуже добре, длятого просимо користати з нагоди. Стараньєм нашим буде, щоби замовленя, *які* наспіють до 5 цьвітня, були еще перед сьвятами вислані. Просимо рівнож о замовленя на наше сьвітло з знаком охоронним ✝. М. Ц. Н. Т. і на мід питний. Анонси наші о сьвітлї, вині, насїнях поміщують ся по черзї на послїдній сторонї. Просимо на них звернути увагу. Поручаємось і остаємо все до услуг готові. *Дирекция.*

— **З львівского приюту для убогих**, ул. Клепарівска ч. 15, повідомляють, що братчики Терцииарі св. Франца, котрі послугують убогим, розпочали ходити по квесті в середмістю і в дїльницях міста від год. 10 до 6. Крім милостинї в грошах просить ся о стару одїж, біле і обуве.

— **Хто їде до Канади**, нехай не забуває що білети їзди (шіфкарти) достарчає наше руске товариство „Д о с т а в а“ в С т а н и с л а в о в і. Шіфкарти сего товариства є дешевші, нїж де инде, а їзда до Канади треває найбільше 8 до 9 днів. Не пора збогачувати чужих, але пора давати своїм заробляти!

„Після оголошеня заміщеного у „Wiener Zeitung“ роздасть ся в дорозї офертовій всякі роботи і урядженя для зелїзниці льокальної Цветтль-Мартінсберґ за винагородженєм ричалтовим“.

Оферти принимати буде найпізнїйше до 14 цьвітня 1905 до 12 години в полудне ц. к. дирекция будови зелїзниць у Відни VI Gumperdorferstrasse 10, де також можна переглянути пляни і близші услівя.

— **Альманах „За красою.“** Всїх Вп. письменників, що зволили в своїм часї надіслати менї матерiяли до сеї книжки, осьміляю ся повідомити, що альманах появить ся цїлком певно в перших днях мая (ст. ст.) Альманах складає ся із творів: Б. Лепкого, Осипа Маковея, М. Яцкова, Л. Українки, М. Коцюбиньского, П. Карманського, Г. Хоткевича, В. Пачовського, К. Гриневичевої, Ів. Франка, В. Щурата, Ів. Липи, М. Черняєвского, Гринюка, У. Кравченко, Н. Кобальчич, І. Гаврилюка, С. Чарнецького, Я. Весоловського, С. Ярчевського, М. Вороного і т. д. — *Остап Луцький.*

Позір Родимці! Просимо о даток на будову дому „Сокола“ у Львові.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Хто хоче щадити, очивидно не коштом якости, нехай уживає в кухни лише „КУНЕРОЛЬ“, під ґарантиєю чисту ростинну товщ, зладжену так старанно, що сей продукт принав ся у всїх лїпших родинах, в готелях, ресторанах і інститутах, словом всюди, де *кладе ся вагу на добру кухню. Остерігає ся* перед меншевартними наслїдуванями.

Надіслане.

РУСКА КРАВЕЦКА РОБІТНЯ

Василя Ґресяка

перенесена з Ринку ч. 36

на площу Бернардиньску число 5

(Готель Варшавский.)

Сим маю честь повідомити Впов. Панів і Всеч. Духовеньство, що при змінї льокалю я значно розширив мою робітню і склад мій засмотрив в найновійші і добірні сукна на біжучий сезон, так що єсьм в можности всяким вимогам моїх Вп. Гостий вповні вдоволити.

Остаю з високим поважанем

264 1-6 *ВАСИЛЬ ҐРЕСЯК.*

Яко добру і певну льокацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4½ Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Знак випалений на корку

ДЛЯ охорони перед фальшованєм Маттонія ґісґіблерска вода щавова. 36

Оповіщенє.

Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хлїборобам до відомости, що при цїловаґонових замовленях томасини о загальної завартости квасу фосфорового від 16 до 20 процентовий і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає на кождім ваґонї по 20 корон опусту. Опуст так високий, якого не дає нїяка друга фірма, даємо для того, щоби наш нарід охоронити від немилосерного визиску, якому улягає при закупнї штучних навозів у жидівских аґентів. Стремимо передовсїм до того, щоби наш нарід підвести економічно, а вже богато зробимо, коли удасть ся нам охоронити наших селян перед визиском чужих і ворожих нам елементів. Від Вас, П. Т. хлїбороби, залежить, чи схочете користати з нашої працї для Вас і під окликом „Свій до свого“ так з закупном штучних навозів як і з всякими порадами будетесь до нас відносити.

Дирекция Спілки задля незвичайного розвою товариства прийме ще одного хлопця з укінченою другою клясою ґім. на практику торговельну до склепу насїнного і желїзного. Подання належить вносити просто до Дирекциї Спілки в Перемишли разом з сьвідоцтвами.

296 7—8 *Дирекция.*

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і вищій Впов. Публицї подаю до відомости, що яко екзамінований ц. к. намісництвом камінярский майстер і підприємець виконую камінярскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всїляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад технїки. Роботи камінярскі і будови виконую після даних або своїх *плянів* по найнизших цїнах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотованє моєї адреси.

106 9—10 З поважанем

ІВАН СТОРОЖАК

Львів, Крижова 38, вілля Вп. Захарясевича.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного за найнизших цїнах Галицка поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручають в найбільшім виборі **окуляри**, цвікери люпи і всїлякі иниї прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Академік глядає лекциї в горах. Зголошеня під „Spero“ poste restante Самбір.
267 1—4

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 2/4 до 8/4 до побаченя:
Дуже інтересна подорож до Ливаньских гір, огляд міст Байруту, Дамаску і Саіду.
ВСТУП 10 кр. 53

СЕЗОН 1905.

Капелюхи і цилїндри

власного виробу в наймоднїйших фасонах і барвах по найдешевших цїнах поручає

фабрика капелюхів

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і цилїндри з фабрики П. Т. К. Габіґа, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden“ з фабрики А. Піклера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дїтий. 260 2 8

Цїнники даром і оплатно.

Фортепян
короткий, в новім станї, продам дешево, Академічна ч. 8, І. п. официни. 52 1—4

ПОЗІР! На бузову руского театру даю 5%! т. є 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о медї даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 45

Дешеве ческе
пірє на постіль!
5 кг.: сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як снїг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченєм порта допускають ся.
BENEDIKT SACHSEL, Lobes 57
261 почта Пільзно, Чехи. 2—6

56 кр. пів кіля **МАСЛА** дїрского
в торговли
ВОЛ. БАЖАНТА
Львів, ул. Галицка ч. 3.
231 7—10

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних.
266 2—?

Півець церковний з добрим голосом дістане посаду. Зголошуватись сейчас до парохіяльного уряду в Крамниї (коло Ясла). Безженні мають першеньство.
254 4—5

МІД ПАТОКА
десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасїки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 6 К 50 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій цїнї розсилає **Евгеній Білиньский** в Збаражи. 110 9—10

Реньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджуваня в бочках о много дешевше.
188 13—?

До ласкавого увзглядненя!
Довголїтною специяльностию мого заведеня є
Пральня і апретура фіранок.
Віддані до мого заведеня фіранки відчищую найдокладнїйше, без найменшого ушкодженя, так що ті фіранки завдяки моїй старанній апретурі дістають **вигляду зовсїм нових.**
Жигмонт Флюс, Берно
ц. к. надвірна штучна фарбярня і хем. пральня.
Моя філїя у Львові находить ся лиш **при ул. Сикстуській ч. 26.**
Моя філїя в Кракові находить ся лиш **при ул. сьв. Хреста ч. 7.**
Просимо звертати докладно увагу на адресу і число дому.
226 3-6

Дивна новість!
325 штук за 1 зр. 95 кр.
Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величиа LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса в лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елєґанцка циґарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне толєтове веркальце з бельґійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазинї
С. КОГАНЕ
Краків Pf 882.
За недогідне гроші звертають ся.
66 3—3

З весною добрі, випробовані

НАСІНЯ

огородові по 10 сот. в пакетах, як також конюшину, люцерну, тимотку, райґрас, буракп по цінах конкуренцийних поручає

„Народна Торговля“

у всїх своїх складах. 179 5—8

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодільня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнїйше ул. Собіского ч. 5. Виконує іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідаицї, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із заховапем найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великій вибір кивотів в видї церкви, прехороше виконані найновійшої форми в цїні від 120 зр. в гору.
211 6—10

На весняний сезон

поручаю:

КАПЕЛЮХИ жіночі і для дїтий. **БОА** з ґази і струсевих пер. **ВОАЛЬКИ**, жаботи, театральні капузи. **ПАРАСОЛЬКИ**, рукавички, корсети. **КАПЕЛЮХИ ЖАЛІБНІ** все у великім виборі

Людмила Спожарска

Львів, ул. Академічна ч. 2. 258 2—3

Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, залізні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірцїв а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

452 3—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успїхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порхів і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсїм відрізнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного,

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також неріпнане косметичне мило **до митя, купелїв і до щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гіґієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила

Дістати можна у Львові в **аптиках:** Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Більвского. Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Ган, д-ра Т. Зарицкого; в **дроґериях:** Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ісидора Фрухтмана. — У **Вашківцях** н. Ч. у аптикаря Емілия Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 4—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I, Sterng. 8.

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спиртуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сходжених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити сі книжки: Духовна лїчарня Ц. 20 с. Хочу учити ся! Ц. 20 с. Наука о Найсв. Т. Евхаристии Ц. 20 с. Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: **о. Яр. Левицький площа св. Юра ч. 5.** Також можна сі книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальска 1. 240 6—10

Новість! **ПОЗІР!** Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперцї.

За тисяч туток з моноґрамом „Сокола“	в пуделку	2·50 К.
„ „ „ „	в рульоні	2·20 К.
„ „ „ гладких в пуделку в ватою	. . . .	2·40 К.
„ „ „ „ в рульонах	. . . .	2·— К.
„ пуделко паперцїв з моноґрамом 100/100	. . . .	6·— К.
„ „ „ без моноґраму 100/50	. . . .	1·20 К.
„ „ „ „ „ 100/100	. . . .	2·40 К.

Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских туток.

„Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. 1. 217

Лица із старшим виглядом

відзискують сьвіжість і молодечість, коли їх плекати при помочи славно-звісного, зовсїм нешкідливого, правдиво анґлїйского оґіркового молока Баляссп. Се незрівнане средство краси усуває по кількох днях з лиця морщини, веснянки, остуди і надає єму сьвіжий і нїжний вигляд. Фляшка 2 К до того правдиве анґлійске оґіркове мило 1 К, пудер 1·20 К і оґірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптицї. Висилка почтою через аптику К. БАЛЯССИ, Будапешт, Erzsébetfalva. Остерігає ся перед безвартісними наслїдуваннями. Головний склад: Жиґмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків. 100 1—4

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинскі мила з **„носорожцем“** або **„косою“** виробу першої галицкої паровoї фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 році.]

Пробки і цїнники даром! 172 23—25

Дїйсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайве. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є деневий своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господинї і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода на европейскім континентї. 4—40

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЕВА, Відень, Герпальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цінники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня $1^1/_4$—2 сотики. 816 20—52

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря А. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при злім травленю з побічними недомаганями, як при зїбаню, згазї, затканю стільця, катарі кишок, почуттю наповненя, **корчах жолудка,** недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Успокоює корчі і біль, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 малих або 30 великих фляшок 15 К оплатно.

Треба уважати на одзнаку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві!

Аптикаря А. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, злагіднює розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Новий доказ, що бальзам аптикаря А. Thierry і масть з центифолії є недосягаючі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар А. THIERRY в Преградї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn). Про фальшівників і дальших продавцїв наслїдуваних фабрикатів його правдивого препарату прошу менї донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселськи, каляфіорів, кальяреп, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, оґірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, бракчів, незабудьків, стокрота, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, кончі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 3—50

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся емиґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шифкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 248 2—52

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в єї власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестеріґаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставлює ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 кґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 кґ. 658

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засноване 1880.

При закупнї товарів просимо покликувати ся на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Алексапдер Борковский.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 65. Львів Понедїлок 21 Марця (3 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надежитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати.

Як кольонїзувати?

В статї „Кольонїзують“, поміщеній нами в нашій часописи перед кількома днями, висказали ми на основі автентичного справозданя польского „Банку парцеляцийного“ кольонїзацийну его діяльність через систематично ведене мазурске осадництво на галицкій Руси та щедрими дотациями на річ польских кольоній. Як з наведеного там нами можна було бачити, „Банк парцеляцийний“ веде свою акцию пляново та після добре обдуманої системи. Де лише дасть ся, і оскілько на се позваляє фінансове положене сеї інституциї, „Банк парцеляцийний“ веде кольонїзаторску спекуляцию, спроваджуючи Мазурів з західної Галичини, а навіть — як се приміром має ся річ з Конопніцою — з Познаньщини та Королївства. Де се з огляду на фінансову сторону справи неможливе, „Банк парцеляцийний“ сальвує польскі інтереси тим, що переводить лише частинну парцеляцию, лишаючи „дворек шляхецкі“, обчищений при помочи сеї частинної парцеляциї від довгів, а розпарцельовану часть бодай в части осаджує Мазурами. Система — як бачимо — добре обдумана та замітна тим, що сальвуючи польскі, а властиво польонїзаторскі інтереси, рівночасно не зводить „Банку парцеляцийного“ з твердого ґрунту певних фінансових операций і уможливлює та забезпечує дальший его розвій, між иншим і силами тих руских селян, що при частинних парцеляциях набули через него землю — розуміє ся — за добрі гроші. Знати: на чолї банку стоять люди, що не дають ся уносити горячковим поривам, але з холоднокровною розвагою та певно начеркненим пляном ведуть свою роботу тим більше, що користують ся при тім публичним грошем, бо кредитом „Банку краевого“.

Та керманичами „Банку парцеляцийного“ є переважно людовці або люди близько стоячі їх табору. Обережна акция людовців не могла подобати ся їх завзятим суперникам, що бажали би в свої руки захопити польский людовий рух, — вшехполякам, і послїдні збори „Банку парцеляцийного“, що відбули ся 30-ого м. м., були видовищем ґенерального атаку вшехполяків, виміреного на захоплене сего банку в свої руки. Вправдї остаточно людовцям, котрим проводив п. Стапіньский, та котрих підпирали круги, стоячі близько офіцияльних краевих сфер, іменно виділу краевого і банку краевого, удало ся побідити і удержати інституцию в своїх руках, однак факт, що на 617 голосів вшехполяки розпоряджали збитою фалянґою 206 голосів, між тим як свою перевагу запевнили собі дотеперішні керманичі банку лише тим, що в послїдних днях — як констатує Słowo polskie — на ґвавт вписали 270 і кілька нових членів, — сьвідчить, що отся більшість людовців дуже проблематичної вартости та що їх побіда може бути Пірровим тріюмфом. На всякий-же спосіб напір вшехполяків заставить керманичів банку о скілько мож потурати їх постулятам.

Вшехполякам розходило ся в першій мірі о те, аби доскулити людовцям, в другім ряді, аби їх підбичувати до лїпшої кольонїзациї Руси. Послїдними часами вшехполяки враз з деякими подоляками заводили ся около з'орґанїзованя польского „Банку кольонїзацийного“. З краевого банку дано їм до зрозуміня, що на так остентацийно-кольонїзаторску акцию банк краевий кредиту не буде міг уділити тим більше, що був би се кредит в найвисшім степени спекуляцийний. Се опізнило в дечім заходи около основаня „Банку кольонїзацийного“, як і звернуло увагу вшехполяків на готову вже інституцию — „Банк парцеляцийний“ — яку вони й пробували захопити у свої руки. Поки-що се їм не удало ся, але їх атаки свій вплив мати будуть.

Найзнаменнїйша для польских кольонїзацийних заходів на Руси була однак дискусия, яка вела ся в часї зборів між вшехполяками а противною стороною. А дискусию ту мож звести до проблему: як кольонїзувати Поляками Русь? Вшехполяки заступали оден погляд, їх противники другий; вшехполяки явили ся закокуріченими „принципіялїстами“, їх противники хитрими, проворними та осторожними опортуністами полїтиками; вшехполяки взивали йти пробоєм, безоглядно, прямолїнійно, людовці та їх союзники в банку краевого заявляли ся за тактикою повільної, обережної та непровокуючої кольонїзациї. Вшехполяки з людовцями стали ся завзято, пристрасно і запасливо, борба кипіла від 5-ої сполудня до 3-ої по півночи, з обох сторін падали різкі слова, счинав ся клекіт, шум і гамір — та вся та горячка борби не відносила ся до самої справи і була лише побічним акцидентом та вирівнуванем партийних рахунків; з самого мерітум дискусиї натомість ясно, що се стерла ся лише дві тактики одного напрямку: авантурнича і розважна, неполїтично-загониста і повздержливо-хитра, радикальна і ходача крутими стежками та тим певнїйше ідуча до цїли. Вшехполяки: д-р Прухнїцкий, Лещиньский, д-р Розвадовский, д-р Мошиньский, п-і Залуска і т. д. виказували, будьто „Банк парцеляцийний“ 72 проц. (?!) розпарцельованої в східній Галичинї землї передав в руки руских селян і жадали, аби „польскі маєтки“ парцелювати лише між мазурских кольоністів. Противна сторона: пп. Стапіньский, директор банку Дескур, директор „Банку краевого“ д-р Зґурский, виказували, що „Банк парцеляцийний“ на кождім кроцї береже інтересів „народових“, але не може приняти засади вшехполяків за катеґоричну директиву своєї діяльности, бо мусить оглядати ся на задні колеса, себто на власну фінансову можність, як і на се, що в разї остентацийного проголошеня засади вшехполяків тяжко було би з одержанем кредиту в банку краевім. Значить: „Банк парцеляцийний“ хоче кольонїзувати і кольонїзує Русь, робить се навіть дуже успішно для польскої справи, але не може заавантурувати ся в небезпечні спекуляциї і не може виступати провокацийно, бо се могло би захитати его акцию, а навіть его еґзистенцию. З виводів сеї сторони годить ся запитувати сконстатоване директора п. Дескура, що при пїякій парцеляциї, веденій банком в послїдних роках, навіть половина землї не дістала ся в рускі руки, так що акция его лише скріпляє систематичне польщене Руси через творене мішаних, а переважно мазурских осад при рівночаснім удержаню „польских дворкуф“. Остаточне закінчене сеї борби о кольонїзацийну тактику нам звісне: вшехполяків поки-що не допущено до керми банком і ухвалено держати ся дотеперішної тактики.

Як-небудь однак скінчила би ся була та кампанїя о кольонїзацийну тактику парцеляцийного банку, для нас вона характеристична та знаменна як доказ, до якої міри кольонїзаторскі заходи Поляків зглядом Руси розповсюднили ся серед польского загалу та як серіозно польскі полїтики беруть ся отсю справу переводити в дїло. В „Банку парцеляцийнім“ стерли ся про око дві тактики, та коли глядїти на них з руского становища, то ясне, що в акциї на знищене Руси вони себе взаїмно як не мож красше доповняють. Вшехполяки ставлять, сказати би так, максімальну засаду; людовці та їх опікуни з краевого банку намагають ся виконувати єї до всїх можливих границь. Вшехполяки підбичовують, керманичі банку парцеляцийного, як самі запевнювали об тім, раді би скольонїзувати та спольщити Русь до „самого Чорного Моря“ та мусять числити ся з обставинами, аби розпочатого дїла через неосторожність не загирити. Для нас однак цїнний той факт, що так одні, як і другі, в принципі згодили ся на одно: що Русь мусить бути скольонїзована і що до сего треба стреміти усїма можливими дорогами. І з того зглядu послїдні збори „Банку парцеляцийного“, де вже явно поставлено на порядок публичної дискусиї справу кольонїзациї та де за найрадикальнїйшою тактикою заявила ся властиво більшість давних членів (коли не числити вписаних на ґвавт у послїдній хвили керманичами банку), для нас, Русинів, становлять серіозне memento та кажуть нашому думаючому загалови поважно застановити ся над небезпекою, яка уже за плечима. „Банк парцеляцийний“ половину землї, як признав сам его директор (а по нашим обчисленям дві третини) розпарцелював між Мазурів, тепер, під напором вшехполяків, ще дальше піде по сїй дорозї. Вшехполяки та подоляка, коли людовці не допустили їх до керми в своїм банку, основують „Банк кольонїзацийний“, на який, як се виходило з дискусиї, мають загевнені великі капітали. Вкінци небавом увійдуть в житє „рентові оселї“. В отсїм потрійнім, скомбінованім атаку Русь не зможе устояти ся і східна Галичина замінить ся рішучо в Польщу,

Мануїл Ґарця (Manuel Garcia),

отець лярінґоскопії.

Лярінґоскопія є наука про оглядане гортанї (*larynx*) на услугах другої, ширшої лїкарскої науки о гортанї і її хоробах, т. зв. лярінґольоґії.

Гортань (*Kehlkopf*) лежить з переду шиї і являє ся на зверх, особливо у мужчин, горбком, т. зв. качаном або горлянкою (*Adamsapfel*). Є вона головно знарядом до видаваня голосу (при бесїдї, сьпіві, плачу, сьміху) і складає ся з кількох храсток, вистелених слизницею (*Schleimhaut*). Поміж храстками творить слизниця дві пари фалдів, одну над другою, званих голосовими вязами (*Stimmbänder*). Вязда кождої пари є роздїлені вузкою шпарою чи щілинкою, т. зв. голосницею (*Stimmritze*). Долїшна пара вязел має назву голосових струн (*chordae vocales, Saiten der Stimme*). В гортанї є ще мязи, що вправляють в рух храстки і вязла, кровні судини, що відживляють гортань, та нерви, що виходять з мозку і відтам несуть прикази мязам.

Коли одна з тих частий захорує, то голос не може правильно витворювати ся в гортанї; він стає хрипливий, а далї і цїлком пропадає, так що чоловік лише шепче. Возьмім прим., що голосові струни опухнуть задля простуди; тодї голос стає хрипливий, немилий; чоловікови тяжко говорити, говорене мучить его. Иншим разом можуть бути голосові струни здорові, але за те недомагає котрийсь з мязів, порушаючих голосові струни; голос стає також хрипливий. Або знов: і голосові струни здорові і мязи здорові, але попсувало ся щось в нервах, по котрих, мов по телеґрафічних дротах, іде наказ з мозку, щоби мязи так а так порушали голосові струни. От пр. хтось в бійцї протяв нерв або его лише скалїчив, або виріс якийсь там ґуз на шиї (скрофулїчний, раковий і т. и.) і притис нерв до кости, так що воля мозку не може уділити ся аж до гортанї; от і достаточна причина, що гортанка не слухає, не видає чистого голосу, але говорить хрипливо або й лише шепче. Очивидно може сидїти причина хороби і в самім мозку, в тім місци, де виготовляють ся накази для гортанї, щоби вона сьпівала чи говорила тихо або голосно; от і тодї гортань не видасть чистого голосу.

Як бачимо, причина хрипливого голосу або й цїлковитої утрати голосу може бути дуже ріжнородна. З сего виходить потреба, заглянути до гортанї і розслїдити причину. Та се не так проста і легка річ; робить ся воно так: Зеркальце величини корони, прикріплене на держалї яких 20—25 cm., кладе лїкар на мягке піднебіне хорого. Лїкар має друге зеркало, завбільшки пів долонї, прикріплене на власнім чолї, і тим зеркалом відбиває лучі лямпи (поставленої біля голови оглядaного хорого) на мале зеркальце, уміщене на мягкім піднебіню хорого, а відси йде сьвітло до гортанї, осьвічує її голосові струни, і в такий спосіб відбиває ся ясний образ гортанї в малім зеркальци на мягкім піднебіню хорого. Лїкар може оглядати дуже точно, чи голосові струни суть бліді, як се повинно бути в здоровій гортанцї, чи порушають ся однакозо обі голосові струни, або чи котра з них рушає ся менше, чим друга. При тім видно, чи тая струна не рушає ся правильно задля опухненя, чи задля якого там пораженя мязів або нервів, або може одна голосова струна цїлком вигнила задля прища (сухітничого, ракового і т. и.) Також видно підчас оглядин, чи слизниця гортанї здорова або чи вона запухла, запалена, оприщена і т. д.

Се все суть нинї річи загально звісні межи лїкарями, і ледви найде ся такий лїкар, щоби не умів подивити ся до гортанї, коли вона захорує, коли тамтуди дістала ся непотрібно кістка, кість з риби, малий ґузик, мала монета і т. и.

Вітцем лярінґоскопії є Мануїл Ґарця, сьпівак з заводу, уроджений 17. марця 1805 в Мадритї в Іспанії; він живе ще й нинї в Льондонї. Его батько походив з Севілї в Іспанії, був сьпіваком і композитором; мав власну театральну трупу і їздив з нею по Европі і Америцї. Умер 1832 р. і лишив по собі 17 опер іспаньских, 36 італїйских, 8 француских, дві доньки і одного сина. Обі доньки були славними сьпіваками. Старша померла 1836 р. у 28 роцї житя, а молодша жиє ще й нинї в Парижи і має 85 лїт.

Найстаршим з дїтий був син Мануїл. Десятилїтним хлопцем почав сьпівати в Неаполю, але мусів опустити се місто 1816 р. і поїхав з вітцем до Америки, відки вернув 1826 р. до Парижа. В р. 1830 прилучив ся він до военної виправи в Тульонї, що мала здобувати Альжир для Франциї, і сповняв там службу в адміністрациї шпиталів. При тій нагоді він прийшов перший раз до пізнаня, що знане природного (фізіольоґічного) творення голосу мало би велику вагу для розумного плеканя голосу і сьпіву.

Після повороту з Альжиру заложив він в Парижи першу школу сьпіву, а в трицятім роцї житя назначили его учителем сьпіву в парискій консерваторії. Задля революциї 1848 р. опустив Ґарця Париж і переселив ся до Льондону, де став професором в музичній Академії і оставав на тім становиску аж до року 1895. Одною з его учениць була славна Нільзон.

Для нас Ґарця важний задля того, що винайшов гортанкове зеркало і спосіб оглядання гортанї у живого чоловіка. Не був він першим піонїром на сїм поли. Перед ним були: Лєвре 1743, Бочїнї 1807, Вабінґтон 1829, Авері 1844, що також подали спосіб оглядати гортань при помочи зеркала. Але про них Ґарця не знав, тай їх винаходи не дали загальної користи.

Ґарця думав не мало над тим, як то властиво творить ся голос в гортанї; оглядав гортань у мертвих, у зьвірят, але се все не вдоволяло его. Він став над тим думати, як би то вирвати сю загадку природї з житя, в хвили повставаня голосу, в хвили сьпіву. Про се оповідає Ґарця ось що: „У вересни 1854 р. шляв ся я по місті і думав, як все, над тим, як би то можна видїти гортань видаючу голос. Нараз впала менї гадка, ужити до сего двох зеркал, і менї стало в голові ясно, як я їх маю держати, щоби видїти гортань. Я побіг до фабриканта інструментів і зажадав маленького зеркала на довгім держаку. Я заплатив за него шість франків. Потому купив в иншім склепі друге зеркало з ручкою, щоби его держати в руцї, і побіг скоро до дому, дуже цїкавий, як удасть ся се досьвідчене, котре я так ясно видїв в моїй уяві. Я огрів мале зеркальце, зануривши его в теплій водї, обтер і повів до уст аж на мягке піднебіне, а тим часом держав друге зеркало в руцї і старав ся ним звернути лучі сонця на мале зеркальце на піднебіню. І я мав незвичайну радість, коли побачив голосові струни в своїй гортанцї, як вони порушали ся при видаваню голосу, а підчас спокійного віддиханя видів я навіть часть моєї дихацї понизше голосових струн.“

Свої спостереженя подав Ґарця до відомости лїкарского товариства в Льондонї, де вони були оголошені 22 марта 1855 р. в записках товариства. Але товариство приняло се повідомлене Ґарцї з великим холодом і

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

коли руский загал і єго керманичі, залишивши усі дрібочні спори та значні і вузкопартийні згляди, не возьмуть ся до противділаня тій грізній акциї перш усякого иншого діла. Спинити грізну навалу кольонізацийну, поставити її загату в скоординованих економічних силах рускої суспільности, удержати руску споконвіку землю в руских руках та не дати ся звести до народної меншости в східній Галичині — отсе тепер найважнійша задача хвилї та перший народний обовязок. Ґімназиї, театр, бурси, музичні інститути, академії, наукові товариства і т. п. все те дуже і дуже важні справи, та вага їх никне против національної ваги удержаня землї в руских руках. Всї вони разом нїнащо нам не здадуть ся та не вдержать Руси у східній Галичині, коли бодай половина землї більших обшарів двірских перейде у руки Мазурів. І коли руский загал не зрозуміє того та не возьме ся без проволоки і всїма силами до з'орґанїзованя рускої парцеляцийної акциї, то небавом може надійти час, коли всї ті інституциї готові бути лише катакомбами рущини на споконвіку рускій Галичинї. Тому — до дїла!

Україна і самодержавіє.

(Статя надіслана).

У вступній статї 58 числа „Дїла" піднесено зовсїм оправданий докір, що руска інтелїґенция України, хоч може й зрозуміла велику вагу хвилї, що тепер для Росиї настала, та поки-що не спромоглась і на такі протести проти самодержавія, на які здобувались українські земства навіть в часи великого гоненя за українське слово. Колись то не тільки ті земства але й поодинчі Українцї, хоч жили в Росиї, а не за границею, не бояли ся явно ставати в обороні свого народу. Ми пригадаємо тілько „історичне оповіданнє" Кулїша з р. 1882 в його „Хуторній Поезиї", де він безбоязнено картав „сивоусу дїтвору" і самодержавіє за варварский указ 1876. року і за всї кривди, роблені українському народови. А тепер, хоч повіяло в Росиї духом свободи, а всї народи заговорили огненними язиками, дві митрополиї право- і лївобережної України здобулись на силу на короткі телеґрами до комітету мінїстрів і не пішли дальше указу 1876. і сьв. Письма. Та, як би на сьміх, комітет мінїстрів і тепер не дозволяє Українцям цїлого сьв. Письма, хоч в Росиї вже давно вільно його мати на своїй мові і Жидам і Туркам і Татарам, а проф. д-р Пулюй вже двічи просив о дозвіл для українсько-руского перекладу. Се дїєть ся в християньскій державі і тепер, хоч великий князь Константин Константинович, покровитель академії наук, признав перед комітетом мінїстрів, що вважає „особливо вказаною річию вдоволити законне змаганє Українців, як-раз тепер — в тяжкий час, переживаний краєм". Комітет мінїстрів, вислухавши в присутности митрополита Антонія порушену великим князем справу сьв. Письма, прилучив ся до його думки і приняв до відомости, що великий князь з власної ініциятиви вже й звернув ся до сьв. синода з прошенєм, удостоїти Морачевского переклад чотирох евангелий сьвятительского благословеня. Отже коли синод помилує, то Україна мати-ме аж десяту частину сьв. Письма на українській мові! Цїле-ж сьв. Письмо, переклад Кулїша, д-ра Пулюя і Нечуя-Левицкого, видане біблїйним товариством, поки-що не дозволене на Україні. Ось і вся ласка самодержавія московского під тяжкий час!

Мимоволї приходить нам на думку народня пісня, якою ще недавно оден з великих князїв піддавав духа українським козакам, щоби йшли проливати кров свою за царя і за великих князїв. „Гей, не дивуйте, добрі люди, що на Вкраїнї повстало." Тими словами починалась телеґрама вел. князя Олександра Михайловича, вислана до начальника Кубаньщини і наказного атамана кубаньского козачого війска; а було се після погрому російского війска і побіди Японцїв під Ляояном. А тепер, після ще більшого погрому під Мукденом, ось-що на Вкраїнї повстало! У той „тяжкий час, переживаний краєм" московске самодержавіє надумалось дозволити десяту частину сьв. Письма „на малоросійскомъ языкѣ". Отже так аж після великих погромів стало українське слово вже не нарічіє і не „жаргонъ" а „языкъ", то є мова. Добре-ж брехали доси московскі чиновники і обрусителї, та ось і брехня їх вірвалась.

Десята частина сьв. Письма для 30-мілїонового українського народу! Се тобі, Україно, не аби-яка нагорода за тую кров, що сини твої в манджурскій землї за царя і за Росию проливали, за ті ріки удовиних і сиротиньских сліз, що тепер на Україні ллють ся, і за всї твої мучеництва, яким ще й тепер нема нї міри нї кінця. За все те ось тобі царска нагорода, чотири евангелия на „малороссійскомъ языкѣ", вся наука для дїтий твоїх! Молись, Україно, Богу і дякуй цареви та сьвятїйшому синодови за превелике добро.

Та ще як подають тобі те добро! В мінїстерскому протоколї обявлено сьвіту, що будїм то Академія наук аж 1901 р. одержала в дарі від спадкоємця Морачівского переклад евангелия на українській мові, з бажанєм, щоби Академія видрукувала його; і тодї то мав вел. князь підняти справу видрукованя рукописи, взявши на увагу, що „побоюваня політичного характеру втратили острість". Як же повірити в те чванливе крутійство? Та-ж переклад Морачівского лежить в Академії наук не від 1901-ого, а від 1863-ого року. Тодї сам Морачівский прислав його Академії з просьбою, щоб його видано, тай Академія наук хотїла видрукувати той переклад, але синод не дозволив тому, що добросовістний митрополит Петербурґский побачив в сїй справі „польску інтриґу"!

Польска гаката казить ся...

Від особи, обізнаної зі справами, як рускої так і польскої еміґрациї до Прус, одержуємо ось-яке письмо у відповідь на напастованє Руского Бюра в Найберунї, на денунцированє руского духовеньства і т. д.:

Що вшехпольска гаката буде казитись на основанє Руского Бюра в Найберунї, сего можна було згори сподївати ся. Але щоб ся гаката посунула ся в своїй скажености аж так далеко, що вже кричить не лиш: „Polizei!", але: „Kriminal!" — се вже переходить усякі сподїваня. Гакатичні орґани видумують несотворені річи, брешуть про „ruski handel ludźmi", про запродуванє" не лиш руских але й польских селян, „skuszonych przez ruskich księży", котрі „napychają sobie kieszenie, biorąc po 3 marki od głowy", а на основі таких своїх брехень, горлають: „Сею справою повинен уже заняти ся „ржонд", потягнути обманчивих аґентів до карної одвічальности" — і т. д.

Цїль усїх брехень і денунциций вшехпольскої гакати ясна: уживати й найпідлїйших способів, щоби спинити руску еміґрацию заробкову до Нїмеччини, бо тогди Нїмцї мусїли би з конечности брати як найбільше польских селян, хоч Нїмцї волять руских, бо Русин і тверезий і дуже добрий робітник. А вшехпольській гакатї йде головно о те, щоби польскі хлопи заробляли в Нїмеччинї і за зароблені гроші набували парцельовані обшари в руській части Галичини, як се дїяло ся доси. Звісна то річ, що вшехполяки страх ненавидять Нїмцїв, але нїмецкі марки дуже „кохайом", бо ними они закольонїзовують Русь мазурами...

Вшехпольска гаката, занадто низько таксуючи руского хлопа, нїколи не сподївала ся, щоби він пійшов слїдом мазурского хлопа на зарібки до Нїмеччини, бо інакше не був би вшехполяк посол Ґломбіньский підчас звісної дебати про галицкий страйк з 1902 р. у віденьскім парляментї закидав собі з руского селяньства, що лїнивий руский хлоп не йде на зарібки до Нїмеччини, куда йде запопадний „культурнїйший" хлоп польский. Видко, Ґломбіньский був би шию дав на те, що „лїнивий" хлоп руский нїколи не рушить ся туда, де мазур здавна набивав кишенї марками, але до скончения віка буде робити цїлий день божий в паньскім дворі за 10—12 крейцарів на своїм харчи! Та сталось інакше — і нинї Ґломбіньский мусить каяти ся своєї компромітациї, а гакатичні орґани готові ще посудити єго, що то він „викликав вовка з лїса"...

Відомо, що коли рускі селяни перший раз дуже не рушились на зарібки до Нїмеччини, з польскої сторони пійшли в рух не лиш приватні аґітациї, але й циркуляри зпід кавок, котрі викликали були доволї голосного шуму. Будь-що-будь австрийско-державна конституция ще не зовсїм скасована супроти Русинів в сїй „дзельницї", що зовесь „Галїцийом" — тож навіть згадані циркулярі не спинили того заробкового виходу наших селян до Нїмеччини, а тепер для тої рускої еміґрациї основано навіть специяльне Бюро в Найберунї, щоби охоронити руских селян від ворожого звущаня зі сторони „браці" та від визиску чужих аґентів (Поляків католицкої і жидівскої віри). Для релїґійно-моральної опіки над рускими робітниками поставлено перед пару роками рус. сьвященика, а вшехпольска гаката точить піну з рота на того сьвященика, бо передше, коли рускі селяни лише спорадично (понайбільше з повітів сумежних з Мазурщиною) йшли нароботу до Нїмеччини, опікувались ними польскі ксьондзи, а ті, відома річ, дуже „кохайом рускеґо хлопка"... Та тій гакатї вже не досить клевет на одного; она вже верещить „Kriminal!" загалом на руских сьвящеників, робить з них „народопродавцїв" — звісна річ: „кто яда флякі, мисї, же кажди такі"... Рускі сьвященики зі свого обовязку душпастирского, мусять інтересуватись еміґрантами зі своїх парохій, поінформувати їх і подбати, щоб нїхто їх не визискував, отже в потребі і провезти їх на границю, як се і дехто з них зробив. За те христолюбиве дїло руского сьвященика одна хіба польска гаката може накликувати на него „ржонд" і „сонди". Коли-ж уже она се чинить і не видить нїкого більше, як лиш одних ненависних їй руских сьвящеників, то ми покажемо їй декого, що у неї самої під носом, а не під лїсом.

Ми вкажемо польскій гакатї, на zakonnych braci z Jasnych Gór, на ріжних Missyonarzy, Reformatów з Галичини, що підкасавши капланьску сукню або частїйше в кусих сурдутиках снують ся вздовж і впоперек по Нїмеччинї, ратуючи мазурского хлопка. Ми вкажемо польскій гакатї на кільканацять Францїшканів у Вестфалії. Ми вкажемо польскій гакатї й на дещо близше: Поминаючи вже те, що польскі ксьондзи усюди горячо займають ся еміґрацию мазурских хлопів до Нїмеччини а многі з них і провожають їх до границї — вкажемо от хочби Бюро для польских робітників „Schronisko" основане при Бюрі краєвім в Осьвенцїмі „Товаржиством католїцко-народовим", котрого головною підпорою є латиньска єрархія церковна з кс. арцибіскупом Більчевским на чолї, — або хочби кс. Весолїньского редактора Gazety Niedzielnej, котра так само, як руска „Свобода", подає інформациї про зарібки в Прусах, — або хочби тих ксьондзів латиньского костела, що вже яко кооператори об'їздать Пруси, н. пр. ксьондзи Маршаловіч, Отвінув, Закшевскі, Путковскі, Ритка (сей остатний чи не капелян еміненциї Пувини). Та вже хіба і їх польска гаката помістить в австрийско-галицкім кримінали...

Коли-ж ви, панове польскі гакатисти, не садите своїх на кримінальну лавку, то дайте спокій і нашим! Правда, у вас є закон: „To co innego!" — але то лиш ваша етика! Цїлий сьвіт не мусить дивитись на Русинів вашими очима, то й не виставляйтесь на позорище культурного сьвіта, на посьміховище й погорду!

Впрочім радимо вам, панове польска гакато, не зачіпайте нас! — радимо вам се у вашім власнім інтересї... Ви самі дуже добре знаєте, кілько у вас масла на голові... тож не тягнїть нас за язик... не надуживайте рускої благородности!

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. В Лодзї якийсь бідно убраний чоловік кинув в суботу бомбу на комісаря поліциї Шатановича. Комісар тяжко ранений в груди, голову і ноги. Поліцийний урядник, арештуючи напастника, зранив єго. Експльозия була так сильна, що в сусїдних домах повилїтали вікна. Арештованого відставлено до шпиталю.

Петербург. Дня 30 марта арештовано на улици 12 осіб, що належали до тайної орґанїзациї революцийної. Арештовано їх так нагло, що лише оден з них зачав стріляти, але не зранив нїкого. З арештованих знають лише імена двох жінок і двох мужчин. Лише у одної з арештованих знайдено склад експльодуючих материй і письма, котрі дають докладний образ дїяльности революционерів.

Льондон. Дневники доносять що Булиґін уступить, як лиш збере ся народний собор.

Петербург. Комітет мінїстрів радив над відносинами в висших школах. Ухвалено не уживати примусових средств і отворенє шкіл відложити до осени. Коли би і тогди поновили ся заворушеня, то студенти будуть вигнані, професори звільнені з посад, а реґуляміни перероблені. Для студентів, котрі схочуть учити ся, будуть заведені окремі іспити.

Тифліс. В Кутаісї чотири узброєні люди напали на начальника зелїзничої стациї, котрий під ескортою вів гроші. Напастники розброїли ескорту і зрабували 6.000 рублїв.

Петербург. Дня 22 марта комітет мінїстрів радив над реформою православної церкви. Митрополит Антоній зредаґував, згідно з бажанєм духовеньства, проєкт, котрого цїлию є привернене форми адмінїстрациї церкви з XVI і XVII столїть. Побідоносцев запротестував против реформи і зажадав, щоби справу віддано синодови. Цар зробив се, по чім Побідоносцев заявив, що всякі реформи суть злишні. Синод не згодив ся на сю гадку Побідоносцева і заявив, що треба вернути до давної форми адмінїстрациї церкви (через особи). Синод ухвалив просити царя о дозвіл скликаня собора в цїли вибору патриярха.

Гельсінґфорс. В сенатї відчитано манїфест, здержуючий бранку рекрута. Царский указ зарядже, що каса Фінляндиї має платити річно 10 мілїонів марок до державної каси на воєнні цїли.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Японцї знов пустились в енерґічний похід за російскими війсками. Враз-раз стирають ся дрібнїйші віддїли. Се забирає богато жертв російскій кінноті, котра має здержувати напір ворога. Армія Курокого розвиває дуже живу дїяльність. Здогадують ся, що Курокі хоче перейти до офензиви і цїлою силою ударити на уступаючі російскі війска.

Токіо. Тут прийшли донесеня, що Росияни і Хунхузи під командою полковника Мадідова уступили з околицї Каюна (87 км. на полудневий захід від Кірину) на північ. Росияни концентрують ся тепер коло Кірину.

Ґунтулїн. Радість Японцїв з причини нашого відвороту заохочує їх до що раз сьмілїйших підприємств. Дня 29 марта японьска патруля заатакувала на правім крилї малий російский віддїл. Російска кіннота з віддїлу Міщенка не лиш відперла атак, але навіть забрала 7 Японцїв до неволї.

Токіо. З головної кватири японьскої доносять: Наші передні сторожі вирушили на Гайлюн (о 130 км. на захід від точки при зелїзници віддаленої о 101 км. на північ від Мукдену). Дня 28 марта коло Шанщентуна, 30 миль на полудневий захід від Гайлюну, передні сторожі японьскі подибали 300 російских їздців. Росияни лишили в Шанщентунї 2000 кінноти, а 4000 Росиян уступило до Гайлюну.

Кельн. Японьский віддїл висланий на звіди, заатакував оногди на полудне від Кірину російский віддїл ґенерала Міщенка. Японцїв відперто.

Керім. Вчера при заходї сонця переплило туди 5 російских панцирників і оден кружляк в напрямі до Джібутті. За сею ескадрою плили три пароходи.

Петербург. В військових кругах говорять, що порішено мобілїзацию другої дивізиї ґвардиї, котра до Манджуриї вирушить здаєсь разом з бриґадою артилериї ґвардиї. Що до другої дивізиї кінноти не порішено еще нїчого.

Берлїн. Дневники доносять з Петербурга, що зачнуть ся мирові переговори і що в короткім часї треба надїяти ся завішеня оружя.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ческий сойм.

Прага. Дневники доносять, що скликанє ческого сойму є предвиджене на день 17 мая.

Угорска кріза.

Будапешт. В недїлю рано цїсар принимав на авдиенциї мінїстра війни. Мінїстер війни конферував відтак з Тісою і мінїстром фінансів. Пополудни мінїстер фінансів був на авдиенциї у цїсаря, а відтак конферував з Тісою. Вечером мінїстер війни від'їхав до Відня.

Засїданє виконуючого комітету сполученої опозициї перейшло до дневного порядку над компромісом. В наслїдок того кріза розпочала ся наново.

Мароко.

Танґер. Дня 1 цьвітня приїхав тут цїсар Вільгельм, привитаний заступником султана. Цїсар приняв депутацию нїмецкої кольонїї, відвідав нїмецке посольство і вернув на корабель.

Берлїн. В Танґері цїсар Вільгельм виголосив промову, в котрій зазначив, що єго подорож має причинити ся до рівноправности всїх держав.

Париж. В буджетовій комісиї Делькасе обговорював цїли француской місиї в Мароку. Франция дїлає в порозуміню з державами, на підставі угоди з Анґлїєю і має усунути пануючу в Мароку анархію, котра дуже легко могла би перекинути ся до француского Альжиру.

Париска преса живо обговорює промову Вільгельма до нїмецких купцїв в Танґері. Цїсар сказав в сїй промові, що все буде боронити нїмецких інтересів в сїм вільнім краю. Дневники гадають, що сї слова були звернені против Франциї і значать, що цїсар не допустить до зависимости мароканьского султана від Франциї.

НОВИНКИ.

— **Скликанє галицкого сойму.** З Відня доносять, що в компетентних кругах рішено не скликувати тепер галицкого сойму. Пропінацийна справа прийде на дневний порядок аж в осени або з кінцем року на звичайнім засїданю.

— **Загальні збори краєвого товариства „Сїльский Господар"** у Львові відбули ся дня 25 марта 1905 в кімнатах „Рускої Бесїди" при участи коло 40 дїйсних членів. Дотеперішний голова товариства, о. Тома Дуткевич, повитав збори короткою промовою, в котрій указав на дотеперішну дїяльність товариства і на справи, якими повинно би товариство на будуче заняти ся, а вибраний зборами на предсїдателя відбуваючих ся зборів, запросив на заступника предсїдателя о. Як. Гутковского, а на секретарів о. Теодора Кузьмова та Юліяна Балицкого. З відчитаних звітів довідуємось, що членів мало товариство 173. В марцю приступило нових членів 70, так що всїх членів є тепер 243. Приходу мало товариство в послїдних двох роках 2,110·98 кор. Розходу 1934·50 кор., а то видано на огороди і огородників 1243·17 кор., на інвентар 475·83 кор., на инші потреби 215·51 кор. В приходах знаходимо квоту 1000 кор. з соймової запомоги, а 376·58 кор. з розпродажи щіп. З внесень уступаючого видїлу важнїйші отсї: щоби маєток товариства (шкілка деревець в Олеську) лишено при філїї, що вже завязалась в Олеську, і щоби подати до краєвого видїлу

і до президиї намісництва представлене і зажадати, щоби до краєвого комітету для роздїлу запомоги задля неврожаю покликано відпоручника товариства, котрий би там висказав жаданя руского народу і контролював дїяльність комітету. Рівнож ухвалено проєкт зміни уставу товариства, оброблений пос. Олекс. Барвіньским з малими змінами §§ 1, 3, 19, 22, 33, 44, 45, 46 і 48. До нового видїлу вибрано: п. Володислава Федоровича з Вікна] предсїдателем, д-ра Михайла Коцюбу заступником предсїдателя, а о. Ант. Глодзїньского, о. Івана Негребецкого, Івана Петрушевича, Александра Гарасевича, о. Тому Дуткевича, Михайла Луцкого з Луки і Костя Паньківского видїловими, а заступниками видїлових: Омеляна Короля, д-ра Гр. Величка зі Скнилова, уч. Гайдукевича і о. Стефана Онишкевича з Хишевич. По оголошеню висліду голосованя п. Луцкий уступив з видїлу і зробив місце у видїлї п. Коропеви, а п. Паньківский зробив те саме з уваги, що „Спілка господарска“ в Перемишли не мала свого заступника у видїлї. На їх місце вибрано до видїлу п. Омеляна Короля зі Львова і о. Антон. Захариясевича з Вишатич. По кількох ще внесках, які передано до полагодженя новому видїлови, закрив предсїдатель зборів о. Тома Дуткевич збори та передав всї протоколи і касу товариства в руки ново-вибраного заступника д-ра Коцюби. На загальні збори прислано кілька привітних письм, між иншими від посла Олекс. Барвіньского і телеґраму з Коломиї від загальних зборів філії тов. „Просьвіта“.

— **Прощанє інспектора, заслуженого „для ойчизни“.** З Гусятинщини пишуть нам: Як в „Дїлї“ було заповіджено, дня 25 марця с. р. в Гусятинї відбув ся пращальний пир в честь окружного інспектора шкільного Генрика Бромільского перенесеного до иншого повіта. Відозва поміщена в „Дїлї“ зробила своє. Пир випав не так величаво, як сего надїялись аранжери. Комітет із старостою Дїльцем на чолї, гадав, що на єго зазив учителї-голодомори зметять ся мов пчоли до меду в означенім дни до Гусятина, але в тій надїї дуже завів ся. Учителїв та учительок в повітї є поверх 160, а на пращальний вечер явилось всего до 40 душ. Учителї-Русини здержались від маніфестациї, бо лише пятьох взяло участь в шоппї, а то п. п. Поляньский управитель 4-кл. школи в Пробіжній; Олекса Синенький, управитель 4-кл. школи в Чорнокінцях великих; Андрій Попадюк, учитель з Увисли [сей поїхав би і рабіна пращати, скоро почує, що там буде міг заграти „короткого“]; Панько Олїйник, учитель з Сидорова і Никола Марак з Гусятина [оба послїдні молоді ще люди, що не застановляють ся над сутию річи]. З учителїв-Поляків прибули на вечер передовсїм замотиличені шовіністи, а є їх в повітї кількох, прочі одні із страху перед старостою, а инші, як самі говорили, з цїкавости, як буде виглядала та шопка. Всї однак були якісь не свої, заклопотані. Аранжерв спостерегли за пізно, що якось не те, та взялись до звичайної латанини, щоб якось вилїзти з прикрої ситуациї. Почались тоасти. При чарцї і труси набирають відваги. Дїльц в шумній промові жалував, якого то педаґоґа-добродїя тратить повіт в особі п. Бромільского. П. Ференци, Вірменин, управитель 2-кл. школи в Гремалові, промовляв по польски, Синенький по руски (?); оба пращали інспектора від учительства, але хто їх до сего уповажнив? Певно не учительство гусятиньского повіта. Які добродїйства спливали на народне шкільництво в повітї за бувшого інспектора за 10 лїт, довідались Русини вперве на сїм пирі, від о. Темницкого, що в своїй промові вихвалював єго заслуги. Як розуміти промову о. Темницкого? Як Бромільский узглядняв потреби Русинів в народних школах, знають читачі „Дїла“ з ріжних дописий. Я додам ще кілька примірів, може декому не звісних. В Чабарівцї, селї корінно рускім, змінено в 2-клясовій школї викладовий язик руский на утраквістичний (значить польский), в 2-клясовій школї в Васильківцях так само. В Городници [3-клясова школа] був також руский викладовий язик. Цїлий повіт заселений майже самими Русинами (з виїмком Жидів), бож Русинів латиньского обряду годї уважати за Поляків, хоч наші „сердечні“ хотять їх конче поробити Поляками, а нема анї одної рускої більше клясової школи. Був також на равті та забирав слово звісний русиноїд кс. Лїбревскі з Копичинець. Сему ґомосцеви тілько одна річ клином в голову всадилась. „Польска од моржа до моржа“, бо і тут виліз зі своїм станьчиківско-шовіністичним базіканем. Так почтили Поляки свого „народового“ дїяча, дарма, що був ним шкільний інспектор, отже фіґура, котра з полїтикою не повинна мати нїчого спільного. — *Той сам.*

— **Сьвято Шевченка в Городку к. Львова.** Дня 9 марта с. р. обходили тутешні Русини память 44-тої річницї смерти Т. Шевченка вечерницями в сали „Сокола“. На проґраму вечерниць зложили ся вокальні і музикальні продукциї, як хору „Академічної Громади“ під управою п. Смолиньского, гра на скрипцях п. Ол. Бережницкого та гра на фортепянї п. меценасової Озаркевичевої. До сего о. Цар з Малкович виголосив вступне слово, а його парохіянин, маленький хлопець Чумало, віддеклямував Шевченкову „Тополю“ і своєю простотою викликав велике враженє у присутних селян та міщан. Одно, що вражало на тих вечерницях, то се, що з дохрестної інтелїґенциї в виїмком оо. Цара і Загаєвича ми не бачили нїкого, а селян то і на лїк не було, лише не богато місцевих. За те місцеза інтелїґенция і богато чужої виповнили майже цїлу салю, серед котрої було також богато військових. Явив ся також на велике счудоване і обурене ц. к. комісар староства в урядовім мундурі, п. Старосольскі, котрий прийшов дати Русинам пізнати і на вечерницях, що вони під „rządami bratniego narodu“. Вечерницї, що раз в роцї були доси одинокою проявою якого-такого житя серед тутешних Русинів, відбули ся головно заходами п. меценасової Озаркевичевої, що мимо свого слабого здоровля не відсунулась від дїяльної участи і проводу в комітетї, а до сего так сольовою грою на фортепянї, як і акомпаніяментом здобула собі загальне признанє. По вечерницях відбув ся комерс та на жаль, не як було заповіджене в сали „Сокола“, але в приватнім мешканю п. п. Озаркевичів, позаяк заступаючий хвилево старосту комісар п. Ленчиньский, для здобутя паньскої ласки та з великої пошани до закона о рівноуправности заборонив відбувати єго в сали „Сокола“. — *Е. Я. С-ч.*

— **Як пускають селян з торбами?** Господарі Гриць і Іван Хети з Вилича, старо-самбірского повіта, купили у Янкля Геншна із Смільницї ґрунт за 600 зр., з чого 375 зр. заплатили зараз, а на 225 зр. виставили при сьвідках вексель. По якімсь часї Гениш позиває їх до суду о заплату векселя на 300 зр. Пізвані впевнюють, що підписали вексель лише на 225 зр. і просять о переслуханє сьвідків, що були при підписуваню того векселя, але Гениш присягає, що вексель підписано на 300 зр. і справу виграє. На тім не конець. Гениш, уоружений в правосильний судовий вирок, забирає ся до екзекуциї. І тут знов диво! Реальність Хетів, що виносить около 45 морґів поля разом з будинками була варта около 10.000 зр., повітовий суд в Ст. Самборі оцїнює лише на 2.250 зр.! Тепер не бракує вже нїчого, як лиш тоту реальність продати за безцїн Жидови на лїцитациї. Галицка юстиция лїпшої ілюстрациї мабуть не потребує.

— **За слова „прошу отворити“ заплатив 12 корон, або „практика“ кондуктора Ржемполи.** Перед кількома роками поучили мене урядники зелїзниць, що вийшла інструкция для зелїзничих кондукторів, котра наказує подорожних там уміщувати в дотичних клясах, де подорожні сего зажадають. Сею наукою я утїшив ся, та некористав з неї мимо моїх безнастанних подорожий. Аж ось раз одинїський лучило ся менї відкликатись на інструкцию, та за те дістав такого облизня, що і сотому закажу поки-що на неї відкликатись. Факт був такий: Дня 30 марта рано виїхав я з жінкою поїздом Нр. 17, возом 10070, з Підзамча до Золочева. В великім передїлї того воза, де курили циґара і файки, жінка моя, особливше недиспонована того дня, не могла там сидїти і я просив кондуктора Едварда Ржемполу, щоби отворив другу передїлку словами: „прошу отворити, прошу ту отворити“. Кондуктор сего не хотїв зробити. Доперва по довшім і постійнім моїм домаганю і звертаню уваги, що інструкция кондукторів з'обовязує подорожним отвирати передїлки, кондуктор Ржемпола отворив з гнївом те купе, в котрім сидїв лише один подорожний, впустив нас там, а тамтого подорожного забрав до иншого передїлу, мимо того, що я сего не жадав, та був би радий їхати в єго товаристві. На стациї в Задвірю, перед урядником руху і надкондуктором поїзду, Ржемпола вказуючи пальцем, кинув менї в живі очи лож, що „ten Pan żądał osobnego kupe“. Я, покликуючись на сьвідків, рішучо тому заперечив. За стацию Красне, Ржемпола в присутности одного сьвященика, що також сїв до того купе, стягнув з мене за поквітованем бльоку Нр. 332 з дати Красне 30/3 с. р. 12 корон себ то за те, що я „żądał osobnego kupe“, або инакше кажучи, за шість нїби то вільних місць в купе з Підзамча до Золочева. Сьвідки сего факту: о. Роман Зарицкий, парох Дичкова; д-р Теофіль Бурштин, д-р Леон Балабан зі Львова і І. Леон Брестічкер, канд. адв. з Полтви к. Задвіря. Сей цинїчний поступок кондуктора Ржемполи подав я до відома дирекциї зелїзниць. Рішенє єго цїкаве не лише для мене, але і для загалу публики. Бо, коли би інтерпретация інструкциї і „практика“ кондуктора Ржемполи зістала безкарною, то може лучити ся і таке, що не лише купе, але і цїлий ваґон буде замкнений, а подорожний за слова „прошу отворити“ може бути засуджений на заплаченє цїлого ваґону приміром зі Львова до Золочева або і Відня. — *Михайло Губчак.*

— **Тайна японьских побід.** Маркіза Імопо, жінка одного аташе при японьскім посольстві в Льондонї, видала дуже важну тайну, а іменно пояснила причину японьских побід. Тота причина по думцї маркізи, криє ся в... кімоно, т. є. в тім характеристичнім платю, яке носять Японки. Крій тих кімоно свобідний, не спинює природного розвитку женьского орґанїзму, без всяких корсетів, завязок, стяжок і т. п., що відбивають ся шкідливо на будові женьского тїла, і тому дає Японкам змогу бути здоровими матїрями і родити кріпкі проворні дїти. В той спосіб Японцї привикають до повної фізичної свободи ще перед уродженем і тим поясняє ся їх загально звісна висшість що-до зручности і подвижности над Европейцями, котрі навіть серед низших верстов населеня в крою женьскої одежи не признають тої необходимої свободи, яку дає кімоно.

— **Дрібні вісти.** Віцеконзулем в Ріо де Жанейро іменований конзулярний аташе Станислав Мілковский; конзулярний аташе в Куритибі Здислав Окенцкі одержав титул і характер віцеконзуля.

В однім шинку при ул. Личаківский, у Львові застрілив ся в суботу 50-лїтний зелїзничий урядник Франц Вацек з причини фінансових клопотів.

— —

— **Поминальне богослуженє за упокій душі** бл. п. о. Василя Ільвицкого почесного крилошанина митрополичої консисториї, члена краєвої ради шкільної і директора ц. к. академічної ґімназиї у Львові, відправить ся в десяту річницю смерти зі второк 4 цьвітня о год. 1/2 9 рано в церкві Преображеньскій (коло Народного Дому), на котре збір учителїв тоїж ґімназиї, запрошує родину знакомих і побожних християн.

— **Пригадка для Гусятинщини.** Сим упрашаєсь Всеч. Отцїв і уряди громадскі зглядно громадских начальників гусятиньского повіту, котрі доси ще не надіслали своїх жертв на докінченє будови церкви в Теклївцї а у котрих були колектанти, щоби чим скорше поспішили з ласкавою помочию, позаяк від перших днів цьвітня будова продовжаєсь дальше, а тут гроший нема. Жертви належить слати на руки о. Шанковского в Копичинцях, або до „Згоди“ на книжочку ч. 69. — *Від комітету будови церкви в Теклївцї.*

— **Загальні збори членів „Руского Народного Дому“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Олеську, відбудуть ся 13 н. ст. цьвітня 1905 (четвер) о годинї пів до 2 з полудня в канцеляриї громадского уряду в Олеську з слїдуючим порядком: 1) відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів товариства; 2) звіт дирекциї з дїяльности і рахунків (предложенє білянсу) за рік 1904; 3) звіт комісиї ревізийної; 4) предложенє в справі подїлу чисаого зиску; 5) вибір двох членів і одного заступника до ради надзираючої на місце вильосованих; 6) затвердженє трох заступників дирекциї; 7) вибір трох членів комісиї ревізийної на 1905 рік; 8) внесеня і інтерпеляциї членів. Коли би в означеній порі не зібрало ся вимагане статутом число членів (20) товариства, то о год. пів до 3 з полудня тогож самого дня відбудуть ся другі загальні збори без огляду на число присутних членів (§ 22 д. стат.) Право голосованя на загальних зборах мають ті члени, котрі уплатили що найменше оден удїл в цїлости (§ 14 б.). Учасники мають виказати ся удїловими книжочками. Олесько. 28 марта 1905. — *Від ради надзираючої.* 3-3

— **Конкурс** розписує громадский уряд в Печеніжинї на посаду міского ветеринаря з річною платнею 1000 К з речинцем до 15 мая с. р.

— **Альманах: За красою.** В попереднім оголошеню зайшла поважна помилка. І так альманах появить ся вже в перших днях цьвітня (ст. ст.) а не мая. — *Остап Луцький.*

Календарі Гр.-кат.: нинї (понедїлок) Якова, завтра (второк) Василя, Ізаака, позавтра (середа) Лїдиї, Никова; — Рим. кат. нинї (понедїлок) Ришарда, завтра (второк) Ізидора, позавтра (середа) Вінцента.

Театри і Театр мійский у Львові: нинї (понедїлок) „Подруже на жарт“ оперетка в 3 актах Франца Лєара, завтра (второк) по раз перший „Майстер“ оперетка в 3 актах Бара передклад з нїм. Юрия Жулавского, позавтра (середа) „Подруже на жарт“, оперетка в 3 ктах Франца Лєара.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жаданє публики предовжений]. [Саля мійска.] [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7 1/2 вечером.] Ві второк 4/4 „Весїля при лїхтарнях“ оперета Офенбаха; в четвер 6/4 „Міщани“ сцени М. Ґоркого; в суботу 8/4 „Жидівка вихрестка“ драма зі сьпівами Тогобочного; в недїлю 9/4 „Трійка гільтаїв“ оперетка Нестроя. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за вголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол від 3—5.

Полеміка.

Відповідь „ґаспадіну“ Ѳ. М. К. на єго допись в 39 ч. „Ґалїчанїна“.

(*Письмо з Нового Санча*).

Видно, що моя допись про Йорданьске сьвято, поміщена в „Дїлї“, поцїлила вас в само серце та заворушила вашу нечисту совість, коли ви замість ударитись в груди та сказати „mea culpa“, накинулись з цїлою заїлостию на новосандецких Українцїв а найпаче на мене, яко віби „ложного кореспондента“ „Дїла“. І колиб ви, „ґаспадін“ Ѳ. М. К., накинулись були тілько на мене та вдоволились „вірнїйшим“ справозданем послїдуючи на боцї дальші ельокубрациї, то я лишив би був вашу допись без відповіди, яко писанину чоловіка некультурного, не Европейця, хиба Азиата, але не Японця. Европеєць не ужиє віколи таких епітетів, якими ви мене обдарили а які по правдї хиба тілько до вас дадуть ся приложити. Та се не дивниця. Щож кращого можна сподїватись від приклонника кнута?! У цїлій вашій дописи пробиваєсь наглядно неправда і лицемірство. Що ви ними послужились, се не дивниця; ви хотїли переконати читачів „Ґалїчанїна“, що не так оно в сїм „тихім раю“, як Українцї пишуть.

На самім ветупі на запитанє: „кто причиной роздора?“ ви не соромите ся писати: „Мы далеки отъ соглашенія съ нашими непримиримыми врагами изъ „украинскаго“ табора. Они вѣдь намъ такъ надоѣли, что мы, хотя якъ рады бы обнять Христовой любовью всѣхъ ближнихъ нашихъ, все таки убѣдились наглядно, что о согласной работѣ съ ними и рѣчи уже быть не можетъ, и поученные горькимъ опытомъ, разъ на всегда отреклись отъ соучастія нашихъ „украинскихъ“ братушекъ на народной нивѣ, заявивъ имъ рѣшительно: alea iacta est...“ — Що за лицемірство! І ви не паленїли, пишучи се? Коли то у вас була „Христова любов“? Скажіть! Лемківщина ще не обведена хіньским муром (хоч як бажалиб сего темні духи!), то суспільність була би щось чула про вашу „Христову любовь“... Ви тілько тодї „консолїдувались“ з Українцями, коли бачили, що з сеї консолїдациї буде вам жир. От що читаємо в „Отвертому Письмі новосандецких Українцїв“ на стор. 21: „Під покровом „консолїдациї“ вам було мов у небі; знущайсьте ся над нами до волї! а ми мов ваші раби... все те зносили терпеливо з любови для бідного Лемка. Під дашком „консолїдациї“ кормив ся кацапский вампир соками-кервавицею Українцїв, іно в самім Санчи загарбав він жиру-поживи до 60.000 корон. Та не дурно, спілочане К. П. М. животїє засадою: „що твоє, то й моє, а що моє, тобі зась до того!“ — І щож ви на се? Коли вам сего за мало, то наведу вам ще кілька місць із сего письма.

На стор. 7 читаємо: „Народовцї, маючи абсолютну перевагу в комітетї основателїв Бурси, загарбаної кацапами: Лїнїньский, Яворский, д-р Кочиркевич, Чернявский, Вітошиньский) були панами ситуациї, панами в своїй хатї; вони рішали, чи і кого до основаного товариства приняти, а кого не приняти“. І они, сердешні та добродушні, не замкнули перед вами дверий, але навпаки, отворили їх, вийшли проти вас з отвертими раменами, бож не сподївались, що ви їх по кількох лїтах викинете, а їм передовсїм ходило о се, щоби чим скорше визволити лемківский нарід з кіґтів лихварского визиску і паньства“.

Дальше на стор. 17: „І не снилось тодї Яворскому, що на єго дитину чатує ворог: „атец“ Качмарчик et Comp.; не прочував Яворский, що ренеґати викинуть єго з гнїзда, єго руками устеленого з великим трудом і жертвами... не передвидїв тодї Яворский, що якийсь екс-сьвященик „Маркоф“ чи „Дамоф“ розпиратись буде в тім гнїздочку, а надувшись в чужім добрі висилати звідтам буде превосходні „посланія“, „поученія“ для духовеньства на Лемківщинї, що посьміє обкидати болотом-клеветою всїх і вся, хто не піддаєсь єго проґрамі царо- і православія“.

Ви „убѣдились, что о согласной работѣ и рѣчи быть не можетъ“. — Очивидно, загарбавши в свої руки гарну реальність і фонд церковний (15.000 К), не потребуєте більше Українцїв. Шкода лише, що нам Українцї ще й церкви не вимурували... „Та, кого Бог покарати хоче, тому розум відбере“ (читаємо на 29. сторонї Отвертого Письма новосандецких Українцїв). Тактика показувала о. Качмарчикови закрити в інтересї власнім зуби через кілька місяцїв, значить до червня 1903 р. лишити Українцїв при зарядї бурси, аж були би вимурували церков і каменицю чиншову, а тодї міг сказати Українцям: „вон! пашол дурак пайдократ!“ А так і церкви анї слїду, каменицї чиншової нема, а бурса ледви животїє, і то лише „страха ради“ перед українською бурсою тай перед проклонами Лемків“.

Відтак пишете: „Однако въ одномъ направленіи, а именно въ томъ, гдѣ дѣло русское, безъ взгляда на политическую закраску, противоставится иноплеменному, т. е. гдѣ общая намъ, и какъ предполагать навѣрно слѣдуетъ, „украинцамъ“ церковъ и нашъ русскій обрядъ виступить должны въ цѣлой своей прелести, тамъ можно и слѣдовало бы силы соединить... Между тѣмъ, кажется, не суждено намъ сойтись даже въ дѣлѣ церкви. Видно заводится у „украинцевъ“ не лишь политическій раздоръ, но также и церковный сепаратизмъ“. — І знов лицемірство, знов лож! Самі викликали „раздоръ“, самі забрали церковний фонд, узбираний Українцями, самі кидаєте громи-проклони на безбожників-Українцїв і ще сьмієте удавати з себе „невинні ягнята“. Сего вже за богато, „ґаспадін“ О. М. К.! Ще не вийшов нам з памяти минувший рік, торічний Йордан. Чи думали ви тодї о „общихъ силахъ“? Коли би був посол Яворский не передвидїв ваших макіявельских плянів і завчасу їм не запобіг, то в два днї пізнїйше був би „Ґалїчанїн“ гадав, що Українцї безбожники, атеїсти... відтягнулись від сьвяткованя Йордану. Та ви посрамились, а Українцї мали гарний Йордан. Не щадив же тодї труду анї сов. Лїнїньский анї посол Яворский. Они то постарались о увільненє на той день Русинів-робітників із зелїзничих варстатів, постарались і о віддїл війска, чого перед тим нїколи не було, хоч нїчо не стояло на перешкодї парохови Венгриновичеви о се постаратись. А може я брешу? Може се зробив „атец“ Качмарчик або котрий инший з ваших, так дуже дбаючих о спасенє українських душ?

Дальше накидаєтесь, премудрий Соломоне, на мене за се, що я приписую „устройство“ [сегорічного] йорданского водосвятія исключительно“ поповни Яворскому. Так! що правда, то не гріх. Пос. Яворский а не хто инший постарав ся о віддїл війска, о хор (який перед тим відбув пробу в читальни „Просьвіти“) тай о все, щоби сьвято випало найкраще. Що ви знайшли [?] в „запискахъ военныхъ властей“ імя о. Венгриновича, то з сего ще не виходить, що о. Венгринович, а не пос. Яворский заняв ся „устройствомъ іорданскаго водосвятія“. Парох Нового Санча був навіть обовязаний се зробити. Але що за диво, що він не робив сего нїколи попередних лїт, а зробив се аж сего року!

На всї инші ваші „вопроси“ відповідати вам не стану, а відсилаю вас до „Отвертого Письма“, яке можете дістати в „Фінї Просьвіти“ в Новім Санчи; там знайдесь для вас красна відповідь. Радив бим вам лише, ви „храбрий ґаспадін“, дати собі спокій з інтерпеляциями посла Яворского, бо посла Яворского не то не з'їсте, але ще можете ним подавитись.. На всякий же спосіб не забувайте на московску приповідку: „ври да знай мѣру!“

Ю. Мигаць.

Виказ складаних жертв.

— 3 тов-а св. Петра. На річ тов-а св. Петра в місяци марті зложили в коронах: дек. Журавеньский о. Березовский 8, о. Марковский з Тернополя, п-ї Марковска і Ем. Терпецкий проф. по 1, о. Коритко з Богатковець 5, декан Підгаєцкий о. Лотоцкий 28·70, о. Мриглодович з Дитковець 20, ц. к. гофрат Струміньский 10, п. Левицкий в Сущині і сов. Ямівський по 2, а д-р Добрявьский і д-р Заяць по 1, пар. Вишневчика о. Токар 14, дек. Ярчівский о. Пачовский 8, о. Сірко з Іцкова 8, пар. Таврова о. Дудрович 6, дек. олеский о. Вінтоняк від там. членів 100, дек. скалатский о. Герасимович від там. членів 225·52, дек. зборівский о. Чумак від там. членів 33, тов-о задаткове „Народний дім“ в Жидачові 25, о. Кинасевич з Підгородя 25·34, дек. Яричівский о. Пачовский від там. членів 22, пар. в Бережници о. Бордун від себе і своїх 3 церквей 16, о. Малий пар. в Ясенівцях 11, пар. в Кривім о. Іванчук 8, церкви: Бережани, Великополе, Зарваниця і Богданівка ad Полоничи по 5, сотр. з Скалата о. Онуферко 5, професори рускої ґімназиї у Львові 15, о. Качмарский з Славска від членів дек. скольского 40, о. Бачиньский з Козлова 15, о. Біликьский з Зарваниці 7, о. Цурковский з Настасова 6·80, дек. ходорівский о. Кмицикевич від там. членів 111·21, інжинер Дидиньский 2, повітове тов-о кредитове в Рогатині 20, дек. підгаєцкий о. Лотоцкий від там. членів 36, пар. в Домажири о. Рибчак від себе і 3 церквей 17, дек. Бобрецкий о. Штогрин від там. членів 77·86, о. Стрільбицкий з Янова к. Львова 6, о. Панасюк пар. Станиміра від себе і 2 церквей 14, пар Волднева дек. роздільского о. Шпитко від себе і 2 церквей 27, тов-о „Дністер“ 400, о Кузик з Беска 3, Ін. Кравчук з Полонич 1, о. Ревакович з Хмелівки 7. Стан каси з кінцем марта: 2.700 К. За жертви дякує і о дальші просить. — *Виділ.*

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 20—47

Новина! До плеканя шкіри. Новина!

Гелля антрасолеве мило

зладжене з безбарвної білої смоли! До щоденного ужитку: **антрасолево-ґліцеринове мило.** На веснянки, нечистоту шкіри, остуду і т. д. уживає ся **антрасолево-боракcове мило** (80 сот.) з найліпшим успіхом. На шкірну висипку і паразитні недуги помагає скоро на основі лікарских досьвідів антрасолево-сіркове мило. Ціна 90 сот. Головний склад: G. HELL & COMP., Wien, I. Biberstrasse 8. Подрібна продаж в аптиках. Висилка почтою: Engel-Apotheke, Troppau, за післяплатою. 208 1—6

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найліпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.** 4185

„Краєвий Союз кредитовий“

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників . . аркуш по 10 с.
2. Замкненя місячні 2 штуки „ 5 „
3. Інвентар довжників . . „ „ 5 „
4. „ вкладників . . „ „ 5 „
5. „ уділів . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . . „ „ 10 „
7. „ ліквідацийна . . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих . „ „ 10 „
9. „ уділів членьских . „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . . „ „ 10 „
11. Зголошеня о позичку . „ „ 2 „
12. Виказ умореня позички . „ „ 2 „
13. Асиґнати касові . . . „ „ 1 „
14. Заява приступленя в члени штука „ 1 „

Друки для кас системи Райфайзена:

15. Подане до кр. Дирекциї скарбу по 4 с.
16. Подане до пов. Дирекциї скарбу „ 4 „
17. Декляраций приступл., 1 штука „ 1 „
18. Скрипт довжний А) з порукою „ 2 „
19. „ „ Б) з інтабуляц. „ 2 „
20. „ „ В) кор. речинц. „ 1 „
21. Асиґнати до побраня, аркуш „ 3 „
22. „ „ виплати „ „ 3 „
23. Книжочка уділова . . . „ 3 „
24. „ вкладкова . . . „ 3 „
25. Взірцевий статут . . . „ 30 „
26. Книга позичок . . аркуш „ 3 „
27. Переписний Листок:
    Упімнене до заплати . . „ 1 „
    Візване до заплати . . . „ 1 „

Друки для Спілок господарских і кредитових:

28. Статут „Руского Народного Дому“ повний і з пропуск. 1 штука 10 с.
29. Подане о зареєстроване в судовім реєстрі . . 1 „ 4 „
30. Подане до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільнене друків діловодства від стемпля 1 „ 4 „
31. Подане з повідомленем о заснованю спілки до власти податкової . . . 1 „ 4 „
32. Заяви приступленя в члени 1 „ 1 „
33. Замкненя річні і білянс для всяких товариств . . 1 „ 10 „
34. Взірцевий статут для товариств кредитових . . . „ 10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 3—?

Потреба від Провідної неділі молодого дяка іспитованого і з добрим голосом. Гр. кат. уряд парохіяльний в Клебанівці, п. Богданівка. 265 2—3

Академік глядає лекциї. Ласкаві зголошеня з поданем условий під адресою: „Школа“ в Дмитровичах п. Судова-Вишня. 250 4—5

Парохія на Підгірю з добрими доходами, зелізниця в місци до заміни за місточко, зголошеня А. В. Печеніжин poste restante. 241 4—6

Потребую від Провідної неділі дяка. Зголошеня на адресу о. Остап Скоморовский, парох в Кутищи, п. Підкамінь (коло Бродів). 219 6—5

Пошукує посади дяка півець церковний, може управляти хоральним сьпівом. Адреса: Микола Рудакевич село Кутищя п. Підкамінь к. Бродів. 3—3

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дреліхи, і т. п. ціни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 10-40

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Заліщиках

поручає готові повози, дорожки, візки, сани Виконує на замовлене всякого рода екіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.

234 ?—10

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ 929 34 -60

Дістати можна всюди.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсі книжки: Духовна лѣкарня Ц 20 с. Хощу, очисти ся! Ц 20 с. Наука о Най св. Т. Евхаристіи Ц. 20 с. Слава Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: **о. Яр. Левицький площа св. Юра ч. 5.** Також можна сї книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальска 1. 240 7—10

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби міскові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички ґумові плащі чорні і кольорові. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукcельки, каляфіорів, каляреп, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот, левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 9—50

Ткацкі вироби

з найліпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дреліхи, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по умірковалих цінах

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчині, коло Коросна.

Хто зажадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складї дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, ліхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; мірї прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 20—45

20 корон

опусту від цін фабричних (картельових) на кождім ваґонї **томасини** від 16 до 20% квасу фосфорового загальної вартости і від 15 до 20% в цілости розпускальної дає

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли

при замовленях ціловаґонових. Цінники висилаємо відворотно почтою вже оплатно. 229а 8—8

В Друкарни народовій

можна дістати

Знамениті приписи печеня сьвяточних тїст

(в рускій мові), що містять в собі: Знамениті колачї, всякі пляцки, мазурки, торти, медівники, знамениті тїсточка до кави, чаю і чеколяди, найрізнороднїйші обарінки, знамениті пампухи і т. д.

Ціна з висилкою 1 К 40 сот.

За надісланем почтовим переказом **1 К 40 сот.** висилає: **ДРУКАРНЯ НАРОДОВА, Львів, ул. Коперника ч. 9.**

КОНКУРС.

Надзірна Рада „Лемківского-Банку“ в Новім-Санчи, спілки взаїмного кредита зареєстрованої з обмеженою порукою, розписує отсим конкурс на урядника, котрий умів би провадити ціле діловодство в касї товариства. Убігаючі ся о сю посаду мають внести подане до дирекциї „Лемківского Банку найпізнїйше до 30 цьвітня 1905 і предложити 1) своє curriculum vitae і 2) іспит з рахунковости і посьвідчене, що відбули практику в якійсь фінансовій институциї і способні до касового діловодства. Висота платнї зависима від фахової кваліфікациї кандидата.

Новий-Санч дня 1 цьвітня 1905.

ЗА РАДУ НАДЗІРНУ

Василь Яворский, предсїдатель. 268 1—3

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ					ЧАЮ				
Santos добра	55	кр.	½	кґ.	Congo добра	1·40	кр.	½	кґ.
Portorico prima	65	„	„	„	Moning родинна	1·60	„	„	„
Ceylon знаменита	76	„	„	„	Kaysow добірна	1·80	„	„	„
„ плянтац.	90	„	„	„	Souchong знам.	2·—	„	„	„
„ перлівка	90	„	„	„	„ найл.	2·50	„	„	„
Мокка арабска	80	„	„	„	Kintuk аромат.	3·—	„	„	„

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави осібно оплатно за післяплатою. 86

Позір!

„Сокільский Базар“	перша українська торговля в краю заосмотрена в великій вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.
„Сокільский Базар“	має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.
„Сокільский Базар“	продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні українські листки.
„Сокільский Базар“	продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.
„Сокільский Базар“	приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимцї ідїть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Рускій ч. 1. Дім „Просьвіти“.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 66. Львів Второк 22 Марця (4 цьвітня) 1905. Рiчник XXVI.

Виходить у Львові що дня (кріи неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Баторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австриї: за границею
на цілий рік 32 К [illegible]
на пів року 16 К [illegible]
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 К, на пів року 14 К
на четверть року 7 К, на місяць 2 К 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Друкарня під ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи [illegible] лише на попередне застереженя. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймає ся по 10 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — [illegible] 20 с. [illegible]

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень При тім пригадує ся Вп передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати.

Пять міліонів кор. на меліорациї.

Побіч ріжних причин економічного та социяльного характеру (як малоземельність, роздроблене землї, занадто великі податки, недостача близьких торгів збуту, нерівномірний катастер і и.) одною з важних причин лихого положеня та чим-раз більшого занепаду нашого селяньства треба уважати недостачу раціональної, на новочасних здобутках аґрономії опертої господарки. Наш край є типово рільничий, так що рільнацтво є покищо майже єдиним жерелом доходу населеня, зокрема населеня руского. Тимчасом се єдине жерело, хоч земля у нас значно красша ніж в західній і середущій Европі, не в силї покрити наших розходів; а вже й не казати, щоби ми розводили збіжа і инших рільничих плодів понад нашу потребу та могли раціонально — не рабівничо, як тепер робить ся — вивозити сей надмір плодів до промислових країв в заміну за довожені нам вироби промислу. Причина такого стану лежить як-раз в занедбанім хлїборобстві, котре при иншім стані могло би добувати з землї в двоє або й троє тільки, що доси. Особливо-ж пекучою справою являє ся в нашім краю переведене ґрунтових меліораций через осушуванє мокрих ґрунтів ровами і дренами та наводнюванє сухих. Через осушене не тільки, що мокрі ґрунти зробились би урожайнійшими, але й лїто сталось би у нас довшим, так що взагалї земля наша родила би так, як в краях теплїйших від нашого.

Доси здреновано у нас ледво двосотну часть ґрунтів, потребуючих дренованя, а лишає ся ще до осушеня три міліони морґів. З того оден міліон можна осушити — і осушує ся — реґуляциями рік, а остале мусять осушити самі хлїбороби при помочи держави і краю. Держава причиняла ся вже й доси двома частями всіх коштів меліорацийних робіт, річною квотою 50.000 К. Та ся поміч є так мала, що при ній треба би соток лїт на те, щоби переведено всї потрібні в Галичинї дренованя. Отже недавно міністерство рільництва признало Галичинї більшу поміч для меліорацийних робіт і призначило на сю цїль 5 міліонів корон, по 500.000 К. через десять лїт. З тої суми буде краєвий виділ від р. 1907—1916. щорічно уділяти безпроцентові пожички на осушуванє і дренованє ґрунтів: 1) дренарским (водним) спілкам, зложеним з властителів малих або середних господарств, та громадам — винявши ті спілки і громади, що вже доси дістали 33-процентові запомоги від держави або краю; 2) поодиноким властителям ґрунтів, о скілько вони не могуть иншим способом роздобути низько опроцентованої пожички, — а то на підставі іпотечного першеньства по мисли закону з 6. липня 1896. (Д. зак. д. ч. 144.) або на підставі іпотечного забезпеченя в межах 2/3 вартости посїлости, обчисленої після 40-кратного чистого доходу катастрального, при чім перед сею пожичкою може в іпотецї стояти лише амортизацийна пожичка якоїсь фінансової інституциї.

Високість тих безпроцентових пожичок не може бути більша від дїйсних коштів меліорацийних робіт разом з коштом заряду; а звернути треба пожичку в десяти річних ратах, почавши від третого року по розпочатю робіт. Роботи мають бути викінчені в однім році.

За технїчну підставу робіт мають служити вироблені і спраздженi краєвим меліорацийним бюром проекти, а їх виконанє мусить бути віддане інжинїрам і доглядачам сего бюра. Кошти технїчної помочи інжинїрів покриє краєвий фонд, а кошти доглядачів вчисляє ся до коштів робіт.

За згадану повисше суму 5 міл. кор. буде можна осушити около 25.000 морґів, а друге тільки здренувати, отже разом около 50.000 морґів. Роботи сї мають переводити ся в ріжних сторонах краю і обіймати бодай по кількасот морґів в одній катастральній громадї. Робота в одній громадї має бути як сказано уже, в однім році викінчена, бо лише з такою умовою краєвий виділ придїлить інжинїра з потрібним числом дозорців. Осушене ровами є у нас вказане на Поділю, над ріками Стрипою, Серетом, Бугом, Днїстром, Прутом і Стиром, а дреноване на цїлім нашім Підгірю та на північно-західній полосї східної части Галичини.

О постанові міністерства і краєвого видїлу повітові видїли обовязані повідомити громадскі уряди там, де заходить потреба осушеня чи дренованя ґрунтів, і до кінця мая вислати до кр. виділу заяви тих громад, що схочуть користати з безпроцентових пожичок, а заразом додати до тих заяв і свою гадку, о скілько та чи ся заява з уваги на потребу і рентовність меліорациї заслугує на зглядъ. Ті заяви мають обіймати отсї точки: 1) простір ґрунту в морґах або гектарах, на котрім має перевести ся осушене чи дреноване; при тім треба подати рід управи (ріля, лука, пасовиско) і виказати парцелї та зазначити, чи ті парцелї сумежні (добре буде додати катастральні мапи); 2) зобовязане до сьвідчень при знятях для виготовленя проекту (§. 10. інструкциї з д. 9. мая 1893. Дн. зак. кр. ч. 67.); 3) зобовязане до звороту краєвому фондови коштів знятя і такси за проекти (по мисли §. 11. згаданої інструкциї) на випадок, коли би сторона відступили від заміру виконаня робіт при помочи безпроцентової позички в часї від 1907 до 1916 р; 4) треба зречи ся всякого відшкодованя за знищені підчас меліорациї плоди на час одного року (бо при дренованю десята часть поля буде ушкоджена).

Коли цїла громада або й часть господарів вносять зголошене о меліорацию спільно з двірским обшаром, то можна завязати дренарску спілку. Таке спільне зголошене має сю користь, що краєвий виділ може для такої спілки вистарати ся о увільнене від стемплїв, належитостий і податків по мисли §. 11. закону з 30 червня 1884. (Дн. зак. д. ч. 116.) і буде міг лекше стягати рати пожичок через податкові уряди.

Коли повітові видїли понадсилають свої справозданя, краєвий виділ провірать через своїх людий зголошені меліорациї на місци і уложать загальну програму меліораций, зарядить знятя для проектів, так щоби роботи могли почати ся в р. 1907.

По всякі близші поясненя треба удавати ся до меліорацийного бюра при краєвім видїлї у Львові.

Так має ся тепер справа меліораций в нашім краю, і треба лише бажати, щоби наші хлїбороби в добре зрозумілім власнім інтересї не занедбали сеї нагоди та покористували ся помочию держави для уліпшеня своїх господарств і піднесеня їх продуктивности. Наша суспільність, а особливо наше селяньство, за мало вміє користувати ся помочию публичних фондів на річ свого економічного піддвигненя; а то все таки і наші люди більше мали би з них користи, якби більше берегли свого інтересу та старали ся о належну їм пайку. А так, то звичайно усе заберуть двори і Мазури, наші ж люди — хоч віби в кождім селї є їх кому осьвідомити, бо прецїнь кождий парох сам, яко середний рільник, інтересований в справі — звичайно ані не знають про подібні запомоги, а як про них чували, то і не знають, як коло дїла походити. Тому звертаємо отсим увагу наших людий в краю на сю важну справу, аби потім не було за пізно. Особливо-ж належить заохотити наших селян, аби вносили відповідні зголошеня, а опісля допильнувати, аби у видїлах повітових вони не загирили ся. Послїдний реченець до вношеня зголошень до краєвого Виділу визначений був до 30 ого марця с. р.; але наслїдком браку зголошень продовжено его тепер до 30 ого мая с. р. Тож належить спішити ся з внесенями до видїлів повітових, щоби перед 30-им мая могли бути заопініовані і вислані до Виділу краєвого. Кланьмо раз наше „півзоїваньство"!

К. Ф.

Цьвітка з поля автономії.

(*Допись*).

Ще в марцю минувшого року прийшло до нашої громади, до Іґровиці в тернопільскім повіті, а властиво до війта, щоби приготовлено все, що потреба до нових громадских виборів. Війт не злий чоловік, але атаннак заражений вшехпольским духом, не годен сам зробити кроку, а віддав ся в опіку славному Янкови Білоусови і нашому почтареви п. Деканьскому. Цїлими днями та ночами уржендовали на почтї, а кінець того був такий, що коли на домаганє наше виложили лїсту в канцеляриї громадскій, то люди аж за голову брали ся. Полякам — бо так кажуть себе називати — позлучували податки жінок з податками чоловіків, щобя увійшли у висші кола; Русинів одних поминули, другим зменшили податки; а щобя в I. колї цїлком бути горою і там не допустити на радного нї одного Русина, всадили почтаря, що ніякого не платить податку та не має права бути в I. колї, бо не є урядником 9-тої ранґи. Нас Русинів є ту, правда, два рази тілько, що їх, бо 1200, — а їх до 750—800; але для сьвятого спокою хотїли ми взяти на лїсту радних 12 Русинів, а 6 латинників, та на заступників 6 Русинів, а 3 латинників. Та де там, — не дали собі й говорити. „Русини мусять впасти — говорили — а наша бендзє ґуром". Як так, то так, гадаємо; але все треба щось робити. З помочию нашого отця духовного внесли ми протест до рекламацийної комісиї против безправного уміщеня п. Деканьского і ще кількох в лїсту I-ого кола; другі упімнули ся за собою. Та хоть війт і Янко Білоус їздили до староства, щобя рекламациї нашої не приняло, староство узнало рекламациї за узасаднені. Справили лїсти; прийшов день 11-ого липня 1904 р.; приїхав п. комісар староства, о якого просили Поляки, і о 8-ій рано почало ся голосованє; та покінчило ся десь коло 6-ої вечер. Ми голосовали картками. На 108 голосуючих в III колї дістали наші по 68 голосів; на 68 в другім колї дістали наші по 44 голоси, а на 20 в I, з котрих 2 неголосовали, дістали наші 10—14, а они 5—7 голосів. Аж тепер Янко і другі в крик, що „Поляци ніц не майо". Та п. комісар їм сказав, що зле зробили, коли не хотїли з Русинами погодити ся, а протест їм не поможе, бо все відбуло ся леґально.

Подякували ми Господу Богу, що не дав правдї впасти, та чекаємо 8-ого дня, щоби вибрати нового війта. Аж ту 8-ого дня чуємо, що противники протест вносять. Ідемо до староства, та там вже иншої сьпівають. Вже приняли протест, та кажуть, що мусять бути нові вибори. І от минає рік, а на всї наші просьби ані слівцем не відписують. Ми писали кілька разів з реценісом до намісництва, два рази їздили наші люди до п. намісника, кільканацять разів були в старостві. П. намісник казав, що зробить, як закон каже, але чекає, що староство напише; а в старостві п. комісар каже, що будуть нові вибори і щоби ми з Поляками погодили ся, а вже конечно мусимо, і то таки мусимо вибрати Янка Білоуса. Та й Янко говорить в селї, що п. комісар дав єму руку, що він буде радним. Га, ту все можливо! Як наші люди були в старостві послїдний раз, то їм казав п. комісар, що вибори розбиті, бо лїста була не добра; але хотяй би і так, то най карають злодїя, що украв, а не того, кого обкрадав. Таж не ми лїсти укладали, а війт, Янко та другі Поляки. А здєсь, була би вона добра, як би то були ввійшли самі Поляки; тодї би певно були сказали, що малисьте час рекламувати, а тепер вже пропало (бо так рішив трибунал державний вже давно).

Вже от і в селї говорять, що мають нову лїсту укладати; але ми нїчого не знаємо на певно. Мусимо звідати ся знов до староства, бо може бути, що ту тихцем робять, аби лише минув час до протесту против рішеня намісництва. Як довідаємо ся, то напишемо.

Справозданє

з загальних зборів Товариства для розвою рускої штуки у Львові, стоваришеня зареєстрованого з ограниченою порукою, за шестий рік адміністрацийний 1904, що відбули ся дня 25 н. ст. марця 1905.

Голова товариства п. Василь Нагірний відкрив збори о годинї 6 по полудни відповідною промовою, а по відчитаню протоколу з послїдних загальних зборів і принятю до відомости відчитав п. Володимир Крижановский слїдуюче справозданє з дїяльности Товариства.

Шестий рік адміністрацийний, що минув 31 грудня 1904, скінчив ся для нашого Товариства рівно як і попереднї лїта з добрим успіхом. Замовлень на роботи в тім році мало Товариство впрочім менше як в попереднім році, однак розвій Товариства за тім не утерпів і довіря до нашої інституциї з кождим роком росте. З кінцем року 1904 позістало в Товаристві 131 членів.

Стан виплачених уділів враз з дописаною до них дивідендою виносить з кінцем року 1904, квоту 2092 К 39 сот.

Фонд резервовий Товариства виказує квоту 559 К 76 с.

Фонд запомоговий і смертельний 282 К 22 сот.

Фонд для заснованя рускої школи малярства 547 К.

Фонд ім. „Неназваний" 615 К.

Всї наведені ту фонди, котрі становлять майно Товариства, виносили з кінцем року 1904 квоту 2093 К 98 с., а крім того в зисків за рік 1904 утворено спеціяльну резерву страт на непредвиджені страти Товариства, котра виносить квоту 100 К. Замовлень на роботи в році 1904 мало Товариство на загальну квоту 18.976 К, котрі походили з місцевостий: Цикія, Стебник, Боднарка, Дубще, Дидьова, Кольчицї, Америка (Joukes) Журавиця, Жеґестів, Чистогорб, Куралівка, Кута, Мокротин, Золочівка, Вижлів, Поляна і Селиска. Роботи повисші як і остальні роботи з попередного року цїлковито викінчені.

Дальше подає дирекция до відомости, що рада надзираюча вибрала в сім році спеціяльну комісию до зміни статута Товариства. Комісия ся відбула пару засїдань і застановлялась над зміною та прийшла до переконаня, що така зміна еще передчасною і статут теперішний Товариства на тепер зовсїм вистарчаючий.

Рівнож мусимо зазначити, що рада надзираюча і дирекция застановляли ся над утворенєм власної робітнї різьбарско-позолотарскої і в тій справі поробила всякі можливі кроки, так що в найблизшім часї робітня ся буде отворена.

Як низше поданий біланс сегорічний виказує, чистий зиск осягнений в тім році виносить 259 К, що дає спроможність уплатити 7% дивіденди від уділу.

Рахунок біляису за рік адмініст. 1904.

Актива.

Готівка	2052 К	51 с.
Льокациї	444 „	82 „
Дебітори	15493 „	40 „
Інвентар	50 „	— „
Разом	18040 К	73 с.

Пасива.

Уділи членів	2092 К	39 с.
Фонд резервовий	559 „	76 „
Фонд запомоговий і смерт.	282 „	22 „
Фонд рус. шк. маляр.	547 „	— „
Фонд ім. „Неназваний"	615 „	— „
Резерва страт	100 „	— „
Кредитори	13585 „	36 „
Зиск	259 „	— „
Разом	18040 К	73 с.

Рахунок зисків і страт.

Актива.

Дохід з робіт артистичних	2887 К	54 с.
Разом	2887 К	54 с.

Пасива.

Адміністрация	2436 К	73 с.
Резерва страт	100 „	— „
Зужитя інвентаря	10 „	— „
Відсотки	81 „	81 „
Зиск	259 „	— „
Разом	2887 К	54 с.

По відчитаню повисшого справозданя і білянсу і переведеній дискусиї на внесене ревізийної комісиї уділено надзираючій радї і дирекциї абсолюторию з веденя справ Товариства в році адміністрацийнім 1904. На внесене надзираючої ради ухвалено 7% дивіденди від уділів за рік 1904.

Опісля приступлено до вибору чотирох членів надзираючої ради на місце вильосованих і вибрано: п. п. Тита Ревяковича ц. к. радника суду, Миколая Литошиньского, вис. секретаря краєвого виділу, Антона Манастирского, маляря, і о. Николая Гилянта, катехита, всїх у Львові замешкалих. Дальше ухвалили загальні збори, щоби утворити при Товаристві власну робітню різьбарско-позолотарску, і поручили дирекциї сею справою зараз занятн ся.

Послїдною точкою порядку дневного були внесеня і інтерпеляциї членів. По вичерпаню дневного порядку на внесене п. Ковальского виразили загальні збори подяку надзираючій радї і дирекциї за веденє справ Товариства.

По чім предсїдатель закрив збори о годинї 8 вечером.

Спростоване.

Від п. Панейка дістали ми таке спростоване нашої статї, поміщеної в 63 ч. „Діла“ п. заг. „Шевченкове сьвято у Львові“:

Неправда, будьто-би голова „Академічної Громади“ (себто я) подав аранжерам концерту цілком иншу промову, а иншу відчитав на концерті“, — натомісць правда: 1) що я ніяким аранжерам згаданого концерту ніякої промови не подавав, — чого від мене й ніхто не жадав, а чого на випадок подібного жаданя я й не міг би був зробити, бо вважав би вище чести своєї й тих, від котрих мав мандат промовляти, піддавати свою промову крім обовязкової поліцийної ще й якій-небудь громадській цензурі; — 2) що д-р Кость Левицький зажадав від мене тексту промови тільки для обовязкової поліцийної цензури і я тільки для сеї поліцийної цензури подав йому свою промову; 3) що промова, подана мною через д-ра К. Левицького до обовязкової поліцийної цензури була тільки загальним нарисом, який я опісля, головно в другій части, розширив і доповнив і в тій новій, розширеній і доповненій формі відчитав на концерті; 4) що факт доповненя й розширеня моєї промови супротив тексту, поданого до поліції, був звісний перед концертом д-рови К. Левицькому, о стільки, що я питав ся, чи текст промови, поданий до поліції, можна змінити, на що дістав потакуючу відповідь.

Львів, дня 1 цьвітня 1905 р.

Василь Панейко.

На се нічого не простуюче „спростоване“ відповідаємо: 1) др. Кость Левицкий є головою товариства „Просьвіти“, котре разом з „Львівским Бояном“ уладжувало концерт, та з того титулу, як се що року бувало, жадав тексту промови не тільки для поліцийної цензури, але й для відомости тих товариств, котрі за уладжене сьвята відповідають як перед властию, так — ще важнійша річ — перед рускою суспільностию; 2) п. Панейко, хоч уважав се низше своєї чести, таки текст своєї промови подав дрови Левицкому; 3) п. Панейко мав свою промову виголосити з памяти і питав дра Левицкого, чи в разї, коли би не затямив добре всего до слова, може десь якесь слово змінити; на те дістав справді „потакуючу відповідь“ з тим додатком, що не о слова ходить, тільки о річ; 4) п. Панейко, як сам признає, „розширив і доповнив“, а по нашому цілком змінив первісний текст і так его відчитав. Коли би був виголосив его з памяти, тогдї буз би міг бодай виправдувати ся тим, що не затямив до слова своєї первісної промови, а так, то і сего не може сказати на своє оправдане.

Число Русинів-Українців в Росії.

Точних дат про число українско руского елементу в Росії годі доси зіставити хочби тому, що результати послідної переписи, іменно що-до національностий, поки-що правительством не оголошені, а дати з попередної конскрипциї, коли навіть узглядинти процентовий приріст населеня, далекі все таки останутЬ від дійсности. Всїх іменно українских інтелїґентів, півінтелїґентів, державних слуг, учеників, жовнірів і т. п. российска офіцияльна статистика без пардону числить за Москалів. Все таки однак на основі того материялу дасть ся зіставити бодай приближні дати про висоту українського населеня в Росії. Сего труду підняв ся звісний український статистик, п. М. Руссів, а результати его дослідів подає послїдне число „Ruthenische Revue“. Замітне в обчисленях п. Руссова, котрі — розуміє ся — коли помиляють ся, то лише in minus, те, що на основі їх етноґрафічні границї української території належать посунути о много дальше на схід, ніж се до тепер думає ся і ніж се виказують дотеперішні етноґрафічні карти. Найдальшою східною межею української етноґрафічної території вважано доси східну границю т. зв. кубаньскої области (полуденник 58-ий від Ферра), а навіть і полудневу закубаньску часть сеї области зазначувано, як територию перезажно вже неукраїнську. Між тим обчисленя п. Руссова, оперті на офіцияльних датах, виказують, що їх в ґубернії Ставропільскій, лежачій на схід від кубаньскої области та простягаючій ся аж до берегів каспійского моря (65° від Ферра), значна більшість населеня, бо 80 проц. говорить українською мовою. Тим робом східною межею нинїшної Руси-України належить вважати не травесті степи надкубаньскі, а солоні береги Каспія. Коли ж взяти під увагу, що так ґубернія ставропільска слабо доси заселена, як і сусідні землї: терекска область під східним Кавказом та калмицкі степи аж по саму Волгу мають доволї пустої землї, а струя української еміґрациї виказує очивидну тенденцию в ті сторони, то належить надїяти ся, що який десяток-двадесятки лїт всю полосу між Кавказом на полудни, Волгою на півночи а Каспієм на сході сьміло можна буде вважати інтеґральною частию української етноґрафічної території. Зазначити при тім належить, що і ґубернії між долїшною Волгою а рікою Уралем доси малолюдні, виказують чимале число українського населеня.

Після таблиці, виготовленої п. Руссовом, число Українців-Русинів по поодиноким ґуберніям представляє ся так (в роцї 1897):

Ґубернія	% усего населеня	ч. Русинів
Полтава	93·—	2,583.133
Чернигів	85·6	2,000,000
Поділє	80·9	2,442,819
Харків	80·6	2,009.411
Київ	79·2	2,819.145
Волинь	70·1	2,095.579
Катеринослав	68·9	1,456,369
Херсон	53·5	1,462.039
Кубань	60·—	1,321,000
Таврия	42·2	611.121
Воронїж	36·2	915.883
Доньска область	28·11	719·655
Городно	22.6	362.526
Курск	22·3	527.778
Ставропіль	80·—	479·000
Бессарабія	19·7	379.698
Люблин	16 9	196.476
Сїдлець	13 9	107.785
Астрахань	13 3	133.115
Самара	4·3	119 301
Саратів	6 2	149·891
Терекска область	4·5	42.036
Оренбурґ	2·6	41.541
Польща і центр. Росия	—	400.000
разом		23,375.301
1½ проц. приросту за час від 1897—1904		2,870.000
разом		26,245.301

Коли до того мінімального числа Українців-Русинів европейскої Росиї дочислити ще півпята мілїона австро-угорских Русинів, близько мілїон Русинів американьских, то не узглядняючи вже навіть невзвісного з значного числа Українских кольоністів в Сибіри та амурскім і уссурійскім краю, одержимо загальне число **31,745.300** як мінімальну суму україньско-руского елементу в сьвіті, з чого 31 мілїонів збитою масою заселює територию від Вислоки і Тиси по Кавказ і Каспій.

Сї числа — як сказано — далеко не відповідають дійсности і справдішне число Русинів-Українців треба вважати о яких два до три мілїони висшим. Тож близшими до правди будуть обчисленя звісного у сьвіті ческого антропольоґа проф. д-ра Нідерле, що числить Русинів на 32 мілїони, та проп. Грушівского, котрий в своїм „Начерку історії укр. народу“, виданім саме недавно по великоруски в Петербурзї, подає число Русинів на 34 мілїони.

На всякий спосіб, хочби приняти і мінімальну та згори in minus хибну суму п. Руссова, то наша нация являє ся по числу одною з перших наций сьвіта і пора вже, аби і ми самі в пересадній скромности перестали числити себе на 25 або 26 мілїонів (як се часом лучає ся читати або чути між нашими людьми), коли офіцияльні статистики чужих нам держав виказують нас до найменьше 32 мілїонів! А правдиве число нашої нациї має не лише значінє морального чинника, вливаючого надію на животність нашого народу в зневірених его синів, але і може мати і має значінє реальне, політичне. Численність нациї, хочби занепавшої, дає запоруку тим скоршого еї відродженя і каже бачити в нїй політичний чинник будучини, з яким ті, що ведуть політику на дальшу перспективу, будуть певне числити ся. І тому Русинам по обох боках Збруча годило би ся затямити собі отсю замітну увагу, яку висказав між иншим, пишучи доволї просторо про Русинів професор Гассе в голосній саме тепер публікациї „das deutsche Reich als Nationalstaat“ о нашій будучині: „А при величині української території і численности українського народу, треба приняти, що ті два моменти вирівнають в цїлости чимало инших условин, бракуючих Українцям до здвигненя національної держави.“

Справи заграничні.

Повстане на Креті.

На Креті вибухло повстане опозициї, котра домагає ся сполученя Крети з Грециєю. На чолї руху стоїть Венїсельос, під котрого командою вже зібралось звиш 2000 повстанців. Дня 23 марця часть сих повстанців вже стерла ся з жандармериєю комісаря Крети, кн. Юрия. Жандармский відділ мав 50 людий. На него напали знаменито узброєні Кретенці і ранили тяжко двох жандармів. Повстанці не здають собі справи з того, що Европа не хоче дати Грециї острова і рішила ся удержати Крету в посїданю, хоч би номінальним султана.

Всю вину нездійсненя свого бажаня, населене звалює на князя Юрия, котрий в дїлтку має поступати незручно. Вся ненависть звертає ся тепер против князя і его найблизшого окруженя. Князь звернув ся був до Европи з предложенєм прилученя Крети до Грециї, або оголошеня независимости острова. Держави відкинули се предложене. Президент національного збору кретеньского, Папаймакіс видав на власну руку проклямацию, оголошуючу прилучене Крети до Грециї.

Опікунчі держави, іменно Анґлїя, Франция, Італїя і Росия рішили вислати на Крету війска в цїли успокоєня руху і дали повстанцям 36 годин часу до зложеня оружия. Анґлїя вже вислала відділ війска на Крету з двома гірскими гарматами. Дальших вістий про події на Креті поки що нема.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. Жидівскі робітники в Варшаві устроїли в недїлю демонстрацию в честь памяти повішеного в суботу провідника жидівских социялїстів. Коли походови робітників з червоними хоругвами заступила дорогу військова патроля, робітники зачали стріляти з револьверів. Війско дало сальву. На місци упало 4 трупів, 9 тяжко ранених, а 40 легко.

Лодзь. Ранений вистрілом з револьверу комісар Шаталович помер в шпитали. Так само помер чоловік арештований в часі атентату а покалїчений тяжко поліцаями.

Відень. З Петербурга доносять, що з причини нерішучости царя щораз більше росте обурене високо поставлених осіб, особливо великих князів. Говорять навіть о можливости двірскої революциї.

Петербург. Арештовано кількох дальших членів боєвої орґанізациї. Одного з них злопано перед мешканєм Трепова, перебраного за послугача. Коли его арештовано, стріляв кілька разів з револьвера. В мешканю панни Леонтєєвної, доньки б. віцеґубернатора Полтави знайдено 10 кґ. динаміту.

Москва. Товариш міністра заборонив конґрес для поборюваня холери. Булиґін зніс заборону і конґрес відбув ся, але з виключенєм публики. Бесїдники дуже остро критикували поступоване правительства і домагали ся заведеня конституциї.

Петербург. Процес Горкого відрочено до 16 мая.

Льондон. З Варшави доносять, що 15 жовнїрів, обжалуваних перед воєнним судом о видаване революционерам карабінів разом з патронами, засуджено на смерть. Засуджених вже розстріляно. В цїлій варшавскій ґубернії заборонено продавати револьвери, пистолї і набої. Все оружє в склепах попумеровано і залжено до депозиту в урядах.

Коакі(в). Ґенерал-ґубернатор Максимович візвав до себе директорів всїх варшавских шкіл і казав їм отворити всї школи, хоч би лише оден ученик приходив на науку.

Риґа. Страйк триває дальше. В великій фабриці кальошів робітники понищили всї машини. Між страйкарями а працюючими прийшло до кровавої бійки. До фабрики візвано козаків.

Війна.

(Телеґрами.)

Париж. Забраного до неволї кореспондента французских дневників Нодо, Японці випустили на волю. Нодо телеґрафує свому дневникови, що російска армія тужить за миром, і так само як цїла Росия, потрясена політичним рухом. Дальше веденє війни спровадило би на Росию цїлком певну катастрофу.

Берлін. З Петербурга доносять, що вістий о новій мобілїзациї не можна брати поважно. В послїдних тижнях не змобілїзовано нї одного полку, бо в кождій місцевости, де переведено би мобілїзацию, вибухла би революция. Оголошене мобілїзациї було тільки маневром, щоби Япан присилувати до корисьнійших условий мира.

Петербург. В заінформованих кругах говорять, що російскому послови в Данії, Ізвольскому поручено зредаґоване условий мира. Міністер війни Сахаров мав заявити редакторови „Руси“, що донесене, мов би вже в короткім часі мав бути заключений мир, є неправдиве. Пересадною назвав також міністер вість, що в японьскій неволи є вже 78.000 Росиян.

Льондон. Мирові поголоски затихли нинї цїлком.

Париж. Начальник цензури візвав редакторів всїх найповажнїйших дневників, щоби пропаґували ідею дальшої, беззглядної війни з Япаном.

Петербург. На петербурскій біржи кружать рішучі поголоски о недалекім заключеню мира. Росия відступає полудневу часть Сахаліна, котра до 1875 р. належала до Япану і зрікає ся всяких впливів в Манджурії і Кореї. Желїзниця від Харбіна до Порт-Артура переходить на власність Япану, котра єї відступає Хінам за 500 мілїонів рублів. Сю суму заплатить Росия, що є замаскованою контрибуциєю воєнною. Як условия мира будуть для Росиї за тяжкі, то правительство віддасть їх до затвердженя земскому соборови, щоби в той спосіб поділити ся з ними відвічальностию.

Льондон. На північних берегах Япану виловлено з моря богато плаваючих мін. Сї міни море принесло зпід Владивостока, де їх буря позривала. Супротив того плавба в сих околицях є дуже небезпечна.

Токіо. Пять провідників бунту полонених Росиян поставлено перед воєнний суд. Одного засуджено на 10 місяців вязниці, два дістали по 8 місяців, а два меншу кару.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. На вчерашнім засїданю державної ради міністер судівництва вніс проєкт закона, після котрого часть кар, які платять адвокати і адвокатскі кандидати, має бути ужита на гуманїтарні цїли адвокатского стану. Приступлено до специяльної дискусиї над законом о рестонованю цукрових бураків і ухвалено чотири перші параґрафи. П. Дашиньский вніс інтерпеляцию в справі господарки в краківскім товаристві обезпечень.

Угорска кріза.

Будапешт. Андраші повідомив комітет сполученої опозициї о новім проєктї полагодженя крізи, після котрого військові кредити на якийсь час відрочено би, що треба інтерпретувати в сей спосіб, що буде відрочена лише значно менша часть кредитів. Комітет заявив, що сей проєкт не надаєсь до дискусиї. Говорять, що сойм згідно з волею монарха відрочить ся аж до полагодженя крізи. Банері розпочав явну борбу против Кошута. Андраші держить ся в резерві. Політика Апонія є цїлком пасивна. Все те витворило в скоалїзованій опозициї дуже напружені відносини. Цїсар зиїде з Пешту завтра.

Інсбруцкі авантури.

Відень. Ґавч мав заявити італїйским послам, що на просьбу 35 італїйских студентів обжалуваних за авантури в Інсбруцї в вересни м. р., цїсар зніс обжалуване.

Фінляндия.

Петербург. „Финляндская Газета“ оголошує царский манїфест, котрий, в наслідок просьби сойму, зносить виданий в р. 1901 для Фінляндиї військовий закон, аж до законодатного порішеня сеї справи. Царским указом з 29 марта знесено постанови о усуваню судиїв в Фінляндиї.

НОВИНКИ.

— **До відомости п. Коритовского.** В податковім урядї в Дрогобичи нема ніяких руских друксортів. Навіть упоминаючі карти пишуть до руских контрибуентів не на рускій сторонї, а коли хто упімне ся, то екзекутор збурчить такого сьмільчака. Чотири рози упоминаємо ся о податкові книжки. Чи екcцеленциї п. Коритовскому відомо, що в тім урядї стягають також з руского податника гроші? — *Податник.*

— **В справі аґітациї против зарібкової еміґрациї до Прус** пишуть нам з Дрогобиччини: В селї Лешня явив ся недавно якийсь чоловік, віби Іван Курило з Швийкова коло Монастираск, котрий не знайшовши роботи в Прусах, вертає о жебранім хлїбі до дому, нарікаючи на руске бюро посередництва в Найберунї. Але коли я взяв его допитувати і пояснити, що то неможливо, щоби бюро виваблило его з дому, не запевнивши єму наперед занятя, признав ся, що вийшов з дому без попередного порозуміня з бюром, бо так також тамтого року ходив, і мав добрий заробок. Сего року така тьма люда зійшла ся за зарібком до Прус, що наймарнїйшого зарібку не можна дістати, хотяй пізнїйше удавав ся до бюра. На питане, длячого вертає домів на Дрогобич, коли єму не туда дорога, замняв ся і аж по хвили відповів, що так его справили. Сей чоловік робив враженє, начеб з чиєїсь поруки ходив аґітувати против руского бюра в Найберунї. Документів не мав ніяких, лиш якусь картку з видрукованою фирмою бюра посередництва в Найберунї, на которій були олївцем зазначені місцевости, як Кранцберґ. Варта було-б, щоби добремислячі люди уважали, чи в їх громадї не крутять ся подібні люди, як не менше здало-б ся, щоби парохіяльний уряд в Швейкові подав до публичної відомости, чи згаданий висше чоловік по правдї з відтам походить і чи удавав ся коли до Прус? — *Сьвящ. Іван Золотоуст Отто.*

— **Польскі „ржонди“.** В справі розділу державної запомоги з приводу посухи поміж повіти східної Галичини доносять нам, що звісний „комітет ратунковий“ призначив деяку скількість ґрису і на повіт равский. „Пани“ з Рави рускої зпов призначували частями ту запомогу поміж поодинокі місцевости в своїм повіті. Цікава однак річ, що цїлу справу держано в тайнї перед Русинами, так що навіть годї було провідати, яку скількість на кожду місцевість призначено. Між иншими призначено також на Угнів 20 сотнарів метричних ґрису, котрий розділювано на „пробостві“. По той ґрис зголошували ся Русини і кількох латинників (бо більше їх нема). Одначе при розділї взяли найбільше „матечки і пробоство“, а решту розділено поміж тих кількох латинників. З Русинів ніхто нічого не дістав. На „пробостві“ сказали, що запомога призначена лиш для „Полякуф“.

— **Вісти з Росиї.** Україньска інтелїґенция з Києва внесла до міністра внутрішних справ умотивоване домагане української школи в Києві. — З Міньска доносять, що там роблять ся заходи о видане тижневого журнала в білорускій мові під назвою „Полїсє“ а під редакциєю Похана, знатока Білої Руси. — Міністерство дало остатним часом дозвіл на два нові журнали польскі і на оден тижневник в грузиньскій мові під назвою „Ноґаті“ [Подарунок] в Тифлїсї; видавцем і редактором сеї часописи є Грузин А. Ґуладзе. Як відомо, недавно міністерство дало дозвіл на кілька литовских часописий (на одну навіть в Петербурзї). Так з усїх просьвіченїйших народів немосковских оден тільки український нарід не може діждатись хочби одного малесього листка періодичного в своїй рідній мові! А відомо, що на дозвіл української часописи не потрібно аж скасованя указу з 1876 р., бо в тім указї нема й згадки про заборону часописий в українській мові. Одній Україні царске правительство не хоче отворити віконця, яким би блиснув луч сонця до того темрявого кримінану, в який заперла єї Москва...

— **Вісти з Канади.** Віннїпеґске „Слово“ оголосило (в ч. 25 з 2/15 марта) відозву комітету, скликуючого велике народне віче до Віннїпеґа на 19 марта для наради над будовою Народного Дому в тім місті. У сїй відозві комітет взиває Русинів, щоби згуртувались і з'орґанїзувались, відкинувши особисті, партийні й політичні ненависти, бо тільки через орґанїзацию зможуть виборoти собі красшу долю. А щоби зачати спільну працю народну, конче треба мати своє гнїздо, свій Народний Дім, свій пункт сходин, де можна у всякім дїлї порозуміти ся. Редакция „Слова“ підпирає сей проєкт комітету від себе. „Нас заточників тут, у вільній Канадї — пише она — є вже близько 60.000. Се не аби яка сила; она може мати свої орґанїзациї і інституциї, як наукові так і політичні. Та зі стидом мусимо собі правду в очи сказати, що ми хоруємо на байдужність, коли тимчасом инші народно-

сти довкруги нас користають з волї, йдуть скорим кроком вперед і нишком сьміють ся з нас...“ — **Вечерницї в память Т. Шевченка** в Віннїпеґу (котрих проґраму ми недавно подали в „Дїлї“), устроєні рускою молодежию учительского курсу, удали ся дуже красно. „Цїлию сих вечерниць — пише „Слово“ — було віддати честь Тому, що цїле житє посьвятив народнїй справі, сповнити Єго заповіт, спомянути Єго на вільній земли не злим тихим словом та згуртуватись до спільної працї серед моря народів ріжної нациї. І кожда щира людина, що відчуває болї покривджених, що сприяє провідним думкам Шевченка, що не кидає з наругою болотом на окровавлені слїди стіп житя нашого батька-кобзаря, а тим самим не сьміє ся злобно із нашого угнету, явила ся з пошаною на се урочисте всенародне сьвято“. Всї виконані точки проґрами одушевляли гостий, буря оплесків лунала по просторій сали. На закінчене вечерниць п. Яків Макогін в горячій промові порівнував гнет російского правительства на Українї з волею в Америцї. Відтак заохотив до складки на будову Народного Дому в Віннїпеґу. Гостї опускали салю в сьвяточнім настрою серед народних гимнів „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“. Анґлїйскі дневники „Free Press“ і „Telegram“ помістили прихильні статї про сї вечерницї з коротенькою житєписию Т. Шевченка і про значінє сих вечерниць. (В проґрамі сих вечерниць був також відчит в анґлїйскій мові п. М. Драбинястого).

Замітна річ, що в сїм числї „Слова“ не находимо вже лайливої сварки з „Канадийским Фармером“, а рівночасно і „Канадийский Фармер“ (ч. 10 з 9 марта) у відозві „До Братів Русинів“ заявляє, що від тепер зриває всяку полеміку зі „Словом“, з виїмком хиба в справах конечно потрібних для народу, політичних а не релїґійних. „Канад. Фармер“ не є ґазетою релїґійною (як маже „Слово“), але сьвітскою, не нападає на нїяку релїґію. Релїґійна ненависть приводить Русинів по кольонїях до сварки а навіть бійки, а се на вільній земли встид і ганьба. У Англичан є богато сект, а они живуть в згоді і через свою солїдарність і любов матірного язика й народности они нинї першим народом на сьвітї. „Не сварка нас удосконалить, не сварка дасть нам честь і доведе до розуму, добробиту та ублагородненя серця; она нас лише руйнує. Нам треба просьвіти, нам треба поучувати наші дїти, що то є Русини, вчити їх історию, щоби наш нарід не загинув а творив як инші народи на чужинї свою галузь, галузь того дерева, якого коріне і пень лишились в Европі. Тому взиваємо, щоб усї Русини, котрі почувають ся до тої назви, не зважали на клевети і на кість незгоди, які кидають між нас Ляхи. Любім ся взаїмно, підпомагаймо оден другого і творім оден дух і одно тїло. — В 16 числї „Канад. Фармер“ в статї „Вачність Русини!“ заохочує руских поселенців до **будови шкіл**. За учителів нема журн: коли тут не стане їх, то приїдуть із старого краю. — Цікавий **спір о посїдане церкви** (ґомельской) межи греко-католиками а независимими порішив ся тепер. На розправі минувшої осени присяжні присудили були церков независимим. Судья зарекурсував і тепер, по переглянению судьями цїлої справи, видано вирок, що церков має бути греко-католицкою, бо так єї названо, коли она почала ся будувати. Після канадийского права вистане, щоби тілько оден член остав ся при первісній назві наданій церкві, то вже церков є его власностию. — Польскі римо-католицкі ксьондзи живуть з ксьондзами независимої польскої церкви в Канадї мов пес із котом. Свої скандали ведуть по судах. Дня 3 марта відбуло ся в віннїпеґскім „поліс-корті“ переслухане ксьондзів К. Гретчеля і А. Кулавого, котрі обжалували независимого від Риму ксьондза В. Блажовского, редактора Prawdy. По переслуханю сьвідків справу передано висшому судови.

— **Неумістна льояльність.** Пишуть нам з Бучача: Читаючи кілька послїдних річників „Muzeum“, знайшов я між збирачами на фондацию „im. Mickiewicza“ імя руского катехита з бучацкої ґімназії о. Д-ского Сей патріот є під тим взглядом так льояльний, що в кождім виказі збірка єго є найбільша. В який небудь спосіб і від кого там небудь збирає о. Д-ский ті гроші, то всеж таки се дивна річ, що руский сьвященик попирає польскі, нам ворожі цїли. Кілько о. Д. зібрав на цїли рускі? — *О. С. Т.*

— **З еміґрацийної статистики.** Як доносить Czas, в місяци марци с. р. переїхало через Краків около 10.500 галицких еміґрантів до Америки і около 26.000 робітників до Німеччини і Босни. Разом від початку року по 1 с. м. переїхало до Америки поверх 18.000 еміґрантів, а до Німеччини і Данії около 31.000. Зелїзничою лїнією Плашів-Осьвенцім вибрало ся майже таке саме число робітників до Німеччини. З лїнії Живець-Дзєдзіце нема докладних обчислень. Еміґрацийний рух заєдно зростає.

— **Пятнистий тиф.** Пишуть нам: В Грималові лютить ся тепер сильний тиф. Рік тому була там ся пошесть, а розпочала єї одна учителька; сего року так само. Минувшого четверга не впускали нікого на ярмарок. Звичайно Жиди вміють затаїти слабість, котра потім сильно ширить ся. Ще можуть завести тиф до Тернополя, де тепер на середопістє зачинає ся великий ярмарок.

— **Огонь.** Пишуть нам: В селї Гребінцях повіта жовківского повстав дня 12 марця с. р. огонь, наслїдком чого 26 господарів стратило своє майно, лиш в половинї асекуроване в „Днїстрі“. Хотяй „Днїстер“ з найбільшим поспіхом зліквідував шкоду і виплатив асекурацию, більша часть погорільців знаходить ся в незавиднім положеню на передновку. В тій бідї знайшов ся правдивий добродїй в особі п. Казимира Обертиньского, котрого маєток Віднив граничить з Гребінцями. На представлене свого брата Емиля Обертиньского, котрий сим маєтком адмінїструє, велїв він видати 13 найбіднїйшим погорільцям по 2 дуби, 2 осики і по одним корцю збіжа. Бачучи радість, яку сей дар викликав серед тих бідаків, уважаю своїм обовязком подякувати публично в імени моїх парохіян за сей гуманний чин благородному добродїєви. — Сьвящ. *Константин Грушкевич* руский парох Куликова і Гребенець.

— **Позір на виставу!** Львівский „Сокіл“ устроює публичну виставу фантів сокільскої льотерії в трех днях перед льосованєм, се є в найблизшу пятницю, суботу і недїлю в партеровій салї пасажу Міколяша. На виставі буде много нових гарних і цїнних фантів, які наспіли по замкненю торічної вистави. Вистава буде отворена від 8·30 год. рано до 9·30 вечер. Вступ 20 сот., а хто купить серию карток-льосів, має вступ вільний. Гаразд! — *Старшина „Сокола“ у Львові.*

— Дїлимо ся з читачами нашої часописи відрадною звісткою, що **руский стан купецкий** збогатив ся одним членом, а то п. **Федір Оліярник**, горячий патріот і член майже всїх народовецких товариств, отворив у Львові при ул. Театиньскій ч. 3 руску торговлю всїх приборів церковних і девоціоналїй. Обовязком нашої суспільности а головно руского Духовеньства є поперти тую молоду руску торговлю п. Ф. Оліярника.

— **Російскі страти на війнї.** Часопись „Разсвет“ обчисляє ось-як страти Росиї за 14 місяців теперішної війни: „За той час на основі офіцияльних обчислень, у нас убито, ранено і взято в полон: над рікою Ша 45,000 людий, в Порт-Артурі і при Кінчу 45,000, під Ляояном 25,000, коло Гайконтай 13,000, під Вафанку 4,000, в просмиках 2,600, під Тюренченом 2,400, під Семученом 1,900, під Дашічао 700, при Сікояні 360, під Гайчен 240, в инших дрібних битвах на суши і на мори 9,800, коло Сандепу 10,000 людий. До того приходять страти під Мукденом поверх 175,000 людий і недужих, котрих відставлено з армії, 94,839 людий. Коли те все разом додати, бачимо, що за 14 місяців війни ми стратили 335,000 людий убитих, ранених і взятих в неволю а около 100,000 людий відпало з армії наслїдком недуг. Обі цифри разом дають 430,000 вояків; То страта в людях. Грішми ми стратили ось-які суми: будова манджурскої зелїзницї 253 міліонів рублів; охорона лїнії і доповняючі видатки 46 міліонів рублів; страти наслїдком боксерского руху 70 міл. рублів; уладжене міста і пристани Дальний 20 міл. рублїв; уладжене морскої плавби для потреб зелїзницї 11 міл. рублів; вартість Порт-Артура 500 міл. рублів — разом 900 міліонів рублів. Ведене війни: заграничні позички 570 міл. рублів; зобовязаня державного скарбу 150 міл. рублів; страчені гармати (1,480) около 10 міліонів рублів; сконфісковані пароходи з набором 10 міл. рублів; вартість знищеної фльоти 160 міл рублів — разом 900 міліонів рублів. Так отже крім страт в людях, материяльні страти доходять до 1 міліярда 800 міліонів рублів. — До сего обчисленя „Разсвета“ додають „Новости“: „І так 430,000 молодих людий і близько два міліярди рублів пожертвовано інтересам Росиї на далекім Сходї. Чи потребували ті інтереси таких жертв із самого початку, се скаже істория в недалекій будучности. Але чи потребують вони й тепер нових жертв, се можуть сказати і сучасні люди: треба лише їх спитати“. — Не від річи буде замітити, що страти в людех в поменших битвах російскі офіцияльні жерела подають рішучо **за малі**, так що на дїлї можна певно обчислити їх на яких 500.000 людий!

— **Поганий злочин.** В Букачівцях під Бурштином увязнено народного учителя Дмитона Кшиштана, котрий допускав ся насильств на нелїтних дївчатах. Доси ствержено, що єго жертвою упало 10 дївчат у віцї від 10 до 14 лїт. Карний суд виделеґував окрему комісию для розслїдженя потрібниць злочину. Кшиштан числить 43 роки, має жінку і четверо дїтий.

— **Коли дївчина повинна виходити замуж.** Женщини-лїкарки в Цюріху видали під таким заголовком збірник своїх статий, основаних на особистих досьвідах із становища не лише медичного, але й морального, економічного і етичного, головнож із становища ґіґієни і спосібности до житя будучих поколїнь. Погляди авторок збірника зводять ся до того, що лише по осягненю 20 року житя дївчина серед кліматичних умов Швайцарії може стати жінкою, бо до того віку в орґанізмі дївчини відбуває ся скомплїкований процес розвитку мязів тїла і мозку, а подружє в тім віцї є нарушенем прав природи. Деякі авторки домагають ся навіть законної постанови, щоби дївчата аж по 20-ім роцї житя могли виходити замуж.

— **Поясненє.** В ч 59 „Дїла“ була між новинками безіменна дописка п. заг. „Подвійна міра“, в котрій довесено, що повітовий видїл в Збаражи затвердив ухвалу громадскої ради в Скориках, коли ходило о даток з громадского майна на латиньске приходство, а коли опісля розходило ся о такий даток на церкву, то не затверджено ухвали тої самої гром. ради. З дописи виходить, мов би то я був тому винен. Отже в обороні моєї чести мушу справу пояснити. Правда, що перед несповна двома роками повіт. рада (не видїл) затвердила згадану ухвалу в справі датку на лат. приходство; але правда також, що й ухвали инших громад в справі датків на віроісповідні цїли без ріжницї обряду повіт. видїл правильно затверджував. З того вийшло таке, що парохіяни обох обрядів, щоб ухилити ся від обовязків конкуренцийних на цїли віроісповідні, чим-раз частїйше спихали той тягар на маєтки громадскі. Зайшов такий вкінци випадок, що коли повіт. видїл затвердив подібну ухвалу громади в Березовицї малій, то парохіяни другого обряду внесли до кр. видїлу протест, а кр. видїл зніс ухвалу громадску і порішив, що неправно є уживати фондів громадских на віроісповідні цїли. Розуміє ся, що таке рішене стало на будуче обовязуючим для повітового видїлу. Тож коли громада Скорики перед місяцем внесла подібну ухвалу до затвердженя, видїл не затвердив її — так само, як не затвердив аналоґічних ухвал инших громад. Хто-ж тут винен тій „подвійній мірі“? Тай взагалї чи можна мене винувати за всякі ухвали видїлу чи ради повітової? Що-до другої напасти, будь то я Русин, відважив ся на глум видати до руской громади польску резолюцию з польским підписом, треба тямити, що повітовий видїл обовязаний відповідати в тім язицї, в якім внесені суть письма. Хто-ж тут винен, що громада урядує в польскім язицї і змушує повітовий уряд до такого-ж урядованя? — *А. Залчкієский*, парох.

— **Дрібні вісти.** Розправу о бориславскі ограї перервав самбірский трибунал і щоби доповнити слїдство, відложив до найблизшої каденциї.

В Болехові відобрала собі житє в приступі меланхолії жінка тамошного капраля поліциї. Берковска, положивши ся на шини перед надїзджаючим поїздом.

Ґенералови Куропаткінови, мимо здеґрадованя із становища головного команданта на команданта першої армії, полишено давну пенсию 144.000 рублїв річно окрім додатків.

Як доносять російскі часописи, шеф ґенерального штабу російскої армії в Манджурії, ґенерал Сахаров, оженив ся з сестрою ґенерала Воронова, котра поспішила на поле війни як сестра милосердя. Сахаров був жонатий і розвів ся аж підчас війни з першою жінкою.

В Японї, як доносять німецкі часописи, відкрили нове усипляюче средство „scopolamina“. Впризнене за шкіру викликує оно глубокий сон, що триває 8 до 9 годин без лихих дальших наслїдків.

— **Популярно-наукові відчити Рус. Тов. Педаґоґічного у Львові.** В середу дня 5. цьвітня від год. 6—7 в салї V. кляси рускої ґімназії (Народний Дім III. пов.) відбуде ся відчит п. проф. Ст. Людкевича про „Гармонію в музицї“.

— **Видїл Руского Тов. педаґоґічного у Львові** подає отсим до відомости інтересованих, що від 1 цьвітня с. р. передав управу дївочої школи видїл. ім. Шевченка з правом публичности, д-ру Михайлови Коцюбі яко директорови а В. пані О. Прокеш яко управительцї. По тій причинї просимо в справах видїл. школи звертати ся на адресу дирекциї ул. Сикстуска ч. 47 I. пов. — За Видїл Р. тов педаґоґічного у Львові *о. Іван Чапельский* голова. *Д-р Володимир Левицкий* секретар.

— **Видїл Руского товариства педаґоґічного у Львові** складає отсим Високоповажаній Пані Добродїйцї Марії Білецкій за шестилїтне повне пожертвованя, посьвяченя і патриотизму веденє дївочої видїлової школи ім. Шевченка, пополудневих курсів рускої мови і курсу анальфабетів для слуг, а дальше за веденє інституту св. Ольги і інституту доросшого для дївчат, прилюдно як найсердечнїйшу подяку. Заразом складає підписаний видїл Високоповажаному П. Добр. проф. Василеви Білецкому щиру подяку за всю працю для добра дївочої школи видїлової ім. Шевченка. — За видїл Р. тов. педаґоґічного у Львові *о. Іван Чапельский*, голова, *д-р В. Левицкий*, секретар.

— **З товариства ім. Котляревского.** Артистично-технїчна секция товариства ім. Котляревского виставить у Львові в сали това „Gwiazda“ в першій половинї сего місяця драму в 5 актах Стефана Ганущака: „Доля жартує“, нагороджену першою премією на конкурсї товариства. Годить ся зазначити, що ся вистава заслугує на увагу з двох зглядів: раз длятого, що доси виставляла ся секция лиш комедиї, а тепер входять в її репертуар переважно драми, з котрих одну наші аматори вже відіграли, а отсю приготовляють, а дальше, що ся штука є для нас не лиш новостию, але в ній маємо нагоду пізнати також початки незнаної доси ширшому сьвітови творчости молодого та многонадійного автора на драматично-лїтературнім поли.

— **Редакция „Рускої Хати“** у Львові оповіщує, що коли в місяци цьвітни зголосить ся достаточне число руского жіноцтва як передплатники „Рускої Хати“ й надішле передплату, то від мая с. р. буде видавати до „Рускої Хати“ безплатний додаток „Моди“. В той спосіб хоче редакция усунути всїлякі Bluszcz'и, Nowe Mod'и і т. п., що ширять між нашим жіноцтвом лише національну деморалізацию. Передплата на „Руску Хату“ враз з додатком „Mod“ 12 К річно, се невеликий видаток, на який стати кожду родину.

— **Із Залщик.** Заходом товариства „Руска Бесїда“ в Заліщиках відбуде ся в недїлю дня 9 с. м. в сали „Сокола“ в Заліщиках концерт в XLIV. роковини смерти Тараса Шевченка при ласкавій співучасти Вп. п-и Крушельницкої. Початок точно о годинї $7^1/_2$ вечером. Білети можна вчаснїйше набути в торговли Вп. Стернюка, а вечером при касї. — *Видїл.*

— **З Бучача.** Рускі товариства в Бучачи устроюють в недїлю дня 9 с. м. в комнатах „Рускої Бесїди“ в память 44 роковин смерти Тараса Шевченка сходини получені з відчитом і вокально-музикальними продукциями. Вступ за запрошенєм 1 К. Початок о год. 8 вечер.

— **З Камінки стр.** Дня 9 с. м. в недїлю устроює товариство філїя „Просьвіти“ в Камінцї стр. вечерницї в честь Тараса Шевченка в сали повітової ради. За видїл філїї „Просьвіти“ *М. Цегельский*, голова.

— **Зарібки в Прусах.** Отсею дорогою перестерігаємо для ощадженя коштів подорожи щоби слабосильні і старі мужчини, жінки (дївчата) та хлопці не вибирали ся на зарібки, бо не будуть приняті, як вікарем так і працьодавцем.

— В селї Лїшни дрогобицкого повіта мав би великі вигляди коваль, котрий хотів би роздобути місця на кузню і там замешкати. Село численне, положене при цїсарскім гостинци ведучім з Самбора до Стрия оживленім значним рухом. Попід село іде нова повітова дорога, которою Бойки провадять будулець!

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

В Перемишли вийшла сими днями брошура — поезиї Тараса Вірного, під загл. „Проби“ — цїна 10 сот. за примірник, без почтової пересилки. Набувати можна у автора під адресою: Тарас Вірний, ул. Угорска ч. 24 в Перемишли, і в книгарни Вп. П. Юшиньского в Перемишли по цїнї 12 сот. за примірник. Належиться можна присилати почтовими марками за 10 сот. і 3 сот. на почтову оплату. Незабаром вийде друга збірка. Замовленя під тою самою адресою і услівями.

— **Читайте всї!** **Важне для руских еміґрантів.** Як статистика виказує, десятки тисяч Русинів з Галичини, Буковини і Угорщини, рік річно виходить із рідного краю за море, до свобідної, великої і богатої Америки, глядіти там хлїба і красшої долї для себе і своїх родин. Дуже велика часть переселенців Русинів іде звичайно на Bremen, портове місто в Німеччинї. Щоби проте тут межи Німцями стати нашим безрадним людям в пригодї, подати їм так поміч духовну як і радуві всякій потребі, основано в Бремі, руско-кат. душпастирство. Руский сьвященик, висланий до Bremen через Впреосьв. Митроп. Ординарият, єсть вже там на місцу; а єго адрес такий: „D. Dobrotwor ruthen. kath. Pastor, Bremen, Bornstr. 3—4“. Найжеж всї Русини еміґранти прибуваючі до Bremen, зголошують ся до свого руского духовника о. Д. Добротвора, а кождого охотно вислухає і в чім треба порадить. **Рускі богослуженя в Бремі** відправляють ся кождого дня о 8-ій год. рано, а в недїлї і рускі сьвята о 10-ій год. рано, в каплици св. Рафаила при Falkenstr. 47 недалеко зелїзн. двірця (банґофу), друга поперечна вулиця на право. На приміщене в Бремі, знайде ся і готель з рускою обслугою **для тих Русинів**, що замовляють свої білети корабельні (шифкарти) в товаристві „Norddeutsch Lloyd“ нїв. нїм. Льльойд. О своїм приїздї до Bremen, най кождий наперед завчасу напише. На лист наліплювати марку почтову **тілько за 10 сотиків**. Неоплачених письм не приймає ся. 4—6

Календар: Гр.-кат.: нинї (вторoк) Василя, Ізаака, завтра (середа) Лїдиї, позавтра (четвер) Захария, Якова; — Рим кат. нинї (вторoк) Ізидора, завтра (середа) Вінцента, позавтра (четвер) Целестина.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (вторoк) по раз перший „Майстер“ оперетка в 3 актах Бара переклад з нїм. Юрия Жулавского, завтра (середа) „Подружє на жарт“, оперетка в 3 актах Франца Лєара.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жаданє публики предовжений] [Саля міска.] [Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї $7^1/_2$ вечером.] в четвер 6/4 „Міщани“ сцени М. Горкого; в суботу 8/4 „Жидівка вихрестка“ драма зі сьпівами Тогобочного; в недїлю 9/4 „Трійка гільтаїв“ оперетка Нестроя. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому“ ві вторoк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6 — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6) — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві вторoк і пятницю також по полу... —5.

Оповіщенє.

Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли подає П. Т. Хлїборобам до відомости, що при півваґонових замовленях томасини о загальної заварности квасу фосфорового від 16 до 20 процентовій і від 15 до 20% в цїлости розпускальної дає на кождім ваґонї по 20 корон опусту. Опуст так високий, якого не дає нїяка друга фірма, даємо для того, щоби наш нарід охоронити від немилосерного визиску, якому улягає при закупнї штучних навозів у жидівских аґентів. Стремимо передовсім до того, щоби наш нарід піднести економічно, а вже богато зробимо, коли удасть ся нам охоронити наших селян перед визиском чужих і ворожих нам елементів. Від Вас, П. Т. хлїбороби, залежить, чи схочете користати з нашої працї для Вас і під окликом „Свій до свого“ так з закупном штучних навозів як і з всякими порадами будетесь до нас відносити.

Дирекция Спілки задля незвичайного розвою товариства прийме ще одного хлопця з укінченою другою класою ґім. на практику торговельну до склепу насїнного і желїзного. Подання належить вносити просто до Дирекциї Спілки в Перемишли разом з сьвідоцтвами.

296 7—8 *Дирекция.*

Надіслане.

Бібліоґрафічна рідкість.

Перше видане „РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ“ (1837) і „ЧОРНОЇ РАДИ“ (1857) на продаж. Зголошеня: Т. Ш. 8. poste restante Стрий. 274 1–3

ОПУСТИЛИ ДРУКАРНЮ.

Науки на місяць май *д-ра І. Бартошевского.* В числї тих наук о чеснотах Пр. Д. Марії суть також науки о єї состраданю, котрі дуже добре надають ся яко науки о страстях Христових. Цїна 3 К. Набути їх можна в Ставропигійскій канцеляриї у Львові ул. Руска ч. 3 і в книгарни ім. Шевченка (Львів ул. Театральна 1), або у автора (Львів ул. Домса 5) також erga intentiones. — В тих книгарнях або у автора можна набути також его Проповіди недїльні (по 4 К), Проповіди страстні (по зниж. цїні 1 К 40 с.), Проповіди похоронні (по зниж. цїні 4 К.), а Проповіди празничні (по 4 К.) виключно в згаданих книгарнях. 177 10–10

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плитацях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше 4185

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 4–?

Потреба від Провідної недїлї молодого дяка іспитованого і з добрим голосом. Гр. кат. уряд парохіяльний в Клебанівцї, п. Богданівка. 265 3–3

Півець церковний з добрим голосом дістане посаду. Зголошуватись сейчас до парохіяльного уряду в Краминій (коло Ясла). Безженні мають перщеньство. 251 5–5

Бажаю пізнати спосібного інструктора (професора) котрай давби повне образоване і приготовив би похвально до матури учит. семинариї з „ґаранциєю“ в часї до 1-го червня 1906. Успіва дуже добрі. Пояснене річи і угода листов но сейчас poste restante „Матура“ Станиславів. 272 1–1

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля“

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цїн для церков 10% опусту.

Цїна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає !13–16

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брюксельки, калякапусти, фіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 243 10–50

Дяка з піддячим хлопцем жонатого тверезого, рутинованого, уміючого успішно завести нотний хор, як також наглядати сові по при господарці на приходстві за осібною винагородою пошукуєсь від недїлї Томиної. Може вести також на власну руку крамницю „Просьвіта“. Зголошеня приймає і пояснень уділить русско-кат. уряд парохіяльний Вікно коло Городенки, почта в місци. 2.1 1–5

КНИЖНЫЙ МАГАЗИНЪ

Ставропигійского Института

въ Львовѣ. Русская улица ч. 3

честь имѣетъ извѣстити, що вышло изъ печатни новое изданіе „Изборника“, пересмотренное, оправленне и дополненное, имѣетъ 5 листовъ печати больше, прото цѣна его повышена о одну корону.

1 пр. въ брошурѣ стоитъ 7 К
1 „ въ переплетѣ въ кожу 9 К

кромѣ почтовой оплаты, которая выносить при высылцѣ одного прымѣрника 55 гел. 275 1–1

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 183 14–?

56 **кр. пів кіля МАСЛА** двірского в торговли

ВОЛ. БАЖАНТА

Львів, ул. Галицка ч. 3. 231 8–10

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8–8

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсї книжки: Духовна лѣкарня Ц. 20 с. Хоцу, очисти ся! Ц. 20 с. Наука о Найсв. Т. Евхаристии Ц. 20 с. Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: **о. Яр. Левицкий площа св. Юра ч. 5.** Також можна сї книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальска 1. 240 8–10

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведене 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч 14.

Новість! НОВІ! Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперцї.

3 тисячі туток з моноґрамом „Сокола“ в пуделку		2·50 К.
„ „ „ „	в рульоні	2·20 К.
„ „ „ гладких в пуделку з ватою		2·40 К.
„ „ „ „	в рульонах	2·— К.
„ пуделко паперцїв з моноґрамом	100/100	6·— К.
„ „ „ без моноґраму	100/50	1·20 К.
„ „ „ „	100/100	2·40 К.

Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских туток.

„Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. І. 237

Пошукує посади дяка півець церковний, може управляти хоральним сьпівом. Адреса: Микола Рудакевич село Кутиця п. Підкамінь к. Бродів. 3–3

ЦЬВІТИ для церквей

купуймо лише в Стрию

Букети до сьвіч	1–6 К
Букети поставні	2–10 „
Вінцї-ґірлянди м.	4–8 „
Строїки народні по	1 „
Коші з цьвітами	6–10 „
Пальми	8–10 „
Беґонії	2–4 „
Вінцї шлюбні	4–5 „

Чипочки весільні з париских „моделїв“ до 15 кор. у

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

248 4–?

„Свій до свого“.

Ґенеральний фабричний склад фортепянів заложений в роцї 1891, **Евгенії Берґерової в Тернополи** продає сьвященикам учителям і всїляким урядникам на *довільну малу сплату.* 273 1–3

Оповістка.

Заходом академ. тов. „Січ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Україна“), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Цїна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька“, оповідане, переклав А. Крушельницький. Цїна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.
4. Теодот Галїп: „Думки та пісні“, поезиї. Цїна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце“, оповіданя. Цїна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщане“, сцена в домі Бессємьонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Видання 1–2 і 7 можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Синстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Сукеницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на опрището і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 6–84

Заснована **1782** Засновано **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікорів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спиритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сходжених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 200

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане на річ третих осіб (дітий).**

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпечене рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;
2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;
3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченцю *без якого небудь потручення;*
4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*
5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;
6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;
7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстыми; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна бувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

ФАБРИКА ЦУКРІВ і ГЕРБАТНИКІВ

МАРИЯНА ЛЕВАНДОВСКОГО

ЛЬВІВ, БАТОРИЯ ч. 10.

Вироби першої якости.

Цїни фабричні. 201–2

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 67. Львів Середа 23 Марця (5 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро газет А. Охъшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция міст ч. 24 ул. Баторея. — Рукописи звертають ся лише на попереднім застереженем. — Рекламациї незапечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслано“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати.

На порозї до середних шкіл.

I. Сими днями видала кр. рада шкільна обіжник до всїх дирекций середних шкіл в справі нерівномірного поступованя при вступних іспитах до 1 кляси. І ся подія спонукує нас забрати також голос в такій важній справі.

Передовсїм пригадуємо, що ми від яких десяти лїт рік в рік, обговорюючи річні справозданя кр. ради шкільної, звертали увагу на майже безмежну нерівномірність поступованя при вступних іспитах — нерівномірність, що подабає на рознуздану самоволю — та домагали ся якогось унормованя тої справи або . . . скасованя тих іспитів.

Звертаючи увагу на саму нїчим не оправдану строгість при тих іспитах, указували ми в р. 1902. на факт, що еще остатного року перед Бобжиньским число репробованих при вступних іспитах до галицких ґімназий виносило 12·45 проц., а вже першого року за єго управи підскочило на 21·35 проц., піднесло ся в р. 1898. на 23·40 проц. в р. 1900. на 23·07 проц. і тілько раз, в р. 1901., упало понизше 20 процент, на 19·91 процент.

Але далеко більше вражала і доси вражає тая нерівномірність, яка оказує ся в числах репробованих учеників в ріжних ґімназиях краю в однім і тім самім часї. І так пр. в шк. р. 1903, коли середне число репробованих виносило 17·3 проц., то в поодиноких ґімназиях повертало ся воно в неімовірно широкій скалї від 4·1 проц. до 40 процент.!

Річ попросту незрозуміла, щоби молодїж з народних шкіл, котрі в цїлім краю остають під одною і тою самою найвисшою краєвою властию шкільною і правлять ся тими самими науковими плянами і тою самою методою, могла приносити так ріжнородне приготовлене до середної школи; та ще тим дивнїйше воно є, коли зважити, що й у всїх ґімназиях обовязують ті самі приписи що-до вимогів при іспитї.

З причини такої шаленої нерівномірности, повтаряючої ся рік в рік, писали ми в р. 1902. ось що: „Чи така нерівномірність не є найлїпшим доказом, що вступні іспити не ведуть до цїли, бо не дають міри зрілости чи незрілости ученика до ґімназияльних наук? Ми розуміємо, що ніякими приписами не дасть ся вимогів унормувати так, щоби кождий екзамінатор на волос однаково міг оцїнити зрілість одного і того самого ученика; субєктивний суд екзамінатора або й комісиї екзамінацийної — се не вага або метр, що в руках кождого чоловіка однаково показує тягар чи довгість предмету. Але така величезна скаля, по якій гуляє собі той субєктивний суд, се вже занадто широке поле для субєктивности, — се попросту поле для рознузданої самоволї! Бо навіть о припадку не можна тут говорити. Припадок все таки буде рідким виїмком, а не правилом. — Від дуже давних лїт домагають ся знесеня вступних іспитів до середних шкіл так учителї і народних і середних шкіл, як і родичі; від недавного часу промовляють за тим і круги лїкарів. Кождий з тих кругів попирає своє домаганє важними арґументами; але сама одна виказана нами нерівномірність вислїдків тих іспитів повинна бути аж надто достаточним арґументом, щоби раз тї іспити скасувати.“

Не скасовано їх і доси, а нерівномірність як була, так є. Здавалось би може, що бодай за те сказати треба кр. радї шкільній спаси-біг, що наконець раз по кільканацяти роках побачила сю нерівномірність і хоче її tandem aliquando усунути. Але даремна була би радість, даремна і надія! Не так то взагалї легко вирівнати обіжником нерівности субєктивних судів екзамінаторів; скорше вже, хоч також не цїлком, могло би зарадити лихови правильне висиланє краєвих інспекторів на ті іспити так, як се дїє ся при іспитах зрілости.

Коли лїкар поважно забирає ся лїчити недугу, то глядить за її причинами і передовсїм старає ся їх усунути. Так треба би й тут робити. Ми показали в р. 1902. на статистичних числах, що вступні іспити до 1. кляси там випадають кориснїйше, де молодїж є одноцїльно польска, а де молодїж є мішана, польска, руска і жидівска, там вислїдок іспитів є тим гірший, чим більше є Русинів і Жидів; висказали при тім в браку статистичних чисел лише здогад, але так умотивований, що можна єго уважати за певність, що при тих вступних іспитах головно падуть жертвою Русини і Жиди. До того замітили ми: „Суцїльність польска в західній Галичинї є суцїльна і не відчуває потреби анї боронити ся перед жадним напором, бо з вівідки єго нема, анї виступати аґресивно, бо нема против кого. Відповідає тому загальному настроєню також і людяна міра при вступних іспитах до середних шкіл. За те у східній Галичинї польска аґресивність є від давна загально знаним фактом; чи „uobywatelnienie braci mojżeszowego wyznania“ чи „obrona wschodnich kresów“ чи „ratowanie miliona Polaków na Rusi“ — усе те має одну і ту саму цїль: східній Галичинї надати вигляд польского краю. Вплив такого настрою польскої суспільности, роздуваного ще й шовіністичним польским дневникарством, не минув і школи у східній Галичинї, і то почавши від народної аж до унїверзитету. — Не без впливу була також і злощасна рука Бобжиньского, котрий з одної сторони рад був, щоби сїм мілїонів душ в Галичинї чим скорше почулось Поляками, а з другої сторони хотів від ґімназий відвернути всїх тих, що неродились панами.“

Та того, що за п. Бобжиньского було системою, єго наслїдник п. Плажек не має сили бачити власними очима і оцїнити власним розумом, а дає послух тому, що єму наговорять. Він жеж має під рукою всї справозданя краєвої ради шкільної, а, хоч вони цїлком що иншого показують, згаданий на початку обіжник зазначує між иншим, що найменший процент учеників, репробованих при іспитах до 1. кляси середних шкіл, буває в руских ґімназиях, — значить, що мов то в руских ґімназиях протеґує ся над міру руску молодїж.

Отже поки перейдемо до найновійшої статистики, вернемо ся знов до наших обчислень з р. 1902, а п. віцепрезидент краєвої ради шкільної може їх легко провірити при помочи урядових справоздань. Ми обчислили тогдї, що в рр. 1898–1902, — значить, за пять шкільних лїт — зголосило ся до вступного іспиту у всїх галицких ґімназиях 21.632 учеників, а з них репробовано 4.789 чи то 22·15 прц. В поодиноких ґімназиях процент репробованих так іде по черзї: Краків сьв. Яцка 7·23, Тернопіль руска 8·28, Бохня 8·41, Дембіца 9·0, Подґуж 10·59, Краків III. 13·06, Львів V. 14·15, Вадовицї 15·87, Тарнів 16·41, Перемишль I. 18·60, Тернопіль 19·80, Сянік 20·17, Краків св. Анни 20·91, Львів Фр. Йосифа 21·97, Самбір 22·03, Ясло 22·07 — всї понизше середної міри; а тепер повисше середної міри: Ярослав 22·32, руска у Львові 22·40, Золочів 22·46, Бережани 22·53, руска в Коломиї 23·86, Рашів 24·56, Станиславів 24·63, Львів IV. 27·18, Новий Санч 28·07, Стрий 29·61, руска в Перемишли 29·82, Броди 31·28, Бучач 32.50, Львів II. (нїмецка) 35·60.

Деж „протеґують“ молодїж чи властиво людяно з нею обходять ся, а де немилосерно палять?... По однїй сторонї бачимо майже самі західні ґімназиї. Коли між ними бачимо також Перемишль і Тернопіль, то легко се пояснити тим, що в тих ґімназиях до 1. кляси Русини майже не зголошують ся, бо мають в місци руску ґімназию; те саме треба сказати і про ґімназию V. і Фр. Йосифа у Львові. А вкінци Самбір (та Фр. Йосифа у Львові) зовсїм уже незначно відбігає від середної — зовсїм не загідної — міри. Одна-єдина руска ґімназия в Тернополи є по тій сторонї білим кругом. По другій сторонї бачимо з виїмком Нового Санча і Рашева, самі східні ґімназиї, між ними три рускі, і то одну навіть з таким лютим процентом, як 29·82! А впрочім на самім верху три типово жидівскі в Бродах, Бучачи і у Львові II.

Чи се, пане віцепрезиденте, сьвідчить о протеґованю рускої молодїжи в руских ґімназиях? Чи може скорійше о чім иншім?... А Краків, а Бохня, Дембіца, Подґуж? Чи і там Русини протеґують руску молодїж?

300.000 корон!

Не думаю в так важній справі, якою є воставленє народного театру, дотепами на темат „ножиць, капелюхів та спідниць“ дальше поновуванем опонентів будови театру, або доказами, чи обовязаний редакцийний комітет про те звати, що поміщене в єго орґанї чи нї і т. и. — піддержувати арґументи за будовою театру, зглядно опрокидувати противні; се полишаю людям науки тай то дорогою наукового орґану. Але, от звичайно як дїлетант, що не умів підглянути найтайнїйших мислий чоловіка, та й не бачить, що дїє ся у глубинї душі чоловіка, а тільки видить та судить річ, як она єму подана, а відзиваєсь тодї, коли домагає ся сего від него почутє обовязку, — привезолений я нинї в обороні правди заявити, що верзия в курс пущена і доси піддержувана опонентами будови театру, немов би на засїданю театрального комітету, на якім був присутний д р І. Франко, „говорило ся загалом, будьто би д р Е. Олесницкий мав обіцяних від сойму 300 000 корон і доперва маючи сю обіцянку в руках розпочав пертрактациї з віденьскою фірмою, є просто видуманою. Єсли-ж хто покликує на сьвідка такого говореня „загальну опінію у Львові“, то хиба він єї сам витворив, або бодай стараєсь се зробити, подаючи до загального відома такі вістки, про які на нікотрім засїданю комітету бесїди не було, або перекручуючи хід нарад і постанов комітету.

На згаданім комітетї подав д-р Е. Олесницкий, що кошти будови театру дійдуть до висоти одного мілїона. Коли піднесено питанє, як покрити той видаток, дав д-р Олесницкий такий рахунок: Маємо зібраних 100.000 (в Просьвітї, Бесїдї, тов. ім. Котляревского), — 400.000 повинен дати сойм, бо коли на польский театр дав 800.000, тож маємо право жадати на руский театр бодай половини, — від міста Львова можна з повисшого поводу сподїватись 50.000, — складки на Українї принесуть певно 50.000, — а решту зберемо за 3 роки з добровільних датків.

Обчисленє се, було так просте і природне, що, здавалось, нїхто з 23 присутних членів комітету не добачив в нїм нїчого такого, щоби вказувало на те, будь то би д-р Олесницкий вже на підставі якоїсь обіцянки піддав гадку поставленя театру, якою ми рівно як і д-р Олесницкий були одушевлені; звичайно, як люди, що „любять Русь“, та раді би єї бачити у ряду других культурних, а бодай не позаду славяньских народів, хотїли би мати в столици галицкої Руси бодай одеи видимий знак єї єдности, та тим помочи до розвою драматичи і штуки. По при те здавалось, що вірили ми усї і в справедливість повисшого обчисленя; здавалось, що нікому і через гадку не прийшло, що Рада міста Львова стане на чолї опонентів (аких не було тодї еще, бо і не було узбираних гроший) і не дасть анї сотика, — що сойм поставить нам иншї условини, як для польского театру, — що найдуть ся люди, подразнені личною амбіциєю, котрі зааґітують на Українї против збираня складок на будову театру з нас а вкінци здавалось, що нїхто і не припускав, що таки між Русинами можуть бути люди, що не тільки не дадуть нїчого на будову театру, але що викинуть за двері курзора, висланого для збираня складок, а вже-ж нїяк не було поводу підозрівати, що найдуть ся люди, котрі станутъ вести прилюдно противну аґітацию, — здавалось, кажу, бо нїхто із 23 присутних не звернув увагу бодай на одну з повисших несподїванок, а не зробив сего і д-р І. Франко присутний на тім засїданю!

Коли-ж, як каже д-р Франко, він не ставив тодї питаня про потребу здвигненя театру анї про кошта будови для того, що знов єму здавалось, що „справа була вже пересуджена і запечатана“, то-ж чому не підняв того питаня в орґанї наукового товариства, котрий тим само перед 3-ма роками стояв до єго диспозициї, як тепер? — Питаю тепер: Як назвати таке поступованє im Einzelnen und im Ganzen?

Проф. Володимир Шухевич.

Московска гаката против України.

Хабно думав би той, хто би ворогів України в Росиї бачив єдино в правительстві і в сьвятїйшім синоді. Нї! Україна має ще одного ворога, третього [omne trinum perfectum...] в московскій гакатї, рідній сестрі польскої гакати на нашій галицкій Руси... Тая московска гаката в початку 1860-их років [тогди рука з руку з польскою шляхтою правобережної України] а відтак в 1870-их роках — своїми безсоромними брехнями і клеветами в журналїстицї та підлими інтриґами в кругах правительственних була одним з тих трох чинників, що позбивали, мордували Україну відомими дикими розпорядженями й указами (забороною св. Письма, відтак забороною друку, театральних представлень, концертів, виказів, навіть музичних композиций в українській мові), а в додатку тюрмою та засланями на Сибір, а щонайменше в далекі московскі ґубернії, українських писателїв і дїятелїв за нїчо инше, як за авторство або за ширенє української книжки, що називало ся урядово „малороссійская пропаганда“. Звісна роля, яку в ті часи відгравали Катков у своїх „Московскихъ Вѣдомостяхъ“ та славянофіли [lucus a non lucendo!] по своїх орґанах, особливо Катков. Розуміє ся, тота московска гаката не перевела ся й до нинї, а коли по смерти Каткова повага „Московскихъ Вѣдомостей“ сильно підупала, то нинї проводирем тої гакати можна назвати Суворіна, редактора „Нового Времени“, судячи по двох статях, які остатними днями появили ся в тім дневнику.

Перша стаття — то широка допись з Полтави п. заг. „Изъ нашихъ праздныхъ вопросовъ“ (в ч. 10.426 з 15/28 марта). Автор дописи, що підписав ся Ѳ. Круговой, називає „праздными“ т. є. пустим питанем справу українську. Єго дуже обурює те, що тепер, в часї заколоту, який переживає Росия, якась „малорусская“ інтеліґенция, явище „весьма проблематическое“, дуже напірно видвигає „пресловутые [славетні] вопросы малорусской литературы“, добиваючи ся „свободы малорусскаго слова“ не тілько в літературі, але і в народній українській школї, бо, кажуть, російского язика малоруский нарід не розуміє, і т. и. Автор дописи признає, що ученики не розуміють літературного російского язика, однак власне в тім і є задача сїльскої школи, щоб она довела школяря до розуміня того язика, бо „безъ этого не можетъ быть народнаго просвѣщенія“. Школяр тогдї, вийшов з школи, зможе користуватись великою московскою літературою. „А що дасть єму нужденна, бідна українська література?“ — Отсе арґументи автора дописи на доказ, що української народної школи не потрібно. Глупі они і перфідні, але для москвожої гакати они розумні і ретельні. Без московского язика „не може бути народної просьвіти!“ — хоч колись Україна, коли не знала московского язика, несла просьвіту і культуру в темну глуш московску... „Що дасть нужденна, бідна література?“ питає автор. А ми знов запитаємо: чи може бути більша перфідия, як таке питанє московского гакатника? Насамперед то грубе перебільшенє, мовби уже й дозвнїшна література українська не могла дати школяреви нїчого на будуще; навпаки, українська література має ще вперед часу „фараоньских гонений“ своїх клясиків, яких не посоромила-б ся й московска література; а і в сих тяжких часах не пішла она взад, як що-до скількости так і якости, а доказом сего, що російскі дневники й журнали нинї так богато друкують перекладів з українських творів. К лиж она, в порівнаню з московскою, бідна, то чомуж полтавский гакатист не скаже: яка причина тої бідноти? Чи не від кайдан розпоряджень і указів від початку 1860-их років, звиш сорок лїт?!

Але автор не обмежив ся на українській школї; він ворог загалом українській мові, навіть в друку, і — по давному утертому звичаю московских гакатистів — хапа-

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

ось за брехню, що сама українська інтеліґенция не хоче нічого знати про українську мову, а на доказ наводить ось-які два факти (котрі, мимоходом сказавши, з радостию передрукував львівский орґан наших доморoдних ренеґатів „Галичанинъ“). Перший факт: Полтавске ґубернске земство ухвалило, що рукописи на популярну книжку для народу про сільске господарство можуть вносити ся (на оголошений земством конкурс) в мовах московскій і українській, на перекір предложеню комісиї, щоби рукописи були лише „на общерусскомъ языкѣ“. Автор дописи описує, як то було на засіданю земства. Оден із земців попросив о слово і зробив докір комісиї, що она з'іґнорувала українську мову (хоч в полтавскій ґубернії 93% українського населеня!). Почалась дискусия. Шейдеман [цікаво знати, чи Жид чи Німець] виступив против української мови, бо она незрозуміла народови, она „наполовину сочиненная, а на другую половину заимствованная отъ Галичанъ“. Шейдемана підпер земець Биков („племянникъ писателя Н. В. Гоголя“). Більше ніхто — на 60 земців! — не обізвав ся „против!“ Говорив уже лиш Науменко „извѣстный записной [голосний] украинофилъ, редакторъ Кіевской Старины“ за українськими рукописями. З публики роздались прихильні оплески „украинофильствующей“ інтеліґенциї, серед котрої п. Науменко тішить ся дуже великою популярностию. А зараз потім запала більшостию голосів ухвала в користь української мови. За те автор казить ся на земців, називає їх „лакеями“ і т. д. — Ось вам перший — страх льоґічний! — доказ, що самі Українці не хотять української мови, що ухвала полтавского земства не була „гласомъ народа!“

Такий самий і другий доказ: „Кіевская Старина“, журнал науковий, видаваний очивидно московскою мовою (бо українською не вільно) дістав перед кількома літами дозвіл друкувати також белетристику по українськи і він подає в кождім числі чи то уступ якої довшої повісти, чи оповіданє і т. п., відступаючи на те розмірно мало місця, бо єго головна задача наука (історня), етноґрафія, критика і т. п.). Отже полтавский гакатник розповідає на темат „Кіевской Старины“ таку страшну історию. Той журнал, що „почти весь“ [се московска правда!] задруковує ся українськими повістями, оповіданями, драмами, повинен би мати великий попит серед Українців, коли они так убивають ся за дозволом українських ґазет; тимчасом сего нема. Недавно оден з полтавских Українців обурив ся, що публична бібліотека в Полтаві не передплатила „Кіевской Старини“. А що показало ся? Ото, що нема попиту на сей журнал, бо торік усего три особи зажадали „Кіевской Старини“. — Сей вистріл з канони московского гакатника на воробця просто кумедний. Допустивши навіть, що він не бреше, мовби лише три особи зажадало того журнала, то навіть тогді се не було-б чимось дивним, коли зважити, що і російских історичних журналів по таких бібліотеках жадає часом не більше як кілька людий; публика найбільше читає белетристику (Ґоркого, Чехова, Льва Толстого і и.). Чому полтавский гакатист замовчав, як ідуть українські белетристичні книжки в бібліотеці? Хто з української публики інтересує ся наукою, той передплачуючи „Кіевскую Старину“ не потребує питати за нею в бібліотеці, але бібліотека в Полтаві повинна мати той журнал просто в обовязку підперти таке видавництво, хочби і для трох читачів.

І на основі таких ідиотичних „доказів“ полтавский гакатник горлає: „Не довольно ли, господа, обманывать и себя и другихъ, искуственно создавая вопросы?“

В два дні пізнійше [в ч. 10428 з 17/30 марта] кинув бомбу на Україну вже не дописуватель з провінциї, але співробітник „Нового Времени“ К. Скальковский в статї „Начало капітуляциї“. Той московский гакатист перевершив ще небіщика Каткова. Сей кацап, як би був волом, виколов би всї міліони „инородцей“, не виймаючи й Українців; як би був різником, повирізував би всїм язики; як би був прокурором сьвятїйшого синода, пустив би з огнем всю „инородческую“ літературу; як би був міністром справ внутрішних, збудував би тисячі криміналів на всїх письменних „инородцей“, а вже як би був самодержцем Росиї, то навіть трудно вже збагнути, чого той К. Скальковский не придумав би на спасенє російского государства від „инородцей“, між нами і від Українців!

Але жарт на бік! Сей кацап аж слину точить, лютуючи на комітет міністрів за те, що той загалом допускає до себе „инородцей“ і вислухує їх національних домагань, а навіть дещо допускає, н. пр. Литовцям, Полякам, а для Українців випустив з Московского криміналу чотирох сьв. евангелистів: Матея, Марка, Луку і Йоана... Супротив Поляків Скальковский ставить російскому правительству за примір Пруси, хоч „Новое Время“, коли єму потрібно, громи мече на Пруси за гнет Славян-Поляків“. Але Скальковскому ходить тут не так о Поляків, як о кого иншого. „Признаючи Полякам — пише він — право на їх мову в школах, прийде ся признати се право і Українцям [„Малороссамъ“], а їх в Росиї і Галичині двацять і шість міліонів! (Ні, любчику, трохи більше! в самій Росиї їх понад трицять міліонів!) Впрочім для „отторженія“ Українців від Росиї, на початок хочби в культурнім згляді — „по отношенію къ церкви, къ театру і т. д. — також уже зроблено тепер перші кроки, а звісно, що il n'y a que le premier pas qui conte [найтяжше зробити перший крок, а потому вже...] А за Українцями потягнуть ся й другі народности, для котрих московский язик ще труднїйший, і „этотъ бѣдный русскій языкъ“ мало-помалу лишить ся зрозумілим лише в межах бувшого князївства Василия Темного“.

Як бачимо, сей гакатист з „Нового Времени“ казить ся не лиш за дозвіл українського Євангелия, але й за український театр, який був заборонений указом Александра II, але опісля (з політичних зглядів, в інтересї російскої держави) був назад дозволений таким деспотом, як Александер III.

А що при тім цікаве, той сам гакатист московский, говорячи о Поляках в Росиї, каже:

„Коли-б признавати справедливість проєктам Аксакова, Погодіна і инших славянофілів, щоби затвердити польский язик і польску культуру в границях чисто польского населеня, то й задля того не досить односторонного бажаня російского правительства. В Галичині половина населеня малоруске; в російских інтересах треба поперед усего обезпечити се населенє перед сполаченем“.

Що за приятель!

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. Якийсь чоловік стрілив на улици до поліцийного комісаря, зранив єго легко і утік. Пізнійше напав хтось на улици на поліцая, пхнув єго ножем під серце і тяжко зранив.

Петербург. Говорять, що вже сими днями буде скликане засїданє специяльної комісиї під проводом Булиґіна при участи представителїв земских, міских і инших інституций.

Відень. З Петербурга доносять, що комітет займав ся вчера правними постановами о чужинцях і тубольцях в поодиноких сторонах держави. Говорять, що порішено знести обмеженя утрудняючі Полякам набуванє землї в західних ґуберніях, з сим обмеженем, що простір набуваних Поляками земель не може зменшити простору посїлостий місцевого населеня.

Одеса. З причини заворушень в Ялтї приїздить тут пароходами дуже богато осіб. До Ялти вислано більші відділи військ для охорони царских дібр і палат. Причиною розрухів була ненависть населеня до поліциї. Цїлий рух був насамперед звернений против урядників і поліциї, а доперва пізнійше став ся загальнїйший.

Берлїн. В Білімстоці арештовано між інтелїґенциєю богато осіб. Арештовані мали бути провідниками революцийного руху. Також в Вильні арештовано серед інтелїґенциї богато осіб.

Берлїн. З Варшави доносять, що на підставі міністерского декрету варшавский університет замкнено, а всїх студентів релеґовано.

Москва. В цїли переведеня процесу против убийця Сергія приїде до Москви специяльний відділ сенату. Убийця доси не зрадив свого імени.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Поголоски о загальній мобілїзациї не потверджують ся. До Манджуриї будуть вислані вояки в чинних полків. Війско округів кавказского і турнестаньского лишить ся на місци.

Токіо. Часть японьских військ, котра обсадила Каюни, гнала Росиян в північнім напрямі. Росияни задержали ся доперва в Аймені, 26 миль на північ від Каюяну.

Петербург. З Ґунтулїну доносять: Дороги покриті снїгом зачинають висихати. На фронті панує спокій. Відділ Міщенка без перерви в контакті з Японцями. Міщенко еще не може сидїти на кони, отже кермує операциями з повозки. Лїневич завів всюди строгий риґор.

Берлїн. Лїневич радить Европейцям, щоби виїхали з Харбіна в глубину Сибіра. З сего заключають, що в короткім часї під Харбіном прийде до кровавих боїв.

Петербург. До сеї пори нїхто не знає, що стало ся з пятим полком стрільців. Офіцир, котрий приїхав з Порт-Артура оповідає, що Японцї не здобули в Порт-Артурі жадних прапорів. Всї хоругви завіз до Чіфу торпедовець, котрому дня 2. сїчня повело ся утечи з Порт-Артура і проломити бльокаду.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. На вчерашнім засїданю палати послів п. Берґер зголосив внесенє, щоби держава обняла заряд церковних дібр і щоби духовеньство принято до етату державних урядників. Закон о рейонованю бураків ухвалено в другім і третім читаню. В дорозї нагного внесеня ухвалено закон о льокальних зелїзницях, котрого реченець минув 31 грудня 1904, продовжити до 31 грудня 1905. П. Пастор реферував предложенє о зміні закона о підводах. На тім засїданє перервано. Слїдуюче засїданє в понедїлок. Засїданя палати послів мають тревати до 11 с. м., а засїданя буджетової комісиї до 14-ого. По сьвятах парлямент має зібрати ся дня 3 мая.

Угорска криза.

Будапешт. В сторонництві независимих Кошут сказав, що доси була надія, що король готов військові кредити в сумі 450 міліонів і підвисшенє контингенту рекрута вилучити з політичних жадань. Тепер показує ся, що вилучених має бути що найбільше 80 міліонів. Супротив того тіснїйший комітет ухвалив, що на сїй підставі переговори суть неможливі. Сей комітет поручив бесїдникови поставити на першім засїданю сойму внесенє о анульованє нїби принятого 18 параґрафа м. р. lex Daniel, бо є тяжким нарушенем реґуляміну і конституцийної форми нарад. Слїди сеї ухвали мають бути з протоколу вимазані. Поставленє буде внесене вибору комісиї для зредаґованя адреси до корони. Всї предложеня Кошута ухвалено одноголосно.

Угорский сойм.

Будапешт. На вчерашнім засїданю сойму по відчитаню впливів президент поставив внесенє, щоби слїдуюче засїданє відбуло ся завтра (нинї) з дневним порядком: 1) заява президиї, 2) відчитанє внесень і інтерпеляций. Внесенє принято і засїданє замкнено.

Інсбруцкі розрухи.

Відень. Слїдство з причини студентских розрухів убито слїдство не лиш против італїйских, але і против німецких студентів. В той спосіб убито цїлу справу.

Ческий сойм.

Відень. Вчера відбула ся нарада німецких послів до ческого сойму в справі тактики в найблизшій сесиї. Ухвали держать в тайнї. Здогадують ся, що Німцї відступлять від обструкциї в ческім соймі.

Крета.

Цергород. Султан вислав дня 3 с. м. до своїх заступників дипльоматичних за границею ноту, в котрій взиває їх, щоби заявили державам, що бажанем Порти є, аби єї зверхництва над Кретою не нарушено і щоби на дальше був удержаний дотеперішний стан.

Генрик пруский у царя.

Петербург. Князь Генрик пруский приїхав вчера в полудне з жінкою до Царского Села і був принятий царем. Щоби сїй візитї надати родинний характер, не відбуло ся офіцияльне принятє. Кн. Генрик вертає до Кілю, а єго жінка їде з своєю сестрою, вдовою по в. кн. Сергію до Москви.

Розділ держави від церкви.

Париж. В парляментї Резеляид заявив, що більшість протестантів є за розділом держави від церкви. Міністер віроісповідань заявив, що правительство не наміряє зачинати наново переговорів з Ватиканом і тому розділ є конечний. Проєкт є дуже льояльний, а духовеньство певно зрозуміє, що і в єго інтересї буде поступати розумно і що через участь в виборчій борбі нїчого не зискає. Релїґійним практикам буде запевнена свобода. Міністер зажадав, щоби закон ухвалено, бо відкинене цофнуло би всю теперішну політику, а не можна навіть предвидїти, які би наслїдки се мало.

НОВИНКИ.

— **Нечесного способу аґітациї** против висилки руских робітників до Прус через руске бюро посередництва працї в Найберуні допускає ся якесь індивідуум на головнім двірци у Львові. Коли побачить гурток селян, приступає сейчас до них, випитує ся, звідки вони і де їдуть на роботу; а довідавши ся від наївних селян, що удають ся на роботу до Прус, всїми способами їм се відраджує, уживаючи всяких арґументів, як пр. що робітників у Прусах пани бють і катують і що, хто хоче мати цїлі кости, нехай сейчас завертає домів. Видко з того, що аґітацию против виїзду руских робітників до Прус, веде ся всюди систематично, а цїль єї ясна є, щоби польска шляхта у східній Галичині могла і на дальше в немилосерний спосіб експльоатувати руского робітника на своїх ланах, і дальше, щоби мазурский хлоп збивав грошї на зарібках за границею та за сї грошї закуповував землю у східній Галичині і помагав польонїзувати автохтонне руске населенє. Подаючи сей факт до публичної відомости, просимо отсею дорогою всїх, хто в який небудь спосіб інтересує ся рускою зарібковою еміґрациєю, щоби остерігав еміґрантів перед подібними нечесними аґентами.

— **Під крилами ц. к. ради шкільної краєвої.** Зі Стрийщини доносять нам: На посаду 1-кл. школи в Братківцах, повіта стрийского, подав ся між иншими учитель з Лукавиці вижної п. Турский, Русин, з вимаганою кваліфікациєю; має він вже 25 лїт служби, а до того богато дїтий. Подала ся також жінка урядника почтово зі Стрия п. Корковска, без жадних студий, котрій через протекцию удало ся недви за третим разом примучити кваліфікацию; вона має заледви 5 лїт служби, але за те — Полька. Братківцї лежать 2 км. від Стрия і п. Турский міг в дому посилати дїти свої до шкіл, бо зі своєї жебрачої платнї не міг удержувати своїх дїтий в школах. Мимо того, що місцева рада шк. в Братківцях одноголосно заявила ся за п. Турским, а о п. Корковскій і чути не хотїла, кр. рада шк. завдяки „tajnej aplikacyi“ окр. ради шк. в Стрию заіменувала таки п. Корковску. І так дїти п. Турского тратять дальше свої лїта в дома, без науки та без вигляду на будуще. Нащо властиво власть шкільна посилає до місцевих рад шк. акти учителїв для виданя опінії, коли відтак іґнорує її рішенє і против волї громади та з великою її кривдою іменує того, хто їй любий? Длячого п. Турский зі своєю кваліфікациєю і 25 лїтами служби має іти в кут перед такою п. Корковскою, котра, поминувши її кваліфікацию і лїта служби, говорити по руски не вміє?

— **З наших шкіл.** Єго Ексц. Преосьвященний Митрополит Андрій Шептицкий відбув дня 4 с. м. візитацию видїлової школи ім. Шевченка і рускої женьскої семинариї учительскої у Львові. Візитация тревала від 11 до 1½ год. Єго Ексцеленция прислухував ся науцї релїґії і питав сам сего предмету у всїх майже клясах. Високопреосьвященому товаришив голова Товариства Педаґоґічного крилошанин о. Іван Чапельский. — *Канцелярия руского Товариства Педаґоґічного.*

— **XI. Звичайні Загальні Збори „Сокола“ у Львові** відбули ся в днях 26. марця і 2. цьвітня при участи 75 членів. Збори отворив вступним словом д-р голова Вудзиновский, згадавши померших членів і зложивши подяку пресї і всїм інституциям і особам, що причинили ся до розвою „Сокола“. По сїм справник відчитав протокол попередних загальних зборів і звіт Старшини з дїяльности за р. 1904., котрий зібрані приняли одноголосно. По звітї скарбника д-ра Сполітакевича та по кількох інтерпеляциях на внесенє референта комісиї ревізийної д-ра Дурбака уділено Старшинї абсолюторию з рахунків за 1904 р. У звітї д-ра Кучики, управителя „Сокільского Базару“, зазначено спосіб повстаня „С. Базару“ і єго розвій; хоч концесия виставлена на імя д-ра Кучики і за єго гроші куплено товар, то цїлий дохід є призначений на будову дому „Сокола“. З черги наступив вибір Старшини. Вибрані: головою Альфред Вудзиновский, заступниками голови: Іван Боберский і Деанс Кучика, членами старшини: Андрій Федор, Антін Строкон, Володимир Ґеринович, Сень Ґорук, Іван Флюнт, Петро Максимович, Спірідіон Матраичук і Василь Шевчук; заступниками видїлових: Олександер Сопотницкий, Роман Козакевич і Клим Ґутковский; до комісиї ревізийної: Глїб Дурбак, Федір Олїярник і Андрій Алиськевич; настоятелями вправ: Теофіль Барусевич, Володимир Клосівский, Роман Козакевич і Володимир Галяревич. З черги приступлено до зміни статута. Ухвалено зміну кількох параґрафів, почім задля спізненої пори відложено збори до д. 2. цьвітня. При участи 42 членів замінено на других зборах ще дальші параґрафи, почім наступили внесеня і інтерпеляциї. Між иншим порушено гадку закладати філії „Сокола“ по львівских передмістях, видати відозви до всїх львівских Русинів, щоби вписувати ся до „Сокола“.

— **Попис хору і орхестри питомців Рускої Бурси ремісничої і промисловоі у Львові,** що відбув ся в сю недїлю в комнатах товариства руских ремісників „Зоря“, хотяй не заімпонував виконанем поодиноких продукций, все таки став доказом, що сини наших селяньских і маломіщаньских земляків, віддані опіцї сеї бурси, окрім того, що набувають фахового знаня у львівских ремісників і в промисловій школї, не марнують і вільного часу, але посьвячують єго науцї музики і сьпіву та вчитують ся в твори наших письменників. Попис сей дає запоруку, що вишколені нашою бурсою питомцї не відцурають ся свого народу, коли станут на становисках самостійних ремісників і промисловців. З другої сторони обовязком рускої суспільности є бурсу сю материяльно піддержати. З кождим роком більше число синів незаможних селян рве ся до ремесла (дуже відрадний знак) та не має средств, а бурса при теперішних доходах нїяк не годна більше дїтий приняти. Рік 1904 закінчила бурса дефіцитом 1.330 К; є се сумний знак, що наша суспільність за мало дбає о неї. Так не повинно бути! Тож пригадуємо отсим сю сироту нашу і поручаємо її щирійшій опіцї наших патріотів!

— **Курс пожарний.** В днях 27, 28, 29 і 30 марця 1905 відбув ся в Замарстинові коло Львова повітовий курс пожарний для інструкторів селяньских охотничих сторожий пожарних. Курс той відбув ся заходами Краєвого Союза охотничих сторожей при материяльній підмозї Видїлу повітового. Прирядів пожарних визичив наш „Сокіл“ і місцева сторожа огнева. Русинів учасників курсу було 22, а то: 9 делеґатів пожарних філій „Сокола“, 4 делеґатів львівского „Сокола“ і 9 делеґатів з инших руских громад. Провід курсу вів п. Антін Щербовский, секретар краєв. „Союза охот. сторожий“. Користаючи з погоди, вже першого дня зараз по теоретичній науцї приступлено до практичних вправ зі сикавкою та иншими пожарними прирядами. Першого дня відбула ся спільна вечеря, на котрій посипали ся бесїди. По руски промавляли делеґати львів. „Сокола“ д-ри О. Шпитко, В. Клосівский і В. Ґеринович та селяни „Соколи“ Карпинець Мих. з Рясни рускої, Маслюк Ю. з Стронятина і Лисик Мих. з Вислобік. Другого дня пополудни удали ся учасники рядами на мійску стражницю у Львові, де радник п. П. Правн не жалїв труду, і обвів їх усюда, показуючи і обясняючи цїле урядженє великомійскої сторожи. Третого дня відбув ся попис в присутности пп. Др Альфреда Зґурского, П. Правна і відпоручника львів. „Сокола“ д-ра Сіяна. Показало ся, що учасники не стратили дармо сих трох днів, бо так відповіди з теориї як і практичні вправи випали як найкрасше. Велика заслуга в тім провідника курсу п. Антона Щербовского, котрий не жалїючи працї та труду, викладав усе з гідною подиву ясностию і популярностию. Завважати належить, що рускі селяни оказали ся справнїйшими та зручнїйшими, чим другі учасники курсу. По розданю сьвідоцтв подякував д-р Шпитко іменем відходячих Русинів п. Щербовскому за щиру працю і всїм тим, котрі чим небудь причинили ся до сего курсу. Четвертий день був посьвячений для делеґатів „Кулок ріжничих“, в котрім участь взяли і деякі Русини, користаючи з практичних вправ. На закінченє промовляв д-р Ґеринович, взиваючи присутних до несеня дальше сих відомостий, яких набули через сї чотири днї, та загріваючи до борби з сим грізним елементом, яким

є пожар, котрий рік-річно пожирає міліони людской кервавиці.

— **Урядове dementi**. Як звісно, посол Брайтер вніс перед кількома днями в раді державній інтерпеляцию в справі розпорядженя, яким галицкий намісник ґр. Потоцкий приказав жандармерії, щоби слідила в цілім краю поведене народних учителів під політичним зглядом. Вчерашна урядова Gazeta lwowska стверджує коротко, що вість про видане намісником такого розпорядженя є неправдива.

— **Австрийска еміґрация**. В товаристві австрийских економістів у Відни мав недавно д-р Грец інтересний відчит про австрийску еміґрацию. Автор, котрий займає ся тою справою від кількох літ, розріжняє двояку еміґрацию: 1) переселене раз на завсїгди (майже виключно до Америки) і 2) хвилеве переселене в зарібкових цїлях. Показує ся, що еміґрацийний рух за океан страшно росте. Примірoм в роках 1880 до 1885 переселило ся з Австриї до Америки 148.000 людий; в роках 1896 до 1900 число еміґрантів досягло вже 315.000 людий. Цікавий розділ еміґрантів по народностям. До 80-их років головний їх контиґент доставляли Чехи. Тепер справа стоїть инакше. Із 206.000 еміґрантів 1903 року було Чехів всего 9½ тисяч, зате Поляків було 37½ тисяч, Русинів около 10 тисяч, Словінців з Хорватами 32 тисяч, Словаків 34 тисяч, Мадярів 27 тисяч, Німців 23 тисяч. Центрум еміґрацийного руху є Галичина: проф. Бузек обчислив, що в 1900 р. еміґранти з Галичини творили трохи не чотири пятих загального числа австрийских еміґрантів. Зарібкова еміґрация йде переважно до Німеччини (також до Азиї до зелїзниць) і досягла число 100.000 людий, головно з Галичини і Буковини. Цікаві також дані про економічне значінє еміґрациї для Австриї. Провірено, що пр. в 1902 р. еміґранти прислали до Австриї 43·15 міліонів корон при помочи банків і 17·10 міліонів корон почтою. За той рік еміґранти заплатили за дорогу 33·45 міліонів корон і вивезли з собою 9·86 міліонів, отже виходить, що Австрия зискала з еміґрациї около 17 міліонів корон. Що-до зарібків еміґрантів, що виходять з Галичини до Німеччини і т. д., то вони виносять від 10 до 15 міліонів корон річно. Шкода лише, що подібну суму вивозять з Австриї робітники, котрі приходять сюди з Італїї.

— **З воєнних картин**. В „Одесскім Листку" якийсь В. Ж-ко, що вернув ся з Порт-Артура, подає цікаві картини із взаємин між японьскими а російскими козаками. „Вороги" проявляли незвичайно богато добродушности і часом прямо ідилїчний настрій. Ось що читаємо в згаданій часописи: Коли війна при помочи мін була в повнім розгарі і японьскі окопи наближались до російских укріплень місцями на 15 до 25 а навіть 8 кроків, часто межи нашими стрільцями і Японцями розпочиналась розмова, а в однім місци проворний Японець що день рано виставляв голову і кричав: „здорово, братци!" і швидко ховав ся. Єму відповідали сьміхом і криком: „Здравія желаем, япошка"! Всї були вдоволені. Було й так. Чути роботу мотикою. Від нас кричать: — „Япошка, котра година?" „Чичире" [чотири] — відповідає той. — „Кінчи роботу і йди чай пити!" — „Чичас!" — Стукіт роботи перериває ся і появляє ся голова Японця. Декто, щоби єго налякати, стріляє в гору. Японець сейчас счезає і пає ся. — „Чого, шкотина, штріляєш?" — „Я жартував" — відповідає наш вояк. Японець ганьбить дальше, всї сьміють ся. На иншім місци наш салдатик питає: „Япошка, тютюн маєш?" — „Єсть". — „Дай тютюну!" — „А в тебе хліб єсть?" — „Єсть". — „Дай хліба!" — „Добре, вилізь на середину". — „А штріляти не будеш?" — „Та нї, дурний, ходи!" І от з одної сторони ізза насипу повзе наш стрілець, з другої Японець. Стискають собі руки, передають оден другому хліб та тютюн і вертають в свояси... Пальба недалеко на час перериває ся, ізза насипів виглядають цікаві салдати і Японцї. Реґіт і жарти несуть ся з обох сторін. Вернули ся ті, що розмовляли, і знов полетїли набої і засьпівали кулї.

— **Воєнні сили Япану**. Російскі дневники подають обчислене воєнних сил, якими розпоряджає Япан. Сили тоті ось-які: 1) Війска зовсім вимуштровані: 13 дивізий сформованих по 20.000 — разом 260.000; 3 дивізиї не сформовані по 20.000 — разом 60.000; 13 сформованих бриґад краєвої оборони по 9.000 разом 117.000; 11 і пів бриґади краєвої оборони несформованих — разом 103,000. 2) Війска менше вимуштровані: 1 контиґент рекрутів 173.000, резерви першої катеґориї 185.000. 3) Війска не вимуштровані: прочих катероґорий 1,2000.000; загальне ополчене 1.050,000. Разом вимуштрованих війск має Япан 930.000, невимуштрованих 2,250.000 мужа.

— **Японьскі фінанси а російскі**. Японьска держава, полягаючи на своїх побідах в теперішній війнї, виступила перший раз із сьвітовою позичкою, відносячись до европейских і американьских капіталів на більшу скалю. Діло, оперте на довірю, повелось щасливо. Европа покрила 12 разів, а Америка 7 разів домагану суму. Навіть Австриї, котрої капітал доси нїколи не анґажував ся в заморских паперах, субскрибовала 800.000 фунтів штерлінґів. Не дасть ся заперечити, що в успіху японьскої позички грала головну ролю процентова стопа, бо японьский державний скарб мусить платити за побрані капітали 8 від ста, отже о 1½ процент більше як Росия. В часї війни Япан потерпів великі фінансові жертви, доказом чого державний довг, що з 56 підніс ся на 145 фунтів штерлінґів. Однак японьске населене приняло всї тягарі спокійно і зносило свої тяжко запрацьовані гроші до державних кас з радостию. Мимо війни промисл розвиває ся безнастанно, а міжнародна торговля цвила як найкрасше. Валюта золота і курс векслів лишили ся там незмінені. Про те все фінансовий сьвіт знає добре і звідси походить то велике довіре та успіх японьскої позички. Звідси походить, що й рента японьска була нотована перед війною значно низше як тепер. Зовсім противно з Росиєю. Російске населене приймає з найбільшою неохотою і упором тягарі, які накладає правительство по причині війни, міліонери в Москві ухваляють не брати участи в японьскій позичці, ширший загал не хоче льокувати своїх капіталів в державних рентах, промисл упадає, торговля зупиняєсь і кождий день на економічній біржи нотує нові банкротства. Про те все знає також добре фінансовий сьвіт і звідси походить теперішна недостача довіря до Росиї і відмова уділеня їй нової позички. Япан війшов на сьвітові торговиці міліярдовою субскрипциєю. По війні, коли знов запукає до европейских та американьских кас, дістане також легкий кредит, але вже далеко дешевший.

— **Самоубийства Японців в неволи**. „Биржевия Ведомости" доносять, що часть японьских бранців, рядових, уміщених в селі Медвед, новгородскої ґубернії, відобрали собі житє, одні через „гаракірі", инші заживши арщенику.

— **Страйк каналових робітників**. У Львові розпочали оноді вечером робітники, заняті чищенем каналів і кльоачних ям, страйк з причини, що не хотїли підвисшити їм платнї. Доси брали вони по 2 К за роботу через цїлу ніч, а тим, що виносили нечистоту з кльоак, плачено по 1 К 80 сот., а візники діставали по 1 К за ніч, а за цїлодневне занятє при вивозї сьмітя, піску і т. д. 60 сот. Страйкарі домагають ся підвисшеня о 70 прц. дотеперішної платнї і людяного поведеня з ними.

— **Самоубийства**. На т. зв. ґубернаторских валах у Львові, напротив палати польского архиепископа застрілив ся оноді рано 18-лїтний різьбарский помічник, Станислав Щуцкий, вистрілом з пістолєта, набитого водою. Причина самоубийства незвісна. — У Відни відобрав собі житє професор тамошного університету, радник двора д-р Гайнцель. В листї подав за причину самоубийства недугу, котра грозила єму утратою зору, і просив, щоби похорон відбув ся з університетского будинку, де він застрілив ся. Був професором нїмецкої фільольоґії. — Бувший начальник львівскої філії австро-угорского банку, емер. старший інспектор тої інституциї Шольц відобрав собі житє у Відни.

— *Подорож величезного диаманту*. Як доносять з Льондону, великий диамант Cullinan, найдений перед кількома тижнями в Трансвали, находить ся від минувшої суботи в касї полуднево-африканьского банку в Льондонї, стережений там детективами. Cullinan важить 3032 каратів, т. є. о 2000 каратів більше, як найбільший з дотеперішних диамантів; є він зовсім прозорий і без найменших зарисів. Підчас єго транспорту заведено як найбільшу осторожність. На поїзд, що прибув в суботу рано до зелїзничого двірця Ватерльо в Льондонї, ждали детективи і поліцианти. Урядник призначений до відобраня каменя, окружений поліциєю, підійшов до вагону і звідтам дістав в чорнім мішочку диамант. Товпа почала кричати гура! Відтак той урядник в асистенциї двох детективів перейшов крізь товпу і повозом від'їхав до банку. В другім повозї їхали поліцийні аґенти. Cullinan-а заасекуровано на 10 міліонів корон і кілька перворядних асекурацийних заведень підняло ся того ризика. Вартість сего диаманту фаховці ще не означили, бо ще не мали до діла з таким великим каменем.

— **Дрібні вісти**. В Яричеві новім коло Львова стверджено урядово пятнистий тиф. Супротив того міский фізикат звертає увагу публики, щоби не стикала ся з мешканцями тої місцевости, анї не купувала від них ніяких средств поживи.

Управа відділу возової почти у Львові повідомила поліцию, що підвласний аспірант почтовий Йосиф Цуприк, 18 лїтний молодець пропав від дня 31 марця с. р. без слїду.

— **Популярно-наукові відчити Рус. Тов. Педаґоґічного у Львові**. В пятницю, дня 7 цьвітня від години 6—7 відбуде ся в салі школи ім. Шевченка, ул. Сикстуска ч. 47, II поверх відчит п. д-р В. Кобриньского „З психофізики" (О понятях етичних і духовій творчости дальше). Виділ Тов. просить Русинів о як найчисленнійшу участь. Дохід призначений на руску приватну ж. семінарию у Львові.

— **Товариство слухачів політехніки „Основа"** устроює дня 8 цьвітня великий концерт в память 44-тих роковин смерти Тараса Шевченка в авлї політехнїчній. Перший се раз гомонїти-ме слово нашого ґенія в поважних мурах храму штуки і науки. Тов. „Основа" докладає всїх старань, щоби сьвято се випало як найвеличавійше та щоби причинило ся до піддержаня великої пошани для високих ідей поета свободи, ідей, що стали нашими народними сьвятощами, та щоби розширити їх серед найширших кругів нашої технїчної молодїжи. До викованя програми запросило Товариство найвизначнїйші артистичні сили, що виконають богату програму, яку подамо пізнїйше. Програми на народних мотивах виконав артист-маляр В. П. Панькевич. Ми певні, що наша львівска громада що вже нераз дала доказ симпатий для діяльности політехнїчної молодїжи, і тепер численно явить ся в прекрасній авлї, щоби разом з нами звеличати память Тараса там, де ще його чарівне слово не лунало. — *Комітет*.

— **З драм. товариства ім. Ів. Котляревского**. Засїдане виділу нашого товариства відбуде ся завтра се є в четвер дня 6 цьвітня с. р. о 7 год. вечером в льокали тов. „Руска Бесїда". П. виділових просить ся прибути в комплеті. — *Г. Огоновский*, голова, *Н. Войцеховский*, за писаря.

— **З Коломиї**. Молодїж рускої ґімназиї в Коломиї устроює дня 8 с. м. вечерницї в честь Тараса Шевченка в сали каси ощадности. Початок о 6 год. вечером.

— **Вечерницї в память смерти Т. Шевченка** відбудуть ся в Калуши заходом тамошних народних товариств дня 8 с. м. (в суботу) в сали п. Ляндсмана. Початок о год. 8. По вечерницях комерс в комнатах Руского Народного Дому.

— **Загальні збори товариства „Українське Жіноцтво" в Перемишли** відбудуть ся дня 9 с. м. о год. 4 а на случай браку комплєту о год. 5 пополудни, в комнатах „Бесїди" зі звичайним порядком дневним. — *З. Цеглиньска*, предсїдателька. *С. Лобарівна*, секретарка.

— **Загальні збори членів „Руского Народного Дому"** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Олеську, відбудуть ся 13 н. ст. цьвітня 1905 (четвер) о годинї пів до 2 з полудня в канцеляриї громадского уряду в Олеську з слїдуючим порядком: 1) відчитане протоколу з послїдних загальних зборів товариства; 2) звіт дирекциї з діяльности і рахунків (предложене білянсу) за рік 1904; 3) звіт комісиї ревізийної; 4) предложене в справі подїлу чистого зиску; 5) вибір двох членів і одного заступника до ради надзираючої на місце вильосованих; 6) затверджене трох заступників дирекциї; 7) вибір трох членів комісиї ревізийної на 1905 рік; 8) внесеня і інтерпеляциї членів. Коли би в означеній порі не зібрало ся вимагане статутом число членів (20) товариства, то о год. пів до 3 з полудня тогож самого дня відбудуть ся другі загальні збори без огляду на число присутних членів (§ 22 д. стат.) Право голосованя на загальних зборах мають ті члени, котрі уплатили що найменше оден удїл в цїлости (§ 14 б.). Учасники мають виказати ся удїловими книжочками. Олесько, 28 марта 1905. — *Від ради надзираючої*. 3-3.

— **Загальні збори наукового Товариства ім. Шевченка у Львові** будуть дня 19. цьвітня н. ст. 1905 р. (в середу), о годинї 10-ій рано в канцеляриї Товариства, при ул. Чарнецкого, ч. 26. Порядок зборів: 1) Відкрите Зборів і відчитане протоколу з попередних, 2) справоздане з дїяльности Виділу і секций, 3) справоздане касове, 4) внесене контрольної комісиї, 5) вибір голови, членів і заступників Виділу та контрольної комісиї, 6) внесеня членів і інтерпеляциї. За Виділ: *М. Грушевський* голова, *В. Гнатюк* секретар.

— **Торжественне обновлене місиї** в церкві оо. Василиян у Львові відбуде ся в днях від 9 до 13 с. м.

Урядові вісти:

Сим подає ся до відомости, що висилане целюльоїду почтою яко суровця до Німеччини єсть допустиме тільки в сильних деревяних пачках, натомість вироби целюльоїдові, котрі будьто в цїлости будьто по части суть з того материялу виготовлені, можуть бути висилані також в опакованю з сильної тектури. Посилки з целюльоїдом або з виробами з него повинні бути яко такі і в спосіб впадаючий в око означені і то так на самім опакованю як також на дотичній пересилковій адресї. На случай недодержаня сих приписів відповідає надавець за шкоду яка би наступила в наслідок спаленя ся того рода посилок.

Ті самі постанови відносять ся також до перевозу посилок целюльоїдових через простір нїмецкої держави.

— **З нинїшним числом** розсилаємо цїнник торговлї церковних річий фірми Спожарского і Устеньского у Львові, чого з технїчних причин не можна було зробити вчера, мимо дотичної оповістки.

— **Подаєм до відомости**, що в Сокільскім Базари у Львові можна дістати народні марки. Хто отже з провінциї замовляє що нибудь в Сокільскім Базари, може там також замовити народні марки і заощадить в сей спосіб порто, яке оплачує звертаючи замовлене до нас. Також львівскі Русини мають в сей спосіб вигоду, що о кождій порі можуть в Сокільскім Базари купити народні марки, та ніхто не може звиняти ся, що не знає, де можна ті марки дістати. Просимо при тій нагоді наших патріотів, панночки і молодїж не тільки куповати народні марки але і другим се класти за народний обовязок і ширити в сей спосіб добровільне національн оподаткованє. — *Народна Канцелярия*.

— **Від Управи „Бібліотеки Наук. Тов. ім. Шевченка"**. З причини ґенеральної ревізиї бібліотека Наук. Тов. ім. Шевченка буде замкнена від дня 1 до 15 цьвітня с. р. Рівночасно взиваєть ся всїх, що мають у себе випозичені з бібліотеки книжки, щоби звернули їх в найкоротшім часї. Звертати можна що дня від год. 3—6. — *Управа „Бібліотеки Наук. Тов. ім. Шевченка"*.

— **Редакция „Рускої Хати"** у Львові оповіщує, що коли в місяци цьвітни зголосить ся достаточне число руского жіноцтва як передплатники „Рускої Хати" й надїшле передплату, то від мая с. р. буде видавати до „Рускої Хати" безплатний додаток „Моди". В той спосіб хоче редакция усунути всїлякі Bluszcz'и, Nowe Mod'и і т. п., що ширять між нашим жіноцтвом лише національну деморалїзацию. Передплата на „Руску Хату" враз з додатком „Mod" 12 К річно, се невеликий видаток, на який стати кожду родину.

Виказ складаних жертв.

— **На „Селяньску Бурсу" в Яворові** зложили від вересня до нинї слїдуючі Добродїї: (в коронах). П. Симеон Кульчицкий зі Львова 3, Преосьв. Епископ Конст. Чехович 30, о. Наклович 3, о. Ів. Скубіш 2, п. Максимович 0·60, о. Літиньский з Мужилович 6, Хв. дирекция „Днїстер" у Львові 67, п. Бр. Левіцкий зі збірки 1, п. Іл. Кокоруда зі Львова 10, о. Мацюрак 4, о. Підлуский 10, Хв. дирек. тов. кр. „Віра" в Перемишли 25, Хвальний заряд міста Яворова 20, і сяг дров, о. Венгринович 4 і сяг дров, о. Волошиньский 2, о. Жулевич 1, о. Гарасимчук 4, о. Вербенець 2, п. Симеон Кульчицкий зі Львова 5, о. Яремкевич з Підлуб 10, о. Ів. Скубіш 2, о. Добраньский 1. Всїм чесним добродіям за сї жертви складає комітет щире „Спаси-Біг" і просить уклінно о дальші жертви, тимбільше, що бурса находить ся тепер в досить тяжких обставинах материяльних і комітет має повну надію, що чесні патріоти наші не дадуть упасти так красно розпочатому дїлу. Жертви просить ся відсилати на руки о. Вол. Насальского в Яворові. *Денис Кульчицкий*, скарбник.

— **Товариство „Руска Захоронка"** у Львові складає подяку і виказ жертв від падолиста р. 1904 на рік 1905.

Сталими жертводавцями що місяця суть: Високоповажані Паньство Васілевскі, Ом. крилошанин Пюрко, Впов. Мария Білецка, професор політехніки Левіньский, Тов. Пань Пречистої Діви Мариї.

Одноразовими датками запомогли Товариство (в коронах): д-р Сельский 10, д-р Федак 10, Іния Кокоруда, д-р Савіцкий, І. Чернявский, Січиньский, д-р К. Левицкий, о. Е. Стефанович, о. Евг. Гузар по 3. Мітрат Білецкий 20, о. катехит Лежогубский 2, совітник Ревакович 2, радник Кміцікевич 1, Пр. Колесса 2, Пр. Днїстряньский 2, адвокат Соловій 20, Онишкевич нотар 10, д-р М. Шухевич 3, проф. Романчук 5, дир. Харкевич 5, Ом. Дорожиньский 2, Пр. Пачовский 1, Г. Огоновский 2, П. Огоновский 1, П. Ю. Мудрак 2, пані М. Мудрак 4, інж. Нагірний 4, о. Темніцкий 2, Паньківский 5, д-р Озаркевич 2, д-р К. Левицкий, 5, дир. Борковский 1, Дїдицкий 10, М. Заячківский 1, Т. Ярема 2, Аліськевич 1, радник Ільницкий 2, Лев Кульчицкий 2, Стефан Рудніцкий 2, Лебешчак 1, О. Рудович 1, совітник Ясеницкий 2, Ф. Тузяк 2, д-р Коцюба 2, інж. В. Дидиньский 2, Ілярий Чапельский 2, Е. Спожарский 3, Союз Кредитовий 10, Союз музичний 31, Ярослав Мандичевский 4, Монастир крехівский 10, П. Мацковска з Чорнокінців 10, О. Білецкий з Пацикова 20, М. Воляньска з Криворівнї 10, радник Алексевич 10, Гукевич з Лїнцу 10, О. Ювичиньский з Острова 4, Корівцева 2, о. крилошанин Чапельский 46 зі складки, о. Андрій Пеленьский 8, о. Лежогубский 2, о. Евг. Гузар від учениць Панї Сiшалковскої 20 і від слуги Еви Патрончак 5, Роман Барвіньский 10, квеста в Щирци 6·80, п. Вітошиньска з Білої 4, Іл. Пачовский з Боршовиць 6, Твардієвич з Дмитрович 8, крилошанин Білиньский 10, о. Дудрович 2, Заловска учителька 2, Семен Кульчицкий 2, о. Бажаньский з Сорок 4, А. Тишиньский официял зелїзницї 2, п. Зофійка Янович 2, о. Кінаш зі збірки в церкві сьв. Юра 30·00, Впов. радник Глинджук 20, о. Елиєсевич з Гуменця 10, товариство „Днїстер" місто вінка на домовину Кешковского 25, „Народна Торговля" місто вінця на домовину Івана Бічая професора сем. 50.

— **З філії Товариства св. Ап. Петра в Перемишли**. В користь Тов-а зложили свої датки за час від 17. лютого с. р. слїдуючі сьвященики і церкви (в коронах). Н. Сенета з Бикова 1, церква в Бикові і Плешевичах 10, В. Ясеницкий з Радинич зібрані з акафісту 5·50, В. Вербенець з Роґізна 1, церква в Роґізні і Черчику 10, Ст. Добряньский 1, К. Мальчиньска 1, церква в Березцї і Сівчині 8. В. Поровко з Гаиьска 2, церков в Гаиьску 5, церков в Селисках 5, Г. Поляньский з Папоротна 1, М. Матомір з Кавска 1, І. Дашкевич з Тустанович 2, Ст. Хиляк зі Стебника 1, церков в Воли кобляньскій 10, С. Колодій з Волї мігової 2, церков в Воли міговій 6, церков доч. в Перемишли на Вол[illegible]ню 6, церков в Гочві 5, С. Коростеньский з Букової 2, К. Грушкевич з Ракової 2, Д. Бордун з Викот 2, А. Менциньский з Фельштина 2, Т. Дорош з Розсох 2, І. Туна з Ляшок 2, К. Грицикевич з Старої соли 2, І. Кирисиньский з Чапель 2, І. Шемердяк з Гуменця 2, І. Парилович з Злоцкого 10. — Всїм П. Т. жертводавцям висказує виділ в імени бідних руских церков сердечну подяку.

Календар: Гр.-кат.: нинї (середа) Лідиї, Никона, завтра (четвер) Захария, Якова, позавтра (пятниця) Благовіщене; — Рим. кат. нинї (середа) Вінцента, завтра (четвер) Целестина позавтра (пятниця) Германа.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (середа) „Подруже на жарт", оперетка в 3 актах Франца Лєара.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жаданя публики продовжений]. [Саля міська.] [Продажа білетів в „Народнїй Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечером.] в четвер 6/4 „Міщани" сцени М. Горкого; в суботу 8/4 „Жидівка вихрестка" драма зі сьпівами Тогобочного; в недїлю 9/4 „Трійка гільтаїв" оперетка Нестроя. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошеним від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Земля на продаж, 13 моргів огорода, хата, господарскі будинки, сад, кирниця; земля пшенична, при головнім гостинци, в громаді Грушка коло Товмача, 6 кл. віддаленя; можна купити і парцелями. Зголошеня у Олени Дониґевич в Кімполюнґу на Буковині. 238 3—3

Просьба в імени убогого ученика. Мій парохіянин віддав свого сина до рускої ґімназиї у Львові. Здібний то хлопець і батько видячи поступи сина, з останного давав, щоби єму в науках помогчи. Не могучи однак зі свого маленького господарства витягнути достаточного доходу на удержане сина, постановив виїхати на заробок до Америки, де мав через свояків запевнену роботу. Виїхав в дорогу, та недоля стала в дорозї. Бідний батько заїхав до Гамбурґа, занедужав і лежить на чужині в шпитали, а дома розпука жінки, патеро дрібних діточок а шестий найстарший у Львові плаче, бо нема кому удержати єго в школї. Прошу отсим милосерних Родимців, причинити ся датком хоть найменшим, щоби помочи доброму ученикови, а може він колись Руси відвдячить ся. — *Якіє Сінгалевич*, сьвящ. в Романозі коло Бібрки.

Надіслане.

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 21—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Зразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 4 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·30 до 8·40 а на термін 8·10 до 8·25, *Жито* старе 6·25 до 6·40 а на термін 6·10 до 6·25, *овес* оброчний старий 7·20 до 7·60 а на термін 7·10 до 7·40, *ячмінь* пастівний 6·75 до 7·25, а броварний 7·30 до 7·75, *ріпак* 10·75 до 11·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·75 до 7·50 а до вареня 7·75 до 11·— *вика* 10·60 до 11·75, *насіне льняне* 9·65 до 9·85, *насіне конопляне* 11·80 до 12·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·25 до 7·80, *гречка* 8·25 до 8·75, *кукуруза* готова 7·50 до 7·75 а нова 8·50 до 9·—, *хміль* (за 56 кільо) 200·— до 210·—, *конюшина* червона 50·— до 80·—, біла 40·— до 65·—, шведска 65·— до 80·—, *титотка* 22·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 31·50 до 31·75.

Курс Львівский
з дня 4 н. ст. цьвітня 1905.

	Плат.	Жад
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Льків.-Чернов. Ясси по 200 зр.	587 —	594 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
" " 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
" краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
" " 4% а. в. льос. в 57 л.	99 60	100 30
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
" " 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
" " 4% льос. в 56 н.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
" " 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	— —
" " 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	85 —	92 —
Міста Станиславова " "	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних.
266 5—?

Фортепян

короткий, Бегендорфера, в новім стані, дешево продам. Академічна ч. 8, І. п. офіцини.
58 1—1

Оголошенє.

Виділ читальні „Просьвіти" в Золочеві оголошує **конкурс** на крамаря. Місячна платня 30 К, помешкане а з кінцем року відповідний процент після ухвали виділу. Зголошеня найдальше до 15 цьвітня с. р. на руки о. Петриці в Золочеві. 276 1 3

Стори і жалюзиї

всяких системів з власної фабрики

В. Адамский

Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.

Цінники висилає даром і оплатно. 277 1—13

Молодець з гарним і скорим письмом глядить занятя. — Павло Фурбала в Полтві п. Глиняни.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА
в Заліщинах

поручає готові повози, дорожки, візки, сани Виконує на замовлене всякого рода еквіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.
234 8—10

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсї книжки: Духовна лѣкарня Ц. 20 с. Хощу очисти ся! Ц. 20 с. Наука о Найсв. Т. Евхаристіи Ц. 20 с. Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: **о. Яр. Левицький площа св. Юра ч. 5.** Також можна сї книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Трибунальс а 1. 240 9—10

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнїйше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселькн, кaлякапусти, фіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот, левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій ціні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 11—50

Якова Бiльбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички ґумові плащі чорні і кольорові. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

На весняний сезон

поручаю:

КАПЕЛЮХИ жіночі і для дітий. **БОА** з ґази і струсевих пер. **ВОАЛЬКИ**, жаботи, театральні капузи. **ПАРАСОЛЬКИ**, рукавички, корсети. **КАПЕЛЮХИ ЖАЛІБНІ** все у великім виборі

Людмила Спожарска

Львів, ул. Академічна ч. 2. 258 3—3

Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Диплъомів і т. и. по умірених цінах.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул, Коперника). 780

КОНКУРС.

Надзірна Рада „Лемківского-Банку" в Новім-Санчи, спілки взаїмного кредита зареєстрованої з обмеженою порукою, розписує отсим конкурс на урядника, котрий умів би провадити ціле діловодство в касї товариства. Убігаючі ся о сю посаду мають внести подане до дирекциї „Лемківского Банку найпізнїйше до 30 цьвітня 1905 і предложити 1) своє curriculum vitae і 2) іспит з рахунковости і посьвідчене, що відбули практику в якійсь фінансовій институциї і спосібні до касового діловодства. Висота платнї зависима від фахової кваліфікациї кандидата.

Новий-Санч дня 1 цьвітня 1905.

ЗА РАДУ НАДЗІРНУ

Василь Яворский, предсїдатель. 263 2—3

Для товаришів правників!

Подає ся до загальної відомости, що вже вийшов новий наклад скриптів Д-ра Стебельского: **„Поступоване карне".** (Ціна для нечленів „кружка правників" 5·72 К, для членів 4·68). Всякі зголошеня просить ся слати на руки тов. Ярослава Мулика ст. прав (Ринок ч. 10 Акад. Громада).

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5%! т. є 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 45

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 35—60

Дістати можна всюди.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, ліхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского єпископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 21—45

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна пересилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане **звертає ся вкладку кождого часу** навіть без виповідженя (за ескoнтом).

Позички уділяє „Дністер" своїм членам на 6%; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра"*.

Членами можуть бути тільки *члени обезпечені в „Дністрі"*.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Дністер"* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер" 31/12 1904.

Вкладки	1,783,673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Уділи членьскі	133.117 К.	Цінні папери льок.	123 627 К.
Фонд резервовий і инші	26.576 К.	Льок циї	169 456 К.
34		на рахунку біж.	81.968 К.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотиждевник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

„РУСКА ХАТА"

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адмінїстрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

В Друкарни народовій

можна дістати

Знамениті приписи печеня сьвяточних тїст

(в рускій мові), що містять в собі:

Знамениті колачї, всякі пляцки, мазурки, торти, медівники, знамениті тісточка до кави, чаю і чеколяди, найріжнороднїйші обарінки, знамениті пампухи і т. д.

Ціна з висилкою 1 К 40 сот.

За надісланєм почтовим переказом **1 К 40 сот.** висилає: **ДРУКАРНЯ НАРОДОВА, Львів, ул. Коперника ч. 9.**

Liniment Capsici Comp.

замість

PAIN-EXPELLER

при закупні того знаменитого, усмиряючого біль средства до натираня, яке можна дістати у всїх аптиках, треба все уважати на марку: ЯКОР.

Аптика Ріхтера, Прага.

Перший руский склад машин до шитя.

Неспівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 до 77 зр.
Обручкові ч. 45 до 88 зр. (для грубої роботи).

Вся. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
" Ряшева 10·20.
" Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, **10·20***.
" " на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
" Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
" Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
" Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
" Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
" Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
" Яворова 8·20, 4·45.
" Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
" Ряшева 8·30.
" Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
" " з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
" Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
" Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
" Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
" Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
" Яворова 6·50, 5·48.
" Самбора 9·25, 8·40.
" Коломиї, Жидачева 5·55.
" Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 68. Львів Четвер 24 Марця (6 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 с.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция пл. ч. 24 ул. Баторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Час відновити передплату на 2 квартал зглядно місяць цьвітень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно з днем 1 цьвітня дальшу висилку часописи здержати.

Ще в справі рільничих запомог.

Пишучи про знектоване руского народу при утвореню „комітету ратункового“ для розділу запомоги державної з приводу посухи, звернули ми між иншим увагу, що й наші орґанїзациї господарсві повинні заняти ся сею справою та удати ся з ремонстрациями, де належить. І справдї т-о „Просьвіта“ та „Сільский Господар“ звернули ся з відповідними протестами до Видїлу краєвого та до намісництва, і сї їх протести не остали без деякого успіху.

Як іменно можемо наших читачів поінформувати, Видїл краєвий узнав ремонстрацию згаданих товариств оправданою і в тім напрямі предложив намісництву свою опінїю. Намісник, ґр. Андр. Потоцкий, запросив отже до себе голову т-а „Просьвіта“, п. д-ра Костя Левицкого та перед ним намагав ся оправдати факт поминеня „Просьвіти“, котрої всекраєве значінє і повагу зволив ласкаво сам признати, — тим, будьто поминене се доконало ся не з его волї і вини, а він — намісник — „Просьвіті“ дуже „прихильний“ і запрошуючи до „ратункового комітету“ лише польскі інституциї, виконував тілько точно припоручене міністерства рільництва, котре само вказало лише сї польскі „загальнокраєві“ інституциї в цїли завізваня їх до участи в ратунковій акциї. Що до „Сільского Господаря“ то ґр. Андрій Потоцкий висказав ся, що товариство се має бути надто ще молоде і мало звісне, аби его втягати в того рода акцию. Розуміє ся, що голова т-а „Просьвіти“ не міг вдоволити ся тими плятонїзмами та зажадав здецидованого рішеня справи — на чім поки-що річ станула.

Як з наведеного виходить, то таки ремонстрациї з руской сторони, коли їх лише піднесе ся та належно попре ся, мають свій наслїдок і коли би лише Русини більше пильнували своїх інтересів та жадної кривди не лишали без серіозного протесту, тодї певно і не можна би було так гулати по їх спинї. Жаль лише, що і тим разом ремонстрация з руского боку вийшла спізненою, бо роздача запомоги вже, можна сказати, на укінченю, і тому евентуальне рішене протесту „Просьвіти“ та „Сільского Господаря“ фактичного стану річий уже не змінить. Все таки своє значінє на будуче буде воно мати як і для руских кругів буде пригадкою, аби другим разом заздалегідь пильнували своїх інтересів.

Та вертаючи до заяви намісника, не можемо не зазначити, що — як не вдоволила вона голови т-а „Просьвіта“ — так і не може вдоволити руского загалу. П. намісника можемо запевнити, що ми радо зреиґнуємо з его „прихильности“ до „Просьвіти“ на словах, а за се воліли би, аби він на дїлї рівно трактував наші інституциї з польскими. Вправдї п. намісник звалює вину за поминене „Просьвіти“ на міністерство рільництва, однак спитаємо: хто інформує міністерство про краєві відносини і інституциї та хто з уряду до сего покликаний, як не намісник? А тим більше можемо піднести се що до намісника Галичини, котрий — як звісно — має специяльно вимовлену повновласть і без якого згоди ніяке міністерство нічого фактично що до Галичини не зарядить.

Як сказано однак, хочби намісник, а за ним міністерство, тепер узнали потребу покликаня руского репрезентанта до комітету, справа in merito спізнена. І тут годї нам не зазначити, що спізнена вона також і з вини наших парляментарних послів, котрих увагу на неї ми кілька разів уже звертали, а котрі — бодай, як се нам звісно — нїчого в сїй справі не зробили, хоч зробити могли. Чому наші парляментарні заступники мовчать в сїй справі, се їх тайна, і вона певно вияснять єї аж своїм виборцям. Нашим обовязком однак вважаємо зазначити наслїдки, як і се, що і тепер ще клюб руских парляментарних послів повинен порушити сю справу в пленум парляменту так для забезпеки на будуче як і для виволїченя польскої господарки на ширшу арену. Справа надає ся, як не мож красше, до наглячого внесеня, при чім вияснило би ся, хто виконував чиї вказівки: міністер намісникові чи намісник міністрові — та ширший сьвіт почув би як на голодовій нуждї руского народу будує ся ягайлоньску Польщу. Се обовязок наших послів.

А наша суспільність не повинна теж спускати справи з ока. Вправдї на тепер не дасть се вже ніяких реальних результатів тим більше, що наші люде, знеохочені до усеї акциї запомогової і не маючи довіря до комітету ратункового в его складї теперішнім та бачучи, як при роздїлї запомог нехтує ся цїлком руских селян, а фортує ся лише Поляків і хрунїв, навіть вже о неї не убігають ся. Все таки однак належить факти гакатистичної системи в роздїлї запомог подавати до відома нашим послам і оголошувати в пресї, аби належним здемаскованєм польскої господарки боронити ся від неї на будуче.

Ми, руска преса, та інтересовані рускі інституциї сповнили свій обовязок; нехай сповнять его і рускі посли та руска суспільність.

На порозї до середних шкіл.

II. Переходимо до найновійшої статистики, — очивидно, урядової. На сей шкільний рік, на 1905., зголосило ся у всїх західних ґімназиях до 1. кляси 1949 учеників, а з того перепало при іспитї 229 = 11·75 проц.; у східних ґімназиях зголосило ся 3966 учеників, а перепало 780 = 19·91 проц. Ось і потверджує ся знов те саме, що ми помічали і на що указували в попередних роках. У східній Галичинї є дві нїмецкі ґімназиї, а чотири рускі. До нїмецких зголосило ся 202 учеників, а перепало з них 78=38·61 проц.; до руских зголосило ся 663 учеників, а перепало 99= несповна 15 проц. До польских ґімназий у східній Галичинї зголосило ся 3101 учеників, а перепало 603=19·48 проц. Возьмім еще зокрема польскі ґімназиї у Львові. Тут зголосило ся до 1. кляси 713 учеників, а перепало 96=13·46 проц. Придивім же ся наконець еще деяким ґімназиям зокрема, — насамперед руским. У львівскій ґімназиї перепало 53 учеників на 273=19·41 проц., в коломийскій перепало 15·51 проц., в перемиській 13·46 проц., в тернопільскій 8·80 проц. Ну, а в польских? В Кракові у св. Яцка перепало 5 проц., у св. Анни щось троха над 6 проц., в V-ій у Львові 5·58 процент.

Числа говорять! Але краєва рада шкільна, а з нею і п. віцепрезидент Плажек, не видить ріжницї межи польскими ґімназиями львівскими (13·46 проц.), зокрема V-ою (5·58 проц.), а рускою львівскою (19.41 проц.); не видить ріжницї межи єдиною найлагіднїйшою ґімназиєю рускою в Тернополи (8·80 проц.), а краківскими польскими (5 і 6 проц.) та V-ою львівскою (5·80 проц.): лиш грізно витріщили очи на ріжницю між східними польскими ґімназиями (19·91 проц.), може й нїмецкими (38·61 проц.!), а рускими (15 проц.)! А що-ж би то було, колиб так наші ґімназиї (як слушно і справедливо домагатись від них) пішли слїдом Дембіци, Вадовиць або й краківского св. Яцка, де тисне ся до школи головно сільска молодїж мазурска, коли не менше то певно не більше інтелїґентна від нашої!

Отже коли вже раз краєва шкільна власть з висоти своєї добачила те лихо, що від так давна без стриму і спину воює по наших школах, і коли справдї хоче сему лихови зарадити: то не туди дорога, щоби ударяти на рускі ґімназиї за їх нїбито велику ласку для своєї молодїжи; не туди й дорога, щоби й без того небувалу деинде безоглядну строгість при іспитах 10-лїтних полохливих дїтий ще підбивати.

Коли школа має бути справдї школою, ще до того виховуючою, то не повинна в ній мати місця ніяка політика, ні суспільна ні національна. Часи каст минули вже давно. Тепер люди не родять ся анї до плуга анї до копита анї до золотих ковнірів, а кождий має однакове право до просьвіти, до школи і до такого житя, яке школа і наука отвирає. Так само школа не повинна знати ні Поляка ні Русина ні Жида, а ученика і его поведенє та науку. Коли ще й школа буде під впливом суспільних і національних звад, то готов настати час таких усобиць, що навіть члени родини станут одні против других з ножами. Отже передовсїм геть з системою і тенденциями п. Бобжиньского, що то бажав, щоби сїм мілїонів душ в Галичинї чим-скорше почули себе Поляками та щоби до середних шкіл не пхали ся ті, що не родились панами чи на панів.

Друга річ: тямити треба, що до 1. кляси середних шкіл не зголошують ся ті, що покінчили унїверситет, але дїти, котрі що-йно хотять чогось учити ся і научити ся. Річ певна, що до якоїсь міри треба мати вже готове підготовленє до тих наук і годї принимати всїх, хто просто від худоби або й з паньских сальонів зголосить ся. Але на все є міра. Бувало за нїмецких часів не вимагано (хоч вимоги приписані були майже ті самі, що й нинї), щоби хлопець плавно і без блудів умів говорити по нїмецки; він же мав перед собою вісїм лїт часу на науку того язика. А тепер? За леда похибку в польскій деклїнациї, за неправильну вимову (як се буває часто у Жидів або й Русинів) палять з польского язика. Нам лучило ся раз чути з уст старого, високо образованого і щирого Поляка в розмові — отже в реченю — форму „Kosciuszkiego“ (був то очивидний lapsus), а форму „Fredra“ замість „Fredry“ (також per lapsum) можна нераз почути. Але коли 10-лїтна дитина, наполохана вже наперед, дістане при іспитї пита-

Короткий погляд на словіньску літературу.

[*Відчит Е. Валенчіча, виголошений в „Академ. Громадї“*].

I. Від найдавнїйших часів до реформациї.

Вже в другій половинї шестого столїтя Словінцї зачали ширити ся через Угорщину в теперішні краї і під проводом своїх князів поселяли ся в теперішній Країнї, Каринтиї, Долїшній Австриї, і втяли ся глубоко навіть в Тироль, осїли в теперішній горішній, північній Істриї і Італїї до ріки Талїямента, а поодинокі части відорвали ся від свого народу й зайшли навіть в нїмецкі краї, далеко на північ, де загибли в морю нїмецких племен Баварців, Турингів і Саксів. Здоровий і сьвіжий нарід не задоволив ся тим простором землї, але почав продирати ся глубше в Італїю і Баварию. Дикі Авари побороли Словінців і змусили їх з ними разом іти дальше в Італїю; але й Аварів побито, а Словінцї вернули ся, нїчого не вдїявши, в свої краї. Баварский володар Тасило I. поборов їх на Тоблескім полю і не пустив їх дальше у свій край. Словінцї вже тодї стратили чуте єдности з своїми братьми Хорватами, котрі, оселивши ся побіч них на просторих землях, нїколи їх в борбах не підпомагали, через що Словінцї вкінци мусїли підлягти переважаючим силам більше досьвідчених в борбах Льонґобардів і Баварців. Річ певна, що ми мали би нинї цїлком иншу картину альпейских країв, коли би наші прадїди рука в руку, з одушевленєм обосторонно підпомагаючи ся, здобували свої нові оселї разом з своїми многочисленнїйшими і хоробрими братьми Хорватами. Шкода, що вже тодї ми не бачимо тої єдности, котра так много могла була до розвою й самостійности причинити ся.

Другі словіньскі племена, котрі не прийшли ще в безпосередну стичність з Льонґобардами й Баварцями, заховали ще свою самостійність, але мусїли так много терпіти від диких Гунів, Ґотів і Аварів, що року 747 словіньский володар Борут просив Баварців о поміч, за що мусїв признати їх зверхність.

Від того часу почала ширити ся християньска віра поміж Словінцями, Горазд, котрий з своїм родичом Хотимиром перебував закладником на дворі баварскім, приняв там християньску віру і, вернувши до свого краю, сам много вплавав на розширенє св. віри. Однак нїмецкі сьвященики ширили св. віру так безоглядно, що р. 769 нарід прогнав їх з краю; але вже три роки пізнїйше наслїдник Хотимира князь Вальгун зневолив їх при помочи Баварців, приняти Хр. віру.

Патриярхат аквилейский не старав ся дуже о розширюванє св. віри поміж Словінцями, але з тим більшим жаром ширили християньство епископи зальцбурскі, закладаючи всюди монастирі і будуючи церкви. Ті монастирі збогачували ся через многі дари від баварских а пізнїйше від франконьских володарів. Тасило приміром подарував монастареви в Кремсмінстері 10 сел і трицять словіньских родин. Виргілий, епископ зальцбурский, положив богато заслуг при розширюваню св. віри. Називають его „апостолом словеньским“, хотяй сам нїколи не був в словеньских краях, а посилав лише свого епископа Модеста з сьвящениками. Епископат зальцбурский вивисшено пізнїйше на архиепископат за заслуги, котрі положив в ширеню віри між панонськими Словінцями.

Словінцї вкінци утратили зовсїм свою самостійність, коли Кароль Великий побідив баварского володаря Тасила й тим підчинив его власти також словіньскі краї. Він полишив їм еще власних князів, але тих підчинив своїм намісникам. Сих своїх князів наміщував в Каринтиї нарід сам; кождий князь мусїв по старім звичаю зложати присягу, що буде боронити вірно свій нарід, віру, вдови і сироти. Ту присягу складав князь тілько в язицї словіньскім. Ми видїли, як скоро стратив нарід свою самостійність в нерівній борбі з так могутними противниками, якими були Франки, вже перед тим ослаблений довголїтними борбами против Льонґобардів, Гунів, Аварів і через внутрішні суперечки. По Вальгуні мали Словінцї ще немного своїх князів, як: Войноміра, Прівіслава, Цемінаса, Стойміра й послїдного Едгара, по котрих засїли на князівскім престолї чужі Нїмцї, котрі зовсїм знищили словіньску аристократию. Нарід, стративши свою самостійність і своїх князів, перестав занимати ся житєм політичним, провадячи смутне житє, використуваний з усїх сторін від своїх нових панів й монастирів, котрі почали рости в краю як гриби по дощи, знаючи, що будуть мати гарні доходи від працьовитої людности. О якійсь літературі тих часів не можна навіть думати. Сьвященики, виключно Нїмцї, ширили в чужім язицї свої науки, щоби через те постепенно зміцнити свій вплив, і так приготовляли дорогу до зґерманізованя народу. Єдиним літературним памятником суть Бріжиньскі відривки, котрі найшов доперва в найновійших часах Вондрак межи книгами бріжиньскої бібліотеки, котра була перевезена до Монахиї.

Сей памятник обнимає одну молитву, котру нарід повторяв за сьвящеником, дальше поученє перед сповідию і сповідну молитву. С. молитви була написані в тій цїли, щоби нїмецкі сьвященики могли хоть найпримітнїйшу науку удїляти народови в зрозумілім ему язицї. Автор тих відривок не знаний, а о часї появи на їх суть ріжні гадки. Копітар ставить перший і другий відривок в осьме столїтє, а третий в десяте. Мікльосич є гадки, що були они написані в девятім або десятім віцї. Видали й оцїнили їх многі учені, як: Мікльосич, Копітар, Кеппен і Востоков. По причині віднайдення того памятника написав Шафаржик до Копітара: „Gratulor vobis, quod antiquissimum monumentum habetis“. Писаний є старою латиньскою правописию. Се є одинокий памятник, який маємо з своїх найдавнїйших часів.

Причина, задля котрої не розвинула ся у нас література церковна, є ясна. Ми приняли християньство від Риму, котрий утвердив ся зі своєю латиньскою літурґією у нас на завше. Коли у инших слованьских народів так гарно розвивала ся література церковна, наш нарід, не маючи жадного образованя, не міг творити власної літератури, а сьвященики не чули жадної потреби самі учити ся язика словіньского, маючи літературу латиньску, котра їм зовсїм вистарчала. Але язик словіньский прецїнь ще довго не стратив свого значіня в житю суспільнім, що видимо з того, що князї мусїли складати присягу в язицї словіньскім; а гарним також єсть висказ володаря Бернарда до Ліхтенштейна, подорожуючого через Каринтию, за Венеру перебраного: Buge Was primi, gralwa Venus (Най Вас Бог прийме, королево Венеро).

(Дальше буде.)

не: Odmieniaj „Kosciuszko“! (отже не в реченях) і скаже, хорони Боже, „Kosciuszko — Kosciuszkiego“, то часто й не зададуть уже иншого питаня, тілько спалять. Не казати вже про такі мудрі питаня, як: Odmieniaj „którykolwiek chrabąszcz“! На тім в таких Бродах або в Бучачи може провалити ся і 20 учеників. Хто бував сьвідком при вступних іспитах з польского язика, той міг би неімовірні анекдоти розказувати о тім, як то палить ся Жидів і Русинів.

Тільки ж не треба думати, що там, де взагалі остро питають при іспиті, може лише занадто строго тримають ся приписаних вимог. Воно може часом і таке лучати ся, але головно є воно тенденцийне. Колиб так можна яким ладаном викурити зі школи політику, то й ся строгість уступила би місця давній педаґоґічній вирозумілости, яку старші з нас тямлять з німецких часів.

Та звідкиж того ладану ждати? Чи від краєвої ради шкільної, котра у своїм згаданім обіжнику так визьвірила ся на рускі ґімназиї, — цілком несправедливо і незгідно з правдою? Від тої краєвої власти, що навіть у своїх урядових справозданях боїть ся, мов той сьвяченої води, рускої букви та друкує заголовки руских шкільних книжок латинкою?

При такім стані річий не зарадить лихови ніякі обіжники. А втім . . . ми вже чували про неоден, навіть часом дуже гарний обіжник то президентів всіляких то міністрів, що побачив сьвіт божий хиба на те, щоби зараз спочити під верствою пороху. Бо президенти і міністри у нас великі і можні пани, але . . . w Polsce jak kto chce!

Одним хором: — кольонїзувати!

Звісні уже нашим читачам загальні збори „Банку парцеляцийного“ викликали цілу літературу ad hoc на стовпцях польскої преси. Відозвали ся орґани найсильнійших і децидуючих нині в краю сторонництв: подоляків, вшехполяків і краківских станчиків — Gazeta Narodowa, Słowo Polskie та Czas, однозвучним хором солїдаризуючи ся з становищем вшехпольскої опозициї на загальних зборах сего банку та заявляючи ся за безоглядною кольонїзацию Руси. Весь розмах заборчих та екстермінацийних інстинктів польских керманичів сего краю проявив ся з нагоди дискусиї в парцеляцийнім банку у своїм повнім блеску і всі рішаючі круги польскої суспільности устами своєї преси заявили ся рішучими кольонїзаторами рускої части краю. Навіть той підвавельский єзуїт, орґан „найприхильнійших ще Русинам“ краківских консерватистів, і він явно скинув маску маківявельскої осторожности та хитрости і прямо зсолїдаризував ся з найзапеклїйшими русиножерами: Gazet'ою Narodow'ою і Słow'ом Polsk'им — проява дуже знаменна та характеристична для поглядів та плянів, якими в тій справі руководить ся сторонництво, до котрого причисляють ся перші корифеї серед польских керманичів та сам намісник краю.

Відзивів Słow'a Polsk'ого в тій справі переказувати не будемо. Становище єго ідентичне з становищем вшехпольскої опозициї на зборах банку, а принцип що-до парцеляций у східній Галичині: „polska (?!) ziemia w polskie ręce!“ За те коротко переважемо виводи так авторитетних орґанів, бо орґанів двох головних і рішаючих шляхотских сторонництв: Gazet'и Narodow'ої і Czas'у.

„Gazeta Narodowa“ в статї „Zamiast pożytku — szkoda“ ударяє відразу в високий тон та каже, що послїдна дискусия в банку парцеляцийнім витягла на яву факти і дати, які занепокоїли в високій мірі всю польску суспільність. Щоби подїлати подражнюючо на польско-шовіністичну опінїю, „Gazeta Narodowa“ трубить громогласно, будьто на 8.217 морґів, розпарцельованих у східній Галичині, лише 2.101 пішло в польскі руки (се історична неправда, бо сам директор Дескур признав, що при ніякій — розуміє ся — мішаній парцеляциї навіть половина землї не пішла в рускі руки — а де-ж ще парцеляциї між самих Мазурів!). З питомою собі перфідиєю стара подільска девотка заявляє, що вона „далека від того“, аби усувати руских селян від права набувати землю, але (!) мусить виступити рішучо против шкідної (!) діяльности банку парцеляцийного, котрий протеґує (!!) руских селян. Між тим єго „народовим обовязком“ є продавати землю лише в польскі руки. „Gazeta Narodowa“ посуває ся далї до того, що навіть Банк краєвий вважає „народовою“ інституциєю, що має попирати польскі шовіністичні інтереси (гарна перспектива для рентових о сель!), та хоче припускати, що висказ дир. Зґурского, що банк краєвий не міг би давати гроший на явну кольонїзацию, се лише lapsus linguae. Gazeta Narodowa софізмує, що спроваджуванє Мазурів до східної Галичини се ще буде ніяка „кольонїзация“, бо буде се продаж „автохтонам“ (!!) сего краю, а „не яким Вельґам або Японцям“. „Gazeta Narodowa“ кінчить таким характеристичним уступом, що звучить наче команда: „Ми цілком иншої думки, ніж п. дир. Зґурский. Сумніваємося, чи банк краєвий — а як звісно, Банк парцеляцийний оперує переважно єго фондами — буде міг попирати „Банк парцеляцийний“ і дальше, коли той дальше буде вести так шкідну для „народових інтересів роботу“. Орґан подоляків — як бачимо — посуває ся до тої цинїчної безличности, що банкови краєвому велить стати на явні услуги русиножерству найзагорільших польских шовіністів. А покик єго певне буде мати свої наслїдки.

Отсї виводи, а іменно наймаркантнїйші уступи з них перепечатав з повною апробатою і краківский Czas, додаючи від себе такі замітні та многоговорячі уваги:

Банк парцеляцийний, як звісно, опирає ся о фонди банку краєвого, тож і становище сего послїдного банку зглядом парцеляциї розбирає ся у пресї. Не сумніваємо ся, що справа та буде вияснена річево та зі зрозумінєм її ваги. Ніхто, хто знає нашу традицию (хитро-єзуїтску!) в справі польско-руских відносин, не посудить нас хиба, щоби ми з діяльности Банку парцеляцийного робили підпал для спорів; але (ага!) справа надто важна, аби не викликала голосного відгомону. Точкою, що домагає ся вияснення, єсть квестия: чи в даних відносинах, пануючих у східній Галичині, про напрям парцеляцийної акциї мають рішати лише моменти фінансові, чи також і „народовий“ стан посїдання? Не думаємо, аби банк міг усунути ся від відповіди на се питанє“.

Czas — як бачимо — хоч відзиває ся значно „політичнїйше“ від Gazet'и Narodow'ої, в цїлости апробує її виводи.

Пишучи онодї про дискусию в банку парцеляцийнім, закінчили ми нашу статю сконстатованєм тої грізної небезпеки, що повисла нам за плечима, та зазивом до всего нашого загалу для скоординованя всїх можливих сил суспільности до оборони перед мазурским заливом. Наведені нами голоси децидуючих орґанів польскої суспільности доказують, що слова наші не були голословним пуджанєм та що розміри справдїшної небезпеки більші, ніж се нашому загалови може видавати ся, а тим самим, що і потреба серіозної та безпороволочної контракциї з рускої сторони являє ся крайне пекучою, коли руский елемент східної Галичини не має раз на все зречи ся надії на самостійну політичну ролю в будучности, яка прецінь ніяк не може бути участию меншости населеня даної териториї.

Проблем, який супротив того відчиняє ся перед руским загалом, ясний і в тій своїй ясности та недвозначности до краю грізний: або галицкі Русини потрафлять дорогою з'єдиненя усїх своїх сил для економічної самооборони спинити польску потопу і вдержать ся як національна більшість у східній Галичині, або вони сего не потрафлять і східна Галичина (а за нею і угорска Русь та Буковина) перестане бути природною складовою частиною українсько-рускої, національної териториї і стане такою-ж частиною Польщі. Цїлий вузол отсеї національної драми лежить отже в моральній та материяльній здібности до оборони по рускій стороні. Бо що наш противник в разї рускої бездїльности мусить протягом одного десятка, найдальше двох десятків лїт осягнути свою цїль, се річ ясна. Річ в тім, чи з'уміємо викресати з себе стілько сили, аби перечеркнути єго роботу. А чи з'уміємо?...

Відповідь на се питанє повинна нам дати найблизша будуччина. Перед суспільностию нашою стоїть тепер рішаючий іспит її національного виробленя. Суспільність руска мусить або порозуміти грозу положеня і здобути ся на рішучу акцию в цїли заради небезпеці, або зрезиґнувати з політичного істнованя на власній земли та згодити ся з гори на повільну та певну загибіль і слїду руского в Галичині. Отсе віз і перевіз всїм, хто лише почуває ся Русином та хто лише спочуває народному дїлу.

Вправдї і доси роблено у нас уже дещо в цїли управильнюваня парцеляциї по думцї інтересів автохтонного руского населеня. Та заходи приватних руских одиниць і спілок як і деяких руских товариств кредитових в тім напрямі надто несистематичні, надто спорадичні і загалом надто малозначні, щоби могли на дальше стати противвагою з'орґанїзованої, при помочи значних капіталів, евентуально і при помочи краю веденої акциї польскої. Тут треба орґанїзациї всїх можливих руских капіталів, треба капіталів значних, треба обдуманого пляну та енерґічного переводженя єго в дїло. І хоч як руска суспільність видає ся убогою і хоч як тяжко добути з неї жертв на народне дїло, то все таки віримо, що знайде ся серед неї досить капіталів *для вложеня* у парцеляцийне дїло. У нас, може й не без рациї, лише землю вважає ся безпечною льокациєю капіталу. І як на инші підприємства всякий отягає ся з своїм невеликим капіталом, тим більше саме що він невеликий, а волить льокувати єго у сильних чужих институциях, так тим певнїйше льокує єго в институциї рускій, опертій на земельній фундациї. Всякий знає, що на землю позичати найбезпечнїйше, і руска институция, руский парцеляцийний банк, що посередничив би в льокациї руских капіталів в парцеляцийнім кредитї, може числити на живу участь руского загалу.

Основанє і успішна діяльність руского парцеляцийного банку можливі тим більше, що не всї парцеляцийні інтереси вимагають заанґажованя капіталів самого банку. Вправдї руский банк парцеляцийний не міг би намагати інтересами комісовими, при яких по правилу лише в части заанґажовують ся капітали банку, бо польскі дїдичі отягали би ся звертати ся з комісом до рускої институциї; але за те міг би вживати другої дороги, уживаної і польским банком парцеляц., а іменно орґанїзованя парцеляцийних приватних спілок та даваня їм евентуальної підмоги.

З усїх тих взглядів основанє руского парц. банку являє ся нам річию цїлком можливою до переведеня; а що се рівночасно і конечна, тож руска суспільність, а в першім рядї керманичі руских фінансових институций повинні безпроволочно взяти ся до дїла. Задачию-ж загалу буде підперти єго своїми капіталами та живим співдїланєм. А думаємо, що до сего певного дїла не відкажуть своїх капіталів і ті рускі заможні люди та институциї, котрі доси льокують для безпеки свій гріш у польских институциях. Руска земля се певнїйша льокация ніж яка небудь польска щадниця або банк.

З ради державної.

Буджетова комісия радила вчера над титулом „почти і телеґрафи“. П. Романчук жалував ся на легковаженє руского язика на галицких почтах, котрі посилки рускі висилають до невластивих осіб або місцевостий, або в инший спосіб шиканують, через що руске населенє наражене на великі страти. Яко спосіб усуненя сеї аномалії бесїдник предкладає заведенє науки руского язика на курсах почтових практикантів при дирекциї почт у Львові (перенесенє всїх Русинів почтарів, урядників почтових і листоносів з західної Галичини до східної, відразу зарадило би лихови. *Ред.*) Дальше бесїдник домагає ся руских написий на почтових будинках і на стампілях, котрі впрочім в Галичині суть правильно нечеткі, з чого виходять ріжні недогідности. В справі поліпшеня биту почтового персоналу бесїдник прилучив ся до виводів попередних бесїдників.

П. Ґрек жалував ся на поступованє руских почт, котрі звертають листи висилані з Галичини з польскими закінченями. Бесїдник домагає ся, щоби міністер виступив против такого обмежуваня „прав“ австрийских горожан.

Міністер Каль предложив подрібний виказ переведених реформ, зазначив, що поправа платнї урядників і служби обтяжила державний буджет о 20 міліонів. Бесїдник є щирим прихильником зрівнаня платнї почтових маніпулянток з платнею помічних урядників почтових. Тон, в який персонал почт і телеґрафів виступає з своїми жаданями, є невластивий. Міністер дав докладний погляд на розвій телефонів і на програму дальших праць. Між иншим буде переведена цїлковита реконструкция телефонів у Львові і будова телефонічної лїнії Львів-Дрогобич. Буджет почт і телеґрафів ухвалено.

Правнича комісия віддала послови Яблоньскому реферат в справі ухваленого палатою панів проєкту закона, після котрого в будучности суди будуть обовязані безплатно виготовляти контракти купна і продажи недвижимостий, коли вартість ґрунту не переступає 200 корон. Відтак обговорювано предложенє о заведеню громадских урядів посередництва. П. Бик виводив, що се буде новим обмеженєм аґенд адвокатского стану. Бесїдник гадає, що міністерство судівництва буде мусїло заняти ся справою охорони адвокатского стану. Треба подумати над гадкою степенованя в тім дусї, щоби початкуючим адвокатам признавано право заступництва лише перед повітовим судом, по якімсь часї перед висшими судами, а в кінци перед найвисшим трибуналом. Така практика є вже в инших державах і могла би причинити ся до зменшеня нужди між адвокатами.

Управитель міністерства судівництва др. Кляйн заявив, що проєкт заступленя громадских урядів посередництва державними урядами полюбовними, є неможливий до переведеня. Бесїдник перестерігає впрочім перед обовязковим заведенєм громадских урядів посередництва у всїх громадах, бо при тім треба увзглядити окремі відносини поодиноких країв. Сею справою повинно заняти ся краєве законодавство.

Справи австро-угорскі.

Угорска кріза.

Цїсар вже вернув з Будапешту до Відня. Преса приняла від'їзд рівнодушно, лише орґан найкрайнїйшого крила сторонництва независимости висказує іронїчно бажанє, щоби монарх, котрий поїхав до Відня австрийским цїсарем, вернув до Будапешту угорским королем. Деякі дневники здогадують ся, що цїсар поїхав до Відня на се, щоби порозуміти ся з наслїдником престола що до мадярских жадань.

У Відни говорять, що австрийске правительство наміряє вислати до угорского правительства конкретне запитанє в справі парляментарного полагодженя цлової тарифи і торговельних договорів і буде домагати ся поруки, що ті справи будуть полагоджені парляментарно і в відповіднім часї. Від відповіди на се, будуть зависїти дальші кроки віденьского правительства. Се письмо зазначує дальше, що на случай неґативної відповіди австрийске правительство безусловно вишле до Угорщини ультіматум.

Тепер дійшло до публичної відомости, що для полагодженя кризи, Кошут поручив цїсареви передати місаю утвореня кабінету Андрашому на підставі угоди з 1867. Цїсар мав згодити ся на проґраму сполученої лївиці, лише домагав ся, щоби військові жаданя відложено на два роки. Військова адміністрация не домагала би ся відразу 450 міліонів, контингент рекрута лишив би ся не змінений через 2 роки, корона ручила би, що система правительства не буде змінена і абдикувала би з права розвязуваня сойму. З кредиту 450 міліонів правительство далоби військовому зарядови в 1905 р. 175 міліонів, в 1906 р. 123 міліонів, а в 1907 р. 81 міліонів. Нове правительство ручило би новий закон військовий о контингенті рекрута. Инші предложеня корони не входили би в рахунок.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. „Русь“ доносить, що дня 29 марта відбулась в мешканю міністра внутрішних справ приготовляюча конференция для скликаня народного собору. На сїй конференциї обговорювано ріжні способи скликаня собору.

Тифліс. В Баку знов вибухли розрухи. На одного комісаря поліциї стрілено 8 разів з револьверів, але жаден стріл не трафив. Пристав арештував двох підозрілих людий коло дому ґубернатора. Спільники хотїли відбити їх, але двох з них арештовано. Одного убито, а 2 тяжко ранено. Всї арештовані суть Вірменами. В місті неспокій.

Льондон. З Кавказу доносять, що між гірскими племенами вибухло формальне повстанє. Розширювані проклямациї воєнні взивають до загального вибуху по Великодни. Небезпеченьство для правительства тим більше, що війска є дуже мало, бо богато відділів вислано до Манджуриї.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Лїневич телеґрафує: Японцї відіслали нам з полоненого персоналу Червоного Хреста: Ґушкова, 9 сестер милосердия, 26 висших функціонарів лїкарских і 65 санїтетів. Ґушков оповідає, що 20 сестер милосердия, 30 лїкарів і 150 санїтетів Японцї вислали через Чіфу до Росиї. В Мукденї лишив ся ранений ґенерал Ґаненфельд, 36 офіцирів, 1 лїкар і 1649 рядових. При виїздї з Мукдену було в шпиталях Червоного Хреста 460 недужих і ранених Росиян і 406 Японців. По занятю Мукдену Японцями прийшло до Мукдену 36 ранених офіцирів російских і 1089 вояків. Ранених збирав російский персонал санїтарний разом з персоналом японьским. Ґушков оповідає, що Японцї обходять ся з російскими раненими, лїкарями і сестрами дуже добре.

Токіо. Часть японьского ґарнїзону в Санчу вигнала Росиян з кількох сел о 9 миль на захід від місцевости Чічінча і обсадила сю місцевість, як також місцевість Сумінчен. Японцї заняли кілька місцевостий, а дійшовши до Сантаоку, розпочали пальбу до російского відділу кінноти, зложеного з 500 людий і розігнала єго.

Льондон. Дневники потверджують вість, що Япан незабаром займе Сахалін і заатакує Владивосток від сторони моря (?). Японцї обняли в свій власний заряд почти і телеґрафи в цїлій Кореї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росиї.

Петербург. Побідоносцев подав ся до димісиї. Причиною сего кроку є що раз сильнїйший рух між православним духовеньством, котре протестує против упосліджения їх праз і традиций сьвітскими властями. Рух в користь привернення патриярхату що раз сильнїйший. Говорять, що синод на засїданю 30 марта рішив на весну скликати собор і вибрати патриярха. Ректор духовної академії в Петербурзї заявив в промові ви-

голошеній з нагоди архимандрита Михаїла, що російска церков стоїть в передодни висвободженя з під непотрібної контролї.

Париж. В кругах Росиян говорять, що убійцею Серґія є князь Оболеньский. Полїция мала лише тілько ствердити, що він має 45 літ і є офіцером кінноти. Здогадують ся, що формального процесу цїлком не буде, а убийця щезне в якийсь спосіб з сьвіта.

Угорский сойм.

Будапешт. На вчерашнім засїданю сойму відчитано письмо правительства в справі надзвичайних кредитів військових. Кошут поставив два наглі внесеня. 1) О внесенє Lex Daniel (заострене реґуляміну нарад). 2) О вибір комісиї з 21, в цїли ухваленя адреси до корони. На тім засїданє замкнено. На нинїшнім засїданю дискусия над сими внесенями.

Заговор, чи крадіж?

Париж. В мешканю урльопованого капітана Тамбурінього сконфісковано 500 мундурів піхоти. На однім передмістю знайдено у тандитаря 8000 карабінових патронів, котрі сконфісковано а тандитаря арештовано. Тамбурінього також арештовано і его тестя, бувшого підофіцира Вріна. Говорять, що тут розходить ся о військовий заговор, подібний до заговора ґенерала Малета з 1812 р., котрого цїлию було поваленє цїсарства.

З'їзд Любета з королем Едвардом.

Льондон. Нинї з'їдуть ся Любе з анґлійским королем Едвардом; Любе поїде з королем до ліоньского двірця в Парижи.

НОВИНКИ.

— **Москвофільскі подвиги на провінциї.** Пишуть нам з Бучача: Коли тутешні кацапскі провідники закладали чит. общ. Качковского, то на загальне домаганє міщан заявили рішучо, що читальня буде руською а не кацапскою, що она буде попирати народну справу руску, не московску, і буде ширити між міщанами правдиву просьвіту. Однак не так склало ся, як казало ся. Московскі наймити викинули з часом всї народні рускі ґазети (Дїло, Свободу) з читальнї, перестали сьвяткувати вечерниці Шевченківскі, ба навіть заказали сьпівати в читальнї всякі патріотичні рускі пісни, крім перестарілих „Мир вам брата" і „Щасть нам Боже". Коли ж міщани побачили ще, що кацапи наносять їм до читальнї ріжні кацапскі і московскі ґазети, в котрих годі правди дочитати ся, коли їх Гецевъ відчищує і поясняє і ще кажуть їм тепер журити ся віною Росиї з Япаном, а не народними рускими справами. Перенесли ся многі з них до читальнї „Поросьвіти", а инші зачинають „бунтувати ся". Так дня 12. марця засьпівали міщани по представленю кілька руских патріотичних пісний. Кацапскі проводирі, немогучи зрозуміти, по якому се дїє ся, що міщани їм не вірять і не дають ся ловити на ковбасу анї пиво, накинули ся в 59. ч. „Галичанина" на учительку з Озерян п-у Харецку Юлію, доньку тутешного чесного і всїми поважаного міщанина п. Ант. Харецкого, закидаючи їй, немов то она зачинала сьпівати пісни: „Ще не вмерла Україна, О честь вам кацапскі лайдаки, Не пора Москалеви й Ляхови служить". Тимчасом се чиста брехня! П-а Харецка була вправдї того дня в читальни, бо мала дїло до батька, котрий був занятий при представленю, тай хотїла з ним попращати ся, бо за пів години мусїла від'їздити вечірним поїздом до Озерян, однак зараз по представленю, коли музика на приказ заступника голови читальнї відограла „Ще не вмерла Україна", зачим всї присутні відсьпівали сю пісню, відійшла она з материю домів. Доперва по її відході зачала Мария Богданова сьпівати „Не пора, О честь вам кацапи" і инші патріотичні пісн[illegible]. Крім „О честь вам", котрої дальших слів нїхто не знав, всї пісни сьпівав кождий, хто лише був в читальни. Отже неправда, щоби п-а Харецка зачинала сьпівати висше наведені пісни, бо її вже на той час в читальнї не було. Дописуватель „Галичанина" вчіпив ся її як дурний плота, бо знає, що вона щира патріотка, а зовсїм не сподїває ся, щоби міщани ще тепер вважали себе Русинами, хоть він вже третий рік їх туманить і в них вмавляє як в Жида холеру, що они Москалї. Що більше! Він навіть важить ся називати п. Харецкого і его жінку кацапами; але они зовсїм себе такими не почувають. Они переконані, що суть Русинами не кацапами — лайдаками, тому на загальних зборах будуть домагати ся переміни чит. „Качковского" на читальню „Просьвіти", або Руску міщаньску читальню" і викиненє з неї Галичанина, Руского Слова і т. п. сьмітя, котрі відносять ся ворожо до всего руского. Всї міщани повинні піти за п. Харецким, котрий є звісний задля непохитности свого характеру і все стоїть за народною рускою справою. Крайний вже час не дати ся за нїс водити московским наймитам! — *К.*

— **Перед льосованєм.** Вистава фантів льотериї львівского „Сокола" потребує лише три днї: завтра, позавтра і через недїлю. Від послїдної вистави льотерия побільшила ся многими цїнними фантами, які зі всїх сторін Галичини присилали наші панночки. Вистава буде інтересна для всїх, і для тих, що її ще не оглядали, і для тих, що були на осїнній виставі фантів. Льосованє відбуде ся в понедїлок в присутности відпоручників державних властий. Вступ на виставу для публики буде того дня недозволений.

— **Молодїж в польских ґімназиях.** Жандармерия в Тарнові відставила до арешту краківского суду двох ґімназиальних учеників в Тарнова, одного з III, другого з IV кляси. Ученик з третої кляси, перебуваючи перед кількома днями в Кракові, украв у свого вуйка, польского ксьондза 1000 К і утїкши з украденими грішми до Тарнова, почав їх тратити в товаристві другого ученика. Оба многонадїйні молодики, будуча підпора „ойчизни", вештались по селах та місточках і були арештовані в дорозї до Бохнї. Тепер заняв ся ними суд.

— **Процес в. кн. Серґія** має відбути ся в послїдних днях цьвітня в Москві. До Москви виделеґовано окремий сенат, зложений з президента і 6 вотантів. Доси не знати, хто є убийник. В Москві кружить чутка, що убийником в. кн. Серґія є оден з князїв Оболеньских. Говорять також, що власти навмисне не хотїли причинити ся до виясненя ідентичности убийника і не думають, щоби мав відбути ся формальний процес.

— **Монастирі в Ішпанії.** Ішпаньский дописуватель віденьскої Zeit стверджує, що після переведеної в р. 1901 урядової статистики виходить, що в Ішпанії було в тім році 40.030 монахинь і 10.630 монахів разом 50.660. Однак вже урядово додано до сеї статистики, що в тім році 382 монастирів жіночих, а 88 мужеских не зголосило ся до конскрипциї. Коли нунцій папи жалував ся на правительство, що оно робить се обчисленє, то тодїшне лїберальне правительство просто відповіло, що оно боїть ся небезпечeньства для краю ізза величезного числа монахів і монахинь примандровуючих з Франциї, бо се може викликати антиклерикальні розрухи. Від 1901 р. число прибуваючих з Франциї монахів з причини ухваленого там закону проти конґреґаций, значно зросло і нинї всї урожайні місцевости і богаті міста, покрили ся монастирями, що в останних лїтах ростуть мов гриби по дощи. За те не здиблеш тих інституций на убогих кастилїйских степах, в бідних околицях Андалюзиї та в голодуючій Ґалїциї. Конґреґациї сї опанували в Ішпанії не тільки школу і навчанє, маючи в своїх руках майже всї висші і нисші народні школи, але і найбільші предприємства та інтереси, як „Банк ішпаньский", „Трансатлянтийске мореплавне товариство", монополь тютюну, зелїзниці північні і збивають страшні маєтки, скуповуючи землю і займаючи в свої руки що-раз більше промисл та торговлю. (Найдете там кофейнї, готелї, клїніки, аптики, фабрики, найлїпших лїкарів, друкарнї монастирскі, а в Барцельонї навіть занятє акушерок перейшло в руки одного ордену монахинь). У всїх тих напрямах роблять тамошні монахи велику конкуренцию сьвітскому населеню, бо они не платять податків і мають робітника майже безплатно в вихованках та людях, котрими они опікують ся. В виду того всего не диво, що Ішпанія — се вітчина нужди, край анархії і анальфабетизму; $^2/_3$ людности не вміє нї читати нї писати. Дальше бачимо з історії сего краю, що розвій і збільшенє числа монахів в Ішпанії спроваджувало на край все убуток в п[illegible]росторі людности і упадок добробуту у краю, а на відворот обмеженє, або й проґнанє монахів, головно Єзуїтів, мало за собою в наслїдках піднесенє і епоху економічного та морального розвитку краю.

— **Пригода з оружем.** В Пленикові, перемишляньского повіта, лучила ся перед кількома днями сумна пригода. Підлїсничий [в добрах львівского арцибіскупа] Франц Куртика, вернувши з лїса домів з набитою стрільбою, забув усунути з неї набої. На другий день дав гаєвому стрільбу вичистити. Гаєвий положив стрільбу на столї а сам пішов по потрібні прилади. В тій хвили 7-лїтний син Куртики взяв стрільбу і жартом вистрілив до 15-лїтної служницї, Катерини Стецьків. Роздав ся вистріл і розірвав дївчині голову. Стецьківна померла до кількох годин. Слїдство веде ся.

— **Неудачна виправа.** Дня 2 с. м. чотирох гольтїпаків з Бучача, Нагайовский, Яєрберґ, Пловак і Попатайко вибрали ся вечером найм[l]еною фірою до Будзанова, щоби обікрасти касу податкового уряду. По дорозї спoїли добре візника, так що заснув на возї а самі тимчасом поїхали до місточка. Около півночи взяли ся до дїла, перепилували крати і дістали ся до середини, де нагло переходив їм патролюючий жандарм. Всї кинули ся на втікача в ріжні сторони, а оден з них, Яєрберґ, сховав ся в рiцї Серетї, занурившись в водї по шию. Однак незабаром викрив его жандарм і забрав під свою опіку, заложивши тремтячому із страху та зимна ланцушки. Трем иншим удало ся втечи до Бучача, де сховали ся. На другий день привезла жандармерия до Бучача Яєрберґа і арештувала прочих спільників.

— **Землетрясенє навістило** оногдї як доносять з Калькути, північні Індиї на просторі від міста Аґра до Сімля. Шкоди великі. Землетрясенє тревало три минути. Богато людий втратило житє. В місцевости Дофмадана землетрясенє змело з поверхности землї цїлу дїльницю, причім мешканцї погибли під руїнами. В Мусоро нема анї одного будинку неушкодженого, між иншими завалила ся там церква. В містах Дельґі і Сімля також богато потерпіли. З многих міст нема нїяких вістий наслїдком перерви в телєґрафічній комунїкациї. На всякий случай жертви в людях числять на сотки. Тамошні часописи стверджують, що то землетрясенє було найсильнїйше зі всїх, які доси навістили Індиї.

— **Дрібні вісти.** В Чернівцях помер Іван Еґерле, надінжинїр державних зелїзниць в 44 р. житя. Покійний, остаючи довгі роки серед галицкої суспільности, все жив ся дружно з Русинами, користуючись їх бесїдою в конверсациї а до наших змагань все висказував як найгорячїйші свої симпатиї. Перевіз тїла з Черновець до Львова відбув ся 4 цьвітня на кладовище янівске.

В товаристві пароплавного підприємства „Lloyd" в Триестї викрито дефравдацию на більше як 200.000 К, якої допускав ся довгі лїта оден урядник.

Директор міского будівничого уряду у Львові Юлїй Гохберґер помер вчера в 61 роцї житя.

На горі над Пелчиньским ставом у Львові застрілив ся вчера рано 19-лїтний шлюсарский термінатор Стефан Луців з причини нещасливої любови.

В однїй реставрациї в Берлинї посварили ся інжинїр з Варшави Франц Кобилїньский та німецкий осадник з Африки Лїпельт і в поєдинку, який наслїдком того відбув ся, Кобилїньский застрілив Лїпельта на місци.

——

— **Виділ товариства ім. І. Котляревского** пригадує отсим Львівскій громадї, що відчит професора д-ра В. Щурата про Кальдерона „Великий Театр Сьвіта" (El gran teatro del mundo) буде в суботу дня 8 н. ст. цьвітня о 6 годинї вечером в сали V-ої кляси руской ґімназиї (III. поверх). Добровільні датки на фонд будови театру.

— **З тов-а „Основа".** Дня 8 цьвітня, в суботу устроює наше товариство в полїтехнїчній залї концерт в память 44-их роковин смерти Тараса Шевченка при співучасти Вп. п. Ф. Лопатиньской артистки опери, О. Цїпановс[к]ої, Панькова і „Музичного кружка" львівского „Бояна". Програма: 1) Вступне слово. 2) G. Hamm: Тиша вечірна: хор мужеский. 3) а) Mozart: op. 525. Menuetto Rondo, б) Чайковский: Пісня без слів, виконає оркестра. 4) Дует мужеский тов. В. Б. і А. Ч. 5) „Тополя" Т. Шевченка деклямация в супр. фортепяну. 6) Сольо-скрипка: Biernacki: Тропак виконає п. С. Паньків. 7) Сольо сопранове а) Moniuszko, з опери „Галька", б) Лисенко: Як би менї черевички виконає п. Лопатиньска. 8) Сольо-фортепян а) Grieg: „Erotik", б) Reinhold: Impromtu Cis-moll, виконає п. Цїпановска. 9) а) Grieg: „Hiertesar", б) Grieg: „Varen", виконає оркестра. 10) Закінченє: „Ура у бій" А. Вахнянина хор мужеский. Акомпанямент обняли Вп. п. О. Ясеницка, Тарас Шухевич і Василь Безкоровайний. Діріґент хору п. В. Безкоровайний, діріґент оркестри п. інж. Р. Ганїнчак. Фортепян „Bösendorfera" зі складу п. Горшовского. Початок точно о 7 вечер. Цїни місць: крісло I рядне 2 кор., II рядне 1 кор. 50 с., III рядне 1 кор., партер 60 сот., для академиків і студентів і селян 30 с. 50 процент чистого доходу на будову руского театру.

— **Популярно-наукові відчити Рус. тов-а Педаґоґічного у Львові.** Секция пригадує отсим, що відчит д-ра В. Кобриньского відбуде ся в пятницю в школї ім. Шевченка від год. 6—7. При тій нагодї секция перепрошує П. Т. Публику, котра спішила в середу на виклад п. Ст. Людкевича і мусїла вертати з нїчим домів. Сей відчит не відбув ся з причини перешкод независимих анї від секциї анї від прелеґента. Секция має однак надїю, що сей вельми інтересний відчит відбуде ся за кілька днїв.

— **Із „Зорі".** „Кружок забавовий" тогож товариства, устроює в недїлю 9. н. ст. цьвітня в комнатах товариства „Зоря" при ул. Краківский ч. 17. чайні вечерницї. Початок вечерниць о год. 4. Дохід на будову власного дому.

— **Приют для слуг у Львові.** Перші загальні збори новозаснованого товариства „Приют для слуг" відбудуть ся в недїлю дня 16 с. м. о год. $5^1/_2$ по полудни, в сали бібліотеки в забудованях сьвятоюрских. Порядок дневний: 1) Відкритє зборів, 2) відчитанє і поясненє статута, 3) вибір виділу, 4) внесеня членів. Комітет надїєсь, що так загал нашої інтеліґенциї, як і служниці зрозуміють значінє сего товариства і численним приступленєм в члени підіпруть его змаганя. — *Комітет.*

— **Шевченківский концерт в Чернівцях.** В XLIV. роковини смерти Тараса Шевченка відбуде ся заходом товариства „Бук. Боян" дня 9 цьвітня с. р. в сали музичного товариства величавий концерт при співучасти п. Гедди Бухер і повної оркестри 41 п. п. з ось сею програмою: 1. Вступне слово д-ра Осипа Маковея. 2. Лисенко: Гей не дивуйтесь добрії люди — мужеский хор „Бук. Бояна" в супроводї оркестри. 3. Деклямация п-и Жураківскої. 4. Вербицкий Михайло: Симфонія G-dur — виконає оркестра 41 п. п. 5. Шевченко-Лисенко: За сонцем хмаронька пливе — мішаний хор „Бук. Бояна" в супроводї фортепяна з сольовим квартетом п-и Г. Бухер, п-и З. Грушкевичівної, п. Модеста Левицкого і п. Ол. Садаґорского. 6. Лисенко: Народні піснї: а) Гей, щож бо то за ворон; б) Ой поїхав мій миленький; сольо барітонове, о. Бучко. 7. Шевченко-Лисенко: Радуй ся ниво — ораторія в 5 частях. Солїсти. п-а Бухер, п-а Пігуляківна, п. Модест Левицкий і п. Евген Федорович. Хором управляє і веде фортепяновий акомпаніямент п. Антін Коллер. Початок точно о год. 8-ій веч. Білетів скорше набути можна у „Рускій Касї" у п. Могильницкого. Вступ (без податку): льожі по 10 кор., 5 перших рядів крісел 3 кор., дальші ряди 2 кор., вступ на салю 1 кор. для учеників 50 с.

— **З Перемишля.** Заходом тов-а українського жіноцтва" в Перемишли відбуде ся в недїлю дня 9 с. м. відчит проф. Коренця на тему: „Руский народний театр". Початок о год. 8 вечером. Вступ 20 с. — *Виділ.*

— **Із Станиславова.** В 44-роковини смерти Тараса Шевченка устроює молодїж ц. к. учительскої семинарії в Станиславові вечерницї в суботу дня 8 с. м. Початок о год. $6^1/_2$ вечером.

— **Із Самбора.** В недїлю дня 9 с. м. відбуде ся в сали „Рускої Бесїди" в Самборі заходом філії Руского тов-а педаґоґічного і при участи инших руских товариств концерт в память 44-их роковин смерти Т. Шевченка. Початок о год. 8 вечером. Чистий дохід призначений на дївочий інтернат.

— **Популярно-наукові відчити філії Руского тов-а педаґоґічного в Золочеві.** В недїлю, дня 9 цьвітня від год. 6—7 відбуде ся в комнатах „Рускої Бесїди" в Золочеві — відчит д-ра М. Вахнянина зі Львова про „Бактериї і їх розвій" з демонстрациями. Дохід призначений на руску приватну женьску семінарию у Львові.

— **З Камінки стр.** Пригадуєсь, що концерт в 44-ті роковини смерти Т. Шевченка відбуде ся в недїлю дня 9 с. м. в сали повітової ради. Початок о год. 7 вечером. Дохід на добродїйні цїли.

— **З Дрогобича.** Рускі товариства в Дрогобичи устроюють в недїлю дня 16 с. м. в міскій сали ґімнастичній концерт в память 44-их роковин смерти Тараса Шевченка при співучасти Впов. пань Скобельской і Лопушаньской; тенора зі Львова п. Волошина, селяньской оркестри з Улична під діріґентурою о. Горницкого і місцевого хору під діріґентурою о. Рудницкого. Початок точно о год. $7^1/_2$.

— **Із Станиславова.** Великопістні духовні вправи для інтеліґенциї (мужчин) будуть відбувати ся від 10 до 15 цьвітня с. р. щоденно о год. $6^1/_2$ вечером в будинку духовної семинариї при ул. Липовій.

Звертаємо увагу на анонс столярско-рiзбарской робітнї п. Антона Оприска, поміщений на послїдній сторонї.

Звертаємо увагу на анонс п. Ф. Олїярника, властителя торговлї всїх приборів церковних, поміщений на послїдній сторонї.

Виказ складаних жертв.

— **На Бурсу руского Товариства педаґоґічного у Львові** зложили жертви в місяцю марті отсї добродії (в коронах): Іван Білиньский з Пчанів 2·30, п. Вітковицка в Кут 2, Корчиньский Теофіль з Виткова 4, О. Гарасимович з Кривого 1·80, А. Шелїґа з Залуча 1, К. Лех з Радехова 1·50, І. Саварин з Мединич 1, Гальковский 1, В. Данилович 2, Евген Чубатий з Деревлян 2, О. Боднар зі Свистільник 6·38, О. Боднар з церкви прилученої 2, Громада Кальне 8, З. Матковский з Заріча 8·80, Тов. „Днїстер" у Львові 100, П. Чесник з Микулачина 1, від громади Миклашів — складка 3 копи яєць, $^3/_4$ бульби і готівкою 10, Ексц. Митрополит міх яблок, Впов. п. Мих. Мош з Ременова 2, о. Петро Білиньский з Зарваницї 3, Рада повітова в Збаражи 25, о. Ів. Божейко парох Рокитна 5, Іван Грабовеньский з Долина 1, Вол. Гнатишак зі Львова 4, Повітове Тововарство кредитове в Рогатинї 20, складка від п. Павла Кирчева 1, п. Івана Зубаля 1, п. Николи Руденького 1, п. Матковский Зиновій 40, Сокільский Базар зі Львова 10, Сенько Коновка з Лисянич 6, запомога від Виділу Тов. пед. 100. Всїм добродїям складає щиру подяку і просить на будуче не забувати за нашу молодїж.

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. Д. Ло. в Вп. Одержано. — П. Бу. в Кр. Тепер вплачено лиш до кінця цьвітня. — І. Яв. в Лу. За 2 квартал прийде нам ще 2 К. — Н. Ко. в Че. Тепер вплачено до кінця червня. — В. Н. в Бе. Ваших 2 К доручено „Народній Радї" на фонд. І. Кп. в Ко. Тепер вплачено за 1 а не 2 квартал. — Хв. Чит. Пр. в Лю. виж. За 2 квартал прийде нам ще 2 К. — А. Ку. в От. За 2 квартал прийде нам ще 2 К 68 с. — М. Ду. в По. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — А. Чи. в Пе. Доси 20 К. — М. Гр. в Пе. Тепер вплачено лиш до кінця цьвітня а не мая. — В. Му. в Ск. Тепер вплачено лиш до кінця лютого. — З. Ст. в За. Тепер вплачено до кінця марта а не цьвітня. — В. Кр. в Яж. ст. Тепер вплачено за лютий а не цьвітень.

Календар: Гр.-кат.: нинї (четвер) Захария, Якова, завтра (пятниця) Благовіщенє, позавтра (субота) Собор Гавриїла; — Рим.-кат. нині (четвер) Целєстина завтра (пятниця) Германа, позавтра (субота) Діонїза.

Театри: Театр міський у Львові: нині (четвер) „Подруже на жарт", оперетка в 3 актах Франца Лєара завтра (пятниця) „Майстер", комедия в 3 актах Германа Бара, переклад з нїм. Юрия Жулавского, позавтра (субота) Подруже на жарт".

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жаданє публики предовжений]. [Саля міська.] [Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї $7^1/_2$ веч.] в суботу 8/4 „Жидівка вихрестка" драма зі сьпівами Тогобочного; в недїлю 9/4 „Трійка гільтаїв" оперетка Нестроя. — З Золочева переїде театр до Тернополя.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" зі вторoк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі вторoк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лілієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї.

207 г

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лінар клініки львівского університету б. лінар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни **ул. Академічна ч. 26.** 314

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої зоручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки польні** по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні всілякі направи полагоджуе ся як найскорше найдешевше. 4185

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних институций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядження.

Приписи відносячі *ся до того* рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділі. 374

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 6—?

Академік глядає лекциї в горах. Зголошеня під „Spero" poste 267 restante Самбір. 2—4

Парохія на Підгірю з добрими доходами, зелізниця в місци до заміни за місточко, зголошеня А. В. Печеніжин poste restante. 241 5—6

Пошукую уживане фісгармонюм з добрим сильним голосом. Зголошеня під „Музика" в Адміністрациї „Діла" Львів. 284 1—3

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

Руска торговля всіх приборів церковних

Федора Оліярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащеници, ліхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранциї, патерици, кресли процесійні, лямпи перед найсвятійші тайни, всеночники, ліхтарні до процесиї і хорих, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимбориї, тетраподи, провідниці, іконостаси, вкінци Євангелія нові 285 і до оправи, служебники і крести нагробні. 1—15

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселькн, калякапусти, фіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій ціні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 12—50

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий*

ВИН

приймає

Народна Торговля у Львові

Ціна вин:

Іa	при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
Іa	при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
	ціна за 1 літр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне	при замовленю 100 літрів	50 літрів	
	ціна за 1 літер 1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорозні і знаменні **„Меди питні".**

Дяка з піддячим хлопцем жонатого тверезого, рутинованого, уміючого успішно завести нотний хор, як також наглядати совісно при господарці на приходстві за осібною винагородою пошукуєсь від неділї Томиної. Може вести також на власну руку крамницю „Просьвіти". Зголошеня приймає і пояснень уділить русно-кат. уряд парохіяльний Вікно коло Городенки, почта в місци. 271 2—5

Старша вдова по учителю може від 1 мая обняти обовязок заряду домового і вихованя дітий у сьвященика, або при більшім господарстві Знає ся добре на господарстві домовім, вареню і печеню. Зголошеня листовні під адресою poste 283 restante B. D. Бучач 1—8

Пчоли на продаж! Продам сейчас 25 пнів пчіл Близша відомість в гр. кат. Уряді парохіяльнім в Якубовій воли п. п. Добровляни. 280 1—3

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. ціни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 10·40

Купуйте лиш в краєвій фірмі

Ю. КАПРАЛИКА

у Львові, побіч Народного Дому скрипки, басн, флєти, кларнети і всякого рода інструменти дуті по дешевшій ціні як заграннчна конкуровция. — Яко специяльність поручаю цитри, мандоліни і ґрамофони найновійшої конструкциї вже від 40 корон. — Мандоліни саскі і волоскі виключно лише я найдешевше продаю.

Цінники даром. 287 1—6

Новість !

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий в обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосяні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24: Сінники звичайні, подушки волосяні і з піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірані подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о 188 много дешевше. 15—?

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Сукенниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найліпших дезинфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезинфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 7—84

Ткацкі вироби

з найліпшого придива, як найстараннійше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

диия, дрелїшки, ручники, хустинка до носа, стирки, скатерті, бархани, флянели, нєсіоти, кольорове полотенце на фартушка, суконки блюзки і т. п. поручає по уміркованих цінах

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчині, коло Коросна.

Хто зажадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

Перший руский краєвий склад і робітня виробів ножівничих

поручає

власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ

до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цінники на жадане даром.

ІВАН ЛЯВРУК

80 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

56 кр. пів кіля МАСЛА двірского

в торговли

ВОЛ. БАЖАНТА

Львів, ул. Галицка ч. 3.

231 9—10

„РУСКА ХАТА"

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

ФОТОҐРАФІЧНИХ АПАРАТІВ і приборів

під фірмою

В. Боржемский

У ЛЬВОВІ

перед тим площа Галицка тепер **ул. Театральна ч. 7,** *(напротив лат. катедри)* поручає всякі артикули, входячі в обсяг фотоґрафії по найнизших цінах. 286 1—10

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсі книжки: Духовна лѣкарня Ц. 20 с. Хощу, очисти ся! Ц. 20 с. Наука о Найсв. Т. Евхаристіи Ц. 20 с. Оставите дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с. і перший випуск з р. 1903 по 30 с. Адресувати: **о. Яр. Левицький площа св. Юра ч. 5.** Також можна сї книжки купити в книгарни ім Шевченка ул. Театральна 1. 240 10—10

Робітня столярско-різбарска

під фірмою:

Антін Оприск

у Львові при улици Красіцких число 7,

приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.

Всї роботи виконую солїдно і по уміркованих цінах.

Вп. Земляків прошу о поперте моєї робітнї!

1—6 З повним поважанєм: **Антін Оприск.**

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодільня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнійше ул. Собіского ч. 5.

Виконує іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із захованєм найточнійших знамен і черт історично-архіольоґічних. Ціни як найприступнійші. Поручає також великий вибір кивотів в виді церкви, прехороше виконані 211 найновійшої форми в ціні від 120 зр. в гору. 7—10

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілїї кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пучелком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя миса.

Переписка руска. 285 1—10

Новість! **ПОЗІР!** Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперці.

За тисяч туток в моноґрамом „Сокола"	в пуделку	2·50 К.
„ „ „ „	в рульоні	2·20 К.
„ „ „ гладких в пуделку в ватою	. . . .	2·40 К
„ „ „ „ в рульонах „	. . . .	2·— К.
„ пуделко паперців в моноґрамом	100/100	6·— К.
„ „ „ без моноґраму	100/50	1·20 К.
„ „ „ „ „	100/100	2·40 К.

Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских туток.

„Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. I. 257

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 69. Львів Субота 26 Марця (8 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австриї:		на границях:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Австрия а Росия.

Під сим заголовком подали ми перед тижнем в 63. ч. частину з довгої інтерпеляциї п. Вас. Яворского, внесеної в державній радї д. 17. марця с. р. в справі конфіскати кількох, навіть дуже давних статий „Свободи“ і брошур. Зробили ми се з двох причин: раз, бо завсїгди уважаємо за свій обовязок подавати після стеноґрафічних протоколів державної ради чи краєвого сойму важнїйші промови, внесеня і інтерпеляциї наших послів; по друге, що статя „Свободи“ п. заг. „Австрия а Росия“, зразу сконфіскована, опісля наслїдком згаданої інтерпеляциї повторена в 12 ч. з д. 30. марця с. р., толкує про питанє, у всякім разї не маловажне: де рускому народови грозить більше небезпеченьство винародовленя, чи в Австриї чи в Росиї?

Питанє се, кажемо, не маловажне; бо коли би можна з минувшого і теперішного вивести цїлком певну відповідь що-до будучности, то річ певна, що й на полїтику нашу мусїла би вона мати рішаючий вплив. Та здобути таку певну відповідь, і то може зараз, на почеканю, річ не так легка; тим то й питанє мусить остати ся поки-що, як то кажуть, отвертим, чи то: предметом дискусиї.

Дискусию отворила „Свобода“, висказуючи свої погляди на справу; завдяки інтерпеляциї могли й ми повторити ті погляди. Спорити з ними не маємо підстави і рациї. Атже сама Австрия подбала о те, щоби „Тирольцям Сходу“ отворити очи. Австрия взяла наш край руским, навіть назвала єго з того титулу „Галичиною і Володимириєю“, а від самого початку навіть про ґерманїзацию не так дбала, як про польщенє і латиньщенє нашого народу; а вже від часів конституциї веде сю роботу так завзято, як навіть пок. Польща не уміла її вести. Чи маємо по тисячний раз повторяти, що у нас нема нї руского унїверситету, хоч львівский був навіть призначений для Русинів, що Поляки дістають що три місяцї нову середну школу, а ми по сїм лїт мусимо добивати ся одної ґімназиї, що ми не маємо анї одної реальної школи, анї одної семинариї учительскої, анї одної промислової або ремісничої школи, анї одної видїлової, би навіть анї одної чисто рускої народної? Чи указувати на урядовий язик польский, на уперте забуванє про рускі написи на державних будинках і бюрах? Чи згадувати про кольонїзацийні розмахи, рентові оселї і т. и.? Дійшло до того, що наш голодний хлоп навіть мізерної запомоги з державних фондів, до котрих причиняє ся своїми податками, не може дістати, коли бодай не притворить ся Поляком. Тай годїж бачити всюди і у всїм лише вину Поляків; отвирають ся вже народови очи, що инакше повинно би і мусїло би дїяти ся, коли би австрийскі правительства та найвисші рішаючі круги инакше пильнували конституциї. Коли так піде дальше, то вигляди наші в Австриї справдї сумні.

Чи лїпші-ж вигляди українського народу в Росиї?... Лїпші вже о стілько, що там єго що-найменше девять разів більше нїж тут, що там живе він більше збитою масою нїж тут, що до кольонїзованя України Москалями з уваги на величезні простори „вольних земель“ нема жадної потреби, що населенє по містах далеко більше почуває свою єдність з селами нїж тут, що там народ наш має ще в живій памяти традициї своєї волї та оглядає на власні очи раз-враз памятки, пригадуючі єму ту волю, — одним словом, вже завдяки самій своїй масї і сьвіжим єще традициям має більше виглядів зберечи свою народність. А коли би ще справдї повіяло в Росиї свободою взагалї, а для українського народу хочби свободою рідного слова, то нема що й казати, що й до розвитку народности утворились би там певнїйші підстави.

Що австрийскі Русини поправдї поволи приходять до такого переконаня, сего годі заперечити. Тим то й не маємо рациї спорити з „Свободою“. А рішати не маємо нї змоги нї права. Таких справ взагалї нїхто не може рішати в одну мить; а коли ся справа колись у нас дозріє, то порішить її так чи сяк не тиждневник анї дневник.

Але статя — чи властиво інтерпеляция, подана в „Свободї“ і повторена на другий день в „Дїлї“ — так сподобала ся „Галичанїнови“, що три днї носив ся з нею, як дїд з писаною торбою. Сердечний добачив у нїй вже й переворот в програмі народного сторонництва і полїтичне москвофільство; та наполоханий, що ми готові єму хлїб відобрати або бодай стати єго конкурентом, побіг і до Пітера з доносом, що ось яку то ми затеваємо небезпечну пропаґанду між маларосийским народом, коли би там впустили наші книжки. Побіг також і до Вени указати на новий нїби то курс нашої полїтики в напрямі полїтичного москвофільства. Не забув сарака при тім упечи собі печеню на всї боки, запопадаючи своїм звичаєм ласки і в Пітері і у Вені і у наших домашних верховодів. Щоби підлизати ся своїм хлїбодавцям, теревенить по раз не знати вже котрий свої фантазиї про адін народ і упевнює, що не тілько в Росиї, але й в Галичинї — се вже очивидно заслуга єго, „Галичанїна“ — кождий грамотний мужик читає і розуміє великорусскую книжку! Мало сего: він „не атчаївает ся в палаженії і будущности ґалїцкой Русі, но пітает твйордое убежденіе, што сахранїт єйо на всеґда русскою“. Ось бачите: не дармо їм хлїб; давайте ще, і то побольше! Для відомости австрийского правительства і своїх протекторів польских клене ся, що єму даже не снить ся полїтическое руссофільство — забув сарака, що так часто падькає над „пад'яремною“ Русию — а вдоволяє ся самим тілько культурним і національним єдиньством русскаго народа, в котрім бачить спасенїє ґалїцкой Руси.

Отже мусимо „Галичанїнови“ заявити — без огляду на те, чи воно засмутить єго чи утїшать, — що о зміні нашої народної програми не було й нема анї гадки. Так само пусті єго висновки з цїлком припадкового факту, що в обговорюваній статї „Свободи“ нїгде не ужито слів „Україна, український“. Наше народне сторонництво, як видно з кождого числа наших часописий, нїколи не гадало анї гадає вирікати ся наших історичних назв „Русь, руский“, так само як не цурає не менше історичних назв „Україна, український“; одних і других назв уживаємо зарівно, хоч і не всуміш. Того, що „Галичанїн“ доносить росийскому урядови, не маємо потреби бояти ся; а з єго теревенїв про адін народ — адін язик, сьміє ся нинї вже навіть просьвічений Москаль.

Про наше, поки-що лише підсуване нам „Галичанїном“, полїтичне москвофільство можемо сказати, що певно єго не відцураємо ся, скоро лише робота польщеня рускої части Галичини піде дальше дотеперішним шляхом, а рівночасно на росийскій Українї настануть часи, котрі нашому народови дадуть кріпшу підставу до національного розвитку. Тогдї ми явно і щиро висказувати будемо свої гадки, але у нїякім разі не підемо в ренеґати. Москвофілами є й Чехи і Словінцї, ба — поминувши Мазурів — навіть дехто і з польских проводирів; але нїхто з них не признає ся до національного і культурного єдиньства з Москалями; так і нам вільно буде зробити, коли би настав до того слушний час.

Що „Галичанїн“ „не атчаївает са“, а спокійно руки зложивши, їсть легкий хлїбець, — се давно знаємо. Нехай здоров їсть той хлїб; ми єму анї боронимо, анї завидуємо.

Та вкінци ще дрібна замітка — до „фактичного спростованя“. „Галичанїн“, як репях кожуха, за статю „Австрия а Росия“ чіпив ся „Дїла“, хоч знає дуже добре, що се власність „Свободи“. Ми не відпекуємо ся тої статї, скоро вона й у нас була повторена; а доказом, що не відпекуємо ся, є вже й те, що відповідаємо нинї на теревенї „Галичанїна“. Всеж таки мусимо річ спростувати і зазначити, що кому належить ся, бо не є нашим звичаєм одягати ся в чужу одїж або за чужі гроші.

Польска гаката в судорогах...

„Ruski handel niewolnikami!“ — „Hajdamacka polityka!“ усе ще не сходять із стовпців гакатичної польскої преси — і, розуміє ся, нїколи не зійдуть. Тай нема що й дивуватись тому. Руске бюро в Найберунї для зарібкової еміґрациї Русинів до Німеччини заїхало в поперек всехпольскій спекуляциї на як найскорше скольонїзоване галицкої Руси Мазурами за прускі марки. Не увесь заробок заберуть Мазури, але будуть мусїли подїлити ся з рускими селянами, а то до недавна було так, що польска гаката висилала

Короткий погляд на словіньску літературу.

[*Відчит Е. Валенчіча, виголошений в „Академ. Громадї“*].

I. Від найдавнїйших часів до реформациї.

Щасливійші були Словінцї в Панонії під князем великоморавским Ростиславом, котрий запросив царгородского царя, Михайла, щоби єму післав знатоків язика словіньского, бо розширюванє св. віри через нїмецких сьвящеників було безуспішне.

Цар Михайло покликав Константина і сказав: „Слишиши ли, философе, речь сию? Инъ его да не можеть сътворити развѣ тебе. Тѣмъ на шу дари мнози и моимъ братъ свой игуменъ Меѳодій иди же. Вы бо есть Солунянина, да Солуняне вьси чисто словѣнски бесѣдуютъ (Mikl. Vita 5. Met. Vindob. 1870. 13).

Оба, Кирило і Методий прийшли до Моравії, маючи зі собою вже переклад сьвятого письма, і з великим успіхом ширили сьвяту віру, що сильно роздражнило і розбісило нїмецких сьвящеників, котрі дуже почали ненавидїти тих двох апостолів, видячи в них сильних конкурентів так полїтичних, як і церковних, бо Ростислав задумав при помочи сих благовістників заложити на Моравії епископат, незалежний від зальцбурского архіепископату, та тим способом увільнити ся від франконьского впливу в своїй державі.

Сьвяті апостоли удали ся до Риму, щоби передати папі мощі сьвятого Климента й дістати потвердженє перекладу сьвятого письма. В дорозї стрітив їх паноньский князь Коцель і дав їм 50 учеників, щоб їх обучали у сьвятій вірі. Папа потвердив переклад і позволив на славяньске богослуженє. Пізнїйше прибув св. Методий до князя Коцеля і ширив з великим успіхом межи паноньскими Словінцями св. віру та увів славяньске богослуженє. Нїмецкі сьвященики почали оставляти Панонію, не хотячи признати Методия архіепископом, котрим єго папа іменував за єго великі заслуги.

Від того часу старали ся Нїмцї усунути Методия з дороги, сіючи вічні незгоди у великоморавскій державі. Братанок Ростислава зрадив єго і передав в руки Нїмцям, а ті єго осліпили і замкнули в монастирі, де сей мудрий і справедливий князь сумно закінчив житє. Архіепископ зальцбурский Адальвін, Брожинский епископ Арнон і пасовский епископ Германріх скликали собор в роцї 870 і покликали також архіепископа Методия; та замість перепровадженя собору оклеветували Методия і судили єго, мов то він виступав проти сьвятої віри, хоть тілько папа мав право судити найвисших достойників церкви. Як гарно поступали собі ті намісники божі, оповідає нам історня, як то инші епископи ледви страмали епископа Германріха, що не ударив Методия батогом.

Они на власну руку осудили Методия і тримали єго в Нїмеччинї замкненого півтреця року та мучили, виставляючи на мороз і дощ під голим небом. „Чи не єсть твоя зухвалість більша від жорстокости — пише папа Іван VIII до Германріха — вже не якогось епископа або сьвітского мужа або якогось тирана, але й від бестияльної лютости? Брата й співепископа кинув ти у вязницю, тримав єго довгий час під голим небом при найбільшім морозї і найбільших дощах, відорвав єго від даної єму церкви і так розбісив ся, що ти приведеного на собор епископів бив би бив батогом, коли би були инші не перешкодили“.

Але нїмецкі епископи не перестали єго переслїдувати. Чотири рази мусїв він в Римі оправдувати ся і завше вертав невинний; але ті труди так єго змучили, що умер в роцї 885.

Від того часу настають сумні часи для Панонії і Моравії. Папа Стефан заборонив славяньску відправу в церквах в Панонії, а сам князь Сьвятополк прогнав майже 300 духовників славяньских, котрі удали ся до Болгариї. Нїмцї й Мадяри знищили пізнїйше зовсїм Велику Моравію, а в Панонії Мадяри так дали ся в знаки при нищеню церквей, що вже в р. 900 не було в цїлій Панонії анї одної церкви. Від того дикого народу взагалї нїхто не міг сподївати ся чогось лїпшого; але незмазаною плямою зістане в історії Нїмців, що они супокійно глядїли, як Монголи нищили християньских Нїмців, а навіть підъюджували їх против Моравян. Слушно каже Палацкий, що прихід Мадярів був найбільшим нещастєм, яке колинеодь постигло Славян.

Як бачимо, альнейскі і паноньскі Словінцї стратили вже давно своїх князїв і самостійність, се головне условє розвою національної літератури і культури. Від часів до реформациї Лютра заховало ся лише мало памятників, і о них коротко хочу згадати.

В скарбонцї города Аквілеї заховала ся дорогоцїнна книга „Святоіванско евангелие“, котре мабуть сам сьвятий Марко написав. Цїсар Кароль IV привіз її до Праги, де она ще тепер находить ся. На краях сеї книги находить ся богато підписів словіньских богомольців, як: Стрегомія, Трудополк, Сьвятополк, Себідраг; Болеслав, Радослав, Мілена, Свентижізна, Місіслава. Сї підписи суть дуже старі, з VIII—X. віку.

Заховали ся ще декотрі церковні письма, відривок одної пісні на честь св. Марії; в кодексї адмонтскім поміщені суть „Оче нашь, Ave Marija, Vere. Ті три молитви походять з XIV. столїтя.

„Ocitna izpoved“, confessio generalis, рукопись находить ся в бібліотецї люблянській. У Відни находить ся рукопись Лока; поміщені в нїй словіньскі назвиска місяцїв: prosynicz, setsran, susecz, maly trawen, weliki trawen, bobouczwett, maly serpan, weliki serpan, poberuh, listognoy, kozopersthk, gruden. Дальше суть ще ріжні тестаменти, Виноградска правда, ріжні судові процеси, присяги і вкінци ще одна пісня з часів хлопського повстаня за часів цїсаря Максимиліяна. Всї ті рукописи писані нїмецкою, латиньскою або вже італїйскою правописю.

Правопись не є консеквентна. Одно слово пише ся в тім самім памятнику ріжно.

II. Від реформациї Лютра.

Після здобутя Царгорода й цїлого Балкану Турки зачали продирати ся дальше на північ. Они видїли, що в тих краях будуть мати велику добичу, бо нарід неприготований і безсильний не міг боронити ся. Самі Турки осторожно минали усї твердинї, густо поставлені на границї, і страшно мордували та полонили бідних хлопів, котрі не могли у нїкого найти помочи й оборони. Шляхтичі, властителї твердих, неприступних замків, замикали ся в тих замках і супокійно дивили ся на загабаючий нарід. Кождого року, найчастїйше на великі сьвята або ярмарки, впадали Турки й немилосерно убивали й мучили безоборонний нарід. Р. 1469. знищили город Метлику (в Країнї) і взяли 20.000 осіб до неволи, а більше як 6.000 поубивали в найстрашнїйший спосіб. Цїлих 200 лїт панували так у нас Турки.

Нарід, видячи, що від своїх панів не може надїятись помочи, зачав сам думати про свою оборону. Зачав будувати маленькі твердинї, особливо огороджував свої церкви сильними мурами і ховав в них все своє майно, женщин і дїтий і старцїв, а сам боров ся завзято і хоробро, знаючи, що тілько сам може спасти себе й свою рідню від страшної дичи. Часто збирав ся великими товпами й нераз страшно мстив ся за ріжні в крівавих борбах з Турками. Нинї ще майже кожде село має свої оповіданя, як бороли ся їх прадїди з Турками, як нераз спасло їх чудо. В однім селї оповідають, що при облозї твердинї-церкви зачали пчоли так сильно й завзято жалити Турків, що ті мусїли відступити й не хотячи бороти ся з пчолами, пішли на втїкача.

(*Дальше буде.*)

Полотна, шифони, обруси, скатертки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

польского хлопа десятками тисяч до ненавистного „krzyżaka“ по марки, а руский мусів гарувати по польских дворах нераз за квіток до жида 10—12 крейцарів... Польска гаката навіть в своїх органах писала, що се інтарес для польскої справи у східній Галичині, щоби руский хлоп еміґрував на завсігди до Бразилії, бо по нім мазур закупить ґрунт, заробивши добрі гроші на ланї німецкого пана в Німеччині. Колик і руский хлоп пішов дорогою мазура, то се „niewola!“ Брехня! Неволею оно не може бути, коли польска гаката слала мазурів туди цілими армiями; неволею се не може бути, коли мазури винесли з Німеччини сотки мілїонів заробленого гроша і за німецкі марки закуповують землї на Руси, будують косцюлки і т. п.

Коли по знесінім страйку рільничім у східній Галичині польска гаката кинула гасло, щоби тутешні польскі дворы обрабляли поля машинами рільничими, до обслуги машин спроваджували мазурів і там чином виголодили руского хлопа, так що єму не осталось би иншого виходу, як забиратись за море, тогді наш Народний Комітет знайшов инший вихід: зарібкову еміґрацию до Німеччини. Перші вийшли туди позасуджувані за страйк — пригадуємо, що таких засуджених було певно понад тисяч руских селян (таж були процеси, де саджено на лаву обжалованих одним актом обжалованя сто й кількадесять людий!) — за ними пішли й другі і з року в рік струя рускої еміґрациї до Німеччини збільшає ся. А збільшаєсь она через порівнане зарібків на ланах польских дворів тут а на ланах німецких дворів там. Велика ріжниця в платни, а в додатку ще у нас руский робітник працює на своїм харчи (бараболи і огірку), а там до людяної платнї дістає ще поживний харч і людске мешкане. Поминаємо вже поступовий спосіб господарки в Німеччині, а капарство по дворах східної Галичини.

Коли почалась сеся зарібкова еміґрация наших селян до Німеччини, показала ся конечна потреба руского бюра в Галичині, яке могло би занятись управильненем сеї еміґрациї, інформациями для еміґрантів, охорони їх перед ошуканями і здирствами аґентів (польских та жидівских) і т. д. Однак знана річ, що на галицкій Руси „quod licet bovi, non licet Jovi“ — ще від початку еміґрацийної горячки до Бразилії, поважні Русини львівскі (Вас. Нагірний, небіщик д-р Иосиф Олеськів і и.) просили о дозвіл на еміґрацийне бюро, однак усі заходи, почавши від тогді аж до нині остались голосом вопіючого во пустини, Русини не сьміють мати такого бюра, то привілей Поляків! Тай як можна говорити нині о еміґрацийнім бюрі руским в Галичині, коли навіть для Русинів нині навіть основане рускої друкарнї є річию неможливою! (На сей темат колись поговоримо). Не могли й до нині не можуть галицкі Русини дістати права на своє бюро в границях Австриї, то Австрию виручили Пруси, отворивши руске бюро на своїй териториї, в Найберуні. Є се велика вигода і користь для рускої зарібкової еміґрациї до Німеччини, бо селянин знає нині, куда звертатись по інформациї в справах зарібку, і не потребує віддаватись на жир пиявок, польских і жидівских аґентів.

Найберувьске бюро видало в рускій мові друковану інформацию, де подало найдокладнійше поучене для руских селян, котрі мають охоту їхати на зарібки до Німеччини. Між иншим читаємо там:

„До Найберуну нехай зголошують ся лише ті, котрі вже мають службову книжку, котрі мають гроші на дорогу і котрі цілком певно можуть виїхати. Хто не має книжки, нехай не зголошує ся, бо се єму нїнащо не придасть ся.

До Найберуну адресуйте листи так: Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter, Neuberun. Oberschlesien. Самі листи пишіть по руски, бо на польскі письма Найберун не буде відповідати.

Хто зголошує ся до роботи, нехай докладно подасть спис всіх тих, що готові їхати. Треба докладно написати число мужчин, число жінок чи дівчат, число хлопців; треба також написати кілько кожде з них має літ і до якої роботи хоче їхати.

В дорогу нехай ніхто не пускає ся, поки не прийде письмо з Найберуну, що можна їхати, або поки в „Свободі“ не буде написано, що можна їхати без письма з Найберуну.

Як хто поїде до Прус, хоч не дістав візваня з Найберуну, то не дістане роботи і буде мусів вертати пішки до дому. Вже неоден такий, що поїхав не маючи замовленя вї контракту, вертав потому сотку миль о жебранім хлїбі!

Перестерігаємо перед аґентами. Аґенти дурять людай, бо ніколи не додержують слова... Всї аґенти просто запродують людий у неволю. Від коли є руске бюро в Найберуні, то ті пани пруські, у котрих робітникови найлїпше, вже не беруть робітника від аґентів, лише з Найберуну“.

Нехайжеж рускі селяни держать ся сего поученя, нехай не буде таких мудрагелїв, що приїздять до Найберуна без візваня, просто на сліпо, або замість візваних 20 приїздить 80, або замість візваних 30 мущин приїздить 8 мущин а проче баби й підрістки [і кажуть: „ми родина, не можемо розлучати ся“], а тогда кождий дістане зараз роботу і ніхто не буде там чекати або й вертати пішки до дому — на радість польских і жидівских аґентів та гакатичної польскої преси. Своєю дорогою, такі самі мудрагелї є й між мазурами і ми так само могли-б з глупоти мазурских одиниць виводити „polski handel niewolnikami“, але ми бридимо ся тими підлостями, якими сиде гакатична польска преса. Рускої зарібничої еміґрациї до Німеччини, ще і сто раз більше підлі способи не здержать!

Мемориял професора Пулюя

в справі української мови.

В однім з попередних чисел „Діла“ піднесли ми довір, що під теперішну епохальну хвилю, скілько нам відомо стало, руска інтеліґенция не пішла дальше єдиного бажаня, щоби дозволено на Україні св. Письмо на рідній мові та знесено указ 1876. року. Ми надіємо ся, що наші відомости в тій преважній справі ще не повні, бо ось дістали ми від проф. д-ра Пулюя з Праги мемориял, висланий вже 12-го лютого с. р. до сен. Кобека, президента специяльної комісиї для перегляду цензурних законів. Проф. Пулюй пішов дальше бажаня, що тикаєть ся указу 1876. р., і поставив ясно жадане, щоби допущено на Україні українську мову в урядах і школах, у виданя преси і на всіх царинах наукової і літературної праці, та щоби дозволено ввозити в Росию не тілько українсько-руский переклад св. Письма, але й наукові виданя на тій мові, за границями Росиї друковані.

Подаємо дальше присланий нам переклад німецкого мемориялу професора Пулюя і надіємось, що буде се не оден, нам доси незнаний, голос в обороні культурного змаганя України.

Ваше Превосходительство,
високоповажаний пане Президенте!

Після ґазетних вістий передано царским рескриптом Вашому Превосходительству місце президента специяльної комісиї, котра має переглянути цензурні закони, що під теперішними обставинами має незвичайно велику вагу для Росиї.

На тій конференциї мають також радити раду над тими цензурними розпорядженями, якими заборонено українську мову на Україні в урядах, школах та у всіх виданях преси, і затамовано таким способом ціле духове житє 25-мілїонового українського народу, на велику шкоду самої держави. Надію ся, що ті ґазетні вісти правдиві, прошу Вас, високоповажаний пане Президенте, приняти ласкаво долучені копії двох мемориялів і подати їх до відома специяльної комісиї. Ті мемориялы були вислані мною торік до Управленя по ділам печати і до Академії наук в Петербурзї з тої причини, що в Росиї заборонено і св. Письмо на українській мові.

Я маю певну надію, що теперішне безвихідне положене, в яке попалась Росия, доведе вкінци всіх до зрозуміня, що груба сила і гноблене народу можуть викликати не любов і вдячність, а єго обурене і знов грубу силу. Тепер чей зрозуміють і правлячі круги, що знане не тілько робить нарід добрим, благородним і щасливим, але й підносить національний добробит і силу держави дома і поза границями, та що тілько такі правительства й можуть надіятись на признане народу, як і на добрі успіхи державної господарки, що дають народови волю, розвивати благородні духові сили. Таке, і тілько таке розуміне допоможе патріотичним мужам в Росиї знайти Аріядниину нитку, за помочию котрої вони виведуть свою велику вітчину із лабиринта теперішного нещастя. Перед таким зрозумінем обернеть ся в ніщо і пугаюча мара недовірчивости проти українського братнього народу, що перед 250 роками добровільно з московским царством злучив ся, застерігши собі самоуправу України. Тая мара, викликана пакостливим Катковом в минувшому віку, яка ще й досї потемки шляєть ся по закутках правлячих кругів, зникне тоді як дим, що дай Боже!

Маючи надію, що патріотичні мужі, беручи участь в нарадах специяльної комісиї, будуть прихильні для такого зрозуміня, прошу Вас, високоповажаний Президенте, предложити комісиї такі внесеня під прихильну розвагу:

1) Знесене царского указу з 18-го мая 1876 р.

2) Допущене української мови на Україні в урядах і школах, у виданях преси і на всіх царинах наукової і літературної праці.

3) Дозвіл для ввозу в Росию св. Письма мовою українсько-рускою і наукових видань на тій мові за границями Росиї друкованих.

Ставлю мою прозьбу, будучи певно пересьвідчений, що сповнене її могучим царским словом викликало-б між українським народом велику радість і принесло би неоцінену користь російскій державі. Щоб однакож тоє осягнути, мусять всї патріотичні мужі Росиї мати відвагу, високо держати сьвітильник правди, котрого Ґете назвав велико-потужним, а не тілько так, прижмуривши очи, мимоходом обминати єго, в боязни, щоб не попекти ся.

З високим поважанем

Д-р І. Пулюй.

Образок з галицкої автономії.

(Письмо з Калущини).

Вже пять літ минає, як в селї Довжці калуского повіту обняв писарку громадску панок Семань Сметаньский, що зве себе Русином але в дійсности всюди, де тільки може, робить на перекір справам не то вже народним, але й громадским. Користаючи з непросьвічености хлопа, він господарює по всіх громадах, де держить писарку, як єму подобаєсь і як сам хоче. Не місце тут розводитись з подробицями та той темат, бо сего не списавби і на воловій шкірі, а наведу лиш кілька правдивих фактів, щоби справу поставити на яві і подати до відомости компетентним властям, як правильно розвиває ся в нас автономія громадска завдяки „добрій“ контроли і господарці „свише“.

Перше всего годить ся згадати, як пан секретар, в спілці з війтом Семанем Гаврилюком, уміють користати з закона будівельного § 1. о консенсї і пляні. Мимо того, що сей закон виразно каже, що в справах будівель сільских має старшина громадска обовязок видавати консенси безплатно і записувати протоколярно все, що до сего відносить ся, — протоколів ніколи ніхто не видів, а надто пан писар тягне за пляни а зглядно за консенси стілько, кілько може, хоть консенсу і пляну ніколи ніхто не видів і видіти не буде. І так війтови за консенс дали під грозою: Антін Косар 4 К, Вікторин Козак 2 К 60 с., Василь Козак 11 К, а надто писареви 4 К (і то ще з застереженем, щоби нікому нічого о сім не споминав). Кромі сего вибрав 40 К 60 с. у инших людий, переважно бідаків, таких, що не мають що їсти, то зі слезами в очах давали сї гроші. Всї ті люди зовсім не знають, на що вони гроші дали. П. Микита Трач остерігав війта, щоб не дерти людий, та писар, довідавшись о сім, загрозив п. Трачеви „криміналом“.

Що-до самого війта, правої руки п. Сметаньского, наведу ось що: Тому чотири роки прийшов до Довжки Жид Зайнфельд. Громада не хотіла єго приняти, але війт хапнувши від Жида 6 К ніби на церкву, помістив Жида в селї. Опісля, щоби знайти певне притуловище для Жида, вигнав дітий з хати, що служила за школу, і в хаті спріт, війт, яко опікун тих дітий, помістив Жида. Надто вистарав ся о дозвіл на заложене склепу церковного. Минувшого року той Жид купив уже хату, ту самісіньку, котру громада хотіла купити на школу! Та щож, пан начальник, сторож темноти, так хотів!

Війтує він уже 28 літ і хвалить ся, що ніби запровадив в біднім селї лад. А от що з єго війтівства! Тай загалом там такий лад, що як дальше ще зачне війтувати, як не поможе внесений протест проти вибору єго на війта, то ладови і просьвіті в сім селї вже тепер можна відсьпівати „вічная память“...

Громада Довжка має свій ліс. Таксує і випродає єго сам війт до вподоби, а гроші, як звичайно, десь заховані в порядку, бо ніхто о них ні чує ні знає. Треба додати, що в громаді о квітах і поквітованях ніхто не чує; се відай для пана секретаря річ злишна. Цікава також річ, що війт є сам касиєром, оглядачем, загалом усім, що тілько треба. Гроші громадскі війт тримає у своїм столику, а в призначеній до сего шафі в уряді громадскім захована горівка, перекуски і такі инші річи для жандармів. При тім бувають ще й такі загадочні історії. Н. пр. Іван Блажко мав заплатити перед півроком до церкви 4 К кари: гроші приніс до церкви, але велїв війт привести до себе, до дому, і з чотирох корон увійшла до церкви тілько одна. Або Василь Козак мав заплатити кари 40 К, а хоч усї гроші зложив, до церкви увійшло лише 20 К. Де решта, о сім знає хиба, сам війт, яко старший брат церковний.

Подібно діє ся в сусіднім селї Дуброві, де також секретарює п. Сметаньский. Варто би, щоби компетентні власти післали когось на місце, а клопоту з розділом „ладу“ там не буде богато, бо в Дуброві вже горобці по дахах цьвірінькають і о будові церкви і о лісї і о 6000 злр. за ліс і т. и.

Нарід сам не може дати собі ради, тож компетентні власти повинні вглянути в справу і ми сего рішучо домагаємо ся!

Інтересований.

Сумні вигляди.

(Допись).

Саме коли наш нарід пручаєсь в щораз тіснійших обіймах противника і так дуже треба єму поратунку й просьвітку, відрадним явищем суть заходи нашого учительства около своєї арґанізациї. Живучи між народом і виковуючи молоде поколїнє а впливаючи також на старших, може учитель зробити для народу найбільше, коли пізнає свою важну задачу і серцем приляже до народу. Тому тепер очи суспільности звернені на нас учителїв.

З радостию повитано мин. року наше так численне і многонадійне віче; заступники народу заявили сему ділу симпатию, величаво відбула ся... нарада.

Учительство відчувало гнет і неволю духа, ще незноснійше як щоденні злиднї. Настало літо, скінчив ся час шкільної праці; кождий відсапнув вільнійше, розпростував члени тіла і забажав скинути і найдани духа. Взяли ся до діла громадно, але сили їх були малі. Се був соломяний огонь. Що було перед вічем, то й лишило ся. Не в тім вага, що говорено і ураджено, а в тім, чи богато з участників взяло ся до роботи.

Назабаром по вічу, по вакациях, відбували ся по краю учительскі конференциї окружні, а відтак появило ся в „Ділї“ і „Проміни“ богато дописий про них, котрі сьвідчили о малодушности нашого учительства. Там Русини-учителї говорили по польски, там знов лиш один Русин промовляв по руски, там лише двох, там ніхто не відозвав ся, там знов учитель-Русин вихваляв інспектора-русиноїда. Сьміх і горе! В однім тілько десь там місті заховали учителї свою честь і жиють. Чи учителї запротестували против виключно польских тем? чи використали належито так важну для нас точку внесень?

Зима так пригідна для науки анальфабетів, а чи богато учителїв заняло ся сею, тепер уже, завдяки п. Равлюкови, не трудною наукою? Найлїпшим доказом заінтересованя сею справою є се, що пов. автор доложив до свого виданя кількадесять корон і, побачивши „рутеньску“ енерґію, залишив, на жаль, видане дальших підручників.

Що-ж чувати з „Самопомочию“?

Не великі користи з віча, бо сьвідомих учителїв і охочих до праці мало, а решта слабодухи.

Ще скажу про проект, котрий виринув недавно, т. є. о маніфесті комітету для політичної орґанізациї всего галицкого учительства. До переведеня в житє такої орґанізациї треба з нашої сторони людий сьвідомих і діяльних, а з другої сторони не зараженних шовінізмом. Я висше сказав, що перших у нас мало, а других між нашими будучими союзниками дуже много. Тому-то не можемо з гори судити, чи ся річ дасть ся перевести. Нам треба передовсім не спускати з очий річий близших. Нам орґанізуватись в нашім Педаґоґічнім товаристві, в єго філїях і кружках, берегти інтересів нашого народу, противділати шовіністичним заходам єго противників, хто би се не був. А коли осьвідомимо нарід, то здобудемо єму і собі лїпшу будучність. Від того, як будуть задивляти ся наші товариші-Поляки на нашу роботу, залежить дальше порозуміне з ними. Але насамперед мусимо бути сильні духом і сотворити силу, бо тепер они і не схочуть лучити ся з нами. А коли они й дальше будуть будувати тут на рускій земли Польщу od morza do morza, то нам лїпше не дуритись...

Наконець для унаглядненя, як виглядає в житю „діяльність“ нашого учительства в порівнаню з товаришами Поляками, наведу дещо з житя в Теребовельщині.

Учителї Русини ходять одинцем, jeden do Sasa, drugi do lasa, а декотрі цілком схрунили. Є в Теребовли філїя Педаґоґічного товариства, але она не має підпори в учительстві (бо двох-трох сьвідомих чейже за мало), тому філїя нічого не робить. На збори прибуде з учительства трох - чотирох і по всім!

Або отакий цікавий випадок: На день 1 с. м. скликано загальні збори до Теребовлї. Позаяк то був перший і того дня мала відбути ся проба сьпіву, тому, мимо дощу, трохи учителїв приїхало. Однак збори не відбули ся, бо декого се не інтересувало. Чи се на заохоту? А наші будучі союзники, звязані в Товариство Школи Людовей, будують Польщу. Що недїлї, сьвята а то й у буддень роз'їзджають ся на.., пять сторін сьвіта по селах наказувати людям, щоби не говорили по руски „pod karą 20 h.“ за руске слово! А вміють промовляти, бо придбали п. Грушецкого, вшехполяка, звісного з бесїди посла о. Богачевского. І нічо їм за се не стане ся, хиба їх „rodacy“, що по руски говорять і лише обрядом ріжнять ся, пізнавши тенденцию непрошених опікунів, приймають їх декуди як Гамана і в понедїлок звичайно „p. Gruszecki chory“. А нас нарід приняв би з отвертими раменами, щоби почути слова поради, науки і ободреня, але ми самі слабі — духом. Так не здобудемо собі довіря народу і не заслужимо ласки шефа, хиба тоді, як нас не стане. Треба було Русином не родитись, бо то гріх...

Отже до праці, в кого охота! Орґанізуймось в філїях Педаґоґічного товариства і в кружках!

У. Г.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Стверджено ідентичність убийця Сергія. Називає ся Колаєв і сином б. інспектора в Варшаві. Був студентом петер-

Простору брошуру *о ТРУСКАВЦИ* висилає на домагане **Заряд.**

В першім і третім сезоні о 30% дешевше.

в Трускавци

лїчить ся з незвичайним успіхом

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

ревматизм, подагра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхурові, ісхіяс, астма, гемороїди, кила, недуги жіночі і жолудкові.

Лікарі заведеня: Цісарский радник д-р Едвард Крижановский з Бучача і д-р Тадей Пряшіль зі Львова (ул. Голубина ч. 6).

295 1—6

Новість !

Ковдри на пуху, верх і спід о днаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосінні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сінники звичайні, подушки волосінні і з піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірянї подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в спеціяльній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зеліза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведене 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Дивна новість !

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка циґарнічка з бурштином, 1 гарнїтур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове веркальце з бельгійского скла в етуі, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в маґазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf.882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 36—60

Дістати можна всюди.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Усліва сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єґипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

---

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

Руска торговля всіх приборів церковних

Федора Оліярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащеницї, лїхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранциї, патерициї, кресты процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайни, всеночники, лїхтарні до процесиї і хорих, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себ то образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вкінци Євангелия нові 285 і до оправи, служебники і кресты нагробні. 2—15

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

(10 а за готівку 15% дешевше як де інде.)

Дома і в дорозі доконечне средство

Бальзам *аптикаря* A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазі, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болі, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно; 60 великих або 30 малих фляшок 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien". Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. *В дрібній продажи* в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з таєнчами оріґінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Преґрадї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу менї донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої паровоі фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в ЖИВЦИ [заснованої в 1846 році.]

Прібки і цїнники даром ! 172 24—35

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всіх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 3—52

!До ласкавого увзгляднення !

Довголітною специяльностию мого заведеня є

Пральня і апретура фіранок.

Віддані до мого заведеня фіранки відчищую найдовладнійше, без найменшого ушкодженя, так що ті фіранки завдяки моїй старанній апретурі дістають **вигляду зовсім нових.**

Жигмонт Флюс, Берно

ц. к. надвірна штучна фарбарня і хем. пральня.

Моя філія у Львові находить ся лиш **при ул. Сикстускій ч. 26.**
Моя філія в Кракові находить ся лиш **при ул. сьв. Хреста ч. 7.**

Просимо звертати докладно увагу на адресу і число дому. 226 5-6

СЕЗОН 1905.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в наймоднійших фасонах і барвах по найдешевших цінах поручає

фабрика капелюхів

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і циліндри з фабрики П. Т. К. Габіґа, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden" з фабрики А. Піхлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітий 260 8-8

Цінники даром і оплатно.

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля"

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цін для церков 10% опусту.

Ціна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не сплаває. 14—16

DEPENDANCE

Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

XIII. Звичайнії Загальні Збори

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР"

відбудуть ся в четвер 18 н. ст. мая 1905 о год. 10 перед полуднем в великій сали „Народного Дому" у Львові.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Відчитане протоколу XII Загальних Зборів з 12 мая 1904.
2. Справоздане Дирекциї і Ради надзираючої і замкнене рахунків за XII рік адмін. (1904.)
3. Справоздане Комисиї ревізийної і уділене абсолюториї Дирекциї за XII рік адміністр.
4. Внесене Ради надзираючої в справі ужитя надвижки з р. 1904 в сумі 6.352 корон.
5. Вибори:
   а) 5 заступників членів Ради надзираючої на 1 рік (§. 32 стат.).
   ж) 3 членів Комисиї ревізийної і 1 заступника на 1 рік по мысли §. 45 статута).
6. Інтерпеляциї членів.

Того самого дня пополудни о години 4-тій відбудуть ся

IX, Звичайні Загальні Збори товариства взаїмного кредиту „ДНІСТЕР"

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, в канцеляриї Товариства (Ринок ч. 10.)

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Відчитане протоколу VIII. Загальних Зборів з 12 мая 1904.
2. Справоздане Дирекциї і Ради надзираючої і замкнене рахунків за VIII рік адміністр.
3. Справоздане комисиї ревізийної і уділене абсолюториї Дирекциї за VIII рік адміністр.
4. Внесене Ради надзираючої в справі розділу зиску за р. 1904 в квоті 10.459 кор. 10 с.
5. Інтерпеляциї членів.

Президент
Григорій Кузьма.

290 1—1

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовеньства пара **зр. 8.**

Дамскі елеґантні Chevreau до шнурованя пара **зр. 4·25.**

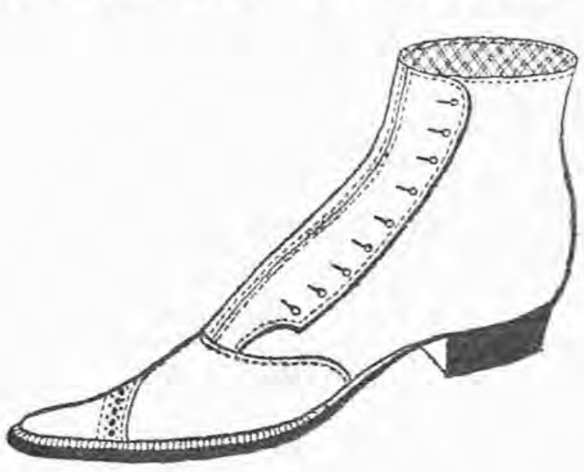

Одинока філія у Львові лише улиця Гетьманьска ч. 8.

Готель „Вікторня."

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цїлій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 219 1—10

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 9/4 до 15/4 допобаченя:

Подорож Середземним морем — Ґенуа Неаполь — Помпеї—Палермо і Венеция.

ВСТУП 10 кр. 53

Фабрика Цукорничих виробів

Маркіяна Левандовского

Львів, ул. Батория 10.

поручає вироби першої якости цїни фабричні

Найлїпші десерові цукри ½ кґ. 2 К.

Знамениті гербатники ½ кґ. 1 К 60 с. в кількадесятьох родах.

Медівники, незрівнані з доброти, великий вибір **по 4 і 10 сот.**

Всякі замовленя з провінциї виконую найстараннїйше по найнизших цінах.

270 1—9

З весною добрі, випробовані

НАСІНЯ огородові по 10 сот. в пакетах, як також конюшину, люцерну, тимотку, райґрас, бураки по цінах конкуренцийних поручає

„Народна Торговля“

у всїх своїх складах. 179 6—8

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах. — Без конкуренциї.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.
Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

є Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичинї: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Бравї“ ч. 4 і у всїх аптиках і дроґериях. 160 5 20

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цінї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цінї 10 сот. за штуку.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цінї 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупнї того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тодї лише дістане ся оригінальний вибір. 772 15—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в її власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставлює ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цїлій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сїльских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иньших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сохоронених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодільня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнїйше ул. Собіского ч. 5.
Виконує іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідницї, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із захованєм найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір кивотів в видї церкви, прехорошо виконані 211 найновійшої форми в цінї від 120 зр. в гору. 3—10

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **„Похвала господинь“** Марка

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайвим. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.
По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господинї і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсиґ.

360 Найбільша фабрика того рода на европейскім континентї. 5—40

Дешеве ческе пірє на постіль! 5 кґ.: сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилає ся оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за сплаченєм порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 157 почта Пільзно, Чехи

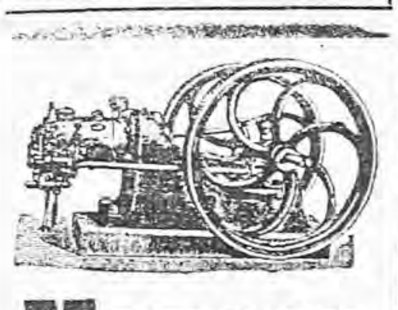

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжиніра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цінники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня $1\frac{1}{4}$—2 сотики. 816 21—52

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселькп, каляфіорів, каляреп, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 243 13—50

КОНКУРС.

Надзірна Рада „Лемківского-Банку“ в Новім-Санчи, спілки взаїмного кредита зареєстрованої з обмеженою порукою, розписує отсим конкурс на урядника, котрий умів би провадити цїле діловодство в касї товариства. Убігаючі ся о сю посаду мають внести подане до дирекциї „Лемківского Банку найпізнїйше до 30 цьвітня 1905 і предложити 1) своє curriculum vitae і 2) іспит з рахунковости і посьвідчене, що відбули практику в якійсь фінансовій інституциї і спосібні до касового діловодства. Висота платнї зависима від фахової кваліфікациї кандидата.

Новий-Санч дня 1 цьвітня 1905.

ЗА РАДУ НАДЗІРНУ

Василь Яворский, предсїдатель. 263 3—3

Новість! **ПОЗІР!** Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперцї.

За тисяч туток з монограмом „Сокола“	в пуделку	2·50 К.
" " " "	в рульоні	2·20 К.
" " " гладких	в пуделку з ватою	2·40 К.
" " " "	в рульонах	2— К.
" пуделко паперців з монограмом	100/100	6·— К.
" " " без монограму	100/50	1·20 К.
" " " "	100/100	2·40 К.

Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских туток.

„Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. I. 257

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах,
2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпечене рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цілорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченцї *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагоґічного двотижневих педагоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·35, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

При закупнї товарів просимо покликувати ся на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

[illegible]бурского университету, звідки его в 1899 році [illegible] революцийну пропаганду.

Бомбей. [illegible] гарнізони [illegible] на всі військові станції на правім березі Оксуса (Амударьї). В Мерві прилучено цілий гарнізон з 4000 людей до російского гарнізону.

Петербург. З причини безпереривних переслідувань [illegible] православним духовеньством і полициею, виемігрували сими днями з округа Кар 200 молоканьских родин до Америки. Секта молоканів [illegible] відріжняєсь від решти населеня працовитостию і образованєм. Між молоканами майже нема анальфабетів, а в околицях заселених [illegible], пусті степи і неужитки перемінені в поля і городи.

Краків. З Варшави доносять, що в цитаделі [illegible] повішено вісімнацесять революцийників [illegible]. На передмістях поліция переводить ревізию в робітничих домах, шукаючи [illegible].

[illegible]. [illegible] в ночи стріляв хтось [illegible] полиції, але не трафив [illegible] на місци нападу хіньский [illegible].

Петербург. Комітет міністрів зніс обмеження [illegible] в державній службі. Лише що до [illegible] урядів обмежена мають бути [illegible]. Ухвалено також, що вищі урядники [illegible] західних ґуберніях повинні знати [illegible] населеня, т. є. польский, [illegible] литовский.

[illegible]. Царина вдова здаєсь поїде до [illegible] в першій половині сего місяця. Царска родина переведить ціле літо в Царскім Селі.

Петербург. [illegible] відбутім сегодні засіданю [illegible] скликати собор [illegible] патриярха. Сю увагу предложено царевы. Собор має зібрати ся в Москві. Кандидатом на патриярха в цїля канонічних [illegible] постійний церковний [illegible], отже петербурский митрополит Антоній. Синод буде дорадчим орґаном для патриярха. Рівночасно буде знесений уряд [illegible] [illegible] (для того Побідоносцев [illegible] димісию). Право роблення предложень царевы переходить на патриярха.

Тифліс. З кількох місцевостий округа Горі доносять о великих ексцесах хлопів, особливо против дібр церковних і шляхоцких. Хлопи рабують, палять, нищать ліси і забирають готівку. Против хлопів виступило військо і поліция. Богато осіб убито і покалічено.

Москва. Члени [illegible] конґресу лікарів [illegible] холери мали відбути [illegible] в сали консерваторії, але полиция [illegible] всі входи і нікого не впустила.

Варшава. На підставі звістного міністерського розпорядженя релеґовано в Варшаві 100 студентів університету і фармацевтичних курсів.

Петербург. Громадский уряд в Евпаторії на Кримі просив ґубернатора телеґрафічно о прислане війска, бо грозять розрухи. В Києвої страйкують всі пекарі. Властителі дібр в околици Лібави рішили підвисшити платню робітникам, але помимо того не вернули до праці. В околици Лібави вибухло богато підложених огнів.

[illegible]

(Телеграми.)

Петербург. [illegible] харбінських шпиталів [illegible] до граничної стациї Манджурия.

Токіо. [illegible] о кількох [illegible] Кувжу. Россияне [illegible] місцях на віддалене 400 метрів [illegible] позиций. Атак Росиян [illegible] мали 37 ранених. Росийскі страти не суть докладно знані, але обчисляють їх на 200 людий.

Петербург. Генерал Харкевич доносить дня 6 с. м.: Перед фронтом нашої армії виступив [illegible] відділ на мандаринській дорозі до [illegible]. Японьский відділ робітаєсь.

Петербург. [illegible] телеграфує [illegible] відділ [illegible] Кувжу. Около [illegible] в [illegible] відділ стер ся [illegible] японьским відділом, з котрим було [illegible] Кувжані. О результаті борби [illegible] справоздане.

Токіо. [illegible] побитого коло [illegible] до Шун'ентіна, а [illegible] Сеул.

ТЕЛЕГРАМИ.

З буджетової комісиї.

Відень. При дискусії в буджетовій комісиї [illegible] міністерства рільництва п. [illegible] субвенций для руских [illegible] [illegible] селян. Міністер [illegible] уваглядить [illegible], однак се може стати [illegible] субвенций. Дальше [illegible] поверте касам Райфайзена і [illegible].

Національні курії.

Відень. Говорять, що правительство наміряє [illegible] [illegible] курий виборчих в Чехії. Чеський виділ [illegible] предложити новий проєкт [illegible] курією загального [illegible] курия вибирала би 15 послів. [illegible] в сеї курії [illegible] соціялістам. Число [illegible] бути підписаних з [illegible], а 4 Німців.

Депутация шинкарів.

Відень. Депутация галицких шинкарів була вчера у міністра фінансів Каля і домагала ся, щоби галицким палатам торговельним поручено скликати анкету, на котрій вислухано би гадку репрезентантів віча шинкарів против продовженя права пропінациї в Галичині. Депутация була також у голови кола польского Дідушицкого, котрий звернув увагу, що „справа зависить передовсїм від галицкого сойму".

Телефон.

Відень. В справі телефонів в Галичині міністер фінансів признав був в буджетовій комісиї потребу всїх жаданих лїній телеґрафічних в Галичині, але з фінансових зглядів в сїм році буде лише зреконструований центральний апарат у Львові і лїнії: Львів-Дрогобич, Краків-Велїчка, Осьвенцїм-Щакова-Мисловиці і Осьвенцїм-Найберун. До коштів будови інтересовані мають причинити ся 180 коронами на кождий кільометр.

Чужинції в Хінах.

Вашинґтон. Правительство повідомило Росию, що після справозданя американьского посла в Пекінї рух против чужинців в Хінах не має грізного характеру.

Угорский сойм.

Будапешт. В четвер палата послів угорского сойму розпочала радити над внесенями Кошута. Кошут мотивував своє перше внесенє о уневажненю ухвали з 18 падолиста 1904 о зміну реґуляміну, бо над внесенєм голосованя не було, лише президент оголосив внесенє за ухвалене. Відтак Кошут мотивуючи своє внесенє о вибір адресової комісиї, заявив, що давна більшість сойму стала ся тепер меншостию і що керму повинна обняти теперішна більшість на підставі своєї програми. Стан ex lex повинен вже скінчити ся. Одинокою конституцийною пробою зміряючою до сеї цїли, може бути адреса до корони, в котрій буде подана програма, на підставі котрої більшість готова підпирати правительство.

Мериторична дискусия над обома внесенями відбула ся вчера. В поіменнім голосованю 188 голосами против 89 ухвалено внесенє о уневажненє lex Daniel (нового реґуляміну). В звичайнім голосованю ухвалено друге внесенє Кошута о вибір адресової комісиї. Вибір членів до сеї комісиї відбуде ся нині.

Мароко.

Вашинґтон. Німецкий амбасадор предложив правительству Униї меморияп в справі Марока. Говорять, що Унія не прилучить ся до меморияпу Німеччини, лише зажадає скликаня міжнародної конференциї.

Берлін. Дневники доносять, що німецке правительство жертвувало султанови німецку позичку, щоби увільнити его від Франциї.

Заговор против републики.

Париж. Арештоване Тамбурінього стоїть в звязи з військовим заговором в цїли поваленя републики а в користь Віктора Наполеона. Говорять, що заговірники мали силою усунути Любета з елїзийскої палати, як також міністрів і президентів палати послів і сенату. Дневники стверджують, що відкритя в справі заговора виказують, що заговор був дуже широкий. Між скомпромітованими є богато послів, ґенерал Неґріє і поет Копе. Знайдено новий маґазин оружя, а в ним 1.200 карабінів.

НОВИНКИ.

— **Селяньске віче в Тернополи** відбуло ся дня 5. с. при участи около 400 осіб. Предметом нарад були між иншими послїдні події в Росиї, котрі обговорив п. Вітик зі Львова, почім ухвалено резолюцию, висказуючу симпатю для борців о лїпший лад в царстві кнута. З инших резолюций, ухвалених на вічу, замітна резолюция з протестом против продовженя права пропінациї в Галичині.

— **Віче в Сколїм** скликане Др. Е. Олесницким в дни 5. цьвітня 1905 відбулось тогож дня під проводом о. Девидяка з Тухлї. Реферував Др. Е. Олесницкий справу реґуляциї рік в пов. стрийскім, реасумуючи результат віча стрийского і авдиєнциї у намістника, у котрого була вибрана вічем стрийским депутация в дни 1. цьвітня с. р. Серед зібраних будила найбільший інтерес звістия, чи Опір и его доплиаи будуть рівночасно з Стриєм реґульовані. Під тим взглядом покликав ся Др. Олесницкий на слова намістника, після котрих справа уреґульованя Опору з ініцияткви правительства єсть предметом розсьлїдів в міністерстві, котре має предложити додаткоаа проєкт реґуляциї й сеї ріки. По переведенїй дискусиї ухвалило віче всї резолюциї віча стрийского, а що-до реґуляциї Опору, ухвалено вислати ще з окрема петицию до міністерства торговлї, котру сейчас підписала й вислала президия віча.

— **Польскі квіти**, на побори в податкових урядах пишуть між иншими ще отсї рускі пароха: 1) ks. Jan Hordziejewski, w Szmańkowcach, (податковий уряд Чортків), 2) ks. Józef Cegielski w Hołcskowicach (Броди), 3) ks. Sewetyn Lewicki w Horodence, 4) ks. Teodor Czorny w Kluwińcach, 5) Leo Dniestrzański (Sigillum Gr. cath. Parcchiae Jezierzany) (Чортків), 6) ks. Dyonizy Biliński. Olsza (Товмач). Дальшу серию подамо пізнїйше

— **Приготовляймо діти до ґімназий!** Пишуть нам з Коломиї: Вже недалекий час, коли сотки нашої дітвори зголосять ся до вступних іспитів до руских ґімназий. Не дасть ся заперечити, що до тих іспитів зголосило б ся ще раз тілько більше ученикїв, коли-б наші діти, головно селяньскі, мали змогу відповідно приготовити ся. Задля невідповідного приготовленя спора частина навіть тої дітвори, що зголошує ся до іспиту, відпадає, дарма, що між нею находить ся богато здібних хлопців. Щоби тому лихови бодай в части зарадити, отвирає ся в Коломиї **приготовний курс для вступних іспитів до першої кляси** (а в міру зголошеня і до приготовної кляси), котрий буде тревати від 8 мая до половини липня. Ученики, що відбудуть той курс, не мусять здавати вступний іспит в коломийскій ґімназиї, вони можуть зголосити ся до ґімназий в инших містах. Близших поясненъ що-до мешканя і самої науки уділяє ґімназияльний учитель Іван Франчук, куди просить ся рефлектантів звернутись і то по змозї як найскорше, щоби можна в час оглянутись за відповідним приміщенєм.

— **Вистава фантів льотери „Сокола"**, отворена вчера в сали пасажу Міколяша, потреває ще до понедїлка вечером. Вчерашного дня звидїло виставу поверх 200 осіб. Майже кождий з гостий заосмотрював ся при касї в льоси, а се є запорукою, що вистава загалом подобала ся. Найбогатше заступлені є ручні роботи жіночі. Дуже займаюча є також збірка гуцульских різб та вибиване в дереві. Керамічні вироби заступлені не богато, але за те гарними оказами. Між численними образами порозвішуваними на стїнах звертають на себе увагу образи п. Труша і п. Панкевича. З книжок і музикалий є до півтора сотки фантів. Суцільну ґрупу вистави становлять найріжнороднїйші дрібнички, розставлені на східковім підвисшеню. Є се збірка цінних окрас на бюрка, столики, придатних в кождім домі. Всїх виставових предметів є поверх тисяч, о 200 більше, як було на осїнній виставі фантів. Оглянути виставу повинен кождий, хоч би лише на те, аби подивляти ціле богатство жертволюбности нашої суспільности, а головно наших панночок, на будову дому львівского „Сокола", бо на сю цїль призначений дохід з фантової льотериї.

— **Задовжене громад.** Центральна статистична комісия у Відни візвала всї краєві статистичні бюра до зібраня дат, котрі представляють стан задовженя міских і сїльских громад. Пізнане стану задовженя громад є без сумніву дуже потрібне так для громадских і повітових репрезентаций, як і для краєвого виділу, бо може дати основу до оцїненя економічного стану громад, а також до оцїненя обовязуючих приписів о нагляді над господаркою громадскою. По тій причині краєвий виділ постановив перевести досліди стану задовженя галицьких міст з власним статутом, 30 більших міст, що підлягають громадскому законови з 1899 р., міст і місточок, що підлягають громадскому законови з 1896 р., а в кінци громад, зорганізованих справдї на громадскім законі з 1866 р., а числячих більше як 5.000 мешканців.

— **Бомба на Угорщині.** З місцевости Раго доносять: До мешканя директора хемічної фабрики „Кльотильда", Александра Франкля хтось кинув крізь вікно бомбу. Слїдство виказало, що бомба була зладжена на взорець пекольних машин, була наповнена динамітом і кусниками зелїза, важила до 7 кґ. На щасте скло стовченої шиби перетяло льонт і динаміт не експльодував. Арештовано двох робітників, котрі признали ся, що бомбу зладили на просьбу одного руского (?) селянина. Про причину замаху говорять всїляко. Припускають, що була се намірена месть кількох властителїв ґрунтів, котрих вивлащено при будові фабрики.

— **Голод в Ішпаниї.** В цїлій Андалюзиї панує страшний голод. Голодні робітники і селяни напали на маґазини та пекарні і ограбили їх. Спеки доходять там тепер до 40°, а в Севилли до 48° Ц. Правительство видало декрет, котрим увільнило збіже і муку від мита. Сегорічні жнива майже зовсім знищені.

— **Заговір на царя.** Times доносить з Петербурга: Велику сензацию викликало тут відкрите заговору на житє царя в Царскім Селї. До царскої палати дістав ся оден заговірник, перебраний за козацкого полковника. Виглядав дуже підозріло, тому его арештовано, а підчас ревізиї найдено при нїм дві бомби. Echo de Paris доносить також з Петербурга про відкрите заговору на житє царя. Оден із заговірників, перебраний за полковника козаків, дістав ся до царскої палати в Царскім Селї. Але що его уніформ виказував ріжні хиби, іменно замість шпади, котру носять козацкі полковники, мав шаблю, тому его арештовано а при ревізиї найдено при нїм дві бомби. Арештований відмовляє всяких зізнань. Документів не найдено при нїм нїяких. Ся пригода викликала в царскій родинї велику паніку. Сейчас заострено всякі средства осторожности, а навіть відкликано звичайне тижневе приняте офіцирів. В звязи з тим заговором арештовано богато осіб, а між ними 12 тайних полицийних аґентів, підозрілих о то, що були втаємничені в той заговір.

— **Ґоркий перед судом.** Акт обжалованя против Ґоркого вже готовий і бере Ґоркому за злочин авторство відозви виданої в часї кровавих подій в місяци січни с. р. в Петербурзї, коли то війско убило і ранило кількасот робітників на улицях міста. В тій відозві сказано між иншим: „Підписані, осуджуючи то поведенє (властий) супротив безборонного народу, яко недостойне цивілізованого краю і зваживши, що по вияснениях з боку представників правительства, все те було приготоване і розпочате самим царем, взивають всїх російских горожан, котрі мають ще почуте власного достоїньства, щоби споючити ся до спільної борби із самодержавієм". Навіть зміст сеї відозви, котрої начерк найдено у Ґоркого, акт обжалованя каже дальше: „Автором тої рукописи, як викрито, є ремісник Алексій Пєшков, котрий в літературнім сьвітї зове ся Максимом Ґорким, а котрий по увязненю, візваний до уділення пояснень, признав ся, що уложив добровільно згадану відозву, щоби заосмотривши єї в підписи свій і товаришів, вислати до міністра внутрішних справ і до редакций всїх петербурґских дневників, в надії, що хоч оден їх опублїкує. Повисший факт має в собі знамена злочину з арт. 1032 кар. кодексу і т. д." Справу Ґоркого буде розслїджувати петербурґска судова палата дня 12 н. ст. мая без участи представників стану. Другою інстанциєю таких процесів є управляючий сенат. Ґоркий вибрав собі за оборонця в обох інстанциях адвоката Ґрінберґа. Прокураторія домагає ся не лише розбираня справи при замкнених дверех через цїлий час розправи, але також недопущене свояків обжалованого.

— **Грім серед бурі і сніговиці** ударив в селяньску хату в Хишевичах, пов. Рудки, і спалив дах в четвер 6 с. м. по пол.

— **Дрібні вісти.** Цїсар потвердив вибір кс. Кулаковского, крилошанина і рим.-кат. пароха в Турцї, на заступника презеса повітової ради в Турцї.

В Домажирі, повіта львівского, львівский маґістрат ухвалив на лїнії добростаньских водопроводів вибудовати в сїм році аквадукт коштом 60.000 К.

Від капітана ґенер. штабу Шептицкого надійшла з Манджуриї вість, що він зовсїм здоров і находить ся при корпусї Ренекампфа.

Саксоньский король Фрідрих Август затвердив підвисшене апанажі для ґр. Монтіньозо на 60.000 марок за то, що обовязала ся видати доньку Анну Моніку.

Як сильно почитні деякі російскі дневники, сьвідчить факт, що „Русское Слово" друкує ся тепер в 156.280 примірниках, котрі бувають що-день вичерпані.

„Революціонная Россія", орґан російских социялїстів-революціоністів, доносить, що чоловік, котрий погиб через случайний вибух динамітової бомби в готелю „Брістоль" в Петербурзї, був членом боєвої орґанізациї партиї социялїстів-революціонерів.

— **Зміна адреси.** Редакция і Адміністрация „Комара" перенесена з ул. Собіщини ч. 8 на ул. Чарнецкого ч. 26, III. пов. ч. дв. 31 і просить туди адресувати всї листи і посилки.

— **Популярно-наукові відчити Рус. тов-а Педаґоґічного у Львові.**

I. В неділю дня 9 цьвітня від год. 6—7 відбуде ся невідкличнo в салї V. кл. рускої ґімназиї (Народний Дім III. пов.) відчит п. Ст. Людкевича, артиста-музика про: „Гармонію в музицї", який не міг відбути ся в середу з причини перепон, поданих в часописях. — З огляду на дуже хорошу цїль, як також і на вельми інтересну тему відчиту, який буде інтерпретований хором молодїжи бурси тов-а педаґоґічного. Виділ має повну надію, що руска суспільність зволить як найчисленнїйше прибути в недїлю на сей відчит.

— **Відчити філиї Рус. тов. Пед. в Золочеві** пригадуєсь отсим, що в недїлю, дня 9 цьвітня від год. 6—7 відбуде ся в Комнатах „Рускої Бесїди" в Золочеві відчит п. д-ра М. Вахнянина про „Бактериї і їх розвій" з демонстрациями.

В жадній кухни не бракує товщі КУНЕРОЛЬ, зладженої з овочу кокосової пальми, що заступає найчистїйше масло, перевисшає его дешевостию і тому всїми фаховими авторитетами признана є яко средство дуже пожадане для тих, що терплять на жолудок і недомаганя в травленю. Остерегів ся перед меншевартісними наслїдуванями.

— **Скріплене здоровля** при помочи що-раз популярнїйшої солодової Кнайпової кави виробу Катрайнера через щоденне уживане треба признати одним з найважнїйших здобутків в послїдних 15 лїтах на поли средств поживи. Як алькоголь так і зерниста кава впливає дуже шкідливо на діяльність серця і може довести до дуже лихих наслїдків. Тимчасом Кнайпова солодова кава, додана до звичайної зернистої усмиряє, а навіть зовсїм усуває тоті шкідливі наслїдки, але благодатний єї вплив показує ся лише тодї в цїлій повни, коли пє ся єї зовсїм чисту т. є. без домішки зернистої кави. Досьвід учить, що хто раз привик до кави солодової, иншої не буде нїколи пити. Длятого нехай в нїявім домовім господарстві не забракне пакетів з образком о. Кнайпа, що містять лише правдиву Катрайнера Кнайпову солодову каву. Так само треба пильно уважати на то, щоби дістати в торговли оріґінальні пакети з назвиском „Катрайнер".

Найлїпше насїнє ярини, цьвітів і всякої городовини доставляє головна торговля насїня Якова Кофкера, Залїщики. Прошу домагати ся цїнників даром!

Звертаємо увагу на анонс п. Ф. Олїярника, властителя торговлї всїх приборів церковних, поміщений на послїдній сторонї.

— **Конкурс.** Сим розписує Товариство для розвою рускої штуки у Львові конкурс на проєкт рекламацийного афіша товариства. Яко нагороду визначаєсь 3 премії: I) в квоті 50 кор., II) в квоті 30 кор. і III) похвальний лист публично в часописах оголошений. Величість афіша 70×50 цм. з котрої трету часть належить полишити на зміст. Сторону композицийну і технїку полишаєсь артистї з тим застереженєм, що репродукция може бути виконана найбільше в трех красках. Проєкти належить надсилати найпізнїйше до дня 1 червня 1905 до Дирекциї Товариства Львів Ринок ч. 34. — Два перші нагороджені проєкта остають власностею товариства; всяких близших інформацой уділить Дирекция. — *Дирекция.*

Календар: Гр.-кат.: нині (субота) Собор Гавриїла: завтра (4 нед, посту — Матр.), позавтра (понеділок) Іляриона; — Рим.-кат. нині (субота Дионїза, завтра (неділя) 5 неділя посту Чорна, позавтра (понеділок) Езекієля.

Театри: Театр мійский у Львові: нині (субота) „Майстер", комедия в 3 актах Германа Бара, переклад з нім. Юрия Жулавского, завтра о 3·30 попол. „Понад сили", штука в 6 відслонах Бернстерна Бернзона, о 7 веч „Подружє на жарт", оперетка в 3 актах Франца Леара.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жадане публики продовжений]. [Саля мійска]. Продажа білєтів в „Народній Торговли" і в цукорни. *Початок точно о годині* 7½ веч.] В в неділю 9/4 „Трійка гільтаїв" оперетка Нестроя;ві второк 11/4, на дохід дружини театральної „Хата за селом" драма зі сьпівами за Крашевским; четвер 13/4 виступ тенора п. Гаска „Катерина" велика опера Аркаса; субота 15/4 послідний виступ тенора п. Гаска, передпослідне представлене „Cavalleria rusticana" опера Масканього; неділя 16/4 послідне представлене „Ой не ходи Грицю та на вечерниці" драма зі сьпівами Старицкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя і ряд вистав розпічне ві второк 18/4 опереткою в 3 д. „Свати Мусїя" Кропивницкого; середа 19/4 „На дні" сцена М. Горкого. В четвер, пятницю суботу представлення не буде.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Ruthenisch 1b. 1905.

Надіслане.

Земля на продаж, 13 морґів огорода, хата, господарскі будинки, сад, кирница; земля пшенична, при головнім гостинци, в громаді Грушка коло Товмача, 6 кл. віддаленя; можна купити і парцелями. Зголошеня у Олени Дониґевич в Кімполюнґу на Буковині. 238 3—3

Бібліоґрафічна рідкість.

Перше видане „**РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ**" (1837) і „**ЧОРНОЇ РАДИ**" (1857) на продаж. Зголошеня: Т. Ш. 8. poste restante Стрий. 274 2—3

Купелева місцевість

Лопушна н/С. Буковина

4 км. від перестанку зелізничого в Межебродах, 14 км. від Стациї в Чергометі н./С., до кождого потягу підводи, курациї зимною водою, парня, ванни, купелї смерекові, сьвіжа жинтиця, купелї в ріці, на сонци, в піску і на воздусї, парк, ліс, Lavn-Tenis, кождого красного дня прогульки в гори і на полонини, музика купелева, фортепян, саля до танців, часописи рускі і німецкі, дуже добрий і дешевий вікт.

Почта і лікар в місци, іспитовані масарі і масарки.

Інформациї що до вікту і хати уділяє охотно і безплатно заряд купелевий в Лопушній, взглядно заряд лісів барона Юрия Василька в Чергометі н./С.

Увага: Для туристів за попереднім повідомленем хата і харч 4 К на добу від особи. *Заряд купелевий.*

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 22—47

35 літ уживає ся Бергера смоляне мило

в Австро-Угорщині та всїх культурних державах при митю і купелях на шкірну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, милоне є правдиве, від 35 літ уживане.

Головний склад: **G. Hell & Comp.**

Відень, I. Biberstrasse Nr. 8. 207 3—10

РУСКА КРАВЕЦКА РОБІТНЯ

Василя Ґресяка

перенесена з Ринку ч. 36

на площу Бернардиньску число 5

(Готель Варшавский.)

Сим маю честь повідомити Впов. Панів і Всеч. Духовеньство, що при зміні льокалю я значно розширив мою робітню і склад мій заосмотрив в найновійші і добірні сукна на біжучий сезон, так що єсьм в можности всяким вимогам моїх Вп. Гостий вповні вдоволити.

Остаю з високим поважанем

264 2 6 **ВАСИЛЬ ҐРЕСЯК.**

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава альналічна.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя *провізиї* або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Всечесному Духовеньству, комітетам церковним і иншій Впов. Публиці подаю до відомости, що яко екзамінований ц. к. намісництвом камінярский майстер і підприємець виконую камінярскі роботи при будовах, памятники, фіґури, нагробники а також підіймаю ся всїляких будов від фундаментів, церков парохіяльних, публичних домів, шкіл і т. п. після найновійших засад техніки. Роботи камінярскі і будови виконую після даних або своїх плянів по найнизших цінах на означений час.

Надіюсь, що Впов. публика підопре ласкаво свого одинокого руского земляка і заразом прошу о занотоване моєї адреси.

106 10—10 З поважанем

ІВАН СТОРОЖАК

Львів, Крижова 38, вілля Вп. Захарясевича.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Академік глядає лекциї. Ласкаві зголошеня з поданєм условий під адресою: „Школа" в Дмитровичах п. Судова-Вишня.
250 5—5

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних.
266 7—?

„Свій до свого".

Ґенеральний фабричний склад фортепянів заложений в році 1894, **Евгенії Берґерової в Тернополи** продає сьвященикам учителям і всїляким урядникам на *довільну малу оплату.*
273 2—3

Оголошенє.

Виділ читальні „Просьвіти" в Золочеві оголошує **конкурс** на крамаря. Місячна платня 30 К, помешкане а з кінцем року відповідний процент після ухвали виділу. Зголошеня найдальше до 15 цьвітня с. р. на руки о. Петриці в Золочеві. 276 2—3

ПОЗІР! На бузову руского театру даю 5%! т. є 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 245

ЦЬВІТИ для церквей

купуймо лише в Стрию

Букети до сьвіч . . .	1—6 К
Букети поставні . .	2—10 „
Вінці-ґірлянди м. . .	4—8 „
Строїки народні по .	1 „
Коші з цьвітами . .	6—10 „
Пальми	8—10 „
Беґонії	2—4 „
Вінці шлюбні . . .	4—5 „

Чипочки весільні з париских „моделів" до 15 кор. у

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ
248 5—8

МІД ПАТОКА

десеровий, курацийний, без домішок, чистий з власної пасіки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 6 К 50 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій ціні розсилає **Евгеній Білиньский в Збаражи.** 110 10—1

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Заліщиках

поручає готові повози, дорожки, візки, сани. Виконує на замовлене всякого рода еквіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.
234 9—10

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Купуйте лиш в краєвій фірмі

Ю. КАПРАЛИКА

у Львові, побіч Народного Дому

скрипки, баси, флети, клярнети і всякого рода інструменти дуті по дешевшій ціні як заграничня конкуренция. — Яко специяльність поручаю цитри, мандоліни і ґрамофони найновійшої конструкциї вже від 40 корон. — Мандоліни саскі і волоскі виключно лише я найдешевше продаю.

Цінники даром. 287 2—6

Овочеві деревця

благородні, добірні із шкілки дібр Диків під Тарнобжеґом.

Щепи до закладаня садів, а то: яблоні, груші, сливки, черешні, дерені, італіяньскі оріхи, примінені до нашого клїмату, що виказали вже найліпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Ціна штуки від	2—4 літ меньші	К 0·50
„ „ „	2—4 літ більші з короною . .	К 0·80
„ „ „	4—6 літ сильні з короною . .	К 1.—
„ „ „	старші, родячі овоч з сильною кор.	К 2·—

Гарві дички від 10—20 сот.

При більших замовленях значний опуст. Цінники на домагане висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує **МИХАЙЛО КУБІЦА** Тарнобжеґ. 193 1—6.

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також **огородженя нагробні, придорожні,** ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

452 4—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против вориців і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сіркового мила.

Як **лагіднійше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, купелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містидь в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване. Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученєм, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Премійоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і ґіґієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Порату́ньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Ган, д-ра Т. Зарицкого; в **дроґеріях:** Петра Міколяша і С-ки, Г. Грінгпана, Ф. Траунфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Емілія Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 5—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterrg. 8.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. давіики, чаші, монстранциї, навуки, євангелїя, патериці, підставники, плащеници, хрести, кадильниці, всесочники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло оподиє, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий панцух за 909 К і срібний жезл за 900 К. 140 22—45

Бажаю пізнати спосібного інструктора (професора) котрий давби повне образоване і приготовив би похвально до матури учит. семинариї з „ґаранциєю" в часі до 1-го червня 1906. Условя дуже добрі. Пояснене річи і угода листовно сейчас poste restante „Матура" Станиславів. 272 1—1

Іспитований півець церковний літ 26, що може вести також крамницю, глядає посади. Адреса: **Василь Пинда,** в Бортковї п. п. Красне. 292 (1—3).

Фортепян Безендорфера, короткий в новім стані, продам дешево, можлива заміна. Академічна 8. I. п. офіцини.

Поручає ся

ласкавій Впов. Публиці з давна реномовану фірму штучних цьвітів і китиць до сьвічок від 25 кр. почавши, вівтарні китиці від 2 зар. пара ґірлянди і т. п. церковні річи Маґазин штучних цьвітів Львів, Пасаж Гавсмана. 288 1—3

Матерії

меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИЙ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских. 278 (1—13).

Практичні приписи печеня тїст сьвяточних містять в собі знамениті, найріжнороднійші приписи печеня баб, пляцків, мазурків, тортів, медівників і т. п. По надісланю 1 К 40 сот. висилає оплатне друкарня Манецких. Львів, Коперника 9. 293 1 8

М. НАС,

Львів, улиця Шпитальна ч 28,

поручає великий вибір всякого рода поїздів, нових і проїзджених, приймає їх до заміни, в коміс до продажи або купує за готівку. 191 1-3

Молодець з гарним і скорим письмом глядить занятя. — Павло Фурбала в Полтві п. Глиняни.

294 1—8

Казимир Левицкий

ц. к. надвірний доставник,

пл. Марийска ч. 10. (давнійше ул. Трибунальска)

поручає:

Порцелянові сервіси, переважно декоровані у власній робітни по зр. 4·45, 6·60, 7·50, 8·90, 9·50 і висше на 6 і на 12 осіб. **Скляні сервіси** знаменитої якости по зр. 1·90, 2·25 і висше на 6 осіб. **Сервіси до кави і чаю** по зр. 1·60, 2·60 і висше на 6 і 12 осіб. **Ґарнітури до умивальнї** оригінальні анґлійскі, француcкі і чеські по дуже низьких цінах у великім виборі. **Столики до умивальнї** мосяжні з мармуровими плитами. Таци деревляні, виклеві, бляшані і з хінского срібла. **Никлева посуда** до вареня під ґарантиєю трівка, добра а дешева. **Російскі самовари** мосяжні, никлеві і томбакові в ріжних формах і величинах.

Великий вибір вазонів і скляних жардиньєрок на цьвіти, артистичних виробів на цьвіти в оригінальної француcкої теракоти, майоликових виробів в власної фабрики. — Цінники і взірці на домаганє висилаю

Ч. 70. Львів Понеділок 28 Марця (10 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовскій, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літор. додатком
в Австриї: за границею:
на цілий рік 32 к — 44 к
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к на пів року 14 к
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише на попереднім застереженю. — Рекламациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а з рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иньші приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Письмо з Відня.

[*Парляментарна робота. — Праця в комісиях. — Депутациї. — Виглядии на будуче. — Руські посли*].

В остатних тижнях палата послів займала ся справами, для Русинів і для Галичини менше важними: радила о уложеню відносин Австриї до Угорщини (при першім читаню дотичного внесеня Дершатти) і над законом о районованю бураків цукровин. Засіданя відбувають ся лише в понеділок і вівторок, так що посли, незаняті в котрій з важнійших комісий, особливо в найважнійшій комісиї буджетовій, на прочі дні тиждня виїзджають собі до дому. В днях 10 і 11 цьвітня відбудуть ся остатні засіданя палати, а потім наступлять ферии великодні до 2 мая включно. Комісия буджетова буде однакож радити аж до 14 цьвітня, а відтак від 3 мая має палата знов сходити ся лише два рази на тиждень, а в прочих днях радити буде буджетова комісия, щоби докінчити полагоджене буджету. Потім, десь перед 20 мая, має зібрати ся ческий (також долішно-австрийский) сойм на коротку нараду, а з початком червня має зачати ся дебата буджетова вже в палаті послів.

Такий плян уложила президия палати послів в порозуміню з правительством і з головами парляментарних клюбів. Чи плян той дасть ся вповні виконати, ще не можна на певно сказати, бо раз що комісия буджетова працює занадто помалу, особливо найдразливших і найтруднійших справ (як університетів, шкіл середних і и.) ще не тикала, а друге палата може буде для своїх засідань потребувати більше часу, щоби полагодити деякі важні і пильні справи, н. пр. тарифу митову і и. — Окрім комісиї буджетової важні суть наради також деяких иньших комісий; між иньшими підкомітет комісиї господарской радить над справою викупна гіпотечних селяньских довгів.

Але не усунені ще доси трудности в скликаню ческого сойму, бо Німці, котрі там в остатних часах провадили обструкцию, відгрожують ся, що без концесий від обструкциї не відступлять. Се вже-ж була би чиста напасть, бо коли Чехи без віяких концесий, бодай на-разї, залишили обструкцию в парляменті, то тим менше була би тепер оправдана дальша обструкция Німців в ческім соймі. Здає ся, що межи обома сторонами що до сеї справи таки прийде до порозуміня, хотя гороїжать ся Всенімці, котрі в ческім соймі досить сильно заступлені. — За те о змінах в мініїстерстві, о частковім спарляментаризованю правительства вісти вовсім утихли; єли хто з міністрів уступить, то хиба оден Віттек, але его не парляментарист заступив би, іно иньший урядник, перший шеф секцийний Верба.

Руських послів в остатних тиждних не чути було в парляменті. За півтретя місяця, коли парлямент по настаню мініїстерства Гавча зібрав ся, промовляли лише пос. Романчук три рази (раз в довшій бесіді, два рази в коротших) і д-р Король оден раз. Правда, що деколи не удало ся їм прийти до слова, бо при тягненю льосів подіставали далекі нумера; правда, що знов наші дебати вели ся о справах, які Русинів не дотикають зовсім або дотикають дуже мало: але і в таких разах добре есть забрати слово, щоби Русинів було більше слідно в палаті. Розуміє ся, що повинні би бесідники виступати на переміну, а не все одні і ті самі. Особливо-ж мало було інтерпеляций руских. З руских послів Галичини лише Яворский поставив сім інтерпеляций і д-р Король одну (інтерпеляций о конфіскатах не вчисляю), а прецінь предмету стало би на більше! Вчасти винна сему і руска суспільність, котра не доставляє послам матеріялу, між тим як иньша суспільність присилає своїм заступникам, н. пр. соціяльним демократам, ческим націоналдьним соціялам, Словінцям, вже навіть готові, цілком уложені інтерпеляциї.

Однакож в комісиях, особливо в комісиї буджетовій, руські посли працюють щиро і пильно. Тільки-ж здає ся, що руска суспільність за мало ваги привязує до промов в комісиях, а і руска преса подає ті промови нераз менше докладно, ніж навіть польска преса; н. пр. промова пос. Романчука о жандармериї і військових справах була в кількох польских ґазетах, а его-ж промова о почтах навіть в урядовій Gazet-і Lwowsk-ій докладнійше подана, хоч ті бесіди були вимірені против урядово-польской господарки в Галичині. Що бесіди в комісиях суть важні, виходить вже з того, що їх слухають далеко пильнійше ніж бесід в повній палаті присутні міністри і наші репрезентанти правительства та й найчастійше на ті бесіди відповідають. Зрештою й сама комісия буджетова се мов малий парлямент, бо складає ся з 48 членів, та і для иньших послів її засіданя суть приступні. Длятого деякі посли, н. пр. Ґломбіньский, присилають задля реклями повний текст своїх промов комісийних до часописий. Отже в комісиї буджетовій промовляв пос. Романчук щось 7 чи 8 разів, а пос. Барвіньский мабуть 3 рази, і нема майже дня, де би котрий з них не виголосив довшої або коротшої бесіди. Ті їх бесіди суть нераз заразом і добрими відповідями на бесіди польских послів. Н. пр. коли д-р Грек жалував ся на поведене пруских властий, котрі шикану́ють листи посилані з Галичини з польскими адресами чи властиво польскими назвами, пос. Романчук майже зараз по нім розказав про шикановане в самій Галичині листів з рускими адресами. Коли д-р Ґломбіньский домагав ся більшої підмоги державної для Kół-ок rolnicz-их, пос. Романчук зазначив, що подібне руске товариство „Просьвіта“ не дістає ніякої підмоги державної, і упімнув ся о підмогу для неї як і для руского товариства господарского. Мініїстер Букоа відповів на ті домаганя рускі прихильно. Так само коли п. Романчук вказав на потребу захованя вигибаючої гуцульской раси коний, заступник правительства відповів, що доси вправді не удало ся для стадниця в Радівцях знайти добрих огерів, але правительство буде старати ся їх конче вишукати і тую расу заховати.

Справа голодової запомоги була предметом двох нарад Руского клюбу. Скоро появила ся вість о складі дотичного комітету краевого, голова скликав клюб задля наради і предложив ту справу. Але всі присутні члени клюбу відповіли, що ставлене наглячого внесеня ані не мало би ніякого успіха ані не зробило би навіть враженя в палаті, за те треба повідомити товариства „Просьвіту“ і „Сільского Господаря“, щоби сейчас звернули ся до президиї намістництва і виділу краевого о покликане їх представителів до комітету. Се зараз і зроблено і до обох сих товариств написано. Коли потім появила ся в „Ділі“ новинка о трех господарях з Малехова, котрі запомоги голодової не могли дістати, скликано знов засіданє клюбу; але і тепер також ті члени, котрих на першій нараді не було, заявили ся против ставленю наглячого внесеня, а тілько за евентуальним внесенєм інтерпеляциї в справі того факту, окрім котрого руські часописи ніякого другого конкретного факту не подали. Руські посли не спізнали ся ставити наглячі внесеня що до заборів до ради державної, виборів до сойму, в справі рільничого страйку, в справі заложеня руского університету, в справі зарібкової еміґрациї і в иньших справах, тож не були би відтягнули ся і від поставленя наглячого внесеня в справі голодової запомоги, коли-б она до того надавала ся. Але підіймати велику акцию, щоби з неї вийшов лише пшик, сего Руский клюб не узнав корисним ані для себе ані для руского народу.

З нагоди особливо нарад комісиї буджетової появляли ся і появляють ся в парляменті неустанно всілякі депутациї, декотрі навіть дуже численні, як урядники почтових, урядники зелізничих, сьвященників, крилошан, дієтарів, слуг державних і иньші, домагаючі ся поправленя своєї долі або вдоволеня їх потребам. Ті депутациї бували і у Руского клюбу або у тих руских послів, що суть членами комісиї буджетової. В остатних днях була і депутация галицких шинкарів в справі пропінациї. Руский клюб постановив в тій справі внести інтерпеляцию. В справі реґуляциї конгруи кілька послів, межи ними Стоян і Романчук, вислали перед двома тижнями лист до хорого тогди президента мініїстрів з понагленєм виготовленя правительственного предложеня. Бар. Гавч, появивши ся потім в палаті, обіцяв, що предложене буде внесене ще перед великодними сьвятами.

И.

З заграничних справ.

В інтервалі, що настав в російско-японьских змаганях на Далекім Сході по кервавім бою мукденьскім, і на західнім овиді політичнім Европи заišли факти, що звернули на себе загальну увагу міжнародної опінії. На перший плян висувають ся тут безперечно події в Росиї, події, що в шаленім круговороті мчуть одна за другою, засьвідчаючи про занепадане краєвого ладу та безголовля в північній імперії, а далі новий політичний почин цісаря Вільгельма на водах мароканьских, рух на Креті та в Македониї та два зїзди володарів першорядних держав: цісаря Вільгельма з королем італійским та короля анґлійского з президентом Любетом. Вкінци до знадних хвиль належить і утворене нового кабінету в Італиї.

Що европейска Росия робить нині враженє уже не царства кнута а царства загальної анархії на всіх полях суспільного житя та у всіх своїх сферах, про се події послідних часів у нутрі сеї держави не позволяють сумнівати ся. Був недавно ще час, в котрім ясно зарисовували ся два табори, змагаючі ся в Росиї між собою: з одного боку бюрократичне самодержавє, з другого жадаюча конституциї інтеліґенция. І се був час, коли покликане репрезентантів суспільности до участи в управі було би запобігло дальшому розкладови державного орґанізму. Ся хвиля пройшла одна без позитивних результатів, правлячі російскі круги, а іменно великокняжа камарилля, не допустили до того, аби Росия вступила на дорогу повільних та спокійних реформ і тим відчинено ворота анархії. Ліберальна інтеліґенция, найбільше ще вироблена політично часть російской суспільности, однакож спосібна в тім царстві вертства до правліня, затихла і на її місце заговорили два крайні крила: террор червоний і террор білий. Від хвилі як на улицях Москви бомба революціонера розірвала в кусні темного духа царскої родини, змагають ся

3)

Короткий погляд на словіньску літературу.

[*Відчит Е. Валенчіча, виголошений в „Академ. Громаді“*].

Отже цілих 200 літ бороли ся Словінці і Хорвати з Турками; цілих 200 літ засланяли своїми грудьми Німців перед тою дичию. Німці могли супокійно розвивати ся, маючи перед собою таких хоробрих защитників, котрі в одній руці тримали плуг, а в другій меч або косу. Гарні народні пісні, ся смутна істория нашого народу, показують нам ті страшенні часи крівавих борб. Лише незвичайній мужности маємо дякувати, що тая дич цілком не винищила нашого народу.

Однак окрім таких тяжких ворогів сей нещасливий нарід мусів перетерпіти богато від своїх підданих так, що нарід ненавидів їх як Турків. Коли прийшли наші краї під панованє Франків, настали февдали, котрим король пороздаровував землї. Хлопи піддані мусіли давати десяту часть своїх доходів церкві, а окрім того ріжні податки своїм панам. Пани були тоді майже виключно Німці і немилосерно використували своїх підданих, так страшенно нищених Турками. Ті пявки вічно потребували гроша на свої забави, які уряджували у своїх замках. Хлоп мусів давати, що мав, даремно працювати і обрабляти їх поля; він був цілком безборонний против насиля шляхтичів. Як гарно панували тоді шляхтичі, показують нам хлопскі повстаня з літ 1513, 1515, 1516, 1525, 1526, 1570 і т. д.

Знаний є „хлопский король“ Матвей Губец, котрий хотів силою увільнити бідних хлопів-мучеників від тих тиранів, але за свою вухвалість мусів дорого заплатити. Р. 1573. шляхтичі засудили его на смерть. Насамперед мучили его розжареними кліщами, потім дали ему розжарену корону на голову й вже пів мертвого розтяли на чотири части. Розуміє ся, що шляхта після кождого повстаня ще страшнійше обходила ся з своїми підданими за кару, що они важили ся жадати, щоби їх уважно бодай так, як худобу. А тепер ті Німці мають відвагу казати, що ми не маємо жадної культури, що ми „eine minderwärtige Nation“, без відповідного образованя, котре давало би нам право жити побіч иньших культурних народів, ті Німці, котрі добре знають, як панувала у нас тоді їх аристократия; ті Німці, котрі тілько нам Словінцям і взагалі Славянам мають дякувати, що їх заслоняли перед страшними ордами Татарів, Турків і як там ще називала ся вся тодішна дич; ті Німці, котрі, зібравши велике військо в р. 1566. на Турків, облягаючих під султаном Сулейманом маленький город Сигот, волїли бавити ся весело й гуляти в своїх шатрах, а героя Шубица Зриньского оставили власній долї. Тоді сховали ся як зайці в збіжу, а Зриньский, не могучи довше опирати ся перевазі турецкій, висадив у воздух цілий город враз зі своєю жінкою й донькою, а сам кинув ся із своїми вірними молодцями на Турків та славно погиб в завзятім бою.

З реформациєю Лютра зачала ся для розвою нашого душевного житя нова доба. Немилосерність і гноблене народу зі сторони его панів-тиранів, потім рівнодушність і зіпсутє духовного стану, ріжні нещастя, хороби і Турки — все те так вплинуло на нарід, що він майже здеревенів. Коли-ж зачала ширити ся реформация, нарід не ся живо цікавити нею, бо видів, з яким жаром нові проповідники свою віру ширять, як ходять від села до села і потішаючи словом обясняють благородні закони християньской віри. Католицкі духовники всього того не робили, а жили весело, в зіпсутю моральним, яке тоді було всюди, не дбали о свій нарід, лише використували его, як і де могли. Діяльність реформаторів впливала на пригноблений і в глубокий сон запавший нарід благодійно; нові проповідники живили его надією на лїпшу будучність. Ті надії кріпшали ще, коли богато духовників почало переходити на протестантизм, що дуже вплинуло на розвій реформациї. Також і в сусідній Істриї були иньші духовники, що вірно пильнували словеньскі відправи і були їй дуже прихильні. Богато висших церковних достойників приняло реформацию. Коперский епископ Петро Верґерій, его брат епископ в Полї Іван Верґерій, епископ Триєсту Франц Йозефіч і богато иньших приняли протестантизм.

Ціла наша реформация єсть в тісній звязи з містом Тібинґеном в Віртемберґи, де було богато словіньских студентів в тамошнім університеті. Матій Гарбич з Істриї мав особисті зносини з Лютром у Вітемберґу. Лютер високо цінив его задля его знаня грецкого языка, і також за его заходом став Гарбич професором в університеті в Тібинґені. Він переписував ся з многими з своєї вітчини і богато причинив ся до того, що студенти зачали ходити з Країни і з Істриї до Тібинґену, де пізнали ся з новою наукою. Пізнійший воєвода віртемберский Криштоф дуже підпомагав протестантских прогнанців з Австриї. Его учителем був лентор Тифферн, Словінець, котрий поміг ему утечи з Австриї і дістати в руки воєводство віртемберске, котре перед тим мала Австрия. Тифферн став у него канцлером і правдою ему Верґерия і головного нашого проводиря реформациї Примуса Трубаря. Так Словінець Тифферн приготовляв дорогу нашим реформаторам, щоби їх пізнійше підпомагали німецкі ширителї протестантизму. Нові учителї бачили, що для успішного ширеня реформациї передовсім потрібні книги. Від того часу зачав ся плодотворний літературний рух, котрий дав підставу словіньскій літературі і языкови.

Коли подумаємо, які трудности мали ті перші благородні мужі при писаню і укладаню книг, коли то нарід ще не мав жадної охоти до читаня, коли не було відповідної азбуки і правописи: то мусимо і чудувати ся і високо поважати і вдячними бути тим просьвіченим мужам, що з таким пожертвованєм, з такою витревалостию і так безкорисно працювали, знаючи, що мають перед собою тернову дорогу.

Першим і головним діячем на тім поли був Примус Трубар, уроджений в Рашиці біля Любляни р. 1507. Він ходив до шкіл в Реці; там научив ся по хорватски і італияньски, що ему пізнійше дуже придало ся. Опісля був сьвящеником в кількох країньских селах, але задля прихильности до протестантизму мусів утікати. Удав ся до Віртемберґи, жив в Норимберзі, пізнійше в Ротенбурзі, де оженив ся, також і в Кемптені. Ціле его житє було повне прикростий. До Любляни прийшов на проповідника; але що виступав против тодішних моральних вад сьвящеників, то они так его очернили, що мусів назад утікати. Пізнійше прибув ще раз до Любляни, але застав там такі прикрі відносини, що вернув назад до Віртемберґи, де в р. 1586. 28. жовтня умер.

Его літературна діяльність є дуже велика. Перша его книжка то Abecedarium, де вставив словіньску азбуку та долучив до него короткий катехизм. Ся перша книжка друкована 1550, появила ся в науці словіньским німецкими буквами. Пять літ пізнійше зачав друкувати найбільшу свою працю, сьвяте Письмо. У введеню каже сам, що довго думав над тим, якби утворити азбуку для слов. языка, щоби она була однотайнійша й для всіх зрозумільша. В тім самім роцї видав ще раз Abecedarium і катехизм, бо каже, перші дві книжки були друковані німецкими буквами, а накладець, не вміючи по словіньски, сам мимоволі додав богато букв, так що они були тяжко зрозумілі; а тепер виходить книжка латиньскими буквами, то лекше можна її буде читати і розуміти.

(*Дальше буде.*)

Знана фірма СТ. ШОЗДИ, котрий обняв магазин п. Водзіньского, поручає ОБУВ для руских ст. студентів, академіків, теольогів о 15% дешевше як дотепер. ул. Академічна ч. 3.

в Росиї два крайні табори, а в круговороті безладу, який їх змаганє витворює грізна атмосфера грозить — здає ся страшною потопою, якої кінця годі передвидіти. Цілу майже Росию потрясають тепер судороги знимаючої ся револьти, та револьти того роду, в якій загибає всяка політична думка, всяке розуміне загальних потреб і всяке розуміне належних доріг, а натомість на перший плян виступають лише інстинкти мас та льокальні рахунки. Від Інфлянтів до Кавказу, від Польщі і Поділя до заволжаньских ґуберній Росию перебігають селяньскі розрухи, рух аґрарно-соціяльного жерела та при тім дуже неясного характеру. Кружать між народом відозви революцийних партий, але і відозви реакцийного походженя, взиваючі до вигубленя усеї інтеліґенциї, як ворожої цареви і вірі, а прихильної „поганам-Японцям;“ крутять ся по селах незвісні люде, але не все можна зорієнтувати ся, в котрім случаю має ся до діла з роботою революционера, а роботою аґента-провокатора чи аґента реакцийно-правлячих кругів, цькуючих темні маси на всякого, хто лише убирає сурдут. Революция в реакцию зачали страшну ліцитацию: хто переліцитує на свою сторону мужика — цар і синод чи аґрарний соціялізм? І хоч як відозви революционерів дишуть бажанем красної долі і волї усім людям Росиї та кличуть люд лише на гнобителів і царя, то все-ж близшим мужицкій темноті і інстинктам інтерпретатором сих відозв буде піп і ісправник, коли взивають з амвони і з уряду кинути ся на всіх інтеліґентів і Жидів в імя царя і віри. Хто виграє сею ліцитацию, недалекий час покаже; в потопі, яку вона може викликати, може пропасти відроджене Росиї на довший час, але можуть і завалити ся царский престол разом з казаньским собором.

Одною з найсумнїйших картин на темнім тлї російскої анархії єсть безперечно становище православного клиру. Російскі дневники вольнодумнї майже у кождім числї приносять дословні тексти попівских проповідий, які аж дишуть диким фанатизмом середновічя та яких певно не ґорошено би, якби се не діяло ся за призволом і волею з гори. Та вкінци як і дивувати ся такій пропаґанді попів против сьвіцкої інтеліґенциї, коли сам волиньский митрополит, Антоній, чоловік, обертаючий ся у найвисших кругах та вихованок духовної академії в Петербурзї, виголосив проповідь, яка, репродукована майже дословно дневником „Русь“, обігла вже увесь сьвіт, викликуючи обмерзїнє для єї загорілого фанатизму та ворожнечі до всього, що дише свободою.

Митрополит Антоній повчив своїх слухачів, що всї опозицийні елементи Росиї, а іменно опозицийна інтеліґенция се все „дїти пекла“. За приміром заходу затратила вона „духа християньского“ та переймила ся „новочасним поганьством“ та „гадючим серцем ненавидить Росию, царя і церков“. „Під всїми ліберальними кличами — говорив митрополит Антоній — від сїми жаданями свободи прес, слова, сумлїня, науки, личности лише злочинні заміри загального перевороту, і знищеня усего, на чім стоїть суспільний лад“. Голоси преси для митрополита „вите вовків“ та „відгомони звірячих інстинктів“. Проповідь свою закінчив митрополит завивом до люду, аби відгородив ся від інтеліґенциї, як від ґанґрени. „Там російский народе — кликав митрополит, що ворогом твоїм є ті нїби-учені“. Коли так говорить сам волиньский владика, то можна собі уявити, якими голосами підтягає за ним его клир, підюджуючи „вірних“ на „невірну“ інтеліґенцию, що не хоче йти за наукою того роду „пастирів“, як митр. Антоній і єму подібні.

Але й на заходї Европи не брак політичних новин з міжнародних відносин. Перша тут звертає на себе увагу **візита цісаря Вільгельма в Марокку.** Наробила вона чимало шуму в західноевропейскій пресї, напсувала чимало крови Французам та Анґлійцям, відбила ся голосним відгомоном в парляментарних дебатах, та певно не остане без впливу на відносини обох згаданих держав до Німеччини. Цісар Вільгельм, що, як звісно, єсть загорілим аматором морских подорожий та бундючих промов і загалом бундючих публичних виступів, заїхав на своїм яхті до Танґеру, головного порту, а рівночасно найбільшого міста Марокка, відвідав тамошного містокороля, котрим єсть дядько самого султана Абдуль-Азіса, виголосив політичну промову, в якій зухвало кинув Франциї а по части і Анґлиї рукавицю в очи, сам-же себе авансував на опікуна і приятеля султаньского, та поплив дальше до берегів Італиї, де в Неаполи мав зїхати ся з королем Віктором Імануїлом. Особливо замітні та найбільш обиджаючі Францию є ті слова з промови цісаря, в котрих він зазначив, що знає лише „независимого султана мароканьского а иншого віколи не узнасть“ та що він — цісар — „радить султанови обережно приймати реформи, які єму хто небудь хоче накидати, при чім султан може числити на німецку опіку“. Коли взяти під увагу, що на основі французско-анґлійскої умови саме Франциї був поручений надзір над переведенєм в Марокку реформ, які забезпечували би свободу торговлї і безпечeньство житя та майна Европейцям в сім краю, і що як раз в часі візити цісаря Вільгельма в Танґері, в столици Марокку, Фезї, у султана Абдуль-Азіса гостив француский посол з специяльною місиєю предложеня султанови проєкту реформ, то виступ цісаря рівнає ся пощечинї, яку в нормальних відносинах не вносить ся без оружної розправи. Цісар Вільгельм вмішав ся очевидно, а при тім остентацийно і рішучо в французкі справи, нарушив сферу французких впливів, а таку справу не пускає ся плазом. Однак Франция, вислухавши шум у газетах та у парляменті, приняла поки-що сесю пощечину мовчки, а причини того треба шукати... на далекім Сходї. Доки Франция мала за собою мілїтарну повагу свого союзника, Росиї, доси цісар Вільгельм мовчав на єї заходи в Марокку. Коли мукденьский бій до решти розвіяв ілюзию про силу Росиї, цісареви розвязали ся уста і хвилю, коли Франция лишила ся без союзника, використав він, аби перечеркнути єї роботу в Марокку. Та чи лише цісар не перечислив ся? Дальші події кажуть думати, що може бодай в значній части, — так. Вправдї війни Франция Німеччинї уже не видасть, та за се очивидна річ, що по сторонї Франциї станула вже Анґлія, якої інтереси теж по части загрожені інґеренцию Німеччини в Марокку.

Зїзд короля Едварда з президентом Любетом, що відбув ся в кілька днїв потім в Парижи, має стояти в звязи з мароканьскою справою. Що і як обговорено на сїм зїздї, сьвітови поки-що не звісно, та всї годять ся в тім, що предметом розмови мусїла бути квестия, яке заняти становище в виду несподїваної опіки Вільгельма над марокканьским султаном. Що до Марокка звязана іменно Анґлія з Францию специяльним трактатом, який запоручує взаїмну поміч в марокканьских справах. З відзивів анґлійскої преси треба судити, що Анґлія готова тепер додержати умови, а готова до сего тим більше, кольоніяльна політика Німеччини дуже їй не на руку.

Деяку звязь з мароканьскою справою має і **зїзд цісаря Вільгельма з королем Італиї в Неаполи**, що відбув ся рівночасно з попереднім зїздом. Цісар Вільгельм бажав собі в своїй грі против Франциї забезпечити союзника в Італиї, котрій теж може не дуже подобати ся зріст французкої переваги на західних берегах Середземного моря. З другого боку однак Італія так зависима від Франциї економічно, що і виступити против Франциї їй доволї тяжко. Тому і побутови Вільгельма II-ого в Неаполи не приписують великого значіня.

Рівночасно з тим, як мароканьска справа заняла уми західно-европейских дипльоматів, на полудневім сходї Европи заходять події, на котрі, як би се діяло ся ще тому кілька років назад, звернули би ся очи всего сьвіта, які однак тепер не викликують більшої уваги. Се проклямованє Кретенцями **прилученя Крети до Грециї та новий рух в Македониї.** Отсе прилученє Крети до Грециї відбуло ся досить ориґінально: Як звісно, Кретою править як міжнародний комісар, грецкий престолонаслїдник Юрий. Для забезпеки status quo держать держави, що інтервенїювали на Кретї, невеличкі залоги, а управа краю належить в сути річи до місцевого сойму. Стан сей всї Греки вважають перехідним, а тепер задумали перевести в дїло правне прилученє Крети до Грециї. Зроблено се так, що в столици Крети, Кандиї, зібрала ся депутация всїх сіл і місточок Крети, там проклямували прилученє острова до Грециї, заприсягли вірність грецкому королеви, вибрали правительство тимчасове та повідомили про се всї держави, держачі залоги на Кретї. Поки-що держави вічо не відповіли, а що на Кретї панує спокій, то й нема причини інтервенїювати. На всякий способ цікаве, як справа скінчить ся.

Македоньский рух з весною, як звичайно, знов ожив ся. Було се вже предметом дискусиї в льондоньскім парляментї. Мінїстер Ляндовн заявив однак, що справа не потягне за собою поважнїйших наслїдків.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. Фльота Рождественьского вже перейшла вузку дорогу між Малякою а Суматрою і вплила на полудневе хіньске море. Рождественьский має 47 воєнних кораблів (инші кажуть, що лише 31 або й 27). Де є фльота японьска і який єї план, нїхто не знає. Знають лише, що Тоґо перед 6 тижднями попрощав ся з Мікадом і обняв назад команду на фльотою. Тоґо відлучив від фльоти фльотилю торпедовцїв для обсервациї російскої фльоти. Говорять, що ту фльотилю з двайцятьма (?) кружляками бачили віддалену ледви кілька миль від російскої фльоти. Операцийною підставою японьскої фльоти має бути остров Формоза. До битви може прийти за пару днїв. Ся битва буде більша, ніж битва під Трафальґаром. Єї результат може рішити о результатї цілої війни.

Петербург. Дня 5 с. м. російский відділ зайшов до Чентафу. Японцї заатакували его. Дня 6 с. м. в полуднє російска кінноста заатакувала японьский відділ. Положено 20 ранених Японцїв і одного офіцира. Решта Японцїв погибла. Росияни не мали жадних страт. Лїневич телеґрафує: Бій російского відділу коло Цінятуну дня 4 с. м. тревав 12 годин. Японцї мали великі страти. По нашій сторонї погиб капітан Масельский і 4 козаків. Капітана Черпінського, 1 лейтенанта і кількох козаків легко ранено. Дня 5 с. м. російска патроля вигнала японьский реконесанс аж до Тайтюпіву. Того самого дня російска піхота обсадила село Куюші, вигнавши звідтам Японцїв, котрі скоро уступили.

Токіо. Ескадру Камімури поділено. Одна часть готова в кождій хвили вирушити против владивостоцкої ескадри (два або три кружляки), коли би ся хотїла війти на зустріч фльоти Рождественьского. Другу часть вислано в цїли скріпленя фльоти Тоґа. Тоґо все еще стоїть на японьских водах, і лише кілька кораблів вислав на захід, для обсервациї російскої фльоти. Хіньске море тепер дуже розбурхане і небезпечне.

Гонконг. На вість, що в протоцї Маляка появило ся 31 воєнних кораблів (російских), анґлійска ескадра на хіньских водах вирушила на повне море.

Париж. До дневників доносять, що Оку і Ояма суть тепер в Мукденї. Не знають, де є Ноґі з цілою своєю армією. Японьска армія страшно утомлена. Російска армія стягає свої відділи на нові позициї. Настав знов мороз і в наслїдок того терен знов став ся можливий до подорожи і транспортів.

Льондон. Дневники доносять з Петербурга, що Японцї уставили свої армії півколесом. Оку стоїть на західнім крилї, Ноґі і Нозу в серединї, Кавамура на східнім крилї. Японьску армію обчисляють на 475.000 вояків.

Париж. З Токіо доносять, що коли облога Порт-Артура тягла ся за довго без видимих успіхів, 2000 японьских студентів підписало письмо до Мікада з просьбою, щоби відкликав Ноґого, а вислав якогось енерґічнїйшого ґенерала. Мікадо прочитавши письмо, сказав: „Коли вони такі енерґічні, нехай ідуть здобувати порт!“ Казав всїх взяти до війска і вислав їх Ноґому. Щоби могли показати свою енерґію, Ноґі вислав їх до штурму на форт, котрого ніяким чином не міг здобути. Штурм скінчив ся так, що студенти відступили, але з двох тисячів лишило ся лише сорок.

Петербург. Комендантом третої армії манджурскої іменований член ради військової, ґенерал піхоти, Батянов.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. О. Ґапон, котрий тепер сидить за границею, розкинув при помочи своїх аґентів по цілій Росиї відозву до робітників, взиваючу їх до нового повстаня против правительства. О. Ґапон взиває робітників, щоби нищили водопроводи, ґазівнї, телеґрафи, телефони, зелїзницї, вязницї, полїцийні уряди, правительственні будинки і взагалі всї будинки, в котрих містять ся царскі власти. Лише тогди, коли борба буде беззглядна, коли робітники будуть нищити царске і державне майно, коли будуть мордувати ґубернаторів, жандармів, урядників і инших, здобудуть свободу і конституцию.

Петербург. Дневники заперечують вість, що Побідоносцев подав ся до димісиї. Противно, він сам зредаґував просьбу до царя о скликанє синоду і зредаґував царский указ, на підставі котрого цар позволить на відбутє синоду.

Берлін. В Варшаві засуджено на смерть двох робітників, з котрих оден в часї розрухів стрілив з револьвера в сторону війска, але не трафив, а другий замахнув ся колом на поліцая. Дневники доносять, що в варшавскій цитаделї розстрілюють кождого дня по кількох а навіть по кількадесять людий, підозрілих, що з оружем в руцї ставили опір поліциї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Комісия вибрана на внесенє п. Дершати в тій цїли, щоби розібрала будучі відносини Австриї до Угорщини, збере ся завтра на перше мериторичне засїданє і подїлить ся на кілька підкомітетів. Буде вибраний окремий підкомітет для справи квоти, окремий для справи австроугорского банку, окремий для цлової і торговельної унії, а окремий для військових справ.

Православє в Празї.

Прага. Синод в Петербурзї згодив ся на утворенє автономічної ческої громади православної в Празї і на канонізацию Івана Гуса і Єр. Прагского.

Угорска криза.

Будапешт. Угорский сойм вибрав в суботу адресову комісию, до котрої увійшли самі члени опозицийних сторонництв. Ліберали не взяли участи в виборі. Головою комісиї вибраний бар. Банфі, референтом ґр. Батяні.

Турецкі зброєня.

Царгород. Порта замовила в фабриках Крупа 62 полевих батерий, 23 батерий гірских, 3 батериї гавбиць і инших ґатунків гармат. Кошт сих замовлень обчисляють на 1,970.000 турецких фунтів.

Відділенє держави від церкви.

Париж. Парлямент ухвалив в суботу 342 голосами против 252 наглість справи роздїлу держави від церкви. Приступлено до специяльної дискусиї.

Фінляндия.

Гельсінґфорс. Ґенерал ґубернаторови Оболеньскому, котрий в суботу приїхав до Гельсінґфорсу, пятьтисячна товпа устроїла овацию. Всї стани сойму ухвалили вислати до царя петицию о відроченє сойму до кінця вересня. Стани ухвалили також вислати цареви адресу з подякою за знесенє розпоряджень о військовій службі і о усуваню судиїв, в чім добачують намір царя привернення фінляндскому народови его прав.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанізуйте курси для анальфабетів!

НОВИНКИ.

— **Закладайте народні бібліотеки.** Пишуть нам: З нагоди заложеня бібліотеки для сокальского повіта при філїї „Просьвіти“ в Сокали, хочу висказати кілька гадок про се, які користи представляє така бібліотека так для нашої інтеліґенциї, як і для селяньства. Наша т. зв. інтеліґенция, особливо провінціональна, дуже мало інтересуєсь нашим письменьством, мало хто держить приватну бібліотеку, а многі платять досить спорі суми і кавциї Келлерам і иншим польским випозичальням на випозичуванє польских і чужих, в польских перекладах, романів, писаних по більшій части лиш для дразненя нервів читаючої публики. Отже в першій мірі для нашої інтеліґенциї повинні потворитись по провінціональних центрах публичні бібліотеки. По друге повинні вони служити також для нашого селяньства. Селянам, особливо сьвідомійшим, зовсїм уже не вистарчають видавництва „Просьвіти“, які селянин за кілька годин перечитає, а відтак зо два місяцї не має що читати. Ся недостача відчуваєсь особливо в зимі. Дуже часто просять селяни сільских інтеліґентів о позиченє якої книжки, однак сї звичайно бібліотек не мають, отже селянин вирвавши відкись шематизм клира перемиской епархії або Геновефу та инші глупенькі видання Білоуса, читає їх пильно по кілька разів. Коли я позичив якому селянинови лучшу книжку, то заки вернула вона знов до мене, обійшла кілька сіл. Видно отже у наших селян велику жажду читаня книжок, яких не мають відки дістати. Такі то причини руководили академічною молодїжю сокальского повіта, котра на своїх довірочних зборах рішила віднестись до філїї „Просьвіти“ з внесенєм о заснованє при нїй бібліотеки. Внесенє принято і виконано, а бібліотека зложена передовсїм з видавництв „Дїла“ та „Видавничої Спілки“ і инших видань, війшла недавно в житє. Дехто думав, що селяни не будуть із неї користати, хиба лиш сокальска інтеліґенция. Але стало ся противно. Інтеліґенция на разі мало користає, за те селяни ходять цїлими товпами і випозичають не лиш звичайні повісти і оповіданя але й трудвійші річи, як пр. Шекспіра і ин. За приміром сокальскої філїї „Просьвіти“ повинні піти всї инші філїї, та осередки народного житя, а користи з таких бібліотек великі, бо не лиш піднесесь наше письменьство через більший відбит книжок, але й збільшить ся рівень інтеліґенциї у цілої нашої суспільности. — *С.*

— **Напасть з бенкетами!** Пишуть нам з Равщини: Звісний Ірод, окружний інспектор шкільний Орнатовский, забирає ся з Рави на чотири вітри. Та не в тім річ, — хрестик єму на дорогу. Але без уповажненя від учителів вирвав ся відкись комітет, зложений з гакатистів Поляків Готфрида, Островского, Бортового і Лащецкого, та розіслав до всїх учителів в повітї зазив, щоби взяли участь в пращальнім бенкетї. Учителї-Русини живо памятають всї благодати, якими їх обсипував п. інспектор, так що богато з них мусїло покинути повіт (як: Кулинич, Вербовий, Савчак, Шустакевич, Шемлей, Тоган, Левицка і ин.). Отже заявляємо, що нікому не дали ми і не даємо права, промовляти на бенкетї іменем учителїв-Русинів чи то всего учительства в повітї; хто хоче, нехай промовляє собі іменем таких русиноїдів, яким є п. інспектор! — *Учитель з Равщини.*

— **Селяньске віче** для равского повіта скликує до Рави рускої на день 18 мая с. р. селяньский комітет, котрого головою є п. Василь Сїдельник з Рави. Програма, місце і час віча будуть оголошені пізнїйше.

— **Філія Руского тов. педаґоґічного в Золочеві.** Золочівский повіт належить до тих закутин, де Русини не відчували потреби народної орґанізациї. Кілька руских товариств, заложених в остатних часах в Золочеві з кругом дїланя на весь повіт, не проявляли такого житя, якого належало би від них жадати. Тому відрадним знаком є отворенє в Золочеві філїї такого рухливого товариства, яким є Руске тов-о педаґоґічне. Головно заходом проф. Мих. Галущиньского належить дякувати, що ся філїя повстала. Перші загальні збори відбули ся д. 2. с. м. і як на Золочівщину випали чисельно дуже добре. Поверх 30 осіб, переважно з учительских кругів, заповнило салю „Рускої Бесїди“. Відпоручник головного Виділу Р. тов. пед. проф. Алиськевич зі Львова коротко начеркнув плян працї, яка жде філїю і звернув увагу головно на селяньскі бурси, посиланє селяньских дїтий до ґімназиї, вакацийні курси для безграмотних і ин. Промову проф. Алиськевича принято оплесками для ствердженя згоди на его слова. По внесї в члени філїї, приступлено до вибору виділу. Головою вибрано одноголосно проф. Мих. Галущиньского; а виділовими: о. Евгена Громницкого, пп. Сидора Бучацкого, Атаназия Скобельского і Семена Наливайка, а заст. виділових пп. Стефана Качалу і Ольгу Богачевску. Опісля ухвалено скликати конференцию около Зелених сьвят в справі учительской „Самопомочи“, уладжувати курси для безграмотних і ин. По зборах проф. Галущиньский мав відчит про літературу і її историю. На відчит зібрало ся тілько людий, що саля „Р. Бесїди“ всїх ледви помістила. Є се доказом, що почва до народної просьвітної працї в Золочеві є пригідна. Щасть Боже до працї! — *Учасник.*

— **Довірочні наради філїї Р. тов. педаґ. в Калуши** відбули ся дня 25 марця с. р. під проводом голови товариства п. Цецилії Курівцевої з таким порядком: 1) відчитанє відозви і виповненя квестионаря з головного виділу товариства, 2) відчит п. Коворіза: „Війна і мир“, 3) назначенє зборів кружка на день 20 цьвітня в Зборі, 4) Внесеня чле-

нів. Філія докладає всїх заходів, щоби придбати фондів для товариства і в тій цїли уладжує відчити. На тему: „Погляд на історию жіночого питаня говорити буде п. Р. Стефанович дня 8 цьвітня 1905 о 4 годині в комнатах „Руского касина" в Калуши.

— **Надзвичайні загальні збори Р. тов. педаґоґ. в Щирци** відбули ся дня 25 марця с. р. в комнаті читальні „Просьвіти" в Острові при участи 39 членів. Збір радив над заложенєм селяньскої бурси в Щирци. По оживленій дискусиї рішено з початком року шк. 1905/6 створити селяньску бурсу в наймленій хатї, а рівночасно збирати фонди на будову дому власного. Постановлено також завести популярно-наукові відчити і виклади по селах. При тій нагоді зібрано на фонд будови дому, котрий стояти-ме понад 1 000 К, суму 12 К 55 сот. Філія числить тепер 61 членів.

— **Комітет бурси Р. тов-а педаґоґічного у Львові** (ул. Вірменьска ч. 2) уконституовав ся так, що головою вибрано о. Вол. Ганицкого, заст. голови п. Олексїя Гайдукевича, духовником о. Леон. Лужницкого, дорадником правним д-ра Стеф. Федака, лїкарем п. д-ра Мир. Вахнянина, секретарем п. Ос. Чайківского, директорами науковими пп. Яросл. Витошиньского і Вол. Адрияновича, дир. економічним п. Пал. Турчмановича.

— **З Косова** пишуть нам: Дня 2 с. м. кружок аматорів незвичайно рухливого тов. „Руска Бесїда" відограв драму Ів. Франка „Украдене щасте". Хоч і не нова се у нас штука, та все таки дає вона нам за кождим разом немало нового; а ще при знаменитій грі наших аматорів робила штука сильне враженє. Повне признане належить ся в першій мірі п-ї Роговскій в роли Анни, п. Григоровичеви в роли жандарма і п. Побігущому в роли Миколи; а й всї другі сили вивязались зі своїх роль. Зазначити годить ся, що вистава була уладжена головно силами і заходом нар. учителїв, котрі не пожалували труду і часу. — *Н. М.*

— **Із Станиславівского Бояна.** Дня 1. с. м. відбули ся надзвичайні загальні збори „Станиславівского Бояна", при численній участи членів. До виділу війшли: пп. Дрогомірецкий яко голова, Ев. Якубович заступник голови, Денис Січиньский дириґент, Ґетерева, Дрогомірецка, Цурковска, Соболь і Гранковский яко члени виділу, пп. Ів. Смеречиньский і Величко заступники виділових. Змінено кілька перестарілих і до теперішних обставин не надаючих ся „параґрафів" статуту. П. Дениса Січиньского славно звістного музика і компонзитора, котрий величезні заслуги положив около „Станиславівского Бояна" іменували Збори почетним членом сего товариства.

— **З житя віденьскої кольонії.** Загальні збори тов-а „кружок земляків" у Відни вибрали на рік 1905 отсей виділ: головою інжинїра Володимира Бородайкевича, заступниками голови урядника Конст. Явецкого і д-ра Якова Турина, писарем урядника Максима Дуткевича, скарбником урядника Ярослава Бурачиньского, на заступників виділових офіциала Павла Белея і канцеліста Миколу Кошака.

— **Податкові полекші.** Краєвий виділ видав для всїх повітових виділів обіжник, в котрім подає в скороченю всї ті приписи про податкові полекші, які відносять ся до селяньского населеня і взиває всї повітові виділи, щоби поучили о тих приписах і полекшах через громадскі уряди селяньске населенє. В тій цїли мають повітові виділи поручити своїм урядникам, щоби при нагоді комісийних поїздок поучали населенє про ті полекші, а громадским урядам, щоби в даних случаях, особливо на случай елементарних нещасть, або при полекшах в обсязї домово-клясового податку списували з інтересованими сторонами протоколи і ті просьби протоколярно сейчас відсилали до приналежної власти.

— **Яків і Яким.** Пишуть нам від Бурштина: В тутешнім судовім повітї є село Хохонів. Живуть там два господарі Штиркали, оден Яків, другий Яким. Яків Штиркало завинив був перед кількома роками тутешному лихвареви Гершкови Печенюкови около 12 К і не віддав їх на час. А що Яків не має жадного маєтку, то лихвар заінтабулював ся на ґрунтї (17 морґ) заможного Якима Штиркала. Аж коли в першій половині марця с. р. з'їхав судовий урядник до Якима Штиркала для оціненя его маєтку, тогдї довідав ся Яким о справі. Зараз вніс він позов до суду. Судова розправа відбула ся 24 марця с. р. Отже Якимови не признав п. судия анї сотика за страчених два днї і за конї, що їздив два рази до Бурштина, відданого від Хохонева понад 20 км., бо кажуть п. судия, що то стало ся „przez pomyłkę!" І так Яків завинив, Яким потерпів!

— **Сумна подія родинна.** Дня 28. марця с. р. помер на удар серця о. Алексїй Брик парох в Біличи горішнім в 41. р. житя, а 12. сьвященьства. Удар наступив в наслїдок сильного розденервованя, викликаного через недугу жени. На другий день умерла і жена а за нею новонароджений синок. В хатї залягло нараз три мерцї: на катафальку муж, а в головах на софі жена і дитина. Похорон всїх відбув ся дня 31. марця. По похоронї сьвященичім бл. п. о. Алексїя просто з цвинтаря удали ся всї люди враз з процесиєю по тїла жени і дитини і зложено всїх до одної могили. По померших лишило ся четверо дрібних дїтий. З дару ласки дістануть 30 К. річно! Та хто ними займе ся! Отець бл. п. о. Алексїя є пархом в Біличи долїшнім, але так він як і жена єго то старенькі, обоє вже мають по 75 лїт. Смерть сина і невістки так на них подїлала, що обоє розхоріли ся тяжко і нї одно не могло бути на похоронї, хотя парохія Білич горішний з Біличем долїшним творять одну громаду. Справдї до глубини потрясаюча подія!

— **Незвичайного явища** — пишуть нам від Балигорода — були ми сьвідками дня 6 с. м. Від полудня до вечера помимо густого снїгу і незвичайно сильного вітру почало нараз лискати ся а потім — небесна канонада. Гук і грохіт був так сильний, як не буває навіть серед лїта; здавало ся, що конець сьвіта. Вечером утихомирило ся, а снїг падав дальше — як серед зими.

— **Убийником вел. кн. Серґія** має бути, як доносять заграничні часописи, 28-лїтний студент Іван Каляєв, родом Варшавянин. Мати его була Полька, а батько, торговельний аґент, Москаль. Колиб се була правда, в такім случаю, був би се чоловік звісний добре серед молодших, поступових кругів, так руских як і польских у Львові. До Львова прибув в 1902 р. з рекомендуючими листами від поступових Поляків і Українцїв з Росиї. Тут вписав ся на фільозофічний виділ львівского університету, познакомив ся з руского та польскою поступовою молодїжю, і бував гостем в академічних, лїтературних і подібних товариствах. З вигляду був русявий, з рідкою борідкою та меляхолїйними, синими очима. Хоч темпераменту дуже живого, говорив дуже лагідним і тихим голосом. Вдачі був взагалї дуже мягкої, майже жіночої, притім незвичайно товариский, привязував ся до людий а характер его був чесний та чистий. Сам дуже убогий заробляв то лекциями російскої мови, то дописами до російских часописий, в котрих між иншими також дуже симпатично відзивав ся про галицкия Українцїв. Впрочім нераз голодував. По однорічнім побутї у Львові де не міг найти відповідного прожитку, вибрав ся на дальші студиї до Берлїна, однак на нїмецкій границї арештували его прускі власти з наміром видати в руки властий російских, котрі підозрівали его о небезпечну аґітацию против царского кнута. Тота справа наробила тодї великого шуму, в нїмецкім парляментї внесли социялїсти інтерпеляцию з протестом против видачі нїмецкими властями Каляєва Росиї, причім звісний провідник социяльних демократів виступив дуже остро против нїмецкого канцлера Більова. Рівночасно з боку Австриї, именно многі Русини та Поляки заходили ся ревно, щоби недопустити до видачі Каляєва в руки російских властий, але все було без успіху. Нїмеччина видала Каляєва Росиї, звідки він однак незабаром утїк, спершу до Швайцариї, а відтак до Парижа. За границею він не забував на своїх знакомих у Львові і удержував з ними майже до послїдного часу листовні зносини. Аж тепер нараз довершив дїло, що викликує подвійно подив у всїх тих, що знали его вдачу. Цікава річ, що се вже другий чоловік, який обертав ся у Львові, а відтак виконав замах в Росиї. Першим був студент Карпович, фіґура свого часу незвичайно симпатична в поступових кругах української і польскої молодежи у Львові. З его руки, як звісно, погиб відтак оден із стовпів самодержавія, російский мінїстер просьвіти Боголєпов. Як Карпович, так і Каляєв лишили у тих, що їх пізнали, враженє людий незвичайно добродушних, щиросердечних, а що-до сьвітогляду ідеалїстів, яких рідко. Сей ідеалїзм, горячий порив до реформ суспільного ладу, заставив їх до вчинків, які будь-щобудь передадуть їх імена історії.

— **Запаленє мозкових опон.** Небезпечна та недуга появила ся недавно в західній Галичинї, занесено туди з пруского Шлеску, імовірно робітниками. В послїдних днях поодинокі случаї тої недуги починають проявляти ся вже й у східній Галичинї, як пр. в Перемишли, Раві рускій а навіть у Львові. Недуга ся небезпечна особливо для дїтий, а проявляє ся попри звичайних ознаках запаленя мозку також ствердненєм карку і спричиняє смерть часто до кількох годин. Супротив того краєва рада шкільна видала до всїх дирекций народних шкіл розпорядженє, щоби для уникненя грізної недуги звертали увагу на дїти, аби вони при забавах стерегли ся хочби найдрібнїйших скалїчень.

— **З Львівского Бояна.** Виділ нашого товариства узнав пожаданим, щоби наш хор, як і попередними роками, так і сего року відсьпівав у церкві св. Юра у велику Пятницю страстні псальми. Отже прошу отсим усїх П. Т. членів Бояна, що суть у Львові, щоби були ласкаві приходити точно на дотичні проби, котрі відбувають ся правильно у вівторок і пятницю в порі звичайній, вечером від год. $7\frac{1}{2}$—$9\frac{1}{2}$ в льокали товариства ул. Вірменьска ч. 2. — *Д-р Іван Копач.*

— **Читальня „Просьвіти" на жовківскім передмістю** устроює дня 16. цьвітня в недїлю в великій салї ґімнастичній школи сьв. Мартина ул. сьв. Кінґі (бічна жовківска) вечерницї в память смерти Тараса Шевченка з такою програмою: 1) Вступне слово, 2) Лавровский: а) Засьпіваймо соловію, б) Вербицкий: Ой Ви мої сьпіваночки, хор мішаний читальнї, 3) О. Нижанковский: „Люблю дивитись" — дует на сопран і альт в супроводї фортепяну, 4) Шевченко: Кавказ, декламация, 5) Ф. Колесса: Гагілки, хор. міш. 6) A. Marten: „Charakterstücke", сольо скрипкове з фортепяном, 7) Хор дїточий рускої Захоронки жовківского передмістя, 8) Лисенко: а) Чого ж вода каламутна, б) Стоїть гора високая, в) Болить мене головонька, народні пісни, сольовий сьпів в супроводї фортепяну, 9) Шевченко-Вербицкий: „Завіщанє", твір музич. на два хори зі сольом баритоновим в супроводї фортепяну. — Цїни місць: Крісло перворядне 1 К. 20 сот., крісло другорядне

— **З Народної Канцеляриї.** При надходячих сьвятах великодних пригадуємо потребу заосмотрити ся в народні марки, щоби жадне письмо аї переписовий листок з сьвяточними бажанями не виходив від рускої родини без народної марки. При тій нагоді звертаємо увагу, що вказаним є, аби наші патріоти в часї закупів передсьвяточних жадали від продавців виставленя рахунків заосмотрених в народну марку а радше в народні марки на суму відповідну сумі закупна... Многі патріоти у Львові навіть при дрібних закупнах жадають від продавців купна марок, і се вважаємо за примір гідний наслїдуваня. Замовляти народні марки можна в філїях Народної Торговлї, в руских склепах, в сокільскім Базари у Львові або безпосередно в Народній Канцеляриї (Ринок, 10). Вистарчить замовленє карткою, а Народна Канцелярия вишле марки враз з чеком для відсилки належитости.

80 сот., крісло треторяд. 50 сот. Вступ на салю 20 сот. Чистий дохід призначений в половині на закупно книжок до читальнї, в половині на Захоронку. Білєти набувати можна в „Сокільскім Базарі" при ул. Рускій ч. 1 і в читальнї при ул. сьв. Мартина ч. 17 (партер) від год. 7—9 вечером кождого дня, а в день концерту при касї. Початок точно о год. 7 вечір. — Родимцї! Кому лежить на серци як найкрасший розвій читальнї, нехай прибуде віддати честь памяти незабутного нам Кобзаря. — *Комітет*.

— **З „Труда".** Звертаємо увагу Вп. пань, щоби при замовленю капелюхів подати точно свої вимоги, бо задля неточности замовленя опізнає ся посилка. Богато пань подають лиш в приближеню цїну і свій вік. Треба конечно подати, якої барви має бути капелюх, чорної чи кольорової, зріст особи, чи лице дрібне чи повне і як чеше ся дотична особа. При точнім описї особи можна вибрати відповідний капелюх і вдоволити Вп. панї. Подаємо також до відомости, що капелюхів до вибору не висилаємо. Замовленя виконує ся скоро і на кожду цїну після вимогів. Вп. панї львівскі зволять оглянути великий вибір гарних і дешевих капелюхів у власнім склепі. — *Дирекция*.

— **Редакция „Рускої Хати"** у Львові оповіщує, що коли в місяци цьвітни зголосить ся достаточне число руского жіноцтва як передплатники „Рускої Хати" й надішле передплату, то від мая с. р. буде видавати до „Рускої Хати" безплатний додаток „Моди". В той спосіб хоче редакция усунути всїлякі Bluszcz'и, Nowe Mod'и і т. п., що ширять між нашим жіноцтвом лише національну деморалїзацию. Передплата на „Руску Хату" враз з додатком „Mod" 12 К річно, се невеликий видаток, на який стати кожду родину.

— **Загальні Збори олеської філії** товариства господарского „Сїльский Господар" відбудуть ся дня 13 цьвітня с. р. о четвертій годинї пополудни в канцеляриї уряду громадского в Олеську.

✠ Померли:

— **Епископ Йосиф Юрий Стросмаєр** упокоїв ся в Дяковарі дня 8 с. м. по 3 годинї пополудня, переживши 90 лїт. Вість о смерти сего великого мужа мусїла засмутити весь сьвіт славяньский. Се-ж був взорець епископа патріота і мецената, заслуги его для свого рідного хорватского народу величезні. Тим заслугам его присьвятимо ми більше місця в нашім дневнику, а нинї, подїляючи жалобу хорватского народу, кличемо: Вічна память Йосифови, Юрию Стросмаєрови також і в нашім українскім народї!

— **З львівскої архіепархії.** Завідательства парохій одержали оо.: Теодор Гураль в Вирові, Филип Свергун в Голині і Іван Пачовский в Якимові. — Завідателями ex currendo іменовані оо.: Николай Срільбицкий з Стінки в Ляцкім вел. і Володимир Підсоньский з Белзця в Скваряві. — На конкурс з речинцем по 15 мая розписані парохії: 1) Вибудів, 2) Ольховець, 3) Стинава, 4) Варів, 5) Сасів і 6) посада першого проповідника і сотрудника при архікатедральнім храмі сьв. Юра у Львові з річною дотациєю 1000 К, з тим, що згадана посада уважає ся за парохію. — Розписаний конкурс на посади катехитів при народних школах в Галичи і Калуши. Просьби має ся вносити до дотичних окружних шкільних рад найдальше до 30 цьвітня. — Іспит конкурсовий відбуде ся 9 і 10 мая. — О. Теодор Еліяшевский з Гумевця іменований ординарияткським шкільним комісарем для щирецкого деканата. — Рукоположені пресвитері: Мартин Балюта, Михайло Бутриньский, Іван Жигала, Юліян Дуткевич, Теодозий Капко, Александер Лебедович, Еразм Мазуркевич, Евстах Мединьский, Евген Монцібович і Іван Скрипчук. — З канон. епархіяльної звязи приняті: Іван Пюрик, Василь Олексин, Павло Штокалко, Онуфрій Воляньский, Василь Дуткевич, Александер Лебедович і Іван Скрипчук з перемиской епархії і Мартин Балюта з станиславівскої епархії.

— **Від Управи „Біблїотеки Наук. Тов. ім. Шевченка".** З причини ґенеральної ревізиї біблїотека Наук. Тов. ім. Шевченка буде замкнена від дня 1 до 15 цьвітня с. р. Рівночасно взиває ся всїх, що мають у себе випозичені з біблїотеки книжки, щоби звернули їх в найкоротшім часї. Звертати можна що дня від год. 3—6. — *Управа „Біблїотеки Наук. Тов. ім. Шевченка".*

Переписка Адміністрациї.

Вп. Е. Ве. За 2 кварт. належить ся нам ще 4 К. — І. Са. в Ву. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — А. Фо. в Ве. Тепер вплачено за рік 1904 а не за місяць цьвітень. — М. Аб. в Кр. До кінця лютого прийде нам ще 7 К. 20 с. — П. По. в Мо. Тепер вплачено за лютий а не март. — І. Де. в Мо. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — В. Пр. в Ге. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — І. Ко. в Пе. Тепер вплачено доперва за 1 а не 2 квартал. — А. Па. в Го. Тепер вплачено лиш до кінця цьвітня а не мая.

Звертаємо увагу на анонс п. Ф. Олїярника, властителя торговлї всїх приборів церковних, поміщений на послїдній сторонї.

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового"** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць март 1905.

Стан довжний:		Кор. с.
1. Уділи		58.374·20
Фонд резервовий		4.284·14
2. Вкладки: Стан з початком місяця марта с. р.	998.896·85	
вложено	94·160·22	
винято	62·121·79	
Стан з кінцем міс. марта		1,030.935·28
3. Позички затягнені: Стан з початком міс. марта	8.000·—	
затягнено	—·—	
сплачено	8.000·—	
Стан з кінцем місяця марта		8.000·—
4. Сальдо відсотків		18.961·64
Зиск з року 1904 р.		3.366·09
5. Кредитори		—·—
Сума		1,115.921·35
Стан чинний:		
6. Позички уділені: Стан з початком марта	837.762·17	
сплачено	28.221·13	
уділено	34.370·50	
Стан з кінцем міс. марта		843.891·54
7. Недвижимости		155.959·22
8. Льокациї		97.873·46
9. Кошти спору		114·80
10. Кошти адміністрацийні		2.698·71
11. Готівка		9.162·37
12. Кошти інвентаря		700·—
13. Друки для товариств		1.847·22
14. Папери фонду резервового і специяльної резерви		3.170·53
15. Ріжні		503·50
Сума		1,087.300·03
Кредит парцеляцийний	216.010·25 К	
„ скриптовий	85.101·93 „	
„ товариств	488.390·15 „	
„ вексл. приват.	54.389·21 „	
Сума	843.891·54 К	

Членів прибуло 7, убуло 3, остало з кінцем марта 1905 501 з 1.444 деклярованими уділами в сумі 72.200 К. Стопа процентова від вкладок $4\frac{1}{4}$. — Стопа процентова від позичок $5\frac{1}{2}$—6%.

Львів дня 1 цьвітня 1905.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць март 1905.

I. Стан довжний:		Кор. с.
1. Уділи членьскі		26.833·03
2. Фонд резервовий		2.229·50
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяця	К 107,766·49	
б) вложено в марті	„ 10.013·90	
разом	К 117.780·39	
в) винято в марті	„ 4.420·27	
позістає з кінцем місяця		113,360·12
4. Сальдо відсотків		3.949·05
5. Позичка в гал. фонді пропинац.		25.000·—
6. Непіднята дивіденда		963·75
7. Кредит банковий		20.953·—
Сума		193 288·45
II. Стан чинний:		
1. Пожички уділені на скрипти і векслї:		
а) стан на початку місяця	К 173,104·40	
б) уділено в лютім	„ 17,120·—	
разом	К 190,224·40	
в) сплачено в марті	„ 7.753·62	
стан з кінцем місяця		182.470·78
2. В щадници почтовій (оборот чековий)		637·76
3. Льокациї в Товариствах і банках		7.220·97
4. З рах. ріжних сторін		89·69
5. Движимости		723·40
6. Кошти спору		18·79
7. „ адміністрациї		704·69
8. Готівка з днем 31/3 1905		1.422·37
Сума		193.288·45

Членів прибуло 19, убуло 1, остає з кінцем марта 1905, всїх членів 564 з 683 деклярованими уділами в сумі 34.150 К. Уділ членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство приймає вкладки щадничі на $4\frac{1}{2}$%, пожички уділює на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і уділяє дотичних інформаций безплатно.

Львів дня 31 марта 1905.

Надіслане.

Копорницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

[illegible] Банку Гіпотечного [illegible] і [illegible] поручають

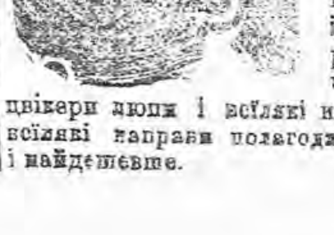

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки польні** по 12, 15, 24 і виспе. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні, всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.

4/85

Іспитований півець церковний кавалер, глядає посади від Томиної неділі. Іван Палій в Богданівці п. ... коло Підволочиск. 296 1—6

Дяк жонатий учений прова-дити мужеский хор і крамницю ... Зголошеня Стефан Варгей в Іванковії п. Гаичі п. Боруччя. 299 1—3

Інтеліґентна здова по директорі виділової школи глядає місця до заряду дому. Ласкаві зголошеня під „М. К. 743 poste restante Стрий". 298 1—1

Потребую зараз доброї кухарки-господині до сільского господарства. Близші інформації листовно. Зголошеня під адресою: Олена Стиселовска жена пароха в Девятниках почта Вибранівка. 300 1—8

Семинаристка ... від станції у Львові в домі ... ка або иншим руским домі. Пожаданий доказ фортепіано. „Семинаристка" poste restante Львів.

Іспитований ... ковний ... також крамницю ... ди. Адреса: Василь ... Боржова ... Красне.

Академік ... Зголошеня ... 267 restante Самбір

Столяр, ... дерево ... нежонатий, ... платню, за ... ний зараз. Оферти ... через бюро дневників Л. Пльона у Львові. 29 ...

Дяка з піддячим хлопцем жонатого ... рутинованого, ... но завести вечтим хор, ... кож нагадати себі ... господарці на приходстві ... особ-ною винагородою пошукуєсь від неділі Томиної. Може вести також ... крамницю „Просвіти". Зголошення приймає ... русько-кат. уряд парохіяльний Вікно коло Городенки ... в місці. ... 1—5

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приймає **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. ... середних. 266 1—2

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік **1905**, полотен домашних, ... чисто льняних, білизни стол..., від ручників, ... дрелихи, і т. п. ціни низькі. Адреса: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 180 13-40

Склеп корінний і реставрация, від 10 літ добре проспер.учий разом з концесиями, урядженєм і дуже вигідним домом, через недугу властителя до винаймлення на кілька літ зараз. Зголошеня через бюро дневників Л. Пльона у Львові. 29 6 1—2

Заряд дібр бар. Ю. Васильки в Берґометі над С. (Буковина) прийме від 1/5 с. р. лісового помічника, найрадше укінченого ученика болехівскої школи або її аспіранта до тої школи. Платня місячна 60—80 К. Подання враз з відписями сьвідоцтв внести до заряду дібр. Помічник занятєй буде при урядженю лісів до осени. 302 1—2

Помічник з фаху корінного і реставрацией, здібний, спокійний і працьовитий, котрий може зложити кавцию около 1000 зр готівкою, потрібний до самостійного провадження зараз. Зголошеня через бюро дневників Л. Пльона у Львові. 297 в 1—2

Талєти і декорациї
на кожду ціну
... оплатно
Н. Адамский
Львів, ул. Собіщо 4. Готель ... Антонин 2. ... Темкової. 279 1—12

кр. пів кіля
56 **МАСЛА** двірского
в склепі
ЗОН. БАЖАНТА
Львів. ул. Галицка ч. 3. 10—10

Рейньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджуваня в бечках о ... много дешевше. 1—3

Володимир Лаврівский
У ЛЬВОВІ
ул. Пекарска ч. 23 I поверх
поручає: „Як можна звільнити ся від служби військової" — ціна 2 корони, „Правила до вправ рядових" — ціна 1 корона, Устав товариства „Руский Сокіл" — ціна 20 сотиків, „Ковна гра" — ціна 20 сотиків, „Lawn tennis" (гра) — ціна 20 сотиків, „Поданє до намістництва в справі заснования сторожи пожарної" — ціна 10 сотиків, Календар „Сокіл" на рік 1896 — ціна 5 корон, — Календар „Сокіл" на рік 1897 — ціна 5 корон. 89 7—12

Панночка, інтеліґентна, з приємним виглядом, з укінченою VII. клясою, найде посаду практикантки в дроґерії під такими услівями: ціле удержанє, родинна опіка, по 3 місяцях 20 корон місячно. Кандидатки у віці до 16 літ зволять при зголошеню долучити безуслівно фотоґрафію і сьвідоцтво. По відбутій практиці і зложенім испиті мая кандидатка право (на основі мініст. розп. до ч. 111,973/1900 VIб § 2) на рівні з маґістром фармациї дістати концесию на медицинальну дроґерию. *М. КРИНИЦКИЙ*, властитель дроґерії в Сяноці. 275 1—2

Що?!... — Тато позволили, атже се: АНТИНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цыгар.
Ц. к. трафіка специяльностий В. БІЛИНЬСКОГО Львів.
307 1—26

ОГОЛОШЕНЄ.

II. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ **„Спілки для господарства і торговлі в Наконечнім коло Яворова"** товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 23 н. ст. цьвітня с. р. в комнатах церковного дому, в Наконечнім о годині 6 пополудни з порядком дневним: 1. Відчитане протоколу з послідних загальних зборів. 2. Звіт дирекциї з діяльности і рахунків за рік 1904. 3. Звіт контрольної комисиї і уділене абсолюториї. 4. Розділ чистого зиску. 5. Вибір 4 членів до ради надзираючої в місце виступивших. 6. Внесення членів.

Наконечне при Яворові дня 8 цьвітня 1905.

За раду надзираючу:

Алексей Обух секретар. 303 1—1 — *Стефан Хоржаліс* предсідатель.

ХОРИМ і РЕКОНВАЛЕСЦЕНТАМ
На недокровність, ослаблене жолудка помагає правильному травленю
CURZOLA (Blu'wein)
моє червоне вино бутелька **75** *кр.* 104 1 5
Набути можна в торговли вин і делікатесів
М. БАЛЮСА, ул. Казимирівска 41, у Львові.

Якова Більбля Син
КРАВЕЦКИЙ МАГАЗИН
Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх
поручає шубы ... [illegible] ... Поручене ... 101

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

Руска торговля всіх приборів церковних
Федора Оліярника
у Львові при ул. Театиньскій ч. 3
поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащаниці, лїхтарі мосяжні, різночного роду канделябри, сьвічники (пауки) ..., монстранциї, патерици, кресты процесийні, ... лампи перед найсьвятійші тайни, ... ники, лїхтарні до процесиї і хорих, кадильниці, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони ..., образи процесийні, статуї святих, цимбриї, теттраподи, провіданти, ... і до оправи служебники і кресты нагробні. 285 3—15

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

[illegible] ... руского товариства педаґоґічного ... ... з ... 1889 у Львові ул. Коспиньского ч. 15. Пренумерата ... 2 ... 80 кр

ПОЗІР!

„Сокільский Базар" — перша українська торговля в краю заосмотрена в великий вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар" — має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалантерийні річи з ґербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар" — продає льоси фантової льотерії Сокола і переписні українскі листки.

„Сокільский Базар" — продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар" — приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, диплома, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар" — приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ"** при ул. Руский ч. 1. Дім „Просьвіти".

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14
поручає найліпше і найпевнійше насінє звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселькі, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, горозу, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, ... пакетики по 20 сот., резеди, новою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, конючі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій ціні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 14—50

Рідка нагода!

незвичайно дешево 500 штук предметів до окраси за 4 К.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилітна ґарантия, разом з ланцушком, 1 мужеска шовкова краватка, 3 штук найліпших хусток до сурдута, 1 мужеский перстенець з імітациєю дорогого каміня, 1 величава шкіряна портмонетка, 1 кишенєве тоалєтове зеркало, 1 пара спінок до манкетів, 3 спінки до сорочок 3% „дубле" золот. замок патент., 1 добрий ніклевий прилад до писаня, 1 елеґ. дамска брошка (новість), 1 пара бутонів з наслідуванним брилянтом дуже манячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тілько варт, коштує лише **4 корони**. Висилаємо за післяплатою, або за присланою належитостию через F. A. GELB, Krakow 40/a. Ризико виключене, бо можна назад звернути. 502 3—8

Ткацкі вироби
з найлїпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
... ручники, хустки до носа, скатерті, бархени, ... кольорове полотенце на фартушки, суконка ... поручає по уміркованих цінах
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Корчині, коло Коросна.
Хто зажадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

Перший найбільший в краю склад машин
ДО ШИТЯ
не послугує ся аґентами
Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 58 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилітна ґарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.
Львів, Готель Жоржа
Іосиф Іваницкий
механік і специяліст.
Прошу домагати ся цінників. 699 22—52

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ФОТОҐРАФІЧНИХ АПАРАТІВ і приборів
під фірмою
В. Боржемский
У ЛЬВОВІ
перед тим площа Галицка тепер
ул. Театральна ч. 7, *(напротив лат. катедри)*
поручає всякі артикули, входячі в обсяг фотоґрафії по найнизших цінах. 286 2—10

Оповіщене.

Комітет ... будови руского театру у Львові видав **переписні** картки з видом народного руского театру у Львові. Чистий доход ... призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся ... 25 штук ... 2 кор. 50 сот., разом з оплатою ... за попередним надісланем грошей.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру", Львів, Ринок 10, ... Поодиноко можна купувати в книгарнях по ціні 10 сот. за штуку.

... Без конкуренциї. ...
Чи ... треба з Гамбурґа і Триесту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
від фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджуєти

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65	„ „	Moning родинна	1·60	„ „
Ceylon знаменита	76	„ „	Kaysow добірна	1·85	„ „
„ найліпша	80	„ „	Souchong знам.	2·—	„ „
„ перлова	90	„ „	„ найл.	2·50	„ „
Мокка арома...	80	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави осібно оплатно за післяплатою. 86

Рух зелізничих поїздів
важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:
З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·55, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:
До Кракова **12·45***, **2·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділі].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками тоcтими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міским бюрі ц. к. державних зелізниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 71. Львів Второк 29 Марця (11 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австриї: за границею:
на цілий рік 32 к. — 44 с.
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Рекламациї непечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні принимають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Перед морским боем.

Як з поміщених на иншім місци телеґрамів наші читачі можуть поінформувати ся, фльота адмірала Рожественьского появила ся нечайно в проливі маляйскім, значить; полишила вже за собою води індийского Океану а впливає в безконечний лябірнит австраль-азийского архіпеляґу. А що фльота адмірала Тоґо рівнож кружляє по тамошних водах, тож загальна увага напружена в напрямі полуднево-азийских морий, де має ввести ся бій, котрого результат вважає ся загально остаточним рішинцем війни. Сей екзотичний бій, зведений фльотами двох північних народів далеко під самим рівником, буде заразом, від славного бою під Трафальґаром найбільшою морскою битвою нових віків.

Розгром Куропаткіна під Мукденом рішив, здавало ся, війну і европейску пресу оббігали нові поголоски про навязуванє мирових переговорів. Поява російскої фльоти на водах полуднево-азийского архіпеляґу сьвідчить однак, що военна партия в Петербурзї, бачучи, що вже нема нїчого до втрачення, хоче ще раз спробувати военного щастя та ставить на карту послїдну ставку. Піде фльота Рожественьского за фльотою порт-артурскою, то і так положенє не дуже змінить ся — хиба що російский податник почуе новий тягар на плечах; вийде-ж ся фльота побідною, зломить вона панованє Япану над морем, тоді ситуация япаньских армій на азийскім сухопутю зміняє ся відразу на як найгірше, а важка военна перевагує ся за одним махом на сторону Росиї. Коли-ж би се стало ся, престіж Росиї на вні, а престіж самодержавя у нутрі були би уратовані. Виграна, що варта так дорогої ставки, як фльота з 50 военних кораблів всілякого типу.

Коли Рожественьского висилано з Европи, цїлию его було ратувати Порт-Артура. Від упадку сеї крїпости, виправа російскої фльоти стала безпредметова, або ціль єї мусіла змінити ся. І сею цїлию стало: спробуванє ще раз зломити Япан на мори, причалити до Владивостоку і звідси, як з операцийної точки опори зачати офензиву на линїї оборонців Япан.

Очевидна річ, що Японцї мусять розуміти небезпеку, яка їм грозить. І певне приготовили ся вже на приняте Рожественьского та певне не будуть, заложивши руки, глядіти, як він схоче плисти до Владивостоку. Ескадра адмірала Тоґо стоїть готова до бою коло Формози, а може вже есть в дорозі против Росиян; часть сеї ескадри а іменно швидкі кружляки обсервують безнастанно рухи Рожественьского, а з з півночи, з Япану вирушила помічна ескадра, аби злучити ся з Тоґом. Що до бою мусить в найблизшім часї прийти, се ясне: чи стане ся се завтра, або за тиждень, коло Малякки чи коло Формози — се вже річ другорядна.

На всякий спосіб бій зведе ся, заки адмірал Рожественьский мине Архіпеляґ та заки виплине на широкий Океан. В лябирнатї проливів між сундайскими та філїпіньскими островами мусить адмірал Тоґо приневолити Росиян до бою. Там вкінци найлїпше нищити російску вуглеву фльоту підїздовою борбою торпедовців.

Ходить тепер ще лише о шанси бою. Вони — як можна судити — майже рівні. Рожественьский розпоряджає близько 50 суднами, з того есть 7 панцирників, 4 кружляків І-ої кляси, 5 кружляків II-ої кляси, 16 контрторпедовців і около 15 торпедовців. Тоґо натомість командує 4 панцирниками, 7 кружляками І-ої кляси, 15 кружляками II-ої кляси та около 40 торпедовцями і контрторпедовцями. Коли-ж би було правдою, що Тоґо має в своїй фльотї і усякі російскі кораблї, витягнені з дна морского в Порт-Артурі, тоді его перевага була би рішучою.

На всякий спосіб зближаючого ся морского бою треба зжидати на днях, як і треба его вважати послїдною пробою Росиї відзискати перевагу у війнї над Японом.

Іосиф Юрий Штросмаєр.

Сумом покрила ся хорватска країна. Помер найлїпший син, а заразом найлїпший батько хорватского народу, що працю цїлого свого довгого житя клав на престолї своєї вітчини. Можна сьміло сказати, що хорватский нарід за все, чим став ся за остатних 60 лїт, дякувати має патріотичній діяльности що-йно упокоївшого ся Штросмаєра.

Іоосиф Юрий Штросмаєр, епископ босаньский і сремский в Дякові (з мадярска: в Дяковарі), тайний радник, римский ґраф, доктор теольоґії і фільософії, протектор полудневославяньской Академиї наук і штук і т. д., уродив ся д. 4. лютого 1815. р. в Осеку в Славонії в міщаньскій родині. Скінчивши в Пешти теольоґію, висьвятив ся в Дякові д. 16. лютого 1838. р. і пішов на дальші науки до Відня до августинейского заведеня. Після повороту був рік в душпастирстві, а потому покликано его на професора до епископского лїцею в Дякові. Відтам старав ся о катедру доґматики в пештеньскім універсітеті, але не дістав її задля недостаточного знаня мадярского язика. Всеж таки наукова праця, котру вніс був, стараючи ся о тую катедру, таку звернула на него увагу, що зістав директором августинейского заведеня у Відни і надворним духовником. Опісля став також членом теольоґічного виділу у віденьскім університеті.

Коли в р. 1849. дяківский епископ Іосиф Куковіч задля підорваного здоровля уступив з владичого престола, іменовано Штросмаєра д. 18. падолиста 1849. р. епископом босаньским, дяківским і сремским, а д. 8. вересня 1850. р. висьвячений у Відни на епископа, вступив на владичий престол в Дякові д. 29. вересня того року.

Новий епископ застав владиче майно у великім неладі і занедбаню, бо его попередник проживав у Відни. Длятого першим его старанем було упорядкувати те майно і піднести доходи. Скоро се ему удало ся, обертав ті доходи на користь церкви і народу, а задля застою, який настав по 1848. р. в політичнім житю, звернув свою діяльність лише на поле церковне і літературне. Не було літературного товариства хорватского, до котрого би він не належав. Щедро попирав він всі видавництва і власним коштом дбав про зібранє памятників письменьства. Вже тим поведенем звернув на себе увагу віденьскої поліциї.

Незвичайно дбав Штросмаєр про шкільництво, котре до р. 1849. було цїлком занедбане, а опісля мало головно ґерманізацию на цїли. Длятого заложив він в Дякові учительску препаранду (по теперішному: семинарию), поставив для неї будинок, дав огород і 11.000 зр. на утриманє учителів. Так само заложив мужеску головну школу і дївочу, котрій подарував 40.000 зр. Завдяки тій опіцї епископа і конзисториї незвичайно розвинуло ся шкільництво в дієцезиї, бо на 38 приходств повстало 71 шкіл, а на 8387 обовязаних до науки дїтий ходило до школи 7918. Зарівно опікував ся владика і середними школами та щедро помагав убогим ученикам.

Щоби виховати собі сьвітле патріотичне духовеньство, зреформував Штросмаєр теольоґію і лїцей в Дякові. Для семинариї подарував 6.000 зр., для бібліотеки 5.000 зр., а для семинариї хлопців 70.000 зр. Будучи також босаньским епископом і знаючи, що босаньскі сьвященики виховують ся найбільше в Італії, заложив в р. 1857. коштом 40.000 зр. семинарию в Дякові для босаньских кандидатів духовного стану. Розуміючи, як велику вагу для хорватского народу має колеґія, заложена в Римі в 15. столїтю при церкви св. Ієроніма, післав там проф. Франца Рачкого, знаменитого історика, на крилошанина і капітал колеґії збільшив датком 20.000 зр.

Не забував владика і на духовеньство своєї дієцезиї. І так фондови дієцезальному дав 10.000 зр., фондови для недужих сьвящеників 10.000 зр., а на побільшенє платнї сотрудникам 5.000 зр.

Таким чином вже в перших роках своєї діяльности став Штросмаєр добродієм свого народу, загально любленим і високо цїненим. Річ проста, що коли в р. 1860. скликано т. зв. розширену державну раду, правительство не могло его поминути. В тій розширеній чи скріпленій державній радї заступав він горячо інтереси Хорватів і належав взагалї до федералістів. З того часу був він провідником хорватского національного сторонництва аж до заведеня дуалїзму. Визначне становище заняв Штросмаєр в хорватскім соймі, скликанім в р. 1861. по жовтневім дипльомі. Сойм відкинув цїсарский лютовий патент, установив в 42 артикулах правнодержавне становище хорватского королївства супроти Угорщини і заявив ся за федеративним устроєм держави.

Коли сойм за відкиненє цїсарского патенту розвязано, новий сойм на внесенє Штросмаєра ухвалив статути полуднево-славяньскої Академиї, статути національного музею і закон що-до заложеня краевого університету. Для Академиї подарував Штросмаєр 70.000 зр. і спонукав також других до датків. Д. 28. липня 1867. р. отворив він перше засїданє Академиї, на котре з цїлої Славянщини з'їхали ся депутациї.

Ціле своє житє опікував ся Штросмаєр Академією. Він дарував їй свою цїнну ґалерию образів вартости 100.000 зр. і купував для неї приватні бібліотеки і збірки образів. Заложив також ґалерию образів в Загребі коштом понад 300.000 зр. В Дякові збудував власним коштом катедральну церков, на котру виложив 1½ міліона зр. Взагалї его датки на народні цїли обчислюють на кілька міліонів зр.

В житю політичнім брав живу участь аж до часу, коли за бана Рауха всїлякими насильствами вибрано такий сойм, що піддав ся жаданям Мадярів. З того часу Штросмаєр не показував ся вже в соймі.

На ватиканьскім соборі в р. 1869. належав епископ Штросмаєр до опозициї і дуже сьміло і рішучо виступав против доґми непогрішности папи. При тім всім був щирим католиком, а будучи заразом горячим Славянином, дуже побивав ся за славяньскою літурґією в хорватскій церкви і за сполученєм римскої церкви зі східною, в чім его попирав особливо папа Лев XIII. Памятна є его телеґрама до київского університету з нагоди обходу 900-лїтного ювилею хрещеня Руси д. 29. липня 1888 р. З причини тої телеґрами стратив Штросмаєр навіть ласку у цїсаря і дістав від него д. 13. вересня 1888. прикру вимівку.

Оскільки великий Хорват за свою діяльність не мав ласки у мадярского правительства, остїлько хорватский народ, оцїняючи его заслуги, любив і величав его безконечно; а й весь славяньский сьвіт високо его цїнив і почитав. Доказом того були урочистї обходи в Дякові і Загребі з нагоди ювилеїв старенького владики. В лютім 1888. обходжено 50-лїтє, в 1898. р. 60-лїтє его сьвященьства, а у вересни 1900 р. 50-лїтє его епископства.

Від кількох лїт мало вже показував ся, хоч до самої смерти живо цїкавив ся всїми справами. В лїтї мин. року занедужав так, що мало було нади, щоби утримав ся при житю; але майже чудом вирвав ся ще з обіймів смерти. Сего року в лютім обходжено ще в Дякові урочисто день его уродин. Та

---

4)

Короткий погляд на словіньску літературу.

[*Відчит Е. Валенчіча, виголошений в „Академ. Громадї“*].

По двох роках появила ся перша половина сьвятого Письма нового завіта. На першій сторонї є заголовок по словіньски і нїмецки, на другій спис річий, поміщених в тій книзї крім сьвятого Письма. По трох лїтах видав він другу половину нового завіта. Противники нападали безнастанно на его книги, що нїби то они кривовірні; тому він післав королеви Максимиліянови кождої книги по одним примірнику з просьбою, щоби дав їх осудити країньским знатокам. Ті доказали, що в них нема жадного кривовіря, і похвалили їх. Видав він ще більше дїл, як: Articuli, Ta celi Catichismus, Ta slovenski kaledar, і и.

Прімус Трубар яв ся своєї тяжкої працї з великим жаром, щоби помогти бідному народови, о скілько було би се в его силах. Сам щиро люблячи свій нарід, бажав, щоби вже раз Бог змилував ся над бідним а добрим народом і дав ему пізнати свою благодать та позволив ему, як иншим народам, писати і читати в рідній мові.

Плодовита діяльність Трубаря має передовсїм се велике значінє, що він перший зачав писати і навіть друкувати по словіньски, хотяй тоді взагалї думано, що язик словіньский так неотесаний і простий, що ним не мож писати. Дїставав він много помочи з ріжних сторін, а найбільше від барона Унґнада, котрий богато гроший видав на словіньскі письма.

Язик Трубаря не є зовсїм чистий, а переповнений є ґерманїзмами і словами вниших язиків; та не можна ему сего брати за зле, бо тоді не було ще жадних словіньских шкіл і підручників, передовсїм граматик, а сам, живучи поміж Нїмцями, перейняв ся духом нїмецкого язика.

Славний фільольоґ Crusius зложив ему латиньску надпись на гробі, зазначуючи між иншим, що покійний, родом Славянин, переклав св. Письмо на рідну мову.

Після Трубаря появило ся богато просьвічених мужів, котрі продовжували й доповнювали его роботу.

Себастиян Крель написав „Постилю“, Іван Тулещак видав „Leipe Molitwe“, син Трубаря Фелїциян перевів Лютра „Postilla“.

Потім появило ся ще двох мужів, котрі занимають значне місце в літературі словіньскій. Сьвященик Юрий Далматин і великий учений, его учитель Адам Богорич. Перший списав ріжні дїла, як: Jezus Sirah, Salomo, Nove pripovisti, Krschanske lepe Molitve і найбільший твір, переклад сьвятого Письма.

Язик того перекладу є так чистий і богатий, що сам Копітар, котрий немилосердно обсуджував своєю острою критикою кождий твір, каже, що язик сеї Біблії буде все добрий.

Поучував его і підпомагав при тій тяжкій працї Богорич, знаний найбільший знаток язика словіньского. Коли комісия переглядала сей новий переклад, Богорич своїми бистроумними і влучними увагами звернув на себе таку увагу членів комісиї, що они просили его свої уваги зібрати систематично і видати. Тоді він написав свою граматику, в котрій порівнує з язиком словіньским всї инші славяньскі язики, котрі він добре знав. Сю працю уживав майже двіста лїт наш учений сьвіт. Аж Копітар перевисшив її своєю граматикою.

Такий рух літературний, а передовсїм бажанє введеня народного язика до церкви дуже затревожило католицкий сьвіт, що уважав се великим гріхом, коли би язик народний здобув те саме значінє, що латиньский. Оттак під проводом висших сфер почав ся завзятий рух против реформациї.

Фердинанд, брат цїсаря Кароля V, старав ся всїми силами знищити протестантизм. При тім підпомагали его католицкі епископи і сьвященики, хотячи вернути собі давний вплив і поважанє у народа. Зачало ся загальне переслїдованє і замиканє протестантів; замикано церкви, сьвященики зачали назад навертати нарід живим словом до католицтва. Вийшов приказ, щоби всї протестантскі книги властителї їх або самі палили або віддавали висшим властям. Цїлі вози книг привезено до Любляни, де їх публично на площи спалено; те, що остало ся, належить до рідкости. При гоненю протестантів відзначали ся найбільше архикнязь Фердинанд, епископ Мартин Преннер, а передовсїм люблянский епископ Тома Хрен, котрий доти не спочив, пока не витащив послїдного протестанта з найдальшого села й не прогнав з вітчини.

Весь той протиреформацийний рух був для літератури майже безкорисний. Цїлу Країну засипано катехізмами, евангелиями й иншими книжками, що не мають в літературі значіня. В XVIII столїтю література більше піднесла ся. Зачато писати граматики й словарі та книжки для щоденного житя; декотрі старали ся уложити коротку історию свого народу, показуючи на славних мужів й побуджуючи молодїж до корисної працї. Видано також богато книжок з церковними піснями, переведеними і переробленими з нїмецких.

З помежи писателїв тих часів наведу тілько знатнїйших. Тома Хрен, епископ люблянский, знаний нам вже гнобитель протестантизму, написав сам кілька творів. Підпомагав також дуже штуку, купував образи від чужих малярів, поправляв і украшав церкви, передовсїм катедру люблянську. Від его часів почали ся представленя драматичні, і в тій цїли давала Країна 2300 корон запомоги. Предмет для тих представлень брано часто з народних дїй історичних.

Іван Людвик Шенлебен був дуже пильним писателем словіньских і нїмецких книг. Написав ріжні „Evangelia“. Сам каже, що ему приходить трудно писати, бо „Idioma Slavonicum“ має за мною говорів, що ему писанє дуже утрудняє.

Fra Gregorio Allessia de Somaripa видав словар „Vocaloiario Italiano e Schiavo“.

Велику заслугу здобув собі для пізнаня розвою і культури нашого народу барон Іван Вайкарт Вальвазор, котрий написав і своїм коштом видав величезний твір по нїмецки: „Die Ehre des Herzogthums Krain“, де обширно описує ріжні обичаї словіньскі, розправляє широко про Кирила і Методия, обяснює ширенє протестантизму, споминає о поганьскій добі, розказує історию кождого села і цїлої Країни, описує міста, місточка, замки, горби, долини, ріки, озера, зьвірята і ростини, подає ріжні народні казки, повіря і и. Книга та має 3.320 сторін і 533 ілюстраций. Через то дїло він стратив цїле своє

У вчерашній части зайшла в першім стовпци в 14 стрічцї похибка; замість *підданих* має бути *панів*.

Полотна, шифони, обруси, скатертни, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

прийшла й на него черга в 91-ім році житя піддати ся конечній судьбі.

І ми кличемо разом з усім славяньским сьвітом: Перед земля великому Хорватови, великому Славянинови!

В справі нашого народного театру.

Живий живе думає! А коли сам собі постановить твердо сповнити живу гадку, та доложить щирої праці, то доковає свого діла, хоч би оно комусь иншому здавало ся за дуже трудне або й неможливе.

На тій думці стоїмо тепер, коли гадка будови нашого народного руского театру починає здійсняти ся. Сумнів і критика виступають при кождім важнійшім ділі, та не є без значіня для самої справи, бо побуджує ділаючих до розваги і оглядности. Але отсе не здержує ніякого щирого діяча від розпочатого діла, коли оно важне, потрібне і для суспільности користне.

Наша руска суспільність в краю перейнялась справою будови народного театру в столиці краю, на що вказують щоденні жертви, які добровільно складає на отсю ціль. Она хоче мати у Львові свій народний театр і мусить его мати! Нам не вільно запереставати діла розпочатого, але вести его мусимо раз по разу до пожаданого кінця. Отсю мету вказує нам з одного боку наша честь народна, та з другого боку наш інтерес народний.

Бажаючи як найширші круги руской суспільности познакомити з цілою діяльностию в справі нашого народного театру, подаємо до прилюдної відомости усі наші змаганя в отсій справі.

I.

Почин

до основаня народного руского театру у Львові.

Почин до збираня фонду на ціли будови народного руского театру у Львові дали Русини з краю Галичини, надсилаючи свої жертви на отсю ціль до товариства „Просьвіти“ у Львові, почавши від року 1886, то є від часу, як Руский народний Інститут „Народний Дім“ у Львові відмовив відступленя своєї салі на представленя (вистави) народного руского театру під управою товариства „Руска Бесіда“ у Львові. Отся подія застановила патриотичні одиниці рускі призадуматись про потребу будови нового дому народного, в якім міг би мати пристановище народний руский театр і народні рускі товариства (інституциї). За сею гадкою почали від марта 1886 року впливати до товариства „Просьвіти“ у Львові жертви на будову дому „Просьвіти“ з салею театральною або на будову театру або на будову дому „Просьвіти“.

Аби не допустити до непорозуміня, Головний Виділ товариства „Просьвіти“ розділив з кінцем 1889 року призбирані до того часу фонди на дві части, по заявленій воли жертводавців: одну на ціль дому товариства „Просьвіти“ (який відтак звкупило товариство „Просьвіта“ в році 1895), а другу на ціль фонду будови народного руского театру у Львові. З кінцем року 1892 виносив стан фонду на будову народного руского театру квоту: 3.500 зр. ав., в перехованю і заряді товариства „Просьвіта“ у Львові, а до зложеня отсего первісного фонду найбільше причинились: Вп. родина Ясеницких, Віденьскі богослови і доходи з концертів академічної молодежи.

Задля розвиненя шаршої діяльности до призбираня фондів на будову народного руского театру постановило товариство „Просьвіта“ з титулу завідуваня первісним фондом на ціль будови народного руского театру і „Руска Бесіда“ з титулу веденя управи народного руского театру, скликати львівских Русинів на нараду, що відбулась дня 8 н. ст. грудня 1892, на котрій вибрано комітет адміністрацийний з 15 осіб до веденя справ будови народного руского театру, зглядно до зібраня фондів на будову театру. До того комітету адміністрацийного увійшли: 1) Іван Белей редактор „Діла“; 2) Теофіль Бережницкий старший радник судовий; 3) Натаць Вахнянина професор ґімназияльний; 4) Йосиф Ганинчак інжінер зелізничий; 5) о. Василь Ільницкий радник шкільний; 6) Іван Левиньский архітект; 7) Д-р Кость Левицкий адвокат; 8) Теофіль Мандичевский в. радник намісництва; 9) Юліян Недзвецкий професор політехніки; 10) Василь Нагірний архітект; 11) Юліян Романчук професор ґімназияльний; 12) д-р Дамян Савчак член Виділу краєвого; 13) д-р Петро Стебельский професор університету; 14) о. Алексій Тороньский катехит ґімназияльний, і 15) д-р Стефан Федак адвокат. Зібрані члени комітету будови народного руского театру уконституовали ся дня 10 н. ст. січня 1893 року, вибираючи головою о. Василя Ільницкого, заступником голови радника Теофіля Мандичевского, скарбником ст радника Теофіля Бережницкого, контрольором о. Алексія Тороньского а секретарем д-ра Костя Левицкого. По смерти бл. п. о. Василя Ільницкого, Теофіля Мандичевского, Теофіля Бережницкого і о. Алексія Тороньского вибрано головою комітету: проф. д-ра Петра Стебельского, заступником голови дир. Олександра Борковского, скарбником проф. Петра Огоновского а контрольором ст. інжінера Осипа Ганинчака. Отсей комітет розвинув успішну діяльність, бо з кінцем року 1898 стан фонду будови народного руского театру, переховаваного в товаристві „Просьвіта“ виносив: Товариство „Просьвіта“ зібрало 18 117 злр. 35 кр. ав., а Комітет зібрав: 10.300 злр. 25 кр. ав., то є разом 28.417 злр. 60 кр. ав. по потрученю всіх видатків, та остаточно порішив той комітет передати сей сполучений фонд на ціль будови народного руского театру товариству „Просьвіта“ до дальшого орудованя.

Відтак на підставі статута принятого до урядової відомости рескриптом ц. к. міністерства справ внутрішних з 11 падолиста 1899 ч. 36.832, війшло в житє Українско-руске драматичне товариство імени Івана Котляревского у Львові, що поклало собі за ціль: збиранє фондів на будову театру, виданє драматичної бібліотеки, уряджене вистав театральних і т. п.

Отсим способом справами народного руского театру занялись три інституциї: Товариство „Просьвіта“ у Львові, що перейняло до перехованя і орудуваня перший зібраний фонд будови народного руского театру; товариство „Руска Бесіда“ у Львові, що веде управу артистично-адміністрацийну народного руского театру — поки що вандрівного, — та товариство драматичне імени Івана Котляревского у Львові, що почало збирати дальше фонди на ціль будови народного руского театру у Львові.

Користаючи з нагоди приступило товариство „Просьвіта“ дня 11 н. ст. липня 1901 року до купна реальности під ч. к. 199 середмістя (Підвале ч. 7) у Львові за ціну 90.000 корон, на ціль будови народного руского театру, на що ужило фонду, який мало в своїм перехованю.

Відчуваючи що раз більше потребу питомої сьвятині штуки в столици краю, яка має стати підоймою розвою українсько-руської штуки драматичної, та бажаючи в часі можливо найкоротшім здійснити отсе бажанє культурне рідного народу, поставлено за почином д-ра Евгена Олесницкого адвоката в Стрию сполучити змаганя всіх Русинів галицких в одно тіло, що має доложити всяких заходів, аби в недалекій будучности здвигнути у Львові народний руский театр. По сему приводу відпоручники Товариств: „Просьвіта“, „Руска Бесіда“ і Товариство імени Івана Котляревского у Львові, в місяци червни 1903. року основали одинокий краєвий комітет будови народного руского театру у Львові, який остаточно уконституовав ся, вибираючи головою Д-ра Костя Левицкого адвоката у Львові, першим заступником голови Д-ра Евгена Олесницкого адвоката в Стрию, другим заступником голови Володимира Шухевича професора школи реальної у Львові; касиєром о. Александра Темницкого пароха дому карного у Львові; контрольором Петра Огоновского професора ґімназияльного у Львові; дорадниками технїчними Сильвестра Гавришкевича старшого радника Намісництва, Івана Левиньского архітекта і професора політехніки у Львові і Василя Нагірного архітекта і директора „Народної Торговлї“ у Львові; дорадниками правними: Д-ра Костя Левицкого, Д-ра Миколу Шухевича і Д-ра Стефана Федака адвокатів у Львові; секретарем Д-ра Михайла Коцюбу професора семинариї учительскої у Львові і заступником секретаря Осипа Шухевича авскультанта судового у Львові.

Отсей комітет приступив дня 1. серпня 1903. року до купна реальности під ч. сп. 18¾ (на стоці улиць Сикстуской і Льва Сапіги) у Львові, обнятої виказами гіпотечними Чч. 13 і 1336 книги ґрунтової II. дільничї міста Львова, за ціну купна-продажі в квоті: 280.000 корон, уважаючи місце дотичне за найбільше пригідне під будову театру. До покритя ціни купна-продажі причинились: ціна відпроданої реальности під ч. сп. 199 середмістя (Підвале ч. 7) у Львові, яку відкупило Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові — фонд зелізний Товариства „Руска Бесіда“ у Львові, фонд зібраний Товариством імени Івана Котляревского у Львові, як також жертви збирані в краю повітовими комітетами і датки безпосередно впливаючі на ціль будови народного руского театру. Право власности закупленої реальности зінтабульовано тимчасово на річ Товариства „Просьвіта“, яке зобовязалось зізнати кождого часу потрібний акт правний до перенесеня права власности тої реальности на річ інституциї, що обійме управу справ народного руского театру у Львові, як також на річ осіб, що набудуть виділені злишні части тоїж реальности.

Комітет будови народного руского театру наміряючи в році 1905. приступити до будови театру на вказанім ґрунті, предложив Маґістратови кор. стол. міста Львова плян парцеляциї тогож ґрунту з визначеним місцем під будову театру, який одобрила Рада міста Львова рішенем з 10. марта 1904, а виконанє плянів будови театру віддав найбільше опитній фірмі Фельнера і Гельмера у Відни.

Др. Кость Левицкий.

Самопоміч учительска.

Загально звісна справа учительскої самопомочи, а радше взаїмної помочи, що від віча учительского з р. 1904. не сходить з стовпців преси ані з порядку дневного всяких нарад учительских, прибрала в остатних днях реальну форму.

Вибрана вічем комісия статутова розпочала свою діяльність в жовтни мин. року, уложила проект статута товариства „Самопоміч“ і розіслала его всім філіям Руского тов. педаґ. і кружкам педаґоґічним до розсмотреня. Філії і кружки передискутували на довірочних зборах в січни с. р. предложений їм проект і звернули его комісиї враз з своїми замітками, котрі комісия взяла під основну розвагу на своїх кількох засіданях в лютім сего року.

На послїднім загальнім зборі Рус. тов. педаґ. комісия розширила ся, а відтак ще кооптувала собі до помочи деяких людий, експертів в справах орґанізациї товариств, і в марті с. р. переробила статут „Самопомочи“ на основі заміток, пороблених широкими кругами учительскими, приноровляючи его до вимогів закона з 15/11 1867. ч. 134. В. з. д., а дня 7 цьвітня, то є в сьвято Благовіщеня відослала статут міністерству справ внутрішних у Відни до відомости чи, як хто зве, до потвердженя.

Статут, висланий до міністерства, ріжнить ся від первісного проекту, і тому комісия вважає за потрібне познакомити загал учителів з тими змінами. Ось найважнійші:

1. До кінця 1907 року можуть приступати члени без ріжниці віку і без всяких доплат з причини висшого віку, а вписове виносить від всіх лиш по дві корони.

2. Обовязкову вкладку річну 12 корон розділено на чотири части і призначено: 3 кор. на фонд підпомоговий, 4 кор. на фонд емеритальний, 1 кор. на фонд похоронний, а 4 корон на фонд загальний диспозицийний.

3. Хіснованє з фонду емеритального і похоронного признано всім членам дійсним після скалї обнятої реґуляміном, котрий комісия подасть загальному зборови до затвердженя.

4. Проектовані первісно висші вкладки на загальні ціли товариства обмежено тепер лише до фонду емеритального і похоронного, тому, щоби дати можність кождому членови забезпечити собі висшу емеритуру і висший даток похоронний.

5. При фонді емеритальнім взято під особлившу опіку тих членів (зглядно їх вдовиці і сирота), котрі з яких-небудь причин не набули прав до емеритури, зглядно пенсиї з фондів публичних.

6. Щоби дати можність заосмотрюваня родин, а з другої сторони, щоби уможливити збільшенє числа членів товариства, введено нову катеґорию членів участників, котрих члени дійсні можуть зголошувати до участи у фонді емеритальнім і похоронним.

7. Введено окремий фонд посаговий на основі окремих вкладок.

8. Проектований первісно на випадок великого запотребованя підмог надзвичайний додаток по короні призначено до фонду підмогового виключно лиш на беззворотні підмоги, а накладанє его обмежено до одного разу на три роки. Місто каси щадничої і позичкової, котра мусить бути заложена в инший спосіб яко товариство реєстроване, введено на разї підмоги зворотні безпроцентові з тогож фонду підмогового.

9. Фонд загальний диспозицийний призначений особливо на потреби секциї правної охорони, дальше на закладанє власних бурс і инших институций гуманітарних, зглядно на разї на фундованє місць по чужих істнуючих вже бурсах і институциях, на креованє сталих і движимих бібліотек, на всї прочі задачі товариства і на всї его потреби адміністрацийні.

10. Цїли товариства розширено на заходи у властий і тїл законодатних о поліпшенє учительских відносин службових і на посередничене не лиш в обезпеченях і закупні книжок і приборів наукових, але також в закупні і продажи по низких цїнах предметів щоденного ужитку.

11. Права членські значно розширено, даючи членам дійсним перевагу над прочими членами навіть там, де члени дійсні найшлиби ся в меншости, і признано всім право участи в загальнім зборі.

12. В управі товариства заведено велику децентралїзацию; місто делеґатів заведено відділи окружні зі зборами і виділами окружними; в руки виділів окружних передано приниманє членів і каси підручні на підмоги в наглих а необходимих потребах; зборам окружним передано значний вплив на зміну статута, а справу розвязаня товариства віддано під плебісцит всіх членів, з застереженем, що товариство не може бути розвязане, єсли тому спротивить ся четвертина всіх членів дійсних.

Той новий статут розішле комісия сими днями всім філіям Рус. тов. педаґоґічного, а до загалу руских учителів і їх прихильників звертає ся комісия на сій дорозї вже тепер з горячим прошенем, щоби вже заздалегідь підготовляли ґрунт для нового товариства, котрого правне істнованє може зачати ся вже від 6 мая с. р., єсли міністерство в тім речинци не зажадає яких змін в статуті. До тепер зголосило ся всего около 460 членів, а таке число є безусловно за мале до правильного розвитку такого товариства з хісном для его членів; отже треба розпочати діяльність що найменше з тисячкою членів, котрих комісия має надію при помочи сьвідомих цїли учителів придбати ще перед кінцем сего року шкільного, в якім то часї має комісия намір скликати перший загальний збір членів товариства.

Особливо звертає ся комісия з сим зазивом до учителів в тих округах, з котрих не зголосило ся доси що найменше 10 членів, бо при числї членів низше 10 годї було би закладати в таких округах відділи окружні (чи то філії) і таким робом не запустила би ся важна орґанізацийна робота глибших корінів серед нашого учительства.

Вкінци комісия звертає увагу, що назву товариства в новім статуті змінила з „Самопоміч“ на „Взаїмна поміч“, уважаючи таку назву за одвітнїйшу характерови товариства.

Війна.

(Телеґрами.)

Сінґапоре. По при Сінґапоре переїхала в неділю в полудне фльота Рожественьского, зложена з 47 кораблів. Кораблї плили ґрупами по 4 попри себе, з скоростию по 8 вузлів на годину. Вуглеві пароходи були головно в середині. Кореспондент бачив: 6 панцирників, 9 кружляків, 8 протиторпедовців, 3 поспішні пароходи, 3 кораблї охотничої фльоти, 16 вуглевих пароходів, оден шпитальний і оден ратунковий. Воєнні кораблї мали вугль на помості. Між сими кораблями не було панцирників Князь Суворов, Александер II, Бородіно і Орел разом з належачими до них кружляками і протиторпедовцями.

Льондон. Між російским міністерством маринарки а фльотою Рожественьского відбула ся в послїдних днях оживлена виміна депеш. Рожественьский плив близько берегів і все висилав на берег і відбирав депеші. Здовж цїлого Індийского океану вже від довшого часу порозміщувано російских аґентів, котрі удержували комунікацию з Рожественьским. Говорять, що Того рішив ся не допустити російскої фльоти на жовте море, бо в такім случаю японьский рух торговельний в сих сторонах був би знищений. Битви між

майно. Вдячна Країна поставила єму в Любляні гарний памятник.

Патер Іполит написав Dictionarium trilingue, Grammatica Latino-Germanico-Slavonica, Dictionarium quattuorlinguarum. Визначив ся також на літературнім поли Гутсман, пізнїйший єзуїт; він богато трудив ся над видосконаленєм нашого язика. Написав дуже добру граматику і словар. Був сторонником єдности словеньскої, а також одушевляв ся взаїмностию славяньскою. З жаром боронив свій язик перед нападами знах знатоків его, котрі казали, що він є дуже бідний; на те відповідав, що бідний є тілько для тих, котрі его не знають.

Одним з найвизначнїйших письменників був августинець Марко Пахлин. Він написав 20 ріжних творів, з котрих 10 лишило ся в рукописях. Але твори его не мають наукової вартости, бо він не мав до того відповідного образованя. Зіставив також окрему азбуку, але так замотану, що навіть сам не міг її добре уживати; він розріжняв пр. аж пять е, чотири о і т. и. Написав граматику і словар, в котрім поміщені суть також ним самим ковані слова. Більшу вартість має его Bibliotheca Carniolia тим, що в ній, пробиває ся его великий патріотизм. Видав також кілька поучаючих книжок для народу і в тім найбільша его заслуга, що він перший вступив на сю дорогу.

Писаня Тубаря і других реформаторів мали для нас велике значінє. Вони пробували своїми книгами і проповідями впровадити народне богослуженє, що мало би для так малого і з усїх сторін неприятелями окруженого народу неоцїнену вартість. Однак фанатизм латиньских сьвященників ніколи не подумав о тім тверезо, а противно видів в реформациї лише небезпечні напади на традициональне латиньске богослуженє.

Реформатори наші мали окрім того ще оден важний замір, сполучати висші круги з простими станами, знаючи, що нарід може успішно розвивати ся лише при спільнім діланю аристократиї з народом. В тій цїли реформатори присвячували свої твори аристократам, їх женам і дітям, хотячи їх тим способом більше зискати для себе і для свого заміру. Коли би реформация так люто не була знищена „з гори“, може був би нарід з аристократиєю на чолї відродив ся, а так пропасть між обома станами ставала що-раз глибшою й ширшою.

Характеристика Трубаря і его прихильників є релїґійно-освободительна і національна. Они не знали жадної полєміки, і тому не бачимо у нас такої полємічної літератури, яка повстала через реформацию в Німеччині, а через унію тут.

Наш супокійний і смирний нарід не міг утворити ще жадної сатири і пародиї. По знищеню реформациї наш нарід ще більше попав в байдужність, аж під конець 18 віку з'електризували его европейскі випадки, котрі мали взагалї всюди на душевний розвій рішучий вплив. Як кожда, так і наша інтелїґенция радо приняла нові ідеї, ідеї свободи і заразом обовязку, почувати себе щирими дітьми свого народа, котрому повинен кождий посьвятати всї свої сили, щоби піднести его в просьвіті і культурі до рівня инших висококультурних народів.

(Дальше буде.)

ПЕРШОРЯДНЕ
кравецке заведенє
на замовленя.
ФІЛІЯ СОЮЗА КРАВЦІВ З КРАКОВА
у Львові, пл. Галицка ч. 7
(де Центральна каварня)
Випробований крій по анґлійским взірцям, ціни дуже приступні і постійні.
поручає Впсв. Публиці на весняний і лїтний сезон богато заосмотрений маґазин в краєві і заграничні материї.
Замовленя виконує ся першорядними фаховими силами в як найкоротшім часї.
На домаганє виїзджають приймовачі на провінцию.
311 1—4

Тоґом а Рожественьским надіють ся найдальше при кінци сего тиждня.

Петербург. Показує ся, що Японці зорґанізували знамениту шпігуньску службу. Сими днями в Гуанчензаку арештовано трех японьских шпігунів, перебраних за Хінців, з причепленими під шапками косами. Пізнано в них офіцирів японьского штабу ґенерального. Арештовані мали дуже докладні мапи доріг до Кірину.

Токіо. Батаїон російської піхоти і 6 сотень козаків обсадили Цулючу, о 10 анґлійских миль від Чанту, але їх прогнано. На другий день 24 сотень козаків з двома гарматами заатакували місцевість але мусїли відступити. Росияни уступили до Памічену. Японці мали 200 убитих. Страти Росиян обчисляють на 60 убитих і ранених.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Париж. Дневники доносять з Петербурга, що доси нема потверджения вісти, що в Царскім Селї арештовано революціонера перебраного за офіцира і що знайдено дві бомби.

Льондон. З Петербурга доносять, що двірска поліция в Царскім Селї відкрила заговор на житє цариці вдови. Арештовано одну даму з найвисших кругів товариских, у котрої знайдено дві бомби.

Петербург. Урядово стверджено, що донесеня заграничних дневників, мов би в Царскім Селї арештовано одну даму з аристократиї під закидом заговора на царицю вдову, суть неправдиві.

Берлін. Перед сьвятами має бути оголошений царский маніфест в справі скликаня земского собору і буде також оголошена свобода преси і ненарушимість осіб. Відтак будуть дальше вести ся наради, що до дальшого веденя війни.

Париж. Через іменованє патриярха, цар вкоротить тим самим власть синоду, однак під услівєм, що церков дасть средства на веденє війни.

Петербург. „Новое Время" пише, що синод має в своїх руках средства порішеня питаня: „дальша війна, чи мир?" Духовеньство готове дати гроші з монастирских скарбів, однак під услівєм, що церков буде висвободжена з під державної власти.

Краків. З Варшави доносять, що российске правительство має дня 25 цьвітня оголосити стан облоги в цілім привислянськім краю на час 1 місяця.

Петербург. На послїднім засїданю комітету мінїстрів в справі 9 західних ґуберній узнано за пожадане зобовязати місцеві власти адміністративні до знаня місцевого язика і введеня викладів сего язика до шкіл.

Париж. З Петербурга доносять, що мінїстер внутрішних справ Булиґін рішучо уступає. На его місце буде покликаний ґенерал Трепов. З иншого жерела доносять, що за три місяці кн. Сьвятополк-Мірский верне на становище мінїстра внутрішних справ.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Wien. Allg. Ztg. доносить з „найлїпшого жерела", що ситуация на Угорщині є дуже поважна, а навіть небезпечна. На случай дальшого опору опозициї і неможливости розвязаня крізи, можливе є розвязанє сойму навіть в противконституцийний спосіб. Яке се буде розвязанє W. A. Z. не каже, тільки зазначує, що як прийде до компромісу, то стане ся щось цїлком несподіване.

Демонстрациї в Іспанії.

Мадрид. З причини катастрофи при будові резервоару 5000 робітників устроїло демонстрацию на місци катастрофи. Робітники несли чорні [анархістичні] хоругви, котрі поліция сконфіскувала. Поліцаїв обкинено камінем. Кількох аґентів поліцийних також покалїчено.

Смерть Стросмаєра.

Дяковар. Судова комісия отворила касу Штросмаєра. Знайдено 254 тисячів корон в готівці а 300 тисячів корон в паперах. Fundus instructus представляє вартість пів міліона корон. Поробдено великі приготованя в цїли приняти гостий, що приїдуть на похорон. Кондоленция прийшла між иншим від канцеляриї сербского короля, від чорногорского князя і від хорватского бана.

Загреб. Академія наук жертвувала 10.000 корон на памятник Штросмаєра.

Відень. Ческий клюб і оба славяньскі клюби вислали кондоленцийні телеґрами до загребскої капітули.

Монархістичний заговор.

Париж. До мінїстерства кольоній зголошують ся кождого дня ріжні індивідуа по інформациї, на коли установлено речинець їх виїзду до Африки (береги Слоневої Кости). Показало ся, що заговірники звербували під претекстом урядової експедициї до Африки два тисячі авантурників і казали їм тимчасом вправляти ся в уживаню оружя. Зібравши сих людий, заговірники хотїли напасти на Елїзейску палату і увязнити президента републики. Звербовані нетерпеливили ся, що речинець виїзду вічно відрочуєсь, отже приходили до мінїстерства, щоби довідати ся щось певного і тим навели на слїд заговора.

НОВИНКИ.

— **Звіт з засїданя комітету будови народного руского театру у Львові**, котрий відбув ся дня 31 марта 1905. I. Ухвалено представити в часописях цїлий хід справ фінансових будови театру і оголошувати так звіти касові як і звіти з засїдань. II. Признано, що жаден з проектів фасади театру, присланих на розписаний конкурс і предложених по конкурсї не надає ся до виконаня. III. Ухвалено не розписувати дальших конкурсів на проекти фасади театру, тільки зажадати від архітектів Фельнера і Гельмера у Відни перерібки первісно предложеного проекту, причім мають використати проект фасади театру архітекта Обміньского зі Львова. IV. Ухвалено упросити проф. В. Шухевича і директ. В. Нагірного, зглядно проф. І. Левиньского, щоби в цїли предложеня повисше висказаних жадань комітету архітектам Фельнерови і Гельмерови поїхали до Відня і полагодили устно сю справу. V. Ухвалено, як лиш Фельнер і Гельмер предложать новий проект фасади театру і сей буде принятий, приступити до підписаня контракту будови театру з тими архітектами. VI. Ухвалено видобутий на площи будови театру пісок і камінь, не придатний до будови, продати зголосившим ся оферентам.

— **Народні учителї під наглядом жандармериї**. Перед кількома днями зазначили ми з дневникарского обовязку урядове dementi вісти, котра сильно занепокоїла учительскі круги і відбила ся навіть звісною інтерпеляцією пос. Брайтера в радї державній, що намісник чи то крайова рада шкільна поручила старостам слїдити при помочи жандармериї поведенє народних учителїв. З огляду що се dementi набирає з кождим днем більше характеристичности, повтаряємо его нинї в цїлій основі. I так в урядовій Gazet-ї lwowsk-ій ч. 77 з дня 5 с. м. на передовім місци „kronik-и" читаємо: „Fałszywe informacye. Wobec pogłoski, która się pojawiła w jednem z pism lwowskich, jakoby Pan Namiestnik wydał polecenie do żandarmeryi, aby śledziła zachowanie się nauczycieli szkół ludowych w całym kraju pod względem politycznym, należy stwierdzić z całą stanowczością, że ta wiadomość jest nieprawdziwa". — Тимчасом є познаки, що властиво отсе dementi є невірне. Має бути таки фактом, що крайова рада шкільна видала з датою 22 марця с. р. до всїх старост обіжник, щоби приказали жандармериї слїдити учителїв, їх сходини, участь в політичнім житю і щоби свої поміченя доносили до крайової ради шкільної. Оден учитель пише нам, що бачив на власні очи те розпорядженє крайової ради шкільної, підписане самим президентом, отже намісником ґр. Потоцким. Инший знов учитель доносить, що его інспектор говорив єму, що він — той учитель — стоїть під наглядом жандармериї, котра має слїдити его поведенє і про все доносити властям. Тоті слова інспектора чуло кількох сьвідків. Для ще лїпшого доказу обіцяно нам надіслати фотоґрафічну знимку згаданого „указу" ґр. Потоцкого, а тоді нехай цивілїзований сьвіт судить, як незгідно з основними законами вкорочує ся права австрийских горожан в уживаню конституцийних свобід.

— **Соймові запомоги для бурс**. З квоти 10.500 К, призначеної соймом на запомоги для бурс, признав краєвий видїл запомоги отсим руским бурсам: „Шкільній помочи" в Самборі 200 К, „Шкільній помочи" в Снятині 100 К, бурсї філії „Просьвіти" в Золочеві 100 К, бурсї братства св. Николая в Перемишли 450 К, Руского Товариства педаґоґ. у Львові 400 К, селяньскій бурсї у Львові 100 К, рускій бурсї у Львові 100 К, рускій бурсї в Тернополи 450 К, „Шк. помочи" ім. св. Николая в Тернополи 100 К, бурсї ім. св. Онуфрея в Ярославі 150 К, бурсї філії Рус. Тов. пед. в Станиславові 300 К, „Шк. помочи" в Сокали 100 К, україньскій-бурсї в Бродах 200 К, бурсї ім. Еффіновича в Бродах 100 К, бурсї ім. Івана Хрестителя в Дрогобичи 150 К, селяньскій бурсї в Станиславові 100 К, рускій бурсї в Стрию 150 К, Рускій бурсї в Бережанах 300 К, селяньскій бурсї філії „Просьвіти" в Стрию 100 К, дальше институтови ім. св. Михайла в Коломиї 100 К; бурсї братства ім. св. Николая в Золочеві 100 К, рускій бурсї в Новім Санчи 200 К, бурсї ім. св. Юрия в Тернополи 100 К. Так отже з цїлої квоти для Русинів припало лише 4,150 К, а на польскі цїли призначено аж 6,350 К.

— **В обороні славяньских студентів**. Надіслано нам отсе письмо: Ustredni sbor „Svazu ceskoslov. Studentstva" уважає за свій культурний та студентский обовязок запротестувати проти ухвали з'їзду німецкого студентства у Відни (відбував ся від 4 до 6 марця с. р.), що висловив слїдуючі постуляти: 1) щоби не закладати словяньских університетів, 2) щоб був захований німецкий характер німецких університетів (прим. у Відни), 3) щоби студенти жидівского віроісповіданя були допущені до студий у висших школах тільки відносно до проценту їх населеня до всїх горожан — і звертає увагу, що тими некультурними ухвалами відмовляють ся права на образованє з одної сторони ненїмецким народностям, з другої сторони тим, що належать до певної конфесиї в розріз всїм постулятам людскости та основних державних законів. Хоч сї ухвали не мають законодатного значіня, то однак є доказом цїлковитого недостатку понятя справедливости, а заразом сумною чертою культурного рівня нїмецких академіків, котрі в своїм шовінїзмі не стидають ся так ретроґрадних ухвал. За Ustredni Sbor „Svazu ceskoslov. Studentstva" *Must. Jos. Torzicky* t. c. jednatel, *Phil. C. Milan Svoboda* t. c. mistopredseda.

— **Зелїзниця Львів-Підгайцї**. З Відня доносять, що наслїдком ревних заходів консорциї, головно презеса ґр. Романа Потоцкого переведуть ся в найблизших днях концесийні переговори для зелїзниці Львів-Підгайцї в мінїстерстві зелїзниць при участи делеґатів галицкого краєвого видїлу і делеґатів консорциї. Правительство уділить концесиї на лїнію Знесїнє (Підзамче) -Личаків-Підгайцї а також відногу Личаків-Персенківка. Осільки основний капітал 15,500.000 К не вистане на будову головної лїнії разом з відногою, то правительство заявило, що готове покрити кошти будови тої відноги уділенєм окремої державної субвенциї при помочи краю. Будова зелїзниці розпічне ся в лїті с. р. під управою радника двору Косіньского.

— **Грізна пошесть**, про котру ми вчера згадували, запаленє мозково стрижіневих опон (meningitis cerebrospinalis) ширить ся дальше. На основі урядового звіту доси навіщені сею пошестию повіти: кшанівский, тарнобжеский, ніский, бяльский, ланьцуцкий, переворский, ряшівский, ярославский, равский і львівский. Переважно ся страшна недуга нападає дїти та молодїж і часто, навіть по 6 годинах кінчить ся смертию. Дїти, що уратували ся перед смертию, стають калїками на цїле житє, бо виступає у них неулїчима недуга глухота або инше калїцтво. До 18. марця с. р. занедужало 169 осіб, між ними 109 дїтий низше 10 лїт. Померло 56 осіб, в тім числї 55 дїтий. За два дальші тижні, до нинїшного дня, пошесть значно розширила ся і число недужих та померших майже подвоїло ся. З Перемишля пр. доносять, що там цїлі родини покидають доми і утікають з дїтьми.

— **Товариство „Шкільна поміч"** в Станиславові складає отсим прилюдну подяку сьвітлїй надзираючій радї товариства взаїмного кредиту „Днїстер" за ласкавий даток в квотї 50 К на его цїли. — *Видїл.*

— **Дрібні вісти**. У Львові помер нотар Евген Курилович, колись Русин, що брав навіть участь в громадяньскім житю, але в послїдних часах загорілий ренеґат, що виковав дїтий на Поляків.

В Перемишли підофіцир 18 п. краєвої оборони, унесений гнївом підчас муштри, пробив баґнетом одного вояка так небезпечно, що нема надії его вилїчити.

— **Популярно наукові відчити Рус. тов-а Пед. у Львові**. В четвер, дня 13 цьвітня від год 6—7 відбуде ся в сали V кляси рускої ґімназиї (Народний Дім III. пов. перший) відчит п. д ра К. Студиньского про „Культурний рух в Галичинї в лїтах 1849—60". — Продовженє відчитів на сю тему подасть ся пізнїйше.

Звертаємо увагу на анонс столярско-різбарской робітнї п. Антона Оприска, поміщений на послїдній сторонї.

„Цвитуча... — має лист на головній почті, Львів". 310 1—1

Календар: Гр.-кат.: нинї (второк) Марка, завтра (середа) Івана, позавтра (четвер) Іпатия; — Рим.-кат. нинї (второк) Леона, завтра (середа) Юлія, позавтра (четвер) Юстина.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (второк) „Подружє на жарт", оперетка в 3 актах Франца Лєара, завтра (середа) „Дїя на Галицким", комедия в 4 актах Франца Домініка.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жаданє публики продовжений]. [Саля міська]. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ веч.] В четвер виступ тенора п. Гаска „Катерина" велика опера Аркаса; субота 15/4 послїдний виступ тенора п. Гаска, передпослїднє представленє „Cavalleria rusticana" опера Масканього; недїля 16/4 послїднє представленє „Ой не ходи Грицю та на вечерници" драма зі сьпівами Старицкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя і ряд вистав розпічне зі второк 18/4 опереткою в 3 д. „Свати Мусїя" Кропивницкого; середа 19/4 „На днї" сцена М. Горкого. В четвер, пятницю і суботу представленя не буде.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 23—47

Земля на продаж, 13 морґів огорода, хата, господарскі будинки, сад, кирниця; земля пшенична, при головнім гостинци, в громадї Грушка коло Товмача, 6 кл. віддаленя; можна купити і парцелями. Зголошеня у Олени Дониґевич в Кімполюнґу на Буковинї. 238 3—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механїка у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плацтаних площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Пошукую уживане фісгармонюм з добрим сильним голосом. Зголошеня під „Музика" в Адміністрациї „Дїла" Львів. 284 2—3

Парохія на Підгірю з добрими доходами, зелїзниця в місци до заміни за місточко, зголошеня А. В. Печенїжин poste restante. 241 6—6

Дяка з піддячим хлопцем жонатого тверезого, рутинованого, уміючого успішно завести нотний хор, як також наглядати совісно при господарці на приходстві за осібною винагородою пошукуєсь від недїлї Томиної. Може вести також на власну руку крамницю „Просьвіти". Зголошеня приймає і пояснень уділить руско-кат. уряд парохіяльний Вікно коло Городенки, почта в місци. 271 4—5

Пчоли на продаж! Продам сейчас 25 пнів пчіл. Близша відомість в гр. кат. Урядї парохіяльнім в Якубовій воли п. п. Доброволяни. 280 2—

Оголошенє.

Видїл читальні „Просьвіти" в Золочеві оголошує **конкурс** на крамаря. Місячна платня 30 К, помешканє а з кінцем року відповідний процент після ухвали видїлу. Зголошеня найдальше до 15 цьвітня с. р. на руки о. Петриці в Золочеві. 276 3-3

Поручає ся

ласкавій Впов. Публиці з давна реномовану фірму штучних цьвітів і китиць до сьвічок від 25 кр. почавши, вівтарні китиці від 2 злр. пара ґірлянди і т. п. церковні річи Маґазин штучних цьвітів Львів, Пасаж Гавсмана. 288 2 3

Найлїпше насїнє цьвітів і всякої огородини доставляє головна торговля насїнь **Якова Кофлера в Залїщиках**. Цінники на домаганє даром і оплатно. 291 1—2

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

ГЛИНЬСКИЙ і ГАРРА

в Залїщиках

поручає готові повози, дорожки, візки, сани Виконує на замовленє всякого рода еквіпажі. Всякі повозові реперациї і відновленя принимає і солідно виконує.

234 10—10

Практичні приписи печеня тїст сьвяточних містить в собі знамениті, найріжнороднїйші приписи печеня баб, пляцків, мазурків, тортів, медівників і т. п. По надіслаю 1 К 40 сот. висилає оплатне друкарня Манецких. Львів, Коперника 9. 293 2 8

Виконує найдешевше всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих каміннях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

З комнати і кухня до винайменя від 1 мая с. р. ул. Бартоша Гловацкого, ч. 7. 314 1—3

Фортепян Безендорфера, короткий в новім станї, продам дешево, можлива заміна. Академічна 8. I. п. офіцини.

ЦЬВІТИ для церквей

купуймо лише в Стрию

Букети до сьвіч . . . 1—6 К
Букети поставні . . 2—10 „
Вінцї-ґірлянди м. . . 4—8 „
Стройки народні по . . 1 „
Коші з цьвітами . . 6—10 „
Пальми . . . . . 8—10 „
Беґонії . . . . . . 2—4 „
Вінцї шлюбні . . . 4—5 „
Чипочки весїльні з париских „моделїв" до 15 кор. у

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

248 6—8

Шестий рік істнованя.

Одинока русько-україньска часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.

Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский**.

„КОМАР" поміщає статі з напого політичного, суспільного і літературного житя і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР" придбав в послїдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР" повинен находити ся в кождій рускій патриотичній родинї і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА": **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара"

Оголошенє конкурсу.

З початком шкільного року 1905/6 буде наданих сїм фондацийних місць в ц. і к. військових заведенях з фондациї під назвою „Цїсаря Франца Йосиф I. ювилейна фондация". — Услівя приняти оповіщує ся рівночасно в Gazet-і Lwowsk-ій і за посередництвом всїх наукових, висших і середних заведень. — Речинець до внесеня подань до Краєвого видїлу упливає з днем 15 мая 1905.

У Львові дня 31 марця 1905. 312 1—3

Лише тоді правдивий, коли триграна фляшка єсть замкнена навше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(з законно обезпеченім опакованю

жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни.

Розслідженний першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дітям і записуваний у всіх тих случаях, в котрих лікар хоче досягнути скріпленя цілого орґанізму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тіла, поліпшеня соків, а також взагалі прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 750 15—18

W. MAAGER,
WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Против наслідувань заряджує ся судове слідство.

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля“

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цін для церков 10% опусту.

Ціна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає 115—16

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотинка в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотреній складі дуже де ево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранції, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лампиці, ліхтарі, образи до процесиї. фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло опадне, кивота, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблення і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і смараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 23—45

Робітня столярско-різбарска

під фірмою:

Антін Оприск

у Львові при улици Красіцких число 7,

приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.

Всї роботи виконую солїдно і по умірковaних цїнах.

Вп. Земляків прошу о поперте моєї робітнї!

289 2—6 З повним поважанєм: **Антін Оприск.**

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, кепю, червоної капусти, брукельки, каляфіорів, каляреци, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, конячі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости вашого насіня. 248 15—50

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краватох, рукавичок, парасолів, лісок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушон на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Новість! **ПОЗІР!** Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперці.

За тисяч туток з монограмом „Сокола“ в пуделку		2·50 К.
„ „ „ „ „ в рульові		2·20 К.
„ „ „ гладких з пуделку в ватою		2·40 К.
„ „ „ „ в рульовах		2·— К.
„ пуделко паперців з монограмом	100/100	6·— К.
„ „ „ без монограму	100/60	1·20 К.
„ „ „ „ „	100/100	2·40 К.

Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских туток.

„Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. I. 257

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 8—84

Автоматинні лапки на миши,

на щурі зр. 2. — на миши зр. 1·20,

ловлять з догляду до 40 штук одної ночи, не полишають жадного сопуху, самі наставляють ся. **Лапка на швабів** „Eclipse“ тисячі швабів і караконів одної ночи ловить ся по зр. 1·20. Всюда найлїпший успіх. Висилка за післяплатою.

J. SCHÜLER, Відень II/2. Kurzbauergasse 4/22.

Численні подяки. 604 5—?

Заснована **1782** Заснована **1782**

Ціс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуаліїв у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 200

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанєм

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна бувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

---

294 2—8

Казимир Левицкий

ц. к. надвірний доставник,

пл. Марийска ч. 10. (давнїйше ул. Трибунальска)

поручає:

Порцелянові сервіси, переважно декоровані у власній робітни по зр. 4·45, 6·50, 7·50, 8·90, 9·50 і висше на 6 і на 12 осіб. Скляні сервіси знаменитої якости по зр. 1·90 2·25 і висше на 6 осіб. Сервіси до кави і чаю по зр. 1·60, 2·60 і висше на 6 і 12 осіб. Гарнітури до умивальні оригінальні анґлійскі, французскі і чеські до дуже низьких цінах у великім виборі. Столики до умивальні мосяжні з мармуровими плитами. Таци деревляні, никлеві, блашані і з хіньского срібла. Никлева посуда до вареня під ґарантиєю тривка, добра а дешева. Російскі самовари мосяжні, никлеві і томбакові в ріжних формах і величинах.

Великий вибір вазонів і скляних жардиньєрок на цьвіти, артистичних виробів на цьвіти з оригінальної французскої теракоти, майолікових виробів з власної фабрики. — Цінники і взірці на домаганє висилаю

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 37—50

Дістати можна всюди.

ГЕРБАТНИКИ

в кількадесятьох родах, щодень сьвіжі, пів кільо 1 К 60 с.

ДЕСЕРОВІ

ЦУКРИ

помадки, чеколядки

пів кільо 2 кор.

МЕДІВНИКИ

незрівнані в доброті

великий вибір

новини в ґатунках

поручає

Фабрика дукорничих виробів

МАРИЯНА

Левандовского

ЛЬВІВ

Батория 10.

270в 1—1

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторния ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австриї: за границею
на цілий рік . . 32 к.
на пів року . . 16 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року
на чверть року . . 7 „ на місяць
Поодиноке число коштує у Львові 12 с., на провінциї 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 Баторня. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за стрічку інсератову або за її місце, в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і иньші призивні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Фаворизованє Поляків в Росиї.

Ще не перегомонїла в галицко-польскій пресї справа ухвали комітету мінїстрів що-до введеня польского викладу у школи т. зв. Польского Царства, а вже польскі дневники приносять з Петербурга вість про нові уступки для Поляків, і то для Поляків з непольских земель. Які именно полекші та привілеї рішив комітет мінїстрів поробити Полякам в девяти т. зв. полуднево-західних ґуберніях, про се можуть наші читачі поінформувати ся на иншім місци нашої часописи, а именно вичерпуючо подаємо їх в рубрицї „Вістий з Росиї“. Тут лише хочемо обговорити сю справу хочби лише з огляду на се, що уступки сї, при нерівномірнім трактованю инших народностий Росиї, навіть народностий, заселюючих автохтонно ті самі области, на які згадані уступки розтягають ся, являють ся прямо фаворизованєм Поляків перед иншими народами Росиї -- річ характеристична для полїтики царату супротив невеликоруских племен держави. Не менше годї нам полишити без уваги становища Поляків в виду сих уступок та супротив автохтонного населеня згаданих ґубернїй — становища, котре доказує, що панове Поляки, як були так і остали непоправними у своїх диких претенсиях до непольских земель і у своїй загорілій нетерпимости, та котре дає певний передсмак, чим були би Поляки для згаданих ґубернїй, коли би їм лише дано можність розпаношити ся в них коштом місцевих елементів, а що для нас найважнїйше: коштом малоруского населеня ґубернїй по правім боцї Днїпра.

Уступки пороблені Полякам в т. зв. полудневo-західнім краю, що обіймає Литву, Білорусь, Волинь, Поділє та Київщину дадуть ся розділити на дві катеґориї; такі, що зносять зглядно мають знести ті виїмкові, некорисні права, під якими жили доси тамошні Поляки, — котрі отже зрівнують Поляків згаданих ґубернїй з місцевими елементами, як і з Великоросами, та такі, що дають Полякам (а по при них вже і місцевому населеню) такі права, яких і Поляки і місцеве населенє литовске, білоруске та малоруске (україньске) доси не посїдали. Перша катеґория уступок відносить ся до маєткових та публично-службових прав (як: право купна землї, аренди, свобідного тестованя землї, право занимання урядових та автономічних посад і становищ і т. п.), друга до прав язикових в школї, урядї і загалом в публичнім житю. Як перші уступки треба вважати цїлком оправданими з огляду на виїмкове навіть в абсолютних державах обмеженє личних маєткових та особових прав, якому підпадали доси тамошні Поляки, так цїлком иншого характеру є друга катеґория уступок, що зміняє рішучо публично правне положенє Поляків на Литві і Руси.

Комітет мінїстрів ухвалив, що належить допустити польску мову на Литві, Білоруси та правобережній Українї до школи як викладну мову релїґії та як предмет науки, та до урядів громадских як мову нарад всюди, де лише Поляки становлять льокальну більшість. Крім того урядники державні західно полудневих ґубернїй мають розуміти польску мову та вільно уживати польскої мови в публичних нарадах, в веденю книг інституций і заведень приватних і т. д. Для консеквенциї комітет мінїстрів признав ті самі права і місцевим „нарічям“: литовскому, білорускому і україньскому — годї однак забувати на два моменти: перше, що цїлком лише природнє право мають Поляки в сих землях, як розсїяні спорадично кольонїсти або дїдичі, а цїлком инше есть се право у споконвічної тамошної людности, — по друге ж, що нїчого не чувати, аби комітет мінїстрів думав що небудь над признанєм таких самих уступок малорускій мові в инших малоруских ґуберніях, де Поляків уже нема. Ось тим то і уступки язикового характеру, доконані виїмково для Поляків навіть в тих ґуберніях, де вони живуть лише спорадично серед місцевого населеня, треба вважати фаворизованєм Поляків супротив инших націй Росиї. Річи не зміняє факт, що анальоґічні права комітет мінїстрів рішив признати і автохтонним елементам краю. Годї чей було поминути кільканайцятьмілїонову масу литовских, білоруских та малоруских автохтонів, коли робило ся уступки кількасот тисячам захожих Поляків. Се було би надто вже разяче та мусїло би було серед місцевого населеня викликати очевидне неґодованє.

Виїмковий характер уступок починених Полякам на литовских і руских землях — як сказано — зазначує ся головно в тій разячій перівномірности, що заходить між трактованєм незначного польского напливового елементу в т. зв. західнім краю, а елементом білоруским поза межами а навіть в межах сего краю. Бо коли Поляки, в ґуберніях, де їх можна на пальцях почислити, до давного права уживати своєї мови в церкві і в пресї зискують нові права язикові в школї і инших областях публичного житя, то місцеве малоруске населенє західно-полудневих ґубернїй, що виносить близь 10 мілїонів душ навіть, коли би ухвали комітету мінїстрів увійшли в житє, лишене було би і надальше україньскої проповіди і україньскої преси. А тим більше виступає фаворизованє Поляків в Росиї перед Русинами, коли зважимо — як се вже було піднесено — що нїчого не чувати, аби анальоґічні права мали ся признати мові україньского населеня Гетьманщини, Слобідщини та чорноморских ґубернїй.

Се була би одна катеґория рефлексий, які насувають ся в виду обговорюваного нами факту. Другу творять уваги, які мусить викликати становище Поляків з сеї нагоди, зазначене між иншим у петербурґскій кореспонденциї Gazet-и Narodow-ої. Ся кореспонденция, вичисляючи ряд уступок, починених Полякам на Литві і Руси, звертає ся — що характеристичне — протов комітету мінїстрів за се, що він посьмів такі-ж права, як зайдам-Полякам, признати на Литві і Руси також і автохтонам сих земель. Петербурґский кореспондент Gazet-и Narodow-ої з видимим подратованєм добачує в тім примінене засади „divide et impera“ та закидує комітетови мінїстрів, що тим робом він хоче викликати „waśń“ межи Поляками а місцевими елементами. При тім, що характеристичне, кореспондент з розмислом не згадує нї словом про Українців, а знає лише Литовців і Білорусів.

Ми назвали сей голос характеристичним. Справдї, він як не мож красше характеризує панів-Поляків в відношеню до сусїдних народів, які мали нещастє колись входити в склад небіщки-Польщі. Коли на руских і литовских землях захожим Полякам дає ся права в школї, урядї і т. д. — то все те all right. Але коли те саме, а навіть менше признає ся автохтонам, то против того підносить ся крик і протест та се вже „домашні waśni“ і т. п. Гарна льоґіка, нема що казати! Та ми знаємо її з Галичини аж надто добре! І гарна перспектива відкрила би ся для Литовців, Білорусів та Українців, як би Поляки на литовских і руских землях поросли в пірє! Повторили би вони там східну Галичину на ширшу скалю! Справдї, такими відзивами самі Поляки дають найлїпше сьвідоцтво, чи варті вони тих уступок чи нї.

З ради державної.

На початку позавчерашного засїданя палати послів мінїстер внутрішних справ відповів на інтерпеляцию п. Дашиньского в справі рижних неправильностий в краківскім товаристві асекурацийнім. В 1904. роцї товариство не виплатило членам зворотів, з причини великих огнів. Так само буде здає ся і в сїм роцї. Під дискусию принято нагле внесенє п. Дашиньского: „Взиває ся правительство, щоби безпроволочно розпочато будову водних доріг, вичислених в законї з дня 11. червня 1901 і щоби виправдало проволоку сих робіт, котрі мали розпочати ся вже в 1904 роцї.“ Бесїдник доказував, що коли Кербер виступив з дотичним предложенєм, то тогди нїхто не підозрівав, що се тілько полїтичний маневр. Від того часу відносини змінили ся о стілько, що тепер сї роботи стались прямо конечностию. Населенє обіднїло так, що в послїдних 4 роках виїхало з Галичини до Америки звиш 100.000 осіб. В сїм роцї до 31 марця сама лише північна желїзниця перевезла до Америки 50.000 людий. Відень і Краків вже поробили приготовленя до робіт, народ чекав на зарібки, мало молодіжи віддало ся з причини заповідженя будівель технічним студиям, а тимчасом справа виглядає так, як би ої загребено. Цїкава річ, що правительство робить з ухваленими на сю цїль кредитами. Бути може, що будуть ужиті на військові цїли, на гармати і торпедовцї. Коло польске мовчить в сїй важній справі, бо за кулїсами ведуть ся якісь конмахти. Говорять, що будови не зачнуть ся скорше, нїж за 5 лїт.

Мінїстер Каль заявив, що правительство вповні узнає істнуючий закон о будові водних доріг і цїлком его не ігнорує. П. Дудишицкий заявив, що Коло польске буде голосувати против наглости внесеня, бо нехай правительство виконає санкционований закон. Коло польске буде все старати ся о се, аби будова розпочала ся як найскорше. Нема причини недовіряти толерантному президентови кабінету.

Наглість внесеня відкинено і приступлено до дискусиї над законом о подводах.

На вчерашнім засїданю палати посли

Про виставу.

Товариство прихильників україньскої лїтератури, науки і штуки занало устроєнєм вистави (в лютім с. р.) непрактиковане у нас доси становище, а становище вповні рациональне сим, що не поминуло плодів простонародної творчости. Хотяй ся послїдна обмежує ся лиш на орнамент, то і в орнаментї неменше як і в картинї відбиває ся душа чоловіка. Були там килими і тканини, гуцульскі деревляні вироби і картини, — отже по можности був се образ усеї україньско-руской продукциї. „По можности“ — бо певно, що образ сей не був повний, але видно, що о повнїйший було трудно.

Наш орнамент тримає ся звичайно форм ґеометричних, дуже часто навіть тогди, коли мотив, здає ся, взятий зі сьвіта ростинного або зьвіриного. Тому дуже виріжнював ся зпоміж всїх тканин килим ручної роботи, завішений в послїдній комнатї, де були поміщені також гуцульскі вироби. Тут мотивом послужила впрост природа — трависта, легко схвильована земля, та цьвіти. Видно змаганє до реалїстичного відтвореня природи; нитки не укладають ся, як звичайно, рядком одна за одною, а становлять немов слїди барвного олівця. Противно, на гуцульских виробах видимо лишень ґеометричні форми. Велика сила комбінаций, перетворюванє тих самих мотивів на ріжні лади. Орнамент розложений дуже уміло, покриває цїлї площини, не затрачуючи притім їх характеру. І так, наприклад, верх стола остає все гладкою площиною, в котру впущені барвні намистинки, дротики, цьвяшки, ріжнобарвне дерево, а в послїдних часах і кавчук. Велике почутє гармонії красок, гарний, старанний рисунок, рівномірне розміщенє орнаменту, надають сим виробам велику вартість артистичну, особливо, коли зважимо, що виконують їх селяне. Їх прототипи, — думаю про вироби Юри Шкрибляка — вражають великим спокоєм, безпретенсийностию, попри сконцентровану усеї душі на сїм орнаментї без огляду на домаганя „ринку“ — в новійших виробах впадають в око великий рух, з'усиля дошукати ся до нових способів. Від прегарних виробів Шкрибляків Василя, Миколи і Федя відріжняють ся ефектовні „близнятка“ Тарантюка, котрий уживає білих, доволї великих намистинок до прикраси предметів з темного дерева; намистинки сесї не впущені в дерево, а прибиті цьвяшками затрачують характер гладкої площини предмету.

А тутже цїла збірка картин Труша, цїлком своєрідних. Може бути, що Труш надає своїм картинам з розмислом характер пасивности, — але се не закид. Видна в них незвичайна вразливість на явища природи, и раз ледво замітні (маки, котрі здає ся колишуть ся на своїх тоненьких бадильках) та уміє передати сесї враженя, степеновані часто до найдальших можливих границь. Ся сила степеновання затрачує часом реальне враженє природи; так чуємо, як артист рад би розірвати границї неможливости, які накладають самі недостачі красок. На доказ нехай послужить от хотьби краєвид з одинокою сосною та ґрупами відцвивших бодяків. Та сила і вартість сих малюнків не лежить у відтвореню сего чи того явища природи; оно служить йому лиш за нагоду висказати свої власні почуваня, нїжні або могутні хвильованя власної душі. А найкрасше видко се на картинї „Захід сонця“, котре перебиваючи ся поміж дерева лїса, виповнює своїм сьвітлом увесь воздух попід розложистим галузєм дерев. Борба конаючого сьвітла з наступаючим сумраком ночи — отсе зміст сеї картини. Я не буду розказувати про глубоке відчутє та уміле переведенє сего мотиву; вчинили се другі удачнїйше, анїж я се з'умів би.

З виставлених портретів менше удатний, хоть цїлком не безінтересний портрет панни К. Г. (поміщений в репродукциї в 1 ч. Артистичного Вістника) і знаменитий портрет жени артиста. Абстрагуючи цїлком від ефектів сьвітла, дає нам дуже пластичний образ живого чоловіка; незвичайно добре відданий моментальний вираз лиця. Без сумнїву не уступає ся картина що-до артистичної вартости його краєвидам.

Картини Бурачка — краєвиди — відзначують ся легкостию, сьмілим та широким трактованєм, згармонїзованєм красок та щирим чутєм.

Богато чутя вкладає також в свої картини Масляників, котрого „гарбузи“ виказують дуже старанну обсервацию та розлюбованє в нїжних легких тонах; в „степі“ чути подих вітру перед надходячою бурею.

Були також краєводи Красицкого, Сосенка, Манастирского, дуже нїжний рисунок Жука „в городі;“ богата настроєм картина Драгоманової; з великим розмахом виконана студия портрету Турбацкого.

Бойчук дав два портрети. Нїжна обсервация, вглублюванє в душу чоловіка, і то з дуже додатним результатом.

Цїлком відрубний характер мають картини Жука. Він послугує ся рисунком. Його студиї цьвітів, хоть взяті з природи, роблять враженє чогось абстрактного через спосіб трактованя їх. Кажуть, що се вплив Виспяньского. Не мавши нагоди бачити творів Виспяньского, не можу про се говорити. Незвичайно глубоко відчута і передана картина „Сум“. Тут скорілий старець, повна апатия, і крайно пригноблена дївчина, безпорадна і співчуюча — обік перегинаючі ся в неладі осїнні цьвіти, немовби по бурі, що їх позгинала то в сей то в той бік, як отсих двоє людий ломить житє. Характеристичне трактованє обох голов, — мужчини більше шорстке, немов невикінчене, і нїжне, мягке у дївчини. Зимні, синьо-фіолетові та зелені краски доотроюють ся в сильний, сумний настрій.

Дорогою символїзму іде також І. Галькевич.

Великою сьмілостию концепциї та виконаня визначують ся картини Сосенка, переважно портрети. Коли портрет пані К. Б. де краски дуже нїжно згармонїзовані, і пані О. В., що хоть мальований немов з поспіхом, визначує ся додатними прикметами в переведеню сьвітлотїни, а студия портрета — жіноча голова — просто дуже добра своєю простотою у виконаню та природностию руху і виразу, — то на портреті митр. Андрея Шептицкого дуже богато руху; воно рівночасно кидає ся в очи, і дуже мальований рисунок і сильний кольорит. Всїм хоче на себе звернути увагу, і цїль сесю осягає. Картини його сьвідчать про великий засіб енерґії і таланту.

Показати чоловіка в моментальнім руху при працї, — отсе теми картин Макушенка. Рух сей правдивий, тяжкий, повільний, як звичайно у людий, що займають ся тяжкою фізичною працею. На сей рух кладе він всю вагу, не вдаючи ся часом у вичинченє рисунку (за приклад лице жінки на картинї „коло господарства“). Кольорит невдоволяючий; виділи треба, що осьвітленє мало бути сонїчне, але сього сонїчного сьвітла не чути. Тому думаю, що лодить єму взагалі о зазначенє руху живого чоловіка, котрий дїйсно на його картинах є живий і тїм свою руху.

І Красицкий Фотий. Інтересні його картини, в котрих контрастом до темної зелені дерев ставить білу стїну хати. Великою виразностию визначують ся „весна“ і „студия“ (ч. 9 і 10). З портретів знаменитий виразом лиця і очий портрет пок. Старицкого. Тло добре умотивоване і до цїлости прегарне. Портрет Лесї Українки інтересний якнайдо

п. Романчук вніс інтерпеляцию в справі викладового язика в народних школах східної Галичини. Др. Кос вніс інтерпеляцию до цілого кабінету в справі продовженя пропінацийного права в Галичині.

Палата закінчила дискусию над предложенем о підводах для війска і ухвалила закон в другім і третім читаню.

При кінци засіданя президент Фетер вніс, щоби слідуюче засіданє відбуло ся дня 3. мая, з дневним порядком: 1) цлова тарифа, 2) закон о похатництві, 3) справа утвореня італійского факультету в Ровереті. П. Барайтер вніс, щоби на першу точку дневного порядку поставлено справу знесеня §. 14-го. П. Стажиньский вніс, щоби на першім місци поставити справу ненарушимости п. Товчара. Внесеня Стажиньского ухвалено, внесеня Барайтера відкинено.

Слідуюче засіданє дня 3. мая.

Вісти з Росиї.

Як відомо вже читачам „Діла“ — до усіх нинїшних „назрѣвшихъ вопросовъ“ в Росиї прибуло в остатнім часї ще й питанє православної церкви, котра нинї (як висловляє ся частина духовеньства не лиш низшого але й висшого) остає в „темничномъ положеніи“, себ-то в тюрмі, в неволи. Отже та частина духовеньства Росиї підносила голос за свободою церкви, установленої канонами, і в тій цїли св. синод ухвалив уже старатись о дозвіл у царя на скликанє собору, котрого задачию було би відновленє патриярхату.

Патриярхат істнував в московскій державі 111 лїт (від посьвященя першого патриярха Іова в 1589 роцї до смерти послїдного патриярха Адриана в 1700 роцї). На місце патриярха Петро Великий маніфестом з 11 лютого 1720 року установив „духовную коллегію, то-есть духовное соборное правительство“. Відповідало се загальному Петровому принципови адміністрацийного устрою — колеґіяльного, але скасованє патріяршого достоїньства було, понад усе, подиктоване єму тою безусловною єго диктатурою над усім в державі для переведеня загальної реформи. І ся Петрова реформа удержалась до сегодня, отже 185 лїт.

Потребу освободи православної церкви і привернення патріярхату мотивують нинїшні слововодцї духовеньства тим, що через цїлковиту зависимість церкви від держави дух бюрократичної самоволї пронив цїле духовеньство з долини аж до вершка. Сьвященики парохіяльні є немов чиновниками, то і парохіяни держать ся осторонь від них, а всякі проекти, щоби сему зарадити, адміністрацийні власти узнали „опасными для государственныхъ цѣлей“. В епархіяльних властях духових панує бюрократична самоволя, не гірша якби в сьвітских институциях Росиї; вкінци найвисша власть духовна — сьвятїйший синод є властиво лиш адміністрацийним орґаном, він без сьвітского одобреня й затвердженя не може виявити своєї волї, ба що більше, він в наслїдок своєї зависимости від сьвітскої власти мусїв і мусить робити неодно таке, що противить ся засадам церкви, а через те російска православна церков втратила поважанє у своєї інтелїґентної верстви, інтелїґенция відвернулась від неї.

Цікава буде для читачів „Діла“ оголошена в російских дневниках розмова на той темат петербурґского архимандрита Михаїла (професора тамошної духовної академії і голосного проповідника й писателя церковного) з деякими дневникарями.

Синод — мовив архим. Михаїл — дійсно заходить ся о скликанє церковного собора. Се конечна потреба церкви, бо нинїшний невиносимий стан в парохіях і в консисториях не може тривати дальше. Але головним предметом нарад собору буде корінна зміна управи церкви через привернене патриярхату.

В епархіяльних управах панує бюрократична самоволя, ще красша як державна. Возьміть навіть церковне судівництво. Вся процедура, що дїлить ся на дві стадиї, на вступне слїдство і на розправу, веде ся лиш на папері, суд навіть не видить підсудного, а ще зважте, що від епархіяльного суду нема апеляциї.

Над епархією стоїть синод. Положенє єго дуже сумне. Вже на основі законів фактична єго власть зводить ся до зера, бо він є лиш адміністрацийним орґаном духовної власти. На висказ своєї волї потребує він сьвітского одобреня. Представте собі на хвильку Никейский собор. Отцї собора уложили символ віри, а якийсь там протонотарій або куртолат візантийского базілевса взяв би і положив той символ під сукно. Чи се було би можливе? Очевидно нї. Тимчасом в Росиї всяка постанова св. синоду стаєсь правосильною лише під услівєм, що єго поперед усего затвердить сьвітский чиновник — оберпрокурор синода. Коли він не поставить свого „читалъ“ (то значить: і одобрив), то постанова отцїв синода рівнаєсь зеру. А яких людий ставлено оберпрокурорами синода? За царя Александра І. були ними князь Ґалїцін, хлистун, і Чебишев, що то по базарних площах проповідував атеїзм. А чи міг синод мати свою волю, се видко з того, що за царя Николая І. оберпрокурор Протасов розігнав членів синода, полишивши тілько митрополита, що зійшов був уже на дїточий розум.

Розуміє ся, при такім станї церкви она не має впливу і довіря у суспільности. Відоме вам послїдне посланиє св. синода по січневих сумних пригодах [по стріляню на робітників у Петербурзї ведених сьвящеником Ґапоном на авдиенцию у царя]. Се посланиє синода не має нїякого значіня, бож нїхто не може уважати єго за виявленє вільної думки... Наша інтелїґенция підносить против нас богато обвинувачень і в більшости випадків має рацию. Она обжаловує нас, що церков поступає всупереч основам своєї віри. Таких справ є богато і они, як ось: переслїдуванє церквою сектантів і загалом переслїдуванє свободи віри, одобренє війни церквою, що більше, одобрюванє кари смерти і т. и. Але чи має інтелїґенция понятє о сути церковної морали? Чи знає она н. пр., що для личної совісти церков уважає війну злом, карає за ню трилїтною епітимією? Чи знає она, що кара смерти по сути церковної науки є неможлива? А коли стало ся так, що церков допускає до компромісу істини з фактом, то се вина також інтелїґенциї, а не самого духовеньства. По Петрі Великім держава потягнула церков собі на службу, а інтелїґенция полишила той стан до нинї... Більшість духовеньства бачить вихід із сего сумного стану церкви у віддїленю єї від держави, в наданю їй самоуправи. Ми повладаєм великі надії на собор. Який був би склад сего собору, поки-що не відомо. Одні стоять за тим, щоби се був собор лише епископів, другі знов хотять допущеня також мирян“.

Російске дневникарство усїх таборів не виступає против змаганя частини духовеньства до такої реформи церкви, тілько табор лїберальний ставить услівє: „за свободу церкви від держави нехай буде також свобода держави від церкви“. Поперед всего треба, щоби перед такою реформою державним законом обезпечено свободу усякої віри як се є скрізь в Европі. Впрочім лїберальна преса справедливо замічає, що само привернене патриярхату не є ще ґарантиєю такої зміни в православній церкві, що она пійде з суспільностию против неправд і кривд від імущих власть... тай що она сама, в своїм нутрі, зреформує ся так, як слїд би церкві Христовій...

Львівска Gazeta narodowa принесла вчера з Петербурга допись від тамошного свого кореспондента (К.) від заг. „Справі польскі в комітетї російских міністрів“.

Комітет міністрів — пише автор — ухвалив в справі девятьох західних ґуберній постанови злі і добрі.

За зло уважає автор се, що комітет міністрів попустив не лиш Полякам, але й Литвинам і Білорусинам на тій териториї. „Тим чином — каже автор — російске правительство, йдучи слїдом давних змагань австрийского правительства, веде політику під гаслом divide et impera“. На Литві є костели, де і написи в литовскій мові і сьпіви литовскі. Литовцї „перечервують всї спомини Ягайловської епохи, котрій Литва стілько завдячує, виперли ся великого дїла Люблиньскої унії і забули о терпінях, які вязали оба народи а які Артур Ґротґер увіковічнив в своїй Літуанії. Литва страждає через Поляків! — то гасло литвоманьских апостолів, з котрих російске правительство скористало для „rozdwojenia“. — Та сама пісня, яку сьпівали й сьпівають галицкі Поляки що-до Русинів!

Побіч сего „smutnego programu“, як називає автор полекші також для Литвинів і Білорусинів, наводить він ось-які добрі, а властиво „względnie pożyteczne“ для Поляків:

Комітет міністрів, не вменшуючи російскої власности в девятьох західних ґуберніях, дозволив Полякам купувати землї від Поляків і дав Полякам право записувати землю завіщанєм і брати єї в застав. Дальше дозволив місцевим селянам-католикам купувати землю і звіс обмеженє до 60 десятин. Ґубернаторам полишено право дозволяти від случаю до случаю також Москалям[?] закуповувати землю в тих західних ґуберніях. — Дальше комітет дозволяє Полякам вступати до урядів і авансувати з виключенєм висших посад, н. пр. віцеґубернатора, президента суду, директора акцизи і т. п. Дозволяє також на введенє до нарад урядів громадских місцеві мови: польску, литовску і білоруску; рівнож дозволяє на зізнаня і розправи судових сьвідків в тих мовах. Годить ся і на вибір Поляків на повітових маршалків, однак відділяє т. зв. земску власть від провідництва в земскій управі (дороги, військові справи і т. д.). Ухвалив зміну назви повітових маршалків на презесів з'їздів. — Дальше згодив ся на виклад релїґії в місцевій мові (польскій, білорускій і литовскій) і на виклад місцевої мови в школї народній. За місцеву мову буде признана тота, якою говорить більшість населеня. [„Dlatego przy konskrypcyi trzeba będzie się pilnować!“ замічає автор]. Також згодив ся, щоби в приватних школах книги вели ся по польски. — Дальше комітет згодив ся на обовязок урядників в згаданих ґуберніях знати місцеві мови (польску, білоруску й литовску) і на дозвіл польскої мови на публичних нарадах і зборах. — Розуміє ся, сї ухвали комітету міністрів перейдуть ще через алембік ради міністрів і державного совіта, заки предложить ся їх до затвердженя цареви.

З давнїйших ухвал комітету міністрів нотує автор дописи: Полекші для т. зв. опірних Русинів-унїятів: Родичі-унїяти зможуть зараз, як тілько появить ся дотичне право, перейти з православія на католицизм, а дїти їх зможуть се вчинити аж в 21 роцї житя; дїтям з мішаних супружий полишено вільний вибір віри. — Дальше комітет скасував обмеженя що-до будови костелів і каплиць католицких. Ґубернатор міг би з місцевих причин здержати будову їх, але ост. точно рішати справу мав би державний совіт.

Справа жидівских дезертирів (котрі залили Галичину) стала тепер предметом спору між лїберально-жидівскими а консервативними дневниками російскими. Жидівскі дневники, добиваючись повної рівноправности Жидів, пишуть між иншим: „Ми жадаємо рівноправности в імя сего, що наші братя [Жиди] проливають кров на полях Манджуриї, як проливали єї і в попередних війнах“. Отже на се знаходимо в однїй консервативній петербурґскій ґазетї відповідь.

Автор заперечує, мовби Жиди проливали кров у Манджуриї, а і в попередних війнах не дуже то спішили ся пролити єї. Жиди здавна або утїкали від війска або в штучний спосіб робили себе нездібними до військової служби. Масове утїканє Жидів-ренрутів спонукало було свого часу правительство видати закон такого змісту: „За Жида, котрий не явив ся до бранки, платять єго родителї або рідня грошеву кару до висоти 300 рублїв“. Але сеї кари нема, коли Жид явив ся до бранки і був узятий до війска тай переданий військовому начальству. Отже Жиди-рекрути, щоб охоронити свою рідню від грошевої кари, ставлять ся до бранки, а утїкають по засентированю їх до війска в часї тих двох чи трох тижнів, на які пускає ся новобранців до дому перед загальним скликанєм на службу. Кромі того дуже богато Жидів приходить до бранки з пархами, з „брухом“, з пробитою тарабанюоболоною в усї... Таке дїяло ся і в часї теперішної війни. В однім з уїздів покликано 3000 християн і 600 Жидів. З християн хибло усего 3, а з Жидів явило ся усего 132. З тих 132 узвала комісия 101 нездалими (з причини пархів, і пробитих оболон в усї і т. и.), 25 увільнила задля родинних відносин, отже із 600 покликаних Жидів лишило ся усего 6. Нехайби вже й 6, а то і ті здезертирували... Так дїяло ся всюди, де оголошено мобілїзацию, длятого розрухи резервістів, особливо в краях пограничних з Австриєю, мали свою причину головно в тім, що вояки-християни не бачили між собою Жидів, а убуток Жидів мусїло ся заповнити християнами. Подібно дїяло ся і в 1877—78 рр. в часї війни російско-турецкої. Я був сьвідком — пише автор — як в однім полку на другий день по оголошеню мобілїзациї нараз щезли резервісти-Жиди всї до одного...

Певно, що в повисшім представленю річи є дещо пересади (все таки щось Жидів є в Манджуриї), але що між ними дуже значний процент еміґрантів, се річ безсумнївна.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. Прийшли депеші, що Рожественьский не подїлив своєї фльоти на дві части, але з цїлою своєю фльотою знаходить ся тепер недалеко островів Анамбає, о 250 км. на північний схід від Сінґапоре. Доносять, що Того відступає з своєю фльотою, щоби за собою затягнути Рожественьского і принати битву коло берегів Япону.

Вашинґтон. Американьский посол в Токіо доносить, що порт Келюн на Формозї замкнено для чужих кораблїв. Того має ужити єго за підставу для операциї японьскої фльоти.

Берлїн. З Шангаю доносить, що вчера вже розпочав ся бій між обома фльотами і що 6 до 7 всенних кораблїв знищено (які і чиї?).

Петербург. Японцї обходять російскі крила. Перед 14 днями японьский віддїл зложений з 10.000 людий разом з артилєриєю відійшов до Монголії і сховав ся в нутрі краю. Перед кількома днями знов пятьтисячний віддїл відійшов до Монголії і загрожує Росиян від заходу. Японцї маширують на Харбін.

Токіо. Япан старає ся далекосяглими зарядженями недопустити до реорґанїзациї російских, що не позволять, щоби люди з російскої армії в Манджуриї. Японьску армію хочуть скріпити до міліона людий. Говорять, що Япан займе Харбін і буде міг рівночасно провадити операциї против Владивостока і Сахаліна.

Париж. З Токіо доносять, що Япан заключив з Хінами договор, на підставі котрого Хіни висилають до Манджуриї пів міліона війска в хвилею, коли російска армія уступить з Манджуриї. Япан цїлком формально зверне Хінам Манджурию. В звязи з сею вістию є поголоска, що Хіни замовили в американьских варстатах 20 панцирників, 20 кружляків, 120 торпедовців і підводних суден. Кошти будови сих кораблїв має покрити „патріотична складка“ оголошена в цїлих Хінах.

Петербург. В Владивостоцї арештовано 5 японьских шпиґунів, при котрих знайдено фотоґрафії фортів і шанців. Арештованих засуджено на розстрілянє.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. В полудневих провінциях, а передовсїм в місті Миколаєві вибухли розрухи. Товпа з червоними хоругвами демонструє. Префект поліциї ранений; напастник утїк.

Варшава. Ґенерал-ґубернатор Максимович їде до Петербурга на нараду комітету міністрів в справі реформ в привисляньскім краю. В Лодзї якийсь робітник замордував ножем на улици директора фабрики Ратклїфа і утїк.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Абдикация цїсаря.

Відень. Вчерашні вечірні дневники принесли вість, що цїсар наміряє абдикувати. Сю вість уважають за маневр, щоби мадярску опозицию стероризувати до уступок.

Альбанїя.

Софія. Альбаньский президент до престола, вн. Ґіка приїхав до Софії і конферував з македоньскими кругами. Відбув також довшу конференцию з Сарафовом і иншими провідниками.

Військовий заговор.

Париж. Що раз більше офіцирів зголошує ся з заявою, що пробувано втягнути їх до заговора против републики. Капітан Тамбуріні старав сь позискати до заговора кількох офіцирів маринарки. Арештовано капітана Гаусена і сьвященика Тольперта. Арештовані будуть обжаловані о крадіж військових уніформів і муниції і о злочин против безпеченьства держави, за котрий грозить навіть кара смерти.

Мароко.

Рим. Говорять, що в Римі має з'їхати ся Візьов з француским міністром заграничних справ на конференцию в справі конфлїкту о Мароко.

Льондон. Дневники потверджують вість, що Німеччина вже заключила окремий договор з Мароком.

Альжир. По битві з президентом війска султана знайшли на побоєвищи богато карабінів, 4 скринї патронів і одиноку гармату, яку президент мав. Вояки султана відтинають голови погибшим повстанцям, бо правительство платить за кожду голову по 10 франків. Війско султана стратило 10 убитих і 22 ранених.

НОВИНКИ.

— **Коротка відправа.** Пусто мусить бути і в тецї і в голові і ..... в кишени „Ґалїчанина“, коли з нагоди звісної інтерпеляциї, поданої нами в 63 ч., висадив уже четверту вступну статю! В остатній, вібито у відповідь на нашу відповідь, хоче доконче поставити на своїм і виарґументувати нам то переворот у нашій програмі то крутїйство то що. Та вершком єго арґументациї є мудра сентенция: „Der Schelm denkt, wie er ist“. І годї вийти з чуда-дива, як сотворінє, котре повинно Богу дякувати, коли еще якийсь чесний чоловік не гидать ся промовляти до него — як таке сотворінє сьміє відзивати ся тими словами та може забувати, що при слові „Schelm“ всякий зверне очи і пальцем покаже як-раз на него. Але хто раз собацї запродав очи, від того годї вимагати, щоби знав сором.

— **Вістки з Росиї.** З Києва доносять, що на загальний збір членів тамошного „Літературно-артистичного товариства“ ухвалив визначити з каси товариства 800 рублїв на виданє альманаха в українській мові. — Петербурский дневник „Русь“ доносить, що в марті відбув ся в уїзднім суді в місті Сумах на Україні карний процес против українських анабаптистів (штундистів) з села Іскрисківщини, обжалуваних за те, що відпали від православної церкви. На лаву обжалованих посаджено пять мужчин і сїм женщин і всїх суд засудив на утрату всїх горожаньских прав і на вигнанє в Сибір! „І те дїєсь по ухвалах і розпорядженях комітету міністрів про свободу релїґійну!“ кличе „Русь“. — Słowo polskie містить нинї письмо з Поділя російского, що там зближають ся для польских дворів „dni Gonty i Zeleźniaka“, руский нарід, що в крови має гайдамацкі інстинкти, буде „rżnąć swego odwiecznego sąsiada a byłego obrońcę“. Початок „траґедиї“ уже розпочав ся: скрізь на Поділю громади заповіли дїчам, що не позволять, щоби люди з чу-

жих громад служили по фільварках або робили на полях, і згори ставлять для себе висоту заплати; також збороняють дворам робити машинами. Отже Słowo polskie взиває Австрию, щоби на російске Поділє слала свої полки кінноти, а тим змаже пляму різні панів мазурскими хлопами в 1846 роцї. Чи Австрия вишле туди свою кінноту, як в 1902 р. висилала гуцулів против наших страйкарів, се річ не зовсїм певна, але туди могла би навіть зараз виїхати кіннота польского війска, яку ми недавно оглядали у Львові в часї відкритя колюмни Міцкевича.

— **Про селяньске віче в Тернополи,** яке відбуло ся дня 5 с. м., доносить „Подільский Голос“: „Реферат політичний про положенє руского народу в Галичинї виголосив адвокат д-р Данилович і обговорив в нїм справу народного шкільництва в Галичинї та подїлу нашого краю на руску і польску часть. В дискусиї над рефератом п. Вітик порушив справи, які тепер дїють ся в російскій державі, представив гнет народних мас та робітничий рух около вибореня перестрою державного ладу в Росиї, причім обговорив також політичні події послїдних днїв в Угорщинї. Поставлену п. Вітиком резолюцию, щоби висказати робітникам і репрезентованому ними політичному рухови в Росиї горячу симпатию, та щоби напятнувати яко ганьбу нашого столїтя дике знущанє царату над безоборонним людом, вічевики не могли ухвалити, бо правительственний комісар загрозив розвязанєм віча. Натомісць ухвалено резолюцию, жадаючу подїлу Галичини на польску і руску часть. — В економічнім рефераті якій виголосив д-р Данилович, обговорено обширно закон о рентових оселях, справу орґанїзациї сїльских робітників та потребу нових аґрарних реформ. По рефераті наступила коротка дискусия, в якій на жаль селяни не забирали голосу, хотяй референт порушив дуже много жизненних справ. — З напруженою увагою вислухали вічевики реферату д-ра Івана Франка в справі народної просьвіти, в якім референт звернув увагу на дві справи: на закладанє людових університетів і ширенє при помочи публичних і систематично ведених курсів народної просьвіти, — а дальше жадав він, щоби всюди по містах закладано публичні бібліотеки, з яких легко і в приступний спосіб могли би найбіднїйші верстви населеня діставати книжки. — Дуже гарний, совісно і річево оброблений реферат в справі руских селян римского обряду, виголосив п. Андрух Шміґельский, звертаючи увагу вічевиків на те, яка небезпека для хлопскої і робітничої справи грозить через те, що селяни почали в послїдних часах дїлити ся на латинників та на Русинів грецкого обряду. Виказуючи на примірах, що народність і обряд се дві ріжні справи, візвав вічевиків, щоби кріпко держали ся хлопских руских, щиро демократичних постулятів“.

— **Звіт з науки анальфабетів.** Видїл філії тов. педаґоґ. в Тернополи уладжує вже третїй рік для дорослих анальфабетів курс науки читаня і писаня в зимових місяцях в салах мужеской школи видїлової. Сего року наука відбувала ся в 4 окремих відділах кождої недїлї і сьвята від пів до 3 до 5 по полудни від 19 жовтня 1904 до 2 цьвітня 1905. На науку записує ся значне число; але богато буває таких, що знеохочують ся і перестають ходити на науку, коли побачать, що за 4 чи 5 лекций не навчено їх ще читати. Так було і сего року. Записало ся з початку 92 осіб; витревало до кінця ледво 40; але всї ті вміли при кінци читати і писати, отже цїль осягнено. Дня 2 цьвітня с. р. закінчено науку торжественно; фреквентанти і фреквентантки зібрали ся в єдній сали; директор мужеской школи видїлової, п. Юрий Ґецїв вказав в коротких словах на користи, які принесе їм набута наука, а відтак роздано всїм сьвідоцтва і нагороди. Мужчин висшого відділу, що ходили другий рік і вміють плавно читати, записано до тов. „Просьвіта“ і дано їм календар і книжочки за 1905 р.; мужчини і дївчата обох низших відділів дістали молитвослови, а 5 дївчат висшого відділу щадничі книжочки з вкладкою від 1—2 К. — В нас служба і робітнича верства не шанує гроша і не щадить, а доказом послужить факт, що у цьвітни 1904 р. при такій самій нагоді роздано 12 щадничих книжок з вкладкою по 1 К, а з них лиш оден має тепер вже 58 К, дві жінки також збільшили вкладку, всї прочі виняли вкладки, а деякі навіть продали свої книжочки по 80 сотиків. Веденє сеї науки потягає досить значні кошти. Сего року на прибори шкільні, котрі роздає ся безплатно, і на премії видано около 90 К; однак Рада міста Тернополя покрила той видаток, жертвуючи в марцю с. р. товариству 100 К, а кромі того давала опал і сьвітло, за що Видїл складає щиру подяку. Панї Каролинї Навроцкій, панам Василеви Медиńьскому, Як Миколаєвичови, Іванови Станецкому, Онуфрови Солтисови, о. др. Николаєви Кобрадови і Як. Ваникови дякуєсь за незвичайно ревне і безкористне веденє науки. — За Видїл філії руского товариства педаґоґ. в Тернополи, дня 5. цьвітня 1905. *О. Д. Лопатиньский*, голова, *Роман Е. Герасимович*, секретар.

— **Надуживанє доброї справи.** Краківска Nowa Reforma подає ось-який факт: До дирекциї полїциї (в Кракові) зголосило ся оногдї 17 руских селян із східної Галичини і просили о білєти вільної їзди до рідних сторін. Селяни ті оповідали, що перед роком вийшли „на Саксы“ за хлїбом, але Прусаки прогнали їх з Нїмеччини, а властителї фабрик не заплатили їм ані феника. Дальше з плачем жалували ся, що голодні прийшли пішки до Кракова, і просили, аби їх вислали домів. Але комісар полїциї з їх вигляду та одежі набрав иншої гадки і не хотів вірити, щоби они були дійсно без гроша і потребували користати з публичної жертволюбности. Приказав отже їх ревідувати і почав *стягати* протокол. І показало ся, що ті всї люди значну квоту із зароблених гроший вже давно відослали домів, а частину сховали при собі. А щоби даром дістати ся в свої сторони, удавали прогнаних і покривджених. Хитрих спекулянтів напімнено, аби на будуче так не крутили, бо можуть посидїти в арештї“. — Описаний Now-ою Reform-ою факт, се лише оден примір більше, як деякі наші селяни, навчені Жидами та всякими чужосторонними пройдисьвітами, пускають ся на хитрощі навіть там, де нїчо їх до сего не приневолює і своїм несовісним поведенєм псують часто не одну добру справу. Народний Комітет, котрий зорґанїзував зарібкову еміґрацию до Нїмеччини і надав їй правильний характер, опертий строго на законних основах, а ще більше на щирім бажаню економічного піддвигненя наших селяньских мас, досьвідчив нераз тої несовісности у деяких селян. Коли ще Народна Канцелярия займала ся зарібковою еміґрациєю, бувало таке, що селяни приходили цїлими партиями і домагали ся, щоби їх вислати на кошт Канцеляриї до місць роботи в Нїмеччинї, бо вони без крейцаря, гинуть з голоду... Очивидно Канцелярия їх бажань сповнити не могла, бо все і всюди оповіщувала, що кошти дороги робітники платять самі. Та незабаром показало ся, що тоті мнимі бідаки були добре заосмотрені в гроші на дорогу і пробували лише, чи не удасть ся їм „дурничка“... Подібні досьвіди робить руске зарібково-еміґрацийне бюро в Найберунї. Селяни, хоч знають, що поки-що потрібні робітники лише до копалень та фабрик, їдуть навмання і в Найберунї ремствують, що не можуть дістати роботи на ріли, а в копальнях робити не хотять. Инші знов наняли би ся в копальни або у фабрицї, але тілько всї разом, цїлою партиєю з одного села або одної околицї. Лучає ся й так, що не оден попрацює якийсь час в копальни а *відтак втїкає*, бо єму та робота не подобала ся. Вертає бідаком, але нарікає на всїх, передовсїм на руске бюро, хоч воно тому не винно, що він боїть ся роботи, до якої взяли ся тисячі его земляків. Їзда на власну руку до Прус, без порозуміня з бюром в Найберунї збільшає також число розчарованих і тих всїх мнимо покривджених людий, що заставляють відтак польскі ґазети розписуватись про „несуменносць русків аґітаторуф“ та „гандель людзьми“. Супротив того обовязком наших патріотів на провінциї є все поучати еміґруючих робітників, щоби держали ся точно інформаций, поміщуваних кілька разів в „Дїлї“ та „Свободі“, а попри тім всїм всюди поступали чесно. Надуживанєм доброї справи шкодять не лише собі, але й другим.

— **В справі права пропінациї.** Президия віча галицких шинкарів у Відни відбула, як нам доносять, богато конференций у центральних властий в справі маючого ся продовжити права пропінациї до 1910 р. Всї представники властий заявили однодушно, що теперішний пропінацийний закон незгідний в духом XX. столїтя і в конституцийній державі довше удержати ся не може. Коли депутация шинкарів представила „практики“, яких допускають ся всїлякі чинники, опираючись на тім законї, представники властий студували ся і прямо не хотїли дати віри, причім признати, що вироблений проект галицкого краєвого видїлу є дальшим продовженєм того права пропінациї, лише під иншою назвою. Руский парляментарний клюб поставив в тій справі інтерпеляцию до правительства. Цїкаве, що польске Коло відіслало депутацию з домаганями до .... краєвого видїлу.

— **Вісти із Станиславова.** Пишуть нам. Читачі „Дїла“ пригадують собі, що бувший зелїзничий підурядник Хрусьцїівский стріляв на почтї до своєї жінки а потому до себе, і що поза жінкою стояв каменичний сторож Василь Балаґурак, котрий на почтї палив в печах та й его кулька зранила. Отже повідомляємо, що вони всї троє жиють і що найнебезпечнїйше зранений був Балаґурак, бо він дістав кулькою межи очи, а потому куля впала до рота, і що з нею стало ся, нїхто не знає. Балаґурак заявив лїкарям, що він кулю проликнув. — В Станиславові розійшла ся чутка, що учителька станиславівскої мішаної школи, званої в Книгининї селї, убила ученицю доходячу з села Пасічного. Чутка ширила ся, що учителька, панна Горецка замкнула ученицю в пивници і там її била. Чи се правда, розкаже недалека будучність, досить, що учениця другого дня померла. Справою занала ся прокураторня. — *Н. Н.*

— **З Миколаєва.** Дня 28 лютого с. р. відбув ся в Миколаєві концерт, з котрого дохід призначений був на добродійні цїли. Завдяки горячій роботї комітету, а іменно п. п. Івана Чеховича, о. Мандичевского, о. Дембінского, Ів. Чучмана, Ів. Долинки, о. Добушевского, котрий запросив для виповненя програми музичний кружок тов. „Акад. Громади“ і розвинув широку аґітацию, концерт удав ся під кождим зглядом дуже гарно. Чистий дохід в квотї 74 К роздїлено на будову церкви в Бродах, на читальню в Миколаєві і на бібліотеку музичного кружка.

— **Перші загальні збори філії р. Тов. Педаґоґічного** в Дрогобичи відбули ся дня 25. марця 1905. при участи около 150 членів. Зібраних повитав секретар скарбу Ріпецкий, почім забрав голос презесуючий о. Чапельский, голова Тов-а, і пояснив цїль Тов-а і его філій, загрівав до орґанїзациї, указав на потребу закладаня бурс і курсів для анальфабетів, на слабу фреквенцию руської молодежи в ґімназиях взагалї, а в дрогобицкій зокрема, та горячо поручив ті справи новій філії. По довшій дискусиї наступив вибір видїлу, до котрого війшли: пп. радник скарбу Ріпецкий, Володимир Паславский, Йосифа Ольшанска, От. Кунцевич і Василь Ратальский. Ухвалено ще уладити курс для анальфабетів, заложити бурсу ремісничу і кружки педаґоґічні і на тім замкнено збори.

— **На сам Великдень до війска.** Пишуть нам із Снятина: *Вояків снятиньского округа* покликано до військових вправ на 1 мая с. р. то єсть *в Сьвітлий понедїлок.* Щоби отже бути в Коломиї на той день, мусять ся виходити з дому на самий Великдень. Позаяк в нашім обрядї не тілько Сьвітлий понедїлок але й Сьвітлий второк належить до Великодних сьвят, проте відносимо ся з просьбою до Єго Екселенциї митрополита, щоби звернув увагу військових властий, аби сесе зарядженє змінили, бо здає ся, що его видано тілько через помилку, котра зайшла мабуть в цїлій східній Галичинї. — *Оден з вояків.*

— **Ледачий син.** З Пристани повіта жовківского пишуть нам: Сидір Шульган, пятьморґовий господар, посилав свого сина Стефана до середних шкіл. Хлопець був талановитий, але попавши під вплив зіпсутих товаришів зпоза школи, став привикати до шинкового житя. Батько не був в силї покривати численних видатків, тому велїв єму вертати домів і брати ся до плуга. Син не послухав, а щоби з чогось жити, продавав свої річи, а відтак допускав ся крадежи. Науки не пильнував, тому видалили его з ґімназиї, а відтак з львівскої, сокальскої і заліщицкої учительскої семинариї. Навіть за писаря нїхто не хотїв его приняти, бо коли був писарем у д-ра Короля, то цїлий час мешкав в шинку. Перед місяцем приневолив батька продати кусень поля і дістав 100 К, а зате мав зречи ся всяких претенсий до батьківщини. Взявши ті гроші, пішов до Львова будьто би вчити ся в учительскій семинариї. Тут натягав, кого лиш міг, був пр. у митрополита та у инших осіб. Коли стратив одержані 100 К, і ще позичені батьком 20 К, прийшов дня 6 с. м. зі Львова до хати батька і зажадав 300 К, грозячи, що его убє. Батько, знаючи напасливість сина, вийшов з хати і станув на дворі. Тодї вийшов з хати син і вистрілив три рази до батька з револьвера. Одна куля загрязла в кожусї а дві прочі в тїлї 65-лїтного старця. На гук вистрілу вбігли ся люди, а лукавий син з револьвером в руцї утїк в лїс. Вечером того дня бачили его люди, як утїкав до Рави рускої. Характеристичним є, що по вистрілї сказав: „Пся кров, старого і куля ся не чепить“. За утїкачем побіг Бартко Халус, але коли той вимірив до него револьвер, Халус вернув домів. — *І. С.*

— **Пожертї вовками.** Gazeta wojskowa доносить про страшний факт пожертя двох жандармів вовками. Із жандармскої станицї в Мостарі, столици Герцеґовини, вибрало ся двох жандармів на патрулю в гірску околицю, а коли в означенім часї не вернули, вислано жандармерию глядати за ними. Тодї найдено на однім горбку сїм застрілених вовків і чотири чоботи, в котрих лишили ся пообгризувані ноги. Довкола було маса крови і порозкидувані кости. Нїхто отже не сумнївав ся, що на патролюючих жандармів напала череда вовків і мимо розпучливої оборони, підчас котрої сїм вовків погибло, знесилені люди найшли смерть в пащах зьвірюк.

— **Катастрофа при будові.** З Мадрида доносять, що в суботу завалив ся там великий будинок підчас будови, наслїдком чого упало жертвою около 400 осіб. На місце пригоди прибув сейчас король з родиною, мінїстер війни і ґубернатор міста. До год. 1 в полуднє видобули звід румовища 80 трупів. Ся страшна катастрофа викликала між робітниками велике обуренє. Товпи перетягають з прапорами по містї і приневолюють купців замикати склепи на знак *жалоби*.

— **Дрібні вісти.** У Відниках, бобрецкого повіта, найдено в каміноломах убитого господаря Стефана Степка. Підозрілий о убитє Федько Похмурский арештований.

До суду в Бібрцї зголосив ся Михайло Пасічник з Чижиць і признав ся, що в сварцї пробив ножем свою тещу Каську Мацюняк. Виновника арештовано.

У Відни засуджено посла до ради державної ґр. Штернберґа за побитє кореспондента Narodn-ых List-ів, Пенїжка на 1000 К гривни.

Київский мілїонер Терещенко наслїдком селяньских заворушень в ґуберніях чернигівскій, курскій і орлівскій потерпів шкоду на чотири мілїони рублїв. З тої суми лиш незначна часть буде виплачена єму товариствами обезпеченъ.

— **Популярно-наукові відчити Рус. тов. педаґоґічного у Львові.** Відчит п. Др. К. Студиньского про „Культурний рух в Галичинї в лїтах 1849—60.“ відбуде ся в четвер від год. 6—7 в рускій ґімназиї III. поверх

— **Подаєм до відомости,** що в Сокільскім Базари у Львові можна дістати народні марки. Хто отже з провінциї замовляє що небудь в Сокільскім Базари, може там також замовити народні марки і защадить в сей спосіб порто, яке оплачує звертаючи замовленє до нас. Також львівскі Русини мають в сей спосіб вигоду, що о кождій порі можуть в Сокільскім Базари купити народні марки, та нїхто не може звиняти ся, що не знає, де можна ті марки дістати. Просимо при тій нагодї наших патріотів, панночки і молодїж не тілько купувати народні марки але і другим се класти за народний обовязок і ширити в сей спосіб добровільне національне оподаткованє. — *Народна Канцелярия.*

— **Читальня „Просьвіти“ на жовківскім передмістю** устроює дня 16. цьвітня в недїлю в великій салї ґімнастичній школи сьв. Мартина ул. сьв. Кінґі (бічна жовківска) вечерницї в память смерти Тараса Шевченка з такою програмою: 1) Вступне слово, 2) Лаврівский: а) Засьпівайми соловію, б) Вербицкий: Ой Ви мої сьпіваночки, хор мішаний читальнї, 3) О. Нижанковский: „Любаю дивитись“ — дует на сопран і альт в супроводї фортепяну, 4) Шевченко: Кавказ, декламация, 5) Ф. Колесса: Гаґілки, хор. міш. 6) A. Marten: „Charakterstücke“, сольо скрипкове з фортепяном, 7) Хор дїточий руской Захоронки жовківского передмістя, 8) Лисенко: а) Чогож вода каламутна, б) Стоїть гора високая, в) Болить мене головонька, народні пісьнї, сольовий сьпів в супроводі фортепяну, 9) Шевченко-Вербицкий: „Завіщанє“, твір музич. на два хори зі сольом баритоновим в супроводї фортепяну. — Цїни місць: Крісло первораднє 1 К. 20 сот., крісло другорядне 80 сот., крісло третьорядн. 50 сот. Вступ на салю 20 сот. Чистий дохід призначений в половинї на закупно книжок до читальнї, а половинї на Захоронку. Білєти набувати можна в „Сокільскім Базарі“ при ул. Руській ч. 1 і в читальнї при ул. сьв. Мартина ч. 17 (партер) від год. 7—9 вечером кождого дня, а в день концерту при касї. Початок точно о год. 7 вечір. — Родимцї! Кому лежить на серци як найкрасший розвій читальнї, нехай прибуде віддати честь памяти незабутного нам Кобзаря. — *Комітет.*

— **Українська Накладня** оповіщує, що в першім числї „Торбана“, котре появить ся за тиждень, вийдуть „Любощі“, українські вальцї на фортепян. Буде се перший найбільший фортепяновий твір (8 сторін), який до тепер вийшов на галицкій Українї, хоч цїна дуже низька, бо лишень 1 К 50 сот. Хто хотїв би одержати даром заголовкову карту і проспект, зволить подати свою адресу. Належитість можна присилати уже від нинї. — *Українська Накладня*, Львів Вроновских 8.

— **З Дрогобича.** Пригадуємо Вп. публицї, місцевій і довкресній, що концерт в 44 роковини смерти Т. Шевченка відбуде ся в міскій сали в Дрогобичи в недїлю, дня 16. с. м. Початок о год. 7½ вечером. В концертї возьме участь між иншими тенор п. Волошин зі Львова. — *Комітет.*

— **З Товариства св. Ольги.** Ц. к. намісництво під днем 4 цьвітня с. р. ч. 39382 затвердило статут: Групи парохиальної Лїсницкої.

— **Загальні Збори** товариства „Руска Захоронка у Львові“ відбудуть ся уже в суботу 15. с. м. в кімнатї „Клюбу Русинок“ о год. 4. з полуднє.

— **З Товариства „Руска Бесїда“ у Львові.** В суботу 15 цьвітня уряджує Видїл в льокали Товариства для своїх членів, їх родин, та впроваджених і запрошених гостий товарискі сходини в відчитом, музичною і забавною програмою. Початок о годинї 7 вечер. Вступ вільний. О численну участь упрошує *Видїл.*

✝ Померли:

— **Олександер Гродзицкий,** кандидат III. р. учительскої семинариї в Самборі, щирий Русин, упокоїв ся дня 5. с. м. в 19 роцї житя. В. є. п.!

— **Читайте всї!** Важне для руских еміґрантів. Як статистика виказує, десятки тисяч Русинів з Галичини, Буковини і Угорщини, рік річно виходить із рідного краю за море, до свобідної, великої і богатої Америки, глядїти там хлїба і красшої долї для себе і своїх родин. Дуже велика часть переселенцїв Русинів їде звичайно на Bremen, портове місто в Нїмеччинї. Щоби проте тут межи Нїмцями стати нашим безрадним людям в пригодї, подати їм так поміч духовну як і раду в всякій потребі, основано в Бремі, руско-кат. душпастирство. Руский сьвященик, висланий до Bremen через Впреосьв. Митроп. Ординарият, єсть вже там на місцю; а его адрес такий: „D. Dobrotwor ruthen. kath. Pastor, Bremen, Bornstr. 3—4“. Найжеж всї Русини еміґранти прибуваючі до Bremen, зголошують ся до свого руского духовника о. Д. Добротвора, а кождого охотно вислухає і в чім треба порадить. Руські богослуженя в Бремі відправляють *ся кождого дня* о 8-ій год. рано, а в недїлї і руські сьвята о 10-ій год. рано, в каплици св. Рафаїла при Falkenstr. 47 недалеко зелїзн. двірця (банґофу), друга поперечна вулиця на право. На примішеню в Бремі, знайде ся і готель з руском обслугою для тих Русинів, що замовляють свої білєти корабельні (шифкарти) в товаристві „Norddeutsch Lloyd“ пів. нім. Льойд. О своїм приїздї до Bremen, най кождий наперед завчасу напише. На лист наліплювати марку почтову тілько за 10 сотиків. Неоплачених письм не приймає ся. 5—6

Калєндар: Гр. кат.: нинї (середа) Іона, завтра (четвер) Іпатия, позавтра (пятниця) Марка. — Рим. кат.: нинї (середа) Юлія, завтра (четвер) Юстина, позавтра (пятниця) Валерия.

Театри: Театр міский у Львові: нинї (середа) „Дім на Галявинах“ комедия в 4 актах Франца Доминика, завтра (четвер) „Подружє на жарт“, оперетка в 3 актах Фр. Левра, позавтра (пятниця) „Дім на Галявинах“.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жаданє публики продовжений]. [Сали міска]. Продажа білєтів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ веч.] В четвер виступ тенора п. Гаска „Катерина“ опера Аркаса; субота 15/4 послїдний виступ тенора п. Гаска, передпослїднє представленє „Cavalleria rusticana“ опера Масканього; недїля 16/4 послїднє представленє „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“ драма зі сьпівами Старицкого. — З Золочева переде театр до Тернополя і ряд вистав розпічне зі второк 18/4 оперетою в 3 д. „Свати Мусїя“ Кропивницкого; середа 19/4 „На дні“ сцена М. Горкого. В четвер, пятницю і суботу представленя не буде.

Бібліотеки, театра і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни зимн. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в зимн. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Просьба в імени убогого ученика. Мій парохіянин віддав свого сина до руской ґімназиї у Львові. Здібний то хлопець і батько видячи поступи сина, з останного давав, щоби єму в науках помогчи. Не могучи однак зі свого маленького господарства витягнути достаточного доходу на удержане сина, постановив виїхати на заробок до Америки, де мав через свояків запевнену роботу. Виїхав в дорогу, та недоля стала в дорозї. Бідний батько заїхав до Гамбурґа, занедужав і лежить на чужинї в шпитали, а дома розпука жінки, пятеро дрібних діточок а шестий найстарший у Львові плаче, бо нема кому удержати єго в школі. Прошу отсим милосерних Родимців, причинити ся датком хоть найменшим, щоби помочи доброму ученикови, а може він колись Руси віддячить ся. — *Яків Сіталевич*, сьвящ. в Романові коло Бібрки.

Надіолане.

Бібліоґрафічна рідкість.

Перше видане **„РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ“** (1837) і **„ЧОРНОЇ РАДИ“** (1857) на продаж. Зголошеня: Т. Ш. 8. poste restante Стрий. 274 3—3

Коперницкий і Син

Эптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного за плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Семинаристка глядає зарав стациї у Львові в домі сьвященика або иншім рускім домі. Пожаданий дома фортепян. „Семинаристка“ poste restante, Львів. 301 2—2

Інтеліґентна вдова по директорі виділової школи глядає місця до заряду дому. Ласкаві зголошена під „М. К. 743 poste restante Стрий. 298 2—4

Іспитований півець церковний кавалер, глядає посади від Томиної неділї. Іван Палій в Богданівцї п. loco коло Підволочиск. 296 2—6

Академік глядає лекциї в горах. Зголошеня під „Spero“ poste restante Самбір. 267 —4

Дяк жонатий умїючий провадити мужеский хор і крамницю глядає посади. Зголошеня Стефан Бартків в Іванкові п. Скала н. Збручем. 299 4—6

Бажаю пізнати спосібного інструктора (професора) котрий давби повне єбразоване і приготовив би похвально до матури учит. семинариї з „ґваранциєю“ в часї до 1-го червня 1906. Услівя дуже добрі. Пояснене річи і угода листовно сейчас poste restante „Матура“ Станиславів. 272 1—1

Дяка з піддячим хлопцем жонатого тверезого, рутинованого, умїючого успішно завести нотний хор, як також наглядати совісно при господарцї на приходстві за осібною винагородою пошукуєсь від недїлї Томиної. Може вести також на власну руку крамницю „Просьвіти“. Зголошеня приймає і пояснень уділить русно-кат. уряд парохіяльний Вікно коло Городенки, почта в місци. 271 5—5

Урядник, кавалер, шукає окремої комнати без меблїв при родинї з цїлим удержанєм. Листовні зголошеня до „Сокільского Базару“ у Львові. 316 1—3

„Свій до свого“.

Ґенеральний фабричний склад фортепянів заложений в роцї 1894, **Евгенії Берґерової в Тернополи** продає сьвященикам учителям і всїляким урядникам на *довільну малу сплату.* 273 3—3

Склеп корінний і ресторация, від 10 лїт добре проспєруючий разом з концесиями, уладженєм і дуже вигідним домом, через недугу властителя до винайменя на кілька лїт зараз. Зголошеня через бюро дневників Л. Пльона у Львові. 276 2—2

Найліпше насїнє цьвітів і всякої огородини доставляє головна торговля насінь Якова **Кофлєра** в Залїщиках. Цінники на домаганє даром і оплатно. 291 2—2

„РУСКА ХАТА“

Ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обємі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Віденьскі дріжджі

спіритусові

по цінї Іа 2·80, ІІа 1·60, ІІІа 1·20 і крамничні по 1 коронї за кільо *поручає*

„Народна Торговля“ у Львові

і у всїх своїх складах. 303 1—4

При замовленях просимо подавати точні адресы і на коли дріжджі мають бути на місци.

Ч. В. К. 30939/905.

Оголошенє конкурсу.

З початком шкільного року 1905/6 буде наданих девять галицких фондацийних місць в ц. і к. військових виховуючих і наукових заведенях. — Услівя принятя оповіщує ся рівночасно в Gazet-i Lwowsk-iй а також через висші і низші наукові заведеня. — Речинець до внесеня подань до краєвого виділу кінчить ся з днем 15 мая 1905

У Львові дня 31 марця 1905.

313 1—3 *Петруский в. р.*

ХОРИМ і РЕКОНВАЛЄСЦЕНТАМ.

На **недокровність, ослаблене жолудка** помагає **правильному травленю**

CURZOLA (Blutwein)

має червоне вино бутелька **75** *кр.* 204 2 5

Набути можна в торговли вин і делїкатесів

М. БАЛЯСА, ул. Казимирівска 41, у Львові.

Купуйте лиш в краєвій фірмі

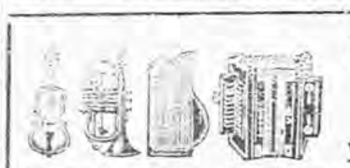

Ю. КАПРАЛІКА

у Львові, побіч Народного Дому

скрипки, баси, флєти, кларнети і всякого рода інструменти дуті по дешевшій цінї як заграничпа конкуренция. — Яко спецыяльність поручаю цитри, мандолїни і ґрамофони найновійшої конструкциї вже від 40 корон. — Мандолїни саскі і волоскі виключно лише я найдешевше продаю.

Цінники даром. 287 3—6

Дріжджі на сьвята!

201

На основі урядового рішеня з ляборатори міст Львова і Кракова до ч. 249/5 і ч. 1535/5 **ДРІЖДЖЕ з краєвої фабрики Лїберманів в Станиславові** є значно сильнїйше в дїланю з причини більшої ферментацийної сили, як дріжджє з віденьских фабрик Мавтнера, Шпрінґера і т. п. Набути можна по умїркованих цїнах, en gros і detail що день сьвіжі у **М. Н. БРУКМАЄРА у Львові, ул. Різницка 15.**

10 а за готівку 15% дешевше як де інде

Руска торговля всїх приборів церковних

Федора Олїярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, лїхтарі мосяжні, ріжного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранциї, патерицї, крести процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайни, всеночники, лїхтарні до процесиї і хорих, дзвінки, корони, водоноси, кадильницї, столове срібло, феретрони себ то образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідницї, іконостаси, вінци Євангелия нові 285 і до справи, служебники і крести нагробні. 4—15

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цїнах.

Шукає ся хлопця до практики в „Сокільскім Базарі“ у Львові. 315 1—3

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 9—?

ПОЗІР! На бузову руского театру даю 5%! т. є 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 кг. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 кг. 2 К. Брошурки Др. Цєсельского о медї даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 345

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о 188 много дешевше. 17—?

Стори і жалюзиї

всяких системів з власної фабрики

В. Адамский

Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.

Цінники висилає даром і оплатно. 277 2—13

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни. *Львів площа Марийска ч. 7.* (ріг ул. Коперника). 780

СВОБОДА

письмо політичко-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 2.

Перший руский склад машин до шитя.

Неарівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя гафту безплатно. Цінники на жаданє даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Шестий рік істнованя.

Одинока русно-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.

Властитель і редактор: Бруно Ґіжовский.

„КОМАР“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного житя і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та зпидлений прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в послїдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій рускій патриотичній родинї і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* **ВИН** приймає

Народна Торговля у Львові

Цїна вин:

ІІа	при замовленю 100 лїтрів	50 лїтрів	25 лїтрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 лїт.
Іа	при замовленю 100 лїтрів	50 лїтрів	25 лїтрів
	цїна за 1 лїтр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне	при замовленю 100 лїтрів	50 лїтрів	
	цїна за 1 лїтер 1·20 кор.	1·24 кор.	

114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорозші і знамениті **„Меди питні“.**

Заложений в 1870 р.

головний склад насїня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселька, калафіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 16—50

Що року горять хлопскі міліони **неасекуровані!**

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне **обезпечає будинки, движимости,** збіже і пашу на случай пожежи. **По пожарі виплачує „Днїстер“ зараз відшкодованя;** оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань **в сумі 5 міліонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) **суму 1,183.874 кор.** і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як **300 000** будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Полїси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. **Аґенти „Днїстра“** заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тільки через „Днїстер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі доброчинні цїли.* 34 5—26

Стережіть ся огню і асекуруйте ся в „Днїстрі“!

Покривайте свої хати черепом (дахівками).

„Днїстер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педагоґічного двотиждневник педагоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої недїлї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупі товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 73. Львів четвер 31 марця (13 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	41 з.
на пів року	16 „	—	20 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Jak nie kijem, to pałką.

В 62-ім числї нашої часописи, в статї „Нагінка на учительство“ подали ми до публичної відомости нечуваний доси навіть в славетній Галичинї факт, що намісник краю усе учительство народне піддав під надзір властий і орґанів безпеченьства та поручив їм о проявах яноїнебудь орґанїзациї та о всяких нарадах і сходинах учителїв народних робати донесеня Радї шкільній краєвій. Факт того обіжника, нарушуючого так ярко основний закон о горожаньских правах в відношеню до цїлого стану горожан, надто був скандальний, аби інтересовані сфери могли збути наше донесене мовчанкою, і в офіцияльній Gazet'ї Lwowsk'ій появило ся, звісне уже нашим читачам з нашого позавчерашного числа, dementi, в якім „z całą stanowczością“ заперечено правдивости нашого донесеня, значить, заперечено і істноване того роду указу. Ми однак на основі наших даних рівно-ж з цїлою рішучостию потвердили правдивість нашого донесеня, подаючи дату дотичного обіжника, як і факти, котрі вказують, що він уже навіть дійсно виконує ся, та заповідаючи, що для здемаскованя галицкої офіцияльної правдомовности подбаємо подати в нашій часописи фотоґрафічну знимку згаданого указу.

Почуваючи добре, що голос повні заперечення супротив так певних наших тверджень лише мусять укріпити публичну опінїю в вірогодостойности наших донесень, тим більше, що і Kuryer Lwowski рівнож одержав інформациї про сей обіжник та рівнож потвердив правдивість наших донесень, інтересовані панове зпід „кавок“ виступили з новим викрутом, котрий однак, не нарушуючи в нічім правдивости поданих нами фактів, а затим і факту істнованя обіжника в справі віддання учителїв під надзір жандармериї. виводить на сьвітло дневне ще инший указ намісника краю в тій справі, а іменно указ, поручаючий надзір над учительством старостам та наказуючий їм взивати до сего надзору самих таки учителїв! В послїднім числї Gazet'и Lwowsk'ої читаємо іменно знов таке „пояснене“:

„Gazeta szkolna“ (польска опозицийна часопись *Ред.*) в січни і в лютім с. р. оголосила ряд статий, порушуючих потребу „полїтичної орґанїзациї учительства народного“, котра-то орґанїзация через відповідне скрите дїланє мала би спровадити переворот теперішних відносин полїтичних, в цїли поваленя стоячих тепер у керми ворогів осьвіти і учительства“. В виду так рішучо заповідженого скритого полїтичного дїланя, ц. к. Президия Ради шк. краєвої, стоячи на сторожи дійсних інтересів та справдїшного покликаня учительского стану, видала до Предсїдателїв Рад шк. окружних (старостів — *Ред.*) рескрипт з дня 26-го лютого с. р. ч. 59 в котрім зазначивши зміст тих статий Gazet'и Sskoln'ої, взиває, щоби Предсїдателї Рад шк. окружн. в імя своїх обовязків, посьвятили тій справі як найпильнїйшу увагу, пильнуючи, щоби їдь аґітациї, відтягаючої учителя від єго покликаня а затроюючої єго ум ненавистию социальною, не знайшла приступу в ряди учителїв. Дальше зазначує сей рескрипт, що „належить сею чуйностию окружити специяльно молодших учителїв, котрих брак досьвіду і легкодушність можуть загнати на пагубну дорогу, і належним способом (!) а оглядно (!), при помочи старших учителїв треба їх відповідними пересторогами і поученем хоронити від виколїня“. Вкінци зазначує рескрипт, що се превенцийне дїланє повинно бути розважне і умірковане, а заразом в разї дійсної (?!) провини енерґічне“. Gazeta Lwowska заперечує вкінци, щоби в сїм обіжнику була яка згадка про надзір жандармериї та потверджує, що сей обіжник носить підпис намісника.

Отже: jak nie kijem to pałką! Як не обіжник з 22-ого марця с. р., то таки з 26-го лютого с. р.; як не надзір жандармериї, то надзір старостів при помочи „старших“ учителїв!

Панам з під „кавок“ так вже природним видає ся, що учитель мусить бути якимсь полїтично нїмим сотворінєм, що вони навіть не чують, що отсим „поясненем“ лише ще більш скандального осьвітленя кидають на трактоване учителїв зі сторони краєвої власти. Обіжник, з якого деякі вирвки цитує Gazeta Lwowska (цікаво-би знати, як він представляє ся в ориґіналї!) покликує ся на статї Gazet-и szkoln-ої, заохочуючі учительство до полїтичної орґанїзациї! Але нехай нам п. намісник покаже закон, котрий відбирав би учителям право полїтично орґанїзувати ся. „Пояснене“ Gazet-и Lwowsk'ої софістично чіпає ся слівця „скрито“ і ним умотивувати намагає ся сей указ з 26-ого лютого с. р. Але софістерия сего викруту аж надто ярка! Прецінь всї полїтичні орґанїзациї в краю переводять ся „скрито“ в тім значіню, що полягають на довірочности. Чи-ж єсть в Галичинї та загалом, чи є де яка полїтична партия, що не вела би своєї орґанїзациї „скрито“ се єсть довірочно? Чи не инакше поступає та сама партия, до котрої причисляє ся сам п. намісник? Чому-ж те, що вільно п. Андрієви Потоцкому як горожанинови австрийскої держави, не має бути вільно кільком тисячам тяжко працюючих і зле ситуованих горожан-учителїв? П. намісник хоче „охорони та учителїв від отруї аґітациї“, але він забуває, що учителї є повновласними горожанами і єго полїтичної кураторії не потребують, тим більше, коли та куратория має виконувати ся в інтересї одної партиї! Вкінци звідки п. намісник позискав монополь на крітерию, котра „аґітация“ має „jad“, а котра нї?

Gazeta Lwowska заперечує, щоби в цитованім нею рескрипті була яка згадка про жандармерию. Але-ж навіть якби і вірити тому, то справдї сего і не треба би було! Вистане піддати учителїв під надзір старостів, а тї вже мають своїх жандармів, щоби виконувати через них поручений їм полїцийний надзір.

Та вершком цїлого того „поясненя“ чи радше зацитованого в нїм обіжника треба вважати зарядженє, котрим до полїцийного надворованя молодших учителїв каже ся вживати учителїв старших — „wytrawnych“. Рескрипт вправдї делїкатно називає ся „впливанем“ через сих „wytrawnych“ учителїв на проче учительство. Однак, хто знає як се у вас в практицї виглядає, той не має двох думок про крайно неморальний характер такого зарядженя. І на се сьміє „пояснене“ Gazet'и Lwowsk'ої покликувати ся, хотячи виправдати зарядженя п. Потоцкого! Ширенє шпіоньства та донунциаторства, деморалїзованє учителїв, викорінюванє з посеред них духа товариского через рекрутованє з посеред них полїцийних конфідентів — се по думцї Gazet'и Lwowsk'ої і єї опікунів так чесні і моральні способи, що ними можна публично чванити ся!

Та на нинї сего досить! Ті, котрих мало боронити „пояснене“ Gazet'и Lwowsk'ої скомпромітували ся основно як-раз своїм „поясненем“. Вже то скандальне „пояснене“ вистарчає, щоби дати понятє, як вживає учитель своїх горожаньских прав під милостивим правлїнєм п. Потоцкого.

Furor polonicus...

акий проявив ся в усїй львівскій і краківскій русиноїдній пресї польскій з причини виходу руских селян на зарібки до Німеччини через руске бюро в Найберунї, мусїв обурити не лиш Русинів, але і обєктивних Нїмцїв. Они справедливо питають: „А щож то? чи галицкі Поляки рядять уже не лиш Австриєю, але й Німеччиною? Звідки они взяли право диктувати нам, що ми маємо давати роботу лише Полякам, Чехам, Словінцям і т. д., а Русинам нї? Коли в Австриї не ставить ся перешкід Полякам, Чехам, Словінцям йти сюда на зарібки і навіть улекшує ся їм се через концесиї на бюра, то чомуж лиш одним Русинам не то не дозволяє ся завести своє бюро на своїй земли, але ще й піднимає ся шалену нагінку на руске бюро в Найберунї, де все йде в порядку, бо Німеччина — не Польща.

Зараз як лиш почала ся в польскій пресї нагінка на Русинів і брехнї на найберуньске бюро, нїмецка часопись „Vogtländischer Anzeiger“ з Пляуен (в Саксонії) написала з обуренем, що Полякам не досить того, що виробляє з ним в єго вітчинї, але ще і вихід Русина на зарібки намагає він підступними способами здержати („seine Auswanderung

б)

Короткий погляд на словіньску літературу.

[*Відчит Е. Валенчіча, виголошений в „Академ Громадї“*].

III. Відродженє словіньскої літератури.

Реформация дала нам велику і сильну підставу до розвою літератури та незвичайно причинила ся до розвою язика. Але той язик, не маючи в суспільнім житю майже нїякої вартости, бо протиреформация не позволила єму вибороти собі рівноправности з иншими язиками, і через те, без прав, без шкіл, не міг дальше успішно розвивати ся. Всеж таки значінє і наслїдки, які оставила реформация, глубоко вкорінили ся в душах патріотів, хоть і рідких ще тодї; они старали ся уратувати сей язик від загибели, та познакомлювати з ним нашу інтелїґенцию, котра соромила ся говорити язиком хлопским, неотесаним.

До Марії Тереси було ще дуже мало шкіл, навіть у Відни, а богатші люди тримали собі приватних учителїв, котрі учили молодїж у всїх можливих науках, лише на рідний язик своїх учеників не звертали жадної уваги, бо часто навіть не уміли єго.

Аж Мария Тереса зачала більше занимати ся шкільництвом. Р. 1768. знесено всї приватні школи, які находили ся у нас в деяких місточках і селах, а постановлено, щоби кождий округ заложив школу, для котрої держава обіцяла підпомогу. Р. 1770. Мария Тереса важним декретом замінила всї школи на державні. У всїх школах вчено тодї лише читати, писати і рахувати, і то по нїмецки. Даремно наш славний педаґоґ і учений Блаж Кумердей доказував у своїх Pro memoria (1773), що такі школи, де учать лише в нїмецкім язицї, не можуть давати нїяких успіхів; даремно він доказував, що треба учити нарід лише в зрозумілім єму язицї, бо тілько тодї він може добре розуміти християньску науку і свої повинности і що тілько на підставі свого язика може успішно образувати ся і учити ся чужих язиків. В Люблянї заложили першу нормальну школу, але ґр. Торрес, котрого післала Мария Тереса до Люблянї, щоби їй здав справу з успіхів тої нової школи, мусїв признати, що дїти не могли розуміти нїмецких учителїв. Держава вкінци мусїла дозволити, щоби вчено читати і писати по словіньски та щоби в тій мозї викладано релїґію.

Наслїдник Марії Тереси, цїсар Йосиф II., хотїв своїм знаним централїстичним напрямом з'єдинити всї народи своєї держави, та не тілько що не міг перепровадити тих намірів, але ще більше відкрив очи патріотам, котрі ще завзятїйше почали домагати ся прав, що належать ся кождому народови. Лїпших часів для народного язика надїяно ся від Наполеона, котрий після побіди під Ваґрамом дістав р. 1809. південні провінциї Австриї, Країну, повіт Беляк, Горишко, Фурланію, Істру з Триєстом, Хорвацию і часть Военної країни. Всї ті провінциї сполучив він в королївство Ілірию з головним містом Люблянею. Він цїлком зреформував шкільництво.

Заложив школи народні — les ecoles primaires. Кожде староство дістало одну школу для хлопцїв, а кождий повіт одну женьску школу. В тих школах язиком викладовим був словіньский. Наші школи дїлили ся на: Ecoles centrales (нинїшний унїверситет) в Задрі і Люблянї; кожда з них мала мати свою бібліотеку, фізичний і хемічний кабінет і ботанїчний огород; дальше Gymnases, що відповідали нинїшним чотиром низшим, і Lycées, чотиром висшим клясам ґімназияльним. У всїх тих наукових заведенях дано словіньскому язикови такі права, яких не міг навіть надїяти ся від попередної централїстичної системи. В Люблянї зачало виходити француске письмо Télégraphe officiel des Provinces Illyriennes, де появляли ся також словіньскі статї. Італїяньскі трупи зачали давати в Люблянї представленя по італїяньски або француски, а нашій публицї так захотїло ся почути на сцені також словіньску мову, що сам барон Цойс, до котрого звернено ся, зложив кілька куплетів, котрі мали несподївані успіхи. Нарід так одушевляв ся ними, що Лїнґарт перевів театральну штуку „Веселий день і Жупанова Міцка“, а дїти грали Водника штуку „Tincek-petelincek“. Опісля вже тілько в р. 1822. грали ще „Golfani Stareo“, а потому вже до р. 1848. не було жадного представленя. Після упадку Наполеона Австрия увела старий порядок, знесла також унїверситет, котрого ще тепер даремно домагаємо ся.

Хотяй держава знищила дані нам Наполеоном права нашого язика, то тая нова доба мала для розвою душевного житя рішучий вплив. Появили ся просьвічені мужі, що невпинно старали ся піднати свій язик і культуру. Осередком нового житя був бар. Цойс, великий ментор і меценат нашого народу. Отець єго був Італїянець, а мати Словінка. Подорожуючи поміж словіньским народом, так полюбив єго, що зачав сам пильно студиювати єго характер, звичаї, збирати слова, прислїва і народні пісні. Горнув до себе молодїж і, сам високо образований чоловік, вказував їй мудрими радами правдиву дорогу. В єго хатї збирали ся всї молоді сили; там образовали ся, читали і поправляли оден другому свої твори. Він був перший, що зрозумів велику вартість народного язика, на котрий повинно ся звернути найбільшу увагу; він показав молодим поетам, щоби шукали в богатій скарбницї народа предмети і форму для своїх поезий.

Велику заслугу положив для свого народу сьвященик Юрий Янель, котрий окрім декотрих церковних писань видав 200 лїт після біблії Юрия Далматина свій переклад. Сам перекладав і складав церковні пісні, котрі ще тепер у нас сьпівають ся. Занимав ся славяньскою фільольоґією і видав граматику; він був тої гадки що при помочи нашого язика найлїпше можна розуміти инші славяньскі язики.

Важнїйше місце в нашій лїтературі занимає Антон Лїнгард, котрий перевів й переробив для словіньского театру дві штуки. Написав історию південних Славян. В тій історії жадає, щоби історики більше занимали ся славяньскими народами.

Але найславнїйшим членом товариства Цойса був Валентин Водник, перший народний поет, слушно названий головою поетів. Народив ся 1758., постриг ся в монахи, але епископ Герберштейн вислав єго на духовника між народ. Пізнїйше він служив в своїм рідним краю, де пізнав ся з високо образованим бароном Цойсом, котрий замітив в молодім сьвященику незвичайний талант. Прегарні гореньскі краї, веселий і бодрий нарід, котрий вераз розвеселював самого Водника своїми гарними піснями, підбуджував єго складати пісні. Бар. Цойс учив єго, що мусить тримати ся вірно народного язика і форми єго пісень. Першу єго пісню „Zadovoljni kranje“ дуже похвалив Цойс, надїючись від Водника ще богато оріґінальних творів. Ся надїя не завела єго. Р. 1806. видав він малу книжку своїх поезий, де він помістив лише 18 пісень. В тих єго піснях і взагалї в пізнїйших творах відбиває ся веселість, гумор і вроджена гордість народу. Правда, що декотрі єго пісні не мають такої артистичної вартости, якої ми тепер вимагаємо від поетів; але богато з них остануть клясичними.

Цойс намовляв Водника видавати популярні книжки для народу, бо тим способом можна з найбільшим успіхом образувати єго. І так Водник зачав видавати періодичні книжки „Velika Pratika“; се був короткий календар, де він ще поміщував популярні статї, короткі пісні, гуморески і т. и. В р. 1797. зачав видавати письмо „Ljubljanske novice“. В однїй статї написав дуже примітну гадку про походженє назвиска „Словінець“, де він каже, що Словінець не походить від слова, але від селеня.

Від часів панованя Французів в Країнї зачинає ся для нашого поета нова доба. Щиро веселий і одушевлений, що Наполеон дав нашому язикови такі обширні права, зложив єму величезну оду „Ilirija oživljena“, котра єму пізнїйше дуже пошкодила. Для нових нормальних шкіл мусїв написати ріжні під-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

mit List su hindern sucht)“. В обуреню на се поступоване галицко польских русиноїдів тая часопись кидає навіть оклик: „Keine Polen ins Land!“ А треба знати, що се діяло ся ще перед тим, заки русиноїдні дневники польскі почали взивати „ржонд“ і „сонди“ на руску інтеліґенцию, котра інтересує ся еміґрациєю руских селян на зарібки, так само як інтеліґенция польска еміґрациєю мазурів, розуміє ся так само в границях законів, з горожаньского обовязку.

Розуміє ся, фраза „не пускати Поляків“ є пустою, бо в Німеччині треба так богато робітників на робітничий сезон, що й без мазурского хлопа не обійде ся. Видко се і з оголошеної вчера в польских дневниках промови земского радника Буреша на зборі іновроцлавского німецкого товариства рільничого, в якій Буреш, звертаючи увагу на бюро в Найберуні для Русинів, не ворогуючих против Німців, і припоручаючи руских робітників, закінчив порадою, щоби робітників-Русинів не мішати з робітниками Поляками і не говорити до Русинів по польски; бо — як сказав, а що польскі ґазети замовчали — рускі робітники говорять, що польщина вже в їх вітчині боком їм лізе... Отже з бесіди Буреша видко, що від роботи на ланах німецких панів не виключені й польскі хлопи, тільки може окремо від Русинів.

Галицкі Русини і їх преса нікоћи не воювали против зарібкової еміґрациї мазурів до Німеччини; то тільки польска гаката без опину бреше, клевече, пінить ся на таку саму еміґрацию руских селян, бо (як ми вже писали) їй іде о се, щоби увесь заробок в Німеччині мав лише Поляк і за пруські марки викупляв ґрунти у східній Галичині, а Русин, щоби утікав на завсїгди за море.

За галицкими польско гакатичними орґанами петербурский Kraj надрукував усі брехні й клевети на Русинів, а закінчив зацитованем з демократичної Now'oï Reform'и уступу, де сказано, що коли рускі хлопи відбирають заробок польским хлопам у Німеччині, то польскі пани в східній Галичині повинні давати роботу лише польским хлопам. Алеж ся порада не є вічним новим; Тажвласне руска зарібкова еміґрация до Німеччини була наслідком такого гасла ще від часу страйку в 1902 році. Кілько то польских дворів на Руси поспроваджувало було мазурів! Своєю дорогою, двори попекли ся на мазурах, бо бутний мазур не дає собі так кілків тесати на голові, як добродушний приголомшений хлоп руский, але то факт, що тогді для руского безземельного або й малоземельного нуждаря лишала ся хіба еміґрация — по звичаю „за море“, в чім вшехполяки [як виразно писали їх орґани] бачили користь для своєї проґрами спольщеня галицкої Руси через закольонізоване єї мазурами, ко рі міліони марок виносять із зарібків на ланах німецких дворів у Німеччині. Однак — на прикре розчароване польскої гакати — руский нуждар, замість за море, почав (з поради Народного Комітету) йти до Німеччини заробляти там марки побіч мазура. I inde irae! З того і нинішний furor polonicus лютує ся по всіх русиноїдних дневниках у Галичині а навіть за кордонами.

Не виключена річ, що всі брехні й клевети та верески „Kriminal!“ в тих дневниках є передвістником якогось противзаконного лайдацтва, наміреного против рускої зарібкової еміґрациї до Німеччини. З досьвіду знаємо, що так діяло ся завсїгди перед досихчасними всякого рода лайдацтвами. Нераз н. пр. перед виборами чи до сойму чи до ради державної, ледви розписано вибори, зараз другого дня піднимає ся у всіх русиноїдних дневниках ґвалт одним хором, як часом у ночи лай собак у всіх сторонах села. Ґвалт з кождим днем збільшає ся, як що-до скількости так і якости, бо бачите: сьвіжь у східній Галичині Русини готовлять ся до різнї Поляків на модель Залізняка і Ґонти, в селї X. згорів підпалений гайдамаками двір польского пана, в селї I. замордували гайдамаки кількох Поляків і т. д. Розуміє ся, все те була брехня, але оно зробило свою службу для підготованя лайдацтва, яке возсияло в повнім блеску в день виборів... Не кажемо рішучо і дай Боже щоб ми помилились, що і нинішний ґвалт русиноїдної преси польскої підготовляє якесь лайдацтво, хоч трудно нам збагнути, яке а радше на якій основі.

Справа зарібкової еміґрациї руских селян не виказує нічого незаконного, бюро в Найберуні урядує зовсім законно (все, що про него писали й пишуть польскі ґазети, є ложию, бо не поставили анї одного доказу вини бюра, хоч се бюро обложене баламутами і шпиґунами польскої гакати). Так само і на німецкій земли ніхто з Русинів не допустив ся нічого на кривду своїх братів-робітників. Поляки повинні Бога молити, щоби їх ведене зарібкової еміґрациї було таке чисте, як руске. Кажемо се на тій основі, що одна німецка часопись кпила собі недавно з одної галицкої власти, що на якусь визначну посаду, яка має звязь із зарібковою еміґрацию мазурів до Німеччини, спровадила до Галичини якогось Поляка з Прус, котрий був познаньским судом засуджений на місяць вязниці за провину зовсім не політичної натури. Яка се провина, міг би, хто цікавий, довідати ся в познаньскім краєвім суді під „VI. L. 260/98 — 24.“, бо навіть і сей знак мала подати згадана німецка часопись...

ручники, а для ґімназий француску граматику і и. Для народу написав дві поучаючі книжки.

Після Наполеона оклеветано єго у Відни, що нїби то він дїлав проти Австриї. Єго усунено зі служби з маленькою пенсиєю.

При кінця свого житя він задумав видати великий словар словіньско-німецкий. Зібрав уже над 30.000 слів, але умер перед виданєм того важного твору 1819 р.

Початок, котрий дав молодій літературі Водник, видав гарні плоди. Цїлий ряд патріотів зачав більше заниматись своїм народом, єго минувшостию і язиком. Добу від р. 1800—1820 можемо назвати завязком нашої літератури. Перші письменники зачали пильно очищувати язик, приготовляти рівнїйшу дорогу пізнїйшій ґенерациї.

Матвій Равнікар писав молитвенники і инші церковні книжки так чистим язиком, що називають єго основателем словіньскої прози. Єго старанєм отримала любляньска семинария катедру словіньского язика, так що молоді сьвященики могли докладно навчити ся чистого язика.

Славний учений Бартоломей Копітар (1780—1844), „monstrum scientiarum“ або „Juppiter tonans“ прозваний, виготовив найдокладнїйшу нашу граматику; він загалом був оден з найвизначнїйших дїячів на поли розвою нашого язика. Єго великою заслугою є, що злучив нас одною назвою „Slovenec“, бо перед тим словіньский нарід дїлив ся на богато частий, як Кранец, Штаєрц, Корошец, Прімєрец, відповідно провінциям, де народ жив; і ся єго заслуга є ще тим більша, бо кождий такий Кранец чи Корошец зачав вже писати своїм диялєктом, так що нам грозила велика небезпека розпаду на кілька літературних язиків. Але з нашого становиска дїлане Копітара вийшло на велику шкоду всїх південних Славян, бо він був головною причиною, що ідея Хорвата Гая злучити всїх південних Славян одним літературним язиком не може сповнити ся.

(Дальше буде.)

З житя пок. Штросмаєра.

Як ми вже згадували о тім, вислав пок. Штросмаєр в липни 1888 р. на ювилейний обхід хрещеня Руси до Києва телеґраму, котра не тільки обурила єго противників, а особливо угорске правительство, але й навела на него неласку цїсаря. Тая телеґрама звучала: „Маю честь з щирою радостию взяти участь у вашім нинішнім сьвяті. Спадщина по св. Володимирі, сьвята віра, є воскресенєм і житєм, сьвітлом і славою для великого руского народу. Нехай Бог благословить Русь і поможе їй у правдивій вірі і з християньскою відвагою сповнити попри инших задачах також тую велику сьвітову задачу, яку їй Бог призначив. Се щире бажане мого серця. Прошу висказати сї чувства і другим братям, котрих дружно поздоровляю і по батьківски благословлю. Епископ Штросмаєр“. Коли опісля у вересни цїсар приїхав на маневри до Бельова (до Бельовару) і д. 13 вересня принимав між иншими на авдиенциї також епископів, Шросмаєра, Посиловича і Храмповича та кардинала Михайловича, розмовляв насамперед дружно з трема остатними, а наконець звернув ся до Штросмаєра і сказав: „З найбільшим зчудуванєм довідав ся я про телеґраму, яку Ви, отче владико, вислали на некатолицке сьвято. Зразу уважав я се за неможливе, щоби оден з моїх підданих міг виступити з такою енунциякцією. На превеликий мій жаль мусів я переконати ся, що то правдивий факт. Ви мабуть не знаєте, який Ви зробили крок против держави і церкви!“ І з тим словом цїсар відвернув ся до когось иншого. Епископ Штросмаєр зразу збентежив ся, але по хвили сьміло станув перед цїсарем і сказав: „Ваше Величество! Моя совість є чиста!“

По тих словах владика вийшов із салї і виїхав з Бельова, не ждучи на двірский обід, на котрий дістав запрошене.

Ми згадували також уже про опозицийне становище пок. владики на ватиканьскім соборі в справі непогрішности папи. Отже в одній своїй палкій промові сказав з жаром: „Спровадьмо сюди Делїнґера, бо що знають епископи з теольоґії!“ Замітити треба, що Делїнґер був славним ученим і професором церковної історії в Монахії; в р. 1869, в часї ватиканьского собору, виступив він також остро против доґми о непогрішности папи і наслїдком того попав 14 цьвітня 1871 р. в екскомуніку та з того часу став головою т. зв. старокатоликів.

Виступи пок. Штросмаєра на соборі звернені були особливо против Єзуїтів, котрих уважав за головну пружину в справі наміреного проголошеня доґми. Найрізше виступив на засїданю д. 22 марця, коли зажадав, щоби кожду доґму оголошувано важною не на підставі більшости голосів членів собору, а за однодушною гадкою всїх епископів сьвіта. Всї заворушили ся, а папа Пій IX. кликнув: Descende ab ambone! Штросмаєр зійшов з трибуни, не скінчивши бесїди, і не брав участи в дальших нарадах; але опісля признав всї постанови собору.

За час свого епископства до р. 1898, висьвятив Штросмаєр 250 сьвящеників і двох епископів.

Цікава річ, як покійний прийшов до своїх двох імен: Він був близнюком; одного окрещено Йосифом, другого Юрием; оден з хлопчиків помер зараз першого дня, а що родичі не могли розпізнати, чи помер Иосиф чи Юрий, то оставшому при житю лишили обі імена.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. З Сінґапуре доносять, що в суботу перейшли туди слідуючі кораблї воєнні: Александер III, Бородіно. Суворов, Орел, Ослабя, Наварін і Сіной Великий. До Манїлї має вирушити американьский панцирник з 4 протиторпедовцями.

Амстердам. Коло Анамбасу на хіньскім мори кипить бій між обома фльотами (?). Недалеко місця битви стоїть пять голендерских кораблів воєнних.

Льондон. Российска ескадра, котра переплила коло Сінґапуре складала ся з 7 панцирників, 2 панцирних кружляків, 5 звичайних кружляків, 6 кружляків помічних, 7 протиторпедовців, 17 транспортових пароходів і одного шпитального корабля.

Сайґон. Коло кохінхіньских берегів бачили японьскі кораблї. Їх цїлию є здаєсь вернити российскій фльоті воєнній при набираню вугля і контролювати рухи сеї фльоти.

Льондон. Японцї суть в безперервнім контактї з российскою фльотою але битви здаєсь не приймуть, хиба аж коло берегів Япону.

Токіо. Тут говорять, що в Владивостоці Росияни роблять проби з шести новими підводними суднами.

Льондон. З Петербурга доносять, що Тоґо умістив на малайских водах лише деякі торпедовцї, а головні свої сили зібрав коло Формози.

Пекін. Российский посол хотїв винарендувати для Росиї оден з хіньских портів, але дістав відмовну відповідь.

Ґуншулїн. Велику сензацию викликала поголоска, що Япан формує еще 6 дивізий, призначених до операций против Владивостока і Сахаліну. Хінцї запевняють, що армія Ялю, підпирана армією ґенерала Ноґі, посуваєсь здовж ріки Ялю. Трицять тисячний віддїл Японцїв має перетяти получене Росиян з Владивостоком.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Тифліс. Урядово доносять, що в Ґурії, по увязненю провідників розрухів, запанував цїлковитий спокій. Населене знов слухає розпоряджень властий і платить податки. Поліция знов зачала правильно урядувати.

Петербург. На конґрес адвокатів приїхало 180 адвокатів з европейскої Росиї. Поліция загрозила, що розвяже збори силою, отже нарада відбула ся в приватнім мешканю одного адвоката. Ухвалено зредаґувати демократичну конституцию. В часї наради прийшов комісар поліциї з двома офіцирами і казав розійти ся. Адвокати заявили, що не зроблять сего. Комісар записав собі імена зібраних і вийшов. Трепов має їх вигнати з Петербурга.

Телеґрами.

Ческий сойм.

Відень. Ческий сойм має зібрати ся в четвер 18 мая. Сесия потреває до 27 мая. Програма праць обмежить ся на уконституованю комісий і полагодженю буджетової провізориї. Всї инші предложеня прийдуть на дневний порядок в осінній сесиї. Факт, що яко першу точку дневного порядку засїдань державної ради по сьвятах поставлено цлову тарифу, уважають за доказ, що обструкциї в ческім соймі не буде.

Державна рада.

Відень. Друге читане цлової тарифи має відбути ся ґенеральна дискусия, а специяльну дискусию наміряють поділити на 8 частий. Закон має бути полагоджений в 14 днях. Повні засїданя мають відбувати ся що дня. Наради буджетової комісиї будуть поки що обмежені, а по ухваленю цлової тарифи прискорені. Правительство хоче, щоби цлову тарифу як найскорше полагоджено, аби мати підставу до конкретного запитаня в Будапештї в справі економічних відносин обох половин монархії.

Угорска кріза.

Будапешт. Говорять, що по Великодни цїсар знов прийде до Будапешту і покличе дальших політиків на авдиенцию. Адресова комісия сойму приняла одноголосно проєкт адреси до престола, котрий нинї буде предложений соймови.

Перемиский корпус.

Відень. Цїсар увільнив Ґальґоція з становища команданта корпусу в Перемишли; Ґальґоці сам подав ся до демісиї зоглядом на старість і лихий стан здоровля. На єго місце командантом X корпусу іменований ґенерал Кароль Горнталь-Горсецкий, військовий командант в Загребі.

Македонія.

Солунь. Грецка ватага, зложена з кількох сот людий справила страшну різню між болгарским населенєм коло Заборіцави. Замордовано звиш 70 осіб. Богато будинків спалено.

Крета.

Канеа. Вчера вечером приїхав сюди англійский кружляк з війском міжнародної жандармериї і дванацятьма вязнями з Кандонору. Населене привитало овацийно вязнів і відпровадило їх до поліцийного бюра. Доперва коли командант віддїлу італійского війска виступив против демонстрантів і казав набивати оруже, товпа розбігла ся. Церковні дзвони били на алярм, щоби скликати народне віче.

Українська мова в Росиї.

Петербург. Академія наук на запитане міністра просьвіти заявила ся за безпроволочним відкликанем дотеперішних обмежень при уживаню української мови в друку.

Новинки.

— **Руский клюб соймовий** вислав з нагоди смерти хорватского епископа Штросмаєра до капитули в Дякові телеграму слідуючого змісту: „Руский посольский клюб галицкого сойму пересилає Високопреподобній капітулї і всему хорватскому народови слово горячого спочуваня по причинї смерти сьвітлої і незабутої памяти епископа Штросмаєра яко першого сина хорватского народа, ясного сьвіточа Славяньства і великого речника правди. — Д-р *Евген Олесницкий*, голова клюбу“. — З тої самої нагоди руский парляментарний клюб з Відня вислав подібну кондолєнцийну телеґраму.

— **Справа української мови.** Лубеньске сільско-господарске товариство звернуло ся до такогож товариства полтавского, щоби воно піддержало в пресовій комісиї Д. Кобека поставлене ним домагане о визвіл української мови зпід дотеперішних переслїдувань. На засїданю полтавского сільского господарства дня 17 марця рішено прихилити ся до сего і вибрано окрему комісию, що має почнити дальші заходи в тім напрямі.

— **В справі закладаня приготовляючих курсів.** Одною з важних причин, чому наші селяни не посилають синів до середних шкіл, є й се, що нема кому підготовити їх дітий до вступного іспиту. Талановиті нераз хлопцї лишають ся дома та помагають братам і сестрам роздроблювати батьківський загін. А кожда змарнована одиниця є не лише великою стратою для поступу й розвою культурного народа, але й стратою для піднесеня й виздоровленя вселюдскої культури. Звісно прецїнь, що інтелїґенция, яка виходить з під стріх, се елемент сьвіжий та здоровий, прочищуючий воздух. Щоби хоч в части зарадити лихови, задумали ми завести підготовляючі курси по селах і місточках, де зголосить ся відповідне число батьків, маючих охоту післати дітий до середних шкіл. Чи се нам вдасть ся, залежить від того, чи зголосять ся до нас такі Товариші й Товаришки, які за скромною оплатою схотїли би посьвятити кілька тижнів на ведене курсу. Хто отже признає вагу таких курсів, нехай зголосить ся до нашої „Комісиї“ і подасть час, в якім міг би вести курс. Товариші, які сидять на провінциї могли-б зачати таки зараз по сьвятах, инші на вакациях. Одні хлопцї могли-б здавати в липни, другі в вересни. Просимо й заохочуємо до сего діла також тов. абітуриєнтів, для котрих ведене курсів буде найкрасшим відпочинком по трудах, а для нас запорукою, що позискаємо в них охочих до працї товаришів. Коли зголосить ся достаточне число товаришів і товаришок, тодї звернемось з відозвою до селяньства. Просимо отже зголошуватись як найскорше. Всяких інформаций уділяє „Комісия інформацийна“ тов. „Академічна Громада“ у Львові, Ринок ч. 10. На відповідь просимо залучити марку на 10 сот. — За „Комісию інформацийну“ тов. „Академічна Громада“ *Дм. Лісьневич*, ст. філь., *Юл. Балицкий*, ст. прав.

— **Школа жіночого господарства.** В просьвітно-орґанізацийній роботї в послїдних часах звернули увагу наші патріоти і на жіночий пол. Для інтелїґентних верств вже богато досеі здїлано, лиш позабуто майже зовсім на селяньске населене. Наша пословиця каже, що в домашнім хозяйстві муж підпирає оден угол в хатї а жінка аж три, чим найлучше зазначено, як важну ролю відграває женщина в суспільнім житю. Ся обставина спонукала людий доброї волї в Сокальщинї ввести в житє товариство „школи жіночого господарства“, котре поклало собі за задачу, побудовати інтернат, в котрім містили би ся селяньскі дївчата і під проводом досьвідчених учительок учили би ся всего, що входить в обсяг жіночого господарства, як доглядане худоби, молочарства, праня і шитя біля, печеня хлїба, вареня поживи так для простолюдя, як і для людий висших верств і ин. На основі статута, затвердженого правительством, уконституовало ся се товариство і збирає складки, щоби на просторій площи в Жужелю побудовати відповідний дім та потрібні господарскі будинки. Кождий Русин, що бажає добра свому народови, всї наші фінансові, автономічні і просьвітні інституциї нехай сбильними жертвами підпомагають се товариство, чим причинять ся до скорого зреалізованя сего гуманітарного дїла, котре, коли увійде в житє, принесе необчислимі користи для загалу наших селян. Хто хотів би близше познакомити ся з цїлию та

ПЕРШОРЯДНЕ
кравецке заведене
на замовленя.
ФІЛІЯ СОЮЗА КРАВЦІВ З КРАКОВА
у Львові, пл. Галицка ч. 7
(де Центральна каварня)
поручає Впов. Публицї на весняний і лїтний сезон богато заосмотрений маґазин в краєві і заграничні матерії.
Замовленя виконує ся першорядними фаховими силами в як найкоротшім часї.
Випробований крій по анґлійским взірцям, цїни дуже приступні і постійні. На домагане виїзджають прикроювачі на провінцию.
311 1—4

обсягом дїланя сего товариства, нехай зажадає статути, котрі вишле ся радо. Виказ вплинувших доси жертв буде оповіщений пізнїйше.

В послїдних часах виринули у нас всякі похвальні пляни і підприємства, що мають на цїли духове і материяльне здвигнене народу. Чи не порадно було би розсортувати всю ту роботу на менше наглячу, котру можна би і на пізнїйше відложити, і на необходимо потрібну, котрої довершене в загальній народній економії не терпить проволоки. Думаю, що не помилю ся, коли до тої необходимо потрібної роботи зачислю також і „школу жіночого господарства“. — *Сьвящ. К. Селецкий.*

— **Пояснене і спростоване.** У відповідь дописувателеви „Той сам“ в новинках „Дїла“ ч. 65, про прощане ц. к. інспектора шкільного п. Бромільского в Гусятинї, заявляю: Прощане і промови не мали анї раз цїхи якогось шовінїзму. П. Сененький говорив дійсно по руски і заявив більше такту, ніж ті учителї, що на конференциї анї руш по руски відозватись не хотїли. З моєї промови п. „Той сам“ якось нїчого не подав. А взяв я участь в прощаню, бо узнаю і цїню заслуги п. Бромільского для шкільництва і учительства в нашім повітї. І так: в кождім селї є школа, і то не лише на папери, а таки дїяльна. Повагу учителїв мав п. Бромільский все на увазї і боронив учителїв всюда рішучо та не допускав кривдити учителїв; а що не все дїлось, як хотїв, на се у нас, звісна річ, є „vis major“. Що-до змін язика викладового, то в тій справі інспектор не є самодїльний; треба приглянути ся шкільному законови, то вину найдемо деинде. Та й п. Совірский таки не противник учителїв, як каже „Той сам“. П. Совірский вміє пошанувати гідність всякого чоловіка і оцінити его працю; при тім є він противником всякого шовінїзму. — *Н. Темницкий.*

В тій самій справі дістали ми друге письмо від п. Сененького: Неправдою є, що інспектор п. Генрик Бромільский впровадив язик викладовий польский в школї в селах корінно руских в Васильківцях, Чабарівцї і Городници. Язик польский в Васильківцях і в Чабарівцї впроваджено еще перед п. Бромільским, а в Городници язик руский був і єсть до нинї язиком викладовим. Сказано, що Гусятинщина повіт руский, а не має нї одної школи руської більшеклясової. А чия-ж заслуга, як не п. Бромільского, що перетворено в р. 1904 школу двоклясову в селї Чорнокінцях великих і в місточку Пробіжні школу 2-клясову на чотироклясові обі з язиком викладовим руским? Також майже всї школи 1-клясові перетворив п. Бромільский на 2-класові, хотяй то школи рускі, і мав тут на увазї тілько добро просьвіти і учительства. За 10 лїт свого урядованя позакладав п. Бромільский школи, де їх еще не було по селах, перетворив майже всї школи на більше-клясові, будинки шкільні відновив, або нові побудував, фреквенцию підніс. О. Темницкий з Шидловець, котрого чеснота і патріотизм знаний в краю, сказав при прощаню, що п. Бромільский в піднесеню просьвіти в тутешнім повітї був чародієм; а звісний з найгарнїйших прикмет о. Теодорович з Гусятина сказав до мене, що будучи делеґатом до окр. ради шкільної слїдив довго п. Бромільского і переконав ся, що був справедливим інспектором для Поляків і Русинів.

Менї закинено в „Дїлї“, що я прибув на прощальний вечерок. Отже мушу сказати, що п. Бромільский уратував менї житє; а на закид, що я промавляв в імени учительства, відповідаю, що мене учительство до того уповажнило, бо п. Бромільский був батьком учительства. — *Олексій Сененький*, управитель 4-класової школи в Чорнокінцях великих.

— **Вечерницї „Зорі“.** Забавовий кружок тов. „Зорі“ у Львові устроїв в недїлю дня 9 с. м. у власнім льокали вечерницї. Програму виповнили хоральні продукциї і сольо сьпів одного з членів тов-а при звуках ґітари. Виконавцї списали ся добре і були нагороджені рясними оплесками від зібраної публики. Се повинно заохотити їх до дальшої працї над розбудженем товариского житя, а тим більше для приспореня фондів на будову власного дому товариства. На жаль між зібраною публикою не було видно богато членів товариства. Тота байдужність повинна рішучо уступити. Така жизненна справа, як будова власного дому, повинна викликати у членів товариства більше заінтересоване. — *Д.*

— **Пращане заслуженого сьвященика.** В недїлю дня 2 с. м. попращали парохіяни церкви св. Юра у Львові довголїтного проповідника о. І. Редкевича, що відходив на становище соборного крилошанина в станиславівскій капітулї. О. Редкевич за 14 лїт свого душпастирства при катедральнім храмі положив чималі заслуги не лише яко сьвященик, але й яко ревний орґанїзатор руского елементу з поміж робітничих кругів на Городецкім передмістю. Тому не диво, що его прощальна проповідь, виголошена згаданого дня в церкві по вечірни, витиснула не одну слезу з очий численно зібраних вірних. Відтак в конференцийній сали попрощали его парохіяни, іменем котрих промовив п. В. Моров від інтелїґенциї і відпоручники ріжних брацтв і товариств. На памятку вручено о. Редкевичу дорогоцїнний крилошаньский перстень. При від'їздї о. Редкевича до Станиславова дня 6 с. м. зробив ему милу несподїванку хор, відсьпівавши на двірци многолїтствіє. — *Н.*

— **З Самбора.** пишуть нам: До удачі і блеску концерту, даного в честь Тараса Шевченка дня 9 с. м. в Самборі, богато причинили ся упрошені гості зі Львова, за що зволять приняти прилюдну подяку від комітету. Особливо вдячні ми д-рови Колессі, професорови унїверситету, за вступне слово, в котрім красномовно відкрив значінє Шевченка, яркими красками змалював положенє Русинів під теперішну добу по сей і той бік кордону, виказав вплив Шевченка на розвій національної ідеї і надією на лучшу будучину загрів серця соток учасників. Дякуємо і п. Волошинови за сольові сьпіви, виконані з чувством, так що викликували заслужену бурю оплесків. Крім замісцевих богато потрудив ся около підготованя хорів мужеских і мішаних п. Ремеза. Виконане хорів власними силами вказує на велику працю диріґента, на охоту пань і панів, що посьвятили неоден вечер, аби причинитись до звеличаня памяти ґенія, а заразом є вказівкою, що сили згуртовані в сьпівацкім товаристві при постійнім а не потребою викликанім приготованю можуть положити основу під витворене Бояна самбірского. Декламацию „Посланіє Шевченка“ віддав академик п. Микита вповнї удачно. Сольо скрипкове виконав студент фільософії п. Форостина старанно і зовсім поправно, так що можемо пожелати єму успіхів працї. Сольо фортепянове, як і акомпаніямент всїх хорів виконав п. А. Пашкевич. Цїлість зложена з старанного виконаня поодиноких частий програми, загального поважного настрою соток інтелїґенциї місцевої і замісцевої, полишила трівке враженє.

— **З Бучача.** В недїлю 9 с. м. сьвяткувала бучацка громада память Тараса Шевченка. Не був се шумний концерт лиш сходини в комнатах Бесїди. По гарній промові професора Масляка, від котрої повіяло сердешним теплом, розпочались продукциї вокальні та музичні. Перший раз виступив мішаний хор, та здобув собі загальне признанє. Хто перед півроком еще знав Бучач не повірив би, що мож було в так короткім часї довести сей хор до таких успіхів. Хор мужеский заступлений нечисленно але добре виконав удачно кілька композиций виставлених недавно на естрадах більших міст. Хто пережив цїлий рік та не чув відчиту, той зрозуміє якою атракцийною точкою був совістно оброблений відчит проф. Винара, котрий певно не дасть нам знов цїлий рік ждати на відчитане нової працї. Гучні оплески зібрала п-на М. Вітошиньска, що оголосила Шевченкову „Розриту могилу“ і ще оден твір. Гру на цитрі п-ни Гушалевичівної і на скрипцї п. Логиньского нагородили присутні довготреваючими, а заслуженими оплесками. Знаний нашій публицї баритон п. В. Балицкий відсьпівав удачно дві сольові пісні. Так не остав сь і Бучач по заду, та помянув Тараса у невеличкім кружку тямущих. Невеличкий був се на жаль кружок, бо у нас не так як в инших повітах, де бодай раз на рік при нагодї великого народного сьвята побачити мож інтелїґенцию з найдальших закутин. З довресного духовеньства, котре повинно стояти в перших рядах робітників, та сьвітити примíром, був оден однїский о. Билинкевич. Прочі солїдарно відтяглись. Бракло і декого з місцевої інтелїґенциї. Одні і другі глухі на всї зазиви до народної працї, та або з лїнивства ухилять ся від всякої участи в житю народнім, або що гірше, часто многі з них стають проти наших змагань та лучать ся з ворогами. В таких то обставинах станув до працї невеличкий гурток сьвідомих, що їх судьба занесла до Бучача. — *С.*

— **Спростоване похибок.** У вчерашнім фейлетонї „Про виставу“ зайшла груба похибка, котру просимо спростувати. В другім стовпци у 18. стрічцї замість *пасивности* має бути *масивности*. — Також у вступній статї в 2. стовпци в 30. стрічцї замість *лише* має бути *инше*, а в 3. стовпци в 5. стрічцї по слові *білоруским* пропущено та *малоруским*.

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо виказ жертв, зложених на будову руского народного театру у Львові в місяци марті 1905 р.

— **Дрібні вісти.** О. Діонизий Дорожиньский, катехит руської ґімназиї у Львові, осягнув у віденьскім унїверзитетї степень доктора богословия.

— **Популярно-наукові відчити Рус. тов. педаґоґічного у Львові.** В суботу, дня 15. цьвітня від год. 6—7 в салї V. кляси руської ґімназиї (Народний дім III. пов.) відбуде ся дуже цікавий відчит п. Др. В. Щурата професора ц. к. ґімназиї з Бродів про „Міщаньский розрух в Бродах 1727 р.“ З огляду на дуже хорошу цїль, як також і на вельми інтересну тему відчиту просить Видїл Тов. пед. руску суспільність о як найчисленнїйшу участь.

— **Аматорске представленє** „Доля жартує“, драми Стефана Ганущака в 5 актах, заповіджене минувшого тижня артистично-технїчною секциєю драм. тов-а ім. Котляревского відбуде ся в недїлю дня 16 с. м. о год. вечером в сали тов. „Gwiazda“ при ул. Францїшканьскій ч. 7. В антрактах буде пригривати оркестра. Цїни місць: Фотель перворядний 2 К, другорядний 1·50 К, крісло 1 К, партер 60 сот. для учеників і військових до фельдфебля 40 сот. Білети продають ся вчаснїйше в „Сокільскім Базари“ а в день представленя від год. при касї.

— З **„Кружка українських дівчат“.** Подаю до відомости, що в недїлю се є 16. с. м. відбуде ся в нашій хатї дуже інтересний відчит п. Льонгина Цегельского на тему „Питане дня“. Прошу всїх Товаришок, щоби були ласкаві загостити до нас, а певно не пожалують свого труда. Початок о знаній всїм годинї. Адреса нашої хати (для тих, котрі забули) Ринок, ч. 10, І. поверх. — *Северина Данилевич* голова.

— **З Бережан.** Дня 18 с. м. (вторoк) о годинї 4 пополудни відбуде ся заходом філїї „Просьвіти“ публичний відчит д-ра Андрія Чайковского зі Сколього про японьско-російску війну.

— **Філїя Руского тов-а педаґоґічного в Золочеві** повідомляє, що в недїлю 16 с. м. відбуде ся виклад проф. Артемія Хомика п. з. „Будучність землї“. З огляду, що се остатний виклад в тім сезонї, і що дохід з него призначений на приватну женьску семинарию у Львові, просить ся взяти як найбільшу участь в тім викладї. Вступ для старших 20 сот. для шкільної молодїжи 10 сот. Початок точно о 5 год. — *Михайло Галущиньский*, голова.

Урядові вісти:

— **З перемиской архієпархії.** Поч. шамбелянами Его Сьвят. Папи римского іменовані: Іоан Британ, парох в Торчиновичах, Тит Ковальский, парох в Спасові, Кирило Селецкий, парох в Жужелю. — Дійстними деканами іменовані: Мих. Кокуревич, дотеперішний завідатель деканата Любачівского, і Іоан Радецкий, дотеперішний завідатель Жовківского. — Канонїчну інсталяцию на Явірки дек. мушиньского дістав Александер Дуркот. — Завідательства дістали: Евгеній Сембратович в Долинах, Іоан Скубиш в Манковичах, Григорій Коваль в Порудні, Волод. Венгринович в Більчу горішнім, Филип Бойко, дотеперішний сопомочник в Борнелаві, поставлений управляючим помічником тамже. Увільнене від іспиту конкурсового дістав Ант. Хиляк, експозит в Кропивнику старім.

Календар: Гр.-кат.: нинї (четвер) Іпатия, завтра (пятниця) Марий, позавтра (субота) Тита; — Рим.-кат. нинї (четвер) Юстина, завтра (пятниця) Валерий, позавтра (субота) Анастазий.

Театри: **Театр міский у Львові:** нинї (четвер) „Подружє на жарт“, оперетка в 3 актах Фр. Легара, завтра (пятниця) „Дім на Галицким“ комедия в 4 актах Франца Домініка.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жаданє публики продовжений]. [Саля міска]. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечер.] В суботу дня 15/4 послїдний виступ тенора п. Гаска, передпослїдне представлене „Cavalleria rusticana“ опера Масканього; недїля 16/4 послїдне представлене „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“ драма зі сьпівами Старицкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя і ряд вистав розпічне зі второк 18/4 опереткою в 3 д. „Свати Мусїя“ Кропивницкого; середа 19/4 „На днї“ сцена М. Горкого. В четвер, пятницю суботу представленя не буде.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує *при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.* 60 24—47

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клїніки львівского унїверситету б. лікар клїніки проф. Лейдена в Берлинї

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни **ул. Академічна ч. 26.** 314

Емерит вдовець з внуком, шукає окремої комнати без меблїв при інтелїґентній родинї з цїлим удержанем і потрібною обслугою. Зголошеня письменні або устні в Адмінїстрациї „Дїла“. 1—3

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнїйше

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

Замовленя з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 в 10—?

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. управ. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшим курсї деннім не числячи нїякої провізиї. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на наріжниках площі Галицкої поручають

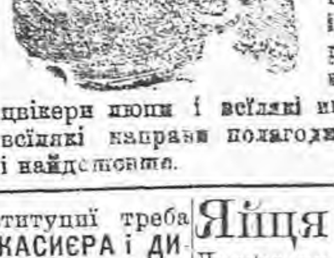

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найлїпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Помічник з фаху корінного і реставраційного, здібний, спокійний і працьовитий котрий може зложити кавцию около 1000 зр готівкою, потрібний до самостійного провадженя зараз. Зголошеня через бюро дневників Л. Пльона у Львові. 297 в 2—2

Потребую зараз доброї кухарки-господинї до сїльского господарства. Близші інформациї листовно. Зголошеня під адресою: Олена Стпеловска жена пароха в Девятниках почта Вибранівка. 300 2—3

Іспитований півець церковний лїт 26, що може вести також крамницю, глядає посади. Адреса: **Василь Пинда**, в Бортковї п. п. Красне. 292 (2—3).

Хлопець з укінченою IV кл. народної школи вступив би на практику до торговлї, друкарнї і т. п. Петро Вавро в Шельпаках, о. п. Новесело к. Підволочиск.

Іспитований півець церковний, безженний пошукує місця на півця церковного Василь Сидор Бортків п. Красне.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме зараз практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 265 10—?

Заряд дібр бар. Ю. Василька в Бергометї над С. (Буковина) прийме від 1/5 с. р. лїсового помічника, найрадше укінченого ученика болехівскої школи або й аспіранта до тої школи. Платня місячна 60—80 К. Подавя враз з відписами сьвідоцтв вносити до заряду дібр. Помічник занятий буде при урядженю лїсів до осени. 302 2—?

До рускої інституциї треба постійного **КАСИЄРА і ДИЄТАРЯ** (можуть бути в старшім віцї). Зголошеня до Адмінїстрациї „Дїла“.

Ґувернантку із знаменитою французкою конверзациєю і висшою музикою поручає бюро Немчиновскої, Львів, Ринок ч. 12 А. 77 1—1

Старша вдова по учителю може від 1 мая обняти обовязок заряду домового і вихованя дїтий у сьвященика, або при більшім господарстві. Знає ся добре на господарстві домовім, варению і печеню. Зголошеня листовні під адресою poste restante В. D. Бучач 283 2—8

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника **краєвих виробів ткацких на рік 1905**, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дреліхи, і т. п. цїни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет**, ткач в Корчинї. 150 17-40

ЛЬВІВСКА ЦУКОРНЯ Е. РОСЕВИЧА в Перемишли поручає на недалекі Великодні сьвята торти, тїста і всяку сьвяточну заставу. Замовленя з провінциї висилає ся найдокладнїйше відворотною почтою. 321 1—6

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цїнах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2. 319 1—30

Яйця курячі Брамапутра, (ясні і темні) Лянґшани, по 2·80 К за 12 штук Вайдоти білі по 3·60 К. за 12 штук. Яйця качачі Peking правдиві á 4·80 К за 12 штук продає **ІВАН НУД**, упр. школи в Лагодові п. Підгайчики (к. Львова.) 318 1—6

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 38—60
Дістати можна всюди.

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосінні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сїнники звичайні, подушки волосінні і з піря, пірпи, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсїм як нові по 30 кр. за кільо — лише в спеціальній робітни ковдер і матераців 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Знана фірма **СТ. ШОЗДИ,** *котрий обняв магазин п. Водзіньского, поручає ОБУВ для руских п. студентів, академіків, теольогів о 15% дешевше як дотепер. ул. Академічна ч. 3.*

Подяка.

Неізслідимі суть присуди Божі! — Муж мій о. Александер Базилевич, завідатель прихода Саджавка, вибрав ся 17 н. ст. марта зовсім здоровий з дому до Впреп. о. Декана Лугового в справі урядовій і не судилось єму вернути більше між свої дрібні діти ані до своєї жени. Вослідне ударило его тепле для нас серце на порозі дому Вповажаних Паньства Лугових — ударило і стихло на віки. В моїм незвичайнім горю по так страшній і несподіваній страті через нечайну смерть мого мужа в чужім домі одинокою відрадою для мене і моїх діточок-сиріток було співчутє Впреподобних Паньства Деканів Лугових в Зарічу, в котрих домі покійний Александер скінчив житє, і многих священиків кондеканальних навіть з далеких закутин деканату, як також Впов. панів Учителів та Учительок з околиці, взявших участь в похороні, як також чесних парохіян Саджавки і Заріча, котрим на отсім місци складаю прилюдно подяку.

Передовсім же дякую Вам, Високопов. Паньство Лугові, котрі приняліисьте в своїм домі тлінні останки пок. Александра, та не жаліиськте труду і заходу через кілька днів; Вам, отче Лелет, за трогаюче Ваше надгробне слово; Вам о. о. Дрогомирецкий, Левицкий, Городиский, Громадка, Галайчук, Кордовский, Лисий, Руденьский і Решетилович за Ваш труд. Нехай Всевишний нагородить Вас і ощадить кождому такого горя, яким подобалось навістити мене нещасну вдову! Біг заплать Вам!

Савина Базилевичева, вдова. *Анатоль, Стефанія* і *Анна* сироти. 322 1—1

Панночка, інтеліґентна, з приємним виглядом, з укінченою VII. клясою, найде посаду практикантки в дроґериї під такими услівями: ціле удержанє, родинна опіка, по 3 місяцях 20 корон місячно. Кандидатки у віці до 16 літ зволять при зголошеню долучити безуслівно фотоґрафію і сьвідоцтво. По відбутій практиці і зложенім испиті має кандидатка право (на основі мініст. розп. до ч. 111,973/1900 VIб § 2) на рівні з маґістром фармациї дістати концесию на медицинальну дроґерию. *М. КРИНИЦКИЙ* властитель дроґериї в Сяноці.
305 2—2

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„Народна Торговля“

I-а найкраще по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цін для церков 10% опусту.
Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає 16—16

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодільня для украшеня церквей

ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА

в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнійше ул. Собіского ч. 5.
Виконує іконостаси, вівтарі, кивоти, проповідниці, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та мальованя із захованем найточнійших знамен і черт історично-археольоґічних. Ціни як найприступнійші. Поручає також великій вибір кивотів в виді церкви, прехорошо виконані
211 найновійшої форми в ціні від 120 зр. в гору. 9—10

Новість! **ПОЗІР!** Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперці.

За тисяч туток з монограмом „Сокола“ в пуделку		2·50 К.
„ „ „ „ в рульоні		2·20 К.
„ „ „ гладких в пуделку з ватою		2·40 К.
„ „ „ „ в рульонах		2·— К.
„ пуделко паперців з монограмом	100/100	6·— К.
„ „ „ без моноґраму	100/50	1·20 К.
„ „ „ „ „	100/100	2·40 К.

Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских туток.
„Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. І. 257

Ткацкі вироби

з найлїпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелишки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелі, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконка, блюзки і т. п. поручає по умеркованих цінах
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Корчині, коло Коросна.
Хто зажадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

Перший руский краєвий склад і робітня виробів ножівничих
поручає
власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі а іменно:
БРИТВИ, МАШИНКИ
до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тихже і направу принимає ся.
Цінники на жадане даром.
ІВАН ЛЯВРУК
108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

294 3—8

Овочеві деревця

благородні, добірні із шкілки дібр Диків під Тарнобжеґом.

Щепи до закладаня садів, а то: яблоні, груші, сливки, черешні, дерені, італіяньскі оріхи, приміневі до нашого клїмату, що виказали вже найліпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Ціна штуки від 2—4 літ меньші	К 0·50
„ „ „ 2—4 літ більші з короною	К 0·80
„ „ „ 4—6 літ сильні з короною	К 1.—
„ „ „ старші, родячі овоч з сильною кор.	К 2·—

Гарні дички від 10—20 сот.

При більших замовленях значний опуст. Цінники на домаганє висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує **МИХАЙЛО КУБІЦА** Тарнобжеґ. 193 2—3.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиції, ліхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского єпископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмараґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 24—45

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

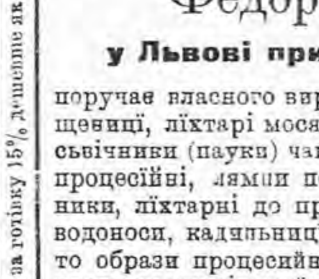

МаксҐлязерман
ПЕЧАТНИКАР
Львів, ул. Сикстуска ч. 17
виконує ґустовно і дешево стампілії каучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пучелком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.
Переписка руска. 285 2—10

Якова Більбля Син
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх
поручає шуби міcтові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички ґумові плащі чорні і кольорові. Полекші в сплатах. Порученя з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

10 а за готівку 15% дешевше як де інде

Руска торговля всіх приборів церковних

Федора Оліярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащеници, ліхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранциї, патерицї, хрести процесійні, лямпи перед найсвятійші тайни, всеночники, ліхтарні до процесиї і хорих, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони (ебто образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вкінци Євангелія нові
285 і до оправи, служебники і крести нагробні. 5—15

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

Дріжджі на сьвята! 303

На основі урядового рішеня з лябораториї міст Львова і Кракова до ч. 249/5 і ч. 1535/5 **ДРІЖДЖЕ з краєвої фабрики Ліберманів в Станиславові** є значно сильнійше в ділaню з причини більшої ферментацийної сили, як дріжджe з віденьских фабрик Мавтнера, Шпрінґера і т. п. Набути можна по умеркованих цінах, en gros i detail що день сьвіжі у **М. Н. БРУКМАЄРА у Львові, ул. Різницка 15.**

Казимир Левицкий

ц. к. надвірний доставник,

пл. Марийска ч. 10. (давнійше ул. Трибунальска)

поручає:

Порцелянові сервіси, переважно декоровані у власній робітни по зр. 4·45 6·50, 7·50, 8·90, 9·50 і висше на 6 і на 12 осіб. **Скляні сервіси** знаменитої якости по зр. 1·90 2·25 і висше на 6 осіб. **Сервіси до кави і чаю** по зр. 1·60, 2·00 і висше на 6 і 12 осіб. **Ґарнітури до умивальні** оригінальні анґлїйскі, францускі і чеські до дуже низьких цінах у великім виборі. **Столики до умивальні** мосяжні з мармуровими плитами. **Таци** деревляні, виклеві, бляшані і з хінського срібла. **Никлева посуда** до варення під ґарантиєю тривка, добра а дешева. **Росийскі самовари** мосяжні, виклеві і томбакові в ріжних формах і величинах.

Великий вибір вазонів і скляних жардиніерок на цьвіти, артистичних виробів на цьвіти з оригінальної француської тераковти, майолікових виробів з власної фабрики. — Цінники і взірці на домагане висилаю

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукcельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот, левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій ціні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 24? 17—50

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
фотоґрафічних апаратів
і приборів
від фірмою
В. Борджемский
У ЛЬВОВІ
перед тим площа Галицка тепер
ул. Театральна ч. 7, *(напротив лат. катедри)*
поручає всякі артикули, входячі в обсяг фотоґрафії по найнизших цінах. 286 3—10

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Як звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печенє ніг і порхлї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на печенє голови, усуває порхлї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 9—84

Рух зелізничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних зелізниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо поклікувати ся на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.